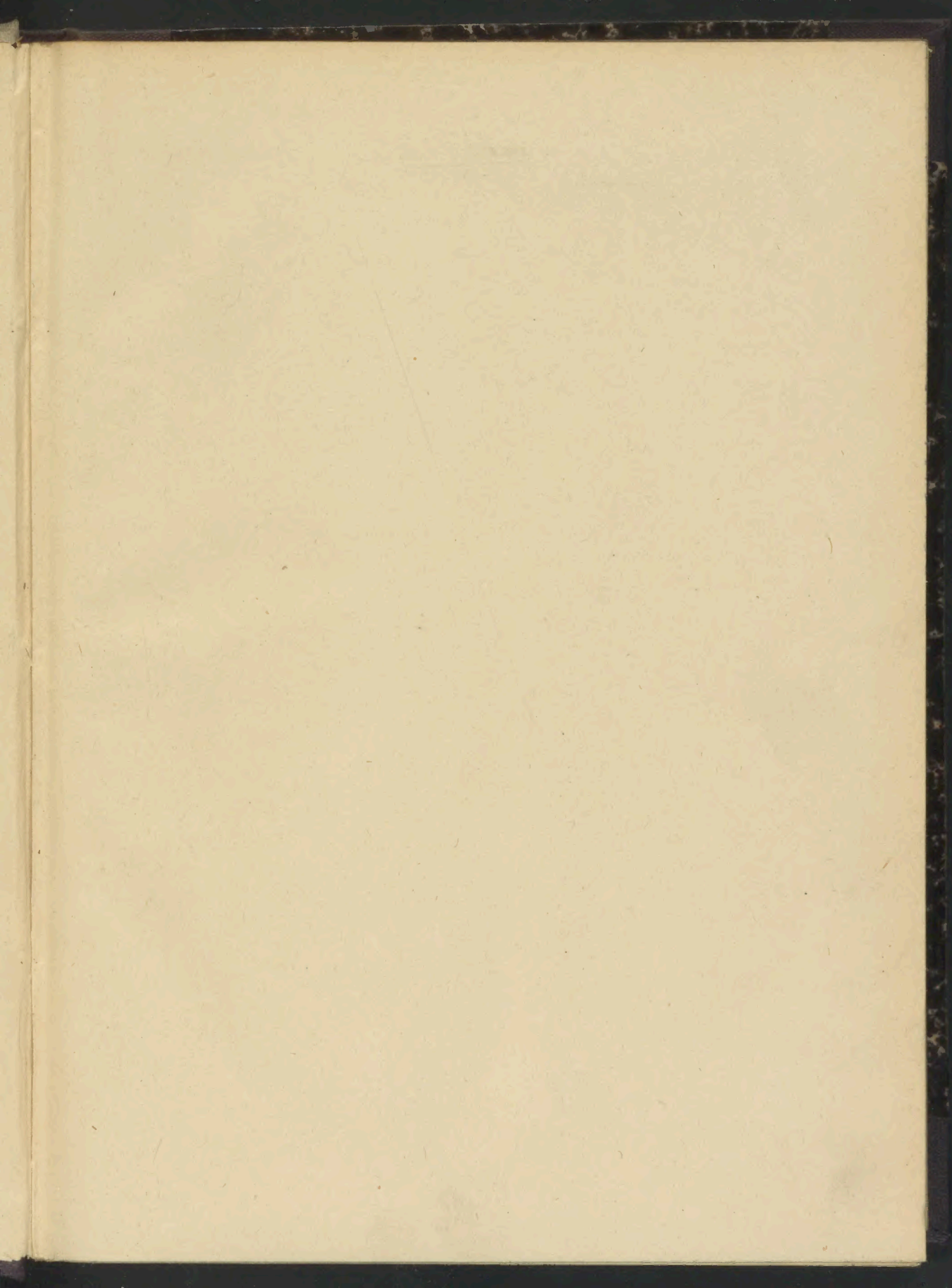


77

m. 77.



halbe, das ganze nicht im Kasten
ohne Titel

ԳԼԶԸԼ ՎԱՍԻՅԵԹՆԱՄԷ

ՄԻԻԷԼԼԻՅԻ

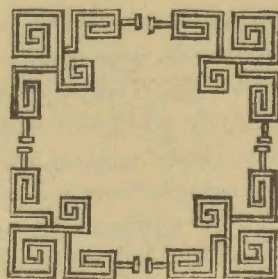
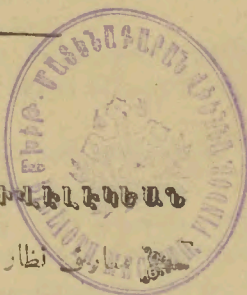
ԲՍԱՎԻՔ ՏԵ ՄՕՆԲԵԲԷՆ

ՅՐԱՆՍԸԶԱՏԱՆ ՄԻԻԹԵՐՃԻՄԻ

ՏԻԳՐԱՆ ԱԴԱՄԵԱՆ

ՆԱԾԻՐԻ ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԵԼԷԿԵԱՆ

مبارك انظار ج' لهرنك و خدمتيله



ՏԷՐՍԱՍԷԹ

ՃԻՎԵԼԷԿԵԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ

1888

THE TROPICAL

REVIEWS

OF THE

AMERICAN

REVIEW

OF THE



REVIEWS

OF THE

THE

ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ՍԷՑԵՒԻՏԼԻՔ ԲԷՐԻՍԻ

4

1879 սէնէսի մայրս այլննն սօն կիւնէրինտէն պիրինտէ , էօյլէնտէն սօնդրա սաաթ պիր րատտէլէրինտէ , ինկիլիզ-նօրման ճինսի գօյու տօրու տօնտա վէ հէ-ման պէշ եիւզ լուիճ գըյմէթինտէ իքի կատանա գօշուլը վէ իւզէրի պէյազ չիշէք-լէր վէ չըզիւլար միւրթէսէմ սիյան գէմինլի պիր լանտօ արապասը՝ Բարիզին Գա-ռուսէլ մէյտանընտան վէ Րիվօլի սօգաղընտան կէշէրէք Րիշլիէօ սօգաղընա միւ-վասէլէթլէ , Բիւթիւպիսանէի միլլինին մուվազգաթ գաբուսը գարշըսընտա Լուվուա պաղշէսի գուրպինտէ տուրտը :

Հաշալարըն բիւսկիւլ թագըմլարը՝ լուսթրին մահֆազալար իշինէ ալընմըլ օ-լուպ , պէկիրլէրին ալըլարընտա սօրկուճ միսալի սիյան թիւլտէն սիւսլէր կէօրիւն-մէքտէ իտի :

Արապանըն սանտըղը իւզէրինտէ եան եանա օթուրմըլ օլան արապաճը իլէ ուշազ՝ եօգտրտան աշաղը եաս րուսպսը կիյինմիշէր իտի :

Պու գատար գարէլէր միյանընտա եալընըզ պիր բարլազ նօգթա նազարը տիգգաթը ճէլպ իթմէքտէ օլուպ , պու տա արապանըն եանլարընտա օրթա եէր-տէ չըզըմըլ օլան վէ իւզէրինտէ տօգուղ ինճուլը գօնթլըգ թաճը պուլընան ա-սըլզատէլիք արմասը իտի :

Արապա թէվազգուֆ իտէր իթմէզ ուշազ՝ սանտըղըն իւզէրինտէն աշաղը աթ-լայըպ , կէլտի արապանըն գաբուսընը աշտը վէ էֆէնտիսինին արապատան աշաղը էնմէսինէ եարտըմ իթմէք իշինէ էլտիվէնլի էլինի մուճաիլէյէ ուզաթտը :

Ուշազլարը կիպի եաս էլպիսէսի կիյինմիւզ վէ իբէք կիպի սաշլարը գար կիպի պէմպէյազ օլմուշ վէ չէհրէսի սաք սարը քէսիլիշ օլան պու իթթիյար էֆէնտի ուշաղընըն էլինէ տայանարազ արապատան աշաղը էնտի :

Մուճաիլէյէ՝ հագիգաթը հալտէ բէք բէք ալթմըլ պէշ ալթմըլ ալթը եաշըն-տա իբէն , սէքսէն եաշընտա կէօրիւնմէքտէ , վէ տէրին տէրին պրուշըզլար հասըլ օլմուշ օլան սիմասընտա էլէմ ու քէտէր ալէամէթլէրի միւշահէտէ իտիլմէքտէ օ-լուպ , պու էլէմու քէտէր՝ վագթընտան չօգ էվիլէլ մուճաիլէյէին գատա ու գա-մէթինի էյմիշ վէ սըրթընըն գամպուրընը տիշարը տիւշիւրմիւշ իտի :

Աշըգ մալի բէնկ կէօզլէրի տօնուգ կիպի օլուպ , վագթ վագթ տա հէման սէօ-նիւք կիպի կէօրիւնիւր իտի :

Մուճաիլէյէ իթթիյարըն չէհրէսինտէ ումուճէն պիր ալէամէթը հիւզըն ազիմ միւշահէտէ օլուշըյօր իտի :

Իթթիյարըլգ էսէրի օլարազ էլլէրի թիթրէյօր իտի :

Էլհասը մուխածար պիր սուրէթտէ նազլ ու թարիֆ իթտիկիմիզ պու զաթըն՝ զանն իտէրսին պիր այաղը չուգուրտա իտի :

Հէր նէ գատար մայիսին սօնլարընտա հաժա միւլայիմ օլուպ , աբ աչըգ օլանբուռի սէմատէ կիւնէշ բարըլ բարըլ բարլամագտա իտի իսէ տէ , իխթիյար՝ բամպուգըլ կէնիշ պիր բարտըսիւյէ պիւրիւնմիշ իտի :

Մուսաիւյհին տիւլմէ իլիքլէրինին պիքինտէ Լէժիօն տ'Օնէօր նիշանընըն գըրմըզը ալէամէթի կէօրիւնիյօր իտի :

Գալտըրըմտան կէշիպ գարուտան իշէրի կիրիլտիքտէ ,

Ուշագ.—Գո'նթ էֆէնտի , խաքիբայինիզլէ պէրապէր կէլէյիմ մի ,

էֆէնտի.—Պօշ շէյ տիր , արապանըն սանտըղընա չըգըպ օթուրընըպ վէ էթիէնէ սէօյլէյինիզ քի , պէկիրլէրի Շան-գ-էլիգէյէ կէօթիւրսին կէզտիրսին :

Ուշագ.—էֆէնտիմիզի ալմաղա սաաթ գաշտա՞ կէլէլիմ :

էֆէնտի.—Սաաթ իւշտէ :

Իխթիյարըն սէսի՝ պէրրագ , եիւքսէք վէ աչըգ օլմաղլա , քէնտի ումուժի հալ ու հէլէթինէ հէման հիշ ույմամագտա , վէ պու տիւշկիւն վիւճուտտա հէնուգ էսէրը հայաթ պուլընտըղընը իսպաթ էլլէմէքտէ իտի :

Ուշագ՝ էֆէնտիսինին գօլունը պրագըսլ արապանընըն եանընա կիթտի վէ գօնթըն վէրտիկի էմրլէրի արապանըյա սէօյլէտի , վէ պատէհու արապա կէրի տէօնիւպ Շան-գ-էլիգէյէ կիթմէք իւզրէ Րիվօլի սօգաղընա տօղրու ըէվան օլտու :

Արապա կիթմէքտէ օլտուն , Գիւթիւպխանէ գարուսընտան իշէրի կիրէն գաթ՝ իշ նէրտիվէնտէն եավաշ եավաշ եօգտըն չըգմըշ իտի : Իշպու նէրտիվէնին սաղթարաֆընտա գարուսընըն եէրի վէ սօլ թարաֆընտա տախի գունտուրալըգ մահալի պուլընըպ , չալըմաղա կէլէնլէր վէ զլյարէթճիլէր՝ պասթօն վէ եա չէմսիլէլէրինի մէգքիւր գունտուրալըգա պըրագմաղա մէճպուր իտիլէր . զիրա գրաաթ վէ մէշղուլիյէթ սալօնլարընա պասթօն վէ չէմսիլէ կէօթիւրմէք գաթիէն մէմնու իտի :

Գօնթ՝ էպնիլէնին իշպու գաբու արասը մահալինտէն միւրուր իտուպ , սօլա տօղրու սաբտը , վէ պիր ճամէքեանը տիվանխանէյէ կէօթիւրէն պիր գաշ նէրտիվէն այաղընտան աչաղը էնիպ մէգքիւր տիվանխանէյէ կիրտի : Իշպու տիվանխանէնին նիհայէթինտէ տուվար իշինտէ կէնիշ պիր գարու պուլընըպ , պու գարունըն իւսթինտէ , օյմալը սիւպլէրլէ միւգէյյէն պիր չէրշիվէնին օրթա եէրինտէ պիրի աչըգ վէ տիկէրի գօյու ըէնքտէ հրուֆաթլա եազըլը չու քէլիմէլէր օգունմագտա իտի :

ՄԵՇԴՈՒԼԻՑԷԹ ՍԱԼՕՆԸ

Գօնթ՝ աղըր պիր գաբուլը իրթէրէք աչըպ իշէրի կիրտի վէ քիւշիւք պիր եազըխանէնին գարչընտա պուլընտը : Իշպու եազըխանէտէ Գիւթիւպխանէնին՝ գարթ տը վիզիթ կէօսթէրէն զլյարէթճիլէրին աւըլ քէնտիլէրի օլուպ օլմատըղընը թաստիգ իտէն վէ չախսի մէշղուլիյէթ բուսուլալարընը զլյարէթճիլէրէ թէվզի էլլէյէն մէմուրը օթուրըյօր իտի :

Գօնթըն տուխուլ իթտիկի օ կէնիշ սալօն՝ իքինճի իմէրաթօրըգ զէմանընտա եարըլմըշ օլտուղընտան , հէման ճէք ճէտիտ օլուպ , հէյպէթլի վէ մուսթազամ պիր հալ ու հէյթի վար տըր :

Մէգբիւր սալօն՝ տէօրթ քէօչէ վէ թափանը երեքսէք վէ զայնթ սիւսլու հա-
րըմը օլուպ, միւստիվէր չէքիտէ վէ խայլիճէ պէօյիւք ալթը աստէտ տուպար բէն-
չէրէսինտէն ըջըգ ալըր :

Տուվարարա ֆրոտօլայը բաֆ եաբըմը վէ պու լաֆլար քիթապլարա մէմու
պուլընմը տըր :

Մէգբիւր լաֆլարա պիր նէվի նէրսիվէն վէ միւթէհարէք եօլլարա չըգըմը ,
իշպու եօլլար վէ նէրսիվէնէր թէքմիւ սալօնըն էթրաֆընը տօլաչմաքտա տըրար :

Մէգբիւր սալօնտա օն տէօրթ աստէտ չիֆթէ գանաբէ պուլընըպ , սալօն՝ իքի
միւսալի գըսմա թագսիմ օլընարագ օրթա եէրտէն կէնիշ պիր եօլ պրադումը , վէ
պու եօլ՝ սալօն գաբուսընտան հաֆըը քիւթիւսըն եադրիտանէսինէ վէ մէնգարէի
լաթիֆէսի պուլընան վէ տուխուլի էհալիյէ մէմու օլան տահա սաիր սալօնլարա
գաստար կիթմէքտէ պուլընմը տըր :

Չալըչանլար իշիւն գանաբէլէրտէ իւշ եիւզ տօգտան իքի մէվգի վար ալըր :

Պուստան մաստա սալօնըն հէր իքի գըսմընտա իքի տէ մասա սուլընըպ , էթ-
րաֆլարընտա սանտալէսլար մէվգու օլան պու մասալար՝ Բէվէ- Դէ Տէօ Բէն , Բէ-
վէ- Ն-վէ , Բէվէ- Դէ Մէն- վէ զայրիհիւմ կիպի ըիսալէի մէվգութէ օգույանլա-
րա մախուսա տըր :

Իխթիյար գօնթ՝ մէշըմլիյէթ սալօնը գարուսընտան իշէրի կիրտիկինտէ , օ-
թուզ քիչի գաստար վար իտի :

Մուսալէյի գօնթ՝ մէմուլըն եադըխանէսի էօնիւնտէ պիր ազ տուրուպ , մէ-
մուլը մէրգուստան պիր շէ-ի Բ-...-... ալտըգտան սօնդրա , կիթտի պիր գանա-
բէնին ուճընտա , լուղէթ քիթապը , անսիգլօրէտի , քիթապ ֆիհրիսթի կիպի հէր
կիւն գուլլանըլապիլէն քիթապլարըն պուլընտըը լաֆլար գուրպինտէ օթուրար :

Իխթիյար՝ բէք եօրկուս օլտուղընտան , օթուրարգտան սօնդրա պիր գաչ տա-
գիգա եօրկուսըգ ալտը , պատէհու բոմուգըլը բարտըսիսինին ճէպինտէն սիյաչ
չակրէնիյէ միւսէլլէտ պիր ճէպ տէֆթէրի չըգարտը , պուլըն իշինտէն կիւմիւշ սաբ-
լը պիր գուրչուս գալէմ ալտը , վէ մէգբիւր տէֆթէրի կլինին ալթընա տէսթէք
իտէրէք , սալօնա կիրտիկինտէ քէնտիյէ իթա օլընան բուսուլանըն չըգըլը խանէ-
լէրինի Բիւթուպխանէ գախտէսինէ թէվֆիգէն գուրչուս գալէմիյէ տօլաուրուս :

Պու տէօրթ խանէնին պէհէրինտէ սյըլը սյըլը պիրէր թա իֆ վէ խալաբէ միւն-
տէրիճ իտի :

Մէգբիւր խանէլէրին իւք իւշիւնէ՝ օգույանըն իսմի , մահալը իգամէթի վէ գա-
նաբէնին իւզէրինտէ օթուրարըլը եէրին հօմէրօսը տէրն իտիլէճէք օլուպ , տէօր-
տիւնճի խանէ իտէ թալէպ օլընան քիթապըն իսմինէ մախուսա իտի :

Իսմի իխթիյար՝ պիրինճի խանէյէ

« Գօնթ Ֆիլիւ տը Թանէրիէօ »

Իքինճի խանէյէ

« Վօթիրար ոօգաղընտա հօմէրօ Բ2 »

Իւշիւնճի խանէյէ տէ , տըգաւսընա տէօնիւպ գանաբէսինին հօմէրօսընա
պադարգտան սօնդրա

« Պէօլմէ 216 » եադար :

Գօնթ՝ պուսը եաբորդտան սօնդրա տէօրտիւնճի խանէյի տօլտուրածագ եէր-
տէ տյաղա գալգտը, վէ չալըջանլարըն թալէպինի իճրայէ մէմուր հաֆըզ քիւթուպ
մուապինէրինին օթուրտըզլարը քէրէվէթէ տօղրու կիթտի :

Քիւթիւպխանէի միլիտէ Մ . տը Թօնէրիէօ թանըտըզ օլտըզընտան , մէմու-
րիյն՝ քէմալը իշթիրամլա մուամալէյհի սէլամլատըզլարը կիպի , անլերտէն պիրի
տախի պէր վէճհը աթի հալ խաթըր սիւփալ իթտի :

Մէմուր . — Նաճըլսընըզ պագալըմ , գօնթ էֆէնտի :

Գօնթ՝ պաշընը սալլայարագ քէտէրնաք պիր սուրէթտէ . — էհ , բէք էյի
տէյիլիմ . . .

Մէմուր . — Աճապա բէք չօգ չալըջտըլընըզտա՞ն մը տըր . . .

Գօնթ . — Պա՛յր , օ տէյիլ . . .

Մէմուր . — Էօյլէ իսէ նէ՞ տիր . . . խասթա կէօրիւնմէյօրսընըզ . . .

Գօնթ . — Պէն տէ խասթա տէյիլիմ , լաքին եաշ պասըյօր . . . սէնէլէր կէ-
լիպ տօլույօր , գուվլէթ տէ կիտիյօր . . .

Մէմուր . — Զօգտան տըր սիպի կէօրտիւյիմիզ եօգ խտի . . .

Գօնթ . — Իւչ այ գատար վար . . .

Մէմուր . — Պաքիբայինիզէ նէ քիթապ վէրէճէկիմիպի լութֆէն սէօյլէ՞ր .
միսինիզ :

Գօնթ . — Գաթիէն պիր գարար վէրմէմիշիմ տիր . . . միւսթէլիֆ շէյլէր ա-
րամագլըղմ միւհթէմիլ տիր . . . Պրիւնէնին քիթապ ֆիհրիպթինին սօն նէշր օ-
լընտն ճիւտինի պիր ազ վէրի՞րմիսինիզ . . .

Մէմուր . — Մաշալան , պույուրըն :

Գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ հաֆըզը քիւթիւպ մուապինիւտէն էրէյիճէ ճէսիմ պիր
քիթապ տիւզ խուպ կիթտի 216 նօմէրօլը գանարէ մէվգիինտէ օթուրտը :

Գօնթ՝ քէրէվէթին էօնիւնտէն թէտալուտ իթտիկիւտէ , Քիւթիւպխանէնին
մուհաֆըզլարը միյանընա եէնի գապուլ օլընմըզ պիր տէլիգանլը մէմուր՝ գօնթ իլէ
միւքեալէմէ իտէն լէֆիգինէ չու սիւփալի կյրատ իթտի :

— Քի՞մ տիր պու իսթիյար էֆէնտի :

— Գօնթ տը Թօնէրիէօ :

— Ա՛ :

— Նէ՞ , պու խամ իշիթմէմիշմիսինիզ :

— Հիշ պիր վագթ :

— Էօյլէ ամմա պիրինճի պընըֆ տարըլատէկեանտան վէ աահապը սէրվէթտէն
պիր զաթըն խամ տիր . . . Մ . տը Թօնէրիէօ միլեօնլար սահիպի տիր . . .

— Վա՛յ պապասընըն , պէն անըն եէրինտէ օլմալը իտիմ . . . լաքին սէրվէթի
իշիւն տիյօրմ , պաշգա շէյ իշիւն տէյիլ տիր . զիրա պու ատամ հիշ չիւպէն եօգ
տըր քի պուլնտան պէօյլէ տահա ուզուլն միւտտէթ քէնտի միլեօնլարընը սէֆաի
խաթըրլա տֆիյէթ իտէմէյէճէք տիր . . . պանա բէք պօզուգ կէօրիւնիյօր . . .

— Ֆիհադիգա չօգ իսթիյարլաշմըշ՝ . . . ամմա պու գատար օլմալաճագ տըր ,
զիրա կէօրիւնտիկի՝ գատար եաշը տէյիլ տիր , կէօրիւնտիկինտէն տահա չօգ քիւ-
շիւք տիր :

— Զանե իտէրսին եիւզ եաջընտա վար :

—Ու հմտոր՝ քի ալթմըլ տէօրթ եախօռ ալթմըլ պէշտէն զիյատէ օլտուն :

— Լեւոնական չօգ չալը ըմբռնեալսմ'ն մը պէտք է ունենայ, եւ օգտուս ելլեն ճշմարտէ՞ մի
տալմբէ աղբի :

— Ե՛ն՛, չաւըմագ զէ նէ՛, էյլէնճէլէր մուամալէյնի վագթընտան էվլէլիթիյար-
թաթ մըլար պըր :

—ከግዛቱ የሆኑ ህጻናት ጋር፡

— Բէտէր պէտք տեսնուեցաւ Եւսեփին Եւստակիոսի օգնութիւնը առնելու :

—Նե՞ Կիսկի քէտէրլէր:

— Գարբար ի՛նչ պիր տանձնի՞ք գրգռ պիրպիրի արտը Զորա՝ վէ՛ֆաթ ի՛նչ միշէր տիր։ Ի՛քիսինի տէ կէօգիւնի՛ն նուր կիպի սէվէր խոխ։ . . Արաւարը Բէք ազ սիւ Բէն պու ի՛քի Ֆէշաքէթ զուգու պուլմազտան էվվէլ, գօն՛թ՝ տէլիգանլը տէյիլ խէ պիլէ, Թամ տինձ պիր էրքէք կէօրիւնիւր խոխ։ Քէրիմէսինին վէ՛ֆաթընտան պէրու կէնուզ ի՛քի սէնէ վար Եօգ պիր շէյ տիր, պագընըղ նէ օլմուշ։ Ի՛քի սէնէ զար-Ֆրնտա օթուզ Էաշ ի/սթիյարլամըղ տըր։

— Վարդապետ, օհ վրնսին :

— Վարդապետի՞նք մի . վարդապետի մարտի կողք տըր :

— Կտա՛մս սէն տէ :

—Տէտիցիմ հիսկի տիր . . . նէ՛ եագըն, նէ՛ ուզագ, հիչ պիր միրանսորը եօգ
արդի . . .

— Մի րոտսի սօրը ուղմայարազ միլիտան սահիպիլի ուղմա՛գ . . . Եւ՛ Ֆէնա . . . Սէր-
վէլ թիւնի քիմէ՞ պլրազածագ :

— Իսթէյր խափմ քի պանա պըրադսըն . . .

— Այլան գերտին, որդաստաշ, լաքին պէն տէ բայ խթերիւմ . . .

— Այլա՞նք գերախնայարգատառ, ըսքին ոչն ուր բռն խորհրդով:
— Նե՛ս շարե՛ք քի պեղոյէ՛ն պիր ալե՛ն լէյի՛ ֆիքրիխտոն պիւնէ՛ կեշիրիւնէ՛նէկինէ՛
քիւպնէ՛ եօգ տրի՛ Գօնթթ՛ առնալը համայէթ ու իրաւորիյէթտէն պուրնմաղա, ին-
թրիմալ քի մուալէնէթը Ումուսիյէ՛ ճէմիյէթինէ՛ մէպալիղը քիւսիյէ՛ թէրք ու թէ-
պիքրու իաեճէք տիր:

— Էկէր ազըը պիւր սահիպը համիյէթ խէ , պու խաթատու պուլընմայաճագ , վէ իշէ թարաֆիկիրը ֆիբրի զարըմագըզըն , հալլէրի սահիճէն աճընաճագ օլան պէտապիթլարու իանէ օլընմասը խուսուսընտու իճրսի հարէքէթ վէ մուամլէլ էյ-լէյէճէք տիր :

— Էյնյէ գուլանաճաղընա շիւսկէմ եօգ տըր, զիրա մուտտէթը էօմրիւնտէ ումուրը խապիյէ ու ռէխալէթփեարանէ իճրաւընտան պիր ան կէրի տուրմամը տըր . . . զայնէթ ինսանիյէթ լի վէ սահիպը ֆէթանէթ ու տիրայէթ պիր զաթ տըր : Մէշահիյըր իւտէպատէն օլուպ, «Փագըր ու սէֆալէթը էհալի» (բօրէրիզմ) հազգընտու պիր չօգ առարը նէֆրիսէ նէշը իթմիշ տիր . . . Կէնէ տարիւլէէֆագալարը թէէսիսինի էն էվլէ գօնիթ տը թօնէրիէօ ագը իթմիշ տիր . . . Նէ ալէա շիւն քէնտի պէտէնինտէն 300,000 ֆրանգ վերմիշ տիր . . . Աթֆաը Միւլէթա ճիյն (Անգլան-գ-Ասիսիէ) մուէստէսաթընա խանսիթ քիւլլիյէտէ պուլընմը տըր ճիյն (Անգլան-գ-Ասիսիէ) մուէստէսաթընա խանսիթ քիւլլիյէտէ պուլընմը տըր . . . Վէգլիսէ տարիւլէէֆագալարն տա բէք չօգ մուսվէնէթ իթմիշ տիր . . . Վէֆաթընտա, զիրը ճէմիլի՝ հէր քէս թարափընտան տուգա վէ ինթիրամիա եատ օլընաճագ տըր . . .

— Պէտք է պիտի էյի առամբն տիւշարը քէտէր ու ֆէլաքէթ օլմարը շայանը թէհսիւնֆ տիր . . . Շու եաշատըղըմըզ գէմանէտէ, պոլ կիպի առամլարա՝ չօգլուէ թէսստիւնֆ օլընամազ . . .

Իբի արգատաշ արասնտա պու սէօղէր թէաթի օլունտըլը սըրատա, նասըլ քի տէտիք, գօնթ տը թօնէրիէօ՝ կիթմիշ եէրինէ օթուրմըլ իտի:

Մուճախէյն զաթ՝ ալտըղը քիթապ ֆիհրիսթինի էօնիւնտէքի ռահլէնին իւզէ-րինէ վազ իլէ աշըպ, «Թարիս» — Մուսթէլիֆ խաթըրէլէր» ֆասլընտա եաքրագ-լարը չէվիրմէյէ պաշլատը վէ պէօլէճէ պիր ազ վազթ սասըլըսըղըզլա սահիֆէ-լէրի չէվիրտի տուրտը:

Էլհասըլ արատըղընը պուլըպ, գուրշուն գալէմի իլէ, իսթէտիկի՝ քիթապըն սէրլէվհասընը, մուէլլիֆինին իսմինի, ճիւղէրին ատէտինի, մահալ վէ թարիսը նէշրինի բուսուլատաքի տէօրտիւնճի խանէյէ եազարագ մէգքիւր խանէյի տախի տօլտուրտը:

Գօնթ՝ Բիւթիւպխանէ մէմուրիյինին թահարիյաթընը կիւճլիքտէն գուր-թարմագ իչիւն լապիւտ վէ մէճպուրի օլան պու վազլիֆէյի իճրա իթտիքտէն սօն-րա, թէքրար քէրէվէթէն եանընա կիտիպ, բուսուլատընը էն էվիլէլ քէնտիսիյլէ միւքեալէմէ իտէն հաֆըզը քիւթիւպ մուապինինէ թէսլիմ իթտի:

Պու մէմուր՝ բուսուլանըն քէնարընա խարիճտէն ատամ իչիւն հէման ասլա-անլաշլմագ պիր թագըմ խուսուսի իպարէլէր վէ ալէամէթլէր իշարէթ իթտիք-տէն սօնրա, մէգքիւր բուսուլայը եօգարը չէքէճէք մաքինա վասէթասըլլա, իս-թէնիլէն քիթապը ռաֆլարտան պուլըպ վէրմէք իւզրէ եօգարքի դաթլարտա օ-թուրան մէմուրիյինէ կէօնտէրտի:

Գօնթ տը թօնէրիէօ՝ օ արա թէքրար եէրինէ կիտիպ, չըգտանընտան միւս-թէլիֆ քեաղըտլար չըգարարագ անլէրի արաշթըրմաղա պաշլամըլ իտի:

Պէօլլէճէ եէտի սէքիզ տագիգա կէչտիքտէն սօնղրա Բիւթիւպխանէնին պիր խատէմէսի՝ իսթէնիլէն քիթապը կէթիւրիպ ռահլէնին իւզէրինէ վազ իլէ, քիթապ ֆիհրիսթինի ալտը կէօթիւրտիւ:

Խատէմէնին կէթիւրտիկի քիթապ՝ թապագասը 18 գըվըմլը վէ էսքի ուսուլ իւզրէ մէշին գարը վէ քէնարլարը ալթուն եալտըզը քիւշիւք պիր քիթապ իտի:

Պու քիթապ շիւպհէսիզ ըէք ազ օգոււնմըլ իտի, գիրա քէնարլարընտաքի եալ-տըզ՝ եարրագլարը չօգ չէվիրլէն քիթապ եալտըզը կիպի լէքէլէնմէմիշ վէ էօրսէ-լէնմէմիշ իտի:

Իսթիյար՝ քիթապըն պիրինճի սահիֆէսինի աշըպ, այնէն աթիտէքի սէրլէվ-հայը օգուտը:

ԳՐԱԳՐԼ ՎԱՍԻՅԵԹՆԱՄԷ

Հ—ՀԵՆԼ— ՀԵՆԵ ԽԵՆԵՆԵՆԵ

ՕՆ ԻԻՉԻԿԵՆՃԻ ԼՈՒԻ ԳՐԱՆԸՆ

ՊԱՇ ՎԵՔԻԼԻ

ՅԱՉԻԼԵԹԼՈՒ ԳԱՐՏԻՆԱԼ ՏԸ ՐԻՇԼԻԵՍԵՆ

ԹԱՐԻԽԻՆԷ ՄԵՏԱՐ ՕԼՄԱԳ ԻԻՉՐԻ

ՄԻՒՍԻՒ ՏԸ ԼԱՖԵՄԱՆԸՆ

ԽԱԹՐԻԷԼԵՐԻ

ՄԻԼԱՏԸ ԻՍԱՆԸՆ 1674 ՍԷՆԷՍԻՆՏԷ

ԱՄՍԹԵՐՏԱՄՏԱ ՆԷՇՐ ՕԼՈՒՆՄԸՇ ՏԸՐ:

Մ. տը Թօնէրիէօ՝ Վիգթօր Հիւկօնըն՝ Ռապիօն Տըլօրմի րօմանընը եազար-
ղը վազթ պէհէմէհալ Թանըմագտա պուլընմըլ օլտուղը պօլ քիւշիւք քիթապըն
եաթրագլարընը չէվիրիպ, եիրմինճի սահիֆէսինտէ տուրտը, պիր քեաղըտ բարչա-
սը իւզէրինտէ մէգքիւր պահիֆէյի իշարէթ ալտը, պատէհու քիթապը պըրագըպ,
էլինի ճէպինէ սօգարագ, քիւշիւք պիր գըրմըզը միւրէքքէպ չիշսիյէ պիր ալթուն
գալէմի հապի օլան պիր մահֆագա չըգարտը, գալէմի միւրէքքէպէ պաթըրտը,
քիթապը Թէքրար էլինէ ալտը վէ ղայէթ ղարիպ պիր իշ պաշատը:

Պալ իշ՝ «Գըզըլ Վասիյէթնամէ. Միւսիւ տը Լաֆէմանըն իմթըրէլէրի» նամ
քիթապըն եիրմինճի սահիֆէսինտէ պագը հրուֆաթ վէ եա քէլիմէլէրին ղիյրինէ
պիր նօգթա վագ վէ եա պիր չըզիւր չէքմէքտէն իպարէթ իտի:

Իշպու պահիֆէյին նիհայէթինէ կէլտիքտէ, արգասընը չէվիրիպ, եանի Չիւն-
ճի սահիֆէյէ վէ սօնղրա ՉՉինճի սահիֆէյէ տախի իշարէթլէր վագընա աշվամ
իթտի:

Գօնթ՝ մէգքիւր ՉՉինճի սահիֆէյին սօն սաթըրլարընա վասըլ օլմագտան էվ-
վէլ իշինի պիթիւրմիլ օլմաղլա, օ հալտէ գալէմի պըրագըպ ՉՉնճի սահիֆէյէ ազ-
տէթ իթտի վէ օրատա նօգթալատըղը վէ ղիյրլէրինէ չըզիւր չէքտիկի հրուֆաթ
վէ քէլիմէլէրի եավաշ պիր սէս իլէ օգուլմաղա պաշատը: Մէգքիւր հրուֆաթ վէ
քէլիմաթըն մէճմուը՝ շու աթիտէքի իւշ իպարէյի Թէշքիւլ իթմէքտէ իտի:

«Կրանժ-տը-մէր-լա-Փօնթէն սէրպը,

«Իպատէթ իւանէնին սօլ քէօշէսինտէն իթիպարէն,

«Սն եէտինճի սիյահ մալթա թաշը»:

Գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ մէգքիւր իպարէլէրի օգուտըգտան սօնղրա. — Հա՛, իշթէ
պու տըր. . . իշէ ալեհա՛ օլանլար միւմքին տէյիլ անլարլար. լաքին հէրքիմ պու
մուամմանըն միֆթահընա մալիք տէյիլ իսէ, պիր չէյ ֆէհմ իտէմէյէճէք տիր. . .

Գօնթ քիթապը գաբայըպ սաաթընա պագտը:

Հէր նէ գատար իշ ուզուն վէ տիգգաթ օլընաճագ պիր իշ իտի իսէ աէ, վա-
գըթ տա չաբուգ կէշմիշ իտի:

Մ. տը Թօնէրիէօ՝ քեաղըտլարընը, գըրմըզը միւրէքքէպի, ալթուն գալէմինի
Թօրլատը Թօրլատը, քիթապը՝ օգուլմագ իւզրէ վէրիլէն քիթապլարը կէրի ալան
մէմուրա կէօթիւրտի, քիթապ մուհաֆըզլարընը սէլամլատը վէ էվվէլա մէշղուլի-
յէթ սալօնըթտան վէ պատէհու Բիւթիւպիսանէտէն տիշարը չըգտը:

Լանտօ արապասը՝ Լուվուա պաղչէսինին եանընտա տուրույօր իտի:

Ուշագ՝ էֆէնտիսինի կէօրիւպ տէրագապ օնա տօղրու կիթտիկի կիպի, արա-
պանը տախի արապայը գալտըրըմըն քէնարընա չէքտի:

Ուշագ՝ Մ. Թօնէրիէօյի արապայա պինտիրիպ արապանըն գաբուսընը տա գա-
բատըգտան սօնղրա տէտի,

— Էֆէնտիսինի նէ՞ Թարաֆա կիտէճէք:

Թօնէրիէօ — Գօնթէա տը Շաթըլիւքսին իւանէսինէ:

Ուշագ՝ պու էմրի արննա քէնտիսի տէ արապանն սանտըղնա չըգարագ , արապանըյա Թուրնոն սագաղընա չէքմէսինի պէյան իթտի :

Օն տագիգա սոնդրա արապա՝ Թուրնոն սագաղընտա Մատամ տը Շաթըլիւքսին գոնալը ավլուսընտա թէվագգուֆ իտուպ , գոնթ արապատան աչաղա էնտի վէ իշէրիյէ խապէր վէրիւմէսինի սէօյլէտի :

Գոնաղըն սահիպէսի պիննէֆա քէնտիսի գարու արասընա գատար իխթիյարըն իսթիգպալինէ կէլիպ , մումաիլէյհի տիկէր միւսաֆիր օտալարը կիպի գոնաղըն եէր գաթընտա պուլընան պէօյիւք սալոնա կէօթիւրմէք իւզրէ քէմալը միւսարէաթլէ գօլթուղընա ալտը :

Ժօրժին տը կրաւ գոնթէս տը Շաթըլիւքս՝ ղայէթ տիւզկիւն գալմըշ օլան չէհրէսինտէ պէօյիւք եօրկուսըզլար վէ եախօտ պէօյիւք քէտէրլէր էմարէլէրի միւշահէտէ՝ օլընմագլա պէրապէր գըրգ պէշ գըրգ ալթը եաչընտա հէնուզ ղայէթ հէսնա պիր գատըն իտի :

Սաչարը ղայէթ կիւմրահ վէ իբէք կիպի ինճէ վէ սիմսիյահ օլուպ , պուշլարտա էն չօղը պիր գաշ թէլ պէյաղ կէօրիւնմէքտէ , վէ հէր նէ գատար օ պիր գաշ թէլ պէյաղ սաչլարը տախի սիյահա պօյամագ գոնթէս իշիւն գօլայ պիր շէյ իտի իսէ տէ , մումաիլէյհա՝ պէօյլէ շէյտէն ապա հազզ իթմէզ իտի :

Պէլլի պէլլիսիզ իթի իւշ գաթ պրուշմըշ օլան ալնընըն ալթընտա , գօյու մավի վէ ղայէթ թաթըլ պագըշը իթի պէօյիւք կէօզլէր բարլամագտա իտի :

Մումաիլէյհանըն սահիպէի տիրայէթ ու ֆէթանէթ վէ մուլթաարֆէի համիյէթ ու մէթանէթ օլտըղը՝ եիւզիւնտէն ֆէհմ ու իտրաք օլընըյօր իտի :

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ Մ. տը Թօնէրիէօնին եագընտա վուգու պուլմուշ օլան սօն ղիյարէթինտէն պէրու եիւզիւնտէ հասըլ օլան թէպէտտիւլաթա պիլիսթիլրասալ տիւշարը իրգգաթ վէ էնտիշէ օլարագ , մումաիլէյհի եանընա օթուրթտըգտան սոնդրա քէլամէ աղազ իլէ տէտի :

— Նէյինի՞զ վար , ազիզիմ , միւթատտան ղիյատէ սիզի մահզուն կէօրիւյօրըմ . . . բէք գըրըգ կէօրիւնիյօրսընըզ . . .

Թօնէրիէօ՝ տէրին պիր մէյուսիյէթլէ . — Էվլէթ , գըրկըն պիր հալտէյիմ , ազիզէմ , բէք միւքէտտէրիմ , գարա գարա տիւլիւնճէլէր իշինտէյիմ . . . Էվլէթ , մահզունիյէթիմ կիւնտէն կիւնէ արթմագտա օլուպ , սօն սաաթըմա գատար միւթէմատիէն պէօյիւյէճէք տիր . . . Պու սօն սաաթըմ տա չիմտի չօգ եագըն տըր , ղիրա էօմրիւմին թիւքէնտիյինի հըսս իտիյօրըմ . . .

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս . — Չիւնքի քէնտի քէնտիւնիզի պրագմըշսընըզ , ազիզիմ . . . Չիւնքի էլէմ ու քէտէրինիզէ գարշը գօյմաղա ճէսարէթինիզ եօգ տըր :

Թօնէրիէօ՝ օմուզլարընը սիլթէրէք . — Գարշը գօյմագ մը , նէյէ՞ եարար : Պէն բէշինտէն եէնիլմէչիմ . . . քէտէր՝ խաթըրէլէրտէն իլէրի կէլիւր . պէն իսէ ունուլթամամ . . . ունուլթապիլաէմ պիլէ , իսթէմէմ քի ունուլթայըմ . . . Սիզի գըրկըն կէօրիւյօրըմ տիյօր իտինիզ , ազիզէմ . . . Պու թապիր չօգ ղայըֆ տըր , էյիճէ աշլաթամայօր . պէն էզիլմիշ պիլթմիչիմ :

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս . — Պէն տէ պիր չօգ մուզտարըզ օլմամըշմըյըմ . . . իսթըրընըզ կէլմէ՞զ մի , Ֆիլիք : . . . իւշ սէնէ ագաէմ գէվճիմին վէֆաթը բիւր .

քէտէրի վուզու պուտըգտա, պէն բէք ֆէնա տիւշարը մէկուսկէթ օլտոււմ. Սիդ պանա գուզկէթ վէրտինիդ, պէնի թէսէլի իթտինիդ. Պանա այնէն չու սէօզլէրի սէօյլէտինիդ. «Տայանը պապր ու թէհամմիւլ իթմէլի, Ալլահնէն էմրի պու տըր, «Ինսան՝ էօլիւլէրլէ եաշամազ, վէ սիզին իսէ վազիլֆէնիդ եաշամազ տըր»

Մ. տը թօնէրիէօ՝ եանագլարընտան աշաղը ագան կէօզ եաշլարընը էլինին եիւզիւլէ սիւլէրէք. — Ֆիւհագիգա պու սէօզլէրի պէն սէօյլէտիւմ, սիդ օ զէման տէհէթլի պիր աֆէթէ տիւշար օլմուշ իտինիդ, լաքին սիզին պիր էրքէք էվլատընը վար իտի, սիզի ճան ու կէօնիւլտէն սէվէր իտի, սիզ տէ անը ճանտան սէվէր իտինիդ, իլթէ օ չոճուգ իչիւն սիզէ եաշամանըզ էմր իտիյօր իտիւմ. սիզ անըն իչիւն եաշայօրսընըզ, Պէնիւմ իսէ արթըգ հիշ պիր շէյիւմ գալմատը, պիլիրսինիդ, Սիւզան, պէնիւմ նազլը վէ սէվկիւլիւ Սիւզանըմ էօլտիւ, վէ ալթը այ օնդրա տա գըզըմ, պիր տանէնիք էվլատըմ վէֆաթ իթտի. Պէն տիւնեատա եարա եալընըզ գալտըմ. օ գատար մէսուտ վէ պաթիլյար օլտըգտան սօնդրա, եէէս ու նէվմիւգալտըմ. օ գատար մէսուտ վէ պաթիլյար օլտըգտան սօնդրա, եէէս ու նէվմիւգալտըմ. օ գատար մէսուտ վէ պաթիլյար օլտըգտան սօնդրա, եէէս ու նէվմիւգալտըմ.

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ իսթիյարըն էվէրինի թութուպ քէմալը մուհապպէթլէ սըգարազ. — Լաքին սիզ տիւնեատա եալընըզ աշիլսինիդ, սէվկիւլիւ Ֆիլիւ. . . տօսթլարընըզ, վէֆաքեար տօսթլարընըզ վար, անլէրին տօսթլըզ վէ մուհապպէթիւնէ էմիլյէթ ու իթիմատ իտէպիլիրսինիդ, իթմէլիսինիդ.

Մ. տը թօնէրիէօ. — Պուշը պիլիրիւմ, անլէր միյանընտա պիրինճի մէվգիլի տէ սիզ իհրազ իթմէքտէսինիդ, Լաքին տօսթլար՝ նէ գատար սէվկիւլիւ վէ վէֆաքեար օլսալար, զայպ իթմիշ օլտուղըմ սէվկիւլիւլէրին եէրինի թութամազլար. Օն սէքիզ սէնէ գատար թէլէզգիւզ իթմիշ օլտուղըմ վէ զալիւմ էճէլին նաէհան պէնտէն գաթմըշ օլտուղը սիւրուր վէ հուպուրը թամմը տօսթլարըմ պանա իատէ իսէմէզլէր.

Գօնթ տը թօնէրիէօ՝ ֆարգ օլընըր օլընմազ պիր սէտա իլէ պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա կէօզ եաշլարը սէօքմէքտէ օլուպ, իսթիյարըն տօնուգ կէօզլէրինտէն պրուշըգ եանագլարը իւզէրինէ սէլ կիպի կէօզ եաշը ագամասընը կէօրմէք իսէ՝ րիգգաթ վէ թէէսսիւֆը աղիսի մուճիւպ պիր հալ իտի.

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ պու սուզիլի մէնզարէտէն զայէթլէ միւթէէսսիր օլարազ, քէնտիսի տաթի աղլայօր իտի իսէ տէ, պիր զայրէթը ֆէվգէլլայէ իլէ քէնտի աղլամասընը քէսիւպ, միւմքին մէրթէպէ գօնթը թէսէլի իթմէյէ չալըշարազ տէտի.

— Ֆիլիւ, սէվկիւլիւ Ֆիլիւ, հագըրմտա օլան մուհապպէթ վէ շէֆապթընըզ աշգընա օլոււն, էրքէք օլոււնըզ, քէնտինիդի կէվէք պըրազմայընըզ, Սիւզան իլէ Մառինին պիրպիրի արտը սըրա վէֆաթըլա միւպթէլա օլտուղընըզ քէտէրը ազիմի ալէմտէ քիմսէ պէնիւմ գատար անլայըպ աճըմամըշ տըր. Սիդ միւտտէթը էօմքիւնիզտէ էյիլքտէն պաշգա պիր շէյ եարմամըշ օլտուղընըզտան, մէսուտ վէ պաթիլյար օլմաղա լայըզ վէ միւսթահազգ իքէն, տիւշարը էլէմ ու քէտէրը ազիմ օլմուշընըզ տըր. Լաքին մալիւմը ալինիդ տիր, ծէնապը Հագգ սէվտիյի գուլը չարբար. անճագ էկէր պիր ազ շիտտէթլէ չարբաճագ օլուր իսէ, մուգատտէրաթը իլտիյէ ալէյհիտէ իսեան իթմէկէ, սիզէ բէք աղըր կէօրիւնէն պիր եիւքի պիր

Թարաֆա աթմազա, տէրտ ու քէտէր իլէ քէնտի քէնտինիդի էճէլ քէնչէսինէ տուչար իթմէկէ պու պիր սէպէպ տէյիլ տիր, էկէր սիզ էօլիւր իսէնիզ, իսնէ վէ մուսվէնէթ իթտիկինիզ վէ տուվալարընը ալտըղընը պիւթիւն օ ֆուգաթալարըն հալի նէ՞ օլաճագ տըր: Պիչարէլէր պիւթիւն սիզին էլիբէլէրինիզ, խայր ու սէվա պընըզա եաշայօրլար: Էլինիզտէն ուչան օ իբի մէլայիբէլէրի . . . Սիւզան վէ Մառլի խաթրընըզա կէթիւրինիզ. ախրէթաէն սիզի չու հալը եէէսիշթիմալտէ կէօրէրէջ, կիւճէնիպ միւքէտտէր օլուրլար . . . Ալթմըշ պէշ եաշընտա անճագ վարսընըզ, սէքսէնիբ կէօրիւնիյօրսընըզ: Սիզին կիպի գապի իւլ պիւնեէ պիր զաթ չօգ եաշայապլիիր իբէն, պիր այաղընըզ չուգաւրտա կիպի կէօրիւնիյօր: Գապի ու ֆիլիւնիզ արասընտա նէ՞ գատար թէնազուզ վար: Մէէյուսլարա Վեիիթիֆ Աւլ-նէճա պաղըրըրսընըզ վէ լաթին սիզ քէնտինիզ էօլիւմ տէրէճէսինտէ տուչարը մէ-էյուսիյէթ օլուրսընըզ:

Գօնթ տը Թօնէրիէօ.—Տիմէք էօլմէյէ հագգըմ եօ՞գ մը տըր:

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Սա՛յր, զիրա էօմրիւնիզ սիզէ աիտ տէյիլ տիր, անըն սահիպի Ալլահ տըր: Ծէնապը Հագգ սիզի ֆուգարա վէ միւնթաճիյնէ իճ-րաի համիյէթ ու սատագա իչիւն եէր երեզիւնէ կէօնտէրմիշ տիր: Պու սէմուրի-յէթի նիհայէթինէ գատար իշֆա իտինիզ, Պու մէմուրիյէթ պէօյիւք տիր, թէ-սէլիսպիսշ տըր:

Գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ պաշընը էօնիւնէ ասըպ պիր գաշ տագիգա սուս րուր-տըգտան սօնրա, աղըր վէ գըրըգ պիր սէտա իլէ տէտի:

—Հագգընըզ վար ֆանլայօրըմ, ազիզէ՛մ, լաթին գալպիմէ լաֆ անլաթապի-լի՞րմիյիւմ . . . Էլէ՛մ ու քէտէր երեզիւնտէն գալպիմին չարընթըլարընը էկէր մէքս ու թէսթին իթմէյէ չալըշամ, էկէր գալպիմին տայմա՝ գանաուագտա օլան ճէրի-հալարընը իլթիյամբէզլիր իթմէյէ թէշէպալիւս էյլէսէմ, պանա իթաաթ իթմէզ: Զիհնիւմ տայմա հիւզն ու քէտէրէ մէյեալ տըր, անը մէն իթմէք իսթէրիւմ, լաթին միւգթէտիր ֆաթէլիւմ . . . խաթրըմա տայա կէշմիշ վագաալար կէլիր, անլէրի տէֆ իտէմէմ: Ֆուգարալարըմը սէօյլէյօրսընըզ . . . պէնիւմ վէֆաթըմլա անլէր պիր շէյ զայպ իթմէյէճէլէր տիր, զիրա էօլտիւյիմտէ անլէրի ունութմայաճաղըմ, վէ անլէր ֆաթըրէթ տէֆ գապուշաճաղըմ ճիկէրրարէլէրիւմ իչիւն տուվա իթտիբէլէրի կիպի պէնիւմ իչիւն տախի տուվա իտէճէլէր տիր:

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Րէճա իտէրիւմ, Ֆի՛լիր, պու մէնհուս տիւշիւնճէ-լէրի զիհնինիզտէն տէֆ իտինիզ տէ պաշգա շէյտէն պահս իտէլիւմ: Իսթէ՞րմիսինիզ:

Իսթիյար՝ մուժաիլէյհա գատընըն էլինի սըգըպ, հէնուգ եաշ իլէ տօլու օլան կէօզլէրինի մուժաիլէյհանըն կէօզլէրինէ տօղրու եօգարը գալտըրպարագ տէտի:

—Էվլէթ, իսթէրիւմ: Ֆապիանտան պահս իտէլիւմ:

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ սէվինճինտէն երեզիւնէ պիր ֆէրրահիյէթ կէլէրէք: —Էվլատըմտան, էվլէթ . . . անտէն պահս իտէլիւմ . . .

Գօնթ տը Թօնէրիէօ.—Քէնտիտինտէն մէմու՞նմըսընըզ, ա՛ղիզէ՛մ:

Մատամ տը Շաթըլիւքս. — Միւմքին մէրթէպէ մէմնունըմ . . . հիշ պիր իօշ-
նոստըզըղըմ եօգ տըր . . . Ճապիւան պէնի մէսուտ վէ պաթիյար պիր վալիաէ
իթմիշ տիր . . . Չալըզկան պիր չօճուգ տըր վէ թապր ու հարէքէթինէ հիշ տիյէ-
ճէք եօգ տըր . . . Պու քէրիէ էտէպիյաթ վէ ֆիւնուն իմթիհանլարընտա քէմա-
լը մուվաֆֆազըյէթլէ մէէդունըգ շահատէթնամէլէրինի ախզ իթմիշ տիր :

Գօնթ տը Թօնէրիէօ. — Օն տօգուգ եաշընտա, նէ՞ ալէաշէյ, էվլատընըգ հազ-
զընտա իֆթիխար իտէպիլիրսինիզ :

Մատամ տը Շաթըլիւքս. — Հագիգաթէն իֆթիխար իթմէքտէյիմ վէ եարը
եօլտա գալմայանաղընը մէմուլ էյլէրիմ :

Գօնթ տը Թօնէրիէօ. — Քէնտիսինի նէ՞ իշէ գոյանագսընըգ վէ եախօտ քէնտի-
սի նէ՞ իշէ կիրմէք իսթէյօր :

Մատամ տը Շաթըլիւքս. — Քէնտիսինէ պիր մէվգիի միւսթագիլ բէյտա իթ-
մէսի էյլէմ իտուկինի պէյան իտէրէք նէ՞ իշէ կիրմէք իսթէտիկինի քէնտիսինէ
սիւվալ իթտիմ, գիրա միւթէվէֆա զէվճիմ՝ եարտըլը իշէրին աքսիլիկիյլէ զարար
իտէրէք սէրվէթիմիզի խայլիաէն խայլի չիւրիւթմիշ օլտուղընտան, պիզ շիմտի գէն-
կին տէյլիլիզ . . . էլիմիզտէ եալընըգ պու գօնագ իլէ, պիր տէ ալէմտէ տիւշկիւն
կէօրիւնմէմէք գատար պիր իյրատ գալմըշ տըր . . . Մէզքիւր սիւվալի իյրատ իթ-
տիկիմտէ, միլեօն սահիպի տախի օլսա չալըշմագտան առլա գաշընմատըղընը վէ
պիննէֆա քէնտի վէ ագրան ու էմսալի միւվաճէհէսինտէ իյֆա իտէճէք վազիյֆէ-
լէրի պուլընտըղընը վէ զէմանէնին իւլուս ու ֆիւնունընը թէմամըլլա թահսիլ ի-
տուպ պու եօլտա գուվէթի իէթտիկի մէրթէպէտէ մէմլէքէթինէ խըտմէթ իթ-
մէք հավէսինտէ օլտուղընը ճէվապէն պէյան էյլէտի :

Գօնթ տը Թօնէրիէօ. — Պէօյլէ պիր մագսէտը մէմտուհա էրմէք իշիւն նէ՞
եարմագ ֆիքրինտէ պուլընըյօր :

Մատամ տը Շաթըլիւքս. — Բօլլիթէքնիք մէքթէպինէ կիրմէք իսթէյօր . . .
Պու գարարը թահսին իտէրմիսինիզ :

Գօնթ տը Թօնէրիէօ. — Թահսին իտէրիմ եա՛ . . . Լաքին չօգ աէֆա աէօյլէ-
տիլիմ կիպի թէքրար տէրիմ . . . էկէր սէնայիլ ալիյէ, նօթէրլիք վէ եախօտ
պանգա իշէրի կիպի մասրաֆլը պէօյիւք իշէրէ Ճապիւանըն հավէս ու իսթիտաաը
վար իտէ, չօճուղըն պու արգուլարը վիւճուտ սուլմասընա բարասըզլըգ մանի օլ-
մամալը տըր . . . Ջէվճինիզ Անտրէ տը Շաթըլիւքս տօսթուս իտի . . . սէրվէ-
թինի տիվանէլիքլէ չիւրիւթմէմիշ տիր . . . Մումաիլէյ՛ միւնասէպէթսիզ հալ-
լէրտէ պուլընմայըպ, թիճարէթ իշիւն թէշտիլիւս իթտիկի իշէրին աքսիլիկիյլէ
սէրվէթինի զայպ իթմիշ տիր . . . Պու մէմուլին զայրը տիւշկիւնլիք էիւրէյինէ
բէք աղըր կէլիպ, քէնտի ինթիյաթսըզլըլա սիզի վէ էվլատընը առէթա նաշար
կէշինտիրէճէկինի տիւշիւնէ տիւշիւնէ արթըգ եաշայամատը . . . քէտէրինտէն
վէֆաթ իթտի . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս. — Եաղը՛գ . . . Լաքին Ալլահ աա պիլիւ քէ, պէն
սէրվէթին զայպ օլտուղը վէ եախօտ ագալտըլը իշիւն քէնտիսինէ գարը ֆիքրիմ-
աէն հիշ պիր ֆէնա կէշիւմէմիշ իտիմ . . . քէնտիսինին եալընըգ եաշայամասըն իս-
թէր իտիմ :

Գօնթ տը Թօնէրիէօ.—Սօն ֆիբրիմի պէյան իտէյիմ . . . Էկէր պանա իհթի-
յաճընըզ վար իսէ, սէվկիւլիւ Ժօրթին, սէյլէյինիզ . . . Ֆապիան եէնիտէն տիւ-
յիւնիպ քէնտի իսթիտատը հագիգիսինէ սէրպէսթճէ սիւլիւք իտէպիլմէք իշիւնիքի
եիւզ, իսչ եիւզ պին ֆրանգ վէ սահա զիյատէ իսթէրմիսինիզ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Ս.զիզիմ, պու թէքիֆը սէխալէթքեարանէ վէ
սիճէնապանէնիզտէն տուայը զայէթլէ միւթէնէքիւր վէ միննէթտաըըմ, լաքին
Ֆապիանըն ազչէ սայէսինտէ ատամ օլմասընը իսթէմէմ . . . անսամիմ սիգէ թէ-
չէքիւր իտէր վէ թէքիֆինիզի գապուլ իտէմէյէճէկիմի պէյան էյլէրիմ . . .

Գօնթ տը Թօնէրիէօ.—Պու գատար ինճէտէն ինճէյէ տիւչիւնմէք պօշ շէյ տէ-
յիլ մի տիր . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Ուայր, ագըլըլըզ պու տըր . . .

Գօնթ տը Թօնէրիէօ.—Էյի ամմա սիզ հէնուզ կէնճսինիզ, սիզ ճէմիյէթի սէ-
վէր իսինիզ, չիմտի իսէ սէրպէթինիզին ալըլը սէպէպիլմէ պու գօնագտա թէն-
հանիչին օլմաղա մէճպուր օլաճագընըզ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Էվլատըմ վար, օ պանա էլվէրիւ. պաղգալ պիր շէյ
իսթէմէմ . . .

Գօնթ տը Թօնէրիէօ մահզուն մահզուն պիր ահ շէքտի, չիւնքի էօլիւմ օլմա-
սա իտի, քէնտիսի տէ քէնտի իքի սէվկիւլիւլէրի իլէ պէրապէր պէյլէճէ թէնհա
պիր էօմի կէչիրէճէք իտի, օ հալ իսթըրընա կէլտի . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս պիր շիտտէթլէ.—Ս.զիզիմ ֆիլիք, եէնիտէն եինէ
հիւզէնիկիզ իսայալաթա տալմայասընըզ . . .

Գօնթ տը Թօնէրիէօ.—Ուայր . . . իսայր . . . միւքեալէմէմիգէ տէվամ իտէ-
լիմ . . . Պէն հայաթտա իքէն նէ քէնտինիզ վէ նէ Ֆապիան իշիւն սիր շէյ գա-
պուլ իթմէք իսթէմէյօրսընըզ, էյլէ օլտուն . . . արթըք պուստան պահա իթմէ-
յէրիմ. լաքին վասիյէթնամէմին մէպիինի պանա թէպիլիլ իթտիթէմէյէճէքսինիզ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Շիմտի տէ վասիլէթ տէն մի պահա իտէճէքսինիզ,
եալընըզ պոճ մը էքսիք իտի . . .

Գօնթ տը Թօնէրիէօ.—Վասիյէթտէն պահա իթմէքլէ ինսան էօլմէզ, վէ սիւլ
պիլիսինիզ քի սօն գարարլարըմ չոգտան Վէրիլմիշ տիր . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Էվլէթ, սէվկիւլիւ զէվճէնիզ՝ Մառլի տիւնեայա
կէթիրտիկի վէ պէնիմ տէ Ֆապիանը թէվլիտ էյլէտիկիմ կիւն, քէրիմէնիզին վէլա-
տէթի շէրէֆինէ օլարագ, սանճաղընըզ տախիլինտէ օ կիւնիւ տօղուլ օլան սիլ-
ճիւմէ չոճուգլարա պիրէր թախսիսաթ պաղլամաղա գարար վէրտինիզ . . .

Գօնթ տը Թօնէրիէօ.—Վէ պու գարարըմ իճրա իթտիմ . . . Անլէրին պէ-
հէրինէ մըգտարը քիֆայէտէ պիրէր մէպաղ թախսիս իթմիշ օլտուղըմտան, պու
սայէտէ րահաթ կէչինէպիլիլլէր . . . Ումմամ ամմա, մէրգուման չոճուգլարըն
սիննը պիւլուղէ վասըլ օլտուգլտըրըն գատար էկէր եաշայաճագ օլուր իսէմ, ան-
լէրին պէնիմ իշիւն տուվա իթտիքլէրինի իշիտէճէյիմ. Եօգ, էկէր էվվէլ էօլիւլ ի-
սէմ, Եթիֆալը մէրգուլմէ սահա չարուգ զէնկին օլաճագլար . . . վէ Ֆապիան
անլէրէ տախիլ պուլընաճագ տըր . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Լայըգ օլտուղընըզ վէճէլէ սիպի սէվէպիլմէքլիկի-

միգ իջիւն, սէվկիւիւն Ծիրի, Ալլահ վերէ տահա պիր չօգ սէնէլէ, եպայասընը :

Գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ գօնթէս տը Շաթըլիւքսին էլինի սըգտըգտան սօնրա . — Տիմէք վասիյէթնամէնին մէալինի արթըգ պանաթէպտիլ իթտիրմէյէճէքսինիդ, տէ-
յիլ մի . օ հալտէ էմին օնւնըչ քի, էվլասընըգ Ֆապիան՝ հէր նէ իշ ինթիխապ
իթտէ, պէհէմէհալ քէնտիյէ լայըգ պիր մէվգի իհրազ իտէպիլէճէք տիր : Շիմտի
նէրէտէ տիր Ֆապիան :

Մատամ տը Շաթըլիւքս . — Էնտիւսթրի սէրայընտա, ըհամ սէրկիսինտէ տիր :
Լաքին էվէ կէլտիքտէ կէօրէճէքսինիդ, գիրա ումարըմ քի պիգտէ գալըպ պիգիմէ
թաամ իտէճէքսինիդ :

Գօնթ տը Թօնէրիէօ . — Պու կիւն օլմազ, ազիզէմ ժօրժին :

Մատամ տը Շաթըլիւքս . — Նիջիւն օլմազ :

Գօնթ տը Թօնէրիէօ . — Պիր ազ եօրկունըմ, իսթիրահաթ իտէճէյիմ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս . — Զօր իթմէմ, գիրա թապիաթընըզ պիլիրիմ, ա-
տէթինիգտէն շաշմագսընըզ, լաքին իսթէր իտիմ քի Ֆապիանը կէօրէսինիդ . . .

Գօնթ տը Թօնէրիէօ . — Պիի այտան զիյատէ տիր վօժիրար սօգաղընա կէլմէ-
միշ տիր . . . Թարաֆրմուան քէնտիսինէ պիր ազ չըգըշ իտինիդ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս . — Թապիալ իթմէյինիդ . . . իւշ հաֆթա գատար
պիր եօլճուըգ իթտի . . . Պուրկօնէրտաքի խըսըմլարըմըզ կիթմիշ իտի . . .

3

Գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ պիր ազ սիւքիւթտէն սօնղրա . — Ֆապիան էլան տէլի-
գանը Ծրօմանթալ իլէ ազիզ տօնթ մը տըր :

Մատամ տը Շաթըլիւքս . — Էլան էօյլէ տիր, պիրպիրինի կէօրմէքսիգին օլմազ-
լար . . . Բօլ Ծրօմանթալ պու կիւն տէ օղլումա ըհամ սէրկիսինէ կիթտի . . .
Պուշար՝ պիր կիւնտէ տօղմուշ, պիր մէքթէպտէ, պիր տէրստէ թահսիլ իթմիշ վէ
սիննը սէպավէթլէրինտէն պէրու եէքտիկէրինտէն հիշ այրըմամըշ օլտուգլարըն-
տան, թապիի սիրպիրիյլէ խալիս տօսթ օլմուշլար տըր . . . գարտուշ կիսի պիր-
պիրինի սէվէրէր :

Գօնթ տը Թօնէրիէօ . — Իշպու ըիշթէի հուպալ ու միւվալաթտան տօլայը մէմ-
նուէն օլտում . . . Բօլ Ծրօմանթալ զէքի վէ հիւսնիւ ատապ ու ալպէագ սահիպի
պիր չօճուգ կէօրիւնիյօր . . . Հէր քիմ պու չօճուգա մէրազ վէրիր իսէ, ալտան-
մազ, բէշիման օլմազ :

Մատամ տը Շաթըլիւքս . — Մէրգումը ատամ իտուպ օրթայա չըգարմազ իշիւն
նէ սիգ վէ նէ տէ պէն հիշ պիր շէյ էսիրկէմէտիք : Բօլ Ծրօմանթալ տախի Ֆա-
պիան գատար բարազ պիր սուրէթտէ իքմալը թահսիլ իթմիշ տիր . . .

Գօնթ տը Թօնէրիէօ . — Պիր վազթտան պէրու բէտէրինի կէօրտիւյիմ եօգ :
Զաննըմ էլան այնը հալ ու մէվգիտէ պուլընըյօր . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս . — Էվվէթ, էօյլէ, վէ էլան տա ըհէ մահգուն տըր
. . . Պիշարէ Ծրօմանթալ չօգ շէյլէր շէքմիշ տիր :

Գօնթ տը Թօնէրիէօ . — Էվվէթ . . . չօգ . . . Եիւքսէք իլթիմապար սայէ-

սինտէ Թախֆիֆինէ մուվաֆֆադ օլտուղըմ օ մահքիւմիյէթ՝ պիշարէյի բէք զիյտ-
տէ միւքէտտէր գըլմը տըր։ Ատալէթ պագէն հիշ սաղա սօլա ոլադմագսըղըն գա-
նունը իճրա ու Թաթպիգ իտէրէք բէք ինսանիյէթսիզ տաժրանըր։

Մատամ տը Շաթըլիւքս.— Ֆրօմանթալ բէք էհլի ըրզ պիր ատամ տըր։

Գօնթ տը Թօնէրիէօ.— Էկէր օլ պապտէ շիւպհէմ օլա իտի, քէնտիսինէ հիշ
էսէրը հըմայէ կէօսթէրմէզ իտիմ. . . Էվլատընը նէ եարմագ նիյէթինտէ պու-
լընտըղընը հիշ սիգէ սէօյլէտի՞ մի. . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.— Ջաննըմ մուալլիմիկէ գօյանագ։

Գօնթ տը Թօնէրիէօ.— Ֆէնա տէյիլ, միւթէպէր պիր իշ աիր։ Պունտան մա-
տա Բօլ Ֆրօմանթալ՝ իսթիգպալինտէն հիշ գօրգմագ. . . Ֆապիան կիպի օ տա
պէնիմ պէտպալսթ Մատիմին եէվմը վէլատէթինտէ տիւննայէ կէլէն չօճուգլար-
տան պուլընմալլա, վասիյէթնամէմտէ իսմի գայտ օլընմը տըր. . . Հալի վագթի
էյի օլանագ, մէսուտ վէ պալսթիյար օլանագ տըր. պու կիւնէ գատար քէնտիսի-
նէ հէր նէ եարտըգ իսէ, պունա իպրազը վիյագաթ վէ իսթիհագա իթմիշ օլտու-
ղընտան, րիֆահ ու սաատէթէ տախի լայըգ օլանագընը տէրիսաթըր իթտիքճէ,
բէք մէմնուն օլըւյըրմ. . . Անը վէ Ֆապիանը կէօրմէք իսթէր իտիմ։

Մատամ տը Շաթըլիւքս.— Պունտան գօլայ նէ՞ վաթ. . . Թաատա պիզտէ
գալընըզ. . .

Գօնթ տը Թօնէրիէօ.— Պու կիւն օլմազ, պու կիւն իմքէանը եօգ, ազիգէմ։
Հագիգաթէն բէք ֆէնայըմ վէ էվէ կիտէճէյիմ։

Պունը տիյէրէք գօնթ տը Թօնէրիէօ այաղա գալգտը։

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ պիր Թէէսսիւֆը խալիստնէ իլէ.— Պէնտէն միւֆա-
րէգաթ իտիյօրսընըզ հէ՞։

Գօնթ տը Թօնէրիէօ.— Ալիմ Ալլահ իսթէմէյէրէք կիտիյօրմ. . . Պու կիւն
քէնտիմի պիր ազ զիյատէ եօրտըմ, իսթիրահաթ իտէճէյիմ. . . Բէճա իտէրիմ,
Ֆապիան իլէ Բօլը չարուգ պանա կէօնտէրինիզ. . . անլէրի կէօրիւպ պէրապէր
գօնուչմաղա բէք արգուլ վար, չօգ մէմնուն օլանագըմ. . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.— Սնլէր տէ մաէլմէմնունիյէ սիզի վիյարէթ իտէ-
ճէքլէր տիր, վիրա իքիսի տէ սիզի բէտէր կիպի սէվէրլէր. . .

Գօնթ տը Թօնէրիէօ.— Պէնիմ չէֆագաթը բէտէրանէմէ մուգապիլ անլէր աէ
էվլատ կիպի պէնի սէվէրլէր. . . Արթըզ կիտէյիմ, ազիգէմ. . . Կէլտիյիմ էյի
օլտու. . . իւզէրիմէ պիր հիւսնիւ Թէէսիր իճրա իթտինիզ. . . շիմտի տէմիքի
գատար գըրըգ տէյիյիմ, զիհնիմտէ էբէյիճէ պիր սիւքիւնէթ հասըլ օլտու. . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.— Էօյլէ իսէ կէճիքմէյիպ եինէ կէլինիզ քի սիզի պիւս-
պիւթիւն էյի իտէյիմ։

Գօնթ տը Թօնէրիէօ.— Կէլիրիմ, չարուգ կէլիրիմ։

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ ալընը իխթիյարա տօղրու կէօթիւրիպ, մուժաիլէյհ
տախի քէնտի սօլկուն տուտագլարըյա գօնթէսին ալընը պուս իթտիքտէն սօնդ-
րա, մուժաիլէյհա գատըն՝ իխթիյար միւսաֆիրինի գարու արալըղընա գատար Թէչ-
եի իթտի վէ ալլու նէրաիվէնինին էօնիւնտէ տուրան արապաղընա պինինճէյէ
գատար օրատա տուրտը։

Գօնթ՝ արապայա րաքիպ օլտըգտան սօնդրա գօնթէսէ էլլյլէ սօն պիր սէլամ տահա վէրտի վէ պատէհու արապա ավլուտան տիշարը չըգտը :

Թուրնօն սօգաղը իլէ , Վօթիրար սօգաղընըն՝ Պօնաբարթ սօգաղը քէօչէսին տէ պուլընան գըսմը արասընտա չօգ պիր մէսաֆէ եօգ տըր :

Մ . տը Թօնէրիէօ՝ պիր գաչ տագիգատան գօնաղընա վասըլ օլուպ , պու գօնագ հագիգաթէն մունթաղամ վէ միւքէլլէֆ պիր պինա իտի իսէ տէ , տէրուին տէ հիւզն ու մաթէմ հիւքմֆէրմա պուլընըյօր իտի :

Գօնթ՝ արապատան աշաղը էնտիքտէ , սահանլըգտա ժէրօմ նամ իխթիյար ուշաղը գարլըրնա չըգըպ , մէրգումըն չէհրէսի պօգուգ վէ ալթիւսթ օլուլէ իտի :

Ժէրօմ՝ պէքեար վէ քիմնէսիգ օլարագ գըրգ պէչ սէնէտէն պէրու գօնթըն խըտմէթինտէ պուլընըպ , մումաիլէյհէ ֆէվգէլատէ պիր մուհապպէթ պաղլամըլ օլտուղընտան , էֆէնտիսինին էն ուֆագ պիր րահաթսըղըղը պիլէ մէրգումը տիւշարը էնտիլէ վէ մէրագ իտէր իտի :

Մ . տը Թօնէրիէօնին խասթալըգըլ հալի վէ բէյ տէր բէյ գայըֆ տիւլմէսի՝ ժէրօմըն տաիմի տիւլիւննէ վէ վէսվէսէսինի մուճիպ օլուպ , մէրգումը ատէթա գօրգութմագտա իտի :

Իխթիյար գօնթ՝ քէնտի ատէթլէրինտէն գըլ բայը շաշմայըպ , հէր կիւն սաաթ պէչէ պիր գաչ տագիգա գալարագ էվինէ ավտէթ իտէր իտի իսէ տէ , օ կիւնիւ հէր նասըլ իսէ սաաթ պէչ պուչուղտ եագըն էվէ կէլտիկինտէն , օթուգ պէչ տագիգատան պէրու ժէրօմ՝ վէսվէսէսինտէն էօլմէքտէ , տիվանէճէ չիւպհէլէրէ վարմագտա վէ մութլագա պիր ֆէլաքէթ վուգա պուլտըղընա հիւքմ վէրմէքտէ իտի : Պիր տէ օ արա գօնթըն լանտօ արապասը՝ գօնաղըն արապա գաբուսընտան իչէրի կիրտի :

Իխթիյար խատէմէ՝ պիր պագըլտա , արապանըն ճամլարը արգասընտան էֆէնտիսինի կէօրիւպ ուզուլն պիր սօլուգ ալտը , վէ իխթիյարլըղընա րաղմէն տէլիգանլը կիպի գօչուպ Ֆիլիր տը Թօնէրիէօնին արապատան աշաղը էնմէսինէ հարտըմ իթտի :

Ժէրօմ . — Օհ , հէլէ կէլտինիլ , էֆէնտի , վէսվէսէտէն էօլիւյօր իտիմ :

Գօնթ տը Թօնէրիէօ . — Նիչիւն , նէ՞ վար քի , ժէրօմճըղմ :

Ժէրօմ . — Սաաթ պէչ պուչուգ տըր տա անըն իչիւն :

Գօնթ տը Թօնէրիէօ . — Պէնիմ իսէ ատէթիմ սաաթ պէչոէ էվէ կէլմէք տիր , տէյիլ մի . . . Պիր շէյ տէյիլ , ուֆագ պիր կէճիքմէ . . .

Ժէրօմ . — Էօյլէ ամու , էֆէնտի , պիր վագթտան պէրու պիր աղ նամլգտճսընըլ տա , եանընըլտա պուլընմատըղըմտա , վէսվէսէ իտուպ աիքէն իւսթիւնտէ պուլընըյօրըմ :

Գօնթ տը Թօնէրիէօ . — Մատամ տը Շաթըլիւքսին խանէսինտէ լաֆա տալըպ սաաթը ունութտըմ . . . Օղլու Ֆապիան պու կիւնլէրտէ տէլիգանլը Ֆրօմանթալ իլէ պէնի կէօրմէյէ կէլէճէք տիր :

Ժէրօմ . — Մ . Բօլ Ֆրօմանթալ իլէ մի :

Գօնթ տը Թօնէրիէօ . — Էվվէթ . . . Իքի էլմաս կիպի տէլիգանլըլար . . . Էկէր քիմնէյի գապուլ իտէմէյէճէկիմէ տաիր պիր էմր պիլէ վէրմիչ օլուամ , սէն անլէրի շարուգ պանա կէթիր :

ժէրօմ. — Պաշ իւսթիւնէ , էֆէնտիւմ . . .

Էֆէնտիւմ իլէ ուշագ՝ պու սէօլէրի սէօլէյէրէք գարու արալըլընտան գօնթըն
եաթագ օտասընա կիթտիլէր :

Օրատա ժիրօմ՝ էֆէնտիւնին բարտըսիւսին չըգարմաղա եարտըմ իթտի , վէ
• արա սաաթ ալթըլը վուրտըլընտան , էֆէնտիւնէ տէտի .

— Եէմէք շիմտի հազըր օլմալը տըր :

Գօնթ . — Էվվէթ , ժէրօմճըլըմ , պէն տէ էօլէ ումարըմ , զիրա Լամպէր՝ պիր
գրօնօմէթրօ սաաթը կիպի րագգասընտան ապա շաշմագ . . . Պէն տէ չըզտանը-
մա պիր գաշ քեաղըտ վագ խոուպ եէմէք օտասընա կէլէճէյիւմ . . . Կիթ հայտէ . . .

ժէրօմ օտաստան տիշարը չըգտը :

Գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ պիր չէքմէճէ աչըք ճէպ տէֆթէրինի վէ Գիւթիւպիւսա-
նէի միլինին մէշըուլիյէթ սալօնընտա իսթիմալ իթմիշ օլտուղը գըրմըղը միւրէք-
քէպ շիշէսի իլէ գալէմին քիւշիւք մահֆագասընը մէգքիւր չէքմէճէյէ վագ իթտի :

Պատէհու գօնթ եէմէք օտասընա կիտիպ , օրատա ժէրօմ՝ արմալը կիւմիւշ
չօրպա քեասէսինին գարաղընը աշմագ իւզրէ գօնթա պէքէյօր խոի :

Իսթիյար՝ սուֆրայա օթուրուպ , հիշ իշիհասը օլմագսըզըն թաամ իթմէյէ
պաշլատը :

Հիքեայէմիղէ տէվում իթմէգտէն էվվէլ , պիր ան սգտէմ էօլմէսինի արզու
իտէն պու միւքէտտէր իսթիյարըն ասլ ու նէսլինի վէ սէվապըզը ահվալինի պիր
գաշ սաթիլա օգոյանլարմըղա արզ իթմէյի վաճիպէտէն ատո իտէրիլ :

Գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ Լանկըտօգ էյալէթիւնին էն ասըլգատէ վէ էն պէնկին
խանէտանլարընտան պիրինէ մէնսուպ օլուպ , Բարիգտէ թահիլը մէարիֆ իթմիշ
իտի :

Պու զաթ՝ գէքի վէ միւտագգիգ , լաթիֆ վէ միւշֆիգ պիր զաթ օլուպ , էպ-
նաի պէշէրէ , պախուսուս մուզտարըպ օլան էպնաի պէշէրէ չէֆագաթ վէ մէրհա-
մէթը ֆէվգէլըպէսի վար խոի , վէ սաիրլէրի տաքէրլիկէ , սէնայիի նէֆիսէյէ , սէ-
նայիի ատիյէյէ , թիճարէթէ հապէս իթտիքլէրի կիպի , գօնթ տը Թօնէրիէօ տալի
պէշէրիյէթի թէտղիգ իլէ անըն իսլահը վէ մէսալալինին տէֆի չարէլէրինի միւ-
թէմատիէն թէհարրիյէ հապէս իթմիշ խոի :

Թա կէնճ եաշընտա , պիր խայլի ֆուգարայա էյիլքէր խոուպ , օլտուգճա
անլէրին ըիֆահ ու սաատէթը հալինի թէէմին իթմիշ , միւքէտտէրլէրի թէսէլլի
էյլէմիշ վէ մէէյուսլարա իւմիսպախը օլմուշ տըր :

Էպնաի պէշէր հաղգընտա մէրհամէթ վէ չէֆագաթը քեամիլէսի օլտուղըն-
տան , միւհթաճիյն վէ ֆուգարայա միւմքին մէրթէպէ մուճիպը սաատէթ օլաճագ
պիր մէպլազ վըրմէկէ տայմա թէտալիր վէ վատէթա տիւշիւնիւր խոի :

Մումուրլէյ՝ պու պապտէ խայալաթ վէ էվհամաթտան արի վէ պէրի պիր խայ-
լի տաարը նէֆիսէ թէէլիֆ իթմիշ , վէ ֆագր ու զարուրէթին տէֆ ու ըէֆի մէ-
սէլէի միւհիմէսինտէն պիր սուրէթը ճիտալիյէ վէ ֆիլիլիյէտէ պահա էյլէմիշ տիր :

Պու թէէլիֆաթը նէֆիսէ սայէսինտէ գօնթ տը Թօնէրիէօ Լէթիօն տ'Օնէօր
նիշանընըն էվվէլա գօրտօնընա , մուաթիսէյէն տսընա նաիլ օլուպ , նիշանը մէգ-
քիւրը պիր իֆթիխարը մէշրուանէ իլէ թալըր , վէ լաքին քիպը ու զրուր ապա
կէօսթէրմէգ խոի :

Գօնթը մուծախէյ՛հ՝ իանէ սանտրգլարը , իմարէթէր , տարիւշէֆագալար թէ-
էսիս իթմիշ տիր :

Մէարիֆին թահսիլի՝ մէճպուրի օլտըղը գատար պատիհալա օլմատըղը պիր
զէմանտա գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ պիր խայլի ֆուգարա չօճուգլարընըն թաալիմ ու
թէրպլյէսի իչիւն քէնտի պէտէնինտէն իւճրէթէր թէէտլյէ իտէր իտի :

Հէր նէ գատար ասլ ու նէսլի , թաալիմ ու թէրպլյէսի , սէրվէթի , չալըչկան-
լըղը խճաալընճա պիր մէճուրլյէթէ հագգը վար իտի իսէ տէ , պուռնա ասլա հա-
վէս իթմէյիսլ , հիչ պիր հիւքիւմէթ մէմուրլյէթի գապուլ իթմէք իսթէմէմիշ տիր :
Քէնտիսինէ էօյլէ կէլլր իտի քի , իւգէրինտէ սըֆաթը մէճուրլյէթ օլուր իսէ , իս-
թէտիկի կիպի իճրաի համլյէթ ու սէխավէթ իտէմէզ :

Օթուզ եաչընա գատէմնիհատէ օլտըգտա , քէնտիսինէ պիր չօգ տա միրաս ի-
սապէթ իտէրէք , սէրվէթի խայլիտէն խայլի թէզայիւտ իթմիշ տիր :

Ատապը հասէնէ վէ ախէագը համիտէսի սաիգասըյլա խրատընըն հէման քեաֆ-
ֆէսինի ուուրը խայրլյէ վէ համլյէթ քեարանէյէ սարֆ ու իսթիմալ իթմիշ տիր :

Գըրգ պէշ եաչընա պալիղ օլտըգտա , գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ խանէտանընտան
եալընըզ քէնտիսի գալըպ , եագըն վէ ուզագ հիչ պիր խըսըմ վէ ագրապասը գալ-
մամըշ տըր :

Պէօյլէճէ օ գէման սէրվէթի օն միլեօնա պալիղ օլուպ , պուռնտան պէշ եիւզ
պին ֆրանգ խրատ կէլլր իտի . զիրա օ թարիխտէ աղ օլուպ տա սաղլամ օլմասը-
նը արգու իտէն իհթիյաթը բարա սահիպլէրինէ հէր թարաֆտան եինէ ագալլի
եիւզտէ պէշ ֆայիզ թէքլիֆ օլուընըր իտի :

Յիլլր տը Թօնէրիէօ՝ օ գէմանա գատար էվլէնմէյի ասլա խաթըր ու խայա-
լինտէն կէչիրմէմիշ իտի :

Միւտտէթը էօմրիւնտէ տայմա ումուրը խայրլյէ վէ ինսանլյէթ քեարանէ իլէ
մէշըուլ օլուպ , հիչ պիր տագիգա ճանը սըգըլմատըղընտան , վէ էթրաֆընտա մու-
ճիպ օլտուղը մէսէրրէթէր՝ պիննէֆս չախսընա մախսուս սաիր կէօնա տահա ա-
լէա մէսէրրէթէրի եանի ֆամիլեաճա մէսէրրէթէրի օլապլլիր իտուկինի տիւ-
չիւնմէյէ քէնտիսինէ մէյտան վէրմէտիքլէրինտէն , օ գէմանա գատար իզտիվաճ մէ-
սէլէսինի խաթըրնա կէթիրմէմիշ իտի իսէ տէ , մէճուլին զայրը պիր հատիսէ՝ մու-
մախէյհ գօնթըն էֆքեարընը նիհայէթ թաատիլ ու թէպտիլ իթտիրմիշ տիր :

Գօնթ տը Թօնէրիէօնին վիգօնթէս տը Բուվրէյ նամընտա պիր մուհիսպէսի
պուլընըպ , պու գատըն՝ հէր ճիհէթճէ ալէա վէ մէշուր պիր գատըն իտի իսէ
տէ , եալընըզ քէնտի սէրվէթինի հիւսնիւ իտարէյէ զայրը միւգթէտիր իտի :

Մատամ տը Բուվրէյ՝ տօսթլարընըն հիւսնիւ նասիհաթլարընը տլյնէմէյերէք ,
չըլբագճասընա օյնատըղը Պօրսա օյուլլարընտա թէքմիլ սէրվէթինի զայպ իթմիշ
իտի :

Մ ումախէյհա վիգօնթէս՝ տէպտէպլլի պիր էօմր սիւրտիքտէն սօնդրա , թէք-
միլ սէրվէթինի զայպ իտուպ , տիւչարը զարուրէթ ու սէֆալէթ օլտըգտա , պու-
հալէ թէհամիւլ իտէմէյերէք էլէմ ու քէտէրինտէն միւթէհասիրէն վէֆաթ իթտի-
վէ եիրմի իքի եաչընտա օլան պիր տանէճիք գըզընը պու զարուրէթը հալտէ էօք-
սիւզ պըրագտը :

Մ. տը Թօնէրիէօ՝ Թէճրիւպէ իլէ օլտուէն աչգ ու սէվտա նէ իտուկինի ասլա պիւլմէմիւզ վէ պին քէրրէ կէօրտիւկի մէրգուլմէ կէնճ գըզըն հիւան ու ճէմալինտէն գալպինտէ հիւ պիր շէյ հըսս իթմէմիւզ օլտուղը հալտէ, պիրտէն պիրէ մէրգուլմէյէ ալէագա վէ Թէաշիւգ իթտի :

Մատմագէլ Սիւզան տը Րուվրէյ՝ զայէթ աֆիֆէ վէ միւշֆիգէ պիր տուխթէրը հուրիբէյքէյ օլուպ, Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօ կիպի խայր ու սէվապ վէ համիյէթ ու մէրհամթ իճրասընը բէք զիյասէ սէվէր օլտուղընտան, գօնթ իլէ մէրգուլմէ Էօքսիւզ գըզըն Էֆքեար ու իւրլգաթը եքքտիկէրինէ Թէվաֆուգ իտիյօր իտի :

Պուէնտան մաատա, Ֆիլիբ՝ Սիւզանը նէ գատար սէվիյօր իտի իսէ, Սիւզան տախի Ֆիլիբի օ գատար վէ պիր խայլի զէմանտան պէրու սէվիյօր իտի :

Մատմագէլ Սիւզան տը Րուվրէյ նիհայէթ գօնթէս տը Թօնէրիէօ օլտու, վէ զայէթ զէնկին պիր ասըլգատէ գօնթ իլէ ֆամիլէատան օլան ճէհէգսիւզ պիր գըզըն իշպու իզտիվաճը հէր քէս Թարաֆընտան Թագտիր ու Թահսին օլընտը :

Իզտիվաճը մէգբիւրտէն իթիպարէն կէրէք Ֆիլիբ վէ կէրէք կէնճ զէվճէսի իշիւն պիր տէվրը սաատէթ քիւշատէ օլտու :

Գօնթ՝ պէօյլէ պիր սաատէթը միւքէմէլէյի խաթր ու խայալինտէն պիլէ կէշիրմիւզ օլմայըպ, Սիւզան պիր գըզ չօճուգ տիւնեայա կէթիրտիկինտէ, սաատէթը մէգբիւրէ տահա զիյատէ տրթտը, վէ չօճուղըն վաֆթիւզ իսմի Մաուլ գօնտը :

Մ. տը Թօնէրիէօ՝ սիւրուր վէ իպթիհաճը ֆէվգէլլայէսինէ մէպին, քէնտի սանճաղը տախիլինտէ գըզընըն Թէվէլիւտ իթտիկի կիւն տիւնեայէ կէլէն չօճուգլարըն պէհէրինէ պիրէր Թախսիսաթ պաղլամաղա գարար վէրտի, վէ պու գարար մուճիսլինճէ պիր վասիյէթնամէ գալէմէ ալտը քի, իշպու վասիյէթնամէնին ահքեամը իլէրուտէ մալիւմիսիգ օլաճագ տըր :

Մաուլ՝ վալիտէսի կիպի զայէթ կիւզէլ վէ հէսնա վէ միւշֆիգէ օլտուղը հալտէ, մուճալիլէհանըն եանընտա պէօյիւտիւ վէ պէօյլէճէ օն եէտի սէնէ միւրուր իտուպ, գօնթըն ըիֆահ ու սաատէթը հալինտէ հիւ պիր պօզուգլըգ վագը օլմատը :

Լաքին հայըֆ քի պու ալէմտէ Թամմ սաատէթ օլամագ. իգպալ արգասընտան իտպար եէթիշիր :

Սիւզան՝ սըհէթ ու աֆիյէթը Թամմէ իւզրէ իքէն, նակէհան քէսկին պիր պէյն իւֆիւնէթինէ միւպթէլա օլուպ, պիր գաչ սաաթ զարֆընտա վէֆաթ իթտի :

Գօնթ՝ պու քէտէրը աղիմտէն տիւշարը մէյուսիյէթ օլարագ, քէնտիսի տէ Սիւզանըն արգասը սըրա Էօլմէք իսթէտի իսէ տէ, պէրհայաթ օլան գըզը իշիւն եաշամաղը Լաղըմ կէլիյօր իտի :

Լաքին վալիտէսինին վէֆաթընտան ալթը այ սօնղրա, Մաուլ տախի պիրտէն պիրէ խասթալանըպ վէֆաթ իթտիկինտէն, գօնթ՝ արթըգ տիւնեատա գուբ գուրու պաշ գալտը :

Պու իքինճի ֆէլաքէթ իւզգէրինէ գօնթ պիւսպիւթին տիւշարը եէէս ու քէտէր օլուպ, Լաքին Էօլմէսինէ արթըգ պիր մանիա գալմատըղըն տէրխաթըր իթտիքճէ, եէէս ու քէտէրի պիր աղ խաֆիֆլէնիյօր իտի :

Վագըա Թէլէֆը նէֆս իտէրէք ճէնապը Հագգըն պախշ իթտիկի հայաթը

մահիւ իթմէք Մ. տը Թօնէրիէօնին մէսլէք ու գաիտէօինէ մուվաֆըզ տիւշմէզ ի-տի իսէ տէ, պուրասընը գօնթ բէք օ գատար գայտ ու ֆիւթուր իթմէյօր իտի, էլին եաբամատըղընը էլէմ ու քէտէր եաբըս, մումաիւլէյհի պու տարը ֆէնատէն պիր ան էվվէլ գուրթարաճագ իտի :

Օն պէշ կիւն զարֆընտա գօնթըն գամպուրը չըգտը, եանագլարը չուգուրա պաթտը, սաշլարը աղարտը : Ալթը այ սօնդրա տօսթլարը քէնտիսինի կիւն հալ իլէ թանըյապիլիյօրլար իտի : Պիր սէնէ միւրուրինտէ, իշպու հիքեայէնին պաշ-լանկըճընտա պէյան օլունտըղը իւզրէ, գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ սէքսէնի կէշկին պիր իթթիյար կէօրիւնիւյօր իտի :

Մումաիւլէյ տէրտ ու միհնէթլէ էօմիւր կէշիրիպ, խաթըրէլէրիլէ եաշամագ-տա, հէր կիւն էճէլին եագլաշտըղընը հըսս իթմէքտէ վէ լաքին եինէ էօլիւմ բէք աղըր եիւրիւյօր տիմէքտէ իտի :

Գօնթ բէյ տէր բէյ գուվվէթտէն տիւշմէքտէ օլուպ, քէնտի քէնտիլի պիր կիւն իւք կիւնտէն պիր ազ տահա զայըֆ պուլտըգտա, հիւզնէնկիզ պիր մէսէր-րէթլէ քէնտի քէնտիլէ «—հէլէ նիհայէթ պէն տէ անլէրէ գալուշաճագըմ—» տի-մէքտէ իտի :

4

Գօնթ տը Թ. Նէրիէօ՝ իշթիհասը օլմատըղը հասէպիլէ հարպիճէ պիր թաամ իթտիքտէն սօնպրա, սուֆրատան գալգըպ մէշղուլիլէթ օտասընա չէքիլտի վէ Ժէ-րօմ տախի արգասը սըրա կիթտի :

Էմէքտար ուշագ՝ էֆէնտիսինի բէք զիյատէ սէվտիկինտէն, բէք օ գատար ու-շագ կիպի տապրանմայըպ թէքիլիֆսիզճէ մուամէլէ իտէր իտի :

Ժէրօմ.—Ումարմ քի պու ագշամ եաղը եազմայաճագսընըգ . . .

Ֆիլիբ.—Էվվէթ, եազաճագըմ, Ժէրօմճըղըմ, լաքին պիր գաշ տագիգալըգ եաղը տըր . . .

Ժէրօմ.—Եաղըյա մաղըյա պագմագսըղըն իսթիլուհաթ իթսէնիզ տահա էյի օլմա՞ղ մը . . .

Գօնթ.—Սըրասընա գօյաճագ պիր չօգ չէլէրիմ վար :

Ժէրօմ.—Պուշլարը պանա հէվալէ իտէ՞մէզմիսինիզ :

Գօնթ.—Իհիթիմալի եօգ . . . Կիթ չիմտի, Ժէ՛րօմ . . . Պէնի եաթալա գօյ-մագ իշիւն սանա լիւզումըմ օլտըգտա, չանը չալարըմ . . . հիշ պիր վէսիլէ իլէ անտէն էվվէլ կէլմէ :

Ժէրօմ.—Պէնի չաղըրմագ իշիւն պարի չանը չաբուգ չալաճագմըսընըգ :

Գօնթ.—Էվվէթ, չօգ սիւրմէզ չալարըմ :

Ժէրօմ.—Պիր ազ օլսուն ույուլըպ րահաթ իթմէլիսինիզ, միւսիւ գօնթ . . .

Էկէր չանը չաբուգ չալըպ պէնի չաղըրմագ իսէնիզ, պէն քէնտիմ կէլէճէյիմ :

Գօնթ.—Պուշա միւսաատէ իթմէմ, պու օլամազ չէյ տիր . . .

Ժէրօմ.—պաշընը սալլայարագ օտատան տիշարը չըգտը :

Մ. տը Թօնէրիէօ եաղըլանէսինին էօնիւնտէ օթուրուպ, տիրսէքլէրինի . . .

րայա տայաթարագ վէ պաշնը իբի էլէրինին արասընա ալարագ տիւշիւնմէյէ աշլատը :

Պու միւքէտտէր վէ պէտպախթ առտամըն տիւշիւնճէլէրի օ սըրատա նէրէլէրէ կիտիյօր իտի : Տայմա այնը մահալէ . . . քէնտի սէվկիւլիւ զէվճէ լվէ քէրիմէ-սինին մէտֆուլն պուլընտըզլարը գապրիսթանա տօղրու կիտիյօր իտի , տայմա օ-րասը խաթըրնա կէլիյօր իտի , զիրա քէնտի միւտտէթը հայաթընըն պիլճիւմէ մէ-սէրրէթէրի , սինը շէյխուխէթինին պիլճիւմէ իւմիտէրի անլէրլէ պէրապէր մէ-գարա կիթմիշ իտի :

Գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ պէօյլէճէ խաթըրէլէրինէ տալարագ , ուզուլն միւտտէթ տիւշիւնտիւ տուրտը :

Պապէրի օլմագսըզըն եանագլարընտան աշաղը իրի իրի կէօզ եաշը տանէլէրի ագըյօր իտի :

Կէճէ գարանլըղը սլասմըշ իտի :

Պիր տէ նակէհան գաթու սէսսիզ սէտասըզ աշըլըպ , Ժէրօմ ուսուլճանդ ի-շէրի կիրտի :

Գօնթ . — Նէ՞ իսթէրսին :

Ժէրօմ . — Ձանն իթտիմ քի չանը չալտընը :

Գօնթ . — Պէն չան ման չալմատըմ , լաքին մատամ քի կէլմիշսին , պանա պիր ըշըգ վէր :

Ժէրօմ՝ իբի գօլը չամտանը եագըպ եագըխանէնին իւզէրինէ գօյտըգտան սօնդրա . — Ումարըմ քի իշինիզի պիթիրտինիզ :

Գօնթ . — Պա՛յր , տահա պիթիրմէտիմ , տօսթըմ :

Ժէրօմ՝ մօմլարըն ըշըղը ալթընտան էֆէնտիսինին եիւզիւնէ պագըպ , մահ-զուլն շէրէսինի , գըզարմըշ կէօզլէրինի վէ կէօզ եաշըյլա ըպանմըշ եանագլարընը կէօրէրէք , լիգգաթամիզ պիր սէտա իլէ ,

— Ահ , եա Բապպիմ , աղլամըճմըսընը , էֆէնտի , — տէտի :

Գօնթ . — Եանլըշ կէօրիւյօրսըն :

Ժէրօմ . — Պա՛ր , եանլըշ կէօրիւյօրըմ . . .

Գօնթ . — Պէն աղլամայօր իտիմ . . . տիւշիւնիյօր իտիմ . . .

Ժէրօմ . — Էվլէթ , սէվկիւլիւ հանըմլարըմը . . . տայմա անլէրի տիւշիւնիյօրսը-նը . . . Լաքին պու սուզիշի խաթըրէլէրի տայմա խաթըրընըզա կէթիրտիքճէ , գալպինիզին եարէլէրի տէ իլթիյամբէզիյր օլամայաճագ տըր . . . Սիւքիւթ իտի-յօրսընը , էֆէնտի . . .

Գօնթ . — Գալպիմին եարէլէրի նէ՞ վագթ իլթիյամբէզիյր օլաճագ քի . . . Սէն էյի պիլիրսին քի , պէն էօլիւմտէն գօրգմամ . . . անը արզու իտէրիմ . . . Սէն էյի պիլիրսին քի , էօլիւմ պէնիմ իշիւն պիր սէլամէթ , վէ տահա տօղրուսը պիր գալուլմա օլաճագ տըր . . . Ժէրօմճըղըմ , եինէ պիրազ կիթ եանըմտան . . . Ուշագ՝ պաշնը էյէրէք վէ կէօզ եաշլարընը սիլէրէք տիշարը չըգտը :

Մէրգուլըն այագ սէսի զայպ օլտըգտա , գօնթ այաղա գալգտը , չամտանը ալ-տը վէ սալոնարագ պիւր գարույա եագլաշըպ աշտը :

Պու գաթուտան՝ պէօյիւք պիր օտայա կիտիլմէքտէ օլմաղլա , գօնթ պիր հէ-յէճանը գալպ իլէ մէգքիւր օտատան իշէրի կիրտի :

Բէնչէրէլէրին գալըն բէրտէլէրի էնտիրիլմիչ օլտուղընտան, կիւնտիւղին պիւլէ մէզքիւր օտա գաբ գարանլըգ իտի :

Ոտանըն տէրիննիտէ պիր գաչ գատէմէ եւլքսէքլիքտէ պիր քէրէվէթ իւզէրինտէ, սիյահ թիւլէր էօրթիւլիւ վէ եաս բէրտէլէրի ասըլը իքի գարեօլա պուլընլօր իտի :

Պիրինտէ վալիտէսինին վէ տիկէրինտէ գըզըն վէֆաթ իթտիկի պու իքի ճէնադէ եաթագլարընըն սաղընտա վէ սօլընտա գօնթէս տը թօնէրիէօ իլէ գըզը Մառինին թապիի պէօյիւքլիքտէ վէ այագ իւզէրի իքի թասվիրլէրի տուվարտան աչաղը սաըլը իտի :

Գօնթ տը թօնէրիէօ՝ չամտանը պիր սանտըգ իւզէրինէ վագ իթտի, վէ մէզքիւր չամտանըն կիւճ հալընգ վէրտիկի օտանըն իչինտէն կէշիպ կիթտի, քէրէվէթին իւզէրինտէ իքի գարեօլանըն արասընտա տիզ չէօքտիւ վէ չիտտէթլէ ըչգըրմաղա պաշլատը :

Մուճաիւլէյհին ահ ու ֆիղանը թաչ եւլւէքլէրի պիւլէ ըրգգաթա կէթիւլէպիւլիւր իտի :

Գօնթ՝ պիր չօգ վագթ օ վագիյէթտէ տուրուպ, պաշընը էօնիւնէ ասարագ տուվա իթտի վէ հէօգ եաշլարը տէօքտիւ. պատէհու պաշընը եօգարը գալտըրըպ, տէրի իլէ քէմիք գալմըշ օլան էլլէրինի գանն իտէրսին տիք տիք քէնտիյէ պագմագտա օլան իքի թասվիրէ տօղրու ուզաթարագ, անլաշըլմագ պիր սէտա իլէ քէքէլէյէ քէքէլէյէ չու սէօզլէրի սէօյլէտի :

— Սէվկիւլիւ ճիկէրբարէլէրիւմ, թէքմիւ հայաթըմ սիզտէ իտի . . . Պէնի թէրք իտուպ կիտէրէք, հայաթըմ տա պէրապէր կէօթիւրտինիզ . . . վագթ ու սաաթը կէլտի . . . միւսապէգա վէ միւպարէզէ խիթամ պուլտը . . . արթըգ պէնի չաղըրմայաճագսընըգ . . . Պէքէլինիզ պէնի . . . պէն տէ սիզէ կէլլօրըմ . . .

Սէսի պիրտէն պիրէ գըսըլտը :

Պաշը կէօյիւնին իւզէրինէ տիւշտիւ, եէնիտէն տուվա իթտի, պատէհու սօն պիր տէֆա տահա թասվիրլէրի պագարապ այաղա գալգտը վէ չամտանը ալըպ օտտսընա չէքէլտի :

Գօնթ տը թօնէրիէօ՝ եազըլսանէսինին էօնիւնտէ քէնտի մէվգիլի մալսուսընտա օթուրտըգտան սօնրա, հէման եւլքսէք պիր սէտա իլէ տէտի :

— Էվէթ, պու պիր խայալաթ տէյիլ տիր, վէ շիւքիւր Սլլահա, սօնըմ եագըն տըր : Սօն արգուլարըմըն իճրասընը թէէմին իտէճէք վագթ տըր : Հիչ պիր վալիսիւմ օլմայըպ, տիւնեատա եաբա եալընըգ պուլուստըղըմտան, սէրվէթիւմի էսնաի հայաթըմտա նասըլ գուլլանտըմ իսէ, վէֆաթըմտան սօնրա տախի օ եօլտա իսթիւմալ իթմէլլիյիւմ . . .

Գօնթ՝ պուլնը տիյէրէք եազըլսանէսինին կէօզլէրինտէն պիրինի աչըպ, պէշ սիյահ մէօհիւրլէ գաբալը պէօյիւք պիր գարֆ չըգարտը :

Մէզքիւր գարֆըն իւզէրինտէ իրի եազըլարլա եազըլը չու իպարէ օգուլը յօր իտի :

ՊՈՒ ՊԵՆԻՄ ՎԱՍԻՅԷԹՆԱՄԷՄ ՏԻՐ

Գօնթ տը թօնէրիէօ՝ պիր չագը իլէ գարֆըն իւթ թարաֆընը քէսէրէք վէ

իշինտէքի տամկալը քեաղըտա պիր կէօզ կէզտիրէլէք քէնտի քէնտիյէ տէտի .

— Պու էվրագը եէնիտէն եարւալը , եախօտ հիչ օլմագսա թաատիլ իթմէլի , Պու քեաղըտ՝ Մառինին եէվմը վէլատէթինտէ տիւնեայա կէլէն չօճուգլարա միւթէալիգ օլուպ , շիմտի իսէ ահվալ պաշգալաշմը օլտուղընտան , թէտապիրը ճէտիտէ իթթիխազ իթմէքիկիմ լազըմ կէլիր . . .

Իխթիյար գօնթ՝ էլինտէ թութտըղը վասիյէթնամէյի եըրթտը , վէ հէր նէ գատար հափա միւլայիմ իտի իսէ տէ , Մ . տը Թօնէրիէօնին ահվալը սըհիյէսի իյճաօլընճա չըմինէտէ պիր ազ աթէշ պուլընտըղընտան , վասիյէթնամէնին բարչալարընը աթէշէ աթտը , վէ սօն բարչալը քիւլ օլտուղընը կէօրտիւքտէ , եազըխանէսինին իւզէրինէ տամկալը պիր թապագա քեաղըտ եայտը , վէ «Մ . տը լաֆէմանըն խաթըրէլէրինի» իշարէթ ալմագ իշիւն ֆիւթիւպխանէտէ իսթիմալ իթտիկի գըրմըղը միւրէքքէպ շիշէսինի մէվքիւր քեաղըտըն եանընա գօյտու :

Պունը եարտըգտան սօնղրա , գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ եազըխանէսինին կէօզլէրինտէն պիրինի արաշթըրըպ , պիր չօգ քեաղըտ բաքէթլէրի չըգարտը , Իչպու բաքէթլէրին նէյէ տաիր օլտուգլարընը միւպէյյին օլմագ իւզրէ իւզէրլէրի կիւզէլճէ իշարէթ իտիլմիշ օլուպ , հիսապլար , միւֆրէտաթ բուսուլալարը վէ էմլաք հէօճճէթլէրի հալի իտիլէր :

Պօնթ՝ բաքէթլէրի չէօզիւպ քեաղըտլարը արաշթըրարագ , էքսէրիսինէ չէօլէ պիր կէօզ կէզտիրտի վէ պաղըլարընը իսէ քէմալը իթինա իլէ թէտգիգ էյլէտի :

Պախուսուս էվրագը մէզքիւրէտէն պիրի գօնթըն նազարը տիգգաթընը բէք զիյատէ ճէլպ իթտի :

Եազըսը զայէթ կիւզէլ վէ սիւսլիւ օլան պու քեաղըտըն պաչընտա «Սանսէռ էմլաքը» իպարէսի մուհարրէր օլուպ , Մ . տը Թօնէրիէօնին Սանսէռտէ մութասարըրը օլտուղը էմլաք ու արազինին էսամիսի վէ պուլըլարըն նազտէն վէ այնէն վարիտաթը մուխամմէնէսի իտի :

Այրըճա պիր սիւթիւնտէ , կէրէք պիննէֆա էմլաքա վէ կէրէք էմլաք ու արազի մէզքիւրէյի իլէթէն միւսթէճիրլէրէ տաիր միւլահազաթ միւնտէրիճ իտի :

Իխթիյար գօնթ՝ մէզքիւր քեաղըտը սօնուսա գատար օգուտըգտան սօնղրա , քէնտի քէնտիյէ տէտի .

— Իշթէ հէր ճիհէթճէ շայանը տիգգաթ պիր էսէր . . . Իքի սէնէ պանա քեաթիպիլը իտէն պէտպախթ Բասգալ Սօնիէնին տիր . . . Նէ՝ զարիպ չօճուգ իտի . տիրայէթը ֆէվգէլլայէ իլէ մութթասըրը իտի ամմա , թապիլաթը բէք ֆէնա իտի . տիրայէթի ֆէնալըղընա միւսափի իտի . . . Մէրգուլմա չօգ մէրագ վէրմիշ իտիմ . . . սիւլիւք իթտիկի մուխաթարալը թարիգտէ մէրգուլմը տուրտուրթմալա չօգ չալըշտըմ . . . նասիհաթլարըմ հէր պօշա կիթտի . . . Եիրսի իւշ եաչընտա իքէն սախթէքեարըղգ ճինայէթի իշիւն իւշ սէնէ միւտտէթլէ մահպուսիյէթ ճէզասընա հիւքմ օլընարագ , նամուսը պէրպատ վէ իսթիգպալի զայալ օլտու . . .

Պազը ատամլար ֆէնալըգ սէվզը թապիիսիյէ տիւնեայէ կէլիլէր , վէ պու սէվզը թապիիյէ հիչ պիր շէյ զալէպէ իտէմէգ . Բասգալ Սօնիէ պու գապիլ ատամլարտուն իտի . Մէրգուլմըն թախիյէի սէպիլի միւտտէթի թէգարրուպ իտիյօր . հապստան չըգտըգտա նէ՝ եաբաճագ տըր , Հայըֆ , գօրգարըմ , վէ եախօտ տահա տօղրուսը

էմին իմ, էյի չէլէր եարմայաճադ տըր . . . Կէլիս պանա պիր թագըմ թաթը
թաթը սէօղէր սէօլէյէճէք, նատիմ վէ բէչիման օլտուղընատաիր թէճմինաթլար
վէրէճէք, լաքին պուներըն հիշ պիրինտէ խալիսէթ պուլընմայաճադ տըր . . .
Էկէր հէնուզ սաղ գալըր իսէմ, քէնտիսինէ պիր գաշ բարա վէրիրիմ . . . Էկէր
էօլիւր իսէմ . . .

Գօնթ՝ սէօղիւնիւ պիր ազ քէնտիքտէն սօնղրա, թէքրար քէնտի քէնտիյէ
սէօլէյէճէկէ պաշլայըպ տէտի .

— Պու պէտպախթ Բասգալ խըտմէթիմտէ պուլընտը . . . Էէր նէ օլուրսա օլ-
տուն քէնտիսինէ մուսվէնէթ իթմէլիյիմ . . . պու պէնիմ վաղիյֆէմ տիր . . .

Իխթիյար Գօնթ՝ քեաղըտ բաքէթլէրինի արաշթըըպ պիթիրտիքտէն վէ սա-
ղը քեաղըտլար այըրտըգտան սօնղրա, գըրմըզը միւրէքքէպէ պիր ալթուն գալէմ
պաթըրըպ—(տէմիր գալէմ գուլլանմաղա ասլա ալըշամամըշ իտի)— սէրիան աթի-
տէքի սաթըլարը եազտը .

«Պէն» Ֆիլիթ Արման, Գօնթ տը թօնէրիէօ, վիւճուտճա տէյիլ իսէ պիլէ գիհն-
ճէ սաղլամ օլտուղըմ հալտէ, իշպու վասիյէթնամէի սահիհտէ սօն արգուլարըմը
պէյան իտէր, վէ հագգընտա էմնիյէթը քեամիլէմ օլան Բարիզտէ նօթէր Մ. Բէ-
թօլէյի վասիյէթնամէմին իճրասընա մէմուր նասպ էյլէրիմ .

«Պէնիմ սէրվէթիմ իքի գըսմա միւնգասէմ օլուպ, պիր գըսմը մալիւմ, վէ
գըսմը տիկէրի մէճհուլ տըր .

«Սէրվէթը մալիւմէ պէշ միւնօն սօգուզ եիւզ պին Փրանգա պալիղ օլուպ,
պէրվէճհը աթի տիր .

«1.—Սէն Ժէրմէն մահալլէսինտէ Վօթիրար սօգաղընտա Պօնա-
բարթ սօգաղը քէօշէսինտէ քեաին, վէ մա սլաղչէ վէ միւլթէմիլաթը
սարիէ՝ իւշ պին մէթրօ գատար արսա իւզէրինտէ մէպնի գօնաղըմ Փրգ. 700,000

«2.—Իշպու գօնագտա պուլընան մօպիլեա, Կօպլէն վէ Պօվէ
վէ Ֆլանտր հալըլարը, թասվիրլէր, հէյքէլլէր, մէվատտը սէնաիյէ,
էսքի չինիլէր, քիւթիւպիսանէ, Փամիլեա իշիւն կիւմիւշ թագըմը,
վէ քէզա աթլար, արապալար վէ հաշա թագըմլարը Փրգ. 400,000

«3.—Բիվօլի սօգաղընտա իւշ կէշէլէթլի վէ իքի իշ ալլուլը պիր
ագարէթ Փրգ. 1,200,000

«4.—Բիրամիտ սօգաղընտա տիկէր պիր ագարէթ Փրգ. 900,000

«5.—Կրանթ տը Մէր-լա-Ֆօնթէնտէքի քէօկիւմ, մօպիլեասը,
պաղչէսի, վէ օնա մէրպութ օլան օրմանլարը, մէրալարը վէ չիֆթ-
լիքեաթը Փրգ. 950,000

«6.—Խանէ վէ միւլթէմիլաթ վէ թաւլա վէ չայըրլարտան իսկա-
րէթ օլուպ ալթը չիֆթիկէ միւնգասէմ օլան Սանէնտէքի էմլաք
ու արաղիմ Փրգ. 700,000

«7.—Սէնէտաթ, Ֆրանսըզ չըմէնտըֆէրլէրի վէ Դրէտի Ֆօնսիէ
պանգասը վէ Վիլ տը Բառի հիսսէ վէ թահվիլաթը, Ֆրանսըզ էս-
համը, էճնէպի չըմէնտըֆէրլէր թահվիլաթը Փրգ. 800,000

«8.—Գօնաղըմտա ալթուն վէ կիւմիւշ, նագտ ագչէ վէ պանգ-
նօթլար Փրգ. 350,000

Էէքիւն Փրանգ 5,900,000

«Իշպուհ սօն արգուլարմը գալէմէ ակտըղըմ չու սըրատա , միրասըմտան մահ-
րում խոհերէք զարարլարընը մուճիպ օլաճաղըմ հիչ պիր եագըն վէ ուզագ խըսըմ
վէ ագրապամ պուլունմատըղընտան , սէրվէթիմի պէրվէճհը աթի իսթէտիկիմ կի-
պի թէրթիպ ու իսթիմալ իթմէկէ քէնտիմի հագգը վէ պօրճու զանն խոհերիմ :

«Իթա վէ վասիյէթ իտէրիմ :

«1.—Բարիզ չէհրինէ՝ ճէման իւշ միլեօն իւշ եիւզ պին ֆրանգտան իպարէթ
օլան Սէն-Ժէրմէն մահալլէսի իլէ Բիվօլի վէ Բիրամիտ սօգագլարընտաքի էմլաքըմը
վէ Ֆրանսըզ վէ էճնէպի թահվիլաթըմը : Պունա մուգապիլ Բարիզ չէհրի , եանի
վէքիլի օլան պէլէտիյէ մէճլիսի՝ չէհր տախիլինտէ ինթիխապ իտէճէկի պիր մէզքի-
տէ , թըսլգը թօզվիլ սօգաղընտաքի կիպի պիր կէճէ տարիւշէֆագասը ինչա իթ-
տիրէճէք տիր :

«2.—Սանսէն չէհրինէ՝ արագիսի տախիլինտէ մութասարըմֆ օլտուղըմ էմլաք
ու արագլիյի Պունա մուգապիլ չէհրը մէզքիւր՝ քէնտի տախիլինտէ պուլընան խաս-
թախանէտէ , սանճաղը մէզքիւր տախիլինտէ թէվէլիւտ իթմիշ օլուպ ֆագըրը հալ-
լէրի թէպէյյիւն իթմիշ պուլընան իսթիյարլարա մախսուս օլմագ իւզրէ օն տէօրթ
եաթագըզ պիր գօղըւշ թէէսիս իտէճէք տիր :

«3.—Մահալը վէլատէթիմ օլան Կրանթ-տը-Մէր-լա-Ֆօնթէն գարիյէսինէ՝
արագիսի իւզէրինտէ պուլընան քէօշք վէ էմլաքըմը : Պունա մուգապիլ վասիյէթ-
նամէմին եէվմը քիւշաղընտան իթիպարէն ալթը սէնէ , չիֆթիլքլէրիմին միւսթէ-
ճիրի պուլընան չիֆթիլէր՝ հիչ պիր իւճրէթ վէրմէքսիզին չիֆթիլքեաթը մէզքիւ-
րէյի իլլէթմէլէրինտէ տէվամ իտէճէքլէր տիր :

«Գարիյէի մէզքիւրէ՝ եէվմը վէֆաթըմտան օն սէքիլ այ սօնղրա մէզքիւր
քէօշիլիւ եէտը թասարրուֆընա ալաճագ , անը պիր մէլճա վէ իսթիրահաթկեահա
թահվիլ իտէճէք , էմլաք ու արագիսինին յըրատըյլա իտարէ էյլէյէճէք վէ սան-
ճաղըն խասթալարըյլա ֆագիր իսթիյարլարընը օրայա գապուլ իտէճէք տիր :

«4.—Տը կրավ ֆամիլեասընտան միւսթէվէլիւտ Մատամ Ժօրթին գօնթէս տը
Շաթըլլիւքսէ՝ Վօթիրար սօգաղընտաքի գօնաղըմըն մօպիլեասը , խալըլարը , թաս-
վիրէրի , հէյքէլլէրի , մէվատտը սէնալիյէյի , չինի թագըմլարընը , քիւթիւպխանէ-
յի , ֆամիլեայա մախսուս կիւմիւշ թագըմընը , վէ քէզա աթլարլա արապալարը :

«5.—Պէնիմ իսթիյար վէ սատըզ խըտմէթքեարըմ Ժէրօմ Վիյեարա՝ էլլի պին
ֆրանգլըզ պիր մէպլաղ :

«6.—Պէնիմ տիկէր ալթը խըտմէթքեարլարըմըն պէհէրինէ , եանի Գլօտ Բէ-
ռէնէ , Միշէլ Պօրտիյէ , Ժագ Ֆիրմէնէ , Սէպասթիէն Մարսէլէ , Իւլիւլ Արնա-
նա՝ Պընուաթ Վէրնիէյէ եիրմի պինէր ֆրանգ :

«7.—Սանճաղըմըն իանէի պէլէտիյէ հէյթի մարիֆէթիլլէ սանճաղը մէզքիւր
ֆուգարասընա թէվզի օլունմագ իւզրէ եիւզ պին ֆրանգ :

«8.—Սանէտանա մախսուս օլուպ սէվկիւլիւ քէրիմէմ իլլէ գէվճէմին մէտֆուն
պուլընտըզլարը վէ պէնիմ տախի կիտիպ մուէպպէտէն իսթիրահաթ իտէճէկիմ մէ-
զար մահալինին հիւսնիւ մուհաֆագասը իչիւն էլլի պին ֆրանգ :

«9.—Սապըզ սըր քեաթիպիմ Բասգալ Սօնիէ՝ Նիմ հապսխանէսինտէն խու-
րուճ իթտիքաէ , պիր իլլէ թէչէպպիւս իտէպիլմէք , վէ չալըշըպ նամուքեարանէ

կէջինմէք վէ քէնտիյէ մուճիպը մուսիպէթ օլան խաթալարա պիր տահա տիւշմէ-
մէք իշիւն մէրգումա օն պին ֆրանգ :

«10.— Ծէնագէ մէսարիֆիւմ իշիւն օն պին ֆրանգ :»

Գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ էօնիւնտէ եսյմըշ օլտուղը միւխթէլիֆ քեաղըտլարա
վէ բուսուլարա կէօզ կէզտիրէրէք մէզքիւր վասիյէթնամէյի եազտըգտան սօնրա
զանն իտէրսին աղըր պիր իշ եարմըշ կիպի եօրուլարագ տուրտը :

Գուլագ Թօզլարընտան աշաղը տանէ տանէ Թէր ագմագտա վէ էլլէրի Թիթ-
րէմէքտէ խի :

Գալէմինի աշաղը գօյուսլ, տահա սէրպէսթ նէֆէս ալմագ իշիւն սըրթ իւս-
թիւ գօլթուգ սանտալէասընըն արգասընա տօղրու էյիլէրէք, ալնընըն Թէրինի
սիլտի վէ կէօզլէրինի գաբատը :

Պիր չէրեէք սաաթ գատար պէօլլէճէ գալըսլ, հիշ գըմըլտանմամագտա վէ
կէօզլէրինի տալիս գաբալը Թութմագտա օլտուղընտան, զանն իտէրսին ույու-
յօր խի :

Իսթիյար գօնթ՝ էբէյիճէ եօրկուճըգ ալտըգտան սօնյրա, կէօզլէրինի աշըպ
գալէմի Թէքրար էլէ ալարագ եէնիտէն եազըլտանէյէ տօղրու էյիլտի, վէ գաթ
իթմիշ օլտուղը իշէ տէվամ իթմէյէ հազըրլանտը :

5

Մ. տը Թօնէրիէօ՝ նիւ տօլմուշ օլան տամկալը քեաղըտ իւզէրինէ, ճէնագէ
մէսարիֆինէ տալի օլան սօն սաթըրըն Թա ալթընա չու աթիտէքի իքի քէլիմէյի
եազըպ, զիյրինէ տէ պիր չըզիւ չէքտի :

ՍԷՐՎԵԹԸ ՄԷԾՀՈՒԼԷ

Պատէհու գօնթ չէօլլէճէ տէվամ էյլէտի :

«Սէրվէթը մէճհուլէմէ կէլինտիքտէ, պու սէրվէթ՝ տէօրթ միլէօն սէքիշ
եիւզ պին ֆրանգա պալիղ օլմուշ տըր վէ Ֆրանսա Պանգասը պանգնօթլարընտան
իպարէթ տիր : Պու պանգնօթլար սէքիշ եիւզ պինէր ֆրանգա Թագսիւմ օլընա-
րագ ալթը ատէտ չըզտան տէրուճինտէ հըֆիլ իտիլմիշ, վէ պու չըզտանլար կիզլի
պիր մահալտէ սագլանմըշ տըր :

«Վէֆաթըմտան սօնյրա, ագլըմա մալիք օլմայան պիր ատամ օլտուղըմա տա-
իր պիր խոմ պըրագմամագ իշիւն, պուրաճըգտա իշպու Թավր ու հարէքէթիմին
էսպապընը իյզահ իթմէքլիկիւմ լազըմ կէլիր :

«Գըրգ պէշ եաշընտա օլտըղըմ գէման, չիւտիքի կիպի նէ եազըննէ ուզագ հիշ
պիր խըսըմ ու ագրապամ պուլընմայըպ, եաբա եալընըգ օլտուղըմտան, վէ պինա-
էն ալէյհ հիշ պիր վարիսը սահիհիւմ պուլընմատըղընտան, էօքսիւզ վէ տիւշիլին
պիր կէնճ գըզա ալէագա իթտիւմ վէ անընլա ագտը իզտիվաճ էյլէտիւմ :

«Կէնճ, տիլպէր վէ էլմաս բարչասը Սիւզան տը Բուվրէյ իլէ ագտը իզտիվաճ
իթմէքլէ չօճուգլարըմ օլարագ անլէրտէն քէսպը հայաթը Թագէ իթմէք իւմիտը
մէշրուանէսինտէ պուլընըյօր իտիւմ :

«Ֆիլհագիգա, Թէքմիլ իւմիտը հայաթըմ օլան պու իզտիվաճտան պիր սէնէ

սօնդրա, Սիւզան տը Րուվրէյ գօնթէս տը Թօնէրիէօ՝ պէնի պիր գըզ էվլաւո սա-
հիպի իթտի:

«Պու վէլատէթ՝ մէսէրրէթը ագիմէմի մուճիպ օլտուղընտան, պու մէսէրրէթէ
սաիրէրինի տախի հիսսէմէնտ իտէրէք ճէնապը Հազգա օլ պապտէ արզը շիւք-
րան ու մահմիտէթ իթմէյէ գարար վէրտիմ:

«Պու մազսէտէ էրմէք իշիւն պիր վասէթա խաթրըմա կէլիպ, պու վասէթա՝
իգամէթ իթտիկիմ սանճագ տախիլինտէ քէրիմէմ Մառինին եէվմը վէլատէթինտէ
տօղմուշ օլան պիլճիւմէ չօճուգլարա պիրէր սէրվէթ թէէմին իթմէքտէն իպա-
րէթ իտի:

«Մատամ տը Թօնէրիէօ իլէ միւթթէֆիդ իւլ ըյ օլարագ, օլ խոսուսա ճէ-
սիմ պիր մէպլաղ Թախսիս իթտիմ, վէ մուախսէրէն խանէմ ֆէլաքէթգէտէ օլա-
րագ պօշանտըգտա, մէպլաղը մէզպուրը թէգէիտ էյլէտիմ: շիմտի պու մէպլաղ
4,800,000 Ֆրանգա պալիղ օլմուշ տըր:

«Քարիզին ալթընճը սանճաղը տաիրէսինտէ քէրիմէմին Թարիխը վէլատէթին-
տէ տիւնեայէ կէլմիշ վէ նուֆուս տէֆթէրինէ գայտ օլունմըշ ալթը նէֆէր չօ-
ճուգ պուլընտըղընտան, անլէրին պէհէրինէ 800,000էր Ֆրանգլըգ պիրէր մէպլաղ
Թախսիս իտիլմիշ օլմաղլա, սիննը թիւշտէ պալիղ օլտուգլարը կիւն պու մէպլաղը
քէնտիլէրինէ թէսլիմ իթմէյէ պօրճլույմ:

«Էկէր սիննը թիւշտէ պիւլուլէրինտէն էվվէլ վէֆաթ իտէճէք օլուր իսէմ,
պէհէրինէ իսապէթ իտէն միրաս հիսսէսի՝ վասիյէթնամէմին իճրասընա մէմուր օ-
լան զաթ Թարաֆընտան քէնտիլէրինէ թէսլիմ օլընաճագ տըր:

«Արթըգ պանա աիտ ատտ իթմէտիկիմ մէպալիլի՝ միւթէմատիէն չուրիշ ու
իխթիլալար վուգու պուլան չու գէմանէտէ քէսիր իւլ վուգու օլան ղայպ ու զա-
րարարտան հըֆը ու վըգայէ իթմէք իսթէյէրէք, վէ սուրէթը զահրէտէ սաղլամ
կէօրիւնիւպ լաքին հագիգաթը հալտէ սաղլամ օլմայան եէրլէրտէ ֆայըզա գօնուպ
ազալմադտան վէ թէհիլէյէ տիւշմէքտէն մուհաֆազա էյլէմէկէ արզու իտէրէք,
սէրմայէնին թէէմինը թէմամիյէթի իշիւն ֆայըզտան վազ կէշմէյի միւնասիպ կէօր-
տիւմ վէ օնա կէօրէ թէտապիր իթթիխազ էյլէտիմ:

«Քէրիմէմին վէլատէթինտէն պիր այ սօնդրա, սանճաղըմ տաիրէսինին վէլա-
տէթ նուֆուս տէֆթէրինտէ մուգայյէտ ալթը նէֆէր չօճուգլարըն ֆամիլեա ըէ-
իսլէրինի պիր պիրի արտը սըրա նէզտիմէ չաղըրտըմ, վէ ախզ իտէճէքլէրի մէպ-
լաղըն մըգտարընը քէնտիլէրինէ պէյան իթմէքսիզին պէհէրինէ պիրէր ալթուշ վէ
եախօտ մախսուսէն տարպ իտիլմիշ պիրէր միտալեա թէւլիմ իթտիմ: Պու ալթուշ
վէ եա միտալեայը մէրգուսան բէտէրլէր քէնտի չօճուգլարընա իթա իտուպ, չօ-
ճուգլար տախի անը եիրմի պիր սէնէ սօնդրա եա պանա վէ եախօտ վասիյէթնա-
մէմին իճրա մէմուրընա Թագտիմ իտէճէքլէր տիր:

«Էշպու միտալեալարըն պիր եիւզիւնտէ պիր սըրա նումէրօսը իլէ Թարիխը
տարպ վէ քէրիմէմին եէվմը վէլատէթի Թարիխի մէվըու վէ մահքիւք օլուպ, տի-
կէր եիւզիւնտէ սըրա նումէրօսը թէքրար օլունմըշ վէ ալթ ալթա իւշ քէլիմէ
հէքք իտիլմիշ տիր:

«Մէրգուսան չօճուգլարտան հէր հանկըսը պու միտալեայը իրաէ իլէ իսպաթը

զաթ խտճէք էվրագը միւսպիթէ իպրագ էյլէր իսէ, վասիյէթնամէմտէ քէնտիյէ թախսիս օլընան մէպլաղը ախզ իտէճէք տիր :

«Էկէր օ զէման վէֆաթ իթմիշ օլուր իսէմ, վասիյէթնամէմին իճրա մէմուրը՝ ալէագատարանը նէզտինէ չաղըրըպ, մէզքիւր ալթը ատէտ միտալէայը, վէ քէզա վասիյէթնամէմի վազ իթտիկիմ սանտըգտա մէվզու միտալէայը ախզ իտէրէք վէ նու-մէրօ սըրասըյլա եան եանա գօյարագ, պէհէր միտալէա իւզէրինտէ մահքիւք քէ-լիմէլէրտէն միւթէշէքքիւլ իւշ սաթըր եաղըյը գրաաթ իտէպիլէճէք տիր :

«Պու իւշ սաթըր եաղըյլա միւթէշէքքիւլ քէլիմէլէրտէն՝ տէօրթ միլեօն սէ-քիզ եիւզ պին ֆրանգըն նէրէտէ մահֆուզ օլտուղը անլաշըլըր :

«Էկէր վասիյէթնամէմին էսնաի քիւշատընտա վէրէսէտէն պիրի վէ եա պիր գաշը վէֆաթ իթմիշ պուլընըր իսէ, միւթէվէֆալարըն հիսսէ վէ եա հիսսէլէրի՝ միւթէսափիէն պէրհայաթ օլանլար միյանընտա թէվզի օլընաճագ տըր :

«Հէր շէյի էվէլտէն կէօրմէլի տիր.— էկէր մէզքիւր չօճուգլարտան պիրինին վէ եա տիկէրինին վէֆաթըյլա միտալէալարըն պիրի վէ եա պիր գաշը էքսիւպ, սէրվէթին մահֆուզ պուլընտըղը մահալի միւպէյյին քէլիմէլէր՝ սըրասընա գօ-նուլամագ իսէ, վասիյէթնամէմին իճրասընա մէմուր օլան նօթէրիմ՝ ֆիւթիւպ-լաանէի միլլինին մէշղուլիյէթ սալօնընա աղիմէթլէ, «ԳԸԶԸԼ ՎԱՍԻԹԷԹՆԱՄԷ», «Հաշմէթլու զայէթ Խրիսթիյան Սն իւչիւնճիւ Լուի գրալըն պաշ վէքիլի Ֆազի-լէթլու գարտինալ Րիչլիօնին թարիխինէ մէտար օլմագ իւզրէ Միւսիւ տը Լա-ֆէմանըն խաթըրէլէրի,— Միլատը Իսանըն 1674 սէնէսինտէ Ամաթէրտամտա «նէշըր օլունմըշ տըր» սէրլէվհալը պիր քիթապը թալէպ իտէճէք տիր :

«Պու քիթապը ախզ իտինճէ, երմինճի սահիֆէյի աշըպ, օրատա գըրմըզը միւրէքքէպլէ գիյրլէրի չըզըլմըշ օլան քէլիմէ վէ հրուֆաթը եալընըզ պիր սըրայա թօրլայաճագ, վէ անտէն սօնդրաքի իւշ սահիֆէ իւզէրինտէ տախի այնը իչէ տէ-վամ իտէճէք տիր. պու սուրէթլէ քէլիմէլէր եան եանա տիգիլտիքտէ, միտալէա-լարըն իւզէրինտէ մահքիւք օլան իւշ իպարէ թէշէքքիւլ իտէճէք, վէ վասիյէթնա-մէմին իճրա մէմուրը՝ ալթը չօճուղըն սէրվէթի նէրէտէ սագլը օլտուղընը մէզքիւր իպարէլէրտէն էյիճէ անլայաճագ տըր :

«Թէքրար տէրիմ, հէր հանլը չօճուգ՝ սիննը ըիւշտէ պալիղ օլտուղը կիւն իշ-պու վասիյէթէ տաիր օլան միտալէա իլէ արղը վիւճուտ իտէր իսէ, հէմ վէլա-տէթնամէսինի վէ հէմ տէ իսպաթը զաթընա տաիր պիր էվրագը մուսատտագսայը հաիզ պուլընաճագ տըր :

«Իշպու վասիյէթնամէյի եազտըղըմ վէ իմգալատըղըմ չու սըրատա, տէօրթ միլեօն սէքիզ եիւզ պին ֆրանգը պէյնլէրինտէ թագսիմ իտէճէք օլան չօճուգլա-րըն ալթըսը տա հէնուզ պէրհայաթ օլտըգլարը՝ իսթիսպարաթը ախիւրէտէն միւս-թէսլան օլմուշ տըր :

«Մէրգուլմանա վէրիլէն միտալէալարըն նումէրօ սըրասը իւզրէ իսմ ու չէօհ-րէթ վէ չիմտիքի մահալը իգամէթլէրինի պուրաճըգտա գայտ իտէրիմ : Պու իհ-թիյաթ սայէսինտէ վասիյէթնամէմին իճրա մէմուրը գօլայճա իճրաի թէհարթիյաթ իտէպիլէճէք տիր :

«Ն ? 1.— Միւթէվէֆա Ժան տը Շաթըլիւքսին վէ Ժօրթին տը Կրավըն օղլու

գօնթ ֆապիան տը Շաթըլիւքս.—Թուրնօն սօգաղընտա ն օ 19 :

«ն օ 2.—(Իշպու ն օ 2յի համիւ օլան միտալեա՝ վասիյէթնամէմէ պէրապէր մահֆուզ պուլընան միտալեա տըր օ)

«ն օ 3.—Միւթէվէֆա ափօգաթ Տիտիէ Լէպառ իլէ Մառի-Թէրէզ ֆօվէլին օղլու Բընէ-Տիտիէ Լէպառ՝ Շէրշ-Միտի սօգաղընտա ն օ 32 :

«ն օ 4.—Նազգաշ Նիգօլա-Ֆիւլթանս Տիւվէրնօա իլէ Սէլէսթին-Վիրժինի Պօտուէնին օղլու Ամէտէ Տիւվէրնօա՝ Վօթիրար սօգաղընտա ն օ 25 :

«ն օ 5.—Մարանկօզ Կրաթիէն Պուլընուա իլէ Ժանն Տիւրիւնին օղլու Բրօս-Բէր-Ժիւլ Պուլընուա՝ Բէգօլէ սօգաղընտա ն օ 17 :

«ն օ 6.—Բէգին Պէրթիէնին Նամէչրու գըզը Մարթ Էմիլի Պէրթիէ՝ Զինէվ-րատա Լօզան Էօլընտա ն օ 49 :

«ն օ 7.—Մէմուրիյնտէն Բէյմօն Ֆրօմանթալ իլէ միւթէվէֆիյէ Մառի Ֆուր-նինին օղլու Ալպէր-Բօլ Ֆրօմանթալ՝ Սէն-Լուի-ան-Լ'Իլ սօգաղընտա ն օ 34 :

«Բարիզտէ 1879 մայիս 22տէ Եազըլմըշ տըր օ :

«Յիլիբ Արման, գօնթ տը Թօնէրիէօ օ :

Իսթիյար գօնթ գալէմինի պըրագտը օ :

Տամկալը պիր Թապագա քեաղըտըն տէօրթ սահիֆէսի տէ Եազը իլէ տօլ-մուշ իտի օ :

Յիլիբ՝ վասիյէթնամէսինի Եազմաղա պաշլայալըտան պէրու իւշ սաաթ միւ-րուր իթմիշ իտի օ :

Գօնթ՝ Էվֆէլէի տէֆատան տահա զիյատէ Էօրուլմըշ իտի իսէ տէ, Թէքմիլ Ի-չինի պիթիրմէզտէն Էվֆէլ իսթիրահաթ իթմէք իսթէմէտի օ :

Մ. տը Թօնէրիէօ՝ տամկալը քեաղըտը տիւրիւպ պիր զարֆ տէրուներէ գօյ-տու վէ մէգքիւր զարֆը գըրմըզը մէօհիւր մօմը իլէ վէ քէնտիսինին արմասընը համիւ օլան մէօհիւր իլէ պէշ Եէրինտէն մէօհիւրլէյիպ գալէմի Եէնիտէն Էլէ ալտը վէ զարֆըն իւզէրինէ Եինէ գըրմըզը միւրէքէպլէ «Պու պէնիմ վասիյէթնամէմ տիր» իպարէսինի Եազտը օ :

Պատէհու գօնթ՝ իսթիմալ իթմիշ օլտուղը Էվրագ վէ բուսուլալարը Թէքրար Եազըխանէսինին պիր կէօզիւնէ վազ իթտիքտէն սօնղրա, քիւչիւք պիր տօլապա տօղրու կիտիպ մէգքիւր տօլապը աշտը վէ օրատան հիւմիւշ իշլէմէլի պիր չէքմէճէ չըգարըպ կէթիրտի Եազըխանէսինին իւզէրինէ գօյտու օ :

Չէքմէճէնին մինի մինի անախթարը քիլիտին իւզէրինտէ պուլոււնտղընտան, գօնթ տը Թօնէրիէօ անախթարը չէվիրտի վէ չէքմէճէնին գաբաղընը Եօգարը գալ-տըրտը օ :

Չէքմէճէնին տիպինտէ, ալ րէնքլի սաթէն Էօրթիւ իւզէրինտէ, պէհէրի պին ֆրանզլըգ իւշ բաքէթ Եիւզ պանգնօթ վէ պիր բաքէթ տէ Էլլի պանգնօթ պու-լընըյօր իտի օ :

Մ. տը Թօնէրիէօ՝ մէգքիւր բաքէթլէրի Եօգարը գալտըրըպ, ալթընտա մահ-ֆուզ օլան պիր ալթուն միտալեայը ախզ Էյլէտի օ :

Թըրթըլը իւզէրինտէ ղայէթ բարագ օլան պու միտալեա՝ Ֆրանսանըն իքինճի իմբէրաթօրլըղընըն սօն սէնէլէրինէ տօղրու Թէտափիւլէ չըգարըլան վէ պու կիւն-

քի կիւն հէման բէք ազ պուլընան եիւզ ֆրանգ պիր եէրտէ ալթոււնլարա պէն-
գէյօր իտի :

Իչպու միտալեանըն պիր եիւզիւնտէ «իքի» րազգամը, վէ անըն ալթընտա
«պին սէքիզ եիւզ ալթմըշ, 10 մարտ» թարիսի պուլընըպ, շու վէճհլէ թէրթիպ
օլոււնմըշ իտի :

2

1880

10

ՄԱՐՏ

Տիկէր եիւզիւնաէ, եինէ «իքի» րազգամը վէ ալթ ալթա «եէտինճի—նազտ
ազչէ» իսպարէլէրի շու վէճհլէ մահքիւք պուլընըյօր իտի :

2

ԵՏԻՆՃԻ

ՆԱԳՏ ԱԳՉԷ

Գօնթ՝ պիր ազ վագթ մէզքիւր միտալեայա պագտըգտան սօնղրա, պանգնօթ
բաքէթլէրիյլէ պէրապէր եէնիտէն չէքմէճէյէ վազ իթտի : Պատէհու վասլյէթնա-
մէսինի տաիսի օրայա վազ իլէ չէքմէճէյի գաբայըպ, աչտրղը տօլապա գօյտու վէ
տօլապըն անախթարընը ալըպ եազըխանէսինին կիզլի պիր կէօզիւնէ սօգտու : պա-
տէհու զայէթ եօրուլմըշ օլտուղընտան, գօլթուգ սանտալեասընըն իւզէրինէ եը-
գըլըվէրտի :

Օ զէման ուսուլճաճըգ գաբու չալընտը :

Գաբույը չալան՝ իսթիյար ուչազ օլուպ, մէրգում՝ էֆէնտիսինին չաղըրմա-
սընա պէյհուտէ պէքլէմէքտէն օսանարագ վէ տիւչարը էնտիչէ վէ վէսվէսէ օլա-
րագ, թէնպիհը վագըա մուխալէֆէթլէ օտա գաբուսընա կէլմիշ իտի :

Ֆիլիբ.—Կիրէպիլիրսինիզ :

Ժէրօմ՝ Իչէրի կիրիպ ըիգգաթամիզ պիր սէտա իլէ.—Վիւճուտընըզը խարապ
իտիյօրսընըզ, էֆէնտի . . .

Ֆիլիբ.—Խա՛յր, տօսթըմ, խա՛յր, հիչ պիր վագթ . . .

Ժէրօմ.—Պու գատար կէճիքմէմէյէ սէօզ վէրտինիզ նէ՛ :

Ֆիլիբ.—Սըրասընա գօյաճագ միւհիմմ իչէրիմ վար իտի . . .

Ժէրօմ.—Պարէ պիթտի՞ մի :

Ֆիլիբ.—Էվվէթ . . . արթըգ րահաթլանաճաղըմ . . . Կէճ օլմալը տըր հէ՞ . . .

Ժէրօմ.—Կէճ տէ լա՞ֆ մը . . . բէք կէճ տիր եա՛ . . . սապահըն սաաթ
տէօրտիւ տիր . . . Աթէչինիզ տէ սէօնմիւշ . . . հիչ տէյիլ իսէ աթէչի եաբմագ
իչիւն պէնի չաղըրմալը իտինիզ :

Ֆիլիբ.—Իւչիւմէյօրըմ . . . Հա՛յտէ, պանա եարտըմ էթ տէ եաթաղըմա կի-
տէյիմ . . .

Իսթիյար ուչագ՝ էֆէնտիսինի գօլոււնտան թուլթտը, եաթագ օտասընա կէօ-
թիւրտիւ, րուպալարընը սօյոււնտըրտը, վէ չօճուգ կիպի իւսթիւնիւ էյիճէ էօրթ-
տիւքտէն սօնրա եանընտան այրըլտը :

Պիր իսթիյարըն տիկէր պիր իսթիյար իւզէրինէ պու գատար թիթրէմէսի

բէք ըրգգաթէնկիզ պիր հալ տըր . իշպու թէգայիւտաթ՝ գալպտէն կէլիպ , վա-
զիյֆէի խըտմէթքեարանէսիյլէ հիչ պիր միւնասէպէթի եօգ տըր :

Մ . տը թօնէրիէօ՝ իսթիրահաթա բէք զիյատէ միւնթամ իտի իսէ տէ , կիւն
հալ պիր ազ րահաթ իտէպիլտի : Ֆէնա ֆէնա տիւշիւնճէլէր ույգուսընը գաչըր-
մագտա օլուպ , իշթէ պաչընա պու ույգուսըզըզլար մումաիլէյհի պէրպատ իտի-
յօրլար իտի : Գօնթ՝ շաֆագ սէօքմէզտէն պիր ազ էվվէլ ույյույպ , լաքին ույա-
նըգ հալինտէ եագասընը պըրագմայան խաթըրէլէր՝ ույգու հալինտէ տախի րույա
սուրէթիյլէ քէնտիսինի թաագիպ էյլէմէքտէ իտիլէր :

Մայիսին շէիւնտէ , եանի իշպու հիքեայէյէ պաչատըղըմըզ կիւնիւն էրթէսի
կիւնիւ սապահ սաաթ սէքիզ րատտէլէրինտէ Նիմ շէհրի հապսխանէի ումուհիսին-
տէն խուրուճ իտէն իքի էլխաս՝ մէզքիւր հապսխանէնին պիրինճի տէմիր բարմագ-
լըզլը գարուսընտան սէյրանկեահլարա կէօթիւրէն տաղ եամաճընտան աչաղը էն-
մէքտէ իտիլէր :

Մէզքիւր սէյրանկեահլարըն՝ շէհրին էթրաֆընը մուհաթ օլտուղը մալիւմտիր :

Մէրգուման իքի էլխաս՝ նէվպէհարըն ղայէթ լաթիֆ հապսընտան թէլէզ
զիւզ իտէրէք , սըգ սըգ վէ ուզուճ ուզուճ նէֆէս ալըպ վէրմէքտէ վէ զանն ի-
տէրսին պիր ան էվվէլ հապսխանէտէն երրագլանմագ իջիւն աճէլէ իթմէքտէ ի-
տիլէր :

Պուճլար թէմիզ բաք կիյինմիշ օլուպ , թապր ու հարէքէթլէրինտէ տէ պիր
էսէրը նէզաքէթ միւշահէտէ իտիլտիկինտէն , հիչ հապսխանէտէն չըգան ատամա
պէնգէմէյիպ , զանն իտէրսին քիպար սընըֆընա մէնսուպ ատամլար իտի :

Մամաֆիհի մէրգուման՝ կիւրուհը մահպուսիյնէ մէնսուպ օլուպ , պիրի պէշ
վէ տիկէրի իւշ սէնէ մահպուս գալտըգտան սօնղրա Նիմ հապսխանէսինտէն խու-
րուճ իթմիլէր տիր : Պուճլարըն միւտտէթը մահպուսիյնէթլէրի խիթամ պուլուր
պուլմագ , հէման օ կիւնիւ օ սաաթտա սէպիլլէրի թախլիյէ օլընմըշ իտի :

Պիրինճիսի՝ օթուզ պէշ չաղլարընտա , իրի վէ գալլի իւլ պիւնեէ պիր ատամ
օլուպ , թալէպը վագըը իւզէրինէ թախլիյէի սէպիլինտէն պիր գաշ հաֆթա էվվէլ
սագալ պրագմաղա միւսաատէ օլընմասընա մէնի — (պու եօլտա միւսաատէլէր
ասլա տիրիզ օլընմագ) — թէքմիլ սագալ պրագմըշ իտի :

Չէհրէսինտէ էսէրը տիրայէթը ֆէվգէլլայէ նիւմայան օլուպ , եիւզիւնտէ պու
խասսէյի միւպէյյին էմարէլէր ղայէթ մուճթագամ պուլընմագտա , վէ լաքին ֆըլ-
տըր ֆըլտըր օյնայան մալի կէօզլէրի՝ սիմասընա սպզը տէֆա տէհէթլի պիր հալ
ու հէյէթ վէրմէքտէ իտի :

Ինճէ տուսագլարընտա թէպէսսիւմ հէման հիչ էքսիք օլմատըղընտան , պիր
ազ սէյրէք վէ ղայէթ պէյազ օլան տիշլէրի հէման տայմա կէօրիւնմէքտէ իտի :

Մէրգումըն իսմի ժագ Լակարտ օլուպ , սէնաաթը հէքիմ վէ հէմտէ բէք մու-
ալլիմ հէքիմ իտի :

Մէրգումըն պէշ սէնէ միւտտէթլէ հասս ճէզասընա մահքիւմիյէթի՝ միրասա
տաիր պիր մատտէի մէնհուսէտէ միւշթէրէք վէ զիմէտխալ պուլընմասընտան նէ-
շէթ իտուպ , շէօյլէ քի թապիպը մէրգում՝ միրասսօրլա սէօզպիրլիք իտէրէք ,

մէմէքէթի օլան ժօանեի-սիւր-իօն էհալիսինտէն պիր գէնիլին առամըն հայաթը-
նա գաստ իթմիշ իտի :

Իքինճի մահպուս՝ ժազ Լակարտտան սէքիզ եաշ քիւչիւք օլուպ , եիրմի եէտի
չաղլարընտա պուլընըյօր իտի :

Պու տախի իրի եառք , զայէթ կիւզէլ , գաւի իւլ պիւնեէ վէ միւթէնասիպ
իւլ ազա վէ սօլկուն պէյնզլի պիր տէլիզանլը օլուպ , կէօզլէրի՝ սիմ սիյահ վէ զա-
յէթ իրի վէ Շարգլըլարա մախսուս պիր թէնասիւպտէ պուլընտըղընտան , քէնտի-
սինին սօլկուն պէյնզինէ բէք կիւզէլ կիթմէքտէ վէ լէթաֆէթ ու հէլափէթիլէ
մուճիպը հայրէթ օլմագտա իտիլէր :

Գըվըրճըզ վէ սիյահ սաչլարը իրէք կիպի ինճէ վէ եուժուշազ օլուպ , պու
սաչլարըն ալթընտա եիւքսէք պիր ալըն պուլընմագտա վէ պու եիւքսէք ալըն-
տա էսէրը ֆէթանէթ ու տիրայէթ նիւմայան օլմագտա իտի :

Գիրազ կիպի տուտագլարը իւզէրինտէ ինճէ վէ նազիք պիր պըղըղ վար իտի :
Ճալիպը տիգգաթ օլան պու չէհրէ ալէլատէ պիր հալը հիւզնիշթիմալտէ կէօ-
րիւնիյօր իտի :

Սէպիլի թախիլէ օլընան պու չախսըն իսմի տէ Բասգալ Սօնիէ օլուպ , սախ-
թէքեարլըգտան տօլայը 1876 սէնէսինտէ Սէն մահքէմէի ճինայէթի թարաֆըն-
տան իւշ սէնէ մահպուսիյէթէ մահքիւմ օլմուշ իտի :

Օգույանլարըմըզ զաթէն մէրգուժըն իսմինի պիլիւր , գօնթ Յիլիւր տը թօնէ-
րիէօնին վասիյէթնամէսինտէ պու իսմ զիքր իտիլմիշ օլուպ , Բասգալ Սօնիէ՝ պիր
վագթ մուճաիլէյ հօնթա սըր քեաթիպլիք իթմիշ իտի :

Մահպուսիյէթտէն գուրթուլան պու իքի էշխասըն հիշ պիրի՝ միւտտէթը
էօմրլէրինին տէօրթտէ իւշ գըսմընը հապսխանէլէրտէ իմրար իտէն հայտուտ , խըր-
սըզ վէ եա գաթիլ թագըմընտան տէյիլ իտի իսէլէր տէ , ճէմիյէթը պէշէրիյէ ի-
չիւն անլէրտէն ազ թէհիլիքէլի օլմայըպ , պէլքի պինէֆս սընըֆը ֆաիգատան
պուլընմալարը սէպէպիլէ անլէրտէն տահա զիյատէ թէհիլիքէլի իտիլէր :

Պուշլար թա չօճուգըզլարընտան հէր տիւրլիւ ֆէնա խույլարա մալիք օ-
լուպ , էսասէն ֆէնա օլտըզլարը կիպի , զիքր օլընան ֆէնա խույլարըյլա տա թա-
րիգը ճինայէթէ սիւլիւք իտուպ , անտէն հապսխանէ եօլունա ըէվան օլմուշ վէ
օրատա տահա ֆէնալարըյլա իթթիլաթ իտինճէ , ախլէազլարը պիւսպիւթին պօ-
զուլմը օլտուղընտան , արթըզ մէշուր պիրէր սէրքէրտէ , պիրէր գանլը գաթիլ
օլմալարընա չօզ պիր շէյ գալմամըլ իտի : խուսուսիլէ պուշլար՝ սուրէթը գահի-
րէլէրի , թալի ու հարէքէթլէրի , թէրպիլէ ու նէզաքէթլէրի սայէսինտէ , ասըլ
գանլը գաթիլէրին ասլա վէ գաթան տախիլ օլմատըզլարը ճէմիյէթլէրէ տախի
կիրէպիլտիքլէրինտէն , պու ճիհէթճէ պուշլար տահա զիյատէ միւտնիշ իտիլէր :

Նիմ հապսխանէի ումուճիսի տէօրթ գօղուշա միւնգասէմ օլուպ , Բասգալ
Սօնիէ՝ մահպուս իտիլտիքտէ , իքի սէնէտէն պէրու ժազ Լակարտըն պուլընտըղը
Իքինճի գօղուշա վագ վէ հապս օլունմըլ իտի :

Պուսկար իբրիս՝ ասլ ու նէսլճէ, թաալիմ ու թէրպլյէ վէ թավր ու հարէ-
քէթճէ, ախլէադ ու էֆրեսարճա եէքտիկէրէ միւշապիհ վէ հէմհալ պուլընտըզա-
րընտան, պիրպիրիլյէ ազիզ տօսթ օլմուշար իտի :

Ժադ վէ Բասգալ՝ իբրիս պիր կիւնտէ հապստան չըգաճագլարընը պիւտիքլէ-
րինտէն, քէնտիլէրինէ կէօյա սուի մուամէլէտէ պուլընմըշ օլան ճէմլյէթը պէշէ-
րիլյէտէն ախզը ինթիգամ իթմէք իչիւն պիրլիքտէ չալըշմաղա վէ եէքտիկէրինտէն
այրըլմամաղա ահտ ու բէյման իթմիշլէր իտի : Պուսկար՝ ճէմլյէթը պէշէրիլյէնին
հագգօրդ օլարադ քէնտի իսթիգալլէրինի պէրպատ իթտիկինի իտտաա իլէ անը
պու սուրէթլէ իթհամ իտիյօրլար իտի իսէ տէ, ճէմլյէթը պէշէրիլյէ՝ գապահաթ-
լարընա միւթէալիդ մէվատտը գանուկէյի հագգլարընտա թաթպիդ իլէ, միւտա-
ֆէտի նէֆա վէ հուգուգը սարիհասընը իսթիմալ իթմէքտէն պաշգա պիր շէյ եաբ-
մամըշ իտի :

Մէրգուճան՝ հապստան չըգաճագլարը կիւն, էսնաի մահպուսիլյէթլէրինտէ
եէքտիկէրէ իթտիքլէրի վատ վէ թէահհիւտի ալա ունութմըշ օլմայըպ, մէնհուս
պիր սէվինճլէ մէսրուր օլտըզլարը վէ զիհնլէրինի միւտհիշ բլանլարա, եանի ախզը
ինթիգամ բլանլարըյա տօլտուրմըշ պուլընտըզլարը հալտէ հապստանէտէն խու-
րուճ իտիյօրլար իտի :

Ճէմլյէթը պէշէրիլյէ սըգը մուգապլէմէթէ հագըրլանմալը իտի : Ժադ վէ Բաս-
գալ՝ ճէմլյէթը պէշէրիլյէ ալէյհինտէ իծրաի հարպ ու ճիւտալ իթմէք իչիւն պաշ-
տան ալաղա գատար պիւհլանմըշ օլուպ, պու տէֆա դալէպէ չալաճագլարընա
տա շիւպհէ իթմէյօրլար իտի :

Հէր իբրիս տէ բօլիս նէգարէթի օլմագսըզըն եալընըզ մահպուսիլյէթէ մահ-
քիւմ օլմուշ օլտըզլարընտան, հապստանէի ումուճիտէն խուրուճ իտինճէ, օ տա-
գիգատան իթիպարէն հագգլարընտա հէր կէօնա բօլիս մուամէլէսի իսթիմալ պու-
լարադ, իսթէտիքլէրի թարաֆա կիթմէյէ հուրր ու մուսթար պուլընըյօրլար
իտի :

Պուսկարըն Նիւմ հապստանէսինտէ էսնաի իգամէթլէրինտէ չալըշտըզլարընա
մուգապիլ վէրլլէսիւլազըմ կէլէն իւճրէթտէն պիրիքմիշ պիր մըգտար բարալարը պու-
լընտըղընտան, հապստանէ գաբուսընտան տիշարը չըգաճագլարը գէման մէպլաղը
մէգքիւր քէնտիլէրինէ թէսլիմ իտիլմիշ օլմաղա, կիթմէք իսթէտիքլէրի մահալէ
վարապիլմէք իչիւն մըգտարը քեաֆի պիր մէպլաղա մալիք պուլընմագտա իտիլէր :

Բասգալ Սօնիէ իւշ եիւզ Ֆրանգ վէ Ժադ Լակարտ տախի պէշ եիւզ Ֆրանգ
գատար ախզ իթմիշ օլտըզլարընտան, ինթիյաճաթը իպթիտաիլյէրինի քէմալը
սուհուլէթլէ թէսվիլյէ իտէպիլէճէլէր իտի :

Հապստան գուրթուլան պու իբի էշիսաս՝ հապստանէ ճատտէսինտէն տօղրու-
ճա «պուլվարա» միւվասէլէթ իթտիքլէրինտէ, օրստա պիր ազ տուրուպ պիրպի-
րինին եիւզիւնէ պագտըլար :

Բասգալ Սօնիէ՝ հէյէճանլը պիր սէտա իլէ.— Գուրթուլտըճ, Նիհայէթ գուր-
թուլտըճ . . . օհ, նէ՝ ալէա տըր սէրպէսթլիք, ինսան պուշա մալիք օլմատըղը
գէման գըյմէթինի չօգ պիլիւր . . . Ջանն իտէրսին դայէթ սէվիլիւլ պիր մաշու-
գէ տիր տէ, ինսան անը դայպ իթմիշ, շիմտի եէնիտէն պուլըյօր : Ալիւմ Ալլահ, ինսան անը դայպ իթմիշ, շիմտի եէնիտէն պուլըյօր : Ալիւմ Ալլահ,

Կառ եյալէթինին կիւզէլ հափասընը թէնէֆֆիւս իտէպիլմէք իշիւն պէնիմ նէֆէս պօրուլարըմ քիֆայէթ իթմէյօր :

Ժազ Լակարո՝ գուզվէթլի պիր նէֆէս ալըպ վէրմէքլէ կէօյսիւնի շիշիրէրէք . — Ահ, պէն տէ սէնին էֆքեարընտայըմ . . . Օ մուրտար վէ պէրպատ հէնտէքլէրին իշինտէ նէֆէսիմիզի պօղաճազ տուվարլար արթըգ տէֆ օլտու . . . Ատի գանլը գաթիլլէրին եղըլտըգլարը օ բիս վէ մուրտար ֆապրիգալարտա տայմա պիղի կէօգէթիպ սիւքիւթ իթմէյէ պիղի մէճպուր իտէն օ կարտիանլար արթըգ կէօզիւմիզին էօնիւնտէն ճէհէնէմ օլտուլար . . . Պիզ քէնտի քէնտիմիզին սահպիլիզ . իսթէտիյիմիզ կիպի պաղըրըր, չաղըրըր, թիւրքի սէօյլէյէպիլիլիզ, վէ տահա էյիսի շու տըր քի, հապսխանէ գապթիյէլէրինտէն պիրինին պիղի կէօգէթմէսիւնտէն գօրգմազըզըն իսթէտիյիմիզ կիպի պիրպիրիմիզլէ գօնուշապիլիլիզ . . .

Բասգալ՝ եալընըզ օլտուգլարընա էյիճէ էմին օլմազ իշիւն ատէթի իգթիզաւընճա էթրաֆընա պիր կէօզ կէգտիրտիքտէն սօնղրա . — Պու սէրպէսթիյէթտէն իսթիֆատէ իտէճէյիզ . . . պիր չօգ էֆքեար ու նիյէթլէլիմիզ վար . . . Լաքին մատտէ պուլնլարը գուզվէտէն ֆիլիլ չըգարմասընտա տըր . . . պու էֆքեար ու նիյէթլէլի մէվգըր իճրայէ վազ իթմէլի տիր . . . օրատա պու խուսուսա պիզէ մուհալ իտի :

Ժազ . — Շիմտիքի հալտէ պէնիմ պիր լէյ ու էֆքեարըմ վար . . .

Բասգալ . — Նէ՞ տիր քի :

Ժազ . — Կիտէլիմ եէմէք եէյէլիմ . . . հապսխանէնին թայինի, հաթթա հապսխանէ պազգալընըն «ֆէվգէլատէ» եէմէքլէրի խաթրըմա կէլիյօր, ճանըմ իսթէմէյէ պաշլսյօր . . .

Բասգալ . — Նէ՞րէյէ կիտէճէյիզ . . . Պէն նիմ շէհրինի պիլմէմ . . .

Ժազ . — Պէն պիլիլիմ . . . Շըմէնտըֆէր օթէլինին լօգանթասընա կիտէլիմ, օրատա հէմ էյի եէմէք վար, հէմ ուճուզճա տըր . . .

Բասգալ . — Հայտէ կիտէլիմ օրայա . . .

Գօնթ Ֆիլիլ տը թօնէրիէօնին սապըզ սըր քեաթիպի՝ հէքիմին գօլթուղընա կիրիպ, իքիսի պիրտէն պուլըվարտան եօգարը չըգարազ, չըմէնտըֆէր սթասիօնընըն պուլուլնտըղը պէօյիւք մէյտանա գատար կիթտիլէր :

Ձիքը օլընան օթէլլօգանթա սաղ թարաֆտա պուլընըյօր իտի :

Հապստան հէնուզ չըգմըշա հիշ պէնգէմէյէն պու իքի արգատա՝ օթէլտէ այրըճա պիր օտա աշտըրըպ, ալէա եէմէք վէ շարապըյլա միւքէմմէլ պիր թաամ իթտիլէր, վէ պէշէ օնա պազմայըպ, քէսէլէրինտէքի բարայա գըյաս օլընմազ սուրէթտէ գըյազ պիր մասրաֆ էյլէտիլէր :

Թաամըն պաշլանկըճընտա հիշ լազըրտը իթմէյիպ, եալընըզ չաթալլարընըն սէսի, աղըզլարընըն շաբըրթըպը վէ սըգ սըգ թօգա իթտիլէրի շարապ գատէհէրինին չընլայըշը իշիտիլմէքտէ իտի :

Լաքին պիրէր բարչա գարնլարը տօյտըգտա, Բասգալ Սօնիէ պէրվէճհը աթի իտարէի քէլամա պաշլատը :

— Տիմէք, սէվկիւլիւմ Ժազ, արթըգ պիրպիրիմիզտէն այրըլմայաճաղըզ, տէյի՞ մի . . . Ֆէնա կիւնկէրիմիզի սիլիլէտէ կէշիրտիք, պիրպիրիմիզի էյիճէ ան-

լատք, պիրպիրիմիզ իշիւն խաւք օլընմը օլտուղըմըզը վէ պիրպիրիմիզսիզ օլա-
մայաճաղըմըզը պիւրիւզ . . . ձէմիյէթը պէշէրիյէ ալէյհինտէ պու պիր իթթիֆա-
զը թէարրուզի վէ թէտաֆիի տիր . պիզ ճէմիյէթը պէշէրիյէտէն ալաճաղը սայը-
լըրըզ, զիրա պիզէ բէք պէօյիւք զիյանը տօգանմը աըր . ճէմիյէթը պէշէրիյէ՝ պի-
զէ պօրճունը ֆայըզըն ֆայըզըյա թէէտիյէ իտէճէք տիր :

Ժազ Լակարտ՝ կիւլիւմսէյէրէք . — Գարարըմըզ գարար տըր . . . Պիզ էրէյիճէ
իշ ատամը օլուպ, մըգտարը քեաֆի ազլ ու տիրայէթիմիզ վար վէ էֆքեարը պա-
թըլէյէ տէ բէք ըիայէթ իտէն պօյլարտան տէյիլիզ, անըն իշիւն պիզ չաբուզ զէն-
կին օլապիլէճէյիզ . . . Սէնէլէրճէ չալըջըպ չապալայարազ էլտէ իտիլէն զէնկին-
լիք՝ զէնկինլիք տէյիլ տիր, ատէթա օ գատար եօրկուկըզա մուգապիլ պիր իւճ-
րէթ տիր :

Բասգալ . — Սէն տէ պէնիմ էֆքեարըմտամըսըն, պիզիւմ դըյմէթիմիզէ լայըզ
եալընըզ պիր մահալ վիթր, տէյիլ՝ մի :

Ժազ . — Էվլէթ . Բարիզ :

Բասգալ . — Էօյլէ իսէ տօղրու Բարիզէ կիտէլիւմ . . .

Ժազ . — Էլպէթթէ . . .

Բասգալ . — Օրատա Գալիֆօրնիատաքի ալթուն մատէնլէրինտէն տահա զէնկին
ալթուն մատէնլէրի, ալթուն չըգան արազիլէր պուլաճաղըզ . լաքին մուգատտէմ
սանա սէօյլէտիկիւմ վէճէլէ, էկէր էյի պիր պաշլանկըճ եարմաք իսթէր իսէք, սէ-
ֆիլ վէ սէրքէրտան կէօրիւնմէմէլիլիզ . . . Ահմազլարըն էմիլիյէթիին ճէլպ իթմէք
իշիւն անլէրին կէօգիւնէ քիւլ ալթալըյըզ . . . Պու պիր էսքի սահիւլիք տիր,
թա Բապըլէնին զէմանընտա սէօյլէնի իտի : Իւսթիւ պաշը թէմիզբաք հիյլէքեա-
րա հէր քէս հիւրմէթ ու ըիայէթ իտուպ, լաքին բուպասը եըրթըզ բըրթըզ օլան
էհլի ըրզ պիր ատամճըզազա հիշ պիր գարու աշըմազ . . . Օրայա միւլասէլէթի-
միզտէ նէ եարաճաղըմըզ շաշըմամազ իշիւն շիմիտէն պիր գարար վէրէլիւմ . . .
Թէսապիւլուրալթըմտան պիրինի մէվզըի իճրայէ վազ իթմէք իշիւն պանա օն պէշ
կիւն էլվէրիւր, լաքին պու օն պէշ կիւն գարֆընտա էյի կէօրիւնմէլի, լայըզը պիր
էօմիւր կէշիւրմէլի . . . Բարիզ էօմիւրին իյճապաթընա իթաաթ իթմէլի :

Ժազ . — Պու զօր օլաճազ . . .

Բասգալ . — Էկէր գօլայ օլսա իտի, հայսիյէթի՞ նէրէտէ գալըր իտի : Պիր Ան-
ժէլ վար, էսքի տօսթըմ օլան պիր գարը տըր, պուենըն լազըրտըսընը սանա չօզ
իթմիլիւմ տիր, հանիյա հապստա իքէն պանա հէր այ պիր ազ բարա կէօնտէրի ի-
տի . շիւպէմ եօզ տըր քէ պու գարը պիզի գապուլ իտէճէք տիր, լաքին թիճա-
րէթտէ քեարը ազ օլտուղընտան — (սիւսէ տաիր շէյլէր սաթան պիր գարը տըր) —
պիզէ բէք զիյատէ իքրամլար իտէմէյէճէք տիր . . . պուենընա պէրապէր մէրգու-
մէնին պիզէ ֆաիտէսի օլապիլէճէք տիր . . . ձէպիմիզտէքի բարալարը պիրլէշ-
թիւր իսէք, իքիմիզին պիրտէն սէքիզ եիւզ ֆրանգ բարամըզ օլուր . . . Պու
կիւնքի թամալըմըզն բարապընը վէ եօլ մէսարիֆիմիզի թէէտիյէ իտուպ բուպալա-
րըմըզ տա եէնիլէթտիր իսէք, մէպալը մէզպուրտան չօզ պիր շէյ գալմազ :
Իմտի Բարիզէ վարմազտան էվլէլ շու քէսէմիզի պիր ազ տօլտուրմազա պիր չարէ
պուլսազ, բէք էյի օլուր :

Ժագ Լակարտ՝ պու արա եռտում եռտում պիր գատէհ շարապ իշմէքտէ օլուպ, օ սէօզիւ իշիտինճէ, գատէհինի մասանըն իւզէրինէ վազ իլէ պաղըրարագ տէտի :

— Պուրատա տո՛ւր . . . սօն պէյան իթտիկին էֆքեարը թասվիպ իտէմէմ, օ ճիհէթճէ սանա հէմէֆքեար տէյիլիմ . . . իս'յր, խա'յր, էօյլէ ուֆագ թէֆէք իշէր իսթէմէզ, օնլար ատամը զէնկին իտէմէզ, պիւաքիս պիզի եինէ կէլտիյիմիզ եէրէ կէօնտէրի . . . Պէն օյուն քեաղըտլարընը պասթիցա իտէրէք եիւքսէք գումար օյնամագտան պաշգա պիր շէյ թանըմամ . . . «Նա չօգ օլմալը, եա հիշ պիր շէյ օլմամալը» . իշթէ պէնիմ գաիտէմ պու տըր . . . Պէօյիւք պիր իշ սէօյլէտինիզ իտի պանա . . . եիւզ պին Ֆրանգ գատար գազանըլապիլէճէք պիր իշ . . . իշթէ օ իշտէն պաշամալը . . .

Բասգալ.— Բէք ալէա, լաքին Բարիզտէ թէճրիւպէի թալի իտէճէյիմ :

Ժագ.— Մատամ քի Բարիզէ կիտէճէյիզ . . .

Բասգալ.— Նա՞սըլ, նէ՞ օսլ իլէ պէքլէմէլի . . . Օրթատա մուամմա վար տըր, մուամմա . . .

Ժագ.— Պէն օ մուամմայը հալլ ու թապիր իտէպիլիրիմ . . . Սէն իշի կէօրիւնճէյէ գատար պէքլէյէճէք վազթիմիզ օլաճագ տըր . . .

Բասգալ.— Բարա պուլաճագժըսըն :

Ժագ.— Էվլէթ :

Բասգալ.— Նէ՞ գատար :

Ժագ.— Օն պէշ պին Ֆրանգ . . . Էվլէրի՞ր մի :

Բասգալ.— Չօգ տըր պիլէ . . .

Ժագ.— Օն պէշ պին Ֆրանգա հիշ չիւպհէ իթմէ :

Բասգալ.— Նէ՞րէտէ պուլաճագսըն . . . Բարիզտէ՞ մի :

Ժագ.— Խա'յր, Ժօանեիտէ, պէնիմ մէմլէքէթիմտէ . . .

Բասգալ.— Ֆիքրինի իյզահ էթ :

Ժագ.— Պու բէք գօլայ պիր շէյ օլուպ, հէմ տէ դայէթ գըսա վէ մուխթասար տըր . . . Նիմ հապսխանէսինտէ էսնաի իգամէթիմտէ բէտէրիմ վէֆաթ իթմիշ . . . Պուռտան պիր գաշ հաֆթա մուգատտէմ «նօթէր»տէն պիր մէքթուպ ախզ իթտիմ. մէրգում նօթէր՝ միւտտէթը մահպուսիյէթիմին խիթամ պուլմասընա ազ պիր շէյ գալմըշ օլտուղընը պիլտիկինտէն, սէպիլիմ թախիյէ օլուներր օլունմազ, բէտէրիմին միրասընը ախզ իթմէք իւզրէ տօղրուճա Ժօանեիյէ կիթմէքլիկիմի մէքթուպը մէզքիւրտա պանա իխթար իթմէքտէ պուլընմըշ տըր : իշթէ օ միրասըն մըգտարը՝ օն պէշ պին իլէ պիր գաշ եիւզ Ֆրանգտան իպարէթ տիր . . .

Բասգալ՝ շարապ գատէհլէրինի տօլտուրարագ.— Թէպրիք իտէրիմ . . . Պու նէ՛ ալէա շէյ, նէ՛ էյի թէսատիւֆ իթտի պու միրաս : Չարուգ Ժօանեիյէ կիտէլիմ. նօթէրինի կէօրիւրսին . . . նօթէրլէր նէ՛ ըրզէհլի տիրլէր . . . րահմէթլի բէտէրինին արթըրմըշ օլտուղը բարալարա գալուչըրսըն. մէպլաղը մէզպուրը պիր բէտէրինին արթընճա, տօղրու Բարիզէ, օ պէօյիւք շէհրէ կիտէրիզ. ալիւմ Ալլահ օրատա սէնին պանգնօթլար եավրուլայաճագ տըր :

Ժագ.— Էլպլէթթէ . . . պէնիմ տէ իթիգատըմ էօյլէ տիր . . . Թաամտան

չըզտըլըմըզտա իւսթիւմիդի պաշտմըզը տիւղէլթմէք իչիւն կիտէլիմ չէհրտէ պազը չէյլէր սաթըն ալալըմ վէ անտէն պու ագչամ, շարապլար մէմէքէթի օլան Պուր-կօնեը էյալէթինէ տօղրու եօլա ղէվան օլալըմ . . .

Թաամ խիթամ պուլուպ, գաճվէ վէ սիկարալար տախի իչիլտիքտէն սօնդրա, Ժագ իլէ Բասագալ՝ պազը չէյլէր միւպայէա իթմէկէ կիթտիլէր, վագթ կէչիւմէք իչիւն չէհրի տօլալըպ, Մանեք Բուլէսի, Մէզօն-Գառէ, Ֆօնթէն պաղչէսի կիպի շայանը թէմաշա մահալլէրի սէյր իթտիլէր, պատէհու եինէ էվվէլքի օթէլէ կիտիպ ագչամ թաամը իթտիլէք վէ սապթ եէտի պուջուգտա չըմէնտըքէք գաթարընա րաքիպ օլուպ, էրթէսի կիւնիւ Լիօնտա մէգքիւր գաթարտան խուրուէ իլէ սիւրաթ գաթարընա պինտիլէր: Մէգքիւր սիւրաթ գաթարընտան սապահ սապթ իքիտէ Ժօ-անեի-սիւր-Խօն սթասիօնընտա էնէճէք օլտըզլարընտան, օ իքի հապստալ՝ թրէնտ տէ սէյահաթլարընա տէվամ իթմէքտէ օլտունլար, պիզ անլէրտէն երիմի տէօրթ սապթ էվվէլ Ժօանեիէ նագլը քէլամ իտէլիմ:

Օրատա Բօն մահալլէսինէ աղիմէթլէ, իւսթիւնտէն ղայէթ ատի պիր կէօս-թէրիլի օլան վէ լաքին հէր ճիհէթճէ նամուսը վէ թէմիզ բաք օլան պիր օթէլէ-տէն իչէրի կիրէլիմ:

Գաբուենն իւզէրինտէքի եաֆթասը «Մարթէն-Բէչէօր» օլան պու օթէլին ի-քինճի գաթընտա, իքի ուֆաճըգ օտատան միւրէթթէպ պիր տաիրէտէ անա գըզ իքի գատըն վար իտի:

Վալիտէսի գըրգ պէշ, վէ գըզը օն տօգուզ եաշընտա իտիլէր:

Մարթ-Էմիլ Կրանչան նամընտա օլան մէրգումէ գըզ՝ էրքէլէրին վէլէվ պիր թալըը էտիպանէ իլէ օլտուն տէօնիւպ պիր չէշմը հայրէթ ու չէվլէթլէ պագտըգ-լարը վէ գատընլարըն տախի պիր նագարը հասէտ ու ադալէթլէ միւշահէտէ իթ-տիքլէրի բարազ վէ տիւպէր գըզլարտան օլուպ, ֆիլհագիգա մէրգումէ գըզըն հիւսն ու ճէմալինտէ հիշ պիր գուսուր եօգ իտի, ղայէթ միւքէմմէլ պիր կիւզէլ-լիկէ մալիքէ իտի, կէօղլէրի՝ կէօք մալիսի, սաշլարը՝ գօլու գումրալ, սիմասը գու-սուրսըզ վէ պէյզէվի իւշ չէքլ իտի:

Վէ լաքին հիւսն ու անը բէք միւքէմմէլ օլան պու սիմատա պիր էսէրը հիւզն ու էլէմ մէշուտ օլուպ, ղայէթ մաղմուլ վէ տիւշիւնճէլի կէօրիւնիյօր իտի:

Մէրգումէնին գէմանը գատիմ հէյքէլլէրինէ մախսուս օլան ալնը՝ պիր սէհապը ղամմ իլէ մէսթուր իտի:

Տուտագլարընտա էսէրը էլէմ ու քէտէր օլարադ տայմա պիր պրուշուգ մէշ-հուտ օլուպ, պու հալ՝ մատտի տէյիլ իսէ պիլէ մանէվի պիր ըզտըրապը չէտիտի միւպէյին իտի:

Մէրգումէ կէնճ գըզ՝ հագիգաթէն մուզտարըպ օլուպ, պու ըզտըրապը բէք աղըր վէ մուէսսիր իտի:

Եաթաղընն իւզէրինտէ սէրիլիպ եաթմագտա վէ սըթմատան թիբիլ թիբիլ թիթրէմէքտէ օլան վէ ղայէթ գայըֆ վէ նահիֆ օլուպ էօլիւ կիպի սաք սարը քի-սիլմիշ պուլընան Բէօին Կրանչանըն սիւսսիզ վէ ղիյնէթսիզ օտաարընտան իչէրի կիրտիլիմիզ սըրատա, Մարթ՝ օ կիւնիւ պէրմիւթատ թա սապահտան կէլէճէք օ-ան վէ լաքին իւշ սապթտան պէրու կէճիքմիշ պուլընան հէքիմին վիւրուտինէ շար չէշմէ պէքլէմէքտէ իտի:

Կէնճ գըզ՝ գարեօլանըն՝ պաշ թարաֆընտա օթուրմը, քէմալը՝ էնտիչէ վէ ըղտըրապը գալալէ, պիր գաշ կիւնտէն պէրու նակէհան պիր խասթալըղա տիւչար օլմուշ օլան զավալը գարընըն եիւզիւնէ պագըպ տուրույօր իտի :

Հէքիմ՝ մէզքիւր խասթալըղ հագգընտա բէք էմին կէօրիւնմէյիպ, հէր սիւ-վալէ շու ճէվապը վէրիր իտի :

— Հէնուզ պիր բէյ պէյան իտէմէմ . . Պօզուգլըգլար վուգուընտան գօր-գույօրըմ :

Ֆիւհադիգա իշպու «պօզուգլըգ» քէլիմէսինին՝ հէքիմին զինինտէ բէք վախիմ պիր մանէասը օլտուղընա Մարթ շիւպհէ իթմէմէքտէ իտի :

Լաքին մէրգումէ պէտպախթ գըզ՝ պիւսպիւթին գաթը իւմիտ իթմէյիպ, հէ-նուզ իւմիտ իթմէյէ սայ իտիյօր իտի իսէ տէ, պու միւշէվիշէ իւմիտ՝ գուվիթի-նին մաֆէվգինտէ քէտէր իթմէքտէն մէրգումէյի մէն իտէմէյօր իտի :

Խասթալըղըն նէթիյճէսի հէր նէ տէ օլսա, պուընըն՝ ուզուըն միւտտէթ տէվամ իտէճէկի շիւպհէսիզ իտի :

Խասթալըղ էյիյէ տէօնսէ պիւշ, խասթամիգաճըղ ուզուըն սիւրիւպ, հաֆթա-լար վէ պէլթի այլարճա տէվամ էյիշէյճէքտի :

Իմտի պու հալին իյճապաթընը թէսվիյէ իտէպիւմէք իշիւն բարա ճիհէթինի նաճըլ եաբաճալընը Մարթ տիւշիւնիպ տուրույօր իտի :

Վալիտէսի գըզընը նէ գատար սէվէր իտի իսէ, գըզը տա վալիտէսինի օ գա-տար սէվէր իտի :

Պու իքի գատըն արասընտա պիր մուհապպէթը հագիգիյէ, պիր բէրէսթիշը միւթէգապիւլ մէվճուտ իտի :

Մարթ՝ զարուրէթ ու սէֆալէթտէն՝ քէնտիսի իշիւն տէյիւ, վալիտէսի իշիւն չօգ գօրգույօր իտի, զիրա վալիտէսինին հալի՝ խայլիճէ մէսարիֆի իյճապ իթտի-րիպ, իշպու մէսարիֆին թէսվիյէսի իսէ մուհալ օլմագ իւզրէ իտի :

Պէտպախթ գըզ պուընլարը տիւշիւնտիքէ, օ ահու կէօպլէրի տօլուպ, կէօզ եաշլարը՝ եանաղընտան աշաղա ագըյօր իտի :

Մէրգումէ գըզ՝ խասթանըն պագէն սօույան վէ պագէն աթէշ կիպի եանան է-լինի էլլէրինին արասընա ալըպ վիրա վիրա էօրէյօր իտի : Լաքին վալիտէսի՝ զայէթ գայըֆ վէ մէճալըզ պիր հալտէ պուընտըղընտան, մէրգումէյի նէ կէօրիւր նէ ի-շիտէպիլիւր վէ նէ տախի պուսէլէրինին չէվգ ու շիտտէթինի հըսս իտէյօր իտի :

Օ արա ուսուլճաճըգ օտա գաբուսը չալընտըղընտան, Մարթ գօշտու գարու-յը աշտը :

Մէրգումէ գըզ՝ հէքիմին իշէրի կիրէճէկինի իւմիտ իտէր իտի իսէ տէ, իշէրի կիրէն հէքիմ օլմայըպ, «Մարթէն-Բէշէօր» օթէլինին սահիպի իտի :

Մէրգումըն սօլ էլինտէ, իւզէրի եազըլար վէ րագգամլար եազըլը պիր քեա-ղըտ պուընըպ, սաղ էլիյէ պաշընտաքի պէյազ գալիգօթ աշճը շարգասընը չըգար-տը, վէ քէմալը նէգաքէթլէ կէնճ գըզը սէլամլատը : Մէրգում օթէլինին պէյազ շարգա գօյմասընա սէպէպ՝ քէնտի օթէլինին աշճըլըղընը պիննէֆս քէնտիսի իճրա իտիյօր իտի :

Օթէլճի.—Սիզի թաաճիզ իթտիմ, աֆիլ իտէրսինիզ, մա'տմազէլ . . . ուֆա-
ճըզֆլիր հիսապըմըզ իչիւն կէլտիմ . . . պու կիւն հաֆթանըն սօն կիւնիւ տիր,
վէ օթէլիմին գաիտէսի՝ սէքիզ կիւնտէ պիր թէսվիյէի հիսապ իթմէքտէն իպարէթ
իտուկի մալիւմը ալինիզ տիր . . . Պու գաիտէ հէր քէսէ էյի կէլիյօր . . . հիսապ
չօղալտըգճա, թէսվիյէսի տէ զօր օլուր, աղըր կէլիր . . .

Մարթըն ընկի բէք աթմըլ իտի իսէ տէ, հըսս իթտիկի հէյէճանընը եիւզիւն-
տէն պէլլի իթմէմէք իչիւն քէնտիյի թուլթմաղա մուվաֆֆադ օլարադ, էլինի հի-
սապ բուսուլաւընա ուզաթտը վէ պիր ազ թիթրէք պիր սէտա իլէ տէտի .

—Բէք ալէա, էվէրինիզ . . .

Օթէլճի՝ ըագգամլար տօլուսը քեաղըտըր անիտէ գըզա թէսլիմ իթտի վէ գըզ
տախի տէրհալ քեաղըտըն իւզէրինէ պազտը :

Մարթ.—Պօրճուժ օն սէքիզ Փրանգ տըր, էֆէնտի . . .

Օթէլճի.—էվվէթ, թամ օն սէքիզ Փրանգ տըր, մա'տմազէլ . . . օտա քի-
րասը իլէ եէմէք . . . Պահալը տէյիլ տիր . . . «Մարթէն-Բէշէօր» օթէլի՝ էհվէ-
նիյէթի իչիւն մաարուֆ տըր . . . վագըա սիզ տէ չօգ պիր շէյ եէմէյօրսընըզ,
հէլէ պիչարէ վալիտէնիզ հիչ պիր շէյ եէմէյօր . . .

Մարթ.—Բէք ալէա, էֆէնտի, բարանըզը չիմտի վէրէճէյիմ . . . լութֆէն
պիր ազ պուրատա պէքլէրմիսինիզ . . .

Օթէլճի.—Մաշալլահ, նի՛չիւն պէքլէմէյիմ, մա'տմազէլ :

Կէնճ գըզ՝ վալիտէսինին օտասընա կիտիպ պիր տօլապ կէօղիւնիւ արաշթըր-
տը վէ էսիլ պիր բարա չըզտանը ալըպ աշտը :

Իչպու չըզտանտա պիր նարօլէոն իլէ պիր գաչ Փրանգ վար իտի :

Մարթ՝ ճիւզիյաթ նէվինտէն օլան պու մէպլաղա պիր նազարը տէհէթլէ
պազտըգտան սօնյրա, չըզտանտան նարօլէոնը չըգարարադ քէնտի քէնտիյէ տէտի .

—Սօնու տըր պու . . . Սաաթըմ իլէ ուֆադ թէֆէք միւճէվհէրաթըմ տա
էմանէթ սանտըղընտա ըհհինտէ տիր . . . Հալիմիզ նէ՞ օլաճադ . . . Ա՛հ, պիչա-
րէ վալիտէճէյիմ . . .

Պուըն տիյէրէք կէօղլէրի տօլմուչ օլտուղընտան, Մարթ ալէլ աճէլէ կէօղ
եաշլարընը սիլիպ, տիկէր օտատա օթէլճինին եանընա ալտէթ իթտի վէ եիրմի
ֆրանգըզը մէրգուճա թէսլիմէն տէտի .

—Ալընըզ, էֆէնտի . . . պօրճուճըզ նէ իսէ ալըգօյընըզ . . .

Օթէլճի՝ նարօլէոնը ճէպինէ աթտը վէ կէրիյէ իքի Փրանգ վէրտի վէ պատէ-
հու խասթանըն հալինի սիւվալ իտիւրէք տէտի .

—Պու սապահ վալիտէնիզ նա՞սըլ տըր, մա'տմազէլ . . . պիր ազ էյիճէ՞ մի
տիր :

Մարթ.—Հայը՛ֆ, տէյիլ տիր . . . սըթմա պիր ազ տէֆ օլմատըղընտան,
բէք զիյատէ էնտիչէ վէ վէսվէսէ իտիյօրըմ . . .

Օթէլճի.—Հէքիմ հէնուզ կէ՞մէտի մի :

Մարթ.—Խա՛յր, հէնուզ կէլմէտի . . . վէ պու թէէխիւրէ տէ թէանձիւաղ խոյօրում . . . քէնտիսինէ նէ՛ գատար լիւզում օլաղընը պարի պիւմէ՛զսէ . . .

Օթէլճի.—Գապահաթ քէնտիսինտէ օլմամալը տըր . . . Մէշղուլիյէթի չօգ տըր . . . աճէլէ պիր եէրէ կէօթիւրիւմիշ օլմալը տըր . . . նէրէտէ իսէ չիմաթի կէլիւր . . .

Մարթ.—Պէն տէ էօյլէ մէմուլ իտէրիւմ . . .

Օթէլճի.—Թաամընզը չիմտի կէթիրէյի՞մ մի . . . սէպգէվաթլը էյի պիր աըղըր էթի եէմէյիմիզ վար . . .

Մարթ.—Թէէէքքիւր իտէրիւմ . . . հիշ իշթիհամ եօգ տըր :

Օթէլճի.—Պէօյլէ քէնտիսինզի պըրագմայընը, մա՛տմազէլ . . . եօրկուսըզ իլէ քէտէր տախի պէօյիւք պիր խասթալըզ կիպի ինսանը էօլտիւրիւր . . . Պիր աղ եէմէք եէյիսիզ . . .

Մարթ.—Իհթիմալի եօգ, չիմտի պիր շէյ եէյէմէմ . . . գալպիւմ բէք գիյաաթէ էնտիշէ վէ վէսվէսէ իշինտէ տիր . . .

Օթէլճի.—Սիզ պիլիրսինիզ, մա՛տմազէլ . . . իշթիհանըզ կէլտիքտէ պէնի շաղըրընը . . . էմրինիզէ մուսթազըրում . . . Սիզին կիպի սաքին վէ ըրգէհլի վէ հաֆթա նիհայէթինտէ հիսսալընը թէմամըյլա թէմիզլէյէն քիրաճըյա ինսան գուլ գուրպան օլուր . . .

Կէնճ գըզ աճը աճը վէ մահզուն մահզուն կիւլիւմսէտի :

Օթէլճիին արթըզ սէօյլէյէճէք պիր շէյի գալմատըղընտան, գըզը սէլամլայա-րազ չէքիլիս կիթմէք իւզրէ իքէն, Մարթ՝ աթիտէքի սիւվալ իլէ մէրգումը տուր-տուրթտը :

Մարթ.—Բօսթա միւվէզզիի կէլտի՞ մի :

Օթէլճի.—Էվվէթ, մատմազէլ . . . պիրինճի սէֆէրինի ինրա իթմիշ տիր :

Մարթ.—Հանիյա՞ մէմալիքը էճնէպլէտէն մէվրուտ մէքթուպլարըն տախիլ պուլընտըղը սէֆէ՛ր մի :

Օթէլճի.—Խա՛յր, մատմազէլ . . . օ տէտիյինիզ մէքթուպլար իքինճի սէֆէր-տէ թէվզի օլունըր . . .

Մարթ.—Պու թէվզի սաաթ գաշտա՞ վուգու պուլըր . . .

Օթէլճի.—Սաաթ օն իլէ օն պիր արասընտա, վէ սաաթ իսէ հէնուզ օն եօգ տըր . . . Մէմալիքը էճնէպլէտէն պիր մէքթուպ մը պէքլէյօրսընըզ, մա՛տմազէլ :

Մարթ.—Վալիտէմ իշիւն պիր մէքթուպ, էվվէթ, էֆէնտիւմ . . . էկէր պու մէքթուպ կէլիւպ տէ, պիւա թէէխիւր պանա կէօնտէրիւր իսէնիզ, սիգէ չօգ մին-նէթտար օլաճաղըմ . . .

Օթէլճի.—Պաշ իւսթիւնէ, չաբուգ կէօնտէրիւմ . . .

Օթէլճի տիչարը չըգըպ նէրտիվէնտէն աչաղը էնէր իքէն, քէնտի քէնտիյէ շու սէօզլէրի մըրըլտանըպ տուրույօր իտի :

—Հը՛մ . . . պու իքի գարը՝ բարա կէթիրէճէք պիր մէքթուպա պէքլէմէքտէ օլմալը տըրլար . . . պիլիյօրում, Պու մէքթուպլար հիշ վասըլ օլմազ քի . . . հիշ մի, հիշ . . . Պու գարըլար ֆագըր շէյլէրէ պէնզէյօր . . . էկէր պու տէֆաքին-տէն պաշգա բարա վէրմէզլէր իսէ, թէանձիւալ իթմէյէճէյիւմ . . . Վալիտէսի ի-

չիւն էն զանազան հիսապը պէտիւմիւն . . . զըզ զարուր կէշիւնիօր . . . հիսապըմը
չօղալթմաւորըմա էյի եաբըյօրըմ . . .

Մարթէն-Բէշէօր օթէլճիսի պէտլէճէ քէնտի քէնտիյէ սէտլէնէրէք կիթմէք .
տէ օլտուն, Մարթ՝ պիր նազարը հիւզն ու քէտէրլէ, նաթօլէոնըն իւզէրինէ կէրի
վէրիլէն իբի Փրանգ իլէ չըզտանընտա պուլընան իւզ Փրանգըն իւթիւնէ պագըս
տուրույօր իտի :

Մարթ՝ միւթէէ պիւֆանէ . — Պէշ Փրանգ . . . Պիգէ պու պէշ Փրանգ իլէ
պիր գաշ «սու» գալտը . . . վէ մէքթուպ տա հէնուզ կէլմէտի : Իւշ հաֆթատան
պէրու իւշ տէֆա եագտըմ, պիգէ տիտ օլան պիր բարայը թալէս իթտիմ, պիր
ճէվապ կէլմէտի . աճապա պու սիւքիւթին մանէապը նէ՞տիր, գօրգույօրըմ . . .
Օլմայա քի պանքէր՝ վալիտէմէ պիր օյուն էթսին, քարասընը պաթըրսըն . . .
խայր, խայր, պուներն ինթիմալի եօգ տըր . . . պէտլէ պիր ալչաքլըգ, պէտլէ
պիր մէնհուս չէյ օլամագ . . . Թէքմիլ խարապիլյէթ . . . զարուրէթ ու սէֆալէ-
թին նիհայէթ տէրէճէսի . . . վալիտէմ հէր չէյտէն մահրու . . . էքմէք եօգ . . .
Պուշլարը տիւշիւնմէք իսթէմէյօրըմ . . .

Պու սըրատա զայըֆ վէ գըթըգ պիր սէտա իշիտիլիպ, պու սէտա Մարթ . . .
Մարթ, չաղըրըյօր իտի :

Կէնճ գըզ անիտէ խասթանըն օտասընա կիթտի :

Մարթ՝ վալիտէսինի գուճագլայարպգ . — Պէնի՞ մի չաղըրըյօրսըն, սէվկիւլիւ
վալիտէճիկիմ :

Պասթա . — Էվլէթ, եավրոճըրըմ . . . սուպատըմ . . . բէք սուպատըմ . . .
զանն իտէրսին հարարէթտէն պօղազըմ եանըյօր . . .

Մարթ՝ պիր գատէհէ գայնանը իլաճ աօլտուրըպ վալիտէսի Բէրին Կրանշա-
նա վէրտի . մէրգումէ տախի գատէհի պիր սօլուգտա պօշալթտը :

Մարթ . — Պու սապահ նոսըլըն, սէվկիւլիւ վալիտէճիկիմ :

Բէռին . — Զաննըմ պիր ազ էյիյիմ, եավրոճըրըմ . . . Լաքին սըթմա հէնուզ
գուվլէթլի տիր . . .

Պու սօն քէլիմէլէրի սէտլէր սէտլէմէզ գուրու պիր էօքսիւրիւք թալթտը :

Մարթ՝ վալիտէսինին էլլէրինի թութարպգ . — Էլլէրին պթէշ Կիպի եանըյօր
. . . Լաքին տիւնքի գատար տէյիլ տիր . . . հագիգաթէն խասթալըգ էյիյէ
տէօնիւյօր . . .

Բէռին . — Զաննըմ հէթիմ կէճիքթի . . .

Մարթ . — Պիր ազ՝ Լաքին թէաճճիւպ իտէճէք պիր չէյ տէյիլ տիր . . . Զօգ
մէշլուլիյէթի վար . . . պիր աղտան կէլէճէք տիր . . .

Բէռին . — Էտլէ իսէ շիմտի քիմի՞ իլէ գօնուըյօր իտին :

Մարթ՝ պիր ազ շաղըրարպգ . — Շի՞մտի մի :

Բէռին . — Եանտաքի օտատա . . . Սէնին սէսին իլէ պաշգա պիր սէս իշիտի-
տիյօր իտիմ :

Մարթ . — Հա՛, էվլէթ . . . տօղրու տըր . . . Գօնուըյօր իտիմ . . . Օթէ-
լին սահիպի իլէ իտի . . .

Բէռին . — Ծինէվրատան պիր մէքթուպ մը կէթիւրտի :

Մարթ. — Խայր, վախտէ, հէնուզ կէթիւրմէտի . . .
Բէռին. — Հէնուզ կէթիւրմէտի մի . . . նէ՞ դատար ուզուեն սիրտիւ . . . Ա-
ճապա Մ. Տարսիէ ճէվապընը նի՞չիւն պու գատար կէճիթիւրիյօր .

Մարթ. — Պէլբի քէնտիսի եօթըլըգտա տըր տա, վէթիլի տէ էմր ախզ իթմէ-
միշ տիր . . .

Բէռին. — Էվվէթ . . . պէօյլէ օլմալը տըր . . . մութլազա պէօյլէ տիր . . .
Մ. Տարսիէ ըրգէչիլ պիր ատամ տըր, պունտան մաատա պիզի ջոգ սէվէր . . .

պիզի ալտաթմայաճադ տըր . . . սապր իտուպ պէքէյէլիմ . . .
Մարթ. քէնտի քէնտիյէ. — Եա՛ Բասպիւմ Ալլահ, ֆկէր զարուրէթը հալիմիզի
անլասա . . . էկէր արթըզ պէքէյէճէք թագաթըմըզ գալմաուըղըն պիլսէ, նէ՞

գատար քէտէրլէնէճէք տիր .
Բէռին. — Էյ, օթէլճի նէ՞ տիյօր իտի սանա .

Պու քէրրէ աշըգ պիր ճէվապ վէրմէք լազըմ կէլիր իտի .

Մարթ. — Հիսասլ բուսուլասընր կէթիւրմիշ իտի . . .

Բէռին. — Էյ բարասընը վէրաթի՞ն մի . . .

Մարթ. — Էօյլէ լազըմ իտի .

Բէռին. — Բէք էյի ամմա, զաննըմ արթըզ չօգ բարան գալմամըլ օլմալը, եա՛վ-
բուճըլըմ . . .

Մարթ. հիւզնէնկիլ պիր թէպէսպիւմլէ. — Չօգ եօգ տըր եա՛, տօյրու տըր,
սէվկիւլիւ վալիտէմ . . . Լաքին Մ. Տարսիէնին ճէվապընա վէ քէնտիսինտէն մաթ-

լուպըմըզ օլան պին ֆրանգա պէքէյէճէք գատար բարա վար տըր . . .

Բէռին. — Պու մէթբուպ արթըզ չիմտի կէճիթէմէզ . . . Օ տէյիլ ամմա եէմէք
եէ՞մէյօրմըն . . .

Մարթ. պու սիւվալէ թիթրէյէրէք. — Սօնըրա եէյէճէյիմ . . . չիմտի բէք իշ-
թիհամ եօգ տըր . . . Ջաթէն պու սապահ պիր գատէհ չօգօլաթ իշտիմ .

Պիշարէ գըզ՝ վալիտէսինի թէյմին իթմէք իչիւն հէր նէ գատար պու եալանը
իրթիքեապ իտիյօր իտի իսէ տէ, միյտէսի պօմ պօշ օլուպ գարնը բէք աճ իտի .

Պու արա Բէռին շտիտ պիր սուրէթտէ թէքրար էօքսիւրմէյէ պաշլատը իսէ
տէ, միւքեալէմէսինի գաթ իթմէյիպ տէտի .

— Է՛վլաաըմ, պէն ազ վազթտան էյիլէշէճէկիմ . . . պունտան պիր գաշ կիւ-
նէ գատար քէսպը սըհհէթ ու աֆիյէթ իտէճէկիմ . օ հալտէ պու մէնհուս խաս .

թալըզ սէպէպլիյէ միւնգաթի օլմուշ օլան եօլճուլըղըմըզ իքմալ իտէպիլէճէյիլ
. . . Բարիգէ միւվասէլէթ իթտիկիմիգտէ քիւշիւք պիր մօտիսթա մաղաղասը պուլըր ,

Մ. Տարսիէնին պիզէ կէօնտէրէճէկի բարատան պէտէլինի բէչին վէրիր վէ րահաթ-
ճա սէնին սիննը պիւլուղէ վասը օլմանա պէքէլէրիլ . . .

Բէռին եէնիտէն տէհչէթլի պիր սուրէթտէ էօքսիւրմէյէ պաշլալըպ, սէօղիւնէ
տէվամ իտէմէտի .

Մարթ. — Էվվէթ . . . էվվէթ . . . վալիտէճիկիմ . . . հէր շէյ եօլունտա կի-
տէճէք տիր . . . Լաքին չօգ լազըրտը իթմէյիլիլ . . . Եօրուլըյօրմընըզ . . .

էօքսիւրիւյօրմընըզ . . .

Բէռին. — Խայր, թէյմին իտէրիւ սէնի . . . Հագիգաթէն չիմտի չօգ էյիլիմ
. . . Սէնին իսթիգապլինի տիւշիւնմէք պանա էյի կէլիյօր . . .

Մարթ՝ պիր սուրէթը մահգունանէ վէ միւսթէհգիյանէտէ.— Պէնթիմ իսթիգ-
պալիմ մի . . .

Բէռին.—Շիւպհէսի'զ . . . վէ կիւզէլ պիր իսթիգպալ . . . Սիննը պիւլուդէ
վաօըլ օլտուղընտա , գէնկին օլաճադսըն , պիրի'միսին , սէվկիւլիւ գըզըմ . . . Բէք
գէնկին . . .

Մարթ.—Սայըգլայօրսընըզ , սէվկիւլիւ վալիտէճիկիմ . . .

Բէռին.—Հիչ պիր վազթ . եէվմը վէլատէթինտէ սանա պիր թախսիսաթ իսա-
պէթ իթտիկինի պիրսին . . . սէյլէտիմ սանա . . . Բարասընըն հատտ ու հի-
սապընը պիրվէյէն գէնկին գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ քէրիմէսինին եէվմը վէլատէթինտէ
քէնտի սանճաղը տարիէսինտէ տիւնեայէ կէլմիշ օլան պիլճիւմիէ չօճուգլարա պի-
րէր թախսիսաթ թային էյլէմիշ օլտուղընտան , սիննը պիւլուդէ վաօըլ օլտուղըն-
տա իսպաթը վիւճուտ իտուպ սէնին վէլատէթնամէնի վէ տայմա պօյնուէտա թա-
շըտըղըն միտալէայը իրաէ իտէր իսէք , քիւլլիյէթլի պիր մէսլաղ ախլ իսէճէյիզ . . .

Մարթ.—էվլէթ . . . տէտիկին պու ղարիպ միտալէայա չօճուգլըղըմտա ալա-
գա պազա օսանմըշ իտիմ . . . պիր թարաֆընտա «6.—1860.—10 մարտ» րազ-
գամլարը , վէ տիէէր թարաֆընտա երիէ ալթը րազգամը վէ իւսթ իւսթէ մանէա-
սըզ «Օրատա.—Օրատա.—Պուճազ . . . » քէլիմէլէրի մահքիւք տիր :

Բէռին.—Թանըմաղա մախսուս պիր իշարէթ տիր օ . . . Գօնթ տը Թօնէրի-
էօ՝ միտալէանը վէ նուֆուս տէֆթէրի քեաղըտընը կէօրիւր կէօրմէզ , թախսիսա-
թընը սանա թէսլիմ իտէճէք տիր . . .

Մարթ՝ ինանմատըղընտան նաշի պիր ահ չէքէրէք.—Պիպիմ իշիւն կէօյա պիր
սատտէթ օլաճազ . . .

Բէռին.—«Կէօյա» տէմէ . . . «օլաճազ» տէ , զիրա մուհազգազ տըր . . .
Բէք մուհազգազ տըր . . .

Մարթ.—Հանիյա քի պու սէրվէթ չիմտի էլիմիզտէ օլա իտի , սէվկիւլիւ վա-
լիտէճիկիմ . . . Էն մահիր հէքիմէրի չաղըրըր իտիմ , սէն տէ տահա չարուզ էյի
օլուր իտին . . .

Բէռին.—Սըտըղընը Ալլահտան քէսմէ , ես'վրուճըղըմ , վէ իսթիգպալին թէէմին
իտիլմիշ օլտուղընը , վէ էօլսէմ պիլէ , րահաթը գալպ իլէ էօլէճէկիմի ասլա ու-
նութմա . . . Գօնթ տը Թօնէրիէօնին միտալէասը սէնի գէնկին իտէճէք տիր . . .
Գըղըմ Մարթ—էմիլի Պէրթիէ , էլեէվմ Բէռին Կրանչան օլան Բէռին Պէրթիէնին
գըղը՝ սէֆալէթ ու զարուրէթտէն հիչ գօրգմայաճազ տըր . . .

Մարթ.—Սէվկիւլիւ վալիտէճիկիմ , էկէր պէնիմ իշիւն հաղըրլանան սաատէթ
վազը իսէ , սիզ պու սաատէթի կէօրէճէքսինիզ . . . զիրա եաշայաճազսընըզ . . .

Բէռին.—Պէն տէ էօյլէ մէմուլ իտէրիմ , ես'վրուճըղըմ . . .

Մարթ.—էյ պու գօնթ տը Թօնէրիէօ էլան պէրհայաթ մը տըր . . .

Բէռին.—Շիւքիւր Ալլահա , էլան պէրհայաթ տըր , զիրա ինսանլարըն ալթա-
սը , ֆուգարալարըն մուկինի վէ քէտէրլիլէրին թէսէլլիճիսի տիր :

Մարթ.—Լաքին սէյլէյինիզ պանա , սէվկիւլիւ վալիտէմ . . .

Կէնճ գըզ սէօղիւնիւ թէքմիլ իտէմէտի :

Բէռին.—Նէ՞ , ես'վրուճըղըմ , Նէ՞ իսթէրսին քի սէյլէյիմ :

Մարթ.—Թաշտըղը միտալեա Մարթ-էմիլի Պէրթիէ իսմինէ՞ մի վերլմիշ տիր :

Բէռին.—Շիւպհէսիզ :

Մարթ.—Էօյլէ ամմա , էօյէ բէտէրիմ սիզինլէ էվլէնտիկինտէ պէնի էվլատ թանըմըլ օլտուղընտան , շիմտի պէնիմ իսմիմ Մարթ-էմիլի Կրանչան տըր : Պու խուսուսնա Մ . տը Թօնէրիէօ Թարաֆընտան հիշ պիր միւշքիլաթ չըգարըլմայա-ճագ մը տըր :

Բէռին.—Խա՛յր , հիշ պիր միւշքիլաթ չըգաճաղը եօգ տըր , սէվկիւլիւ գըզըմ , սէնի թէէմին իտէրիմ . . . Նիզամը տարիէսինտէ համիլ օլաճաղըն էվրագ սէնին սիճիլը ահվալինի աչըգ պիր սուրէթտէ իսպաթ իտէճէք տիր . . . Մ . տը Թօնէ-րիէօ՝ սէնին նամէշրու պիր էվլատ օլտուղընը պիլիր իտի . . . Հրդէհլի պիր ա-տամլա էվլէնտիկիմի մուախսէրէն խապէր ալմըլ տըր . . . Պու առաւմ սահիհէն ըրդէհլի վէ մէրհամէթլի պիր ատամ իտի , զիրա ասըլ բէտէրին՝ սէնին վէլատէթին-տէն էվվէլ վէֆաթ խուսպ սէնի մէշրու էվլատ թանըյամատըղընտան , էօյէ պա-պան սէնի մէշրու էվլատ թանըտը . . .

Մարթ.—Էօյլէ իսէ , սէօյլէտիյինիգէ պագարագ խայալի օլմայան պու սաա-տէթի ուզուըն միւտտէթ թէլէզգիւզ իտէպիլմէք իչիւն էյիլէշինիզ , սէվկիւլիւ վա-լիտէմ , չարուգ էյի օլուընըզ . . .

Բէռին.—Էյիլէշէճէյիմ , եամրուճըղըմ , վէ պիրլիքտէ մէսուտ օլաճաղըզ . . .

Բէռին Կրանչան՝ եաթաղընըն իշինտէ գալգըպ օթուրարագ գըզընը քէնտիյէ յողրու չէքտի վէ պիր նէվի շիտտէթլէ մէրգումէյի պիր չօգ տէֆա էօրտիւ :

Անա գըզ պու սըրատտ պիրպիրինի սէվմէքտէն պաշգա պիր շէյ տիւշիւնմէ-յօրլար իտի :

Մարթ՝ գարուլարընա կէլիպ տայանմըլ օլան զարուրէթ ու սէֆալէթի պիլէ ունուտըյօր իտի :

Պիր տէ օ արա օտա գարուսը չալընըպ , անա գըզըն հուզուգաթը գալպիյէսի գաթ օլընտը :

Բէռին.—Պէլլէի ձինէվրա մէքթուպընը կէթիրտիլէր . . . չարուգ կիթ . . .

Կէնճ գըզ պիրինճի օտայա գօշուպ գարույը աշտը վէ գարչըսընա մէքթուպ կէթիրէճէք օլան օթէլճինին եէրինէ հէքիմ չըգտը :

Մարթ՝ սէվինճլէ.—Ա՛հ , տօգթօր էֆէնտի , հէլէ կէլտինիզ . . . չար շէշմէ սիգէ պէլլէյօր իտիմ :

Տօգթ . Ժէրպօ.—Խասթալարըմըն եանընտա պու գատար գալաճաղըրի ում-մագ իտիմ . . . Աֆվ իտէրսինիզ , սէվկիւլիւ մատմագէլ , իսթէմէյերէք պու գա-տար կէճիքթիմ . . . Պու սապահ վալիտէ հանըմընըզ նասըլ տըր :

Մարթ.—Պու կէճէ շէտիտ պիր սըթմասը թութուպ , պուընը նէօվպէթի չօգ ուզուըն սիւրտիւ . . . Շիմտի բէք րահաթ տըր . . .

Տօգթ . Ժէրպօ.—Կիտէլիմ կէօրէլիմ . . .

Էօնտէն Մարթ եիրիւմէքտէ օլտուղը հալտէ Տօգթ . Ժէրպօ՝ մատտիմ Կրանչ-չանըն օտասընտան իչէրի կիրտի :

Մարթ.—Վալիտէճիկիմ , տօգթօր էֆէնտի կէլտի :

Տօգթ. Ժէրպօ ալթմըշըգ պիր առաւ օլուպ, Ժօանկիտէ հէր քէս պուռն իյմ ու մէհարէթինի իթիրաֆ իտէր իտի իտէ տէ, մէնֆաաթբէրէսթ վէ բարա կէօզ-լիւ օլտուղընը տա հէր քէս պիր իտի . . .

8

Խասթա գարը՝ թիթրէյէրէք էլինի հէքիմէ ուզաթտըղընտան, Տօգթ. Ժէր-պօ՝ մէրգուճէնին էլինի քէմալը մուհապպէթլէ սըգըպ տէտի .

— Սապահլար խայր օլտուն, սէվկիւլիւ մատամ .

Բէռին. — Սապահլար խայր օլտուն, սէվկիւլիւ սօգթօր . . . հօշ կէլտինիզ . . .

Տօգթ. Ժէրպօ. — Հօշ պուլտըգ . . . Նա՞սըլընըգ, էյի՞միսինիզ .

Բէռին՝ պօղուգ պիր սէտա իլէ. — Պու կէճէ րէք ֆէնա իաթմ . . . էօլէճէյիմ ղանն իթտիմ . . . Շիմտի բէք էյիյիմ . . . բէք օ գատար գայըֆ տէյիլիմ, հաթ-թա զաննըմ պիր ազ տա իշթիհամ վար աըր . . . պու էյի պիր նիշանէ տիր, տէ-յի՞լ մի .

Տօգթօր ճէվապ վէրմէտի. նապընը անլամագ իշին իքի բարմաղընը խաս-թանըն պիլէկի իւզէրինէ վազ իթմիշ օլուպ, կէօզիւ իլէ տէ մէրգուճէնին երւ-ղիւնիւ թէտգիգ իթմէքտէ իտի .

Իշպու մուռէնէի իպթիտաէյէսի իսթամ պուլտըգտա, խասթայը ուսուլճա-ճըգ թութուպ եօգարը գալտըրարագ եաթաղընըն իշինտէ օթուրթաը վէ գուլա-ղընը իքի օմուգլարընըն արասընա գօյուպ ըսըգ կիպի չըգան նէֆէսինի տիյնէտի .

Մարթ՝ պէոյիւք պիր էնտիշէ վէ ըգտըրապը գալպ իլէ հէքիմին հարէքէթլէ-րինէ տիգգաթ իտուպ տուրույօր իտի .

Հէքիմ պաշընը եօգարը գալտըրտըգտա, երւղիւնտէ էվլէքիւտէն պիր ազ զի-յատէ պիր ֆէրահիյէթ միւշահէտէ օլունըյօր իտի .

Տօգթ. Ժէրպօ. — Հալ բէք ալէա տըր, անճագ չօգ տիգգաթ իսթէր. թէն-պիհաթըմա նօգթասը նօգթասընա իթաաթ իթմէլի. պուռնտան մատա էն զիյա-տէ մատաի վէ մանէվի պիր սիւքիւնէթը թամիլէ միւգթագի տիր . . . միւմքին օլտուղը մէրթէպէ ազ տիւշիւնմէլի, հաթթա հիշ տիւշիւնմէմէլի, իշթէ շիֆտիլիք տիգգաթ ու իճրա օլընսճագ շէյլէր պուռնլար տըր . . . էկէր իշթիհասը աշըրըր իսէ, էյի պիր նիշանէ տիր, լաքին իշպու իշթիհայը մէմնու իթմէք, եանի թա-ամ էնմէք գաթիէն մէմնու տըր . . . Պիր ազ տահա սըթմանըգ վար, պուռնը պէսլէյէրէք եէնիտէն թութմասընա սէպէսլիյէթ վէրէճէք եէրտէ քնը տէֆ իթ-մէլի տիր . . . իշթէ պու սէպէպսէն տօլայը շիմտիլիք բէրհիւ, սըգը Բէրհիւ իթ-մէլի տիր . . . Չօգ էօքսիւրի՞թօրմընըգ .

Մարթ. — Էվլէթ, սօգթօր էֆէնտի, չօգ էօքսիւրիյօր .

Տօգթ. — Էլան գուրու պիր էօքսիւրի՞ք մի տիր . . .

Մարթ. — Էլան էօլլէ տիր .

Տօգթ. — Պու էօքսիւրիք տէֆ օլմալը . . . Սիգէ պիր ըէշթա պրագայըմ . . . Եսարըն եինէ կէլիրիմ, սէվկիւլիւ մատամ . . . սիգ էսէֆ իթմէյինիզ . . . Երէքիլ օլունըգ . . . վադթա միւհթաճ պիր մատտէ տիր . . . էկէր էյի վէ տիգգաթը պագըրըր իսէ, էյի օլաճաղընը թէէմին իտէրիմ . . .

Մ. Ժէրպօ՝ Մօրթ իւն պերապէր Եանընտաքի օտայա կիթտի, վէ գըզ՝ Բէ-
ւին կրանչանըն օտա՞ գաբուսընը գաբնտր:

Տօգթօր Ժէրպօ՝ Եազաճազ գալէմ քեանդըտ իսթէտիկինտէն, կէնճ գըզ կէման
քիւչիւք պիր մասա իւզէրինէ միւրէքքէպ, գալէմ վէ քեանդըտ վազ իթտիքտէն
սօնդրա, հէյէճանը պիր սէտա իւն քէքէլէյէրէք տէտի:

— Տիմէք, տօգթօր էֆէնտի, պիշարէ վալիտէմի թէէմին իթմէք իչիւն սահի-
հէն ասըլ ֆիքրինիղի՞ մի պէյան իթտինիզ. մէրգուճէնին հալինտէ ռահիհէն էյի-
լէյմէք նիչանէսի միւշահէտէ իթտինիզ մի:

Տօգթ. — Էվվէթ, սէվկիւլիւ Պատմագէլ. . . Գօրգտըղըմ ֆէնալըզ շիմտիլիք
մէշուտ օլմատըղընտան, հէր նէ սէյլէտիմ իսէ վիճնանըմճա սէյլէտիմ. . .
Լաքին էկէր թէնպիհաթըմ թէմամըյլա իճրա օլունմամըլ օլտա, մէքքիւր ֆէնալըզ
զուհուր իտէպիլիպ, օ հալտէ էօնիւնիւ ալամազ իտիմ:

Մարթ՝ աղլայարազ. — Ահ, չիւքիւր Ալլահա, պու Եիւզտէն գօրգու Եօգ տըր.
վալիտէմ էյի սրագըլաճազ տըր:

Տօգթ. — Պէն չօգտան պուհա էմին իմ, սէվկիւլիւ մատմագէլ, լաքին շուրա-
սընը էյի պէլլէնիիզ քի, հէր շէյտէն զիյատէ սիւքիւնէթ լազըմ տըր: . . պու
նօգթայը բէք զիյատէ թափսիյէ իսէթիմ. . . պու պիր մէսէլէի հայաթիյէ
տիր. . . Պագընըզ քի խաթմամըզ հիշ պիր հէյէճանը գալսէ տիւչար օլմասըն. . .
Սիզին պիւն հէյէճանլարընըզ քէմալը տիգգաթլա մէրգուճէտէն սէթր ու իսֆա
խտէճէքսինիզ. . . Շու տէօքտիւյին կէօզ Եաչլարընը էկէր մէրգուճէ կէօսէ. . .
հաթթա չիւպհէլէնսէ պիլէ, իշթէ պու կէօզ Եաչլարը տախի հալինին խալլիտէն
խալլի աղըրլաչմասընտ սէպէպ օլուրլար:

Մարթ՝ կէօզ Եաչլարընը սիւէրէք. — Արթըզ աղլամայաճաղըմ, տօգթօր. . .
հաթթա լազըմ օլտա կիւլէճէյիմ պիլէ. . . իսթէրիմ քի վալիտէմ էյիլէշին:

Տօգթ. — Անըն էյիլէշիսի սիպի՞ն էլինիդտէ տիր:

Տօգթօր Ժէրպօ՝ իշէթասընը Եազըպ կէնճ գըզա վէրէրէք սէօզիւնէ չէյլէճէ
տէվամ իթտի:

— Պու սույը վէ հապլարը չարուզ Եարաբըրընըզ. . . Պունլարլա սըթմայը քէ-
սէպիլիպ, պէնի էն զիյատէ տիւչիւնտիրէն օ գոնիւ էօքսիւրիյի տէ սօնդրա տէֆ
իթմէյէ չալըլըրըզ. . . Իլաճլարը նասըլ գուլլանաճաղընըզ՝ իշէթանըն իւզէրին-
տէ Եազըլը տըր: Իլաճլարըն մրգտարընա վէ սաաթլարընա թէմամըյլա տիգգաթ
իտինիզ:

Մարթ. — Ահ, պու խուսուստա հագգըմտա միւսթէրիհ օլունըզ:

Հէքիմ այաղա գալգմըլ իտի իսէ տէ՛՛ հէնուզ կիթմէյիպ, ճէպիւնտէն չըզտա-
նընը չըգարարազ, իչինտէ պիր շէյ արայօր իտի:

Մարթ՝ հէքիմին արատըղընը անլայարազ, ար ու հիճասընտան նաշի թիւիլ
թիւիլ թիթիւմէյէ պաչատը:

Նիհայէթ տօգթօր՝ պիր թագըմ քեանդըտլար արասընտան տէօրթ գաթ տիւ-
րիւլիլ պիր քեանդըտ չըգարըպ, մէքքիւր քեանդըտ աչալիազ գըզա թագտիմ իւն
տէտի:

— Պու կիւնէ գատար վագը օլան վիզիթալարըմըն ուֆաճըզ պիր հիսապը տըր:

պու, մա' տմազէլ. լութֆէն կէօզտէն կէջիրինիզ. հիսապը չօղալթմազ, հիչ աստէ-
թիմ տէյլ տիր. պու չէյ հէր քէսէ տէ էյի կէլիր. Վիգիթալարըմը բէք էհվէն
Փոյաթլա հիսապ իթտիմ. . . կէօրէճէքիինիզ.

Մատմազէլ Մարթըն զանն իտէրսին նութգը թութուլտը.

Թիթրէյէրէք հիսապ բուսուլասընը ալտը վէ հէր նէ գատար պիր չէյ սէօյլէ-
մէք իսթէտի իսէ տէ, հիչ պիր չէյ սէօյլէյէմէզ օլտու. Մէրգուճէնին տուտազլա-
րը գըմըլտանըյօր իտի իսէ տէ, հիչ պիր սէս իշիտիլմէյօր իտի.

Տօգթ.—Աճէլէսի եօզ. . . աճէլէսի եօզ. . . հիսապըն տօղրու օլտուղընը
կէօրէսինիզ տէյու բուսուլայը վէրտիմ. . . Ալլահա ըսմարլատըզ. . . եարըն
պու կիւնտէն տահա էրքէն կէլմէյէ չալըչաճաղըմ. . .

Հէքիմ՝ կէնճ գըզը սէլսալայարազ օտատան տիչարը չըգտը իսէ տէ, նէրտի-
վէնտէն աչաղը կնէր իքէն քէնսի քէնտիյէ չէօյլէ սէօյլէնիյօր իտի.

—Լիւռօնըն հազգը օլմալը տըր. . . պիչարէ գարըլարըն բարասը թիւքէն-
միշ կէօրիւնիյօր. . . ալիմ Ալլահ չօզ աճնաճազ հալլէրի վար տըր, լաքին պէ-
նիմ նէմէ՝ լազըմ, պախուսուս քի իքիսի տէ էճնէպի գարըլար տըր. . .

«Մարթէն—Բէչէօր» օթէլէսի՝ հէքիմի կէօգէթմէքտէ օլուպ, մէրգուճէնն սօ-
գազ գարուսընա տօղրու կիթտիկինի կէօրիւնճէ, գօշուպ տէտի.

—Էյ, տօ՛գթօր, եօգարքի խասթա էյի՞ մի տիր.

Տօգթ.—Էվվէթ. . . խայլիտէն խայլի էյիլիք կէօրիւնիյօր. . . զաննըմա
կէօրէ թէքմիլ էյիլէլմէսի միւհթէլմիլ տիր.

Օթէլէի.—Օ՛հ, նէ՛ ալէա խապէր. Գատըն իլէ կէնճ գըզճըղապ սէվիմի չէլէր
տիր. ինսան պու կիպիլէրէ չարուճազ մէյլ վէ մուհապպէթ վէրիր. Տիւն սիգէ
վէրտիկիմ նասիհաթը իճրա իթտինի՞զ մի. . .

Տօգթ.—Էվվէթ. . . էվվէթ. . . քիւչիւճէք պիր հիսապ բուսուլամը թէս-
լիմ իթտիմ. . . յիպին տէ քէչֆ ու թախմինինիզին բէք տօղրու օլտուղընը թա-
տիգ իսէպիլիւրիմ. . .

Օթէլէի.—Բարալարը պիթմիշ տիր, տէյիլ մի.

Տօգթ.—Պանա էօյլէ կէօրիւնիյօր.

Օթէլէի.—Ինսան հիչէ չալըչամազ. . . հիչէ չալըչամալը. . . հէրքէս հազ-
գընը ալմալը, իշթէ պէնիմ էֆքեարըմ պու տըր. . . Ձէմանէմիզտէ հէր չէյ պա-
հալը տըր. . . Գասսապ, էքմէքճի լաֆ ալմազ, բարա ալըր. . . եարըն այազ
պասըպ հիսապընըզը թէսվիյէ իթտիրինիզ. . . հիսապընըզը պազընըզ քի չօ-
ղալթմայասընըզ. . .

Տօգթ.—Սիզ միւսթէրիհ օլունըզ, վէ իսթարընըզտան տօլայը թէչէքքիւր ի-
տէրիմ.

Հէքիմ՝ միւշթէրիլէրինտէն պիրի օլան օթէլէինին էլինի սըգըպ, ժօանէի
քէօբրիւսի թարաֆընա տօղրու ուզանտը.

Մարթ՝ Մ. Ժէրպօնըն ազիմէթինտէն սօնղրա, եէրինտէ մըխլանըպ գալարազ
ալըզ ալըզ էօթէյէ պէրիյէ պազմաքտա, զօր սօլուգ ալըպ վէրմէքտէ վէ գաֆա-
սընըն իշի էօթմէքտէ իտի.

Մէրգուճէ գըզ նիհայէթ պու ույուլըզ հալտէն գուրթուլըպ, քէքէլէյէ քէ-
քէլէյէ կիւճ հալ իլէ չու սէօզլէրի սէօյլէյէպիլաի.

— Գորգտորդըմ՝ սլաշմա կէլտի . . . Տօգթօր հիսապ բուսուլասընը վէրտի . . .
ա՛հ եա Բապպիմ . . . եարըն տա բարասընը խթէյէճէք տիր . . . Եարըն, Ալ-
լահ Խ . . . եարըն . . .

Մարթ՝ օ մէնհուս քեաղըտը ալտը վէ հէքիմէ օլան պօրճըն եհքիւնի իւզէրի-
նէ պազտը . . .

Գըզ պու եհքիւնի կէօրիւնճէ, պիւթիւն վիւճուտըյլա թիթրէտի :

Մարթ . — Իւչէր ֆրանգտան եիրմի իքի վիզիթա՛ . . .

Վէ լաքին տօգթօր՝ վիզիթալարը իչիւն բէք էհվէն պիր ֆիյաթ թալէպ իթ-
միշ օլտուղընը պէյան իթիկինտէ եալան սէօյլէմէմիշ իտի : Իսթէրսէ պէհէր վի-
զիթա իչիւն պէշէր ֆրանգ իսթէյէպիլիր իտի :

Մարթ՝ պիր սանտալեա իւզէրինէ տիւշիւպ պաշընը էլէրինին արասընա՝ ալ-
տըգտան սօնղրա, զայէթ քէտէրնաք պիր սուրէթտէ քէքէլէյէրէք քէնտի քէն-
տիյէ չէօյլէ սէօյլէտի :

— Ալթմըշ ալթը ֆրանգ . . . նա՞սըն եարմալը . . . էկէր թէյտիյէ իթմէզ
իսէմ, պիր տահա կէլմէզ . . . պիչարիէ վալիտէմի եիւզ իւսթիւ պըրազըր, վալի-
տէմ իսէ անըն թէտալիսինէ միւհթան տըր . . . եա՛ Բապպիմ Ալլահ, պիզի ա-
ճը՞մայաճագմըսըն, պիզէ մէրհամէթ ի՞թմէյէճէքմիսին . . . Պու տէրէճէ պէտ-
պալթըղա տիւշար օլմագ իչիւն նէ՞ եաբտըզ :

Կէնճ գըզ՝ պիր ազ վագթ աճը աճը տիւշիւնճէլէրէ տալըպ, պատէհու սէօ-
զիւնէ տէվամ իլէ տէտի :

— Վէ պու հէքիմին գարշըսընտա տիլիմ թուլուլըպ պիր չէյ սէօյլէյէմէտիմ՝
. . . Պէշէի գօրգուլարըմը, մէյուսիյէթիմի անլասա իտի, պիզէ աճըր իտի . . .
Եարըն հէր չէյի քէնտիսինէ սէօյլէյէճէյիմ . . . այագլարընա գաբանաճաղըմ . . .
եալվարըպ եագարաճաղըմ . . . Պիր հէքիմ էհէր մէրհամէթլի պիր աուամ իսէ,
իւճրէթ մէսէլէսի իչիւն խասթալարընը եիւզ իւսթիւ պրագամագ . . . Հարգ օլ-
տուղը մէմուրիյէթ խայր ու մէրհամէթէ տաիր պիր մէմուրիյէթ օլտուղընտան,
քէնտիսինին չէֆագալթ ու մէրհամէթինէ տալէթ օգույաճաղըմ . . . լաքին է-
կէր մէրհամէթսիզ իսէ՛ . . . էկէր ըհտտ իտէր իսէ՛ . . . էկէր բարա ալմատըղը
իչիւն արթըզ կէլմէզ իսէ՛, օ զէման նէ՞ եաբմալը . . . ա՛հ, պու նէ՞ տիր չէք-
տիյիմ, պու նէ՞ տիր չէքտիյիմ . . . զաննըմ ագլըմ տօլանըյօր . . . Պագալըմ,
ճէսարէթտէն տիւշմէյէլիմ . . . սօուգ գանլա տուրալըմ . . . պէնիմ լէ վալիտէ-
մին պիր գաշ բարչա միւճէվէրաթընը էմանէթ սանտըղընա գօյտոււմ, լաքին
սէնէտլէր պէնտէ տիր . . . անլէրի սաթապիլիրիմ . . . էկէր սանտըղլարը-
մըզ պուրատա օլսա իտի, տէրուլէրինտէ ֆիթթանլար, չամաշըրլար վար իտի՝
անլէր վառէթասըյլա տա բարա պուլըր իտիմ, լաքին մէզքիւր սանտըղլար Բարի-
զէ վասըլ օլմագ իչիւն ձինէվրատա աաի սիւրաթլը չըմէնտըֆէր բօսթասընաթէս-
լիմ օլունմըլլար տըր . . . Հիչ պիր չէյիմիզ եօգ . . . ա՛հ, շու պանքէր տէ ճէվապ
վէրմէյօր . . . պիզի զարուրէթտէն էօլտիւրէճէք . . . Աճապա պու աուամ՝ ճիւ-
զի պիր մէսլաղլարը օլան իքի գարընըն բարասընը պալթըրմագ մը իսթէյօր . . .
էկէր պէօյլէ իսէ, նէ՛ ալչագլըզ :

Մարթ՝ պուկարը սէօյլէնէրէք, պիր տօլապըն իչինի արաշթըրըյօր իտի :

Օրատան էմանէթ սանտղընըն սէնէտլէրինի տիշարը չըգարըպ տիւրուիւ , ճէ-
պինէ գօյտու , հէքիմին ընչէթասընը ալտը , գալպինտէ նէ կէշիպ տէօնտիւկինի
պէլլի իթմէմէք իշիւն եիւզիւնէ պիր սիւքիւնէթ կէթիրտի , պաշընա պիր շարգա
գօյտու , պատէհու վալիտէսինին օտասընա տուխուլ իլէ գարեօլայա եազլաշտը :

Բէռին . — Տիշարը՞ մը չըգըյօրսըն , նա՛զը գըզըմ :

Մարթ . — Էվլէթ , սէվկիւլիւ վալիտէմ , լաքին չօգ կէճիքմէյէճէյիմ . . .

Բէռին . — Նէ՞րէյէ կիտիյօրսըն :

Մարթ . — Էնզաճըյա . . . Տիշարը չըգմամտան էվլէլ պիր շէյ լիւզոււմըն վա՛ր
մը տըր :

Բէռին . — Հարարէթ պաստը . . . սու իշմէք իսթէր իտիմ . . .

Մարթ . — վալիտէսինէ պիր գատէհ գայնատըմըլ սու վէրտիքտէն սօնդրա օտա-
տան տիշարը չըգըպ , գաբույը քիլիտլէտի :

Պիշարէ գըզ՝ իլք կիւնիւ սապահտան պէրու պիր շէյ եէմէմիշ օլտուղընտան ,
կիւն հալ այագ իւսթիւ քէնտիյի թուլթապիլիյօր իտի :

Հէր աւտըմ ալըշոա այագլարը պիրպիրինէ տօլանմագտա վէ աճըլգտան իշէ-
րիսի բէք Ֆէնա օլտուղընտան , ալնը սօուգ սօուգ թէրլէմէքտէ իտի :

Մարթ . — քէնտի քէնտիյէ . — Եէմէք եէմէլի . . . այագ իւսթիւ տուրամայօ-
րըմ . . . տիւլէճէլիմ . . . պէն իսէ վալիտէմէ պագմագ իշիւն այագտա տուրմա-
ղա միւհթաճըմ :

Մարթ . — պէյլէճէ սէյլէնէրէք պիր էքմէքճի տիւքքեանըն էօնիւնէ միւվասէ-
լէթ իթմիշ օլտուղընտան , պէշ սանթիմ վէրիպ քիւշիւք պիր էքմէք ալտը , պա-
տէհու պիր պագգալ տիւքքեանընտան տա պիր չօգօլաթ միւպայէա իթտի , վէ
շէհրին իշէրիսինէ տօղրու կիտէրէք , պիր ազ սաֆրասընը պաստըրաճագ գասար
օլան պու ճիւզի նաֆագայը եօլտա ելմէյէ պաշլատը :

Կէնճ գըզ՝ շէհրին եօգարքի ճիհէթինէ պիր գաշ տէֆալար կիթմիշ վէ էմա-
նէթ սանտղըլ իտարէսինին գուրպինտէ , պիր ճէվահիրճի տիւքքեանը , եախօտ
տահա տօղրուսը ճէվահիր , ալթուլն վէ կիւմիւլէ տաիր շէյլէր ալըպ սաթան պիր
տիւքքեան կէօրմիւլ իտի :

Մէգքիւր տիւքքեանըն ճամէքեանընտա շէյլէ պիր լէվհա կէօրիւնիյօր իտի .

«Պուրատա ընհինլէր գուրթարըլըր վէ սէնէտլէր սաթըն ալընըր :»

Պիշարէ գըզ՝ իլթէ պու տիւքքեանա կիտիյօր իտի :

Վալիտէսինին իլաճլարընը հէր վագթ եաբտըրտըղը էճզաճը տիւքքեանը տա
եօլըն իւզէրինտէ պուլընաղընտան , էճզաճը տիւքքեանընտան իշէրի կիրիպ ընչէ-
թայը էճզաճըյա վէրտիկինտէ , մէրգու՛մ՝ ընչէթայա պիր կէօզ կէզտիրտի :

Մարթ . — Նէ՞ գատար վագթտան հազըր օլուր , էֆէ՛նտի :

Էճզաճը . — Իւշ շէրեէք սաաթտան , մա՛տմագէլ :

Մարթ . — Աճապա ֆիյաթը նէ՞ տիր , սէյլէյէպիլիթմիսինիզ :

Էճզաճը . — Բէք ալէա , չիմտի :

Պուլը տիյէրէք էճզաճը պիր գուրշուլն գալէմ իլէ պիր բարչա քեաղըտ ալըպ ,
ընչէթատա եազըլը օլան էճզալարըն հիսապընը իթտիքտէն սօնդրա տէտի .

— Ալթը ֆրանգ , եիրմի պէշ սանթիմ , մա՛տմագէլ . . .

Մարթ.—Թէչէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտի . . . իւշ չէրեէք սաաթտան կէլիւրիմ :
էճգաճը.—Օ վազթա գատար սու իլէ հասլլար հազըր օլուր :

Մարթ՝ տիշարը չըգարագ քէնտի քէնտիյէ.—Ալթը ֆրանգ եիրմի պէշ սան-
թիմ . . . եարըն տօգթօրա տա ալթմըշ ալթը ֆրանգ . . . եթմիշ իքի ֆրանգ-
տան պիր ազ զիյստէ իտիյօր . . . պէնտէ իսէ պէշ ֆրանգ իլէ պիր գաջ սան-
թիմ վար . . . արթըզ թէրէտտիւտ իսթէմէզ :

Կէնճ գըզ՝ ճատտէյի թութուպ եօգարըյա տօղրու չըգտը վէ կէօրմիւշ օլտը-
ղը ճէվահիրճի տիւքքեանընըն պուլընտըղ Պէլէտիյէ տաիրէսի մէյտանընա վար-
մագ իշիւն եանլամա պիր սօգաղա կիրտի :

Մարթ՝ պիր քիլիսէ էօնիւնտէն կէչէր իքէն քէնտի քէնտիյէ չէօյլէ տէտի :

—Իպատէթ ինսանա գուվվէթ ու մէթանէթ վէրիր . . . թէսէլիպախշ օ-
լուր . . . եիւրէք վէ իւմիտ վէրիր . . . իպատէթ իթմէլի . . . կիտէյիմ տուվա
վէ իպատէթ իտէյիմ . . .

Կէնճ գըզ՝ քէնտի քէնտիյէ պէօյլէ սէօյլէնէրէք քիլիսէտէն իչէրի կիրտի,
եէրէ տիզ չէօքտիւ, վէ քէմալը սըտգ ու տիյանէթլէ ճէնապը Հագգա տուվա
վէ իպատէթ իթմէյէ պաշլատը :

Մարթ այաղա գալգտըգտա, մէրգումէտէ պիր թէպէտտիւլը նակէհանի հու-
սուլրէզիյր օլմուշ իտի :

Եիւզիւնին սօլիուլըղը վէ պօղուգլըղը ազալմըշ, պաղըղընտա տահա զիյատէ
պիր սիւքիւնէթ հասըլ օլմուշ վէ հիւզն ու քէտէրի խայլիտէն խայլի տէֆ օլմուշ
իտի :

Մէրգումէ կէնճ գըզ՝ քիլիսէտէն չըգըպ տօղրուճա պալէատէ զիքր օլընան
բէք աշաղը մէրթէպէ ճէվահիրճի տիւքքեանընա ազիմէթ իթտի :

Տիւքքեանճը եալընըզ պուլընպ, բէրթէվսուզը կէօղիւնէ թապմըշ վէ պիր
գօյուլն սաաթընըն իւզէրինէ էյիլմիշ, անը տիւզէլթմէքտէ պուլընըյօր իտի :

Կէնճ գըզը կէօրիւնճէ բէրթէվսուզ իլէ սաաթը մասանըն իւզէրինէ գօյուլպ
եէրինտէն գալգարագ, պիլարուօ թաշը վէ եախօտ տէվէ գուշու եումուրթասը
կիպի տիւմուիւզ տազ օլան պաշընըն իւզէրինտէքի եաղըլ շարգասըյլա մէրգու-
մէյի սէլամլատը :

Մէրգում տիւքքեանճը ուֆագ թէֆէք վէ զայըֆ պիր ատամ օլուպ, եիւզիւն-
տէն վէ կէօղլէրինտէն՝ տէսսաս վէ հիյլէքեար պիրի օլտըղը անլաշըլըր իտի իսէ
տէ, հիշ ֆէնա պիր ատամա պէնզէմէզ իտի :

Տիւքքեանճը՝ պիր նէզաքէթլէ.—Նէ՞ էմրինիզ վար, մա'տմազէլ :

Մարթ գըք գըրմըզը քէսիլտի վէ աշիքեարտա պիր սէպէպ օլմագըզըն պիւ-
թիւն վիւճուտըյլա թիթրէմէյէ պաշլատը :

Մամաֆիհի կէնճ գըզ՝ քէնտի քէնտիյի կիւճ հալ թութուպ, սէնէտլէրի ճէ-
պինտէն չըգարարագ պօղունըզ պիր սէտա իլէ չէօյլէճէ ճէվապ վէրտի :

—Աման Ալլահ, էֆէնտի, էմանէթ Սանտըղընըն սէնէտլէրինի սաթըն ալտը-
ղընըզ տիւքքեանըն ճամէքեանընա գօյաուղընըզ լէվհատա օգուտըղըմոտան, պուլն-
լարը սիզէ սաթմաղա կէլտիմ . . .

Տիւրքքեանճը՝ տիգգաթլա եէնի միւշթէրիսինէ պաղմաղա պաշլաճը, վէ մէր-
գոււմէնին՝ պու մոււսվէլէտէ պուլընմասըլա նիճէ սըգըլաղընը քէնտի հէյէճան-
լը թավր ու հարէքէթ վէ գըզարթը վէ թէրէտծիւտլէրինաճէն Փարգ ու միւշա-
հէտէ էյլէտի :

Գըզըն իշպու մոււսվէլէսինէ սէպէպ՝ զարուրէթ ու սէֆալէթ իտուկինի Փարգ
իթմէք իշիւն պէօյիւք պիր մէհարէթ լաղըմ տէյիլ իտի :

Տիւրքքեանճը. — Ժօանեիտէն տէյիլ միսինիզ, մատմաղէլ :

Մարթ. — Ունյր, էֆէնտիմ . . . Եօլճուլըզլա օրայա միւսվաճէլէթիմիցտէ վա-
լիտէմ խասթալանարագ, պու սէպէպտէն օրատա պուլընըյօրըմ : Իշպու խասթա-
լըգ՝ հէր նասըլ օլուրսա օլսուն պիր մըգտար ագչէ թէտարիք իթմէյէ պէնի մէճ-
պուր իթմիշ տիր . . .

Տիւրքքեանճը. — Բէհինտէ օլան միւճէվհէրաթ նաճըլ շէյլէր տիր :

Մարթ. — Պագընըզ, էֆէնտի . . .

Ճէվահիրճի՝ սէնէտլէրէ պագտը վէ եիւքսէք սէս իլէ պերվէճհը աթի օգուտը :

— Ալթոււն պիր գատըն սաաթը . . . պիր չիֆթ քիւբէ . . . քիւչիւք պիր
միտալեօն մա գօրտօն . . . պիրի՝ քիւչիւք պիր ինճու իլէ միւզէյյէն իքի երկզիւք . . .

Տիւրքքեանճը պիր աղ տիւշիւնտիւքտէն սօնրա տէտի :

— Պիլիթմիսինիզ, մատմաղէլ, էմանէթ Սանտըղը՝ ալթոււնըն այար ֆիյաթը իւ-
զէրինէ էօտիւնճ բարա վերիր . . .

Մարթ. — Էվլէթ, պիլիւրիմ, էֆէնտի . . .

Տիւրքքեանճը. — Պէն տէ պու սէնէտլէրին իւզէրինէ ճիւզի պիր մէպլաղ վէրէ-
պիլէճէյիմ :

Մարթ. — Եա՛ Բասպիւմ Ալլահ. էֆէնտի, պիղէ բարա կէլէճէք, օ բարա կէ-
լինճէյէ գատար պիր գաչ կիւն պէքլէյէպիլէճէք մըգտարտա պիր մէպլաղ վէրիր-
իսէնիզ մէմնոււն օլաճաղըմ . . . Անճագ սիզտէն պիր շէյ րէճա իտէրիմ . . .

Տիւրքքեանճը. — Նէ՞ շէյ :

Մարթ. — Միւճէվհէրաթը ինսաֆըլը պիր սուրէթտէ տէյտիրինիզ . . .

Տիւրքքեանճը. — Ինսաֆըլ՞ մը տէյտիրէյիլմ . . . Էկէր ինսաֆըլը օլմասա իտիմ,
չիմտիքինտէն չօգ զիյատէ գէնկին օլուր իտիմ . . .

Ճէվահիրճի՝ րէհինտէ օլան ուֆագ թէֆէք միւճէվհէրաթըն էսամիսինի պիր
տահա օգուլարագ, զանն իտէրսին գիհնինտէն հիսապ իթմէյէ տալտըգտան սօնը-
րա, պիր տէ նակէհան պաշընը Եօգարը գալտըրարագ տէտի :

— Սիզէ սէքսէն ֆրանգտան զիյատէ վէրմէնին իմքեանը Եօգ տըր, մատմա-
ղէլ . . .

Մարթ՝ թիթրէյիպ մէյուսանէ պիր սուրէթտէ. — Սէքսէն ֆրա՞նգ մը . . .
ա՛հ, էֆէնտի, բէք աղ տըր . . .

Տիւրքքեանճը. — Թամմ տէյէրի տիր . . .

Մարթ. — Հիշ օլմաղսա եիրմի ֆրանգ տահա վէրինիզ . . . չուըն եիւզ ֆը-
րանգ եարընըզ . . .

Տիւքթեանճը. — Ղայալ իտէրիմ . . . պիր բարա պիլէ զիյատէ վէրէմէմ . . .
Պագընըզ իշինիզէ կէլի՛ր մի, վէ էյի պիւմիշ օլընըզ քի, էսնաֆըմտան հիշ պիրի
պէնիմ կիպի պու գատար երեքսէք ֆիյաթ վէրմէյէճէք տիր . . .

Շիւմտի տէ կէնճ գըզ տիւշիւնիւպ ֆիքրինտէն հիսապ իթմէյէ պաշլատը :

Տիւքթեանճընըն վէրմէկէ մսւվաֆագաթ իթտիկի մէպլաղ իլէ գըզըն քէնտի
եանընտաքի բարա հէբսի հէբսի սէքսէն պէշ ֆրանգ իտուպ, պուենըն եէթմիշ իքի
ֆրանգընը հէքիմէ, էճգաճըյա վէրէճէկիւնտէն, ձինէվրատաքի մէքթուպը պէք-
լէմէք իշիւն — (օ տա կէլիւր իսէ) — եանընտա օն իւշ ֆրանգը գալաճագտը :

Պուենտա թէրէտտիւտ իթմէնին իմքեանը օլմատըղընտան, կէնճ գըզ՝ տիւք-
քեանճըյա տէտի :

— Էօյլէ իսէ, էֆէնտի, գապուլ իտէրէմ . . . Թէքլիֆ իթտիկինիզ սէքսէն
ֆրանգը վէրինիզ . . .

Տիւքթեանճը. — Թահվիլ սիզին իամինիզէ՞ մի տիր :

Մարթ. — Էվվէթ, էֆէնտիմ . . .

Տիւքթեանճը. — Էօյլէ իսէ, շու րէհին սէնէտլէրինի լութֆէն իմզալայընըզ . . .
Ալընըզ սիզէ գալէմ վէ միւրէքքէպ :

Մարթ՝ ճէվահիրճինին կէօսթէրտիկի ետլէրէ իամինի եազտը :

Տիւքթեանճը. — Շիւմտի, րէճա իտէրիմ, իսմ ու չէօհրէթ վէ մահալը իգամէ-
թինիզի պանա սէօյլէյինիզ . . .

Մարթ. — Բօն մահալլէսինտէ «Մարթէն Բէշէօր» օթէլինտէ Մատամ վէ Մատ-
մազէլ կրանշան . . .

Ճէվահիրճի իշպու ադէի քէնտի տէֆթէրինտէ գայտ իթտիքտէն սօնրա ի-
լավէթէն տէտի :

— Ագէշի նիգամէն իգամէթկեհանըզտա վէրմէմ լազըմ կէլիւր իտի . . . լա-
քին սիզէ էմնիյէթիմ վար . . . ալընըզ բարանըզ . . .

Տիւքթեանճը՝ կէնճ գըզա տէօրթ Նաբօլէոն ալթուենը վէրտի :

Գըզ՝ ալթուենլարը ալըպ թամ չէքիլիպ կիտէճէյի սըրատա, պիրտէն պիրէ
տուրտըգտա :

Տիւքթեանճը. — Պիր չէ՞ մի ունութտընըզ :

Մարթ. — Խայր, էֆէնտիմ, լաքին շուսա նէ՞ վէրէճէկիւնիզի անլամագ իս-
թէրիմ . . .

Պուենը տիյէրէք գըզ՝ պօյնընա թագըլմըշ վէ ուճընտա պիր մատէն բուլ ա-
սըլմըշ պիր գըրիւզը իրէք գօրտօն չըգարըպ, միզքիւր բուլըն մահֆուզ պուլըն-
տըղը պիր շուհա քէսէյի աշտը :

Տիւքթեանճը՝ պուենտան պիր շէյ անլամայարագ. — Պու նէ՞ տիր քի :

Մարթ. — Պագընըզ, էֆէնտի, պիր միտալեա . . . պիր եատիկեար . . .
պիր նիւսխա տըր . . . Պուենըն պանա րէք լիւզում ու իգթիզասը վար տըր, լա-
քին ինթիմալ քի վուզուաթ պուենը խահնախահ էլտէն չըգարմաղա պէնի մէճ-
պուր իտէր . . . Օ հալտէ պանա նէ՞ վէրիրսինիզ :

Կէնճ գըզ՝ մատէն բուլը գօրտօնտան չըգարմըշ, ճէվահիրճիյէ ուզաթմագտա
օլտուղընտան, ճէվահիրճի մէզքիւր բուլը ալըպ տիգգաթլա թէֆթիշ իթտիքտէն
սօնղրա տէտի :

— Այլթուհա պէնդէյօր . . . Իքի երեզիւնտէ տէ բէք կիւզէլ հէքք օլունմը թարիխէր վէ իպարէլէր վար . . . Չօգ կիւզէլ չէյ տիր . . . Միւսաստէ իտէօր-միսինիզ, մատէնի մէհէք թաշընա վուրայը՞մ մը :

Մարթ .— Շիւպէ՞ մի վար, վուրընըզ, էֆէ՛նտի :

Տիւքքեանճը՝ տէսթկեահընըն էօնիւնտէ օթուրըս պիր մէհէք թաշը ալտը վէ սըրր ու հիքմէթ նէվինտէն օլան մէգքիւր մատէն բուլըն սիվրի պաշընը մէգքիւր թաշա սիւրթիւպ, թաշըն իւզէրինտէ հապըլ օլան չըզըգլար իւզէրինէ պիր ուֆագ շիշէտէն պիր տամլա էճգա տէօքտիւքտէն սօնղրա տէտի :

— Խոսս ալթուհ տըր . . . աճապա աղըրըզը նէ՛ գատար վար :

Պուհը տիյէրէք տիւքքեանճը՝ գօնթ տը թօնէրիէօնին թանըմայա մախսուս օլարագ հէքք իթտիրմիշ օլտուզը իշարէթ բուլընը քիւշիւք պիր վէզնէյէ վագ իւէ թարթտըզտան սօնղրա տէտի :

— Պէնճէ պուհըն տէյէրի եիւզ օթուզ ֆրանգ տըր, մա՛տմագէլ . . . էկէր իսթէրսէնիզ շիմտի սայարըմ . . .

Մարթ .— Շիմտի տէյիլ, էֆէ՛նտի . . . Թէքար տէրիմ քի, պու միտալեա պէնիմ իշիւն բէք զիյգըյմէթ պիր չէյ տիր . . . էկէր վուգուաթը միւթէէսսիւֆէ եիւզիւնտէն նիհայէթ տէրէճէյէ կէլիր իսէմ, պուհը էլտէն չըգարաճաղըմ . լաքին պանա վէրտիկինիզ մալիւմաթտան տօլայը զաթընըզա բէք միննէթտարըմ . . .

Տիւքքեանճը .— Սիզ պիլիրսինիզ, մա՛տմագէլ . . . էկէր պանա վիւգումընըզ օլուր իսէ, էմրինիզէ մուհթազըրըմ, քէմալը էմիյէթլէ պէնտէնիզէ միւրաճաաթ իտէպիլիրսինիզ . . .

Մարթ .— Թէշէքքիւրլէր իտէրիմ, էֆէ՛նտի . . .

Մարթ՝ միտալեայը եէնիտէն քէսէսինէ գոյտու, գօրտօնը պօյնընա թագտը վէ տիւքքեանտան տիշարը չըգտը :

Մէրգումէ գըզըն գալպի՝ շիմտի, «Մարթէն Բէշէօր» օթէլինտէն տիշարը չըգտըզը վագթ գատար միւքէտտէր տէյիլ իտի :

Հէքիմ՝ մաթլուպաթընը պիթէմամ ալտըգտա, քէմաֆիսսապըզ վիզիթալ-րընա տէվամ իտէճէքտի : Վալիտէսինէ միւգթապի օլան իլաճլարըն բարասը վէրի-լիպ, քէնտիսինէ տէ հէնուզ ճիւզի պիր մէպլաղ գալաճաղընտան, պու սայէտէ նաֆագա վէ թէայյիւշտէն պիւսպիւթին մահրում գալմայըպ գըզ՝ վուգուաթա ինթիզար իտէպիլէճէքտի :

Քէզալիք էկէր ձինէվրա մէթթուսը տահա զիյատէ կէճիքիպ, քէնտիսինին տէ արթըզ հիշ պիր չէյի գալմայաճագ օլուր իսէ, միտալեասընը սաթարագ պիր ազ ազէ թէտարիք իտէպիլէճէկինի տախի պիլիր իտի . . .

Սօնղրաքի կէլէճէք սէրվէթ նէսինէ՞ լազըմ . . . զաթէն օնա տա բէք օ գա-տար ինանմազ իտի . . .

Եալընըզ պիր չէյ տիւշիւնիր իտի, եանի խասթա վալիտէսինէ պագըպ միւ-տալաթընա տէվամ իթտիրմէք իսթէր իտի :

Բէւիին հիշ պիր չէյէ ինթիյաճը օլմամագ իշիւն Մարթ՝ նամուսընտան պաշ-գա հէր չէյի պիլա թէէսսիւֆ սաթար իտի :

Մէրգումէ կէնճ գըզ էճգաճըյա ուղրայըպ եաբըլան իլաճլարը ալտըգտան

սօնորա , անէլէ պիր կիտիչէ օթէլ եօլունը թուրտը , զիրա վալիտէսի՝ մէրգումէ-
նին կէճիւրտիկինի կէօրէրէք , էլպէթթէ չար չէշմէ քէնտիսինէ պէքլէյօր իտի :

Գարնը եէնիտէն բէք զիյատէ անըգտըղընտան , Մարթ՝ Բօն մահալլէսինտէ
էքմէք իլէ պիր բարչա էթ սէօյիւշի ալտր :

Մէրգումէ գըզ՝ գարուսընըն էչիկի իւզէրինտէ հաժա ալմագտա օլան «Մար-
թէն-Բէշէօր» օթէլէսինին էօնիւնտէն կէչտիկինտէ , պիր մէքթուպ կէլիպ կէլմէ-
տիկինի սիւվալ իլէ հէնուզ կէլմէտիկի ճէվապընը ալտըգտան վէ նէրտիվէնտէն եօ-
գարը չըգտըգտան սօնորա , հիւղնէնիկ պիր սուրէթտէ օտապընա կիրտի :

Օ կիւնիւ խասթա հագգընտա վուգուաթսըզճա միւրուր իտուպ , իլաճը վէ
հապլարը թամմ վագթընտա վէ հէքիմին թէնպիհի մուճիպինճէ խասթայա իթա
օլընարագ , խասթա պու իլաճլարըն ֆաիտէսինի կէօրտիւ վէ ազաամ րատտէլէ-
րինտէ րահսթ պիր ույգուչա տալտը :

Մամաֆիհի սըթմա եէնիտէն կէլիպ , լաքին հաֆիֆճէ օլտըգտան մաստա ազ
տա սիւրմիւշ իտի :

Նէ՝ չարէ քի էօքսիւրիւք տէվամ իտուպ , հէնուզ պիր ազ եումուշամայօր իտի :

Մարթ՝ ույգուտա օլան վալիտէսինին գարեօլաը եանընտա եարը կէճէյէ գա-
տար ույանըգ տուրտըգտան սօնորա , եօրիւնըղընտան նաչի քէնտիսի տախի ույ-
գուչա եաթըպ ըգտըրապաթը պէտէնիլէ վէ մանէվիլէսինէ պիր սիւքիւնէթ պուլ-
մաղա վէ իսթիգալի հագգընտաքի գօրգուլարընը տէֆ իթմէյէ չալըշտը :

* *

Բասգալ Սօնիէ իլէ Ժագ Լակարտ՝ հարէքէթլէրինին էրթէսի կիւնիւ կէճէ
Ժօանեիէ միւվասէլէթ իթմէք իւզրէ նիմտէ պիր չըմէնտըֆէր գաթարընա րաքիպ
օլմուշ օլտըգլարընտան , սապահըն սաաթ իւչիւնտէն պիր գաշ տագիգա սօնորա
Ժօանեի սթապիօնընտա թրէնտէն աչաղը էնիյօրլար իտի :

Ժագ Լակարտ՝ չէհըր մէքըլարտէ թէվգիֆ վէ մուհաքէմէ օլընպ մահքիւմ
օլմուշ օլտուղընտան , օրատա բէք տէ կէօրիւլիպ թանըլմագ իսթէմէզ իտի : Իլթէ
պու մագսէտէ էրմէք իչիւն , հապստան չըգմագտան էվվէլ սագալ պըրագիւշ իտի :
պիր վագթ իսէ պըյըգլարընը պիլէ թրաշ իտէր իտի :

Քէզալիք թանըլմամագ իչիւն կէճէ եարընը գալգըպ Ժօանեիինին պէօյիւք օ-
թէլլէրինտէն պիրինէ կիթմէտի , զիրա պէլքի օրատա տա թանըլապիլի իտի :

Ժագ՝ սթասիօնտան տիչարը չըգաճաղը սըրատա , պիր չըմէնտըֆէր մէմուրը-
նա միւրաճաաթլա տէտի :

— Պուրայա եագըն , Բօն մահալլէսինտէ ուճուզ պիր քիւչիւք օթէլ պիլիթ-
միսինիզ :

Մէմուր . — Էվվէթ , էֆէնտիմ . . . Լիւռօնըն թուրտըղը «Մարթէն-Բէշէօր»
օթէլի սիզին իչինիզէ բէք էյի կէլիր . . . օրատա չօգ մասրաֆ օլամագ . . . Օ-
թէլին գարուսընտա լէվհանըն ալթընտա պիր ֆէնէր եանըյօր , կէօրէճէքսինիզ :

Ժագ . — Թէշէքըլար իտէրիմ , էֆէնտի :

Ժագ Լակարտ իլէ Բասգալ Սօնի՝ կէճէնին օ սաաթընտա թէք թէնհա օլան
Բօն մահալլէսինէ տուսուլ իտուպ , էսնաի րահտէ Ժագ՝ Բասգալա տէտի քի ,

— Միւմքին օլտուղը մէրթէպէ քիմսէյէ կէօրիւնմէյէճէկիմի պիլիրսին . . .
Իսթէրիմ քի , Ժօանեիէ կէլմիշ օլտուղըմը քիմսէ պիլմէսին :

Բասգալ.— Էօյլէ իսէ եարըն նօթէրինէ տէ սէօյլէ, քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէ-մէսին . . .

Ժագ.— Էվլէթ, սէօյլէյէճէյիմ . . . նէ՞ մուճիս, ահմագ հէմէհրիլէրիմ՝ պու-րատա պուլոււնտըղըմ միւտտէթ պէնի տիլլէրէ տասիթան իթսինլէր. զաթէն պէն տէ զաննըմ պուրատա բէք չօգ տուրմայաճաղըմ . . .

Բասգալ.— Պէշ սէնէտէն սօնղրա սէնի թանըյապիլէճէքլէրինի ումա՞րմըսըն :

Ժագ.— Հէր նէ գատար թէքմիլ սագալ պըրագմըշ իսէմ տէ, հիշ չիւպհէմ եօգ տըր քի պէնի թանըյանլար օլաճագ տըր . . . Շէյթանէ ֆիքիլլի պտամլաթ վար քի հիշ պիր շէյի ունութմաղլար. պէնիմ իշ իսէ էօյլէ պիր իշ իտի քի, պէնի տույմատըգ կէօրմէտիք ասում գալմատը . . .

Մահպուլսիյէթտէն գուրթուլմուշ օլան պու իքի արգպտաշլար՝ պէօյլէճէ գօ-նուշարագ «Մարթէն-Բէշէօր» օթէլինին գարուսընա միւվասէլէթ իթտիքլէրինտէ, Բալագալ գարույը հըզլըճա չալտը :

Պիր գաշ տագիգա սօնղրա պիննէֆու օթէլճի կէլիպ գարույը աշտըգտա,

Բասգալ.— Իքի եաթագլը պիր օտանըգ վա՞ր մը պիզէ վէրէսինիզ :

Օթէլճի.— Էվլէթ, էֆէնտիմ . . . էյի պիր օտա վար . . . պույուրընըգ ի-շէրիյէ . . .

Կէլէնլէր՝ օթէլճինին էօնիւնտէն կէշտիքլէրինտէ, օթէլճի՝ սօգագ գարուսընը գարատըգտան սօնղրա անլէրի օթէլին գաղնիսընա կէօթիւրէրէք տէտի .

— Էֆէնտիլէր, կիտիպ եաթմագտան էվլէլ պիր շէյ եէմէք իսթէրմիսինիզ . . . Պիր ազ էթ սէօյլւշի իլէ պիր շիշէ էսկի Սէն-Ժագ շարապը կէթիրէյիմ մի . . . պէնտէ ալէասը վար . . .

Բասգալ.— Պիր բարչա բէյնիր, պիր շիշէ Սէն-Ժագ շարապը շարուգ կէթիր, զիրա եօրկուսըգտան իմանըմըգ կէվրէմիշ տիր . . .

Օթէլճի.— Շիմտի շարուաճգ կէթիրիմ . . .

Պիր գաշ տագիգա սօնղրա էքմէք, բէյնիր, շարապ շիշէսի վէ իքի գատէհ՝ եէնի կէլէնլէրին էօնիւնտէ պիր ուֆագ մասա իւզէրինէ գօնմուշ իտի :

Բասգալ՝ շարապը տօլտուրարագ օթէլճիյէ խիթապէն տէտի .

— Իսթէտիկիմիզ իքի եաթագլը օտա հազը՞ր մը տըր :

Օթէլճի.— Էվլէթ, էֆէնտիմ, իքինճի գաթտա, մահալլէյէ պագար պէօյիւք վէ կիւզէլ վէ եէնի քեաղըտլանմըշ պիր օտա տըր. եանընտաքի օտատա պիր գարը վար ամմա քէնտիսի խաթթա օլուպ, պէրապէրինտէ տէ եալընըգ պիր գըզը պու-լընտըղընտան, բէք չօգ բաթըրտըսը կիւրիւթիւսի եօգ տըր. գըզը զայէթ կիւ-զէլ վէ գուգու կիպի պիր գըզ տըր :

Ժագ՝ բէյնիր էքմէյին սօն լօգմասընը վէ շարապըն սօն գատէհինի պօղազը-նա աթարագ.— Հա՛յտէ պագալըմ, ազիզիմ օթէլճի, րէճա իտէրիմ պիզի օտամը-գա կէօթիւրինիզ . . . այագտա իքէն ույգուսըգ կէլլիօր :

Օթէլճի պիր շամտան ալըպ եօլճուլարըն էօնիւնէ տիւշէրէք անլէլի զայէթ՝ թէմիզ օլան իքի եաթագլը օտայա կէօթիւրտիւ եէրլէշթիրտի, վէ քէնտիսի օ-տասընա չէքիլտի : Պիր ազ սօնղրա իքի հապստաշլար՝ պէօյիւք եօրկուսըգլար նէ-թիյճէսի օլարագ տէրին պիր ույգույա տալտըլար :

Սապահ հասաթ մոգուգտա Բասգալ Սօնիէ ույանըս գարեօլասընտան աշաղը ֆըրլանտը վէ ժագ Լակարտը տախի ույանտըրտը :

Պունլար՝ տէրհալ կիյինտիքտէն սօնղրա օթէլին գազինօսընա էնտիքլէրին . տէ , օթէլէի պապա Լիւրօ՝ կիւլէր եիւզ իլէ մէրգուժանը գապուլ իտէրէք տէտի .

— Բահաթ ույուտընը՞զ մը , էֆէնտիլէր :

Բասգալ . — Բէք րահաթ . . .

Օթէլէի . — Տիշարը չըգմագտան էվէլէ գահվաթը իտէճէ՞ք միսինիզ :

Ժագ . — Ուայր , չիմտի տէյիլ . . . պէն կիտիսլ շէօյլէ պիր չարուճագ շէհրի տօլաշարագ կէլէճէյիմ . . .

Բասգալ՝ պիր կազէթա ալարագ . — Պէն տէ պիր ապսէնթ ալարագ վէ «Բըրօկրէ տը Լիօն» կազէթասընը միւթալէա իտէրէք սանա պէքլէյէճէյիմ :

Ժագ Լակարտ տիշարը չըգտը :

Բասգալ Սօնիէ պիր ապսէնթ ըմարլայըս պիր սիկարա եագտը վէ կազէթա-նըն պիր գաշ սաթըրընը օգուտը իսէ տէ , ագլը պաշգա եէրտէ իտի :

Ֆիլհագիգա ագլը ժագտա իտի . Ժագ կիտիսլ պապասընըն միրասընը ալա-ճագ իտի , վէ սուլ միրաս՝ քէնտիլէրինին խայալատըգլարը սէրվէթէ պիր պաշ-լանկըճ օլաճագ իտի :

Բասգալ՝ Ժագըն կիւզէլ կիւզէլ պանգնօթլարը էլէ կէչիրտիկինի , վէ պու պանգնօթլար վասէթասըյա իքիսինին տէ չօգտան պէրու թէսավվուր իթտիքլէրի բլանը իճրա իտէնէ գատար քէնտիլէրինին նամուսը կէօսթէրմէյէ մուվաֆֆագ օ-լաճագլարընը խայալայըս տուրույօր իտի :

Պունտան մաստա Բասգալ Սօնիէ՝ քէնտի արգատաշընըն պիլէ հէնուզ պիլմէ-տիկի վէ Լաքին եագընտա օնա տախի տանըլաճաղը սագը թէսավվուրլարը տախի զիհինտէ տօլաշտըրըս տուրույօր իտի :

Գազինօտա Բասգալ եաբա եալընըզ իտի , զիրա Լիւռօ իլք կիւնքի հիսապա-րը սըրասընա գօյմագտա օլտուղը կիպի , գարըսը իլէ խըտմէթքեար տախի՝ էք-սէրիսի տասպահ էրքէն տիշարը չըգմըջ օլան թիւճճար եօլճուլարը վէ եախօտ քիւ-իւք մէմուրիյն կիպի քիրաճըլարըն օտալարընը տիւզէլթմէյէ պաշլայօրլար իտի :

Օթէլին գազինօսընա պիր գատըն տուխուլ իթմէսիյլէ Բասգալ տալիընըղըն-տան նակէհան ույանտը :

Պու գատըն Մարթ Կրանշան իտի :

Էվվէլէնէ թարիֆ օլունտըղը իւզրէ մէրգումէ գըզ պիր հիւսն ու ճէմալը պիմի-սալէ մալիք օլուպ , շէհրէսինտէ հէր նէ գատար պիր էսէրը հիւզն ու քէտէր միւ-շահէտէ իտիլմէքտէ իտի իսէ տէ , սիմասը նագարրիւպա օլմագտան խալի պուլըն-մամագտա օլտըղընտան , Բասգալ՝ պու տիւթէրը բէրիբէյքէրի կէօրիւնճէ , աղը աշըգ գալըս տիւշարը հայրէթ օլտու :

Մէրգում՝ կիւզէլ գարըտան անլամագ իտտասընտա պուլընըս վէ Լաքին պէօյլէ կիւզէլ նէ՝ կէօրմիւշ վէ նէ՝ տախի խայալամըշ իտի :

Մարթ՝ գաղինոյա կիրտիկինտէ էճնէպի պիր ատամտան պաշգա քիմսէյի կէօ-
րէմէյիպ բէք ուղուլտը վէ գըզարըս պօզարարադ . — «Մ . Լիւռօ պուրատա եօօ
մը , էֆէնտի — » տէյու կիւճ հալ սիւվալ իտէպիլտի :

Պու պիր գաչ քէլիմէ Բասգալըն ազլընը պաշընա կէթիրտի : Մէրգուժ այաղա
գալգըս գըզը սէլամաւտը , վէ թէմամ ճէվապ վէրէճէք իքէն ճէվապընա մէյտան
գալմայըս , «Մարթէն-Բէչէօր» օթէլճիսի գըզըն սէսինի ալարադ օրթայա չըգըս
տէտի :

— Պուրատայըմ , մա'տմազէլ , պուրատա . . . նէօ վար , պիր շէյ մի լազըմ . . .

Մարթ . — Պու սապահ եազըն պիր էթ սույընըզ վա'ր մը , միւսիւ Լիւռօ :

Լիւռօ . — Էվլէթ , մատմազէլ . . . չօգտան պէրու թէնճէրէ աթէշին իւզէրինտէ
տիր . . . Սէքիզ լիպլալըգ պուզ կիպի սըլըր պաճաղը բարչասը վէ թազէ սէպզէ-
վաթտան էթ սույընը գայնատըյօրըմ . . . ալէա պիր էթ սույըն օլաճագ տըր . . .
գօգուսը պին տէյէր . . .

Մարթ . — Րէճա իտէրիմ , պանա պիր քեասէ սազլալընըզ , օլո'ւր մը :

Օթէլճի . — Մաշալլահ , նիճիւն օլմասըն , մա'տմազէլ . . . Հէրսի պո'ւ գա-
տար մը :

Մարթ . — Պէրասլէր պիր տէ քիւչիւք էքմէք , էվլէթ , միւսիւ Լիւռօ : Բօսթա
միւվէզգիի հէնուզ կէլմէտի մի . . .

Օթէլճի . — Հէնուզ կէլմէտի , մատմազէլ , լաքին անըն իչիւն մէրադ իտուպ
տուրմայընըզ , սիգի իչիւն պիր շէյ կէթիրտի իսէ , անիտէ եօգարը սիգէ կէթի-
րիրիմ . . .

Մարթ . — Թէչէքքիւր իտէրիմ . . .

Օթէլճի . — Պու սապահ վալիտէն նա'սըլ տըր :

Մարթ . — Պանա պիր ազ էյի կէօրիւնիյօր . . .

Օթէլճի . — Օհ , պու ալէա , պու խապէրէ սէվինտիմ . . . Եթէէր քի էյի օլ-
մաղա պաշլասըն , արթըգ չաբուգ քէնտիյի պուլըր . . .

Մարթ՝ պաշընը ազաճըգ էյէրէք իքի էրքէյի սէլամալատըգտան սօնդրա օտա-
սընա կիթտի :

Բասգալ Սօնիէ՝ մատմազէլ կրանշանըն գօնուչտըղընը իչիտէրէք , մէրգուճէնին
թաթը վէ կիւզէլ սէսինէ բէք հայրան օլմուշ վէ կէօզլէրինի տէ գըզըն նուր ճէ-
մալինտէն ապա սյըրմամըշ իտի :

Լաքին դարաիպտէն օլարադ , Բասգալ Սօնիէ՝ մէրգուճէ տիւպէր գըզը կէօր-
մէսիյլէ , քէնտիսինէ նէ պիր աչգ ու սէվտա վէ նէ տէ պիր արզու կէլմէյիպ , ան-
ճագ քէնտինճէ պիր մուամմա հալլ օլոււնըյօր իտի :

Շէօյլէ քի , Բասգալ՝ մատմազէլ կրանշանըն գաղինոյա տուխուլինտէն պիր
ազ էվլէլ զիհնինտէն քէնտի քէնտիյէ պիր շէյ սիւվալ իթմէքտէ օլուպ , պու հայ-
րէթպարիշ կիւզէլիւք՝ մէքքիւր սիւվալ ճէվապ կիպի կէլիյօր իտի , վէ Բասգալ՝
զէնկին օլմադ իչիւն գուրաճաղը էն գըյագ բլանլարընա վառթա իթմէք նիյէթ
ու մագսէտինտէ պուլընտըղը նատիր իւլ վիւճուտ շէյի , պիր գաչ սաաթ էյլէնէճէկի
Ժօաննի կիպի քիւչիւք պիր էյալէթ շէհրինտէ միւճիզաթ նէվինտէն օլարադ բասթ
կէթիրտիկինէ իսթիզրապ իտիյօր իտի :

Բասգալ Սօնիէ՝ մատմագէլ Մարթն տիշարը չըգտըզը գաբույա տողրու հէ-
նուզ պագըպ տուրուր իքէն, «Մարթէն-Բէշօր» օթէլճիսի՝ քէնտլյէ խիթապէն
լաֆ աթըպ մէրգումը հայրէթ ու խիթիդրապընտան ույանտըրարագ վէ պիր իշ-
կիւզարըզ իթմիշ կիպի սէվինճլէ իքի էլլէրինի պիրպիրինէ սիրթէրէք տէտի:

— Շու գըզ նէ՝ կիւզէլ բարչա տըր, հէ՞, միւսիւ:

Բասգալ. — Պիր միւսիւզէ տիր տէյինիզ, լէքէսիզ, էմասլըզ պիր էլմաս տըր
տէյինիզ:

Օթէլճի. — Հագիգաթէն վարա եօղա պուլընըր կիւզէլլիք տէյիլ տիր . . .

Բասգալ. — Ա՛սլա, էֆէնտի, հիշ պիր վազթ . . . Ժօանէիտէ՛ն մի տիր:

Օթէլճի. — Սա՛յր, էֆէնտի . . . պու կէճէ սիզէ սէօյլէտիկիմ գըզ տըր, վա-
լիտէսի խասթա տըր, անը էյի իթմէյէ պագըյօր . . . Անա գըզ իքինճի գաթտա
սիզին իգամէթ իթտիկինիզ տաիրէտէ իսքեան իտլյօրլար:

Բասգալ. — Սիզին օթէլտէ՞ մի տիրլէր:

Օթէլճի. — Էվլէթ, էֆէնտիմ:

Բասգալ. — Չօգտա՞ն պերու մը:

Օթէլճի. — Պիր այ գատար վար . . .

Բասգալ. — Նէ՞րէտէն կէլմիշլէր:

Օթէլճի. — Գըզըն պանա տէտիկինէ պագըլըր իսէ ճիւնէվրատան կէլմիշլէր
տիր . . . Պունլար դալիսա շէհրը մէգըիւրտէ քիւշիւք պիր մօտա մաղազասը
թութմագտա օլուպ, գօճանըն վէֆաթընտան սօնդրա մէգըիւր մաղազայը սաթ-
մըշլար . . . Տիկէր պիր թիճարէթէ թէշէպպիւս իթմէք իշիւն Բարիզէ կիթտիք-
լէրինտէ, չըմէնտըֆէր տէրունինտէ գըզըն անասը՝ աղըր պիր խասթալըզա տիւ-
չար օլտուզընտան, մէրգումէյի Ժօանէիտէ տէմիր եօլընտան աշաղը կնարմէյէ
մէճպուրլիթ հասըլ օլմուշ տըր . . . Պու անա գըզ կէլիպ պէնիմ օթէլիմտէ ի-
գամէթ իթտիլէր. շէհրին մահիր պիր հէքիմի խասթայը թէտավի իթմէքտէ տիր:

Բասգալ. — օթէլճիինին հիքեայէսինի քէմալը տիգգաթլա տլյնէմէքտէ օլտուզը
հալտէ. — Տիմէք պու գարը տուլ մը տըր:

Օթէլճի. — Էվլէթ, էֆէնտիմ, վէ հէքիմ հէր նէ գատար մէրգումէյի էյիճէ
կէօրիւյօր իսէ տէ, պէնիմ գաննը աճիգանէմճէ, մէրգումէնին իշի պիթմիշ օլուպ,
գըզընը եագընտա էօքսիւզ պըրագաճագ տըր . . .

Բասգալ. — Կէնճ գըզ բէք կիւզէլ օլտուզընտան, տիւչարը միւշքիլաթ օյմա-
յըպ քէնտի քէնտիյի գուրթարապիլէճէք տիր . . .

Օթէլճի. — Էկէր ուսը . . . սատէտիլ պիր գըզ օլմազսա իտի, պէն տէ սի-
զին էֆքեարընըզտա օլուր իտիմ . . .

Բասգալ. — միւսթէհզիյանէ պիր թէպէսսիւմլէ. — Պահ, օ իթիգատտա՞մըսընը:

Օթէլճի. — Օ՛հ, հէլէ ըրգէհլիլիկինէ հիշ տլյէճէք եօգ տըր . . . Հրգէհլիմէք
միւքեաֆաթընա նալ օլմաղա շայէսթէ էլմաս կիպի պիր գըզ տըր . . . Ս՛հ, թէ-
էմին իտէրիմ սիզի, մէրգումէյէ սիւրիւնմէք էյի գաշմայաճագ տըր . . .

Բասգալ. — Ատամ սէն տէ . . . Գըզլար սատէտիլ օլտըզլարընտա, տսըլ օ զէ-
ման եօլ ու էրքեան պիլէն պիր հինտուվլէտ՝ չարուճագ մէրգումէլէրին եանըն-
տա նալը մուվաֆֆագիյէթ օլուր . . .

Օթէլճի.— Իհթիմալ տըր, լաքին պու շէյ օլսա պիլէ, չօգ եազըգ պիր շէյ օլաճագ տըր:

Բասգալ.— Պուենընլա պէրապէր, էկէր մէրգումէնին պիր սէրվէթի պուլընսա, եախօտ հիչ օլմազսա հալի վազթի ազ չօգ եէրինտէ օլսա, գօլայճա պիր գօճա պուլապիլեր:

Օթէլճի.— մանէատար պիր սուրէթտէ ազընը եիւզիւնիւ էյիպ պիւզէրէք.—
Հը' . . . հը' . . . սէրվէթ շէյլէ տուրսուն, հալ վազթ պիլէ էյի տէյիլ տիր . . .

Բասգալ.— Նէ°, զարուրէթ մի:

Օթէլճի.— Էվլէթ, էֆէնտիճիկիմ, զարուրէթ նիհայէթ տէրէճէտէ տիր . . .
հէման աճըզ տէրէճէսինէ եազըն պիր շէյ . . .

Բասգալ.— Սահի° մի տիր, էմի° նմիսինիզ:

Օթէլճի.— Օ տա լա'ֆ մը . . . պուենը միւշահէտէ իթմէք իչիւն տուրպինէ
իհթիյաճ եօգ տըր . . . Գըզ՝ անասընա իլաճ ալապիլմէք իչիւն չօգ տէֆա եէ-
մէք եէմէյօր, վէ եէտիքտէ տէ աճըզտան էօլմէյէճէք գատար եէյօր . . . Տու-
րընըզ . . . տահա շիմտի սիզին էօնիւնիւզտէ գըզ պանա պիր էթ սուլը սազլա-
յընըզ տէ'մէտի մի . . . Ալիմ Ալլահ պահս կիտէրիմ քի, պու կիւն գըզ պու էթ
սուլը իլէ քիւշիւք պիր էքմէքտէն պաշգա պիր շէյ եէմէյէճէք տիր:

Բասգալ.— Ղարիպ պիր կիւլիւմսէյիլէ.— Պու նա'սըլ շէյ . . . Բէք ազ տէյիլ մի:

Օթէլճի.— Շիւպէէ° մի վար, ինսան պու գատար շէյ իլէ տօյամազ, վէ էկէր
պիշարէ գըզ պէյլէ տէվամ իտէր իսէ, վիւճուտընըն գապի օլմասը բարա իթմէզ,
չօգ սիւրմէզ էօլիւր:

Բասգալ.— Լաքին պու բէք տէհէթլի պիր հալ տըր:

Օթէլճի.— Տէհէթլի, էվլէթ, էֆէնտիճիկիմ . . . Պէն տէ իշիթ պուենըն ի-
չիւն բէք զիյատէ մէրագ իտիյօրմ . . .

Բասգալ.— Վէ էկէր խասթալըգ ուզուն սիւրէր իսէ, պու հալին սօնուենը էյի
կէօրմէյօրմ:

Օթէլճի.— Անասը՝ արթըգ քէնտի մէսարիֆիլլէ թէտափի օլունամայաճաղըն-
տան, խասթախանէյէ կիրէճէք տիր:

Բասգալ.— Անասը, բէք էյի . . . լաքին գըզը° . . .

Օթէլճի.— Խըտմէթ. քեարըղա կիրէճէք տիր . . . Կէչինմէք իչիւն սէնաաթըն
քէօթիւսիւ օլմազ:

Բասգալ.— Ումարմ քի պու պիշարիլէր օ տէրէճէլէրէ էնմէյէճէքլէր տիր:

Օթէլճի.— Օնա եազըն տըրլար, էֆէնտի, պէն քէնտիմի գօլլայըպ հիսապլա-
րընը չօղալթմայօրմ . . . Պու՝ քէնտիլէրինէ պիր խըտմէթ տիր . . . էյի պիլի-
րիմ քի ազէյէ պէքլէյօրլար . . .

Բասգալ.— Նէտէ°ն . . .

Օթէլճի.— Էվլէթ, թէահհիւտլի պիր մէքթուպա պէքլէյօրլար . . . Ղալիպա
ձինէվրատա պիր ալաճագլարը վար, լաքին մէքթուպ կէլմէյօր, զաննըմ բարալա-
րընը գարթըրմըլար տըր . . .

Բասգալ.— Գարթըրմըլար մը, նա'սըլ:

Օթէլճի.— Պագընըզ նասըլ. պիր կիւն գըզը էճզաճըյա կիթտիկինտէ անասը

եալընըզ գալմամագ իջիւն եօգարըյա մէրգուսէնին եանընա չըգտըմ տա, իշթէ օ
զէման պուներ անասը հպգլ ու հիքեայէ իթտի . . . ձինէվրատաքի տիւքքեանը
բէշին բարա օլարագ օն իբի պին ֆրանգա սաթըլմըչ Գարը՝ էլինտէքի բարայը
միւթէվէֆա գօճասընըն տօսթը ձինէվրալը քիւչիւք պիր պանքէրէ թէսլիմ իթ-
միւլ վէ քէնտիսի՝ եալընըզ եօլ խարճըղը վէ իբի իւչ նարօլէոն ալթուներ տա ֆազ-
լա ալարագ գըզըյա պէրապէր Բարիգէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիւլ
. . . Պանքէր խապիսի՝ էօյլէ պիր ճէսիմ մէպլաղը պէրապէր թաշըյարագ եօլ-
ճուլըզ իթմէք իբի գարը իջիւն թէհլիքէլի պիր չէյ օլաճաղընա, Վէ Բարիգէ միւ-
վասէլէթլէրինտէ բարայը օրատաքի սարաֆլարըն պիրինտէն ախգ իտէպիլմէք
իւզրէ քէնտիսինէ պիր բօլիցա կէօնտէրէճէկինէ գարըյը գանտըրմըչ . . . Հալ պու-
քի գըզ իւչ տէֆա մէքթուպ եազըպ բարա իսթէմիւլ իսէ տէ, հիչ ճէվապ ալա-
մամըչ տըր: իշթէ մէրգուսէնին չիմտի պանա՝ բօսթա միւվէզգիլինին կէլիպ կէլմէ-
տիկինի սօրմասը պու չէյ իջիւն տիր . . . Պահս թուլթարըմ քի, օ պանքէր՝ տօ-
լպնտըրընընա պիրի տիր, պիր մանկըր պիլէ կէօնտէրմէյէճէք տիր . . .

Բասգալ.— Լաքին էլպէթթէ պիր մագպուզ սէնէտի վէրմիւլ տիր . . .

Օթէլճի.— Բի՛մ պիլիւր . . . Գարըլար իտէն հիչ անլամաղլար, պու գարը
տա՝ քէնտիսինէ տօսթ զանն իթտիկի պիր ատամտան հիչ չիւպհէ իթմէմիւլ տիր
. . . անըն իջիւն իշինի սաղա պաղլամատըղընա թէաճճիւպ օլընամապ . . .

Բասգալ.— Էվվէթ, պու տէտիկինիւզ գապիլ տիր, վէ օ հալտէ անա գըզ ի-
ջիւն իշ բէք ֆէնա օլաճագ տըր:

Օթէլճի.— Պէն տէ սիպին էֆքեարընըզտայըմ, լաքին իշ էկէր պէօյլէ իսէ,
գապահաթ քէնտիլէրինին տիր, Շու զէմանէտէ ալտանմամանըն պիրիճիք չարէ-
սի՝ քիմսէյէ էմնիյէթ իթմէմէք տիր . . .

Բասգալ.— Ա՛հ, բէք հագգլը սէօյլէյօրսընըզ, արգատաշ . . . զանն իթտի-
կինիդտէն զիյատէ հագգլը սէօյլէյօրսընըզ . . . զէմանէմիզտէ խըյսըզլար գայնա-
յօր . . . ինսան հիչ չիւպհէ իթմէյէրէք անլէրէ էլ ուզատըր, էմնիյէթ իտէր . . .

Պու արա ժագ Լահարտ ավտէթ իտուպ, օթէլճի իլէ եօլճուներն միւքեալէմէ-
սի միւնգաթի օլմուչ տըր:

Օթէլճի Լիւռօ՝ Թաամը հազըրլամագ իջիւն մասանըն էօնիւնտէն գալգտը
կիթտի:

Բասգալ՝ տօսթը իլէ եալընըզ գալարագ.— Է՛յ, նէ՞ խապէր պագալըմ:

Ժագ.— Նէ՛ խապէր օլաճագ, ա՛ղիղիմ, պէշ ալթը կիւն գատար պուրատա
գալմագ մէճպուր օլաճաղըզ . . . Գայտ օլընաճագ պազը քեաղըսլար վար,
պուներ պէնիմ իմղամ օլմագսըզըն գայտ օլընամաղլար . . . Էլհասըլ թուլթուլ-
տըզ, ճանըմըզ սըզըլաճագ. եալընըզ իօն ըրմաղընտան օլթա իլէ պալըզ ավա-
յարագ պէլքի էյլէնիպ վագթ կէչիւրէպիլիւրիւզ:

Բասգալ՝ կիւլիւմսէյէրէք.— Պաշգա եաբաճագ իշիմիւզ վար տըր:

Ժագ.— Է՛յ, նէ՞ տիր պագալըմ:

Բասգալ.— Էվվէլա Թաամ իտէլիմ . . . Թաամտան սօնղրա գըրա չըգար կէ-
զինիլիւզ, օրատա իլի սանա անլաթըրըմ . . . Պէշ ալթը կիւն պուրատա տուրա-
ճաղըմըզա սէն թէէտիւֆ իտիյօրսըն ամմա պու պէշ ալթը կիւն պիպի իջիւն ֆա-

խտէլի օլաճադ տըր . . . Պէն սօնուճըզը էյի կէօրիւյօրըմ . . .

Ժազ .— Տահա էյի եա՛ . . . պէն տէ ֆախտէմէնտ օլաճաղըմըզա ինանճաղա պաշլայօրըմ, զիրա ումտըղըմ օն պէշ պին ֆրանգ եէրինէ եիրմի պին ֆրանգ ալաճաղըմ . . .

Բասգալ .— Պրա՛վօ . . . հազիգաթէն պախթըմըզ աշըլըյօր . . . Լաքին սուս օլ, պիրի կէլըյօր . . .

Պու կէլէն Լիւռօ օլուպ, սուֆրա պէզինի գօյմալա կէլըյօր իտի :

Բասգալ .— Եէմէք հազը՛ր մը :

Օթէլճի .— Հազըր տըր, սուֆրայա օթուրապիլիրսինիզ . . . Նէ՞ չարապ իշեր-սինիզ, էֆէնտիլէր . . .

Բասգալ .— Բէճա իտէրիմ, սէրինճէ Սէն-Ժազ չարապը կէթիր . . .

Օթէլճի .— Մահզէնտէն կէթիրիրիմ . . . մէմուռն օլաճագսընըզ . . .

Օթէլճի Լիւռօ կիթտի :

Բասգալ .— Կէզմէյէ կիթմէզտէն էվլէլ, Բարիպտէ էսքի տօսթըմ Անփէլէ պիր մէքթուպ եազըզ կէճիքթիլիլիզի խապէր վէրէճէյիմ . . . Էկէր եազմազսամ չօգ վէսլէսէ իտէր . . . Ջէվալը գըզ պէնի չօգ սէվէր :

Օթէլճի չարապ շիշէլէրինի կէթիրտի :

Իքի արգատաշլար սուֆրայա օթուրըզ եէմէյէ էյի պիր թըրբան աթաըլար :

Մարթ՝ վալիտէսինին եանընա չըգտըղը սըրատա նէրտիվէն իւզէրինտէ հէքիմէ րասթ կէլմիշ իտի :

Մէրգումէ գըզ՝ հէքիմին իլք կիւնիւ կէթիրտիկի հիսապ բուսուլասընը թէ-միզլէյէպիլիճէկինէ սէվինէրէք, պօրճունը թէէտիյէ իթմէզտէն էվլէլ հէքիմի խաս-թանըն եանընա կիրմէյէ պըրագմագ իսթէմէտի վէ ճէպինտէն իւշ ալթուն իլէ Իքի պէյապ չըգարըզ տէտի :

— Տօգթօ՛ր էֆէնտի, հիսապընըզ ալընըզ . . . ալթմըշ ալթը ֆրանգ . . .

Տօգթ .— Թէշէքքիւր իտէրիմ, մա՛տմազէլ . . . Թամամ տըր . . . արթըզ պանա պօրճունըզ եօգ տըր . . . Շիմտի պուռնտան սօնըրաքի վիզիթալարըմը հէր կէլտիկիմտէ վէրմէնիզի թէքլիֆ իտէրիմ . . . պէօյլէ՝ սիզէ տէ գօլայլըգ օլուր . . . Ջէնճիրլամէ հիսապ աղըր կէօրիւնիւր, Լաքին հէր տէֆասընտա բէշին վէրիլտիքտէ, հիշ տուլուլմազ պիլէ . . .

Մարթ գըբ գըրմըզը քէսիլէրէք, քէնտի քէնտիյէ .— Պու ատամ սահիհէն թաշ եիւրէքիլ իմիշ . . . Էկէր պիր կիւն բարասընը վէրմէսէմ, պիր տահա կէլմէյէճէք . . . պըրագաճագ քի վալիտէմ էօլսին . . .

Տօգթօ՛ր՝ գըզըն գըզարըզ պօզուլուղընը կէօրէրէք .— Ումարըմ քի պու թէք-լիֆիմ սիզի կիւճէնտիրմէզ . . .

Մարթ .— Խա՛յր, էֆէնտիմ, հիշ պիր վագթ . . . Պու կիւնքի վիզիթա իշիւն ալընըզ սիզէ իւշ ֆրանգ . . . Կէլինիզ շիմտի, բէճա իտէրիմ . . .

Պունը տիյէրէք Մարթ՝ հէքիմի վալիտէսինին եանընա կէօթիւրտիւ :

Մատամ Բէռինին հալի իլք կիւնտէն պէրու ֆէնալաշմըշ օլմայըզ, Լաքին բէք օ գատար էյիլէշմիշ տէ տէյիլ իտի :

Խասթալըգ նէրէտէ իսէ օրատա տուրույօր իտի :

Պու տա էբէյիճէ պիր շէյ իտիւ խասթալըզ արթըզ իւէրի կիթմէտիկինտէն ,
թէտավիսլէ ուղրաշըլապիւրի վէ էյի օլմասընա իւմիտ օլընապիւրի իտի , լաքին
խասթալըղըն կէճճէ էյի օլմասընա տա հիչ չիւպհէ եօգ իտի :

Տօգթօր՝ խասթայը կէօրիւր կէօրմէզ պու տէտիկիմիզ էֆքեարտա պուլընա-
րազ , երւրէք վէրիճի պիր թարզ իւզրէ իֆատէի քէլամ իտուպ տէտի :

— խասթալըղըն էյիյէ տօղրու մէյլի տէվամ իտիյօր . . .

Մարթ՝ պիր չիտտէթլէ .— Վալիտէմ պու կիւն պիր ազ շէյ եէյէպիւրի մի :

Տօգթօ .— ինայր , մատմազէլ , հէնուզ եէյէմէզ :

Խասթա՝ պիր ահ չէքէրէք .— Հէնուզ եէյէմէմ մի՛ . լաքին գուվվէթէ ինթիյա-
ճըմ վար , գուվվէթիմ եէրինէ կէլմէլի տիր . . .

Տօգթօ .— Սապրը օլունըզ , մա՛տամ . գուվվէթինիզ՝ վագթ ու սատթընտա եէ-
րինէ կէլէճէք տիր . . . Կիտիչիմիզ էյի տիր . . . աճէլէ իտուպ տէ թապիյաթըն
եարաճաղը իչի սըգմայընըզ . . . պունտան պէլքի թէհլիքէ պիլէ զուհուր իտէր :

11

Մարթ .— Վալիտէմ բէք ազ էօքսիւրիյօր . . .

Տօգթօ .— Պէն տէ զաթէն պունա պէքլէյօր իտիմ , տիւնքի վէրտիկիմ թէրթի-
պին էսէրի տիր պու . . .

Մարթ .— Հապլարը գուլլանմաղա տէվամ իթմէլի մի . . .

Տօգթօ .— Շիւպհէսիզ . . .

Մարթ .— Էյ սուլը՞ . . .

Տօգթօ .— Տահա վա՞ր մը տըր :

Մարթ .— Պիր գաչ տամլա անճագ վար տըր . . .

Տօգ .— Եէնիտէն պիր տահա եարտըրընըզ . . . չիլէյի էճզաճըյա կէօթիւրսէ-
նիզ օլուր . . . նոււմէրօսը՝ չիլէնին իւզերինտէքի քեալըտտա եաղըլ տըր . . .

Հէքիմ աղըզտան տախի պաղը շէյլէր թէնալիհ իթաիքտէն սօնղրա գըզ իւէ
պէրապէր օտատան աիշարը չըգտը :

Տօգթօր կիտիպ Մարթ եալընըզ գալտըգտա , քէնտի քէնտիյէ չէօյլէ սէօյ-
լէնտի :

— Եինէ , տայմա , իլաճ իլաճ իւզէրինէ . . . եարըն պիր մանկըրըմ գալմայա-
ճագ տըր . . . էկէր իւմիտ իթտիկիմիզ մէքթուպ կէլմէզ իսէ արթըզ հիչ պիր
բարամ օլմայաճագ տըր . . . հէքիմին վիզիթա իւճրէթինի իսէ վէրմէք լազըմ . . .
ալիմ Ալլահ ինսանըն չըլտըրաճաղը կէլիյօր . . . Հէքիմ տիյօր քի վալիտէմ էյիճէ
տիր , հալ պու քի պէն՝ նէ իսէ օ կէօրիւյօրըմ . . . եէրինտէն գըմըլտանամազ ,
գուվվէթի եօգ , սէսի չըգմազ . . . Պու սուտան սօնղրա պիր սու տահա ալընա-
ճագ վէ պէօյլէ տէվամ իտիլէճէք տիր . . . Ա՛հ , հանիյա քի բարամ օլա իտի . . .
պանա բարա լազըմ . . . հէր հալտէ բարա լազըմ տըր . . . Արթըզ չօգ պէքլէ-
մէյէճէյիմ . . . Եարըն բօսթա վագթը կէչտիքտէն սօնղրա էէկէր բօսթա միւվէզ-
զիի պանա եինէ պիր շէյ կէթիւրմէզ իսէ , վալիտէմ թարաֆընտան բէք պէօյիւք
էհէմիլէթ վէրիլէն վէ պէնճէ իսէ քէնտի ալթուն գըյմէթինտէն պաշգա պիր

գըյմէթի օլմայան գզնթ տը Թօնէրիէօնին միտալեասընը սաթաճաղըմ . . . Պուն-տան օն տօգուզ սէնէ ագտէմ գօնթ տը Թօնէրիէօն՝ քէնտի գըզըյլա պէրապէր այնը կիւնտէ տօղան չծաւալարը զէնկին իթմէք նիյէթինտէ պուլընմը օլապիւր լաքին վալիտէմին տէֆաթլէ անլանընա հազարէն գըզը էօլմիւշ . . . գարըսը տա վէֆաթ իթմիւշ . . . պուլ քէտէր, պուլ եալընըզլըգ՝ գօնթըն պիր վազթ քիթէսափ վուրլարընը քէնտիյէ ունութտըրմըջ օլմալը տըր . . . Միտալեա եիւզ օթուզ ֆրանգ իտիյօր . . . պուլ մէպլազ իլէ պէլքի վալիտէմին պիր կիւն էյի օլտօգընը կէօրէ պիւրիմ . . . վէ վալիտէմ էյի օլտըգտա, արթըգ շանը պագմաղա իկթիյան գալմայա-ճաղընտան, էքմէյիմիզի չըգարմագէ իչիւն ջալըշապիլէճէյիմ :

«Սօնդրատան կէլէճէք զէնկինիւք նէմէ՞ ըսողըմ, վէլէվ պուլ զէնկինիւք պիր րոյլա վէ խայալ օլմասըն :

«Պանա լաղըմ՝ օլան շէյ՝ վալիտէմի էյի իթմէք տիր . . . »

Մարթ՝ իլան շիչէսինի ալըպ, իլք կիւնքի սուտան պիր տահա եարտըրմագ իւզրէ էճզաճըյա կիթտի :

Ավտէթինտէ օթէլին մաթպախընտան՝ քէնտիսի իչիւն սագլանմասընը րէճա իթտիկի էթ սույը իլէ քիւշիւք պիր էքմէք ալըպ, օ կիւնիւ պուլ գատարճըգ եէ-մէլէ իքթիֆա իթտի :

«Մարթէն—Բէշէօր» օթէլճիպի՝ Մատամ Կրանչան իլէ քէրիմէսի հագգընտա Բասգալ Սօնիէյէ հէր նէ սէօյլէմիւշ իտի իսէ, տօստօղրու իտի :

Մատամ Կրանչան՝ գօճապընըն վէֆաթընտան սօնդրա ձինէվրայը թէրք իլէ Բարիզէ կէլմէք իսթէտիկինտէն, մաղազասընը սաթըպ էսմանը հասըլէսինի քէն-տիսինին զայէթ էմնիյէթ իթտիկի էմնիյէթսիզ պիր պանքէրէ թէվտի ու թէսլիմ իթմիւշ իտի :

Էսնաի րահտէ մէրգուլմէ գատըն պիրտէն պիրէ խասթպլանըպ, Բարիզէ գա-տար էօլընա տէվամ իտէճէք եէրտէ, Ժօանեիտէ վալօնտան էնմէյէ մէճպուր օլ-մըշ, վէ պիր գաշ ալթուլընը հալի պուլընան րարա չըգտանը՝ չըմէնտըֆէրտէն օ-թէլէ կիտէր իքէն զայպ օլմուշ իտի :

Վալիտէսինին իզտիվաճը սէպէպիլլէ Կրանչան մախլէսինի իհրազ իթմիւշ օլան Մատմազէլ Մարթ Պէրթիէ՝ իշպու հիքեայէտէ պալըճա էշխաստան պիրի պուլը-նաճաղը հասէպիլլէ, օթէլճի Լիւրօնըն Բասգալ Սօնիէյէ վէրտիկի մալիւմաթը տա-հա պիր գաշ սաթը իլէ իքմիւլ իտուպ, օգույանլարըմըզը էյիճէ խապէրտար ի-տէճէյիլ :

Մէրգուլմէ գըզըն վալիզէսի Բէռին Պէրթիէ՝ եիրմի պէշ եալընտա իքէն պիր տէլիգանըյա ալէադա իտուպ, մէրգուլմ տէլիգանը տախի Բէռինի ճան ու տիլ-տէն սէվէր իտի :

Թարաֆէնին պուլ մուհապպէթինտէ մուղայիրը ըըզ ու նամուս պիր շէյ օլ-մայըպ, էկէր պէլէտիյէ վէ քիլիսէճէ լաղըմ կէլէն մուսալէլի րէսմիյէ տախի իճրա օլուընըր իսէ, պուլնտան մէշրու պիր լապըթա վէ իզալիվաճ օլտմազ իտի իսէ տէ, շէյթան րահալ, պաղը էսպապը մպտտիյէ՝ իշպու իզտիվաճըն սէրիան իճրա օլուը-նապընա մանի օլմուշ իտի :

Բէռին՝ էօքսիւզ պիր գըզ օլուպչ խըսըմ վէ ագրապա օլարագ պիր գարտա :

ընտան արագա պիր քիմսէսի եօգ իտի իսէ տէ , անը տա չօգտան պէրու կէօրմէ-
միշ օլուպ , հաթթա նէրէտէ իգալէթ իթթիկինի պիլէ պիլմէմէքտէ , վէ շպէյլէճէ
քէնտիսինէ հիւսնիւ մասիհաթ վէրէճէք պիր քիմսէսի պուլընմիմագտա օլտուղըն-
տան , Բէռին՝ կէրէք քէնտի վէ կէրէք նիշանլըսընըն շիտոնէթը աչգ ու ալէագա-
սընա մուգալէմէթ իտէմէմիշ , վէ պիր գայըֆ թարաֆընա րասթ կէլիպ նասըլաա
պիր խաթատա պուլընմը իտի : Պու խաթա վագըա շայանը թէէսսիւֆ իտի իսէ
տէ , եագընտա ագտ օլընաճագ լիտիվաճլա իքմալ ու թասհիհ օլընաճաղը հատէ-
պիլէ , խաթաի մէգըիւրէ նագարը ափի իլէ պագըլաճաղը տա շիւպհէսիգ իտի :

Աչգը օլան նիշանլըսը՝ պու խաթանըն իւգէրինէ աչգ ու մուհապիլէթինտէ
կէվլէմէյիպ տահա գիյատտէ մէֆթուլն օլտուլ վէ նամուսըղըգ իտուպ գըզը թէրգ
իթմէյի խաթը ու խայալինտէն պիլէ կէշիւմէմիշ քիր :

Հալ պու մէրքէգտէ օլուպ , պալէատէ զիքր օլընան մէվանիի մաստիյէ տախի
միւնտէֆի օլմուլ իտուկիւնտէն , տիւլիւն հաղըրըգլարը կէօրիւլիւպ եվմը իգտի-
վաճ թային օլուլմը վէ հաթթա տալէթնամէլէր տախի տաղըտըլմը իսէ տէ , հա-
յըֆ քի պիր թիֆօ խասթաղըլը իւթէ կէլիպ պուլնճա թաթըլը րույալար մահվ
ու նապէտիտ օլմուլ , վէ պէտպախթ տէլիգանլը՝ կիւվէյի կիրէճէկինէ մէգարա կիր-
միշ տիր :

Նիշանլըսընըն վէֆաթընտան ալթը այ սօնղրա մէյուա Բէրին՝ գօնթ սը թօ-
նէրիէօնին գըզը տիւնեայէ կէլտիկի կիւն քէրիմէսի Մարթը թէվլիտ իթմիշ տիր :

Մէրգումէ Բէրին հէր նէ գատար զիքր օլընան խաթատա պուլընտի իսէ տէ ,
պուլնըլա պէրապէր եինէ ըրգ ու էտէպի եէրինտէ օլուպ , պուլնտան մատաա զա-
յէթ ճէսուր վէ զայէթ սէպալթըլը պիր գատըն օլտուղընտան , չօճուլընը ճանը կի-
պի սէվտի վէ անը պէօյիւթմէք իշիւն վար գուվլէթինի պագույա վէրիպ չալըշտը :
Պէօյլէճէ սէքիզ սէնէ միւրուր իթտի :

Սէքիզ սէնէտէն սօնղրա Բէրին՝ զայէթ նամուսըլը պիր չօճուղա թէսասիւֆ
իտուպ , պու կէնճ՝ ձինէվրալը պիր սաաթ մահֆագաճըսը իտի , վէ պիր սէրիլի
ումուլի իշիւն Բարիգէ կէլմիշ իտի : Մէրգում տէլիգանլը՝ Բէրինէ ալէագա իտուպ ,
պու գըզ հէր նէ գատար կէշմիլտէ պիր խաթատա պուլընմը իսէ տէ , տէլիգանլը՝
քէնտիսինի ձինէվրայա կէօթիւրէրէք օրատա քէնտիսիլէ էվլէնմէք վէ գըզընը տա
քէնտիյէ գըզ թանըմագ թէքիֆինտէ պուլընմըլ տըր :

Սէքիզ սէնէ զարֆընտա Բէրինին հիւզն ու քէտէրի խայլիտէն խայլի քէսպը
լըֆֆէթ ու իթիտալ իտուպ , արթըգ կէօգ եաչը տէօքմէմէքտէ վէ լաքին յահ-
մէթմիլ տէ թաթըլը թաթըլը խաթըլըլայ հիշ ունութմամագտա իտի :

Էվլէնմէք աալա խաթընա կէլմէմիշ իտի իսէ տէ , գըզընըն մէնֆաաթը իշիւն
իգտիվաճը մէգըիւրը գապուլ իտուպ Շարլ Կրանշան իլէ էվլէնմիշ , վէ Շարլ Կրան-
շան տախի մէրգումանը կիւգէլ կիւգէլ պագըպ իքիսինի տէ մէսուպ վէ պալէթի-
յար իթմիշ վէ քէմալը մուհապիլէթլէ սէքիզ սէնէ գարը գօճալըգ իթտիքտէն
սօնղրա Բէրինի տուլ պըրագմըլ տըր :

Պագիյէսի օգույանլարըլըգա մալիւմ տիր :

ԱՄարթէն-Բէշէօր օթէլի լօգանթասընտա թաամլարընտան գալգաճագլարը
էսնատէ թէրք իթմիշ օլտուղըմըլ իքի մահպուս արգատալարընա եէնիտէն նագըլը
քէլում իտէլիւմ :

Բասգալ՝ սուֆրաստան գաւգտըղընոս, Բարիգտէ Եսքի սոսթը Անփէլէ պիր մէքթգալ Եաղմազ թէսապվուրընը մէքթի ինրայէ փոյուպ, մէքթուպը մէքթիւրը բոսթայա թէսլիմ իթթիթտէն, սոնդրազ Ժպգ Կախարսըն փոլընսան թուրթարազ տէսի:

— Եիմտի, արգատաշ, Կիտէլիմ պիր ազ գըրսա կէզինէլիմ տէ լէթայիֆը Թա- պիլիէն հայրաւն օլալմ:

Ժազ. — Զաթէն թասամսան աօնդրա կէզինմէք՝ սըհէթէն էյի օլտոպընսան, պէն տէ գապուլ իտէրիմ:

Ժօչսնէինին հէվալիսի վէ պախուսուս Իծն զըմաղընն սաղ գըրսը՝ Բէք Կիւ- ղէլ վէ հայրէթպախշ պիր մէնգարէի չաթիֆէ տիր:

Կէօղիւն ալապիլտիկի մէսաֆէյէ քատար զիւմիւստ Կիւսի Կէմ եէջիլ չայըրըգ- ւար վէ պու չայըրըգընըն իչինտէ Եէր Կէր թօր աղաճլար՝ հագիգաթէն պիր մէնգարէի տիլրիւպա թէշըլի իթմէքաէլէր իօր:

Ժազ՝ քէնարի սալտուղը մէմէքթի Եյի պիլտիկինտէն, սոսթընը մէքթիւր Թօր աղաճլարըն Եանընտա Կիւզէլ պիր Կօլտան կէօթիւրտիւ:

Պու իքի ալգատաշլար՝ հէմ Կիտիլգը վէ հէմ տէ սիկալալարը թիւթաիլըյօր- ւար իտի:

Շէհիրտէն պիր քիլմէթրօ մէսաֆէտէ Կիւզէլ իւշ գարա աղաճըն Կէօլկէսին- տէ պիր հէնտէյին թիւմսէյի փուզիինտէ օթուրալարս:

Բասգալ. — Սէվկիւլիմ Ժազ, պիր գաշ Կիւն պիլզարուր Ժօաննիտէ գալա- ճապըլուլտան սոլայը պէյանը մէմնունէյիթ իթտիմ վէ պու հարէքէթիմլէ էլպէթ- թէն սինին տէ թէսաճիւպիին մուճիպ օլտուլմ. . . պու պապտէ չիմտի սանա իյ- զաճաթ վէրէճէյիմ, տէն տէ օլ խուսուստա մէմնուն օլտոսղըմա նէ՝ գատար Կազ- ւը օլտուլըմը կէօրէճէլսին:

Ժազ. — Օլմայա քի պիր ալթուն մատէնի պուլըլ օլասըն:

Բասգալ. — Պիր ալթուն մատէնի, թա իւսթիւնէ պատտըն:

Ժազ. — Պու մուսամայը պանա հալլ ու թապիր իթմէնէ:

Բասգալ. — Իտէճէյիմ, Լաքին Կվվէլա իսթիգալիմիլտէն, վէ խայալաաղըմըլ սէրվէթի չաբուճազ վէ զահմէթսիլգէ էլէ կէչիրմէք իչին Գուրտըղըմ բլանլար- տան պահս իտէլիմ. պու ճէսիմ սէրվէթ վատէթասըլլա հէր իսթէտիկիմիլ Եա- բըպ հէր արզուլարըմըլ ինրա իտէպիլճէլիլ, էլհասըլ պէյ Կիւսի պիր Եօմիւր կէ- չիրէպիլճէլիլ, վէ մահքէմէի ճիւսյէթտէն կէչէրէք Նումէա նամ պիւրկիւն Եէրինէ կէօթիւրէն թէհլիքէլի Եօլարա Եէնիտէն տիւշմէյէճէլիլ. . . Նումէանըն հալասը բէք ֆէնա տըր, օրանըն Եիւզիւնի պիլէ կէօրմէք իսթէմէմ:

Ժազ՝ Կիւլէրէք. — Պէն տէ սէնին Կիւսի Եաղըգ իչին պալգա Եէք իսթէրիմ:

Բասգալ. — Զօգ ալէա. . . նէ՝ Թօհաֆ, էֆքեարըմըլ Կիւն պիր Կէլտի Եիմտի թէսապիլուրըմը սէօյլէյիմ Օէն հէքիմսին. . . պիլմ, զայէթ ալիմ պիր հէ- քիմսին. . . իսպաթլարընը կէօսթէրմիլիլ տիր:

Ժազ՝ մուգալիտանէ պիր նիտա իլէ — Հայըֆ:

Բասգալ՝ սէօպիլնէ տէվամ իլէ. — Վէ Եաղըլը հէքիմ օլմայըլ, Կիլիմնի քը- նըֆտան տո պիր ճէրրահսըն:

Բասգալ.—Բէք չլէա . . . արի իւր ուլէա տըր . . . Զաննըմ պիր քէրրէ տա-
հա իթմիզին ֆիքրի պիր կէլէճէք տիր .

Ժազ.—Էօյլէ իսէ ֆիքրին իյզահ էթ . . . ուլէնի իւզիւյօրսըն . . .

Բասգալ.—Լազըրտըյը սըքասըյա սէօյլէմէլի Տ . . . Եագընտա պինէթ ֆը-
րանգըզ երմի աստէտ պանգնօթ ախզ իտէճէքսին, պու պանգնօթլար սայէտին.
տէ կիտիպ Բարիզտէ եէրլէճէճիզ վէ գուրտըյըմ բլանըն իճրասընտ տէկին օրա-
տա նամուսը պիր սուրէթտէ վագթ կէչիւլէպիլէճէյիզ . . .

Ժազ.—Էօյլէ ամմա չու գուրտըյըն բլան հագգընտա պանա հէնուզ էյիճէ
պիր մալիւմաթ վէրմէտին քանտէն տայմա միւլէվվէչ պիր սուրէթտէ պահո իթ-
տին . . . Եալընըզ տէտին քի, պու իշտէն պիզէ ագալի իւչ եիւզ պին ֆրանգ
կէլէճէք տիր . . .

Բասգալ.—Էօյլէ տիր . . .

Ժազ.—Էյ նաճըլ իշ տիր պագալըմ . . .

Բասգալ.—Ալէմաէ պուենտան սատէ պիր իշ օլապիլի՞ր մի . . . Հէր տայըմ
տուլու պուլընան պիր գաղատան կէճէլէյին վէ սէօյլէք պիր թէչլիքէյէ ուզրա-
մագսըյըն ազչէ ալմագ էմէլինտէյիմ^Տ . Պու գաղանըն սահիպիլին ալալագ ու
ատլթլէրինի էյիճէ պիլիլիմ . . . մէրագըլ իրթիյար պիր աստամ տըր . . . Եա-
նընտա տայմա սէօյլիւճէք պիր մէպլաղ սագլար, պու սագլատըյը եէրի քէնաթ
ճէսիւմ կիպի նէրէսի օլտուղընը բէք էյի պիլիլիմ .

Ժազ.—Պուելարը նաճըլ պիլիյօրսըն .

Բասգալ.—Պու աճայիպ աստամա իքի սէնէ սըր քեաթիպլիք իթտիմ .

Ժազ.—Ֆարզ իտէլիմ քի, պու աստամ ատէթլէրինի թէպտիլ իթմէմիշ տիր,
վէ բարա տա տէտիկին եէրտէ պուլընըյօր, հալ պու քի իւչ եիւզ պին ֆրանգ
խայալատըյըմըզ սէրվէթի թէչքիլ իթմէշ . . . շէօյլէ հալ ու վագթիմիզ եէ-
րինտէ պիր էանաֆ օլուրըզ . . . պիզ իսէ պուենտան ուլէասընը . . . պուենտան
չօգ ալէասընը արզու իտլիյօրըզ . . .

Բասգալ.—Ալէօղիւնիւ թաստիգ իտէրիմ քաքին պու իւչ եիւզ պին ֆրանգ
սէնիմ սէօյլէք թէչէպպիւսիմ իչիւն պիր պաչանկըճ օլաճագ, սէրվէթիմիզին ա-
տէթա պիրինճի թագսիթի օլաճագ տըր . . .

Ժազ.—Հէլէ չու թէչէպպիւսինի սէօյլէմէյէ եագլաշտըն . . . չիմաի սէօյլէ
պագալըմ, նէ՞ տիր պու թէչէպպիւս . . .

Բասգալ.—Պիր գուճարխանէ, իշթէ պու . . .

Ժազ.—գաչարընը չաթարագ վէ օվուվարընը օյնաթարագ.—Էօյլէ ամմա, ար-
գատաշ, սէն չըլտըրմըշըն . . .

Բասգալ.—Զանն իթմէմ, նէտէն . . .

Ժազ.—Պիր գուճարխանէ թէչէսիս իտէր իսէք, երմի տէօրթ սաաթ գար-
ֆընտա եագայը էլէ վէրիպ, եէնիտէն հիւքիւմէթլէ միւնասէթաթը ժուաճհիզա-
նէտէ պուլընաճալըզ .

Բասգալ.—Էվլիթ, էկէր պաթագխանէ կիպի կիզի պիր գուճարխանէ թէչ-
սիս իտէր իսէք, չիւպէսիզ էօյլէ օլուր . . .

Ժազ.—Էկէր րուխսաթ թալէպ իտէճէք իսէն, պուլընը բէտա օլուաճագընա
հիւչ չիւպէս իթմէ .

Բասգալ.—Պէն օ դատար անմագ տէյիլիմ . . «գումարխանէ» տէյու միւ . նասէսէթսիզ պիր քէլիմէ իսթիմալ իթտիկիմ իշիւն , արամըզտա պիր եանըշ անլայըշ վար տըր . . Ֆիքրիմի սանա անլաթմագ վէ ըլանըմը իյզան իթմէք իշիւն նագիքեանէ պիր իպարէ գուլլանմալը իտիմ . իշթէ շիմտի սէօյլէյիմ . էվվէլ պէ էվվէլ Բարիգտէ եէրլէշէճէյիզ ամմա , քէնտի իսմիմիզի թէպտիլ իթմէլիյիզ . զիրա «Ճէրիտէի Մէհաքիմ» տէ իսմիմիզ կէօզէ իլիշէպիլիւր վէ պուռնտան Ֆէնա նէթիյճէ հասըլ օլուր . իսմիմիզի տէյիշթիրիպ պաշգա իսմէր ալմալըյըզ . քիմսէ տօգուռնմա մագ իշիւն պէն լազըմ կէլէն էվրագը մուռնթագամէյի թէտարիք իտէպիլիւրիմ . . Սէն արթըզ Իօն էյալէթի մահքէմէի ճինայէթի թարաֆընտան պէշ սէնէ մահ պուսիյէթէ հիւքմ օլընան Տօգթօր Ժագ Լակարտ օլմայաճագսըն : Պէնճէ , սէն սըր քեաթիպլէ պէրապէր Ամէրիգատան կէլէն Տօգթօր Թօմբսըն օլաճագսըն . . սըր քեաթիպ տէ պէն օլաճաղըմ . . Իքիմիզ տէ ինկիլիզճէ պիլիւրիզ : Տօգթօր Թօմբսըն՝ վիւրուտ իտէր իթմէզ , քէնտիյի ինսանիյէթքեար վէ միլեօն սահիպի պիր հէքիմ կիպի կէօսթէրիպ Բարիգտէ պիր չօգ էյիլիքլէր եաբմագ վէ զէվզ ու սէֆալը պիր էօմիւր կէշիրմէք իսթէյէճէք տիր . . Կազէթալար՝ սաթըրընա պիրէր նարօլէոն ալթուռը ալարագ պիրինճի սահիֆէլէրինտէ սէնին լայէթ մուռնթագամ վէ սիւսիւ պիր գօնագտա իգամէթ իթտիկինի վէ միւքէմմէլ աթ վէ արապա վէ ուշագլարըն պուլուռնտըղընը հիքեայէ , վէ միւռաֆիր գապուլ իթմէք նիյէթինտէ օլտուղընը իլան էյլէյէճէքլէր տիր . . Ա'գիզիմ , Բարիգտէ Փազիլէթտէն իսէ կէօզլէրէ քիւլ իւֆլէմէք տահա մագպուլ տըր : Բօլիս՝ եէրսիզ եուրտսըզ ատամլարը թօբլար իսէ տէ , պուռնլար պազէն էհլիլըրզ ատամլար օլուր , էօթէտէ իսէ գօնագ , արապա վէ ուշագլարը պուլընան արսըզ ըրգսըզ ատամլարա քէմալը թէվագու իլէ արզը իհթիրամ օլուռըն . . Պու տէտիքլէրիմէ հիշ իթիրազ իսթէմէզ :

Ժագ.—Պէն տէ իթիրագ իթմէք նիյէթինտէ տէյիլիմ . . տէվամ էթ . .

12

Բասգալ Սօնիէ սէօզիւնէ շէօյլէճէ տէվամ իթտի .

—Տօգթօր Թօմբսըն՝ պիր քէրրէ եէրլէշիպ քէնտիյի տուշուրտըգտան սօնղրա սալօնլարընը Բարիզ քիւպէրա վէ գատէկեանընա վէ միւթէհայիզան վէ միւթէպէրանը էճանիպէ քիւշատ իտէր . . Իսթէյէն խանէսինէ կիաէպիլիր . . Հէր մէվլէքլէթին միլիօնէրլէրի՝ ճէպլէրինտէ չըգտանլար տօլուսը պանգնօթլար օլտուղը հալտէ օրայա չըթապան օլաճագլար . . Պիթթապ օրատա գումար օյնանաճագ . . հաթթա գըյագ սօյուռնտան գումար օյնանաճագ , պիլ տէ իքիլիզ կէօզիւմիւզի աշըպ իշ կէօրէճէյիզ , պախթ ու իգպալըն պիլտէն եանա օլմասընա եօլ պուլաճաղըզ . . նէ՞ տէրսին պու թէսապլուրըմա :

Ժագ.—Պու թէսապլուրընըզ պէնճէ էսասէն էյի տիր , լաքին պուռնտա պաշլըճա պիր շէյ էքիլիք տիր . .

Բասգալ.—Նէ՞ տիր քի :

Ժագ.—Փարզ իտէլիմ քի պէն Տօգթօր Թօմբսըն նամընը իհրազ իթտիմ տէ :

պու Տօգթօր Թօմարն՝ կազէթալարտա իլանլար, մէտհիյէլէր սայէսինտէ, հէրնէ-
րէյէ օլուրսա պաշ վուրուպ կիտէն առամլարն պազըլարնը թապէ թապէ տօնա-
տըլմը սալօնլարնա ճէլպ իտէպիլէճէք տիր, լաքին պէօյիւք պիր շէյ օլմայաճազ
տըր . . . պագառա օյուներնա աշըգ օլան չըզտանլարը տօլու առամլար՝ քէնտի
գլիւպլէրի իլէ պէնիմ խանէմտէն հանկըսընը ինթիսապ իթմէլէրի լազըմ կէլի ի-
սէ, գլիւպլէրի հիշ օլմազսա ալըշըգ եհրէրի օլտուղընտան, օրսաընը թէրճիհ ի-
տէճէքլէր տիր . . . Գուժար եհմինէ տիկէր պիր եհմ տահա իլապէ իթմէլի, գարը
եհմինի տախի կէօթէրմէլի . . . Պիր ըշըգ եագմալը քի, Պօրսա վէ Պանգա բէլ-
վանէլէրի կէլիպ անըն էթրաֆընտա ուշուշսընլար վէ գանատլարընը եագսընլար
. . . Պու եհմ անլէրի ճէզպ իտէճէք . . . գուժար տա զապթ ու թէվգիֆ էյլէ-
յէճէք տիր . . . Պու թարիգլէ մուվաֆֆագիյէթէ հիշ չիւպհէ գալմազ . . . Լա-
քին օլթա իյնէսինի . . . տուզագտաքի եհմի . . . Փարէ գաբանընա գօնուլան
տօմուզ եաղը բարչասընը պուլմալը . . . Պուըն նէրէտէ արամալը :

Բասգալ.—Արամաղա հաճէթ եօգ, պէն պուլտըմ :

Ժագ.—Պու իլէ եարայաճազ պիր դարը՞ մը պուլտըն . . .

Բասգալ.—Էվվէթ . . . տիւնեա կիւզէլի կիպի պիր գըզ պուլտըմ, հէր քէս
չարըրլաճազ, հէր թարաֆտա սէօյլէնէճէք . . .

Ժագ.—Պու պինալիր գուշը նէրէտէն պուլտըն :

Բասգալ.—Պիննէֆս պուլրատա :

Ժագ.—Ժօանեիտէ՞ մի . . . ամմա եարտըն հա՛ . . .

Բասգալ.—Հէմ տէ իգամէթ իթտիկիմիլ օթէլտէ :

Ժագ.—Լաթիֆէ սէօյլէյօրսըն . . .

Բասգալ.—Հիշ պիր վագթ, պէօյլէ շէյլէրաէ լաթիֆէ օլո՞ւր մը :

Ժագ.—Էյ քի՞մ տիր պու գարը :

Բասգալ.—Կէնճ պիր գըզ . . .

Ժագ.—Թաֆսիլաթ . . . Թաֆսիլաթ իսթէրիմ . . .

Բասգալ Սօնիէ՝ Մատմազէլ Մարթ Կրանչանըն քէնտի իւզէրինէ հասըլ իթտի-
կի թէէսիրի վէ «Մարթէն-Բէշէօր» օթէլճիսինին անա գըզ հագգընտա նագլ իթ-
տիքլէրինի մուլթասար պիր սուրէթտէ հիքեայէ իթտի :

Ժագ Լակարտ՝ քէմալը տիգգաթլա արգատաշընըն հիքեայէսինի տիյնէյիլ,
արգատաշը հիքեայէսինէ խիթամ վէրտիքտէ :

Ժագ.—Բէք ալէա, տէյէլիմ քի Մատմազէլ Կրանչան հագգընտա սէօյլէտիք-
լէրին հէր տօղրու տըր . . . Տէյէլիմ քի մէրգուժէ գըզ զայէթ կիւզէլ վէ ճաղի-
պէլի տիր վէ պիգիմ գուրաճաղմըգ գաբանըն եհմի օլապիլիր . . . Լաքին պու
գըզըն էլիմիլէ կէչէմէզ օլտուղընը հիշ խաթրընա կէթիրմէյօրսըն . . .

Բասգալ.—Զաննըմ հանըլըյօրսըն :

Ժագ.—Իսպալթ էթ պագալըմ :

Բասգալ.—Պիր ազ տիւշիւնաէն, մէրգուժէյի գօլայաճաճըգ քէնտիմիլէ պէնտ
իտէպիլէճէկիմիլի ֆարգ իտէրսին . . . Վալիտէսի պու կիւնիւք եարընըգ պիր
շէյ օլուպ, տիմէք գըզը՝ տիւնեատէ եաբա եալընըգ վէ քիմսէսիլ գալաճազ վէ
գարուրթ ու սէֆալէթին նիհայէթ տէրէճէսինտէ պուլընաճազ տըր . . . Զանն

խտէ՞րմիսին քի, պիրի կէլիպ տէ քէմալը նէգաքէթ ու մէհարէթլէ մէրգուճէյի հալը էսէֆլիթիմալտէն գուրթարմագ թէքլիֆինտէ պուլընըր իսէ, մէրգուճէ գըզ՝
օ ատամը Ալլահ թարաֆընտան կէլիլ շատ իթմէսին:

Ժագ.—Մէօյլէտիկին գարուրէթ ու սէֆալէթ շիւպհէլի պիր չէյ տիր . . .

մէրգուճէնին պէքլէտիկի ագչէ պէլքի կէլի՛ր . . .

Բասգալ.—Պիրէ գարըն օն պինէ պահս կիտէրիմ քի, օ բարա կէլմէյէճէք . . .

Պու իքի գարըն ատի պիր տօլանտըրըճընըն օյուլընա կէլմիլէր:

Ժագ.—Օլսուլն . . . Լաքին նիհայէթ գըզըն վալիտէսի էօլմէմիլ տիր . . .

հէր նէ գատար չօգ խասթա կէօրիւնիյօր իսէ տէ, ինթիմալ քի էյի օլսուլն . . .

Բասգալ.—Իգամէթ իթտիկիմիզ օթէլին սահիպի պուլնա պիւսպիւթին մուղա-

յիր պիր էֆքեարտա տըր:

Ժագ.—Անըն էֆքեարընըն պէնճէ էհէմմիյէթի եօգ տըր . . . մէրգուճէյի պա-
գան հէքիմին էֆքեարընը թէրճիհ իտէրիմ պէն . . . Պու հէքիմին իսմի նէ՞ տիր,
պիլի՛րմիսին:

Բասգալ.—Խա՛յր, պիլմէմ, Լաքին էսասէն պուլնըն տա էհէմմիյէթի եօգ տըր,
զիրա թապիպը մուճալէյհ՝ մէրգուճէ խասթայը պիր ազ էյիյէ չէվիրսէ պիլէ,
թէքմիլ պաշա չըգարամայաճագ տըր:

Ժագ.—Նի՛չիւն էօյլէ:

Բասգալ.—Ջիրա բարասըզըզ կիսի տէֆ ու ղալէպէսի միւլքիլ պիր հալ՝
հէքիմէ գարըն չըգաճագ տըր . . . էվվէլ պէ էվվէլ բարա վէրիլմէյինճէ, հէքիմ
խասթայա պագմայաճագ . . . էճգաճը՝ ըէչէթալարը եաբմայաճագ . . . Բա-
րասըզ՝ խասթալըզըն էօնիւ ալընամայաճագ . . . նէ՞ տէրսին . . . պիր խասթա-
լըզ էյի օլմագ իչիւն չօղա օթուրմագ մը . . .

Ժագ.—էօյլէ ամմա խասթախանէ վար, օնա նէ՞ տէրսին:

Բասգալ.—Հագըն վար, Լաքին օ հալտէ վալիտէսի գըզընտան այրըլմագ
լաղըմ կէլէճէք, վէ գարը գաթէն խասթա վէ գայըֆ օլտուղընտան, պու այրըլըղա
տայանամայըպ էօլէճէք տիր . . . Օ պէման էօքուիւզ գըզ՝ եէրսիզ եուրտսըզ վէ պիր
բարասըզ օլարագ օրթատա գալըպ, հէր քիմ պիր գաշ Լագըրտը իլէ քէնտիսինի
թէսէլլի իտէրէք պիր ազ էքմէքլէ պիր տէ քէնտիսինէ սըլընաճագ եէր վէրիլ ի-
սէ, գըզ՝ օնա սարըլըպ անըն գուճաղընա աթըլաճագ տըր . . .

Ժագ.—պիր ազ տիւչիւնտիքտէն սօնղրա.—Պու օլապիլիլի պիր չէյ տիր, Լաքին
մութլագ պէօյլէ օլաճագ տըր տէնէմէզ . . . Օն տօգուզ եաշընտա տիրայէթլի
պիր գըզ՝ վէլէվ տիւնեա հալինտէն պիսապէր պիլէ օլսա, քէնտիյէ գարըն գու-
րուլան տուգաղը ֆարգ ու ֆէհմ իտէպիլէճէք գատար ազլ ու գուտրէթի օլա-
պիլէճէք տիր . . .

Բասգալ.—Մատմաղէլ կրանշան հէր նէ գատար խգըլլը վէ տիրայէթլի իսէ
տէ, գալպի բէք սաֆ պիր գըզ կէօրիւնիլ: Պու գըզ՝ ահալը ալէմ հագընտա
հիչ պիր շիւպհէտէ պուլընմատըղընտան, ինթէ պու պիսապէրլիկի եիւզիւնտէն
քէնտիյի միւտաֆէա իթմէյէ գալգըլմայաճագ տըր . . . Ինան օլսուլն, պու գըզ
պիլի սըրֆ գուրթարըճը զանն իտէճէք տիր:

Ժագ.—Բէք էյի ամմա, ֆախտէսի կէօրիւլէճէք պիր վագթը միւնասիպտէ

մէրգումէ գըզ իւզերինէ իճրաի թէսիր խտէպիւմէմիզ իչիւն վալիտէսի էօլմէլի տիր, պիզիմ իսէ մէրգումէնին խասթալըը իւզերինէ իճրաի թէսիր վէ մուամէ-լէ իտէպիւմէճէ Զիչ պիր Փըրսաթըմըզ օլամայաճազ տըր :

Բասգալ՝ տիք տիք արգատաշընըն կէօլէրի իչինէ պագարագ . — Նիճիւն էօլէ . . .

Ժագ՝ արգատաշընըն պագըշընտան Ֆիքրինի անլայըպ թիթրէյէրէք . — Նէ՞ . . . իսթէրսին քի . . .

Բասգալ . — Իսթէրիմ քի, զէնկին օյաճազ Փըրսաթըզաշըրմայըմ . . . Պուներն իւզերինէ տահա գօնուշաճալըզ . . . Էվլէլա իսթէրիմ քի, պու կէնճ գըզը սէն տէ կէօրիւպ, միւսպալէղա իթմէմիշ օլտուղըմը վէ հաքիգաթէն էչի մանէնտի պու-լընմազ պիր կիւզէլ գըզ օլտուղընը թաստիգ իտէսին . . .

Ժագ . — Պէն՝ վալիտէսինէ պագան հէքիմին քիմ օլտուղընը սնլամազ իսթէ-րիմ . . . Պէն՝ Ժօաննիտէքի քեաֆֆէի հէքիմէրի, եախօտ հիչ օլմազսա պէշ սէ-նէ ագտէմ պուրատա հէքիմիք իտէնէրի թանըրըմ . . . Սասթա գարընըն նէ՞ կիպի հէքիմ էլինտէ պուլընտըղընը պիւմէք՝ ֆախտէտէն խալի տէյիլ տիր . . .

Բասգալ . — Օթէլճի Լիւռօ՝ հէքիմին իսմի նէ օլտուղընը պիզէ սէօլէյէճէք տիր . . . Արթըզ կիտէլիմ մի :

Ժագ . — Տո՛ւր, պիր չէյ տահա սէօլէյիմ . . . Թէպտիլը իսմ կիպի պիր շէյլըր սէօլէտինիզ պանա . . .

Բասգալ . — Էվլէթ, էլզէմ վէ լապիւտ տիր . . .

Ժագ . — Էօլէ ամմա, էկէր Ամէրիգալը հէքիմ Թօմբսընըն վէ եախօտ պիր տիկէրինին իսմինի թագընաճազ օլուր իսէմ, հագգըմտա հիչ պիր շիւպհէյի տաի օլմայաճազ մուսթաղամ էվրագը մուսաոտագա լազըմ օլաճազ տըր . . .

Բասգալ . — Բարիգէ կիտէր կիթմէզ «վիզէ» վէ սաիր մուամէլէի րէսմիյէսինճէ հիչ պիր նօգսանը օլմայարագ էվրագը մէզքիւրէյի սանա թէտարիք իտէճէյիմ . . . Պու էվրագ՝ տօզրու վէ միւքէմմէլ օլաճազ, վէ Տօգթօր Թօմբսընըն սախթէ պիր իսմ թաշըտըղընա քիմսէ շիւպհէ իտէմէյէճէք տիր . . .

Ժագ . — Զաթէն քիմսէնին օնա շիւպհէլէնմէյէ պիր սէպէպիլ օլմայաճազ տըր . . . Պէնիմ իչիւն իշ բէք եօլունտա օլաճազ տըր, պիլիլիլիմ . . . Լաքին սէ՞ն :

Բասգալ . — Պէ՞ն մի :

Ժագ . — Սէն Բարիգտէ էյլէնտին . . . չօզլարը սէնի թանըր . . . իւչ սէնէ-տէն պէրու տէյիշմէմիշին . . . Սէն նախըլ եարպճագսըն :

Բասգալ . — Պէնիմ մուհաքէմէ վէ մահքիւմիյէթիմին սէպէպլէրի էհէմմիյէթ-սիզ շէյլըր օլտուղընտան, բէք օ գատար վէլվէլէյի մուճիս օլմամըշլար տըր . . . Էսնաի մուհաքէմէմտէ, Նիւ-Եօրգա կիթմէյէ հազըրըզ կէօրտիւյիւմի բէք չօգ տօսթլարըմա սէօլէմիշ իտիմ . . . Հէր քէս պու թէսապիւրըմը իճրա իթմիշ օլ-տուղըմա ինանարագ, շիմտի Տօգթօր Թօմբսըն իլէ Ամէրիգատան ապտէթիմէ քիմ-սէ թէաճճիւպ իթմէյէճէք տիր . . . Իմտի քէնտի իսմիմի ոագլասամ տախի պիր պէյիս եօգ տըր, Լաքին վալիտէմին իսմինի թագընմաղա քէնտիմճէ գարար վէր-միշիմ տիր . . .

Ժագ . — Վալիտէնին իսմի նէ՞ իտի :

Բասգալ.—Սօֆի Բամսէր . . . Պէն տէ շիմտի Բասգալ Բամսէր խմինի իհ-
րազ իտէճէյիմ . . .

Ժազ.—Բէք ալէա . . . պու տա ֆէնա օլմազ . . .

Իքի արգատաշլար՝ եէնիտէն Ժօաննի եօլունը թութուպ, «Մարթէն-Բէչէօր»
օթէլինէ կիթտիլէր :

Պունլար՝ օթէլին գազինօ գաբուսընտան իշէրի կիրէճէլէրի սըրաուա , պիր
կէնճ գըզ տիշարը չըգմագտա օլտուհընտան , Բասգալ՝ մէրգումէ գըզա եօլ վէրմէք
իշիւն պիր հըզ իլէ կէրի կէրի կիթտի վէ տիրսէյի իլէ Ժազը տիւրթէրէք , գու-
լաղընտան աշաղը ուսուլճաճըզ «մէրգումէ տիր» տէտի :

Ժազ Լակարտ՝ Բասգալըն քէնտիյէ թարիֆ իթմիշ օլտուղը գըզը պիր կէօ-
րիւշտէ թանըմազ իշիւն արթըզ իսթարա միւհլթաճ տէյիլ խտի :

Մէրգումէ գըզ՝ Ժազըն էօնիւնտէն կէշտիկինտէ , Ժազ՝ պու պինաղիր տիւ-
պէր գըզը կէօրիւպ հայրան օլտու :

Մատմաղէլ Մարթ՝ պիր գաշ տագիգա իշիւն պիր եէրէ կիտէճէյինի օթէլճի
Լիւռօյա սէօյլէմէք իշիւն լօգանթանըն իշինտէն կէշմիշ խտի :

Մէրգումէ՝ ձինէփրայա քէշիտէ օլընաճագ պիր թէլէկրաֆը թէլէկրաֆիսանէ-
յէ կէօթիւրմէք իւզրէ չըմէնտըֆէրէ կիտիյօր խտի :

Պիչարէ գըզճըղազ՝ վալիտէսինին արղուլարընա իթաաթ իտէրէք , պանքէր-
տէն պիր ան էվվէլ պիր ճէվապ ալմագ իւմիտիլէ պու պահալը վասէթաղը իսթի-
մալ խտիյօր խտի :

Իքի տէրիգանլըլար՝ քէմալը ինթիրամիա գըզա սէլամ վէրտիքլէրինտէն , գըզ
տախի պաշընը հաֆիֆճէ էյէրէք իատէի սէլամ իտուպ , չըմէնտըֆէր՝ «Թափօնըն-
տան եանա մահալլէտէն եօգարը տօղրու չըգտը :

Բասգալ.—Է՛ ճանըմ , նա՞սըլ տըր , նէ՞ տէրսին :

Ժազ.—Եանըլմամըշըն , թաստիգ իտէրիմ . . . Ֆիլհագիգա պու գըզ՝ հէր
նէ գատար եօրկունըզ վէ քէտէրտէն նաշի եիւզիւնտէ պիր էսէրը հիւզն ու զամմ
միւշահէտէ օլունըյօր իտէ տէ , մէլայըք կիպի կիւզէլ պիր գըզ տըր . . . Էկէր
չէհրէսի հիւզն ու քէտէրլի օլմայըպ ֆէրրահ վէ սէվինճլի օլսա խտի , բէք պիրին-
ճի պիր շէյ օլուր խտի . . . Պէօյլէ պիր նուր ճէմալէ պագմագ իշիւն , կիւնէչէ
պագաճագ կիպի րէնկլի կէօզլիւք գօյմագ լազըմ կէլէճէք խտի :

Բասգալ.—Տիմէք հիշ միւսպալէղա իթմէտիկիմի թաստիգ իտէյօրմըսըն :

Ժազ.—Էվվէթ , հաթթա աղ պիլէ սէօյլէմիւսին :

Բասգալ.—Էյ պու կէնճ գըզըն պիլիթ թաստիմաթ վէ թէոավիւրաթըմըզա
վասէթա օլմասը լաշըմ մը . Հէ՛ր ՀԱԼՏԷ պէօյլէ իգթիգա իտէ՞ր մի . . .

Բասգալ Սօնիէ «հէր հալտէ» քէլիմէլէրինի գուվվէթլի սէօյլէտի :

Ժազ.—Հէ՛ր ՀԱԼՏԷ , էվվէթ , անլայօրմ . . .

Իքիսի տէ պէօյլէ սէօյլէչէրէք գազինոյա կիրտիլէր :

Լիւռօ՝ եաղըխանէսինտէ օթուրմըշ , պազը հիսապլարը թէմիլէ ալըյօր խտի :
Օթէլճի՝ միւշթէրիլէրինի սէլամլամագ իշիւն իշինի սըրագտը :

Ժազ՝ մէրգումա տօղրու կիտէրէք տէտի :

—Պիլիմ օտանըն սլուլունտըղը գաթտա իգամլթ իտէն վէ գըզը շիմաի պու-
րատան տիշարը չըգտն խասթայը հա՞նկը հէքիմ պագըյօր :

Օթէլճի.—Տօգթօր ժէրպօ . . . չհրիմիզին էն էյի հէքիմի տիր :

Ժադ.—Գաշլարընը չաթարագ.—Սահի՛հ, պէն տէ իշիթտիմ քի ալիմ պիր հէ-
քիմ տիր, հէր քէս քէմալը էմնիյէթլէ խասթալարընը օնա թէսլիմ իտէպիլիր :

Օթէլճի.—Շիւպհէ՞ մի վար . . . Տօգթօր ժէրպօնըն չէօհրէթինի իշիթմի՞ն-
միսինիզ . . .

Ժադ.—Չօգ իշիթմիշիմ . . . սէնաաթտաշլարը մումաիլէյհի չօգ մէտհ իտէրլէր :

Օթէլճի.—Սիզ տէ օ էֆքեարտամըսընըզ :

Ժադ.—Էվլէթ, զաթէն պէն տէ հէքիմ իմ . . .

Օթէլճի.—Պու հէվալիտէն օլմայասընըզ :

Ժադ.—Խայր . . . պէն Ամէրիգալըյըմ վէ նիւ-Եօրգտան կէվյօրլմ, լաքին
պիր ազ տա Բարիզտէ թահսիլ իթմիշիմ տիր . . .

Օթէլճի.—Էյ տօգթօրլմըզըն իսմինի Ամէրիգատա՞մ մը իշիթտինիզ :

Ժադ.—Շիւպհէ՞ մի վար :

Օթէլճի.— Եօյլէ մէշհուր պիր ատամըն վաթանաալը օլտուղընա բէք զիյատէ
իֆթիլար իտէրէք.—Օ գատար ուզագտա պիլէ իսմի սէօյլէնիյօր հէ՞ :

Ժադ.—Պունտա թէաճհիւպ օլընաճագ պիր շէյ եօգ . . . Մ. Ժէրպօ՝ ֆէննը
թէպապէթ հագգընտա ասարը միւսթահսէնէ թահրիր ու թէէլիֆ իթմիշ տիր . . .

Օթէլճի.—Էվլէթ, չօգ եազմըլ տըր, էֆէնտի . . . այալընըն թըրնաղընա
գատար ալիմ տիր . . . լաքին հիշ քիպր ու զուրուրը եօգ տըր . . .

Ժադ.—Օ պիշարէ գատընը էյի իթմէյէ իւմիտի վա՞ր մը :

Օթէլճի.—Էյի օլուր տիյօր, տիմէք քի իւմիտի տէ վար տըր : Լաքին մալիւ-
մը ալինիզ տիր, էֆէնտի, էն ուսթալարը պիլէ պագէն եանըլըլար . . . Պէն
լիատամ կրանշանը հէր կիւն կէօրիյօրլմ, զաննըմ գուրթուլամայաճագ տըր . . .

Ժադ.—Խասթալըղը նէ՞ տիր . . .

Օթէլճի.—Շըմէնտըֆէրտէ պիրտէն պիրէ բէք ֆէնա պիր սուրէթտէ պաշ-
լամըլ օլտուղընտան, չէհրիմիզ սթասիօնընտա վախօնտան էնտիրիլմիլ վէ խասթա-
լըղըն նէ օլտուղը տա անլաշըլամամըլ տըր . . . Պատէհու պիր կէօյիւս էնմէսի կէ-
լիպ էյիլէշմիլ . . . սօնըրա թէքրար էնմիլ տիր :

Ժադ.—Սահի՛հ . . . չօգ աղըր շէյ կէօրիւնիւյօր . . .

Օթէլճի.—Լաքին մատամ քի սիզ տէ հէքիմսինիզ, էֆէնտի, պիր շէյ տէ սիզ
սէօյլէյէպիլիրսինիզ . . . Խասթայը կէօրմէք իսթէ՞րմիսինիզ . . .

Ժադ.—Լակարտ՝ պաշընը սալլայարագ.—Պունը եաբամամ . . .

Օթէլճի.—Նիշի՞ն :

Ժադ.—Տիէէր պիր հէքիմին խասթասընը քէնտիլիկիմտէն կիտէյիմ կէօրէյիմ,
պու շէյ էսնաֆլըղա եագըշմազ. հա՛, էկէր պիննէֆս խասթա, վէ եախօտ գըզը
չաղըրըր իսէ, օ պաշգա . . .

Օթէլճի.—Պու պապտէ Մատմագէլ Մարթա լաֆ աշմագտան գօլայ շէյ եօգ
. . . Սթասիօնա պիր թէլէկրաֆ կէօթիւրիւյօր . . . չիմտի կէլիւ . . . Զաթէն
Տօգթօր ժէրպօնըն պագտըղը խասթայա պագմագ տէյիլ տիր, պիշարէ գարըյա
տօսթանէ պիր վիզիթա վէրէճէքսինիզ . . . Սէնաաթտաշընըզա խապէր պիլէ վէ-
րիլմէյէճէք տիր . . . Պէն գարընըն էյիլիկինի իսթէրիմ . . . էյի օլուպ քէնտի իշ-

էրինէ պիննէֆս քէնտիսի պագապիլմէսինի արգուէրիմ . էկէր էօլիւր իսէ , պու
իւէր՝ գըզընը տիւչարը միւշքիլաթ իտէճէք տիր , զիրա ատէթա պիր օրման իչին-
տէ կիպի պու իքի գարըլը սօյույօրլար . . . մէրհամէթ իտուպ պիր քէրրէ մէր-
գումէ գարըլը կէօրսէնիզ . . .

Ժագ՝ կէօզ իչարէթիլէ Բասգալըն էֆքեարընը սիւվալ իթտիքտէ , Բասգալ՝
մուվաֆագաթ իթմէսինի իշմար իլէ անլաթտը :

Ժագ . — Է՛հ , մատաս քի արգու իտիյօրսընըզ , հէքիմլիք սըֆաթըլլա տէյիլ ,
տօսթըլլգ սըֆաթըլլա մէրգումէյի կէօրիւրիմ . . .

Օթէլճի . — Գօ էօյլէ օլսուն , Մատմագէլ Մարթ ավտէթ իթտիքտէ , սէօյլէյէ-
ճէյիմ . ճան ու կէօնիւլտէն մուվաֆագաթ իտէճէկինէ չիւպհէ եօգ տըր : Իքի ընյ
պիր ընյտէն մագալուլ տըր , պունը մէրգումէ գըզ էյի պիլիր :

Ժագ . — Պու հարէքէթիմի Տօգթօր Ժէրպօնըն տույմայաճաղընը վատ իտէ՛ր-
միսինիզ , զիրա իհթիմալ քի մուժաիլէյհ կիւճէնիր . . .

Օթէլճի . — Ա՛հ , էվվէթ , վատ իտէրիմ . . .

13

Օթէլճի՝ կիտիպ եազըխանէսինին իւթիւնտէն պիր տէֆթէր ալարագ . —
Մատմագէլ Մարթ կէլմէքտէ օլսուն , էֆէ՛նտիլէր , սիզ տէ լութֆէն իսիմէլրինի-
զի պէրմուճիպը գանուն պէնիմ բօլիս տէֆթէրիմէ գայտ իտէրէք քիւչիւք պիր
մուամէլէի ընյմիյէյի իյֆա իտէ՛րմիսինիզ . . .

Ժագ՝ կիւլէրէք . — Պիզ գանունա իթաաթ իտէրիզ . . . պիզէ օգգա գալէմ
վէրինիզ . . .

Օթէլճի Լիւռօ՝ թալէպ օլունան օգգա գալէմի վէրիպ տէֆթէրի աշտը :

Հապստաշլարըն սէօյիւկի գալէմի էլինէ ալըպ պէրվէճհը աթի եաղտը .

«Միւճթէմէթի Ամէրիգա էհալիսինտէն օլուպ Նիւ-Եօրգտա իգամէթ իտէն
թապիպ ճէյմս թօմբսըն : — Բարիզէ կիտիյօր :»

Պատէհու գալէմի Բասգալա վէրիպ , օ տախի պէրվէճհը աթի եաղտը .

«Տօգթօր թօմբսընըն սըր քեաթիպի օլուպ Լօշտա թէվէլլիւտ իթմիլ օլան
Բասգալ Րամպէր : — Բարիզէ կիտիյօր :»

Օթէլճի՝ տէֆթէրի գաբատըգտան սօնդրա . — Թէչէքքիւր իտէրիմ , էֆէ՛նտի-
լէր . . . Շիմաի արթըզ հէմ սիզին հէմ պէնիմ իշիմիզ սըրասընտա տըր . . .

Թամմ պու էսնատէ Մարթ՝ սըգըճա եիւրիւմիւշ օլմասընտան նաչի պիր ազ
սօլումագտա օլտըղը հալտէ օթէլտէն իչէրի կիրէրէք Լիւռօյա իսիթապէն տէտի .

— Իչթէ կէլտիմ , միւսիւ Լիւռօ . . . Վալիտէմին եանընա չըգայըմ :

Գըզ պունը տիյէրէք չէքիլիպ կիթմէք իւզրէ իքէն , օթէլճի մէրգումէյի ալը-
գօյուպ տէտի .

— Բէճա իտէրիմ , մատմագէլ , պիր ազ տուրընըզ . . . սիզէ պիր սէօյլէյէճէ-
յիմ վար . . .

Մարթ՝ վէսվէսէ իլէ . — Սէօյլէյէճէյի՛ն մի վար . . . պանա՛մը . . . նէ՞ տիր քի :

Օթէլճի . — Ա՛հ , սիզի իչիւն ֆէնա պիր շէյ տէյիլ տիր . . . Պու սապահ տօգ-
թօր կէլտի վալիտէնիզէ պագտը . . .

Մարթ. — Էվվէթ . . . Աճապա վալիտէմ հազգընտա սիգէ պիր չէ՞ մի սէօյ-
լէտի :

Օթէլճի. — Պէն պու կիւն անը կէօրմէտիմ, լաքին նիւն կէօրտիւմ, խասթա
էյի տիր տէտի . . .

Մարթ. — Պու սապահ տա խասթանըն էյիլէշմէտի իլէրի կիթ տիկինի սէջլէ-
տի . . .

Բասգալ իլէ Ժագ՝ տիգգաթլա տիյնէյէրէք, դըզըն կէրէք սէսինէ վէ կէրէք
կիւզէլլիկինէ հայրան օլմագտա խտիլէր :

Օթէլճի. — Էյ սի՞զ, մատմագէլ, վալիտէնիլի սի՞զ նասըլ պուլույօրսընըզ . . .

Մարթ.՝ մահլուհանէ. — Պիր էֆքեար պէյան խտէմէմ, չիւնքի անլամամ . . .
Վագըա սըթմա քէսիլտի, լաքին գաննըմ տօգթօրըն տէտիկի էյիլէք բէք աղըր
իլէրլէյօր . . . Պիր տիւրլիւ գէվալլը վալիտէմին գուվլէթի եէրինէ կէլմէյօր . . .

Օթէլճի՝ պաշընը սալլայարագ. — Պէն տէ պիլիբիմ քի կէճ գուվլէթ պուլուր,
լաքին պէնճէ չիմտի գուվլէթի եավաշ եավաշ կէլմէյէ պաշլամալը խտի . . . Տօգ-
թօր Ժէրպօ էյի պիր հէքիմ տիր, հէր քէս պիլիւր . . . շան ու չէօհրէթի եէրին-
տէ տիր . . . Լաքին նիհայէթ իլսթիյարլաշմըշ տըր . . . Էսքի ուսուլլէր գուլլա-
նըր, ֆէննը թէպապէթ իսէ իլէրլէմիշ տիր . . . Տէլիգանլըլար տահա ճէսարէթ-
լի տիրլէր, տահա գիյատէ կէօզ բէքլիկի խտէրլէր . . . կէօզլիւկէ միւհթամ օլ-
մագսըզըն պէրրագ կէօրիւրլէր . . . Պէնճէ վալիտէնիլին խասթալըղը հազգընտա
պիր կէնճ տօգթօրըն ըէյի ալընսա ֆէնա օլմագ . . . Սի՞զ նասըլ, մատմագէլ,
պու էֆքեարըմա պէյէնի՞րմիսինիզ :

Մարթ. — Վալիտէմին քէնտի հէքիմինէ էմիլյէթի վար տըր . . . Շիմտի էկէր
Մ. Ժէրպօտան մատտա տիկէր պիր հէքիմ տահա կէթիլիլմէսի քէնտիսինէ թէք-
լիֆ օլուհըր իսէ, վալիտէմ չիւպհէսիզ գօրգաճագ տըր . . . Պուհտան գաթի նա-
գար, պէնիմ կիպի սիգէ տախի մալիւմ տիր քի, հէքիմ գօնսօլթօլարը չօղա օ-
թուրըր . . . պիզ իսէ գէնկին պիր չէյլէր տէյիլիզ . . .

Օթէլճի. — Շիւպհէսիզ . . . չիւպհէսիզ էօյլէ տիր . . . պէն տէ անըն իչիւն
սիգէ գօնսօլթօ տիմէյօրըմ . . . Տօգթօր Ժէրպօնըն մալիւմաթը օլմագսըզըն տէ-
լիգանլը պիր հէքիմ կէլիպ վալիտէնիզի տօսթ մագամընտա պագմալը տըր . . .

Մարթ. — Տէլիգանլը պիր հէքիմ «տօսթ մագամընտա» մը կէլմէլի . . .
պէն պուրտտա քիմսէյի թանըմամ, էօյլէ պիր հէքիմ նասըլ պուլլապիլիբիմ . . .
պէնի պուրտտա քիմսէ տիւչիւնմէզ . . .

Օթէլճի՝ թաթլը պիր սէտա իլէ. — Պէնի հիչէ՞ մի չըգարըյօրսընըզ, մա՛տմա-
գէլ . . . կէրէք սիգէ վէ կէրէք սէվկիւլիւ վալիտէնիզէ խըտմէթ իթմէյէ տայմա
հազըր վէ միւհէյեսյըմ . . .

Մարթ. — Վալիտէմի կէօրմէք իսթէյէն պիր տէլիգանլը հէքիմ թանը՞րմըսը-
նըզ . . .

Օթէլճի. — Թանըրըմ . . . եէնի ուսուլտէ իճրաի թէպապէթ իտէն Ամէրիգա-
լը պիր հէքիմ վար, տէմինճէք մումաիլէյհէ վալիտէնիզին լագըրտըսընը խտիյօր
իտիմ, անըն խասթալըղը հազգընտա սիգէ մաշլմէմուհիլէ վէ աչըգտան աչըղա
պէյանը ըէյ իտէր . . .

Մարթ՝ պու հէքիմին Բասգալ Սօնիէ իւն ժադ Լակարտտան պիրի օլտուղընը ֆարգ իթտիկինտէն, օ արա ուսուլճաճըգ Բնէրէ տօղրու պագմը խտի:

Օթէլճի.—է ճանըմ, մա'տմագէլ, պուռնա նէ՞ տէյէճէքսինիզ. . . իսթէ՞րմի-սինիզ:

Մարթ՝ քէքէլէյէրէք.—Լաքին պիլմէմ քի, պու եէնի հէքիմի վալիտմէ նա՞-սըլ խապէր վէրէյիմ. . .

Օթէլճի.—էկէր մուվաֆագաթ իտէր իսէնիզ, պէն քէնտիմ խապէր վէրիրիմ. . . Կէնճ գըզ պիր ազ միւտտէթ տիւշիւնտի:

Մէրգուճէ տիւշիւնիյօր խտի քի, հատտը զաթիւնտէ օթէլճիին հագգը օլմալը տըր, վէ Տօգթօր Ժէրպօ չու եա պու ճիհէթճէ եանըլմագտա օլապիլիր:

Մարթ՝ պէօյէճէ պիր ազ տիւշիւնտիքտէն սօնղրա.—նէ՞ վագթ խապէր վէ-քէճէքսինիզ:

Օթէլճի.—էկէր իսթէր իսէնիզ, չիմտի, մա'տմագէլ, զիրա Տօգթօր Թօմբսըն իւն սըր քեաթիպիւնի սիզէ թագտիմ իթմէքլէ միւֆթէլիրիմ. . .

Պուռնը տիյէրէք օթէլճի Լիւռօ՝ մահիր պիր թէշրիֆաթ նազըրը կիպի մի-գուճան տէլիգանլըլարը գըզա իրաէ իտիյօր խտի:

Պու իքի տէլիգանլըլար՝ քէմալը ըիայէթ ու թէվագու իւն պաշարընը էյէրէք արզը հիւրմէթ իթտիքլէրինտէ, մատմագէլ Մարթ՝ զայէթ ութանկան պիր գըզ օլտուղընտան, գըրգըրմըզը քէսիլտի:

Ժադ՝ էօնէ տօղրու կէլէրէք վէ գըզը եէնիտէն սէլամլայարագ.—Մատմագէլ, պիր ազ էվվէլ պու օթէլին սահիպի՝ պիզէ քէմալը թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթլէ վա-լիտէնիզին լագըրտըսընը իթմէքտէ օլտըղընտան, պէն տախի հէքիմիքտէն զիյա-տէ տօսթլըզ սըֆաթըլա սէվկիւլի վալիտէնիզին խասթալըղը հագգընտա սէր-հալ պէյանը ըէյ իթմէք թէքլիֆինտէ պուլընտըմ. . . Ինան օլտուն, պէն միւ-թէպէր ըէֆիգիմ Տօգթօր Ժէրպօտան չօգ պիլմէք վէ հաթթա անըն գատար պի-լէ սահիպը մալիւմաթ օլմագ միւտտէասընտա տէյիլիմ, լաքին սագէն ինսան իլք տէֆա կէօրտիլի պիր հալի տահա էյի քէստիրէպիլիր. . . Էմրինիզէ միւնթա-ղըրըմ, մատմագէլ. մէնֆաաթը չախսիյէ տիւշիւնմէքսիզին խիւլուսը գալպ իւն օրգէ մուպէնէթը մանէվիյէտէ պուլընմագա միւհէյէայըմ. . . Պու մուպէնէթի-մի իսթէր գապուլ, իսթէր ըէտտ իտինիզ. . .

Մարթ՝ հէյէճանը գալպ իւն.—նա՞սըլ ըէտտ իտէպիլիրիմ, էֆէնտի. . . վա-լիտէմին եագընտա էյիլէլմէյէ զլաշայաճաղընա տաի: Տօգթօր Ժէրպօնըն իֆա-տաթը վագըտօը էսասը օլտըղընը էկէր սիզ տէ թաստիզ ու թէէյիտ իտէր իտէ-նիզ, քէք զիյատէ մէմնուն օլաճաղըմ. . . սայէնիզտէ պիր գաթ տահա գալպիմ միւթմէին օլաճագ արը. . . Պինաէնալէյի միւտախէլէի ալիճէնապանէնիզի քէ-մալը միննէթտարի իւն գապուլ իտէրիմ. . . Պույուրընըզ կէլինիզ. . .

Բասգալ Սօնիէնին կէօղլէրի՝ մէսէրրէթիւնտէն նաշի չիմէք կիպի բարլայըպ մէրգուճ քէնտի քէնտիյէ տէտի:

—Իշթէ մուվաֆֆագիյէթլէ իշէ պաշայօրըզ. . . գուսուրը քէնտի քէնտիյէ իւրի կիտէճէք տիր:

Ժադ Լակարտ՝ Բասգալըն կէօղլէրի բարլատըղընը կէօրիւպ պրուռընըն ալ-թընտան կիւլիւմսէտի:

Իւջ էրքէք՝ Մարթ իլէ պերապէր օթէլին իբինճի գաթընա չըգըպ, Մարթ՝
էօնտէն խասթանըն օտասընա կիրէրէք տէտի.

—Վալիտէ՛, եալընըզ տէյիլիմ. . . պերապէր Մ. Լիւռօ իլէ իբի տօսթը վար
տըր. . . Պու զաթլար սանա չօգ մէրագ իտուպ նասըլ օլտըղընը կէօրմէյէ կէլի-
յօրլար. . .

Մատամ Բէռին՝ եաթաղընըն իչինտէ գալգըպ օթուրարագ կէօլլէրինի կէ-
լէնլէրէ տօղրու չէվիրտի վէ պիր իշարէթլէ պէյանը թէչէքբիւր էյլէտի.

Մալիւմիիզ օլտուղը իւզրէ նիմ հապսանէսինտէն գուրթուլմըջ օլան Տօգ-
թօր ժագ Լակարտ՝ ղայէթ մահիր օլուպ, հաթթա բէք էյի թահսիլ իթմիլ վէ
պիր տիրայէթը ֆէվգէլղայէյէ մալիք պուլընմըջ օլտուղընտան, պիրինճի սընըֆ-
տան պիր հէքիմ աստ օլընապիլիր իտի.

Ֆէնա խուլլարընըն սաիգասըլա էկէր պիր թարիգը մէնհուսա սալիք օլմասա
իտի, ֆէնընը թէպապէթին ուսուլը ճէտիտէսինի թէրվիմ իտէն մէշահիյըր աթըպ-
պա զիւմրէսինէ տախիլ օլաճաղընա շիւպհէ օլընամապ իտի.

Ժագ՝ օտա գաբուսընտան իչէրի կիրտիկի սըրատա Մատամ Կրանչանըն սօլ-
կուն վէ պօզուգ երւզինէ տիք տիք պագմաղա պաշլատը.

Պիր պագըըշտա, պիչարէ գարընըն վիւճուտընտա խասթալըգտան հասըլ օլան
պօզուգըղը տնիտէ անլայըպ, եալընըզ թէֆէրրուաթընըն թէտգիգի գալմըջ իտի.

Օթէլէի՛ կիւլիւմնէյէրէք գարեօլայա եագլաշըպ.—է՛յ, պու կիւն նասըլըզ
պագալմ, աղիզէմ Մատամ Կրանչան. . .

Բէռին.—Ջանըմ էյիյիմ, հէմ չօգ էյիյիմ. . . Կէրէք սիզին վէ կէրէք պու
էֆէնտիլէրին հագըըմտա իպրազ իթտիկինիզ թէվէճճիւհտէն տօլայը թէչէքբիւր
իտէրիմ. . .

Խասթա գատըն պու սէօլլէրի սէօլլէր իբէն, քէմալը տիգգաթլա իբի եա-
պանճըլը թէճէսսիւս իթմէքտէ իտի.

Ժագ՝ խասթա գատընըն սարնըճ կիպի էօթէն սէսինտէն տիւշարը իսթիզրապ
օլմուշ իտի.

Լիւռօ՝ սէօղիւնէ տէվամ իլէ.—Պու տօսթլարլա պերապէր եօգարը չըգուլմ
. . . անլէրին պիրի ուսթա պիր հէքիմ տիր, Մատմազէլ Մարթըն միւսասատէ-
սիլլէ օ հէքիմի սիզէ կէթիրտիմ. . . քի էյիճէ նէ վագթ այաղա գալգաճաղընըզ
պիզէ սէօլլէսին. . . զիրա էյի անլար, թէէմին իտէրիմ սիզի. . .

Պու արա ժագ Լակարտ՝ եագընա կէլիպ, խասթանըն էլինի թութարագ
նապղլարընա պագուղընտան, խասթա գատըն՝ մէրգումա խիթապէն տէտի.

—Իպրազ իթտիկինիզ համիյէթ ու ինսանիյէթտէն տօլայը անսամիմ թէչէք-
բիւր իտէրիմ, էֆէնտի. . . Հէման թէքմիլ էյի օլտուղըմ Տօգթօր ժէրպօ կի-
պի սիզ տախի թաստիգ իտէճէքսինիզ.

Մատամ Բէռին պու պիր գաշ սէօղիւ սէօլլէր իբէն, մէրգումէնին մալիւմի-
միզ օլան գուրու էօքսիւրիւյի թութուպ, լագըրտըսընը իբի տէֆա քէստի.

Ժագ՝ գարեօլանըն եանընտա Մարթըն կէթիրտիկի պիր սանտալեա իւզէրինէ
օթուրալագ.—Պէօլլէ չօգ էօքսիւրիլմիսինիզ.

Բէռին.—Տիւնտէն պէրու, եանի Տօգթօր ժէրպօնըն թէրթիպ իթտիկի պիր

սու իւէ հապարը ալտըղըմտան պէրու բէք ազ էօքսիւրիյօրըմ . . .

Ժազ. — Պու կիւնէրտէ շէտիտ պիր սըթմա թութտընըզ, տէյիլ մի .

Բէռին. — Հա, էվվէթ, բէք շէտիտ . . . լաքին քէսիլտի . . .

Ժազ. — Թէքմիլ քէսիլմէմիշ տիր, զիրա շիմտի պիր ազ տահա սըթմանըզ վար
տըր . . . մամաֆիհի չօգ սիւրմէյիպ քէսիլէճէկինի նապընըզտան անլայօրըմ . . .

Սուսատընըզ մը :

Բէռին. — Չօգ :

Ժազ. — Եէմէք իջիւն իշթիհանըզ վա՞ր մը :

Բէռին. — Պիր ազ, լաքին տօգթօր բէրհիզ թութմազըղըմը թէնպիհ իտի-

յօր . . .

Ժազ. — Չօգ հազըզ վար . . . Ազ ճիյէր իւֆիւնէթինէ միւսթէլա օլմուշը-
նըզ, պու խասթալըզ պիր դաշ սաաթ դարֆընտա սիզի էօլտիւրէպիլիր իտի,
լաքին չօգ էյի պազըլմըշ . . . Շիւպհէսիզ պիր իհթիյաթսըզըզտա պուլընմըշ օլ-
տըղընըզտան, զայէթ թէհիլքէլի պիր իւզնիւք իթմիշ օլմալըսընըզ . . .

Բէռին. — Սահիհ տիր . . . Քէնտիմի գուվվէթլէնմիշ զանն իտէրէք, տօգթօ-
րըն թէնպիհի իլիւֆընտա այաղա գալգմազ իսթէտիմ . . . վէ սօուզ ալտըմ . . .

Ժազ. — Ազ ճիյէր իւֆիւնէթի, կէօյիւս էնմէսի, սաթլիճան վէ սաիր պու
կիպի խասթալըզլար էյի օլմազ իջիւն տիգգաթլը պազըլմազ վէ ուզուն միւտ-
տէթ թէտապի իտիլմէք վէ զայէթ իհթիյաթքեար պուլընմազ լազըմ տըր : Էկէր
պու տէտիկիմ եօլտա պազըլմազ վէ իհթիյաթքեարըզ իտիլմէզ իսէ, տէօրթտէ
իւշ բայը էօնիւ ալընմըշ օլան խասթալըզ շէտիտ պիր սուրէթտէ եէնիտէն պաշ
կէօսթէրիւր վէ օնտա տօգուզ իհթիյաթսըզըզ իտէն խասթայը կէօթիւրիւր . . .

Պաշընըզտա աղըրըզ վա՞ր մը տըր :

Բէռին. — Վազթ վազթ կէլիր, էվվէթ, էֆէնտի . . .

Ժազ. — Գալպինիզտէ սանճը . . .

Բէռին. — Խայր, լաքին պիր ազ տահա եօգարտա . . . շուրատա . . .

Մատամ Կրանչան՝ նէրէսիճաէ քի շէտիտ պիր աղըր տույույօր իտի իսէ, էլի-
նի օրայա վազ իթտի :

Ժազ.՝ գուլաղընը օրայա տայաթարազ. — Հըզը նէֆէս ալըպ վէրինիզ :

Խասթա պու թէնպիհի իճրա իթտի :

Տէլիգանը տօգթօր՝ պիր իքի տագիգա տիյնէտիքտէն սօնդրա, թէպտիլը
վազիյէթ իտէրէք, կէօյսիւն աղըրըզը եէրին գարշըլըղը օլարազ սըրթ թարաֆը-
նը տիյնէմէյէ պաշլատը վէ եինէ հըզըճա նէֆէս ալըպ վէրմէսինի խասթայա բէ-
ճա իթտի :

Ժազ.՝ եօգարը գալգարազ. — Նէթայիճը մուայէնէմտէն մէմնուներմ . . . էյի
տիր . . . չօգ էյի տիր . . . Սօլ թարաֆտաքի ազճիյէրտէ պիր ազ տահա իւ-
ֆիւնէթ վար ամմա չօգ սիւրմէյիպ կէչէճէք տիր . . . Բէֆիզը մէշհուրըմ Տօգ-
թիւնէթ վար ամմա չօգ սիւրմէյիպ կէչէճէք տիր . . . Մատամ, հալինիզ բէք զիյատէ
թօր Ժէրպօ՝ թէշիսիւր էմրազտա եանըմամըշ . . . Մատամ, հալինիզ բէք զիյատէ
մուճիպը մէմնունիյէթ տիր վէ կիւնտէն կիւնէ էյիլէչէճէք տիր, անճազ պազը
չարթլարլա . . .

Մատուպէլ Մարթ՝ Ամէրիգալը հէքիմին իֆատաթը վազըսընտան սահիհէն

քէսպը իթմինան իթմէյն պաշլամըզ օլտուղընտան, եիւզիւնտէ ալաիմը մէսէրրէթ նիւմայան օլտուղը հալտէ, «նէ՞ կիպի շարթլար, էֆէնտի» տէյու սիւվալ իթտի:

Ժագ.— Էվվէլա ըէֆիգիվին թէնպիհաթընը թէմամըյլա իճրա իթմէլի վէ իւլանլարը նօգթասը նօգթասընա տէտիկի սաաթլարտա վէրմէյի: Սանիէն Վէ պաշլըճա պու նօգթա իւզէրինէ իարար իտէրիմ, զիրա պուենն էհէմմիյէթը ազիմէսի վար տըր) հիւզն ու քէտէր, տիւշիւնճէ, էնտիշէ վէ վէսվէսէ, թէլաշ ու հէյէճանտան սազընմալը: Շէտիտ պիր հէյէճանն՝ շիմտիյէ գատար ալըր աղըր իսթիհաալ օլուենան նէթայիճը հասէնէյի պիր գաշ տագիգա զարֆընտա մահվ իտէպիլիր:

Մարթ.— Տօգթօր Ժէրպօ տա պուենը սէճյլէմիշ իտի. . . Թապիպը մումաիւլէյհ՝ ճիւզի պիր հէյէճանըն վալիտէմէ մուճիպը վէխամէթ օլաճաղընը թէէյիտ իթմիշ տիր:

Ժագ.— Պուենը թէէյիտ իթմէսիյէ հիշ պիր միւպալէղա իթմէմիշ տիր, մա'տմաղէլ. . . Հէլէ քի պիր թէհլիքէ ֆարգ օլուենտըգտա, անըն էօնիւնիւ ալմագ գապիլ օլտուղընտան, արթըգ անտէն պիր գօրգու օլամազ: Վալիտէնիզին էյիւլէմիսի մուհագգագ օլուպ, պու հիւսնիւ նէթիյէ տէ ազ վագթտան հուսուլթէզիյր օլաճագ տըր:

Մարթ.— Իքի էլլէրինի պիրպիրինէ պաղլայարագ վէ սէվինճինտէն շաշի կէօզլէրի տօլարագ.— Ահ, էֆէնտի, պէնի նիշէ մէմնուեն վէ միննէթտար իտիյօր սընըզ, անսամիմ իւլ գալպ սիզէ թէշէքբիւր իտէրիմ. . . պանա ճէսարէթ, գուվէթ վէ իւմիտ վէրտինիզ. . . Սիզին սէօզլէրինիզ՝ Տօգթօրըն սէօզլէրիյէ բէք մութապըգ կէլտիկինտէն, շիմտի արթըգ շիւպհէմ եօգ, վալիտէմ գուրթուլմըշ տըր. . .

Ժագ այաղա գալգարագ.— Պէն տէ, մա'տմաղէլ, սիզէ պէօյլէ պիր իւմիտը գալի վէրտիկիմտէն տօլայը նիշէ մէմնուեն օլտուղըմը թարիֆ իտէմէմ. . . Սիզին հէր վագթբի հէքիմինիզէ թէմամըյլա էմնիյէթ իտինիզ. . . բէք էյի պագմըշ, բէք կիւզէլ թէտալի իթմիշ. . . — Պատէհու Մատամ Բէրինէ խիթապէն.— Հօշճա գալըն, մատամ, իւմիւտինիզի գաթ իթմէյին. . . պիր ազ թէհամմիւլ իսթէր. . . չօգ սիւրմէյիպ այաղա գալգարսընըզ. . .

Բէրին.— Թէշէքբիւր իտէրիմ, էֆէնտի. . . չօգ թէշէքբիւր իտէրիմ. . . Ալլահ սիզի պուրայա կէօնտէրտի. . .

Իւշ էրքէք օտատան տիշարը չըգտըլսր, Մարթ՝ պիր սէվինճլէ մէրգումանը նէրտիվէն պաշընա գատար թէշէի իթտի:

Ժագ վէ Բասգալ՝ օթէլճի Լիւռօ իւլ պիր ազ տահա գօնուլտըգտան սօնղրա, օտալարընա կիրտիլէր վէ գարույը գաբատըլար:

Բասգալ.— Էյ շիմտի պու գարը հագգընտա նէ՞ էֆքեարտասըն:

Ժագ.— Պիր ազ էվվէլ տէտիքլէրիմի իշիթմէտին մի, իշթէ օ էֆքեարտայըմ, Բասգալ.— Սահի՞ մի:

Ժագ.— Բէք սահիհ տիր. . . Մատամ Կրանշան հագգընտա հէր նէ տիւշիւնիյօր իտի իսէմ, թամմ անը սէօյլէյօր իտիմ:

Բասգալ.— Պանա էօլիւ կիպի պիր էյ հէօրիւնտի:

Ժագ.— Պէշ կիւն սիւրմէտէն ըէֆիգիմ Տօգթօր Ժէրպօնըն թէտալիսի սայէ--

սինտէ պու էօլիւ էյիլէջիպ այաղա գալգաճագ տըր . վագըա խասթալըղը նէթիյ-
ճէսի օլտարագ գալպինտէ պիր էօգիւր գալաճագ իսէ տէ , տիկէր պիր խասթալըգ
կէլիպ էօլտիւրմէտիկի հալտէ ուզուն միւտտէթ եաշայապիլէճէք տիր . . . Իմտի
մէրգուճէնին գըզընը պիգէ պէնտ իթմէք վէ իսթիհալը սէրվէթէ անը ալէթ իթ-
թիխազ էյլէմէք նիյէթինտէն վազ կէչմէլի . . . վագըա եազը'գ , չիւնքի բէք կիւ-
գէլ պիր ալէթ օլուր իտի , լաքին նէ' չարէ :

Բասգալ՝ չունտան շուրայա սըշրայարագ .— Մատմագէլ Մարթ Կրանչանը իս
թիհսալ իտէճէկիմիգ սէրվէթէ ալէթ իթթիխազ իթմէքտէն վա'զ մը կէչմէք , էյ
լէնիյօրմըսըն , ա'րգատաշ :

Ժագ .— Խա'յր , նի'ջիւն էյլէնէյիմ :

Բասգալ .— Էօյլէ իսէ սէն չըլտըրմըշսըն :

Ժագ .— Բէք օ գատար տէյիլ . . . անճագ գըզը սէվկիւլիւ վալիտէսինտէն
այըրմաղը միւմքինսիգ կէօրիւյօրմ . . . վէ էկէր վալիտէսին տէ գըզըլա պէրա-
պէր օյունըմըգա տախիլ իթմէյի խաթըրտան կէչիւրի իսէք , իշթէ ասըլ չըլկընըգ
պու օլուր . . . Պէօյլէ պիր չէյին եալընըգ թէճրիւպէսինէ պիլէ գալգըշագ ,
բէք ֆէնա պիր թէհիւքէյէ տիւշար օլուրըգ . . .

Բասգալ .— Կէօրիւնիւր քի սէն' բէք եազընտա վուգու պուլաճագ վէ պիգէ
եարայաճագ պիր հատիսէյի հիշ նազարը տիգգաթա ալմայօրսըն . . .

Ժագ .— Նէ' կիսլի հատիսէ :

Բասգալ .— Հիշ պիր բարասըգ գալըպ , թէքմիլ զարուրէթէ տիւշար օլմագ
հատիսէսի . . .

Ժագ .— Վալիտէսի վէլէվ պիր բարասըգ գալսա վէ տէհէթլի պիր զարու-
րէթ ու սէֆալէթէ տիւշար օլսա պիլէ , եինէ գըզընա իհրազ իթտիլմէք իսթէ-
տիկիմիգ վազիյէթի վէ տէրէօհտէ իթտիլմէք իսթէտիյիմիգ վազիյֆէյի ասլա գա-
պուլ իթմէյէճէք տիր . . . էօյլէ սէպաթլը ինսանլար վար տըր քի , անլէրին ֆիք-
րինի չէլմէք գապիլ տէյիլ տիր . . . էօյլէ ըրգէհլիլէր վար տըր քի , հէր նէ եա-
րըլսա , ըրգ ու ըֆֆէթլէրինտէ գալի տուրուրլար :

Բասգալ .— Էօյլէ օլսուն . . . լաքին պաշգա պիր իւմիտիմիգ . . . բէք ճիտ-
տի պիր իւմիտիմիգ վար տըր . . . անլա'րմըսըն :

Ժագ .— Խա'յր . . . նէ' տիմէք իսթէյօրսըն :

Բասգալ .— Մէնին քէնտի սէօզլէրինի տէրմիյան իտէյիմ . չիմտի սէն քէնտին
սէօյլէյօր իտին քի , պիր հէյէճան' Մատամ Կրանչանը էօլտիւրէճէք տիր :

Ժագ .— Էվվէթ , տէտիմ վէ թէքրար իտէրիմ , զիրա գալպտէքի խասթալըգ
պիրտէն պիրէ ազըպ , ֆէնա պիր նէթիյճէյի մուճիպ օլաճագ տըր :

Բասգալ .— Էհ էօյլէ իսէ , բարանըն պաթտըղը խապէրի պիրտէն պիրէ կէլ-
սին , Մատամ Կրանչան' քէնտի ուֆաճըգ սէրվէթինին' էմանէթէն թէվտի օլուն-
տըղը պանքէր թարաֆընտան պաթըրըլտըղըն , զայպ ու մահվ իտիլտիկինի խա-
պէր ալըն , օ հալտէ վագը օլաճագ հէյէճան' քէչֆ օլընան նէթիյճէյի հասըլ ի-

տէճէք տիր . . . Վալիտէ պէօյէճէ երլորըմտան վուրուլմը կիպի էօլտիւքտէ , էօքսիւզ գըզ պիզէ գալըր . . . Միւթալէամը ագլ ու մանթըգա մուվաֆըզ պու- լո՞յօյմըսըն :

Ժագ . — Պէնճէ սէնին սէօյլէտիքլէրին հէր Փարազկյաթ տըր , իշթէ պու . . .

Բասգալ . — Փարազկյաթ ամմա , չարուճագ հագիգաթը հալ օլաճագ տըր :

Ժագ . — Նէտէ՞ն պէօյլէ զանն իտիօյսըն :

Բասգալ . — Իշլէրէ ահեա՛ն օլան օթէլճիմիզլէ պու սապահ վուգու պուլան միւքեալէմէմիզ պանա պէօյլէ զանն ու իթիգատ իթտիրիյօր . . . Բարայը էմանէ- թէն սագլայան պանքէրտէն մէպլաղը մէզպուրը իսթէյօրլար , կէօնտէրմէյօր . . . Մէքթուպ մէքթուպ իւզէրինէ եագըյօրլար . . . պանքէր՝ ճէվապ պիլէ վէրմէ- յօր . . . Պէնճէ , իշ պուճտան այնա կիպի կէօրիւնիր . պանքէրին պաթագճըլըզը բէք ալէա անլաշըլըր . . . հիշ շիւպհէ գալտըրմագ . . .

Ժագ . — Սուրէթը զահիրէյէ նագարէն , սէնին հագգը օլտուղըն պէն տէ թաստիգ իտէրիմ . լաքին նիշէ շէյլէր՝ իլք աղըզ անլաշըլմագ կէօրիւնիւր իքէն , պիր տէ նակէհան բէք գօլայ պիր սուրէթտէ անլաշըլմագ իյզահ օլուներ . . .

Բասգալ՝ սապարազըզլա օմուզլարընր օյնաթարագ . — Հայտէ պէն տէ սէնին կիպի պէօյլէ իմքեանսըզըզլար վուգու պուլաճագընը գապուլ իտէյիմ . . . լաքին Մատմազէլ Մարթ Կրանշանըն հէր հալտէ էլիմիզէ կէշմէսի լաղըմ օլտուղը տա ինքեար օլունամագ . . .

Ժագ . — Էվլէթ . . . լաղըմ տըր . . .

Բասգալ . — Իմտի պիզ պուրատա վալիտէսինին եագընընտա գարու գօմշուսը- յըզ . . . սէն հէքիմսին . . . իքի գարընըն սանա էմնիյէթը քեամլիլէրի վար . . . Էկէր միւհթաճ օլտուղըմիզ հէլճճան կէլմէզ իսէ , անըն եէրինէ սէն գայիմ օլապիլիրսին . . .

Ժագ՝ պիր սաթթ էվլէլ եաբտըզը կիպի շէօյլէ պիր Բասգալըն եիւզիւնէ պագտըգտան սօնղրա գաշլարընը չաթարագ . — Եինէ օ էֆքեարը՞ մը մէյտանա գօյօյսըն . . .

Բասգալ . — Էվլէթ , պու էֆքեարը օրթայա գօյօրըմ , զիրա պու պիր սէլամէթ թահթասը տըր , պաշգա չարէ պուլընմագ իսէ , պուներ իսթիմալ իտէճէյիզ . . . Մատմազէլ Մարթ Կրանշան էլիմիգտէ օլունճա , բլանըմըն , խայտիմին վիւճուտէ կէլմէսի միւմքին օլուր . . . սէրվէթիմիզ անիտէ մուհագգագ սուրէթտէ իս- թիհսալ օլուներ . . . վալիտէսինին վուգուր վէֆաթըլա գըզ պիզգարուր պիզէ թէսլիմ օլմալը վէ խապէրի օլմագսըզըն թասապուրաթըմըզա ալէթ օլմալը տըր . . . Մատամ Բէրին Կրանշան պիր էնկէլ տիր , վէ էնկէլլէրի տէֆ իտէրլէր . . . Պու էնկէլի օրթստան գալտըրմագ սէնին իշին տիր . . . Անա գըզ՝ քէն- տիլէրի հագգընտա իպրազ իթտիկին հիւսնիւ թէվէճճիւհտէն տօլայը պէղայէթ միւ- թէէսսիր օլտըզլարընտան , կէրէք հէքիմ վէ կէրէք տօթ սըֆաթըլա սէնի մաչ էլմէմնուճիյէ գապուլ իտէճէքլէր տիր . . . տիմէք խասթանըն օտասը սանա ա- չըզ տըր . . . Մատմազէլ Մարթ՝ էճգաճըյա կիթմէք իշլէն վագթ վագթ տիշարը չըզըյօր . . . Պէօյլէ պիր զայպուպէթտէն պիլիսթիֆատէ , տիկէր տօգթօրըն վէրտիկի իլաճըն եէրինէ սէնին թէրթիպ իթտիկին պիր իլաճը վագ իթմէսէն պի :

լէ, մէզբեր իւրաճա պիտ չէյ . . . ինչ պիթիրէճէք պիր չէյ գաթմալըսըն . . .

Ժագ Լակարտ՝ պաշընը Էօնիւնէ ասմըլ, էլլէրի պիւզիւմիլ, ալնը պուրուշմըլ
օլտուղը հալտէ Բասգալ Սօնիէյի տիյնէյօր իտի . գուլագ թօղլարընտան աշաղը
թէրլէր ագըյօր իտի :

Ժագ՝ քէքէլէյէրէք — Պու բէք չիրքին չէյ օլաճագ . . .

Բասգալ՝ տէհէթլի պիր ֆիւթուրսըզլըզլա . — Էյ, մօնհրա՞ . պիր ատամըն
պէօլէ ագըլըզճա գուրուսթըլարը, վիճտան րահաթսթըզլըլը օլուր իսէ, հիչ էօլէ
իլլէրէ կիրիւմէյիպ էհլի ըրզ պիր ատամ օլմալը վէ աճլըզա տա տայանմալը . . .
Պիզ պիր գաջ կիւն պուրատա գալաճաղըզ . . . իթթիխագը թէտապիր իտուպ
օնա կէօրէ հարէքէթ իթմէյէ վագթըն վար տըր . . .

Պու արա օտանըն գաբուսը չալընըյօր իտի :

Ժագ Լակարտ՝ այաղա գալգտը վէ կէօյա ֆէնա ֆէնա տիւչիւնճէլէրինի զիհ-
նինտէն տէֆ իթմէք իչիւն էլինի ալընըն իւզէրինէ գօյտու :

Բասգալ օտա գարուսընը աշտը :

Օթէլին գարը խըտմէթճիսի կէլիպ թաամըն հալըր օլտուղընը եօլճուլարա
խապէր վէրտիկինտէն, իքի արգատաշ աշաղը էնէրէք մասայա օթուրտըլար :

Պիզ եինէ իքինճի գաթա չըգալըմ :

Մալիւմ օլտուղը իւզրէ Մատմազէլ Մարթ՝ տօխթէ Տօգթօի Թօմբսընըն վի-
զիթասընտան բէք մէմնուն օլմուշ իտի, զիրա մէրգուսըն իֆատաթը վագըասը՝
Ժօանեի հէքիմինին իֆնատաթըլա բէք մութապըզ տիւչտիւկինտէն, կէնճ գըզ
վալիտէսինին թէմամըլա էյիլէչէճէկինէ արթըզ մուհագգագ նագարըլա պա-
գապիլիյօր իտի :

Մատմազէլ Մարթ՝ պունը տիւչիւնէրէք, պաշգա հէր չէյի ունութըյօր իտի,
գաբուսընա տայանմըլ օլան գարուրէթ ու սէֆալէթի արթըզ խաթրընապիլէ կէ-
թիրմէյօր իտի . իլէրուտէ տիւչար օլմատը միւհթէմիլ օլան խաթալար, աճըլար,
քէտէրլէր՝ շու սէֆինճի տիւչիւնճէ էօնիւնտէ մահվ օլույօրլար իտի :

Վալիտէսի եալընըզ էօլմէյէճէք տէյիլ, հաթթա քէսալը գուվլէթ վէ սըհհէթ
պիլէ իտէճէքտի . պունը իքի հէքիմ քէնդիսինէ վատ իթմիլլէր իտի :

Պուստան պաշգա հիչ պիր չէյ գըզըն ումուրընտա օլմատըղընտան, մէրգու-
մէնին եիւզիւ կիւլլէքտէ վէ գալպինտէ պիր մէսէրրէթը սաֆիյէ հըսս իթմէքտէ
իտի :

Կէճէ օլտու :

Մատմազէլ Մարթ եաթտը վէ վալիտէսինին խասթա օլմասընտան պէրիւ իլք
տէֆա օլարագ, րահաթ պիր ույգու ույուտը վէ ֆէնա ֆէնա րույալար կէօր-
մէտի :

Էրթէսի կիւնիւ Ժագ Լակարտ եէնիտէն նօթէրին նէզտինէ կիտէճէք վէ իլլէ-
րինէ պագարրաճագ իտի :

Ֆիւհագիգա էրթէսի կիւնիւ Ժագ էրքէնտէն գալգտը կիթտի վէ Բասգալը
քէնտի պէօյիւք պէօյիւք թաամիմաթ վէ թէսապլուրաթըլա եալընըզ պրագտը :

Ժագ տախի քէնտիլէրինէ էյի եարայաճագ օլան օ տիւպէր գըզըն նէ՞ սու .
րէթլէ վէ նէ՞ կիպի պիր հալ վէ չարէի նակէհանի իլհա քէնտիլէլլէրինէ տիւչէճէ-
կինի տիւչիւնիյօր իտի :

Մանկավիթքն վիճուտա նէ՝ գատար թէքսիր իթտիկի մալիւմ տիր :

Մատամ Կրանչան՝ պու քէրրէ հըսս իթտիկի հիւսնիւ թէքսիր սայէսինտէ է-
բէյիճէ րահաթ պիր կէճէ կէչիրմիշ օլուպ, պու հալ՝ եիւզիւնտէն պէլլի օլտուղըն-
տան, Մատմազէլ Մարթ սասլրսըզլըզա Տօգթօր Ժէրպօնըն կէլմէսինէ պէբլէյօր
իտի :

Սաաթ տօգուզ պուշուգտա հէքիմ կէլիպ խասթանըն հալինտէն բէք մէմնուեն
կէօրիւնտիւ, վէ հաթթա մէմուլինտէն տահա չարուգ վէ տահա ղիյատէ էյիլիք
կէօրէրէք թէաճճիւպ պիլէ կէօսթէրտի :

Պէյանէ հաճէթ օլմատըղը վէճնլէ, անա գըզ՝ իլք կիւնիւ Տօգթօր Թօմսընըն
վիղիթա վէրտիկինի Տօգթօր Ժէրպօյա սէօյլէմէտիլէր. ինթիմալ քի կիւճէնիր ի-
տի, զիրա մալիւմ օլտուղը իւզրէ հէքիմլէր տէ գալէմ սահիպլէրի, սէնաաթ էհլ-
լէրի, թէաթրօ օյունճըլարը վէ ափօգաթլար կիպի չարուգ ալընըպ կիւճէնիրլէր . . .

Ժէրպօ.—Մատամ, արթըգ գուրթուլտընըզ, էյի օլույօրսընըզ . . . Շիմտի
պագըլմագ իսթէ; սինիգ. պու խուսուստա ապա ինթիյաճ չէքմէյէճէյիլիզ պէտիհի
տիր, զիրա գըզընըզ մատմազէլ՝ բէք ալէա խասթա պագապիլիյօր . . . կէօրտիւ-
նի՞զ մի, եագընտա էյի օլաճաղընըզ խապէր վէրտիկիմտէ եանըլմայօր ըմըլըմ . . .

Բէպին՝ պէօյիւք պիր սէվինճլէ.—Ահ, սէվիւլիւ Տօգթօր, սիզ պէնի գուր-
թարտընըզ . . . սիզ պէնի սէվիւլիւմ Մարթա պաղըլաւտընըզ . . . սիզէ նիչէ՝
միննէթտարըմ . . .

Ժէրպօ.—Պանա հիշ պիր միննէթտարըղընըզ եօգ տըր, պէն պէօյէ
կիւճ թէտապի օլունըր պիր խասթալըղըն թէտապիսինի պաշա չըգարտըղըմա մէմ.
նունըմ, վէ հաթթա, սէօզ արամըգտա գալսշն, պիր ազ տա իթթիխար իտէրիմ.
—Մատմազէլ Մարթա խիթապէն.—Իքի կիւնլիք պիր թէրթիպ վէրէճէյիմ, Մա՛տ-
մազէլ . . . Վալիտէնիզին հալի արթըգ էյիյէ տէօնտիւկինտէն, հէր կիւն կէլմէք-
լիկիմէ հաճէթ եօգ տըր. եարըն տէյիլ օ պիր կիւն կէլիրիմ . . .

Մարթ՝ տիւչարը էնտիչէ օլարագ պիր շիտտէթլէ.—Լաքին էկէր եարըն վալի-
տէմին սիզէ ինթիյաճը օլուր իսէ նա՞սըլ եագալըմ . . . Հէր շէյի էվվէտէն տիւ-
չիւնմէլի, օլուր քի աղըր պիր նէօվպէթ կէլիր :

Ժէրպօ.—Պէօյլէ պիր ինթիմալ կէօրիւնմէյօր . . . Լաքին էկէր մէմուլին ղայ-
րը օլարագ²պիր թէպէտտիւլ վագը օլուր իսէ, պէնի չաղըրըրսընըզ, օլմա՞զ մը
. . . Արթըգ միւթմէին օլտունը՞զ եա . . .

Տօգթօր Ժէրպօ՝ պունը տիյէրէք Մատամ Կրանչանլա վէտալաշտը վէ րէչէ-
թասընը եագմագ իւզրէ Մարթըն արգասը սըրա պիրինճի օտայա կիթտի :

Ժէրպօ.—Էյիլէմէյէ եիւզ թուլթան խասթամըզա արթըգ պաղը եէյէճէբլէր
վէրմէյէ պաշալայապիլիրսինիզ, մէսէլա ազ հաշանմըշ պիր եուճուրթա . . . պիր
գաշ գաշըգ թափուգ սույը, վէ եարըմ գատէհ էսքի Պօրտօ չարապը . . . Լիւռօ-
նըն պօտրումընտա պու չարապըն չօգ կիւզէլի վար տըր . . . Պու կիւն իլէ եա-
րըն խասթա՝ պու գատարլա կէչիշտիրսին. օ պիր կիւն կէլտիկիմտէ, մէմուլիմ
իւզրէ էկէր տահա գուվվէթլի եէմէբլէր վէրմէք լաղըմ կէլիր իսէ, վէրլիրիմ, Շիմ-
տի եէնի իլաճլարըն րէչէթասընը եագալըմ, պու իլաճլար գուվվէթ վէրէճէք վէ
խասթայը տահա չարուգ վէ միւ քէմմէլ պիր սուրէթտէ էյի իտէճէք տիր :

Տօգթօր ժէրպօ րէչէթայը եազմաղա պաշլատը :

Պիր թագըմ իլաճլարտան մաատա խասթանըն նէ եօլտա բէրհիզ իտէճէկինէ վէ քէնտինի նասըլ գուլլանճաղընա տաիր պիր չօգ տա թաֆսիլաթ եազմըլ օլտուղընտան , րէչէթա բէք ուզուն իտի :

Տօգթօր՝ րէչէթայը Մարթա թէսլիմ իթտիքտէ , թէնպիհաթը վազըասը կէճիքմէք իչիւն սէրիան էճզաճըյա կիթմէսինի թավսիյէ իթտի :

Պատէհու վիզիթասը օլան իւչ Ֆրանգը ճէպինէ գօյուպ գալգտը կիթտի :

Մատմազէլ Մարթ՝ եալընըզ գալտըգտա , նազարը տէհչէթլէ տիք տիք րէչէթայա պազմաղա պաշլատը :

Եազըլան իլաճլար չօգ օլուպ , էճզաճըլարըն իսէ օն «սու» տէյէրի օլան իլաճ իչիւն գըրգ «սու» խթէմէք ատէթլէրի օլտուղընտան , թէքմիլ րէչէթանըն Փիյաթը էլինտէ գալան ճիւզի պիր մէպլաղտան Փազլա օլաճաղընա հիչ չիւպհէ եօգ իտի :

Կէնճ գըզ պիր միւտտէթճիք բէք մէյուս կէօրիւնտիւ իսէ տէ , պու հալը եէէսիլթիմալ բէք ազ սիւրիւպ Մատմազէլ Մարթ՝ պիրտէն պիրէ սիւքինէրէք պաշընը եօգարը գալտըրտը վէ քէնտի քէնտիյէ տէտի :

— Վալիտէմին էյիլէլմէսի՝ եօլունտա տըր , վէ խասթալըյը եազընտա թէքմիլ էյի օլաճազ տըր . . . Պիր գաչ կիւնէ գատար չալըլմաղա իչ արայապիլիպ , Կէր օլանէթ օլաճազ մէքթուպ կէլմէզ իսէ , իյնէ վուրուպ իհթիյաճաթըմըզ թէսվիյէ իտէպիլիրիմ . . . Իմտի արթըզ թէրէտտիւտ իթմէմէլիյիմ . . . Ֆէտաքեարըզ իյճապ իտիյօր . . . հալ պու քի պու եարաճաղըմ՝ Փէտաքեարըզ օր օլաճազ :

Մարթ՝ վալիտէսինին օտասընա կիրիպ գարեօլայա եազլաչարազ վէ անասընա սարըլըպ մէրգուլմէյի կէօյսիւնին իւզէրինտէ սըգարազ տէտի :

— Սէվիլիլ անաճաղըմ , էյի օլտուն . . . արթըզ չօգ պաթիլյարըմ , գալպիմ մէսէրիլէթլէ մէչհուն տըր . սէնին կիպի էյի պիր վալիտէմ օլաբազ ալէմտէ եաշամազըլըն սաատէթիինի գանն իտէրսին չիմտի էյիճէ անլայօրըմ :

Խտսթա գատըն տաթի մուգապէլէթէն քէմալը չէվզ ու մուհապպէթլէ գըզընը պուս իթտի :

Մարթ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ .— Պու կիւն եէմէք եէյէպիլէճէքսին , հէքիմ միւսաատէ իթտի . սանա թագէ պիր եումուրթա , պիր ազ թավուգ սույը , պիր բարմազ տա շարապ վէրէճէյիմ , հաֆթա խիթամ պուլմազտան այաղա գալգաճազըն . . .

Բէւին .— Էվվէթ , եալրուճըլըմ . . . Զաթէն գուվվէթիմ եէրինէ կէլմէյէ պաշլատըլըն հըսս իտիյօրըմ . . . տիւնտէն պէրու պէնտէ պէօյիւք պիր թէպէտտիւլ վազը օլմուչ տըր . . .

Մարթ՝ օմուզլարընա պիր մանթօ ալըպ , չաբգասընըն տա սաղլարընը պաղլայօր իտի :

Բէրին .— Տիշարը՞ մը չըգըյօրսըն :

Մարթ .— Էվվէթ , վալիտէճիկիմ :

Բէրին .— Նէ՞րէյէ կիտիյօրսըն :

Մարթ.—Տօգթօրըն վէրտիկի րէչէթա իշիւն էվվէլա էճզաճըյա կիտիպ, սօն-
րա սանա լաղըմ օլան շէյլէրի ալըպ կէթիրէճէյիմ . . . Պու կիւն պէրապէր թաամ
իտէճէյիզ . . .

Բէրին.—Կիթ էօյլէ իսէ, եազրուճըղմ . . . կիթ . . . վէ չաբուգ կէլ . . .

Մարթ՝ վալիտէսինի թէքրար պուս իթտի վէ ալաճաղը եէյինթիլէրի գօյմազ
իշիւն քիւշիւք պիր սէբէթ ալըպ կիթտի :

Բասգալ՝ օտա գաբոււընը արալըգ պըրազարագ տիշարըյը կէօզլէմիւզ վէ Տօգ-
թօր ժէրպօնըն կէլիպ կիթտիկինի կէօրմիւշ օլտուլընտան, Մատմազէլ Մարթըն
տիշարը չըգմասընա պէքլէյօր իտի :

Բասգալ Սօնիէ՝ գօմշուսը օլան իքի գարընըն օտա գաբուսը աշըլտըղընը ի-
շիթտիքսէ, նէրտիվէն պաշընտա կէնճ գըզա թէսատիւֆ իթմէք իշիւն պիր հըզ
իլէ օտասընտան տիշարը չըգտը :

Գըզ՝ օթէլին նէրտիվէնինէ վարմազ իշիւն Բասգալըն էօնիւնտէն կէչմէյէ
մէճպուր օլտուլընտան, պիզզարուր օրատան կէչտի վէ մէրգուճըն սէլամընը ալա-
րագ պաշընը նիմ էյտի, Լաքին Մարթ՝ այաղընը նէրտիվէնին իլք այաղընա գօր
գօյմազ Բասգալ՝—«Պու կիւն վալիտէնիպ նա՞սըլ տըր, Մա՛տմազէլ» —տէյու իյրատը
սիւվալ իտէրէք մէրգուճէյի տուրտուրթտը :

Մարթ՝ պիր էլինի բարմազըզա տայաթարագ տուրտու վէ կիւլիւմէյերէք
տէտի :

—էյի տիր, էֆէնսի . . . չօգ էյի տիր :

Բասգալ.—Շիւքիւր, նէ՛ կիւզէլ խապէր, բէք մէմնուն օլտոււ, թէէմին ի-
տէրիմ սիզի . . . հէքիմ կէլտի՞ մի :

Մարթ.—Էվվէթ, էֆէնսիմ . . . վալիտէմին եանընտան կիտէլի տահա պէշ
սապիգա եօգ տըր . . . բէք մէմնուն օլտու վէ պիր ազ շէյ եէմէյէ տէ միւսաատէ
իթտի :

Բասգալ.—Տօգթօր թօմարընըն տիւնքի վիզլիթասընը քէնտիսինէ սէօյլէմէտի-
նի՞զ եա :

Մարթ.—Աման էֆէնտիմ, հիշ սէօյլէրիմիյիմ :

Բասգալ.—Բէք էյի եաբընընըզ, Մա՛տմազէլ . . . Բէճա իտէրիմ, ալտէ-
թիինիզտէ վալիտէնիզէ մախսուս սէլամ սէօյլէյինիզ . . .

Մարթ թէքրար պաշըյա սէլամլայըպ աշաղը էնտի :

Բասգալ՝ ժագ Լակարտըն վիւրուտինէ պէքլէմէք իւզրէ կիթտի օթէլին գա-
ղինօսընտա օթուրտը :

Կէնճ գըզ էվվէլա րէչէթայը էճզաճըյա կէօթիւրտիւ, վէ էճզաճը՝ իւաճ-
լարը եարըմ սաաթա գատար հազըրլայաճաղընը պէյան իթտի :

Պատէհու Մարթ՝ մէյտանըն իւզէրինտէքի ճէվահիրճի տիւքքեանընա կիթտի :
Մալիւմ տիր քի, մէրգուճէ կէնճ գըզ իքի կիւն ագտէմ էմանէթ Սանտըղընըն
իլմուխապէրլէրինի մէզքիւր ճէվահիրճիյէ սաթտը վէ պու ճէվահիրճի օ կիւնիւ
գըզըն պօյնունտա թաշըտըղը ալթոււն միտալեայա լՅՕ Ֆրանզ վէրտի, վէ էկէր վա-
լիտէսինին սէօզիւնէ ինանըլըր իսէ, մէրգուճէ գըզ երիմի պիր եաշընա գատէմնի-
հատէ օլտըգտա, մէզքիւր միտալեա վասէթասըյա պիր սէրվէթէ մալիք օլաճագտը :

Տօգթօր Ժէրպօնըն վիզիթա բուսուլաւըն իւսճլարըն պօրճը Թէմիզլէնտիք-տէ , իւսուխապէրլէրին սաթըլընտան հասըլ օլան բարա չարուճագ պիթմիլ իտի :

Մատամ կրանչանըն էյիյէ տէօնտիւկի զէման միւհթաճ օլտուղը միւտաւա-թըն իճրաճընա տէվամ իթմէք վէ անը պիր ան էվվէլ Թէքմիլ էյիլէշտիրմէք իշիւն քարանըն պօշ քէսէսինի եէնիտէն տօլտուլմագ լազըմ կէլիր իտի :

Մատամզէլ Մարթ՝ ձինէվրա պանքէրինէ Թէվտի օլընան քիւշիւճէք պիր մէպլաղը վալիտէսինին զայպ իթմէյէճէկինէ շէօյլէ պիր իւմիտ իթմէքտէ իտի իսէ տէ , մէպլաղը մէզպուրըն ճիւզի պիր մըգտարընը պիւլէ իսթէտիկի վագթ տէրհալ էլէ կէշիրէմէյիսլ , հալը հազըրտաքի շիտտէթը իհթիյաճ իսէ՝ իսթիգալը պէ-հէմէհալ ֆէտա իթմէսինի իյճապ իթտիրիյօր իտի :

Կէնճ գըզ՝ շէտտ պիր հէյէճանլա վէ եիւրէյի բէք ֆէնա չարմագտա օլտըղը հալտէ ճէվահիրճի տիւքքեանընա կիրտի իսէ տէ , գարարը գաթիսինի վէրմիշ օլ-տուղընտան , քէնտի քէնտիյէ սասըր ու թէհամմիւլ իթմէկէ չալըլըյօր իտի :

Մարթ՝ Թէսատիւֆէն 1880 մարտ 10տա ալթընճը սանճագ տաիրէսի տախի-լինտէ տիւնեայէ կէլմիշ օլտուղընտան , սիննը բիւշտէ պալիլ օլտըգտա քէնտիյէ պիր սէրվէթ կէլէճէկինի չօգ տէֆա վալիտէսինտէն իշիթմիշ օլուպ , հէր նէ գա-տար պու հիքեայէյի պիր նէվի ճին վէ բէրի մասալը կիպի տիյնէմիշ իտի իսէ տէ , եինէ պիր թագըմ թէսավվուրաթը լաթիֆէտէ պուլընարագ , կէօյտէն տիւշէն պու սէրվէթի պիրպիրինտէն ալէա եիւզ պին տիւրլիւ շէյլէրէ գուլլանմաղը գուրար իտի :

Շիմտի իսէ զիհնինի եալընըզ պիր շէյ իհաթա խոուպ , սաշգա հէր շէյի ու-նութմըշ իտի . վալիտէսինին էյիլէշմէսինտէն պաշգա պիր շէյ տիւշիւնմէյօր իտի :

Կէնճ գըզ՝ տիւքքեան գարուսընտան իշէրի կիրտիկի սըրատա , ճէվահիրճի քէնտի տիւլպէր միւշթէրիսինի թանըյարագ տէտի :

— Մատամզէլ , պու կիւն եինէ պէնտէնիլէ պիր շէյ մի Թէքլիֆ իտէճէք-սինիլ :

Մարթ՝ պիր ահ շէքէրէք . — Մաէթթէհասիւֆ , էօյլէ , էֆէնտի . . . էվվէլ-քի կիւն վէրտիկինիլ բարապան հէման պիր շէյ գալմաուր , վալիտէմ իսէ էլան խասթա տըր . . . Տիկէր Թարաֆտան տա պէքլէտիկիմիլ բարա կէլմէյօր . շիմ-տի կէլտիմ սիլէ սօրայըմ , կէշէն կիւն գըյմէթինի թալիմին իթտիկինիլ ալթուճ միծալեսայը էլան սաթըն ալմագա նիյէթինիլ վար մը . . .

Ճէվահիրճի . — Շիւպհէ՞ մի վար , մատամզէլ . . . տէտիկիմ ֆիյաթտա ալը-րըմ . . .

Մարթ՝ պիր չուհա քէսէ իշինտէ մահֆուզ օլտըղը հալտէ իբէք գօրտօն իլէ պօյնուճտան աշաղա ասըլը օլան ալթուճ միտալեսայը չըգարտը :

Մէրգուլէնին էլի թիթրէմէքտէ օլուպ , հէր նէ գատար քէնտիյի թուլմա-ղա չալըլըյօր իտի իսէ տէ , քեար իթմէյիլ կէօզլէրի տօլույօր իտի :

Մատամզէլ Մարթ՝ եատ օլաճաղը մէգքիւր ալթուճ միտալեսայը էօքտիւ վէ

պուռ էօրմէսիյլէ երեզիւնտէ պիր էսէրը հիւզնը ազիմ նիւմայան օլտու :

Ճէվահիրճի՝ մէրագ իտէրէք , միւշթէրիսի օլան մէրգումէ գըզըն երեզիւնէ տիք տիք պագմագտա օլտըզը հալտէ տէտի :

— Պուռ միտալեա ֆամիլեաճա պիր բըզգ տըր , տէյի՞լ մի , մատմագէլ . . .
պիր պէրկիւզար տըր :

Մարթ՝ պօզուռնըգ պիր սէտա իլէ . — Էվվէթ , էֆէնտիմ , պիր պէրկիւզար տըր :
Մալիւմինիգ օլան սէպէպէ մէսնէ պու հարէքէթտէ պուլընըյօրըմ . կէրի տուր-
մաղա հագգըմ եօգ , լաքին եէվմը վէլատէթիմտէ պանա վէրիւմիշ օլան պիր շէյ-
տէն տէ թէէսսիւֆ իթմէքսիզին եատ օլամամ . . . Ալընըզ շուռն . . .

Ճէվահիրճի . — Տիմէք քի , գըյմէթը հագիգիյէսինէ պագմայարագ սիզի իշիւն
բէք գիգըյմէթ օլան պու շէյ ալըգօյմաղա արթըգ հիշ պիր չարէնիգ գալմատը ,
էօյլէ՞ մի :

Մարթ . — Հիշ պիր չարէ գալմատը , էֆէնտի . . . Թէքըար տէրիմ , վալիտէմ
խասթա տըր . . . Տօգթօր պու սապահ պիր թագըմ իլաճլար եագտը , էգճաճըյա
ըամարլատըմ . . . Շիմտի կիտիս ալաճաղըմ , հալ պու քի էճգաճըյա վէրմէք ի-
շիւն բարա լաղըմ . . .

Ճէվահիրճի . — Անլայօրըմ , մատմագէլ , լաքին պու բըզգը սաթմագսըզըն ա-
նըն վասէթասըյա պիր մըգտար ագէէ պուլապիլիրսինիգ . . . Էկէր պէն պու մի-
տալեայը սաթըն ալըր իսէմ , արթըգ պիր տահա անը կէօրմէյէ իւմիտ իտէմէգ-
սինիգ , զիրա պէն անը էրիթմէք իշիւն ալաճաղըմ . . . պիլաքիս էկէր սիգ պու
միտալեայը էմանէթ Սանտըղընա ըէհին գօր իսէնիգ , ըէհինտէն չըգարմագ իշիւն
լիւզումը մըգտար բարայա մալիք օլտըղընըգ կիւն անը թէքըար էլէ կէշիրէպիլի-
սինիգ :

Մարթ՝ պիր սէվինճլէ . — Տիմէք էմանէթ Սանտըղընըն պու միտալեայա գար-
չըլըգ պանա էօտիւնճ բարա վէրէճէկիին մէմուլ իտէ՞րմիսինիգ :

Ճէվահիրճի . — Պուռա գէրրէ գատար շիւպհէ օլընամագ . . . կիւմիւշ վէ ալ-
թուռա միւթէալլիգ շէյլէր ըէհին գապուլ օլընըր :

Մարթ . — Պու շէյ հիշ խաթրըմտան կէշմէտի . . .

Ճէվահիրճի . — Էօյլէ իսէ շիմտի արթըգ պուռն խաթրընըգտան կէշիրինիգ . . .
վէ միտալեայը սաթաճաղընըգ ըէհինէ գօյուռնըգ . . .

Մարթ . — Ա՛հ , էֆէնտի , պու նասիհաթընըգտան տօլայը սիգէ չօգ թէշէք-
քիւր իտէրիմ . . . Լագըմ օլան քեաղըտլար՝ իւսթիւմտէ տիր . . . շիմտի տէր-
հալ էմանէթ Սանտըղընա կիտէյիմ . . . Պէօյլէ հիշ օլմազսա միտալեայը պիւս-
պիւթիւն ղայալ իթմէմ , զիրա կէնիշ վագթլարըմ օլաճաղընը մէմուլ իտէրիմ . . .
Թէքըար թէշէքքիւր իտէրիմ , սիզի թաաճիգ իթտիկիմէ աֆվ իտէրսինիգ . . .

Ճէվահիրճի . — Ույր , պէնի հիշ թաաճիգ իթմէտինիգ , մատմագէլ , պիլաքիս
սիգէ պիր խըտմէթ իտէպիլտիկիմտէն տօլայը ղայէթ մէմուռնըմ . . .

Կէնճ գըզ՝ ճէվահիրճի տիւքքեանընտան չըգըպ էմանէթ Սանտըղընըն ըէհին
շիւպէսինէ գօշտու կիթտի :

Պիր շէրէէք սօնղրա Մատմագէլ Մարթ՝ գօնթ Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօնին մի-
տալեասը եէտինտէ պուլընմատըղը վէ լաքին եիւզ եիրմի եէտի ֆրանգ էլլի սան-

— Հէր չէյ սըրասընտա տըր, իմզալար վէրիլտի, քեաղըտլար գայտ օլունտը :
Շիմտի բէտէրիմին միրասը օլան եիրմի պին Ֆրանգը ալմագտան պաշգա պիր իչ
գալմատը : Պուրատա՞ նէ վար, նէ՞ խապէր :

Բասգալ. — Պուրատա տա խապէր վար, ա՛ղիղիմ :

Ժագ. — Էյի՞ մի, Ֆէնա՞ մը :

Բասգալ. — Էյի, չօգ էյի . . . Իբ ուճունը եագալատըգ . Մատմագէլ Մարթ
Կրանչան էլիմիդտէն գաչամայաճագ տըր . . .

Ժագ. — Նա՞նըլ, իյզահ էթ պագալըմ . . .

Բասգալ. — Պագ, օգու . . .

Պունը տիյէրէք Բասգալ Սօնիէ՝ կազէթայը տօսթընա ուզաթտը վէ բարմա-
ղըյլա զիքը օլընան Ֆգըսայը կէօսթէրտի :

Ժագ Լահարտ՝ քէմալը տիգգաթլա կազէթայը օգուտը, վէ օգուտըգճա մէմ-
նուն վէ խօշնուտ օլտուղը՝ եիւզիւնտէ նիւմայան օլտու :

Լաքին պիր ազ տիւշիւնտիքտէն ոօնդրա գաչլարընը չաթըս տէտի :

— Էյի աճմա, զաննըմ պիր ազ սէվիւնձիմիդտէ աճէլէ իտիյօրըգ . . . Մատամ
Կրանչանըն պանքէրի վէ Ֆիրարտա օլան միւֆլիս այնը ատա՞մ մը տըր . . . չիմ-
տիյէ գատար պունա տաիր հիչ պիր խապաթ եօգ տըր . . .

Բասգալ. — Պիւլաքիս չօգ խապաթ վար տըր . . . Էկէր էօյլէ տէյիլ իսէ, իւչ
հաֆթատան պէրու մէքթուպլարա ճէվապ կէլմէմէսինին սէպէպի նէ՞ տիր :

Ժագ. — Տօղրու տըր, հագգըն վար :

Բասգալ. — Շիմտի արթըգ պու կազէթայը խասթա գարը իլէ գըզընա օգութ-
մանըն եօլընա պագմալը . . .

Ժագ. — Նա՞նըլ օլաճագ :

Բասգալ. — Դ՛ օլայ պիր չէյ տիր . . . կազէթայը ալըր կէօթիւրիւրիմ :

Բասգալ Սօնիէ՝ Բարիզ կազէթատընը տիւրիւպ ճէպինէ գօյաճաղը սըրատա,
պիր բօսթա միւվէզգիի՝ էլինտէ պիր չօգ մէքթուպլար թուլթմագտա օլտուղը հալ-
տէ գազինօտան իչէրի կիրտի :

«Մարթէն-Բէչէօր» օթէլճիսի՝ ո՞ տրա մաթպախտա պուլընըս, գապինօնըն
գաբուլը աշըլտըլընը իշիտինճէ օրթայա չըգտը :

Միւվէզգի. — Մատամ Կրանչան սիգտէ՞ մի տիր, միւսիւ Լիւռօ :

Օթէլճի. — Էվէթ, պուրատա տըր :

Միւվէզգի. — Պու մէքթուպ քէնտիսինէ տիր . . . ա՛լընըգ . . .

Բօսթա միւվէզգիի՝ Լիւռօյա պիր մէքթուպ թէսլիմ իտուպ չէքիլտի կիթտի :
Թարիֆէ հաճէթ օլմատըլը իւզրէ, Ժագ իլէ Բասգալ քէմալը տիգգաթլա գու-
լագ վէրմիշէր իտի :

Բասգալ՝ եաժաչ պիր սէս իլէ Ժագա. — Մէքթուպը ալըպ չիւպհէսիգ եօգարը
կէօթիւրէճէք տիր . . . Պէքլէնիլէն մէքթուպ օլմալը տըր :

Մ. Լիւռօ՝ մէքթուպըն իւզէրինտէթի խմէ պագըյօր վէ տամկալարընը թէտ-
գիգ իտիյօր իտի :

Օթէլճի. — Ճինէվրատան կէլիյօր . . . Լաքին աղըր տէյիլ տիր . . . ոււմմա՛մ
քի իչինտէ չօգ պիր բարա պուլընսըն . . . զա՛վալը գարըլար սապրիւրըլըգլա պու :

մէքթուպս պէքէյօրլար իտի ամմա, գօրգարըմ քի քէնտիլէրինէ բարատան զի-
յատէ Ֆէնա խապէրլէր կէթիլիօր . . . կէօթիւրէյիմ Մատամ Կրանչանա թէսլիմ
խտլիմ :

Բասգալ.— Իսթէրսէնիզ իքինճի գաթա չըգմագ գահմէթինտէն սիզի գուրթա-
րըրըզ, պիզ զաթէն օտամըզա կիտէճէյիզ, կիւզէլ գօմչուըզըն օտա գարուսընը
չալար մէքթուպը պըրագըրըշ, օլմա՞զ մը :

Օթէլճի.— Նի՛չիւն օլմասըն . . . Թէնէքքիւր իտէրիմ, թէքլիֆինիզի մաէլ-
մէմնունիյէ գապուլ էյլէրիմ, զիրա եալընըզըմ, օլուր քի ասամ կէլիւր . . .

Բասգալ.— Վէրինիզ էօյլէ իսէ . . .

Բասգալ մէքթուպը ալտը :

Օթէլճի՝ Բասգալ Սօնիէնին Ժագ Լակարտ իլէ պէրապէր նէրտիվն գարուսը-
նա տօղլու կիթտիկինի կէօրէրէք,— «Կիւզէլ գօմչուսը իչիւն տըր . . . պէլլի պիր
չէյ»,— մանէասընտա օլմագ իւզրէ կիւլիւմսէտի :

Գօնթ տը Թօնէրիէօնին սապըզ սըր քեաթիպի՝ իքինճի գաթա չըգընճա,
Մատամ Բէլիինին օտա գարուսընը ուսուլճաճըզ չալտը վէ Մատմագէլ Մաքթ հէ-
ման անիտէ գարուլը աչտը :

Բասգալ՝ մէքթուպը գըզա վէրէրէք.— Պու մէքթուպ վալիտէնիզ իչիւն տըր,
չիմտի կէլտի, մա՛տմագէլ Մ. Լիւռօ՝ եօգարը չըգար իքէն սիզէ թէսլիմ իթմէք-
լիկիմի ըէճա իթտի . . .

Կէնճ գըզ՝ թիթրէյէրէք էլինի ուզաթըզ մէքթուպը ալտը վէ Բասգալա պէ-
յանը թէնէքքիւր իթտի, Բասգալ մէքթուպը թէսլիմ իթտիքտէն սօնղրա, Ժա-
գըն եանընա կէլիպ ուսուլճաճըզ չու սէօզլէրի սէօյլէտի :

— Շիմտի տիյնէյէլիմ . . . Թէսիւր չիւպհէսիզ չաբուզ հասըլ օլաճագ տըր :

Պատէհու իքի արգատաւ՝ քէնտի օտալարըյլա գօմչու գարըլարըն օտապը ա-
րասընտաքի ինճէ տուվարա գուլագ գօյուպ էօթէ թարաֆը տիյնէմէյէ պաչլա-
տըլար :

Մատմագէլ Մարթ՝ մէքթուպը ալտըգտան սօնղրա վալիտէսինին եաթտըղը
օտայա տօղլու կիտլի իքէն, «Մարթէն—Բիչէօր» օթէլճիի կիպի մէքթուպըն
տամկանընա կէօզ կէզտիլիպ «Ճինէվրա» իսմինի օգուտը, վէ աճէլէ եիւրիւմէյէ
պաչլայըզ պիր սէվինճլէ «Ճինէվրատա՞ն մը . . . օ՛հ, հէլէ կէլտի», տէտի իսէ
տէ, օ արա պիրտէն պիրէ խաթընա պիր չէյ կէլիպ տուրտը, պիւթիւն վիւճու-
տըյլա թիթրէմէկէ պաչլատը վէ գալպինտէ տէ Ֆէնա պիր սըգընթը հասըլ օլտը :

Մարթ՝ քէքէլէյէրէք.— Եա Բապպիմ Ալլահ . . . պու եաղը Մ. Տարսիէնին
ճաղըսը տէյիլ տիր . . . Գօրգույօրըմ . . . Ղալիպա Ֆէնա պիր խապէր ալաճա-
ղըզ . . . Ա՛հ, էկէր էօյլէ իսէ, իչի վալիտէմէ պիրտէն պիրէ տույուրմայըզ, եա-
վաչ եավաչ խապէր վէրմէլի . . . էվվէլ պէն օգույայըմ . . .

Մարթ՝ զարֆը եըրթըզ մէքթուպը չըգարտը վէ մէքթուպըն եօգարքի թա-
րաֆընտա ոօլ քէօշտէ պասմա եաղըլարա եաղըլը «—Ճինէվրա.— Ասլիյէ տալի-
րէսի.— Միւսթանթիզ օտասը,—, իպարէլէրինի օգուտը :

Կէնճ գըզ՝ պու իպարէլէրի կէօրիւնճէ սար սարը քէսիլտի, կէօզլէրի գարար-
տը, տիզլէրինտէ տէրման գալմատը :

Լաբին Մատմազէլ Մարթ պու Ֆէնալըդա գարըն մուգավէմէթ իտէրէք, պիր ազ սօնդրա մէքթուպըն միւնտէրիճաթընը օգուճաղա միւպաշէրէթ իթտի:

Ղայէթ մուխթասար եազըլմըն օլան մէքթուպըն միւհթէվլյաթըն պէրվէճհը աթի իտի:

«Մատամ,

«Ճինէվրատա պանքէրլիք իթմէքտէ օլան Մ. Տարսիէյէ կէօնտէրտիկինիզ մէքթուպըն պէնիմ օտամա թէսլիմ օլունըպ, պէն տախի իշպու մէքթուպըն աշմըն օլտուղըմտան, Տարսիէնին օն պէշ կիւն ագտէմ ֆիրար իթտիկինի վէ միւշ-թէրիւթի թարաֆընտան քէնտիյէ թէվտի իտիլէն պիլճիւմլէ մէպալիղ վէ էվրա-գը նազտիյէյի պէրապէր կէօթիւրտիւկինի մէքեաթիյալը մէգթիւրէյէ ճէվապէն մաէթթէէսիւֆ թարաֆընըգա իշար իտէրիմ:

«Մէրգուճըն հիյլէքեարլըգլա ըզհարը իֆլաս իթտիկի իլան օլունմըն տըր:

«Ջապըթա՝ ֆիրարիի մէրգուճըն քէմալը կէրմի իլէ թէհարրի իթմէքտէ օլտապ, Լաբին պուճնա թէհարրիյաթա ըաղմէն շիմտիյէ գատար իգի թօղու պուլը-նամամըն տըր:»

Մատմազէլ Մարթ արթըգ օգույամազ օլտու:

Գըզըն գօրգուլարը՝ զիյատէսիյլէ կէլիպ չըգմըն իտի: Արթըգ հիշ պիր շէյ գալմամըն, հէր շէյ զայպ ու մահվ օլմուշ իտի: . . .

Գըզըն ագլը պաշընտան կիտիպ պիր նիտա իլէ պէրապէր ուզուն պիրահ չէք-տի վէ օ ուղուրսըզ մէքթուպըն բարմագլարըն արասընտա պրուշ պրուշ իտէրէք պայըլըպ եէրէ երգըլտը:

Օտայը տիյնէմէքտէ օլան Բասգալ իլէ ժագ՝ կէնճ գըզըն նիտա իթտիկինի իշիթմիշ օլտուգլարընտան:

Ժագ. — Իշ պաշլայօր:

Բասգալ. — Նիտա իտէն՝ Մատմազէլ Մարթ իտի: . . . մէքթուպըն Մատամ կը-րանշանա կէօսթէրմէմիշ օլաճագ տըր:

Ժագ. — Սուս օլ տա տիյնէ: . . . վալիտէսինին օտասընտա այագ սէսի վար: . . .

Ժագ եանըլմայըպ, ֆիլհագիգա Մատամ Բէրինին օտասընտա առամ կէզիյօր իտի վէ օրատա շու աթիտէքի հալ ճէրէյան իտիյօր իտի:

Բասգալ՝ Ճինէվրատան կէլէն մէքթուպըն Մատմազէլ Մարթա թէսլիմ իթմէք իշիւն օտա գարուսընը չալտըղը սըրատա, խասթա գարըն ույանըգ օլտապ, կէնճ գըզ տախի՝ գարեօլասընըն եանընտա իտի:

Մարթ՝ վալիտէսինին օտասընտան տիշարը չըգտըգտա արգասընտան գարույը գարամըն օլտուղընտան, Մատամ Բէրին՝ տիշարտան նէ սէօյլէնտիկինի իշիտէմէ-միշ վէ Լաքըրտըն իտէն բտամըն սէսինի տէ թանըյամամըն օլմաղլա, գարույը վուրանըն քիմ օլտուղընը անլամագ իշիւն Մարթըն ավտէթինէ պէքէմէկէ մէճ-պուր օլտու:

Պիր ազ սօնդրա խասթա գարըն՝ շիտտէթլէ թիթրէտի, զիրա Մարթըն նիտա իթտիկինի վէ պիրինին քիւթ տէյի եէրէ տիւշտիւկինի իշիտիպ, սօնդրա տա օր-թալըգ սուբ սուս օլմուշ իտի:

Պիչարէ գարը՝ պու հալլէրտէն պիր շէյ անլայամայըպ, պիրտէն պիրէ տիւշա-
րը տէհէթ օլարաք, պօղունըգ պիր սէտա իլէ «Մա'րթ . . . Մա'րթ», տէյու չա-
ղըրմայա պաշլատը :

Գըզըն ագլը պաշընտա օլմայըպ քէնտիսինտէն պիխապէր վէ պիհուշ պուլըն-
տըղընտան, վայիտէսինին սէսինի նէ իշիտէպիլիյօր վէ նէ տէ ճէվապ վէրիյօր իտի :
Մատամ Բէրին՝ կիթտիքճէ տահա գիյատէ տիւշարը տէհէթ օլարաք, գը-
զընը եէնիտէն չաղըրմաղա պաշլատը իսէ տէ, երինէ պէյհուտէ օլուպ հիշ պիր սէս
չըգմատը :

Բէրին՝ ագլը պաշընտան կիտիպ քէքէլէյէրէք . — Եա՛ րասպիւմ, աճապա նէ՞
վար . . . օ նիտա . . . օ տիւշիւշ . . . պու սուսըգ . . . Մարթանըն պաշընա
պիր ֆէլաքէթ կէլմիշ տիր . . .

Պուըն տիյէրէք Մատամ Բէրին՝ պիւսպիւթին ագլընը զայպ իտուպ, քէնտի
մուհապպէթը մատէրանէսինտէն պաշգա պիր շէյէ սլմ ու իթիպար իթմէյէրէք
վէ վիւճուտճա զաաֆիյէթինի ունութարաք, եօրկանընը իւսթիւնտէն աթտը,
գարեօլատան աշաղը էնտի վէ գարույա տօղրու կիթմէք իսթիտի իսէ տէ, իւք
ատըմընը ալտըգտա սալլանտը վէ տիւլմէմէք իշիւն գարեօլասընըն պաշ թարա-
ֆընա տայանմաղա մէճպուր օլտու :

Մամաֆիհի մէրգումէ գօճա գարը՝ խաթալըգտան թապ ու թիւվանը քէ-
սիլմիշ օլան վիւճուտընտան աւլա մէմուլ օլմատըղը հալտէ քէնտիյի թութապիլիպ
տիրի տուրտը, վէ տօլապլարա, սանտըգլարա վէ տուվարլարա թութունարաք
վէ ճանը պիր «ագլէթ», կիպի երիւիւյէրէք գաբույա գատար կիթտի վէ կիւճ
հալ գաբուլը աշապիլտի :

Գարույը աշար աշմալ Մարթը եէրէ սէրիլմիշ կէօրինճէ, տահա գիյատէ տիւ-
շարը տէհէթ ու մէյուսիյէթ օլուպ, տիւլէրի պիրպիրինէ չարտը, կէօլլէրի գա-
րարտը վէ սաշլարը իւրբէրտի :

Պիչարէ գօճա գարը՝ տէօլէմէնին իւզէրինտէ սէրիլմիշ օլան գըզընըն եանըն-
տա տիգ իւսթիւ եէրէ տիւշիւպ, քէքէլէյէրէք շու վէճհլէ իտարէի քէլամ իթտի :

— Մա'րթ . . . Մա'րթ . . . գըզըմ . . . սէվկիւլիւմ . . . եապրուճըղազըմ
Մա'րթ, պէնի իշիտիյօրմըն, Մա'րթ, լազըրտը էթ . . . կէօլլէրինի աշ . . .
կէօր պէնի . . . էօլմէլիշսին, է'վատըմ . . . Սէնին եաշընտա ատամ էօլմէգ . . .
Մա'րթ, սէօյլէ պանա, նէ՞ օլտու սանա . . . սէօյլէ՛, սանա քի՛մ տօգանտը . . .
ձէվապ վէր . . . ճէվապ վէր . . .

Ձավալը վալիտէ՝ պէօյլէ սէօյլէնէրէք, գըզընըն մօսմօր քէսիլմիշ օլան եիւ-
զիւնիւ վիրա էօրմէքտէ վէ կէօգ եաշլարը տէօքմէքտէ իտի :

Պէօյլէճէ պիր ալ միւտտէթ միւրուր իտուպ, պիր տէ նաէհհան Մարթ գը-
մըլտանմաղա պաշլայընճա, Մատամ Բէրին՝ սէվիւնինտէն նիտա իթտի . վէ պա-
յըլմատը կէշմէք իւզրէ պուլընան գըզընը կէօյա եօգարը գալտըրմաղա թէշպ-
պիւս իտէճէկի սըրատա, տէօլէմէնին իւզէրինտէ մէքթուպըն զարֆընը վէ սօնդ-
րա Մարթըն բարմազլարը արասընտա պիննէֆս մէքթուպը կէօրտիւ :

Պուըն կէօրիւր կէօրմէգ գօճա գարընըն խաթընա անիտէ պիր շէյ կէլտի :
Շէօյլէ քի, շիւպհէսիգ պու մէքթուպըն միւհթէվիյաթը՝ գըզընըն իւզէրինէ սլայ-
կընըգ կէլմէսինէ սէպէպ օլուշ իտի :

Մատամ Բէրին՝ եւսկաշ եւսկաշ ագլը պաշընա կէլմէքտէ օլան Մարթըն էլին-տէն մէքթուպը սլտը վէ գրաաթ իթտի . . .

Պիշարէ գարը՝ մէքթուպըն պալէատէ զիքր օլընան պիր դաշ աթըրընը օ-գուտըգնա չէհրէպինտէ հապըլ օլան պօղուգլըը թարիֆ իթմէք նազապիլ տիր :

Պէտպախթ գարընըն եիւզիւնտէ արթըգ հիշ ինսանըգ հալի գալմայիլ իէնդի պիւսպիւթիւն աթմըշ վէ հիշ թանըլմազ պիր հալէ կէլմիշ իտի :

Մէքթուպը օգուշուպ պիթիւտիքտէ , գապա վէ պօղուըգ պիր սէսլէ նիտա իթտի , վէ Մարթըն կէօզ գաբագլարը աշըլըպ ագլը պաշընա կէլէրէք եանընտա վուգու պուլան հալի անլամաղա պաշլատըղը սըրատա , մէրգուլմէ գօճա գարը տա-խի ագլընը զայպ իտէրէք քէնտինտէն պիխապէր եէրէ երգըլտը :

Վալիտէսինին նիտաաընտան Մատմազէլ Մարթ սիւքինիպ եօգարը սըշրատը վէ շինէվրա մէքթուպընը քէնտի չիւնտէն վալիտէսինին էլինէ կէշմիշ օլտուղընը կէօրիւնճէ , իշի անիտէ անլատը , վէ օ զէման քէնտիսի՝ պէտպախթ վալիտէսինին նաշէյէ միւշապիւզ վիւճուտը իւզէրինէ աթըլարագ վէ սըգը սըգը օնա սարըլարագ չըլկընճասընա վէ պիւլէնտը ալազ իլէ տէսի :

— Վալիտէճիկիւմ . . . վալիտէճիկիւմ . . . նիշիւն պու մէլուէն մէքթուպը օ-գուտըն . . . Եա՛ Բապպիւմ , եա Բապպիւմ Ալլա՛ , իսթէ՞րմիսին քի էօլսիւն : Օ զէման պէնիւմ տէ իշիւմ պիթմիշ օլուր , զիրա պէն տէ արգասը սըրա էօլիւրիւմ : Ա՛հ , վալիտէճիկիւմ , աշ կէօպլէրինի վէ լազըրտը էթ . . . պագըընը կէօրմէք իս-թէրիւմ . . . սէսինի իշիթմէք իսթէրիւմ . . .

Պուըն տիշէրէք Մատմազէլ Մարթ՝ վալիտէսինի եօգարը գալտըրմագ վէ գար-եօլասընա կէօթիւրմէք իսթէտի իսէ տէ , գուվվէթի եէթմէտի :

Պուընը իւզէրինէ պէտպախթ գըլ՝ վալիտէսի Մատամ Բէրինին էլէրինի թու-թուպ պուզ կիւլի սօուգ օլտուղընը շըսս իտինճէ , պաշընտան ալաղընա գատար թիթիւտի վէ «վալիտէմ էօլիւյօր . . . ելթիշին . . . եէթիշին» տէյուլպաղըրտը , վէ պատէհու տիշարքի գաբուլյա տօղրու սէյիւթիպ թէքրար իմոտա պաղըրմաղա պաշլատը :

Բաագալ իլէ Ժագ Լալարտ օ արա գաթէն քէնտի օտա գարուլարընտա պու-լընըյօրլար իտի :

Ժագ . — Նէ՞ վար , մատմազէլ , նէ՞ օլտու . . .

Մարթ՝ մէրգուլմէն գօլընտան թութուպ օտատան իշէրիյէ չէքէրէք . — Ա՛հ , Տօ՛գթօր , սիւզի Ալլան կէօնալիյօր . . . Պագընըգ վալիտէմէ . . . գուրթարը-նըգ վալիտէմի . . .

Գօնթ տը թօնէրիէօնին սըր քեպթիպի տախի Ժագ Լալարտըն արգասը սը-րա կիթտի , զիրա սախթէ Ամէրիգալը հէքիւմ Տօգթօր թօմբըն՝ մէրգուլմ տօա-թունա իսթապէն «—կէլինիզ պանա եարարմ իտինիզ , չու պիշարէ գատընը գար-եօլասընա կէօթիւրիւմ—» տէտի :

Իքի արգատաշ՝ Մատամ Կրանշանը գալտըրըպ օտասընա կէօթիւրէրէք , եա , թաղընա եաթըրտըլար վէ եօրկանընը իւզէրինէ էօրթտիւլէր :

Մարթ՝ ըշգըրարագ . — Էօլմէմիշ տիր , տէյի՞ մի , Տօ՛գթօր . . .

Ժագ՝ եանաղընը Մատամ Բէրինին ազպընա եազլաշաշլտըրգտան վէ պիրէ էլի :

նի անըն կէօյսիւնին սօլ թարափընա տայաթտըգտան սօնդրա . — Խա'յր , մատմա-
գէլ , նէֆէս ալըպ վէրիյօր . . . գալպի չարբըյօր . . . սաղ տըր , լաքին տէհ-
ջէթիի սուրէթտէ սարսըլմը . . . թէհլիքէ պէօյիւք տիր . . .

Մարթ' էլլէրինի կերկիւնէրէք . — Եա' Բապպիմ . . . Եա' Բապպիմ Ալլահ . . .
ա'հ , նի՞ջիւն օգուտը պու մէքթուսը . . .

Ժագ' խանթա իլէ մէշիուլ իտի :

Բասգալ' Մարթա պագըյօր իտի , վէ պու պագէլը' ամընը եութմազտան էվ-
վէլ հիջ պիր մուգապէմէթէ ուղրամամագ իջիւն անը «ույուշտըրան» երլանըն պա-
գըրնա պէնգէյօր իտի :

Մարթ' էլլէրինի պիրպիրինէ պաղլամըլ օլտուղը հալտէ Ժագա խիթապէն քէ-
քէլէյէրէք . — Էֆէնտի , պիր չէյ եարըլամագ լը :

Ժագ' . — Եարըլըր , մատմագէլ , պիր ըէչէթա եագայըմ , չիմսի էն եագըն էճ-
գաճըյա կէօթիւրիւնիդ վէ բէք չարուգ եարմասընը ըէճա խտինիդ . . . վագթ
եօգ տըր . . .

Պուըն տիյէրէք Ժագ Լահարտ ճէպինտէն պիր տէֆթէր չըգարըպ , իջինտէն
պիր եարբագ գօթարտը վէ գուրլուն գալէմ իլէ իքի իւջ սաթր չէյ եագտը :

Ժագ' եագտըղը քեալըտը Մարթա ուգաթարագ . — Զարո'ւգ . . . չարո'ւգ . . .
մատմագէլ . . . վալիտէնիգին չիմտի ագլը պաչընա կէլիր . . .

Կէնճ գր'լ ըէչէթայը Տօգթօրըն էլինտէն ատէթա գաբտը վէ օտատան տիշա-
րը ֆըրլանտը :

Մատամ Բէրինին պայլընըղը վագըա կէչիրիյօր իտի ամմա , բէք աղըր կէ-
չիյօր իտի :

Բասգալ' Ճինէվրա հաթիւիւնին մէքթուսընը եէրտէն ալըպ օգոււմըլ օլմաղլա ,
ալչագ պիր սէս իլէ տէսի :

— Քէչֆիւիդ հօգթասը հօգթասընա չըգմըլ . . . Գարընըն իչի պիթմի'՞ մի
տիր . . .

Ժագ' . — Բէք ֆէնա տըր , լաքին մէմուլին զայրը օլարագ քէնտիյի պուլա-
պիլիր . . .

Բասգալ' . — Քէնտիյի պուլմամալը տըր . . .

Ժագ' . — Գօլայ տըր օ . . .

Բասգալ' . — Նա'սըլ :

Ժագ' . — Մէրգոււմէյէ պիր գաչ տամլա սու եութտըրըլա քիֆայէթ խտէր . . .
երլտըրըմտան վուրուլմըլ կիպի անխտէ էօլիւր . . .

Բասգալ' . — Զօգ ալէա . . . Պու թէսպիրտէ նէ ճէպր , նէ' զէհրլէմէ մատ-
տէսի պուրուլմատըղընտան , պիգճէ նէ չիմտի վէ նէ իլէրուտէ հիջ պիր թէհլիքէ
եօգ տըր , վէ Մարթ պիդէ օլաճագ տըր . . . էլիմիգտէն գաչսըն պագայըմ . . .
էօյլէ իսէ սույը տամլաթ վէ իշի պիթիլիլմ վէսէլամ . . .

Պու մէնհուս միւքեալէմէ' խասթա գարընըն թա պաչը ուճընտա վուգու
պուլըպ , պու մէնֆուր սէօզէր գուլագտան գուլաղա սէօյլէնիյօր իտի :

Մատամ Բէրին' կէօզլէրինի հէնուգ աչմըլ իտի իսէ տէ , իշիտէճէք վէ պա-
խուուլն անլայաճագ' զալ ու մէճալի եօգ իտի :

Բասգալ՝ մասանըն իւզէրինտէն պիր շիշէ իւլ պիր գատէհ ալըպ, մէզքիւր գատէհէ պիր գաշըգ գատար սու տօլտուրտը վէ անը ժագա ուզաթտը :

Ժագ՝ Բասգալըն պու մուամէլէսինի կէօրիւնճէ պիր նէֆրէթ վէ տէհշէթլէ պիր ազ կէրիլէտի, զիրա հէր նէ գատար հայլազըն պիրի իտի իսէ տէ, պէօյլէ պիր ալչազճա ճինայէթտէն նէֆրէթ իտիյօր իտի :

Բասգալ՝ գաշարընը չաթարագ պիր թավրը հագարէթամիզլէ . — Էկէր, սէն եարմաղա ճէսարէթ իթմէզսէն, պէն եարարւմ :

Ժագ՝ պու սէօզտէն եէնիլէրէք, գատէհի թուլթուր, վէ սօլ էլի իլէ խասթանըն պաշընը պիր ազ եօգարը գալաւըրտըղը հալտէ, սաղ էլիլէ տէ գատէհի մէրգուլէնին տուտագլարընա եագլաշտըրտը :

Մատամ Բէրին՝ պիլլօր պարտաղըն սուլգուլընը հըսս իթտի վէ իշինտէքի սուլը զայրը իսթիյարի օլարագ նուշ էլլէտի :

Մէրգուլէ գարը անիտէ ալըգ ալըգ պագմաղա պաշլատը, պաշը պիր թարաֆտան օ պիր թարաֆա սալլանտը, կէօվտէսինտէն եօգարըսը «կալվանիզ» օլմուշ կիպի նիմ տիքիլտի տուրտու, ազալարը տէհշէթլի պիր սուրէթտէ գըսգըվրագ օլուպ կէրկիլէնտի, աղզընտան զան պօշանտը, պատէհու եաստըլընըն իւզէրինէ տիւշիւպ արթըգ հիշ գըմըլտանմատը :

Գարը էօլմիւշ իտի :

Ժագ Լակարտ՝ նաշէնին եիւզիւնտէն տահա զիյատէ մօսմօր օլմուշ օլտուղը հալտէ սալընարագ գարեօլանըն եանընտան չէքիլտի վէ գատէհի արգատաշընա ուզաթարագ ուսուլճաճըգ մէրգումա «— Գալան սուլը տէօք—», տէտի :

Բասգալ՝ գատէհտէ գալան սուլը շիշէյէ պօշալթտը վէ գատէհի նէրէտէն պլմըլ իտի իսէ օրսյա գօյտու :

Պատէհու Բասգալ պրուներըն ալթընտան արգատաշընա տէտի քի,

— Արթըգ մէյտան պիզիմ տիր, Փըրսաթտան իսթիֆատէ իթմէյէ պագմալը . . . Կէնճ գըզը չէլմէյի պէն տէրէօհտէ իտէրիմ . . .

Պու սըրատա նէրտիվէնտէ աճէլէ պիր այագ սէսի իշիտիլիպ, կէօյա պիր պօրա իւզգկեարընտան իրթիլմիշ կիպի օտա գարուսը հըզ իլէ աշըլտը, վէ Մատմազէլ Մարթ իշէրի կիրիպ ժագա տօլլու կիտէրէք, էճգաճըյա եարտըրտըղը իւաճըն ուֆաճըգ շիշէսինի մէրգումա ուզաթտը, վէ աճէլէ գօշմասընտան նաշի նէֆէսի քէսիլէրէք, «— Ալընըգ . . . ալընըգ . . . Տօգթօր էֆէնտի . . . —», տէտի :

Բասգալ՝ սալսթէ պիր խալէճանը գալպ իլէ . — Հայըֆ, մատմազէլ, չօգ կէճ տիր . . .

Մարթ՝ ագլը պաշընտան կիտէրէք վէ անլամամաղա չալըշարագ . — Չօգ կէճ մի . . . չօգ կէճ մի . . . Նի՛շիւն . . .

Բասգալ . — Վալիտէնիզ արթըգ նէֆէս ալըպ վէրմէյօր . . . մէյուս օլմայընը . . . եիւրէքլի օլուներգ, մա՛տմազէլ . . . Վալիտէնիզ վէֆաթ իթմիշ տիր . . .

Պու սէօզլէր սէօյլէնիւր սէօյլէնմէզ, Մարթ՝ աճը աճը պիր նիտա իտէրէք : Մատամ Բէրինին նաշսի իւզէրինէ աթըլտը :

Պու մէնզարէ՝ բէք սուզիլի պիր մէնզարէ օլուպ, թարիֆի հէման նագապիլէ իսէ տէ, նէ տէրէճէ աղըր վէ քէտէրամիզ պիր հալ օլտուղը գօլայ անլաշըլըր :

— Մատամ Կրանչան չօգ մուգտարապ օլմուշ . . . չօգ աղը չէքմիշ . . . Մէրգումէնին գալալ խասթալըը բէք զկատէ իլէրլէմիշ օլտուղընսան , պիր հէյէճանը գալալ՝ քէնտիսինի էօլտիւրմէյէ քիֆայէթ իթմիշ տիր : Վագըա պու խասթալըգտան հէնուգ եաշայապիլիր խտի խէ տէ , տայմա եիւրէք չարբընթըսը , նէֆէս քէսիւմէսի , նէօվպէթ էքսիք օլմայաճաղընտան , միւտտէթը հայաթը քէնտիսի իչիւն ուղուէն պիր իչքէնճէ օլաճագտը . . . Պէօյլէ իսթիրահաթը էպէտիյէտէ տահա էյի տէյիլ մի տիր . . . Ա՛հ , այրըլըգ պու կիւն բէք աղըր կէլիր , պիլիրիմ . . . չէտիտ պիր հիւզն ու քէտէր հասըլ օլուր . . . Գալալին հէնուգ աջըլան ճէրիհալարը էյի օլմագ զանն օլուներ , վէ հաթթա օ արալարտա ինսան էյի օլմագ պիլէ իսթէմէզ . . . Պու չէտիտ աղըր վէ քէտէրլէրի պիլիրիմ . . . սիզին կիպի պէն տէ հըսս իթմիշիմ , զիրա պէնիմ տախի սէվկիւլիւլէրիմ էօլմիւշ տիր . . . վէ լաքին թէսէլլիյապ օլմուշըմ տըր . . . Սիզ տէ միւթէսէլլի օլաճագսընըզ , մա՛տմագէլ . . . Պու ալէմտէ հէր շէյ ունուտըլըր , վէ պու կիւնքի մէէյուսիյէթին պիր սէնէյէ գատար եալընըզ պիր խաթըրէի հիւզնալուտէսի գալըր . . .

Տօգթօր Լահարտ՝ տահա պէօյլէ պիր չօգ տէվամ իտէպիլիր խտի ամմա , Մարթ՝ Բասգալը տիյնէմէմիշ օլտուղը կիպի մէրգումը տախի տիյնէմէյօր խտի :

Պիչարէ գըզ՝ տուտագլարը արասընտան եափաշ պիր սէտա իլէ վէ միւթէմա-տիէն շէօյլէ տէյօր խտի :

— Էօլտիւ գալալը վալիտէմ . . . էօլտիւ . . . արթըգ քէնտիսինի կէօրմէյէճէյիմ . . . հիշ կէօրէմէյէճէյիմ . . .

Բասգալ.— Բէճա իտէրիմ , մա՛տմագէլ , Ալլահ ազընա օլուէն , րահմէթլի վալիտէնին խաթըր իչիւն արթըգ շու տիւշիւնճէլէրի տէֆ իտինիզ , էօլէճէքիլինիզ . . . Եաշամալըսընըզ . . . վալիտէնիզ թարաֆընտան էմր իտիյօրըմ , եաշայաճագսընըզ . . .

Մարթ.— Եաշամագ նէյէ՞ եարար . . . տիւնեատա հիշ քիմսէմ եօգ տըր , եար եալընըզմ . . .

Բասգալ.— Խա՛յր , եալընըզ տէյիլսինիզ . . . տօթլարընըզ վար . . .

Մարթ՝ պաշընը սալլայարագ — Խա՛յր , տօթլըմ եօգ տըր . . .

Բասգալ.— Էվվէթ , վար տըր , պիզ պուրտտա տէյիլմէյիզ :

Կէնճ գըզ՝ եաշարմիշ օլան կէօզլէրինի վալիտէսինին գաթիլլէրի օլան իքիճա-նիլլէրէ տօղրու գալտըրըպ պագտը : Պու պագըշտա մէրգումանըն պէօյլէ չարչա-րուգ տօթլըգ կէօթէրտիքլէրինէ հէմ էսէրը թէաճճիւպ վէ հէմ թէչէքիւր նիւմայան օլուպ , լաքին պիչարէ գըզ՝ պիր շիտտէթը հէյէճանա միւպթէլա պու-լուստըղընտան , ճէվապ վէրլմէյօր խտի :

Ժագ՝ պիր ազ սիւքիւթտէն սօնղրա .— Պու ագչամ , եախօտ եարըն սիզին իւ-զէրինիզ . . . իսթիգպալինիզ իւզէրինէ սէօյլէչիրիզ , մա՛տմագէլ . . . Շիմտի տիւշար օլտուղընըզ պէտպախթլըգ իլէ անըն նէթայիճինտէն պաշգա պիր շէյ տիւշիւնէմէյիզ . . . Էվվէլա միւսաատէ իտինիզ սիզէ էյի պիր նաօրհաթ վէրէյիմ , պու նաօրհաթըմը թուլթընըզ . . . Պըրագընըզ պու օտայը , տիւշարը չըգընըզ :

Մարթ՝ շաշընճա պիր հարէքէթլէ .— Վալիտէմի պըրագայըմ մը . . . Խա՛յր , խա՛յր , ալա վէ գաթան . . . Պէն պու օտայը պըրագմամ , վալիտէմ տիւշարը

չըգմայրնճա պէն պու օտայը թէրք իթմէմ . . Ահ, էֆէնտի, տէրտ ու էլէմի-
մի սիզ անլայամազսընըզ . . Պիլէ իտինիզ, պիչարէ վալիտէմի նէ՝ գատար սէ-
վէր իտիմ, ճան ու կէօնիւլտէն սէվէր իտիմ . . Եալընըզ անը սէվէր իտիմ . .
Անըն պէնտէն պաշգա պիր շէյի եօգ իտի, պէնիմ տէ անտէն պաշգա պիր շէյիմ
եօգ իտի, չիմտի օ էօլտիւ, պէն եաբեալընըզ գալտըմ . .

Մարթ՝ թէքրար հըչգըրմաղա պաշլայըպ նէֆէսի քէսիլիւր կիպի օլտուղը հալ-
տէ եիւզիւնիւ էլլէրիլէ էօրթտիւ. պատէհու կիւճ հալ իշիտէպիլէճէք զայէթ գա-
յըֆ պիր սէտա իլէ քէնտի քէնտիլէ շէօյլէ սէօյլէնտի .

— Ահ, սէվիւլիւ վալիտէմ, պիրսիլիմիզի չօգ սէվէր իտիք, սէնսիզ եաշայա-
մամ, պիլիւսին. պէհհայաթ իքէն նէ՝ գատար էյի գարը իտի իսէն, էօլտիւքտէն
սօնղրա տա եինէ էյիկինի էլտէն պըրրագմայըպ պէնի տէ չաղըր . . պէնի տէ
եանընա ալ . . Եաբարսըն, տէյիլ մի :

Կէնճ գըզ պուըն տիյէրէք վալիտէսինին նաչէսի իւզէրինէ աթըլըպ սօումըշ
օլան եանագլարընը վիրա վիրա էօբտիւ վէ գաբանմըշ օլան կէօզլէրինի կէօզ եաշ-
լարըլա ըսլաթտը :

Ժագ վէ Բասգալ՝ թընմայըպ պիր ազ վագթ մէրգուճէյէ պագտըլար :

Պատէհու Բասգալ՝ սէօզէ աղազ իտէրէք, լաթիֆ վէ նազիք պիր սէտա իլէ
տէտի .

— Թէսքին օլուընըզ, մա՛տմազէլ, թէսքին օլուընըզ, վէ պէնի տիյնէյինիզ . .

Մարթ՝ հըչգըրմասը քէսիլմէքսիզին. — Նէ՞ իշիտէճէյիմ, նէ՞ տիյնէյնէյիմ . .

Բասգալ. — Լիսանը ազլ ու մանթրգը տիյնէյնէյնէքսինիզ . . Նէ՞ չարէ, պու
ալէմտէ ինսան՝ պիր թարաֆա չէքիլիպ քէնտի քէնտիլէ տէրտ ու էլէմի տիւ-
չիւնմէյէ պիլէ հագգը եօգ տըր . . էօյլէ ճան սըգըճը մէճպուրիլէթլէր վար
տըր քի, պուընլարտան սարֆը նագար իթմէնիզ մուհալ գապիլինտէն տիր . .
Վալիտէնիզին վէֆաթը ըէսմէն թասսիգ օլուընագ լագըմ օլուպ, պու պապտէ
իճրա օլուընաճագ ըէսմի մուամէլէլէր վար տըր . .

Մարթ. — Պէն էօյլէ շէյ թանըմամ, էօյլէ շէյլէրտէն հիչ խապէրիմ եօգ տըր.
վալիտէմ էօլտիւ, պէն տէ էօլմէք իսթէրիմ, պուընտան պաշգա պիր շէյ պիլմէմ . .

Բասգալ. — Մասամ քի ստատան տիչարը չըգմագ իսթէ էյօրսընըզ, օթէլճիյի
եանընըզա կէօնտէրէլիմ մի, մա՛տմազէլ, իսթէրմիսինիզ . . Մուամէլաթը իպ-
թիտալիլէյի օ պիզտէն էյի իճրա իտէպիլիւր, պիզ պուրատա եապանճըյըզ վէ շէ-
հիւրտէ քիմսէյի թանըմայըզ :

Մարթ՝ աղայարագ. — Էվվէթ, էֆէնտի, իսթէրիմ . . պէնիմ իչիւն տիւ-
չիւնտիլինիզտէն սուլայը թէշէքքիւր իտէրիմ . . Կէօրիւյօրսընըզ քի իչիմ պիթ-
միշ տիր . .

Բասգալ. — Կիտէլիմ օթէլճիյի եօգարը կէօնտէրէլիմ . .

Ժագ. — Ճէնագէ ալինինի տէ տիւչիւնմէլի . .

Մարթ. — Ճէնագէ ալինինի մի . . հա՛, էվվէթ . . ճէնագէ ալայընը . .
տէֆն ալինինի տիմէք իսթէյօրսընըզ . . — Եէնիտէն շէտիտ պիր հիւզն ու մէէ-
յուսիլէթէ տիւ չար օլարագ. — Եա՛ Բապպիմ, եա՛ Բապպիմ Ալլահ . . ճէնագէ մէ-
սարիֆինի թէսվիլէ իտէճէք բարամ եօգ . . վալիտէմին եասընը թութմագ ի-
չիւն կիյնէճէք եաս րուպամ եօգ . .

Բասգալ՝ պիր հըզ իլէ . — Պու պապտէ հիչ մէրաք իթմէյինիզ, մա'տմազէլ, քէտէրինիզէ պիր տէ պու տիւշիւնճէլէրի զամմ իթմէյինիզ . . . Թէքրար տէրիմ, պիզ սիզէ իքի տօսթըզ . . . պիզ հէր շէյի թէտարիք խտէրիզ . . . լայըզը վէճհ իւզրէ պիր ճէնազէ ալայը իճրա իթտիրիպ, սիզէ տէ եսս բուպասը պուլըրըզ :

Մարթ՝ քէքէլէյէրէք . — Տիմէք Ալլահ պէնի պիւսպիւթիւն եիւզ իւսթիւ պը-րազմոյօր, զիրա եանը պաշըմտա սէխալէթիլ վէ ուլուվիլք ճէնապ սահիպի ա-տամլար խալգ իթմիշ տիր . . .

Պէտպտիթ գըզ պուճը տիյէրէք վէ իլֆալ օլընխարազ էլէրինի իքի հայլապ արգատաշարա տօղրու ուզաթսը :

Բասգալ . — Էլիմիզտէն կէլտիկի գատար սիզէ մուսվէնէթ իտէճէյիզ, Միւմ-քին օլտուզը մէրթէպէ սիզէ նասիհաթլար վէրիպ եօլ կէօսթէրէճէյիզ . . . Թէ-մամըյլա պիզէ էմնիյէթ ու իթիմաստ խտինիզ . . . Պիրինճի էշիմիզ՝ օթէլճիյի սիզէ կէօնտէրմէք վէ անըն գարը խըզմէթճիսինի սիզին թահթը էմրինիզէ վալ իթտիր-մէք օլաճազ տըր . . .

Մարթ թէքրար պէյանը թէչէքքիւր իթտիքտէն սօնլուա իքի արգատաշ ա-շալքի գաթա էնիպ, քէլֆիյէթի օթէլճի Լիւռօյա խասէր վէրտիլէր :

Օթէլճի . — Պէնիմ աէ ֆիքրիմտէն կէշիյօր խտի . շէքմէքտէն խտէ պէօլէճէ գուրթուլմասը տահա էյի օլտու . պու սուրէթլէ պէն տէ պիր շէյ զայալ իթմէյի-ճէկիմէ էմին օլըրըմ . . .

Ժազ . — Սիզ պիր շէյ զայալ իթմէզ խտինիզ, միւսիւ Լիւռօ . . . Մատմազէլ Կրանշան՝ կէնճ վէ ըրզէհլի պիր գըզ . . .

Օթէլճի . — Պիրիբիմ, լաքին պիր բարալար եօգ . . .

Ժազ . — Պիզ օնա քէֆիլիզ . . . Մէրգուլմէնին մէսսօրիֆինի պիզ տէրէօհոտէ իտէրիզ . . .

Օթէլճի . — Օ զէման պաշգա . . . օ հալտէ տէյէճէք եօգ տըր . . .

Ժազ . — Իմօի, րէճա իտէրիզ, էօլիւյիւ պէլէտիյէյէ խասէր վէրմէք վէ միւլթ-թէլիֆ մուամէլէի րէսմիյէլէրի իճրա իթտիրմէք իւզրէ մէրգուլմէ գըզա եարտըմ խտինիզ . . . լութֆէն եօգարը չըգըպ քէնտիսինին էմրէլէրինի ալընըզ . . . Աշա-ղը էնտիյինիզտէ պէն սիզէ բարա վէրիբիմ, կիտէր ճէնազէ ալայընը միւնասիպ պիր սուրէթտէ թէրթիպ իթտիրիբսինիզ . . .

Օթէլճի՝ պաշընը էօնէ տօղրու էյէրէք . — Տօգթօ'ր էֆէնտի, էմրինիզէ մուճ-թազըրըմ . . . մաէլմէմնուէնիյէ սիզէ խըտմէթ իթմէյէ հազըրըմ . . . Օ կիւզէլ վէ տիլպէր պիշարէ գըզ աճապա նէ՝ գատար միւքէտտէր տիր . . . Շիմտի եօ-գարը չըգարըմ :

Ժազ . — Աշաղը էնտիյինիզտէ խըտմէթճի գարըյը Մատմազէլ Մարթըն եանը-նա կէօնտէրինիզ . . . Զալալը գըզճըզազ՝ եօգարտա էօլիւ օտասընտա եալընըզ տուրամազ :

Օթէլճի . — Եարարըմ, Տօգթօր էֆէնտի :

Ժազ . — Սասթայա պազմըջ օլան Տօգթօր Ժէրպօյա տա խասէր վէրմէյէ ու-նութմայասընըզ . կէլսին խասթանըն վէֆաթ իթտիկինի թաստիք էյլէսին :

Օթէլճի . — Պէլէտիյէյէ կիտէր իքէն հէքիմէ տէ օղրարըմ :

Ժադ . — Էօյլէ իսէ չաբուդ իտինիդ . . .

Օրհնէ՛նք Լիւռօ՛, Իգրի՛նճի գաթա՛ չըգտը՛ :

Ժագ իլէ Բասգալ՝ գաղինտա եալընզ գալտըլար՝

Բասագալ.—Շու օյուն նէ՛ ավէա ուսի՞մալբլա օյնանոր. զաննըմ զազանըլոր
պիլէ, եա պէն չօգ եանըլըյօրմ, եա եօգսա Մարթ՝ արթբգ էլիմիղէ տիր, Սէն
նէ՞ տէրսին:

[illegible]

Բառգալ. — Իքի եիւղ ֆրանգ դատար . . .

၁၁၇. — ဂူကုလ် ကုလ်၊ ဂူကုလ်၊

Ժագ Լակարտ՝ ճշգրտանըն չըգարւոյ աչտը վէ իջինտէն պին ֆրանգլըդ պիւ պանգնոթ՝ ալըպ Բասգալա վէրէրէք տէտի .

—U' L 20462 . . .

Բասդալ. — Նէ՛ գաւտար զէնկինսին .

Ժառ.— Նոթէրիւմ ուանա բէշին իբր պին ֆորանգ վէրտի . . . Չաբուգ կիթ
կէլ տէ թաամ իտէլիւմ . . .

ԿէԼ տէ թաամ իտէլիմ . . .
Բաադալ՝ գազինօտան տիշարլլ չբգբալ սիւրաթլա չէհրին իշէրիսինէ տօղրու
կիթտի :

Պիր ազ սօնդրա օթէլէի Լիւռօ աշաղը կէտիքտէ ,

စာတော် - ဇိ, ယောဗုဒ္ဓ

Օրթէլճի. — Նա՛սըւ օւռճադ, Տօգթօր էֆէնտի, զա՛վալը կէնճ գըզ բէք աճը-
նաճադ պիր հսլոտէ օլուսպ, սլու տա թապիի սիր. լաքին նիհայէթ էօլլայլս պէ-
լտիյէյէ խապէր վերմէք իշիւն գըզ սաճա մալլամաթը միւգթադիյէյի իթա իթ-
տի . . . քեհաղըտ իւզէրինէ իշարէթ ալուրմ . . . Բօսսթէլամը եօգարը ալըսլ շար-
գամը պաշըմա գօյայըրմ վէ գօշուսլ պէլէտիյէյէ կիտէյիմ:

Ժադ. — Մատմագէլ Մարթը եալընը՛դ մը պըրադտընը՛դ :

ժառագ.— Մատուցելով մարիթը հանրությանը պետք է
 Օթէնճի.— Գործող վե թէհլիբէ եօգ տըր . . . Դատեն խըտմէթճիւ Գաթէրի-
 նէթ՝ մէրզումէնին հանընտա տըր վէ հանընտան այրըլմայաճագ տըր . . .

Ժառգ. — Ս. վրանքի իր թարիկին իր անունով, գրեթե երկու տարեկան ժամանակահատվածում, որից հետո անհայտ է դառնում։

Օթէլէի.— Պաշ իւսթիւնէ . . . Ճէնազէ ալայը իշիւն նասը Եարաճաղը. . .

Ջաննրմ ֆուգարալարա մախսուս օլան թապուլթ ըսմարլանաճագ տըր . . . Պէն-
ճէ , ֆաղլա մասրաֆ պէյհուտէ տիր . . . չօդ պահալը ճէնագէ ալայը իճրա իթ-
տիրմէք նէյէ՞ եարար . . . էօլիւ երինէ էօլիւ տիր :

Ժագ .— Ֆուգարալարեն թապուլթը օլմալ , վագըա սիւսլիւ շաշաալը ճէնագէ
ալայը իսթէմէմ , լաքին եագըշեղը տա եէրինտէ օլմալը :

Օթէլճի .— Էօյլէ իսէ տէօրտիւնճիւ եսխօտ պէշինճի սընըֆի մը :

Ժագ .— Տէօրտիւնճիւ սընըֆի , Բիլիսէ իլէ ուղաշընըլ . . . թագըմլար՝ ճէ-
նագէ ալայընա ուլկուէն օլմալը . . . Իշթէ բարա :

Օթէլճի՝ Ժագըն ուղաթտըղը պանգնօթը կէօրիւսլ ագլը պաշընտան կիտէ-
րէք .— Պէշ ելիւլ ֆրանգ :

Ժագ .— Ալընըլ վէ չարուգ իտինիլ . . .

Օթէլճի Լիւռօ՝ սըրթընա տէրհալ պիր շէհիր բուպաաը կէշիրիւ պէլէտիյէ
տաիրէօինէ տօղրու ուղանտը :

Մէրգում օթէլճի՝ սիլճիւմլէ իշէրի կէօրիւսլ պիր սաաթ սօնլրա ալտէթ
իթաի :

Ճէնագէ ալայը էրթէսի կիւնիւ սաաթ տէօրթտէ վուգու պուլաճագտը :

Էօլիւ թագըմլարը իլէ քիլիսէ մէսարիֆի իշիւն իւշ երւգտէն պիր գաշ ֆը-
րանգ զիյատէ թէլտիյէ օլունմը իտի :

Օթէլճի՝ պանգնօթըն պագը օլան բարալարընը Ժագ Լակարտա իտտէ իթտի-
կի սըրաաա քէնտի քէնտիյէ .— Շու Տօգթօր թօմբսըն նէ՛ էյի աաաա , նէ՛ էշի
ըրլ աաաա տըր . . . էկէր Ամէրիգալըլարըն հէրսի պէօյլէ իսէ , պէն տէ Ամէրի-
գայա կիտէրիւ վէսսէլաւ :

Լիւռօ՝ Մատմաղէլ Մարթտան ալտըլը քեալըտլարը իտտէ իթմէք վէ կէօր-
տիւկի իշէրտէն մալիւմաթ վէրմէք իւղրէ մէրգումէնին եանընա չըգտը :

Մարթ՝ մէրգումը տիյնէտիքտէն սօնլրա .— Էյ , հէր պու շէյլէրին բարաաընը
վէրաինիլ մի :

Օթէլճի .— Թրինկ ագչէ օլարագ վէրտիմ , էվվիթ , մա՛տմաղէլ . . . Սիլ հիշ
պիր շէյ տիւշիւնմէյինիլ : Տօգթօր թօմբսըն իսթէյօր քի , որիլ հիշ դաաապէթտէ
օլմայաաընըլ . . . էլէմ ու քէտէրինիլ սիգէ կվէրի . . . Տօգթօր թօմբսըն էլ-
մաա կիսի պիր աաաա տըր , պունա էմին օլունըլ , մա՛տմաղէլ . նէ՛ կիւղէլ պախ-
թընըլ վար ըմը քի մումաիլէյհ պուրաաա պուլընըս տա սիգէ մէրագ իալյօր ,
հագգընըլտա ըզհարը թէվէճճիւհ էյլէյօր :

Օթէլճի Լիւռօնըն գալպի նէ իտի իսէ տիլի տէ օ իտի :

Մատմաղէլ Մարթա կէլինտիքտէ , պու գըլ՝ մէրգուման իքի չախսըն պուն-
ճա մուամէլաթը սէլաապէթքեարանէ , նէճիպանէ վէ իիգգաթէնիլգանէսի թան-
թընտա ֆէնա ֆէնա թաաալվուրլար վէ մէնհուս բլանլար մէսթուր վէ մէվճուս
օլտուլընը նա՞սըլ քէշֆ , հաթթա նա՞սըլ շիւպհէ իտէպիլիլ իտի :

Մէրգումէ գըլ՝ քէնտի պէտպախիթըլընտա շու թէսէլլիյի իրաալէ ինայիթ
պուլուրան ճէնապը Հագգա ֆիքրինտէն տուվա վէ թէշէքքիւր իտուսլ , քէնտիյի
տախի տահա զիյատէ միննէթտար աաա իթտի :

Մարթ հէնուղ հէման չօճուգ կիսի պիր շէյ օլուսլ , սաֆտէրուն վէ սաաաիլ

պիր թապիաթը վար խոր խոտ տէ՛ տէ՛, մալիւմիմիզ օլտուզը ճիհէթլէ՛ պիր գուվլէթ վէ՛ մէթանէթը մանէվիյէյէ մալիքէ խոր։ Ֆէրեատ ու ֆիլանլէրի չարուգ կէշիպ էրէյիճէ պիր սիւքիւնէթ պուլմը խոր։

Վազրա աճը վէ քէտէրի հէնուզ պագը խոր խոտ տէ՛ տէ՛, տիշարտան բէք էօյլէ քէտէր կէօսթէրմիյիպ իշէրտէն եանմագտա խոր։

Մէկյուսիյէթի տէրէճէի նիհայէյէ վարմը օլմաղլա պէրապէր իթիյարը սիւքիւթ խոուպ, մէճնունանէ նիւմայիշաթտա պուլընմամագտա խոր։

Շիմտի կէնճ գրղ՝ տիւշար օլտուզը պլտպաթլըղըն վիւսաթ ու ճէսամէթինի արթըգ էյիճէ տիւշիւնիւպ թաշընապիլլըր խոր։

Օթէլճի.—Սահիհ, մա'տմաղէլ, սուլ օտաւտան տիշարը չրգմալըսընըգ . . . սիլի իշիւն չոգ ֆէնա տըր պուրասը . . . Գաթէրինէթ պուրատա . . . պիշարէ գարընըն եանընտա գալաճագ տըր . . . պէն տէ սիլէ . . . պու գաթտա . . . եագըն պաշգա պիր օտա վէրէյիւմ . . .

Մարթ.—Սաշընը սալլայարագ.—Սա'յր, պէհիմ եէրիմ պուրասը տըր, զիրա վալիտէմ պուրատա տըր . . . պուրատա գալաճագ . . .

Օթէլճի.—Սիլ պիլիրսինիլ, մա'տմաղէլ . . . լաքին պիր ալ շէյ եէմէլիտինիլ։ Ինսան պիր շէյ եէմէտիկի հալտէ զայըֆիւշըպ գուվլէթտէն տիւշէր . . .

Մարթ.—Շիմտի հիշ պիր շէյ եէմէյէ իսթէյիմ եօգ, պիր շէյ եէյիմէմ . . . Սօնդրա էկէր իսթէյիմ օլուր խոտ Գաթէրինէթէ սէօյլէրիմ։

Օթէլճի Լիււո՝ վագըա աճը տույար ատամլարտան տէյիլ խոր խոտ տէ՛ տէ՛, օտաւտան տիշարը չըգաղընտա, եիւթէյի բէք զիյատէ գալգմըլ վէ միւթէէսսիր օլմուշ խոր։

Մէրգուլ՝ օտաւտան տիշարը չըգաղըն սըրատա, Բասգալ՝ մէգքիւր օտա գալուսընտան իշէրի կիրմէտէ վէ բէֆագաթընտա տա պիր թագրիմ մուգափա գուլթուլարը համիլ պիր մօտիսթա գարը պուլընմագտա օլուպ, Մատմաղէլ Մարթ՝ թուլարը համիլ պիր մօտիսթա գարը պուլընմագտա օլուպ, Մատմաղէլ Մարթ՝ թէաճճիւպ նիւմայան օլտուզընտան, պու հալի կէօրիւնճէ եիւլիւնտէ ալաիմը թէաճճիւպ նիւմայան օլտուզընտան, Բասգալ՝ տիշարտա հէր նէ եագմըլ խոր խոտ տէ՛ տէ՛, անը քէմալը մէհարէթ վէ նիգաքէթլէ՛ գըզա արզ ու պէյան իթտի։

Էօքսիւզ գըզ՝ էնտ պէնտ օլուպ եաս էլպիտէսինի գապուլ իթմլք իսթմէտի խոտ տէ՛, Բասգալըն խորար ու իպրամընա տայանամալըպ, նիհայէթ յուր լիզա կէօսթէրտի, զիրա պու տոտա՝ բէք միւքէմմէլ վէ սատէ կիւլէլ իքի գաթ եաս էլպիտէսի սէշմէյէ գըզը ատէթա ճէպը իլէ մէճպուր իթտի։

Մարթ.—Հագգըմտա պու գատար համիյէթ վէ սէիւսվէթ իպրազ իտիյօրսընըղ ամմա, պէն պունա նաիլ օլմագ իշիւն նէ՞ եագմըլ . . . Հէմիլիլնիլ օլսա իթիմ, պունտան զիյատէսինի եարմազ իտինիլ։

Բասգալ.—Տօգթօր թօմրսըն զէնկին տիր, մատմաղէլ, բէք զէնկին տիր . . . Պունտան մատա մումալիէյի բէք տույղուլ պիր գաթ օլտըղընտան, պաշգալընտան պէտպաթլըղա տիւշար օլտըղըն կէօրիւնճէ բէք զիյատէ միւթէէսսիր օլուպ, նըն պէտպաթլըղա տիւշար օլտըղըն կէօրիւնճէ բէք զիյատէ միւթէէսսիր օլուպ, միւմալիւն մէրթէպէ անը տէֆ ու թալսիֆ իթմէկէ չարէճու օլուր . . . Մումալիւն Տօգթօր սիլի կէօրմիւշ, վէ կէօրիւր կէօրմէզ տէ հագգընըզտա պիր թէվէճիւն Տօգթօր սիլի կէօրմիւշ, վէ կէօրիւր կէօրմէզ տէ հագգընըզտա իպրազ իթտի՝ ճիւհը ֆէվգէլլայէ հըսս իթմիլ տըր . . . Վալիտէնիլ հագգընտա իպրազ իթտի։

կինիդ ֆարթը մուհապակթ՝ քէնտիսինին գալստինէ բէք զիյատէ թէէսիր խոռալ, ճանը կիպի սէվտիկի վէ թօրրաղա վէտտիկի պիր գըզընը խաթրոնա պըրաղտը... Պու գրդ չօճուգ սիղտէն չօգ քիւշիւք իտի իսէ տէ, բէտէրի՝ անըն վէֆաթընտան ասլա միւթէսէլլի օլմայաճագ տըր . . .

Մարթ՝ քէմալը չէվգ ու հէյէճան իլէ.— Ահ, էֆէնտի, սէօյլէյինիդ քէնտիսինէ, ճան ու կէօնիւլտէն թէչէքքիւր խտրիմ, մինն թտարլըղըմը քէնտիսինէ իսպաթ իթմէյէ չալըճաճաղըմ . . .

Բասգալ.— Ճէվապընտա, մա՛տմազէլ, թէչէքքիւրէ հիչ պիր վազիֆէի զիմմէթինիդ օլմատըղընը, վէ սիղէ խըտմէթ իթմէք սաատէթ ու սաթիթ յարլըղը իլէ պու վազիյֆէնին բէչինէն իյֆա իտիլմիչ սայըլտըղընը պէյան իտէճէք տիր . . .

Բասգալ՝ պուռնը տէտիքտէն սօնդրա մօտիթա գարըսըյլա պէրապէր չէքիւլտի կիթտի :

Պիր չէրէէք սօնդրա Բասգալ՝ ժագ իլէ պէրապէր թաամ իտիյօր, վէ սուֆրալարընըն խըտմէթինի իյֆա իտէն օթէլճի Լիւռօ իլէ տէ լաթիֆէ վէ եարէնլիք էյլէյօր իտի :

Պիր տիւզիւյէ քէտէրամիդ հիքեայլէր նազլիյլէ մէշըու օլմագ իսթէմէյիդ :

Անճագ շուներ պէյանէ միւսարէաթ իտէրիդ քի, Մատմազէլ Մարթ՝ պիւթիւն կէճէ վալիտէսինին նաչը եանընտա գալմագ իսթէյիւյ, լաքին տիւչար օլտուղը հէյէճանլարտան թագաթֆիւրտա օլարագ եօրուլըչ յլտուղընտան, չաֆագ սէօքմէզտէն պիր ազ էվիլէ չար նաչար կէօյլէրինի գաքատը վէ պիր քաչ սաաթ ույուտը : Պու ույգու՝ վագրա հէյէճանլը վէ ըահաթսըղ պիր ույգու օլտու իսէ տէ, հէր հալտէ քէնտիյէ ֆաիտէպախշ օլտու, զիրա ույանտըգտա քէնտիյի տահա ալէա պուլըպ քէսալը գուվիլթ իթմիչ իտի :

Սապրահ Բասգալ իլէ ժագ միւրգուճիյի կէօրմէք իսթէյիւյ, պիր ազ չէյ եէմէյէ քէնտիսինի իգնա իթտիքլէրինտէն, կէնճ գըղ՝ էքլը թաամ իթտիքտէ, ույգուտան տահա զիյտտէ վիւճուաընա գուվիլթ կէլտի :

Մատմազէլ Մարթ՝ քէնտիյի հըմայէ իտէն պու իքի չախալարա վէ պախուսուս սէլաալթը ֆիվգէլլըյէ իպրազ էյլէյէն Տօգթօր Թօմբաընա քէմալը խալիսէթ վէ մինն թտարի իլէ պէյանը թէչէքքիւր իթմէք իսթէյօր իտի իսէ տէ, մէրգուճանըն իքիսի տէ գրզըն պէյանը թէչէքքիւրինտէն գաչամագ վէրէրէք, պու իչտէ տախի պէօյիւք պիր մէհարէթ իպրազ իթտիլէր :

Բասգալըն թալէպի իւզէրինէ «Մարթէն—Բէչէօր» օթէլճիսի Լիւռօ՝ ճէնագֆալայընտա հալըր պուլընմալարընը քէնտի տօսթ վէ ահիպպա վէ ախգուիթա իթտիկի էսնաֆլարա բէճա իթմիչ օլտուղընտան, ճէնագէլինի գալտըրըլաճաղը էսնատէ էրքէք վէ գատըն օթուզ քիլի գատար եէր գաթը սալօնընտա վէ օթէլլին գալուսը էօնիւնտէ թօրլանմըչար իտի :

Մատմա Լիւռօ իլէ տիկէր իքի իւչ գատըն՝ Մատմազէլ Մարթըն եանընա չըգըպ, օ արա Բասգալ իլէ ժագ տախի՝ քէնտիյի թութարագ մէէյուս օլմամասը :

նը վէ սօնունա գատար չու քէտէրը ազիմէ մուգավէթ իթմէինի գըզա միւմ-
քին մէրթէպէ նասիհաթ իտիյօրլար իտի :

Իքի արգատաւ՝ էօլիւնիւն թապութա գօնմասը մէնզարէի տիւտուզընը էօք-
սիւզ գըզտան կիզլէմէյէ մուվաֆֆազ օլմուշլար իտի իսէ տէ , ճէնազէնին գալտը-
րըլմասընտա մէրգումէնին հազըր պուլընմասը լազըմ կէլիւպ , Մատմազէլ Մարթ՝
չօճուգըղընտան պէրու ճանը կիպի պիրիճիք սէվտիկի վալիտէսինին նաչընը հազի
օլան թապութըն աչաղը էնտիրիլտիկինի կէօրտիւքտէ , իւզէրինէ սընըր վէ նէօվ-
պէթ կէլտիկինտէն , պիլճիւմէ հուզգարըն եւրէյի գալգըպ կէօզլէրի տօլտու :

Բասգալ թարաֆընտան ըսմարլանմըչ պիր արապա՝ գարուտա պէքլէյօր իտի :
էօքսիւզ գըզ՝ մէզքիւր արապայա պինտիրիկիւպ , եսնընա տա Մատմալ Լիւռօ
իլէ տիկէր իքի գատըն օթուրտըլար :

Աղլամազ՝ աղլամազ կէթիւրի տէրլէր :

Արապատաքի տիկէր իւչ գարը՝ Մարթըն աղլայըպ սըզլատըղընը կէօրէրէք ,
կէօյա միւթէվէֆիյէ քէնտի էն եագըն պիր խըսըմ վէ էն ազիզ պիր տօթլարը
իմիշ կիպի քէնտիլէրի տախի աղլայօրլար իտի :

Քիլիսէտէ էօքսիւզ գըզ քէնտիյի թութապիլտի :

Մէրգումէ օրատա տուվա վէ իպատէթ իտուպ , իպատէթ իսէ էն շէտիտ քէ-
տէրլէրի պիլէ մուվազգաթէն թէսքին իտէր վէ էն աղըր եարալարա մէլէմ մա-
գամընտա պուլընըր : Լաքին մէզարլըգտա գըզ մէյուսիյէթինի գապթ իտէմէյիւպ ,
մէզարա էնտիրիլմիշ օլան թապութըն իւզէրինէ քիւրէքլէ թօրազ աթրլմաղա
պաշլատըղը սըրատա , քէնտիյի ղայալ իտէրէք պայըլտըղընտան , «Մարթէն-Բէշէօր»
օթէլինէ կէթիւրիւմէք իւզրէ , էօյլէ պայկըն հալտէ արապայա գատար կէօթիւ-
րիւլտի :

Հէր շէյ օլմուշ պիթմիշ իտի :

Պէտպալթ գըզ՝ քէնտի համիյէի թապիլիյէսի օլան վէ իքի հայլազլարըն գուր-
տըզլարը տուգագտան քէնտիյի եէկեանէ գուրթարապիլէն վալիտէսինտէն արթըզ
մուէպպէտէն այրըլմըչ իտի :

Թազ Լակարու՝ կէնճ գըզըն հալ ու ահվալը մանէվիյէսինի բէք ալէա տնլա-
յըպ , մէրգումէնին նէ տէրէճէյէ գատար մահզուն վէ միւքէտտէր օլտուզընը պի-
լիւր , վէ լաքին էն շէտիտ աճը վէ քէտէրլէրին պիլէ տիւնեանըն սօնունա գատար
տէվամ իթմէտիքլէրինի տախի պիլիւր իտի :

Մատմազէլ Մարթըն քէտէրինի միւմքին մէրթէպէ չաքուգ ունութաըրմազ
իչիւն , մէրգումէյի եալընըզ պըրագմամազ վէ պալտուսուս վալիտէսինին վէֆաթ
իթտիկի օտայա եալընըզ կիրմէսինի մէն իթմէք լազըմ իտի , զիրա մէզքիւր օտա
պիր չօգ մէնհուս շէյլէր խաթրընա կէթիւրտիկինտէն , միւթէվէֆիյէ սէվիւլիւ վո-
լիտէսի՝ կէօգիւնին էօնիւնտէն հիշ կիթմէյէճէք իտի :

Էսնաի ըահտէ պայկընըղը պիր ազ կէչմիշ օլուպ , լաքին աղլը հէնուզ պաշը-
նա իլէլմէմիշ օլան մէրգումէ էօքսիւզ գըզ՝ օթէլէ կէօթիւրիւլիւպ , օրատա քէնտի-
սի իչիւն հազըրլանմըչ օլան պիր օտատա Մատմալ Լիւռօ թարաֆընտան եաթաղա
վազ օլունտը :

Մէրգումէնին ըուպալարը վէ ուֆազ թէֆէք էշեասը՝ խըամէթճի Գաթէրի-

նէթ մարիֆէթիյլէ մէզքիւր օտայա նազլ օլունմըլ իտի :

Ժազ Լակարտ, — եախօտ չէօյլէ տէյէլիմ — Տօգթօր Թօմարըն՝ գըզա վէրիլմէք իւզըէ պիր պու թէրթիպ իթտի :

Կէնճ գըզ՝ պու սույը ալտըգտա, իւզէրինէ կէրէք վիւճուտճա վէ կէրէք դի-հինճէ թէմամըլա պիր ույուլըզլըզ կէլէճէք օլուպ, հազիգաթէն մէզքիւր իլաճ պէօյլէ պիր թէէսիր իճրա իթտի վէ իշպու ույուլըզլըզն արգասը սըրա ուզուն վէ տէրին պիր ույգու պաւտը :

Գաթէրինէթ՝ Ժազտան պօլճա պիր իւճրէթ ախզ իտէրէք պիւթիւն կէճէ գը-զըն եաթաղը եանընտա ույանըգ տուրտը, վէ էրթէսի սասահ կէճ պիր վազթ գըզ ույանտըգտա, խըտմէթճի գարը՝ պիլմէտիկի պիր եէրտէ պուլընտըզնա շա-շա գալմըլ օլան էօքսիւզ գըզըն սիւվալլէրինէ ճէվապ վէրտի :

Մատմազէլ Մարթ՝ գարընըն ճէվապլարընը տյնէյէրէր Տօգթօրըն մազսէ-տինի անլաուր, վէ անըն տիրայէթը ֆէվգէլատէ վէ համյէթը ուլուվըլ ճէնապա-նէ սահիպի պիր գաթ օլտուլընը միւպէյին մուամէլէի նէզաքէթեարանէսինէ պէթէքրար իսթիյրապ վէ թէաճճիւպ էյլէտի : Մէրգուճէ գըզըն պու պապտէ ճիւզի պիր շիւպէսի պիլէ նա՞սըլ օլապիլիր իտի . . .

Մատմազէլ Մարթ՝ պէօյլէ պիր հալը վարուրէթ ու սէֆալէթտէ պուլընտըզը սըրատա քէնտիտինէ էօյլէ պիր ալիճէնապ տօսթ խալգ իթտիկինտէն տօլայը ճէ-նապը Հազգա թէչէքքիւր իթտի :

Մարթ եաթաղընտան գալգըպ քէնտիյի էյի պուլտըզընտան վէ եալընըզ գալ-մազ իսթէտիկինտէն, հիւսնիւ խըտմէթիւնտէն տօլայը Գաթէրինէթէ պէյանը թէ-չէքքիւր իլէ, կիտիպ քէնտիսի տախի պիր ազ իսհաթ իթմէսինի մէրգուճէյէ թավսիյէ իթտի :

Խըտմէթճի գարը՝ օտատան տիշարը չըգար չըգմազ, էօքսիւզ գըզ՝ գիհին-տէն կէչիլլէ տօղրու պիր նազար աթֆ իսուպ, պատէհու հալը հազըրը կէօզ էօ-նիւնէ կէթիրտի վէ քէնտի հալ ու վազիյէթիւնի ֆիքրինտէն թէտգիգ ու թէֆ-թիչ իթտի :

Պունտան հիւզնէնկիզ, պունտան մէյյուս պիր հալ օլամազ իտի :

Ալէմաէ եարա եալընըզ գալըպ, նէ ֆամիլեասը, նէ բարասը (զիրա եանըն-տա օլան պիր գաչ ֆրանգ պիր շէյէ եարամազ իտի), նէ իչի վէ նէ տախի հիչ պիր թավսիյէսի օլմատըզընտան, աճապա հալի նէ՞ օլաճազ իտի :

Պու սիւվալէ պէտպախթ գըզ ճէվապ վէրէմէզ իտի, չիւնքի քօլունը հանկը թարաֆա տօղրու չէվիրէճէկինի պիլմէյօր իտի :

Զավալը գըզճըզազ՝ քէնտի իչինի պէճէրէմէմէք գօրգուսընտան տէյիլ — (չիւն, քի մէրգուճէնին ճէսուր օլտուլը չօգտան մալիւմ տիր) — իլլա պու ալէմֆէ քէն-տիյէ նասիհաթ վէրիպ հիւսնիւ թարիգի իրաէ իտէսիլլէն գատընճըզազըն արթըգ քէնտի եանընտա պուլընմատըզը իչիւն աճը աճը աղլամաղա պաշլատը :

Աղլամասը քէսիլտիքտէ Տօգթօր Թօմարըն իսթրընա կէլիպ, լաքին քէնտի քէնտիյէ տէտի քի, պէօյլէ պիր ինսանիյէթլի հէքիմ՝ եապանճը վէ թանըմատըգ պիր գըզ իչիւն զաթէն լիւզումընտան զլյատէ շէյ եարմըլ օլտուլընտան, արթըգ չիմտէն կէրու քէնտիսինի տիւշիւնմէքտէն վազ կէչէճէկինէ չիւպէն օլմայըպ, պու

տա բէք թապիի պիր շէյ իտի, չիւնքի մոսմաիւնյհին համայնէթ ու միւրուսիւնէթինէ քէնտի պէտապաթիւրդընտան պաշգա պիր սէպէսլ զլմայըսլ, նէ՝ չարէ քի պէպ- պաթիւրդ տա պու ալէմտէ նատիր իւլ վուգու պիր շէյ տէյիլ իտի:

Մարթ՝ քէնտի. քէնտիյէ. — Եվէլ պէ էվէլ մուսաիւնյհ Տօգթօրա թէշէքքիւր խոււպ, պատէհու քէնտիմէ պիր եէր պուլմալըլմ. . . Պէն իշտէն գօրգար գըղ- լարտան տէյիլիմ, վէ նէ՝ գատար ձղ գազանսամ, եինէ կէշիքէպիւնէնյիմ. . .

«Ա՛հ, պիշարէ վալիտէնիկիմ, — տէտի իլավիթէն վէ տիզ իւսթիւսիւնիւ էլէրի- նի եօգարը գալտըրարագ, — սէնին մուէպպէտէն իոթիրահաթ իպէճէկին մէմէ- քէթտէն չըգմագ իսթէմէմ. . . պուընը թէճրիւպէ իաէճէյիմ. . . լաքին էկէր եարամագ իսէմ. . . էկէր կիթմէք լազըմ կէլիր իսէ. . . վիւսթէրի՛ս օլ, սէվ- կիւլիւ վալիտէմ, մէգաթընըն եօլոնը հիչ պիր վագթ ունուլմայաճալըմ. . . Եինէ կէլէճէյիմ. . . Մահշէրէտէք ճէսէտինին իսթիրահաթ իտէճէկի թօրագ իւ- գէրինէ չիմաի կէլիւ տիզ չէօքէճէյիմ. . . սէվկիւլիւ գըզընա ախրէթտէն նէգա- րէթ իթմէնի ըէճա ու նիյազ իտէճէյիմ. . . Մուհաֆագա էթ պէնի, վալիտէնի- կիմ. . . մուսվէնէթ էթ պանա. . . Ալէմտէ քիմսէմ եօգ տըր, եարա կալընը- զըմ, սէն տէ ախրէթտէն օլտուն պէնի կէօգէթմէյէճէք օլուր, պէնի թէրք իտէր իսէն, պէնիմ հալիմ նիճէ՞ օլուր. . .

Պիր ազ միւ տոթթ Մատմազէլ Մարթ պու բէտէրամիզ տիւլիւնէլէրէ տալըպ, իսպպէրի զլմագսըզըն եամագթարընտան աշաղը իրի իրի կէօզ եալլարը ագըյօր իտի: Եամաշճաճըգ օտա գարուսը չալընտը:

Էօքսիւզ գըղ տէրհալ կէօզլէրիի սիլիւ գալգալը գաթույը աշտը:

Գարույը չալանլար՝ իքի հապստաշ ժագ Լաիարա իլէ Բասգալ Սօնիք օլուպ, կէնճ գըղ՝ ժագ Լաիարա եալընըզ Ամէրիգալը Տօգթօր թօմբսըն նամը թանթըն- տա թանըր իտի:

Մարթ՝ էլինի ժագա տօյրու ուգաթարագ պիր հէյէճանը գալպ իլէ. — Ա՛հ, էֆէնտիմ, հոշ կէլտինիզ, պույուրընըզ. . . Եիւտի արթըգ պիր ազ քէսպը սիւ- քիւնէթ իթմիշ օլտուղըմտան, պանա նէ՝ պէօյիւք պիր էյիք իթմիշ օլտուղընըզ արթըգ ֆարդ իտէպիլիրիմ. . . Միւսաատէ պույուրընըզ, միւթէվէֆիյէ վալի- տէմ իշիւն տախի սիզէ ախսամիմ իւլ գալպ թէշէքքիւր իտէրիմ. . . Քէտէրնաք գալպիմ էլէէվմ եալընըզ խաթըրէ վէ աաարը չիւքիւրիւզարի իլէ մէշնրօն տըր:

Ժագ՝ էօքսիւզ գըղըն քէնտիյէ ուգաթտըղը էլի քէմալը մուհապպէթիւն սը- գարագ. — Գալպիմին իլճաաթընր իթաաթ իթմէքտին պաշգա պիր շէյ եարմա- տըմ, մա՛տմազէլ, Սիզի կէօրտիւկիմտէ, զանն խտէրսին սիզէ պէնզէյէն վէ միւթէ- վէֆիյէ սէվկիւլիւ գըզըմըն պէօյիւքլէկինի կէօրտիւկիմտէն, սիզէ մէրագ վէրմէ- վէզիւք, սիզէ իպարալը թէվէճճիւհ իթմէմէզլիք իտէպիլի՞ր մի իտիմ. . . Զօճու- ղըվը անտըրտըղընըզ իշիւն սիզէ հէր հալտէ մէրագ վէրմէյէ մէճպուր օլտըմ. . .

Մարթ. — Պէն տէ մուէպպէտէն սիզէ միւթէշէքքիւր վէ միննէթտար օլաճա- ղըմ, էֆէնտի. Եու քէտէրը ազիմիմտէ եալընըզ սիզիւնն թէսէլիլիւլ օլապիլտիւք: Սոյէի համայնէթ ու ալիսալէթիւնիգտէ վալիտէմ պիր աուրէթը միւթէպէհտէ տէֆն իտիլմիշ տէր. . . Պու եաթտըղընըզ ունուտըլըր շէյ տէյիլ տիւլ, էֆէնտի. . . միւտաէթը էօմրիւմտէ պուըն աալա ունուլմայաճաղըմ. . .

Կէնճ գըզ՝ պու սօն սէօզլէրի պիր շէզգ ու հէյէճանլա սէօյլէմիշ օլուպ, մու-
սախտէրէն իքի սանտալեա իլէրիյէ տօղրու սիւրէրէք, տահա սիւքիւնէթլի պիր
սուրէթտէ իլալէի կիւֆթար իլէ տէտի քի,

— Լաքին, էֆէնտիլէր, օթուրսա՞նըզ ա, սիզ լութֆէն վէ թէնէզզիւլէն պէ-
նի տիւշիւնտիւնիզ . . .

Բասգալ իլէ ժազ՝ անիտէ պու տալէթէ իճապէթ իսուպ, պատէհու ժազ
քէլամէ աղազ իլէ տէտի քի,

— Մա՛տմազէլ, պու կիւն նա՞ըլսընըզ,

Մարթ. — Ձօգ էյլիմ, օ գատար աճը վէ քէտէրլէրտէն սօնդրա պուներ հիշ
ուճմազ իտիմ . . . Օթէլին խըզմէթճիսի Գաթէրինէթին պէյանընա կէօրէ, սիզին
թէրթիպ իթտիկինիզ սու սայէսինտէ ույուտըմ. Պու ույզու՝ վիճուտըմա պիր
հաֆիֆիլէք, վէ տէրտ ու քէտէրտէն ալթիւսթ օլան զիհնիմէ պիր սիւքիւնէթ
վէրտի . . .

Ժազ. — Պէն տէ պէօյլէ օլաճազ տէյու ուճույօր իտիմ . . . հաթթա շիւպ-
հէսիզ կիպի իտիմ, վէ էկէր մէմուլիմին աքսի օլա իտի, նէթիյճէի մաթլուպէնին
հուճուլինէ տէկին ազիմէթիմի թէէսիլր իտէճէքտիմ . . .

Մարթ. — Սիր ազ շէքինէրէք. — Ժօաննիտէն կիտէճէքմիսինիզ, էֆէնտի . . .

Ժազ. — Էվլէթ, մա՛տմազէլ, Պուրատա պիր գաշ կիւն գալաճազ իտիմ . . .
Պու սապահ սիզինլէ վէտալաշմաղա վէ միւսաատէնիզլէ սիզէ պիր գաշ շէյ սիւվալ
իթմէյէ կէլտիմ . . .

Մարթ. — Թէաճճիւսլէ. — Պիր գաշ շէյ մի սիւվալ իթմէյէ . . .

Ժազ. — Էվլէթ, մա՛տմազէլ,

Մարթ. — Պույուրընըզ, սիւվալլէրինիզի մաէլմէմնուսիյէ իսթիմա իտէրիմ,
լաքին անլամայօրըմ . . .

Էօքսիւզ գըզ սէօզիւնի թէքմիլ իտէմէտի,

Ժազ. — Սիզէ նէ սէօյլէմէք իսթէտիկիմի անլամայօրսընըզ, տէյի՞լ մի,

Մարթ. — Էվլէթ, էօյլէ,

Ժազ. — Էօյլէ իսէ շիմտի անլայաճազսընըզ . . . Սիզէ իսթիգալինիզտէն
պահա իտէճէյիմ . . . Էկէր եաբուղըմ միւնասէպէթսիզլիք իսէ աֆվ իտինիզ, լա-
քին հազգընըզտա հըսս իթտիկիմ թէվէճճիւհը ազիմ սաիգատըյլա սալա թէրէտ-
տիւտ իթմէյէճէյիմ . . . Պուրատան կիթմէզտէն էվլէլ, սիզէ հէնուզ պիր խըս-
մէթտէ տահա պուլընապիլի՛րմիյիմ վէ թասարլատըղըմ պիր նիյէթի սիզէ սէօյլէ-
յէպիլի՛րմիյիմ,

Մարթ. — հէյէճանը գալսլ իլէ. — Միւնասէպէթսիզլիք իտիյօր իսէնիզ սիզէ ա՞ֆվ
մը իտէյիմ . . . Սիզ պէնի թանըմատըղընըզ հալտէ պանա պու գատար մէրազ
իթմէյէ թէնէզզիւլ իթտինիզ, շիմտի նա՞ըլ միւնասէպէթսիզլիք իթմիշ օլապիլիւր-
սինիզ . . . Սիւվալ իտինիզ, էֆէնտի, վէ եէմին իտէրիմ քի, սիզէ սիւպէսթճէ
ճէզապլ վէրէճէյիմ . . . Ջաթէն կիզլէյէճէք պիր շէյիմ եօգ տըր,

Ժազ. — Վալիտէնիզտէն պաշգա հիշ պիր խըսըմընըզ եօ՞գ մը տըր,

Մարթ. — իսպիլ, էֆէնտիմ . . . գարտաշըմ վէ գըզգարտաշըմ հիշ օլմալըշ,
վէ բէտէրիմ տէ պէն տօղմազտոն էօլմիւշ . . .

Ժառ.—Տիմէք տիւնեատա եաբաեալընդ օլուս հիշ քիմսէնիդ եօգ մը տըր :
Մարթ.—Էվվէթ , էֆէնտիմ , հիշ քիմսէմ եօգ տըր , եաբաեալընդըմ :

Ժառ.—Էյ բարանդ տա օլմամալը , չիւնքի ձինէվրատաքի օրէզիլ պանքէր՝
ալչգաճասընա սիզի վէ պիչարէ վալիտէնիզի սոյմուչ , բարանըզը պաթըրմըչ . . .

Մարթ.—Հիշ սիր բարամ եօգ :

Ժառ.—Կէչինմէք իչիւն նէ՞ եաբմագ նիյէթինտէսինիզ :

Մարթ.—Կէօզլէրինտէ սիր նուրը իֆթիխարը մէշրուանէ բարայարագ .— Զա-
լըչաճաղըմ , էֆէնտի . . . քէմալը զայրէթ ու ճէսարէթլէ չալըչաճաղըմ . . .

Ժառ.—Ղայրէթ ու ճէսարէթինիզէ աօլա շիւպհէ իթմէմ . . . Թապիաթը-
նըղտա մէթանէթ ու մէքեանէթ մէրքիւզ տըր , սիզի կէօրէն սլունա տէրհալ գա-
նի օլապիլիւր , լաքին պէն եհնէ սիզի տիւչիւնիրիմ . . . Գարըլարա իշնիլիք բէք
տղ վէրիլտիկինտէն , մէրդումէլէրին գազանտըզլարը՝ քէնտի նաֆագա վէ իւսթ
պաշլարընա եթէթէր եթլմէզ սիր շէյ տիր . . . Պարէ էլինիզտէ սիր սէնաաթ
վա՞ր մը տըր :

Մարթ.—Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Ժառ.—Նէ՞ սէնաաթ տըր :

Մարթ.—Վալիտէմին ձինէվրատա քիւչիւք սիր մաղազասը սլուլընըսլ , իշթէ
սլու մաղազանըն էսմանընը գաչագ պանքէր պիղտէն տօլանտըրտը գաբտը . . .
Պէն էբէյիճէ մահիր սիր մօտիսթայըմ . . . սիր ազ տա իլմիմ վար տըր . . .
սիր թիւճճարըն տէֆթէրլէրինի թուրապիլիւրիմ . . .

Ժառ.—Տիմէք հիսապ ալիլիւսինիզ , էօյլէ՞ մի . . .

Մարթ.—Էբէյիճէ սիլիւրիմ , էֆէնտիմ :

Ժառ.—Էօյլէ իսէ թէսապվուր իթտիկիմ բլան՝ սլու սայէտէ գօլայ նտիլը մու-
վաֆֆագիյէթ օլապիլէճէք տիր . . . Վալիտէնիզին խաաթալըզը սէսլէսլիլլէ Ժօ-
անեիտէ գալմագա մէճսլուր օլտուղընըզտա , Բարիզէ կիտիյօր իմիլսինիզ , պանա
պէօյլէ սէօյլէտիլէր , սահլի՞ մի տիր :

Մարթ.—Էվվէթ , էֆէնտիմ . . . Պիչարէ վալիտէմ՝ սիր միւֆիլիտէն տօլան-
տըրըլտըզընը պիլմէտիկինտէն , կիտիլ Բարիզտէ ձինէվրատաքի սաթտըղը մօտա
մաղազասը կիսի/սիր մաղազա քիւչաա իթմէք նիյէթինտէ սլուլընըյօր իտի :

Ժառ.—Օ սէօյիւք շէհիրտէ վալիտէնիզին տօսթլարը վա՞ր մը խտի :

Մարթ.—Խա՛յր , էֆէնտիմ . . . վալիտէմ չօգտան պէրու օրատան չըգմըչ
խտի , վէ զաննըմ օրատա քիմսէյի թանըմագ խտի . . .

Ժառ.—Սիզ տէ Բարիզէ կիթմէք նիյէթինտէմիսինիզ , մա՛տմագլ . . .

Մարթ.—Մահղուհանէ .—Հայը՛ֆ , էֆէնտի , չիմտի սլու սաաթտա սիր շէյ թէ-
սապվուր իտէսլլը՛րմիլիմ . . . իշ նէրէտէ սլուլըր իսէմ օրայա կիտէճէյիմ . . .
Էվվէլա Ժօանեիտէ իշ տրայաճաղըմ . . . Վալիտէմին մէզարը եանընտա սլուլըն-
մագ իչիւն սլուրատա գալմագ խթէրիմ . . . սլու սուրէթլէ վալիտէմտէն բէք օ
գաաար սյըրլմըչ սայըլմամ . . .

Կէնճ գըզ պունլարը սէօյլէյէրէք , գալսլինտէ հասըլ օլան հէյէճանը շէտիլի
թէսքին խտէմէտի վէ կէօզլէրինտէն եաշ աղմաղա սլաշլատը :

Ժառ.—Սիր շիտտէթլէ .—Է՛ ճանըմ , մա՛տմագլ . . . արթըգ ագլընըզը պաշը-

նըզա կէթիւրինիզ, րէճա խտէրիմ . . . կէջմիշի պըրազընըզ, պիր ազ ունուտընըզ,
ալըպ կէջմէյինիզ . . . Քէնտինիզի . . . խթիգպպլինիզի տիւշիւնիւնիզ . . .
վէ պէնի տիյնէյինիզ . . .

Մատմազէլ Մարթ կէօզ եաշլարընը սիւտի :

Ժագ՝ սէօղիւնէ տէվամ իլէ .— Գա՞ջ եաշընտասընըզ :

Մարթ .— Օն տօգուզ եաշընտայըմ :

Ժագ .— Պու եաշտա քիմնէսիզ պիր կէնճ գըզըն , պախուսուս սիզին կիպի կիւ-
զէլ պիր գըզըն հէր պիր ատըմընտա էօնիւնէ թէհլիքէլէր չըգար . . . Շիւսհէմ
եօգ սըր քի , նէճապէթը ախլեագընըզ վէ սըտգ ու խթիգպմէթը էֆքեարընըզ
սայէսինտէ , սիզէ գարչը գուրուլան տուգազլարտան եագայը գուրթարապիլէճէք-
սինիզ , լաքին նիհայէթ պիր իշ պուլմաղա մուվաֆֆագ օլմանըզը կէօրմէք խթէր-
տիմ . . . Զլմանէմիզտէ միւսասիգա սէպէպիլէլ րէք նատիր իշ պուլընըյօր . . .
Աճ քէօրէքլէրին պիր քէմիք իշիւն էօլէսիյէ պիրպիրիլէ պօղուշտըզլարը կիպի իշ-
լէրի հէր քէս եէքտիկէրինին էլինտէն չէքիյօրլար . . . էքմէք գազկասը տըր պու
. . . էյալէթ չէհիրլէրինտէ ազ իշ պուլընըր . . . եապանճըլար էօնիւնտէ գա-
բուլար գաբալը տըր , գօրդարըմ պուրասա հիշ պիր իշ պուլամայաճագսընըզ :

Մարթ .— Ժօաննիտէ գալմաղա նէ՞ իշիւն արգու իթտիկիմի սիզէ սէօլէտիմ,
էֆէնտիմ . էկէր պուրատա կէջինէպիլէճէք գատար իշ պուլամագոամ , պաշգա եէ-
րէ կիտէճէյիմ . . .

Ժագ .— Նէ՞ թարաֆա :

Մարթ .— Պէն տէ պիլմէմ . . . Ալլահ նէ թարաֆա էմր խտէր իսէ , օ թա-
րաֆա կիտէճէյիմ, Ալլահտան պաշգա կիւվէնէճէյիմ եօգ տըր . . .

Ժագ .— Պու նէ՞ կիւզէլ հըսսիյաթ տըր , մատմազէլ , պու հըսսիյաթ՝ չան ու
նամուսընըզ արթըրըր . . . Գատէրը իլահիյէ կիւվէնտիյինիզ իշիւն պօշա չըգամ
յաճագսընըզ . . . Ի՞թիմալ քի պու Գատէրը իլահի պէն օլաճաղըմ . . .

Մարթ .— Սի՞ղ մի , էֆէնտի :

Ժագ .— Օլա՞մաղ մը . . . Տօղրուճա հէտէֆը մագսուտըմա եիւրիլէճէյիմ,
Սիզէ պիր թէքլիֆիմ վար , վէ դանն ու մէմուլ էյլէտիկիմ վէճհլէ , էկէր պու թէք-
լիֆիմէ մուվաֆագաթ խտէր իսէնիզ , հագիգաթէն րէք մէմուլն օլաճաղըմ . . .

Մատմազէլ Մարթ՝ թէաճճիւպ վէ հէյէճանլա մուխաթըզընա պագմագոտա օ-
լուպ , անըն պիր ան էվվէլ ֆիքրինի պէյան ու իյզահ իթմէսինէ մէրագ իտիյօր
իտի :

Ժագ՝ սէօղիւնէ տէվամ իլէ .— Թա իպթիտատէն պանա հըսս իթտիրտիկինիզ
թէվէճճիւհը չէտիտին էսպապընտան պիրինի զաննըմ սըր քեաթիպիմ սիզէ պէյան
իթմիշ տիր . . . էօլմիւշ գըզըմա չօգ պէնզէրսինիզ . . . Պու չօճուգ կիւզէլ վէ
սէվիմի պիր գըզ օլուպ , իւզէրինէ րէք թիթիթէր իտիմ , պիւթիւն ճանըմ , մու-
հապպէթիմ վէ իւմիտլէրիմ՝ անըն իւզէրինտէ իտի : լաքին օն իւշ եաշընա կիրէ-
ճէկի սըրատա Ալլահ մէրգուլէյի էլիմտէն ալոը , վալիտէսի տախի վէֆաթ իթտի

. . . Սիրի կէօրտիւկիմոտ , գըզըմ խաթրում կէլտիկինտէն , մէրգումէյէ պէնզէ-տիկինիդ իչիւն եիւրէյիմ սիզի չօգ սէվտի . . . Խիւլասաի քէլամ գալպիմոտ հագ-գընըզտա պիրտէն պիրէ պիր մուհապպէթ վէ շէֆազաթը բէտէրանէ հասըլ օլ-տուղընտան , իսթէր իտիմ քի սիզ տախի պիր մուհապպէթը ֆէրզէնտանէ վէ էմ-նիյէթը քեամիլէ իլէ պու մուհապպէթիմէ մուգապէլէ իտէպիլէսինիզ :

Ժագ Լակարտ՝ թէաթրօ օյունճըսը կիպի թագլիտտէ ղայէթ մահիր օլուպ , տօղուչտան թէաթրօ օյունճըլըզնա իսթիտտտը թամմը օլան վէ քէնտիլէրինին թէրթիպ իթտիքլէրի օյունը քէնտիլէրի օյնայան քիմսէլէր կիպի , ասըլ թէաթրօ օյունճըլարընըն էն մէշուրլարընտան պիլէ ֆարասխ ֆարասխ թէճապուզ իտէն ղայէթ ուսթա պիր օյունճը իտի :

Մէրգում հաչարի՝ պալէատէքի հիքեայէյի կիւզէլճէ ույտուրորդտան սօնդ-րա , քէմալը մէհարէթլէ կէօզլէրինին քէնարընտա հասըլ իթմէկէ մուվաֆֆագ օլ-տուղը իքի կէօզ եաչը տանէսինի տէ կէօյա կիլլիմէ սիլտի :

Մարթ՝ եիւրէյի ֆէվզէլատէ գալգմըջ օլտըլը հալտէ . — Ա՛հ , էֆէնտի , ճէնա-պը Հագգ քէմալը լութֆ ու մէրհամէթինտէն նաչի սիզի գարչումա չըգարմըջ օլ-տուղընտան , պու պապտէ քէնտիսինէ թէշէքբիւրտէն աճիզիմ . . . Պէնտէնլիւ-տէն լութֆէն թալէպ իթտիկինիզ մուհապպէթը ֆէրզէնտանէյի բազարլըգ իտէր իսէմ , բէք նանքէօր օլմուշ օլուրըմ , պէն իսէ նանքէօր տէյիլիմ : էմնիյէթ մատ-տէսինէ կէլինտիքտէ , եէմին իտէրիմ քի , հագգընըզտա էմնիյէթը քեամիլէմ վար տըր . . .

Ժագ՝ էօքսիւզ գըզըն էլլէրինի թութուպ սըգարագ . — Պու սէօզլէր պանա մուճիպը մէսէրրէթ օլույօրլար , սիզի իչիւն նէ եարմագ իսթէտիկիմի սիզէ սէօյ-լէմէկէ պէնի թէշվիգ իտիյօրլար , թէքլիֆիմի գասուլ իտէճէյինիզի պանա իւմիտ իթտիլիյօրլար :

«Ավտէթ իթմէմէք նիյէթլիլէ Ամէրիգտտան միւֆարէգաթ իթտիմ :

«Բարիզտէ ելրլէշէճէյիմ . եագընտա միւվասէլէթիմի պէօյիւք պիր կիւրիւլ-թիւ վէ վէլլէլէ իլէ իլան իտէն Բարիզ կազէթալարընըն պէյանընա նալարէն , Նիւ-Եօրգտաքի ուսթա հէքիմլիք շէօհրէթիմ պէնտէն էվվէլ Բարիզէ վարմըջ տըր :

«Սէրվէթիմ չօգ տըր . չօգ միսաֆիր գասուլ իտէճէյիմ , վէ բահմէթլի գէվ-ճէմին խաթրը իչիւն պիր տահա էվլէնմէյէճէկիմ ճիհէթլէ , եանըմտա ըրվէհլի վէ քէմալը էմնիյէթլի պիր գատըն պուլընմասընա միւհթամ օլաճալըմ . . . էվիմին իտարէսի վէ քեաֆֆէի ումուր ու իուսուսը պու գատընըն էլինտէ օլաճագ տըր

. . . էվտէ ատէթա պէնիմ վէքիլիմ օլաճագ , պէն նէ իսէմ քէնտիսի տէ օ օլա-ճագ տըր . . . պէպէմէ վէ եախօտ քիլէրճիլիք կիպի աչալը պիր մէմուրլիյէթ տիմէք իսթէմէտիկիմի էլպէթթէ աշլայօրսընըգ . . . էվիմէ կէլէն միսաֆիրլէրի գասուլ իթմէք վէ սահիհ գըզըմ կիպի սուֆրատա գարչումա օթուրմագ իչիւն պիր տօսթ , պիր խըսըմ գարը վէ եախօտ պիր գըզ իսթէրիմ . . .

«Իշէ պու վագլիֆէյի սիզէ թէքլիֆ իտէրիմ :

«Գասուլ իտէրմիսինիզ . . .

Մարթ՝ էլլէրինի պիրպիրինէ պիրլէշթիւրէրէք . — Գասուլ իտէրմիլիմ . . . Պէօլլէ պիր թէքլիֆէ սաչգա նէ՞ ճէվասլ վէրէպիլիլիմ . . . Ա՛հ , էֆէնտիմ , պա-

նա ասայիչ ու խաթիրահաթ, նամուսը վէ սաքին պիր էօմիւր, թէէմին օլունմը պիր խաթիրապալ թէքլիֆ խաթիրալընը . . . Անճազ շու վար տըր քի, պանա թախսիս իթտիկինիզ վազիֆէյի խաթիրա խաթիրալէճէճմիլիմ:

Ժազ.—Նիշիւն խաթիրալէճէճմիլիզ . . .

Մարթ.—Ատամ իշինէ կիրմիշ տէյիլիմ, անըն իշիւն տիյօրմ:

Ժազ.—Նէ՞ զարարը վար:

Մարթ.—Էկէր եալընըզ մէնաֆիինիզէ նէզարէթ իթմէք, էվինիլին խտարէսինէ պազմոգ, էլնասըլ սիզէ միւֆիտ պիր խըտմէթտէ պուլընմազ մատտէսի օլտա խտի, միւմքին մէրթէպէ պէլքի իշինտէն շըգապիլիւր իտիմ . . . Լաքին խանէնիզէ կէլէն միսաֆիրլէրի դասուլ իթմէք վէ սուֆրասա դարընըզ օթուրմազ կիպի պիր շէյլէր տէ սէօյլէտինիզ. պու խաթէ օյլէ խասսէլէրէ միւհթամ տըր քի, պէնտէ անլէրին հիշ պիրի եօգ տըր . . . Պիր չօլբալըզ, թուլթուլըզ խաթիրմ, վէ տահա տօղրուսը իւզէրիմէ կիւլթուրիլիմ տէյու գօրգարմ . . .

Ժազ.—Կիւլթուրմէտիքտէն սօնդրա.—Չօլբալըզ, թուլթուլըզ, իւզէրինէ կիւլթուրմէ՞ք մի . . . Տիմէք սիզ քէնտինիզի էյիճէ անլամամըշընըզ քի, քէնտինիզ իշիւն պէօյլէ շէյլէրտէն գօրգույօրսընըզ . . . Օ կիւլքէլիք, օ աթվար սիզտէ վար իքէն, չօլբալըզ պիլէ իթսէնիզ երինէ խօշ վէ լաթիֆ կէօրիւնի . . . Ատամ իշինէ կիրմիշ օլմալըզ ուսուլ ու էրքեան պիլմէզսինիզ ամմա, ազ վազթտան էօյրէնիլ ալըշըրսընըզ . . . Էլնասըլ հէր ճիհէթճէ պէն քէֆիլիմ . . . Մէմուրիյէթիւնիլին իւճրէթսիլ օլմալըզ տա սէօյլէմէկէ զաննըմ հաճէթ եօգ տըր . . . Մաալընըլ մէմուրիյէթիւնիլին էհէմիլիյէթիլիլէ միւթէնաուլ օլմալընտան, օ սալէտէ շու կէնճ չալընըզտա քէնտինիզէ պիր մէվգիի միւսթազիլ, պիր սէրվէթը հաքիլիյէ բէյտա խաթէքսինիզ: Պախթիյար օլմանըզ գարար վէրմիշ օլտուլըմտան, պու պապտէ լուլըմ կէլէնի հէր եաբաճալըմ . . . Սաատէթիւնիլ քէնտի էլինիլտէ տիր . . . Պազալըմ գասուլ խաթէճէճմիլիլիզ, կիւլքէլ գըզ, եօգսա մըրէտտ խաթէքսինիզ:

Մարթ.—Քէմալը համիլիյէթ ու միւրուվլէթիւնիլտէն նալի պանա մուալէնէթ իթմէք խաթէտիկինիլտէ անըրէտտ խաթիր խաթիր, տտէթա նանքէօր օլտուլըմը խաթիր խաթիր . . . Պէն ասլա նանքէօր տէյիլիմ . . . Լաքին հիշ օլմալըսա պիր սաաթ գատար տիւլիւնմէկէ միւսաատէ խաթիրիզ . . .

Ժազ.—Թէքլիֆիմտէն աճասլա պիր գօրգուլըմ մը վար . . .

Մարթ.—Ահ, խալի, էֆէնտի, խալի, հիշ պիր գօրգուլմ եօգ տըր . . . Լաքին . . .

Կէնճ գըզ սէօզիւնիւ պիրիլիլիլիլ քէստի:

Ժազ.—Մալիւմինիլ օլտուլ քի, պու կիւլ իթմէյէ մէճալըր օլտուլըմտան, հազգընըզտա նէ եաբաճալըմը, նէ գարար վէրէճէկիմի չաբուգ պիլմէլիլիմ:

Մարթ.—Միւսաատէ խաթիրիզ, հիշ օլմալըսա կիտէլիմ բէյ սօրալըմ . . .

Ժազ.—Ժօանէիտէ Մարթ քիմսէյի թանըմազ սէլլէտիկինտէն, հայրէթ ու խաթիրապալա.—Բէ՞յ մի սօրմազ . . . Բէ՞յ մի սօրմազ . . . քիմէ՞:

Մարթ.—Վալիտէմին մէզարընա . . .

Ժազ.—Հազգընըզ վար, էվլատըմ, կիտինիլ օ մէզարըն իւզէրինտէ տուվա

խորհիզ . . վալիտէնիզին էֆքեարընը Խօզլայընը . . . վերգումէ՝ պանա հէմ-
էֆքեար օլաճազ տըր, գիրա պէնիմ մաքսէտը եէկեանէմ սիզին ըրֆան ու սաա-
տէթինիզ օլտուղընը վալիտէնիզ ախրէթտէն միւշահէտէ իտիյօր . . .

Պու աբա սախթէ հէքիմ պիրտէն պիրէ սէօզիւ տէյիշթիրէրէք տէտի քի ,

— Պու սապահ պիր ազ շէյ եէտինիզ մի . . .

Մարթ . — Խա'յր , էֆէնտիմ . . . հէնուզ պիր շէյ եէմէմիշիմ . . . Շիմտի տի-
շարը չըգաճաղըմ . . . ապտէթիմտէ պիր շէյ եէրիմ . . .

Ժագ . — Եէմէյէ պէքլէրիզ . . . Օ գէման պանա պիր ճէվապը գաթի տէ վէ-
րիրսինիզ , գիրա սաաթ իւշտէ հարէքէթ իտէճէյիմ . . .

Իքի արգատաշ՝ գըզըն եանընտան չէքիլիպ կիթտիլէր :

Ժագ Լակարո՝ գօմէտեասընը քէմալը մէհարէթլէ օյնամըլ օլտուղընտան ,
պու խուսուս՝ Մարթըն գիհնի իւզէրինէ հէր հալտէ իճրաի թէէսիր իտէպիլիբ ի-
տի , չիւնքի էօքսիւզ գըզըն կէչիրտիկի տէհչէթլի կէչիտլէրաէն մէրգումէնին զհն-
նի տէ մուվագգաթէն տիւշարը գաաֆ օլմուշ իտի :

Վէլէվ քի պու գաաֆ վագը օլմամըլ օլա իտի պիլէ , զապալը գըզ՝ օ գա-
տար ալիճէնապըգ իտէն պիր ատամտան չիւպհէ իտէպիլիբ մի իտի . . . քէնաիլի
էօլմիւշ սէվիլիւլի գըզընա պէնդէթէրէք նաէհհան օ գատար մուհապպէթ Վէրէն
վէ հէման հիշ թանըմատըղը հալտէ էօմրիւնին էն քէտէրլի վէ աճըգըլ վագթըն-
տա քէնտիյէ եարտըմ վէ մուալէնէթ իտէն պիր բէտէրտէն նա՞օըլ չիւպհէլէնէ-
պիլիբ իտի . . .

Ֆիհհագիգա Մատմագէլ Մարթըն նօգթաի նագարընտան պագըլտըգտա , Ա-
մէրիգալը (գէնկին Տօգթօր թօմրսընըն էֆալ ու ագվալինտէ ճիւզի չիւպհէ ի-
տիլէճէք հիշ պիր շէյ կէօրիւլէմէզ իտի :

Պինաէն ալէյհ կէնճ գըզ քէնտի քէնտիյէ շէյլէ տիւշիւնիյօր իտի :

— Հիշ պիր շէյիմ գալմայըպ տէրէճէի նիհայէտէ տիւշարը գարուրէթ օլմագ
զանընտա պուլընտըղըմ անտէ Ալլահըն ինայէթիյլէ պանա մ'մուլին դայըլ պիր
եարտըմ վէ արգա խալգ օլմուշ տըր . . . Սէվիլիւլի անաճըղըմ , պանա նէ բէյ
վէրէճէկինի էվլէլտէն պիլիբիմ . . . Ճէնապը Հագգ թարաֆընտան գարչըմա չը-
գան սահիպը խայրա չիւքրան ու մահմիտէթիմի արզ ու իսպաթ իթմէք իշիւն
քէնտիյէ թէմամըլլա էմնիյէթ իթմէքտէն վէ բէտէրիմ կիպի քէնտիսինի սէվմէք-
տէն պաշգա չարէմ օլմատըղընը սէն տէ պանա ալէյան ու թաստիդ իտէճէքսին . . .

Մարթ՝ եաս էլպիսէսինի կիյիմիշ իտի :

Մէրգումէ՝ «Մարթէն-Բէշէօր» օթէլինտէն չըգըպ մէզարըղա կիթտի , վէ թա-
ղէ մէզարըն իւզէրինէ սիյահ պիր օտուէն խաշ իլէ պիլի չիշէք կըրլանթասը վազ ի-
տիլմիշ օլտուղընը կէօրտիւ :

Էօքսիւզ գըզ օրատա տիզ շէօքիւպ , եիւզիւնիւ իքի էլլէրինին արաալընա ա-
լարագ վէ կէօզ եաշարը տէօքէրէք ճան ու կէօնիւլտէն տուվա իթմէյէ պաշ-
լատը :

Գըզ՝ տուվասընը պիթիրտիկի սըրատա , գապրիսթանըն պիր պէքճիսի մէր-
գումէյէ եագլաշըպ քէմալը ըիայէթլէ սէլամ վէրաիքտէն սօնղրա տէտի :

— Աֆվ իտէրսինիզ , մատմագէլ . . . Մատմագէլ կրանշան սիզսինիզ , տէյիլ մի :

Մարթ՝ պու եօլտա քէնտիսինէ իտարէի քէլամ իտէն պէքճիյէ նազարը թէ-
ածճիւպլէ պագարադ.—էվլէթ, էֆէնտիւմ . . .

Պէքճի.—«Մարթէն-Բէշէօր» օթէլինտէ իգամէթ իտլյօր իմիսինիզ, զահմէթ
օլմազսա պիր ազ գապրիսթան միւտիրինին իտարէխանէսինէ կէլմէնիզի ընճա իթ-
մէք իւզրէ մէկքիւր օթէլէ ատամ կէլիւ սիզի արատը . . . Մէզարըղա ազիմէթ
իթմէք իշիւն տիշարը չըգմըլ օլտուղընըզ ճէվապէն «Մարթէն-Բէշէօր» օթէլին.
տէն պիւտիրմիլէր . . . Իշթէ պու սէպէպտէն նաշի ճէսարէթ իտուպ, տուվա
իթտիկինիզ սըրատա կէլտիւմ սիզի պուլտըմ . . .

Մարթ.—Գապրիսթան միւտիրինին պանա պիր սէյլէյէճէկի^ո մի վար . . .

Պէքճի.—էվլէթ, մատմազէլ . . . իտարէխանէսինէ օղրամանըզ ընճա ի-
տէր . . .

Մարթ.—Շիւպհէսիզ պիր մուամէլէ ունուտըմըլ օլմալը տըր . . .

Պէքճի.—Աֆվ իտէրսինիզ, մատմազէլ, էյլէ պիր շէյ եօգ տըր . . . մուա-
մէլէլէրին քեաֆֆէսի իճրա օլունմըլ տըր . . . Սիզէ վէրիլէճէք պիր քեաղըտ
վար, տիւն թէսիւմ օլունամամըլ. օ քեաղըտ սիզէ վէրիլիւ, սիզտէն պիր մագ-
պուզ սէնէտի ալընաճագ տըր . . .

Պու միւքեալէմէնին իւզէրինէ Մարթ՝ պէքճիլէ պէրապէր գապրիսթան միւ-
տիրինին իտարէխանէսինէ կիթտի :

Միւտիր.—Մատմազէլ, վալիտէնիզին մէզար եէրինի մուէսլպէտէն թէսար-
րուֆ վէ միւպայէա իթմէք իւզրէ պանա իրսալ ու թէէտիյէ իթտիկինիզ մէսլա-
ղըն մագպուզ սէնէտինի սիզէ թէսիւմ իտէճէյիւ, վէ պիր տէֆթէրէ վազը իմզա
իթմէնիզի թալէպ էյլէյէճէյիւ :

Մարթ՝ քէմալը թէաճճիւպլէ.—Սիզէ իրսալ վէ թէէտիյէ իթտիկիւմ մէսլա^ող
մը . . . մուէսլպէտէն թէսարրուֆ մը . . . պունտա պիր եանլըլըգ վար, էֆէն-
տի . . . շիւպհէսիզ պիր եանլըլ անլայըլ օլմալը տըր . . .

Միւտիր.—Խա՛յր, նէ եանլըլըգ, նէ եանլըլ անլայըլ վար, մատմազէլ, պու
պապտէ հիշ շիւպհէմ եօգ տըր, եէրին միւպայէասը սիզին նամընըզա իճրա օլուն-
մըլ, վէ էսմանը՝ ահիպպանըզտան պիրի, եանի եօլճուլըզլա Ժօանեիտէ պուլընան
Ամէրիգալը Տօգթօր Թօմբսըն թարաֆընտան թէէտիյէ իտիլիշ տիր . . .

Պունը իշիտինճէ Մարթ՝ պիրտէն պիրէ տիւշարը իսալէճան օլուպ, գալպինտէ
քէտէրամիզ պիր մէսէրրէթ հասըլ օլտու վէ քէնտիյի թութամայըպ հըչըրմազա
պաշտաթ, Պիր ազ սօնղրա ազաճըգ քէսպը սիւքիւնէթ իթտիքտէ, քէքէլէյէրէք
տէտի քի ,

—Ֆիլճագիդա, էֆէնտի, Տօգթօր Թօմբսըն՝ ահիպպամտան պիրի տիր . . .
Ինսանլարըն էն նէճիպի, էն ալիճէնապը տըր . . .

Միւտիր.—Ալընըզ չու մագպուզը, մատմազէլ, իմզա իտէճէկինիզ տէֆթէր
տէ չու տըր . . . լութֆէն իմզալայընըգ . . .

Մարթ՝ կէօթէրիլէն եէրի իմզալատըզտան սօնղրա.—Հէրսի պու^ո մը, է-
ֆէնտի :

Միւտիր.—էվլէթ, մատմազէլ . . . Մէզար թաշըլարը իշլէրինի պիթիրին-
ճէյէ գատար թապութ մէզարտան գալտըրըլըպ մուվազգաթէն պիր մահզէնէ վազ
իտիլէճէք տիր :

Մարթ՝ թէաճճիւպտէն թէաճճիւպտէ տիւշար օլարագ.— Մէզար թաշըւա-
րը՝ մը . . .

Միւտիր.— Էյլէ՛ ետ, չիւպհէ՞ մի վար . . . Պու կիւն իշէ պաշայաճագլար :
Տօգթօր թօմբսըն՝ կիւզէլ պիր մէզար րէսմի ինթիխապ իթմիշ, էմրէր վէրմիշ,
վէ ինշաաթըն նէզարէթինի պանա հէվալէ էյլէմիշ օլմաղլա, ինշաաթը մէզքիւրէ-
նին հիւսնիւ իտարէ վէ գօմանտա իտիլէճէկինի սիգէ վատ իտէրիմ . . .

Մարթ՝ քէնտի քէնտիյէ.— Եինէ քէնտիսի . . . Պու նէ՛ էյի ատամ տըր . . .
նէ՛ նէզաքէթ . . . նէ՛ ուլուվը ճէնապ . . . պանա տա պիր շէյ սէօյլէմէմիշ ի-
տի . . . Ա՛հ, պու ատամ պամ պաշգա պիր ատամ տըր, էլմաս կիպի պիր ատամ
տըր . . .

Մատմազէլ Մարթ՝ դապրիսթան միւտիրինին եանընտան միւֆարէգաթ իթտի :
Քէնտիսինէ էօյլէ կէլտի քի, վալիտէսինին զիքըր ճէմիլինտէն ճէվապ ալըպ,
պատէմա նէ եարաճաղընը դարարաշտըրտը :

Մէրգումէ գըզ՝ դապրիսթանտան ալէլաճէլէ «Մարթէն-Բէշէօր» օթէլինէ
ափտէթ իթտի :

Օթէլճի Լիււօ՝ մէրգումէյի գազինօնըն իթթիսալինտէ քիւջիւք վէ խուսուսի
պիր սալօնա կէօթիւրտի :

Ժագ վէ Բասգալ՝ իշուու սալօնտա մէրգումէյէ պէքլէյօրլար իտի :

Կէնճ գըզ՝ իշէրի կիրինճէ Ժագա տօղրու գօշտը, վէ էկէր Ժագ քէնտիսինի
թութմազսա էօնիւնտէ տիզ չէօքէճէքտի :

Մարթ՝ քէսիք քէսիք պիր սէտա իլէ.— Ա՛հ, էֆէնտի, նէ՛ էյի ատամսընըզ :
Պիշարէ վալիտէմ իշիւն եարտըղընըզ շէյլէրտէն տօլայը լայըզը վէճհ իւզրէ սիգէ
թէշէքքիւր իթմէյէ աճիլիմ . . . լայըզըլա ապա թէշէքքիւր իտէմէյէճէյիմ . . .
Վազիյֆէի զիմմէթիմ օլան միննէթտարլըղըմը սիգէ նա՞սըլ իսպաթ իտէյիմ . . .

Տօգթօր թօմբսըն եախօտ Ժագ.— Սիգէ թէսատիւֆ իտէրէք պուլիւշ օլտու-
ղըմ սէվիւլիւ գըզըմտան պէնի էկէր մահրում իթմէզ վէ թէքիլֆիմի գապուլ ի-
տէր իսէնիգ, միննէթտարլըղընըզ իսպաթ իթմիշ օլտուսընըզ . . .

Մարթ.— Ա՛հ, գապուլ իտէրիմ, էֆէնտիմ . . . գապուլ իտէրիմ, վէ մաէլ-
մէմնուսիյէ . . .

Ժագ.— Օ հալտէ, եարտըղլարըմա զիյատէսիյլէ մուգապէլէ իտիլմիշ սայըլըր
. . . Թաամ իտէլիմ տէ կիտիպ հազըրլանասընըզ, զիրա եօլա չըգմագ իշիւն վա-
գըթ եագլաշըյօր . . .

Թաամ գըսսա սիւրտիւ վէ սուս բուս եէմէք եէնտի :

Խիթամընտա կէնճ գըզ օտասընա չըգըպ եօլ հազըրլըղը կէօրտիւ :

Վալիտէսինին մէտֆուն պուլունտըղը մահալտէն թէպաիւտ իտէճէկինտէն
նաշի երիւէյի բէք զիյատէ գալգմըշ օլմաղլա, աղլայարագ էլպիսէ վէ չամաղըրլա-
րընը սանտըղընա վազ իթտի, վէ Գաթէրինէթին էվէլէթի օտատան շիմտիքի օ-
տայա նագլ իթտիկի ֆամիլեաճա պազը քեաղըտլարը տախի մէզքիւր ուֆագ
սանտըղա գօյտու :

Էվրագը մէզքիւրի իլէ պէրապէր պիր չըգտան պուլընըպ, Մատմազէլ Մարթ՝
տիկէր քեաղըտլարը վէ էգճիւմէ Ժօանեի էմանէթ Սանտըղընա րէհն իթտիկի ալ-

Թուև միտալեանըն իլմուխապերինն համլի օլան պու չըզտանը աշարագ քէնտի քէնտիյէ տէտի .

— Ճէվահիրնն սաթաճագ եէրտէ րէհն իթմէքլիկիմի նասիհաթ իթմէնիյէ պանա պէօյիւք պիր խըտմէթ իթտի . պիր ազ բարա թօրլատըղըմտա , իլմուխապերի Մ . Լիւռօյա կէօնտէրիւմ . օ կիտէր էմանէթ Սանտըղընտան Վառալեայը կէրի ալըր , զիրա պու միտալեա՝ վալիտէմին իթիգատընճա կիւնիւն պիրինտէ պէնի զէն . կին իտէճէք տիր . . .

« Զէնկինլէնմէք , պու չիւպհէլի սէրվէթէ արթըք նէ՞ լիւզումըմ վար , զիրա չիմտի իսթիգպալիմ՝ թէէմին օլունմըլ կէօրիւնիյօթ . . . Լաքին էկէր զէնկին օլըր իսէմ , պուրատա վալիտէմին մէզարը գուրպինտէ կէլիպ իսքեան իտէրէք , պուրատա եաշայաճաղըմ , պուրատա էօլէճէլիմ . . .

Մատմագէլ Մարթ՝ եօլ հազըրըգլարընը պիրթիրիպ , քէնտիսինտէ գալան ճիւզի սիր բարայը պիր չըզտանա գօյտու , սանտըղընը քիրիտլէտի վէ հաղըր օլտուղընը խապէր վէրմէք իշիւն աշաղը էնտի .

Կէնճ գըզ՝ թէքմիլ եաւ րուպասը կիյինմիլ վէ եիւզիւնիւ սիյահ պիր թիւլիլէ էօրթմիւլ օլտուղը հալտէ պիր սաաթ սօնղրա ժագ վէ Բասգալ իլէ պէրապէր ժօանեի տէմիր եօլ սթասիօնընա տուխուլ իթմէքտէ իտի .

Իքի արգատաշ՝ մէրամլարընա նաիլ օլտուգլարընտան տօլայը հըսս իթտիքլէրի մէսէրրէթի պէլիլ իթմէմէյէ չօգ չալըլըյօրլար իտի իսէ տէ , պունա թէմամըյլա մուվաֆֆագ օլամայըպ , ալէամէթը մէսէրրէթ եիւզլէրինտէ նիւմայան իտի .

Արասը չօգ կէչմէլիս ուզագտան տիւտիւք սէսի իլէ վալօնլարըն հարէքէթ կիրիւլթիսի իշիտիլիպ , պատէհու տէմիր եօլ գաթարը՝ սթասիօնա մուվասէլէթլէ թէվագգուֆ իթտի .

Գօնտիւքթօրլար՝ րըթթըմըն իւզէրինտէ « Ժօանեի , Ժօանեիյէ չըգաճա՛գ . . . Բարիզ վէ պունտան էօթէյէ կիտէճէք եօլճու էֆէնտիլէր պինսի՛ն . . . » տէյու պաղըրտըլար .

Իքի արգատաշ իլէ կէնճ գըզ՝ պիրինճի մէվգիտէ պօշ պիր վալօնա րաքիպ օլտուլար .

Մատմագէլ Մարթ՝ պիր քէօլէտէ օթուրուպ , ժագ իլէ Բասգալ տախի մէրգումէնին գարըսընա կէչտիլէր .

Պիշարէ գըզ՝ քէնտի քէնտիյէ « Աճասլա կէլիպ վալիտէմին մէզարը իւզէրինտէ տիլ չէօքմէյէ նէ՞ վագթ գըսմէթ օլաճագ , տիյէրէք , կիւճ հալ իլէ աղլամասընը թուլթասլիլմէքտէ իտի .

Օգույանլարըմըզըն տախի թաստիգ իտէճէքլէրի վէճէլէ , Բասգալ իլէ ժագ՝ օյունլարընը րէք ուսթալըգլը պիր սուրէթտէ օյնամըլլար իտի .

Մէրգուման՝ մուվաֆֆագլէթին տէօրթտէ իւչ գըսմընա նաիլ օլմուլ օլմաղլա , պատէմա մուվաֆֆագլէթը թամմէյէ արթըգ չիւպհէ իթմէյէրէք , զէնկինլիք խայալլէրինտէ տալմագտա վէ պու խայալլէրին անգարիպ վիւճուտ պուլաճաղընը իւմիտ իթմէքտէ իտիլէր .

Իբի արգաստա՜յ՝ Բարիգէ՛ մուվասէլէթլերինտէ, Կրանն Օթէլ, Օթէլ Գօնթի-
նանթալ վէ եախօտ Օթէլ տիւ Լուվր թապիր օլընան օ բարլադ վէ կիւրիւթիւլի
բաթըրալը օթէլլէրէ էնմէյիպ, չամաթա վէ գալապալըգտան գաչընան միւթէպէր
էննէպիլէրին պէրմիւթատ թէրվիճ իթտիքլէրի թէնհա վէ միւնասիպ օթէլլէրտէն
պիրինէ կիթտիլէր :

Պու օթէլ՝ մէշնուր վէ միւթէպէր պիր օթէլ օլուպ, Մատէն սօգալը ճիւս-
րընտա պուլընմագտա վէ Օթէլ տիւ Բարլըման տինմէքտէ իտի :

Ժագ Լախարտ, եախօտ թապիրը ախէրլէ Ամէրիգալը Տօգթօր Թօմբսըն՝ մէզ-
քիւր օթէլին պիրինճի գաթընտա պիր ոտիրէ թուլթուպ, պու տաիրէ՝ պիր օ-
թուրաճագ օտա, պիր եէմէք օտասը, պիր սալօն վէ իւշ եաթագ օտասընտան
իպարէթ իտի :

Մատմաղէլ Մարթըն օտասը՝ պիւսպիւթին այրը վէ քէնտի քէնտիյէ պիր օ-
տա օլուպ, պէյիւք սիւս օտասը վէ սալօն վասէթասըյլա տիկէր իբի օտալար-
տան այրը պուլընմագտա իտի :

Ժագ՝ կէնճ գըզա. — Սէվկիւլիւ գըզըմ, ազ վագթտան այրըճա պիր խանէյէ
եէրլէշիննէյէ գատար պուրասա իգամէթ իտէճէյիզ . . . Իսթէտիկինիզ կիպի էմր
իտինիզ, իսթէտիկինիզի կէթիրթտիրինիզ . . . Էմրլէրինիզի իճրա իթմէք իշիւն
պու օթէլին պիլճիւմլէ խատէմէսինէ սօլ պօլ իւճրէթ վէ պախշիշ վէրէճէյիմ . . .
Մալիւմինիզ օլոււն, պիր գաշ կիւն էքսէրիա եալընըզ գալաճագսընըզ, զիրա էօ-
թէյէ պէրլիյէ խայլի կէգէճէք եէրլէրիմիզ վար . . . Սիղէ պիր թագըմ քիթ օպլար
կէթիրտէճէյիմ . . . օգուլարագ էյլէնիրսինիզ . . . Պունտան մատա ալէնիմ պու-
րատա պիր գատըն խըսըմմ վար, մէրգումէյի պուլըպ կէօրէճէյիզ . օ գատըն
շիւպէնիզ էքսէրիա սիզինլէ կէօրիւշմէյէ կէլէճէք տիր . . .

Մարթ՝ պիր ա՜յ չէքէրէք. — Պէնիմ իշիւն հիշ դանապէթ իթմէյինիզ, իէճա ի-
տէրիմ . . . պէնիմ ճանըմ հիշ սըգըլմազ . . . հէմ տէ եալընըզըզ պանա տաճա
խօշ կէլէճէք տիր . . .

Ժագ՝ պիր շիտտէթլէ. — Ա՜յ, սէվկիւլիւ գըզըմ, իսթէմէմ քի եալընըզ գալա-
րագ մահզոււն տիւշիւննէլէրինիզէ տալաօընըզ, կէշմիշի խաթրընըզա կէթիրիսինիզ
. . . Չօգ եօրկուսըզլար չէքտինիզ, պէյիւք քէտէրլէրէ տիւշար օլտուսըզ . . .
Պագսանը՜զ ա, սաբ սարը քէսիլմիշսինիզ, եանագլարընըզ չուգուրա պաթմըշ . . .
խասթա եաթմանըզա պիր շէյ գալմամըշ. պիլիմ խէ սիզին սըհէթ ու ափիյէթի-
նիզէ լիւզումըմըզ վար . . . թէմամըյլա իսթիրահաթը գալս իւզրէ պուլընմանը-
զը էմր իտէրիմ . . .

Մատմաղէլ Մարթ՝ Տօգթօրըն էլինի սըգսը, վէ մահզոււն մահզոււն վէ թաթ-
լը թաթլը կիւլիւմսէյէրէք տէտի . . .

— Իսթիրահաթը գալս իւզրէ պուլընմաճալըմը վատ իտէրիմ . . .

Ժագ՝ եօգարըյա եէմէք կէթիրթտի. պատէհու պիր ազ րահաթլանագ իւզ-
րէ հէր քէս քէնտի օտասընա չէքիլտի :

Իբի արգաստա՜յ՝ էրթէսի կիւնիւ Բարիգի տօլաշմաղա գարար վէրմիւլէր իտի :

Մալիւմ օլտուղը իւզրէ, Բասգալ՝ Բարիգտէ Անթէլ նամընտա էյի վէ սատըգ
պիր տօթը պուլընտըղընը սուլտան ագտէմ՝ պէյան իթմիշ օլուպ, պու գարը

Թէսով զուրարներն վիւճուտ պուճաւանա խայլիտէն խայլի եարարմ իթմէսի միւհ-
թէ միլ իտուկինէ մէպնի, Բասգալ էն էվվէլ մէրգումէյէ պիր վիզիթա վէրէճէք
վէ Ժագ Լակարտը տա պէրապէր կէօթիւրէճէք իտի:

Սապահ սաաթ տօգուղտա իքի արգաստաշ ույանըպ գալգարագ կիյինմիլէր
իտի:

Տիշարը չըգմագտան էվվէլ Ժագ՝ օթէլին խըզմէթճի գարըլարընտան պիրինի
չաղըրարագ, կիտիպ Մատմագէլ Մարթըն կէճէյի նասըլ կէչիրտիկինի անլամասը-
նը, վէ քէնտիսի իլէ սըր քեաթիպինին էօյլէյին օթէլէ ավտէթ իտուպ թաամ ի-
տէճէքլէրինի մէրգումէ կէնճ գըզա սէօյլէմէսին խըզմէթճի գարըյա լէճա իթտի:

Պատէհու պիր արապա քիրալանըպ, Ժագ՝ մէգքիւր արապայա րաքիպ օլտը-
ղը սըրատա «—էվվէլա նէրէյէ կիտէճէյիլ—» տէյու սիւվալ իթտիքտէ, Բասգալ՝
ճէվապէն «—Անժէլէ—» տէտիքտէն սօնղրա, Եիւքսէք սէտա իլէ արապաճըյա
«—Գօմարթէն սօգաղընտա ճճ նումէրօյա չէք—» տէտի:

Արապա հարէքէթ իթտի:

Բասգալ Սօնիէ՝ մահպուսիյէթինտէն էվվէլ իքի սէնէ Անժէլ Մօրթէնին բէք
զիյատէ տիլտատէսի օլուպ, էկէր սախթէքեարըղա տա ճիւրաթ իթմիլ իսէ, պու
խուսուս՝ էն զիյատէ, քէնտի մաշուգէսինին արղու վէ իսթէքլէրինի իճրա իթմէք
վէ անըն մէսարիֆաթը սէֆահաթքեարանէսինի թէսվիյէ իտէպիլմէք նիյէթ ու
մագսէտինտէն նէչէթ իթմիլ իտի:

Օ զէման Անժէլ Մօրթէն՝ գըրգ պէշ եաշընա գատէմիհատէ օլուպ, նէ իլք
վէ նէ իքինճի կէնճիկինտէ պուլընմամագտա իտի իսէ տէ, հէնուպ սէօյլէնմիլ
կիւզէլ պիր գարը օլուպ, քէնտիսի տէ օ զէման գօնթ Ֆիլիբ սը Թօնէրիէօնին
սըր քեաթիպի պուլընան վէ եագըըզըլը պիր տէլիգանըլ օլան Բասգալը քէմալը
խալիսէթլէ սէվմիլ վէ մէֆթուէսի օլուպ իտի:

Պու գարը՝ սէվկիւլիւսինին թէվգիֆ վէ մահքիւլմիյէթինտէն տօլայը բէք զի-
յատէ միւքէտտէր օլուպ, քէնտիսինտէ հըսը մանէվի եանի հիւնիւ ախլէագ հէ-
ման պիւսպիւթին մէֆգուտ օլմասընա րաղմէն, սախթէ պանգնօթլարըն քէնտի-
սի իչիւն մէյտանը ինթիշար ու թէտավիւլէ վաղ օլունտըղընը տէրխաթըր իտէ-
րէք, ճինսիյէթը վագըսայա էն զիյատէ քէնտի քէնտիյի մէսուլ ատտ իթմէքտէ
իտի:

Պինաէն ալէյհ Բասգալըն նիւ չէհրի հապսխանէսինտէ էսնաի մահպուսիյէթ
վէ մէվղուֆիյէթինտէ Անժէլ՝ տայմա անը տիւչիւնիպ, մէքթուպլար եագարագ
Եիւլէք վէրիւր վէ բարա տախի կէօնտէրիւ իտի:

Մէրգումէ գարը՝ Բասգալտա հէնուզ մուհապպէթի օլտուղընտան, չար չէլմ-
լէ անըն թախիյէի սէպիլինէ վէ Բարիգէ ավտէթինէ ինթիպար իթմէքտէ իտի:

Գարը թաիֆէսինտէ նիհայէթ տէրէճէտէ խիւլուս վէ սատագաթը վէֆա-
քեարանէ՝ նէվատըրաթտան օլմայըպ, էկէր պու հալ՝ տահա ալէա վէ տահա նէ-
ճիպ պիր մէնսալ վէ սէպէպտէն նէչէթ իթմիլ օլսա իտի, տահա զիյատէ չայանը
հայրէթ պուլընըր իտի:

Անժէլ Մօրթէն պիւսպիւթին ֆահշիյաթլա էօմիւր կէչիրմէքտէ օլմայըպ, ա-
տի պիր իշ եաքմագտա, եանի սիւսէ տաիր չէյլէր սաթմագտա իտի:

Մէրգումէ գարը՝ մահպուսիյէթ Բասգալա պիւսպիւթին աղըր կէլմէմէք ի-
չիւն, մէգքիւր իշտէն չըգարտըղը քեարըն պիր գըսմընը մահպուսը մէրգումա
իրսալ իտէր իտի :

Գարիունըմըղըն մալիւմի օլտուղը իւզրէ, գօնթ տը Թօնէրիէօնին սապըգ սըր
քեաթիպի՝ վիճտանսըզ վէ զամիրսիզ պիր հայլազ իտի իսէ տէ, էն ալչաք հայ-
տուտլարըն պիլէ սաիր ատամլար կիպի գալպլէրինին պազէն պիր քէօշէսինտէ
ճիւզի պիր էսէրը ինսանիյէթ մէշհուտ օլտուղը միւսէլլէմ իտուկինտէն, Բասգալ
տալսի պու գապիլտէն օլարագ Անժէլի, վէ պախուսուս անըն իթտիկի էյլիկի ու-
նութմամըլ իտի :

Շախսը մէրգում՝ ճիտտէն իպրաղը ասարը միննէթտարի իտուպ, քէնտիսինին
կէլէճէք սէրվէթինէ Անժէլի տալի միւլթէրէք իտէրէք իշպու միննէթտարըղընը
իսպաթ իթմէք նիյէթինտէ պուլընըյօր իտի իսէ տէ, մէրգումէ՝ կիւնիւն պիրին-
տէ քէնտիյէ ճան սըգընթըսը վէրմէյէ պաշլատըգտա, անտէն եագայը գաթիէն
սըյըրմաղա տա աւլա չէքինմէյէճէքտի :

Հալ պու քի, Բասգալ՝ մէրգումէնին քէնտի իշինէ եարայապիլէճէկինի տէ
տիւչիւնտիկինտէն, անընլա միւնասէպաթը հասէնէսինի գաթ իթմէմէսինէ պու
խուսուս տալի պիր սէպէպ իտի :

Անժէլ՝ աղը պաշընտա պիր գարը օլուպ, սիւսէ տաիր օլան սէնաաթընտա
կէրէք սաթմագ վէ կէրէք սաթըն ալմագ իշիւն էյի ֆըրսաթլարը տայմա գօլլա-
մագտա օլտուղընտան, պիր գաշ բարա գաղանըր իտի իսէ տէ, բարա արթըրմագ
հիշ ատէթի տէյիլ իտի :

Մէրգումէ՝ թիւճճար կիպի իշինի սըրասընտա կէօրէրէք տէֆթէրլէրինի տէ
բէք մունթաղամ թութար իտի իսէ տէ, ախգուիթա օլմայընճա քէնտիյի պիւս-
պիւթին նիզամսըղըղա վուրուր իտի :

Պօղազընա չէն, էյլլնէլի սէվէր, սիւսէ վէ կիյինիպ գուշանմաղա բէք մէ-
րաղը վէ տէլիգանըլարա իւլֆէթ իթմէյէ ճան աթար պիր գարը օլուպ, թէ-
աթրօ լօճալարը թութարագ, արապալարա պինէրէք, պուլըվար լօգանթալարըն-
տա վէ եախօտ չէհր խարիճինտէքի մէյխանէլէրտէ ինճէ թաամլար իտէրէք քեա-
րընը թէքմիլ պու եօլտա զէվգ ու սէֆա վէ սէֆահաթլարա սարֆ իտլր իտի :

Նիւլաասաի քէլամ Անժէլ՝ իքի ուճը կիւճ հալ պիր արայա կէթիւրէպիլիր իտի :

Լաքին Բասգալըն Նիմ հասխանէսինտէն չըգմասը վագթը եագլաշտըգճա,
Անժէլ եամաշ եամաշ քէնտիյի թութուպ թօրլանըյօր իտի : Արթըգ նէ ինճէ
թաամ, նէ արապա, նէ թէաթրօ, հիշ պիր չէյէ պագմայըպ, պու տէրէճէ միւս-
րիֆ գարը նիհայէթ տէրէճէ իտարէճի, ատէթա թամաքեսար օլմուլ իտի :

Պու գարը՝ տօսթուըն եէնիտէն պուլտըգտա, միւտտէթը մէտիտէ զայպու-
պէթի էսիասընտա քէնտիսինին պիր նիւմուէնէի սատագաթ վէ ֆաղիլէթ օլտուղընը
եէմին վէ գասէմլէ թէէմին իաէրէք վէ տօլկուճա պիր քէսէ կէօսթէրէրէք մէր-
գում տօսթուըն գապուլ իթմէք իսթէյօր իտի : Շու տօլկուն քէսէ մատտէսինէ
տօսթուըն զայթէլէ խօշանաճաղընը Անժէլ բէք էյի պիլիր իտի :

Բասգալըն իքի կիւն սօնղրա Նիմ չէհրինտէն հարէքէթ իտէճէկինի խապէր
վէրտիկի տագիգատան իթիպարէն Անժէլ Մօրթէն՝ չար չէլմէ ինթիւզար իթմէյէ

պաշտօնը իսկ տէ, Ժօաննիտէն ետպըլան մէքթուպ՝ մէրգումէնին օ տէրէճէ հա-
րարէթ ու խաշիշինի պուզ կիպի սօութար:

Անժէլ տէհէթլի պիր էնտիշէյէ տիւշար օլտու:

Բասգալ՝ Ժօաննիտէ գալըպ կէճիքմէսինէ տաիր հիշ պիր իյլահաթ վերմէտի-
կինտէն, աճապա օրատա գալմասընըն սէպէպի նէ՞ իտի:

Սէպէպի օգույանլարըմըգա մալիւմ օլան իշպու թափսիլաթ էքսիքլիկի՝ մէր-
գումէյէ բէք զիյատէ շիւպիէ վերտի:

Պուլտա պիր տէսիսէ օլմագ զաննընտա պուլընարագ, քէնտի քէնտիյէ տէտի-
քի, Բասգալ շիմտի արթըգ սէրպէսթ օլուպ քէնտիսինտէն տէ սօումըլ օլտու-
ղընտան, եալան սօլանլա քէնտիսինի թէրք իթմէյէ պաշլայօր իտի:

Քէնտի զաննընճա, մէրգում տէլիգանլը շիւպիէսիզ քէնտիսինտէն այրըլաճագ
իտի. . . Պէլքի քէնտիսինի արթըգ պիր տահա կէօրմէմէք իյէթինտէ պուլու-
նըյօր իտի. . .

Պու տիւշիւնճէլէրլէ Անժէլին հայրէթ ու մէսէրրէթի քէտէր ու հիտտէթէ
թէհալիլիւ իտուպ, սաաթլար, կիւնլէր կէշէրէք խապէր կէլմէտիքճէ, հիտտէթ ու
քէտէրի տէ ֆէվգէլատէ պիր սուրէթտէ թէգայիւտ իթտի:

Մէրգումէ գարը արթըգ նէ եէմէք եէյօր, նէ ուլգու ուլույօր իտի. հաթ-
թա սարը բէնիլի կիւմրան սաշլարընտա բէյտա օլմագա պաշլայան պիր դաշ թէլ
պէյալ սաշլարը պիլէ չէքիպ չըգարմագա ունութըյօր իտի:

Լաքին սասլան սաաթ օն րատտէլէրինտէ էրքէքճէ պիր գարու չալընըլընը
իշիտէրէք, կէճէլիքլէ վէ բանթուֆլարա քէնտիսի կիտիպ Գօմարթէն սօգաղընտա
34 նումէրօլը խանէնին եէր գաթընըն իւսթիւնտէքի տաիրէ գարուսընը աշ-
տըղընտա նէ տէրէճէ պիր մէսէրրէթ հըսա իթտիկի միւհթաճը թարիֆ տէյիլտիր:

Անժէլ տիւրլիւ տիւրլիւ սէվինճ ալէամէթլէրի իպրալ իտուպ, էվլէլա քիւ-
շիւք պիր նիտա իթտի, սաբ սարը քէսիլտի վէ ալլամագա պաշլատը. պատէհու
Բասգալը իշ օտասընա չէքիպ պիր շէյ սէօյլէմէքսիզին պօյնուհա սըշրատը վէ աղ-
լամասը քէսիլիպ հըշգըրմագա պաշլատը:

Մէրգումէնին իւք սէօյլէրի չուշար օլտու:

— Պէն հալմա նմըյմ. . . ֆէվգէլատէ սէվինճիմտէն սէլ կիպի կէօզ եաշը
տէօքիւյօրմ. . . պէնի գէվգէնէճէքմիսին, եա՛վրում. . .

Բասգալըն ֆիքրինտէն սալա պէօյլէ պիր շէյ կէշիէյօր իտի, զիրա քէնտիսի-
նին տէ կէօզլէրի պիր ալ տօլմուշ իտի:

Իւք հէյէճան կէշտիքտէ, իշ օտատան չըգըպ քիւշիւք պիր օտայա կիրտիլէր:
Պու օտա հէմ սալօն վէ հէմ սիւս վէ մօտա մաղապասը իտի, զիրա օտանըն իշին-
տէ հէր թարաֆտա դատընլարա մախսուս պիր չօգ էլալիսէ վէ սաիլէ վար իտի:
Գօնթ տը Թօնէրիէօնին սապըգ սըր քեաթիպի տօսթը Տօգթօր Թօմսընը Անժէ-
լէ թագտիմ իթտիքտէն սօնլրա իլալէթէն տէտի քի,

— Սէվիլիւ Անժէլիմ, պու սասլան եալընըլ կէլմէտիկիմէ սէպէպ չու տըր
քի, իշ իւգէրինէ սէօյլէշէճէյիզ. . .

Անժէլ. — Սահի՞ մի. . .

Բասգալ. — Հէմ տէ բէք ճիտտի իշ իւգէրինէ. . .

Անժէլ՝ կիւլէրէք.— Պէնիմ պունա պիր ազ թէաճճիւալ իթտիկիմէ սիզ բէք օ
գատար իսթիղրապ իթմէյէճէքսինիզ. բէճա իտէրիմ, լաթիֆէյի պէրթարաֆ ի-
տէրէք օթուրալըմ վէ ճիտսի սուրէթտէ սէօյլէշէլիմ . . .

Պունը տիյէրէք Բասգալըն սէվկիւլիսի՝ էվվէճէ իւզէրինտէն պիր գաթիֆէ
մանթօ իլէ իքի իւշ իրէք Փիսթան աշաղը ալմըշ օլտուղը պիր գօլթուգ սանտալ-
եասընըն իւզէրինէ երգըլըվէրտի :

Իշպու հիքեայէմիզտէ Անժէլ գատըն էրէյիճէ պիր էհէմմիյէթի հայիզ պուլը-
նաճաղընտան, Եօլունը սարըթմըշ օլան մէրգունմէ գարըյը պիր ազ թարիֆ իթ-
մէքիկիմիզ լազըմ կէլիյօր :

Անժէլ գատըն՝ իքինճի իմբէրաթօրըղըն սօնլարընա տօղրու զայէթ տիլլէր
պիր գըզ օլուպ հէր քէսին աղզընտա սէօյլէնտիքտէն սօնղրա, հէր նէ գատար
վազթսըզ պիր չիւմանըդ իսթէ կէլէրէք թավր ու հարէքէթինտէ պիր ազ աղըր-
ըգ բէյտա օլտու իսէ տէ, պունտան ագտէմ պէյան իթտիկիմիզ վէճհէ հէնուզ
բէք կիւզէլ վէ եագըլըգըլ օլուպ, պօյու տա ուզուն օլտուղընտան, լաթիֆէ
մագամընտա «Փազլա եիւք» թապիր իթտիկի չիւմանըղը քէնտիսինէ բէք եա-
գըշտըրըր, վէ Փիսթանընըն ուլուն էթէքլէրինի եէրլէրէ սիւրէրէք պիր թէաթրօ
նէրտիվէնինտէն եօգարը չըգտըղընտա բէք էտալը կէօրիւնիր իտի :

Սաչարը՝ ալթուն սարըսը թաթլը պիր բէնքտէ օլուպ, լաքին չէհրէսինտէ
պիր էսէրը մէթանէթը Փէվգէլլայէ նիւմայան իտի :

Բասգալ՝ սատաստա կիրիվէգտէն էվվէլ, քէնտի թէսապվուրաթը մէնհուսէսի
խայրընա օլարագ, մաշուգէսինին հալը հազըրը նէտէն իսարէթ իտուկինի անլա-
մագ իսթէթիկինտէն, տէտի :

—Սէօյլէ պագալըմ, նուրըմ, ուզուն միւտտէթ զայսուպէթիմտէն իսթիֆա-
տէ իտէրէք բարա պիրիքթիթիլլիտիօն մի :

Անժէլ՝ մանէատար պիր սուրէթտէ աղզընը պրունընը էքլիտէրէք.—Թամամ,
իլլէրին էյի օլմատըղընը պիլմէ՞գմիսին : Հէր էսնաֆ գան աղլայօր. պէն ումուս-
տան միւսթէսնա՞մը օլաճաղըմ . . .

Բասգալ.—Էօյլէ իսէ քեա՞ր . . .

Անժէլ.—Քեար բէք ազ . . . տտէթա հիշ նէվինտէն . . .

Բասգալ.—Թախմինէն այտա նէ՞ գատար :

Անժէլ.—Չաթլայա բաթլայա պէշ ալթը եիւզ Փրանգ գատար . . . Ինսան
պունընլա անճագ կէչինէպիլիր . . . Վագըրա տահա զիյատէ գաղանըլապիլիր, լա-
քին պաթաղլար վար . . . Պէն հէր չէյի բէչին բարա իլէ ալըր վէ հէման հէր
չէյի վէրէսիյէ վէրիլիմ . . . Պիր միւլթէրի իսէ պու կիւն սաղլամ իքէն եարըն
չիւրիւք վէ պաթագ օլապիլիր՝ պունը քիմսէ քէշֆ իտէմէզ վէ պիր չօգ վէրէսի-
յէյէ թութուլըր . . .

Բասգալ.—Խիւլասաի քէլամ, եագըն վազթտա զէնկին օլմաղա պիր իւմիսին
վա՞ր մը տըր :

Անժէլ.—Նէ՛ եագընտա, նէ՛ ուզագտա հիշ պիլի իւմիտիմ եօգ տըր . . .

Բասգալ.—Էօյլէ իսէ սանա տէօրթ պաշը մամուր պիր հալ թէճմին իտէճէք
օլուր իսէմ, թիճարէթիին հիւսնիւ ըիզանլա պանա թէրք իտէ՞րմիսին : Պու հալ

■այէսինտէ հիշ պիր տիւշիւնճէն օլմատըգտան մատաւ, ալէա վէ խօշ պիր էօմիւր կէշիրէճէքսին վէ իսթիգպալինի թէէմին իթմէք իշիւն տէ էբէյիճէ պիր սէրվլթ բէյտա իտէպիլէճէքսին . . .

Անժէլ.—էկէր տէտիկին կիպի օլսա նէ՛ ալէա չէյ . . . Լաքին պէօլէ պիր հալի պանա քիմ իթա իտէճէք . . .

Բասգալ.—Շիմտի սանա թագտիմ իթտիկիմ տօսթըմ Տօգթօր Թօմբսըն իլէ պէն :

Անճէլ.—Բէք ալէա, էկէր սէն իշին իշինտէ իսէն, մաէլմէմնունիյէ դապուլ օլունըր . . . Բասգալճըղըմ, սէն պիլիրսին քի սէնին իշիւն հէր նէ օլուրսա եաբարըմ, էմի էթ, իսթէրսէն աթէչէ, իսթէրսէն սույա աթըլայըմ . . . Պունա բէք էմինսին, ալյի՞լ մի :

Բասգալ.—էվլէթ . . . էվլէթ, էմին իմ . . . պէն սէնի թանըրըմ . . . սէն բէք էյի վէ ճանտան պիր դըգսըն . . . Տիմէք թէչէպպիւս իտէճէյիմիգ իշաէ պանա վէ Տօգթօր Թօմբսընա մուալէնէթ իթմէյէ հազըր վէ միւհէյեա օլուլլնաճագսըն, տէյի՞լ մի :

Անժէլ.—Հայ հայ . . . դաթիէն վատ վէ թէահհիւտ իտէրիմ . . . Սիգ քէնտինիգէ նասըլ կիւվէնիր, իտէնիւ, պանա տա էօլէ կիւվէնէպիլիրսինիգ . . .

21

Անժէլ պիր ազ սուս տուրտըգտան սօնլրա.—Շիմտի մատամ քի ուզլաշտըգ պիթտի, նէ՛ չէյ իշիւն սիգէ մուալէնէթ իտէճէկիմի պիլմէք իսթէրիմ . . .

Բասգալ.—Վազթ ու սաթթը կէլտիքտէ պիլէճէքսին . . . իշի սանա մուալսխէրէն անլաթաճաղըգ . . . Սէն անճագ էմին օլ քի, պիլիմէ օլուր իսէն զէնկին օլաճագսըն . . .

Անժէլ.—Նէրէյէ կիթսէնիգ պէրապէր կէլէճէյիմ . . . մագսէտէ միւմքին մէրթէպէ չարուգ եէթիլիմ . . .

Բասգալ.—Հաֆիֆմէչրէպ դարըլար միյանընտա պիր չօգ պիլտիք վէ թանըտըգլարըն օլմալը տըր . . .

Անժէլ.—Պու էֆքեարըն եանլըշ տըր . . . անլէրտէն բէք ազ թանըտըղըմ վար . . . Բասգալճըղըմ, սանա մէֆթուէնէ օլտուղըմտա, օ դարըլարըն հէման քեաֆֆէսինի կէօզ էօնիւնտէն զայպ իթտիմ . . .

Բասգալ.—էյ, դարը միւշթէրիլէրին հա՞նկը սընըֆտան տըր . . .

Անժէլ.—Քիպար վէ ասըլգատէ սընֆընտան . . .

Ժագ՝ ինանմատըղընտան էյլէնճէ թարիգլիլէ.—Քիպար վէ ասըլգատէ սընֆընտա՞ն մը . . . ատա՛մ սէն տէ :

Անժէլ.—Ալիմ Ալլահ էօլէ . . . պունա թէահճիւլ մի իտիյօրսընըգ, էֆէնտիճիկիմ . . .

Ժագ.—Կիւնահըմը նէ՛ սագլսյըմ, չօգ թէահճիւլ իտիյօրըմ :

Անժէլ.—Լաքին թէահճիւլ օլընաճագ պիր չէյ տէյիլ տիր . . . Պէն պէսլէմէլէրէ միւրաճաթ իտէրիմ. պէսլէմէլէր վասէթասըյլա ինսան մատամալարա վա-

սըլ օլուր . . . Ահ, էկէր Բարիզ էօմրիւնին ուժադ թէՖէք սըրրլարընը, էսրա-
րը սահիհէսինի պէնիմ կիսի պիլմիլ օլսա իտինիզ, էսնաֆ թազըմընտան տէյիլ,
գօնթէսլէրտէն վէ տիկէր ասըլգատէլէրտէն նիճէ գարըլարըն սէրվէթի հիչ հիւք-
մինտէ օլուսլ քէնտի սընըֆ ու հայսիյէթլէրի մէրթէպէսինտէ քէնտիլէրինի կէօս-
թէրէպիլէճէք ըսրալարը օլմատըղընը, վէ եախօտ պուշլարըն՝ քէնտի սէս-
լէրինտէն եիւքսէք շարգի չաղըրմադ իսթէտիքլէրինի պիլէպիլիր իտինիզ . . .
Պու սընըֆ գարըլար՝ էն եիւքսէք վէ էն պիրինճի մօտիսթանըն պիչտիկի սիւսլիւ
էլպիսէլէրէ միւհթամ օլուսլ, լաքին էն պիրինճիսինէ տէսթրէս օլամատըղլարըն-
տան, իքինճիսի իլէ իքթիֆա իտէրլէր . օ հալտէ պէնիմ տէրէճէմտէ օլան մօտիս-
թա մէյտանը գուհուրա կէլիլ . . . Շիմտի անլատընը՞ մը, էֆէնտիճիկիմ:
Ժադ՝ կիլիւմսէյէրէք . — Անլամազա պաշլայօրըմ . . .

Բասգալ . — Էյ էրքէքլէր իլէ՞ նասըլսըն . . .

Անժէլ . — Ահ, էրքէքլէրտէն քիմսէ իլէ հիչ պիր միւնասէպէթիմ եօգ տըր . . .
Պիղիմ աչգ ու մուհապպէթիմիզտէն պէրու պիլճիւմլէ միւնասէպաթըմը գաթ իթ-
միլիմ տիր, պախուսուս սէնին աղիմէթինտէն պէրու էրքէքլէրլէ պիւսպիւթիւն
գաթը միւնասէպաթ իթմիլիմ տիր . . .

Բասգալ . — Պու Ֆէնա . . .

Անժէլ պիր շիտտէթլէ . — Լաքին եէնիտէն միւնասէպաթա կիրիլմէք պէնիմ ի-
չիւն բէք գօլայ տըր . էլվէրիթ քի պիր գաչ կիւն աղըր էլպիսէլէր կիյինէրէք Պու-
լօնեը օրմանընտա, պիրինճի թէաթրօ լօճալարընտա, աթ եարըլարընտա, էլհա-
սըլ Բարիզին Վիքլէրի նէրէտէ պուլընըր իսէ օրատա կէօրիւնէյիմ . . .

Բասգալ . — Բէք ալէա . . . պու սապտէ սանա թալիմաթ վէրէճէյիլ . . .
Շիմտիլիք սէնին վազիֆէն բէք գօլայ պիր շէյ օլաճագ տըր . . .

Անժէլ . — Նէ՞ տիր պագալըմ, պիլմէք իսթէրիմ . . .

Բասգալ . — Սէն Տօգթօր թօմբսընըն ուզագ պիր ագրասլասըն . . . Տօգ-
թօր կէնճ պիր գըզա սուրէթը մախսուսէտէ հըմայէ իթմէք իսթէյօր . սէն պու
գըզա թագաթիմ օլունաճագսըն վէ մէրգումէյէ աղիլ տօսթ վէ մայէթ գատընը
կիսի պիր շէյ օլաճագսըն .

Անժէլին գաշլարը չաթըլմըլ օլուսլ, հիտտէթինտէն պրուն տէլիքլէրի տախի
աշըլըլ գաբանմագտա իտի .

Անժէլ . — Պիր կէնճ գը՞լ մը . . .

Բասգալ՝ գարընըն չէհրէսինտէքի թէպէտտիւլաթը ֆարգ վէ միւշահէտէ ի-
տէրէք . — Պուտալարգ իսթէմէզ, նուրըմ, թօհաֆ թօհաֆ էֆքեարլար վէ կիւ-
լիւնէճէք գըսգանճըղլար իսթէմէզ . . . Պու տէտիլիմիլ կէնճ գըզ՝ վասէթաի
սէրվէթիմիլ օլաճաղընտան, մէրգումէ պիլիմ իչիւն մուգատտէս տիր . . . Պու
չօճուղըն հիքեայէսինի տէ սանա նագլ իտէյիմ . . . Օ զէման իչի անլայըսլ պէօյ-
լէ պիչիմիլիլիքլէր իթմէյէճէքսին . . .

Բասգալ՝ գարիւնըմըզըն մալիւմի օլան շէյլէրի Անժէլէ նագլ իտուսլ, լաքին
թարիֆէ հաճէթ օլմատըլը իւզրէ, ալթուն միտալեայա տաիր պիր շէյ սէօյլէմէ-
տի, չիւնքի անըն հագգընտա հիչ պիր մալիւմաթը եօգ իտի .

Անժէլ՝ ումուժ թաիֆէի նիւսվան կիսի Փէվգէլատէ պիր ըիգգաթը գալպէ
մալիքէ օլտուղընտան, կէօյլէրի եաշարարագ տէտի .

— Զավալը գըզըզա՛ղ, չու կէնճիւք վէ կիւզէլիքտէ պու տէրէճէ պէտպախթ-
լըղա տիւշար օլմա՛գ, նէ՛ ֆէնա, նէ՛ աղըր շէյ . . . մէրգումէնին հալի՝ սուզիչլի
պիր րօման օլապիլիր . . . գալալիմ շիմտիտէն մէրգումէյի սէվտի . . . — Պատէ-
հու Անժէլ՝ Բասգալ իլէ Ժադա պադարագ վէ իլավէի մէգալ իտէրէք տէտի . . .
Շիւպէնիզ մէրգումէյի ատամ իչինէ սօգմագ, դայէթ զէնկին պիր ատամըն զի-
նինի չէլտիրմէք, անընլա էվլէնտիրմէք վէ պու իշտէն քէնտինիզէ պիր իքի միւ-
հօն ֆրանգ չըգարմագ իսթէյօրսընըզ . . . Պու շէյ ֆէնա տէյիլ . . .

Իքի արգատաշ պիրպիրինին եիւզիւնէ պադըպ կիւլիւմնէտիլէր .

Բասգալ. — Իշ օրալարտա օլուր իսէ, սանա իյգահաթը միւքէմմէլէ իթա օ-
լունըր . լաքին իշ օրալարտա տէյիլ տիր . իմլաասաթէն ֆիքրիմիզի անլաթալըմ . —
Սէն Տօգթօր Թօմբսընըն ագրապասընտանսըն . Մատմագէլ Մարթ Կրանչանըն էն
ազիզ տօսթը, եախօտ պիր տանէճիք տօսթը օլաճագսըն . սէնին մէմուրլյէթին՝
մէրգումէնին իւզէրինէ նէզարէթ իթմէքտէն, անը էյլէնտիրմէքտէն իպարէթ օ-
լաճագ տըր . ահվալը տիւննէվլիյէճէ սէնին թէճրիւպէի ազիմէն պուլունտըղըն-
տան, վար գուվլէթինի տէօքիւպ մէրգումէնին քիմսէյէ տիլտատէ օլմամասընա
սայ իտէճէքսին . . . Մէրգումէյէ էլպէթթէ աչգ ու սէվտայա տաիր սէօզ ա-
ջանլար, գալալինի ճէլպ իթմէյէ չալըշանլար օլաճագ տըր . . . Պու պօշ լաֆլարա
մէրգումէնին ասլա գուլագ ասմամասընա սարֆը զայրէթ իտէճէքսին . պու շէյ
բէք լազըմ վէ լապիւտ տիր . էկէր Մարթ պիրինէ ալէագա իտէճէք օլուր իսէ,
պիքիմ տէ իշիմիզ պիթէր, մահվ օլուրըզ, պուներ էյիճէ տիւշիւն . . .

Անժէլ՝ Գահ Գահ կիւլէրէք . — իմլաասի քէլամ, տիմէք պէն էսբէրիտ պաղ-
չէսինին «զըրհլը նէֆէրի», աչգ ու սէվտա պէքճիսի օլաճաղըմ . . .

Բասգալ. — Թէշպիհինիզ բէք կիւզէլ տիր, եալընըզ Թարիխտէ «զըրհլը նէֆէր»
եէրինէ «տրակօն նէֆէրի» տիր .

Անժէլ. — Պահ, «տրակօն» օլմուշ «զըրհլը» օլմուշ, հէբսի պիր հիսապ տըր .
Պու վազլյֆէ էլէնճէլի պիր վազլյֆէ տիր . . . գասուլ իտէրիմ . . . Պու իշ՝
հալ ու թավրըմտա պիր թէպէտտիւլ բէյտա իտէճէք տիր . . . Պէնի նէ՞ վագթ օ
կէնճ գըզա թագտիմ իտէճէքսինիզ .

Բասգալ. — Շիմտի, պու սաաթտա, զիրա պիգիմլէ կէլիպ թաամ իտէճէքսին
. . . Ունութմայասըն, մէրգումէնին էօնիւնտէ պէնի թանըմայաճագսըն, եալը-
նըզ ագրապան Տօգթօր Թօմբսընը թանըյաճագսըն .

Անժէլ. — Անլաշըտը, խըսըմըմ Տօգթօր . . . իշպու խըսըմըղըմըզա իսպաթ
օլմագ իւզրէ միւնտտիպ պիր թարղտա սիզինլէ թէքլիֆսիզ տավրանճաղըմ .

Ժադ. — Պախուսուս չունը խաթրտան չըգարմայընըզ քի, Մարթ՝ թըպգը պէ-
նիմ աէվլիլիւմ օլան վէ էօլմիւշ պուլընան գըզըմա պէնզէր . . . Մէրգումէ էօք-
սիւզ գըզա տիրտէն պիրէ մուհապպէթ վէրիշիմին պալըճա սէպէպի տէ պու միւ-
շապէհէթ տիր . . .

Անժէլ՝ եէնիտէն կիւլէրէք . — Պու եալտն սահի՞ մի տիր .

Բասգալ. — Սահին օլմագ լազըմ տըր .

Անժէլ. — Էօյլէ իսէ միւսթէրիհ օլունըզ, պու թալիմաթընըզ թէվֆիգէն իճ-
րաի հարէքէթ իտէճէյիմ . . . Մատամ քի իշ՝ իլէրուտէ պէօյիւք պիր զէնկինիւք

էլէ կէշիրմէք իշխւն տըր, վէ խուսուսիլէ մատամ քի, պէնիմ կիւզէլ Բասգալը-
ղմա վէ քէնտիսինին տօսթընա պիր խըտմէթ իտիլէճէք տիր, պէն արթըգ ասէ-
թա պիր ալէթ, պիր մաքինա կիպի օլաճաղըմ, հէր թալիմաթընըզը պիւա իթի-
րազ իճրա իտէճէյիմ . . .

Ժագ.— Պիզէ պու իշտէ մուսվէնէթ իթմէք իշխւն պէօյլէ օլմալը տըր . . .
Շիմտի խաթըրմա պիր շէյ կէլտի, սիզէ արգ իտէյիմ . . . Զաննըմա կէօրէ, էկէր
շիմտիլիք հէր շէյտէն էվվէլ Մատմազէլ Մարթը Բարիզտէն տիշարը պիր հէրէ
կէօնտէլ էճէք օլուր իսէք բէք էյի օլուր .

Բասգալ տիւշարը հայրէթ օլարագ.— Մարթը Բարիզտէն տիշարը պիր հէ-
րէ՞ մի կէօնտէրմէք. նի՞շխւն, նէ՞ վար քի .

Ժագ.— Մէրգուճէ՝ վագթընտան էվվէլ նազարը տիգգաթը ճէլպ իթմէմէք ի-
շխւն . . . Օյուճըմըզն պիրինճի գօզը՝ մէրգուճէնին Ֆէվգէլատէ կիւզէլլիկի տիր
. . . իմտի պու կիւզէլլիք իշիմիգէ էյի եարամագ իշխւն Տօգթօր Թօմըսընն խա-
նէսինտէն պաշգա պիր հէրտէ նազարը տիգգաթա շարբմամալը տըր, վէ մատամ
քի Մարթը պիր հէրտէ գաբաթամայըզ վէ տիշարը չըղմագտան հէր վագթ մէն
խտէլէյիզ, շիւնքի պու խուսուս՝ պիր թարաֆտան ճէվր տիմէք օլուր, վէ տիկէր
թարաֆտան սըհէլթինէ վէ անտէն տէ կիւզէլլիկինէ չօգ Ֆէնալըգ կէթրիւր, օ
հալտէ մէրգուճէյի Բարիզ հէվալիսինտէ պիր քէօյտէ քիւշիւք պիր եազլըգ էվ-
կէթիւրիւպ իսքեան իթտիրմէք պէնճէ բէք էյի օլուր, հաթթա պէօյլէ եարմագ
էլգէմ տիր . . . Մարթ օրատա սէրպէսթճէ կէզէր վէ հավա ալըր . . . Մէրգու-
ճէյի քիմսէ կէօրմէզ. պազը քէօյլիւլէր կէօրսէլէր տէ տիգգաթ իթմէզլէր. զըզ՝
պէօյլէճէ քէտէր ու դարուրէթին մուճիպ օլտուղը սէրսէվլիքտէն քէնտիյի շարուգ
պուլըր . . . Շուճը տախի պէյան իտէրիմ քի, պու տէտիքլէրիմ օլմագսա սիլէ,
մէրգուճէնին Բարիզտէ պուլընըզը պիյհուտէ վէ Փաիտէսիզ օլտըգտտն մատա,
խանէ վէ սաիրէ իշխւն իճրա իտէճէկիմիզ թէտարիքեաթ էսնասընտա պիզէ տէ
սըզընթըլը մուճիպ օլուր . . . Տօղրու տէյի՞ մի .

Անժէլ.— Տօղրու օլմագ կէրէք տիր . . . նէրէյէ կիտէճէկինիզի պիլմէքսիզին
պէն սիզէ հէմէֆքեարըմ . . .

Բասգալ.— Պէն տէ պու էֆքեարը թահսին իտէրիմ . . . եարընտան թէզի
եօգ, թէնհա պիր քէօյ էվլի արայըպ պուլաճաղըմ, Մատմազէլ Մարթը օրայա
կէօթիւրիւրիզ, Անժէլ տէ մէրգուճէնին եանընտա ճան եօլտաշը օլուր .

Անժէլ.— Պրաւօ՝, իշպու եազլըզա կիտիշտէն բէք խօշանաճաղըմ, քէօյ հա-
լինի չօգ սէվէրիմ . . . Շաֆագ աթմասընը կէօրմէք, թագէ սիւտ իշմէք, սիյահ
էքմէք եէմէք՝ Բարիզին էն պիրինճի լօգանթալարընա պու պիր ազ ֆէնա կէլիւր
. . . Պիւլպիւլ վէ էօթլէյէն գուշարը տիյնէմէք՝ գաթի շանթանլարտա Բաւիւ-
սի վէ Մատամ Պօրը տիյնէմէքտէն տահա ալէա տըր . . . Նասրլ քի կէօրիւյօր-
սընըզ, պէն պիր շիֆթճի գարը օլմագ իշխւն տօղմուլըմ ամմա, նէ չարէ քի եօ-
լուճը շաշըրմըշ, պաշգա եօլա սարմըշըմ .

Բասգալ.— էյի եա իշթէ՝ . . . լաքին պաշգա պիր միւհիմմ շէյ վար . . .
Մահպուսիյէթիմտէն էվվէլ Մօնմարթրտա Մուան ոօգաղընտա սախթէ պիր իսմ իլէ
պէնիմ իսթիճար իթտիկիմ քիւշիւք օտայը սըրագտընըզ, տէյի՞ մի, վէ օրատա
նէ վար նէ եօգ թաշըտընըզ . . .

Անժէլ.—Նէ՞ ետքայքմ եա՛ . . . Էկէր բօլիս օ օտայը թէհարրի իտէր իսէ օ-
րասա քէնտին իջիւն տաիի մէսուլիյէթ պագը շէյլէր վար տէ՞մէմիշ մի իտին, պէն
տէ ինթիյաթլը տապրանտըմ . . .

Բասգալ.—Պէն մալըմա կիւզէնիյօր իտիմ, սահիհէն չօգ պէճէրիքլի գարըսըն,
Մէգքիւր օտատաքի շէյլէրի նէ՞րէյէ գօյտուն . . .

Անժէլ.—Սէն «օրայա» կիթտիքտէն սօնդրա պաչգա պիր եէր քիրալայըպ օ-
րայա գօյտում վէ եէրին քիրասընը տա պիթէմամ վէրտիմ . . . Արատա պիր կի-
տէր պիր ազ հավա վէրիր իտիմ . . . Բիրա պէնիմ նամըմա տըր, կէօյա Ամէրի-
գատա եօճուլըգ իթմէքտէ օլան պիր խըսըմըմ իջիւն իմիշ կիպի . . .

Բասգալ.—Բէք կիւզէլ ույտուրմըսըն . . .

Անժէլ.—Պիր ատամտա աչգ ու սէվտա վա՞ր մը, օ ատամ հիշ պիր վագթ ա-
գըլսըգ օլամազ, պէնիմ կիւզէլ Բասգալճըղըմ . . .

Բասգալ.—Պու օտա նէ՞րէտէ տիր . . .

Անժէլ.—Ուճ պիր մահալլէտէ . . . Բիւէսլլա սօգաղընտա, 69 նումէթօտա . . .

Բասգալ.—Սախթէ խըսըմընըն իսմի նէ՞ տիր . . .

Անժէլ.—Ժիւլ Մօրթէն . . .

Բասգալ.—Բէք ալէս, Ժիւլ Մօրթէն պէն օլաճաղըմ . . . պէնի Բիւէսլլա
սօգաղընա կէօթիւրէճէքսին . . .

Անժէլ.—Նէ՞ վագթ . . .

Բասգալ.—Պու ագչամ . . . Օրայա նագլ իթտիրտիկին էլեա իչինտէ արայա-
ճաղըմ պագը շէյլէր վար տըր . . . Շիմտի չարուգ կիյին . . . Պիգ «Բարլըման»
օթէլինէ էնմիչիզ տիր, սէնի օրայա կէօթիւրէճէյիզ վէ Մարթ Կրանչանը սանա
թագտիմ իտէճէյիզ . . .

Անժէլ.—Պանա օն տագիգա միւսաատէ իտինիզ . . . Բէք չօգ սիւս իսթէ-
միզ, տէյի՞ մի . . .

Բասգալ.—Բէք սատէ, հաթթա պիր ազ տա քեամիլճէ կիյինինիզ . . .

Անժէլ.—Անլատըմ . . . —տիյէրէք կիթտի վէ օն տագիգա սիւրմէքսիզին
եագըչըղը պիր թարգտա թէքմիլ սիյահլար կիյինիշ օլտուղը հալտէ կէլտի . . .

Պատէհու իքի արգատաշ իլէ մէրգումէ գարը՝ գարունըն էօնիւնտէ պէքլէյէն
արապայա լաքիպ օլուպ, արապա՝ Վինեօն սօգաղը իլէ Մատըլէն մէյտանընըն
քէօշէսինտէ քեաին «Բարլըման» օթէլինին եօլունը թութտը . . .

Մատմազէլ Մարթ՝ աիւշիւնճիլէրէ տալմը, չար չէլմէ քէնտի համիլէրինին
ավտէթինէ պէքլմէքտէ օլտուղընտան, անլէրին նէ գատար վագթ կէճիքտիկինի
ֆարգ ու միւշահէտէ իթմէմիշ իտի . . .

Ժագ վէ եախօտ Տօգթօր Թօմբսըն՝ էվվէլա Մատմազէլ Մարթը Անժէլէ թագ-
տիմ իտուպ, պատէհու Անժէլի տէ քէնտի խըսըմը սըֆաթըյլա կէնճ գըզա թագ-
տիմ էյլէտի . . .

Անժէլ՝ օ գատար շիրին, օ գատար իլթիֆաթլը, օ գատար «Լի պիր գըղ»
կէօրիւնտիւ քի, Մարթըն եիւրէյի մէրգումէյի անիտէ սէվտի վէ գալպինտէ պու
եէնի տօսթը հագըղընտա պիր մուհապպէթ հըսս իթմէյէ պաշլատը . . .

Պատէհու թաամա օթուրըլըպ, էսնաի թաամտա Տօգթօր Թօմբսըն՝ Մատմա-

գէլ Կրանչանը Անժէլ իլէ պէրասէր քէօյէ կէօնտէրէճէկինի վէ քէնտիտի պէրիտէ պիր գաջ կիւն խանէ թէտարիքեաթըլա մէշղուլ օլաճաղընը սէյան էյլէտի :

Պու թէսալվուր վիւճուտէ կէլտիքտէ կէքճ գըզ զայէթ իւլ զայէ մէմնուն վէ խօշնուտ օլաճագտը , զիրա սու սայէտէ քէնտի իլք եաս կիւնլէրինի տիւնեատան ուզագ , հէման քեամիլէն թէնհանիշին պիր հալտէ կէշիւէճէք խտի : Պէթէքրար գարար վէրիտիկի իւզրէ , էրթէսի կիւնիւ Բասգալ՝ Բարիզ հէվալիսինտէ Սէն վէ եա Մարն նէհրինին սէվահիլի իւզէրինտէ կիւզէլ վէ լաթիֆ պիր իգամէթկեահ թէհարրի իտէճէք խտի :

Մատմագէլ Մարթ՝ Բարիզտէն միւֆարէգաթ իթտիքտէ բէք քիւչիւք օլտուղընտան , հիշ պիր շէյ խաթըրլայամայօր խտի , վէ էկէր քէտէրլի օլմասա խտի , տօղմուշ օլտուղը վէ լաքին պիլմէտիկի օ ճէսիմ շէհրի եէնիտէն գիյարէթ իթտիկինէ մէմնուն օլաճագ խտի :

Մալիւմիլիզ օլտուղը իւզրէ , իքի հայլազ արգատաշլար՝ մէրգումէյի քիմսէնին կէօրմիւսինէ բէք զիյատէ արգու վէ սայ խտիյօրլար խտի :

Պինաէնալէյ՝ մէրգումէյի տիշարը չըգարմաղա տարի հիշ պիր սէօզ սէպգաթ իթմէտիկինտէն , կէնճ գըզ քէնտի օտասընա չըգտը վէ Անժէլ տախի մէրգումէյէ բէֆագաթ իլէ պիր թագըմ տէօքիւլիւպ սաշըլարագ գըզըն մուհապալթինի թէմամըլա ճէլպ իթտի :

Բասգալ իլէ ժագ՝ էօթէ պէրի պիր չօգ շէյլէր սաթըն ալմագ իշիւն տիշարը չըգարլար խտի :

Հն էվիլէ ժագ ալտէթ խտուպ , արգատաշլը՝ ուզագ պիր մահալլէտէ իշի օլտըղընտան , օրայա կիթմէք իւզրէ քէնտիսինտէն այրըմըշ խտի :

Ժագ՝ մէրգումա «նէրէյէ կիտիյօրըն» տէյու սիւվալ իթտիքտէ ,

Բասգալ՝ կիւլիւմէյէրէք . — Նէրէյէ մի կիտիյօրըմ . պիզիմ մունթաղամ պիր սուրէթտէ թէէսիւր իգամէթկեահ իտէրէք եէրլէշմիզէ Հն էվիլէ միւզթագի օլան ալթուն քիւլէլէրինին իսրահ օլընաճաղը ալթուն մատէնինի քէշի իթմէյէ կիտիյօրըմ :

Բասգալ՝ պուլվարտա ժագ Լակարտտան այրըտըգտան սօնդրա , պիր քիրա արապասընա բաքիպ օլուպ , Սէն-Սիւլբիս մէյտանընա չէքմէսինի արապաճըյա էմի իթտի :

Օրատա Բասգալ արապայը թէրք իլէ եայա օլարագ Պօնաբարթ սօգաղընտան եօգարը չըգտը : Պու սօգաղըն սաղընտա վէ սօլընտա եիւքսէք տուվարլար պուլընըս , պու տուվարլարըն իսթիւնտէն ճէսիմ աղաճ թէրէլէրի կէօրիւնիօր խտի :

Սօլ թարաֆտաքի տուվարլարըն իշէրիսինտէ Սէն-Սիւլբիս նամ պէօյիւք մէք թէպը բուհանինին պաղչէսի վէ սաղ թարաֆտա տախի գօնթ Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօնին գօնաղը պաղչէսի պուլընմագտա խտի :

Բասգալ Սօնիէ՝ սօլ թարաֆտաքի եայա գալտըրըմտան եիւրիւլիպ , սաղ թարաֆա տօղրու պագմագտա խտի :

Մէրգում տէլիգանլը՝ գօնագ պաղչէսինին տուվարընտա գօյու եէշիլ պօյա իլէ պօյանմըշ խրտմիթքեարանա մախսուս տար վէ ալչագ պիր գարու գարչսընտա թէվագգուլի խտուպ , քէնտի քէնտիյէ տէտի :

— Պիր չէյ թէպէտտիւլ իթմէմիշ . . . անաթարը եանըմտա օլան գարույա տուվար չէքիլմէմիշ . . . Շիմտի եալընըզ շուներ պիլմէք լազըմ տըր քի , գօնթ ա- ճապա հէնուզ պէրհայաթ մշ սըր . . .

Պատէհու Բասգալ եօլընա տէվամ իտուպ , Լիւքսէմպուրկ թարաֆընտան եօ- գարը տօղլու չըգտը , Վօթիրար սօգաղընտան միւրուր իթտի , գօնթ տը թօնէ- րիէօնին գօնալը գարչըսընտաքի եայա գալտըրըմըն իւզէրինտէն եիւրիւտիւ , էլլի- ալթմըշ ատըմ գատար կիթտի , պատէհու կէրի տէօնիւպ կէլտիկի եօլտան ալտէթ իթտի :

Վօթիրար սօգաղը իլէ Պօնարարթ սօգաղընըն քէօշէսինտէ օմիւպիւս իտարէ- խանէսինին եագընընա վասըլ օլտըգտա , թօնէրիէօ գօնաղընըն արապա գարուսը- նըն պիր գանատը աչըլտըղընը , վէ մալիւմիւլ օլան իսթիյար խըտմէթ քեարըն պիր թիւճճար իլէ տիշարը չըգտըլընը վէ անընպա պիր ազ վագթ գարուսըն էշիկի իւզէրինտէ գօնուշտըղընը կէօրտիւ :

Գարու արալըգ գալմասըյա ալլուըն իշէրիսինտէ սէյիսէրին պիր արապա եըգատըգլարը կէօրիւնիյօր իտի :

Բասգալ . — Ժէրօմ տըր , արապա եա պու սապահ գուլլանըլմըշ , եախօտ պու ազչամ գուլլանըլաճագ տըր . . . Տիմէք գօնթ էլան սաղ տըր . . . պէն տէ պու- նը պիլմէք իսթէր իտիմ . . .

Բասգալըն կէզմէյէ չըգմասընտան մագսէտ՝ պու չէյի անլամագ օլուպ , պէօյ- լէճէ մէրամընա նաիլ օլտըգտան սօնղրա , թէքրար Սէն-Սիւլիւս մէյտանընա կիթ- տի , պիր արապա թութտու վէ «Բարլըման» օթէլինէ չէքտիրտի : Մէրգոււ օրա- յա միւվասէլէթ իթտիքտէ ,

Ժագ . — Է՛ ճանըմ , ալթուըն մատէնի նա՞սըլ օլտու :

Բասգալ . — Էլան քէնտի եէրինտէ տուրույօր վէ օ մատէնի իշլէթմէք զօր պիր չէյ կէօրիւնէյօր : Պուներ ազ վագթտան թէճրիւսլէ իտէճէյիմ :

Թաամ վագթը կէլիլ իտի :

Անժէլ վէ Մարթ չաղըրըլպ , սապահ գանգալթը իտիլէն օտատա ազչամ թաամը իտիլտի , վէ խիթամընտա Մարթ՝ Անժէլտէն էրթէսի կիւնիւ եինէ կէլմէ- սինէ սէօզ ալտըգտան սօնղրա քէնտի օտասընա չըգտը :

Իքի արգատաչլար՝ Մատմագէլ Կրանշանըն Անժէլէ ըզհարը թէվէճճիւհ իթտի- կինէ բէքջլյատէ մէմուըն օլույօրլար իտի :

Մէրգոււմէ ալիւֆիթէ գարընըն թահըլիմ ու թագվիլէ իթմէյէ մուվաֆֆագ օ- լապիլէճէկի պու թէվէճճիւհ՝ իքի արգատաչլարըն մէրգոււմէ էօքսիւզ գըզ իւզէ- րինէ իճրա խտէճէքլէրի թէէսիր ու նուֆուզը բէյ տէր բէյ թէէմին իսիյօր իտի :

Ազչամ սաաթ տօղուզ իտի :

Բասգալ՝ մուհիպպէիլ սատըգասընա . — Պէնի Բիւէպլա սօգաղընա կէօթիւրէ- ճէքսին , օրատաքի էվտէ պուլընան չէյլէրի կէօզտէն կէշիրմէք իսթէրիմ :

Ժագ . — Սիգինլէ պէրապէր կէլէպիլիմիլիմ :

Բասգալ . — Մաչալլահ , շիւպիէ՞ մի վար :

Ժագ . — Էօյլէ իսէ կիտէլիմ . . .

Պէլլիլ թարաֆընտան Շօմօն թէբէլէրինին էթրաֆընը տէօնէն , վէ վէնսան

ճատութիւնէ միւսեւորի օլան պաշը՝ Բիրէնէ սօգաղը նամընը ալան Բիւէպլա սօգաղընտա ալ խանէ պուլընըպ, լաքին էպնյէլէր կիւզէլ վէ մուսթագամ տըր :

Սախթէ խըսըմընըն էշեասընը հըֆը իթմէք իւզըէ Անժէլին պիր օտա քիրալամըլ օլտուղը խանէ՝ թա Շօմօն թէբէլէրինին պաղչէսի գարչըսընտա պուլուընըյօր իտի :

Իքի արգատաշ իլէ Անժէլին լաքիպ օլտըգլարը արապա՝ մէգքիւր խանէնին էօնիւնտէ թէվագգուֆ իթտիքտէ սաաթ օն իտի :

Անժէլ գարուընը չալըպ գարու աշըլտը վէ կազլարը եանմագտա օլան սահանըգ իլէ նէրտիվէն կէօրիւնտիւ :

Գարուընը գարը՝ գուլպէսինտէ պիր շէյ տիքմէքտէ իքէն, պաշընը եօգարը ալըպ կէլէնլէրի կէօրիւնտէ, եիւքսէք սէտա իլէ :

— Վա՛յ . . . Մատամ Մօրթէն . . . սի՞ղմիսինիզ . . . պուլագթ, խայր օլա, հա՞նկը ըիւզկեսար էստի :

Անժէլ.— Բիւզկեսար էսմէք տէյիլ . . . Խըսըմըմ պու ագչամ Բարիդէ միւսվասլէթ իթտիկինտէն, քէնտի քիւչիւք օտասընը քէնտիսինէ թէսլիմ իթմէյէ կէլտիմ . . .

Գարուընը գարը՝ Բասգալը սիւզէրէք.— Ամէրիգատան կէլէն պու էֆէնտի՛մի տիր :

Բասգալ՝ կիւլէրէք.— Էվլէթ, սէվկիւլիւ Մատամ, վէ պիր տահա օրայա կիթմէյէ հիշ կէօյնիւմ եօգ տըր :

Գարուընը գարը.— Պիր շամտան վէրէյի՛մ մի սիզէ, Մատամ Մօրթէն :

Անժէլ.— Պօշ շէյ տիր . . . կէլէնտէ պիր բաքէթ սըարմաշէթ կէթիրտիւ . . . լազըմ օլան հէք վար տըր . . .

Գարուընը գարը.— Էֆէնտի պու ագչամ սուրստա՞մը եաթաճագ . . .

Բասգալ.— Սա՛յր, . . . խա՛յր . . . Մատամ . . . լիւզուըմ օլան պաղը քեաղըտլար արաշթըրաճաղըմ . . . անճագ պու քիւչիւք օտայը պանա պիր մէրքէզ իթթիխազ իթմէք նիյէթինտէյիւմ . . . Բարիզ գուրպիւնտէ պիր քէօյտէ կիտիպ իգամէթ իտէճէյիւմ . . .

Անժէլ.— Եօգարը չըգալըմ . . . Պիզ կիթմէգտէն ըշըլը սէօնտիւրմիյէսինիզ, մատամ, րէճա խօշրիւմ . . . Եօգարտա չօգ տուրմայաճալըզ, աշաղը էնէրսէք այտընըզ օլտուն :

Գարուընը գարը.— Բէք էյի պաշ իւսթիւնէ :

Անժէլ՝ նէրտիվէնտէն եօգարը չըգմաղա պաշլայըպ, Բասգալ իլէ Ժագ տախի արգասը սըրա կիթտիլէր :

Օտա պէշինճի գաթտա իտի :

Գարուընը աշըլըպ իքի շամտան եագըլըր եագըլմագ, գօնթ տը թօնէրիէօնին սապըգ սըր քեաթիպի տէրհալ տէօրթ էթրաֆընա պիր կէօզ կէգոթրտի :

Էշեալարըն իւզէրինէ պիր բարմագ թօզ գօնմուշ օլուպ, լաքին հէր շէյ սըրասընտա վէ եէրլի եէրինտէ պուլընըյօր իտի :

Բէք օ գատար սիւսլիւ օլմայան էշեա՝ պիր գարեօլա, պիր տօլապ . իքի մասա, պիր եագըխանէ վէ պիր գաշ սանտալեստան իպարէթ օլուպ, պուընտան մա-

ատա «չըմինէ» նին իւզէրինտէ քիւչիւք պիր չալար սաաթ իւէ իքի ֆանօս կէօ-
րիւնմէքտէ իտի :

Բէզալիք օտանըն պիր քէօչսինտէ , տիգգաթլըճա գաբանմը չանթալար վէ
մէչին սանտըգլար տախի եղղլը իտի :

Բասգալ՝ իչպու թէֆթիչ ու թէտգիգինտէն բէք մէմնուն վէ խօշնուտ կէօ-
րիւնիպ , էչեաի մէգքիւլէնին կէրէք նագլինտէ վէ կէրէք եէրլէշտիրլմէսինտէ բէք
զիյատէ տիգգաթ ու իթինա իթմիչ օլմասընտան տօլայը Անժէլի թէպլիք էյլէտի :

Ժագ՝ Բասգալ . — Նէ արամաղա կէլտին ինէ ալաճագմըսըն :

Բասգալ . — Խա՛յր , ալմայաճաղըմ . . . Շիւպէսիգ չու սանտըգլարըն պիրին-
տէ տիր , լաքին հանկըսընտա օլտուղընը պլլմէյօրըմ , արամագ տա բէք ուղուն
օլաճագ :

Անժէլ . — Սէնին ազիմէթինտէն պէրու հիչ պիր շէյէ տօգանըլմամը տըր :

Բասգալ . — Անախթարլաչ նէ՞րէտէ :

Անժէլ . — Շու չէքմէճէնին իչինտէ տիր . . .

Բասգալ եաղըխանէնին չէքմէճէսինի աչտը վէ պիր տէսթէ քիւչիւք անախ-
թար չըգարտը :

Ժագ . — Պու չանթալարլու մէչին սանտըգլար տօլու մը տըր :

Բասգալ . — Տօր տօլու տըր , եա՛ , Տօ՛գթօր . . .

Ժագ . — Էյ նէ՞ իւէ տօլու տըր :

Բասգալ . — Հէր շէյ վար . . . Էնվաի էչեա իւէ տօլու տըր . . . Մէսէլա ան-
չէրին պիրինտէ թէքմիլ հէքքեաք ու լիթօկրաֆ էտէվաթը , չէլիք գալէմէր , հէք-
քեաք թահթալարը , ըհսիմ թաշլարը , վէ քէզալիք պիր թագըմ տա էճգա վէ սա-
լրէ չիչէլէրի վար տըր . . .

Ժագ՝ կիւլիւմսէյէրէք . — Անլայօրըմ . . . պու սանտըգտան պիր Ամէրիգալը
տօգթօր տիրլօմասը գուհուր իտէճէք տիր . . .

Բասգալ . — Թա քէնտիսի :

Ժագ . — Վէ ալթուն մատէնինին իչլէթիլմէսինէ մախսուս ալէաթ ու էտէվաթ
տախի օրատան չըգաճագ տըր . . .

Բասգալ . — Էյլէ տիր . . . Եարըն եախօտ օ պիր կիւն կիւզէլ պիր քէօյ էվի
պուլլպ տա Անժէլ իւէ Մարթը օրատա եէրլէշտիրլի իտէմ , օ վագթ պէրիտէ օ
իւլէ մէշղուլ օլաճաղըմ . . .

Անժէլ՝ սաբ սարը քէսիլէրէք շիտտէթլէ . — Սագըն հա՛ . . . պլլլրսի՞ն եա ,
պիր գաչ ուղուրսըզ իմզանըն մալի սանա գաչա՞ օթուրտը . . . Էկէր եինէ թէվ-
գիֆ վէ հասս օլունըր իտէն , էն էվլէլ պէն էօլէճէյիմ :

Բասգալ . — Միւսթէրի՛չ օլ , ա՛գիգէմ , կէշմիշտէն տէրսը իպրէթ ալմայան տէ-
լիլէրտէն տէյիլիմ պէն . . . Սախթէ բօլիցալար եախօտ պանգնօթլար եաբարագ
գէնկինլիք արամագ թէսավվուրը չօճուգճա պիր թէսավվուր օլմալլա , աղլըմ շիմ-
տի թամմ տըր , արթըգ էյլէ թէսավվուրլարըմ օլմայաճագ տըր . . . Ինան քի
գիհնիմիլտէ շիմտի տահա ճիտտի թէսավվուրլար վար տըր . . . Չէլիք գալէմի իւէ
եաղը գալէմինի արթըգ թէհլիքէսիգ վէ բէք քեարը իչլէրէ գուլանաճաղըմ . . .
Տիմէք արթըգ ըհաթ ուղու ույույապիլիրսին . . . սէնին տօսթընա քիմսէ պիր
ֆէնալըգ իտէմէյէճէք տիր :

Անծէլ.— Ի՞նչ է պու ալէս' :

Բասգալ.— Շիմտի պըրագ չու օտայը թէֆթիչ խոյնիմ . . . Գարու էյիճէ քիլիտի տիր , տէյի՛լ մի :

Անծէլ.— Էմնիյէթ իջիւն սյըճա պիր քիլիտ գոյտուրում :

Բասգալ.— Պու բէք ալէս պիր քիլիտ տըր : Պուռնտան մատտա իլլու օտանըն էօնիւնտէ քիւչիւք պիր օտա տահա պուլընըս , պու քիւչիւք օտա հէր նէ գատար տար վէ ուֆագ օլսա , պիր քիմսէ գուլալընը նէրտիվէն պաշընտաքի գարույա գոյուպ տիյնէտիքտէ , պուրատա սէօյլէնէն սէօյլէրի իլիտէմէզ . . . Շիմտի եան գօնչուլարա պագալըմ . . . արա տուվարլարը տահապա գալըն մը տըր , եօգսա նարինճէ պիր պաղտատիտէն իպարէթ մի տիր :

Անծէլ.— « Շըմիէ » թարաֆընտաքի տուվարը կէօսթէրէրէք .— Պու պիր գալըն տուվար տըր . սաղ թարաֆտաքի տէ ինճէ պիր պաղտատի տիր աւմա , պուռնըն էօթէսիւնտէ պուլընան օտայը խանէ սահիպի քէնտիյէ ալըգօյմուշ տըր . . . Մէրգու՛մ , թաշրատա իգամէթ իտուպ , սէնէտէ անճագ իւշ տէօրթ տէֆա Բարիզտէ եաթար :

Բասգալ.— Տիմէք հէր շէյ եօլուռնտա տըր : Բէնչէրէ՞ նասըլ տըր :

Անծէլ.— Սալի արսալար իլէ Շեմօն թէրէլէրի պաղչէսի իւզէքինէ աջըլըր . . . Պուռնտան մատտա բանճուրլարը տա վար տըր . . .

Բասգալ.— Պրամօ՛ . . . պուրատա քէմալը էմնիյէթլէ չալըչապիլէճէկիմ . Շօմօն պաղչէսինին ճիվարընտան չօգ խօշանըրըմ . . . Արթըգ , չօճուգըր , էվ սահիպինին կազընը չօգ եագտըրլայալըմ . . . էվ սահիպլէրինէ ըիայէթի էլտէն պըրագմայալըմ . . . Պիզ տէ աղ վագթտան էվ սահիպի օլաճաղըզ . . . Գաջալըմ . . .

Ի՞նչ արգատաշ իլէ Անծէլ օտպտան տիշարը չըգըս , Բասգալ՝ գաբուլը քիլիտլէտի վէ անախթարը ճէպլինէ գոյտու . պատէհու իւչիւ պիրտէն արապայա րաքիպ օլտուլար :

Պուռնարը պիլբրատա թէրք իսէլիւ :

* *

Գօնթ տը թօնէրիէօ վպսիյէթնամէսինի եագտըղընտան պէրու օմ՝ Վիլն գատար միւրուր իթմիշ իտի :

Իլիթիյար էլան մահզուռն վէ միւքէտտէր օլուպ , ճէրիհատար գալպինտէն հէնուզ գան կիտիյօր իտի :

Էկէր սլագէն տուտագլարը իւզէքինտէ հաֆիֆ պիր թէպէսսիւմ նիւմայան օլուր իտի իսէ , պուռնըն սէպէպի չու իտի քի , էօլիւմի եագըն օլտուղընա շիւպհէսի օլմատըղընը էթրաֆընտա պուլընանլարտան կիլլէմէք իսթէր իտի :

Օգուլանլարըմըղըն մալիւմի զլտուղը իւզրէ գօնթ տը թօնէրիէօ՝ գօնթէս տը Շաթըլիւքս վիզիթայա կիթտիկինքէն բէրու գօնաղընտան հէման հիշ տիշարը չըգլալը կիպի պիր շէյ իտի :

Յապլիէն տը Շաթըլիւքս իլէ Բօճ Թրօմանթալ՝ իքի տէֆա կէլիպ մումալէյհի կէօրմիւշէր իտի իսէ տէ , նէ չարէ քի հագգլարընտա մուհապպէթը ֆէվգէլլայէ ըզհալ իթտիկիլ պու չօճուգլարըն կէլմէսիյէ գօնթըն քէտէրլէրի քէսալը սիւքիւնէթ իտէճէք եէրտէ տահա զիյատէ իլթիւննը իթմիշ իտի :

Եկէր գըղը պէրհայաթ օլսա իտի պու տէլիգանլըլար գատար օլաճաղընտան, գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ մէրգուանը կէօրիւնճէ տայմա պու չէյ խաթրընա կէլիւր վէ քէնտի քէնտիյէ չէօյլէ տէր իտի .

— Եկէր Ալլահ իսթէսէ իտի, սէվկիւլիւ գըղը պուռնլար կիպի ճէսուր վէ գուվ- վէթլի օլուր իտի, լաքին ծէնապը Հագգ մէրգումէյի պու Փանի տիւնեսա իչիւն շիւպհէսիզ չօգ կէօրիւպ քէնտի եանընա չաղըրմըլ տըր .

Իսթիյար պուռնլարը տիւշիւնէրէք աղլամասընը Թութամազ իտի .

Պիր ազ Եվվէլլէրի հէնուզ հէր կէճէ պիր գաչ սաաթ ույուլըպ, լաքին շիմտի ույգու մուլգու գաշմըլ օլտուղընտան, իչպու ույգուսըղըք՝ բէք յէտիտ պիր իչ- քէնճէ կիպի պիչարէ գօնթըն վիւճուտընը պիւսպիւթիւն խարապ իտիյօր իտի .

Գօնթ Ֆիլիբ կիւճ հալ իլէ պիր բարչա չէյ եէյիպ տէ քէնտիյի պէսլէյօր իտի .

Զաթէն չուգուրա պաթմըլ օլան եանազլարը պիւսպիւթիւն պօչանմըլ, վէ կէօգ- լէրինտէ ֆէր վէ գուվվէթ գալմամըլ կիպի իտի .

Գօնթ տը Թօնէրիէօ պազէն կէճիքիպ տիչարտա գալմաղլա, խըտմէթքեարը Ժէրօմ՝ մուճաիլէյհին ազլը տիւչարը զաաֆ օլարադ պուռնամասընտան գօրգու- յօր իտի .

Եվին պիլտիքլէրինտէն պիրի օլան տօգթօր՝ գօնթա պիր Թագըմ գուվվէթլի իլաճլար վէրէրէք մուճաիլէյհին հայաթընը Թէմսիտ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, Է- լէմ ու քէտէրին էն գուվվէթլի վագթը եազլաշմագտա օլուպ, օ գէման սօն գազ- մա վուրուլարադ պինա քեամիլէն միւնհէտիմ օլաճադ իտի .

Բասգալ Սօնիէ իլէ Ժագ Լակարտըն Անժէլ Մօրթէնէ կիթտիքլէրի կիւնիւն սապահըսը գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ չընղըրաղը չալարադ ուչաղընը չաղըրմըլ օլտու- ղընտան, մէրգուլմ խըտմէթքեար՝ գօնթը կիյինտիլտիքտէն սօնղրա զօր իլէ գօլ- Թուղընա ալարադ մուճաիլէյհի խուսուսի օտասընա գատար կէօթիւրմիլ իտի .

Օրատա գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ բարա տիլէնէնլէր, վէ եալսօտ քէնտիլիլինն ազա պուլոււնտըղը իանէ գօմիթլէլի թարաֆընտան մէվրուտ պիր չօգ մէքթուպլար քիւչատ իթտի .

Թաամ վագթը կէլտիքտէ Ժէրօմ կէլիպ գօնթը ալտը եէմէք օտասընա կէօ- Թիւրտիւ .

Մ . տը Թօնէրիէօ պիր էթ սուլը իչտի, պիր ազ Թապուգ էթի եէտի վէ եա- րըմ գատէհ տէ Պօրսօ չարապը իչտի .

Մուճաիլէյհ գօնթ՝ եէմէյինի պիթիլտիքտէն սօնղրա «— Պու կիւն տիչարը չըգմաղա նիյէթիմ վար—» տէտիքտէ, ուչաղը Թէմճիւպ իտիյէք տէտի .

— Պու կիւն տիչարը՝ մը չըգմագ իսթէյօրսընըլ . . . եօրուլմաճըսընըլ .

Գօնթ . — Հի՛չ պիր վագթ . . . Պու սապահ քէնտիմի հէր վագթքիւնտէն տա- հա ազ տէրմանսըղ կէօրիւյօրըմ, զաննըմ պիր ազ հալա ալըրսամ սլանա տահա էյի կէլէճէք . . . Պուտան մատա տիչարը չըգմագլըղըմ լազըմ տըր . . . Ու- նուտըլօրմսըն, Ժէրօմ, պու կիւն էլէմնաք վէ մուգատտէս պիր եէվմը սէնէվի տիր, Մատամ տը Թօնէրիէօնին վէֆաթ իթտիկի կիւն տիր .

Ժէրօմ . — Ա՛հ, խա՛յր, ունութմայօրըմ, պիր չէյ ունութմամ, էֆէնտիճիկիմ . . . Պու սապահ չաֆագ սէօքէր սէօքմէզ մէզարլըղա կիթտիմ . մատամըն . . .

պէնիմ րահմէթլի վէ սէվիւլիւ հանըմըմն մէզարը իւզէրինտէ տուվա իթտիւ . . .

Գօնթ՝ պիր տօսթ կիպի էլինի ժէրօմա ուզաթարազ . — Սէնին նէ պէլէլիշինէ վէ նէ տէ հիւսնիւ արլէսպընա շիւսկէմ եօզ իտի , լաքին պէն տէ սէնին եարութ-
ղընը եարաճաղըմ . . . Պու պէնիմ վազիֆէմ տիր , պէօյլէ արզու խէրիւմ , վէ է-
կէր թէսէլլիյապ օլւազսա խոիւմ պու շէյ սլանա պիր թէսէլլի օլաճագութ . . .

Զաթէն լաթիֆ օլան պու սէօզլէր՝ քէզա լաթիֆ պիր սուրէթտէ սէօյլէնմիշ
օլտուղընտան , խըտմէթքէար ժէրօմըն արթըզ պիր սէս չըզարմամագտան պաշգա
ճէվապը դալմամը իտի :

Գօնթ . — Սաաթ իքլտէ արասլայը գօշտուրըպ հաղըր իթտիր . սէն տէ պէնիւմ
իլէ կէլէճէքսին :

Պու պապտէ լազըմ կէլէն էմրլէր իթա օլունըպ , գիքր օլընան սաաթտա
գօնթ տը թօնէրիէօ իլէ ժէրօմ՝ Մօնբարնաս դասրիսթանընըն ղլյարէթինէ ա-
զիմէթ իթտիլէր :

Ֆիւհագիգա Սիւզան տը Բուլրէյ-թօնէրիէօ իլէ քէրիմէսի Մառինին տէֆն
օլունտըզլարը խոնէտանա մախսուս մագպէրէ՝ մէզքիւր դասրիսթանտա պուլըն-
մագտա իտի :

Գապրիսթանըն եանլամա պէօյիւք եօլարընտան պիրինին քէնարընտա ինչա
խոլիմիշ օլան մագպէրէլի մէզքիւրէ՝ ղայէթ կիւզէլ պիր պինա իտի :

Բէրաալը կըանիթ թաշըյա սիյահ մէրմէր թաշընտան մամուլ էթրաֆ տու-
վարարընըն իւզէրինէ պիր գուպպէ չըզըլմըշ օլուպ , պու գուպպէնին թէրէսին-
տէ տէ տէօյմէ տէմիրտէն պիր խաշ վար իտի :

Մագպէրէնին տէօրթ քէօշէսինտէ պէյաղ մէրմէրտէն պիրէր հէյքէլ պու-
լընըյօր իտի :

Պու հէյքէլէրին իւչիւ՝ ֆէզալը տինիյէտէն օլան «իյման , էմէլ վէ Մու-
հապպէթի» թասվիր իթմէքտէ օլուպ , տէօրտիւնճիսի՝ գուրթարըճը մէլայըքը թէ-
ճէսսիւմ իթտիրմէքտէ , վէ պու մէլայըք՝ բուհը ինտանըն ճիսմը ֆանիտէն խէլաս
օլուպ էպտիյէթ իշիւն բէվան օլաճաղը ախրէթի եանի ասիւմանը կէօսթէրմէք-
տէ իտի :

Մագպէրէնին թուճտան մամուլ պիր գաբուսը վար իտի :

Տէրունը մագպէրէտէ քիւչիւք պիր միհրապ պուլընըպ , իշպու միհրապըն իւ-
զէրինտէ կիւմիւշ պիր խաշ վէ մօմ տիքիլի կիւմիւշ շամտանլար մէվգու իտի :

Միհրապըն գարըսընտա տէօրթ ատէտ տուվա թախթասը վէ պու թախթա-
լարըն իւզէրինտէ միւթէատտիտ կըլանթալար վար իտի :

Մագպէրէնին կէրիսինտէ սիյահ պիր մէրմէր իւզէրինտէ եալտըզ հուլֆաթլա
եաղըը գօնթ տը թօնէրիէօնին գարըսըյա գըզընըն իսիմէրի հէք օլընմըշ իտի :

Իխթիյար գօնթ՝ արապատան էնիս , ժէրօմըն գօլունա տայանարապ աղըր
աղըր եիւրիւտի վէ էբէյիճէ պիր զահմէթլէ գիքր օլունան մագպէրէյէ վապըլ
օլտու :

Մագպէրէնին ալընտա գօնթըզա մախսուս պիր ասըլգատէլիք թաճը բէսիմի
ալթընտա «ԹՕՆԷՐԻԷՕ ԽԱՆԷՏԱՆԸ» իպարէսի օգուլըյօր իտի :

Ժէրօմ՝ թուճ գարուլը աչտը վէ էֆէնտիսի իշէրի կիրմէք իշիւն քէնտիսի պիր
եանա տուրտը :

Գօնթ Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօ՝ իշպու մէյթախանէյէ տուխուլինատ տիւշարը հէյէճան ու խալէճան օլարադ, տուվա թախթալարընտան պիրինին իւզէրինէ տիդ չէօքէճէք եէրտէ պիրտէն պիրէ մէրմէր տէօչէմէնին իւզէրինտէ տիդ իւսթիւնէ կէլտի, վէ արգասընտա տա իսթիյար խըտմէթքեսարը կէօզ եաչարը տէօքէրէք տիդ չէօքտիւ :

23

Գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ բէք չօզ աղլամըջ օլուպ, կէօզլէրինտէ արթըզ եաչ գալմամըջ օլտուղընտան, կէօզլէրի գուր գուրու պուլընմագտա վէ եալընըզ տուվա իթմէքտէ իտի :

Մոււսաիլէյհին շիտտէթը խալէճանը գալպինտէն նաչի կէօքսիւ գալգըպ էնմէքտէ վէ հըչգըրըզլարը պօղազընտա թըգանըպ գանն իտէրսին սօլուղը քէսիլմէքտէ մամագտա իտի :

Գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ պաչընը էօնիւնէ էյմիշ պէօյլէճէ պիր միւտտէթ տուրտըգտան սօնղրա, հէյէճանը գալսի բէյ տէր բէյ քէսպը «իւքիւնթ իթտի : Մոււսաիլէյհ պիր արա հիշ գըմըլտանմամագտա օլտուղընտան, խըտմէթքեսարը Ժէրօմ՝ պու հալտէն գօրգուպ էֆէնտիսինէ տօղրու էյիլէրէք թէլաշ իլէ վէ ալլագ պուլլագ պիր սէտա իլէ էֆէնտիսինի սէպլէտի :

Գօնթ Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօ՝ ուշաղընըն ֆիքրինի անլայըպ պաչընը եօգարը գալտըրարադ վէ մէրգումա տօղրու տէօնէրէք տէտի :

— Խաչր, Ժէրօմճըղըմ, պիթմէտի, լաքին պիթմէսի եագըն տըր . . . Պիր տահա պուրայա սաղ կէլմէյէճէյիմ . . . արթըզ պիր տահա թապութըմ տէրունինտէ պուրայա կէլէճէյիմ . . . քիլէրին իւզէրինէ աղլայօր իսէմ անլէրէ գաւուշաճաղըմ . . . Ուզուն, չօզ ուզուն միւտտէթ այրը գալտըգ . . . չիմսի արթըգ պու այրըլըք ազ սիւրէճէք . . . չիւքիւլէր օլսուն Ալլահա . . .

Ժէրօմ. — Էֆէնտիսինիմ, պու տիւշիւնճէլէր սիզի էօլտիւրիյօր :

Գօնթ. — Տահա էյի եա՛ :

Ժէրօմ. — Պէնի տիւշիւնինիզ, պէն սիզի չօզ սէվէրիմ՝ վէ լաքին սիզ պէնի տիւշարը մէյուսիյէթ խիյօրսընըզ . . . Կէլինիզ, միւսիւ գօնթ . . . պուրատան տիշարը չըգալըմ . . .

Իսթիյար ուշագ՝ պուենը տիյէրէք, արթըգ հիշ հալ ու մէճալի գալմամըջ օլան էֆէնտիսինի տիշարը չէքտի :

Գօնթ՝ Վօթիրար սօգաղընտաքի գօնաղընա ալտէթինտէ, մալիւմիմիզ օլան ճէնագէ օտասընա գարանտը վէ օրատա քէնտի սէվիլիւլիւ էօլմիւլլէրինին ըէսմէրինէ տօղրու տէօնէրէք եէնիտէն քէնտի էլէմ ու քէտէրլէրինէ տալտը :

Եինէ Ժէրօմ կէլիպ մոււսաիլէյհի քէնտի մէնհուս տիւշիւնճէլէրինտէն ույանտըրտը :

Թաամ վագթը եագըն իտի :

Գօնթ Ֆիլիբ՝ օ սապահըսը բէք օ գատար տէրմանսըզ օլմատըղընը պէյան իթմիշ իտի իսէ տէ, օ վագթտան պէրու բէք չօզ գուվվէթտէն տիւշիւլ վէ քէնտի քէնտիյի անճագ թութապիլմէքտէ պուլընմըջ տըր :

Ջանն իտէրսին Մօնրարնաս գասարիսթաննա կիթմէսիյէ , քէնտիսինտէ մէվ-
ճուտ օլան աղաճըգ պիր էսէրը հայաթ վէ գուվվէթ տախի մահվ օլմուշ իտի :

Սըտմէթ քեար ժէրօմ՝ կէլմիշ մուսաիլէյհի թաամ օտասընա կէօթիւրմէք իս-
թէտիկինտէն ,

Գօնթ . — Ժէ'րօմ , տօ'սթըմ , հալ ու թագաթըմ եօգ տըր . . .

Ժէրօմ . — Պէն տէ պուռնտան գօրգույօր իտիմ . . . լաքին պիր աղ շէյ եէսէ-
նիզ , գուվվէթինիզ եէրինէ կէլիր :

Գօնթ . — Պէն եէմէք իսթէմէմ , իսթիրահաթա միւհթաճըմ . . . Պու ագչամ
եէմէք եէմէյէճէյիմ . . .

Ժէրօմ . — Նէ' տիյօրսընը , իշթէ պու Ֆէնա . . . աղ պիր շէյ եէմէլիսինիզ
. . . հաչլանմը պիր եուսուրթա . . . պիր գաշ տաիլա Պօրտօ շարապը . . .
պիր աղ գուվվէթ վէրիր . . .

Գօնթ . — Իմքեանը եօգ , տօսթըմ . . .

Ժէրօմ . — Լաքին նի'շիւն :

Գօնթ . — Հիշ պիր շէյ եարամաղ , պիլիյօրմ . . . Պանա ույգու լաղըմ . . .
սուֆրայա էնէճէյիմէ , կիտիպ եաթաճաղըմ . . . այագտա տուրսամ , եախօտ օ-
թուրսամ պիլէ , իւզէրիմէ պայկընըգ կէլէճէք . . .

Ժէրօմ . — Հիշ օլմագսա պտրէ իլաճընըգ իշինիզ . . .

Գօնթ . — Հա' , էվվէթ :

Գօնթ Ֆիլիբ տը թօնէրիէօնին սէսի պօղունըգ չըգմագտա , աղալարը զանկըր
զանկըր թիթրէմէքտէ վէ պաշը աթէշ կիպի եանմագտա օլուպ , վիւճուտը տախի
պուզ կիպի սօոււմը իտի :

Ժէրօմ՝ մուսաիլէյհի սայ քի գուճաղլայըպ օտասընա կէօթիւրտի վէ պիր չօ-
ճուգ կիպի սօյունտըըպ եաթաղընա եաթըրտը :

Գօնթ՝ պաշընը եաստըղա գօր գօյմագ աճալ աճայիպ պիր հէյէճանա տիւշար
օլարագ , կէօգիւնին պէպէքէրի զարիպ պիր սուրէթտէ օյնամաղա պաշլայըպ ,
արա սըրա տա տիք տիք օտանըն պիր նօգթասընա պագմագտա վէ զանն իտէր-
սին կէօգլէրինի օ նօգթատան այըրամամագտա իտի :

Մուսաիլէյհի՝ էլլէրինի հավատա սալլայըպ , զանն իտէրսին եօրկանընը միւթէ-
մատիէն կէօյսիւնին իւզէրինէ չէքմէքտէ իտի :

Ժէրօմ՝ թիթրէյէրէք քէնտի քէնտիյէ . — Աճապա ճա'ն մը չէքիշիյօր . . .
աճապա էօլէճէ'ք մի տիր :

Էօլիւմ վագըա բէք եագըն իտի իսէ տէ , մուսաիլէյհին պու հալը հէյէճան-
իշթիմալի էճէլ էմարէսի օլմայըպ , օ կիւնքի էլէմ ու թէէսսիւրտէն նէլէթ իտէն
պիր սընըր նէօվպէթի իտի :

Պու նէօվպէթ եավաշ եավաշ կէչտի , գօնթ քէսպը սիւքիւնէթ իտուպ րա-
հաթլանտը , վէ Ժէրօմ՝ հէքիմին թէրթիպ իթտիկի իլաճ սուլընտան պիր գաշըգ
մուսաիլէյհի իշիրմէյէ մուվաֆֆագ օլընճա , գօնթ տը թօնէրիէօ զանն իտէրսին
հէյէճանը պիր ույգուտան ույանտը , էլինի թէրլէմիշ օլան ալընա կէօթիւրտիւ
վէ եավաշ պիր սէս իլէ տէտի :

— Նէ' զարիպ պիր րույա կէօրտիւմ . . .

Ժէրօմ.— Բույա՞մը . . . պիր բույա՞մը կէօրտիւնիզ, միւսիւ գօնթ :

Գօնթ.— Էվվէթ, բույա կէօրտիւմ . . . եախօտ աշհշէթլի պիր քեապուս՝ իւզէրիմէ աղըր պաստը . . .

Ժէրօմ.— Պիր քեապու՞ս, պիր աղըրը՞գ մը պաստը . . .

Գօնթ.— Ինսան նաշէլէրի կէօրիւյօր իտիւ . . . պուշլար՝ զանն խտէրսին մէվթա թէշիրխանէսի տէօշմէլէրի իւզէրինտէ եան եանա գօնուլմըշ ճէսէտլէր իտի . . .

Ժէրօմ.— Պու խայալաթ՝ գապրիսթանտա մէզսրլարը գիյարէթ խտիշինգին էսէրի տիր . . .

Գօնթ՝ պաշընը սալլայարագ.— Տո՛ւր . . . պու ինսան ճիւմէրինի, պու լաշէլէրի զանն խտէրսին հէնուզ կէօրիւյօրըմ . . . ալթը ատէտ իտի, հէքօինին սօյնունտա եախօտ պիլէկինտէ, գըզըմըն վէլատէթի միւնասէպէթիլլէ տարալ իթտիրտիկիւմ ալթուն միտալեա պուլընըյօր իտի . . . Պիր առաւ՝ էլինտէ պիր պուշագ, պու ճէսէտլէրին եանընտա տուրմըշ, մէգըլըր միտալեալարը ալմաղա հաղըրլանըյօր իտի . . . էլլէրի գանա միւլէմիա իտի . . . եիւզիւնտէ իրի իրի գան լէքէլէրի պուլընտըղընտան, թանըլմաղ պիր հալէ կէլմիշ իտի . . . Ա՛հ, նէ՛ աշհշէթլի բույա :

Ժէրօմ.— Չօգ տէհշէթլի . . . Լաքին հէլէ քի պիր բույա իտի. «հէր բույա քեազիպ տիր» տարպը մէսէլի զաթընըպա մալիւմ տիր :

Գօնթ.— Էվվէթ, հէր բույա քեազիպ տիր . . .

Պունը տէտիքտէն սօնդրա պաշը եէնիտէն եասթըղըն իւզէրինէ տիւշտիւ :

Իխթիյար ուշագ՝ չլմտի թէմամըյա քէսպը սիւքիւնէթ իթմիշօլան էֆէնտիսինն արթըգ բահաթ սլըրադըլմասը միւնասիպ օլաճաղընը տիւշիւնէրէք չէքիլտի կիթտի, վէ սաաթ տօգուզտա ավտէթ իթտիքտէ գօնթըն հէնուզ կէօղլէրի գաբալը օլտուղընը կէօրտիւ :

Գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ բաթըրտըլը վէ լաքին մուշթաղամ պիր սուրէթտէ նէֆէս ալըպ վէրմէքտէ օլտուղընտան, Ժէրօմ քէնտի քէնտիլէ տէտի :

— Ույույօր, անլաշըլան կէճէ բահաթ ույույաճագ վէ եարըն տա տիւնքի կիպի էյի գալգաճագ տըր :

Սաաթ օնտա գօնագտա հէր քէս ույգույա տալմըշ օլուպ, եալընըգ գօնթ տը Թօնէրիէօ ույանըգ պուլընըյօր իտի, զիրա օ բատտէլէրտէ իւզէրինէ թէքրար պիր նէօվպէթ կէլիպ գալգաթ եաթաղընըն իւզէրինտէ օթուրտը վէ կէօղիւնէ կէօրիւնէն խայալարը էօթէյէ իրթմէք իշիւն գօլլարընը հըգ իլէ էօնէ տօղրու ուզաթտը :

Մուսաիլէյհին սուտագլարը գըմըլտանըպ տուրույօրլար իտի : Շիւպհէսիք սէօյլէմէք, սաղըրմագ, իստատա չաղըրմագ իսթէյօր իտի, լաքին պօղաղընտան հիշ պիր սէս չըգամայօր իտի :

Պատէհու գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ սընըրտան թութուլմըշ կիպի էլլէրինի վիրա սալլամաղա պաշլայըպ, չարչաֆ վէ եօրիւնլարը միւթէմատիէն եօգարը չէքիյօր իտի :

Օ գէմանա գառար ալըգ ալըգ պազմագտա օլան կէօղլէրի պիր տէ՛ նաիէհան

գարարը պ սէօնտիւ, սընըրտան վիւճուտը սարսըլտը, պաշը արգոյա տօղրու սար-
գըլտը, տուտագլարընտան գարմագարըլ սէսլէր չըգտը, ուզուն պիր ահ չէքտի,
պատէհու պիւա հարէքէթ գալտը:

Պիր պէօյիւք խանէտանըն սօն պիւրիյէթի օլան գօնթ Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօ
ձէնապը Հագգա թէսլիմը րուն իթտի . . .

Նասըլ քի տէտիք, գօնագտա հէր քէս ույույօր իտի:

Գարեօլանըն եանընտաքի մասա իւզէրինտէ պիր իտարէ գանտիլինտէն՝ իրթի-
յար ասըլգատէնին նաչէսի իւզէրինէ սօկուն պիր ըլըգ վուրմագտա իտի:

.

Սապահ սաաթ տօգուզ րատտէլէրինտէ Ժէրօմ կէլիպ ուսուլճաճըգ էֆէնտի-
սինին օտա գարուսընը չալտը, վէ ճէվապ ալմայընճա եէնիտէն վուրուպ թէքրար
պիր սէս չըգմատըղընտան, պիր տէհչէթը նակէհանիյէ տիւչար օլտու. նիհայէթ
Ժէրօմ օտատան իչէրիյէ կիրտի:

Իտարէ գանտիլի էլան եանմագտա օլուպ, գալըն բէրտէլէրլէ գարալը վէ
գարանըլգ օլան օտայա նիմ պիր այտընըլգ վէրմէքտէ պուլընըյօր իտի:

Ժէրօմ՝ գարեօլայա եագլաչտը:

Գօնթըն պիր գօլու՝ եօրկանըն իւզէրինտէ պուլընըյօր իտի:

Իթթիյար ուչագ՝ մէքքիւր գօլա տօգունտըգտա, օտուն քէսիլմիւլ վէ սուզ
կիպի սօուլըլ իտի:

Պունըն իւզէրինէ Ժէրօմ անիտէ էֆէնտիսինէ տօղրու էյիլիպ, եանաղընը մու-
մալիէյհին սօկուն տուտագլարընա եագլաչտըրտը: Հիչ պիր նէֆէս չըգմայօր իտի:

Ժէրօմ՝ էլինի գօնթըն ալընա վէ եանագլարընա կէօթիւրտի. պուլընայ տա-
սի էլի կիպի պուզ քէսիլմիւլըլ իտի:

Արթըգ չիւպէն եօգ իտի. Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօ էօլմիւլ իտի:

Իթթիյար ուչագ՝ պունա գանի օլունճա մէէյուսիյէթիլինտէն նաչի պիր նիտա
սալը վէրիպ գարեօլանըն եանընտա տիւզ չէօքտիւ վէ հըչքըրարագ ալվիւլիւ է-
ֆէնտիսինին րունը իչիւն տուվա իթտի:

Ժէրօմ՝ պիր ազ միւտտէթ պու հալտէ գալտըգտան սօնդրա, քէնտիսինին էվ
աուտը օլմասընա մէպնի իճրա իտէճէք վագիյֆէլէրի պուլընտըղընը տէրիսաթըր
իտէրէք այաղա գալգտը, ճէնաղէնին պուլընտըղը օտատան պաշգա պիլճիւմէ
օտա գարուլարընը քիլիտէտի, վէ տիկէր ուչագլարը ճէմ իտուպ վագաաի մուէլ-
լիմէյի մէրգումանա խապէր վէրտի:

Գօնթ՝ էթրաֆընտա պուլընանլարըն քեաֆֆէսինէ սէվիլիւլի օլտուղընտան,
մումալիէյհին վէֆաթը հէր կիւն մէմուլ վէ մունթագէր իտի իսէ տէ, եինէ պու
խապէրը բիւրքէտէր ճիւմէնին թէէսսիւֆը խալիսանէսինի մուճիպ օլտու:

Պիլճիւմէ խատէմէ՝ գօնթէս իլէ քէրիմէսինին վէֆաթընտան պէրու եաստան
չըգմայըպ էլան սիյահլար կիյինմէքտէ իտիլէր: Խատէմէի մէրգումէ՝ Ժէրօմըն տէ-
լալէթիլէ ճէնապէ օտասընա կիտիպ տիւզ չէօքտիւլէր վէ քէմալը հիւրմէթ ու մու-
հապպէթլէրինտէն նաչի գօնթըն իւզէրինէ ալլամաղա սաչլատըլար: Մէրգուման՝
քէմալը սըտգ ու իյման իլէ ձէնապը Հագգա տուվա իտուպ, բէտէրլէրի իմիւլ կի-
պի գօնթըն իւզէրինէ կէօգ եաչը տէօքիւյօրլար իտի:

Իշպու ֆէրեաա ու ֆիղանլար պիր աղ քէսսը սիւքիւնէթ իթտիքտէ, Ժէ-
րօմ՝ էվին հէքիմինի չաղըրթտը, վէ հէքիմ անիտէ կէլիպ, չօգտան պէրու մէմուլ
իթտիկի վէճկէ, գօնթըն վէֆաթ իթտիկինի թապտիգ էյլէտի:

Պուռն իւզէրինէ ճէնագէ թէտարիքեաթընա միւպաչէրէթ օլուռնալ, ճէնա-
զէնին սլուռնտըղը օտա ճէնագէ օտասընա պիթթահվիլ շամտանլար եազըրտը,
ճէնագէ եաթաղը տօնատըրտը, բահիպէլէր կէլիպ ճէնագէ տուվալարը օգուժաղա
պաշլատը, վէ Ժէրօմ տախի կիտիպ մուամէլէի բէսմիյէնին իճրասընա պիթթէչէպ.
սլուս գօնթըն վէֆաթընը տաիրէի ախտիսինէ իսպար էյլէտի:

Պատէհու մէրգուժ խըտմէթքեար՝ գօնթըն հէմ տօսթը վէ հէմ տէ նթթէրի
օլան զաթըն նէզտինէ ագիմէթ իթտի:

Մէրգուժ մուգավէլաթ մուհարրիինին իսմի Բէրօլէ օլուպ, Գօնտէ սօգաղըն-
տա իգամէթ խտէր խտի:

Մ. Բէրօլէ՝ պու ֆէնա խապէրի կէթիւրէն խտմէթքեարը անիտէ գապուլ ի-
լէ պէյանը թէէսսիւֆ իթտիքտէն սօնդրա տէտը:

— Շիւպէսիզ պէնտէն պիր բէյ վէ նասիհաթ թալէս իթմէյէ կէլտինիզ, տէ-
յիլ մի, Ժէրօմճըղըմ:

Ժէրօմ. — Էվլէթ, էֆէնտիմ. . .

Բէրօլէ. — Սէյլէյինիզ պազալըմ:

Ժէրօմ. — Սէվիլիւլիւ վէ բահմէթլի էֆէնտիմ միւսիւ գօնթ՝ չիւպէսիզ հէր նէ
գատար վասիյէթնամէսինի նէզտինիզտէ հըֆզ իթտիրմիշ իսէ տէ, թէրէքէսինի
մէօհիւրլէթմէք իչիւն կիտիպ տաիրէմիզ սուլն հաքիմինէ քէյֆիյէթի խապէր վէր-
մէլիմիյիմ:

Բէրօլէ. — Էվլէթ, խապէր վէրմէլիսինիզ, գիրա եէտիմտէ բահմէթլի տօսթը-
մըն հիշ պիր վասիյէթնամէսի եօգ տըր:

Ժէրօմ՝ թէաճճիւպլէ. — Հիշ պիր վասիյէթնամէսի եօգ մը. . .

Բէրօլէ. — Ուսյր, եօգ տըր:

Ժէրօմ. — Լաքին պիր վասիյէթնամէ եաբտը, պուռնա հիշ չիւպէսիզ եօգ տըր. . .
Իչինի պիրիւր ատամ խտի, սէվիլիւլիւ մատմաղէլիմիզ բահմէթլի Մատմաղէլ տը Թօ-
նէրիէօ իլէ պիր կիւնտէ տօղան չօճուգլար հազընտա պախուսուս սօն արզըւա-
նը, սօն վասիյէթինի պէյան իթմէքսիզին էօլիւր ատամ տէյիլ խտի. . .

Բէրօլէ. — Պէն տէ սիզին կիպի գանն իտէրիմ քի, գօնթ պիր վասիյէթնամէ
եարմըշ տըր, վէ կէօրիւնիւչտէ մէզքիւր վասիյէթնամէյի քէնտի իշ օտասընըն պիր
սանտըգ վէ եա տօլապընտա պուլապիլէճէքսինիզ. լաքին պու թահարիյաթը
սուլն հաքիմինէ իճրա իթտիրմէնիզի նասիհաթ իտէրիմ. . . Միւթէվէֆա գօնթըն
վարիսը մէչրուը օլմատըղը տէրքեար պուլընմաղլա, սիլխասսա խազինէի տէվլէ
թին կէօզիւ մուժաիլէյհին միւրասը իւզէրինտէ օլաճագ տըր. . . Էյլէ պիր եաբ-
մալ տըր քի, սիզին օ խանէտէ հաիզ օլտուղընըզ հալ ու մէվգիլին սուհուլէթլէ-
րինի սուի իսթիմալ իթմիշսինիզ տէյու քիմնէ պիր շէյ սէյլէյէմէսին. . . Իմտի
վաթթ Ղայս իթմէքսիզին թէրէքէսինի մէօհիւրլէթտիրինիզ. . . Զէնագէյի քաթի-
րէի ախտիսինէ խապէր վէրտինիզ մի:

Ժէրօմ. — Էվլէթ, էֆէնտիմ:

Բէրօլէ . — Գօնթըն ճէնազէ ալայը իշիւն իտիլէճէք մէսարիֆը քիւլլէյի թէս-
վիյէ իտէճէք գատար բարանըզ վա՞ր մը տըր :

Ժիրօմ . — Էվլէթ , էֆէնտիմ . . . Սէվկիւլիւ էֆէնտիմ՝ հէր մէսարիֆի պանա
իթտիրիւ , եանըմտա տայմա քիւլլէյէթի մէպլազ պուլընտըրըր իտի , պէն տէ
հէր սէնէ պաշընտա քէնտիսինէ պու բարալարըն հիսապընը վէրիւր իտիմ . . .
Շիմտի էլլիմտէ օթուզ պին ֆրանդ գատար վար տըր :

Բէրօլէ . — Շիմտի մէսարիֆէ չօգ տըր պիլէ . . . Կէօրիւնիր քի սիզ մէօ-
հիւր ալթընա ալընան թէրէքէյէ մուհաֆըզ նասպ օլընաճագսընըզ վէ մէօհիւր ա-
շըլընճայա գատար գօնագտա իգամէթ իտէճէքսինիզ . . . չարուզ սուլհ հաքիմի-
նէ կիտինիզ . . .

Ժէրօմ . — Շիմտի կիտէրիմ , էֆէնտիմ . . .

Բէրօլէ . — Տուրընըզ . . . պէն տէ սիզինլէ կէլիրսէմ էյի օլուր . . . սուլհ
հաքիմի իլէ տօսթըղըմ վար , իշինիգի չարուզ կէօրտիւրէպիլիլիմ :

Սուգապէլաթ՝ մուհարրիլի իլէ խըտմէթքեար Ժէրօմ պիլիլիքտէ պէլէտիյէ տա-
իրէսինէ կիթտիլէր :

Սուլհ հաքիմինին մուհաքէմէսի վար իտի իսէ տէ , նօթէր Բէրօլէ՝ սլունա է-
հէմիլէթ վէրմէյիւ , մուհաքէմէնին պիր արալըզ թաթիլի էսնասընտա Ժէրօմ
իլէ պէրապէր հաքիմին եանընա սօգուլարագ գօնուշոը վէ հալ ու քէյֆիլէթի
մուլթաասարճա անլաթտը :

Սուլհ հաքիմի . — Իշիմի պիթիլիլի պիթիլիլէզ թէրէքէյի կիտիւ պէմօհիւրլէյէճէ-
յիմ . . . — պատէհու Ժէրօմա խիթապէն . — Տիմէք պիր վասիլէթնամէ մէվճուտ
օլտըլընը մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ :

Ժէրօմ . — Էվլէթ , էֆէնտիմ , վէ էկէր գօնթ պու վասիլէթնամէյի պիր նօթէ-
րէ էմանէթ իթմէմիշ իսէ , մէգքիւր վասիլէթնամէ գօնագտա մուճալլէյհին իշ օ-
տասընտա պուլընմալը տըր :

Բէրօլէ . — Պէնտէն պաշգա նօթէրէ էմանէթ իտիլմիշ օլմասը նագապիլ տիր :

Սուլհ հաքիմի . — Էկէր պէօլէ պիր վասիլէթնամէ մէվճուտ իսէ պուլուրըզ ,
վէ հուգուզ նիզամնամէսինին ցլՅնճը մատտէսի մսճիպինճէ վասիլէթնամէի մէգ-
քիւրը պիտայէթ մահքէմէսի ըէիսինէ թէսլիմ իտէրիմ . . . Էլիմիզտէքի մուհա-
քէմէ պիթէր պիթմէզ զապթ քեաթիպիմին պէնիմէ պէրապէր կէլմէյէ հազըր օլ-
մասը իշիւն քէնտիսինէ էմր վէրէյիմ . . .

Նօթէր իլէ Ժէրօմ չէքիլիւ կիտէճէքլէրի սըրասա , սուլհ հաքիմի՝ էֆէնտի-
սինին պիհագըն էմնիլլէթը քեամիլլէսինէ մագհար օլմուշ իտուկինի պիլտիկի իս-
թիյար խըտմէթքեարա խիթապէն տէտի :

— Գօնթ տը Թօնէրիէօնին գօնաղընա պէն կէլինճէյէ գատար վազթ կէլլէճէք
տիր . . . Թէքմիլ սանտըզ վէ տօլապլարըն անախթա . . . կոտէ՞ մի տիր :

Ժէրօմ . — Էվլէթ , էֆէնտիմ , հէրսինն տէ ախախթալտըրը եանըմտա տըր . . .
հէքսի տէ պիր հալգայա կէչիլիլմիշ տիր :

Սուլհ հաքիմի . — Էօլլէ իսէ պէն կէլինճէյէ գատար վասիլէթնամէյի մէմուլ օ-
լան եէրլէրտէ արայընըզ . . . Էկէր պուլմաղա մուվաֆֆազ օլուր իսէնիզ , իշ
չօգ գօլալաշըր . . .

Ժէրօմ. — Գիտէյիմ տէտիկինիզ կիսկի ետրայըմ, էֆէնտիմ. . .
Իխթիյար ուշագ պուռն տիյէրէք նօթէր Բէրօլէ իլէ պէրապէր տիշարը չըգտը :

24

Ժէրօմ՝ գօնաղա ավտէթ իթտիքտէ, տիկէր ուշագլարա պագը էմրլէր վէր-
տի, գօնթըն տօսթ վէ ահիպպասընա կէօնտէրիլէճէք մաթսու տավէթնամէլէրի
ալմագ իւզրէ մաթպաայա աւտամ կէօնտէրտի, վէ պատէհու նօթէրին թալիմաթը
մուճիպինճէ իճրաի մուամէլէ էյլէտի :

Շէօյլէ քի, էվվէլա եագըլսանէյի աչտը, քէնտիսինէ մալիւմ օլմայան սըրգապ-
լը կէօղտէն մատա սաիր քեաֆֆէի կէօղլէրինէ պագտը վէ պիր շէյ պուլամատը :

Սօնղրա պիրէր պիրէր տօլապ վէ սանտըգլարը եօգլատը, անլէրտէ տէ պիր
շէյ կէօրէմէտի :

Եալընըզ Րընէսանու զէմանընտաքի իթալիալարի տօլապըն եօգլանմասը գալ-
մըլ իտի :

Մալիւմիմիզ օլտուղը վէճհլէ, վասիյէթնամէ՝ մէգըիւր օտատա պուլընըյօր
իտի, լաքին Ժէրօմ՝ պիյհուտէ, անախթար տէսթէսինտէ անախթար պըրագմատը
պիրէր պիրէր մէգըիւր օտա գարուսընըն անախթար տէլիկինէ սօգտու, հիչ պի-
րի ույմատը :

Ժէրօմ՝ պուռն բէք զիյատէ թէաճճիւպ իտէրէք, իլք կիւնիւ էֆէնտիսինին
կիյտիկի թուպալարըն ճէպլէրինի եօգլատը, անախթարք պուլամատը :

Մէրգում իխթիյար պէօյլէճէ թէհարրիյաթլա ուղրաչըր իքէն, ուշագլար կէ-
լիպ սուլն հաքիմինին, զապթ քեաթիսինին վէ պիր հաքիմ մուալինինին գօնաղա
միւվասէլէթլէրինի խապէր վէրտիլէր :

Ժէրօմ՝ մէմուրիյնը մումաիլէյհիւմի գարչըլայըպ էվվէլ պէ էվվէլ ճէնագէ օ-
տասընա կէօթիւրտիւ : Մալիւմ տիր քի օյատա րահիպլէր՝ ճէնագէնին եանընտա
տուվա իտիյօրլար իտի :

Սուլն հաքիմի. — Պիր շէյ պուլտընը՞զ մը :

Ժէրօմ. — Խա՛յր, էֆէնտիմ. . .

Սուլն հաքիմի. — Վասիյէթնամէնին մէվգու պուլընմասը լագըմ կէլէն իչ օտա-
սընա պագտընը՞զ մը. . .

Ժէրօմ. — Թէքմիլ տօլապ վէ սանտըգլարը եօգլատըմ, եալընըզ պիր տօլապըն
անախթարը անախթար տէսթէսինտէ պուլընմատը. անը սէվկիւլիւ էֆէնտիմին
թուպալարընտա արատըմ՝ պուլամատըմ :

Սուլն հաքիմի. — Շու պուլընտըղըմըզ օտայը տա արալթըրտընը՞զ մը :

Ժէրօմ. — Խա՛յր, էֆէնտիմ. . .

Սուլն հաքիմի. — Նիչի՞ւն :

Ժէրօմ. — Էօլիւ պուրատա իքէն պուռն եաբմաղա ճէսարէթ իթմէտիմ. . .

Սուլն հաքիմի. — Էօյլէ իսէ մէօհիւրլէմէյէ պաչլայալըմ. . . Մէօհիւրլէր սէօ-
քիւլտիքտէ, օ վադթ էյիճէ թէհարրի օլուռըր. . . Դօնթըն իչ օտասընա կի-
տէլիմ :

Ժէրօմ՝ եաթազ օտաւորնտան իշ օտաւորնա կէօթիւրէն գարուլը աչտը :

Սուլհ հաքիմի՝ պու օտայա պիր կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնդրա . — Անաթարը օլմատըղը իշլւն աշամատըղընը ւօլապ հա՞նկըսը տըր :

Ժէրօմ . — Իշթէ չու տըր . . . — տիյէրէք Իթալիանվարի «տօլապը» կէօսթէրտի :

Սուլհ հաքիմի . — Էֆէնտինիզ էքսէրիա էվրագը նագտիյէսինի օրատա՞ մը սագլար խտի :

Ժէրօմ . — Էվվէթ , օրատա :

Սուլհ հաքիմի . — Էօյլէ իսէ վասիյէթնամէ տէ օրատա օլմալը տըր . . . Անաթարըն տիկէրլէրլյէ պէրապէր պուլընմայըչընը սիզ նէ՞ չէյէ համլ իտէրսինիզ :

Ժէրօմ . — Պէն պիր չէյէ համլ իտէմէմ . . . Լաքին անաթարըն զայպ օլտըղը պէնճէ մուհալ կէօրիւնիյօր . . .

Սուլհ հաքիմի . — Էկէր զայպ օլմուշ իսէ պիր չիլինկիրէ աչտըրըլըր . . . Էն էվվէլ օ տօլապը մէօհիւրլէյէճէյիմ . . . — Զապթ քեաթիսինէ խիթապէն . — Իշպու անաթարըն օրթատա պուլընմատըղընը զապթ իթտինիզ . . . Եագըլսանէ իւզէրինտէքի էվրագը բէրիչանա կէլինճէ , մէօհիւր թահթընտա պուլընմագ իշլւն պու քեաղըտլարը տօլապըն իչէրիսինէ վագ խտինիզ :

Զապթ քեաթիսի՝ հաքիմին էմրինի իճրա իտուպ , հաքիմ մուապինի տէ գանունէն իւզէրլէրինէ սարըլմասը լագըմ կէլէն նարինճէ գուչագլարը գըրմըզը մօմ իլէ եաբըչտըրըյօր խտի :

Իշ օտաւորնտաքի մուամէլէ խիթամ՝ պուլըպ , պատէհու տիկէր օտաւարա կէչիլէրէք մուամէլէյէ տէվամ օլուճտը :

Գօնագ պէօյիւք օլտուլընտան , իշ տէ ուզուն սիւրտիւ :

Սօն մէօհիւր վուրուլտըղը էսնատէ սաաթ տա ագչամ եէտլյի վուրույօր խտի :

Սուլհ հաքիմի՝ գօնթըն պիլճիւմլէ խըտմէթքեարանընը չաղըրմասընը Ժէրօմաբէճա իթտիկինտէն , պիր ազ սօնդրա քեաթիքսի տէ սուլհ հաքիմինին գարչըսընտա տիզիլմիլէր խտի :

Սուլհ հաքիմի . — Նիզամէն եէմին իթմէնիզ լագըմ կէլիր . . . Պուրատան հիշ պիր չէյ իթիլաս իթմէտիկինիզէ վէ տիկէր պիր քիմսէնին տէ պուրատան պիր չէյ իթիլաս իթտիկինի պիլմէտիկինիզէ տարի եէմին իտէճէքսինիզ . . . Պիլմիշ օլունըզ , պու մուամէլէ իլէ հագընըղտա ֆէնա պիր չիւպհէ օլընմագտա տէյիլ տիր . . . գանունէն պէօյլէ եաբմաղա մէճպուլըմ . . . Սէօյլէյինիզ . . .

Ուչագլար պիրպիրի արտը սըրա եէմին րէսմինի իճրա իտուպ , պու եէմինլէր զապթնամէյէ գայտ օլունտը վէ հէրսի թարաֆընտան Ի . . . խտիլտի :

Պատէհու սուլհ հաքիմի թէքրար քէլամէ աղազ ըլէ լլպթիյար խըտմէթքեարա խիթապէն տէտի :

— Ժէրօմ Վիլար , սիզի մէօհիւրլէնէն թէրէքէյէ մուհաֆըզ նասպ իտերիմ . . . գապուլ իտէրսինիզ :

Ժէրօմ . — Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Սուլհ հաքիմի . — Մալիւմինիզ տիր քի , պու մէմուրիյէթտէ ճիտտի պիր մէմուլիյէթինիզ վար տըր :

Ժէրօմ.—Էվվէթ, պիլերիմ վէ գասուլու իտէրիմ. . . պանա էօյլէ կէլյօր քի, սէվկիւլիւ էֆէնտիմէ սօն պիր խրտմէթ տահա իյֆա իտէճէյիմ:

Պունըն իւպէրինէ սանտըգ վէ տօլապլարըն անաթարարը մարգալանարագ զապթ քեաթիպինէ թէսլիմ օլունտը:

Գօնթ տը Թօնէրիէօնին գօնաղընտա թէրէքէ մէօհլուլէնտիկի սրբատա Թուրնօն սօգաղընտա Մատամ տը Շաթըլիւքսին էվինտէ տէ չու հալ ճէրէյան իտիյօր իտի:

Ագչամ սաաթ պէչ յատտէլէրինտէ ուչագ կէլիպ գօնթէս տը Շաթըլիւքսէ՝ Բէյմօն Թրօմանթալ իլէ օղլու Բօլըն վիզիթայա կէլտիքլէրինի խապէր վէրտիքտէ, Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ պիր ազտան կէլէճէյինի պիլպէյան մուժաիլէյհիւմա միսաֆիրլէրի սալօնա կէօթիւրմէլէրինի էմր իթտի:

Բէյմօն Թրօմանթալ՝ էլլի չաղլարընտա պիր ատամ իտի:

Օղլու Բօլ իսէ՝ մալիւմ օլտուղը վէճէլէ, Մատամագէլ տը Թօնէրիէօ իլէ պիր կիւնտէ տիւնեայա կէլմիշ օլտուղընտան, չիմտի օն տօգուգ եալընտա պուլունըյօր իտի:

Բէյմօն՝ ուգուն պօյլու վէ իրի եառը պիր ատամ օլուպ, հէր նէ գառար սոչլարը վազթընտան էվվէլ աղարմըշ իտի իսէ տէ, դուվվէի պէտէնիյէսի եէրինտէ պուլընըյօր իտի:

Չէհրէսի զայէթ տիւզկիւն օլուպ, եիւզիւնտէ պիր էսէրը լէթաֆէթ ու մահգունիյէթ նիւմայան իտի, վէ քէնտիտի զամնաք ու տիւշլանճէլի կէօրիւնի իտի: Մուժաիլէյհին ագըլը վէ տիրայէթլի պիր քիմսէ օլտուղը՝ կէօղլէրինտէն պէլլի իտի:

Բօլ՝ հալ ու թափըյլա պապասըն անտըրըպ, լաքին նէ սիմաճա վէ նէ վիւճուտ ու պէտէնճէ օնա պէնգէմէզ իտի: Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ բարլագ եիւզլիւ վէ գումրալ սաչը պու տէլիգանլը վալիտէսինէ պէնգէր տէր իտի:

Բօլ Թրօմանթալ՝ ուգուն պօյլու, նազիք վէ կէօսթէրիշլի պիր չօճուգ օլուպ, լաքին պիր ազ նարին եարըլը իտի վէ բէք գօրգազ կէօրիւնի իտի:

Պասա օղլու՝ պիր գաչ տագիգա պէլլէտիքաէն սօնղրա գօնթէսին սալօնա տուխուլինի կէօրիւնճէ, քէմալը թէվազու իլէ արզը ինթիրամ էյլէտիլէր:

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ անսամիմ էլինի անլէրէ ուզաթարագ տէտի:

—Ազիզի՛մ Բէյմօն, թէչրիֆինիպտէն բէք մէմնուն օլտոււմ. . . Չօգտան տըր կէլմէմիշ իտինիզ. . . —Պատէհու Բէյմօնըն օղլունա խիթապէն.— Հօշ կէլտին, Բօլ, պէնիմ սէվկիւլիւ էվլատըմ. . . Սանա սէօզլոււմ եօգ, սէնի չօգ տէֆա կէօրիւյօրըմ, մէմնունըմ, լաքին բէտէրին քէնտիսինի աղըրտան սաթըյօր:

Բէյմօն՝ աղըր պիր սէտա իլէ.—Պու թէքտիրինիզ հագգը տըր, Մատամ. . . Բօլ հագգընտա իպրագ էյլէտիկինիզ համիյէթ ու միւրուվվէթտէն տօլայը հագիգաթէն սըգ սըգ կէլիպ պէյանը թէչէքքիւր իթմէլի իտիմ, վէ պէօյլէ արզու իտէր իտիմ, լաքին սիզի թաաճիզ ու թաատի իթմէքտէն գօրգուպ չէքինի իտիմ. . . Պունտան մատա իչտէն տէ ասլա խալի գալտըղըմ եօգ, կէօգ աչամայօրըմ, աֆվընըզ տիլէրիմ. . .

Գօնթէս.—Իսթաղֆրուլլահ. . . արթըգ սըգ սըգ կէլմէյէ սէօզ վէրի՛րմիսինիզ, Բէյմօն.—Անսամիմ իւլ գալպ վատ իտէրիմ սիզէ. . .

Գօնթէս.—Պու կիւնքի վիզիթանըզըն տա ուզուն օլմասընը արզու խտէրիմ
. . . Օթուրալըմ տա էօլէ սէօլէշէլիմ . . .

Բօլ.—Ֆապիէն գօնադտա տէյիլ մի տիր, Մա'տամ:

Գօնթէս.—Պուրատա տըր, սէվկիւլիւ էվլատըմ . . . քէնտի օտասընտա օլ-
մալը տըր . . .

Բօլ.—Աճապա սըզընթը վերմէքսիզին քէնտիսինի կէօրէպիլի'րմիյիմ:

Գօնթէս.—Մաշալլահ, կէօրէպիլի'րսին . . . Պիլմէ'գմիսին քի սէն օնա ասլա
"ըզընթը վերմէզսին . . . Քէնտիսինէ սէօլէյէճէք խուսուսի պիր շէյի'ն մի վար:

Բօլ.—Պիրլիքտէ Մ. տը Թօնէրիէօյէ պիր վիզիթա վէրէլիմ տէյէճէքտիմ. իքի
կիւն էվվէլ գօնթը կէօրտիւկիմիզտէ, պու կիւն քէնտի Թատմ վագթլարընտա կի-
տիպ քէնտիսինի կէօրմէքիկէ պիզտէն սէօզ ասլը . . .

Գօնթէս.—Պու վատը իճրա իթմէլի . . . կիթ Ֆապիէնի ալ տա պիրլիքտէ
գօնթա կիտինիլ . . . Բէք իսթէյօրըմ քի քէնտիսինտէն պիր խապէր ասլայըմ . . .

Բօլ Րէյմօն.—Պապա, չիւպհէսիլ սիզի երինէ կէլիպ պուրատա, գօնթէսին
գօնաղընտա պուլտճաղըմ . . . Մ. տը Թօնէրիէօնին գօնաղը պուրատան չօգ ու-
զող տէյիլ տիր . . . Ֆապիէն իլէ պէն չարուգ եիւրիւրիլ . . . չօգ սիւրմէզ
ապտէթ իտէրիլ . . .

Րէյմօն.—Էկէր Մատամ տը Շաթըլիւքս միւսատէ խտէր խտէ, սէնի քէնտի
եանընտա պէքէյէճէյիմ, էվլատըմ . . .

Գօնթէս.—Նի'չիւն միւսատտէ իթմէյիմ . . . կիթ, սէվկիւլիւ Բօլ . . .

Մէրգուլմ տէլիգանլը կիտիպ տօսթուընը պուլմագ իւզրէ սալօնտան տիշարը

չըգտը:

Գօնթէս՝ օթուրարագ վէ միսաֆիրէ տէ դարչըսընտա պիր սանտալէա կէօս-
թէրէրէք.—Է ճանըմ, Րէյմօն, իշթէ եալընըզ գալտըգ . . . պէնիմէ սէրպէսթ-
ճէ գօնուչապիլի'րսինիլ . . . Մէմնուէ վէ խօշնուտմըսընըզ:

Րէյմօն.—Օղլո'ւմ ճիհէթինճէ մի:

Գօնթէս.—Հէր ճիհէթճէ:

Րէյմօն.—Խա'յր, Մատամ, մէմնուէն տէյիլիմ:

Գօնթէս.—Բօլ սիզէ քէտէրի' մի մուճիպ օլույօր . . .

Րէյմօն.—Քէտէ'ր մի . . . Բօլ . . . Ա'հ, օ զապալլը չօճուգ . . . մէսէլէ ա-
նըն իւզէրինտէ տէյիլ տիր . . . Քէնտիսինին վիւճուտճա զայիֆիլիկի պէնի տիւ-
շարը էնտիշէ վէ վէսվէսէ իտէյօր խտէ տէ, եաշը պիր գաշ սէնէ տահա պէօյիւր ի-
սէ գուվվէթի եէրինէ կէլիլ . . . Պիշարէ վալիտէսի էիպի էյի վէ լաթիֆ Թապի-
աթլը օլուպ մալիը աշգ ու մուհապպէթ տիր . . . Պուընըլա պէրապէր չալըչկան-
լըզը տա վար . . . Շիւքիւրլէր օլուէն Ալլահա, անտէն Թէշէքքի իտէճէք պիր
չէյիմ եօգ տըր:

Գօնթէս.—Պէն տէ զաթէն պուէնա էմին իտիմ, գիրա քէնտիսինի չօգ վագթ
կէօրտիւկիմտէն, սիգգաթ իթտիմ վէ Թապիաթընա պէյէնտիմ . . . էյի վէ էլ-
մաս կիպի պիր չօճուգ տըր . . . իֆթիխար իտէպիլի'րսինիլ:

Րէյմօն.—Ֆիւհադիգա պէն տէ մէմնուէ վէ միւֆթէի'րիլիմ:

Գօնթէս.—Վիւճուտճա նարինիլինէ կէլինտիքտէ, պուէնտան հիչ էնտիշէ իթ-

մէյինիդ . . . Բօլ Թամմ ատամ եաշընա գատէմնիհատէ օլմագ իւզրէ տիր . . . Սէրբիւմէք իւզրէ պուլընտըլը իշիւն զայըֆ վէ նահիֆ տիր . . . Նասըլ քի պիր ազ էվվէլ տիյօր իտինիդ, եաշը պիր գաշ սէնէ տահա պէօյլըր իսէ գուվէթի տէ եէրինէ կէլիր . . . Փապիէն տախի Բօլ կիպի նարին վիւճուտը տըր, լաքին պէն պու շէյտէն էնտիշէ իթմէմ . . .

Բէյմօն.— Իսթիգպալէ իւմիտիմ վար, Մատամ, լաքին հալը հազըրտան խահ-նախահ էնտիշէ իտիյօրըմ . . . Բօլըն իսթիրահաթը թամմէյէ, թէպտիլը հապայա իհթիյաճը վար . . . Մէրգուլը Բարիզտէն տիշարը չըգարմագ, պիր ազ վագթ իթալիատա եօլճուլըք իթտիրմէք իսթէրտիմ . . .

Գօնթէս.— Եարա՛մայօրմըսընըզ :

Բէյմօն.— Հայֆա՛, խայըր . . .

Գօնթէս.— Սէսլէ՞պ :

Բէյմօն.— Ձիւնքի մալիւմինիդ օլտուղը վէճհլէ, օ տէհշէթլի կիւլէյի էլան ար-գամ սըրա սիւրիւքլէյօրըմ, Հայաթըմըն նըսֆընը վէրիր իտիմ, թէք շու կիւլէ-նին գէնճիրինի գօրաւայըմ, իշթէ պուլնըն իշիւն տէմինճէք սիզէ թէմամըյլա պալաթիյար տէյիլիմ տէտիմ :

Գօնթէս.— Բօլ եալընըզ իճրաի սէյահաթ իտէհիլ մի :

Բէյմօն.— Քէնտի քէնտիյէ պըրագսամ չօգ վէսվէսէ իտէրիմ . . . Բօլ հէր նէ գատար բէք տիրայէթլի վէ թէրպլէյլի իսէ տէ, պաղը ճիհէթլէրճէ քէնտի եաշըն-տան տահա կէնճ վէ քիւշիւք տիր . . . Թէճրիւպէսիւ վէ կէվէէք թապիաթլը պիր չօճուգ օլտուղընտան, կէօղիւ գարալը՝ պիր թագըմ տուգաղարա տիւշէպիլէ-ճէք տիր :

Գօնթէս.— Հաքին աճապա սէրպլսթիյէթինիդի էլէ կէշիրմէնիդ, սիզէ աղըր կէօրիւնէն օ զէնճիրի գըրմանըզ պիւսպիւթիւն մուհա՞մը տըր :

Բէյմօն.— Իշթէ պաշըճա պու մատտէնին իւզէրինէ սիզինլէ սէօյլէյմէք իշիւն պու կիւն կէլիպ սիզի կէօրմէյէ ճիւրաթ իթտիմ, Մա՛տամ . . . Պիլիրիմ, սիզ բէք էյի պիր գաալընսընըզ, էվլատըմը չօգ սէվէրսինիդ. քէզալիք պիլիրիմ, պանա րի-այէթինիդ վար տըր. պինաէն ալէյհ հըմայէնիդի իսթիտա իթմէյէ վէ գարարլաշ-տըրտըղըմ թէճրիւպէտէ պանա եարտըմ իթմէնիդի բէճա էյլէմէկէ կէլտիմ . . .

Գօնթէս.— Պանա կիւվէնէպիլիրսինիդ, Բէյմօն, Սիզէ Փաիտէլի պիր իըտմէթ իյֆա իթմէք իշիւն պէն հէր շէյէ հազըրըմ . . . նէ՞ շէյ թէճրիւպէ իթմէք իս-թէյօրսընըզ . . .

Բէյմօն.— Եիրմի սէնէ միւտտէթլէ մահպուսիյէթէ մահքիւմ օլտուղըմը վէ նա-հագգ եէրտէ պէօյլէ պիր տէհշէթլի մահքիւմիյէթին սէպէպի նէ իտուկինի պի-լիրսինիդ . . . Պէշ սէնէտէն սօնդրա միւճաղաթըմըն գըմէն աֆվ օլուճտըղընը տախի հէր քէստէն էյի պիլիրսինիդ, Մա՛տամ, չիւնքի պու լութֆ՝ Գլէրվօ հապա-խանէի ումումիսինտէ գուրուլան պիր Փէսատը խաֆիյի պօզմաղա մուվաֆֆագ օլմալըղըմ իւզէրինէ սիզին վէ գօնթ սըր Թօնէրիէօնին հըմայէսի սայէսինտէ վա-գը օլմուշ տըր . . . Էկէր պլն օլմաղսա իտիմ, Փէսատը մէքքիւրտէն՝ լաագալը տէօրթ քիլի թէլէֆ օլաճագ իտի . . . Միւճաղաթըմըն նէ սուրէթտէ աֆվ օլուճ-տըղընը տախի ունութմըշ օլմամալըսընըզ . . . Ղալիպա մէյտանա չըգարտըղըմ իշպու

Ֆէսանտ Վատտէսինտէ, պէնտէ պիր սիւրաթը ինթիգաւ, պիր գուլվէի իտրաքիյէ, պիր հըստը մախսուս, եախսու տահա տողրուսը պիրիննի սընըֆ ալ քէօթէքլէրինտէ վէ պէօյիւք բօլիս խաֆիյէլէրինտէ օլան գօգու ալըլ գուլվէթի մէվճուս օլտուղընը իսպաթ իթմիլ պուլընտըմ . . .

«Պէնիմ» միւ իգթիտար ու իսթիտատլարըմտան իսթիֆատէյէ գարար վէրիս, պէնի գապթիյէ նէգարէթի մայէթինէ թային իթտիլէր. վագըա մուվաղզաֆ պիր մէմուրիյէթիս օլմայաճագ ամմա, պիր շէյ կէօզէթլէմէք վէ եախսու պիր թահգիգաթ իճրա իթմէք իչիւն տայմա գապըթա Վիստիլէրինին թահթը էմրինտէ պուլընճաճաղըմ վէ Վիւտտէթը ճէգաիյէմին պագը գալան օն պէշ սէնէսինի պուլմէմուրիյէթլէ իքմալ իտէճէյիմ . . .

«Պէնիմ թախիյէի սէպիլիմէ շարթը մուլթլագ պու մէմուրիյէթ իտի .

«Թախիյէի սէպիլիմ . . . եանի էվլաալըմ թէն կէօզիւ իլէ կէօթէճէք . . . անը գուճագլայաճագ . . . կէօզէթէճէք . . . իւզէրինէ նէգարէթ իտէճէք իտիմ . . .

«Թէրէտտիւտ գապիլ տէյիլ իտի . . . գապուլ իթտիմ . . . »

Բէյմօն սէօզիւնի քէստի .

Գօնթէս.— Բէտտ իթսէնիզ, տէլիլք իթմիլ օլուր իտինիզ . . . Պու շարթ գաճ սէնէտէն պէրու ագտ օլուճմըլ տըր .

Բէյմօն.— Օն սէնէտէն պէրու . . . Տիմէք պէշ սէնէ տահա վար . . .

Գօնթէս.— Տիմէք օն սէնէտէն պէրու պու զահմէթլի վաղիյֆէյի քէմալը սըտգ ու ճէսարէթլէ իճրա իտիյօրսընըզ, վէ ճէմիյէթը պէշէրիյէյէ տէ խըտէմաթը վաֆիրէ խֆա իթտինիզ . . .

Բէյմօն.— Ֆիլհագիլգա խըտէմաթը աղիմէ խֆա իթտիմ, Մատամ . . . Տայմա գալէնին էն թէհիլքէլի եէրինտէ տուրուպ, էն մահիրլէրին վէ եախսու էօյլէ զանն ծլընանլարըն տիքիլ թուլթըրամաորըլարը էն գարըլըգ վուգուաթլարը սօնուճա գատար գօվալամըլըմ . . . քէնտիմի հիչ սագընմամըլըմ . . . հայաթըմը եիւզ տէֆա թէհիլքէյէ գօմուլըմ . . . չօգլարըն հայաթընը թէհիլքէտէն գուրթարմըլըմ . . . էլհասըլ պօրճուճը զանի զանի էտա իթմիլիմ, մագպուզընը ալմագ իսթէրիմ . . .

Գօնթէս.— Պանա տա կէլիլ քի մագպուզ սէնէտինէ հագգընըզ վար . . . պունա թէմամըլլա քէսպը իսթիհգագ իթմիլշինիզ տիր . . .

Բէյմօն.— Վէ լաքին էկէլ տիւնեա եիւզիւնտէ եալընըզ օլսա իտիմ, հիչ պիր շէյ իսթէմէզ իտիմ . . . Պէշ սէնէ տահա տուրուպ, եօրուլմագսըզըն տէյիլ իսէ պիլէ, տիւշարը գաաֆ օլմագսըզըն վաղիյֆէմի իճրա իտէլ իտիմ . . . Լաքին էվլաալըմ վար, Բօլ վար, անըն իչիւն մաղիտէն գաթը ալէագա վէ միւնասէպէթ իթմէք իսթէրտիմ . . . Շիմաիյէ գատար Բօլ թահսիլը մէարիֆլէ մէշղուլ իտի . . . պիլթիւն կիւն տէրս իլէ ուղրաշըր իտի . . . պէն տէ ահվալը մաղիյէմի քէնտիպիլթիւն կիւն տէրս իլէ ուղրաշըր իտի . . . Լաքին Բօլ պու կիւնքի կիւն սէրպէսթ տիր, տայմա եանըմտա տըր . . . Ֆէնա պիր էօմի կէշիլրիյօրըմ, հէր սաաթ, հէր տագիգա գօրգու վէ էնտիլէ իչինտէյիմ. Բօլ էվվէլ վէ շիմտի պէնիմ նէ օլտուղըմը տույար իսէ, (նէ վագթ օլսա տոճյաճաճագ մը տըր,) պէնիմ իչիւն արընտան եէրէ կէ-

չէճէք տիր . . . Անլայօրմըսընդ , Մա՛տամ . պէն պու չօճուղը էօմբիւմ կիպի սէ-
վէրիմ , քէնտիսի իչիւն ճանըմը ֆէտա իտէրիմ . լաքին օ պէնիմ իչիւն ութանըպ
գըզարաճագ , պէնտէն նէֆրէթ իտէճէք . Անլայօրմըսընդ , վէ եէր եիւզիւնտէ
պուենտան տէհչէթլի պիր շէյ պուլընտըղընը զանն իտէ՞րմիսինիզ :

Րէյմօն՝ էլլէրիյլէ եիւզիւնիւ գաբատը վէ հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամաղա պաշ-
լատը :

Մատամ Շաթըլիւքսին տախի եիւրէյի գալգըպ կէօզլէրի տօլտու վէ պիր աղ
սօնդրա հէյէճանը պիր սէտա իլէ տէտի :

— Գալսինիզի րահաթլանտըրընը , ազիզիմ Րէյմօն , ինչալլահ պու տէտիկինիզ ,
պու գօրգտուղընը շէյլէր վուգօւ պուլմազ . . . Բօլ ճան ու կէօնիւլտէն սիզի
սէվէր վէ տայմա տա սէվէճէք տիր . . . Նի՞չիւն սիզի սէվմէքտէն Փարիզ օլա-
ճագ . . . Նի՞չիւն սիզտէն նէֆրէթ իտէճէք . . . Էկէր մագիտէն ճիւզի պիր շէյ
գուլաղընա չալընըր իսէ , մահքիւմիյէթլինիզին սէպէպինի քէնտիսինէ պիլտիրիրսի-
նիզ , պու օնա քիֆայէթ իտէր . սիզտէն նէֆրէթ իտէճէք եէրտէ սիզէ հայրէթ
իտէճէք , սիզէ տուվա էլլէյէճէք , ըրզ ու նամուսընա տօգուենըմըլ օլան վալիտէ-
սինին ինթիգամընը ալտըղընըզտան տօլայը տիզ շէօքէրէք սիզէ թէչէքքիւր իտէ-
ճէք տիր :

Րէյմօն՝ պիր շիտտէթլէ . — Սահիհէն պէօյլէ օլաճաղընը մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ ,
Մա՛տամ :

Գօնթէս . — Եալընըզ մէմուլ իթմէմ , հաթթա թէմամըյլա էօյլէ իթիգատ ի-
տէրիմ :

Րէյմօն . — Ալլահ իշիթսին . . . Պու սէօզլէրինիզ պանա պիր աղ եիւրէք վէ-
րիյօր , վէ լաքին կէշմիշին իւզէրինէ սիւքիւթ իտիլսէ պին գաթ տահա էյի օլուր :

Գօնթէս . — Էօյլէ իսէ քէնտի քէնտինիզէ թէմամըյլա մալիք օլմանըզ իչիւն
գաթիէն թալիլիյէի սէպիլինիզի իսթիհասալ իթմէք իւզրէ իթթիլսազ օլունաճագ
թէտպիրին իւզէրինէ սէօյլէչէլիմ . . . Նէ՞ եաբըլաճագ տըր քի :

Րէյմօն . — Ատլիյէ նաղըրընա պիր արզուհալ թագաթիմ իլէ իշպու սորզուհալը
զապթիյէ նաղըրընըն էնզարը տիգգաթընա վազ իթտիրմէլի տիր . . .

Գօնթէս . — Էյ պու արզուհալըն մագսէտէ իրէճէկինի մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ :

Րէյմօն . — Արզուհալըն էկէր եալընըզ պէն թագաթիմ իտէր իսէմ , մագսէտէ իր-
մէյէճէկինէ չիւպհէ եօգ տըր . . . պէօյլէ պիր իւմիտտէ պուլընըր իսէմ , մալի-
թիւլէա իթմիշ օլուրըմ . . . Հիշ չիւպհէ եօգ տըր քի , հապսխանէմին գաբուսընը
աշմալարըյլա պանա բէք պէօյիւք լութֆ իթմիշ օլտուգլարընը վէ տէրէօհտէ իթ-
տիկիւմ շէրաթի սօնուենա գատար իյֆա իլէ քէնտիմի պախթիյար ատտ իթմէքլի-
կիմ լազըմ կէլտիկինի ճէվապէն պանա պիլտիրէճէքլէր տիր . . . Լաքին արզու-
հալ գուվէթլի պիր իլթիմասլա վէրիլիր իսէ , իշ պէօյլէ օլմազ . . . Էլհասըլ ար-
զուհալըն հատըր զաթիւնտէ էհէմիյէթի օլմայըպ , լաքին թալիլիյէի օլուր իսէ
քէսսըր էհէմիյէթ իտէր . . .

Գօնթէս . — Էօյլէ իսէ , Րէյմօն , թալիլիյէլէր էլտէ իթմէք իչիւն իյճապընա
պագարըլ . . . հէյէթը հիւքիւմէթլէ միւնասէպէթի օլան նուֆուզը պիր խայլի
աթլար թանըրըմ . . . քէնտիմ կիտէր անլէրի կէօրիւր , իլթիմասլարընը թալլէպ

իտէրիմ. տիրիղ իթմէյէճէքլէրինէ շիւպհէմ եօզ տըր . . .

Րէյմօն. — Ա՛հ, Մա՛տամ, չօգ էյի պիր գատընսընըզ, սիզէ կիւվէնտիյիմէ չօգ իռապէթ իթմիշիմ . . . Թէչէքքիւրիմի նասըլ պէյան իտէճէկիմի պիւմէյօրըմ . . .

Գօնթէս՝ պիր շիտտէթլէ. — Պէյլէ սէօզլէր իսթէմէզ, Րէյմօն . . .

Րէյմօն. — Նա՛սըլ իսթէմէզ, Մա՛տամ . . . Պէնիմ իշիւն օ գատար էյիքլէր իթտինիզ, գալպիմ միննէթտարըզլա բէք մէշհուն օլմուշտըր, նա՛սըլ ըզհարը շիւքրան իթմէյիմ . . . Մահպուս պուլընտըղըմ էսնատէ, սիզ՝ պիշաղէ գէվճէմին ճան

չէքիշտիկինտէ պաշը ուճունտա պէքլէտինիզ, սիզ՝ օղլումըն մուհաֆազասընը տէրէօհտէ իթտինիզ . . . Օղլում Բօլը սիզին վէ համիյէթքեսարըգտա ըէֆիգիինիզ օլան գօնթ տը Թօնէրիէօնին սայէսինտէ եէնիտէն կէօրտիւմ . . . Սիզ՝ օղլումը

պէյիւթտիքտէն սօնղրա թաալիմ ու թէրպիյէսի մէսարիֆինին գըսմը ազէմինի թէէտիյէ էյլէտինիզ . . . Օնա իւմ էյօրէթմէք վէ ատամ իթմէք իշիւն սիզ պանա մուսվէնէթ իթտինիզ . . . Ա՛հ, Մա՛տամ, պէյլէ շէյլէր իւզէքինէ տայմա սէյլ

լէշիւր, վէ օ շէյլէրի եաբանլարըն էօնիւնտէ տիզ չէօքիւլէրէք սէյլէշիւր . . . Հագիգաթէն Րէյմօն՝ գօնթէսին էօնիւնտէ տիզ չէօքիւպ պիր էլինի թութա

րաք քէմայը հիւրմէթ ու ըրայէթլէ հէմ պուս իթմէքտէ վէ հէմ տէ կէօզ եաշլաւըլա ըսլաթմագտա իտի :

Գօնթէս՝ քէնտիսի տէ տիւշարը հէյէճան օլարաք. — Եօգարը գալգընըզ, ազիզիմ . . . եօգարը գալգընըզ տիյօրըմ, վէ շիմտի Բօլըն իւզէրինէ սէյլէշիւր . . . անըն իսթիգպալի հագգընտա պիր գարար վէրէճէք վագթ կէլմիշ տիր . . . սիզին ֆիքրինիզ նէ՞ տիր :

Րէյմօն. — Տահա էյիսի, քէնտիսինին ֆիքրի նէ օլտուղընը պանա սիւվալ իտինիզ, զիրա վագիյֆէմտէն օլտուղը իւզրէ քէնտիսինին ֆիքրինի եօգլատըմ, եալընըզ լէյ վէ նասիհաթ հագգընը քէնտիմէ մուհաֆազա էյլէտիմ :

Գօնթէս. — Էյ սօնղրա՞ :

Րէյմօն. — Պէն հօճալըղա սիւլիւք իթմէսինի արգու իտէր իտիմ, լաքին քէնտիսինին ֆիւնուեննա մէյլի վար տըր . . . Բօլիթէքնիք մէքթէպինէ կիրմէք իսթէյօր :

Գօնթէս. — Օղլում Ֆապիէն կիպի . . . Պու իքի չօճուգլարըն եէքտիկէրէ մուհապպէթի օլտուղընտան, մէյլանլարը տախի իքիսինին պիր տիր :

Րէյմօն. — Պէն տէ սիզին կիպի գանն իտէրիմ, Մա՛տամ :

Գօնթէս. — Պու մէյլլէրինտէն տօլայը հէր իքիսինի տէ թէսրիք իթմէլի, վէսսէլամ . . . Սիւլիւք իթմէք իսթէտիքլէրի թարիգ էն կիւզէլ պիր թարիգ տիր . . . ինասանլարը, ալիրինճի սընըֆա թէքթի իտէն թարիգլէրտէն պիր տիր . . . Քէնտիլէրի պու սընըֆա չէսպան պիր հալ ու թաւլըլա եաշայապիւմէք իշիւն լագըմ օլան վասէթատան մահրում պուլընայաճագլար տըր, զիրա մալիւմը ալինիզ օլտուղը իւզրէ, Բօլ իլէ Ֆապիէն՝ գօնթ տը Թօնէրիէօնին ըհմէթլի գըզընըն տիւնեայէ կէլտիկի կիւն թէվէլիւտ իթմիշ օլտուգլարընտան, ագըլ պալիղ օլտըգլարը կիւն գօնթըն միւրուվէթ ու սէլսապէթի սայէսինտէ գէնկին օլաճագլար տըր . . .

Րէյմօն. — Պէն պուշը խաթըրմտան պիլէ կէշիրմէք իսթէմէմ, Մա՛տամ . . .

Վազը ա գէնկինկի սէվմէմ տէյիլ, չաքին անը պիր նիյմէթը ֆէվզէլլայէ անտ
իթմէմ . . . Ինսանըն Նիւտտէթը Կայաթընտա պիրիննէփ վազլիֆէնի չալըզմազ օլ-
տուղընը, վէ չալըտըզճա գնրուրէթ ու սէֆալէթտէն հիչ պիր գօրգուսը օլամա-
յաճաղընը վէ հաթթա գէնկին պիլէ օլապիլէճէկինի Բօլա էյիճէ անլաթմընմ
տըր . . .

Գօնթէս . — Հագգընըզ վար, ազիզիմ, լաքին պուռնընլա սէրանլէր ինսան՝ սէր-
վէթի հիւսնիւ իսթիմալ իտէպիլի իսէ, պուռն հիչ պիր ֆէնալըզ օլմազ . . .

Րէյմօն . — Սահի՛ տիր, Մատամ, լաքին էօյլէ պէտպալսթըզլար վար քի, սէր-
վէթ անլէրի թառալիլ իտէմէզ . . . Պամն վէ էվլատըմա լազըմ օլան շէյ բարա
տէյիլ տիր, պէնիմ հուրրիյէթը քեամիլէմ լազըմ տըր . . . օրթատան զայս ու
նապէտիտ օլմաղա հագգըմ օլմալը մըր . . . ալէմաէ քիսնէ Բօլա մազիտէն պահս
իթմէմէլի տիր . . . Պէն էհիլըզ վէ նամուսը պիր ատամ օլտուղըմա էմին իմ . . .
լաքին առալէթը պէշէրիյէ՝ օ կիւնիւ քէօր օլարագ, պէնի պիր հայլազ կիսի թէ-
էտիպ իթտի . . . Պէն պիր ինթիգամ ալըճը իսիմ . . . առալէթը պէշէրիյէ՝ պէ-
նի պիր գաթիլ, մէրտուտ, րէզիլ իթմիշ տիր . . . Շիքըրլէր Նիճուն, Մն'տամ,
պուռն օղլում պիլմէզ . . . իսթէրիմ քի հիչ պիր վագթ պիլմէմին .

Պու էսնատէ տիվանխանէտէ աճէլէ պիր այագ սէսի իշիտիլիպ, սալոն գաթիւ-
սը պիրտէն պիրէ աշըլարագ ֆապիէն տը Շաթըլիւքս իլէ Բօլ Թրօմանթալ իշէրի
կիրաիլէր .

Իքիցի տէ մօսմօր քէսիլմիշ վէ կէօղլէրի գըրգըրմըզ օլմուշ իտի .

Գօնթէս՝ օղլունա տօղրու կիտէրէք . — Նէ՞ վար, Ֆա'պիէն . . . աղլամըշ կի-
պի կէօրիւնիյօրսըն . . .

Րէյմօն տախի քէնտի օղլունա . — Պէնզին սաբ սարը քէսիլմիշ . . . պիր եէ-
րի՞ն մի աղրըյօր . . .

Իքի տէլիգանլըլար՝ աղըզլարընը աշմայըպ սուս տուրմագտա վէ զանն իտէր-
սին ճէվապ վէրմէքտէն գօրգմագտա իտիլէր .

Գօնթէս՝ տիւշարը վէսվէսէ օլարագ . — Էյ Նէ՞ օլտու . . . Նէ՞ վար . . . սէճյ-
լէսէ՞նիզէ . . .

Ֆապրիէն՝ քէքէլէյէրէք . — Պիզիմ իշիւն պէօյիւք պիր պէտպալսթըզ վուգու
պուլմը տըր, վա'լիտէճիկիմ . . . պու պէտպալսթըզ վագըա մէմուլին զայրը պիր
շէյ տէյիլ իսէ տէ, եինէ րէք տէհէթլի տիր . . . Բէք սէվկիւլիւ պիր տօսթու-
մըզ վէֆաթ իթմիշ պէր . . .

Գօնթէս իլէ Րէյմօն՝ նէֆէսլէրի քէսիլէրէք . — Գօնթ տը Թօնէրիէօ՞ մի . . .

Բօլ՝ գըրկըն պիր սէտա իլէ . — Տօսթուլմըզ, համիմիզ գօնթ տը Թօնէրիէօ վէ-
ֆաթ իթմիշ . . .

Պուռն իշիտինճէ գօնթէս տէ, Րէյմօն տա իսթիլրապ վէ քէտէրլէրինտէն նա-
չի պիր նիտա սալըվէրտիքտէն սօնդրա, գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ տիզ իւսթիւնէ
կէլէրէք վէ հէօնքիւր հէօնքիւր աղլայարագ տէտի .

— Սէվկիւլիւ վէ սատըզ տօսթըմ՝ աղլամագտան հիչ ֆարիլ կէլմէտիկի ճան-
բարէսի րահմէթլի զէվճէ վէ քէրիմէսինէ գավուլըյօր . . . Արթըզ չիմոի քէնտի
սէվկիւլիւ էօյմիւշլէրինին եանընտա պախթիյար տըր, գալանլար էլէմ ու քէտէր
իւզրէ պուլընաճագլար տըր .

Իշխման իւն իբրի տէրիգանըլար՝ պաշարը ԼՅՆՖ նսրըմը վէ կեօզէրի տօլմուշ
օլտուղը հալուէ օ նազիք իխթիյարը տիւ չիւնիյօրնար իտի . Պու իխթիյար՝ քէնաթ
սէվկիւլիւլէրինին վէ ֆաթըլա բէք զիյատէ միւքէտտէր օլտուղը հալուէ , տիւննա
եիւզիւնտէ էլիք իթմէքտէն կէրի տուրմազ իտի . . . Իշթէ պու սէվկիւլիւ զիւ
թիյարը արթըզ հիշ կէօրմէյէքէր իտի . . .

Օ եէվմը եաս ու մաթէմին սապահընը էրքէնտէն Բասգալ Սօնիէ՝ «Բարը-
ման» օթէլինտէ Ժագ Լակարտըն իգամէթ իթտիկի օտատան իշէրի կիրտիքտէ ;
Ժագ կիւլէրէք .

— Էյի ույուտը՞ն մը .

Բասգալ . — Էյի ույուտըմ , վէ կիւզէլ կիւզէլ ըույալար . . . զէնկինլէք ըու-
յալարը նէօրտիւմ . . .

Ժագ . — Պահ , հէր ըույա քեազիպ տիր .

Բասգալ . — Կէօրէճէքսին , պէնիմ ըույալար վիւճուտ պուլաճագ տըր . . .

Ժագ . — Հա՞նիյա էօյլէ օլսա , չիւնքի օ զէնկինլիքտէն պէն՝նա՞ ըսյ ալաճա-
ղըմ . . .

Բասգալ . — Ճէսլինտէ կիպի տիր . . . կիտէճէք վագթ կէլմիշ տիր .

Ժագ . — Նէ՞րէյէ կիտէճէյիպ .

Բասգալ . — Կիտիպ պիր քէօյ էվի արայաճաղըզ .

Ժագ . — Թասարլամըզ պիր եէրին վա՞ր մը տըր .

Բասգալ . — Հիշ պիր եէրիմ եօգ . . . Օթէլին ըգանթասընա էնէլիմ վէ պիր
գատէհ չօգօլաթ իշէրէք , «Մօնիթէօր տէ Վանթ է տէ Լօգտաիօն» նամ քիրալըզ
վէ սաթլըզ էվ իլանլարընը հավի օլան կազէթայը կէօղտէն կէչիրէլիմ . օրատա ի-
չիմիզէ եարար պիր շէյ պուլըրըզ , Տիշարը չըգաճաղըմըզ Մարթա խապէր վէր-
տի՞ն մի . . .

Ժագ . — Խա՛յր . . . Պիր ազ էվվէլ հէնուղ ույանմամըզ իտի . . . Կիտէյիմ
սէօյլէյիմ . . .

Բասգալ . — Պօշ շէյ տիր . . . Թաամ վագթընտա Անթէլ պուրայա կէլէճէք
տիր . . . մէրգումէ՝ պիզիմ սապահլայըն էրքէնճէ տիշարը չըգտըղըմըզն սէպէ-
պինի գըզա սէօյլէր վէ ալտէթիմիզէ գատար անըն եանընտա օթուրըր . . .

Իքի արգատաշ՝ ըգանթայա էնիպ , չօգօլաթլա պէրապէր պալէատէ գիքր օ-
լընան իլան կազէթասընը տաթի կարսօնտան թալէպ իթտիքլէրինտէն , կազէթա
տէրհալ կէթիլիլտի .

Գօնթ տը Թօնէրիէօնին սապըգ սըր քեաթիպի՝ մէզքիւր կազէթայը՝ կէօզտէն
կէչիրմէյէ պաշայըպ , պիր տէ նակէհան պիր նիտաի մէսէրրէթինթիմա սալը-
վէրտի .

Ժագ . — Պուլտը՞ն մը .

Բասգալ . — Ջանն իտէրիմ .

Ժագ . — Նէ՞րէտէ . . .

Բասգալ . — Մարն նէհրի սէվահլիլնտէ , Բօր-Գրէթէյլ լիմանը գուրպինտէ . . .

Օգուտըղըմ թաֆսիլաթա նազարէն պէնիմ չօգտան պէրու թանըտըղըմ պիր գօ-

նազ կէօրինիցօր Էկէր սահիհէն • խէ, բէք միւնասիպ պիր խանէ տիր, օնտան
ալէսսընը պուլամայըզ • • Պինտ բէք կիւզէլ տիր, աղանը քիւչիւք պիր պաղ-
չէսի վար վէ պու պաղչէ Մարն ըրմաղընըն իքի գօլը արասընտա տըր • • զա-
բուսը Կրապէլտէն Սէն-Մօրա կիտէն թարիգ իւզէրինէ նազըր տըր • • Խանէ՝
տէօչէմէսիյլէ պէրապէր հէմ սօթլըզ վէ հէմ քիրալըզ տըր • •

Ժազ.—Ֆիյաթը նէ՞ տիր •

Բասգալ.—Սաթը իչիւն սէքսէն պին Փրանգ • • քիրա իչիւն ալթը պին
Փրանգ • •

Ժազ.—Շիւպհէսիգ պիր սէնէլիքտէն աչաղը քիրայա վէրիլմէմէքտէ օլմալը
տըր • •

Բասգալ.—Օրատա անլարըզ, պաղչէպան կէզտիրէճէքմիշ, պաղչէպանըն իս-
մինի ճէպ տէֆթէրիմտէ գայտ իտէյլիմ տէ տօղրու օնա կիտէլիմ • • չօգօլաթընը
պիթիր, չըմէնտըֆէրի գաչըրմայալըմ • • պիր սաաթ սիւրմէզտէն վարըրըզ • •
իւսթիւնտէ բարան վար մը • •

Ժազ.—Էվլէթ, Էկէր Էվլէ պէյէնիւ խէք, քիրալայըպ պիթիրմէք իչիւն լիւ-
զումընտտն զիյատէ իւսթիւմտէ բարա վար տըր •

Իքի արգատաչ լօգանթատան չըգըպ Մատըլէն մէրքէգինտէ պիր արապայա
րաքիպ օլտուլար վէ Էիրմի տազիգա զարֆընտա, Էանի թրէնին թամ հարէքէթ
իտէճէկի սըրատա, տէմիր Էօլ սթասիօնընա վասըլ օլտուլար •

Մէրգուճան՝ կիւճպէլա պիլէթլէրինի ալմաղա վագթ պուլըպ, պիրինճի մէվգի
վաօնլարընտան պիրինէ աթլատըլար վէ Էօլա լէվան օլտուլար •

Բասգալ իլէ Ժազըն կէօզտէն կէչիւլիյէ կիթտիքլէրի խանէ՝ իչպու հիքեայէ-
միգին էն միւհիմմ մէնզարէլէրինէ պիր թէմաչալեհա՝ օլաճաղընտան, խանէի մէգ-
քիւրը մուխթասար պիր սուրէթտէ նազլ ու թարիֆ իթմէք լազըմ տըր •

Իքի արգատաչլար՝ Սէն-Մօրանա միւվասէլէթլէրինտէ, Էվի կէօսթէրէճէք օ-
լան պաղչէպանըն իգամէթկեհանընը թարիֆ ալըպ, մէրգուճը Էվինտէ պուլտըլար •
պաղչէպան տա տէրհալ քէնտիլէրինի մէզքիւր Էալըզ խանէյէ կէօթիւրտիւ •

Խանէնին քիւչիւք պաղչէսի՝ սաղտան վէ սօլտան, Մարն նէհրինին իքի գօլ-
լարը արասընտա պուլընըյօր իտի •

Ֆրանսանըն Բընէսանս թապիր օլընան տէվըը հիւքիւմէթինին ուսուլը միյմա-
րիսինտէ ինչա իտիլմիշ պուլընան պու խանէ՝ քիւչիւք պիր սէրայա միւչապիհ օ-
լուպ, «արտուազ» տէնիլէն տիւզ գարա թաչա Էօրթիւլիւ չաթըսը՝ քիւչիւք պիր
կէօլիւն սուլարը իչինէ ինիքեաս իթմէքտէ, վէ մէզքիւր կէօլիւն էթրաֆընտա
Փըրտօլայը վիւմրիւտ կիպի Էէչիլ պիր չէմէնզար պուլընմազտա իտի •

Ֆիլհագիգա պու խանէ՝ Բասգալըն չօգտան պէրու պիլտիլի խանէ օլուպ,
թէմամըյա թէնհա պիր մէվգիտէ պուլընըյօր իտի •

Իքի շէրիքլէր իլէ գլալուզլարը՝ Էվին սուրէթը մաթլուպէտէ թագսիմ օլուն-
մըզ վէ կիւզէլճէ տէօչէնմիշ օլան իչէրիսինի կէզտիքտէն սօնղրա, պաղչէյէ կիթ-
տիլէր, վէ Մարն նէհրինին հէր իքի թարաֆտան պաղչէյի իհաթա իթմիշ օլան ի-
քի գօլլարընըն սէվահիլի իւզէրինտէ կէզինտիլէր •

Նէհրին սօլ թարաֆտաքի գօլըն լըխթըմընտա գալի վէ գասաճա պիր նէր •

տիվէն կարբւմըն ուրաւ, պու՛նէր տիվէն տէն պիր զաղըղա պոպը պիր թանաւո գտաւոր էնիւկալիւր իտի:

Սուլըն քէնարընտա դայէթ սըգ սէօյիւտ, ագ գաւաթ վէ գըղը աղանւարը պուլընըպ, ըրմաղըն եազընըղըյա հասրլօյան լուծուպէթտէն մէգքիւր աղանւար՝ բէք չօգ եհնիւիք վէրէրէք, էօթէ թարաֆընը կէօզ կէօրմէյէճէք տէրէճէտէ գալըն պիր բերտէ թէչքիւ իթմիլէր իտի:

Եալընըզ Մարն ըրմաղընըն եէտէք չէքէնէրէ մախսուա օլան եօլըն գարըսըն. տաքի սահիլինտէ բէք • գատար աղանւար պուլընմայըպ, լաքին սահիլը մէգքիւր եիւքսէք վէ սարբ օլտուղընտան, հէմտն քիմսէ չըգամազ վէ չըգսա պիլէ բէք թէչիւքէլի օլուր իտի:

Բասգալ կիպի ժագ տախի խանէի մէգքիւրը քէմալը տիգգաթլա թէֆթիչ իտուպ, քէնտի իլլէրինէ եարայանագ ֆէվաիտ վէ մուհասսէնաթընը հիստալ իտի. յօր իտի:

Իքի արգատաչ պիրպիրինէ իշմար իթտիքտէն սօնղրա, Բասգալ՝ քէնտիլէրինէ զլաւուզըգ իտէն պազչէպանա չու սիւվալի խրատ իթտի:

— Գու էվին քիրա իչիւն նէ չէրաիթի պուլընտըղընը պիլի՞րմիսինիզ:

Գաղչէպան. — Էվլէթ, էֆէնտիմ:

Բասգալ. — Նէ՞ տիր պագալըմ:

Գաղչէպան. — Սահիլի՞ պիր սէնէտէն ազ միւտտէթ իչիւն քիրայա վէրմէզ, վէ բէչին ալթը այտան ալթը այա թէչտիյէ իթմէլի. . . Էկէր պիր քիմսէ իգամէթ իթտիքտէն սօնղրա պուրասընը սաթըն ալմագ իսթէր իսէ, քիրա իչիւն վէրիլէն մէպլաղ՝ սաթը ֆիյաթընտան թէնզիլ օլունաճագ տըր: Սաթը ֆիյաթը տա սէքսէն պին ֆրանիզ տըր:

Բասգալ. — Բաղարըգ իթմէք իչիւն նէ՞րէյէ միւրաճաաթ օլունմալը տըր:

Գաղչէպան. — Ժօննվիլ նօթէրինէ կիթմէլի. մէրգում մուգալէլաթ մուհարրի. ռօրատա Բօն սօգաղընտա իգամէթ իտէր. . .

Եիրմի տագիգա սօնղրա ժագ իլէ Բասգալ՝ նօթէրին նէզտինէ կիտիպ, հէօճէթինտէ «Բըթի-Գասթէլ» թէսմիյէ իտիվիչ օլան պու եսզըգ գօնաղըն իսթիճարը իչիւն ալթը այլըղընը բէչին վէրտիքիւրինէ տաիր նօթէրտէն պիր իլմուխապէր ալարագ տիչարը չըգտըլար:

Ժագ. — Մարթ օրատա Բարիզտէն եիւզ միլ ուզագ կիպի օլաճագ, վէ մէրգումէյի Ամէրիգալը մէչնուր Տօգթօր թօմբսընըն սալօնլարընտա եազըլան ալիգէլէրին ալթընա կէթիւրէճէկիմիզ կիւնէ տէկին հիչ պիր քիմսէ կէօրէմէյէճէք տիր. . .

Բասգալ. — Էվլէթ, էօյլէ տիր, վէ Էկէր իչիմիզ լուսթ կիտէճէք օլուր իսէ, պու եազըգ էվի նիչիւն միւսպայաա իթմէլի. . . Գիրա հէմ կիւզէլ տիր վէ հէմ տէ լէտէլնաճէ պիլէ մէլնա վէ բէնան օլապիլիւր վէ քիմսէ պիլի պուլամագ:

Ժագ. — Գէն տէ սանա հէմէֆքեարըմ, լաքին տէտիկին կիպի, իչիմիզ լուսթ վէ էյի կիթմէլի տիր. . . Շիմտիքի հալտէ բարա սու կիպի կիտիպ, լաքին կէլտիյի եօգ տըր. . . սէնին պիլտիկին ալթուլն մատէնինի զիյարէթ իթմէնին վագ. Թը Թամ կէլմիչ տիր. . .

Բասգալ. — Պիր դաշ ստաթա գատար մէջքիւր մատենտէն ասուճ ասորիւսը ալ-
թուն ալաճաղըմը մէմուլ իտէրիմ . . .

Ժազ. — Տմիմէք Կլոս Կէճէ՞սի . . .

Բասգալ. — Էվվիթ, պու. Կէճէ՞ . . .

26

Պիր ազ նուս տուրտըգտան սօնդրա . . .

Ժազ. — Մարթը ճերթի-Գամթէլ յէ նէճազթ եերլէշտիրմէք նլյէթինտէթին . . .

Բասգալ. — Պիննէֆս պու ազչամ եերլէշտիրմէք նլյէթինտէլիմ . . . Սէն մէր-
գումէյի Անթէլ իլէ պերսպէր Կէօթիւրիսին . . . սէն Բանրիլտէ գալաճաղըմ,
պունըն տա սէնլէպի սանա մալիւժ Թիր . . . Անթէլ՝ Կլիր գաշ Կիւնլիք չամալըր
պիրլիքտէ Կէօթիւրիւր վէ Մատմազէլ Մարթա արգատաչլըգ իտէր, զիրա մէրգիւ-
մէ Կէնճ գըղ եալընըղ գալըր իսէ ճանընըգըր . . .

Ժազ. — Պիզ տէ Կիտիլի անլէրէ պիրլէշտէյէճէքմիյիղ . . .

Բասգալ. — Պունը՝ ալթուն քիւլէթէրինէ վազը օլաճազ զիյարէթիմին նէթիյ-
ճէսի պիրլի . . .

Ժազ. — Հէր նէ օլուրսա օլսուն, Անթէլ իլէ Մարթ՝ էվ խըզմէթի եարամազ-
լար . . . քէնտիլէրինէ պիր պէսլէմէ լազըմ . . .

Բասգալ. — Պէն տէ անը տիւշիւնիյօր իտիմ . . . Պիր էվտէ խանէ խալգընըն
Կիլլի թուլթաճազ պիր սըրըր մուլթորգտա, ալմտէ օ էվին խընտէթ քեարլա-
րը գատար թէհլիքէլի պիր շէյ օլամաղ . . . Հիշ օլմաղսա էմնիյէթլի պիր աուամ
լազըմ տըր . . .

Ժազ. — Պու Թատաիը Նէրէսէ պոճլմալը . . .

Բասգալ. — Անթէլէ ոէօլէլիմ . . . Կօ սարար պուլըր . . .

Իքի արգատաչլար պէօլէճէ գօնուչարագ տէմիր հօլ սթանօնընա միւվասլ-
լէթ իթթիլէր . . .

Գաթալըն վիւրուտ իթմէքտէ օլտուղը խապէր վէրիլտիլիտուն, մէրգուման
տէրհալ Նլլէթլէրինի ալըպ թրէնէ րաքիպ օլտուլար վէ եիրմի պէշ տազիգա սօն-
րա Բարիզ սթասիօնընա միւվասլէթ իտուպ վալօնտան էնտիլէր . . .

Բասգալ՝ սաաթընա պազարագ. — Սաաթ սիր. Եօլտա էն էվվէլ հանկը Լօ-
գանթայը պօւլուր իսէք Երանտի թուամ իտէլիմ վէ սօնդրա Եթէլէ Կիտէլիմ . . . Ան-
թէլ իլէ Մարթ՝ հազգըմընդիւս վէսվէսէ իթմէյէ Կլալայաճաղլար տըր . . . անլէ-
րին եիւրէյինի րահաթլաթալըրալմ վէ հազրլանըն տէյէլիմ . . .

Սաաթ Իքի պիմչուգ րատտէլէրինտէ Բանգալ իլէ Ժազ «Բարլըման» ծթէ-
լինտէքի տալիլէլէրինէ Կէլմէքտէ իտիլէր . . .

Անթէլ. — Էյ, խըճըմ, արատըղընըղ էվի պուլտընըղ մը . . .

Ժազ. — Էվվէթ, Կպուլտըգ ա՛գիղէմ . . .

Անթէլ. — Նա՞րըլ, Կիւզէլ Վի տիր . . .

Ժազ. — Սէ, բէք Կիւզէլ տիր, օնտան իւնթիւն օլամազ . . . աղաճլար իչին-
տէ զայպ օլմուշ վէ հէման հէր թարաֆը սուլարլա իհաթա օլունընդ պիր աշիյա-

նէի տիւնիչին տիր . . . քէք միւքէմէլ վէ հայրէթէֆզա պիր խանէ տիր . . .

Անժէլ.—Սէվկիւլիւ Մարթըմը՝ գաթիչն օրատա եւրիչնէնէ, Բարիզտէն պին գաթ էյի օլաճադ տըր . . . Օրատա կիւզէլ հաճա ալաճադ վէ պէրպէսթճէ, կէզի-
նէճէք տիր, պոքըատա իպէ պուելար եօգ տըր . . .

Մարթ՝ Տօգթօր հազգընտա հըսս իթտիկէ թէվէճճիւն վէ միննէթտարլըղընա մէպնի.—Ա՛հ, Տօ՛գթօր, պանա չօգ էյիք խոյճօրսընըզ . . . մուամէլէի նիւվա-
ղիքեարանէնիզ պիր աէրէճէի ֆէվգէլըայէտէ պուլընըյօր :

Անժէլ.—Էյ պու կիւզէլ խանէ նէ՛րէտէ տիր :

Ժադ.—Մարն ըրմաղը սէվաճիլինտէ, Ժօնէվիլ—լը—Բօնտան քէք ուզադ տէ-
յիլ տիր :

Անժէլ.—Պրա՛վօ, պէն Մարն ըրմաղընը չօգ սէվէրիմ . . . կիւզէլ թաճալըզ
պալըզլարը վար տըր . . . Նէ՞ վազթ կիտէճէյիզ :

Ժադ.—Էկէր պիր մանի կէօրմէզ խանիզ, պու կիւն պիլէ կիտէպիլիրիզ :

Անժէլ.—Նէ՞ մանի օլապիլիր . . . պու կիւն կիտէլիմ :

Ժադ.—Սէվկիւլիւմ Անժէլ, պիր եազլըզ խանէնին մօպիլաը խարիճինտէ օ-
լարադ պազը ուֆադ թէֆէք էչեա իլէ պիր մըգտար չամաչըր պիրլիքսի ալմաղա
ունութմայաաընըզ . . .

Անժէլ.—Սիզ մէրադ իթմէյինիզ, պէն իշիմի պիլիրիմ . . . լաղըմ օլանը ու-
նութմամ :

Բասգալ.—Ջաննըմ պիր, վէ հաթթա իքի խըզմէթճիյէ տէ լիւզում օլաճադ,
զիրա խանէ պէօյիւք տիր վէ լազըմ կէլէն էրզադ վէ մէէքիւլաթը ալմադ իչիւն
քէօյտէն էքէյի ուզադ պուլընըյօր . . . Էվին իչէրիսի խըզմէթ իսթէր . . .
պաղչէյէ տէ պազմադ լազըմ . . . իքի խըզմէթճի չօգ տէյիլ տիր . . .

Անժէլ.—Պղչըն իւզէրինէ պիր ազտան դօնուչըրըզ, —տէյիպ, Բասգալա պիր
իշարէթ իթտի վէ Բասգալ տախի արթըզ իսրար իթմէտի :

Պիր դաչ տազըզատան պէրու Մատմազէլ Մարթ տիւչիւնէյէ տալմըչ օլտու-
ղընտան, Ժադ մէրգումէյէ խիթապէն :

—Նէ՞ տիւչիւնիյօրսընըզ, սէվկիւլիւ գըզճըղազ :

Մարթ.—Տիւչիւնիյօրըմ քի, պիչարէ վաչիտէճիլիմ՝ պէնիմ սառտէթիմէ հիս-
սէմէնտ օլմայաճադ տըր, զիրա պէն քէօյտէ եազլըղա կիտէրէք, սու քէնարըն-
տա, աղաճ կէօլիլէրի ալթընտա օթուրարադ, կիւզէլ հաճա ալարադ պիր հալը
սառտէթիլթիմալէ նաիլ օլաճաղըմ . . .

Ժադ.—Քէօյ հալինի սէվէ՛րմիսինիզ . . .

Մարթ.—Ա՛հ, չօգ սէվէրիմ . . . քէօյտէ իգամէթի տայմա խոյալլամընըմ,
վէ պու խայալիմ իլք տէֆա օլարադ վիւճուտ պուլաճադ տըր . . .

Ժադ.—Նէ չարէ քի չու թէլէզգիւզաթընըզ չօգ տիւլիմէյէճէք տիր, չիւնքի
եազընտա Բարիզէ ավտէթ իթմէյէ մէճպուր օլաճաղըզ . . .

Մարթ.—Օ հալտէ պէն տէ արգուումա մուվաֆըզ օլարադ իմրար իթտիլիմ
պիր դաչ կիւնիւն թէլէզգիւզաթընը խաթըրմտա հըֆզ իտէրէք, պիլա թէլէքքի
ավտէթ իտէրիմ . . .

Ժադ.—Բարիզաչն հազզ իթմէ՞զմիսինիզ :

Մարթի — Բարիդիւ պիլմէմ քի հազդ խուռ պիթմէտիկիմի տէ սէօյլէյիմ . հի օրա-
տան միւսփարէ գաթ իթտիմ իտէ քէք քի չիւք խալիմ . . . Լաքիմ պու տէ ֆա շէ-
րը մէզքիւրը շէօյլէ պիր կէօրտիւկիմիտէ ճաղլըմ պոսլանտը , զիհնիմ գարըշտը .
Օ բաթըրտը , օ կիւրիւթի , օ հարէքէթը միւթէվալիյէ պանա խնձիք ու անէհէթ
կէթիւրիյգր . . . Էյպէթտէքի նիւքիւնէթլի Էօմրիւ Բարիդիւրիւ բաթըրիւրը
կիւրիւթիւրի Էօմրիւնէ չօգ թէրճիւ խտէրիւ .

Ժադ . — Նազլը գըզըմ , պիզգարուր պիզ պու Էօմրիւ սիւրէնէյիզ . . . պիզ տէ
օնա ալըշմալըսընըզ . . .

Մարթի . — պիւա ինթիյար իչիւնի շէքէրէք . — Ալըշմալըմ , Տօգթօր . . .

Ժադ . — Հալ պու քի մէրազ իթմէյինիզ , պիզիմ տէ ըահաթ վէ սիւքիւնէթլի
վազթէրարըմըզ օլաճազ տըր , օ զէվան սիզի տահա էյի էյլէնտիրմէք իչիւն օլէրա-
պէր « Բըթի-Գասթէլ » կիտիպ վազթ կէչիւրէնէյիզ , Քէօյտէ իզքմէթ իտէնէյինիզ
հազլըզ խանէնին իսմի « Բըթի-Գասթէլ » ձիր .

Անժէլ . — Լաֆա գարըշարազ . — Էվիթ , . . . Էվիթ . . . հէր շէյ սըրասընտա
օլաճազ պըր . — Լաքին սէվիւրիւմ Մարթի , Էօլա հազըրլանալըմ . . . Էվէ կիտէյիմ
չաւաշըք իլէ Լազըմ օլաճազ պազը ունէֆաթ թէֆէք էչեայը ալայըմ . . . Չօգ կէ-
ճիքմէմ , պէլքի պիր սասթա գատար պօղշամը ալըր կէլիւրիմ . . .

Մարթի . — Պէն տէ շիմնիկ հազըրլանըրըմ , — տիյէրէք պիր սէվիւնէլէ օտասընա
կիթտի .

Մէրգուլմէ կէնճ գըզ շէքիւրպ կիթտիքտէ , Բասգալ . — Անժէլէ Էսգլաշարազ
տէտի .

— Խըզմէթճի մէսէլէսինէ կէլէլիմ . — Էքի խըզմէթ քեսարա լիւսվոմըմըզ օլաճազ ,
Լաքին ըէք էմնիյէթլի պտամար իսթէրիզ , իչիմիզէ մէրազ իթմէմէլի վէ պօշպօ-
ղազ օլմամալը տըրլար , Էօգսա պիզէ թէհլիքէյի մուճիպ օլապիլիւրէր .

Անժէլ . — Թամ սիզին իչինիզէ Էսարար պիր Փամիլեա պիլիլիմ , զանն իտէրսին
մախսուս սիզի իչիւն ըամարլանըք . . . Ալըասըր օլան պու Փամիլեանըն էրքէյի
Յրանսըզ թէպալիյէթլինէ տուխուլ իթմիշ տիր . . . Թէքմիլ Փամիլեա խալըք Յը-
րանսըզճայը էյի սէօյլէմէզ վէ հէլէ Բարիզ ըսթըլլահընտան պիր քէլիմք պիլէ պիւ-
մէզ . . . Պուսլար պիթ գաշ կիւն ագտէմ վիւրուտ իտուպ , Գօլմար շէհրինտէ իգա-
մէթ իտէն հէմիլիւրէմտէն պանա պիր թափսիյէնամք կէթիւրիւլէր . . . Էրքէքլէրի
պաղշէպան տըր վէ պէկիր թիմար իթմէք վէ գուլլանմազ պիլիւր . Գարըսը աշըր
տըր վէ հէր շէյի Էսրապիլիւր . . . Գըզ գարաշըմ Էսգըլյօթ քի , մէրգուլմէ գա-
տըն էրէյիճէ թէմիզ Էէմէք քիչիւրիւր .

Բասգալ . — Պու ըէք իչիմիզէ Էսարար .

Անժէլ . — Տէյիլ վի .

Բասգալ . — Անլէթի շիմտի կէօրէպիլլըրմիւրին .

Անժէլ . — Էվիթ , իգամէթ իթտիքլէրի Էէրի պիլիլիմ , իքիսի պիրտէն տիշարը
տա չըգվազլար . . .

Բասգալ . — Էօյլէ իսէ իւճրէթլէրի իչիւն քէնտիլէրի իլէ ուզլաշ վէ ալմէթլին-
տէ պէրապէր կէթիր . . . անլէր տէ սիզինլէ պէրապէր Էսգըլըզ խանէյէ կիթմէլի
տիրլէր . . . Անճազ սանա էն զիյատէ չուըր թափսիյէ իտէրիզ քի , խանէյէ ճի-

վար օլան քէօյտէն էյիճէ սագընասըն . . . Մարթըն միւմքին մէրթէպէ ազ տի-
շարը չըգմասըն իսթէրիզ . . . Խանէնին պաղչէսի պէօյիւք տիր վէ պու քէնտի-
սինէ էլվէրիր . . .

Անժէլ.—Սէն մէրաք իթմէ . . . Սիզ պէղիմէ իգամէթ իթմէյէճէքմիսինիզ .
Բասգալ.—Պու խուսուս հէնուզ իճրա օլունմամը օլան պաղը շէյլէրէ միւ-
թէվագգըֆ տըր . . .

Անժէլ.—Էյ հիջ օլմաղսա պէրապէր տէ մի կէլմէյէճէքսինիզ . . .

Բասգալ.—Էվվէթ * Տօգթօր պէրապէր կէլէճէք :

Անժէլ.—Սէն նիշիլն կէլմէյօրսըն :

Բասգալ.—Միւհիմ իշլէրիմ օլտուղընտան . պէն Բարիզտէ գալաճաղըմ . . .

Անժէլ.—պաղըրարաճք . Պարէ գարը իշի տէյիլ եա :

Բասգալ.—պու նիտայա ճէվապ վէրմէքսիզին օմուզլարընը սիւքէրէք.—Պէն ի-
լէ Տօգթօր կէլիպ օրատա սիզինլէ պիրլէշիպ պիրլէշիլէյէճէկիմիզի եաըն գարար-
լաշորրաճաղըզ . . . Շիմտի , չաքուզ կիթ . . . սաաթ իւշ տիր . . . տէօրթ թա-
րաֆընըզա պագապիլլէք իշիլն գարանլըզ պասմազտան «Բըթի-Գասթէլ» տէ օլ-
մալըսընըզ :

Անժէլ.—Սաաթ պէշ սուլարընտա պուրատայըմ —տէյիպ ազիմէթ իթտի :

Ժազ.—Բասգալա.—Շըմէնպըֆէրէ գատար պիզէ րէֆազաթ իթմէյէճէքմիսին :

Բասգալ.—Սալր . . . Բիւէպլա սօգաղընտաքի օտամը կիտիպ սըրասընա գօ-
յաճաղըմ :

Ժազ.—Պէնճէ մէզքիւր օտատա հէր նէ վար իտէ քեաֆֆէսի տէ «Բըթի-
Գասթէլ» նագլ օլունսա էյի օլուր . . . Ալթը պին ֆրանգա եազլըզ քէօյ էվլէ-
րի իսթիճար իտէն առամլար եիւզ «էքիւլի» քէֆաք թէֆէք վէ թավան իշի
օտալարը իսթիճար իտէնլէրտէն տահա ազ չիւսլէ վերիլլէր :

Բասգալ.—Էսասէն սէնին հագգըլ օլտուղընա չիւսիէ եօզ , լաքիկ էլիմիզտէ
նէ գատար աիւնեալըզ օլաճաղընը վէ իշլէրիմիզին նէ րէնկ քէսպ իտէճէկիլլէն ան-
լամազտան էվվէլ հիշ պիր շէյէ գարար վէրմէք իսթէմէյօրըմ . . . Զաթէն չօզ
պիր վագթ տա պէքլէմէյէճէյիզ . . . եարըն անլայապիլլէճէյիզ . . .

Ժազ.—Նէրէտէ պուլուչաճաղըզ :

Բասգալ.—Պէն տէ պուրնը սօրպճագիւրմ . . . «Բըթի-Նանլիթէքտէ» մի եա-
թպճագսըն :

Ժազ.—Էվվէթ :

Բասգալ.—Զօզ ալէա , լաքին պու կէճէքի վուգուսթտա պաշլմա նէ կէլէ-
ճէկիլլէ պիլմէտիլիլմտէն իսթէյիլիմ քէ եարըն րէք չիքէն Բարիզտէ օլասըն . . .

Ժազ.—Պու տա գօր պիր շէյ մի տիր . . . իլք թիշն իլէ կէլիրիմ , վէ էկէր
հէնուզ կէլլէմիշ օլուր իտէն պուրատա սէնի պէքլէրիմ . . .

Բասգալ.—Բէք էյիլ . . . Ալլահա ըմարլատըզ . . . եարըն պուլուչալըմ . . .

Պունը տիլլէրէք Բարգալ Սօնիէ Բիւէպլա սօգաղընա ազիմէթ իթմէք իւզըրէ
Ժազ Լպկարտտան միսֆալէքաթ իթտի :

Սաաթ պէշ հէնուզ պիր գաշ տագիլլէ վար իքէն Անժէլ պէօյիւք պիր ա-
րապա իլէ «Բարլըման» օթէլլինէ միւվասէլլէթ իտուպ , մէզքիւր արասպայ չամալըր

վէ սուփրա Թագըմարը վէ պաղը էվ էշեալարը հալի իւչ սանտրգ եիւքէնմիշ իտի :

Սաաթ Վլէ քիրալանմըջ օլան մէգքիւր արապա՝ Անժէլի Մարթ վէ Տօգթօր իլէ պէրապէր տէմիր եօլ սթասիօնընա տախի կէօթիւրէճէք օլուպ , Այգասը իքի խըզմէթ քեալար տա Անժէլտէն էվվէլ սթասիօնտա պուլընաճաղար իտի :

Էօքսիւզ գըզ չոգտան պէրու հաղըրլանմըջ օլուպ , քէնտի ուֆագ սանտըրը Անժէլին իւչ ատէտ սանտըրըյլա պիրլէշթիրիլտի վէ տէմիր եօլ սթասիօնընա հա-
րէքէթ օլունտը . Կ :

Գօնթ տը Թօնէրիէօնին գօնաղընա նաղը մէգալ իտէլիմ :

Մալիւմ օլտուղը վէճէլէ , գօնթ Ֆիլիբին օտասը՝ ճէնաղէ օտասընա Թաչվիլ իտիմիլ օլուպ , էվին հէր ուշաղը սըրա իլէ կէլիպ րահիպէլէրին եանընտա տուվա իտիյօրլար իտի :

Գօնթըն տօթլարը՝ շիւպհէսիզ կէլիպ սօն վէտա վէ իշթիրաւարընը արգ ի-
տէճէքէրի ճիհէթլէ , միւթէվէֆանըն նաչէսինի վազ իթմէք իւզրի ժէրօմ կիթմիշ ճէնաղէ ալայը իտարէսինէ գուրչուն գարը պիր Թապուլթ ըսմարլամըջ վէ չարուգ գօնաղա կէօնտէրիվէսինի Թէնալիհ իթմիշ իտի :

Մէգքիւր Թապուլթ կէլիպ , գօնթըն նաչէսի՝ տէրունինէ վազ իլէ օտանըն օր-
թա եէրինտէ սըբալար իւզէրինէ գօնուլմըջ , վէ պատէհու ճէնաղէնին իւզէրինէ եաս պիւրիւնճիքէրի էօրթիւլիպ , գօնթ Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօնին եալընըզ եիւզիւ աչըգ պըրաղըմըջ իտի :

Թապուլթըն էթրաֆընտա մուվար եանըյօր իտի :

Իսթիյար հէլագ՝ պիրինճի սընըֆտան պիր ճէնաղէ ալայը ըսմարլամըջ իտի :

Էրթէսի կիւնիւ էրքէննիէն գօնաղըն գաբուսը սիյահլարլա էօրթիւլէճէք վէ գաբուսըն իւզէրինէ միւթէվէֆանըն արմասը վազ օլունաճագ , վէ Թապուլթ՝ ճէ-
նաղէ ալայընըն հարէքէթինէ տէկին քէզա սիյահլար կէրիվիշ օլան քէմէրին ալ-
թընտա մէվգու պուլընտըրըլաճագմըջ :

Գօնթ տը Թօնէրիէօ պէրհայաթ իքէն բէք ալ միւսաֆիր գապուլ իտուպ ,
օ ճէսիւմ խանէ՝ միւսթաղրագը հիւզն ու դամմ օլմուշ իտի :

Էօլիւմ պիր քէրրէ տահա մէգքիւր խանէյէ կիրիպ , սօն սահիպիւնի տախի կէօ-
թիւրտիկինտէն պէրու գօնագ պիւսպիւլթին հիւզնէնկիզ պիր հալ քէսպ իտէրէք ,
ուշաղար պուտալա կիպի պիր էօթէյէ պիր պէրիյէ կիտիպ կէլմէքտէ իտիլէր :

Ագչամ սաաթ օն պիրտէ ուշաղարըն քեաֆֆէսի քէնտի օտալարընա չէքի-
լիպ , էլէմ ու քէտէր վէ եօրիւնիւզգտան հալ ու Թազաթը գալմամըջ օլան ժէրօմ տախի պիր ալ րահաթլանմալա կիթաի :

Եալընըզ միւթէվէֆիյէ գօնթէս իլէ քէրիմէսինին պէսլէմէլէրի օլան Պընոէաթ Մէքսիլէ իլէ Էւրսիւլ Արնօ՝ գօնթըն Թապուլթը եանընալան պըրըլագ իսթէմէլիպ ,
նէօվսլէթլէ պիրէլը սաաթ էօրիլին եանընտա պէքէմէկէ գալարալ վէրտիլէրի :

Սաաթ օն պիրպէ Պընուաթ Մէքսիլէ՝ Էլէօվսլէթ պէքէմէկէ պալայըպ , Իւրսիւլ տախի քէնտի սըրասընա պէքէմէք իշիւն եանընտաքի օտայա կիթտի :

Պու սատագաթլը պէսլէմէլէր քէնտի վաղիյֆէլէրին իյֆա իտէ տուրսընլար ,
պիզ Բիւէպալ սօգաղընտաքի մալիւմ օտատա Բասգալ Սօնիէյէ նաղը մէգալ ի-
տէլիմ :

Դօնթ տը Թօնէրիէօնին սապըզ սըր քեաթիպի՝ մէզքիւր օտատա իքի սան-
տըզ քիւչատ իտուպ, իչինտէքիլէրի տէօշէմէնին իւզէրինէ եայտը:

Պուշլար՝ լիթօկրաֆ Թաշլարը, արմուտ վէ քիրազ աղաճընտան Թախթալար,
գօմբասլար, ճէտպէլ Թահթաշարը, հէքքեաք գօպէմէրի աքիմեպիլիւր պէթլէթի վէ
իւզէրինէ քեաղըտլար եարըշըմըշ պիր չօգ շէլէլէր իտի:

Տիկէր պիր ծանտըգտան տա չէչիտ չէչիտ ըռօկալուր չըգարըպ, պուշլար՝ գօ-
լայճա թէպտիլը գըյաֆէթ իտէպիլլմէք իչիւն քէնտի իւզէրինէ պիչիլմիլէր իտի:

Լաքին շիւպհէսիգ պու գանդար չէյլէրին արասընտա ասըլ արատըղը շէյի պու-
լամամըշ իտի, գիրա հիտտէթլէ եհրինտէն գալգըպ տիկէր պիր սանտըգ աշարապ,
անըն իչինտէքի չէյլէրի փիգգաթլէքա արաշթըրմալա պաշլատըռ:

Սօն աշտըղը սանտըգտա պիք Թաքըմ քեաղըտլար տափի պուլընըպ, Բաս-
գալ՝ պու քեաղըտլարըն արասընտան քիճիմլէ պաղը պիր քեաղըտ բաքէթի չը-
գարտը վէ մէզքիւր բաքէթին քեաղըտլարընը պիրէր պիրէր չէվթրտի:

Բասգալ՝ քէկտի քէնտիյէ. — էյի էլիմէ կէշտի. . . Բընըն պիր Թարաֆա
գօյայըմ. . . Տօգթօր Թօմբսընըն Ամէրիգա տիրլօմասընը պուընըն իչինտէն պու-
լաճտըմ. . .

Բասգալ՝ բաքէթի պիր մասա իւզէրինէ աթըպ, եէնիտէն Թէհարրիյաթընա
պաշլատը:

Պու իշէ տէվամ իթմէքլէ պէրապէր Բասգալ տիլլէրինին արասընտան քէնտի
քէնտիյէ:

— Վայ աքսի շէյթան վա՛յ. . . պուլամայօրըմ. . . Վաքին էյի պիլիլիւմ քի
պու սանտըգլարըն պիրինէ գօյտոււմ, պու սանտըգլար պու պէնիւմ «օրտուտ» (հա-
պըստա) պուլընտըղըմ էսնտտէ գարըշտըրըմամըշ տըր. . . նա՞սըլ օլույօր քի
պուլամայօրըմ. . . — տիյօր իտի:

Նիհայէթ սանտըղը թէքմիլ պօշալթտը. . . արատըղը շէյ կէօրիւնմէտի:

Պուընըն իւզէրինէ Բասգալ տահա գիյատէ խըրսլանըպ հիտտէթլէնէրէք ոօն
գալմըշ օլան սննտըղը քիւչատ իթտի վէ նիհայէթ սէվինճինտէն նաչի պիր նիտա
սալըվէրտի:

Մէրգոնըն բարմաղլարը՝ պիր չամաշըր պօղչասընըն ալթընտա, արատըղը
շէյէ թէսատիւֆ իթմիշ օրնապ պու շէյ՝ հալգայա կէչիլիլիւմ պիր անախթար
տէսթէսի իտի:

Բակգալ՝ փօլուգ ալարապ. — Օհ, հէլէ նիհայէթ պոքլտըմ. . . արթըգ պուշ-
ղա շէյէ պագմաղա լիւզոււմ եօգ, շիտի աիճապ իշ կէօրիճէք վագթա պէլէմէք
լաղըմ:

Բասգալ նաաթընա պագտը:

Սաաթ եէտի իտի:

Բասգալ աշաղը էնիպ Պէլվիլաէ պիր լօգանթատա եէմէք եէմէյէ կիթտի:

Սաաթ տօգուգտա Բասգալ օտասընա ամտէթ իառուպ քէնտի քէնտիյէ:

— Կիթմէք իչիւն հէնուգ բէք էրքէն տիր. . . պիր Թարաֆա գօյտուլըմ
քեաղըտ քաքէթիինի կէօզմէն կէչիլմէյէ վագթըմ վար տըր. . . — տէտի:

Բապագալ Սոնիէ եազըխանէսինին Էօնիւնաէ օթուրաք վէ սանտըղըն պիրիսին-տէն չըգարտըղը քեաղըտ բաքէթինին գըրմըզը պաղընը չէնզտիւ :

Մէզբելու բաքէթ՝ հէր նէվի էսքի բասարօրթլարս վէ մուխթէլիֆ էսամիլի տիրլօմալար իտի :

Պու բաքէթին իչինտէն միր քեաղըտ այըրըպ թէքմիլ աջտը :

Մէզբելու քեաղըտ՝ Նիւ-Եօրգ Թըպպիյէ Ագաառէմիասը Թարաֆընտան Ամէրի-գալը Ճէյմս Թօմբսընա վէրիմիչ պիր տօգթօրլըգ տիրլօմասը իտի :

Բասագալ՝ իչպու տիրլօմայը օգույարագ եալաչ պիր սէտա իլէ . — Իսմի ու-նութմամը իտիմ . . . «Ճէյմս Թօմբսըն, ֆիլատէլֆիատա տօղֆուչ, գըրգ եաչըն-տա տըր» . . . Դըրգ եաչընտա՝ . . . տօսթըմ Ժագ Լակարտ պիր ազ եաչըն սէօյ-լէնէնէք . . . Ատամ սէն տէ, նէօ օլուր . . . տահա էյի, քէնտիսինէ տահա զի-յատէ հիւրմէթ ու ըիայէթ կէօսթէրիլի . . . տահա զիյատէ աղըր կէօրիւնի . . . Պունտան մատա քէնտիսինին եաչընը սէօյլէմէկէ հիչ պիր հօնէթ օլմա-յաճագ տըր . . .

Պիր ազ տիւլիւնտիքտէն սօնըրա տիրլօմայը տիւրէրէք քէնտի քէնտիյէ սէօյ-լէնմէսինէ չէօյլէնէ տէվամ իթտի :

— Հագիգաթէն, պէշ սէնէ ագտէմ Պուլօնը օրմանընըն պիր սըզըզ եէրին-տէ, պաչընտան պիր գուրչուն իլէ մէնրուն վէ մագթուլ օլտուղը վէ սաղ էլինտէ պիր ըէվօվէր պուլունտըղը հալտէ պուլտըղըմ ատամճըղագըն չըգտաքը իչինտէն պու տիրլօմայը քէչֆ ու ախգ իթտիկիստէ, կիւնիւն պիրինտէ պանա պիր իլէ եարայապիլէնէկինի խաթր ու խայալիմտէն պիլէ կէչիրմէյօր իտիմ . . .

«Քէնտի քէնտիյի գաթլ իտէնին քիմ օլտուղը Թանըլամամը տըր, պունը տէրխաթըր իտիյօրըմ . . . Պու քեաղըտ օլմատըգա Թապիի Թանըլամայաճագ-տը . . . Մագթուլը մէրգուլ հագգընտա ինրա օլընան Թահգիգաթ պիր նէթիյնէ վէրմէյիպ, հաթթա կագէթալար տա խօշ պիր Թարգտա բօլիս հէյէթինի իսթիհա իթմէք իչիւն իչպու մուվաֆֆագըյէթսիզլիկի վէսիլէ իթթիխազ իթմիլէր տիր . . . Տիմէք Տօգթօր Թօմբսընըն՝ մագթուլը մէրգուլմտան տօլայը քէնտիսինէ պիր կէօ-նա պիր ֆէնալըգ կէլմէսինտէն գօրգուսը օլամազ :

«Բարիգտէ իգամէթ իթմէյէ պաչլայըպ գաթիէն օրտտա եէրլէշտիկիմիգտէ, քէնտիսինէ Թէմամըլա նիգամը տաիրէսինաէ պիր բասթօրթ եաբաճաղըմ, էն քէս-կին էհլի խըպրէլէր պիլէ անըն սաթթէլիկինի ֆարգ իտէմէյէնէքլէր տիր . . . արթըգ հապս, քիւրէք նէ՝ բապուճըմ տըր . . . Պանա կէլիննէ, Թէպալիլը իսմ իթտիկիմտէն տօլայը քիմի՞ն պանա պիր չէյ տիմէկէ հագգը վպր տըր . . . վա-լիտէմին իսմինի Թաչըմագ իսթէմիլիմ, քիմսէ պանա գարըլամազ :

Բասագալ՝ տիրլօմայը եազըխանէսինին պիր կէօյիւնէ գօյուվէրտի :

Սաաթ օն պիր վար իտի :

Բասագալ՝ քէնտի քէնտիյէ . Դէնուգ եինէ էրքէն տիրաւիմա, Գալգայըմ պու-լըվարա կիտէյիմ վէ օրատա եարը կէնէյէ պէքլէյիմ . . . եարը կէնէ օլտըգտա ,

ալթաւն ժառանգիւնն եօլունը թուեալով . . . Շիմտիլիք ինթիյաթը ասլա էլտէն
պըրագմամալը տըր . . . Հիյըն հաճէթտէ պանա գարչը պիրտէլի ու իսպաթ
օլաժամագ իշիւն իւզէրինտէ հիջ պիր շէյ սագլամամագ չլազըմ կէլիպ , պու հալտէ
էվրագ ճըզտանըմը , բարա ճըզտանըմը , սաաթըմը վէ չու եիւզիւյի պուխայա պը-
րագայըմ . . . Գօլչագ տիւյմէլէրիմէ կէլինճէ , պունլար Կէտէֆ տիր վէ իւզէրլէ-
րինտէ իսմիմին իլք հրուֆաթը եօգ տըր , օրատա ղայն իթսէմ պիլէ , էմարէ իթ-
թիխտգ օլունամաղլար . . . լաքին ղայպ իթմէքլիկիմ տէ Կիւհթէմիլ տէյիլ տիր
. . . Շարգամը տէյիլթիրիպ պիր գասքէթ գոյանաղըմ , պու գասքէթի թաշրա-
տա պէնի հիջ թանըմայան վէ կէօրմէմիլ օլան պիր շարգանըտան միւսայէա իթ-
միլիմ տիր . . .

Շիմտի հէր շէյի էվլէլտէն տիւշիւնմէլի . . . ինսան պաշընա նէ՛ կէլէճէյինի
պիլէմէլ . . . Պէն հապս օլմագ իսթէմէմ , սէրպէսթ գալմագ իսթէրիմ . . . պէնի
պասթըրըպ տա եագալամաղլա գալգըշանըն վա՛յ հալինէ . . . Ճէսիմտէ գալիճէ
պիլք պուչագ վար . . . լէվօլվէր չօգ սէս չըգարըր . . .

Բասգալ՝ քէնտի քէնտիյէ պէօյլէճէ սէօյլէնէրէք , պիրէր պիրէր իսիմէրինի
վէրտիկի շէյլէրի իսթիւնտէն չըգարըպ եագըլսանէնիլն իւզէրինէ վազ իթմիլ իտի :

Ելէլք ճէպինէ պիր գաշ նաթօլէզն ալթուըն իլէ պիր ագ ուֆագլըգ գայտը-
րըպ , էքսէրիա թաշրաղլարըն գուլլանտըղը պիր նէվ գասքէթ շարգա պաշընա
գօյտու վէ չըմինէնին իւզէրինտէն պիր «գաթալան» պուչաղը ալըպ գընընտան
չըգարարագ քէսկին օլուպ օլմատըղըն տէնէտի վէ կիտիպ օտանըն պիր քէօշէ-
սինտէն տէ կիւզէլ պիր լըրիւրգ ֆէնէրի ալարագ քէնտի քէնտիյէ սէօյլէնմէսինէ
տէվամ իլէ :

— Պունընլա քէնտիմէ ըլըգ իտէյիմ . . . ֆէնէրտէ էրէյիճէ ուզուն պիր մօմ
վար , պէնիմ եպքաճագ իշիմէ պօլ պօլ եթէր . . . — տէտի :

Պատէհու ֆէնէրին գարուընը գարաւոր վէ կէնիլ պիր բարտըսիւնին եան ճէ-
պինէ վազ իտուպ , մէգըիւր բարտըսիւյի սըրթընա կէչիրտի :

Գէգալիք Բասգալ՝ ինթիյաթէն իւզէրինէ քիպրիթ ալտը , օ գաւտար ղահմէթ .
լէ արամըլ օլտուղը անթիսթար տէսթէսինի տէ ունութմատը , վէ հէր պու շէյլէրի
իւզէրինէ ալտըգտան սօնղրա շամտանը սէօնտիւրիպ օտատան տիշարը չըգտը վէ
գարուլը գարայըպ իքի տէֆա քիլիտէզլի :

Գարդաճը իբի ճէքիպ սօգագ գարուընը աշտը :

Բասգալ սօգաղա չըգընճա սըգըճա եիւրիւյէրէք Լաֆայէթ սօգաղընա տօղ-
րու կիթտի վէ մէգըիւր սօգագտան պօյունա աշաղը էնիպ Լաֆիթ սօգաղը թա-
րիգիլլէ պուլվարլարա չըգտը :

Յունիս իպթիտալարը օլուպ , կիւնտիւզին սըճագլարընտան սօնղրա կէճէլէրի
կիւզէլ վէ սէրինճէ պիր հալա եարմագտա խտի :

Ագ չօգ սէրինլէնմէք վէ հալա ալմագ իշիւն սօգագլարտա խայլի չէլալի կէ-
զինմէքտէ օլուպ , սէրինլէտիճի իշկի մէքագլըլարը տալսի գազինօլարտա մասա վէ
սանտալեալարը պիրնիլիինն էլինտէն շէքիյօրլար իտի :

Եայա գալտըրըմլարըն իւզէրինտէ կիւրուհ կիւրուհ խալգ կէզինմէքտէ օլտը-
ղը կիպի , կիւնտիւզ կիպի կէճէնին նըսֆընտա տալսի քիւլլիյէթ իւզրէ՝ պիւլընան
արաղալար շօնէնին իւզէրինտէ եօլու գարայօրլար իտի :

Բասգալ՝ պիւրվար եօլունը թնթուպ Մատլէն մէյտանընա՝ դատար կիթաթի
քրպտան Բօքսյալ նօգաղընա տէօնտիւ։ Սասալըն մասթ պիրի օլթուպ Բասգալ հէնուզ Շան-զէլիզէնէն կէզիյօր վէ
տէօրտիւնճի սնկարատընը իշիյօր խաթ։

Արնպալալ արթըգ իշիմէյիւ, էհալի տէ բէյ տէր բէյ ազալլօր խաթ
Մէրգուլ տէլիգանլը՝ Գօնգօրտիա մէյտանընա տօղրու կէրի տէօնտիւ, Բօ-
յալ քէօրիւսինճէն կէշտի, Մէհլիսը մէպուսան տաթիւսինտէն Սէնայի Նէֆիսէ
միւզէխանէսինէ դատար ըրիւթըմլար պօյունտան կիթաթի վէ Պօնարարթ սօգաղը-
նա կիրտիւ։

Բասգալ՝ Սէն-Սիւլբիս մէյտանընա տուխուլ իթտիկինտէ, Բարիզին ալթընճը
տաթիւի պէլէտիյէսի սաաթը իքի վուրույօր խաթ։

Մէզբիւր մէյտան սաւա բուս օլուպ, հիշ պիր ինսան ք հիշ պիր արապա պու-
լընմատըղը իրալի, շէյթան տա դանն իտէթսին Բազալա եարտըմ իթմէք իսթէտի
կինտէն, սըճագ պիր ըիւկիւարըն էօնիւնէ տիւշմիւզ օլան իրի իրի պլլուլթլաթ
տաթի կէօք երկղիւնիւ դարլամագտա վէ պիր պօրա էմպէնի օլմագ իւզրէ Գարա
սըրա չամչըրագ չագընպ, էսքի Սէն-Սիւլբիս քիլիսէպինին եէքտիկէրէ միւսալի օլ-
մայան իքի դուլէլէրիւվագթ վագթ յոյտընլըգ իշինտէ՝ դաւմագտա խաթ։

Ժագ Լախարտըն արգատալը Վօթիւմթ սօգաղընա դատար Պօնարարթ սօգա-
ղընտան Աօգարը չըգտը, օրատա տուրտու, սաղա վէ սօլա պիր կէօզ կէզտիրտի,
պատէհու քիսսէ կէլմէտիկինէ քէսպը իթմինան խտէթէք վէ ճէպինտէն անաթլաթար
տէսթէսինի չըգարարագ պիրտէն պիրէ Վէրի տէօնտիւ վէ կիթտի դօնթ տը թօ-
նէրիէօնին դօնաղը սաղչէսինին եիւքսէք տուվարը իշինտէքի քիւշիւք խատէմէ
գարուսը էօնիւնտէ թէվագդուֆ իթտի։

Բասգալ՝ տէսթէտէքի անաթլաթարըն պիրինի գարուսըն քիլիտ տէլիկինէ
սօգմաղա չալըչարագ քէնտի քէնտիյէ՝ Էկէրչի տէօրթ սէնէտէն պէրու պու գա-
բուսըն քիլիտի տէյիւմէմիւզ իսէ, էյի . . . Լաքին տէյիւմիւզ իսէ, պիւթիւն խէյալ-
լէրիմիւզ մահվ օլուր կիտէր . . .

Բասգալըն պու էնտիւշէսի չարուգ միւնտէֆի օլտու . . . անաթլաթար քիլիտին
իշինտէ տէօնիւյօր խաթ։

Բասգալ անաթլաթարըն տէօնտիւկինի կէօրիւնճէ, ազ գալըն անվինճինտէն
նաչի պիր նիտա սալըվէրէճէք իտի իսէ տէ, չարուգ ազլը պաղընա կէլիւթ քէնտի-
սինի թուլթուլ վէ քէնտի քէնտիյէ. — Հայտէ սլագալըմ, պաթըմ եիւրիւյօր, —
տէտի։

Գարու աչըլտը։ Բասգալ սլուլ . . . իշիլ Փըրլանըպ, սէս սէտա չըգարմա-
յարագ գարույը արգասընտան գարատը։

Բասգալ՝ պաղչէտէ էթրաֆընա պիր կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնղրա քէնտի քէն-
տիյէ անլէնմէսինէ տէվամ իլէ,

— Պաղչէ մէյտանընտալըմ . . . Իւշ սէնէ վար տըր, պուրալա ալագ պատմա-
յըլըմ . . . Էկէր իսթէսէ խաթ կէլէպիլիր խաթ, վէ կէլմէլի խաթ . . . Գօնթ
Ֆիլիւր տը Թօնէրիէօ մէրագլընըն, պուտալանըն պիրի տիր, Լաքին հատուր գա-
թինտէ էյի վէ մէրտ պիր ատամ տըր . . . Ինսան մէրգուզըն եանընտա ըհաթթ

իտէր վէ սըր քեաթիպինին մաաչը պին ֆրանգըդ պանգնթլարլա վէրլիր իտի . . . Գօնթըն օ մալի մալի պանգնթլարընտան հէնուզ վար տըր . . . պէն քէն-տի խուլընա ալեան օլտուղըմտան , մէգքիւր պանգնթլարը տա նէրէտէ սագլա-տըղընը պիլիւրիմ , անլէրի էլէ կէշիրմէք իշիւն բէք աղ զահմէթ չէքէնէյիմ . . . Պու անաթարլար հէր գարուլը աջաճագլար—տէտի , վէ պիր նէվի սէվիննէ անաթար տէսթէսինի օխշատը :

Պատէհու Բասգալ աղըր աղըր վէ ուֆագ ուֆագ ատըմ ալարագ , թօր թօր աղաճլարտան պիւսպիւթիւն գարանլըդ օլան պաղչէնին իշինտէն կէշտի :

Գօնաղըն գարչըսընտա պիր չիմէնլիկին քէնարընա վասըլ օլտըգտա , պիթթէ-վաղգուֆ պինանըն երւզիւնէ տօղրու պագարագ քէնտի քէնտիյէ :

— Բէնչէրէ բանճուրլարը գաբալը . . . իշերտէ հիշ պիր ըչըգ եօգ . . . սիւ-քիւթ ու սիւքիւնէթ պէրքէմալ տըր . . . Ժէրօմըն օտասը իքիննի գաթտա տըր . . . տիկէր խատէմէ տէ տահա իւսթտէ հաթարլար . . . Գօնթըն եաթագ օ-տասը իլէ իշ օտասը պիրիննի գաթտա տըր . . . օրայա կիթմէլի . . . օ թարա-ֆա տօղրուլըմ պագալըմ . . . Գօնաղըն սաղ քէօչէսինտէ պիր գարու պուլընըպ , պու գարուտան պիր իշ ալլույա չըգար վէ պու իշ ալլուտա տա իքի նէրտիվէն պուլընըպ , մէգքիւր նէրտիվէնլէրին պիրինտէն Գօնթըն տաիրէսինէ վէ տիկէրին-տէն խատէմէ օտալարընա չըգըլըր . . . Պու օտալարը էյի պիլիւրիմ , չաչըմամ . . . հայտէ պագալըմ . . . —տէտի :

Բասգալ՝ պէօյէճէ ֆիքրինտէն սէօյէնէրէք , զիքր օլընան գարույա տօղրու կիթտի , տէսթէտէքի անաթարլարըն պիրիլէ մէգքիւր գարուլը աչտը , պաղչէ գարուսընա եարտըղը կիպի իշէրի կիրիպ արգասընտան գարուլը գաբատը , բար-տըսիւնին ճէպինտէն ուֆաճըգ խըրսըղ ֆէնէրինի չըգարտը վէ մօմը եագտը :

Մէրգում տէլիգանլը պատէհու Գօնթ տը Թօնէրիէօնին տաիրէսինէ չըգարան նէրտիվէնտէն եօգարը չըգմաղա պաշլատը :

Նէրտիվէնին իւզէրինտէ գալըն վէ թիւլիւ սլիր խալը պուլընտըղընտան , Բասգալըն հիշ այագ սէսի չըգմատը :

Գօնաղըն իշէրիսինտէ պիր սիւքիւթը թամմէ հիւքմֆէրմա օլույօր իտի :

Տիշարտա սօրա բէյ տէր բէյ եագլաշմագտա օլուպ , ուգագտան կէօք կիւր-լէյօր իտի :

Բասգալ՝ Ֆիլէմէնք եէշիւիքէրլիլէ վէ եարը պէլտէն եօգարը հէյքէլլէրլէ տօ-նանմըլ կէնիշ պիր տիվանխանէտէն կէշտիքտէն սօնղրա Գօնթըն իշ օտասընըն գա-րուսը բիւկեահընա վասըլ օլմուշ խուկինտէն , օրատա թէվաղգուֆ իթտի :

Եիւրէյի չիտտէթլէ չարբըյօր իտի : Գուլագ թօղլարընտան աշաղը սօուգ սօ-ուգ պիր թէր աղըյօր իտի :

Ջանն իտէրսին քէնտի ազմ ու գարարընտան տահա գուվլէթլի պիւր իգթի-տարը մանէվի քէնտիսինի տահա զիյատէ իլէրի կիթմէքտէն մէն խաիյօր իտի :

Իճրա իթմէյէ կէլմիշ օլտուղը իշ՝ քէնտիսինէ ատէթա խէվֆ ու տէհչէթի մու-ճիպ օլուպ , պուլըն էսպասըլ նէտէն իպարէթ խուկի ֆարգ օլընամագ իտի :

Իլք ճիւնայէթի երւզիւնտէն չէքտիքէրի՝ պիր գաշ սանիյէ գարֆընտա խթէ-մէյէրէք հէր խաթըրընա տիւշտիւ :

Գապլէլ մուհաքէմէ պիթմէզ վէ թիւքէնմէզ մահպուսիյէթի, միւսթանթիգ օտասընտա ուզուն ուզատիյէ իսթինթազլարը, ճինայէթ մահքէմէսի, հապսխանէ՝ հէբ կէօզիւնին էօնիւնէ կէլտիլէր:

Պիր արա արթըգ օնտան էօթէյէ կիթմէմէք Ֆիքրինտէ պուլընտը իսէ տէ, Բասգալըն թադիաթընտա օլան պիր ատամ իչիւն պու թէրէտտիւտ չօգ սիւրէմէզ իտի վէ հէմ տէ սահիհէն չօգ սիւրմէտի:

Տուտագլարընտա քէօթիւ պիր կիւլիւմսէյիչ հասըլ օլուպ, կէօզլէրի աթէչ կիպի բարլատը, գաշլարընըն արասընտաքի պրուշըգ զայպ օլտու, գաբունըն քիլիտ թօրունը թութտը, ուսուլճաճըգ չէվիրտի վէ գաբու աշըլտը:

Գաբու աշըլընճա Բասգալ իչէրի կիրիպ, Ֆէնէրինին ըշըղընը օտանըն օրթասընա տօղրու չէվիրտի:

Պու ըշըգ հէր նէ գատար տօնուգ վէ բարըլթըսըգ պիր ըշըգ իտի իսէ տէ, օրատա սուլընան սիլճիւմլէ էշէայը քէնտիսինէ Փարգ իթտիւրէպիլի իտի:

Բասգալ՝ էվիլէա եագըխանէյէ վէ պատէհու Բընէսանա տէվըր հիւքիւմէթի ուսուլինտէքի իթալիանքեարի տօլապա կէօզ աթտը:

Պիր տէ նահէհան էլէքթրիգ մաքինասընա տօգանմըշ կիպի պիւթիւն վիւճուտըյա թիթրէտի:

Սանտըգ վէ տօլասլարըն իւզէրինէ եաբըշտըրըմըշ պէյազ քեաղըտ գուշագլար իլէ գըրմըզը մէօհիւրլէր կէօզիւնէ չարբմըշ իտի:

Բասգալ՝ քէնտի քէնտիյէ. — Աճապա նէ՞ վար, նէ՞ օլմուշ. . . Հիչ չիւսհէ եօգ տըր. . . չու քեաղըտ գուշագլար. . . չու մէօհիւրլէր. . . րէսմէն թէմհիր էմարէլէրի տիր:

Բասգալ՝ պէօյլէ սէօյլէնէրէք վէ եախօտ պէօյլէ տիւչիւնէրէք եավաշ եավաշ եագըխանէնին եանընա եագլաշըպ, մէզքիւր եագըխանէնին իւզէրինտէ տէ պիր չօգ աշըգ ճէնագէ տավէթնամէլէրի վար իտի:

Իչպու տավէթնամէլէրտէն պիրինի Ֆէնէրին ըշըղընա եագլաշտըրըպ օգուտըգտան սօնղրա թիթրէյէրէք քէնտի քէնտիյէ:

— Էօլմիւշ, գօնթ էօլմիւշ. . . սանտըգ վէ տօլասլար մէօհիւրլէնմիւշ, տիմէք սուլհ հաքիմի գօնաղա կէլմիւշ. . . էլէր սանտըգլարը աշըպ եօգլալըշ իսէ, պանգնօթլար չիւսհէսիգ օրատա եօգ տըր. . . ա՛հ, պօշա չըգաճաղըմ. . . Իչպու տավէթնամէլէրէ պագըլըր իսէ, ճէնագէ ալայը եարըն իճրա օլունաճագ տըր. . . տիմէք ճէնագէ հէնուգ պուրատա, եանտաքի օտատա օլմալը. . . վէ չիւսհէսիգ եանընտա ատամ պէքլէմէքտէ պուլընմալը տըր. . . — տիյէրէք, եէնիտէն թիթրէտի իսէ տէ, քէնտիյի չաբուգ պուլըպ քէմալը մէթանէթլէ թէքրար քէնտի քէնտիյէ սէօյլէնէրէք. — Նէ՞ ումուրըմ. . . պէն թէհիլէքտէն ասլա գօրգմամ. . . Օրատա ատամ վար տէյի պէն թէչէպպիւսիմտէն կէրի տուրմամ:

Բասգալ՝ բարմագլարընըն ուճըյա եիւրիւյէրէք, գօնթըն օտասընա չըգարան գաբույա տօղրու կիթտի, վէ պու գաբու եալընըգ գալըն պիր գաբու բէրտէսիլէ էօրթիւլիւ օլտուղընտան, մէզքիւր բէրտէյի եօգարը գալտըրտը:

Բէրտէյի գալտըրըր գալտըրմազ, գօնթ Ֆիլիւ տը թօնէրիէօնին կէօզլէրի գաբալը օլարագ թապուլթընըն իւզէրինտէ եաթըրըմըշ վէ մէզքիւր թապուլթըն էթ:

րափընտա իբի րահրպէ օթուրմը Վէ տիկէր պիր գարը տա տիւ չէօքմիւշ օլտու-
ղընը կէօրտիւ :

Բահրպէլէր՝ չօգ ույգուսըզ գալարագ եօրուլմըշ օլտուգլարընտան , հէմ թէս-
պիւլէրինի չէվիրմէքտէ Վէ հէմ ույուգլամագտա իտիլէր :

Մալիւմ օլտուղը Վէճհլէ , տիւ չէօքմիւշ օլան գարը՝ միւթէվէֆիյէ գօնթէսին
սասըգ պէսլէմէսի օլուպ , Բասգալըն թանըտըղը պու գարը տա տուվա իթմէյէ
տալմըշ իտի :

Բասգալ՝ քէնտի քէնտիյէ . — Պու իւշ չիւրիւք գարըտան գօրգուլմագ . . .
հայտէ պագալըմ , իշ կէօրէլիմ . . . — տէտի , Վէ իթալիանքեարի տօլապըն եա-
նընա ալտէթլէ , եինէ քէնտի քէնտիյէ սէօյլէնմէսինէ տէվամ իլէ . — Գօնթ էվրա-
գը նագտիյէսինի պուրայա գօր իտի . . . Միւհթէմիլ օլտուղը իւգրէ էկէր թէմ-
հիր մուամէլէսինէ մէմուր օլան սուլհ հաքիմի պու տօլապը մուայէնէ իթմէմիշ ի-
սէ , էվրագը նագտիյէ հէնուշ օրատա պուլընմալը տըր . . . Լաքին բաթըրտը-
սըգճա անը նաճըլ գըրըպ աշապիլէճէյիմ . . . Պէնտէ եալընըզ եազըլսանէնին ա-
նախթարը վար . . . տօլապըն անախթարընը գօնթ պէրմիւթատ եազըլսանէնին
կիզլի կէօզիւնէ գօր իտի իսէ տէ , շիւպէսիւզ օրատան ալմըշ օլաճագլար տըր . . .
Պուընըլա պէրապէր իշին նէ օլտուղընը շիմտի անլայաճաղըմ . . . — տէտի :

Բասգալ քիւշիւք ֆէնէրի եազըլսանէնին իւզէրինէ գօյտու Վէ ճէպինտէն
պուլչալը չըգարըպ աշտը Վէ պուլչաղըն աղընը տօլապըն ճիւլը թահթասը իլէ
եաբըշտըրըլան մէօհիւր մօմընըն արասընա գայտըրարագ մէօհիւրի գօբարտը :

Պուընը եաբտըգտան սօնղրա , անախթար տէսթէսինաէն պիր անախթար՝ եա-
զըլսանէնին քիլիտ տէլիկինէ սօգուպ անախթարը չէվիրտի , չէքմէճէյի աշտը , Վէ
բարմաղընը պիր եայ իւզէրինէ պասըպ չէքմէճէնին կիզլի կէօզիւնիւ տախի օր-
թայա չըգարտը :

Բասգալ պու մուվաֆիադըյէթի կէօրիւնճէ , սէվինճինտէն եիւզիւ բարլատը :

Պատէհու Բասգալ՝ մէգքիւր անախթարը ալըպ իթալիանքեարի տօլապա կէլ-
տի , պիր ազ էվվէլ եազըլսանէնին մէօհիւրինի գօբարտըղը կիպի մէգքիւր տօլա-
պըն մէօհիւրինի տախի սէօքտիւ , տօլապը աշտը Վէ գօնթըն վասիյէթնամէսինի
վազ իթտիկի Վէ բաքէթ բաքէթ պանգնօթլար սագլատըղը սանտըգճայա էլ աթտը :

Բասգալ՝ մէգքիւր սանտըգճանըն գարաղընը գալտըրըպ , օրատա պիր սէրվէ-
թը ազիմէ մահֆուզ օլտուղընը կէօրիւնճէ , ազ գալսըն պիր նիտաի զաֆէրինթի-
մա սալըվէրէճէք իտի իսէ տէ , կիւճ հալ իլէ քէնտիյի թուլթտը . . .

Հէբսի պու տէյիլ տիր :

Սանտըգճանըն պիր եանընտա իյազինէ թահվիլաթը , էսհամ , սէնէտաթ Վէ
հէր նէվի էվրագը նագտիյէ պուլընըյօր իտի :

Բասգալ՝ իշպու էվրագը նագտիյէսին պիր գըսմընը սանտըգճայա վազ իլէ
գաբաղընը գարատը , պագը գալան էվրագը ճէպլէրինէ գօյտու , եախօտ տիւյմէ-
լէնմիշ բալթօսընըն ալթընտան կէօյսիւնիւն իւզէրինէ սըգըշտըրտը , իթալիան-
քեարի տօլապը գաբատը , Վէ սէօքիւլմիշ օլտուղը մէօհիւրլէրի կիւճ ֆարգ օլու-

նապիլէճէք սուրէթտէ Երէյիճէ պիր մէհարէթլէ եէնիտէն եէրինէ վազ իթտի :

Պուռնը եաբտըգտան սօնդրա Բասգալ սանտըգճայը եէնիտէն ալտը , վէ թամամ տիշարը չըգմաղա հազըրլանտըղը անտէ , ճէնաղէնին օտասընտան գուլաղընա պիր այագ սէսի կէլտի :

Սահրհէն այագ սէսի օլուպ օլմատըղընը անլամագ իչիւն Բասգալ գաբու բէրտէսինէ տօղրու կիտիպ մէգքիւր բէրտէյի թէքրար եօգարը գալտըրտը :

Բահրպէլէր էլան ուլուգլայօրլար իտի . լաքին միւթէվէֆիյէ գօնթէսին սապըգ պէսլէմէսի՝ նէօվպէթինի կէչիրմիշ օլտուղընտան , օ էսնատէ այաղա գալգըպ օտանըն օրթասընտան կէչէրէք եան պիր գաբուտան տիշարը չըգտը կիթտի :

Բասգալ՝ տագիգա ֆէվթ իթմլյէրէք , տիվանխանէյէ նազըր օլան գաբույա դօշտու , գաբույը աչտը վէ թէմամ օրատան նէրտիվէնէ վարածաղը սըրատա , նէրտիվէնին իւզէրինտէն գուլաղընա պիր այագ սէսի կէլտի :

Բասգալ՝ պու սէսի իչիտինճէ , քէնտի քէնտիյէ . — Պուրատան եօգարը ատամ չըգըյօր . . . պիր մէհարէթ վէ ճէսարէթլէ իչին իչինտէն չըգամաղ իսէմ , իչիմ պիթտիկի կիւն տիր . . . — տլէրէք , վէ հէման գաբույը գաբայարագ իշ օտասընտան կէչիպ ֆէնէրինի սէօնտիւրտիւ վէ ճէնաղէ օտասընա կիթտի , վէ պէսլէմէ Իւրսիւլին տիշարը չըգմասըյլա րահրպէլէրին ուլգուտան ասլա ուլանմամըշ օլտուգլարընա գանի օլարագ , թապուլթա տօղրու կիթտի , էօլիւնին պաշընը եօգարը գալտըրտը , սանտըգճայը օմուգլարընըն ալթընա գայտըրտը վէ պու խապասէթին իճրասընտան սօնդրա , էօլիւնին պաշընը վէ քէֆինինի աչաղը պըրագըպ քէնտիսի գարեօլանըն բէրտէլէրի արգասընա կէչէրէք , եիւղիւն գօյը թագարեօլանըն ալթընտա սէրիլտի եաթտը :

Բասգալ՝ պիւթիւն պու շէյլէրի բէք չաբուգ եաբտը պիթիրտի , վէ պէյլէ աճէլէ եաբմասընա բէք չօգ հագգը վար իտի , զիրա գօնթըն գարեօլասընըն ալթընտա կիզլէնիր կիզլէնմէզ , Ժէրօմ՝ իշ օտասընըն գաբուսը էչիկի իւզէրինտէ կէօրիւնտիկի կիպի , րահրպէլէր տախի ուլանմագտա վէ Իւրսիւլին եէրինէ Պընուաթ Մէրսիէ՝ թապուլթըն եանընա կէլմէքտէ իտի :

Պու էսնատէ սապահըն սաաթ տէօրտիւ իտի :

Տիշարտա չաֆագ սէօքմէյէ պաշլայօր իտի :

Կէճէքի պօրա՝ Բարիզին իւզէրինտէն չաբուճագ կէչմիշ օլուպ , կիւնէշ ուֆուգտա արզը րու իթմէյէ պաշլայօր իտի :

Իթթիյար Ժէրօմ՝ հէնուգ ճէնաղէ օտասընա տուխուլ իտէն սապըգ պէսլէմէ Պընուաթա խիթապէն . — Վահ գապալը Պընուաթ , չօգ եօրուլմըշ օլմալըսըն :

Պընուաթ . — Բէք օ գատար եօրկուսն տէյիլիմ ամմա , օլսամ պիլէ հիշ թէչէքքի իթմէքսիզին եինէ էօլիւնին եանընտա պէքլէյէճէյիմ . . . Գօնթ բէք էյի ատամ իտի , ինսան անըն իչիւն տուվա իթմէքտէն գաշընմաղ . . . լաքին սէն նիչիւն պու գատար էրքէն գալգմըշըն , պիր աղ րահաթ իթսէնէ , իսթիրահաթա չօգ լիւզումըն վար . . .

Ժէրօմ . — Ուլույամայօր իտիմ . . . քէտէր ուլգուլմը գաշըրտը :

Պընուաթ . — Էյ պու գատար էրքէն ուլանըպ տա նէ՞ եաբաճագսըն :

Ժէրօմ . — Մուգապլէլաթ մուհարրիրի հիսապլարը խթէտիքտէ թագտիմ իտէպիլմէքլիկիմ իչիւն անլէրի կիտիպ սըրասընա գօյաճաղըմ . . .

Իթիպար ժէրօմ պուռնը տէտիքտէն սօնլլա, եագըխանէսի մագամընտու օլան օտաարնա կիթմէք իւզդէ տիշարը չըգաը :

Պընուաթ տիգ չէօքիւպ ճէնագէ տուվալարը օգուվաղա պաշլատը, էօթէ եանտա րահիպէլէր տէ տիկէր տուվալար գրաաթ իտիլօրլար իտի :

Բասգալ տուլուվամագ իչիւն նէֆէսինի պիլէ թութույօր իտի, զիրա եալընըզ պիր հարէքէթ, հաթթա նէֆէսինին էն ուֆագ պիր սէսի տուլուլըպ տա քէնտիսինին օրատա պուլընտըղը ֆարգ օլունանագ օլսա, իչի պիթէր իտի :

Բասգալ հէր նէ գատար ֆիւթուրսըզ վէ ազմը գալի սահիպի պիր ատամ իտի իսէ տէ, բէք զիյատէ խէվֆ ու տէհէթէ տիւշար օլմուշ իտի :

Եիւրէյինին հէր պիր չարբընթըը կիւրիւթիլի պիր սուրէթտէ գուլագլարընա աքս իտուպ, քէնտիսինի թիթրէտիյօր իտի :

Վագթ եավաշ եավաշ կէչիյօր իտի :

Տէլիգանլը՝ սաաթըն պէշ, սօնղրա ալթը վուրտուղընը իչիթտի :

Գուլագ թօղլարընտան աշաղը սօուգ սօուգ էճէլ թէրի տէօքիւյօր իտի :

Էկէր աքսի օլուպ տա գարեօլայը եէրինտէն գալտըրսալար, անիտէ թուլուլանագ, վէ օրատա պուլընմասընա պիր սէպէպ կէօսթէրէմէյէճէկի ճիհէթլէ, եինէ պիր հիւքմ եէյիպ, հէնուզ գուրթուլմըշ օլտուղը մահպէս կիպի պիր հապսխանէյէ կէօնտէրիլէճէք իտի :

Տագիգալար տագիգալարը թաագիպ իթտիքճէ, Բասգալըն գաթէն միւշքիլ օլան հալի տահա զիյատէ աղըրլաշըյօր իտի :

Սընըրլարը կէրկիլէնէրէք ֆէնա հալտէ վիւճուտընտա աղըրլար տուլույօր իտի : Տուլտըղը աղըրլարտան նաչի աղզընտան պիր նիտա վէ սըզըլթը չըգմամագ իչիւն պիր էլիլէ հէման տայմա աղզընը գարամագ լազըմ կէլիյօր իտի :

Սաաթ սէքիզ պուշուգտա ժէրօմ ճէնագէ օտասընա կէլիպ, րէֆագաթընտա պիր ճէնագէ ալայը միւֆէթթիլի վար իտի : Պու մէմուր՝ պիլճիւմէ թէտապիրին իթթիսագ օլունըպ օլունմատըղընը վէ վէրիլէն էվամիրին հարֆիյէն իճրա իտիլիպ իտիլմէյէճէկինի անլամագ իչիւն կէլիլ իտի :

Միւֆէթթիլ ժէրօմա. — Ճէնագէ այինի թամմ սաաթ օնտա իճրա օլունանագղընտան, քիլիսէ բէք եագըն պուլընմասը հասէպիլիլէ ճէնագէ սաաթ օնա չէրեէք գալարագ գալտըրլանագ տըր . . . եարմ սաաթ թէշհիր օլունսա քիֆայէթ իտէր . . . Ամէլէմիզ արապա գաբուսընա չիմտի հէման սիյահլար կէրէճէքլէր տիր . . .

Օ էսնատէն իթիպարէն գօնթ Ֆիլիբ տը թօնէրիէօնին եիւզիւնի սօն տէֆա կէօրմէք իսթէյէն տօսթլարը ճէնագէ օտասընա տօլմաղա պաշլատըլար :

Բասգալ կէօղիւ էօնիւնտէն պանագլար կիտիպ կէլմէքտէ վէ թապութըն էթրաֆընտա տօլալմագտա օլտուգլարընը կէօրիւյօր իտի : քէզալիք ուզոն ուզոն էթէքիլի ֆիթթանլարըն ուճլարը ուսուլ ուսուլ եէրտէքիլ խալըյա սիւրիւնիպ տուրույօր իտի :

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս, մախտումը Ֆապիլէն, Բէյմօն վէ Բօլ Ֆրօմանթալ հիւրմէթ վէ րիայէթը մախտուսէլէրինի ճէլպ իթմիշ օլան գօնթըն ճէնագէսի էօնիւնտէ կէլիպ տիգ չէօքտիւլէր վէ հէմ աղլայըպ հէմ տուվա իթտիլէր :

Պիր ազ սօնդրա մէզարճըլար կէլիպ օտայը թախլյէ իթտիլէր :

Թապուլթ՝ մէվզու պուլընսըղը սըբալարըն իւղէրինտէն գալտըրըլտը , վէ Ժէ-
րօմ հըջըրարադ քէմալը իհթիրամլա էֆէնտիսինին պուզ կիպի սօումըջ օլան ալ-
նընը պուս իթտիքտէն սօնդրա , քէֆինլյլէ եիւզիւ գարանտը վէ միւթէվէֆանըն
արուս վէ իսմ ու չէօհրէթի եազըլը օլան թապուլթըն թախթա գարաղը վիտալան-
տը , պատէհու տէօրթ քիչի թապուլթը աշաղը էնտիրտի , վէ սիյահլար կէրիլմիչ՝ օ-
լան քէմէրին ալթընտա մէվզիի մախսուստա էնգարը ամմէյէ վազ ու թէչհիր օ
լուտը :

Ճէնազէ օտասընտաքի մօմլար սէօնտիւրիլիպ եաս իչիւն գօնուլան գոււմաշ վէ
խալըլար վէ թապուլթըն սըբալարը գալտըրըլմըջ իտի :

Օտաի մէզքիւրտէ արթըգ այագ սէսի իչիտիլմէյօր իտի :

Գարուլար եէնիտէն գարանտը :

Բասգալ՝ նիհայէթ եար եալընըզ իտի :

Թապուլթ գալտըրըլտըղը էսնատէ , մէրգոււ տէլիգանլը պիր արա գարեօլա-
նըն ալթընտա չէքտիլի էզիլէթի ունուտարագ , թէբէսինտէն թըրնաղընա գատար
վիւճուտը թիթրէտի :

Էկէր մէզարճըլար գօնթըն նաշընը եօգարըյա գալտըրսալար իտի , միւթէվէ-
ֆանըն օմուզլարը ալթընտա սագլանան սանտըգճայը կէօրէճէքլէր իտի . օ հալտէ
քէնտիսինի տահա պէօյիւք պիր զէնկինլիկէ կէօթիւրէճէք օլան օ սէրվէթ՝ քէն-
տիսի իչիւն մահվ օլուպ կիտէճէք իտի . . .

Պինաէն ալէյհ , Բասգալ՝ թապուլթըն գարաղը իլէ վիտալարը գօնտուղընը ի-
չիթտիքտէ , եիւրէյի րահաթլանտը :

Օտա պիւսպիւթին պօշանըպ քիմսէ գալմատըգտա , Բասգալըն եիւրէյի տահա
զիյատէ րահաթլանտը :

Բասգալ՝ պէշ սաաթտան պէրու գարեօլանըն ալթընտա գալըպ հիչ գըմըլ
տանմատըղը հասէպլյլէ պիւթիւն վիւճուտը թուլթուլմըջ կիպի օլտուղընտան ,
կիւճ հալ գըմըլտանըպ եէրտէն գալգտը , վէ գարեօլա բէրտէլէրինին արգասընտա
տուրուպ , պաշտան այաղա գատար միւլէմմա օլտուղը թօզլարը միւմքին մէրթէ-
պէ իւթիւնտէն սիլքիսլ թէմիզլէյէպլլտի :

Պու սուրէթլէ օլտուգճա իւթիւթիւ պաշընը տիւղէլթտիքտէն սօնդրա , կիզ-
լէնտիկի եէրտէն չըգըպ քէնտիսինին պիլտիկի կիզլի պիր գարույա կիթտի : Պու
գարուտան ասըլ իչլէք նէրտիվէնէ չըգըլտըղընտան , Բասգալ տախի պիր ազ սօն-
րա ճէնազէ ճէօմաաթընա գարըլտը վէ պու ճէօմանթտա հէր սընըֆ էհալիտէն
ատամ պուլունտըղը հասէպլյլէ , նէ քէնտիսի վէ նէ գըյաֆէթի քիմսէ թարա-
ֆընտան ֆարգ օլունմատը :

Սօգագտա գալապալըգ եըղըլմըջ օլուպ , հէր քէս՝ միւթէվէֆա գօնթըն խա-
սալը համիտէսինի վէ խուսուսա համիլէթ ու մէրհամէթը պինիհայէսինի մէտհ ու
սէնա իտիյօր իտի :

Ճէնազէնին էնգարը ամմէյէ թէչհիրի եարըմ սաաթտան զիյատէ քիշըմէյիպ ,
պիրինճի սընըֆտան սիւսլիւ պիր ճէնազէ արապասը վէ տիկէր եամ արապալարը
վիւրուտ իթտիլէր :

ձէնազէ գալաւորըրդ ճէնազէ ալալը քիլիսէյէ միւթ էյլէ ճճիկէն հարէ քէթ իթաթի : Ազտան ազ պին քիլի՝ ճէնազէ արապաւընըն արգասը սըրա փիտյօր իտի :

Բասգալ՝ պու գալապալըղա գարըղը պ տա Սէն Սիւրբիս քիլիսէսինէ գատար պիրիլէտէ քիթմէքտէ հիշ պիր ֆախտէ կէօրմէյիպ , քէնտիսինին խի պատէմա մէ- զալըղէտա օլտուղընտան , տօղրուճա գապրիսթանա ազիմէթ էյլէտի :

Գապրիսթանա միւվասէլէթինտէ , Բասգալ՝ Թօնէրիէօ խանէտանընըն մագպէ- րէսի նէ թարաֆտա պուլուստըղընը թարիֆ ալարագ օ թարաֆա տօղրու քիթտի : Օրատա մէզար թաշճըլարը հէնուզ իլլէմէքտէ օլուպ , թապուլըն վազ օլու- նաճաղը մահղէնին եէր տէօլէմէսինի սէօքիւյօրլար իտի :

Տէլիգանլը՝ մէրգուճան ամէլէյէ եագլաշըպ , էօթէտէն պէրիտէն պաղը չէյլէր սիւվալ իթտի , վէ կէօյա մէրագլը իմիշ կիպի իլլէնէն իշի տուրտը սէյր իթտի , վէ սօնղրա կէօյա պօշ կէզէն պիրիսի կիպի ճէնազէ ալալընըն վիւրուտինէ պէքէտի : ձէնազէ էյլլէտէն սօնղրա գապրիսթանա վիւրուտ իթտի :

Պու սընըֆ ճէնազէ ալալարը հէման հէքսի պիր թարգտա վէ եէքտիկէրէ միւ- լապիկ օլտուղընտան , գօնթ տը Թօնէրիէօնին ճէնազէ ալալընը ուզուճ ուզատիյէ հիքեայէ վէ թաֆսիլ իթմէյէճէյիլ :

Մէզարըն եանընտա իքի նօթգ իյրատ օլուճըպ , պուսլարտա սուզիլի պիր սուրէթտէ միւթէվէֆանըն ֆագիլէթ ու համիյէթինտէն պահս օլուսարագ իւ- սալը մէմտուհէսի մէտի ու սէնա իտիլիլ օլմաղլա , հուզգարըն կէօզլէրի տօլ- մուշ իտի :

Պու սօն վազիյֆէ իճրա օլուճըպ տուվալար տախի խիթամ պուլտըգտա , է- հալի՝ սաքիթ ու սամիթ օլտուղը հալտէ եավաշ եավաշ տաղըլտը կիթտի , վէ մէ- զար թաշճըլարըլա վէ գապրիսթանըն պիր պէքճիսիլլէ պէրապէր Ժէրօյմ եալը- նըզ գալտը :

Լաքին Բասգալ ուզագտա տէյիլ իտի :

Սըրթընը չէվիլմիշ վէ գասքէթինին էօնիւկինի կէօզիւնին իւզէրինէ էնտիր- միշ օլտուղը հալտէ զանն իտէրսին պէօյիւք պիր տիգգաթլա Թօնէրիէօ խանէտա- նընա մախտուս մագպէրէնին եանընտաքի մագպէրէյի թէտգիգ իտիյօր իտի : Լա- քին հագիգաթը հալտէ մէրգուճ տէլիգանլը՝ ամէլէ իլլէ միւթէվէֆա գօնթըն ու- ճաղը արասընտա ճէրէյան իտէն սէօզլէրտէն պիր քէլիմէ պիլէ գաշըրմայաճագ պիր հալ ու միւվգիտէ պուլընըյօր իտի :

Մէզար թաշճըլարը՝ աշմըշ օլտուղլարը մահզէն գարուսընըն իւզէրինտէքի տէօլէմէ թաշլարընը եէնիտէն եէրինէ գօյտուլար :

Ժէրօյմ՝ իշ պաշընա . — Տէօլէմէ թաշլարընը քինէտլէմէ գմիսինիլ :

Իշ պաշը . — Պայր էֆէնտիմ . . . չիմտիլիք միւսթաճէլ պիր իշիմիլ վար , անը պիթիլիէճէյիլ , վէ պուճըն քարըն սապահ իքմալ իտէճէյիլ , զիրա մագպէրէնին գա- բուսը գարալը օլտուղընտան , պուճըն օ գատար աճէլէսի եօգ տըր . . . Բէճա բուսը գարալը օլտուղընտան , պուճըն օ գատար աճէլէսի եօգ տըր . . . Բէճա իտէրիմ , անաթարը միւֆէթթիլ էֆէնտիլլէ պըրագընըզ , լիւզումը օլաճագ , ան- տէն ալըրըզ . . .

Իշ պաշը՝ պուճըն տիյերէք գապրիսթան պէքճէսինի կէօսթէրմէքտէ օլտու- ճընտան , Ժէրօյմ անաթարը մէրգուճա վէրտի , վէ պիր քիլիսէտէ միհրապ էօ-

նիւնտէն էսնաի միւրուրոտէ եաբըլտըղը կիպի մէղաքըն էօնիւնտէ տիզ չէօքմէք
կիպի եաբտըղտան սօնղրա քէնտիսի տախի չէքիտի կիթտի :

Բասգալ պու լագըրալարըն քեաֆֆէսինի իշիթմիշ իտի :

Ժէրօմ սավուշըպ կիթտիքտէ , Բասգալ՝ գապրիսթանըն սօգագ գարուսընա
տօղրու կիթտի , էն եագըն արապա մէրքէզինէ վարտը վէ պիր քիրա արապասը-
նա րաքիպ օլտու :

Արապաճը.—Նէ՞րէյէ կիտէճէյիզ , էֆէնտի :

Բասգալ.—Մատլէն մէյտանընա . . . Եօլտա պիր շարգաճը տիւքքեանը էօ-
նիւնտէ տուրաճագսըն . . .

Արապա հարէքէթ իթտի :

Բասգալ՝ գասքէթինի տէյիշթիրիպ տիկէր պիր շարգա պաշընա գօյմուշ օլ-
տուղը հալտէ Ժագ Լակարտը կիտիպ պուլտըլընտա սաաթ պիրի կէչլյօր իտի :

Ժագ՝ վէսվէսէ իթմէյէ պաշլամըշ օլտուղընտան , մէրգուսըն ավտէթ իթտի-
կինի կէօրիւնճէ :

—Հէլէ կէլտին . . . եագայը էլէ վերմիշսին տէյու գօրգմաղա պաշլայօր ի-
տիմ—տէտի :

Բասգալ.—Պու գօրգույա թէաճճիւպ իթմէմ . . . չիւնքի ազ գալտը սահի-
հէն եագայը էլէ վերէճէք իտիմ . . .

Ժագ.—Տիմէք պիր թէհլիքէյէ՞ մի թէսատիւֆ իթտին . . .

Բասգալ.—Էվվէթ , բէք պէօյիւք պիր թէհլիքէյէ :

Ժագ.—Լաքին սաղ սէլիմ գուրթուլտըն , իշ օնտա տըր . . . էյ , ալթուն
մատէնինտէն նէ՞ խապէր :

Բասգալ.—Պու մատէն բէք զէնկին վէ բէք պէրէքէթլի պիր մատէն իմիշ . . .

Ժագ.—Տիմէք սէրվէթի պուլտըն էօյլէ՞ մի . . .

Բասգալ.—Էվվէթ , սէրվէթին պաշլանկըճընը պուլտըմ . . . էբէյիճէ պէօյիւք
պիր սէրմայէի իպթիտաի . . .

Ժագ.—Նէ՞ գատար :

Բասգալ.—Հէնուղ սիլմէմ , լաքին պէօյիւճէք պիր մըգտար օլտուղընա հիշ
չիւպհէմ եօգ տըր . . .

Ժագ.—Էյ նի՛չիւն օ գատար կէճիքտին , վէսվէսէ իթմէյէ պաշլայօր իտիմ :

Բասգալ.—Ա՛հ , նի՛չիւն մը տէյի սօրույօրսըն . . . Զիւնքի պօյունա պիր
գարեօլանըն ալթընտա սէրիլմիշ , թութուլմագ գօրգուսըյլա եէրիմտէն հիշ գը-
մըլտամայօր իտիմ . ալիմ Ալլահ օ պուլունտըղըմ հալ հիշ էյի պիր հալ տէյիլ իտի :

Ժագ՝ թէաճճիւպլէ.—Պիր գարեօլա ալթընտա՞ մը :

Բասգալ.—Էօյլէ եա՛ . . . պունա թէաճճի՞ւպ մի իտիյօրսըն . . . զիհին
ալմայօր մը . . . էօյլէ իսէ տիյնէ . . . Նէ եարմագ թէճրիւպէսինտէ պուլուն-
տըմ . . . Նէ եարտըմ . . . վէ տահա նէ եարաճագ իսէմ , չիմտի սանա սէօյլէյէ-
պիլիրիմ . . .

Պունը տիյէրէք Բասգալ՝ օգույանլարըմըգա մալիւմ օլան չէյլէրի պիր նօգթա
պըրագմագսըղըն հէք հիքեայէ վէ նագլ իթտի :

Ժագ՝ Բասգալըն ճիւրաթ վէ ճէսարէթինէ իսթիղրապ իտէրէք աղղը աշըգ

վերգումը տոյնէյիպ, տէլիգանը՝ հիքեայէսինի իքմալ իթմիքտէ,

— Լաքին օ սանտրգճա նէ՞ օլտու, եանընտա տէյի՞լ մի . . . — տէյու սիւ-
վալ իթտի :

Բասգալ. — Սանտրգճայա պու կէճէ մալիք օլաճաղըզ վէ իչինտէ նէ վար նէ
եօգ անլայաճաղըզ . . . Շիմտիլիք կիտէյիմ պէն Թաամ իտէյիմ, զիրա Թարիֆէ
հաճէթ օլմատըղը իւզրէ նաճըգտան պայըլըյօրըմ . . . Պէրասլէր եէ՞րմիսին :

Ժագ. — Պէն եէմիչիմ :

Բասգալ. — Նէ՞ զարնար վար, եինէ եէրսին վէ եախօտ եէտլիմի սէյր իտէր-
սին, վէ Թաամ իթմէքէ պէրասլէր իթթիխագ իտէճէկիմիզ Թէտասլիր իւզէրինէ
սէժլէչիրիզ . . .

Բասգալ՝ տէտիկի կիպի եալընըզ աճըգտան սայըլմայըզ, եօրկունըգտան տա
հէլաք օլմուչ իտի իսէ տէ, եագընտա օ զիյգըյմէթ սանտրգճայը էլէ կէչիրէճէյի-
նի տիւշիւնտիքճէ պու եօրկունըզ հիչ խաթրընա կէլմէյօր իտի :

Մէրգում տէլիգանը՝ Թաամտան սօնղրա օտասընա կիտիպ, ճէպլէրինտէ վէ
կէօյսիւ իւզէրինտէ տօր տօլու պուլընան էվրագը նագտիյէյի չըգարտը, պատէ-
հու Ժագ իլէ պէրասլէր Բիւէպլա սօգաղընա ազիմէթ իտէրէք, Թուրնվի, անախ-
թար վէ Թավլան տէնթէսի վէ հէր վագթքի գըյաֆէթի օլան էլպիսէսինի ալտը :

Բասգալ. — Շիմտի արթըգ կիտէլիմ . . .

Ժագ. — Նէ՞րէյէ կիտէճէյիզ :

Բասգալ. — Պէօյլէ պիր սիւվալէ նէ՞ լիւզում վար . . . Կաննըմ պուլնը գօլայ-
ճա քէչֆ իթմէն լաղըմ տըր . . . Մօնբարնաս մէզարլըղընա կիտիյօրըզ :

Ժագ. — Սահի՞չ մի :

Բասգալ. — Գարուլար գարանմատան օրատա օլմալըյըզ . . .

Ժագ. — Տահա սաաթ պէչ վար եօգ պիր շէյ տիր . . .

Բասգալ. — Մէզարլըգլար սաաթ եէտիտէ գարանըր. պուլնտան մաատա պագը
չէլէր Թէտգիգ իտէճէյիմ . . . Հայտէ կիտէլիմ . . .

Ժագ. — Հայտէ պագալըմ . . .

Իքի արգատաչլար գծլ գօլա վէրէրէք Բիւէպլա սօգաղընտան չըգըզ Մօնբար-
նաս գապրիսթանընա տօղրու եօլա ըէվան օլտուլար :

Նիգամը վէճհլէ ագլամ սաաթ եէտիտէ Մօնբարնաս գապրիսթանընըն գարու-
լարը գարանըզ, քիմիսի սէյիր իչիւն, քիմիսի ագրապա վէ ահիպալա մէզարլարը-
նը կէօրմէք իչիւն գապրիսթանը մէզքիւրէ կէլմիշ օլան զիյարէթճիլէր, պօշ կէ-
զէնլէր, ամէլէլէր հէր չըգըզ կիթմիչլէր իտի :

Պէքճիլէր՝ մէրմիւթանո գարագօլ տօլաշտըգտան սքնղրա, քէնտի գուլիպէլ-
րինէ չէքիլմիչլէր իտի :

Գարանըզ պասըզ, լաքին յունիս այընտա էքսէրիա վոճգու պուլտըղը իւզրէ
նոլմանը պիր կիւնտիւզլուէն տահա բարլագ վէ այտընըզլը պիր կէճէ իտի :

Բոքի ածիւմանտա ելըտըզարլա պէլիսլէր Թէքիլ նայ տախի բարլամագտա

օլուս, աղանձարըն թէքէսինէ վէ մագպէրէլէրին իւզէրինէ ախայտընըը վուրմըչ իտի:

Ճիվար չալար սաաթլարը պիր պիրի արտը սըրա սոգուզ, օն վէ օն պիր վուրտըլար:

Սաաթ օն պիրի վուրուր վուրմազ, գապրիսթանըն պիր քէօչէսինտէ սէրվի վէ կիւլ աղանձարընտան միւթէչէքքիւլ պիր գօրուլըգ իչինտէ պիր հարէքէթ վուգու պուլըպ, էթրաֆլարընը կէօզէթէ կէօզէթէ մէգքիւր գօրուլըգտան իքի աւտամ չըգտը վէ այ սյտընըըը վուրմըչ օլան աչըգլըգլարտան սագընարագ եավաչ եավաչ վէ խըրսըգ կիպի պիր աղան եօլընա սօղրու կիթտի:

Թարիֆէ հաճէթ օլմատըը իւզրէ պու իքի չախս Բասգալ Սօնիէ իլէ Ժագ Լակարա օլուս:

Բասգալ՝ եավաչ պիր սէս իլէ.—Սաաթ օն պիրի վուրտը . . . արթըգ հիչ պիր գօրգուլըգ եօգ տըր . . . իսթէտիկիմիզ կիպի իչ կէօրէպիլիրիզ:

Շու էօլիւ մէմլէքէթինին կիլմէլի չըգմալը եօլարընը պիլիօմիսին:

Բասգալ.—Պիր չէյ ետբարըմ . . . եօլ պուլմագ պանա վէրկի տիր . . . կէլ պագալըմ, լաքին միւմքին մէրթէպէ այագ սէսի չըգարմայալըմ, զիրա պէքճինին պիրի աքսի կիպի հէնուզ ույանըգ օլուր տա եագայը էլէ վէրիրիզ . . .

Բասգալ իքի իւչ տագիգա հիչ սարմագսըըն սօղրուճա իլէրիյէ սօղրու եիւրիւտիւ, սօնդրա պիր սալա պիր սօլա տէօնտիւ, պատէհու զահմէթսիզէ սօղրու կիտիպ, Թօնէրիէօ խանէտանընա միսսուս մագպէրէլին պուլուլտըը պէօյիւք ճատտէյէ չըգտը: Իքի արգատաչըն տա կէճէ վագթըյլա պուրալարա կէլմէլէրինին հէտէֆը մագպէտի մագպէրէի մէգքիւրէ իտի:

Բասգալ՝ Ժագըն գուլտընտան աչաղը.—Եագլաչըյօրըգ . . . պիր ազտան եէթիչէճէյիզ:

Ֆիլհագիգա չօգ սիւրմէյիպ մունթազտմ վէ միւվէյյէն պիր մագպէրէ էօնիւն տէ թէվագգուֆ իթտի, վէ էլինի մագպէրէի մէգքիւրէյէ սօղրու ուզաթըպ «—Իչթէ պուրատա տըր—» տէտիքտէն սօնդրա, էթրաֆընա պիր կէօզ կէգտիրէրէք «—Շիմտի իչանը աչմագտա տըր . . . ումարըմ քի ուզուն սիւրմէզ—» տէտի, վէ ճէպինտէն սախթէ անախթար տէսթէսինի չըգարըպ, պիրէր պիրէր բիրինճ գաբուլըն քիլիտ տէլիկինտէ թէճրիւպէ իթտի, լաքին հիչ պիրի ույմատը:

Բասգալ՝ Թագաթֆէրսա օլարագ.—Պու անախթարլարըն հիչ պիրի ույմայօր: Թավչանլարը թէճրիւպէ իտէյիմ:

Ֆիլհագիգա Թավչանլար տահա էյի իչէ եարատը, զիրա չաբուճագ պիր քիլիտ աչըլմագ չաթըրտըսը իչիտիլտի:

Բասգալ գարույը քէնտիյէ սօղրու չէքիպ, գաբու աչըլտըգտա, Ժագա խիթապէն «—Չարուգ իչէրի կիր—» տէտի:

Ժագ՝ չէտիտ պիր հէյէճանա տիւչար օլարագ, մագպէրէի մէգքիւրէնին իչէրիսինէ կիրտի վէ Բասգալ տախի արգասը սըրա տուխուլ իթտի:

Ժագ.—Էյ չիմտի:

Բասգալ.—Շիմտի թէտապիրը իհթիյաթիյէ իթթիխազ իթմէլի . . . պօւնըն պիրինճիսի՝ գաբույը գաբայըպ արալըգլարը տախի թըգամագտան իպարէթ օլա-

ճագ տըր, զիրա Ֆէնէրի եագաճաղըզ, • հալտէ ըջըգ տիշարտան կէօրիւլէպի-
ւիր . . .

Պինաէն ալէյն Բասգալ՝ բարտըսիւսինի չըգարըպ, թուճ գարունըն իւսթ գըս-
ւը իւզիւրինտէ պզլընան խաչ չէքլինտէքի արաղըզը իշէրտէն մէգքիւր բարտըսիւ
իլէ էօրթիւր, վէ պատէհու գարույը իրթիպ, գարալը օլմատըզը հալտէ գարալը
կէօրիւնէճէք պիր հալտէ սըրագտը :

Պու իհթիյաթ իճրա օլունտըգտան սօնղրա, ժագ՝ Բասգալըն օ կէճէ գուլ-
լանտըզը քիւչիւք խըրսըզ Ֆէնէրիի եագտը, վէ Բասգալ «—Հայտէ պագալըմ,
իշ կէօրէլիմ—» տիյէրէք, մագպլէրէնին տէրունինտէքի քիւչիւք իպատէթ խանէնին
սանտալէալարընը միհրասըն եանընտա տիզմէյէ պաշլատը, վէ պատէհու գուլը
մագտընտա թուճուլմագ իւզրէ օրթա եէրլէրինտէ տէմիր հալգալար պուլընան
տէօշմէ թաշլարընա տօղրու էյիլէրէք, անլէրին պիրիսինի վէ սօնղրա տիկէր պիր
ասէտինի տահա եօգարը գալտըրտը :

Պէշլէճէ Բասգալ մահգէն գարունըն աշտը վէ ժագըն էլինտէքի Ֆէնէրին
ըջըզըյա պիր գաշ սաաթ էվիլէ կըրլանթալար ալթընտա էօրթիւլէն թապութը
կէօրտիւ :

Ժագ.—Իքիմիզ տէ իշինէ էնէմէյէճէյիզ, բէք տար օլտուղընտան իքիմիզ տէ
սըզըլաճաղըզ :

Բասգալ.—Պէն եալընըզ էնէրիմ . . յ թուրնվիմի իլէ Ֆէնէրի պանա վէր . . .
սէն սուրատա գալ, էթրաֆա գուլագ վէր . . . վագըա իւսթէ ատամ կէլմէ-
սինտէն վէ պիր թէհլիքէ վուգու պուլմաղընտան գօրգմամ, լաքին իհթիյաթ հէր
հալտէ էյի տիր, կէօգէթլէմէլի . . . իհթիյաթտան պիր գարար չըգմազ . . .

Պունը տէտիքտէն սօնղրա Բասգալ մահգէնին իշինէ էնտի վէ իքի պաշլըյա
թապութըն իւսթիւնէ պաստը :

Ժագ՝ Ֆէնէրի իլէ թուրնվիյի Բասգալա վերտիքտէն սօնղրա պիր սանտալէա
ալըպ կիթտի, գարունըն եանընտա օթուրտը վէ օրթալըզ գուլագ վէրտի :

Պու իքի խապիլտէրին ճինայէթի միւտնիշ պիր ճինայէթ իտի :

Պունլար՝ պիր մէգարա պու տէրէճէ ըէգիլանէ պիր թէարրուզլա եէտը թա-
սալլութլարընը թէմաիտ իթտիքլէրի հալտէ, իճքա խտէճէքլէրի չու ճինայէթի
պիր քէրիէ օլուն տէրիսաթրր իտիպ տէ ապա թիթրէմէյօրլար իտի :

Բասգալ՝ թապութըն իւզէրինտէ եըղըմըշ օլան կըրլանթալարը պիր թարա-
ֆա ալարագ իշէ թէչէպպիւս իթտի :

Պու մէղուլիյիէ հէր նէ գատար ուզուն իտի իտէտէ, միւլքիլ օլմայըպ, թա-
պութըն գարաղընը գալտըրմագ իւզրէ օթուզ գատար վիտա սէօքմէքտէն իպա-
րէթ իտի :

Բասգալըն՝ եանընա ալմըշ օլտուղը ալթթ սայէսինտէ պու իշ գօլսյճա իլէր-
լէյիպ, իւշ չէրէէք սաաթ գարֆընտա վիտալարըն քեաֆֆէսի սէօքիւլտիւ :

Բասգալ.—Օլտու . . . հէման չիմտի գէնկին օլաճաղըզ :

Օ գէման ժագ սանտալէատան գալգըպ մահգէնին իշէրիսինի էյիճէ կէօրմէք
իշիւն, մահգէն տէլիկինին քէնարընտա տիզ չէօքտիւ :

Բասգալ • սըրատա հէնուզ թապութըն գարաղընը իւսթիւնտէն գալտըրմըշ

օլմպիկա, ինճէ քէֆինին այլքնոսան գօնթ տը Թօնէրիէօնին չէհրէսի էշքեալի
Փարգ օլունասիլիյօր իտի իսէ տէ, օ իքի հայտուտ պու հալտէն ասլա Փիւթուր
իթմէյիւլ, Բասգալ՝ էլլէրֆինիթապոյթըն փչինէ սօգսու, նաչէնին օմուզլարընտան
թուլթուպ եօգարը գալտըրտը վէ սօնղրա պիշգըլմէթ սանտըգճայը տիշարը չը-
գարտը:

Բասգալ. «—Ա՛լ շունը—» տէյէրէք սանտըգճայը Ժագա ուզաթտը, վէ Ժագ
տախի թիթրէյէրէք սանտըգճայը սղըպ «—Հէլէ սօնումըզ կէլտի . . . պէօյիւք
իքրավիյէյի գազանտըգ —» տէտի:

Բանգալ.—Մէմուլ իտէրիմ քի, պոնա իքրավիյէ սայէսինտէ տահա պէօյիւք
պիթ իքրավիյէ գազանաճաղըզ:

Ժագ.—Չարուգ եօգարը չըգ տա կիտէլիմ . . . Պագալըմ շու տէֆինէ նէ՞
գատար չէյ տիր:

Բասգալ.—Մէմուլ իտէրիմսին քի պիզիմ պուրայա կէլմիշ օլտուղըմըզ միւ-
պէյյին օլան էմարէլէրի պէօյլէճէ պըրագըպ կիտէյիմ . . . Պիր ազ սապր էթ,
ա՛րգատաշ . . . Ամէլէ շաֆագ սէօքաթիսքտէն սօնղրա կէլիր . . . Էկէր էղլէպը
լիթիմալտէն օլտուղը իւզրէ, ամէլէ՝ տէօլէմէ թալլարընը քինէտլէմէզտէն էվլէլ
եօգարը գալտըրաճագ օլուր իսէ, եէք նազարտա մէզարա էլ տօգուներըզ վէ թէ-
սալլուլթ իտիլմիշ օլտուղընը կէօրէճէք տիր . . . Օ հալտէ թահգիգաթ, թէհար-
րիյաթ իճրա օլունաճագ, պիւթիւն իօլիս այսղա գալգաճագ, խաֆիյէլէր հէր
թարաֆն սալտըրըլաճագ տըր . . . Պունտան ֆէնալըգ թէվէլլիտ իտէպիլիր . . .
Թապուլթը դաբայըմ, կըրթանթալարը եէրինէ գօյայըմ, էլհասըլ հէր չէյի նասըլ
պուլորըգ իսէ եինէ էօյլէ նէրլի եէրինէ եէրլէշտիրէյիմ . . . Հագգըլ տէյիլմիյիմ:
Ժագ.—Թէմամըյա հագգըլըսըն, լաքին չարուգ էթ:

Բասգալ պիր տագիգա պիլէ ֆէվթ իթմէյիւլ, եարըմ սնաթ սիւրմէզտէն ի-
չինի պիթիրտի վէ եօգարըյա Ժագըն եանընա չըգտը:

Բանգալ եօգարը չըգար չըգմազ, տէօլէմէ թալլարը եէրինէ գօնտու վէ սան-
տալեալար տախի սիհրապըն գաթիքսընա վազ իտիլտի:

Ժագ ֆէնէյի սէօնտիւրտիւճ
Բասգալ՝ պիրտէն պիրէ.—Ա՛սյ, նէ՞ ֆէնա եարտըմ:

Ժագ.—Նէ՞ վար քի:

Բանգալ.—Աչաղտա պիր չէյ ումուլթտըմ:

Ժագ.—Նէ՞ ունուլթտըն:

Բանգալ.—Թուրնվիյի . . .

Ժագ.—Կիտիպ ալաճագմըտըն:

Բասգալ.—Խա՛յր, չիւնքի պու ալէթին օրատա պուլընմասընտան պիր զարալ
չըգնազ . . . Լաքին ճէպիմտէ յօրա տահա էյի: օլուր իտի . . . Պըրիպգ, արթըգ
անըն իւզէրինէ տիւչիւնմէք ըօղըմ տէյիլ . . . —Բարտընիսինի կիյաքտէն սօնղ-
րա.—Անախթարլա՞ր նէրէտէ . . .

Ժագ.—Իչթէ . . .

Բասգալ.—Սանտըգճա էլինտէ՞ մի:

Ժագ.—Էվլէթ\ էլիմտէ տիրա:

Բասգալ.—Էօյլէ իսէ հայտէ կիտէլիմ . . . դարույը դարայաճաղըմ . . .

Ժադ էօնտէն երւրիւտիւ : Բասգալ անըն արգասը սըրա տիշարը չըգարադ
թուճ դարույը ուսուլճաճըգ չէքիւլ դարատը . պպտէհու տէտի .

—Հէնուզ հէր շէյ օլուպ պիթմէտի . . . Էն կիւճի օլմոնշ տըր , լաքին շիմտի
մէզարլըգտան տիշարը չըգմալը . . .

Ժադ .—Տիշարը՞ մը չըգմալ . . . դարուլարըն աշըլմասընա պէքլէ՞մէյէճէք-
միյիզ . . .

Բասգալ.—Օհ , նէ՛ տէ կիւզէլ սէօյլէյօրսըն . . . Սանտըգճա էլինտէ , պէք-
ճիլէրին էօնիւնտէն կէչէճէքսին , էօյլէ՞մի , Ալիմ ալլահ անիուէ եագայը էլէ վէ-
րիբիզ . . . Խա՛յր , արգատաշ , խա՛յր , սասլահըն աղարմասընա պէքլէմէյէճէ-
յիզ . . . Մահալլէնին քէտիլէրի կիպի տուվարտան եօգնըը թըրմալանաճա-
ղըզ . . . Պէն ետլէրի կէօգտէն կէչիրաիմ վէ եարաճաղըմըզ պու ուֆագ իշի
թէրթիւլ իթտիմ . . . Մէզարլըղըն Շան-տ'Ազիլ սօգաղը ճիհէթինէ կիտէլիմ :

Բասգալ պիր ազ տուրուպ նէ թարաֆա կիտէճէկինի թային իթտիքտէն սօնղ-
րա աճէլէ երւրիւմէյէ պաշլաժը , վէ Ժադ տախի արգասը սըրա կիթտի :

Չօգ սիւրմէյիւլ իքի արգատաշլար՝էօնիւնտէ պիր թագըմ մէզարլար պուլը-
նան պիր տուվար եանընա վասըլ օլտըզլարընտա ,

Բասգալ.—Պուրատան կէչմէլի . . . պուրասը ատէթա պիր նէրտիվէն կիլլի
տիր . . . —տիյէրէք , վէ պիր մէզար թաշընըն օյմալարընա թութունա-
րագ մէզքիւր թաշըն իւզէրինէ վէ օրատան էթրաֆ տուվարընըն իսթիւնէ չըգ-
տը , վէ օ երւքսէք նօգթատան սաղա սօլա տօլրու սօգաղա պագարագ եավաշ
պիր սէտա իլէ .

—Քիմնէլէր եօգ . . . այ դարարմըշ , կէճէ դաք դարանլըզ տըր , կազ Ֆէ-
նէրլէրինին իւշտէ պիրի անճագ եանըյօր . . . Հէր շէյ եօլընտա . . . սէն տէ
պէնիմ կիպի եաք . . . — տէտի վէ ճամպազ կիպի սօգաղա աթլատը :

Սօնղրա անիտէ Ժագըն պաշը տուվարըն եօգարըսընտա կէօրիւնտիւ :

Բասգալ.—Սանտըգճայը պանա աթ . . . հա շէօյլէ . . . թութտըմ . . .
շիմտի էկէր աթլամաղա դօրգար իսէն , իքի էլինլէ տուվարըն եօգարըսընա թու-
թուն , աշաղա ասըլ վէ օ վազիյէթտէ քէնտինի աշաղը պրագ . . .

Պիր ազ սօնրա հէքիմ տախի արգատաշընըն եանընա վարտը :

Ժադ.—Շիմտի իշ պիր արապա պուլմագտա տըր . . . Պուրատան Մատլէն
մէյտանընա դատար երւրիւյէրէք կիթմէյէ պէնտէ ճէսարէթ կէօրմէյօրըմ :

Բասգալ.—Մօնբարնաս տէմիր եօլ սթասիօնընա դատար էնէլիմ . . . պուրա-
տան պէշ տագիգալըգ պիր եօլ տըր . . . օրատա պիւթիւն կէճէ արապա պուլը-
նըր . . .

Յիլհագիգա հէր նէ դատար վագթ բէք կէճ օլուպ սասլահա հէման բէք ազ
գալմըշ իտի իսէ տէ , մէզքիւր սթասիօն գուրպինտէ իքի իւշ արապա տուրույօր
իտի :

Բասգալ իլէ Ժադ՝ մէզքիւր արապալարըն պիրինի թութտըլար վէ «Բարլը-
ման» օթէլինէ չէքմէսինի արապաճըյա էմր իթտիլէր :

Իքի արգատաշ՝ բէք եօրկուճ օլուպ աճլըգտան տա պայըլմագտա օլտըզլա-

որնտան, օթելին նէօվպէթ պէքէյէն կարսօննա՝ էքմէք, «էօյիչէ էթ», վէ իքի չիէ Պօրտօ շարապք ըսմարկատըլար. կարսօն տա ըսմար(կտըզէլարընը տէրհալ տա- իրէլէրինէ կէօթիւրաիւ :

Ժագ՝ եէմէքտէն զիյատէ սանտըգճանըն իչինտէքիլէրինէ վէրպա իտէրէք. — Պուսանտըգճայը աշմադտան էվվէլ մի թաամ իտէճէյիզ :

Բասգալ. — էվվէթ, զիրա աճըդտան էօլիւյօրըմ. . . իչէրիմտէ պիր ֆէնա- լըգ տույույօրըմ. . .

Հագիգաթէն թամօ սըրատօմ Բասգալընչ գուլագ թօղլաքընփան աշաղա սօ- ուգ սօսուգ թէր ագմադա պաշլատը, պէնզի աթտը, վէ արգասընտա պուլընան սանտալեանըն իւզէրինէ տէվրիվէրտի :

Ֆասգալ՝ գըրգ տէօրթ սաաթտան պէրու ույուճամըշ իտի :

Ինսան նէ՝ գատար չօգ մէթանէթլի օլսա եինէ պիր հուտուտը օլմաղլա, մէր- գուճըն տալիս արթըգ հիշ թագաթ ու մէթանէթի գալմալըշ իտի :

Ժագ՝ գարեօլայա եագլաշարագ. — Վա՛ն զալալը, չօգ եօրկունսրն . . . լա- քին պիր գատէ՛ շէքէրի շարապլա քէնտիին պուլապիլիսին . . . — տէտի, վէ տէրհալ տէտիլի իլաճ շարապընը եաթը :

Բասգալ՝ շարապ գատէհինի պիր եուտուճտա պօշալթտը վէ քէնտի քէնտիյի էքէյիճէ պուլտու. պատէհու պիր բարչա եօրգ ժանպօնը գարըշտըրարագ. — Պիր ագ տա եէմէքլէ քէնտիմի պուլայըմ. . . — տէտի :

Ժագ տախի Բասգալ կիպի եաթըպ, պու իքի աշգատաշ եէմէք եէտիքճէ եօր- կունըգ ալմագտա վէ քէնտիլէրինի պուլմագտա իտիլէր :

Բասգալ. — Իչթէ չիմփի էյի . . . Վքէնտիմի պուլըյօրըմ. . . Պուրայա կիրտի- յիմիզտէ պիլմէսին նէ՝ ֆէնա օլտուճ. . . զանն իթտիմ քի էօլէճէյիմ. . . լաքին պէն գարը տէյիլիմ. . .

Ժագ. — Օ գատար թէլաշ, օ գատար հէյճանա նա՞սըլ տայանաճագտըն . . . ույգուսըզըլթտան, եօրկեքըլթտան՝ իւսթիւնէ պայկընըգ կէլմիշ տիր . . . թա- պիլի պիր չէյ տիր . . . եէմէք եէյիպ ույուրսան, մէգքիւր ֆէնալըգտան Վքէր պիլէ գալմագ . . .

Բասգալ. — էվվէթ, չիւպհէ եօգ տըր, լաքին մատամ քի արթըգ գարնըվ տօյ- տու : ույուճագտան էվվէլ պիր քէրրէ չօս պիզիմ սէրվէթի կէօգտէն կէչիլընլիմ . . . Վէր պագայըմ չիւ սանտըգճայը . . . ?

Տէլիգանը՝ քարա չըգտփնընտան պիր քիւչիւք անախթար չըգարըպ, պու ա- նախթար հէր նէ գատար սանտըգճանըն իտի իսէ տէ, սանտըգճայը աշմագտան էվվէլ պիր տօլապ աշտը, պիր եըզըն էահամ վէ էվրագը նագտիյէ բաքէթլէրի չըգ գարըպ վէ մասանըն իւզէրինէ վաղ իտուպ :

— էվվէլա պուճա պագալըմ. — տէտի :

Ժագ՝ թէլաշ իլէ էվրագը մէգքիւրէյի կէօգտէն կէչիրտիքտէն սօնդրա, եիւ- զիւնիւ էքչիտէրէք. — Պիր չէյ տէյիլ . . . Պիր թագըմ խիսիլի շահատէթնամէլէր . . . պուճար պիզէ եարար պիր չէյ տէյիլ տիր, ճաթթա բէք թէհիլքէլի տիր . . .

Բասգալ՝ սանտըգճանըն գագապընը գալտըրարագ. — Անէրի մահվ իտէպիլի- լիզ . . . Այ, պո՞ւ նէ տիր . . . — Սանտըգճանտան իրի պիր գարֆ չըգարըպ օ.

գույարագ. — Պատիկ թէրքիմը վասիյէթնամէմ օլ տըր քի . . . Հա՛, գօնթ տը
թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսի տիր . . . Ե . . . պիզտէն էյի առամ էլինէ՞ մի կէշէճէք
իտի . . . Քէշտիսինին վասիյէթնամէսին պիզ իճրա իտէրիզ . . .

Ժագ. — Պուռն սօնդրա օգուրըզ . . . Եվվէլա միւֆրէ տաթ ճէտվէլինէ պա-
գալըմ . . .

Բասգալ՝ գօնթըն սանտըգճայա վազ իթտիկի միտալէայը ալարագ. — Պիր մի-
տալէա վար . . . ալթուռն տըր . . .

Ժագ. — Էկէր սահիհէն ալթուռն իսէ պիլէ, երւզ ֆրանգըզ պիր գըյմէթի վար
. . . Ե պիր շէյ տէյիլ տիր . . . սաջմա շէյ . . . պու վաշի շէյլէլէ Դուրաշմայալըմ
. . . Շուռնար պանգնթլար տըր, սայալըմ պագալըմ . . .

Բասգալ՝ սանտըգճայը մասանըն իւզէրինէ պօշալթուր . . .

Պօշալթըր պօշալթմազ տիանընտան անիտէ պիր նիտաի մէսէրրէթինթիմա,
պիր սատաի գաֆէրիլիթիվա սուտուր իտուպ, հէքիմ տալի այնը սուրէթտէ ա-
լէամէթը իպթիհաճ ըզհար էյլէտի . . .

Պու նիտալարլա պէրապէր իքի արգատաշ պէօիւք պիր քէյֆ իլէ ֆրանսա
Պանգասընըն իքէքի պանգնթլա քեաղըտլարըն օխաւըլար . . .

Ժագ. — Տէօրթ բաքէթ վար . . . աճապա գաջա՞ր թանէ տիըլէր . . .

Բասգալ. — Շու իւշ ատէտի ագալլի երւզէր պանգնթ տըր, չու տա էլլի ա-
տէտ օլմալը տըր . . .

Ժագ. — Սայալըմ . . . — տէտի, վէ հէր իքիսի թիթրէյէ թիթրէյէ պանգ-
նթլարը պիրէր պիրէր սայտըլար . . .

Էվվէլա Բասգալ. — Երւզ . . . — տէյու նիտա իտինճէ . . .

Ժագ տալի թէքրար իլէ. — Երւզ . . . Իւշիւնճիւ բաքէթ տիկէր իքիսինէ
պէնգէյօր, վէ տէօրտիւնճի տահա ինճէ օլմալը, սահիհէն էլլի ատէտ օլմալը տըր
. . . Եէքիւն՝ իւշ երւզ էլլի պին ֆրանգ . . . Իշթէ պու՝ զահմէթէ տէյեր . . .
Շիմտի իսիմի շահատէթնամէլէրի պէրթարաֆ իտուպ, էվրագը նագտիյէյէ պա-
գալըմ . . .

Բասգալ. — Գըրմըզը, մափի, եէշիլ քեաղըտլարը ալըր, պիրէր պիրէր կէօզ-
տէն կէշիրտի վէ սօնդրա իշէ եարայան իլէ իշէ եարամայան էվրագը նագտիյէյէ
սէշիպ այրը այրը գօյտու . . .

Ժագ՝ արգատաշը պիթիրտիքտէ. — Նէ՞ գատար խազինէ թահվիլաթը վար . . .

Բասգալ. — Իքի երւզ էլլի պին ֆրանգըզ գատար վար . . .

Ժագ. — Իւշ երւզ էլլի պին ֆրանգըզ պանգնթլա գամ օլուրըր իսէ . . . Երի-
միզտէ ալթը երւզ պին ֆրանգըզ պիր սէրմայէ օլուր . . . Իլէզոյտէ իճրա ի-
տէճէկիլիզ իւշեր իշիւն կիւզէլ պիւզ պաշանլըզ քաթ պու . . .

Բասգալ. — Եարըն թահվիլաթը սաթըպ նագտ իտէլիմ . . . շուռնարըն հէրաի-
նի պիր շըզտանա քօզուվէր . . .

Ժագ՝ Բասգալըն տէտիկինի եարտը . . .

Բասգալ.—Իսիմլի էվրագա կէլինճէ, պուռնլարը եէնիտէն սանտրզճանըն ալ-
թընա աթալըմ, վէ օ էլմաս բարչասը գօնթըն զիքըր ճէմիլի իչիւն էվրագը մէգ-
քիւրէյի հըֆզ իտէլիմ . . .

Պուռն տիյէրէք, Բասգալ քեաղըտլարը սանտրզճանըն իչինճէ երզտը, Ժագ-
տա սանտրզճայը քիլիտլէտի :

Բասգալ՝ սէօգիւնէ տէվամ իլէ.—Էլնասըլ էրէյիճէ պիր մէպլաղա սահիպ Նլ-
տուգ . . . Էվվէլա «Բըթի Գասթէլ» քէօկիւնի միւպայէա խտէրիզ վէ Բարիզտէ
տէ Տօգթօր Թօմսաընըն տէպտէպէլի պիր սուրէթտէ իգամէթ իտէպիլմէսի իչիւն
միւնասիպ՝ Վէ քիւչիւք պիր գօնագ արարըզ . . . Ազլիզի՛մ, պէն ոանա պիրինճի
սընըֆտան չօգ միւլթէրի պուլուրըմ . . . Ինսան գէնկին օլտըգտա, վէլէվ ագըլը
օլմասըն, եինէ նալը մուվաֆֆագիյէթ օլուր. սէն իսէ ագըլսըզ տէյիլսին . . .
Թէքմիլ Բարիզ՝ սէնին տավէթլէրինէ իճապէթ իտէճէք վէ պու տալէթլէրտէ մէ-
րասիմը լաղըմէյի Մարթ իճրա էյլէյէճէք տիր : Պիր սէնէ սիւրմէզտէն, կէօրէ-
ճէքսին, իւչ միլեօն սուհիպի օլաճաղըզ . . . Պու սայէտէ նէրէտէ օլուրսա օլ-
սուռն, րահաթ եաշայաճաղըզ վէ իսթիգպալտէն աւլա գօրգմայըպ սէրմայէյէ տէ
աւլա տօգուռնմագսըզըն իյրատրմըզլա կէչինէճէյիզ . . . Հայտէ պագալըմ, իսթի-
յար . . . սէնի պիզէ սանտրգքեար նասալ իտէրիմ . . . Լիւզուըմ օլտուգտա,
եիւզիւնիւ էքիթմէքսիզին մաաշարըմ մահսուպէն սանա պիր մըգտար ագչէ
վէրէճէքսին, տէյիլ մի . . .

Ժագ.—Պագալըմ, պիր չէյ եարարըզ . . . Էկէր չօգ րարա իսթէմէզսէն . . . —
տէտի, վէ իքի արգատաշ գահ գահ կիւլմէյէ պաշլաուրըար :

Պատէհու Բասգալ՝ իքինճի Պօրտօ չիչէսինի աշըպ գաւթիլէ : Կոչա րարգ-
տան սօնղրա.—Ինան քի ույգոււմ գաշտը . . . արթըզ եօրկուռըզ հըս. իթմէյօ-
րըմ . . . զանն իտէրսին իւզէրիմէ պիր հայաթը թագէ կէլիյօր—տէտի :

Ժագ՝ գատէհինի եօգարը գալտըրըպ արգատաշըյա թօգա իտէրէք.—Սէվինճ
էն գուվէթլի իլաճ տըր . . . Էյլիկինէ, արգատաշ . . .

Բասգալ.—Աֆիյէթ օլտուռն, իսթիյար ճիւնուռն . . . մուվաֆֆագիյէթլէրի-
միզ, միլեօնլարըմըզ աշգընա՛ . . . Շիմտի արթըզ կիտէլիմ եաթալըմ . . .

Ժագ.—Եաթմագտան էվվէլ գօնթըն վասիյէթնամէսինի աճմայաճագ մը ի-
տիք . . .

Բասգալ.—Վալլահի ունութըյօր իտիմ . . . Լաքին պու վասիյէթնամէ պի-
գէ՞նէ . . . գօնթ տը Թօնէրիէօնին քէնտի վասիյէթնամէսինէ պիզի իճրա մէմու-
րը նասալ իթմէմիշ օլտուղը չիւպհէսիզ տիր . . . անըն իչիւն օգոււմագ պօշ շէյ
տիր . . .

Ժագ.—Պէնճէ իսէ վասիյէթնամէյի օգոււմագ էլզէմ տիր :

Բասգալ.—Նիչիւն :

Ժագ.—Օգուրսագ անլարըզ, պագալըմ պիր սուրէթի տէ պու մուգալէլաթ
մուհարրիրինէ թէսլիմ օլուռնմը՞ մը . . . Էկէր թէսլիմ օլուռնմը իսէ, պու խու-
սուս՝ էվրագը նագտիյէնին ֆիւրուիլթը նօգթաի նագարընտան պիզիմ իչիւն բէք
պէօյիւք պիր թէհլիքէ օլապիլիր :

Բասգալ.—Տօղրու տըր, վասիյէթնամէյի օգոււմալը. գաթէն սասլըզ էֆէն-

տիմ՝ զարիսկ պիր ատամ օլտուղընտան, ետզտըղը տա զարիսկ վէ թօհաֆ օլմազ կէրէք տիր :

Պունը տկէրէք Բասգալ՝ ճէպինտէն պիր չաքը չըգարըպ վասիյէթնամէնին զարֆընը եօգարըսընտան քէստի :

Ժագ Լակաւտ՝ Բասգալըն սէօյլէտիքլէրինի տկնէտիկի սըրատա, մասանըն իւզէրինտէն ալթուն միտալեայը ալըպ իւսթիւնէ պագմագտա վէ էվիրիպ չէվիրէրէք տէօրթ Թարաֆընը կէօզտէն կէչիրմէքտէ իտի :

Ժագ. — Աճապա պու միտալեա նէ՞ տիր . . . պագսա՞նա պիր քէրրէ . . .

Բասգալ տալսի միտալեանըն հէր իքի եիւզիւնիւ տիգգաթլընա կէօզտէն կէչիրտիքտէն սօնղրա, անը մասանըն իւզէրինէ աթարագ :

— Պէն պիր չէյ անլայամայօրըմ . . . Թարիսլէր . . . րազգամլար . . . անլաշըմազ իպարէլէր . . . Պու պիր մուսմա օլուպ, պունը թապիր իթմէյէ չալըլագ պէնճէ վահի տիր . . . Վասիյէթնամէյէ պագալըմ . . . — տէտի, վէ գարֆըն իչինտէն գօնթ Ֆիրիւ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսինի չըգարըպ, անը կէօրիւնճէ կիւլէրէք պիւլէնտը ալագ իլէ. — Միւթէվէֆա գօնթ զարիսկ պիր ատամ տըր տէտիմ իտէ եալա՞ն մը սէօյլէտիմ . . . վասիյէթնամէսինի գըրմըղը միւրէքքէսլէ եազմաղա գատար զարիսկիկի իլէրի վարտըրմը տըր . . . Սահիհէն գօնթ մէրագլը պիր ատամ իտի . . . — տէտի :

Ժագ. — Եիւքսէք սէս իլէ օգու . . .

Բասգալ. — Բէք էյի, պաշ իւսթիւնէ. — տէյիպ, զաթէն մալիւմիմիզ օլան վէ լաքին պաշընա ահքեամը շիմտի Թէքրար նագլ իթմէք լազըմ կէլէն վասիյէթնամէյի եիւքսէք սէս իլէ օգու մագա պաշընա :

« Պէն՝ Ֆիրիւ—Արման գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ վիւճուտա տէյիլ իտէ պիլէ զիհինճէ սաղլամ օլտուղըմ հալտէ, քէնտի Թարաֆըլման Թէմամէն վի միւքիմէլէն եազըլմըջ օլան իշպու վասիյէթնամէմտէ սօն միւրատլարըմը պէյան իտէր, վէ հագգընտա էմնիյէթը քեամիլէմ օլան Բարիպտէ մուգապէլաթ մուհարրիլի Մ. Բէրօլէյի իշպու վասիյէթնամէմին իճրասընա մէմուր նասպ էյլէրիմ :

Բասգալ՝ օգու մայըպ տուրտը, սահիֆէլէքի չէվիրտի, հըզ իլէ սօն ոահիֆիլէրէ գատար կիթտի, 22 մայիս 1879 թարիխինի պուլար վէ եիւզիւ կիւլմէյէ պաշլաւը :

Պատէհու Բասգալ. — Պու վասիյէթնամէ հէնուզ օն իւշ կիւնտէն պէրու եազըլմըջ տըր . . . էկէր պունըն պիր նիւսիէի սանիսի օլտա իտի, մուգապէլաթ մուհարրիլի՝ անը տէրհալ մահքէմէի հուգուգ րէիսինէ թէպիմ իտէր իտի, վէ օվագթ թէրէքէնին թէմհիլի մանէասըղ օլուր իտի . . . Շիմտի մատամ քի թէրէքէ րէսմէն մէօհիւրլէնմիշ տիր, տիմէք նիւսիէի սանի եօգ տըր . . .

Ժագ՝ « — Տօղրու տըր . . . տէվամ էթ — » մանէասընա օլարագ պիր իշարէթ իթտի :

Բասգալ պէրլէճհը աթի գրաւթա տէվամ իթտի :

— « Սէրվէթիմ իքի գըսմա միւհգասէմ տիր, միրի մալիւմ, տիկէրի մէճհուլ . . . » —

Միւթէվէֆա գօնթըն սապըգ սըր քեաթիպի եէնիտէն գըսաթը գաթ իտէ-

րէք. — Օհ, օհ, իշթէ պու իպարէտէ պիր չօգ սըրր ու հիքմէթ օլմալը տըր . . . Աճապա նէ՞ մալիւմաթ ալաճաղըզ :

Բասգալ գրաաթա տէվամ իլէ .

— «Սէրվէթին գըսմը մալիւմի՝ պէշ վիլէօն տօգուզ եիւզ պին Ֆրանգա պալիդ օլուպ, միւֆրէտաթը պէրվէճհը աթի տիր» —

Պուռնուա էմլաք, էվրազ ու թահվիլաթ վէ խպզտըն վըգտարը թաապատ օլունըպ, պուռնարըն եէքիւնի զիքր օլընան մէպլաղա պպիլ օլույօր իտի : Պուռն պուրաուա ննգլ ու թաաաաաա պիզճէ զաիլ կէօրիւլմիջ պիր :

Ժագ պիր ահ չէքէրէք. — Շու ալթուն մպտէնինին բէք ազ պիր մըգտարը ճէպիմիզտէ տիր . . . Պագը գալպը աճապա քիմէ՞ իսապէթ իտիյօր :

Բասգալ — Շիմտի առլարըզ . . . իյզահաթ վէ թագսիմաթ պ կէլիյօրըմ. — տէտի վէ պէրվէճհը պիր օգուտը .

— «Պէնիմ սօն միւրատլարըմը գալէմէ ալտըզըմ սըրաուա նէ եագըն նէ ուզագ հիշ պիր խըսըմ վէ ագրապամ պուլընմայըպ առլէրի միրաստան մահրում իթմէք կիպի պիր մուամէլէի զաուրքեարալէտէ պուլընմայաճաղըմտան, սէրվէթիմի պէրվէճհը աթի իսթէտիկիյ կիպի թէրթիպ խոքիւմ :

«1. — Սէն-Ժէրմէն մահալէսի իլէ Վրիթիլի վէ Բիրապիտ սօգազլարընտա քեա ին էմլաքըմը վէ Ֆրանսըզ վէ տիւվէլը նճնէպիյէ թահվիլաթըմը, եանի ճէման իւշ միլեօն իւշ եիւզ պին Ֆրանգ Բարիզ չհրինէ իթա վէ վասիյէթ իտէրիւմ, չու շարթ իլէ քի, Բարիզ չհրինէ վէքեալթէն քէնտի մէճիսը պէլէտիսի՝ սուր տաթիլինտէ ինթիսապ իտէճէկի պիր մէվէիտէ թօգվիլ սօգաղընտաքի կէճէ տար իւշ չէֆագասը կիպի պիր կէճէ տար իւշ չէֆագասը ինչա իթտիրէճէք տիր :

Ժագ. — Եազըզ չու գաուար իարայա քի գարանըն էլինտէ գալաճագ տըր :

Բասգալ. — Նէմիմիզէ լաղըմ, պիզիմ էլիմիզէ կէշմէյէճէք տիր . . . օգույայըմ :

«2. — Սանսէր արաղիսի իւզէրինտէ մութասարըֆ օլտուղըմ չիֆթիլքեաթը Սանսէր չէհրինէ իթա վէ վասիյէթ իտէրիւմ, չու շարթ իլէ քի, չէհրը մէվէիլի՝ սանճագ տաթիլինտէ թէվէլիւտ իթմիլ օլան վէ գարուրէթը հալլէրի միւպէյյէն պուլընան իլսթիյարլարա մաթսսիւս օլմագ իւզրէ չէհրին խասթախանէսինտէ օն տէօրթ եաթաղը պիրը պիր գօղուշ թէէսիս իտէճէք տիր :

«3. — Տիւռեայէ կէլմիլ օլտուղըմ կրանթ-տը-Մէր գարիյէսինէ՝ ճիվարընտա քեաին քէօք վէ էմլաքըմը իթա վէ վասիյէթ իտէրիւմ, չու շարթ իլէ քի, վասիյէթնամէմին եէվմը քիւշաուընտան իթիպարէն ալթը սէնէ՞ չիֆթիլքէրիմին միւս. թէճիրի պուլընան չիֆթիլքէրի՝ հիշ պիր իւճրէթ վէրմէքսիլին մէվէիլ չիֆթիլքէրի իլլէթէճէքէր տիր :

«Գարիյէի մէվէիլի՝ եէվմը վէֆաթըմտան օն սէքիզ այ սօնլուա մէվէիլի քէօլիլ եէտը թէսարրուֆընա ալարագ պիր տարը չիֆա հալլինէ իֆրազ իտէճէք, էմլաքըն վարիտաթըյա իտարէ էյլէյէճէք վէ սանճաղըն միւհթաճիյինտէն օլան խասթա վէ իլսթիյարլարըն օրայա գապուլ իտէճէք տիր :

«4. — Ժօրթին տը կրալ խանէտանընա մէնսուսլէ Մատամ լա գօնթէստը Շաթըլիւքի՝ Վօթիլար սօգաղընտաքի գօնաղըմըն էլեա վէ խալը վէ իէսմ վէ հէյքէլ վէ սասարը սէնալիյէ վէ չինի թագըմլարը վէ քիւթիւսլիսանէ վէ կիւմիւշ թագըմլարըմը թէրք ու վասիյէթ իտէրիւմ :

«5.—Էսկի էմէքտար խըտմէթ քեարըմ զլան ժէրօմ վիւարա՝ էլլի պին ֆըրանգըդ պիւլլէ պալալ վասիյէթ իտէրիմ:

«6.—Տիկէր խըտմէթ քեարըմըն պէհէրինէ, Եանյի Գլօտ Բէռէն, Միւշէ Պօրտիէ, Ժադ Զիրմէն, Մէպասթիէն Մարսէլ, Իւրսիւ Արնօ վէ Պընուաթ Վէր-նիէյէ 20շէր պին ֆրանգ թէրք ու թէպէրլըդ իտէրիմ: . . »

Ժադ կիւլէրէք—Շու մաթուհ իսթիյար ալա սահիհէն չօճըլդ կիլպի պիր չէյ իմիշ. . . Միւտաթէթը էօմրիւնտէ զաթէն քէնտիսինի սօյմուշ քլան պիւլ թազըմ սօյթարիլէրէ տէ պու գատար քիւլլիյէթլի ագչէլէր վէրմէք նի՝ պուտալարդ. . . էյ սօնղրա՞ . . .

«7.—Սանճաղըմըն իանէի պէլէտիյէսի հէյէթի մարիֆէթիլլէ անճաղը մէզ քիւր ֆուգարասընա թէվզի օլունմադ իւզրէ եիւզ պին ֆրանգ թէրք իտէրիմ: . . »

Պունտա Տօգթօր Ժադ եէնիտէն զահգահա իլէ կիւլէրէք.—Ահ, ֆուգարա-լար, ֆուգարալար, պիւզ սիզտէն էվվէլ նաիլ օլտըդ. լաքին զաննըմ էլէրչի սիզ պու իտէ պիր ագ չէյ զայս իտիյօր իսէնիլ պիլէ, մէմուր օլանլար՝ սիզտէն տա-հա չօգ չէյ զայս իզէնէքէր տիր. . . էյ, սօնղրա՞. . .

Բասգալ գրասթընա տէվամ իլէ:

«8.—Սէվիլիւլ քէրիմէմ իլէ զէվճէմին մէտֆուլն պուլընադըլարը վէ պէնիմ տախի տէֆն օլունճաղըմ իսանէտանա մախսուս մազպէրէնին հիւսնիւ մուհաֆլա-զա վէ թամիր ու թէրմիմի իշիւն էլլի պին ֆրանգ վասիյէթ իտէրիմ:

«9.—Օն պին ֆրանգ. . .

Բասգալ պիրտէն պիրէ օգուճասընը քէսիպ, պիր նազարը հայրէթլէ օգույա-ճաղը իսլարէնին իւզէրինէ տիք տիք պագմաղա պաշատը:

Ժադ՝ իշպու սիւքիւթը նասիէհանիյէ իսթիլլուս պիւլլէրէք.— Էյ ճանըմ, նէ՞ վար քի:

Բասգալ.—Նէ՞ մի վար. . . ինանըմազ, խաթր ու խայալէ կէլմէզ պիր չէյ վար. . .

Ժադ.—Նէ՞ չէյ:

Բասգալ.—Իշպու վասիյէթնամէտէ իսմիմ վար. . .

Ժադ.—Իսմի՞ն մի. . . առամ սէն տէ:

Բասգալ.—Տիյնէ.—«Օն պին ֆրանգ սապըգ սըր քեաթիպիմ օլուպ Նիմ հապսիանէսինտէն չըգան Բասգալ Սօնիէյէ վասիյէթ իտէրիմ. . . Մէրգուլ՝ պու մէսլաղ իլէ պիր իշէ թէչէպսիւս իտէրէք չալըջպ ըրդ ու նամուսըյա եաշայա-պիլիբր վէ պիր տահա թարիգը սիյաթ ու սէգամէթէ սիւլիւք իթմէզ. . . » Էյ չիմ տի պուլնա նէ՞ տէրսին:

Ժադ.—Պէն տէրիմ քի, միւթէվէֆա գօնթ՝ պուտալա վէ պունադ պիր իս-թիյալ իտի. . . Սանա թէվէճճիւհի վար իմիշ, պու ալէա չէյ. . . Սէն օնա միւլէպսիտէն միննէթտարսըն, վէ իշպու վազիյֆէի միննէթտարանէյի եալընըզ պիր վասէթա իլէ իյֆա իտէպիլիբրսին. . . Մէզարընըն իւզէրինէ կէօթիւր իւշ ֆրանգըդ վէ օն սուսըգ պիր կըրլանթա վազ իտիվէր. . .

Բասգալ.—Պաշ իւսթիւնէ, եարարըմ. . . —տէտի, վէ իքի խապիս թէք-րար գահգահ կիւլմէյէ պաշատըլար:

Բասգալ՝ գրաթընա տէվամ իլէ . — « Ընդհանրապէս զի սոնընճը մատտէ . — Օն պին ֆրանգ ճէնագէ ալայըմըն մէսարիֆի իչիւն » — Սէրվէթը մէճհուլէյէ նագլ իտէլիմ . վասիյէթնամէնին . էն զիյատէ շայանը իթինա գըսմը « Ծմալը Ժըր » . . Տիգ-գաթ էթ , « Գուլօրմ » — « Սէրվէթը մէճհուլէյէ կէլինճէ , ֆրանսա պանիսը պանգընթլարընճան իպարէթ օլարագ տէօրթ միլեօն սէքիզ երէզ պին ֆրանգ մըգտարընա պալիզ տիր . . . Սէքիզ երէզ պինէր ֆրանգ ծլարագ պու պանգ-նօթլարը հավի օլան ալթը ատէտ ճըգնան » կիզլի պիր մահալտէ մահֆուզ տըր . . . »

Բասգալ՝ Ժագըն երգիւնէ պագտը . Ժագ տալսի կէօզլէրինի իրի իրի աչ-մըլ իտի :

Ժագ քէքէլէյէրէք . — Կիզլի պիր մահալտէ մահֆուզ տէօրթ միլեօն սէքիզ երէզ պին ֆրանգ մը :

Բասգալ . — Ամա պէն տիյօր իտիմ քի , իշպու « սէրվէթը մէճհուլէյէ » քէլիմէ-լէրինին ալթընտա պիր սըրր ու հիքմէթ վար տըր :

Ժագ . — Տէվամ էթ , տէվամ էթ պագալմ , պիր տն էվլէլ անլայալմ :

Ժագ Լալարա՝ պու սէօզլէրի սէօյլէտիկի սըրատա ֆէվգէլատէ պիր Թէլաշ իւչրէ կէօրիւնիպ , եանագլարը գըք գըրմըզը քէսիլմէքտէ վէ կէօզլէրինին իչի բա-րըլ բարըլ բարլամագտա իտի :

Բասգալ տալսի խայլիտէն խայլի տիւջարը հէյէճան օլարագ , պիր Թէլաշը ա-գիմէ պէրվէճը աթի օգուլմագա պաշլատը :

« Եօլսիւքտէն սօնդրա պուտալա պիր ատամ ըմըշմ տէյու սէօյլէնմէմէք իչիւն պուրատա իշպու խաթթը հարէքէթ իմին սէպէպինի իյզահ իթմիլլիյիմ :

« Իմըք պէշ եաշընտա իքէն չիմտիքի կիպի եարա եալընըլ օլուպ , նէ եագըն վէ նէ ուզագ հիշ պիր ագրապամ վէ օ հալտէ հիշ պիր վարիսիմ պուլընմատըղըն-տան , կէնճ վէ Էօքսիւզ պիր գըզա ալագա իթտիմ վէ մէրգուլմէ իլէ էվլէնտիմ :

« Տիլտատէ օլտուղըմ կէնճ վէ տիւպէր Ժանն տը Բուվրէյի քէնտիմէ գէվճէ իտէրէք էվլատլարըմ օլաճաղընը էմէլ վէ իւմիտ խիյօր իտիմ :

« Ֆիլհագիգա պիւթիւն իւմիտիմին մէպնաալէյհի օլան շու իլաթիվաճտան պիր սէնէ սօնդրա գէվճէմ Ժանն տը Բուվրէյի գօնթէս աը Թօնէրիէօ՝ պիր գըղ չօճուգ տիւնեայէ կէթիրտի :

« Պու վէլատէթէ բէք զիյատէ մէսրուր օլտուղըմտան , իշպու մէսրուրիյէթիմէ սալիլէրինի տալսի հիսսէմէնտ իտէրէք Ճէնապը Հաֆգա արզը չիւքրան վէ մահ-միտէթ իթմէյէ գարար վէրտիմ :

« Պու մագսէտէ վասըլ օլտագ իչիւն պիր Թէտպիր խաթըրմա կէլիպ , պու Թէտպիր իգամէթ իթտիկիմ սանճագ տաթիլինտէ քէրիմէմ Մառինին տօղտուզը կիւն տիւնեայէ կէլէն պիլճիւմէլ չօճուգլարա պիրէր մըգտար սէրվէթ իթա վէ Թէլմին իթմէքտէն իպարէթ իտի :

« Մատամ տը Թօնէրիէօ իլէ պիլիթթիֆագ պու պապտէ պիր մէպաղը ճէ-սիմ Թային իթտիմ , վէ մուալիսէրէն զալիմ էճէլ խանէմի պօշալթտըղտա պու մէպաղը Թէգէիտ իլլէտիմ : Մէպաղը մէգպուր էլէմ տէօրթ միլեօն սէքիզ երէզ պին ֆրանգա պալիզ օլմուշ տըր :

« Ալթընճը տարիէ սանճաղընըն նուֆուս տէֆթէրի մուճիպիճէ , քէրիմէլէ

պերապէր այնը կիւնտէ տիւնեայէ կէլէն չօճուզլար ալթը նէֆէր օլուպ, պուն-
լարըն պէհէրինէ սէքիզ եիւզ պին Փրանգլըզ պիր մէպլաղ թախսիս իթմիշ օլտու-
ղմտան, անլէրին սիննը թիւշտէ պալիզ օլտուզլարը կիւն պու մէպլաղը քէնտի-
լէրինէ թէսլիմ վէ թէնտիյէ իտէճէկիմ»

31

Բասգալ՝ գրաաթընա տէվամ իլէ .

«— Էկէր մէրգուճանըն սիննը թիւշտէ պալիզ օլմալարընտան էվկէլ վէֆաթ
իտէճէք օլուր իսէմ, պէհէրինէ իսապէթ իտէն միրաս հիսսէսի՝ վասիյէթնամէմին
իճրասընա մէմուր օլան զաթ թարաֆընտան քէնտիլէրինէ թէսլիմ օլունաճագ տըր :

«Մէպալիղը մէգքիւրէյէ արթըզ պէնիմ նազարըյլա պագմայըպ, միւթէմա-
տիէն գարընզըզլար վուզու պուլան շու գէմանտա իշպու մէպալիղի զայիտէն
վըդայէ իթմէք, վէ սուրէթը զահիրէտէ էմին կէօրիւնիւպ հազըզաթը հալտէ իսէ
պաթագ օլան եէրլէրէ վազ իտուպ տէ ֆաիզ իշիւն անայը թէհիլէյէ գոյմագ
իսթէմէտիկիմտէն, անանըն թէմամիյէթինի թէնէմին իշիւն ֆայըզտան վազ կէչ-
տիմ վէ պէհէր չօճուղըն հիսսէսիին կիզլի պիր մահալէ վազ վէ հըֆզ էյլէտիմ . . . »

Բասգալըն ալնընտան սէլ կիպի թէր ագըպ, պրզաղը գուր գուրու օլմուշ
վէ էլլէրի սինիթ իլլէթի կիպի թիթիլ թիթիլ թիթիլէմէքտէ պուլընմըշ օլտուղը
հալտէ, օգուճասընը քէսէրէք պիր ազ վագթ տուրտը :

Ժագ. — Տէվամ էթ . . . տէվամ էթ պագալըմ . . .

Բասգալ՝ պիր գատէհ սու իշտիքտէն սօնղրա օգուճասընա տէվամ իլէ .

«— Գըզըմըն վէլատէթինտէն պիր այ սօնղրա, իգամէթ իթտիկիմ սանճագ
տալիէսինին նուֆուս տէֆթէրինտէ մուզայյէտ ալթը նէֆէր չօճուղըն ֆաթիլեա
պէօյիւքլէրինի նէզտիմէ ճէլպ իթտիմ վէ ալաճագլարը մէպլաղըն մըգտարընը քէն-
տիլէրինէ պէյան իթմէքսիզին պիրէր ալթուլն բուլ, եախօտ մախսուս տարպ օ-
լունմըշ պիրէր միտալեա վէրտիմ : Մէրգուճան՝ պու միտալեալարը քէնտի էվլատ-
լարընա վէրէճէքլէր, վէ էվլատլարը տու եիրմի պիր սէնէ սօնղրա եա պանա վէ
եախօտ վասիյէթնամէմին իճրա մէմուրընա թագտիմ էյլէյէճէքլէր տիր :

«Մէգքիւր միտալեալարըն պիր եիւզիւնտէ պիր սըրա նուճէրօսը, վէ քէրիմէ-
մին եէվմը վէլատէթի թարիխի, վէ տիկէր եիւզիւնտէ թէքրար սըրա նուճէրօսը,
վէ իւսթ իւսթէ մահքիւք իւշ քէլիմէ վար տըր : »

Ժագ Լակարտ՝ մասանըն իւզէրինտէն ալթուլն միտալեայը ալմըշ, տիգգաթլը
պիր սուրէթտէ իւզէրինէ պագըյօր իտի : Բասգալ օգուճասընա տէվամ իլէ .

«— Զօճուզլարըն պէհէրի՝ իշպու միտալեայը վէ քէնտիսինին էվրագը մու-
սատտագաւընը իրաէ վէ թագտիմ իթտիքտէ, վասիյէթնամէմուտէ քէնտիյէ թախ-
սիս օլընան մէպլաղը ախգ իտէճէք տիր :

«Էկէր օ թարիխտէ պէն էօլմիւշ պուլընըր իսէմ, վասիյէթնամէմին իճրա մէ-
մուրը՝ ալագատարանը նէզտիինէ ճէլպ իլէ, կէրէք օ ալթը աստէտ միտալեայը վէ
կէրէք վասիյէթնամէմի վազ իթտիկիմ սանտըգճատաքի միտալեայը ախգ իտէճէք,
վէ անլէրի նուճէրօ սըրասըյլա եան եանա գոյուպ, պէհէր միտալեանըն իւզէրին-

տէ մահբուք քէլիմէլէրտէն միւթէնէքքիւլ իւչ սաթըրը գրապաթ խտէպիլէնէք տիր :
«Մէգքիւր իւչ սաթըրըն միւթէնէքքիւլն օլտուղը իպարաթտան՝ տէօրթ միլեօն սէքիզ եիւզ պին ֆրանգըն նէրէտէ սագլանմըլ օլտուղը անլաշըլաճագ տըր :»

«Էկէր վասիյէթնամէմին հիյնը քիւշատընտա, վարիպէրին պիրի վէ եա պիր գաշը պէրհայաթ պուլընմազլար իսէ, միւթէնէքքիւլըն հիսսէ վէ եա հիսսէլէրի՝ պէրհայաթ օլանլարա միւթէնսազիլէն թագսիմ ու թէվզի օլընաճագ տըր :

«Հէր շէյի էվվէլտէն տիւշիւնմէլի.— Էկէր աթֆալը մէրգուլմէտէն պիրինին վէ եա պիր գաշընըն վէֆաթըլլա միտալեալարուան պիլի վէ եա պիր գաշը քսիլիպ տէ սէրվէթին նէրէտէ մահֆուրը օլտուղընը միւպէյյին օլան իպարէլէր թէշքիլ օլընամագ իսէ, վասիյէթնամէմին իճրասընա մէմուր օլան մուգազլիաթ մուհար-րիրիմ՝ ֆիւթիւպիսանէի Միլլիտէի մէշղուլիյէթ սալօնընա ազիմէթլէ, «Գիլձիլ ԷվլսիթիթնԱՄԷ, Հաշմէթլու զայէթ իրիսթիյան Օն իւչիւնճիւ Լուի գրալըն «պաշ վէքիլի ֆազիլէթլու գարտինալ տը Րիշիթօնին թարիխինէ մէտար օլմագ «իւզրէ Միւսիւ տը Լաֆէմանըն իսթըրէլէրի.— Միլասը Իսանըն 1674 սէնէսին-տէ Ամսթէրտամտա նէշը օլուսմըլ տըր :» Իւնվանլը պիր քիթապը թալէպ խտէ-ճէք տիր :»

Բասգալըն սէսի գըսըլըպ հէման ֆիշիտիլմէզ պիր հալէ կէլմիլ վէ թէքմիլ վիւ-ճուտը թիրիլ թիրիլ թիրթիմէքտէ պուլընմըլ տըր :

Իքինճի տէֆա օլարագ Բասգալ եինէ օգուլմասընը քէսիպ տուրտը :

Ժագ.— Հայտէ, հայտէ, օգուլ պագալըմ :

Բասգալ գրաաթընա ելնիտէն տէվամ իլէ :

«—Մուգազլէլաթ մուհարրիրի՝ պուլ քիթապը էլէ կէշիրտիքտէ, եիրմինճի սա-հիֆէսինի աշըպ, օրատա զիյրլէրի գըրմըզը միւրէքքիւլէ չըզըլմըլ քէլիմէ վէ հարֆլարը եալընըզ պիր սաթրտա եան եանա կէթիլէնէք, վէ անտէն սօնղրաքի իւչ սահիֆէտէ տախի այնը մուամէլէյէ տէվամ իտէնէք, վէ պէօլլէնէ սաթըր հա-լինէ գօնուլան քէլիմէլէր՝ միտալեալարըն իւզէրինտէ մահբուք օլան իւչ իպարէ-յի թէշքիլ իտէնէք, վէ պուլ իւչ իպարէտէն՝ ալթը նէֆէր չօճուղըն սէրվէթի նէ-րէտէ պուլընտըղը անլաշըլաճագ տըր :»

Ժագ.— Լէհէսի աթմըլ վէ կէօլլէրի աթէշ կիպի բարլամագտա պուլընմըլ օլ-տուղը հալտէ այաղա գալգարագ.— Ալիմ Ալլահ պանա պիր ըզլա կիպի կէլիյօր . . . Միլեօնլար պիզէ օլմալը, Բասգալ, պիզէ . . . եալընըզ պիզէ, անլա-տը՞ն մը :

Բասգալ.— Էվվէթ, անլայօրըմ . . . Գօնթըն սըրըրը թէսատիւֆէն էլիմիզէ կէշտի . . . ֆիւթիւպիսանէի Միլլիտէի «Գըզըլ վասիյէթնամէ»տէն միլեօնլարըն նէրէտէ սագլը օլտուղընը անլայաճաղըզ :

Ժագ.— Տէմինճէք տիյօր իտին քի, պիր սէնէ սիւրմէզտէն իւչ միլեօնլըզ պիր սէրվէթ սահիպի օլաճաղըզ . . . Պուշը եանլըլ սէօլլէյօր ըմըշըն, զիրա սէքիզ կիւն սիւրմէզտէն հէման պէշ միլեօնլըմըզ օլաճագ տըր . . . Պուշտան սօնղրա արթըզ Տօգթօր Թօմբսըն օլմագըլըմա նէ՞ հաճէթ . . . Մարթ Կրանշանըն տա արթըզ պիզէ լիւզուլը եօզ . . . Տէօրթ միլեօն սէքիզ եիւզ պին ֆրաքնգ՝ զաթէն էլիմիզտէ օլանա զամմ օլուշըր իսէ, իքի եիւզ էլլի պին ֆրանգ իյրապըմըզ օլա-

ճագ տըր . . . Իսթիքպարմիզ էյի տէր , Բասգալ . զէվէ , Կէֆա , սիւս , տա-
րաթ , հէրսինի եաթապէլէճէնիզ . . . զէնկինիզ . . .

Բասգալ . — Էվլէթ ճգէնկինիզ , Լաքին պըրագ , շու վայսյէթնամէյի զգոյթնապ
պիթիւրէյիմ . . . Իսթէրիմ քիչ ինքմիտէրմիզէ գարըը միւնպսէպէթսիզ պիր Փըզ-
րա պուլընմատըղընա էյիճէ էմին օլայըմ . Ետէտի . վէ քէմալը սիւքիլէնէթլէ շուգ
սօն իպարէլէրի օգուժաղա սպաշատը .

« — Թէքրար տէրիմ , հէլէհանկը չօճուգ՝ սիննը ըկչտէ պալիզ օլտուղը կիւն
զիքը օլընան միտալեա իլէ իսպալթը վիւճուտ իտէր խաէ , վէլատէթնամէսիլէս պին-
նէֆա քէնտիսի օլտուղընը մուսաւտաղ պիրէվրագը նիւսի համիլ պուլընաճագ տըր :

Վիշպու վասիլէթնամէյի եաղտըղըմ վէ իմզալատըղըմ շու սաաթտա , տէօրթ
միլեօն սէքիզ եիւզ պին Փրանգը միլանէլէրինտէ թագալիմ փտէճէք օրանալթընէ-
ֆէր չօճուղըն հէնուզ պէրհայաթ օլտըզլարը՝ ախիթէն ախզ օլուճան մալիւմաթ-
տան միւսթէպան օլմուշ տըր :

« Մէրգումանա վէրիլէն միտալեալարըն սըրա նուժէրօլարը սըրասըյա . քէնտի
իսմ վէ չէօհրէթ վէ իգամէթ մահալլէրինի զիլտէ գայա տւ թահրիւ իտէրիմ .
Պու ինթիյաթ սայէսինտէ վասիլէթնամէմին իճրա մէմուլը՝ թահարիյաթընը գօ-
լայ իճրա իտէճէք տիր :

« Ն ? 1 . — Միւթէվէֆա ժան տը Շաթըլիւքսին վէ ժօրթին տը Կրավըն օլ-
լու գօնթ Ֆասիլէն տը Շաթըլիւքս . — Թուրնօն սօգաղընտա Ն ? 19 :

« Ն ? 2 . — (2 նուժէթը միտալեա՝ վասիլէթնամէմէ պէրապէր մահֆուզ օ-
լան միտալեա տրր)

« Ն ? 3 . — Ավօգաթ միւթէվէֆա Տիտիէ Լապառըն վէ Մառի-թէրէզ Յօվէլին
օղլու Րընէ-Տիտիէ Լապառ . — Շէր-Միտի սօգաղընտա Ն ? 52 :

« Ն ? 4 . — Էպիլյէ նագգալը Նիգօլա-Ֆիւլթանա Տիւվէրնէյին վէ Սէլէսթին-
Վիրթինի Պօտուէնին օղլու Ամէտէ Տիւվէրնէյ . — Վօթիրար սօգաղընտա Ն ? 25 :

« Ն ? 5 . — Գօմիսիօնճը Կրաթիլէն Պուլնուանըն վէ ժանն Տիւրիւլինին օղլու
Բրօսրէր-Ժիւլ Պուլնուա . — Րէգօլէ սօգաղընտա Ն ? 17 :

« Ն ? 6 . — Մուախսիլէրէն էվէնմիշ օլան Բէռին Պէրթիէնին շայրը մէշրու գը-
զը Մարթ-Էմիլի Պէրթիէ . — Ճինէվրատա Լօզան թարիգիւնտէ Ն ? 49 տա իգամէթ
իտէր :

« Ն ? 7 . — Մէմուրիյնտէն Րէյմօն Ֆրօմանթալընզ վէ միւթէվէֆիլէ Մառի Բուռ-
նինին օղլու Ալպէր-Բօլ Ֆրօմանթալ . — Սէն-Լուի-գ-ան-Լիլ սօգաղընտա Ն ? 44 :

« Բարիզտէ մուհարրէր , 22 մայիս 1879 :

« Ֆիլիպ ԱՐՄԱՆ , ԳՕՆԹ ՏԸ ԹՕՆԵՐԻԷՕ »

— Իշթէ պու գատար . — տէտի Բասգալ վասիլէթնամէյի մասանըն իւզէրինէ
վազ իտէրէք :

Ժագ . — Պիզիմ իւմիտլէրիմիզէ պիր չէյ եաթնայօր . Պու առամլարըն եէրինտէ
զահմէթսիզճէ միրասա պիզ գօնաճաղըզ . . . Շու ինթիյար պուտալա գօնթըն
բարայը նէրէյէ գօյտուղընը անլատըղըմըզտա , անը եալընըզ ալմագ զահմէթինէ
տիւշար օլաճաղըզ :

Բասգալ՝ վասիլէթնամէյի ճէպինէ գօյարագ . — Եարընտան թէգի եօգ , Բիւ-
թիւպխանէի Միլիյէ կիտէճէյիմ . . .

Իբի արգատաշարըն շիմտիւիք եէքտիկէրէ սէօյլէյէճէքլէրի պիր չէյ գալմա-
աըղընտան, պիր ազ իսթիրահաթ իթմէք իւզրէ օտալարընա չէքիլտիլէր վէ սա-
պահ սաաթ տօգուզ օլուր օլմազ գալգըպ պիրպիրինին եանընա կիտէրէք վէ խա-
լիսանէ պիր սուրէթտէ էլլէչէրէք, կէճէ ըույա կէօրիւպ կէօրմէտիքլէրինի գահ-
գահա իլէ պիրպիրինէ սիւվալ իթտիլէր :

Ուայր, կէճէ կէօրտիւքլէրի ըույա օլմայըպ հազիգաթը հալ իտի, վէ պուընը
խսպաթը մատտիսի՝ եանլարընտա պուլընան պանգնօթ տէսթէլէրի, թահվիլաթ
բաքէթլէրի վէ գօնթ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսի իտի :

Ժազ՝ Բասգալա. — Բիւթիւպիսանէյէ կիտէճէ՞քմիսին :

Բասգալ. — Էվլէլա իսիմսիզ թահվիլաթը պինէր Փրանգլըզ պանգնօթլարլա
միւսպատէլէ իտէճէյիմ վէ կիւնտիւզ թաամընտան սօնղրա Բիւթիւպիսանէյէ կի-
տէճէյիմ :

Ժազ. — Իսթէրմիսին, պէրապէր կէլէյիմ մի :

Բասգալ. — Ֆէնա օլմազ զաննըմ . . .

Ժազ. — Լաքին Անթէլ իլէ Մարթ պիզէ վէ եախօտ իքիմիզտէն պիրինէ պէք-
լէրլէր . . .

Բասգալ. — Կէճիքթիկիմիզտէն տօլայը քէնտիլէրինի թէէմին իթմէք իչիւն
պիր թէլէկրաֆ չէքէրիզ կիտէր :

Ժազ. — Էվլէթ, հազգըն վար, օլուր . . .

Բասգալ Սօնիէ՝ խաղինէ թահվիլաթընը, էսհամ վէ սէնէտաթը սաիրէյի իւզէ-
րինէ ալըպ, Ժազ իլէ պէրապէր աշաղըյա էնտիլէր վէ պիր թէլէկրաֆիսանէյէ կի-
տիպ, «Թօմբսըն» իմզասըյա «Բըթի-Գասթէլ» է պիր թէլէկրաֆ քէչիտէ իթտիլէր :

Պատէհու իբի արգատաշար պիր սարրաֆ տիւքքեանընա կիտիպ պիւլա միւշ-
քիլաթ թահվիլաթըն թէպտիլի բազարլըղընը իթտիլէր, վէ թահվիլաթը մէգքիւ-
րէնին պիր կէօնա մէմուլիյէթ վէ միւսատէրէ թահթընտա պուլընմատըղընա տա-
իր իթմինան հասըլ իթտիքտէն սօնղրա պէտէլինին իգամէթկեահլարընա իրսալինի
սարրաֆ իլէ գարարլաշտըրտըլար :

Իչպու մուամէլէնին իիթամընտա մէրգուման՝ պուլըվարուա պիր լօգանթայա
կիտիպ գարընլարընը տօյուրտըգտան սօնղրա, մէմուլէն վէ մէսրուր օլտըզլարը
հալտէ օյնայարազ սըչրայարազ Բիւթիւպիսանէի Միլլի եօլընը թութտըլար :

Իբի արգատաշ տա օ տար իւլ մէարիֆին ուսուլ ու ասաթընտան պիլսապէր
իտիլէր :

Միւրաճաաթ իթտիքլէրի գաբուճը՝ մէչղուլիյէթ սալօնընը քէնտիլէրինէ կէօռ-
թէրտի :

Մէրգուման՝ զիքր օլընան սալօնըն գաբուսընա տօղրու կիտիպ թամամ իչէ-
րի կիրէճէքլէրի սըրատա, իսմէ մախսուս տուխուլիյէ պիլէթլէրինին թէվզիինէ
մէմուր օլան մուհաֆըզ՝ գարչըլարընա տիքիլպ :

— Աֆվ իտէրսինիզ, էֆէնտիլէր . . . տուխուլիյէ պիլէթլինիզ վա՞ր մը տըր . . .

Բասգալ. — Ուայր, էֆէնտիմ :

Մուհաֆըզ. — Եօյլէ իսէ իչէրի կիրէմէզսինիզ . . .

Բասգալ. — Նի՛չիւն էօյլէ :

Մուհաֆըզ. — Պուրայա կելիպ մէշղուլ օլմագ իշիւն Բիւթի պլսանէ միւտիրին տէն պիր տուխուլիյէ պիլէթինիզ օլմալը տըր :

Ժագ՝ օ վագթա դատար լաֆա դարըշմամըշ օլտըղը հալտէ . — Պու թէֆէր-րուաթը պիլմէտիկիմիզէ չօգ թէէսսիւֆ իտէրիմ , էֆէնտի . . . Պէն էճնէպլիյիմ , վէ զանն իտէր իտիմ քի , բայիթալսթընըզըն չայանը թամաշա օլան մահալլէրհնի կէզմէք իշիւն ազ պիր միւտտէթ շէհրինիզտէ գալաճագ օլան էճնէպլիյէրէ պազը մուամէլէի ըէսմիյէ աֆվ օլընըր վագըա պէն տէ պիլիրիմ քի մուամէլէի մէզքիւրէ՝ միւնասէպէթսիզ տէյիլ տիր . . .

Մուհաֆըզ՝ պիր թավըը իհթիրամքեարանէ իլէ . — Վա՛յ , էճնէպի՞միսինիզ , էֆէնտի . . .

Ժագ . — Էվլէթ , էֆէնտիմ . . . Ամէրիգա թէպաասընտան օլուպ սէնաաթըմ հէքիմիք տիր . . .

Մուհաֆըզ . — Էյ եալընըզ սէյր ու թէմաշա իշիւն մը կելլյօրսընըզ , իճրաի թէհարրիյաթ իթմէկէ նիյէթինիզ եօ՞գ մը :

Ժագ . — Աֆվ իտէրսինիզ , զայէթ նատիր վէ տահա տօղրուսը պիր տանէճիք օլան պիր քիթապա սադմագ իսթէր իտիք . պու քիթապտան զաննըմ պիր նիւս-լաէ վար վէ օ տա պուրատա տըր . . .

Մուհաֆըզ . — Մատամ քի էօյլէ տիր , քիւթուպլսանէնին գալտէսինտէ պէն պիր իսթիսնաիյէթ իճրասընը տէրէօհտէ իտէրիմ . . . Հէմ էճնէպլի վէ հէմ մու-ալլիմ պուլընտըղընըզ հասէպլիյէ գարուլար սիզէ աշըգ տըր . . . — տէտիքտէն սօնղրա իքի արգատաշա պիրէր տէ շախսա աիտ բուսուլա իթա իտուպ իւ-վէի մէզալ իտէրէք . — Պու բուսուլա իլէ կէօզտէն կէշիրմէք իսթէտիյինիզ քիթապ վէ եա քիթապարը թալէպ իտէպլիւրսինիզ . . . Գանաբէլէրին իւզէրինտէ պիր եէր ինթիխապ իտուպ օթուրընըզ վէ պու բուսուլալարտա մուհարրէր օլան թա-լլիմաթա թէվֆիզը հարէքէթ իտինիզ :

Ժագ . — Սրատըղըմըզ քիթապը ալմագ իշիւն նա՞սըլ եաբաճաղըզ :

Մուհաֆըզ . — Սալօնըն թա նիհայլթինտէ պուլընան եիւքսէք քէրէվէթէ կի-տինիզ . . . Բիւթիւպլսանէ մէմուրիյնինտէն պիրի սիզէ « — Թէշէքքիւր իտէրիմ , էֆէնտիմ . . . — » ճէվապընը վէրէճէք տիր :

Իշպու միւքեալէմէ զայէթ ալշագ պիր սէս իլէ վուգու պուլտը , զիրա մէշ-ղուլիյէթ սալօնընտա հիշ սէս վէ ըաթըրտը օլմամագ՝ գալտէի մէրիյէտէն իտի :

Ժագ իլէ Բասգալ՝ էրէյիճէ պիր եանա տօղրու պուլընան պիր գանաբէնին իւզէրինտէ օթուրտըլար :

Բասգալ՝ քիւթիւպլսանէտէ նէ եօլտա հարէքէթ օլունաճաղընա վէ նէ մու-մէլէ իճրա իտիլէճէկինէ տաիր բուսուլալարըն իւզէրինտէ մուհարրէր օլան թալի-մաթը քէմալը տիգգաթլա գրաաթ իթտի , քէնտիսիյլէ պէրապէր օգումըշ օլան արգատաշընա տօղրու էյիլտի վէ գուլալընտան աշաղը տէտի քի ,

— Իլք բասթ կէլտիյիմիզ իսիմլէրի եազալմ . . . զաննըմ էյի օլուր . . .

Սէնին էֆքեարըն նէ՞ տիր . . .

Ժագ . — Պէն տէ թէմամըլա պու էֆքեարտայըմ :

Իքիսի տէ սալսթէ իսմ վէ ատրէսլէրլէ բուսուլալարը տօլտուրտըլար :

Պու իշ խիթամ պուլաղգտա, Բասգալ «—Շիմտի պէն օ քիթապը իսթէյնճէ-յիմ. . . —» տէտի վէ քիւթիւպխանէ մէմուրիյնին օթուրմը օլուգլարը քէ-րէվէթէ տողրու կիթտի:

Բասգալ՝ թալէպաթ մէմուրընա սէլամ վերտիքտէն սօնդրա.—էֆէնտի, պիր քիթապ իսթէյնճէքտիմ:

Մէմուր՝ պէյազ պիր բուսուլա ուզաթարագ.—Պու բուսուլանըն խանէլէրինի տօլտուրարագ քիթապ թալէպ իթմէնիզ ըէճա օլունըր:

Բասգալ քեսաղըտը ալտը վէ պրունընըն ալթընտան «—Սատէ պիր շէյ իշիւն պու նէ՛ գատար թանթանա» տիյէ մըրըլտանըպ եէրինէ կիթտի օթուրտը:

Քիւթիւպխանէտէն քիթապ ալմագ խուսուսընտա իճրատը լազըմ կէլէն մուա-մէլաթ ֆիլհագիգա բէք գարըըգ վէ թանթանալը օլուպ, աղա իսթիսնալիյէթ տէ գասուլ օլունմագ. լաքին հէմ թէհարիյաթա սուհուլէթ օլմագ վէ հէմ տէ սըրգաթ կիւճէլճմէք իշիւն մուամէլաթը մէքիւրէնին իճրատը լապիւտ տիր:

Պագընըգ, պունտա սըրգաթ իշիւն «կիւճէլճմէք» տիյօրըգ, «միւմքինսիզ» տի-մէյօրըգ, զիրա օ գատար թէտապիրը ինթիյաթիյէ իթթիթագ օլունըպ շիտտէթը նէգարէթ իճրա օլունմասընա բալմէն, վագթ վագթ պագը զիյգըլմէթ քիթապ-լար զայպ ու նապէտիտ օլուր, վէ միւթէճասըրլարը աա էլէ կէշիրմէք միւմքին օլմագ:

Բասգալ Սօնիէ՝ գանարէսինէ ապէթ իթտիքտէ, քէնտիյէ թէվտի օլունան թալէպ բուսուլասընը տօլտուրմագ իշիւն հէր կէօզիւն գարշըսընաա մաթպու պու-լընան թալիմաթա թէվիթիգէն իճրաի հարէքէթ իթտի:

Պունը եաբտըգտան սօնդրա թէքրար մէմուրիյնին քէրէվէթի եանընա կիթտի վէ բուսուլասընը քիւթիւպխանէ մէմուրընա թէսիմ իթտի:

Թալէպ բուսուլասը պէրվէճը աթի թահրիր օլունմը իտի:

«Օգուլանըն օթուրտըը մէվգի նումէրօսը 1777:

«Մուէլիֆին իսմի՝ ՏԸ ԼԱՖԷՄԱ:

«Քիթապըն իսմի՝ ԳԸԶԸԼ ՎԱՍԻՅԷԹՆԱՄԷ, Հաշմէթլու զայէթ իրիսթիյան Ոն Իւշիւնճի Լուի գրալըն պաշ վէքիի Ֆագիլէթլու գարտինալ տը Րիշիէօնին թա-րիսինէ մէտար օլմագ իւզրէ Միւսիւ տը Լաֆէմանըն իսթըրիլէի:

«Մահալը նէշրի՝ ԱՄՍԹԷՐՏԱՄ:

«Թարիլը նէշրի՝ ՄԻԼԱՏԸ ԻՍԱՆԸՆ 1674 ՍԷՆԷՍԻ:

«Օգուլանըն իսմի՝ ԺԻԻԼ ՏԻԻՐԻԷՅՕ:

«Իգամէթկեահ՝ ՏԱՐԻԻԼՖԻԻՆՈՒՆ ՍՕԳԱՂԸ, Ն՞ 28»

Նասըլ քի կէօրիւնիյօր, պու իսմ իլէ իգամէթկեահ՝ Բասգալ իշիւն հիշ պիր վէճիլէ մուճիպը մուխաթարա օլմագ իտի:

Քիւթիւպխանէ մէմուրը՝ բուսուլայը ալըպ, իւզէրինէ պիր գաշ աճալ պու-ճալ իշարէթլէր չըգտը վէ պիր մայէթ մէմուրընա վէտտի:

Բասգալ՝ Քիւթիւպխանէ ատաթընա աալա վուգուֆը օլմայան պիր ատամ

կիսի քերէվէթին գարշըսընտա տիմոիք տուրուպ պէքլէյօր իտի :

Քիւթիւպխանէ մէմուրը՝ կիւլէրէք . — Ենէրինիզ կիտինիզ, էֆէնտի :

Բասգալ . — Լաքին քիթապը :

Մէմուր . — Կէթիւրիւրէր սիզէ :

Գօնթ տը Թօնէրիէօնին սապըգ սըր քեաթիսի՝ կիտիս գանաբէնին 177 նու-
մէրօլը մէվգիինտէ օթուրտը :

Պէշ տագիգա միւրուր իթտի, թալէպ օլընան քիթապ հէնուզ կէլմէյօր իտի :
Իքի արգատաշլար՝ քիթապըն կէճիքիպ կէլմէմէսինէ թէլաշ իտէրէք երւրէք-
լէրի թըբըր թըբըր աթմագտա, տուտագլարը օյնամագտա իտի :

«Ղըզլ վասիյէթնամէ»նին քէնտի էլլէրինէ կէլէճէկինէ վէ անըն վասէթա-
սըյա միւթէվէֆա գօնթըն՝ քէրիմէսիյէ պէրապէր այնը կիւնտէ տիւնեայա կէ-
լէն ալթը չօճուզա մուխասսէս տէօրթ միլեօն սէքիզ երւզ պին ֆրանգլըզ մէս-
լալը հըֆի իթտիկի կիզլի մահալի անլայաճագլարընա բէք ազ վագթ գալմըշ իտի :

Կէօրիւնիւշտէ քիթապըն քէնտիլէրինէ թէսլիմինտէ հիշ պիր մանիա օլտամազ
իտի, վէ լաքին պու թէէիսիւր քէնտիլէրինէ ուղուսըզ կէօրիւնիյօր իտի :

Սըբըրը անլամագսըզըն ֆըրսաթը էլլէրինտէն գաշըրաճագլար տէյու երւրէք-
լէրինտէ էրէյիճէ պիր գօրգու վար իտի :

Վագթ կէշտիքճէ իքի արգատաշլարըն տա սապր ու թէհամմիւլի թաշը-
յօր իտի :

Ժագ՝ պըյըզընը ըսըբըպ տուրույօր իտի :

Բասգալ՝ տիւշարը թէլաշ օլուպ, եումրուգլարընը սըգը սըգը գարայարագ,
տույմագսըզըն թըրնագլարընը ավուճլարընըն էթինէ պաթըրըյօր իտի :

Նիհայէթ պիր մէմուր՝ էլինտէ գըրմըզ գարսգլը պիր քիթապ օլտուզը հալ-
տէ կէլիպ բուսուլա իլէ պէրապէր Բասգալըն էօնիւնտէքի բահլէ իւզէրինէ վագ
իթտի :

Մէմուր . — Էֆէնտի, իշթէ իսթէտիյինիզ քիթապ . . . — տէտիքտէն սօնդրա
չէքիտի կիթտի :

Բասգալ՝ տէլի կիսի քիթապը էլինէ ալըպ պիրինճի սահիֆէսինի աշտը, վէ
«ԳԸԶԸԼ ՎԱՍԻՑԷԹՆԱՄԷ» տէյու սէրլվհասընը օգուտըգտան սօնդրա «— թամամ
պու տըր —» տէտի :

Ժագ՝ պօղունըզ պիր սէտա իլէ . — Չարուգ երիմինճի սահիֆէյի աշ :

Բասգալ՝ թիթրէյէրէք քիթապըն եարագլարընը չէվիրտի, երիմինճի սահի-
ֆէտէ տուրտը, վէ կէօզ կէզտիւրիպ, գօնթ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսինտէ
զիքի օլընան գըրմըզ միւրէքքէսլի իշարէթլէրի սահիֆէնին իւզէրինտէ սըգը սը-
գը արաշթըրտը :

Մէգըբուր իշարէթլէրին հիշ պիրի եօգ իտի :

Պիր ազ պարարմըշ օլան պէյազ քեաղըտըն իւզէրինտէ եալընըզ սիյահ սիյահ
մաթսպա եազըլարը կէօրիւնիյօր իտի :

Տէլիգանը ոսք սարը քէսիլիպ, գալպինտէ բէք ֆէնա պիր սըգընթը հասըլ
օլտու :

Բասգալ՝ ուսուլճաճըգ Ժագըն գուլաղընտան աշալը . — Հիշ պիր չէյ եօգ . . .

Ժագ.—Հիշ պիր չէ՞ մի . . . պունըն իմքեանը եօգ տըր :

Բասգալ.—Նա՛, սէն տէ պագ :

Ժագ՝ թիթրէյէր՝ ք քիթապը ալըպ քէնտիսի տախի երիմինճի սահիֆէնին սաթր արալարընը, վէ սօնղրա անտէն սօնղրաքի իքի սահիֆէնին սաթր արալարընը արալթըրտը, պիր չէ՞ պուլամատը :

Պատէհու Ժագ.—Հագգըն վար ըմըլ . . . հիշ պիր չէ՞ եօգ . . . նէ պիր սաթըրըն, նէ պիր քէլիմէնին վէ հաթթա նէ տէ պիր հարֆըն զիյրինէ չըզկը չէ՝ քիլմէմիլ տիր . . . Սլմայա քի եանըլմըլ օլալմ . . . Մ. տը Թօնէրիէօնին վա. սիյէթնամէսինտէ պու սահիֆէլէ՞ր մի զիքր օլունմըլ տըր :

Բասգալ.—Պունը էյիճէ անլամագ դօլայ պիր չէ՞ տիր . . . —տիյէրէք, չըզ. տանընտան դօնթըն վասիյէթնամէսինի չըգարտը վէ քիթապըն սահիֆէլէրի մու. հարէր օլան ֆգրայը արատը :

Պու Թահարրիյաթըն իճրասընտան սօնղրա, Բասգալ.—Ուայր . . . խայր . . . ասլա եանըլմամըլ տըր . . . սէն տէ պագ . . . երիմինճի, երիմի պիրինճի, երիմի իքինճի սահիֆէ . . .

Ժագ.—Էօյլէ ամմա օ սահիֆէլէրին իւզէրինտէ պիր չէ՞ եօգ տըր . . . Ի. քեանսըզ կէօրիւնիյօր ամմա, հագիգաթէն տէ էօյլէ տիր . . . Գիթապ տա այնը եալըլան քիթապ տըր . . .

Ժագ Լակարտ՝ պունլարը տիյէրէք, Բասգալըն էլինտէն քիթապը ալտը վէ սէրլէվհասընը եէնիտէն կէօզտէն կէչիրտի :

Պիր տէ նակէհան պօղունըզ պիր նիտա սալմէրտի :

Բասգալ՝ պիր Թէլաչ իլէ.—Նէ՞ վար, նէ՞ օլտու :

Ժագ՝ ճէվապ վէրէճէք եէրտէ իյրատը սիւվալ իլէ.—Գօնթըն վասիյէթնամէ. սի մուճիպինճէ, քիթապըն մահալը նէչրի նէրէսի տիր :

Բասգալ.—Ամսթէրտամ :

Ժագ.—Էյ Թարիխը նէչրի՛ :

Բասգալ.—1674 :

Ժագ՝ նէֆէս ալարագ.—Էօյլէ իսէ պունտա մատտի պիր սէհվ վար . . .

Բասգալ՝ տիւչարը հայրէթ օլարագ վէ ֆիքրինի անլամայարագ.— Մատտի պիր սէհվ մի :

Ժագ.—Էվլէթ . . . Բիւթիւպիսանէ մէմուրը՝ քիթապը եանլըլ կէթիրմէյիպ, պաչգա մահալտէ Թապ օլընան պիր ճիլտինի կէթիրմիլ . . . Պու էլիմիզտէքի քի. Թապ՝ 1674տէ Ամսթէրտամտա նէչր օլունմայըպ, 1677տէ Լա Հէյտէ նէչր օլուն. մըլ տըր . . . Կիթ Ամսթէրտամտա նէչր օլունանը Թալէպ էթ . . .

Բասգալ՝ «Միւսիւ տը Լաֆէմանըն Ութըրէլէրի» նամ քիթապը ալըպ քիւ. Թիւպիսանէ մէմուրիյնին քէրէվէթինէ տօղրու կիտէրէք, անլէրտէն պիրինէ խի. Թապէն.—Էֆէնտի, պիլմէյէրէք պիր սէհվ իթմիշսինիլ, ըէճա իտէրիմ պու սէհ. վինիզի Թասհիհ պուլուրընը :

Մէմուր.—Նէ՞ տիր օ, էֆէ՛նտի :

Բասգալ.—Շու քիթապ . . . 1677տէ Լա Հէյտէ նէչր օլունմըլ տըր, պէն ի. սէ 1674տէ Ամսթէրտամտա նէչր օլունանը իսթէմիլ իտիմ :

Մէմուր՝ պագըպ քալէլէպին տողրու օլտուղընը անլայարագ. — Սահիհ, էֆէն-տի, սէհվ օլմուշ. պու տա քիթապլարըն հանըշ սըրայա գօնմասընտան նէշէթ իթմիշ տիր, շիմտի տիւղէլի Դիրիմ, լութֆէն պիր ազ պէքլէյինիզ. — տէտի, վէ պիր պէյազ բուսուլա ալըպ իւզլէրինէ պիր գաշ քէլիմէ եազքը վէ բուսուլայը իստէ օլընան քիթապա րասլթ իլէ՝ պիր խատէմէ չաղըրըպ տէտի քի,

— Քիւթիւպխանէնին րաֆընա չըգ տա պուըն օ րաֆըն մէմուըն օլան Մ. Տըլօրթա վէր:

Խատէմէ պու էմիի իյֆիա իտուպ, պիր ազ սօնղրա էլինտէ պիր քիթապ օլ-տուղը հալտէ ալտէթ իթտի, վէ Բասգալ պու քիթապը կէօրիւննէ մէսէրէթին-տէն նաշի գալպի չարբմաղա պաշլատը իսէ տէ, պու սէվիննի տախի պօշա չըգսը, զիրա մէրգուլ խատէմէ՝ քիւթիւպխանէ մէմուընա խիթապէն տէտի քի,

— Էֆէնտի, եինէ էվլէլէ քիթասը կէթիրտիմ. . . 1674 տէ թապ օլընան նիւսիսէ՝ րաֆտա եօգ տըր:

Մէմուր. — Նա՞սըլ շէյ օ:

Խատէմէ. — Ամսթէրտամտա թապ օլընան քիթապ՝ տէօրթ կիւն ագտէմ «Բա-հիպ Ժօգէֆին թէրնէմէի հալի» վէ «գօնթ տը Բօշֆօրըն Խաթըրէլէրի» նաման քիթապլարլա պէրապէր նապէտիտ օլմուշ տըր. . . Մ. Տըլօրթ՝ սիգին պու սըր-գաթտան մալիւմաթընըզ օլտուղընը պէյան իտիյօր:

Մէմուր. — Տօղրու տըր. անճագ քիթապլարըն իսիմլէրի խաթըրմա կէլմէյօր իսի:

Բասգալըն պաշընա զանն իտէրսին հըզ իլէ պիր չէքիճ վուրտըլար. զինի թէ-մամըյլա գարմագարըլ օլտու:

Մէմուր. — Էֆէնտի, ալթը հաֆթատան պէրու Քիւթիւպխանէտէ սըրգաթ էքսիք օլմայօր. . . Օն իքիտէն զիյատէ քիթապ զայա օլտու, վէ հէր նէ գատար զիյատէ տիգգաթ իտիլմէյէ պաշլատը իսէ տէ, շիմտիյէ գատար խըրսըզը պու-մագ գապիլ օլամատը կիթտի. . . Մէրգուլմըն պու կիւնլէրտէ պիր չօլքալըգլա քէնտի քէնտիյի էլէ վէրէնէկի իւմիտ օլընըր. . . Օ հալտէ Քիւթիւպխանէ՝ մա-լընա եէնիտէն սահիպ օլապիլէնէք տիր, զիրա չալընմըլ քիթապլար՝ իսթէր սա-թըն ալմագլա, իսթէր սաիր պիր թարիգը մէշրու իլէ հէր քիմին եէտինտէ պու-լընըր իսէ պուլընսըն, Քիւթիւպխանէնին՝ մէգքիւր քիթապլարը թալէպ վէ իս-թիրտատ իթմէյէ հագգը օլանագ տըր. . . Շիւպհէսիզ ֆարգ իտիյօրսընըզ քի, խըրսըզ՝ տիրայէթլի պիր շէյ օլտուղընտան, նատիր վէ գըյմէթտար քիթապլարա էլ ալթըյօր. . .

Բասգալ՝ տիգլէրի քէսիլէրէք այագտա տուրամագ կիպի օլուպ. — Նա՞սըլ. . . Նա՞սըլ եաքարլթի տա պուրատան քիթապ չալարլար. . . Քիւթիւպխանէտէն տի-չարը նա՞սըլ քիթապ չըգարըրլար. . .

Մէմուր. — Հայըֆ, էֆէնտի, պիլէմէյօրըզ. . . Էկէր պիլսէք պիր տահա վու-գու պուլմամասը իջիւն թէտապիրը լաղըմէ իթթիխագ իտէր իտիք. . . Ամսթէր-տամտա մաթպու օլան նիւսիսէնին պուլընվամասը սիգէ չօգ ֆէնա կէլիյօր մը, իլինիգէ սէքթէ կէթիրիյօր մը:

Բասգալ. — Էվլէթ, էֆէնտիմ, չօգ սէքթէ վէրիյօր, զիրա 1677 սէնէսինտէ

Լա Հէյտէ թապ օլընան նիւսխէտէ թայյ խտիւմիւզ պիր Ֆգրա իւզէրինտէ իճրաի թէհարրիյաթ իտէճէք իտիք :

Մէմուր.—Ալիւ Ալլահ, էֆէնտի, պէն տէ չօգ թէէսսիւֆ իտիյօրմ . . .

Բասգալ՝ մէմուրը սէլամլայըպ ժազըն եանընա կիթտի : Ժազ՝ ուզադտան մէրգոււմըն քիւթիւպլսանէ մէմուրըյլա գօնուշտըղընը կէօրիւպ, լաքին հիչ պիր լազըրտըլարընը իշիտէմէտիկինտէն, էնտիչէ վէ վէսվէսէսինտէն տուրամայօր իտի :

Բասգալըն թէհիտէսթ վէ չէհրէսի ասըգ վէ հիւզիւնի օլարադ ալիւթ իթտիկինի կէօրիւնճէ, Ժազ.—Նէ՞ վար, նէ՞ օլտու.—տէյու սիւվալ իթտիքտէ :

Բասգալ.—Նէ՞ օլաճադ, իգպալըմըզ թէրս՝ տէօնիւյօր . . . պիզ իգպալիմիզ էյի կիտիյօր տէյի գանն իտիյօր իտիք ամմա մէկէր աքսի իմիւ . . . սէր : վէթ էլիմիզտէն կիտիյօր . . .

Ժազ.—Ֆիքրինի անլաթ . . . քիթապտան նէ՞ լսապէր . . .

Բասգալ.—Քիւթիւպլսանէտէ տէյիւ իմիւ . . .

Ժազ.—Էյ եինէ կէլմէյէճէք մի :

Բասգալ.—Խա՛յր, իւչ տէօրթ կիւն ագտէմ չալընմըչ, վէ խըրսըղը վէ անտէն քիթապը պոււլադ իշիւն պաչգա պիր իւմիտ օլմայըպ, անճադ պուլընըրսա թէսատիւֆլէ պուլընճադմըչ, գիրա խըրսըղտան հիչ պիր իզ վէ նիչանէ եօգ տըր . . .

Ժազ՝ հիտտէթինտէն ազ գալտը պիր նիտա սալըվէրէճէք իտի իսէ տէ, կիւն հալ իլէ քէնտիյի թութապիլտի :

Բասգալ.—Սո՛ւս օլ, տիշարը չըգալմ . . . տիշարտա գօնուշըրըզ . . .

Իքի արգատաչլար՝ պիրսիւրինտէն գիյատէ ըննկէրի աթմըչ վէ գալլէրի տիւչարը եէէս ու ըզտըրապ օլմուշ օլտուլը հալտէ պաչլարընը էօնլէրինէ ասա . ըրադ մէշղուլիյէթ սալօնընտան վէ Քիւթիւպլսանէտէն տիշարը չըգալըլար :

Սօգաղա չըգար չըգմազ Ժազ՝ լազըրտը իթմէք իսթէտի իսէ տէ, հէման արգատաչը աթըլըպ տէտի քի :

—Խա՛յր . . . պուրատա լազըրտը իթմէք օլմազ . . . էթրաֆըմըզտա տիյնէյէն չօգ վար տըր . . . Պիր արապա թութալմ . . .

Իքի արգատաչ գարալը պիր արապայա ըաքիպ օլտուլար :

Արապաճը.—Նէ՞րէյէ կիտէճէյիզ :

Բասգալ.—Վէնսէն տէմիր եօլ սթասիօնընա :

Արապաճը.—Տի՛հ, Գօգօթ.—տիյէրէք, արապայը սիւրմէյէ պաչլատը վէ հայվան տախի տէօրթ նալ հարէքէթ իթտի :

Ժազ՝ սապրսըղըզլա.—Շիմտի արթըզ քիմսէ պիզի տիյնէյէմէզ, տէյի՛ւ մի . . . Չաբուգ թաֆսիլաթ վէր . . . «Գըզըլ Վասիյէթնամէ» չալընմը՞ մը . . .

Բասգալ.—Էվլէթ, տահա սաիր պազը քիթապլար իլէ պէրապէր սըրգաթ օլընմըչ.—տիյէրէք, պիր գաչ հաֆթատան պէրու վուզու պուլան սըրգաթլար հազգընտա Քիւթիւպլսանէ մէմուրընըն վէրտիկի իյզահաթը Ժազա թէքրար իթտի :

Բասգալ հիքեայէսինի պիթիրտիքտէ, Ժազ Լահարտ բիւրղազապ օլարադ նիտա իլէ.—Տիմէք հէրիֆին պիրի սըրըմըզը, եանի գօնթըն սըրընըն էլտէ իթմիւ . . . անտէն իսթիֆատէ իտէպիլիւր . . . —տէտի :

Բասգալ.— Խա'յր, իսթիֆատէ իտէմէզ:

Ժագ.— Նիշիւն:

Բասգալ.— Զիրա էլինտէքինին գըյմէթինի պիլէմէզ . . . զիրա ալէմտէ քիմ-սէ՝ անախթարսըզ՝ սըրրը քէշֆ իտէմէզ . . .

Ժագ.— Հիշ օլմագսա պիզիմ քէշֆ իթմէքլիկիմիզէ մանի օլապիւր՝ եա:

Բասգալ.— Ա՛, պունա տիյէճէք եօգ:

Ժագ.— Հէ՛ տէ տէօրթ միլեօն սէքիզ եիւզ պին ֆրանգ պիզիմ իշիւն զաիւս տիր . . . Շու սէրվէթ թա այաղըմըզա կէլմիշ իքէն, գաջըրըյօրըզ:

Բասգալ.— Պունա նէ՛ եաբասլիլիրսին . . . Մէմուլին զայրը պու ուղուրսըզ-լըզ բէք ֆէնա կէլտի. չօգ եիւքսէքտէն տիւշտիւկիմիզտէն, բէք աղըր տիւշտիւք . . . Շու միլեօնլարըն եասընը թուլթալըմ տա արթըզ անլէրին իւզէրինէ տիւ-շիւնմէյէլիմ:

Պու միւքեալէմտէն սօնղրա իքի արգատաշ պիր ազ սիւքիւթ իտուպ, Ժագ Լակարտը տիւշիւնճէ ալմըշ օլմաղլա, մէրգոււմ նալէհան պիր նիտա սալըվէրիւլ.— Միլեօնլարըն եասընը՝ մը թուլթալըմ . . . արթըզ անլէրին իւզէրինէ տիւշիւնմէ-յէլիմ մի՛ . . . ատամ սէն տէ . . . զանն իտիյօրսըն քի զա՞յալ մը իթտիք . . .

Բասգալ.— Պանա էօյլէ կէլիյօր . . .

Ժագ.— Էօյլէ իսէ եանըրըյօրսըն . . . Օ միլեօնլար պիզիմ տիր, եախօտ պի-զիմ օլաճագ տըր . . .

Բասգալ.— Պէն տէ օնու իսթէրիմ, լաքին չարէսինի կէօրմէյօրըմ . . .

Ժագ.— Սէնին կէօղիւն կէօրմէյօր, լաքին պէն բարմաղընը տօգանտըրարագ սանա կէօսթէրէճէյիմ . . . «Գըզըլ Վասիյէթնամէ» օլմասա տա, միտալեալար՝ նումէրօլարը սըրասըյլա պիրլէշիթիլտիքտէ, կէօմիւլիւ օլան տէօրթ միլեօն սէ-քիզ եիւզ պին ֆրանգըն եէրինի իրաէ իտէրլէր . . .

Բասգալ.— Էվվէթ:

Ժագ.— Շիմտի պիզէ միտալեալար լազըմ տըր . . .

Բասգալ.— Լազըմ տըր տիմէք գօլայ ամմա, պուլնլար ալթը քիշի եէտինտէ պուլընըյօրլար . . .

Ժագ.— Նէ՞ օլուր . . . պիզ եինէ էլէ կէշիրէպիլըրիզ . . .

Բասգալ.— Նա՞սըլ . . .

Ժագ.— Կիր թէլաֆֆուզը վահշյանէ իլէ.— Էվվէթ, էլէ կէշիրէճէյիլ . . . եա հիյլէ ու տէսիսէ, եա ճէպը, վէ եա լէտէլհաճէ ճինայէթլէ: Պրագ պէն եա-բարըմ . . . Նէ՛ օլաճաղը ար աջըզ կէօղիւմիւն էօնիւնտէ կիպի տիր . . . Տիւն Մարթ Կրանշանա արթըզ լիւզոււմըզ գալմատը տէյու զանն իտիյօր իտի իսէք տէ, եարըն մէրգոււմէ՝ իշիմիզին միլի, մուվաֆֆագըյէթիմիզին ալէթի մագամըն-տա օլաճագ տըր . . . Պէնի իսթինթագ իթմէ վէ եալընըզ պանա ինանմագլա իքթիֆա էթ . . . Պիզ գէնկին օլաճաղըզ:

Արապա տէմիր եօլ սթասիօնընա միւվասէլէթ իտուպ տուրտու:

Իքի արգատաշ արապատան էնիւլ, Բըթի Գասթէլէ կիթմէք իւզրէ պիլէթլէ-րինի ալտըլար վէ հարէքէթէ միւհէյյա օլան գաթարա ըաքիւլ օլտուլար:

Պալէատէ թարիֆ ու պէյան օլունան վուգուլթտան պէրու հէնուզ պիր գաչ կիւն միւրուր իթմիճ իտի :

Հիքեայէմիզին պաշլըճա էշխասը նէ մուամէլաթտա պուլունաղընը միւմքին մէրթէպէ մուխթասար պիր սուրէթտէ օգուէյանլարըմըզա արգ ու պէյան իտէ-ճէյիզ :

Բասգալ Սօնիէ վէ ժագ Լակարտ՝ «ԳԸԶԸԼ ՎԱՍԻՅԷԹՆԱՄԷ, Միւսիւ տը Լնֆէմանըն խաթըրէլէրի» նամ քիթապըն մէճհուլ պիր խըրսըզ թարաֆընտան Գիւթիւպխանէի Միլլիտէն նըրգաթ օլունաղընը խապէր ալըպ տա մէգքիւր քիթապըն իւզէրինէ մուէսսէս օլան իւմիտէրի մահվ օլտուզը հալտէ Գիւթիւպխանէտէն տիշարը չըգտըգլարընտա հէքիմին խաթըրնա կէլէն թէսավվուրը եավաշ եավաշ գիհնէրինտէ գուրույօրլար իտի :

Էվվէլ պէ էվվէլ ժագ իլէ Բասգալ՝ քէնտիլէրինի կէօյա միւթէպէր վէ նամուսը պիր մէվգիտէ դանն իթտիրմէք վէ Բարիզտէ գայնամագտա օլան ատի հիյլէքեարլար մագուլէսինտէն դանն օլունամագ իչիւն թէտապիրը լազըմէ իթթիխազ իթմիշէր իտի :

Ֆիլհագիգա պիր թապիպը մուալլիմ օլմագլա պէրապէր զէնկին պիր էմլաք սահիպի օլարագ քէնտի սըր քեաթիպի իլէ Բարիզէ կէլիպ իգամէթ իտէն պիր էճնէպիտէն նամըլ շիւսիէ օլունապիլի իտի :

Պունըն հէման հիչ իմքեանը եօգ իտի :

Սահիպը էմլաք օլանա սուրէթը մախսուսէտէ հիւրմէթ ու ըիայէթ օլունըպ, պունըն տա սէպէպի գօլայ անլաշըլըր :

Միլեօնլար սահիպլիմ տիյէն ատամ՝ իհթիմալ քի պօրճ վէ ութանմաղլըգտան պաշգա պիր սէրվէթէ մալիք օլմասըն իտէպիլիլի . . . չըգտանընտա գաչ բարա օլտուղընը պիլմէք մուհալ տըր :

Պիլաքիս «էմլաք» աչըգտա մէրա, թարլա վէ եա խանէլէրտէն իպարէթ պուլընըր իսէ, պունլար կէօզ իլէ կէօրիւնմէքտէ օլտուղընտան, վիւճուտլարընը ինքեար իթմէք գապիլ տէյիլ տիր :

Իմտի բէք չօգ ատամլարըն նօգթաի նազարընճա հէր քիմ պիր սուրէթը մուսատտագէտէ թէսարրուֆը էմվալ իտէր իսէ էհլի ըրզ սայըլապիլիլի, զիրա ատի խալգ նազարընտա եալընըզ սէրվէթ պիլէ ըրգէհլիլիկին պիր թաստիգնամէսի տիր :

Պու շէյ եանըլ տըր, պիւ շէյ՝ էնէպ ու ախլէագա մուղայիր տիր, լաքին նէ՝ Եմբարսըն, իչ պէօյլէ տիր :

Պինաէն ալէյհ Բասգալ իլէ ժագ՝ Բըթի Գասթէլի միւսայէա իթմէյէ գարար վէրմիշէր իտի :

խանէի մէգքիւր՝ զաթէն միւսթէճիրէն օրատա իգամէթ իթմէքտէ օլան զայէթ զէնկին Ամէրիգալը Տօգթօր Ճէյմա Թօմբսըն նամընա ֆէրաղ ու ինթիգալ օլունմըլ իտի :

Մալիւմիմիզ օլտուղը իւզրէ Անթէլ իլէ Մարթ՝ Բըթի Գասթէլտէ եէրլէշմիշ

օլուպ, ղաղէթ միւթէմէտ իքի Ալղապը խառնէմէ տախի խանէի մէզքիւրտէ հէր շէյի սըրասընա գոյմուշ, վէ Մարթ օրաւա քէօյ հալինտէն բէք մահգուզ վէ խօշ-նուտ քէօրիւնմէքտէ պուլընմըշ տըր :

Ժաք իլէ Բասգալ՝ խանէի մէզքիւրտէ արա սըրա կէլմէքտէ օլուպ, միւհիմմ իլէրի սէպէպիլլէ Բարիզտէ գալմպգտա վէ էլան Բարլըման օթէլինտէ իգամէթ իթմէքտէ իտիլէր :

Պու հալ՝ Անժէլին իշինէ ասլա կէլմէյիպ, Բասգալըն տայմա քէնտի եանընտա պուլընմասընը իսթէր իտի իսէ տէ, մէրգոււմ տէլիգանլը՝ սէօղիւնիւ եիւրիւտիոյ մէրգոււմէնին իւղէրինէ հիւքմ ու նուֆուզ իճրա իթտիկինտէն, Անժէլ բէք զիյա-տէ սըզլաձաղա ճէսարէթ իտէմէյէրէք տէրէօհտէ իթտիկի վաղիլֆէյէ գաթլանըր տուրուր իտի :

Հալ պու քի եագըն վագթտա կեան Բարիզտէ, կեան քէօյտէ հէրսինին պիր արատա իգամէթ իտէճէքլէրինէ վէ Անժէլին տէ էշեասընը վէ մօտիսթա մալլա-րընը սաթըպ սապըպ իգամէթկեանընը թէրք իտէճէկինէ տախի արալարընտա պիր գարար վէրիմիշ իտի :

Մատմաղէլ Մարթըն վալիտէսի Բէռին Կրանշան՝ գըզըլա պէշիպէր ճինէվ-րատան հարէքէթ իթմէզտէն էվվէլ սանտըզլարընը քիւշիւք սիւրաթ գաթարըլա սէվգ ու իրսալ իթմիշ օլտուղընտան, Մատմաղէլ Մարթ էլան շիւպհէսիգ Բ. Լ. Մ. սթասիօնընտա պուլընան մէզքիւր սանտըզլարը մէզքիւր սթասիօնտան թա-լէպ իթմէսինի Ժաք Լակարտա վէ եախօտ քէնտիսինին պէլլէտիկի իւզրէ Տօգթօր Թօմբսընա բէճա իթմիշ օլմաղլա, Տօգթօր Թօմբսըն՝ կէնճ գըզըն արգուսընը իճրա իթմէկէ միւսարէաթ իթմիշ, վէ գըզ պիւթիւն պու էշեայը կէօրիւնճէ, հէր պի-րինտէն զազալը վալիտէսի խաթրընա կէլտիկինտէն, կէօղ եաշլարընը թութա-մամըլ իտի :

Իքի արգատաշլարըն՝ թաղէ թաղէ գազանտըզլարը սէրվէթ նէրէտէն օլտու-ղընը Մարթա վէ հաթթա Անժէլէ պիլէ սէօյլէմէմիշ օլտուզլարը՝ ազատէի գայտը պէյան տըր :

Մատմաղէլ Մարթ՝ իթիգատը թամմ իլէ, Տօգթօր Թօմբսընը ֆէվգէլատէ զէնկին պէլլէմիշ իտի :

Անժէլ բէք ինանան պօյտան օլմայըպ, մէրգոււմ Տօգթօրըն զէնկինլիյինէ բէք զիյատէ իթիգատ իթմէմէքտէ, վէ էկէր պու զէնկինլիք վագը իսէ պիլէ, նամուսը պիր սուրէթտէ էլտէ իտիլտիկինլի մէմուլ էյլէմէմէքտէ իտի իսէ տէ, Բասգալըն պէօյլէ շէյլէրէ տախի չօգ շէյլէր սօրուշտըրըլմասընտան հազգ իթմէտիկինի տէ պիւ-տիկինտէն, մէրգոււմա պու պապտէ պիր շէյ սօրմաղա ճէսարէթ իտէմէյօր վէ պիր ասքէր նէֆէրի կիպի իթաաթ իթմէքլէ իքթիֆա էյլէյօր իտի :

Պէօյլէճէ Բասգալ վէ Ժաք՝ վագթլարընըն պէօյիւք գըսմընը Բարիզտէ իմրար իտուպ, Ժաքըն բլանընը մէվգիի իճրայէ վագ իթմէք իշիւն թէտապիլըրը լազըմէ իթթիխազընա սայ ու ղայրէթ իտիյօրլար իտի :

Պուլարըն իքիսի տէ Բարլըման օթէլինտէ իսթիճար իթմիշ օլտուզլարը տա-իրէնին քիւշիւք սալօնընտա պուլընըյօրլար իտի :

Բասգալ.— Տիւշիւնմէզտէն պիր շէյ եարմայալմմ. . . իճրաի մուամէլէտէն էվվէլ իլէրի էյիճէ թէտգիգ վէ մուհաքէմէ իտէլիմ. . . էյի՞մի օլաճագ ֆէ-նա՞մը օլաճագ էյիճէ թէֆթիշ էյլէյէլիմ :

Ժագ. — Էկէր գօնթ տը Թօնէրիէօնին տէօրթ միլեօն սէքիք եււզ պին Գրտե-
գը իւզէրինէ էլ աթմագ խթէր իսէք, — վէ Գթէրիդ տէ, — աթթը Թէրէտտիւ
իտէճէք պիր շէյ եօգ . . . Սէքիդ կիւնտէն պէրու տիւնիւնտիք, Թաշընտթը, Թէն
շէպակիւսին Կէմ գուվէթլի վէ Գէմ գթյը Գիւնթինի անլատըգ . . . պիգէ նէ շէյ
եարայաճագ վէ նէ շէյ եարամայաճագ իսէ պիլիրիդ . . . Զէօյլէ օլտուղը հալսէ
պիր պն էվէլ պիր գարար վէրէլիմ վէ պու գարարը հիշ Թէպտիլ իթմէյէլիմ . . .
Չալընմըլ քիթապը արամաղա գալգըշմագ սըրֆ տէլիլիք օլուր . . . Խըրսըզը օն
սէնէ, օն պէշ սէնէ արարըգ տա, օլապիլիր քի պուլամայըգ . . . Պուլտան մա-
տա իհթիմալ քի ատամը էլէ կէշիրիլիդ տէ քիթապը պուլամայըգ . . . քիթապը
սաթմըլ օլուր, եախօտ սաթամայըպ վէ խըրսըզըլը մէյտանմ չըգմասընտան գօր-
գուպ, մէգքիւր քիթապը մահվ իթմիշ օլուր . . . Տօղրու տէյիշ մի տիր :

Բասգալ. — Տօղրու տըր :

Ժագ. — Էօյլէ իսէ սօն պիր տէֆա տաթ անվալի խիւլասա իտէլիմ . . .
գօնթ տը Թօնէրիէօնէ էլէ կէշիրմէք արգուսընտա պուլընտըզըլըգ ճէսիմ մէպաղը
կիզլի պիր ետէք վագ վէ հըֆը իթմիշ . . . Թիւթիւպիսանէի Միլիտէքի օ գիյըլ-
մէթ քիթապ, մահպը մէթթըմը պիգէ իրաէ իտէճէքտի . . . Պու քիթապ օրթա-
տա եօգ . . . Արթըգ քիւն իւզէրինէ տիւնիւնմէյէլիմ . . . Պիզիմ չիմտի պիր,
եալընըգ պիր չարէմիդ վար . . . գօնթ տը Թօնէրիէօնին՝ ալթը նէֆէր չօճուղըն
սէրվէթլիլիի թէնմին իթմէք իւզըն անլէրէ վէրտիլի միտալեալարը պիր արայա
կէթիլմէլիլիդ . . . Պու միտալեալար ճէմ իտիլիպ տէ քէնտի սըրքա նումէրօլարը
սըրասըյա ետն եքիա գօնտուգտա, Գըզըլ վասիյէթնամէ քիթապընտա կէգ-
թէրիլէն եէր՝ մէգքիւր միտալեալարտան Գալի անլաշըպալիլէճէք տիր :

Բասգալ՝ պիր ազ հիտտէթլէնէրէք. — Շիւպէն եօգ տըր. Լաքին Թէթրար աս-
րիմ քի, պու միտալեալար Թլթը քիշի էլինտէ օլուպ, մէրգուլմանըն՝ մէգքիւր մի-
տալեալարը էլտէն ասլա չըգարմայաճագըլընա չիւսիէ օլթանամալ :

Ժագ՝ քէմալը սիւքիւնէթլէ. — Նիշիւն էլտէն չըգարմասընլար :

Բասգալ. — Է՛հ, սէն պէնտէն էյի պիլիրօն . . . էլտէն չըգարմագ իսթէմէգ-
լէր, չիւնքի քէնտիլէրինէ պիր սէրվէթ թէնմին իտէրլէր . . .

Ժագ՝ օմուզլարընը օյնաթարագ. — Սէրվէթ ամա, քէնտիլէրի իշիւն խայալի
պիր սէրվէթ . . . Գօնթըն վասիյէթնամէսի պիլիմ էլիմիգէ կէշմիշ օլտուղընտան,
մէֆսուլ սայըլըր վէ հիշ պիր վագթ օրթայա չըգմայաճագ տըր :

Բասգալ. — Բէք էյի, էօյլէ տիր . . . Լաքին պուլընլա նէ տիմէք իսթէյէ-
ճէքսին . . .

Ժագ. — Միտալեալարըն մատէն քըյմէթիւնտէն պաշգա պիր գըյմէթլէրի գալ-
մատըղընտան, միրասըլը միրասիօրլար՝ մէգքիւր միտալեալարը հըֆը իտէրլէր ի-
սէ, հիշ ազըլ տէյիլ տիր :

Բասգալ. — Էօյլէ ամա, պու միտալեալարը քէնտիլէրիւնտէն սաթըն արմագ
Թէքիլիլիտէ պուլընըլընճա, մէրգոգման անլտէ իւքիւնէլիպ, սօնդրա տա չիւպէն
իթմէյէ պաշայաճագլար . . . Պու չիւպէնէրին իւզէրինէ Թահգիգաթա կիլիլի-
տիքտէ, Թահգիգաթը մէգքիւրէտէն պիլիմ իշիւն նէթայիմը վասիլմէ հուգուլէ
կէլէպիլիր . . .

Ժառ.—Քեք կիւզէլ տիւշիւնտիւնիդ . . . Եօյլէ օլտուղը հալտէ միտալեալաբը
թաղէպ իթմէյիպ ախա ու զպպը իթմէյի . . .

Բասգալ.—Էյ էկէր սահիպներ պըրնագմաղար իսէ՞ :

Ժառ.—Պըրնագմաղար իսէ քէնտիւնթինէ ֆէնա՞ . . . Դ . . . Դա՞ն մը տէօքմէք . . .

Բասգալ.—Աիր նէֆրէթլէ . . . Ծէպը՞մը գուլանմագ . . . Պու ալէմտէ իքի էլ

Ժառ.—Էկէր իքթիգալ իտէրտէ նիշիւն օլմասըն . . . Պու ալէմտէ իքի էլ
պիր պաշ իշիւն տիր . . . Բ Սէրվէթ էլտէ իթմէք իշիւն վէ պինաէն ալէյն եաշա-
մագ վէ Կ շիւմէք իշիւն տիւնեատալ ուղրալմագտան մէշու վէ հագգը շէյ վաթ
մը . . . Միւլէթլէր՝ պիր էյալէթ ֆէթհ վէ եա իսթիրտատ իթմէք իշմապ իտէր
իսէ թէրէտաիւտտէ պուլունըրլա՞ր մը . . . Օ գէման սէլ կիսի գան տէօքիւլի
. . . Եիւզ պինէրնէ ատամ էօլիւր . . . Պուկարըն եպըննիա ալթը քիշիւն մահվ
իթմէքտէն նէ՞ չըգար . . . չօգ պիր շէյ տիշիւ տիր . . . Բէք հիշ պիր շէյ տիր :

Բասգալ.—Էյ թէհիւքէսի՞ . . .

Ժառ.—Նա՞րըլ թէհիւքէ պիմէք իսթէյօրսըն :

Բասգալ.—Մէմուլ իտէրմիսին քի , այնը պիր շէհիրտէ գըսա պիր միւտտէթ
զարֆընտա ալթը քիշի մահվ օլտուն տա հիւքիւմէթ ույանմասըն . . . Էմի՞ն մի
սին քի , թէշէպսիւսիւմիդի պաշա չըգարմագտան էվվէլ պէօյլէ պիւ շէյն պաշա-
տըրմըզա քէշիման օլմայաճաղըզ . . .

Ժառ.—Էկէր չօլալըզ վէ ինթիյաթսըզըզ իթմէզ իսէք , գօրգաճագ պիր շէ-
յիմիզ օլմալ . . .

Բասգալ.—Պու տէտիյին տէ հէր վագթ օյապիւլի՞ր մի :

Ժառ.—Տիւք տիւք Բասգալըն էիւզիւնէ պագարպգ հէման նէֆրէթամիզ պիր
թարգտա . . . Օլմայա քի զըգասըն :

Բասգալ.—Զիւզալարընը օյնաթարագ . . . Դըրգըլ՞ մը . . . Պէօյլէ պիր շէյ օլմա-
տըրընը սէն էյի պիւրըրին :

Ժառ.—Էօյլէ իսէ արթըզ թէրէտաիւտ , թէհիւքիւր Լագըմ տէյիլ . . . Իշ
կէօրէլիւմ , չարոգք իշ թէշէպսիւս իտէլիւմ , պու կիւնքի էլշ եարընա պըրնագմա-
լալըմ . . . Ալթը ատէտ միտալեանըն սահիպլէրի հագգընտա ախալ մալիւմաթ
էթտի՞ն մի :

Բասգալ.—Էվվէթ , վէ իշթէ պու մալիւմաթ իւզէրինէ պէն չօգ գօրգուլօրըմ :

Ժառ.—Նէ՞ շէյտէն քօշայը :

Բասգալ.—Դօնթ տը թօնէրիէզնին գըզը իշ պիր կիւնտէ տօղան չօճուգար-
տան իւշիւնին հա՞ ու մէվգիի էքէյիճէ եէրինտէ տիր . . . Դիրի՞ գօնթէս տը Շա-
թըլիւքսին օղու տըզ : Իքինճիսէ Բէյմօն Յրօմանթալ նամընտա պիրինին օղու
վէ Ֆապիէն տը Շաթըլիւքսին իլաս ապասը օլուպ , մէրգուլ՞ Ֆապիէն կիպի Բօ-
լիթէքիւք մէթէպիւնին իսթիւնալարընա հագըրլանըյօր : Իւշիւնճիսի միւթէվէֆա
ալօգաթ Լապառըն օղու օլուպ , բարագ օլմագ իւզրէ թահսիւր իլմ իտիյօր . . .

Պու ատամլարը նա՞րըլ էլէ կէշիւմէլի :

Ժառ.—Շէնուղ պիւմէյօրըմ . Լաքին հէր նէ վասէթա իլէ օլուրսա օլտուն ,
չիւպիէ իթմէ , էլի օլաճագ տըր , Պիլ ատալըն մէվգիսի Նէ գատար միւհիմմ օ-
լուրսա օլտուն , եօլուլա վէ ուսթալըզա քէնտի իսէյ , ալսէագ վէ հէվա ու հէ-
լուրսա օլտուն , եօլուլա վէ ուսթալըզա քէնտի իսէյ , ալսէագ վէ հէվա ու հէ-

վէսինտէն իսթիֆատէ օլունապիւտիքտէ , հէր հալտէ բէնչէյէ կէշիրիւէպիւիւր . . .
Իշթէ պու չէյ իշիւն Մարթ Կրանչանը ալէա պիր ալէթ , գուվէթլի պիր միւ խար-
մադ իսթէրիւմ . . . Ժօաննի գըրընտաքի միւքեալէմէմիդ խաթրընա կէլիյօ՞ր մը . . .
Օ գէման նէ տիւշիւնիյօր իտի իսէմ , պու կիւն տէ երնէ անը տիւշիւնիյօրըմ . . .
Գօնթէս տը Շաթըլիւքս հազիգաթը հալտէ նէ՞ տիր :

Բասգալ . — Բէք պէօյիւք վէ էհլի ըրդ պիր գատըն տըր . . . Մէրգումէ՝ տուլ
տըր , օղլունը ճան ու կէօնիւլտէն սէվէր վէ դայէթ թէնհանիշին պիր էօմը կէշի-
րիր . . . Պէնիւ սապըգ էֆէնտիւմ գօնթ տը Թօնէրիէօնին մէրգումէյէ չօդ ըրա-
յէթ վէ մուհապէթի վար իտի . . .

Ժադ . — Ֆրօմանթալը սէօյլէ պագալըմ :

Բասգալ . — Օղլունը՞ մը :

Ժադ . — Էվվէթ :

Բասգալ . — Իշիթտիկիւմ՝ էլմաս կիպի պիր աշլիգանլը տըր . . . գըզ կիպի հա-
լիւմ վէ գօրգադ . . . ագըլլը , չալըչկան , լաքին վիւճուտճա բէք նարին վէ նա-
զիք . . .

Ժադ . — Պապասը՞ :

Բասգալ . — Պիր մէմուր տըր :

Ժադ . — Նէ՞ մէմուրը . . . հիւքիւմէ՞թ մէմուրը մը , եօգսա խուսուսի պիր
իտարէ մէմուրը մը :

Բասգալ . — Պուլը պիւմէյօրըմ . . . Պու ասամըն ահվալի հազիգաթէն գա-
րանըզ իշինտէ թութուլմագտա տըր . . . Մէրգուլ հագգընտա միւչէվվէշ վէ
նագըս վէ եէքտիկէրէ մուխալիֆ մալիւմաթ ախզ իտէպիւտիւմ . . .

Ժադ . — Ավօգաթըն գարըսը Մատամ Լապառ նէ՞ չէքիլ չէյ տիր :

Բասգալ . — Եառամագըն պիրի տիր , գօճասընը պէտպալիթ պիր հալէ տիւչար
իթտիքտէն սօնղրա , շիւտի տուլլըղընտա չէն չէնիւք պիր էօմիւր կէշիրիյօր . . .
Մէրգումէնին իսթիյարլամաղա հիշ Ֆիքրի եօգ տըր , եախօտ տահա տօղրուսու
քէնտի քէնտիսինի տայմա կէնճ վէ կիւզէլ դանն իտէր , վէ սահիհէն տէ հէնուզ
կէնճ տէյիլ իսէ պիլէ շիթին վէ կէօսթէրիշլի տիր : Տիլլէրէ տասիթան օլմուշ տըր ,
ալէմտէ հիշ հայսիյէթի գալմատըղընա շիւպհէսի եօգ տըր . . . Օղլու եանընտա
պուլընտըգճա սըզըլըյօր իտի . անըն իշիւն մէրգուլ տէլիգանլընըն բաբաղըղա
օլան չէվզ ու հավէսինի բէք զիյատէ թէշվիգ ու թահրիք իթմիշ տիր . . .

Ժադ . — Պու բաբազ օլաճագ տէլիգանլը նէրէտէ թահսիլ իտիյօր :

Բասգալ . — Պէօյիւք Սէն-Սիւլբիս մէքթէպը ըէհապիլինտէ :

Ժադ . — Մէրգուլմա եագլաշմագ շիւպհէսիգ կիւն օլաճագ տըր :

Բասգալ . — Հաթթա գօրգարըմ քի պիւսպիւթիւն մուհալ օլաճագ . . .

Ժադ . — Ատամ սէն տէ . . . մէրամը օլան ատամի՞քիւն իմքեանսըզ չէյ եօգ
տըր . . . Տիկէր իւշ միրասիսօրա կէլ պագալըմ . . .

Բասգալ . — Ֆիւլթանս Տիւվէրնէյին օղլու՞ տէօշէմէճի իշճիսի տիր . . . Գազ-
կաշար վէ աքսի թապիւրթլը պիր չօճուգ տըր . . . Կիւնիւն պիրինտէ գազկա ի-
տէրէք պապասընըն էվինտէն ալըպ եիւրիւյիւ վէրմիշ , պէշ ալթը այտաւն պէրու
քէնտիսինտէն հիշ պիր խապէր ալընամամըշ տըր :

Ժառ.—Տիմէք չիմտի ներէտէ պուռնաւորընը պիլմէ՞գմիսին :

Բասգալ.—Խա՛յր, լաքին ումամ քի Բարիգտէն տիշարը չըգմըշ օլսուն, վէ եախօտ օրատան պաշգա եէրտէ գօլայ կէչինէպիլսին . . . Ճիւզի պիր թէհարրի-յաթ ինրա օլունտըգտա, պուլընապիլիր . . .

Ժառ.—Սօնդրա՞ :

Բասգալ.—Շիմտի գօմիսիօնճընըն օղլու Ժիւլ Պուլնհուայա կէլէլիմ . . . Պէյն էլ խալգ րիվայէթ օլունտըղընա կէօրէ, մէրգոււմ՝ արազիլ մագոճլէսինտէն ալչազ չարգընըն պիրի տիր . . . Պապասը՝ նամուսը պիր ատամ օլտուղընտան, մէրգու-մը էվտէն գօվմուշ, լազըրտսընը պիլէ իշիթմէք իսթէմէք . . . Պու չարգըն նա-սըլ կէչինիր, քիմսէ պիլմէք . . . Միտալեայը սաթըպ մէյնանէճիլէրէ վէրմիշ օլ-մասընտան չօգ չիւպհէմ վար :

Ժառ.—Օ հալտէ իշիմիզ չօգ կիւճլէչիր . . .

Բասգալ.—Կիւճլէչճէք տիր եա՛ . . . հէմ տէ օ միտալեայը սաթտըղը բէք մէմուլ աըր, գիրա օ հայլազ հիշ չալըշմագ, բասթ կէլտիկի եէրտէ եաթար, վէ բօլիս թարաֆընտան հէնուզ թէվգիֆ օլունմատըղը՝ շայանը թէհաճիւս տիր :

Ժառ.—Խիւլասաի քէլամ եէրսիզ եուրտսըզ պիրի տիր :

Բասգալ.—էօյլէ եա՛ :

Ժառ.—Տիմէք պու տա արանաճագ . . .

Բասգալ.—էվվէթ, լաքին էյի արանըր իսէ պուլընաճագ տըր . . .

Ժառ.—Պէշ միտալեանըն սահիպլէրինի թաատատ իթտիք . . . Սօն սահիպի, եախօտ սահիպէսի՞ քիմ տիր . . .

Բասգալ.—Ճինէվրա սէքէնէսինտէն Բէրին Պէրթիքնին նամէչրու գըզը օլուպ, պու գըզ կալիպա էլեէվմ էվլի տիր . . . Պունա տաիր գիյատէ մալիւմաթըմ եօգ տըր . . .

Ժառ.—Ձուլիցցէրիայա պիր սէյահաթ ինրա իթմէք իգթիզա իտէճէք տիր . . . Տէտիկին կիպի յաթիքէն պու իշ աղըր վէ մէչազգաթլը օլաճագ տըր . . . Պիզտէն ազ ճէսուր օլանլար՝ մէյուս օլուպ կէրի տուրաճագլար իտի . . . — Եուրուղընը մասանըն իւզէրինէ վուրարագ.—Շու մէլուն քիթապ Բիւթիւպիսա-նէտէն սըրգաթ իտիլմէմիշ օլսա իտի, հէր շէյ գօլայ օլաճագ իտի :

Բասգալ.—Գօնթըն՝ տէօրթ միլեօն սէքիզ եիւզ պին ֆրանգը ներէտէ սագ-լատըղընը քէշֆ իթմէք մուհա՛լ մը տըր :

Ժառ՝ գօնթ տը թօնէրիէօնին սանտըգճաընտան պուլընան ալթուն միտալ-եայը էլինէ ալարագ.—Պօշ եէրէ գիհինմի եօրույօրըմ . . . պօշ եէրէ պէյնիմի թըրմալայօրըմ . . . պօշ եէրէ պու միտալեայը թէտգիզ ու թէֆթիշ իտուպ տուրույօրըմ . . . Հիշ, հիշ պիր շէյ անլայամայօրըմ . . . Միտալեանըն պիր եիւ-տուրույօրըմ . . . Հիշ, հիշ պիր շէյ անլայամայօրըմ . . . Միտալեանըն պիր եիւ-տուրույօրըմ . . . Հիշ, հիշ պիր շէյ անլայամայօրըմ . . . Բէք շէթին պիր լիմէսի նէնի՞ն եէտինճիսի տիմէք օլտուղը անլալըմայօր . . . Բէք շէթին պիր լիմէսի նէնի՞ն եէտինճիսի տիմէք օլտուղը անլալըմայօր . . . Բէք շէթին պիր լիմէսի նէնի՞ն եէտինճիսի տիմէք օլտուղը անլալըմայօր . . . Պու սիր մուամմա տըր, վէ սէրվէթ պու մուամմանըն արգասընտա մէսթուր տըր . . . պու մուամմայը նա՛սըլ թապիր իթմէլի . . .

Պունը տիյէրէք Ժառ Լակարտ՝ պաշընը իքի էլլէրինին արասընա ալըպ, էգէ-ճէք տէրէճէտէ գաւլագ թօգաւորընը սըգմաղա պաշլասը :

Բասգալ՝ պիր ազ սիւքիւթտէն սօնղրաւ.— Է՛յ ճանըմ, նէ՞ դարար վերէնէնիւ՛
Ժագ՝ պաշընը գալտըրարագ.— Ետըլի իգամէթ իթմէմիզ իչիւն միւնասիպ պիր
եէր պուլտըն մը :

Բասգալ.— Էվվէթ, պուլտըմ :

Ժագ.— Նէ՞րտէ տիր քի :

Բասգալ.— Միրօմէսնիլ սօգաղընտա պիր քիւչիւք գօնագ օլուպ, զաննըմ հէր
ճիհէթճէ բէք միւնասիպ տիր . . .

Ժագ.— Սաթլը՞գ մը, եօգսա քիրպըգ մը տըր :

Բասգալ.— Սաթլըգ տըր :

Ժագ.— Տէօչէլի օլարա՞գ մը սաթլըգ տըր :

Բասգալ.— Նա՛յր :

Ժագ.— Ֆիյաթը նէ՞ տիր :

Բասգալ.— Իքի եիւզ եիրմի պէշ պին Ֆրանգ տըր . . . 0 մահալլէտէ չօգ
պիր Ֆիյաթ տէյիլ տիր . . .

Ժագ.— Իքի եիւզ եիրմի պէշ պին Ֆրանգ, վէ էլլի Ֆրանգ տա մօպիւա իչիւն,
իտէր իքի եիւզ եէթմիշ պէշ պին Ֆրանգ, վէ սէքսէն պէշ պին Ֆրանգ տաթի
Բըթի Գասթէլ գօնաղը իչիւն, իտէր իւշ եիւզ էլլի պէշ պին Ֆրանգ. Տիմէք էլլի-
միզտէ իքի եիւզ ալթմըշ պին Ֆրանգ գալըյօր. պէքլէմէկէ քիֆայէթ իտէր :

Բասգալ՝ կիւլէրէք.— Տօգթօր Թօմբսընն միւլթէրիլէրինտէն ալաճաղը իւճ-
րէթլէր տէ պաշգա :

Ժագ.— Էկէր միւլթէրի բէյտա իտէր իտէ . . .

Բասգալ.— Սէն իշի պանա պըրագ, պէն սանա միւլթէրի բէյտա իթտիրիրիմ
. . . Օն պէշ կիւն սիւրմէզ կազէթալար՝ Բարիզտէ ատամ պըրագմազ զայէթ ա-
լիմ վէ զայէթ մէշուր Ամէրիգալը Տօգթօրըն գաբուսընա տէօքէրլէր :

Ժագ.— Կազէթալարտա «բէգլամ» պլնտի իշինի սանա հէվալէ իտէրիմ . . .

Բասգալ.— Սէն միւլթէրի՛ն օլ, պէն օլ պապտէ եաբաճաղըմ պիլիրիմ . . .
Էօյլէ իտէ Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնաղը սաթլըն ալալըմ :

Ժագ.— Կիտէլիմ կէօզտէն կէչիրէլիմ . . . Պու գօնագ նէ՞ գատար վագթտան
տէօչէթտիրիլէպիլիր . . .

Բասգալ.— Սէքիզ կիւն սիւրէր սիւրմէզ պիր շէյ տիր . . . Բարիզտէ էկէր
բարանըն թէքինէ չիֆթինէ պագըլմազ իտէ, հէր շէյ չաբուգ օլուր պիթէր . . .

Ժագ.— Էօյլէ իտէ սէքիզ կիւնտէն Տօգթօր Թօմբսըն՝ քէմալը տէպտէպէ իլէ
քէնտի գօնաղընա տուխուլ իտէճէք տիր . . .

Բասգալ.— Իլք բլանլարըմըտա թաատիւաթ կիպի պիր շէյ իճրա օլունաճա՞գ
մը տըր . . . Պահա իթմիշ օլտուղըմըզ կիպլի գումարխանէ իշի նա՞սըլ օլաճագ . . .

Ժագ.— Ետէր կէշսին գումարխանէ, գումարխանէ՞ նէ օլաճագ . . . Պիզլիմ
չիտի տահա եիւքսէք թէսավժուրլարըմըզ վար . . . Պէն եալընըզ Տօգթօր Թօմբ-
սընըմ, վէ Տօգթօր Թօմբսըն օլմալըլըմ . . . չօգ միւսաֆիր գապուլ իթմէլիլիմ

. . . Հէր եհրտէ նաւը գումար օյնանըր իսէ աղգաէ տէ էօյլէ գումար օյնան-
մալը, խըրսըղըգ եարմամալը արը . . . Պիր ինսան միւեօնլար գաղանմաղ իսթէր
իսէ, կէնիշ կէնիշ օյնամալը, գորգաղ օյնամամալը . . . Հայտէ չարուգ Միրօ-
մէսնիլ սօգաղընա կիտէլիմ տէ սօնղրա աղչամ իւսթիւ քէօյէ չըգալըմ . . .

Ժագ Լակարտ՝ մէգքիւր սօգաղտա քեաին քիւշիւք գօնաղըն հէր թարաֆընը
կէղիւ կէօղտէն կէշիրէրէք բէք պէյէնտի: Պու գօնաղ կիւզէլճէ տէօշէթիւ պօ-
նաթմաղա բէք միւնասիւ պէ բէք ույկուն օլուպ, քէնտիլէրինին տէ իսթէաի-
կի պու իտի:

Պիր սաաթ սօնղրա իքի արգատաչար՝ մէգքիւր գօնաղըն ֆիրուսթընա մէ-
մուր մուգալէլաթ մուհարրիրինին նէզտինէ աղիմէթլէ, Ժագ Լակարտ՝ մէրգումլա
բազարըղը ույտուրտը վէ էվին պէտէլինէ մահսուպէն եիւզ պին ֆրանգ թէէտիյէ
իթտի: պազը գալանը էրթէսի կիւն կէլիւպ հէօճէթի իմզալատըղը գէման թէսլիմ
իտէճէքտի:

Թարիֆէ հաճէթ օլմաըղը իւզրէ, պու իշէրտէ Բասգալ՝ քէնտի Նիմ հապս-
խանէսի արգատաչընա բէք գիյատէ էմնիյէթ կէօսթէրիյօր իտի, զիրա հէր շէյ
Ժագ Լակարտըն նամընա եախօտ անըն սախթէ նամընա եարըլըյօր իտի:

Միւնրիմիյն միյանընտա խայլի էմսալի կէօրիւմիշ օլան պու էմնիյէթին նէ՝
պիր նիյէթը խաֆիյէսի վէ նէ՝ տէ պիր հուտուտը վար իտի:

Գուրտլար պիրպիրինի եէմէզ տէյու էսկի պիր տարպը մէսէլ վար իսէ տէ,
պունա բէք օ գատար իթիգատ իթմէմէլի տիր, զիրա գուրտլար աճ օլունճա,
եարալանմը պիր արգատաչարընը բէք կիւզէլ եհրէր:

Բասգալ պունը բէք ալէա պիլիր իտի, լաքին Նիմ հապսխանէսինտէ Ժագ
Լակարտըն թապիաթընը ուզուն ուզատիյէ թէտգիգ իթմիշ օլտուղընտան, մէր-
գում հապստաչընըն՝ քէնտիսինէ ասլա խիյանէթ իթմէյէճէկինէ էմնիյէթի պէրքէ-
մալ իտի:

Մուգալէլաթ մուհարրիրինին եանընտան չըգտըզլարընտա, իքիսի տէ Բըթի
Գասթէլէ աղիմէթ իթտիլէր:

Բասգալ՝ եօլտա.— Եարըն էվին թէտարիքեաթըլա մէշղուլ օլանաղըմ վէ տէօ-
շէմէճիլէրի աճէլէ իշլէթտիրէճէյիմ . . . Սանա սէքիզ կիւն տէտիմ ամմա, իսթէ-
րիմ քի պու միւտտէթտէն էվլէլ հէր շէյ պիթսին հազըր օլսուն:

Ժագ.— Էյ կազէթալար:

Բասգալ.— Քէզալիք եարըն լազըմ օլանլարա լապըթալը ըէզլամլար կէօթիւ-
րէճէյիմ. լաքին պազը ֆէննի քէլիմէլէր վար անլէրի մէգքիւր ըէզլամլարըն իշինէ
գաթմալը, իշթէ պու սէպէստէն պէն պու ըէզլամլարը գալէմէ ալամամ . . .

Ժագ.— Պունը պէն տէրէօհտէ իտէրիմ . . .

Բասգալ.— Պունտա շիմտի միւհիմմ պիր մէսէլէ վար . . .

Ժագ.— Նէ՞ կիպի:

Բասգալ.— Կէօյա սէն էճնէպի պիր սէնաաթտաշ օլուպ Ֆրանսա մէշահիյը
աթըպպասընա արզը ինթիրամ իթմէկէ արզու իթտիկինտէն, կիտիւպ թըպպիյէ
մէքթէպիինին էն մէշուր մուալլիմէրինէ վիզիթա վէրուէն միւնասիւ օլմա՞ղ մը:

Ժագ՝ մանէատար պիր սուրէթտէ եիւզիւնիւ էքշիթէրէք.— Հը՞ . . . զաննըմ
պու շէյ թէհիլէյի մուճիւ օլուր . . .

Բասգալ. — Նէտէ՞ն . . . փորձաւորներ սէն Բարիզոյէ տեղ իթմիլ օլմատը-
ղընտան, մուսախէնիւմ մուսախիմէր քէնի թանըյանաղար . . .

Ժազ. — Լաթին անկէրի պատմութեալ իջիւն Ամէրիգալըյա պէնդէր պիր ետրիմ
վա՞ր մը տըր . . .

Բասգալ. — Ահա թէպի ալտաթմազ էհալտէն կիւճ տէյիլ տիր . . . Պիւնմիսին
նազը պատմանազ 5 չ ք սէն քօթ քիսան պիլիթոն . . . Ենկիլիզէյի բէք վիւզէլ
սէպէրսին . . . Տրանսքոնաղը սէյլէթիկին վագթ պիր ազ Ինկիլիզ կիպի սէյլէ-
մէք սէնին իջիւն բէք դօլայ տըր . . . Սիմա ճիհէթինէ կէլինճէ, եան սագալլա
րընը, պըյըթարընը Թրաշ իթտիրսէն վէ թէքմիլ սագալ թարսան, չէհրէն պիւս-
պիւթին թէպէտտիւլ իտէր կիտէր . . . 0 վագթ հէնկ Ամէրիգալըյա վէ հէմ տէ Ամէ-
րիգանըն Չիլիինմիլ էյալէթիկտէն պիր ֆապիդաճըյա պէնդէյէճէքսին . . .
Պուստան մատտա վորդուը միւհթէմիլ օլան սիւվալլէրէ ճէվապ վէրմէք իջիւն
քէնտինէ պիր թէրճէմէի հալ թէտարիք իթմէյիսին . . . Էլէվմ իսմինի թաշիտը-
ղըն վէ տիրլօմալարընը ետըր թէսարրուֆընտա թութտըղըն ասըլ Տօգթօր Թօմը-
սըն ալթը սէնէտէն պէրու էօլմիւշ տիր . . . Պու ալթը սէնէ դարֆընտա նէ սու-
րէթլէ էօմիւր կէջիրտիկինէ տաիր լէտէլաճէ իյզահաթ վէրմէյէ տալիս միւզթէ-
տիր պիր հալտէ պուլընմալըսըն . . . Փէնը թըպպ իջիւն Հինտիսթանտա պէօ-
յիւք պիր սէյահաթ իճրա իթտիմ տէսէն Փէնա օլմազ . . . օ իսթիյար վէ տիւն-
եայը տօլաշան վէ սէրիւզէլթլէրլէ տօլու ուզուն պիր էօմիւր կէջիրտիքտէն սօն-
րա Նիմ հապսխանէսինտէ մաֆուլմ իտիլէն հէքիմին տէրալէրինի պու սայէտէ մէվ
գիի իճրայէ վազ իտէպիլիւսին :

Ժազ. — Հագգըն վար . . . անըն նազը իթտիկի եօճուլըզարը պէն իթմիլիմ
կիպի հիքեայէ իտէրիմ . . . Էվվէթ, կիտիպ մէչահիյըր աթըպպայա արզը ինթի-
րամ իտէր վէ հագգըմտա թէվէճճիւհը իայրիսահանէլէրինի թալէպ էյլէրիմ . . .

Բասգալ. — Բարիզոյէ միւթէխասսիս (սրէսիալիսթ) պիր հէքիմ սըֆաթըյա
տուրմաղա գարար վէրտի՞ն մի :

Ժազ. — Էվվէթ :

Բասգալ. — Էյ Փէննին հա՞նկը գըսմընա իսթիսասըն օլաճագ տըր :

Ժազ. — Ձէմանէմիզտէ մօտա օլան գանսըզլըզ խասթալըղընը մուայէնէ վէ
թէտալի իտէճէյիմ . . . Պու խասթալըզ վիւճուտըն իֆրաթ մէրթէպէ եօրկուն-
լըզարընտան վէ սէֆահաթ ու ֆահիյաթտան նէչէթ իտէր . . . Ձայըֆլամըչ օ-
լան պիր պէտէնէ եէնիտէն գուվլէի հայաթիյէ վէրլէք իջիւն բէք չօգ իլաճլար
էօյրէնմիլիմ տիր . . . Ձէլիքլի մուալէճաթ բէք աղըր թէէսիր իտուպ, հէմ տէ
հէր վիւճուտա եարամազ . . . 0 գատար իլմի իլէ պէրապէր հապտա կէօղիւ-
միւզին էնիւնտէ վէֆաթ իտէն իլթիյար ճօն Պիւին նաոհաթլարընտան միւս-
թէֆիտ օլարազ պէն էյիսինի պուլտըմ . . . Իքինճի իմէրաթօրլըղըն սօն սէնէ-
լէրինտէ չօգ չէօհրէթ պուլան Տօգթօր ճէնքինսին արսէնիքլի ուֆագ հապլարը
ճընսընտան պիր չէյ տիր պու . . . Մէգըիւր արսէնիքլի հապլար ալէա չէյ իտի
ամմա, չօգ տա թէհլիքէլի իտի . . . Բէք չարուզ գըզտըրըյօրլար իտի . . . մուճ
քի ուճընտան եանըյօր իտի, վէ ումուլմատըզ պիր վագթտա ֆիթիլ գալմայըպ
մուճ սէօնիյօր իտի, Էլհասըլ մուվաֆֆագըյէթը քեամիլէյէ իւմիտիմ պէրքէմալ

տըր . . . Գանսըզլար (վէ պուռնլար տա շօգ տըր) պանա կէլէճէքլէր տիր . . .
անլէրի էյի խոիպ կէրի չէվրէճէյիմ, պու սուրէթլէ համլյէթքեարլըգ չէօհրէթիմ
շաբուճագ ինթիշար խոէրէք, պու սայէտէ խթէտիկիմիգ կիպի իշ կէօրէպլլէճէ-
յիգ . . . Զօն Պիռլին սէյահաթլարընա կէլլինտիքտէ, իգթիգա իթաիքճէ գուլլան-
մագ իշիւն անլէրի գիհնիմտէ էգպլէրլէյիպ էյիճէ խաթրըմտա սագլարլըմ . . .

Պու արա գաթար սթասիօնա վիւրուտ խոէրէք, իքի արգասաւ՝ վակօնտան
էնտիլէր վէ երնէ գօնուշարագ Բըթի Գասթէլէ կիթտիլէր :

Մէրգուճանըն Բըթի Գասթէլէ վիւրուտլէրինտէ ագչամ սասաթ պէշ օլուպ,
օ էսնատէ Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ թահրիրէն բօլիս տաիրէսինէ ճէլպ օլունտըղըն-
տան, զապթիյէ նագըրընըն օտասընա կիրկյօր խոի :

Հիքեայէմիգին ճէրէյան իթտիկի թարիստէ զապթիյէ նագըրընը կիպի միւ-
հիմ վէ նագիք սիւր մէմուրլյէթի լյֆա խոէն զաթ՝ էվվէլէճէ ապլլյէ գօմիսէրլի-
կինտէ պուլընարագ բէք բարլագ պիւր սուրէթտէ թէճրիւպլէրլինի իճրա իթմիշ,
վէ հիւրմէթ ու լիայէթը ումումիյէյէ մագհար օլմուշ տըր :

Պու զաթ էհլի ըրլ վէ զայրէթլի վէ սահիպը տիրայէթ պիր մէմուր օլուպ,
ասայիշ ու ինթիպամ վէ ատալէթիւն մուհաֆազասընա իպրազ էյլէտիկի ֆէտա-
քեարլըղա հիշ տէյէճէք եօգ խոի :

Մուճալիէյի զապթիյէ նագըրը՝ Բէյմօն Ֆրօմանթալը քէմալը իլթիֆաթլա գա-
պուլ խոուպ, Ֆրօմանթալ խոէ իքի ալըգ պլիւր իգն ալմըշ օլտուղընտան, պու
միւտտէթ խիթամ պուլմազտան էվվէլ քէնտիսինին աճապա նէ՞ իշիւն տաիրէի նէ-
զարէթէ ճէլպ օլունտըղընը քէնտի քէնտիյէ տիւշիւնէրէք խէվֆ ու էնտիշէ իլէ
տաիրէի մէգքիւրէյէ կիտկյօր խոի :

Կօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ Բէյմօն Ֆրօմանթալըն ապլլյէ նագըրընա թագտիւմ
իթմէք նիյէթինտէ պուլունտըղը արզուհալը հանկը նուֆուզը ատալարա իլթի-
զամ իթտիրէճէք խոի խոէ, անլէրի հէնուգ կէօրլմէմիշ խոի, Պինաէն ալէյի Բէյ-
մօն Ֆրօմանթալ՝ քէմալը իլթիյազլա արզուլէտիկի հուրրլյէթը շախսիյէսի իշիւն
ճէլպ օլունտալընը թէֆէքքիւր խոէրէք, գալպինէ աղըր պիր սըգընթը պաս-
մագտա, վէ խաթընա ֆէնա վէ ուղուրսըլ տույ վէ տիւշիւնէլէր կէլմէքտէ խոի :

Լաքին տույ վէ տիւշիւնէլէրտէն նէ՞ չըգար . իհթիմալ քի բէք մէֆհուճըղ
պիր շէյ իշիւն չաղըրլըյօր խոի :

Նագըր՝ էլի իլէ Բէյմօնա պիր սանտալեա կէօթէրէրէք .— Օթուրընըղ, ագի-
ղիմ Բէյմօն :

Բէյմօն՝ պաշընը էյէրէք արզը իհթիրամ իթտիքտէն սօնղրա օթուրտը :

Նագըր .— Պիր վագթտան պէրու սիգի կէօրտիւկիմ եօգ . . . զիյաաէ քէյֆ-
սի՞ղ մի իտինիլ . . .

Բէյմօն .— Սա՛յր, էֆէնտիմ . . . պիր այ թէքմիլ խաթիրահաթ իթտիկիմտէ,
սօն տէֆաքի եօրկուճըգլարըմը ալըպ քէնտիմի պուլտըմ . . . Սըհնէթիմ պէրքէ-
մալ օլտուղընտան, մէշգուճիյէթ կիւնլէրիմտէն էյիճէ խաթիֆաաէ խոէպլիյօրլըմ :

Նագըր .— Էվվէթ, պիլիւրիմ . . . Օղլունըղ՝ թահսիլինին իլք գըսմընը պու
քէրրէ իքմալ իթմիշ օլտուղընտան, մէրգուճըն եանընտա պուլընմագ խաթէր ի-
տինիլ . . .

Րէյմօն.— Էֆէնտի, սէվապըզը անվարժապետն օղլում պիր շէյ տուլար տէյու
նէ՝ գատար գօրգուտըմը պիրսինիզ . . . Քէնտի սէրպէսթ օլտուլը կիւնէրտէ
պիրսինին պօշպօղազըլը իլէ պիր շէյ տուլասըն տէյու բէչինի պըրազմազ իտիմ
. . . Սիգտէն նէ՞ սագւայըմ, իզն իսթէտիկիմին տէ ասըլ սէպէպի պու իտի
. . . Էկէր շիմտիյէ գատար օ մէլուէն մագլիյի, օ թագսիրաթը, զէնճիրլէ այաղը
մա պաղըլը օլան օ աղըր կիւլէյի Բօլտան սէթր ու քէթմ իտէպիլմիշ իսէմ, պու
մուվաֆֆազըյէթ՝ մէրգում չօճուլըն հէման տայմա խանէմտէն տիշարը եաշամը
օլմասը սայէսինտէ վագը օլմուշ տըր . . . Մէքթէպտէ պուլուէնտըլը սէնէլէր սէն
քէնտիսինի բէք նատիր կէօրիւր իտիմ . . . Պանա պիր շէյ սիւվալ իթտիկինտէ
գօլայ ճէվապ վէրիւր, վէ զիհինտէ չիւպհէ հասըլ օլմասընա մէյտան պըրազմազ
իտիմ . . . Շիմտի արթըգ եանըմտա օլտուլընտան, եէնիտէն մէմուրիյէթիմէ պաշ-
լամաղա մէճպուր օլտուլըմտա, քէնտիսինին անլայամայաճաղը պիր թագըմ մուղ-
լագ շէյլէրի նաճըլ իյզան իտէպիլէճէյիմ, Պուէնա մուվաֆֆազ օլմաղա հիշ պիր
շարէ կէօրմէտիկիմտէն, բէք պէօյիւք թէլաշ վէ էնտիշէ իւզրէ պուլընըյօյըմ:

Նաղըր.— Տահա պիր չօգ զէման զապթիյէ նէզարէթինէ մէնսուպսընըզ, ա-
զիզիմ Րէյմօն:

Րէյմօն.— Հայըֆ, պուէնը պիրիւրիմ, վէ իշթէ պու խուսուս՝ օղլում իշիւն պէ-
նի չօգ գօրգուտըյօր:

Նաղըր.— Եանընըզտա՞ մը ալըգօյաճագսընըզ:

Րէյմօն.— Բօլիթ էքնիք մէքթէպինէ գապուլ օլուէնմագ իշիւն իմթիհանլարընը
վէրէճէկի վագթա գատար նէ՞ պէհանէ իտուպ տէ քէնտիսինտէն այրըլայըմ . . .
Ս վագթա գատար օղլումը գօլլամաղա միւստատէմ օլմագ իշիւն իզին միւտտէ-
թիմի թէմտիտ իթտիրմէք իսթէր իտիմ:

Նաղըր.— Ալտըլընըզ իզին միւտտէթի նէ՞ վագթ խիթամ պուլաճագ տըր:

Րէյմօն.— Իւշ հաֆթատան խիթամ պուլըր . . . Աճապա չու թէմտիտը միւտ-
տէթի իսթիտա իթմէքլիկիմէ սիզ տէ լութֆէն եարտըմ իտէրմիսինիզ, էֆէնտի:

Նաղըր.— Իսթիտանըլըն գարինը գապուլ օլմայաճաղընա հէման հիշ չիւպհէմ
օլմատըլընտան, պու թէչէպպիւսինիզէ եարտըմ իտէմէմ:

Րէյմօն.— Հիշ չիւպհէնիզ օլմատըլը աճապա նէտէ՞ն իյճապ իտիյօր:

Նաղըր.— Սիզէ կէտտը լիւզոււմըմ վար տա անըն իշիւն իսթիտանըզ գապուլ
օլուէնմայաճաղընա էմինիմ:

Րէյմօն՝ սաբ սարը քէսիլէրէք.— Պանա կէտտը լիւզոււմընը՞ մը վար . . .

Նաղըր.— Էվվէթ . . . Պիլիթմիսինիզ պու կիւն սիզի նի՞շիւն չաղըրտըմ:

Րէյմօն.— Խա՛յր, պիրմէյօրըմ:

Նաղըր.— Սիգտէն պիր Ֆէտաքեարլըզ, եանի իզին միւտտէթինիզին պագը
գալան գըսմընտան վաղ կէչմէնիզի թալէպ իթմէք վէ եարընտան պէտիլէ մէմու-
րիյէթինիզէ պաշլամանըզը ըէճա էյլէմէք իշիւն սիզի ճէլպ իթտիմ:

Րէյմօն՝ էնտ պէնտ օլարագ.— Եարընտան պէտ իլէ մէմուրիյէթիմէ՞ մի պաշ-
լամագ . . . Լաքին, էֆէնտի օղլում, եանըմա կէլէլիտէն պէրու բէչինտէն ասլա
այրըմատըլըմ հալտէ, շիմտի քէնտիսինի եալընըզ պըրազմաղա նէ՞ պէհանէ պու-
լայըմ . . . Պէօյլէ պիրտէն պիրէ պիր նիզամըզ եաշայըչա պաշլամագըլըմա՞յ կէ-

ճէ կիւնտիւզ կէլմէտիկիմէ նէ՞ սէպէպ կէօսթէրէյիմ . . .

Նազըր.— Սիգէ նէ՛ գառաւար թէվէճճիւհիմ օլտուլընը պիլիրսինիդ, ազիզիմ րէյմօն . . . Սիգին ճան սըգընթըլարընըզը, էնտիշէլէրինիդի, ըգտըրապաթընըզը պէնիմ գառաւար քիմսէ պիլէմէզ, պու հալինիդէ տէ թէէսսիւֆ իտէրիմ. լաքին օրթատա պիր մէնաֆիի ումուսիյէ մէսէլէսի վար տըր, պու մէսէլէ օրթատա օլտուլըճա, պաշգա հիշ պիր շէյ տիւշիւնիլէմէզ . . . Պէնճէ սիգ՝ մայէթ մէմուրլա-րըմըն էն ալէասը, էն տիրայէթիսի, էն ֆէտաքեարը վէ էն ըրգէհլիսիսինիզ. թէմամըյլա սիգէ կիւվէնմէկէ հագգըմ վար վէ սիգէ կիւվէնիլիմ . . . էլէէվմ էօհտէնիգտէ պուլընան մէմուրիյէթին նէ շէրաիթլէ սիգէ հէվալէ օլլուստըըն էլ-պէթթէ խաթըրընըզտա տըր . . . Սիգէ պէօյիւք պիր լութֆ վագը օլտու . . . պու լութֆա մուգապիլ պէօյիւք պէօյիւք վագիֆէլէրինիզ վար . . . Սէպէպինի պիլէրէք աֆվը մէզքիւրը վէ անըն քեաֆֆէի նէթայիճինի գապուլ իթտինիզ . . . Վատ վէ թէհահիւտինիդի իճրա իտինիզ . . .

Րէյմօն՝ կէօզլէրի տօլարագ.— Ա՛հ, էֆէնտի, պէն վատ վէ թէհահիւտիմի իճ-րա իթմէտիմ մի . . . վագիլֆէմին իւսթէսինտ, կէլմէտիմ մի . . . Նօրկուլըգ-տան թէշէքքի իթտիկիմի քիմսէ իշիթմի՞շ մի տիր . . . թէհիլքէտէն գաշընտըզ-մը քիմսէ կէօրմիւշ մի տիր . . . պօրճուլը տահա չաքուգ էտա իթմէք իշիւն ճանըմը ֆէտա իտիօր իտիմ . . . արթըգ շիմտի պօրճուլ էտա օլլուսմըն տէյիլ մի տիր . . . Պէնիմ խաթըրմ իշիւն տէյիլ իսէ պիլէ, հիշ օլմագսա օղլուլըն խաթ-րը իշիւն պէնի հուրր ու սէրպէսթ պրապմագլա՞ր մը, զիրա օ սուրէթլէ թագսի-րաթը վէ պուլըն ճէզասընը օղլուստան սէթր ու քէթմ իտէպիլէճէկիմ . . . Պիլ-մէ՛վ քի իյֆա իթտիկիմ խըտմէթլէրի միւպալէղալը՞ մը կէօրիւյօրմ . . . լաքին պու խըտմէթլէրէ իոթինաաէն, պագը գալան ճէզա միւստէթիմին թէմամըյլա աֆվ օլլուսմասընը իսթիսա վէ թալէպ իթմէկէ հագըրլանըյօր իտիմ . . .

Նազըր.— Պէն պու պապտէ պիր ճէվապ վէրէմէմ . . . եալընըզ աուլիյէ նա-զըրը հագգընըզտա պիր գառար վէրէպիլիր . . . Վագըա ամիրլէրինիդիմ թէվէճ-ճիւհ ու րիայէթինէ միւսթսահագգսընըզ, պունա տէյէճէկիմ եօգ տըր, լաքին պէ-նիմ թէվէճճիւհ զը րիայէթիմ՝ ահլալը հագըրէճէ հիշ պիր թէպէտտիւլ վուգուա կէթիւրէմէզ, վէ թէքրար տէրիմ քի, սիգէ լիւզուլըմ վար տըր . . . Պինաէն ա-լէյհ սիգտէն պիր ֆէտաքեարընըգ թալէպ իտէրիմ. իզին միւստէթիւնիզին սօն կիւն-էրինտէն վագ կէշինիզ վէ եարըն մէմուրիյէթինիզ պաշլայընըզ . . .

Րէյմօն՝ ղոյէթ մահկուլն օլտուլըն հալտէ րէք եալաշ պիր սէտա իլէ.— Մա-լիւմը ալինիզ տիր քի, սիգէ պիր շէյ րէտտ իտէմէմ, էֆէնտի . . . իմօիւպէնաէն նէ՛ պէքլէյօր իսէնիզ անը եալաճալըմ . . . լաքին պու սըրատա րէք պէօյիւք պիր քէտէրէ միւպիթէլայըմ . . .

Նազըր՝ մայէթ մէմուրընըն հիւզն ու քէտէրինէ րիայէթէն պիր ազ սիւքիւթ իթտիքտէն սօնըրա.— Թէքմիլ հուրր ու սէրպէսթ օլմանըզ իսթիտա իթմէք իւզ-րէ արգուհալը աուլիյէ նազըրընա վէրտինի՞զ մի .

Րէյմօն.— Նա՛յր, էֆէնտիմ, վէ շիմտի տէ վէրմէկէ թէրէպտիւտ խոյօրըմ, զիրա շիմտիճիք տէտիքլէրինիզ պագարագ, մէզքիւր արգուհալըն գապուլ օլլու-մայաճալընտան գօրգույօրըմ .

Նազըր.— Բէյմօն, սանա պիր էյի նասիհաթ վէրէյիմ մի:

Բէյմօն.— Քէմալը շիւքրան վէ միննէթտարի իլէ գապուլ իտէրիմ, էֆէնտի:

Նազըր.— Էօյլէ իսէ արզուհալընըզը հազըրլայընըզ. հէր նէ գատար սիգտէն ալըլմագլըղըմ սանա ֆէնա կէլէճէք իսէ տէ, էմին օլունըզ, արզուհալընըզը իլթիզամ իտուպ սիգի իչիւն իլթիմաս իտէճէյիմ. լաքին պու իսթիտանըն մուվաֆ-Պազըյէթինի հէման մուհագգագ գըլմագ սիգին տէ էլինիգտէ տիր. . .

Բէյմօն.— Ահ, էֆէնտի, իշպու մուվաֆֆազըյէթ իչիւն նէ՞ եաբմալը:

Նազըր.— Սիգէ իհալէ իթմէք իսթէտիկիմ պիր մէմուրլիթը մախսուսէտէ մուվաֆֆագ օլմալը. օ հալտէ միւլք ու տէվլէթէ պիր խըտուէթը միւհիմմէ իյֆա իթմիշ օլաճաղընըզտան, հիւքիւմէթ տախի սիգէ հիշ պիր շէյ տիրիղ իթմէյէճէք տիր. . . Եարըն իշէ թէչսպալիւս իտինիզ. . .

Բէյմօն.— Պաշ իւսթիւնէ, էֆէնտի, էմրինիգի իճրա իտէճէկիմէ շիւպհէնիզ օլմասըն. . .

Նազըր.— Օղլունըզա կէլինտիքտէ, սըրրը քէնտիսինտէն սագլամագ իսթէտի-կինիզ իչիւն մէրգուճըն եանընըզտա պուլընմասը սիգէ սըգընթը վէրմէքտէ իսէ տէ, պէնճէ պու միւշքիւլաթ տէֆ օլունմագ պիր միւշքիւլաթ տէյիլ տիր. . . Օղլունըզը մուվագգաթէն ուզագ պիր մահալէ կէօնտէրինիզ:

Բէյմօն.— Նէ՞ պէհանէ իլէ կէօնտէրէյիմ. . . Զաթէն իմքեանը տա եօգ տըր, շիւնքի Բօլթէքնիք մէքթէպինէ գապուլ օլունմագ իչիւն իմթիհանա հազըրլա-նըյօր. . .

Նազըր.— Խա՛յր, իմքեանսըզ տէյիլ տիր, շիմտի պունը սիգէ իսպաթ իտէճէ-յիմ. . . Օղլունըզըն նարին վիւճուտը պիր տէլիգանը օլտուղըն սէօյլէտինիզ. . .

Բէյմօն.— Էվլէթ. . . սըհէթի՝ միւտաւաթը ազիմէյէ միւհթաճ տըր. . .

Նազըր.— Էօյլէ իսէ պու սըհէթը վիւճուտ մէսէլէսի թամ սիգէ պիր պէհանէ օլասիլիր, պագընըզ նա՛սըլ. օղլունըզը էօյլէ պիր մահալէ նագլ իթմէլիսինիզ քի, օրատա հէմ վիւճուտը քէսպը գուվլէթ իթսին վէ հէմ տէ օգուճասընա տէվամ իտէպիլսին. . . Պու մահալ՝ Բարիզ ճիվարընտա պիր քէօյ օլապիլիպ, օղլունըզ օրատա ճէսիմ աղաճլարըն կէօլկէսինտէ կիւզէլ հապա ալարագ վէ եօրկունըզ տույմայարագ թահսիլինէ չալըչասիլիր, սիզ տէ իսթէտիկինիզ գատար օրայա կի-տիպ կէլէպիլիրսինիզ. . .

Բէյմօն.— Էօյլէ ամմա, քէնտիսինի քէօյէ կէօնտէրիպ պէն պէրասլէր կիթմէ-յէրէք Բարիգտէ գալմագլըղըմա ագլը էրմէյէճէք տիր. . . Պէնի հուրր վէ սէք-պէսթ պիլտիկինտէն, պու հարէքէթիմէ էլպէթթէ ագլը նա՛սըլ էրէճէք տիր. . .

Նազըր.— Է ճանը՛մ, Բէյմօն, պիր ազ էյի տիւչիւնէլիմ. . . Օղլունըզ՝ պէօ-յիւք պիր սէրվէթ սահիպի օլմատըղընըզ պիլտիկինտէն, էլպէթթէ պիր մէշղու-լիյէթինիզ օլտուղընը Փարզ ու գըյաս իտէր. . . Պու մէշղուլիյէթին նէ օլտու-ղընը սիգէ հիշ սօ՛րմամըշ մը տըր:

Բէյմօն.— Էվլէթ, սօրմուշ տըր, էֆէնտի:

Նազըր.— Էյ նէ՞ ճէվապ վէրմիչսինիզ տիր. . .

Բէյմօն.— Հապսխանէլէր քիւթիւպխանէլէրինի թէֆթիշ Սէն գապըթասը թարաֆընտան մէմուր օլտուղըմը պէյան իթմիշիմ տիր:

Նազըր. — Ինչո՞ւ էյի ես՝, պու ճէվապ մահիրանէ՝ պիր ճէվապ օլուպ Էրչ ես-
լանա պէնզէմէզ . . . Շիմտի տէ իշպու թէֆթիշ մէմուրլյէթինտէն նաշի պիր
չօգ իշինիզ պուլունտըղընը օղունըզա սէօյլէյինիզ . . . պէօյլէ սէօյլէտֆկինիզտէ
հաքիգաթը հալէ տէ եազըն պուլունմըլ օլուրսընըզ . . .

Բէյմօն. — Նա՞ւրը, էֆէնտի :

Նազըր. — Իճրասը խուսուսընտա սիզէ կիւմէնտիկիւմ մէմուրլյէթը միւհիմմէ՝
հապսխանէլէր քիւթիւպխանէլէրինէ միւթէալլիզ տէյիլ ամմա, Բարիզ շէհրի իւէ
հիւքիւմէթ քիւթիւպխանէլէրինէ աիտ տիր . . .

Բէյմօն՝ թէաճճիւպլէ. — Բիւթիւպխանէլէրէ՞ մի աիտ տիյօրսընըզ :

Նազըր. — Էվլէթ . . . Շիմտի իյզահաթընը վէրէճէյիւմ, լաքին էվլէլա չունը
պիւմիշ օլաորնըզ քի, պէն տէ բէտէր օլտուզըմտան, սիզին բէտէրլիք էնտիշլէ-
րինիզտէն միւթէտսիր օլարազ, օղունըզըն գիհնինտէ հասըլ օլաճազ էն ճիւզի
պիր շիւպէյի պիւլէ տէֆ իթմէք իշիւն սիզէ հէր նէվլի սուհուլէթի վէրէճէյիւմ . . .
Սիզէ հիւքիւմէթ քիւթիւպխանէլէրինէ միւթէթիշ մուսպինլիկի մէմուրլյէթինի
իհալէ իտէճէկիւմ քի, պու մէմուրլյէթ՝ իճրա իտէճէկինիզ թահարրիյաթտա սիզէ
բէք չօգ միւֆիտ օլաճազը կիպի, կիւնիւն պիրինտէ մէմուրլյէթը մէզքիւրլյի օղ-
լունըզա տա սէօյլէյէպլիէճէքսինիզ . . .

Բէյմօն. — Խիւլուսը գալպ իւէ թէշէքքիւր իտէրիւմ, էֆէնտիւմ . . . Չօգ հա-
միյէթլի պիր զաթսընըզ . . .

Նազըր. — Թէքրար տէրիւմ, պէն տէ բէտէր իւմ, վէ բէտէրլիկէ միւթէալլիզ օ-
լան հալէրտէն պէն տէ միւթէտսիր օլուրըմ—տէտի, վէ էլինի մայէթ մէմուրը-
նա ուզաթտը :

Բէյմօն՝ նազըրըն էլինի քէմալը շէվգ իւէ սըգուրգտան սօնղրա. — Շիմտի, է-
ֆէնտի, սէօյլէյինիզ, պանա նէ՞ վաղլյֆէ իհալէ իտէճէքսինիզ . . .

Նազըր. — Ղայէթ աղըր պիր իշ վար, մէհարէթը մախսուռէյէ միւհթաճ տըր,
պունը սիզէ հէվալէ իթմէք իսթէրիւմ . . . Պու իշ՝ պիր գաշ սէնէլէրտէն պէրու
բէյ տէր բէյ սըգալաճադտա օլան տէհէթլի ճինայէթլէրտէն պիրի տէյիլ տիր,
լաքին տիկէր պիր նօգթաի նազարտան պազըլըր իսէ, ճինայէթտէն տէ հաֆիֆ պիր
շէյ տէյիլ տիր . . . Էրպասը ճինայէթ՝ պու իշտէ էֆրաստը էհալի իւզլրինէ տէ-
յիլ, Բարիզին վէ պազը պէօյիւք էյալէթ շէհրլէրինին էն զիգըյթթէ էմվալը իւ-
զէրինէ հիւճոււմ իթմիշէր տիր . . .

Բէյմօն՝ մէրազ իտէրէք. — Տիմէք քիւլիսէլէրտէ խըրսըզը՞ գ մը վուդու պուլմըշ :

Նազըր. — Խա՛յր, քիւլիսէլէրտէ տէյիլ :

Բէյմօն. — Եա նէ՞րէտէ :

Նազըր. — Բիւթիւպխանէլէրտէ :

Բէյմօն. — Բիթապլար . . . քիթա՞պ տա մը չալըյօրլար :

Նազըր. — Էվլէթ, հէմ տէ զիգըյթթէ քիթապլար սըրգաթ իտիյօրլար : Պու
քիթապլար պահալը օլտուզլարը իշիւն տէյիլ, նատիր իւլ վիւճուտ վէ հաթթա
պազէն պիր տանէճիք օլտուզլարը իշիւն զայալ ու զայլարը տա գաղիլը թասամիր
օլաճազ, Էէրլէրինէ գօնուլամազ . . . — Եազըլխանէսինին իւզէրինտէն էլ եազըլը
պիր բուսուլա սըլպ կէօզտէն կէշիրտիքտէն սօնղրա, սէօզլինէ տէվամ իւլէ. —

Իւջ հաֆթատան պէրու Քիւթիւպխանէի Միւլիտէն օն պէշ, Սէնթ-Ժընըվիէվ քիւթիւպխանէսինտէն օն իքի, վէ Սիւահխանէ քիւթիւպխանէսինտէն սէքիզ քիւթապ չալընմըշ տըր . . . Լիօնտա, Նանթտա, Պօրտօտա վէ Պլուատա տախի պու միսիլու սըրգաթլար վուգու պուլմըշ տըր . . . Հէր թարաֆտան չիքեայէթ կէվյօր, էյալէթ մահքէմէլէրի պու սըրգաթլար իչիւն բէք չօգ զիհն եօրույօրլար ամմա, պիւ չէյ պուլամայօրլար . . . Եէրլէրինէ գօնմասը մուհալ օլան չալընմըշ քիւթապլարըն լաադալ իքի եիւզ պին ֆրանգ գըյմէթինտէ օլտուգլարը սէյլէնիյօր . . . Ելհասըլ ատլյէ նազըրը՝ պիհագգըն հիտտէթլէնէրէք, իշպու խըրսըզլըզա պիր նիհայէթ վէրիւմէսի իչիւն էվամիրը չէտիտէ իթա էյլէմիշ տիւր . . . Էրպապը իլմ ու տանիչին վէ քիւթապ մէրագլըլարընըն պէյհուտէ եայկարալարընա մէյտան վէրմէմէք վէ եախօտ հիշ օլմազսա մէգքիւր եայկարալարը կէճիքթիրմէք իչիւն մէգքիւր քիւթապ սըրգաթլարը հագգընտա պու կիւնէ գատար սիւքիւթ իտիլիշ օլմաղա, քիւթիւպխանէ խըրսըզլարը՝ պու սիւրիւթտէն վէ բօլխին գահիլէն պիր իճրաաթտա պուլընմամասընտան ճէսարէթ ալարագ շիւսհէսիզ քէնտի խապասէթլէրինէ տէվամ իտէճէքլէր տիր . . . Սիզ տէ պու հալտէն պիլիսթիֆատէ քիւթապ խըրսըզլարընը հագալայընըզ . . . օ հալտէ իսթիտանըզըն հիւսնիւ գապուլէ մագհար օլաճաղընը սիյէ վաս վէ թէահհիւտ իտէսիլիլիմ . . .

Բէյմօն.— Հիշ պիր իզ վէ նիշանէնիզ եօգ մը տըր :

Նազըր.— Ուսյր, եօգ տըր :

Բէյմօն.— Լաքին էլպէթթէ րաբօրթօլար ախզ իթմիշսինիզ տիր, տէյիլ մի :

Նազըր.— Էվվէթ, լաքին պուլնլար բէք գարմագարըզ վէ եէքտիկէրէ տապան տապանա զըտտ մալիւմաթը հալի օլուպ, հաթթա հիշ պիր չէյէ եարամաղ հալտէ պուլընտըզլարընտան, աշէրտէն ապա իսթիֆատէ օլընամազ . . .

Բէյմօն.— Լաքին, էֆէնտի, էլպէթթէ սիզ պու ճէսիւմ իշի տիւշիւնտինիզ, տէյիլ մի :

Նազըր.— Շիւսհէ մի վար . . . սէքիզ կիւնտէն պէրու պու իշ իլէ մէշղուլ օլմուշըմ տըր . . .

Բէյմօն.— Տիմէք մէգքիւր սըրգաթլարլա սարիգլէր հագգընտա քէնտինիզճէ պիր ֆիքը հասըլ իթմիշսինիզ տիր :

Նազըր.— Հայըֆ, պիր ֆիքը հասըլ իտէմէմիշիմ տիր . . . Քիւթիւպխանէլէրտէ վէ սախուսուս Բարիզ քիւթիւպխանէլէրինտէ իճրաի նէգարէթ խուսուսընտա մէրի օլան թէտապիրը իհթիյաթիյէ մալիւմ օլմաղա, պէյհուտէ իճրաի թահարրիյաթ իթտիմ . . . Սըրգաթլարըն թէմամըյա պաշա չըգարըլմասը, եանի չալընան քիւթապլարըն էլտէն չըգարըլմասը իչիւն նէթ թէտալիր վէ վասէթա իսթիմալ օլունտըզընը պիր տիւրլիւ պուլամայօրլար :

Բէյմօն.— Մէմուլ իտէրմիսինիզ քի, իշպու քիւթապ խըրսըզլարը՝ չալտըզլարը քիւթապլարը նամուսը եէրինտէ օլմայան պազը քիւթապ մէրագլըլարընա տէրհալ միւմքին օլտուղը գատար պահալը սաթմագ մագսէտինէ մէսինի պու թավր ու մուամէլէտէ պուլընսընլար, վէ եախօտ պիլիմ սէրվէթը միլլիյէմիզէ հասէտ իտէն վէ պիլիմ քիւթապլարլա քէնտի մէմլէքէթլէրինին քիւթիւպխանէլէրինի թէզնին էյլէմէկէ արզուքէշ օլան էճնէպիլէր հիսապընա պէյլէ պիր իճրաաթտա պուլընսընլար :

Նազըր.—Շու սօն իքինճի ֆարգլյաթա պիր ազ ազլըմ եաթար իսէ տէ , պունա տաիր էլլիմտէ հիչ պիր տէլլիմ եօգ տըր . . .

Բէյմօն՝ մանէատար պիր սուրէթտէ պաշընը սալլայարագ.—Հիչ պիր նօգթաի հարէքէթ . . . հիչ պիր նիշանէ եօգ . . . գարանըղըն իչինտէ քէօր քէօրլունէ երւրիւմէք՝ բէք զահմէթլի վէ եօրկունըղը պիր իշ օլաճագ տըր . . .

Նազըր.—Էկէր գօլայ օլտա իտի , հէր քէս տէ սիգին կիպի օ իշի կէօրէպլիլի իտի . . . պիլաքիս պիր չօգ միւլքիլաթը պուլունտըղը իչիւն պէն տէ սիգի ինթիխապ իթտիմ . . . պինաէն ալէյհ սիգէ տէրիմ քի , պու իշտէ մուվաֆֆագ օլունըղ , իսթիտանըղըն մագհարը գապուլ օլաճաղընա պէն քէֆլիլիմ . . . Բէզալլիք շունը տախի պէյան իտէրիմ քի , տէֆ ու իզալէ իտիլէճէք մանիալար՝ կէօրիւնտիկի գատար տէհչէթլի տէյիլէր տիր . . .

Բէյմօն.—Նէտէօն էօյլէ , էֆէ՛նտի :

Նազըր.—Իյզահ իտէյիմ . . . Սըրգաթ վուգու պուլան քիւթիւպխանէլէրին մուհաֆըզլարըյլա միւնասէպաթա կիրիշիպ , քէնտիլէրլիլէ գօնուշըր , քէնտի մալէթլէրինտէ պուլընան մէմուրիյնէ սիւվալլէր իյրատ իտէր , վէ պազը թէֆէրրուաթը խապէր ալըրսընըղ . պու թէֆէրրուաթ՝ վագըա քէնտիլէրի իչիւն էհէմմիյէթ սիգ իսէ տէ , սիգի իչիւն էհէմմիյէթտէն արի տէյիլ տիր : Էլան մէֆգուտ օլան նօգթաի հարէքէթի՝ թէֆէրրուաթը մէզքիւրէտէ պուլաճաղընըղա չիւպհէ եօգ տըր . . . Էլհասըլ մէհարէթինիզէ , գօգու ալըշընըղա վէ պախթ ու իգսալինիզէ կիւվէնիլիմ . . . Պու սըրգաթլար էն ֆէնա սըրգաթ օլտուղընտան , էօնիւ ալընմագ իգթիզա իտէր : Պէնճէ Ֆրանսա Պանգասընտան բաքէթլէրլէ պանգնօթ վէ եախօտ թօրպալարլա , նաբօլէոն ալթուլըն չալընուա , պու գատար ալըր կէլմէղ . իչպու քիւթիւպխանէ սըրգաթլարընտա պիլիմ մուճիպը ֆախր ու զուրուրմըղ օլան ասարը նատիտէ վէ նատիրէ սըրգաթ օլունըյօր . . . Պինաէն ալէյհ համիլէթը վաթան սաիգասըյլա վէ հայսիյէթը միլլիյէմիզին մուհաֆագասը իչիւն պու իշտէ մուվաֆֆագ օլմագ իգթիզա իտէր :

Բէյմօն.—Անլայօրըմ , էֆէնտիմ : Ինսան օղլունըն էլինտէն նէ կէլիրսէ անը եարմաղա եէմին իտէրիմ . . .

Նազըր.—Եաբարսընըղ , պիլիրիմ , վէ չիւպհէ իթմէմ :

Բէյմօն.—Էվվէլա Բարիզ քիւթիւպխանէլէրինտէօն մի , եօգսա էյալաթ քիւթիւպխանէլէրինտէն մի պաշլայաճաղըմ :

Նազըր.—Սիգ նասըլ պիլիրսէնիզ էօյլէ եարընըղ . . . Իհթիմալ քի էյալաթտա տահա սահիհ մալլիւմաթ ալապիլէճէքսինիզ . էյալաթ քիւթիւպխանէլէրինէ չօզլուգ ատամ կիթմէտիկինտէն , եապանճը պիր ատամ կիթմիշ պուլընըր իսէ , սիմասը , թավր ու հարէքէթի տահա էյի տէնէնմիշ վէ խաթըրուա սագլանմըղ օլտուղը մէմուլ տըր : Լաքին թէքրար իտէրիմ , սիգ քէնտի պիլտիկինիզ կիպի մուամէլէ իտինիզ վէ աղլընըղըն էրտիկինի եարընըղ . . . եարըն նէզարէթ վէզնէսինէ ուղրայընըղ , խարճահ իչիւն պիր մըգտար բարա ալաճագսընըղ . . . Իչին խիթամընտա հիսապընըղ կէօսթէրիրսինիզ . . .

Բէյմօն.—Բէք ալէա , էֆէնտիմ . . . միւլթէլիֆ քիւթիւպխանէլէրտէ չալընան քիթապլարըն էսամիսինէ լիւզուլըմ վար . . . ճէտվէլի եարըլմը՛ մը տըր :

Նազըր. — Էվփէթ, վէ ժուրնալլարա թապթ օլունմը տըր:

Րէյմօն. — Էֆէնտի, բէճա իտէրիմ, պու ժուրնալլարը պանա թէսլիմ իտէսի-
նփզ. . . Նէ գատար ազ մալիւմաթը հավի օլսալար, պէն պէլքի պիր շէյ իսթի-
ֆատէ իտէրիմ. . .

Նազըր. — Իշթէ. . . հէքսի պու տըր. — տիյէրէք, Րէյմօնա պիր բաքէթ
քեալըտ ուզաթտը:

Րէյմօն՝ մէզքիւր բաքէթի ճէսլինէ գոյարագ. — Օ տէյիլ ամմա, իյճապը ահ-
վալտէն օյարագ եալընըզ պէճէրէմէյէճէք օլուր իսէմ, քէնտիմէ եարտըմճըլար
պուլմագ իշիւն սյանա մէէզուրիյէթ վէրէճէճմիսինիզ. . .

Նազըր. — Պու մէէզուրիյէթի շիմաիտէն վէրիրիմ վէ տալիյէ նազըրընա տա
թաստիգ իթտիրիրիմ. . . Զապըթա մէմուրիյինտէն քիմի իսթէր իսէնիզ ինթի-
խապ իտէսլիւրիինիզ. . . Սէլաշիյէթը թամմէնիզ վար. . .

Րէյմօն. — Էօյլէ իսէ, Էֆէնտի, լիւզումը թագտիրտէ Բրատիէ, Րէվէլ վէ Պու-
վարը ինթիխապ իտէճէյիմ:

Նազըր. — Էկէր անլէրին մուսվէնէթինի իսթէր իսէնիզ, պու աղչամտան թէ-
զի եօգ սիյէ իթատթ իթմէլէրի իշիւն քէնտիլէրինէ էմր վէրիլէճէք տիր. . .
Սիլիլիլէ սէյահաթ իթտիլէրինտէ, քէնտիլէրինտէ տէ խարճրահ վէրիլէճէք տիր
. . . Վէզնէտէն սիյէ վէրիլէճէք բարա անլէրին տէ մէսարիֆինէ քիֆայէթ ի-
տէճէք մըգտարտա պուլընաճագ տըր. . . Տիմէք իշ գարարլաշտը, տէյիլ մի. . .
եարըն իշէ թէշէսլիւս իտէճէքսինիզ, էօյլէճ մի. . .

Րէյմօն. — Եարըն միւսաատէ իթմէնիզի բէճա իտէրիմ, Էֆէնտիմ. . . Եարըն
պէհէմէհալ օլլումը քէօյէ կէօթիւրիպ ետրլէթիրէճէյիմ. . .

Նազըր. — Բէքէ կիկ էօյլէ օլսուն, Եիրմի տէօրթ սաաթ միւսաատէ իտէրիմ,
լաքին գիյատէ օլմագ:

Րէյմօն. — Պու գատարը քիֆայէթ իտէր, իշպու լութֆընըզտան տօլայը թէ-
չէքքիւր իտէրիմ. . . Վատ իթտիկինիզ քիւթիւպիսանէլէր միւֆէթիշ մուսվին-
լիկինէ կէլինճէ, պու մէմուրիյէթ պանա Նէճ վագթ վէրիլէճէք տիր:

Նազըր. — Պու պապտէ թէտապիր իթթիխազ իտէճէկիմ. . . Կիտինիզ, վէ
մուվաֆֆագ օլմաղա պագընըզ. . . Իշպու մուվաֆֆագըլէթ՝ իսթիտանըզ իշիւն
ատլիյէ նազըրը նէզտինտէ էն ալէա պիր թափիյէնամէ օլաճագ տըր:

Րէյմօն. — Էկէր մուվաֆֆագ օլմազ իսէմ, զաթէն խըշմընա ուղլամըզ օլտու-
ղըմ ըէնապը Հագգըն պէնի հէնուզ աճըմամագտա օլտուղը անլաշըլըր. . .

Պատէհու Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ ամիրինի սէլամլայըպ չէքիլտի կիթտի:

Նազըր եափաշ պիր սէտա իլէ. — Զափալը Րէյմօն, բէք ֆէնա մուզտարըպ օլ-
տուղընա վէ ատալէթքպէշէրիյէ Եիւզիւնտէն հագգսըլըգ կէօրտիւկինէ հիշ չիւպ-
հէսի եօգ տըր:

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ տաիրէի նէզարէթտէն միւֆարէգաթ իշիւն ամիրինին օ-
տաւընտան խուրուճ իթտիքտէ, զապըթա մէմուրլարընըն կէլիպ ժուրնալլարընը
եազտըգլարը վէ թէսլիմ իթտիլէրի սալօնըն իշինտէն կէշէճէք օլտուղընտան, օ
սրա օրատա պուլընան զապըթա մէմուրիյնի գըյամ իտուպ մէրգումը սէլամլա-
տըլար:

Բէյմօն կէջիպ կիթտիքտէ , մէմուրիյնտէն պիրի տէտի քի ,

— Եէնի պիր շէյ օլմալը , զայէթ զահմէթլի պիր իշ . . . « Եիւզիւ-Կիւլմէզ »
(Բէյմօն Ֆրօմանթալ) պուրայա հաֆիֆ իշ իշիւն հիշ կէլմէմիշ տիր . . .

Պիր տիկէրի . — Էօյլէ օլտուղընա հիշ շիւպհէ եօգ տըր :

Բէյմօն Ֆրօմանթալա զապթիյէ նէզարէթինտէ « Եիւզիւ Կիւլմէզ » լազապը վերիմիշ իտի , գիրա եիւզիւնտէ տայմա սիր էսէրը հիւզն ու քէտէր միւշահէտէ օլունըպ , եիւզիւ ասլա կիւլմէզ իտի :

Բէյմօն՝ րէֆիգլէրիյլէ բէք թէրպիյէլի վէ նէզաքէթլի տապրանըր իտի իսէ տէ , պու թապրընտա տայմա պիր էսէրը պիւրուտէթ մէշհուտ իտի :

Միւլմէրն օլտուղը զատար ազ լազըրտը իտուպ , հէմ տէ էլզէմ օլան լազըրտըր « Էօյլէր , լաթիֆէլէրէ ասլա կիւլմէզ , հաթթա անլէրի իշիթմէմէզիկէ վուրուպ , քէնտիսի իլէ տիկէր զապըթա մէմուրիյնի արասընտա հիշ պիր արգատաշլըզ բէյտա օլամայաճաղընը աջըզ պիր սուրէթտէ անլաթտըրըր , շիւնքի անլէրի սէվմէտիկի իշիւն տէյիլ , մէմուրիյէթինին խարիճինտէ քիմսէ իլէ իւլֆիթ իթմէք իսթէմէզ իտի :

Բէյմօն՝ վազըա քէնտիսինի անլէրին հէրսինէ ամիր զանն իտէր իտի իսէ տէ , չէքինէքլի տապրանմասընա սէպէպ՝ պու զաննը տէյիլ իտի :

Թէնհանիշին օլմասընա սէպէպ չու իտի քի , եսլընըզ գալտըգտա իսթէտիկի կիպի քէնտի րուհ ու գալպինին ճէրիհալարըյլա ուղրաշապիլիր իտի :

Տայմա քէտէրամիզ խաթըրէլէր զիհնինի իհաթա իտուպ , օլունըր սա ասլա խաթըրընտան չըգարմազ իտի . . . Պու հալ իւզրէ եաշամսգլա իքթիֆա իտիյօր իտի :

Սէպէպինի պիլմէյէնլէրճէ աճայիպ կէօրիւնէն պու զարիպ հալ , պու իւնսիյէթսիլլիք՝ Բէյմօն Ֆրօմանթալ հազգընտա քիմսէնին քին ու ատապլէթին տէ թահ-րիք իթմէզ իտի :

Իշթիսալ քի մէրգուլը բէք օ գատար սէվմէզլէր իտի , լաքին հազգսըզ տա կէօրմէզլէր իտի :

Բէնտիսիյլէ հէմմէսնէտ օլանլար՝ րիայէթտէ գուսուր իթմէյիպ , քէնտի մատունընտա օլանլար տախի՝ քէնտիսինին թահթը էմրինտէ պուլընմաղը արգու իտէրլէր իտի : Չիւնքի Բէյմօն՝ հէր նէ գատար կիւլէր եիւզ պիր տտամ տէյիլ իտի իսէ տէ , չօգ մէրա իտի վէ էյի պիր ատամ օլտուղը՝ եիւզիւնտէն ֆարգ օլունըր իտի :

Դըսա սէյլէր , լաքին մայէթինտէքի ատամլարը կիւճէնտիրմէքսիպին գուլանմաղը բէք ալէա պիլիր իտի :

Էլհասըլ քէսէսի հէր նէ գատար տօլու պիր շէյ տէյիլ իտի իսէ տէ , քէնտի մայէթ մէմուրիյնինտէն օլուպ ֆամիլէա սահիպի օլան վէ կէջինմէլէրինտէ զարուրէթ չէքէն ֆուգարա մէմուրլարա չօգ տէֆալար իանէ վէ մուապէնիթ իթմիշ իտի :

Մէմուրիյէթտէ Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ իթաաթաղըզ վէ եախօտ իհմալ վէ թէ-քեապիլէ ասլա նազարը աֆի իլէ պազմազ իտի :

Միւսթահագգ օլանը թապիպ ու թէգեիֆը չէտիալէ թէէտիպ իտէր իսէ տէ , զայրէթ ու տիրայէթլէ քէնտի իսթէտիկի կիպի քէնտիսինէ մուսվէնէթ իտէնլէ-րէ իտարէ թարաֆընտան միւքեաֆաթ իթտիրմէյի տէ ասլա ունութմազ իտի :

Զապլթիյէ նազըրընըն քէնտիյի գապուլ իթտիկի թարգ վէ սուրէթտէն՝ մէր-գուսըն զապլթա տաիրէսինճէ նազարը հիւրմէթ ու լիայէթտէ պուլընտըղընէ էլ-պէթթէ օգուլանլարըմըզ ֆարգ իթմիլէր տիր :

Րէյմօն՝ զապլթա տաիրէսինտէն չըգըպ , պաչընը էօնիւնէ ասմըչ , ըրթթըմ՝ պօյընա կիտէր իքէն գալպի բէք տօլկուլն պուլընմըչ տըր :

Հուրը ու սէրպէսթ օլարագ վէ նէֆրէթ իթտիկի պիր մէմուրիյէթի մուվագ-գաթէն ունուտարագ հէնուզ օղլունըն եանընտա կէչիրմէք իւմիտինտէ պուլընտը-ղը իւչ հաֆթալըզ միւտտէթը մէնզուսիյէթիստէն Րէյմօն վագ կէչմէկէ մէնգուր օլմուչ իտի :

Պիր կիւնտէն օ պիր կիւնէ , պիր սաաթտան օ պիր սաաթա պիրտէն պիրէ մէմուրիյէթիսինէ պաչլամագ , եչնիտէն օ աղըր եիւքիւն ալթընա կիրմէք իգթիզա իտիյօր իտի :

Պու հալտէ բաթըրտըլը կիւրիւթիւլի վէ աճալ աճայիպ պիր էօմրէ պաչլա-յաճագ օլուպ , պու էօմր՝ էֆրատը էհալինին քէմալը սիւքիւնէթլէ իմարի իթ-տիքլէրի էօմրէ ասլա պէնզէմէտիկինտէն , օղլու՝ կիւնիւն պիրինտէ պուսա թէ-աճճիւպ իթմէյէճէք մի , վէ պու թէաճիւպտէն սօնղրա տա շիւպհէլէնմէկէ պաչ-լաճայաճագ մը իտի :

Պէօլէճէ շիւպհէլէր ույանընճա , գէմանը մագինին սըրրը նէ՞ օլաճագտը , օ սըրրը քի Րէյմօն՝ պէրապէր մէզարընա գատար կէօթիւրմէք իսթէր իտի :

Պու խուսուս՝ հագգսըզ եէրէ մահբիւմ օլմուչ , հագգսըզ եէրէ նամուսը պօ-զուլմըչ օլան վէ գապահաթ օլարագ քէնտի նամուսընը գուրթարմագ իչիւն եա-լընըզ պիր շիտտէթը մուսմէլէ իճրա իթմիչ պուլընան պու ատամ իչիւն տէհէթ-լի տէյիլ մի իտի :

Րէյմօն էսնաի լահտէ քէնտի քէնտիյէ . — էվմէթ . . . Բօլը ուզագ պիր մա-հալէ կէօնտէրմէլիյիմ . . . պու բէք էլղէմ տիր . . . նազըրըն պանա սէօլէտիկի պէհանէ բէք ալէա տըր . . . Բօլ քէօյտէ չալըչըր , պէն տէ սըգ սըգ կիտէր քէն-տիսինի կէօրիւրիմ . . . Սէն-Լուի-դ-ան-Լ'իլ սօգաղընտաքի տաիրէմիզտէ պիր կիւն պիլէ եալընըզ գալմամալը տըր , զիրա օրատա գալգըպ պիրի պիր պօչպօղաղըզ ի-տէճէք օլուր իսէ հէր շէյ մէյտանա չըգար . . .

«Պէօլէ պիր պօչպօղաղըզ վուգու պուլմամագ իչիւն թէտապիրը միւթէաա-տիտէ իթթիսազ իտէճէյիմ . . .

«Զապլթա մէմուրլարը՝ արթըզ հիչ պէնիմ իգամէթկեահըմա կէլմէմէկէ վէ հէր նէ շէյ իչիւն օլուրսա օլսուն օրայա հիչ պիր թէպիլընամէ կէթիւրմէմէկէ էմթ ալսզ իտէճէքլէր տիր :

«Պէնիմէ կէօրիւլմէք իսթէյէն՝ Սէն Մարթէն պուլվարընտա նէզարէթ թա-րաֆընտան իսթիյճար օլընան իգամէթկեահըմա կէլմէլի տիր :

«Պու խուսուսը նազըրա խապէր վէրիպ բուխսաթ վէ մէնզուսիյէթիսինի թա-լէպ իտէճէյիմ . օ տա պու թալէսիլմի ըլտտ իթմէյէճէք տիր . . .

«Պու սուրէթլէ պէնիմ սէրպէսթ օլաճաղըմա տէկին Բօլ հիչ պիր շէյտէն չիւպհէ իթմէյէճէք տիր . . . Սէրպէսթ օլմա'գ . . . աճասլա օ կիւնէ նէ՞ վազթ եէթիշէճէյիմ . . . Օ գէման հէր ըզտըրապաթըմը, հէր իշքէնճէլէրիմի ունութա՝ ճաղըմ . . . »

Բէյմօն պէօյլէճէ քէնտի քէնտիյէ սէօյլէնէրէք, Սէն-Լուի-գ-ան-Լ'իլ սօգա-ղընտա քէնտի խանէսինին գարուսը էօնիւնէ վասըլ օլմուշ իտի :

Պու խանէ՞ ղայէթ ճէսիմ վէ քեսարը գատիմ պիր գօնազ օլուպ, Թօնէյ-Շա-րանթ խանէտանընա աիտ իտի :

Բէյմօն Ֆորմանթալ՝ եալընըզ քէնտի էվլատը վէ օթուզ սէնէտէն պէրու խըտմէթինտէ պուլընըպ պիւճիւմէ պէտպախթլըզլարընը պիլէն ինթիյար պիր խըտմէթնի գարը իլէ պէրապէր մէզքիւր գօնաղըն պիրիննի գաթընտա իգամէթ իթմէքտէ իտի :

Մէրգումէ խըտմէթնի գարը՝ հէր նէ գատար միւսինն իտի իսէ տէ, հէնուզ տինճ վէ ղայրէթլի օլուպ, պիրինին վալիտէսի վէ տիկէրինին նինէսի իմիշ կիպի պապա օղուլ անլէրին իքիսինի տէ սէվէր վէ անլէրէ պիր կէնճ պէսլէմէ կիպի խըտմէթ իտէր իտի :

Պունլարըն իգամէթ իթտիլի տաիրէնին թազանը սիմսիյա՛ն քէսիլմիշ օլուպ, պոյանմամըշ օլան պէյազ գարլամա վէ սաիրէ թախթալարը տախի սարարմըշ իտի :

Տաիրէի մէզքիւրէ սյրը սյրը իքի գըսմտան իպարէթ օլուպ, պունլար եէք-տիկէրինտէն քիւշիւք պիր սուֆա իլէ այրըլմըշ իտի :

Բէյմօն Ֆորմանթալ՝ տաիրէի մէզքիւրէնին պիրիննի գըսմտա, վէ Բօլ տախի մէքթէպտէն չըգալըտան պէրու իքիննի գըսմտա իգամէթ իթմէքտէ իտի :

Կէրէք բէտէրին վէ կէրէք էվլատըն օտասընտա հէր շէյ սատէ պիր հալտէ պուլընըպ, լաքին խըտմէթնի Մատըլէնին ղայրէթի սայէսինտէ թէմիզլիք վէ նէ-զաթէթ հիւքմիթիւմա օլույօր իտի :

Էկէր պիր էշեա իւզէրինտէ ղէրրէ գատար թօզ գալտըղը խաթրընա կէլսէ պիւթիւն կէճէ Մատլէն ույումազ իտի :

Բէյմօն՝ պիրիննի գաթըն նէրտիվէն պաշնա վարտըղընտա, տաիրէնին անախ-թարընը չըգարմազ իւզրէ էլինի ճէպինէ սօգտու իսէ տէ, պուլամատը :

Նէգարէթէ կիթմէք իւզրէ քէնտիյէ կէլէն մէքթուպը օգուլընճա տիւչարը թէլաշ օլտուղընտան, տիւչարը չըգար իքէն անախթարը ալմաղա ունութմըշ իտի :

Գարույը չալտը :

Մատլէն կէլտի գարույը աշտը վէ էֆէնտիսինի կէօրիւնճէ եիւզիւնտէ պիր ալէամէթը մէսէրրէթ ու ֆէրահիյէթ նիւմայան օլտու :

Ֆորմանթալ. — Բօլ օտասընտա՞ մը :

Մատլէն. — Էվլէթ, միւսիւ Բէյմօն՝ օտասընտա տըր . . .

Ֆորմանթալ. — Եալընըզ մը :

Մատլէն. — Օ գուգուճըղաղըն՝ եալընըզ օլտուղընա չիւպհէ՞ մի վար . . .

Միւսիւ Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս պու կիւն քէնտիսինի կէօրմէյէ կէլմէտի . . . չօճուգ չալըշօր, թաամ վազթընա գատար քէնտիսինէ սօգուլընմամատընը թաւ-սիյէ իթտի :

Ֆրոմանթալ. — Թափոյէսի մուծիպինձէ իճրաի հարէքէթ իթմէլի, Մա'տլէն . . . Պէն կիտէյիմ շու քեաղըտլարը օտամա գօյայըմ. — տիյէրէք, քիւթիւպիսանէլէրտէ իճրա օլընան սըրգաթլարա միւթէալլիգ զապըթա ժուրնալլարընըն բաքէթինի ճէպինտէն չըգարտը :

Պու սըրատա Մատլէն՝ Բէյմօնըն եիւզիւնտէքի րէնքսիզլիկի վէ սէսինտէքի պօզուզլըղը Փարգ իտէրէք տիւչարը թէաճճիւպ օլտու վէ եափաշ պիր սէտա իլէ, — Եա Բապսի'մ, պու նէ՞ տիր. Փէնա պիր շէյ մի վար, էֆէնտի. . . — տէյու սիւվալ իթտի :

Բէյմօն. — Հայը'ֆ, Մատլէնճիկիմ, եինէ իշքէնձէ հալգասընը պօյըմա թագմաղա մէճպուր օլաճաղըմ :

Մատլէն՝ պիր խէվֆ ու տէհէթլէ նիտա իտէրէք. — Պուըն իհթիմալի վա'ր մը եա . . . Հէնուզ իւչ հաֆթա միւտտէթը մէգուկիյէթիւնիզ վար իտի նէ՞ :

Բէյմօն. — Օ միւտտէթը մէգուկիյէթտէն վաղ կէչմէկէ մէճպուր օլտու :

Մատլէն. — Լաքին, չօճուգ պուրատա իքէն նա'սըլ եաբաճագսընըղ . . . Սըգ սըգ իճրա իտէճէյինիզ եօլճուլըգլարա չօճուգ թէաճճիւպ իտէճէք տիր. . . Պու պապտէ քէնտիսինէ նէ՞ սէպէպ պէյան իտէճէքսինիզ :

Բէյմօն. — Նէ՞ սէպէպ պէյան իտէճէյիմ, հիչ պիր սէպէպ պէյան իտէճէյիմ եօգ տըր, եալընըգ պիր շարէ վար տըր :

Մատլէն. — Նէ՞ կիպի :

Բէյմօն. — Ուզագ պիր մահալէ կէօնտէրմէք :

Մատլէն՝ պու իպարէյի իշիտինձէ սաբասըրը քէսիլէրէք. — Ուզագ պիր մահալէ՞ մի կէօնտէրմէք :

Բէյմօն. — Էվլէթ, մուվագգաթէն . . . Մատլէնճիկիմ, պիր շէյ թասափուր իթտիմ, մէմուլ իտէրիմ քի պու թէսափուրըմը Բօլա գապուլ իթտիրմէք խուսուսընտա պանա մուպէնէթ իտէճէքսին :

Մատլէն՝ կէօլլէրի տօլարագ. — Գուգուճըղըմը էլիմտէն ալաճագ'սընըղ . . . Տահա հէնուզ կէլմիշ իքէն, եինէ տէրհալ կիտէճէք մի :

Բէյմօն. — Պագալըմ, Մա'տլէն, պագալըմ . . . գալպինի րահաթ թութ . . . նի'չիւն աղլայօրսըն . . . Էկէր իքի մէնհուս սըրըր, եանի կէչմիչին սըրըրըն վէ զէմանը հագըրըն սըրըրըն Բօլտան կիզլէմէք իսթէր իսէք, անըն պու էվտէ գալմասը ույամայաճաղընը սէն պիրիսին :

Մատլէն հըչգըրարագ եափաշ պիր սէտա իլէ. — Ա'հ, էֆէնտիճիկիմ, Ալլահ պիզի նէ՞ վագթ աճըյաճագ տըր :

Բէյմօն. — Ինչալլահ եագընտա :

Մատլէն. — Սահի'հ մի . . .

Բէյմօն. — Էվլէթ, պու պապտէ իւմիտիմ պէրքէմալ տըր . . . Արթըգ ալլամագտան վաղ կէչ . . .

Մատլէն. — Աղլամամագ էլիմտէ տէյիլ տիր . . . Տիւչիւնինիզ, էֆէնտի, էյլէ պիր նազիք վէ նարին վիւճուալը չօճուղը եիւզ իւսթիւ պըրագլագ օլամագ . . .

Բէյմօն. — Սանա քի'մ տիյօր քի եիւզ իւսթիւ պըրագլագալագ տըր . . . էյլէ շէյ եօգ տըր . . . սըգ սըգ կիտիպ քէնտիսինի կէօրէճէյիմ, սէն աէ եանընտան այրըլմայաճագսըն . . .

Մատեն. — Եւանդիստոն այրելւայաճաղւում . . .

Բէյմօն. — Էվվէթ, քէօյէ պէրապէր կիտէճէքսին:

Մատեն. — Էյ սի՞ղ:

Բէյմօն. — Պէն պոռաւտա գալաճաղում:

Մատեն. — Եւրա եւլընը՞ղ մը:

Բէյմօն. — Շիւպէ՞ մի վար:

Մատեն. — Ահ, պուկըն իմքեանը եօգ տըր:

Բէյմօն. — Նա՞սըլ տէտին, իմքեանը եօգ մը տըր:

Մատեն. — Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . եէմէյինիզի քի՞մ հաղըրլայաճաղ . . . եէմէք եէմէյէճէքմիսինիզ:

Բէյմօն. — Լօգանթատա եէյէճէյիմ . . .

Մատեն. — Լօգանթատա՞ մը . . . Լօգանթանըն եէմէքլէրի էյի օլմաղ . . . էթլէր եա չօգ բիւմիշ օլուր, եա չիւ օլուր . . . պալըգ պայաթ օլուր . . . Պու եէմէքլէր սըհէթինիզէ տօգանըր, սիզի խտսթա իտէր . . .

Բէյմօն. — Պէնիմ միյտէմ գավի տիր:

Մատեն. — Էօյլէ ամմա, չարուգ սօղուլըր . . . Պուստան մատաւ րուպալա-րընըք քի՞մ ֆըրչալայաճաղ, գունտուրալուրընըք քի՞մ պօյալայաճաղ, եաթալը-նըք քի՞մ եարաճաղ:

Բէյմօն. — Ատամ սէն տէ, պուսլարըն հէքսինի պէն եարարըմ . . . հէմ էմին օլ քի էյի եարարըմ:

Մատեն. — Նէ՛ կիւզէլ օլուր . . . Լաքին խա՛յր, խա՛յր . . . պէն սիզին խըտ-մէթճինիզիմ, սիզէ խըտմէթ իթմէք իչիւն կէլմիշիմ, էֆէ՛նտիճիկիմ . . .

Բէյմօն՝ խըտմէթճի գարընըն էլլէրինտէն թուլթարաղ. — Հայտէ պագալըմ, Մատենճիկիմ, տէլի սաչմասընա պաչամայալըմ, սլըրաղ պէն քէնտի պիլտիկիմ կիպի եարայըմ . . . Բօլ վիւճուտճա նազիք վէ նարին տիր . . . չալըմաղա պէ-րապէր իսթիրահաթա տա միւհթաճ տըր . . . Բէօյտէ էյի հաճա ալըր, տէրսէ-րինտէն սօնղրա կէզինիւր, կէզինէրէք ժիմնասթիք եարմըշ օլուր, պուսլար հէք քէնտի վիւճուտընա էյի տիր . . . Մէմուլ իտէրիմ քի, պիր գաջ հաֆթա քէօյտէ գալսա, գուվլէթի եէրինէ կէլիր . . . Սէն իսթէրսին քի պիր ան էվվէլ հուր ու սէրպէսթ օլուպ քէնտիմէ սահիպ օլայըմ, կէչմիշտէն տէ գօրգմայըմ, տէյի՛լ մի . . . Էօյլէ իսէ պէնիմ պու սատաթթէ նաիլ օլմագլըղըմ իչիւն, էսնաթ թատմտա Բօլըն լիւզումը ազիմէթինի քէնտիյէ իսպաթ իթմէք իւզրէ պու պապտէ քէնտի-սինէ լաֆ աչտըղըմտա, պանա մուղայիր րէյ ու էֆքեարտէ պուլընմայըս պէն-տէն եանա սէօյլէմէլիսին . . . Պու տէտիկիմի եարաճա՞ղմըսըն:

Մատեն. — Սէվիլիւլ էֆէնտիճիկիմ, տայմա իսթէտիկինիզի իճրա իթտիկիմի պիլիրսինիզ . . . սիզէ իթաաթսըղըք իտէպիլի՞րմիլիմ:

Պիր աղ սիւքիւթտէն սօնղրա Մատեն իլապէի մէգալ իտէրէք տէտի:

— Էյ պիզի նէ՛րէյէ կէօնտէրէճէքսինիզ . . . Պիլմիշ օլասընըք քի, Սէն-Տընի-տէն էօթէյէ կէօնտէրէճէք օլուր իսէնիզ, աչըգտան խչըղարէտտ իտէրիմ կիթմէմ:

Բէյմօն՝ հէր նէ գատար քէտէրամիզ տիւչիւնճէլէրի վար իտի իսէ տէ, խըտ-մէթճի գարընըն պու սատէտիլանէ սէօյլէյիչինէ կիւլմէմէղիք իտէմէտի:

Րէյմօն.—Սէն գասազէթ իթմէ . . . ուզագ եէրէ սիւրկիւն կիթմէյէճէքսի-
նիզ, Բօլ քէնտիսի՝ կիտէճէք եէրինի ինթիխապ իտէճէք տիր . . .

Մատլէն.—Տահա էյի եա՛ . . .

Րէյմօն.—Շիմտի արթըգ ուզլաշտըգ եա, կիտէյիմ չու քեաղըտլարը եէրլէշ-
տիրէյիմ . . .

Մատլէն.—Կէճիքմէյինիզ, եէմէք շիմտի հաղըր օլուր :

Րէյմօն.—Եէմէյի սուֆրայա կէթիրտիկինտէ, կէլ օտա գաբուը չալ . . .

Իշպու միւքեալէմէ տիշ օտատա վուգու պուլլալ, օրատան Րէյմօն Ֆրօման.
թալ քէնտի օտասընա վէ Մատլէն տախի մաթպախա կիթտիլէր :

Մատլէն՝ քէնտի քէնտիյէ.—Վա՛հ զաւալը քէնտիճիկիմ, չու պէտպախթ
հալին նէ՛ վագթ խիթամ պուլաճագ տըր . . . Պու ատամ՝ աալա միւթթահագգ
օլմատըղը հալտէ բէք չօգ ըղտըրապաթա տիւշար օլմուշ տըր :

Րէյմօն Ֆրօմանթալըն տուխուլ իթտիկի վէ իշ օտասը մագամընտա տախի
գուլլանտըղը օտա՝ տախիէնին գըսմը միւթէպագըսը կիպի բէք սատէ պիր հալ ու
սուրէթտէ պուլընըյօր իտի :

Պարա աղաճտան պիր գարեօլա, պուենն էթրաֆընտա բէնկի սօլմուշ գըրմը-
զը պիր գուժաշտան բէրտէլէր, պիր տօլապ, պիր գաշ գօլթուգ սանտալեաքը,
էսկի պիր սէբէթ սանտըգ, պիր իքի ուֆագ մասա վէ կէնիշ պիր եաղըխանէ՝
մէգքիւր օտանըն էշեա վէ մօպիլասընը թէշքիլ իտիյօր իտի :

Եաղըխանէնին իւզէրինտէ հօգգա, գալէմ, պիր գաշ քիթապ, պէյազ տէֆ-
թէրլէր վէ զարֆլար սըրա իլէ տուրուպ, յաքին պիր սաթըր պիլէ եաղըլը հիշ
պիր քեաղըտ եօգ իտի :

Րէյմօն՝ օտասընտա հիշ պիր եաղըլը քեաղըտ պըրագմամաղը աոտէթ իտինմիշ
օլուպ, պու աոտէթ Բօլ իշիւն չօգտան պէրու իթթիխագ օլուենըլ իտի :

Ֆիլհագիգա մէրգուժ տէլիգանը՝ պիր գաշ քէլիմէ կէօրտիւքտէ, բէտէրինին
սէնաաթընը ֆարգ ու ֆէհմ իթմէսէ պիլէ, անտէն շիւսիէ իտէպիլիւր իտի :

Հալ պու քի, Բօլ՝ նատիրէն Րէյմօնըն օտասընա կիրէր իտի :

Մէրգուժ՝ սիննը սէպալէթինտէն պէրու բէք իթաաթըլը պիր չօճուգ օլուպ,
պապասընըն՝ չալըշտըղը վագթ քիմէ եանընա կիտիպ քէնտիսիինի րահաթիւրը իթ-
մէսինի իսթէմէտիկինի պիլտիկինտէն, բէտէրինին րուխսաթըլլա անըն օտասընա
տուխուլ իտէր իտի :

Պալէատէ պիքը օլուենան էսքի սէրէթ սանտըգ՝ օտանըն պիր քէօշէսինտէ
տուրույօր իտի :

Րէյմօն՝ թագրիլէրինի, րարօրթօլարընը, քէնտիյէ թէվտի օլընան էվրագը
վէ նիհայէթ քէնտի ֆամիլեասընա աիտ քեաղըտլարը՝ տայմա իւզէրինտէ թաշը-
տըղը անախթարլա սըգը սըգը քիլիալի օլան մէգքիւր սանտըգտա հըֆգ իթմէք-
տէ օլտուլընտան, պու քէրրէ նէգարէթտէն կէթիրտիկի բաքէթի տէ օրայա վազ
իլէ գաբաղընը գաբատըգտան սօնդոա, ալթը՝ մագարալը օլտուլընտան, սանտըղը
տուլալըն պօյընա էօթէյէ սիւրիւվէրտի վէ պէօյլէճէ սանտըղըն արգասընտա կիւ-
լի թութուլան զայէթ տար պիր գաբուլը մէյտանա չըգարտը :

Պու կիլլի գաբուենն բէգէլէրի էյիճէ եաղլանմըլ օլտուլընտան, սէսսիգէճէ ա

չըլլաւ, Բէյմօն օրատան պիր քիւնիւք օտայա տուտուլ իթտի : Իչպու օտատա չէ չիտ չէ չիտ վէ միւթէատտիտ րուպալար պուլընըպ, բէրուգու, շաբգա վէ պաղգապալարը տախի վար իտի : Մէսէլա տմէլէյէ մախսուս իչ կէօմէկի, բաբազ շաբգասը, էսնաֆ էհալիյէ մախսուս րէտինկօթ, ասքէր նէֆէրի իւնիֆօրմասը վէ գըսսա ամէլէ բալթօսը՝ հէքսի մէվճուտ իտի : Ջանն իտէրսին սըգ սըգ թէպալիլը գըյաֆէթ իտէն պիր պուլվար ճամպազընըն օտասը իտի :

Սէնաաթընըն իգթիզասընճա իյճասլ իթտիկի թագտիրտէ Բէյմօն Ֆրօմանթալ կէլիր մէգքիւր օտատա թէպալիլը գըյաֆէթ իտէր իտի :

Մէգքիւր օտատան կիզլի պիր նէրտիվէն վասէթասըյալ օ էսկի գօնաղըն ալլուսընա չըգար, վէ քէնտի տաիրէսինտէն կէչմէկէ մէճպուր օլմագսըզըն սօգաղա չըգապիլիլը իտի :

Պիւթիւն պու շէյլէր բէք կիւզէլ վէ բէք իհթիյաթիլը սուրէթտէ թէրթիպ իտիլիչ օլմաղլա, բէտէրինին մէշղուլիյէթի հագգընտա Բօլըն հիչ պիր շիւպհէսի օլմագ իտի իսէ տէ, պիր աքսիլիք օլուր տա եինէ օլլու իչին Ֆարգընա վարըր տէյու Բէյմօնըն եիւրէյինտէ տայմա էնտիչէ վար իտի :

Բէյմօն՝ պիր մէյուսիյէթիլէ քէնտի քէնտիյէ. — Եինէ պու ուղուրսըզ րուպալարը կիյմէյէ մէճպուր օլմագըլմ . . . պէն իսէ արթըգ անլէրի պիր տահա գուլլանմայաճազըլմը իւլիտ իտիյօր իտիմ . . . չուէլարը պիր եըրթսամ, աչաղըմըն ալթընա ալսամ, աթէչէ վէրսէմ, նէ ալէա օլուր . . . Ահ, եա՛ Բապալիմ, պէնի հիչ աճըմայօրսըն, պէնի էլան թէբէլէյիպ պէրպատ իտիյօրսըն . . . — տիյէրէք, էնքսէրլէրին պիրինտէն պիր թագըմ րուպա աչաղը ալտը, պիր եսնա գօյտու վէ պիր շաբգա իլէ պիր տէ բէրուգա մէգքիւր րուպայա իլավէ իթտի :

Բէյմօն՝ թէհարրիյաթընա պաշլատըլընտա, պու րուպայը կիյինէճէք օլուպ, էրթէսի սապահ հարէքէթ իթմէզտէն էվլէլ կէլիպ քէնտիսինի կէօրմէսինի Մատլէնէ ըսմարլայաճագ իտի :

Րուպայը հագըրլատըգտան սօնղրա Բէյմօն օտատան չըգտը, գաբուլը գաբատը վէ սէրէթ սանտըղը ելնիտէն մէգքիւր գաբուլըն էօնիւնէ սիւրիւվէրտի :

Բէյմօնըն թամ քէնտի օտասընա կիրախիլի սըրատա, Մատլէն թաամըն հագըր օլտուղընը խապէր վէրմէք իւզրէ օտա գաբուլընը վուրույօր իտի :

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ հէր շէյ նիզամընտա օլուպ օլմատըղընա էմին օլմագ իչիւն էթրաֆընա պիր կէօզ կէղտիրտիքտէն սօնղրա, թաամ օտասընա կիթտի : Իչպու օտա՝ օթուգ միւսաֆիր կէնիչ կէնիչ թաամ իտէճէք գատար վասի իտի իսէ տէ, պիր մասա վէ պիր գաչ սանտալէատան պաշգա պիր մօպիլա պուլլուսմատըլընտան, զանն իտէրսին չըպազ կիպի պիր շէյ իտի :

Բէյմօն՝ Մատլէնէ. — Բօլա խապէր վէրտի՞ն մի :

Մատլէն. — Էվլէթ, էֆէնիսիմ . . . կէլիյօր . . .

Օ արա Բօլ իչէրի կիրիպ պիր հըզ իլէ բէտէրինէ տօղրու կիթտի, վէ չօճուգըլընտա եարտըղը կիպի պապասընըն պօյնուէնա սարըլտը :

Րէյմոն տակսի պիր շէֆաբաթը բէտէրանէ իւն զգլուներ գունաքլաւորապէս սօնորա, երգիւնէ պագարաք տէտի.

— Սէվիլիւն Բօլ, եօրուլմը կէօրիւնիօրսըն . . . պու կիւն չօգ մը չալըռ տըն . . .

Բօլ. — Եվմէթ, պապաճըղըմ չօգ չալըռտըմ . . . մէմնուկիւթլէ չալըռյօրըմ . . . նախը մուվաֆֆադըյէթ օլմաղա արզու իտլյօրըմ . . . Կիւղէլ պիր իմթի-հան վէրմէք, արիւրիճի նումէրօլարը գազանմաք վէ նանա մուճիպը շէրէֆ ու շան օլմաք իսթէյօրըմ . . . Պէնիմ իւսթիւմէ պագըս մէմնուն վէ միւֆթէիսիր օլմա-լըսըն . . .

Րէյմոն. — Զաթէն միւֆթէիսիրիմ, սէվիլիւն էվլատըմ, զիրա սէնէ էլմուս կի-պի պիր էվլատսըն . . . Լաքին զայըֆլայօրսըն, պէն տէ պուենա թէէսսիւֆ իտի-յօրըմ . . . Զալըչմիւք վագըա էյի տիր ամմա, իֆրաթ մէրթէպէ չալըռմաք ֆէ-նա տըր . . . Զալըռըգտան սօնորա իսթիրահաթ վէ թէնէղլիւն իթմէք լազըմ տըր. էկէր պէօյլէ օլմազսա էն եիւքսէք գուվէլի զիւնիյէ վէ էն ալես պըհէթը պէտէնիյէ պիւն քէսպը զաաֆ իտէր . . . Պու կիւն չօգ սօլկուսըն . . . կէօգ-լէրիւնէն էթրաֆը մօրարմը . . . պիր եէրի՞ն մի աղըլյօր . . .

Բօլ. — Նայր, պապաճըղըմ, հիչ պիր շէյիմ եօգ տըր . . .

Զօրպա կէթիրմէքտէ օլան Մատլէն՝ պապա օղուլըն սօն ճէվապընը իշիթմիշ օլտուղընտան, միւքեալէմէյէ քէնտիսի տախի պիւլիւտախէլէ տէտի քի,

— Պիր եէրի աղըրըսա, հիչ սէօյլէ՞ր մի պու եառամազ չօճուք . . . հիչ պիր սըզլայը կէսթէրի՞ր մի . . . Պիզի էնտիշէտէ պըրադըր տա քէնտիսիսի թէտալի իթմէքիկիմիզի իսթէմէզ .

Բօլ՝ կիւլէրէք. — Պէնի թէտալի իթմէ՞ք մի . . . Պէնիմ պիր աղըրմ վէ խաս-թալըղըմ եօգ քի թէտալիյէ միւհթաճ օլայըմ . . . Պիւմէմ քի Մատլէն պէնի տայմա նիշիւն խասթա զանն իտէր . . . Պէն հիչ խասթա տէյիլիմ . . . պըհէթիմ պէրքէմալ տըր . . .

Րէյմոն. — Հանիյա քի էօյլէ օլսա, լաքին պուենտան տա անլալըլտըղընա կէօ-րէ, սէն չօգ չալըռյօրսըն, զիրա հիչ պիր խասթալըղըն օլմատըղը հալտէ հէր կիւն սարարըպ սօլույօր վէ զայըֆ տիւլիւյօրսըն . . .

Մատլէն. — Զօրպայը սօութմայընըզ, չօրպա սօուրսա պիր շէյէ եարամազ . . .

Պապա օղուլ սուֆրայա օթուրուպ, իսթիյար խըտմէթճի գարը սուֆրանըն խըտմէթիւնի իթտի վէ թաամըն իպթիտալարընտա միւքեալէմէ վուգու պուլմո-յըպ, լաքին Բօլ չօրպասընը պիթէրտիքտէ, քէլամէ աղազ իւն բէտէրի Րէյմոնըն սօն սէօզլէրինէ ճէվապէն.

— Հագըրմտա բէք զիյատէ մուհապէթիւն օլուպ, Մատլէն տէ պէնի չօգ սէվտիկիւնտէն, սըհէթիմ հագըրնտա պիւնուտէ շիւպհէլէրէ զահիպ օլույօրսընըզ . . . էն թապիւի շէյլէրի պիւն սիզ ֆէնա նիշանէլէր ատու իտլյօրսընըզ . . . Սա-րարըպ սօլույօրըմ վէ զայըֆ տիւլիւյօրըմ տլյօրսընըզ, միւքեիւնսիզ պիր շէյ տէ-յիւ տիր պու, վէ լաքին չօգ սատէ վէ թապիւի պիր շէյ տիր . . . Տէրխաթըր ի-տիւնիզ քի, օն տօգուզ եալընտայըմ . . . թամ պէօյիւլիպ սէրբիլէճէք վագթիմ տիր. իշթէ պու արա տայմա ինսանըն իւզէրինէ պիր ազ եօրկուսըզ կէլիր . . .

Թապիրաթտան վագը օլան վէ մուճիսը էնտիչէ օլմայան վիւճուտճա պիր հալի՝
իֆրաթ տէրէճէ չալըճագըղա աթֆի իթմէյինիզ.—տէտի :

Բէյմօն.—Վիւճուտընտա պիր Թաատիլաթը միւհիմէ վագը օլտուղընը սէն
քէնտին պէյան ու իսպաթ իտիյօրսըն , տէյի՞լ մի . . .

Բօլ.—Շիւպհէսիզ էօյլէ տիր . . . վիւճուտըմըն սէրբիլտիկի վագթ օլտուղընը
սանա շիմտի սէօյլէտիմ . . .

Բէյմօն.—էօյլէ օլսուն , գապուլ իտէրիմ , լաքին չունը տախի գապուլ էյլէ-
րիմ քի , հէր նէ գատար սէն աքսինի իտտաա իտիյօր իսէն տէ , զիյատէ չալը-
ճագըղըն տախի պունտա բէք չօգ Թէէսիրի վար տըր . . .

Բօլ.—էյ նէ՞ օլուր քի . . . իլէրուտէ իմթիհանըմը վէրիս տէ գապուլ օ-
լունտըղըմտա , չօգ իսթիրահաթ իտէճէյիմ . . .

Բէյմօն.—էօյլէ օլուրսա չօգ կէճ գալընըմը օլուր . . . շիմտի իսթիրահաթ
իթմէլիտին . . .

Բօլ.—էյ նա՞րը . . . պէն տէրսլէրիմի գուսուր պըրագամամ . . . էօյլէ օլ-
տըգտա բէք միւքէտտէր օլուր վէ օ զէման սահիհէն խասթա տիւչէրիմ . . .

Բէյմօն.—Տէրսլէրինի Թաթիլ էթ տէ գուսուր պըրագ տիմէք իսթէմէյօրըմ ,
չալըճագլա պէրապէր պիր աչ տա իսթիրահաթ իթմէքլիկին իգթիզա իտէր տի-
մէք իսթէյօրըմ . . . Պագը սըրատա ինսան քէմաֆիսսապըգ չալըչըպ , լաքին եօր-
կունըղըն էօնիւնիւ տէ ալապիլի . . . Իմտի գանն իթմէ քի , քէօյտէ պէօյլէճէ
իմթիհանընը հագըրլամաղա տէվամ իթտիկինտէ , քէօյէ կիթմէքլիկին՝ կիւնլէրճէ
քիթապլարընըն իւզէրինէ գաբանտըղըն գաբալը վէ հավասըզ օտանտան զիյատէ
պիր շէյէ եարասըն :

Բօլ.—էվլէթ , պու պէօյլէ տիր , պունա տիյէճէյիմ եօգ . . . Պէն քէօյ հա-
լինի չօգ սէվէրիմ . տէրսլէրիմ խիթամ պուլտըգտա , օրատա բէք կիւզէլ էյլէնիպ
վագթ կէչիւրէճէյիմ :

Բէյմօն՝ Մատլէնէ պագըպ , Մատլէն տախի պիր կէօգ իչարէթիյլէ սնըն պա-
գըլընա մուգապէլէ իթտիքտէն սօնղրա պիւլէնտը ավագ իլէ .

—Լաքին պունտան գօլայ նէ՞ վար . . . Նիշիւն պիր իքի այ կիտիպ քէօյտէ
գալմայասընըգ . . .

Բէյմօն.—էվլէթ , գօլայ վէ միւնասիպ տիր . . . Սրթըգ Թէրէտտիւտ լազըմ
տէյիլ . . . Բէօյ՝ Բօլա չօգ եարայաճագ , էօյլէ իսէ չաբուգ քէօյէ նագլ օլուն-
սըն . . .

Բօլ՝ սէվինճիլէ.—Սէն տէ կէլէճէ՞քմիսին , պա՛պա :

Բէյմօն.—Պէն կէլէմէմ . . . Պիր մէմուրիյէթը մախսուսէ տէրէօհտէ իթտիմ ,
պիր միւտտէթ պէհէմէհալ սէյահաթ իթմէյէ մէճպուրըմ :

Բօլ՝ էնտիչէ իլէ.—Սէյահաթ մը . . . նէ՞ մէմուրիյէթ տիր քի :

Բէյմօն.—Նագըր՝ էյալաթ քիւթիւպխանէլէրինէ պէնի միւֆէթթիլ մուապիինի
նասպ իթտի . պու սէպէպտէն միւթէմատիէն սէյահաթտա պուլընմագըղըմ իյճապ
իտէճէք տիր :

Տէլիգանը՝ պաշընը էօնիւնէ ասըպ , չէհրէսի տախի պօգուլտը :

Բէյմօն.—Վէրտիկիմ խասլէր սէնի միւքէտտէ՞ր մի իթտի :

Բօլ.—Չօգ միւքէտտէր իթտի . . . Պիր ազ վագթ կիտիպ քէօյտէ գալաճա-
ղըմա սէվինի իտիմ, լաքին սէն տէ պէրապէր օլմալը իտին :

Բէյմօն.—Էօյլէ ամմա, պուրատա գալսան տա, քէօյէ կիթսէն տէ, պէն սէն-
տէն այրըլաճաղըմ, զիրա սըգ սըգ զայպուպէթ իթմէք մէճպուրիյէթինտէ պու-
լընաճաղըմ . . . Հէր Բարիզէ կէլտիքճէ, կէլիր սէնի կէօրիւրիմ . . .

Բօլ.—Էվվէթ, լաքին սէն օրատա պուլընմատըգճա, պէն եալընըգ գալաճա-
ղըմ. տէրսէ մէշղուլ օլմատըղըմ վագթ տա եալընըգլըգ րէք ալըր կէլէճէք տիր :

Բէյմօն.—Մատլէն սէնինլէ պէրապէր կէլէճէկինտէն, եալընըգ գալմայաճագ-
սըն . . .

Մատլէն՝ կիւլէրէք.—Պէն տէ սիզի էյլէնտիրմէք իչիւն չօգ չալըլաճաղըմ . . .
պուլնտան մատա, սիւտլիւ եէմէքլէր, թաղէ սէպգէլլէր վէ եոււուրթալար տա-
լի ըրիւրէճէլիմ . . .

Բօլ.—Պա'պա, նասպ օլուլտըղըն մէմուրիյէթը մախսուսէ չօգ ուղուն սիւ-
րէր մի :

Բէյմօն.—Պուռա գաթի պիր ճէվապ վէրէմէմ . . . Վազիֆէմի քէմալը տիգ-
գաթ ու իթինա իլէ իյֆա իտէճէլիմ. լաքին պիր զայրէթը ֆէվգէլատէ իլէ իճ-
րաի մէմուրիյէթ իտէճէք օլուր իսէմ, միւտտէթը մէմուրիյէթի չօգ գըսալթաճա-
ղըմը մէմուլ իտէրիմ . . . Սէվիլիւլէ էվալտըմ, Բարիզ իլէ սէնին պուլընաճաղըն
քէօյ՝ պիրպիրինտէն չօգ ուզագ օլմատըղընտան, Ֆապիէն պազը պազը կէլիպ սէ-
նի կէօրէպիլիր . . . Պուլնտան մատա սէն տէ սըգ սըգ Բարիզէ կէլիպ, սէվիլիւ-
լիւ համիյէմիզ օլան Մատամ գօնթէս տը Շաթըլիւքսին խանէսինէ կիթմէյէ ու-
նութմայասըն :

Մատլէն՝ էվվէլճէ պէյան իթտիկի ֆիքրի թէքրար իտէրէք.—Բարիզտէն չօգ
ուզագ օլմայաճագ տըր. էկէր Սէն Տընիտէն էօթէյէ օլուր իսէ, պէն կիտէմէմ :

Բէյմօն՝ կիւլէրէք.—Պէլքի Սէն Տընի թարաֆընտա օլմայաճագ տըր . . .
Լաքին, էմին օլ Մա'տլէն, եօլ՝ պիր սաաթը թէճափուզ իթմէյէճէք տիր :

Մատլէն.—Էօյլէ իսէ էյի տիր, իլլա պիր ըրմագ եագընընտա օլսա, ուֆագ
թէֆէք չամաչըրլարըմը եըգամագ իչիւն նէ՝ ալէա օլուր :

Բէյմօն.—Սու վար տըր :

Մատլէն.—Չամաչըրլարըմը գուրութմագ իչիւն պիր տէ պաղչէ իսթէրիմ . . .

Բէյմօն.—Պաղչէ տէ օլաճագ տըր . . .

Մատլէն.—Քէօյիւն գասապընըն էյի էթի օլմալը . . .

Բէյմօն.—Արթըգ օնա սէն պագար սէչէրսին . . . Պաչգա պիր չէյ տահա իս-
թէրմիսին . . .

Մատլէն.—Խա'յր, իսթէմէմ . . . պէն օ գատար աճ կէօզլիւ տէյիլիմ . . .

Բէյմօն.—Բէք ալէա, մէմնուլըմ :

Բօլ.—Էյ հա'նկը քէօյիւ թային իթմէք նիյէթինտէսին, պապաճըղըմ :

Բէյմօն.—Պու պապտէ հէնուզ պիր գարար վէրմէմիչիմ . . . Սանա տանըլ
մագ իսթէրիմ . . . Սէն նէհրի սէվահիլինի պիլմ'րմիսին :

Բօլ.—Էվվէթ :

Բէյմօն.—Էյ Մարն սէվահիլինի :

Բօլ.—Անը տա սիրիւիմ:

Րէյմօն.—Հա՞նկըսընը թէրճի՜ն իտէրին:

Բօլ.—Մարն ըրմաղը սէվահիլինի թէրճի՜ն իտէրիմ. . . Տահա կէչէնտէ ֆա-
պիէն իւէ կիթտիմ կէզտիմ, չօգ կիւզէլ եէր տիր:

Րէյմօն.—Էօյլէ իսէ օ թարաֆա տօղրու պիր եէր սլազալըմ. . . Բօլ-Գրէ-
թէյլ քէօյիւ նա՞ըլ տըր, հազզ իտէ՛րմիսին:

Բօլ.—Չօգ խօշանըրըմ. . . Բարիզտէն օն քիլօմէթրօ պիլէ ուզազ տէյիլ
տիր, լաքին բազարլարտան մաատա զանն իտէրսին եիւզ միլ Բարիզտէն ուզազ-
սըն. . .

Րէյմօն.—Էօյլէ իսէ եարըն էրքէնտէն կիտէլիմ օ թարաֆլարտա պիր եէր ա-
րայալըմ:

Բօլ.—Բէք ալէա օլուր:

Րէյմօն.—Մէջնու՞նմըսըն:

Բօլ.—Եանի հագգըմտա պու տէրէճէ ասարը լութֆ իպրազ իթտիկինտէն
տօլայը բէք մէջնու՞ն վէ պախթիյարըմ. . . —տիյէրէք, մէրգու՞մ տէլիզանլը պա-
սլասընըն գուճաղընա աթըլտը վէ բէտէրի տախի քէմալը իշթիյազ ու չէֆագաթ-

լա օղլունը պուս էյլէտի:
Թաամ խիթամ պուլտըգտա Բօլ քէնտի օտասընա կիտիպ, Րէյմօն տալի ֆիւ-
թիւպիսանէի Միլլիտէ վուգու պուլան սըրգաթլարըն էվրագընը թէտգիգ իթմէք
իւզրէ կիթտի քէնտի օտասընա գաշանտը:

Կէճէ եարըլը խայլի կէչմիշ իքէն Րէյմօն հէնուզ չալըշմագտա օլուպ, Սէն-
Նուր-գ-ան-Լ'իլ քիլիսէսինին սաաթը սապահ իքիյի վուրտըղընտա, արթըգ իսթի-
րահաթ իտէճէք վազթ տըր տիյէրէք վէ չօգտան պէրու սիւրիւքլէտիկի աղըր
կիւլլէյի նիհայէթ գօրարըպ աթաճագ վազթըն եազլաշտըղընը տէրխաթըր իւէ
օղլունը տիւշիւնէրէք գալգտը եաթաղընա եաթտը:

Բօլ՝ միւթատընտան զիյատէ սէվինճիլի օլտուղը հալտէ էրքէն ուշանըպ գալգտը:

Մէրգու՞մ տէլիզանլը՝ քէօյ հալինի չօգ սէվտիկինտէն, պիր միւտտէթ Բարիզ-
տէն տիշարը պիր քէօյտէ իգամէթ իտէճէկինի վէ պուլնտան մաատա եալընըզ գա-
լըպ իսթէպիկի կիպի չալըշապիլէճէկինի տէրխաթըր իթտիքճէ, բէք զիյատէ սէ-
վինիպ խօշանմագտա իտի:

Րէյմօն օտասընտան տիշարը չըգտըգտա, օղլու Բօլըն եօլա չըգմաղա հազըր
վէ միւհէյյա օլտուղընը կէօրտիւ:

Քէզալիք գօճա գարը Մատլէն տախի էրքէն գալգըպ եօլճուլարա պիր սա-
պահ գահվալթըսը հազըրլամըշ օլտուղընտան, եօլճուլար՝ եօլա լիւվան օլմազտան
էվվէլ մէգըիւր գահվալթըյը էքլ իթտիլէր:

Սաաթ եէտի վուրտուղընտա Րէյմօն՝ հարէքէթ իշարէթինի վէրտի:

Մատլէն.—Չօգ կէ՞ճ մի ալտէթ իտէճէքսինիզ, սէվկիւլիւ էֆէնտիլէրիմ:

Րէյմօն.—Պէլթի պիւթիւն կիւն կէլէմէյիզ. . . Կիւնտիւզ թաամընը էլպէթ-
թէ պիր եէրտէ եաբարըզ, լաքին ագշամ թաամը իշիւն պէհէմէհալ զուրատա օ-
լուրըզ. . .

Մատլէն.—Ունութմայաօընըզ տէտիլիմի, էվին պաղչէսի վէ պիր չօգ սէպզէ

վէ մէյվէլէրի օլսուն վէ պաղչէնին եանընտա տա պիր ըրմադ պուլընսըն . . .

Բէյմօն.—Սէն գասալէթ իթմէ . . . պուլնար պիւթիւն օլաճագ սըր :

Մատլէն.—Սիւ կիտինիզ , պէն տէ քէնտի սանտըղըմը հազըրլայըմ :

Բօլ՝ պապասընա .—Տիմէք Բօր-Գրէթէյլ թարաֆընա՞ մը կիտէճէյիզ . . .

Բէյմօն.—Էվվէթ , էվլատըմ , սէնին սէվտիկին օրասը տէյիլ մի . . .

Բօլ.—Սէն-Մօրա գատար չըմէնտըֆէրէ պինէճէք միյիզ . . . Օրատան Գրէ-

թէյլ քէօբրիւսինէ կիտէպիւր , եախօտ Մարն ըրմաղընը վարօրլա կէչէպիւրիզ :

Բէյմօն՝ կիւլէրէք .—Օրալարը նէ՛ կիւզէլ պիլիյօրսըն :

Բօլ.—Էվվէթ , պապաճըղըմ . սէյլէ՛մէտիմ մի , Ֆապիէն՝ Մարն գըլըլարընտա

կէզիմէյի չօգ սէվտիկինտէն , մէքթէպէ կիթմէտիկիմ կիւն սէնին միւսառտէնլէ

Ֆապիէն իլէ պիրլիքտէ օրալարա կիտէր կէզէր իտիմ . . .

Բէյմօն.—Էյլէ իսէ «մուշ» վաբօրըյլա Բարիդտէն Շարանթօնա կիտիպ , օ-
րատան տա եայա Մարն նէհրի պօյունտան Բօր-Գրէթէյլէ կիտէլիմ . . . Սապահ
էրքէնտէն սէյլէճէ եայա եօլ եիւրիւյճէք օլուր իսէք , իշթահըմըզ աչըլըր , տէ-
յիլ մի :

Բօլ.—Բէք ալէա օլուր :

Պու թէսավվուր տէրհալ իճրա օլունըպ , պապա օղուլ էն եագըն իսքէյլէ
կիթտիլէր վէ պիր սաաթ սօնղրա «մուշ» վաբօրընտան Շարանթօն քէօբրիւսինէ
չըգտըլար :

Բէյմօն Ֆրօմանթալ քէնտիսի տախի Բարիզ հէվալիսինի բէք էյի պիլիր իտի :

Պապա օղուլ քէօբրիւտէն կէչիպ Մարն նէհրի պօյունտա կիթտիլէր վէ Բըթի
Գասթէլ սայֆիյէսի էօնիւնտէն կէչտիլէր : Մալիւմ տիր քի , պու խանէ պիր գաչ
կիւն ագտէմ Ամէրիգալը Տօգթօր թօմբսըն նամը թահթընտա ժագ Լակարտ թա-
րաֆընտան միւպայէա օլունըպ , էլան մատմազէլ Մարթ Կրանչան՝ Անժէլ իլէ պէ-
րապէր օրատա իգամէթ իտիյօր իտի :

Բէյմօն իլէ Բօլ՝ Բօր-Գրէթէյլ գարիյէսի մէնսուպաթընտան օլարագ սահիլը
նէհրտէ սէրաբա պիր մէնգարէի լաթիֆէ թէչքիլ իսէն սայֆիյէլէր արասընտա
քիրալըգ ուֆագ պիր խանէ արայա տուրսընլար , պիզ Բարիզէ նագլը քէլամ ի-
տէլիմ , զիրա օրատա հիքեայէմիզ իշիւն բէք միւհիմ վագաալար ճէրէյան իթ-
մէքտէ տիր :

Գօնթ Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօնին վէֆաթընտան սօնղրա , եախօտ անըն ճէնագէ
ալայընըն էրթէսի կիւնիւ ալթընճը տաիրէ սուլհ հաքիմի՝ նիզամէն թէրէքէյի
մէօհիւրլէյիպ , պուենա տաիր թանղիմ էյլէտիկի մազպաթատա հիչ պիր վասիյէթ-
նամէ պուլընմատըղընը , վէ լաքին գօնթըն ուչաղընըն իֆատէսինէ նագարէն վա-
սիյէթնամէ զալիպա թանղիմ իտիլմիչ օլուպ , տիկէր էնվաի թահվիլաթլա պէրա-
պէր պիր տօլապտա մահֆուզ օլտուղը լազըմ կէլտիկինի վէ պու տօլապըն անաթ-
թարը պուլուլմատըղընտան , աչըլմասը միւմքին օլմատըղընը զիբր ու գայա էյլէ-
միչ իտի :

Մահքէմէի պիտայէթ րէիթի՝ ճիւմհուրիյէթ միւտտաիի ումուսիյլէ պիր ի-
թիլաֆը էֆքեար հասըլ իտէրէք , սուլհ հաքիմինին թէհարրիյաթընտան տահա
միւտագգիզ վէ տահա միւքէմէլ թէհարրիյաթ իճրա իտիլմէսի իշիւն թէրէքէնին

մէօհիւրլէրի չարուք սէօքիւլմէսինի էմր իթտի վէ պու մուսմէլէնին կիւն՝ վէ սա-
աթը թային օլունտը :

Իմտի թամ Բէյմօն Ֆրօմանթալ իլէ օղու Բօլըն Բօր-Գրէթէյլ գարիյէսինէ
միւվասէլէթ իթտիքլէրի սըրատա, ճիւմհուրիյէթ միւտտաիի ումուսիսի, սուլն
հաքիմի, քեաթիպի վէ միւթէվէֆա գօնթ տը Թօնէրիէօնին մախսուսէն չաղըը-
մըլ օլան մուգսվէլաթ մուհարրիի՝ Վօթիրար սօգաղընտաքի խանէյէ կիտիպ,
մալիւմ օլտուղը իւզրէ գօնթըն ուչաղը Ժէրօմ Վիլար՝ օրատա թահթը թէմհիր-
տէ օլան թէրէքէնին մուհաֆաղսարնա մէմուր իտի :

Միւտտաիի ումուսի՝ մէնաֆիի միլք ու տէվլէթ վէքիլի օլուպ, էկէր քիմսէ-
դի օլմայան գօնթ տը Թօնէրիէօ՝ սահիհէն վասիյէթնամէ ետրմագսըղըն՝ վէֆաթ
իթմիլ իտի իսէ, էմվալինէ եալընըլ տէվլէթ վարիս իտի :

38

Ժէրօմ Վիլար՝ թէրէքէնին մէօհիւրլէրի սէօքիւլտիկի կիւնէ գատար գօնադ-
տա գալմալարընը տիկէր խըտմէթքեարլարա թէնպիհ իթմիլ օլտուղընտան, մէ-
մուրիյըն ատիյէ գօնադա կէլտիքտէ, ուչաղարըն քեաֆֆէսի տէ օրատա հաղըր
պուլընըյօրլար իտի :

Գօնթըն մայէթ ուչաղը Ժէրօմ՝ մէմուրիյըն մէրգումէնին կէլէճէքլէրինի սուլն
մահքէմէ քեաթիպիտէն խթիխպար էյլէմիլ օլմաղա, անէրին վիւրուտինէ ին-
թիզար իտիյօր իտի :

Մէրգում իխթիյար ուչաղըն սէվկիւլիւ էֆէնտիսինի զայպ իթտիկինտէն աօ-
լայը բէք միւքէտտէր օլտուղը՝ եիւզիւնին սօլուսն ընկիւնտէն բէք պէլի օլու-
յօր իտի :

Միւտտաիի ումուսի.—Ժէրօմ Վիլար սի՞գմիսինիզ :

Ժէրօմ.—Էվլէթ, էֆէնտիմ . . .

Միւտտաիի ումուսի.—Էֆէնտիսինիզին վէֆաթընտան սօնդրա պուրատա թահ-
թը թէմհիրէ ալընան թէրէքէյէ սի՞գ մի մուհաֆըղ նասպ օլունտընըլ :

Ժէրօմ.—Էվլէթ, էֆէնտիմ, պէն մուհաֆըղ նասպ օլունտըմ . . .

Միւտտաիի ումուսի.—Պիր տօլապըն քիւչատընտա հաղըր պուլընմաղա կէլ-
տիմ. սիզին իֆատէնիզէ կէօրէ, գօնթըն վասիյէթնամէսիյլէ էվրագը նագտիյէ
օ տօլապտա մահֆուզ ըմըլ :

Ժէրօմ.—Էյլէ գանն իտէր իտիմ վէ հէնուղ տա էյլէ գանն իտէրիմ :

Միւտտաիի ումուսի.—Մ. տը Թօնէրիէօնին պիր վասիյէթնամէ թանգիմ իթ-
միլ օլմասընա գանաաթ հասըլ իթմիլճիսինիզ . . .

Ժէրօմ.—Էվլէթ, էֆէնտիմ . . .

Միւտտաիի ումուսի.—Պու գանաաթընըլ նէ՞ հասա միւպթէնի տիր :

Ժէրօմ.—Միւթէվէֆա էֆէնտիմ՝ էօլմէգտէն պիր գաչ կիւն ագտէմ, գըզը-
նըն տօղտուղը կիւն այնը սանճագ տարիէսինտէ տիւնեայա կէլմիլ օլան չօճուզլար-
տան պահս իտուպ, վասիյէթնամէսինտէ աթֆալը մէրգումէյէ պիրէր սէրվէթ թէ-
էմին իթմէքտէ օլտուղընը սէյլէմէքտէ իտի . . . Չաթէն գօնթ պուլըր եալընըլ

պանա սէօյլէ մէյիպ, գօնթէս տը Շաթըլլաքսէ տաթի պու միսիլլու շէյլէր սէօյլէ-տիկինի պիլիրիմ . . .

Միւտտաիի ումումի.—Էյ տէտիկինիզ ետրտէ Մ . տը Թօնէրիէօնին վառիյէթ-նամէսինի պուլաճողըմըզը մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ :

Ժէրօմ.—Էֆէնտիմ էվրազը նազտիյէսինի օրայա վազ իթտիկինտէն , վասի-յէթնամէսինին տաթի օրատա պուլուլտըզը՝ էղլէպը ինթիմալտէն տիր . . . Պու-նընլա պէրապէր էկէր վասիյէթնամէ օրատա պուլընմասա պիլէ , սուլէ հաքիմինին շ'օյլէ պիր իւսթիւն գօյուլ մուայէնէ իթմիշ օլտուղը տօլապ վէ սանտըզլարըն պիրինտէ պուլընմալը տըր :

Միւտտաիի ումումի.—Մ . տը Թօնէրիէօ՝ եանընտա բէք չօգ էվրազը նազ-տիյէ սազլա՞ր մը իտի :

Ժէրօմ.—Էվվէթ , էֆէնտիմ , էքսէրիա սազլար իտի :

Միւտտաիի ումումի.—Մըգտարընը պիլի՞րմիսինիզ :

Ժէրօմ.—Թէմամը թէմամընա պիլմէյօրըմ . . .

Միւտտաիի ումումի.—Էյ պիր շէ՞յ տէ մի թախմին իտէմէգսինիզ :

Ժէրօմ.—Քիմիսի համիլինէ վէ քիմիսի խամէ մուհարրէր հիսսէ վէ թահլիլաթ օլարապ ալթը միլեօնտան սէքիզ միլեօնա գատար թախմին իտէրիմ :

Միւտտաիի ումումի.—Ալթուլն վէ եախօտ պանգնօթ օլարապ նազտը տա վա՞ր մը իտի :

Ժէրօմ.—Էվվէթ , էֆէնտիմ , տայմա սուլընըր իտի :

Միւտտաիի ումումի.—Չօ՞գ պիր շէյ մի :

Ժէրօմ.—Իքի եիւզ էլլիտէն իւշ եիւզ պին Ֆրանգ գատար :

Միւտտաիի ումումի.—Հէր պո՞ւ գատար մը :

Ժէրօմ.—Էքսէրիա տահա զիյատէ սուլընըր իտի :

Միւտտաիի ումումի.—Էվին մէսարիֆի իչիւն գօնթ սիզէ պիրտէնճէ բարա վերի՞ր մի իտի :

Ժէրօմ.—Էվվէթ , էֆէնտիմ . . . եվվը վէֆաթընտա պիլէ միւսթէլիֆ մէ-սարիֆ իչիւն եէտիմտէ օթուզ իքի պին Ֆրանգ վար իտի , պուլըն հիսապընը վէր-մէյէ հազըր վէ միւհէյիւյըմ :

Միւտտաիի ումումի.—Բէք ալէա . . . Թէրէքէնին թահթը մէօհրէ ալընտը-ղընտան պէրու սուրատան պիր շէյ էքսիլմէտիկինի վէ եախօտ գարըչտըրըմատը-ղընը սիւվալ իթմէք պօշ շէյ տիր , տէյի՞լ մի . . .

Ժէրօմ.—Ա՛հ , էֆէնտիմ , պու պապտէ սիզի թէէմին իթմէք իչիւն եէմին իթ-մէյէ հազըր վէ միւհէյիւյըմ . . . Պէտպախթ էֆէնտիմին ճէնազէսի գալգալըտան պէրու պու խանէնին թէքմիլ գաբուլարը գաբալը տըր . գօնալըն հիշ պիր օտա-սընա քիմսէ այազ պասմամըչ տըր . . . անճազ պէյանէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ ուշազլարըն օտասը իլէ պէնիմ օտամ միւսթէսնա տըր :

Միւտտաիի ումումի.—Էյլէ իտէ աջընըզ գաբուլարը վէ էն էվվէլ պիզի վա-սիյէթնամէ իլէ էվրազը նազտիյէնին մահֆուզ սուլուլտըղը տօլապըն օտասընա կէօթիւրինիզ :

Ժէրօմ.—Արգամ սըրա թէշրիֆ իտինիզ , էֆէնտիլէր . . . —տիյէրէք , ճէ-

սինտէն պիր անախար տէսթէսի չըգարըս գարուարը աչտը, վէ մէմուրիյնը ասլիյէյի բէնչէրէ վէ իչ գանատարը սըգը սըգը գաթալը օլան իչ օտասընա կէօթիւրտիւ :

Մէգըիւր գանատար աչըլընճա գարանըգ օտայա այտընըգ օլտու :

Միւտտաիի ումումի.—Օ տօլապ նէրէտէ :

Սուլհ հաքիմի.—Իչթէ, էֆէնտիմ.—տիյէրէք, օն ալթընճը ասրա մախսուս իթալիանքեարի տօլասը կէօթէրտիկինտէն, հէր քէս օ տօլապա եագլաչտը :

Միւտտաիի ումումի.—Սուլհ հաքիմի էֆէնտի, րէճա իտէրիմ, մէօհիւրլէրի սէօքիւնիզ . . .

Սուլհ հաքիմի պիր իչարէթ իտուպ, ազա մուափինլէրինտէն պիրի՝ տօլապըն տարալըլընա վազ օլուճան գօրտէլայը վէ սուլհ մահքէմէսինին մէօհըրը րէսմիսի սա-սըլըլ օլան գըրմըզը մուսըր մէօհիւրի սէօքմէք իւզրէ իլէրուլէ տօղրու կէլտի :

Միւտտաիի ումումի.—Ահքեամը գանուճա թէվֆիգը մուամէլէ իտինիզ . . .

Մէօհըրս սէօքմէզտէն էվվէլ, անըն էլ տօգանտըրըմայըզ քէնտի հալի իւզրէ գալ-մըլ օլուպ օլմատըլընը էյիճէ թէտգիգ իտինիզ . . .

Սիննի քեամիլճէ օլան ազա մուափինի՝ պու էմրէ նիչանէլի մուվաֆազաթ օ-լարազ պիր հարէքէթ իճրա իթտիքտէն սօնդրա, ճէպինտէն պիր մահֆալա չը-գարըս էյիճէ կէօրմէք իչիւն կէօզլիւլի պրուճընա թագտը, վէ պիր սուրլէթը մու-տագիգիտէն թէֆթիլ իթմէք իչիւն գըրմըզը մուսըր մէօհիւրին իւզէրինէ էյի-լիս, պիր տէ նակէհան պիր նիտա սալըվէրէրէք եօգարը տիքիլտի :

Միւտտաիի ումումի իլէ սուլհ հաքիմի վէ մուգափէլաթ մուհարրիրի պու հա-լի կէօրիւնճէ, «—նէ՞ վար—» տէյու սիւվալ իթմէլէրինէ ճէվապէն, ազա մուա-փինի՝ «—պագընըգ էֆէնտիլէր . . . սիզ քէնտինիզ պագընըգ . . . —» տէտի վէ լարմալը յա գօրտէլայը կէօթէրտի :

Միւտտաիի ումումի եագլաչըս ազա մուափինի կիսլի մէօհիւրին իւզէրինէ է-յիլտի վէ տիւչարը իսթիղրապ օլարազ :

—Ահքեամը գանուճա իթաաթէն մէօհիւրին էյիճէ թէտգիգ օլուճմասընը էմր իթտիկիմէ նէ՞ գաւտար հագգըմ վար իմիչ . . . պու մէօհիւր սէօքիւլմիչ տիր . . . —տէտի :

Սուլհ հաքիմի իլէ մուգափէլաթ մուհարրիրի տախի՝ պիր հէյէճանը չէտիտէ տիւչար օլտուգլարընտան նաչի էլլէրինի եօգարըյա տօղրու գալտըրտըլար :

Ժէրօմ՝ պիւթիւն վիւճուտըյա թիթրէյէրէք.—Սէօքիւլմի՛չ մի . . . մէօհիւր սէօքիւլմի՛չ մի տիր . . . պուճըն իմքեանը եօգ տըր, միւմքինսիզ տիր :

Միւտտաիի ումումի պիր սէրթլիքլէ.—Հագիգաթը հալ էօյլէ տիր ամա, է-ֆէնտի . . . Պիր տէֆա պագսանըզ, րէյ իւլայն կէօրիւս գանի օլաճագսընըգ . . .

Գօնթըն իսթիյար ուչաղը տէրհալ տօլապա տօղրու սըչրայըզ քէնտիսի տէ մէօհիւրին իւզէրինէ էյիլէրէք պագտըգտան սօնդրա տէլի կիպի կէրի կէրի կիտիպ քէքէլէյէրէք.—Ա՛հ, եա Բասպիմ, սահիհ էօյլէ իմիչ . . . րէք տօղրու իմիչ :

Սուլհ հաքիմի իլէ մուգափէլաթ մուհարրիրի տախի պիրպիրի արտը սըրա սա-գըզ մէօհիւրին սէօքիւլմիչ օլտուղընը րէյ իւլ այն միւչահէտէ իթտիլէր :

Միւտտաիի ումումի՝ թիրիլ թիրիլ թիթրէմէքտէ օլան իսթիյար խըտմէթ .

քեարա խիթապէն . — Զաննըմ գանի օլտունըզ , էֆէնտի :

Ժէրօմ . — Էվվէթ , էֆէնտիմ . . . մաէթթէէսսիւֆ գանի օլտում . . .

Միւտտաիի ումումի . — Մատամ քի թէրէքէնին մուհաֆըզը սիգ խիինիգ , մէօհրիւն սէօքիւտիկինէ տէ սիգ մէսուլարնըզ :

Ժէրօմ՝ թէհաիա գըլըգըլը սէօյլէնմիլ օլան պու սէրթ սէօզլէրտէն միւթէէսսիւր օլարադ եօգարը տիքիլիպ պիր ազամէթլէ . — Սէօքիւտիկինէ պէն մի մէսուլըմ . . . Սիգ նէն գանն խիյօրսընըզ , էֆէնտի :

Միւտտաիի ումումի . — Պէն գանն խիյօրսըմ , հաթթա չիւպէնսիգ օլարադ կէօրիւյօրըմ քի , գանունըն սիգէ հէվալէ իթիլիկի մէմուրիյէթի՝ հիւսնիւ իյֆա իթմէմիշսիլիգ . . . Պունտա կէօզ կէօրէ աբ աչիքեար վէ ինքեարը նագապիլ պիր վուգուլաթ վար . . .

Ժէրօմ՝ տիւչարը տէհէթ օլարադ . — Տիմէք պէնի իթհաւմ մը խիյօրսընըզ :

Միւտտաիի ումումի . — Հիչ օլմազսա պիր թէքեասիւլը միւճրիմանէտէ պուլունտըղընըզ պէնճէ հիչ չիւպէն եօգ տըր . . . Հայտէ օ պիր ճիհէթլէրինի պըրագայըմ . . .

Պատէհու միւտտաիի ումումի՝ սուլէ մահքէմէսի ազա մուլափինինէ խիթապէն իլավէի մէգալ խտէրէք տէտի :

— Սէօքիւլմիլ օլտուղընըն նիչանէսի հէնուզ պագը օլտն մէօհրիւրի չըգարընըզ , գապթտա տա մէօհրիւն սէօքիւլմիլ օլտուղը գիքր ու գայտ օլունսըն . . .

Միւտտաիի ումումինին սէսի դայէթ քէսիին օլուպ , սէօզլէրի տէ բէք սէրթ օլարադ օգ կիպի իչլէմէքտէ օլտուղընտան , Ժէրօմ՝ պէդայէթ տէրէճէ միւթէէսսիւր վէ միւքէտտէր օլմագտա խի :

Ժէրօմ՝ պիր արա էօնիւնէ ասմըլ օլտուղը պաչընը եօգարը գալտըրարագ պիւլէնտը ավազ իլէ . — Լաքին , էֆէնտի , սուրէթը զահիրէտէն ալտանըյօրսընըզ . . . Պու մէօհրիւր հէր նէ գատար սէօքիւլմիլ կէօրիւնիյօր խտէ տէ , սէօքիւլմիլ օլմայաճագ տըր . . . Պունը քիմ եարմըլ օլապիլիր . . . Նէմին խտէրիմ քի պիւլթիւն գարուլարը գարատըմ , անախթարլարը սագլատըմ . պու օտայա քիմսէ կիրմէմիլ տիր , պէն պիլէ էչիկինէ այագ պասմամըլըմ տըր . . . Պու ճինայէթի քիմ իճրա իթմիլ տիր :

Միւտտաիի ումումի՝ սէրթ պիր լիսան իլէ . — Պունը սիգ պիգէ սէօյլէմէլիսինիգ , լաքին պունը օրթայա չըգարմագ իչիւն սիգլին մուլափէնէթիլիգէ միւհթամ օլմայաճաղըմըզ էմին օլունըզ :

Ժէրօմ՝ պաչընը իքի իլլէրինին արասընա տըպ հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամաղա պաչլատը :

Պէտպախթ իխթիյարըն չըտըրաճաղը կէլիյօր խի :

Միւտտաիի ումումի՝ տօլապը աշմասընը ազա մուլափինինէ էմր իթմիլ օլտուղընտան , մէրգում տախի տէրհալ ճէպինտէն էնվաի չէքիլտէ պիր տէսթէ քիւլչիւք անախթար չըգարտը վէ մէգքիւր անախթարլարը պիրէր պիրէր իթալիանքեարի տօլապըն քիլիտ տէլիկինէ օօգտու վէ օն տէօրթ օն պէշ տանէ գատար թէհրիւպէ իթտիքտէն սօնղրա , նիհայէթ պիր տանէսիլէ քիլիտի չէվիրտի վէ տօլապ աչըլտը :

Ժէրօմըն գալալի արթըգ հիշ շարժամագառ օլտուղը հալաէ, իւերիյէ աօգրու
պիր աաւըմ ալտը:

Միւտտաիի ումուսի՝ տօլաղըն հէր կէօղիւնէ պիրէր պիրէր պազտըգաան
սօնղրա.— Հիշ պիր շէյ եօգ . . . նէ վասիյէթնամէ վար, նէ էվրագը նազտիյէ
. . . հիշ պիր շէյ եօգ տըր:

Ժէրօմ՝ պօղունըգ պիր սէտա իլէ.— Տօլապըն իշինտէ պիր կիւմիւշ սանտըգ.
նա պօւլլաւտընըգ մը:

Միւտտաիի ումուսի.— Հիշ պիր շէյ եօգ տըր:

Ժէրօմ՝ նիհայէթ տէրէճէ տիւշարը տէհէթ օլարագ.— էօյլէ իսէ պուրայա
լըրսըգ կիրմիւշ . . . սըրգաթ իճրա օլունմըշ . . . Լաքին նա՞սըլ:

Միւտտաիի ումուսի.— Անախթարլար եալընըգ սիզտէ իտի, վէ թէքմիլ գա-
րուլարը գաբատըմ տիյօրսընըգ, էօյլէ՞ մի . . .

Ժէրօմ.— Պու պապտէ եէմին վէ գասէմ իտէրիմ . . .

Միւտտաիի ումուսի.— Եէմինինիզի նէ՞ եարայըմ . . . մէօհիւր թահթընտա
պուլընան թէրէքէնին մուհաֆըզըղը մէմուրիյէթինի նա՞սըլ իճրա իթտինիզ իսէ
անը սէօյլէյինիզ, իֆատէնիզ մուճիպինճէ չու տօլապտա պիր վասիյէթնամէ իլէ
քիւլլիյէթլի մէպլաղը շամիլ էվրագը նազտիյէ պուլընաճագտը, հալ սուլ քի պուն-
լարտան էսէր պիլէ եօգ տըր վէ մէօհիւր տէ սէօքիւլմիւշ տիր: Սօրարըմ սիզէ,
պու ճինայէթին մէսուլլիյէթի քիմէ՞ րաճի տիր:

Ժէրօմ՝ ազլը պաշընտան կիտէրճէսինէ.— Բիմէ՞ մի րաճի տիր . . . տիմէք
պէնի պու ճինայէթլէ իթհամ մը իտիյօրսընըգ:

Միւտտաիի ումուսի.— Սիզի իթհամ իթմէյիպ տէ քիմի՞ իտէպիլիւրիմ:

Ժէրօմ.— Էօյլէ ամմա, էֆէնտի, միւտտէթը էօմրիւմտէ ըրզ ու վագարըմլա
տալմրանմըշ օլուպ, սէվիլիլիւ էֆէնտիմ տալի հագգըմտա էմիլիյէթը քետմիլէ
իպրագ իթմիւշ օլտուղընտան, պու հալ՝ պէնիմ սուշսըգ օլտուղըմը իրաէ իտէր: . .
Պէնիմ հիշ պիր գապահաթըմ օլմայըպ, հաթթա պանա թէքեասիւլ պիլէ աթֆ
ու իսնատ օլունամագ . . .

Միւտտաիի ումուսի.— Գօնթ տը թօնէրիէօնին՝ վասիյէթնամէսիյլէ վիւճուտընը
պիր ազ էվվէլ պիզէ պէյան իթտիկինիզ սանտըգճայը նէրէյէ վազ իթտիկինի եան-
լըշ պէլլէմիւշ օլտուղընըգ գապուլ իտէր, վէ իճրա թահարրիյաթ իտուպ անլէրի
պաշգա եէրտէ պուլաճագղըմըգ մէմուլ էյլէրիմ: Լաքին գապահաթսըգ օլտուղընըգը
իսպաթ իթմէք իշիւն սէօքիւլմիւշ օլան մէօհիւր հագգընտա իյգահաթ վէրմէնիզ լա-
զըմ կէլիր . . . Պուըն քի՞մ եարտը:

Ժէրօմ՝ քէքէլլէյէրէք.— Պէն պիլիւրմիյիմ, էֆէնտի . . . պէն նէ՞ սէօյլէյիմ . . .

պիր շէյտէն խապէրիմ եօգ . . . պիր շէյ անլամայօրըմ . . .

Իսթիյար իըտմէթճինին սէսի րէք սուզիլի օլուպ, լաքին պու հէյէճանը սէ-
տա՝ ալըղըգ ատամլար նագարընտա խէվֆ ու տէհէթտէն սլաշգա պիր շէյ իսպաթ
իթմէզ իտի: Մէմուրիյըն ատիլիյէ՝ միւճրիմլէր թարաֆընտան իճրա իտիլէն պու
կիպի սախթէ գօմէտիալարա չօգ ալըղըգ տըրլար:

Բասգալ Սօնիէ՝ էօլիւ քեաղըտլարընը հանկը եազըխանէնին իւզէրինտէ կէօ-
րիւպ տէ գօնթ տը թօնէրիէօնին վէֆաթ իթտիկինի անլամըշ իտի իսէ, միւտ-

տախի ու մուսի տախի օ՛հ զիւ քեաղըտլարընն՝ հէնուզ իւզէրինտէ պուլունտըղլարը
եաղըխանէյի կէօսթէրէրէք «—Տէվամ իտէլիմ—» ախմէսի իւզէրինէ, աղա մուս-
վինի մէզքիւր եաղըխանէյէ եազլաշտը:

Իշպու եաղըխանէնին իւշ կէօզիւ պուլընըպ, պու կէօզլէրին պիլի՝ օրթատա
վէ իքիսի իքի եանտա իտի, վէ սազ եանընտաքի կէօզտէ պանգնօթ, ալթոււն վէ
կիւմիւշ գոյմաղա մախսուս այրը այրը Կէրլէր պուլունտըղընտան, մէզքիւր կէօզ՝
ատի լիսանտա գացա թապիր օլունըր իտի:

Մէզքիւր իւշ չէքմէճէ կէօզիւնին տէ մէօհիւր մօմըյա մէօհիւրլէնմիշ գօթտէ-
լա պաղլարը պուլընըպ, օ կէօզիւն պազընա էլ սոգուենմամը օլտուղը պիթթաս-
տիգ, սուլհ մահքէմէսի քեաթիպի՝ անախթարլարըն պիլիյէ մէզքիւր չէքմէճէյի
աշտը: Չէքմէճէտէ պիր չօգ քեաղըտ պուհուր իտուպ, պու քեաղըտլար պիրէր
պիրէր կէօզտէն կէչիրիլտիքտէն սօնղրա տէֆթէրլէրէ գայտ օլունտը վէ բաքէթ
եաբըլտը:

Մէզքիւր քեաղըտլարտա շայանը տիգզաթ հիշ պիր շէյ եօգ իտի:

Պատէհու սօլ թարաֆտաքի չէքմէճէ կէօզիւնին մէօհիւրիւ սէօքիւլիպ, պոււն-
տա տախի պիր թազըմ քեաղըտլար մէվնուտ իտի իտէ տէ, վասիյէթնամէ վէ եա-
խօտ էվրազը նազտիյէտէն հիշ պիր էսէր եօգ իտի:

Սազ թարաֆտաքի չէքմէճէյէ կէչիլտիկի սըրատա, աղա մուսվինի տուրուպ
թէրէտտիւտտէ կիպի կէօրիւնտիւ վէ սօնղրա մուայէնէ իտէրէք:

—Միւտտախի ու մուսի էֆէնտի, իշթէ պուլըն տա մէօհիւրիւ՝ իթաղիան-
քեարի սօլապըն մէօհիւրի կիպի սէօքիւլմիշ տիր . . . Նիշանէլէյի էյիճէ կէօրիւ-
նիյօր . . . Պուշաղըն աղըր մէօհիւր մօմըյա թախթանըն արասընա սօգուլըպ
մէօհիւր սէօքիւլմիշ վէ սօնղրա տա մէօհիւր էյի եաբըլտըրըմամըշ տըր . . . —
տէտի:

Միւտտախի ու մուսի՝ պու իֆատէնին տօղրու օլտուղընա էմին օլտուղտան
սօնղրա, խօր խօր Ժէթօմըն եիւզիւնէ պագտըշ:

Ժէթօմ՝ պէօյլէ պիր նիշանէ տահա զուհուր իթմէսի իւզէրինէ տահա զիյատէ
ազլընը զայպ իտէրէք.—Ծն Բապպիմ Ալլահ, պու ճինայէթի քիմ իհրա իթմիշ,
պուրայա քիմ կիրմիշ.—տէտի:

Միւտտախի ու մուսի՝ պիր լիսանը նէֆրին իլէ.—Քիմ օլտուղընը պիլմէտիկի-
նիզէ էյիճէ էմի՞նմիսինիզ . . . Էկէր գապահաթսըզ իսէնիզ, իսպաթ իտինիզ . . .
Սէօյլէյինիզ, մէօհիւրիւ սիգտէն պաշգա քիմ սէօքտիւ:

Ժէթօմ.—Էյ սէօքէնին քիմ օլտուղընը պիլմէտիկիմ իշիւն սէօյլէյէմէզ իսէմ,
պէնտէ՞ն մի չիւսհէ օլունաճագ տըր . . . Պու նէ՛ տէհէթլիլ շէյ . . . Պէնմիւտ-
տէթը էօմրիւմտէ էֆէնտիմէ ֆէտաքեարլըգ իթմիշ իքէն, անըն վէֆաթընտան
սօնղրա մալընը սըրգաթ իթմիշ օլմազլա պէնի իթհամ մը իտիյօրսընըզ . . . Ահ-
վալը սասըղգամը թէճէսսիւս իտինիզ, էֆէնտի . . . Հիշ պիր սուի հարէքէթիմի
պուլումայաճագսընըզ. սաչըմ սագալըմ աղարտըգտան վէ պիր այաղըմ մէզարտա
պուլունտըգտան սօնղրա՞ մը պէօյլէ սուի հարէքէթի իրթիքեապ իտէրէք նամու-
սըմը լէքէտար իտէճէյիմ . . . Պուլըն ինթիմալի վա՞ր մը տըր . . . Պէնիմ եա-
չըմտա պիր ինսան խիրսըզ օլունը մը . . . Նէֆրէթամիզ պիր ճինայէթլէ պիր

սէրմէրի դասակ ծն. քանիս իտէյիմ մի: նէ՞ Երազմա՞ իշիւն, Ալլահըն՝ . . ճինա-
յէթ ազգէսի պէնիմ նէյիմէ՞ Երազմա . . Ահ, արէնիմ սէվիւլիւ վէ միւհթէրթմ
էֆէնտիմ, Երազմադընը երտէն իշիտիյօրմընը պոււլարը . . Սիգին էսքի
էմէքտարընը Ժէրօմ՝ սըրգաթլա իթհամ օլունըյօր, կէօրիւյօրմընը . .
Հանիյա՞ քի քիւր Երա մէզարընըլտան շըգըպ կէլսէնիգ տէ շու ատամլարա «—իթ-
համընը կանլը տըր, Ժէրօմ Վիլար էնի ըրգ պիւր ատամ տըր—» տէսէնիգ . .
—տէտի, վէ պիշարէ իսթիյար ըզգըրարագ տիգ իւսթիւ եհրէ տիւշիւվէրտի:

Միւտտաթի ումուսթի սէրթիլիլէ.—Այաղա գալգընը վէ ճէվապ վէրինիգ.—
տէյու էմր իթտի:

Ժէրօմ՝ իթաթ իտուպ, գալգտը միւտտաթի ումուսթին գարշըսընտա տուր-
տը իսէ ան, պաշ էօնիւնէ ասըլը վէ գօլլարը աշաղը սարգըլը օլտուղը հալտէ
էպէրի թիւիլ թիւիլ թիւիլ մէքտէ իտի . . .

Միւտտաթի ումուսթի պիւր նազարը պիգայտի իլէ պիւր ազ վազթ իսթիյարըն
պու հալը էսէֆիլթիմալիւնէ պագտըգտան մօնղրա.—էֆէնտիւնիգ գօնթըն վէֆա-
թընտան ունղրա գօնաղըն պիլիւմիլէ օնա վէ տաթիէ գարաւլարընը գարաւորընը-
ղը թէքրար թէէյիտ իտէրմիսինիգ:

Ժէրօմ՝ բէք զայըֆ վէ եավաշ պիւր սէտա իլէ.—էվվէթ, էֆէնտիմ, թէէյիտ
իտէրիմ:

Միւտտաթի ումուսթի.—Պուրայա՞ հիշ կիրմէտիկինիգի թէէյիտ իտէրմիսինիգ:

Ժէրօմ.—էվվէթ, թէէյիտ իտէրիմ:

Միւտտաթի ումուսթի.—Մ. տը Թօնէրիէօնին՝ նէզտինտէ պիւր չօգ էվրագը
նագտիյէ սագլատըղընը էլան թաստիգ իտէրմիսինիգ:

Ժէրօմ՝ պաշընը Եօգտընը գալտըրարագ տահա գուվվէթլի պիւր սէտա իլէ.—
էֆէնտի, պոււնը թաստիգ ու թէէյիտ իտէմէմ:

Միւտտաթի ումուսթի.—Նա՞սըլ . . . Լաքին տէմիննէք պոււնը սէյլէյէն սիգ
տէյիլ մի իտինիգ . . .

Ժէրօմ.—էֆէնտիմին էյլէ քիւր ատէթի օլտուղընը սէյլէտիմ, հէրսի պու
. . . Գօնթ՝ հէր նէ գատար պանա բէք զիյատէ էմիյէթ իտէր իտի իսէ տէ,
քէնտի մէնաֆիլի գաթիյէսինէ տաթի օլան իլլէրի պանա սէյլէմէգ իտի . . . մու-
մալիլէյհին չօգ տէֆա օ տէտիկիմ մօլապա նագտ բարա վէ մէպալիղը քիւլլէյէյի
հավի էվրագը նագտիյէ վազ իթտիկինի կէօրմիւլիմ, Լաքին էսնաթի վէֆաթընտա
մէգքիւր ագչէ իլէ էվրագը նագտիյէյի պէնիմ պիլմէտիկիմ պաշգա պիւր եհրէ վազ
իթմիլ օլուպ օլմատըղընը պիլմէյօրըմ:

Միւտտաթի ումուսթի.—Մ. տը Թօնէրիէօնին պիւր վասիյէթնամէսի պուլունտը-
ղընը տա սէյլէտինիգ իտի:

Ժէրօմ.—էֆէնտիմին վասիյէթնամէ եագմամըլ օլմասը մուհալ գապիլինտէն
իտուկինի սէյլէտիմ, պիւնը եինէ սէյլէրիմ . . . Պիւր վասիյէթնամէ օլմայը տըր
. . . էյլէ պիւր վասիյէթնամէնին մէվնուտ օլտուղընա գանաթ հասըլ իթմիլիմ

տիր, վէ ձէնապը Հագգ հուզուրընտա եէմին իտէրիմ քի պէն օ վասիյէթնամէյի աշըրմամըշ . . . սըրգաթ իթմէմիյիմ տիր . . .

Միւսվալէր պիրպիրի արաը սըրա վուգու պուլաըզնա, Ժէրօմըն ֆիւթուր ու մէյուսիյէթի տէ արթմագա, վէ մուհաֆըզը օլտուղը թէրէքէնին մէօհրիւ սէօքիւմիշ օլտուղը իշիւն նէ՝ գատար պէօյիւք վէ միւսհիշ պիր մէսուիյէթ թահթընտա պուլուկնորընը կէօրիւպ անլամագա տա իտի :

Միւստաիի ումումի.—Տէվաւ իտէլիմ, էֆէնտիլէր :

Գագը գալան մէօհրիւրէրին սէօքիւմէսինէ թէշէպալիւ օլունըպ, հէր տօլապ վէ սանտըգ քէմալը աիգգաթլա թէհարրի օլընարապ քեսաֆֆէսինին միւսթէվիյաթը տէֆթէրէ գայա օլունտը, վէ հէր նէ գատար պու սօն մէօհրիւրէր աիւմանըլա գալմըշ վէ սէօքիւմէմիշ իտի իսէ տէ, անլէրտէն տէ հիշ պիր էվրագը նագալիյէ վէ վասիյէթնամէ զուհուր իթմէտի :

Ժէրօմ՝ էֆէնտիսինին սօն միւրատընը հալի օլան վասիյէթնամէ իլէ պէրմիւթատ խանէսինտէ սագլատըղը մէպլաղըն նէ՝ օլտուղընը անլայամաաըղընտան, բէք զիյատէ տիւչարը եէէօ ու քէտէր օլույօր իտի :

Ժէրօմ՝ մանէվի պիր տալկընըզլա.—Հիշ . . . հիշ պիր շէյ . . . Գանա էօյլէ կէլիյօր քի մէնհուս պիր բույա կէօրիւյօրմ . . . —տէտի :

Միւստաիի ումումի՝ պիր արալըգ սուլէ հաքիմի վէ մուգալէլաթ մուհարրիի իլէ գօնուըպ, հէր նէ գատար պու միւքեալէմէլէրի՝ բէք եապաշ պիր սէս իլէ վուգու պուլտը իսէ տէ, զայէթ հէյէճանը օլտուղը կէօրիւնիյօր իտի :

Միւքեալէմէի մէգքիւրէ խիթամ պուլտըգա, միւստաիի ումումի՝ ազա մուսալիինի պիր թարաֆա ալըս պագը էմրլէր վէրտի վէ պու էմրլէր անիտէ իճրա օլունտը :

Էվամիրը մէգքիւրէնին պիրինճիսի՝ միւթէվէֆա գօնթ աը Թօնէրիէօնին պիւճիւմէ խատէմէսինի մէմուրիյնին պուլուկնաըղը օտայա ճէմ իթմէքտէն, վէ իքինճիսի տախի կիտիպ իքի զապթիյէ իլէ պիր քիրա արսպասը կէթիրմէքտէն իպաւրէթ իտի :

Ժէրօմ՝ քէնտիսինէ սիւվալ վագը օլմամաղա պաշլայալտան պէրու պիր սանտալեա իւզէրինէ օթուրըպ, էթրաֆընտա ճէրէյտն իտէն ահվալտէն հիշ պիր շէյ անլամամագա, հիշ պիր շէյ միւսհէտէ իթմէմէքտէ իտի :

Պիր տէ ուչագլար հէբսի պիրտէն իշէրի կիրաիքտէ, Ժէրօմ՝ պիրտէն պիրէ տալկընըղընտան ալըըպ, գալպինտէ եէնիտէն պիր սըգընթը հասըլ օլտուղընտան, վէ ուչագլարըն թօբարլանըպ օրայա կէթիրլմէսինին սէպէպինի անլայամաաըղընտան, շէտիտ պիր էնտիլէ իլէ այաղա գալգալ :

Միւստաիի ումումի՝ ուչագլարա խիթապէն.—Մալիւմաթ թալէպ իթմէք իշիւն սիգի պուրայա կէթիրթտիմ . . . —տէյինճէ, ուչագլար թէաճճիւպ իտէրէք պիրպիրինին եիւզիւնէ պագտըգտան սօնդրա, իշէրինտէն պիրի՝ նիշանէի թէվազու օլմագ իւզրէ պաշընը էյէրէք :

—Էյարինիգէ մուկթագըրըզ, միւստաիի ումումի էֆէնտի . . . —տէտի :

Միւստաիի ումումի.—Գօնթ աը Թօնէրիէօնին վէֆաթընտան սօնդրա գօնաղըն իշէրիսինտէքի պիւճիւմէ գաբուլարըն մայէթ խըտմէթքեարը Ժէրօմ վիլար

Թարաֆընտան քիլիտէնիպ գաբանտըղընը պիլի՞րմիսինիզ :

Ուշագլար հէբսի պիրտէն էվվէթ ճէվապընը վէրտիւէր :

Միւտտաիի ումոււմի.— Ժէրոմ Վիլար անախթարլարը եանընտա՞մը սագլատը :

Եինէ այնը սուրէթտէ ուշագլար հէբսի պիրտէն էվվէթ ճէվապընը վէրտիւէր :

Միւտտաիի ումոււմի.— Գաբուլար գաբանտըգտան սօնղրա օտալարա պիրիսի-

նին կիրէպիլմիշ օլմասընտան խապէրինիզ վա՞ր մը :

Ուշագլար.— Խա՛յր , էֆէնտիւ , հիշ քիմսէ իշէրի կիրմէմիշ տիր :

Միւտտաիի ումոււմի.— Գօնաղա եապանճը քիմսէ կիրմէմիշ մի տիր :

Գաբուլը.— Եապանճը քիմսէ կիրմէմիշ տիր . . . Պիր սէպէպլէ կէլէն ատամ-

լար պէնիմ գուլիպէմին էշիկինտէն էօթէյէ կէշմէմիշէր տիր . . .

Միւտտաիի ումոււմի.— Եյ սիւլգիւկէտէն պիր արա չըգըպ հիշ պիր եէրէ կիթմէտինիզ մի :

Գաբուլը.— Ա՛սլա չըգմատըմ , էֆէնտի . . . Միւթէվէֆա էֆէնտիմիզին ճէ- նաղէ ալայը կիւնիւնտէն պէրու ալաղըմը ասլա սօգաղա դօյմատըմ :

Միւտտաիի ումոււմի.— Ուշագլարըն տիշարը չըգմագ իշիւն քէնտիւէրինէ մախ- սուս անախթարլարը վա՞ր մը տըր :

Գաբուլը.— Խա՛յր , էֆէնտիմ . . . Տիշարը չըգտըգլարընտա գաբուլը պէն աշարմ . . . գուլիպէմին էօնիւնտէն կէշէրէր . . . Եալընըզ պիրիսի միւսթէս- նա տըր . . .

Միւտտաիի ումոււմի.— Հա՞նկըսը :

Գաբուլը.— Ժէրոմ Վիլար . . . Պու ատամ՝ կէճէ կիւնտիւզ իսթէտիկի վա- գըթտա խօտ պէ խօտ կիրիպ չըգմաղա մէէգուն տըր :

Միւտտաիի ումոււմի.— Տիմէք Ժէրոմըն պու եօլտա պիր բուխսաթնամէսի՞ մի վար :

Գաբուլը.— Էվվէթ , էֆէնտիմ . . . էֆէնտիմիզ էօյլէ իսթէր իտի :

Պալէատէ նազլ ու թարիֆ իթտիկիմիզ ճէվապլար քէմալը սէրպէսթի իլէ ի- թա օլունըպ , լաքին տօղրուլըգլարընա շիւպհէ օլունամայան պու ճէվապլարըն պէհէրի՝ պէտպախթ իսթիյար Ժէրոմ Վիլար ալէյհինտէ պիրէր եէնի իթհամ թէշ- քիլ իտիյօրլար իտի :

Մէրգուլմ եալընըզ քէնտիսի գաբուլարը գաբամըշ օլուպ , մէօհիւրի սէօքիւլ- միւշ օլան օտանըն անախթարը տախի տախիլ օլարագ թէքմիլ անախթարլարը տա եալընըզ քէնտիսի հըֆզ իտիյօր իմիշ , վէ կէճէնին նըսֆընտա պիլէ գաբու- ճընըն խապէրի օլմագսըզըն գօնագտան տիշարը չըգմաղա , վէ օ հալտէ հէր նէ օ- լուրսա օլսուն չալտըղը պիլճիւմլէ էշեայը , օտասընտա իճրաի թէհարիյաթ օլըն- տըգտա պուլընմամագ իշիւն քէմալը սուհուլէթլէ գօնագտան տիշարը աշըրմաղա միւսաիտ օլարագ եալընըզ քէնտիսինտէ պիր բուխսաթնամէ պուլընըյօր իմիշ :

Պինաէն ալէյհ Ժէրոմտան պաշգա քիմսէ՝ մուհաֆըզը օլտուղը թէրէքէնին մէօհիւրլէրինի քէնտիսինէ ֆաիտէլի պիր սուրէթտէ սէօքմէմիշ , եանի մէգքիւր մէօհիւրլէրի սէօքիւպ թէրէքէտէն իսթէտիկի կիպի շէյ աշըրմըշ իտի :

Թահգիգաթը վագըատան մանթըգճա նէշէթ իտէն նէթիյճէ՝ պուլնտան պաշ- գա պիր շէյ տէյլ իտի :

Միւտտաիի ումուսի.— Բէք ալէա, աղաւա՛ր, զաննում սէօզլէրինիզտէ հիչ խի-
լաֆ եօգ տըր, վէ սիզտէն քիմսէ պուրատա վուգու պուլան ճինայէթին ֆաիլի
տէյիլ տիր:

Ուշագլար էնտ պէնտ օլարագ վէ օտայա կիրտիքլէրի վագթքի կիպի պիրպի-
րինին եիւզիւնէ պագարագ.— Պիր ճինայէթ մի. . . —տէյու նիտա իթտիլէր:

Միւտտաիի ումուսի.— Էվլէթ, մէնֆուր պիր ճինայէթ. . .

Ժէրօմ՝ սայըգլայօր կիպի.— Վէ պու ճինայէթին իճրասըյլա պէն իթհամ օ-
լունըյօրըմ. . . Իքի մէօհիւր սէօքիւլիչ. . . Իքի տօլապ աչըմըչ. . . Գօնթըն
գօնագտա պուլընմասը լազըմ կէլէն վասիյէթնամէսիյլէ էվրագը նագտիյէսի նա-
պէտիտ օլուոչ. . . սըրգաթ օլունմըչ, վէ պունը եաբան ալչագ, բէզիլ, էլհասըլ
խըրսըզ պէ՛ն իմիչիմ:

Ուշագլարըն նէ տէրէճէ տիւչարը հայրէթ ու տէհչէթ օլտուգլարը՝ եիւզլէ-
րինտէ նիւմայան օլույօր իտի:

Ժէրօմ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.— Է՛ ճանըմ, սիզ հէբսինիզ պէնի թանըրսը-
նըզ, պէնի էյի թանըրսընըզ. . . Բէք խաթըրըլը, բէք սէվկիւլիւ էֆէնտիմիզին
վուգուը վէֆաթըյլա միւսթաղրագը եառ ու մաթէմ օլան պու խանէտէ պիր չօգ
սէնէլէր պիրլիքտէ եաչամըչը տրր. . . Սի՛զ սէօյլէյինիզ, ա՛րգատաչլարըմ. . .
սի՛զ շահիտ օլունըզ. . . Սիզտէն պիրի պէնիմ գապահաթըլ օլտուղըմը զանն ի-
տէպիլի՞ր մի. . . «—Ժէրօմ վիլար խըրսըզ տըր—» տիմէյէ պիր քիմսէ ճէսարէթ
խտէպիլի՞ր մի:

Ուշագլար՝ քէնտի իխթիյար արգատաչլարընըն պիկիւնահ օլտուղընա իթի-
գատը գապիլէրի պուլունտըղընը ճէվապէն վէ միւթթէֆիգէն պէյան իթմէք իւզ-
րէ իքէն, միւտտաիի ումուսի՝ պունա մէյտան վէրմէյիպ խտարէի քէլամ խտէրէք
տէտի քի:

—Սիզ կիտինիզ. . . Գարուճըտան մատտա եարըն հէրինիզ կիտիպ միւթէ-
վէֆա գօնթ տը Թօնէրիէօնին մուգապէլաթ մուհարրիրինէ հիսապլարընըզը թէ-
միզլէտինիզ վէ արթըգ գօնաղա կէլմէյինիզ. . . Պու ագչամտան իթիպարէն վէ
էմըր ճէտիտէ տէկին պուրատա տաիմի սուրէթտէ գապթիյէլէր պէքլէյէճէք տիր:

Ուշագլար՝ պաչլարընը էօնլէրինէ աուըչ օլտուգլարը հալտէ, էֆէնտիլէրինին
թէմամըյլա էմնիյէթ իթտիկի վէ քէնտիլէրինին տէ չօգ սէվտիկի պիր ատամըն
էօյլէ պիր խապիս քիմսէ օլմասը գապիլ օլուպ օլմատըղընը քէնտի քէնտիլէրինէ
տիւչիւնէրէք պիրէր պիրէր չէքիլիպ կիթտիլէր:

Վագըա իչ էօյլէ կէօրիւնիյօր իտի իսէ տէ, ուշագլար պունա ինանամայօր-
լար իտի:

Ժէրօմ՝ հէօնքիւր հէօնքիւր աղլայարագ եէնիտէն սանտալեանըն իւզէրինէ
եըգըտը տիւչտիւ:

Միւտտաիի ումուսի՝ Ժէրօմա տէօնէրէք.— Եալան եէրտէ աղլայաճաղընըզա,
իգրարը ճիւրմ իթսէնիզ տահա ալէա օլուր. . . —տէտիկինտէն, իխթիյար խըտ-
մէթքեար՝ պու սէօզլէրի իչիտինճէ, պիրտէն պիրէ պիր շէյլէր օլուպ, հալ ու
թալըննաա պիր թէպէտտիւլը նակէհանի նիւմայան օլտու, եիւզիւնտէ պիր ազ
էվլէլ ալէամէթը մէյյուսիյէթ միւքէմմէլ իքէն, պիրտէն պիրէ հայսիյէթ ու ա-
զամէթի իրաէ խտէր պիր հալ գուհուր իթտի:

Ժէրօմ՝ պիր սէտաի միւքիւնէթինթիմա իլէ . — Հէր շէյ պէնիմ ալէյհիմոէ կէօ-
նիւյօր . . . Սիդ պէնի թանըմազսընըզ, էֆէնտի, գապահաթլը կէօրիւնտիկիմ ի-
չիւն սիզ տէ պէնի գապահաթլը զանն իտիյօրսընըզ, անլայօրըմ . . . Լաքին չիւ-
քիւրէր օլսուէն, Ալլահ ատիլ տիր վէ վիճտանըմ րահաթ տըր :

Միւտտաիի ումոււմի՝ Ժէրօմըն պու սէօզլէրինէ ինանմատըղընտան նաչի պիր
խանտէի նէֆրէթ ու իսթիհզա իլէ թէպէսսիւմ իթտի :

Պիր տէ թամօ սըրատա սուլհ մահքէմէսի ազա մուավինիլէ պէրապէր իքի
զապթիյէ չափուշը օտատան իչէրի կիրիպ, պոււնլարտան պիրի ուսուլը ասքէրի
իւզրէ սէլամ վէրտիքտէն սօնդրա .

— Միւտտաիի ումոււմի էֆէնտի, իշթէ պիզ կէլտիք . . . քիրա արապասը տա
աշաղտա պէքլէյօր . . . նէ՞ եաբաճաղըզ . . . — տէյու սիւվալ իթտիքտէ, միւտ-
տաիի ումոււմի՝ ճէպ տէֆթէրինտէն պիր քեաղըտ գօբարըպ իւզէրինէ պիր գաշ
սաթըր եազը եազտըգտան սօնդրա, Ժէրօմը կէօսթէրէրէք .

— Պու ատամը զապթիյէ թէվգիֆխանէսինէ կէօթիւրինիզ . . . չու թէգքէ-
րէյի տէ միւտիլէ վէրինիզ . — տէտի :

Ժէրօմ՝ զապըթա մէմուրիյնինն արգասը սըրա կիթմէյէ հազըրլանարագ . —
Ահ, սէվիլիւ էֆէնտիմ, էկէր ախրէթտէն պու շէյլէրի կէօրիւյօր իսէնիզ, աճա-
պա ատալթը պէշլրիյէնին իւզէրինէ նէլէր տիւչիւնիյօրսընըզ :

Պիր սաաթ սօնդրա Ժէրօմ Վիլար՝ Բասգալ Սօնիէնին իճրա իթմիշ օլտուղը
ճինայէթլէ իթհամ օլունարագ, զապթիյէ թէվգիֆխանէսինտէ հապս օլընմըշ իտի :

Բէյմօն Թրօմանթալ իլէ օղլու՝ Բօր-Գրէթէյլ գարիյէսինն սօգազլարընը պիր
սաաթ գատար տօլաշտըգտան սօնդրա, նիհայէթ իսթէտիքլէրի կիլի միւնասիպ
պիր ուֆագ խանէ պուլմաղա մուվաֆֆագ օլմուշար իտի :

Պու խանէ՝ բէք քիւչիւք օլուպ, արգասընտա տա սիրի սէպզէվաթա վէ տի-
կէրի թէֆէրրիւճ վէ սէյրանա մախսուս օլարագ իքիյէ թագսիմ օլունմըշ էբէյիճէ
վասի պիր պաղչէսի պուլընմագտա փտի :

Մէղքիւր խանէճիյին եէր գաթընտա իքի օտա իլէ պիր մաթպալս վէ պիրին-
ճի գաթընտա տախի եինէ իքի օտա իլէ պիր տէ տիւզէն օտասը վար իտի :

Էվին ումոււմ հէյէթի՝ Մասլէն իլէ Բօլըն արզուլարընա բէք մութապըզ օ-
լուպ, մէրգոււմ իսթիյար պէսլէմէ՝ մաթպալսը իչիւն պաղչէտէն պօլ պօլ սէպզէ
վէ մէյվէ վէ չամաշըր իչիւն իսթէտիկի գատար սու պուլաճագ, վէ տէլիգանլը
տախի՝ Մարն նէհրինէ նազըր պիրինճի գաթտա պիր օտատա վէ պաղչէնին աղաճ
կէօլկէլէրինտէ չալըապիլէճէք իտի : Պուստան մատա մէրգոււմ տէլիգանլը իչիւն
պաղչէնին խարիճինտէ տէ պիր չօգ կէզինիլէճէք կիւզէլ եէրլէր վար իտի :

Հավասը կիւզէլ, չալըչմանըն եանը պաշընտա թէնէզզիւհ վէ թէֆէրրիւճ,
պուստան ալէա եէր մի օլապիլիւր իտի :

Մէղքիւր եազլըզ խանէնին տէօշէմէսի սիւսիւ պիր շէյ տէյիլ իտի իսէ տէ,
դայէթ տիւզիւն վէ թէլիզ իտի :

Բօլ սանտալ իլէ կէզինմէյի չօգ սէվիւ, քիրայա վէրիլէն մէղքիւր Մանէնին
քէնտիսինէ մախսուս այրըճա պիր տէ սանտալը պուլունտըղընտան, տէլիգանլը՝

պուռ խոստուս իջիւն տահա զիյատէ մէմնուն վէ մէսրուր օլտու :

Ոսնէ սահիւլի՝ քէօյ իջինտէ պիր խանէտէ իգամէթ իտէր իտի :

Բէյմօն Յրօմանթալ՝ ալթը այլըղընը բէշին վէրիպ, մուգապիինտէ պիր մագ-
պուզ իլէ էվին անաթարընը ալարագ օլտու իլէ պէրապէր չըգտը կիթտի :

Եէնի քիրաճըլարըն էրթէսի կիւնիւ թաշընաճագլարը մուգարդէր իտի :

Բէյմօն՝ Բօլա.—Էյ չիմտի մէմնունընըն :

Բօլ.—Էվվէթ, պապաճըղըմ . . . օլսա տա պու գատար օլուր :

Բէյմօն.—Պուրատա եօրուլմագսըղըն չալըչապիլէճէկինի մէմուլ իտէրմիսին :

Բօլ.—Շիւպհէ՞ մի վար . . . հաթթա չալըչմագլա պէրապէր կէզինմէք վէ
ըրմագ իւզէրինտէ սանտալ իլէ կէզմէք տախի ժիմնասթիգ կիպի վիւճուտա եա-
րայաճաղընտան, չաբուճագ էյի օլաճաղըմա հիչ շէքը ու չիւպհիմ եօգ տըր . . .

Բէյմօն՝ եիւրէյի գալգմըջ օլտուղը հալտէ օլլունըն էլինի թուլթարագ.—Էյի
օլմագ մը . . . տիմէք սահիկէն խասթա՞մընըն :

Բօլ.—Ոսսթա տէյիլիմ, խա՛յր . . . Լաքին պագէն հիչ հալ ու թագաթըմ
գալմայօր . . . Պիրտէն պիրէ գուլագլարըմըն արգասը թէրլէյիպ, եէր՝ այաղըմըն
ալթընտան զայս օլույօր կիպի սալլանըպ տուրույօրըմ . . .

Բէյմօն Յրօմանթալ՝ պուենլարը իշիտինճէ պէնզի աթըպ վիւճուտը թիթրէտի :

Բօլ՝ ըէտէրինին պու հալը տէհչէթիւթիմալընը եիւզիւնտէն Փարգ իտէրէք
պիր շիտտէթը իֆատէ իլէ.—Ա՛հ, թէլաշ իթմէ, պա՛պաճըղըմ . . . Պու կէշիճի
քէյֆսիղիւքլէրին սէպէպինի պիզ պիլիլիզ . . . Տիւն սանա պէյան իթտիկիմ իւզ-
րէ, պու քէյֆսիղիւքլէրի եալընըզ վիւճուտըմըն սէրթլմէք իւզրէ պուլընմասընա
աթֆ իթմէլիլիզ, պուենըն տա իւաճընը պուլտըղըմըզա հիչ չիւպհէ իթմէյինիզ :

Բէյմօն Յրօմանթալ՝ պիր շէյ սէօյլէմէքսիզին օլլունըն էլինի սըգտը վէ եիւ-
զիւնտէ Փէրահիլէթ կէօսթէրմէկէ չալըչտը իսէ տէ, տէրուըն գալպինտէ թէլաշ
ու խալէճան էլան տէվամ իտիյօր իտի : Բօլ՝ մուճիպը էնտիշէ օլան ալէամէթլէրի
պէյհուտէ իյզահ իթմէքտէ օլուպ, բէտէրի ասլա միւթմէին օլամամագտա իտի :

Բօլ՝ զայէթ մէմնուն վէ սէվինճիլի օլարագ.—Էյօյլէն թաամընը պուրատա ի-
տէճէ՞քմիլիզ, պա՛պաճըղըմ :

Բէյմօն.—Էվվէթ, սէվկիւլիւ էվլատըմ, վէ հէման չիմտի եէյէճէյիզ, զիրա գա-
թէն վագթ կէճիքիւպ, սէն տէ չիւպհէսիզ աճըլգտան պայըլըյօր օլմալընըն :

Բօլ.—Սահիկէն սապահըն հավասը իշթահըմը չօգ աչտը . . . Թաամ իթմէք
իջիւն պիր եէր թասարլամըճընըն :

Բէյմօն.—Ոս՛յր . . . նէրէյէ իսթէր իսէն օրայա կիտէլիմ . . .

Բօլ.—Ատատաքի լօգանթայա կիտէլիմ . . . հավա բէք կիւզէլ տիր . . .
տիւարտա եէշիլ չարտագ ալթընտա քիւլչիւք պիր մասատա թաամ իտէրիզ . . .
բէք ալէա օլուր . . . Պագ, պա՛պաճըղըմ, թա գարըմըզտա տըր :

Բէյմօն.—Ատատաքի լօգանթայա կիտէլիմ, պէն տէ օրատան բէք հազզ իտէ-
րիմ, լաքին Գրէթէյլ քէօբրիւսինէ գատար եօգարը տօղրու չըգաճաղըզ :

Բօլ.—Հիչ պիր վագթ . . . լօգանթաճընըն սանտալլարը վէ պիր մէմուրը
մախսուսը վար, կէզինմէյէ չըգմըջ օլան էհալիտէն հէր քիմ քէնտի լօգաթասընտա
էօյլէյին վէ եախօտ ագլամ թաամ իթմէք իսթէր իսէ, օ մէմուր՝ կէլիպ սանտալ

իլէ լօգանթայա կէօթիւրի . . . շիմտի կէօթէնքսին . . . —տէտի, վէ իքի էլ-
լէթինի աղղընըն եանընս վազ իլէ սէս պօրուսը կիսի եաբարգտան սօնդրա իքի
տէֆա «—էյ, գայըգը—» տկոս նիտա իթտիքտէ, սէյիւտ աղաճլարը ալթըն,
տաքեան պիր գուլթալտէն պիր պատամ չըգըպ պիր սանտալա էնտի վէ սանտա-
լըն իթինի չէօգիւս «—Հա՛ կէլիյօր—» տիյէրէք քիւրէք շէքմէյի պաշլատր :

Սանտալ՝ սույըն եիւպիւնտէն սիւրաթը հարէքէթլէ տէրհալ Բէյմօն իլէ օգ-
լունըն պէքլէտիքլէրի տահիլէ եանաշտը, տնէրի ալտը վէ եէնիտէն սիյա իտէրէք
կէլտիկի եէրէ ալտէթ իթտի :

Եէմէյի վէ շարապը էյի ոլտուղը՝ քէնտիսինին շիճանրղընտան պէլլի օլան
կիւլէր եիւզիւ լօգանթաճը՝ իսքէլէտէ միւսաֆիրլէրէ պէքլէյօր իտի :

Լօգանթաճը.—կիւնսիւզ թաամը իջիւն մը կէլիյօրսընըգ, էֆէ՛նտիլէր . . .

Բէյմօն.—Նիյէթիմիզ էյլէ տիր, հէմ տէ գարնըմըգ ռէք աճ տըր . . .

Լօգանթաճը.—Բէք ալէա, էֆէնտիլէր . . . Տիշարտա աշըգտա թաամ ի-
տէ՛րիսինիզ :

Բէյմօն.—Էլպէթթէ . . . չու կիւզէլ կիւնէլլի հալատա իջէրտէ գաբանմազ
ատէթա պիր գաթլ տիմէք տիր :

Լօգանթաճը.—Նէ՞ թաամ պույուրըսընըգ . . .

Բէյմօն՝ կիւլէրէք օղլունա.—Սէն սէյլէ, Նէ՞ կէթիրսին . . .

Բօլ.—Նէ՞ եէմէյինիզ վար :

Լօգանթաճը՝ պիր դուրլա.—Հէր շէյիմիզ վար . . . Գօթլէթ, պիֆթէք,
անթըրգօթ, տանա քէպապը, թապուգ, կիւլէրճին, պալըգ բլաքիսի, պալըգ թա-
վասը, սթագօս . . . մէվսիմ սէպգէվաթլարըյլա մէյվէլէրինտէն տէ պիր շէյ էք-
սիք տէյիլ տիր :

Բօլ.—Պա՛պաճըղըմ, սէն տէ սէյլէ, հա՞նկըսընտան կէթիրթտիրէլիմ :

Բէյմօն.—Պէն Նէ՞ սէյլէյիմ, օղլում . . . սէն պիր շէյ պէյէն, կէթիրթ . . .
սէնին պէյէնտիկինէ պէն տէ պէյէնիլիմ :

Բօլ.—Է՛հ, մատամ քի սէլահիյէթը թամմէմ վար, պիզէ պիր թապուգ սէօ-
յիւշի, պիր պալըգ թապասը, պիր սալաթա, սթագօս, պիր ազ բէյնիր վէ պիր
տէ մէյվէ կէթիրինիզ . . .

Լօգանթաճը.—Ձիլէ՞ք մի, եօգսա քիրա՞ղ մը իսթէրսինիզ :

Բօլ.—Ձիլէք օլտուն :

Լօգանթաճը.—Բէք ալէա . . . շարա՞պ Նէ օլտուն, Պօրտօ՞ մը, եօգսա Պուր-
կօնեը մը :

Բօլ.—Ա՛, շարապ խուսուսընտա պէն պիր րէյ պէյան իտէմէմ . . .

Բէյմօն.—Պուրկօնեը շարապը օլտուն . . . պիր շիշէ էսկի Պօն շարապը :

Լօգանթաճը.—Եէմէք հազըրլանընճայա գատար պիր «պիթթէր» վէ եախօտ
պիր «ապսէնթ» իջէ՛րիսինիզ . . .

Բէյմօն.—Խա՛յր . . . եէմէյի շաբուգ կէթիրինիզ . . .

Լօգանթածը. — Պաշ իւսթիւնէ, չիմտի :

Լօգանթածը՝ չիմանիր զնա՝ ըստ էության, իբր քիչինն եւ մէյինն հաղորդածա՞յ իշիւն սրջրայլ լօգանթաւորնա տօղրու կիթտի :

Պու էսնատէ Բօլ իլէ Բէյմօն՝ գըյըյա եագըն պիր աղանդը պլթընտա օթու-րըպ, պիր թագըմ եէշիլիքլի ատաւարը սէյր ու թէմաշա իթմէյէ պաշաւարը :

Մէգքիւր ատաւարըն արգասընտա Գրէթէյլ քէօբրիւսի վէ էսկի տէյրմէն միւ-չահէտէ օլունըյօր իտի :

Պապա օղուըն պուընտըգլարը ատա՝ ատի պիր քէօբրիւ իլէ գարայա մէր-պութ օլուպ, լաքին օ էսնատէ հէման հիչ քիմսէ եօգ իտի :

Սապահ բէք կէճ տէյիլ իտի իսէ տէ, հաֆթա իշի կիւնէրինտէ սու քէնա-րընտաքի լօգանթաւարըն էն մաարուֆ վէ էն իշէքլէրինտէ պիլէ սապահլարը բէք չօգ միւշթէրի պուընմազ իտի :

Պունընլա պէրապէր իբի քիշի ատայա չըգըպ, պունլար սանտալ իլէ տէյիլ քէօբրիւ թարիգիլէ կէլյօրլար իտի :

Մէրգուլմանըն արգասը սըրա տա պիր խըտմէթճի գըզ կէլմէքտէ օլուպ, մէր-գուլմէնին էլինտէ պիր թէրսի իւզէրինտէ իբի գատէհ իլէ պիր ապսէնթ չիշէսի վէ պիր տէ սու չիշէսի վար իտի :

Խըզմէթճի գըզ. — Էֆէնտիլէր, նէրէտէ օթուրաճագսընը :

Կէլէն իբի քիշի՝ Բէյմօն իլէ օղունըն պիր աղանդը պլթընտա օթուրմը օլ-տուգլարընա տիգգաթ իթմէյիպ, անլէրտէն պիրի՝ պապա օղունըն օթուրտըգլարը աղանդըն եանընտա տիկէր պիր աղանդը կէօսթէրէրէք օրատա օթուրաճագլա-րընը խըտմէթճի գըզա ճէվապէն պէյան իթտիքտէ, խըտմէթճի էլինտէքի թէքսիլի կէօսթէրիլէն աղանդըն պլթընտաքի մասա իւզէրինէ վազ իթտիքտէն սօնղրա :

— Էֆէնտիլէր, թաամ իտէճէքմիսինիզ :

— Խա՛յր, գըզըմ . . . պիլ եալընը ապսէնթ իշէճէյիզ . . .

Գըզ՝ լօգանթայա ավտէթ իտուպ, եօլտա Բօլ իլէ Բէյմօնըն սուֆրասընը գուրմաղա կիտէն պիր ուշագլա գարչըլաշտը :

Բէյմօն՝ եանընտա սէսլէր իշիտիպ, պաշընը պու սէսլէրին կէլտիկի թարաֆա տօղրու չէվիրմիշ, վէ չարտագ թէշքիլ իտէն աղանդարըն տալլարը արասընտան իբի թանըմատըգ ատամ կէօրիւնճէ, եինէ տէրհալ օ կիւզէլ գըր մէնզարէսինի սէյր ու թէմաշայէ պաշամըլ իտի :

Բէյմօն հէր նէ գատար հաֆիֆ պիր հարէքէթլէ տէօնմիւշ պագմըլ իտի իսէ տէ, պու գատարճըգ քիր հարէքէթ պիլէ եէնի կէլէնլէրին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէյէ քիֆայէթ իթմիլ իտի :

Մէրգուլման՝ եալընըգ Վիմայըպ էթրաֆլարընտա ատամ օլտուղընը կէօրիւն-ճէ, իշէրինտէն եալըսը՝ արգատաշընա պիր իշարէթ իթտի վէ օ տախի պաշընը էյէրէք, «—միւսթէրիհ օլունը . . . կէօրտիւմ . . . անլաւըմ—» մանէասընտա օլմագ իւզրէ կէօզ իշարէթիլէ ճէվապ վէրտի :

Բէյմօն Ֆրօմանթալ իլէ օղու՝ հայրէթլէրինի մուճիպ օլան մէնզարէի լաթի-ֆէ իւզէրինէ եէնիտէն միւքեալէմէլէրինէ պէտ իթմիլ օլուպ, լաքին լօգանթա ուշաղը՝ կէլիպ պէմպէյազ սուֆրա պէզինին իւզէրինէ, թաամըն պիրինճի գըսմը

օլմագ իւզրէ թագէ թէրէ եաղը, գըրմըզը թուրք, պիր էքմէք, պիր թաւուգ սէօյիւշի վէ պիր չիշէ Էսկի Պոմ շարասը վագ իթտիքտէ, պապա օղուլ՝ անըգտան պայըլտըգլարընտան, միւքեալէմէլէրինի գաթ իտէրէք, մէզքիւր չէրէզլէրին իւզէրինէ հիւճուլ իթտիլէր վէ աղըզլարընը շաքըրթատարագ եէմէյէ պաշատըլար:

Իքի եէնի կէլէնլէր՝ ապսէնթլէրինի հաղըրլայարագ միւքեալէմէ իթմէքտէ: օլուպ, պուռնար հէր նէ գատար բէք եաւաշ պիր սէս իլէ գօնուշըյօրլար իտի իսէ տէ, Ռէյմօնըն գուլաղը բէք քէսկին օլտուղընտան, անլէրին բէք չօգ լագըրտըսը Ռէյմօնըն գուլաղընա վասըլ օլմագտա, վէ լ'էյմօն՝ սէնաաթընըն իյճապըյլա տիյնէմէյէ ալըշըգ օլտուղընտան, մէրգուճանըն միւքեալէմէսինի տիյնէմէքտէ իտի:

Բօլ իսէ հիշ պիր չէյ իշիթմէմէքտէ օլուպ, շիւնքի պասալընըն գարշըսընտա օթուրտըղընտան, լագրրտը իտէնլէրտէն տահա զիյատէ ուզագ պուլընճագտա, վէ սուռնտան մատտա Ռէյմօն կիպի գուլաղը քէսկին պուլընճալագտա իտի:

Էլհասըլ Բօլ՝ մէզքիւր միւքեալէմէյի հիշ տիյնէմէմէքտէ իտի:

Ապսէնթ իշէնլէրին քիւշիւք եալըսը՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.— Էվվէթ, սէվկիւլիւ Տօգթօր, ալէմը թէպապէթտէ խալիճէ նամ ու չէօհրլթ իհրագ իթմիշ օլտըղընըգտան, աղ վագթ գարֆընտա Բարիզտէ պիրինճի սընրֆտան միւշթէրիլէր բէյտա իտէճէկինիզի, վէ պու միւշթէրիլէր բէք չօգ օլաճաղընտան մուպյէնէյէ եէթիշէմէյէճէկինիզի սիգէ թէէմին իտէրիւ:

Տիկէրի.— Պու քէշֆինիզի գապուլ իտէրիւ, սէվկիւլիւ Բասգալ. . . սիգէ թէքրար տէրիւ քի, պէն Յրանտատա (սրէսիալիսթ) տէնիլէն պիր հէքիմ օլմագ իսթէրիւ. . . Զէմանէմիգտէ խասթալըգլարըն էն տէհէթլիսի վէ էն չօգ եայըլմըշը օլան պիր խասթալըղը, եանի կէշէն կիւն էսպապ ու նէթայիճինի սիգէ իյգաս էյլէտիյիւ ԳԱՆՍԸԶԼԸԳ խասթալըղընը թէտավիյէ չալըշմագ իսթէրիւ. . .

Ռէյմօն՝ օ զէմանա գատար էհէմիյէթսիզ վէ ֆիւթուրսըզ պիր սուրէթտէ տիյնէմէքտէ իքէն, չու ԳԱՆՍԸԶԼԸԳ քէլիմէսինի իշիտինճէ, տահա զիյատէ գուլագ գապարթտը:

Դանսըզլըգ մը:

Քէնտիսի տէ օղլունտա պու խասթալըգ պուլունտըղընը շիւպէն իթտիկինտէն, օլ պասպտէ բէք զիյատէ էնտիշէ իտիյօր իտի:

Օգուլանլարըմըզ՝ ատատաքի լօգանթայա եէնի կէլէն միւշթէրիլէրին, նիւ հապսխանէի ումուճիսինտէն թախիլիյէ օլընան իքի արգատաշ Բասգալ Սօնիէ իլէ ժագ Լակարտ, եախօտ թապիրը ախէրլէ Ամէրիգալը Տօգթօր Թօմբսըն վէ սըր քեաթիպի Բասգալ Րամպլէր օլտուղընը էլպէթթէ թանըտըլար:

Պուռնար՝ հէր նէրէտէ օլուրսա օլուռն, օթուրուպ պէօյլէճէ գօնուշարագ, Ամէրիգալը սրէսիալիսթ Տօգթօրըն էհալիյէ իլան իտուպ թանըթմաղա չալըշըյօրլար իտի:

Տօգթօր.— Վագըա «գանսըզլըգ»՝ օն տօգուլընճը ասըն իքինճի նըսֆընտան էվվէլ թանըլմամըշ պիր խասթալըգ օլմայըպ, պիր չօգ մուէլլիֆլէր՝ իլէթը մէգքիւրէյէ ֆէննէն «հիւրէմի բանիւրէմի, սրէնէմի, գլօրօզ» իսմի վէրէրէք վէ տահա սաիր պու կիպի պիր չօգ իսիմլէր իսթիմալ էյլէյէրէք մէգքիւր խասթալըգտան պահս իթմիշլէր իսէ տէ, էսասէն զէմանէմիգտէ վիւճուտ պուլմայան պու խաս

թալը՝ անվալ վէ խուսուսաթը զէմանէ միզ սայէսինտէ՝ քէսալը ճէսամէթ խոհէք պիզիմ կիւնէրի իզտէ բէք պիյատէ պէյիւ միշ վէ չողալմը Թորր :

«Պիզտէն պիր ազ էվէլէթի ինսանլար՝ բէյ տէր ինչ հայաթլարընը եազմիշ օլուպ, գանսըզլըզ խասթալըզընը քէնտի խալէֆլէրինէ միրաս սըրազմըշլար տըր, իշպու գանսըզլըզ խասթալըզը՝ գոն զտաֆընտան խալարէթ օլուպ, գան գայըֆ-լանընճա ինսանըն մուհաֆազար հայաթընա եարամազ վէ քիֆայէթ իթմէզ պիր հալ քէսալ իտէր :

«Պու պապտէ հէր Նէ սէօյլէնմիշ վէ եաղըմըշ իսէ սիզէ թէքլար իթմէք պէյ-հուտէ տիր . . Ն Ջաթէն օլու սըրատա թանգիմ իթմէքտէ օլտուղըմ վէ թըպպիյէ Ագատէմիասընըն պէնիմ իշիւն հէրսինալէն զիյզըյմէթ օլան թաստիգինի թալէպ իթմէք իւզրէ ճէմիյէթը մէզքիւրէյէ տիւր թթմէք նիյէթինտէ պուլունտըղըմ զա-յէթ մուֆաստալ պիր մուխթիրէյի թէմիզէ չէքմէնիզի եազընտա սիզէ բէճա իթ-տիրիմտէ, պու մատտէյի էստալը պիր սուրէթտէ ֆարգ ու թէմիւզ իտէճէքսինիզ :

«Գանսըզլըզ մարաղընըն հէր եաշտա զուհուրա կէլէպլիւր օլտուղընը վէ սա-հիճէն զուհուր իթտիրիինի մուխթիրէյի մէզքիւրէյտէ պիր սուրէթը գապիլէտէ իս-պաթ իտէճէկիմի մէմուլ էյլէրիմ . . Գանսըզլըզ խասթալըզընա միւպլէլա պու-լընան պիր բէտէր վէ եա վալիտէտէն թէլվէլիւա իտէն չօճուգլար՝ գանսըզլըզ խասթալըզընա տիւնեայէ կէլիւրէր . . . ելնի տօղան պիր չօճուգա հէր նապըլա պիր սէպէպլէ էյի վէ մըգտարը քեաֆի նաֆազա վէրիլէմէտիրի հուլաէ, » չօճուգ տախի գանսըզլըզ խասթալըզընա միւպլէլա օլուր . . . պիր եաշընտան օն իքի եաշընա գատար օլան օն չօճուգտան լա ագալլ սէքիզի գանսըզլըզ խասթալըզընա միւպլէլա պուլընտըզլարընը պէն թաստիգ իթմիշիմ տիր :»

Բէյմօն էլան տիյնէմէքտէ օլուպ, լաքին Բօլ՝ բէտէրի թարաֆընտան օ իքի ատամըն միւքեալէմէսինէ իտիլէն տիգգաթը ֆարգ իթմէտի :

Բասգալ.—Էկէր եանըլըմ եօգ իսէ, ինսան սինը բիւշտէ պալիզ օլտուղը զէ-ման գանսըզլըզ խասթալըզը եա զուհուր իտիր վէ եախօտ տաճա զիյատէ իլէրլէր :

Տօգթօր (Ժագ).—Եանըլընըզ եօգ տըր, վիրա վիւճուտ սէրքիտիրի վագթ գուվլէթ վէրիճի չէյլէրէ վէ իսթիրահաթա միւհթաճ իքէն, օ զէման կէրէք զէվգ ու սէֆա վէ սէֆահաթլա վէ կէրէք իֆրաթ սէրէճէ չալըմագլա վիւճուտ խա-րապ իտիր . . . ինսան օթուրուրը եէրտէ չալըլըմ վէ մէճպուրի թահսիլը իմ իլէ ուլրաշըր իսէ, պուլնտան տա պիլխաստա գանսըզլըզ խասթալըզը կ վիր . . . Պու խասթալըզ՝ աղըր վէ եօրկուկըլը կ իշլէրիլէ չալըլան ինսանտան պիյատէ զինն իլէ չալըլանլարա արըզ օլուր . . .

Բասգալ.—Պու տէհէթլի խասթալըզը թէտալի իթմէք իշիւն չէլիքի իւաճլա րըն իսթիմալինի էսասէն գապուլ վէ թէրպիճ իտէրմիսինիզ . . .

Տօգթօր.—Շիւպէսիզ գապուլ իտէրիմ տէմիր՝ գանտա պուլընան ուֆանդգ գըրմըզը տանէլէրին կճգաի միւթէմիմէսինտէն պուլունտըլընտան, չէլիքի ի-լաճլար իշիլինճէ պուլնարըն մէզքիւր գըրմըզը տանէճիլէրէ գուվլէթ վէրէճէք-լէրի տէրքեար իսէ տէ, սէմէրէսի՝ պազէն խասթալա մուճիպը մէէյուսիյէթ օլա-ճագ տէրէճէտէ կէճ կէօրիւլիր . . .

«Պէնիմ էֆքեարըմճտ, «մանկանէզ» չէլիքի իւաճլարա եիւզ քէրրէ, պին

քերթէ միւրաճճաճ տըր, մէզքիւր էճգանըն գուճվէթի սահիհէն ըէք պէոյիւք տիր·
էկէր պու էճգայը վէ պուճընլա պէրապէր իսթիյար հոճամ Տօգթօր Ճօն Պիռին
պանա պէյան իթտիկի վէ ասարը միւճիպէքեարանէսինի պանա իսպաթ էլլէտիլի
նատիր իւլ վիւճուտ նէպաթը իսթիմալ իտէճէք օլուր իտէմ, Ֆրանսատա քէք
պէոյիւք քիւր շէօհրէթ դազանաճաղըմը մլմուլ իտէրիմ:

Ժազ· Բասգալա եազլաշարագ, Րէյմօնըն իշիթմէյէճէկի տէրէճէտէ զայէթ
եազլաշ պիր սէտա իլէ մէրգուճըն գուլալընտան աշաղը «—Պու շէօհրէթ սալէսին·
տէ ճիտտի իշէրիմիզլէ մէշղուլ օլսպիլէճէյիզ—» տէտիքտէ,

Բասգալ կիւլէրէք.—Ասարը միւճիզէքեարանէսի օլան նէպաթը Բարիգտէ նա·
ալը պուլապիլէճէքսինիզ:

Ժազ.—Հէր նէ գատար պահալը պիր շէյ իտէ տէ, Եինէ պուլունապիլիր...
պաղը իտճլարըն թէրքիպիտէ գուլանըլըր, լաքին գաննըլըր խասթալըլընա
գարըն գուճվէթի պիր իլաճ օլտուղընը քիմսէ պիլմէզ, պէրապէր պիր թէրքիպա-
թը քիմսէվիյէ վար տըր, անը պէն քէնտիմ եարաճաղըմ, գիրա գօնաղըմտա պիր
քիմսախանէ թէէսիս իթմէք նիյէթինտէյիմ... Նէպաթա կէլինճէ, անը տա
քիւլլիյէթլէ եա Հալրտան վէ եախօտ Մարսիլեատան կէթիլթտիրէճէյիմ, Մար-
սիլեայա տօղրուտան տօղրույա կէլիր:

Բասգալ.—Ուսուլը միւտապաթը ճէտիտէնիզլէ գաննըլըլը նէ° գատար վա-
զըթտան էյի իտէճէկիինիզի մէմուլ իտէրսինիզ... .

Ժազ.—Աղըր պիր գաննըլըր իշիւն էն չօղը ալթը այ... . Իքինճի տէրէ-
ճէտէ պիր գաննըլըր իշիւն անճագ իքի իւշ այ... . —Րայմօն իլէ Բօլըն պու-
լունաղըլը աղաճըլըլը էլլիյէ կէօսթէրէրէք.—Տուրընըզ... . տալլարըն եարազլարը
արասընտան չու տէլիգանըլը կէօրիւյօլմընըլը, թա եազընըմըզտա թաամ ի
տիյօր, պէրապէր պուլընան՝ պապաղը օլմալը տըր... .

Բասգալ.—Էվլէթ, կէօրիւյօրըմ... . նէ° վար քի... .

Րէյմօն՝ պու սօն սէօղլէրի իշիթմիշ օլմաղլա, գալլինի պիր սըզընթը իսթի-
լա էյլէյիպ, զանն իտէրսին նէֆէսի տուրտը, վէ նիհայէթ տէրէճէ պիր տիգգաթ-
լա տիյնէմէյէ պաղատը:

Ժազ (Տօգթօր Թօմբսըն).—Նէ° օլտճագ... . իշթէ օ տէլիգանըլը թէմալըյ-
լա գաննըլըր խասթալըլընա միւպթէլա տըր... .

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ կէօյա պիր էօլիւ գամբանասը իշիտիյօր իմիշ կիպի թէք-
միլ վիւճուտըլլա թիթրէտի:

Ժազ՝ սէօղիւնէ տէվամ իլէ.—Մէրգուճըն խասթալըլըլը Եէնի գուհուր իթմիշ
իտէ տէ, չարուճագ պիր ճէսամէթը վախիմէ քէսպ էյլէմիշ տիր... . Էկէր խաս-
թալըլըն էօնիւ ալընմագ իտէ, հայաթը թէհլիքէտէ տիր... .

Բասգալ.—Իշլու թէհլիսը մարագը նէյլ° պինա իտիյօրսընըզ... . Մէրգուճ
տէլիգանըլտա գաննըլըր խասթալըլը պուլունաղըլընը նէտէ°ն անլատընըլը

Ժազ.—Էվլէզա քէնտի պէնզիտէն... . Սօլկուն եիւզիւ, պէմպէյազ եանագ-
լարը, ըէնկիսիզ տուտագլարը՝ էօյլէ նիչանէլէր տիր քի, պիր ազ տա թէճիւպէ
լուճա, պու նիչանէլէրտէն եանըլմանըն իշիթիմալի եօգ տըր... . Պու տէլի-
գանըլը զաթէն չօգ չալըլըլը օլուպ, հէնուզ չիմտի տէ քէնտի գուճվէթինտէն գի-

յատէ չալըջոր . . . չօգ եօրուլըյօր իշթէ թէհլիքէ պուռտա տըր , վէ պու թէհլիքէ աղըր , բէք աղըր տըր . . . Պապասընըն եէրինտէ պէն օլսա խոթմ , չօգ գօրգաճաղաւմ . . . Լաքին կէօրիւնիր քի պապասը ֆարգ իթմէյօր :

Բէյմօն Ֆրօմանթալըն թէքմիլ գանը տամարլարընտա պուզ քէսիլիպ , գէվալլը աստամ՝ պիր ազ վագթ պայկըն պիր հալտէ գալտը , լաքին Բօլ քէնտի թէլաշ ու հէյէճանընը կէօրիւպ ֆարգ իթմէմէք իշիւն Բէյմօն՝ չարուճաղ ազլընը պաշընա թօբլատըր վէ քէնտի քէնտիյի գապթ իթաի վէ եէնիտէն տիյնէմէյէ պաշլատը :

Տօգթօր՝ սէօգիւնէ տէվամ իլէ .— Վէ լաքին հալ նէ գատար թէհտիտամիզ օլսա , տէօրթ այտա մէրգուճ տէլիգանլըյը էյի իտէպիլիւր , տամարլարընտա կիւմրահ պիր գան ճէվէլան իթտիրիւր , սօնուգ եանագլարընա վէ պէյազ տուտագլարընա գըրմըզը պիր բէնկ կէթիւրիւր վէ էլհասըլ պիր միւճիգէ իճրա իտէպիլիւրիւմ , պուռնա հիչ չէքք ու շիւսիհէմ եօգ տըր , վէ պուռնա պէնտէն պաշգա հիչ պիր քիմսէ միւգթէտիր տէյիլ տիր :

Բէյմօն՝ պիրտէն պիրէ սանտալեասընտան ֆըրլանտը գալգտը . պու սըրատա գալպիտէ հասըլ օլան հէյէճանը թարիֆ իթմէք մուհալ իտի :

Տօգթօրըն սէօգլէրի՝ գիհնինէ վէ գալպինէ բէք ֆէնա թէէսիր իթմէքտէ օլտուղընտան , Բէյմօն՝ մէրգուճ Տօգթօրա տօղրու գօշուպ կիտէճէք իտի իտէ տէ , օլլու Բօլըն սէսի քէնտիտիւնի տուրտուրթտը :

Բօլ՝ բէտէրինէ խիթապէն .— Պապաճըղըմ , նէ՞ օլըյօրսըն :

Բէյմօն՝ իքինճի տէֆա թէքրար քէնտի քէնտիյի թութարագ պիր սէտաի սիւքիւնէթինթիմա իլէ ճէվապէն .— Պիր շէյ օլտուղըմ եօգ . . . պապա չաղըրաճաղաւմ :

Բօլ .— Պիր շէյ մի լաղըմ :

Բէյմօն .— Էվվէթ . . . չարապ խիթէյէճէքտիմ . . . պագ , շիշմիզ պօշ տըր :

Բօլ .— Իշթէ ուշագ տա պիգէ տօղրու կէլիյօր . . . Կարսօն , պիգէ պիր շիշէ չարապ տահա կէթիւր . . .

Կարսօն .— Եինէ օ՞ չարապտան մը , էֆէնտի . . .

Բօլ .— Էվվէթ , օ չարապտան , տէյիլ մի , պապաճըղըմ :

Բէյմօն՝ իշարէթլէ պէյանը մուվաֆագաթ իտուպ , լօգանթա ուշաղը տա ալտըղը էմրի իճրա իթմէյէ կիթաի :

Պու արա եանընտաքի եէնի կէլէն միւշթէրիլէր՝ միւքեալէմէլէրինէ տէվամ իթմիլէր իտի :

Բաադալ՝ միւքեալէմէյէ խիթամ վէրէրէք .— Մուվաֆֆագըյէթինիզ թահթը թէէմինտէ աիր , ազլիլիմ Տօգթօր . Կէր գաթէն գէնկին վէ մէհուր տէյիլ իտէնիզ , պատէմա քէպը սէրվէթ վէ շէօրլթ իտէճէքտիւնիզ . . .

Ժագ .— Քէշֆինիզի գապուլ իտէրիմ . . . Ապսէնթիմիզի իշէլիմ տէ կիտէլիմ թաամ իտէլիմ :

Բաադալ .— Հէնուզ վագթըմիզ վար տըր . . . Սաթ տահա օն պիր տիր , չարուգ եէթիշիրիզ . . .

Պու սրբատա լոգանթա ուշադր կէլիս, պապա օղուլըն Պոմ շարապընը վէ չէրէզինի կէթիրտի:

Բէյմօն՝ գալպինտէքի էլէմ ու քէտէրի Բօլա Փարգ իթտիրմէք խթէմէտիկինտէն, կէոյա սէվինճի սիր թարգտա օղու իլէ լագրրաթ իթմէյէ պաշլասը իսէ տէ, իքի եապանճընըն այաղա գալգըս կիտէճէքլէրինի կէօրմէք իշիւն սըգ սըգ

• Թարաֆա տօղրու պագմագտա իտի:

Թաամ խիթամ պուլար:

Բօլ.— Եայա երւրիւյէրէք Շարանթօնա գատար կիտէճէքմիյիզ, պա'պա-ճըղըմ:

Բէյմօն.— Սէն պիլիրսին . . . Էկէր չօգ եօրկուն տէյիլ իսէն, պէն մաէլմէմ-նունիյէ երւրիւյէրէք կիտէրիմ . . .

Բօլ.— Պէն հիչ եօրկուն սէյիլիմ . . . Օ եօլըն իքի միսլի օլսա երնէ երւրիւ-րիմ. զաննըմ պէոյլէ պիր ժիմնասթիգ տէ պանա ռէք էյի տիր . . .

Բէյմօն.— Հագգըն վար . . . Տիմէք երւրիւյէրէք վէ պիրէր տէ սիկարա թիւթտիրէրէք կիտէճէյիզ, տէյիլ մի . . .

Բօլ՝ Թէաճճիւպլէ.— Պիրէր տէ սիկարա՞ մը:

Բէյմօն.— Նի՞շիւն օլմասըն:

Բօլ.— Սահի՛հ, Նի՞շիւն օլմասըն . . . Պէնիմ թէաճճիւպ իթտիկիմէ սէպէպ չու ալըր քի, սէն ռէք նատիր օլարագ թիւթիւն իչէրսին . . .

Բէյմօն.— Պիր քէրրէսի ատէթ օլմազ . . . Պու կիւն քէոյաէ ֆէրա՛հ հավա-աա պիր սիկարա պանա չօգ քէյֆ վէրէճէք տիր . . .

Բօլ.— Պէնտէ հիչ սիկարա եօգ ալըր . . .

Բէյմօն.— Լօգանթատա չիւպէսիզ օլմալը տըր . . . Իլթէ բարա չըգտանըմ, կիթ եէմէք հիսապընը կէօր վէ սիկարա ալ կէթիր . . .

Բօլ.— Բէք էյի, պապա՛ճըղըմ.— տէյէրէք, չըգտանը ալըպ լօգանթայա տօղ-րու կիթտի:

Մէրգըմ տէլիգանլը՝ տտանըն իւզէրինտէ եիրմի ատըմ ալըր ալմազ, Բէյմօն պիր չիտտիթլէ եօգարը գալգտը վէ քէնտի օթ ուրտըղը չարտագտան չըգըպ էթ-րաֆընը տօլաշտըգտան սոնորա, Տօգթօր թօմբսըն իլէ սըր քեաթիպի Բասգալ Բամսլրին պուլունտըգլարը աղաճլըղա կիրտի:

Իքի արգատաշար՝ Բէյմօնըն քէնտի եանլարընա կէլտիկինի կէօրիւնճէ, թէ-աճճիւպ իտէրէք երւզիւնէ պագա գալտըլար:

Բէյմօն՝ հէյէճանլը պիր սէտա իլէ.— Պէոյլէ միւնասէպէթսիզ պիր սուրէթտէ եանընըպ կէլաիկիմէ աֆի իտէրսինիզ, էֆէ՛նտի. պէոյլէ պիր հարէքէթտէ պու-լընրչըմ մաագուր ալըր . . . մատտէ՛ էօմրիւմին սաատէթը եէկեանէսինէ միւթէ-ալլիգ տիր . . . օ տա սիզին էլինիզտէ տիր . . .

Ժագ՝ պիր նէգաքէթը պարիտանէ իլէ.— Ֆիքրինիզի իյզահ իտինիզ, էֆէ՛ն-տի, ռէճա իտէրիմ . . .

Բէյմօն.— Պու չարտաղըն եանընտաքի չարտագտա թաամ իտիյօր իտիմ . . . միւքեալմէնիզին պաղը սէօզլրի գուլաղըմա գատար կէլիս, պուլնարտան՝ սիզին պիր հէքիմ օլտուղընըզը վէ ֆէնըն թըստա մէհարէթը քեամիլէ սահիպի օլտու-ղընըզը անլատըմ . . .

Ժառ.— Էվվէթ, էֆէնտիմ, պէն հէքիմ իմ . . .

Րէյմօն.— Պիր աղ էվվէլ օղլու՞մա պագըյօր իտինիզ, վէ ունըն անփալը սըհհեյ-
յէսինտէն պա՛ն իտէրէք, իշի պիթմիշ կիպի լագըրուլար իտիյօր իտինիզ . . .

Ժառ.— պիր սուրէթը միւթչէսիւֆանէտէ.— Ա՛հ, էֆէնտի, սիզին իշիտէճէ-
կինիզ տէրէճէտէ եիւքսէք սէտա իլէ սէօյլէմիշ օլտուղըմա թէէսսիւֆ իտէրիմ . . .
աֆվընըզը ըէճա իտէրիմ .

Րէյմօն.— Ա՛հ, էֆէնտի, շիւքիւր Ալլահա քի լագըրուլընըզը իշիթտիմ . . .
էվլաուրմ դանսըզըզ խասթալըղընա միւպթէլա տըր տիյօր իտինիզ, տէյի՞ն մի . . .

Ժառ.— Էվվէթ, սէօյլէտիմ, վէ սէօյլէտիկիմ տէ բէք սօղրու տըր . . .

Րէյմօն.— Պէն տէ պէօյլէ պիր խասթալըղը պուլընտըղընա շիւպէլէնիյօր ի-
տիմ, լաքին խասթալըղըն աղըրըղը խաթրըմա կէլմիյօր իտի . . . էֆէնտի, սիզ
պիր կէօրիւշտէ էօլիւմի թէշիքէյի ֆարգ իթտինիզ, լաքին սօսթուլըզա իյզա՛հ
խթտիկինիզ ուսուլ իւզրէ բէք բէք տէօրթ այտա խասթալըղը էյի իթմէյէ էմին
օլտուղընըզ տա սէօյլէտինիզ . . .

Ժառ.— Հագիգաթէն էմին իմ .

Րէյմօն.— Էօյլէ իտէ, էֆէնտի, սիզէ միւրաճաաթ իտէրէք ըէճա իտէրիմ . . .
ըէճամը ըէտտ իթմէյինիզ . . . Պիր թանճիք էվլաուրմը թէտապի իտինիզ, սըհ-
հէթինի իաւտէ էյլէյինիզ . օ հալտէ թէքմիլ վարիտաթըմը տախի իսթէսէնիզ,
պիւլա թէէսսիւֆ վէրիւրիմ . . .

Ժառ.— քէմալը մէհարէթլէ սախթէ պիր հէյէճանը գալալ կէօսթէրէք.— Ա-
լիմ Ալլահ պու հիշ մէմուլ օլունմաղ պիր թէսաաիւֆ տիր . . . Շու դարիս ահ-
վալ սըրասընտա Ֆրանսըզ օլարագ պիրինճի միւշթէրինին պէօյլէ պանա կէլիշի իս-
թիգալալ իշիւն պէնճէ էյի պիր նիշանէ տիր . . . Օղլունը թէտապի իթմէյէ մու-
վաֆագաթ իտէրիմ . . . լաքին պիր շարթ իլէ . . .

Րէյմօն.— Նէ՞ շարթ տըր, էֆէնտի . . . հէր նէ շարթ օլուր իսէ բէշինէն
գապուլ օլունմըշ տըր . . .

Ժառ.— Շարթըմ շու տըր քի, խասթայը մէճճանէն պագաճաղըմ . . . իլմու
ինսանիյէթին խաթրը իշիւն իճրաի սէնաաթ էյլէյէճէյիմ . . . Պունտան մաատա
էկէր պէն թէրագգի իթմիշ պիր հէքիմ իսէմ, պունըն վահի նագաթիյաթ իւզէրինէ
տէյիլ, ամէլիյաթը միւսպէթէ իւզէրինէ իսթինաա իտէրէք թէրագգի իթմիշ օլտը-
ղըմ՝ պու սուրէթլէ ըէֆիգլէրիմ Ֆրանսըզ հէքիմլէրինէ իսպաթ օլունաճագ տըր
. . . Հագըզմտա էմնիյէթ իտինիզ, էֆէնտի, օղլունըզը պագըզ էյի իտէճէյիմ
. . . Լաքին Բարիզտէ հէնուզ եհրէմէտիմ . . . սէքիզ կիւնտէն սիզի գապուլ
իտէպիլիւրիմ . . .

Րէյմօն.— սաբ սարը քէսիլէրէք.— Սէքիզ կիւնտէ՞ն մի . . . Սէքիզ կիւնէ գա-
տար խագաթալըզ ինթիմալ քի էյի օլմայաճագ պիր սուրէթտէ քէսպը իշթիտաա
իտէր .

Ժառ.— Միւպալէզալ իթմէյէլիմ . . . գօրգուլը պիր շէյ եօգ տըր, թէէմին
իտէրիմ սիզի . . .

Րէյմօն.— Պու պապտէ էվի՞նմիսինիզ .

Ժառ.— Թէմամըյլա էմին իմ . . . Օղլունըզ գա՛շ եաշընտա սըր .

Րէյմօն.—Օն տօգուզ եաչընտա տըր :

Ժազ.—Նէ՞ իշ եաբար :

Րէյմօն.—Բօլիթէքնիք մէքթէպինէ գապուլ օլունմադ իշին իմթիհանլարա հազըրլանըյօր :

Ժազ՝ Բասգալա տէօնէրէք.—Է՛ ճանըմ, ազիզիմ Բամպէր, թէշիսիսը մարազըմա նէ՞ տէրսինիզ պագալըմ . . . Օ տէլիգանընըն բէք չօգ չալըշարագ գայըֆ տիւշտիւկինի սէօյլէյօր իտի իսէմ, հագգսը՞ մը իմիշիմ . . .

Բասգալ.—Սիզին եանըլմազ օլտուղընըզը պէն էյի պիլիրիմ, Տօ՛գթօր :

Րէյմօն.—Պուենը սէօյլէտիկինիզ գէման իշիթտիմ, էֆէնտի, վէ էյի ֆարգ ու թէշիսիս իթտիկինիզի ֆիքրիմտէն թաստիգ էյլէտիմ . . . Ֆիլհագիգա օղլում բէք չօգ չալըշմըշ տըր . . . Թահսիլը իլմէ չօգ հագվէսի վար տըր . . . էօնիւ ալընամայօր . . .

Ժազ.—էօյլէ ամմա, էօնիւնիւ ալմագ լազըմ . . . Շիմտիտէն իթիպարէն գարարը ճէտիտէ տէկին հէր կէօնա չալըշմատան ֆարիզ օլմալը տըր . . . Պագընըզ քի, պէսլէյիճի եէմէքլէր, գանը ագար էթ եէսին վէ էսիկի Պուրկօնեը իլէ Պօրտօ շարապը իշսին . . . էյի հավա ալսըն, չօգ Ժիմնասթիգ իթսին . . . Պախուսուս պիհն իլէ ապա չալըշմասըն, պաչըճա նօգթա պու տըր, պուենը պիլմիշ օլասընըզ . . . էկէր վիւճուտ եօրուլըր իսէ տահա էյի, լաքին զիհն թէմամըյլա իսթիրահաթ իթմէլի տի . . . Պէնիմ շիմտիլիք թէնպիհաթըմ պուենլարտան իպարէթ տիր, պու ուսուլ իւզրէ իճրաի հարէքէթ իտէճէքսինիզ . . . Պու ուսուլ սայէսինտէ խասթալըզ իլէյլէմէյիպ, սիզէ տէ մուճիպը էնտիշէ օլմայաճագ տըր . . . Սէքիզ կիւնէ գատար թէմամըյլա եէրլէշտիկիմօտէ, օղլունըզ իլէ պէրապէր կէլիպ պէնի կէօրիւնիզ . . . վատարըմը թէքմիլ իճրա իտէճէյիմ . . . Բա՛մպէր, Բարիգտէքի իգամէթ կեահըմը էֆէնտիյէ սէօյլէյինիզ . . .

Բասգալ Սօնիէ՝ ճէպ տէֆթէրինտէն պիր քեաղըտ գօբարըպ, իւզէրինէ պիր իսմ, պիր սօգագ իսմի վէ պիր նումէրօ եագտը :

Պու սըրատա Րէյմօն ֆրօմանթալ՝ Ժազ Լակարտա նա՛սըլ թէշէքքիւր իտէճէկինի պիլէմէյօր իտի :

Րէյմօն.—Ա՛հ, էֆէնտի, օղլումը էյի իտինիզ. պուենա մուգապիլ մատամ քի հիշ պիր իւճրէթ գապուլ իթմէյօրսընըզ, էօմրիւմի, հայաթմը թալէպ իտինիզ :

Ժազ՝ կիւլէրէք.—Հայաթընըզը մը՝ . . . մէմուլ իտէրիմ քի, քէսպը աֆիյէթ իթմիշ օլան օղլունըզըն եանընտա մէսուտ վէ պախթիյար օլասընըզ տէյու էօմրիւնիզ բէք ուզուլ օլաճագ տըր . . .

Բասգալ՝ քեաղըտը եագմըշ պիթիլիմիշ օլտուղընտան, Րէյմօնա ուզաթտը, Րէյմօն տախի քեաղըտը ալըպ պէրվէճհը աթի օգուտը :

«Միրօմէսնիլ սօգաղընտա ՅՆ նումէրօլը գօնագտա Տօգթօր թօմբսըն» :

Ժազ.—Սէքիզ կիւնտէն կէլինիզ, լաքին օ կիւնէ գատար օղլունըզա սագըն պիր շէյ սէօյլէմէյէսինիզ հա՛ . . . մէրգումը տիւշարը էնտիշէ իթմէք էյի տէյիլ տիր, պուենը սիզ էյի պիլիրսինիզ :

Րէյմօն.—Պիլիլիմ, էֆէնտիմ, վէ պէօյլէ պիր ինթիյաթսըզըզտա պուլընմա. յաճաղըմ . . . Թէշէքքիւր իտէրիմ . . . անսամիմ իւլ գալպ թէքրար թէշէքքիւր իտէրիմ :

Բօլ լօգանթատան ավտէթ խոխոր խոխ
Բէյմօն՝ Տօգթօրըն ատրէսինի ճղտանընա գօյուպ չարգասընը ալարաք սօն
պիր տէֆա տահա թապիպ իլէ սըր քեպթիպինի սէլամլատըգտան սօնդրա պիր
հըզ իլէ Բօլա տօղրու կիթտի:

Բօլ. — Ռարալարը վէրտիմ, պա'պաճըղմ. . . իշթէ տիգէ կիւզէլ եաքրագ սի-
կարալարը . . . Պուկարըն ըէթի սիկարասը օլտուղընը քիմէ ումմայանագ
տըր . . .

Բէյմօն՝ պիր սիկարա այըրըպ եագտը:

Սարա սանտալճը՝ իսքէլէնին իւզէրինտէ պուլընըյօր իտի:

Քօլ մէրգում սանտալճըյա խիթապէն. — Պիզի քարը գըջըյա կէշիթէճէքսինչ
Սանտալճը. — Շիմտի . . . հայտէ կիթինիզ սանտալա . . .

Պապա օղուլ սանտալա րաքիպ օլուպ, պիր գաչ տագիգա սօնդրա գարըքի
ըրխթըմա չըգտըլար: Կէլտիքէրի մէգքիւր ըրխթըմ էօլունտան Շարանթօն քէօր-
րիւսինէ տօղրու կիթտիքէրի սըրատա, Բէյմօն՝ հէմ եիւրիւյօր վէ հէմ կիլլիճէ
օղլունը թէֆթիշ խէրէք, Տօգթօր Թօմսընըն խապէր վէրտիկի էմարէլէրի պի-
րէր պիրէր քէնտիսի տէ թաստիգ խոխոր խոխ:

Զապալը ըէտէր . . . Հէր նէ գատար Ամէրիգալը հէքիմէ միլլէթպալա վատ-
լէքտէ պուլընմըլ իտի իսէ տէ, պազէն քէնտիսինէ էօյլէ կէլիյօր իտի քի, տէլի-
գաքնը օղլու պիր թասպութ տէրուինտէ եաթմըլ տըր: պու սէպէպտէն նաշի կիւճ
հալ կէօզ եաչլարընը թուլթապիլի իտի:

Պիր տէ պու մէլյուսիյէթին արգասը սըրպ գալիյինտէ պիր իւմիտ հարը օ-
լուպ, Բէյմօն՝ Տօգթօր Թօմսընա ձէնապը Հագգ թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ
պիր գուրթարընը նագարըյա պագար իտի:

Բասգալ իլէ Ժագ՝ քէնտի չարտագլարընտա եալընըզ գալարագ եէնիտէն գօ-
նըլմաղա պաչլատըլար:

Բասգալ. — Վալլահի չօգ թէհաճնիւպ օլընաճագ շէյ տիր, Տօգթօր . . . Տա-
հա տիւքեհանը աչմագտան, միւլթէրիլէր կէլմէյէ պաչլատը . . . Զօգ էյի իգ-
պալ . . .

Ժագ. — Հապտիս եայըլմագ իշիւն պու իշ էյի տիր . . . Գանսըղըգ խաս-
թալըղընա ժիւպթէլա օլան մէրգում տէլիգանըյը էյի իտէճէլիմ, պապասը տա
կիտիպ հէր թարաֆտա պէնի մէտի իտէճէք, էհլ ու էրպապ օլտուղըմը սէօյլէյէ-
ճէք տիր . . . Աղըզտան իլան՝ էն ալէա իլան տըր . . . Կանթթատաքի իլանտան
պազէն չիւպհէ օլունըր, չիւնքի իւճրէթ իլէ օլտուղընը հէր քէս պիլիր: Լաքին
աղըզտան իլան հիշ չիւպհէ վէրմէզ, չիւնքի մէճճանէն օլտուղընտան, խալիսէթ
իւզրէ օլտուղընա էմիլյէթ ու իթիգատ օլունըր:

Բասգալ. — Հագգըն վար, Տօգթօր. պէն տէ էօյլէ իսէ ալըղտան իլան աշ-
քընա իշիյծըրմ . . . — տէտի, վէ էօնիւնտէքի իշկիյի պիր եուտուլտա իշտի:

Պու սըրատա գըյաթէթի սլօղուգ վէ թավր ու հալի դարիպ պիր տէլիգանը
ըրմաղըն իւզէրինէ էյիլմիշ սէօյիւտ աղաճլարընտան պիրինէ տէօրթտէ իւշ րայը
չիւրիւմիշ էսկի պիր սանտալը պաղլատըրգտան սօնդրա անիտէ գարայա սըչլայըլ
ատանըն ըրխթըմընտան եօգարը չըգտը, էթրաֆընա պիր կէօզ կէզտիրտի, Բաս-

գալ իլէ ժպգըն չարպագ ալթընտա օթուրդըլարընը կէօրտիւ վէ անլէրէ տօղ-
րու քիթտի :

Յէնի կէլէն պու տէլիգպընըն երւզիւնտէ հիշ թիւյ թիւս օլմատըղընտան ,
անճագ օն սէքիզ օն տօգուզ եաշընտա կէօրիւնիյօր իտի :

Էլպիսէսի՝ երիմի եէրինտէն եամալը՝ քիւլ ընկինտէ գապա պիր բանթալօն-
տան վէ պէլինտէ տէ ընկինի աթմըշ գըրմըզը պիր եուն գուշագտան իպարէթ
իտի :

Քէզալիք բէք էսկի պիր եուն կէօմլէյի , վէ տօլապը պիր չուհա գասթէթի
պուրընպ , մէգքիւր գասթէթ սաղ գուլադընա տօղրու էյիլմիշ , վէ պաշընըն հէր
թարաֆընտան գումրալ յաշլարը տիշարը գալմըշ իտի :

Գաթիֆէ չաթէթինին ընկի պիր վագթ գօյու եէշիլ իմիշ իսէ տէ , եաղմուր-
տան , կիւնէշտէն , ալթըզ հէման հիշ ընկի գալմամըշ իտի :

Չէհրէսի վէ գըյաֆէթի սօղոգէ , վէ զամսըզ գասալթէթսիզ պու տէլիգանըլ
ժագ իլէ Բասգալըն պօշ գատէշլէրի տուրմագտա օլան քիւշիւք մասանըն եանը-
նա միւվասէլթ իթտիքտէ տուրտու , վէ իքի բարմալընը շարգասընա գատար կէօ-
թիւրիւ պէնտի առէթինճէ պիր սէլամ վէրտիքտէն սօնդրա , նախօշ պիր սէտա իլէ :

— Աֆիլ իտէրսինիզ , էֆէնտիլէր . . . Միւսաատէ իտէրմիսինիզ , չու քիպրիթ
գապընտան պիր քիպրիթ ալըպ եագայըմ . . . — տիյէրէք , թէքսինին իւզէրին-
տէքի չինի քիպրիթ գապընը կէօսթէրտի :

Բասգալ՝ քիպրիթ գապընը օնա տօղրու սիւրէրէք վէ քէմալը տիգգաթլա
մէրգուլըն դարիւպ հալինի սիւզէրէք . — Ալընըզ . . . — տէտի :

Պու միւսաատէնին իւզէրինէ մէրգուլ տէլիգանըլ՝ ճէպիկտէն իւշտէ իքի գըս-
մը եանմըշ պիր սիւրաւ չըգարըպ , քիպրիթ գապընտան տա պիր քիպրիթ ալտը
վէ պու քիպրիթի բանթալօնընըն արգա թարաֆընա սիւրթիւպ չագարագ , չիւպ-
հէսիզ ասըլ քէնտի մալի օլմայան սիւրաւ բարչասընը եագտը , պիր գաշ տէֆա
քէյֆ իլէ սիւրապըլ չէքտի , քէմաֆիսսապըզ իքի բարմաղըյա սէլամատը վէ
տէօնտիւ լօգանթայա տօղրու կիթտի :

Լաքին մէրգուլ տէլիգանըլ օն պէշ երիմի աղըմ ալըր ալմագ տուրտը , կէրի
տէօնտիւ վէ եինէ կէլտիկի չարտաղա տօղրու եօյու թութտը :

Ժագ՝ կէօպիւնիւ մէրգուլտան այըրմըշ օլուպ , անըն կէրի տէօնտիւկինի կէօ-
րիւնճէ , — Վաշ , պու նէ՝ . . . նի՞չիւն կէրի տէօնտիւ . . . Աճապա տահա նէ՞ իս-
թէյէճէք պիզտէն . — տէտի :

Հէքիմ՝ պու մէրագտան չարուզ գուրթուլմագտը :

Տէլիգանըլ թէքրար իքի արգատաշլարըն գարչըսընա կէլիպ տուրտու , վէ իւ-
շիւնճիւ տէֆա օլարագ քէնտիյէ մախսուս օլան թարգտա սէլամընը վէրտիքտէն
սօնդրա չու սիւվալի իյրատ իթտի :

— Էֆէնտիլէր , Մարն ըրմաղընտան չըգմա թալալըզ պիր ազ պալըզ վար ,
ղայէթ թէօյֆէ պիր շէյ . . . իսթէրմիսինիզ :

Բայսգալ . — Սիզ պալըզ ալճըսըմըսընը :

Տէլիգանըլ . — Էվլէթ , էֆէնտիմ . . . Սէնաաթըմտան տա քէք մէմուկ վէ
միւֆթէիլիլմ . . .

Բասգալ.—Նէ՞ իլէ պալըդ ավճըլըդը իտէրսինիդ . . . ա՞ղ իլէ մի .
Տէլիգանլը.—Օլթա իլէ ավճըլըդ իտէրիմ . . . Պէօյիւք սէօյլէմէք օլմասըն
ամմա , պու սէնաաթտա քիմսէ պէնիմ այաղըմա կէլմէզ . . .

42

Բասգալ.—Օլթա իլէ պալըդ ավայարադ պիզէ աթաճադ գատար պալըդը-
նըզ վա՞ր մը տըր :

Տէլիգանլը.—Տահա պու սապահ պիր թավալըդ գատար սաթտըմ , էֆէ՛նտի
. . . շիմտի պիր թավալըդմ տահա վար տըր , ումարըմ քի ազչամ պիր վէ պէլ-
քի իբէ թավալըդմ տահա օլաճադ տըր . . .

Բասգալ.—Տիմէք սէնաաթընըզ պալըդ ավճըլըդ տըր , էօյլէ՞ մի . . .

Տէլիգանլը.—Հէմ սէնաաթըմ վէ հէմ էյլէնէմ տիր . . . գայա վէ եախօտ
սազան պալըդընըն՝ օլթամըն ուճընտա գըվրանտըդընը կէօրիւր իսէմ բէք քէյֆ .
լէնիպ էյլէնիրիմ . . . պու հալտէ պալըդ ավճըլըդ պէնիմ էյլէնէմ օլուր . . .
Պիր տէ պալըդ ավայարադ եէմէք վէ իչկիմին բարասընը գազանըրըմ . . .
հալտէ տէ պալըդընըզ պէնիմ սէնաաթըմ օլուր . . . իչթէ պէնիմ հալ ու թա-
պիյաթըմ պուճտան իպարէթ տիր :

Բասգալ՝ կիւլէրէք.—Տիմէք քի պու մէշղուլիյէթլէ հէմ կէշինիր վէ հէմ տէ
էյլէնիրսինիդ , էօյլէ՞ մի :

Տէլիգանլը.—Էվլէթ . . . մէվսիմինտէ , պալըդ թութուլտըդը գէման . . .

Բասգալ.—Էյ պալըդ թութուլմատըդը վազթ նէ՞ եարարսընըզ :

Տէլիգանլը.—Պալըդ թութուլմատըդը վազթ պաշգա շէյ եարարըմ :

Բասգալ.—Պիր սէնաաթընը՞ մը վար :

Տէլիգանլը.—Պիր սէնաաթ մը . . . ատամ սէն տէ . . . սէնաաթը նէ՞ եա-
քաճաղըմ . . . հայլազ , հայլազ կէզէր . . . քեաինաթը թէտգիդ իտէրիմ . . .
Ժազ իլէ Բասգալ՝ տէլիգանլընըն պու սէօզլենտէն քէնտիլէրինի թութամա-
յըպ գահ գահ կիւլմէյէ պալլատըլար :

Ժազ.—Հայլազ , հայլազ կէզէր . . . քեաինաթը թէտգի՞դ մի իտէրսինիդ . . .

Տէլիգանլը.—Էվլէթ , էֆէնտիմ . . . շու կիւզէլ քեաինաթը . . .

Ժազ.—Տիմէք իյրատըլընը՞ մը վար :

Տէլիգանլը.—Իյրա՞տ մը . . . թամա՞մ . . . իյրատ նէ՛ կէզէր . . . իյրատ օ-
լարադ թութտըդըմ պալըզլարտան պաշգա պիր շէյ եօգ տըր . . .

Ժազ.—Էօյլէ օլտուղը հալտէ հէր գարնընըզ աճըգտըղը , հէր իչթահընըզ օլ-
տուղը գէման եէմէք եէմէզսինիդ . . .

Տէլիգանլը՝ օմուզլարընը սիւքէրէք.—Իչթահ մը՝ . . . պու պիր մանէատըզ
քէլիմէ տիր . . . ինսան՝ միյտէսինին գուլվէթինի քէսէսինին հալինէ ույտուրըր
. . . Նէ վազթ եէյէճէք պիր թուրըմ պիլէ օլմազ իսէ , պէլմտէքի գայըլըմ
պիր տէլիք տահա սըգար վէ պու սուրէթլէ աճըղըմը տէֆ իտէրիմ . . . Նէ վա-
գըթ պօլ թավալըդ պալըդ թութար իսէմ , օ վազթ տա պէյ իլէ պաճանազ օ-
լուր , իսթէտիկիմ գատար եէմէք եէրիմ . . . Ֆէյլէսօֆ օլմալը , էֆէնտիմ . . .

պալըղըմ պուլընըր, վէ ինան օլտուն սիգէ, էյի պիր ֆիյաթլա օ պալըղը պէնտէն սաթըն ալըր . . . Պու ֆիյաթ իւշ տուզինա գայա պալըղը իշիւն օլտայրօ, էն զիյատէ էօյիւնիպ քէնտիյի կէօսթէրմէք իշիւն տիր . . . Պիր ազ էվվէլ հէր աճըգտըղըմտա եէյէ էք եէմէք սուլամատըղըմը սէօյէյօր իտինիզ . պազը քէրրէ տապր ու թէհամմիւլ էյի շէյ տիր . . . Իլէրուտէ պէնկին օլտուզըմտա, միրառըմը ալտըղըմտա բաթաթէտի կիւզէլ կիւզէլ պիւֆթէքլէր, գօթլէթլէր եէրիմ . . .

Բասգալ.— Տիմէք քի պիր միրաստան պահս իսէյօր իսէնիզ, լաթիֆէ պիր շէյ տէյիլ տիր, էօյլէ՞ մի . . .
Տէլիգանը.— Լաթիֆէ՞ մի . . . ա՛սլա . . . Տէտիկիմ միրաս բէք ճիտտի պիր շէյ տիր . . . ճէպլէրիմ սարը սարը ալթունլարլա տօլանագ տըր . . . Նէ եաբաճաղըմը շաշըրանագ գատտուր չօգ բարամ օլանագ տըր . . . Շիմտի չալըղըպ քէնտիմի եօրմագ պէյհուտէ տիր, տէյլէ՛ մի . . . Պէն պօշ կէպէն, հօվարտամէշրէպ պիրիյիմ, լաքին քիմսէ պանա չաբզըն տէյլմէզ, զիրա քիմսէյէ պիր ֆէնալըգ եաթմամ . . . Շանըմ թիւթիւն իշմէք իսթէտիկինտէ, սիկարա ուճլարը թօրլարըմ պու հայլազ հայլազ կէզմէք տիր, խըրսըզըգ տէյիլ տիր . . . պէն քէնտիմին ճէտտր ու հիւրմիթինի պիլիլիմ . . . զէնկինլէնտիկիմ տուլուլտըգտա, պաշգալարընըն տախի պանա հիւրմէթ ու ըիսյէթ իտէճէլէրինէ չիւպհէ իթմէյինիզ, էֆէնտիյէր . . . էօյլէլէրինի թանըրըմ քի, պու կիւնքի կիւն եիւզիւմէ պիլէ պագմազլար, լաքին զէնկին օլտուզըմտա քէմալը ըիսյէթլէ պէնի սէլամլայանագլար տըր . . .

Ժագ.— Իսթիգպալ իշիւն պու բէք ալէա պիր շէյ տիր . . . լաքին պու թութուղընըգ եօլա անանըգ պասպանըգ նէ՞ տէրլէր . . .

Տէլիգանը.— Պասպամ էյի պիր ատամ տըր, լաքին եիւքսէք ագըլը պիր շէյ տէյիլ տիր . . . քէպա վալիտէմ էյի պիր գատըն տըր, լաքին օ տա ագըլտան եանա բէք ֆագիր օլուպ, պասպամըն էֆքեարը էպլէհթրանէսին թանթը թէէսիրինտէ պուլընմագտա տըր . . . Կէօրիւյօրընըգ քի, անամ պասպամ պօշ ատամլար օլուպ զէմանէ կիտիլինտէն աւլա խապէրլէրի եօգ տըր . . . պիր տէլիգանընըն սէրպէսթէյէթ միւհթան օլտուզը՝ պասպամըն աւլա գաֆասընա կիրմէմիշ տիր . . . Պասպամ՝ գօմիսիօնճը օլտուղընտան, հաթիթայը պաշա իշիլէ մէշըուլ օլուր . . . Բագար էրթէսի վիւնլէրի թաթիլ խոթէք իշէր իշէր քէօր սէրհօշ օլուր, ագըլամա կէլիլ վաղիտէմի թէրէլէր իտի . . . Պէն գարըլարընը տէօյէն էրքէլէրտէն հազզ իթմէմ . . . վալիտէմի միւտաֆէա իթմէք իսթէտիմ ամմա, պուլըն եարմագ իշիւն գալըղըպ բէտէրի տէօյմէք լազըմ կէլիպ, պու իսէ հիշ ուլամայանաղընտան, էվտէն ալտըմ եիւրիւլիւվէրտիմ . . . Շիմտի իսթիյարլար՝ սա՞ղըմըմ էօլմիւլէմիյիմ պիլմէզլէր . . . Պուլընլա պէրապէր իքիսինի տէ չօգ սէվէրիմ, միրասըմը ալտըղըմտա, անլէրէ տէ բայ վէրէճէյիմ . . .

Տէլիգանը պալըգճը պիր ազ սօլուգ ալմագ իշիւն սէօզիւնի քէստիքտէն սօնրա, թէքրար պաշլայարագ տէտի . . .

— Լաքին ամմա տա պօշպօղաղըգ իթտիմ հա՛ . . . Նէ՞ լիւզուլըմ վար . . . շու թափալըգ պալըղըմը ալանագմընընը, օնա պագալըմ . . .

Ժագ՝ կիւլիւմսէյէրէք.— Խմպր, էվլատըմ . . . ալըպ նէ՞ եաբալըմ . . .

Տէլիգանլը.—Եսզըգ . . . Էյլէ իսէ կիտէյիմ լօգանթաճըյա սաթայըմ . . .
Բասգալ.—Պիր սոլ տահա տուրընըզ . . . աճէլէ պիր իշինիզ եօգ եա . . .
Թէմաւըյա սէրպէսթ պիր ատամընըզ . . . Գաջ եաշընտասընըզ . . .

Տէլիգանլը.—Օն սօգուզ եաշընտա . . .
Բասգալ.—Տայմա պահա իթտիկինիզ միրասա նէ՞ վագթ գալուշաճագսընըզ
Տէլիգանլը.—Ագըլպալիզ օլտուլըմտա :
Բասգալ.—Պու միրաս սիզէ քիմտէ՞ն կէլէճէք . . . չիւպհէսիզ գէնկին պիր
խըսըմտան օլմալը տոր :

Տէլիգանլը.—Ձէնկին պիր խըսըմ մը . . . Ա՛, էվլէթ . . . պիր բարալարը
թլմայան անամ վէ պապամտան պապա խըսըմ օլտուլագ պէնիմ պիր ամուճամ վար
. . . օ տա Մօնմարթրաա Լըրիգ սօգաղընտա գարուճըրիզ իտէր, պանա էյլէ
պէշիւք պիր միրաս պրոգաւմազ . . . զիրա պահա իսապէթ իտէճէք միրաս
պէոյիք պիր մէպլալ օլուպ, մրգտարընը էյիճէ պիլէմէյօրըմ. անճագ բաքէթ
բաքէթ պինիք պանգնօթլարտան իպարէթ օլտուլընը պիրլիրիմ . . .

Բասգալ.—Պու սէրվէթ՝ խըսըմլարընըզըն պիրինտէն տէյիլ իսէ, եա քիմ-
տէ՞ն տիր :

Տէլիգանլը.—Քիմտէն օլտուլը օ գատար դարիպտիր քիր, սէյլէրսէմ ինան-
մայաճագսընըզ, վէ լաքին հագիգալթը հալ պու տոր . . .

Բասգալ.—Սիյի թէէմին իտէրիմ քի, սէօզիւնիւզէ ինանճաղըզ . . .
Տէլիգանլը.—Պէն 1880 մարտ 10տա տիւնեայա կէլտիկիմ իշիւն պու իգպա-
լա նալի օլաճաղըմ :

Ժագ իլէ Բասգալ՝ պու սէօզլէրի իշիտինճէ թիթըէյիպ, մանէատար պիր սու-
րէթտէ պիրպիրինին եիւզիւնէ պագտըլար :

Բասգալ.—Սիզ 1880 մարտ 10տա՞ մը տիւնեայա կէլմիշսինիզ :
Տէլիգանլը.—Էվլէթ, էֆէնտիմ . . . օ կիւնիւ սօղմամալ պիր բիյանգօ նու-
մէրօսը գաղանմըլըմ. Բարիլտէ պիզ պէյլէ ալթը քիշլիյիզ, խապէրիմիզ օլմագսը-
զըն իգպալը բիյանգօ պիլէթլէրինէ սահիպ օլմուլըզ տոր . . . Պու պիլէթլէրին
պէտէլինի Սէնթ-Թուշ կիւնիւ ախզ իտէճէյիզ . . .

Պու սօն իպարէտէն ահվալին նէ օլտուլը անլալըլըյօր խտի :
Բասգալ վէ Ժագ արթըզ հիշ չիւպհէ իտէմէզլէր իտի, Գարշըլարընտարի տէ-
լիգանլը՝ գօնթ տը Թօնէրիէօնին՝ միւնտէրիճաթընա քէսպը ըթթըլա իթմիշ օլ-
տուլըլը վասիյէթնամէ իլէ պիրէր սէրվէթ թէէմին իթմիշ օլտուլը չօճուգլար-
տան պիրի իտի :

Իմտի պու տէլիգանլը՝ Բասգալըն ալտըզ մալիւմաթա կէօրէ, միւնասէպէթ-
սիզ թալը ու հարէքէթինտէն մէյոլու օլմուշ օլան Փամիլեաուընը չօգտան պէրու
թէրք իթմիշ պուլընան վէ գօմիսիօնճը Կրաթիէն Պուլնուանըն օլու օլան Բրօս-
բէր-Ժիւլ Պուլնուա օլտուլընա հիշ չիւպհէ եօգ իտի :

Ժագ՝ պալըգճըյա.—Լաքին պու հիքեայէնիզ րօման կիպի պիր շէյ տիր :
Տէլիգանլը.—Վագըա, էֆէնտի, րօմանա պէնզէր . . . Լաքին հագիգա-
լթը հալ պէյլէ տիր . . . Հէր նէ գատար գըյաֆէթիմտէ էյլէ պիր նիքանէ եօգ
իսէ տէ, պէն իլէրուտէ սահիպը էմլաք օլաճաղըմ . . . Պանա պէօյիւճէք պիր

սէրմայէ թախսիս օլունմըջ տըր . եանըմտա պիր բուխսաթնամէմ վար , պունընլա եիրմի պիր եաշընա կիրէճէկիւմ կիւն մուգազէլաթ մուհարրիրինին եանընա կիտէ-
ճէյիւմ , թախսիս օլունան սէրվէթ հիսսէմի ալաճաղըմ . . .

Պունը տիյէրէք տէլիգանլը ժիւլ Պունուա՝ եուն կէօմէյինին տիւյմէլլինի
սէօքիւպ , գաւլի պիր իրլէ պօյնունտան աշաղը կէօյսիւնին իւզէրինէ ասըլը օլան
նիւսիսա կիպի քիւշիւք պիր չուհա քէսէյի կէօսթէրիյօր իտի :

Բասգալ իլէ ժազըն կէօզլէրինտէ պիր բարըլթը նիւմայան օլուպ , մէրգու-
ման՝ տիք տիք մէգքիւր քէսէյէ պազըյօրլար իտի , զիրա միւթէվէֆա գօնթըն
վասիյէթնամէսինտէ զիքր իտիլմիշ օլան միտալեալարտան պիրի շիւպհէսիզ մէգ-
քիւր քէսէտէ պուլընըյօր իտի :

Շիւպհէ եօգ տըր քի , մէգքիւր միտալեանըն պիր եիւզիւնտէ՝ մալիւմ օլան
քէլիմէլլի մահքիւք օլուպ , եէքտիկէրինտէն այրը այրը հէքք իտիլմիշ օլան պու-
քէլիմէլլի՝ տիկէր միտալեալարտաքի քէլիմէլլի պիրլէշթիլիլտիքտէ , Գիւթիւպ-
խանէի Մի իտէ «Գըզըլ վասիյէթնամէ» նամ քիթապտա պէյհուտէ թէհարրի օ-
լունան սըլրըն անախթարընը օրթայա չըգարաճազլար տըր :

Բասգալ՝ կէօյա պիր սիւքիւնէթը հալ իլէ .— Բուխսաթնամէ տէտիյինիզ նէ՝
տիր :

Ժիւլ .— Պիր միտալեա , էֆէնտի :

Բասգալ .— Պու միտալեա՝ կիւմիւշտէն , թուճտան վէ եախօտ գուրչունտան
մը տըր :

Ժիւլ .— Տահա ալէա պիր մատէնտէն . . . Զարսլխանէտէ այար իտիլմիշ ալ-
թունտան պիր միտալեա օլուպ , քէնտի ասըլ ֆիյաթը ագալլի եիւզ օթուզ ֆը-
րանգ իտէր . . . Ինսան պիր ազ տիւշիւնտէ , գըյմէթի ազ պիր շէյ օլան շու մի-
տալեայը շիմտիյէ գատար կիւզէլճէ սագլայըս հըֆզ իթտիկիմէ սէպէպ էլպէթթէ
պիր կիւն պունըն քէնտի ասըլ տէյէրինտէն պին գաթ զիյատէ պիր տէյէրի օլ-
ճաղը իշիւն իտուկինի անայապիլի :

Բասգալ՝ զօրաքի կիւլէրէք .— Թօսունըմ , զանն իտիյօրըմ պիզիմէ էյլէնիյօր-
սընըզ :

Ժիւլ .— Սիգիւնլէ էյլէնմէք մի , ամմա տա եաքտընըզ հա՛ . . .

Բասգալ .— Էօյլէ օլմատըղընը իսպաթ իտինիզ պազալըմ . . .

Ժիւլ .— Նասըլ :

Բասգալ .— Օ միտալեայը պիզէ կէօսթէրինիզ :

Ժիւլ .— Պունըն իմքեանը եօգ տըր :

Բասգալ .— Նի՞շիւն իմքեանը եօգ . . .

Ժիւլ .— Զուհա տիքիլի տիր . . .

Բասգալ .— Տիքիշ սէօքիւլէսիլիլի . . .

Ժիւլ .— Հիշ պիր վա՛գթ . . . Պու պիր թըլըսըմ աըր քի կէօլիէտէ գալմաը

. . . ըըզտան գօրգար . . . Մուգազէլաթ մուհարրիրինտէն էվվէլ քիմսէ անը
կէօրմէմէլի տիր . . .

Ժիւլ Պունուա՝ քէսէյի եէնիտէն կէօյսիւնին իւզէրինէ գօյտու վէ կէօմէյինի
թէքրար տիւյմէլլիտի :

Բասգալ ին ժառ պիր քէրրէ տահա պիրպիրինն Երեւանէ պաշտօնար :

Ժառ.— Էօյլէ իսէ պախթըն եալէր օլտուն , էվլաւմ . . . անճառ ինքէր .
միսինիզ քի սիզէ էյի պիր նասիհաթ վերէյիմ :

Ժիւլ.— Մաշալահ . . . Կույնքընըզ . . .

Ժառ.— Էկէր ճահիզէն միտաթէ էլէ կէջիրմէն իսթէր իսէնիզ , եաթմազ իջին
քէնտինիզէ պիր էվ ըկտա իտինիզ քիրա տաթիինիզ օլտունը իւզրէ օտուն եը-
յընթարընն իւզքիրնտէ , Թաշ օճաքլարընտա , քէօրրիւ ալթլարընտա եաթըզ ու-
յումազլա , կէճէնին պիրինտէ միտաթանըզը շալտոյրընըզ :

Ժիւլ.— Պաւ միտաթալը պիրի քէնտէն սըրգաթ իտուն ալ մէրճինն Թառ-
տիմ իթսէ պօշա չըգար , զիրա պու սիւրէթլէ միրաքը ախզ իճէմէզ :

Ժառ.— Պունա շիւպիէ Էծգ տըր , լաքին անը նաթանլիլիր , սիզ տէ պիր տա-
հա պուլամաքընըզ . . .

Ժիւլ.— Պէնիմ եաճըմտա էօյլէ պիր միտաթա պուլունտըզընը քիմսէ պիրմէզ
. . . Սիզէ սէօյլէտիմ իսէ , պէլիլ քի սիզ լաշըգըն առամլարսընըզ , անըն իջին
սէօյլէտիմ , եօգսա պու սըրըրը պէն քիմսէյէ սէօյլէմէմ . . . Պօյնումտա պիր ալ-
թուն միտաթա թալըտըզըմ՝ գըյաֆէթիմտէն պէլլիմ մի տիր . . . Ճէպիմտէ պէշ
բարա պուլքինմատըզը՝ իւսթիւմտէն պաշըմտան անլաշըմա՞զ մը . . . քիմի՞ն ֆիթ-
րինտէն կէշէր քի պէնի սոյտուն . . .

Ժառ.— Սահիհ տիր . . . օլ պապտէ պէօյիւք պիր թէհլիքէնիզ եօգ տըր . . .
էյ պու թարաֆտոմ՝ մը իգամէթ իտիյօրսընըզ :

Ժիւլ.— Շիմտիլիք էօյլէ . . . պալըզ օլտունը վազթ պուրալարտա էյլէնիրիմ
. . . Մարնտա պալըզ ալճըլըղընըն մէվսիմի կէշտիքսէ Սէն նէհլինն էնէրիմ . . .
Պէօյլէճէ էյլէնճէլէրիմի թէպտիլ իտէրիմ :

Կիւրիւլթիլի պիր սէս՝ մէզքիւր միւքեալէմէյի գաթ իթտի : Պու սէս՝ լօգան-
թաճընն սէսի իտի :

Լօգանթաճը՝ Ժիւլ Պուլնուայա իսթապէն.— Էյ , Վէա Ֆուինն , նէ՞ արաջօրսըն
օրալարտա . . . միւլթէրիլէրիմ՝ մի սօյմայա կէլմիշսին , թէնպէշ ուղուսըզ :

Ժիւլ.— Սօյմազ մը . . . նի՞ջին պէօյլէ սէօյլէյօրսըն . . . էֆէնտիլէրէ պիր
թապալըզ պալըզ ալմալարընը թէքլիֆ իտիյօր իտիմ . . .

Լօգանթաճը.— Պալըզ թութտըն մը :

Ժիւլ.— Էքէյիճէ :

Լօգանթաճը.— Նէ՞ պալըզըն վար :

Ժիւլ.— Իքի լիսրա գատար գայա վէ իւշ լիսրա տա ուֆազ սաղան վար :

Լօգանթաճը.— Մաթալսա կէօթիւր . . . բարասընը շիմտի վէրիւրիմ . . .

Ժիւլ Պուլնուա՝ կիւլէրէք Բասգալ ին ժառա տօղրու տէօնիւպ.— Էյ շիմտի
կէօրտիւնի՞զ մի , իսթէ պէնիմ ֆէյլէսօֆլըզմ . . . Տիւն ալըվէրիշ եօգ իտի ,
պէն տէ պիր բարշա բէյիլր էքմէքէ վազթ կէջիրտիմ . . . Պու կիւն ալըվէրիշ
վար , եարըմ գատէհ պէյազ շարապլա պէրապէր կիւզէլ պիր բաթաթէսլի Վանթ-
ըզօթօ եէյէճէյիմ . . . Օհ , նէ՞ ալէա , պու նէ՞ ալէա էօմիւր :

Տէլիգանը պալըգճը՝ պունը տիյէրէք վէ միւթատը իւզրէ իբի բարձաղընը պալընա տողրու կէօթիւրիւ պէլամլայարագ, պալըղը սանտալտան ալըպ ատա լոգանթաճըսընա կէօթիւրմէք իւզրէ սուլըն քէնարընա սէլիւթտի:

Լոգանթաճը տախի լոգանթայա ավտէթ իթտի:

Մէրգուճան՝ եանլարընտան կիթտիքտէն սօնղրա, Բասգալ Սօնիէ՝ Ժագ Լա-կարտըն էլինի թութուպ ալչագ պիր սէտա իլէ տէտի:

— Շու պաթթըմըգա նէ՞ տէրսին, . . . պիրինի չօգ արամագսըղըն գօլայճա պուրատա պուլաճաղըգ . . . Միտալեասը պիղէ լաղըմ տըր . . .

Ժագ՝ տէլիգանընըն՝ օյնար օյնար պալըգլարը պիր աղ թօլպա իչինտէ կէ-թիրտիկինի կէօրէրէք. — Սո՛ւս, կէլիյօր. — տէտի:

Ժիւլ Պուլնուա, եախօտ լոգանթաճընըն թէսմիյէ իթտիկի իւզրէ «Լա Ֆուին» գօլարագ Բասգալ իլէ Ժագըն եանընտան կէչոի վէ կէօգտէն անիտէ ղայպ օլտը: Լկատա պու հալ ճէրէյան իթմէքտէ իքէն, Բէյմօն Ֆրօմանթալ իլէ օղլու՝ գօնուչարագ Շարանթօն քէօրիւսինէ տողրու կիտիյօրլար իտի:

Բօլ. — Տիմէք, սլասլաճըղըմ, եարըն էրքէնտէն Մատլէնիլէ կէլիպ պու իսթի-ճար իթտիկին քիւչիւք խանէտէ եէրլէլմէքլիկիմի արզու իտէյօրսըն, էօյլէ՞ մի:

Բէյմօն. — Էվլէթ, սէվիւլիւ էվլատըմ, զիրա սապահ էրքէնտէն պէն տէ կիթմէյէ մէճպուր օլտուղըմտան, պուրատա պուլընմանըգա բէք մէմուտն օլաճա-ղըմ. . . Տահա էլիսինի իսթէր իսէն, Մատլէնի պու ագչամտան կէօնտէրիւրիմ, կէլինի օրթալըղը հաղըրլասըն. . . — Պիր աղ սիւքիւթ իթտիքտէն սօնղրա էրք-յիճէ սըգըլարագ. — Շիմտի սանա պիր շէյ սէօյլմէք իսթէրիմ. պու շէյ սանա ախտ տիր վէ պէնի տէ չօգ տիւչիւնտիրիյօր. . . Իբի սէնէտէն պէրու հատտըն-տան զիյատէ չալըջօրսըն. . .

Բօլ՝ սէօղիւնիւ գաթ իտէրէք. . . — Թէէմին իտէրիմ սէնի, պապաճըղըմ, քի. . .

Բէյմօն՝ քէնտիսի տէ օղլուըն սէօղիւնիւ քէսէրէք. — Պրագ սէօղիւմէ տէվամ իտէյիմ. . . Էվլէթ, թէքրար տէրիմ, հատտընտան զիյատէ չալըջօրսըն. գօր-գարըմ քի Բօլիթէքնիք մէքթէպինէ կիրմէք իչիւն էլլէմ օլան եէնի մէչգլէրին պու սըրատա սէնի տահա զիյատէ եօրուպ, սըհէթիինէ իյրասը մաղարաթ իտէր. . . Իմտի իսթիհանընը պիր սէնէ կէրի պըրագսան, պէնճէ Ֆէնա օլմագ. . . Օ գէման պէնիմ գօրգու վէ վէսվէսէմ տէֆ օլուր, սէն տէ վիւճուտնա քէնտիսի պուլուրսըն. . .

Բօլ՝ մահղուսիլէթլէ. — Նէ՞ տիյօրսըն, պապաճըղըմ. . . սահիհէն պիր սէնէ կէրի գալմագլըղըմ իսթէյօրսըն. . . Պիր սէնէ բէք ուզուս տըր. . . պու պիր սէնէ զարթընտա չալըջմագսըղըն նա՞սը վագթ կէչիւրէճէյիմ. . . Էյի պիլմիլ օլ քի, ճան սըգընթընտան խաթա օլաճաղըմ. . .

Բէյմօն. — Հիչ չալըջմագսըղըն տէլիլ, չալըջաճագսըն ամմա, եօրուլմամագ ի-չիւն ահէսթէ ահէսթէ չալըջաճագսըն. . . Պէօյլէ օլմասընը իսթէրիմ, պուստ գարըն նաֆիլէ հիչ իթիրաղ իթմէ. . . Ճան սըգընթընը մատտէսինէ կէլինէ, սէնի իչիւն պուստան հիչ պիր գօրգում եօգ տըր. . . կէզինէրէք, պալըգ ավ-աթարագ վէ տահա սաիր պին տիւրիւ գըր էյլէնճէլէրիլէ վագթ կէչիւրէրէք ճան

զըզընթըսընը տէ՛ֆ իտէ՛պիլիրսին . . . Պուռնտան մատատ պիր գաչ կիւնէ գատար տա պիրլիքտէ պիր հէքիմէ կիտէճէյիզ . . .

Բօլ . — Պիր հէքիմէ՞ մի . . . պու նէ՛ պօշ շէյ տիր , պա՛պաճըղըմ , պէն խառ-թա տէյլիմ , թէճմին իտէրիմ սէնի . . .

Բէյմօն . — Սահիհ խառթա տէյլիսին , լաքին վիւճուտճա զաաֆըն վար , քէսպը գուվլէթ իթմէք իչիւն թիմարա միւհթաճսըն . . . Իշթէ պու թիմար իչիւն սէնի թէճրիւպէյի պիր հէքիմէ կէօթէրմէք իսթէրիմ :

Բօլ . — Սէն պիլիրսին քի նէ էմր իտէրսէն եարարըմ , պապաճըղըմ , լաքին պօշ եէրէ վէսվէսէ իտիյօրսըն . . . Վիւճուտըմն սէրթիլէճէկի վագթ կէլիպ կէ-շէր իսէ , օ զէման գուվլէթ տէ կէլիր :

Պու արա պապա օղուլ Շարանթօն քէօրիւսինէ միւվառէլէթ իթմիշէր իտի : Օրատա մուշ վարօրընա րաքիպ օլուպ , սաաթ իքիտէ Սէն-Լուի-գան-Լիլ սօգաղընտա քեաին իգամէթ կեա՛լարընա ալտէթ իթտիլէր :

Մատլէն . — Էյ նա՞սըլ , սէվիւլիւ էֆէնտիլէրիմ , միւնասիպ պիր խանէ պուլ-տընը՞մ . . .

Բէյմօն . — Էվլէթ , Մատլէնճիկիմ :

Բօլ . — Կէօրսէ՛ն , բէք կիւզէլ պիր խանէ տիր . . . Ըրմաղըն քէնարընտա տըր , պէօյիւք պիր պաղչէսի վար , պաղչէտէ սէպզէ վէ մէյվէտէն մատա կիւզէլ տէ աղաճլար վար . . .

Մատլէն՝ սէվինճլէ . — Սանտըգլար հաղըր տըր , չամաշըրլար հէք սանտըգլարա գօնմուշ տըր . . . պէն սիզի պէքլէթմէյճէյիմ . . . նէ՞ վագթ թաշընըյօրըզ . . .

Բէյմօն . — Բօլ եարըն սապահ կիտէճէք , սէն պու ագչամ օրատա եաթա-ճագսըն :

Մատլէն՝ եիւզիւնիւ էքշիտէրէք . — Պիմէտիկիմ կէօրմէտիկիմ պիր էվտէ եալը-նըզ նա՞սըլ կիտէր եաթարըմ :

Բէյմօն . — Իսթէմէ՞զմիսին քի Բօլ եարըն կէլտիկինտէ էվ տիւզկիւն պուլու-սըն վէ ալէա պիր թաամ հաղըր իտիլմիշ օլտուն :

Բօլ՝ Մատլէնին սուրաթը էքշիթտիկիկինի կէօրէրէք . — Պա՛պաճըղըմ , Մատլէն եալընըզ կիթմէյէ գօրգույօր , եիւզիւնտէն պէլլի տիր , գապահաթ տա քէնտիսի-նին տէյլի տիր . . . Էկէր միւսաատէ իտէր իսէն կիտէյիմ չարուճագ չանթամը հաղըրայըմ վէ եարըն կիտէճէք եէրտէ պու ագչամ Մատլէնլէ պէրապէր կիտէյիմ :

Մատլէն՝ բէք զիյատէ սէվինճլէ . — Ահ , նէ՛ ալէա օլուր . . . Պու կիւնքի իշ եարընա գալմագ . . . Թաամը տա օրատա իտէրիզ . . . պէն հարպիճէ չարուճագ պիր եէմէք հաղըրլարըմ օրատա . . .

Բէյմօն . — Մատաթ քի էօյլէ իսթէյօրսընըզ , եարընըզ . . . Չարուգ էթ տէ չանթանը հաղըրլա , Բօլ :

Բօլ օտասընա կիտիպ , կէօթիւրմէք իչիւն էն էլզէմ շէյլէրինի չարուճագ սար-տը բաքէթ իթտի . հէվալէլի շէյլէրի ալմատը . Բարիդ ուղագ օլմատըղընտան , օ կիպի շէյլէրէ լիւզումը օլտըգճա կէլիպ ալապիլիր իտի . պու սուրէթլէ պիր տէ կէվինմիշ օլուր իտի :

Պու էանատէ Բէյմօն՝ Մատլէնլէ եալընըզ գալտըղընտան , մէրգումէյի էն կէ-րիտէքի օտայա կէօթիւրէրէք եալաշ պիր սէտա իլէ :

— Մատեններ կրկն, հէր տիւղիւնէմիդ Բօլըն իւզէրինտէ օլմալը . . . Պու կիւն
պիր հէրիմ կէօրպիւմ . . . — տէտի վէ սէսինի քէստի .

Մատեն՝ նէֆէսի քէսիւլէրէք . — էյ սօնղրա՛, . . .

Բէյմօն . — Սօնղրասը չօնուգ թէհիլքէտէ տիր .

Մատեն՝ տէհէթինսլէն սար սարը քէսիւլէրէք . — Թէհիլքէտէ՞ մի . . . Թէհիլ-
քէտէ՞ մի տէտինիդ , պուներն իմքեանը եօգ տըր . . .

Բէյմօն . — Հայըֆ քի , բէք սահիհ տիր . . . Լաքին էյի պագըլաճաղ օլմօր իս
տէ թէհիլքէնին չօնիւ ալընապիլիր . . . էյի վէ պէսլէյիճի եէմէլէր եէմէլի , զիհ-
նի թէմամըյլա րահաթ օլմալը , խուսուսիյէ չալըյմամալը . . . Նէմէքճէ վէ չա-
րապճա քէնտիսինտէն հիչ պիր շէյ էսիրկէմէ . . . հիչ պիր մասրաֆտան գաշըն-
մա . . . արթըգ խտարէ վէ թասարուլիւ լազըմ տէյիլ տիր . . . էն էսկի Պօրտօ
վէ Պուրկօներ շարապլարընը պուլ . . . բարամ չօգ օլմատըղը իշիւն պիր շէյ գը-
նամա . . . Տիւնեանըն սէրվէթի կէօղիւմէ կէօրիւնմէզ , էլվէրիր քի Բօլ հայաթ-
տա օլտուն . . . իսթէրիմ քի Բօլ եաշասըն . . .

Մատեն՝ հէյէճանը գալպինի կիւն հալ իլէ թութարադ . — Հէմ տէ եաշայն-
ճադ . . . եաշայնճադ տըր . . . պունը սիզէ վատ իտէրիմ . . . պու պապտէ
քէֆիլիւմ . . . Պէն քէնտիսինէ բէք էյի պագաճաղըմ . . . կէօրէճէքսինիդ . . .
Ահ , խայր , հիչ պիր շէյ էսիրկէմէյէճէյիմ . . . էկէր լազըմ օլուր իսէ , Բօլ իշիւն
գանըմը սիլէ վէրէճէյիմ . . .

Բէյմօն՝ Մատենէ պիր սէպիլքէ աթուն ուզաթարադ . — Իշթէ սիզէ պին ֆը-
րանդ . . . Պու բարա պիթէրտէ , իսթէ . . . ալաճագաշն . . .

Պու ալա տէլիգանը վիւրուտ իթտի :

Բէյմօն . — Հազըյմընըն , Բօլ :

Բօլ . — Էվվէթ , պապաճըղըմ . . . Թալիմաթընա կէօրէ տապրանտըմ . . .
բորթըմըն իշինտէ ազ քիթապ վար տըր . . . Նօյա չըգասիլիլիդ . . . Լաքին
եիւրէյիմ բէք գորկըն տըր . . .

Բէյմօն . — Նի՞շիւն :

Բօլ . — Չիւնքի պիղիմէ պէրապէր կէլմէյօրսըն . . .

Բէյմօն . — Շիմտի պուներն իմքեանը եօգ տըր , էյի պիլիրսին քի պէն տէ պու-
նա չօգ միւթէէսսիւլիւմ , լաքին եազըննա կէլիր սէնի կէօրիւրիմ , վէ հէր նէ վա-
ղըթ միւսաատէմ օլուր քսէ , կէլիսլ եանընտա գալաճաղըմ :

Մատեն՝ կիթտի պիր արասլա թութտը . էշեալար մէզըլըր արասպայա եիւք-
լէթիւտի :

Բէյմօն՝ օղլունըն չըգտանընա պիր գաշ աթուն իլէ պիր ազ կիսմիւլ բարա
գօյտու վէ տէմիր եօլունա գատար մէրգուճա րէֆագաթ իթտի :

Պապա օղուլ սիլրպիլինի չօգ սէվտիքէրինտէն , եէքտիլիքէրինտէն այրըլտըղա-
ընտա բէք օ գատար քէտէր կէօթէրմէտիլէր իսէ տէ , բէք մահգուն օլտըլար :

Բէյմօն իլէ Բօլըն կէօղիւրի տօլուպ , իթթիյար Մատեն իսէ կէօգ եաշարընը
սիլիյօր իսի :

Տէմիր եօլ գաթարընըն հարէքէթ չանը չալընդպ , մէրգուճանը եէքտիլէրին-
տէն այըրտը . . . Պիր սասաթ սօնղրա իսթիյար խըմմէթճի գարը իլէ տէլիգան-

լը Բօլ՝ Բօր Գրէթէյլ սայֆիյէսինէ միւսկանէլէթ խոուպ եէրլէշտիլէր :

Շիմտի պուրատա պիր ազ կէրիյէ նագլը քէլամ խոէլիմ :

Բասգալ իլէ Ժադ՝ ատատաքի լօգանթանըն չարտաղընտան միւֆարէգաթ ի-
տուպ, թաամ իթմէք իւզրէ Բըթի Կասթէլ գօնաղընա ավտէթ իթմիլէր իտի :

Պուռնար եօլտա չօգ լագըրտը իթմէյիպ, լաքին պուռնընլա պէրապէր եալընը
օ կիւնքի վուգուաթ իւզէրինէ գօնուշմըշլար իտի . մալիւմ օլան էսպապա մէպնի
էլէ կէշիրմէք իսթէտիքլէրի ատամլարըն պիրինէ թէսատիւֆ իթտիքլէրինէ բէք
մէմուռն օլուպ, չիմտի պու մէմուլին զայրը թէսատիւֆտէն իսթիֆատէ իթմէք
լագըմ իտի :

Ժադ.—Վագթը միւնասիպտէ իշ կէօրէճէյիզ . . . էկէր Բարիզէ նագլը խա-
նէ իթմէքիկիմիզէ պէքլէր իտէք պէնճէ չօգ ագըլըլըգ օլուր, լաքին միւմքին օլ-
տուղը մէրթէպէ չաբուգ նագլ իթմէլիյիզ . . .

Բասգալ.—Սէն պանա կիւվէն . . . պէն էօյլէ պիր եարաճաղըմ քի պիր տա-
գիզա պիլէ զայպ իթմէյէճէյիզ :

Էանաի թաամտա Տօգթօր՝ Անժէլէ խիթապը մէգալ իտէրէք, կէլէճէք հաֆ-
թա գարֆընտա, Բարիզտէ միւսպայէա իթտիկի գօնաղա նագլ իտէճէկինի պէյան
իթտիքտէն սօնպրա տէտի :

—Սէվիլիւ իւ թէյէզ գրպըմ, սիգին իլէ Մարթըն պիպիմէ մէգքիւր գօնագտա
իգամթ իթմէքիկինիզ մուգարիէր օլտուղընտան, գօնաղըն պապը ուֆագ թէ-
ֆէք մէֆրուչաթ վէ սօիրէսինէ նէզարէթ իթմէք իշիւն լութֆէն Բամպէր իլէ
պէրապէր պուռնմանըզր բէճա իտէրիմ . . . Արթըգ չէհրտէ այրը պիր տաիրէ-
նիզ Յօմասընա լիւզում կէօրմէսինիզ, տէյիլ մի :

Անժէլ.—Արթըգ հիշ լիւզումը եօգ տըր :

Ժադ.—Տիմէք արթըգ քէնտի էշեանըզըն հանկըսընը իսթէր իտէնիզ, գօնա-
ղա նագլ իտէրսինիզ, տէյիլ մի . . . իսթէտիյինիզ իքի օտայը անլէրլէ տէօշէյէ-
պիլիւրսինիզ :

Անժէլ.—Պուռնտան պէօյլէ լիւզումը օլմայաճագ պագը գալան էշեա վէ մօ-
պիլայը տա սաթաճաղըմ . . . Պուռնարըն նէ՞ վագթ եարմաղա սալչայըմ . . .

Ժադ.—Եարընտան պալչայապիլիւրսինիզ . . .

Անժէլ.—Բէք էյի, տէտիյինիզ կիպի եարաճաղըմ . . . Եարըն թահթը էմի-
նիզտէ պուլընաճաղըմ . . . Հա՛, էյի խաթրըմա կէլտի, եանընըզտաքի իքի խըտ-
մէթքեարը՞ նէ եարաճագընըզ :

Ժադ.—Անլէրի Բարիզէ կէօթիւրմէք նիյէթինտէ պուլուռնըյօրըմ . . . Պիզ պու-
րատա տուրմայաճաղըզ, անլէրի՞ նիշիւն պուրատա պըրագալըմ . . . Թէնպէլիկէ
ալըշըրլար . . . Եարըն գօնաղըն գարուճըլըգ մէմուրիյիթինէ պալչայաճագլարուր :

Մարթ.—Էյ նագլը խանէ էսնասընտա պանա տա պիր իշ վէրմէ՞պիսինիզ,
Տօ՛գթօր :

Ժադ.—Խա՛յր, էվլատըմ, սիգէ էօյլէ իշ եօգ տըր :

Մարթ.—Նի՞շիւն :

Ժադ.—Սիզ Բարիզի պիլմէզսինիզ, նագլը խանէ էսնասընտաքի հարըթը վէ
կիւրիւթի արասընտա սիզին պուլընմագլըլընըզըն հիշ պիր ֆախէսի օլմատըգ-
տան մաատա սըգընթըյը տա մուճիպ օլուր :

Մարթ.—Էօյլէ իսէ պէնի նէ՞ եարաճագսընը :

Ժագ.—Պիր գաշ կիւն սիգի պուրատա պըրագմագ նիյէթինտէյիմ . . .

Մարթ.—Եա՞քա եալընը մը :

Ժագ.—Խա՛յր, եալընը տէյիլ . . . Էթրաֆ քէօլէրտէն պու կիւն պիր քէօյ-
լիւ գարը կէթիրթտիրէճէյիմ. Էկէր կիւճէնմէզ իսէնիզ պու գարը կէլիպ սիգէ
խըտմէթ իսէճէք տիր . . .

Մարթ.—Ազիզիմ Տօգթօր, սիզ նէ միւնասիպ կէօրիւր իսէնիզ պէն կիւճէն-
մէմ . . . Տիմէք պէնի եանընըզա չաղըրընճայա գատար պուրատա պէքլէյէճէյիմ :

Ժագ.—Պու պէօյիւք էվտէ գօրգմագսընը ե՞ա :

Մարթ.—Խա՛յր, նէտէ՞ն գօրգայըմ, պանա քի՛մ ֆէնալգ իթմէք իպթէյէ-
ճէք տիր :

Ժագ.—Հօշ, բէք օ գատար տա եալընը սայըմայաճագսընը . . . Պու-
րատա բէք էլզէմ պազը եարու իլչէրի եարաըրաճաղըմտան, պէն էքսէրիա պուրա-
յա կէլէճէյիմ :

Մարթ.—Էկէր արզու իտէր իսէնիզ, պէն տէ օ եարու իլչէրինէ նէգարէթ
իտէրիմ, Տօ՛գթօր :

Ժագ.—Մաէլմէմնոթիլէ գապուլ իտէր, վէ ամէլէյի Ղայրէթլի իլչէթտիրէճէ-
կինիգի մէմուլ էլլէրիմ :

Թաամ խիթամ պուլմըշ օլմաղլա, Մարթ՝ Անժէլին էրթէսի կիւնքի եօճուլըգ
հաղըրըլընա կիթտի եաքտըմ իթտի :

Ժագ.—Իքի Ալգասըլ գարը գօճայը եօգարը չաղըրնը վէ էրթէսի կիւնիւ Մի-
րօմէսնիլ սօդաղընտաքի գօնաղըն գաբուճըլըգ գուլիպէսինտէ եէրլէչէճէքլէրինի
խապէր վէրտի :

Գօճասը՝ պիր Ալգասըլ թէլպֆֆուլըյա.—Բէք էյի, էֆէնտիմ . . . պիզ չա-
բուճագ հաղըրընըրըլ . . .

Ժագ՝ Բասգալա.—Շիմտի լութֆէն եա ժուէնվիլըլը—Բօնա եախօտ Գրէթէլլէ
կիտէսին տէ սէքիզ կիւն Մարթա խըտմէթ իթմէք իչիւն միւնասիպ պիր խըտ-
մէթճի գարը պուլասըն . . .

Բասգալ.—Պու գօլայ պիր չէյ . . . Հէքսի պո՞ւ գատար մը :

Ժագ.—Խա՛յր . . . պիր տուվարճը ութթասը տա իսթէրիմ . . .

Բասգալ.—Նէ՞ եարաճագսըն . . .

Փագ.—Սէօլէրիմ . . . եախօտ սէօլլմէյէ հաճէթ գալմայըս, վէրէճէյիմ
Թալիմթթը իլիթտիկինտէ, իչին նէ Ղտուղընը անլայաճագսըն . . . Զարուգ կիթ
. . . պէքլէրիմ սէնիպ :

Բասգալ տիշարը չըգտը կիթտի :

Պիր սաաթ սօնդրա ավտէթ իտուպ, պէրապէր օրթա խըտմէթի եարապիլէ-
ճէք վէ ազ չօգ եէմէք բիլիբէպիլէճէք պիր քէօյլիւ գալը կէթիրմիլ իտի :

Պունտան մատա ժուէնվիլտէն պիր տէ տուվարճը ութթասը կէթիրմիլ օլ-
տուղընտան, մէքթթմը ժագա թագաթիմ իտէրէք տէտի :

—Իլթէ իսթէտիկինիզ ատամ, Տօգթօր էֆէնտի . . .

Ժագ.—Բէք ալէա . . . Էօյլէ իսէ, Էֆէնտի, լութֆէն արգամ սըրպ կէլի-

նիզ . . . եաբառը աճաղըմ իշէրի սիգէ կէօսթէրէյիմ, լաքին լէճա խաչրիմ միւմ-
քին օլտուղը գատար չարուգ եարմալը պիթիլմէլի . . . — տիյէրէք, սպաքնաան
չըգըպ եէր գաթընա էնտի :

Մաթպախ իլէ քիլէր պու գաթտա օլուպ, հէր իքիսի տէ էվին արգապընտա
քեաին պաղչէնին իւզէրինէ նազըր ալչագ վէ բարմագլըգլը բէնչէրէլէրտէն ըլքդ
ալըրլար իտի :

էվվէլա քիլէրէ կիրիլտի :

Ժագ . — Պիր ազ վագթ պիր եէրէ կիտիպ կէլմէյէճէյիմ, իշպու սայֆիյէմտէ
տէ էրէյիճէ մօսիլա, սուֆրա թագըմը, չամաչըր վէ զիյգըյմէթ շէյլէրիմ վար տըր
. . . Բարիկ հէվալիսինտէքի պըշ խանէլէրէ էքսէրիա խըրսըզ կիրիպ սոյտուղընը
պիլտիկիմտէն, պէնիմ էվիմ տէ սօյուլմամագ իշիւն պազը ուֆագ թէֆէք թէտա-
պիրը ինթիյաթ քեառանէ իթթիխագ իթմէք իսթէրիմ . . . պագընըզ, շու բէնչէ-
րէլէր պաղչէնին իւզէրինէ աչըլըրլար . . . Վագըա բարմագլըգլարը վար տըր
ամմա, խըրսըզլար պու բարմագլըգլարը տէսթէրէ իլէ քէսիպ իշէրի կիրէսի-
ւորէր :

Տուվարճը . — Էյ նէ՞ եաթագ իսթէրսինիզ, էֆէնտի :

Ժագ . — Էվվէլա տահա սըզ վէ տահա միւհքէմ բարմագլըգ վէ սանիէն խըր-
սըզլարըն զօլմամասընա տայանսալիէճէք իշէրալէն պիր գանապ իսթէրիմ . . .
Գօլայ վէ միւմքին պիր շէյ ալի, տէյի՛լ մի :

Տուվարճը . — Գօլայ վէ միւմքին տիր, էվվէթ, էֆէնտիմ, բէք ալէա անպա-
տըմ. տիգէ սիր թէրթիպ թէքլիֆ իսէյիմ, պու թէրթիպի՝ պանա պիլտիք պիր
ուսթիա չիլինիքի իյճատ իթմիշ տիր, իշէրտէն կիզլի քիլտիլէնիպ գաթանըր, թէր-
թիսը մէգքիւրը պիլմէտիքճէ քիմսէ աչամագ . . . Պէն պու իշի օ չիլինիքի եաթ-
տըրըրըմ . . . իշարէթ ալայըմ . . . — տէտի, վէ պիր ճէպ տէֆթէրի իւզէրինէ
պազը քէլիմէլէր եազտըգտան սճնդրա թէքրար սէօզիւնէ պպչլայըպ — Բարմագ-
լըգլարա կէլինճէ, պուճլար գուրչուճլա քինէտլէնէճէք վէ տէմիրլէթի պէ էն պի-
րինճի վէ տայանըգլը ճինտէն օլաճսոգ տըր . . . Պաչգա տահա նէ՞ վար, էֆէն-
տի . — տէտի :

Ժագ՝ մաթպախ գաթուսընը կէօսթէրիլէք . — Իսթէրիմ քի պու գաթու՝ հա-
ֆիֆ չամ աղանը եէրինէ, միւհքէմ մէլէ աղանընտան եաթիլսըն վէ իւզէրինէ տէ
տէմիր թալթա գաթլանսըն. օ հալտէ բէք գպվի օլուպ, գօրլանտըգտա աչըլպագլա .
Պուրատա պուլընմատըղըմ միւտտէթճէ, կիւմիւշ թագըմլարը, պիր գաչ ուսթրա
թագըմլարը, վէ տիկէր պազը զիյգըյմէթ էշեպարը պուրպուս պըրագմագ նիյէ-
թիւտէ օլտուղըմտան, եիւրէյիմ լահաթ օլմագ իշիւն իսթէրիմ քի էշեաթ մէզ
քիւրէ էմին հալտէ պուլընսըն :

Տուվարճը . — Հագգընըզ վար, էֆէնտի, ինթիյաթ իւզրէ պուլընմագ բէք ա-
գըլըրը տըր : . . Զգդ խըրսըզ պուլընտըղընտան, նէ գատար չօգ ինթիյաթ-
քեալըգ իտիլէ օ գատար էյի տիր . . . Ղայէթ գալըն պիր գաթու եաթաճաղըզ
վէ պու գաթույը կնքսիլէ վէ տէմիր թաթիլա իլէ գաթլայաճաղըզ . . . Թօպը
հապսխանէ գաթուսը կիպի պիր շէյ եաթաճաղըզ վէ հապսխանէ գաթուսը ուսու-
լինտէ աչըլըպ գաթպնաճագ պիր գաթու եաթաճաղըզ . — Ճէպ տէֆթէրինին իւզէ-

րինտէ թէքորար պիր չէլէր եազտըգտան սօնդրա . — էյ պաշգա տահա նէ՞ վար պազալըմ, էֆէնտի :

Ժագ . — Պուրասը իչիւն պու գատար . — տէտիքտէն սօնդրա , մաթպախա կէ-
չէրէք բէնչէրէլէրի կէօսթէրիպ տէտի . — Պու բէնչէրէլէրին տէ քիլէր բէնչէրէլէրի
կիպի գաբանմասընը արգու խտէրիմ :

Տուվարճը . — Բէք ալէա , էֆէնտիմ . . . էյ գարու՞ :

Ժագ . — Գաբու՞ հալի իւզրէ գալսըն . . . Պուրայա խըրսըզլարըն չալմագ
իսթէտիյի չէլէր գօյմայաճաղըմ . . . Կէլինիզ չամաշըրխանէյէ կիտէլիմ, անըն տա
բէնչէրէլէրի՞ էվին էօն թարաֆընտան ըլըգ ալըրլար :

Ժագ՝ չամաշըրխանէտէ բէնչէրէ վէ սալի աշըգլըգլարա քեամիլէն միւհքէմ
պիր տուվար էօրիւմլսինի էմր իթտի :

Պատէհու մաղապայա կիտիլիպ , պուենըն տա եալընըգ պիր բէնչէրէսի վար իտի :

Ժագ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ . — էվրագը նագտիլէյի հավի օլան գասամը պու-
րայա վազ իթմէք իսթէտիկիմտէն , պուենըն տա բէնչէրէսինէ տուվար էօրմէլի
տիր . . . քէզալիք պուրայա տէմիր վէ էնքօէր գարլը վէ կիվլի քիլիտիլի պիր մէ-
չէ գարու առաճագսընըգ վէ տուվարըն չու թարաֆընա պիր տէմիր հալգա թա-
գաճագսընըգ . գասամա պաղլը պիր պէնճիրի մէզքիւր հալգայա կէչիւրէճէյիմ . . .

Տուվարճը ուսթասը՝ եէնի միւշթէրիսինին տէտիքլէրինի քէմալը տիգգաթլա
տիյնէյօր իտի , լաքին պու տիգգաթ՝ էրէյիճէ պիր խթիլլուպա միւնգալըպ օլմա-
ղա պաշլայօր իտի :

Ֆիլհագիշա սըբարըշ օլընան եաբու իչէրի դարիպ չէլէր օլուպ , իթթիխազ
օլունաճագ չու թէտապիրը իհթիյաթքեարանէտէ հէր հալտէ՝ պիր աճայիպլիք
վար իտի :

Բասագալ՝ կէօզլէրինի տուվարճը ուսթասընըն իւսթիւնտէն այըրմատըղընտան ,
չէհրէսինի թէտգիգ իտէրէք , մէրգոււմըն ֆիքրինտէն նէ կէչտիլինի անիտէ քէշֆ
ու խթիլխրաճ էյլէտի , պիր կէօնա շիւպէնէյէ վարմասընա մէյտան պըրագմամագ
իչիւն մէրգոււմա տօղրու էյիլտի վէ Ժագըն պիր արա սըրթընը չէվիլմիշ օլմասըն-
տան պիլիսթիֆատէ եավաշ պիր սէտա իլէ տուվարճըյա տէտի քի :

— Հիշ թէաճճիւպ իթմիլինիզ . . . Տօգթօր պիր ազ մէրագլը կիպի տիր . . .
Նիւ-Ծօրգտա խանէսինտէ պէօյիւք պիր խըրսըզլըգ վուգու պուլտուղընտան , շիւ-
տի հէր թարաֆտա կէօզիւնէ խըրսըզլար կէօրիւնիւր վէ քէնտի կէօլկէսինտէն պի-
լէ գօրգար . . .

Տուվարճը՝ կիւլէրէք վէ Տօգթօրըն գօրգուլարընա ֆիքրինտէն հագգ վէրէ-
րէք քէնտի քէնտիլէ . — Տիւլէք պու իմիշ . — տէտիքտէն սօնդրա , եիւքօէք սէտա
իլէ Ժագա խիթապէն . — Բէք էյի , բէք էյի , էֆէնտիմ . . . խթէտիկինիզ կիպի
օլաճագ սըր . . . Ձէմին ալթը իչիւն հէբսի պու գատար՝ մը . . .

Ժագ . — Հէբսի պու գատար . . . Եէր գաթընա չըգընըգ . . .

Ձէմին ալթընըն պիր գաշ այագ նէրտիպանընտան եօգարը չըգընըպ , Ժագ՝
եէմէք օտասընըն իթթիսաինտէքի քիլէրէ կիթտի :

Ձէմին ալթընտա մէվգու օլան մաթսալիս իլէ իւսթ գաթ արասընտա խըտ-
մէթի գօլայաթմագ իւզրէ եաբըլմըշ օլան վէ եէմէքլէրի եօգարը չըգարըպ աշա-

ղը էնտիրմէկէ մախսուս օլան մաքինալը թաամ թէբսիսի մէզքիւր քիլէրտէ պու-
լընըպ, պիր մէթրօ դատար կէնիշիկի պուլընան իշպու մաքինալը թէբսի՝ տէօչէ-
մէնին իշինտէ սէթր ու իսֆա իտիլմիշ պուլընմաղլա, եայլը օլան իքի տիւյմէտէն
պիրինէ պաւըլտըգտա մէզքիւր մաքինալը թաամ թէբսիսի էվին թա եօգարըսընա
գատար չըգար վէ եախօտ եէր ալթընտա պուլընան մաթպախա էնէր իտի :

Ժագ՝ գէնճիրլէրին սիրինէ տօգուենարագ. — Պու գէնճիրլէր պանա պիր ազ
շիւրիւք կէօրիւնիյօր . . . Մաքինալը թէբսի՝ թապագլարլա եիւքլիւ օլարագ եօ-
գարը գալգտըլընտա, պու գէնճիրլէր էքսէրիա պիր չօգ եիւք գալտըրըրլար :
Պէլքի պիր գագա վուգու պուլուր գօրգուսընա մէսնի անլէրի տէյիշթիրմէք տա-
հա էյի օլմագ մը :

Տուվարճը՝ թէֆթիշ ու թէտգիգ իթտիքտէն սօնղրա. — Պիւսպիւթին պօշ պիր
մասրաֆ տըր, էֆէնտի . . . Պու գէնճիրլէր՝ եիւզ քիլօտան գիյատէ եիւք գալ-
տըրաճագ գատար միւհքէմ տիրլէր :

Ժագ. — Էօյլէ իսէ անլէրի պըրագալըմ վէ թաամ օտասընա կէչէլիմ . . . Շու
իքի գարույը կէօրիւյօրմըսընըգ, պուլնլար բէք ինճէ վէ նարին օլտուգլարընտան,
պու օտատա նէ՝ լազըրտը սէօյլէնիր իսէ գօլայճա տիշարտան իշիտիլէպիլիր. պու
ույդուսըզլըղըն էօնիւնիւ ալմագ իշիւն իքի գաթլը գալըն գարուլար գօմագ իս-
թէրիմ . . .

Տուվարճը. — Չէրչիվէլէրի պէն եարտըրըրմ, էֆէնտի, լաքին սաիր շէյլէր ի-
շիւն պիր տէօչէմէճի լազըմ տըր . . .

Ժագ. — Պուրատա պիր տէօչէմէճի պուլաճագմըսընըգ :

Տուվարճը. — Ինթիմալի եօգ տըր . . .

Ժագ. — Էօյլէ իսէ Բարիզտէն պիր տէօչէմէճի կէթիրթտիրինիզ . . . Գարու-
լարա իքի գաթլը սիւրկիւլէր վուրտուրմալը տըր . . .

Տուվարճը. — Բէք էյի, էֆէնտիմ . . .

Ժագ՝ քիլէրին եանընտաքի տուվարը կէօսթէրէրէք. — Շիմտի պաշգա շէյէ
պագալըմ . . . Իսթէրիմ քի պու տուվարտա պիր թարաֆտան օ պիր թարա-
ֆա պիր տէլիք աչըպ, պու տէլիկէ պիր տէմիր պօրու կէչիրէսինիզ : Իշպու տէլի-
կին քիլէր թարաֆընտաքի աղզը՝ թաամ օտասընտաքի աղզընտան պիր ազ եիւք
սէք օլտուս . . . անլաշըլտը մը :

Տուվարճը. — Թէմամըյլա անլաշըլտը :

Ժագ. — Իշթէ պու գատար, եարտըրաճագ պուստան պաշգա պիր շէյ եօգ
տըր :

Տուվարճը. — Պիրինճի գաթտա պիր շէյ եօգ մը տըր, էֆէնտի :

Ժագ. — Հիշ պիր շէյ եօգ տըր. եօգարքի օտալար միւհքէմ տիր. իշէրտէն վէ
տիշարտան գանատլարը վար տըր. պուստան մաստա մէզքիւր օտալարտա հէվա-
լէլի շէյլէր պըրագաճագըմ, պուլնլար գօլայ չալընամաղլար :

Տուվարճը. — Եարուսըն նէ՞ գատար վագթտա պիթմէսինի իսթէրսինիզ :

Ժագ. — Սէքիզ կիւնտէն պիթմէլի :

Տուվարճը. — Բէք էյի, քիֆայէթ իտէր . . . Եարըն ամէլէմի տէօքէճէյիմ վէ
տօղրամաճը իլէ չիլինկիրի տախի կէթիրէճէյիմ . . .

Ժառ.—Թարիֆէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ իշի թէքմիլ սիզէ հէվալէ իտյօրըմ . . . Տօղրամաճը , չիլինկիր վէ տէօշէմէճի հէք սիզին հիսապընըզա չալըչաճազ-
լար . . . Պէն եալընըզ պիր ատամ թանըմազ իսթէրիմ . . .

Տուվարճը.—Բէք ալէա , էֆէնտիմ :

Ժառ.—Շիմտի սիզէ եաքաճազ եալընըզ պիր սըբարըչըմ գալտը :

Տուվարճը.—Նէ՞ կիպի սըբարըչ :

Ժառ.—Պէնիմ պուրատա պուլուենմատըղըմ միւտտէթճէ գէմին ալթընտաքի եէրլէրտէ էվրազը նազտիյէ սագլայաճաղըմը սիզտէն կիզլէմէյէրէք հագգընըզտա
բէք պէօյիւք էմնիյէթ կէօսթէրտիմ . . . Իմտի իսթէրիմ քի պու տէտիքլէրիմի
քիմնէյէ սէօյլէմէյէսինիզ . . .

Տուվարճը.—Պու պապտէ ասլա գասապէթ իթմէյինիզ , թէմամըյլա միւսթէ-
րիհ օլունըզ , էֆէնտի . . . Պէն աղըզ բէքլիկինի սէնաաթըմըզա միւթէալլիզ պիր
վազլիֆէ պիլիրիմ :

Ժառ.—Պէն տէ պու սէօղիւնիզէ էմնիյէթ ու իթիմատ իտէրիմ.—տիյէրէք ,
ճէպինտէն ճըզտանընը չըգարտը վէ իշինտէն պինէյի ֆրանգլըզ իւչ պանգնօթ ա-
լըպ տուվարճը ուսթասընա ուզաթարազ տէտի :

—Եաբու մէսարիֆի իշիւն չունլարը ալընըզ , բէճա իտէրիմ :

Տուվարճը.—Իւչ պին ֆրա՞նգ մը . . . Լաքին էֆէնտի , թէքմիլ սիզէ թառ-
տիմ իտէճէյիմ բուսուլա պու գատարա պալիղ օլմայաճազ տըր :

Ժառ.—Էկէր էօյլէ օլուր իսէ , սիզի իշիւն տահա էյի՛ եա . . . ֆարգը սի-
զին քեարընըզ օլաճազ . . . Ալընըզ տիյօրըմ . . .

Տուվարճը՝ պանգնօթլարը ալարազ.—Սէօղիւնիզէ իթաաթ իտէրիմ , էֆէն-
տիմ . չու մուամէլէնիզ՝ պէնիմ ղայրէթիմի պիր գաթ տահա արթըրաճազ տըր . . .

Պատէհու տուվարճը սէլամլայըպ տիշարը չըգարազ քէնտի քէնտիյէ.—Մէ-
րազլը վէ հաթթա պիր աղ տա գաչըգ օլուուղը պէ լի , Լաքին տէլիլիկի բէք միւ-
լայիմ տիր . . . —տէտի :

Բասգալ Ժառ Լահարտ իլէ եալընըզ գալտըգտա , ըսմարլատըղը եաբունըն
ասըլ մագսէտի նէ իտուկինի արգատաչընա հիչ սօրմատը , գիրա հէր չէյի անլա-
մըզ վէ եախօտ քէչֆ ու իսթիխրաճ իթմիչ իտի :

Էրթէսի սասլահ էրքէնտէն Մարթըն եանընտա պիր հաֆթա խըտմէթ իտէ-
ճէք օլան Գրէթէյլի կէնճ գըզ վիւրուտ իտուպ , պու գըզ էբէյիճէ կիւզէլ , գանը
գայնար վէ չէնլիքլի պիր գըզ հէօրիւնիյօր իտի :

Տուվարճը ուսթասը էրթէսի կիւնիւ կէլմիչ վէ ամէլէսինի իշլէթմէյէ պաչլա-
մըչ օլտուղընտան , Ժառ՝ մէրգուլա սօն պազը թալիմաթ տահա վէրտի :

Պատէհու Անժէլ իլէ Մարթ տէֆաթլէ պիրպիրինէ սարըլըպ էօրիւշտիքտէն
սօնըրա , Ժառ Լահարտ՝ Բասգալ վէ Անժէլ իլէ սէրապէր «Բըթի Գասթէլ» գօնա-
ղընտան միւֆարէգաթ իթտի :

Իքի Ալգասը՝ էօնտէն հարէքէթ իտէրէք , Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնագ-
տա քէնտիլէրինէ թախսիս օլունան գարուճը գուլպէսինտէ եէրլէշտիլէր :

Անժէլ՝ Բարիզէ միւվասէլէթ իտէր իթմէզ , օթուրտըղը էվտէն կէօշ իթմէք
թէտարիքեաթըյլա մէշղուլ օլաճազ իտի :

Պինէնէֆս օ կիւնիւ Ժադ Լակարտ՝ Տօգթօր Թօմսըն նամը Թանթընտա քէն-
տիսինէ չէքի տիւզէն վէրտիքտէն վէ սագալընը Ամէրիգալըլար կիպի աթ նալը
չէքլինտէ քէստիրտիքտէն սօնդրա, Մէքթէսը Թըպպիյէնին իւէրի կէլէն մուալլիմ-
լէրինտէն պիր չօղունա վիզիթա վէրմէյէ կիթտի :

Պու էսնատէ Բասգալ՝ տէօչէմէճիլէրի գօնաղա կէթիրիպ, պատէհու բարա
տօլուսը պիր ճըզտան ալարագ, իլանլար վէ մէտհիյէլէր նէչը իթտիրմէք իւզրէ
Բարիպին մէհուր կազէթախանէլէրինէ կիթտի : Իչպու իլանլարը, հէր քէսին մէտհ
ու սէնասընա մազհար օլան վէ միւճիգաթ նէվինտէն խասթալար էյի իթտիկի ի-
վայ թ օլունան Ամէրիգալը հէքիմ իւզէրինէ Բարիպիլէրին մէրագ վէ թէվէճհիւ-
հինի ճէլպ իթմէք իւզրէ Ժադըն Թալիմաթը մուճիպինճէ Բասգալ քէնտիսի քէ-
մալը մէհարէթլէ գալէմէ տլմըլ իտի :

* *

Վէրիլէն վատ իճրա օլունմըլ իտի :

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ հիւքիւմէթ քիւթիւպխանէլէրինէ միւֆէթթիլ մուալլին-
լիկի մէմուրիյէթինէ նասպ խտիմիլ օլուպ, պու մէմուրիյէթ սայէսինտէ հէմ հէր
գարու քէնտի էօնիւնտէ աչըլաճագ, վէ հէմ տէ էն վիյատէ արզու իթտիկի իւզրէ
օղունըն միւվաճէհէսինտէ քէնտի քէնտիյի սէթր իլէ եաբտըղը իչի անտէն կիզ-
լէյէպիլէճէք իտի :

Բէյմօն՝ Բօլ իլէ պէրապէր Մարն ըրմաղը սէվահիլի իւզէրինտէ վուգու պու-
լան սէյահաթընտան պիր կիւն սօնդրա, քիւթիւպխանէլէրտէքի քիթապլարըն
խըրսըզլարընը պուլուպ օրթայա չըգարմագ իչիւն իթթիլսազը թէտապիրլէ մէչ-
ղուլ օլտու :

Էվվէլա տաիրէի զսպթիյէյէ կիտիպ, էմրլէր վէրէճէք վէ բարօրթօլարընը տիյ-
նէյէճէք օլտուղը մայթ մէմուրլարընը եալընը Սէն-Մարթէն պուլարընտաքի
տաիրէտէ գապուլ իթմէյէ բուխսաթ վէ միւսաատէ թալէս վէ իսթիհսալ էյ-
լէտի :

Բէյմօն՝ մէրգուճան մայթ մէմուրլարընըն իչինտէն էն վիյատէ իլէ եարար-
լարընը այըրըպ, Թալիմաթը լազըմէյի իթա խտէրէք, անլէրի էօթէյէ պէրիյէ սէվգ
ու իրսալ էյլէտի :

Պունլար՝ թէքմիլ քիթապճը տիւքքեանլարընտա, վէ պախուսուս նատիր վէ
պահալը օլան վէ գէնկին մէրագլըլար թարաֆընտան չօգ արանան քիթապլարա
մախսուս քիթապճը տիւքքեանլարընտա ուսուլէթլէ թէհարրիյաթ իճրա խտէճէք-
լէր իտի :

Քէնտիսի տէ ուզուն վէ սիյահ պիր բէտինկօթ կիյինմիլ վէ կէօյսիւնէ ղէն-
կեարէնկ պիր նիչան սաղը թագմըլ օլտուղը հալտէ, Բարիզ քիւթիւպխանէլէրի-
նին սըրգաթլարը հագգընտա մալիմաթը սահիհէ ախզ իթմէք իւզրէ մէզքիւր
քիւթիւպխանէլէր մուհաֆըզլարընըն նէղտինէ կիթտի :

Խիւլաուաի քէլամ Բէյմօն Ֆրօմանթալ իճրաի թէհարրիյաթա պաշլամըլ իտի :

Ժադ Լակարտ՝ Ֆէննը թէպապէթտէքի շէօհրէթինի գաւլի պիր էսաս իւզէ-
րինէ թէէսիս իթմէկէ չալըլըյօր իտի :

Բասգալ Սօնիէ հէմ կազէթալարըն իլան վէ մէտհիյէ իչլէրինէ պագըյօր վէ
հէմ տէ նագը խանէ հաղըրըզլարըյա մէչղուլ օլույօր իտի :

Ժառ Լահարտ՝ Տօգթօր Թօմարն նամը Թահթընտա հէր նէրէյէ կիտլյօր ի-տի իսէ մաէլմէմնունիյէ գապուէ օլունըյօր իտի :

Մալիւմիւիզ օլտուղը վէճհէ, պու ատամ՝ կէօթէրիչլի, սէօզիւ սէօհպէթի եհրինտէ, էյի Թահսիլ իթմիլ վէ ալիւ օլտուղընը քէնտիսի սէօյլէմէքսիզին գար-չըսընտաքինէ էօյլէ կէօթէրմէք խուսուսընտա ղայէթ ուսթա վէ մահիր պիր քիմ-սէ խի :

Մէքթէպը Թըպպիյէ մուալլիմէրի՝ Թէշվիգաթլարընը ապա տիրիղ իթմէյիպ, Թէշէպպիւս իտէճէկի իշտէ քէնտիսինէ մուալլէնէթ իտէճէքլէրինի վատ իթտիլէր : Պէհէմէհալ մուվաֆֆադըյէթ հուսուլրէզլյօր օլաճաղը չիմտիտէն մուհազգազ կէօրիւնիյօր իտի :

Միրօմէսնիլ սօգաղընտա տախի իլէր բէք եօլունտա օլուպ, միւսաֆիր վէ գապուլիյէթ օտալարընըն Թէզեինաթ ու Թէթրիշաթը իլէրիյէ կիտլյօր իտի :

Անթէլ՝ չըգաճաղը խանէնին էչեասընըն պիր գըսմընը սաթմըլ օլմաղլա, պա-զը գալանը գօնաղըն իքինճի գաթընտա Մարթ իլէ Բասգալըն օտալարը իթթի-սալինտէ իգամէթ իտէճէկի օտալարա նագլ իթտիրմիլ իտի :

Պիրինճի գաթտա Ժառըն տաիրէսի իթթիսալինտէ քիմեախանէնին Թէշէսիսինէ Թէշէպպիւս օլունըպ, մէզքիւր քիմեախանէտէն Ժառըն տաիրէսինէ չըգար իտի :

Բասգալ՝ էլլէրինի պիրպիրինէ սիւրթիւչտիրէրէք Ժառա տէտի քի :

→ Մէքիզ կիւն սիւրմէզ հէքսի օլուր պիթէր . . . սէնին խասթա մուայէնէ-սինէ մախսուս օլան օտան բէք կիւզէլ շէյ օլաճազ տըր . . . Պիւթիւն Բարիզտէ պու օտանըն լագըրտըսը օլաճաղընը սանա Թէշմին իտէրիմ :

Ժառ.— Մէզքիւր օտանըն քիւթիւպխանէսինէ գօնաճազ քիթապլարը նէ՞ եարտըն, անլէրի տէ տիւչիւնտի՞ն մի :

Բասգալ.— Անլէր տէ խաթրըմտան չըգամամը տըր ամմա, պէնիմ պէճէրէճէք իշիմ տէյիլ տիր :

Ժառ.— Նիշիւն, սէպէպ :

Բասգալ.— Սէպէպի շու քի, Թըպպտան, ճէրրահլըգտան, իլմը քիմեատան վէ սաիր պու միսիլու իլվէրտէն ապա մալիւմաթըմ օլմատըղընտան, նէ մուէլ-լիֆլէրինի վէ նէ քէնտիլէրէ մախսուս քիթապլարը պիլմէմ Թանըմամ . . . Պու իշի սանա պըրագտըմ, սէն պագըվէր :

Ժառ.— Բէք էյի եարտըն, չիւնքի Բարիզ Մէքթէպը Թըպպիյէսի բէֆիգլէ-րիմտէն պիրի պանա պիր ատամ Թարիֆ իթտի. պու ատամ իշին բէք էրպապը օլտուղընտան, ղայէթ ուճուզ օլարագ լագըմ օլան պիլճիւմէ Թըպպ քիթապլա-րընը պանա Թէտարիք իտէճէք տիր . . . Ուճուզ Թըպպ քիթապլարը սաթըն ա-լարագ խտարէ վէ գալտէի Թասարրուֆա րիայէթ օլունսա Փաիտէտէն խալի օլ-մազ, չիւնքի պիր հէքիմին խանէսինտէ Թըպպ քիթապլարը՝ էսկիճէ կէօրիւնմէլի տիր . . . էկէր պու քիթապլար եէնի կէօրիւնիր իսէ, սահիպինին ապա մէզքիւր քիթապլարա միւրաճաթ իթմէտիկի անշաչըրտըղընտան, պու հալ՝ պիր սուի Թէ-էսիր հասըլ իտէր . . . Կիտէյիմ օ քիթապճըյը կէօրէյիմ տէ քէնտիսիյլէ ուզա-չայըմ . . . Սաթըն ալաճաղըմ մէճմուալար (գօլէքսիօն) նէ՞ վագթ եհրէրինէ գօ-նուլապիլէճէք տիր :

Բասագալ.—Նէ վագթ իսթէր իսէն . . . Բիւթիւպիսանէ ճամէքեանլարը պու-
կիւն թէսլիմ օլունանագ տըր :

Ժագ.—Բէք ալէա . . . Հա, էյի խաթրըմա կէլտի, սէն Բարիզլիսին, էյի
պիլիրսին, Կէնէկօ սօգաղը նէօրէտէ տիր . . .

Բասագալ.—Բօն Նէօֆ քէօրրիւսինին ուճը դարչըսընտա, Տօֆին սօգաղը թա-
րաֆընտա տըր . . . Զարպիսանէ օ սօգագտա տըր . . . Կէնէկօ սօգաղընտա
պիլտիք սէնին քիմիօն օլապիլիր :

Ժագ.—Պիլտիք քիմսէմ եօգ տըր . . . տէտիկիմ քիթապճը օրատա իգամէթ
իտէր . . . պաղէն կիտիպ մէրգումա վիզլթա վէրէճէյիմ . . .

Կէնէկօ սօգաղընտա ց նումէրօլը էսկի վէ սիմ սիյահ պիր խանէնին իւչիւնճի
գաթընտա, էսկի քիթապ սաթըճըսը Կէվէսքեարանտէն Մ. Անթուան Ֆօվէլ իգա-
մէթ իտիյօր իտի :

Պու ատամ Բարիզլի քիթապ մէրագլըլարընտան զիյատէ էճնէսլի քիթապ
մէրագլըլարըլա իշ եարարագ Կէր նէ գատար էն զիյատէ էճնէսլիլէրլէ միւնա-
սէպաթտա պուլընմագտա իտի իսէ տէ, Բարիզտէ տախի էրէյիճէ մաարուֆ
պու նէվի պիր քիթապճը իտի :

Պու քիթապճընըն տիւքքեանընտան էնվաի քիթապը հալի պիր քիւթիւպիսա-
նէ թէչքիլի գօլայ պիր մատտէ իտի, զիրա մէրգումըն վագըա ճէսլմ վէ մալ տօ-
լուսը մաղազալարը եօգ իտի իսէ տէ, Կէմ եիւքսէք վէ Կէմ աչաղը տէրէճէ քի-
թապճըլարլա տայմա միւնասէպաթ իւզրէ պուլուլուրընտան, Կէր նէ ֆիյաթտա
օլուր իսէ օլսուլն իսթէտիկի քիթապը տէրագապ պուլապիլիր իտի :

Անթուան Ֆօվէլ էլլի պէշ չաղլարընտա ուզում վէ գուրու վէ սաչը տաղ,
ուֆագ վէ գարա կէօլլիւ վէ քէսկին պագըչը պիր ատամ իտի :

Կէնէկօ սօգաղընտա իւչիւնճի գաթտա իգամէթ իթտիկի տախիէ եէտի օտա-
տան իպարէթ օլուս, պուլըն տէօրտիւնիւ մաղազա մագամընտա գուլլանըյօր
իտի :

Բէնտիսինէ իշ օտասը եարտըղը էն պէօյիւք օտանըն Կէր թարաֆընտա խէր-
տէն թավանա գատար րաֆլար պուլընսլ, սլու րաֆլարա մուլթագամ վէ տիւզ-
կիւն պիր սուրէթտէ սըրա իլէ քիթապլար վագ օլունմըշ իտի :

Բէզալիք մասալարըն վէ տէօչէմէնին իւզէրինտէ տախի Կէր քէօչտէ սիճիմ-
լէրլէ պաղը եղընլարլա քիթապ վար իտի :

Կիւնտիւզին մէգբիւր օտա եալընըզ պիր բէնչէրէտէն աղաճըգ պիր ըչըգ ա-
լըսլ, էսկի քեաղըտ, էսկի մէշին վէ էսկի մաթպաա միւրէքքէպի գօգուսը տա օ-
րատան հիշ էքսիք տէյիլ իտի :

Կէճէ տէ թավանտան ասըլը պիր լամպա՝ մէրգում էսկի քիթապ սաթըճըսը-
նըն եազըխանէսի մագամընտա օլան վէ իւզէրի քեաղըտ, քիթապ վէ քիթապ
ֆիհրիսթի իլէ տօլու պուլընան եէշիլ չուհա էօրթիւլի վէ սիյահ պօյալը մասայա
ըչըգ վէրիր իտի :

Պու օտանըն էչեասը թէքմիլ օլմագ իւզրէ էսկի պիր գօլթուգ իլէ տէօրթ
աւտէտ սանտալեա վար իտի :

Մէզքիւր օտատան տիկէր տահա քիւչիւք պիր օտայա կիտիլիւ, պու օտա

միւճէլլիտիւնէ կիպի պիր շէյ իտի վէ միւճէլլիտիկէ մախսուս հէր ալէաթ վէ թա-
գըմ վէ ճիւտէնմէք իշիւն խայլի քիթապ վար իտի :

Աթուան Յովէլին զամնաք վէ հիւզնէնկիզ իգամէթկեանը գաբուսընտան իշէ-
րի կիրտիկիմիզ սըրատա , մէրգում քիթապճը՝ քէնսի իշ օտասընտա գիքր օլունան
եէշիլ չուհա էօրթիւլի մասանըն էօնիւնտէ օթուրմըշ , էսկի պիր քիթապըն եար-
րագլարընը չէվիւմէքտէ վէ վագթ վագթ տուրուպ պիր բէրթէվսուզլա քիթապըն
պազը եէրլէրինի թէտգիզ իթմէքտէ իտի :

Գարշըսընտա մասանըն օ պիր թարաֆընտա օթուզ չաղլարընտա եիւզիւ սօլ-
կուն վէ րուպասը էսկի բիւսկի վէ էօնիւնտէ եէշիլ րէնկ պիր էօնլիւք պաղլամըշ
պիր ատամ տուրույօր իտի :

Գիթապճը՝ քիթապը գաբայարաք վէ բէրթէվսուզը եպըլսանէսինին իւզէրի-
նէ գօյարաք պաշընը եօգարը գալտըրուք վէ տէտի :

— Բէք ալէա . . . Էն մահիր էնլը խըպրէ պիլէ պու սահիֆէլէրտէն Գիւ-
թիւպիսանէ տամկալարընըն պօզուլմըշ օլտուղընը իսպաթ իթսին պագայըմ . . .
Սէն բէք մահիր պիր իշնիսին , Ժա'նտրէն . . . սէնին իւզէրինէ չօգ էմնիյէթիմ
վար տըր . . .

Ժանտրէն .— Պէն չօլուգ չօճուգ սահիպլիյիմ , միւսիւ Յովէլ . . . իքի բարամ
եօգ տըր . . . Իքի ուֆագ չօճուղըմ վէ պիր գարըմ վար . . . գարըմ տայմա
խասթա տըր վէ հիշ պիր շէյէ եարար տէյիլ տիր . . . հէմ պէն կէշինմէյէ վէ հէմ
տէ անլէրի կէշինտիրմէյէ միւհթաճըմ . . . պու շէյ տայմա գօլայ տէյիլ տիր . . .

Յովէլ՝ տիք տիք գարշըսընտաքի ատամ պագարաք .— Տայմա գօլայ տէյիլ
տիր . . . էվվէթ . . . պախուսուս հապստան եէնի չըզըլտըղը վագթ , տէյիլ մի ,
Ժա'նտրէն , զիրա օ զէման չօգ ատամ սէնի գուլլանմագ իսթէմէգ . . . Հէյէ քի
պէն էօյլէ վէսվէսէլի ատամլարտան տէյիլիմ . . . Պէն սանա չօգ մէրագ իտիյօ-
րըմ , թէվէճճիւհիմի ճէլպ իտիյօրսըն . . . սէնի սէֆալէթ ու զարուրէթտէն
գուրթարմագ իսթէյօրըմ . . . սանա եէվմիյէ օն ֆրանգ մատշ վէ հէր պէլի նի-
չանլէրինի մահվ իթտիկին քիթապ պաշընա օն ֆրանգ տա իքրամիյէ վէրէճէյիմ
. . . Պունա մէմնո՞ւնմըսըն , Ժա'նտրէն :

Ժանտրէն՝ պիր սէվինճլէ .— Մէմնո՞ւնմըյըմ , պու տա սօրուլաճագ պիր շէյ
մի տիր , էֆէ'նտի . թէքլիֆ իթտիկինիզ շէյ պէնիմ իշիւն ատէթա պիր սէրվէթ
տիր . . . սիզէ նասըլ թէշէքքիւր իտէճէկիմի պիլմէյօրըմ . . .

Յովէլ .— Բէք ալէա . . . բէք ալէա . . . Պու միւքեաֆաթա տէյէրին վար
տըր , եօգսա սանա պու գատար բարա վէրմէզ իտիմ . . . Շիմտի , սանա սէօյլէ-
տիկիմի պիր տահա սէօյլէյիմ . . . Սէն պանա շէրիքը թէօհմէթ օլտուն , տիմէք
սէն տէ թէմամըյլա ինթիյաթ իւզրէ պուլընըպ պօշպօղազըզ իթմէմէյէ պէնիմ
գատար ալագատարսըն . . . Պօշպօղազըզ իթմէք նէ տիմէք օլտուղընը պիլիրսի'ն
եա' . . .

Ժանտրէն .— Շիւպհէ' մի վար , էֆէ'նտի . . .

Յովէլ .— Էօյլէ իսէ աղզըն բէք օլմալը . . . Պիր ազ էվվէլ տէտիկիմ մատշ-
տան մատա , էկէր զիյատէճէ քեար օլուր իսէ սէնէ պաշընտա տա պէօյիւճէք
պիր իքրամիյէ վէրէճէյիմ . . . Պու կիւն բարայա ինթիյաճըն վա'ր մը . . .

Ժանտրէն.—Ինթիյաճըն տա պէօյուկի վար, էֆէնտիւմ . . .

Ֆովէլ.—Նէ՞ գատար լազըմ տըր :

Ժանտրէն.—Էլլի ֆրանգ գատար օլսուէն :

Ֆովէլ.—Վէրէյիւմ.—տիյէրէք, բարա ճըզոտանընտան պէշ ատէտ ալթուէն չը-
գարըպ մէրգոււմ իշնիյէ վէրտի :

Իշնի Ժանտրէն մաէթթէշէքքիւր բարալարը ալըպ ճէպինէ գոյտուգտան սօն-
րա.—Պու կիւն երգանաճագ իշ վա՞ր մը տըր.—տէյու սիւվալ իթտիքտէ :

Ֆովէլ.—Էվվէթ, վար տըր.—տէտի, վէ եէրինտէն գալգըպ կիթտի պիր չէք-
մէճէ կէօզիւնտէ սագլը իբի ճիւտ քիթասպ ալըպ կէթիրտի վէ սէօզիւնէ տէվամ
իլէ տէտի քի :

—Իշթէ պուշլար տըր . . . պու իբի ճիւտ քիթասպ Գիւթիւպիսանէի Միլի-
տէն կէլմէ տիր . . . Գաբաղընըն իւզէրինտէ զամպագ չիչէյի լէսիմէրի, վէ պիթ
չօգ սահիֆէլէրինտէ քիւթիւպիսանէի մէզքիւրըն մէօհրիւ վար տըր . . . Պու նի-
չանլարըն քեաֆֆէսինի մահվ իթմէլի . . . Պուշլար նատիր պուլընըր քիթասպլար
տըր . . . «Ժօզէֆ րահիպին թէրճէմէի հալի» վէ «Գըզըլ Վասիյէթնամէ, Մ. Լա-
ֆէմանըն խաթըրէլէրի» . . . Պուշլար չօգ եիւքսէք ֆիյաթլա սաթըլաճագ քի-
թասպլար տըր . . . հէր գաչա սաթըրըր իսէ սնտէն սանա տա պիր հիսսէ չըգա-
ճաղընը վատ խտէրիւմ . . . իշի կիւզէլճէ եաբընըզ :

Անթուան Ֆովէլ քիթասպլարը Ժանտրէնէ վէրիպ, մէրգոււմ տախի անլէրի ու-
զուէ ուզատիյէ թէտգիդ ու թէֆթիշ իթտիքտէն սօնդրա տէտի քի :

—Զամպագ չիչէքլէրինին նիչանէլէրինի մահվ իթմէք նագապիլ տիր . . . ալ-
թուէն չըգարըլաճագտա, ալթուէնըն չուգուր եէրի գալաճագ տըր . . . գաբաղը
տէյիթիրմէքլիկիւմ իյճապ իտէճէք տիր . . . Ինթիյաթ գաբաղլարըմտան պիրինի
գուլլանաճաղըմ . . . Տամկա վէ մէօհիւրլէրէ կէլինճէ, պուշլարտա թէմամըլլա
մուվաֆֆագ օլաճաղըմը սիզ պիլիրպինիզ :

Ֆովէլ.—Եարընըզ . . . ամմա էյի տիգգաթ իտինիզ, հիշ պէլլի օլմասըն . . .

Ժանտրէն.—Բէք էյի, էֆէնտիւմ, էյիլէ օլաճագ տըր :

Ժանտրէն.—հէմ սէօյլէյիպ հէմ տէ քիթասպլարըն եաբրագլարընը չէվիրմէքտէ
իքէն, պիր տէ նակէհան պիր սահիֆէնին իւզէրինտէ տուրուվէրտի :

Ժանտրէն.—Պուշը կէօրտիւնի՞զ մի, միւսիւ Ֆովէլ :

Ֆովէլ.—Նէյլօ կէօրէյիւմ :

Ժանտրէն.—Պազը հարֆլարըն վէ քէլիլէլէրին ալթընա գալէմէ գըրմըզը
չըզիւլար չըզըմըշ տըր :

Ֆովէլ.—Ուայր, կէօրմէտիւմ . . .

Ժանտրէն.—Էյիլէ իսէ պագընըզ—տէտի, վէ աչքդ օլարագ «Գըզըլ Վասի-
յէթնամէ» քիթասպընը էսիի քիթասպ սաթըրճըսընա վէրտի :

Ֆովէլ.—քէնտիսի տախի քիթասպ կէօզտէն կէշիրտիքտէն սօնդրա.—Պու նէ՞
. . . պու բէք դարիպ չէյ տիր . . . թէշիքէլի պիր չէյ տիր . . . մէզքիւր ի-
չարէթլէրտէն քիթասպ թանըլապիլիր . . . Պէն պուշը սագլայըմ տա, իլէրուտէ
պագալըմ նէ՞ եաբարըզ . . . Սէն օ պիրինի եաբ պիթիր :

Ժանտրէն.—Բէք էյի, էֆէնտիւմ . . . Կիտէյիւմ պիր ազ չէյ եէյիւմտէ սօնդրա
տէրհալ իշէ պաշլարըմ :

Յօվէլ.—Մաթաթի ներտիվէնինն անաթարը եանընաա տըր, • ներտիվէն-
տէն աչաղը էն . . .

Ժանտրէն.—Պէն տէ զաթէն էօյլէ եաբաճագտըմ . . .

Յօվէլ.—Ահ, «Լէլիա» քիթապը . . . պիրինճի թապը բէք նատիր օլտու-
ղընտան, պուլընմազ կիպի պիր շէյ տիր . . . քիթապըն իշի պիթտիօ մի :

Ժանտրէն.—Պու սապահ ճիւղ մէնկէնէսինէ գօյտում . . .

Յօվէլ.—Տիմէք պու ագչամ ալընըր . . .

Ժանտրէն.—Էվլէթ, հագըր օլուր . . . կէթիրիրիմ սիգէ . . .

Յօվէլ.—Էօյլէ իսէ շիմտիլիք Ալլահա ըսմարլատըգ :

Ժանտրէն չէքիլտի կիթտի վէ Անթուան Յօվէլ տախի «Միւսիւ տը Լաֆէմա-
նըն իսթըրէլէրի» նամ քիթապըն գըրմըզը միւրէքքէպլէ չըզիւլար չըզըլը սահի-
ֆէսինէ եէնիտէն պիր կէօզ կէզտիրէրէք քէնտի քէնտիյէ :

—Պու նէ՞ սիմէք օլաճագ . . . եիրմինճի սահիֆէտէ պօյունա ալթը չըզըլը
քէլիմէլէր վէ հարֆլար վար տըր . . . —տէտիքտէն սօնղրա, պիր եարրագ չլվի-
րիպ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.—Եիրմի պիրինճի սահիֆէ տէ էօյլէ տիր, եիրմի ի-
քինճի, եիրմի իւչիւնճիյէ գատար . . . Պու պիր մուամմա տըր . . . չիմտիլիք
պէն պու մուամմայը հալլ ու թապիր իթմէյէ չալըշմագ իսթէմէմ . . . —տէտի :
Թամ պու սըրատա օտա գաբուսընըն չանը հըզըլճա չալընտը :

Անթուան Յօվէլ՝ օ չիւպհէլի քիթապը տէրհալ եազըլսանէսինն պիր կէօզիւ-
նէ սօգուպ կիթտի գարուլը աչտը :

Էսկի քիթապ սաթըճը Մ. Յօվէլ՝ կէրէք գաիտէի թասարրուֆա ըիայէթ ի-
չիւն վէ կէրէք չիւպհէ իթտիկի իչիւն եանընա ուչագ ալմազ իտի :

Հէր սապահ խանէնին գաբուճը գարըսը կէլիպ մէրգուլըն խըտմէթինի եա-
րար իտի :

Պուլտան մատա մէրգուլմէ կիւնտէ իքի տէֆատա ճիվար պիր լօգանթատան
եէմէյինի կէօթիւրի իտի :

Մէրգուլմէ գաբուճը գարընըն եաթագ վէ եէմէք օսալարընտան պաչգա օ-
տալարա կիրմէսի գաթիէն մէմնու օլուպ, պու մէմնուլիէթ մէրգուլմէ գարըթէ-
մամըյլա ըիայէթ իթմէքտէ իտի :

Գաբուլը չալան քիմսէ՝ գըրգը կէչիին վէ լաքին կիւզէլլիկի հէնուզ էրէյիճէ
եէրինտէ պիր գարը օլուպ, էլպիսէսի բէք օ գատար տիւզկիւն օլմայան պու գա-
րը՝ իչէրի կիրինճէ էլինի քիթապճըյա ուզաթտը, վէ քիթապճը՝ ֆիւթուրսըզ պիր
սուրէթտէ մէրգուլմէնին էլինի թութուպ սըգտըգտան սօնղրա գարըյը օտատան
իչէրի ալարագ գաբուլը արգասընտան գաբատը, վէ պատհուլ մէրգուլմէյէ խիթա-
պէն տէտի :

—Պու կիւն սէնին կէլմէնի ումմայօր իտիմ . . .

Գարը.—Կէլտիկիմէ սէպլէպ չու տըր քի, սանա վէրէճէք հավատիլէրիմ վար :

Յօվէլ.—Էյլի՞ մի, ֆէնա՞ մը :

Գարը.—Ֆէնա :

Յօվէլ՝ թէաճճիւպլէ.—Ֆէնա խապէրլէ՞ր մի . . . նէ՞ ճիհէթճէ :

Գարը.—Շիմտի սէօյլէյէճէյիմ . . . եալընը գըրըն :

Ֆովէլ.— Էվվէթ . . . իջնորդի իշ օտամա կիր . . . — տիյէրէք, եանտաքի օ-
տանըն գարուսընը իրթիվէրտի, եօլ աչըս գարըլը մէգքիւր օտայա սօգտու վէ
պատէհու տէտի .

— Օթուր պագայըմ, սէվիւիւ հէմչիւրէճիկիմ, վէ պէնի տիւչարը վէսվէսէ ի-
տէն շու մուամայը սէյլէ տէ տիյնէյիմ . . .

Գարը.— Գօնթ տը Թօնէրիէօ էօլմիւշ :

Ֆովէլ.— Վա՛յ, էօլմիւշ մի :

Գարը.— Էվվէթ . . . օն պէշ կիւն գատար վար տըր ամմա, պէն հէնուզ պու
սապահ պիր կազէթա օգուտըղըմտա խապէր ալտըմ : Մէգքիւր կազէթատա, միւ-
թէվէֆա գօնթըն ուշաղը վէ էմիյէթիւր ատամը օլան Ժէրօմ Վիլարըն Թէվգիֆի
իլան օլունմըշ իտի :

Ֆովէլ.— Էյ պու նագլ իթտիկին շէյլէրտէ ֆէնա պիր խապէր կէօրմէյօրըմ
. . . Ժէրօմ Վիլարըն Թահթը Թէվգիֆէ ալընմասընտան սանա նէ՞ ֆէնալըգ օ-
լապիլիր . . . Գօնթ տը Թօնէրիէօ էօլմիւշ, պուենն ֆէնալըղը նէ՞րէսինտէ տիր :
Էկէր սէյլէնէն ըրվայէթ սահիհ իսէ, պու էօլումտէ սէնճէ հիշ պիր զայիւլ օլմա-
յըպ հէր գագանճ տըր, զիրա օղլունա ճէսիմ պիր մէպլաղ միրաս խապէթ իտէ-
ճէք, վէ օղլուն հէնուզ ագըլ պալիղ օլմատըղընտան, պու բարա անըն եէրինէ սէ-
նին էլինէ կէշէճէք վէ սէնին եէտը իտարէնտէ պուլընաճագ տըր . . . Սէնին տէ
արգուեն պու տէյիլ մի իտի . . .

Գարը.— Շիւպիէ՞ մի վար, լաքին իշթէ ֆէլաքէթ թամմ պուրատա պաշլար
. . . Օղլում միրաս եէմէյօր . . .

Ֆովէլ.— Նէ՞ տիյօրսըն, գա՛րը :

Գարը.— Հայը՛ֆ, հագիգաթը հալի սէյլէյօրըմ . . .

Ֆովէլ.— Էյ գօնթ տը Թօնէրիէօ՞ քէրիմէսինին եէվմը վէլատէթինտէ քէնտի
սանճագ տարիէսի տախիլինտէ տիւնեայէ կէլմիշ օլան չօճուգլարըն պէհէրինէ
պիրէր սէրվէթ վասիյէթ ի՞թմէմիշ մի իտի :

Գարը.— Պուենը հէր քէս պիլիր . . . Գօնթ պուենը հիշ կիզլէմէյիւլ սէյլէմէք-
տէ օլտուղընտան, իշթէ թամ պու սէպէպէ մէպնի Ժէրօմ Վիլար՝ մէօհիւր Թահ-
թընտա օլան թէրիքէնին մուհաֆըղը օլմագլա պէրապէր գօնթըն վասիյէթնամէ-
սինի վէ էվրագը նագտիյէսինի գայ ու նապէտիտ իթմէք թէօհմէթիյլէ իթհամ օլը-
նարագ հապսա իգա իտիլմիշ տիր . . .

Ֆովէլ.— Հա՛ . . . Պիր վասիյէթնամէ ֆէսիս իտիլմի՛շ . . . էվրագը նագտիյէ
զասպ օլունմը՛շ . . . Վագըա աղըր պիր շէյ տիր պու . . .

Գարը.— Ֆէլաքէթի շիմտի անլա՛յօրըն :

Ֆովէլ.— Բէք ալէս անլայօրըմ . . . Էկէր վասիյէթնամէ պուլընմագ իսէ,
միւթէվէֆա գօնթ տը Թօնէրիէօնին ֆաւիլետտան քիմսէսի օլմատըղընտան, մի-
րաս մահլիւլ օլուր վէ քեամիլէն հիւքիւմէթէ իսապիթ իտէր :

Գարը.— Էվվէթ, պէյլէճէ հէմ պիզ գարարլը չըգարըզ վէ հէմ տէ գօնթըն
եիրմի տէֆա պէյան իթտիկի արգու եէրինէ վարմագ . . .

Ֆովէլ.— Շիմտի աշվաի էյիճէ թէտգիգ իտէլիմ . . . Վասիյէթնամէ չալըն-
մը՛շ մը տէյու գանն օլունըյօր . . .

Գարը.— Զանն օլունմագ տէյիլ, էօյլէ օլտուղլնա թէմամըյա ինանըլըյօր...

Յօվէլ.— Էվրագը նագտիյէ իլէ պէրապէ՞ր մի:

Գարը.— Էվէլթ, հէր նէվի էվրագը նագտիյէ վէ նագտ վէ բէք ճէսիմ պիր մէպլաղը հափի պիր չօգ պանգնթթլարլա պէրապէր չալընմըլ, զիրա պուռլար պիր տօլապ տէրունինտէ պուլընմագ լաղըմ վէլլի իքէն պուլընմամըլար տըր:

Յօվէլ.— պիր ազ տիւշիւնտիքտէն սօնղրա.— Վագըա աղըր նիր մանտէ տիր, լաքին հէր իւմիտ միւնգաթի օլմամագ կէրէք տիր. . . Վասիյէթնամէնին նապէտիրտ ճլտուղընա պէն տէ չիւպհէ իթմէմ վէ ինանըլըմ. . . լաքին անըն մահվ իտիրտիկինի միւպէյլին հիչ պիր տէլիլ եօգ տըր. . . Էվրագը նագտիյէ տէ նէ գատար դայպ ու նապէտիրտ օլմա, եինէ պիր իզ վէ նիշանէ պըրագըր. . . Ժէրօմ Վիյար թահթը թէվգիֆէ ալընմըլ. . . Էկէր գապահաթըլը քէնտիտի իմէ իդըր իտէնէք տիր. . . քէնտիտինին իշի պիթտիկինի կէօրիւննէ, վասիյէթնամէյի իատէ իտէրէք հաքիմէրին աֆվընը իսթիրհամ էյլէյէնէք տիր. . . Էկէր գապահաթ սահիպի Ժէրօմ Վիլար տէյիլ իտէ, ասըլ գապահաթըլը կիւնիւն պիրինտէ էվրագը նագտիյէյի սաթմաղա գալգըլտըղընտա եագայը էլէ վէրէնէք տիր. . . իշպիմ էվրագը նագտիյէնին նումէրօլարը էլպէթթէ պիր եէրտէ եագըլը տըր, անտէն անլաղըր. . . Էլհասըլ էլպէթթէ պիր սուրէթլէ հաքիգաթըլը հնլ մէյտանա չը գաճադ. . . վագթ իշի տիր, պէքլէմէլի. . . Էկէր գօնթ էօլմէմիշ օլսա իտի, օղուն՝ ագըլ պալիզ օլտուղը կիւն բարալարա գափուչաճագտը. . . գօնթըն հէնուզ պէրհայաթ օլտուղընը Փարզ իտէրէք, թէտգիգաթ վէ թէհարթիյաթըլը ատլիյէնին նէթայիճինէ սապր իտուպ պէքլէ. . .

Գարը.— Վէ էկէր թահգիգաթը մէգքիւրէտէն պիր նէթիյնէ հուսուլէ վէլմէզ. . . Էկէր հիչ պիր շէյ քէշֆ օլունմանալ իտէ, նէ՞ եաքայըմ. . .

Յօվէլ.— Օ հալտէ պախթընա քիւս. . . րուչնլարընըն հէթիսի մահվ օլուր կիտէր. . . Փէյլէսօֆ օլմալը, գըղըմ. . .

Գարը.— Սէն գէնկին վէ րահաթսըն տա կէնիշ կէնիշ սէօյլէյօրթըն. . . Վագըա պիր անա վէ պիր պաղատան տողմուչըղ ամմա, հիչ պիրպիրիմիզ պէնգէմէյիլ. . . Տամարլարըմըլտա հէր պիր գան ճէվէլան իթտիկինէ քիստէ ինանմայաճագ տըր:

Յօվէլ.— Կիւլիւնէյէրէք.— Օ գասաֆէթ սէնին տիր, պանա՞ նէ. . . պէն իխաթիյարըլըմտա րահաթ իթմէք իշիւն չիմտի չալըլըյօրըմ, կիւնիւն պիրինտէ րահաթլանապիլմէք իշիւն չիմտի եօրուլույօրըմ. . . սէննէ իտէ իսթիգապալին հիչ էհէմիյէթի եօգ տըր. . . սէն իսթիգապալի տայմա թէլէզգիւզաթըլը հաղըրէյէ Փէտա իթմիլին տիր. . . Շիմտի պիլէ իսթիգապալի Փէտա իթմէյէ հաղըր վէ միւհէյիասըն. . .

Գարը.— Էյ, պիր չօգ արզուլարըմ՞ պիր չօգ իսթէքլէրիմ վար իտէ, գապահաթ պէնիմ մի տիր:

Յօվէլ.— Պէնիմ տա տէյիլ եա:

Գարը.— Նիշիւն պէնի էօյլէ միւսրիֆ վէ գէվգ ու սէֆայը սէվէն պիր ատամլա էվէնտիրմիլէր. . . չիմտի պէն տէ ալըլարմ, թէրք իտէմէյօրըմ. . .

Յօվէլ.— Նիշիւն թէչէքքի իտիյօրսըն. իզտիվաճըն սէնին էն տիվանէնէ իւ-

Յօվէլ.—Պէնիմ ֆիքրիմ հագարէթ տէյիլ տիր, հէ՛մչիրէճիկիմ . . . պէն սէ-
նին գայըֆ ճիհէթլէրինի պիլտիկիմ կիսպի սէն տէ՛պէնիմ գայըֆ ճիհէթլէրիմի պիլ-
տիկինտէն, հէր իքիմիզ տէ սէրպէսթ վէ աչըգ պիր սուրէթտէ եէքտիկէրիմիզլէ
գօնուշապիլիրիզ . . . Պէնտէն իսթէտիկին նասիհաթը պիր սէօյլէտիմ վէ եինէ
թէքրար իտէրիմ, Շէօյլէ քի, «Գօնթ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսի հագգըն-
տա վէրիլէճէք սօն գարարա պէքլէ վէ օ սըրատա պիր ազ բարա արթըրմաղա
շալըշ քի, խայալլարըն մահվ օլաճագ օլուր իսէ, իսթիյարըգ կիւնլէրին իչիւն
էլլինտէ հիչ օլմաղսա պիր եէյէճէք էքմէյին պուլընսըն . . . » էկէր էվլատըն մի-
րաս եէյէճէք օլուր իսէ, սանա էյի օլուր . . . էկէր միրաս եէմէյէճէք օլուր ի-
սէ, • ֆէնա՛ . . . իսթէտին քի օղլուն բաբազ օլուր, օ տա բաբազ օլաճագ
վէ արթըգ սանա հիչ մուսվէնէթ իտէմէյէճէք տիր, լաքին տուվալարընտա սէնի
ուենուլմայըպ զիքր իտէճէկինի տէրխաթըր իտէրէք միւթէսէլլի օլաճագսըն . . . »

Էսկի քիթապ սաթըճըսընլն հէմչիրէսի՛ պիր միւտտէթ սիւքիւթ իթտիքտէն
սօնդրա, կէօգիւնիւ գալտըրըպ գարտաշընըն եիւզիւնէ պագմագսըզըն իյրատը
սիւվալ իլէ .

—Ֆարզ իտէլիմ քի, վասիյէթնամէ պուլընսըն, վէ օղլում՝ գօնթըն սէրվէ-
թինտէն քէնտիյէ իսապէթ իտէն հիսսէյի ալսըն . . . —տէյիպ, սէօգիւնիւ պի-
թիրմէքսիզին գաթ իթտիքտէ,

Յօվէլ.—Էյ սօնդրա՛ :

Գարը.—Սօնդրասը չու քի, սէն գանուշինաս օլտուղընտան, Րընէ վէֆաթ
իթտիքտէ անըն միրաս հիսսէսինտէն պանա պիր շէյ իսապէթ իտուպ իթմէյէճէկինի
պանա սէօյլէյէպիլիրսին :

Յօվէլ՝ նազարը իսթիղրապլա գըզգարընտաշընա պագարագ.—Տիմէք Րընէ
խասթա՞ մը տըր . . . էքէյիճէ խասթա՞ մը տըր քի էօլէճէյինի շիմտիտէն քէշֆ
իտիյօրսըն :

Գարը.—Իւչ կիւն ագտէմ քէնտիսինի կէօրտիւմ . . . եաթագտա եաթաճագ
տէրէճէտէ վագըա խասթա տէյիլ տիր, լաքին բէք գայըֆ վէ սօլիուն օլտուղըն-
տան, պու հալ՝ մէրգուլըն կիւնտէն կիւնէ կէշիպ թիւքէնտիկինէ պիր էմարէ
տիր . . . Պէնիմ գաննըմճա պու խասթալըգ՝ մօտա խասթալըգլարտան օլան գան-
սըզլըգ խասթալըգը օլմալը տըր . . .

Յօվէլ.—Գաբանըգ պիր էօմիւր կէշիրիպ հատտէն զիյատէ շալըշտըլը վէ հիչ
պիր էլլէնճէ վէ գէվգ ու սէֆատա պուլընմատըղը իչիւն պու խասթալըգա միւս-
թէլա օլմուշ տըր . . . Պուենտան մատա Րընէնին սահիհէն քէնտի մէյլը թապիի-
սինէ իթիգատը թամմը օլտուղընը իսպաթ իտէր պէնճէ հիչ պիր էմարէ եօգ տըր
. . . չօճուգ իթաաթ իտիյօր, եաթօտ գաթլանըպ տուրույօր, լաքին քէնտինի
պէօյլէ սըգըյա գօյմասըյլա եավաշ եավաշ իւզիւլիպ սիւզիւլիպ էօլէճէք տիր . . .

Գարը.—Պու պէնիմ սիւվալիմէ ճէվապ տէյիլ տիր . . .

Յօվէլ.—Էկէր օղլունա միրաս իսապէթ իթմէսի միւհթէմիլ օլան սէրվէթի
թէլէզգիւզ իթմէք իսթէր իսէն, մէրգուճա էյի պագմալը վէ թէտալի իթմէլի
տիր, զիրա գանուն պու պապտէ միւսարրա՛ տըր . . . աչ գուլագլարընը, գա-
նուըն չու ֆգրասընը տիյնէ .

«Վասիլյէթնամէնին հիյնը քիւշատընտա էկէր սահիպը վասիլյէթին քէնտի սէր-
վէթինտէն պիր գըսմընը թէրք ու վասիլյէթ իթտիկի քիմսէլէրին պիրի վէ եա պիր
գաշը էօլմիւշ իսէ, պու քիմսէլէրին վէֆաթըյա միւնազիուէնֆիհ օլան հիսսէ վէ
եա հիսսէլէր՝ վարիսը մէշրուլարա գալըլ»:

«Էկէր սահիպը վասիլյէթին վարիսը մէշրուլը եօգ իսէ, վասիլյէթնամէտէ ահ-
քեամը խուսուսիյէ միւնտէրիճ օլատըղը թագտիրտէ մէզքիւր հիսսէ վէ եա հիս-
սէլէր՝ հիւքիւմէթէ իսապէթ իտէր»:

Շիմտի անլատըն մը:

Գարը.— Էվվէթ, անլատըմ . . . Րընէ վէֆաթ իթտիկի թագտիրտէ էկէր վա-
սիլյէթնամէ պուլընըս տա սէրվէթ. բայ իտիլը իսէ, Րընէնին հիսսէսի հիւքիւմէ-
թէ տիւշէնէ տիր»:

Փօվէլ.— Իշթէ պու պէօյլէ տիր . . . Իմտի,— իլապէ իթտի Փօվէլ պիր թար-
զը իսթիհզաքեարանէ իլէ,— սէն բէք էյի պիր վալիտէսին, օլլուէն վասիլյէթ օլու-
նան սէրվէթին բայ օլլուէնտըղը վազթա գատար պէքէյէպիւմէք իշիւն էլպէթթէ
անը թէտավի իտուպ սէրիան էյի իթմէյէ չալըշաճագսըն»:

Կէնէկօ սօգաղընտաքի էսկի քիթապ սաթըճըսընըն հէմշիրէսի Մատամ Լա-
պառ՝ ճէվապ վէրմէյիպ, տուտագլարընը ըսըրարագ ալաղա գալգտըլ»:

Փօվէլ՝ սէօգիւնէ տէվամ իլէ.— Շուէն տալի իլապէթէն պէյան իտէրիմ քի,
էկէր սահիհէն պէօյլէ պիր վասիլյէթնամէ եաբըլմը իսէ, հիւքիւմէթ պուլըն իս-
պաթընը էլտէ իտէպիլէճէք, վէ էկէր մէզքիւր վասիլյէթնամէ հէնուզ մէվճուտ ի-
սէ, էլէէվմ նէ գատար տա սէթր ու քէթմ օլլուէսա եինէ գապըթա՝ օ վասիլյէթ-
նամէյի պուլուպ մէյտանա չըգարաճագ տըր»:

Գարը՝ օմուզլարընը օյնաթարագ պիր իսթիհզա իլէ.— Էօյլէ ամմա, զապը-
թա պազէն իշի ֆարգ իտէմէզ. սէն պուլըն պէօյլէ օլտուղընը պիր ազ պիւմէլի-
սին, գա՛րտաշըմ . . .

Փօվէլ՝ թիթրէյէրէք.— Պէ՞ն մի . . .

Գարը.— Էվվէթ, սէն:

Փօվէլ.— Պէնիմ գօրգաճագ պիր իշիմ եօգ տըր»:

Գարը.— Ձիւնքի սէն ուսթա պիր ատամ օլտուղընտան, էլպէթթէ թէտապի-
րը իշթիյաթիյէ իթթիլազ իթմիշսին տիր . . .

Փօվէլ.— Պէն իսթիգպալը, սօնուլմ տիւշիւնիրիմ . . . Պէն նէ եաբար իսէմ
սէն տէ անը եաբալը իտին . . . Էկէր պաշգա պիր նասիհաթա տահա միւհթաճ
օլուր իսէն էլէ պէնի պուլ . . . Պէն տայմա սէնին էմրինէ միւնթազըր պուլընա-
ճաղըմ . . . Վէ խաթըրնա կէթիր քի, էկէր իշլէրին ֆէնայա սարար իսէ, պէն
տայմա սանա գարտաշըգ վաղիյֆէսինի իյֆա իտէճէյիմ . . .

Գարը.— Պանա հօճալըգ իթմէք վէ թէրպիյէ վէրմէք իշիւն, տէյիլ մի. Էա-
քին պուլնտան պաշգա ոօրաճագ նասիհաթըմ եօգ տըր . . .

Փօվէլ.— Օ տա եինէ պիր չէյ տիր»:

Գարը.— Թէչէքքիւր իտէրիմ»:

Մատամ Լապառ՝ բէք խօշուտսըգ օլարագ չէքիլիպ կիթտի վէ հիտտէթինտէն
նաշի գաբուլը շիտտէթլէ չէքտի գաբատը»:

Յօվէլ՝ եալընըզ գալտըգտա օմուզլարընը օյնաթարագ.—Տօլապ վէ հիսապ-
լարըլա պէրապէր երնէ ահմագ վէ տճայիպ պիր գարը տըր . . . Պէյնի պօշ վէ
հաֆիֆ տիր, վէ թապիաթընտա տա ղուրուր վար տըր: Քէնտինի տայմա կէնճ
կէօրիւր վէ տայմա կիւզէլ գալաճաղընա թէմամըլա իթիգատ իտէր . . . Մէր-
գումէ իսաթրըմա կէլիպ տէ քէնտինի տիւշիւնտիկիմտէ, աճըյայըմ մը, նէֆ-
րէթ մի իտէյիմ, պէն տէ պիլմէմ . . . —տէտի, վէ պիր ազ սէօզիւնիւ գաթ ի-
տուպ տուրտըգտան սօնղրա թէքրար քէնտի քէնտիյէ սէյլէնէրէք:

—Տիմէք գօնթ տը թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսի չալընմըլ . . . Նըրսըզըն
պունը եաբմագտան մագսէտի նէ օլտուղընը անլայամսյօրըմ . . . Վագըա պիր-
լիքտէ նապէտիտ օյան մէպլաղ էրէյիճէ թամա օլընաճագ պիր չէյ տիր . . . Վա-
սիյէթնամէ՝ էվրագը նագտիյէ իլէ պէրապէր պուլընմագտա օլտուղընտան, իքիսի
պիրլիքտէ ալընմըլ, լաքին քիմ ալմըլ . . . Ժէրօմ Վիլար գօնագտա իգամէթ ի-
տիյօր իտի . . . մէօհիւր թահթընտա սուլընան թէրէքէնին մուհաֆըզը իտի . . .
Չալան քէնտիսի օլմալը տըր . . . Նէ՞ զայալ իտէր . . . Պէշ սէնլիլիք պիր մահ-
պուսիյէթէ հիւքմ օլունաճագ, լաքին իշպու պէշ սէնէտէն սօնղրա հապստան չը-
գըպ սէրպէսթ կէզէճէք վէ զէնկին օլաճագ տըր . . . Բիյանգօտա չարուճագ
պէօյիւք իքրամիյէ գագանմագ տրր պու . . . Պէն իսէ զայէթ ուֆագ պիր քեար
իչիւն հէր կիւն քէնտիմի թէհլիքէյէ գօյօրըմ . . . —տէտի:

Էսկի քիթապճը Անթուան Յօվէլ՝ պէյլէճէ քէնտի քէնտիյէ սէյլէնիպ, սէօ-
զիւնիւն պուրալարընա կէլտիկինտէ, միւնէլլիտաանէսինտէն իսաֆիֆ պիր սէս ի-
շիտիլտի:

Յօվէլ տէրհալ գօշտու օրայա կիթտի:

Իշճի Ժանտրէն միւնլլիտաանէյէ կէլմիշ, իշէ սալալայօր իմիշ:

Յօվէլ՝ մէրգումա խիթապէն.—Նէմէյինի չարուգ եէյիպ եօլտա էյլէնմէքսիզին
կէլտին, բէք ալէա . . . շու զայրէթիւնտէն տօլայը թէչէքքիւր իտէրիմ . . . Չօգ
իշ եաբմաղա չալըլ, իյիտիմ:

Ժանտրէն.—Էլիմաէն կէլտիկի գատար չալըլաճաղըմ, էֆէնտի . . .

Յօվէլ քէնտի օտասընա ավտէթ իտուպ սաաթընա պագուր վէ սաաթ օն պիր
պուշուգ օլտուղընը կէօրիւնճէ, քէնտի քէնտիյէ:

—Թաամ իթմէզտէն էվլէլ իքի միւսթանէլ մէքթուպ եագմաղա վագթըմ վար
տըր . . . —տէտի, վէ թամ եագըլտանէսի էօնիւնէ օթուրաճաղը սըրաատա գա-
բունըն չանը թէքրար չալընտը:

Էսկի քիթապ սաթընը՝ գաբուլը չալան՝ միւլթէրիլէրինտէն պիրի օլտուղը-
նը միւթալէա իտէրէք, կիթտի տիւարքի գաբուլը աշտը:

Գաբուլ աշըտըգտա պիր ստամ կէօրիւնիպ, պու ատամ քիթապճընըն մէմուլ
իթտիկի միւլթէրիլէրտէն պիրի տէյիլ իտի, զիրա Յօվէլ՝ օ կէլէն ատամը իչէրիյէ
գապուլ իտէճէք եէրտէ եօլունըն իւզէրինտէ տուրտը:

Կէլէն ատամ՝ սէլամ վէրէրէք.—Միւսիւ Յօվէլ սի՞գմիսինիլ . . .

Յօվէլ.—Էվլէթ, պէն իմ . . . Պէնիմէ գօնուճագ մը իսթէրսինիլ, է-
ֆէնտի . . .

Ատամ.—Էվլէթ, էֆէնտիմ:

Յովէլ.—Քիմի՞ն թարափրնտան :

Աստու.—Տօգթօր Րիչօ պէնի սիգէ կէօնտէրտի . . .

Յովէլ՝ գաբուենն էօնիւնտէն պէրիյէ կէլէրէք.—Եյի միւշթէրիլէրիմտէն պի-
րի տիր . . . Պուշուրընդ իշէրիյէ , էֆէնտի . . . —տէտի :

Եսպաննը ատամ՝ էօնտէքի տար օտանըն իշինտէն կէշիսլ իշ օտասընա կիրտի
վէ էթրաֆընա սէրիան պիր կէօզ կէզտիրտի :

Յովէլ՝ պիր սանսուլեա կէօսթէրտիքտէն սօնղրա .—Աճապա թէշրիֆինիզ նէ՞
սէպէպէ մէսնի տիր , էֆէնտի . թապիրը ախէրլէ , աթըպուաի հազիգատէն Տօգթօր
Րիչօ աճապա նէ՞ մագսէտլէ պէնտէնիզի սիգէ թափսիյէ իթմիշ :

Եսպաննը՝ Յովէլին եաղըխանէսի գարշըսընտա օթուրարադ .—Պէն Աւէրիգա-
լը պիր հէքիմ իմ . . . իսմիմ Տօգթօր թօմբսըն տըր . . . Իճրաի սէնաաթ իթմէք
իւզրէ Բարիգտէ ետրլէմէ կէ կէլտիմ , վէ պէրապէրիմտէ տիշարտան հիշ պիր շէյ
կէթիրմէտիկիմտէն , պուրատա իւլոււմ ու ֆիւնուենա միւթէալլիք հէր նէվի քիւ
թապլարտան միւրթթէպ քէնտիմէ պիր քիւթիւպիսանէ թէէսիս իթմէկէ լիւզու-
մըմ վար . . .

Շսիի քիթապ սաթընըսը՝ քեարլը պիր իշ եաբաճաղընը հըսս իտէրէք , արզը
խիւլուս իշիւն պաշընը աշաղը կյաի :

Սախթէ թօմբսըն՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ .—Սէնաաթճա վագը օլան պու լիւ-
զումը պիլմիւնասկպէ ըլֆիգը մէշհուրըմ Տօգթօր Րիչօյա սէօյլէտիկիմտէն , թա-
պիւլը մումաիլէյհ՝ պանա սիգի սալըք վէրտի վէ սիզին միւթէպէր պիր քիթապճը
օլտուղընրզը վէ «էհվէն ֆիյաթլա» եալընըք սիզին իսթէտիկիմ քիթապը պիլա
թէէիսիւր թէտարիք իտէպիլէճէկինիզի պանա պէյան վէ թէէյիտ էյլէտի . . .
Թարիֆէ հաճէթ օլմասըղը իւզրէ քիւթիւպիսանէմէ թըսպա , ճէրրահըղա , իլմը
հիքմէթէ վէ իլմը քիմեսայա միւթէալլիք քիթապլար վագ օլունտճագ տըր . . .

Յովէլ երնէ պաշընը էօնիւնէ կյաիքտէն սօնղրա .—Տօգթօր Րիչօնըն պէնի ու-
նութմատըղընտան տօլայը թէլէէքքիւր իտէր , վէ հազգըմտա իպրազ էյլէտիկի
էմիլէթին վահի օլմասըղընը իսպաթ իտէճէկիմի մէմուէ էյլէրիմ . . . Ֆիւհագի-
գա իսիմէրինի սէօյլէյիպ պէնտէն իսթէյէճէկինիզ քիթապլարը սիգէ միւմքին մէր-
թէպէ չարուգ թէտարիք իտէպիլիրիմ . . .

Թօմբսըն .—Հէմ տէ էհվէն ֆիյաթլա , տէյիլ մի :

Յովէլ .—Պէն միւշթէրիլէրիմի տալա ալտաթմամըչըմ . . . իշթէ պու սայէտէ
միւշթէրիլէրիմի տալմա պանա կէլմէյէ մէճսուր իտէրիմ . . .

Թօմբսըն .—Պիր գաշ խուսուսի քիթապլար միւսթէսնա օլարագ , տիկէրլէրի-
նի սիզին ինթիսապընըզա պըրագաճաղըմ . . . Եյի մուէլլիֆլէրի սիգ տէ պէնիմ
գատար էյի թանըրսընըք :

Յովէլ .—Նատիր իւլ վիւճուտ քիթապլար՝ մը իսթէրսինիզ . . .

Թօմբսըն .—Պանա մուճիպը շէրէֆ օլաճագ պիր քիւթիւպիսանէ իսթէրիմ :

Յովէլ .—Հէբսի գաշ ֆրանգըլք գատար օլաճաղընը թային իթմիշմիսինիզ :

Թօմբսըն .—Սէքիզ օն պին ֆրանգըլք գատար քիթապ ալմագ նիլէթինտէյիմ :

Յովէլ՝ մանէատար պիր սուրէթտէ աղընը պրուենըն օյնաթարագ .—Պէյիւք
պիր շէյ տէյիլ տիր . . . իւլոււմ վէ ֆիւնուեն քիթապլարը՝ զայէթ նէֆիս վէ ըէ :

սիմէրլէ միւզէյէն օլարադ միւթէսլէր մաթսաւարտա թատ իտիլիշ օլտուղն-
տան, ալէլ ումոււմ չօդ պահալը տըրլար . . . Հէր նէ իսէ, ուզլաշլապի իր . . .
Տօգթօր Րիշօ՝ պէնիմ տայմա բէշին բարա իլէ իշ եարտըղըմը տա էլպէթթէ սիզէ
սէօյլէտի . . .

Թօմսըն. — Պէն տէ բէշին բարա իլէ ախզ ու իթա իթտիկիմտէն, տիմէք պու
ճիհէթճէ արամըզտա սիր իխթիլաֆ օլամազ . . .

Յօվէլ. — Իսթէտիկինիզ խուսուսի քիթապլարըն էսամիսինի կէթիրտինիզ մի .

Թօմսըն. — Խա՛յր, լաքին աղըզտան սիզէ սէօյլէյէպլիլիւմ, հէման հիշ պիրի-
նի ունութմամ . . .

Յօվէլ պիր բարչա քեաղըտ ալըպ գալէմի միւրէքքէպէ պաթըրտը վէ եազ-
մաղա հազըրլանտը .

Տօգթօր Թօմսըն՝ սիր ազ տիւշիւնտիքտէն սօնղրա, պիր չօդ քիթապ խսիմ-
լէրինի սէօյլէյիւ եազտըրտը վէ խիթամընտա տէտի .

— Պու քիթապլարլա պէրապէր «կաղէթ տէ-ղ-Օրիթօն»ըն միւքէմմէլ պիր
մէճմուսը վէ գանսըզըդ խասթալըղը հազգընտա եաղըլան պիլճիւմիէ քիթապ,
լաքը տալի լուծֆէն թէտարիք իտէճէքսինիզ . . .

Յօվէլ՝ գուլաք գապարթարադ. — Դանսըզըդ . . . մօտա օլան խալթալըք
մը՝ . . . Պու խասթալըղը մուայէնէ վէ թէտալի իտէն սիր հէքիմ մուվաֆֆա-
գըյէթը աղիմէյէ նաիլ օլուր . . .

Թօմսըն նամը տիկէր Ժադ Լակարտ՝ կիւլէրէք. — Պու քէշֆ վէ թախմինինի-
գի գապուլ էտէրիմ .

Յօվէլ. — Պու խասթալըղը թէտալի իթմէք իշիւն մի բարիզէ կէտինիզ,
Տօ՛գթօր .

Թօմսըն. — Թէմամըյա անըն իշիւն .

Յօվէլ. — Էօյլէ իսէ թէպրիք իտէրիմ, Տօ՛գթօր . . . Պու հալտէ հէմ բարա
վէ հէմ շէօհրէթ գապանճադսընըզ . . . Չօգ միւլթէրինիզ օլաճադ տըր . . .
Պէն տէ սիզէ պիր միւլթէրի կէօնտէրմէք նիյէթինտէյիմ, զիրա օնա բէք զի-
յատէ թէվէճճիւհիմ վար . . .

Թօմսըն. — Սահի՞ մի տիյօրսընըզ . . .

Յօվէլ. — Էվվէթ . . . սիզէ կէօնտէրէճէյիմ միւլթէրի պիր տէլիգանը տըր
. . . պէնիմ եէկէնիմ . . . հէմշիքէմին օղու . . . Պու չօճուգ պէօյլէք մէքթէ-
պը բէհապիյնտէ տիր վէ չօգ չալըշտըղը իշիւն սիւզիւլիյօր . . .

Թօմսըն. — Սիզին թարաֆընըզտան կէօնտէրիլտիկի իշիւն պու չօճուգա պիր
տըգքաթը մախսուսէ իլէ պագաճաղըմ, Մէրգուճը սէրիան թէտալի իթմէք ի-
շիւն հէր նէ քի միւմքին իսէ անը եարաճաղըմ .

Յօվէլ. — Շիմտիտէն սիզէ թէշէքքիւր իտէրիմ . . . Տահա սէօյլէյէճէյինիզ
քիթապ վա՞ր մը . . .

Թօմսըն. — Շիմտիլիք խաթրըմա պիր շէյ կէլմէյօր . . .

Յօվէլ. — Միւսաատէ իտիլիզ, գապա թախմին սիր հիսապ իտէյիմ, պաղը
եօգարը քիթիւսպիտաննիգին նէ ֆիյաթլա թէկսիս օլունճաղընը վէ գաշ ճիլո
քիթապտան իպարէթ պուլընճաղընը սիզէ սէօյլէյիմ . . .

Թօմսըն. — Բէք էյի, եարընըզ .

Անթուան Թովէլ՝ եանընտա պուլընան քիթապ թարիֆալարընըն պազըլարընա միւրաճաաթ իտէրէք բազգամլարլա հիսապ իթմէյէ պաշլատը :

Թովէլ՝ հիսապ իշիյէ մէշղուլ օլտողը սըրատա , Ժազ Լակարտ՝ կէօզլէրինի եազըլիսանէնին իւզէրինտէ կէզտիրիպ տուրույօր իտի :

Պիր տէ նակէհան մէրգումըն սիմաաը թէպտիրը հալ իտուպ , եիւզիւնտէ պիր էսէրը հայրէթ սւ իսթիզրապ նիւմայան օլմաղա պաշլատը վէ կէօզլէրի աշնը պիր նօզթայա տիքիւն գալտը :

Ժազ Լակարտ՝ էսկի ուսուլտէ ճիւլէնմիշ վէ արգասընա տօնուգ ալթուն հրուֆաթլա «ԳՕՆԹ ՏԸ ԲՕՇՖՅՈՐԸՆ իւթմէրէլէրի» իւնվանը եազըլմըշ էսկի պիր քիթապ կէօրմիւշ օլմաղա , քէնտի քէնտիյէ :

— Վաշ , վաշ , վաշ . . . Քիւթիւպիսանէի Միլլիտէն չալընմըշ զիյզըյմէթ քիթապլարտան պիրինին իսի տիր պու . . . Աճապա թէսաուիւֆէն մէզքիւր քիթապը չալանըն եախօտ եաթաղընըն նէզտինէ՞ մի կէլմիշիմ տիր . . . Աճապա «Գըզըլ Վասիյէթնամէ» տէ պուրատա՞ մը տըր . . . Վալլահ չօգ պէօյիւք պիր իգպալ տիմէք օլուր . . . Վազըա բէք տէ սահիհ կէօրիւնմէզ ամմա , հէր չէյին իհթիւմալի վար տըր . . . Պիր քէրրէ պագմալը . . . — տէտի , վէ մէզքիւր քիթապը էլինէ ալըպ աշարաֆ սահիֆէլէրինի չէվիրմէկէ պաշլատը , վէ երնէ քէնտի էնտիյէ :

— Հիշ պիր նիշանէ եօգ տըր . . . Սահիֆէլէրին իւզէրինտէ տէ ճիւզի պիր «ասիտ» էսէրի կէօրիւնմէյօր . . . Քիւթիւպիսանէի Միլլիտէրին քիթապլարընտա իսէ եէր եէր հիւքիւմէթին մէօհիւրի պուլընըր . . . — տէտի :

Թովէլ՝ իշինէ տալմըշ , միւսաֆիրինէ ապա տիգգաթ իթմէյօր իտի . . .

Միւսաֆիրի օլան Տօգթօր թօմբըն վէ եախօտ Ժազ Լակարտ՝ պիր էմարէ պուլմազ իւմիտիյէ քիթապըն սահիֆէլէրինի չէվիշիպ տուրույօր իտի :

Մալիւմմիւզ օլտողը իւզրէ , մէրգում՝ մահիր պիր քիմեակիր օլտողընտան , ֆիքրինտէն հիսապ իտիյօր իտի քի , էկէր սահիֆէլէրին իւզէրինտէ պուլընան հիւքիւմէթ մէօհիւրլէրինի դայպ ու նապէտիտ իթմէք մադսէտիյէ մէզքիւր սահիֆէլէրին իւզէրինէ «ասիտ» տէօքիւլէրէք երգանմըշ իսէ , պու մուամէլէ հէր նէ տէրէնէ մէհարէթլէ իճրա իտիմիշ օլուր իսէ օլտուն , մութլազա պէլլի օլուր :

Պուշը տիւշիւնտիկի սըրատա Ժազ՝ պիւրտէն պիրէ սահիֆէլէրին պիրինտէ տուրտը , զիրա պու սահիֆէնին պիր ուճը՝ հէր նէ գատար տիկէր եէրլէրինտէն ազ պիր չէյ տօնուգ պիր բէնկտէ կէօրիւնիյօր իտի իսէ տէ , երնէ մէրգումըն նազարը տիգգաթընը ճէլալ իթտի , օրասընը ուսուլճաճըգ բարմաղլարըյլա եօգլատը վէ քեաղըտըն տիկէր թարաֆլարընտա օլան բէրտահ վէ եումուշաղըգ օ ուճտա մէվճուտ օլմատըղընը ֆարգ իթտի :

Ժազ՝ պիր մէսէրրէթը մուգաֆֆէրանէ իլէ . — Քեաղըտըն պուրատը պէնճէ մութլազա երգանմըշ տըր . . . էսկի քեաղըտլարըն քեաֆֆէսիւնտէ վազը զտուղը կիպի , պու քեաղըտ տախի բէք չօգ գօլալը օլուտ , էկէր իւզէրինտէ պիր սախ :

Թէլիք իճրա օլունմամըլ իսէ, քեաղըտ էմմէյէնէք տիր. . . Եկէր էմէր իսէ, քեաղըտըն երգանմըլ օլտուղը իսպաթ օլուր. . . —տիյէրէք, քիթապը տուտազլարընա եազլաշտըրտը, տիլինին ուճուընը զիքր օլունան սահիֆէնին օրասընա տօգունտըրտը:

Քեաղըտ էմիյօր իտի:

Ժադ Լակարտ՝ պուընը կէօրիւնճէ, բէք զիյատէ սէվինտի վէ քէնտի քէնտիյէ տէտի:

—Արթըգ շիւսիէ դալմայօր. . . Մէօհիւրի պօղմագ իշիւն քեաղըտ երգանմըլ տըր. . . Պու քիթապ՝ Քիւթիւպխանէի Միլլիտէն տիր. . . Օրատան սըրդաթ օլընան իւշ քիթապտան պիրի տիր. . . Պէնիմ միւրաճաաթ իթտիկիմ պու քիթապճը եա խըրսըզ քէնտիսի տիր վէ եախօտ խըրսըզլըգ մալլարընը սաթըն ալան ատաւ տըր. . . «Գըզըլ վասիյէթնամէ» պու ատամըն էլինտէ օլմալը տըր:

Ժադ՝ քէնտի քէնտիկէ պուընլարը տիւշիւնտիկի սըրատա, եիւզիւնտէ պիր ալէամէթը մէսէրրէթը ազիմէ նիւմայան օլույօր իտի:

Մէրգոււմ՝ քիթապը եինէ ուսուլճանըգ եազըլխանէնին իւզէրինէ վազ իթտիքտէն սօնղրա ալաղա դալգտը, վէ քիթապ ըաֆլարընա տօղրու կիտէրէք, եէրտէն թաւանա դատար մէզքիւր ըաֆլարա դօնուլմըլ օլան քիթապլարը կէօյա կէօզտէն կէշիրիյօր կիպի եարտը:

Պու էսնատէ Անթուան Յօվէլ իշինի պիթիրիպ.—Տօգթօր էֆէնտի, պէն իշիմի պիթիրտիւմ—տէտիքտէ:

Ժադ.—Էյ քիւթիւպխանէնին մալի պանա դաշա օլաճաղընը հիսապ իթտինի՞վ մի.—տէյու սիւվալ իտինճէ:

Յօվէլ.—Էվվէթ. . . մէմուլինիզտէն պիր ազ պահալը օլաճագ տըր. . .

Ժադ.—Էյ գաշ Ֆրանգա օլաճագ:

Յօվէլ.—Քիւթիւպխանէ իքի պին գատար քիթապտան իպարէթ օլաճագ վէ պիր խայլի նատիր իւլ վիւճուտ քիթապլարը հալի պուըննաճագ տըր. . . Պու նատիր քիթապլար վագըա պահալը իսէլէր տէ, սիզէ տէ բէք զիյատէ մուճիպը շէրէֆ օլաճագլար տըր. . . Եուվարլագ հիսապլա քիւթիւպխանէ սիզէ օն պիր պին Ֆրանգա մալ օլաճագ տըր. . . Պաշգա հէր հանկը քիթապճը օլսա, լա ագալլ սիզտէն իքի պին Ֆրանգ Ֆազլա ալմագսըզըն օ գատար քիթապը թէտարիք իտէմէզ. . . Հիշ շիւսիէմ եօգ տըր քի, Տօգթօր Րիշօ ուճուզլըզընը թաստիգ իտէճէք տիր. . .

Ժադ.—Օն պիր պին Ֆրանգ օլսուն, բէք էյի. . . Էյ պու քիթապլարը նէ՞ վագթ ալաճաղըմ. . . պու կիւն ալապիլի՞րմիյիմ. . .

Յօվէլ.—Եարընտան էվվէլ ալամագսըն, Տօգթօր էֆէնտի, օ տա ագչամ իւսթիւ:

Ժադ.—Բէք ալէա. . . եարըն ագչամ ալայըմ. . . —տէտի, վէ էլիյէ օտանըն էթրաֆընտաքի քիթապ ըաֆլարընը կէօսթէրէքէք, իլալէթէն.—Պիլի՞րմիսինիզ, ազիզիմ միւսիւ Յօվէլ, պէօյլէ կիւզէլ քիթապլար սայէսինտէ քէսպը սէրվէթ իտէճէքսինիզ. . . Շու վարիյէթինիզին իւզէրինէ շիմտի պիր կէօզ կէզտիրտիմ, չօգ մէշուր քիթապլար վար, պուընլար չօգ բարա իտէր:

Յօվէլ.—Սահի՛ տիր, էֆէնտի, պիր Թաղը՛ նատիր քիթապլարըմ վար, պուռլարը չոգ պահալը արմըրըմ տըր . . . Նէ չարէ քի քիթապ մէրադլըսը ոլան զէնկին միւշթէրլէրիմ ազ օլտուղընտան, նատիր օլան մէզքիւր քիթապլար կիւճ սաթըլըյօր . . . Մամաֆիհի պէն Թէչէքքի իթմէմ . . . էճանիպտէն օլան քիթապ մէրադլըսը պէնիմ իգամէթ իթտիկիմ ի չիւնճի գաթըն եօլունը պիլիլէր վէ Ռարիպէ կէլտիքլէրինտէ պանա տա-ուղրարլար . . . Պէնտէ շայանը սէյր ու Թէմաչա չօգ էսէրլէր վար տըր . . .

Ժադ.—Պէն տէ էյլէ կէօրտիւմ, զիրա պէն տէ քիթապտան անլարըմ . . . Պէյլէ պիր խագինէյի ճէմ իտէպիլմէք իչիւն չօգ զահմէթ վէ մէշադգաթ չէքտի-նի՞ղ մի .

Յօվէլ.—Ա՛հ, չօգ զահմէթ չէքտիմ . . . սըգ սըգ վէ ուզուն ուզուն սէյա . հաթլար իճրա իտէրիմ . . . Տիմէք սի՞ղ տէ քիթապ մէրադլըսըմըսընըզ .

Ժադ.—Էվլէթ, չօգ մէրադլըյմ վէ զաննըմ պիրլիքտէ պիր դաչ իչ եաթա-պիլլէճէյիզ .

Յօվէլ.—Բէք մէճնուն օլուրըմ . . . իսթէրիմ քի քիթապլարըմ լայըգը էլ-լէրէ կէչսին . . .

Ժադ.—Շիւպչէսիզ քիթապլարըն մէզատընտ սիզ պագարսընըզ, էյլէ՞ մի .

Յօվէլ.—Հէր քիթապ մէզատընտա հազըր պուլընըրըմ . . . Պօն-զ-Ան-ֆան սօգապընտաքի տէլլալար օթէլինտէ քիթապը օլարագ եալընըզ պէն պու-լընըրըմ . . . Տահա կէչէնտէ պիր քիթապ սաթըն ալտըմ, աղըրլըզընճա ալթուն սէյէր . . .

Ժադ.—Նէ՞ քիթապը տըր . . .

Յօվէլ.—Է, օնթ տը Ռաշթօրըն իսթըրէլէրի . . . Թէքմիլ էվրօթատա օ քի-թապտան պիր տահա արանսա եօգ տըր . . .

Ժադ.—Պու նէ՛ ալէա շէյ . . . Աճապա սաթան անըն գըյմէթինի պիլմէյօր մը իսի .

Յօվէլ.—Պիլմէյօր իտի . . . Մէզատ օթէլինտէ պիր ըյանգօտան պանա չըգտը . . .

Ժադ.—Թէսլիք իտէրիմ սիզի . . .

Յօվէլ.—Շիմտի ալէա պիր իչ պաշա չըգարմաղա չալըըյօրըմ . . . Թաշրա-տան պիր մէքթուպ ալտըմ . . . իտէօրթ պին ճիլտ քիթապը հապի պիր քիւթիւպ-խանէտէն պահա օլունմըզ վէ քիթապլարըն էսամիսի տէ պանա եազըլմըզ տըր . . .

Պու քիթապլարըն սէքիզտէ եէտիսի գըյմէթսիզ շէյլէր տիր, լաքին պաղը գալան քիթապլարըն իքիսի ըէք գըյմէթլէ տիր . . . պիր քիթապ մէրադլըսընը սէվին-ճինտէն թիթրէտէճէք իքի էլմաս տըր . . . Պու իքի քիթապըն պիրի Վահիպ Ժօպէֆին պիզգաթ քէնտի Թարաֆընտան գալէմէ ալընմըզ Թէրճէմէի հալի, վէ տիկէրի Վըրզըլ Վասիյէթնամէ, Միւսիւ Լաֆէմանըն իսթըրլէրի նամըյա միւ-սէմա տըրլար . . . Մալիւմը ալինիզ օլտուղը իւզրէ, Միւսիւ տը Լաֆէմա՛ գար-տինալ տը Րիչլիէօնին ռուհը մէլունը իսի . . . Պու իքի քիթապը էլէ կէչիրիպ սահիպ օլմաղա նէ տէրէճէ էնէմիյէթ վէրտիկիմի անլարսընըզ . . .

Ժադ.—Քէնտի քէնտիյէ.—Պադ ըու մաթուհ հէրիֆէ՛, քիթապլար էլինտէ տիր

տէ չիւպէնէ մահալ վերմէմէք իշխն պէօյլէ պիր մասալ ուշտուրըյօր . . . Պու սըրատա , օ իբի չալընմը չսկի քիթապլարըն նիշանլարը չըգարըլմագտա օլմալը տըր . . . «Գըզըլ վասիյէթնամէ» պէնիմ տիր . . . — երեքսէք սէտա իլէ . — Աի- զին կիսի դըյմէթ պիլէնլէրէ բլէօյլէ ֆէվզէլլատէ իգապլար խասպէթ խտէր . . . Պիհագգըն էլմաս թապիր իթտիկինիզ քիթապլարա սահիպ օլտուղընըտա , չիւպ- հէսիզ անլըրի պէն սիզտէն միւպայէա իտէճլլիմ . . .

Փօվէլ . — Տօգթօր էֆէնտի , մէզքիւր քիթապլարըն ռէշինտէն սաթըլմը կիսի պիր չէյ օլտուղլարըն մաէթթէսսիւֆ սիզէ պէյան իտէրիմ . . .

Ժագ . — Աճապա քիմէ՞ սաթըլմը տըր :

Փօվէլ . — Պիր ինկիլիզէ :

Ժագ . — Իթէ պու ֆէնա՛ . . . Պէլքի պէն ինկիլիզտէն զիյատէ պիր ֆիյաթ- լա սաթըն ալըր իսիմ . . .

Փօվէլ . — Անը եէտը թասարուրուֆընըզա կէչիրմէյէ ռէք արզու իտէ՞րմիսինիզ ,

Ժագ . — Էվվէթ , չօգ արզու իտէրիմ . . .

Փօվէլ . — Էօյլէ իսէ սիզին կիսի եէնի պիր միւլթէրիյէ մուճիպը մէմնուկէթ օլմագ իշխն օրթայա պիր կիւճլիք չըգարըլ , վէ ինկիլիզլէ Էրէյիճէ իլէրի կիթմիշ օլան բազարըղըմըզը պօզարըմ . . . Պու խուսուս՝ սիզին վէրէճլկինիզ ֆիյաթա պաղը պիր չէյ տիր . . .

Ժագ . — Նէ՞ ֆիյաթ իսթէրսինիզ :

Փօվէլ . — Պուներ պիր գաչ կիւնէ գատար գարարաշտըրըպ տա սիզէ սէօյլէրիմ :

Ժագ . — Բէք ալէա . . . Լաքին սէօզլիւնիզտէն տէօնիւպ տէ պանա գարչը եր- նէ ինկիլիզէ սաթմայասընըզ . . .

Փօվէլ . — Պու պապտէ հիշ գասապլիթ իթմէյինիզ :

Ժագ . — Միււպայաա իթտիկիմ քիթապլարա եարըն պէքլէտիկիմի ունութմա- յասընըզ . . . Պէրապէր բուսուլասընը տա կէօնտէրինիզ . . .

Փօվէլ . — Պէն քէնտիմ կէթիրէճէյիմ :

Ժագ Լակարտըն տիշարը չըգաճաղը սըրատա , տիշ օտաւընըն գաբուսը չալը- նըպ , Փօվէլ կիթտի մէզքիւր գաբույը աշտը :

Պիր գարը՝ պիր թէրսի իշինտէ՝ պիր քեասէ , գարադըզ իքի թապագ , պիր բարչա էքմէք վէ պիր շիշ շարապ կէթիրմէքտէ օլուպ , պու գարը՝ էվլին գաբու- ճըսը իտի :

Գարը . — Էֆէնտի , թաամընըզը կէթիրտիմ :

Փօվէլ . — Բէք էյի , Մարիան . . . եէմէք օտասընա դօյուներզ :

Գաբուճը գարը կիթտի :

Ժագ . — Նասըլ , հէնուզ եէմէյինիզի եէմէմիշմիսինիզ :

Փօվէլ . — Էօյլէնտէն էվվէլ ատէթիմ տէյիլ , պիր չէյ եէյէմէմ :

Ժագ . — Էյ եալընըզ մը թաամ իտէրսինիզ :

Փօվէլ . — Տայմա եալընըզ . . . Պէն պէքեարըմ . . . խըտմէթիմի գաբուճը գարը եաբար , Լաքին քիթապ օտալարընա ասլա այագ պասմազ , վէ եէմէքլէրիմի եօգարըյա օ կէթիրիր . . . Պաշգա վագթ անըն հիշ եիւզիւնիւ կէօրմէմ վէ Լա- գըրտընըն իշիթմէմ . . .

Ժառ. — Տայմա պէօյէ եալընըզ նա՞սըլ օթուրըսընըզ, ճանընըզ սըգըլմա՞զ վը:

Ֆօվէլ. — Քիթապլարըմ պանա արգատաշ կիպի տիրէր. . . չալըշարագ էյ-
լէնիրիմ:

Ժառ. — Սագընընըզ հա՛. . . տալիմի սուրէթտէ չալըշմագ՝ վիւճուտը պէրպատ
խտէր, ինսան սիւզիւլիր. . . Պու կիւնէլէրտէ պէնի չաղըրապիլիրսինիզ, պէն տէ
միւլթէրի սըֆաթըլա տէյիլ, հէքիմիք սըֆաթըլա սիպի կէօրմէյէ կէլիրիմ:

Ֆօվէլ. — Ատամ սէն տէ. . . պէնիմ վիւճուտըմ դավի տիր. . . պէն քէն.
տիմի իլաճլարլա ապա խարապ իթմէմ:

Ժառ. — Ալլահ վէրէ էօյէ օլուռն. . . Ալլահա ըսմարլատըզ, եարըն կէօ-
րիւլէլիմ:

Ֆօվէլ. — Ինչալլահ, Տօգթօր էֆէնտի:

Ժառ.՝ նէրտիվէնտէն աշաղը էնէր իքէն քէնտի քէնտիյէ. — Եարա եալընըզ տըր
. . . խըտմէթքեարը եօգ տըր. . . դաթուճը դարը կիւնտէ իքի տէֆա եօգարը
չըգար վէ կէլմէսի իլէ կիթմէսի պիր օլուր. . . Պու բէք ալէա չէյ:

Ֆօվէլ՝ էլլէրինի պիրպիրինէ սիւրթէրէք թաամա օթուրըս պէնտի քէնտիյէ. —
Սաթաճաղըմ քիթապլարտան էբէյիճէ պիր մէպլաղ դաղանըյօրըմ. . . Նէ՛ կիւ-
զէլ իշ. Տօգթօր Ռիշյա պէյանը թէշէքքիւր խտէճէյիմ. . . էկէր քիթապ խըր-
սըզլարըմտան սաթըն ալտըղըմ քիթապլարըն պիր գըսմընը եէնի միւլթէրիմէ չա-
գապիլիր իսէմ, սու ախգուլիթա տահա քեարըլ օլաճագ տըր. . . Պագալըմ. . .
Պու Ամէրիգալը Բարիգէ կէլմիշ. . . պուրատա նէ կէչիպ տէօնէր, խապէրի եօգ
տըր. . . Դօրգմայըպ իսթէտիկիմ կիպի իլէրիյէ վարապիլիրիմ. . .

Էսկի քիթապ սաթընըսընըն թաամը բէք օ դատար միւլթէմմէլ օլմայըպ, պիր
լահանա չօրպասը, պիր բարչա սըղըր հաշլամասը վէ պիր ազ տա Պրի բէյնիրի
խտի:

Ֆօվէլ՝ լահանա չօրպասընա պաշլայարագ քէնտի քէնտիյէ. — Թաամըմ բէք օ
գատար միւլթմմէլ տէյիլ իսէ տէ, գախտի հըֆզ իւլ սըհհէյէ մուվաֆըզ տըր. . .
Պու թէրթիպլէ էն աղը սօգսան սէնէ եաշարըմ. . . եթմիշ եաշընա գատար
չալըշըր վէ անտէն սօնղրա սու քէնարընտա պիր գարիյէյէ կիտիպ խրատըմիւ կէ-
չինիրիմ. . . վէ էկէր վարիյէթինի թէքմիլ թիւքէնտիրմիշ օլան հէմչիւրէմ՝ գօնթ
տը Թօնէրիէօնին միրաս հիսսէսինի էլէ կէչիւրմէմիշ օլուր իսէ, վէլէվ պանա պիր
սըգընթըմ վէրմէյէճէք օլուռն, պէն անը պուտալալըզ խտուս տէ եանըմա ալա,
մամ. . .

«Տէյէրիմ նէ գատար աղ օլա, երինէ պէն օ դարըստան տէյէրլիյիմ:

«Անըն օլուր վէ պէնիմ եէ կէնիմ Րընէյէ կէլինտիքտէ, մէրգու՛մ բարագ օլա,
ճաղընտան, հիշ պիր չէյէ իհթիյաճը օլմայաճագ, վէ էկէր ուզագ մէմլէքլթէթէ
միսիօնարըղա կիտէր իսէ, տահա գիյատէ իհթիյաճը օլմայաճագ տըր, զիրա վիւճու-
տը բէք նարին օլուս եօլճուլըզ եօրկուշըրգլարընա տայանամայարագ էօլիւր. . .

«Զափալը չօճուգ, էկէր վալիտէսի պաշգա էյի պիր գարը օլսա խտի, օլու-
նը պիր թիւճճար, պիր սէնաթ սահիպի վէ եախօտ պասպասը կիպի ալօգաթ
եարար իտի. . .

«Պու սայէտէ եաշար վէ հէմ տէ պաթիթիյար եաշար խտի. . .

«Էվվէթ, էօյլէ ամմա, նէ չարէ քի գօնթաան իսսպէթ իտէճէք բարանըն սէվտասը հէր շէյի զայպ իթտիրմիշ տիր . . .

«Ալիօ Ալլահ չօգ թօհաֆ սլիր հէմշիրէմ վար տըր . . .

«Վահ զավալը րընէ . . . Լաքին ամըմագ նէ տիր . . . պու ալէմտէ իքի էլ սլիր պաշ իչիւն տիր— տէտի, վէ թաամընը պիթիրիպ, քէնտիսինէ հէմ տիւք-քեան վէ հէմ իշ օտասը իթթիսագ իթտիկի օտայա Կվտէթ էյլէտի:

Փօվէլ՝ «Գօնթ Բօշօրըն Ութըրէլէրի» նամ քիթասլը եագըխանէսինին իւս-թիւնտէ կէօրէրէք հէման եիւքսէք սլիր սէտա իլէ.— Վաշ շէյթա՛ն, պու քիթա-պը պէօյլէ տչըգտա պըրագարագ պու նէ՝ ինթիյաթսըզըգտա պուլընմըլըմ պէն . . . վուգուֆճը, պօշսօղագ ատասլար կէլէպիլիր . . . Պու էսկի վէ նատիր քի-թասլը «Գըզըլ Վասիյէթնամէ» իլէ պէրապէր գարանըգ օտայա կէօթիւրէյլմ,— տէտի, վէ եագըխանէսինին կէօզիւնէ սօգմուշ օլտուզը քիթասլը ալըպ եինէ քէն-տի քէնտիյէ.— Վագթըմ օլուրոա, գըրմըզը միւրէքքէյլէ ալթլարընա չըզկը չը-զըլմըլ օլան քէլիմէլէրին մէալ ու մանէասընը անլամալա չալըչաճաղըմ . . . պէլ-քի տէ չայանը տիգգաթ սլիր շէյ տիր . . . Լաքին էվվէլա ասըլ իլլէրիմիյէ պա-գալըմ.— տէտի, սլիր քիսլրիթ չագտը, սլիր մուս եագտը վէ օտանըն էթրաֆընը գարլամըլ օլան միւթէատտիտ րաֆլարըն սլիրինէ տօղրու կիտէրէք իքի իւշ քի-թասլ պէրիյէ ալըպ, բարմաղըն օ քիթասլարըն կիզլէմիշ օլտուգլարը սլիր պա-գըր տիւյսինին իւզէրինէ պաստը:

Էսկի քիթասլ սաթընը բարմաղընը պասար պասագ գուրու սլիր չաթըրտը իչիտիկիպ, իքի մէթրօ ուզուշըզընտա վէ սլիր պուշուգ մէթրօ էնինտէ սլիր գա-նատ՝ համիլ օլտուզը քիթասլարըն պէրապէր տէօնէրէք, տուվարըն իչիտէ քիւ-չիւք սլիր գարու օրթայա չըգտը:

Փօվէլ մէգքիւր գարուշը աշտը վէ իւշ միւրէպպա մէթրօ զայէթ տար վէ գա-րանըգ սլիր օտայա կիրտի: Պու օտատա սլիր տէմիր գացատան մատա սլիր խայլի աղըր քիթասլար վար իտի:

Փօվէլ՝ սլիր նագարը մէսէրրէթլէ գացայա պագարագ.— Ուֆաճըգ սէրվէթիմ չուրատա եաթըպ տուրույօր . . . չու րաֆլարտաքի էսկի վէ նատիր քիթասլար-լա տա մէգքիւր սէրվէթ թէզայիւտ իտէճէք տիր . . . Պու քիթասլարըն էն ու-ճուզը քէնտի աղըրըզընճա ալթուէն տէյէր . . . Պագըլարը քէնտի աղըրըգլարըն-ճա պանգնօթ տէյլրէլէր.— տէտիքտէն սօնղրա, կիթիրտիկի իքի քիթասլը քէմալը հիւրմէթլէ տիկէրլէրին եանընա գօյտու, գարանըգ օտատան տիչարը չըգտը, մոմու սէօնտիրտիւ, գարուշը գաբատը, էյրլթի գանատը եէրինէ սիւրտիւ, կիթ-տի եագըխանէսինտէ օթուրտը վէ չալըչաղա պալատը:

Մէրգուս քիթասլը իքի մուսթատար մէքթուպ եագըպ սլիթիրի տիթիրմէզ տիշ օտատընըն չանը թէքրար չալընտըղընտան, Փօվէլ՝ քէնտի քէնտիյէ.— Պու կիւն զիյարիթ կիւնիւ իմիշ . . . չալըչագ ույամայաճագ տըր.— տիյէրէք, եէ-րինտէն գալըպ կիթտի գարուշը աշտը:

Պրունընտան սէօյլէր սլիր սէտա՝ Ալէման թէլաֆֆուզը իւզրէ Փօվէլ խիթա-պէն գարուշըն էչիկի իւզէրինտէն.— Սապահլար խայր օլտուէն, միւսիւ Փօվէլ . . .

Փօվէլ՝ կէլէն հերիֆի իշերի գապուլ խտէրէք.— Սապահլար խայր օլտուն, Ապրահամ. . . Նէօ վար, նէյէօ կէլտինիզ:

Ապրահամ.— Ազիզիմ միւսիւ փօվէլ, պիր խըտմէթինիզէ եարայապիլիօմիյիմ տէյու անլամաղա կէլտիմ:

Փօվէլ.— Շու թարաֆա կէլինիզ տէ գօնուչալըմ:

Ապրահամ քիւթիւպխանէյէ կիրտի:

Պու ատամ՝ գըրգ պէշ չաղլարընտա օլուպ, թէմիզ բաք վէ տիւչկիւն էլպիսէլէր կիյինմիշ իտի: Մէրգում՝ էթինէ տօլկուն, եիւզիւ եուս եուվարլըք, եանագլարը գըրմըք, գաչլարը գալըն, կէօզլէրի աչըք ընկտէ պիր ատամ իտի:

Մէրգումըն սօլ գօլթուղընըն ալթընտա, պիր մուգալէլաթ մուհարրիբի վէ եախօտ պիր մէսուս կիպի սիյահ մէշինտէն պիր պէօյիւք ճըզտան վար իտի:

Փօվէլ՝ տիշ օտանըն քիւթիւպխանէյէ աչըլան գարուսընը գաբատըգտան սօնրա, եէնի կէլէնի այագտա պըրագարագ քէնտիսի եազըխանէնին արգասընտա քէնտի եէրինտէ օթուրտը վէ կէլէն ատամա խիթապէն:

— Օն կիւնտէն պէրու նի՞չիւն օրթայա չըգմատընըք, Ապրահամ.— տէյու սիւվալ իթտիքտէ,

Ապրահամ.— Պէնի պու պապտէ թագալիհ իթմէյինիզ. . . աղրըլարըմ սէպէպ օլտուն, կէլէ մէտիմ. . .

Փօվէլ.— Եանի իշկիյէ տալըպ կէլէմէտինիզ. պու կիւն բարանըք գալմատըղը իշիւն պէնի խաթրընըքա կէթիրտինիզ. . .

Ապրահամ.— Սա՛յր. . . խա՛յր. . . էօյլէ գանն իթմէյինիզ, միւսիւ փօվէլ. . . սահիհէն նամիգաճըղա տիւչար օլտում. . . վագըա չիմտի բարամ եօգ, լաքին բարամը իշկիյէ վէրմէմիշիմ տիր. . . հէք իլաճա վէրմիշիմ տիր. . .

Փօվէլ.— Էյ չիմտի պանա պիր թէքլիֆինիզ վա՞ր մը տըր. . . չաբուգ իտինիզ, վագթըմ եօգ տըր. . .

Ապրահամ.— Էվվէթ. . . էվվէթ. . . պիր շէյ սէօյլէյէճէյիմ, միւսիւ փօվէլ, լաքին պիր ագ սօլուգ ալտըմ. . .

Փօվէլ.— Օթուրուպ սէօյլէյինիզ պագալըմ. . . Սէօյլէյէճէյինիզ մէֆհումսը՞ք պիր շէյ մի տիր, եօգսա ճիտտի պիր իշ մի տիր:

Ապրահամ.— Բէք ճիտտի տիր. . . պինագիր պիր քիթապ վար, պու քիթապըն պաշգա հիշ պիր նիւսիսէսի եօգ տըր. . .

Փօվէլ.— Նէօ տիր պու քիթապըն իսմի:

Ապրահամ.— Իսմինի իշիթսէնիզ սէվինճինիզտէն օյնայըպ սըչրարսընըք:

Փօվէլ.— Սէօյլէյինիզ պագալըմ, կէվէզէիւք խթէմէք. . . Նէօ քիթապ տըր:

Ապրահամ.— Էլ եագըսը տըր. . .

Փօվէլ.— Էլինիզսէօ մի տիր:

Ապրահամ.— Սա՛յր, լաքին նէրէտէ օլտուղընը պիլիբիմ:

Փօվէլ.— Նէօրէտէ տիր քի:

Ապրահամ.— Քիւթիւպխանէի միլլիտէ տիր:

Փօվէլ.— Պու էլ եագըսը ա՞գ վագթտան պէրու մը էլէ կէշմիշ տիր:

Ապրահամ.— Էվվէթ:

Յովէլ. — Նէ՞րէ տէն կէմիշ տիր :

Ասորահամ. — Ախրէն Բուանտա միւսայէա օլուըս օրատան կէթիրիւմիշ տիր :

Յովէլ. — Բուանտան սիր էլ եազըսը՞ մը . . . Պէլքի տէ Լըսէր մէճմուսըն տան տըր , հէ՞ :

Ասորահամ. — Էվլէթ . . . Էվլէթ . . .

Յովէլ. — Էյ նէ՞ էլ եազըսը տըր , միւհթէվլյաթը նէտէ՞ն իսարէթ տիր :

Ասորահամ. — Դարտինալ ար Լուէնտէն Կաթէրին տը Մէտիսիտէ մէքթուսլար վէ Սէն-Պարթէլէմի հատիսէսի հազգընտա ճալիսլը իթինա պէյանաթ ու մալիւ մաթը հասլի տիր :

Յովէլ սիր սէվինճլէ. — Պու էլ եազըսը Բարիզտէ՞ մի տիր :

Ասորահամ. — Էվլէթ , Էվլէթ . . . սէվինճինիզտէն սըշրայաճազսընըզ տէտիմ իսէ եալա՞ն մը սէօյլէտիմ :

Յովէլ. — Էկէր մէզքիւր էլ եազըսընը սանա կէթիրիր իսէն սանա քիթ ֆրանգ վար :

Էսկի քիթապ սաթըճըսը՝ ֆարթը սիւրուր վէ մէմուռնիյէթինտէն նաչի թէք լիֆսիզլիք նիշանէսի օլարագ Ասորահամ իլէ սէնլի սէնլի գոնուչմաղա պաշլայըպ , մէրգուս Ասորահամ իսէ քէնտիյէ վագը օլան թէքլիֆի իշիտէրէք սիր էմարէի մուվաֆադաթ կէօթէրմէտի :

Յովէլ նազարը իսթիզրապլա մէրգուս սագտը :

Եահուտի Ասորահամ՝ պաշընը սալլայարագ. — Ալ տըր , ալիզլիֆ Յովէլ , քեաֆի տէյիլ տիր . . .

Յովէլ. — Էյի տիր , քեաֆի տիր . . .

Ասորահամ. — Խա՛յր , տէյիլ տիր . . . Պու էօյլէ պիւ շէյ տիր քի , արայանա օթուզ պին ֆրանգ տէյեր :

Յովէլ. — Ամմա եարտընըզ հա՛ , մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ :

Ասորահամ. — Էվլէթ , իտէրիմ եա՛ :

Յովէլ. — Օ ֆիյաթտա սիր մի շթէրի արայընըզ . . .

Ասորահամ. — Նէրէտէ իսէ օրատա պըրագսամ , պէնճէ սահա էյի օլուր :

Յովէլ. — Հայտէ պագալըմ , իքի պին ֆրանգ վէրիլիմ սիզէ . . .

Ասորահամ. — Ալթը պին ֆրանգ օլմալը . . .

Յովէլ. — Իւշ պին վէրիլիմ . . .

Ասորահամ. — Պիշ պին ֆրանգ վէրինիզ , սէքիլ կիւն սիւրմէզտէն մէզքիւր էլ եազըսընը սիպէ կէթիրէլիմ . . .

Յովէլ. — Պիշ սի՞ն մի :

Ասորահամ. — Պիր շէյ տէյիլ տիր . . . Կէօզէ սլտըրտըղըմ թէհլիքէյի տիւշիւնինիզ . . . ուճընտա հապս վար . . . Պէն իսէ խասթալըղըմ իշիւն մահպուսիյէթ տէն հիշ հազգ իթմէմ . . .

Յովէլ. — Պու էլ եազըսը՝ քիթապ ֆիհրիսթինէ կէչմի՞ն մի տիր :

Ասորահամ. — Էվլէթ . . . ֆիհրիսթ մուճրպինճէ թալէպ օլուսապիլիր . . .

տիւն քիւթիւսպիւնէնին մէշըսլիյէթ սալօնընտա միզքիւր էլ եազըսընը պիր միւշթէրի եէտինտէ կէօրտիւմ . . .

Փօվէլ.— Ինչիցաթիւր տալմանընդ հա՛, զիրա մէզքիւր էլ եազըսը զայս օլուր իսէ պիլխասսա թէ հիքէյի մուճիպ օլուր :

Ապրահամ.— Պէն քէնտի իշիսի պիլիւրիմ . . . դօրգմա սէն :

Փօվէլ.— Էօյլէ իսէ բէք էյի, սիշ պին Ֆրանգ վէրիւրիմ . . . էլ եազըսընը էլէ կէշիրտիկինիզ կիպի պանա կէթիրէճէքսինիզ :

Ապրահամ.— Տէրհալ կէթիրիւրիմ, էվվէթ . . . Լաքին ալէլ հիսապ պիր ազ բարսյա լիւզոււմըմ վար :

Փօվէլ.— Նէ՞ դատար :

Ապրահամ.— Իւշ եիւզ Ֆրանգ :

Փօվէլ.— Եանուտինին իսթէտիկի բարայը վէրտի վէ եէտինտէն պիր մադպուզ, սէնէտի ալտը :

Ապրահամ.— Նարօլէոնլարը ճէպինէ աթարագ.— Շիմտի պանա՝ չախսա մախսուս պիր դաշ մաթպուլ վարագա լազըմ . . . հիշ եօգ տըր պէնտէ . . .

Էսկի քիթապ սաթընը՝ եազըլսանէսինին պիր կէօզիւնիւ աշըպ չախսա մախսուս պիր դաշ վարագա ալտը վէ Եանուտի վէրտի. Եանուտի տախի՝ Քիւթիւսլիսանէի Միլլինին մէշղուլիյէթ սալոնը դաբուսընտա մուհաֆըզ թարաֆընտան իթա օլուհան վարագալարա միւշապիհ պուլընան պու վարագալարը տիւրմէքսիզին էվրագ ճըղտանընըն քեաղըտլարը արասընա սօգուվէրտիքտէն սօնդրա, քէմալը հիւրմէթ ու թէվազու իլէ Փօվէլի սէլաւայըպ վէ եինէ աղըլարընտան սըզլաշարագ չէքիւտի կիթտի :

Քիթապընը Փօվէլ՝ եազընտա զայէթ զիյգըյմէթ պիր էլ եազըսընա մալիք օլաճաղը իւմիտիլէ մէմնուս օլարագ մէքթուպլարընը եազմաղա պաշլատը վէ պուտէֆա արթըգ տիւզիյէ իշիլէ մէշղուլ օլտու :

Ժագ Լախարտ՝ Բասգալը Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի դօնագտա պուլուպ պիր եանա ալարագ, կէնէկօ սօգաղընտաքի քիթապըյա վագը օլան զիյարէթիին թէֆէրրուաթըյա մէրգումա նագլ իթտի :

Բասգալ՝ չիտտէթլէ.— Տիմէք «Գըզըլ Վասիյէթնամէ» Փօվէլին եէտինտէ տիր տէրսինիզ, էօյլէ՞ մի . . .

Ժագ.— Պէյլէ օլտուղընա հիշ շիւպհէմ եօգ տըր . . .

Բասգալ.— Էօյլէ օլտուղը հալտէ գաննըմ բլանլարըմըզ թէսլտիլ ու թաատիլ օլունաճագ . . .

Ժագ.— Նի՞շիւն էօյլէ :

Բասգալ.— Օ քիթապ եէտիմիզէ կէշինճէ, արթըգ նէ Տօգթօր Թօմբաընըղա վէ նէ տէ Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի դօնաղա լիւզում գալմապ :

Ժագ.— Քիթապը էլտէ իթմէք լազըմ իտուկի տէրքեար տըր. լաքին չիմտիլիք իլք բլանլարըմըղտան հիշ պիր շիլ թաատիլ ու թէսլտիլ իթմէմէք իգթիդա իտէր . . . սէն Բարիգտէ իգամէթիմիզի պիր ան էվվէլ թէրթիպ էթ, պէն տէ Բըթի Գասթէլ դօնաղընըն եաբուսընը սէրիան իքմալ իթտիրմէյէ չալըշայըմ . . . Եօւ տա էյի խաթրըմա կէլտի, պէնիմ հալ ու մէվգիլիմտէ օլան պիր աւտամըն առապա վէ պէկիրի տախի օլմալը տըր . . .

Բասգալ.— Պէն պուսը գաթէն տիւշիւնտիմ վէ պիր աթ ճամպաղը իլէ պիր արասպ սաթընըսը կէօրտիւմ . . .

Ժառ.— Պիր տէ արապածը տիւշիւն . . .

Բասագալ.— Պօշ չէյ տիր . . . Պիզիմ Ալլապըն արապած գօշմարնը՝ անլիւր, վէ պէնճէ շիմտիւիք գօնապը հատտէն զիյատէ տէպտէպէշի կէօձթէրմէմէլիտիր . . . Պիզիմ կիպի կիզէյէճէք ֆէնա խլէրի օլտնլար իշիւն խըտմէթ քեարլար թէհլիքէլի տիր :

Ժառ.— Սէօյլէտիկին սահիւ տիր . . . իշի բէք օ գատար տէպտէպէյէ պօշ մայալըմ . . . սատէլիքլէ տալրանալըմ . . .

Պալէատէ գիքը օլտնտըղը իւզրէ, սախթէ Թօմբսըն՝ Բըթի Դասթէլ գօնապընտաթի եարուտան պահս խոուպ, մատմազէ՝ Մարթըն Գրէթէյլ քէօյնտէն կէնճ սիր գատըն իւէ մէգբիւր գօնագտա եալընը պըրազըլտըղը մալլըմ տիր :

Քէհալիք մալիւմ տիր քի, ամէլէ՝ Անժէլ իւէ Սլապը գարը գօնանըն ազիմէթ իթտիքլէրի կիւն մէգբիւր գօնապըն եշի ալթը իւէ եէր գաթընըն ինչաթը լազըմէսինէ պէտ վէ միւպաշէրէթ իթմիլէր տիր :

Անժէլ՝ Մարթ հագգընտա բէք զիյատէ հիւսնիւ մուտէլէ իպրազ իթմէքտէ օլտուղընտան, Մարթ տախի մէրգումէ մուհիպպէի ճէտիտէսինի չօգ սէվմէքտէ վէ անըն ազիմէթ ու զայպուպէթինէ թէէսսիւֆ էյլէմէքտէ իտի խէ տէ, հէման պիւսպիւթիւն եալընը գալմասընտան տա ճանը սըզըլմամագտա վէ հիշ ֆիւթուր իթմէմէքտէ իտի : Պիւսպիւթին եալընը գալտըղընը տէմէմիզին տէ սէպէպի չու տըր քի, էյրէթի պէօլէմէսինին Գրէթէյլտէ պիր ալքը պուլունտըղընտան, մէրգումէ գարը՝ Բըթի Դասթէլ սօգալընտա բէք ազ գալմագտա վէ ալէլ աճէլէ եէմէյի հազըրլայըպ վէրէրէք անիտէ զայպ ու նապէտիտ օլմագտա իտի :

Մատմազէլ Մարթ քիւշիւք պազէյէ կիտէր կէլիւր, կէգէրէք թա ճիւլար գալիւյէյէ գատար կիտէր, ամէլէնին իշէտիքլէրինի սէյր իտէր, վէ ագչամ պիւր քիթապ ալըպ քէսթանէ աղաճլարընըն ալթընտա պիր գանաթէ իւզէրինտէ օթուրարազ օգումալա պաշլար վէ պիր արա օգումասընը քէսթալ քէնտիտինին չու եէնի հալ վէ էօթիւ իւզէրինէ տիւշիւնիր տուրնըք իտի :

Համիսի օլան Տօգթօր Թօմբսընըն քէնտի հագգընտա իպրազ էյլէտիկի մուհապպէթ իւզէրինէ կէնճ գըղըն զիհնիտէ զէրրէ գատար շիւպէ հասըլ օլմամագտա իտի :

Մէրգումէ գըզ՝ Ժառ Լակարտըն տիւզտիյի հիքեայէյէ քէօր քէօրընա ինան մագտա իտի : Կէօյա քի Մարթ՝ թէմամըլա քէնտի էօմիւշ պիր գըղընա պէնգէյօր իմիշ տէ անըն իշիւն Ժառ՝ մէրգումէ հագգընտա պու տէրէճէ թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթ կէօթէրիյօր իմիշ :

Պուենըլա պէրապէր Մատմազէլ Մարթ՝ պու եալանա նիշիւն շիւպէ իթսին օլմայաճագ պիր չէյ տէյիլ տիր : գաթէն Անժէլ տէ էվլէլէ օգուտըլմըլ օլտուղընտան, մէգբիւր եալանը թաուտիգ իթմիշ իտի :

Պուենտան մատա էթրաֆընտա պուլընանլարըն քեաֆֆէսի՝ քէնտիսինէ իպրազը թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթ իտիյօրլար վէ քէնտիսինէ բէք զիյատէ գըղընյօրլար Վէ հիւրմէթ իտիյօրլար իտի :

Մատմազէլ Մարթ թէմամըլա հուրր ու սէրպէսթ պուլընըյօր իտի :

Մէրգումէնին էօնիւնտէ ըրզ ու նամուսա տօգանըր հիշ պիր սէօլ սէօլէնմէմիշ իմիշ . . .

Պու գրգ՝ քէնտուլի բէք ժէտուտ վէ պաթիւթիյար կէօրտիւկինտէն, խթիգպա-
լի հագգընտա թամմ մէէյուս օլտուղը նըրնտա քէնտուլի պէօյլէ պիր սաատէթէ
նալ խտէն ծէնապը Հագգա արգը շիւքրան խիյօր խաի :

Մէրգուտէնին պու սաատէթինտէ եպըրնդ պիր նօգսան մէվճուտ օլուպ, սէվ-
կիւթի վալիտէսինին տախի պու սաատէթէ իշիթիւրաք խտէմէսիկինէ թէէսսիւթ
իտիյօր վէ հէման տայմա պիչարէ Բէռնի խաթրընա կէթիթիյօր խաի . . .

Մարթ՝ վալիտէսինի խաթրընա կէթիթիւրաք, անիտէ երւէյի գալգըպ աղա-
մաղա պաշլայօր խաի խտէ տէ, կէօլէրինին գըզարթըսընը Տօգթօր թօմբարնըն
կէօրմէսինտէն գօրգարադ պէլլի օլմամադ իշիւն կէօգ եաշարընը տէրհալ սիւէր
խաի, շիւնքի կէշմիշի տէրխաթըր իթմէմէսի մէրգուտէյէ սուրէթը մախնուտէտէ
թէէպիհ օլուենը խտուլինտէն, գըզ պու թէնպիհաթան իթաաթ իթմէք իսթէր
խաի խտէ տէ, Պիշմիշ գէման՝ զայրը իսթիյարի օլմարադ խաթրընա տիւշտիքաէ,
վալիտէսինին էքսէրիա պահա իթսիկի պէօյլէք խթիգպալ իւմիտէրի տախի խաթ-
րընա կէթիթիւր խաի :

Մատմազէլ Մարթ՝ վալիտէսի Բէռնին ալանտըրարադ պալանտըրարադ քէն-
տիւրնէ նագլ իթսիկի հիքմէթամիդ սէրվէթի վէ քէնտիսի իշիւն մասալլարտաքի
Աշըլ, Սուսամ, մագամընտա պիր նէվի թըլըսըմ օլանագ օլան միտալեայը տիւ-
շիւնիյօր խաի :

Մէրգուտէ կէնճ գրգ՝ Տօգթօր թօմբարնա հէնուգ միտալեատան պահա իթմէ-
միշ աղուպ, օ պիգըյմէթ բուլը ժուանեթիւքի էմանէթ Սանտըղընտան գուրթա-
րապըմէք իշիւն վի մէրգուտ Տօգթօրա աշմագ նիյէթիւնտէ պուլընըյօր խաի խտէ
տէ, պու նիյէթիւնի կիւնտէն կիւնէ թէէսիթի խաիյօր խաի :

Մարթ՝ քէնտի քէնտիւնէ. — Պէլէյէճէյիմ քի, Տօգթօր պէնի էյիճէ թանըսըն
վէ պանա իպրագ էյլէտիկի էմիլէթ ու մուհապլէթէ շայէսթէ օլտուլըմը անա-
սըն . . . Պէնի պիւսսիւթին բարասը պըրագմայաճաղընա էմիլէթիմ պէրքէմալ
նըր . . . 3 խըմմէթէյիմ նէ գատար աղ վէ նէ գատար հաթիթ պիր շէյ օլտա, էլ-
պէթթէ պէնի պիւսսիւթին հիշէ չըգարմայըպ խճրէթ մագամընտա պիր շէյ վէ-
րէճէք տիր . . . խտարէ խտուպ բարա արթըրաճաղըմ, վէ միտալեայը գոնթթա-
րապիլտիկիտէ, քէնտիսինէ կէօսթէրիպ, օնա միւթէնըլիդ սըրըր տախի քէնտի-
սինէ սէօյլէյէճէյիմ . . .

Նիւլասաի քէլամ պու տիւպէր վէ էյմասբարէ գըզ՝ խթիգպալինտէն էմին օլ-
տուղը վէ էթրաթընտա պուլընանլարա թէվէճճիւհը թամմը պուլընտըղը հալտէ
եաշմագտա խաի :

Մատմազէլ Մարթ՝ Տօգթօր թօմբարնըն պիր ալէրվէթը ճէսիմէյէ սալիք օլ-
տուղընա գանաաթ հաալ իթմիշ օլտուղընտան, մէրգուտն Բարիգէ սլապաթլա
օրատա իգամէթի մագսէտի քէնտիսինէ բէք թապի կէօրիւնտիքտէն մատաա,
բէք պէօյլէք մէնո ու սէնայէ տախի շայան խաի, գիրա գըզ էօյլէ գանն փոյթօր
խաի քի, Տօգթօր թօմբարն՝ քտար սէվտաթընտան տէյիլ, էպիտի պիշէրէ օլան
մուհապլէթինտէն նաշի հէր քէսէ հէքիմիլէլ խրամէթ խտէճէք տիր :

Մարթ՝ քէնտի համիսինէ բէք գիյատէ հայրէթ իթմիքտէ վէ օնա էմիլէթի
պէրքէմալ պուլընմագտա օլուպ, պու էմիլէթ օ տէրէճէյէ վարսիլ խաի քի, ժագ

Հակարտըն Բըթի Գասթէլ գօնադընտա իճրա իթտիրտիկի ինչտաթա իսթիդրապ իթմէյի պիլէ գըզ ֆիքրինտէն կէջիրմէյօր իտի :

Մարթ՝ քէնտի քէնտիյէ .— Տօգթօր՝ Ամէրիգալը տըր , Ամէրիգալըլարըն իսէ հէքսինտէ պիրէր բարչա այգըրըլըգ պուլընըր . . . Լաքին էկէր Տօգթօր տա այգըրը վէ աճայիպ պիրի իսէ , ճինս գօվալար . անճագ քէնտիսի բէք էյի պիր ա-տամ տըր . . .

Բըթի Գասթէլտէն չօգ ուզաղա կիթմէքսիգին Բօլ Ֆրօմանթալա նագլը քէ-լամ իտէլիս :

Պու տէլիգանլը՝ իսթիյար խըտմէթճի գարը իլէ պէրապէր բէտէրինին իսթի-ճար էյլէտիկի քիւչիւք խանէյէ եէրլէշմիւ իտի :

Մատլէն՝ իսթիյար օլմասընա ըաղմէն բէք իշկիւզար օլտուղընտան , էվտէ հէր շէյի չաբուճագ սըրասընա գօյմուշ վէ եէյէճէյի նէրէտէն ալաճագ իտի իսէ օրայա կիթմիւ իտի : Բօր—Նիթէթ էյլէ միւվասէլէթ իթտիքլէրինտէն պիր կիւն սօնղրա զանն իտէրսին Բօլ Ֆրօմանթալ չօգտան պէրու օրատա իգամէթ իտիյօր իտի :

Բէյմօն Ֆրօմանթալըն վէրտիկի թալիմաթ մուճիպինճէ Մատլէն կիտիպ առա-փաքի լօգանթաճըլը պուլըլը վէ Բօլ իշիւն պիր գաշ սէբէթ էսիկ Պօրտօ չարապը վէ քէնտիսի իշիւն տէ զայլթ ուճուգ պիր չարապ ալըլը իտի :

Բօլ՝ Բարիգտէն պիրտէն պիրէ միւֆարէգաթ իթտիկինտէ , տօսթը Ֆապլիէն տը Շաթըլիւքսի կէօրմէյէ վագթի օլմամըլ իտուկինտէն , հարէքէթը նակէհանիսի-նին էսպապընը իյզահ իթմէք վէ նէրէտէ պուլուհարընը պիւտիւրմէք վէ չաբուգ կէլիպ քէնտիսինի կէօրմէսինի թալէպ իթմէք իւզրէ էրթէսի կիւնիւ սապահլայըն մէրգում Ֆապլիէնէ պիր մէքթուպ եազմաղա միւսարէաթ իթմիւ իտի :

44

Բօլ՝ կէօթիւրիպ մէքթուպընը բօսթայա պըրագմագ իշիւն Մարն նէհրինի կէչիպ Սէն—Մօր—Է—Ֆօսէյէ կիթմէսի լաղըմ կէլիւ իտի , զիրա էն եագըն բօսթա սանտըղը օրատա իտի :

Բօլ՝ իսթիյար պէսլէմէյէ .— Պէն վաբօրա կիտիյօրըմ Մատլէն . . . իշիմի պի-թիրտիքտէն սօնղրա կիտիպ պիր ազ աղաճլարըն ալթընտա օգույաճաղըմ . . .

Մատլէն .— Օգումագ մը . . . աման Ալլահ , նէ՞ շէյ իշիւն :

Բօլ .— Էյլէնիպ վագթ կէչիրմէք իշիւն :

Մատլէն .— Խա՛յր , խա՛յր , օգումագ օլմագ . . . Չալըլմամագ իշիւն բէտէրի-նիգէ սէօզ վէրտինի . . . սէօզիւնիւզտէ տուրմալընընը :

Բօլ՝ կիւլիւմսէյէրէք .— Լաքին պէն սապահտան աղչամա գատար սօլչ պօլու-նա տուրամամ . . . ճան սըգընթընտան էօլիւրիմ . . . պիր շէյ իլէ մէշղու-լ օլմալըլըմ . . .

Մատլէն .— Զիհնինիգի եօրաճագ շէյ օլմասըն տա հէր նէ շէյ իլէ իսթէրսէնիգ մէշղուլ օլուընը . . . Շու Բումճա , Լաթինճէ , հէնտէսէ տէրսլէրինտէն հիշ հազ իթմէմ , պուըլար հէք հէմ զիհնինիգի վէ հէմ վիւճուտընըլը եօրմագտան պաղապ պիր շէյէ եարամաղլար . . . Լիւզումը եօգ . . .

Բօլ.—Էօյլէ իսէ սէօյլէ, պաշգա Գէճ Եարապըլիրիմ:

Մատլէն.—Պէն նէ՞ պիլէյիմ . . . միգ տիւշիւնիւիլ . . .

Բօլ.—Պէնիմ խաթրում հիշ պիր չէյ կէլմէյօր . . .

Մատլէն.—Տուրընըզ, խաթրում պիր չէյ կէլտի. պալըզ ավընա կիտինիլ վէ պու ագչամբի եէմէք իջիւն պիզէ պիր թաւալըզ գատար պալըզ թութմաղա չալընըզ:

Բօլ պիր սէվիննէլէ.—Սահիհ, պու էյի օլուր . . . Սէն-Մօրա կիտէյիմ . . . օրատա էլպէթթէ պալըզ ավընա մախսուս օլթա վէ սաիրէ սաթան պիր տիւք-քեաննը պուլուրում . . . միւքէմմէլ պիր պալըզ ավը թազըմը տիւղէնէյիմ վէ կիտիպ պալըզ թութաճաղում . . .

Մատլէն.—Պու էյի օլմա՞ մը . . . զիհնին հիշ եօրուլմազ. Լաքին կիւնէշտէ տուրմայասընըզ հա՛ . . . պաշ աղըրսը գաբարսընըզ, էվլատում:

Բօլ.—Պէն կիւնէշտէն վուրուլմամ . . . Պէն Մարն ըրմաղընտա կիւզէլ պիր քէօշէ պիլիրիմ, բէք կէօկէ իք տիր . . . Սանտալումը օրատա սէօյիւտ աղաճլարընըն ալթընտա պաղլար վէ պիր չօգ պալըզ թութարում . . .

Մատլէն.—Պուենա էմի՞նմիլիւիլ . . .

Բօլ.—Էմի՞նմիլիւիլ . . . սօրա՞րմընըզ . . .

Մատլէն կիւլէրէք.—Էօյլէ իսէ եէմէք իջիւն պաշգա պիր չէյ ալմայում . . . պալըզ թաւասըն էլվէրիւր:

Բօլ քէնտիսի տալիս կիւլէրէք.—Ա՛, օլո՞ւր մը, պէլքի գարնըմըզ անընլա տօյմազսա նէ՞ Եարարըզ . . . Սէն եէյէնէք ալ, թաւալըզ պալըզ տա եէտէք պուլընսըն . . . —տէտի, վէ մէմուռնէն հարէքէթ իթտի:

Տէլիգանլը մէմուռնէն Եօլա չըգըպ քիւրէք չէքմէք էյի պիլտիկինտէն, պիր գաշ տագըգատա գարըն գըլըյա վասըլ օլտու, սանտալընը Մարն ըրմաղընըն քիւլ-չիւք պիր գօլընտա չամալըրճը գարըլպա մախսուս պիր սանտալ Եանընտա պաղլատը վէ ըրլթըմըն իւզիւրիւնէ աթլայարազ կէօթիւրտիւ մէքթուսընըն ատանըն լօգանթասընա Եագըն օլան րօսթա գութուսընա աթտը:

Լօգանթաճը՝ գարուսընըն էօնիւնտէ տուրմըչ, Եէրլի էհալիտէն պիրիյլէ գօնուճմազպա օլուպ, մէրգուլ տէլիգանլըյը կէօրիւննէ, լօգանթասընտա եէմէք եէմիշ օլտուղընտան, մէրգուլը թանըյարազ սէլամ վէյտի:

Բօլ լօգանթաճըյա Եագլաչարազ.—Էֆէնիւր Ե պանա պիր խըտմէթ իթմէք իսթէ՞րմիսինիլ:

Լօգանթաճը.—Մաէլմէմուռնիցէ Եարարում . . . նէ՞ խըտմէթ տիր:

Բօլ.—Աճապա պալըզ ավը թազըմը սաթան պիր տիւքքեաննը նէրէտէ պուլապիլիրիմ:

Լօգանթաճը.—Շու սօգաղը կէօրի՞յօրմըսընըզ, իչթէ թամ անըն ուճընտա պիր տանէ վար տըր . . . Պասպա թարտիֆ տէրլէր, տիւքքեանընըն լէվհասը «Գալա պալըզլարը մէզարը» տըր . . . Բէշֆալ պալըզը տա թութմազ խաթէ՞րմիսինիլ:

Բօլ.—Էլպէթթէ իսթէրիմ . . . վագթ կէչիւէնէյիմ . . .

Լօգանթաճը.—Օնու Եարմայընըզ . . . Լա Ֆուին սիզինլէ գալկա իտեր . . .

Բօլ.—Լա Ֆուին քի՞մ տիր:

Հոգանթաճը.— Երբթըդ բըրթըդ բուսալըդ պիր ֆէյլէսօֆ . . . պիր պալըդ մէրազլըսը . . . Թաթը սու պալըդը խըբսըզը . . . Պալըդ ավճըլըզընտա մէրգուսըն ալազընա կէլէն եօգ տըր . . . Էկէր պիր չէյ Թութամազիսէ, տիմէք հիչ պիր Թարաֆտա Թութամազ պիր չէյ եօգ տըր . . . Բէք չէյթան պիր ատամ տըր, Էքսէրիա պալըզընը պէն սաթըն ալըրըմ . . . Էկէր պիր ազ վագթ պու Թարաֆտա գալըս սըգ սըգ ըրմաղա կիտէճէք օլուրսանըզ, Էլպէթթէ մէրգուսը Թանըյաճագսընըզ :

Բօլ.— Մատամ քի չօգ մահիր տիր տիյօրսընըզ, րէճա խտէրիմ պանա տէրս վէրսին :

Հոգանթաճը.— Ճանընա միննէթ . . . Իլլէ տէրստէն սօնղրա պիր չիչէ տէ պէյազ չարսպ օլտա . . .

Բօլ ըգանթաճըյա պէյանը Թէչէքքիւր իթտիքտէն սօնղրա, պալըգ ալը Թագըմը սաթան Պապա Թարտիֆին տիւքքեանընա կիթտի, պիր պալըգ քէֆչէսի, պիր օլթա գամըչը, պալըգ գօյմազ իչիւն պիր ազ Թօրպասը, օլթա իյնէլէի, պիր գրրմըզը գուրտ գոթուսը վէ պիր տէ տիկէր քիւչիւք գուրտ գութուսը Թալտը, սանտալընա ավտէթ իթտի :

Մէրգուս տէլիգանը՝ իչպու ավ Թագըմըարընը սանտալըն քիւրէչթէսինէ վագ իտէրէք չիմայը չէօզտիւ, քիւրէքլէրի գալտըրըս իչէրի ալտը վէ սույըն ագընթըսըյա ետվաչ եավաչ կիթտի : Ղայէթ հաֆիֆ օլան մէգքիւր ագընթը՝ Ժագ Լակարսըն՝ Տօգթօր Թօմբսըն նամը Թահթընտա միւպայէա իթտիկի էվաքըն պիր սահիլի պոյուստա քեաին քէօրֆիզ կիպի քիւչիւք պիր գոլտա պուլուսըյօր իտի :

Բօլ՝ սանտալը իլէ սահիլ պոյուստա կիտիպ, կէլտի ելնիտօն սանտալընը պէօյիւք պիր սէյիւտ աղաճընըն ալթընտա պալլատը :

Կլրէք պու սէյիւտ աղաճը վէ կէրէք անըն իւզէրինէ նագըր օլան իւչ պէօյիւք քէսթանէ աղաճը՝ Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն սլաղչէսինէ աիտ օլուս, մէգքիւր պաղչէտէ պիր տէ աղաճլար ալթընտա կէօկէլիքտէ պիր գանարէ վար իտի :

Օրատա Բօլ Ֆրօմանթալ՝ օլթասընը հագըրլատը, եւմ Թագտը, քիւչիւք պիր սգանտիլ իլէ սույըն տէրինիկիլին էօլչտիւ, նանտալըն արաչընտան սույա պիր գաչ տէֆա գըրմըզը գուրտ աթտը, պատէհու օլթասընը սույա սալտըրտը :

Բօլ՝ պալըգ ավճըլըզընըն տիլիտէն ասլա անլամայըս, չէյլէ պիր պալըգ ավճըլըզը մէրազլըսը սայըլապիլի իտի իսէ տէ, պուլուստըզը եէրին էթրաֆը պէյիւք օթլարլա մուհաթ օլտուղընտան, պալըգ ավճըլըզը իչիւն օրասը բէք միւնասիպ պիր եէր իտի :

Մէրգուս տէլիգանը՝ իւթ իւթէ պիր գաչ ագ պալըգ Թութուս, օյնար օյնար սանտալըն պիր Թարաֆընա ասըլմըչ օլան աղ Թօրպասընա աթտը :

Բօլ՝ գօլայճաճըգ նաիլ օլտուղը պու մուվաֆֆագըյլթտէն բէք զիյատէ մէմնուն օլտուղընտան, օլթա իլէ պալըգ ավճըլըզը իտէնլէրէ էլլէմ օլան սապր ու Թէհամմիլէ էրէյիճէ ալըչտը :

Բօլ պէյլէճէ հէմ պալըգ ավլայօր վէ հէմ տէ մագստը ապի օլտուղը իւզրէ էլլէնիպ վագթ կէչիլիյօր իտի :

Տէլիգանը՝ ագ պալըգըրընը վիրա վիրա Թութուս օլթատան չըգարտադ աղ Թարպասընա աթըյօր իտի :

Պէտէյնէն իբի սաաթ չարչարագ էրէյիճէ պալըզ թութորգտան սօնդրա ռո-
աթա պազտըգտա, սաաթ հէնուզ իւշ իտի:

Բօլ՝ քէնտի քէնտինէ. — Պէն սաաթ եկտիտէն էվվէլ թաամ իթմէմ. . . սա-
աթ ալթըտա էվտէ օլսամ եէթիլի. . . Մատէն պալըզըմըզը կէնիշ կէնիշ հա-
զըրլայապիլի. . . Կիտէճէկիմ վազթա գատար տահա պիր մըգտար շէյ թութա-
ճագ օլուր իսէմ, աճապա Մատէն նէ՝ գատար թէաճճիւպ իտէճէք տիր. . . —
տիյէրէք, եէնիտէն օլթապընը սալմաղա պաշլատը:

Հապա զայէթ կիւզէլ օլուպ, կիւնէշին հարարէթի քէմալը շիտտէթլէ ըրմաղըն
եիւզիւնէ վուրմազտա իտի իսէ տէ, Բօլ՝ պիր կէօկէլիքտէ էրէյիճէ սէրին պիր
եէրտէ պուլընըյօր իտի:

Սուս բուս տուրմըշ, պիր շիտտէթը հէյէճանլա օլթասընըն ուճընտաքի պա-
լըզըն էն ուֆագ պիր հարէքէթինէ տիգգաթ իթմէքտէ վէ քէնտիսի իշիւն էն
միւհիմմ մէսէլէ պալըզըն օլթայա կէլիպ կէլմէմէսի մէսէլէսի պուլընմազտա իտի:

Պէտէյնէն Բօլ պալըզ ավըլըլընա տալմըշ օլտուղընտան, Բըթի Գասթէլ գօ-
նաղընըն պաղչէսինտէ օթլարըն հաֆիֆ պիր ֆըշըլթըսընը վէ պիրտէ հաֆիֆ ա-
յագ սէսէրինի իշիթմէմիշ իտի:

Հէսնա պիր գըզըն՝ էլինտէ պիր քիթապ օլարագ մէղքիւր պաղչտէ իլէրիյէ
տօղրու կէլտիկինի վէ գըրմըզը չիշէքլի ճէսիմ քէսթանէ աղաճլարընըն կէօլէսի
ալթընտա պիր պաղչէ գանաքէսի իւզէրինտէ օթուրտըլընը մէրգում տէլիգանլը
ասլա կէօրմէմիշ իտի:

Էկէր օ կէնճ գըզ կէլիպ Մարն ըրմաղընըն ֆէրահֆէզա սէվահիլինտէն իբի
ատըմ էօթէտէ օթուրմըշ օլտուղըն հալտէ Բօլ Ֆրօմանթալա կէօրիւնմէյօր իտի
իսէ, քէնտիսի տէ ըրմաղըն իւզէրինէ ասըլմըշ օլան սէօյիւտ աղաճլարընըն կէօլ-
կէսի ալթընտա պիր սանտալ վէ պիր տէ պալըզ ավըսը պուլընտըլընը խաթր
ու խայալինտէն պիլէ կէշիրմէյօր իտի:

Հէսնա պիր գըզ տէտիյիմիզտէ օգույանլարմըզ պուլըն էլպէթթէ Մատմա-
գէլ Մարթ տը Կրանշան օլտուղընը ֆարգ իթտիլէր:

Մէրգումէ գըզ՝ Մատմա էմիթ տը Ժիրարտէնին էսէրը գալէմի օլան վէ նէ-
ֆիս օլմասըյլա պէրապէր աղաճըզ ունուտըլմըշ պուլընան «Մարկէրիթ» եախօտ
«Իբի Ալէագալար» նամ բօմանը միւթալէա իտիյօր իտի: Պու բօման՝ միւպթէլաի
աշգ ու ալէագա օլան պիր գալպին հիքեայէի մուէսսիրէսի օլուպ, պու գալպ՝
եէքտիկէրէ միւշապիհ իբի հըսսիյաթա մալիք պուլընմազտա վէ լաքին հէր իբի-
սինտէն տէ վագ կէշմէմէքտէ օլտուղընտան, նիհայէթ օ գալպին սահիպէսի օ-
լան գահրաման գարը պու հալտէն միւթէէսսիրէն թէրքը տաղտաղաի տիւնեա
իթմիշ տիր:

Մատմագէլ Մարթ՝ բօմանըն սօն ֆասըլլարընտան պիրինէ վասըլ օլմուշ օ-
լուպ, մէղքիւր բօմանը օգույանլարա մալիւմ օլտուղըն իւզրէ պուլընտա Մարկէրիթ՝
Բօպէր տը լա Ֆրէսնէյտէն պահս իտէրէք քէնտի քէնտինէ. — «Էկէր պու աւտալա
էվլէնմէյէճէք օլուր իսէմ էօլիւրիմ» — տիմէքտէ, վէ եինէ քէնտի քէնտինէ. — «Էթի-
էն Տարնագ օլմագսըզըն եաշայապիլիթիմ» — տէյու ճէվապ վէրմէքտէ իտի:

Բէրինին գըզը՝ հիքեայէմիզին էսնաի պիտայէթինտէ, հէր աշգ ու ալէագա-
տան արի վէ պէրի պուլընմազտա իտի:

Հաթթա կիւնիւն պիրինտէ գալպինի էն էվվէլ քիմ չարբտըրապիլի իսէ պի-
լա իհթիյաթ գալպինին օ քիսսէ իչիւն չարբաճալընը մէրգուվէ գըզ ասլա վէ գա-
թան խաթր ու խայալինտէն պիլէ կէչիրմէմիշ իտի :

Պունընլա պէրապէր Մատմազէլ Մարթ՝ «Մարկէրիթ» րօմանընտա օգուտըլը
մէգքիւր չիթթէ աչգ ու ալէագանըն նիզամսըզ վէ միւնասէպէթսիզ օլտուղընը
վէ քէնտիսինն օ եօլտա պիր աչգ ու մուհապպէթէ ասլա միւպթէլա օլամայաճա-
ղընը քէնտի քէնտինէ սէօյլէմէքտէն տէ կէրի տուրմամագտա իտի :

Մարթ՝ պիրտէն պիրէ քիթապը պըրագարագ վէ միւչէվվէշ պիր սլագըշլա
էթրաֆընա պագընարագ . — էկէր կիւնիւն պիրինտէ աչգ ու ալէագամ օլտա պիլէ ,
գալպիմին պու եօլտա իքի հըսսիյաթը օլամայաճաղընը բէք ալէա պիլիլիմ . . .
Գալպիմ եալընըզ պիր քիլէյէ մալ օլաճագ տըր . . . — տիյօր իտի :

Աչգ ու ալէագա իւզէրինէ նէ գատար տա միւչէվվէշ պիր սուրէթտէ տիւ-
չիւնիւտէ , եինէ հէր կէնճ՝ պէօյլէ պիր տիւչիւնճէտէ պուլընընճա , գալպի ալթ
իւսթ օլտուղընտան , Մարթ տալկըն վէ տիւչիւնճէլի պիր հալէ տիւչար օլտու :

Թամմ օ արալըզ մէրգուվէ գըզ քիւչիւք պիր սէս իշտիպ , պիրտէն պիրէ
տալընըլընտան այըլտը վէ այաղա գալգըպ ըրմաղա տօղրու պիր կէօզ կէզտիրտի :

Մատմազէլ Մարթ՝ տալ վէ եաբրագլարըն արասընտան էվվէլա պիր օլթա ,
սօնդրա պու օլթայը թութան պիր էլ վէ տահա սօնդրա քիւչիւք պիր աղ թօր-
պասընը թութան վէ կիւզէլ պիր պալըլը մէգքիւր թօրպայա գօյմաղա չալըշան-
տիկէր պիր էլ կէօրտիւ :

Իշպու թաթլը սու պալըլը պիր ազ միւտտէթ չըրընտըգտան սօնդրա նիհա-
յէթ թօրպայա կիրտիկինտէ , սէվինճլի պիր սէտա՝ իշտիլէպիլի օլտուղընը ասլա
խաթր ու խայալինէ կէթիրմէյէրէք տէտի :

— Ահ , պու նէ՝ կիւզէլ բարչա տըր . . . Պէնիմ իխթիյար Մատլէն՝ կէօզլէրի-
նէ ինանմայաճագ տըր :

Բօլ Ֆրօմանթալըն սէսի կիւզէլ վէ կիւմրահ օլտուղընտան , Մարթ՝ պու սէսէ
հայրան օլուպ , գարը թալիֆէսինէ մախսուս օլան պիր մէրագլա պու սէսին հան-
կը պալըզ ավճըսընըն սէսի օլտուղընը անլամագ վէ պէտէնին տէ սէս իլէ միւ-
թէնասիպ օլուպ օլմատըղընը բէյ իւլ այն հէօրմէք իսթէյիպ , ըրմաղըն չայըր չի-
մէնլէ մէսթուր օլան սահիլինին թա քէնարինա գատար իլէրլէտի , Բօլըն՝ սան-
տալընը պաղլամիլ օլտուղըն սէօյիւտ աղաճընըն պիր տալընա թութուտը վէ էօ-
նէ տօղրու էյիլտի :

Գըզ պու հարէքէթի պիրտէն պիրէ վէ աճէլէ իլէ իճրա իթմիշ օլտուղընտան ,
միւվագէնէսինի ղայպ իտուպ գայտըղընտա , խէվֆ ու տէհէթինտէն նաչի պիր
Ֆիտա սալըվէրտի վէ պիր այաղը թամ վագթիինտէ պիր աղաճ քէօքիւնէ իլիմէմիշ
օլտա սույա տիւչէճէքտի :

Պու էսնատէ քիթապ էլինտէն գաչըմթ քէնարտան եուվարլանարագ Բօլըն
սանտալը իչինէ տիւչտիւ :

Բօլ՝ միւճիգէ նէվինտէն օլարագ պալըզ ավճըլըղընտա նաիլ օլտուղըն մուվաֆ-
ֆագըյէթտէն ղայէթլէ միւթէէսսիր օլարագ , սանտալըն իչինտէ չէօմէլմիլ , քէն-
տի աճէմի բարմագլարը իչիւն միւչքիլ օլան պիր ամէլիյաթը սայտիյէյի պաշա չը :

գարմաղա, եանի սանտա ըն տէօշմէսի իւզէրինտէ չորբընան պիր Թաթը սու պալըղընը օլթա խնէսինին իւզէրինտէն չըգարմաղա չալըղըյօր իտի :

Պիր տէ օ արա Բօլ՝ Մարթ Կրանչանըն նիտասընը իշիթտիքտէ, եօգարը գալ-գըպ պաշընը օ Թարաֆա չէվիրտի վէ հայրէթտէ գալըպ սուս բուս տուրտը :

Տէլիգանլընն կէօզիւնէ հայրէթպախշ վէ մէմուլին ղայրը պիր մէնգարէ կէօ-րիւնիյօր իտի :

Էօքսիւզ գըզըն նուր ճէմայի՝ չէրչիվէ միսալի եէշիլիքլէր արասընտան Թաս-վիր կիպի կէօրիւնմէքտէ օլուպ, Բօլ՝ գըզըն օ տիւպէր եիւզիւնիւ, օ Թաթը կէօզէրինի կէօրէրէք, Թա գալպկեահընա գատար միւթէէսսիր օլտու :

Միւտտէթը հայաթընտա պիրինճի տէֆա օլարագ Բօլ՝ Թարիֆի նագապիլ պիր խալէճանը լաթիֆէ տիւչար օլմուշ իտի :

Մատմազէլ Մարթ տախի օ միսիլու պիր հէյէճանը գալպ հըսս իթմիշ օլուպ, ռֆաճըգ էլլէրիյէ Թութունմըշ օլտուղը սէօյիւտ աղաճը տալընը էլան սըգը սը-գը Թութմագտա իտի :

Մէրգումէ գըզ՝ սուս բուս ճէրէյան իթմէքտէ օլան ըրմաղըն իւզէրինէ էյիւ-միշ վէ կէօզիւնիւ Բօլըն կէօզիւնին իշինէ տիքմիշ օլտուղը հալտէ, էօյլէճէ տալ-մըշ, հայրէթտէ գալմըշ իտի :

Թարաֆէյին պու հալը հայրէթիշթիմալը պիր գաչ տագիգա տէվամ իտուպ, պատէհու տէլիգանլը՝ էն էվվէլ քէնտի քէնտիյի պուլարագ, տամարլարընտաքի գանըն քեաֆֆէսի գալպինէ եիւրիւտիկինի հըսս իթտի վէ եանագլարը գըբ գըր-մըզը քէսիտի :

Բօլ՝ հասըր շարգասընը պիր հարէքէթը նագիքեանէ իլէ չըգարարագ. — Սի՛դ միսինիզ, Մա՛տմազէլ . . . խէվֆ ու տէհէթինիզտէն նաշի պիր նիտա սալըվէրէ-րէք պէնի տիւչարը իսթիղրապ վէ վէսվէսէ իտէն սի՛գմիսինիզ . . . — տէտի :

Բօլ Ֆրոմանթալ պու սէօզլէրի սէօյլէր իքէն, սէսի՝ պիր գաչ տագիգա էվվէլ Մարթըն գուլաղընա էրէն սէստէն տահա զիյատէ լաթիֆ իտի :

Մարթ՝ քէնտիսի տախի գըզարարագ ճէվալընտա. — էվվէթ, էֆէնտիմ, պէ՛ն իմ . . .

Բօլ. — Նէ՞ օլտու քի սիգէ . . .

Մարթ. — Մէրագ իտուպ պագայըմ տէր իքէն ազ գալսըն պաշըմա պիր պէլա կէլէճէք իտի . . . Ըրմաղա գատար եուվարլանըպ տիւշմէքլիկիմէ բամագ գալտը . . . Հէլէ քի սըգը սըգը չու տալա Թութունտըմ, այաղըմ տա պիր աղաճ քէօ-քիւնէ Թէսատիւֆ իթտի, պէօյլէճէ քէնտիմի Թութապիլտիմ . . . եալընըզ քի-թապըմ էլլիմտէն տիւչիւպ սանտալընըզա գատար գայտը եուվարլանտը . . .

Բօլ՝ Մարթըն պագտըղը եէրէ տօղրու պագարագ, սանտալտա այաղընըն եա-նը պաշընտա պուլընան քիթապը ալտը վէ. — Սահիհ էօյլէ . . . պուրայա տիւշիւշ . . . իշիթ . . . — տիյէրէք, էյիլիպ քիթապը սանտալըն իշինտէն ալտը :

Մատմազէլ Մարթըն սէսի ղայէթ կիւզէլ վէ լաթիֆ օլարագ տէլիգանլընն Թա գալպկեահընա գատար Թէէսիւր իթտի :

Բօլ.— Լաքին, Մատմազէլ, պու քիթապը սիգէ նաճըլ վէրէյիմ . . պուրա-
տա ըրմաղըն սահիլի բէք տիք օլտուղընտան, թըրմալանարագ սիգէ գատար Եօ-
գարը չըգամամ . . Քիթապը թութուպ սիգէ աթմագ տա ագլ տէյիլ տիր . .
Բէք կիւզէլ ճիլտէնմիշ օլտուղընտան, իհթիմալ քի աթար իբէն պօզուլըր . .
նէ՞ թարաֆտա գըյըյա եանաչայըմ :

Մարթ.— Ամա՛ն, էֆէնտիմ, իշինիղէ մանի օլմայըմ . .

Բօլ.— Իշիմ պալըգ ավճըլըղը տէյի՞լ մի, նէ՞ օլուր . . Սէյլէյինիզ, լէճա
իտէրիմ, նէ՞ թարաֆա եանաչայըմ . .

Մարթ.— Մատամ քի էյյլէ խթէյօրսընըզ, շուրատա, սօլ թարաֆտա . .
պաղչէնին պօյունա կիտէն քիւչիւք ըրմագ գօլընա կիրինիզ . . օրատա պիրիւ-
քէլէ պուլանագսընըզ . .

Բօլ.— Շիմտի կէլիւրիմ . . — տիյէրէք, զայէթ սէվինճլի օլտուղը հալտէ սան-
տայընը չէօգտիւ, քիւրէքլէրի ալտը վէ էօքսիւզ գըզըն թարիֆ իթտիկի Մարն
ըրմաղընըն գօլուլնա վարտը :

Մարթ՝ քիւչիւք պաղչէտէ ըրմաղըն քէնարընտա պուլընան տօլամպաճ ալանճ
Եօլուլնտան կիտէրէք, կէօզիւնիւ տէլիգանլընըն իւզէրինտէն այըրմամագտա խտի :

Տէլիգանը տախի քիւրէք չէքմէքլէ պէրապէր տիք տիք գըզա պագմագտա
վէ քէնտի քէնտինէ . — Պէյլէ միւքէմմէլ պիր հիւսն ու ճէմալին եալընըղ էրպապը
սէնայիի նէֆիսէ վէ եախօտ չաիրլէրին խայալաթընտա մէվճուտ օլապիլիր տէյու-
զանն իտէր իտիմ . — տիմէքտէ իտի :

Բօլ՝ Մարնըն թարիֆ օլընան գօլուլըն հէման նիհայէթինէ վասըլ օլտուգ-
տա, պիր նէրտիվէն եանընտա պաղըլ պիր սանտալ կէօրիւպ քէնտի սանտալընը
տա անըն եանընա պաղլատը վէ քիթապը ալըպ նէրտիվէնտէն Եօգարը չըգտը :

Նէրտիվէնին սօն այաղընա վարտըգտա, պիր արա պաղչէ սանտալեալարը պու-
լընան պիր գամէրիյէնին զայէթ սըգ եէշիլիքլէրի արգասընտա կէօգտէն նիհան
օլմուշ օլան Մարթ եէնիտէն կէօրիւնիպ աճէլէ պիր Եիւրիւյիլէ եագլաչտը :

Պու իքի կէնճլէր պիրպիրինին գարշըսընա կէլինճէ սուրտըլար :

Բօլ վէ Մարթ՝ հէր իքիսի տէ այնը տէրէճէտէ տիւչարը հէյէճան օլմուչլար
իտի :

Բէյմօն Ֆրօմանթալըն օղլու՝ մէրգումէյի եագընտան կէօրտիւքտէ, ուզագ-
տան կէօրտիւկինտէն տահա գլյատէ կիւզէլ պուլարագ տիք տիք գըզա պագմագ-
տա օլտուղընտան, էօքսիւզ գըզ պուլ պագըլըն թէէսիրինէ տայանամայարագ էօ-
նիւնէ պագմաղա պաչլատը :

Բօլ՝ գըզը սէլամլատըգտան սօնդրա թիթրէյէրէք քիթապը մէրգումէյէ ու-
գաթտը վէ Մարթըն կիւճ հալ իլէ իշիտէպիլէճէյի տէրէճէտէ եավաշ պիր սէտա
իլէ . — Իշիթ քիթապընըզ, Մատմազէլ . . Պուլըն սիգէ կէթիւրէրէք մուճիպը մէմ-
նուլիյէլինիզ օլապիլտիկիմէ բէք մէմնուլըմ . . էվլէթ . . Բէք մէմնուլ վէ
պախթիյարըմ . . — տէտի :

Բէրինին գըզը՝ կէօզլէրինի Եօգարը գալտըրմագսըզըն քիթապը ալմագ իշիւն
էլինի ուզաթտըգտա, բարմագլարը՝ տէլիգանլընըն բարմագլարընա հէր նէ գա-
տար բէք հաֆիֆ պիր սուրէթտէ սօգանտը իսէ տէ, պուլնտան պիր էլէքթրիգ
գուվլէթի հասըլ օլտու :

Մարթըն գալստիսէ քէնտիսինէ նամալիւմ պիր հարէքէթ վուգու պուլուպ, մէրգումէ գըզ՝ հէմ նէֆիս վէ հէմ քէտէրամիզ պիր հէյէճան հիսս իթտի, պիւթիւն վիւճուտըյա թիթթիտի, կէօզլէրի նիմ գաբանտը, եէր սարսըլըյոր կիպի ալաքլարը սալլանտը:

Քէզալիք Բօլ տալտի էօյլէ պիր հէյէճանա միւպթէլա օլուպ, քէնտիսինի թութմաղա պէյհուտէ չալըլըյոր իքէն մուվաֆֆազ օլամայըպ, էն էվվէլ Մարթ՝ քէնտի քէնտիյի պուլարազ.— Թէչէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտի. . . հազգըմտա բէք զիյատէ խայրխահ պուլունտընըզ. . . —տէտի:

Բօլ ճէվապ վէրմէյիպ պիւա հարէքէթ տուրույոր իտի:

Ձանն իտէրսին կէնճ գըզըն նազիք բարմաղլարը քէնտիյէ տօգանմասըյա պիր սանէմ հալինի քէսպ իթմիշ իտի, էլան տիք տիք Մարթըն եիւզիւնէ պագմագտա օլուպ, զանն իտէրսին կէօզլէրինի մէրգումէնին իւղէրինտէն ալըրամայօր վէ թէքմիլ հայաթը պու նիկեահը աշըգանէսինտէ մէրքիւզ պուլընըյոր իտի:

Էօքսիւզ գըզ իսէ էլան էօնիւնէ պագմագտա օլուպ, Բօլըն քէնտիսինէ պագտըզընը կէօրէմէյօր վէ լաքին անըն նազարը մուսիրանէսինի հըսս իտուպ, խալէճանը գալպի բէյ տէր բէյ թէզայիւտ վէ իշթիտատ իտիյօր իտի:

Հալ պէյօյլէ ուզանտըգճա բէք զիյատէ տիւչարը միւլքիւթ օլմագտա իտուկինտէն, հէր նասըլ օլուրսա օլսուն պու հալտէն եագայը գուրթարմագ, եանի սըգընթըյը մուճիպ օլան չու սիւքիւթի տէֆ իլէ վէլէվ պօշ լաֆլարլա օլսուն լագըրտը իթմէք լաղըմ իտի:

Բօլ պու լիւզումը ֆարգ իլէ, պիր ազ սօնղրա չու վէճհլէ միւքեպլէմէյէ պաշլատը:

Բօլ.— Օգուտըզընըզ պիր թարի'ն քիթապը մը տըր, Մա'տմագէլ:

Մարթ.— Խա'յր, էֆէնտիմ, պիր հիքեայէ տիր. . .

Բօլ.— Թարիսնէ պիր հիքեսյէ՞ մի:

Մարթ.— Խա'յր, էֆէնտիմ. . . ախլագա միւթէալիք պիր հիքեայէ տիր. . . զէմանը հազըրա տաիր պիր բօման. . . Ձաննըմ պոււնա գալպը պէչէրին թէտգիք ու թէճէսսիւսի տէրլէր. . .

Բօլ.— Աճապա մուէլլիֆինին իսմի նէ՞ տիր, լութֆէն սէօյլէ՞րմիսինիզ, Մատմագէլ. . .

Մարթ.— Մատամ էմիլ տը ֆիրարտէն. . .

Բօլ.— Էյ քիթապըն իսմի՞. . .

Կէնճ գըզ գըք գըրմըզը քէսիւտի:

Տէլիգանը՝ քիթապըն իսմինի սիւվալ իթտիքտէ, գըզ՝ պիր ազ էվվէլ գրաթ իթտիկի ֆասլլարտան պիրի հազգընտա քէնտի քէնտինէ պազը միւթալէաթ. տա պուլունտըզընը վէ պոււնտան քէնտիսինին մէճհուլը օլան պիր հէյէճանը գաբպէ տիւչար օլտուզընը տէրխաթըր էյլէտի իսէ տէ, տէլիգանընըն սիւվալինէ ճէվապ վէրմէմէք գապիլ օլմատըզընտան,

— Պու բօմանըն իսմի «Մարկէրիթ, եախօտ Իքի Ալէագա» տըր.— տէտի:

Բօլ.— Հա', պիլիրիմ:

Մարթ.— Օգումըճմըսընըզ:

Բօլ.— Էվգենի, Մատմագէլ, օգուժը՞մ . . .

Մարթ՝ քէմալը էհէմմիյէթլէ տիւշիւնմէքտէ օլտուղը պիր մէսէլէ իւզէրինէ տէլիգանլընըն էֆքեարը մախուսէսի նէ օլտուղընը անլամաղա պիրտէն պիրէ արգու իթտիկինտէն, պու արգու քէնտիսինէ պիր ճէսարէթ կէթիրիպ.— Քիթապ նէ ֆիքրէ մէպնի թէէլիֆ օլունմըլ իսէ օլ պապտէ նէ՞ րէյ վէ միւթալէանըզ վար տըր.— տէյու սիւվալ իթտի :

Բօլ.— Պէնիմ րէյ վէ միւթալէամը՞ մը սիւվալ իտիյօրսընըզ . . . Պէնճէ պու քիթապըն ֆիքրի եանլըլ տըր :

Մարթըն գալպի քէմալը յիտտէթլէ չարբմագտա օլտուղը հալտէ, պու ճէվա. պա գարըլըզ իսթիյարը սիւքիւթ իթտի :

Բօլ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.— Սիզ տէ պու էֆքեարտա տէյի՞միսինիզ, Մատմագէլ, նէթիճէի հիքեայէ սիզէ տէ մուճիպը թէլէսսիւֆ պիր նէթիյճէ կէօրիւնմէյօր մը :

Մարթ.— Պէն հէնուզ նէթիյճէսինէ վարմամըլմ տըր, լաքին քէչֆ իտիյօրմ . . .

Բօլ.— Էյ սիզճէ նէ՞ տիր նէթիյճէսի :

Մարթ.— «Մարկէրիթ» քէնտի ալապալարընըն պիրինտէն թէլէֆ օլարագ վէֆաթ իտէճէք տիր :

«Ալէագա» քէլիմէսի զանն իտէրսին կիւճ հալ կէնճ գըզըն տուտագլարընտան տիշարը չըզըյօր իտի : Պու սէօզիւ սէօյլէտիքճէ մէրգուճնին սէսի գըսըլըյօր իտի :

Բօլ՝ պիր չէվգ իլէ.— Մատմագէլ, գալպին իքի ալէագայա տա միւպթէլա օլապիլմէսինի մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ :

Մարթ՝ հիճապ ու հէյէճանը բէյ տէր բէյ թէզայիւտ իթմէքտէ օլտուղը հալտէ.— Խալր, էֆէնտիմ . . . Պէնիմ զաննըմճա, պու քիթապտա մէվգուը պահս օլան հըսսիյաթ՝ եէկեանէ օլմաորգճա, վիւճուտը տա օլմամալը տըր . . . Պէնիմ զաննըմճա իքի ճիհէթէ տէ թէվէճճիւհ իտէն գալս՝ զայըֆ, մէթանէթսիզ վէճէսարէթսիզ օլմալը տըր . . . Պէն տահա իլէրիյէ վարարագ զանն իտէրիմ քի, օ գալպ պիր իսթայա տիւշար օլմուշ օլմալը տըր վէ պիր մուհապպէթը հագիգիյէսի օլմագ զաննըյլա սուի իսթիմալէ տիւշար օլմուշ տըր :

Բօլ.— Հագգընըզ վար, Մատմագէլ . . . էօյլէ մէսէլէլէր վար տըր քի, ինսան քէնտի քէնտիյի թէտգիզ վէ թէճէսսիւս իտէրէք, օ մէսէլէլէրի հալլ իտէպիւր . . . Պէն էյի պիլիւրիմ քի, գալպիմ պիր մուհապպէթ վէ ալէագայա միւպ. թէլա օլտուղընտա, ասլա իքի ճիհէթէ թէվէճճիւհ իթմէյիպ, տօղրուճա վէ թէմամըյլա եալընըզ քէնտի տիլտատէսինէ կէօնիւլ վէրէճէք տիր . . . Պիր գարըլը ճան ու կէօնիւլտէն սէվմէք՝ աչգ ու ալէագա տիմէք տիր . . . Իքի գարը սէվմէք՝ աչգ ու ալէագայը ինքեար վէ բայմալ իթմէք տիմէք տիր . . . —տէտի :

Պու սէօզլէրի սէօյլէտիքճէ Բօլ հէյէճանա կէլիպ կէօզլէրի բարլամագտա, վէ եիւզիւնտէ պիր նուրը ֆէրահիյէթ նիւմայան օլմագտա իտի :

Մարթ՝ մէրգուլմ տէլիգանլըյը կէօրիւպ տիյնէտիքճէ, տիւշարը հայրէթ ու խալէճան օլմագտա վէ պաշը տէօնմէքտէ իտի :

Քէնտիսինէ էօյլէ կէլլօյ իտի քի, պու եապանճը տէլիգանլընն սէօզլէրի քէնտիսինէ խիթապ օլուպ, պու սէօզլէրին հէր պիրի գալպկեահնա թէէսիր իթմէքտէ վէ տիւշարը սէրմէսթի օլմագտա իտի:

Մարթ՝ զայէթ եալաշ պիր սէտա իլէ.— Տօղրու տըր . . . պէն տէ էօյլէ տիւշիւնիօյրմ . . . —տէտիքտէն սօնլրա, արթըգ քէնտի քէնտիյի թութամազ կիպի օլտուղընտան, չարտաղըն ալթընտաքի պաղչէ սանտալեալարընտան պիրի իւզէրինէ տիւշիւլէրտի:

Բօլըն ահվալը ալէմտէն հիչ թէճրիւպէսի եօգ իտի:

Մէրգում տէլիգանլը՝ հէր նէ գատար բէք զէքի վէ տիրայէթլի իտի ինէ տէ, պազը ահվալտէ վէ պազը մատտէլէրտէ պիր չօճուգ գատար սատէտիլ իտի:

Բօլ՝ կէնճ գըզըն պայկըն կիպի հալինի հէյէճանը գալպինէ աթֆ իթմէյէրէք, կէլիճի պիր ֆէնալըգ վանն իլէ.— Պիր եէրինի՞ մի ալլըրյօր, Մատմազէլ . . . Աճապա շու սէօյլէտիկիմ սէօզլէրլէ խաթրընդա մուճիպը հիւզն ու քէտէր պիր շէյ մի պըրագմըլ օլտում.— տէտիքտէ, էօքսիւզ գըզ պաշընը սալլայարագ.— ինայր, էֆէնտիմ, էօյլէ պիր շէյ եօք . . . պիր ազ եօրկուներմ տա օնտան տըր . . . Պէն տէ սիզին պէյան իթտիկինիզ էֆքեարտայըմ, խաթրըմա էօյլէ մուճիպը հիւզն ու քէտէր պիր շէյ կէլմէմիլ տիր . . . էօյլէ շէյլէրիմ եօգ տըր . . . —տէյու ճէվապ վէրտի:

Բօլ՝ սէպէպինի առլամագսըզըն սէվինճինտէն թիթրէտի: Լաքին սիզ սէպէպինի քէլֆ իտէպիլիլիզ. Մարթըն ճէվապը՝ քէնտիսինին խապէրի օլմագսըզըն իգարար կիպի պիր շէյ իտի . . . ինթըրնա էօյլէ մուճիպը հիւզն ու քէտէր շէյլէր կէլմէտիկինի սէօյլէմէսի՝ հէնուգ քիմսէյէ տիլտատէ օլմամըլ օլտուղընը թէէյիտ իտիյօր իտի:

Բօլ.— Մատամ քի եօրկուներնը, խանէնիլէ գատար սիզի գօլումա ալմագլըղմա միւսաատէ իտէրմիսինիզ . . .

Մարթ.— Թէլէքթիւր իտէրիմ, էֆէնտի, պօշ շէյ տիր . . . էվ շուրատա, աղաճարըն արգասընտա, իքի ատըմ էօթէտէ տիր . . . պուենտան մաստա պուրատա հէնուզ պիր ազ ինթիրահաթ իտէճէյիմ . . .

Բօլ.— էօյլէ իսէ պիր թագրմ պօշպօղազլըգ իտէրէք պաշընըզը աղըրթտըղմա աֆվ իտէրսինիզ, Մատմազէլ . . .

Մարթ՝ թէքտիր թարզընտա.— Պաշըմը՞ մը աղըրթտընըզ . . . ինթաղֆիրուլլահ . . . Պէն սիզէ միննէթտար սայըլըրմ, էֆէնտի . . . պալրգ ալլար իքէն իշինիպի սրրագըս, պէնիմ չօլրագճասընա էլիստէն տիւշիւրտիկիմ քիթապը պանա կէթիրտինիզ:

Բօլ.— Նէ՛ կիւզէլ չօլրագլըգ, սիզէ քիւշիւք պիր խըտմէթ իթմէքլիկիմէ սէպէպ օլտու . . .

Մարթ՝ նիմ կիւլլումէյէրէք.— Միւտահէնէ իտիյօրսընըզ, էֆէնտի . . .

Բօլ.— ինայր, Մատմազէլ, եէմին իտէրիմ քի էօյլէ տէյիլ տիր . . . Ապաճըգ սիզինլէ միւքեալէմէ իտէպիլտիկիմէ մէմնուներմ . . . Պու թէսատիւֆ, պու միւլագաթ հէր նէ գատար բէք ազ սիւրտիւ իսէ տէ, խաթրըմտան աւալ չըգմայպճագ տըր:

Բօլ՝ «խաթրըմտան» տիմէսիյլէ «գալպիմտէն չըգմայաճագ» տիմէք իսթէյիւլ, ետրինտէն պիլէ գըմըլտանմամագտա իտի:

Հէր իքիսի ետնիտէն սիւքիւթ խոուպ, պու սիւքիւթ՝ ճան սըգմայա պաշլա-
մըլ օլտուղընտան, Մատմաղէլ Մարթ ետնիտէն լաֆ աշմագ իսթէյէրէք տէտի քի,
— Պու ճիվարտա՞ մը իգամէթ իտիյօրսընըզ, էֆէնտի . . .

Բօլ.— Էվվէթ, Մատմաղէլ, սույըն էթէ թարաֆընտա Բօր-Գրէթէյլ գարի-
յէսինտէ քիւչիւք պիր խանէտէ իգամէթ իտէրիւ . . .

Մարթ.— Տայմաքի իգամէթ կեահընը՞ մը տըր . . .

Բօլ.— Ուայր . . . մուվագգաթ սուրէթտէ . . . եալընըզ պիր գաչ այ իչիւն
տըր . . .

Մարթ.— Կէօրիւնիւր քի, պալըգ ավընա չօգ մէրագընըզ վար, էօյլէ՞ մի . . .

Բօլ.— Էվվէթ, չօգ մէրագըմ վար . . . վէ զաննըմ իլէրուտէ տահա զիյատէ
մէրագ վէրէճէյիւմ . . .

Մարթ.— Նի՞չիւն էօյլէ . . .

Կէնճ գըզ՝ պու սիւվալի հիչ պիր նիյէթը խաֆիյէսի օլմագսըզըն քէմալը սաֆ-
վէթ ու խալիսէթլէ իյրատ իթմիչ իտի:

Բօլ՝ պու սիւվալ միւվաճէհէսինտէ շաշըրըպ, լաքին քէնտիսինին ետրինտէ
եիւզիւ եըրթըլըշ պիրիսի օլսա իտի, «— Զիրա պալըգ ավճըլըզ վէսիլէսիյլէ պու
կիւնքի կիսլի սիզի կէօրմէք վէ սիզինլէ գօնուշմագ մէսէրիլէթը ազիմէսինէ նաիլ
օլապիլէճէկիւմ—» տէյու ճէվապ վէրիւր, վէ պու ճէվապտան իլանը աչգ ու մու-
հապպէթէ պիր ատըմ գալըր իտի:

Լաքին Բօլ՝ եիւզիւ եըրթըլըշ պիրի օլմայըպ, քէնտի ասըլ ֆիքրինի պէյան
իթմէք վէ ճէվապսըզ տա տուրմագ իսթէմլտիկինտէն, քիւչիւք պիր եալան իլէ
իչին իչինտէն չըգտը վէ ճէվապընտա.— Զիրա զաննըմ Մարն ըրմաղընըն պիլճիւմ-
լէ պալըգլարընըն թօրլանտըզլարը պիր կիւզէլ ետր պուլմըշմ տըր . . . չօգ
տէֆա օրայա կէլէճէյիւմ . . . հէր կիւն օրայա կէլէճէյիւմ . . . —տէտի:

Մարթ՝ պուլնա մուգապիլ պիր շէյ սէօյլէմիչ օլմագ իչիւն.— Պալըգ ավճըլըզ՝
րասթ կիտէճէք օլուր իտէ չօգ էյլէնճէլի շէյ օլմալ տըր . . .

Բօլ.— Էվվէթ, չօգ էյլէնճէլի տիր . . .

Մարթ.— Պէն օ գատար սապր ու թէհամմիւլ խոուպ տէ օլթա էլիմտէ պա-
լըզըն եէմէ կէլմէսինէ պէքլէյէմէմ . . .

Բօլ.— Նի՞չիւն պիր քէրլէ թէճրիւպէ իթմէզսինիզ:

Մարթ.— Եաքամամ քի . . .

Բօլ.— Սիզէ տէրս վէրէյի՞մ մի, իսթէ՞րմիսինիզ:

Մարթ.— Պու թէքլիֆը նազիքեանէնիզէ թէչէքքիւր իտէրիւմ, էֆէնտի, լա-
քին գապուլ իտէմէմ . . . պէն օգումագտան հաղղ իտէրիւմ . . . —տէտի, վէ
քիթապընը ետնիտէն աշտը քի պու տա նազիք պիր սուրէթտէ միւֆարէգաթ իթ-
մէք իսթէմէք իտի:

Բօլ՝ գըզըն ֆիքրինի անլայարագ.— Կիտէյիւմ . . . եինէ կէօրիւչէլիւմ, Մատ-
մաղէլ:

Մարթ.— Ինչալլահ կէօրիւչիւրիզ, էֆէնտի:

Մատմագէլ Մարթ՝ պոռնը տիյէրէք այաղա գալգմը զլուսլ, էլինի ղայրը իս-
թիյարի պիր հարէքէթլէ տէլիգանլըյա ուզաթտը, վէ տէլիգանլը տախի մէրգու-
մէնին էլինի թուլթտը:

Օ գէման հէր իքիսի տէ քիթապլըն թէսլիմի վագթընտան տահա զիյատէ պիր
շիտտէթլէ պիր խալէճանը գալա հըսս իթտիլէր:

Բօլ՝ գըզըն նազիք էլինի սըգտը վէ պիր ազ տա եօգարը գալտըրըպ թիթրէ-
յէրէք պուս էյլէտի:

Կէնճ գըզ՝ էօլիւ կիպի սաբ սարը քէսլիպ կէօզլէրինի գարատը. գանը թէք-
միլ գալպկեահընա ճէրէյան իտիյօր իտի:

Բօլ պիրտէն պիրէ տիւշարը խէվֆ ու խայալաթ օլուսլ, ալէլ աճէլէ այրըլտը
կիթտի, իսքէլէնին նէրտիվէն այագլարընը պիր ատըմ իթտի, սանտալընա աթլա-
տը վէ շիմասընը չէօզտիւ:

Պոռնը եարտըգտան սօնղրա Բօլ արգասընա տէօնիւպ պագտը:

Մարթ՝ ըրթըմըն եօգարըսընտա տուրմըշ, հէնուզ ընէկի սօլկուն օլտուղը
վէ էլի կէօյսիւնին սօլ թարաֆը իւզէրինէ տայալը պուլունտըղը հալտէ տէլիգան-
լըյա պագըպ տուրույօր իտի:

Բօլ՝ գօրգադ գօրգադ մէրգոսմէյէ սէլամ վերտիքտէ, գըզ տախի պաշընը է-
յէրէք տէլիգանլընըն սէլամընը ալտը:

Պոռնըն իւզէրինէ Բօլ՝ քիւրէքլէրի էլէ ալարագ սանտալը չէքմէյէ, վէ սան-
տալ՝ գալըղըզլարըն արա ետրինտէն եիւրիւմէկէ պօշլատը:

Մարթ՝ կիւլիւմսէյէրէք, տէլիգանլընըն արգասը սըրա պագըպ տուրույօր
իտի:

Բօլ՝ քէնտի քէնտինէ. — Տէրունը գալպիմտէ հըսս իթտիկիմ շէյ աճապա նէ՞
տիր. . . Պանա էօյլէ կէլիյօր քի, շիտտէթլը ֆէվգէլատէ իլէ չարմագտա օլան
գալպիմ իշէրիմտէ սըղմայօր. . . Պախիթիյար օլմագլա պէրապէր մուգտարըսլ սլու-
լընըյօրըմ. . . Պէնի իսթիլա իտէն պու հըսսը մէճհուլ աճապա նէ՞ տիր. . .
Աշգ ու սէվտա տէտիքլէրի աճապա պո՞ւ մը տըր. — տիյօր իտի:

Սանտալ՝ ըրմաղըն քիւշիւք գօլը ուճունա վարմագտա օլուսլ, թամմ ուճը
տէօնէճէյի սըրատա, Բօլ՝ հարէքէթ իթտիկի ետրէ սօն պիր տէֆա տահա պագտը:

Բօլ՝ օրայա պագմասըյա կէնճ գըզը արատըղընտան, մէրգուլէյի կէօրտիւ:

Մատմագէլ Մարթ էլան օրատա տուրմըշ, տէլիգանլընըն արգասը սըրա պա-
գըյօր իտի:

Բօլ՝ օ անէ տէկին քէնտիյէ նամալիւմ օլան պիր հըսս իլէ սէրմէսթ օլտուղը
հալտէ Մարն ըրմաղընըն պէօյիւք գօլընտան եօգարըյա տօղու չըգտը, գայըգ-
խանէսինէ վասըլ օլտու, սանտալընը օրատա գալիճէ պաղլատը, պալըգ թագըմ-
լարընը, չամչագ վէ թէնէքէ գուլթուլարընը պիր արայա թօրլատը, թա սօնուն-
տա թուլտըղը նէֆիս ագ պալըղը աղ թօրպասընա գօյտու վէ ղայլթ մէմնուն
վէ միւֆթէլիօր օլտուղը հալտէ սանտալտան չըգըպ քիւշիւք եազլըգ խանէնին
եօլունը թուլթտը:

Մատեն գարուտա տուրմուշ մէրգումը կէօզէմէքտէ օլմաղլա, ուզագտան կէօրիւնճէ .

— Սաաթ ալթըյը վուրաը . . . չաբուգ եււրիւյիւնիդ, պալլեգճը Էֆէնալի, քի թուլթաղընըգ պալլըյըն թափաս. նը հաղըրլայըմ . . . պիլմէմ աւմա, աճապա պիր տանէ օլտուն թուլթապիլտինի՞գ մի . . .

Բօլ կիւլէրէք. — Թուլթաղընը մէմուլ իթմէ՞գմիսին .

Մատեն. — Պանա գալըրոսա պիր աճէմի պալլեգ ալճըսը . . .

Բօլ. — Էօյլէ իսէ պազ, աճէմի պալլեգ ալճըսը սանա նէ՛ կէթիրիյօր. — տիյէ-րէք, աղ թօրպասընտաքի պալլըյը օրթայա տէօքտիւքտէ, իըտմկթճի գալը քէն-տիյի թուլթամայըպ հայրէթ ու իսթիրապընտան նաչի պիր նիտա սալը վէրտի . Մէրգումէ գարը քէնտի կէօզէրինէ ինանմագ իսթէմէյօր իտի .

Մատեն. — Դապիլ՞ մի տիր . . . Մարն բրմաղընտա պիր շէյ պրրագմամըչ . . . սահիհէն պալլեգ թուլթմըչ . . . Էյ պունըարը եաբա եալընը՞գ մը թուլթաընըգ .

Բօլ. — Իքի քիչի իտիք . . . օլթամ իլէ պէն .

Մատեն. — Էօյլէ իսէ սիգէ միւքեաթաթ օլմագ իւզրէ պիր միւժտէ վէրէճէ-յիմ, չօգ մէմնուն օլաճագընըգ . . . պիրիսի պիզիմէ թաամ խտէճէք տիր . . .

Բօլ. — Ֆապիէն օլմալը . . . քէնտիսինէ եալմըչ իտիմ . . .

Մատեն. — Ույր, Մ. Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս տէյլլ տիր . . .

Բօլ. — Էօյլէ իսէ բէտէրի՞մ մի տիր .

Մատեն. — Էվվլթ, բէտէրինիդ .

Բօլ. — Նէլէտէն սիլլիյօրաըն .

Մատեն. — Պիր թէլէկրաֆ կէօնտէրմիշ, պէն տէ ճէսարէթ իտուս օգուտըմ . . . սաաթ ալթը պուշուգ թրէնիլլէ կէլէճէքմիշ . . . Շիմտի սթասիօնա թամ կիտէճէք վագթ տըր, կիտէպիլիւսինիդ . . .

Բօլ. — Կիտէյիմ . . . Մատենճիկիմ, սահիհէն պու միւժտէն տէյտի. — տիյէ-րէք, պաըգ թագըմընը պրագըս, եինէ ըրմաղըն եօլունը թուլթաը վէ սանտա-լընա աթլայըս, օն տագիգատան Սէն-Մօր տէմիր եօլ սթասիօնընա վարտը վէ օրատա օ արա թրէնտէն կնմէքտէ օլան բէտէրինէ սարըլըպ պուս իթտի .

Բէտէրի Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ Բարիլտէ պիր չօգ աօլաշտըգտան սօնդրա, կի-տիպ օլլունը կէօրմէք արգուընա տայանամա՞ըչ իտի .

Թէլէկրաֆընտա թամ խապիր վէրտիկի սաաթտա միւվտէլթ իտիյօր իտի .

Բէնտիսի տախի Բօլը գուճագլայըս պուս իթտիքտէն սօնդրա, տիգգաթլա մէրգումըն եիւզիւնէ պագաը, վէ իքի կիւնտէն պէրու օլլունտա պիր հիւսնիւ թէպէտաիւլ վագը օլտըղընը միւշահէտէ իտէրէք մէմնուն օլտու .

Տէլիգանլը՝ պալլեգ ալճըլըյընը թէքմիլ նագլ իթտի վէ լաքին եապանճը գըզ իլէ միւլագաթընը աուա սէյլէմէտի .

Աճապա պու սիւքիւթիսին սէպէպի նէ՞ իտի . . .

Պապա օղուլ՝ Մարն ըրմաղընտան կէչիպ էվէ կիթտիլըր . Մատեն՝ մէրգու-մանըն եէմէյինի հաղըրլայօր վէ կէնճիւք զէմանընտան գալմա էսկի շարդիլէր չա-ղըրարագ պէյանը մէսէրրէթ իտիյօր իտի .

Մատեն՝ Բէյմօնըն կէլմէսիլլէ էվին եինէ Սէն-Լուի-գ-ան-Ղիլ ոօգաղընտաքի

հայրնի քեզայի իտէճէկինի մաէլմէմնունիյ տէրխաթըր իտէրէք, պու սէվինճինէ պիր նիշքնէ օլմագ իւզրէ պապա օղուլա կիւզէլ եէմէքէր թէրթիս իթմէկէ շա-
քըտը վէ պու սայընտա մուվաֆֆադ օլտու :

Շէօյլէ քի թավա բէք կիւզէլ օլուպ, պալըզլար գըր գըրմըզը գըզարմըշար իտի :

Պահարաթլա եարըլան պալըզ բլաքիտի՝ դայէթ չէշնիլի օլմուշ իտի :

Էլհասըլ «անթրրգօթ» տէնիլն էթ եէմէյի՝ Բարիպին քն մէշուր լօգանթա-
լարընտա բիւրիլէն եէմէքէր գատար վէ պէլքի անլէրտէն տահա գիյատէ լէզ-
զէթլի իտի :

Բէյմօն՝ եինէ օ ագշամ Բարիզէ ավտէթ իտէճէկինի հէր նէ գատար սէօյլէ-
միշ իտի իսէ տէ, ազ վագթտան թէքրար կէլէճէկինի տախի պիլտիրմիշ օլտու-
ղընտան, պապա օղուլ քէյֆլի պիր թապա իթփլէր :

Հագիգաթէն Բէյմօն ագշամ սաաթ օն ըատտիլէրինտէ օղուլը պուս իտուպ,
Մատլէնին տախի էլինի սըգտըգտան սօնղրա միւֆարէգաթ իթտի :

Բօլ՝ օ կիւնիւ էքէյիճէ Եօրուլմըշ օլտուղընտան, պապասը կիտլըր կիթմէզ
քէնտիսի տէ եաթաղա կիրտի եաթտը իսէ տէ, զիքր օլունան Եօրկունըղա ըազ-
մէն ույգուսը կէօթիւրմէտի :

Անճագ նէ ույանըզ վէ նէ թէքմիլ ույգուստ օլտուղը հալտէ ըույասընտա
«Սէօյիւտլիք Բէրիսինի» կէօրտիւ : Մէրգուլմ տէլիգանը՝ իսմինի պիլմէտիկի վէ
լաքին սիմասընը տայմա կէօգիւնին էօնիւնտէ կէօրտիւկի կէնճ գըզա պու իսմի
վէրիյօր իտի :

Բօլ՝ քէնտի քէնտինէ. — Մէրգուլմէյի եէնիտէն կէօրմէք իսթէրիմ . . . կէօ-
րէճէյիմ . . . Եարըն եինէ պալըզ ավընա կիտէճէյիմ . . . սանտալմը եինէ օրա-
տա սէօյիւտ աղաճլարընըն ավթընա պաղլայաճաղըմ . . . Շիւսիհէսիզ գըզ եինէ
կէլիպ սու քէնարընտա օգույաճագ տըր . . . Նի՛շիւն կէլմէսին . . . Պէն քէն-
տիլինի նասըլ կէօրմէք իսթէր իսէմ, օ տա պէնի նի՛շիւն կէօրմէք իսթէմէսին
. . . Պէն արթըգ մուէպպէտէն օնունըմ դանն իտիյօրըմ . . . Ս նի՛շիւն մուգա-
պէլէթէն պանա օլմասըն . . . — տէտիքտէն սօնղրա, քէնտի քէնտիյէ շու սիւ-
վալլէրի իյրատ իտիյօր վէ լաքին պիթթապ ճէվապլարընը վէրէմէյօր իտի :

«— Պիր կէնճ գըզ մը տըր : — Էվլի՞ մի տիր : — Տո՞ւլ մը տըր : — Կարէլէր կիյմիշ .
աճապա քիմի՛ն եասընը թութույօր . պապասընը՞ն մը, գօճասընը՞ն մը : — »

Պէօյլէ պին տիւրլիւ տիւշիւնճէլէր խաթրընա կէլիպ, պիր տէլիգանընըն պի-
րինճի վէ հաթթա իքինճի աչգ ու սէվտասընտա պիլէ էքսէրիա վուգու պուլտըղը
կիպի, Բօլ՝ պիր թագըմ տա մալիսիւլեալարտա պուլընըյօր իտի :

Մէրգուլմ տէլիգանը շաֆագ սէօքէճէյի էսնատէ ույուլըպ, լաքին հէյէճանը
պիր ույգու ույուտը վէ Մատմազէլ Մարթըն նուր ճէմալի վիրա ըույասընա կէլտի :

Նասըլ քի Բօլ՝ գըզ իլէ վագը օլան միւլագաթընը զիհն ու գալպինտէ հըֆզ
իտուպ ասլա ունուտամամագտա իտի իսէ, էօյլէ տէ Մարթ՝ մէգքիւր միւլագաթը
զիհն ու գալպինտէ հըֆզ իտուպ Ֆէրամուշ իտէմէմէքտէ իտի :

Մէրգուլմ գըզ տախի պիթթիւն կիւն օ ըասթ կէլտիկի վէ թանըմատըղը պա-
լըզ ավճըսը տէլիգանըյը տիւշիւնտիւ . . . պիլթիւն կէճէ անը ըույասընտա

կէօրտիւ, վէ տէլիգանլընըն քէնտի քէնտիյէ «—Մէրգումէյի եէնիտէն կէօրմէք իսթէրիմ—» տէտիկի կիպի, Մատմազէլ Մարթ տախի քէնտի քէնտինէ.—Մէրգումէն էկէր թէքար կէօրմէլսէմ, բէք պէտպախթ օլուրմ . . . Հանկյա քի երինէ կէլէ իտի.—տիմէքտէ իտի :

Սապահ սաաթ սէքիզտէ Բօլ գալգըպ կիյինտի վէ աշաղը էնտի :

Մատէն հէր նէ գատար իսթիյար իտի իսէ տէ, չօգտան պէրու գալգմըլ, տէլիգանլընըն սապահ գահվալՍըսընը հազըլլամըլ իտի :

Բօլ ազ պիր շէյ եէտի, վէ թաամընը պիթիլիլ պիթիլիլմէզ տիշարը չըգմազ իւզրէ շարգասընը ալսը :

Մատէն՝ իսթիլրապլա.—Տիշար՞ մը չըգըյօրսընըզ . . .

Բօլ.—Էօյլէ՛ եա, Մատէնճիկիմ . . .

Մատէն.—Պու գատար էրքէն նէ՞լէյէ կիտէճէքսինիզ :

Բօլ.—Կիտէյիմ եէմ հազըլլայրմ

Մատէն.—Պու կիւն երինէ՞ մի պալըգ ալընա կիթմէք նիյէթինտէսինիզ :

Բօլ.—Մաշալլա՛հ . . . ոլու կիւն, եարըն, էլհասըլ հէր կիւն . . .

Մատէն.—Տիմէք պալըգ ալճըրլընա մէրա՞գ մը վէրիյօրսընըզ :

Բօլ.—Հիչ օլմապսա պէնիմ իշիւն լէք կիւզէլ պիր էյլէնճէ տիր :

Մատէն.—Էյ թու թաճաղընըզ օ գատար պալըղը պիզ նէ՞ եաբաճաղըզ . . .

Բօլ.—Սանտալըն տէլիքլի անպարընա աթարմ . . . սաղ սաղ օրատա սագլանըր . . . —տէտիքտէն սանըրա, գըրլըզը գուրթ գապընը, թէնէքէ գութուսընը ալըս, պալըգ թագըմը սաթան թարտիֆին տիւքքեանընտան պազը ուֆազ թէֆէք շէյլէր միւպայէա իթմէք իւզրէ բըմաղըն էօթէսինէ կէշտի :

Հաթին էօյլէ էրքէն էրքէն տիշարը չըգմասընա սէպէպ եալընըզ պու տէյիլ իտի : Իլք կիւնիւ միւլադաթ իթմիշ օլտուղը կէնճ գըզըն, «Սէօյիւտիք Բէրիսինին» քիմ օլտուղընը անլամազ իսթիյօր իտի :

Բօլ՝ սանտալընը չամաչըրճը գարլարըն սանտալը եանընտա պաղլայըպ, օրատա առա լօգանթասընըն սահիպինէ թէսատիւֆ իթտի վէ պու լօգանթանը՝ պատէլէլամ տիտի :

—Է՛ ճանըմ, էֆէնտի, մէշնա՛ւնմըսընըզ . . . տիւն չօգճա պալըգ թութտընը՞զ մը :

Բօլ.—Էրէյիճէ թութտըմ. էն ուսթա պալըգ ալճըսը պիլէ պէնիմ կիպի աճէմի պիր պալըգ ալճըսընըն իգպալընա չօգ գըսգանըր . . .

Լ գանթաճը.—Նէ՞լէտէ թու թույօր իտինիզ . . . շիւպէսիզ օտուռ իսքէլէսինին ճիվարընտա, տէյիլ մի :

Բօլ.—Պա՛ր, գարչըրընտա :

Լօգանթաճը.—Հա՛ . . . Բըթի Դաաթէլ գօնաղընըն սէօյիւտիքլէրի պօյունտա . . . Մարն ըրմաղընըն իքի գօլը արասընտա . . .

Բօլ.—Էվէթ, թա օրատա . . . Սանտալըմը Բըթի Դաաթէլ տէտիյինիզ գօնաղըն սէօյիւտ աղաճլարընտան պիրինէ պաղլատըմ . . . Օ գօնագ քիմի՞ն տիր . . .

Լօգանթաճը.—Պիլէմէյօրմ . . .

Բօլ.—Նա՞սըլ, սիզ մէմլէքէթին եէրլիսիսինիզ, պիլմէյօրմըսընըզ . . .

Լօգանթաճը.— Էվվէլ-քիմին իտի իսէ պիլիրիմ, Լաքին շիմտի սաթըլտը վէ ազ պիր վագթտան պէրու եէնի սահիսի իգամէթ իտիյօր . . . Զաննըմ եապանճընըն պիրի տիր . . . Իշթէ պէն սիզէ պու գատար մալիւմաթ վէրէպիլիրիմ . . .

Բօլ.— Պու եապանճընըն իսմինի՞ տէ մի պիլմէզսինիզ :

Լօգանթաճը.— Ուայր, հիչ պիլմէյօրըմ :

Բօլ՝ օրատա էյրէնէմէտիկինի պաչգա եէրտէ խապէր ալաճաղընը քէնտի քէնտինէ սէյլէնէրէք եօլընա տէվամ իթտի, վէ Թարտիֆին տիւքքեանընա կիտէճէք եէրտէ, պալըգ ավը Թագըմալընը սուլըն քէնարընտա պիր Թութամ օթ իշինէ հըֆզ իթտի վէ զիքր օլունան գօնաղըն գարչըսընա չըգմագ իւզրէ կրավէլ սօգաղընա վարտը :

Տէլիգանը՝ մէզքիւր գօնաղը գօլայճա Թանըտը իսէ տէ, բարմագըլըգ գարու իլէ քիւշիւք գաթուսը գաթալը օլուպ, սաղտա վէ սօլտա տա էվ պուլըմայարագ սօրուչտըրմագ իշիւն քիմսէյի կէօրէմէտիկինտէն, եօլըն իւզէրինտէ տուրա գալտը վէ պիր գաշ տագիգա սօնղրա չէքիլիպ կիտէճէկի սըրատ գօնաղըն սաղըր գաթուսը աշըլտը վէ ամէլէ գըյաֆէթինտէ պիրի պաղչէտէն տիշարը չըգտը :

Բօլ՝ պիր հըզ իլէ մէրգուճա տօղրու կիտէրէք.— Շու տիշարը չըգաղընըզ գօնագ քիմին օլտուղընը լութֆէն պանա սէյլէ՞րմիսինիզ :

Ամէլէ՝ կիւլէրէք.— Էկէր պիլսէ իտիմ, մաէլմէմուռնիյէ սէյլէր իտիմ, Լաքին պիլմէյօրըմ . . .

Բօլ.— Լաքին օրատա իշէյօրսընըզ նէ՞ . . .

Ամէլէ.— Էվվէթ, տիւնտէն պէրու . . .

Բօլ.— Էյ ոիզի իշէթտիւրէն ատամըն իսմինի պիլմէյօրմըսընըզ :

Ամէլէ.— Պէնի իշէթտիւրէն Մ. Տըմիլէլ նամընտա պիր միւլթէզիմ տիր . . . պէն եալընըզ օնը Թանըրըմ . . .

Բօլ.— Հիչ օլմագսա էվ սահիսիկին հիչ կէ՞օրմէմիշմիսինիզ . . .

Ամէլէ.— Նէ կէօրմիւշիմ, նէ Թանըրըմ . . . օրատա շիմտիլիք կէնճտէն պիր տիշ էշի վար . . . գը՞զ մը գարը՞ մը պիլմէմ . . . Լաքին ալիմ Ալլահ, նէ՞ կիւլէլ շէյ, էօմրիւմտէ էյլէսինէ հիչ լասթ կէլմէմիլիմ . . . Թասվիր կիպի բէք կիւլէլ տիր . . .

Բօլ.— Էվին սահիպէսի՞ մի տիր . . .

Ամէլէ.— Պէլքի հէ՞, պէլքի եօգ . . . պուռնը սիզէ գաթիէն սէյլէյէմէմ . . .

Բօլ՝ պու Թարտիֆտան տախի պիր մալիւմաթ ալաճայաճաղընը անլայարագ, ամէլէյէ պէյանը Թէշէքքիւր իթտի, վէ ամէլէ կիթտիքտէն սօնղրա մէրգուճ տէլիգանը քէնտի քէնտինէ :

— Էօյլէ իսէ մալիւմաթ ալմագ իշիւն արթըզ վագթա վէ Թէսպտիւֆէ պէքւէմէլիյիմ . . . Էօթէքինէ պէրիքինէ տահա նէ գատար մալիւմաթ սիւվալ իթսէմ պէյհուտէ տիր, նաֆիլէ հէր քէսէ կիւլիւնճ օլաճաղըմ . . . — տէտի, վէ կէրի տէօնիւպ գօյտուղը եէրտէն եւմ գութուլարընը ալտը վէ գըրմըզը գուրթ իլէ սաիրէ միւպայէա իթմէք իշիւն Թարտիֆին տիւքքեանընա կիթտի վէ գահվալթը իթմէք իշիւն էվէ ավսէթ էյլէտի :

Մէրգուճ տէլիգանընըն պիր գաշ պալըգ Թութմագ իշիւն տէյիլ, իլք կիւնիւ

քէնտիսինէ կէօրիւնէն դըզը թէքրար կէօրմէք իւմիտինէ մէսնի ըրմաքարս պալըգ թութտըղը եէրէ ավտէթ իթմէսի՝ կէճիքմէքտէ օլտուղընտան, լօգմալարը չիֆթէ չիֆթէ աղզընա աթըպ, թաամընը պիթիրիւ պիթիրմէզ, սէօյիւտ աղաճլարընըն ալթընտա քէնտի եւրինէ կիտէրէք, օլթայա եէմ թադտը վէ սույա աթտը խէ տէ, պու եէմէ պալըգ կէլիպ կէլմէտիկինէ հէման հիչ պադմամադտա իտի:

Օ կիւնքի պալըգ ավճըլըղը՝ քէնտիսի իշիւն սըրֆ պիր պէհանէ օլուպ, պու սայէտէ Բօլ՝ Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն քիւչիւք պաղչէսիին ըրթըմը պօյունտա գարադգը պէքէլմէքտէ իտի:

Միրօլէսնիլ սօգաղընտաքի գօնաղա՝ տէօլէմէճիլէրին Տօգթօր թօմսընըն սըր քեաթիպինտէն թալէպ իթտիքլէրի սէքիզ կիւնիւք մէօլէթ խիթամ պուլմադտան էվվէլ նագլ օլունապիլմէք իշիւն բէք զիյատէ սայ ու դայրէթ իտիլմէք լազըմ՝ կէլտիկինի ժադ Լակարտ Բասգալա պէյան իթմիշ օլմաղլա, Բասգալ՝ թէտապիրը գաթիյէ իթթիխաղընա միւսարէաթ իթմիշ վէ պաղըճա բարայը ասլա գըսգանմամը տըր:

Պէօլէճէ Բասգալ իքի Վիւն գաղանմագ իւմիտինտէ պուլընըյօր իտի:

Ֆիւհագիգա եարաճապ լէք ալ պիր շէյ գալմագտա օլուպ, ամէլէնին մըգտարը պիր գաթ տահա արթըրըմը վէ իշ սիւրաթը ֆէվգէլատէ իլէ իլէրլէմէքտէ պուլընմը տըր:

Էսկի քիթապ սաթըճըսը Անթուան Ֆօվէլ՝ թամ տէտիկի վագթտա վատընը իճրա իտէրէք, Տօգթօր թօմսընըն կէնէկօ սօգաղընա վուգու պուլան զիյարէթինին էրթէսի կիւնիւ գօնաղըն քիւթիւպիտանէսի ըաֆլարընը թէգեին իտէճէք օլան Ֆէնն քիթապլարընըն մէճմուսընը կէթիրտի:

Ժադ՝ մէրգուճը պիր սուրէթը նիւվաղիքեարանէտէ գապուլ իթտի, բազարլըգ իտիլէն մէպլաղը թէէտիյէ էլլէտի վէ սէօլլէտիկի նատիր վէ զիյգըլմէթ քիթասլարըն եադընտա կէլիպ կէլմէյէճէկինի քիթասլընյա սօրտու:

Ֆօվլլ՝ մէքքիւր քիթասլարըն էլէ Վէլիրիւր կէլիրմէզ քէնտիսինէ խապէր վէրէճէկինի Տօգթօր թօմսընա վէ եա ժադ Լակարտա վատ իթտի:

Տօգթօր թօմսըն՝ իշպու վատտան մէմուլն կէօրիւնտիւ:

Գըզըլ վասիյէթնամէ՝ քիթասլըն քէնտիսինէ հէր հալտէ լազըմ օլուպ, լաքին անը էհվէնճէ եանի բարատան չըգմագօրըն էլէ կէլիրմէք իւմիտինտէ օլտուղընտան, աճէլէ իթմէքտէն պադընըպ իշլէրիւքէնտի հալինէ պըրագըյօր իտի:

Ժադ՝ Միրօլէսնիլ սօգաղընտաքի եարուսըն սօն իշլէրինէ նէգարէթ իթմիշ իտի:

Շիմտի Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն իլէրինի տիւչիւնմէսի լազըմ կէլիր իտի:

Իշթէ քէնտիսի իշիւն պաղըճա շօգթա պուլնտա օլտուղընտան, Մատմաղէլ Մարթը կէօրմէք վէ միւլթէզիմ Տըմիլիւն ամէլէսի վագթ գայ իտուպ իթմէտիկինի լէյ իւլ այն կէօրիւպ անլամագ իշիւն էրթէսի կիւնիւ Սէն-Մօրա աղիմէթ իթտի:

Օրայա միւվասէլլէթ իթտիքտէ, հէր շէյին միւմքին մէրթէպէ վէ քէնտի մէմուլինտէն չօգ զիյատէ սիւրաթլա իլէրի կիթտիկինի միւչահէտէ իթտի վէ օրատա

պուլընան մուլթէզիմ տախի՝ Բարիզ տէօշէմէճիսինէ եազտըղը պիր ամէլէ կէճիք-
միյիպ վազթընտա կէլէճէք օլտուր իսէ իւշ կիւնէ գատար հէր շէյ թէքմիլ օլաճա-
ղընը վատ վէ թէահհիւտ էյլէտի :

Մատմազէլ Մարթ՝ Տօգթօր թօմբսըն հազգընտա ֆիվդէլատէ պիր թէվէճ-
ճիւհ վէ միննէթտարի հըսս իթմէքտէ օլտուլընտան , մէրգուժ Տօգթօր՝ Բըթի
Գասթէլ գօնաղընա կէլտիքտէ , գըզ բէք զիյատէ մէմնուն օլտու վէ քէնտիսինի
կէօրտիւքտէ գալպինտէ նէ տէրէճէ սղիմ պիր մահգուզլիթ հըսս իթտիկինի պէ-
յան էյլէտի :

Տօգթօր ճէվապէն . — Պէն տախի եանընըզտա պուլունտըղըմտան աօլայը բէք
մէմնունըմ , էվլատըմ . . . Հազգընըզտա մուհապպիթը միւշֆիգանէ վէ բէտէրա-
նէմ վար տոր . . . պուընն տա նէ սէպէպէ մէպնի օլտուլը սիզէ մալիւմ տիր . . .
— տէտի վէ կէօյա պիր ահը սէրտ շէքտի :

Պատէհու սիւվալ իլէ . — Շու իքի կիւնտէ նաճըլ վազթ կէշիրտինիզ . — տէտի :

Մարթ . — Բէք կիւզէլ վազթ կէշիրտիմ . . .

Տօգթօր թօմբսըն . — Ճան սըզընթըսը կիսի սիր շէյ վազը օլմատը մը . . .

Մարթ . — Հէր նէ գատար ճանըմ կիսի սէվմէքտէ օլտուլըմ Մատամ Անթէլ
պուրատա եօգ իտի իսէ տէ , պիր տազիգա պիլէ հանըմ սըզըլմատը . . .

Տօգթ . թօմբսըն . — Էյ նէ՝ իլէ վազթ կէշիրտինիզ :

Մարթ . — Կէզլիտիմ , ամէլէնին չալըշարըլընը սէյր իթտիմ վէ կիթտիմ պաղչէ-
տէ քիթապ օգուտըմ . . .

Տօգթ . թօմբսըն . — Տիմէք քիթապլարընըզ վար , էօլէ՞ մի :

Մարթ . — Սայֆիյէնին քիւթ իւպիտանէսինտէ պիր գաշ տանէ պուլտըմ :

Բէրինին գըզը՝ իք կիւնքի բօման միսալի վազասյը , քիթապընըն՝ տէլիգան .
լը պալըգ ավըսընըն սանտալընա տիւշտիկինի վէ պու վազասանըն նէթիյճէսի
օլարազ օ տէլիգանը իլէ միւլազաթ իթտիկինի սէօլէմէտի :

Ժազ . — Արթըգ ուզուն միւտտէթ եալընըզ գալմայաճազսընըզ , սէվկիւլիւ
գըզճըզազըմ . . . արթըգ միւտտէթը հայաթընըզտա ճան սըզընթըսընա տիւշար
օլմայաճազսընըզ . . . իքի կիւնէ գատար կէլիպ Բարիզտէ պիզլիմէ իգամէթ ի-
տէճէքսինիզ . . .

Մարթ պու խապէրի ալընճա , գալպինտէ պիր սըզընթը հասըլ օլարազ սաֆ-
տէրունըզլա . — Սաշի՞ մի սէօլէյօրսընըզ . . . — տէտիքտէ ,

Ժազ՝ պու սիւվալինէ բէք զիյատէ թէաճճիւպ իտէրէք . — Իսթէմէ՞զմիտինիզ ,
մէմնուն օլմաղլըսընըզ . — տէյու սիւվալ իթտի :

Մարթ՝ անիտէ ազլընը սլաշընա թօրլայարազ . — Պէն կիւճէնտիմ պիլէ տէսէմ
սիզ ինանամազսընըզ . . . Անճազ պանա սէօլէտիկինիզ նազարէն , պու գատար
չարուգ Բարիզէ նազլ իլէ օրատա ետրլէճէկիմիզի մէմուլ իթմէյօր իտիմ . . .

Տահա Բարիզտէ եարըլաճազ բէք չօգ շէյ պուլունտըղընը մէմուլ իտիյօր իտիմ :

Ժազ . — Պու էմէլինիզտէ եանըլմայօր իտինիզ , լաքին սըր քեաթիպիմ Բասգալ

Բամադէրին զայրէթ ու նէգարէթը միւթէ վաղիցէսի սայէսինտէ հ ր չէյ սիւրաթլա
իւլէրի կիթմիւ տիր . . . Սիգին օտա հաղըր տըր . . . Էկէր գօնադտա պիր Թագըմ
ամէլէ պուլընմամը ռլաա իտի , սիգի սու կիւն պիլէ ալըս պիրլիքտէ կէօթիւրի
իտիմ . . .

Մարթըն ընկի պիր ազ աթարագ քէնտի քէնտի . . . Պու գատար չաբուգ
կիթմէք . . . Էօյլէ իսէ արթըգ պիր տահա մէրգուժը կէօրմէյէճէյիմ . . .

Ժագ . . . սէօզիւնէ տէվամ իլէ . . . Լաքին շիմիլիք պիր ազ տահա սապր իտինիզ .
զաննըմ եարընտան սօնդրա թէյզէ գըզըմ Անժէլէ գալիւշաճագսընըզ . . .

Մարթ . . . Ս . . . մէմնունէն մէրգուժէյէ սաբըլըպ էօրէճէյիմ . . . Լաքին պը
րագընըզ պիր ազ տա սիգի տիւլիւնէյիմ , Տօգթօր էֆէնտի . . . Գահվալթը իթ-
տինի՞զ մի :

Ժագ . . . Սայր , սիգինէ գահվալթը իթմէք էմէլինտէ պուլընտըմ . . .

Մարթ . . . Էօյլէ իսէ Մարիէթի կէօնտէրիյիմ , եէյէճէք ալծն . . .

Ժագ . . . Պօշ չէյ տիր . . .

Մարթ . . . Նի՛ջիւն . . . պուրատա հիջ պիր չէյ եօգ կիպի տիր . . .

Ժագ . . . Նէ՛ օլուր . . . իքիմիզ պիրլիքտէ ճիվարտա պիր լօգանթայա կիտէր
թաամ իտէրիզ . . . Սիգ տէ պիր ազ էյլէնիր , տէֆը դամմ իտէրսինիզ . . .

Մարթ . . . Հաղըրմտա պու Նէ՛ տէրէճէ համիյթլիսինիզ , Տօգթօր էֆէնտի . . .

Ժագ . . . Նէ՛ գատարթլէվէճիւն վէ համիյէթ կէօթէրտէմ , եինէ ազ տըր . . .
սիզ պիր մուհապսէթը ֆէվքէլատէյէ լայըգսընըզ , սէվկիւլիւ գըզըմ . . .

Ժագ Լակարտ , պու սօն սէօզլէրի սէօյլէտիկի նորատա էքթիւզ գըզըն էլէ-
րինի թութմուշ օլմաղլա , մէրգուժէյի ուսուլճաճըք քէնտիյէ տօղրու չէքտի վէ
ալնընը պուս իթտի :

Մէրգուժ Տօգթօր իւք տէֆա օլարագ պէճյլէ պիր էսէրը չէֆագաթ վէ մու-
հապսէթ կէօսթէրմէքտէ օլտուղընտան , Մատմաղէլ Մարթ , պունա բէք զիյատէ
մէմնուն օլտու :

Տօգթօր՝ մէրգուժէյէ «գըզըմ» տէմիւ իտի :

Գըզ՝ Տօգթօրըն պուսէսինէ պիր բէտէր պուսէսի նազարըյա պագըյօր , վէ
քէնտիսինի էօլմիւշ սէվկիւլիւ գըզընըն եէրինէ գօյօր զաննընտա պուլընըյօր իտի :
Մատմաղէլ Մարթ պու զանն ու խայալտէ պուլընըպ , լաքին Ժագ Լակարտ՝
կէնճ գըզը ալնընտան էօրմէսիյլէ պիւսպիւթին պաշգա պիր ֆիքրտէ պուլընտը :

Սաթիթէ Տօգթօր՝ մէրգուժէ պաքիւրէ գըզըն թէնինէ տօգանմասըյա թիթ-
րէտի վէ գանը քէսպը հարարէթ իտուպ գալպի տահա չաբուգ չարբըյօր վէ զիւ-
նի տիւչարը մէսթի օլույօր զանն իթտի :

Լաքին պու հալը լէթաֆէթիլթիմալ բէք ազ սիւրիւպ , Ժագ Լակարտ՝ Մատ-
մաղէլ Մարթը ուսու ճաճըք էօթէյէ իրթտի վէ պիր նազարը տէյչէթլէ մէրգու-
մէնին եիւզիւնէ պուգտը :

Մարթ . . . Կիտէյիմ հաղըրլսինայըմ . . .

Ժագ . . . Էվվիթ , բէվկիւլիւ էվլատըմ . . . պէն պուրատա պէքլէրիմ :

Մարթ . . . Պէն սիգի չիգ պէքլէթմէմ . . . սապր ու թէհամիւլինիգի թաշըր-
մամ . . . —տիյէրէք տիւչարը չըգտը :

Գրզ՝ գարույա տողրու կիտէր իբէն ժագ՝ մէրգումէնին արգասը սրբա պա-
գըպ, մէրգումէ՝ գարույը գաբատըգտա, սախթէ Տօգթօր՝ քէնտի քէնտիլէ.—
«Գօրգու վերէնէք տէրէնէտէ կիւզէլ տիր» տէտի, վէ պու պիր գաչ քէնտիտէ
պիր թագըմ միւլահագաթ միւլթէվի պուլընըյօր իտի:

Պու սըրատա գօնաղըն ավուսընտա հըզը պիր չան սէսի իշիտիլտի. տէմիր
բարմաղըգ գարու չալընըյօր իտի:

Խարճ եարմագտա օլսն պիր րէնճպէր՝ իշինի պըրագըպ կիթտի գարույը
աչտը:

Վարունըն էշիլի իւզէրինտէ օն սէքիզ օն տօգուզ չաղարընտա պիր խտէլի-
գանը տուրմագտա օլուպ, պաչընտա եուժուչագ քէչէտէն պիր շարգասը պուլը-
նան պու տէլիգանընըն էլինպէ քիւչիւք պիր բաքէթ վար իտի:

Տէլիգանը՝ րէնճպէրէ.—Սապահլար խայր օլտուն. . . Բըթի Գասթէլ տէ-
նիլէն խանէ պուրասը մը տըր:

Րէնճպէր.—Էվվէթ, պուրասը տըր. . .

Տէլիգանը.—Էօյլէ իսէ էյի կէլմիշիմ, պէն տէ պուրասընը արայօր իտիմ. . .
—տիյէրէք ավույա կիրտի:

Ժագ Լակարտ՝ եէր գաթընըն պիր բէնչէրէսինտէն պու վագասը կէօրմիւշ
վէ օ մուխթասար միւքեալմէյի իշիթմիշ օլմաղլա, տիշարը չըգըպ, կէլէն տէլի-
գանըյա խ թապէն.—Պիր շէյ մի իսթէրսինիզ. . . —տէյու սիւվալ իթտի:

Տէլիգանը.—Էվվէթ, էֆէնտիմ. . . Բըթի Գասթէլ գօնաղըն իսթէրիմ, վէ
զանըմ օրատայըմ. . .

Ժագ.—Էվվէթ, պուրասը տըր. . . Նէ՞ եարմաղա կէլտինիզ պուրայա:

Տէլիգանը.—Պուրատա պիր տէօչմէ իշի վար իմիշ, ուսթամ տէօչմէնի Մ.
Պարպիւ թարաֆընտան անը եարմաղա կէլտիմ:

Ժագ.—Էվվէթ, վար տըր. . . գարուլար քեաղըտլանճագ. . .

Տէլիգանը.—Բէք ալէա:

Ժագ.—Լաթին տքսի կիպի միւլթէզիմ գալֆա՝ լագըմ կէլէն խյահաթը սիզէ
վերմէք իշիւն պուրատա տէյիլ տիր. . . պիր սաաթա գաստար կէլէնէք տիր:

Տէլիգանը.—Օ հալտէ ավատանըգլարըմը պուրատա պիր եէրէ գօյայըմ տա,
կիտէյիմ եէմէք եէյիմ, սօնղրա կէլիրիմ. . .

Ժագ.—Կէճ գսլմայընը. . . իշ միւսթանէլ տիր:

Տէլիգանը.—Սիզ գասալթ իթմէյինիզ. . . պիր լօգմա շէյ եէյիպ տէ ու-
ֆագ պիր գատէ՜ չարապ իշմէք՝ չօգ պիր վագթ սիւրմէզ, չարուգ կէլիրիմ. . .
—տիյէրէք, ուֆաճըգ բաքէթինի պիր բէնչէրէ էօնիւնէ գօյտու վէ սէլամայըպ
տիշարը չըգտը:

Մատմաղէլ Մարթ՝ չարգասընը պաչընա գօյմուշ վէ էլտիվէնէրինի էլիւնէ
թագմըշ օլտուլը հալտէ տիշարը չըգմաղա հաղըր օլարագ կէլտի:

Ժագ Լակարտ՝ մէրգումէյի գօլընա ալըպ, իքիսի պիրտէն ասատանքի լօգան-
թանըն եօլունը թու թտըլար:

Օրայա միւլմատէլթլէրինտէ, չարտագլարտան պիրինին ալթընտաքի քիւլիէք
մասատա պիր տէլիգանը իլէ պիր կէնճ գըզ օթուրըյօրար իտի:

Մէրգում տէրիգանը՝ Բըթի Գասթէլ գօնազնա կէլէն տէօչմէճի գալֆանը
օլտուղընտան, գօնադատ պէրապէր գօնուշմիշ օլտուղը վէ իշինի իշէյէճէկի Ժա-
գը Թանըյարագ, մէրգումը սէլամլայըս տէտի.

— Սիզ տէ պիզիմ կիպի՞ մի ետրաճագսընը, էֆէնտի.

Ժագ.— Էվվէթ . . . — տիյէրէք, Մարթ իլէ պէրապէր կիթտի պիր ճիվար
աղաճըգ ալթընտա օթուրտը.

Տէլիգանը ամէլէ՝ ըէֆիգէսի օլան կէնճ գըզա խիթապէն.— Վիրժինի, պիր
շէյ ըսմարլատը՞ն մը . . .

Վիրժինի.— Էվվէթ, հէմ տէ, գօրգմա, էյի պիր շէյ ըսմարլատըմ . . . ու-
ֆաճըգ պիր նէֆիս Թաամ . . . պիրլիքտէ պարգ Թավաը տա պուլընաճագ
տըր . . .

Տէլիգանը.— Եաշա՛ . . . օլէն պարգ Թավաընը չօգ սէվէրիմ . . .

Վիրժինի.— Պուրասը նէ՛ կիւզէլ տիր . . . հանիյա քի պու Թարաֆլարտա
չօգ կիւնլիւք իշին օլայտը . . . պէն տէ տիքիշիմի պէրապէր կէթիլիս չու ճէսիմ
աղաճարըն կէօլիէսինտէ օթուրըր տիքէր իտիմ . . .

Տէլիգանը.— Էվվէթ, նուրըմ, էյի օլուր խաի ամմա աքսի կիպի Եալընըգ պիր
կիւնլիւք իշիմ վար . . . բէք բէք պիր պուչուգ կիւն սիւրէրսէ օ գատար . . .
Անճագ էկէր իսթէր իսէն եարըն էրքէն կէլիր, եինէ պուրատա Թաամ խտէրիգ,
վէ իշիմի պիթիլտիլիմտէ կիտէր սանտալլա ըրմաղըն իւզէրինտէ պիր ազ կէզէ-
րիւ . . .

Վիրժինի.— Չօգ էյի օլուր, եաբուրգ կիթտի . . . Սանտալլա կէզմէյի չօգ
սէվէրիմ . . .

Տէլիգանը.— Սէօյլէ պագայըմ, նուրըմ.

Վիրժինի.— Նէ՞ սէօյլէյիմ, ալանըմ.

Տէլիգանը.— Եէմէքտէն էվվէլ ուֆագ պիր շէյ իչնէք նա՞օրը օլուր.

Վիրժինի.— Ահ, իյիտիմ, էօյլէ շէյ իսթէմէզ . . . Հէր նէ իսթէրսէն եէրիմ
. . . Լաքին ապսէնթ, իչկի, պիր շէյ իսթէմէմ . . . Այդըլըն չօգ էյի տիր,
Լաքին իշկի իշտի՞ն մի, ըատէթ էլինտէն կիտիյօր, տէվ քէսիլիյօրն . . . Օլմազ.

Տէլիգանը.— Էհ, ելթէր, նուրըմ, արթըգ ելթէր . . . Էլվէրիլ սէօյլէտին
. . . արթըգ պու Լագըրաըլարը ազըլմըզա ալմայալըմ պիր տահա . . .

Պու արա պիր էրքէք վէ պիր գըզ խըտալթճի՛ Մատմաղէլ Վիրժինինին ըս-
մարլատըլը եէմէյի կէթիլմիշ օլտուգլարը կիպի, Ժագ Լակարտըն տա նէ պու-
յուրտըղընը սիւվալ իտիյօրլար իտիւ.

Տէլիգանը ամէլէ իլէ ըէֆիգէսի Վիրժինի Թաամ իթմէկէ պաշլասըրլար.

Պու էսնատէ ատայա էսիկ պիր սանտալ եանաշըս, մէզըլըր սանտալտան
պիր տէլիգանը տիշալը չըգտը.

Օմուղընա էնվաի պարգ տօլուը պիր ազ եիւքլէնմիշ օլան մէրգում տէլի-
գանը՝ Ժիւ Պուլնուա, նամը տիկէր Լա Ֆուին իտի.

Ժագ Լակարտ՝ մէրգումը կէօրիւր կէօրմէզ Թանըտը, վէ քէնտիսինին Մարթ
իլէ պէրապէր օթուրմըշ օլտուղը աղաճըլըն եանընտան կէչտիլինի կէօրաիւքտէ
տէտի.

—էյ նա՞սըլ, պիզիմ ֆէյլէսօֆ, եինէ զալիպա պալըգճըլըգ հէ՛ :

Լա Ֆուրին.—Էվվէթ, չֆլնտիմ . . . —տէյու ճէվապ վէրտիքտէն սօնղրա, տօր տօլու օլան աղընը կէօսթէրէրէք.—Պու սապահ տա իչ բէք էյի կիթտի . . . պախթըմ երարիւտիւ.—տէտի :

Տէքչէմէնի ամէլէսի Ամէտէ՝ պալըգճընըն սէսինի իշիթտիքտէ, լազըրտը իտէնին երպիւնիւ կէօրմէք իշիւն պիր հըզ իլէ արգայա տէօնէրէք տէտի :

—Պուլնդա մը . . . բէք եաման շէյ տիր :

Լա Ֆուրին քնտիտի տախի՝ իսմինին սէյլէնտիկի աղանըղա տօղրու տէօնիւպ պաղարաղ պիր նիտաի մէսէրրէթինթիմա սալըվէրտի, տէօչէմէնիյէ սօղրու գօշտու կիթտի վէ էլինի սըգարաղ :

—Ամէտէ՛ . . . Ամէտէ Տիւվէրնէյ մի . . . Հիչ ումայօր իտիմ . . . օ՛հ, նէ ալէա թէսատիւֆ.—տէտի :

Ժագ Կալարտ՝ կիւճ հալ իսթիղրապընը գապթ իտէպիլտի :

Իշպու Ամէտէ Տիւվէրնէյ իսմինի իշիթմէսիլէ, Ժագ՝ Բարիզին ալթընճը սանճագ տպիլէսինտէ 1869 մարտ 19տա թէվէլիւտ իտէն վէ գօնթ տը թօնէրիէօնին վասիլէթնիմէսինտէ մուգայյէտ օլան տէլիգանլըլարտան պիրի տախի օրատա օլտուղընը անլատը :

Ժիւլ Պուլնուա՝ Ամէտէնին էլինի բէյ տէր բէյ սըգըճա սըգարաղ սէօղլունէ տէվամ իլէ.—Ալիմ Ալիս սէնի կէօրտիւկիմէ բէք մէմնուն օլտուճ, տօսթը գապիլիմ . . . Ալթը այ գատար վար պիրպիրիմիզի հիչ կէօրմէմիչ վէ պիրիքտէ չագմալընը տըր . . . Նա՞սըլ օլմուչ տա պու թարաֆա կէլմիշին . . .

Ամէտէ.—Պիր իշ իշիւն կէլտիմ . . . ուսթամ պէնի կէօնտէրտի. իշէ պաչաճագտան էվվէլ պիր աղ եէմէք եէյօրըմ . . . պիր շէյ իշէ՞րմիսին . . .

Լա Ֆուրին.—Պիր տէ իշէրիմ, իքի տէ իշէրիմ . . . Լօգանթայա պալըգ թափաղը ըսմարլաաընը՞ մը . . .

Վիրթինի.—Շիւպհէ՞ մի վար . . .

Լա Ֆուրին.—Պէլքի հէնուչ պալըգ թափայա գօնմամը տըր . . . պէն սիզէ թափա պալըղը իքրամ իտէճէյիմ . . . էմին սուրլթտէ թագէ պիր պալըգ թափապը եէրսինիւ. էլէր պիր պիյանը եօգ իսէ պէն տէ սիզինլէ թաամ իտէրիմ . . .

Ամէտէ՝ եանընտա Ժիւլ Պուլնուայա եէր աչմագ իշիւն պիր աղ կէրի կիտէրէք.—Պուսա բէք մէմնուն օլուրըզ . . . —տէտի :

Պու սըրատա ատա լօգանթաճըսը եանլարընա կէլիպ, տիւքքեանըն պէյիւկի օլմագ հասէպիլէ շէյլէ պիր կէօլ կէվտիրտի :

Լա Ֆուրին՝ մըրգուճը չաղըրարաղ վէ պալըղընը կէօսթէրէրէք.—Սէյլէյինիւ, պաղալըմ, ուլթա . . . չուսաա ալթը ֆիրանգլըրտան զիյատէ պալըգ վար տըր . . . ալընը չու աղը վէ սիզէ կիւզէլ պիր եէմէք եաքտըրընը . . . բարատընը պէն վէրլճէյիմ . . . Պէնիմ իշիւն տէ պու մասայա այըլ պիր թագըմ կէ պիր շիճէ չարապ կէլիլիլինիւ :

Լօգանթաճը.—Պաշ իւսթիւնէ, չիմտի, միւսիւ Լա Ֆուրին.—տիյերէք, պալըգ տօղրու պը թօրպասընը ալտը լօգանթայա կէօթիւրտիւ վէ ուչագլարտան պիրի տէ մէգքիւր մասայա պաչգա պիր թագըմ տահա վագ իթտի :

Լա Ֆուլին.—Տիմէք պու թարափլարտա իշլմկէ կէլտին, էոյլէ՞ մի, ա'րգա-տաշ . . . Զօգ սիւրէճէ՞ք մի տիր :

Ամէտէ.—Էն զիյատէ եարընա գստար սիւրէր պիր իշ տիր . . .

Լա Ֆուլին.—Էյ պու ագչամ եաթմազ իջիւն Բարիզէ՞ մի կիտէճէքսին . . .

Ամէտէ.—Էկէր պուրալարտա պանա եաթաճադ ուֆաճըզ պիր եկր կէօսթէ-րէմէզ իսկն, շիւսկէսիզ Բարիզէ ավտէթ իտէճէյիմ, նէ՛ եաբայրմ :

Լա Ֆուլին.—Էոյլէ ամմա սէն պէնիմ ուսուլ ու մէսէքիմի պիլիբսին . . . քիրա վերմէք ատլթա պիր իսրաֆ տըր . . . Բարան կիտէր, պաշընըն իւսթիւն-տէ պէյազ պատանալը պիր թափանտան պաշգա նէ՞ վար աըր . . . Կէօքտէքի օ կիւզէլ եըլտըզլարըն ալթընտա եաթմայը տահա զիյատէ սէվէրիմ . . . Զաթէն պէն կըսէրիա կէճէլէրի պալըզա չրգարըմ վէ կիւնտիւզիւն թազէ թազէ չայըրլըզ իւզէրինտէ եաթար ույուըրմ. նէ կիւզէլ գօգա'ր . . .

Ամէտէ.—Տիմէք էսկիտէն նէ իտին իսէ եինէ օ սըն . . . նէ՞ վագթ ագլըն պաշընա կէլէճէք :

Լա Ֆուլին.—Ագլըմ պաշըմա՞ մը կէլէճէք . . . պէնտէն ագըլը ուսուլ քի՞մ վար, պագսանա, պիյհուտէ եէր քիրասը վէրմէյիպ իտարէ վէ թէսարրուֆ իտի-յօրըմ . . . Էյլիկինէ, էսկի տօսթ, . . . չէվգինիզ Մատմազէլ . . .

Իւջիւ սիրտէն գատէհլէրինի թօգա իթտիլէր :

Լա Ֆուլին՝ թէքրար իլէ.—Էյ նէ'րէյէ կիտիպ չայընճագսըն :

Ամէտէ.—Պուրսյա եագըն տըր, Բըթի Գասթէլ տէնիլէն պիր գօնագտա չա-լընճալըմ . . .

Լա Ֆուլին.—Պիլիրիմ . . . Բէք կիւզէլ պիր գօնագ տըր . . . Պալըգ ավար իքէն կէօրիւրիմ . . . Սաթլըզ իտի . . . տիմէք սաթըլմըլ . . .

Ամէտէ.—Էոյլէ օլմալը . . . զաննըմ չու աղանըգտա պիր գատըն իլէ պէ-րապէր թաամ իտէն ատամ տա խանէի մէգքիւրըն եէնի սահիպի տիր . . .

Լա Ֆուլին նամը տիկէր Ժիւլ Պուլնուա՝ Ամէտէին կէօսթէրաիկի աղանըզա պագմազ իջիւն օլ թարաֆա տօղրու էյիլտիքտէն սօնդրա.—Շու ատա՞մ մը . . . պէն անը թանըրըմ . . . պիր քէրրէ օնա թէսատիւֆ իթտիմ . . . հաթթա պիր ազ տա պերապէր գօնուշտըզ . . . Բէֆիգէսի օլտն կէնճ գատըն տա բէք կիւ-զէլ պիր բարչա աըր . . . Լաքին պու տէտիկիմէ կիւճէնմէյէսինիզ հա՛, Մա'տմա-զէլ.—տէտի, Մատմազէլ Վիրթինիյէ խիթապէն :

Վիրթինի՝ Մատմազէլ Մարթա պագարագ.—Քէնտի գըզը օլմալը տըր . . . Ա'հ, էվլէթ, բէք կիւզէլ տիր :

Ամէլէ.—Պէն տէ սէնին կիպի զանն իտէրիմ քի կիւզէլ տիր :

Վիրթինի՝ եիւզիւնիւ էքլթէրէք.—Սանա լագըրտը սօրմայօրլար, սէն աուս օլ, ելմէյինի եէ, չարապընը իջ . . . պաշգա շէյէ գարըլմա . . . օ մատմազլին կիւզէլ կէօզլէրինի կէօրմէք իջիւն պոյնուըն պիւքիւպ արգանա պագմազա հաճէթ եօգ տըր :

Ամէտէ կիւլէրէք.—Օ՛, գըսգանճըդ իսթէմէզ . . . գըսգանճըդ կէօթէր-
տիկին անտէ կէօզիւմտէն չըգարսըն . . . Նո՛ւրըմ, պէօյլէ պօշ շէյլէր իշիւն հիտ-
տէթ իթմէ . . . սէնի նէ տէրէճէ ուզտիկիմի էյի պիւրսին :

Պու արա ատսայա պիր տէլիգանլը կէլիպ քէնտիլէրինէ եազլաշտըղը իշիւն ,
միւքեալէմէլէրինի դաթ իթտիլէր :

Նէնի կէլէն տէլիգանլը.—Րէճա իտէրիմ, էֆէնտիլէր, սէօյլէյինիւ, Մարն
ըրմաղընը կէչմէք իշիւն անասա նէ՛րէտէ պիր սանտալ պուլապիլիւրիմ . . .

Ժագ Լակարտ տիք տիք մէրգոււմ տէլիգանլըյա պագմագտա օլուպ, անըն
Լա Ֆուին իլէ Ամէտէ Տիւլէրնէյին մասասընա եազլաշտըղընը կ'օրիւնճէ, գըւ-
լագ գապարթըպ տիյնէտի :

Ամէտէ.—Լաքին եանըլմայօրըմ, Միւսիւ Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս տիր, է-
սէրը իլթիֆաթ օլարագ պիզէ միւրաճաթ խուպ շէյ սօրույօր . . .

Տէլիգանլը.—էվվէթ . . . պէն տէ շիմտի սիգին իքինիգի թանըալմ . . . Սիւ
Ամէտէ Տիւլէրնէյ վէ Ժիւլ Պուլնուսընըզ, պէնիւմ տօղտուղըմ կիւնտէ տօղմուշ-
սընըզ վէ պէնիւմ կիպի սիզ տէ գօնթ տը Թօնէրիէօնին թահթը հըմայէսինտէսի-
նիզ . . .

Ժագ՝ քէնտի քէնտինէ.—Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս մի՞ . . . Պու նէ՛ զարիպ
թէսատիւֆ տիր քի, գօնթ տը Թօնէրիէօնին վէրէսէսինտէն իւշիւ տէ եանըմտա
թօբլանըյօր.—տէտի :

Սալսթէ Տօգթօր Թօմբսըն՝ պուներ տիմէլէ տէօրտիւնճի պիր վարսին, եանի
Մատմաղէլ Մարթ Կրանչանըն տահա գիյատէ քէնտիսինին եազընընտա պուլուն-
տըղընը խաթր ու խայալինտէն պիլէ կէշիւմէյօր իտի :

Մէրգոււմէ էօքսիւզ գըզ՝ գօնթ տը Թօնէրիէօնին խմինի իշիտէրէք պիւթիւն
վիւնուտըյա թիթրէտի :

Պու իսմ՝ Ժուանեիտէքի էմանէթ Սանտըղընա լէհին գօյտուղը ալթուն մի-
տալեայը վէ վալիտէսինին էքսէրիա պահս իթտիկի սէրվէթ իւմիտլէրինի խաթրը-
նա պըրագըյօր իտի :

Մատմաղէլ Մարթ՝ խալէճանը գալպէ տիւչար օլտուղը հալտէ կէօզիւնիւն
ուճըյա իւշ նէֆէր կէնճէ տօղրու պագտը :

Ժագ Լակարտ՝ պաշգա թարաֆա տալմըշ օլտուղընտան, գըզըն օ պագըլընը
կէօրմէտի վէ խալէճանը գալպինի ֆարգ իթմէտի :

Լա Ֆուին՝ Վիգօնթ տը Շաթըլիւքսէ.—Սի՛զ տէ մի պու թարաֆլարտա կէ-
զինիյօրսընըզ, միւսիւ Ֆապիէն :

Ֆապիէն.—Ահպապտան պիրինի կէօրմէյէ կէլտիմ, թանըմալընըզ, զիրա օ
տա թամ պիզէ ուլիուն պիրի տիր :

Ամէտէ.—Քի՛մ տիր քի :

Ֆապիէն.—Բօլ Ֆրօմանթալ . . .

Լա Ֆուին.—Մ՝ Բօլ Ֆրօմանթալ . . . մաշալլահ, թանըմա՞մ մը եա՞ . . .
տահա շիմտիճիք կ'օրտիւմ . . . ատանըն քէօշէսինտէ Բըթի Գաթիլ Գօնաղընըն
արգա թարաֆտաթի ուշիւտ աղտճարը ալթընտա պաղը սանտալընտա պալրգ
ազլայօր իտի : Հաթթա կէշէր իքէն պալըգ ալճըլըղը խուսուսընտա քէնտիսինէ
պիր շէյ տէ թարիֆ իթտիմ :

Մարթ պու սէօզլէրին հիշ պիրինի գաշրումայու հէրսին տիյէյօր խորի .
Ժիւլ Պուլնուանըն տա սէօյլէտիկի «—Բըթի Գաթիլ գօննայլընն արգա թա-
րափտաթի սէօյլէտ աղաճլարը ալթընտա պաղլը—» քէլիմէլէր՝ մէրգոնմէյէ ճիւ-
տէթը թէէսպիւրի մուճիպ օլտուար :

Կինճ գըզ՝ տէլիգանլը պաղլըգ ալճըսընը տիւչիւնմէյէ պաշլայըս , պու տէլի-
գանլը՝ իլք կէճէսի ույգուսընտար քէնտիսինէ զարիպ զարիպ բույալար կէճուր-
միւշ օլտուղը կիպի , գալլիինի տէ բէք շէտիտ պիր սուրէթաճ չարտորըյօր խորի .
Ֆապիէն .—էօյլէ իսէ սանգալլա ատանըն քէօշէսինէ կիտէրէք անը մութլա-
գա պուլապիլէճէճմիյիմ :

Լա Ֆուրին .—Մութլագա պուլուսընըզ :

Ֆապիէն .—էյ պէնի օրայա քի՞մ կէօթիւրէճէք :

Լա Ֆուրին .—էկէր գապուլ խտէր իսէնիզ , միւսիւ Ֆապիէն , մտէլմէ մուռնիյէ
պէն կէօթիւրիւրիմ . . . Լաքին աճէլէնիզ եօգ տըր , տէյիլ մի . . . Պիզիմէ պիր
թօգա իթմէճմիսինիզ :

Ֆապիէն՝ թէրէստիւտէ .—Խա՛յր , կէճիքմէք իսթէմէմ :

Ամէտէ .—Խաթըմըզ իչիւն պիր ազ կէճիքինիզ , նէ՞ օլուր , միւսիւ Ֆապիէն
. . . Պիզ իւչիւմիզ պիր կիւնտէ տօղմուշը տըր . . . արամըզտա թէքլի՞ֆ մի
օլուր . . . էկէր չարապ իչմէք իսթէմէզ իսէնիզ , պիր պիրա իչինիզ . . .

Մ . տը Շաթըլիւքս՝ բէտտ իթմէյէ ճէսարէթ իթմէյիպ Մատմալէ Վիրժինի .
նին եանընտա օթուրարագ .—Բէք էյի , էօյլէ օլտուն . . . էյ նէ՞ եաբըյօրսընըզ
պագալըմ , Ամէտէ :

Պու արա Լա Ֆուրին եանի Ժիւլ Պուլնուա՝ պիր պիրա կէթիրմէք իչիւն գօշ-
տու լօգանթայա կիթտի :

Ամէտէ՝ Ֆապիէնէ ճէվապէն .—Տէօշէմէճիլիք խոյյօրըմ , նէ՞ եաբայըմ , միւսիւ
Ֆապիէն :

Ֆապիէն .—Բէտէրինիզին եանընտա՞ մը :

Ամէտէ .—Խա՛յր . . . Բէտէրին թապիաթը պիր ազ աճայիպ խորի , էլի տէ
բէք հաֆիֆ խոր . . . Նիչանլըմ Վիրժինի իլէ պէրապէր պէն քէնտի պաշըմա իշ-
ճիլիք խոյյօրըմ . . . Վիրժինի , Մ . Ֆապիէնի սէլամլա . . . —տէտիկիտէ , կինճ
գըզ՝ բէք օ գատար ութանկան շէյ ալյիլ խոր իսէ տէ , բանճար կիպի գըք գըր-
ժըքը օլպալագ մահճուպ պիր սուրէթտէ սէլամ վիրտի :

Ամէտէ .—Նամուսը պիր գըզ տըր . . . Ելքտիկէրիմիզէ բէք զիյատէ մու-
հապլէթիմիզ օլտուղընտան չարուճագ նիքեան օլմագ իսթէյօր խոր . . . Բէ-
տէրիմ՝ պէնիմ բէք քիւչիւք օլտուղըմը պէհանէ խոթիլէք մուվաֆագաթ իթմէք
իսթէմէմիշ տիր . . . Բէտէրիմ էյի պիր ատամ տըր , Լաքին պիր ազ աճայիպ տիր
. . . Պուլնուա իւզէրինէ , իքիմիզին տէ պէլէյէճէք սապր ու թագաթը օլմատը-
ղընտան , իլբուսինէ մահճուպին շիմալիլէք պիր ալէլիտապ մուամէլէսինի իճրա
իթտիք . . . Վիրժինի չարշըր , պէն չարշըրըմ . . . պիրպիրիմիզէ բէք ույկու-
նիզ . . . պէն ագըլ պալիլ օլտուղըմտա , ագտը նիքեան իչիւն պէլէտիյէ տաիրէ-
սինէ կիտէճիլիզ . . . Տէյիլ մի , Վիրժինի :

Վիրժինի .—էվլէթ , Ամէտէ . . .

Լա Ֆուրն՝ էլինտէ պիր չիլէ վէ պիր գատէ հօտուղը հալոէ կէլիւլ.— Իշթէ պիրա . . չիմտի սիղէ պիր տանէ տօլտուրայըմ . . . —տէտի, վէ պիրա գատէ հիւնի տօլտուրայ Ֆապիլէնէ իբրամ իթտի :

Տէօրթ կէնճ՝ գատէ հլլրինի եէքտիկէրէ վուրուպ թօգա իթտիլէր :

Ֆապիլէն՝ Վիրթինի իլէ Ամէտէյէ խիթապէն.— Էհպսըլ մէսուտ վէ պախթի-յարսընը :

Ամէտէ.— Մէսուտ վէ պախթիյա՞րմըյը, տէտինիզ . պէն տէ էօյլէ դանն ի-տէրիմ . . . Ճէպիմիզտէ տայմա պիր գաչ բարամըզ վար տըր . . . Իշտիզ գալ-մայըզ . . . քիմսէյէ պօրճումըզ եօգ . կիւնիւն պիրինտէ տէ հլլմիզէ էբէյիճէ պիր սէրվէթ կէչէճէք . քէմալը սիւքիւնէթլէ օնա պէքիյօրըզ . . .

Լա Ֆուրն.— Սէրվէթ մի . . . հրէյիճէ պիր սէրվէթ մի . . . Պէնիմ եէնի պիր սանտալըմ . . . սու քէնարընտա քիւչիւք պիր կվիմ օլսա . . . բարագա-թայը սույա աթսամ . . . սէբէթ վէ ազ կիրսէմ . . . պաշգա պիր շէյ խիթէմէմ , Իքի սէնէ գատար տահա պէքլէսէք , հայիմիզ վագթիմիզ բէք եօլունա կիւլէճէք տիր . . .

Վիրթինի՝ պիր թէլաշ իլէ.— Ամէտէ՝ միրասընը ալտրգտա կվլէնէճէյիզ , զիրա պու սէրվէթէ մալիք օլտուղը իշիւն պէնիվլէ կվլէնմէքսէն վազ կիլիյէճէք տիր , պանա էօյլէ եկմին իթմիշ տիր . . . օ զէման քէօյտէ պիր ուֆագ էմլաք ալսամա-ղըզ , լահանա տիքէճէյիզ , էօրտէք , գազ , հինտի , թամուգ վէ ատա թամլանը պէսլէյէճէյիզ . . .

Լա Ֆուրն.— Իշթէ պու ալէա . . . Պէն եիրմի պիր եաչընա գատէմ պասար պամազ , Վօթիրար սօգաղընա գօշուպ տօլլու գօնթ տը թօնէրիլ օնին գօնտղընա կիտէճէյիմ , միտալեամը օ իխթիյարա թագտիմ իտէճէյիմ . . . Պու միտալեա կէ-ճէ կիւնտիւզ պլնտէն հիչ այրըլմազ . . . տայմա պուրատա տըր . . . —Պուըր տի-յէրէք էլինի կէօյսիւնէ վուրույօր իտի.— Գօնթ ա շէօյլէ սէօյլէյէճէյիմ «—Մի սիւ Գօնթ , իշթէ պէնիմ բասրօրթըմ վէ պլն օլտուղըմ մուսատաղը թատիգնամէմ , բէք մուլթաղամ տըր . . . Էկէր վատընըը իճրա իտէր իսէնիզ մէմուէն օլաճաշ-ղըմ . . . —» :

Վիրթինի.— Ամէտէ տէ թամմ էօյլէ եարաճագ . . . Եիրմի պիր եաչընա գա-տէմնիհատէ օլընճա , զայպ իտէր գօրգուսըյա տայմա իւթիւմտէ թաչըտըղըմ միտալեայը քէնտիսինէ թէպիմ իտէճէյիմ , կիտիպ քէնտի իխթիյար համիսինի պու-լաճագ վէ բարալարը ալաճագ . . . օ հալտէ պիզ տէ ագուր իգալիմա իտէճէյիլ :

Լա Ֆուրն՝ կէնճ զըզըն մէքքիւր միտալեայը ինճէ պիր գէնճիրլէ պօյնունտան աշաղը կէօքսիւնին իւզէրինտէ ասըլմըշ օլտուղը հալտէ գօրսէսինին արա եէրին-տէն տիշարը չըգարտըլընը կէօրէրէք.— Վա՛յ , Մատմագէլ , պու նուսխայը սիզ թաչըյօրտընըզ , էօյլէ՞ մի :

Ամէտէ.— Վիրթինի՝ պիր գալիա վէ նիգա արտաընտա պու միտալեայը պէն-տէն գօլայճա գարալար տէյու գօրգարագ , քէնտիսի տըպ կէրտանըգ կիպի պօյնունա թագմըզ . . . հէր քիմ օրայա տօգանըր իսէ իշի վար . . .

Վիրթինի.— Օրայա քիմսէ էլ գօյամագ :

Պալէատէ թարիֆ օլունան սօն միւքեալէմէ քէմալը սիւրաթլա ճէրէյան իթ-

տիկիննուն, Ֆապիէն աը Շաթըիւքս հէման հիշ լաֆա գարըշամարը իտի :

Վիրժինինն սօն սէօղէրինտէն սօնորա պիւր ազ վազթ սիւքիւթ իտիտիկին-
տէն, մէրգում տէլիգանը արա պուլարադ տէտի քի :

— Սէօղէտիկինիդ սէօղէրի իշիթտիքճէ, իսթիլարապ ու թէաճճիւպիւմ տէ թէ-
գայիւտ իտիյօր . . Տիմէք քի պիւր այտան պէրու նէ օլմուշ նէ օլմամշ, հիշ
խապէրինիդ եօգ տըր, էյլէ՞ մի :

Ժազ իլէ Մատմազէլ Մարթ՝ ճիվարտաքի չարտագ ալթընտան, հէմ տահա
զիյատէ դուլագ գապարթմագտա վէ հէմ տէ թէաճճիւպ ու իսթիլարապարը արթ-
աըգճա արթմագտա իտի :

Լա Ֆուին իլէ Ամէտէ վէ Մատմազէլ Վիրժինի՝ Ֆապիէնին սէօղէտիկինի ի-
շիտինճէ, տիւ չարր իշտիշէ օլարագ . — Նէ՞ օլմուշ քի . . . Նէ՞ ճէրէյան իթմիշ . . .
— տէյու սիւվալ իթտիլէր :

Ֆապիէն . — Էվվէլա, գօնթ աը թօնէրիէօ էօլտիւ :

Ի. ջիւ պիրտէն էնտ պէնտ օլարագ . — Էօլտի՞ մի . . .

Ֆապիէն . — Էվվէթ, վէ սանիէն անըն իսթիլար խըտմէթքեարը Ժէրօմ Վիլար
թահթիւ թէվգիթէ ալընար . . .

Ժիւլ Պուլնուա . — Թահթը թէվգիթէ՞ մի ալընար . . . Նիշի՞ն, սէպէ՞պ . . .
էֆէնտիտինի էօլտիւրմիւշ ալյու շիւպհէ՞ մի օլունրյօր . . .

Ֆապիէն . — Պա՛յր, լաքին գօնթըն սէրվիթինին պիւր գրտիւնր սրրգաթ վէ
վտալէթնամէսինի տէ զայպ ու նապէտիտիթմէք թէօհմէթիլէ թիթհամ օլունրյօր :

Ամէտէ՝ լէնկի աթմիշ օլտուղը հալտէ . — Նա՞սր . . . Միտալեալարթիւր պէյ-
հուտէ՞ մի սագլամըշ օլաճալըդ . . . գօնթ աը թօնէրիէօնին վտալէթնամէսինի
ալըրտիլէ՞ մի . . .

Վիրժինի . — Տիմէք պիլի սօյմուշար . . . հէմ տէ պիւր օրմանտա սօյմուշար :

Լա Ֆուին . — Լաքին տալա օլունապիլի :

Ֆապիէն . — Հայը՛ֆ . . . Էկէր Ժէրօմ Վիլար՝ քէնտի գապահաթընր իգրար
իթմէզ վէ վտալէթնամէյի իատէ կլէմէզ իտէ, իւմիտէր չու սաաթտա հէր մահվ
օլմուշ տիմէք տիր . . .

Ամէտէ, Ժիւլ Պուլնուա վէ Մատմազէլ Վիրժինի սուս բուս պիւրպիլինին եիւ-
զիւնէ պագտըլար :

Պիր քիմսէ վէֆաթ իտուպ տէ վարիւլէրինէ հապպի վտհիտէ միտա սըրուգ-
մատըղը՝ մէրգումանա խապէր վէրիւտիքտէ վէրէսէ նէ հալ վէ սըֆաթ քէսպ ի-
տէրէր իտէ, Ամէտէ, Ժիւլ Պուլնուա վէ Վիրժինի տախի այնը հալ ու սըֆաթը
քէսպ իտէրէք, չէհիլէրի ֆէնա հալտէ պօղուլմը իտի :

Մարթ քէնտի քէնտինէ . — Չապալլը վալիաթճիկիւմ . . . Էկէր հէնու պէրհա-
յաթ օլա իտի, աճապա գալպի նէ՞ գատար գըրըլաճագ իտի . . . պիշարէ անա-
ճըղմըն ելկեանէ իւմիտի պու սէրվիթտէ իքէն, իշթէ՞ օ տա մահվ օլունրյօր :

Լա Ֆուին Ժիւլ Պուլնուա՝ եումիւղընը մատայա վուրարագ . — Վայ չարգըն
Ժէրօմ Վիլար վա՛յ . . . պէն իտէ կիւզէլ պիւր սանտալ ալայըմ տիյօր իտիմ :

Վիրժինի . — Էկէր միտալեանըն պիւր ֆաիտէսի եօգ իտէ, աը տագլամագ պէյ-
հուտէ տիր . . . Ամէտէ պու միտալեայը սաթ տա պանա պիւր այնալը տօլապ
ալ . . .

Ամէտէ . — Ինքնամայի եօգ քի պէն անը սաթայլմ . . . նէ պիւրիւն նէ օլուր . . . Պէրբի վասիյէթնամէյի պուլուրլար . . . Եկէր պէյլէ պիր շէյ օլուպ տա միտալէա կլիմիզաէ պուլընմալ իսէ , հալիմիզ նիճէ օլուր . . . Պսենը պոյնունտա թաշրմագ աղոր պիր շէյ տէյիլ տիր . . . սէն անը կլիճէ սագլա . . . Աճըլգտան էօլէմ , անը կլտէն չրգարմամ . . . Հագգլը տէյիլմիյիմ , միւսիւ Ֆասլիէն . . .

Ֆասլիէն . — Բէք հագգ ր սէյլէյօրտրնրգ . . . Ինսան չօգ տէֆա ինթիյաթ-սըզլրգտա պուլունտըլընտան տօլայը բէյիման օլուր , լաքին իֆրաթ տէրէճէ ինթիյաթտա պուլընմասրնտան տօլայը ըլչիման օլմալ :

Լա Ֆուին՝ պիր սիկարա պիւքէրէք . — Պաթրմըզա քիւսէլիմ :

Վիրթինի . — Զէնկին օյմագտան կվվլ սէրվիթիմ զի զայպ իթտիք իսէ , չալըճայը տա ունու թմատրիք եա . . . Սէն կիթ իչինի ետր . . . պէն պուրանըն հիտապընը թէմիզլրիմ վէ պիր եագա իշէյէրէք սէնի պէքլլրիմ . . . լալլմ օլան շէյլլրի պկրապէր ալմըչրմ տըր . . .

Լա Ֆուին՝ իչէ կիրէրէք . — Պուրանըն ետրը հիտապընը պէն թէմիզլլէճէկիմի պիլիրտինիզ եա :

Ֆասլիէն . — Պէնի տօսթրմ Բօլ Ֆրօմանթա ըն եանընա կէօթիւրմէյի վատ իթտիյինիզի կլպէթթէ ունու թմալընրգ տըր . . .

Լա Ֆուին . — Իչ սանիլլիք պիր իշ տիր օ . . . հա՛ իշթէ լօգանթամը տա կլլիյօր . . . հիտապընը թէմիզլլէլիմ տէ կիտլլիմ . . .

Հիտապընը տէրհալ թէլալլէ օլուընրպ , Ամէտէ գալգտը Բըթի Գասթէլ գօնաղանա կիթաթ . Լա Ֆուին տէ Ֆասլիէն տը Շաթրլիքսի սանտուլ իլէ Բօլ Ֆրօմանթալ կէօթիւրիպ , Բօլ իսէ օ արա իլք կիւնքի տիրպէր գրգըն կլլտիկինի կէօրմէք իչիւն կէսզլլրինի ըրմալըն ըրթթրմը իւզէրինտէն սյորմամագտա օլմաղլա , Ֆասլիէնին օրայա միւզաթէլթինի կէօրտիւքտէ բէք զիյատէ մէմնուէ վէ մէսրուր օլտու իսէ տէ , պու մէմնունիլթիմէ կրէյիճէ պիր գըրիլընրգ տաթի վար իտի , զիրա տրթըք ետրնըզ օլմայրպ , մէրգոււ տօսթըլլա վագթ կլչիմէք լալլմ կլլտիկինտէն , օ կիւնիւ քէնտի նազլնիլլիլլէ կէօրիւչմէք իւմիտինտէն սարֆը նազար իտէճէք իտի :

Մալիւմիմիզ օլտուըր իւզրէ Բօլ Ֆասլիէնի չօգ սէվէր իտի աւմա , տօսթրիք՝ ելնի պաշայան աշգ ու սէվտա իլէ գարըլլաշտըգտա , սօլկուէն պիր հըսսիյաթա թէհապիւլ իտէր :

Ելհարը Բօլ Ֆրօմանթալ՝ հէր նէ գատար կլնճ գօնթընէլինի սրգտըլընա մլմնուն օլտու իսէ տէ , պուընը պիր պաշգա վագթտա եաբմալը տահա զիյատէ թէրճիհ իտէճէքտի :

Ատատաքի լօգանթանըն չարտալը ալթընտա Մատմագէլ Մարթ բէք զիյատէ տէրին խայալաթ վէ թէֆէքքիւրաթա տալմըչ իտի իսէ տէ , Ժագ Լախարտ քէնտիտի տէ տիւ չիւնճտէ օլտուլընտան , Մալթըն օ հալինի Փարգ ու միւշահէտէ իտէմէտի :

Մատմագլ Մարթ տաթի՝ քէնտիսիլլէ աշնը կիւնտէ տօղմուշ օլան վէ քէնտիտի կիպի վատիլթնամի մալիւմտէ իսիմլէրի գայտ իտիլմիշ պուլընան իւչ չօճուղա պիրտէն թէսատիւֆ իթաիկինէ բէք զիյատէ թէհաճիւպ ու իսթիլըրալ ի-

տիյօր իտի իսէ տէ , քէնտիսինին ասըլ տիւշիւնճէսի պու օլմայըս , Բօլ Ֆրօման-
թաւ թէսմայէ օլունտըլընը իշիթտիկի տէլիքմըլըլը կն զիյատէ տիւշիւնիյօր վէ
պու տէլիքանընըն իլք կիւնքի տէլիքանըլ օլուս օլմատըլընը անլամագ իսթէյօր
իտի :

Պունտան էյիճէ խապէրտար օլմագ իշիւն մէրգումէ կէնճ գըզ՝ ատատան չը-
գըս սէրիան Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն պաղչէսինէ կիթսէ վէ օրատա իլք կիւնի
կէօլիէսինտէ օթուրմըլ օլտուղը պէօյիւք քէսթանէ աղաճլարընըն աթընտան կէօ-
զէթլէսէ , Ճասիկէն տը Շաթըլիւքս իլէ պալըգճը Լա Ֆուինին քիմէ կիթսիլէլինի
կէօրիւր վէ օ տէլիքանընըն աս քիմ օլտուղընը անլար իտի :

Լաքին նէ չարէ քի պունըն իմքեանը եօգ իտի . Մարթ ալէլ աճէլէ պէօյլէ
պիր հարէքէթսէ պուրնամայ իտի :

Տօգթօր Թօմարն (Ժագ Լակարտ) եանընտա օլտուղընտան , գըզ՝ չարուգ է-
վէ կիտէլիմ տէյլմէլ իտի :

Ժագ՝ քէնտի քէնտինէ . — Զավալը վարիսլէրին իւմիտի պօշա չըգտը . Կէր
«Գրգըլ Վասիլթիսամէ» քիթապը պէնիմ էլիմէ կէչէճէք օլուր իսէ , պու վարիսլէր
իշիւն տահա էյի օլուր , զիրա օ զէման անլրի րահաթ պըրագարագ քէնտի մի-
րաս հիսսէլրինի կիւ զէլճէ պէն ալաճաղըմ . . . Լաքին Կէր «Գրգըլ Վասիլթի-
սամէյի» կէ կէչիլիմէյլճէք օլուր իսէմ , միտալեալարը պանա լաղըմ օլաճագ վէ օ
վագթ իշլրի տահա Ֆէնա օլաճագ տրր . . . — տէտի :

Պիր չէրէք սասթ սօնյրա Մարթըն պրզուօը եէրինի պուլտը :

Սաթիլէ Թօմարն՝ լոգանթանըն հիսապընը վերտի վէ կէնճ գըզ իլէ պէրապէր
Բըթի Գասթէլ եօլունր թութտը , էպիկէ միւթէլզիմի տէ օ արա մէզքիւր գօ-
նաղա կէլիլ , տէօչէմէճի իշճիսի Ամէտէ Տիւվէրնէյէ թալիմաթը լաղըմէյի իթա
իտիյօր իտի :

Մատմագէլ Մարթ՝ տէմիր բարմագըրգըլը գարուտան իչէրի կիրէր կիրմէլ . Տօգ-
թօրըն եանընտան այրուարագ , աճէլէ պիր եիւրիյիլլէ պաղչէսին աղաճ եօլա-
րընտան իքչէրէք , զիշինի մէշըլ իտէն մէսէլէնին հալլինի օրատա պուրսագ իւ-
միտտիլլէ տօղրուճա Մարն ջրմաղընըն պէօյիւք գօլը իւզէրինտէքի ըլիթըմա կիթ-
տի իսէ տէ , իւմիտի պօշա չըգտը :

Մէզքիւր ըրթթըմ պօյունտա սէօյլտ աղաճլարընըն աթընտա հիչ պիր սան-
տալ պաղըլ օլմայըս , Ժիւլ Պուլնուանըն Նամը տիկէր Լա Ֆուինին սանտալընտան
տա հիչ պիր էսէր կէօրիւնմէյօր իտի :

Էօքսիւզ գըզ՝ իւմիտինին պօշա չըգտըլընը կէօրիւնճէ , բէք Ֆէնա գըրըլըս
մահլուն մահլուն սայֆիլէյէ ալտէթ էյլէտի :

Ագչամ Ժագ Լակարտ՝ իթի կիւնէ գտտար Բըթի Գասթէլ գօնաղընտա հէր
չէյին թէլքիլ օլաճաղընա Կմին օլտուղը հալտէ Բարիզէ ալտէթ իթտի :

Քէզալիք իքի կիւն սօնյրա Միրզէլսիլ սօգաղընտաքի գօնագ թլմամըլա
հազրըլանաճագ վէ Մարթըն օրայա ալտէթինէ արթըգ հիչ պիր մանիա պուլըն-
մայաճագ իտի :

Ճասիկէն տը Շաթըլիւքս՝ պիր գաչ կիւն Բօլ Ֆրօմանթալ իլէ վագթ կէչիւ-
մէք նիլթիլլէ Բօր-Գրէթէյլէ կէլիլ օլմաղա , իըտմէթճի Մատէն պունա բէք
մէմնուն օլուշ իտի իսէ տէ , Բօլըն իշինէ հիչ կէլմէյօր իտի :

Աչգ ու սէվտա՝ հատուց զաթինտէ քնանկէթլի պիր հըսս օլտուղընտան, էթ-րաֆընտաքի հըսսիյոթը սաիրէյի պիւսպիւթիւն մահվ իթմէսէ պիլէ, էհէմմիյէթինի քէնտինճէ խայլիտէն խայլի ազալթտըրըր :

Իմտի Րէյմօն Ֆրօմանթալըն օղու բէք շէտիտ պիր սուրէթտէ միւսպիւթէլաթ աչգ ու սէվտա օլմուշ օլմաղլա, մէրգոււմ տէլիգանլը՝ տօսթը Ֆապիէնին կէլմէսի քէնտիսինին կիտիպ կէլմէլէրինէ բէք զիյատէ սըգընթը վէրէճէկինի, վէ սըրրընը Ֆապիէնէ աչմագ իսթէմէտիկի իշիւն «Սէօյիւտիք Բէրիսինի» թէքրար կէօրմէկէ չալըլմասընա մանի օլաճաղընը պիհագգըն տիւշիւնիյօր իտի :

Պու մարագ՝ չարէ վէ տէվասը օլմայան պիր մարագ օլուպ, քէնտիսինին սըգըլտըղընը պէլլի իթմէքսիգին պու պապտէ պիր գարար վէրմէսի լազըւ կէլիր իտի : Էրթէսի կիւնիւ միւսաֆիրիյէ պալըգ ալընա չըգըլմասընա գարար վէրիւլիշ օլուպ, պու թէֆէրրիւճի Ժիւլ Պուլնուա գօմանտա իտէճէք օլմաղլա, մէրգոււմ մահիր պալըգ ալճըսը՝ պիր թափալըգտան չօգ զիյատէ պալըգ թութմաղը իքի տէլիգանլըլարա վատ իտիյօր իտի :

Բօր-Գրէթէյլտէ պու ուֆագ թէֆէք վագաալար ճէրէյան իթմէքտէ օլտուն, էօթէ եանտա Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ քէնտինին ինթիխապ իթտիկի մէմուրլար իլէ պէրապէր, քիւթիւպիսանէլէրտէ իճրա օլունան սըրգաթլարըն միւթէճասըրլարընը արամասընտա տէվամ իտիյօր իտի իսէ տէ, թէհարրիյաթը վագըասը հիշ պիր հիւտնիւ նէթիյճէյէ միւնճէրր օլմայօր իտի : հիշ պիր նիշան, հիշ պիր իգ պուլընամա յօր իտի :

Վէ լաքին, Ալլահ պիլիր եա՝, Րէյմօն բէք զիյատէ չալըլպ չապալայօր իտի : Մալիւմիմիգ օլտուղը իւզըրէ, պու մատտէի մէնհուսէտէ պիր մուվաֆֆագըլէթէ նաիլ օլտուգտան սօնդրա, աուլիյէ նաղըրընա թագաթիւմ իթմէք նիյէթինտէ պուլունտըղը իսթիտանըն գարինը հիւսնիւ գապուլ օլաճաղընը Րէյմօն Ֆրօմանթալ իւմիտ իթմէքտէ օլուպ, իշպու իւմիտինէ մէսինի բէք զիյատէ սարֆը զայրէթ ու մագտէրէթ իթմէքտէ վէ պիր տագիգա պիլէ իսթիրահաթ իթմէմէքտէ իտի :

Պիրպիրինի միւթէագըպէն պիլճիւմէ քիթապ մէրագըլարընա, քիթապճըլարա, էլտէն քիթապ սաթանլարա, էսկի քիթապ սաթըճըլարընա կիտիպ իճրաթիւհարրիյաթ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, պիյհուտէ պիր թագըւմ ուսթալըգը սիւվալլէր իյրատ իտէր վէ տօլապլար գուրար իտի : իլք կիւնիւ նէրէտէ իտի իսէ, էինէ օրատա պուլընըպ, պիր ատըւ պիլէ իլէրլէմէմիշ իտի :

Պունընլա պ րապէր մէմուրը մէրգոււմ՝ պունճա մուվաֆֆագըլէթսիգլիքլէրտէն ապա մէէյուս օլմամագտա իտի :

Պիր սապահ Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ պիր զէնկին ինկիլիզ գըյաֆէթինէ կիրէրէք հիշ թանըլմազ օլտուղը հալտէ, նաաիր քիթապլար սաթտըղը քէնտիսինէ խապէր վէրիլէն պիր քիթապճընըն նէգտինէ ազիմէթ իթտի :

Տիւլըմէն նամընտա օլան պու քիթապճը՝ Տօֆէն սօգաղընտա իգամէթ իթմէքտէ վէ պիր պէօյիւք խանէնին թէքմիլ պիրինճի գաթընը թութմագտա իտի :

Րէյմօն՝ մէգքիւր գաթտա, իւզէրինտէ քիթապճընըն իսմի եաղըլ օլան պիր գարունըն էօնիւնէ միւվասէլէթ իթտիքտէ, մէգքիւր գարուլը վուրտը, վէ

գաբույր աչան եազընըյա խիթապէն պիր Ինկիլիզ թէշաֆֆուզըյա :

— Միւսիւ Տիւշըմէնի խիթէրտիմ, աճապա պուրասը՞ մը . աւէյալ սիւճալ իթ-տիքտէ ,

Եազընը . Էվվէթ , պուրասը տըր :

Բէյմօն . — Բէնտիսի պուրասը՞ մը :

Եազընը . — Էվվէթ , Էֆէնտիմ . . . լուծֆէն արգամ սըրա կէլինիզ . . . — տիյէրէք , Էազընը՝ կէլէն միւսաֆիրի նատիր քիթապ մէրազըսը օլան քիթապէնը-նըն նէզտինէ կէօթիւրտի :

Քիթապէնը՝ կէլէն միւսաֆիրի կէօրիւր կէօրմէզ , պուշնը՝ չօգ քիթապ սաթըն ալան վէ Եիւքսէք ֆիյաթ վէրէն զէնկիւն Էննէպիլէրտէն պիլի օլտուղընը ֆարգ իտէրէք , հէնուզ թանըտըզ օլմայան պու միւշթէրինն Նէպէպը զիյարէթինի ան-շամազ իւզըն հազ ու մէվգիէ կէօրէ պիր չէհրէ վէ ծըֆաթ քէնպէ էյլէտի :

Բէյմօն . — Միւսիւ , չէօհրէթինիզ՝ մէմէշթիմ օլան Ինկիլթէրայա գատար կէլտի . . . Պէն տէ սիզին կիպի նատիր քիթապլարա , Բէք Էնկիլ միւսաֆիլարա մէ-րազըլըմ վէ Վիւստէթը հայտթըմը անէրէ հասր խտէրիմ . . .

Քիթապէնը՝ Էվվէթ , Էֆէնտիմ . . . քիթապ իֆրաթ մէրթէպէ մէրազըմ վար :

Բէյմօն . — Էվվէթ , Էֆէնտիմ . . . քիթապ իֆրաթ մէրթէպէ մէրազըմ վար . . . Էկէզ պէօրիւք սէօյլէմէք օլմազսա , քիթապտան տու չօգ անլարըմ տիյէպի-լիլիմ . . . քիթապ վէ օ նէվտէն տէֆիլէլէր թօրլայմըմ առնա , Էրէյլիմէ պիր մըգտարտան իպարէթ օլան սէրվէթիմ՝ պէօյլէ հիչ պիր հասըլաթ վէրմէյէն Էն-ֆինէլէրի թօրլայըպ թօրլայըպ երզմաղա միւսաֆիտ օլմատըղընտան , մէզքիւր տէ-ֆինէլէրի հըֆզ իթմէյիպ Եիննէ Վիլեֆաթըր սահիպի օլան քիթապ մէրազըլըլարընա իթա վէ ֆիրուլթ իտիյօրլըմ . անլէր տէ քէնտի քիւթիւլսանէլէրինի ասարը մէզք քիւրէ Էն թէզերին իտիյօրլար :

Քիթապէնը Տիւշըմէն . — Նէ՞ կիպի նատիր քիթապլարա էն զիյատէ մէրազ վէ Էննէպիլէթ վէրտիկինիզի սիւվալ իթմէկէ Վիւստատէ իտէրմինիլ , Էֆէնտի :

Բէյմօն . — Պիւս իսթիսնա հէր նէվ քիթապա տա Էննէպիլէթ վէրիլիմ . . . Պէն օ կիպի քիթապլարը եանըմտու ալըզօյնազ իչիւն սաթըն ալմամ , իլլա պէօ-յիւք պլիւ քեար իլէ սաթմազ իչիւն միւսպէյա իտէրիմ . . . Կէրէք ասըլզատէ կեան վէ կէրէք աղնիյա վէ սահապը սէրվէթ իլէ օլան միւսաֆիլթըմ օսյէնի-տէ Է Եիւքսէք ֆիյաթլարլըմ գօլայնանըզ պիր չօգ քիթապ սիւրէրիմ . . .

Տիւշըմէն . — Էօյլէ իսէ , Էֆէնտիլ խիւլուսը գալալ իլէ սիզի թէպրիւք իտէրիմ :

Բէյմօն՝ ալէամէթը թէշէքքիւր օլմազ իւզըն պիր հարէքէթտէ պուլուշտըզ-տան սօնղրա . — Պիր չօգ քիթապլար պուլմազ իւզըն պու նըրատա Բարիզէ կէլ-տիմ , վաթմանաշարըմտան պիլի՝ Լօնտրատա թէքմիլ օլիւ մահալլէյէ սահիպ օլ-մազ տէրէճէսինտէ զէնկին օլտուղընտան , մէզքիւր քիթամիլարա զանի զանի բա-րալար վէրէճէք տիր , զիրա պու քիթապլարը քէնտի քիւթիւլսանէպինն վիճի իթմէյի նիյէթինն գօյմուզ օլուպ , քէնտի արզուսընը իճրա իթմէք խոսուսընտա տա հիչ սիլի չէյէ պագմազ . . . Բէք չօգ նատիր քիթապլարլըմ օլտուղընը սէօյ-լէտիլէր , պէն տէ արատըղըմ քիթապլար սիզտէ պուլընըպ պիւլուշմատըղընը սիւ-վալ իթմէյէ կէլտիմ . . . Շու սէօյլէմիքքիլիմէն Էլպէթթէ ֆարգ ու ֆէյմ իթ-

տիկինիդ իւզրէ , մէզքիւր քիթապլար իշիւն ըէք չօգ բարա վերէնէյիմ :

Տիւշըմէն . — Օ արատըղընըզ քիթապլար էկէր պէնտէ վար իսէ , պիրլիքտէ պիր իշ եաբասիլէճէկիմիզէ շիւպէն իթմէյիսիզ . . . հանկյա քի մէզքիւր քիթապլար պէնտէ պուլընսա . . . Իսիմէրի նէ^օ տիր քի . . .

Րէյմօն . — Քիւշիւք պիր բուսուլա եաբմըշըմ տըր . . .

Տիւշըմէն . — Լութֆէն կէօթէրսէնիզ . . .

Րէյմօն՝ ճէպ տէֆթէրինտէն պիր եաբրազ չըգարըպ , պու քեաղըտըն իւզէ . րինտէ խայլիճէ նատիր քիթապլար էսամիսի միյանընտա Բարիզին միւխթէլիֆ քիւթիւպիսանէլէրինտէն սըրգաթ օլընան ասարըն էսամիսի տալիս մուհարրէր իտի :

Րէյմօն՝ իշպու բուսուլայը Տիւշըմէնէ ուզաթտը :

Տիւշըմէն՝ մէզքիւր բուսուլայը ալըպ իւզէրինէ պիր կէօզ կէզտիրտի :

Սախթէ ինկիլիզ՝ տիք տիք մէրգոււմա պագըպ քէնտի քէնտինէ . — Էկէր խըրսըզ վէ եախօտ եաթազլարտան պիրի իսէ , չալընան քիթապլարըն էսամիսինի՝ Ծգուտըղը սըրատա եիւզիւնտէ ճիւզի պիր էսէրը հէյէճան օլտուն միւշահէտէ Ծլունմամազ նագապիլը ինթիմալ տըր . . . պու հէյէճան՝ էկէր մէշհուտ օլտուր իսէ քէնտիսինի էլէ վերէճէք տիր . . . — տէմէքտէ վէ կէօզէթիպ տուրմագտա իտի իսէ տէ , պու նէգարէթի պօշա կիթտի :

Քիթապընըն եիւզիւնտէ էլէ վերէճէք հիշ պիր էմարէ միւշահէտէ օլընմատը :

Տիւշըմէն՝ էսամիի քիւթուպը օգուտըգտան սօնդրա . — Իշպու բուսուլատա մուհարրէր ասարըն հիշ պիրի պէնտէ պուլընմատըղընը մաէթթէշսիւֆ պէյան իտէրիմ . . . Պագըլարը պէլքի պուլընապիւսին , (թէէմին իտէմէմ) . . . Լաքին պիր տանէ վար տըր քի , հէր նէ ֆիյալթ վերսէնիզ եինէ պուլամաշաճագսընըզ :

Րէյմօն . — Նի՞շիւն :

Տիւշըմէն . — Ձիւնքի անտէն եալընըզ իւշ նիւսիսէ մէզհուտ տըր :

Քէյմօն . — Օլտուն , իւշիւնտէն պիրի էլտէ իտիլէպլիլիլի :

Տիւշըմէն . — Պա՛յր , օլամագ , շիւնքի մէզքիւր իւշ նիւսիսէտէն իքիսի՝ Բաբիգտէ Քիւթիւպիսանէի Միլլիտէ , վէ իւշիւնճիսի՝ Ամաթէրտամ քիւթիւպիսանէսինտէ պուլընըյօր . . .

Րէյմօն . — Քիթապըն իսմի նէ^օ տիր :

Տիւշըմէն . — ԳԸԶԸԼ ՎԱՍԻՅԷԹՆԱՄԷ , Միւթիւ տը Լաֆէմանըն Պաթթըրէլէրի :

Րէյմօն . — Բէք էյի . . . տէյէլիմ քի պու օլմագ . . . տիկէրլէրիթ . . .

Տիւշըմէն . — Թէքրար տէրիմ քի անէրտէն պիր տանէսի պիլէ պէնտէ եօզ տըր . . . Լաքին պիր ատէտինէ մալիք օլմագըղըմա չօգ պիր շէյ գալմատը . . .

Րէյմօն՝ պիր իզ պուլմըջ ծըմագ իւմիտիլէ պիր հըզ իլէ . — Հա՞նդըր :

Տիւշըմէն . — ՐԱՀԻՊ ԺՕՁԷՑԻՆ ԹԷՐՃԷՄԷՐ ՀԱԼԻ . հագիգաթէն բէք Ջաատիր պուլընըր պիր քիթապ տըր , վէ Լաքին ԳԸԶԸԼ ՎԱՍԻՅԷԹՆԱՄԷ գատար տէյիլ տիր :

Րէյմօն՝ պուլնտա քէնտիսինին աճէլէ իլէ պիր չօլբալըգտա պուլնճնտըղընը անլատը :

Պիր իզ պուլմագ խուսուսընտաքի արզուսը , պիր ճէվապը գաթի ալմագ խու

անսընտաքի սապրսըզը՝ Տիւղմէնին զիհնինտէ հրէյիճէ շիւսհէլէր ույանտըր մըշ իտի :

Բէյմօն՝ քէնտի քէնտիյէ .— Շիմտի նա՛սըլ պու չօլրալըղ տիւղէլթէյիմ տէ պու հէրիֆի սէօյլէթէյիմ .— տէտիքաէն սօնդրա , երւքսէք սէտա իլէ .— Մէգքիւր քիթապըն բազարըղըն ույտուրամամըշ օլտուղընըղա թէէսսիւֆ իտէրիմ . . . հէր նէ ֆիյաթտա օլուրսա օլսուն , մէգքիւր քիթապը բազարըղ իթմէքսիզին սիզտէն միւսլայէա իտէր վէ բարասընը պիր թէմամ վէրիր իտիմ . . .

Տիւղմէն .— Օլան օլմուշ տըր . . . ալընըղ չու ֆիհրիսթինիզի , էֆէնտի , պանա եարամազ , զիրա պունտա եազըղ օլան քիթապլարըն հիչ պիրի պէնտէ եօգ տըր . . . — տիյերէք , քեաղըտը սաթթէ ինկիլիզէ թադտիմ իտիյօր իտի :

Բէյմօն .— Հիչ օլմազսա «Բահիպ Ժօզէֆին Թէրճէմէի Հալի» քիթապընըն սիզէ թէքիթ օլընան նիւսխէսինի նէրէտէ պուլսպիլէճէկիմի՞ տէ մի սէօյլէյէմէզ սինիզ :

Տիւղմէն .— Իմքեանը եօգ տըր :

Բէյմօն .— Նի՞ջիւն :

Տիւղմէն .— Ձիւնքի մէգքիւր քիթապը պանա կէթիրէն ատամը թանըմատըմ :

Բէյմօն .— Պէլքի տէ պունըն իչիւն մէրգուվա բէք օ գատար բազարըղա կիրիշէտինիզ , էօյլէ՞ մի . . .

Տիւղմէն .— Էվլէթ , պիր սէպէպ տէ պու իտի :

Բէյմօն .— Պէլքի տէ օ զիյգըյմէթ քիթապը չալընմըղ զանն իթտինիզ , տէյի՞լ մի . . .

Բէյմօն՝ պու սիւվալի իյրատ իթմէքլէ պէրապէր քէմալը տիգգաթլա քիթապճըյա պազմագտա վէ զանն իտէրսին անը մանեէթիզմէ տիւչար իթմէք , եանի պիր թէէսիրը մանէվի իճրասըյա մէրգուվա սէօյլէթմէք իսթէմէքտէ իտի :

Տիւղմէն .— Էօյլէ պիր զանն ու գըյաստա պուլընմալա հիչ պիր սէպէպը հագիգիմ եօգ իտի , լաքին էօյլէ նատիր իւլ վիւճուտ պիր քիթապըն էօյլէ պիր ատամ եէտինտէ պուլընըն՝ շիւսհէ իթտիրիյօր իտի . . . 1871 սէնէսինտէ հիւքիւմէթը մունթաղամէնին վէրսայլտա պուլընտըղը էսնատէ , հիւքիւմէթ քիւթիւպխանէլէրինտէն պիր խայլի զիյգըյմէթ քիթապլար զասպ օլունմըղ օլմալլա , պու քիթապ տախի անլէրտէն պիրի օլապիլիր իտի . . .

Բէյմօն .— Տիմէք քիթապըն իւզէրինտէ Գիւթիւպխանէի Միլլինին տամիլալարը պուլընըյօր իտի , էօյլէ՞ մի :

Տիւղմէն .— Խա՛յր , տամիլա եօգ իտի , լաքին տամիլալարը պուլընմըղ օլտուղընը պազը էմարէլէրտէն ֆարզ ու գըյաս իթտիմ . . . Շիմտի , էֆէնտի , նի՞ջիւն պէնի ատէթա պէօյլէ իսթինթաք իթտիկինիզի լութֆէն սէօյլէ՞րմիսինիզ :

Բէյմօն՝ ինկիլիզ թէլաֆֆուզընը թէրք իտուպ քէնտի թապիի սէսի իլէ .— Ձիւնքի Գօմիւն զէմանընտա հիւքիւմէթ քիւթիւպխանէլէրինտէ վուգու պուլըն օլան սըրգաթլարըն միւթէճասըրլարընը տէյիլ , պիր գաչ հաֆթատան պէրու մէգքիւր քիւթիւպխանէլէրտէ իճրա օլունան սըրգաթլարըն միւթէճասըրլարընը արաջօրըմ . . . պիր ազ էվլէլ սիզէ իրաէ իթտիկիմ քիթապ ֆիհրիսթի՞ հէման պիլճիւմէ չալընմըղ քիթապլարըն էսամիսինի հավի տիր . . . Պիրի կէյմիշ անլէրտէն

պիրինի սիգէ սաթմազ թէքլիֆինտէ պուլընմը . . . խըրսըզլարըն մէյտանա չը-
գաճալորնա պու պիր էյի նիչանէ տիր . . . սիգին տաիրէի զսպըթա վէ ատլիյէյէ
ճէլպ օլունաճաղընը մուհազգազ տըր :

Բիթապճը Տիւշըմէն՝ գարչըսընտաքինին սէսի պիրտլն պիրէ տէյիշտիկինի ի-
շիթտիքտէ , բէք օ գատար թէաճճիւ պ իթմէտի : Զաթէն պիր գաչ տազիգատան
պէրու հազիգաթը հալէ շիւպէ իտիյօր իտի . լաքին նամուսլը պիր ատամ իտի ,
հիշ պիր շէյտէն գորգմազ իտի վէ իշթէ պու սէպէպտէն տօլսյը սաթթէ Խնկիլի-
զին միւթէատուտ սիւվալլէրինէ ճէվապ վէրմէմէլլիք իթմէյօր իտի :

Տիւշըմէն . — Էկէր ճէլպ օլունըր իտէմ , իթտաթա միւտարէաթ իտէճէյիմ , լա-
քին սիգէ նէ սէյլէտիմ իտէ անտէն պաչգա պիր սէյլէյէճէլիմ եօգ . . . Վէ շիւ-
տի մէսէլէ նէտէն իպարէթ օլտուղընը պիլտիկիմսէն , սիգէ պաչգա մալիւմսթ վէ-
րէմէյէճէլիմէ չօգ թէէսսիւֆ իտէրիմ , զիրա պու կիպի խըրսըզլըզլար՝ մուգատ-
տէս շէյլէրէ ատէթա հիւրմէթսիլլիք տիմէք տիր , վէ զաննըմ միւթէճապըրլարը
նէ գատար չօգ միւճազաթ կէօրսէլէր օ գատար միւսթահազգ տըրլար . . .

Բէյմօն՝ քիթապճը Տիւշըմէնին պէյան իթտիկի հըսսիտթտան տօլսյը քէնտի-
սինի թէյլրիք իթտիքտէն սօնլրա . — Տիմէք Քահիպ ժօզէֆին թէրճէմէի Հալի»
նամ քիթապը սիգէ կէթրիէն շախսը հիշ թանըմազսընը , էյլէ՞ մի :

Տիւշըմէն . — Խա՛յր , թանըմամ :

Բէյմօն . — Հիշ կէ՞օրմէմիշ մի իտինիզ :

Տիւշըմէն . — Խա՛յր , հիշ կէօրտիւլիմ ատամ տէյիլ իտի :

Բէյմօն . — Սիգ պու քիթապը սաթըն ալմազ իսթէմէտիկինիզ ճիհէթլէ , պաչ-
գա պիրինէ կէօթիւրիլլիշ օլտուղը ինթիմալտէն պախա տէյիլ տիր . . .

Տիւշըմէն . — Խա՛յր , կէօթիւրիտիկի մուհազգազ տըր . . .

Բէյմօն . — Էյլէ իտէ , էֆէնտի , նատիր իւլ վիւճուտ քիթապ սաթըն ալանլա-
րըն քեաֆֆէտինի թանըմանը իյճապ իթտիկինտէն , օ պաչգասընըն քիմ օլտու-
ղընը տա պանա պէլքի պիր ազ պիլտիրէպիլրսինիզ . . .

Տիւշըմէն . — Պու թալէպինիզ բէք նազիք պիր շէյ տիր , էֆէնտի . . . Տիւ-
շիւնիւնիզ , պէնիմ էսնաֆըմըն իւզէրինէ շիւպէ իթմէք իսթէյօրսընը :

Բէյմօն . — Մազսէտէ սոգալըմ , վէսաթի նէմէ լազըմ . . . Տիւշիւնիւնիզ , սի-
գին սիլլէ բէք ֆէնա պիր շէյ օլտուղընը թաստիզ իթտիկինիզ պու սըրգաթլարըն
միւթէճապըրլարը հէր հալտէ պուլընմալը տըր :

Տիւշըմէն . — Էվլէթ , բէք ֆէնա պիր շէյ օլտուղընը պէն տէ թաստիզ իտէ-
րիմ , լաքին պոռնտան պէնիմ պիր զոմմազ վէ ժուսպիր օլմազլըղըմ լազըմ կէլմէզ :

Բէյմօն . — Մուսպիլլիք իթմէքսիգին պանա բէհպէրլիք իտէպիլլըսինիզ :

Տիւշըմէն՝ պիր ազ տիւշիւնտիքտէն սօնլրա , զանն իտէրսին նէ եարաճաղը-
նա պիր գարար վէրմիշ իլիպթ . — Գլօվիս Հէնի կէօրտիւնի՞զ մի :

Բէյմօն . — Էվվէթ , կէօրտիւմ :

Տիւշըմէն . — Տըբրի , Գօրնէ , Սօլիյի՞ :

Րէյմօն . — Էվէթ :

Տիւշըմէն . — Լարշըվէդ վէ Պարտույը :

Րէյմօն . — Էվէթ , անլէրի տէ կէօրտիւմ :

Տիւշըմէն . — Ֆօվէլի կէօրտիւնիդ մի :

Րէյմօն . — Հա , պուներ կէօրմէտիւմ . . . Բի՛մ տիր պու Ֆօվէլ :

Տիւշըմէն . — Անթուան Ֆօվէլ էսնաֆըմտան պիրի տիր , բէք միւթէֆէննին պիր քիթապ մէրադըսը օլուպ , լաքին վիճտանը պիր ազ գըթճա տըր վէ հէր չէ-
յէ տալար վէ չէլիտ չէլիտ ատամլար թանըր :

Րէյմօն . — Քէնտիսինէ թէքլիֆ օլուան քիթապլար հէր նէրէտէն օլուրսս օլ-
սուն ֆիւթուր իթմէյիպ ալան պօյուներտան պիր ատամ մը տըր :

Տիւշըմէն . — Օնու պիւլէմէմ , լաքին ալտըղը քիթապլարը չէօյլէ պիր իւսթիւն
գօյու թէտգիգ իտէր իտէ , իհթիմալ քի քէնտիսինի տէ ալտաթըրլար . . . Մէր-
գուժն՝ թաշրա եօլճուլարընտան , ալագ իւսթիւ սաթըճըլարտան , էլհասըլ րասթ
կէլտիկի ատամտան քիթապ սաթըն ալտըղընը վէ անլէրտէն հիչ պիր թաստիգնա-
մէ թալէպ իթմէտիկիւնի պիլիրիմ . . . Որլասաթի քէլամ անտէն պիր թագըրիպ
ախզը մալիւմաթ իտէպիլիրսինիգ . . .

Րէյմօն . — Բէք էյի , էֆէնտիւմ :

Տիւշըմէն . — Լաքին սլէնիւմ թարիֆիմ իւզէրինէ քէնտիսինէ կիթտիկինիգի սա-
գըն սէօյլէմէյէսինիգ հա :

Րէյմօն . — Օ եանտան գասապէթ իթմէյինիգ . . .

Տիւշըմէն . — Միւսատտէ իտէ՛րմիսինիգ , սիգէ պիր նասիհաթ վէրէյիմ :

Րէյմօն . — Մաշալլահ , պույուրընըգ :

Տիւշըմէն . — Էլէ կէչիրմէք իսթէտիկինիգ քիթապլարըն էքսէրիսի չալընմը օլ-
սուղընտան , քիւթիւպը մէգքիւրէ էսամիսինի հապի օլան ֆիհրիսթի Ֆօվէլէ կէօս-
թէրմէյինիգ . . . իհթիմալ քի մէրգուժն շիւպէնսի ույանըպ , սիգ տէ հիչ պիր
չէյ իսթիֆատէ իտլմէյսինիգ . . .

Րէյմօն . — Նասիհաթընըգտան տօլայը թէչէքքիւր իտէրիմ . . . իսթիֆատէ
իտէճէյիմ . . . Ֆօվէլ նէրէտէ իգամէթ իտէր :

Տիւշըմէն . — Կէնէկօ սօգաղընտա , պուրսայա բէք եաղըն , Նօ . ցուա :

Րէյմօն . — Պիր չէյ ստահ սօրայըմ . Վահիպ ժօզէֆին Թէրճէմէի Հալիս քի-
թապընը սիգէ թէքլիֆ իտէն շախսըն էչքեալինէ տաիր պանա մալիւմաթը սահի-
հէ վէրէպիլիթմիսինիգ :

Տիւշըմէն . — Երմի պէշ չաղլարընտա , զայրֆ վէ գուժրալ սաշը , իւսթիւ պա-
շը թիմիգ բաք վէ լիսանը տիւզկիւն պիր տէլիգանը իտի . . . պաշգա պիր չէյինէ
տիգգաթ իթմէտիւմ :

Րէյմօն Ֆրօմանթալ թէքրար պէյանը թէչէքքիւր իլէ չէքիտի կիթտի :

Մէրգուժ՝ Տօֆին սօգաղընտան չըգաը վէ քէմալը կէրմի իլէ արանըլան վէ
չիմոյէ գատար բէք տէ նալը մուվաֆֆազըյէթ օլունամայան սըրգաթ իգինի
պուլըպ պուլամայաճաղընը անլամաղա բէք վիյատէ մէրադ իթմիշ օլտուղընտան ,
տէրհալ Կէնէկօ սօգաղընա աղիմէթ իթտի :

Րէյմօն՝ Էսկի քիթապճը Ֆօվէլին հանկը գաթտա իգամէթ իթտիկինի գաբու :

ճըտան անխայարագ իւշիւնճի գաթա չըգըպ գարույը վուրտըգտա, պերմիւթատ Ծօվէլ քէնտիսի գաբույը աչտը:

Ալէլ ուսում հիշէի իշէրլէ մէշղուլ օլան սու ալշագ հէրիֆ՝ թիւթի կիպի տայմա շիւպհէ իւզրէ պուլունտըղընտան, իհթիյաթը ասլա էլտէն պըրագմազ, վէ տայմաթի միւշթէրիլէրինտէն պիրինին թաւսիյէսի օլմագսըզըն քէնտիսինէ պիր քիմսէ կէլիննէ շիւպհէ իթմէյէ պաշլար իտի:

Իշթէ պու գապիլտէն օլարագ, կէլէն մէրգուլ եապանճը (Րէյմօն) իլէ բէք սագընագլը կէօրիւշտիւ:

Րէյմօն՝ եէնիտէն ինկիլիզ կիպի թէլաֆֆուլ իտէրէք.—Մըսթըր Ծօվէլ սի՞գ միսինիզ.—տէյու սիւվալ իթտիքտէ,

Ծօվէլ.—Էվվէթ, պէն իմ, էֆէնտի.—տէտի:

Րէյմօն՝ էսկի քիթապ սաթընընըն սիմասընը տէրագապ կէօգտէն կէշիրտի իսէ տէ, պիթթապ աչըգ վէ միւֆէրրա՜հ օլան պու սիմատա, Րէյմօնըն ատէթա իսթինթագ իտէնէկի պու ատամ հագգընտա պիր ֆիքըր բէյտա իտէպիլմէսինէ մէտար օլաճագ հիշ պիր էմարէ նիւմայան օլմայօր իտի:

Րէյմօն.—Սիգէ սէօյլէյէճէյիմ վար, էֆէնտի:

Ծօվէլ.—Իշէրի պույուրընըզ:

Անթուան Ծօվէլ պիր եանա տուրուպ, Րէյմօնը մալիւմիմիզ օլան վէ հէմ չալլէմ օտաուը, հէմ քիւթիւպիսանէ վէ հէմ տէ տիւքքեան մագամընտա պուլընան օտայա կէօթիւրտի:

Ծօվէլ՝ միւսաֆիրիլէ պէրապէր եիւրիւտիկի սըրտատ քէնտի քէնտինէ.—Պու գուշ նէ՞րէտէն չըգտը. . . Սէպէպինի պիլէմէյօրըմ ամմա, գիհնիմտէ պիր շիւպհէ հասըլ օլտու:

Րէյմօն՝ միւքեալէմէյէ պէտ իլէ.—Սիգէ էյի պիր իշ թէքլիֆ իթմէյէ կէլտիմ, էֆէնտի. . .

Ծօվէլ՝ կիւլէրէք.—Էյի պիր ի՞շ մի. . . պէն տէ չօգ սէվէրիմ ամմա, նէ չարէ քի գէմանէմիզտէ բէք ազ վուգու պուլըյօր. . . Էյի իշի քի՞մ սէվիլզ. . . նէ՞ իմիշ պագալըմ:

Րէյմօն.—Պէն ինկիլիզ թէպատընտանըմ, էֆէնտի:

Ծօվէլ.—Թէլաֆֆուզընըզտան պէն տէ էօյլէ ֆարգ իթտիմ. . .

Րէյմօն.—Լօրտ ճըրճ Տըտլիյի պիլի՞րմիսինիզ, իշիթմի՞շմիսինիզ:

Ծօվէլ.—Պու իսմ պանա բէք եապանճը կէօրիւնմէյօր:

Րէյմօն.—Ինկիլթէրրանըն էն գէնկին քիթապ մէրագլըլարընտան պիրի տիր, պէն տէ քէնտի սըր քեաթիպլիյիմ: Լօրտ Տըտլի՝ սիվին պըգմագ եօրուլմագ պիլէ միշ պիր արայընը օլտուղընըզը, նատիր շէյլէրէ բէք մէրագլը օլուպ արատըղընը: զը պիլտիկինտէն վէ քէնտի զաթէն մունթագամ օլան քիւթիւպիսանէսինի տահա պիր թագըմ նէվատիրաթլա թէպեին իթմէք իսթէտիկինտէն, Ֆրանսայա վէ Բարիզէ կէլմէքլիկիմի վէ սիգէ վէ սիզին էսնաֆա միւրաճաաթ իթմէքլիկիմի էմր իթտի. . . Էոնաֆընըզտան օլան Գլօլիս Հէն, Տըբրէ, Գօրնէ, Սօլի վէ Տիւշըմէն նամ քիթապըլարը զլյարիթ իթտիմ վէ պագը կիւպէլ շէյլէր պուլտըմ. . . Էյի բարջայը սիգէ սագլայըպ, էն նատիր վէ հաթթա պիր տանէճիք օլան, վէ ասըլ

քիթապ մէրագլուարընըն մուհիպը իթթիխար վէ մէ մնունիյթի օլան քիթասլար-
տան պազըլարընը սիգաէն խոթէ մէյէ կէլտիմ . . .

Յօվէլ. — Տիմէք պապը քիթասլար միւսպոյէս իթտինիզ . էօյլէ՞ մի :

Րէյմօն. — Էվլէթ , վէ էրէյիճէ սէօյլէք պիր մէսլալլա պաշըճա Տիւշըմէնտէն
պիր թագըմ շէյլէր ալտըմ . . .

Յօվէլ. — Իսթէտիկինիզ քիթասլարըն պիր Ֆիհրիսթի էլպէթթէ Եանընըզտա
վար տըր :

Րէյմօն. — Խա'յր , Եօք տըր , զիրա հէր տէյէրլի քիթասլըն ճինս վէ թպլէթի-
նէ պագմագսըզըն զապուլ խէյիմ :

Յօվէլ. — Բէք ալէա . . . էօյլէ իսէ պուրատա էն զլյատէ հէր նէ նապիր
քիթապ վար իսէ , իսիմլէրինի սիգէ իւրաէ իտէրիմ :

Էսկի քիթապ սաթըճըսը՝ Եագըլսանէսի իւզէրինտէն Եազըլը պիր տէֆթէր
ալըսլ միւսաֆիրէ թագտիմ իտէրէք տէտի :

— Պէնտէ օլան քիթուպը նատիրէնին էլ Եագըլը Ֆիհրիսթինի ալընըզ . . .

Լութֆէն կէօզտէն կէչիրինիզ . . . էկէր էյի թանըր իսէնիզ , պաշգա հիչ պիր
թարաֆտա պուստան էյիսի պուշնմատըղընը թաստիգ իտէճէքսինիզ . . .

Րէյմօն՝ Ֆիհրիսթի ալտը վէ հէր սաթըրընը քէմաը տիգգաթլա կէօզտէն
կէչիրտի :

Յօվէլ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ . — Էօնլէրինէ գըրմըզը միւրէքքէպլէ ուֆագ պի-
րէր խաչ չըզմըջ օլտուղըմ քիթապ իսիմլէրի՝ զաննըմ Եալընըզ պէնտէ պուշնան
քիթապլար տըր . . . պուշնարըն տէյէրի բէք պէօյլէք տիր . . . — տէտի :

Րէյմօն՝ պիրտլն պիրէ կէրզլէրինի Ֆիհրիսթին պիր սաթըրը իւզէրինէ տի-
քիպ , զանն իտէրսին օրատան հիչ պէրի ալամայօր իտի :

Էսկի քիթապ սաթըճըսը՝ կէօզիւյլէ Րէյմօնը կէօզլէմէքտէ օլպուղը հալտէ . —
Պիր քիթապ պէյէնտինի՞զ մի :

Րէյմօն. — Էվլէթ . . . լօրտ Տըտլի իլէ պէն չօգտան պէրու արատըղըմըզ
պիր քիթապըն իսիմին պուշնտա կէօրիւյօրըմ . . .

Յօվէլ. — Հա՞նկըսը տըր պագայըմ :

Րէյմօն. — «Րահիպ Ժօզէֆին Թէրճէմէի Հալի» :

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ պու սէօզիւ սէօյլէտիկինտէ կէօզիւնին ուճըլա Յօվէլի
գօլլայօր իտի :

Յօվէլ՝ բէք ույանըզ պիր ատամ օլտուղընտան , Րէյմօնըն քէնտիսինի գօլլա-
տըղընը ֆարգ իտէրէք , ճէվապէն տէտի :

— Պու քիթապ սահիհէն պէնտէ վար տըր . . .

Րէյմօն. — Լութֆէն պանա կէօսթէրիմիսինիզ :

Յօվէլ. — Մաշալլահ , նի՞չիւն կէօսթէրիմիմ . — տլէրէք , քիթիւպխանէնին
պիր ռաֆը իւզէրինտէն գըրմըզը գարագիւր վէ տէրի իլէ միւհէլլէտ վէ Եսկիլիկին-
տէն նաչի սարարըջ քիւչիւք պիր քիթապ ալտը :

Րէյմօն՝ քիթասլը մէգքիւրը քիթասլըճըն էլինտէն ալտը , տէրհալ սէրլէվհա-
յը հալի օլան պիրինճի սահիֆէյի պիր խըզ իլէ աշտը վէ անիտէ քիթապըն թա-
րէիւր նէչրինէ պագտը :

Յօվէլ՝ քէնտիսի տախտի սախթէ քիթապ մէրագլըսընը կէօզլէյէրէք. — 1701
սէնէսինտէ Շամպլերիտէ թապ օլընան նիւսխէսի տիր. — տէտի :

Բէյմօն՝ սիւքիւնէթլէ. — Կէօրտիւմ, պէնիմ մէմուլ իթտիկիւմ պու տէյիլ իտի :

Յօվէլ. — 1663 տէ Նարոլիտէ նէչր օլուենան պիրինճի կիւզէլ վէ զիյգըյմէթ
նիւսխէսինի՞ մի մէմուլ իտիյօր իտինիլ . . .

Բէյմօն. — Էվլէթ, թա քէնտիսի :

Յօվէլ. — Էյլէ ամմա, էֆէնտի, պու տէտիկինիզի նէ պէնտէ վէ նէ սաիր
հիչ պիր եկրտէ պուլամազսընը . . . 1663 սէնէսինտէ թապ օլընան նիւսխէ
քեամիլէն զայլ ու նապէտիտ օլմուշ տըր . . . Հիւքիւմէթ քիւթիւպխանէլէրին-
տէ պիլէ պիր իքի նիւսխէ անճագ պուլընապիլիր . . .

Յօվէլ՝ բէյ տէր բէյ շիւպէլէնմէկէ պաշլատըլընտան մէգքիւր սօն քէլիմէ-
լէրի պիր ազ տահա գուվլէթլի սէյլէտի :

Պուենըն իւզէրինէ Բէյմօն՝ էլինտէքի ֆիհրիսթ տէֆթէրինի եազըխանէնին իւ-
զէրինէ վազ իթտի վէ քիթապճը Յօվէլ տէ օ արա լօրտ Տըտիինին սախթէ սըր
քեամիլիսինի տահա զիյատէ պիր տիգգաթլա սիւզիւպ կէօզլէթտի :

Բէյմօն Յորմանթալ՝ էյիճէ թէպտիլը գըյաֆէթ իթմիշ օլտուղընտան, հիչ
թանըլմայօր իտի. լաքին շաքաաղընը չըգարմամազլըգ իտիմէյիպ, պաշը աչըգ կէօ-
րիւնինճէ, Յօվէլ՝ մէրգուլըն սաշլարընը թէտգիզ իտէրէք, ասըլ սաշլարընըն իւ-
զէրինէ գուզկուենի գուլմրալ բէնկիլ պիր բէրուգա վազ իթմիշ օլտուղընը ֆարգ
ու միւշահէտէ իթտի :

Յօվէլ՝ քէնտի քէնտինէ. — Պէն իշի հըսս իտիյօր իտիմ . . . պու ատէթա պիր
ճաուուս տըր, կէլմիշ պուրալարը եօգլայօր . . .

Բէյմօն՝ քիթապ ֆիհրիսթինի օգույուպ պիթիլմիշ իտի :

Յօվէլ. — Էյ, Նաճլ, էֆէնտի :

Բէյմօն. — Վաղըա քիթապլարընը ալէա շէյլէր տիր, լաքին պիզէ կէլմէզ. ի-
շինտէ իքի իւչ քիթապ վար, անէր իշիւն տէ սիզինլէ բազարլըղա կիրիւմէգտէն
էվլէլ լօրտ Տըտիլէ մէթուպ եազաճաղըմ . . . Պէն սիզտէ չօգ նաուիր քիթապ
պուլընմասընը մէմուլ իտիյօր իտիմ . . . իւմիտիմ պօշա չըգտը . . . Մ. Տիւչը-
մէնտէ տահա չօգ պուլըրմ . . .

Յօվէլ՝ քէնտիսի տէ շիւպէլի միւսաֆիրինի սէյլէթմէք իսթէյէրէք. — Նէ՞
պուլտընը պազալըմ :

Բէյմօն. — Էգճիւմէ Գօնթ Բօշֆօրըն իսթըրէլէրի :

Յօվէլ. — Հա՞նկը սէնէ թապ օլընմըլ տըր :

Բէյմօն. — 1649 սէնէսինտէ թապ ու նէչր օլընմըլ տըր :

Յօվէլ՝ միւսթէկիյանէ պիր սուրէթտէ գահ գահ կիւլտիքտէն սօնդրա. —
Պուենըն ապա վէ գաթան իմքեասը եօգ տըր . . . Օ սէնէ թապ օլընան նիւսխէ-
տէն էվրօբատա եալընը պիր ատէտ վար տըր . . . օ տա Բիլիէօ սօգաղընտաքի
քիւթիւպխանէտէ տիր . . . Տիւչըմէն սիզի ալտաթմըլ . . . եախօտ պիզգաթ
քէնտիսի ալտանմըլ տըր . . .

Բէյմօն. — Լաքին պէն քէնտիմ թարիսի օգուտըմ . . .

Յօվէլ. — Թարիստէն պիր շէյ չըգմազ . . . Էյլէ մահիր հիլէքեարլար վար

տրր քե՛ . . . հիշ պէլի իթմէքսիսին քիթաւորն իսկինի կիզլէլէր . . . պիր րազ-
գամ թէպտիլ իտէրլէր . . . լազըմ կէպիկի թազտիւրտէ թէքմիլ պիշ սահիֆիլի
էսկիկ հըրպիթաթլիս վէ ուրիւն պիր վիպըքքէսլէ էսիի քեազըս իւզէքինէ թոպ ի-
տէրլէր . . . էկէր սահիֆէն 1649 տէնէսինտէ թոպ ուրեւան նիւսիսէ իսէ , պիր
սէրվէթ տէյէր . . . էվվէթ , էֆէնտիմ , պիր սէրվէթ . . .

Բէյման .— Պէնի տիւշարը կնտիչէ իտիւօրսընըզ . . . աճապա ալտանտըմ մը
տէրսինիզ . . .

Յովէլ .— Քիթապը կէօրմէլիյիմ . . . էկէր հիյէլի պիր շէյ տէյիլ իսէ — (տքսի-
սի իսպրթ ուրեւմպորգճա պէնճէ հիյէլի տիր) — մութլադա ֆիւթիւպիսանէի Միլ-
լիսէն չալընորչ պիր շէյ ումալը տըր , գիրաւ եալընորչ օրատա սուլընապիլիւր իտի
. . . Չաթլէն հիւքիւմէթլին քիթապսպը պիր թազըմ հայլազ հէրիֆիլի թարա-
ֆընտան չալընմասը եէնի պիր շէյ տէյիլ տիր . . . Մէնը թէքէրրիւրի իչիւն ան-
լէթ ալէյիսինտէ թէպապիրը լազըմէ իթթիսազ ուրեւմադ լազըմ կէլիւր իտի . . .

Բէյման՝ սաթթէ պիր թէաճճիւպլ .— Քիւթիւպիսանէլէրտէն քիթապ նա՛սըլ
չալարլար :

Յովէլ .— Պիլլէմ քի պու կիւնէ գատար քիւթիւպիսանէլէրտէն սըրգաթ վու-
գու սուլըմ մը . լաքին պիր գաչ սէնէ ագոյմ չոգ չալընըր իտի :

Բէյման .— Էյ խըրսըզար թուրուլըմ մը :

Յովէլ .— Պիլլէյօրըմ ամմա , ումմամ , գիրաւ անլէրին միւճազաթ ուրեւտըզլարը
հիչ իշիտիլմէտի . տիմէք թուրուլըս տա ճէզայա ֆիւլանա տիւշար օլմաճըզար
տըր . . . Չապըթա բէք պէճէլիքսիզ տիր :

Բէյման՝ քէնտի քէնտինէ .— Շա Տիւշըմէն պու ստամը եանլը պէլլէմիշ տիր ,
եախօտ պու հէրիֆ բէք մահիր ուրապ , զայլթ իշթիյաթը սալրանտըլընտան ,
ասլա պաճադ վէրմէյէճէք տիր .— Պատէհու սանտալէպսընտան գալգարադ եիւք-
սէք սէտա իւէ էպկի քիթապ աթթընընա խիթապէն .— Սիզէ պէյհուտէ պիր սա-
աթ զայա իթտիրտիկիմէ թէէպսիֆ իտէրիմ . . . Ֆիհրիսթինիզտէ կէօրտիւկիմ
իքի իւչ քիթապա տաիր լօրտ Տըտիտէն պիր ճէվապ ալտըլըմտա , կէլիւր թէք-
րար մաշլմէմնունիյէ սիզի կէօրէճէյիմ :

Յովէլ .— Էմրինիզէ մուսթազըրըմ , էֆէնտիմ :

Բէյման Յորթաթիւպ չէքիլիպ կիտէրէք , նէրտիվէնտէն աչաղը էնէր իքէն քէն-
տի քէնտինէ .— Աճապա պու Յովէլ տօյրո՞ւ պիր ատամ մը տըր . . . եօգսա պէ-
նի ալտաթըյօր մը . . . Չաթնըմ շիւպէէ իտէրէք անը կէօզէթլէմէ էյի տիր . . .

Յովէլ տէ գաբուսընը գարայարադ քէնտի քէնտինէ .— Ալիմ Ալլահ էսկիսի
կիսի տայմա գօգու ալըյօթըմ . . . գարըմտաքի քիմ օլտուղընը պիր պադըյտա
անլաթըմ . . . Հա՛ , քիւթիւպիսանէլէրին խըրսըզարը արանըյօր . . . բէք ալէա
. . . Լաքին խըրսըզար՝ բօլիստէն գուրնաս ուրըզլարընտան , եագայը էլէ վէր-
մէյէճէքլէր տիր . . . Ապրահամա խապէր վէրմէլի . . . օ իսթիյար մաթուհ քէն-
տիյի մուհաֆազա փտէպիլիւր .— Քէնտի իշ օտասընա կիրէրէք .— Միւսաատէմ վար
իքէն , միւմքին ուր իսէ «Գըզըլ Վասիյէթնամէնին» մուսամապիթ իպարէսինի
հալլ իտէյիմ . . . զիւրլէրի գըրմըզը միւրէքքէպլէ չըզըլը քէլիմէլէրին մանէաթընը
անլամաղա չալըչայըմ . . . Պատէհու քիթապը Ժանտրէնէ վէրէյիմ եըգասըն . . .

Ամէթիզալը Տօգթօր Թօմարն զտիրապ սուր թիթապը վէ պիր տէ «Բահիւլ Ժօզէ-
ֆին Թէրճէ-էի Հալիին» սաթըն ալաճագ ողոր . . . քիթապ մէրափըսը սորա զէն-
կին տիր վէ լաղալորդ իթմէզ . . . Կէօրիւնիքաէ բէք քէլէթիւ պիր միւշթէրիյէ
պէնդէյօր . . . «Գօնթ ալ Բօշօրըն Խաթիրէլէրի» քիթապընէ տա մէրգուճա
սիրմէյէ չալաճագըրմ . . . Պէշլէճէ Հէրաինի տէ էլտէն չիֆաթաճագըրմ . . .
Եալանը Ասրաճաճըն վատ իթաթիկէ էլ Եաղըրնիւ սաթընագ մատաղսի գաղըր . . .
անր տա Ալէմոնիատա պիրի վար , պիզզաթ քէնոթմ կէթթիւրիւմ , նէ տէյէր խէ
բարսաընը վէրէճէք տիր :

Փօվէլ քէնտի քէնտինէ պէշլէճէ սէշլէնտիկի սրրատա պիր Եալա պոսարագ
քիթթիւպիտանէնիւ պիր գանատընը Եէրինտէն օյնաթմը վէ գարաթըրգ օտանըն
գարուօրնը օրթալա չրգարմըզ օլմաղա , մէզքիւր օտալա պիտաուլտիւ «Գրիւլ
Վաթիյէթիւմէ» քիթապընը ալալ , գարուլը Եէնիտէն գարատը , էյրէթի գանաթը
Եէնիտէն Եէրինէ գօյտու , կէլտի Եաղըլսանէսինտէ օթուրտը վէ պիր քէաղըտ
բարչասըյա նիչան իթաթիկի սահիֆէյի աշտը :

Բիթապը աշտըգտան սօնղրա Փօվէլ պիր բէրթէվսուզ ալալ , 20 , 21 վէ ՉՉին-
ճի իւչ սահիֆէ իւզերինտէ գըրմըզը միւրէքքէպլէ չըզըն սաթըրլարը թէտըրգ
էլէտի :

Մէզքիւր սաթըրլարտա զիյրինէ Եաղընը պիր նօգթա վազ օլունմըզ Հարֆլար
վէ զիյրինէ պիր չըզըն չէքիւմիշ թէքմիւ քէլիմէլէր վար իտի :

Փօվէլ քէնտի քէնտինէ . — Պու իշարէթլէր նէ° տիմէք տիր . . . Եազան՝ էլ-
պէթթէ պիր սէպէպէ մէպի Եաղմը տըր . . . Էլպէթթէ կիզլի պիր նիյէթ վար
. . . Լաքին նէ° տիր , նաճըլ անլաղըր . . . Պիր գէման պիր քիթապ օգուտըմ ,
պունտա կազլթալար վասթթասըյա իճրա օլընան մուխապէրաթը խաթիյէտէն
պահա օլունըյօր , վէ զիյրինէ չըզըն չէքիւմիշ քէլիմէլէր պիր արալա թօրլանտըր-
տա իպարէլէր թէչքիլ օլունըյօր իտի . . . քէլիմէլէր պազէն կազթանըն սօնըն-
տան վէ պազէն տէ պաղընտան ալընըր իտի . . . Աճապա պու հրուֆ վէ քէլի-
մէլէրին զիյրինի չըզան տա օ ուսուլի° մի խթիմալ իթմիշ . . . պազալըմ . . .

Անթուան Փօվէլ պիր գալէմ ալալ , Եաղըլսանէսինին իւզերինէ պիր Բապա-
գա քէաղըտ Եալարագ , գըրմըզը միւրէքքէպլէ զիյրլէրի չըզընմըզ օլան հրուֆ վէ
քէլիմէլէրի Եան Եանա Եաղմաղա պաղատը :

Պու իշ հէր նէ գատար ատի վէ գօլայ պիր չէյ կէօրիւնիւր իտի քիսէ տէ , հիչ
պիր չէյ ունութմամագ Լաղըմ կէլտիկինտէն , Էօզէնէ Էօզէնէ Եաղըլալ էքէյիճէ ու-
զուն սիւրտիւ :

Հրուֆ վէ քէլիմէլէր Եան Եանա Եաղըլալ խիթամ պուլտըգտա , շու իպարէ
մէյտանը վիւճուտէ կէլտի :

Վրանթ տը Մէր Լա Փօնթէն գօնաղընտա իպատէթիւսանէնին՝ ոճ պուճաղըն-
տան իթիպարէն օն Եէտինճի սիյաճ տէօչէմէ մէրմէր թաղը :

Փօվէլ պու իպարէյի պիր սօղուգտա օգուտըգտան սօնղրա քէնաղի քէնտինէ :

Պաննա կէլիր քի պունտա արի մանկա վար տըր . — տէտի , վէ քէլիմէլէրի գիննին . տէն սյրրարագ եկնիտէն . « Կրանժ տը Մէր լա Ֆօնթէն գօնաղընտա , խալտէթ- խանէնին սօլ պունճաղընտան իթիպարէն , օն եկտիննի սիյահ տէօչմէ մէրմէր թաշը . » տէյու օգուտը , վէ պատէհու սէօղիւնէ տէվամ իլէ քէնտի քէնտինէ . — Պունտա իւչ միւքէմիլ իպարէ վար . Պուննն պիր նիյէթը մախսուսէ իլէ եազըլ- մըչ օլտուղընա չիւպէն իտէմէմ . . . Պու իպարէլէր՝ շիւպէնիզ կիլլի պիր շէյին թարիֆի տիր . . . Օլմայա քի լաթի կէլէ պիր ալթուսն տէֆինէսինն սըրըր է- լիմէ կէշիլ յօսուն . . . — տէտի , վէ քէմալը տիգգաթլա մէքթուր իպարէլէրի թէտգիգ իթմէյէ պաշլատը :

Ֆօվէլ՝ քէլիմէլէրի սայարագ . — Եիրմի պիր քէլիմէ տիր , վէ իպարէլէրին հէր պիրի եկտիլէր քէլիմէտէն միւրէթթէպ տիր . Պուննն աաի պիր թէսաաիլէլէ է- լիմէ կէշիլ բէք զարիպ տիր . . . Քէլիմէլէրին պու հիսապլա եազըլընչ պէհէմէ- հալ պիր նիյէթէ մէպնի օլմալը տըր . . . — տէտի , վէ եկնիտէն « — Կրանժ տը Մէր լա Ֆօնթէն — » տէյու օգուտարագ . — Պու իսմ պանա եապանճը կէլմէյօր . . . պունն պէն պիր եէրտէ իշիթմիլիմ , հիչ չիւպէնմ եօգ տըր . . . Նէրէտէ . . . քիմտէն . . . խաթրըմա կէլմէյօր , լաքթի մութլադա խաթրըմա կէթիթէնէյիմ . . . — տէտի :

Անթուան Ֆօվէլ՝ տիրսէլէրինի եազըլսանէսինէ տայաթմըչ վէ պաշընը իքի էլլէրի արասընա ալմըչ օլտուղը հալտէ կէօղլէրինի գաբատը վէ տէրին , տէրին տիւշիւնմէյէ պաշլատը :

Պիր տէ նալէհան եիւղիւնտէ պիր ալէամէթը մէսէրրէթ վէ մուզաֆֆէրիյէթ նիւմայան օլտուղը հալտէ սաշընը եօգարը գալտըրարագ եիւքսէքճէ պիր սէտա իլէ քէնտի քէնտինէ . — Խաթրըմա կէլլիյօր . . . Կրանժ տը Մէր լա Ֆօնթէն միւ- թէվէֆա գօնթ տը Թօնէրիէօնին պիր էմլաքը տըր . . . Գըզ գարտաշըմ պէնիմ եանճմտա անըն լաքըրտընըն չօգ իթմիլ տիր . — տէտիքտէն սօնդրա , եկնիտէն պիր ազ տահա տիւշիւնիպ . — Զաննըմ պուլտըմ . . . պագալմ . . . — տէտի , վէ գալէմի եկնիտէն էլէ ալըպ , թիթրէք պիր սէտա իլէ եկնիտէն սէօղիւնէ տէվամ իտէրէք . — Պէհէրի եէտիլէր քէլիմէտէն իպարէթ իւչ իպարէ տիր . . . Գըզընըն տօղտուղը կիւն տիւնեայէ կէլմիլ օլան չօճուղլարա թէվզի օլընան միտալեալարըն պիր եիւղիւնտէ իւչ քէլիմէ վար տըր , վէ պիրպիրի իւզէրինէ վազ օլընմըչ պու քէլիմէլէրին պէհէրի՝ պիր իպարէյէ աիտ օլմալը տըր . . . Իշթէ էսրար սլունտա տըր , անտիթարը տա եկտիմտէ պուլընըյօր . — տէտի , վէ օ իւչ իպարէյի պէր- վէնըն աթի ալթ ալթա եազտը :

« Կրանժ տը Մէր լա Ֆօնթէն գօնաղը ,

« Իպատէթխանէնին սօլ պունճաղընտան իթիպարէն ,

« Օն եկտիննի սիյահ տէօչմէ մէրմէր թաշը :

Պունն եաբտըգտան սօնդրա էսկի քիթապ սաթընըն՝ պէհէր քէլիմէնին ա- րաքընա վէ իւչ սաթըրըն իւթիւնէ վէ ալթընա պիրէր չըզիլ չըզտը :

Պատէհու պու չըզիլընարտան հասըլ օլան պէհէր խանէյի թէֆթիլ իլէ կէօ- ղիւնիւ իւշիւննի սաթըրա տիքէրէք քէնտի քէնտիյէ . — Հագգըմ վար իմիլ . . . Պունլար՝ ալօգաթ Լապառըն օլլու եկկէնիմէ վէրիլէն միտալեա իւզէրինտէ մահ- քիւք քէլիմէլէր տիր . . . Տիկէր իւչ չօճուղա թէվզի օլընան միտալեալարըն հէր

պիրինտէ պէօյլէճէ իւշ քէլիմէ պուլընըպ, մէզքիւր միտալեալար պիր արայա կէ-
թիրիլտիքտէ, մէզքիւր իւշ իպարէ թէշքիլ օլունապիրի, լաքին պու քիթապըն
իւզէրինէ աճապա պու իշարէթլէրի նի՞ջիւն եաբմըլար. — տէտի, վէ եէնիտէն միւ-
թալէա իթտիքտէն սօնղրա եինէ քէնտի քէնտինէ.

— Ա՛, պու պէլլի պիր չէյ. իպարէլէր՝ գօնթըն սէրվէթինին սագլը օլան եէ-
րի կէօսթէրիյօր. վասիյէթնամէյի չալան խըրսըզ տա տէքէ կէլմիշ օլաճագ տըր
. . . մէրգուճ խըրսըզ՝ սէրվէթին սագլը օլան եէրինի վասիյէթնամէտէն ունլա-
մագ իւմիտինտէ պուլունմըլ իսէ տէ, իւմիտի պօշա չըգմըլ տըր, գիրա գօնթ տը
թօնէրիէօ եալընըզ պու քիթապը թայլին իտուպ, միլեօնլարըն եէրինի պուլմագ ի-
ջիւն իսէ մէզքիւր քիթապա միւրաճաթ իթմէք լաղըմ կէլիր իտի. . . իմտի
մէզքիւր քիթապ՝ Գիւթիւպխանէի Միլիտէն սըրգաթ իտիլմիշ օլուպ, պու հալտէ
տէֆինէյի պուլաճագ վասէթա թէհարրի օլունմագտա տըր. Բօլիս պիլէ թէքմիլ
ատաւարընը տէօրթ թարաֆա սալմըլ տըր. . . Տէֆինէ՝ զահմէթի տէյեր, վէ
տէֆինէնին սըրըր իսէ պէնտէ տիր, չիւնքի քիթապ պէնտէ օլտուլընտան տէֆի-
նէ տէ պէնիմ էլիմտէ սայըլըր. . . Գօնթ տը թօնէրիէօնին զայպ ու նապէտիտ
օլան միլեօնլարը կրանթ տը Մէր լա Ֆօնթէն գօնաղընտա տըր. . . օ միլեօնլար
պէնիմ տիր. . .

«Ճէսիմ պիր սէրվէթի հալի օլան պու քիթապը սաթմագ իսթէտիկիմ խաթ-
րըմա կէլտիքտէ, զիհնիմ ֆէնա օլույօր. . . արթըզ անը էլտէն չըգարմայաճա-
ղըմ. . . անը մուհաֆազա իթմէք իջիւն լէտէլ հաճէ քէլլէմի գօյաճաղըմ. . .

«Մէքիզ կիւն կէշմէզտէն կրանթ գօնաղընա կիրմէկէ պիր եօլ պուլաճաղըմ
. . . Սօլ պուլաճագտան օն եէտինճի սիյահ տէօշէմէ մէրմէր թաշա գատար սոյա-
ճաղըմ. . . Գօնթըն սէրվէթի. . . պանգնօթլարըն բաքէթ եըղընլարը, ալթուլն
սէպիքէլէր մէզքիւր տէօշէմէ թաշընըն ալթընտա տըր. . . Պու սէրվէթ պէնիմ
տիր. . . հէբսի պէնիմ տիր. . . »

Անթուան Ֆօվէլ՝ զանն իտէրսին սայըզլայօր, սըթմա թութույօր, ալըզ ա-
լըզ էօթէյէ պէրիյէ պագըյօր, ապուգ սաբըզ հարէքէթլէրտէ պուլընըյօր իտի.
Գուլագլարընըն արգասընտան աշաղը սէլ կիպի թէր ագըյօր իտի.

Զիյգըյմէթ աթիգ քիթապը քէմալը չէվգ ու արգու իլէ կէօթսիւնին իւզէ-
րինտէ սըգըյօր իտի.

Պիր տէ օ արա տաիրէսինին գարու չանը չալընտը.

Ֆօվէլին վիւճուտընա զանն իտէրսին սօուգ սօուգ պիր սու տէօքիւլիս, չէվգ
ու հարարէթի պիրտէն պիրէ սէօնտիւ.

Գիթապը՝ տէլիգանլը կիպի եէրինտէն սըչրայըպ կիթտի պիր տիւյմէ իւզէ-
րինէ պաստը, վէ քիւթիւպխանէնին պիր գանատը աշըլըպ «Գըզըլ վասիյէթնա-
մէյի» գարանլըզ օտայա վագ իթտի, վէ հէր չէյ եէրի եէրինտէ պուլընընճա, կիթ-
տի օտա գարուսընը աշտը.

Կէլէն միւսաֆիր՝ գարուսըն աշըլմասը կէճիքթիկինի կէօրիւնճէ, սապըսըզ-
լըզ իտէրէք պիր քէրրէ տահա գարույը չալմըլ իտի.

Գարու աշըլտըգտա ժագ Լակարտ իշէրի կիրէրէք վէ էլինի քիթապըլայա ու-
գաթարագ. — Սապահլար խայր օլսուն, ագիգիմ միւսիւ Ֆօվէլ. . . — տէտի.

Յօվէլ.—Սապահլար խայր օլուն և Տօգթօր էֆէնտի, խայր օլա, նէ՞ ըիւզ-
կեար սիւլի պուրայա կէթիրտի . . . Պուլուրընը, իջէրի պուլուրընը . . . —
տիյէրէք, սախթէ Թօմարըն խուսուսի օտաւընա կէթիրտի:

Ժագ.—Պու մահալլէտէ պիր իշիմ օլտուղընտան, օ միւնասէպէթլէ սիգէ տէ
ուղրատըմ . . . Պունտան մատա, պէնպէ օլմայան պիր քիթապը սէրիան պանա
պուլմանըզը տախի ըէճա իտէրիմ:

Յօվէլ.—Նէ՞ քիթապ տըր քի:

Ժագ.—պիր չօգ սէնէտէն պէլու մահ պէ մահ ճիւզ ճիւզ նէչր օլունան պիր
րիսալէի ֆէնէյէնին իսմինի վէրտի:

Յօվէլ.—Պունըն մէճուլասընը՞ մը իսթէրսինիզ:

Ժագ.—Էվլէթ, թէքմիլ մէճուլասընը իսթէրիմ:

Յօվէլ.—Պիրինճի նումէրօլարը հէր նէ գատար բէք ազալմըլ իսէ տէ, պու-
մանըն իմքեանը վար տըր . . . Իսմինի իշարէթ իտէյիմ . . .

Ժագ.—Պանա նէ՞ վազթ թէսլիմ իտէպիյէճէքսինիզ:

Յօվէլ.—Եարըն ազլամ . . . Էախօտ էն զիյատէ օ պիր սապահ . . .

Ժագ.—Բէք ալէա . . . Շիմտի պաշգա շէյտէն պահա իտէլիմ . . . Սիգին
սէօյլէտիյինիզ վէ պէնիմ տէ քիթիւպլիսանէմտէ պուլունտորմաղա բէք արժու էյ-
լէտիկիմ մէչուր քիթապլար հագգընտա բազարլըղընը նէ՞ սուլարտա տըր:

Յօվէլ.—Կէօյա իսթըլայամայարագ.—Նէ՞ քիթապլար:

Ժագ.—Գուվլէի հաֆըզէնիզ եէրինտէ տէյիլ մի տիր . . . «Րահիպ Ժօղէֆին
Թէրճէմէի Հալի» իլէ «Գըզըլ Վասիյէթնամէ, Միւսիւ տը Լաֆէմանըն Խաթը-
րէլէրի» նամ քիթապլարը տիմէք իսթէյօրիմ:

Յօվէլ.—Հա՛, բէք ալէա . . . շիմտի անլատըմ . . . Նէ՛ եարայըմ, ազլըմտա
օ գատար շէյ վար քի պունը իսթըրըմ կէթիրէմէտիմ . . . Տօգթօր էֆէնտի,
պու նատիտէ քիթապլարտան վազ կէչմէլիսինիզ . . .

Ժագ.—Էնտիշէ իլէ.—Նիշիւն, նէ՞ վար:

Յօվէլ.—Սէպէպի սատէ պիր շէյ տիր . . . Պու սապահ պիր մէքթուպ ալ-
տըմ, քիթապ մէրագլըսը գէնկին պիր Րուսիալը՝ պէնիմ էլէ կէչիրմէք իւսիտինտէ
պուլունտըղըմ քիթիւպլիսանէյի թէքմիլ միւսպէյա իթմիշ . . . օ իքի քիթապ տա
մէգքիւր քիթիւպլիսանէտէ պուլունըյօր իտի:

Ժագ.—բէք տէ ինանմայարագ.—Վա՛յ, պու սապահ էօյլէ պիր ֆէնա մէք-
թուպ մը ալտընըզ:

Յօվէլ.—Էվլէթ . . . մէքթուպ օտամտա տըր . . . իսթէր իսէնիզ սիգէ ի-
րաէ իտէպիլիլիմ . . . —տէտի:

Ժագ.—Յօվէլի անիտէ եալանճը չըգարմագ իշիւն «Էվլէթ» տիմէք իսթէտի
իսէ տէ, մուսիսէրէն տիւշիւնիպ պունտան վազ կէչէրէք, քիթապճըրն մէգքիւր
եալանը իւզէրինէ քէնտի քէնտինէ.—Աճապա քիթապըն սըրըրընը՞մը քէչֆ իթ-
միշ . . . հէր հալտէ քէնտիսինի գօլլամալը . . . —տիյէ նէյլէնտիքտէն սօնդրա,
Էիւքսէք սէտա իլէ քիթապճըյա իսթապէն. Զիէք պօշ շէյ տիր . . . Կալէն սիգին
սէօղիւնիւզէ ինանըրըմ, ազիզիմ միւսիւ Յօվէլ . . . Էլաքին կէրէք սիգին վէ կէ-
րէք պէնիմ իշիւն պու մուվաֆֆազըյէթսիգիկէ թէէսսիւֆ իտէրիմ . . .

Յօվէլ.—Պէն սիգտէն զիյատէ թէէսսիւֆ իտէրիմ, զիրա սիգ պու իլտէ՝ ար-

զոհնըզըն իճրա օլունմատըղընա թէէսսիւֆ խոուպ, Լաքին պէն գազանաճաղըմ պէօյիւք պիր մէսլաղը զայպ իթտիմ . . . Մամաֆիհի «Գօնթ տը Բօշֆօրըն Խաթըրէլէրինի» զաթընըզա վէրէպիլիլըիմ :

Ժազ. — Ալըրըմ . . . Պանա վէրէճէկինիզ պէօյիւք քիթապլա պէրապէր անը տա եարըն պանա կէօնտէրինիզ . . .

Յօվէլ. — Բէք ալէա, պաշ իւսթիւնէ . . .

Ժազ. — պիրտէն պիրէ. — Ա, քիզտէն պիր խըպմէթ թալէա խտէճէկիմի ազ գալսըն ունութաճազ իտիմ . . .

Յօվէլ. — Էմրինիզէ տայմա մաւնթազըրըմ . . . Նէ՞ իըպմէթ տիր :

Ժազ. — Բարիզ հէփալիսինտէ սաթլըզ պիր թաղըմ զիյգըյմէթ քիթապլար պուլունտըղընը խապէր ալտըմ . . . Սըր քեաթիպիմ պուընը իսթիսպար իթվիշ տիր . . .

Յօվէլ. — Էյ սօնղրա՞ :

Ժազ. — Սօնղրասը շու քի, եանըվտա պանա ըէհպէլիք իտէճէք էհլ ու էրպապ պիր ատամ պուլընմազսըղըն միւպայէա իթմէք իսթէմէտիմ . . . Սիգխաթրըմա կէլտինիզ . . . Իշպու միւպայէա իշիւն լութֆէն պանա ըէհպէք օլմազ իսթէրմիսինիզ . . . Սիգէ զանիճէ պիր այազթէրի վէրիլէճէկինի տէ պէյանէ հաճէթ եօզ տըր . . .

Յօվէլ. — Բէք ալէա . . . սիգէ պու խըտմէթի վաքլմէմնունիյէ իյֆա իտէր վէ այազթէրի ֆիլան տա իսթէմէմ . . .

Ժազ. — Ալիմ Ալլահ չօգ էյի պիր զաթսընըզ :

Յօվէլ. — Իսթաղֆիրուլլահ, սիզ ըէք էյի պիր միւշթէրի օլտուղընըզ իշիւն պէն տէ սիգէ մաէլմէմնունիյէ պէօյլէ պիր ուֆաճըզ խըտմէթի իյֆա իթմէյի տէրէօհտէ իտէրիմ . . . Նէ՞ վազթ պազաճաղըզ քիթապլարա . . .

Ժազ. — Մէզատ տէօրթ պէշ կիւնէ գատար վուգու պուլաճազ տըր :

Յօվէլ. — Գուլպընը գարըշուրարազ. — Վա՛յ, պու օլմատը :

Ժազ. — Նէ՞ վար, պիր միւշթիլաթ մը վար :

Յօվէլ. — Էվվէթ . . . Տէօրթ պէշ կիւնէ գատար պիր սէյահաթ իճրապընա մէճպուըրմ :

Ժազ. — Թէէխիր օլունա՞մազ մը :

Յօվէլ. — Իհթիմալի եօզ :

Ժազ. — Նտիլէ իլէ. — Էյ զայպու էթինիզ չօգ մը սիւրէճէք :

Յօվէլ. — Նէ գատար վազթ սիւրէճէկինի թալիլ տէմէմ . . . Վիլի պիլիր . . .

Պու սէյահաթ իշ իշիւն տիր . . . օլուր քի չօգ սիւրէր, օլուր քի ազ պիւրէր :

Ժազ. — Էօյլէ իսէ կիտէյիմ պազայըմ, մէզատըն աղիմէթինիզտէն էվվէ վուգու պուլմազընա պիր եօլ պոգլայըմ :

Յօվէլ. — Կիտէճէյիմիզ եէր Թարիգաէն չօգ ուզա՞ք մը տըր :

Ժազ. — Խա՛յր, Գրէթէյլէ եաղըն պիր էէրէ կիտէճէկիզ 0 ճիվարդա պէնիմ պիր եաղըզ խանէմ վար . . . Օրատա պիլիմ էվտէ եաթըա քթթէսի սապակ մէգ քիւր քիթապլարը սաթմազ իսթէյէն ատամըն խալէսինէ կիտէզթիթիզ :

Յօվէլ. — Օ հալաթ օլուր . . . Իւշ կիւն պէն սիգին արաւմընըզ օլապիլիրիմ :

... պատէհու պէնի սեյահաթըմտան սոնդրա արայընը . . . Կէլէճէք բազար
էրթէսի կիւնիւ հարէքէթ իտէճէյիմ . . .

Ժազ. — Պու հաֆթա զարփընտա կիտէրիզ . . . Կիւնտիւզին սիզէ խապէր
վէրիր վէ ազաւմ կէլիւ սիզի ալըրմ. — տէտիքտէն սոնդրա, պու իքի շախս եէք-
տիկէրինին էլինի սըգրալ, պատէհու ժազ՝ զիհնինտէ պիր թազըմ միւթալէաթա
տալարազ չէքիլտի կիթտի :

Ժազ՝ քէնտի քէնտինէ . — Պու մաթուհ հէրիֆ աճապա նէ՞րէյէ կիտէճէքտիր :
Աճապա պու կիւն «Գըզըլ Վասիյէթնամէյի» պանա նի՞չիւն սաթմազ իսթէ-
մէյօր . էյի պիլիրիմ քի քէնտի եէտը թէսարուֆընտա պուլընմազտա տըր :

Աճապա մէզքիւր քիթապտա միւհթէվի օլան վէ գօնթ տը Թօնէրիէօնին
սէրվէթինէ միւթէալիզ պուլընան էսրարը՝ մը ֆարգ ու քէշֆ իթմիշ տիր . . .

«Պու քէշֆ հէմ միւմքին վէ հէմ միւհթէմիլ տիր : Քիւթիւպխանէի Միլլի
թարաֆընտան քիթապըն սահիֆէլէլի իւզէրինէ պասըլան տամկալարը «ասիտ»
վասէթասըլա եըգայարազ, հրուֆ վէ քէլիւթըն ալթընա գըրմըզը միւրէքէս-
լէ չէքիլմիշ օլան չըղկըլարըն նէ օլտուղընը անլամաղա չալըզը պ նիհայէթ մուամ-
մայը պուլմըշ օլաճազ տըր . . .

Էհ, նէ եարայըմ . . . պու իշի թէմամըլա անլամազ իշիւն պանա «Յօվէլ»
իսմի քիֆայէթ իտիր . . . Մէրգուլ էսկի քիթապ սաթըճըսընըն հէմիլր սի՝ ա-
վօգաթ Լապառըն գարըսը իտի . . . եէկէնի՝ գօնթ տը Թօնէրիէօտէն պիր մի-
տալէա ախզ իթմիշ, վէ եէկէնինին պու միտալէասը սայէսինտէ, տայըլը՝ սըրրը
քէշֆ էյլէմիշ տիր . . . Հիշ չիւպհէ եօգ տըր, Յօվէլ՝ գօնթ տը Թօնէրիէօնին
սըրրընը պիլիր վէ սէրվէթի քէնտիսի գարմազ արզուսընտա տըր :

Էիթէ ազիմէթինին սէպէպի պու տըր :

Իշթէ պու սէպէպէ մէպնի «Գըզըլ Վասիյէթնամէյի» պանա սաթմազ իսթէ-
մէյօր :

Էէկէր պէն մէյտանտա օլմասա իտիմ, պու հիսապ, պու թէրթիպ ֆէնա օլ-
մազ իտի . . . Լաքին պէն պուրատայըմ, Յօվէլ, վէ սէն պէնի հիսապա գօյմա-
յօրսըն :

Ժազ Լակարտ՝ Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնաղա ամտէթ իթտիքտէ, ֆիքը
ու թէսավիուրընտա նէ վար իտի իսէ հէքսինի Բասգալա աշտը :

Բասգալ. — Իշ կէօրմէլի :

Ժազ. — Շիւպհէ՞ մի վար . Լաքին Բըթի-՝ աթէլ գօնաղընտաքի ինչաաթ խի-
թամ պուլմաղտան էվվէլ իշ կէօրմէմ :

Բասգալ. — Էօյլէ իսէ ամէլէյի պիր ազ տահա սըգըշտըրըպ ինչաաթը իլէրի
կէօթիւրթմէլի . . .

Ժազ. — Եարըն կիտիպ Մամմազէլ Մարթը կէթիլէճէյիմ . . . Պէնիմ քիմեա-
խանէմին թէտարիքեաթը նէ՞րէլէրտէ տիր :

Բասգալ. — Թէտարիքեաթը մէզքիւրէ թէքմիլ օլմուշ տըր :

Ժազ. — Բէք ալէա . . . Րէճա իտէրիմ, էմր էթ, արապայը գօշտուշար . . .

Բասգալ. — Նէ՛րէյէ կիտիյօրսըն :

Ժազ. — Պարպէթ սօգաղընա կիտիպ, պանա լաղըմ օլան իլմը քիմեա ալէաթ

ու էտէվաթընը միւսայայտ իտէճէյիմ . . . Պու ագչամ սլազը շէյլէր ետրաճաղըմ
. . . Պիր աղ «անթրառիթ» իլէ ալաճ քէօմիւրի իսթէրիմ . . .

Բասգալ.—Ավտէթինտէ, քիմեախանէնին եանընտաքի արալըգտա պուլաճագ-
ուն . . . Պաշգա պիր թափսիյէն եօգ մը :

Ժագ.—Խա՛յր, եօգ տըր :

Բասգալ.—Էմրլէրինի Աղապը ուշաղա կիտէյիմ սէօյլէյիմ . . . —տիյէրէք,
չէրիքինտէն այրըտը :

Եիրմի տագիգա սօնիրա արապա գօշուլըս, Տօգթօր Թօմբսըն՝ Պարպէթ սօ-
գաղընա հարէքէթ իտիյօր իտի :

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ էվինէ ավտէթ իթտիքտէ, սէրիան զապըթա տաիրէսինէ
կէլէք իչիւն քէնտիսինէ ուֆագ պիր թէգքէրէ թէսլիմ ծլունտըղընտան քեալընըզ
գըյաֆէթինի տէյիլէթիւրէճէք գատար վագթ էվտէ տուրուպ, տէրհալ զնալըթա
տաիրէսինէ կիթտի :

Ջապըթա միւտիրի՝ քէնտիսինի պէքլէմէքտէ օլնուղընտան, տէրհալ նէլտի-
նէ գապուլ իլէ :

—Է ճանըմ, աղիպիմ Րէյմօն րպիւր շէյ պուլապիլտինիգ մի.—տէյու սիւվալ
իթտիքտէ :

Րէյմօն՝ մահպունանէ.—Մաէթթէսսիւֆ պուլամատըմ, էֆէնտիմ . . . վէ
լաքին պու սապա՛ն էքէյիճէ պիր իզ պուլտըմ զանն իտէրիմ . . .

Միւտիր.—Իչի անլաթընըզ պանա :

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ օ սապահ նէ ետրտըղընը վէ քիթապճը Տիւլըմէն իլէ
էսկի քիթապճը Անթուան Ֆօվէլին մաղպալարընը պիրպիրի արտը սըրա մուսյէ-
նէ իթտիկինի մուսթասար պիր սուրէթտէ նագլ ու հիքեայէ իթտի :

Միւտիր՝ Րէյմօնըն հիքեայէսի խիթամ պուլտըգտա.—Է ճանըմ, արգատաշ,
սիզ պէհհուտէ քիթապ խըրսըզլարընը արատըղընըզ էսնատէ, անլէր տէ պօշ տուր-
մաղլար . . . իչթէ Սէնթ-Ժընըվիէվ մահալլէսինին բօլիս գօմիսէրի պիր րաբօր-
թօ կէօնտէրմիշ, պուլտա մէզքիւր մահալլէ քիթիւպիսանէսինտէ պու քէրրէ
պիր սըրգաթ վուգու պուլտըղը խապէր վէրիւյօր :

Րէյմօն.—Եինէ՞ մի :

Միւտիր.—Սիզ գասապէթ իթմէյինիզ, պունընլատա պիթմէյէճէք . . . Խըր-
սըզլար՝ կազթալարտա քէնտի խըրսըզլարընտան պահա օլունմատըղընը կէօր-
տիւքլէրինտէ, քէնտիլէրինին կէօզէ կէօրիւմէտիքլէրինի զանն իտէրէք վէ հագգ-
լարընտա պիր կէօնա նէգարէթ թէրթիպ օլունտըղընտան գօրգմայարագ, եէնի-
տէն իճրաաթլարընա միւսպաշէրէթ իտիյօրլար . . . Միւճագաթ կէօրմէտիքլէրի ի-
չիւն, տահա զիյատէ ճէսարէթ այըյօրլար :

Րէյմօն՝ պիր հիտտէթլէ.—Նէ՞ տէտինիզ, էֆէնտի, միւճագաթօըզլըզ անլէրէ
ճէսարէթ վէրիյօր ամմա, պունըն տա սօնը կէլիյօր . . . Սէքիզ կիւն սիւրմէզտէն
միւթէճասըրլարը թէվգիֆ իտէճէյիմ . . . Բօլիս գօմիսէրինին րաբօրթօսընըղութ-
ֆէն պանա վէրինիզ . . .

Աւտիր. — Իշխէ րաբօրթօ՛ . . . Հանիյա քի մուվաֆֆազ օւա խոհնիզ . . .
Պիզիմ իշխն չալըմանըզլա սիզին տէ խէլաւընըզա չալըմաղընըզը ունու թմայընըզ,
Րէյմօն. — Ունու թըրըմ տէյու գօրգմայընըզ, էֆէնտի, պէն ունու թմամ . . .
— տէյիւ, զապըթա տարիէսինէ կէլտիկի քիթա աքապաւընա եէնիտէն րաքիւ օ-
լարազ Սէնթ-Ժընվիէվ քիւթիւպիսանէսինէ շէմէսինի աքապաւընա էմր իթտի,
վէ օրայա վարտըգաա պիլտիք օլան մուհաֆըզը չաղըրթտը, վէ, — Պուրաստա եինէ
պիր սըրգաթ վուգու պուլմըզ օլտուղընը շիմտի խապէր ալտըմ. — տէտի,
Մուհաֆըզ. — Սահիհ տիւր . . . Տիւն զիյգըյմէթ պիր էլ եապըսը դայա օլ-
տու . . .

Րէյմօն. — Թէպիլիզ օլունմը՞ մը իտի :

Մուհաֆըզ. — Էվլէթ . . . Թալէպ բուսուլասընտան էօյլէ անլաշըլըյօր . . .
Իշխէ օ բուսուլա՛ . . . Շիւպհէսիզ պուսըն իւզէրինտէթի իսմ ու շէօհրէթ սախ-
թէ օլուպ, Լաքին հէր զգույանըն էսնաթ տըլթուլինտէ քէնտիսինէ վէպիլէն վէ
օգըտըզը քիթապը իստէ իտուպ տիւպը չըգաճազը էսնաթէ վիլդէ յ իթտիւմէօի
լաղըմ կէլէն շախսի բուսուլա իւզէրինտէթի իսմ ու շէօհրէթէ մութապըզ տըր . . .
Իշխէ շախսի բուսուլա տա շու տըր, իւզէրինտէ սախթէ պիր «վիլդէ» վաթ տըր . . .
Րէյմօն. — Էլ եաղըսը հանկը շախսա թէպիլիզ օլունտը իսէ օ շախսը խաթըր-
լայօրմըսընըզ :

Մուհաֆըզ. — Բէք խայալ մայալ վաթըրլայօրըմ, զիրա քուսուլա իւզէրինտէ
թէհարրիյաթը վաղըմը իշարէթ իթտիկիմ էսնատէ, պիր օգույանա ճէվապ վէր-
մէքիլիկիմ լաղըմ կէլիւ, պուստամ իսէ Ծրանտըղնայը էյի սէօյլէյմէտիլինտէն,
կիւճ հալ անլայապիլիյօր իտիւմ . . . պիր էճնէսիւ, մութլաֆա պիր Ծահնէտի օլ-
մալը տըր, զիրա պէնտէն իպրանիճէ պիր քիթապը թաթէյօի իտի :

Րէյմօն. — Օրֆայա քի սիւստամ վեաթազ օլուպ տա, էլ եաղըսընը թալէպ
վէ սըրգաթ իտէնէ տիւգաթ իթմէմէսիւ իշխն պէօյլէ պիր տօլապ գուրմուշ վէ
սիզի լաղըրտըյա թութմըզ օլտուն :

Մուհաֆըզ. — Պէլէթի տէ էօյլէ տիր . . . Իշխիմալին խաթինտէ տէյիլ տիր
. . . Էաքին պէնիւ ֆիթըրիմտէն պիլէ կէլմէզ իտի, պիւնը սիւզ տէ թաթաթիւ ի-
տէրաինիզ եա՛ . . .

Րէյմօն. — Էլ եաղըսընը թալէպ իտէնէ կէլինճէ, օնա բէք օգուտար տիւգաթ
իթմէմիլինիզ. Լաքին նէ գաստար քա տիւգաթ իթմէմիլ օլտանըզ, էլալէթթէ
խաթընըզտա պիր ազ շէյ գալմըզ տըր . . .

Մուհաֆըզ. — Սիտասը խայալ մայալ խաթըրմա կէլիյօր . . . սօլիուէ վէ դա-
յըֆ պիր չէհրէ իտի . . .

Րէյմօն. — Մաչարը գուրմա՞ մը . . .

Մուհաֆըզ. — Թա քէնտիսի :

Րէյմօն. — Էօյլէ իսէ խըսըզ օ տըր . . . Բիթապնը Տիւլըմէնէ կիտիւպ իթա-
հիւ Ժօզէֆին Թէրնէմէի Հալլինի ալմասընը թէքլիֆ իտէն տէլիգանը տըր . . .
Իզինի պոնըտըմ . . .

Մուհաֆըզ. — Պիր հըզ իլէ. — Պուստամը թանըրմըսընըզ :

Րէյմօն. — Հէնուզ թանըմամ, Լաքին եաղընտա թանըյաճաղըմ . . . Պիր շէյ

տահա սէօյլէյիմ. նա՞սըլ օլուպ տա պուրաճան ճիւղ ճիւղ քիթապլար գալտըրըլպ կէթիւրիւլիւր, սիզ տէ օ սըրատա հիչ կէօրմէգսինիզ . . .

Մուհաֆըզ.— Պու խոսուու իքի սուրէթլէ օլապիւր . . . Պիրի շու տըր քի, օգուճաղա կէլէնլէրին եանընտա չախսի պէյազ սախթէ բուսուլալար պուլընըզ, մէրգուճան՝ պու սախթէ բուսուլալարը, քէնտիլէրինէ վէրիլէն քիթապլարըն իսմի գայտ ու թահրիբ օլունան բուսուլալարըն եէրինէ գալիմ իսէյլէր . . . ասըլ բուսուլալարը քիթապլա պէրապէր ճէպլէրինէ գօրլար, վէ տիշարը չըգտըզլարը սըրատա, կէօյա քիւթիւպխանէտէ հէր քէճ իչիւն աչըգ օլարագ րաֆլարտա պուլընան «անսիքլօրէտի» քիթապլարըն կէօզտէն կէչիւրմիլէր կիպի տիւր պէյազ բուսուլալ վէրիլէր . . . Պիր տէ շու տըր քի, բուսուլանըն իւզէրինտէքի զվիլէյի թազիտ խէրլէր :

Բէյմօն.— Բէք ալէա, էֆէնտի . . . Եարըն Գիւթիւպխանէ աչըլըր տըլմազ, գօլպընըլար կէլէնէք վէ պուլըրըն նասըլ իտափրանճադլարը էվվէլտէն թէրթիպ օլունանագ տըր :

Պունը տէտիքտէն սօնլորա Բէյմօն Ֆրօմանթալ տաիրէի գտալըթայա ալտէթ իտուպ, թէտապիրը լազըմէյի իթթիւազ իթտի, քէնտիսինին էմիլէթ փթտիթի մէմուրլարը այըրտը, էրթէոի կիւնիւ նէրէտէ վէ նասըլ պուլուշաճադլարընը գարարլաշտըրտը, վէ օ կիւնքի վազլիֆէտի խիթամ պոճլտուղընտան, էվինէ կիթտի վէ իքի կիւնտէն պէրու կէօրմէմիշ օլտուղը ճիկէրքարէսի Բօլըն իւզէրինէ տիւչիւն մէյէ պաշլատը :

Նասըլ քի տէտիք, Տօգթօր Թօմբըն՝ Պարպէթ սօգաղընտա իլմը հիքմէթ վէ քիմեայա միւթէալլիդ ալէաթ ու էտէփաթ սաթան պիր տիւքքեանճըյա կիթմէք իւզիլ տիշարը չըգմըլ օլուպ, մէղքիւր տիւքքեանտա քաթէն քէք չօգ ախզուլթա իթմիշ օլտուղընտան, օխայա վարտըղընտա, տիւքքեանճը մէրգուճը թանըյարագ :

— Եինէ պիր շէյէ լիւզուճընճ մը վար, Տօգթօր էֆէնտի.— տէյու սիւվաթ իթտի :

Ժագ եախսու Թօմբըն.— էվվէթ, էֆէնտիմ. Տըվազ ուսուլի տէ մաթիմթա մախսու միւքէմիլէլ պիր էճղաճը հափանընը իսթէրիմ . . . լութֆէն պաննա պիր տանէ վէրիլմիսինիզ . . .

Տիւքքեանճը.— Գա՛ջ նուճէրօ տըր :

Ժագ.— Իսթէրիմ քի, շիշէ՝ եիւզ եիւզ էլլի կրամ զգլօրօֆօրմ, վէ եաթտ զէրօսէլէն իսթիապ իթսին . . .

Տիւքքեանճը.— էօյլէ իսէ սիզէ 1 նուճէրօլը մաթիմա լաղըմ . . . Սի՛զ մի կէթիւրէնէգսինիզ :

Ժագ.— էվվէթ, արասլամ վար . . .

Տիւքքեանճը լաղըմ կէլէն էմրի ուշադլարա վէրիպ, անլէրտէն տիրի Մաթի-նայը հաղըրլամագտա իքէն, տիւքքեանճը սէօզիւնէ տէվամ իլէ տէտիքի,

— Պիր խաթայը պօյըլթմագ իչիւն քէրօ սէլէ՛ն մի գուլլանըլարընը, Տօգթօր էֆէնտի :

Ժագ.— էվվէթ, չօգ :

Տիւքքեանճը.— Գլօրօֆօրմը թէրճիւ իթմէ՞զմիսինիզ:

Ժազ.— Պէն «քէրօսէլէն»ին իսթիմալինի թէրճիւ իտէրիմ . . .

Տիւքքեանճը.— Պոււնըն սէպէպի նէ օլտուղընը լութֆէն պանա սէօյլէ՞րմիսինիզ:

Ժազ.— Բէրէսօլէն վասէթաւըյա խասթա հէման անիտէ պայըլըր վէ հիչ տույմազ պիր հալէ տիւչար օլուր վէ գլօրօֆօրմ գաւտար գօգոււրը եօգ տըր: պոււնտան մաատա գլօրօֆօրմըն իսթիմալի թէհլիքէլի տիր . . .

Տիւքքեանճը.— Ֆրանսատա խապթալարը պայըլթմազ իչիւն պու թէտպիր բէք ազ քուլլանըլըր . . .

Ժազ.— Պիրիթիմ, լաքին մէմլէքէթիմ օլան Ամէրիգատա կէրէք խասթալըզ վէ կէրէք ամէլիյաթը ճէրրահիյէ վէ կէրէք լօհուսալըգտան տօլայը խասթայը պալըլթմազ իչիւն պիզ ալէլ ումում պու իլաճը գուլլանըլըզ:

Տիւքքեանճը.— Պիր խասթայը քէրօսէլէնլէ նէ՞ գաւտար վազթտա ույուտըր սընըզ:

Ժազ.— Էն չօղու իքի տագիգա ամմա, պոււնտան տա ազ վազթտա ույուտապիրիիզ:

Տիւքքեանճը.— Էյ պայկընըզ նէ՞ գաւտար սիւրէր:

Ժազ.— Թէհլիքէսիզճէ օն իքի տագիգա տէվամ իտէպիլիր . . .

Տիւքքեանճը.— Սասթա հիչ պիր շէյ տույմա՞զ մը:

Ժազ.— Հիչ պիր շէյ:

Ուշագ՝ մայիաթ իչիւն մաքինա նէվիտէն օլան էճգաճը հավանընը սըրասընա գօյտըգտան սօնղրա ալտը կէթիրտի:

Պու մաքինա անախթարը պիր գութուտան իպարէթ օլուպ, պոււնըն օրթա սընտա պիր չիչէ պուլընմագտա վէ պու չիչէնին աղընտա լասթիզ վէ չիչէ պօրուլար վէ լասթիզ պօրուլարըն ուճընտա մայիաթը թէսհիզ իտէճէք իչի ուշ իքի լասթիզ թօք պուլընմագտա իտի:

Տիւքքեանճը՝ սախթէ Տօգթօրա.— Պոււնը նասըլ գուլլանաճաղընըզ պիլի՞րմիսինիզ:

Ժազ.— Էվվէթ . . .

Տիւքքեանճը.— Չօգ ալէա . . . Անախթարը աչըլտըգտա մէրամ հասըլ օլմազ վէ մայիաթը իսթէնիլէն թարաֆա եիւրիւթմէք իչիւն մէզթիւր լասթիզ թօրլարըն պիրիինի սըգմազ քիֆայէթ իտէր: Պու ուսուլի գաթէն իսթիմալ իթմիլիմ տիր: Դութույը լութֆէն գաբայընըզ . . .

Ուշագ պու էմրի իճրա իթտի:

Ժազ՝ բարայը վէրիպ ուֆաճըզ բաքէթի ալտը, արապասընա բաքիպ օլտու վէ Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գսնաղա չէքտիրտի:

Թաամտան սօնղրա Ժազ՝ քիմեախանէսինէ աղիմէթլէ կէճէնին պիր գընմընը օրատա կէչիրտի:

Մէրգոււմ օրատա գալըպ մէնհուս պիր իչէ ուզրաշըն, պիզ Բէյմօն Ֆրօմանթալա նագըլ քէլամ իտէլիմ:

Բօյըն բէտէրի՝ պալէատէ թարիֆ իթտիլիմիզ իչէրտէն բէք վիյատէ եօր:

կուն օլտուղընտան, օ կէճէ բէք լահաթսըզ պիր ույգու ույուտը, սապահ էր-
քէնտէն գաղթըր վէ իլք կիւնիւ զապըթա տաիրէսինտէ ինթիսապ իթմիշ օլտուղը
մուսվին մէմուրլարլա պուլուշմագ իւզրէ Մէսէյ սեգաղընտաքի իգամէթկեհահընա
ազիմէթ էյէտի:

Մէրգուճան թամ սաաթ սէքիզտէ պուլըշաճագլար իտի:

Հէբսի տէ օ վագթտա վիւրուտ իթտի:

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ քիւթիւպխանէլէրտէ վուգու պուլան սըրգաթլար հագ-
քընտա նէ քի պիլիւր իտի իսէ քեաֆֆէպինի պիր սուրէթը մուսթասպարէտէ տիգ-
գաթլա քէնտիսինի տիյնէյէն մէմուրիյնէ նագլ ու հիքեպէ իթտիվէ նէրէտէ սու-
րուլըպ նասըլ կէօգէթկէճէկինի սէօյլէտի:

Իքի քիշի՝ Սէնթ ժընըվիէվ քիւթիւպխանէսինէ կիթմէկէ էմր ալտըլար:

Իքի քիշի՝ Մագարին քիւթիւպխանէսինէ:

Իքի քիշի՝ Էսլիհախանէ քիւթիւպխանէսինէ:

Իքի քիշի տէ Րիշիէօ սօգաղընտաքի քիւթիւպխանէյէ կիթմէյէ էմր ալտըլար:

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ Րիշիէօ սօգաղընտ կիտլնէրէ լէֆագաթ իտիյօր իտի:

Պուլար՝ քիւթիւպխանէ աչըլըր աչըլմագ մէշղուիյէթ սալօնլարընա տուխուք
վէ թէվագգուֆ իտուպ, պիր տէ քիւթիւպխանէ գաքանաճաղը սըրատա տիշարը
չըգաճագլար, օրատպ կէօյա թէհարրիյաթը ֆէննիյէ տալարագ պիր չօգ իշա,
րէթէր ալաճագլար վէ պուլը եաքմագլա պէրապէր նատիր իւլ վիւճուտ քիթապ
լար իսթէյէն վէ քիւթիւպխանէ մէմուրիյնի թարաֆընտան քէնտիլէրինէ իրաէ
օլընտան քիթապ օգույըճըլարընը քէմալը տիգգաթլա կէօգէթկէճէքէր տիր:

Յ կիւնիւ հիշ պիր սէմէրէ հասըլ օլմագսըզըն ագչամ օլուպ, զապըտա մէմու-
րիյն՝ մուայէն պիր մահալտէ լաբօրթօլարընը Րէյմօնա արգ իթտիքտէն սօնդ-
րա, էրթէսի կիւնիւ եինէ կէլիպ հէր քէս քէնտի եէրինտէ պուլընարագ քիթապ
օգույանլարը կէօգէթկէմէք իւզրէ օ կիւնիւ միւֆարէգաթ իթտիլէր:

Պուլարը ազաճըգ թէրք իտուպ տէ, եէնիտէն ԱէնՄօրտա Բըթըր Գասթէլ
գօնաղընա նագլը քէլամ իտէլիմ:

Մատմագէլ Մարթ՝ Տօգթօրըն ազիմէթինտէն սօնդրա պաղչէյէ ալտէթ ի-
տուպ, սու քէնարընտա իլք կիւնիւ Բօլ Ֆրօմանթալըն՝ սանտալընը պաղլամըշ օլ-
տուղը ըրթթըմա տօղրու կիթմիշ իտի:

Մէրգուճէ կէնճ գրզը զանն իտէրսին պիր գուվվէի ճագիպէ օ եօլա տօղրու
ճէլպ իտիյօր իտի:

Մարթ՝ տէրուըն գալպինտէ նէ ճէրէյան իթտիկինի անլամայօր վէ անլամա-
ղա չալըշմայօր իտի, լաքին քէնտիլի սիւրիւքէմէքտէ օլան պու սէյլպսը նէվզու-
հուրա քարչը ուղլաշմաղը խաթր ու խայալինտէն պիլէ կէշիրմէյօր իտի:

Բօլ — եախօտ մէրգուճէին պու իսմաէ զանն իթտիկի տէլիգանլը — մէրգու-
մէին ըուհընը, գալպինի, գիհնինի քեամիլէն գապլթ ու խաթլա իթմիշ իտի:

Մարթ՝ աճապա անը սէֆիյօրմըյըմ տէյու քէնտի քէնտինէ ասլա սիւֆալ իթ-
մէյիպ, իլա անը եէնիտէն կէօղմէյէ, անընլա լազըրտը իթմէյէ, անըն սէսինի ի-
թմէկէ չօգ արզուսը Վիւր իտի: մէրգուճըն սէսի՝ գըզըն խաթրընա կէլտէքէ,
գալպինին պիլճիւմէ թէլլէրի օյնայօր իտի:

Օ կիւնէ գատար մէրգումէնին մէճհուլը ուն ալու հըսսը լաթիֆլէ պէրապէր պիր տէ պիր խէվֆ ու հէյէճան մէվճուտ օլուպ, Մարթ՝ Տօգթօրըն քէնտիսինէ սէօյլէտիկի «—էն չօղը իքի կիւն սօնղրա սիգի Բարիղէ կէօթիւրէճէյիմ—» սէօղլէրինի խաթրընա կէթիրտիքճ պիւթիւն վիւճուտըյլա թիթրէյօր իտի :

Պըրագըպ Բարիղէ կիթմէ՛ք. տէլիգանը պալըդ ավճըսընը պիր քէրրէ տահա կէօրմէքսիլին Բըթի Գասթէլ գօնաղընը պիրտէն պիրտ պըրագըպ կիթմէք՝ մէրգումը արթըգ պիր տահա կէօրմէմէք կիպի պիր շէյ տիմէք օլուպ, քէնտիսինին իսէ գալպիտէ հըսս իթտիկինէ կէօրէ, պոււնտան պէօյլէ քէնտի հայաթը օ եապանճը տէլիգանըյա աիտ օլտուղընտան, էկէր անտէն մուէպպէտէն այրըլաճագ օլուր իսէ, արթըգ եաշամաճ տիմէք օլաճագ իտի :

Լաքին Բօլ՝ տօսթը Ֆապիէն տը Շաթըլիւքստէն թութուլարագ, սանտալընը պաղչէնին ըրթըմը եանընա կէթիրէմէմիշ իտի :

Օ կէճէ Մարթ րահաթսըգ պիր ույգու ույուլըպ, պիր թագըմ ուղուրսըգ ուղուրսըգ րույալար կէօրտիւքտէն սօնղրա, էրթէսի սապահ էրքէնճէ ըրմաղըն քէնարընա կէլտի :

Բօլ օրատա պուլընմայըպ, պիւթիւն սապահ տա օրթայա չըգմատըղընտան, Մարթ՝ զաթէն կէճէ կէօրտիւյի րույալարտան մահղուն պուլընմագտա օլտուղը հալտէ, տահա գիյատէ պիր զամմ ու քէտէրէ միւպթէլա օլտու :

Մէրգումէ գըգ կիւճ հալ պիր բարչա շէյ եէյիպ, կէլտի գըրմըգը չիչէլի պէօյիւք քէսթանէ աղաճլարընըն ալթընտա պիր պաղչէ գանաթէսինին իւզէրինտէ օթուրտը : Մէրգումէնին էլինտէ պիր քիթապ վար իտի իսէ տէ, մէքըլուր քիթապը հէման հիչ օգումայըպ, սաաթլարճա օրատա գալտը, գարըքի գըյըլարը կէօղլէտի տուրտը, Մարն ըրմաղընտա իլլէյէն սանտալարը կէօղտէն հիչ գաշըրմայըպ պաղսը, վէ մէրգում եօսմա տէլիգանըյը կէօրմէք իւմիտինտէ պուլընտը իսէ տէ, պու իւմիտի թէքմիլ պօշա չըգտը :

Պու սըրատա «Սէօյիւտիւք Բէրիսինին» բէք զիյատէ մէֆթուըն օլան Բօլ քէնտիսի նէ՞ եաքըյօր իտի :

Մալիւմ օլտուղը իւզրէ իւք կիւնիւ Լա Ֆուլին, Ֆապիէն վէ Բօլ թարաֆընտան պալըգ ավընա չըգմաղա գարար վէրիմիշ օլմաղա, Բօլ՝ կիտիպ Բըթի Գասթէլ գօնաղը պաղչէսինին ըրթըմը պօյոււնտա օլթա աթմագ իսթէր իտի իսէ տէ, Լա Ֆուլին՝ թէճրիւպէլի պիր ուսթա ավճը օլուպ, օ կիւնքի պալըգ ավընըն մուամէլաթրնա քէնտիսի գօմանտա իտէճէկի ճիհէթլէ, օ խուսուստա պաշգա տիւրիւ գարար վէրմիշ վէ տէլիգանըլարը ըրմաղըն պաշգա պիր թարաֆընա կէօթիւրմէք նիյէթինտէ պուլընմըջ օլտուղընտան, Բօլ՝ քէնտիլիէլէ վէրմէքտէն գօրգուպ վէ հիչ պիր իթիրագտա պուլընմաղա ճէսարէթ իտէմէյիպ, խահնախահ սէս չըգարմամագտա իտի :

էրթէսի սապահ չաֆագ սէօքէր սէօքմէգ եօլա չըգըլըպ, Մարն ըրմաղընտա Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն պուլընտըղը սահլիէ ասլա պագըլմատը :

Իսթիլյար Մատլէն՝ սաաթ օն պիր իլէ էօյլէն րատտէլէրինտէ կիւնտիւգ թաամընը գարարլաշտըրըլան պիր մահալէ կէթիրէճէք, վէ պէօյիւք աղաճլար ալթընտա չայըր իւզէրինտէ իսթիրահաթ վէ թաամ իտիլէճէք իտի :

Լա Ֆուրն սանտալ իւն կէլիպ իքի արգատաշարա պիրլէշմիշ իտի :

Պալըգ ալլատըլար, եէմէք եէտիլէր, սոնդրա եինէ պալըգ ալսնա չըգտըլար վէ ագչամ սիր երղըն չէշիտ չէշիտ պալըգլարլա էվէ ալտէթ իթտիլէր :

Պու գըյագ էյլէնճէլէրէ լաղմէն, Բօլ պիւթիւն կիւն սուս բուս տուրմը վէ բէք մահգուն կէօրիւնմիշ օլտուղընտան, խըտմէթճի Մատլէն՝ պու սիւքիւթ ու մահգունիյէթի վիւճուտճա պիր նամիգաճըգ վէ լահաթսըղլըղա աթֆ իլէ վէսպէ-սէ իթմիշ վէ մէրգուժ տէլիգանլըյա պիր չօգ շէյլէր սիւվալ իթմէյէ պաղլամըղըր :

Տէլիգանլը իսէ սըրրընը կէրէք Մատլէնէ վէ կէրէք Ֆապիէն տը Շաթըլիւքսէ սէօյլէմէք իսթէմէտիկինտէն, հիշ պիր թարաֆը աղլըմատըղընը ճէվապէն պէյան իթմէքլէ իքթիֆա իթմիշ, վէ իսթիյար խըտմէթճի գարը տախի հէր նէ գատար բէք տէ գանի օլմամը իտի իսէ տէ, մէղքիւր ճէվասլա իքթիֆա էյլէմիշ իտի :

57

Ֆապիէն քէնտիսի տախի՝ Բօլըն հիւզն ու սիւքիւթիւնի միւշահէտէ իտուպ, պունըն սէպէպիւնի տէ սօրուշըրմագ իսթէմէյէրէք վէ տօսթընա սըգընթը վէր-մէքտէն գօրգարագ, էվվէլճէ թէսավվուր օլունսըղը իւզրէ իքի իւշ կիւն Բօլ Գրէթէյլտէ գալաճագ եէրտէ, պիննէֆս օ ագչամը Բարիգէ հարէքէթ իթտի :

Պու սուրէթլէ Ռէյմօնըն օղլու՝ սէրպէսթ վէ եալընըգ գալարագ, գանն ի-տէրսին իւզէրինէ պիր հաֆիֆլիք կէլմիշ օլտուղը կիպի, էրթէսի կիւնիւ սապահ-լայըն Բըթի Գասթէլ գօնաղը ճիվարընտա ըրմալըն իւզէրինտէ կիտիպ սաաթլար-լա տուրմաղը քէնտի քէնտինէ գուրույօր իտի :

Էկէր ճէսարէթ իթսէ իտի, կէճէյէ պիլէ պագմայըպ, գարանլըղըն իշինտէն հիշ օլմագսա «Սէօյիւտլիք Բէրիսինն» իգամէթկեահընը կէօրէպիլմէք իշիւն էր-թէսի սապահա պէքլէմէյէրէք տէրագապ կիտէճէք իտի :

Պիւթիւն կիւն պալըգ ալմըղըղը իճրա իտուպ խայլիճէ եօրուլմը իտի իսէ տէ, օ կէճէ կէօղլէրինի հիշ գաբամատը վէ տագիգալար քէնտիսինէ բէք ուզուն կէօրիւնտիւ :

Շաֆագ աթար աթմագ գալգըպ սանտալընը ալտը վէ Տօգթօր Թօմբսընըն խանէսի թարաֆընա տօլլու քիւրէք չէքմէյէ պաղլատը :

Բօլ՝ սապրսըղլըղընտան նաշի պու գատար աճէլէ տիշարը չըգըպ, եօգսա օ տիւպէր գըզըն օ գատար էրքէն օրատա պուլընաճալընը հիշ մէմուլ իթմէյօր վէ գըզըն չիւպհէսիգ օ սաաթտա տէրին պիր ույգուտա պուլընտըղընը գանն իտի-յօր իտի :

Հալ պու քի Մատմագէլ Մարթըն օրատա ըլթթըմըն իւզէրինտէ տուրմը քէնտիյէ տօղրու պագտըղընը կէօրիւնճէ, արթըգ օրատա Բօլըն նէ՝ հըսս իթտի-կինի թարիֆ իթմէկէ հաճէթ եօգ տըր :

Գալլի չիտտէթլէ չարմաղա պաղլայըպ, լաքին ղարաիպտէն օլարագ քիւ-րէքլէրի բէք օ գատար հըզը չէքմէտի վէ սանտալըն եիւրիւյիւշի աղըրլաշտը :

Բօլ՝ բէտէրինն իսթիճար էյլէտիկի քիւշիւք խանէտէն տիշարը չըգտըղընտա, եալընըգ պիր ֆիքրի, պիր թէսավվուրը, պիր խայալի վար իտի. եանի «Սէօյիւտ-

վիճ Բէրիսինի կէօրիւս անըն տիգլէրինէ գաբանմագ վէ քէնտիսինի ճան ու կէօ-
նիւլտէն սէվտիկինի սէօյլէմէք վէ քէնտիսի տէ մուգապէլէթէն քէնտիսի սէվմէ-
սինի ըէճա իթմէք թսթէյօր իտի :

Շիմտի գըզ թաւ եագընընտա պուլուենտըզը հալտէ , Բօլըն իւզէրինէ պիյ գօր-
գազըզ վէ ճէսարէթսիգլիք կէլիպ , պիր ազ էվվէլէթ թէսափուլարընը վիւճուտէ
կէթիւմէք քէնտիսինէ մուհալ կէօրիւսիյօր իտի :

Բօլ՝ քէնտի քէնտինէ . — Մէրգու մէ կէնճ գըզա կիտիպ քէնտիսինի սէվտիկիմի
սէօյլէմէմէմէմէմէմ . . . Աճապա մուլսթար վէ սէրպէսթ պիր գը՛գ մը տըր . . .
էվվէթ , մուլսթար վէ սէրպէսթ տիր , պուենը քէնտի սէօյլէրինտէն անլայապիլ-
տիմալ լաքին հըսսիյաթըմը քէնտիսինէ արզ իթմէյէ ճէսարէթ իտէմէմէմէմէմ . . .
Եա գալգըպ հըսսիյաթըմը ըէտտ իտէր իսէ . . . աղզըմը աչար աչմագ պէնի
սուստըրըր իսէ նէ՞ եաբայըմ . . . — տիյէրէք , գօլարըն ըէյ տէր ըէյ գուվէթ ,
տէն քէսիլիպ քիւրէք չէքէմէզ օլույօրլար իտի . էկէր սանտալ հէնուզ իլէրի կի-
տիյօր իտի իսէ , հըզընը ալամամը իտի տէ անտէն իլէրի կիտիյօր իտի . լաքին
սիւրաթ ազալըպ , սանտալ՝ պիւսպիւթին ոուրաճագ վէ եախօտ ագընթըյա գա-
բըլըպ կէրի պիլէ տէօնէմէք իտի :

Մամաֆիհի Բօլ՝ Սէօյիւտիք Բէրիսինի ուզագտան թանըմը օլտուղընտան ,
կէզլէրինի մէրգու մէտէն հիչ այըրմայօր իտի :

Մամազէլ Թարթ՝ գալպիին չարընթըսընը թէսքին իթմէք իչիւն պիր էլի-
նի կէօյսիւնին իւզէրինէ վազ իլէ , տէլիգանընը վիւրուտինէ պէլէմէքտէ օլուպ ,
հարէքէթսիգլէ չու թապիի վէ նազիքեանէ տուրուընտա կիւզէլ պիր հէքէլէ
պէնգէյօր իտի :

Պիր տէ նակէհան Բօլ՝ շէտիտ պիր հէյէճանա տիւչար օլարագ թիթթէյիպ
պէնգի սաթ սարը քէսիլտի :

Հէնուզ կէնճ պիր ատամ՝ օ զէմաճա գատար քիւչիւք պաղչէնին աղաճ տալ-
լարը վէ եարրագլարը արգասընտա կիզլէնմիչ օլտուղը հալտէ , սիմասը Փարգ օ-
լուճմայաճագ տէրէճէտէ ուզագտա պուլընարագ , պիրտէն պիրէ Սէօյիւքիք Բէ-
րիսինին արգասընտա օրթպա չըգտը , վէ գըզ՝ չիւպհէսիզ մէրգու մը Փարգ իտէ-
մէմիչ օլտուղընտան , մէրգում տէլիգանը՝ քէնտիսինին օրատա պուլուենտըզը
պիտիլմէք իւզրէ գըզըն օմուղընա տօգանտըգտա , Մամազէլ Մարթ պիր չիտ-
տէթ ու տէհէթլէ արգասընա տէօնտիւ իսէ տէ , անիտէ քէսպը սիւքիւնէթ ի-
տէրէք , թէպէսիւմ իտուպ , էլինի՝ քէնտիյի պիրտէն պիրէյէ կէթիւէն տէլիգան-
լըյա ուզաթտը , վէ պիր ազ տա այագլարընըն բարմագլարը իւզէրինտէ եիւքսէլէ-
րէք ալընը մէրգումա ուզաթտը , վէ շախսը մէրգում տախի՝ գըզա տօղրուէյի-
լէրէք մէրգումէյի ալընտան էօթուի :

Բօլ՝ պու պուսէյի կէօրիւնճէ , գալպիտէ պիր գըսգանճըգ հասը օլարագ ,
պիւթիւն վիւճուտըյա թիթթէտի վէ պիր հիտտէթ ու զագապլա քէնտի քէնտի-
յէ — Պու ատամ՝ պապասը տըր տէսէմ , բէք կէնճ տիլի . . . Աճապա գօճասը
մը տըր . . . աճապա աչըգը՞ մը տ . . . — տէտի :

Բօլ՝ քէնտի քէնտինէ պու սիւվալլէրի կրատ իթտիկի սըրատա , կէնճ գըզ՝
եէնի կէլէն տէլիգանընըն գօլընա կիլէրէք վէ պիր քէրիք արգասընա տէօնիւպ

Մարն ըրմաղընա տօղրու պագարապ կէլէն շախս իլէ պէրապէր աղաճարըն ալ-
թընտան զայս օլտու կիթտի, վէ Բօլ՝ գըզըն կէրի տէօնիւպ ըրմաղա տօղրու
պագըընտան պիր չէյ անլայամաոր :

Վագըա Բօլ՝ եէնի կէլէն շախսը թանըմազ իտի ամմա, պու բոմանը օգույան-
լար՝ մէրգումը բէք ալէա պիրիւ թանըրլար :

Շախսը մէրգում՝ ժագ Լակարտ նամը տիկէր Տօգթօր Թօմբսըն օլտու, մէր-
գում՝ Բըթի Գասթէլէ կէլտիկինտէ Մարթը գօնագտա պուլամատըղընտան, տէ-
րագապ պաղչտէ մէրգումէյի արամաղա չըգմըլ վէ բէք չարուգ պուլմըլ իտի :

Ժագ՝ գըզա խիթապէն. — Պու նէ՝ էրքէն գալգմըլընը, սէվկիւլիւ էվլատըմ
. . . պու գատար էրքէն գալգան օլտուղընըզ պիլմէյօր իտիմ . . . — տէտի :

Մարթ՝ թէխսյիւլաթը ալըգանէսինտէ պիրտէն պիրէյէ կէլմիլ օլտուղընտան,
պիր ազ սօգուլտը իսէ տէ, պու պօգուգըղընը սըրֆ գատընլարա մախսուս օլան
պիր մէհարէթլէ կիլլէյէրէք :

— Պէնիմ պու կէճէ ույգում կէթիւրմէտի, էրքէն գալգտըմ վէ սասալնըն
թէրապէթ ու հէլապէթը հալասընտան միւսթէֆիա օլմաղա չըգտըմ. — տէտի :

Ժագ. — Էյ տիգգաթլա նէրէյէ պագըյօր իտինիզ :

Մարթ. — Պիր սանտալա պագըյօր իտիմ . . . պիր պալըգ ալճըլը՝ մէգըիւր
սանտալտա աղլարընը եօգարը գալտըրըյօր իտի . . . Պալըգ թութուպ թութմա-
տըղընը կէօրմէք իսթէյօր իտիմ :

Պու ճէվապ՝ ագլա եագըն օլտուղընտան, սախթէ Տօգթօր Թօմբսըն՝ հէր նէ
գատար իլքիլի պիր ստամ իտի իսէ տէ, ճէվապը մէգըիւրլա իթթիֆա իթտի :

Մարթ՝ քէնտիսի տախի. — Լաքին սիլ տէ, Տօգթօր էֆէնտի, սիլ տէ բէք
զէյատէ էրքէն գալգմըլ օլմալըսընըզ քի, պու սաաթտա Բըթի Գասթէլէ կէլմիլ-
սինիզ . . .

Ժագ. — Էվլէթ, տօղրու տըր, բէք էրքէն կէլտիմ, եարունըն իլէրի կիտիպ
կիթմէտիկինի կէօղիւմլէ կէօրմէք իսթէյօր իտիմ :

Մարթ. — Միւթէզիմ՝ պու ագլամ եարունըն թէքմիլ օլաճաղընը տիւն պա-
նա սէօյլէտի :

Ժագ. — Շիմտի պանա տա էօյլէ սէօյլէտի . . .

Մարթ՝ յպիր ազ թէրէտտիւտլէ. — Մէմուլ իտէրիմ քի, պու կիւն պէնիմլէ
վագթ կէչիւմէք իչիւն կէլտինիզ . . .

Ժագ. — Կէլտիմ քի սիպի ալըպ պէրապէր Բարիզէ կէթիւրէյիմ, սէվկիւլիւ
գըզըմ :

Մարթ՝ Պպու սէօզլէրի իլիթտիքտէ պիւթիւն վիւճուտըլլա թիթրէտի :

Ժագ՝ գըզըն քէնտի գօլը իւզէրինէ տայաթտըզը գօլունըն թիթրէտիկինի
հիսա իտէրէք տուրուպ վէ տիք տիք Մարթըն կէօզլէրինի իչինէ պագըլ. — Նէյի-
նիզ վար. — տէյու սիւվալ իթտի :

Մարթ. — Պիր չէյիմ եօգ . . . հիչ պիր չէյիմ եօգ տըր . . .

Ժագ. — Մուլաղա պիր չէյինիզ վար . . . պիրտէն պիրէ թիթրէտինիզ, վէ
իլթէ պէնզինիզ տէ աթմըլ . . .

Մարթ. — Թէէմին իտէրիմ սիզի . . .

Ժագ՝ մէրգումէնին սէօղիւնիւ գաթ իտէրէք. — Նի՛չիւն ֆիքրինիզի պէնտէն կիզլէյօրսընըզ . . . աչըգատն աչըգա սէօլէյինիզ չ . . . Բարիզէ ավտէթ իթմէք տէն խօչաւայօրսընըզ . . . պու խուսուս սիզէ մուծիպը տէհէթ օլույօր . . .

Մարթ. — Խա՛յր, էֆէնտիմ, թէէմին իտէրիմ սիզի քի էօլէ չէյ եօգ տըր . . . Էկէր պէնտէ պիր հէյէճան վէ սօլկուենըզ միւշահէտէ իթտինիզ իսէ, պու խուսուս պէնի ալմաղա կէլտիկինիզի սէօլէմէնիգտէն գօրգտուղըմ իչիւն օլմայըպ, իլլա պիր էնտիլէտէն նաչի պէնտէ էօլէ պիր հալ վագը օլմուչ տըր :

Ժագ. — Նէ՞ չէյտէն էնտիլէ իտիյօրսընըզ :

Մարթ. — Էնտիլէմ շու տըր քի, պէն՝ պիր ֆագիր գըզ օլտուղըմ հալտէ, սիզին գօնաղընըզ տուխուլ իտէրէք, պիլմէտիկիմ վէ թանըմատըղըմ պիր թագըմ գէվաթը միւթէպէրէ վէ աղնիյա ճէմիյէթինէ նա՞ըլ գարըաճաղըմ, գաննըմ էօլէ պիր ճէմիյէթին ուսուլ ու գաիտէսինէ մուվաֆըզ հարէքէթ իթմէյի պէճէրէմէյէ՝ ճէկիմտէն, չաչըրաճաղըմ վէ պէլքի հէր քէսէ տէ կիւլիւնճ օլաճաղըմ . . .

Ժագ՝ Մարթըն իշպու սաֆտէրունըղընա կիւլիւմսէյէրէք. — Կիւլիւնճ մի տէտինիզ, սէվկիւլիւ գըզըմ, պուենն իհթիմալի եօգ տըր. սիզէ մուծիպը խէվֆ ու տէհէթ օլան ճ միյէթէ կէլինճէ, օնա տա սիզ չաբուգ ալըաճագսընըզ . . .

Մարթ. — Պէն քէօյ հալինի ճանըմ կիսի սէվէրիմ, վէ սայէնիզաէ պուրատա իմրար իթմէքտէ օլտուղըմ սաքին վէ լաթիֆ էօմրէ ալըըյօր իտիմ . . .

Ժագ. — Խիւլասաի քէլամ քէօյ հալինտէն այրըլտըղընըզա թէէսսիւֆ մի իտիյօրսընըզ :

Մարթ. — Անըն կիսի պիր չէյ :

Ժագ. — Սէվկիւլիւ գըզըմ, սիզի սօնունա գատար պուրատա պըրաքամայաճաղըմը մաէթթէէսսիւֆ պէյան իտէրիմ. վագըա հէր չէյտէն զիյատէ պէն սիզին խօչանաճաղընըզ չէյի եաբմագ իսթէրիմ ալմա, սիզին Բարիզէ ավտէթինիզ լազըմ տըր . . . Թէյզէ գըզըմ Անժէլ իլէ պէրապէր էվին իտարէսինի էլէ ալմանըզը աքըլուլէրիմ :

Մարթ. — Էլիմտէն կէլտիկի գատար եաբաճաղըմ վէ հագըրմտա լութֆէն իպրազ իթտիկինիզ էմնիյէթէ լայըգ օլտուղըմը իսպաթ էյլէյէճէկիմ :

Ժագ՝ Մարթըն էմնիյէթտէն պահս իթտիկի սըրատա պիր չիւպէյէ կիրիֆթար օլարագ. — Պուրատա գալմագ իսթէտիյինիզէ պաչգա պիր սէպէպ օլմասըն . . .

Մարթ՝ հէյէճանընը կիզլէմէք իչիւն՝ պիր հըզ իլէ ճէվաս վէրէրէք. — Ա՛հ, խա՛յր, պաչգա հիչ պիր սէպէպ եօգ տըր :

Ժագ. — Էօլէ իսէ Բըթի Գասթէլ գօնաղընը չօգ պիր վագթ՝ արամայաճագսընըզ, զիրա Բարիգտէ էյի վագըթ կէչիրիպ ճանընըզ սըզըլմայաճագ. պուենտան մատա մատամ քի Բըթի Գասթէլտէն խօչանըյօրսընըզ, վագթ՝ վագթ օրայա կիտէճէյիմիզի սիզէ վագ իտէրիմ :

Մարթ՝ քէնտի քէնտինէ, — Աճապա թէքար պուրայա կէլէճէյիմիզ վագթա գատար Օ ՏԱ պուրատա օլաճագ մը տըր. — Պատէհու ելիւքսէք սէտա իլէ. — Էյ Նէ՞ վագթ եօլա չըգաճաղըզ, Տօգթօր էֆէնտի :

Ժագ. — Սանտըգլարընըզը պաղայըպ իւսթիւնիզի կիլինտիկինիգտէ հարէքէթ իտէրիզ . . . Պէնն պիր արապա պէլէյօր, անընլա կիտէճէյիզ . . .

Մարթ. — Էօլէ իսէ կիտէյիմ չաբուճագ հազըրլանայըմէ :

Ժառ.—Շիմտի, չարուգ . . . ճէնոգ գօնղը շանաղըմը վար . . .

Մարթ՝ Թէանճիւսկէ վէ պիր աղ տա էնտիջէ իտէրէք . — Գօնաջանաղըմը գ մը . . . նէ՞ չէյ իւզէրինէ .

Ժառ.—Շիմտի անլայանազսընը, սէվկիւլիւ էվլաուըմ . . . — տէտի :

Տօգթօր իլէ կէնճ գըզ՝ պէօլէճէ սէօլէշէրէք, խանէնիի եագընքնտա ճէսիմ պիր գաշ ըխամուր աղանը ալթընա վասըլ օլմուշար իտի վէ պու աղանլարըն ալթընտա պիր պաղչէ գանաբէսի պուլուշըյօր իտի :

Ժառ՝ գանաբէյի կէօսթէրէրէք . — Օթուրընը շուրատա, Մարթ, վէ քէմալը տիգգաթլա պէնի շիյնէյինիզ . — տէտի :

Մատմազէլ Մարթ՝ անապա Տօգթօր քէնտի նէվգուհուր աչգ—ոս սէվտասընը ֆարգ իթմի՞ ժի տէյուլ քէնտի քէնտինէ տիւշիւնիս տուրարագ ք հէյլճան վէ եալպիլարըյա քէնտի քէնտիյի էլէ վէրմիշ օլմագտան գօրգմաղա պաշլայօր իտի :

Ժառ Լակարա՝ մէրգումէյէ՝ օթուրմասընը ըէճա իթմիշ օլտուղընտան չ գըղ տալի իթասթ իտուպ, գանաբէնին իւզէրինտէ օթուրտը :

Ժառ՝ անայիս պիր պագըշլա մէրգումէյէ պագարագ . — Սէվկիւլիւ գըզըմ, սիզ ըէք կէնճ վէ ըէք կիւզէլ պիր գըզ օլտուղընըզտան, եօլունըզըն իւզէրինտէ պիր չօգ քիմէլէրէ Թէսատիւֆ իտէճէքսինիզ քի պուշլար սիգէ ալէագա իտէճէքլէր տիր :

Մարթ՝ գըզարարագ . — Ա՛հ, Տօգթօր էֆէնտի . . .

Ժառ . — Պըրագընը տէվամ իտէյիմ, սէվկիւլիւ Մարթըմ . . . եէնի պիր էօմ ըէ տալիլ օլանագսընը, Թանըմատըղընը վէ պիլմէտիկինիզ պիր ճէմիյէթ արասընա կիրէճէքսինիզ, պէն սիգի օ ճէմիյէթէ գարշը սագընըպ մուհաֆագա իտէճէյիմ :

«Բարիգտէ չօգ միւսաֆիր գապուլ իտէճէյիվ . քէնտիլէրինի պագտըրմագ իշիւն պանա միւրանաաթ իտէճէք օլանլարտան պաշգա, սօարէ վէ չէհրայիլէրիմէ տալիս պիր չօգ տալմէթիլիւր կէլէճէք տիր, զիրա գօնաղըմըն ալօշլարք չօգ տէֆօ աշըգ օլանագ տըր . մէրասիմը լազըմէնին իշֆասընը սիգէ հէվալէ իտէճէյիվ . . .

Մարթ . — Պունըն իշինտէն պէն ասլա չըգամայանաղըմ . . .

Ժառ . — Պիլագիս ըէք կիւզէլ իշինտէն չըգանագսընը . . . պիր աղ ալըմաղա միւհթաճօնընը, գալանընա տա հիւան ուանէզաքէթիլիզ քիֆպէթ իտէյի . . . Տէվամ իտէյիմ . . .

«Մէգըիւր տալմէթիլիւր միյանընտա տէլիգանլըար պուլընաճագ . . . Պու տէլիգանլըարըն քիմիսի՝ սօուգ, գուվմէթտէն տիւշիւլ վէ վագթրնտան էվվէլ իիթիլարլաշմը պըզընանագ վէ չօղու պու գապիլտէն օլանագ տըր . . . Պունլար Թէհիլէլի իտէյիլ տիր . . . Պագըլարը տա աթէյի չէլիւր օլուպ թիգալլէրի իբի կիւզէլ Ֆէզլէրին պագըշլա քիպրիթ կիպի Թուրուշանագ տըր :

«Պու միսիլուլէր՝ հաֆիֆմէշըյպ, քէնտի հիւան ու պնընաճաղուր պիր կէնճ գըզըն եանընա կէտիլէլիլիտէ չօգ Թէհիլէլի տիրլէր . կէնճ գըզլաքըն էքսէրիյէթի իտէ օ մէշըպտէ պագընըր . լաքիւն սիգի իշիւն չու Թէհիլէլիտէն գօրգմաղա զիրա սիգ ագընը պաշընըզտա տիրայէթ վէ ֆէթանէթ սահիպէսի պիր գըզըր .

ներդ . . . Պաշտօնը տան ֆելաքէթլէր կէշտի, պու ֆելաքէթլէր էն կէնճլէրի պի-
լէ թէնրիւպէքեար խտէր . . . Պիր թագըմ սուգնէվա տէլիգանլըար՝ մէգալաթը
աշըգանէտէ պուլընաճագլար, սիզ պու էլֆազ վէ մէգալաթըն տէյէրի նէ օլտու-
ղընը պիլէճէքսինիզ վէ անլէրէ գարըմայաճագսընըզ . . . ոլունտան մաստա պէն
տէ սիզի տայմա կէօզէթլէյիպ նէգարէթ խտէճէյիմ . . . Պու պապտէ էմինսինիզ,
տէյիլ մի :

Մարթ՝ հէյէճանլա .— Էվլէթ, էմինիմ . . . նէ՝ էյի ատամսընըզ, Տօգթօր,
նէ՝ համլյէթլի պիր զաթսընըզ . պէնի սէվտիկինիզէ իթիգատըմ պէրքէմալ տըր :

Ժագ .— Սահիհէն սիզի սէվէրիմ, էվլատըմ, ինթիմալ քի մէմուլինիզտէն զի-
յատէ սէվէրիմ .— տիյէրէք, Մարթըն էլլէրինի թութուպ սըգտը :

Մէրգումէ գըզ՝ հիշ շիւպհէ իթմէյէրէք վէ ֆիքրինտէն պիր չյ կէշիրմէյէրէք
պըրագտը քի թօմբսըն էլլինի սըգտըն, զիրա քէնտի զաննընճա մէրգում՝ բէտէր
կիպի քէնտիսինի անսամիմ վէ պիր մուհապպէթը խալիսանէ իլէ սէվլյօր խտի :

Ժագ սէօզիւնէ տէվամ իլէ .— Հէր նէ գատար հէնուզ կէնճ սայըլըր իսէմ
տէ, պիր չօգ գէմանլար միւթիլիֆ ճէմլյէթլէրտէ պուլունմըզ օլտուլըմտան,
անվալը ալէմտէն հէր ճիհէթճէ խապէրտարըմ . . . Սիզ ֆէվգէլատէ պիր կիւ-
գէլիկէ մալիք իսէնիզ տէ, պու հիւսն ու ճէմալ պազը ճիհէթճէ մուճիպը սիյաթ
ու մէնհուսիյէթ օլապիլիր . . . Թէքրար տէրիմ քի, սիզ ճէմլյէթ իշինէ կիրէր
կիրմէզ, տէօրթ թարաֆտան սիզէ ազ չօգ խալիսանէ պիր սուրէթտէ պէյանը
աշգ ու մուհապպէթ օլընտճագ տըր . . . Պինաէն ալէյս պէն սիզէ պու միւշքի-
լաթ վէ թէհլիքէլէր արասընտա պիր խաթթը հարէքէթ, պիր թարիզ թային
իթմէլլիմ :

Մարթ .— Լաքին պէն սիզին տէտիկինիզ թէհլիքէլէրի կէօրմէյօրըմ . . . Սի-
զին խանէնիզտէ պանա քիմ ըրայէթսիզլիքտէ պուլընաղա ճէսարէթ խտէպիլէ-
ճէք տիր :

Ժագ .— Քիմսէնին ճէսարէթ խտէմէյէճէկինէ էմին օլտուլըմտան, թէհլիքէ՝
լէքէսիզ օլան նամուսընըզ հագընտա օլմայըս, հէնուզ ալվալը ալէմտէն պիլա-
պէր օլան գալպինիզ հագընտա տըր, զիրա սիզին խապէրինիզ օլմագսըզըն գալ-
պինիզ սէրպէսթիկինի զայպ իտէպիլիր :

Մարթ՝ իքի կիւնտէն պէրու թասպիրի կէօզիւնին էօնիւնտէն զիթմէմէքտէ օ-
լան եապանճը տէլիգանլըյը խաթրընա կէթիրէրէք պիր քէրրէ տահա գըր գըր-
մըզը քէսիլտի :

Մարթ՝ թէլաչը պիր սէտա իլէ .— Ահ, Տօգթօր էֆէնտի, պու պիր գօրգու-
լըր չէյ տէյիլ տիր :

Ժագ .— Պէն տէ պիր տէրէճէյէ գատար գօրգարըմ, վէ հէր սիզ տէ սիզէ
տէյէճէկիմ գօլայ պիր չէյի թէմամըյլա իճրա խտէր իսէնիզ հիշ գօրգմայաճաղըմ :
Տիյէճէյիմ չու տըր քի, մասալ նէվինտէն օլան վէ սէմէնտը թասպիր օլընան պիր
նէվի հայվան կիպի աթէչլէր արասընտան կէշիպ, կէօզլէրինիզին իյգա իթտիկի
եանկընլարա ասլա էհէմիլյէթ վէրմէյէսինիզ . . . Պըրագընըզ սիզի սէվսինլէր,
լաքին սիզ սէվմէյինիզ, սիզ մուհապպէթ վէրմէյինիզ . . . Վագը օլան իլանը աշգ
ու մուհապպէթլէրի կիւլիւմսէյէրէք տիյնէյինիզ, լաքին ասլա ճէվապ վէրմէյինիզ

... Հէյ, քէսի դապիւս խորնիդ, լաքին քիմսէյի թէշիդ քիթմէյինիդ . . . Ամմա սիգէ ֆընտըգը տէյէճէքլէր իմիշ . . . տահա էյի . . . Ֆընտըգըլըդ քէք պէօյիւք պիր գուզլէթ տիր :

58

Ժազ Լակարտ՝ չու քիւշիւճէք նութգընտա իւերլէտիճէ, Մատմազէլ Մարթըն հայրէթ ու թէաճճիւպի տաճա գիյատէ արթմազատա խոի :

Ժազ Լակարտ մէգալէսինի պիթիրտիքտէ :

Մարթ.— Նէ՛ տէտինիդ, Տօգթօր էֆէնտի, իսթէրսինիդ քի պէն իլանը աչգ ու մուհապալէթլէրի, աչըգանէ եէմինլէրի, ահ ու էնինլէրի ֆիւթուրսըզճա տիյնէյիմ, էլհասըլ պըրադայըմ քի պէնիմլէ գօրթէ՞ իթսինլէր :

Ժազ.— Էօյլէ եա՛ . . . պոււնտա նէ՞ քէօթիւլիք կէօրիւյօրսընըգ :

Մարթ.— Լաքին աքսի կիպի անլէրտէն պիրի ճիտտէն պէնի սէվէճէք օլուր իսէ՞ :

Ժազ.— Սիդ անը սէվմէյէճէկինիզտէն, հիչ պիր էհէմմիյէթի օլամազ :

Մարթ.— Անըն մէգալաթը աչըգանէսինի իպթիտասընտան դաթ իթմէյէրէք մաէլմէմնունիյէ տիյնէմէք կիպի եարաճազ օլուր իսէմ . . . իւմիտ իթմէյէ հագգը օլաճազ տըր :

Ժազ.— Ֆիւթուրսըզըլընըզը մուաթսէրէն կէօրիւնճէ, եանըլտըզընը անլալաճազ տըր :

Մարթ.— Ֆէնա օլաճազ, մուզտարըպ օլաճազ տըր :

Ժազ.— Իիմի՞ն ումուրընտա . . . Գապահաթ սիզին տէյիլ եա՛, քէնտիսինին տիր . . . Պիր մուհարէպլէ մէյտանընտա մէճրուհլարը խասթախանէյէ կէօնտէրմէյէ պազըլըր, անլէր հագգընտա պաչգա սիր շէյ տիւշիւնիլմէզ, Պու մէճրուհլարը եարալայանլարըն հիչ պիր վիճտան ըահաթսըզըլը օլամազ . . . Էօմիւր՝ պիր մէյտանը մուհարէպլէ տիր . . . Պիր քէրրա տահա սէօյլէյիմ, ֆընտըգըլըդ խոինիդ, էն սէլամէթ թարիդ պու տըր . . . Իշթէ սիգէ սէօյլէյէճէյիմ պոււնլար իտի, սէվկիւլիւ Մարթ . . . զաննըմ ֆիքըլիմի անլատընըգ :

Մարթ.— Էվլէթ, Տօգթօր էֆէնտի :

Ժազ.— Էյ նասիհաթլարըմա իթաաթ իտէճէ՞քմիսինիդ . . .

Մարթ.— Էլիմտէն կէլտիկի գատար նասիհաթլարընըզը իճրա իտէճէյիմ . . .

Ժազ.— Պոււնընլա պէրապէր մէմուլ իտէրիմ քի, սիգէ հէվալէ իթտիկիմ պու վազլիֆէ ուզուն միւտտէթ սիւրմէյէճէք տիր, պէլքի պէօյլէ պիր վազլիֆէնին իճրասընա տա մէճպուր օլմայաճազսընըգ . . . Պու խուսուս՝ պոււնտան սիր գաչ կիւնէ գատար զուհուրը մէլնուզ օլան պազը վուգուաթա պազար . . . իհթիմալ քի եագընտա հալ ու ահվալիմտէ պէօյիւք պիր թէպէտտիւլ վուզու պուլուր տա չիմտիքի պիլճիւմլէ թէսապվուրաթըմ կէրի պըրադըլըր . . . Օ գէման Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնագտա իգամէթ իտէճէք եէրտէ Բարիզտէն թէպաիւտ վէ միւֆարէգաթ իտէրիմ . . .

Մարթ՝ պիր էնտիշէ իլէ.— Բարիզտէն միւֆարէգաթ մը իտէրսինիդ . . .

Ժագ. — Էվէթ, վէ եալընըգ Բարիգտէն տէյիլ, Թէքմիլ Ֆրանգատան . . .
Մարթ. — Զօգ պիր գէման իչիւն մը :

Ժագ. — Շիւպհէսիգ մուէպպէտէն. — տէտիքտէ, էօքսիւզ գըգ էօլիւ կիպի սար սարը քէսիւտի վէ սալընըպ եէրէ տիւշմէսինէ րամագ գալտը :

Ժագ Լակարտ՝ գըղըն ար աշիքեար կէօրիւնէն Թէլաշ ու հէյէճանընըն սէպէ-պը ասլիսինի անլայամայըպ պաշգա պիր սէպէպէ համլ իլէ, Մարթ՝ վալիտէսինին էսնաի վէֆաթընտա օլտուղը կիպի եէնիտէն պու ալէմտէ եաբա եալընըգ եիւզ իւսթիւ գալմագտան գօրգույօր տէյու զանն իտէրէք, պիր սէտաի լէթաֆէթին-թիմա իլէ վէ քէլիմաթը միւլթէֆիթանէ իլէ :

— Ա՛, գօրգմայընըգ, սէվկիւլիւ Մարթ . . . Հէր նէ օլուրսա օլտուն, սիզ պէնտէն այրըլմայաճագսընըգ . . . վէ . . . քիմ պիլիւր իսթիգպալիսիզ նէ՞ օլա-ճագ . . . իլէրուտէ պուենըն իւզէրինէ սէօյլէշիրիգ . . .

Մարթ իշիթմէյօր իտի . . . տիյնէմէյօր իտի . . .

Մէրգուլէնին տիւշիւնճէսի անճագ վէ անճագ Բարիգտէն վէ Ֆրանսատան չը-գըլըպ կիտիլէճէկի մատտէսի իւզէրինտէ օլուպ, պուենտան՝ չօգ գօրգույօր իտի, գիրա օ գէման, ճան ու կէօնիւլտէն սէվմէքտէ օլտուղը օ եապանճը տէլիգանը-յը պիր տահա կէօրմէք իւմիտի պիւսպիւթին մահվ օլաճագտը :

Էկէր պու հալ վագը օլսա իտի, գալպի միւնքէսիր օլարագ, քէնտիսինէ տէ էօլմէքտէն պաշգա պիր շէյ գալմայաճագ իտի :

Ժագ. — Արթըգ միւսթէրիհ օլտուենըգ, նաղը գըգ . . . կիտինիզ հաղըրլանը-նըգ . . . պէն սիզի պէքէրիմ . . .

Մարթ՝ իթաաթ իթմէքտէն զիյատէ, հէյէճանընը, մէյուսիյէթինի վէ կէօզ եաշարընը կիզլէմէք իչիւն սէրիան չէքիլտի կիթտի :

Մատմագէլ Մարթ՝ օտասընա վարտըգտա, տիզ իւսթիւ կէլիպ հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամաղա պաշատը վէ չու ֆէրեատ ու ֆիղան արասընտա քէնտի քէնտինէ տէտի :

— Եա՛ սէվկիւլիւ վալիտէճիկիմ, մուգտարըպ օլմագ իչիւն մը պէնի տիւնեայէ կէթիրմիշսին :

«Պէն սէնի ճան ու տիլտէն սէվէր իտիմ. Ճէնապը Հագգ սէնի եանընա չա-ղըրարագ պէնիմ էն պիրինճի վէ էն պէօյիւք սաատէթիմի էլիմտէն ալտը :

«Պու կիւնքի կիւն գալպիմ պաշգասընա մալլ օլմուշ խորր . . . գալպիմտէ ստնա օլան մուհապպէթիմէ միւշապիհ պիր մուհապպէթ հասըլ օլմուշ օլուպ, իշ-թէ պու մուհապպէթ տէ պանա պիր էլէմը ճէտիտ հաղըրլայօր . . .

«Պանա պիր նասիհաթ վէր, սէվկիւլիւ վալիտէճիկիմ . . . իւմիտիմ եալընըգ սէնտէ տիր, էլպէթթէ ախրէթտէն պէնի կէօզէթլյօրպըն . . .

«Տիւն թէսատիւֆէն գարչըմա չըգան պու եապանճը տէլիգան ըյը սէվլյօ-րըմ, լաքին քիմ օլտուղընը պիլմէյօրըմ . . . Պանա էօյլէ կէլլյօր քի, էկէր քէն-տիսինի պիր տահա կէօրմէյէճէք օլուր իսէմ, պու տիւնեատա արթըգ պէնիմ հիչ սաատէթիմ գալմայաճագ տըր . . . անըն իսքեան իթտիկի մէմէքէթի թէրք իտուպ կիթմէք լաղըմ տըր . . . րուհըմ մուէպպէտէն անըն րուհընա մէրպուլթ օլտուղընը վէ քէնտի հայաթը պէնիմ հայաթըմ օլտուղընը քէնտիսինէ սէօյլէմէք-սիվին պուրատան չէքիլիպ կիթմէքլիկիմ լաղըմ տըր հէ՛ :

«Ահ, սէվկիւլիւ վալիտէճիկիմ, պու նէ՛ գատար մուզտարըս օլույօրըմ . . .
եարտըմ էթ պանա . . . թէսէլլի էթ պէնի»

Մարթ պիր չօգ աղլայըս տուվա իթտի, պատէհու քէնտիսինէ էօյլէ կէլտի
քի, ուզագտան դարիպ պիր սէտա քէնտիսինի չաղըրըյօր վէ քէնտիսինէ իւմիտ
կիսի պիր չէյ վէրիյօր իտի :

Էօքսիւզ գըզ՝ ճան ալարագ եօգարը գալգտը վէ կէօզլէրինի սիլէրէք տէտի .

— Սէսինի իշիթտիմ, սէվկիւլիւ վալիտէմ, ձէնապը Հագգ պանա ճէվաս վէր-
մէքլիկինի սանա միւսաստէ իթմիշ տիր . . . պանա գուվվէթ վէ ճէսարէթ վէր-
տին . . . Պէնի կէօզլէթտիկինի պիլիրիմ, էմնիյէթիմ վար տըր :

Էօքսիւզ գըզ՝ պէօյլէճէ սէօյլէնտիքտէն սօնղրա սէրիան սանտըղընը հաղըր-
լատը, իւսթիւնիւ կիյինտի վէ աշաղը էնտի :

Տօգթօր Թօմբսըն՝ ինչաաթ միւլթէգիմի իլէ գօնուշըյօր իտի :

Կէնճ գըզ՝ միւքեալէմէի մէգքիւրէնին շու ֆգրասընը իշիթտի .

Տօգթօր Թօմբսըն .— Տիմէք պու ագչամ հէբսի թէքմիլ օլաճագ . . .

Միւլթէգիմ .— Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . եալընըզ իքի գաթլը գարուլարըն վազ
օլընմասը վէ մօյօզլարըն գալտըրըլմասը գալըր :

Տօգթ . Թօմբսըն .— Ինչաաթ թէքմիլ օլմագտան էվվէլ սայֆիյէտէն կիթմէմէ-
նիզի ըէճա իտէրիմ . . . Սիզէ սէօյլէտիկիմ սէյահաթ իշիւն եարըն հարէքէթ իթ-
մէք նիյէթինտէյիմ . . . Պու ագչամ սաաթ ալթը րատտէլէրինտէ արապաճըմ
կէլիպ պուրատան պիր թագըմ էչեա ախզ իտէճէք . անաթարլարը օնա թէսլիմ
իտինիզ :

Միւլթէգիմ .— Բէք էյի պաշ իւսթիւնէ, էֆէնտիմ . . . Սիզ գասալէթ իթ-
մէյինիզ, էմրինիզ թէմամըյլա իճրա օլունըր . . .

Ժագ՝ Մարթա խիթապէն .— Կէլինիզ, սէվկիւլիւ գըզըմ .— տէտի վէ սայֆիյէ-
տէն տիչարը չըգտը :

Էօքսիւզ գըզ՝ մահգուճ մահգուճ խանէյէ, պաղչէյէ վէ ըրմաղա պագտը :

Ուզագտա աղաճլարըն տալլարը արասընտան մէրգումէ գըզ պիր սանտալ
կէօրիւպ, պու սանտալ ըրմաղըն քիւչիւք գօլընտան եօգարը տօղրու չըգըյօր
իտի :

Մատմազէլ Մարթ՝ սանտալը կէօրիւնճէ, գալպինտէ եէնիտէն պիր հէյէճան
հասը օլուպ, չիւնքի մէֆթուճէսի օլտուղը տէլիգանլըյը կէօրիւպ թանըտը :

Ժագ Լահարտը կէթիրէն արապա՝ գարուճըն էօնիւնտէքի նէրտիվէնին եա-
նընտա տուրույօր իտի :

Տօգթօր Թօմբսըն՝ էն էվվէլ Մարթը արապայա պինտիրիպ, քէնտիսի տէ
չըգտը մէրգուճէնին եանընտա օթուրտը :

Արասպանըն գարուճընը ինչաաթ միւլթէգիմի գաբայըս տէմիր բարմաղըզը
գարույը աշտը վէ արապաճը չալա գաւիշը իտէրէք արապայը սիւրմէյէ պաշլատը :

Բօլ՝ սանտալընա րաքիպ օլմուշ, ըրմաղըն իւզէրինտէ կէզինիյօր, վէ ըրմագ
քիւչիւք պաղչէնին իւչտէ իքի գըսմընը մուհաթ պուլընըյօր իտի :

Մէրգուճ տէլիգանլը՝ «Մէօյիւտլիք Բէրիսինին» օրթայա չըգաճաղընը տայմա
իւմիտ իթմէքտէ իտի իսէ տէ, պու իւմիտի պօշա չըգըս, ղայէթ մահգուճ վէ
միւքէտտէր օլտուղը հալտէ էվվէ ալտէթ իթտի :

Մատենն՝ եկեմէյի հազարլամբը, մէրգում տէրիգանըյա Կէքլէյոր Գորի :

Բօլըն մահգունիյէթի իւր կիւնտէն պէրու տահա զիյատէ արթմը օլտուղըն-տան, իխթիյար գարը՝ պիթթապ տահա զիյատէ էնտիչէ վէ պէսլէսէ իթմէյէ պաշ-լայարագ, տէրիգանը Էֆէնտիպինէ սիւվալէր խրատ իթմէք իսթէտի իսէ տէ, Բօլ ճէվապ վէրմէտի եախօտ գաշամագ ճէվապար վէրտի :

Մէրգում տէրիգանը թաամընը իտէր իթմէզ, եինէ տէրհալ լտանէտէն չը-գըպ սանտալընա րաքիպ օլտու վէ ագշամա գատար պաղչէնին րըխթըմը գարը-պընտա պալըզ ավլամագ կիպի եարտը :

Հէր ան ու տագիգա կէնճ գարընըն կիւլէր եիւզլէ եէչիլիւլէր արասընտան օրթայա չըգաճաղընը զանն ու վէմուլ իտիյօր իտի . . .

Հայըֆ, Բօլ պէօյլէճէ մէրգումէյէ պէքլէտիկի սըրատա, «Սէօյիւալիք Բէրի-սի» Բըթի Գասթէլ գօնաղընտա տէյիլ իտի :

Եէվմը մէզքիւրտէ սաաթ ալթըտա, սախթէ Տօգթօր Թօմբսընըն սըբարըշ իթ-տիկի ինշաաթ խիթամ պուլըպ, միւլթէզիւմ Տըմիշէլ՝ վատընը թէմամըյա իճրա իթտիքտէն սօնդրա, սայֆիյէնին անախթարլարընը օ սըրատա վիւրուտ իտէն Ալ-զասը արապաճըյա թէսլիւմ իթտի, վէ մէրգում արապաճը տախի Մարթըն բըր-թըլարընը ալարագ տուրմայըպ եինէ Եօլա չըգտը կիթտի :

Բըթի Գասթէլ գօնաղընտա չիմտի արթըզ քիմնէլէր Եօգ իտի :

Օ կիւնիւ ագշամ սաաթ ալթը րատտէլէրինտէ, զիֆիր կիպի գարանըզ պիր կէճէտէ ֆյի պիր աթ գօշուլը պիր գօնագ արապասը՝ մէզքիւր Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն գարալը օլան տէմիր բարմագլըզը գաբուընն էօնիւնտէ տուրտը :

Մէզքիւր արապատան պիր էրքէք աշաղը էնիպ, ճէպինտէն պիր անախթար չըգարարագ, մէզքիւր անախթարլա սէսսիզ սէտասըզ բարմագլըզը գաբուլը աշտը, վէ արապաճըյա «—Հայվանը ատէթա եիւրիւտէրէք իչէրի կիր . . . —» տէտի :

Պիր աղ սօնդրա արապա թէքրար իչէրտէքի գաբուընն նէրտիվէնի եանընտա թէվագգուֆ իլէ, արապաճը՝ սանտալեաընտան աշաղը էնտի, վէ «—Արապայը պըրագըպ պէկիրի ալըրու կէօթիւրէյի՛մ մի.—» տէյու օիւվալ իթտիքտէ,

—Խա՛յր, . . . պօշ չէյ տիր . . . ազ վագթ տուրմաճաղըզ . . . Անախթար-լար արապատա տըր, ալ անախթարլարը վէ գաբուլը աշ . . . Բաքէթի պէն ա-լըրըմ—տէյու արապատան էնէն ատամ թարաֆընտան ճէվապ վէրիտիկինտէն, արապաճը՝ արապատաքի չիլթէլէրին պիրի իւզէրինտէ պուլընան անախթար տէս-թէսինի ալըպ նէրտիվէնտէն Եօգարը չըգտը վէ պէօյիւք գաբուլը աշտը :

Մէրգումըն արգաղը սըրա տա արապատան էնէն ատամ կէլմէքտէ, վէ պու ատամ՝ պօյու եարըմ մէթրօ վէ էնի վէ եիւքսէքիկի գըրգ սանթիմէթրօ գատար օլան պիր գուլթուլը համիլ պուլընմագտա իտի :

Էվիլա արապաճը՝ գաբ գարանըզ օլան ավլույա կիրտի, բալթօսընըն ճէ-պինտէն ուֆաճըզ պիր խըրսըզ ֆէնէրի չըգարտը, գաբաղընը աշտը վէ աշար աշ-մագ օրթալըղա այտընըզ վուրտը :

Գուլթուլը թաշըյան ատամ՝ Ժագ Լակարտ օլուպ, արապաճըլըզ մէմուրիյէ-թիլլէ մէրգումըն րէֆագաթընտա պուլընան չախս տախի՝ պիր չիֆթ չաթալ սա-գալ թագարագ թէպտիլը գըյաֆէթ իթմիշ օլան Բասգալ Սօնիէ իտի :

Ժագ. — Շունը էվկէլա քիւէրէ գոյալըմ, սօնորա պագալըմ հէր շէյ եօլունտա վէ նիզամընտա՞ մը տըր . . .

Բասգալ՝ թաամ օտաանընն գարուսընը աչըսկ եարըլան իշէ սիր կէօզ կէզտիր տիքտէն սօնորա քիւէրի աչտը, վէ Ժագ՝ էլինտէքի գութույը տիվար իշինտէ պիր տօլապա գօյոտու վէ պու տօլապը գարայըպ անաթարընը ալտը .

Պատէհու Ժագ. — Պիր շէյ եագ . . . պու ֆէնէրլէ հիշ սիր շէյ կէօրիւնիւէյօր . . . — տէտիքտէ, Բասգալ իքի գօլը պիր շամտանըն մուվարընը եագտը .

Ժագ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ. — Իշթէ պու ալէա . . . Շիմտի ինչաաթը վաագըայը թէտգիգ ու թէֆթիշ իտէլիմ . . . Իշթէ՝ քիւէր իլէ թաամ սալօնը արասընտա մուխապէրէ իթմէյէ մախսուս օլան պօրուսընն աղը . . . տուվար իշինէ բէք կիւզէլ կէօմիւլիպ իսթիգաճ իթտիրիլմիշ օլտուղընտան, օրատա էօյլէ պիր շէյ պուլունտըղը՝ քիմսէնին խաթր ու խայալինտէն սիրլէ կէչմէգ . . . Գարուլառա պագալըմ . . . — տիյէրէք, սիւրկիւլէրի կէօզտէն կէչիրտիքտէն սօնորա, եինէ սէօզիւնէ տէվամ իլէ. — Պուսլար տախի միւհքէմ կէօրիւնիյօր . . . թաամ սալօնընա կէչլիմ. — տէտի, վէ կիզլի գարուլարը թէտգիգ խուպ ըզհարը մէմնուսիյէթ էյլէտի .

Ժագ՝ Բասգալա խիթապէն. — Պու օտանըն իշինտէ գարան . . . պէն տիչարը չըգայըմ վէ տիչարտան շու բէնճէրէնին գանատընա վուրտըղըմտա, ճան գուրթարտան եօգ մը տըր կիպի ավազըն չըգտըգճա պաղըր . . . աշլատըն՝ մը .

Բասգալ. — Անլատըմ . . . կիթ . . .

Ժագ տիչարը չըգտը վէ կիթտի թաամ օտաանըն բէնճէրէ գանատընա վուրտըղտան սօնորա տիյնէմէք իշին գուլաղընը տէրհալ մէգքիւր գանատա տայաթտը, պիր գաշ տագիգա տիյնէտի, թէքրար վուրտը վէ եինէ տիյնէտի .

Պատէհու սպայիլէյէ ալտէթլէ թաամ օտաանընա կիտէրէք քէնտի քէնտինէ. — Հիշ պիր շէյ իշիթմէտիմ. — տէտի, վէ Բասգալա խիթապէն. — Պաղըրտըն՝ մը. — տիյու սիւվալ իթտիքտէ ,

Բասգալ. — Սէսիմ պօղուլաճագ տէրէճէտէ պաղըրտըմ . . . Հիշ սէս ալմատըն մը . . .

Ժագ. — Հիշ պիր շէյ իշիթմէտիմ . . . Թէճրիւպէ մաթլուպ տէրէճէտէ տիր . . . Եէր ալթընա էնէլիմ . . . — տէյիպ, իքիտի պիրտէն աչաղը էնտիլէր, տէմիր գարլանմըշ օլան գարուլարը աչտըլար, եայլարը օյնաթտըլար, վէ քէմալը տիգգաթ ու իթինա իլէ իճրա իթտիքլէրի թէֆթիշ ու թէտգիգտէն՝ հէր շէյին սուրէթը մաթլուպէ վէ միւքէմմէլէտէ եարըլմըշ օլտուղընա գանի օլտուլար .

Գուսուր հիշ պիր շէյ սլըրագըլմամըշ իտի .

Քիւէրտէն՝ բէնճէրէսի տուվարա գարանմըշ օլան պօտրուլա էնտիլէր .

Տէմիր հալգա՝ միւհքէմմէ տուվարա մըխլանմըշ իտի .

Ժագ. — Շիմտի պուրատա տա թէճրիւպէ իճրա իտէճէլիգ . . . Սէն պուրատա գարան, վէ տիչարտան տուվարա վուրտըղըմ անտէ ալազըն չըգտըգճա պաղըր . . . Էկէր թէքմիլ սէսին պօղուլա պիլէ, թէտալի օլունապիլիր . . .

Իքիճի թէճրիւպէ տախի՝ պիքինճի թէճրիւպէ կիսի սուրէթը մաթլուպէտէ պուլընտը .

Ժառ՝ եինէ Բասգալըն եանընա կէչէրէք.—Մաթախտա զինկօ պանեօլար վէ
գօվալար վար տըր, րէնա իտէրիմ, անլէրի ալ պուրայա կէթիր . . .

Բասգալ իթաաթ իթտի վէ իքի պէօյիւք զինկօ պանեօ իլէ իւչ գօվա կէ-
թիրտի :

Ժառ՝ լէյն շէքլինտէ գաղըմըշ կէնիշ պիր թաշըն ալթընա մէվզու պագըր
մուսուղը էլիլէ կէօթէրէրէք սէօղիւնէ տէվամ իլէ :

—Շու մուսուղ պօլ սու վէրիր . . . չօգ էյի տիր . . . Շիմտի պու սաաթ-
տա սիկարա օտապընուքի թավանտան ասըը օլան լամբայը ալըպ, չու տիյմէյէ
թագաճաղըք :

Ժառըն սէօյլէտիկի տիւյմէ՝ վիտալը օլուպ, թավանըն թա օրթասընա գօնմըշ,
վէ անըն ալթընա քիլէրին գալըն ալագլը մասասը մէվզու պուլընմըշ իտի :

Բասգալ.—Պու իշի պիթիրտիկիմիգտէ, պուրատա նէ եաբմագ իսթէտիկինի
վէ էշեաճա չու թէպտիլ ու թաղէրին սէպէպի նէ իտուկինի էլպէթթէ պանա
իյգահ իտէճէքսին . . .

Ժառ.—Սանա իյգահ իտէճէք պիր շէյիմ օլմայաճագ . . . եարըն կէօղիւնլէ
կէօրէճէքսին . . . չիմտի սէն կէլ պանա պիր ազ եարտըմ էթ.—տէտիքտէն սօն-
րա, իքի արգատաշ սիկարա իշմէյէ մախսուս օլան օտայա չըգտըլար : Պու քիւ-
չիւք օտա դայէթ սիւսիւ տէօշէնմիշ օլուպ, ագչամլարը թավանտան գէնճիլլէ ա-
սըը պագըր պիր լամբա մէգքիւր օտայա ըշըգ վէրիր իտի :

Իքի արգատաշար՝ լամբայը աշաղը ալտըլար վէ Ժառ Լակարտըն կէօթէր-
տիկի տիւյմէյէ կէօթիւրիպ թագտըլար :

Ժառ.—Լամբա եագըլապիլի՞ր մի :

Բասգալ՝ պագտըգտան սօնղրա.—էվվէթ, եաղը տօլու տըր վէ ֆիթիլի տէ
եէնի տիր . . .

Ժառ.—Բէք ալէա . . . Շիմտի արասպտա գալան բաքէթի կիտիպ ալմալը . . .

Բասգալ.—Կիտէյիմ . . . —տիյէրէք, տիշարը չըգտը կիթտի, վէ չօգ սիւրմէյիպ
գօյու րէնկ պիր գալըն պէգէ սարըը վէ սիճիմլէրլէ պաղը պիր բաքէթ կէթիրտի :

59

Ժառ՝ բաքէթին սիճիմլէրինի չէօղտիւ, իւսթիւնէ սարըը օլան պէղի աշտը,
վէ տէրունինտէն պալըգճը եաղմուրըղընա պէնգէր իքի սիյան լասթիգ եաղմուր-
լըգ չըգարտը :

Պու եաղմուրըղլարլա պէրապէր իքի չիֆթ տէ եօլճու չիգմէսի պուլունըպ,
ինսան՝ պօթինլէրինի չըգարմագսըղըն մէգքիւր չիգմէլէրի ալաղընա թագապիլիր
իտի :

Սախթէ Տօգթօր՝ պիր տօլապ աշըպ, պալէատէ զիքր իթտիկիմիգ շէյլէրի օ-
րայա գօյտըգտան սօնղրա, ճէպինտէն հէքիմլէրին սարիւր իշիւն գուլանտըղլարը
պէշլէր կիպի պիր բաքէթ պէյաղ սարիւր պէղի վէ աղըր գաբալը պիր շիշ չըգար-
տը վէ պուլնլարը տախի այնը տօլապա գօյուպ տօլապը գաբատը :

Պատէհու Ժառ.—Եօգարը չըգալըմ, վէ արգամըգտա աշըգ պիր շէյ պըրագ-
մայալըմ . . . —տէյիպ, իքի արգատաշ գէմին գաթընա չըգտըլար :

Ժագ՝ սօն պիր տէֆա տահա օրայա կէօզ կէզտիրիպ, սէվինճլի պիր սուրէթ-տէ. — Հէր շէյ ալէա, եօլընտա տըր . . . Հայտէ կիտէլիմ . . . — տէտի :

Պիր գաջ տագիգա սօնդրա Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն գարուլարը "ըգը սը-գը գարանարագ, արապա՝ Կրավէլտէն Շարանթօնա կիտէն եօլըն իւզէրինտէն հարէքէթ իտիյօր իտի :

Շարանթօնտա Բասգալ սագա վուրուպ, Վէնտէն գօրուսընա տօղրու եօգարը չըգտը : Օրմանըն օրթասընա միւվասէլէթ իթտիքտէ, տուրուպ արապանըն սան-տալեսաընտան աչաղը էնտի վէ տէրագապ էթրաֆընա պիր կէօզ կէզտիրտի : Եօլ թէնհա օլուպ քիմսէ եօգ իտի, զիֆիր կիպի գարանլըգ իտի վէ հիջ պիր սէս սէ-տա եօգ իտի :

Բասգալ՝ պիր համլէտէ շարգասընը, րէրուգասընը, սախթէ չաթալ սագա ընը, կէնիշ ֆօրմա բարտըսիւսինի չըգարտը վէ պուելարը արապանըն գարուսընտան իչէրի Ժագա վէրտի, վէ Ժագ տախի անլէրի արապանըն սանտըղընա վագ էյլէ-տի, վէ օրատան քիւշիւք պիր շարգա չըգարտըգտան սօնդրա, սանտըղը գաբայըսթ քիլիտէտի, վէ մէգքիւր շարգայը Բասգալ պաչընա գօյուպ, պէօյլէճէ էսկի գը-յաֆէթինի իհրազ իթտիքտէ, թէքրար արապանըն սանտալեսաը իւզէրինէ չըգ-տը վէ պէկիրէ չալա գամչը իտէրէք արապայը գօշտուրմաղա պաչլատը :

Պիր գաջ տագիգա զարֆընտա արապա օրմանըն իչինտէն միւրուր իտուպ, Սէն-Մանտէյէ վէ Վէնտէն ճատտէսինէ վասըլ օլտու :

Սապահ սաաթ իքիտէ Տօգթօր Թօմբսըն իլէ սըր քեաթիպի Բասգալ Բամ-պէր՝ Միւրօմէսինլ սօգաղընտաքի գօնաղա միւվասէլէթ իտուպ, Ալգասըլ ուշագ՝ պէկիրի ախըրա վէ արապայը սունտուրմանըն աթընա չէքիվէրտի :

Մատմագէլ Մարթ՝ Բըթի Գասթէլտէ գալպինի պիր եապանճըյա թէրք իթ-միշ օլտուղընտան, օրատան միւֆարէգաթ իթտիկինէ հէր նէ գատար բէք զիյա-տէ միւքէտտէր օլմագտա իտի իսէ տէ, եէնիտէն Անժէլ իլէ պիրլէշտիկինէ տէ սահիհէն մէմնուս օլմագտա իտի :

Մէրգումէ Անժէլ՝ Ժագ իլէ Բասգալըն թալլուսթընա իթաաթ իտէրէք, էօք-սիւզ գըզա իպրազը թէվէճճիւս վէ խայրխահի իթմէքտէ պուլընմըշ, վէ մէրգու-մէնին Բարիզէ միւվասէլէթինտէ, գօնաղըն տէօրթ թարաֆընը կէզտիրէրէք, էվ գատընլըղընա մախսուս օլան անախթարլարը մէրգումէ գըզա թէսլիմ իթմիշտիր :

Պու կէնճ գըզ՝ տայմա էսնաֆ վէ ֆուգարա պիր հալտէ եաչամըշ օլտուղըն-տան, մէգքիւր գօնագտա կէթրտիւկի բրէնսվարի սիւս ու տարաթա հայրան օլ-մուշ վէ պէօյլէ մասրաֆլարա տայանմագ իչիւն Տօգթօրըն պիր սէրվէթը ճէսի-մէյէ մալիք պուլընմասը լազըմ կէլտիկրնի քէնտի քէնտիյէ սէօյլէմէքտէ պուլըն-մըշ տըր :

Անժէլ՝ մէրգումէյի էն սօնը, քէնտիսինէ թախսիս օլունան օտալարա կէօ-թիւրտիքտէ, Մատմագէլ Մարթ պիւսսիւթիւն տիւշարը հայրէթ օլտու, զիւրա քէնտի շախսընա թախսիս օլընան տաիրէնին պու օտալարը՝ տարաթ ու թէգեի-նաթտան եանա հագիգի պիրէր միւճիգէ իտիլէր :

Մէրգումէ կէնճ գըզ՝ հէր շէյի կէօրիւպ անլատըգտան սօնդրա, խանէնին ի-

տարէսինի տէրէօհտէ իթտի իսէ տէ , լիւզումը թագաւորտէ վէ պախուսուս եէմէք վէ շէրէզէր ըսմարլանտըղընտա Անթէլին րէյ վէ նաւիհաթլարընա միւրաճաաթ իտէճէքտի :

Էհհասըլ նաւիրաթտան օլարագ պու իքի գատըն պիրպիրլյլէ բէք ուկուս օլուպ , արալարընտա հիչ պիր իսթիլաֆ վէ զըտտիյէթ էսէրի կէօրիւնմէքտէ իտի իսէ տէ , իչպու հիւսնիւ իմթիզաճ՝ Մատմագէլ Մարթըն զիհնիւտէն՝ մալլւմ օլան հիւսնիւ խաթըրէլէրի տէֆ ու զաիլ իտէմէյօր իտի :

Մէրգումէ գըգ՝ տարիէսինէ շէքիլլու օրատա եալընըզ գալտըգտա , աղլամաղա պաշլայըպ , կէճէնին թա կէճ վագթընտա սիր ազ ույուլըպ խաթիրահաթ իթտի :

Ժագ վէ Բասգալ հէր նէ գատապ կէճ եաթմըլար իտի իսէ տէ , սապահլայըն էրքէն գպլըպ , Տօգթօրըն խուսուսի օտաւընտա գօնուլըյօրլար իտի :

Միւքեսդէմէլէրի պաշլըճա սապահ կագէթալարընտա միւնտէրիճ օլան օրէգ , լպմալար իւզէրինէ ճէրէյան իտիյօր իտի :

Պիր սուրէթը մահիրանէտէ թանդիմ իտիմիչ օլան վէ զայէթ պահալը պպթթըրըլան պու րէգլամլարտա , Ամէրիգալը մէշհուր թապիպ Տօգթօր թօմարընըն թէտալիխանէսի նէ վագթ քիւշաու օլունահաղը , վէ թապիպը մէրգումըն՝ զէմանէմիդտէ աֆէթ մագամընտա օլան ԳԱՆՍԸԶԼԸԳ խաաթալըղընա գարըլ բէք մուէսիր պիր ուսուլը թէտալի իսթիրա իթտիկի , վէ պու ուսուլ սայէսինտէ իլլէթը մէգթիւրէնին բէք ազ միւտտէթ գարֆընտա միւնտէֆի օլտուղը , վէ Տօգթօր թօմարընըն՝ մուվաֆֆագըյաթը միւթէատտիտէյէ նաիլ օլուպ հիչ պիր մուվաֆֆագըյէթսիզլիէ տիւշար օլմատըղը իլան օլունմըլ իտի :

Մէգթիւր պէնտլէրին ֆիքը ու էսասընը վէ թապիրաթը ֆէննիյէսինի ժագ սէպլէմիչ օլուպ , Բասգալ տա քէնտիյէ մախսուս օլան պիր նէֆասէթը իսթիւլահլա գալէմէ ալմըլ օլմաղլա , պու պէնտլէր՝ Բարիզ էհալիսի իւզէրինէ պիր թէէգիրը ազիմ իծրա իտէճէքլէր իտի :

Ժագ . — Նէթիյէսի հէր նէ օլուրսա օլտուն , սէքիզ կիւնէ գատար միւլթէրիլլէրիմի գապուլ իտէճէյիմ . . . Պատէհու պագալըմ նէօրէյէ գարար գըլարըլ . . .

Բասգալ . — ԳԼԶԼԼ ՎԱՍԻՅԵԹՆԱՄԵյէ սահիպ օլաճաղընը ոահիհէն մէմուլ իտէրմիսին :

Ժագ . — Շիւպհէ՞ մի վար . . . էկէր մէմուլ իթմէսէ իտիմ , Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն ինչաաթընը օ գատար աճէլէ իթտիրմէզ իտիմ :

Բասգալ . — Ինչաաթը մէգթիւրէնին մագսէտինի գըսմէն պէն անլատըմ՝ Լաքին տիւն կէճէքի մուամէլաթըմըգտան պէն հիչ պիր շէյ անլամատըմ . . .

Ժագ . — Թէքրար տէրիմ , իյզահաթ պօշ շէյ տիր . . . կէօգիւնլէ կէօրէճէքսին . . . Շիմտի միւսթաճէլ իլլէրլէ մէշղուլ օլալըմ . . . խանէնին ուշագ վէ խատէմէսինի արթըրմագ լաղըմ . . .

Բասգալ . — Ուշագ գըսմը թէհլիքէլի զուր . . .

Ժագ . — Թէհլիքէլի ամմա էլզէմ տիր , նէ՞ էաբալըմ . . . Զաթէն պուրատա շիւպհէլի վէ կիզլի պիր շէյլէք ճէրէյան իթմէյէճէք տիր . . . աբալիքեսար պիր էգմիւր կէշիրէճէյիլ . . . նէ՞ գօրգումըլ օլաճագ քըր . . . Կիզէյէճէք պիր

չէյիմիզ օլմասաղը հապտէ, սօշաօղաղը լարտան տա գորգմայրդ . . . Ղայէթ սիւսիւ պիր այագ խըտմէթքեարը, օրթա խըտմէթի իչիւն պիր Դտա ուշաղը վէ միւշթէրիւթի խոստուսի օտամա կէթիւրմէք իչիւն կէնճ պիր ջօճուգ, ատէթա պիր իչ օղանը լաղըմ տըր . . . Այագ խըտմէթքեարընըն էլպիսէպի զայէթ րարլագ վէ պիւսիւ օլապ, սէթրէսի Ծրանաղղվարի մավի րէնքաէ օլանագ վէ մավի վէ ալթուն րէնկինտէ գօրտօնլարը պուլընանագ, եէլէյի վէ տիգէ գատար օլան բանթալօնը գըրմըր րէնքաէ օլանագ վէ չօրապարը պէյապ օլուպ սըգը սըգը տիղլէրէ գատար չէքիլէնէք տիր, Օտա ուշաղընըն սէթրէսի սիյահ վէ պօղաւն պարըսը պէյագ օլանագ, վէ իչ օղանը տա իւչ սըրա տիւլմէյի ինկիլիզվարի եուվարլագ ճաքէթ թաշըյանագ տըր . . .

Բասգալ.— Պուլարըն հէքսինի տէրէօհտէ խտէրիւ . . . հաթթա իչ օղանըգ իչիւն խաթըրմտա օն իւչ օն տէօրթ եաշընտա նաղիք վէ կէօսթէրիլէի պիր ջօճուգ վար չտըր . . . Ղատընլարա կէլինճէ, անլէր հաքգընտա նէ գարար վէրիրսին :

Ժագ.— Ղայէթ միւշթէտիր վէ ուգթա պիր աշնը գարը լաղըմ տըր պիգէ . . .

Բասգալ.— Պուլուրըղ. ւօնղրա՞ :

Ժագ.— Պաշգա քիմէ խաթէմէղ . . . Ալգապը գարը՝ Մաթիլտէ վէ Անժէլէ պէսլէմէլիք իտէսիլիւր . . . Գապուլլիյէթ կիւնլէրինտէ պիր տուֆրանը իլէ պիր գաշ Կարաըմնը ուշագ թաթարըղ . . . հէր եէրտէ պէօյլէ տիր . . . Շիմտի էօյլէ պիր բլան գուրմալը քի, քիթապնը Ծօվէլ՝ պու աղչամ ֆիքրինտէն հիշ պիր չիւպհէ կէչիւրմէքսիգին Բըթի Գասթէլ գօնաղընա կէլսին :

Բասգալ.— Պիր միւլպայէա մատտէսինտէն տօլայը քէնտիսինին մուալէնէթիւնէ միւրանաաթ խտէնէկինի սէօյլէմէտին մի :

Ժագ.— Սէօյլէտիւմ, լաքին կէնէ պուլըջմագ իչիւն անընլա տէօղլէշմէք՝ բէք պէօյլէք պիր չարըրգըգ օլուր . . . չիւպհէ խտէսիլիւր . . .

Բասգալ.— Անը պուրատա թաամա տալէթ իթ, վէ պատէթթաամ քէնտի. սիլլէ պէրապէր Բըթի Գասթէլէ կիտէրիլ :

Ժագ՝ օմուղլարընը օյնաթարագ.— Պու պիր էյի ֆիքթ տէյիլ տիր . . . Մէրգոււմ էկէր պուրատա պիր տահա կէօրիւնմէյէնէք իսէ, պու գիւն տէ Մէրգոււմ պուրատա կէօրիւնմէյի տիր . . .

Բասգալ.— Տօղրու տըր :

Ժագ.— Պէնիւմ պիր ֆիքրիւմ վար, լաքին պու ֆիքրին իճրասընը պաշա չըգարմագ իչիւն Անժէլին մուալէնէթիւնէ լիւզումըմըղ օլանագ տըր . . . Մէրգոււմէյէ կիւվէնէպիլիթիլ, տէլի՞ մի :

Բասգալ.— Պիգ քէնտի քէնտիպիլէ նասը կիւվէնիւր իսէք օնա տա էօյլէ կիւվէնէպիլիթիլ . . . Պէն Անժէլ իչիւն քէնտիւմ կիպի քէֆիլ իմ . . . Մէրգոււմ՝ պիլի բէք զէնկին կէօրմէք իսթէր, պուլնտան պաշգա պիր տիւշիւնէյի եօգ տըր, զիրա օ հալտէ սէրվէթիմիլէ եաթաւ եալընըղ պէնիւմ բայըմա հիսսէմէնտ օլանաղընա գանաաթ հասըլ իթվիշ տիր . . . Պիլիւմ զէնկինլէնմէմիլ իչիւն իսթիւմալ օլընանագ վէսաթիէ կէլինճէ, էմին օլան քեաֆֆէյի վէսաթ ալէա վէ միւնասիլ տիր . . . Հէր հանկը կիւն քէնտիսինին մուալէնէթիւնէ միւհթաւ օլուր իսէք,

տէրհալ վէ պիլա թէրէտտիւտ իճրաի մուսկէնէթէ չըթապան օլաճագ տըր . . .

Ժազ . — Բէք ալէա . . . Շու չանը չալա՞րմըսըն . — տէտիքտէ , Բաագալ պիր էլէքթրիգ չանընըն տիւյմէսի իւզէրինէ պաստը .

Ալգասը խըտմէթճի գատըն կէլտի .

Ժազ . — մէրգուճէյէ խիթապէն . — Կիթ սէօյլէ Մատամ Անժէլէ , լութֆէն պու-
րայա եանըմըղա կէլսին . . .

Պիր գաչ տագիգա սօնղրա սապըգ մօտանը Մատամ Անժէլ՝ Տօգթօրըն օտա-
սընա պիտոուխուլ , Կիւլէրէք վէ էլինի Ժազ Լակարտա ուզաթարագ . — Պէնի՞ մի
իսթէմիլսինի . . .

Ժազ . — Էվվէթ , ազիզէմ Անժէլ . . .

Անժէլ . — Աճապա սիզէ եարայաճագ պիր խըտմէթտէ՞ մի պուլընմագ իչիւն
պէնի չաղըրտընըղ . . .

Ժազ . — Էվվէթ , պիր խըտմէթ իչիւն . . . պիննէֆս պու կիւն սիզէ բէք զի-
յատէ լիւզուճըմըղ օլաճագ տըր .

Անժէլ՝ պիր սէվինճէլ . — Նիհայէթ իչէ պաչա՞յօրմըլըղ . . . օ՛հ , նէ՛ ալէա
չէյ . իլլա քի պէնի բէք իքինճի տէրէճէլէրէ պըրագմազսանըղ , տահա ալէա օ-
լուր , զիրա գըյմէթիմ էօյլէ աչաղը տէյիլ տիր . . . Նէ՞ իչ իչիւն չաղըրտընըղ .

Ժազ . — Պու կիւն պիրի եէմէյէ կէլէճէք .

Անժէլ . — Լաքին էվին իտարէի տախիլիյէսինի քեաֆֆէթէն Մատմազէլ Մար-
թա հէվալէ վէ թէվտի ի՞թմէտինիզ մի . . .

Ժազ . — Պէնիմ պու ագչամ պիր տօսթուճա վէրէճէկիմ թաամտա Մարթըն
հիչ պիր իչի եօգ տըր . . .

Անժէլ . — Տիմէք պու թաամ գօնագտա վուգու պո՛ւլմայաճագ մը .

Ժազ . — Էօթէտէ վուգու պուլաճագ տըր . . .

Անժէլ . — Բըթի Գասթէլ գօնաղընտա՞ մը .

Ժազ . — Էվվէթ . . . Ագչամ սաաթ եէտի րատտէլէրինտէ միւվասէլէթ իթ-
տիկիմիզտէ , հէր շէյ հաղըր վէ ամատէ պուլընմալը տըր . . . Կէօյա էվտէ ատամ
իգամէթ իտիյօր կիպի , մասա հաղըր , բէնչէրէլէր աչըգ օլմալը . . .

Անժէլ . — Պու գօլայ պիր շէյ . . . Պէրապէր քիմի՞ կէօթիւրէյիմ . . .

Ժազ . — Քիմսէյի կէօթիւրմէ . . .

Անժէլ . — Օ վագթ օ գատար գօլայ օլամաղ . . . Օրատա եէյէճէք պուլսամ
պիլէ , կիւճ հալ պուլապիլէճէյիմ , պու սէպէպլէ վագթ տա կէճիքէճէք տիր . . .

Ժազ . — Բըթի Գասթէլտէ եէյէճէք թէտարիք իթմէք պօշ շէյ տիր . . . Պիր
արապա թութարսընըղ , պէօյիւք պիր եէյինթիճի տիւքքեանընա ուղրարսընըղ ,
միւքէմմէլ պիր թաամ թէրթիպ իթմէք իչիւն հաղըր շէրէզ վէ թաամ վէ մէյվէ
հէր նէ պուլուր իսէնիզ ալըրսընըղ պէրապէր կէօթիւրիւրսինիզ . . . Շարասը տիւ-
չիւնմէյինիզ . . . պօտրուճտա էքէյիճէ շարապ վար տըր . . .

Անժէլ . — Անլատըմ . . . հէքսի հաղըր օլաճագ . . .

Ժազ . — սէօզիւնին սօն քէլիմէսինի տահա զիյատէ պիր գուվվէթլէ սէօյլէյէ-
րէք . — Պուսուսիլէ սիզ օրատա հիչ պիր շէյ թէաճճիւպ իթմէյինիզ . . .

Անժէլ՝ չիտտէթլէ . — Պէն եալընըղ պիր շէյ թէաճճիւպ իտիյօրըմ . . . միւ-

Թէվէֆա գօնթ տը Թօնէրիէօնին Թէքմիլ սէրվէթի հէնուգի եւոր Թէսարրուֆը-
նըզա կէշմէտի, օնա շաշըյօրըմ:

Ժագ.—Սէրվէթը մէգքիւրէյէ եազլաշմագ իշիւն պու ազլամ պիր տալըմ ալա-
ճաղըզ, սէվկիւլիւ Թէյզէ գըզըմ: . . .

Անծէլ՝ միւսթէհզիյանէ պիր կիւլիւմաէյիլէ.—էօյլէ իսէ տօսթուընըզա պիր
«վէտա» Թաամը՝ մը վէրէճէքսինիզ:

Ժագ.—Անըն կիպի պիր շէյ . . .

Անծէլ.—Բէք ալէա, պիր սաաթ էվվէլ պէն կիտէյիմ . . . Բըթի Գասթէլ
գօնաղընըն անախթարլարը նէ՞րէտէ:

Ժագ.—Իշիէ—տիյէրէք, եազըխանէսինին պիր կէօգիւնտէն անախթարլարը
շըգարրույ Անծէլէ ուզաթտը վէ.—Տէրհալ եօլա շըգընըզ.—տէտի:

Անծէլ.—Բէք ալէա՝ . . . եօլ ալմըշ օլմագ իշիւն կիւնտիւզ Թաամըմ տա
տիշարտա իտէճէյիմ . . . Կիտէյիմ կիյինէյիմ, տիշարը շըգայըմ, պիր արապա քի-
րալայըմ, եէյինթիճի տիւքքեանընա ուղրայըմ, եէյէճէյէ միւթէալլիգ շէյլէրի ա-
լայըմ վէ գօշայըմ Բըթի Գասթէլէ տօղրու կիտէյիմ . . . Հէր շէյի, հաթթա էք-
մէյի պիլէ պէրապէր կէօթիւրէճէյիմ . . .

Ժագ.—Բարա իսթէ՞րմիսինիզ:

Անծէլ.—Խա՛յր . . . պէնիմ վար տըր . . . սօնղրա հիսապ կէօրիւրիզ . . .

Ժագ.—Հիշ պիր շէյ էքսիք իթմէյէսինիզ . . .

Անծէլ.—Սիզ գասապէթ իթմէյինիզ . . .

Ժագ.—Պիր շէյ տահա սէօյլէյիմ . . . Մատմաղէլ Մարթ՝ նէրէյէ կիթտիյի-
նիգի էլպէթթէ սիգէ սիւվալ իտէճէք տիր . . . Ղայպուպէթինիզ իշիւն պիր սէ-
պէպ կէօսթէրինիզ . . .

Անծէլ.—Մատմաղէլ Մարթա տիյէճէյիմ քի Վէրսայլտա պիր մուհիպպէմէ կի-
տէճէյիմ, պէլքի կէճէ տէ օրատա գալըրըմ . . . պէօյլէ էյի օլմագ մը:

Ժագ.—Ա՛հ, Անծէլճիկիւմ, կէօրիւյօրըմ քի սիգէ կիւվէնիլէպիլէճէք տիր . . .
Ալլահա ըսմարլատըզ, ագլամ ինշալլահ կէօրիւշիրիզ . . .

Անծէլ.—Ինշալլահ . . . Հէմ սիգէ էօյլէ պիր եէմէք հազըրլայաճաղըմ քի,
բարմագլարընըզը պիլէ պէրապէր եէյէճէքսինիզ . . . —տէտիքտէն սօնղրա, մէր-
գումէ գարը՝ Բասգալ իլէ էօրիւշիւպ վէ Ժագ իլէ էլլէշիպ սօնղրա եըլտըրըմ կի-
պի գօշտու օտատան տիշարը շըգտը:

Բասգալ.—Կէօրիւյօրմըսըն, Անծէլ նա՞սըլ իշ կէօրմէք իսթէյօր:

Ժագ.—Էվվէթ, բէք մէմնուըմ . . . պու գարը պիգէ էյի եարտըմ իտէճէք
տիր . . . Շիմտի Ֆօվէլի տիւլիւնէլիմ . . . Պիզիմ արապամըզլա Բարիզտէն տօղ-
րուճա Բըթի Գասթէլէ կիթմէք իշիւն նէ՞ գաստար վագթ լազըմ տըր:

Բասգալ.—Պիր սաաթ պիր շէրէէք:

Ժագ.—էօյլէ իսէ սաաթ պէշի շէրէէք կէշէրէք կիտիպ քէնտիսինի ալաճա-
ղըմըզը Ֆօվէլէ խապէր վէրմէլի . . .

Բասգալ.—Խապէ՞ր մի վէրմէք, նա՞սըլ:

Ժագ.—Պիր բուսուլա եագարագ:

Բասգալ.—Խա՛յր, օլմագ . . . քեաղըտ վոսէթասըլլա խապէր վէրմէք բէք

պէջիւք պիր համադաթ օլուր . . Յէթուպ էւն կէշէր վէ թէհլիքէյի մուճիպ օլուր . . Ալգասլը ուշագ կիտէր :

Ժագ .— Էկէր նասիհաթըմը տիյնէր իսէն , պիր գալինստա պուլուշմաղա մէր-գուճիա գարար վէր , կիտէր քէնտիսինի օրատան ալըրըզ :

Բասգալ .— Արապամըզը քէնտի գարուսընա գատար կէօթիւրմէքտէն իսէ , պէյլէ տահա էյի օլուր :

Ժագ .— Պուրատա տիւշիւնիլէճէք պիր շէյ վար . . Ալգասլը՝ մէրգուճը կէօր-միւշ օլաճագ . . պու տա էյի օլմագ . .

Բասգալ .— Տօղրու սէյլէտին , լաքին նաճըլ եարմալը . . Տուր քի սէյլէ-յիմ . . Ֆօվէլին իւշիւնճի գաթտա իգամէթ իթտիկինի պանա սէյլէտինիգ ի-տի , տէյիլ մի :

Ժագ .— Էվվիթ , իսմի տէ գարունըն իւզէրինտէ եազըլը տըր :

Բասգալ .— Էյլէ իսէ պէն քէնտիմ կիտէրիմ , գարունճըյա միւրաճաաթ իթ-մէքսիքին տօղրու քէնտիսինէ չըգարըմ վէ պու ագչամ սաաթ պէշտէ կիտիպ քէն-տիսինի պիր գալինստան ալաճաղըմըզ խապէր վէրիւրիմ . . Ատամըմըպա պիր իշարէթ քիֆայէթ իտէր . . պըրագ պէն հէր շէյի սըրասընա գօրըմ , օ հալտէ հիշ պիր շէյտէն գօրգուճըզ օլմագ :

Ժագ .— Նէ՞ վագթ կիտէճէքսին :

Բասգալ .— Հէման շիմտի . . կիւնտիւզ եէմէյինէ կէլէճէյիմ . .

Ժագ .— Կիթ պագալըմ , լաքին իհթիյաթը էլտէն պըրագմայասըն հա :

Բասգալ տէրագապ քէնտիյէ չէքի տիւզէն վէրիպ , կէնէկօ սօգաղընըն եօլու-նը թութճը . սաաթ թամ օնտա Անթուան Ֆօվէլին գարուսընը չալտը :

Էսկի քիթապ սաթըճըրը՝ կէլիպ գաբույը աշտը , վէ թանըմատըզը մէրգուճ տէլիգանըյա՝ նէ իսթէտիկինի սիւվալ իթտի :

Բասգալ՝ ճէվապէն .— Պէն Տօգթօր թօմբսընըն սըր քեսթիպիյիմ . . քէն-տիսի պէնի կէօնտէրտի :

Ֆօվէլ՝ կէլէն միւսաֆիրէ կօլ աշարագ .— Իշէրի պուլուրընըզ , էֆէնտի . .

Նէ իշիւն կէլտիկինիգի անլայօրըմ . . Տօգթօր պանա բէք գըզմըլ տըր , թարա-ֆընտան պէնի թէքտիր իթմէք իշիւնճիլիյօրսընըզ . .

Բասգալ .— Թէքտիր մի . . հիշ պիր վագթ , էֆէնտի . . Պէյլէ պիր զաննտա պուլոււնմանըզ նէտէ՞ն իյճապ իտիյօր :

Ֆօվէլ .— Սըբարըլ իթտիկի քիթապլարը տիւն քէնտիսինէ կէօնտէրմէյէ սէօզ վէրտիմ , իշիմ զուհուր իթտի , վատըմը իճրա իտէմէտիմ :

Բասգալ .— Պէն պու թէէլիսիւր իշիւն կէլմէտիմ :

Ֆօվէլ .— Էյլէ իսէ նէ՞ մատտէ իշիւն կէլտինիզ :

Բասգալ .— Տօգթօրըն սիզէ սէյլէտիկի քիթապ մէգատը մատտէսի իշիւն կէլտիմ :

Ֆօվէլ .— Հա՛ , բէք ալէա . . խաթրըմա կէլիյօր . . Գրէթէյլ հէվալիսին-

տէ պիր չիֆթլիքտէ սաթլըգ պիր քիւթիւպխանէ վար իմիչ . . . Պուռնըն մէզատը հաճիկը կիւն օլաճագ տըր :

Բասգալ.—Եարըն սապահ վուգու պուլաճագ տըր :

Յովէլ.—Իշթէ պու էյի . . . Բէք միւնասիպ վագթ տըր . . . Ղայէթ միւթէպէր միւլթէրիլէրիմտէն օլան Տօգթօր Թօմբսընըն պու արզուսընը իճրա իթմէյէ հազըր վէ միւհէյեայըմ . . . Պանա տէմիչ իտի քի, մէզատըն իլք ագչամըսը քէնտիսինին քէօյ էվինէ կիտէճէյիվ վէ օրատա գալաճաղըգ . . .

Բասգալ.—Էլան օ նիյէթտէ օլտուղընտան, քէնտիսիլէ պէրապէր սայֆիյէսինէ կիտիպ թաամ իթմէյէ հազըր օլմանըղը րէճա իտէր . . .

Յովէլ.—Հազըրըմ . . . Սասթ գաչտա՞ օլ թարաֆա հարէքէթ իտիլէճէք տիր . . .

Բասգալ.—Թամ սաաթ պէչտէ . . .

Յովէլ.—Նէ՛րէտէ պուլըլաճաղըգ :

Բասգալ.—Սիզի կէլիպ պուրատան ալսագ օլո՞ւր մը :

Յովէլ.—Ասլա վէ գաթան . . . Պիր թագըմ եէրլէրէ կիտէճէյիմ, կիւնին պիր գըսմընտա տիչարտա պուլընաճաղըմ . . . սաաթ տէօրթ պուչուգտա Սթրազպուրկ պուլվարընտա օլաճաղըմ . . . Իսթէ՞րմիսինիվ, Տօգթօրը Տիգ-Նէօվիէմ Սիէքլ գազինօսընտա պէքլէյի՞մ մի :

Բասգալ.—Պուռնա մուվաֆագաթ իտէճէկինէ էմին իմ :

Յովէլ.—Էօյլէ իսէ իչ օլտու պիթտի . . . Սասթ պէչտէն սիր գաչ տագիգա էվվէլ օրատա թէրացատա օթուրմըլ պուլընաճաղըմ . . .

Բասգալ.—Տօգթօր սիզի պէքլէթմէյէճէք տիր . . . Թամ տէտիյի վագթտա կէլէճէք տիր . . . —տէյիպ, չէքիլտի կիթտի վէ Յովէլ տալիս էօթէ պէրի կիտէճէք եէրլէրինէ կիթմէք իչիւն տիչարը չըգմաղա հազըրլանտը :

Մէրգուճ քիթապճը՝ սօգաղա չըգմաղտան էվվէլ իշճիսի Ժանտրէնի չազըրըպ . —Եարըն բազար տըր, գանըմ իլլէմէյէճէքսին :

Ժանտրէն.—Խա՛յր, էֆէնտիմ . . . քիւչիւք գըղըմըլ Մրլէօն գուրպինտէ սիւտանատա օլտուղընտան, գարըմ իլէ պէրապէր օլ թարաֆա կիթմէյէ գարար վէրմիչիվ տիր . . . էկէր միւսատա տէ իտէր իսէնիվ պու կիւն հարէքէթ իթմէք իսթէրիվ . . .

Յովէլ.—Պուռնա պիր մանիա եօգ տըր . . . էկէր իսթէր իսէնիվ չիմտի հարէքէթ իտինիվ . էվինիվտէքի իչ իլէրլէմիչ տիր, աճէլէմիվ տէ եօգ տըր . . . Անճագ բազար էրթէսի սապահըսը պուրատա օլասընըգ . . . Թամ բազար էրթէսի կիւնիւ կիտէճէյիմ, պիր գաչ կիւն կէլմէյէճէյիմ . անըն իչիւն սիզէ պաղը շէյլէր թավսիյէ իտէճէյիմ . . .

Ժանտրէն.—Բազար էրթէսի կիւնիւ սասթ սէքիզտէն էվվէլ պուրատա օլաճաղըմ :

Յովէլ.—Բէք ալէա . . . Բարա իսթէ՞րմիսինիվ :

Ժանտրէն.—Բարայը քի՞մ իսթէմէլ, վէրսէնիվ Բէք մագպուլա կէչէր . . . Դիւչիւք գըղա սիր օյունճագ, սիւտանայա տա պիր հէտիյէ միւպայէա իտէր իսէմ, զէվճէմ Բէք մէմուռն օլաճագ տըր . . .

Յօվէլ. — Ալընըզ սիզէ երւզ ֆրանգ :

Ժանտրէն՝ Յօվէլին քէնտիյէ ուզաթտըղը մալի պանգնօթը ալտը վէ քէմալը մէմնունիյէթլէ պէյանը թէչէքքիւր էյլէտի :

Յօվէլ. — Շիմտի արթըգ կիտինիզ, տիշարը չըգաճաղըմ, գաբուլը գաբայաճաղըմ :

Ժանտրէն. — Շիմտի, էֆէնտիմ . . . բալթօմը կիտիլիմ կիտէրիմ . . .

Պէշ տագիգա սօնղրա Յօվէլ՝ միւշթէրիյէ մախսուդ ցլան գաբունըն միւշքէմ սիւրկիւլէրինի սիւրիւալ, քէնտիսի տէ թամ տիշարը չըգաճաղը սըրատա տուրտու վէ քէնտի քէնտինէ :

— Հա՛, ազ գալսըն Տօգթօր թօմբսընա վատ իթտիկիմ քիթապը ունութըյօր իտիմ . . . — տիյէրէք, կիթտի գարանլըգ օտատան «Գօնթ տը Րօշֆօրըն իմթըրէլէրի» նամ քիթապը ալտը, բարտըսիւսինին եան ճէպինէ գօյտու, վէ պատէհու եէր օտալարընըն թարաֆընը սըգը սըգը գաբատըգտան սօնղրա տիշարը չըգտը :

Քիթապճի Յօվէլ՝ էրթէսի կիւն ագչամ ափտէթ իտէճէկինի գարունճը գաբըյա սէօյլէմէք իւզրէ մէրգումէնին գուլիպէսի էօնիւնտէ տուրտը իսէ տէ, գուլիպէնին գաբուսը գաբալը օլուսլ իչէրտէ տէ քիմսէ եօգ իտի :

Պունա իւք աղըզ պիր ազ ճանը սըգըլտը իսէ տէ, մաւախէրէն քէնտի քէնտինէ :

— Դաբունճը գարը գօմուլարլա կէվէգէլիք իթմէյէ կիթմիշ տիր. լաքին նէ՛ օլուր, քէնտիսինտէ անախթար վար տըր . . . եարըն սապահ պէրմիւթատ կիտէր օտամը տիւզէլթիր վէ օ վագթ էվէ կէլմէտիկիմի կէօրիւր. — տէտի, վէ չըգտը կիթտի :

Էվվէլճէ պէյան իթտիկիմիզ իւզրէ Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ քէնտի մայէթ մէմուրիյնինի Բարիզին միւլթէլիֆ քիւթիւպլսանէլէրինէ նէզարէթ իթմէյէ կէօնտէրմիշ իտի :

Քէնտիսի տէ հազգլարընտա սուրէթը մախսուսէտէ էմնիյէթ իթտիկի Բրատիէ վէ Պուվար նամ մայէթ մէմուրլարըյլա պէրապէր իքի կիւնտէն պէրու Քիւթիւպիանէի Միլլիտէ եէրլէշմիշ իտի :

Պու իքի կիւնտէ հիշ պիր հատիսէ վուգու պուլմամը իտի :

Զանն իտէրսին քիթապ խըրսըզլարը՝ վագը օլան նէզարէթտէն չիւպէլէնէրէք հիշ պիր սըրգաթ թէճրիւպէսինտէ պուլընմայօրլար իտի :

Րէյմօն՝ քէնտի ատամլարընա. — Պու մուվաֆֆագըլէթսիզլիքլէրտէն մէէյուս օլմամալըյըգ . . . իւրսըզլարը եագալայընճայա գատար պըգըպ օսանմագսըզըն վիրա կէզէճէլիզ . . . Պունտան մատա, տահա չէտիտ պիր նէզարէթ իճրա իտէլիմ . . . — տիյօր իտի :

Ճուվաա էրթէսի կիւնիւ սաաթ իքիտէ Րիչիէօ սօգաղընտաքի քիւթիւպլսանէնին գաբուլարը օգույանլարա քիւշատ օլունտըղը էսնատէ, իւշ քիշի պիր պիրի արտը սըրա մէգքիւր քիւթիւպլսանէնին մէշղուլիյէթ սալօնը գաբուսընտան իչէրի կիրմէքտէ վէ գաբուտա պուլընան մէմուրլա իշարէթ կիպի պիր իքի սէօզ սէօյլէշտիքտէն սօնղրա մէմուրը մէրգումտան շախսի բուսուլլար ախզ էյլէմէքտէ իտիլէր :

Միւթթէլիֆ սիննէրմէ պուլընան պու իւչ էչխաս՝ թէմիզ բաք կիյինմիլէր իտի ամմա, քիթապլարտա իճրաի թէհարրիյաթ ու թէճէսսիւսաթ իթմէյէ վէ եա-
խստ քիւթիւպխանէլէրտէ տէրս կիպի թահսիլ էլէմէկէ կէլէն ատամլարտա օլ-
տուղը կիպի, իւզէրլէրինտէ սիւսին նիշանէսի պիլէ եօգ իտի:

Իւչիւնին տէ կէօղլիւկի վար իտի: Իւչիւնին տէ սօլ գօլթուզլարընըն ալթըն-
տա քեաղըտ տօլուսը ճէսիմ ճըզտանլար վար իտի:

Պուլար Րէյմօն, Բրատիէ վէ Պուվար իտիլէր:

Պուվար՝ սաղ թարաֆտաքի գարուըն ճիվարընտա պիրինճի գանաբէյէ վէ
Բրատիէ տախի անըն մուգապիլի օլան սօլ թարաֆտաքի գանաբէյէ օթուրտը:

Րէյմօն՝ մուհաֆըզլարըն քէրէվէթիլէն տօղրու կիտիպ, պիր իքիտագիգա ան-
լէրտէն պիրիլլէ ղայէթ եափալ գօնուշտըգտան սօնղրա, կիթտի քէրէվէթէ էն
եազըն գանաբէլէրտէն պիրիննին պիրինճի մէվգիսինտէ գուուտ իթտի:

Պու սուրէթլէ Րէյմօն՝ կէօգ իշարէթի վասէթասըլլա քիւթիւպխանէ մուհա-
ֆըզլարըլա իիթիլաթ վէ մուխասլէրէ իտիլիպ, իչպու վասէթաի մուխասլէրէ՝ շու-
ահվալը խուսուսիյէ սըրասընտա լազըրտը սէօյլէմէք գատար իշէ եարար իտի:

Պու եէնի կէլէնլէր՝ կէօգէտիճի օլաճագ եէրտէ կէօյա ատէթա քիթապլարլա
մէշղուլ օլմաղա կէլիլլէր կիպի, Բիւթիւպխանէնին նիզամնամէսի ահքեամընճա,
հէր պիրի կիտիպ պիր թալէպ բուսուլասը ախզ իթտի, վէ պու բուսուլա իւզէրի-
նէ, թալէպ իթմէք արզուսընտա պուլուլտըղը պիր քիթապըն իսմինի եազտը:

Մէզքիւր քիթապլար կէթիլիլիպ, մէրգուման իւչ էչխաս՝ սահիֆէլէրի չէվիր-
մէյէ պաշլատըլար վէ իշարէթլէր ալմագ կիպի եաբտըլար իսէ տէ, հազիգաթը
հալտէ սաղա սօլա պագընըպ, մէշղուլիյէթ սալօնընտա նէ՞ օլույօր, նէ՞ օլմայօր
անը թէֆթիլ ու թէտգիգ իթմէքտէ պուլուլտըլար:

Մէզքիւր սալօնա բէյ տէր բէյ ատամ կէլմէքտէ իտի:

Էօյլէնտէն սօնղրա սաաթ պիր րատտէլէրինտէ, հէր սիննտէն իբի եիւզ գա-
տար օգուլյան թօրլանըպ, պուլնլարտան իիթիլար ալմլէր՝ քէօլէի նիսեանտէ
գալմըզ գապա քիթապլարտան ֆգրալար թօրլամագտա, վէ կէնճ կազէթաճըլար՝
պէնտ իչիւն սէրմայէ վէ ուֆագ թէֆէք էսկի հիքեայէ վէ գըսսէլէր արամագտա
իտիլէր: Բիւթիւպխանէյէ կէլէնլէր միյանընտա իւչ տէօրթ տէ գարը վար իտի:

Հէր նէ գատար խայլի օգուլյան պուլընըյօր իտի իսէ տէ, օրթալըգ սուս
բուս օլուպ, եալընըզ քիթապ եաբրագլարընըն չէվիրլմէսի սէսի, գալէմլէրին քեա-
ղըտ իւզէրինտէ ճըրըլթըսը, վէ հիւսնիւ ինթիգամ ու ինզիպաթա նէզարէթ իթ-
մէք իւզրէ գանաբէլէրին արալարընտաքի պօշ եէրլէրտէ կէզէն մուհաֆըզըն այագ
սէսի իչիտիլմէքտէ իտի:

Օ գատար ատամ պիլա հարէքէթ տուրմայըպ, միւթէմատիէն քիմիսի քիթապ
թալէպ իթմէքտէն, քիմիսի քիթապ ֆիհրիսթլէրինի կէօգտէն կէջիրմէքտէ օլ-
տուղընտան, տայմա պիր հարէքէթ մէվճուտ իտի:

Րէյմօն՝ իչէրի կիրէր իքէն հանկը մուհաֆըզ իլլ լազըրտը իթմիշ իտի իսէ,
անը հիչ կէօգտէն ղայպ իթմէյօր իտի: Լաքին մէրգում թարաֆընտան հիչ պիր
իշարէթ, հիչ պիր իշմար՝ օ կիւնիւն էվլէլքի կիւնլէրտէն տահա մէսուտ պիր կիւն
օլաճաղընը իւմիտ իթտիլմէյօր իտի:

Պիր տէ նախէհան Րէյմօն թիթրէտի։ Մուհաֆըզ՝ տիք տիք քէնտիսինէ պագ-
մաղա պաշլայըպ, պու պագըզ «—Հավատիս վար—» մանէասընտա պուլընըյօր իտի։
Րէյմօն Ֆրօմանթալ այաղա գալգտը վէ թէքլիֆսիզճէ քէրէվէթէ եագլաշտը։
Մուհաֆըզ՝ եավաշ պիր սէտա իլէ.—Շիմտի պէնտէն Ղայէթ նատիր պիր քի-
թապ թալէպ օլուընըպ, պու քիթապ հէնուզ պիր այտան պէրու Բիւթիւպիսանէ-
տէ պուլընըյօր . . . եէրինիզէ ավտէթ իտինիզ վէ կէօզիւնիւզի պէնտէն այըրմա-
յընըզ . . . Պու քիթապ թալիպինէ կէօթիւրիւթիտէ, պաշգա քիմսէ անլամա-
յաճագ սուրէթտէ սիզէ պիր իշարէթ իտէճէյիմ։ քիթապը կէօթիւրէն մէմուընն
արգասը սըրա պագըպ, շիւպհէլի կէօրիւնէն ատամըն քիմ օլտուղընը անլայա-
ճագսընըզ։

Րէյմօն.—Օ ատամըն էչքեալընը պանա թարիֆ իտինիզ . . .

Մուհաֆըզ.—Պէնզի սօլկուըն վէ զայըֆ վիւճուտը պիր տէլիգանլը տըր . . .

Րէյմօն.—Գուժրալ սաշլը՞ մը . . .

Մուհաֆըզ.—Խա՛յր . . . սաշլարը սիմ պիյահ տըր . . . Բաբազ գըյաֆէթին։
տէ պուլընըյօր . . .

Րէյմօն.—Պիր բաբազ մը՝ . . . խըրսըզըն պու օլմասը միւհթէմիլ կէօրիւն-
մէյօր . . .

Մուհաֆըզ.—Պէքի թէպտիլը գըյաֆէթ իթմիշ . . .

Րէյմօն.—Տօղրու տըր . . . Օ ատամ հա՛նկը մէվգիտէ օթուընըյօր։

Մուհաֆըզ.—198 նումէրօլը մէվգիտէ։

Րէյմօն.—Բէք էյի, արթըգ պէնի տիւշիւնմէյինիզ վէ պըրագընըզ պէն եա-
բարըմ . . . —տիյէրէք եէրինէ կիթտի, շաբգասընը, չըգտանընը, քեաղըտարը-
նը, օգուժագտա օլտուղը քիթապը ալտը վէ կիթտի քէնտիսինէ իրաէ օլընան
սահիհ վէ եա սախթէ կէնճ բաբազըն արգասընտաքի գանարէտէ օթուընը։

Պուրատան Րէյմօն՝ մէրգուժ բաբազըն հէր հայրէքէթինի կէօզէթէյէպի-
լիր իտի։ Մէգքիւր գանարէյէ օթուընը օթուընագ քիթապընը էօնիւնէ գօյուպ
աշտը վէ օգուժագա տալմագ կիպի եաբտը։

Կէօզէտիլմէքտէ օլան մէրգուժ բաբազըն սաղ թարաֆընտա իւսթիւ պաշը
թէմիզ բաք կիյինմիշ էլիլիք պիր ատամ պուլընըպ, մէրգուժ՝ պրուընընտա պաղա
պիր կէօզիւք վէ կէօյսիւնտէ Լէթիօն տ'Օնէօր նիշանընըն գօրտէլասընը թաշը-
մագտա իտի։

Սօլ թարաֆտա եիրմի ալթը եիրմի եէտի չաղարընտա չիրքինճէ պիր գարը
չալըճագտա օլուպ, քիւթիւպիսանէլէրտէ իճրաի թէհարրիյաթ իտէն էքսէր գա-
տընլար կիպի մէրգուժ տախի չէքի տիւզէնսիզ պիր հալ ու գըյաֆէթտէ պու-
լընըյօր իտի։

Պու իւշ քիշի՝ մէշղուլիյէթլէրինէ Ղայէթ տալմըշ կէօրիւնիյօրլար իտի։

Դատըն վէ նիշան թաշըյան քիմսէ՝ տուրմայըպ վիրա իշարէթ ալըյօրլար իտի։

Կէնճ բաբազ՝ էլինտէ պիր ճէպ տէֆթէրի թութմըշ, իւզէրինէ պագըպ տու-
րույօր իտի։

Պու էսնատէ պիր մէմուր կէլիպ շախսի բուսուլասընը բաբազտան իսթէտի վէ
ալըպ մուհաֆըզլարըն քէրէվէթինէ ավտէթ էյլէտի։

Պուվար իլէ Բրատիէ՝ գրաւթ սալօնընա միւսմսէլէթլէրինտէն պէրու կէօզ-
լէրինի Բէյմօնըն իւզէրինտէն այըրմամագտա օլտուգլարընտան, մէրգումըն եէ-
րինտէն գալգըս թէպտիլը մէվգիի իթտիկինի կէօրէրէք պիթթապ քէնտի քէնտի-
լէրինէ «—Համատիս վար . . . —» տէտիլէր, վէ մանէատար պիր պագըլլա պիր-
պիրինին եիւզիւնէ պագտըլար :

Մէմուր թէքրար կէլիս մէրգում բաբաղըն չախսի բուսուլասընը վէ իսթէտի-
կի քիթապը բուհանիի մէրգումըն եանընա վագ իթտի :

Յ զէման Բէյմօն՝ բաբաղըն սաղ վէ սօլ թարաֆընտա օթուրմըլ օլան էրքէք
վէ գատընըն տէրհալ մէղքիւր քիթապ իւզէրինէ պիր կէօզ աթտըգլարընը կէօր-
տիւ :

Կէօքսիւնտէ նիչան թաշըյան ատամ՝ կէօյա չըգտանընտա պիր շէյ արամագ
կիսի աշաղը էյիլտի, վէ ղայէթ եսվաշ պիր սէս իլէ մուխթասար պիր սէօզ սէյ-
լէտի :

Բէյմօն՝ Կէր նէ գատար օ սէօզիւ իշիթմէտի իսէ տէ, եինէ քէնտի քէնտինէ .
—Պուլար պէնիմ արատըղըմ խըրսըղլար օլտուղընա չիւսիհէ եօզ տըր . . . Պու-
իւշ քիշիտէն հափկըս աճապա քիթապը ալըս կիտէճէք տիր : Ահ, նէ՝ ալէս
տուզագ գուրուլմըլ . —տէտի, վէ տահա զիյատէ տիգգաթ իթմէյէ պաշլատը :

Բարազ գըյաֆէթլի տէլիգանլը՝ քիթապը աշըս օգումաղա պաշլամըլ իտի
իսէ տէ, էսնաի միւթալէասընտա քէնտի չախսի բուսուլասընը պիր արա պուլըս
գարըյա վէրտի վէ գարը տախի մէղքիւր բուսուլայը ալըս ճէպինէ գօյտըգտան
սօնըրա քէնտիսինինքինի տէլիգանլըյա վէրտի :

Պիր գաշ տագիգա սօնըրա մէրգումէ գարը՝ քիթապընը բաբաղըն եանընտա
րահէնին իւզէրինէ գօյտու վէ բաբազ տախի թըպգըսընը եաբտը, վէ պու իքի
քիշի՝ պիր ազ վագթ էյրէթի քեաղըտլար իւզէրինէ իշարէթլէր ալմաղլա մէշղուլ
օլտուլար :

Պատէհու Կէր իքիսի էլլէրինի ուզաթըս պիրէր քիթապ ալտըլար իսէ տէ,
տէյիշ տօգուլ իտուս, գարը բաբաղըն, վէ բաբազ տախի գարընըն քիթապընը
ախզ իթտի :

Բէյմօն՝ քէնտի քէնտինէ . —էն էվվէլ գարը տիշարը չըգաճագ . . . —տէտի,
վէ եէրինտէն գալգմաղա հազըրլանտըգտա, կէօյսիւնտէ նիչան պուլընան ատամըն
քէնտի պէյիւք ճըգտանընտան չախսի պէյազ պիր բուսուլա չըգարըս բաբազ,
վէ բաբաղըն տախի գարըյա վէրտիկինի կէօրտիւ :

Գարը՝ պիր գալէմ ալըս մէղքիւր պէյազ բուսուլայը տօլտուրտը :

Մէրամ հասըլ օլմուլ իտի :

Պուլըն իւզէրինէ Բէյմօն ալաղա գալգըս, պիլճիւմէ էշեասընը րահէնին
իւզէրինտէ պըրագարագ տիշարը չըգըլաճագ գաբույա տօղրու կիթտի, վէ պիրին-
ճի գանարէտէ օթուրան Պուվարըն եանընտա օթուրարագ պէրվէճըլ աթի պիր
սիւվալ ճէվապտա պուլընտը :

Պուվար . —է ճանըմ, նաճըլ . . .

Բէյմօն . —էլէ կէշիրտիք . . . չիմօի նէրէտէ օթուրտըղըմ կէօրտիւնի՞զ մի :

Պուվար . —էվվէթ . . . պիր բաբաղըն արգասընտա :

Բէյմօն. — Ի՞նչ է օտար խորագրովը . . .

Գուլար. — Ինթիպալի կօզ տըք :

Բէյմօն. — Լաքին բէք սահիւ տիր : Կէօքսիւնտէ նիշպնք օլուպ բարազըն սաղ Թարաֆընտա օթուրան էրբէք ինչ օլթարաֆընտա պուլընան գարը՝ քէնտի շէրիքը Թէօնմէթլէրի տիրլէր : Սըրգաթ օլունան քիթապ գարընըն ելտինտէ տիր : Լալիպա էն էվվէլ քարը տիշարը չըգաճագ տըք : . . Պէն մէրգումէնին արգասը սըրա կիտէճէյիլ . . . Սէն տէ , Գուլար : նիշպնք օլան պտաւըն արգասը սըրա կիտիպ , նէրէտէ իգամէթ իթտիկինի տնլամայընճա եագասընք պըրագապասըն . . .

Գուլար. — Բէք էյի , պաշ իւսթիւնէ . . .

Բէյմօն եէնիտէն այաղա գալգըպ կիթտի Բրատիէյի պուլտը վէ

— Աըրուղլարը Թութաղգ . — տէպի :

Բրատիէ. — Եէրինիզի տէյիթիրտիկինիզի կէօքտիւմ իպէ պէն տէ չիւպնէլէնտիլ . . .

Բէյմօն. — Արգասընտա օթուրտըղըմ չու կէնճ բարաղը , չուրասաքի գանարէնին իւզէրինտէ կէօքի՛օրմըսընըգ . . .

Բրատիէ. — Եվվէթ :

Բէյմօն. — Մէրգուլմ տիշարը չըգտըղընտա , կէօգ էօնիւնտէն զայպ իթմէյէսի. նիզ հա՛ . . . Մէրգուլմըն սահիւ բարազ օլուպ օլմատըղընը վէ նէրէտէ իգամէթ իթտիկինի պիւմէքիկիմիզ էլզէմ տիր . էկէր սահիւ բարազ իսէ , պուլնա չօգ Թէ. աճնիւպ իտէճէյիլ . . .

Բրատիէ. — Անլատըմ . մէրգուլմը գօլլայաճաղըմ . . .

Տէօրաֆիւնճի տէֆա օլարագ Բէյմօն այաղա գալգտը , գարուներն նանընտաքի մուհաֆըզա ալչագ սէսլէ պիր գաշ սէօզ սէօյլէտի , էվվէլա մէշուլլէյէթ սալօնընտան վէ պատէհու քիւթիւպիսանէտէն տիշարը չըգտը վէ կէօզլէրինի Գիւթիւպիսանէնին ալէօյիւք գարուսընտան այըրույարագ կիթտի Լավուա պաղչէսինին քէօչէսինտէ «ասֆալթ» գալտըրըմընըն իւզէրինտէ Թէվագգուլ իթտի :

Բէյմօն՝ մահալը մէգքիւրտէ Թէվագգուլ իթտիքտէն էն չօղու պէշ տագիգա սօնրա կէօզլէրինտէն պիր աթէշը մէսէրրէթ լէմէյան օլտու , չիւնքի օ արա քիթապ խըրսըղը օլան գարը քիւթիւպիսանէնին գարուսընտան տիշարը չըգըյօր ինի :

Մէրգուլմ գարը կիտէճէյի եօշնլ պիլա Թէրէտտիւտ ինթիսապ իտէրէք սօլա տէօնտիւ վէ Բիչիէօ սօգաղընտան աշաղը էնտի :

Գարը եիրմի ատըմ գատար կիթտիքտէն սօնղրա , Բէյմօն արգասը սըրա կիթմէյէ պաշլատը :

Աըրաղ գարը՝ Գարուսէլ մէյարաֆընտա վասըլ օլտուգտան սօնղրա , Ար քէօքիւսիւնտէն միւրուր ինչ Սէն-Բէր սօգաղընտան Ժագօք սօգաղընտա գատար չըգտը : օրատա սօլա տէօնիւպ զայէթ րապըթալը կէօրիւնէն պիր գաղինօյա տոսիսքէլ իթտի :

Բէյմօն Ֆրօմանթալ իքի տագիգա գատար սօգաղտա կէքլէտիքտէն սօնղրա , քէնտիսի տախի մէգքիւր գաղինօյա տուխուլք իթտի :

Գարը՝ օրատա սալօնն թա կէրիսինտէ գարանլըգ պիր պուճագտա քիւջիւք պիր մասանն էօնիւնտէ օթուրմըչ, պիր իշկի իշկյօր իտի:

Ռէյմօն՝ սալօնն օ պիր թարաֆընտա օթուրուպ պիր գանկէ ըսմարլատը վէ քէնտիսինի պէլլի իթմէմէք իշիւն պիր կաղէթա ալտը:

Գաղինօտա բէք ազ միւշթէրի վար իտի:

Պուշլարըն քիմիսի թավլու վէ քիմիսի քեաղըտ վէ տօմինօ օյնամագտա վէ քիմիսի տախի սիկարա իշէրէք օգուճագտա իտիլէր:

Խըրսըզ Գարը՝ պիրինճի գատէհի պօշալթտըգտան սօնդրա իքինճի պիր գատէհ տահա կէթիրթտի, վէ պէօյլէճէ եարըմ սաաթ միւրուր իթտի:

Ռէյմօն՝ թէհարրիյաթը վագըասընըն էնճամընն վարմագտա օլուպ, մուվաֆ-վագըյէթէ նաիլ օլմասը սէպէպի իլէ արթըգ պիւտղիւթին հուրր ու սէրսէթ օլանաղը իւմիտինտէ պուլուճաղընտան, մէգքիւր օթուզ տագիգալըգ միււտէթ քէնտիսինէ բէք ուզուն կէօրիւնտի:

Պիր տէ Ռէյմօն նամէհան պիւթիւն վիւճուտըյլա թիթրէտի, չիւնքի Գիւթիւպիսանէտէքի կէօյսիւնտէ նիշան թաշըյան ատամ գաղինօնըն գաթուսը իշինտէ կէօրիւնիպ, մէրգուճ՝ տէօթ թարաֆընա պիր կէօզ կէգտիրէրէք շէրիքէրի օլան խըրսըզ Գարըյը կէօրտիւ, վէ կէօյա թէսատիւֆի օլարագ րասթ կէլմիշ կիպի կիթտի մէրգուճէնին եանընտա օթուրտը:

Պուվար տախի օ արա գաղինօյա վիւրուտ իտուպ, Ռէյմօնը կէօրէրէք մէրգուճըն եանընա կիթտի:

Ռէյմօն. — Իշթէ իքիսի տէ կէլտի. . . Շու գարչըմտա օթուրընըզ վէ նէ իւթէր իսէնիզ ըսմարլայընըզ. . . պէն չու պիգիմ հայլաղլարը կէօզէթլէյիմ:

Պուվար՝ էլինի մասայա վուրարագ, պանա պիր մասթիգա կէթիւ. — տէյուլըմարլատըգտա, գաղինօ ուշաղը մէրգուճըն թալէպ իթտիկի իշկիշի կէթիրտի վէ Ռէյմօն՝ քիթապը եէտչ իթթիլասլարընա կէչիրէն խըրսըզլարըն արգասը սըրաշա-րունագ կիթմէք իյճապ իթտիքտէ, պիր կէօնա էնկէլ վէ մանիա իղէ կէճ գալմա-մագ իշիւն իքի իշկինին տէ րարատընը անիտէ թէէտիյէ իթտի:

Գիթապը մէգքիւրը ասըլ եէտը գապլթընտա թութան վէ թէմամը իլէ թէպ-տիլը գըյաֆէթ իթմիշ օլան Ապրահամ՝ եիւքսէք սէս իլէ պիր գաչ մէֆհուճըզ սէօզէր սէօյլէտիքտէն սօնդրա, սէսինի ալշալտըպ րէֆիգլէրի իլէ միւքեալէմէի մահրէմանէյէ պաշլատը:

Ապրահամ. — Օյուն պաշա չըգտը. . .

Գարը. — Էվվէթ, հէր պիրիմիգէ պինէր ֆրանգ տիւչիւյօր. . . բարալարը նէ՞ վագթ ալանաղըզ. . .

Ապրահամ. — Պէնիմ իգամէթ կեանըմտա պու ագչամ սաաթ սէքիգտէ. . .

Պէն չիմտի միւշթէրիմին նէգտինէ կիտէրիմ. . . քիթապը վէր պանա:

Գարը. — Ալ պագալըմ. . . — տիյէրէք, զիյգըչլէթ քիթապը ճէպինտէն չը գարտը վէ Սալահաճա վէրէրէք. — Պու ագչամ սաաթ սէքիգտէ պուլուշալըմ. . . — տէտի:

Ապրահամ՝ քիթապը բէչկիրինէ սարարագ. — Բէք ալէա. . . էլմօնա խա-պէր վէրիւնիգ. . .

Գարը. — Պիրլիքտէ կիտէճէյիւ . . .

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ քիթապը մէսրուգը գարընըն Ապրահամա վէրտիկինի կէօրտիւ վէ Պուվարա խիթապէն. — Դարընըն արգասը սըրա կիթ, պէն խըրսըզըն եաթաղը քիմ՝ օլտուղընը թանըմագ իչիւն էրքէյին արգասընը գօլլայաճաղըմ . . . — տէտի, վէ անիտէ գազինօտան տիշարը չըգտը:

Ապրահամ՝ ուշաղը չաղըրտը, իչկիլէրին բարասընը վէրտի վէ քէնտիսի / տէ տիշարը չըգտը:

Ֆրօմանթալ՝ պիր գարունըն իչինտէն մէրգումը կէօզէթմէքտէ իտի:

Եահուտի՝ ժագօպ սօգաղընտան աշաղը էնտիքտէն սօնդրա Սէն սօգաղընա վէ անտէն կէնէկօ սօգաղընա կիթտի:

Րէյմօն՝ խըրսըզա եագլաշմագ իչիւն պիր աղ ատըմ ալարագ քէնտի քէնտի-յէ. — Եիւզտէ սօգսան սօգուզ Ֆօվէլէ կիտիյօր. — տէտի, վէ պու թախմինի սօղ-րու չըգտը:

Ապրահամ՝ էսկի քիթապ սաթընըսը Ֆօվէլին խանէսինէ կիրտի վէ արգասը սըրա Րէյմօն տախի իչէրի կիրտի:

Եահուտի՝ իւշ գաթ եօգարը չըգտը վէ Ֆօվէլին իգամէթ իթտիկի իւչիւնճիւ գաթտա տուրտը:

Րէյմօն՝ մէրգումըն եանընտան կէչիպ տէօրտիւնճի գաթտա գատար չըգտը վէ օրատա տուրուպ գուլագ վէրտի:

Թամ օ էանատէ խըրսըզ՝ քիթապճընըն օտա գարունըն չաղպ, լաքին քիմ-սէ կէլիպ աշմատըղընտան, բէք հըզը պիր քէրրէ տահա չալտը վէ եինէ սէս սէ-տա չըգմատը:

Եահուտի՝ տէօրտիւնճի գաթըն նէրտիվէն պաշընտան իչիտիլէճէք տէրէճէտէ եիւքսէք պիր սէտա իլէ. — Վայ աքսի՝, պուրատա եօգ . . . պու Ֆէնա՝, սօնդ-րա թէքրար կէլմէլի . . . — տիյէրէք, պուրունըն ալթընտան մըրըլտանըպ աշաղը էնտի վէ Րէյմօն տախի արգասը սըրա էնտի:

Ապրահամ՝ սօգաղա չըգընճա ըըլթըմա գատար եիւրիւյիպ, օրատա նէ թա-րաֆա կիտէճէկինի պիր աղ տիւչիւնտիքտէն սօնդրա, իչպու թէրէտտիւտի չարու-ճագ կէչիպ Բօն-նէօֆ քէօբրիւսինէ սօղրու կիթտի:

Տօֆին սօգաղընըն աղզընտա իքի գապթիյէ նէֆէրի պէքլէմէքտէ օլտուգլա-րընտան, Րէյմօն՝ անլէրէ սօղրու կիտիպ «գարթ տը վիզլիթ»ինի կէօսթէրէրէք:

— Պանա մուսվէնէթ իթմէնիզի թալէպ իտէրիմ . . . Իքի սաաթտան զիյատէ տիր պիր խըրսըզ գօվալայօրըմ . . . արգամ սըրա կէլինիւ վէ տիգգաթ իտինիզ . . . — տէտի:

Եահուտի՝ պաշընը էօնիւնէ ասմըշ, գանն իտէրսին տիւչիւնէրէք, աղըր աղըր եիւրիւմէքտէ իտի:

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ իքի գապթիյէ նէֆէրաթընըն արասընտան եիւրիւյէրէք պիր գաշ ատըմ ալտըգտա Եահուտիյէ վասըլ օլտու վէ էլինի մէրգումըն օմուզը իւզէրինէ վազ էլլէտի:

Ապրահամ պիրտէն պիրէ արգասընա տէօնիւպ, միւտաֆէաի նէֆա իչիւն պիր հարէքէթտէ պուլընտը իսէ տէ, Ֆօվէլին նէրտիվէնինտէ կէօրտիւկի ատամը թա-

ներս, վէ եանընտա զապթիյէլէրի կէօրիւս իշի անլատը վէ ընկի աթտը :

Բէյմօն զապա պիր սէս իլէ . — Հիշ պաղըրմագ , գըմըլտանմագ իսթէմէզ , գաշ-
մաղա սափաշմայտընըզ հա՛ . . . Գիւթիւսլսանէի Միլլիտէն պէրու սիզի գօլլա-
յօրըմ . . . Արթըզ ֆազլա սէօզ իսթէմէզ , տէյիլ մի . . .

Եանուտի՛ իշի պիթմիշ օլտուղընը հըսս իտիյօր իտի իսէ տէ , պէլքի պիր եօլ
պուըր իւմիտիլէ իյզահաթ իթասընա պաշլատը : Լաքին զապթիյէլէր՝ պիր չիտ-
տէթլէ իքի գօլլանտան թուլուպ սէօզիւնի քէստիլէր :

Պուշլար՝ օրթալըզ վէլվէլէյէ վէրմէմէք իշիւն հէր նէ գատար ալշագ սէս իլէ
սէյլէշիյօրլար իտի իսէ տէ , կէշիպ տէօնէն էհալի՝ պիրինին թէվգիֆ օլուստըղը-
նը ֆարգ իտէրէք , տուրուպ սէյր իթմէյէ պաշլսյօր իտի : Պիր ազ տահա կէշսէ
գալապալըզ պասաճագ իտի :

Բէյմօն . — Էկէր էլլէրինիզին պաղլանմասընը իսթէմէզ իսէնիզ , հիւսնիւ ըրիւս-
նըզա եիւրիւնիզ :

Ապրահամ՝ պիր սուրէթը ըրիւքեարանէտէ կէօզլէրինի եօգարը տօլրու գալ-
տըրըպ . — Եա՛ Բուպիլմ Ալլահ . — տէտի , վէ զապթիյէլէրի՛ն արասընտան գուզու
կիպի եիւրիւմէյէ պաշլատը :

Զապթիյէլէրին պիրի . — Պու ստամը նէրէյէ կէօթիւրէճէյիզ . . .

Բէյմօն . — Զապթիյէ նէզարէթինէ . . . — տէտի , վէ օն տագիգա սօնղրա
Եանուտի՛ տաիւրէի մէզքիւրէյէ կէօթիւրիւպ , Բէյմօն տաիւր զապթիյէ նազըրընըն
օտասընա չըգտը :

..

Ագշամ ստաթ պէշի վուրույօր իտի :

Սթրազպուրկ պուլվարընտա Տիզ-նէօվիէմ-ՍիէքԷ գազինօսընըն գարշըսընտա
պիր գօնագ արապասը թէվագգուֆ իթտի :

Յօվէլ՝ պիր չէրէքէ սասթտան պէրու գազինօնըն թէռացասընտա քիւշիւք
պիր մասանըն էօնիւնտէ օթուրմըշ , պիր Վրօկս իշիյօր իտի :

Մէրգուլմ՝ վիքը օլընան արապայա պագտը , Տօգթօր թօմսընըն օրատան տ-
շաղը էնտիկինի կէօրտիւ վէ իշիկինին բարասընը ընչին վէրմիշ օլտուղընտան , տէր-
հալ այաղա գալըզ Տօգթօրըն եանընա կիթտի :

Ժագ՝ եէքտիկէրիլէ էլլէշտիքտէն սօնղրա . — Վատ իթտիկինիզ թամ վագթ-
տա կէլտիյինիզտէն տօլայը թէշէքքիւր իտէրիմ . . . պույուրընըզ օթուրընըզ . . .
— տէտիքտէ , Յօվէլ արապայա պինտի վէ սախթէ Տօգթօր թօմսըն տաիւր չըգ-
տը մէրգուլմըն եանընտա օթուրտը վէ արապա հարէքէթ իթտի :

Յօվէլ . — Եօլըմըզ ըէք ուզո՞ն մը տըր :

Ժագ . — Խա՛յր , էն չօղը պիր սաաթ պիր չէրէքտէ միւվասէլթ իտէրիզ . . .
Պիրէր գատէհ Մատէրա շարապը իշէրիզ . . . պէնտէ բէք ալէասը վար տըր . . .
պիրէր Հափանա սիկարասը թիւթտիւրէրէք պաղչէտէ կէզինիւրիզ , սաաթ եէտիտէ
սուֆրայա օթուրըրըզ . մէմուլ իտէրիմ քի , թաամտան մէմնուն օլաճագսընըզ ,
Գահվէլէր իշիլտիքտէն սօնղրա պէօյիւք աղաճլարըն ալթընտա եէնիտէն պիրէր
սիկարա տահա իշէրիզ վէ սաաթ օնտա եաթաղա կիրէրիզ . . . Ագշամ պէյլէճէ
պիր վագթ կէշիրիւր իսէք , հազզ իտէրմիսինիզ , ազիզիմ Յօվէլ :

Յօվէլ. — Էկէր հազգ իթմէսէմ գապուլ իթմէզ խոիմ . . .

Ժագ. — Տիմէք հէր շէյ եօլունտա սըր . եարըն տա մէզաա իշիմիգէ պագա-
րըզ . . . 0 տէյիլ տմմա , պէնիմ թալէպ իթտիիլիմ պէօյիւք քիթապ խաթրընըզ-
տա՞ մը տըր :

Յօվէլ. — Բազար էրթէսի կիւնիւ պէհէմէհալ էլինիգէ կէլէճէք տիր . . .

Ժագ. — Վաա իթտիկինիզ օ նատիր քիթապ նա՞սըլ օլաճագ :

Յօվէլ. — «Դօնթ տը Բօշֆօրըն իսթըրէլէրի» մի :

Ժագ. — Էվլէթ :

Յօվէլ. — Կէթիրտիմ , ճէպիմտէ տիր :

Ժագ. — Սիզ պիր էլմաս բարչասը ատառնընըզ :

Արապա կիւզէլճէ եօլունա տէվամ իտիօր իտի :

Արապաճը , — քի էյրէթի պիր չաթալ սագալ թագարագ թէպտիլը գըյաֆէթ
իթմիշ օլան Բասգալ իտի , — Պասթիլ մէյտաննա գատար պուլվարլար պօյունա
կիթմիշ օլուպ , էիօն սօգաղընա վէ օրատան Տիւմէսնիլ ճապտէսինէ վուրտը :

Սասթ սիթըյը եիրմի կէչէրէք Բըթի Կասթէլ սօգաղընա միւվտսէլէթ օ-
լունտը :

Բասգալ արապատան էնիպ տէմիր բարմագլըզլը գարույը աչտը , Անժէլէ խա-
պէր վէրմէք իջիւն չանը չալտը , պատէհու սանտալեսաընա չըգըպ օթուարագ
արապայը խանէնին էօնիւնտէքի հէրաիվէնէ գատար կէօթիւրտի . օրատա ժագ
իլէ Յօվէլ արապատան էնաիլէր :

Անժէլ՝ զայէթ սիւսլիւ կիյինմիշ վէ լաքին մաթպախտա տիթէլին գարչըսըն-
տա տուրտըղընտան տօլայը ազաճըգ եիւլլէրի գըզարմըլ օլտուզը հալաէ կէլտի
մէրգոււմանը խթիգալալ վէ գապուլ իթտի :

Ժագ. — Սէվկիւլիւ թէյլէ գըզըմ , հանկյա սիգէ էն մէշհուր քիթապ մէրագ-
լըլտրիճըզտան պիրինի , Մ . Յօվէլի սէյլէ՞մէմիշ մի իտիմ , իշթէ օ էֆէնտիյի
սիգէ թագտիմ իտէրիմ . . . Սիզ տէ , ազիզիմ Միսիւ Յօվէլ , թէյլէ գըզըմ Ան-
ժէլի սիգէ թագտիմ իտէրիմ . էն էյի վէ ֆէտաքեսար ագրասպամտան պիրի տիր .
Բարիզտէքի գօնաղըմը հազըրլայըպ պիթիլինճէյէ գտտար եալընըզճա պուրատա
իգամէթ իթմէյէ մուվաֆագաթ իթմիշ տիր . . .

Յօվէլ՝ արղը խիւլուս իտէրէք . — Նա՞սըլ , Մա՛տտմ , ըրմաղըն գըյըսընտա
թէնհա պիր քէօյ խանէսինտէ եալընըզ իգամէթ մի իթաինիզ . . .

Անժէլ. — Էօյլէ՛ եա , էֆէնտի . . . պիր խըամէթճի գարըտան պաչգա քիմսէ
եօգ , օ տա տիւն տէօրթ թպրաֆընը ինճիթմիշ օլտուղընտան , հիչ պլցի իչէ եա-
րամայօր . . .

Յօվէլ. — Էյ գե՞րգամայօրմընըգա

Անժէլ. — Նէ՞ շէյտէն գօրգայըմ . . .

Յօվէլ. — Բարիզ հէվալիսինտէ պիր թագըմ էրգիլ թարաֆընտան ֆէնա ֆէ-
նա վուգուաթլար , ճինայէթլէր վուգու պուլտըզընա տաիր կաղէթ ալարտա տօլու
հավատիս եազըլըյօր . . .

Անժէլ. — Էվլէլա զաննըմ սու հիքեսպէլէրտէ չօգ միւսալէյա վար , սանիէն
պէն գօրգագ տէյիլիմ . . . Պարուլար սըգը գարանըր . . . Պիր րէվօլլէրիմ վար :

գիւլանմազն պիւրիւմ . . . Օ տէտիկինիդ հայլազ խորսըզլար աքօի կիպի էկէր պուրայա կէտրէր իտէ , հալլէրինի կէօրիւլէր . . . պէն պուրատա բէք յահաթ ուլույօրըմ :

Յօվէլ .— Մատամ , սիգ պիր գահրամանընըզ . . .

Անժէլ .— Պէօյէ պիր իլթիֆաթա մահալ եօգ տըր , լաքին եինէ թէչէքքիւր իտէրիմ . . . Բարտըքիւնիդի չըգարընըզ :

Ժագ .— Էվլէթ , յահաթընըզա պագընըզ . . . Պիր հասըր չարգա , իսթէ՞րմի-
պինիզ . . . քէօյ հալինէ միւնասիպ տիր , պիզ աէ քէօյտէյիզ :

Յօվէլ .— Մաէլմէմնունիյէ գապուլ իտէրիմ . . .

Անժէլ .— Բարտըսիւյի ալտը , ավլուտա տուվարտան աչաղը ասըք օլան պէօ-
յիւք պիր հասըր չարգայը չիվիտէն չըգարտը վէ քիթապ սաթընընա ուզաթուր :
Յօվէլ .— Հու մուամէլէի նազիքեանէտէն տօլայը նասըլ պէյանը թէչէքքիւր իտէճէ-
կինի պիլմէյօր իտի :

Ժագ .— Սասաթ եէտիտէ թաամ իտէճէյիզ , տէյիլ մի , թէյզէ գըզըմ :

Անժէլ .— Թամ սասաթ եէտիտէ . . . օ վագթա գատար վագթ կէչիւրէպիլմէք
իչիւն պաղչէտէ քէսթանէ աղաճլարընըն ալթընտա ապսէթ իլէ Մատէրա չարա-
պը պուլաճագսընըզ :

Ժագ .— Կիւլէրէք .— Հէր շէյի տիւշիւնիրսինիզ , թէյզէ գըզըմ . . . ալիմ Ալ-
ահ սիգէ չօգ հայրան օլույօրըմ :

Պու սըրատա Բասգալ .— քէնտի էսիի գըյաֆէթինի ալմըչ , եանի էյրէթի չա-
թալ սաղալը իլէ ուզուն արապաճը ըտիւնիլթընը իսթիւնտէն չըգարմըչ օլտուղը
հալտէ , իշէրի կիրտի :

Ժագ .— մէրգուլա խիթապէն .— Ազիզիմ Բամպէր , պիզիլմէ պիր գատէհ ապ-
սէնթ վէ եա չարապ իշէճէքսինիզ :

Պու իւշ քիչի .— պաղչէյէ կիրտիպ իշէկինին պաչընա կէչմէքտէ օլտունլար , պիզ
սու քէնարընտաքի քիւչէք խանէսինիպէ Բօլ Յրօմանթալա նագլը հիքեայէ ի-
տէլիմ :

Մալիւմիմիզ օլտուղը իւզրէ , իւք կիւնիւ տասաչլայըն մէրգուլ տէլիգանլը , պիր
ատամ կէօրմիւչ օլուպ , ուզագ օլտուղընտան , մէրգուլըն սիմասընը էյիճէ ֆարգ
իտէմէմէ , լաքին կէնճ զըտուղընը թավը ր հարէքէթինտէն անլամըչ , վէ մէր-
գուլըն՝ «Սէջիւսլիք Բէրիսինէ» եագլաչարագ տուտագլարընը գըզըն ալնընա
վազ իթտիկինի , վէ սօնղրա կէնճ գատընըն՝ թէքիֆիսիգճէ մէրգուլ տէլիգանլը-
նըն գօլունա տայանարագ անընղա չէքիլիպ կիթտիկինի կէօրմիւչ իտի :

Բօլ Յրօմանթալ .— պու հալ ու հարէքէթի կէօրտիւքտէ , տէրունը գալպինտէ
քէնտիքէ հէնուգ նամալիւմ պիրտէն պիրէ շէտիտ վէ քէսկին պիր աղըր հըսս իթ-
միշ օլուպ , մէրգուլըն գալպինտէ պիրինճի տէֆա ղլարագ գըսգանճլըգ հասըլ օ-
լույօր իտի :

Բօլ Մարթը եէնիպէն կէօրմէք իւմիտլիյէ պիւթիւն կիւն սանտալընա րաքիպ
գըտուղը հալտէ Մարն քըմաղընտա քիւչիւք պաղչէնին ըլթըմ պօյունտա տօլաչ-
մըչ տուրմըչ իտի :

Լաքին օգուլանլարըմըզա մալիւմ օլտուղը իւզրէ , մէրգուլ տէլիգանլը պէյ-

հուսէ իւմիտ իտյօր իտի, շիւնքի Մարթ՝ Ժադ Լակարտ իլէ պերապէր Բարիզէ հարէքէթ իթմիշ իտի:

Բօլ կէճէ բէք հէյէճանլը օլուպ, կիւճ հալ ույուլապիլտի վէ կրթէսի կիւն մէր-գուճըն տահա զիյատէ սօլուշ սարարմըլ օլտուղընը վէ կէօզլէրինի իթրաֆը մօրարտըղընը Մատլէն քէճալը էնտիշէ վէ վէսվէսէ իլէ միւշահէտէ իթտի:

Յէրգուճէ իսթիյար իւրտմէթճի գատըն՝ հիշ պիր ճէվապ ալամայաճաղընը բէք ալէա պիլտիկինտէն, տէլիգանլըյա սօրկու վէ սիւվալտէ պուլընմասը իսէ տէ, էվլատընտա մէնհուս պիր թէպէտտիւլ հասըլ օլտուղընը Ռէյմօնա եազըպ խապէր վէրմէյէ գարար վէրտի:

Մէրգուճէ գարը քէնտի քէնտիյէ տիյօր իտի քի, քէօյ՝ շօճուղա էյի կէլմէ-յիպ մազարրաթը տօգուճար. . . պուրանըն հավասը էյի կէլմէյօր. . . Լաքին ինթիմալ քի պիր տէրտ ու քէտէրի վար սա պիզտէն կիզլէյօր. . . Հէր նէ տէ օլսա, պու պէօյլէ տէվամ իտէմէզ. . . էֆէնտիյէ խապէր վէրմէլի. . .

Բօլ՝ ույգուճան գալգընճա տէրհալ կիյինիպ, Մատլէնի իարարլարընա մու-վաֆագաթլա ուճ աճընա տիշարը չըգմայարագ պիր գատէհ սիւտ իշտի վէ պա-տէհու էվտէն միւֆարէգաթ էյլէսի:

Պու տէֆա Բօլ՝ սանտալա ռաքիպ օլմայըպ ըրմաղըն ըրիսթըմ պօյուճտան եիւրիւյէրէ կիթտի, զիրա օրառան Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն քիւշիւք պաղշէ-սինի իշէրիսինի կէօրէպիլի իտի:

Մէրգուճ տէլիգանլը՝ գըրմըզը շիշէքլի թօր քէսթանէ աղաճլարընըն էօնիւն-տէն կէշէրէք, գօնաղըն պաղշէսի պօյուճա ուզանան ըրմաղըն քիւշիւք գօրը գար-չըսընա միւվասէլէթ իթտի, Բըթի Գասթէլ գօնաղընա ուզանան կէօկէլի աղաճ եօլլարընըն թա նիհայէթինէ գատար պիր կէօզ աթտը վէ գալպինտէ եէնիտէն պիր սըգընթը հասըլ օլտու:

Պաղշէնին աղաճ եօլլարը չէօլ կիպի թէնհա օլուպ, ին ճին օլմատըգտան մա-ատա, խանէնին քեաֆֆէի ռէնշէրէ գանատլարը տալի գաթսըլ պուլընըյօր իտի:

Բօլ՝ քէնտի քէնտինէ. — Աճասա գըզ պուրառու հարէքէթ մի իթմիշ տիր. — տէտիքտէն սօնղրա, իւզէրինէ պիր տէրմանսըզըգ կէլէրէք, օրատա չայըր-լըղըն իւզէրինէ տիւշիւվէրտի:

Մէզքիւր տիք դահիլին աշաղըսընտա լաագալլ իւշ եիւզ մէթրօլըգ պիր մէ-սաֆէ իւզէրինտէ պէշ ալթը քէրէսթէ սալլարը պաղը պուլընըյօր իտի:

Չամ աղաճընտան իսլարէթ օլան իշպու քէրէսթէ սալլարընըն պիրի իւզէրին-տէ պիր առամ՝ այագտա տուրմըլ վէ սըրթընը Բօլտան եանա չէվիւմիշ օլտուղը վէ արգատընտա նէ ճէրէյան իթտիկինտէն հիշ ֆիւթուր իթմէտիլի հալտէ, օլթա իլէ պալըգ ավճըլըղը իտիյօր իտի իսէ տէ, բէք պալսթսըզ օլուպ օլթասընա հիշ պիր պալըգ կէլմէյօր իտի:

Պիր արա մէրգուճըն սապըլը թիւքէնէրէք, օլթասընը սալըն իւզէրինէ վազ իլէ ֆըսլայարագ այաղա գալգտը վէ պիր սիկարա սիւքմէյէ պաշլատը:

Բօլ՝ խայալաթա տալմըլ վէ կէօզլէրինի Բըթի Գասթէլ գօնաղընա տօղրու չէվիւմիշ օլմաղլա, մէրգուճըն նէ իշիտիյօր վէ նէ կէօրիւյօր իտի:

Մամաֆիհի քէնտի իսմինի թէլաֆֆուզ իտէն պիր սէս իշիթտիքտէ, տալըն-

լըղընտան այլըլպ, քերէսթէ սալընա տօղրու պագտը վէ Ժիւլ Պուլնուա նաւը տիկէր Լա Ֆուինի կէօրտիւ, Լա Ֆուին՝ սիկարասընը եագմագ իշիւն արգասընա տէօնտիւքտէ, Բօլը կէօրմիւշ վէ Թանըմըշ խոի:

Լա Ֆուին.—Նա՞սըլ, նա՞սըլ, միւսիւ Բօլ. . . Օրատա գօլլարընըզը պաղլա-մըշ, այագլարընըզը գըլըտան աշաղը սարգմըշ, պօշ պօշընա տուրույօրսընըզ տա, էլիսիզտէ պիր օլթա ԹուԹմայօրսընըզ հէ՛. . .

Բօլ.—Էվէթ, էօյլէ. . .

Լա Ֆուին.—Էյ նի՛շիւն էօյլէ:

Բօլ.—Ավճըլըզ պանա ճան սըզընթըսը վէրիյօր:

Լա Ֆուին՝ գըլըտան եօգարը Թըրմալանարագ վէ կէլիպ Բէյմօնըն օղլունըն էլիսի սըգարագ.—Ա՛, պունըն իմքեանը եօգ տըր. . . Սիզ ուսթա պիր պալըզ ավճըսը օլուպ, պանա մուճիպը շէրէֆ պիր շակիրտ օլտունըզ. . . պալըզ ավլա-մագլա էլլէնիյօրըմ տիյօր խոինիզ. . . պիր կիւնտէն օ պիր կիւնէ, պիր սաաթ-տան օ պիր սաաթա պալըզ ավճըլըղընտան նա՞սըլ նէֆրէթ իթտինիզ. . . Պու-նա հիշ ագլըմ էրմէյօր, պէն պունա ինանամայօրըմ. . . Սաաթա օլմայասընըզ, Միւսիւ Բօլ. . .

Բօլ.—Սա՛յր, ազիզիմ. . . Պանա պու սիւվալինիզ նէտէ՞ն իյճապ խոյօր:

Լա Ֆուին.—Բէնկինիզ սօլկուն տա անըն իշիւն սիւվալ խոյօրըմ. . . չէհ-րէնիզ բէք պօզուզ կէօրիւնիյօր. . . Էվէլէթի կիւնտէն պէրու սիզի կէօրմէմիշ խոիմ, օնտան պէրու չօգ տէյիշմիշսինիզ. . . Սու քէնարընտաքի հալա սիզէ ֆէ-նա՞ մը կէլիյօր. . . էօյլէ օլմալը տըր. . .

Բօլ.—Մէմուլ իթմէմ. . .

Լա Ֆուին.—Մամաֆիհի պիր շէյինիզ վար տըր. . . այան աշիքեար պօզուզ կէօրիւնիյօրսընըզ. . .

Բօլ.—Էհէմիլէթսիզ պիր քէյֆիլիք. . . կէշիճի պիր ֆէնալըգտան պաշգա պիր շէյ տէյիլ տիր. . . չօգ սիւրմէզ կէշէր:

Լա Ֆուին.—Էօյլէ իսէ էլլէնիպ տէֆը զամմ իթմէլիսինիզ. . . Ինսան էլլէ-նիպ վագթ կէշիրիլ իսէ քէնտիլի սուլըր. . . Պու սապահ սագան պալըղը հիշ պաշ վուրմայօր. . . պէրապէր կիտէլիմ ըրմաղըն քիւշիւք գօլընտաքի գուլուզ իւզէրինտէ պիր Թավալըզ գատար պէյազ գայա պալըղը ԹուԹալըմ մը:

Բօլ.—Սա՛յր. . . Թէշէքբիւր իտէրիմ. . . պու կիւն օլմազ:

Լա Ֆուին.—Էօյլէ իսէ պէնիմլէ քերէսթէ սա լարընըն իւզէրինէ էնինիզ. . . հէմ կէօրիւշիւրիզ, հէմ տէ սիզէ քիւշիւք ըարագաթա իլէ պալըզ ավլամաղը էօյ-րէթէյիմ. . .

Բօլ Թէրէտտիւտ իթտի, լաքին պիրտէն պիրէ խաթընա պիր շէյ կէլիպ, Բըթի Գասթէլ գօնաղը հագգընտա Լա Ֆուինէ պաղը շէյլէր սիւվալ իթմէք իս-թէտի: Բօլ Ֆրօմանթալ՝ Լա Ֆուինին կէճէ կիւնտիւզ Մարն ըրմաղը գըլըլարըն-տան էքսիք օլմատըղընը պիլտիկինտէն, քէնտի քէնտինէ.— Պէլէի քէնտիսինտէն պիր մալիւմաթ ալըրըմ.—տէտի:

Լա Ֆուին.—Հայտէ. . . հայտէ. . . պիր գարար վէրինիզ. . .

Բօլ.—Բէք էյի. . . կիտէլիմ. . .

Լա Յուսին.—Աֆէրին . . . էօյլէ իսէ աշաղը Էնինիզ վէ պաղընըզքի գայմա-
յաւընըզ . . . պօթինէրինիզ գայտըրընը պիր չէյէ պէնզէյօր . . . սօնդրա սալլա-
րըն ալթընա կիտէրսինիզ հա' . . .

Լա Յուսին՝ պուըն տիյէրէք չէվ ըրիթըմտան աշաղը գայմըչ, սալըն իւզէրին-
տէ տուրմըչ, էլինի Բօլա ուզաթմըչ օլմաղլա, Բօլ տախի պու վապէթա իլէ ուրլա
մանիա մէրգուըն եանընա վարըվէրտի :

Լա Յուսին.—Օլթայը ալմագ իսթէ'րօիսինիզ :

Բօլ.—Պէն սիզի սէյր իտէճէյիմ . . .

Լա Յուսին.—Նասըլ իսթէրսէնիզ :

Բօլ.—Կէճէ պալըղա չըզմը՛ն մը իտինիզ :

Լա Յուսին.—Խա'յր . . . սապահ էրքէն կէլտիմ :

Բօլ.—Էյ նա'սըլ, պարէ պիր չէյ պէճէրէսիլտինի'զ մի :

Լա Յուսին.—Խա'յր, պու կիւն պախիթիյար օլմատըմ . . . ալ թօրպասընա
պաղընըզ :

Բթ՛ սալըն քէնարընտան աշաղը տօղրու էյիլիպ, սույըն իչինէ պըրաղըլմըչ
օլան աղ թօրպասընը եօզարը գալտըրտը :

Լա Յուսին.—Կէօրտիւնի'զ մի . . . իքի ուֆաճըզ եայըմ պալըղը իլէ պիր
բարչաճըզ թէքիր . . . զահմէթինէ տէյմէզ . . . լաքին պէլքի պախիթըմ աշըլըր
. . . —տիյէրէք, օլթայը սույա աթտը :

Բօլ՛ աղ թօրպասընը եինէ սույա պըրաղըպ, կէօզլէրինի Բըթի Գասթէլ գ-
նաղը ըրիսթըմընա տօղրու չէվիրտի :

Լա Յուսին՝ եավաչ պիր սէտա իլէ.—Օլթամա պիր չէյ կէլտիկինի տույտըմ . . .
պէօյիւք պիր պալըզ վար . . . սազան օլմալը տըր :

Բօլ ճէվապ վէրմէյիպ տսյմա օլ թարաֆա պաղըյօր իտի :

Լա Յուսին.—Օ թարաֆտա նէ' կէօզլէյիպ սուրույօրսընըզ, միւսիւ Բօլ . . .

Բօլ.—Մախսուս պիր չէյ կէօզլէմէյօրըմ . . . Շու գօնաղը պիլի'րմիսինիլը . . .

Լա Յուսին.—Հա'նկը գօնաղը :

Բօլ.—Շու, գարչըտաքի . . .

Լա Յուսին.—Էվլէթ, էվլէթ . . . էյի պիլիլիւմ . . . իսմի Բըթի Գասթէլ
տիր . . . Պէնիմ միւթէատաիտ էմլաքլարըմտան պիրի տիր . . .

Բօլ.—Էմլաքլարընըզտան պիրի'մի . . . իս'սըլ չէյ օ :

Լա Յուսին.—Կէճէլէրի պալըզ ամլալըպ բէք չօգ եօրուլաղըրմտա, պաղչէսի-
նին ըրիսթըմընտան եօզարը չըզար վէ աղաճքսրըն ալթընտա սէրիլիլի եաթար վէ
եաթաղըմտա եաթըյօր կիպի ույուրըմ. իւզէրիմէ տէ գրաղը ֆալան էնմէզ . . .
Նասըլ քի կէօրիւյօրսընըզ, օրանըն սահիպի կիպի պիր մուամէլէտէ պուլաւըյօ-
րըմ . . .

Բօլ.—Տիսէք օ պաղչէյէ կիրմիլտինիզ, էօյլէ' մի :

Լա Յուսին.—Գա'չ տէֆալար . . . կէճէ, հաթթա կիւնտիւզ պիլէ . . .

Բօլ.—Լաքին էկէր սիզի եազալասալա'ր իտի :

Լա Յուսին.—Թէհլէքէսի պիր չէյի եօզ իտի . . . իսանէ օ վազթ աօչ իտի . . .
սաթըլմաղտան էվլէլէի լազըրտըլը իտիյօրըմ . . .

Բօլ.—Տիմէք սաթըլմը՞ մը տըր :

Լա Ֆուրն.—Էվվէթ . . . կէջնէրտէ սաթըլտը . . . Իբի իւշ հաֆթա ան-
ճազ վար տըր :

Բօլ.—Պիլի՞րմիսինիզ քիմ սաթըն ալտը :

Լա Ֆուրն.—Վալլահի էյիճէ պիլմէմ . . . Պէնիմ պիլտիյիմ շու տըր քի , . .
րատա Իբի գարը վար . . .

Բօլ.—Իբի գարը՞ մը :

Լա Ֆուրն.—Էվվէթ . . . Պուսլարըն պիրի գըրգ գըրգ պէլիք վար տըր ամ-
մա , կէնճիկինտէ բարջա պիր շէյ իմիշ , շիմտի տէ հէնուզ եապանա եթըլմազ . . .

Բօլ.—Էյ օ պիրի՞ :

Լա Ֆուրն.—Ա՛ , օ պիրի օն տօգուզ եաշընտա վար իսէ , անճազ . . . Կէջն
կիւն մէրգումէյի ատանըն լօգանթատընտա իւթիւ պաշը թէմիզ բաք պիրիյլէ
կէօրտիւմ , անըն գըզը օլմալը տըր . . . օ ատամա ատատա պիր քէրիէ տահա
թէսատիւֆ իթմիշ իտիմ . . . Ա՛հ , միւսիւ Բօլ , օ նէ՛ կիւզէլ գըզ տըր . . . Ի
նան օլտուն , միւզէխանէլէրտէքի էն մէշուր իւահէ վէ գըրալիցալարըն րէսիմէրի
պիլէ անըն գունտուրա պաղլարընը պաղլամաղա լայըգ տէյիլ տիրէր :

Բօլ.—Պու կիւզէլ գըզը պիր էրքէքէ պէրապէր ատատաքի լօգանթատա
րատթ կէլտինիզ , էօյլէ՞ մի :

Լա Ֆուրն.—Էվվէթ . . . Օ ատամ պէնճէ գօնաղըն եէնի սահիպի օլմաթը
տըր . . .

Բօլ.—Պու կէնճ գարընըն Բըթի Գաութէլ գօնաղընտա իգամէթ իթտիկինէ է-
մի՞նմիսինիզ :

Լա Ֆուրն.—Պու տա լա՞ֆ մը . . . մէրգումէյի օրատա կէօրտիւմ . . . հաթ-
թա քէնտիսիյլէ գօնուշտըմ պիլէ . . .

Բօլ.—Սի՞ոգ մի . . . նա՞սըլ . . .

Լա Ֆուրն.—Թութտըղըմ պալըգլարտան իսթէրլէ՞ր մի տէյու սիւփալ իթմէյէ
կիթմիշ իտիմ , եէթիին իլէ կէնճ օլան օլ Իբի գարըյա պիր աղան Բօլիւնտա թէ-
սատիւֆ իթտիմ . . . պէյազ գայա պալըգլարընը շէօյլէ աշտըմ . . . կէնճի ալա-
ճազտը , զիրա չօգ իսլրէնտի , լաքին եէթիկին օլան գարը՝ «—Ագիգիմ Մարթ , էյի
պիլիւսինիզ քի պու ագչամ եէմէյիմիզ վար տըր , պալըգ տա եարընտ գատար
թազէ գալմազ . . . — տիյերէք , բաղարլըղըմըզը պօզտու . . . հասըլը պալըղը
սաթտուտըզ կիթտի . . .

Բօլ՝ հէյէճանընը կիզլէյմէյերէք.—Տիմէք իսմի Մարթ իմիշ , էօյլէ՞ մի :

Լա Ֆուրն.—Էվվէթ , Մարթ օլտուղընա շիւպիէ եօք տըր . . . Լաքիմ օլտ-
իլ ամմա , սիզ պուտա չօք մէրազ իտիօրօրընըզ կիպի կէօրիւնիւյօր . . . Մէր-
գումէյի ըսպի կէլիպ կէօրմիւշ օլմայասընըզ :

Բօլ.—Էվվէթ , կէօրտիւմ . . . չօգ կիւզէլ գըզ տըր , սէսի տէրմէն բէք լա-
թիֆ վէ թաթըլ տըր :

Լա Ֆուրն՝ կիւլէրէք վէ Բօլըն եիւզիւնէ պագարազ.—Տո՛ւր , տո՛ւր , պէնի
սէօյլէթմէնիզին սէպէպինի շիմտի անլատըմ . . . մէրգումէտէն պահս իթտիւմէք
իսթէտինիզ , տէյիլ մի . . . պու սըրատա պալըգ ազճըլըղընտա սէվմէտիկինի-

զին սէպէպի շու տըր քի, պաշգա չէյ սէվյօրսընըզ . . .

Բօլ՝ քէնտի քէնտիյի էլէ վէրտիկինի անլայարագ, բանճար կիպի գըբ գըրմըզը քէսիւմիչ խտի :

Լա Ֆուին՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ .— Պու պաշգա չէյ տէտիկիմ տէ Բըթի Գասթէլ գօնաղընտաքի կէնճ գըզ տըր . . . Իշթէ սիզ պուենը իշիւն մահգուն վէ սօլկուն կէօրիւնյօրսընըզ . . . Միւսիւ Բօլ, պէն անլատըմ, թութուլտընըզ . . . Սիզ օ գըզա ալէապա իթմիշիւնիզ տիր, վէսսէլամ :

Բօլ՝ պաշընը էօնիւնէ ապարագ .— Ատանըն լօգանթասընտա գըզ իլէ պէրապէր կէօրտիւկինիզ ատամըն՝ մէրգումէնին բէտէրի օլուպ օլմատըղընը պիւմէք իսթէր իտիմ . . .

Լա Ֆուին .— Իշթէ պու մալիւմաթը սիզէ վէրէմէյէճէկիմ :

Բօլ .— Էմլաքը մէզքիւրէնին սաթըլմըջ օլտուղընա էմի՞նմիսինիզ :

Լա Ֆուին .— Եա սաթըլմըջ վէ եախօտ քիրալանմըջ տըր . . . չիւնքի պիր վագթտան պէրու քիմսէ իգամէթ իթմէտիկի հալտէ չիմտի ատամ վար տըր . . .

Բօլ .— Օլմամալը տըր . . . Բէնչէրէ գանատլարը թէքմիլ գաբալը տըր . . .

Լա Ֆուին .— Ենէնի սահիպլէրի պէլքի պիր եօլճուլըղա կիթմիշէր տիր :

Բօլ .— Աճապա շուենըն սահիհ օլուպ օլմատըղը անլաշըլմազ մը :

Լա Ֆուին .— Պունտան գօլայ նէ՛ վար, էկէր իսթէր իսէնիպ չիմտի անլայապիւրիզ . . .

Բօլ .— Նա՞սըլ :

Լա Ֆուին .— Կիտինիզ սանտալընըզը կէթիրինիզ . . . Ըրմաղըն քիւշիւք գօլունտան եօգարը սօղրու չըգարըզ, պէն պալըգ սաթմազ պէհանէսիյլէ գօնաղըն պաղչէսինտէն եօգարը չըգարըմ . . . Էլպէթթէ պիր պէքճիսի վար տըր . . . Էկէր եօլունտա մէրգումա կէօրիւշիւի իսէ, չօգ մալիւմաթ ալընըր . . .

Բօլ .— Գօնաղա եալընը՞զ մը կիրէճէքսինիզ :

Լա Ֆուին .— Էլպէթթէ, օնա չիւպէն՞ մի վար :

Բօլ .— Կիտէյիմ սանտալըմը կէթիրէյիմ .— տիյէրէք ըրթթըմըն իւզէրինէ աթլատը վէ սանտալընըն պուլունտըղը մահալէ տօղրու սու քէնարընտան թըրըս գօշմաղա պաշլատը :

Պիր չէրնէք սաաթ սօնըրա Բօլ ավտէթ իտէրէք Լա Ֆուինէ խիթապէն .— Կէլինիզ .— տէտիքաէ :

Լա Ֆուին .— Էվվէթ, կէլէճէյիմ, լաքին պալըղը ունութմայալըմ . . . գօնաղա կիրմէք իշիւն պալըղը պէհանէ իտէճէյիմ . . . օլմայա քի խըրսըզ տէյու թութուլայըմ, պու պէնիմ հիշ իշիմէ կէլմէզ . . . — տիյէրէք, աղ թօրպասընը սանտալըն արգասընա պաղլատը, քիւրէքլէրի թութտը վէ ըրմաղըն պալէատէ զիբը օլընան քիւշիւք գօլունա գատար սըգը քիւրէք չէքտի : Մալիւմ տիր քի, մէրգում տէլիգանը՝ պիր գաչ կիւն էվվէլ մէզքիւր գօլտա պուլընան նէրտիվէնտէն եօգարը չըգըպ, Մատմազէլ Մարթըն տիւշիւրմիշ օլտուղը քիթապը մէրգումէյէ վէրմիշ խտի :

Սանտալ ոչերիան մէզքիւր նէրտիվէնին եանընա վիւրուտ խոռպ, Տօգթօր թօմբսընըն սանտալը տախի էլան օրատա պաղը պուլունըյօր խտի :

Լա Ֆուին ներտիվէնտէն եօգարը չըզուլ, քիւչիւք պաղչէնին աղանձարը արգասընտա զայս օլտու վէ պիր դաչ տաքիգա սօնդրա ավտէթ իթտի:

Բօլ.—Էյ նէ՞ եաբտընըզ պագալըմ:

Լա Ֆուին.—Հագգընըզ վար իմիչ. . . քիմսէ եօգ. . . խանէ սօշ տըր. . .

Բօլ՝ սաբ սարը քէսիլէրէք.—Պունը պիր քիմսէ՞ մի սիգէ սէօյլէտի:

Լա Ֆուին.—Խայր, պէն քէնտիմ կէօրտիւմ. . . պէքճի եօգ տըր. . . քիմսէլէր եօգ տըր. . . էկէր իսթէր իսէնիզ սիգ տէ կէլինիզ. . .

Բօլ՝ Լա Ֆուինին եանընա կիտիս, իքիսի պիրլիքտէ սայֆիյէնին տէօրթ թարաֆընը սրաչթըրտըլար:

Արթըզ չիւպհէ գալմայըզ, գօնաղըն տէօրթ թարաֆը սըգը սըգը գաբալը իտի:

Բօլ՝ պիր թէլաշ ու հէյէճանլա.— Կիթմիչ. . . գըզ կիթմիչ. . . աճապա սիրտէն պիրէ պու կիտիչին սէպէպի նէ՝ տիր. . . Իւչ կիւն ագտէմ սօլուրատա եաբու եաբտըրըլմագտա օլմապընա պագըլըր խէ, էվ խալգընըն զայսուպէթի բէք ուզուն սիւրմէյէճէք տիր. . . Մարթըն եագընտա ավտէթի իհթիմսուլուն պախտ տէյիլ տիր. . .

Լա Ֆուին.—Պունա հիչ չիւպհէ եօգ տըր. . . Պէն սիգին եէրինիգտէ օլսամ, հիչ խըրուլանմայըզ, բահաթը գալպ իլէ գըզըն ավտէթինէ պէքլէրիմ վէ ճանըմ սըզըլմամոգ իչիւն ագչամ սապահ պալըզա չըգարըմ. . . Պէօյլէ էյի օլուր, միւսիւ Բօլ. . . պիր գըզ իչիւն քէնտիմի սալա իւզմէմ. . . Ֆէյլէսօֆ օլմալը, վէ էկէր ճէսարէթիմ օլսա իտի սիգէ պիր շէյ սէօյլէր իտիմ. . .

Բօլ՝ Մարթըն տահա շարուգ սօլըլմաղա Լա Ֆուինին քէնտիսինէ պիր վասէթա էօյրէթէճէկինի իւմիտ իտէրէք.—Նէ՞ սէօյլէր իտինիզ:

Լա Ֆուին.—Պիր մուգայէսէ իտէճէյիմ, տիյնէյինիզ. . . Պէն պիր եէրտէ պալըզա չըգմըջ օլսամ տա, օրատա պալըզ թութուլմաղա նէ՞ եարարըմ, Միւսիւ Բօլ, սօրարըմ սիգէ:

Բօլ.—Պաչգա եէրէ կիտէրսինիզ, աէյիլ մի:

Լա Ֆուին.—Հա՛, իլթէ թամ սիգ տէ պէօյլէ եարընըզ. . . Պիր եէրտէ պալըզ թութուլմայընճա, թէպտիլը մահալ իտինիզ վէսսէլամ. . .

Բօլ.—Սանքի սաչգա պիր աչգ ու սէվտայա տալըպ սօլունը ունութայըմ մը տէրսինիզ. . .

Լա Ֆուին.—Էօյլէ եա՛. . . Չօգլարը պէօյլէ եաբար. . . Գարըլար՝ պալըզ կիպի տիր, թութուլմագ իչիւն եէմ իսթէրլէր. . . Պիր եէրտէ եէմ աթմըչարըզ տէ թութուլմայօր իսէ, պաչգա եէրէ եէմ աթընըզ, թէպտիլը մահալ իտինիզ, օրատա թութուլըր. . . Պունա նէ՞ տէրսինիզ. . .

Բօլ՝ պունա ճէվապ օլարազ.—Կիտէլիմ.—տէտի:

Լա Ֆուին եինէ պալըզ ավլամագ իչիւն քէնտի սալլարը իւզէրինէ ավտէթ իտուպ, Բօլ տախի մէրգուլմտան այրըլարագ սանտալընը գըլըյա սըրազտը վէ գալսի զայէթ մահզուն վէ միւքէտտէր օլտուղը հալտէ կիթտի օտտսընա գաբանտը:

Չավալը չօճուգ հագիգաթէն բէք զիյատէ մուղտարըպ վէ մէյուս պուլըն մագտա իտի:

Լա Ֆուլին եէնիտէն պալըգ ավլամաղա պաշայըպ, քէնտի զիւրմինճէ Ֆէյ-
լէսօֆ պուլընմասը հասէպիյլէ, Բօլ Ֆրօմանթաւըն աղղընտան գաչըրտըղը մատտէ
իւզէրինէ զինիտէն միւթալէաթա տալմըչ խտի:

Լա Ֆուլին՝ քէնտի քէնտինէ.—Ալիմ Ալահ զավալը չօճուգ Ֆէնա հալտէ
թութուլմըչ. . . Ինսան պիր քէրրէ միւպթէլաի աչգ ու սէվտա օլտո՞ւ մը, ար-
թըգ տուրամազ օլուր. . . Էկէր պու չօճուգ սահիհէն միւպթէլաի աչգ ու սէվ-
տա օլմուչ իսէ, հազըգ, աճըրմ, վէ էկէր կէրէք շու աչգ ու սէվտասընտա վէ
կէրէք սաիր պիր շէյտէ քէնտիսինէ պիր խըտմէթ իտէպիլիր իսէմ, մաէլմէմնու-
նիյէ տէրէօհտէ իտէրիմ.— տէյիպ, պիր տէ նակէհան շու քէնտի քէնտինէ
սէօյլէնմէսինի դաթ իտէրէք պիւլէնտը ավազ իլէ.— Հա՛, շիմտի սէնի եագալա-
տը՞.— տէյու պաղըրտը:

Մէրգուլմ՝ պու սէօզլէրի՝ օլթանըն ուճուհա թագըլտըղըն հիսս իթտիկի
պիր պալըղա խիթապ իթմէքտէ օլուպ, մուսխիսէրէն իւպլէի մէգալ իլէ.— Զան-
նըմ էկէր սէն աղ թօրպամա կիրէր իսէն, կիտիպ թաամ իտէպիլէճէկիմ.— տէտի:

Լա Ֆուլին՝ պալըղը ըրմաղըն տիպինտէն կիւհպէլա եօգարը չէքէպիլտիկին-
տէն, պալըգ պէօյիւճէք պիր շէյ կէօրիւնիյօր իտի:

Պու կէնճ պալըգճը՝ պիր չօգ ուղրաշտըգտան սօնըրա նիհայէթ մուվաֆֆազ
օլուպ, պալըղը սուլըն եիւզիւնէ չըգարտը վէ չէքտի սալըն իւզէրինէ ալտը:

Պու պալըգ՝ կիւզէլ պիր սազան օլուպ, պէշ լիպրալըգ գատար վար իտի:

Լա Ֆուլին՝ չըրընմագտա վէ գույրուղընը օյնաթըպ տուրմագտա օլան պա-
լըղը օլթանըն իւզէրինտէն չըգարալագ.— Օլտու, օլտու. . . րահաթ տուր, շիմ-
տի առատաքի լօգանթանըն գըրմըղը շարապըյլա արգատաշ օլաճագսըն. . . —
տիյէրէք, սագանը աղ թօրպասընա աթտըգտան սօնըրա, ավ թագըմլարընը սալըն
իւզէրինէ պըրագարագ գըյըտան եօգարը չըգտը, առանըն գարչըսընա գատար
կիթտի վէ պիր գըյըտան օ պիր գըյըյա եօլճու կէչիւրէն սանտալճըյը չաղըրըպ,
մէրգուլմ տախի կէլտի Լա Ֆուլինի սանտալընա ալարագ առայա կէօթիւրտիւ:

Լա Ֆուլին՝ թութտուղը պալըղը լօգանթանըն մաթպախընա կէօթիւրիպ բա-
րասընը ալտը, չաբուճագ թաամ իթտի, պու քէրրէ, քիմսէնին օլմայըպ էքսէրիա
քէնտիսինին գուլլանտըղը էսկի վէ չիւրիւք սանտալա րաքիպ օլտու, թէքրար
սալլարա կէլտի վէ եէնիտէն պալըգ ավլամաղա պաշայտը:

Սապահլայըն պախթը եիւրիւմէյօր իտի ամմա, շիմտի իգալալը բէք չօգ աչը-
լըպ, Լա Ֆուլին իւսթ իւսթէ իլք թութտըղը սազան գատար պէօյիւք իւչ սազան
պալըղը թութտը:

Պատէհու օլթասընը տիւզէլթիպ եէնիտէն ըրմաղա աթտըղընտա, պիրտէն պի-
րէ տուրտը վէ աղղը աչըգ գալարագ տիք տիք պագմաղա պաշայտը:

Մէրգուլմըն սէպէպը թէաճճիւպի աչիքեար պիր շէյ օլուպ, Լա Ֆուլին՝ Մարն
ըրմաղընըն էօթէ հագասընտա պիր գարընըն՝ Բըթի Գասթէլ պաղչէսինին եըլան-
գալի աղաճ եօլլանտան կէչտիկինի կէօրմիւչ իտի:

Մէրգումէ՝ Անժէլ օլուպ, պու գարը՝ ժագ Լակարտըն թալիմաթը մուճի-
պինճէ Քարիզտէն կէլմիշ օլմաղլա, թէտարիքեաթը լազըմէնին իճրասընա պաշլա-
մագտան էվվէլ պաղչէտէ կէզինիյօր իտի:

Լա Ֆուին.—Վայ, վայ, վայ. . . էկէր եանըմայօր վէ էյի կէօրիյօր ի-
սէմ, կէչէն կիւն կէնճ վէ կիւզէլ գարընըն պէնտէն պալըգ ալմասընը մէն իտէն
վէ հիւսն ու ճէմալը հէնուզ ետրինտէ օլան եէթկին գարը տըր. . . Տիմէք պու
խանէտէ իգամէթ իտէնլէր եօլճուլըղս կիթմէմիչլէր տիր. . . պիր կիւն իչիւն
ղայպուպէթ իթմիչլէր տիր. . . իչին նէ օլտուղընը անլայաճաղըմ, Միւսիւ Բօլա
պէլքի պիր էյի իսպէր կէօթիւրէպիլիւրիմ. . .

Լա Ֆուին՝ սալըն իւզէրինտէն քէնտի չիւրիւք սանտալընա աթլատը, աղ
թօրպասընը իլիշտիրտիկի եէրտէն չըգարտը վէ քիւրէքլէրի գուլլանսրագ Անժէլէ
տօղրու կիթտի: Անժէլ օ արա տուրմուշ, տիգգաթլա մէրգում պալըգ ալճըսընա
պագըյօր իտի:

Լա Ֆուին՝ ըրթթմա եանպղպ սանտալընըն իչինտէ տուրարագ Անժէլէ խի-
թապէն.—Պու կիւն սիգէ պալըգ լազըմ մը, Մատամ:

Անժէլ՝ մէրգումը թանըյարագ.—Կէչէն կիւնքի պալըգճըսընըզ, տէյի՞ մի:

Լա Ֆուին.—էվվէթ, էֆէնտիմ. . .

Անժէլ.—Նէ՞ պալըղընըզ վար պագալըմ:

Լա Ֆուին.—Պիր գաշ սազան վար:

Անժէլ.—Իրի՞ մի տիրէր. . .

Լա Ֆուին.—Էն քիւչիւյի ագալի իւշ լիպրա կէլիր. . .

Անժէլ.—Էյ եըլան պալըգլարը տա վա՞ր մը. . .

Լա Ֆուին.—Սանտալմըն տիպինտէ իքի տանէ վար տըր. . . Պու եըլան
պալըգլարը իէ կիւզէլ պիր սազան պալըղընտան՝ միւքէմէլ պիր ըլաքի եարա-
պիլիրսինիզ. . .

Անժէլ.—Գաջա՞ վերէճէքսինիզ:

Լա Ֆուին.—Սիգսինիզ տէյու օն իքի ֆրանգա վերիրիմ. . .

Անժէլ.—Էօյլէ իտէ ըրմաղըն գօլընտան եօգարը տէմիր բարմագլըզը գարու-
յա գատար չըզընըզ վէ սազանը իլէ իքի եըլան պալըղընը պանա կէթիրինիզ:

Լա Ֆուին՝ եէնիտէն քիւրէքլէրի էլէ ալըպ գուվվէթիճէ քիւրէք չէքմէյէ
պաշլատը վէ չարուճագ սայֆիյէնին եագընընտաքի նէրտիվէնէ վասըլ օլուպ, իս-
թէնիլէն պալըգլար աղ թօրպասըյլա էլինտէ օլտուղը հալտէ սէրիան մէզքիւր
նէրտիվէնտէն եօգարը չըգտը:

Անժէլ՝ խանէնին էօնիւնտէքի տիշ նէրտիվէնինին եանընտա մէրգում պալըգ-
ճըյա պէքլէյօր իտի:

Գօնաղըն գարու վէ բէնչէրէլէրի սըրթ իւսթիւ աչըգ իտի:

Լա Ֆուին.—Իշթէ՞ պալըգլար, Մատամ. . . Պուկարը հէր քիմ եէրսէ սիզի
թէպրիք իտէճէք տիր. . . իսթէ՞րմիսինիզ, մաթպախա կէօթիւրիպ այըզլայըմ
մը. . .

Անժէլ.—Մաէլմէմնունիյէ գապուլ իտէրիմ. . . —տէյիւ, Ժիւլ Պուլնուա
նամը տիկէր Լա Ֆուինի պէրապէր գօնաղա կէօթիւրտի, վէ Լա Ֆուին եօլտա

Ֆիւթուրսըզ պիր սուրկթտէ պազը շէյլէր սորուչորմաղա պաշլատը :

Լա Ֆուին.— Եօլճուլըգտա՞մը իտինիզ :

Անժէլ.— Նի՞չիւն սորուչորսընըզ :

Լա Ֆուին.— Ձիւնքի տիւն ագչամ կիւզէլ պիր թէքիր պալըղըմ վար իտի , սիզէ վէրմէք իչիւն պուրայա կէլտիմ վէ աղաճլարտան պաշգա քիմսէյի կէօրմէտիմ . . .

Անժէլ.— Էվվէթ . . . պուրատա եօգտըմ . . .

Լա Ֆուին.— Պէն տէ էօյլէ ումտըմ . . . քէնտի քէնտիմ տէտիմ քի , զէվճինիզլէ պէրապէր պէլքի Բարիզէ կէզմէյէ կիթմիշ օլմալըսընըզ . . .

Անժէլ.— Նիւպէն իտէրէք պալըգճընըն եիւզիւնէ պազըզ . — Ձէվճիմ քիմ տիր :

Լա Ֆուին.— Պուրատա կէօրտիւկիմ չաթալ սագալըմ օ կիւզէլ ատամ զէվճի-նիզ տէյիլ՞մի . . .

Անժէլ.— Խայր , օ պէնիմ զէվճիմ տէյիլ տիր . . .

Լա Ֆուին.— Պէն էօյլէ զանն իտիյօր իտիմ . . . Էլէպըլ էկէր միւրէպալիյէսի տէյիլ իտէնիզ , էլպէթթէ խըսըմընըզ . . .

Անժէլ ճէվապ վէրմէտի :

Լա Ֆուին.— սագանը պըզլըյարագ սէօզիւնէ տէվսամ իլէ . — Էյ Մատմազէլ Մարթ անըն քէրիմէսի՞մի տիր . . .

Անժէլ.— Թէաճճիւպլէ . — Պու իսմի նէտէ՞ն պիլիյօրսընըզ . . .

Լա Ֆուին.— Սիզտէն էօյրէնտիմ . . . Պիլի՞րմիսինիզ , պիր կիւն մէրգումէ գըզ պէնտէն պալըգ ալմագ իսթէյօր իտի տէ սիզ ալտըրմատընըզ , իշթէ օ կիւնի պէնիմ էօնիւմտէ Մարթ տէյու իսմիսի վէրտիսիզ . . . Մէրգումէ՞ չաթալ սագալ-լը միւսիւնիս գըզը տըր , տէյիլ՞մի :

Անժէլ.— Պէլքի :

Լա Ֆուին.— Մէրգում միւսիւ իթթիսար իտէպիլիր . . . նէ՞ կիւզէլ գըզ տըր , պէն անըն կիպի կիւզէլ հիշ կէօրմէմիշիմ :

Անժէլ.— Հայտէ , հայտէ , սո՛ւս օլընըզ , կէվէզէլիք իսթէմէզ , չարուգ իտի-նիզ , միւսթաճէլ իշիմ վար . . .

Լա Ֆուին.— Ելլան պալըգլարընը էլէ ալտըմ . . . Էյ շիմտի ալտէթ իթտի-նիզ , տէյիլ՞մի . . .

Անժէլ.— Պէնի կէօրմէյօրմըսընըզ , իշթէ պուրատայըմ . . .

Լա Ֆուին.— Սիզ ալտէթ իթտինիզ , էվվէթ , լաքին կէնճ Մատմազէլ . . .

Անժէլ.— «Կէնճ Մատմազէլ» պուրատա օլտուն օլմասըն , սիզէ՞նէ :

Լա Ֆուին.— Կիւզէլէ պագմագ սէվապ տըր . . .

Անժէլ.— Կիւլէրէք . — Կիւզէլ՞ մէրագլըսըմըսընըզ . . .

Լա Ֆուին.— Կիւզէլի թանըր անլարըմ . . .

Անժէլ.— Էօյլէ իտէ եաս թութընըզ , չօճուղըմ . . . Մատմազէլ Մարթը ար-թըզ պիր տահա կէօրմէյէճէքսինիզ . . .

Լա Ֆուին.— Վայ . . . նէ՞րէյէ կիթտի . . .

Անժէլ.— Տիւն Ամէրիգայա հարէքէթ իթտի :

Լա Ֆուին.— Պու ֆէնա . . . նէ՞ ուղագ եէր . . . Տիմէք պապասըյլւմ՞ մը կիտիյօր :

Անժէլ.—Պապա՞սը՝ քիմ տիր :

Լա Ֆուին.—Չաթալ սագալլը միւսիւ . . . զաննրմ պանա էօյլէ պիր շէյ "էօյ-
լէտինիզ :

Անժէլ.—Եանլըշընըզ վար . . . օ՛ պապասը տէյիլ տիր . . . ագրապատան
տըր . . .

Լա Ֆուին.—Հէր նէ հալ իսէ , մատամ քի գըզ Ամէրիգայա կիթտի , պէն տէ
միթէսէլլի օլպանաղմ . . . մէրգումէյի պիր տահա կէօրմէք իշիւն օրայա գատար
կիտէմէյէճէկիմ տէրքեար տըր . . . Տիմէք , Մատամ , պիւթիւն եազըն սիգ սու-
րատա՞ մը իգամէթ իտէճէքսինիզ :

Անժէլ.—Խա՛յր . . . իսթիրահաթ իթմէք իշիւն վադթ վադթ պուրայա կէ-
լէճէկիմ . . .

Լա Ֆուին.—Բէք ալէա . . . գուսուր վադթ տա Բարիզտէ գալաճագսընըզ ,
տէյիլ մի . . .

Անժէլ.—Խա՛յր , Չինտէ գալաճաղմ . . .

Լա Ֆուին՝ նազարը իսթիղրասլա Անժէլէ պագարագ .— Չինտէ՞ մի . . . ա
տամ սէն տէ . . . պէնիմլէ էյլէնիյօլաղնըզ :

Անժէլ՝ օմուզլարընը օյնաթարագ .—Տահա եէնի՞ մի անլամաղա պաշլատընըզ
. . . Պու գատար սիւվալ ճէվապ արթըգ էլվէրիր , տէյիլ մի . . . Սիզ չօգ վու-
գուֆճըյա պէնգէյօրսընըզ , պէն իսէ պու շէյտէն հաղզ իթմէմ . . . Պիր ազ վա-
գըթ սիգէ ճէվապ վէրմէք սաֆտէրունըղընտա պուլունտըմ , լաքին արթըգ սապր
ու թէհամմիւլ իթմէլի , պունտան զիյատէսի օլամազ :

Լա Ֆուին՝ պիր թավը հալիմանէ իլէ .—Տարըմայընըզ Մա՛տամ , լէճա իտէ-
րիմ . . . Գօնուշալըմ տէյու պու շէյլիւրի սիգէ սիւվալ իթտիմ , սաշգա պիր նիյէ-
թիմ եօգ տըր . . . Սիզ Բարիզտէ , Չինտէ , Բանթէնտէ վէ եախօս Պօնտի օրմա-
նընտա գալմըշսընըզ , պունտան պանա նէ՞ չըգար . . . Պէն պալըղմը սիգէ սա-
թայըմ տա , պաշգա շէյ նէյիմէ՞ լաղմ . . . Պալըղմը ալտընըզ , վէրինիզ բարա-
մը պէն կիտէյիմ . . .

Անժէլ.—Իշթէ բարանըզ :

Լա Ֆուին.—Սագան վէ եըլան պալըզլարընըն այըգլանմասը իշիւն Փաղա
պիր շէյ վէրմէյէճէքմիսինիզ :

Անժէլ՝ կիւլէրէք .—Եիրմի «սու» տա զիյատէ վէրէճէյիմ . . .

Լա Ֆուին.—Թէշէքքիւր իտէրիմ , Մատամ . . . Պէլքի պիր շէյ լիւզումընըզ
օլուր տէյու եարըն պիր կէլէյիմ մի :

Անժէլ.—Խա՛յր . . . եարըն պուրատա օլմայաճաղըզ . . . Տօգթօր՝ եօլճու-
լըղա չըգաճագ տըր . . .

Լա Ֆուին՝ տահա զիյատէ պիր մէրագլա .—Տիմէք օ չաթալ սագալլը միւսիւ՝
տօգթօր տըր , էօյլէ՞ մի . . . —տէտի , վէ Անժէլին տուտագ ըսըրտըղընը կէօ-
րէրէք .—Էկէր քէնտիսինի կէօրէճէք օլուր իսէմ , պիր շէյ թալլալ իտէճէյիմ .—
տէյու իլապէ իթտի :

Անժէլ.—Նէ՞ թալլալ իտէճէքսինիզ :

Լա Ֆուին.—Գայնանամտան պէնի գուրթարաճագ պիր իլաճ իշիւն պիր լէ-
շէթա իսթէյէճէյիմ . . . —տէտի :

Անտէլ՝ քէնտիյի թուծամայրս պիր քէրրէ տահա գահգահա իլէ կիւլմէկէ պաշլատը վէ Լա Ֆուին օ արա մէրգումէ գարըտան այրըլըս, եինէ քէնտի սալընա ալտէթ իթտի :

Լա Ֆուին՝ քիւրէք չէքտիկի էսնատէ քէնտի քէնտինէ . — Զապալը Միւսիւ Բօլըն իշի Ֆէնա տըր . . . սէվտիկի կէնճ գըզ Ամէրիգայա աղիմէթ իթմիշ . . . ամմա տա ուզագ եէր հա՛ . . . Պէն պու խապէրի Մ . Բօլա վէրէմէմ . . . չօգ քէտէրլէնէնէք տիր . . . Շու եէթկին գարը՝ չօգ գուրնազ պիր շէյէ պէնզէյօր , աղքընտան լագըրտը ալմագ իսթէտիկիմի չարուճագ անլատը . . . Լաքին զարարը եօգ , պէն անլամագ իսթէտիկիմ շէյի անլատըմ , պաշլըճա շէյ տէ օ իտի . . . գուսուրը ումուրըմտա տէյիլ տիր . . . — տիյօր իտի :

Տէլիգանը պալըգճը քէնտի քէնտինէ պու միւթալէաթտա պուլընարագ , պիր սիկարա պիւքտիքտէն սօնդրա իլէ պաշլատը , վէ եինէ իգպալը եիւրիւյէրէք օլթա . սընա խայլիճէ պալըգ կէլտի :

Ֆիւհագիգա էն էվվէլ օլթասընը աթար աթմազ սուտան իրիճէ պիր պալըգ չըգարըս քէնտի քէնտինէ . — Վալլահ պուրասը չօգ էյի տիր . . . Պու կէճէ մութ . Լագա պուրայա կէլէճէյիմ վէ գաննըմ վագթըմը պօշա կէշիրմէյէնէյիմ :

Սախթէ Թօմբսըն իլէ սըր քեաթիպի վէ Անթուան Ֆօվէլի՝ պաղչէտէ պէօ . յիւք ալաճլարըն ալթընտա թաամտան էվվէլ իշթահ աջմագ իշիւն պաղը միւսքի . րաթ իշմէքտէ վէ եէքտիկէրիլէ միւքեալէմէ իթմէքտէ պըրագմըշ իտիք :

Միւքեալէմէի մէքքիւրէ քէսպը շիտտէթ ու հարարէթ իթմիշ իտի :

Քիթապճը՝ քէյֆլէնիպ սէվիւնիյօր իտի . . . էսկի իրւսկի քեաղըտ վէ քի . թապլարըն արասընտա թօղը վէ ըիս գօգուլը հալանըն եէրինէ գըր վէ պաղչէնին հայաթպաիշ հալասը վէ չիլէքլէրին ըայիհասը՝ մէրգումա թաթլը պիր սէրհօլըգ վէրիյօր իտի :

Ֆօվէլ՝ պիրտէն պիրէ պիւլէնտը ալագ իլէ . — Պու նէ՛ կիւզէլ էվիւնիգ վար , էֆէնտի . . . պանա հէր թարաֆընը տա կէզտիրմէ՛զմիսինիգ . . .

Ժագ . — Արզու իտէր իսէնիգ , կէզտիրէյիմ . . . Սուֆրայա օթուրմագտան էվ . վէլ , շիմտի պիլէ կիտիպ պաղչէյի շէյլէ պիր տօլաչապիլիլիգ . . .

Մէրգուման իւշ էրքէք՝ սանտալեալարընտան գալըգ , Մարն ըրմաղընըն կէօլկէլի ըըթթըմը պօյընա կիտէն աղաճ եօլընա տօղրու կիթտիլէր :

Էսքի քիթապ սաթըճընը Ֆօվէլ՝ էլիւնի գարըքի գըյըյա տօղրու ուզաթա . րագ . — Թա չու գարըճըգա պագընըգ . էրէյիճէ սէնաաթտան անլար պիր պալըգ ալճըսը վար օրատա . . . զայիպա էյի իշ կէօրիւյօր . . .

Ժագ իլէ Բասգալ՝ Ֆօվէլին կէօսթէրտիկի թարաֆա տօղրու պագըգ , Լա Ֆուինի կէօրտիլէր : Մէրգումա՝ օ արա իրի պիր սաղան պալըղը եագալամըշ օլ . մաղլա , անը սուտան չըգարմագլա մէշղուլ պուլընըյօր իտի :

Բասգալ՝ մէրգումը թանըյըս . — Հա՛ , ատատաքի լօգանթանըն ֆէյլէսօ . ֆը տըր :

Ֆօվէլ . — Քի՛մ տիր պու ֆէյլէսօֆ :

Ժագ՝ տիք տիք քիթապճըյա պագարագ . — Բէք աճայիպ պիր ատամ տըր . . .

Հէնուզ օն տօգուզ եաշընտա օլուպ, ագըլ պաւիլ օլտըգտա քիւլլիյէթլի պիր մէպ-
լաղ միրասս եէյէճէք տիր . . . Մէրգում՝ քէնտի հալ ու ահվալինի պիզէ նազլ ու
հիքեայէ իթտիկինտէն, պիզ տէ պու հիքեայէյէ նազարէն քէնտիսինէ «Փէյլէսօֆ»
մախլէսինի թազմըլը տըր . . .

Փօվէլ. — Գիւլլիյէթլի պիր մէպլաղ մը միրասս եէյէճէք տէտինիզ . . . Իւս-
թիւնտէքի երրթըգ բըրթըգ բուսպայա պազըլըր իսէ, հիչ ումուլմազ . . . միրասս
եէյէճէք ատամա հիչ պէնզէմէյօր . . . Աճապա քիմտէ՛ն միրասս եէյէճէք . . .
տիմէք քի ֆամիլեասընտա գէնկին ատամլար վար տըր :

Ժազ. — Էյլէ շէյ եօ՛գ . . . քէնտիսինէ միրասս իսապէթ իտէճէք օլան սէր-
վէթ եասպանճը պիր ատամտան տըր . . . գօնթ տը թօնէրիէօ նամընտա պի-
րի տիր . . .

Փօվէլ՝ պու իսմի իշիթտիքտէ, պիւթիւն վիւճուտըյլա թիթրէտի :

Ժազ՝ մէրգումըն պու թիթրէյիլինի ֆարգ իլէ քէնտի քէնտինէ. — «Գըզըլ
վասիյէթնամէնին» սըրընա քիւհալ տըր. — Պատէհու եիւքսէք սէտա իլէ. — Էկէր
օ կէնճ պալըգ ալմընըն պիզէ նազլ իթտիկի սահիհ իսէ, գօնթ տը թօնէրիէօ՝
իգամէթ իթտիկի սանճագ տալրէսի տախիլինտէ քէնտի քէրիմէսիլէ պիր կիւնտէ
տիւնեայա կէլմիշ օլան ալթը չօճուղը գէնկին իթմէք իսթէմիշ տիր :

Փօվէլ՝ սօուգ գանլըլընը եէնիտէն էլէ ալարագ. — Պու բէք զարիսլ շէյ
տիր . . . Լաքին պիր ազ էվվէլ սէյլէտիկիմի թէէյիտ իտէրիմ . . . Պիր սալ իւ-
գէրինտէ պալըգ ալլամագտա օլան շու եըրթըգ բըրթըգ բուսպալը ատամըն իւս-
թիւնտէն հիչ ումուլմազ քի սօնդրա գէնկին օլաճագ տըր :

Գիթապճը՝ պուըն տիյէրէք կիւլիւմսէմէքտէ իտի :

Ժազ իլէ Բասգալ՝ շու կիւլիւմսէյիլին նէ տէրէճէ իսթիհզալը պիր կիւլիւմսէ-
յիշ օլտըլընը գօլայ անլատըլար. Լաքին Ժազ պու մէսէլէ իւզէրիհէ միւքեալէմէ-
յի ուզուէ թութմագ իսթէմէտիկինտէն, մէրգուման իւչ էշլասս կէզինմէլէրինէ
տէվամ իթտիլէր :

Լա Ֆուլին՝ թուրտըղը սագանը օլթանըն իւսթիւնտէն չըգարըսլ ալ թօրպա-
սընա աթարագ, սույըն էօթէ եագասընտա քիւչիւք պաղչէնին աղաճլարը ալթըն-
տա տուրան իւչ էշլասսը կէօրտիւ վէ քէնտի քէնտինէ. — Վա՛յ, չաթալ սագալը
Տօգթօր իլէ միւսաֆիրլէրի կէլմիշ . . . Կէնճ Մատմազէլ պէրապէր տէյիլ . . .
տիմէք սահիհէն հարէքէթ իթմիշ . . . Նէթկին գարը պանա եալան սէյլէմէմիշ
. . . պուըն պիլտիկիմ էյի օլտու . . .

Ժազ Լակարա՝ Փօվէլի ալըս գօնաղա տօղրու կէօթիւրտիկինտէ, Անժէլ սայ-
ֆիյէտէն տիշարը չըգըսլ. — Սուֆրայա օթուրապիլիւրսինիզ, էֆէնտիլէր . . . եէ-
մէք հազըր տըր. — տէտի :

Ժազ. — Պանա իւչ տագիգա միւսատտէ իտինիզ, թէյզէ գըզը :

Անժէլ. — Բէք էյի . . . Լաքին ղիյատէ սիւրմէսին :

Ժազ. — Կիտիսլ տահա հաֆիֆ պիր բուպա կիյէճէք վագթ գաւտար միւսասա-

տէնիդի թանգի խոնրիմ . . . Էսնաի զայպուէթիմտէ լութֆէն Մ. Ֆովէլի եա-
լընըզ պըրագմայընըզ :

Անժէլ . — Էսյլէ իձէ շարուգ իննիդ :

Տօգթօր Թօմսըն էվէ կիրտի վէ Բասգալ տախի մէրգուժտան կէօրտիւկի-
պիր իշարէթ իւզէրինէ արգասը սըրա կիթտի :

Իքսի պիրտէն սուֆրանըն Վիգէմէլ պիր սուրէթտէ հաքըրլանմըլ օլտուղը-
թաամ օտապընտան կէչիպ քիլէրէ կիրտիլէր :

Ժագ . — Չարո՛ւգ , տուվարտաքի արալըղըն ալթընա պիր մասա . — տէտիքտէ ,
Բառգալ պու էմրէ իթաթթ խոուալ , մալիւմիմիգ օլան տուվարտաքի պօրու տէլի-
կինին ալթընա տէրհալ քիւչիւք պիր մասա վագ իթտի :

Բասգալ պու իշի եաքտըղը սըրատա , Ժագ՝ պիր տօլապտան՝ իւք կիւնիւ հըֆի
իթտիկի պիր գութույը չըգարըյօր իտի :

Սախթէ Տօգթօր՝ իշպու գութույը Բասգալըն կէթիրտիկի մասանըն իւզէրինէ
վագ խոուալ աշտը :

Մէզքիւր գութուտա , մէրգուժըն Պարպէթ սօգաղընտաքի տիւքքեանճըտան
սաթըն ալտըղը էճգաճը հավանը մէվճուտ օլուալ , Տըվար ուսուլինտէ օլան պու
հավանը Ժագ՝ պիննէֆս գութուճըն իւզէրինէ վագ իլէ , անըն եօգարտան աշաղա
օլան պօրուսընը տուվարտաքի պօրուսըն իշինէ սօգտու :

Բասգալ՝ պունա մէրագ խոնրէք . — Պու նէ՞ տիր :

Ժագ . — Ֆովէլէ ույգու կէլէճէք :

Բասգալ . — Էսլէտի . . . ույգու մը :

Ժագ . — Խա՛յր , լաքին օնա եաքըն պիր շէյ . . . չիմտի կէօրիւպ անլայաճագ-
սըն . . . պագ չու չիշէյէ . . . իշինտէ «քէրօսէլէն» տօլու տըր . պու էճգա «գը-
լօթօֆօրմ» կիպի ուչան պիր էճգա օլուալ , պօրուսըն ուճընտա պուլընան իքի
լաաթիք թօրլար սըգըլտըգտա , մէզքիւր էճգա թօզ օլուր , եանի հաֆիֆ պիր
պուխար վէ տիւմանա թէսլէտտիւլ խոնր . . . Պու պուխար , պու տիւման՝ լա-
թիգէրին սըգըլմասըլլա մէզքիւր պօրուտան կէչէրէք Ֆովէլի պայըլթաճագ . օ
հալտէ մէրգուժա իսթէտիկիմիդի եաքապիլիրիդ :

Բասգալ . — Օ՛լմայա քի պօղուլսըն :

Ժագ . — Խա՛յր . . . թէտապլըր ինթիյաթքեարանէ իթթիսազ օլունմըլ տըր
. . . Բէրօսէլէնէ գօգուլը սու գարըլտըրըլմըլ տըր . . . Ֆովէլ՝ չիշէք գօգուսը
ալըյօր տէյու գանն խոնրէք ֆարգընա վարմագսըղըն ույուլաճագ տըր . . . Թա-
ամըմըղըն խիթամընտա կէօղիւնիւ պէնտէն ալըմա վէ ուֆագ պիր իշարէթիմտէ
արգամ սըրա կէլմէկէ հաքըր օլ :

Բասգալ . — Հաքըր օլաճաղըմ :

Ժագ . — Շու օտաւտա մօմ վա՛ր մը :

Բասգալ . — Իշթէ մօմ :

Ժագ . — Իւսթիւնտէ քիպրիթ վա՛ր մը :

Բասգալ . — Էվէլ , վար :

Ժագ . — Պուրայա աշըլան թաամ սալօնընըն գաքուսընը սիւրմէլէ . . .

Բասգալ . — Եարտըմ :

Ժագ՝ — Տիշարը չըգտըղըմըզն իւթիւնի աջըգ պրագմամագ իշիւն շիւտի
րուպամըզը տա տէյիթիւրէլիմ վէ անտէն Ֆօվէլին եանընա կիտէլիմ . . . — տէտի :

Պի թագիգա սօնըրա իքի արգատաչար՝ հաֆիֆ րուպալար կիշինմիշ օլտըգ-
լարը հալտէ , Ֆօվէլ Վէ Անժէլին եանընա վճարտըլար :

Անժէլ . — Հէլէ կէլտինիգ . . . հայտէ շիւտի սուֆրայա կիտէլիմ . . . — տէտի :

Ժագ՝ Ֆօվէլէ հօլը կէօսթէրտի . իւշ էրքէք թաամ սալօնընա կիտիպ սուֆ-
րայա օթուրտըլար :

Սուֆրայա իւշ էրքէլին օթուրմասընա սէպէպ շու տըր քի , Անժէլին պիր ազ
էվէլ սէօյլէտիկի իւզրէ փըտմէթճի գարը սապահլայըն փաթալանըս կիթմիշ օլ-
տըղընտան , Անժէլ քէնտիսի սուֆրայա մուգայյէտ օլուպ խըտմէթինի եարմաղա
վէ սուֆրատա բէք ազ օթուրմաղա մէճպուր օլմագտա իտի :

Ֆօվէլին իշթիհասը բէք աջըգ օլտըղընտան , էյի եէյիպ էյի փշմէքտէ իտի :

Մէրգոււմ հէր նէ գատար իշկի գուլլանան տէյիլ իտի իսէ տէ , գավի պիր նա-
թուրասը սուլընտըղընտան , քէնտիսինէ տօլտուրըլան շարասլարը միւթէմատի
նուշ իտուպ ագլընը աւլա դայալ իթմէյօր իտի :

Սաաթ սէքիզտէ գարանըգ էյիճէ պաստըղընտան , արթըգ ըշըգսըզ թաամ
իթմէք միւմքին օյամատը :

Անժէլ՝ գօլլու շամտանլարըն մօմլարընը եագտը , վէ լաքին ըիւզկեարտան ը-
շըգլարը սալլանմագտա օլտըղընը պէհանէ իտէրէք , բէնճէրէլէրին տիշ գանտուլա-
րընտան մատա պիննէֆս բէնճէրէլէրի վէ իշ գանտուլարը տախի գարատը : Մէզ-
քիւր գանտուլարա գըթըգ գարը օլտըղը մալիւմ տիր :

Անժէլ՝ բէնճէրէ վէ գանտուլարը գօթատըղը սըրատա . — Պէօյլէճէ թէմամըյ-
լա քէնտի քէնտիմիզէ օլուրըգ . իսթէտիկիմիզ կիպի սէօյլէր կիւլէրիգ , վէ էկէր
կէօրէն օլմայըպ տա ճանըմըգ չէքէր իսէ պիր ազ տա սէրիսօշ օլուրըգ . . .
պէն պու ագչամ բէք քէյֆլիլիմ . . . թէյգէ օղիւ , պիզէ շամրանեա տօլտու-
րընըգ :

Ժագ կակարտ՝ պիր շիշնին մանթարընը թութան տէմիր թէլլէրի գըրտը վէ
պիճիմէրի գօթարտը վէ գատէկէրէ շարապ տօլտուրտը :

Պիրինճի շիշ պիթիպ իքինճիյէ սաչլանտը վէ նիհայէթ իւշիւնճի տախի ա-
շըտը :

Ֆօվէլ՝ պիր ազ գըզըլմաղա պաչլայըպ , պէօյլէ էյի արգատաչարլա պուլուռն-
տըղընա բէք մէմուռն կէօրիւնիյօր իտի :

Սախթէ Թօմբսըն՝ Անժէլէ պիր իշարէթ իթտի :

Անժէլ՝ այաղա գալգարագ . — Կիտէլիմ պագայըմ միւսաֆիրիմիզին օտասը թէ-
մամըլա տիւզիլիւն մի տիր . — տէտի , վէ թաամ օտասընտան տիշարը չըգար չըգ-
մագ , եէր գաթընըն տիկէր օտալարընտաքի պիլճիւմէ բէնչէրէ վէ գանտուլարը
սըգը սըգըյա գարատը :

Բըթի Գասթէլ գօնաղը՝ օ կիւնիւ սապահլայըն նասըլ կէօրիւնիյօր իտի իսէ ,
գանն իտէրսին եինէ էօյլէ քիմսէ եօգ իտի :

Պաղչէտէ պիր սիւքիւթը թամմէ հիւքմֆէրուս օլմագտա իտի :

Եալընըգ վագթ վագթ ուզագտան պիր արապա սէսի վէ եախօտ պիր պէքճի
քէօբէյինին ալլամասը իշիտիլիյօր իտի :

Ժագ.—Թէյգէ գըզըմըն ազ պիր վագթ զայսուպէթ իթմէսիլէ մահգուն վէ մաղմում օլմայընը . . . Իչէլիմ.—տէտի, վէ անիտէ պօղանան չամբանեա գատէհլէրինի եէնիտէն տօլտուրտըգտան սօնդրա իլավէի քէլամ Պիտէրէք.— Լաքին, սէվիլիլ Ֆօվէլիմ; սիզին զիյգըյմէթ քիթապընըգտան պիր տահա հիչ պահս իթմէտիք . . . «Գօնթ տը Րօշֆօրըն իթթըրէլէրի» նամ քիթապը տիմէք իսթէրիմ . . . Մամաֆիհի էկէր տէտիկինիզ խաթրըմտա իսէ, մէգքիւր քիթապը կէթիւրմիշսինիզ տիր . . . —տէտի:

Ֆօվէլ՝ մէգքիւր քիթապը ճէպինտէն չըգարըպ Ժագա ուզաթարագ.— Իշթէ օ քիթապ.—տէտի, վէ Ժագ մէգքիւր քիթապը այըպ աչտը:

Բասգալ՝ միւքեալէմէյէ գարըչարագ.— «Գօնթ տը Րօշֆօրըն իթթըրէլէրի» . . . պու պիր կիւզէլ քիթապ տըր . . . զէնկին պիր մատէն տիր, բօման վէ թէաթրօ մուէլիֆլէրի՝ բօմանլարըն վէ թարիխէ միւթէալիգ թէաթրօլարըն զէմանը լէվաճընտա մատէնը մէգքիւրտէն չօգ իսթիֆատէ իթմիլէր տիր . . . Պու քիթապտան նիչէ մուվաֆֆագըյէթլէր հասըլ օլմուշ տըր . . . Քիթապը մէգքիւր սահիֆէլէրինտէ Պէօյիւք Ալէքսանտր Տիւմա՝ «Իւշ Մուսգըթէրլէրտէքի Միլէտի հիքեայէսինին թօհուլընը պուլմըշ տըր . . . Իչպու քիթապ՝ Տօգթօրըն քիւթիւպիսանէսինին ինճիլէրինտէն պիրի օլաճագ տըր . . .

Ժագ՝ Ֆօվէլ.— Պու քիթապ նէրէտէն էլինիզէ կէչմիշ:

Ֆօվէլ.— Զաննըմ պուլնը սիզէ սէօյլէմիլիմ . . . պիր մէզատտա պիր թագըմ էսկի քիթապլար արասընտա պուլըպ սաթըն ալտըմ:

Ժագ՝ կիւլէրէք.— Եալանճը՝

Ֆօվէլ՝ Ժագըն մէմուլին զայրը գահգահասընտան միւթէէսիր օլարագ տիք տիք մէգրուլըն եիւզիւնէ պագտըգտան սօնդրա, չիւպհէ վէ վէսվէսէ իլէ.— Պէօյլէ պիր չիւպհէտէ պուլընմանը նէտէ՝ն իյճապ իտիյօր . . . սէօյլէտիկիմ բէք տօղրու տըր . . . եէմին իտէրիմ սիզէ . . .

Ժագ՝ էլան կիւլէրէք.— Եէմին իթմէյինիզ . . . իսթէրսէնիզ պէն սիզէ ինանմագ կիպի եաբարըմ . . . պալըճա իշ շուստա քի քիթապ եէտը թէսարրուֆըմտա պուլընըյօր . . . Պէն եալընը շուսա թէէսսիւֆ իտէրիմ քի, պիր գաշ կիւն ագտէմ պանա սէօյլէտիկինիզ տիկէր իքի քիթապա տէսթրէս օլամատըմ . . .

Ֆօվէլ.— Հաճը քիթապլար:

Ժագ.— «Րահիպ Ժօզէֆին Թէրճէմէի Հալի» իլէ «Գըզըլ Վասիյէթնամէ»:

Ֆօվէլ՝ պիր ահը սէրտ չէքէրէք.— Մէգքիւր քիթապլարը սիզէ թէսլիմ իտէմէտիկիմին գապահաթը պէնիմ տէյիլ տիր . . . սիզէ պիր տէտիմ, թէքար սէօյլէրիմ, իշիմ աքսի կիթտի, մուվաֆֆագ օլմատըմ . . . Պուլնըլա պէրապէր արգուլնըզը մաէլմէմուլիյէ իճրա իտէճէկիմէ չիւպհէ իթմէսինիզ զանն իտէրիմ:

Ժագ՝ պալընը եօգարը գալտըրըպ տիք տիք Ֆօվէլ պագտը վէ իսթիհգա իլէ.— Եալանճը.— տէտի:

Ֆօվէլ՝ պիւթիւն վիւճուտըյլա թիթրէյէրէք.— Նաճըլ եալանճը . . . Մէգքիւր քիթապլար պէնտէ վաճը մը տէյու զանն իտէրսինիզ . . .

Ժագ.— Զանն իթմէյօրըմ . . . թէմամըյլա էմին իմ . . .

Ֆօվէլ մօս մօր քէսիլտի, լաքին կիւլիւմսէմէյէ չալըչարագ.— Հայտէ պագալըմ . . . զալիպա լաթիֆէ իտիյօրսընըզ, էօյլէ՞ մի:

Ժառ՝ քէմալը սիւքիւն ու սիւքիւնէթլէ.—Պէն ասլա լաթիֆէ իթմէյօրըմ :
Յօվէլ.—էօյլէ իսէ նէ՞ տիմէք իսթէյօրընըզ :

Ժառ.—Աղղըմտան նէ չըգըյօր իսէ, ատէթա օնու տիմէք իսթէյօրըմ . . .
Շէօյլէ քի, չու վազթ ու սաաթտա «Րահիպ Ժօզէֆին Թէրճէմէի Հալի» վէ «Գը-
զըլ Վասիյէթնամէ» վէ տահա սաիր պիր չօգ նատիր վէ գըյմէթտար քիթապլար
սիզին ետըր թէսարրուֆընըզտա պուլընըպ, պունլար կէրէք սիզին վէ կէրէք չէ-
րիքլէրինիզ վասէթասըյլա հիւքիւմէթ քիւթիւպխանէլէրինտէն սըրգաթ օլուն-
մըլլար տըր . . .

Յօվէլ տիւչարը հէյէճան օլարագ այաղա գալըզպ.—էֆէնտի, էֆէնտի, նէ՞
տիյօրսընըզ :

Բասգալ իլէ Ժառ օթուրտըզլարը եէրտէն գալըմատըլար. Բասգալ բէք պէօ-
յիւք պիր մէրագլա պու մէնզարէյէ պազըպ Ժառ իսէ հիչ ֆիւթուր իթմէյօր իտի :

Ժառ.—Թէլաչ իթմէյինիզ, միւսիւ Յօվէլ . . . Նիշիւն պու գատար տիւչարը
խէվֆ ու տէհէթ օլույօրսընըզ . . . Ինան օլսուն, պէն սիզէ ֆէնալըզ իթմէք
խսթէմէմ . . . Էվֆէթ, «Գօնթ տը Րօշֆօրըն խաթըրէլէրի» նամ քիթապ նասըլ
սիզտէ իտի իսէ, իսիմէլինի վէրտիկիմ տիկէր քիթապլար տախի սիզին ետըր թէ-
սարրուֆընըզտա տըր . . . «Գօնթ տը Րօշֆօրըն խաթըրէլէրինի» պանա վէրտի-
նիզ, տահա պաչգալարընը տա վէրմէնիզէ էմին իմ, լաքին «Գըզըլ Վասիյէթնա-
մէյի» պանա սաթմաղա ասլա վէ գաթան մուվաֆագաթ իթմէյէճէքսինիզ . . .
Պիր տահա սէօյլէրիմ, եէրինիզէ օթուրընըզ վէ պիր գատէհ շամբանեա իչինիզ . . .
Պիզ ահպապ ատամլարըզ, պիրպիրիմիզի պիլիւրիզ վէ չիմտի տահա էյի պիլիպ թա-
նըյաճաղըզ :

Քիթապճը Յօվէլ՝ տէրմանտան քէսիլիպ սանտալեասընըն իւզէրինէ տիւչիւ-
վէրտի :

Մէրգումըն եիւզիւնտէն աչաղը սէլ կիպի թէր ագըյօր իտի :

Ժառ.—Իսմինիզ ասըլ Յօվէլ տիր, տէյի՛լ մի . . . Պու պիր սախթէ իսիմ
տիր :

Յօվէլ՝ պօղունըզ պիր սէտա իլէ.—Սահիհ էօյլէ տիր . . .

Ժառ.—Անասըլ Յօվէլ ֆամիլեասընա մէնսուպ օլուպ ավօգաթ Լապառըն
տուլ գարըսը օլան պիր գատընըն եագըն խըրըմըսընըզ, տէյի՛լ մի :

Յօվէլ.—Օ գարը հէմլիւէմ տիր :

Ժառ.—Տիմէք կէչէն կիւն պանա սէօյլէտիկինիզ վէ պագմագ իչիւն պանս.
կէօնտէրէճէյինիզ տէլիգանը՝ հէմլիւէզատէնիզ վէ եէկէնինիզ օլմալը . . .

Յօվէլ.—Թապիաթըյլա էօյլէ . . .

Ժառ.—Օ հալտէ հիսապլարըմտա եանըլմըչ օլտուղըմը կէօրիւյօրըմ . . .

Յօվէլ՝ քէքէլէյէրէք.—Նէ՞ հիսապլար . . .

Ժառ.—Պէն տէ սիզէ մաէլմէմնունիյէ անը սէօյլէյէճէյիմ . . . Սըրա իլէ
պաչլայալըմ . . . «Գըզըլ Վասիյէթնամէ» սիզտէ տիր . . .

Յօվէլ.—Պունը գապուլ իթմէմ, բէտտ իտէրիմ . . .

Ժառ.—Պէյհուտէ բէտտ ու ինքեար իտէճէքսինիզ . . . հագիգաթը հալ
մէյտանտա տըր . . . Քիթապը մէգըիւրը պանա թէքլիֆ իթտիքտէն սօնղրա,

էթէյի թիրիզինէ ույժազ պիր հիքեայէ ույաուրտընըզ . . . Պագընըզ եալանընըզ նէրէտէ տիր . . . Գիւթիւալսանէի Միլլինին տապկալարընը մահվ ու նապէտիտ իթմէք իչիւն քիթապըն պազը սահիֆէլէրինի «ասիտ» իլէ երգալըպ, զիլըի գըրմըզը միւրէքէսլէ չըզըլմըզ եազըլալ վէ քէլիմէլէր մէյտանա չըգարմըզսընըզ . . . Պու քէչֆին իւզէրինէ սիզին կիպի մէրաքի պիր ատամ տահա զիյատէ մէրաք իտէրէք, օ կիզլի իշարէթլէրին մանէասը նէ օլտուղընը անլամաղա չալըչմըզսընըզ . . . Եէկէնիսիզին՝ պօյնունտա թաշըտըզը միտալեա իւզէրինտէ հէքք օլունմըզ քէլիմէլէրտէն՝ շիւպհէսիզ մուամմանըն անախթարընը պուլմըզսընըզ տըր . . . Միւթէվէֆա գօնթ տը թօնէրիէօնին՝ վասիյէթնամէսի էթրսֆընտա մախսուսէն պուլունտըրտըզը գաթը գարանըզըն իչինտէն կէօրմիւչսինիզ տիր . . . Մէրգուժ գօնթըն՝ քէրիմէսինին տօղտուղը կիւն տիւնեայա կէլմիչ օլան ալթը նէֆէր, չօճուզա վասիյէթ իթտիկի սէրվէթին նէրէտէ պուլունտըզընը պիլիթսինիզ վէ պու սէրվէթի զապթ իթմէք խթէքսինիզ. պու մուամէլէնիզ բէք տէ պիր ըրզէհլի մուամէլէ տէյիլ տիր ամմա, աքըլըլըզ տըր . . . Հայտէ պագալըմ, ազիզլիմ Յօվէլէ պիր ազ սէրպէսթ օլունըզ . . . Էյի պիլիթսինիզ քի պէն սիզլին տօթթունըզմ . . . Պու իշ պէօյլէ տիր, տէյիլ՝ մի . . .

Էսկի քիթապ սաթըճըսը՝ ըյ տէյր բէյ թէզայիւտ իթմէքտէ օլան պիր տէհչէթլէ ժագ Լակարտը տիյնէմիշ օլուպ, հէյէճան ու խալէճանընտան նաշի էլլէրի՝ սուֆրա պէզինին իւզէրինտէ գըվըրմ գըվըրմ կէլիյօր իտի :

Մէրգուլմին եիւզինտէ հիշ բէնկ գալմայըպ, ալըզ ալըզ էօթէյէ պէրիյէ պագմագտա, վէ զանկըր զանկըր թիթրէյէն տուտագլարընտան՝ մանէասըզ քէլիմէլէր գաշմագտա իտի :

Ժագ՝ թէքրար.— Պու իշ պէօյլէ տիր, տէյիլ՝ մի. ինքեար իտէպիլիթսէնիզ իտինիզ պագալըմ . . . Պիլմիշ օլունըզ քի պէն սիզի թայիպ իթմէմ. հըրս ու թամաընըզ պէնճէ թապիի պիր շիյ տիր . . . Եալըզ թէսափլուրաթընըզա, պիզ տէ սիզին կիպի սէրվէթը մէզքիւրէնին սըրընը քէչֆ իթաիք, պիզ տէ սիզին կիպի սէրվէթը մէզքիւրէյի իսթէրիզ :

Յօվէլ՝ մահվ օլմուշ, իշի պիլթմիշ վէ գըմըլտանաճագ հալի գալմամըզ կէօրիւնմէքտէ օլտուղը հալտէ, պիրտէն պիրէ եօգարը գալգտը տիքիլտի, պիլ էլինի ժագ Լակարտա տօղրու ուզաթտը վէ պիլէնտը ավազ իլէ.— Դօնթ տը թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսինի սիզ չալտընըզ . . . —տէտի :

Ժագ.— Ատամ սէն տէ . . . Սիզ տէ «Գըզըլ վասիյէթնամէյի» չալտընըզ . . . Իշպու վասիյէթնամէտէ գօնթըն սօն արգուլարը միւնտէրիճ օլուպ, սէրվէթին հըֆը օլունտըզը եէր տախի թարիֆ օլունմըզ տըր . . . Սիզ պիզտէն էվիլէ տափրանմըզ օլուպ, հալ պու քի չօլբալըզընըղտան նաշի, օ զիյգըյմէթ քիթապըն սիզտէ պուլունտըզընը չագտըրտընըզ. էկէր պէօյլէ պիլ չօլբալըգտա պուլընմըզ օլմասա իտինիզ, պէն տէ պու քիթապըն սիզտէ պուլունտըզընը պիլէմէյէճէք իտիմ . . . Սիզ բէք աքըլըսընըզ, տիւնեա պիր եանա կէլսէ օ տէօրթ միլեօնտան վազ կէչմէյէճէկիմիզի չաբուզ անլարսընըզ . . .

Յօվէլ.— Տէօրթ միլեօն մը . . . տէօրթ միլեօն մը վար . . .

Ժագ.— Էվիլէթ, օ գատար, վէ հաթթա պիր ազ տա զիյատէ տիր . . . Պու

գատար մէպլաղ՝ պու ագլամ սիզէ վէրիլէն քիւշիւճէք թաամա տէյմէ՞ց մի . . .

Յօվէլ՝ իւշիւնճի տէֆա օլարադ թէքրար իլէ .—Տէօրթ միլեօն մը . . . —
տէտի , վէ իւպէ խտէրէք .—Էօյլէ իսէ բայ իտէլիմ , սըրրը սիզէ սէօյլէրիմ . . .
Պուստան ալէա ուզլաչմադ օլապիլի՞ր մի . . . —տէտի

Ժագ իլէ Բասգալ՝ էսկի քիթապ սաթըճըսընըն պու թէքլիֆինէ գա՛գահ
կիւտիւքլէրինտէն , Յօվէլին գանը տամարլարընտա պուզ քէսիլտի :

Բասգալ .—Բայ իթմէք մի . . . տէլի՞միսինիզ նէսինիզ , էֆէնտի . . . պիզէ
եարըսը լազըմ տէյիլ . . . թէքմիլի լազըմ տըր . . .

Յօվէլ՝ ագլընք զայս իտէրէք .—Էօյլէ իսէ էլինիզէ հիչպիր չէյ կէչմէյէճէք . . .

Բասգալ .—Ա՞ճապա . . . էօյլէ՞ մի մէմուլ իտէրսինիզ . . .

Յօվէլ .—Էվվէթ , էօյլէ մէմուլ իտէրիմ , չիւնքի քիթապլը ալըգօյուպ սագլու-
յաճաղըմ . . . քիթապ օլմայընճա սիզ տէ պիր չէյ եարամայաճագսընըզ . . .
Սըրրը մէզքիւրա եալընըզ պէն ալեահըմ . . . սիզին հիչ խապէրինիզ եօգ տըր :

Ժագ՝ օմուզլարընը սալլայարադ վէ մանէատար պիր սուրէթտէ կիւլիւմէյէ-
րէք .—Իէօթիւլիքտէն նէ՞ չըգար , ագիզիմ Յօվէլ , գօնթ տը թօնէրիէօնին վա-
րիպէրինտէ օլան միտալեալարը զապթ իթմէք իչիւն անլէրին քեաֆֆէսինի մահվ
իթմէկէ պիզի մէճպուր իթմէյինիզ . . . Մալիւմինիզ տիր քի , մէզքիւր միտալեա-
լար պիր արայա կէթիրիլտիքլէրինտէ , «Գըզըլ Վաօիյէթնամէ» կիպի մուամմայը
հալլ ու թապիր իտէճէքլէր տիր .—տէտի :

Յօվէլ պիւթիւն վիւճուտըյլա թիթրէտի :

Իէնտի տէհէթլի մուսաթըպընըն սէօյլէտիքլէրի տօղրու օլտուզընը մէրգուճ
քիթապճը պիլիր իտի :

Յօվէլ՝ զայըֆ պիր սէտա իլէ .—Լաքին նիհայէթ պանա նէ՞ եարաճաք իսթէր-
սինիզ . . .

Ժագ .—Նա՞սըլ , քէչֆ իտէ՞մէյօրմընըզ :

Յօվէլ .—Սա՛յր :

Ժագ .—Պէնի տիւչարը իսթիլլարապ իտիյօրսընըզ . . . Պիր չօճուզ օլսա պու-
նը քէչֆ իտէր . . . էօյլէ իսէ տուընըզ սէօյլէյիմ . Անաթարլարընըզը իսթիւ-
նիզէ ալարադ իգամէթկեահընըզտան միւֆարէգաթ իթմիչսինիզ տիր . . . Մէզ-
քիւր անաթարլար պիր ճէպինիզտէ տիր . . . անլէրի ալաճաղըզ , եարըն սապահ
էրքէնտէն սիզին օտայա կիտէճէյիզ , տէօրթ թարաֆընը արաշթըրաճաղըզ վէ նի-
հայէթ քիթապը պուլուպ պիւա ֆիւթուր ալըպ եիւրիւյի վէրէճէյիզ . . .

Յօվէլ՝ պիր քէրրէ տահա .—Լաքին պանա նէ՞ եարաճաքսընըզ :

Ժագ .—Սիզ ույույաճագսընըզ :

Պու սէօյլէր էօյլէ պիր սուրէթտէ սէօյլէնտիլէր քի , էսկի քիթապ սաթըճը-
սը էնո պէնտ օլարադ տիւչարը խէվֆ ու տէհէթ օլտու :

Բօլ իլէ Ժագ այաղա գալըմըչլար իտի :

Բօլ՝ թաամ օտասընտան ալլույա չըգարան գաբույը աչըպ , իքիտի պիրտէն
օրատան տիչարը չըգտըլար :

Ֆովէլ՝ քէնտիսի տէ անլէրին արգասը սըրա կիտիւ կիթմէմէյի տիւլիւնիւ ի-
քէն գարունըն գարաւտըղըն կէօրտիւ վէ սիւրկիւնին սիւրիւտիկինի իչիթաի:
Տիմէք արթըգ օ գարուտան տիշարը չըգմասընըն իմքեանը եօգ խտի:

Պաւնըն իւզէրինէ քիթապըն տիկէր պիր գարույա տօղրու սէյիրթաի իսէ
տէ, անը տախի գարալը պուլըր վէ աշմաղա պէյհուտէ ուղրաշտը:

Ֆովէլ՝ պուլնը կէօրիւնճէ, տահա զիյատէ տիւշարը տէհէթ օլարագ, ճին կի-
պի պիր սէս իլէ հայգըրմաղա պաշլայըպ.— Ճան գուրթարան եօգ մը.— տէյու
պաղըրտը:

Հալ պու քի տիշարտան սէս իչիտիլէմէզ օլտուղը մալիւմ տիր:

Ժագ վէ Բասգալ՝ թաամ օտասընտան տիշարը չըգտըղլարընտա, տվուտա
Անժէլէ րասթ կէլմիշէր իտի:

Ժագ.— Չարուգ քիլէրէ կիտէլիմ.— տէտիքտէ, Անժէլ ըչըգ թուրուպ, իքի
էրքէք աբալ թարալ քիլէրէ գօշտուլար:

Մէրգուլման օրատա թա ուզագտան կէլյօր կիպի Ֆովէլին պաղըրըչլարընը
իչիթտիլէր:

Մէրգուլմ քիթապըն պաղըրըպ չաղըրտըգտան մատա եռմրուգլարըյա տու-
վարլարա, գարուլարա վէ բէնչէրէլէրին իչ գանաուլարընա տախի վուրմագտա
իտի:

Ժագ՝ մասանըն իւզէրինտէ պուլընան մաքինայա եագլաշըպ, իչի պօշ լաս-
թիգ թօրլարըն պիր թանէսինի սաղ էլինէ ալարագ սըգտը: Մաքինա անիտէ իշ-
լէտի: Տէրունինտէքի քէրօսէլէն՝ պուղուլանըպ մատէն պօրունըն իչինէ կիրտի, վէ
մէգքիւր պօրունըն թաամ օտասընտա պուլընան օ պիր ուճընտան տիշարը չըգըպ
Ֆովէլին պուլուլնտըղը միգքիւր օտանըն հաժասը իչինէ եայըլտը:

Ֆովէլ՝ աղը պաշընտան կիթմիշ պիր ատաւ կիպի գօշարագ պիր էօթէյէ պիր
պէրիյէ կիտիպ կէլմէքտէ վէ գան թէր իչինէ պաթմագտա օլտուղը հալտէ, պիր
տէ նակէհան տուրտը:

Օ արա մէրգուլմըն պրունընա պիր գօգու կէլիպ, վիւճուտընտա զարիպ պիր
հըսս հասըլ օլմաղա պաշլայարագ, կէօզլէրի գօրաքի գարանըյօր իտի:

Ֆովէլ՝ այաղընըն ալթընտա տէօշմէ աշըլըյօր գանն իտէրէք, էլինի ուզա-
թըպ, կէօյա թուրթունմագ իչիւն պիր շէյ արայօր իտի իսէ տէ, էլլէրի պօշա
րասթ կէլիպ եէրէ տէվրիլվէրտի:

Մէրգուլմըն եէրէ տիւշմէսինին սէսի՝ Ժագ իլէ Բօլ վէ Անժէլին պուլուլնտըգ-
լարը քիլէրէ գատար վարմայըպ, լաքին Ժագ՝ պիր էլիյլէ լասթիգ թօրը սըգմագ-
տա վէ տիկէր էլիյլէ տախի սաաթընը թուրթմագտա օլմաղա, տագիգալարը սա-
յարագ, Ֆովէլին թամ եէրէ տէվրիլտիկի տագիգատա.— Օ իշ պիթտի . . . ու-
յույօր . . . — տէտի:

Թաամ օտասընըն սաաթը օն վուրույօր իտի:

Թամ պու էսնատէ Ճիւհուրիյէթ միւտտաիի ումուլմիսի՝ րէֆագաթընտա գա-
պըթա միւտիլի վէ Բէյմօն Ֆրօմանթալ վէ տիկէր պաղը գապըթա մէմուրլարը
պուլընտըղը հալտէ կէնէկօ սօգաղընտաքի ց նումէրօյա կէլմէքտէ իտիլէր:

Խանէնին գարուսը գարալը օլտուղընտան, մէմուրլարտան պիրի գարույը
չալտը:

Գաբուներն իբր անխտէ չէքիլիւ, մէմուրիյն սուս բուս իչէրի կիրտիւէր վէ գաբույը թէքար գաբայըզ գարանլըգտա ալիր աղած եօլընտառն եիւրիւմէյէ պաշլաթըլար :

Գաբուներ գարը՝ քէնտի գուլիպէսինտէ եալընըզ պուլընըյօր իտի :

Մէրգումէ՝ պու գաատար ատամը կէօրիւննէ, տիւչարը էնտիչէ վէ աէհէթ օլտու :

Պու ատամլար քիմէր իտի վէ քէնտիսինտէն նէ՞ իսթէրլէր իտի :

Հալ պու քի մէրգումէնին էնտիչէ վէ վէսվէսէսի չօգ սիւրմէտի :

Միւստատիի ումումի՝ գաբուներ գարըյա խիթապէն. — Միւսիւ Ֆօվէլ պուրա-
աա՞մը օթուրըր . . .

Գաբուներ գարը. — Պուրատա օթուրըր, էֆէնտիմ . . .

Միւստատիի ումումի. — Շիմտի օտասընտա՞մը տըր . . .

Գաբուներ գարը. — Էյիճէ պիլմէյօրըմ ամմա, զաննըմ տիչարը չըգմըլ տըր :

Միւստատիի ումումի. — Հա՞նկը գաթտա իգամէթ իտէր :

Գաբուներ գարը. — Իւչիւննի գաթտա էօն թարաֆտա :

Միւստատիի ումումի. — Եօգարը չըգաճաղըզ :

Գաբուներ գարը. — Պու զահմէթ պօշ չէյ տիր. Մ. Ֆօվէլ ագչաւլարը հիչ միւ-
սաֆիր գապուլ իթմէզ . . . Էկէր օտասընտա իսէ պիլէ գաբույը սչմայաճագ
տըր . . .

Միւստատիի ումումի. — Մատամ, պէն ծիւմհուրիյէթ միւստատիի ումումիսիյիմ,
պէնիմ կէօգիւմ էօնիւնտէ մէզքիւր քիրաճընըզըն օտասընտա թէհարրիյաթ իճրա
օլընաճագ տըր . . .

Գաբուներ գարը՝ էնտ պէնտ օլարագ. — Թէհարրիյաթ՞մը . . . Մ. Ֆօվէլ՝ պիր
չէյտէն տօլայը իթհա՞մ մը օլուենմըլ տըր :

Միւստատիի ումումի. — Ղայէթ աղըր ճիւրմէրլէ իթհամ օլուենմըլ տըր . . .
քէնտիսի օտասընտա պուլընսըն պուլընմաթըն, իգամէթ կեանընը պիզ եօգչայաճա-
ղըզ . . . Նէրտիվէն գարանլըգճա տըր, լութֆէն պիր ըչըգալըպ պիզէ եօլ կէօս-
թէրինիզ . . .

Գաբուներ գարը. — Լաքին, էֆէնտի . . .

Միւստատիի ումումի. — Իթիրազ պօշ չէյ տիր . . . Գանուեն նամընա իթաաթ
իտինիզ :

Պիչարէ գարը՝ ագլընը զայպ իտէրէք պիր շամտան արայըպ, էլլէրի թիրիւ
թիրիւ թիրէյէրէք մէզքիւր շամտանը եադմագտա իքէն, զապըթա միւտիրի՝ պիր
միւֆէթթիչէ իթաի թալիմաթ իտէրէք, նիհայէթինտէ թալիմաթը մէզքիւրէյի
խիւլասա իլէ. — Անլատընը՞ մը . . . Հէր քիմ իչէրի կիրէր իսէ պըրագընըզ կիր-
սին, լաքին հէր քիմ օլուրսա օլտուն վէ հէր նէ սէպէպ կէօսթէրիրսէ կէօսթէր-
սին, քիմսէյի տիչարը չըգմաղա պըրագչայընըզ :

Միւֆէթթիչ. — Պաշ իւսթիւնէ, էֆէնտիմ :

Գաբուներ գարը՝ շամտանը էլինտէ թութմըլ, գուլիպէսինին էչիկի իւզէրինտէ
աուրմագտա վէ գաբույը գաբամաղա հազըրլանմագտա իտի :

Ջապըթա միւտիրի՝ մէրգումէյէ խիթապէն. — Պու գաբու աչըզ գալաճագ

տըր . . . Հիշ պիր չէյտէն գօրգմայրնը . . . սիգ պիղիմէ պէրապէր կէսիպ, պէ-
նիմ ատամլարըմտան պիրի սիգին ետրինիգտէ պէքլէյէճէք տիր :

Գարունը գարը .— Բէք ալէա , էֆէնտիմ :

Միւտտաիի ումոււմի .— Գու խանէտէ խատէմէյէ մախսուս պիր նէրտիվէն
վա՞ր մը :

Գարունը գարը .— Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Միւտտաիի ումոււմի .— Գարուսը նէ՞րէտէ տիր :

Գարունը գարը .— Շուրատա տըր .— տիյէրէք , քէնտի գուլիպէսինին եաւըն-
տա քիւչիւք պիր գարու կէօսթէրլյօր իտի :

Միւտտաիի ումոււմի .— Շիմտի օրատա ըլըգ վա՞ր մը տըր :

Գարունը գարը .— Խա՛յր :

Միւտտաիի ումոււմի .— Զապըթա միւտիլի էֆէնտի , լութֆէն օրայա ֆէնէլլի
պիր գաշ նէֆէր վազ իտինիզ :

Զապըթա միւտիլինին իւարէթի իւզէրինէ իքի զապթիյէ նէֆէրի՝ խատէմէյէ
մախսուս նէրտիվէնին իւզէրինտէ պէքլէմէյէ կիտիպ , պէրիտէ հաքիմէրլէ մայէթ
մէմուրլարը՝ պաչըճա նէրտիվէնտէն ծովէլին իգամէթ իթտիկի գաթա չըգտըլար
վէ մէրգուճըն օտա գարուսընը չալտըլար :

Մալիւմ օլտուղը իւզրէ , էսկի քիթապ սաթըճըսը ծովէլ՝ օ արա քէնտիսին-
տէն պիխապէր օլտուղը հալտէ Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն թաամ օտասընտա
տէօլէմէնին իւզէրինտէ սէրիլմիշ եաթմըշ օլտուղընտան , պիթթապ քէնտի օտա-
սընտա պուլընմայըպ գարուսընը աչամայաճագ իտի :

Միւտտաիի ումոււմի .— Գիրաճընըզըն պուրատա պուլընմատըղընը մէմուլ ի-
տէ՞րմիսինիզ :

Գարունը գարը .— Էյիճէ պիլէմէտիկիլի թէքրար պէյան իտէրիմ , էֆէնտիմ :
Մ . Ծովէլ ազ լազըրտը իտէր պիր ատամ տըր , վէ հէր նէ գատար օտասընըն
խըտմէթինի պէն եաքար իսէմ տէ , քէնտի ֆիքը ու թէսալվուրլարընը ասլա պա-
նա սէօյլէմէզ . . . ատամա գարըճմազ պիր քիմսէ տիր . . .

Միւտտաիի ումոււմի՝ զապըթա միւտիլինէ .— Գարույը աչմասընը պիր քէրրէ
էմր իթմէլի .— տէյինճէ , զապըթա միւտիլի՝ բօլիս գօմիսէրլիկի սըֆաթըյլա հէյ-
պէթլի պիր սէտա իլէ .— Գանուճ նամընա աչընըզ գարույը .— տէյու պաղըրտը
իսէ տէ , իչէրտէն եինէ հիշ պիր սէս չըգմատը :

Միւտտաիի ումոււմի .— Էօյլէ իսէ պիր շիլինկիր չաղըրթմալը . . .

Գարունը գարը .— Էկէր գարույը աչմագ իչին իսէ , պօշ զահմէթ տիր , է-
ֆէնտի . . . Օտասընըն խըտմէթինի պէն եաբտըղըմտան , պէնտէ տէ պիր անախ-
թար վար տըր :

Միւտտաիի ումոււմի .— Գուլիպէնիգտէ՞ մի տիր :

Գարունը գարը .— Խա՛յր , ճէպիմտէ տիր :

Միւտտաիի ումոււմի .— Էօյլէ իսէ աչընըզ . . .

Գարունը գարը՝ պիր էլինի թիթրէյէրէք ճէպինէ սօգտու վէ պիր անախթար
տէսթէսի չըգարըպ իչինտէն թէք պիր անախթար այըրտը , վէ գարուճըն քիլիտ
տէլիկինէ սօգտուգտա , գարու հէման անիտէ աչըլտը :

Հաքիմէր՝ Բէյմօն Ֆրօմանթալ վէ տէօրթ պէշ զապըթա մէմուրլարըյա պէ-
րապէր իշէրի կիրիպ, թաամ վէ եաթագ օտալարընտան պէտ իլէ տէօրթ թարա-
ֆը թէհարրիյէ պաշլատըլար վէ Ֆօվէլտէն էսէր պիլէ պուլամատըլար :

Միւտտաիի ումումի.—Շիւպէհսիզ նէրէտէ իսէ չիմտի կէլիր . . . Քէնտիսինի
պուրատա գապուլ իտէճէյիզ . . . պիզ քէնտի թէհարրիմիզէ տէվամ իտէլիմ . . .
Քիւթիւպիսանէ վէ եալիստ տիւքքեան մագամընտա օլան օտալար նէրէտէ տիր
. . . —տէյու Ֆրօմանթալ սիւվալ իթտի :

Բէյմօն Ֆրօմանթալ.—Պու թարաֆտա տըր, էֆէնտի . . . —տիյէրէք, էսկի
քիթապ սաթընըսըն իշ օտապը գաբուսըն կէօսթէրտի :

Ջապըթա միւտիրի՝ պէյհուտէ աշմաղա չալըտըգտան սօնղրա.— Պու գաբու
քիլիտի տիր . . . —տէտի, վէ պատէհու գաբուճը գարըյա խիթապէն.— Պու օ-
տանըն անաթարը սիգին անաթար տէսթէնիզտէ վաթի մը.— տէյու սիւվալ
իթտի :

Գաբուճը գարը.—Նա՛յր, էֆէնտիմ . . . պէն օրայա հիշ կիրմէմ . . .

Ջապըթա միւտիրի.—Էօյլէ իսէ գարույը գըրալմ . . .

Բէյմօն.—Պօշ շէյ տիր . . . պու էֆէնտիլէրին պիրինտէ գլափուզ վար տըր .
—տէտի, վէ մէրգուճըն պիր իշարէթի իւզէրինէ զապըթա մէմուրլարընտան պի-
րի՝ անիտէ քիլիտի գլափուզա գարըշտըրմաղա պաշլատը :

Մէրգուճ ուզուճ ուզատիյէ չալըլալ չապալատըգտան սօնղրա նիհայէթ քի-
լիտ աշըտը, վէ մալիւմիմիզ օլան մէգքիւր օտաւտան իշէրի կիրմէք միւմքին օլտու :

Ֆօվէլին եաղըխանէսի իւզէրինտէ հազըր վէ միւհէյեա պիր լամպա պուլըն-
մագտա օլտուղընտան, մէգքիւր լամպալը եաղտըլար վէ գաբուճը գարըյը քէնտի
գուլիպէսինէ կէօնտէրտիլէր : Պատէհու ճիւմհուրիյէթ միւտտաիի ումումիսինին
քեաթիպի՝ իճրա օլունանագ թէհարրիյաթ ու թէճէսսիւսաթը պիր ժուրնալա
գայտ իթմէք իւզրէ եաղըխանէյէ օթուրտը :

Միւտտաիի ումումի՝ իաֆլարտա, մասա վէ սանտըգլար վէ եէր տէօշէմէտի
իւզէրինտէ եղըլը պուլընան քիթապլարը զապըթա մէմուրլարընա կէօսթէրէրէք .
—Պու քիթապլար պիրէր պիրէր կիօզտէն կէշիրիլմէլի տիր, էֆէնտիլէր . հիւքիւ-
մէթ քիւթիւպիսանէլէրինտէն չալընան քիթապլարըն պազըլարը անլէրին իշինտէ
պուլընանագ տըր :

Ջապըթա մէմուրլարը վէ պիզգաթ զապըթա միւտիրի տախի տագիգա ֆէվթ
իթմէյէրէք արիզ ու ամիգ արաշթըրմաղա պաշլատըլար :

Բէյմօն՝ օտանըն քէօշէ վէ պուճագլարընը արաշթըրմաղա քէնտի քէնտիյէ միւ-
թալէա իթմէքտէ օլմալա, պիր գաշ տագիգա սօնղրա միւտտաիի ումումիյէ խի-
թապէն.—էֆէնտի, զաննըմ պու սըրատա եաննըլ պիր թարիգ թութմուլըզ տըր
. . . չալընմըլ քիթապլարըն կէօզ էօնիւնտէ պըրագըլմըլ օլմասընը ասլա մէմուլ
իթմէմ . . . Ֆօվէլ րէք գուրնազ վէ ազըլը պիր քիմսէ օլտուղընտան, պու կիպի
տէլիլէրի էլպէթթէ կէօզ էօնիւնտէ պըրագմաղ . . . պուրատա կիզլի պիր եէրի
օլմալը տըր, անը էյիճէ արայըպ պուլմալըյը :

Միւտտաիի ումումի.—Արայընըզ էօյլէ իսէ . . .

Ֆրօմանթալ պու սէօզլէրի սէօյլէյէրէք միւճէլիտխանէնին գաբուսընա եագ-

լաշարը վէ պիր զապթիյէ նէֆէրինին կէօթէրալյի ըըգլա մէգքիւր գարուտան ի-
շէրի կիրտի :

Բէյմօն՝ քիւշիւք պիր մասա իւզէրինտէ միւթիւնիֆ շիշէր վէ միւթէատտիտ
թաւար արասընտա աշըգ պիր քիթապ կէօրէրէք , էլինէ ալըպ կէօգտէն կէշիրտի
վէ պիր մէսէրրէթ նիտասը սալըվէրիպ ճիւմհուրիլէթ միւտտաիի ումումիսինին եա-
նընա ալտէթլէ , քիթապը հաքիմը մումալիլէյէ թաքտիմ իտէրէք պիւլէնտը ալապ
իլէ . — Իշթէ՝ պիր թանէսի . . . « Բահիպ Ժօգէֆին թէրճէմէի Հալի » . . . Քիւթիւպ-
խանէի Միլլիտէն սօն աէֆա չալընան քիթապլարըն պիրի տիր . . . պագընը ,
էֆէնտի , պագընը . . . — տէյու պաղըրտը :

Միւտտաիի ումումի՝ Բէյմօնըն էլինտէն քիթապը ալըպ քէնտիսի տախի էյիճէ
թէտգիգ իթտի , վէ պիր չօգ սահիֆէլէրի իւզէրինտէ հիւքիւմէթ քիւթիւպխանէ-
լէրինին մէօհիւրլէրինի կէօրէրէք . — Հագգընը վար . . . Ֆօվէլ՝ խըրսըգ եաթաղը
տըր . . . շիւպհէսիգ պուրատա խըրսըգըգ մալի օլարագ տահա սաիր պիր չօգ
քիթապլար վար տըր . . . անլէրի պուլմալը տըր . — տէտի :

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ թէքրար միւճէլլիտխանէյէ կիրտի իտէ տէ , օրատա իճ-
րա իթտիկի թէհարրիյաթտան հիշ պիր նէթիճէի ճէտիտէ զուհուրա կէլմէտի :

Մէրգում զապթիւ մէմուրը արթըգ իշէ եարայաճագ պիր շէյ պուլամայաճա-
ղընա գանաաթ հասըլ իտէրէք , զայլթլէ միւնֆէիլ օլտուղը հալտէ պիր գաշ տա-
գիգա սօնրա միւճէլլիտխանէտէն տիշարը չըգտը վէ հիատէթ ու զազապլա վէ
պիւլէնտը ալապ իլէ . — Արթըգ պիր շէյ եօգ . . . պու քիթապ րասթ կէլէ վէ
եախօտ ունուտըլարագ օրատա պըրագըլմըլ օլմաղլա , պուրանըն պէհէմէհալ կիզ-
լի պիր մահալի վար տըր , անը պուլմալը տըր . — տէյու պաղըրտը :

Միւտտաիի ումումի պու սօն սէօզլէրի իշիտէրէք . — Սահիհէն կիզլի պիր մա-
հալ պուլուլտըղընը մէմուլ իտէրմիսինիգ :

Բէյմօն . — Աշըգտան աշըղա մէմուլ իտէրիմ , էֆէնտի , ագլ ու մանթըգ պա-
նտ պէօլէ թալսիյէ իտիյօր . . . Ֆօվէլ կիսի ագլը պաշընտա օլան պիր ատամ՝
քէնտիյէ մախսուս օլան էվրագլարընը , շիւպհէլի քիթապլարընը , ըիվայէթէ կէօրէ
բարասընը սագլամագ իշիւն կիզլի պիր եէր բէյտա իթմէ՞գ մի . . . Տիգգաթ ի-
տինիգ , շիմտիյէ գատար « Բահիպ Ժօգէֆին թէրճէմէի Հալի » նամ քիթապտան
պաշգա հիշ պիր շէյ պուլամատըգ . . . Պուլտան անլալըլտըղընա կէօրէ , էյի եէ-
րինտէ արամամըղը տըր :

Միւտտաիի ումումի . — Տուվարարը վէ տէօշմէլլէրի տախի արաշթըրմալը տըր :

Բէյմօն . — Պէն տէ անը տիւշիւնիյօրըմ . — տէյիպ , էլինտէքի Փիլ տիշի պաշը
վէ ուճը տէմիրլի պաթթօնըյլա րաֆլարտաքի քիթապլարը պիր թարաֆա սիւ-
րիւպ , մէգքիւր պասթօնըն ուճըյլա տուվարարա վուրտը վէ հէր վուրտըգճա
գուլագ վէրիպ տիյնէտի :

Պիր տէ նակէհան տուրուպ , եիւզիւնտէ պիր ալէամէթը մէսէրրէթ նիւմայան
օլտու :

Պատթօնըն տէմիր ուճընը պիր քէրրէ տահա տուվարա վուրադգտա, տու-
վարտան պիր գօվուգ սէսի իշիտիլմիշ օլմաղլա,

Րէյմօն.—Ձաննըմ եագալընյօրըվ . . չուըն արգասընտա պէհէմէհալ կիզլի
պիր օտա վար տըր . . Շու թախթալարը չարուճագ չըգարալըմ . . —տէտի,
վէ իբի գապթիյէ նէֆէրինին մուպէնէթիյլէ տէրհալ րաֆլարտաքի քիթապլարը
եէր տէօշէմէսինին իւզէրինէ աթըպ, քիւթիւպխանէնին արգա թահթասընը քէն-
տիյէ չէքմէյէ չալըշտը:

Մէրգուճըն ճահտ ու իգտամաթը պօշա չըգըպ, թահթա՝ տուվարա բէք միւհ-
քէմ գաբլանմըշ օլտուղընտան, եէրինտէն պիլէ գըմըլտամայօր իտի:

Պուըն իւզէրինէ Րէյմօն՝ էլինի եավաշ եավաշ րաֆլարըն իւզէրինտէ կէզտի-
րիպ, քիւթիւպխանէնին պուճագլարընը սախի եօգլատը:

Պիր տէ նակէհան բարմագլարընըն աթընտա պիր տէմիր սօուգլըղընը հըսս
խտուպ, սաղ էլինին իքինճի բարմաղը՝ ազ պիր շէյ տիչարը ֆըլանմըշ պիր պա-
գըր սիւյմէյէ րասթ կէլմիշ իտի:

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ հըզլըճա մէկքիւր տիւյմէյէ պասսըգտա, անիտէ եայ
սէսինէ պէնգէր պիր սէս իշիթտի: Պու սէսլէ պէրասլէր քիւթիւպխանէնին պիր
գանատը՝ կէօզէ կէօրիւնմէզ մագարալար իւզէրինտէ եուվարլանըպ, Ֆօվէլին կիզ-
լի օտասընըն գարուսը մէյտանա չըգտը:

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ պուըն կէօրիւնճէ մէսէրրէթինտէն նաշի պիր նիտա սա-
լըվէրիպ, մէկքիւր գաբուըն իւզէրինէ հիւճուճ իթտի վէ գարու գօլայճաճըգ
աջըտը:

Րէյմօն՝ անիտէ.—Պիր ըըգ կէթիրինիզ.—տէյու պաղըրտըղընտան, գապթի-
յէլէրտէն պիրի՝ մէրգուճա պիր ըըգ ուգաթտը, վէ Րէյմօն ըըղը ալըպ գարան-
լըգ օտայա կիրտի. միւտտաի ումուճի իլէ գապըթա միւտիրի տախի արգասը սը-
րա կիթտիլէր:

Րէյմօն՝ սէվինճլէ.—Պիր տէմիր գացա վար . . պէն եանըլմատըղըմը պիլի-
յօր իտիմ . . —էօթէտէ քիթապլար տօլուսը րաֆլար կէօրէրէք.—Շուրատա
տա պիր չօգ քիթապլար վար . . —տէյուպ, ըըղը մէկքիւր քիթապլարըն սըր-
թընա եագլաշաըրաը վէ պիւլէնտը ավազ իլէ.—Ձալընան քիթապլար տըր . . .
իշթէ . . . իշթէ հէրսի տէ անլէր տիր . . . տիյնէյինիզ, էֆէնտի . . . —տէտի
վէ եիւքսէք սէս իլէ վիյգըյմէթ քիթապլարըն իսիմլէրինի օգուտը: Պուընլարըն սօ-
նուընճընը՝ «Գըզըլ Վասիյէթնամէ» քիթապլը օլուպ, մալիւմ օլտուղը իւզրէ պու
քիթապ՝ մուամմավարի պիր սուրէթտէ գօնթ տը Թօնէրիէօնին սըրրընը հապի
պուլընըյօր իտի:

Միւտտաի ումուճի՝ պու քիթապլարըն քեաֆֆէսինի պիր պալեա եաբըպ
տէմիր գացա իլէ պէրասլէր տէրհալ աուլիյէ տաիրէսինէ կէօթիւրիլմէսինի էմր իթ-
տիկինտէն, պու էմրէ թէմամըյլա իթաաթ օլուտը:

Րէյմօն՝ քէմալը մէսէրրէթլէ քէնտի քէնտինէ.—Հէլէ մուվաֆֆագ օլտուճ
. . . պէօյլէ պիր մուվաֆֆագըյէթտէն սօնղրա, իտիլէն վատըն իճրա իտիլմէ-
մէթի դօյըը գապիլ տիր . . Արթըգ հուրր վէ քէնտի քէնտիմին սահիպի օլաճա-
ղըմ . . —տէտի:

Ճիւմհուրյէթ միւստաթի ուսուսթիւնին քեաթիսի՝ վուգուը հալի ժուրնալ իտուպ պիթիւրէրէք, Ֆօվէլ էվինէ կէտիքտէ մէրգումը թէվգիֆ իթմէք իւզրէ պիր միւֆէթթիւ իլէ իքի գապթիյէ նէֆէրի օրատա պըրագըլտըգտան սօնղրա, հաքիմէր՝ Եաշուտի Ապրահամըն շէրիքլէրինին իսթինթագընը էրթէսի կիւնէ թէ-էսիր իլէ չէքիւպ կիթտիլէր: Պու շէրիքլէր՝ Բիւթիւպխանէի Միլլիտէ չալըշտըգ-լարընը կէօրտիւկիմիգ գարը իլէ սախթէ բարագ օլուպ, մալիւմ օլտուղը իւզրէ գապթիւ մէմուըրը Պուվար իլէ Բրատիէ՝ մէրգումանը գապթիյէ հապսխանէսինէ կէօթիւրմիչլէր իտի:

Բէյման՝ լայըգ օլտուղը իւզրէ թէպրիք օլունըպ, Սէն-Լուի ան Լ'իլաէքի ի-գամէթ կեահընա կիթտի:

Ֆօվէլին պայըլարագ պիր հըզ իլէ թաամ օտասընըն տէօշէմէսի իւզէրինէ տիւլտիւկի սըրատա, պիզ տէ Բըթի Գասթէլ գօնաղընտան միւֆարէգաթ իթտի իտիք:

Ժագ. — Չարո՛ւգ, գարուլարը աշընըզ. — տէտիքտէ, Անժէլ պու էմրի իճրա իթմէյէ միւսարէաթ իտուպ, օ սըրատա ժագ Լակարոտ քէնտիսի տէ մաքինայը սըգմագտա պուլընըյօր իտի:

Մէրգում՝ պուընը եաբտըգաան սօնղրա, պէտպախթ Ֆօվէլին պուլընտըղը օ-տայա տուխուլ իթտի, վէ ագտէմճէ պահը սէպգաթ իտէն «ասանսէօր» (եօգա-րը գալտըրըճը) մաքինասընը իչլէթմէսինի Բասգալա էմր իթտի:

Բասգալ՝ մէզքիւր մաքինանըն պուլընտըղը տօլապը աշըպ. — Շիմտի նէ՞ եարա մպը. — տէյու սիւվալ իթտի:

Ժագ. — Արամագսըզըն վէ եօրուլմագսըզըն միւսաֆիրիմիզի աշաղքի քիլէրէ նագլ իթմէք իւզրէ մաքինայը իչլէթմէլի. . . պանա եարտըմէթ. . . — աիմէ-սինի միւթէագըպ իքիսի պիրտէն՝ լէշ կիպի եաթմագտա օլան Ֆօվէլին օմուզլա-րընտան թութուպ եօգարը գալտըրարագ տէօշէմէտէ պուլընտան պիր թախթա գա-բաղըն իւզէրինէ վագ իթտիքլէրինտէ, մէզքիւր գարագ տէօշէմէսին իչինտէն պօտրոււմ գաթընա գատար աշաղը էնտի:

Ժագ՝ Անժէլէ խիթապէն. — Սէվկիւլիւմ Անժէլ, պու կէճէ պուրատա արթըգ սիզին եարաճաղընըզ պիր իշ գալմատը. . . Տէմիր եօլընա պինիպ Բարիզէ կիտի-նիզ, եարըն օրատա պուլընըրըզ. . . Պիզ տէ, Բասգալ, պօտրոււմ գաթընա է-նէլիմ. . . — տէտի վէ արգատալը արգասը սըրա կէլմէքտէ օլտուղը հալտէ, աբալ թարալ նէրտիվէնտէն աշաղը էնտի:

Պիր գաշ տագիգա սօնղրա Անժէլ՝ Բըթի Գասթէլ գօնաղընտան միւֆարէ-գաթիւ սէրիան ժօնէվիլ-լը-Բօն նամ մահալէ վարարագ, օրատան սօն տէմիր եօլ գաթարըյլա Բարիզէ ագիմէթ իթտի:

Ժագ իլէ Բասգալ՝ քիլէրէ վարտըգլարընտա, «ասանսէօր» մաքինասընա եագլաշտըլար:

Ֆօվէլ՝ պիթթապ եէրինտէն գըմըլտանմամըշ օլուպ, նէրէտէ իսէ օրատա պուլընըյօր իտի:

Բասգալ. — Պուընը նէ՞ եարաճաղըզ:

Ժագ. — Մասանըն իւզէրինէ գոյալըմ . . . օրատա Եանթաղինտա կիւպի օլա-
ճագ տըր. — տէտի, վէ պիրի այագլարընտան վէ Կիլիկի օմուզլարընտան թութա-
րագ Ֆօվէլի եէնիտէն եօգարը գնլտըրըպ, ուշնագլարըն թանամ իթտիքլէրի մասա
իւզէրինէ եանթըրտըլար :

Բասգալ. — Էլի իլէ Ֆօվէլին կէօյսիւնին սօլ թարաֆընը սըգըսլ գալպինին հէ-
նուղ չարբագտա օլտուղընը հըսս իտէրէք. — Էօլմիւշ տէյիլ տիր. — տէտի :

Ժագ. — Խա'յր, Էլպէթթէ Էօլմիւշ տէյիլ . . . պէն անը պու սուրէթլէ Էօլ-
տիրմէք Էֆքեարընտա աօլա պուլընմամըլըմ տըր . . .

Բասգալ. — Էյ նէ՞ եարաճագսընըք քի :

Ժագ. — Տամարլարընտա «քէրօսէլէն» Էսէրինի համլի օլան հիչ պիր գան տամ-
լասը պըրագմայաճաղըմ. Էկէր հիւքիւմլթ պիր թէչրիհ իճրասընը Էմր իտէճէք
օլուր իսէ, իչ գալգար մէյտանա չըգար :

Բասգալ. — Նէ տիմէք իսթէտիյինի անլամայօրըմ . . .

Ժագ. — Իլէրուտէ անլայաճագսըն . . . մէրգոււմը չարուգ սօյուլտըրտըլարմ . . .
— տէյիպ, Ֆօվէլի տէրագապ թէքմիլ սօյուլտըրտըլար :

Պունըն իւզէրինէ Ժագ Լակարտ՝ իլք ագչամը պիր տօլապա գօյմուշ օլտուղը
չիլէյի ալըպ աչտը, վէ պէյագ պիր պէզ իւզէրինէ սէքիզ օն տամլա տամ-
լաթտը, վէ պատէհու Բասգալա խիթապէն. — Ալ չու Էլէզի վէ հէրիֆին պրոււն
տէլիքլէրինէ թուլթ . . . մէրգոււմըն պայկընլըղը տէվամ իթմէլի տիր. — տէտի :

Բասգալ՝ արգատաչընըն Էմր իթտիյինի եարմագտա օլուպ, օ սըրատա Ժագ
Լակարտ տախի՝ իլք ագչամը մէզքիւր շիլէ իլէ պէրապէր կէթիլիւմիշ օլան լաս-
թիգ եաղմուրլըգլարտան պիրինի տօլապտան չըգարարագ սըրթընա կէչրտի վէ
այաղընա տախի պիր չիֆթ կէնիշ չիզմէ թագտը :

Ժագ՝ պատէհու Բասգալըն Էլինտէն «քէրօսէլէնլի» պէզի ալարագ, քէնտիսի
տախի մէզքիւր պէզի Ֆօվէլին պրոււն տէլիքլէրինէ թուլթտը, վէ Բասգալա տիկէր
պիր լասթիգ եաղմոնլըգ կէօսթէրէլէք. — Սէն տէ չարուգ պէնիւմ կիպի եար. —
տէտի :

Բասգալ՝ տէրհալ հագըրլանտը :

Ժագ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ. — Մաթպտիսըն պէօյիւք պագըր լէյէնլէրինտէն
պիրինի ալ պուրայա կէթիլ վէ եանըմտա պիր իօքէմլէնին իւզէրինէ գօյուվէր :

Բասգալ՝ մաթպտիսա կիտիպ լէյէնլի ալարագ կէլտի վէ մասանըն եանընա պիր
իսքէմլէ եագլաչիւրըրըպ մէզքիւր լէյէնլի իսքէմլէնին իւզէրինէ վագ Էյլէտի :

Եէր ալթընտաքի քիլէրտէ պու սըրատա բէք դարիպ պիր մէնգարէ ճէրէյան
իտիյօր իտի :

Գքի արգատաչ՝ աճալ աճայիպ պիր սուրէթտէ կէնիշ վէ սիյահ րուպալարընա
սարըլմըշ օլտուգլարընտան, եիւզլէրի վէ Էլլէրի տահա զիյատէ սարարմըշ կէօ-
րիւնմէքտէ օլտուղը հալտէ, չըրըլ չըպլագ եաթմագտա օլան Ֆօվէլին ճիսմի եա-
նընտա այագտա տուրմագտա, վէ թալանտան թա մասանըն իւզէրինէ տօղրու
ասըլը օլան լամպանըն ըլըղը մէզքիւր ճիսմը պիհուշ իւզէրինէ վուրմագտա օլ-
մաղլա, պու հալ՝ մէնհուս վէ տէհէթլի պիր մէնգարէ թէչքիլ իթմէքտէ իտի իսէ
տէ, պու տէհէթ՝ տահա զիյատէ քէպըլ շիտտէթ իտէճէքտի :

Ժագ. — Հայտէ՛ս պազալըմ, վազթը տըր . . . — տէյիւ, եանընտաքի մասա-
նըն իւզէրինէ մէվզու օլան թէչրիհ պուչաղընը ախզ իլէ Յօվէլին պօյնու իւզէ-
րինտէ բարմաղըյլա շահ տամարը ետրինի արատը վէ մէզքիւր տամարը պուլըպ
պուչաղըն ուճուընը էթինէ տօգուընտըրարազ պիր ճէրրահ կիպի քէմալը մէհարէթ-
լէ տամարը ուզուընընա չըզըվէրինճէ, քիւչիւք բարմազ գալընըզընտա տամար-
տան գան Փըչգըրըպ պալէատէ զիքը օլունան լէյէնէ ագտը :

Բասգալ՝ պու մէնզարէի մէնհուսէյի կէօրիւպ հիչ պիր հէյէճան ըզհար իթ-
մէմէքտէ օլմաղլա, պու իքի արգատաշ պիրիպիրլէրինի բէք ալէա պուլմըշար իտի :

Բասգալ. — Կէօրիւյօրըմ, լաքին էլան անլայամայօրըմ . . . Պու թէրթիպէ
նէ՞ լիւզում վար . մաքինայը իչլէթմէյէ տէվամ իտէրէք էօլիւմ կէթիւրէ՛մէզ մի
իսին :

Ժագ. — Կէթիւրէպիրի իտիւմ . . . լաքին էօյլէ իսթէմէտիւմ . . .

Բասգալ. — Նիչի՞ւն :

Ժագ. — Սէպէպլինի չիմտի սանա սէօյլէտիւմ, սէն անլայամատըն, պիր իյզա-
հաթ վէրտիկիմտէ անլայաճագսըն . . . Պու նաշէ նէ՞ օլաճագ . . . Եա սույա
աթաճաղըզ եախօտ պիր եօլըն քէնարընա պըրագաճաղըզ . . . Պու իքի չըգտա
տա մէզքիւր նաշէ պուլընըպ Մօրկ թապիր օլընան մուայէնէխանէյէ կէօթիւրիլէ-
ճէք վէ իւզէրինտէ թէչրիհ իճրա օլընաճագ տըր . . . Էկէր վիւճուտտա պուլընան
գանը չէքմէյէճէք օլուր իսէմ նէ՞ օլուր պիլի՞րմիսին . գանտա 1 վէ պէյնտէ 2.08
նիսպէթինտէ քէրօսէլէն էսէրի քէշֆ օլուընըր :

Վիմտի քէրօսէլէն՝ Ամէրիգա մահսուլը օլուպ, Յրանսատա իսէ հէման հիչ իս-
թիւմալ իտիլմէմէքտէ օլտուղընտան, քիմեակիրլէր պուընը թանըյարագ, պիթթապ
քիթապճը Յօվէլ իլէ միւնասէպաթտա պուլընան Ամէրիգալը Տօգթօր Թօմսսըն-
տան չիւպհէ իտէճէքլէր տիր :

«Լաքին պլօյլէ եարար իսէմ, վիւճուտտա հիչ պիր գան տամալսը, վէ պինա-
էն ալէյհ քէրօսէլէնտէն հիչ պիր էսէր գալմագ . . . Պունտան գօլայ վէ ագըլ
ալըր նէ՞ օլապիրիւր . — տէտի :

Բասգալ. — Էվլէթ, լաքին պօյնուընտաքի պու չըզըզ տայմա գալաճագ վէ պիր
ճինայէթ վուգու պուլտուղընը իսպաթ իտէճէք տիր . . .

Ժագ. — Մէզքիւր չըզըզ կէօրիւնիւր կէօրիւնմէզ պիր շէյ տիր . լաքին Փարզ
իտէլիւմ քի կէօրիւնէճէք . . . օ հալտէ պուընտան հէր քէս հէմ իսթիղրապ իտէ-
ճէք վէ հէմ տիւչարը տէհշէթ օլաճագ տըր . . . Պիր թագըմ գաննլարա գահիւպ
օլընարագ, հագիգաթը հալ ասլա անլաշըլաւայաճագ տըր :

Բասգալ՝ էյի քէօթիւ գանաաթ հասըլ իտէրէք, եէնիտէն հիչ պիր իթիրագ
տէրմիյան իթմէյիպ, արգատաշընըն եարտըղընը սէյր ու թէմաշա իթտի :

Ժագ Լակարտ՝ Շարգ տէլլազլարընա մախսուս պիր մէհարէթլէ Յօվէլին ճիս-
մինին հէր գըսմընը օվալայարագ, իքի էլի իլէ տամարլարընը սըզը սըզը սըգ-
մագտա վէ գանը պօյնուընտաքի չըզըզ ետրինէ տօղրու եիւրիւթմէքտէ օլմաղլա,
գան օրատան չիտտէթլէ տիչարըյա Փըչգըրմասընտա տէվամ իտիյօր իտի :

Պիր արա Ժագ Լակարտ՝ Յօվէլին ճիսմինի պիր պիր թարաֆա վէ սօնղրա •
պիր թարաֆա էյէրէք պաշընը եօգարը գալտըրտը վէ եինէ աշաղը պըրագտը վէ

չահ տամարլարընը եէնիտէն սըգմաղա պաշատը իսէ տէ , գան էվվէլքի կիպի շիտ-տէթլէ ֆըզգըրմայըպ , նիհայէթ տամիա տամիա ագմաղա պաշատը վէ էն սօնը պիւսպիւթին տուրտը :

Նաչէ պիր մօմ ռէնկի ալմըջ օլուպ , շիֆաֆ կիպի թէնին պիր թարաֆընտան օ պիր թարաֆը կէօրիւնիյօր իտի :

Տօգթօր՝ ճէպինտէն պիր շիչէ չըգարըպ , պիր թապագ իչինէ պիր գաչ տամ-լա տամլաթտը վէ քիւչիւք պիր սիւնկէրի անընլա ըսլաթըպ , ֆօվէլին պօյնունտա ուզունըղընա աչտըղը չըզըղը տէֆա տէֆա սիլտի :

Պատէհու պիր ազ տուրուպ , բարմաղընըն ուճըյլա եարայը Բասգալա կէօսթէ-րէրէք . — Պագ . — տէտիքտէ , տէլիգանը՝ նաչէնին իւզէրինէ էյիլտի իսէ տէ , էյի-ճէ կէօրմէք իչիւն կէօղլիւկինի թագտը , վէ պիւլէնտը ալագ իլէ . — Պիր շէյ եօգ , հիչ պիր շէյ գալմամը . . . գանն իտէրսին եարանըն աղըպարը գայնամը . . . Չօգ ղարիպ շէյ . . . — տէտի :

Ժագ՝ կիւլիւմէյէրէք . — Ֆէնն՝ միւճիգէլէր իճրա իտէր . լաքին շիմտի ֆէնն-տէն պահս իտէճէք վագթ տէյիլ , պաշգա վագթ օլուր . . . Գանտան հիչ պիր իզ պըրագմայըպ մահվ իթմէլի . . .

Բասգալ . — Գիւլայ պիր շէյ տիր պու . . . երէէ հիչ պիր գան տամլասը տամ-լամամը տըր . պու լէյէնի կիտէյիմ Մարն ըրմաղընա տէօքէյիմ . մասանըն իւզէ-րինտէքի պիր գաչ տամիա գան տա պիր ըսլագ պէզ իլէ սիլինիպ չըգապիլի . . . ա՛հ , իհթիյաթ միւքէմէլ տիր . . .

Ժագ՝ սէվինճլէ էլլէրինի պիրպիրինէ սիւրթէրէք . — Պէօյիւք սէօյլէմէք օլմա-սըն ամմա , պու պապտէ իֆթիխար իտէրիմ . — տէտի :

Օն տագիգա սօնդրա , Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն պօտրոււմ գաթընտա իճրա օլունան օ տէհէթլի ճինայէթտէն ճիւզի պիր էսէր վէ տէլիլը մատտի պիլէ գալ-մամը իտի :

Ժագ իլէ Բասգալ՝ լասթիգ եաղմուրըզլարընը իւսթլէրինտէն չըգարըպ եը-գամը , սիլմիլ վէ սըգմըշլար իտի :

Ֆօվէլին ճէսէտի պիր քէրրէ օրթատան ղայպ ու նապէտիտ օլունճա , արթըգ բօլիս՝ պէյհուտէ իճրաի թէհարրիյաթ իտուպ , հիչ պիր նէթիյճէ իսթիհսալ իտէ-մէզ իտի :

Բասգալ . — Շիմտի նէ՞ եաբաճաղըզ :

Ժագ . — Ֆօվէլին անախթարլարըյլա քեաղըտլարընը ալ . — տէտիքտէ , Բաս-գալ՝ պէտպախթ քիթապճընըն ճէպլէրինի արաշթըրտը վէ օլանճայը տիչարը չը-գարտը , վէ բարա ճըզաանընը տախի եօգլատըգտան սօնդրա . — Ճըզտանը էրէյիճէ աօլիուս տըր . պէշ եիւզ ֆրանգըզ պիր պանգնօթ իլէ եիւզ ֆրանգըզ տիկէր պիր պանգնօթ վէ ալթուս վար տըր . . . — տէտի :

Ժագ . — Սաղըն տօգանմայասըն հա՛ . . . բարա չըզտանընը նէրէտէ իսէ օրա-տու պըրագ . . . եալընըզ անախթարլար իլէ քեաղըտլարընը ալ . . . քեաղըտլարը

եազաճաղըզ, անախթարար վասէթասըյլա տա «Գըզըլ վասիյէթնամէյի» ախզ ու ղասսս իտէճէյիզ:

Բասգալ՝ ճըզտան իլէ անախթար տէսթէսինի ճէպինէ աթտը:

Ժագ.—Ավլուտա պիր շարգա իլէ պիր բարտըսիւ պուլունտըղընը ունութ-
մայալըմ:

Բասգալ.—Ունութմայըզ, ունութմայըզ . . . Միւթէվէֆանըն բուպալարընը
նէ՞ եաբաճաղըզ:

Ժագ.—Սըրթընա կէշիրէճէյիզ . . . չաբուզ կիյինտիրէլիմ . . . —տէտի:

Բասգալ իլէ Ժագ՝ Անթուան Ֆովէլի սաղլըղընտաքի կիպի պաշընտան այա-
ղընա գատար կիյինտիրիպ, եէնիտէն «ասանսուար» մաքինասը վասէթասըյլա
թաամ օտասընա չըգարտըգտան վէ քիլէրի տախի էսկի հալինէ գօյտուգտան սօն-
րա, տիշարը չըգըպ գաբուլարը գաբատըլար վէ եօգարը եէր գաթընա չըգտըլար:

Ժագ՝ նաշլի կէօսթէրէրէք.—Շու միւնասէպէթսիզ միւսաֆիրտէն եազամըզը
գուրթարալըմ.—տէտիքտէն սօնդրա, իքի արգատաշ՝ էլպիրիկիլէ Ֆովէլին բար-
տըսիւսինի սըրթընա կէշիրտիլէր, չաբգասընը պաշընա գօյտուլար վէ այագլարլա
օմուզլարընտան թութուպ եօգարը գալտըրարագ, գօնաղըն էօնիւնտէքի չիմէն-
լիկին իւզէրինէ կէօթիւրիպ եաթըրալըլար:

Բասգալ.—էյ չիմտի նէ՞ եաբաճաղըզ.—տէտիքտէ, Ժագ՝ պու սիւվալէ ճէ-
վապ մազամընտա տիկէր պիր սիւվալ իյրատ իլէ.—Մարն ըրմաղընտան սանտալ
իլէ Բարիզէ կիտէպիլիւրմիյիզ.—տէտի:

Բասգալ.—էվվէթ, կիտէպիլիւրիզ:

Ժագ.—էօյլէ իսէ սանտալը հազըրլա . . . պու աուամը սանտալա եիւքլէ-
թէճէյիզ . . .

Բասգալ.—Նէ՞րէյէ կէօթիւրմէք իշիւն . . .

Ժագ.—Պուրատան ուզագ պիր մահալէ կէօթիւրէճէյիզ քի, բօլիս շայէտ թէ-
հարրիյաթ իճրա իտէճէք օլուր իսէ, ասլա պիր իզ պուլամայըպ շաշըրաճագ տըր:
Պիր քէրրէ Բարիզէ միւվասէլէթ իտինճէ, ճէսէտի ուսուլճաճըզ Սէն նէհրինէ ա-
թաճաղըզ. օրատան սույըն ագընթըսը՝ նաշլի սիւրիւպ աշաղը տօղրու կէօթիւ-
րէճէք տիր: Օ զէման պիզ տէ եօգարըյա տօղրու չըգըպ եինէ պուրայա կէլէճէ-
յիզ վէ սանտալը էսկի եէրինէ պաղլայաճաղըզ վէ արապա իլէ թէքրար Բարիզէ
կիտէճէյիզ . . . Շիմտի անլաուը՞ն մը, չէյթան պիլէ պու գատար գարմագարըշ
կիտիշ կէլիշէրին արասընտա իզիմիզի գօվալամագ իսթէսէ պօշունա զահմէթ ի-
տուպ վագթընը ղայպ իտէճէք տիր . . . —տէտի:

Պատէհու «Բըթի Գասթէլ» գօնաղընըն սօգագ գարուսը սըգը սըգը քիլիտ-
լէնտի, սանտալ հազըրլանտը, Ֆովէլին ճէսէտի օրայա կէօթիւրիլտի վէ «Նիւ-
եօրգ—Սիթի» նամընտա օլան մէզքիւր հաֆիֆ սանտալ իքի քիշինին տէօրթ պա-
զուսը գուվվէթիլէ սէրիան հարէքէթ իթտի:

Մարն ըրմաղընըն գըյըլարը սուբ սուս օլուպ, գաթը պիր գարանլըզ իշին-
տէ ղարգ օլմուշ օլտըգտան մասատա, ըրմագտան սուուտ իթմէքտէ օլան հաֆիֆ
պիր բուս տախի մէզքիւր գարանլըզ պիր գաթ տահա թէզեիտ իթմէքտէ իտի:

Ժագ վէ Բասգալ՝ կէճէնին պու սաաթընտա կէօգէթլէնսէլէր պիլէ քէնտիլէ-

րի իշխան հէր նէ գատար պէոյիւք պիր թէհլիքէ եօգ իտի իսէ տէ , քիւրէքլէրի իհթլյաթէն սէսսիգ սէտասըզ չէքմէքտէ պուլընըյօրլար իտի :

Ըրմաղըն հէր իքի գըյըսը իւզէրինտէ պուլընան քէոյլէրին սասաթ գամբանաւարը կէճէ հարըսընտա օն իքիյի վուրտըզլարը սըրատա , մէրգուճան իքի արգատաշլար՝ Սէն նէհրինին օրթա եէրինտէ , Պէրսի իլէ Շարանթօն արասընտա պուլընըյօրլար իտի :

Օրատա ըրմաք խայլիճէ կէնիշ օլտուղընտան , մէրգուճան՝ քիմնէտէն կէօրիւնիպ ֆարգ օլունմամագ իշխան ըրմաղըն տայիմ թա օրթա եէրլէրինտէ պուլընմաղա սայ իտիյօրլար իտի :

Ժագ՝ քիւրէքլէրի պըրագարագ .— Պիր ազ սօլուգ ալալըմ :

Բասգալ՝ արգատաշը կիպի եաբարագ .— Սահիհէն էրէյիճէ քիւրէք չէքտիք , գօլլարըմ ույուշմաղա պաշլայօր իտի . . .

Պէոյլէճէ ոանտալ քէնտի հալինէ պըրագըլըպ , ագընթը սուլարըյլա եաժաշ եաժաշ աշաղը տօղրու էնտի իսէ տէ , արասը չօգ կէշմէյիպ սանտալ ագընթըտան չըգարագ տահա եաժաշ երարիւմէյէ ոյաշլատը :

Բասգալ իլէ Ժագ՝ սիկարալարընը եագմըշ , հիշ լագըրտը իթմէքսիզին սիկարալարընը թիւթտիրմէքտէ վէ էօնլէքինտէ գար գարանըգ պիր գարարթը կիպի կէօրիւնէն Բարիպէ տօղրու պագմագտա իտիլէր :

Շէհրը մէգքիւրտէ էպնիյէի ճէսիմէնին գարարթըսը՝ ուֆուգտա կէօրիւնմէկէ պաշլայան սօլկուն այ այսընըզը վասէթասըյլա ուզագտա խայալ մայալ կէօրիւնմէքտէ օլտուղը կիպի , իրթըմլար պօյունտա սըրա իլէ կազլար տախի եանըպ տուրույօրլար իտի :

Սանտալ՝ Պէրսի քէօրիւսինէ եագլաշըյօր իտի :

Ժագ պիրտէն պիրէ թիթրէտի , պիր հըզ իլէ պաշընը աշաղը էյտի վէ ըրմաղըն իւզէրինտէ մէմուլին ղայրը պիր գարարթը կէօրիւպ տիւշարը խէվֆ ու էնտիլէ օլտու :

Պու գարարթը՝ պիր սէֆինէնին կէօլկէսի օլուպ , մէգքիւր կէօլկէնին օրթա եէրինտէ քիւշիւք պիր ըշըգ եանմագտա իտի :

Ժագ՝ էլինի մէգքիւր շիւպհէլի չէյէ տօղրու ուզաթըպ , ղայէթ եաժաշ պիր սէս իլէ Բասգալա .— Շու նէ՞ տիր աճապա .— տէյու սիւվալ իթտիքտէ , Բասգալ տախի օրայա պագտը վէ պիր ճէվապ վէրէճէկի սըրատա սէրթ պիր սէս իշիտիլտի քի պու սէս .— էյ , սանտալ . . . կէօմրիւք սէֆինէսինէ տօղրու կէլինիդ . . . — տէյու պաղըրըյօր իտի :

Բասգալ .— Պու ֆէնա՝ . . . պիր կէօմրիւք սանտալը տըր , աշաղը էնէն սանտալ վէ սաիրէյի եօգլամա իտէր . . . անըն իշխան չաղըրըյօր . . . Մէգքիւր սանտալ Սէն նէհրինտէն եօգարը տօղրու չըգըյօր , լաքին խապէր վէրիլտիք , պաշագա պիրի պիզէ տօղրու կէլէճէք տիր . . . կէօմրիւքճիլէր՝ գաշագ պիր չէյիմիզ օլմասըն տէյու պագմագ իսթէյէճէքլէր . . . նաշէյի կէօրէճէքլէր . . . Պէն պուլըն տիւշիւնմէտիմ . . .

Ժագ .— Շիմտի նէ՞ եաբաճաղըգ . . .

Բասգալ .— կէօմրիւք իտարէսինին գարըսընա կիթմէգտէն էվմէլ պու ճէսէտի

սույա ակթմալըդ վէ սիյա իսուպի՝ եէնիտէն Մարն ըրմաղընս կիթմէլիյիգ. չա-
բուգ, ժա'գ, նաչէյի եօգարը գալտըրլարմ վէ ուսուլճաճըգ սույա ակթալըմ.—
տէտի:

Իբի արգատաչ՝ կէնէկօ սօգաղընտաքի էսկի քիթապ սաթըճըսընըն ճէսէտինի
թութուպ, սանտալըն արգա թարաֆընտան, էվվէլա սյազլարը սուտան եանա օ-
լարագ Սէն նէհրինէ ակթըլար:

Թամմ վազթը իտի:

Կէօմրիւք իտարէսինտէ կէճէ կիւնտիւզ քէմալը տիգգաթլա իճրաի նէզարէթ
օլունըպ, պու իբի արգատաչլարըն սանտալը իսէ օ արա իտարէի մէգքիւրէտէն
հէնուզ եիւզ մէթրօ գատար ուզագ պուզընըյօր իտի:

Բասգալ.—Շիմտի արթըգ քիւրէյէ ետըըչալըմ. . . սիյա իսուպ գաչալըմ.—
տէտի:

Սապահլայըն սաաթ իքիտէ մէգքիւր սանտալ՝ քիւչիւք իսկէլէնին եանընտա
հէր վազթքի եէրինտէ եէնիտէն պաղլանմըչ օլուպ, Բասգալ՝ արապսյը գօշարագ,
ժագ Լակարտ մէգքիւր արապսյա պիւնմէքտէ վէ պէկիր սիւրաթլա Բարիզ եօլու-
նը թութմագտա իտի:

Մէգքիւր գուբէ արապասը՝ Բարիզտէ Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնաղըն
ավլուսընա տուխուլ իթտիկինտէ, չաֆագ հէնուզ սէօքիւրօր իտի:

Ալղասը խըտմէթքեար ույանըպ պէկիլի ակըրա վէ արապսյը սուստուրմայա
կէօթիւրտի. իբի հայլագ արգատաչլար տա պիլ ազ իսթիրահաթ իթմէյէ կիթ-
տիւէր:

Սապահըն սաաթ տօգուզընտա մէրգուճան գալըպ կիլինէրէք եէքտիկէրինին
եանընա վարտըլար:

Բասգալ.—Փօվէլին իսանէսինէ կիտէճէյիգ, տէյիլճվի:

Ժագ.—Էվվէթ. . . Անախթարլար սէնտէ՞ մի:

Բասգալ.—Հէր նէ քիւլաղըմ իսէ պէնտէ վար տըր:

Ժագ.—Հայտէ Կիտէլիմ.—տէյիլպ, եօլա չըգտըլար վէ սաաթ օնտա կէնէկօ
սօգաղընա վասըլ օլտուլար:

Պու սօգագ՝ հաֆթա իչինտէ քէք թէնհա վէ սուս բուչ օլուպ, բագար կիւն-
լէրի տէ ալէլ ուսուլմ թէքմիլ ույումըչ վէ եախօս էօլմիւչ կիպի պիւր չէյ տիւր:

Օ բագար կիւնիւ հապա կիւզէլ օլուպ հէյ քէսին շէհրի խարիճինտէ կէպինմէ-
յէ չըգմասը լաղըմ կէմիւր իքէն, միւսթէսնա օլարագ մէգքիւր սօգագտա պիլ
պէօյիւք հէյէճան վէ գալապալըգ վար իտի:

Գալտըրըմլարըն իւզէրինտէ տիւքքեան գարուլարընըն էօնլէրինտէ եէք եէր
էհաի թօբլանըպ հէյէճանը հէյէճանը գօնուչըյօրլար իտի:

Բասգալ.—Պու նէ՞. . . նէ՞ վար պուրատա. . . պու նէ՞ գալապալըգ տըր:

Ժագ.—Պիլի իչիւն տահա էյի. . . չէօգէ կէօրիւնմէքսիլին գալապալըղըն
արապընտան կէչէր կիտէրիգ. . .

Բասգալ՝ զիյատէսիյէ տիւչարը էնտիչէ վէ վէսվէսէ օլարագ.—Պէն պու էֆ-
քեարա թէմամըլա մուխալիֆիմ. . . Փօվէլին իգամէթ իթտիկի խանէնին էօ-
նիօնտէքի գալտըրըմըն իւթիւ քէք գալապալըգ տըր. . . պագ. . . — պէյին.

ճէ, Տօգթօր Թօմարն՝ տիգգաթլա պագտորգտա, արգատաշընըն սէօյլէտիկէ տօղ-
րու օլտուղընա գանաաթ հասըլ իթտի:

Էլլիյի միւթէճափուզ էշխաս՝ Ծ նումէրօլը գարունըն գարշըսընաթ Թօբլան-
մըլ օլուպ, իքի իւշ գապթիյէ նէֆէրի տէ մէզբիւր քալապալըլը տաղըթմազա
շալըշըյօր խտի իսէ տէ, մուվաֆֆազ օլտմայօր իտի:

Ժագ.—Հագգըն վար, պուրատա դարիս պիր շէյ տէօնիւյօր. . . լաքին
նէ՞ տիր:

Բասգալ.—Շիմտի անլայաճալըլ. . .

Ժագ.—Նփօըլ:

Բասգալ.—Էվվէլա տիյնէթրէք վէ սօնղրա իգթիգա իպէր իսէ սօրուշտրա-
րագ:

Ժագ.—Ինթիյաթը էլտէն պըրսագմաալը. . .

Բասգալ.—Սէն գասապթի իթմէ. . . —տէտիքտէն սօնղրա, իքի արգատաշ
քիւշիւք պիր գալապալըլա եաղլաշտըլար: Պու գալապալըլըն օրթա եթլիֆտէ հէ-
րիֆին պիրի նութգ իթմէքտէ օլուպ, մէրգոււմ՝ իշտէն բէք խապէրտաթ կէօրիւն-
տիկինտէն, հէր քէս տիգգաթլա ալը տիյնէմէքտէ իտի:

Նէ չարէ քի ժագ իլէ Բասգալ թամմ գոլազ վէրիս տիյնէմէյէ պաշաաղգ-
լարը վագթ չախսը մէրգոււմ նութգընա խիթամ վէրիյօր իտի:

Պիր սէս.—Խիւլասա, հապսա աթըլտըթ՝ մը. . .

Նութգը.—Խա՛յր. . . խա՛յր. . . Թլվգիֆ օլընամաղը. . . շիմտի սիզէ
սէօյլէճէտիւմ մի. . . անլա՛մայօրմըսընըլ. . . լաքին զաննըմ բէք աշըգ վէ վէգ-
սէքրա՛հ սէօյլէյօրմ. . . Տիւն ազչամ սաաթ օնտա բօլիս՝ մէրգոււմն էվինի պաւս-
տըգտա, քէնափտի էվինիէ եօգ իտի, օնտանպէրու էվինէ տէ ավտէթ իթմէթիշտիր:

Մէզբիւր սօգագ տիւքքեանճըլարքնտաֆն պիրի՝ սամիուլն արասընտաֆն.—Օ պ-
տամ բէք գուրնազ պիր ատամ իտի. . . պաշնա նէ կէլէճէկինի չարուգ Փարգ
իթմիշ տիր. . . Օ մաթուհը պէն օն պէշ սէնէտէն պէրու թանըրմ, ախուի-
թասընտա ֆէնա ճիհէթլէր պուլունտըլընա վէ պիր կիւն նիհայէթ եագայը էլէ
վէրէճէկինէ տայմա չիւպնէ իթմիշիւմ տիր. . . Շիմտի չիւպնէմ թէհագգուգ իտի-
յօր.—տէտի:

Բասգալ՝ մէրգոււմ տիւքքեանճընըն օմուզընա տօգանըպ, քէմալը նէգաքէթլէ
մէրգոււմը սէլամլատըգտան սօնղրա.—Աֆվ իտէրսինիզ, էֆէնտի, քիմտէ՞ն պահս
խտիյօրսընըլ. . .

Տիւքքեանճը.—Անթուան Ֆօվէլտէն պահս իտիյօրմ:

Ժագ վէ Բասգալ՝ պու իսմի իշիթտիքլէրինտէ, տէրհալ պիրպիրինին եիւզիւ-
նէ պագտըգտան սօնղրա, Բասգալ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.—Պէն պունտան պիր
շէյ անլամաղըմ. . . Բիմ տիր պու Անթուան Ֆօվէլ:

Տիւքքեանճը.—Պիր էսկի քիթապ սաթըճըսը. . . նումէրօ Ծտա իգամէթ
իտէր:

Բասգալ.—Բօլիս՝ մէրգոււմն էվինի՞ մի պասմըլ:

Տիւքքեանճը.—Էվվէթ, էֆէնտիւմ, տիւն ազչամ:

Բասգալ.—Նէ՞ իմիշ գապահաթը, նէ՞ գապահաթլա իթհամ օլունըյօր:

Տիւքթեանճը.—Հիւքիւմէթ քիւթիւսանէլէրինտէն չալընմա զիյգըյմէթ քիւթսալարը ալըպ սաթար իմիշ:

Բասգալ.—Պու գապպահաթ թէպէյյիւն իթմիճ մի, իսսաթ ոլունմը՞ մը տըր:

Տիւքթեանճը.—Ղալիպա իսսաթ ոլունմը, զիրա էվինտէն պիր տէմիր գացա իլէ պիր երղըն քիթապ կէօթիւրմիշէր . . . Իքի պէօյիւք արապա եիւքիւ գատար պիր շէյ վար իմիշ . . . Հէմ տէ պագընըգ.—տէտի տիւքթեանճը՝ իքի բօլիս չափուշըյա պէրապէր ծօվէլին խանէսինտէն էսկի քիթապ տօլուսը պիր էլ արապասընըն տիշարը չըգտըղընը կէօթէրէրէք.—Իշթէ եինէ զապթիյէ նէզարէթինէ քիթապ կէօթիւրիյօրլար . . . սասահտան պէրու հէր պէօյէ տէվամ ոլունըյօր:

էլ արապասը կէշմէք իշիւն գալապալըգ պիր եանա տուրմը տըր:

Բասգալ տիւքթեանճըյա.—Թէշէքքիւր իտէրիմ . . . —տէտի, վէ Ժագըն գօլընտան թութուպ էօթէյէ չէքտի:

Իքի արգատաշ տա սաքսարը քէսիլիպ գաշարընը չաթմըշար իտի:

Ըրիթըմըն իւզէրինէ վարտըզլարընտա տուրուպ,

Բասգալ.—Հիշ պալսթըմըգ եօգ տըր . . . Զօգ կէճ գալտըգ . . . Բօլիս պիզտէն էյի խապէր ալմըշ . . . «Գըզըլ Վասիյէթնամէ» էլիմիզտէն գաշըյօր:

Ժագ՝ գապա պիր սէս իլէ.—էվվէթ . . . «Գըզըլ Վասիյէթնամէ» էլիմիզտէն գաշըյօր, լաքին սէրվէթ էլիմիզտէն գաշմայաճագ տըր . . . Միտալեալարը թաշըյանլարա ֆէնա՝ . . . Պու իշտէ իգպալսըզըգ պիզիմ տէյիլ, անլէրին տիր:

Բէյմօն ծիրօմանթալ՝ հիւքիւմէթ քիւթիւսանէլէրինտէ քիթապ խըրսըզլարընըն իզլէրինի գօվալայարագ վէ անլէրէ եաթագըղգ իտէնի եագալայարագ, «Գըզըլ Վասիյէթնամէ» տալի տալիլ ոլտուղը հալաէ չալընմը քիթապալարը հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթաիկինտէ, էլպէթթէ էվլատընըն էօլիւմ իլամընը չըգարտըղընը խաթր ու խայալինտէն պիլէ կէշիրմէյօր իտի . . .

ՊԻՐԻՆՃԻ ՅԱՍԼԸՆ ԽԻԹԱՄԸ

ԻՔԻՆՃԻ ՖԱՍԼ

ՄԻՏԱԼԵԱԼԱՐԸՆ ԹԱԱԳԻՊԻ

1

Բասգալ.—Պէն տայմա հէր չէյի իշարէթ ալըրմ . . . —տիյէրէք, ճէպին-տէն պիր իշարէթ տէֆթէրի չըգարտը, գուրչուն գալէմ իլէ պիր գաչ սաթր շէյ եսգտը, պատէհու պաշընը եօգարը գալտըրարագ սէօգիւնէ տէվամ իլէ.— Լաքին Ամէտէ Տիւվէրնուա հագգընտա թէտապիրը մախսուսէ իթթիխագընա պէն հիչ պիր լիւզում կէօրմէյօրմ . . . —տէտի:

Ժագ.—Նո՞ւրը, նէ՞ կէօնա:

Բասգալ.—Մատամ քի պու տէլիգանլը՝ միտալեայը համիլ տէյիլ տիր, մէր-գումը մահվ իթմէք պէնճէ պէյհուտէ տիր վէ Վիրթինինին մահվը էլգէմ տիր . . .

Ժագ.—Սուրէթը զահիրէտէ սէնին հագգըն վար . . . Լաքին էկէր չօլբալըգ իտուպ Ամէտէյէ էհէմմիյէթ վէրմէյէճէք օլուր իսէք, մէրգում տէլիգանլը՝ մաշու-գէսինին մէյտանտան զայպ օլմասը իւզէրինէ գըյամէթլէր գօբարըպ, մէրգումէ գը-զըն՝ պօյնուտա թաշըտըղը միտալեատան պահս իտէճէք տիր . . . պու խէ անիտէ բօլիսին չիւպհէլէրինի ույանտըրըպ թահգիգաթ իճրա օլընաճագ, վէ պիզիմ մահ-Փըմըզա հիչ չիւպհէ գալմայաճագ տըր . . . Պիզիմ վասըլ օլտուղըմըզ չու նօգթա-տա վիճտան րահաթսըզըլը, Ֆիլան լագըմ տէյիլ . . . ագըլսըզըգ օլուր . . . եուսուրթա գըրըմայընճա «օմէթ» հաբըլմագ . . . գուվլէթ ու մէթանէթը գալպլէ տաժրանմալը, ագիզիմ, պիր եէրինէ իքի վուրմալը:

Բասգալ.—Գուվլէթ վէ մէթանէթը գալպիմ օլաճագ, վէ ասլա վիճտան րա-հաթսըզըլըմ պուլընմայաճագ տըր . . . Սէքիզ կիւնէ գատար Ամէտէ Տիւվէր-նուա իլէ մաշուգէսի՝ եօլումըզըն իւզէրինտէ արթըգ հիչ էնկէլ օլմայաճագլար տըր . . .

Ժագ.—Պէն սանա կիւվէնիրիմ . . . Լա Ծուինէ կէլինտիքտէ, օ՞ նասըլ օ-լաճագ:

Բասգալ.—Ա՛, օ չօգ գօլայ պիր շէյ տիր . . .

Ժագ.—Սէն տիշարտա պիզիմ մէնֆաաթըմըգ իչիւն չալըշտըլըն թագտիրտէ, պէն տէ պօյնուա գատար Տօգթօր Թօմբսընըն տէրիսի իչինէ կէօմիւլէրէք միւշ-թէրիլէրիմէ պագաճաղըմ . . . ալտըղըմ միւթէատտիտ մէթթուպլարա նագարէն իէք չօգ միւշթէրիլէրիմ օլաճագ տըր . . .

Բասգալ.—Պուրատաքի իշ պիթտիքտէն սօնղրա պէն տէրհալ ճինէվրայա հա-րէքէթ իտէճէ՞քմիյիմ:

Ժագ.—Պագալըմ, իշի պիլիր . . . էն սօնղրա Մարթ Պէրթիէ իլէ մէշըիւլ օլաճաղըգ . . . Բիմ պիլիր, պէլքի օ վագթա գատար Թօբլայաճաղըմըգ միտալ-

եալար տա իշիմիզի կէօրիւր, հէքսինի թօրլայըս պիր արայա կէթիրմէյէ հաճէթ գալմազ . . . Օ հալտէ ձինէվրատաքի կէնճ գըզըն մահվը պօշ չէյ օլուր . . .

Բասգալ.— Էվվէթ . . . պուենըն իհթիմալի վար տըր . . . Պագալմ . . . Սէն խասթալար մուայէնէսինէ եա՞րըն մը պաշայաճագսըն . . .

Ժագ.— Էվվէթ . . . պու ագշամքի կազէթալարըն քեաֆֆէսի պուենը իլան իտէճէքլէր տիր . . .

Բասգալ.— Մէշահյըրը աթըպպա իլէ աղնիյա վէ միւթէհայյիզանը տավէթ իթմէք նիյէթինտէ պուլուենտըղըն ճէմլյէթի նէ՞ վագթ թէրթիպ իտէճէքսին .

Ժագ.— Պիր գաշ կիւնէ գատար . . . Լաքին օ տէյիլ ամա, պու սապահքի կազէթալարը օգուտըն մը . . .

Բասգալ.— Էվվէթ, օգուտըմ . . .

Ժագ.— Էսկի քիթապճը հագգընտա եինէ պիր չէյ եօգ մը իտի . . .

Բասգալ.— Պիր քէլիմէ պիլէ եօգ իտի . . . զանըմ Լաշէսի հէնուզ չըգարըլ մամըլ . . .

Ժագ.— Օնտան պէրու իւշ կիւն օլտու . . . Սէն նէհրի անը բէք չօգ ուզաղա կէօթիւրմիշ օլմալը տըր . . . նէ՛ ալէա . . .

Թասսմըն հազըր օլտուղընը պու արա ուշագլար կէլիպ Տօգթօր Թօմսըն իլէ սըր քեաթիպինէ խապէր վէրտիքլէրինտէն, իքի արգատաշ Թաամ օտասընա էնիպ Անժէլ իլէ Մարթը օրատա պուլտըլար .

Մարթ՝ Բարիզէ ավտէթ իտէլիտէն պէրու եիւզիւնտէ պիր ալլամէթը հիւզն ու զամմ միւշահէտէ օլուենյօր իտի .

Պու մահգունիյէթի ֆարգ իթմէքտէ օլան Ժագ՝ անըն սէպէպլէրինի անլամագ իսթէմիշ իտի խէ տէ, էօքսիւզ գըզա խրատ իթտիկի սիւվալլէրէ մէրգումէնին վէրտիկի միւշէվվէշ վէ գաշամագ ճէվապլարտան ըապըթալը պիր չէյ անլաշը լամամըլ իտի .

Ժագ՝ նազլ ու հիքեայէ իթտիկիմիզ սօն վուգուաթլարը պիլմէյիպ, անլէրի քէշֆ ու իսթիսրաճ իտէմէտիկինտէն, կէնճ գըզըն մահգունիյէթինի վալիտէսինին վէֆաթընտան նէշէթ իտէն վէ վագթ կէշմէսիլէ տէ ուճութըլամայան քէտէրը ազիմէ աթֆ իթմէքտէն պաշգա չարէսի գալմատը .

Պազը վագթ Ժագ՝ տիք տիք Մարթըն նուր ճէմալինէ պագարագ պիր գաշ տագիգա էօյլէճէ հայրան օլուպ գալըր իտի .

Հէր նէ վագթ պէօյլէ պիր հալը հայրէթիլթիմալէ տիւշար օլուր իտի խէ, էօքսիւզ գըզ կիպի իւզէրինէ պիր մահգունիյէթ կէլիր իտի .

Պու ճանապար հէրիֆին ըուհընտա օ անէ տէկին ասլա մէշհուտ օլմամըլ պիր հըսըր դարիպ՝ օ արա վիւճուտէ կէլիպ պէօյլմէքտէ իտի .

Նասըլ քի տէտիք, Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ հիւքիւմէթ քիւթիւպխանէլէրինտէքի քիթապլարը չալան խըրսըզլարըն իւշիւնի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթմէսինտէն տօլայը դայէթ մէմնուեն վէ մէսրուր օլմուշ իտի խէ տէ, պու մէսէրրէթ բէք միւքէմմէլ տէյիլ իտի վէ հիւքիւմէթ մէմնուեն կէօրիւնմէյօր իտի, զիրա խըրսըզլարա եաթագըրգ իտէն վէ մէզքիւր սըրգաթլարտա էն զիյատէ քեար վէ թէմէթիւ իտէն ֆօվէլ էլէ կէշիւրիլէմէմիշ իտի .

Կենէկօ սօգաղընտա իճրա օլընան թահարրիյաթ էսնասընտա պուլընան պա-
զը էվրագտան՝ տիկէր շէրիքէր տախի պուլընտըզը զանն ու գըյաս օլընամազ-
լու, մէրգոււմ էսկի քիթապ սաթըճըսը՝ հաքիմէրին ափվընա մազհար օլմագ իւ-
միտիլէ մէգքիւր շէրիքէրինին քիմ օլտուղընը սէյլէյէճէկինէ շիւպհէ օլմատը-
ղընտան, մէրգոււմ պէհէմէհալ էլէ կէչմէլի իտի:

Մէրգոււմ քիթապճը՝ իշտէն մութլագա շիւպհէ վէ վէսվէսէ իթտիկինտէն,
թէվգիֆ օլընամամագ իշիւն պիրտէն պիրէ սափուլըպ կիթմիշ օլտուղը միւթալէա-
սընա մէպնի, հէր թարաֆա պա թէլէկրաֆ էմրէր վէրիւմիշ, վէ էշքեալի՝ հու-
տուտա վէ մէմալիքը էճնէպիյէտէ պուլընան Ֆրանսըզ մէմուրիյնինէ իրսալ օլըն-
մըշ իտի:

Բարիզ հէվալիսինտէքի ժանտարմա պէօլիւքէրի՝ քէօյ վէ գըրլարը տրաշթըր-
մագտա, սօրուպ ուլվալ իթմէքտէ օլուպ, էլհասըլ թահթը թէվգիֆէ ալընմըշ
օլան Եահուտի Ապրահամա վէ պիրի գարը օլան տիկէր իքի խըրսըզլա պէրապէր
Ֆօվէլի սէրիան թահթը մուհաքէմէյէ ալմագ իշիւն մէրգոււմը արամագ խուսու-
սընտա ղայրէթը ֆէվգէլատէ սարֆ օլընմագտա իտի:

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ սօն կիւնլէրտէ բէք զիյատէ եօրոււմըշ օլտուղընտան,
էբէյիճէ վագթտան պէրու այրըւմըշ օլտուղընէ վլատընըն եանընտա պիր ազ իս-
թիրահալթ իթմէյէ գարար վէրմիշ իտի:

Հիքեայէմիլին իշպու իքինճի ֆասլընըն պաշտուղը կիւնին սասահըսը Րէյ-
մօն Ֆրօմանթալ՝ խըտմէթճի Մատլէնտէն պիր մէքթուպ ախզ իթմիշ իտի:

Պու գատըն՝ էֆէնտիսինի տիւշարը թէլաշ իթմէք իսթէմէտիկինտէն, քէնտի
շախսի էնտիշէլէրինի կիզլէմէկէ չալըմըշ իտի իսէ տէ, մէրգոււմէնին՝ քէնտիսինի
սըգմըշ օլտուղըն՝ մէքթուպընըն հէր սաթըրընտան անլաշըլըյօր, վէ Մատլէնին
ջօ բալըզլա կիզլէմէք իսթէտիլի շէյի Ֆրօմանթալ՝ մէքթուպըն միւշէվէշ վէ միւպ-
հէմ եագըլըշնտան ֆարգ իտիյօր իտի:

Րէյմօն՝ մէքթուպըն մէգքիւրը օգուտըգտան սօնղրա քէնտի քէնտինէ. — Հէ-
ման պու կիւն Գրէթէյլէ կիտէճէյիւմ, Րարօրթօլը զապըթա Րէիսինէ կէթիւրէ-
յիւմ վէ պիր գաշ կիւն իշիւն իզն իսթէյիւմ. . . իսթիհսալ իթտիկիւմ մուվաֆֆա-
գըյէթէ մուգապիլ պու ուֆաճըգ միւքեաֆաթ սլանա տիրիղ օլընամագ, զաթէն
իսթէյէճէկիւմ իզն՝ էվվէլէճէ ալմըշ օլտուղըն իզնին տէվամը օլաճագ տըր. — տէ տի
վէ անիտէ չըգըպ զապթիյէ տաիրէսինտէ ղապըթա Րէիսինին օտասընա կիթտի:

Րէիսը մումալիլէյի պիր թագըմ միւսթաճէլ իշլէրէ պագմագտա օլտուղըն-
տան, մէրգոււմ մայէթ մէմուրընը անիտէ եանընա գապուլ իտէմէզ իտի:

Պինաէն ալէյի Րէյմօն պէքլէմէկէ մէճպուր օլուպ, լաքին պիր թարաֆտան
մէմուրիլէթլէ թութուլմըշ օլտուղըն վէ տիկէր թարաֆտան հասրէթ վէ մուհապ-
պլթը բէտէրանէտէն տօլայը օլլու Բօլըն եանընա կիթմէք արգուսըյլա սուզան
օլմագտա իտուկի հալտէ, օրատա զապըթա Րէիսինէ պէքլէմէսինտէ տագիգալար
քէնտիսինէ Րէք ուզուլն կէօրիւնիյօրլար իտի:

Հագիգաթէն մէրգոււմ պիր սաաթտան զիյատէ պէքլէյիւպ, պու իտէ քէնտի-
սինէ պիր ասր գատար կէլմիշ տիր. . .

Նիհայէթ զապըթա Րէիսինին օտասընտան իշէրի կիրէպիլտի:

Զապըթա ըէիսի.—Ազիզիմ Յրօմանթալ, սիզի կէօրտիւկիմէ մէմնունըմ . . . սիզէ պիր միւժտէմ վար . . .

Րէյմօն՝ քէքէլէյէրէք.—Պանա պիր միւժտէ՞ մի . . . օլմայա քի . . . — տէր իքէն սէօզիւնիւ իքմալ իտէմլտիկինտէն, զապըթա ըէիսի՝ մէրգուժն Ֆիք-րինի անլայարաք.—Ուս'յր, հէնուզ օլմատը . . . մէմուլ իտէրիմ քի, չիմտի չօգ սիւրմէյէճէք տիր, լաքին զապթիյէ նազըրընըն թալէպի իւզէրինէ պու կիւնքի կիւն օրթատա պաշգա պիր իլթիֆաթ վար տըր, եանի հիւքիւմէթէ յիֆա օլընան խըտմէթէ մուգապիլ միւքեաֆաթ մագամընտա սիզէ 2000 Փրանգլըք պիր իքրա-միյէ վէրիւմիշ տիր . . . Ալընըզ չու «չէք»ի, պէտէլինի վէյնէտէն ալաճագսընըզ:

Րէյմօն՝ իւմիտինտէ պօշա չըգմասընտան տօլայը պիր պիւրուտէթլէ.—Շախ-սէն սիզէ թէչէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտիմ, վէ նազըր էֆ.նին լութֆէն պէնի խա-թըրտան չըգարմամըզ օլտուղընտան տօլայը քէնտիսինէ ղայէթլէ միննէթտարմի:

Զապըթա ըէիսի.—Սիզ բարատան զիյատէ պիր շէյ ումար իտինիզ, պիլիրիմ . . . լաքին եինէ բէք մէմնուն օլմալըսընըզ . . . էլէքէվմ նաիլ օլտուղընըզ լութֆ ու իհսան սիզին արզու իթտիկինիզ լութֆա տօղրու պիր եօլ տոր . . . Սիզ թէ-մամըյլա պանա կիւվէնէպիլիրսինիզ . . . եէնիտէն կէօզտէ օլտուղընըզ հասէպլի-լէ, չու Փրսաթտան իսթիֆատէ իտէրէք նազըրա իսթիտա թագտիմ իտինիզ վէ պազը նուֆուզը գաթլարա տա իլթիմաս իթտիրինիզ . . . Հէր նէ գատար սիզին կիպի էյի պիր մէմուրը էլտէն չըգարմագ իսթէմէզ իսէմ տէ, պէն տախի մէզ-քիւր իսթիտանըզը իլթիզամ իտէճէյիմ . . .

Րէյմօն.—Պէն տէ էն զիյատէ սիզէ կիւվէնիւրիմ, էֆէնտիմ, վէ միւմքին օլ-տուղը գատար չաբուգ պանա մուսվէնէթէ կէլմէնիզի ըէճա իտէրիմ, գիրա էվ-լատըմը Բարիզէ չազըրմագ մէճպուրիյէթինտէ պուլընաճաղըմտան գօրգույօրըմ-մէյտանա չըգմասընտան գօրգտուղըմը սիզէ սէօյլէտիկիմ պազը սըրրլարըն ֆաշ օլունմասը թէհլիքէլէրի տէ զուհուր իտէճէք տիր . . .

Զապըթա ըէիսի.—Էվատընըզը չազըրմագ մը, նիջիւն. կէօթիւրտիկինիզ վէ սիզին տէ կիտէպիլտիկինիզ եէրտէ էյի վէ ըահաթ տէյիլ մի տիր:

Րէյմօն.—Քէնտիսինի պէօյիւթէն վէ էլան եանընտա պուլընան խըտմէթճի գարըրտան պու սապան պիր մէքթուպ ալտըմ . . . Պու մէքթուպ մախսուսէն մուղլագ վէ գարանըք եազըլմըզ, լաքին պիննէֆա պու մուղլագլըգտան ֆարգ ու իսթիլարաճ իթտիկիմէ կէօրէ, օղլում՝ կէօրմէտիկիմ պիր գաշ կիւնտէն պէրու տահա զիյատէ խասթա իմիշ . . .

Զապըթա ըէիսի.—Թէլաշընըզըն հիշ ասլը օլմամալը տըր:

Րէյմօն.—Պէն տէ էօյլէ զանն իթմէք իսթէր իտիմ . . . Հէր նէ տէ օլտա, պէն չօք ճէֆա չէքտիմ, չօք պէտպախթ օլտում, վէ սիզտէն պիր գաշ կիւնլիք իզն իսթէմէյէ կէլտիմ:

Զապըթա ըէիսի մուվաֆագաթ իթմէք իսթէմէտիկինի միւպէյյին պիր սէտա իլէ.—Ահ, սէվկիւլիւմ Յրօմանթալ, բէք միւնասէպէթսիզ վէ ֆէնա պիր վագթ-տա պանա պէօյլէ պիր թալէպտէ պուլընըյօրսընըզ:

Րէյմօն՝ թէաճճիւպլէ.—Լաքին, էֆէնտի . . . —տէր տէմէզ, զապըթա ըէի-սի մէրգուժն սէօզիւնի գաթ իլէ.—Զօգ ֆէնա վագթ, էվլէթ, թէքրար իտէ-

րիմ, պուռ թալէսլինիլի միւնասէպէթսիզ վէ պիչիմսիզ պիր վագթա թէսատուֆ իթտիրտինիզ:

Րէյմօն.—Նիշիւն էօյլէ, նէտէօն:

Զապըթա ըէիսի.—Զիւնքի ճիւմհուրլիյէթ միւտուաիլի ումումիսի՝ Յօվէլի պիլզ-գաթ սիզլին արամանըզը արզու իտէյօր վէ սէրիան իշէ թէշէպալիւս իթմէնիզի իս-թէյօր:

Րէյմօն՝ մէյյուսէն.—Տիմէք տայմա խըտմէթ իւզրէ պուլընաճալըմ:

Զապըթա ըէիսի.—Վազլիֆէնիզ տիր:

Րէյմօն.—Էօյլէ օլտուղընը պիլիրիմ, էֆէնտիւ: Լաքին պէնիմ ըէտէր օլտու-ղըմը ունուլթըյօրսընըզ . . . էվլատըմըն պէլքիտէ էօլիւմ սէրէճէսինտէ խասթա օլտուղընը խաթրընըզտան չըգարըյօրսընըզ . . . էկէր պէն անը կէօզէթիպ պս-գաւայաճագ օլուր իսէմ, էկէր պէն օրատա պուլընըպտա միւպթէլա օլտըզ տէհ-չէթլի խասթալըզա գարը ընշէլէշմէյէճէք օլուր իսէմ, կէնճ չաղընտա էճէլ բէն-չէսինէ գուրպան կիտէճէք տիր . . . Կիւնէրի սայլը օլտուղընը պանա սէօյլէ-տիլէր . . . էկէր չօճուղըմ տայմա եսնըմտա պուլընտըրամազ, իւզէրինէ նէզա-րէթ իտէմէզ, հէքիմէրէ պագալըրըպ թէտալի իթտիրէմէզ իսէմ, իշի պիլթմիշ, է-ճէլի գարարլաշը տըր . . . ույգու ույուճագ իշիւն պիր աղ վագթ պիլէ անճագ միւտատէսի օլան պիր աղըր խըտմէթէ միւթէմատիէն տէվամ իտէճէք օլուր ի-սէմ, էվլատըմ նոսը պագասլիլիլիմ: Ինսանիյէթ նամընա . . . էվլատլարընը-զըն պաշը իշիւն ըէճա իտէրիւ, էֆէնտիւ, լուլթէն իւշ այ պանա իզն վէրինիզ . . . էվլատըմը թէտալի իթտիրէյիմ . . . Իւշ այտա չօճուղըմըն թէհլիքէյի աթ-լաթաճաղընը պանա թէէմին իթտիլէր . . . Օ գատար միւտտէթ պէնի անըն եա-նընտա պըրագընըզ, խայրը պիր իշ հարմըշ օլաճագսընըզ, Ալլահ տա էվլատլա-րընըզը հըֆզ իտէրէք սիզէ միւքեաֆաթ իտէճէք տիր:

Զապըթա ըէիսի՝ գաշարընը չաթարագ այաղա գալըզպ գուրու պիր սէտա իլէ.—Պու իսթիտանըզըն իճրասը պէնիմ եւտը իգթիտար ու սէլահիյէթիմտէ տէ-յիլ տիր, միւսիւ Յրօմանթալ, Մալիւմինիզ տիր քի պիզ սիզլին ալաճագընըզ . . . Սիզ տէ վագթընըզը, սաաթլարընըզ . . . կէճէ վէ կիւնտիւզլէրինիզի պիզէ պօրճուսընըզ . . . Պիզէ խըտմէթ իթմէքլէ պէրապէր էվլատընըզըն ահվալը սըհ-հիյէսինի տէ պագըպ կէօզէթմէքտէն սիզի հիշ պիր շէյ մէն իտէմէզ . . . Մու-հապալէթը բէտէրանէ՝ վազլիֆէ իլէ հիշ պիր վագթ իմթիզաճսըզըզ իթմէմիշ տիր վէ իթմէյէճէք տիր . . . Սիզի պիր կիւն սէրպէթ պըրագըրըմ . . . Կիտինիզ պու կիւն էվլատընըզ կէօրիւնիզ վէ եարըն էրքէնտէն կէլիպ էմրլէրիմի ախզ ի-տինիզ . . .

Րէյմօն Յրօմանթալ՝ զիյատէ իսրար իթմէքտէն պիր ֆաիտէ հասըլ օլմայա-ճաղընը անլատը:

Հէր նէ եաբաս հիշ պիր շէյ իսթիհասալ իտէմէյէճէքտի:

Զապըթա ըէիսի՝ տօսթլուգ, համիլք սըֆաթընը թէրք իտուպ, արթըգ տ միր, էֆէնտի կիպի լագըրտը իթմէյէ պաշլամըշ իտի:

Պէտպաթ բէտէր արթըգ պիր սէօզ սէօյլէմէտի:

Միւսթագիմ պիր մայլէթ մէմուրը նասըլ թէվագու իտէր իսէ, Րէյմօն Յրօ-մանթալ տա էօյլէճէ պաշընը էյիպ արզը թէվագու իթտի վէ կէօզ եաշլարընը սի-լէրէք չէքիլտի կիթտի:

Պու սըրատա զսպըթա րէխի՝ երգիւնտէ պիր էսէրը րիգգաթ ու չէֆադա-
թը ազիմէ իրաէ իթմէքտէ օլտուղը հալտէ , տուտաղլարընըն արա եէքրիտէն .

— Զէվալը Ծրօմանթալ . . . պէնի սէրթ ալիր ատամ զանն իտիյօր . . . պէ-
նի մէրհամէթսիգ պիրի սանըյօր . . . նէ՛ գատար տա եանըլըյօր . . . Պէն քէն-
տիսի իչիւն պուռտան ալէա պիր շէյ եարամամ . . . պիր կիւն իչիւն իզիւն վէրէ-
պիրիւրիմ . . . Պէնիմ տէ իյֆա իտէճէք վազիյֆէմ վար . . . — տիյօր իտի :

2

Րէյմօն Ծրօմանթալ՝ սէրխօշ կիպի այադլարը պիրպիրինէ տօլտնարագ զապ-
թիւէ տաիրէսինտէն ախարը չըգլը :

Մէրգուսըն ուզանըպ կիթտիկինի կէօրէն իքի մայէթ զապըթա մէմուրը՝ պիր-
պիրինի տուրթիպ պիրի տիկէրինէ՝ կիւլէրէք :

— Ամա տա իչմիշ հա՛ . . . նազըր կէօրսէ իշի պիթտիկի կիւն տիր . — տէտի :

Կէօրէնլէր պէօյլէճէ մէրգուսը չօգ իչմիշ զանն իտիյօրլար իտի իսէ տէ , մա-
լիւմ օլտուղը իւգրէ պուռնըն ասը օլվալըպ , պիշալէ՛ Րէյմօն՝ քէնտի քէնտինէ . —
Պապա օլմաղա՞ տա մը հազգըմ եօգ , էվլատըմը սէվմէյէ՞ տէ մի հազգըմ եօգ
տըր . . . էվլատըմըն հայաթընը գուրթարմագ իչիւն պէնիմ հայաթըմը վէրմէ-
յէ՞ տէ մի հազգըմ եօգ տըր . . . էօյլէ իսէ պու նէ՞ պէտպալսթ պտամըմ . . .
— տէյօր իտի :

Պու միւթալէա իւէ Րէյմօն Ծրօմանթալ չալիր քիրա արապասընա տթլատը ,
սէրիտն Վէնսէն տէմիր եօլընա չէքմէսինի արապաճըյա էմը իթտի , սթասիօնտա
պիր պիւլէթ ալտը վէ հարէքէթինտէն թսոմ պիր սաաթ սօնդրա Բօր-Գրէթիլէ
վասըլ օլտու :

Խըտմէթճի Մատլէն՝ մէրգուսը կէօրիւնճէ , սէվինճինտէն Նաշի պիր նիտա սա-
լըվէրտի :

Րէյմօն . — Զարուգ սէօյլէ ջրպիւ , Բօլ նա՞սըլ տըր :

Մատլէն . — Ա՛հ , էֆէնտիճիկիւմ , սիւզ կէլմէյէլի կէօրսէնիւ նէ գատար սարար-
տը . . . նէ գատար տէյիշտի . . .

Րէյմօն . — Աճապա նէսի՞ վար սու չօճուղըն :

Մատլէն . — Պիւլմէմ քի . . .

Րէյմօն . — Հիչ քէնտիսինէ սօրուշտըրաք՞ն մը . . .

Մատլէն . — Էվվէթ , սօրուշտըրտըմ . . .

Րէյմօն . — Նէ՞ ճէվապ վէրտի :

Մատլէն . — Սէվկիւլիւ էֆէնտիճիկիւմ , զանն իտէրսին չու ըրմաղըն գըյըսը
պօյուռտա պուլընան սէօյիւտ աղաճարընտան պիրիլէ լազըրտը իթտիմ . . .
Հէր նէ սիւվալ իթտիմ իսէ « — Պիր շէյիմ եօգ տըր — » ճէվապընը վէրտի . . .
Արթըգ հիչ ույոււմայօր . . . քէնտիլի պէսլէյէճէք գատար եէմէք եէմէյօր . . .
Զէվալը չօճուղը կէօրիւպ աճըմամագ գապիլ տէյիլ տիր . — տէտի , վէ գօճա գա-
րը հըշգըրմաղա պաշլատը :

Րէյմօն պիր շիտուլթլէ . — Պազալըմ , պազալըմ , Մատլէնճիկիւմ . . . միւսթէ-
րիհ օլ , գասապէթ իթմէ :

Մատեն. — Է խնդրե՞մ ձի տիր :

Րէյմոն. — Ղայրէթ խոռապ քէնտիյի թուրմալը . . . Գօրգու վէ էնտիշէլէրինի-
ղի Բօլտան կիզլէմէլիյիզ, եօգսա չօճուղըն խասթալըղը տահա պիյատն աղբուշըր
. . . Շիմտի նէլէտէ տիր :

Մատեն. — Պէն պիլիբրմիյիմ . . . Շիւպհէսիզ Մարն ըրմաղը գըյըլալընտա օլ-
մալը աըր . . . Կիտէր սասթլարլա օրատա օթուրըր . պիր գաշ տէֆա իւթէ
վարտըմ, զարիպ պիր սուրէթտէ կէօզլէրինի տիբիպ գարշըբի գըյըյա պագալըղ-
նը կէօրտիւմ . . .

Րէյմոն. — Տայմա պիր եէրէ՞մ ձի կիտիպ օթուրըյօր :

Մատեն. — Է վիլէթ . . . տայմա պիր եէրտէ օթուրըյօր . . .

Րէյմոն. — Նէ՞մ թորաֆտա . . .

Մատեն. — Շարանթօնա կիտէճէք թարաֆտա եէտէք եօլը իւզէրինտէ . . .

Րէյմոն. — Էօյլէ իսէ կիտէյիմ աըյալըմ . . . պիրլիքտէ կէվիրիզ . . .

Մատեն. — Կիւնտիւզին պուրատա՞ մը թաամ իտէճէքսիիզ, էֆէնտիճէկիմ :

Րէյմոն. — Ագչամ թաամընը տախի պուրատա իտէճէկիմ . . . պիւթիւն կիւն

պուրատա օլաճաղըմ, հաթթա եարըն սապահ ազիմէթ իթմէք նիյէթիւնտէյիմ . . .

Բօլ՝ հադիգաթէն ըրմաղըն քէնարընտաքի եէտէք եօլըն իւզէրինտէն հիշ ալ-
ըլմայօր իտի :

Մէրգուժ տէլիգանը՝ «Սէյիւտիք Բէրիսինին» նոր ճէմալինի սղաճարըն
ալթընտա կէօրմէք իւմիտիյլէ կէօզլէրինի Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն պաղչէսի իւ-
զէրինտէն հիշ սյորմազ վէ պէօյլէճէ սասթլարլա սուս բուս օրատա տուրուր պա-
գար իտի :

Լա Ֆուլին՝ Մարթըն Ամերիգայա կիթտիկինի Անթէլտէն իշիթտիկի կիւնտէն
պէրու օրթայա չըգմայըպ, Բօլ Ֆրօմանթալ մէրգուժը օ կիւնտէն պու կիւնէ գա-
տար կէօրմէմիշ իտի, զիրա պալըգճը Լա Ֆուլին՝ պու ֆէնա խապէրի Բօլա սէյ-
լէմէք իւթէմէյիպ, պօշպօղաղըգ իթմէքսէն տէ գօրգուտուղընտան, մէրգուժ տէ-
լիգանըյա թէստտիւֆ իթմէքսէն սաղընմըշ իտի :

Մէրգուժ պալըգճը՝ պէօյլէ պիր թէստտիւֆ վուգու պուլմամազ իշիւն պիր
գաշ կիւնտէն պէրու էվիլէբի եէրլէրտէ պալըգ ալընա կիթմէյիպ, շիմտի ժուէն-
վիլը-Բօն հէվալիսինէ կիտէրէք պալթընը օրատա թէճրիւպէ իտիյօր իտի :

Պինտէն ալէյհ Բօլ՝ պիր թանէճիք մահրէմը էսրարը օլան պալըգճը իլէ պիլէ
քէնտի աշգ ու մուհապպէթի իւզէրինէ գօնուչամայօր իտի . . . ինսան իսէ
տէրտիինի սէօյլէյիլէք թէսէլլի պուլապիլիր . . . եարը եիւքիւ հաֆիֆլէնմիշ օ-
լուր :

Րէյմոնըն օղլու՝ Մատենէ տէ սըր աչմազ հիշ իսթէմէտիկինտէն, պէրլէճէ
մէճպուրի սիւքիւթի՝ խասթալըղընը պիր գաթ տահա արթըրըպ, եանապալը
չուգուրա պաթըյօր, եիւզիւնին լէնկի մօսօր քէսիլիյօր իտի :

Կէօզլէրինին չթրաֆընտա մաիմթրազ պիր տախի բէյտա օլուպ, կէօզլէրի
տէ գըր գըրմըզը օլտուղընտան, մէրգուժ տէլիգանընըն՝ բէք չօգ ուլգուսըզ
քալտըղը վէ կէօզ եաշլարը տէօքտիակի անլաղըլըյօր իտի :

Մէրգուժ տէլիգանը հէնուզ ըրմաղըն քէնարընտա այնը մահալտէ զթուր-

մը, պէրմիւթատ կեօզէրինի Բըթի Գասթէլ պաղչէսինէ չէվիրմիւ, տիք տիք օրայա պաղըյօր խոր:

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ Մատլէնին թարիֆի մուծիպինճէ Բօլը արամաւա կիտէրէք եէտէք եօլունտան եօգարը տօղրու չըգտըղընտա, ուզագտան օղլունը պալէատէ թարիֆ օլընտն հալ ու վագիյէթտէ կէօրտիւ վէ տահա չարուգ եիւրիւմէյէ պաշլատը:

Պէօլէ աճէլէ եիւրիւմէսիյլէ տէրագապ օղլունտա եագլաշտը խէ տէ, Բօլ բէք տալմըջ օլտուղընտան, այագ սէսինի հիչ իշիթմէտի վէ եանընտաքի չայըլըգ իւղէրինտէ պապասընըն կէօլկէսինի պիլէ կէօրմէտի:

Բէյմօն պիրտէն պիրէ տուրտը:

Օղլունըն սօլկուն, զայըֆ վէ խասթալըզը եիւզիւնի կէօրիւնճէ, գալպինտէ բէք Ֆէնա պիր սըգընթը հասըլ օլտու խէ տէ, եինէ պիր հայրէթը միւթէէսիւֆէ իլէ միգում տէլիգանընըն ալտիմը ըգտըրապը համիլ օլտն կէնճ չէհրէսինի սէյր ու թէմաշա էյլէմէկէ պաշլատը:

Պիր տէ խասէրի օլմագսըզըն եիւրէյի գալգըպ տիհանընտան պիր ա՛հ չըգրնճա, Բօլ՝ տալկընըղընտան այըլարագ, պաշընը եօգարը գալտըրտը, վէ բէտէրինին՝ էլինի քէնտիսինէ ուզաթտըղըն վէ եանագլարընտան աշաղը կէօզ եաշլարը ագտըղընը կէօրտիւ, վէ պիր սըչրայըշտա այաղա գալգըպ պապասընըն եանընա գօշարագ պօյնունա սարըլտը:

Պիր ազ վագթ ըրմալըն չարըլթըսը վէ բէտէյր ու էվլատըն պօղուգ պօղուգ հըչգըրըգլարը սէսինտէն սաշգա պիր սէս իշիտիլմէտի:

Պու հէյէճանտան էվլէլա Բօլ քէնտիյի պուլըպ, տիւչար օլտուղը հիւզն ու քէտէրտէն տօլայը բէտէրինին՝ քէնտիսինի խթինթագ խտէճէկինի անլայարագ, ֆիւթուսըղըգ վէ սօուգ գանըլըղը էլէ ալմագ վէ իհթիյաթ իւզըէ տալրանմագ վէ սըրընը կիզէյիպ, ալէմտէ հէր քէստն զիյատէ քէնտիսինէ հիսապ սօրմաղա հագգը օլտն բէտէրինին չիւպհէլէրինի տէֆ իթմէք խթէտիկինտէն, բէտէրի Բէյմօնըն եանագլարընը շարըլ շարըլ պուս իթմէքտէ օլտուղը հալտէ, պիւլէնտը ալմազ իլէ:

—Ա՛հ, սէվկիւլիւ պապաճըղըմ, սէնի կէօրտիւկիմէ նէ՝ գատար մէմնուն օլտուղըմը սիլտէ՛ն.—տէտիքտէ, Բէյմօն Ֆրօմանթալ պիր նագարը հիւզն ու քէտէրլէ էվլատընըն եիւզիւնէ պագարագ:

—Պէն տախի, սէվկիւլիւ էվլատըմ, հէմ մէմնուն վէ հէմ տէ միւքէտտէրիւմ.—տէտի:

Բօլ՝ շիտտիթլէ.—Միւքէտտէ՞րմիսին. նիչի՞ն:

Բէյմօն.—Ձիրա սէն տահա զիյատէ խասթա վէ մուզտարըպսըն. . . Մատլէնին մէքթուպընը օգուտըլըմտա եանըլմամըլըմ. . . Մուհապպէթը բէտէրանէմ սալիգասըլլա պանա էյի տույ օլույօր իմիւ. . .

Բօլ.—Տիմէք Մատլէն սանա մէքթուպ եագմըշ, էօյլէ՞ մի:

Բէյմօն.—էվլէթ, վագիյֆէսի տէ պու խոր. . . Օ պիչարէ գարը՝ սէնի ճան ու տիլտէն սէվտիկինտէն, պէնիմ կիպի օ տախի՝ սէնին հալինտէ վուգու պուլմըջ օլտն թէպէտտիւլտէն տօլայը բէք միւքէտտէր օլմուշ խոր. . . Մէրգումէ

գարը՝ պանա մէքթուպ եազոր ամմա, հազիգաթը հալի թէքմիլ եազմադա ճէ-
սարէթ իթմէմիշ իտի. ֆէնալըղըն ճէսամէթինի անլամաղը գարը պանա թէրք
իթմէք իսթէմիշ իտի. . . Նիշանէլէրէ պազըլըր իսէ, պու ֆէնալըգ սա-
հիհէն բէք պէօյիւք տիր. . . Սէվիւլիւ էվլատըմ Բօլ, սէօյլէ՛, նէօն վար, խաս-
թալըղըն նէօ տիր:

Բօլ՝ քէմալը իթմինան իլէ.— Պապաճըղըմ, պիր շէյիմ եօգ տըր. . . խասթա
տէյիլիմ. . . Սէն վէ Մատէն պէյհուտէ թէլաշ վէ վէսվէսէ իտիյօրսընըգ:

Բէյմօն՝ օմուզլարընը օյնաթարագ.— Պէյհուտէօ մի:

Բօլ.— Շիւպհէօ մի վար. . .

Բէյմօն.— Էօյլէ իսէ սէքիզ կիւն զարֆընտա եիւզիւնին օ գասար խըրալան-
մասընա, եանագլարընըն օ գատար չուգուրա պաթմասընա, ընէկինին օ գատար
սօլմասընա սէպէպ նէօ տիր, յիվահ էթ պանա. Պիր հաֆթատան պէրու կէօզլէ-
րինին բարլազըղը զայպ օլուշ. . . էվլատըմ, սէն խասթասըն, սէն էյի տէ-
յիլին. . .

Բօլ՝ թէպէսսիւմ իթմէք իսթէյէրէք.— Խա՛յր, պապաճըղըմ, հիշ պիր շէյիմ
եօգ, խասթա տէյիլիմ. . .

Բէյմօն.— Պէն սանա ինանմամ. . . Պէնի թէէմին իթմէք իշիւն ալտաթմա-
ղա չալըջըյօրսըն, լաքին լազըրտըլարընըն եալան օլտուղը՝ եիւզիւնտէն պէլլի օ-
լույօր. . .

Բօլ.— Էօյլէ իսէ եիւզիւմ եալանճը տըր, գիրա պէնտէ վիւճուտ վէ պէտէն-
ճէ հիշ պիր աղրը վէ խասթալըգ եօգ տըր, պապաճըղըմ, ինան օլտուն սանա:

Բէյմօն.— Իհթիմալ քի վիւճուտ վէ պէտէնճէ հիշ պիր աղրը վէ խասթալըղըն
եօգ տըր. լաքին օ հալտէ պիր ըզտըրապը մանէվին օլմասըն.— տէտիքտէ, Բօ-
լըն գալպի շիտաէթլէ չարբմաղա պաշլատը վէ տիւջարը հէյէճան օլտու իսէ տէ,
քէքէլէյէրէք.— Պու ըզտըրապը մանէվի նէօ օլապիլիր. պէնիմ սաատէթ իմին նէօ
նօգսանը վար տըր.— տէտի:

Բէյմօն.— Պէն պիլիօրմիլիմ. Պէն հէլ, նէ գատար սէնին իւզէրինտէ թիթիւյօր
վէ սէնի բէք զիյատէ սէվիյօր իսէմ տէ, իհթիմալ քի, սէնին աիւշիւնճէլէրինի,
իհթիյաճլարընը վէ արգուլարընը անլայըպ քէշֆ իտէճէք գասար վէքի տէյիլիմ:

Բօլ.— Սէվիւլիւ բէտէրիմ, սէօյլէմէ պուենը, պէօյլէ պիր իթիգատտա պու-
լընմա. Գէշֆ իտէճէք, թախմին իտէճէք հիշ պիր շէյին եօգ տըր. . . Հէլ, նէ
շէյէ արղու իտէր իսէմ, եէտիմաէ վար տըր. . . Պէնիմ իշիւն հէլ, նէ եաբապի-
լիր իսէն եաբըյօրսըն. . . —տէտի:

Տէլիգանլը Բօլ Ֆրօմանթալ՝ պու սէօզլէրի էօյլէ պիր սուզիլլի սուրէթտէ
սէօյլէյօր իտի քի, բէտէրինին գալպիւնէ բէք ըրգաթէնկիլզ պիր սուրէթտէ թէէ-
սիր իթտի:

Բէյմօն՝ էվլատընը կէօզլէրինին իշինէ պագարագ.— Բօլ, մաֆիզգամիրինի
ալըգտան ալըղա պանա սէօյլէմէյօրսըն:

Բօլ.— Պէօն մի, պապաճըղըմ. . .

Բէյմօն.— Էվվէթ. . . սէնին պիր սըրըն վար, պէնտէն կիվլէյօրսըն. . .
պէնտէն պիր աղրը կիվլէմէք իսթէյօրսըն:

Բօլ թէքմիլ վիւճուտը յա թիթրէտի վէ սըրըը աղղընտան գաչըրաճագ զանն իթտի, վէ պատէհու պիր շիտոէթլէ.— էօյլէ իսէ, պապաճըղըմ, մատամ քի հէր շէյի պիլմէք իսթէյօրսըն, էվվէթ, տօղրու տըր, մուզտարըպ օլույօրըմ . . . լաքին ճան սըգընթըսըյա . . . եալընըզ ճան սըգընթըսըյա մուզտարըպ օլույօրըմ . . .

Բէյմօն.— Ճան սըգընթըսըյա՞ մը . . .

Բօլ.— Շիւպհէ՞ մի վար . . . պուրատա Մատլէն իլէ եաբա եալընըզ պուլընարագ, ճանըմ սըգըլըյօր . . . աֆաղանլար պասըյօր . . . մահզուէլլէթ չէօքիւյօր . . . Պու հալին շայանը իսթիհզա օլտուղընը պիլիթիմ . . . Պուհա զալէպէ իթմէկէ չալըշըյօրըմ . . . լաքին մաղղուպ օլույօրըմ . . . Պու հալ պէլքի տէ վիւճուտըմ, սընըրլարըմ տօգանըյօր . . . լաքին, պապաճըղըմ, հիշ պիր սըրըմ . . . հիշ պիր աղըրմ եօգ տըր . . .

Բէյմօն՝ ինանմայարագ քէնտի քէնտինէ.— Աճապա նի՛չիւն ինքեարտա պու գատար իսար իտիյօր. աճապա պէնտէն նէ՞ կիլլէյօր :

Բօլ՝ սէօգիւնէ տէվամ իլէ.— Կէ՞օրմէյօրմըսըն, շիմտի տահա զիյատէ սէվինճլի վէ տահա զիյատէ ճանլանմը կէօրիւնիյօրըմ . . . Պուհըն սէպէպի տէ շու տըր քի, ճան սըգընթըմ շիմտի տէֆ օլուպ կիթտի . . . Սէնին կէլմէն պանա իգթիզա իմիշ . . . Պագ, քէսպը հայաթ իտիյօրըմ . . . պու կիւն պէնիմէ տուրաճագսըն, տէյի՞ մի, պապաճըղըմ . . .

Բէյմօն.— Էվվէթ, սէվկիւլիւ էվլատըմ . . . տահա չօգ կիւն պուրատա գալմաղա բէք արզու իտէր իտիմ ամմա, նէ չարէ քի պուհըն իհթիմալի եօգ տըր :

Բօլ.— Իշլէրինի հէնուզ պիթիթմէտին մի :

Բէյմօն.— Պա՛յր . . . վէ պէլքի տէ մէմուլիմտէն տահա ուզուն պիր միւտտէթ մէգքիւր իշլէրլէ մէշղուլ օլաճաղըմ . . . էյալաթտա սըգ սըգ եօլճուլըզլար իճրա իթմէկէ մէճպուրըմ . . . լաքին իսթէրիմ քի պիր դաշ կիւն Բարիգէ կէլէսին . . .

Բօլ՝ «Սէօյիւտլիք Բէրիսինի» կիւնիւն պիրինտէ Բըթի Գասթէլ գօնաղընտա կէօրմէք իւմիտինտէ պուլուհնաղընտան, օրատան միւֆարէգաթ իթմէյի ապլա իսթէմէմէքտէ օլմաղլա.— Բարիգէ՞ մի . . . քէօյտէն միւֆարէգաթ իթմէքիկիմի՞ մի արզու իտէրսին.— տէյու սիւվալ իթտի :

Բէյմօն.— Էվվէթ, պիր աղ վագթ իշիւն . . . Տայմա սէնի կէօգէթլէյիպ, գարա գարա տիւշիւնճէլէրինի . . . հիւզն ու գասսվէթլէրինի տէֆ իթմէք իշիւն իսթէրիմ քի եանըմտա պուլընասըն . . .

Բօլ.— Սըգ սըգ եօլճուլըզլար իճրա իթմէյի մէճպուր օլտուղընը տէմինճէք սէօյլէ՞մէտին մի :

Բէյմօն.— Շիւպհէսիգ էօյլէ տիր . . . լաքին մատամ քի պուրատա ճանըն սըգըլըյօր . . .

Բօլ.— Էօյլէ ամմա, Բարիգէ սէն եանըմտա պուլընմատըգճա, օրատա տահա զիյատէ ճանըմ սըգըլաճագ տիր . . .

Բէյմօն.— Հիշ օլմազսա օրատա պիլտիք ատամլարլա կիտիպ գօնուշըրսըն . . . տօսթըն Ֆապիէն տը Շաթըլիւքսի կէօրմէյի պաշարսըն . . . անընլա էյլէնիր . . . վագթ կէշիրիրսին . . .

Բօլ.— Խա՛յր . . . խա՛յր . . . պապաճըղըմ, օլմազ . . . Պէ՛ն պուրատա գալմազը տահա զիյատէ արզու վէ թէրճի՛հ իտէրիմ . . .

Րէյմօն.— Էօյլէ ամմա եա ընըզըղը նէ՛ հաբարսըն . . .

Բօլ.— Բարիգտէքի բաթըրտը վէ կիւրիւթիտէն իսէ պուրատաքի եալընըզլըզ, թէնհալըզ պէնճէ տահա ալէա տըր . . .

Րէյմօն՝ քէնտի քէնտինէ.— Պու նէ՛ զարիպ էֆքեար . . . Գրէթէյլտէ ճան սըզընթըսընտան էօլիւյօր տա օրատան եինէ այրըլմազ իսթէմէյօր . . . Պունա սէպէպ նէ՞ տիր . . . Շիւպհէսիզ պէնտէն պիր շէյ կիլլէյօր . . .

Բօլ՝ սէօղընէ տէվամ իլէ.— Բարիգտէ հէման տայմա սէնսիզ պուլընմազտան իսէ, Մատլէնլէ պուրատա գալմազ տահա ալէա տըր . . . Պուրատա հիչ օլմազսա էյի հալա ալըրըմ, կիւնէշ երեզիւ կէօրիւրիմ . . . Պունտան մաատա եազըզ տէյի՞լ մի քի, կիւզէլ վէ հալա աչըզ կիւնէրտէ քէօյտէ գալմայըպ տա, կիտէյիմ Սէն-Լուիսէ գաբանըգճա օլան օտամըզտա գաբանայըմ . . . Պիր ազ տիւշիւնսէն, սէվկիւլիւ բէտէրիմ, սէն տէ պէնիմ էֆքեարըմը թահսին իտէճէքսին :

Րէյմօն.— Բէք էյի սէվկիւլիւ էվլատըմ, տիւշիւնիպ, սիզէ խօշ կէօրիւնէն շէյի սլըրադաճազըմ քի եարասըն . . . Մամաֆիհի պիր թէսալվուրըմ վար տըր քի, պունա սէն մուխալէֆէթ իթսէն պիլէ, եինէ մութլազա իճրա օլընաճազ տըր . . .

Բօլ.— Նէ՞ թէսալվուր տըր, պապաճըղըմ :

Րէյմօն.— Սէնին սըհհէթին հազգընտա պիր տօգթօրըն րէյինէ միւրաճատթ իթմէք իսթէրիմ :

Բօլ.— Պիր տօգթօրըն րէյինէ միւրաճաաթ մը . . .

Րէյմօն.— Էվվէթ, զայէթ ալիւմ վէ զայէթ հազիզ պիր Ամէրիգալը հէքիմ՝ պիր մուսայէնէխանէ քիւչաու իթմէք իւզըն պու քէրրէ Բարիպէ կէլմիշ օլմաղլա, սէնի օնա կէօսթէրէճէյիմ . . . չօգ մէտհ իտիյօրլար . . . քէնտիսինի կէօրտիւմ վէ սէնի իշիւն սէօյլէտիմ :

Բօլ.— Տիմէք, պապաճըղըմ, սէն պէնի սահիհէն խասթա զանն իտիյօրսըն, էօյլէ՞ մի :

Րէյմօն.— Մութլազա խասթասըն տիմէմ, սէվկիւլիւ Բօլըմ, լաքին վիւճուտընըն նարին վէ զայըֆ օլտուզընը սէն տէ թաստիզ իտէրսին . անըն իշիւն՝ սէնի պազտըրմաղա վէ սէնի էյի իթտիրիպ վիւճուտընա սըհհէթ ու գուվվէթ վէրտիրմէկէ մէճպուրըմ . . . Էկէր պէօյլէ եարմազսում, էյի պապա օլմուշ օլո՞ւրմըյըմ :

Բօլ՝ իքի գօլլարըլլա պապասը Րէյմօնըն պօյնընա սարըլարազ.— Սէն բէք էյի պիր բէտէրսին, սէն ինսանլարըն էն ալէասըսըն . . . Պէն հէր խուսուստա սանա իթսաթ իթմէյէ վէ սէնինլէ օ տէտիկին Ամէրիգալը հէքիմին նէզտինէ կիթմէյէ հազըր վէ միւհէյեայըմ . . .

Րէյմօն.— Էյ օ տօգթօրըն թէնպիհաթընը իճրա իտէճէ՞քմիսին :

Բօլ.— Էվվէթ, պապաճըղըմ :

Րէյմօն.— Սանա թէնպիհ իտէճէկի բէրհիզի թութաճա՞գմըսըն :

Բօլ.— Էվվէթ, թութաճաղըմ :

Րէյմօն.— Էկէր իլաճ վէրիրսէ, անը տա ալաճա՞գմըսըն :

Բօլ. — Մտէլմէմնունիյէ ալըպ իջէճէյիմ . . . էլվէրիր քի սէն մէմնուն վէ խօշ-
նուտ օլաորն :

Րէյմօն. — Ահ, սէվկիւլիւ էվլատըմ, սուռ մուամէլէնլէ պանա բէք պէօյլէք
պիր մէսէրրէթի մուճիպ օլույորսըն . . .

Բօլ. — Պու հէքիմ Բարիզտէ իգամէթ իտէր տէտին, տէյիլ մի :

Րէյմօն. — Էվվէթ :

Քօլ. — Էօյլէ իսէ, մուսայէնէ իշլուն հէր նէ վազթ պէնի կէօրմէք իսթէսէ, պէն
պուրատան գալգար քէնտիսինէ կիտէսիլիրիմ :

Րէյմօն. — Կիտէճէկիւնի պանա վաս իտէրմիսին :

Բօլ. — Եէմին իտէրիմ :

Րէյմօն. — Էօյլէ իսէ պու աղշում թաաւտան սօնդրա պիրլիքտէ Բարիզէ կի-
տէճէյիլ . . . Եարըն սապահ իքիմիլ տէ հէքիմին էվինէ ազիմէթ իտէրիլ. մէր-
գոււ տոգթօր՝ հանկը կիւնլէր քէնտիսինէ կիտէճէկիւնի սանա սէօյլէր :

Բօլ. — Հանկը կիւնլէր իսթէր իսէ թամմ օ կիւնլէրի քէնտիսինէ կիտէրիմ . . .
Լաքին, օ տէյիլ տամա, հէքիմէ կիթմէքտէն գօրգույօրըմ վէ սանա իթաաթ իթ-
մէք իսթէմէյօրըմ տէյու. գօրգույօր սը րահին :

Րէյմօն. — Պէնիմ բէտէրլիք հիւքիւմէթիմի սէնին իւզէրինտէ իճրա իթմէյէ
մէճպուր օլմագտան գօրգույօր իտիմ :

Բօլ. — Կէօրիւյօրսըն քի պէն էվվէլտէն իթաաթա հազըր վէ միւհէյեա իտիմ :
Սէնին սուրայա կէլիշին հադիգաթէն պանա պէօյլէք էյլիլի մուճիպ օլտու . . .
Հայտէ կիտէլիմ թամմ իտէլիմ, զիրա գարնըմ աճ տըր :

3

Բօլ՝ գարնընըն աճ օլտուլընը պէյան իթմէսիյլէ տաիի եալան սէօյլէյօր իտի .
Լաքին ըզտըրապը մանէվիսինին քէնտի պէտէնի իւզէրինտէ նէ տէրէճէ պիլ սուի
թէէսիր իճրա իթտիկիւնի պոպաորնա Փարք իթտիրիպ օնա մուճիպը էլէմ ու քէ-
տէր օլմագ իսթէմէյօր իտի . . .

Պունտան մաատա մէրգում տէլիգանը՝ եէնի եէնի սիւվալլէրէ սէսլէսիյէթ
վէրմէքտէն գօրգմագտա, վէ սէվինճլի վէ շէն ու խնտան կէօրիւնմէկէ չալը-
մագտա իտի :

Հալ սու քի Րէյմօն՝ բէք զէքի սիլի ատամ օլտուլընտան, էօյլէ սաթիթէ սէ-
վինճլէրէ տլտանըր պօյլարաան տէյիլ իտի :

Բօլ՝ մէրգումը քէնտի խալիսէթինէ ինանտըրամալ իտի :

Պիշարէ բէտէր՝ օլլունըն՝ քէնտիսինտէն սըհէթը պէտէնիյէսինի րահնէտար
իտէն կիզլի պիր աղըր կիզլէսիկինէ գանաաթը թամմէ հաթը իթմիլ իտի :

Շունը սաթի պէյան իտէլիմ քի, մէրգում բէտէր՝ պիր աղ էրքէն պիր աղ
կէճ մէզքիւր սըրրա աիեահ օլաճալընա շիւպհէ իթմէմէքտէ իտի :

Պապա իլէ օղըլ արաորնտա ճիւզի պիր բաթըրտըր պիլէ վուգու պուլմագսը-
լըն օ կիւնիւ էօյլէճէ կէչտի :

Մասուլն մէմնուն վէ մէսրուր կէօրիւնիյօր իտի :

Մէրգումէ գարը՝ քէնտի Փամիւեասընը ատտ իթտիկի իշպու Փամիւեանըն էս-
կի րահաթ վէ շէնլիքլի հալի ալտէթ իթմիշ գանն իտիյոր իտի :

Բէյմօն՝ Բօլը պիր հէքիմէ կէօսթէրէճէկինի մէրգումէ գարըյա խապէր վէր-
միշ օլմաղլա, Մատլէն էլպէթթէ սու թէսավվուրը թահսին ու թագտիր իթմէք-
տէն կէրի տուրմազ իտի :

Ագչամ մէրգումէ գարը՝ սէվկիւլիւ էֆէնտիլէրինի պէօլիւք պիր սէվինճլէ տէ-
միր եօլ սթասիօնընա գատար կէօթիւրտի, վէ անլէրտէն միւֆարէգաթ իթտիկի
էսնատէ տէլիգանլըյա. — Եարըն ինչալլահ կէօրիւշիւրիզ, միւլիւ Բօլ . . . սիզէ
կիւզէլ պիր թաամ հազըրլայաճալըմ . . . — տէտի :

Բէյմօն Յրօմանթալ իլէ օղլու՝ էրէյիճէ կէճ վագթ Բարիգտէ Սէն-Լուի ա-
տասընտաքի խանէլէրինէ վասըլ օլտուլար : Մալիւմ տիր քի, մէրգում տէլիգան-
լը՝ խանէի մէզքիւրտէ րէտէրինին տաիրէսինտէն այրըճա պիր օտատա իգամէթ
իթմէքտէ օլուպ, լաքին տաիրէի մէզքիւրէնին քէնտիսֆնտէ տէ պիր անաթարը
վար իտի :

Բօլ՝ եալընըզ գալտըղընտա, պէրմիւթատ տիւշիւնճէլէրինէ տալտը :

Մէրգում տէլիգանլը մուսխիւէրէն եաթաղընա կիրիպ ույուտը իսէ տէ, Բէք
տէհէթլի թույալար կէօրտիւ :

Շէօյլէ քի, կէճէ գարգարանլըզ օլուպ ճէսիմ աղաճլարըն արասընտան Բըթի
Գասթէլ գօնաղը կիւճ հալ Ֆարգ օլունապիլիյօր իտի : Պիր տէ նահէհան զիֆիր
գարանլըզ իշինտէն բարլագ պիր ըըզ բարլատը :

Պու բարըլթը՝ տէհէթլի պիր հարիգ օլուպ, մէզքիւր սայֆիյէնին տէօրթ
թարաֆընտան ալէվլէր եալըն հալայա տօղրու չըգմագտա իտիլէր : Հէր
չէյ խարապ օլուպ երգըլմագտա, վէ ալէվլէրին արա եէրինտէ պէյազ պիր գարար-
թը չըրընըպ տուրմագտա իտի :

Պու գարարթը Մատմագէլ Մարթ իտի : Մէրգումէ գըզ՝ տէհէթլի իշքէնճէ-
լէրէ տիւչար օլարագ էօլմէք իւզրէ օլուպ, Բօլը իմտատա չաղըրըյօր իտի իսէ
տէ, պիշարէ տէլիգանլը իմտատա եէթիշմէյօր իտի :

Բօլ՝ պու թույանըն իւզէրինէ, սօուգ սօուգ պիր թէր տէօքէրէք ույգուսըն-
տան սէսմէզ ույանըպ, պիւթիւն վիւճուսըյլա թիրիլ թիրիլ թիթրէմէքտէ պու-
լընըյօր իտի :

Մէրգում տէլիգանլը թէքրար հէյէճանլը պիր ույգու ույումաղա պաշլայըպ,
թույասընտա եինէ Բըթի Գասթէլ գօնաղընը կէօրմէքտէ իտի իսէ տէ, պու տէ-
ֆա մէզքիւր գօնագ պիւսպիւթին պաշգա պիր թարգտա վէ ֆագաթ եինէ մէն-
հուս պիր սուրէթտէ կէօրիւնիյօր իտի . . .

Պու տէֆա արթըզ եանկըն օլմայըպ օրթալըզ հէք գան իտի :

Գօնաղըն տուվարլարը՝ սալահանէ տուվարլարը կիսի գըրմըզը լէքէլէրլէ էօր-
թիւլմիշ օլուպ, մատմագէլ Մարթ տալի՝ իւզէրինտէ գան լէքէլէրի պուլընան
պէյազ պիր ֆիսթան կիյինմիշ օլտուղը հալտէ օ մէնհուս խանէնին պիր Բէնչէրէ-
սինտէն գաշմաղա չալըըյօր իտի իսէ տէ, նէֆէսի քէսիլիպ եէրէ տիւշմէքտէ, վէ
Բօլ եինէ սօուգ սօուգ թէրլէմիշ վէ սըզընթըյա տիւչար օլմուշ օլտուղը հալտէ
թէքրար ույանմագտա իտի :

Թօ՛ւ՝ օ կէճէ պոյունա պէօյլէճէ մուգտարւոյ օլուպ, չափագ աթմաղա պառ-
լատըղը սըրատա պիր իքի սաաթ գատար պիր ազ իսթիրահաթ իտէպիլտի :

Բէյմօն՝ օղլունըն եանընտան այրըլըր այրըլմազ քէնտի օտասընա չէքիլիպ
ձէնապը Հագգա թէչէքքիւր իթմիչ իտի :

Բօլըն՝ Բօր Գրէթէյլտէն միւֆարէգաթ իթմէք իսթէմէմէսի՝ Բէյմօնըն չիւպ-
հէլէնտիլի սըրրա միւթէալլիգ օլտուղընա բէտէլը մէրգոււմ հէր նէ գատար գա-
նաաթ հասըլ իթմիչ իտի իսէ տէ, օղլունըն տէրհալ քէօյտէն այրըլմազ իսթէմէ-
մէսինէ տէ մէմնուն օլմագտա իտի, զիրա պու սուրէթլէ քէնտիսինին կէճէլէրի
միւթէմատիէն տիչարը չըգտըղընը օղլու կէօրմէյիպ տիւչարը իսթիլըրապ վէ թէ-
աճճիւպ օլմազ վէ սէպէպինի արաչթըրմաղա չալըչմազ իտի :

Հիչ օլմաղսա, Բօլըն Բարիգէ կէլմէսինէ տէկին ահվալին պաչգա պիր բէնկ
ախզ իտէճէկի մէմուլ իտի :

Ֆրօմանթալ՝ էվլատընը բէք սէվէր իտի :

Տիւնեատա սէվէճէք անտէն պաչգա քիմսէսի օլմատըղընտան, իւմիտի, հա-
յաթը թէքմիլ անտէ իտի :

Օ նազիք պէտէնլի տէլիգանլըտա միւչահէտէ իթտիլի թէպէտտիւլը նակէ-
հանի՝ Բէյմօնը բէք պէօյիւք պիր տէհչէթէ տիւչար իտիյօր իտի :

Բէյմօն՝ վագթ վագթ էօյլէ զանն իտէր իտի քի օղլու վէֆաթ իթմիչ, պիր
թապութ տէրունինէ գօնուլմըչ վէ մէգարա կէօթիւրիւլիպ մէգարճըլար թարա-
ֆընտան իւզէրինէ քիւրէք քիւրէք թօքրագ աթըլմագտա պուլընմըչ տըր :

Բէտէլը մէրգոււմ պիյհուտէ ույուլմաղա չալըչըպ, ույգուսը պիր տիւրլիւ կէօ-
թիւրմէտի :

Իւզէրինտէ սէրիլմիչ օլտուղը գարեօլատան աչաղը աթլայըպ պիր բէնչէրէ
աչտը, վէ պալգօնըն տէմիրլէրինէ տայանարագ, կիճէնին սէրինլիլինտէն պիր ազ
սիւքիւնէթ պուլմագ իւմիտինտէ պուլընտը իսէ տէ, ույգուսը կէլմէտիլի կիպի
մէմուլ իթտիլի պու սիւքիւնէթ տախի հուսուլ պուլմատը :

Տամարլարը հարարէթտէն եանմագտա, գուլագ թօղլարը շիտտէթլէ չարբ-
մագտա վէ պօղաղընըն տէլիյի գուրուլմագտա վէ զիհնին բէյ տէր բէյ գարա գա-
րա տիւչիւնճէլէր գուլաթմագտա իտիլէր :

Բէյմօն՝ քէնտի քէնտինէ. — Եիւրիւմէլլիյիմ . . . Պէնի մահվ իթմէքտէ օլան
պու մանէվի ֆէնալըղա եալընըզ հարէքէթլէ զալէպէ չալընապիլիր . . . — տէտի,
վէ գալգըպ սէրիան կիյինտի :

Օ արա շաֆագ սէօքմէքտէ օլմալլա, Բէյմօն Ֆրօմանթալ էվտէն տիւչարը չը-
գըպ ըլխթըմլարա տօղրու կիթտի վէ պաչընը էօնիւնէ առարագ ալապիլտիյինէ
եիւրիւմէյէ պաչլատը վէ պէօյլէճէ եէնի մէմուրիյէթիին իւզէրինէ եալընըզ տիւ-
չիւնէրէք տիկէր տիւչիւնճէլէրի գիհնինտէն տէֆ իթմէկէ չալըչտը :

Մալիւմ օլտուղը իւզրէ, մէմուրիյէթը մէգքիւրէ՝ քիթապ խըրսըղլարընա եա-
թագըլգ իթմէքտէ օլան կսկի քիթապ սաթըճըսը Անթուան Ֆօվէլի պուլուպ
հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթմէքտէն իսարէթ իտի :

Բէյմօնըն էվտէն տիւչարը չըգտըղը գէման բէք էրքէն օլտուղընտան, Բարիգ
սօգագլարընտա ին ճին թօր օյնայօր իտի :

էննաի րահտէ Ծորմանթալ՝ էօթէ պէրի պազը ատամլարա րասթ կէտի իսէ տէ , անլէրի կէօրմէքսիզին եօլունա տէվամ իթտի :

Բէյմօն Ծորմանթալ՝ տիւշիւնճէլէրինէ տալմըջ օլտուղը հալտէ , նէրէյէ կիթ-տիկինի պիւմէյէրէք միւթէմատիէն էօնէ տօղրու երւրիւմէքտէ իտի :

Շարգ թարաֆընտա կէօք եիւզիւ ալըրմաղա պաշլատըղը սըրատա , շարապ նազլիյէսինէ մախուու օլան վէ իլք ագչամը «անթրըքօ» լիմանընա պօշալթըլան ալըր պիր մափունանըն սահիպի՝ պէրմիւթատ մէզքիւր մափունանըն կէրի թարա-ֆընտաքի գամարատա եաթմըջ օլան թայֆալարընը ույանտըրմաղա կէլէրէք , իս-կէլէ թախթասը վասէթասըյլա ըլթթըմտան մափունայա կէչաի վէ գտարանըն գարուսընը եումրուգչայարագ , պիւթիւն գուզվէթիլէ տէ սէսլէտի , զիրա եօր-կուէ հարկըն եաթըպ ույունմագտա օլան ատամլարը ույանտըրաճագ իտի :

— Էյ , չօնուգլար . . . հայտէյին գալգըն . . . սապահ օլտու , վագըթ կէչի-յօր . . . — տէյու պաղըրտը :

Պու սէսլէյիչին իւզէրինէ իչէրտէքի հէրիֆլէր տճալ տճայիպ սէսլէրլէ խու-մուրտամաղա պաշլատըլար :

Պու խումուրտայըչլար շիւպհէսիզ ճէվապ մագամընտա օլուպ , պիր ազ սօնդ-րա տա գամարանըն գարուսըն աչըլտը :

Իւչ նէֆէր իրի եաուը ատամլար՝ էսնէյէրէք , կէօզլէրինի օվալայարագ , կէօ-վէրթէնին իւզէրինէ չըգտըլար :

Անլէրտէն պիրի՝ քէնտիլէրինի ույանտըրան ատամը սէլաւլայարագ . — կէճիք-թիք մի , ուսթա . — տէյու սիւվալ իթտի :

Ուսթա . — Սայր , չօնուղըմ , լաքին մափունայը ըմօրքէօր վարօրընա պաղլա-մագ իչիւն հազըր վէ միւհէյեա տուրաճագ վագթ կէլմիշ տիր . . . Ըմօրքէօր թամ սաաթ տէօրթտէ իլլէմիկէ պաշլար . . .

Թայֆալար . — Էօյլէ իսէ տէմիրի գալտըրալըմ մը :

Ուսթա . — Էվլէթ , հէր շէյի հազըր պուլունտըրընըզ . . . եալընըզ պիր չիմա պաղլը պրագընըզ . . . ըմօրքէօրին եանընա վարմագ իչիւն քիւրէքլէրի ըսգար-մօզլարա թագըպ պէքլէյինիլ . . . Սաաթ իւչիւ կէչմիշ տիր , չարուգ իտինիլ :

Թայֆալարտան էն էվլէլ սէօզ սէօյլէյին . — Գօրգեմա , ուսթա , չիմտի հազըր-լանըրըզ . . . — տէտի վէ պատէհու ըէֆիգլէրինէ խիթապէն իլափէի մէգալ իտէրէք . — Հայտէյին պագալըմ , արգատաչլար . . . Սէն , Ժօլիվէ , մափունայը իլէրիյէ սիւր , չիմայը գօյվէրսինլէր :

Ժօլիվէ . — Բէք էյի , արգատաչ , պիր տագիգալըգ իշտիր պու . — տէտի վէ իլէրիյէ սիւրմէք իչիւն մափունանըն պաղլը օլան արգա թարաֆընա տօղրու սէ-յիրթտի իսէ տէ , պիրտէն պիրէ տուրուպ պիր նաղարըն հիտտէթ ու իսթիղրապլա մափունանըն տիպինէ պագտը :

Ժօլիվէ . — Էյ , պիզիմ քէօյլիւ . . . նէ՞օ . . . օրատա նէ՞ իչին վար . . . պիզիմ մափունայը կէճէ եաթմագ իչիւն օթէլ մի գանն իթմիչսին :

Պու սէօզլէր՝ մափունանըն տիպինտէ սէրիլիպ եաթարագ տէրին պիր ույգու-չէքմէքտէ օլան պիր ատամա խըթապ իտիլմէքտէ իտի :

Շախսը մէրգուլմ՝ հաքիմանէ պիր սուրէթտէ վուգու պուլան պու սէսլէյիչ-

տէն սէսմէզ ուշանարագ պիր սըջրայըշտա ալաղա գալգտը վէ կէօզլէրինի օվա-
լայարագ ,

— Հէ° . . . նէ° վար . . . նէ° օլույօր . . . նէ° վար . . . — տէտի ,

Ժօլիվէ . — Նէ° մի վար . . . օրատա նէ° իշին վար սէնին . . .

Հէրիֆ . — Ատամ սէն տէ . . . կէ° օրմէյօրմըսընըզ . . . զաննըմ իյզահաթ Թա-
լէպինէ իււղում եօգ . . . ուշգույա եաթմըշ իտիւմ . . .

Ժօլիվէ . — Էօյլէ իսէ եօը թուրթ պագալըմ , հայլազ հէրիֆ . . . պուրասը
քիւլհան° մը . . . Էկէր պու կէճէ սէնի պուրատա եագալտա իտիւմ , սանա էօյ-
րէթիւ իտիւմ . . .

Հէրիֆ . — Էյ . . . Էյ . . . աղզընը պօզմագ իսթէմէզ , մափունանըզը եէմէ-
տիւմ եա° . . . պու կէճէ պալըզ ալլամագ իչին պուրայա կէլտիւմ . . . հաթթա
պագընըզ պաըզ թագըմլարըմ տա պուրատա տըր , լաքին պալըզ թուրթուլմատը-
ղընտան , ուշգույա եաթտըմ , նէ° օլուր ըմըշ ,

Ժօլիվէ . — Բէք էյի , բէք էյի . . . հայտէ չարուգ արապանը չէք պուրատան ,
միւսիւ Լա Ֆուին . . .

Լա Ֆուին (սանսար) կէօզլէրթէյէ չըգարագ թէանճիւսլէ . — Նէ° , իսմիւ պի-
ւիյօրմըսընըզ . . .

Ժօլիվէ . — Նա°սըլ , իսմին տէ սահիհէն պէյլէ° մի տիր . . . նէ° դատաք տա
պէնզէրսին . . . Սանա լագապ կիպի սէյլէտիւմ , չիւնքի սանսարա չօգ պէնզէր-
սին , լաքին պէն սէնի հիշ թանըմամ , — տէտի վէ մափունանըն իչինէ էնտի ,

Մափունանըն սահիպի՝ Լա Ֆուինէ տօղրու իլէրլէմիշ իտի , զիրա մէրգուլ
սահիհէն պիգպաթ Ժիւլ Պուլնուա քէնտիսի օլուպ , քէնտի սէվիլիւլիւ պալըզ ալը
եէրլէրի օլան Ժուէնվիլ վէ Բօր-Գրէթէյլտէն էրէյիճէ ուզագ պիր մահալտէ պու-
լընըյօր իտի ,

Մափունա սահիպի՝ Լա Ֆուինէ . — Լաքին էվլատըմ , կէճէ սէֆինէլէր իւզէրի-
նէ չըգմագ նիզամէն եասագ օլտըղընը սիզ բէք ալէա պիլիւրսինիզ . . .

Լա Ֆուին . — Էվլէթ . . . Էվլէթ . . . պունը բէք ալէա պիլիւրսիւմ , էֆէնտիւմ ,
լաքին պու կէճէ պիր եայըմ սալըղը թուրթմագ իսթէտիւմ . . . պէյիւք պիր ֆէ-
նալըզ իթմէյօր ըտըմ եա° . . .

Մափունա սահիպի . — Պիլը գապիլիյէ չալուչը սիզի կէօրիւպ թուրթարագ մէր-
քէզէ կէօթիւրիւր վէ օրաւտա եաթըրապիլիւր իտի ,

Լա Ֆուին . — Պու սապահ պէնի հէր հալտէ եինէ գօյ վէրէճէք իտի . . .

Մափունանը . — Էլհասըլ չէքիլիւպ կիտինիզ . . . չիմա չիմտի չէօզիւլէճէք ,

Լա Ֆուին . — Բէք էյի , էֆէնտիւմ , չիմտի կիտէճէյիւմ . . . լաքին միւսասատէ
իտինիզ , Էէճէ պէնի միւսաֆիր գապուլ իթտիկինիզտէն տօլայը թէչէքքիւր զըմ-
նընտա արգատաշլարըն էլլէրինի սըգայըմ . . .

Ժօլիվէ . — Էօյլէ իսէ չու թարաֆա կէլ , Բարիզլի . . . տէմիրի եօգարը գալ-
տըրմագ իչին պիզէ եարտըմ իտէճէքսին . . .

Լա Ֆուին . — Եաբարըմ , էլիմտէն կէլիւր . . . Սէն նէհրինին եօգարքի թա-
րաֆլարընտա պունը չօգ եարմըշըմ . . . — ալիյէրէք չիմայը չէօզմէքտէ օլան վէ
մափունանըն իչինէ պրագան ատամլարըն եանընա կիտիպ անլէրէ եարտըմ իթտի ,

Ժօղիվէ . — Տիմէք պալըգ տվճըղընը սէվէրսին , էօյլէ՞ մի :

Լա Ֆուրին . — Սէվէր միյիմ տէ Լա՞ֆ մը . . . չըտըրըրմ . . . Լաքին սիւմիշ
օլասընըգ քի , պալըգ տվլամագ իշիւն պիր չօգ վագթլար սու թարաֆլարա կէլ
մէյէճէյիմ . . .

Ժօղիվէ . — Նի՞շիւն էօյլէ :

Լա Ֆուրին . — Ձիւնքի եւրի պիր շէյ տէյիլ տիր : Լա Գօնգօրոմ մէյտաննատա
տիքիլ թաշ թէրէսինտէն պալըգ տվլամըսըն , հա պուրատան . . . Եինէ պէնիմ
Մարն ըրմաղըմ սաղ օլսոււն . . . օրատա հիշ պօշա չըգմամ . . .

Ժօղիվէ . — Սրայա կիթ էօյլէ իսէ :

Լա Ֆուրին . — Էկէր Սէն նէհրինին աշաղքի ճիհէթինտէ Սիւրէզն եախօտ Ար-
ժանթէօյլ թարաֆլարընա պիր քէրրէ պագմայաճագ օլուր իսէմ , էօյլէ եաբաճա-
ղըմ , Մարնա կիտէճէյիմ . . . Սիգ սիլիրսինիգ քի պէն եօլնուլըգլարը սէվէրիմ
. . . Թէպտիլը հալմա՝ ինսանա կէնճիք կէթիրիլ . . .

Ժօղիվէ՝ պաղըրարագ . — Սթօբէր . . . չիմանըն պաղընը հագրլայըն . . .

Մալոււնա սահիպի . — Վէ չորուգ իտին . . . Եիրմի տագիգայա գատար ըը-
մօրքէօր վարօրը պուրատա օլաճագ տըր :

Պիր թայֆա . — Տէմիրի ալալըմ . . . սըգը չէքէլիմ . . . պու թարաֆտա է-
րէյի պաթագլըգ վար . . . օ պիր մալոււնայա կիրմէլի , — տէտի :

Ժօղիվէ՝ արգայա տէօնտիւ . կէմի տէմիրինէ մախսուս մալոււնա օրատա
պաղըն օլմաղլա , մէգքիւր մալոււնայա իւշ քիշի էնտիլէր , տէմիրին չիմասընը մա-
վոււնատան չէօղտիլէր վէ չիմայը մալոււնանըն աշաղասընա էնտիրտիլէր :

Ժօղիվէ . — Շիմտի հայտէյին պագալըմ , գուվվէթլի օլմագ իշիւն սիրլիքտէ
չէքէլիմ :

Իւշ քիշի պիրլիքտէ չէքտիլէր :

Չաբա տէմիրի սույըն տիպինտէ պաթագլըղըն իշինէ էյիճէ կէօմիւմիշ օլ-
մաղլա , Էվիլլա գօրուլըգ վէրտի իսէ տէ , սօնղրա կէվէշիպ , հէրիֆլէր չէքմէյէ
պաշատըլար :

Ժօղիվէ՝ պաղըրարագ . — Վայ աքօի շէյթան վայ . . . գանն իտէրսին հէր վա-
գըթքինտէն տահա զիյատէ աղըր տըր :

Տիկէր պիր թայֆա . — Սահիհ էօյլէ . . . Էօմրիւմտէ պու տէմիրին պու գա-
տար աղըր կէլտիկինի կէօրմէմիշ իտիմ :

Լա Ֆուրին՝ կիւլէրէք . — Պէլքի պիրլիքտէ եիւզ քիւօկրամ աղըրըղընտա պիր
պալըգ կէթիրիյօր , — տէտի :

Հէրիֆլէր տէմիրի էլան չէքիյօրլար իտի :

Կէմի տէմիրինին ուճլարը նիհայէթ կէօրիւնիւս , պէրապէր պիր տէ ինսան
իշի իլիշիշ իտի :

Ժօղիվէ . — Պիր լէշ չըգտը . . . Ալլահ պէլասընը վէրսին , օ գատար աղըր տըր
քի , գօլլարմըզը գօբարտը :

Մալոււնա սահիպի՝ թայֆալարըն սույա պագտըգլարընը կէօրէրէք . — Նէ՞ վար
օրատա , նէյէ՞ պագըրյօրսընըգ . — տէտիքտէ :

Ժօղիվէ . — Կէմի տէմիրինին պիր ուճընա պիր ինսան նաշէսի իլիշիշ :

Մալուհա սահիպի՝ տէհէթլի պիր քիւֆուր իթտիքուն սօնդրա . — Բէք էյի , մալուհայա ալընըզ վէ ըրթմըն իւզէրինէ չըգարընըզ , պուըն իշիւն ըրթօրքէօրի գաչըրմայալըմ . . . Բարիզլի կիթսին հիւքիւմէթէ խապէր վէրսին վէ իքրամիյէ սինի ալսըն . — տէտի :

4

Ժօլիվէ . — Հայտէ պագալըմ , հիսա , պիրլիքտէ չէքէլիմ . . . — տէյիպ , թայֆալարըն քեաֆֆէսի սօն պիր համլա տահա եարտըլար :

Չաբա տէմիրի՝ մալուհայա կիրտի վէ մազրուգըն ճէսէտինի տախի պիրլիքտէ սիւրիւքլէտի :

Լա Ֆուին . — Իխթիյար պիրի տիր . . . սուտա չօգ սուրմամըլ . . . վա՛յ , վա՛յ , վա՛յ , պագընըզ . . . սաաթ գօրտօնը եկէյինտէն ասըլը տըր :

Ժօլիվէ . — Էվվէթ , էօյլէ տիր . . . լաքին հիւ պիր շէյէ սօգանմայալըմ վէ հէրիֆի ըրթմըն իւզէրինէ վազ իտէլըմ :

Իւ չէլսաս՝ գըյըյա չըգըպ , նաշէյի նէհր գըյըսընտաքի եկտէք եօլը պօյընտա սըրթ իւսթիւ եէրէ եաթըրտըլար :

Պու սըրատա իքի զապթիյէ նէֆէրի ըրթմըմ պօյուհտա գօլ տօլալմագտա օլտուգլարընտան , Լա Ֆուին՝ մէրգոււմանը կէօրսիւ , իքի էլլէրինի սէս պօրտսը կիպի եարարագ աղզընա տօզրու կէօթիւրտի վէ եիւքսէք պիր սէտա իլէ :

— Է՛յ , հէմէհրիյէր , եօգարը , — տէյու սէսլէտի :

Չապթիյէլէր՝ քէնտիլէրինէ սէսլէնտիկինի անլամտըգլարընտան , տուրուպ գօրգուլըզըն իւսթիւնտէն աչաղը էյիլէրէք գըյըյա տօզրու պագտըլար :

Պաչգա պիր ատամ տախի մէրգոււման զապթիյէլէրին եանընա կէլիպ անլէր կիպի աչաղը տօզրու պագարագ . — Նէ՞օ , նէ՞օ վար քի . — տէյու սիւվալ իթտի :

Պու ատամ՝ Բէյմօն Ֆրօմանթալ օլուպ , մէրգում՝ սապահլայըն էրքէն սիշա ըը չըգարագ էօթէ պէրի կէզինտիկի սըրատա , օ թարաֆա տօզրու կէլմիշ իտի :

Լա Ֆուին՝ պաչընը տայմա եօգարը գալտըլմըն օլտուլը հալտէ . — Էվվէթ . . . էվվէթ . . . սիւզ զապթիյէ չափուլըսընըզ . . . էյի կէլտինիզ . . . պուրատա պօզուլմըլ պիրի վար :

Բէյմօն . — Պօզուլմըլ պիրի՞ մի . . . — տէտի , վէ զապթիյէ չափուլարըյա պէրապէր գըյըտաքի ըրթմըմա տօզրու կիթտի :

Թայֆալար քէնտի իլլէրինէ պաչլամըլար իտի :

Ֆրօմանթալ իլլէ չափուլար՝ նաշէնին եանընա կիթտիլէր . եէնի տօզմագտա օլան կիւնէշին պիրինճի զիյալարը՝ մէզքիւր նաշէնին օօլիուհ եիւզիւնէ՝ վուրմազա պաչլամըլար իտի :

Լա Ֆուին՝ Բէյմօն Ֆրօմանթալը կէօրտիւկինտէ , պիր թէաճճիւպ ալլամիթի կէօթէրիպ , մէրագլա անը սիւզէրէք քէնտի քէնտինէ . — Ղարիպ չէ՛յ , պու տտա՛մը զալիսալ պէն կէօրմիւշիմ . . . պանա էօյլէ կէլիօր . . . աճապա նէրէտէ կէօրմիւշիմ :

Ժիւլ Պուլնուա նամը տիկէր Լա Ֆուին՝ զիհնինի պէօյլէճէ եօգլայըպ տու .

րուր իբէն, Ծրօմանթալ նաչէյէ տօղրու էյիլմիշ, սու տիպինտէ պօզուլմամը օ-
լան երւպիւնի թէտգիգ իթմէքտէ պուլընրյօր իտի:

Մէրգուլ պիր տէ նակէհան եօգարը տիքիլիպ, պիր նիտաի մէսէրրէթինթիմա
սալըվէրտիքտէ, գապթիյէ չափուչլարընտան պիրի:—Պու առամը թանըլմըսընըզ,
էֆէնտի:—տէյու սիւվալ իթտի:

Րէյմօն.—Թանըր իտիմ:

Չափուչ.—էյլէ իսէ ժուրնալընը ետրապիլիլիգ . . .

Րէյմօն.—Պու վաղիյֆէ պանա սիտ տիր . . . սիգ ետընըզ իմգա իտէճէք.
սինիգ:

Չափուչ՝ զայէթլէ թէանճիւպ իտիլէք.—Սի՞ց մի ժուրնալ իտէճէքսինիգ . . .
նէ՞ հազգ իլէ:

Րէյմօն՝ խուսուսի պիր շէքլ ու բէնկտէ պիր քեալըտ իլէ պիր ինգարնամէ
կէօթէլէրէք.—Իշթէ պուշլարըն պտնու վէրտիկի հազգ իլէ . . . Պէն պու ա-
տամը արայըպ թէվգիֆ իթմէյէ մէմուր իտիմ:

Չապթիյէ չափուչլարը՝ պաշլարընը էյիպ արզը թէվազու իթտիլէր:

Լա Ֆուին՝ քէնտի քէնտինէ.—Պու պիր խաֆիյէ իմիշ . . . Պուշնլա պէրա-
պէր քէնտիսինի երնէ պիր եէրտէ կէօրմիւշ օլապիլիլիմ . . . Լաքին նէրէտէ . . .
խաթրըմտ կէլմէյօր վէսսէլամ . . .

Րէյմօն.—Պու առամ սուտան նա՞սըլ չըգարըլմըշ:

Մափուշանըն սահիպի՝ վուգուը հալի մուլթասարճա հիքեայէ իթտի, վէ իւ-
զէրինէ գուրշուի գալէմիլէ պիր գաշ սաթըր եազը եազտըլը պիր քեալըտ բարչա-
սընը Րէյմօն Ծրօմանթալա ուզաթարազ իլափէթէն:

—Սիլինլէ չօգ տուրամամ, էֆէնտի . . . Իշթէ պէնիմ վէ առամլարըմըն իսմ
ու շէօհրէթ վէ մահալը իլգամէթի . . . բըմօրքէօր վաթօրը կէլլօր, պէն կիտէ-
ճէյիմ . . . —Լա Ֆուինի կէօթէլէրէք օլօգիւնէ տէվամ իլէ.—Պու չօճուգ տա
պուրատա իտի . . . իիպարիյէ պախշիլինի ալմազ իշիւն տուրույօր, լաղըմ օլա-
ճազ պիլճիւմիլէ թաֆօրլաթը սիգէ վէրէճէք տիր.—տէտի:

Րէյմօն.—Բէք ալէա, էֆէնտի . . . սիգ իշինիգէ պազընըզ:

Մափուշա սահիպի՝ մափուշայա բաքիպ օլտու վէ մափուշայը բըմօրքէօրէ
տօղրու կէօթիլիլիլէրինի քէնտի առամլարընա էյի իթտի: Բըմօրքէօր վաթօրը՝
պէօյիւք չտմաթա վէ կիւրիւլթիւ իլէ իլէրիլէմէքտէ վէ պաճասընտան գաթը վէ
սիյաշ պիր տիւման չըգմազտա իտի:

Մալունանըն սահիպի տիւմիլնէ օթուրուպ, պիր ալ սօնղրա մափուշա՝ սըգը
սըգը բըմօրքէօրին արգատընա պաղլանտը, վէ բըմօրքէօր մէգքիւր մափուշայը Սէն
նէհրինին եօգարըլնա տօղրու չէքտի կէօթիլիլիլի:

Րէյմօն՝ գապթիյէ չափուչլարընա խիթապէն.—Սիլտէն պիրի՝ Մօրի նամթէշ-
հիրխանէյէ կիթսին, պիր թէթկէրէ իլէ առամլար իսթէսին . . . Պու նաչէյի պու-
րատան սէրիան գալտըրմալը . . . —տէտիքտէ, չափուչլարըն պիրի՝ ալտըլը էմրի
իճրա իթմէք իւզրէ տէրհալ հարէքէթ իթտի:

Անթրըրօ բըլթըմընտան Մօրիա գալտար մէսաֆէ ալ պիր շէյ օլտուղընտան,
կիտէն չափուչ չօգ սիւրմէյիպ կէլէճէք իտի:

Րէյմօն՝ սուտան չըգարըլան ատամըն եււզիւնի էլան թէտգիգ իթմէքտէ օլուպ, պու սուրէթլէ տահա գլյատէ գանսաթ հասըլ իթմէքտէ պուլընըյօր վէ քէնտի քէնտինէ .

— Հագիգաթէն եանըլմայօրմ . . . պու նաչէ՝ կէնէկօ սօգաղընտաքի էսկի քիթապ սաթընըսը Անթուան Ֆօվէլին ճէսէտի տիր . . . Թէստաիւֆի օլարագ պէնիմ վազլիֆէմ իճրա օլունմըչ պիթմիչ տիր . — տիյօր խտի .

Լա Ֆուին՝ Րէյմօնը նէրէտէ կէօրտիւկինի էլան տիւշիւնիսլ գիհնիտէ տրա-յօր խտի խտէ տէ , պուլմաղա ասլա մուվաֆֆադ օլամայօր խտի .

Մէրգումը նէրէտէ վէ նէ՞ վագթ կէօրմիւշ օլտուղընը պիր տիւրլիւ խաթը-նա կէթիրէմէյօր խտի .

Րէյմօն՝ Լա Ֆուինէ . — Տիմէք , տէլիգանլը , չսքա տէմիրի եօգարը գալտըրը-տըղը վագթ պու ճէսէտ տէ պուլընմըչ տըր , էօյլէ՞ մի .

Լա Ֆուին . — Էվլէթ , էֆէնտիմ .

Րէյմօն . — Շիմտի պիր եէրէ կիտէճէք իշինիզ վա՞ր մը տըր .

Լա Ֆուին . — Ուայ , էֆէնտիմ . . . հիչ պիր իշիմ եօգ . . . թէքմիլ սէր-պէսթիմ . . .

Րէյմօն . — Էօյլէ խտէ պէնիմլէ պէրապէր Մօրկ նամ լաչէ թէշհիրխանէսինէ կէ-լէճէքսինիզ , ժուրնալըմը օրատա գալէմէ ալաճաղըմ .

Լա Ֆուին . — Նասըլ իսթէրսէնիզ , էֆէնտի . . .

Րէյմօն . — Սիզ գասալէթ իթմէյինիզ . . . Թայֆալարըն սիգէ պըրագտըգլարը իխպարիյէ պախշիշինի տլաճագսընըզ . . .

Լա Ֆուին . — Օ ճիհէթճէ գայտ իթմէմ , էֆէնտի . . . պէնիմ կիւլ կիպի սէ-նաաթըմ վար , պէնի պէսլէր . . .

Պու սըրատա Մօրկ թէշհիրխանէսինէ կիտէն գապթիյէ չափուչը ափտէթ ի-տուպ , պիրիքտէ պիր թէժկէրէ իլէ իքի սէ թէժկէրէճի վար խտի .

Անթուան Ֆօվէլին ճէսէտի մէգքիւր թէժկէրէ իւզէրինէ գօնուլըպ , Սէրբիս-գօքօսըզ քէօքրիւսինէ կիտէն եօլա ըէվան օլունտը .

Լա Ֆուին՝ պալըզ ալը թագըմլարընը թօրլայըպ պէրապէր կիթտի .

Մօրկա միւվասէլէթ օլունտըգտա , նաչէ մուվագգաթէն կէօթիւրիւյիպ մու-այէնէ սալօնընա վազ օլունտը .

Մօրկ թէշհիրխանէսինին գապթ քեաթիպի՝ իշէ միւտախէլէ իտուպ , ճէսէտին հաքիմլէր հուզուրընտա բուպալարը չըգարըլմասընը վէ ճէպլէրի ալաշթըրըմասը-նը թալէպ իթտի .

Րէյմօն պու իհթիյաթքեարըլըն Փիքրինի անլայըպ թահսին իթտի , վէ Բը-րօսքէր-ժիւլ Պուլնուա նամը տիկէր Լա Ֆուինին իֆատաթը մուճրպինճէ ժուր-նալընը եազմաղա պաշատը .

Րէյմօն՝ Լա Ֆուինէ . — Նէ՞րէտէ իգամէթ իտէրսինիզ .

Լա Ֆուին՝ գուլաղընը գարըշտըրըպ կիւլէրէք . — Հէր եէրտէ իգամէթ իտէ-րիմ . . . Տիւնեանըն տէօրթ թարաֆը պէնիմ մէմլէքէթիմ տիր . Լաքին իսթէր-լէրսէ պէնի Սէն-Մօրտա ատա ըգանթասընտա պուլապիլիւրլէր .

Րէյմօն՝ պու ճէվապա թէաճճիւպլէ . — Սէնաաթընըզ նէ՞ տիր .

Լա Ֆուրն.— Լօգանթալար իւէ միւշթէրիւէր իչիւն օլթա իւէ պաւըգ ափ-
լարըմ:

Րէյմօն՝ գուրու պիր թարգտա.— Պէն լաթիֆէ սէօյլէմէյօրըմ, պիրի՞միսինիզ:

Լա Ֆուրն.— Պէն տէ լաթիֆէ սէօյլէմէյօրըմ, էֆէնտի . . . հէմ պէն լաթի-
ֆէյի սէփլէմ քի:

Րէյմօն.— Էօյլէ իսէ պանա ճիտտի սուրէթտէ սէօյլէյինիզ պագալըմ:

Լա Ֆուրն.— Ալիմ Ալլահ չօգ ճիտտի սէօյլէյօրըմ, էֆէնտի . . . Պէն մարան-
կօզ իտիմ . . . իշլէր էյի տէյիլ իտի, օլթաճը օլտուճ . . . պու սէնաաթա չօգ
իսթիտալըմ վար իտի . . . պու սէնաաթ՝ րէնտէ վէ տէսթէրէտէն զիյատէ քեար
պըրագըյօր . . . կէչինէճէկիմի գօլայճաճըգ չըգարըյօրըմ . . . պէնիմ խաս միւշ-
թէրիմ օլան ատաաաթի լօգանթաճըյա սիւվալ իտինիզ, սիգէ տօղրուսընը սէօյ-
լէյէճէք տիր . . .

Րէյմօն.— Ֆամիլեանըգ վա՞ր մը տըր . . .

Լա Ֆուրն.— Վար եա՛ւ . . . Պէնիմ խլիտ բէտէրիմին «ատրէսի» շու տըր . . .
Րէգօլէ սօգաղընտա 17 նումէրօտա Աթանաս Պուլիուա:

Րէյմօն՝ ժուրնալը պիրթիրտի, իքի գապթիյէ չափուշընա վէ Լա Ֆուրնէ իմ-
գալաթտըգտան սօնղրա քէնտիսի տէ իմգալատը, վէ իքի գապթիյէ չափուշը՝ մէր-
քէզլէրինէ ափտէթ իտուպ, կէնճ պալըգճը տախի Սէն ըրմաղընըն աշաղը ճիհէ-
թինտէ պալըգ ափաաաղա կիթտիկինտէ, Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ ժուրնալընը տաի-
րէի գապթայա կէօթիւրէճէք վագթըն հուլուլինէ պէքլէմէք իւզրէ քէնտի խա-
նէսինէ ափտէթ էյլէտի:

Պէյանէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ թէսատիւֆի օլարագ
Անթըրըօ ըրթթըմընա կիթտիկինէ մէմուռն օլտուղը կիպի, իզինի արայաճաղը օ
հայլազ քիթապճընըն նաշէսինէ րասթ կէլտիկինէ տախի տահա զիյատէ մէմուռն
օլմագտա իտի:

Անթուան Ֆօվէլին վիւճուտը օրթատան գալըմը օլտուղընտան, Րէյմօնըն
մէմուրիյէթի արթըգ խիթամբէզիյր օլմուշ իտի: Պինաէն ալէյհ, աալիյէ ճագըրը-
նա թագտիմ իտէճէկի իսթիտանըն գապուլ օլունաճաղընը վէ արթըգ հուրիյէթը
չախսիյէսինի էլտէ իտէպիլէճէկինի իւմիտ իտէպիլիր իտի:

Լաքին հէր նէ օլուր իսէ օլտուն, Րէյմօնըն պիր գաշ կիւն էվլաոնըն եա-
նընտա գալմագ իչիւն թալէպ իտէճէկի մէէզուսիյէթ հէր հալտէ քէնտիսինէ տի-
րիզ օլունաաաաճաղ իտի:

Վագթ տահա էրքէն օլտուղընտան, օլլու Բօլ հէնուզ օտաաընտան չըգմա-
մըլ իտի:

Պապասը՝ մէրգուլը Ամէրիգալը տօգթօրա կէօթիւրիպ կէօսթէրմէք նիյէթին-
տէ օլուպ, պու վիզիթա իսէ էօյլէնտէն պիր սաաթ սօնղրա վուգու պուլապիլիր
իտի, պիրա քիւշիւք վէ պէօյիւք կազէթալարըն քեաֆֆէսինտէ, խասթալարըն օ
վագթ պագըլըպ մուայէնէ օլունաճագլարը իլան օլունմըլ իտի:

Րէյմօն՝ րաթօրթօընը տէրհալ գապթա տաիլէսինէ կէօթիւրիպ րէիսի կէօր-
մէք իսթէտի իսէ տէ, Բօլը վէսվէսէյէ տիւշիւրմէմէք իչիւն քիւշիւք պիր բուսու-
լա եաղարագ, պունտա՝ պիր ազ տիշարը չըգըպ եինէ չարուճագ ափտէթ իտէճէ-
կինի իշարէթ իթտի, վէ բուսուլայը մասանըն իւզէրինտէ կէօգէ կէօրիւնէճէք պիր

Թարաֆա գոյտու : Օղլու՝ մասանըն պուլունտըղը օտայա կիրինճէ , մէզքիւր բուսուլայը պէհէմէհալ կէօրէճէք իտի :

Րէյմօն Թրօմանթալ պուլը եաբտըգտան սօնդրա սաաթընա պազըպ , սաաթըն սէքիզ օլտուղընը կէօրիւնճէ շարգասընր ալտը վէ տիշարը չըգտը :

Զապըթա Րէիսի՝ զայյուր վէ իշիւզար վէ եօրուլմազ վէ իշ էրպապը պիր աւաւ՝ օլտուղընտան , էրքէնճէ մահալը մէմուրիյէթինէ կէլմիշ իտի :

Րէյմօն Թրօմանթալ՝ տէրհալ Րէիսը մուժաիլէյհին նէզտինէ կէօթիւրիւլտի իսէ տէ , իւք ազչամքի մէնզարէտէն տօլայը սօուգ պիր Թարգտա գապուլ օլունտը :

Րէիս . — Պէնտէն էմր ալմաղա՞ մը կէլտինիզ . . .

Րէյմօն . — Էվլէթ , էֆէնտիւմ . . . Պուլտան մաւտա սիզէ պիր էյի խապէր վէրմէյէ կէլտիմ :

Րէիս . — Նէ՞ կիպի խապէր տիր օ :

Րէյմօն . — Բիթապ խըրսըզլարընա եաթազլըզ իտէն կէնէկօ սօգաղընտաքի էսկի քիթապ սաթըճըսը էլէ կէշտի :

Րէիս՝ մէսէրրէթլէ . — Անթուան Ծօվէ՞ մի :

Րէյմօն . — Էվլէթ , էֆէնտիւմ , Անթուան Ծօվէլ :

Րէիս . — Պիլա մուգապէմէթ թէսլիմ օլտո՞ւ մը :

Րէյմօն . — Զապալընըն մուգապէմէթ է հիշ մէճալի եօգ իտի :

Րէիս . — Նա՞րըլ :

Րէյմօն . — Էօլմիւշ իտի :

Րէիս . — Էօլմիւշ մի :

Րէյմօն . — Պօղուլմըշ իտի . . . Պու սապահ պէնիւմ էօնիւմտէ Սէն շայընտան նապըլ չըգարըլտըղընա տաիր օլան ժուրնալ իշթէ . — տիյէրէք , Րաբօրթօսընը զապըթա Րէիսինէ Թագտիմ իթտի վէ օ աաիսի տէրհալ ալըպ օգուտըգտան սօնդրա .

— Բէնտի քէնտիյի էօլտիւրմիշ օլտուղընը մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ . — տիյու սիւվալ իթտի :

Րէյմօն . — Էֆէնտի , պէն պու սիւվալէ ճէվապ վէրէմէմ . . .

Րէիս . — Ծէսէտինտէ , գաթլ ճինայէթի վուգու պուլմուշ օլտըղընա շիւսհէ վէրտիրէճէք հիշ պիր նիշանէ եօ՞գ մը իտի :

Րէյմօն . — Բէք իւսթիւն քէօյիւ թէճէսսիւս վէ թէհարրի իթտիմ , լաքին ճինայէթէ տաիր հիշ պիր նիշանէ կէօրմէտիւմ . . .

Րէիս . — Տիմէք Ծօմէլ քէնտի քէնտի՞նի մի թէլէֆ իթմիշ . . .

Րէյմօն . — Մուհապգազ պէօյլէ տիր տիյէմէմ , լաքին բէք միւհթէմիլ տիր . . . Թահթը իթհամտա պուլունտըղընը վէ օտասը պասըլըպ իճրաի թէհարրիյաթ օլունտըղընը խապէր ալարագ վէ պու թէհարրիյաթըն նէթիյճէսի նէ օլաճաղընը բէշինտէն պիլէրէք , էօլիւմի մուհաքէմէյէ , մահթիւմիյէթէ , այպ ու մէզէլլէթէ վէ քեար ու քիսպ զայպընա թէրճիհ իթմիշ տիր . . .

Րէիս . — Վազըա տէտիյինիզ ազըլ ալըր շէյ տիր . . . լաքին իւզէրինտէ էկէր բարա պուլընտըղը թէհապգուգ իտէր իսէ , խըրսըզլար Թարաֆընտան թէլէֆ իտիլմիշ օլտուղը տա զանն օլունապիլիր . . .

Րէյմօն՝ պաշընը սալլայարագ . — Պէն պուլը ումմամ . . . էկէր պիր ճինայէթ

վագը ունեւ իսէ պիլէ, պունըն սըրգաթ գաստըյլա՝ վագը ումատըղընը իսպաթ իտէպիլիւրիմ . . . Սաաթը հէնուզ իւզէրինտէ պուլընտըղը կիպի, ճէպինոէքի՝ ճըզ տանտա տախի տօլու բարա վար իտի . . .

Բէիս. — Պու պօղուլմըլ ատամըն սահիհէն քիթապհը Ծօվէլ ոլտուղընա թէմա՝ մըյլա հմի՞նմիսինիզ .

Բէյմօն. — Թէմամըյլա էմինիմ . . . մալիւմը ալինիզ տիր քի, իճրաի թէհար թիշաթ իչիւն իւք սաքլամը մէրգումըն օտաւընա կիթմիշ իտիմ . . . Օրատա եիւզիւնի էյիճէ կէօրմիւշ ոլտուղըմտան, շիմտի նաշէսինի կէօրտիւկիմտէ թանընըմ . . . պիննէֆա քէնտիսի ոլտուղընա հիշ շիւպհէմ եօգ տըր . . .

Բէիս. — Իւզէրինտէն քեաղըտա միւթէալիլիգ պիր շէյ պուլունտըղընա տաիր բարօրթօնըզտա հիշ պիր իշարէթ եօգ տըր .

Բէյմօն. — Պուզընմատը, անըն իչիւն իշարէթ իթմէտիմ . . . Հալ պու քի էկէր զիհնինիզտէ ուֆազ պիր շիւպհէ վար իսէ, պու շիւպհէյի գօլայճաճըգ տէֆ իտէպիլիւրսինիզ .

Բէիս. — Նա՞սըլ .

Բէյմօն. — Շէրիքը թէօհմէթլէրինի նաշէնին գարշըսընա կէթիրթտիրինիգ, հէմիքէսի տուլ Մատամ Լապաուը վէ Սէն-Սիւլբիա մէքթէպը քէպիրինտէ շակիրտալիք իտէն եէկէնինի Մօրկ թէշհիրխանէսինէ չաղըրթընըզ . . .

Բէիս. — Պու միւվաճէհէլէր շիւպհէսիզ վուգու պուլաճազ տըր . . . Շիմտիլիք նաշէյի գապթիյէ հէքիմլէրինտէն պիրինէ թէֆիթիշ վէ մուայէնէ իթտիրմէքլէ իքթիֆա իտէլիմ . . . Լութֆէն պիր ազ պէքլէյինիզ . . . Հէքիմէ խապեր վէրէյիմ տէ պիրլիքտէ Մօրկ թէշհիրխանէսինէ կիտէլիմ . . . — տէտի .

Եարըմ սաաթ սօնղրա գապթիա լէիսի, գապթիյէ հէքիմի վէ Բէյմօն Ծրօմանթալ՝ Մօրկա միւվասէլէթ իտուպ, գապթ քեաթիպի՝ մէրգումանը միւսաֆիր վէ թէշհիր սալօնլարընըն իթթիսալինտէ պուլընան մուայէնէ սալօնընա կէօթիւրտի .

Պունլար՝ էլան բուպալարը չըգարըլմամըլ օլան էօլիւնին եանընա եագլաշտըլար .

Հէքիմ՝ նաշէնին եիւզիւնի սէրիան թէագիգ վէ մուայէնէ իթտիրքտէն սօնղրա. — Պու ատամ Սէն նէհրինտէ՞ մի չըգարըլտը տէտինիզ. — տէյու սիւվալ իթտիքտէ .

Բէյմօն ճէվապէն. — Էվիլէթ, էֆէնտիմ . . . կէօզիւմին էօնիւնտէ բըլսթըմըն իւզէրինէ վագ ոլունտըլ .

Տօգթօր. — Հալ պու քի պօղուլարագ էօլմէմիշ տիր, սալթ եիւզիւնէ պագսան պու տէտիկիմ էյիճէ անաշըլըր .

Բէիս. — Նէ՞ տէտինիզ, պու ատամ սուտա պօղուլարագ է՞օլմէմիշ մի տիր .

Տօգթօր. — Ու՛յր, խա՛յր . . . Սէն նէհրինէ աթըլմազտան էվվէլ էօլիւ իմիշ . . .

Բէիս. — Լաքին հիշ պիր եարա նիշանէսի կէօրիւնմիյօր . . .

Տօգթօր. — Բուպալարըն ալթընտա նիշանէ պուլընմատըղընը նէ՞ պիրսինիզ . Պու նաշէյի սօյունտըրըպ չըրըլ չըսլադ իթմէլի. — տէտիքտէ, մուայէնէխանէ ու .

չազարը՝ զապթիյէ հէքիմինն էմրինէ իթաաթէն Գօվէլին բուպալարընը չըգարտըլար։ Մէրգուժն վիւճուտը սար սարը վէ եախօտ պալ մուժը րէնկինտէ պուլընըյօր իտի։

Ազար պտէնինտէ էօլիւ սէրթիկի եօգ իտի։

Հիչ պիր եարա, հիչ պիր էսէրը տարպ վէ միւնապաա միւշահէտէ օլունմայօր իտի։

Տօգթօր՝ ալնը պուռուժմը վէ գաշարը չաթըլմը օլտուղը հալտէ, իշպու նաչէնին գարչըսընտա տուրմը տիւշիւնիյօր իտի։

Թապիպը մէրգում՝ նաչէնին ազալարընը պիրպիրի արտը սըրա եօգարը գալտըրտըգտա, օյնագ եէրլէրինն՝ պէրհայաթ օլան պիր ինսանըն օյնագ եէրլէրի կիպի եուժուշագ օլտուղընը կէօրտիւ։

Տօգթօր՝ պիր ազ տիւշիւնտիքտէն սօնղրա.— Պունտա հազիգաթէն զարիպ պիր շէյ վար . . .

Րէիս.— Նէ՞ վար, տօգթօր։

Տօգթօր.— Պու նաչէ ազալի իւշ կիւն սուտա գալմը օլտուղը հալտէ, հիչ պիր շիշկինիք վէ շիւրիւմէք էսէրի կիօսթէրմէմէքտէ տիր . . . լօք էթլէրի տախի եէնի էօմիւշ կիպի եուժուշագ տըրլար . . . իւֆիւնէթ մէվճուտ օլտըգտա տայմա թէնին պազը եէրլէրինտէ տէրի՝ պիր գօյու մէնէքչէ րէնկի ալըր իսէտէ, պունըն տէրիսինտէ էօլլէ պիր գան րէնկի միւշահէտէ օլունմայօր . . . պու նէ՞ զարիպ շէյ . . . պունտա՝ իլք նազարտա թէմամըլա անլաշըմազ պիր հալ վար տըր քի, պունը անլամագ իշիւն իշպու նաչէնին իւզէրինտէ թէշրիհ ամէլլյաթը իճրա իթմէք իսթէրիմ։

Րէիս.— Եաբընըզ, Տօգթօր . . . լաքին զաննընվ նէ՞ տիր, անը պանա սէօլլէյինիզ։

Տօգթօր.— Պունա ճէվապ վէրէմէմ, շիւնքի նէ հալ էօնիւնտէ պուլընտըղմը հիչ պիլմէմ, իշի անլամագ իշիւն իւմիւտիմ թէշրիհ ամէլլյաթընտա տըր . . . — տէտի, վէ րէֆագաթընտա պուլընան եարտըմճըլարա էմրլէր վէրինճէ, թէշրիհ պուշագլարը անիտէ մասաի մախսուս իւզէրինէ եաթըրըլմը օլան ճէսէտին կէօյիւնէ սարլանըվէրտի։

Տօգթօր՝ մէգքիւր նաչէնին էթլէրինտէ հէման հիչ գան պուլընմատըղմը կէօրէրէք, թէաճճիւպի արթուրգճա արթմագտա իտի։

Պէյն վէ ճիյէր վէ պունա միւմասիլ ալէթլէր մէյտանա չըգարըտըգտա, թէաճճիւպ եէրինէ հայրէթ ու տէհչէթ հիւքմֆէրմա օլմաղա պաշլտը։

Եիւրէք պօմ պօշ իտի։

Գարա ճիյէրտէ հիչ պիր գան բըլսթիսի եօգ իտի։

Շահ տամարլար՝ բէրթէվսուզ իլէ թէտգիգ օլունտըգտա, եիւրէյի կիպի պօմ պօշ օլտուղը կէօրիւլտի։

Տօգթօր՝ պիւլէնտը ավազ իլէ.— Պու նէ՞ տիմէք տիր . . . զանն իտէրիւն պու ատամ գան կիթմէք խասթալըղնա միւպթէլա օլարագ թէքմիլ գանընը զոյպ իթմիշ տիր։ Լաքին, պու գատար շէտիտ գան կիթմէք խասթալըղը կէօրմէմիշ իտիմ . . . իշ՝ էյիճէ անլաշըլամայօր վէսսէլամ . . .

Պաղըրսագլար տախի թէֆթիչ վէ մուսյէնէ օլունտըգտան յօնդրա .

Տօգթօր . — Պու ատամ սուֆրատան գալգար գալգմազ վէֆաթ իթմիչ տիր . . . եէտիյի եէմէքլէրի հէնուզ հազմ իթմէյէ պաշլամըչ . . . Պու նէ՞ տիմէք տիր . . . Շու պէյնէ տէ պագալըմ . . . — տէտի :

Պունըն իւզէրինէ լաչէ չէվելիւպ , քիւչիւք պիր տէսթէրէ վասթասըյա գաֆն քէմիյինին պիր գըսմը չըգարըլտը վէ պէյինին մուսյէնէսինէ պաշլանըլտը :

Հիչ պիր իւֆիւնէթ էսէրի կէօրիւմէյիպ , պէյնտէ սսլա գան եօգ իտի :

Տօգթօր՝ մէյուսիյէթլէ . — Պու նէ՞ անլաշըլմազ չէյ . . . զիհնիմ գարըչըյօր . . . — տէտի :

Պիր տէ օ արա պօյնուն տիչ թարաֆընտա իքի իւչ սանթիմէթրօ պօյունտա , տէրիսինտէն տահա պէյազ քիւչիւք պիր չըզըզ կէօրիւչ օլտուղընտան , պիրտէն պիրէ թիթրէյիպ քէնտի քէնտինէ . — Պու՞ նէ տիր . — տէյու սիւվալ իթտիքտէն սօնդրա , բարսաղընը մէգքիւր չըզըզըն իւզէրինէ վազ իլէ հաֆիֆ պիր սուրէթտէ սըգտըգտա , ժազ Լակարտըն թէչրիհ պուչաղըյա չըզըլմըչ օլան տէրինին քէնարլարը անիտէ աշըլըպ , զարիպ պիր սու սըգմաղա պաշլատը :

Տօգթօր՝ պաղըրարագ . — Ա՛հ , չիմտի անլաշըլտը . . . պագընըզ . — տէտի : վէ իքի բարմաղըյա չըզըզ եէրինի աշըպ եարալը կէօսթէրտի :

Զապըթա րէիսի . — Եարա տէյի՛լ մի տիր :

Տօգթօր . — Էվվէթ , էֆէնտիմ . . . պու ատամ գաթլ օլունմըչ :

Րէիս . — Օ՛լմայա քի գազա իլէ քէնտի քէնտինի եարալամըչ օլսուն :

Տօգթօր . — Սա՛յր , պունըն իմքեանը եօգ տըր . . . բէք ուսթա պիր էլ պու ատամը վուրմըչ տըր . . . չահ տամարընտա ուզուն պիր չըզըզ չըզըլարագ օրա . . . տան թէգմիլ գանը չըգարըլմըչ տըր . . . Պու զափալը ատամ՝ ամէլիյաթը թէչրիսիյէ վէ ճէրրահիյէյէ աշնա պիր ատամըն էլինէ տիւշմիչ տիր . . .

Րէիս . — Պունտան էմի՛նմիսինիզ , սօգթօր . . .

Տօգթօր . — Թէմամըյա էմինիմ վէ գօրգույօրըմ . . . Շահ տամարընը պէն պու գատար էյի պուլամայաճագ վէ պէօյլէ պիր չըզըզ եարամայաճագ իտիմ . . . Աճապա պու ճինայէթի քի՛մ իճրա իթմիչ :

Րէիս . — Վէ նէ՞ մագսէտլէ իճրա էյլէմիչ :

Րէյմօն . — Քիթապ սըրգաթլարընըն շէրիքլէրինտէն պիրի՝ զամմազլանմազ գօրգուսընա մէպնի Ֆօվէլի էօլաիւրմիչ զլապիր . . .

Տօգթօր . — Էօյլէ իսէ պու շէրիքը թէօհմէթ՝ թահսիլը ֆէնն իթմիչ օլուպ , թէչրիհ պուչաղընը պիր մուսլըմ կիպի գուլլանըյօր իմիչ . . . իշթէ պու պիր հիքմէթամիլ մատտէ տիր , էֆէնտիլէր . . . Պէն զապըթա իտարէսինէ մէրպութ օլտուղըմտան պէրու պէօյլէսինէ րասթ կէլտիկիմ եօգ իտի . . . Պու ատամըն քիմ օլտուղընը էյիճէ ֆարգ իտուպ թանըտընը՞զ մը :

Րէյմօն . — Էվվէթ , թանըտըմ . . . — տէտի :

Պու սըրատա , քիթապ խըրսըզլարընը համիլ օլան հապսխանէ արապաղընըն վիւրուտ իթտիկի՝ զապըթա րէիսինէ խապէր վէրիլտիկինտէն , անլէրին իչէրիյէ կէթիլիւմէսի էմր օլունտը :

Մէվգուֆլարըն իւչիւ տէ կէնէկօ սօգաղընըն էսիլի քիթապ սաթըճըսընը ա . . . նիտէ թանըտըլար :

Ափագաթ Լապառն տուր գարնսը իւէ օղու տախի տէրագապ ճէլօլ օլունըպ ,
անլէր տէ միւթէվէֆանըն՝ պիննէֆա Անթուան Ֆօվէլ օլտուղընը պէյան ու թէէ-
յիտ էյլէտիլէր :

Արթըգ հիշ շիւպհէ գալտըրամազ իտի :

Մատամ Լապառն՝ գարնտաշընըն ճինայէթլէ գաթլ օլունսըղընա բէք զիյատէ
միւթէէստիր օլտու , վէ մէքթէպը լուհանի շակիրտանընտան օլան կէնճ օղլու՝ նա-
շէնին մէվզու պուլընտըղը թէշրիհ մասսաընըն էօնիւնտէ աիզ չէօքէրէք , տայըսը-
նըն բուհը իշիւն պիր տուվա իթտի . . . Մէրգուժըն ճանը տա ֆիհագիգա տու-
վայա չօգ միւհթաճ իտի . . .

Ֆօվէլին հէմշիրէսի՝ գարնտաշընա սօն վազլիֆէի ինթիրամքետարլիյի էյֆա իթ-
մէք թալէպինտէ պուլընտը իսէ տէ , ճիւմհուրլիյէթ միւտտաիի ումումիսինին
բուխսաթը օլմագսըզըն նաշէնին տէֆն օլունամազ օլտուղը վէ պու բուխսաթ վէ-
րիլտիքտէ տէֆն մուամէլէսի բէսմէն իճրա օլունաճաղը՝ ճէվսպէն մէրգուժէ գա-
րըյա պէյան օլունտը :

Պու ճէվապըն իւզէրինէ Ֆօվէլին հէմշիրէսի Մատամ Լապառն օղլու իւէ պէ-
րապէր չէքիլտի կիթտի :

Զապլիյէ հէքիմի՝ իճրա իթտիկի թէշրիհ ամէլիյաթընըն ժուրնալընը թանգիմ
իթմէկէ պաշատը :

Զապլթա բէիսի՝ ճիւմհուրլիյէթ միւտտաիի ումումիսինին եանընա կիթմէք
իւզրէ Մօրկ թէշիրլանէսինտէն միւֆարէգաթ իթտի :

Բէյմօն Ֆրօմանթալ տախի մումալէյիլէ պէրապէր տիշարը չըգտը :

Բօլըն բէտլրի սէրպէսթ իտի վէ իգամէթկեանընա ալտէթ իտէպլիլի իտի ի-
սէ տէ , պու մուվագգաթ սէրպէսթիյէթտէն մէրգուժ հիշ խօշնուտ կէօրիւնմէ-
յօր իտի :

Բէյմօն պիր գաշ հաֆթալըգ պիր իզն ալմագ իսթէյօր իտի ամմա , իւք կիւ-
նիւ մէմուրիյէթինտէ բէք օ գատար նալը մուվաֆֆագլիյէթ օլամատըղընտան ,
իսթիտասընը թագտիմ իթմէյէ ճէսարէթ իտէմէյօր իտի :

Մամաֆիհի հալ շիմտի պաշգալաշմըշ իտի :

Հիւքիւմէթ Ֆօվէլին նէ օլտուղընտան խապէրտար օլուպ , մէրգուժըն էօլիւ
օլարագ էլէ կէշիրմիշ օլտուղընտան , Բէյմօնըն մէմուրիյէթի արթըգ իսթամ պուլ-
մըշ սայըլըր իտի :

Մէրգուժ պու քէրրէ բէիսին արթըգ բէք օ գատար սէրթլիք կէօսթէրմէյէ-
ճէկինի իւմիտ իտիյօր իտի :

Բէյմօն՝ պիր տը սիւքիւթտէն սօնղրա եիւրլիյէրէք .— էֆէնտի , աճապա պու
կիւն տիւնտէն տահա պախթիյար օլաճագմըյըմ :

Բէիս .— Տահա պախթիյար մը . . . նէ՞ խուսուստա :

Բէյմօն .— Սիգտէն իսթիրհամ էյլէտիկիմ լութֆ ու ինայէթ խուսուսընտա . . .

Բէիս .— Հա՛ , էվլէթ , չու իզն մատտէսինի տիմէք իսթէյօրսընըլ . . . Պու.նը
նէ՞ չօգ արգուլէյօրսընըլ :

Բէյմօն .— էվլէթ , չօգ արգուլէյօրըմ , վէ էկէր ախը իթմէկէ մուվաֆֆագ օ-
լուր իսէմ , չօգ միւթէշէքքիւր վէ միննէթտար օլաճաղըմ :

Բէյա. — Սիգի խօշնուտ իթմէյի տէրէօհտէ իտէրիմ, լաքին ուր տէրէճէյէ գա-
տար վէ պազը թաատիլաթ ու թահտիտաթ վազը օլմալը տըր . . . Սիգէ օն պէշ
կիւնլիք պիր իզն վէրիւրիմ, լաքին պու սըրատա լիւզում ու իհթիյաճըմ օլուր ի-
սէ, սիգի չաղըրաճաղըմ հա' . . . Պուշնտան գիյաաէսինի, պուշնտան տլէասընը եա-
բամամ . . .

Բէյաօն՝ էսէրը թէվազու օլմազ իւզրէ պաշընը էյէրէք. — Էլինիզտէն կլէնի
եաբըյօրսընըզ, էֆէնտի . . . պու սապաէ ալիմ Ալլահ սիգէ ըէք միննէթտարըմ
. . . — տէտի, վէ Բօլըն եանընտա իմրար իթմէք իւզրէ օն պէշ կիւնլիք իզնի
գապուլ իթտի .

Բէյաօն Ֆրօմանթալ իգամէթկեահընա ավտէթ իտուպ, գապըթա ըէսի տա-
խի տաիրէի տալլէյէ կիթտի .

5

Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնագտա օ կիւնիւ սապահտան պէրու հէր քէս
թէլաշ ու հէյէճան իւզրէ պուլընըյօր իտի, Չիւնքի եէվմը մէզքիւրտէ Տօգթօր
Թօմբսընըն մուայէնէխանէսի քիւշաա օլունմասը մուգարրէր օլուպ, պիր թազըմ
չաշաալը վէ մէրազը մուճիպ կազէթա իլանլարը սայէսինտէ պիր խայլի միւշթէրի
վիւրուտ իտէճէկի գապիլէն մէմուլ օլունըյօր իտի .

Շուներ տախի իլապէթէն պէյան իտէրիզ քի, Ամէրիգալը տօգթօրընըն զիյա-
րէթինի գապուլ իթմիլ վէ ուզուն ուզատիյա անընլա գօնուշմըշ պուլընան
Թըպպիյէ Մէքթէպի ղուալլիմլէրի իլէ մէչահիյըն աթըպպա էն գիյատէ մէրգում
տօգթօրըն նէվատիրտէն օլան էհլիյէթ ու տիրայէթինի վէ մալիւմաթը վասիասը-
նը կէօրիւպ անլամազ իսթէյօրլար իտի .

Մէրգում Ամէրիգալը տօգթօր՝ «գանսըպըզ» (անէմի) խասթաւըղընը եալը-
նըզ մուայէնէ վէ թէտավի իտուպ, անտէն պաշգա պիր խասթալըղա պազմամա-
ղա գաթիլէն գարար վէրմիլ օլտուղընտան, Բարիլ աթըպպասընա հիշ պիր գարա-
լը մուճիպ օլմայաճալը վէ քէնտիլէրինտէն միւշթէրի գաբմայաճալը ճիհէթլէ,
աթըպպաի մումախլէյհիւմ՝ մէրգում Ամէրիգալը թապիպէ հասէտիթմէյօրլար իտի .

Ժազ Լահարտ (Տօգթօր Թօմբսըն) այնը պիր մագսէտէ միւպթէնի օլան էֆ-
քեարը մախսուսէսինտէն պիլիսթիֆատէ, քէնտիսի պիր իլաճ թէրթիպ իտուպ,
Մէքթէպը Թըպպիյէ գօմիսիօնլարընտան պիրինին էնզարը թէտգիզ ու թահլիլնէ
արդ իթմիլ վէ զայէթ մէտհիյէլի պիր րաբօրթօ իլէ պէրապէր մուալիճէի մէզքիւ-
րէյի պիննէֆս քէնտիսի թէրթիպ իլէ ֆիրուլթ իթմէյէ բուխսաթ վէ մէշգունի-
յէթ իսթիհսալ էյլէմիլ օլմաղլա, քէնտի թալէպ վէ արզուսը մուճիպինճէ էնզա-
ճըլար մէզքիւր իլաճը թէրթիպ վէ ֆիրուլթ իտէմէյէճէբլէր իտի .

Խիւլասաի քէլամ Ժազ Լահարտ՝ իլաճընըն սըրընը քէթմ ու մուհաֆազա
իտուպ, անը տաթթա քէնտիսինէ պիր ինհիսար իթթիխազ իթմիլ իսէ տէ, խաս-
թախանէլէր միւտիրլէրի թարաֆընտան պու իլաճտան նէ գատար թալէպ օլու-
նըր իսէ մէճճանէն վէրմէյի վատ վէ թէահհիւտ իթմիլ տիր .

Թէրքիպաթը գօմիսիօն հէքիմլէրինտէն պաշգա քիմսէյէ մալիւմ օլմայան վէ

Թէ՛հսիրի հէնուզ թէ՛հրիւսէ իտիւմէմիշ օլան օլու իլաճ՝ պիթթապ պէյնէլ էհալի
րէք մուէսսիր վէ պինապիյր վէ հէման միւճիզաթլը պիր մուալիճէ ատտ օլունմա-
ղա պաշլամը իտի :

Տահա էօյլէն օլմազտան եիրմիյի միւթէճափուզ միւշթէրի՝ գօնալըն միւսաֆիյր
սալօնընա չըգըպ , պիրէր պիրէր մուայէնէ օտասընա կէշմէք իւզրէ մէգքիւր օտա
գարուսընըն աշըլմասը սաաթընա պէքլէյօրլար իտի :

Տիվանխանէ մագամընտա օլան օլու սալօն զայլթ պէօյիւք օլուպ , բէք սիւս-
լիւ պիր սուրէթտէ տէօշէնմիշ վէ մուշթազամ թասպիրլէրլէ վէ ասարը սէնաիյի
նէֆիսէ իլէ թէգէին օլունմըլ իտի : Մէգքիւր սալօնըն էօնիւնտէ պիր հայաթ պու-
լընըպ , պունտա ինկիլիզ վէ Ամէրիգա ուսուլինտէ իշ օղլանը գըյաֆէթի կլիինմիշ
օն իւշ չաղլարընտա պիր չօճուգ՝ քիւճիւք պիր եաղըլսանէնին արգասընտա օ-
թուրմըլ , շիքեայէթ վէ սըզըլթը վուգու պուլմամագ իշիւն հէր կէլէն միւշթէրիյէ
պիրէր սըրա նումէրօսը թէվզի իթմէքտէ իտի :

Սալօնըն արգասընտա պիր գարու պուլընըպ , պու գարույա աղըր պիր հայը
ասըլմըլ իտի :

Մէգքիւր գարուտան մուայէնէ օտասընն կիտիլիպ , իշպու օտա զայլթ սիւս
լիւ տօնատըլմըլ վէ ապանօղ աղաճընտան մամուլ պէօյիւք քիւթիւսլսանէլէրլէ
թէգէին օլունմըլ իտի :

Տօգթօրըն եաղըլսանէսի՝ մէգքիւր օտանըն իքի բէնչէրէսի արասընա մէվզու
օլուպ , պու վաղիյէթէ նազարէն տօգթօր՝ կէօլիէ իշինտէ օլարագ բէք տէ աշըգ
աշըպա կէօղէ կէօրիւնմէզ օլուուղը հալտէ , քէնտիյի մուայէնէ իթտիրէնլէր՝ բէն-
չէրէտէն վուրան ըշըլըն իշինտէ պուլընարագ , եիւզլէրի էյիճէ կէօրիւնէպիլիյր
իտի :

Մէգքիւր մուայէնէ օտասընըն պիր քէօշէսինտէ պիր չիֆթէ գարու պուլը-
նըպ , պուլըն տա իշէրիսի էճգախանէ կիսի պիր շէյ օլուուղընտան , էթրաֆընտա
րաֆլար վէ պու րաֆլարտա միւթէատտիտ էճգա շիշէսի վէ գարլարը վար իտի :

Մէգքիւր օտանըն օրթասընտա պիր մասա մէվզու օլուպ , պու մասանըն պիր
թարաֆընտա պիր պիշիմաէ պիր եըլըն քիւճիւք գութուլար վար իտի , վէ պու
գութուլարըն իւզէրլինէ ալօրթ լիսանտան թարիֆնամէլէր եաբըշտըրըլմըլ իտի :

Մատմազէլ Մարթ՝ մէգքիւր մասանըն արգասընտա օթուրմըլ , էօնիւնտէ տէ
եէշիլ շակրէն գարագըլ վէ քէօշէլէրի կիւմիւշ գարըլ իրի պիր տէֆթէր վար իտի :

Միւշթէրիլէր՝ տօգթօրըն մուայէնէ օտասընտան չըգտըզլարընտա , բէշէթա-
լարընը մէրգումէյէ վէրիպ , Մարթ տախի՝ մէգքիւր բէշէթալարըն պիր սուրէ-
թինի զիքր օլընան տէֆթէրէ գայտ իտէր իտի : Պունտան մատա մէրգումէ
զըզ՝ պիր նարօլէոն վիզիթա իւճրէթի սըլըր , վէ մուգապիլինտէ պէհէր միւշթէրիյէ՝
թէրթիպ օլընան իլաճը հալի պիր գութու վէրիլ իտի :

Միւշթէրի՝ մէգքիւր գութույը ալտըգտա , եէնիտէն միւսաֆիյր սալօնընտան
կէշմէքսիզին մէգքիւր սալօնըն տիշարըսընտա պուլընան հայաթա չըգարան խու-
սուսի պիր գարուտան տիշարը չըգմագտա իտի :

Մատմազէլ Մարթ՝ թալիմաթը լազըմէյի տօգթօր թօմբսընտան ալազ իթմիշ
օլուպ , մէրգուլ տօգթօրըն՝ մէրգումէ գըզը պու մէմուրիյէթէ նասպ իթմէսիյլէ
մագսէտի նէ իտուկի գօլայ անլաշըլապիլիյր :

Պու կենճ գըզ՝ էլան հաստա օլտուղընտան, սիյահ պիր թիւլ Ֆիսթան կիյին-
միշ վէ պու ֆիսթանըն եօգարըսը մէրգուճէնին սէտէնինէ սըգը սըգըյա եարըճմըշ
իտի: Պու սուրէթէ, գումաշըն ինճէլիյի սայէսինտէ, գըզըն տօրկուն վէ պիշիմի
գօլլարը վէ եուս եուվարլագ կէօյսիւ միւշահէտէ օլունըյօր իտի:

Մատմազէլ Մարթըն իրէք կիպի գոււրալ սաշլարը՝ եօգարը գալտըրըրըշ վէ
ալինըն իւզէրինտէ քեաքիւլ քեաքիւլ թօրլանմըշ օլտուղընտան, պու հալ իլէ
մէրգուճէնին կիւզէլիկի պիր գաթ տահա արթմըշ իտի:

Ժագ Լակարտ մէրգուճէյի կէօրտիւքճէ վիւճուտը թիթրէյ տուրըր իտի:

Պալէատէ գիքր օլունտըղը վէճէլէ, էօյէն օլմագտան էվվէլ սալօնտա եիրմի
քիշի գատար թօրլանըս մուայէնէ վագթընա պէքէյօրլար իտի:

Պաղը վալիտէլէր՝ սօլկուն վէ դայըֆ եիւզիւ վէ գանսըզլըգ խասթալըղընա
միւպթէլա չօճուգլարընը տըրշ կէթիրմիշէր իտի:

Բէզալիք էնվար զէվգ ու սէֆա իլէ սուր իսթիմալաթա միւպթէլա օլարագ
վիւճուտլարընը խարապ իթմիշ օլան պաղը գատընլար տախի՝ օ եօլտաքի էօժրլէ-
րինէ տէվար իթմէք իչիւն քէսպը գուվվէթ իթմէք իւզրէ ֆէնընը թէպապէթին
թէտապիրինէ միւրաճաաթ իթմիշէր իտի:

Սալօնըն պիր քէօշէսինտէ Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ օղլու Բօլըն եանընտա օթու-
րըյօր իտի:

Պունլարըն գարլըսընա տօլրու գըրգլըգ վէ լաքին հէնուգ կէնճ կէօրիւնէն
դայէթ տիւպէր պիր գարը՝ կէօսթէրիշիլ վէ լաքին դայէթ սօլկուն վէ զայըֆ վէ
բաբագ գըյաֆէթի կիյինմիշ պիր տէլիգանը իլէ ալչագ սէսլէ կէօրիւշիյօր իտի:

Պու գարը՝ տուլ Մատամ Լապառ օլուպ, պիրատէրի միւթէվէֆա Անթուան
Ֆօվէլին նասիհաթը մուճիսինճէ, օղլունը՝ եէնի կէլմիշ Ամէրիգալը հէքիմէ կէօ-
թէրմիշէ կէթիրմիշ իտի:

Մալիւմիմիգ օլտուղը իւզրէ Մատամ Լապառ՝ պու օղլունը բէք օ գատար սէվ-
միգ իտի, գիրա քէնտի էֆքեարընճա պու չօճուգ քէնտիսինի իսթիյարլատըյօր
իտի, լաքին Մատամ Լապառ՝ օղլունըն՝ տգըլպալիղ օլմաղընը վէԺէրօմ Վիլար ա-
լէյինտէ իգամէ օլընան տավանըն խիթամընա եէթիշմէսինի արզը իտէր իտի,
չիւնքի գօնթ տը Թօնէրիէօնին օտա ուշաղը օլան մէրգուճէրօմըն՝ նիհայէթ իգ-
րար իտէրէք էֆէնտիսինին վասիյէթնամէսի հագգընտա մալիւմաթը սահիհէ իթա
իտէճէկինի գավիէն մէմուլ իտիյօր իտի:

Պու տուլ գարընըն էֆքեարը՝ թարիֆէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ օղլունա ի-
սապէթ իտէճէք օլան միրասա սահիպ օլմագտան իալարէթ օլուպ, պու խուսուս
քէնտի պիրատէրինին վէֆաթընը պիլէ քէնտիսինէ ունութտըրմագտա իտի:

Եէշիլ մէրմէր թաշը չըմինէնին իւզէրինտէքի սաաթ պիրի վուրտը:

Թամ պու տագիգտա մուայէնէ օտասընըն գարուսը աշըլպ տօգթօր թօմբ-
սըն՝ սալօնտա թէճէմիւ իթմիշ օլան միւշթէրիլէրէ արզը բու իթտիքտէ, հէր
քէս այաղա գալգըպ մէրգուճ տօգթօրա սէլամ վէրէրէք արզը իհթիրամ էլէտի-
լէր:

Տօգթօր Թօմբսըն՝ պաշնը պիր ազ էյէրէք վէ նազիք պիր կիւլիւմէյիլէ կիւլէրէք, միւշթէրիլէր Թարաֆընտան վազը օլան սէլամ վէ իհթիրամա մուգապէլէ իթտի, սալօնըն օրթա եէրինտէն կէշտի, հայաթ գարուսընը աշտը, վէ սըրա նումէրօլարընը կէլէն միւշթէրիլէրէ թէվզի իտէն չօնուզա ալչագ պիր սէսլէ պիր գաշ սէօզ սէօյլէտի:

Ժադ Լակարտ՝ ճէմիյէթէ կիտէճէք կիպի կիյինմիշ օլուպ, պէյագ գըրավաթ Թագմըշ, սիյահ բուպա կիյմիշ, վէ էօնիւ աշըգ եէլէյին ալթընտան պէմ պէյագ կէօմէյի կէօրիւնմէքտէ պուլընմըշ տըր:

Բէք ազ ատամըն տիւզկիւնճէ կիյէսիլտիկի պու գըյաֆէթ՝ մէրգուսըն ինճէ վէ եօսմա պօյունա բէք եագըմիշ, վէ Ամէրիգա ուսուլինտէ աթ նալը շէքլինտէ քէսիլմիշ օլան սագալը՝ մէրգուսըն չէհրէսինի չիրքինլէթմէմիշ իտի:

Տօգթօր Թօմբսըն՝ մէրգում չօնուզա պիր գաշ սէօզ սէօյլէտիքտէն սօնդրա, կէրի տէօնիւպ եինէ սալօնըն իշինտէն կէշէրէք քէնտի օտասընա տօղրու կիթտիքտէ, Բէյմօն իլէ օլլու՝ մէրգուսըն եօլունը քէսիպ էօնիւնէ չըգտըլայր:

Ժադ Լակարտ՝ Բէյմօնը կէօրիւր կէօրմէզ, պիր գաշ կիւն ագտէմ ատա լօգանթասընտա կէօրիւշտիկի ատամ օլտուղընը թանըտը:

Ժադ իլէ Բէյմօն եէքտիկէրինին էլինի սըգտըգտան սօնդրա, Ժադ.—Ա՛, սի՞գ միսինիզ, էֆէնտի. . . պանա իթտիկինիզ հիւրմէթ ու ըիայէթտէն վէ հագըլմտա կէօսթէրտիկինիզ էմնիյէթ ու իթիգատտան տօլայը թէշէքքիւր իտէրիմ. . . Պիզիմ միւքեալէմէմիզի խաթըրլամըշսընը. . . պէն տէ ունուլթմայըշ իտիմ. . . սըրա նումէրօնըզ նէ՞ տիր. . .

Բէյմօն՝ կիւլէրէք.—Նումէրօ 1. . . էօյլէնտէն էվվէլ պիզ պուրատա իտիք:

Ժադ.—Էն էվվէլ սիզէ պագըպ իճրաի միւտավաթ իտէճէկիմէ մէմնունըմ. . . տիմէք սիզի իլքին գապուլ իթմէք իշիւն միւսթէսնա պիլէթ վէրտիրմէկէ հաճէթ գալմայաճագ տըր. . . —տէտիքտէն սօնդրա, Բօլը կէօսթէրէրէք.— Պու ալիգանլը օլլունը՞զ մը.—տէյու սիւվալ իթտի:

Բէյմօն.—Էվվէթ, էֆէնտիմ. . .

Ժադ.—Վագըա քէնտիսինի շէօյլէ պիր կէօրմիւշիմ ամմա, զաննըմ թանըյօրըմ:

Բօլ՝ պաշնը էյէրէք ալըզ իհթիրամ էյլէտի:

Ժադ՝ գարու բէրտէսինի գալտըրարագ վէ էօնտէն պապա օղուլա եօլ աչարագ.—Պույուրընըզ, օտամա կիրինիզ.—տէյիպ, իւշիւ պիրտէն մէզքիւր օտայա կիրտիլէր:

Սախթէ Թօմբսըն՝ քէնտի լէթաֆէթը սիմասը վէ մուամէլէի նիւվազիլքեարանէսի սայէսինտէ եէք նագարտա պիլճիւմլէ միւշթէրի օլաճագլարըն թէվէճիւհինի ճէլպ իթմիշ իտի:

Ժադ՝ Բէյմօնա.—Օթուրընըզ չուրատա, էֆէնտի. . . սիզ տէ, տէլիգանլը, շէօյլէ եանըմտա օթուրընըզ. . . ուզուն ուզատըյա վէ ճիտտի սուրէթտէ գօնուչաճաղըզ. . . էվվէլա սիզէ չունը տէյէճէյիմ քի, սիզի կէօրտիւկիմ պիր գաշ կիւնտէն պէրու չօգ տէյիլշմիլինիզ. . . հէմ տէ ֆէնա սօյտան տէյիլշմիլինիզ:

Բօլ.—Պէնի կէօրտիւլինիզի թէէյիտ իտիյօրսընըզ ամմա, պէն պունա թէաճ-

ճիւղ խորհրդով, զիրա սիրէ ըստ ի կէտիկիմի հիշ խաթըրըւյամայօրում . . .

Ժառ.— Սիր պէնի տէնէյէմէտինիզ . . . սիր պէն էրէյիճէ ուզագտան կէօր-տիւմ, վէ գուլվէթինիզի եէրինէ կէթիրմէք վէ միւլթէլա օլտուղընըզ գանսըզ-ըզ խաթալըղընըն էօնիւնիւ ալմագ իշիւն պագը թէտապիրը ինթիյաթ քեարանէ իթթիխաղը նէ տէրէճէ ֆախտէլի օլաճաղընը՝ սիր եօգ իքէն բէտէրինիզէ սէօյլէ-տիւմ . . .

Բօլ.— Կիւլէրէք.— Մօտա խաթալըզ տըր, տօգթօր էֆէնտի . . . զէմանէ խաթալըղը տըր . . .

Ժառ.— Պէն պու խաթալըղը քէօքտէն էյի իտէճէյիւմ . . . գանընըզը թէտ-գիգ իթմէքլիկիւմ լաղըմ օլտուղընտան, թահլիլ իշիւն գանընըզտան պիր տամլա ալմաղա միւստատէ իտինիզ . . .

Բօլ.— Բուպամըն գօլընը եօգարը սըյըրայըմ մը :

Ժառ.— Պայր, լիւզումը եօգ . . . էլինիզի վէրինիզ պանա . . .

Բօլ.— Հանկը էլիմի :

Ժառ.— Հանկըսը օլուրսա օլտուն :

Բօլ.— Սօլ էլինի ուզաթտը :

Տօգթօր՝ Բօլն էլինի թութուպ քիւշիւք ըարմաղընը գուլվէթիճէ սըգտը, պատէհու պիր ալթուն թօրլայը մէզքիւր ըարմաղըն ուճընա սօգտըզտա, անիտէ պիր գան տամլասը զուհուր իթտի :

Ժառ.— Իշպու գան տամլասընը պիր ճամ ըարչասը իւզէրինէ ալտը, պիր խուր-տէպին ալթընա գօյտու վէ թամա պիր ֆլէն սահիպի կիպի մէզքիւր խուրտէպին վասէթասըյլա տէլիգանլընըն գանընը թէտգիգ ու թէֆթիշ իթմէյէ պաշլատը :

Մէրգուլմ տօգթօր՝ թէտգիգաթը միւտագգիգանէսլլէ մէշղուլ օլա տուրսըն, պիւզ պիր էճգախանէյէ միւշտպիէ՞ օլան օտայա նագը քէլամ իտէլիւմ :

Մատմապէլ Մարթ՝ մէզքիւր օտատա, իւզէրինտէ պիր չօգ քիւշիւք գութու-լար եըրըր օլան վէ իրի պիր տէֆթէր պուլընան պիր մասանըն էօնիւնաէ օ-թուրմըջ օլուպ, մէզքիւր գութուլարա տէֆթէրին նէ չէյէ գուլլանըլաճաղը մա-լիւմիիզ տիր :

Պու սըրատա կէնճ գըզըն եաբաճագ հիշ պիր իշի օլմատըղընտան, Անթէլին քէնտիսինէ վէրմիշ օլտուղը պիր բօմանը տալմըջ օգույօր իտի :

Մէրգուլմ գըզ՝ տօգթօրըն քէնտի օտասընա կիրտիկինի վէ լագըրտը իթտի-կինի իշլթտի իսէ տէ, անըն սէօյլէտիկի սէօյլէրի էյիճէ անլայամատը վէ տիգ-գաթ տա իթմէյօր իտի :

Մարթ՝ քէնտի քէնտինէ.— Պատթալարա պագմաղա ոլաշլանտը . . . —տէտի, վէ միւշթէրիէրին կէլիպ քէնտիսինէ վիզիթա իւճրէթի իթա, վէ գայտ տէֆթէ-րինէ կէշիւմէք իւզրէ բէշթալարընը քէնտիսինէ թէսլիւմ իթմէլէրինէ ինթիգարէն եինէ բօման միւթալէասընա տէվամ իթտի :

Պիր տէ նահէհան Մատմապէլ Մարթ պիւթիւն վիւճուտըյլա թիթրէտի :

Թօրսընըն սէսինտէն պաշգա պիր սէս տահա քէնտի գուլաղընա գատար վա-սըլ օլուպ, եիւրէյինի եէրինտէն օյնաթմըջ իտի :

Պու սէսի գըզըն թանըյաճաղը կէլիյօր իտի :

Մէրգումէ գըզ՝ պիր տիգգաթը ֆէվգէլատէ իլէ գուլագ վէրիւ պիյնէմէյէ պաշլատը :

Սէս՝ սուս օլտու , վէ տօգթօր Թօմբսըն լագըրտը իթմէյէ պաշլատը իսէ տէ պու քէրրէ Մարթ՝ մէրգումըն նէ սէօյլէտիկինի էյիճէ իշիթտի :

Տօգթօր՝ լագըրտընը պիթիթտիքտէ , մէրգումէ գըզըն գուլագընա շիտտէթլէ չարմըշ օլան իքինճի սէս եէնիտէն իշիտիլմէյէ պաշլատը :

Էօքսիւզ գըզ՝ Թէքրար պիւթիւն վիւճուտըյլա թիթրէտի :

Շիմտի արթըգ շիւպէտի գալմայըպ մէգթիւր սէսի Թանըյօր իտի :

Պիւ սէս՝ Մարն ըրմայը գըյըլարընտա պալըգ ամճըլըլը իտէն վէ քիթապընը սանտալընըն իշիտէն ալըպ քէնտիտինէ կիթիւրէն վէ քէնտիտիյլէ ուզուն ուզատիյէ գօնուլան ետպանճը տէիգանընըն սէսի օլտու , մէրգումէ գըզըն՝ ճան ու կէօնիւտէն սէվմէյէ պաշլամըշ օլտուլը պու տէլիգանը՝ միւճիգաթ նէվիտէն պիր թէսատիւթլէ Թա քէնտի եանը պաշընա կէլմիշ , քէնտիտինի Տօգթօր Թօմբսընա կէօսթէրիյօր իտի . . . Տիմէք պիր խասթալըլը վար տա միւհթանը թէտապի պուլընըյօր իտի :

Մատմագէլ Մարթըն եիւրէյի եէնիտէն օյնատը ամմա , պու քէրրէ էլէմ ու քէտէրինտէն նաշի պէօյլէ պիր հէյէճանա սիւչար օլտու :

Մէրգումէ էօքսիւզ գըզ՝ պիր սէս միւշապէհէթինէ ալտանտըլընա քէնտի քէնտինի թէէմինէ չալըշտը իսէ տէ , պունա ապա մուվաֆիֆագ օլամայօր իտի :

Մարթ՝ քէնտի քէնտինէ . — Հա՛նկյա քի կէօրէպիլէ իտիմ . — տիյէրէք , սանտալեասընտան գալգտը , վէ ուսուլճանճըգ գարույպ եագլուշպ էյիլէրէք քիլիտտէլիկինտէն պագմաղա պաշլատը :

Գըզ՝ գարունըն էօթէ Թարաֆընը կէօրիւյօր իտի իսէ տէ , տէլիքտէն էյիճէ կէօրէպիլէք իշիւն մէյտանը բէք ագ օլտուլը կիպի , օ արա տօգթօր Թօմբսըն՝ Բէյմօն իլէ Բօլը խուրտէպիինի եանընա չալըրտըլընտան , պու իւշ քիշի պիթտէն քիլիտ տէլիկինի էօնիւնտէն էօթէյէ կիտուպ , արթըգ հիշ կէօրիւնմէյօրլար իտի :

Պունընլա պէրնպէր կէնճ գըզ՝ կէօզիւնիւ քիլիտ տէլիկինէ գօյմուշ , թիթրէյէրէք վէ տիգգաթ իտէրէք սապրսըլըգլա պէրլէմէքտէն կէրի տուրմատը :

Տօգթօր՝ լագըրտը իտէրէք վէ խուրտէպիինի Բօլա կէօսթէրէրէք . — Պագընըզ , սէվկիւլիւ էվլատըմ , վէ կէօրտիւլիւնիգի Թարիֆ իտինիզ . . . — տիյօր իտի :

Տէլիգանը՝ Թէք կէօզիւ տուրպիւն կիպի գօնուլմըշ օլան վէ ուֆագ շէյլէրի պէօյիւք կէօսթէրէն ալթիին եօգարքի ալիկինտէն պագարագ , ճամ բարչասընըն իւզէրինտէքի գան տամլասընը մէրագ ու տիգգաթլա թէտգիգ իթտի :

Տօգթօր Թօմբսըն . — Էյ նա՞նըլ օլտու :

Բըլ . — Պէօյիւք պիր սու տչամլասը վէ պու տամլանըն օրթա եէրինտէ գըրմըղը նօգթա կիպի պիր շէյ կէօրիւյօրըմ . . .

Տօգթօր . — Օ գըրմըլը նօգթա՝ սու տամլասընըն օնտա պիր բայընը թէշքիլ իտիյօր , տիլի՞ մի :

Բօլ . — Էվլէթ :

Տօգթօր . — Իշիթ աուր գան օ գըրմըլը նօգթա տըր , վէ սու կիպի կէօրիւնէն մատտէ տախի գանսըլըգ խասթալըլընըն էսէրի տիր : Շիմտի սիգին Թէք .

միլ տամարարունդդ տա՞նք գատար գան վար իսէ պէն պիլիրիմ . . . Գէլինիզ շու
եանըմտա օթուրընդ տա գօնուշալըմ .— տիյէրէք , թէքրար գօլթուգ սանտալեա-
սընա օթուրտը վէ Բօլ տախի անըն եանընա կիթտի :

Մատմագէլ Մարթ՝ քիլիտ տէլիկինտէն էլան օտանըն իշէրիսինէ սլագըյօր
իտի :

Մէրգոււմէ գըզ՝ օտանըն իշէրիսինտէ պուլընանլարըն տէլիք էօնիւնտէն կէշ-
տիքլէրինտէ պաշարընը կէօրմէքսիզին եալընըզ պէտէնլէրինի կէօրտիւ , վէ սօն-
րա օթուրտըզլարընտա եիւզլէրինի կէօրմէյէ պաշարտը :

Բօլ՝ գըզըն թա գարշըսընտա , աբ այտընլըգ իշինտէ պուլընըյօր իտի :

Մատմագէլ Մարթ՝ մէրգոււմ տէլիգանլընըն սօլկուն եանագլարընը , գըբ գըր-
մըզը կէօզ գարագլարընը վէ ռէնկի գաշմըշ տուտագլարընը կէօրէրէք քէնտիյի
թութամայըզ կէօզլէրի տօլտու , վէ քէնտի քէնտինէ .— Հայը՛Ֆ , քէնտիսի տիր . . .
պու նէ՛ գատար տէյիշմիշ . . . Աճապա նէ՛ տէրէճէ աղըր պիր խաաթալըզա
միւպիթէլա օլմուշ տըր :

Տօգթօր՝ տէլիգանլըյա .— Սիզ չալըշկան պիրիսինիզ , տէյի՛լ մի , էվլատըմ :

Բօլ .— էվվէթ , Տօգթօր էֆէնտի , պէն մէշգէ չալըշմաղը սէվէրիմ :

Տօգթօր .— Շու սօն վագթլարտա մէշգէ չօգ չալըշտընը՞զ մը . . .

Բօլ .— էվվէթ , չօգ չալըշտըմ . . .

Տօգթօր .— Աճէլէ եիւրիւտիւյինիզտէ , եախօտ էօլշիւտէն գիյաաւէ չալըշտըղը-
նըզտա , եիւրէք չարբընթըսընա տիւշար օլմուշմըսընըզ :

Բօլ .— էվվէթ , եիւրիւյիւյին չաբուգլըյընա վէ եախօտ չալըշմագլըղըմըն էօլ-
շիւսիզլիկինէ կէօրէ ազ վէ եա չօգ եիւրէկիմ չարբմաղա պաշար :

Տօգթօր .— Պագէն սէպէպսիզ մահզուն օլմագլըսընըզ , եօրկունըգ տույմագ-
մըսընըզ , իւզէրինիզէ թիթիզլիք կիպի պիր շէյ կէլմէ՞զ մի :

Բօլ .— Պու շէյ պանա չօգ . . . ռէք չօգ տէֆա վուգու պուլըր . . .

Տօգթօր .— Պուշլար՝ գանսըզլըգ իլլէթինին կմարէի ումումիյէլէրի միյանընտա
էն սըզ վուգու պուշլանլարը տըր . . . Ույգուշըզտա սայըզլարմըսընըզ :

Բօլ .— Սայ քի հէր կէճէ . . .

Տօգթօր .— Պուշտան մատաա նիզամսըզ նէֆէս ալըպ վէրիրսինիզ , նապընըզ
նիզամսըզ աթար . . . Վիւճուտճա գաթէն չօգ վայըֆ օլտուղընըզտան , չօգտան
պէրու էօլշիւտէն տէ գիյատէ չալըշտըղընըզ իշիւն գանսըզլըգ խաաթալըղընըզ բէք
զիյատէ իլէրի կիթմիշ իսէ տէ , պուշտան հիշ էնտիշէ վէ գաապէթ իթմէմէլիլիզ
. . . Պէն սիզի բէք չաբուգ էյի իտէճէկիմի թէտհհիւտ իտէրիմ . . .

Բօլ .— Տօգթօր էֆէնտի , նօգթասը նօգթասընա թէնպիհաթընըզ : իճրա իտէ-
ճէյիմ . . . հէր նէ սէօլէրտէնիզ եարաճաղըմ . . .

Տօգթօր .— Պուշա շիւպէճմ եօգ տըր , լաքին եալընըզ իթաաթընըզա տէյիլ ,
էմիյէթը թաւմէնիզէ իհթիյաճըմ վար . . . պու պանա բէք լագըմ տըր . . .

Բօլ .— Ինան օլսուն , տօգթօր էֆէնտի , սիզէ բէք պէօյիւք էմիյէթիմ վար
տըր . . .

Տօգթօր .— Պուշը տիմէք քիֆայիթ իթմէզ . . . իսպաթ իթմէք լույըմ . . .

Բօլ .— Նաճըլ իսպաթ իտէյիմ :

Տօգթօր.—Սիղէ իյրատ խտէճէկիմ սիւվալլէրէ սէրպէսթճէ վէ տօղրուճա ճէ-
վապ վէրէճէք օլուր իսէնիզ, իշթէ օ վազթ հազգըմտա էմնիյէթը քեամիլէնիզ
օլտուղընը իսպաթ իթմիշ օլուրսընըզ . . .

Բօլ.—Հազըր վէ միւհէյեայըմ . . .

Տօգթօր.—Պագալըմ . . . Սէքիզ կիւնլիք պիր միւտտէթ զարֆընտա սիզտէ
պու տէրէճէ պիր թէպէտտիւլ կէօրտիւկիմտէ չօգ թէաճճիւպ վէ թէէսիւֆ իթ-
տիմ . . . Չէհրէնիզտէն անլաշըլտըղը իւզրէ սըհէթիւնիզին պէօլլէ պիրտէն պիրէ
պօզուլմասը՝ գանսըզըզ խասթալըղընտան օլմատըղընը պէյան ու թէէյիտ իտէ-
րիմ.—տէտիկինտէ .

Իէյմօն՝ քէմալը թէհայյիւր վէ թէաճճիւպլէ հէքիմին եիւզիւնէ պագարագ
քէնտի քէնսինէ.—Պու տա կիզ ի պիր աղըր պուլուճտըղընը զանն ու մէմուլ ի-
տիյօր . . . Պու նէ՝ էյի պուլուշ . . . —տէտի .

Բօլ՝ տօգթօրըն պէյանաթընը իշիթտիքտէ թիթրէմիշ օլուպ, մատմագէլ
Մարթ իսէ էյիճէ իշիթմէք իշիւն քէնտիյի սըզըպ նէֆէսինի թութմաղա չալըլ-
յօր իտի .

Տօգթօր՝ թաթըր պիր լիսանլա.—Սէվկիւլիւ էվլատըմ, հէքիմ տէտիկին տօսթ
տիմէք տիր, խոստովանահայր կիպի հէր պիր շէյի օնա սէօլլէյիպ չէքինմէմէլի . . .
Պիր ինսան՝ ըուհընըն խասթալըզլարը էյի օլմասընը իսթէտիքտէ բարագտաճ հիշ
պիր շէյ կիզլէմէմէսի լազըմ կէտիկի կիպի, վիւճուտընըն աղըրլարը կէչմէսինի
արզու իթտիքտէ տախի հէքիմտէն հիշ պիր շէյ կիզլէմէմէլի տիր . . . Սիզ իսէ
բէտէրիիզտէն վէ պէնտէն մութլաքա պիր շէյ կիզլէյօրսընըզ . . . Սիզտէ պիր
աղըր . . . պիր ֆէսատը տէրուճ . . . պէլքի տէ պիր էլէմ ու քէտէր վար տըր
. . . Հայտէ պագալըմ, ղայրէթ իտուպ սէրպէսթճէ պիր ճէվապ վէրինիզ .

Բօլ՝ սըզըլարագ.—Եանլընըզ վար, տօգթօր էֆէնտի, պէնտէ հիշ պիր շէյ
եօգ . . . պէնտէ հիշ պիր շէյ օլմատըղընը սիզէ թէէմին իտէրիմ . . .

Տօգթօր՝ պաշընը սալլատըգտան սօնղրա.—Պէնի գանտըրամագսընըզ, էվլա-
տըմ. պէն ինսանլարը թանըր վէ մաֆիզգամիրլէրինի եիւզլէրինտէն անլարըմ . . .
Սիզտէ վար օլտուղընը վէ էկէր իսթէր իսէնիզ գօլայճա թէտալի իտէճէկիմի
սէօլլէտիկիմ պէտէնճէ խասթալըգտան մատա, պիր ըզտըրապը մանէվի տախի
վար տըր քի, ճինս ու էսասընը պիլմէտիկիմ իշիւն թէտալի իտէմէմ, լաքին պու
ըզտըրապը մանէվի պէհէմէհալ մէվճուտ տըր վէ սիզի թէլէֆ իթմէքտէ տիր . . .

Բ.Լ՝ շիտտէթլէ.—Րէճա խտէրիմ, տօգթօր էֆէնտի, եալվարըրըմ, պէնի իս-
թինթագ իթմէյինիզ . . .

Իէյմօն՝ արայա կիրէրէք.—Սէվկիւլիւ էվլատըմ, պէօլլէ ինատ իտուպ սիւ-
քիւթ իթմէնլէ չօգ ֆէնա իտիյօրսըն . . . Հայաթընը գուրթարմագ, սըհէ-
թինի իատէ իթմէք իսթէյօրըզ, անլաճայօրմըն . . . Պէն պիլէ սէնտէ պիր աղ-
րը, պիր էլէմ ու քէտէր, պիր ֆէսատը տէրուճ պուլուճտըղընը քէշֆ իթտիմ . . .

Բօլ՝ քէքէլէյէրէք.—Պապաճըղըմ . . . պապաճըղըմ . . . պանա իշքէնճէ վէ-
րիյօրսընըզ . . .

Իէյմօն.—էյի տիւշիւն, էվլատըմ, էյի տիւշիւն . . . էկէր սէն էօլիւր իսէն,
պէն պու տիւննատա հալընըզ գալաճաղըմտան, օ զէման հալիմ նէ՞ օլաճագ տըր

. . . Պապանը տիւշիւն , սէնտէն պաշգա քիմսէյի սէվմէզ վէ սէնտէն պաշգա սէ-
վէճէք քիմսէսի եօգ տըր . . . Ըզտըրապըն նէ՞ տիր , սէրպէսթճէ սէօյլէյիվէր .
չարէսիների առայաճաղըզ վէ պէհէմէհալ պուլաճաղըզ . . . Էլէմ ու քէտէրիների պիզէ
պիլտիր , պու Էլէմ ու քէտէրիների տէֆ իթմէք իշիւն տիւնեայը սարսաճագ գուվ-
վէթիմ վար տըր . . .

Բօլ՝ սըթմա կիպի թիթրէյէն էլլէրիյէ ալնընը սըգարագ վէ պիր նէվի տէհ-
էթէ տիւչար օլարագ .—Սըրրըմը . . . սըրրըմը . . . աղզըմտան սլաճագլար . . .
—տէտիքտէ ,

Տօգթօր՝ կիւլիւմսէյէրէք .—Պիզտէն կիզլէմէք իսթէտիկինիզ սըրրը քէչֆ իթ-
մէք կիւճ պիր շէյ մի սանըյօրսընըզ . . . Սիզին եաղընըզտա կիզլէյէճէք եայը-
նըզ պիր սարընըզ օլապիլիր . . . աչգ ու սէվտա սըրրը . . .

Բէյմօն .—Միւպթէլաի աչգ մը օլմուչսըն :

Մատմազէլ Մարթ՝ արթրգ նէֆէս ալըպ վէրմէյօր իտի :

Մէրգուճէ գըզ՝ Բէյմօն Ֆրօմանթալըն քէնտի էվլատընա պու սիւվալի իյրատ
իթտիկինի իշիթտիքտէ , գալպինին չարընթըլարընը գապթ ու թէսքին իթմէք
իշիւն էլինի կէօյսիւնին սօլ թարաֆը իւզէրինէ վազ իթտի :

Աճապա Բօլ՝ օ սիւվալէ ճէվապ վէրէճէ՞ք մի իտի :

Աճապա քէնտիսինին (Մարթըն) իսմինի վէրէճէ՞ք մի իտի :

Աճապա Բօլ քէնտիսինի սահիհէն սէվի՞յօր մը իտի :

Պու իւշ սիւվալ գարչըսընտա Մարթ ազ գալսըն պայըլաճագտը :

7

Պիր տէ նակէհան մէրգուճ տէլիգանը պիր գարար վէրիպ այաղա գալգա-
րագ թիթրէք պիր սէտա իլէ .—Էվվէթ , տօգթօր էֆէնտի , էվվէթ , պապաճը-
ղըմ . . . եանըլմայօրսընըզ . . . միւպթէլաի աչգ ու սէվտա օլմուչըմ տըր . . .
ճան ու կէօնիւլտէն սէվէրիմ . . .

Բէյմօն՝ տիւչարը տէհէթ օլարագ .—Էյ պու աչգ ու սէվտա՞ մը սէնի թէլէֆ
իտիյօր :

Բօլ .—Պէնի թէլէֆ իթտիկինի պիլմէյօրըմ , լաքին պէնի պօղույօր . . . պէ-
նի իւզիյօր . . . պէնի պիթիթիյօր . . .

Տօգթօր .—Սէվտիյինիզ գըզ սիզէ լայըգ տէյի՞ մի տիր :

Բօլ .—Պանա լայըգ տէյի՞ մի . . . պու պիր քիւֆր տիր . . . Կիւզէլլիկի
գատար տա թէմիզ պիր գըզ օլտուղընը թէէմին իտէրիմ . . .

Տօգթօր .—Էօյլէ իսէ նի՞շիւն մուզտարըպ օլույօրսընըզ . . . անընա սիզին
արանըզտա տէֆի նագապիլ պիր էնկէլ վա՞ր մը տըր . . .

Բօլ .—Բէք տէհէթլի պիր էնկէլ վար . . . Գըզ պէնիմ իշիւն զայպ օլմուչ
տըր . . . պիլմէմ նէրէտէ սուլայըմ . . . էհէր քէնտիսինտէն այրըլմայաճագ օլ-
սա իտիմ , իւմիտ իտէր իտիմ . . . մուզտարըպ օլմագ իտիմ . . . պէքէր իտիմ :

Տօգթօր .—Նա՞սըլ օլուր քի մէրգուճէյի նէրէտէ պուլաճաղընըզ պիլէմէյօր
սընըզ . . . Թանըմա՞ղմըսընըզ :

Բօլ.—Մէրգումէյի թանճամ . . . իսմինի պիւմէմ . . . Հազգընտա հիշ պիր մաշիւմաթըմ եօգ տըր . . . Պիր կիւն մէրգումէյի կէօրտիւմ վէ կիւղէլիկինէ հայրան օլտում . . . քէնտիսիլէ գօնուշտըմ . . . ճէվապ ալտըմ վէրտիւմ . . . լազըրտը իտիշի պէնի ճէգալ իթտի . . . Իլք տագիգատան անիտէ մէրգումէյէ կէօնիւ վէրտիւմ . . . միւտտէթը հապթըմ իշիւն մէրգումէյի սէվտիւմ . . . պիր տահա արթըգ կէօրմէտիւմ . . . անճագ ուղագտան պիր քէրրէ տահա կէօրտիւմ . . . պիր ասամ մէրգումէյին ալնընը պուս իտիյօր իտի . . . զանն իտէրսին գըզտըրըմը պիր տէմիրլէ գալպիմի տաղլայօրլար կիպի մէղքիւր պուսէ պէնի չօգ ֆէնա իթտի . . . Անտէն պէրու հիշ պիր շէյ եօգ . . . մէրգումէ՝ հարէքէթ իթմիշ . . . Նէրէտէ տիր, վէ ալտէթ իտէճէֆ մի տիր, պիւմէմ . . .

Տօգթօր.—Պու կէնճ գարը պէլքի էվի տիր :

Բօլ.—Պիւմէյօրըմ . . . վէ իշթէ պուենը պիւմէտիկիւմ իշիւն տիւշարը մէէյուսիյէթ օլույօրըմ . . . Պէլքի կիւնին պիրինտէ մէրգումէյի պուլաճաղըմ, օ գէման էկէր հուրր ու սէրպէսթ պուլընմապ իսէ տահա զիյատէ մուպտարըպ օլաճաղըմ . . . Պապաճըղըմ, չիմտի արթըգ սըրրըմա ալեհանըն . . . Տօգթօր էֆէնտի, սիզ տէ ըզտըրապաթըմը անլատընը . . . ազլ ու ֆիքրիմի զապթ իթմիշ օլան վէ պուենտան պէօյլէ էօմր ու հայաթըմ սայըլան մէրգումէ գըզ պուլընմատըգճա, պէնիմ քէսսը սըհէթ ու աֆիյէթ իթմէքիկիմին ինթիմալի օլմատըղընը կէօրիւյօրսընը . . .

Բյոն.—Պու գըզ կիթմի՞ մի տիյօրսընըգ :

Բօլ.—էվվէթ, պապաճըղըմ :

Բէյմօն.—Նէրէյէ կիթմիշ օլտուղընը անլաճաղա չալըճմատըն մը :

Բօլ.—Սօրտում, սիւվալ իթտիմ, հիշ պիր խասէր ալամատըմ . . . Մէրգումէ գըզը խաֆիէն սէվմէքտէյիւմ ամմա, գըզ պանա պէօյլէ պիր հազգ վէրմէմիշ տիր, պէն նա՛սըլ մէրգումէյին նամուսընա տօգումնաճագ պէօյլէ պիր թահգիգաթ ու թէճէսիւսաթա կիրիշպիլիւր իտիմ :

Բէյմօն.—Մէրգումէյի պիրլիքտէ արարըզ, էվլատըմ . . . Ինշալլահ պուլըրըզ, սէն տէ մէսուտ վէ պալթիյար օլուրսըն . . . —տէտի :

Բէյմօն Զրօմանթալ՝ տէլիգանընըն հիւզն ու քէտէրինի տէֆ իթմէք վէ օնա պիր ազ իւմիտ վէրմէք իշիւն չու սօն սէօզլէրի օղլունա սէօյլէմիշ իսէ տէ, քէնտիսինտէ էօյլէ պիր գանասաթ հասըլ օլմամըշ իտի :

Բէյմօն՝ Բօլըն էլինի թութարագ սէօզլենէ տէվամ իլէ.— Եիւրէքի օլ, էվլատըմ : Աշգ ու մուհապպէթին մագսէտի՝ հայաթ վէրմէք օլտուղընտան, աշգ ու մուհապպէթ սէնի էօլտիւրէմէյէճէք տիր . . .

Տօգթօր Թօմսըն.—Պասթայը՝ եարասընը պիզէ կէօսթէրմէկէ գանտըրտըմ . . . պու էվէրիւր . . . Շիմտի, էֆէնտի, իշի արամըզտա թագսիւմ իտէլիւմ . . . Պէն վիւճուտընը էյի իտէճէյիւմ . . . սիզ տէ րուհ ու գալպիին թէտալիսինի տէրէօհտէ իտինիզ . . . Սիզ տէ, սէվիլիւլիւ էվլատըմ, էրքէք օլունըզ, քէսիւմէյիլիւ վէ բէտէրինիզի տիւշիւնինիզ . . . Պէն չիմտի պիր բէշէթա եագաճաղըմ . . . Պու բէշէթամըն ահքեամընը հարֆիէն իճրա իթմէյի վատ իտէրմիսինիզ :

Բօլ.—Վատ իտէրիւմ, տօգթօր էֆէնտի :

Տօգթօր Թօմբսըն նամը տիկէր Ժագ Լահարտ՝ պիր բարչա քեաղըտ ալըպ րէ-
չէթայը եազմաղա պաշխտը :

Եանընտաքի օտատա Մատմազէ Լ Մարթ՝ ճան ու կէօնիւտէն Բօլըն աղզըն
տան չըզան սէօզլէրէ գուլագ վէրէրէք , մէրգուլ տէլիգանընըն պիւմէճպուրիյէ
պէյան ու իգրարը սըրր իթտիկինի պիր մէսէրրէթը Ֆիվգէլատէ իլէ խթիւսա իթ .
միչ իտի :

Լաքին պու մէսէրրէթէ պիր խէվֆ ու տէհչէթ գարընըյօր իտի :

Բօլ՝ քէնտի (գըզ) սէպէպիյէ մուգտարըպ օլույօր իտի . . .

Բօլ՝ մէրգուլէյի քէնտիսի իչիւն մուէպպէտէն զայալ օլմուչ գանն խալյօր իտի :

Գըզ քէնտիսի խէ օրատա , Թա եազընընտա պուլընըյօր իտի . . . արաւա-
րընտա եալընըզ պիր գաբու վար իտի :

Գըզ՝ մէզքիւր գաբույը պիր իրթսէ օրթայա չըզըպ , քէնտիսի իչիւն աթէչը
աչգ ու սէվտա իլէ տուգան օլան տէլիգանըյա . — Իչթէ պէն պուրատալըմ . . .
իւմիտ իտէպիլիւրիսիւնիզ . . . սլէն հուրր ու սէրպէսթիւմ վէ սիզի սէվէրիւմ . — տիյէ-
պիլիւր իտի :

Լա ին նէ չարէ քի Մատմազէ Լ Մարթ պուլըն եաբամազ իտի . . . Եաբա-
մայաճագ իտի . . .

Գըզըգտան նէչէթ իտէն գօրգապըզ էսէրի օլարագ եէրինտէն պիլէ գըմըլ-
տանամայօր իտի :

Սիւքիւթ իթմէք՝ վազիյֆէսի իտի :

Պիր տէ նակէհան խաթրընտան պիր չէյ կէչիպ մէրգուլէ գըզըն գալպի չարբ-
մաղա պաշխտը :

Տօգթօր Թօմբսընըն մուայէնէի թըպպիյէսի խիթամ պուլմագ իւզրէ պուլը-
նըյօր իտի :

Բօլ՝ շիւպէսիզ կէլիպ գըզա վիզիթա իւճրէթինի թէէտիյէ իտէճէք , վէ ալ-
մըլ օլտուլը րէչէթապընըն սուրէթինի վէ քէնտի իսմինի մէրգուլէ գըզըն էօնիւն .
տէ աչըզ տուրան տէֆթէրէ գայտ իթտիրէճէք իտի :

Օ պէման Բօլ մէրգուլէյի կէօրէճէք իտի :

Հիւզն ու քէտէր՝ մէսէրրէթէ , մէչյուսիյէթ՝ իւմիտէ միւնգալըպ օլաճագ ի-
տի , Մանէվի խաթալըզ տէֆ օլուպ , վիւճուտճա խաթալըզ տալսի սէրիան
միւպէտուլը սըհէթ ու տֆիյէթ օլաճագ , վէ պու հալը սըհէթիւթիւմալտէն գըզ
քէնտիսի տալսի խալիխան խալի իսթիֆատէ իտէճէքտի . . .

Մատմազէ Լ Մարթ՝ եէնիտէն հէքիմին սէսինի իչիթտի :

Պու սէս՝ մուայէնէի թըպպիյէնի խիթամ պուլտուղընը իյմա խալյօր իտի :

Մատմազէ Լ Մարթ տէրհալ գօշտու եէրինէ կիթտի :

Ժագ՝ Բօլա պիր քեաղըտ ուզաթարագ . — Սէվկիւլիւ էվլատըմ , իչթէ սիզին
րէչէթանըզ , պուլըն ահքեամընճա քէնտիսիզի գուլլանաճագսընըզ . . . — տէ-
տիքտէն սօնդրա , եազըխանէսինին իւզէրինտէն պիր գութու ալըպ իլավէի մէ-
գալ իտէրէք . — Սիզէ վէրտիկիւմ հապլար պուլըն իչինտէ տիր . . . Սէքիզ կիւն-
տէն եինէ կէլիպ սէնի կէօրիւնիզ . . . պախուսուս կիւլէր եիւզ իլէ վէ բահաթը
գալպ իլէ կէլինիզ . . . — տէտի , վէ Բէյմօնա խիթապէն . — Պու չէյէ սիզ պագ-
մալըսընըզ , էֆէնտի . — տէյինճէ ,

Բէյմօն՝ ճէվապէն . — Սիգ գասապէթ իթմէյինիզ, տօգթօր էֆէնտի :

Տօգթօր . — Սէլամէթ պունտա տըր, պիլիշ օլասընըզ :

Բէյմօն . — Իմքեանը օլմայան չէյի պիլէ եարմաղա չալըշահաղըմ :

Տօգթօր . — Իշթէ էօյլէ օլմալը :

Բէյմօն՝ պիր ազ սիւքիւթսէն սօնդրա սըգըլարագ . — Շիմսի, տօգթօր էֆէնտի, միւսաատէ իտինիզ սիւվալ իսէյիմ, վիզիթա իւճրէթի իջիւն նէ՞ վէրէճէյիմ :

Տօգթօր՝ կիւլիւմսէյէրէք . — Ազիզիմ, խասթա օլարագ էվվէլ օղլունըզ պանա միւրահատթ իթտի . . . սիֆթահ ուղրընա սյաղընըն գատէմինէ մուգապիլ քէնտիսինի մէճահէն թէտավի իտէրէք, վազլյֆէի մինէթաարիմի իյֆա իտէճէյիմ . . . Արթըգ իւճրէթտէն պահս իթմէյէլիմ . . . ալմամ, գապուլ իթմէմ . . .

Սիգ պէնիմ իջիւն միւշթէրի տէյիլիինիզ, տօսթսընըզ . . . Սէքիզ կիւնտէն եինէ կէլէճէքսինիզ, տէյիլ՞ մի . . . — տիյէրէք, ժագ Լակարտ էլինի Բէյմօն իլէ Բօլա ուզաթտը վէ էլլէրինի սըգտըգտան սօնդրա անլէրի քէնտի օտաղընտան տօղրօւճա հայաթըն իւզէրինէ աջըլան պիր գարույա կէօթիւրէրէք . — Պուրատան տիշարը չըգընըզ . . . բէշէթանըզը պու կիւն գայտ իթտիրմէք պէյհուտէ սիր . — աէտի, վէ թէքրար էլլէրինի սըգըզ միւֆարէգաթ էյլէսի :

Պապա օղուլ կիտիպ, գարու արգալարընտան գաբան տը :

Մալիւմ օլտուղը իւզրէ Մասմազէլ Մարթ՝ պիր գաշ տագըգատան պէրու սախթէ թօմսընըն օտաղընտա սէօյլէնէն սէօզլէրի տիյնէմէմէքսէ օլուպ, լաքին մէվքիւր գարունըն աչըլըզ գարանմասը սէսի գուլաղընա կէլտի :

Մէրգումէ գըզ քէյֆիլէթի անլայըզ սաբ սարը քէսիլտի, վէ պիր արա ֆէրահլանմըջ օլան գալպի էլէմ ու քէտէրէ տիւշար օլտու :

Բօլ Ֆրօմանթալ՝ մէրգումէնին եանընա կէլմէյէճէք վէ մէրգումէյի կէօրմէյէճէքտի . . .

Պէօյլէ պիր միւլագաթ վուգու պուլահաղընա տաիր օլան իւմիտէրինին քեաֆֆէսի մահվ օլույօր իտի :

Ժագ Լակարտ՝ քէնտի քէնտինէ . — Պէնիմ պիրինճի միւշթէրիմին իսմինի սօրմաղա ունութտըմ . . . Լաքին նէ՞ գարարը վար տըր . . . Սէքիզ կիւն սօնդրա կէլէճէք, օ վագթ արար անլարըմ . — աէտիքտէն սօնդրա, պիր էլէքթրիգ չանընըն տիւլմէսինի չէքտի :

Սըրա նումէրօլարընը կէլէն միւշթէրիէրէ թէվզիէ մէմուր օլան չօճուգ կէլտի :

Տօգթօր . — Շիմսի իքի քիշի տիշարը չըգտը, անլէրէ տիգգաթ իթտի՞ն մի :

Չօճուգ . — էվվէթ, տօգթօր էֆէնտի :

Տօգթօր . — Անլէրի թանըյահաղընա էմի՞նմիսին :

Չօճուգ . — էվվէթ, տօգթօր էֆէնտի :

Տօգթօր . — Անլէր եա պիրիքտէ, եախօտ այրը այրը կէլտիքլէրինտէ, սըրա նումէրօսը վէրմէյէսին . . . տօղրու ալըպ օտամա կէթիւրէսին . . .

Չօճուգ . — Պաշ իւսթիւնէ, տօգթօր էֆէնտի . . .

Տօգթօր . — Իքինճի նումէրօ սահլպինի կէօնտէր կէլսին :

Պիր գատըն իջէրիյէ կիրտի :

Ժագ Լակարտ մուայէնէի թըպպիյէսիյլէ մէշղուլ օլա տուրսըն, պիգ պիր ազ

տա մէրգումըն սրբ քեաթիսի Բասգալ Սօնիէ վէ եախօտ Բասգալ Բամպլինն հալ ու թափրընտան պահս իտէլիմ . . .

Բասգալ՝ Միւրօմէսնիւ սօգաղընտաքի գօնագրտա պուլընմայըսլ, թաամա տա կէլմէմիշ իտի :

Իլք կիւնտէն պերու մէրգում սըր քեաթիսլ՝ գօնթ տը թօնէրիէօնին վէրէսէ-սինտէն պիրի օլան տէօշէմէնի ամէլէսի Ամէտէ Տիւվէրնուա իլէ անըն մաշուգէսի տիւպէր Վիրօթինինի իգինի գօլլայըսլ տուրույօր իտի :

Ժագ Լակարտ՝ պիր սաաթ էվվէլ տափրանմագ լազըմ կէլտիկինի քէնտիսինէ սէօյլէմիշ օլտուղընտան, Բասգալ հիշ վագթ զայս իթմէյիսլ վէ մէրգում տէլի-գանընըն եէրինի եուրտընը էօյրէնիսլ, մէրգումըն իգամէթ իթտիկի խանէյի կէօ զէթլէմէքտէ իտի :

Իլք ագչամը Բասգալ Սօնիէ՝ Ամէտէ Տիւվէրնուանըն իշինտէն ավտէթինտէ պիր արգատաշըյա պէրապէր պիր գօլթուգ մէյխանէյէ կիրիսլ պիր մասա էօ նիւնտէ օթուրարագ պիր գատէն վէրմութ կէթիրթտիկինի կէօրաիւկինտէ, քէն-տիսի տէ անըն արգասը սըրա մէգքիւր մէյխանէյէ տուխուլ իթմիշ իտի :

Շուրաճըգտա սչըգտան պէյան իտէրիգ քի, Բասգալ՝ Բիւէպլա սօգաղընտա-քի հազըր րուպաճը տիւքքեանընտան պիր գաթ խատէմէ րուպասը ալըսլ կիյին-միշ օլտուղընտան, թըպգը պիր գօնագ ուշաղընա պէնգէյօր իտի :

Բասգալ՝ մէյխանէնին ուշաղընա պիր գատէն Մատէրա չարապը ըսմարլատը-ղընտան, ուշագ՝ մէրգումը եաղլը պիր միւշթէրի գանն իթտի :

Ամէտէ՝ արգատաշըյա էօթէտէն պէրիտէն գօնուշարագ, Բասգալա հիշ տիգ-գաթ իթմէտի :

Արգատաշը.— Պու կիւն կէճ կէլտին . . .

Ամէտէ.— Էվվէթ, Սէն—Տընիտէ չալըճմաղա կիթտիմ, օրատան կէլյօրըմ . . .

Արգատաշը.— Եարըն երինէ օրայա կիտէճէ՞քմիսին :

Ամէտէ.— Խա՛յր . . . Եարըն բէնճէնպիւի տիր, բազար կիւնիւ տէ պիթիթէ-ճէք միւսթաճէլ պիր իշիմ օլտուղընտան, Վիրօթինիյի քէօյէ կէօթիւրմէյէ սէօզ վէրտիմ . . . Մէրգումէ գըզ քէօյ հալինի չօգ սէվէր :

Արգատաշը.— Նէ՛րէյէ կիտէճէքմիսիգ :

Ամէտէ.— Հէնուգ թային իթմէմիշիգ տիր, Պէն էվտէն հարէքէթ իթտիկիմ-տէ, Վիրօթինի եէրի հէնուգ գարարլաշտըրմամը իտի, Սէվր, Պուժիվալ, Նօթան-սիւր—Մարն վէ Գօրպէյլ քէօյլէրինտէն հանկըսընա կիտէյիմ տէյի տիւչիւնիյօր . . . Զաննըմ չիմտի էվէ կիթտիկիմտէ պիր եէրէ գարար վէրմիշ օլաճագ տըր :

Արգատաշը.— Վիրօթինի չօգ քիպար պիր գարը տըր :

Ամէտէ.— Պուըն խիւղուսլա սէօյլէտիկինէ իթիգատըմ պէրքէմալ տըր, ա՛ր-գատաշ :

Արգատաշը.— Տայմա էլ իշի իշէր, տէյի՞մ մի :

Ամէտէ.— Տայմա իշէր :

Արգատաշը.— Հիշ պօշ տուրմագ մը :

Ամէտէ.— Հիշ . . . Իշի բէք չօգ տըր . . . զայէթ չալըչկան վէ ուսթա պիր գարը տըր . . . Բարմագլարընտան հիւնէր տգար . . . Պինտէն ալէյհ մաղազա-տա բէք իթիպարտա տըր . . .

Բասգալ՝ իշպուս միւքեալմէտէն պիր քելիմէ պիլէ գաջըրմայօր իտի :

Արգատաշը . — Էվալէն չըգտընը՞ գ մը :

Ամէտէ . — Խա՛յր . . . Էլան էվվէլթի եէրտէյիզ , Ժիւլիէն-Լագրուա սօգաղըն-տա . . . Վիրժինի օթուրտըղըմըզ եէրտէն հազգ իտիյօր , Կրանտ Օթէլտէ պիր տալրէյէ աէյիշթիրմէզ . . .

Արգատաշը . — Էյ նիքեա՛հ հէնուզ տուրո՞յօր մը :

Ամէտէ . — Տուրոյօր . . . հէնուզ օլմամըշ տըր . . . գօլայ պիր շէյ մի սա-նըյօրսըն . . . իզտիվաճ աղըրճա պիր շէյ տիր :

Արգատաշը . — Էյ եագընտա վուգուս պուլաճա՞գ մը :

Ամէտէ . — Ազըլպաղիզ օլմագլըղըմա պէլէյէճէյիզ . . . եօգուս պապամ ապլա մուվաֆազաթ իթմէյէճէք վէ ահամ տա պապամ կիպի եաբաճապ տըր :

Արգատաշը . — Պանա նէ վատ իթտին իսէ պիլի՛րմիսին :

Ամէտէ . — Էվվիթ , տիւյիւնէ կէլէճէթօին . . . սէնի ունութաճապ պիր շէյ եօգ տըր . . . Շիմտի չագաղըմ , շէվգինէ՛ . . . Վերուլթըն բարասընը պէն վէրիպ կի-տէյիմ . . .

Արգատաշը . — Աճէլէ իշի՞ն մի վար :

Ամէտէ . — Բէք աճէլէ . . . կէճ պիլէ գալտըմ , Պու ագչամ գաֆէ շանթանա կիտէճէյիզ :

Արգատաշը . — Հա՞նկը գաֆէ շանթանա :

Ամէտէ . — Թամըլը մահալէսինտէքի Ալամպրայա . . . իսթէրսէն կէլ պիզի օ-րատա պուլ . . . Ալահա ըսմարլատըգ , արգատաշ , եինէ կէօրիւշէլիմ :

Արգատաշը . — Ինչալլահ :

Պու իքի արգատաշար պիրպիրինտէն այրըլտըլար :

Բասգալ՝ իչկի բարասընը վէրիպ մէյիսանէտէն տիշարը չըգտը , Պէլվիլ սօգա-ղընտան վէ Թամըլը մահալէսինտէն աշաղը կնիպ Շաթօ տ'Օ սօգաղը քէօչէսինէ գատար կիթտի , պիր լօգանթայա կիրիպ թաամ իթտի , վէ թաամտան սօնղրա Ալամպրա գաֆէ շանթանընա ազիմէթ էյլէտի :

Մէգքիւր գազինօտա էքէյիճէ գալապալըգ վար իտի :

Միւշթէթիլէրին բէք սէվկիւլիւսի օլան պիր չալիըճը գըզը՝ պիր թագըմ աչըգ տաչըգ հարէքէթլէր իճրասըյլա պերապեր էյլէնճէլի վէ աչըգ սէօզլիւ պիր շարգի չաղըրմագտա օլտուղընտան , հէր քէս չաթլայաճապ աէրկէճէտէ կիւլիւյօր իտի :

Գօնթ տը Թօնէրիէօնին սապըգ սըր քեաթիպի Բասգալ Սօնիէ պիր մասա արատը :

Տէլիգանը տէօչէմէճի էկէր պիր սաաթ էվվէլ սէօյլէտիկի թէսավվուրը իճրա իտէճէք իտի իտէ պիլէ , կէօրիւնիչտէ հէնուզ Վիրժինի իլէ կէլմէմիշ օլտուղըն-տան , Բասգալ՝ գազինօտան իչէրի կիրէնէրի կէօրէպիլէճէք պիր եէրէ օթուրպ , «մագակրան» թապիր օլընան պիր իչկի կէթիրթտի :

Էրքէք վէ գըզ իքի իւշ չալիըճը պիր պիրի արտը սըրա շարգիլէր չաղըրըպ , գըզար պիր թագըմ րէզիլանէ նաղմէլէր թէրէնիւմ իթմէքտէ , վէ էրքէքլէր իսէ կիւվէրճին կիպի էթմէքտէ իտիլէր :

Բասգալ հիչ տիյնէմէքտէ վէ մագակրանընը եուտոււմ եուտոււմ իչէրէք կէօ-զիւնի գաբուտան սյըրմամագտա իտի :

Պիր տէ նակէհան կիւլիւմէյիպ, կէօզլէրինտէ պիր բարըթը նիւմայան օլտը :
Գօլթուղընտա Վիրժինի օլտուղը հալտէ Ամէտէ Տիւվէրնուայը Բասգալ կէօր-

միւշ վէ ժազ Լակարտըն Թարիֆի մուճիպինճէ Վիրժինիյի անիտէ Թանըմըշ իտի :
Մէրգոււմ տէլիգանլը տէօշէմէճի՝ պօշ պիր մասա արամագտա, վէ պուլամա-

տըղը իչիւն քէնտի քէնտինէ բէք պօզուլմագտա իտի :

Վիրժինի՝ էբէյիճէ հիտտէթլէնմիշ օլտուղը հալտէ.— Բէք կէճ կէլտիք տէ ա-
նըն իչիւն եէր պուլամայօրըզ . . . Չակըճըլարըն Թարաֆը բէք գալապալըզ
տըր :

Ամէտէ.— Պու Թարաֆտա պիր եէր պուլըր օթուրըրըզ . . .

Վիրժինի.— Նէ՛ օլուր . . . Բէք ուզագ օլաճաղըզ :

Ամէտէ.— Էօյլէ ամամ սըճագ տա օլմագ . . . Տո՛ւր, շուրատա ուր մասա
վար, եալընըզ պիր միւշթէրի օթուրըյօր . . . օրայա կիտէլիմ . . .

Ամէտէ պուսը տիյէրէք Թամ Բասգալ Սօնիէնին օթուրտըղը մասայը կէօս-
Թէրիյօր իտի :

Ամէտէ իլէ Վիրժինի մէգքիւր մասայա եաղլաշտըլար :

Ժազ Լակարտըն չէրիքի՝ մէրգուլմանըն քէնտիյէ տօղրու կիթտիքլէրինի կէօ-
րէրէք եէնիտէն կիւլիւմէտի վէ անլէրէ եէր վերմէք իչիւն նէզաքէթլէ պիր Թա-
րաֆա չէքիլմէկէ միւսարէաթ իթտի :

8

Վիրժինի՝ Բասգալըն եանընա օթուրարագ.— Աֆվ իտէրսինիզ, էֆէնտի, ա-
զաճըզ սիզի Թանիզ իտէճէյիզ . . .

Բասգալ՝ պիր իլթիֆաթը զէնտօթանէ իլէ.— Ասլա վէ գաթան, մատամ . . .
րէճա իտէրիմ, իսթէտիկինիզ կիպի րահաթ օթուրընըզ . . .

Վիրժինի.— Թէչէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտի, բէք նազիք պիր գաթսընըզ :

Ամէտէ՝ մէրգուլմէ կէնճ գարընըն օ պիր եանընտա օթուրտըզտան սօնդրա,
կարսօնըն կէլիպ էօնլէրինէ տիքիլտիկինի կէօրիւնճէ, Վիրժինիյէ խիթապէն.—
Նէ՞ իչէճէքսին :

Վիրժինի.— Պիր «պօկ»

Ամէտէ.— Էօյլէ իսէ, կարսօն, պիզէ իքի «պօկ» կէթիր . . . —տէաիքտէ,
կարսօն «իքի պօկ» պաղըրարագ չէքիլտի կիթտի :

Բասգալ՝ տիք տիք Վիրժինիյէ պաղըզ մէրգուլմէյի սիւզիւյօր իտի :

Մալիւմ օլտուղը իւզրէ, մէրգուլմէ գըզ՝ բէք Թազէ վէ բէք ճապիպլի պիր
կէնճ գըզ օլուպ, լաքին Բասգալ՝ մէրգուլմէնին կիւզէլիկինէ առլա տիգգաթ իթ-
մէյօր իտի . . .

Բասգալըն նազարը տիգգաթը՝ մէրգուլմէ իչճի գըզըն պօյնուտա բարլա-
մագտա օլան վէ իքի ուճլարը գըզըն՝ եուս եուվարլագ կէօյիւսլէրի իչինտէ զայա
օլան ինճէ պիր մատէն գօրտօնըն իւզէրինտէ միւնհասըր պուլընըյօր իտի :

Բասգալ՝ քէնտի քէնտինէ.— Միտալեա ուճընտա տըր.—տէտի :

Պու սըրատա կարսօն՝ Թալէպ օլընան իչիլիլէրի կէթիրմիշ օլուպ, Թէրէննիւ-

մաթըն պիրիննի ֆասը խիթամ պուլմըլ օլտուղընը կէօթէրմէք իջիւն գաղինօ-տաքի քիւչիւք շէնանըն բէրտէսի տէ գաբանըյօր իտի :

Վիրժինի՝ քէնտի «պօկ» գատէհինի Ամէտէնին գատէհինէ վուրուպ թօգա ի-տէրէք «-էյլիկինէ-» տէտիքտէ, Ամէտէ տախի պիթթապ «-Աֆիյէթ օլտուն-» տիյէրէք ճէվապ վէրտի, վէ եիւզիւնի էքչիթէրէք քէնտիսի տէ մէգքիւր պիրայը իջտիքտէն սօնղրա.—Հայտէ պաքալըմ . . . սէօղիւ քէսիչէլիմ . . . Եարըն քէօյէ կիտիպ էյլէնմէք գարարըն էլան գարա՞ր մը տըր.—տէյու սիւվալ իտիննէ,

Վիրժինի.—Մաչալլահ, գարարըմ գարար տըր եա՛ . . . Եարըն պանա պաք-մասընլար վէ պիր իշ կէօթիւրէճէկիմի ումմասընլար տէյու մաղազայա խապէր վէրտիմ . . .

Ամէտէ.—Բէք ալէա . . . Էօյլէ իսէ եարըն սապահ էրքէննէ կիթմէք իջիւն հանիը եօլտան վէ սաաթ գաչոա կիտէճէյիմիպի գարարաշտըրալըմ :

Վիրժինի.—Էվվէթ . . . պիրիննի թրէն իլէ կիտէլիմ . . .

Ամէտէ.—Բէք ալէա . . . լաքին նէրէյէ կիտէճէկիմիպի էվվէլա պիլէլիմ :

Վիրժինի.—Իշթէ՛ . . .

Ամէտէ.—Պիր եէր թասարլամըշմըսըն :

Վիրժինի.—Էվվէթ . . . իսթէրիմ քի աղաճլըղը վէ սույը պուլընան թէնհա-ճա պիր եէր օլտուն . . . ինսիզ տտա կիպի պիր շէյ օլտուն . . .

Ամէտէ.—Լօգանթասը պուլընան պիր ինսիզ տտա, տէյիլ մի :

Վիրժինի.—Շիւպհէ՞ մի վար, էլպէթթէ պիր լօգանթա պուլընաճաք տըր :

Ամէտէ.—Պուժիվալա կիտէլիմ :

Վիրժինի.—Ա՛, օրասը օլմազ . . .

Ամէտէ.—Նիչիւն :

Վիրժինի.—Օրատա չօգլուգ աղաճ եօգ տըր . . .

Ամէտէ.—Պիւթ-Շօմօնա կիթսէք նա՞սըլ օլուր :

Վիրժինի.—Պէ՛ն սահա նէ սէօյլէյօրըմ, սէ՛ն պանա նէ սէօյլէյօրսըն, լաթի-ֆէյէ՞ մի չըգըշաճաղըզ . . .

Ամէտէ.—Գօրպէյլէ կիթմէք իւթէ՞րմիսին :

Վիրժինի.—Օրատա գօրուլըգ եօգ տըր . . .

Ամէտէ.—Պօնտի օրմանընա կիթսէք նա՞սըլ օլուր :

Վիրժինի.—Օրատա տա սու եօգ տըր . . .

Ամէտէ.—Սէն պիր եէր սէօյլէ տէ կիտէլիմ :

Վիրժինի.—Շանթիյեի օրմանը՞ նասըլ տըր :

Ամէտէ.—Պէ՛ն պիր բէյ պէյան իթմէյէճէյիմ . . .

Վիրժինի.—Օրայա կիտէլիմ . . .

Ամէտէ.—Սու իլէ լօգանթա վա՞ր մը տըր :

Վիրժինի.—Հէր շէյ վար տըր :

Ամէտէ.—Նէտէ՞ն պիլիյօրսըն :

Վիրժինի.—Մաղազատա պիր գըզ արգատաշըմ վար, կէչէն հաֆթա պիր կիւն մաշուգըյա պէրապէր օրայա կիթմիշ վաքթ կէչիւրմիշ, բէք ալէա իմիշ :

Բասգալ՝ պուլտա լագըրտըյա գարըշարագ.—Արգատաշընըղըն հագըզ վար :

Մատամ, Շանթիյեի օրմանը հագեցածէն բէք կիւզէլ տիր :

Ամէտէ.—Սիւզ օրայը պիլի⁹միսինիզ :

Բասգալ.—Չօգ կիթմիչիմ վէ հէր թարաֆընը կէզմիչիմ . . . էթրաֆը զայէթ էսկի աղաճլարլա մուհաթ կիւզէլ կէօլէր վար տըր . . . Լօգանթա եէրինէ օրատա գօրուճը խանէլէրի պուլաճագսընըզ վէ պու խանէլէրտէ պիր պալըգ բլաքիսի, պիր «օմէթ» վէ պիր ատա թափանը եէմէյի եէյէպիլէճէք վէ պիրէր տէ շարապ իչէճէքսինիզ, վէ չօգ բարատան տա չըգմայաճագսընըզ :

Ամէտէ.—Էօյլէ իսէ Շանթիյեի օրմանընա կիտէլիմ . . . ուզա⁹ մը տըր :

Բասգալ.—Շըմէնտըֆէրլէ պիր սաաթ տըր :

Ամէտէ.—Պիր սաաթ մը . . .

Վիրթինի.—Պիր ազ ուզագ տըր . . . ամմա ուզագլըղընա կէօրէ պարի կիւզէ⁹ մի տիր . . .

Բասգալ.—Չօգ կիւզէլ տիր . . . անտէն կիւզէլ սէյրանկեահ ինթիխապ իտէմէզսինիզ, պիր քէրրէ օրայա վարընճա, իթտիկինիզ եօլճուլըգտան բէչիման օլմայաճաղընըզը թէէմին իտէրիմ :

Վիրթինի.—Հա⁹նկը տէմիր եօլուլա օրայա կիտիլիլ :

Բասգալ.—Շըմալ տէմիր եօլուլա :

Վիրթինի.—Նէ⁹րէտէ աչաղը էնմէլի :

Բասգալ.—Օրլիւլա-Վիլ սթասիօնընա Լնմէլի. պու սթասիօն օրմանըն թա օրթա եէրինտէ տիր . . . էկէր օրայա կիթմէյէ գարար վէրիր վէ իւք թրէնլէ կիտէր իսէնիզ, կէօլէրին եօլունը մաէլմէմնունիյէ սիզէ կէօսթէրիրիմ . . .

Վիրթինի.—Վա՛յ, սի⁹ տէ մի օրայա կիտիյօրսընըզ :

Բասգալ.—Էֆէնտիմ կէչէնտէ Օրլիտէ պիր չիֆթճիտէն օթ միւսպայէա իթմիշ օլտուղընտան, կիտիպ բարասընը վէրէճէլիմ . . .

Ամէտէ.—Պիր եէրտէ իըտմէթտէ⁹միսինիզ :

Բասգալ.—Էվլէթ, էֆէնտիմ . . . էյի պիր թիւճճար եանընտա մասլահաթ-կիւզարմ . . . էֆէնտիմ պու սըրատա Բարիզտէ տէյիլ տիր . . . իչիմ թաթիլ տիր, Օրլիտէ չիֆթճիին բարասընը վէրմէյէ կիտէր իքէն, սիզէ կէօլէրին եօլունը կէօսթէրէճէք եէրտէ օրայա գատար սիզի կէօթիւրէպիլիրիմ . . .

Ամէտէ.—Ալիմ Ալլահ ըհտտ օլունմազ պիր թէքլիֆ տիր պու . . . Մատամ քի իչինիզ թաթիլ տիր տէ օ թարաֆա կիտէճէքսինիզ, էյի եէրլէրի լութֆէն պիզէ կէօսթէրէճէք օլուր իսէնիզ մէմնուն օլուրըզ . . . էօյլէ տէյիլ մի, Վիրթինի :

Վիրթինի.—Օնա չիւպհէ⁹ մի վար . . . էֆէնտինին պու նէզաքէթինտէն մէմնուն օլուրըզ . . . Պունտան մատտա «նէ գատար չօգ տէլի պուլընըր իսէ, օ գատար չօգ կիւլիւնիր» տարպը մէսէլինէ հէմէֆքեարմ :

Բասգալ.—Թէպէսսիւմէ.—Սիզէ պիր գօրուճը էվինտէ տէ պիր սէյլուն գուչը եէտիրիրիմ . . .

Վիրթինի.—Սէյլուն մը . . . պու⁹ մէվսիմտէ մի . . . չիմտի ալ օլմազ նէ . . .

Բասգալ.—Գօրուճըլար իչիւն ալ մէվսիմի եօգ տըր . . . կէօրէճէքսինիզ . . .

Պու սըրատա շէնանըն բէրտէսի արգասընտան իւշ իշարէթ վուրուլալ, մուզիգա չալմաղա պաշլայօր իտի :

Վիրժինի.—Շիմտի շարդի չաղըրաճագլար . . . տիյնէյէլիմ . . .
Բասգալ՝ Ամէտէյէ.—Պիր «պօկ» պուշուրը՝ մըպընըզ:
Ամէտէ.—Էկէր գարշըլըընը գապուլ իտէր իսէնիզ պու թէքլիֆինիզի մաէլ-
մէ մնունիյէ գապուլ իտէրիմ . . .

Ուշագ իւշ գաւտէն պօկ կէթիրտի:
Իջկիլէրի իշտիլէր. սօնդրա բէրտէ աշըլտըղընտան, սէօյլէնէն օրէրա բարչա-
լարընա գուլագ վէրմէյէ սլաշատըլար:

Հալ պու քի, Բասգալ գուլագ վէրիպ տիյնէմէյօր իտի:

Ֆիքրի վէ տիւշիւնճէսի պաշգա եէրտի իտի:

Էրթէսի կիւն իջիւն բլանլարընը թէրթիպ իտիյօր իտի:

Օրէրա խիթամ պուլտըգտա բէրտէ գաբանըպ, էհալի շէտիտէն էլ չըրբտը:

Վիրժինի.—Բէք կիւզէլ օյուլն տըր . . .

Բասգալ.—Թէաթրօյը չօգ սէվէ՞րմիսինիզ:

Վիրժինի.—Չըլկընճասընա սէվէրիմ:

Ամէտէ.—Էվվէթ, եմէքտէն վաղ կէչէր, գօշուպ թէաթրօ վէ եա պուլնա
միւմասիլ օյուլնլարը սէյր ու թէմաշա իթմէյէ կիտէր: Հաքին պու ագլամ օյուլնըն
սօնուկա պէքլէմէյէ հիշ կէօյնիւմ եօգ տըր. կիտէլիմ յահաթլանալըմ տա եարըն
սապահ տիրիճէ գալգալըմ . . . տէյի՞մի, Վիրժինի:

Վիրժինի.—Պէն տէ էօյլէ եարմագ իսթէրիմ . . . Թէաթրօյը վագըա չօգ
սէվէրիմ, լաքին քէօյ հալինի տահա չօգ սէվէրիմ . . .

Ամէտէ՝ Բասգալա.—Էօյլէ իսէ, էֆէնտի, եարըն սապահ պուլուշալը՞մ մը:

Բասգալ.—Էվվէթ . . . պէն տէ սիզինլէ պէրապէր ի.ք թրէնլէ կիտէճէյիմ:

Ամէտէ.—Սաաթ գաշտա՞:

Բասգալ.—Սաաթ ալթըյա չէրիէք գալարագ Շըմալ տէմիր եօլ սթաաիօնընա
ազիմէթ իտինիզ . . .

Ամէտէ.—Թամմ օ սաաթտա օրատա պուլընճաղըզ . . . —տէտի:

Գաֆէ շանթանտան չըգըլտըզը էսնատէ, պու իւշ քիչի սիբսիբիյլէ էլլէշիպ,
պաւտէհաւ Վիրժինի իլէ Ամէտէ՝ Պէլվիլ թէբէլէրի եօլուկը թուլթտըլար:

Բասգալ պիր քիրա արապասընա ռաքիպէն, Բիւէպլա սօգաղընտաքի իգա-
մէթ կեհաշընա չէքտիրտի:

Մէրգուլ սըր քեաթիպ՝ էրթէսի սապահ բօսթայա պըրագմագ իւզրիէ Ժագ
Հակարտա խիթապէն մէզքիւր իգաւթիթ կեհաշտա պիր գաշ ոաթըլըզ պիր մէք-
թուպ եագտը վէ եաթսը ույուտը իսէ տէ, չօգ ույումայըպ սապահ սաաթ տէօրթ
պուշուգտա ույանտը գալգտը, քէնտինէ չէքի տիւպէն վէրտի, իւսթիւնիւ կիյին-
տի վէ եայա եիւրիւյէրէք Շըմալ սթաաիօնընա կիթտի:

Եօլտա կիտէր իքէն մէքթուպը բօսթա գուլթուլարընտան պիրինէ վագ ի-
տուպ, սաաթ պէշ պուշուգտա սթաաիօնա վասըլ օլտու վէ սաաթ սլթըյա չէր-
իէք գալարագ թա եանընա պիր արապա կէլտիկինի վէ պու արապատան Ամէտէ
իլէ Վիրժինինին աշապա էնտիքլէրինի կէօրտիւ:

Կէնճ գարը՝ քէօյ հալինէ մախսուս ղայէթ սատէ վէ լաքին ղայէթ տիւզկիւն
վէ չիք պիր էլպիսէ կիյինմիշ իտի:

Բասգալ՝ էլլէրինի մէրգուժանա տողրու ուզաթտը :

Վիրժինի՝ սէվինճէ . — Օհ , սիճմիսինիզ , էֆէնտի . . . Եօլտա Ամէտէ իլէ պէն պիրպիրմիզէ սիւվալ իտիօր իտիք , օլմայա քի պիզէ պիր օյուն իթմիշ օլասընըզ :

Բասգալ . — Հիշ պիր վագթ . . . Պէն պիր քէրրէ սէօզ վէրիր իսէմ , արթըզ օ սէօզիւմի թութմալըլըմ . . .

Ամէտէ՝ կիւլէրէք . — Էօյլէ իսէ պու էյի . . . զաննըմ բէք կիւզէլ էյլէնէպիլէնէյիզ . . . Պիլէթլէրիմիզի ալալըմ :

Բասգալ . — Պէն ալըրըմ :

Ամէտէ . — Բէք էյի , սօնղրա հիսուպընը եաբարըզ . . .

Բասգալ . — Էվլէթ . . . էվլէթ . . . պէօյլէ ուֆագ թէֆէք շէյլէրէ սիզ պագմայընըզ . . . — տիյէրէք , Ժագ Լակարտըն շէրիքի պիլէթ սաթըլան մահալէ տողրու կիթտի :

Ամէտէ . — Պու աոււմ էյի պիր չօճուղա պէնզէյօր , քէնտիսինտէն խօշանըյօրըմ . . . քէնտիսինի բէք սէվիյօրըմ . . .

Վիրժինի . — Էյի պիր թիւճճար եանընտա մասլահաթկիւզարըզ՝ ֆէնա պիր մէվգի տէյլլ տիր . . . չօգ բարա գազանմագտա օլմալը տըր . . .

Ամէտէ . — Պէն տէ էօյլէ մէմուլ իտէրիմ :

Բասգալ՝ պու արա պիլէթլէրի ալըպ կէլէրէք . — Չաբուգ , չաբուգ իտինիզ . . . վագթիմիզ եօգ տըր . կէլինիզ :

Ամէտէ . — Գաչընճը՝ մէվգի պիլէթի ալտընըզ :

Բասգալ . — Իքինճի ալտըմ . . . Պիրիքտէ պիր գատըն պուլընընճա , իւչիւն . ճիւ մէվգի իլէ կիտիլէմէզ . . . Ֆրանսըզ նէզաքէթինէ գարչը տըր . . . — տէտիքտէն սօնղրա , մէրգուժան իւշ էլխաս՝ տէմիր եօլ սթասիօնընըն պէքլէմէ սալօնընտան կէչէրէք , հարէքէթ իտէճէք օլան գաթարա բաքիպ օլտուլար վէ սապահ էրքէն օլտուղը իչիւն եայընըզճա պիր վահօնտա պուլընտըլար :

Պատէհու տիւտիւք չալընըպ մաքիշա հարէքէթէ պաշլատը :

Իշպու թրէն էլլի պէշ տագիգա սօնղրա թէվագգուֆ իտուպ , մէմուլըն պիրի՝ ըլիթըմըն իւզէրինտէ գօշարագ «Օր իւլա-Վիլ . . . Գօյ» տէյու պաղըրմաղա պաշլատըղընտան , Բասգալ «Ենթիշտիք» տէտի , վէ իքի էրքէքլէ կէնճ գատըն թրէնտէն աշաղը էնտիլէր :

Մէրգուժանըն աշաղը էնտիքլէրի իշպու քիւչիւք սթասիօն՝ Շանթիյեի օրմանընըն օրթա եէրինտէ , աղանլար ալթընտա դայալ օլմուշ վէ Բարիզլի էրպապը սէյր ու սէֆանըն չօզլուգ բաղպէթինէ մազհար օլմամըշ օլան Օրլի-լա-Վիլ վէ Գօյ նամ իքի գարիյէլէրտէն միւսամի ուզագլըգտա պուլընմագտա տըր :

Օրման օրթասընտա եաբա եալընըզ պուլընան սթասիօնտան օրման իչինտէ իքի եօլ կիթմէքտէ օլուսլ , պուլնլարըն պիրի սաղտա վէ տիկէրի սօլտա օլարագ , պալէատէ զիքը օլընան իքի քէօյէ կէօթիւրմէքտէ տիրլէր :

Ամէտէ՝ էթրաֆընտա աղանտան պաշգալ պիր շէյ կէօրմէտիկինտէն . — Պուրասը նէ՝ ալէա շէյ , լաքին սուսըզլըգտան պայըլըյօրըմ . . . պարի պիր մէյխանէ պուլընսա տա ինսան պիր գատէհ պէյազ չարապլա պօղազընըն տէլիյինի ըսլաթսա , օ տա եօգ :

Վերոյինի՝ իլավէթէն.— Պիր բարչա տա բէյնիր օլսա . . . պիղէ չօգ գուզվէթ վէրիր . . .

Բասգալ.— Հիչ եօգ տըր . . . լաքին Օրլի-լա-Վիլտէ բէք թէմիզ պիր մէյ-խանէ վէ օ մէյխանէտէ թաղէ շարապ վէ օմէթ եէմէյի պուլաճաղըզ . . . Օմ-լէթ բիշտիկի սըրատա պէն կիտիպ չիֆթճինին հիսասլընը թէսվիյէ իտէր, վէ ան տէն սօնղրա սէրպէսթ օլուրըմ . . .

Ամէտէ.— Բէք ալէա . . .

Վերոյինի՝ ագլ իտուպ, սօն թրէնին սաաթ գաչտա հարէքէթ իթտիկինի ան-լամագ լազըմ կէլտիկինի պէյան իթտիկինտէն, Բասգալ պուլըն անլամաղա կիթ-տի, վէ կէլտի «Բարիզէ կիտէն սօն թրէն ագչամ սաաթ տօգուզտա պուրատան կէշլյօր իմիչ» ճէվապընը կէթիրտի .

Վերոյինի.— Պու բէք էրքէն տիր . . . այն չըգտըղընը կէօրէմէյէճէյիզ . . . պէն իսէ պուլըն չօգ սէվէրիմ .

Բասգալ.— Սիզ կիտէճէյիմիզի հիչ տիւշիւնմէյինիզ . . . պէնիմ պիր թէսավ, վուրըմ վար . . .

Վերոյինի.— Նէ՞ թէսավվուր տըր քի .

Բասգալ.— Գապիլը իճրա օլտուղընա էյիճէ գանի օլտուղըմտա սիզէ սէյլէրիմ .

Վերոյինի.— Պէնի ամմա տա էօզէնտիրիյօրսընըզ հա՛ :

Բասգալ.— Սապրլը օլուլըզ . . . —տէլիպ, Օրլի գարիյէսինէ կիտէն եօլտան աշաղը տօղրու էնտիլէր .

Վերոյինի՝ սապահլայըն օրման տէրուինտէ թէրավէթը հավատան վէ խօշ վէ կիւզէլ գօգուլարտան մահղուզ վէ միւթէլէզզիզ օլարագ չիչէք թօրլամագտա վէ իրի պիր տէսթէ պաղլամագտա իտի .

Պուլլար՝ Օրլիյէ միւվասէլէթ իթտիքլէրինտէ, գաբուսընըն իւզէրինտէ «Ավ-ճըլարըն մէքեանը» իպարէլի պիր լէվհա ասըլը օլան ատի վէ ֆագաթ թէմիզ պիր մէյխանէյէ տուխուլ իթտիլէր .

Պիր քէյլիւ գարը՝ մէյխանէնին հէբսի հէբսի պիր թանէ օլան սալօնընը սիւ-բիւրմէքտէ վէ պու սալօնտա էսքի բիւսկիւ պիր գաշ ճէվիզ մասա կէօրիւնմէքտէ իտի .

Ամէտէ պիր «օմէթ» իլէ պիր շիչէ պէյազ շարապ ըսմարլատը .

Վերոյինի.— Իւչ թագըմ գօյուլըզ .

Ամէտէ.— Շարապ իլէ գատէհլէրի չաբուգ կէթիրինիզ, զիրա հարարէթտէն եանըյօրըմ . . . Սօնղրա օմէթլէ պէրապէր պիր շիչէ տահա իչէրիզ .

Բասգալ՝ քէնտի քէնտինէ.— Ղապիպա իչկիյի չօգ սէվիյօր . . . պու պէնիմ իշիմէ բէք եարար . . .

Մէյխանէճի գարը շիչէ իլէ գատէհլէրի կէթիրտիքտէն սօնղրա, ըսմարլանան օմէթի հազըրլամաղա կիթտիկի սըրատա, մէրգուլէնին օն տէօրթ օն պէչ եա-չընտա պիր գըզը սուֆրայը գուրույօր իտի .

Բասագալ՝ Վիրժինինին չէվգինէ պիր՝ գատէհ շարապ իշտիքտէն սօնորա . — Կիր-
տէյիմ չու չիթթճինին իշինի շարուճագ պիթիրէյիմ տէ կէլէյիմ . — տէյիպ , տիշարը
չըգտը , օն տագիգա տիշարտա գալտը վէ օմլէթին սուֆրայա կէթիրիլտիկի վա-
գըթ ափտէթ էյլէտի :

Թաւումա պաշլամագտան էվլէլ իշիլէն շիշտէն պաշգա էսնաի Թաամտա տախի
իւշ շիշէ շարապ իշտիլէր վէ Թաամտան սօնորա տէհհալ կէօլլէրէ ազիմէթ իթ-
տիլէր :

Վիրժինի իլէ Ամէտէ՝ շարապտան էրէյիճէ շագըր քէյֆ օլուպ շէն ու շէնլիբ-
տէ կէօրիւնմէքտէ օլտուգլարը կիպի , Բասագալ տախի անլէր կիպի շէն վէ քէյֆլի
կէօրիւնիյօր իտի իսէ տէ , մէրգոււմըն պու քէյֆ ու մէսէրրէթի սախթէ իտի :

Օ կիւնիւ հափա զայէթ կիւզէլ օլուպ , սէրին պիր ըիւզկեար՝ կիւնէշին շիտ-
տէթը հարարէթինի Թաատիլ իթմէքտէ օլտուղընտան , րահաթ նէֆէս ալընմագ-
տա վէ եօրուլմագսըզըն եիւրիւլմէքտէ իտի :

Գարը իլէ իթի էրքէք օրման իշինէ կիրտիլէր վէ պիր կէնիշ եօլտան մէզքիւր
օրմանըն տէօրթ կէօլլէրինտէն պիրինին շօսէ եօլու իւզէրինէ չըգտըլար : Մէզ-
քիւր տէօրթ կէօլ՝ եան եանա պուլընըպ հէքսի պիրտէն պիր միւտէն զիյատէ ու-
զուն պիր սու թէշթիլ իթմէքտէ վէ պու կէօլլէրին էթրաֆընտա ճէսիմ աղանլար
պուլընմագտա տըր :

Ուֆուգ իւզէրինտէ Թասպիր կիպի Րէն-Պլանշ քէօշկիւ , վէ Շըմալ տէմիր եօ-
լունըն պաթագլըզար իշինտէն կէշէն վէ ալթմըշ մէթրօ եիւքսէքլիքտէ քէմէրլէր
իւզէրինտէ տուրան պէօյիւք չըմէնտըֆէր քէօբրիւսի կէօրիւնմէքտէ իտի :

Վիրժինի՝ զայէթլէ քէյֆինէ կէլէրէք . — Ահ , պուրասը Թամըլ միլլէթ պաղ-
ջէսինտէն տէ կիւզէլ տիր . . .

Ամէտէ՝ պէօյլէ Թասպիրի կիւզէլլիքլէրէ րէք օ գատար մէրագլը օլմատըղըն-
տան . — Շու կիւզէլ մէնգարէյի կէօրտիւքճէ , ճանըմ տահա զիյատէ իշկի իսթէյօր ,
Թօհաֆ տէյիլ մի . — տէյինճէ , Բասագալ կիւլմէյէ պաշլատը :

Վիրժինի . — էօյլէ սսպահլայըն էրքէն ճանըն իշկի իսթէյօր իսէ , աճապա ագ-
լամա նաճըլ օլաճագ տըր :

Ամէտէ . — Նէ օլաճագսա օլաճագ . . . Պիր այտան պէրու գըրմըղըյա պօ-
յանմըլ սուտան պաշգա պիր շէյ իշմէմիլիմ . . . Պու ագլամ էյլէնմէք վէ քէյֆ
իթմէք իշիւն պիր ազ զիյատէճէ իշէր իսէմ , պուլըն նէ՞ ֆէնալըղը օրապիլի . . .
Ջաթէն պուրայա էյլէնմէք իշիւն կէլմիշիւ , տէյիլ մի , էֆէնտի . . . Տուր , էյի
խաթըրմա կէլտի , իսմինիզի պաղըլլարմըսընըզ . . . պիր ատամ՝ ահպապլըզ իթ-
տիկի ատամըն իսմինի պիլմէլի տիր :

Բասագալ . — Իսմիմ իզիտօր տըր . . .

Ամէտէ . — է ճանըմ , պապա Ջիտօր , պէնիմ Թասպիաթըմ պէօյլէ տիր . . .
Ջալըճագ լաղըմ կէլտիքտէ տուրմայըպ չալըշըրըմ , լաքին պիր էյլէնճէտէ օլուր-
սամ էյլէնմէլիլիմ . . . հագըղըմ վա՞ր մը :

Բասգալ.—Հագգընըզ վար . . .

Ամէտէ.—Իշիտիյօրմըսըն, Վիրժինի, Զիտօր պանա հագգ վէրիյօր . . . հէլէ պիր ատամ՝ պէնիմ էֆքեարըմը անլայօր . . . Հայտէ կիտէլիմ չու քէօշիւ կէօրէլիմ . . .

Բասգալ.—Էկէր էվվէլա կիտիպ պիր գօրուճընըն խանէսինտէ թամամըզը ըսմարլայաճագ օլուր իսէք, զաննըմ տահա էյի օլուր . . .

Ամէտէ.—Պու Զիտօր տա չօգ էյի շէյլէր տիւշիւնիյօր . . . Եօլը պիզէ կէօս-թէրինիզ . . . օ գատար աճէլէ իթմէյինիզ, սիզ իլէրի կիտինիզ, պիզ տէ արգա-նըզ սըրա կէլիրիզ . . .

Ամէտէ՝ տօղրու երւրիւյէպիլմէք իշիւն Վիրժինինին գօլընտան աշաղը ասը-լաբագ Բասգալըն արգասը սըրա կիթմէքտէ օլտուղը հալտէ, Բասգալ՝ կէօլիւն քէնարընտա կէօլիլէի պիր Եօլը թուլթարագ, իւշիւ պիրտէն սէրիան Գօմէլ չիֆթ-լիկինէ վասըլ օլտուլար։ Պու չիֆթլիք՝ գօրուճըլար քեահեասընըն իգամէթկեահը օլուպ, մէրգուլմըն գարըսը՝ կէլէնլէրի մաշլմէմնուլնիյէ գապուլ իթտի վէ նէ իս-թէտիքլէրինի սիւվալ էյլէտի։

Բասգալ.—Պուրատա թամա իթմէք իսթէրիզ, սէվկիւլիւ գատընճըղազ . . . Պէն էվինիզէ կէլմիշիմ . . . Ինսան պուրատա չօգ րահաթ իտէր, անըն իշիւն տօսթլարլա պէրապէր եինէ պուրայա կէլտիմ . . . Պիզէ նէ՞ Եճմէք վէրէպիլիրսի-նիզ . . .

Գարը.—Սազան վէ թաշ պալըղընտան եաբըլմըշ պիր բլաքի իսթէրմիսինիզ . . . տիւքքեանտա վար տըր։

Բասգալ.—Մաշալլահ, իսթէրիզ եա՛։

Գարը.—Պէրապէր պիր տէ ատա թափշանը գըզարթմասը նա՞սըլ օլուր։

Բասգալ.—Ֆէնա օլմազ։

Գարը.—Էն սօնը պիր տէ թավուգ գըզարթմասը.—տէտիքտէ, Բասգալ գահ-գահ կիւլմէյէ պաշլայըպ, պատէհու.—Սիզ պու գըզարթմայը թավուգ տէյի պի-զէ կէթիւրէպիլիրսինիզ։ Լաքին պիզ անը քէնտի արամըզտա սէյլուլն գուլը ավ Եճ-մէյի տէյու թէսմիյէ իթմէք իսթէրիզ։

Գարը.—Գօճամ պու սապահ օրման տէյուլնինտէ գօլ տօլաշտըղը սըրատա, ավ խըրսըզլարընըն էլինտէն էօլլէ պիր սէյլուլն գուլը եագալամըշ տըր . . . Ա՛հ, օ ավ խըրսըզլարընըն էլինտէն պէզտիմ օսանտըմ . . . Մէզքիւր սէյլուլն գուլընը սիզէ պիր շիւ քէպասը եաբայըմ վէ պէրապէր պիր տէ կիւզէլ պիր թէրէ օթը սալաթասը կէթիւրէյիմ . . .

Բասգալ.—Պրավօ . . . Եճմէյին իւզէրինտէն տէ, էկէր վար իսէ, շիլէք . . . չիֆթլիքտէն գայմագ բէյնիրի վէ գահվէ իսթէրիզ։

Ամէտէ՝ Բասգալըն գուլաղընտան աշաղը.—Շարապը ունուլթմայընըզ, պապա Զիտօր։

Բասգալ.—Սիզ գասափէթ իթմէյինիզ . . . պիր Պուրկօնեը շարապը իշէլիմ . . . —տէտիքտէն սօնըրա, գօրուճընըն գարըսընա խիթապէն.—Սէվկիւլիւ գա-տընճըղազ, սուֆրամըզը պէօյիւք աղաճլարըն ալթընտա գուրաճագսընըզ, տէ-յի՛լ մի . . . Պիզ թամա էօյլէյին պուրատա օլաճաղըզ.—տէտի։

Գարը.—Կէտիկինիզտէ հէր շէյ հազըր վէ միւհէյեա պուլընճաճազ տըր :

Պու իւչ էշխասս՝ կիտիպ Բէն Պլանշ քէօզկիւնին խարապէլէրինի սէյր ու թէ-
մաշա իթտիլէր վէ սէօյլէտիքլէրի սաաթտա չիֆթիկէ ավտէթ էյլէտիլէր :

Պուլարըն գարըն բէք աճ իտի :

Թաամ բէք նէֆիս օլուպ , իւչիւ պիրտէն իշթիհալը պիր եէմէք եէտիլէր :

Պուրկօնեը շարապը շիշէրի քէմալը սիւրաթլա կիտիպ կէտիլէր . . . Ամէ-
տէ՝ արթըգ նէ սէօյլէտիկինի պիլմէյօր իտի վէ Վիրթինի ագլընը թէմամըյա
ղայպ իթմէյէ պաշայօր իտի , լաքին պուլարըն սէրխօշըղը յագար օլմայըպ , ի-
քիսի տէ նէշլի ու շէնլիքլի պուլընըյօրլար իտի :

Սաաթ տէօրթտէ անճազ գահվէլէր իշիլմէյէ պաշանըպ , րօր վէ գօնեազ շի-
շէլէրի տէ եինէ էքսիք տէյիլ իտի :

Ամէտէ՝ գուրու պիր սէտա իլէ քէքէլէյէրէք.—Պապա Զիտօր , սէն պիր ար-
գատաշ . . . էյի վէ ճանտան պիր արգատաշսըն , վէ պու կիւն պիզի կիւզէլճէ կյ-
լէնտիլտիկին իշիւն իֆթիխար իտէպիլլիսին . . .

Վիրթինի.—Ա՛ , էվվէթ . . . էօյլէ տիր :

Բասգալ.—էյլէնճէմիզ տէ հէնուզ պիթմէմիշ տիր :

Վիրթինի.—Սահի՞ մի :

Բասգալ.—Թէսավվուրմը արթըգ սիզ սէօյլէյէճէք վագթ կէլմիշ տիր . . .

Ամէտէ.—Սէօյլէ , արգատաշ . . . թէսավվուրըն էյի պիր շէյ օլմալը տըր . . .

հայտէ պագալըմ . . .

Բասգալ.—Պէն շէօյլէ պիր շէյ թէքլիֆ իտէճէյիմ : Կէճէյէ գատար պուրա-
տա գալըպ գուրպաղըլարըն կըրըլթըսընը տիյնէյէճէք եէրտէ , եավաշ եավաշ օրման
իշինտէն կիտէրէք , տէմիր եօլ սթասիօնընտա թրլնէ պէքլէրիզ , վէ մէգքիւր թը-
րէնլէ սաաթ սէքիզտէ Բարիզէ կիտիպ պիր արապայա օթուրըրըզ , վէ իւպու ագ-
չամ էյլէնճէմիզի կիտէր էֆէնտիմին քէօյտէքլի խանէսինտէ իքմալ իտէրիզ . օրա-
տա պէքճի օլարագ պէնտէն պաշգա քիմսէ եօգ տըր . սիզէ պիր պալըգ թավասը
վէ ըսթագօզլար եէտիրիր վէ պիր գաշ շիշէ էն ալէա շամբանեա շարապը իշիրիլիմ :

Վիրթինի՝ իշէրիսինտէն ահ իտէրէք.—Շամբանեա իլէ ըսթագօզ , պու նէ՛ ա-
լէա շէյ , պէն տէ պուլարը խայալլարըմ :

Ամէտէ.—Պու շէյ նէրէտէ օլաճազ :

Բասգալ.—Մարն ըրմալը գըյըսընտա :

Ամէտէ.—Մարն գըյըլարը , մալիւմ եէրլէր . . . բէք ալէա տըր . . . գա-
պուլիմիզ , հայտէ կիտէլիմ . . . Լաքին նէրէտէ եաթաճաղըզ :

Բասգալ.—էֆէնտիմին խանէսինտէ եաթաճ գըլթըղը մը վար տըր . եարըն
սապահ տա տիր տիրի գալգար Բարիզէ ավտէթ իտէրիզ . . .

Վիրթինի՝ եէրինտէն սըչրայարագ պիւլէնտը ալազ իլէ.—Յաշասըն մէսէրրէթ
. . . Ամէտէ , հիսապլարը թէմիզլէ :

Բասգալ.—Անը պանա պըրագընըզ . . . պէն . . .

Ամէտէ՝ սէօզիւնիւ քէսէրէք.—Հիշ պիր վագթ . . . պուրատաքի թաամ մէ-
սարիֆի պէնտէն , էֆէնտիմին գօնաղընտաքի պալըգ թավասը իլէ շամբանեա
տա սէնտէն . . .

Բասգալ.— Բէք էյի, էօյլէ օլտուն :

Հիսապլար թէմիզլէնտիքտէն սօնդրա, մէրգուսան եօլա չըգտըլար :

Ամէտէ սալլանըյօր իտի :

Վիրժինի՝ պու տուվար պէնիմ օ տուվար սէնին երւրիւյօր իտի :

Պուսնլարն իքիսի տէ հէր ատըմ ալտըգճա տահա զլյատէ սէրխօշլանարագ գահգահա իլէ կիւլմէքտէ վէ շարգիլէր չաղըրմագտա իտիլէր :

Տէմիր եօլ սթասիօնընա վարմագ իշիւն պիր սաաթտան զլյատէ վագթ լա-
զըմ իտի :

Սթասիօնա վարըտըգտա, Ամէտէ իլէ Վիրժինի՝ պէքլէմէ Կալօնընըն գահա-
րէլէրինտէն պիրի իւզէրինէ սէրիլիպ եաթտըգլարընտան, Բասգալ՝ իչմէք կիպի
եարմըլ օլուպ լաքին բէք օ գատար իչմէմիշ օլտուղը հասէպիլյէ փզլը պաշընտա
պուլընարագ, գօշտու սթասիօն միւտիրինին օտասընա կիթտի, վէ.— Բարիզէ պիր
թէլէկրաֆ չէքէպիլիֆմիյիմ.— տէյու սիւվալ իթտի, վէ մէրգուս միւտիրտէն ճէ-
վապր հուվաֆագաթ ախզ իտինճէ, պիր բարչա քեաղըտ ալըպ պէրվէճհը անթի
պիր թէլէկրաֆ գալլմէ ալտը :

«Սէն-Լազար սթասիօնը գազինօսընտա Կարնիէ,

«Պու ագչամ սաաթ սէքիզտէ արապա իլէ Շըմալ տէմիր եօլ սթասիօնընտա
պէքլէյինիզ :

ԲԱՍԳԱԼ,

Գօնթ աը թօնէրիէօնին սապըգ սըր քեաթիպի՝ թէլէկրաֆը եաղտըգտան սօն-
րա սթասիօն միւտիրինէ վէրտի վէ օ տախի մէզքիւր թէլէկրաֆը անիտէ Բարիզ
մէրքէզինէ քէշիտէ էյլէտի :

Պու սըրատա սաաթ ալթը պուշուգ իտի :

Բասգալ՝ քէնտի քէնտինէ.— Ժագ՝ պու սապահքի մէքթուպըմը ախզ իթտիք-
տէ, սաաթ ալթըտան պէտ իլէ Սէն-Լազար սթասիօնընըն գազինօսընտա պէքլէ-
յէճէք տիր . . . Թրէն իսէ սաաթ սէքիզի երիմի կէչէրէք Շըմալ տէմիր եօլ սթա-
սիօնընա վասըլ օլաճագ տըր . . . Տիմէք Ժագ՝ օրայա կիտիպ հէր շէյի եօլունա
գօյմաղա վագթ պուլապիլէճէք տիր . . .

Թրէն տիւտիւք չալտը :

Բասգալ՝ պիրինճի մէվգիտէն իւշ պիլէթ ալտըգտան սօնդրա կիտիպ Ամէտէ
իլէ Վիրժինիյի գահաքէնին իւզէրինտէն գալտըրտը վէ պիր վահճնա պինտիրտի :
Ամէտէ իլէ Վիրժինի՝ սէրխօշլըգտան պիւսպիւթին ագըլլարընը զայալ իթմիլէր
իտի :

Տիւտիւք եէնիտէն չալընտը վէ թրէն քէմալը սիւրաթլա Օրլի-լա-Վիլ սթա-
սիօնընտան հարէքէթ իթտի :

Շիմոի թէքրար Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնագտա օտաի մախսուսընտա
Տօգթօր Թօմբսընա նագլը քէլամ իտէլիմ :

Սաաթ պիրտէ պաշլանմըլ օլան մուայէնէի թըպպիլէնին սաաթ տէօրթտէ խի-
թամբէլիյր օլաճաղը՝ կազէթալարլա իլան իտիլմիշ օլմաղլա, սաաթ իւշ պուշուգ-
տա երիմի քիշի՝ մէրգուս տօգթօր թարաֆընտան թէմամըլլա մուայէնէ օլընա-
րագ րէչէթալարընը ալըպ Մատմաղէլ Մարթըն մէմուր օլտուղը տէֆթէրէ լազըմ
կէլէն գայտը իճրա իթտիրմիլէր իտի :

Պունը միւթէագըպ նումէրօ 21 չաղըրըւոր :

Տուլ Մատամ Լապառ իլէ օղլու այաղա գալգըպ ժագ Լակարտըն մուայէնէ օտասընա կէօթիւրիւտիլէր :

Պունըն իւզէրինէ տօգթօր՝ օ կիւնիւ արթըգ պաշգա քիմսէյի գապուլ իթմէ-յէճէկիւնի վէ լաքին օ կիւնքի կէրի գալան նումէրօ սահիպլէրինի էրթէսի կիւնիւ էն էվլէլ գապուլ իտէճէկիւնի պէքլէմէ սալօնընտա հէնուզ խայլիճէ պուլընան միւշթէրիւտէ խապէր վէրտիրտի :

Կէրի գալան միւշթէրիւտէ՝ ղայէթլէ միւնֆէիլ վէ միւքէտտէր օլտուգլարը հալտէ միւֆարէգաթ իտուպ, լաքին էրթէսի կիւնիւ եինէ կէլմէյէ քէնտիլէրինճէ գարար վէրմիշլէր տիր :

Ժագ Լակարտ՝ էն սօն իչէրի կիրէն անա օղլուլա պիր նագարը թէտգիգ ու թէճէսսիւսլէ պագըպ, կէնճ րուհպան շակիրտտինի կէօրիւնճէ, կիւճ հալ իսթիլ-րապ ու թէաճճիւպինի թութապիլտի :

Ժագ՝ տուլ գատընա պիր սանտալեա կէօսթէրէրէք.— Պույուրընը օթուրը-նըգ, մատամ . . . պէսպէլի պու տէլիգանլը իչիւն պանա միւրաճաաթ իթմիշ օլ-մալընընը . . . —տէտի :

Մատամ Լապառ.— Էվլէթ, էֆէնտիմ . . . անըն իչիւն . . . օղլուլա իչիւն սիգէ միւրաճաաթ իթտիմ . . .

Սախթէ Թօմբսըն՝ կէօյա թէաճճիւպ իտէրէք.— Օղլունը՞ մը . . . Ալիմ Ալ-լահ, մատամ, սիգ սէօյլէմէսէնիգ անլաշըլմագ . . . Սիգ պունըն վալիտէսի տէյիլ, պէօյիւք գըգ գարընտաշը դանն օլունըրսընըգ . . .

Մատամ Լապառ՝ էն հազգ իթտիկի եէրինտէն գըտըգլանըպ ղուրուր ու մահ-զուզլիյէթինտէն նաշի գըբ գըրմըզը քէսիլէրէք քէնտի քէնտինէ.— Պու տօգթօր բէք եիւքսէք պիր ատամ տըր.—տէտի :

Ժագ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.— Օղլունըգ գա՞ջ եաշընտա տըր :

Մատամ Լապառ.— Սն տօգուզ եաշընտա տըր . . . Նասըլ քի կէօրիւտթուրը-նըգ վիւճուտը բէք նարին տիր . . . չէհրէսի պօզուգ տըր . . . Շիմտի սէրբիլէ-ճէք վագթը օլտուլընտան, պու հալ՝ քէնտի միգաճը իւզէրինէ սուի թէէսիր ի-տիյօր . . .

Տօգթօր Թօմբսըն՝ քէմալը տիգգաթլա մէրգուլ տէլիգանլը միւշթէրիւտինէ պագտը :

Մէքթէպը րուհանի շակիրտտինին կէօզլէրի ղայէթ իրի վէ ղայէթ կիւզէլ օ-լուպ, գանաըզըգ խասթալըղընտան նաշի սօլկուճ օլան եիւզիւնին օրթաքընտա գօյու պիր բարըլթը իլէ բարլամագտա, վէ չէհրէսինէ պիր հալը ղարապէթնիւմա իթա իթմէքտէ իտիլէր :

Ժագ.— Չօգտա՞ն պէրու մը մէքթէպը րէհապլիյնտէսինիգ, էֆէնտի :

Տէլիգանլը՝ մուխթասար պիր ճէվապլա.— Իւշ սէնէ տիր . . .

Մատամ Լապառ՝ իլավէթէն.— Բէտէրինին, պէնիմ սէվկիւլիւ գօճամըն վէ-ֆաթընտան պէրու, էֆէնտի . . . Գօճամ՝ ալօգաթ օլուպ, վիւքէլաի տէալինին չան ու չէրէֆի իտի . . . Պիր արա օղլունը տա ալօգաթ իթմէյէ գարար վէր-միշ իտի, լաքին սէվկիւլիւ չօճուղըմըն թարիգը րուհանիյէթէ տուխուլ իթմէյէ

հալկէս ու իսթիտատը մախսուսը օլտուղընտան, պուռնա մուխալէֆէթ իթմէք իսթէմէտիմ . . .

Ժազ Լախարտ՝ անա օղուլըն քէնտի օտասընա տուխուլլէրինտէն պէրու զիհնինի իհաթա իթմիշ օլան պիր շիւպհէյի տէֆ իթմէք իսթէյէրէք . — Օլմայա քի, մատամ, զայէթ մէշհուր ամօգաթ Լապառըն տուլ զէվէսի օլմուշ օլասընըզ :

Մատամ Լապառ . — Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . Գօճամը թանըր մը իտինիզ :

Ժազ . — Խա'յր, մատամ, լաքին անըն վէ սիզին իսմինիգի չօգ իշիթմիշիմ . . .

Մատամ Լապառ . — Քիմտէն իշիթմիշսինիզ :

Ժազ . — Սիզին միւհթէրէմ հէքիմինիզտէն իշիթմիշիմ . . . Թապիպը մլրգու . մըն սահիպը էշլիյէթ ու լիյագաթը ֆէվզէլատէ օլտուղընա ըրայէթէն քէնտիսինէ պիր վիզիթա վէրտիկիմտէ, մէրգում տօգթօր՝ պէնիմ սուրէթը մախսուսէտէ գանսըզըզ խասթալըղընա պագտըղըմը պիտիկինտէն, մէքթէպը ըհհապիյն չապիտանընտան օլան օղուլըզը պանա կէթիթմէնիգի սիզէ զօր իտէճէկինի պանա պէյան իթտի :

Մատամ Լապառ . — Էյլէ եաբտը, էֆէնտի, քէնտիսինին թափսլէ վէ իսրարը իւզէրինէ սիզէ միւրաճաաթ իթտիմ . . .

Ժազ . — Էկէր պու կիւն կէլմէսէ իտինիզ, մատամ, շիւպհէսիզ սիզի եազընտա կէօրմէք շէրէֆինէ նաիլ օլաճագտըմ, զիրա սիզէ պիր մէքթուպ կէօնտէրէճէքտիմ — (պէլքի տէ պու մէքթուպ չիմտի եօլա չըգմըշ տըր) — վէ մէզքիւր մէքթուպտա, պիր գաշ կիւնէ գատար խանէմտէ վուգու պուլաճագ քիւշիւք պիր ճէմիյէթտէ հազըր պուլընմաղա թէնէզզիւլ պուլուրմանըզը Տօգթօր Ք . իլէ օլան միւնասէպաթը տօսթանէմիզէ իսթիշատէն սիզէ ըհճա իտէճէքտիմ . . .

Մատամ Լապառ . — Չօգ թէշէքքիւր իտէրիմ, էֆէնտի, լաքին իշպու տափէթը իլթիֆաթեարանէնիզէ իճապէթ իթմէքիկիմ մուհալ գապիլլինտէն տիր :

Ժազ . — Նիշիւն, նէտէն :

Մատամ Լապառ . — Կէ'օրմէյօրմընըզ, էֆէնտի, թէքմիլ սիյահալր իշինտէյիմ . . . եէնիտէն եասա կիրտիմ . . .

Ժազ՝ կէօյա ըհք մէրագ իտէրէք . — Տիմէք սիզտէն պիրի' մի վէֆաթ իթմիշ տիր :

Մատամ Լապառ . — Էվվէթ, էֆէնտիմ . պիր վէֆաթը միւթէէստիֆէ վուգու պուլմըշ տըր . . . պիրատէրիմ քիթապճը Անթուան Ֆօվէլին վուգուը վէֆաթըյլա միւսթաղրագըր եաս ու քէտէրը աղիմ օլմուլըմ տըր . . .

Ժազ՝ ուսթաղըզլա կէօյա թէաճճիւպ իտէրէք . — Անթուան Ֆօվէլ մի տէտինիզ . . .

Մատամ Լապառ . — Իսմինի իշիթմիշ մի իտինիզ :

Ժազ . — Էկէր կէնէկօ սօգտղընտաքի քիթապճը Ֆօվէլ իսէ թանըր խաիմ պիլէ :

Մատամ Լապառ . — Էվվէթ, օրատա իգամէթ իտէր իտի :

Ժազ . — Էյլէ իսէ քէնտիսիյլէ իշ եաբմըշմ տըր . . . պէնիմ քիւթիւպխանէ մի օնտան սաթըն ալմըշմ տըր . . . չօգ թէաճճիւպ իտիյօրըմ . . . Էն չօղը սէքիզ կիւն ագտէմ քէնտիսինի կէօրտիւմ, սօն կէօրտիւկիմ իմիշ . . . Բէք սաղլամ վէ սըհէթի պէրքէմալ կէօրիւնիր իքէն, էօլմիւշ էյլէ մի :

Մատամ Լապառ.—Հայր՛ք, էօլտիւ եա՛ :

Ժագ.—Տիմէք պիրտէն պիրէ պիր երլտըրըմ խասթալըղը՞ մը կէլտի :

Մատամ Լապառ.—Խայր, էֆէնտիմ . . . զավալը գարընտալըմ՝ գաթլ խտիլ-
միլ . . .

Ժագ՝ պիր տէհէլթլէ.—Գաթլ իտիլմիլ մի՛ . . .

Մատամ Լապառ.—Էվլէթ, էֆէնտիմ . . . հէքիմէր՝ ճէսէտինի թէֆթիլ վէ
մուայէնէ իթտիքտէն սօնղրա, պու տէտիկիմի գաթիէն թէէյիտ իթտիլէր * . .

Ժագ՝ պիր ազ սիւքիւթտէն սօնղրա.—Վէրտիկինիզ պու խասլէր՝ պանա բէք
ֆէնա թէէսիր իթտի, գիրա Անթուան Ծովէլէ չօգ հիւրմէթ ու ըիսայէթիմ վար
խտի . . . Գաթլ թէվգիֆ օլունտը՞ մը . . .

Մատամ Լապառ.—Խայր, էֆէնտիմ . . .

Ժագ.—Գաթլի քիմ օլտուղը անլալըմը՞ մը :

Մատամ Լապառ.—Խայր, օ տա եօգ :

Ժագ.—Գաթլիին պու ճինայէթի նէ սէպէպլէ իճրա իթտիկի պարի մալիւմ
օլմիլ մը :

Ավօգաթըն տուլ գարըսը ճէվապ վէրէճէք իբէն օղլու մէյտան պըրագմալըպ
գուրու պիր սէս իլէ.—Անթուան Ծովէլ՝ քէնտի ֆաիլը միւլթէրէքլէրինտէն պիրի
թարաֆընտան գաթլ օլունմըլ :

Մատամ Լապառ՝ շիտտէթլէ.—Էվլատըմ, սէօյլէտիկին սէօյլէր նէ տէրէճէ ա-
ղըր օլտուղընը պիլիճօրմըն . . . տայըն հագգընտա պէօյլէ պիր լիսան իսթի-
մալ իթմէք բէք ֆէնա տըր, պիր տահա էօյլէ սէօյլէմէյէսին հա՛ . . .

Օղլու.—Պէն օլանընը սէօյլէլօրըմ, վալիտէճիկիմ, սէն տէ պլէնիմ գատար պի-
լիւսին . . .

Մատամ Լապառ.—Խայր . . . պէնիմ էօյլէ պիր շէյտէն խասլէրիմ եօգ չորր :

Օղլու.—Պէն իտտաա իտէրիմ քի սէն սլունը պիլիւրսին վէ թէքմիլ Բարիզ տա-
խի սէնին կիսի պիլիւր . . . Տայըմ՝ նամուսը քիթապճըլըզլա պէրապէր պիր թա-
գըմ կիլիլ գարագլը ախգուիթալար վէ ճինայէթ քեարանէ մուամէլլէր տախի իճրա
խտէր իտի . . . Բօլիս հէյէթի՝ մէրգումըն խանէսինի պասըպ իճրաի թէհարրիյաթ
խտէրէք, ալէհինտէ վագը օլան իթհամաթըն էսասըր օլտուղընը խալաթ իթմիլ
տիր . . . Տայըմ գաչմաղա մուվաֆֆագ օլմուլ իսէ տէ, էսնաի ֆիրարընտա, եաթագ-
լըք իթտիկի պիր քիթապ խըրսըղը՝ քէնտիսինի հիւքիւմէթէ զամաղլամասընտան
գօրգարագ մէրգումը գաթլ իթմիլ տիր . . . Սէն գարնտալընըն եասընը թութու-
յօրսըն, վալիտէճիկիմ, պէնիմ տէ սէնի օ եաստան մէն իթմէյէ հագգըմ եօգ տըր :
լաքին պէնիմ նէ գօլումտա սիյահ թիւլ պաղլը տըր, նէ գալպիմտէ եաս ու մա-
թէմ վար տըր, գիրա ֆէնա եօլարա սիւլիք իտէնլէրի պէն հիլ պիր վագթ ա-
ճըմամ վէ թէէսսիլֆ իթմիլ . . . Անթուան Ծովէլէ աֆվ իթմէսինի ճէնապը
հագգա նիյազ իթտիմ . . . պունտան զիյատէ պիր շէյ եարամամ . . .

Մատամ Լապառ.—Էվլատըմ, էմր իտէրիմ, սուս օլաճագսըն . . . պիրատէ :

րիմին զիբրը ճէմիլինէ պու եօլտա րիայէթ սիզլիքտէ պուլընմանլա պէնի բէք ա-
ղըր պիր սուրէթտէ թահգիր իթմիշ օլույօրսըն :

Մէքթէպը բուհանի չակիրտինին իսթիմալ իթտիկի շիտտէթ վէ մէթանէթը
լիսանը՝ քէնտիսինին սուրէթը զահրէտէ կէօրիւնէն գաաֆ վէ նէհաֆէթը վիւ-
ճուտըյլա ասլա միւթէնասիպ օլմատըղընտան, ժադ Լակարտ քէմալը տիգգաթլա
մէրգուլ տէլիգանլըյա պագըյօր իտի :

Անա օղուլ՝ էֆքեարճա հիշ միւթթէֆիդ օլմայըպ, եէքտիկէրինէ հիշ պիր
թէվէճճիւհլէրի օլմատըղը՝ կէօգէ չարբար պիր սուրէթտէ անլաշլըյօր իտի :

Իքի թապիաթ՝ կէրէք մատտի վէ կէրէք մանէվի՝ պուլար գատար պիրպի-
րինէ ասլա զըտտ օլմազ իտի :

Ժադ՝ տէլիգանլըյա իսթապէն.— էֆէնտի, միւսատէ նուլուրընը, սիզէ
հէմէֆքեար օլմատըղը պէյան իտէյիմ . . . Պէնճէ տայընըղըն վէֆաթը վադա-
աի միւթէնասիւֆէսինտէ պիր սըրր ու էսրար մէվճուտ օլմաղլա, պու պապտէ է-
յիճէ տիւշիւնմէքսիզլին պէյանը բէյ ու էֆքեար իթմէք թէհլիքէլի տիր . . .
Բօլիս ասլա եանըլմազ. պէլքի սիզ տէ պու տէտիկիմին իսպաթընը կէօրիւպ, օ
գատար չարբուգ պիր սէրթ մուհաքէմէտէ պուլընտըղընըզա թէէսսիւֆ իտէճէք-
սինիզ . . . Սիզին եաս ու մաթէմինիպէ կէլինճէ, մատամ, գաննըմ պու մաթէմ՝
սիզի խանէմտէ գապուլ իթմէք իւմիտիմի մահվ իթմէյէճէք տիր . . . Ճէմիյէթ-
լէրիմիզ բէք օ գատար գալապալըգլը օլմայըպ, եադըն տօսթ վէ ահիպալա թօր-
լանաճաղար տըր . . . Ջէվաթը միւթէպէիէ միյանընտա սէօգ սէօհպէթ . . .
պիր տզ տա մուզիգա . . . իշթէ հէբսի պու գատար . . . Պուլըն իւզէրինէ եի-
նէ սէօլէշիրիզ . . . չիմտիքի հալտէ միւսատէնիզլէ օղուլըզա պազը շէյլէր սօ-
րայըմ . . .

Մատամ Լապառ.— Սօրուլըզ, էֆէնտիմ . . .

Տէլիգանլը.— Սիւվալլէրինիգէ ճէվապ իթաուրնա հաղըր վէ միւհէյեայըմ . . .
խասթալըղըմըն նէվ ու ճինսի հագգընտա միւմքին օլտուղը մէրթէպէ սիզէ մա-
իւմաթ վէրմէք արգուսընտայըմ . . .

Ժադ.— Խասթալըղընըզ ար աշիքեար պիր շէյ տիր . . . սիզ գանսըզլըզ խաս-
թալըղընա միւպթէլասընըզ . . .

Տէլիգանլը.— Վադըա, գանըմ բէք ազ վէ տահա տօղրուսը բէք գայըֆ տըր,
պիլիրիմ :

Ժադ.— Շիւպհէսիպ չօգ չալըյօրսընըզ, հէմ ճանընըզ չըգարճասընա չալը-
յօրսընըզ . . .

Տէլիգանլը.— Մէքթէպ արգատաշլարըմտան կէրի գալմադ իսթէմէտիկիմտէն,
պէն տէ անլէր գատար չալըյօրըմ, լաքին ճանըմ չըգարճադ տէրէճէտէ չա-
լըյօրսընըզ սիզէ թէէմին իտէրիմ . . . Ճէնապը Հագգ պանա պիր զիհն աջըգ-
լըղը վէ պիր գապիլիյէթը ազիմէ պախշ ու իթա իթմիշ տիր . . . Էկէր մէքթէպ-
տէ պիրինճիլէրտէն պուլընյօր իտէմ, պու մուվաֆֆուգըյէթ՝ ճանսիբարանէ չա-
լըյօրսընըզ հուսուլթէզիյր օլմայըպ, մութթասըֆ օլտուղըմ իսթիտատ վէ գապիլի-
յէթը զիհնիյէմ սայէսինտէ վագը օլմուշ տըր . . . Տիմէք իշպու գանսըզլըզ խաս-
թալըղըմ՝ զիհն եօրկուլըղընտան տէյիլ տիր . . .

Ժագ.—Սիգ հիշ կէզինմէյիպ տայմա օթուրարագ էօմիւր կէշիրիյօրսընըզ . . .

Տէլիգանլը.—էվմէթ . . . հէման հիշ կէզմէմ . . . տայմա օթուրարագ էօմիւր կէշիրիրիմ :

Ժագ.—Մըգտարը քեաֆի եէմէք եէմէյիպ քէնտինիզի էյի պէսլէմէտիկինիգտէն , վիւճուտընըզ պօզուլըպ վայըֆ տիւշիւյօր :

Տէլիգանլը՝ պաշընը սալլայարագ .—Պաշգա թարաֆտա արայընըզ , էֆէնտի . . . պէն պօլ վէ նէֆիս եէմէք եէրիմ . . .

Ժագ.—Սըգ սըգ օրուճ թուրաթարմըսընըզ :

Տէլիգանլը.—էվմէթ , թուրարըմ , լաքին պիր ազ ուսթալըզլա մէքթէպին իշպու նիզամընը չէվիրիպ գարնընը տօյուրմագ գօլայ տըր . . .

Մատամ Լապառ՝ օղլունըն լիսանընա թէաճճիւպ իտէրէք պիւլէնտը ավազ իլէ .—Նէ՞ տլյօրսըն , էվլատըմ . . . էկէր սէօյլէտիքլէրինի հօճալարըն տույսալար նէ՞ տէրլէր . . .

Տէլիգանլը.—Պէն պուրատա հօճալարըմըն էօնիւնտէ տէյիլիմ , վալիտէճիկիմ . պիր ատամ , պիր հէքիմ գարչըսընտայըմ , վէ պու հէքիմին՝ խասթալըզըմ էյի իտէճէկինէ սէն իւմիտ իտլյօրսըն . . . Պու տօգթօր՝ ահվալը սըհհիյէի պէտէնիյէմի թէտավի իթմէք իշիւն ահվալը մանէվիյէմ հազգընտա մալիւմաթը միւքէմմէլէ ավսզ իթմէլի տիր . . . Թապիպ տէտիկին՝ բարագ կիպի տիր . . . կիւնահլարըմ օնա սէօյլէյօրըմ . . .

Ժագ՝ կիւլմէմէք իշիւն տուտագլարընը ըսըրարագ քէնտի քէնտինէ .—Բասգալ էյի խապէր ալմը . . . պու տէլիգանլը՝ քէնտի հիւսնիւ ըրգասըլա տէյիլ , վալիտէսինին իսթէկիլէ մէքթէպը ըհհապիյնէ կիրմիշ . . . —տէտիքտէն սօնղրա , պիւլէնտը ավազ իլէ .—Պու խասթալըզըմ հալինիզի սիզ նէ՞ սէպէպէ համլ իտլյօրսընըզ . . . —տէյու սիւվալ իթտի :

Տէլիգանլը՝ քիւլա թէրէտտիւտ .—Ճան սըգընթըսընա համլ իտլյօրըմ , տօգթօր էֆէնտի . պու ճան սըգընթըսը պէնի էզլյօր , պէնի էօլտիւրէճէք տիր . . .

Մատամ Լապառ՝ եէնիտէն միւտախէլէ իտէրէք պիր շիտտէթլէ .—Րընէ՞ . . . Րընէ՞ . . . սէնի տիյնէտիքճէ ըույա կէօրիւյօրըմ զանն իտլյօրըմ . . . սէնտէ հիշ ագլ եօգ տըր :

Տէլիգանլը.—Պէն ազըլսըզ տէյիլիմ , վալիտէճիկիմ . . . պէն սէրպէսթ սէօյլէրիմ , իշթէ պու : Պու կիւնէ գատար սէնին էօնիւնտէ խալիսանէ պէյանը էֆքեար իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իթմէմիշին տիր . . . Պէն պու կիւն սանա թէվճիհը խիւթապ իթմէյօրըմ . . . պէն տօգթօրա սէօյլէյօրըմ . . . Սէն պէնիմ սըհհիթտէ պուլընմագլըզըմ , պէրհայաթ օլմագլըզըմ իսթէրսին , տէյիլ մի :

Մատամ Լապառ՝ սախթէ պիր հէյէճանլա սէսինի օյնաթարագ պիր թարզը ըլյաքեարանէտէ .—Իսթէրմիյիմ տէ լա՞ֆ մը , էլպէթթէ իսթէրիմ . . . պու աէմտէ սէնտէն սէվիւլիւ նէյի՞մ վար . . . պէնիմ ֆամիլեամ , էվլատըմ եալընըզ սէն տէյիլմիսին . . . Պիր վալիտէ էվլատընը նասըլ սէվէր իսէ պէն տէ հէր շէյտէն զիյատէ վէ քէնտիմտէն պիւլէ զիյատէ եալընըզ սէնի սէվէրիմ . . . ումմամ քի պոււնա շիւպհէ իտէսին . . . պոււնա ասլա շիւպհէ իթմէյէճէքսին . . .

Տէլիգանլը Րընէ Լապառ՝ մանասը անլաշըլմատըզ պիր թէպէսսիւմլէ կիւլիւմսէտի , լաքին թընմայըպ իսթիյարը սիւքիւթ իթտի :

Ժագ.—Տիմէք, էֆէնտի, պու զաաֆիյէթինիզի ճան սըզընթընդա համլ ի-
տիյօրսընդ, էօյլէ՞ մի :

Տէլիգանլը.—Էվվէթ, եալընդ ճան սըզընթընա համլ իտիյօրում :

Ժագ.—Բարազըզտան խօշաշմայօրմըսընդ :

Տէլիգանլը.—Հիչ խօշաշմայօրում, մէնֆուրում տըր :

Մատամ Լապառ.—պիր ազ սարարալ կէօյա իթիգատընա տօգուըմըզ կիպի
կէօզլէրինի թավանա տօղրու եօգարը գալտըրարագ.—Տօգթօրա պէօյլէ պիր թա-
գըմ սաշմա սաբան վէ մուղայիրը էտէպ իֆատէլէրտէ պուըննասըն տէյո՞ւ մը սէ-
նի պուրայա կէթիրտիմ զանն իտիյօրսըն :

Տէլիգանլը.—Տօգթօր պէնտէն մալիւմաթ թալէպ իտիյօր, անաճըղում . . .
եալա՞ն մը սէօյլէլիմ :

Ժագ.—Տիմէք թարիգը ըուհանիյէթ սիզէ մուգատտէս կէօրիւնմէյօր, էօյ-
լէ՞ մի :

Տէլիգանլը.—Ուայր, թարիգը մէզքիւր պանա մուգատտէս, բէք մուգատտէս,
հաթթա շայանը հայրէթ ու իսթիղրապ կէօրիւնիյօր, Լաքին օ թարիգէ սիւլիւք
իթմէյէ քէնտիմ Լայըգ տէլիլիմ . . . Պէնիմ արգուլարում պալգա թարաֆտա տըր
. . . Հապէս ու իսթիտատա մէպնի տէյիլ, իթաաթա մէպնի մէքթէպը ըուհանի-
տէն իչէրի այագ պաստըմ . . . Վալիտէմ հէնուզ կէնճ վէ կիւզէլ տիր . . . պէն
եանընտա պուըննորգճա զանն իտէրսին անը իսթիյար կէօսթէրիյօրըզմ . հիչ զԼ-
մազսաւ քէնտիսի էօյլէ զանն իտիյօր . . . Էվին իչէնտէ պէօյիւք պիր էվլատ պու-
ըննասը՝ կէնճիկի վէ կիւզէլիկի հազգընտա օլան քիպու ու զրուընա նազիսէ կէ-
թիրիյօր վէ տիւնեէվի սէֆա ու էլէնճէլէրինէ սըզընթը վէրիյօր իտի :

Մատամ Լապառ, տիչլէրինի սըգարագ սիվրի պիր սէտա իլէ.—Արթըգ չօգ օ-
լույօր, բէք չօգ օլույօր . . . Սուս օլաճա՞գմըսըն :

Տէլիգանլը Րընէ՝ սօուգ պիր թարգտա.—Նիշիւն սուս օլայում . . . Պէնիմ
հիչ պիր սէօզիւմին նամուսա տօգանմայաճաղընա էմին օլ . . . Սէօզիւմէ տէվաճ
իտէլիմ, Տօգթօր . . . Պէն էվտէ պուըննայընճա, վալիտէմ թէմամըյլա սէր-
պէսթ գալտըգտան մաատա, պու գարը շունա տալի գանաաթ հասըլ իթմիչ տիր
քի, պէն պիր քէրրէ բարագ օլուճա թէմամըյլա թէրը տիւնեա իտուպ պու
ալէմը ֆանի իլէ արթըգ հիչ պիր ալէագամ գալմայաճագ, վէ քէնտիլի՝ էլէէվմ
բէք զիյատէ տիւշարը մուխաթարա օլմուշ օլան վէ գօնթ տը Թօնէրիէօնին վա-
սիլէթնամէի մէսրիւզը կիւնին պիրինտէ պուըննճա պանա իտապէթ իտէճէք օ-
լան սէրվէթէ իսթէտիկի կիպի սահիպ օլաճագ տըր : Օն ալթը եաշընտա իքէն
պիթթապ հէնուզ թօյ օլտուղըմտան, բարազըգ թարիգինէ կիրմէյի թէճրիւպէ
իթմէյէ մուվաֆագաթ իթտիլմ . . . Վագըա զհիւլէրի էյիլիք վէ ըուհ ու գալպ-
լէրի հազգ եօլուճա կէօթիւրմէք, զայըֆլարը թուլթմագ . քէտէրիլիէրի թէսէլի
իթմէք, գուվվէթ ու գուտրէթ սահիպլէրինի քիպու ու զրուըտան սազընտըրմագ,
վէֆաքեարըգ, սապու ու թէհամմիւլ վէ ֆէտաիլիք էօյրէթմէք, վէ ֆիլիլի գալ-
լինէ ույտուրարագ պու ֆագիլէթլէրի էն էվվէլ քէնտին իճրա ու թաթալիգ իթմէք
մէմուրիյէթի՝ չօգ ալի վէ բէֆի պիր մէմուրիյէթ իսէ տէ, պուըն քէմալը մու-
հապպէթ վէ իշթիյագլա իյֆա իթմէլի տիր . . . Մէմուրիյէթը մէզքիւրէյի իյֆա

Պատմէյն ճէկինի պիլիպ տէ տէրէօհտէ իթմէք՝ պիր ճինայէթ տիր . քէնտիսինտէ օլմայան Փաղիլէթլէրի վազ իթմէք , քէնտիսինի տիյնէյնէլէրէ քէնտիսինին սիւ-
լիւք իթմէտիկի թարիգի իրաէ էյլէմէք , էլհասըլ սէօյլէյիպ տէ եաբմամագ վէ Փա-
ղիլէթ եէրինէ Փէզահաթլարըն էն գիյատէ չայանը թապիպի օլան ըիյաքեարըղը
իհրա ու իսթիմալ իթմէք՝ պիր ճինայէթ տիր . . . Պէն իսէ ահվալ վէ թէլէզ-
զիւզաթը տիւնեէվիյէյէ մուգամլէմէթ իտէճէք ատամ տէյլիմ . . . Տամարլարմ-
տա ճէվէլան իտէն գան նէ գատար տա ազալմըլ վէ դայըֆլանմըլ օլսա , եինէ հէր
նէվի թէլէզզիւզաթա արգու իտէր . . . Նէֆսիմէ գօլայ դալէպէ իտէճէյիմ
պան իթտիմ . . . սըհէթիմի խարապ իթտիմ վէ մաղուպ օլտուլմ . . . իշթէ
պու ծոր պէնիմ մահսուլը սայ ու դայրէթիմ , պուստան էօթէյէ կէչէմէք . . .
Քէնտիսինէ ճան ու հայաթը թագէ վէրմէք իշիւն պանա թէմիզ հափա , սէրպէսթ-
լիք , ամէլէ վէ սէնաաթքեարըն չալըչիան էօմրիւ լաղըմ տըր . ամէլէ վէ սէնաաթ-
քեարլար՝ էթրաֆլարընա խայր ու ստատէթ սաչմագտա օլտուլարընտան , պուս-
լարըն մէմուրիյէթի տախի ալի վէ նէճիւպ պիր մէմուրիյէթ տիր . . . Պէն հիշ պիր
չէյտէն էլ չէքմէք իթթէմէտիկիմտէն , հէր չէյտէն էլ չէքմէյի տէ քիմնէյէ նասիհաթ
իտէմէմ . . . Պէն աչք ու սէվտա մէսէրրէթլէրինէ արգուքէլ օլտուլըմ իշիւն մու-
էպպէտէն ըֆֆէթ ու ըսմէթլէ եաչամաղա եէմին իտէմէմ .—տէտի , վէ սիւքիւթ
իթտի .

Մատամ Լապառ՝ տիւշարը հիտտէթ ու դաճապ ծլարագ այաղա գալգտը . . .
Մէրգուլմէ գարը՝ օղու Բընէնին սէօղիւնիւ քէսմէք իշիւն իքի տէֆա աղղընը աչ-
մըլ իտի իսէ տէ , տէլիգանլը՝ պիր իշարէթլէ մէրգուլմէյէ միւքիւթ իթտիրէրէք ,
քէսալը հէյէճան ու հաթտրէթլէ սէօղիւնէ տէվամ իթտի .

Պու մէգալէսինի խրատ իթտիկի էսնատէ , Բընէնին եիւզիւնտէ պիր էսէրը
Փէրահիյէթ նիւմայան օլմագտա վէ կէօղլէրինտէն աթէչլէր սաչըլմագտա իտի .

Պու հալինտէ մէրքուլմ տէլիգանլը՝ հագիգաթէն կիւզէլ օլուպ , Փագ Լակարտ՝
մէրգուլմէն հալինտէ միւշահէտէ իթտիկի պու թահապլիւլը նախէհանիյէ թէհայ-
յիւր ու իսթիղրապ իթմէքտէն քէնտիյի ալտըրամայօր իտի .

Մատամ Լապառ՝ դազապնաք պիր թարգտա .—Ումարըմ քի արթըգ պիթիր-
տին . . . Հագգըմտա հիւրմէթսիղլիքտէ պուլընըյօրսըն .

Բընէլ .—Ալլահ իթմէսին . . . Ուզուլն միւտտէթ թահթը ճէպր ու թագեիգ-
տէ պուլընտըրըլըղըմ իշիւն ճանըմ բէք սըգըլտըղընտան , արթըգ սէնին էօմիւն-
տէ հագիգաթը հալի սէօյլէմէկէ եիւրէք ալտըմ , լաքին հագգընտա հիւրմէթ ու
րիայէթիմ եինէ պէրքէմայ տըր . . . Օղուըն նիհայէթ թանըտըղընա վէ անըն
հագիգաթը հալտէ նէ տիւշիւնաիկինի պիլտիկինէ վէ էնտիլէ իթտիկին պիր Փէ-
նալըղըն սէպէպը հագիգիսինի անլատըղընա գաննըմ մէմուլն օլմագըղըն լաղըմ
կէ իր . . . Վագըա սօգթօր թօմբաըն՝ էմըր թէտալիմտէ բէք չօգ ֆաիտէյի մու-
ճիպ օլաճագ իսէ տէ , էկէր թէքմիլ սէրպէսթլիք վէ պիւլա ճէպր ու թագեիգ չա-
լըմագըլըգ եարտըմը օլմազսա , պու սօգթօր՝ օ գատար իլմի , օ գատար Փէննի
իլէ հիշ պիր չէյ եաբաւայաճագ տըր . . . Սէն պէնտէն հիշ էնտիլէ իթմէ , վալի-
տէճիկիմ . էկէր իսթէմէզսէն ասըա եանընա կէլմէյէճէկիմ , վէ էկէր օ սէրվէթ է-
լիմէ կէէք իսէ , անը սէնին եանընտա սագլամանա հիշ մանի օլմայաճաղըմ . . .

Բարայրը նէ՞ Եաբայրմ. պանա լազըմ՝ օլան՝ զէնկինլիք տէյիլ տիր. մանասթըրըն խարիճինտէ պէն պիր Եէր իսթէրիմ. . . Իշթէ պիթտի, տօգթօր էֆէնտի. . . էբէյիճէ մալիւմաթ ալտընըզ, տէյիլ մի. . .

Ժագ.—Էվլէթ, սէվկիւլիւ էվլատըմ. . .

Րընէ.—Պու իշիթտիկինիզ շէյլէրտէն նէ՞ նէթիյճէ չըգարըրսընըզ:

Ժագ.—Պէն շու նէթիյճէյի չըգարըրըմ քի, սիզ հիչ բութազ օլաճագ ատամ տէյիլսինիզ. . . Վալիտէնիզ տէ պուենը անլայաճագ վէ սիզէ գօր իլէ քէնտի իսթէյինի գապուլ իթտիրմէյէ չալըշմագտան վազ կէշէճէք, զիրա մանասթըր էօմրիւ՝ սըհհէթը վիւճուտընըզը նիհայէթ խարապ իտէճէք տիր, սըհհէթ վէ սաղըդք իսէ ինսանա էն լազըմը շէյ տիր. . . Պէն սիզի պագըպ թէտավի իտէճէյիմ. . . —տէտի, վէ պիր սուրէթը տօսթանէտէ Մատամ Լապառըն էլինի թութարագ մէրգումէյէ խիթապէն.—Սիզէ կէլինճէ, մատամ, գալպինիզ՝ մուհապպէթ վէ շէֆագաթը մատէրանէ իլէ մէշուեն օլտուղընտան, օղլուենըզըն արգուլարընա էլ պէթթէ մուվաֆագաթ իտէճէքսինիզ. . . անը ուզուեն միւտտէթ իսթէմէտիկի պիր Եէրէ գաբայամազսընըզ վէ գաբամամալսընըզ. . . պըրագընըզ տիւնեա Եիւզիւնտէ սէրպէսթճէ կէզսին վէ քէնտի իսթէտիկի պիր թարիգի պուլսըն. . . քէնտիսինտէ էբէյիճէ ազմը գավի վէ մէթանէթ ու ճէսարէթ վար տըր, քէնտիսինէ պիր մէվգի բէյտա իտէպիլիր. . . Էկէր սիզ միւսաատէ իտուպ քէնտիսի տէ իսթէր իսէ, պանա րէհպէրլիք իթմէսինի թէքլիֆ իտէրիմ. . .

Րընէ.—Մէմնուենիյէթը աղիմէ իլէ գապուլ իտէրիմ:

Ժագ Լակարտ՝ կիւղէլ տուլ գարընըն էլինի ուսուլճաճըզ սըգմագտա, վէ մէրգումէ գարը տալի պու իլթիֆաթտան միւթէէսսիր օլարագ գալպի հօբլամագտա վէ պիր կէնճ գըզ կիպի գըզարըպ պօգարմագտա իտի:

Մատամ Լապառ.—Տօգթօր, Րընէնին պու իթիրագաթընը պիրինճի տէֆա օլարագ շիմտի իշիտիյօրըմ. էկէր վագթըշլա պանա սէօյլէմիշ օլսա իտի, ալիմ Ալլահ քէնտի արգուլարընա ասլա մուխալէֆէթ իթմէզ իտիմ. . . Շիմտի սէնիմ իսթիղրապ ու թէաճճիւպ իթտիկիմէ սէպէպ շու տըր քի, պէն քէնտիսինի թէմամըշլա վէ խիւլուսը գալպ իլէ թարիգը րուհանիյէթէ մէյիլի վէ իսթիտատըզ զանն իտիյօր իտիմ. . . Եանըլըյօր իմիշիմ. . . արթըզ պուենտան սահս իթմէյէլիմ. . . Սէվկիւլիւ չօճուղըմ գօ սէրպէսթ օլտուեն. . . Լաքին սէրվէթիմիզ բէք ճիւզի պիր շէյ օլտուղընը տա ունութմասըն:

Րընէ.—Պէն օգուամըշլմ, իլմ սահիպիլիմ, վալիտէճիկիմ, պուենըն տա էքսէրիա բարա գատար տէյէրի վար տըր. . . Թահսիլը իլմտէ պէն բէք իլէրտէ պուլընմըշլմ տըր. . . Էկէր պիր տէ հուգուգա չալըշլա իբմալը թահսիլ իտէր իսէմ, բէտէրիմ կիպի մէշուեր պիր ալօգաթ օլապիլիրիմ. . .

Ժագ.—Թէշվիգաթ կէօրէճէքսինիզ. պէն սիզէ թէշվիգաթ իճրասընտան խալի օլմայաճաղըմը վատ իտուպ, պու վատիմի թութաճաղըմը պէյան էյլէրիմ:

Ժագ պիր ազ սիւքիւթտէն սօնղրա սէօզիւնէ տէվամ իլէ.—Շիմտի, սէվկիւլիւ մատամ, միւսաատէ իտիւնիզ, թէքլիֆիմ թէքրար արզ իտէյիմ, ումարըմ քի

պու տէֆա տահա զիյատէ հիւսնիւ գապուլ օլընաճագ տըր . . . Սէօյլէյինիզ ,
պիր ազ էվէլ սիգէ սէօյլէտիկիւմ քիւչիւճէք պիր ճէմիյէթտէ մախտուլընըզլա պէ-
րապէր հազըր պուլընմաղա թէնէզզիւլ իտէճէճմիսինիզ :

Բընէ .— Գապուլ իտինիզ , վալիտէճիկիւմ , լէճա իտէրիւմ . . . պէն տէ հագ-
գըմտա բէք զիյատէ ըիգգաթ վէ թէվէճճիւհ իպրազ իթմիչ օլան տօգթօրըն եա-
նընտա պուլընաճաղըմա մէմնուլն օլարագ սէնինլէ պէրապէր կէլիւրիւմ :

Մատամ Լապառ .— Լաքին պէն եաստայըմ .— տէտի իսէ տէ , ժագ Լակարտըն
պագըչլարը՝ քէնտի իւզէրինտէ պիր նէվի աֆսուլն վէ թէնսիր իճրա իթտիկինտէն ,
տօգթօրըն էվինէ կէօյնիւ բէք կիթմէք իսթէյօր իտի :

Ժագ .— Պիր պալօ , պէօյիւք պիր սօարէ օլա , եասլը օլտուղընըզ իչիւն կիթ-
մէնիզ օլամազ , լաքին ֆամիլեաճա պիր ճէմիյէթ իչիւն եասընըզ հիչ պիր մանի
սայըլամազ . . .

Մատամ Լապառ .— Էօյլէ իսէ էվատըմըն խաթրը իչիւն գապուլ իտէրիւմ . . .

Ավօգաթ Լապառըն տուլ զէվճէսի՝ պու ճէվապլա պէրապէր սախթէ թօմը-
սընա աշըգանէ պիր կէօզ իշմարը տախի սարգըտըլէրտի :

Բընէ՝ կիւլիւմսէյէրէք միւսթէհզիյանէ պիր թարգտա .— Չօգ էյի գատընսը-
նըզ , վալիտէճիկիւմ , թէնէքքիւր իտէրիւմ . . .

Ժագ .— Մատամ քի թէքլիֆիւմ գապուլ օլուլնտը , արթըգ մուայէնէի թըսլ-
պիյէ իչինի պիթիւրէլիւմ :

Բընէ .— Էմրինիզէ մուլթազըրըզ :

Սախթէ տօգթօր թօմբսըն՝ մէքթէպը բուհանի չակիրտինէ պիր չօգ սիւվալ-
լէր իյրատ իտուպ , մէրգուլ տէլիգանլը տախի հէր սիւվալէ ճէվապ վէրտի :

Ժագ .— Պազը պազը էօքսիւրիւրմիսինիզ :

Բընէ .— Էվէլթ , պազը վազթ , լաքին նատրէն :

Ժագ .— Վիւճուտընըզ տիյնէմէքիկիւմ լազըմ տըր . . . լէճա իտէրիւմ , եարը
պէլինիզտէն եօգարը սօյուլընըզ . . .

Բընէ՝ ըահիպլիք ճիւպպէսինի չըդարտը վէ կէօյսիւ իլէ օմուզլարընը աշտը :

Մէրգուլմըն օմուզլարը գայըֆ վէ նահիֆ , վէ կէօյսիւ տար վէ իչէրի պաթ-
մը իտի :

Ժագ՝ մէրգուլ տէլիգանլընըն կէօյսիւնի պու հալտէ պուլաճաղընը մէմուլ ի-
տիյօր իտի :

Թէֆթիլ վէ մուայէնէսինտէն մագսէտը սալի իսէ՝ տէլիգանլընըն պօյնուլնտա
գօնթ տը թօնէրիէօնին միտալեասը տուրուպ տուրմատըղընը անլամադտան իպա-
րէթ իտի :

Ֆիլհագիգա ժագ լէյ իւլ այն կէօրտիւ , մէքքիւր միտալեա՝ պիր չուհա քէսէ
տէրուլնիտէ մահֆուզ վէ պիր սիյահ իրէք գայթանա պալլը օլտուղը հալտէ կէօյ-
սիւնտէն աշաղը ասըլը իտի :

Ժագ՝ քէնտի քէնտինէ .— Իչթէ , էլիմին թա եագընընտա ամմա , նէ՝ չարէ ,
ալամամ .— տէտիքտէն սօնղրա , գալախտը թըպպա թէվֆիգան մէքթէպը բուհանի
չակիրտինի կէօյսիւնի տիյնէտի , վէ սիր գաչ սանիյէ սօնղրա .— Պիթտի , սէվիլիւ՜
լիւ էվատըմ , արթըգ բուպալարընըզ կիյինէպիլիւրսինիզ . . . — տէտի , վէ թէք-

Իսկ ետզըխանէսինէ օթուրարագ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.— Սիգ չիմտի խալլի դահմէթլի պիր թէրթիպլէ քէնտինիդի գուլլանմաղա մէճպուր օլաճագսընը . . . պու թէրթիպի եէկեան եէկեան շիմտի սիգէ սէօլէյէճէյիմ . . . էկէր թէմամըյը իճրա իտէճէք օլուր իսէնիգ, էլեէվմ բէք պօզուգ օլան սըհէթինիդի չարուճագ իատէ իտէճէյիմ . . . Սիգ գուզվէթ վէրիճի իլաճլարա միւհթաճսընը . . . Պուլտան մաատա հիչ օլմագսա ալթը այ թաթիլ իտուպ, հիչ չալըչմայաճագ վէ պիր շէյ տիւչիւնմէյէճէքսինիգ . . . Պանա միւհթէմիլ կէօրիւնտիկի իւզրէ էկէր մէքթէպը բուհանիյի թէրք իտէր իսէնիգ, իլթէ սիդին ասըլ թաթիլինիգ պու օլուր :

Բընէ.— Էվվէլա պիր գաչ կիւն իղն իսթէրիմ. էվիմէ տվտէթ իթտիկիմտէ վալիտէմ. ինթիխապը թարիգտէ եանըմը օլտըղըմ վէ բահիպլէք թարիգինտէն վագ կէչտիկիմ լութֆէն մէքթէպը բուհանինին բահիպ միւտիրինէ խապէր վէրիւր :

Պու սըրատա ժագ Լակարտ՝ բէչէթա վէ եա թէրթիպնամէսինի եագընչ պիթիլիմիչ օլտըղընտան, քեաղըտը տիւպէր տուլ գատընա ուզաթտը վէ մէրգուլմէ տաթի թիթրէյէրէք ալտը :

Ժագ պատէհու այաղա գալգարագ.— Բէճա իտէրիմ, պու թարաֆտան կէչինիգ . . . բէչէթատա եաղըլան իլաճլար օրատա սիգէ վէրիլէճէք վէ բէչէթանըն պիր սուրէթի պիր տէֆթէրը մախսուսա գայտ օլընճագ տըր . . . Պէն տէ սիզինէ պէրապէր կէլէճէյիմ . . . —տէտի վէ Մատմագէլ Մարթըն պուլընտըղը օտա գարուսընը աչարագ անա օղուլա եօլ վէրտի :

Էօքսիւզ գըզ՝ եաղըխանէսինտէ օթուրմըչ, գալէմ էլտէ պէքլէյօր իտի :

Մէրգուլմէ գըզ՝ Մատամ Լապառ իլէ մէքթէպը բուհանի չակիրտինի սէլամլատը. անլէր տէ մէրգուլմէնին կիւզէլլիկինէ հայրան օլարագ գարուսընը էչիկի իւզէրինտէ տուրտուլար :

Տուլ Մատամ Լապառ՝ հասէտ ու հայրէթլէ գարըչըգ պիր պագըչլա Մարթը պիւգտիւքտէն սօնդրա, մէճպուրի պիր թէպէսսիւմլէ ժագ Լակարտա տէօնտիւ պագտը, վէ ժագ Լակարտ՝ մէրգուլմէնին ֆիքըր Փասիտինի չարուճագ անլատը :

Պու թէպէսսիւմլին մանասը՝ աչըգտան աչըղա «—Պու կիւզէլլիքտէ պիր գըզ՝ պիր ատամըն էվինտէ պուլընըր իսէ, պուլըն նէ տիմէք օլտըղը պէլլի տիր . . . —» տիմէք իտի :

Ժագ քէնտիսի տաթի կիւլտիւ, վէ թէլաֆթուգ օլընմայան պալաւտէքի իպարէյի քէչֆ ու իսթիխրաճ իտուպ, ճէվապէն.— Ագրապամտան պիր գըզ տըր, մատամ, քէնտի գըզըմ կիպի սէվէրիմ.—տէտի :

Մատմագէլ Մարթ թէքրար սէլամա արըլ իհթիրամ էյլէտի, վէ Մատամ Լաչ պառ տաթի՝ մէգքիւր ճէվապա ինանարագ, պու քէրրէ խայրխահանէ սիր թէպէսսիւմլէ մէրգուլմէյէ մուգապէլէ իթտի :

Բընէ՝ կէնճ գըզա պագա պագա տօյմայօր վէ տամաթլարընտա նամալիւմ պիր աթէչը հարարէթ հըսս իթմէկէ պաչլայօր իտի :

Ժագ՝ իլք պագըչտա, մէքթէպը բէհապլյն չակիրտի իւզէրինէ էօքսիւզ գըզըն ինրաի թէէսի իթտիկինի անլատը, վէ հիսապլարընըն պէօլէճէ բէք տօղրու չըգաղընա մէմնուլ վէ մէսրուր օլտու, վէ—Սէվկիւլիւմ Մարթ, Մ. Բընէ Լիսալաւըն իսմինի իլարէթ ալընըզ վէ անըն բէչէթասընը գայտ իտինիգ . . . —տէտի :

Մատամ Լապառ՝ ընչեթայը կենն գըզա ուզաթարագ։ — Սիգէ նէ վերէնէկի-
մի լութֆէն սէօյլէ՛րմիսինիզ, սոգթօր։

Ժագ։ — Էյի օլտըգտան սօնդրա հիսապ իտէրիզ, սէվկիւլիւ մատամ . . . Օղ-
լունըզ պէնիւմ իչիւն ատէթա միւշթէրիւէրտէն տէյիլ տիր . . . մէրգում իչիւն պիր
հիսապ աջըլմասընը արգու իտէրիւմ։

Մատամ Լապառ։ — Նասըլ իսթէրսէնիզ, սոգթօր։

Մարթ՝ ընչեթանըն գօրեսսընը ալտըգտան սօնդրա պիր գութու վէ պիր քիւ-
չիւք շիւն իւն պէրապէր քեազըտը Բընէյ ռուզաթարագ։ — Ալընըզ ընչեթանըզը,
էֆէնտի, իլաճլար տա չունլար տըր։ — տէտի։

Բընէ Լապառ՝ տիք տիք Մատմագէլ Մարթա պագմագտա օլտըզը հալտէ էլի-
նի իւնիւն տօղրու ուզաթտը։

Էօքսիւզ գըզ՝ մէրգում տէլիգանլընըն քէմալը շէվզ ու հարարէթլէ տիք տիք
քէնտիսինէ պագմագտա օլմասընտան նաչի գըր գըրմըզը քէսիւնէրէք ընչեթա իւն
գութու վէ շիւնի մէրգումըն էյինէ թէսլիւմ իթտի։

Գըզըն նագիք բարմագլարը ուսուլճաճըզ վէ ընք հաֆիֆ պիր սուրէթտէ տէ-
լիգանլընըն բարմագլարընա տօգանտըգտա, Բընէ պիր հէյէճանը գալպէ տիւշար
օլուպ, տիզլէրի քէսիւտի, գանը թէրէսինէ սըչրատը վէ պիր ազ վագթ կէօղլէրի
գարարտը։

Ժագ՝ տիւպէր տուլ գատընըն էլինի եէնիտէն պիր նէզաքէթլէ սըզարագ։ —
եինէ կէօրիւչէլիւմ, սէվկիւլիւ մատամ . . . Տալթէթնամէնիգի էվտէ պուլաճագ-
սընըզ։

Մատամ Լապառ՝ էլինին սըգըլմասընտան մահզուզ վէ միւթէլէզզիզ օլարագ։ —
էվվէթ, եագընտա ինչալլահ կէօրիւչիլիւ, սոգթօր . . . ինչալլահ . . . — տէտի
վէ օլլունըն գօլթուղընա կիրէրէք տիւարը չըգտը։

Ժագ՝ էվին հայաթընա գատար կիւզէլ տուլ գատընա ընֆագաթ իտուպ, օ-
րատա մէրգումէ գատըն իւն Բընէ Լապառըն նէրտիվէնտէն աշաղա էնտիքլէրի
սըրատա արգալարընտան պագարագ քէնտի քէնտինէ։ — Շու չօճուգ էկէր եաշա-
յաճագ օլսա իտի ուզաղա կիտէճէք իտի . . . — տէտի։

Անա օղուլ գաբուտան տիւարը չըգըպ կիթփիքլէրինտէ, Ժագ Լակարտ սաա-
թընա պագտը. սաաթ տէօրտիւ օն տագիգա կէչիյօր իտի։

Ժագ՝ Մարթըն եանընա ալտէթլէ։ — Պու կիւն արթըզ իչինիզ պիթտի, սէվ-
կիւլիւ էվլատըմ։ Հիսապլարընըզը սըրասընա գօյընըզ քէ պատէհու հէր կիւնքի
կիպի Անժէլ իւն պէրապէր կիտինիզ օրմանտա կէզինինիզ։

Մարթ։ — Բէք էյի, սոգթօր էֆէնտի։

Ժագ։ — Պիրինի կէօնտէրիպ սիւսլիւ պիր լանտօ արապասը կէթիրթտիրինիզ
վէ պինիպ կէօլլէրէ գատար կիտինիզ. պատէհու արապատան աշաղը էնիպ պիր
սաաթ գատար եայա եիւրիւյինիզ . . . ահվալը սըհիյէնիզ պէօյլէ իյճապ իտի-
յօր . . . Պիլմէմ քի պու ագլամ եէմէյի պուրատա եէյէպիլէճէճմիյիւմ . . .
էօթէյէ պէրիյէ կիտէճէք եէրէրիւմ վար . . . եէմէք իչիւն պանա պէքլէմէյինիզ
. . . Պիրիննի կիւն իչիւն հասըլաթ էյի տիր, տէյիլ մի։

Մարթ։ — Եիրմի պէշ նարօլէօն ախզ իթտիւմ։

Ժառ.— Էկէր արթմաստ պիլէ սէնէվի եիւզ սէքսէն եքի պին ղէշ-երւզ Քը-
րանդ իտէր . . . Էբէյիճէ պիր շէյ տիր . . .

Մարթ.— Մ . Բընէ Լապառա պիր հիսապ աշայըմ մը , առթօր էֆէնտի .

Ժառ.— Պէն տէ սիգէ անը սէօյլէյիպ պիր հիսապ աշընըդ տէյու րէճա իտէ-
ճէքտիմ . . . Ալլահա ըամարլատըգ , սէվկիւլի գըղըմ . — տիյէրէք , բէտէրանէ պիր
թարգտա վէ լաքին պիր բէտէրտէն պիր ազ գուզվէթլիճէ մատմազէ Մարթըն ալ-
նընը պուս իթտի , պատէհու քէնտի տաիրէսինէ չէքիլտի , իւթիւնի տէյիշտի վէ
սօգաղա չըգտը :

Օն տագիգա սօնդրա Ժառ Լակարտ՝ Սէն—Լաղար տէմիր եօլ սթասիօնընա վա-
սըլ օլուպ , քէմէրլէր ալթընտաքի գազինօյա տուխուլ իթտի , վէ գացատա օթու-
րան գատընա միւրաճաաթլա , «Մ . Կարնիէ» նամընա պիր թէլէկրաֆ վիւրուտ
իտուպ իթմէտիկինի սիւվալ իթտի :

Գարը.— Ուսյր , պէն պու Մ . Կարնիէյի թանըմայօրըմ :

Ժառ.— Պէնիմ խամիմ տիր . . . Տօսթարըմտան պիրի պուրայա պէնիմ իսմի-
մէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ իտէճէք , վէ պու թէլէկրաֆտա պէնիմ տէրհալ Վէր-
սայլա ազիմէթիմ թամսիյէ օլընաճագ տըր . . . Բէճա իտէրիմ , պու թէլէկրաֆ
վիւրուտ իտէր իսէ գապուլ իտինիզ վէ շիմտիլէք պանա պիր ապսէնթ կէօնտէ-
րինիզ , . . .

Գարը.— Բէք էյի , էֆէնտիմ . . . — տէտիքտէ ,

Ժառ Լակարտ գապինօնըն պիր քէօշէսինտէ օթուրտը , ապսէնթինի ալտը վէ
պիր կազէթա միւթալէա էյլէտի :

Սաաթ պէշ պուշուգտա մէրգուլ սախթէ առթօր Թօմբաըն՝ պիր չօրպա ,
պէյազ շարապը պիր տիլ պալըղը , Պէրսի թէրթիպինտէ պիր «անթրըգօթ» , պիր
շիճէ «Բօնթէ—Գանէ» շարապը ըամարլատը վէ կիւզէլ պիր իշթիհա իլէ թաամ իթտի :
Նիհայէթ սաաթ ալթը պուշուղը պիր գաջ տագիգա կէշէրէք պիր թէլէկ-
րաֆ գաւասը գազինօտան իշէրի կիրտի վէ գացատա օթուրան գարըյա պիր թէ-
լէկրաֆ թէսլիմ իթտի . գարը տախի թէլէկրաֆըն իւզէրինտէքի եաղըյա պագա-
րագ , ուշադլարտան պիրիյլէ տէրհալ Ժառ Լակարտա կէօնտէրտի :

Պու թէլէկրաֆտա նէ եաղըլը իսէ գաթէն պիգէ մալիւմ տիր :

Ժառ՝ թէլէկրաֆը օգուտըգտան սօնդրա քէնտի քէնտինէ . — Սաաթ սէքիգտէ
. . . տիմէք տահա վագթ վար . . . — տէտի , վէ թաամընը չարուճագ պիթի-
րիպ գապինօտան չըգտը կիթտի :

Շըմալ տէմիր եօլ սթասիօնընտա սաաթ սէքիզ վուրտըղը սըրատա գապա սա-
գալը պիր արապաճը թարաֆընտան հայլանմադտա օլան պիր գօնագ արապասը
մէքքիւր սթասիօնա կէլիպ , միւվասէլէթ թարաֆընտա թէվագգուֆ իթտի . . .

Սաաթ սէքիզի երրմի կէշէրէք պիր լօգօմօթիֆին տիւտիւք սէսի իշիտիլտի :
Շանթիյեիտէն կէլէն տէմիր եօլ գաթարը՝ սթասիօնա տուխուլ իթմէքտէ իտի :
Ամէտէ իլէ Վիրթինի՝ պիրինճի մէվգի վահօնընըն պիր քէօշէսինտէ ուլումագ-
տա օլուպ , եանլարընտա եալընըգ Բասգալ պուլընըյօր իտի :

Տէլիգանը տէօշմէճի իլէ գըզ վահօնտա էվիլէա սէօյլէմիշ , կէվէգէլէնմիշ ,
չարգի չաղըրմըշ օլուպ , պատէհու էօլշիւտէն զիյատէ իշմիշ օլմալարը Էսէրի օլա-

բազ աղըր պիր ուշուըզըզ վէ ուշուըզ պարազ իբիսի պիրտէն ուշուըզըզար իտի :

Պիր արա Բասգալ՝ իշպու ուշուըզտան պիլիսթիֆատէ , Վիրթինինին պոյնուն-տան միտալեասընը չալմազ նիյէթինտէ պուլընտը իտէ տէ , էյիճէ տիւշիւնտիքտէ պու նիյէթտէն վազ կէչտի :

Պու սըրգաթըն արգասը սըրա միւթէատտիտ մահգուրլար վէ գարըըզըզըզար գուհուր իտուպ , սըրգաթը մէզբիւրէ ֆաիտէսիզ գալապիլիւր , վէ հաթթա տիկէր միտալեա սահիպլէրինին գիհնինի ուշանտըրարազ , քէնտիլէրինի սագընմաղա սէ-պէպիլէթ վէրիպ իշին մուվաֆֆազըզէթը գաթիյէսինէ իյրասը մագալըրաթ իտէ-պիլիւր իտի :

Պինաէն ալէյհ Բասգալ՝ էվվէլճէ թէրթիպ իթմիշ օլտուըը բլանտան վազ կէչ-մէմէյէ գարար վէրտի :

Ժագ Լակարտըն շէրիքի՝ տէմիր եօլ գաթարընըն՝ սթասիօնա միւվասէլէթ իթ-տիկի էսնատէ , ուշուշանլարըն հըզըճա սալլայըպ ուշանտըրտը : Պուլար՝ ուշան-տըզըզարընաա , Օրլի-լա-Վիլտէն միւֆարէգաթլարըն էսնասընտան տահա զիյատէ սէրիսօշ պուլընըյօրլար իտի , զիրա պիրպիրինէ գարըշմըշ օլան իսպիրթօլը իշկիլէր իլէ շարապլար՝ տահա զիյատէ պաշլարընա վուրմաղա պաշլայօր իտի :

Պու իքի սէրիսօշ՝ սթասիօնտան չըգապիլմէք իշիւն Բասգալըն պիրի սաղ վէ տիկէրի սօլ գօլընա թութունմաղա մէճպուր օլտըլար :

Պարանլըզ պասմաղա պաշլայօր իտի :

Պապա սագալլը արապաճը—(քի ժագ Լակարտ քէնտիսի իտի)—քէմալը տիգ-գաթլա գարույը կէօզէթլէյօր իտի :

Մէրգու՝ պու իւշ շախսը կէօրտիւ վէ Բասգալա պիր իշարէթ իթտի :

Բասգալ՝ տէրագապ մէրգուճա եագլաշըպ.—Միւշթէրին վա՞ր մը , արապա-ճը.—տէյու սիւվալ իթտիքտէ ,

Ժագ՝ գապա պիր սէտա իլէ.—Ուա՛յր , եօգ տըր . . . Լաքին պէնիմ իքի եէ-րիմ վար :

Ամէտէ՝ պիր ազ քէնտինի պուլմաղա պաշլատըղընտան.—Պէն սէնին եանընա չըգար օթուրըրմ.—տէտի :

Բասգալ՝ շիտտէթլէ.—Ուա՛յր . . . խա՛յր . . . Սիզ իքինիզ արապանըն իշինէ պինինիզ . . . պէն արապանըն սանտըղընա պինիպ եօլու կէօսթէրէյիմ . . .

Ամէտէ.—էօյլէ իսէ եօգարը չըգ , Զի՛տօր . Լաքին եօլա չըգմագտան էվվէլ պօղազըմըզը պիր ազ ըսլաթմալըյզ . . . իշէրիմ սթէշ կիպի եանըյօր . . .

Տէօշմէճի տէլիգանլը պուըն տիյէրէք , էլինի իշկինին հարարէթինտէն եան-մագտա օլան պօղազընա կէօթիւրիյօր իտի :

Վիրթինի.—էվվէթ . . . Ֆէրահլանմագ իշիւն պիր շէյ իշիպ պօղազըմը ըս-լաթմալըյմ . . .

Ամէտէ.—Մէսէլա պիր եէշիլ վէ անիսօնլը բաբաղան . . .

Բասգալ.—Բէք էյի , բարաղան օլտուն , Լաքին պիրջագ չաբուգ իտէլիմ . . . Արապաճը , բագարըղըմըզ սաաթ իւզրէ տիր . . . պիզ շիմտի մէյիսանէյէ կիտիյօ-րըզ , սէն տէ արգամըզ սըրա կէլ . . . —տէյուպ , քէնտի քէնտինէ տէ.—Պուլն-լարըն իշի շիմտի պիթէճէք տիր.—տիյօր իտի :

Պէտէ՛ճէ մէյխանէյէ կիտիւիւ, Ամէտէնին քէնտի ատի խալգ լիսանընճա եէ-
շիլ բարաղան թապիր իթտիկի ապսէնթէր կէլտի :

Բասգալ՝ կիւլէրէք .— Իշթէ պու իշկի իշթիհամըզը աշըպ ըսթագօղարըմըզը
եէյէպիլէճէյիզ . . .

Վիրժինի .— Ըսթագօղարըմըզը . . . էվվէթ . . . Լաքին օ տէյիլ ամմա պի-
զիթ ըսթագօղար նէրէտէ գալտը :

Բասգալ .— Էֆէնտիմին էվինտէ մաթսախ տօլասլընտա տըր , պէրապէր սա-
զան վէ երլան պալըգլարը տախի վար տըր , պուռնարը տա կիւղէլ պիր պալըգ
բլաքիսի եաբարըզ , վէ վատ իթտիկիմ իւզրէ պիրլիքտէ շամբանեա շարապը տախի
իշէրիզ . . .

Վիրժինի՝ պիրտէն պիրէ այաղա գալգարագ .— Հայտէ եօլա տիւշէլիմ . . .
ըսթագօղարա գափուշալըմ . . . — տէյիպ , Ամէտէ իլէ Վիրժինի գուբէ արապասը-
նա պինտիլէր վէ իբի տագիգա սօնղրա օրատա խըրլամաղա պաշլատըլար :

Բասգալ՝ արասաճընըն եանընա չըգտը վէ արապա Վէնսէնէ տօղրու հարէ-
քէթ իթտի :

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ տօգթօր Թօմբսընըն մուայէնէխանէսինտէն միւֆարէ-
գաթ իթտիքտէ , հէր նէ գատար պիր ազ միւսթէրիհ օլմուշ իտի իսէ տէ , սէ-
պէպի գօլայ անլաշըլըր եինէ պազը աղըր էնտիշէլէրտէ պուլլըրթօր իտի :

Րէյմօն՝ մախտումը Բօլըն աշգ ու սէվտա էսրարընը անլամըշ , վէ անըն մէէ-
յուսիլէթինտէն քէնտիսի տէ մէէյուս օլարագ , անըն՝ մէֆթուռնը օլտուլը կէնճ
գըզը արայըպ պուլմաղա սէօզ վէրմիշ իտի :

Պու վատընը նաճըլ իճրա իտէճէք իտի :

Էկէր իճրա իտէմէզ իսէ , օղուռնըն աշգ ու սէվտա խասթալըղընը նաճըլ տէֆ
իտէպիլէճէք իտի , զիրա պուռնա մուվաֆֆագ օլամատըլը հալտէ , վիւճուտճա
խասթալըղընըն տախի տէֆ օլմասը մուհալ օլաճագ իտի :

Հէր շէյտէն էվվէլ Բօլա պազը շէյլէր սօրուշտըրմագ լաղըմ օլուպ , Լաքին տէր-
հալ պու թէտպիրի իճրա իթմէք իսթէմէտիկինտէն , քէնտի քէնտինէ .— Աճէլէմիզ
եօգ , եարընա պէքլէրիմ .— տէտի :

12

Բօլ .— Պապաճըղըմ , հէման շիմտի Գրէթէյլէ ափտէթ իտէլիմ մի :

Րէյմօն .— Սէվկիւլիւ էվլատըմ , զաննըմ հարէքէթ իթմէզտէն էվվէլ կիտիպ
գօնթէս տը Շաթըլիւքսէ արզը իհթիրամ իտէր իսէք , ֆէնա օլմազ . . . սէն տէ
պու էֆքեարտա տէյիլմիսին :

Բօլ .— Մատամ քի սէն պու էֆքեարտասըն , պէն տէ օ էֆքեարը թէրվիճ
իտէրիմ . . .

Րէյմօն .— Հէմ Ֆապիէնի տէ կէօրիւրսին . զաննըմ պուռնա մէմնուռն օլաճագ-
սըն . . .

Բօլ .— Շիւպհէ՞ մի վար . . . — տէտի իսէ տէ , պու իպարէյի էօլլէ պիր սու-

րէթտէ թէլաֆֆուզ էլէտի քի, օլ պապոտէ հիչ ֆիւթուր իթմէտիկի բէք պէլլի օլտու:

Բօլ՝ եէնիտէն տիւչաթը մահգունիյէթ օլարագ, պաշգա հիչ պիր շէյէ մէրագ իթմէյօր իտի:

Բէյմօն պիր արապա թութուպ թուրնօն սօգաղընտա Մատամ տը Շաթը- լիւքսին խանէսինէ չէքմէսինի արապաճըյա թէնպիհ իթտի:

Պապա օղուլ մէղքիւր խանէյէ միւվասէլէթ իթտիքլէրինտէ, գօնթէս տը Շա- թըլիւքս Ֆապիէն իլէ գօնուլըյօր իտի:

Մէրգում տէլիգանլը՝ կէլիպ միւսաֆիրլէրի քէմալը իհթիրամ ու նէզաքէթլէ գապուլ իթտի:

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ հէր վագթքի կիպի մուժաիլէյհիւմա պապա օղուլա իպիտալը թէվէճճիւհ վէ մուհապպէթ էլէտի:

Մուժաիլէյհա գատըն՝ Բօլըն բէք զիյատէ տէյիշտիկինի կէօրիլէպ աճըյարագ թէաճճիւպ իթտի իսէ տէ, պու թէպէտտիւլ հագգընտա հիչ պիր շէյ սէօյլէմէտի, վէ Բէյմօն Ֆրօմանթալ իլէ եալընըզ պուլընտըգտա թէպէտտիւլը մէղքիւր հագ- գընտա օնուլէա սէօյլէշմէկէ գարար վէրտի:

Ֆապիէն՝ տօսթունա խիթապէն.—Սէվկիւլիւմ Բօլ, սէնի կէօրտիւկիմէ գաթ էնտէր գաթ մէմուլն օլտում, զիրա պուրատա էլինի սըգտըգտան մատա, եա- գընտա Գրէթէյլտէ թէքար սանա վիզիթա վէրէճէկիմի տէ խապէր վէրիւրիմ...

Բօլ՝ պիւրուտէթի թէրք իտէրէք.—Խօշ կէլտին սէֆա կէլտին... Պիր գաչ կիւն պէնիմլէ գալաճաղընը մէմուլ իտէպիլիթմիյիմ:

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս.—Սէվկիւլիւմ էվլատըմ, պուլնըն իմքեանը եօգ տըր . . . պիր իբի կիւնտէն զիյատէ սիզտէ գալմասընա մուվաֆագաթ իտէմէմ . . . Եանըմտա օլմազսա գանն իտէրսին պիր թարաֆըմ պօշ գալըր . . . պուլնտան մա- նտա չօգ տա վէսվէսէ իտէրիմ, պիր գազայա ուղրամասընտան գօրգնըրմ . . . Պու պիր՝ զայըֆըգ տըր, պիլիւրիմ, լաքին պուլնա գարըն պիր շէյ եաբամամ . . .

Բօլ՝ տօսթընըն էլինի սըգարագ.—Նէ՞ վագթ կէլէճէքսին:

Ֆապիէն.—Ճուժաա էրթէսի կիւնիւ:

Բօլ.—Տիմէք եարըն տէյիլ օ պիր կիւն. պարի էրքէն կէլ քի կիտէլիմ պիր ալ պալըգ թութալըմ:

Ֆապիէն՝ վալիտէսի գօնթէսէ խիթապէն.—Ճուժաա ագչամընտան կիթսէմ նաճըլ օլուր, վալիտէճիկիմ. սէնի իչիւն հէրսի պիր հիսապ տըր, պէնի կէօրմէ- մէզիկինտէ պէօյիւք պիր ֆարգ օլմայաճագ տըր, պէն տէ օրատա պիր ալ զի- յատէ գալմըշ օլաճաղըմ:

Գօնթէս.—Բէք էյի, էօյլէ օլտուն . . . պու պապտէ իքինիլ ուզալընըզ:

Ֆապիէն.—Պիզ տէ էօյլէ եաբաճաղիլ . . . կէլ պէնիմլէ, Բօլ.—տէտի, վէ մէրգում տօսթընը ալտը սալընտան տիշարը չըգտը:

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս իլէ Բէյմօն Ֆրօմանթալ եալընըզ գալտըլար:

Գօնթէս.—Ազիլզիմ Բէյմօն, կէլտիկինիլ բէք խապէթ օլտու . . . էկէր պիլ կիւն կէլմէմիլ օլսա իտինիլ, սիվէ պիր բուսուլա եազըպ միւմքին մէրթէպէ չա- բուգ պուրայա կէլմէնիլիլ րէճա իտէճէքտիմ:

Րէյմոն.—Պանա խապէր վերէնէք վէ եախօտ սիւվալ իտէնէք պիր շէյնի՞մի վար իտի, մատամ:

Գօնթէս.—Շիմտի պուռնն իւզերինէ գօնուշաճաղըզ . . Լաքին էվվէլա օղլունըզտան պահս իտէլիմ . . Մէրգուճը բէք տէյիշմիշ պուլտըղըճը սիզէ սէօյլէ՝ մէկէ զաննըմ հաճէթ եօգ տըր . . .

Րէյմոն.—Հայը՛ֆ, էվվէթ, մատամ, պէն տէ սիզին կիպի էօյլէ օլտուղընը թաստիգ իտէրիմ վէ օլ պապտէ բէք միւթէէսսիւֆիմ . . .

Գօնթէս.—Իքիմիզին տէ տիւշարը հիւզն ու քէտէր իտէն պու թէպէտտիւլին սէպէպի աճապա նէ՞ տիր:

Րէյմոն.—էվվէլ պէ էվվէլ սէպէպ՝ զանսըզլըգ խասթալըղը տըր . . .

Գօնթէս.—Գանսըզլըգ խասթալըղը էյի օլմազ պիր շէյ տէյիլ տիր . . .

Րէյմոն.—Վազըա էօյլէ տիր . . Լաքին աքսի կիպի պու սէպէպտէն պաշգա տահա աղըր պիր սէպէպ վար տըր . . .

Գօնթէս.—Օնըն տա չարէսի վար, տէյի՞մի:

Րէյմոն.—էօյլէ մէմուլ իտէրիմ . . . անճաղ պու չարէնին չօգ կիւճ պուլը՝ նաճաղընտան գօրգույօրըմ . . .

Գօնթէս.—Նէ տիմէք իսթէտիկինիզի անլամայօրըմ . . .

Րէյմոն.—Բօլ՝ նասըլտա կէնճ պիր գարըյա թէսատիւֆ իտուս, պու կիւնքի կիւն անտէն պաշգա պիր տիւշիւնճէսի եօգ տըր:

Գօնթէս.—Տիմէք ալէազա իթմիշ, էօյլէ՞մի . . .

Րէյմոն.—Տէլի կիպի:

Գօնթէս կիւլիւմսէյերէք.—էօյլէ իսէ նի՞շիւն չարէսի կիւճ պուլընաճաղ տիյօրսընըզ . . .

Րէյմոն.—Ձիւնքի տօղրուսը պու տըր . . .

Գօնթէս.—Ատամ սէն տէ . . . Բօլ կիւզէլ վէ կէօսթէրիշլի վէ գանը սըճազ պիր չօճուգ տըր . . . Կիւզէլ կէօզլէրիյլէ պու ֆէնալըղա սէպէպ օլան գարը՝ ա՛նը էյի իթմէյի տէրէօհտէ իտէնէք տիր:

Րէյմոն՝ պաշընը սալլայարագ.—Պէօյլէ մէմուլ իտէյօրսընըզ, մատամ . . Լաքին հէր շէյի պիւմէզի՛նիզ տէ անըն իշիւն պէօյլէ պիր զաննտա պուլընըյօրսընըզ:

Գօնթէս.—Պիւմէտիկիմի պանա սէօյլէյինիզ . . . —տէտիքտէ, Րէյմոն Ֆրօմանթալ՝ օղլունըն աղընտան իշիթտիկինի Մատամ տը Շաթըլիւքսէ նագլ ու հիքեայէ էյլէտի:

Գօնթէս՝ քէմալը տիգգաթլա տիյիէտիքտէն սօնղրա.—Տիմէք մէրգումէ կէնճ գարը վէ եա գըզըն նէ օլտուղընտան Բօլըն խապէրի եօգ տըր, էօյլէ՞մի:

Րէյմոն.—էվվէթ, պիւմէյօր:

Գօնթէս.—Օլ պապտէ նէ՞ զանն ու գըյաստա պուլընըյօր:

Րէյմոն.—Հիշ պիր զանն ու գըյաստա պուլընտըղը եօգ տըր . . Հէր շէյ քէնտիսի իշիւն սըրը ու էսրար գապիլինտէն օլտուղընտան, հէր նէ զանն ու ֆարգիյաթտա պուլընսա հէր հալտէ եանըլաճաղ տըր:

Գօնթէս.—Սիզ քէնտիսինտէն մալիւմաթ թալէպ իթտինի՞մի:

Րէյմոն.—Հէնուզ թալէպ իթմէտիմ, Լաքին քէնտիսինէ պազը շէյլէր սիւվալ

խտնէն յիմ, վէ անլատըղըմ էն ճիւղի վէ հափիֆ պիր էմարէյի պիւլէ արաշթըրաճաղըմ :

Գօնթէս . — Թէհարրիյաթընըզտա մուվաֆֆադ օլաճագսընըզ, զիրա գապթիյէտէքի մէվզինիզ սայէսինտէ թէհարրիյաթը մէզքիւրէյի տահա գօլայ պիր սուրէթտէ իճրա իտէպիւլէճէքսինիզ :

Րէյմօն . — Հայըֆ, մատամ, թէհարրիյաթը մէզքիւրէյի նաիլը մուվաֆֆադըյէթ օլտըզտա պիր նէթիյէտէ հասէնէ հուսուլէ կէթիւրէճէկինէ հիշ պիր իսպաթ ու տէլիլ եօզ տըր . . . Բօլ՝ կիւրուհը խայալքէտթանա մէնսուպ աթէշի մէշրէպ պիր տէլիլգանը օլմաղլա, էկէր սէրպէսթ օլմայան վէ եախօտ նալայըզ օլան պիր գարըյա ալէադա իթմիշ իսէ նա՞սըլ եաբաճաղըմ . . . Պունը քէնտիսինէ սէյլէսէք, գալլի գըրլըաճագ . . . վիւճուտընըն չու գայիֆ հալինտէ պէլքի տէ էօլէճէք տիր . . . Պու շէյ խաթըրմա կէլտիքճէ թիթրէյօրըմ . . .

Գօնթէս . — Պիր նէթիյէտէ մէնհուսէ հուսուլքէյի օլաճաղընը պէյլէ չիմտիտէն քէշֆ ու իսթիսրաճ իթմէքտէն նէ՞ չըգար . . . Օ մէճհուլէ գատըն պէլքի սէրպէսթ վէ նամուսը պիր կէնճ գըզ տըր :

Րէյմօն . — Շիւպհէսիզ էօյլէ ամմա, պու տէտիկինիզի գապուլ իթսէք պիւլէ, քիմ պիլիր մէրգուլէ կէնճ գըզ՝ ճէմիյէթը պէշէրիյէնին հա՛նկը սընըֆընա մէնսուպէ պուլընըյօր . . . Աճապա պէնիմ պուլոււնտըղըմ սընըֆտան եիւքսէք պիր սընըֆտա տէյիլ մի . . . Աճապա օղլուլ անընլա էվլէնմէք իսթէմէքլէ պիր տէլիլիք իթմիշ օլմայաճագ մը, զիրա օղլուլն նէ չիմտի վէ նէ իլէրուտէ հիշ պիր սէրպէթի եօզ տըր, վէ անըն պիրիճիք միրասը՝ պապասընըն տէհէթի սէվապըզը ահվալի տիր :

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ պու սօն սէօլլէրի հէյէճանը պիր սէտա իլէ թէլաֆֆուլ իտուպ, աթէշ կիպի եանմագտա օլան ալընը իքի էլլէրիլէ սըգտը :

Գօնթէս տը Շաթըլլիքս՝ շիտէթլէ . — Րէճա իտէրիմ, ազիզիմ Րէյմօն, պէյլէ չիմտիտէն տիւչարը տէհէթ օլմայընըզ . . . զանն ու գօրգուլարընըզն հիշ պիրի պէլքի տէ էսասըլ տէյիլ տիր . . . Հաիլ օլտուղընըզ մէվզի ու վազիյէթէ կէլինճէ, պուըն անգարիպ թէպէտուիւլ իտէճէկինի վէ հուրր ու սէրպէսթ օլաճաղընըզ մէմուլ իտէրիմ . . . Իշթէ պու մատտէ հագգընտա սիզիլէ գօնուլմագ իսթէր իտիմ . . .

Րէյմօն . — Տիմէք պէնի խաթըրտան չըգարմայըպ լութֆէն պէնի տիւչիւնմիշսինիզ, էօյլէ՞ մի, մատամ . . .

Գօնթէս . — Էվլէթ . . . վէ հէնուզ տիւչիւնէճէյիմ . . . Պիր չօզ նուֆուլը քիմսէլէր կէօրտիւմ, պուընլար՝ պէնիմ թափսիյէմ մուճիպինճէ իսթիտանըզը ատլիյէ նաղըրը նէգտիւնտէ իլթիգամ իտէճէքլէր տիր . . . Լաքին պէն իսթէրիմ քի, մէզքիւր իսթիտանամէ՝ նաղըրա սըր քեաթիպը մախսուսը մարիֆէթիլէ թէսլիմ օլունսըն, զիրա ատլիյէ նաղըրընըն օնա էմիլիյէթը քեամիլէսի վար տըր . . . ճումաա էրթէսի կիւնիւ մէրգուլ սըր քեաթիպէ կիտիպ պու խըտմէթի պիզէ տիրիլ իթմէմսիւնի Րէճա իտէճէյիմ . . . պու Րէճամըն գապուլ օլունաճաղընա չիւպհէմ եօզ տըր . . .

Րէյմօն՝ կէօղլէրի միննէթտարըղընտան նաշի տօլմուշ օլտուղը հալտէ . — Ա՛հ, մատամ, նէ՛ էյի պիր գատընճըղազսընըզ :

Գօնթէս. — Արդի իշխն չալըշորդըմա նէ՝ տէրէճէ մէմնուն օլտուղըմը պիլի-
սինիզ, զիրա պու խըտմէթէ թէմամըյա լայըզ վէ շայտթէսինիզ. . . Ամիրէ-
րինիզ էլան սիզէ նազարը թէվէճճիւն վէ թօշնուտի իլէ պագարլար, տէյիլ՝ մի:

Բէյմօն. — Զաննըմ հագգըմտա թէվէճճիւն ու ըրայէթլէրի արթմըշ տըր, էք-
սիւմիշ տէյիլ տիր. . . Պու կիւնլէրտէ երնէ ֆրսաթ տիւշիւպ պիր խըտմէթը միւ-
ֆրտէ իյֆա իթտիմ. . . Պիննէֆս զապթիյէ նազըրընըն թալէպի իւզէրինէ պա
նա կիւճ պիր իշ հէվալէ օլունըպ, պու իշի պաշա չըգարմաղա մուվաֆֆազ օլ-
տոււմ:

Գօնթէս. — Պու բէք ալէա օլմուշ, էօյլէ իսէ զապթիյէ նազըրընտան տա ու-
ֆազ պիր թափսիյէ թալէպ իտէյիմ. . . Պու թափսիյէ իլէ ասլիյէ նազըրընըն
սըր քեաթիպի իշի պիթիւրիլէր:

Բէյմօն՝ էլլէրինի եէքտիկէրէ պիլլէշթիւրէրէք. — Ա՛հ, մատամ, Ալլահ վէրէ
մուվաֆֆազ օլսանըզ. . . Մէվգի ու վաղիյէթիմ տայմա զահմէթլի օլուպ կիտէ-
րէք տէ կիւճլէշիյօր. . . Շիմտի Բօլ եանըմտա օլտուղընտան, պիր խապիսին,
պիր բէզիլ վէ ըրսպայ ատամըն ահվալինտէն ֆարգը օլմայան սէվապըզը ահվա-
լիմի կիզլէմէք վէ պէլի իթմէմէք իշխն եալան եալան իւզէրինէ սէօյլէմէկէ մէճ-
պուր օլույօրըմ. . . Ութանտըղըմտան սըգըլըյօրըմ. . . էկէր էվլատըմ սըրըմը
տույաճազ օլուր իսէ, պանա նէ՝ ըրայէթ վէ մուհապպէթի գալըր. . . պապա-
սընտան գօրգմաղա պաշայաճազ. . . պէօյլէ պիր պապասը պուլընմասընտան
ութանաճազ. . . պէլքի տէ օնա լանէթ օգույաճազ տըր: Պու նէ՝ տէհէթլի
շէյ տիր, մատամ, պիլլիթըմընընզ. . . լանէթ օգույաճազ տըր:

Գօնթէս. — Բէք օ գատար միւսպաղա իթմէյինիզ. . . Վագըա պու կիւնէ
գատար Բօլտան կիզլէտիկին շէյի մէրգուլմ պիրտէն պիրէ տույաճազ օլուր իսէ
ֆէնա օլաճազ տըր: լաքին անը կէօզէթէրէք վէ տայմաքի կիպի ինթիյաթլը տափ-
րանարազ, պու քէշֆը մէնհուսըն վուգու պուլմասընը գօլայճա մէն իթմէյէ մու-
վաֆֆազ օլաճազսընըզ. . . Իմտի եագընտա իճրա իտէճէկիմ թէշէպսիւսին նէ-
թիյճէսինէ քէմալը էմնիյէթ ու ճէսարէթլէ ինթիզար իտինիզ. . . Իզինլիսինիզ
. . . միւտտէթը մէնգուլէթիւնիզի օղլունըզըն եանընտա կէշիւրինիզ, զափալը
նըն աշգ ու սէվտա խասթալըղընը էյի իթմէյէ չալըշընըզ վէ բազար էրթէսի կիւ-
նիւ երնէ պանա կէլինիզ. . . ումարըմ քի սիզէ էյի խապէրլէր վէրիւրիմ:

Բէյմօնըն եանազլարընտան աշաղը իրի իրի կէօզ եաշլարը ագըյօր իտի:

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ էլիկի մէրգուլմա ուղաթտը:

Բէյմօն՝ Գօնթէսին էլինի թուլթուպ քէմալը հիւրմէթ ու ըրայէթլէ պուս
էլլէտի:

Գօնթէս՝ պիր ազ սիւքիւթտէն սօնլրա. — Ազիզիմ Բէյմօն, սիզ Բարիզի թէ-
մամըյա պիլտիկինիզտէն, շիւպէսիզ պանա պիր մալիւմաթ վէրէպիլիւրսինիզ:

Բէյմօն. — Նէ՝ խուսուստա, մատամ:

Գօնթէս. — Էճնէպի պիր հէքիմ վար իմիշ տէ անըն իշխն սէօյլէյօրըմ. . .
իսմի տօգթօր թօմսըն իմիշ. . . հէր քէսին աղընտա իմիշ. . . Թանը՝ ըմըսընըզ:

Բէյմօն. — Էվլէթ, մատամ. . . պիհագըն քէսալը շէօհրէթ իթմիշ Ամէրիգա-
լը պիր մուալլիմ օլուպ, իսքեան իթմէք իւզրէ Բարիզէ կէլմիշ. . . Օղլուլմ մու-

այննէ իթտիրմէք իջիւն վերգում տօգթօրն էվինէ կէօթիւրտիւմ . . . հազգընտա
րէք զիյատէ էմնիյէթիւմ վար տըր :

Գօնթէս .— Սիգին սէօզիւնիզէ պազըլըր իսէ շարլաթան տէյիլ տիր , էօյլէ՞ վի :
Բէյմօն .— Նա՛յր , տէյիլ տիր . . . մէշնուր վէ վազարը վէ տարաթըսէվմէյէն
պիր ատամ տըր :

Գօնթէս .— Էօյլէ իոէ ախզ իթտիվիւմ մէքթուպըն մէալինի էյի անլամայօրըմ :
Բէյմօն՝ թէաճճիւպէլ .— Տօգթօր թօմբսընտան պիր մէքթուպ վը ախզ իթ-
տինիզ :

Գօնթէս .— Էվմէթ . . . Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնաղընտա պիր ճէմիյէ-
թը մուսիգիյէ իթա իտէճէկինտէն , պիր տավէթնամէ կէօնտէրմիլ . . . Զանն իթ-
տիւմ քի քէնտիսի իջիւն պու պիր նէվի իլան ու «րէգլամ» տըր , նասըլ քի կազէ-
թալար պու նէվի ըէգլամլարըլա տօլու տըր . . . Էօյլէ ֆարզ ու գըլամ իթտիւմ
քի , գէվաթը միւթէպէրէ էսամիսինի թօբլամըլ , վիւշթէրիւնրինի արթըրմադ վէ
քէնտիսինէ պիր բարլագըլդ վէրմէք իջիւն գէվաթը մումաիլէյնիւմէ տավէթնամէ-
լէր իրալ իտլյօր . . .

Բէյմօն .— Սիգի թէէմին իտէրիւմ քի , տօգթօրն պու կիպի շարլաթանըգլա-
րա աօլա վէ գաթան լիւզում ու ինթիյաճը եօգ տըր . . . Մուլլէնէյէ պու կիւն
պաշլատը . . . պէքլէմէ սալօնընտա օ գատար գալպալըդ վար իտի քի , քէնտի-
լէրինի կէօթէրմէյէ կէլէնլէրին եարըպընտան չօղը շիւպհէսիզ եարընա գալմըլար
տըր . . . Տիմէք խայլի միւշթէրի բէյտա իթմիլ տիր . . .

Գօնթէս .— Իշթէ էյի եա՛ . . . Շիւքիւր Ալահա քի Ֆապիէն իլէ պէնիւմ ա-
նըն մուպէնէսինէ ինթիյաճըմըդ եօգ տըր , պինաէն ալէյի սօարէսինէտէ կիթմէք-
տէն իճթինապ իտէճէյիլ . . . Տավէթի եօլսուգ էրքեանսըդ պիր տավէթ տիր ,
կէօրիւնիր քի մէրասիւմը լազըմէյէ աշնա տէյիլ տիր . . .

Բէյմօն .— Տօգթօր էճնէպի տիր , մատամ , անըն իջիւն պու գուսուրընապ աֆվ
օլունապիլիր :

Գօնթէս .— Պունտան մատաա , պէն էօյլէ պիրտէն պիրէ ջրթայա չըգան վէ
ղայէթ կիւրիւլթիլի օլան շէօհրէթլէրի սէվմէթ . . . Պէնճէ պու շէօհրէթլէր՝ տի-
րայէթտէն զիյատէ իլան ու ըէգլամ սալէսինտէ վազը օլըրլար :

Բէյմօն .— Մատամ , գաննը աճիզանէմէ կէօրէ , էկէթ տօգթօր թօմբսընթթա-
նըմըլ ձլսա խտինիզ , պու էֆքէարընըզը թէրք իտէր ղէ չհազգընտա տահա կիւ-
զէլ պիր մուհաքէմէտէ պուլընըր իտինիզ . . . ըրզ ու նամուսը եէրինտէ պիր ա-
տամ օլտուղը՝ եիւզիւնտէն վէ լիսանընտան պէլլի տիր . . . Օղլումըն՝ անըն էլիյլէ
էյի օլաճաղընա հիշ շիւպհէմ եօգ տըր . . . (վիւճուտճա սըհհէթինի տիմէք իս-
թէյօրըմ) . . . պունը պանա վատ իտուպ , քէմալը ֆէտաքեարի իլէ տէ իշին
իճրապընա թէչէպպիւս իթտի , զիրա թապիպը մէրգում՝ պէնտէն իւճըլէթ ախզ
իթմէք իսթէմէյօր . . .

Գօնթէս .— Բէք զիյատէ քեար ու իսթիֆատէյէ պազմոգսըզըն քէնտի իլմ հւ
ֆէննիյլէ ճէմիյէթը պէշէրիյէյէ խըտմէթ իթտիկինէ բէք մէմնուըմ . պէն տէ սի-
զին կիպի Բօլը էյի իտէճէկինի մէմուլ իտէրիւմ՝ վէ խուսուսիյլէ պէօյլէ նարզու էյ-
լէրիւմ . . . — տէտի :

Պու սըրատա իքի տէլիգանլըլար՝ սալօնա ավտէթ իթտիլէր,
Ֆապիէն.— Բօլ իլէ ուզլաշտըմ, վալիտէճիկիմ . . . ճուժաա էրթէսի կիւնիւ
պիւթիւն կիւն րահաթ րահաթ պալըգ ավայապիլմէք իշիւն ճուժաա ագչամընտան
կիտիպ Բօր Գրէթէյլտէ եաթաճաղըմ . . .

Գօնթէս.— Բէք ալէա, էվլատըմ, նասըլ իսթէրսէն էօյլէ եաբ, լաքին ճու-
ժաա էրթէսի ագչամը վէ եախօտ բազար կիւնիւ սէնի պէքլէյէճէկիմի ունութմա,
Ֆապիէն.— Պիգ շիմտի պաշգա պիր շէյ տէ գարարլաշտըրտըգ . . .

Գօնթէս.— Նէ՞ գարարլաշտըրտընըգ:

Ֆապիէն.— Մ՝ Ֆրօմանթալըն պու ագչամ սիգտէ եէմէյէ գալմասընը գարար-
լաշտըրմըլը տըր . . .

Գօնթէս.— Պու գարարընըգ պէօյիւք պիր շէյ տէյիլ տիր, պուճա պէն տէ բէք
մէմնուըմ . . .

Բէյմօն.— Մա՛տամ, աֆվ իտէրսինիգ, գապուլ իտէմէմ . . .

Գօնթէս.— Նի՞շիւն բէտտ իտյօրսընըգ:

Բէյմօն.— Ջիւնքի պիւնէֆս պու կիւն Բօր-Գրէթէյլտէ ավտէթ իթմէմիգ իգ-
թիկա իտէր, եօլ տա ուզուըն տըր . . .

Ֆապիէն.— Բարիգտէ գալըրսընըգ . . .

Բէյմօն.— Մատլէն չօգ վէսվէսէ իտէր:

Ֆապիէն.— Պիր թէլէկրաֆ չէքէր վէսվէսէսինի տէֆ իտէրիգ . . . Հայտէ
ինտիմ, սէվկիւլիւ միւսիւ Ֆրօմանթալըմ, պիգի գըրմայընըգ . . . Սէն տէ պիգէ
եարտըմ էթ, Բօ՛լ, սէն տէ իւսթէ վէր:

Բօլ՝ կիւլէրէք.— Պապաճըլըմ, տօսթըմ Ֆապիէնի կիւճէննօրմէք իսթէ՞ր-
միսին:

Բէյմօն.— Մատամ քի էօյլէ տիր, թէրքը խտաա իտէր վէ թէքլիֆի գապուլ
էյլէրիմ . . .

Ֆապիէն.— Պրա՛վօ . . . եաչասը՛ն . . .

Բօլ իլէ Ֆապիէն տէրհալ Մատլէնէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ իթտիլէր:

Սաաթ ալթը պուչուգտա սուֆրայա օթուրըլտը:

Սաաթ օն պիրտէ Բէյմօն իլէ էվլատը՝ սապահտան պէրու թէրք իթմիլ օլ-
տըգլարը Սէն Լուի ատասընտաքի խանէյէ ավտէթ իթտիլէր:

Գաբուճը գարը՝ Բէյմօնա պիր մէքթուպ թէսլիմ իթտի, վէ պու մէքթուպըն
էօյլէնտէն սօնղրա կէլմիլ օլտուղընը պէյան էյլէտի:

Բէյմօն՝ մէքթուպըն իւզէրինտէքի եազըյա պագտը. պու եազըյը թանըմա-
յօր իտի:

Հէր հանկը մէքթուպ օլուրսա օլսուն, պուընն նէրէտէն կէլտիկինի պիլմէտի-
կի հալտէ, աչմագտան էվվէլ քէնտիսինի միւլէվվէլ պիր գօրգու իսթիլա իտէր
իտի, շիւնքի պուլուընտըղը հալ ու վազլիլթտէ օ մէքթուպ քէնտիսինէ ուղուրսըղ
պիր խապէր կէթիրմիլ օլապիլիր իտի:

Բօլ իլէ պէրապէր օտաւորնա կիթտիքտէ , հէման մէքթուպըն զարփընը երթ-
տը , վէ մէքթուպ քեաղըտընըն իւզէրինտէքի պիր գաչ սաթըր եազըյը օգուտը :
Մէքթուպը մէգքիւր պէրվէճնը աթի պիր տալէթնամէ խոի :

«Տօգթօր Թօմսընէ քէնտի՝ մահը հալին ինճը բազար էրթէսի ազաւը Մի-
րօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնադտա իթա իտէճէկի ճէմլյէթը մուսիգլյէտէ լութ-
ֆէն հազըր պուլընմալարընը Միւսիւ Յրօմանթալ իլէ մախտուլընա ըէճա իտէր :
Բէյմօն՝ մէքթուպը եիւքսէք սէս իլէ գրաաթ իթմիշ օլտուղընտան , օլլը-
Բօլ . — Պու նէ՝ նազիք մուամէլէ , պապաճըղըմ . . . սէն նէ՞ տէրսին պուռնա :

Բէյմօն . — Շիւպհէսիգ էօյլէ տիր . . . Սէօյլէ պագայըմ , սէվկիւլիւ էվլատըմ ,
մէգքիւր սօարէտէ հազըր պուլընմազ իսթէ՞միսին :

Բօլ . — Խալր , պապաճըղըմ . . . ճէմլյէթլէրի բէք սէվմէտիկլմի սէն պիլիր-
սին . . . Հիշատէթիմ տէյիլ տիր , տօգթօր Թօմսընտան տալէթ օլընան վէ
պանա պիլտիք օլմայան աւտամլար արասընտա շիւպհէսիգ բէք սըգըլաճաղըմ . . .

Բէյմօն . — Էյի տիւշիւն . . . պէօյլէ պիր էյլէնճէ սէնի իշիւն բէք ազ վուգու
պուլուր . . .

Բօլ . — Պէն էյի տիւշիւնտիմ . . . պէն օ ճէմլյէթէ կիթմէք իսթէմէմ . . .

Բէյմօն Յրօմանթալ պիրտէն պիրէ աիւշիւնճէյէ տալտը :

Բօլ . — Նէ՞ տիւշիւնիյօրսըն , պապաճըղըմ :

Բէյմօն . — Ղարիպ վէ անլաշըլմազ պիր շէյ իւզէրինէ տիւշիւնիյօրըմ . . .

Բօլ . — Նէ՞ շէյ :

Բէյմօն . — Շու տալէթ . . .

Բօլ . — Էյ նէ՞ իմիշ :

Բէյմօն . — Նա՞սըլ օլտու տա սիղէ կէլտի . . .

Բօլ կիւլէրէք . — Նասըլ օլաճազ , Տօգթօր սանա կէօնտէրմիշ . . .

Բէյմօն . — Իշթէ պու շէյ պէնի տիւշարը թէաճճիւպ իտիյօր . . . Տօգթօր
պիղլմ իսմ ու շէօհրէթ վէ մահալը իգամէթիմիզի նա՞սըլ պիլիյօր :

Բօլ . — Անլէրի սէն քէնտիսինէ սէօյլէ՞մէմիշմիսին :

Բէյմօն . — Ումմամ . . . էօյլէ պիր շէյ հիշ խաթրըմա կէլմէյօր . . .

Բօլ . — Ունուլթմըշ օլմալըսըն . . . Էկէր ունուլթմըշ տէյիլ իսէն , շիմտիճիք
տէտիկին կիպի անլաշըլմազ պիր մուամմա օլուր . . . Պիգ մաարուֆ վէ մէշհուր
պիր քիմսէլէր տէյիլիզ . . .

Բէյմօն՝ նիմ պիր սէտա իլէ մըրըլտանարազ . — Պէլքի տէ աւտաւաքի լօգանթա-
տա թէսաւիւֆ իթտիկիմտէ իսմ ու մահալը իգամէթիմի քէնտիսինէ սէօյլէմիշիմ
. . . օ սըրատա եիւրէկիմ բէք հէյէճանլը օլտուղընտան , հիշ խաթրըմա կէլմէ-
յօր . . . Էվլէթ , օրատա սէօյլէմիշ օլմալըյըմ , զիրա էվինէ կիթտիկիմիզտէ , իսմ
ու շէօհրէթ վէ մահալը իգամէթիմի հիշ սօրմատը . տիմէք քի գաթէն պիլիյօր
իմիշ :

Բօլ . — Հէր նէ օլուրսա օլտուն , հիշ էհէմմիյէթի եօգ տըր . . . Կիճէլէր խայր
օլտուն , պապաճըղըմ . . .

Բէյմօն . — Կիճէլէր խայր օլտուն , սէվկիւլիւ էվլատըմ . . . Էկէր սապահ գահ-
վալթըր իթմէք իսթէմէզ իսէն , եարըն սապահ էրքէնճէ հարէքէթ իտէճէյիզ ,
տէյիլ՝ մի . . .

Բօլ.—Բարիգտէ հիշ թաամ ի՞թմէյէճէքմիյիզ :

Րէյմօն.—Նասըլ իսթէր իսէն . . .

Բօլ.—Էօյլէ իսէ եարըն պագարըզ . . . Կէճէլէր կէպէ տիր . . . եարըն կէօ-
րիւչիրիզ, պապաճըղըմ . . . —տէտի, վէ բէտէրի Րէյմօնը գուճագլաաղգտան
սօնդրա՝ օտաարնա չէքիտի կիթտի :

Պիր ազ րահաթլանմագ իշիւն պապա օղուլ պիրպիրինտէն այրըլտըզլարը վա-
գըթ, Բըթի Գասթէլ գօնաղընտա եէնի պիր ճինայէթը միւտհիշէ տահա իճրա օ-
լունըյօր իտի :

Կէնէկօ սօգաղընտաքի էսկի քիթապ սաթըճըսը Անթուան Ֆօվէլ սայֆիյէնին
թաամ սալօնընտա նասըլ պիր ույուչըզլըզ վէ հըսսըզլըզա միւպթէլա օլմուչ իթի
իսէ, Ամէտէ Տիւվէրնուա իլէ Վիրթինի տախի մէզքիւր սալօնտա այնը ույուչըզ-
լըզ վէ հըսսըզլըզա տիւչար օլուպ, անըն կիպի պօյուչլարընըն չահ տամարընտա
ուզըճնըղընա աչըլան պիր չըղըգտան թէքմիլ գանլարընը զայպ իթտիքտէն սօնգ-
րա ույգու հալինտէն էճէլ բէնչէսինէ տիւչմիլլէր իտի :

Պունըն իւզէրինէ Ժագ Լակարտ՝ Վիրթինինին պօյնընտա թաշտըղը միտպ-
եայը ալմըլ, իւսթիւնտէքի քէսէ շէքլինտէքի գապը չէօզմիւչ վէ ալթունտան մա-
մուլ օլան բուլը պիր տիգգաթը ֆէվգէլատէ իլէ թէտգիզ էյլէմիլ իտի :

Մէզքիւր բուլըն իւզէրինտէ իւսթ իւսթէ եաղլըլ իւչ քէլիմէ պուլընըպ,
Ժագ «—Պիր . . . հէբսինի տէ պէօյլէ էլէ կէչիրէճէյիզ—» տիյէրէք, բուլը ճըզ-
տանընըն պիր կէօզիւնէ վագ իթտի :

Էօլէնլէրին ճէսէտլէրի՝ Ֆօվէլ կիպի բուպալարը սօյուլմագսըզըն պաղչէյէ չը-
գարըլտըլար :

Իթթիխագ օլընան թէտապիրը ինթիյաթիյէ սայէսինտէ իքի ճան թէլէֆին-
տէն հիչ պիր իզ պըրագըլմայըպ, զէմին գաթընտաքի գանլար թէմամըլլա եըգա-
նըպ թէմիզլէնտի վէ սայֆիյէնին գարուլարը եէնիտէն գաբանտը :

Բասգալ.—Շու սաաթտա նաչէլէրի նէ՞ եաբաճաղըզ :

Ժագ.—Գուբէ արապասընը իչէրի սիւր.—տէտիքտէ, Բասգալ՝ գօշուսը պիլէ
սէօքիւլմէմիլ օլան արապանըն պուլընտըղը սունտուրմա ալթընա կիտիպ պէկիրին
եուլարընտան թութտը վէ արապա իլէ պէկիրի Ժագըն մէքլէտիկի եէրէ գատար
կէթիրտի :

Ժագ.—Արապա գաբուսընը աչ . . . —տէյիպ, մէզքիւր գաբույը Բասգալա
աշտըրտըգտան սօնդրա սէօզիւնէ տէվամ իլէ.—Շիմտի իշ՝ պու իքի նաչէյի կէօյա
ույուլյօրլար կիպի արապանըն իչինէ եէրլէշտիրմէքտէ տիր . . . —տէտի :

Բասգալ.—Պու գօլայ շէյ.—տէյու ճէվապ վէրտի :

Վիրթինինին եումուչագ վէ նազիք նաչէսի սաղ թարաֆտաքի չիլթէլէր փ-
զէրինէ վագ օլունըպ, տիզլէրի գաթ իտիտի վէ պաշը տախի արապանըն պուճա-
ղընա տայատըլտը :

Օ պիր թարաֆտա տա էօյլէճէ Ամէտէ եէրլէշտիրիտի :

Պու իքի պէտպախթ մագթուլլար՝ զանն իտէրսին տէրին պիր ույգուչէքի-
յօրլար իտի :

Պու մէնհուս խըտմէթ պիթտիքտէն սօնդրա, Ժագ՝ Բասգալա ախըրտան պիր

իր կէթիրտիպ արապանքն խալըսը ալթընա աթտը. պառնէհու տէմիր բարմագլըզը գաբու ուսուլնաճըգ աչըլըպ գուբէ արապասը սօգաղա չըգարըլտը :

Բասգալ բարմագլըգ գաբույը գաբատըը սըրատա չէրիքի՝ արապանքն սանտալեանը իւզէրինէ չըգմըչ օթուրմըչ օլուպ, Բասգալ քէնտիսի տախի պիր հըզ իլէ չըգտը անըն եանընտա օթուրտը :

Ժադ.— Բարիզէ կիրմէքնիզին պուրատան Պուլօնեքը օրմանընա նէ՞ գատար վագթտան կիտիլէպիր :

Բասգալ.— Իքի սաաթտա :

Ժադ.— Եօլու պիրիմիսին . . .

Բասգալ.— Կէօզիւմ գաբալը կիտէպիրիւմ . . .

Ժադ.— Էօյլէ խէ հայա պագալըմ . . . Սաաթ գաչտա՞ չափագ սէօքիյօր :

Բասգալ.— Սապահ սաաթ տէօրթ րատտէլէրինտէ :

Ժադ.— Բէք ալէա . . . Շիմտի սաաթ օն պիր պուչուգ տըր . . . պիր ազ հըզընա եիւրիւյէրէք, Իքի սաաթ սիւրմէգտէն Պուլօնեք օրմանընա եթիլիլիլի :

Բասգալ՝ գամչը իլէ տիզկիլէրի էլէ ալմըչ Իտի :

Դամչըը պէկիրէ սալլայընճա, պէկիր սիւրաթլա գօշմաղա պաչատը, Կրավէլ եօլու իւզէրինտէն կիթտի, Վէնսէն օրմանընտան կէչտի, Սէն-Մանտէտէն միւրուր իթտի, Մօնթրէօյլ, Պանեօլէ, Օպէրվիլիէ նամ մահալլէր իլէ Բէվօլթ եօլընա վարտը, Ֆէնէրլէրի սէօնմիւլ օլան մէգքիւր արապա՝ գարանլըգտա հէք թէնհա եօլարտան կիտիյօր Իտի :

Պէկիրէքէօքիւրէրէք պէմ պէյաղ քէսիլմիլ Իտի :

Նէօյեի ճատտէսինէ միւվասէլէթ օլունտը :

Պուլօնեք օրմանընա կիրիլէճէք եօլարըն պիրի գարչըսընա միւվասէլէթ օլընտըգտա, Ժադ Լակարտ «— Բէք հըզը գօշտուր—» տէտիկինտէն, Բասգալ հայվանը տահա զիյատէ գօշտուրտը վէ ինթիսապ րուսուլմը մէմուրլարընըն էօնիւնտէն եըլտըրըմ կիպի կէչտի, Մէրգուլման մէմուրլար՝ արապանքն սիւրաթը ֆէվգէլատէսիտէն տիւչարը թէհայլիւր օլարագ, տէլի տիվանէճէ գօշմագտա օլան մէգքիւր արապանքն արգասը սըրա կիթմէյի խաթր ու խայալլէրինտէն պիլէ կէչիւմէտիլէր :

Պուլօնեք օրմանընըն էքէյիճէ իչէրիսինէ կիրիլտիքտէ, Ժադ.— Շիմտի պիր սըգ աղանլըգ եանընտա տուրմալըըլ.— տէտի :

Բասգալ պուլնա մուվաֆագաթ իթտի :

Օն տագիգա սօնղրա գուբէ արապասը՝ իրի աղանլարտան միւթէչէքքիւլ պիր աղան եօլը տէրուլնիտէ տուրտը :

Իքի արգատա՝ արապանքն սանտիզընտան աչաղը էնտիլէր :

Բամգալ իրի ալտը, պիր ուճընը իլմէք իթտի, աղանլարըն ալթընա կիրտի, աչագ տալլարը քէմէր կիպի օլմուլ օլան պիր էսկի մէչէ աղանը ինթիսապ Իտիպ, մէգքիւր աղանըն իլք չաթալ եէրինէ գատար թըրմալանարագ եօգարը չըգտը, վէ իրին օ պիր ուճընը միւլէքէմճէ մէգքիւր աղան տալլարընըն պիրինէ պաղլատը :

Պու իլ խիթամ պուլտըգտա, Բասգալ Ժադըն Էանընա կէլտի. Իքիսի պիրիլքտէ արապա գաբուսընը աչըպ Ամէտէնին նալէսինի աչաղը ալարագ, Բասգալըն

իբի պաղլատը մէջէ աղանձընն ալթընա գատար կէօթիւրտիւէր :

Պիր ազ սօնդրա մէզքիւր նաչէ՝ աղանձտան աչաղը ասըլմըչ սալլանըպ տուրու-
յօր իտի :

Պատէհու արապա հարէքէթ իտուպ , պու տէֆա Բասգալ՝ Պուլօնեը գաբուը
թարաֆընա վուրտը :

Արապա՝ էսկի մէզարըղա եագըն տար պիր աղան եօլընտա պուլընտըգտա ,
ժագ՝ քէնտի սատըգ արգատաչընըն գօլընա տօգուենարագ «—Օրատա—» տէյի-
վէրտի :

Պէկիր եէնիտէն տուրտը , իբի արգատաչար աչաղը էնտիւէր վէ Վիրժինին
նաչէսինի դայէթ սըգ պիր աղանըղըն օրթասընտաքի պօշ մահալէ կէօթիւրտիւէր :

Բասգալ՝ մէնհուս պիր կիւլիւմէյիլէ.—Գըսսէտէն հիսսէ ալալըմ . . . Պագ ,
Շամբանեա շարապըյլա ըսթագօզ եէմէք արգուսը՝ պիր կէնճ գըզը նէլէլէրէ գա-
տար կէօթիւրէպիլիյօր իմիլ . . . Շիմտի սըրա Լա Ֆուլինին տիր.—տէտի :

Շաֆագ սէօքմէգտէն չօգ էվվէլ գուրէ արապասը՝ գաբուըլըգ իտէն Ալգաս-
լը ուշաղը ույանտըրմագսըզըն Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնաղա տուլսուլ իթ-
տի , զիրա ժագըն իւզէրինտէ անախթար վար իտի :

Սախթէ տօգթօր թօմբսըն՝ Վիրժինինին պօյնուենտան ալընան միտալեայը
միւթէվէֆա գօնթ Ֆիլիւր տը թօնէրիէօնին պանտըղընտա պուլընան միտալեանըն
եանընա վագ իթտի :

Լա Ֆուլին՝ Պուլօնեը օրմանը տէրուենինտէ ույումագտա օլմաղա , քէնտիսին-
տէն էլլի ատըմ ուզագտա քէնտի իսմի թէլաֆթուգ իտիլմէքտէ օլտուղընը խաթր
ու խայալինտէն պիլէ կէչիւմէյօր իտի :

Մէրգուլ Լա Ֆուլինին իլք կիւնիւ սապահլայըն Անթըրըօ ըլթըմընըն եագը-
նընտա պիր մալուենանըն տէմիրինի եօգարը գալտըրմաղա վէ Անթուան Ֆօվէլին
նաչէսինի սուտան չըգարմաղա եարտըմ իթտիկինի կէօրտիւք , վէ Սէն նէհրինին
աչաղքի թարաֆլարընա տօղրու կիթտիկի սըրատա քէնտիսինի թէյը իթտիլք :

Սէն նէհրինին աչաղքի թարաֆլարընը Լա Ֆուլին չօգ սէվէր իտի :

Մէրգուլ տէլիգանը՝ Սէն-Գիւլ իլէ Սիւրէզն նամ մահալլէր արասընտա նէհ-
րին ալէա սըլլըգ եէրլէրինտէ սագան պալըղը ալլամագ իսթէտիկինտէն , պիլ-
հիւմէ ալ թագըմլարընը ալըպ էթուալ մէյտանընտաքի թրամվայըն իւսթ գա-
թընա օթուրարագ պալըգ ալը իչիւն իսթէտիկի մահալէ տօղրու կիթմիլ իտի :

Գարանըգ պասանա գատար պախթը հիչ եավէր օլմամըչ վէ հէրսի հէրսի իբի
լիպրա պալըգ թուլթմըչ օլտուղընտան , մէզքիւր պալըղը ուճուգ պահալը պիր աչ-
ճըյա ոսթտը :

Լա Ֆուլին՝ կէօք եիւզիւնտէ եըլտըզլալ բարլամաղա պաչատըղը սըրատա ,
քէնտի քէնտինէ.—Տէֆ օլսուեն շու Սէն նէհրի . . . պէնիմ էսկի Մարն ըրմաղըմ
տահա ալէա տըր . . . Սէն-Մօր-Լէ-Ֆօսէ , ժուէնվիլ , Գրէթէյլ , քէրէսթէ սալլա-
րը վէ ատատաքի լօգանթա . . . պուենլար էյի տիր . . . օրայա կիթմէլի . . .
Զաթէն պուրատա տա քիմսէյի թանըմամ . . . զանն իտէրսին պանա պիր սէր-
սէրի կիպի պագըյօրլար , պու իսէ պանա էյի կէլմէզ . . . Հայտէ պագալըմ Գը-
րէթէյլէ :

Պուռն տիէրէք Լա Ֆուին՝ ավ թագըմլարընը սըրթընա վուրտը վէ պիթթապ Պուլօնեը օրմանը տէրուներնտէն միւրուր իլէ Բարիզ եօլունը թութտը :

Մէրգուժ պալըգ ավճըսը՝ պէօյիւք աղաճլարըն ալթընտան խալը կիպի եու-
մուշագ չայըրըն իւզէրինտէն եիւրիւտիյի սըրատա , պիր գաչ սաաթ օրատա եա-
թըպ ույուսա վէ էրթէսի սապահ գալգըպ Մարն ըրմաղը սէվահիլինէ կիթսէ օ-
լաճագ մը տէյու քէնտի քէնտինէ տիւշիւնիօր , վէ պէօյլէ եաթտըգտա հիչ պիր
չէյ զայպ իթմէյէճէկինի քէնտի քէնտինէ սէօյլէյօր իտի :

Լա Ֆուին եինէ քէնտի քէնտինէ .—Ալիմ Ալլահ օլուր , չուրատա սէրիլիպ եա-
թարըմ . պիր սարրաֆ պիլէ պէնիմ գատար րահաթ եաթըպ ույուլամագ :

Պուռն տիէրէք Լա Ֆուին պիր սըգ աղաճլըգ իչինէ սօգուլըպ , թօբ պիր մէչէ
աղաճլըղընըն ալթընտա եօսուլը պիր եէր ինթիխապ իթտի , օլթալարընը եանընա
գօյտու , վէ եաթըպ զայէթ տէրին պիր ույգուլա տալարագ , քէնտիսինտէն էլլի
ատըմ էօթէտէ նէ արապա սէսինի վէ նէ ժագ իլէ Բասգալըն լագըրտը իթտիք-
էրինի իշիթմէտի :

Շաֆագ սէօքտիւ :

Սապահ սաաթ տէօրթտէ բարլագ պիր կիւնէչին զիյալարը՝ ճէսիմ աղաճլարըն
թէքէսինտէ բարլամաղա պաչլայըպ , աղաճ սալլարընըն իչինտէ տէ գուչլարըն ճը-
վըթըսը իշիտիլիօր իտի :

Լա Ֆուին էվվէլա պիր գօլունը , սօնդրա պիր այաղընը օյնաթարագ, նիհայէթ
ուլանտը վէ եօգարը գալգըպ կէօզլէրինի օվարագ քէնտի քէնտինէ .

—Օ՛հ , օ՛հ , կիւնէչ տօղմուշ , օրման գուչլարը ճըվըթամաղա պաչլամը . . .
թէնպէլլիք նէ ալէա չէյ տիր , չէօյլէ եաթսամ գալսամ . . . Հայտէ պագալըմ ,
գալգ այաղա վէ եօլա չըգ , Լա Ֆուին . . . Բուէն տիւ ժուրա կիտիպ Պէրսիէ
գատար վարմագ իչին էթրաֆ տէմիր եօլունա րաքիպ օլաճագսըն վէ եիրմի բա-
րա վէրիպ «մուշ» վաթօրըլլա Շարանթօնա կէչէճէքսին , օրատան տա Սէն—Մօրա
գատար գանալ պօյուլտան կիտէճէքսին . . . իլթէ սէնին եօլըն պու տըր , գա-
րըչըգ պիր չէյ տէյիլ տիր :

Տէլիգանլը պալըգճը՝ ավ թագըմլարընը թօբլատը , օմուզընա վուրտը վէ սըգ
աղաճլըգլարտան կէչիպ պիր աղաճ եօլունա չըգտը :

Պիր տէ նակէհան տէչէթլի պիր սէտա սալըվէրիպ , սար սարը քէսիլտի , վէ
թիլիլ թիլիլ թիթրէյէրէք պիրտէն պիրէ տուրտը :

Լա Ֆուին՝ եիւզիւն գօյու եէրէ սէրիլմիշ պիր գարը կէօրմիւշ օլմաղլա , քէն-
տի քէնտինէ .—Պու նէ՞ . . . պու նա՞նըլ զարիպ չէյ . . . պիր գարը եէրէ սէ-
րիլմիշ . . . Լաքին պուլտա գօրգաճագ նէ՞ վար . . . պէլքի օ տա պէնիմ կիպի
գօգօղ օլտուղընտան , կէլմիշ պուրատա ույուլմը . . . Իսթէր գըզ իսթէր գարը
օլտուն , ույգուսը աղըր օլտուղընա էօյիւնէպիլի . . . —տէտիքտէն սօնդրա , պէ-
սինի եիւքէլտիպ .—է ճանըմ , հայտէ գալգընըզ , ուլանընըզ , մինի մինի վալիտէ
. . . էկէր պէնիմ կիտէճէյիմ թարաֆա կիտէճէք իսէնիզ , պիրլիքտէ արգատաշ
օլուրըմ :

Ճիսմը մէգքիւր հիչ գըմըլտանմատը :

Լա Ֆուին եինէ քէնտի քէնտինէ .—Պու գատընըն ույգուսը հագիգաթէն ա-

ղըր իմիջ. — տէտիքտէն սօնորա, էյիլիպ գատընըն պիր էլինի թութոր վէ պու է-
լին եուումուչագ վէ լաքին սօնագ օլտուղընը անլատը :

Լա Ֆուրին՝ պիր տէհչէթլի էինէ պիրտէն պիրէ տօղրուլայ հէման երէքսէք
պիր ոչտա իլէ. — էօլմիւշ . . . պու նէ՝ գարա պախթ . 3 . Ֆուրն պիր պօղոբ-
մուչա՝ րասթ կէլտիմ . . . պու սապահ տա ղալիպա գաթլ օլունմըլ պիր
գարընըն նաքսինէ թէսատիֆ իտլյօրըմ . . . Պէն պիր սէրսէրի՝ պիր սապըգա-
լը կիպի պու նաչէնին գուրպինտէ օրմանըն պիր թօր աղանըղը տէրունինտէ
եաթմիջ օլտուղըմտան, պէնիմ իւզէրիմէ շիւպհէ օլունապիլիր . . . Պէն քի ժիւլ
Պուլնուալըմ, պէնիմ հագգըմտա շիւպհէ օլունսըն հէ՞ . . . Պէն նէ՞ ճէվապ վէրէ-
պիլիրիմ, չարուգ շուքատան սափուչալըմ . . . պուրասը թէհլիքէլի տիր . . . —
տէտի, վէ գափլինի անիտէ ֆիլիինէ ույտուրարագ տէլի կիպի օրման իշինտէն
գօշմաղա պաշաւը :

Անընտան սէլ կիպի թէր ագըյօր, պուրպթլա գօշմասընտան տօլայը կէօք-
սիւ սօլույօր վէ նէֆէս ալըպ վէրտիկինտէ ֆըսըլտայօր իտի :

Լա Ֆուրին՝ Պուլօնեը օրմանընը բէք էյի պիլմէյիպ նէ թարաֆա կիտէճէկինի
թային իտէմէտիկինտէն, վէ ագընը թէվիմըյլա ղայայ էյլէտիկինտէն, կէօյմ ար-
գասընտան տտամ գօփալայօր կիպի րասթ կէլտիկի եօլարտան վէ թօր աղանըգ-
լարտան եիւրիւմէքտէ իտի :

Փըրգ տագիգա գատար պէօլլէճէ կիթորեքէն սօնորա քիւր տէ նակէհան
տուրտու . զափալընըն կէզլէրի գարաքմըլ վէ պօղաղը թըգանմըլ օլտուղը կիպի,
վիւճուտը զանիւր զանկըր թիթրէմէքտէ վէ տիւլէրի պիրպիրինէ չարքմագտա իտի :

Մէրգուճըն գարչըսընտա, պիր մէշէ աղանընըն զալլարընտան աչաղը իր իլէ
ասըլը պիր ատամըն ճէսէտի սալլանըյօր իտի :

Լա Ֆուրին՝ պօղուգ պիր սէտա իլէ քէքէլէյէրէք. — Պիր ատամ ասըլմըլ . . .
պու՛ն նէ . . . — տէտի, վէ իքի էլլէրիլէ կէօլլէրինի գարայըպ օրատան կիթմէք
իսթէտի իսէ տէ, նիհայէթ տէքէճէտէ տիւչարը տէհչէթ օլտուղընտան, պուլուն-
տըղը եէրտէ մըլսլանտը գալտը, վէ տիզլէրի քէսիլէրէք տիգ իւսթիւ եէրէ տիւչ-
տիւ, վէ էլլէրինի էօթէյէ կէօթիւրիպ կէօլլէրինի եէնիտէն աչտը :

Սապահ թիւզկեարը էսմէյէ պաշայըպ, աղան տալլարընըն արա եէրինտէն կէ-
չէրէք, ասըլը օլան նաչլի սալլայօր իտի :

Լա Ֆուրին քէնտի քէնտինէ տէլի կիպի քէքէլէյէրէք. — Պու նէ՛ տէհչէթլի շէյ
. . . չօգ տէհչէթլի . . . Պօղուլմըլ պիր ատամ . . . էօլմիւշ պիր գարը՝ . . .
ասըլմըլ պիր հէրիֆ . . . իսթէր սաղա իսթէր սօլա, հէր նէ թարաֆա կիթսէմ,
պէօլլէ պիր շէյէ րասթ կէլլյօրըմ . . . Պու պիր պէտպալսթլըգ նիշանէսի տիր .
աճապա պաշըմա նէ՞ կէլլէճէք տիր . . . — տէտի :

Պիր ազ սօնորա մէրգուճ տէլիգանլընըն հալը մանէվիսի խայլիտէն խայլի թէ-
պէտտիւլ իթտի :

Քէնտի ճէպանէթ վէ գօրգազըղընտան ութանարագ քէնտի քէնտինէ. —
Լաքին գօրգուպ տա տիգ իւսթիւնտէ պուրատա գալամամ . . . Նիհայէթ պիր
էօլիւ տիր . պէլքի տէ հէնուգ թէմամըյլա էօլիւ տէյիլ տիր . . . չունը չարու-
ճագ աչաղը ալայըմ. — տէտի, վէ պիր մէթանէթը գալպ իլէ եօգարը տիքիլիս
նաչէյէ տօղրու կիթտի :

Եկնիտէն պիր տէհէթ՝ մէրգումը իսթիլա իտուպ եէրինտէն զըմըտանամազ իթտի, զիրա ասըը օլան ատամըն կէօզլէրի ար աջըգ օլուպ, դանն իտէրսին քէն-
տիսինէ պագըյօր իտի:

Լա Ֆուին թիթրէյէրէք քէնտի քէնտինէ.— Եա Բապպիմ Ալլա՛հ, պէն պու-
շօճուղը թանըրըմ . . . Ամէտէ տիր . . . տէօշէմէճի Ամէտէ Տիւփէրնուա . . .
Վիրթինինին նիլանլըսը . . . պէնիմ կիպի զօնթ տը Թօնէրիէօնին պիր վարիսի
. . . Ա՛հ, եա՛ Բապպիմ . . . օ էօլէն գարը տա օլմայա քի . . . —տէյիպ, սէօ-
զիւնիւ պիթիրմէքսիզին քէստի, զիրա եագընընտա պիր այաք սէսի իշիթմիշ իտի:

Լա Ֆուին պիրտէն պիրէ կէրի տէօնիւպ, գօլ տօլաշմագտա օլան օրման գօ-
րուճըլարընտան պիրինի կէօրտիւ, վէ.— Էֆէնտի . . . եահո՛ւ, էֆէնտի . . . եէ-
թիլին . . . իմտատա եէթիլին . . . ասըը պիր ատամ վա՛ր . . . —տէտի:

Գօրուճը՝ կէօզլէրինի սէսին կէլտիկի թարաֆա տօղրու չէվիրտի, վէ ըիւզ-
կեարտան հավատա սալլանմագտա օլան ճէսէտին ալթընտա մէրգում տէլիգանլըյը
կէօրէրէք օնա տօղրու սէյիրթտի, վէ.— Ասըլմըշ պիր ատամ՝ . . . էվվէթ, ասըլ-
մըշ տըր.—տէտի:

Լա Ֆուին.— Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . Պուրատան կէշիյօր իտիմ, կէօրտիւմ
. . . սայաղընըզըն սէսինի իշիթտիմ, սիգի չաղըրտըմ . . .

Գօրուճը տուրմագսըզըն իրի քէստի. նաշէ անիտէ եէրէ տիւշտիւ:

Լա Ֆուին.— Աճապա էօլմի՛ւշ մի, էֆէնտի:

Գօրուճը՝ Ամէտէնին եիւզիւնէ վէ էլլէրինէ տօգունտըգտան վէ կէօյսիւնիւ
եօզլատըգտան սօնղա.— Էօլմիւշ տէ էօթէյէ պիլէ կէշմիշ . . . կիթմէլի բօլիս
գօմիսէրինէ խապէր վէրմէլի . . . —տէտի:

Պու սըրատա օրմանըն աղաճ եօլլարընտա իշէյէն թօբրագ ամէլէսի պիր ազ
ուզագտան կէշիյօրլար իտի:

Գօրուճը՝ մէրգուման ամէլէյի սէսլէյէրէք.— Հէ՛յ, պագսանըզա . . . պու
թարաֆա կէլինիզ.—տէտիքտէ, ամէլէ կէլիպ նաշըն էթրաֆընտա տիգլտիլէր:

Գօրուճը՝ Թէքրար իլէ.— Չաբուգ, իշինիգտէն պիրի գօշտուն Նէօյեիյէ կիթ-
սին գօմիսէրի արասըն . . . Հայտէ, չաբուգ, չիմտի . . . —տէյինճէ, ամէլէտէն
պիրի Նէօյեիյէ տօղրու գօշմաղա պաշլատը:

Լա Ֆուին՝ րասթ կէլտիկի վէ տէհէթինտէն նաշի տէլի կիպի եանընտան գաշ-
տըղը գարը նաշէսինին լաֆընը աշսը՞ն մը աշմասըն մը, վէ ասըը հէրիֆի թանը-
տըղընը սէօյլէսի՞ն մի սէօյլէմէսին մի տէյու տիւշիւնիյօր իտի:

Մէրգում տէլիգանլը՝ պու իթի շէյի տէ եարմամաղա գարար վէրտի, զիրա
պէօյլէ պիր պէյանաթտա պուլունտըղը թագտիրտէ մահքէմէ հուզուրընա չըգմա-
սը լազըմ կէլիպ, սալր տահա պիր չօգ հագզ իթմէտիկի շէյլէր տէ վուգու պու-
լաճագ իտի:

Վագըա քէնտիսինտէն հիշ պիր շիւպհէսի եօգ իտի իսէ տէ, զսալըթա հէյէ-
թինին՝ պէօյլէ շէյլէրի հէր վագթ էյի կէօրմիւշ օլմատըղընը վէ էքսէրիա աղըր եիւք-
լէնտիկինի պիլտիկինտէն, բօլիս իլէ միւնասէպէթտէ պուլընմաղը հիշ իսթէմէգլտի:

Պինաէն ալէյ, Լա Ֆուին՝ սալթ սէյիրճի օլուպ իսթիյարը սիւքիւթ իթտի:
Թանըլամայան տէլիգանլընըն վէֆաթը հագընտա հէր քէս պիր թագըմ

միւթ ալէ ալարտա պուլընը պ, պու կիպի անվալտէ հքսէրիա վազը օլտուղը իւղը, հէր քէն եւքտիկէրիւնէ բէք մուխարիֆ էֆքեւարլար պէյան իտիյօրլար իտի:

Բօլիս գօմիսէրի վասըլ օլուպ, Ժուրնալը գալէմէ ալտը վէ նմլէնին Մօրկ նմթ թէչկիլիսանէյէ կէօթիւրլիմէսինի Էմր իթտի:

Մէրգոււմ գօմիսէր իշպու էմրի վերտիքտէն մօնղրա օրատան չէքիլիպ կիտէ-
ճէկի էսնատէ, պիր գօթուճը՝ օրմանին պաշքա պիր թարաֆընտան պիլիլիւրուտ
սըգ պիր աղաճըգ տէրուէնիտէ էօլիւ պուլընմըլ օլան Նիլի գաւտըն նաչէսիլին
քէչֆիլի կէլիպ Դճրա իթմէսինի մէրգոււմ գօմիսէրէ արզ ու պէյան իթտի:

Բօլիս գօմիսէրի տէրհալ թարիֆ Նիւնան մահալէ ազիմէթլէ, տիկէր պիր
Ժուրնալ տահա գալէմէ ալտը, վէ էվլէթի Ժուրնալտա, ասըլմըլ պուլընան տա-
մըն իւզէրինտէն քէնտիսինի քիմ ծլտուղըն պէլի իտէճէք պիր Էյ գուհուր իթ-
մէտիկիլինի զիքր իթտիկի կիպի իշպու իքիւնճի Ժուրնալտա տախի գալընըն իւզէ-
րինտալ մէրգուլմէնին թանըլմասընա մէտաթ օլաճագ հիշ պիր շէյ շիգմատըղընը
թարիլի էլլէնի:

Էկէրչի պուլընարտա պիր գաթլ ճինայէթի վար իտի իսէ, սէպէպի՝ ֆիլը սըր
գաթլ տէյիլ իտի, զիրն էօլմիւշ Յլան գարընըն Քիւզէրինտէ պազը ուճագ թէֆէք
միւսէվէրաթ պուլուէնտըղը կիպի, Քիսթանընըն ճէպիլնտէ տէ Էքէյիճէ տօլկուէ
պիր բարա ճըզտանը վար իտի:

Նէօյէի բօլիս մէրքէզինտէն իւսթիւ գաբնըլ իքի թէֆկէրէ կէթիլթտիլիլիպ,
հէր իքի նաչէ՝ Մօրկ թէչկիլիսանէսինի իրսալ օլմէնտըղը զիպի, գապթիյէ ճէգարէ-
թիւն, տէ պիր բարօրթօ կէօնտէրիլտի:

Ամէտէ նէրէտէ ասըլմըլ իտի իսէ, Լա Ֆուին օրմոտա եալընըլ գալմըլ իտի:

Մէրգոււմ տիլիգանըլ՝ սըրթընը պիր աղաճա վէրմիշ վէ պիր գաշ տագիգա
էվլէլ սապաշ իւզկէտարընտան սալլանան պէտպաթ տէօլէմէճինին նաչընըն տօր-
ըլ օլտուղը աղաճ տալընա տիք տիք պագմագտա պուլընմըլ օլտուղը հալտէ քէն-
տի քէնտինէ սէօլլէնէրէք,

— Ամէտէյի թանըտըղմը սէօլլէսէ իտիմ՝ անապա տահա էյի օլմա՞ղ մը իտի
... հիշ օլմազնն անասընա պապասընա խապէր վէբէպիլիթլէր իտի... էվ-
վէթ, բէք ալէա պիլիլիմ... Լաքին օ Կալտէ Բալիլիտէ գալմաղա մէճպուր օ-
լաճագտըլ... պանա պիր երզըն Էյ սօրաճագլար իտի... Նօնու կէլմէղ սիւ-
վալլէր իյրատ օլընաճագ իտի... իսմիմ նէ՞ տիր... նէրէտէ իգաճէթ իտէ-
րիմ... պէն իսէ Դիթէմէմ քի քիմնէ պուլընըն իշլէրիմին իշինէ սօգսուէ...
Ամէտէ էյի չօճուգ ինի. եազըլ քի ասըլմըլ. Լաքին էկէր քէնտի քէնտինի ասմըլ
իսէ, տիմէք պու տիւնեատան մութլաղա պըգմըլ օնանմըլ իտի... օ Կալտէ ա-
նասընա պապասընա պէլիք եազըլ քէնտի քէնտինի Էօ տիւրէճէկիլինի տէ պիլտիր-
միշ տիր... Նէմէ՞ Լազըմ, քէնտինին պիլլէճէք իշլ տիր... ինսանլարը՝ Թիլի-
թէ եօլճու օլտուղլարընտա տախի մուհաքէմէ իթմէք Լազըմ տէյիլ տիր.— տէտի:

Լա Ֆուին եէնիտէն միւթալէայէ տանըլգտան օնղրա, եարթմ մէթիօ գաւտար
պիր իր բարչասը պաղըլ պուլընան աղաճ տալընա էլան տիք տիք պագմագտա
օլտուղը հալտէ, թէքրար քէնտի քէնտինէ սէօլլէնէրէք տէտի:

— Նէմէ՞ Լազըմ... Նասըլ եարմըլ տա օրայա գաւտար չըգապիլմիշ...

մութլազա քէնտի քէնտինի ասմաղա չօգ արգուսը փար իմիչ . . . Շու իբ բար-
չասը տա նէ՝ մահնուս մահնուս տուրույօր , գանն խտէրսին Ամէտէնին ասըլմա-
սընա հիչ եարտըմ իթմէմիչ . . . էյի խաթրըմա կէլտի . մէրլէր քի ասըլմա ա-
տամըն իբի ուղուր կէթիրի . . . պէն քուլնը էմկի քիթապլարտա տա ժգուլմը-
չըմ . . . էմկէր պու չէյ ժահիչ իմէ , փութէվէֆա տօսթում Ամէտէ Տիւվէրնուա՝
վէֆաթընտան սօնղրա պանա մէշուր պիր չէյ վէրմիչ օլտուղընա էօթէքի տիւն-
եատա էօյիւնէպիլէճէք տիր . . .

Պուլնը տիյէրէք Լա Ֆուին՝ չէքիրկէ կիպի սըշրայքալ թըրմալանարագ աղաճըն
իլք չաթալ Եէրինէ գառար չըգտը , մէգքիւր տալըն իւզէրինէ եիւզիւն գօյու
եաթմը , իլմէկի չէօգտիւ , իբ բարչասընը ճաքէթինին ճէպինէ գօյտու վէ տալտան
չայըրն իւզէրինէ աթլատը :

Պուլնը եաթաղտան սօնղրա , պալըգ ալը թագըմլարընը ալըպ կիտէճէյի սը-
րատա Կիրտէն պիրէ տուքտը վէ էլիյլէ ալնընա վուրուր :

Լա Ֆուին . — Ահ , իմտի խաթրըմա կէլտի , բօլիս գօմիսէրի՝ բուպպարընը
եօգլատը , ճէպլէրինի արաշթըրտը . . . հէր թարաֆա , հաթթա ասթարլարըն
արասընա պիլէ պագտը . . . պիր չէյ պուլմատը . . . Ամէտէնին պէնիմ կիպի
համիլ օլտուղը միտալեա աճապա նէրէտէ իտի . — տէտիքտէն սօնղրա , պու սիւ-
վալին ճէվալընը չօգ կէճիքթիրմէյիպ սէալիւնէ տէվամ իլէ եինէ քէնտի քէնտի-
նէ . — էհ , պէն տէ նէ՝ աճագ ատամըմ . . . Ամէտէ՝ պու միտալեայը պիր բա-
թըրտը արաքննտա դայպ իտէրիմ գօրգուսըյա Վիրթինինին պօյնուլնա թագմըշ
իմի . . . պուլնը պանա տտատաքի լօգանթատա նագլ իթտի . . . պու կիւնքի
կիպի խաթրըմտա տըր . . . Չավալը Վիրթինի , ֆէլպքէթը վագըայը խապէր ալ-
տըգտա աճապա նէ՝ գառար կէօզ եաշը տէօքէճէք տիր . — տէտի :

Մէրգում տէլիգանլը՝ պէօյլէճէ քէնտի քէնտինէ սէօյլէնէրէք , Ագլիմաթա-
սիօն պաղչէսի գուրպինտէքի օրման գաբուսընա տօղրու կիտիյօր իտի :

Լա Ֆուին՝ պիր աղաճ եօլուլտան տիւլար չըգտըղը սըրատա , գարշըսընա
պիր չօգ ատամ չըգըպ , պուլնար՝ պիր չափուշ իլէ զապթիյէլէր բէֆագաթընտա
գօրուճըլար թարաֆընտան կէթիլէլէն իքի թէթկէրէնին եանընտան եիւրիւյօր-
լար իտի :

Պու իքի թէթկէրէտէ Ամէտէ իլէ Վիրթինինին նաչէլէրի պուլընըպ , իւզէրլէ-
րի աճ գալըն պէզլէրէ էօթթիւլի իտի :

Մօրկ թէշիրխանէսինէ կիթմէքտէ օլան իշպու էօլիւ ալայը՝ թէթկէրէճիլէրին
պիր ալ եօրկուլնըգ ալմաքընա վագթ վէրմէք իչիւն թէվագգուֆ իթտի :

Լա Ֆուին եագլաշտը :

Պու սըրաթտա պիր պաշ գօրուճը մախի՝ մէգքիւր ճէնագէ ալայընա տօղրու
կէլիյօր իտի :

Պաշ գօրուճը՝ քէնտի մայէթ մէմուրլարընտան պիրինէ խիթապէն . — էյ , պու
նէ՞ տիր . . . Պու կէճէ օրմանըմդտա իքի գագա վուգու պուլմըշ օլտուղընը
չիմտի պանա խապէր վէրտիլէր , լաքին դու պապտէ հիչ պիր իյգահաթ վէրմէ-
տիլէր :

Գօրուճը . — էվմէթ , էֆէնտիմ . . . իլթէ սիգէ իքի թէթկէրէ . . .

Պաշ գորուհը.— Ի՞նչի ատամ մը :

Գորուհը.— Էվվէթ . . . , պիրի էրքէք պիրի գարը տըր :

Պաշ գորուհը.— Գաթիլ մը օլունմըլար :

Գորուհը.— Խալլ . . . , էրքէք ասըլը պուլընտը . . . , լաքին գարընըն նասըլ էօլտիւկի անլաշըլամատը , գիրա վիւճուտընտա հիշ պիր եարա էսէրի եօգ տըր . . .

Պաշ գորուհը.— Գարը կէ՞նճ մի խտի :

Գորուհը.— Նիրմի չաղլարընտա վար . . .

Պաշ գորուհը.— Էյ կիւզէ՞լ մի խտի :

Գորուհը.— Ղայէթ կիւզէլ . . . , պագընըզ . . . —տիյէրէք , վիրժինինին եաթըրըլմըջ օլտուղը թէժկէրէնին իւթիւնտէքի պէզ էօրթիւնին պիր ուճընը եօգարը գալտըրտը :

Լա Ֆուին՝ պու սըրատա ճէօմաաթտան պիր գաշ ատըմ ուզագտա պուլընտըլընտան , պաշ գորուհը իլէ պէրապէր մէզքիւր նաշէյէ պիր նագար աթֆ խտէրէք , կէնճ գարընըն եիւզիւնի չաղպ ալմաճա կէօրտիւ վէ պիւթիւն վիւճուտըլա թիթրէտի :

Լա Ֆուին՝ քէնտի քէնտինէ . — վիրժինի՛ տիր . . . , զաթէն պանա էօյլէ պիր տույ օլույօր խտի :

Պաշ գորուհը.— Էվվէթ , զավալը գարընըղազ կիւզէլ իմիշ . . . Պու պէտպա խթլարըն քիմ օլտուգլարը անլաշըլապիլտի՞ մի :

Գորուհը.— Միւմքին օլմատը . . . , իւզէրլէրինտէն հիշ պիր քեաղտը չըգմատը . . . , էրքէյին ճէպինտէն պիր բարա ճըզտանը պուլընտը , իչինտէ օն ֆրանգ գատար վար խտի . . . , Գարընըն իւզէրինտէն տէ քիւբէլէր , ալթուճ եալտըզ գարըլը պիր կիւմիւշ պիլէգիք , իքի եիւզիւք վէ օթուղ ֆրանգը հափի պիր բարա ճըզտանը չըգտը :

Պաշ գորուհը.— Էլհասըլ հիշ պիր նիշանէ զուհուր ի՞թմէտի մի :

Գորուհը.— Հիշ պիր նիշանէ :

Լա Ֆուին՝ պու միւքեալէմէյի տիյնէմէքտէ օլմաղլա , քէնտի քէնտինէ . — Հիշ պիր նիշանէ՞ մի . . . , աճապա մէրգուճէնին տայմա իւզէրինտէ թաշըտըլը միտալեա նէ՞ օլմուշ . . . , էլպէթթէ իլէրուտէ անլաշըլաճագ . . . , խիւլասաի քէլամ շուճլարըն իքիսի օրման տէրուներնտէ վէֆաթ իթմիշլէր . . . , Ամէտէ կիւնին պիրինտէ գէնկին օլաճագ իքէն աճապա նի՞շիւն ասըլմըշ . . . , Գարը տա եարալանմագսըզըն էօլմիւշ . . . , աճապա նի՞շիւն էօլմիւշ . . . , Պու նէ՛ դարիպ հալլէր :

Ալայ եէնիտէն եիւրիւմէյէ պաշլամըջ օլմաղլա , չօգ սիւրմէյիս եըրագլանտը ղայպ ու նապէտիտ օլտու :

Լա Ֆուին՝ նամը տիկէր ժիւլ Պուլնուա՛ քէք տէրին պիր տիւշիւնճէյէ տալմըջ օլտուղը հալտէ պիր գանարէ իւզէրինէ եըզըլմէրտի :

Վազթ կէշիյօր վէ կիւնէշ եիւքսէլիյօր խտի :

Սապահ սաաթ եէտի պուշուղը կէշիյօր խտի :

Սիւվարի զապըթանը , աթ մէրագլըլարը , աթա պինմիշ գատընլար՝ պիր սապահ սէյրանը իճրա իթմէք իւզրէ օրմանըն ճատտէ վէ եօլլարընա եիւրիւշիւ խտիյօրլար խտի :

ճնկախ արապալար՝ կիւղէլ աթլարա գօշուլմըզ օլտուգլարը հալտէ սըրա իլէ եիւրիւլիպ Լօնշան օվասընա տօղրու կիտիյօրլար իտի:

Տէլիգանը պալոգ ավանդը՝ տայմա տօսթը Ամէտէ Տիւվէրնուա իլէ Վիրփինի-նին վէֆաթը իւզէրինէ տիւլիւնմէքտէ օլտուղը հալտէ, միւրուր իտէն արապա վէ պէկիրլէրէ պագմագտա վէ լաքին անլէրէ հիչ տիգգաթ իթմէմէքտէ իտի. հալ պու քի, եավաչ եավաչ տիւլիւնմէ վէ տալկընլըղընտան այըլըպ, միւթէհօթրէք պիր բանօրամա կիսի էթրաֆընտա տօլաշմագտա օլան ինսանլարա վէ հայվան վէ արապալարա վէ մէվճուտաթը սաիրէյէ տիգգաթ իթմէյէ պաշլատը:

Լա Ֆուին՝ պէկիրլէրէ թէհայիւր իթմէքտէ վէ պազը աթա պինմիշ գատըն-լարըն հիւսն ու նէգաքլթինի թագսիր ու թահսին էյլէմէքտէ իտի:

Մէրգոււմ տէլիգանը՝ արապալարը վէ պախուսըս տէրուլէրինտէ պուլընան կէնճ վէ եա իթթիյար գատընլարը սիւզմէքտէ վէ լաքին կէնճ գատընլարա տա. հա զիյատէ նագարը հայրէթլէ պագմագտա իտի:

Լա Ֆուին՝ պու հարըլթը վէ կիւրիւլթիյի վէ սիւսիւ սիւսիւ էրպապը գէվգ ու թէմաշայը պիր խայլի միւտտէթ սէյր իթտիքտէն սօնղրա, պու տալկընլըղտան այըլարագ վէ քէնտի քէնտինէ սէօյլէնէրէք. — Պուսիւր պէնիմ գարնըմը տօյուր-մագ. աւըլանըն իբի ճէպիմէ հիչ պիր բարա կէթիրմէզ. պէն իսէ պու կիւն էյի պիր պալըգ ավը եարմագ իւմիտինտէ պուլընըյօր իտիմ. . . Հայտէ պագալըմ իշիմիգէ կիտէլիմ. . . էկէր սապահքի կէօրտիւկիմ հալ ագչամա գատար սիւրսէ, պու ագչամ Բարիզին եարըսընը ասըլմըշ, պօղուլմըշ վէ եախօտ պիւս սէպէպ էօլ միւշ կէօրէճէք, վէ լաքին պիր սազան պալըղընըն գանատընը վէ եախօտ պիր թաշ պալըղընըն գօշյուղընը պիլէ կէօրմէյէճէքտիմ. . . Եէթէր օլտու այլագ այլագ կէգտիկիմ. . . կիտէյիմ թրէնէ օթուրայըմ. . . — տէտի:

15

Լա Ֆուին՝ օթուրմըշ օլտուղը գանաբէնին իւզէրինտէն գալգըպ, լաքին Բօրթ-Մայեօ տէմիր եօլ սթասիօնընա տօղրու կիթտիկի սըրատա, տէրուլինտէ իբի գատըն օթուրմըշ պէօյիւք պիր գօնագ լանտօ արապասընըն կէչտիկինի կէօ-րէրէք պիրտէն պիրէ տուրտու:

Լանտօ ատէթա եիւրիւլիլէ կիտիյօր իտի:

Պիրի տիկէրինտէն ագալլի եիրմի եաշ պէօյիւք օլան իբի գատընլար՝ քէնտի-լէքինի կէչէն վէ եախօտ գարըլլարընա չըգան աթլըլարա ասլա կէօզ գալտըրմագ-սըզըն եէքտիկէրիլէ գօնուլըյօրլար իտի:

Լա Ֆուին՝ լանտօտաքի գատընլարը էյիճէ կէօրմէք իշիւն կէօզլէրինի տէօրթ աչարագ քէնտի քէնտինէ. — Ալիմ Ալլահ պէն պու գարըլարը թանըրըմ. եաշլըսը՝ կէչէնտէ Բըթի Գասթէլ գօնաղընտա պէնտէն պալըգ ալան գարը տըր. . . տի-կէրի տէ՝ օ պէօյիւճէք գարընըն Ամէրիգայա կիթտի տէտիկի վէ Մ. Բօլըն տա պէագա իթտիկի կիւղէլ մատմագէլ տիր. . . Պու գարը պանա մութլագա եա-լան սէօյլէմիշ տիր. . . Մ. Բձլ իսէ ալագա իթտիկի գըզը զայպ իթտի գան-նըյլա տիւշարը եէէս ու քէտէր օլմուշ տըր, . . . մէրգուլմէ գըզը նէրէտէ պու-

լապիլեճէկինի պու կիւն քէնտիսինէ սէօլէսէմ ֆէնա օլմազ . . չօճուգ մէմնուն օլուր . . . քէնտիսինի մահզուն վէ միւքէտտէր կէօրմէք իսթէմէմ . . պիր գար իչիւն էրիսիպ սիւզիւլէճէք տէրէճէտէ քէտէր իթմէք ագըլարզըզ տըր . . . Լաքին հէր քէսին քէնտինճէ պիր ֆիքրի վար տըր . . Պէն օ էֆքեարը ասլա սէվմէմ . . Էլհասըլ մերգումէ գըզըն նէրէտէ իգամէթ իթտիկինի պէհէմէհալ էօյրէնէճէյիմ . . .

Տէլիգանը պալըգ ամճըսը՝ պէօլէճէ քէնտի քէնտինէ սէօլէնէրէք եիւրիւմէքտէ վէ քէնտիսինտէն եիրմի ատըմ գատար ուզագ պուլընան վէ օրմանըն իչէրիլէրինտէն չըգըպ գարույա տօղրու կիտէն մէգքիւր արապանըն արգասը սըրա կիթմէքտէ իտի :

Լա Ֆուին տէվամ իլէ .— Պէլլի պիր չէյ տիր քի , պէկիրլէր պիր քէրրէ Կրանտ Արմէ ճատտէսինէ չըգընճա , արթըգ արգալարը սըրա եէթիլէմէյէճէյիմ . . պինաէն ալէյհ պիր արապա թութմալըմ . . մասրաֆըմը Մ . Բօլ վէրիր . . Հայտէ պագալըմ . . արապա իւճրէթինի վէրէճէք գատար ճէպիմտէ բարա վար տըր . . Բլանըմը գուսուր պըրագմամ .— տէտի :

Պու սըրատա լանտօ արապասը՝ օրմանըն տէմիր բարմագըլընտան կէչիպ , իչպու օրման սէյրանընա ալըչըգ օլան աթլար՝ Կրանտ Արմէ ճատտէսինտէն եօգարը գօշմաղա պաշլատըլար :

Լա Ֆուին՝ քիրա արապալարընըն տուրտըղը եէրէ գօշուպ , պիր աչըգ արապայա պինտի , վէ սանտալէասը իւզէրինտէ պուլընան արապաճըյա պիւլէնտը ալագ իլէ .— էյ , պանա պագ , շու չիֆթէ պէկիրլի լանտօյը կէօրի՞օյօրմըսընըգ . . անըն արգասը սըրա կիտիպ կէօզ էօնիւնտէն հիչ դայպ իթմէյէճէքսինիգ . . պօլճա պիր պախիչ վէրէճէյիմ վէ պիր շիչ տէ շարապ իքրամ իտէճէյիմ .— տէտի :

Արապաճը «— Բէք էյի—» տիլէրէք հայվանըն գամչըլատը , վէ Անժէլ իլէ Մարթըն րաքիպ օլտուգլարը լանտօնըն արգասը սըրա գօշմաղա պաշլատը :

Անժէլ իլէ Մարթ՝ տօգթօրըն թէնպիհաթընա թէվֆիգան սապահլայըն չըգըպ սըհէթ իչիւն պիր ազ կէզինտիքտէն ոօնղրա ամտէթ իտիյօրլար իտի :

Պուլընըն պէկիրլէրի ուֆագ ուֆագ ատըմ աթարագ գօշմագտա օլտուգլարընտան , քիրա արապասընըն պէկիրի կիւճիք չէքմէյէրէք լանտօնըն արգասը սըրա կիթմէքտէ , վէ Լա Ֆուին մէգքիւր քիրա արապասընըն թօզըլը եասթըգլարը իւզէրինտէ եայըլպ գուրուլմագտա իտի :

Լանտօ արապասը՝ Արգ տը Թրիօմֆ մէվգիինէ միւվասէլէթ իթտիկի սըրատա , պիր ալայ ասքէր՝ էօնտէն պիր պանտօ մուզիգա պուլուլտըղը հալտէ Շանգ-էլիգէ ճատտէսինտէն տիչարը չըգըյօր իտի :

Մէգքիւր ասքէր մուզիգասը բաթըրտըլը պիր մարչ չալմագտա օլմաղա , օրթալըղը կիւրիւլթիւ վէ շամթա իլէ տօլտուրմագտա իտի :

Ալայը մէգքիւրըն միւրուրընա եօլ վէրմէք իչիւն պիլճիւմէ արապալար՝ Գուրպըվուա թրամվայ սթասիօնընըն եագընընտա տուրմաղա մէճպուր օլտուլար :

Թրամվայ խաթթընըն պաշընտա պուլընան վաիօն հարէքէթ իթմէք իւզրէ պուլուլըյօր իտի :

Թրամվայ պէկիրլէրի՝ բաթըրտըտան իւրքէրէք շահ տուրաւար վէ իլէրիյէ տօղրու սէյիրթիւ վահօնը խաթթտան տիշարը չըգարտըլար :

Իքի գապթիյէ նէֆէրի՝ պէկիրլէրին պաշընը թուրթմագ իսթէտիքլէրինտէն , եէրէ տէվրիլիւ եարալանտըլար :

Պէկիրլէր՝ կիտէրէք տահա զիյատէ իւրքիւ պէլան ալապիլտիկինէ գօշմագ-տա իտիլէր :

Պու վուգուաթտան տօլայը շօսէ իւզէրինտէ գալապալըգ եըղըլմըլ օլտուղըն-տան , իքի գատընըն լաքիւ օլտուգլարը լանտօ արապասը իլէրի կիթմէք իչիւն եօլ պուլամայօր իտի :

Պիր տէ օ արա թրամվայ արապասընըն օգը տօղրուճա լանտօնըն իւզէրինէ կէլիւ մէգքիւր արապանըն իչինէ կիրմէք վէ իքի գարըլը էգմէք իւզրէ պուլընտը : Մարթ իլէ Անժէլ պու թէհլիքէյի կէօրէրէք , արապաճըլա «—Սիւր , իլէրի սիւր—» տէյու պաղըրըյօրլար իտի իսէ տէ , էօնտէ գալապալըգ եըղըլմըլ օլտու-ղընտան , արապաճը պիր շէյ եարամայօր իտի :

Էվվէլա տէհէթթիլ պիր չաթըլտը վէ պուլըն արգասը սըրա իքի նիտաի տէհ-էթիհթիվա իշիտիլտի :

Միւսատէմէ վուգու պուլարագ , թրամվայ արապասընըն օգը՝ պէօյիւք գօ-նագ արապասընա սաբլանըլ մէգքիւր արապայը գըրմըլ իտի :

Ասքէր մուգիգասը հէնուզ սիւքիւթ իթմիշ իտի :

Իւրքմիշ օլան պէկիրլէր՝ գալապալըգտան էօթէյէ կէչէմէյիւ թէվագգուֆ իթտիքլէրինտէն , արթըգ գօլայճա գապթ օլուլտըլար :

Անժէլ էօլիւ կիպի սաբ սարը քէսիլմիշ իտի :

Մարթըն ագլը պաշընտան կիթմիշ իտի :

Թրամվայ արապասընըն օգը լանտօյա սաբլանտըղը սըրատա , գալապալըղըն իչինտէն պիր տէլիգանը չըգըլ , սէսլէրինի իշիթմիշ օլտուղը իքի գարընըն իմ-տատընա գօշմուշ իտի :

Լանտօ արապասընըն էթրաֆընա սէյիրճիլէր անիտէ եըղըլմըլ իտի :

Զիքր օլուլան տէլիգանը՝ արապանըն պասամաղը իւզէրինէ սըչրայըլ Ան-ժէլէ խիթապէն.—Կէնճ արգատաշընըլ պայըլմըլ տըր , մատամ . . . իւզէրինիգտէ պիր թուզ լուհը շիշէսի եօգ մը.—տէտի :

Անժէլ.—Աքսի կիպի իւզէրիմտէ էօյլէ շէյ եօգ տըր , էֆէնտի . . .

Տէլիգանըլ.—Հէլէ քի պէնտէ վար տըր . . . —տիյէրէք , ճէպինտէն Բուս սախթիյանը գարը քիչիւք պիր շիշէ չըգարտը վէ Մատմագէլ Մարթա գօգլաթտը :

Պիր եանտա պու մուամէլէ վագը օլտուղը սըրատա օ պիր թարաֆտա լան-տօ տրապաճըլը՝ պիր գապթիյէ չափուլըն՝ թրամվայ արապասընտան քէնտի ա-րապասընա վագը օլան խասարաթը աղլմէնին ժուրնալընը եագտըրըյօր իտի :

Լա Ֆուլինին լաքիւ օլտուղը քիրա արապասը հիշ պիր թէհլիքէյէ ուղրամա-մըլ իտի :

Լա Ֆուլին՝ լանտօնըն բարչալանտըղընը կէօրտիւքտէ , տէրուլինտէքի իքի գատըն իչիւն չօգ գօրգմուշ իտի իսէ տէ , պու գատընլար հիշ պիր գագայա տիւ-չար օլմայըլ , եալընըգ պիրի գօրգմուշ վէ տիկէրի տէ բէք ալ պիր միւտաթ պայըլմըլ իտի :

Լա Ֆուրին՝ մերգում աելիգանընըն իշէ գաղըընայ Մարթա պիր Թուգ րուհը շիշէսի գոգլաթմասընա էն զիյատէ Թէսանհուպ իտիյօր իտի :

Լա Ֆուրին՝ քէնտի քէնտինէ . — Ալիմ Ալլահ պու կիւն զարիպ Թէսատիւֆլէր կիւնիւ տիր . պուենա արթըգ հիշ շիւպհէմ եօգ տըր . . . Կէօյա աճըտըղընտան նաշի աթապանըն պասապաղընա չըգան շու տէլիգանըն՝ Մ . Ֆապիէն տը Շաթը . լիւքս տիր . . . աճապա մատմագէլի Թանըյօր մը . . . աճապա Բօլըն այաղընըն ալթընա գարբուգ գապուղը գօյմագ ֆիբըր մէճնուեննէսինտէ՞ մի պուլընըյօր :

Ժիւլ Պուշնուա նամը տիկէր Լա Ֆուրին՝ եանըլմայըպ, գօնթէս տը Շաթըլիւքս սին օղուենը էյի Թանըմը իտի :

Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս՝ սապահլայըն օրմանա եայա պիր ազ կէղլնմէյէ կիթմէքտէ օլտուղընտան , անքէր մուգիգասընա Թէսատիւֆ իթտիքտէ պիր ազ տուրմըշ , մուգիգայը տիյնէյօր իտի :

Լա Ֆուրին քէնտի քէնտինէ սէյլէնմէսինտէ տէվամ իլէ . — Լաքին խա'յր . . . խա'յր . . . մատմագէլի Թանըմայօր . էկէր Թանըսա իտի , ազիզ տօսթը օլտն՝ Մ . Բօլ տախի մերգումէյի Թանըր իտի . . . Պու սապահ Ֆապիէնին պու Թարաֆտան կէլմէսի՝ սըրֆ Թէսատիւֆի պիր շէյ տիր . . . պուենընա պէրապէր գըզա գօգուլը պիր շիշէ գոգլաթտըղընա տա մէմնուեն տըր . . . գըզըն պայկընըղընտան զիյատէ սիմասընա մէրագ իտուպ պաղըյօր . . . գըզ տա սահիհէն չօգ կիւզէլ տիր վէ պագմասընա տէյէր . . . Ա'հ , անլայօրըմ , Մ . Բօլ՝ իչպու աչգ ու մուհապպէթինտէ օրթագ բէյտա իթտի կիպի կէօրիւնիյօր . — տէտի :

Տէլիգանը պալըգ ավճըսը պիր շէյի էյի ֆարգ ու տիգգաթ իտէն օլուպ , պուենտան մատաա կէօլէրի տէ զայէթ քէսիկին կէօրիւր իտի :

Ֆիլվագը Ֆապիէն՝ Թուգ րուհը շիշէսինի մատմագէլ Մարթա գոգլաթմագլա պէրապէր , տիք տիք մերգումէնին եիւզիւնէ պագմագտա օլուպ , գըզըն պայկընըղըն էսէրի օլտն սօլկուենըղը տա մերգումէնին չէհիշէսինի տահա զիյատէ ճաղիպէլի կէօսթէրիյօր իտի :

Մատմագէլ Մարթ՝ կիւճ նէֆէս ալըպ վէրիյօր իտի :

Մերգումէնին կէօյսիւ նիգամսըգ պիր սուրէթտէ էնիպ չըգմագտա օլմաղլա , Ֆապիէն՝ պու հարէքէթի պիր նազարը Թէհասսուր իլէ սէյր ու միւշահէտէ իթտիքտէն սօնղրա , մերգումէնին էլինի Թուլթուպ էլի սօուգ օլտուղընը վէ նապըլարը նիգամսըգ աթտըղընը հիսս իլէ Անթէլէ խիթապէն :

— Պայկընըղը ուզուեն սիւրմէսինտէն գօրգույօրըմ , մատամ . . . Մատմագէլ էն եազըն էճգախանէյէ կէօթիւրիլսէ էյի օլմա'զ մը . — տէտի :

Անթէլէ՝ տէհէթինտէն այըլարագ քէսպը սիւքիւնէթ իթմիլ օլտուղը հալտէ Ֆապիէնէ ճէվապէն . — էկէր մուլթագա լազըմ իսէ , էֆէնտի , եարարըմ . լաքին պէնճէ պիր ա'հ էվվէլ գօնաղա ավտէթ իտիլսէ տահա ալէա օլուր . . . Տօգթօր Թօմբսըն նէ եարըլմագ լազըմ կէլտիկինի տահա էյի պիլիր . . . — տէտի :

Ֆապիէն՝ Տօգթօր Թօմբսընըն իսմինի իշիտէրէք գուլագ գապարթտը վէ Անթէլէլի խիթապէն :

— Մատմագէլ՝ օ տէտիկինիւ տօգթօրըն պիր խըսըմը՞ մը տըր . — տէյու սիւվալ իթտի :

Անծէլ.— Էվվէթ, էֆէնտիմ . . .

Ֆապիէն.— Տէտիկինիդ հէքիմ՝ Միրօմէսնիւ ոգաղընտա իգամէթ իտէն Ամէ-
րիգաւը մէշհուր տօգթօր Թօմբսըն մը տըր :

Անծէլ.— Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . Նիօշիւն ոօրտունըդ . . . տօգթօրը թա-
նըրմըսընըդ :

Ֆապիէն.— Իսմինի իշիթմիշիմ, մատամ . . . Լաքին վալիտէմ իլէ պէն՝ մէր-
գոււմ տօգթօրըն կէլէճէք բազար էրթէսի վէրէճէկի մուզիգա սօարէսի իշիւն պիր
տավէթնամէ ախդ իթմիշիդ տիր . . .

Անծէլ.— Լութֆէն իսմինիգի պախշ իտէ՞րմիսինիդ, էֆէնտի . . .

Ֆապիէն.— Գօնթ Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս . . .

Անծէլ.— մէրգոււմ տէլիգանըլյա արզը ինթիրամ էյլէտի :

Ֆապիէն՝ պու սըրատա կէօզ գաբագլարը օյնամաղա պաշլայան մատմազէլ
Մարթա տալմըշ վէ քէնտի իսմինի վէրտիկինտէ Անծէլին թիթրէտիկինի կէօրմէ-
միշ օլմաղլա, մատմազէլ Մարթ իշիւն.— Ազլը պաշընա կէլլօր.— տէյու պաղըրտը :

Ֆիլէնագիգա կէնճ գըզ օ արա ազաճըզ գըմըլտանմըշ իտի :

Պիր գապթիյէ նէֆէրի՝ Ֆապիէնէ պիր գատէհ սու կէթիրմիշ օլմաղլա, Ֆա-
պիէն՝ Անծէլէ իրիթապէն.— Մէնտիլինիգի պիր ազ վէրթօրմիսինիդ, մատամ . . . —
տիյէրէք, մէնտիլի ալըպ պիր ազ սու իլէ ըսլաթտը վէ ուսուլճամճըզ Մարթըն
գուլագ թօզլարընա սիւրտիւ :

Սատմազէլ Մարթ՝ մէնտիլին սօուգ սօուգ տօգուկտըղընը հիսս իտինճէ,
կէօզլէրինի անիտէ աշտը վէ ալըզ ալըզ տէօրթ թարաֆընա պագմաղա պաշլատը :

Անծէլ՝ շիտտէթլէ.— Եարալանամալընըդ, տէյի՞լ մի, նուըրմ :

Մարթ՝ ճէվապ վէրմէքսիգին մէրգուլմէյէ պագտը :

Գըզ՝ զանն իտէրսին պիր լույատան ույանըյօր իտի :

Ֆապիէն.— Չօզ գօրգտունըդ, մատմազէլ . . . —տէտիքտէ, կէնճ գըզ կէօզ-
լէրինի Մ. տը Շաթըլիւքս տօյրու չէվիրտի, վէ զանն իտէրսին պիրտէն պիրէ
խաթրընա պիր շէյ կէտի :

Մարթ՝ քէքէլէյէրէք.— Էվվէթ, էֆէնտիմ, չօզ գօրգտըմ . . . արապանըն
գըրըլտըղընը կէօրտիւլիմտէ, զանն իթտիմ քի սօն սաաթըմ կէլմիշ . . . էօլէ-
ճէյիմ . . .

Ֆապիէն.— Միւճիգէ նէվինտէն օլարագ թէհլիքէտէն գուրթուլտընըդ . . .
պիր եէրինիդ պիր շէյ օլմատը, տէյի՞լ մի :

Մարթ.— Սա՛յր, էֆէնտիմ . . . տէհշէթլի պիր հէյէճանա տիւշար օլտոււմ
իսէ տէ, պուկտան էօթէյէ պիր ըզտըրապա ուղրամատըմ . . . —տէտի :

Մէրգուլմէ էօքսիւզ գըզըն թէմամըլլա ագլը պաշընա կէլիպ քէնտի քէնտիլի
պուլմուշ օլմաղլա, եանագլարը եէնիտէն պիր բէնպէ բէնկ ալմաղա վէ կէօզլէրի
քէմաֆիսսապըզ բարլամաղա պաշլայօր իտի :

Ֆապիէն՝ օ կիւնէ գատար էօյլէ պիր կիւզէլ գարը կէօրմէմիշ օլտուղընտան,
հայրան օլմուշ մէրգուլմէնին եիւզիւնէ պագըպ տուրույօր իտի :

Արապաճը՝ գապթիյէ չափուընըն գալմէ ալտըղը ժուրնալը տիյնէտիքտէն
սօնղրա կէլմիշ սանտալէսսընա օթուրմըշ իտի :

Անժէլ՝ արապաճըյա . — Արապա պիզի էվէ կէօթիւրէպիլի՞ր մի :

Արապաճը . — Մաշալլա՛հ . . . եալընըզ օթուրըլաճագ եէր գէտէլէնմիշ տիր . . . եայընտա , թէքէրլէքլէրինտէ պիր շէյ եօգ տըր . . . Գօրգուսըզճա կիտէ-պիլիլիլ . . .

Անժէլ . — Էօյլէ իսէ էվէ կիտէլիմ . — տէտիքտէն ոօնղրա , Ֆապիէնէ խիթա-պէն . — Էֆէնտի , պիզէ իթտիկինիզ մուալէնէթտէն տօլայը տօգթօր թօմբսըն բէք զիյատէ միննէթտար վէ միւթէշէքքիւր օլաճագ տըր . . . Մէմուլ իտէրիմ քի , եագընտա սիզի թէքրար կէօրմէյէ նաիլ օլաճաղըզ . . .

Ֆապիէն՝ շիտտէթը աշգ ու մուհապպէթլէ մատմազէլ Մարթա պագարագ . — Պէն տէ պու շէրէֆէ նաիլ օլաճաղըմը իւմիտ իտէրիմ , մատամ . . . Կէլիպ Մատ-մազէլ հագգընտա ախըը մալիւմաթ իթմէք իսթէյէճէկիմտէն , պէնի մէրգոււմէյէ թագտիմ իթմէնիզի վէ թանըթմանըզը ըէճա իտէրիմ . . .

Անժէլ՝ Ֆապիէնի կէօսթէրէրէք էօքսիւզ գըզա խիթապէն . — Գօնթ տը Շա-թըլիւքս տիր . . . Անըն դայրէթիլլէ պայկընըղընըզ կէշտի :

Մարթ՝ նագիքեանէ պիր կիւլիւմէյիլլէ . — Թէշէքքիւր իտէրիմ , էֆէնտի . . . Մատամ քի տօգթօր թօմբսընա պիլտիքսինիզ , պէն տախի սիզի թէքրար կէօր-մէյի իւմիտ իտէրիմ :

Ֆապիէն . — Տօգթօր՝ թէնէզզիւլ իտուպ պէնի տալէթ իթմիշ օլտուղընտան , իչպու տալէթէ իճապէթ իտէճէյիմ . . . բազար էրթէսի ագչամքի սօարէտէ հազըր պուլընաճաղըմ . . . Պու կիւնքի արապա գազասընըն վուզուը իլէ սիզի թա-նըմագ պախթիյարըղընա նաիլ օլտուղըմտան , պու գազայը խաթրընըզտան չը-գարմայաճաղընըզը գալիէն մէմուլ իտէրիմ :

Մարթըն եիւզիւ հաֆիֆճէ գըզարտը վէ ուզուն ուզուն քիրիթլէրի աշաղը սարգըլըպ մաի կէօզլէրինի էօրթտիւ :

Ֆապիէն՝ իքի գատընա ըէսմը սէլամը յոֆա իթտիքտէն ոօնղրա , Անժէլին էմրի իւզէրինէ արապաճը՝ հայվանլարընը հայլամաղա պաշլատը :

Ֆապիէն՝ տալկըն տալկըն արապանըն արգասը սըրա պագարագ վէ հէման հիշ խապէրի օլմագսըզըն քէնտի քէնտինէ սէօյլէնէրէք . — Նէ՛ կիւզէլ գըզ . . . զանն իտէրսին ըէսսամը մէշուր Րաֆաէլին չըզտըղը Մէրեէմ անա թասվիրինէ պէնզէյօր . . . Նէ՛ խուպ սէտա , նէ՛ նագիք էտա պիր տիւխթէրը մէլէքբէյէր . — տէտի :

Արապա կէօզտէն նիհան օլտու կիթտի , մէրգոււմ տէլիգանը հալէա եէրին-տէն գըմըլտանմայըպ տուրույօր իտի :

Լա Ֆուին՝ չօգ ուզագտա պուլունտըղընտան , Անժէլ իլէ Մարթ վէ Ֆապիէն արասընտա սէօյլէնէն սէօզլէրտէն հիշ պիր քէլիմէ պիլէ իշիթմէմիշ , վէ լաքին լանտօ արապասընըն կիթտիկինի կէօրէրէք , տէրհալ քէնտի արապաճըսընա խի-թապէն . — Հայտէ պագալըմ . . . վագթ զայպ իթմէյէլիմ . . . լանտօյա եէթիշ-մէյէ պագալըմ . . . — տէյու պաղըրմըշ իտի :

Պունըն իւզէրինէ քիրա արապասը սիւրաթլըճա հարէքէթ իտուպ , լաքին լանտօտան տայմա պիր մըգտար մէսաֆէտէ պուլընմըշ տըր :

Լանտօ արապասը՝ Միրօմէսնիլ սօգաղընա վասըլ օլտըգտա , արապաճը՝ գօ-

նաղըն էօնիւնտէ արապայը տուրտուրթտը վէ գաբուտան իչէրի ալիույա սիւրտի :
 Լա Ֆուին՝ պուը կէօրիւնճէ արապատան էնիպ իւճրէթիին վէրէրէք վէ պա-
 ւըգ ավը թագըմընը օմուզընա վուրարագ , տօգթօրըն թա խանէսի գարչըսընտա
 գալտըրըմըն իւզէրինտէ տուրտը :

Իւչ տագիգա սօնղրա լանտօ արապասը պօշ տիչարը չըգտը վէ էւի աուրմ
 էօթէտէ կիթտի պիր շարապճը տիւքքեանընըն գաբուսընտա տուրտը :

Պատէհու լանտօ արապաճըսը սանտալեասընտան աչաղը էնիպ մէգքիւր շա-
 րապճը տիւքքեանընա կիրտի վէ Լա Ֆուին տախի արգասը սըրա օրայա կիթտի :

16

Լա Ֆուին՝ քէնտի քէնտինէ . — 0 կիւզէլ մատմազէլին քիմ օլտուղընը մութ .
 լագա անլայաճաղըմ . . . Արապաճըլար պօշպօղազ օլուր . . . պէն տէ պիր ազ
 պու արապաճըյը սէօյլէթտիրէճէյիմ . . .

Արապաճը եարըմ շիչէ պէյազ շարապ ըսմարլատըղընտան , Լա Ֆուին տախի
 օ գատար պիր շիչէ շարապ ըսմարլատը , արապաճընըն եանընա կիթտի օթուրտը
 վէ եայա գալտըրըմընըն եագընընտա տուրան վէ սանտըղը զէտէլէնմիշ օլան լան .
 տօյը էիլլէ կէօթէրէրէք :

— Ալիմ Ալլահ սիզին արապատան իչէրի չօգ թիւզկեար իչէյէճէք . . . օ
 նէ՝ գատար աչըլմըշ , տէլիք բէք պէօյիւք տիր . . . օլմայա քի նէվիճատ պիր
 չէյ օլտուն . — տէտի :

Արապաճը՝ բիբօսընը տօլտուրարագ . — Պու տէլիք՝ թրամվայ գուճբանեասը-
 նա էբէյիճէ պահալը օթուրաճագ տըր . . .

Լա Ֆուին . — Պիր թրամվայ արապասը՝ մը սիզի պէօյլէ շիյնէտի . . . տիմէք
 թրամվայ եօլունըն իւզէրինտէ՞ մի պուլունտընըզ :

Արապաճը . — Ասլա . . . Պէն հէր սապահ մէչհուր տօգթօր թօմբսընըն խը .
 սըմը օլան մատամ իլէ մատմազէլի Պուլօնեը օրմանընա կէօթիւրտիւկիմտէն , օրա-
 տան ալտէթ իտիյօր իտիմ . . .

Լա Ֆուին . — 0 իքի գատընը կէրի կէօթիւրիյօր իտինիզ , տէյիլ՝ մի . . .
 Պուլնարտան պիր ազ եալըճա վէ շիւմանճասը տօգթօրըն խըսըմ տըր , վէ մատ-
 մազէլ տէտիյինիզ տէ օ կէնճ գըզ տըր , էօյլէ՞ մի :

Արապաճը . — Էվվէթ . . . էօյլէ օլմալը . . . Էսնաի գազատէ պէն էթուալ
 մէյտանընտա Գուրպըվուա թրամվայ սթասիօնընըն եագընընա միւվասէլէթ իտի-
 յօր իտիմ . . . — տէյու պալլայարագ , Լա Ֆուինին քէնտիսի գատար պիլտիկի
 վագաայը սուրէթը մուֆասսալէտէ նագլ ու հիքեայէ իթտի :

Լա Ֆուին՝ հիքեայէնին խիթամընտա . — Էվվէթ . . . էվվէթ . . . էլպէթթէ
 թագմինաթ ալաճագսընըզ . . . պուլնտա սիզին հիչ գապահաթընըզ եօգ տըր . . .
 Էյլիկինիզէ , իյիտիմ . . . — տիյէրէք արապաճը իլէ թօգա իտուպ շարապընը իչ-
 տիքտէն սօնղրա , քէնտի եարըմ շիչէ շարապընըն բարասընը վէրտի , պալըգ ավը
 թագըմարընը ալտը վէ շարապճը տիւքքեանընտան չըգտը կիթտի , վէ քէնտի
 քէնտինէ սէօյլէնէրէք :

— Տօգթօր Թօմարներն եանընտաքի գըղճըղազ ղալիպա բէք մէշնուր շէյ տիր , Միրօմէսնիլ սօգաղընտա . . . նումէրօտա իգամէթ իտիյօր . . . Պու մալիւմաթա Մ . Բօլ բէք պէյէնէճէք , զիրա օ մատմագէլէ չօգ ալէագա իթմիշ տիր . . . Հայտէ պագալըմ Գրէթէյլէ տօղրու եօլա լէվան օլալըմ . . . — տէտիքտէն սօնղրա , էթրաֆ տէմիր եօլընա րաքիպ օլմագ իւզրէ Սէն—Հագար սթասիօնընա տօղրու կիթտի վէ իլք կիւնտէն պէրու թէսատիւֆ իթտիկի վագասալար իւզէրինէ տիւ շիւնտի տուրտը :

Պուլօնեը օրմանընտա պուլընան իքի նաշէնին Մօրկ թէշիրխանէսինէ կէօթիւրիտիկի վէ ժուրնալլարընըն տախի բօլիս նէգարէթինէ կէօնտէրիտիկի մալիւմիզ տիր :

Թէշիրխանէի մէզքիւր զապթ քեաթիպի՝ զիքր օլընան նաշէլլի բագուլ իթտիքտէն սօնղրա , անլէրի Անթուան Ֆօվէլին ճէսէտինին էլան պուլուստըղը մէվզըի մախսուսա վազ իթտիրմիշ իտի . Բեաթիպը մէրգոււմ՝ մէզքիւր ճէսէտլէրին զարիպ սուրէթտէ սօկուենլըղընա վէ ֆիլ տիշի կիպի պէյագըղընա թէաճճիւպ իթմէքտէ , վէ պու սօկուենլըղըն՝ Ֆօվէլին սօկուենլըղընա միւշապիլ օլտուղընը վէ վիւճուտլարը տախի օտուեն քէսիլմիշ օլմայըպ , Ֆօվէլին վիւճուտը կիպի եուժուշագ պուլուստըղընը քէնտի քէնտիյէ միւթալէա իթմէքտէ իտի :

Բեաթիպ՝ մէզքիւր նաշէլլի արիզ ու ամիզ թէտգիզ իթտիքտէն սօնղրա , քէնտի քէնտինէ . — Պու նէ՝ զարիպ շէյ . . . պու իքիսի տախի այնը շուեն կիպի վէֆաթ իթմիշ օլտուգլարընա հիշ շիւպհէ օլուենամագ . . . — տէտիկինի միւթէագըպ կէօզլիւյիւնի պրուենա թագտը վէ Ամէտէ Տիւվէրնուայա եագլաշարագ , զապթիյէ հէքիմի թարաֆընտան՝ իլք կիւնիւ Ֆօվէլին պօյնու իւզէրինտէ կէօրիւլէն վէ անըն վէֆաթընը մուճիպ օլան վէ պու վէֆաթըն էսէրը ճինայէթ օլտուղընը իսպաթ իտէն ուզուեն պիր չըզըզ կիպի անտէ տախի էօյլէ պիր էսէր օլուպ օլմատըղընը կէօրմէք իշին մէրգոււմ Ամէտէնին պօյնունա պագտը վէ տիւշարը տէհշէթ օլարագ կէրի կէրի կիթտի :

Հագիգաթէն մէրգոււմըն պօյնունա թագըլմըշ օլան իլմէք պաղընըն եէրինտէ պիր չըզըզ միւշահէտէ օլուենլօր իտի :

Թէշիրխանէ քեաթիպի պուենըն իւզէրինէ պիւթիւն վիւճուտըլա թիթրէյէրէք Վիրժինինին նաշէսի իւզէրինէ տախի էյիլիպ պագընտը վէ անտէ տէ էօյլէ պիր չըզըզ էսէրի կէօզիւնէ իլիտի :

Բեաթիպ՝ քէնտի քէնտինէ . — Իշթէ պիր ճինայէթ տահա՝ . . . իքիսի տէ էսէրը ճինայէթ տիր . . . վագթ զայպ իթմէքսիգին տէրհալ լաղըմ կէլէնլէրէ խապէր վէրմէլի . . . — տէտի , վէ գօշուպ զապթիյէ նէգարէթինէ կիթտի : Օ սըրատա զապթիյէ նագըրը՝ Նէօյեի բօլիս գօմիսէրի թարաֆընտան կէօնտէրիլէն ժուրնալլարը կէօզտէն կէշիրմէքտէ իտի :

Նագըր . — Օ՛ , սիճմիսինիզ , քեաթիպ էֆէնտի . . . Անթուան Ֆօվէլին տէֆն օլուենմասը իշիւն էմր ալմայա՞ մը կէլտինիզ :

Բեաթիպ . — Ուայր , էֆէնտիմ . . . կէլտիյիմին սէպէպի բէք աղըր պիր շէյ տիր . . .

Նազըր. — Երինէ, նէ՞ վար քի :

Քեաթիպ. — Բէ՛ք տէհչէթլի պիր վագաա :

Նազըր. — Նէ՞ կիպի վագաա տըր :

Քաթիպ. — Շիմտի Մօրկ թէչհիրխանէսինէ իքի նաչէ կէթիրտիւն :

Նազըր. — Պուլօնեք օրմանընտա պուլընան իքի նաչէ տէյի՞մի :

Քեաթիպ. — Էվլէթ , թա քէնտիսի :

Նազըր. — Պէն անը պիլիւր իտիմ . . . սիզ պուրայա կէլտիյինիզ սըրատա , պէն տէ անլէրին ժուրնալլարընը օգույօր իտիմ . . . պիրի ասըմըլ տըր , պիրի տէ կէնճ պիր գատըն օլուպ , պուենն վէֆաթը՝ կէօրիւնիչտէ եա պիր գալպ սընըրընըն գօրմասընտան վէ եախօտ պէյն իւֆիւնէթինտէն նէչէթ իթմիչ օլմալը տըր : Քեաթիպ՝ պիւլէնտը ավազ իլէ . — Նէ՞ տիյօրսընըզ էֆէնտի , էրքէք՝ պիր աղան տալընտան ասըլտըղը վէման զաթէն պէրհայաթ օլմայըպ գաթլ իտիմիչ , վէ կէնճ գատըն տախի այնը գաթիլ թարաֆընտան իթլաֆ օլուենմըլ տըր . . .

Նազըր. — Նէլէ՞ր տիյօրսընըզ , քեաթիպ էֆէնտի :

Քեաթիպ. — Հագըգաթը հալի սէյլէյօրըմ . . . պու տէտիյիմի չիմտի պիզ . գաթ քէնտիինիզ ըյի իւլ այն թաստիգ իտէպիլիրսինիզ . . .

Նազըր. — Տիմէք պիր ճինայէթ իճրա օլուենմըլ , էյլէ՞մի . . .

Քեաթիպ. — Պիր տէյիլ , իքի իւչ ճինայէթ իճրա օլուենմըլ տըր , զիրա պու կէճէքի գաթիլ Ֆօվէլի տախի էօլտիւրմիչ տիր . — տէյինճէ , զապըթա նազըրը սաք սարը քէսիլէրէք եէրինտէն սըջրատը վէ ,

— Ֆօվէլին ալօյնուենտա ուզուենլըղընա պիր չըզըգ պուլընըպ , գանը սօն գաթ . ըյսինէ գատար մէզըբիւր չըզըգտան ագմըլ կիթմիչ իտի . . . — տէտի :

Քեաթիպ. — Սօնրաքի իքի նաչէլէրին պօյնուենտա տախի այնը չըզըգ մէվճուտ օլուպ , իչթէ պուենը սիզէ խապէր վէրմէք իչիւն պուրայա կէլտիմ :

Նազըր. — Տիմէք քի պիր սիւրիւ գաթիլլէր սորամաղա մէճպուր օլաճաղըզ :

Քեաթիպ. — Օնը պէն պիլմէմ . . . պէն կէօլտիւլիմի սէյլէյօրըմ . . . իւսթ եանը պանա ըաճի տէյիլ տիր . . . — տէտի :

Չապըթա ըյիսի տէրհալ պիր քեաղըտ իւզէրինէ պիր գաչ սաթըր եաղը եաղըպ զարֆ . իչինէ գօյտը , զարֆըն իւզէրինի եաղտը վէ պիր չան չալտը :

Չան վուրուլընճա պիր մէմուր կէլիպ , եազըլան մէքթուպը սէրիան մահալի . նէ կէօթիւրմէկէ էմր ախզ իթտի :

Մէմուրը մէրգուլմ՝ մէքթուպը զապթիյէ հէքիմլէրինտէն պիրինէ կէօթիւր . մէք իւզրէ օտատան տիչարը չըգտը :

Չապըթա ըյիսի բարտըսիւսինի կիյտի , էվրաք չըգտանընը վէ չարգասընը ալտը վէ թէչհիրխանէ քեաթիպինէ . — Սիզիլլէ պէրապէր կէլէճէյիմ . . . Մօրկա կիտէր իքէն ատլիյէյէ օղրարըզ . — տէտի :

Օ արա պիր միւտտաիի ումումի մուլալինի վիւրուտ իթտի :

Պիր գաչ քէլիմէ իլէ քէյֆիյէթ մէրգուլմ մուլալինէ անլաթըլտը :

Միւտտաիի ումումի մուլալինի՝ պու վագաայը բէք զարիպ վէ մուհալ կէօրէ . ըյէք ինանամայօր իտի :

Թէչհիրխանէ քեաթիպի . — Պիզիլլէ պէրապէր կէլլինիզ , մուլալին էֆէնտի , հագիգաթը հալի ըյի իւլ այն կէօրէճէքսինիզ :

Մուսավին. — Բէք էյի . . . կէլիրիմ . . . — տէյիպ, իւշիւ պիրտէն հարէքէթ իթտիլէր :

Չապթիյէ հէքիմինէ խապէր բէք չարուգ կիթմիշ օլտուղընտան, մէրգուս տախի անլէրլէ այնը վագթտա Մօրկ թէշհիրխանէսինէ միւվասէլէթ իթտի :

Չապթիյէ հէքիմի. — Աղլըր պիր շէյ մի վար, էֆէնտիլէր :

Քեաթիպ. — Շիմտի կէօրէճէքսինիզ, սօգթօր . . . ամէլիյաթխանէյէ կիտէլիմ . . . — տիյէրէք, անլէրի իշէրիյէ սօգտու վէ Ամէտէ Տիւվէրնուա իլէ Վիր-ժինինին նաշէլէրինի կէօսթէրէրէք. — Իշթէ օ իքի նաշէ, էֆէնտիլէր . . . րէճա իտէրիմ, թէֆթիշ վէ մուսայէնէ իտինիզ . . . — տէտի :

Տօգթօր՝ կէնէկօ սօգաղընտաքի էսիլի քիթապ սաթըճըսընըն նաշէսինի րէս-մէն քէշֆ ու մուսայէնէ իտէն հէքիմ իտի :

Թապիպը մէրգուս՝ թէտգիգ ու թէֆթիշտէն էվվէլ նաշէլէրին երեզիւնտէքի սօլկուշլըգ վէ պէյազլըգտան զայէթլէ միւթէէսսիր օլարագ անլէրէ եագլաշըր :

Չապթիա րէիսի՝ Ամէտէնին պօյնուճա պագարագ, չըզըգ եէրի կէօրտիւ վէ պիւլէնտը ալագ իլէ. — Արթըգ հիշ շիւպհէ եօգ տըր . . . պու առամ տա թըպը Ֆօվէլին գաթլ իտիլտիկի սուրէթտէ էօլտիւրիմիշ տիր . . . Պագընըգ սօգթօր . . . սիզ նէ՞ տէրսինիզ. — տէտի, վէ բարմաղըյա եարայը կէօսթէրտի :

Տօգթօր՝ քէնտիսի տախի պագարագ. — Հագգընըգ վար, արթըգ հիշ շիւպհէ գալտըրմագ . . . իշթէ պօյընա չըզըլմըշ . . . Ֆօվէլի քիմ էօլտիւրմիշ իսէ պու առամը տա օ էօլտիւրմիշ տիր . . . կէնճ գատընտա տա այնը եարա վա՞ր մը տըր :

Քեաթիպ. — էվվէթ, սօգթօր :

Պիշարէ Վիրժինիյէ եագլաշտըլար վէ պօյնու իւզէրինտէ մուճիպը մէվթ ու հէլաք չըզըր կէօրտիւլէր :

Հէքիմ. — Լութֆէն նաշէլէրի սօյունտըրընըգ . . . — տէտիքտէ, ամէլիյաթ-խանէ համագլարը պու էմրի տէրհալ իճրա իթտիլէր :

Իքի նաշէ իւզէրինտէ տէ հիշ պիր պէրէ, հիշ պիր էսէրը տարպ ու ճէրհ կէօրիւնմէտի :

Հէքիմ. — էֆէնտիլէր, էկէր պէն զապթիյէ նազըրը օլմագ շէրէֆինէ նաիլ օլմուշ օլսա իտիմ, ճիտտի պիր հէյէճանա տիւչար օլաճագ իտիմ . . . Պու արա Բարիգտէ էօյլէ գաթիլլէր վար տըր քի, պիր թէրթիպը ֆէննի իւզրէ վէ ճէր-րահլըգա վուգուֆը թամմարը օլտըղընը միւպէյյին պիր մէհարէթլէ գաթլ ու թէ-լէֆը նուֆուս իտիյօրլար . . . Իւշ կիւնտէ իւշ քիշի գաթլ օլընմըշ, իւշիւ տէ պիր յիյագ իւզրէ, պու բէք տէհշէթլի վէ գօրգուճ պիր շէյ տիր . . . Պու վա-գաա՝ չու շէհրը աղիմտէ մուճիպը հէվլ ու տէհշէթ օլաճագ տըր :

Չապթիա րէիսի իլէ միւտտաիի ումուսի մուսավինի՝ հէքիմին սէօգիւնի թաս-տիգ իտէր եօլլու պաշարընը սալլատըլար :

Հէքիմ՝ թէքրար իլէ. — Պու տէլիգանլը իլէ պու կէնճ գարընըն քիմ օլտուգ-լարը թանըլպ անլաշըտը՞ մը :

Թէշհիրխանէ քեաթիպի. — Խա՛յր, սօգթօր . . . իւզէրլէրինտէն հիշ պիր քեա-ղըտ, հիշ պիր նիշանէ գուհուր իթմէմիշ տիր . . .

Հէքիմ.—Պու իբի ճինայեթէ սէպէպ սըրգաթ օլտուղը՝ ֆարգ ու զանն օլը-
նապիւր մի :

Քեաթիպ.—Խա՛յր, էօյլէ պիր չէյ ֆարգ օլընամազ, զիրա նէ գարընըն ու-
ֆազ թէֆէք միւճէվհէրաթընա վէ նէ տէ բարա չըզտանլարընտա սլուլընան ագ-
չէյէ էլ տօգուլնորըլմամըլ տըր :

Հէքիմ.—Էրքէք՝ ասըլը պուլընմըլ տէտինիզ, տէյիլ մի :

Քեաթիպ.—Էվվէթ . . . իլթէ ասըլմըլ օլտուղը իբ . . .

Հէքիմ.—Նաչէյի նի՞չիւն ասմըլար . . . պէնիմ պուլնա հիչ ագլըմ էրմէյօր
. . . Նաչէլէրին պօյուլնարընտա օ եօլտա չըզըզլար աչմըլ օլան ատամ բէք մու-
ալլիմ օլտուղընտան, պէօյլէ պիր գապա հիյլէյէ հէր քէսին ալտանաճաղընը նա՞-
սըլ ֆարգ ու գըյաա իթմիչ օլուր :

Զապըթա րէիսի՝ իբի թէշհիբխանէ քեաթիպինին էլինտէն ալմըլ թէտգիզ
իթմէքտէ օլտուղը հալտէ.—Պու իբ պիր ախըրտան ալընմըլ տըր . . . պագընըզ,
իւզէրինտէ պէկիր կիւպրէսի նիշանէլէրի վար տըր . . .

Հէքիմ.—Էֆէնտիլէր, պէնիմ վագիլֆէ՛մ՝ պու տէլիգանլը իլէ պու կէնճ գա-
րընըն Անթուան Յօվէլ կիպի վէ պէլքի այնը գաթիլ թարաֆընտան վուրուլըպ
էօլտիւրիլմիչ օլտուգլարընը պէյան ու թաստիզ իթմէքտէն իպարէթ տիր . . .
իւսթ եանը սիգէ ռաճի տիր, գաթիլլէրի պուլմագ սիզին վագիլֆէնիզ տիր . . .
«Գաթիլլէր» տիյօրըմ, զիրա պուլնար չիւպհէսիզ չօգլուգ տըրլար . . . պիր ա-
տամ եալընըզ օլարագ պու եօլտա էօլտիւրմէյի պէճէրէմէզ՝ հալ պու քի պէրապէր
չէրիքէր պուլընմասը անլաչըլաա պիլէ, պէնճէ եինէ անլաչըլմագ պիր նօգթա
վար տըր :

Միւտտաիի ումուժի մուալլինի.—Հա՞նկը նօգթա :

Հէքիմ.—Պիլէքէլէր իլէ թօթուգլար սաբասաղլամ տըր . . . հիչ պիր եարա վէ
պէրէ եօգ տըր . . . Հալ պու քի մագթուլլարըն գանլարը թէքմիլ ագըթտը-
րըլտըղը վագթ քէնտիլէրինի հիչ գըմըլտանմամազա մէճպուր իթմէք իչիւն էլլէ-
րի վէ այագլարը էլպէթթէ պաղլանմըլ տըր :

Միւտտաիի ումուժի մուալլինի.—Գանը տիչարը ագըթմագ իչիւն վիւճուտըն
օվալանմասըյլա հէր էսէրը տարալ ու ճէրհին մահվ օլմատըղը սահի՞ն մի տիր :

Հէքիմ.—Էվվէթ, սահի՛ն տիր . . . Վիւճուտ նէ գատար օվալանմըլ օլուրսա
օլտուն, տէրի պիր ազ սըյրըլմըլ օլսա եինէ կէօրիւնիր . . .

Զապըթա րէիսի.—Մագթուլլարըն իւզէրինտէն հիչ պիր չէյ սըրգաթ իտիւ-
մէմիչ օլտուղընտան, պու ճինայեթլէրին նէ սէպէպ մէպնի իճրա իտիլմիչ օլտը-
ղընը տիւչիւնիպ արայօրըմ. լաքին հագըգաթը հալի պուլմագ իչիւն պիր սէրրիչ-
տէ էլտէ իթմէյէ մուվաֆֆազ օլամայօրըմ . . . Պիր գէման պիւյիւճիլէր՝ խայալի
պիր շէյին թէհարրիսինէ գօյուլարագ բօթալար իչինտէ ալթուն եաբմագ իչիւն
մէզքիւր բօթալարա աթանագ ինսան գանը էլտէ իթմէք իսթէրլէր, վէ հէքիմ-
լէր՝ պաղը խասթալարա գան իլէ պանեօ իթմէլէրինի էմր ու թէրթիպ իտէրլէր
իտի. չիւքիւրլէր օլտուն, չիմտի օ գէմանը ճէհալլէթտէ տէյիլիզ . . . էօյլէ պիր
ֆարգիլաթտա պուլընմագ՝ ապէս վէ միւնասէպէթսիզ տիր . . . Պու կիւնքի կիւն-
տէ պիր մէնֆաաթ իչիւն ինսան էօլտիւրիյօրլար . . . պիր մագսէտէ էրմէք ի-

չիւն գաթլ ու թէլէֆը նուֆոնն խոյօրլար . . . Անապա պու ճինայէթ լէրտէ նէ՞ մէնֆաթ վար տըր , պուռնտա մագսէտ նէ՞ օլապիլիր . . . պու սիւվալլարա պէն ճէվապ վէրէմէյօրըմ . . . գարշըմտա պիր տուվար կէօրիւյօրըմ . . . պուռնտա տնլալըմազ պիր սըրրաու հիքմէթ վար տըր . . . — տէտիքտէ ,

Միւտտաիի ումումի մուսավինի . — Վէ լաքին օ սըրր ու հիքմէթի տնլամազ լազըմ կէլէճէք տիր :

Զապըթա րէիսի . — Էվվէթ , հէմ անլամալը վէ հէմ տէ միւլքին մէրթէպէ չաբուգ անլամալը . պուռնտան մաստա Բարիգտէ տէ էհալի տիւչաթը խէվֆ ու տէհէթ օլմամազ իշիւն , իշին չազ օլմամասընա բէք զիյատէ սայ ու ղայրէթ իթմէլի . . . Պրագալըմ քի կաղէթալար՝ Պուլօնեը օրմանընտա ասըլը պիր ատամ իլէ ֆիւճէթէն վէֆաթ իթմիշ պիր գարը պուլուռնտըղընը նէշր ու իլան իթսինլէր . . . իշ պէօյլէ իլան օլուռնըր իսէ հիշ թէաճճիւպ օլուռնմազ վէ քիմսէ տիւչալը թէլաշ օլմազ . . . Պիզ խաֆիէն իճրաի մուսմէլէ իտէճէյիզ :

Մուսավին . — Էն էվվէլ իքի մագթուլլարըն քիմ օլտուգլարընը անլայըպ թահգիք իթմէք լազըմ տըր . . .

Զապըթա րէիսի . — Պուռնըն գօլայճա վագը օլմասը իհթիմալտէն պաիտ տէյիլ տիր . . . Փամիլեալարը չիւպհէսիզ պու պէտպախթլարըն օրթայա չըգմատըգլարընը տաիրէի գապթիյէյէ խապէր վէրէճէքլէր տիր . . . իհթիմալ քի Մօրիլըն թէշհիր սալօնընտա թանըլաճաղար տըր . . . Մագթուլլարըն քիմ օլտուգլարըն անլալըլընճա , պու իքի վէ տահա տօղրուսը իւշ ճինայէթին իճրասընտա քիմին մէնֆաթ վէ ալէագասը պուլընմըշ օլապիլիր օլտուղընը արաշթըրաճաղըզ , վէ պու սուրէթլէ միւճրիմլէրի պուլմաղա մուվաֆիազ օլաճաղըզ . . .

Ամէտէ իլէ Վիրթինինին նաշէլէրինի թէշհիր սալօնընա կէօթիւրմէյէ վէ անլէրի միւթատ օլան ճամէքեանըն արգասընտա մէվգիլի մախսուս իւզէրինէ սէրմէկէ էմր վէրիտի :

Զապըթա րէիսի՝ պիր շէյ տահա պուլընըպ պուլընմատըղընա էմին օլմազ իշիւն մագթուլլարըն ճէպլէրինի քէնտիսի տախի թէքրար արաշթըրտըգտան սօնդրա , Ամէտէ Տիւվէրնուանըն ասըլը պուլուռնտըղը իք իլէ Վիրթինինին իւզէրինտէն պուլընան ուֆագ թէֆէք միւճէվհէրաթը վէ իքի բարա ճըզտանընը իսթէյիպ ալտը :

Զապթիյէ հէքիմի՝ րաքօրթօսընը թանգիմ իթտի , վէ զապըթա րէիսի տախի պիրիքտէ զապթիյէ նազըրընըն նէզտինէ կէլմէսինի միւտտաիի ումումի մուսավինինէ րէճա իթտի :

Զապթիյէ նազըրը՝ զապըթա րէիսի իլէ միւտտաիի ումումի մուսավինինին սապահ էրքէնտէն կէլտիքլէրինէ պիր ազ թէաճճիւպ իթմէքլէ պէրապէր մուսաիլէյհիւմայը տէրհալ նէզտինէ գապուլ իթտի :

Զապթիյէ նազըրը՝ կիւլիւմսէյէրէք . — Եինէ նէ՞ իշ վար , էֆէնտիլէր . . . Ումարըմ քի Ճիւմհուրիյէթին էմիյէթի ալէյհինտէ պիր Փէսատ վէ իթթիֆագը խաֆի վար օլտուղընը պանա խապէր վէրմէյէ կէլմէյօրսընըզ . . .

Զապըթա րէիսի . — Պա՛յր , նազըր էֆէնտի , էօյլէ շէյ տէյիլ ամմա , էմիյէթը ումումիյէ ալէյհինտէ պիր Փէսատ վար տըր . . .

Ձապթիյէ նազըրը.— Էմնայէթը ումումիյէ ալէյհինտէ պիր ֆէսա՞տ մը . . .
պու պիր աղըր շէյ տիր .
Ձապթիյէ րէիսի.— Մէմուլինիզտէն զիյատէ աղըր տըր . . .
Ձապթիյէ նազըրը.— Իյզահ իտինիզ .
Ձապթիյէ րէիսի.— Շիմտի սէօյլէյէճէյիմ .

Ձապթիյէ րէիսի՝ մէգալէսինէ տէվամ իլէ.— Պու քէրրէ իքի ճինայէթ իճրա իտիմիջ օլուպ, պուռնարըն իքիսինին տէ հիւքիւմէթ քիւթիւպխանէլէրինտէ իճրա օլընան քիթապ խըրսըզլըգլարընըն թահրիք ու թէշվիգճիսի վէ չալընան քիթապլարըն էաթաղը օլան Ֆօվէլ նամ շախսըն իւզէրինտէ պիր զաշ կիւն ագտէմ իճրա իտիլէն ճինայէթլէ բէք զիյատէ իրթիպաթլարը վար տըր . . .

Ձապթիյէ նազըրը.— Օլմայա քի շէրիքլէրտէն պիրի՝ հիւքիւմէթէ զամմագլանմագտան գօրգտըղը իշիւն Ֆօվէլի Էօլտիւրմիշ օլսուռն .

Ձապթիյէ րէիսի.— Պու շէյ՝ հազըգաթը հալէ պիր ազ մազրուռն կէօրիւնիյօր իտի ամմա, չիմտի արթըգ գապուլ վէ թէրվիճ օլընըր շէյ տէյիլ տիր, զիրա տիկէր իքի քիշի տահա այնը սուրէթտէ գաթիլ օլընիմըշ տըր.— տիյէրէք, օգույանլարա մալիւմ օլան վագաայը պէրթաֆսիլ նագլ ու հիքեայէ իթտի .

Ձապթիյէ նազըրը՝ պու տէհշէթլի հիքեայէյի տիյնէտիքտէն սօնդրա.— Տէմին՝ ճէք սէօյլէտիկինիզտէ հագգընըզ վար իտի, Էմնայէթը ումումիյէ թէհլիքէտէ տիր . . . Պու ճինայէթլէրին սէպէպը իճրասը՝ խըրսըզլըգ օլմայըպ, պաշգա նէ օլտուղը տա անլաշըտմատըղընտան, հէր քէսին պու խաֆի ճինայէթլէրտէն տիւչարը խէվֆի ու տէհշէթ օլմաղա հագգը վար տըր . . . Գաթիլէր նէ՞ իսթէյօրլար, նէ՞ արայօրլար, նի՞չիւն պէօյլէ պիր մուամէլէտէ պուլընըյօրլար . . . Էկէր էհալի իշի ֆարգ իտուպ անլասա, Բարիզտէ հէր քէս գօրգմաղա պաշլայանագ, վէ պէնիմ նազըր պուլուռնտըղըմ խտարէյէ հիւճում ու թէարրուզ օլընարագ, իտարէի մէգըիւրէ՝ հէմ ճինայէթլէրի մէն իտէմէտիկի վէ հէմ միւճրիմ վէ միւթէճասըրլարը թութամատըղը իշիւն զէմմ ու թագպիհ օլընանագ տըր . . .

Ձապթիյէ րէիսի.— Իշթէ պու սէպէպէ մէպնի, վուգու պուլան ճինայէթլէր չիմտիքի հալտէ կիզլի գալմալը տըր . . .

Ձապթիյէ նազըրը.— Կիզլի գալմա՞գ մը . . . գապիլ մի տիր . . .

Ձապթիյէ րէիսի.— Էկէր միւտտաիի ումումիլիքլէ ուզլաշըպ, կազէթալարա հիշ պիր մալիւմաթը րէսիյէ իթա օլընմամասընը Ճիւմհուրիյէթ միւտտաիի ումուռ միսինէ գապուլ իթտիրէպիլի իսէնիզ, պուռնտան գապիլ վէ պուռնտան գօայ պիր շէյ օլամագ . . . Էկէր պէօյլէ պիր սիւքիւթ իսթիյար օլընըր իսէ Բարիլիլէր տիւչարը թէլաշ ու հէյէճան օլմագ, վէ Էճնէպիլէր տէ Բարիզտէն չըգըպ կիթմէզ . . . Պու Էսնատէ միւթէճասըրլար տա միւճաղաթսըզ գալանագլարընը զանն ու մէմուլ իտէրէք, բէք օ գատար սագընմայանագլարը ճիհէթլէ, քէնտիլէրինի սուրէթը խաֆիյէտէ արատըղըմըդտա, պուլմաղա խայլիտէն խայլի իւմիտիմիզ օլանագ տըր . . . Խիւլասաի քէլամ Բարիզ էհալիսի՝ ճինայէթլէրին իճրա օլընտըր .

ղընը վէ ճանիւթին թէվգիֆ խոլտիկինի հէր պիր վագթտա խապէր ալաճագլար տըր . . . Պու հալտէ արթըգ գօրգաճագ պիր սէպէպ օլմայըպ , իտարէնին նամուը տա մուհաֆագա խոլմիշ օլաճագ տըր . . .

Չապթիյէ նազըրը .— Օլուր . . . Կաղէթալարա մալիւմաթ վէրիմէմէսի խուսուընտա միւտտաիի ումումիլիքլէ պիր գարար վէրիւրիմ , լաքին չաքուգ տապրանընը , գիրա պու կիպի սըրըլար ուզուն միւտտէթ գարալը գալամագ . . . պազը քնզաի քիմեէվիյէ կիպի պիր ազ էրքէն պիր ազ կէճ բաթլագ վէրիպ գապընտան տիշարը չըգար :

Չապըթա րէիսի .— Չաքուգ տապրանճաղըզ . . . պու իշի՝ հագգընտա պիհագգըն էմնիյէթը քեամիլէմ օլան մուալիւնէրիմտէն պիրինէ թէվտի ու հէվալէ իտէճէյիմ . . . Պու մէմուր՝ կէչէնտէ սիգէ սէօյլէտիկիմ Բէյմօն Ֆրօմանթալ տըր :

Չապթիյէ նազըրը .— Բէյմօն Ֆրօմանթալ տէտիկինիգ՝ պուլնտան ագտէմ մահքիւմ օլուպ լաքին մուալիւնէրէն պիգէ խըտմէթ իթմէք շարթըյլա ճէզասընըն պիր գըսմը աֆվ օլունան աուամ տէյիլ մի տիր :

Չապըթա րէիսի .— Թա քէնտիսի տիր . . . Էվլատը՝ պապասընըն սապըգաչ սընը պիլմէզ . . . Բէյմօն՝ օղլունտան պու հալի կիզլէմէք իչիւն հայաթընը պիլէ ֆէտա իթմէյէ հազըր վէ ամատէ օլտուղընտան , մէմուրիյէթինտէն աֆվ օլունմասընը վէ գայտը թէրգին խոլմէսինի իսթիտա ու թալէպ իտիյօր . . . Մէրգուլմըն իսթիտասընը իլթիգամ վէ թէսահուպ իթմէնիգի րէճա իթմէք նիյէթինտէյիմ , մէրգուլմ՝ գիրա հէր նէ գատար պիր խաթատա պուլընմը իսէ տէ , եինէ պէնճէ թէմամըյլա ըրզ ու նամուս սահիպի պիր ատամ տըր . . . Պուլնտան մատա պիգէ չօգ պէօյիւք խըտմէթլէրտէ պուլընմը տըր . . . Լաքին թէքմիլ սէրպէսթ օլմագտան էվվէլ պիգէ պիր խըտմէթ տահա իյֆա իթմէլի տիր :

Չապթիյէ նազըրը .— Էօյլէ իսէ մէրգուլմը իսթիտատա իտինիգ , վէ օ սօն խըտմէթի տէ իյֆա իթտիկինտէ , քէնտիսինի խաթըրմա պըրագընըզ . . . — տէտի , վէ չաքուգ տապրանմալարընը գապըթա րէիսինէ թէքար ըսմարլատը : Պատէհու պու իքի մէմուր եէքտիկէրինտէն այրըլտըլար :

Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնագտա Անժէլ՝ Մարթ իլէ պէրապէր արապատան աշաղա ինէրէք , տիւշար օլտուգլարը պէօյիւք թէհիքէյի տօգթօր Թօմբընա նագլ ու հիքեսայէ իթտիքտէ , մէզքիւր գօնագտա պէօյիւք պիր հէյէճան հուսուլէ կէլմիշ իտի :

Ժագ Լահարտ՝ կէնճ գըզա գալպինի թէսքին իտէճէք պիր իլաճ իչիրտի , գիրա պայկընլըղընըն արգասը սըրա պէօյիւք պիր խալէճանը գալպէ տիւշար օլուպ , սընըրը թութմասը տա մուհագգագ կէօրիւնիյօր իտի :

Պուլնտան մատա սախթէ տօգթօր՝ էօքսիւզ գըզըն կիտիպ պիր ազ իսթիւրահաթ իթմէսինի տալսի թէնպիհ իթմիշ օլտուղընտան , մէրգուլմէ գըզ՝ բէք գիյատէ թագաթֆէրսա պուլընմասընա մէպնի , պու թէնպիհէ մաէլմէմուլնիյէ իթաաթ իթտի վէ օտասընա կիտիպ գարեօլասընըն իւզէրինէ սէրիլիվէրտի :

Մէրգուլմէ կիթտիքտէ , Բասգալ , Անժէլ վէ Ժագ պիր արայա կէլիպ թօրլանտըլար :

Ժառ. — Բասգալըն մուհիսպէսինէ՛, — Պուլօնեը օրմանընտա կէզինտիկինիզ զէ-
ման ալորընա պիր խապէր վէ մալիւմաթ ալմատընըզ մը :

Անծէլ. — Օրմանտա պիր խապէր վէ մալիւմաթ ալմատըզ տմմա, սիզէ զայէթ
միւհիւմա պիր խապէր վէրէպիլիրիմ . . . Պու խապէրին նէ օլտուղընը պէյհուտէ
արամայընըզ, հիշ պուլամազընըզ :

Բասգալ. — Էօյլէ իսէ սէօյլէ պագալմ :

Անծէլ. — Գօնթ Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս մատմազէլ Մարթը կէօրտիւ :

Բասգալ. — Էյ սօնդրա՞ :

Անծէլ. — Սիզին քէշֆ իթտիկինիզ շէյ վիւճուտ պուլտը . . . Մարթըն կիւ-
զէլիկի՛ մէրգոււմըն իւզէրինէ էքէյիճէ պիր թէէսիր հասըլ իթտի . . . Շիմտի օ
սաֆտէրուէն տէլիգանը՝ գըզա տէլի կիպի ալէագա իթմիշ տիր . . .

Բասգալ. — Էյ նա՞սըլ օլտու պագալմ :

Անծէլ. — Նասըլ օլտուղընը սիզէ պիր ազ էվվէլ թէքմիլ նագլ իթտիմ, հէք-
սինի պիլիրսինիզ . . . Սիզէ եալընըզ պիր իսիմ սէօյլէսէմ քիֆայէթ իտէր, իշի
թէմամըլա անլամըլ օլուրսընըզ . . . Թուզ րուհը շիշէսիլէ Մարթըն պայկընը-
ղընը տէֆ իտէն նագլիք տէլիգանը՝ գօնթէս տը Շաթըլիւքսին օլտու տըր . . .
Սիզ պու տէլիգանըլը բազար էրթէսի կիւնքի սօարէնիզտէ գըզա թագտիմ իթ-
մէք իսթէյօր իտինիզ . . . իշպու րէսմը թագտիմ օլմուշ պիթմիշ տիր . . .

Բասգալ՝ կիւլէրէք. — Տիմէք պիր քէօթիւլիքտէն պիր էյիլիք տօղմուշ տըր :

Ժառ. — Էյ օ տէլիգանը գօնթըն էյիճէ թութուլմըլ օլտուղընը մէմուլ ի-
տէրմիսինիզ . . .

Անծէլ. — Մէմուլ իթմէք տէյիլ, ատէթա էմինիմ, պու տէտիկիմէ ասլա շիւպ-
հէ իթմէյինիզ . . . քէնտիսի պիզիմ եանըմըզա գօշուպ կէլտիկի սըրատա, պէն
տէ քէնտի չէհրէսինի թէտգիգ իտիյօր իտիմ . . . Մէրգոււմըն չէհրէսինտէ էվվէ-
լա հայրէթ վէ սօնդրա մէֆթուէնիյէթ նիւմայան օլույօր իտի, բազար էրթէսի
կիւնքի սօարէտէ պէհէմէհալ պուլընաճագ տըր :

Ժառ. — Քէնտիսի սէօյլէտի՞ մի :

Անծէլ. — Էվվէթ, իսմինի վէրէրէք, կէլէճէկինի պիլտիրտի :

Ժառ. — Բէք ալէա . . . Քէմալը նէզաքէթինտէն նաշի սիզէ մուպէնէթէ շը-
թապան օլմասընտան տօլայը պէյանը թէշէքքիւր իթմէք իշիւն գօնաղընա կիթ.
մէքըլիկիմ՝ գաննըմ միւնասիսլ օլուր :

Բասգալ. — Պէնճէ պիր գարթ տը վիզիթ տէ քիֆայէթ իտէր . . .

Ժառ. — Իթիմալ տըր . . . լաքին մէրգում տէլիգանըլը քէնտի էվվինտէ
կէօրմէք վէ քէնտիմի գօնթէսէ թանըթմագ լազըմ տըր . . . կէօքսիւնի կէրէ կէ-
րէ կէզէն ատամլարտան ասլա շիւպհէ օլոււնմագ. մատամ քի մէրգում տէլիգան-
ընըն էվվինէ կիրմէյէ վէսիլէ էլէ կէշմիշ տիր, պու վէսիլէտէն իսթիֆատէ իտէ-
ճէյիմ . . . քի՞մ պիլիր, պէլքի տէ պու վիզիթա սայէսինտէ մէրգում տէլիգան-
ըլը մալիւմինիզ օլան մահալէ չէքիպ կէօթիւրմէյէ պիր վասէթա պուլապիլէճէ-
յիմ . . .

Բասգալ. — Տիմէք Մարթ քեաֆի տէրէճէտէ պիր եէմ օլամագ տէյու գօր.
գույօրսըն, էօյլէ՞ մի :

Ժառ.—Մարթ՝ հիշ տայանըլմազ պիր եհմ տիր, օնու բէք ալէա պիլիրիմ. ւա-
քին մուվաֆֆազըյէթի թէէմին իթմէք իչիւն հիշ պիր թէտպիրը ինթիյաթքեա-
րանէ իթթիխազընտան կէրի տուրմամալը տըր . . . պաթթըմը տա սէնին մէ-
մուլինտէն բէք զիյատէ պիզէ եարտըմ իտիյօր . . .

Բասգալ.—Նա՞նըլ, նէ՞ սուրէթտէ :

Ժառ.—Գօնթէս տը Շաթըլիւքս պէնիմ տալէթնամէմի ախը իթմիշ օլուպ,
լաքին մէրգուլէ գատըն պէնի թտնըմազ օլտուղընտան, պու տալէթէ իճապէթ
իտէճէկի շիւպհէ թահթընտա տըր, զիրա պու եօլտա պիր տալէթ՝ Ամէրիգա ու-
սուլի օլուպ, պէնիմ տէ Բարիզ ատէթլէրինի պիլմէտիկիմի իյմա իտէր . . . Տա-
վէթը մէքըիւրէյէ իճապէթ իտէճէկի շիւպհէլի տիր տիյօրըմ տմմա, պիր ճիհէթճէ
իճապէթ իթմէյէճէկի տէ ագլա բէք եազըն տըր . . . Մատամ տը Շաթըլիւքս
քիւպէրատէն պիր գատըն օլուպ, անըն իչիւն ուսուլը թէշրիֆաթինին հիւս-
նիւ իճրասընա բէք զիյատէ տիգգաթ ու իթինա իթմէյէ մէճպուր պուլունտըղըն-
տան, պէնիմ ատէթա ուսուլը մէքըիւրէյէ թահգիր եօլու իրսալ իթտիկիմ տա-
վէթէ մէրգուլմէնին բէք տէ իճապէթ իտէճէկինի մէմուլ իթմէմ . . .

Բասգալ.—Օղլու կէլէճէյիմ տէտի . . .

Ժառ.—Օղլու չօճուգ տըր, հէնուգ ագըլպալիղ պիլէ օլմամըշ տըր . . . Օ
էօյլէ սէօյլէր ամմա անասը իշի չէվիրիս, քէնտի գաթի էմրինէ իթաաթ իթտի-
րէպիլիր վէ անըն՝ մատմազէլ Մարթը եէնիտէն կէօրմէք արգուի չէտիտինի թէս-
քին իտէպիլիր . . . Վալիտէսինին պու էմրինէ իթաաթ իթմէմէք իչիւն նէ՞ պէ-
հանէ պուլապիլիր, զիրա տօգթօր թօմբսընըն եանընտաքի գըզա տէլի օլուրճա-
սընա ալէազա իթմիշ օլտուղընը գօնթէսէ սէօյլէյէմէզ . . . Սիզ տախի պէնիմ գա-
տար էյի պիլիրսինիզ, բէք կէնճ օլան տէլիգանըլար՝ քէնտի պիրինճի աշգ ու ա-
լէազալարընը հէր քէստէն վէ հաթթա վալիտէլէրինտէն պիլէ կիզլէմէք իս-
թէրլէր :

Բասգալ.—Պէօյլէ պիր թէչէպպիւսին սէնի տիւշարը թէհլիքէ իթմէսինտէն
գօրգուլմա՞զ մը :

Ժառ.—Օմուղլարընը օյնաթարազ.—էօյլէ չէ՞ մի օլուր . . . Ֆապիէն տը Շա-
թըլիւքս՝ եանըմտաքի գըզա մուամէնէթ իթմիշ . . . պէն օնա վաճիպէտէն օլա-
րազ պէյանը թէչէքքիւր իթմէք իչիւն պիր վիզիթա վէրիյօրըմ . . . պուլնտան
թապիի, պուլնտան սատէ նէ՞ օլապիլիր . . . Պէնիմ մուամէլէմ՝ տիւնեա ատամը,
թէրպիյէլի պիր ատամ մուամէլէսի օլուպ, պէլքի գօնթէսի տէ բազար կիւնքի
սօարէյէ կէլմէյէ գանտըրըրըմ . . .

Բասգալ.—էօյլէ իսէ իսթէտիկին կիպի եաբ . . .

Ժառ.—Պէնիմ պու թէչէպպիւսիմ պու գատարլա պիթմէյէճէք . . .

Բասգալ.—Տահա պաշգա նէ՞ եաբմազ իսթէյօրըն :

Ժառ.—Իճրասը զէմանը կէլիպ հազըր օլմայընճա, բլանլարըմըն նէ օլտուղը-
նը քիմսէյէ սէօյլէմէք իսթէմէմ . . . Պէն իչէ թէչէպպիւս իտէյիմ տէ սիզ տէ
պազընըզ . . . Ֆրօմանթալլարտան պիր խապէր վա՞ր մը տըր :

Բասգալ.—Խա՞յր . . . Իշիթտիմ քի պասլա օղլու պուրատա տէյիլլէր իմիշ :

Ժառ.—Քէնտիլէրինէ պիր տալէթնամէ կէօնտէրտիմ ամմա, պիլմէմ քի կէ-

լէճէքլէ՞ր մի . . . Էկէր կէլմէզլէր խէ , անլէր իջիւն սուրէթը ճիտոյնէտէ պիր չարէ տիւնիւնէլի . . . Անլէրին կիզլէնէճէք հիչ պիր սէպէպի եօգ տըր , տիմէք պուլընապիրիւրէր :

Բասգալ . — Էվլէթ , պուլընաճագլար տըր . . .

Ժազ . — Պու կիւն մուայէնէ կիւնիմ տէյիլ տիր , քէնտի իչլէրիմիզէ պագալըմ . . .

Պու արա պիր խըումէթքեար կէլիպ , թաամըն հազըր օլտուղընը խապէր վէրտի :

Ժազ՝ ճէվապէն ուչաղա . — Շիւտի աչաղա էնէճէյիզ . . . — տէտիքտէն սօնրա , ուչազ չէքիլիպ կիթտիկինտէ , սախթէ սօգթօր իլավէթէն . — Սէվկիւլիմ Անժէլ , մատմազէլ Մարթ հազգընտա պիր իքի սէօզ սէօյլէյիմ . . . Սիզ մէրգումէ իլէ չօք գօնուչըրսընըզ . . . սիզէ էնիյէթի պէրքէմալ տըր :

Անժէլ . — Շիւպհէսիզ էօյլէ . . .

Ժազ . — Պու կիւնլէրտէ հալը սապըզընտան , հալը հազըրընտան , խաթիգալիինտէն սիզէ հիչ պահս իթմէմիչ մի տիր . . .

Անժէլ . — Պանա հիչ պէօյլէ պիր շէյտէն պահս իթմէմիչ տիր . լաքին նիճիւն սօրույօրսընըզ :

Ժազ . — Մէրգումէնին իըթի Գաթթէլտէն միւֆարէգաթընտան պէրու նիւմայան օլան մահզուիյէթիւնէ պէնճէ պիր սէպէպ օլմալը տըր . . . Մէրգումէտէ զուհուրա կէլէն թէպէտտիւլը ազիմի մութլագա սիզ տէ ֆարգ ու միւշահէտէ իթմիչ օլաճագսընըզ . . .

Բասգալ . — Հագիգաթէն մէրգումէյի պիր ազ քէտէրլի կէօրիւյօրըմ . . . լաքին վալիտէսինին վէֆաթընտան նէչէթ իտէն հիւզն ու քէտէրի պու արա եէնիտէն պիր ազ քէսպը շիտտէթ իթմիչ զանն խալյօրըմ . . . չօք տէֆա պէօյլէ օլմուշ տըր :

Անժէլ . — Իսթէր պուլնըն իջիւն օլտուն , իսթէր պաչգա շէյ իջիւն օլտուն , Մարթ սլանա պու պապտէ հիչ պիր մալիւմաթ վէրմէմիչ տիր . . .

Ժազ . — Պու գըզըն պիր սըրրը վար տա պիզտէն կիզլէյօր :

Անժէլ . — Պու պիր խայալ տըր :

Ժազ . — Խայր , խայալ տէյիլ , հագիգաթը հալ տըր . . . Սիզ անըն կէօզէ չարբաճագ պիր շէյինի կէօրմէտիքճէ , ուզաղը բէք օ գատար կէօրէմէզսինիզ :

Անժէլ . — Էյ նէ՞ սըրրը օլաճագ տէյու զանն խտէրսին :

Ժազ . — Սըրրը շու եա պու շէյ տիր տէյու թային իտէմէմ . . . անճագ պիր թագըմ ֆարգիյաթտա պուլընըրըմ . . .

Անժէլ . — Թէսափլուրլարլըմըզ քէչֆ ու ֆարգ իթմիչ օլտուղընը զանն ու մէմուլ իտէրմիսին :

Ժազ . — Խայր , պուլնը հիչ մէմուլ իթմէմ , պուլնըն իմքեանը եօգ տըր . . . Մէրգումէնին թէպէտտիւլը թաւր ու հալի՝ պիր ըզտըրապ վէ պիր քէտէրը ճէտիտտէն նէչէթ իթմէքտէ տիր : Էլլէրինին սըճագըլը՞ սըթմա իլլէթինէ միւպթէլա օլտուղընը կէօթէրիյօր . . . կէօլլէրինին գըրմըզըլը՞ կէճէլէրի ուչգուսըզ գալտըղընը իրաէ իտիյօր . . . Մարթտա պիր հալ վար , պուլնը տիլամագ իսթէրիմ , անլամալըյըմ , Արայալըմ . ինսան արատըղընը պուլըր :

Բասգալ՝ տօգթօրն հարարէթլի սէօյլէյիչինէ պիր ազ թէսանճիւ պիտէրէք . — է՛հ, նէյինէ՞ լազըմ . . . Մարթ էլիմիզտէ պիր ալէթ տիր, պաշգա պիր շէյ տէ-
յիլ տիր . . . Մէրգուժէ գըզ՝ խապէրի օլմագսըզըն պիզիմ քէնտիսինտէն պէքէ-
տիկիմիզ խըտմէթլէրի իյֆա իտէր տէ արթըզ պիզէ լիւզումը գալմազ իսէ, զանն
իթ՛վէմ քի պու էնկէլի եանըմըզտա ալըգօյմագ նիյէթինտէ օլասըն վէ էլլէթթէ
տէֆ իթմէյէ պագաճագսըն . . . Իմտի նի՞ջիւն մէրգուժէնին խայալի ըզտըրասլ
վէ քէտէրլէրինտէն էնտիշէ իտիյօրսըն :

Ժագ՝ Բասգալը տիյնէտիկի սըրատա տիթրէյէրէք . — Իսթիգպալէ քի՞մ քէֆիլ
օլապիլիր :

Բասգալ . — Իշթէ պու սէօզիւնտէն՝ տիւշիւնճէն նէ իտուկի անլաշըլըյօր, ա-
զիլիմ :

Ժագ՝ կիւլիւմսէյէրէք . — Սահի՞ն մի . . .

Բասգալ . — Մարթըն կիւղէլիկի սանա թէէսիր իթտիկինէ եափաշ եափաշ ի-
նանմաղա պաշայօրըմ . պու էօքսիւզ գըզ՝ սէնին գալպինտէ պիր աթէշը աշգ բէյ-
տա իթմէքտէ տիր, սէն իսէ պու կիպի հըսալար տահա պիր գաշ կիւն ագտէմ
տէլլիք տիր տիյօր իտին . . . Խիւլասսաի քէլամ սէն ազլընը գաշըրաճագ տէրէ-
ճէտէ աշըգ օլմուշսըն տըր . . . տօղրու տէյիլ մի տիր :

Ժագ՝ Բասգալըն եիւզիւնէ պագըպ եէնիտէն կիւլիւմսէյէրէք . — Պէլքի էօյլէ
տիր . . . պէլքի էօյլէ տէյիլ տիր . . . քի՞մ քէնտի քէնտինի էյիճէ թարթապի-
լիր . . . Հայտէ կիտէլիմ թաամ իտէլիմ . — տիյէրէք, թաամ սալօնընա էնտիլէր :

Թաամ գըսսա սիւրիւպ, էսնաի թաամտա Ժագ տիւշիւնճէլի վէ թասաղը
կէօրիւնտի :

Ժագ՝ սուֆրատան գալգտըղը սըրատա Բասգալա խիթապէն . — Սօգաղա չը-
գաճագմըսըն :

Բասգալ . — Խա՛յր . . . Շաթըլիւքս գօնաղընա վուզու պուլաճագ զիյարէթի-
նին նէթիյճէսինի անլամագ իշիւն պուրատա պէքէյէճէյիմ . . .

Ժագ . — Բէճա իտէրիմ, արապանըն գօշուլմասընը էմր էթ . . . Կիտէյիմ Մար-
թը կէօրէյիմ վէ պատէհու հարէքէթ իտէյիմ . . . — տիյէրէք, Անժէլ իլէ պէրա-
պէր կէնճ գըզըն օտասընա կիթտի :

Մարթ ույուգլայօր իտի իսէ տէ, օտա գաբուսընըն աշըլմաղը սէսինտէն ա-
յըլտը :

Անժէլ՝ էօնտէն կիրմիշ օլմաղլա . — Նուրը այնըմ, տօգթօր սիզի կէօրմէք իս-
թէյօր . . .

Մարթ . — Կէլսին . . . պէնի չօգ էյի պուլաճագ տըր . . . — տէր տէմէզ,
Ժագ գաբուտան իշէրի կիրտի :

Շէտիտ պիր սըթմատան գանը քէսպը հարարէթ իթմիշ օլուպ, չահ տամար-
լարը աթմագտա վէ գալպի չիտտէթլէ չարմագտա իտի :

Սախթէ տօգթօր՝ պիրինճի տէֆա օլարագ մէզքիւր օտայա կիրմէքտէ վէ
Մարթը եաթմըշ կէօրմէքտէ իտի :

Հէյէճան ու խալէճանընտան նաշի նէֆէսի գըսըլմըշ օլտուղը հալտէ Ժագ՝
մէրգուժէնին եաթաղընա եագլաշըր, գըզըն էլինի թութաը վէ նապղարընը սայ-

տը վէ մէրգուժէնին եօրկուռն չէհրէսինի տախի թէտգիգ իթտի :

Մարթ. — Պէնտէ ուրթմա եօգ տըր . . . գօրգուժտան հալ ու թագաթըմ քէսիլտի , պաշգա պիր շէյիմ եօգ . . . պէն քէնտիմի շիմտի էյիլէշմիշ կէօրիւյօրըմ :

Ժագ. — Բէք էյի աժմա , սէվկիւլիւ գըզըմ , հադիգաթէն սիգտէ պիր ֆէնալըգ օլտուղըմ վէ պու ֆէնալըղըն եէնի պիր շէյ օլմատըղը՝ եիւզիւնիգտէն ֆարգ օլունըյօր , սիգ սահիհէն մուգտարըպսընըգ , պիր չօգ կիւնտէն պէրու պու ըզտըրապը հալինիգի միւշահէտէ իտիյօրըմ . պու հալինիգ՝ Բըթի Գասթէլտէն միւֆարէգաթընըզը միւթէագըպէն պէտ վէ միւպաշէրէթ իթմիշ տիր . . . — տէտիք տէ , Մարթ գըր գըրմըզը քէսիլտի :

Պիրտէն պիրէ զուհուրա կէլէն պու գըրմըզըլըգ՝ Ժագըն քէսիին կէօզլէրինտէն գաշամագ իտի :

Ժագ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ . — Պիր քէտէրինի՞գ մի վար . սէպէպը իզտիրապընըզը նի՞շիւն պէնտէն կիզլէյօրսընըզ . . . պէլքի գօլայճա պու քէտէր ու իքտիրապընըզը տէֆ իտէրիմ . . .

Մարթ՝ սըգըլարագ վէ քէքէլէյէրէք . — Պէնիմ պիր շէյիմ եօգ տըր , սիգտէն պիր շէյ կիզլէմէյօրըմ . . .

Ժագ. — Պուռնա եէմին իտէ՞րմիսինիգ :

Մարթ՝ եէնիտէն գըզարարագ . — Պէն սիգէ պիր շէյիմ եօգ տէտիկիմտէ , սիգ նի՞շիւն պէնտէն եէմին թալէպ իտիյօրսընըզ , պէնիմ սէօզիւմէ շիւպհէ՞ մի իքտիյօրսընըզ :

Ժագ՝ իսրար իթմէյէրէք . — Սիգ իսթիրահաթա միւհիթաճսընըզ , պիր ագ ույումաղա չալըլընըգ . Պու ագշամ ալտէթիմտէ սիգի եինէ կէօրմէյէ կէլէճէյիմ . . . Ինչալ ահ եինէ կէօրիւշիրիգ . . .

Մարթ. — Ինչալլաւ , տօգթօր . . . — տիյէրէք , էլինի Ժագա ուզաթմագտա ծլմաղլա , Ժագ՝ պիր նագարը աչգ ու մուհապպէթլէ կէնճ գըզա սագտըգտան սօնըրա , պիրտէն պիրէ սիլքինիպ պու հալը հայրէթիլթիմալտէն այըլարագ Ան. Ժէլ իլէ պէրապէր օտաւտան տիշարը չըգտը :

Մարթ՝ օտա գարուսը գաբանտըգտան սօնըրա , քէնտի քէնտինէ . — Աճապա նէսի՞ վար , քէնտիսինի պէյլէ հիշ կէօրմէմիշ իտիմ . . . Պու սապահ կէօզլէրինտէ դարիպ պիր շէյ վաը իտի . . . Պանա էյլէ կէլիյօր քի կէօզլէրի եաշաղմըլ իտի . . . Պուռն սէպէպի նէ՞ տիր ահապա . — տէյու սէյլէնտիքտէն վէ պիրաղ միւթալէֆ իթտիքտէն սօնըրա . — Պէնի եաթմըլ կէօրէրէք շիւպհէսիգ միւթէվէֆիյէ գըզընըն սօն խասթալըղ խաթընա կէլիյօր , վէ պու խուսուս՝ քէնտի քէտէրիլք տէրտէլրինի թէբըշթիլիյօր իտի : Զավալը տօգթօր , նէ՛ էյիատամ տըր , նէ՛ տէ քէսիին ֆիքիլիլ շէյ տիր . . . մուգտարըպ օլտուղըմը ֆարգ ու միւշահէտէ իտիյօր . . . Մահզուհիլէթիմի քէնտիսինտէն կիզլէյէմէտիմ , լաքին հիշ օլմազա աչգ ու սէվտամը քէնտիսինտէն սէթի իտէպիլէճէյիմ . . . Ա՛հ , պու ա՛չգ , պու սէվտա՛ , իշթէ պէնի խգրապ իտէն ֆէնալըգ պու տըր , ինթիմալ քի պու

Ֆէնալըդ պէնի էօլտիւրէճէք տիր . . . Պու իլլէթին եալընըդ պիր իլաճը վար . . .
Բօլը եէնիտէն կէօրմէ՛ք : Լաքին աճապա մէրգումը պիր տահա կէօրէճէ՛ք միյլմ . —
տիյէրէք , պաշընը եառաղղա գօյտու վէ կէօլլէրինի գարատը :

Լաքին մէրգումէ կէնճ գըզ ույումայըսլ , նօհուտ տանէսի կիպի կէօզ եաշլա-
րը տէօքմէքտէ իտի :

Պուռնտան ագտէմ պէյան իթտիկիմիզ վէճհլէ , Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս՝ կէօզ-
տէն նիհան օլուենճայա գատար Մարթ իլէ Անթէլին յաքիպ օլտուգլարը լանտօ
արապասընըն արգասը սըրա պագմըշ իտի :

Մէրգումէ կէնճ գըզըն Ֆէվգէլատէ կիւզէլիկի՝ մէրգում տէլիգանլընըն ագ-
լընը պաշընտան ալմըշ , մէրգումը հալը մէֆթունիյէթէ միւպլթէլա իթմիշ իտի :

Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս՝ հանչէրը աշգ իլէ թա գալպիեահընտան վուրուլըսլ ,
օ զէմանա գատար քէնտիսինճէ մէճհուլ օլան պու հըսս՝ քէնտիսինի մուճիւլը
մահգուզիյէթ պիր հէյէճան ու խալէճանը գալպէ տիւշար էյլէյօր իտի :

Մէրգում տէլիգանլը՝ պէօլլէճէ պիր միւտտէթ հայրան օլուպ գալտը վէ եէ-
րինտէն գըմըլտանմատը . պատէհու բօմանլարա լայըգ պու տալկընլըդտան այը-
լարագ եէնիտէն կէզինմէյէ պաշլատը : Լաքին աղըր աղըր ելուրիւտիկի սըրատա
ագլը ֆիքրի՝ թէսատիւֆ իթտիկի օ կէնճ գըզտա , տօգթօր թօմբսընըն խըսըմը
օլան օ կիւզէլ գարըտա իտի . տօգթօր թօմբսըն տա Բարիգէ եէնի կէլէն մէշնուր
Ամէրիգայը թապիպ օլուպ , վալիտէսինէ՝ անգարիպ վուգու պուլաճագ պիր սօա-
րէսի իշին պիր տալթէթնամէ իրսալ իթմիշ վէ վալիտէսի իսէ պու տալթէթէ իճա-
պէթ իթմէմէկէ գարար վէրմիշ իտի :

Ֆապիէն՝ քէնտի քէնտինէ . — Հայաթը ինսան՝ վէգայիի զարիպէ վէ թէսա-
տիւֆաթը նամէմուլէ իլէ մէմու տըր . . . Տիւն վալիտէմ կիպի պէն տէ « — Պիզ
պու տօգթօրը թանըմայօրըզ , Քէնտի հարիզ օլտուլը մէվգիի հագիգիսինի վէ ասլ
ու նէսինի պիլմէյիզ . պէլքի միւշթէյի բէյտա իթմէք իշին տիւնեայը վէլլէլէյէ
վէրէն պիր շարլաթան տըր . . . էլպէթթէ պիր թագըմ սաֆտէրունլար՝ անըն
իլան ու րէգլամլարընա գարըլարագ գօշուպ կիտէճէքլէր , պիզիմ օ սաֆտէրուն-
լար սըրասընա տախիլ պուլընմամըզ եագըշմազ . . . էվիմիզտէ գալալմ — » տիյօր
իտիմ : Իշթէ տիւն պէօլլէ տիւշիւնիյօր . . . հէր քէսէ գարշը տա պէօլլէ իտտաա
իտէճէք իտիմ . . . Պու կիւնքի կիւնտէ վագըա հիշ պիր թէպէտտիւլ վուգու
պուլմամըշ իսէ տէ , զարիպ պիր վագտա՝ օ տիւպէր կէնճ գըզը գարշըմա չըգար-
մըշ օլտուլընտան , շիմտի վալիտէմէ՝ նամուսը վէ տիրայէթ ու էհլիյէթլի պիր
գաթ օլան մէրգում տօգթօրըն տալթէթինէ իճապէթ իթմէմիզ լագըմ կէլտիկինի
սէօլլէմէկէ վէ իսպաթ իթմէկէ հագըր վէ միւհէեայըմ . . . Մէրգումէյի գան-
տըրմագ լագըմ տըր . . . Նասըլ եարմալը պիլմէյօրըմ , լաքին մէրգումէյի պէհէ-
մէհալ գանտըրաճաղըմ . . . Տօգթօր թօմբսընըն խըսըմը օլան գըզը եէնիտէն
կէօրմէք իոթէրիմ . . . զաթէն քէնտիսինի եինէ կիտիպ կէօրմէյի վատ իթմիշիմ
տիր . . .

Ֆապիէն՝ պէօլլէճէ քէնտի քէնտինէ սէօլլէնէրէք կէրիյէ տէօնմիւշ իտի :

Մէրգում տէլիգանլը՝ թուրնօն սօգաղընտաքի գօնաղա վասըլ օլուպ , տիւ-

չինճէլի պիր հալտէ օտասընա դարանտը, վէ վալիտէսի մատամ տը Շաթըլիւքսի՝
իւք կիւնքի դարարընտան ճայտըրմաղա, վէ Միթմէսնիւ սօգաղընտա տօգթօրըն
խանէսինէ կիթմէք իսթէմէսինին սէպէպի նէ իտուկինի մէրգոււմէյէ չաքտըրմաղ-
սըզըն անը օրայա կիթմէյէ գանտըրմաղա չարէ արատը:

Կիւնտիւզ թաամընըն վազթը հիւլուլ իտուպ, Ֆապիէն՝ աչաղա էնէրէք,
քէնտիսինի պէքէմէքտէ օլան վալիտէսինին եանընա կիթտի:

Սէվինճլի վէ կիւլէր եիւզիւ օլտուղը հալտէ քէմալը շէվգ ու մուհապպէթլէ
վալիտէսի գօնթէս տը Շաթըլիւքսի գուճագլատը վէ մէրգոււմէնին գարչըսընտա
սուֆրայա օթուրտը:

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ օղունչին եիւզիւնտէ պիր ալէամէթը Ֆէրահլէթ
վէ կէօզլէրինտէ պիր բէվլապ վէ բուշէնիյէթ կէօրէրէք.—Պու սապահ սօգաղա՞ մը
չըգմըշըն, սէվկիւլիւ էվլատըմ:

Ֆապիէն.—Էվլէթ, վալիտէճիկիմ:

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Եայա՞ մը կիթտին:

Ֆապիէն.—Էվլէթ:

Մատամ պը Շաթըլիւքս.—Նէ՞րէյէ կիթտին:

Ֆապիէն.—Պուլօնեը օրմանընըն գատար վէ պիր ազ տա էօ-
թէյէ կիթտիմ:

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Լիւքսէմպուրկտան Պուլօնեը օրմանընա գատար
էրէյիճէ ուզապ տըր . . . չօգ ուզուն կէզինիյօրսըն . . . Վազըս՝ եիւրիւմէք
սըհէթճէ բէք էյի տիր ամմա, էօլչիւտէն զիյատէ եօրուլմամալը տըր . . .

Ֆապիէն.—Գօրգմա, վալիտէճիկիմ . . . Հապա բէք կիւզէլ իտի . . . աղըր
աղըր եիւրիւտիմ, պունտան իշթաճըմ չօգ աչըլտը . . . չիմտի կէօրէճէքսին նէ
գատար եէմէք եէյէճէյիմ:

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Էօյլէ իսէ չօգ էյի . . . Լաքին ագըլը օլ . . .
Պու կիւն Գրէթէլտէ տօսթըն՝ Բօլ Ֆրօմանթալա կիտէճէքսին, եարըն եօրուլա
ճագսըն տէյու գօրգույօրըմ . . .

Ֆապիէն.—Պէյհուտէ գօրգույօրսըն . . . քէնտիմի սագընաճաղըմը վատ
իտէրիմ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Ճուվաա էրթէսի ագչամը եախօտ բագար սապա-
հըսը ալտէթ իտէճէքմիսին:

Ֆապիէն.—Նասըլ իսթէրսէն, վալիտէճիկիմ:

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Պէն սէնի թէմամըյլա սէրպէսթ պըրազըրըմ . . .
Իսթէմէմ քի ազ էյլէնէսին, իսթէտիկին գատար էյլէն:

Ֆապիէն.—Մատամ քի միւսասատէ իտիյօրսըն, բագար սապահըսը ալտէթ ի-
տէրիմ:

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Տօսթըն Բօլը պիր ազ էյլէնտիրմէյէ չալըշ . . .
մէրգոււմը պիր վազթտան պէրու բէք մահզուն կէօրիւյօրըմ . . . սէն տէ պէնիմ
կիպի պունը ֆարգ իթմիլճիսին . . .

Ֆապիէն.—Էվլէթ, վալիտէճիկիմ, վէ հէմ տէ միւթէէսսիւֆ օլույօրըմ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Բօլըն քէտէր իտէճէք պիր սէպէպի վա՞ր մը:

Ֆապիէն.—Մէմուլ իթմէմ . . . Բէյմօն Ֆրօմանթալ բէք էյի պիր բէտէր տիր

. . . սէն պէնի նասը սէվէր իսէն օ տա օղունը օ գատար մուհապպէթ վէ շէ-
ֆադաթլա սէվէր . . . Տիմէք Բօլըն արզու իտէճէք պիր չէյի եօգ տըր . . .
Զաննըմ օ չօճուղըն հագիգի օլմագտան զիյատէ գահիրի օլքն մահզունիյէթի՝ ահ-
վալը սըհհիյէսինտէն նէչէթ իտիյօր, զիրա անըն սըհհիյէթի պէօյլէ օլմամալը, չօգ
էյի օլմալը իտի . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.— Հագգըն վար տըր . . . վիւճուտընըն սէրբիլէճէյի
վագթ չօգ զայըֆ տիւլմիւլ, վէ պէտէնճէ պու գաաֆիյէթի՝ ահվալը մանէվիյէսի
իւզէրինէ սուի թէէսիր իթմէքտէ պուլընմըլ տըր . . . Հագըր եանընա կիտիյօր-
սըն, պագ քի էյլէնտիրիպ տէֆի զամմ իթտիրէսին . . . զարուրի օլարագ բէք
թէնհա պիր էօմիւր կէչիրմէքտէ օլտուղընտան, չու հալինտէ հէր նէ թէպէտտիւլ
վուգու պուլըր իսէ քէնտիսինէ մուճիպը սըհհիյէթ ու աֆիյէթ օլաճագ տըր:

Իչպու միւքեալէմէ՝ տէլիգանլընըն հագգ իթտիկի պիր սուրէթ քէսպ իթմիլ
իտի, զիրա վալիտէսի մատամ տը Շաթըլիւքս իլէ պիր միւհիմմ մէսէլէ իւզէրինէ
միւպահասա իտէպիլիյօր իտի:

Յապիէն պիրտէն պիրէ.— Սէվիլիւլ վալիտէճիկիմ, տօգթօր Թօմբսընըն պի-
ղէ կէօնտէրտիկի տալէթնամէ խաթըրնտա՞ մը տըր. նէ եարաճաղընը գարարլա-
տըրմըլմըսըն:

Մատամ տը Շաթըլիւքս.— Պունը պանա նի՞չիւն սօրույօրսըն:

Յապիէն.— Զիւնքի էկէր օ տալէթէ իճապէթ իտուպ կիտէճէք իսէք, Բօր
Դրէթէյլտէ ազ վագթ գալաճաղըմ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.— Տիւն նէ գօնուչտըգ իսէ ունութտը՞ն մը . . .
տօգթօրը թանըմատըղըմըգ իչիւն էվիւնէ կիթմէյէ տէ հիչ միւնասէպէթիմիզ օլմա-
աղընըն տիւչիւնիպ կիթմէմէյէ գարար վէ՞րմէտիք մի . . .

Յապիէն.— Պու գարարըմըգ թէմամըյլա խաթըրմտա տըր . . . Լաքին պիր
չէյ տիւչիւնտիմ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.— Նէ՞ տիւչիւնտին պագալըմ . . .

Յապիէն.— Շունը տիւչիւնտիմ քի, մէմլէքէթիմիզտէ քէսպը չէօհրէթ իթմիլ
օլան պու էճնէպի տօգթօրըն գօնաղընտա շիւպհէսիզ պիր չօգ ալիմլէր թօբլան-
մըլ օլաճաղընտան, անլէրին միւքեալէմէսինի տիյնէմէք բէք միւֆիտ վէ միւթէնա
պիր չէյ օլաճագ տըր . . . Պու պիր կիւզէլ ֆըրսաթ տըր, գաննըմ գաչըրըր ի-
սէք էյի պիր չէյ եարմըլ օլմայըգ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ պիր թէաճհիւպ ալէամէթի կէօսիլէրէրէք.— Լաքին,
տիւն էֆքեարըն պէօյլէ տէյիլ իտի . . .

Յապիէն.— Հագիգաթէն էօյլէ ամմա, տիւն խապէրիմ օլմագսըզըն սէնին էֆ-
քեարը մութլագա վէ միւսթէպիտտանէնին թահթը թէէսիրինտէ պուլընըյօր ի-
տիմ, պու թապիրիմէ աֆվ իտիվէր . . . Խիւլասաի քէլամ, սէնին պաչգա պիր
ինֆիալին օլմայըպ, տօգթօր Թօմբսընըն պիզի թանըմագսըզըն թէքլիֆսիզճէ
խանէսինէ տալէթ իտէրէք, քէնտիլի ալէմէ պիլտիրմէք իսթէմէսինէ կիւճէնիյօր-
սըն, պիլիրիմ . . . Լաքին, պունտան պիր չէյ չըգմաղ. մէրգում տօգթօր՝ ալիմ
պիր ատամ օլուպ, պունտան մատտա պիր Ամէրիգալը օլտուղընտան, պու կիպի
պիր հարէքէթինէ նազարը աֆվ իլէ պագըլապիլի . . . Միւճթէմէտի Ամէրիգա
էհալիսինին քեաֆֆէսի քէնտի քէնտիլէրինի ալէմէ չավ իթմէկէ բէք զիյատէ մէ-

րագլը տըրլար . . . հաթթա պու մէրագլարընը Բարիգէ պիլէ իտխալ իթմիշ օլ-
տուգլարընտան , պու եօլտա տիւնեայը վէլվէլէյէ վէրմէք խուսուսընտա բէք չօգ
Ֆրանսըզլար տա Ամէրիգալըլարտան աշաղը գալմազլար . . . տօգթօր Թօմբսըն՝
կազէթալարը քէնտի իսմի իլէ տօլտուրմը տըր , պու պէլլի պիր շէյ , լաքին պի-
րինճի տէֆա օլարագ կէլմիշ օլտուղը պիր մէմլէքէթտէ տէրագապ քէնտիյի թա-
նըթմագ իչիւն պուստան պաշգա պիր շէյ Ժաբապիլի՞ր մի իտի . . . էկէր քէն-
տիսինտէն էմին օլմազսա իտի , օրթալըղը պու գատար վէլվէլէյէ վէրմէք խտի . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ բէյ տէր բէյ թէաճճիւպ իտէրէք .— Լաքին պու նէ՝
հարարէթ , էվլատըմ . . . տիւն պիր լիսանը թահգիրլէ պահա իթտիկին վէ շար-
լաթանլըգ աթֆ իթտիկին պիր ատամըն տավասընը պու նէ՝ տէրէճէ զայրէթլէ
միւտաֆաա իտիյօրսըն :

Ֆապիէն .— Տիւն հագգսըզ իտիմ . . . տիւչիւնիւպ պու հագգսըզըղըմա գա-
նի օլտում . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս .— Բէք էյի , էօյլէ օլտուն . . . Լաքին պէօյլէ պիր
տիւչիւնճէ նէտէ՞ն խաթըննա կէլտի . . . — տէտիքտէ , Ֆապիէն՝ տիւշարը միւշ-
քիլաթ օլարագ գըբ գըրմըզը քէսիլտի :

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ մէրգուլմըն գըզարըպ պօզարտըղընը կէօրէրէք վէ
կէօզիւնին իչինէ պագարագ .— Սէվիլիւ էվլատըմ , պաննա էօյլէ կէլիյօր քի պէն-
տէն պիր շէյ կիզլէյօրսըն :

Ֆապիէն .— Է՛հ , սէնտէն նէ՞ կիզլէյէպիլիլիլիմ :

Մատամ տը Շաթըլիւքս .— Պիլմէմ վէ պիլմէք իսթէրիմ . . . մութթասըթ օլ-
տուղըն հուրըլէթը լիսանլա սէօյլէ պագայըմ . . .

Տէլիգանլը՝ պուսնա ճէվապէն պիր շէյ սէօյլէյէճէք վէ շիւպհէսիգ քէքէլէյէրէք
չօլրագ պիր սուրէթտէ ինքեարտա պուլընաճագ իտի իսէ տէ , հէնուգ աղըղընը
աշմազտան , թաամ սալօնընըն գարուսը աշըլտը վէ ուշաղըն պիրի՝ պիր կիւմիւշ
թէրսի իւզէրինտէ պիր գարթ տը վիզիթ կէթիրտի :

Մատամ տը Շաթըլիւքս .— Նէ՞ վար , ժէ՛րմէն :

Ուշագ .— Մատամ գօնթէս , պիր էֆէնտի կէլմիշ , սիզին վէ մախտուլմընըզ վի-
գօնթըն եանընա գապուլ օլուսմագ իսթէյօր . . . իշթէ՝ քէնտի գարթ տը վի-
զիթի . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ գարթ տը վիզիթի ալտը վէ իսթիղրապ իտէրէք
եիւքսէք սէս իլէ «— Տօգթօր Թօմբսըն—» տէյու օգուտը :

Պատէհու գօնթէս՝ պիր սարարմագտա վէ պիր գըզարմագտա օլան Ֆապիէնէ
տէօնէրէք տէտի քի ,

— Պու վիզիթա նէտէ՞ն իյճապ իտիյօր , պէն պուստան հիշ պիր շէյ անլա-
յամայօրըմ :

Ֆապիէն՝ քէնտինճէ տէրհալ պիր գարար վէրէրէք .— Լաքին պէնիմ իչիւն
էօյլէ տէյիլ տիր :

Մատամ տը Շաթըլիւքս .— Էօյլէ իսէ իյզահաթընը վէր պագալըմ . . .

Ֆապիէն .— Վէրէյիմ . . . Պու սապահ Պուլօնեը օրմանը գարուսընտա պիթ-
թէսատիւֆ տօգթօրըն ագրապասընտան իքի գատընա պիր խըտմէթտէ պու-
լունտըմ :

Մատամ տը Շաթըլիւքս. — Նէ՞ խըտմէթի :

Ֆապիէն. — Արապալարը ազ դալսըն տէվրիիսլ բարչա բարչա օլաճադ իտի . . . մէրգիւմէ գատընլարտան պիրի պայըլտը . . . հէլէ քի իւսթիւմտէ պիր թուզ րուհը շիշէսի վար իտի . . . Տօգթօր շիւպհէսիզ թէշէքքիւր իշիւն պիգէ վիզիթայա կէլմիշ տիր . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ կիւլիւմսէյրէք. — Անլամաղա պաշլայօրըմ . . . 0 գատընլարտան պիրի՝ շիւպհէսիզ կէնճ վէ կիւզէլ իտի , տէյի՞ մի :

Ֆապիէն՝ էօնիւնէ պագմաղա պաշլատը :

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ սէօղիւնէ տէվամ իլէ. — Տիմէք օ տիւշիւնճէն սլուս. տան նէշէթ իթմիշ . . . տիմէք պուսըն իշիւն տօգթօրըն տալմանը օ գատար զայրէթլէ միւտաֆէա իտիյօր իտին , էօյլէ՞ մի . . . պուսը պանաւ չաբուդ սէշլէմէլի իտին . . . Քէ՛րմէն , օ միւսաֆիրի քիւշիւք սալօնա կէօթիւր , պիզ տէ օրայա կիտէր քէնտիսիյլէ կէօրիւշիւրիզ :

Ուշագ տիշարը չըգտը :

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ օղլունը գուճագլայարագ. — Ա՛հ , սէնի կիտի եալանճը սէնի , կիւզէլ գատընլարա մուսվէնէթ իտէրսին տէ , պու պապտէ էօյիւնմէզ վէ քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէմէզսին հէ՞ . . . Վէ օ կիւզէլ գատընլար տա հէման տօգթօր թօմբաընըն խըսըմլարը պուլուսըրլար . . . Հագիգաթը հալտէ պիր իշէ թէսատիւֆ գարըշընճա , օ իշ էյի օլուր . . . Հայտէ կիտէլիմ տօգթօրը գապուլ իտէլիմ . . . Մէրգումըն սէրիան վիզիթայա կէլմէսինտէն՝ քէնտիսինին եօլէրքեան տիլիր պիր ատամ օլտուզը անլաշըլըյօր . . . Շիմտի պիր ազ քէնտիսինտէն խօշլաշլաղա պաշլայօրըմ . . . — տէտի , վէ նիւ սըգընթըլը վէ նիւմ սէվինճլի օլարագ արգասը սըրա Ֆապիէն կէլմէքտէ օլտուզը հալտէ , Ժագ Լակարտըն կէօթիւրիլտիկի սալօնա տօղրու կիթտի :

Ժագ Լակարտ՝ մէզքիւր քիւշիւք սալօնըն օրթապընտա տուրմըշ , տիգգաթլը տիգգաթլը տուվարտաքի րէսիմէլիւէ պագըյօր իտի :

Սախթէ տօգթօր թօմբսըն՝ անա օղլուլըն իշէրի կիրտիկինի կէօրտիւքտէ , գօնթէսէ քէմալը հիւրմէթ ու նիւվազիլիւ արզը թէվազու իթտիքտէն սօնլրա տէտի ,

— Րէճա իտէրիմ , մատամ , եէքտիկէրիմիլի թանըմազտան էվվէլ նէգտինիպտէ գապուլ օլունմագլըլըմը ճէսարէթ իտուպ թալէպ իթտիկիմէ աֆվընըզը տիլէրիմ . . . Պիլիրիմ , եարտըղըմ րէք պէօյիւք միւնառնէպթսիվլիք Ժիր , լաքին սէպէպէրինի արզ իտէլիմ . . . Մախտուլ էֆէնտինիզէ պիր վագաատան տօլայը միւննէթտար գալմըշըմ , պու վագիյֆէնին իյֆասը էրթէսի կիւնէ թէէթիր օլունամագ իտի :

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ էլիյլէ տօգթօրա պիր սանտալեա կէօսթէրէրէք. — Ֆիլհագիգա օղլուլ պու սապահ ագրապանըզտան իքի գատընա ճիւզիյաթ նէվինտէն պիր խըտմէթտէ պուլընմըշ . . .

Ժագ. — Ճիւզիյաթ նէվինտէն տէյիլ , մատամ , հագիգի պիր խըտմէթտէ պուլուլընմըշ օլտուզընտան , իլթէ պէն տէ պէյանը շիւքրան վէ միւննէթտարի իշիւն տէվլէթիւնէնիգէ կէլտիմ :

Ֆապիէն. — Պէնիւմ եէրիմէ պաշգասը օլուպ նէ եաբաճագ իտի իսէ , պէն տէ անը եարտըմ , զիյատէ պիր շէյ եարմատըմ . . .

Ժագ.—Պու պապոտէ սիգէ հէմէֆքեար օլմատըղըմը միւսաատէնիգէ մաղրու-
րէն պէյանէ ճիւրաթ իտէրիմ, էֆէնտի. մահալը վազաատա եալընըզ սիգ տէյիլ
իտինիզ, լաքին եալընըզ սիգ՝ ազլ իտուպ, տիւշարը թէհլիքէ օլան արապայա
տօղրու չըթապան օլարագ մէրգումէ գատընլարա մուալէնէթ իթտինիզ . . .
պէնիմլէ պէրապէր անլէրին տալի թէշէքքիւրինի արզ իթմէյէ կէլտիմ . . . —
տիյէրէք, կէօսթէրիլէն սանտալեայա օթուրմը իտի :

Ֆապիէն՝ գըզարարագ պաշընը էօնիւնէ աստը :

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Պու իքի գատընլար՝ շիւպհէսիզ գէվճէնիզ Մատամ
Թօմբըն իլէ քէրիմէսի իտիլէր, տէյիլ մի :

Ժագ.—Ուս'յր, մատամ . . . պէն տուլըմ՝ վէ գըզըմ տա էօլմիւշ տիր . . .
Անլէրտէն եալընըզ եաշընճասը ագրապամ տըր, տիկէրի տիւպէր վէ սէվիմի պիր
գըզըզաղ օլուպ, պէնիմլէ հիշ պիր ագրապալըղը եօգ տըր . . . Վալիտէսինին
էօլտիւկի վէ քէնտիսինին պու ալէմտէ էօքսիւզ վէ քիմսէսիզ գալտըղը ոըրատա,
քէնտիսինէ մուալէնէթ իթտիմ, աճըտըմ եանըմա ալտըմ . . . Քէնտիսինի չօգ
սէվէրիմ, էօլմիւշ սէվիլիւլիւ գըզըմ կիպի սէվէրիմ, սիմաճա, ալիւտագ վէ թապի-
աթճա թըպգը էօլէն գըզըմա պէնգէր . . . Մէրգումէյի քէնտիմէ ճան էվլատը
եարտըմ. վագթ վագթ պանա էօլէ կէվր քի, ասըլ բէտէրիյիմ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Պու էօքսիւզ գըզը եանընըզա ալմանըզտան տօլա
յը ձէնապը Հագգտան նաիլը միւքեաֆաթ օլաճագսընըզ, էֆէնտի :

Ժագ.—Պու միւքեաֆաթա գաթէն նաիլ օլույօրըմ, մատամ, գիրա մէրգումէ
գըզ էվիմին շէնիկի տիր :

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Գա՞ն եաշընտա տըր :

Ժագ.—Օն տօգուզ եաշընտա տըր . . .

Ֆապիէն՝ քէնտի քէնտինէ.—Պէնիմ եաշըմտա . . .

Ժագ.—Ումարըմ քի, մատամ, մէրգումէ ճան էվլատըմ սիգէ թագտիմ ի-
տուպ թանըթտըրմագլըղըմ միւսաատէ իտէճէքսինիզ . . . Ձիյարէթիմ իքի մագ-
սէտէ մէպնի տիր . . . Սիգէ պիր տալէթնամէ իրսալինէ ճէսարէթ իթտիմ, մա-
տամ . . . տալէթնամէի մէզքիւրը ալազ իթտիկինիզտէ, շիւպհէսիզ թէաճճիւպ
իթմիշսինիզ վէ պէօլէ պիր մանէաւըզ քիւսթալըղըմըն նէտէն նէշէթ իթտիկինի
էլպէթթէ քէնտի քէնտինիգէ ալաշիւնմիշսինիզ տիր . . . Պուենըն տա սէպէպլէրի-
նի արզ իտէյիմ . . . Ֆէննը թէպապլէթը հաղըրէ մէշահիյըր մուալլիմիյինտէն վէ
աստըզաի ահիպալանըզտան տօգթօր Րիշօ՝ սիգին խայրխահ վէ մէրհամէթլի պիր
գատըն օտուլընըզը մէտհ ու սէնա իլէ պէնտէնիգէ պիլտիրմիւշ, վէ պէնի սիգէ
թապսիյէ իթմէհէ վէ հագգըմտա հիւսնիւ զաննտա պուլուենտըղընը սիգէ թէէմին
էյլէմէհէ սէօզ վէրմիւշ իտի . . . Պու խոճտուս՝ վագըա ճիւրաթը վագըամը էօրթ-
մէզ, լաքին ազ չօգ անըն սէպէպլինի անլաթըր :

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Ֆիլհագիգա տօգթօր Րիշօյը չօգ թանըրըմ վէ օնա
բէք զիյատէ հիւրմէթ ու լիայէթ իտէրիմ . . . Պու իֆատէնիզտէն՝ թէաճճիւ-
պիմի մուճիպ օլան հարէքէթը վագըանըզըն սէպէպլինի անլատըմ. հագգընըզ վար
իմիւշ, պէօլէ եարմանըզ բէք թապիի իմիւշ . . .

Ժագ.—Իշթէ պու սէպէպտէն տօլայը աֆվընըզա նաիլ օլաճաղըմը մէմուլ
իտիյօր իտիմ . . . Պու կիւն խանէնիգէ կէլմէյէ միւնսսէպէթ տիւշմէսինտէն վէ

պուռ միւսնասէպէթլէ սիզէ իթաւ իյզահաթ էյլէտիկիմտէն տօլայը բէք մէմուռն օլ-
տոււմ.—տէտի .

19

Տօգթօր Թօմարն՝ լիսանընըն սատէլիկի վէ հալ ու թափընըն նէգաթէթի իլէ
բէյ տէր բէյ մատամ տը Շաթըլիւքսին գալսինի ճէլլ իթմէքտէ իտի .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.— Մուայէնէիւանէնիզի քիւշատ իթտինիօ մի , է-
ֆէնտի . . .

Ժագ.—էվլէթ , մատամ . . . տիւնտէն պէրու քիւշատ իթմիշիմ տիր .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Պիւտիկիմիզ օլան պիր գաթըն էվլատընը թէտալի
իթտիկինիզի պիւրիւմ . . . Մուայէնէի թըպպիյէնիզին պիրինճի կիւնքի նէթայի-
ճինտէն խօշնօւտմընընը :

Ժագ.—Խօշնուտ տա լաֆ մը , մատամ . . . օ գատար գալապալըզ օլմասը-
նը հիշ մէմուռ իթմէյօր իտիւմ . . . Իլան վէ բէգլամլարըն նէ տէրէճէ գուվլէթլի
օլտուղընը մէգքիւր գալապալըզտան անլատըմ , զիրա իլան իթմէմիշ օլսա իտիւմ ,
Բարիզ կիպի պէջիւք պիր չէհիրտէ ոէքիզ կիւն ագտէմմէճհուլ պիր աւտամ իքէն ,
էյլէ չարուճագ քէսպը չէօհրէթ իտէմէզ իտիւմ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Պու պէա , էֆէնտի . սու պապտէ սիզի թէպրիք
իտէրիւմ . . . գըյմէթինիզին պու գատար չարուգ անլաշըլպ պիլիւտիկինէ մէմ-
նուռն օլտոււմ . . .

Ժագ.—էվլէթ , գըյմէթիւմ չարուգ անլաշըլաճագ տըր , մատամ . . . Միւ-
սաատէնիզէ մաղրուրէն չուըն տախի իլալէթէն պէյան իտէրիւմ քի , պէյլէ պիր
հիւսնիւ թագտիրէ լայըզ վէ չայէսթէյիւմ , զիրա խասթալարըն բարալարընը ալըպ
զէնկին օլմագ իշիւն տէյիւ —(պէն գաթէն զէնկինիւմ)— իլա անլէրի էյի իթմէք
իշիւն եանըմա չաղըրըյօրըմ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Պու նէ՝ կիւզէլ պիր վազիյֆէ տէրէօհտէ իթմիշ-
սինիզ , էֆէնտի . . .

Ժագ.—էկէր պու վազիյֆէյի սիզ կիւզէլ սուլույօր իսէնիզ , պէն տէ միւ-
քեաֆաթըմը ալմըշ սայըլըրըմ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Հագգընըզտա հիւրմէթ ու ըիայէթիւմ պէրքէմալ
տըր . . .

Ժագ.—էյլէ իսէ , Մատամ , մատամ քի պէնի հիւսնիւ մուհաքէմէ իտիյօրսը-
նըզ , բէք զիյատէ էհէմիյէթ վէրտիկիւմ պիր չէյի լութֆէն պառնա տիրիզ իթմէ-
մէնիզի մուսիրրանէ թալէպ իտէրիւմ . . . բազար էրթէսի կիւնիւ վէրէճէյիւմ վէ
տալէթնամէսինի սիզէ կէօնտէրտիկիւմ սօարէտէ հագըր պուլընմանըզ տիւմէք իս-
թէյօրըմ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—էյլէ ամմա , խայլի վագթտան պէրու ճէմիյէթլէ-
րէ կիթտիկիւմ եօգ տըր . . .

Ժագ.—Ճէմիյէթ տիյօրսընըզ ամմա , էյլէ գալապալըզը պիր ճէմիյէթիւմիզ
օլմայաճագ տըր . . . Պիր չօգ ալիւլէր վէ էտիպլէր վէ էրպասը սէնայի կէլմէյէ
սէօզ վէրմիշ օլուպ , պուշար միյանընտա սիզին վէ պէնտէնիզին տօսթը տօգթօր

Բիշօ տախի մէվճուտ պուլընաճագ տըր . . Ճէմիյէթը մէզքիւրէտէ պիր ազ միւ-
սպհապէթ վէ միւքեպէմէ վէ պիր ազ տա կիւզէլ մուզիգատան պաշգա պիր շէյ
օլմայաճագ աըր . . Միւքէրրէրէն վուգու պուլաճագ օլան պու ճէմիյէթ լէրին
մագսէտը հագիգիսի բէք սատէ պիր շէյ տիր . . Խաթէրիմ քի հէր քէս պէնի
մուպէնէխանէմտէ հէքիմ թանըտըգտան սօնդրա, սալօնըմտա տա ճէմիյէթ ա-
տամը օլտուղըմը թանըսըն . . Միւսաատէնիզլէ շուներ տախի պէյանէ միւսա-
րէաթ իտէրիմ քի, էկէր պու բէճամը գապուլ իթմէյէճէք օլուր իսէնիզ, պէնի
բէք զիյատէ մահգուն գըլաճագսընըզ, Մատամ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—Տօգթօր, վագըա գէվճիմին վէֆաթընտան պէրու
թէնհանիշին պիր էօմիւր կէշիւրմէքտէ իսէմ տէ, սիզին խաթըրընըզ իշիւն պու ա-
տէթիմի պօզմաղա մուվաֆագաթ իտէրիմ . . էվլատըմ իլէ պէն կէլէճէք բա-
նար էրթէսի կիւնքի սօարէնիգտէ հագըր պուլընաճագըզ . . .

Ֆապիէն՝ բէք պէօյիւք պիր սէվինճտէ պուլընտըղը հալտէ.—Տօգթօր էֆէն-
տի, օ գատընլարըն նէ հալտէ օլտըգլարընա տախի պանա մալիւմաթ վէրի՛րմիսի-
զիզ . . քէնտիլէրինտէն միւֆարէգաթ իթտիկիմ սըրատա, գօրգու վէ տէհէթ-
լէրի թէմամըյա տէֆ օլմուզ կէօրիւնիյօր իտի . . Ումարըմ քի գաղա՝ զարար-
ըզճա կէշմիշ տիր .

Ժագ.—Թաիթը հըմայէմտէ օլան կէնճ գըզ՝ օ գաղատա տիւշարը հէյէճոն
օլարագ, էբէյիճէ շէտիտ պիր սինիւր նէօվպէթի թութմըշ իտի իսէ տէ, պուլնտան
պաշգա պիր շէյի եօգ իտի . . անը տա պաշլար պաշլամագ թէտավիյէ թէշէպ-
պիւս իթտիմ . . գօնագտան տիւշարը ջըգտըղըմտա, մէզքիւր նէօվպէթտէն է-
սէր պիլէ գալմամըշ իտի . . .

Ֆապիէն՝ քէնտի քէնտինէ.—Օհ, նէ ալէա.—տէտի:

Ժագ՝ այաղա գալգարագ.—Մախտոււմ էֆէնտինիզէ պէյանը թէշէքքիւր ի-
շիւն կէլմիշ իտիմ. չիմտի, Մատամ, սիզէ տախի քէմալը հիւրմէթ ու ըրայէթլէ
արզը չիւքրան վէ միննէթտարի իտէրիմ . . Տալէթիմի լութֆէն գապուլ իտէ-
րէք պէնի բէք մէմուլն վէ մէսրուր գըլտընըզ.—տէտի, վէ տահա պիր գաշ սէօզ
թէաթի օլուլարգտան սօնդրա, տօգթօր թօմըսըն՝ գօնթէս տը Շաթըլիւքսէ վէ-
տալաշըպ սալօնտան տիւշարը ջըգտը վէ Ֆապիէն թարաֆընտան պէրաի թէշէի
ավլույա գատար կէօթիւրիլտի:

Ժագ՝ արապայա պինտիկի սըրատա քէնտի քէնտինէ.— Հայտէ պագալըմ,
գաննըմ օյուներմը. բէք էյի իճրա իթտիմ, թէմամըյա մուվաֆագիյէթէ նաիւ
օլաճաղըմ . . էկէրչի պիր քիմսէ տօգթօր թօմըսընտան շիւպհէ իտէճէք օլսա
պիլէ, օ շիւպհէ իտէճէք քիմսէ՝ հիշ պիր վագթ Մատամ տը Շաթըլիւքս ղմայա-
ճագ աըր . . .

Ֆապիէն՝ ալէլ աճէլէ վալիտէսինին նէգտինէ ավտէթլէ.— Միւսաֆիրիմիզի
նա՞սըլ կէօրտիւն, վալիտէճիկիմ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ կիւլիւմէյէրէք.—Պէյհուտէ պիր սիւվալ տըր պու,
սէվկիւլիւ էվլատըմ:

Ֆապիէն.—Պէյհուտէ՞ մի . . . Նիջիւն:

Մատամ տը Շաթըլիւքս.—էկէր մէրգոււմ հագգընտա էվվէլէի էֆքեարըմտա
գալմըշ օլսա իտիմ, կէլէճէք բագար էրթէսի կիւնիւ էվինէ կիթմէյէ ասլա վէ գա-

Թան մուկաֆազաթ իթմէզ իտիմ . . . Տօգթօրը Թանըմազտան էվվէլ, քէնտի աւելահնտէ իչէրիմտէն պիր նէֆրէթ հըսս իտիյօր իտիմ . . . Շիմտի իսէ թէմամըյլա թէվէճճիւհիմի ճէլպ իթտի . . . քէնտիյի ալէմէ բէք զիյատէ չալ իթտիկինի զէմմ ու թազպիհ իտիյօր իտիմ ամմա, շիմտի իչպու սուի իսթիմալինի աֆվ իտէրիմ . . . Բէք ալէա, հէր ճիհէթճէ ալէա վէ խօշլանըլըր պիր ատամ տըր . . .

Յապիէն՝ պու մէտհիյէլէր քէնտիաի իչիւն սէօյլէնիյօր կիպի բէյ տէյր բէյ տահա զիյատէ սէվինէրէք վէ միւթաուտէն զիյատէ պիր չէվք ու մուհապպէթլէ անասընա սարլարադ .—Շիմտի արթըգ պէն կիտէյիմ հազըրլանայլմ վէ Գրէթէյլէ հարէքէթ իտէյլմ . տօսթըմ Բօլ օրատա պէնի պէքլէր .—տէտի :

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ Բարիզտէն միւֆարէզաթ իթմէզտէն էվվէլ էվրազլարընը պիր ազ սըրասընա գօյմազ իւզրէ սասպահ էրքէն գալգմըլ իտի :

Շախսը մէրգոււմ՝ օղլունըն պու սըրատա պիր միւտտէթ տահա ույույըպ գալգմայաճաղընը մէմուլ իտիյօր իտի իսէ տէ, պու մէմուլինտէ ետնըլըյօր իտի :

Օղլու Բօլ՝ պիւթիւն կէճէ աչգ ու սէվտա խաթըրլէլէրի իւզէրինէ տիւշիւնիպ հիչ ույոււմատըգտան սօնդրա, չաֆազ սէօքէր սէօքմէզ գարեօլասընտան աչալը աթլայարազ կիյինիպ բէտէրինին եանընա կէլտի :

Բէյմօն .—Վայ, գալգմըլսըն :

Բօլ .—Էվվէթ, պապաճըղըմ . . .

Բէյմօն .—Էյ, ույգուն գաչտը տա ույույաճմատըն մը . . .

Բօլ .—Պունը նէտէ՞ն անլայօրսըն :

Բէյմօն .—Եիւզիւնտէ միւշահէտէ օլընան ույգուսըլըգ էմարլէլէրինտէն :

Բօլ .—Էվվէթ, սօղրու տըր . . . ույգում գաչտը, էյի ույույաճմատըմ . . . հէյէճան իւզրէ պուլընըյօր իտիմ . . . Իսթէ՞րմիսին, սէրիան Բօր-Գրէթէյլէ ալտէթ իտէլլիմ մի :

Բէյմօն .—Սէն նէ արզու իտէր իսէն պէն տէ անը իսթէրիմ . . . Սէյահաթը նաճըլ իճրա իտէճէյիզ :

Բօլ .—Շըմէնտըֆէրլէ . . . պու վասէթա բէք սատէ վէ բէք սէրի պիր վասէթաի սէյահաթ տըր :

Բէյմօն .—Բէք էյի, էօյլէ օլսուն . հարէքէթ իթմէզտէն էվվէլ պիր ազ չէյ եէմէ՞զմիսին :

Բօլ .—Խայր . . . պու գատար էրքէն իշթահըմ եօգ տըր . . . Մատլէնի կիտիպ պասաճալըգ . օ պիզէ չաբուճազ թատամ հազըրլայաճազ տըր . . .

Բէյմօն .—Էօյլէ իսէ կիթ հազըրլան տա եօլա չըգալըմ .—տէտիկինի միւթէագըպ, Բօլ՝ օտասընա չըգտը վէ շաբգա, էլտիվէն վէ էլ չանթասընը ալտը :

Պու էսնատէ Բէյմօն՝ քեաղըտլարընը տէվչիրիպ օտօլապա գօյմազտա վէ սըգը սըգը քիլիտլէյիպ անախթարլարընը ճէպինէ վազ իթմէքտէ իտի :

Պունը եարտըգտան սօնդրա, Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ ուֆազ պիր քեաղըտ իւզէրինէ ալէլ աճէլէ իքի իւչ ոաթր եազը եազտը :

Պու սըրատա Բօլ կէլիպ, իքիսի պիրտէն աչաղը էնտիլէր :

Բէյմօն՝ գաբուճընըն գուլիպէսինէ տուխուլ իլէ .—Պիր գաչ կիւն իչիւն Բարիզտէն միւֆարէզաթ իտիյօրըմ . . . օղլումլա Բօր-Գրէթէյլէ կիտէճէյիմ, լաքին

սըգ սըգ Բարիգէ կէլէճէյիմ . . . Եկէր պուրատա օլմատըղըմ վաղթ կէլիպ պէնի սօրարլար տա իշ միւհիմմ վէ միւսթաճէլ պիր շէյ օլուր իսէ , իշթէ իսմ ու շէօհ-րէթ վէ մահալը իգամէթիմ , օրայա պանա եա մէքթուպ վէ եա թէլէկրաֆ եա-զապիրլէր :

Գարուճը . — Բէք էյի , միւսիւ Ֆրօմանթալ . . . Իշպու ատրէսինիգի էմին պիր մահալէ գօր , վէ լէտէլ հաճէ իսթէյէնէ վէրիրիմ . . .

Պատէհու Բէյմօն՝ օղլունըն եանընա կէլիպ , իքիսի պիրլիքտէ Վէնսէն տէմիր եօլ սթասիօնընա ազիմէթ իթտիլէր :

Բօլ . — Տիմէք պէնիմլէ պէրապէր կէլիյօրսըն , էօյլէ՞ մի , պապաճըղըմ . . . Պիգիմ քիւչիւճէք էվտէ հիշ օլմագսա պիր գաշ կիւն պէնիմլէ պէրապէր գալմագ իշիւն մի կէլիյօրսըն :

Բէյմօն . — Եվվէթ , սէվիլիւի էվլատըմ :

Բօլ . — Օհ , պու նէ՝ սաատէթ . . . Գա՞ջ կիւն գալաճագսըն . . .

Բէյմօն . — Պունը սանա թէմամըլլա թային իտէմէմ . . . Ումարըմ քի սէքիզ օն կիւն , պէլքի տահա զիյատէ գալապիրիրիմ :

Բօլ . — Էօյլէ ամմա , իճրա իտէճէկին սէյահաթ նա՞սըլ օլուր . . .

Բէյմօն . — Նէգարէթէ պիր իսթիտա վէրտիմ վէ պու սէյահաթը պիր ազ կէրի պըրագտըրապիրտիմ . . . Սէյահաթը մէգքիւրէտէն իսթիֆատէ իտէպիրմէք իշիւն օնա թէշէպպիւս իթմէգտէն էվվէլ պիր էսէր հազըրլամագլըղըմ լազըմ տըր . . .

Բօլ . — Շիւպհէսիգ կիտիպ էյալաթ քիւթթուպիանէլէրինի կէօզտէն կէշիրէ-ճէքսինիզ , տէյիլ մի :

Բօլ Ֆրօմանթալ՝ իլք տէֆա օլարագ պապասընա պու եօլտա սիւվալլար իյ-րատ իտիյօր իտի :

Բէյմօն՝ հիշ սըգըլմայա կէլմէմէք վէ ճէվապլարընտա հիշ պիր թէրէտտիւտ կէօսթէրմէմէք լազըմ կէլտիկինի անլատը , գիրա էօյլէ պիր հալտէ պուլընսա օղ-լունըն գիհինտէ շիւպհէլէր հասըլ օլաճաղընա շիւպհէ օլընամագ իտի :

Պինսէն ալէյի պիր թավըր թապիի իլէ օղլունա ճէվապ վէրէրէք . — Եվվէթ , էյալէթ քիւթիւպիանէլէրի կէօզտէն կէշիրէճէյիմ . . . պու պիր տէվր ու թէֆ-թիշ տիր . — տէտի :

Բօլ . — Պու տէվր ու թէֆթիշի հա՞նկը թարաֆտա իճրա իտէճէքսին :

Բէյմօն . — Ճէնուպ թարաֆընտա :

Բօլ . — Ճէնուպտա հա՞նկը էյալէթլէրի զիյարէթ իտէճէքսին :

Բէյմօն՝ պու իսրարա թէհաճճիւպլէ . — Տրօմ , կար , Պուշ-տիւ-Բօն էյալէթլէ-րինի . . . Մարսիլէայա գատար կիտէճէյիմ . . . Նիշիւն սօրույօրսըն :

Բօլ . — Պապաճըղըմ , իսթէրտիմ քի իճրա իտէճէք սէյահաթընտա պէնի եօլ-տաշ ալասըն :

Բէյմօն . — Պէնիմլէ կէլմէ՞ք մի իսթէրսին :

Բօլ . — Եվվէթ . . . Բէք չօգ արզու իտէրիմ . . . Պանա էօյլէ կէլիյօր քի , հարէքէթէ . . . թէպտիլը հավայա միւհթաճըմ . . . պունտան մաստա Ճէնուպ թարաֆընը կէօրմէյէ Բէք զիյատէ արդու օլմուշ տըր . . . Պիրինի պէրապէր ա-լըրսան , պիր գարարը եօգ , տէյիլ մի . հէմ տէ տօգթօր թօմբսըն՝ պիր միւտտէթ չալըլմամագլըղըմը թէնպիհ իթմիշ օլտըղընտան , պու մէճպուրի իսթիրահաթ միւտ-

տէթինի պիւսպիւթիւն պօշա կէշիրմէյիպ էսնաի սէյահաթըմաա Կօրկունլըգսըգճա մէշնուտաթ վէ սաիրէտէն միւսթէֆիտ օլուր իսէմ մէշնուն օլաճաղըմ . . . Պու մէշնունիյէթի պանա տիրիղ իթմէմէզլիք իտէ՞մէզմիսին :

Բէյմօն Ծրօմանթալըն պունտա տիւչարը միւշքիլաթ օլտուղը միւհթաճըթա-րիֆ տէյիլ տիր :

Սուրէթը զահիրէտէ բէք սաստէ կէօրիւնէն պիր շէյի քէնտի էվլատընա տիրիղ իթմէք իշիւն նա՞սըլ եարսըն , նէ՞ Եօլ տիւշիւնսին , վէ պու բէտտինէ նէ՞ պէհա-նէ կէօսթէրսին տէյու տիւշիւնտիքտէն սօնղրա , Բէյմօն Ծրօմանթալ՝ օղլունա ճէվապէն տէտի :

— Միւմքին օլտուղը գատար հէր շէյտէ իսթէտիկինի եարմաղա նէ տէրէճէ արգու իթտիկիմի պիլիրսին , սէվկիւլիւ էվլատըմ . Լաքին սէնին էյլէնճէ զանն իթտիկին շէյ՝ հազիգաթը հալտէ սանա բէք զիյատէ ճան սըգընթըսընը մուճիպ օլաճաղ տըր . . .

Բօլ . — Նա՞սըլ , պապաճըղըմ :

Բէյմօն . — Պու կիպի Եօլճուլըգլար զահմէթլի վէ մէշադգաթլը տըրլար . . . հիշ տուր օթուր օլմաղ . . . Եօլ վէ նիգամընտա պիր շէյ ետրամազսըն . . . տայմա տէմիր Եօլընտա օլաճաղսըն . . . Ծան սըգընթըլը քիւշիւք շէհրլէրտէ խան վէ օթէլ Էօմրիւ կէշիրէճէքսին . . .

Բօլ . — Ինան օլսուն քի պու հալտէն չօգ խօշաշաճաղըմ . . . Պիր քէրրէ տիւշիւն քի պէն հիշ պիր շէյ կէօրմէմիշիմ , վէ հէր շէյ պէնիմ իշիւն Եէնի պիր շէյ օլաճաղ տըր :

Բէյմօն . — Էօյլէ իսէ պունըն իւզէրինէ Եինէ գօնուլըրըզ , սէվկիւլիւ էվլատըմ :

Բօլ . — Նէ՞ վազթ Եօլա չըգաճաղսըն :

Բէյմօն . — Վազթ թային օլընմամըլ տըր . . . կէճ տէ օլապլիլիր , էրքէն տէ օլապլիլիր . . . Լաքին պու սէյահաթ տըղուի շէտիտին՝ պիրտէն պիրէ նէտէ՞ն իյ-ճապ իսիյօր . . .

Բօլ՝ պիր ահ չէքէրէք . — Պունըն սէպէպի չու տըր քի , պապաճըղըմ , ունութ-մաղա չարէ արայօրըմ . — տէտի , վէ պու սէօզիւ սէօյլէտիկի սըրատա կէօզիւնտէն Եաշ ագմաղա պաշատը :

Բէյմօն՝ տէլիգանլը չօճուղընըն կէօզ Եաշընը կէօրիւս , գալպինտէ պիր սը-գընթը հըսս իթտի իսէ տէ , իշպու մահզունիյէթինէ պիր նէվի մէշնունիյէթ վէ խօշնուտիյէթ տալիսի գարըշմագտա իտի :

Ձիւնքի Բօլ՝ Փարգընտա օլմագսըգըն , քէնտի աշգ ու սէվտասը հազգընտա քէնտիսինի իսթինթաղ իթմէք իշիւն պապասընա վէսիլէ վէ սէպէպիյէթ վէրի-յօր իտի :

Նէ չարէ քի օ արա տէմիր Եօլ սթասիօնընա միւվասէլէթ իտիլմիշ իտի :

Եօլճուլարըն գարկաշալըղը միյանընտա պէօյլէ պիր միւքԵալէմէի մահրէմանէ-յէ տէվամ իթմէք զայրը միւմքին իտի :

Պիլէթ բէնշէրլէրի աշըմըլ իտի :

Բէյմօն Ծրօմանթալ՝ իքի պիլէթ ալըպ , Եօլա բէվան օլտուլար :

Մատլէն՝ քէնտի օնվկիւլիւ էֆէնտիլէրինի օ գատար էրքէն պէքէմէզ իտի :

Խրտմէթնի գարը՝ մէրգոււմանը կէօրտիւկինէ հէմ մէմնուն օլտու վէ հէմ թէ-
աճճիւկ իթտի:

Մատլէն՝ պիր վալիտէ կիպի էն էվվէլ Բօլը գուճագլատը, վէ պատէհու մէր-
գոււմա խիթապէն:

— Էյ ճանըմ, պէօյիւք հէքիմի կէօրտիւկինի՞ մի. — տէյու սիւվալ իթտի:

Բօլ. — Էվվէթ, Մատլէնճիկիմ:

Մատլէն. — Նէ՞ սէօյլէտի:

Բօլ. — Պէնի էյի իտէճէք, վէ պէն տէ ազ վագթտան թէմամըյլա քէսպը սըհ-
հէթ իտէճէք իմիշիմ. պէօյլէ սէօյլէտի, սէօյլէտիկի կիպի տէ եաբաճագ տըր...

Մատլէն. — Օհ, օհ, նէ՛ էյի ատամ. . . պէօյլէ ատամա ճանըմ գուրպան
օլտուն. . . Շիմտի սորմագ այդպ օլմասըն ամմա, գարնընըզ աճ մը, սէվկիւլու
էֆէնտիլէրիմ. . .

Բօլ. — Տահա, օ գատար աճ տէյիլ, լաքին կիւնտիւզ թաամընտան էվվէլ պիր
ազ գահվալթը իտէճէյիզ. . .

Մատլէն. — Տիւնտէն պիր ազ տանա սէօյիւշիմ վար:

Բօլ. — Պիր գատէհ տէ Պօրտօ շարապը օլունճա, եէթէր կիտէր. . . եազըզ
քէյ րուպալարըմը կիյինճէյէ գատար սէն սուֆրայը հազըրլա. . . — տիյէրէք,
օտասընա կիթտի:

Մատլէն՝ Ֆրօմանթալա. — Չօճուղը բէք էյի վէ սէվինճի կէօրիւյօրըմ, աճապա
եանըլըյօրըմը:

Բէյմօն. — Հայըֆ, Մատլէնճիկիմ. . . սախթէ սէվինճ, քեազիպ կիւլիշ տիր:

Մատլէն. — Աման Ալլա՛հ, նէլէ՞ր սէօյլէյօրսընըզ:

Բէյմօն. — Սըրֆ հագիգաթը հալի սէօյլէյօրըմ. . . Բօլըն եալընըզ վիւճուտը
խասթա տէյիլ. . . րուհը տախի խասթա տըր. . . գալպի ճէրիհատար տըր...

Մատլէն. — Բուհը խասթա տըր. . . գալպի ճէրիհատար տըր. . . անլամա-
յօրըմ. . . նէ՞ տիմէք իսթէյօրսընըզ. . .

Բէյմօն. — Տիմէք իսթէյօրըմ քի Բօլ սէվտաքեար օլմուշ տըր. . .

Մատլէն՝ իքի գօլլարընը եօգարը գալտըրարագ. — Աման, նէ՞ տիյօրսընըզ,
պէօյլէ պիր շէյ խաթր ու խայալիմտէն պիլէ կէչմէզ իտի. նա՞սըլ օլմուշ տա չօ-
ճուգ աշգ ու սէվտայա միւպթէլա օլմուշ:

Բէյմօն. — Պիլմէմ նէրէտէ կէնճ պիր գըզա թէսատիւֆ իտուպ, տէլի կիպի
մէրգոււմէյէ ալէագա իթմիշ:

Մատլէն. — Էյ սօնըրա՞:

Բէյմօն. — Մէրգոււմէ կէնճ գըզ օրթատան զայպ օլմուշ. . . Բօլըն րուհ ու
գալպինի, վէ պէլքի հայաթընը պիլէ պիրլիքտէ կէօթիւրմիշ, զիրա պու աշգ ու
սէվտա չօճուղը էօլտիւրիյօր. . . չիմտի իշի անլատը՞ն մը:

Մատլէն. — Անլատըմ. պէնճէ, էֆէնտիճիկիմ, օ գըզը պուլտըրմալը, վէ էկէր
շայէսթէ պիր շէյ իսէ Բօլ իլէ էվլէնտիւրմէլի. . .

Բէյմօն. — Պուլտըրմագ մը. էն էվվէլ պու իշի իշիթտիմ տէ օլլումըն հիւզն
աւ քէտէրինտէն տիւչարը տէհչէթ ու հէյէճան օլտոււմ իսէ, մէրգոււմէյի պուլ-
տըրմագ տէյիլ ամմա, արամագ իչիւն սէօզ վէրտիմ. սէօզ վէրտիկիմէ պու կիւն
բէշիմանըմ. . .

Մատլէն. — Նիշի՛ն:

Բէյմօն.—Բօլ՝ պապասընըն էվլատը . . . պիր մահքիւմըն օղլու տէյիլ մի . . . Մէրգումէ գըզը պուլսամ վէ օղլումա շայեսթէ օլտուղընը անլասամ տա , մահքիւմըն օղլու՝ մէրգումէյէ լայըզ վէ շայեսթէ օլմայաճազ տըր :

Մատլէն՝ շիտտէթլէ.—Պու պիր ճիտտի իթիրազ տէյիլ տիր , էֆէնտիճիկիմ . . . էվվէլա շու վար տըր քի , օ ճինայէթի սիզ իճրա իթմէտինիզ , սիզի մահքիւմ իտէնլէր իճրա իթտի : Յարզ իտէլիմ քի սիզ գապահաթլըսընըզ , նէ՞ հազզ իլէ օղլու պապասընըն խաթասընա մէսուլ թուլթուլաճազ տըր :

Բէյմօն.—Ճէմիյէթը պէշէրլէյնին քէնտիյէ հասր իթտիկի հազզ իլէ . . . նամուսըմը լէքէտար իտէն մահքիւմիյէթ՝ Բօլ իշիւն տախի պէօյիւք պիր զիւլ տիր . . .

Մատլէն.—Պու մահքիւմիյէթտէն քիմի՞ն խապէրի վար տըր . . . պուներ կիզլի թուլթմազ կիւճ պիր շէյ տէյիլ տիր . . . բօլիս նէզարէթի պու պապտէ սիզէ իթաի սուհուլէթ իտէճէք տիր . . . սիզ նէզարէթը մուճաիլէյհայա էբէյիճէ խըտմէթտէ պուլընտընըզ , էֆէնտիճիկիմ . . . քէնտիսի տէ սիզէ պիր խըտմէթտէ պուլընաճազ օղլուր իսէ չօզ պիր շէյ եարմըշ օլմազ :

20

Բէյմօն՝ գապա պիր սէս իլէ.—Է՛հ , պէնի էն զիյատէ զապթիյէ նէզարէթի գօրգուլթմազտա տըր . . . Հէր կիւն նէզարէթը մուճաիլէյհայա կիթմէյէ վէ քէնտիմի կէօսթէրմէյէ մէճպուր օլտուղըմտան , օրատա պիրիսինէ թէստուիլի իտուպ օղլուճըն եանընտա բարմաղըյա պէնի կէօսթէրէրէք «—Շու ատամը կէօրիլէյօրմըսընըզ , բօլիս տիր—» տէմէսինտէն գօրգուլթըմ :

Մատլէն.—Գօնթէս տը Շաթըլիւքս սիզէ պիր վատտա պուլը՞նմամըշ մը տըր , սէվկիւլիւ էֆէնտիճիկիմ :

Բէյմօն.—Էվվէթ , Մատամ տը Շաթըլիւքս պանա պիր վատտա պուլընմըշ տըր վէ պու վատընը իճրա իտէճէք տիր . . . Մուճաիլէյհա գատըն՝ հէման պու կիւն աուլիյէ նազըրընըն սըր քեաթիպը խուսուսիսինի կէօրիւպ պէնիմ իշիւն սէօլլէյճէք տիր , վէ պէն տէ եարըն մուճաիլէյհ սըր քեաթիպէ կիտիպ , գօնթէսին խթիհսալէ մուվաֆֆազ օլտուղը շէյի քէնտիսինտէն թալէպ իտէճէյիմ :

Մատլէն.—Էօյլէ իսէ նիշիւն քէտէրլէնիյօրսընըզ . . . հէր ճան սըզընթըսընտան թամ գուրթուլաճաղընըզ վազթ նիշիւն մէէյուս օլուլթըսընըզ . . . Գաթը իւմիտ իթմէյինիզ , սէվկիւլիւ էֆէնտիմ , վէ չօճուղըն սէվտիկի գըզը արայընըզ . . . Պու գըզը չօճուգ նէրէտէ կէօրմիւշ :

Բէյմօն.—Պուներ քէնտիսինտէն անլամալըյըմ , զիրա պուենա տաիր մալիւմութըմ եօզ տըր . . .

Մատլէն.—Պիզիմ չօճուգ քիմսէյէ սըրր վէրմէզ թագըստան տէյիլ տիր . . . փուգուը հալի թէմամըյա սիզէ սէօլլէյճէք տիր . . .

Բէյմօն.—Պէն տէ էօյլէ մէմուլ իտէրիմ . . .

Մատլէն.—Պիր գաշ կիւն պուրատա գալաճա՞գմըսընըզ :

Բէյմօն.—Էվվէթ . . . մէէզուենիյէթ ալմըշըմ տըր :

Մատլէն.—Էօյլէ իսէ պունտան իսթիֆատէ իտուպ իշ կէօրինիզ...—տէտի :
Պու սըրատա Բօլ կէլիպ սաղըրարագ.—Պո՞ւ նէ, Մա'տլէն, սուֆրայը հէ-
նուզ գօյմամըշմըսըն . . .

Մատլէն.—Պէնի թէքտիր իթմէյինիզ . . . սէպէպի բէտէրինիզ տիր . . .
պէնիմլէ լադըրտը իտիօր իտի, պէն տէ պիթթապ քէնտիսինէ ճէվապ վէրիյօր
իտիմ . . . Լաքին չօգ պիր շէյ կէճիքիլմէմիշ տիր, չիմտի հէբսի հազըրլանըր . . .

Բօլ.—Սանա եարտըմ իտէյիմ, Մատլէնճիկիմ . . . պէն սուֆրայը գուրայըմ,
սէն տէ մահզէնէ էն . . . պէն գապկա առամը տէյիլիմ, սէնին կիպի չարուզ ուզ-
լաշըրմ . . .

Բէյմօն՝ կիւլէրէք.—Իշթէ պէօյլէ օլմալը . . . իշի բայ իթմէլլիյիզ . . . —
տէտի, վէ Մատլէն մահզէնտէն շարապ կէթիրմէյէ կիթտիկինտէ, պապա օղուլ
սուֆրանըն բէջէթասընը գօյտուլար վէ բիաթալարը տիգտիլէր :

Իսթիյար խըրմմէթճի գարը՝ մահզէնտէն պիր շիշէ շարապ իլէ պիր բարչա
տանտ սէօյիւշի կէթիրտի, վէ պունլարա Էքմէք վէ եէմիշ վէ բէնիր տախի գա-
թարագ էբէյիճէ միւքէմմէլ պիր գահվալթը թէրթիպ իթտի :

Բօլ՝ պիր հապ գուլթուսը չըգարըպ, պիր եուտուլ շարապ իլէ իքի հապ
եուլթուս :

Բէյմօն.—Մա'տլէն, պունը պիլմիշ օլասըն քի, Բօլ՝ քէնտիյի էյի պադաճագ
աըր . . . պու պապտէ տօգթօրըն թահրիրէն վէրտիկի թալիմաթը սանա թէպ-
լիզ ու թէֆհիմ իտէճէք տիր . . .

Բօլ՝ գարըյա տէօրթ գաթ տիւրիւլիւ պիր քեաղըտ ուզաթարագ.— Իշթէ օ
թալիմաթ . . . Պէնիմ իշիւն պիր չօգ իլաճ գայնատաճագսըն . . . զապալը Մատ-
էն, պէնիմ իշիւն չօգ եօրուլաճագսըն . . .

Մատլէն.—Նէ՛ Եօրուլաճաղըմ . . . զաթէն սիզին վէ եախօտ բէտէրինիզ ի-
շիւն չալըշըր իսէմ, բէք մէմնուն օլսըրմ, սէվիւլիւ էֆէնտիլէրիմ . . . —տէտի :
Թաամ չօգ ուշուն սիւրմէյիպ խիթամ պուլտըգտա, էն էվվէլ Բօլ սուֆրա-
տան գալգտը վէ արդասը սըրա Բէյմօն սուֆրայը թէրք իթտի :

Բօլ.—Մատլէնճիկիմ, Ֆապիէն տը Շաթըլիւքսին պու ագչամ կէլիպ պիզիմլէ
թաամ իտէճէկիինի պիլիրսին . . . քէզալիք անըն իշթահլը պիր չօճուզ օլտուղընը
տախի պիլիրսին . . . օնա կէօրէ իշինէ պադ տա եէմէք հազըրլա :

Մատլէն.—Սիզ գասապլէթ իթմէյինիզ . . . մէմնուն օլաճագսընըզ . . .

Բօլ.—Քէզալիք պիլմիշ օլասըն քի, պուրատա եաթաճագ տըր . . .

Մատլէն.—Էօյլէ իսէ գարեօլանըն պիրինէ պէյազ չարչաֆ սէրէլիմ . . .
Վալիտէսի գօնթէսին գօնաղընտա նասըլ եումուչադ վէ թէմիզ բազ եաթադտա
եաթար իսէ, պուրատա տա էօյլէ եումուչադ վէ թէմիզ բազ եաթադտա եաթա-
ճաղընը սիզէ վատ իտէրիմ . . . Կիւնտիւզին սաաթ գաչտա՞ թաամ իտէճէքսինիզ :

Բօլ.—Թամ էօյլէյին . . . ագչամա տա սաաթ ալթըտա թաամ իտէճէյիզ . . .

Մատլէն.—Նէզաքէթլի պիր չօճուզ օլսանըզ պիլիւրմիսինիզ նէ եաբար ի-
տինիզ . . .

Բօլ.—Նէ՞ եաբար իտիմ :

Մատլէն.—Կիտէր պու ագչամ իշիւն պիր թապալըզ պալըզ ավար իտինիզ

• • • իշխէ օ վազթ թաամ միւքէմէլ օլուր, չիւնքի Մ. Ֆապիէն թաւա պալը-
ղընը չօգ սէվէր:

Բօլ.—Պու տա պիր էֆքեար տըր • • • Պէնիմէ կէլրմիսին, պապածըղմ:

Րէյմօն.—Կէլրիմ եա • • • հայտէ կիտէլիմ • • • —տէյինճէ, Բօլ պալըգ
թագըմլարընը ալըպ, բէտէրի Րէյմօն իլէ պէրապէր, միւսթէճիրէն իգամէթ իթ-
տիքլէրի խանէյէ մէրպուլթ օլան սանտալա տօղրու կիթտիլէր, մէգքիւր սանտա-
լա պինտիլէր վէ քէօբրիւյէ գատար ըրմաղըն եօգարըսընա տօղրու չըգտըլար:
Օրատա Բօլ պիր ազ գարայա չըգըպ եէմ թօբլատը: Պատէհու եէնիտէն Մարն
ըրմաղընտան աշաղը տօղրու էնտիլէր վէ կիտիպ սանտալը իսքէլէյէ պաղլատըլար:
Մէրգուլմ տէլիգանլը՝ սէպէպսիզ օլմայարագ օրասընը չօգ սէվէր իտի: Մատմագէլ
Մարթ իլք տէֆա օրատա սէօյիւտ աղաճլարը արասընտա նուր ճէմալիւնի իրաէ
իթմիշ իտի:

Բօլ՝ նիճէ եատիկեարլարը խաթըրնա կէթիրէն օ սահիլէ եագլաշտըգտա, ղայ-
րը իխթիյարի օլարագ գալպինին չարբտըղընը հըսս իթմիշ իտի:

Մէրգուլմ տէլիգանլը՝ Բըթի Գասթէլ գօնաղընտա հէյր նէ գատար քիմնէ ի-
գամէթ իթմէզ տէյու պիլիր իտի իսէ տէ, պէօյիւք աղաճլարըն կէօկէսի ալթըն-
տա, աղաճ եօլլարընըն սարը գուլարը իւզէրինտէ, եէշիլ չիմէնլիք արալա-
րընտա կիւզէլ պիր մախուգըն սիւզիւլիպ կէչէճէկինի կէօրմէք իւմիտիլէ կէօ-
զիւնիւ ասլա գօնագտան պէրի չէվիրէմէյօր իտի:

Վահի իւմիտ, Հիշ պիր շէյ կէօրիւնմէտի: Սիւքիւթ ու սիւքիւնէթ թէմա-
մըյա հիւքմֆէրմա իտի:

Սանտալ իսքէլէյէ պաղլանտըգտան սօնղրա, Բօլ՝ եէմ իչիւն Մարն ըրմաղը-
նա իքի իւշ ավուճ գըրմըզը գուրթ աթտը, օլթալարընը հազըրլատը, պիր տա-
նէսինի Րէյմօնա վէրտի, վէ պապա օղուլ պալըգ ալլամաղա պաղլատըլար:

Պիր տէ նակէհան մէրգուլմ տէլիգանլը պիր հիւզն ու տիւշիւնճէյէ տալտը:

Բէտէրի Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ կէօզիւնին ուճուլա տայմա օղլուճա պագմագ-
տա օլտուղընտան, անըն հալ ու թափր վէ սիմասընտա զուհուրա կէլէն պու թէ-
պէտտիլը նակէհանիյի միւշահէտէ էյլէտի վէ քէնտի քէնտինէ:

—Եա պէն եանըլըյօրըմ, եա պու չօճուգ՝ սէվտիկի գարըյը պուրատա կէօր-
միւշ տիր • • • Պու աշգ ու սէվտա զալիպա պէնի մահվ իտէճէք տիր • • • Լաքին
նէմէ՞ Լազըմ • • • օղլուլմ գուրթարմագ իչիւն էլտէն կէլէնի եարաճաղըմ • • • —
տէտի:

Բօլ Լագըրտը իթմէյիպ սուս բուս տուրույօր, վէ գայտըզըգլա պալըգ ափ-
լայըպ ագ պալըղըն վէ եախօտ սագանըն պաշ վուրմալարընա վէ ափճըլըա միւ-
թէալլիգ սաիր շէյլէրէ հիշ տիգգաթ իթմէյօր իտի:

Հաթթա օլթասընը չարուճագ սուտան չըգարըպ սանտալըն տիպինէ աթտը
վէ եալընըզ օլմատըղընը զանն իտէրսին ունուլթարագ, թէխայիւլաթ ու թէ-
ֆէքքիւրաթա տալտը:

Րէյմօն քէնտի քէնտինէ.—Ջաննըմ քէնտիսինի իսթինթագ իտէճէք վազթ
կէլիշ տիր • • • —տէտիքտէն սօնղրա, եիւքսէք սէս իլէ իլալէի մէգալ իտէ-
րէք.—Էկէր սէն պէօյլէ տէվամ իտէր իսէն, սէվիւլիւ էվլատըմ, Մատլէնին իս-

թէտիկի թաւալըգ պաւըղը բէք զօր թութապիւնէնիդ, զերա պէն բէք անէմի պիր պաւըգ ավճըսըլըմ . . . —տէտի :

Բօլ՝ բէտէրինին սէսինի ալարագ տաւկընըղընտան այըլըպ, պիրտէն պիրէ ույանտըրըլան պիր քիմսէ կիպի տիթրէտի :

Բէյմօն.—Նէ՞ տիւշիւնիյօր իտին :

Բօլ.—Պիր շէյ տիւշիւնմէյօի իտիմ, պապաճըղըմ, ույուգլայօր իտիմ :

Բէյմօն.—Կէօզլէրին աշը՞գ մը ույուգլայօր իտին . . . Հայտէ պագալըմ, էվլատըմ, զիհնինտէ օլան տիւշիւնճէյի պիլիրիմ, արթըգ պէնտէն պիր շէյ կիզլէմէյէ չալըմ . . . պիր ատամ քէնտի բէտէրինէ, խալիս տօսթընա նասըլ սէրպէսթ՝ճէ սէյլէր իսէ, սէն տէ աշըգտան աշըղա վէ սէրպէսթ՝ճէ սըրրընը սէյլէ պանա . . . Շիմտի պու սըրատա թէքմիլ ըուհըն ԱնԸՆ Եանընտա իտի, տէյի՞ մի . . .

Բօլ՝ ուզուէն պիր ա՛ն չէքէրէք վէ կէօզ Եաշարը տէօքէրէք պօղուգ պիր սէտա իլէ.—էվվէթ, պապաճըղըմ . . . էվվէթ . . . թէքմիլ ԱնԸՆ, Եանընտա իտի . . . Բուհըմ պէնտէն գուվվէթլի տիր . . . ունութմագ իսթէյօրըմ . . . ունութմայօրըմ . . . պէնի տիւշարը մէֆթուէնիյէթ ու խարապլիյէթ իտէն օ նուր ճէմալի զիհնիմտէն տէֆ իթմէք . . . վէ գալպիմի թէսքին էյլէմէք իշիւն պէյհուտէ չալըլըյօրըմ . . . սայ ու իգտամաթըմ պօշա կիտիյօր . . . թէհամմիւլիմ թիւքէնիյօր . . . լաքին գալպիմ պըրագմայօր . . . խաթըրմտան պիր տիւրլիւ չըգմայօր . . .

Բէյմօն՝ օղլուէն էլլէրինի թութարագ.—Բօ՛լ, էվլատըմ, սէվկիւլիւ էվլատըմ . . . Երքէք օլ . . . Եիւրէքիլ օլ . . . գուվվէթլի օլ . . . Միւպթէլաի աշգ ու սէվտա օլմուշըն . . . պէն պու հըսսիյաթտան խապէրտարըմ, աշգ ու սէվտայա միւպթէլա օլտուղըն իշիւն սէնի թաայիպ իթմէմ . . . Պէն տախի շիտտէթը աշգ ու սէվտայա միւպթէլա օլմուշըմ տըր . . . սէվտիկիմ գարը իշիւն պիւլա թէրէտտիւտ ճանըմը ֆէտա իտէր իտիմ, վէ օ գատըն սէնին վալիտէն օլտուլաքին պէն մէրգումէյի կէօրիւպ թանըտըղըմտա, սէրպէսթ իտի, քիմսէյէ պաղը տէյիլ իտի, պէնիմ մուհապպէթիմէ մուգապէլէ իտէպիլիր իտի, արամըգտա հիշէնկէլ Եօգ իտի, թարաֆէյնին մուհապպէթի՝ իզտիվաճա միւնճէրի օլաճաղընը պիլիր իտի, գալպիմիդ իւմիտ վէ իթիգատլա մէշհուէն օլտուղը հալտէ օ մագսէտէ տօղրու Եիւրիւյօր իտիք . . . Պիլի՞րմիսին, էվլատըմ, սէնին սէվտիկին գատընըն սէնի սէվմէյէ հագգը վա՞ր մը տըր . . .

Բօլ՝ քէքէլէյէրէք.—էյլէ գանն իտէրիմ . . . էյլէ ումարըմ . . .

Բէյմօն.—էյլէ ամմա էմին տէյիլսին, տէյի՞ մի . . .

Բօլ.—էվվէթ, էյլէ, էմին տէյիլիմ :

Բէյմօն.—Գա՞ն տէֆա անընլա լագըրտը իթտին :

Բօլ.—Եաղընըգ պիր տէֆա . . .

Բէյմօն.—էյ պու կիւնքի կիւն սէնին սաատէթը հալին՝ պու պիր քէրէճիք միւլագաթա, պիր տէֆալըգ միւքեալէմէյէ մէնութ տըր, էյլէ՞ մի :

Բօլ.—էվվէթ, պապաճըղըմ . . .

Բէյմօն.—էյ պու ագլսըզըգ տէյի՞ մի :

Բօլ.—էվվէթ, ագլսըզըգ տըր, գապուլ իտէրիմ, լաքին պու պէյլէ տիր . . .

Րէյմօն.—Սէն պու կէնճ գըզ վէ եա գարը իլէ կէօրիւշտիկինաէ, քիմ օլտուղընը, սէրպէսթ օլուպ օլմատղընը վէ սէնին մուհապպէթինէ գապահաթսըզճա մուգապէլէ իտուպ իտէմէյէճէկինի քէնտիսինէ սօրուպ անլամամըջսըն:

Բօլ.—Սալլ, սօրմատըմ . . .

Րէյմօն.—Նիչի՞ն:

Բօլ.—Հայրան օլարագ եիւղիւնէ պագմագտա, սէօզլէրինի տիյնէմէքտէ օլտուղըմտան, քէնտիսինէ պէօյլէ պիր սիւվալ խրատ իթմէյի խաթր ու խալալիմտէն պիլէ կէչիրմէյօր իտիմ . . . պոււնտան մատտա ճէսարէթիմ տէ կօգ իտի . . .

Րէյմօն.—Նէ՞ եաչտա կէօրիւնիյօր իտի . . .

Բօլ.—Պէն չաղտա վար իտի . . .

Րէյմօն.—Մէմուլ իտէ՞րմիսին քի, սընըֆը աղնիյա վէ քիւպէրայէ մէնսուպէ օլտուն . . .

Բօլ.—Մէմուլ իթմէք տէյիլ, ատէթա էմինիմ . . . Հիչ չիւպհէ եօգ տըր . . . կիւզէլիկի գատար տա քիպար տըր:

Րէյմօն.—Պիրպիրինիզէ նէ՞րէտէ բասթ կէլտինիզ:

Բօլ.—Պիննէֆա պուրատա . . .

Րէյմօն.—Պուրատա՞ մը:

Բօլ.—Էվլէթ, պապահըղըմ.—տէտի, վէ պիր շիտտէթը հէյէճանլա օգույան. լարըմըզա մալիւմ օլան թէսատիւֆը վագըը նագլ իթտի:

Րէյմօն.—հիքեայէնին խիթամընտա.—Տիմէք շու գարըմըզտաքի գօնագտա իգամէթ իտիյօր իմիլ, էօյլէ՞ մի:

Բօլ.—պաչըյա էվլէթ տէտի:

Րէյմօն.—Մատտա քի իգամէթ իթտիկի եէրի պիլիյօրսըն, քէնտիսինին քիմ օլտուղընը տա անլայապիլի իտին:

Բօլ.—Սօրուշտըրոմ . . . քիմէտէն բապըթալը պիր ճէվապ ալամատըմ . . .

Րէյմօն.—Լաքին պու սաֆիյէ էլպէթթէ պիրինին մալի տիր վէ օ քիմսէ տէ մութլագա մաքրուֆ պիր զաթ տըր . . .

Բօլ.—Շիւպհէսիզ էօյլէ օլմալը, լաքին իսմինի պիր տիւրլիւ անլայամատըմ . . . Պու կիւնքի կիւնտէ խանէ պօշ տըր . . . պէնիմ տէ հիչ պիր շէյտէն խապէրիմ եօգ տըր . . . վէ պու խապէրուղլիք իսէ պէնի եավաշ եավաշ էօլտիւրիյօր:

Րէյմօն.—Գասապէթ իթմէ, էվլատըմ . . . Սէն պու իշտէ պիր ազ չօլբալըք իթմիշսին . . . Պէն պիր գաչ սաաթ զարֆընտա լաղըմ կէլէն մալիւմաթը ախզ իտէպիլէճէյիմ:

Բօլ.—պիր հըզ իլէ.—Մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ, պապահըղըմ:

Րէյմօն.—Պէն պոււնա հիչ չիւպհէ իթմէյօրըմ:

Բօլ.—էօյլէ իսէ մալիւմաթը մէգքիւրէյի սէրիան ախզ իտինիզ:

Րէյմօն.—Պոււնտան գօլայ նէ՞ վար . . . Պու գօնագ՝ չիւպհէսիզ Սէն-Մօր արաղիսի իւզէրինտէ պուլընըյօր:

Բօլ.—Էվլէթ:

Րէյմօն.—էօյլէ իսէ պէնի Սէն-Մօրա կիտիլէճէք էն գըսսա եօլըն կագընընա

չըզար. պիր սաաթ սիւրմէզտէն, հայաթընը աթիւսթ իտէն պու մուամմայը հալլ ու թապիր իտուպ կէլէճէյիմ . . .

Բօլ՝ սանտալը չէօզիւպ քիւրէքլէրի էլէ ալարագ պիւլէնտը ալագ իլէ.—Այհ, պապաճըղըմ, նէ՛ էյի ատամսըն.—տէտի, վէ սանտալը Մարն ըրմաղընտան աչաղը գանալըն սէտտինէ գատար չէքտի կէօթիւրտիւ :

Պատէհու գըյըյա եանաչըպ Բօլ.— Գանալ պօյընտան կիտէճէքսին, պապաճըղըմ . . . եօլըն իւզէրինտէ թէք պիր գօնագ տըր, տիկէր խանէլէրտէն է-բէյիճէ ուզագ տըր . . . —տէտի :

Բէյմօն.—Բէք էյի, էվլատըմ . . . Սէն րահաթը գալպ իլէ կիթ պալըղընը ալլա . . . ալտէթիմտէ պէն սէնի սէսլէրիմ . . . —տիյէրէք, տէլիգանը կիպի սանտալտան տիչարը աթլայըպ գանալա տօղրու կիթտի :

Բօլ՝ պապասընըն արգասը սըրա պագարագ, քէնտի քէնտինէ.—Աճապա մու-վաֆֆագ օլաճագ մը տըր . . . Աճապա պանա պիր ազ իւմիտ վէ իսթիրահաթ կէթիւրէպիլէճէ՞ք մի տիր . . . —տէյիպ, նէլէտէն հարէքէթ իթմիչ իտի իսէ օրայա տօղրու չըգտը վէ թէքրար պալըգ ալընա պաչլատը, լաքին բէք պէօյիւք տիւ-չիւնճէտէ պուլուէտըղընտան, օլթասընա հիչ տիգգաթ իթմէյօր իտի . . . հիչ պիր պալըգ թութամատը :

Բէյմօն չարուգ չարուգ եիւրիւյօր իտի :

Կրապէլտէն Սէն-Մօրա կիտէն վէ բէք օ գատար կէչիտ օլմայան եօլըն իւզէ-րինտէ գանալըն ուճընա վասըլ օլտու, Բըթի Գասթէլ թապիր օլընան գօնաղըն էօնիւնտէ տուրտու վէ տիչարտան խանէլի մէզքիւրը թէտգիգ իթտի :

Տէմիր բարմագըղըլը գաբու իլէ սալըր գաբուլար սըգը սըգըյա գաբալը իտի :

Բէյմօն քէնտի քէնտինէ.—Էլպէթթէ պիր գաբուճը վէ եա պաղչէպան վար տըր. պէօյլէ պիր մուէթագամ խանէ պէքճիսիգ պրագըլամագ . . . էկէր էօյլէ եիւզ իւսթիւ պրագըլմըչ իսէ, սահիպլէրի պիր տահա ալտէթ իթմէմէք նիյէթիլ-լէ պրագըպ կիթմիչ օլտուգլարը անլաչըլըր . . . լաքին եինէ պէքճիսիգ օլմագ, զիրա էկէր կէլմէյէճէքլէր իսէ, տիմէք սաթմագ արգուսընտա տըրլար, սաթմագ իչիւն տէ մուէթագամ վէ տիւզկիւն պիր հալտէ սագլամագ լաղըմ տըր . . . Պա-գալըմ, էլպէթթէ անլայաճաղըգ.—տիյէրէք, տէմիր բարմագըղըլը գաբույա եագ-լաչտը, վէ չանըն գէնճիրինի թութուպ չէքտի :

Չան՝ իչէրտէ զայէթ բաթըրտըլը պիր սուրէթտէ չալընտը :

Բօլըն բէտէրի՝ պաչընը էօնիւնէ ասըպ, գուլագ գապարթարագ պէքլէտի :

Սէս թա ուզաղա կիտիպ սէօնտիւ. օրթալըգ եինէ սուս բուս օլտու :

Բէյմօն Ֆրօմանթալ քէնտի քէնտինէ «—Քիմսէ եօգ—» տէյու պրոււնընըն ալթընտան մըրըլտանտըգտան սօնդրա, չանը եէնիտէն չալտը վէ եինէ պէքլէյիպ, լաքին էվվէլքի կիպի հիչ պիր ճէվապ ալմատը :

Բէյմօն՝ եինէ քէնտի քէնտինէ.—Պու նէ՛ զարիպ չէյ . . . Մամաֆիհի Բօլըն էֆքեարը եանլը տըր, պու էվտէ չօգտան պէրու ատամ իգամէթ իթմէմիչ տէյիլ տիր, զիրա իքի իւչ կիւն էվվէլքի պուրատա ատամ պուլուէտըղընա նիչանէլէր վար տըր.—տիյէրէք, եէրէ տօղրու էյիլիպ, պիր գօնագ արապասընըն թէքէրլէք իվէրինի թէտգիգ իթմէքտէ իտի :

Բէյմօն՝ սէօղիւնէ տէվամ իլէ.—Պու գօնաղըն սահիպլէրի՝ չօգ ուզագ օլմա-
մալը տըրլար. կէօրիւնիւր քի Բնարիզտէ իգամէթ իթմէքտէ օլուպ, տիւն վէ եա
էվլէլիսի կիւն պուրայա կէլմիլէր տիր. . . Էկէր պունա եագըն տիկէր սայֆի-
յէլէր պուլընսա իտի, սօրուշտըրըր իտիմ. . . Լաքին օ ճիհէթճէ պախթըմըզ եօգ
. . . Էթրաֆտա հիչ պիր իգամէթ կեաւ կէօրիւնմէյօր. . . Լաքին նէ՞ օլուր,
պէն հէր հալտէ անլայաճաղըմ. . . պու սայֆիյէտէ ատամ իգամէթ իտիյօր իսֆ,
եա Սէն—Մօրտա, եախօտ Կրավէլտէ պիլինէճէք տիր. . . Կիտէյիմ Կրավէլ վէ Սէն
Մօրտա ախըը մալիւմաթ իտէյիմ. . . —տիյէրէք, Կրավէլէ տօղրու եօլընա տէ-
վամ իթմէյէ պաշլատըղընտա, եօլըն օրթասընտա պիր քէօյ բօսթաճըսընըն
պիւա հարէքէթ տուրմըշ քէմալը տիգգաթլա քէնտիսինի սիւզմէքտէ օլտուղընը
կէօրտիւ:

Բէյմօն Ֆրօմանթալ օ ատամա տօղրու կիտիպ սէլամլատըգտան սօնղրա.—
Շու էվին Բըթի Գասթէլ տէնիլէն գօնագ օլտուղընը պիլի՞րմիսինիզ, լութֆէն
պանա պիլտիրէպիլի՞րմիսինիզ:

Բօսթա միւվէզզիլի.—Էվլէթ, էֆէնտիմ, Բըթի Գասթէլ գօնաղը թա քէնտի-
սի տիր:

Բէյմօն.—Սիգին միւվէզզիլիք տաիրէնիզ տախիլիւտէ՞ մի տիր:

Բօսթա միւվէզզիլի.—Էվլէթ, էֆէնտիմ:

Բէյմօն.—Էօյլէ իսէ քիմին օլտուղընը պանա սէօյլէյէպիլի՞րմիսինիզ:

Բօսթա միւվէզզիլի.—Պիր վագթ Մ. Լամպինէ նամընտա պիրինին իտի ամմա,
մուլասարըրըֆը մէրգու՞մ թէրքը սօր ու տիյար իթտիկինտէն, խանէսինի տա-
խի ֆիրուխթ իթմիշ տիր. . . Պու խանէյի սաթըն ալան քիմսէլէր օն պէշ կիւն
անճագ օրատա իգամէթ իտուպ, զալիպա ուզուէն պիր եօ՞լընլըգ իչիւն հարէքէթ
ու աղիմէթ իթմիլէր տիր. Բըթի Գասթէլ գօնաղընտա պաղը ինչաաթ իճրա ի-
տէն ժօէնվիլի պիր միւլթէզիմ պանա պէօյլէ սէօյլէտի:

Բէյմօն.—Էյ պու եէնի սահիպլէրինին իսմինի պիլմէ՞գմիսինիզ:

Բօսթա միւվէզզիլի.—Սա՛յր, էֆէնտիմ, պիլմէմ:

Բէյմօն.—Օն պէշ կիւն օրատա իգամէթ իթտիքլէրի միւտտէթճէ քէնտիլէրի-
նէ հիչ պիր մէքթուպ վէ եա կագէթա կէօթիւրմէտինիզ մի:

Բօսթա միւվէզզիլի.—Նէ պիր մէքթուպ վէ նէ տէ պիր կագէթա կէօթիւրմէ-
միլիմ տիր. . . Լաքին էկէր խանէի մէգքիւր սահիպլէրինին իսմինի էօյրէնմէք
խթէր խէնիզ, պու բէք գօլայ պիր շէյ տիր:

Բէյմօն.—Եօլը նա՞ըլ տըր, սէօյլէյինիզ պագալմ:

Բօսթա միւվէզզիլի.—Սանէյի սաթան մուգավէլաթ մուհարրիւրինէ, եախօտ
պաղը ինչաաթ իճրա իտէն միւլթէզիմէ միւրաճաաթ խտինիզ:

Բէյմօն.—Պու միւլթէզիմ վէ մուգավէլաթ մուհարրիւրի նէ՞րէտէ իգամէթ ի-
տէրլէր:

Բօսթա միւվէզզիլի.—Իքիսի տէ պուրատան եիրմի տագիգալըգ պիր մլսաֆէ-

տէ, Ժուէնվիլտէ իգամէթ իտէրլէր, Լաքին շիմտի խաթրըմա կէլտի, օրայա գա-
տար կիթմէյէ միւհթանձ օլմայաճադսընըզ . . . Բէք եագըն պուլընան Սէն-Մօր-
տա Տիւբրա նամ պաղչէպանը պուլըրսընըզ. մալիւմաթ ալմադ իշիւն մէրգուճ
պաղչէպանա միւրաճաաթ իտէրլէր իտի . . . Մէրգուճըն խանէսի՝ սաղ Թարաֆ-
տա պիրինճի սօգաղըն քէօշէսինտէ տիր :

Րէյմօն.—Թէշէքքիւր իտէրիմ, ազիզիմ . . . Մ. Տիւբրանըն խանէսինէ կի-
տէճէյիմ . . . Ա՛, պիր շէյ տահա սիւվալ իտէյիմ . . .

Բօսթա միւվէզզիի.—Պուլուրընըզ, էֆէնտիմ :

Րէյմօն.—Եէնի էվ սահիպլէրինին սայֆիյէտէ բէք ազ վազթ իգամէթ իթմիշ
օլտըզլարընը պիր ազ էվվէլ սէօյլէտինիզ իտի, տէյի՛ մի :

Բօսթա միւվէզզիի.—Էվվէթ, էն չօղը օն պէշ կիւն իգամէթ իթմիշէր տիր :

Րէյմօն.—Նէ՛ վազթ հարէքէթ իթտիլէր :

Բօսթա միւվէզզիի.—Սէքիզ օն կիւն անճազ վար :

Րէյմօն.—Թէշէքքիւր իտէրիմ :

Բօսթա միւվէզզիի եօլընա տէվամ իտուպ կիթտի :

Րէյմօն՝ քէնտի քէնտինէ.—Սէքիզ օն կիւնտէն պէրու հարէքէթ իթմիշէր
տիյօր . . . պուլըն իմքեանը եօզ տըր . . . եախօտ անտէն սօնդրա եինէ կէլ-
միշէր տիր, զիրա տէվիր բարմազլըզլը գարուլըն օ պիր Թարաֆընտա Թէքէրլէք
իզլէրի հէնուզ բէք Թազէ տիր . . . պուլնտա անլաշըլաճազ պիր սըրր վար տըր,
պէն պու սըրրը անլայաճաղըմ . . . —տիյէրէք, Սէն-Մօր եօլուլը Թութտը վէ
օղայա վարընճա պաղչէպան Տիւբրանըն խանէսինի գօլայճա պուլտը :

Մէրգուճ պաղչէպան՝ պաղչէսինտէ շիշէլէրէ վէ մէյվէլէրէ պազըյօր իտի :

Րէյմօն.—Սիզտէն պիր մալիւմաթ իսթէմէյէ կէլտիմ, զաննըմ սիզճէ գօլայ
պիր շէյ տիր . . . Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն եէնի սահիպի իլէ միւնասէպաթտա
պուլընտընըզ մը . . .

Պաղչէպան Տիւբրա.—Էվվէթ, էֆէնտիմ . . .

Րէյմօն.—Էօյլէ իսէ լութֆէն իսմինի պանա սէօյլէյինիզ . . .

Պաղչէպան.—Իսմինի պիլմէյօրըմ.—տէտիքտէ, Րէյմօն Ծրօմանթալ պիր Թէ-
աճճիւպ հարէքէթինտէ պուլընտը :

Պաղչէպան՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.—Սիզ պուլնա Թէաճճիւպ իտիյօրսընըզ ար-
մա, պու բէք Թապիլի պիր շէյ տիր . . . Սաթըն ալան ատամ՝ էվվէլա քիրաճը
օլտուղընտան, իսթիճար իթմէք իսթէտիկի մէզքիւր խանէյի կէզմէք իշիւն պանա
միւրաճաաթ իթմիշ տիր . . . Պէն քէնտիսինի կէօթիւրտիմ, Թէքմիլ էվի կէզ-
տիրտիմ վէ պատէհու մուգապլէլաթ մուհարրիրինին պուլընտըղը մահալի քէնտի-
սինէ Թարիֆ իթտիմ . . . Պազընըզ, էֆէնտի, իսմինի էօյրէնմէյէ պիր միւնա.
սէպէթ տիւշմէվիշ տիր :

Րէյմօն.—Տօղրու տըր. մուգապլէլաթ մուհարրիրի Ժուէնվիլտէ իգամէթ ի-
տէր տէտիլէր, սահի՞ մի տիր :

Պաղչէպան.—Էվվէթ, իսմի տէ Ծինէ տիր :

Րէյմօն.—Կիտէյիմ անը կէօրէյիմ :

Պաղչէպան.—Պու կիւն կիթմէնիզ պօշ շէյ տիր :

Բէյմօն. — Նիշի՞ւն, նէ՞ վար քի:

Պաղչէպան. — Օտասընը գարալը պուլաճագսընը:

Բէյմօն. — Գարալը՞ մը . . . պիր մուգավէլաթ մուհարրիրինին օտասը՝ հաֆթա իչի պիր կիւն, եօրթու տէյիլ, պիր չէյ տէյիլ տէ գարալը՞ մը տըր տէտինիզ:

Պաղչէպան. — Զուհուրաթ նէվինտէն պիր սէսէսկ վար տա անըն իչիւն տըր . . . Մուգավէլաթ մուհարրիրի Ֆինէ՝ պու կիւն գայնանասընը կէօմմէք պախթընա նախ օլաճագ տըր . . .

Բէյմօն. — Պէյհուտէ ժուլնվիլէ գատար երևրիւմէքտէն պէնի՝ գուրթարտընը, էֆէնտի, թէչէքքիւր խտէրիմ . . .

Պաղչէպան. — Իսթաղֆէրուլա՛հ . . . սիզէ խըտմէթ իթմէյէ տայմա հազըր վէ միւհէյեայըմ. — տէտի:

Բէյմօն ֆրօմանթալ՝ պաշընը էօնիւնէ ասմըլ վէ բէք պօզուլմըլ օլտուղը հալտէ պաղչէտէն տիշարը չըգտը, վէ էրթէսի կիւնէ պէքլէմէքսիզին արգու իթտիկի մալիւմաթը էլէ կէչիրմէյէ չարէ պուլմագ իչիւն զինինի թըրմալատը տուրտը:

Բօլըն բէտէրի՝ կէլտիկի եօլտան աղըր աղըր երևրիւմէյէ պաշլայըպ, պիր տէ օ արա թա եագընընտան քէնտի խամ վէրիլտիկինի իշտինճէ պիւթիւն վիւճուտըյլա թիթրէտի, պիրտէն պիրէ պաշընը եօգարը գալտըրտը վէ քէնտիյէ տօղրու կէլմէքտէ օլան պիր առամա տիք տիք պագմաղա պաշլատը:

Բէյմօն՝ շախսը մէրգուլմը թանըյըպ սաբ սարը քէսիլէրէք. — Սիզին պուրատա նէ՞ իչինիզ վար . . . Օլմայա քի պէնի արայասընը:

Եէնի կէլէն. — Էվվէթ, թալ սիզի իչիւն կէլիյօրըմ . . . Տէմիր եօլընտան էնտիմ, Բօր-Գրէթէյլտէ սիզի սօրաճագտըմ:

Բէյմօն. — Զապըթա ըէիսի թարաֆընտա՞ն մը կէլիյօրսընը:

Եէնի կէլէն. — Էվվէթ . . .

Բէյմօն. — Պանա պիր սէյլէյէճէյինիզ վա՞ր մը:

Եէնի կէլէն. — Սիզէ թէսլիմ իտէճէք պիր մէքթուպըմ վար. — տիյէրէք, ճէպինտէն չըգտանընը չըգարտը վէ մէքքիւր չըգտանը աչըպ իւլվէի մէգալ իտէրէք. — Էվվէլա Սէն-Լուի առասընտա ոիզին էվէ կիթտիմ . . . գարուճընը՝ պու սապահքի սըրագտըղընը բուսուլայը պանա կէօսթէրտի . . . Պուլըն իւզէրինէ սիզի պուլմագ իչիւն գօշտուլմ կէլտիմ, վէ կիտէճէյիմ եօլը անլամագ իւզրէ իքէն հէլէ քի ոիզէ թէսատիւֆ իթտիմ . . . Զապըթա ըէիսին մէքթուպը իշթէ՛ . . . — տէտի:

Բէյմօն ֆրօմանթալ՝ գարալը մէքթուպը ալտը վէ թիթրիյէրէք աչըպ պէրվէճը աթի գրաաթ իթտի:

«Պու մէքթուպ եէտինիզէ վասըլ օլուր օլմագ, օտաի մախսուսըմա կէլինիզ միւսթաճէլ տիր . . .

«ԶԱՊԸԹԱ ԲԷԻՍԻ»

Բէյմօն՝ քէնտի քէնտինէ. — Տիմէք շիմտի զապթիյէ նէգարէթինէ կիթմէլիլմա եէնի կէլէն. — Սիզի պէքլէյիպ պէրապէր կէօթիւրմէկէ էմր ալմըլմ տըր:

Բէյմօն. — Աճապա նէ՞ վար օրատա:

Եէնի կէլէն. — Պիր չէյաէն խապէրիմ եօգ տըր . . . Պէն ժուրնալմըլ թէսլիմ իթմէյէ կիթտիմ . . . զապըթա ըէիսի պէնի խթէթտի . . . սէրիան նէգտինիզէ

կէօնտէրտի . . . Լաֆ արամըգտա գալսն, երեզիւնի բէք էքըթմիշ իտի . . .
քէնտիսինի պէքլէթմէզսէք զաննըմ էյի օլուր :

Րէյմօն.—Էօյլէ ամմա, հիշ օլմագսա կիտէյիմ օղլումա խապէր վէրէյիմ վէ պիր
ազ տա թաամ իտէյիմ :

Եէնի կէլէն.—Բէք էյի, սիզի բէք բէք իւչ չէրէէք սաաթ սօնդրա պուլմըշմ
զանն օլընաճագ տըր . զաթէն պէն տէ հէնուզ թաամ իթմէմիշ օլտուղըմտան,
էկէր միւստատէ իտէր իսէնիզ, պիրլիքտէ թաամ իտէլիմ . . . —տէտիքտէ, Րէյ-
մօն Ֆրօմանթալ՝ պաշ իշարէթիլլէ խարաղը մուվաֆազաթ իթտի :

Մէրգուլմ բէք զիյատէ միւքէտտէր օլմուշ իտի, զիրա օն պէշ կիւն գատար
եանընտան այրըլմայաճաղընը օղլունա թաամ սէօյլէտիկի սըրատա, Բօլտան միւ-
ֆարէգաթ իթմէսի լաղըմ կէլիօր իտի :

Բօլ՝ իշպու ազիմէթէ շիւպէսիգ բէք զիյատէ թէաճճիւպ իտէճէք վէ հաթթա
անտէն պիր շէյ անլայամայաճագ վէ բէք զարիպ կէօրէճէք իտի :

Մէրգուլմ տէլիզանըլ էլպէթթէ պուլնըն իւզէրինէ տիւշիւնիւպ տուրաճագ . . .
աճապա պու միւթալէատէն նէ՞ նէթիյճէ հասըլ օլաճագ իտի :

Րէյմօն Ֆրօմանթալըն տէրհալ զապթիլլէ նէզարէթինէ կէլմէսի թալէպ օլը-
նըյօր իտի . . .

Աճապա սէպէպ նէ՞ իտի :

Բարիզտէ շիւպէսիգ բէք աղըր պիր վագաա ճէրէյան իթմէքտէ օլտըղընտան,
հալգայը եէնիտէն պօյնուճա թագմագ իգթիզա իտէյօր իտի :

Նէ՞ եարմալը :

Պու սիւվալէ եալընըզ պիր ճէվապ վար իտի .

—Իթաաթ իթմէք :

Պու սըրատա մէրգուլման իքի քիմսէ պիր չարապճը տիւքքեանը էօնիւնտէ
պուլընըյօրլար իտի :

Րէյմօն՝ թէվագգուֆ իտուպ, իսմի վէրնիէ օլան զապըթա մէմուրընա խի-
թապէն.—Շուրայա կիրինիզ . . . էյի պիր թաամ հաղըրլաթընըզ . . . էն չօղը եիրմի
տագիգատան կէլիր սիզինլէ պուլուշըրմ.—տէտի :

Վէրնիէ.—Բէք ալէտ . . . օլուր . . . Լաքին չարուզ իտինիզ . . . կէճիքմէյինիզ . . .
թէքրար տէրիմ, զապըթա ըէիսի պու կիւն բէք թէրա կէօրիւնիւյօր իտի . . . սիզի
չօգ սէվէր իքէն, սիզէ պիլէ բէք խըլսը կէօրիւնիւյօր իտի . . .

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ աճէլէ երիւրիւյրէք վէ հաթթա գօշարագ օղլունըն եա-
նընա կէլմէյէ չըթապան օլտու :

Պիր սաաթտան զիյատէ վագթ կէչմիշ օլուպ պապասը օրթայա չըգմատըղըն-
տան, Բօլ բէք զիյատէ վէսվէսէ իթմէյէ պաշլամըլ իտի :

Մէրգուլմ տէլիզանընըն բէտէրի Րէյմօն՝ սանտալտան գարայա չըգմըլ օլտուղը
ըլիթըմըն եագընընա վասըլ օլտըգտա, իքի էլլէրինի աղընըն եանընա կէօթիւ-
րէրէք պօրու կիպի եարտը վէ Բօլը սէսլէտի :

Բօլ՝ օլթալարընը պըրագտը, սանտալըն իքինի չէօգտիւ, քիւրէքլէրէ եարըշ-
տը, վէ պիր գաշ տագիգա գարֆընտա պապասընըն պուլուշտըղը մահալէ վասըլ
օլտու :

Մէրգոււմ տէլիգանլը՝ Բէյմօնըն քէտէրլի երեզիւնի կէօրիւնճէ, պիւթիւն վիւ-
ճուտըյլա թիթրէտի :

Բօլ՝ պօղուգ պիր սէտա իլէ .— Պիր ֆէնա խապէր կէթիրտին սլանա, տէյիլ մի :

Բէյմօն՝ սանտալըն իչինէ աթլայարագ .— Սահիհէն ֆէնա խապէր, էվվէթ . . .

Բօլ .— Աճապա Մէրֆօնի զայպ մը օլմուշ, Մէրֆօնի արթըգ պիր տա-

հա կէօրմէյէճէքմիյիմ տիյէճէքսին . . .

Բէյմօն .— Իշ Մէրֆօնի իւզէրինտէ տէյիլ տիր, սէվկիւլիւ էվլատըմ . . .
Մէրֆօնի հազգընտա պաշատըղըմ թահգիգաթտան վազըա պիր նէթիյէ հա-
սըլ օ աճաղընա շիւպիէ եօգ իտի իսէ տէ, թահգիգաթը մէզըիւրէյի իքմալ իտէ-
մէտիկիմտէն, օլ պապտէ սանա հիշ պիր մալիւմաթ վէրէմէյէճէյիմ :

Բօլ .— Պապաճըղըմ, պու թահգիգաթը նիշիւն եարը պուշուգ պըրագտընըգ :

Բէյմօն .— Պիր սէպէպը միւճպիր վազը օլտու . . . Տէմիր եօլ սթասիօնընըն
եազընընտա զապթիյէ նէզարէթինտէն պիր մէմուրա թէսատիւֆ իթտիմ, սէրիան
պէնի չաղըրմագ իչիւն զապթիւրա րէիսի՝ մէրգոււմը կէօնտէրմիշ իմիշ . . .

Բօլ .— Տիմէք եինէ պէնտէն միւֆարէգաթ իտէճէքսին, էօյլէ՞ մի :

Բէյմօն .— Հէման շիմտի պիլէ . . . պէնի սանտալընըն գալըգխանէսինէ գա-
տար կէօթիւր . . .

Բօլ՝ սիյա իտէրէք, քէսիք քէսիք պիր գուվվէթլէ քիւրէք չէքմէյէ պաշա-
յըպ .— Տիմէք կիտիյօրսըն, էօյլէ՞ մի :

Բէյմօն .— Ամիրլէրիմէ իթաաթ իտիյօրըմ, նէ՞ եաբայըմ :

Բօլ .— Աճապա պիր եօլճուլըգ մը վար :

Բէյմօն .— Պիլմէյօրըմ . . . Պէնի չաղըրըյօրլար, անը պիլիւրիմ, անտէն պաշ-
գա պիր շէյտէն խապէրիմ եօգ տըր . . . Եալընըգ Բարիզտէ սէպէպինի անլայա-
պիլէճէյիմ . . .

Բօլ .— Մարթ հազգընտա . . . Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն սէքէնէսի հազ-
գընտա քիմսէ սանա պիր շէյ սէօյլէ՞մէտի մի :

Բէյմօն .— Սէքիզ օն կիւնտէն պէրու էվտէն կիթտիքլէրինի սլանա սէօյլէ-
տիլէր . . .

Բօլ .— Նէրէյէ կիթմիւլէր :

Բէյմօն .— Պու նօգթա հազգընտա քիմսէ պանա պիր մալիւմաթ վէրմէտի :

Բօլ .— Պարէ իսիմլէրինի՞ տէ մի սանա սէօյլէյէմէտիլէր :

Բէյմօն .— Իսիմլէրինի տէ քիմսէ պիլմէյօր . . . Լաքին եարըն էօյրէնէպիլէ-
ճէյիմ . . .

Բօլ՝ մէյոլսիյէթլէ .— Էյ շիմտի կիտիյօրմըսըն :

Բէյմօն .— Էվվէթ, սէվկիւլիւ էվլատըմ, կիտիյօրըմ . Լաքին ումմամ քի չօգ կէ-
ճիքէյիմ . . . պէլքի պու ազչամ ալտէթ իտէրիմ . . . Էկէր պու ազչամ կէլէ-
ճէք օլուր իսէմ, պու կիւնքի պաշատըղըմ թահգիգաթ ու թէճէսսիւսաթա եա-
րըն տէվամ իտէճէյիմ . . . Միւսթէրիհ օլ վէ իւմիտինի պէնտէն քէսմէ . . . սա-
նա վատ իթտիմ, վատըմը իճրա իտէճէյիմ . եարըն տէյիլսէ եազըն պիր կիւն, պի-
գաշ կիւնէ գատար էլպէթթէ վատըմը իճրա իտէճէյիմ . . . Սէն կէնճսին . . .
հէնուգ չօգ մէյտանըն վար տըր . . . մէյոլս օլմագսըղըն պիր ազ տահա պէքը

լայնակիրպին . . . եւրեքլի օլ . . . էկէր սաատէթը հալինին հուսուլի պէնիմ էլիմտէ իսէ, ճանըմը պիլէ ֆէտա իտէրէք պու սաատէթինի թէյմին իտէճէկիմտէն, օ հալտէ էմին օլ, մէյյուս օլմա . . . — տէտի :

Պու մէգալէ էսնասընտա Բօլ պաշընը էօնիւնէ էյէրէք, հըզը հըզը քիւրէք չէքմէսինէ տէվամ իտիյօր իտի :

Բօլ՝ պիր ազ սիւքիւթ իթտիքտէն ոօնղրա . — Ձապթիյէ նէզարէթինտէն կէլիս սէնի արայան մէմուր նէ՞ օլտու :

Րէյմօն . — Սէրիան կիտէճէկիմի ամիրէրիմէ խապէր վէրմէք իւզրէ տէրհալ ավտէթ իտուպ կիթտի :

Բօլ . — Տիմէք պէնիմլէ թաամ իթմէյէճէքսին, էօյլէ՞ մի :

Րէյմօն . — Ուայր . . . Մատլէնէ պիր շէյ սէյլէյիպ սէրիան եօլա չըգաճաղըմ :

Բօլ . — Պու ագչամ ավտէթ իթմէյէ սահիհէն իւմիտին վա՞ր մը :

Րէյմօն . — Էվլէթ, իւմիտիմ վար . . . էկէր, աքսի օլալագ կէլէմէյէճէք օլուր իսէմ, սանա պիլտիրէճէյիմ . . .

Բօլ . — Նա՞սըլ :

Րէյմօն . — Սանա պիր թէլէկրաֆ եազաճաղըմ . . .

Բօլ՝ պիր սէտաի միւթէրէտտիւտանէ իլէ . — Բըթի Գասթէլ գօնաղընտաքի սլքէնէ հագգընտա նէ՞րէտէն ախը մալիւմաթ իթմէք նիյէթինտէ պուլընըյօրսըն :

Րէյմօն . — Ուանէի մէզքիւրը ֆիրուլաթ իտէն մուգապէլաթ մուհարրիինտէն :

Բօլ . — Պու մուհարրիի նէ՞րէտէ իգամէթ իտէր :

Րէյմօն . — Ժուէնվիլ-լը-Բօնտա :

Բօլ . — Պէն կիտիպ մէրգուսը կէօրէ՞մէմ մի :

Րէյմօն . — Սապրսըզըք իթմէ . . . պրագ լազըմ կէլէն թէհարրիյաթը պէն իճրա իտէյիմ . . . պէյլէ տահա էյի օլուր :

Պու սըրատա գարայա եանաշըմըլ իտի :

Բօլ՝ սանտալը ըրիսթըմտաքի գազըղա պաղլատը վէ պապասընըն արգասը սըրա էվէ տօղրու կիթտի :

Բօլ՝ սուս քուս եւրիւյէրէք քէնտի քէնտինէ . — Պու նէ՞ ղարիպ շէյ . . . Բէտէրիմ պիր գաչ կիւն սէրպէսթ օլաճագ տէյու գանն իտէր իքէն, շիմտի պիրտէն պիրէ քէնտիսինի չաղըրըյօրլար . . . արայըպ պուլմագ իչիւն պուրայա գատար տա ատամ կէլմիչ . . . պու նէ՞ տիմէք տիր . . . անլաշըմագ կիզլի պիր շէյ տէօնիւյօր ամմա, պէն ֆարգ իտէմէյօրըմ վէ էնտիչէ իտուպ գօրգույօրըմ . — տէտի :

Պապա օղուլ էվին պաղչէսինէ վասըլ օլուպ, օրատա Մատլէնին ագչամ թաամը իչիւն սէպգէվաթ թօթլատըղընը կէօրտիւլէր :

Մատլէն՝ պաղըրարագ . — Կէլտինիզ . . . թափալըք պալըք տա կէթիրմէտինիզ, էօյլէ՞ մի . . . պալըք կէթիրէճէյինիզէ հիչ շիւպհէ իթմէյօր իտիմ, կիւնտիւզ թաամընըն հէնուզ հաղըր օլմատըղընը պիլմիչ օլասընըք, սէվկիւլիւ էֆէնտիլէրիմ :

Րէյմօն . — Պէն գաթէն կիւնտիւզ թաամընը պուրատա իթմէյէճէյիմ, Մատլէնիկիմ :

Մատլէն . — Ա՛ . . . նիչիւն . . . նէ՞ վար քի :

Րէյմօնը — Կիտիօրըմ տէ անքն իշիւն :

Մատէն՝ Էլէրինի վէ կէօզլէրինի եօգարըյա տնդրու գալտըրարագ . — Կիտիօրմըսընը :

Րէյմօն . — Էվվէթ . — տիյէրձէ՛ք , Բօլա իթտիկի Գիքեայէյի Մատէնէ տախի թէքրար իթտի :

Իխթիյար խըսմէթնի գարը՝ Էֆէննիսինին թէքմիլ հալ ու անվալինէ վագըֆ իտի :

Մէրգոււմէ գատըն իշի անլատը վէ մահգուլն մահգուլն Էֆէնտիսինին եիւղիւնէ պագտը :

Րէյմօն՝ բարտըսիւսինի կիյիպ շարգասընը գօյարագ հազըր օլտու :

Բօլ . — Պապանդըլմ , պիրտէն պիրէ պու կիտիլինիզ պիլմէմ նիշիւն պէնի րահաթսըզ իտիյօր . . . հաթթա խէվֆ ու տէհէթիմի մուճիպ օլույօր . . . Սէնտէն այրըլմագ իսթէմէյօրմ . . . պէնի պէրապէր կէօթիւր . . . — տէտիքտէ , բէտէրի թիթրէտի վէ եիւղիւնտէ պիր սինիյի ալէամէթի նիւմայան օլտու :

Րէյմօն . — Սէվկիւլիւ Էվլատըմ , սէն զիհնճէ Էօյլէ պիր հալտէ պուլընըյօրսըն քի , հէր շէյի միւպայէղալը կէօրիւյօրսըն . . . Ագլընը պաշընա թօթլա վէ պիլա սէպէպ էնտիշէ վէ վէսվէսէ իթմէ . . . Թէքրար տէրիմ քի , պու ագշամ ավտէթ իթմէկէ չօգ իւմիտիմ վար տըր . . . Էկէր կէլմէյիպ տէ պիր եօլճուլըգ իճրա իթմէյէ մէճպուր օլուր իսէմ , սէնի աղլա պէրապէր կէօթիւրմէմ . . . Պիրինճի տէֆա պու էնտիշէ նէտէն իյճապ իտիյօր . . . Պէն հէր վագթ նասըլ զայպուլէթ իտէր իտի իսէմ , եինէ Էօյլէ զայպուլէթ իտէճէյիմ . . . պու հալ չօգ սէնէլէրտէն պէրու վուգու պուլըյօր . . . գապթիյէ նէզարէթիտէքի մէմուրիյէթիմ պէօյլէ իյճապ իթտիրիյօր . . . Սէն գասալէթ իթմէ վէ Մ . Ֆապիէն տը Շաթըլիւքսին պիր գաշ սասթա գատար սանա միւսաֆիր օլաճաղընը տիւշիւն վէ մէրգուլը գապուլ իթմէք իշիւն պուրատա պուլըն . . . Մատէն իլէ պուրատա գալ . . . Էկէր պու ագշամ ավտէթ իթմէյէճէք օլուր իսէմ , սանա պիր թէլէկրաֆ եագարմ . . . Պագ , հէր նէ գատար սէնտէն այրըլտըլըմա ճանըմ սըգըլըյօր իսէտէ , եինէ գասալէթ իթմէյօրմ , սէվինճտէ պուլընըյօրմ . . . Սէն տէ պէնիմ կիպի գասալէթ իթմէ վէ սէվինճլի օլ . . . Սասալէթ Էքսէրիա մէմուլտէն զիյատէ եագըն սուլընըր . . . Եիւրէքլի օլ , Էմնիյէթ իւզրէ պուլըն , վէ պէնի գուճագլա . . . — տէտի :

Բօլ՝ պապասընըն գուճաղընա աթըլտը . . .

Րէյմօն . — Շիմտի արթըգ իշթահլը պիր թաամ էթ , վէ կիթ պիր ագ թաւալագ պալըգ թութ . . . Տօսթըն Ֆապիէն պու ագշամ սէնինլէ թաամ իտէճէք , լայըզը վէճհլէ օնա իքրամ իթմէլի . . . Զէլէ հիշ թէրս չէհրէ կէօսթէրմէֆլի Միւսաֆիրինի էյլէնտիրմէլիսին , քէտէրլէնտիրմէլիսին . . . Ինչալլահ եինէ կէօրիւշիրիզ , Էվլատըմ , ինչալլահ եագընտա կէօրիւշիրիզ . — տիյէրէք , օլլուլըն ալնընը եէնիտէն պուս իթտի , Մատէնին էլինի սըգտը , ֆէնա տիւշիւնէլէրլէ հա-

րէքէթ իթտի, Մարն ըրմաղընըն գարչը եագասընա կէչմէք իչիւն ատատաքի լօգանթանըն սանտալճըսընը չաղըրտը վէ շար չէչմէք քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլան զապըթա մէմուրը Վէրնիէ իլէ կիթտի պուլուշտը:

Բէյմօն Ֆրօմանթալա տահա իլք կիւնիւ մէէգուենիյէթ վէրիւմիշ իքէն, զապըթա րէիսինին Ֆիքրի պիրտէն պիրէ թէպէտտիւլ իտէրէք մէրգոււմը սէրիան չաղըրթմագ իչիւն աճապա զապթիյէ նէգարէթինտէ նէ՞ վուգու պուլմըշ իտի:

Բէյմօն քէնտի քէնտինէ պու սիւվալտէ պուլընըպ, լաքին պիր ճէվապ վէրէմէյօր վէ մուամմայը հալլ ու թապիր իթմէյէ պէյհուտէ չալըշէյօր իտի:

Պիզ պու մուամմայը օգույանլարըմըզա իյզահ ու թապիր իտէճէյիզ:

Պուլընեը օրմանընտա իքի նաչէ պուլուենտըղընը մուվագգաթէն կիզլի թութմաղա գարար վէրիւտիքտէն սօնղուր, զապըթա րէիսի՝ զապթիյէ նաղըրընըն օտասընտան տիշարը չըգըպ Մօրկ թէչհիրխանէսինէ ազիմէթ իթմիշ վէ օրանըն քեաթիպիյէ իուսուսի պիր միւքեալէմէ իճրա էյլէմիշ իտի:

Բէիսը մուամիլէյհ Մօրկտան ավտէթ իտէր իթմէզ, Ամէտէ Տիւվէրնուա իլէ Վիրթինինին նաչէլէրի ամէլլայթ սալօնընտան գալտըրըլըպ թէչհիր սալօնընա նագլ ու վազ օլուենմըշլար իտի:

Պու նաչէլէր օրատա մէվգիի մախսուսլարընա վազ օլընալը օն տագիգա օլուր օյմազ, եիրմի եիրմի իքի եաչընտա պիր տէլիգանլը՝ մէրագ իտուպ թէչհիր սալօնընա կէլէրէք վէ պիրի նաչէլէրէ վէ տիկէրի էհալիյէ մախսուս օլմագ իւզրէ սալօնը իքի գըսմա թագսիմ իտէն ճամէքեանըն արգասընտան կէչէրէք, մէգըիւր նաչէլէրի կէօրիւնճէ թէաճճիւպ վէ տէհչէթինտէն նաչի պիր նիտա սալվէրտի:

Օրատա պուլընան պիր գաչ սէյիրճի՝ պու նիտաի տէհչէթինթիմայը իչիտինճէ, անիտէ մէրգոււմ տէլիգանլընըն էթրաֆընը գուչաթտըլար, վէ մէրագ իտուպ

— Աճապա պու պէտպալթլարը, եախօտ պուենլարըն պիրինի թանըրմըսընըզ, — տէյու սիւվալ իթտիլէր:

Տէլիգանլը՝ հէյէճանընտան նաչի գըրկըն պիր սէտա իլէ. — Ահ, էվվէթ, թանըրըմ. . . իքիսինի տէ թանըրըմ. . . Տահա էվվէլքի ագչամ րէֆիգիմ օլան տէլիգանլը իլէ իշթահ աչըճը պիր իլամ ալտըմ. . . Անըն եանընտաքի կէնճ գատընա կէլինճէ, պու գարը տա մէրգոււմ տէլիգանլընըն մաչուգէսի իտի իսէ տէ, պուենն սէպէպի օլուպ, ագըլպալիզ օլուենճա նիքեահ օլաճագլար իսի. . .

Սէյիրճիլէրտէն պիրի. — Պուենը չաբուճագ րէսմէն պէյան իթմէլի տիր:

Տէլիգանլը. — Սահի՞ մի, եաբայը՞մ ըր:

Սէյիրճի. — Շիւպհէ՞ մի վար, եաբմալը եա՞. . . Պու պէտպալթլարըն պուրայա վազ վէ թէչհիր իտիլմէլէրինէ սէպէպ շու տըր քի, քիմ օլտուգլարընը անլամագ իչիւն իւսթլէրինտէն հիչ պիր քեաղըտ, հիչ պիր նիչանէ գուհուր իթմէմիշ տիր. . . Քիմ օլտուգլարընը քիմսէ պիլմէտիկինտէն, թանըլմամըզ գալմագ թէչհիքէսինտէ պուլընըյօրլար. սիզ խապէր վէրէճէք օլուր իսէնիզ, կէրէք գապըթայա վէ կէրէք րէտէր վէ վալիտէ վէ ագրապալարընա պէօլիւք պիր խըտմէթ իթմիշ օլաճագընըզ. . .

Տէլիգանլը. — Ալիմ Ալլահ տօղրու տըր. — տիյէրէք, կիթտի տօղրուճա Մօրկ թէչհիրխանէսի քեաթիպինին գաբուսընը վուրտը:

Մէրգում տէլիգանլը՝ օգույանլարըմըզա պիւսպիւթին եապանճը պիր քիմսէ օւմայըպ, ֆիւհագիգա Ամէտէ Տիւվէրնուանըն Պէլվիտէ չալըճմագտան ավտէթ իթ-տիկի վէ Բասգալ Սօնիէնին տէ քէնտիսինի կէօզէթտիկի զէման մէրգում տէլի-գանլընըն Ամէտէ իլէ պէրապէր Պէլվիտէ պիր շարապճընըն տիւքքեանը էօնիւն-տէթի պաղչէտէ պիր մասանըն էթրաֆընտա օթուրտըղընը կէօրմիւշիգ տիր:

Մէմուրիյնտէն պիրի՝ գարույը արալըգ իտէրէք.— Բիմի՞ իսթէրսինիգ.— տէ-յու սիւվալ իթտի:

Տէլիգանլը.— Բէսմէն պիր շէյ պէյան իթմէյէ կէլտիմ:

Մէմուր.— Պիրինի՞ մի թանըտընըգ:

Տէլիգանլը.— Թէշհիր իտիւմիշ օլան նաշէլէրին իքիսինի թանըտըմ . . .

Մէմուր՝ գարույը պիւսպիւթին աչարագ.— Կիրինիգ.— տէտիքտէ, տէլիգան-լը՝ գարուտան իշէրի կիրտի, վէ պատէհու մէմուր՝ օ տրա գալէմ օտասընտան տիւարը չըգան Մօրկ քեաթիպինէ խիթապը մէգալ իտէրէք.— Թէշհիր իտիլէն նա-շէլէրի թանըր իմիշ.— տէտի:

Բեաթիպ.— Նաշէլէրտէն պիրինի թանըտընը՞գ մը:

Տէլիգանլը.— Իքիսինի տէ, էֆէնտի, իքիսինի տէ թանըտըմ:

Բեաթիպ.— Հա՞նկըլարընը:

Տէլիգանլը.— Եան եանա գօնուլմըշ օլան տէլիգանլը իլէ կէնճ գարըյը:

Բեաթիպ.— Եանըլմատըղընըզա էմի՞նմիսինիգ:

Տէլիգանլը.— Էվվէթ:

Բեաթիպ.— Էօյլէ իսէ արգամ սըրա կէլինիգ . . . իֆատէնիգի տիյէյէճէյիմ.— տիյէրէք, միւթէվէֆա Ամէտէ Տիւվէրնուանըն արգատաշընը քէնտի գալէմ օ-տասընա կէօթիւրտի վէ պիր չան չալտը:

Մէգքիւր չան չալընընճա պիր մէմուր կէլտի:

Թէշհիրխանէ քեաթիպի՝ պիր քեաղըտ իւզէրինէ սէրիան պիր գաշ սաթըր եաղը եաղըպ զարֆա գօյտուգտան սօնղրա, կէլէն մէմուրա խիթապէն.— Գօշա-րագ զապթիյէ նէզարէթինէ կիտինիգ վէ պու մէքթուպը զապթա ըէթսինէ թէս-լիմ իտինիգ . . . Բէք միւսթաճէլ տիր, հիշ վագթ զայպ իթմէք օլմագ, չարուգ:

Մէքթուպըն միւհթէվլյաթը պէրվէճըն աթի իտի:

«Զապթա ըէիսի էֆէնտի,

«Պու սապահ Պուլսնեը օրմանընտա պուլընան իքի նաշէլէրի շիմտի թանըյան օլտու:

«Էմրինիգ մուճիպինճէ, սիզէ մալիւմաթը միւֆիտէ վէրէպիլէն քիմսէյի սիզի իշիւն ալըգօյօրըմ:

Գուլընըգ

«ՄՕՐԿ ԹէՇՀիրԽԱՆԷՍԻ ԲԵԱԹԻՊԻ»

Մէմուր կիթտի, քեաթիպ՝ իւզէրինտէ սիւվալ իպարէլէրիւմաթպուլ վէ ճէվապ եէրլէրի աչըգ օլան պէօյիւք պիր քեաղըտ ալըպ էօնիւնէ նայտըգտան սօնղրա գալէմիսինի միւրէքքէպէ պաթըրարագ պէրվէճըն աթի իյրատը սիւվալէ պաշլատը:

Բեաթիպ.— Իսմինիգ նէ՞ տիր:

Տէլիգանլը.— Ժագ վիգթօր Պէրթյան:

Քեաթիւնք տէլիգանլընըն իսմինի եազարգտան սօնդրա սիւվալլէրինէ տէվամ
իլէ . — Գա՞ն եաչընտասընըզ :

Պէրթրան . — Երիմի պիր եաչընտա :

Քեաթիւ . — Նէ՞րէտէ իգամէթ իտիյօրսընըզ :

Պէրթրան . — Պէլվիտէ Բարթան սօգաղընտա Նօ . 23 :

Քեաթիւ . — Սէնաաթընըզ նէ՞ տիր :

Պէրթրան . — Տէօչէմէճի :

Քեաթիւ . — Թէչհիր իտիլէն օ իքի քիչիյի թանըր մը իտինիզ :

Պէրթրան . — Էվլէթ , էֆէնտիմ :

Քեաթիւ . — Տէլիգանլընըն իսմի նէ՞ տիր :

Պէրթրան . — Ամէտէ Տիւվէրնուա :

Քեաթիւ . — Գա՞ն եաչընտա տըր :

Պէրթրան . — Սն տօգուզ եաչընտա :

Քեաթիւ . — Սէնաաթընըզ նէ՞ իտի :

Պէրթրան . — Օ տա պէնիմ կիպի տէօչէմէճի իտի :

Քեաթիւ . — Մահալը իգամէթի նէ՞րէսի տիր :

Պէրթրան . — Պէլվիտէ Ժիւլիէն Լագրուա սօգաղընտա 18⁸ Նիւմէրօտա իգա-
մէթ իտեր :

Քեաթիւ . — Բէնտի անասընըն պապասընըն էվինտէ՞ մի :

Պէրթրան . — Խա՛յր , էֆէնտիմ , քէնտի եանընտա սէրիլիպ եաթմըզ օլան կէնճ
գըզ իլէ պիրիքտէ օթուրըրլար իտի :

Քեաթիւ . — Պու գարը քէնտի մաչուգէսի՞ մի իտի :

Պէրթրան . — Էվլէթ , էֆէնտիմ . . . քիմսէյէ զարարլարը եօգ իտի . . . Նի-
քեաճ օլանագլար իտի . . .

Քեաթիւ . — Գարընըն իսմինի պիլի՞րմիսինիզ :

Պէրթրան . — Տիւպէր Վիրժինի տէյու թէսմիյէ իտէրլէր իտի :

Քեաթիւ . — Յամիլեա իսմինի պիլմէ՞զմիսինիզ :

Պէրթրան . — Խա՛յր , էֆէնտիմ :

Քեաթիւ . — Իքի ֆամիլեանըն տա իգամէթիեահլարը սիգէ մալի՞ւմ մի տիր :

Պէրթրան . — Պու՛նը հիչ պիլմէճ . . . պէլքի Ժիւլիէն Լագրուա սօգաղընտա
մէզքիւր ֆամիլեալարըն նէրէտէ իգամէթ իթտիքլէրինէ տաիր մալիւմաթ ախը օ-
լունապիլիր . . . Աֆվ իտէրսինիզ , էֆէնտի , սիգէ պիր շէյ սիւվալ իտէյիմ , լութ-
ֆէն սէօյլէյինիզ . պու պէտպախթ Տիւվէրնուա իլէ Վիրժինի պիր գազայա՞ մը
ուղրամըչլար տըր :

Քեաթիւ . — Խա՛յր , գազայա մազայա ուղրատըզլարը եօգ տըր . տէլիգանլը՝
պու սապահ Պուլօնէր օրմանընտա պիր աղանտան աչաղա ասըլը պուլունմըզ տըր .
Վիրժինի տէտիկինիզ կէնճ գարը տա տէլիգանլընըն պուլունտըլը եէրէ եազըն
պիր եէրտէ պուլունմըզ տըր . . . Մէրգուլմէնին վէֆաթը՝ գան պօղմասընա աթֆ
օլունապիլիր . . .

Պէրթրան պիր տէհչէթլէ սաղլըրարագ . — Ասըլը՞ մը պուլունմըզ . . . Ամէտէ
քէնտի քէնտիյի՞ մի ասմըզ . . . Լաքին նէ՞ սէպէպլէ . . .

Քեաթիպ . — Պու սիւվալէ պէն բէք կիւն ճէվապ վէրէպիլիրիմ . քէտէրի օլուպ օլմատըղընը սիզ պէնտէն էյի պիլէճէքսինիզ . . .

Պու սըրատա քեաթիպին գալէմ օտասընա իւչ քիշի տուխուլ իթտի :

Պուշլարըն պիրի՝ զապըթա ղէիսի օլուպ , մայէթինտէ իքի մէմուր իլէ պէրա-պէր կէլմիշ օլմաղլա , թէշիրիսանէ քեաթիպի ալաղա գալգըպ զապըթա ղէիսինի սէլմալտը :

Ջապըթա ղէիսի՝ Ամէտէնին արգատաղընը կէօսթէրէք . — Նաշէլէրի թանը-յան պու էֆէնտի՞ մի տիր :

Քեաթիպ . — Էվվէթ , էֆէնտիմ . սիզ կէլինճէյէ գատար պէն իֆատէսինի ալ-մաղա պաշլատըմ . . . Կէօրմէք իսթէ՞րմիսինիզ :

Ջապըթա ղէիսի . — Էլպէթթէ , շիւպէ՞ մի վար . — տիյէրէք , պալէատէ պէյան իթտիկիմիզ իֆատէյի քէմալը տիգգաթլա գրաաթ իթտի վէ պատէհու իֆատէնա-մէյի քեաթիպէ իատէ իտէրէք . — Բէք ալէա . . . Թանգիգաթա տէվամ իթմէք իչիւն պիրինի արամաղա ատամ կէօնտէրտիմ , օ արաթտըղըմ քիմսէնին միւվասէ-լէթինէ պէլէյէճէյիզ . . . Մ . Պէրթրանա ղէճա իտէրիմ , օ շախսըն վիւրուտինէ տէկին լութֆէն թահթը էմրիմտէ գալսըն . — տէտիքտէ :

Պէրթրան . — Էօյլէ ամմա , էֆէնտի , եէմէք եէմէմիշիմ , գարնըմ տա բէք աճ տըր . . .

Ջապըթա ղէիսի՝ կիւլէրէք . — Ալլահ իթմէսին քի պէն սիզի աճ պըրադայըմ . . . պու էֆէնտիլէրտէն պիրի սիզինլէ կէլէճէք . . . Էն եագըն պիր գայմագ-ճը տիւքքեանընտա թաամ իտինիզ . . . պու էֆէնտի տէ սիզինլէ թաամ իտէ-ճէք , սօնղրա պիրլիքտէ կէլիրսինիզ . . .

Պէրթրան . — Էկէր ֆապրիգայա կիթմէզ իսէմ , կիւնտէլիկիմի զայպ իտէ-րիմ . . .

Ջապըթա ղէիսի . — Պուշըն հիսապը կէօրիւլիր . — տէտիքտէ , Պէրթրան պիգ-զարուր իթաաթ իտուպ , ղէիսին թային իթտիկի պիր զապըթա մէմուրըյլա պէ-րապէր տիշարը չըգտը :

Ջապըթա ղէիսի՝ քեաթիպէ խիթապէն . — Շիմտի , ղէճա իտէրիմ , քիմ օլ-տըզլարը թանըլան իքի նաշէյի թէքրար ամէլիյաթ սալօնընա կէօնտէրինիզ . . . Ֆամիլեալարընըն մահալը իգամէթլէրինի արաշթըրըպ անլամագ իչիւն Ամէտէ Տիւվէրնուանըն իգամէթկեահընա շիմտի ատամ կէօնտէրէճէյիմ , վէ էկէր մէզքիւր ֆամիլեալարըն մահալը իգամէթի հագգընտա ախըր մալիւմաթ օլուսապիլիր իսէ , անլէրի պուրայա տալթի իտէճէյիմ . . . «Ամէտէ Տիւվէրնուա» իսմինի վէ «Ժիւ-լիէն Լագրուա սօգաղընըն նումէրօսընը» լութֆէն եագընըզ . — տէտի :

Քեաթիպ՝ պիր քեաղըտ իւզէրինէ մէզքիւր իսմ՝ վէ նումէրօյը եագտը , զա-պըթա ղէիսի՝ իչպու բուսուլայը օրատա պուլընան պիր զապըթա մէմուրընա թէս-լիմ իթտի , վէ մէմուրը մէրգուլ տախի շիֆահէն պաղը թալիմաթը մուխթասարէ ալտըգտան սօնրա հարէքէթ իթտի :

Ջապըթա ղէիսի՝ քեաթիպէ եալընըզ գալտըգտա . — Արամըզտա գարարաշ-տըրըլան շէյի պիլիրսինիզ . . . Պիր էմրը ճէտիտէ տէկին Ամէտէ Տիւվէրնուա իլէ վիթթինինին գաթլինտէն ասլա պահս օլուսմայաճագ տըր . . . Պինաէն ալէյի

պագընըք քի, ամէլյաթ սալօնընտաքի ուշագլար՝ պու դարիպ ճինայէթլէրի օր-
թայա չըգարանագ նիշանէլէրի միւսքին մէրթէպէ կիզլի թութսընլար:

Քեաթիպ.— Բէք էյի, լաքին Փամիլեալարը՝ մագթուլլարըն նաչլարընը իսթէ-
յէճէքլէր վէ տէֆն իթմէք իչիւն անլէրի էվլէրինէ կէօթիւրէճէքլէր . . . պունա
հագգլարը վար տըր:

Զապըթա րէիսի.— Շիւպհէսիզ էօյլէ, լաքին պու կիւճիկի տէֆ իթմէք
միւսքին վէ գօլայ պիր շէյ տիր: Ֆամիլեալարընա սէօյլէյինիզ, իտարէճէ պագը
մուսմէլէի րէսմիյէ սէպէպլիլէ նաչէլէր՝ ճէնագէ ալայը կիւնիւնտէ Մօրկ թէշ-
հիրիսանէսինտէ թապուլթա գօնուլուպ իգամէթկեանլարընա նագլ օլունաճագլար
տըր . . . Պու իքի ճինայէթ հագգընտա հիշ պիր շիւպհէ հասըլ օլմամալը տըր:

Քեաթիպ.— Իպու թէնպիհանթընը թէմամըյա իճրա օլընաճագ տըր . . .

Զապըթա րէիսի.— Էօյլէ մէմուլ իտէրէք զապլիլէ նէզարէթինէ ալտէթի ի-
տէրիմ . . . Էմնիյէթը քեամիլէմի գազանմըլ օլան պիր զապըթա մէմուրընա պէք-
լէյօրըմ: Պէնիմ արգուժ մուճիպինճէ պու մէմուր՝ մէզքիւր նաչէլէրին՝ անա վէ
պապա վէ ագրապալարը թարաֆընտան թանըլտըղընտա վէ անլէրի իսթինթագ
վէ իսթիճվապ իթտիկիմտէ հագըր պուլընաճագ տըր . . . Պէնիմ ալտէթիմէ տէ-
կին հէր շէյի քէնտի հալի իւզրէ պըրագընըք . . . Պէրթրան եէմէյինի եէյիպ կէլ-
տիկինտէ, սէօյլէյինիզ պիր ալ սապր իտուպ պէքլէսին . . .

Քեաթիպ.— Թէնպիհանիզ մուճիպինճէ իճրաի մուսմէլէ իտէճէկիմիզէ միւսթէ-
րիհ օլունըք:

..

Շիմտի արթըք հէր շէյ իյզահ օլունըպ օգույանլարըմըղըն մէմնուն վէ խօշ-
նուտ գալտըղլարընը իւմիտ իտէրէք, Բէյմօն իլէ Վէրնիէյէ նագլը քէլամ իտէլիմ:

Պունլար իքիսի ալէլ աճէլէ թաամ իթտիքտէն սօնղրա տէմիր եօլընա կիթ-
միլլէր վէ պատէհու պիր արապա թութմըլար իտի:

Սաաթ պիրտէ զապըթա րէիսինին օտասընտան իչէրի կիրտիլէր:

Զապըթա րէիսի՝ Բէյմօնա.— Զար չէշվէ սիզէ պէքլէյօր իտիմ. էվտէ տէյի՛լ
մի իտինիզ:

Բէյմօն.— Խա՛յր, էֆէնտիմ . . . լութֆէն պէնտէնիզէ իթա պույուրտըղընը
մէէզունիյէթտէն պիլիսթիֆատէ օղլումը Բօր-Գրէթէյլէ կէթիւրմիշ իտիմ. Վէր-
նիէ պէնի օրատա պուլտը . . .

Զապըթա րէիսի.— Զաղըրտըղըմտա սէրիան կէլտիկինիզտէն տօլայը թէչէք-
քիւր իտէրիմ . . .

Բէյմօն.— Վաղիյֆէմի իճրա իթտիմ, էֆէնտիմ . . .

Զապըթա րէիսի.— Տօղրու տըր, լաքին վաղիյֆէնիզի քէմալը միւսարէաթլա
իյֆա իթտիկինիզ իչիւն շայանը մէտհ ու սէնասընըք . . . Ազիզիմ Բէյմօն, էվ-
վէքի կիւն սիզէ մէէզունիյէթ վէրտիմ ամմա, պու կիւն օ մէէզունիյէթի կէրի
ալմաղա մէճպուրըմ . . .

Բէյմօն՝ պիր գըրըգըլու.— Զաթէն ֆիքրիմտէն կէշիյօր իտի, էֆէնտի . . .
էօյլէ օլաճաղընը քէնտի քէնտիմէ քէշֆ իտիյօր իտիմ . . . Մալիւմինիզ տիր քի,
պէն էօթէտէն պէրու իւմիտլէրիմին պօշա չըգմասընա ալըշմըլ տըր . . . Իւմի-

տիմոտէ պօղա չըգժաղըզ խուսուսընտա հիշ պիր չէյ պէնի տիւչարը թէաճճիւպ իթմէզ, ինան օլսուէն . . .

Ձապըթա րէիսի. — Սիրդի պէօլէ պիր հալէ տիւչար իթմէք ապա իսթէմէզ իտիմ . . .

Րէյմօն. — Տիմէք միւմքին տէյիլ իտի, էօյլէ՞ մի :

Ձապըթա րէիսի. — Էվլէթ . . . Աղըր պիղք վազաա օրթայա չըգտը :

Րէյմօն. — Աղըր պիր փոգաա՞ մը . . . Նէ՞ կիպի :

Ձապըթա րէիսի. — Էլպէթթէ խաթըրնըզտա տըր քի, Ծօվէլին Սէն ըրմաղընտա քէչֆ օլընան նաչէսի թէֆթիչ վէ մուայէնէ օլուստըգտան սօնղրա հէթիմիղ տէ պոււնըն քէնտի քիթապ խըրսըզը շէրիքլէրի թարաֆընտան իճրա օլուսմըչ պիր ճինայէթ օլսուղընա վէ մէրգուսան շէրիքլէրի քէնտիսի թարաֆընտան զամմազլանմագտան գօրգարագ վիւճուտընը օրթատան գալտըրմըչ օլտըղլարընա քէնտի քէնտիմիզճէ գարար վէրտի իտիք . . .

Րէյմօն. — Էվլէթ, էօյլէ . . .

Ձապըթա րէիսի. — Էօյլէ ամմա, պիզ եանըլլըչըզ . . .

Րէյմօն. — Մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ, էֆէնտի :

Ձապըթա րէիսի. — Մէմուլ իթմէք տէյիլ, ատէթա էմին իմ, զիրա էլիմոտ տէլիլ ու իսպաթըմ վար տըր, վէ պու տէլիլ ու իսպաթ՝ պիննէֆս Ծօվէլ կիպի էօլմիւչ վէ անըն կիպի այնը գաթիլ թարաֆընտան փուրոււմըչ օլան իքի պէտպալթլարըն նաչէլէրինտէն հասըլ օլմուչ տըր . . .

Րէյմօն՝ տիւչարը հայրէթ օլարագ. — Պու Նէլէ՞ր սէօյլէյօրսընըզ, պանա Նէլէ՞ր խապէր վէրիյօրսընըզ, էֆէնտի :

Ձապըթա րէիսի. — Հագիգաթը հալի սէօյլէյիպ խապէր վէրիյօրըմ, չիմտի կէզգիւնիզլէ տէ կէօրէճէքսինիզ . . . Էվլէլ պէ էվլէլ Նէօյիլ բօլիս գօմիսէրինին շու ժուրնալընը օգուլուպ անլայընըզ. — տիյէրէք, մէգքիւր ժուրնալը Րէյմօն Ծրօմանթալա վէրտի, Րէյմօն տաթի քէմալը տիգգաթիլչ էվրագը մէգքիւրէյի զրաաթ էյլէտի :

Րէյմօն՝ խիթամը գրաաթտա. — Լաքին անլատըղըմա կէօրէ, պու ժուրնալտա պիր թէլէֆը Նէֆա վէ պիր վէֆաթը թապիլիյէտէն պահա օլուսըյօր . . . Էրքէք քէնտի քէնտինի ասմըչ . . . գարըյը տա գան պօղմուչ . . .

Ձապըթա րէիսի. — Էվլէթ, գօմիսէրին ժուրնալը պէօյլէ տիյօր . . . Լաքին չիմտի պիր տէ նաչէլէրին փազ իտիլմիչ օլտուղը Մօրկ թէչիլիսանէսի զգալըթա հէթիմինին րարօրթօսընա կէօզ կէզտիլինիզ . . . — տէտիքտէ :

Րէյմօն՝ մէգքիւր րարօրթօյը տէրհալ օգուտըգտան սօնղրա. — Պու Նէ՞ տէչէթլի շէյ. — տէյու նիտա իթտի :

Ձապըթա րէիսի. — Անլատընըզ, տէյիլ մի . . . հէմ չիւպհէսիզ շուսը տա անլատընըզ քի, էկէր ումում Բարիզին էմնիյէթը հալիլէ թէհիտ իտէն պու գաթլ ճինայէթլէրինէ պիր խիթամ վէրմէզ իսէք, զապթիյէ Նէզարէթի լէքէտար օլուպ նամուս ու իթիպարընը զայպ իտէճէք վէ հէր քէսին Նէֆրէթինի մուճիպ օլաճագ տըր . . . Էկէր պու գաթիլլէրի, եախօտ ինսան չէհրէլի պու ճանապարհարը թէվի գիֆ իթմէզ իսէք, էկէր պուսլարըն սագլանտըզլարը կիզիլի եէրլէրէ կիթմէզ ի-

սէք, պէնձմ զապըթա ըէխիկինտէն իսթիֆա իթմէքտէն պաշգա պիր չարէմ գալմազ . . . զաննըմ պունը տա անլարսընըզ :

Րէյմօն՝ մահգունանէ . — Էվվէթ, էֆէնտիմ, Պու հաշարիլէրի արամագ մէմու-րէյէթինէ պէնի նասպ իտիյօրսընըզ, տէյի՛մի :

Զապըթա ըէխի . — Էյլէ եա՛ :

Րէյմօն . — Գապուլ իտէրիփ, էֆէնտիմ . . . պու քէրրէ տախի վազիյֆէմի իյֆա իտէճէյիմ . . . Էմր իտինիզ, հազըր վէ ամատէյիմ :

23

Զասըթա ըէխի՝ Րէյմօնն էլինի սըգարագ . — Նաշէլէր թանըլմըլար . . . պունլարըն քիմ օլտուգլարընը թանըյան տէլիգանը իլէ իքի մագթուլլարըն բէտէր վէ վալիտէ վէ ագրապալարընը իսթինթագ իտէճէյիզ . . . Իսթէրիմ քի պու իսթինթագլարտա հազըր պուլընասընըզ, օ հալտէ մալիւմաթը մէվսուգէյէ իպթինանէ իճրաի մուամէլէ իտէպիլէճէքսինիզ :

Րէյմօն՝ սար սարը քէսիլէրէք գապա վէ գըրըզ պեր սէտա իլէ . — Թէքրար տէրիմ, էֆէնտիմ, պէն հազըր վէ ամատէյիմ . . .

Զապըթա ըէխի . — Տիւշինիւնիզ քի, պու մատտէնին դայէթ կիզլի սագլանմասը լազըմ կէլիր . . . Իմտի պու նէթիյճէյի իպթիհսալ իթմէք իշիւն սիզին եալընըզ՝ իճրաի մուամէլէ իթմէնիզ լազըմ տըր . . . պիլճիւմլէ թէհարրիյաթը սիգ եալընըզ իճրա իտէճէքսինիզ :

Րէյմօն . — Մատամ քի էյլէ լազըմ տըր, իշի պէն եալընըզ տէրէօհտէ իտէճէյիմ, էֆէնտիմ :

Զապըթա ըէխի . — Էյլէ իսէ կէլինիզ . . . — տէտիքտէ, Րէյմօն զապըթա ըէիօինին արգասը սըրա կիթտի, վէ իքիսի սիրիլքտէ պիր արապայա ըաքիպէն պիր զաշ տագլիգա զարֆընտա Մօրկ թէշնիրիսանէսինէ ազիմէթ իթտիլէր :

Զապըթա ըէխի՝ Մօրկ քեաթիպինէ խիթապէն . — Նաշէլէրին բէտէր վէ վալիտէլէրի կէլիլէր՝ մի :

Քեաթիպ . — Էվվէթ, էֆէնտիմ :

Զապըթա ըէխի . — Նաշէլէրի հիւ կէօրմէտիլէր մի :

Քեաթիպ . — Խա՛յր, կէօրմէտիլէր, լաքին ալէլ աճէլէ իյրատ իթտիքլէրի պազը սիւվալլէրինէ ճէվապ վէրմէմէզլիք իտէմէտիմ :

Զապըթա ըէխի . — Պիլմէք իսթէտիքլէրի շէյ նէ՞ իմիլ :

Քեաթիպ . — Էվվէլա քէնտիլէրինին օրայա ճէլալ օլունմալարընա սէպէպ նէ իտուկինի անլամագ իսթէտիլէր . . .

Զապըթա ըէխի . — Նէ՞ ճէվապ վէրտինիզ :

Քեաթիպ . — Նաշէլէր վար, անլէրի թանըրմըսընըզ տէյու ճէլալ օլունտընըզ տէտիմ, լաքին Նէյիլի գօմիսէրինին ժուրնալը մուճիպինճէ նաշէլէրտէն պիրինին թէլէֆը նէֆս վէ տիկէրինին տէ էճէլը մէվուտըյլա վէֆաթ իթտիկինի տախի սէյլէտիմ :

Զապըթա ըէխի . — Էյի եաբմըչընըզ . . . Ամէլիյաթ սալօնընա կիտէլիմ . . .

Տէլիգանը Պէրնարը վէ իբի Փամիլեալարա մէնսուպ օլան ազալարը օրայա կէ-
թիւրինիզ . . .

Բեաթիպ . — Բէք էյի , էֆէնտիմ . . .

Զապըթա րէիսի . — Լաքին էվվէլ պէ էվվէլ , պուրատա թահրիրինէ պաշանան
զապթ վարագասընը Մ . Ֆրօմանթալա կէօսթէրինիզ :

Թէշիրիսանէ քեաթիպի՝ էվրագը մէզքիւրէյի Մ . Րէյմօն Ֆրօմանթալա կէօս-
թէրիպ , օ տախի սէրիան օգուտըգտան սօնդրա պիւլէնտը ավազ իլէ .

— Տիւվէրնուա՞ մը . . . Ամէտէ Տիւվէրնուա՞ մը . Լաքին պէն պու իսմի թա-
նըրմ . . . 1860 սէնէսինտէ մարտ 10տա տիւնեայա կէլէն վէ գօնթ տը Թօնէ-
րիէօնին չալընմըշ վասիյէթնամէսինտէ մութլագա իսմի մուգայյէտ պուլընան ալթը
նէֆէր չօճուգլարտան օն տօգուգ չաղլարընտա պիր տէլիգանընըն իսմի տիր . . .
— տէտի :

Զապըթա րէիսի . — Պու իշտէ պիր իզ կէօրիւնիյօր . . . Իհթիմալ քի տիւնքի
ճինայէթ սայէսինտէ վասիյէթնամէ խըրսըզընըն տա իգինի պուլըրըզ : Սօնուեա
գատար օգուտընը՞ մը :

Րէյմօն . — էվվէթ , էֆէնտիմ :

Զապըթա րէիսի . — Բէք ալէա . . . Ամէլիյաթ սալօնընա կիտէլիմ :

Ամէտէ Տիւվէրնուա իլէ Վիրթինի իլք կիւնիւ նէ րուպա կիյինմիշէրիտի իսէ ,
մէզքիւր րուպալար՝ եէնիտէն քէնտի ճէսէտլէրինէ կլտիրիլմիշ իտի :

Իքիսինին տէ պօյունլարընա պիրէր մէնտիլ սարըմըշ , վէ Ժագ Լակարտըն նէշ-
թէրիլէ պօյուն շահ տամարլարընտա աշըլան չըզըգլար էօրթիւլմիշ իտի :

Պէշ ալթը տագիգա կէչտիքտէն սօնդրա , պիր գարու աշըլու իքի գանտըն վէ
իքի էրքէք ճէնագէ սալօնընա կիրտիլէր :

Պունլար՝ Ամէտէ Տիւվէրնուանըն բէտէր վէ վալիտէսիլէ Վիրթինինին վալի-
տէսի վէ Ամէտէնին արգատաշը Պէրթրան իտիլէր :

Իքի գատընլար՝ իչէրի կիրէր կիրմէզ իքի մաշուգլարըն եան եանա գօնմըշ օլ-
տուգլարը մէրմէր մասայա աթֆը նագար իտուպ ֆէրեատ ու ֆիղան իլէ պիրի՝
պիր ճէսէտին վէ տիկէրի օ պիր ճէսէտին եանընա կիտէրէք տիզ չէօքտիլէր :

Ամէտէնին բէտէրի՝ աղըր աղըր օղունըն ճէնագէսինէ եագլաշարագ վէ նօ-
հուտ տանէսի կիպի եաշար ագըտարագ Ամէտէնին պուգ քէսիլմիշ օլան էլինի
թուլթտը :

Գատընլար ֆէրեատ ու ֆիղան իտէրէք աղլայըպ սըզլամագտա օլտուգլարըն-
տան , թարիֆի նագապիլ պու սուգիլի վէ ճանխըրաշ մէնգարէ պիր գաշ տագի-
գա տէվամ իթտի :

Զապըթա րէիսի՝ էվվէլա պու քէտէրը ազիմէ լազըմ կէլէն րիայէթտէ գու-
սուր իթմէյիպ , քէնտիսի պիլէ բէք ֆէնա միւթէէսսիր օլմուշ վէ կէօզլէրի տօլ-
մաղա պաշամըշ իտի իսէ տէ , վազիյֆէնին իյֆասը՝ մութլագ օլտուգընտան , գա-
տընլարըն ֆէրեատ ու ֆիղանը պիր արա ազաճըգ քէսպը սիւքիւնէթ իթտիկին-
տէ , րէիսը մուճալիլէյս քէլամէ աղազ իլէ . — Տիմէք պու զապալը չօճուգլարը թա-
նըրսընըզ , էօյլէ՞ մի . — տէյու իյրատը սիւվալ իթտի :

Պու սիւվալ իւղէրինէ , իքի գատընլարըն ֆէրեատ ու ֆիղանը եէնիտէն քէս-

պը իշթիտատ իտուպ, եալընը Ամէստէնին բէտէրի՝ զայնթ եալաշ պիր սէտալ իլէ ճէվապ վէքէրէք :

— Էվլէթ, էֆէնտիմ . . . չու պէնիմ էվլատըմ տըր . . . — տէտի :

Բէիս . — Էյ չու կէնճ գարը՞ քիմ տէր . . .

Բէտէր . — Օղլուսըն սէվտիկի վէ ալմագ իսթէտիկի գարը տըր . . . Պէն տէտիմ քի բէք կէնճ տիրլէր . . . պիր ազ պէքլէքիլնէր . . . քէշկէ անիտէ ագտը իգտիվաճ իթմէլէրինէ մուվաֆագաթ իթսէ իտիմ . . . Էկէր մուվաֆագաթ իթսէ իտիմ պէլքի էէնուզ քաշարլար իտի :

Զապըթա րէիսի՝ Վիրժինինին վալիտէսինէ խիթապէն . — Սիքին գըզընը՞ մը տըր, մատամ :

Վիրժինինին վալիտէսի՝ էլլէրիլնէ պիղպիրինէ քլաղլայը պէքէլէյրէք . — Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . գըզըմ տըր . . . Արթըզ լագըրտը իթմէսինի իլիթմէյէնէյիմ . . . արթըզ պանա սարըլմայաճագ տըր . . . Էօլմիւշ . . . Էօլմիւշ :

Զապըթա րէիսի . — Էլէմ ու քէտէրինիլ հագգը տըր, մատամ . . . Լաքին քէնտինիլի պիւսպիլիին պըրագմայընը . . . օլմուշա չարէ օլմագ :

Գարը . — Քէնտիմի սըրագմայըմ մը, էֆէնտի . . . Նա՞սըլ օլուր, գապիլ մի տիր . . . գապալը Վիրժինիմ չօգ կէնճ իտի . . . Բէք կէնճ չաղընտա էճէլ բէնչէսինէ տիւշտի . . . Զանն իտէ՞րմիսինիլ քի պիր վալիտէ պու հալէ գօլայճա ալըսըն :

Զապըթա րէիսի . — Գըզընը՞ Ամէտէ Տիւվէրնուա իլէ՞ մի օթուրուպ գալգար իտի . . .

Գարը . — Էվլէթ, էֆէնտիմ . . . Լաքին օլ պապտէ վիճտանըմ լահաթ տըր, նէ եագտըմ ըսա պիր տիւրլիւ մէն իտէմէտիմ, կէրի տուրտուրթամատըմ . . . Նէ՞ չարէ, ինսան կէնճ օլուր տա միւպթէլաի աշգ ու սէվտա օլուր իսէ, հիշ պիր նպահաթ տիյնէմէզ . . . Պիրպիլինի սէվէրլէր իտի, Ամէտէ ագըլպալիլ օլտուղընտա, նիքեա՞ օլուպ էվլէնէնէքլէր իտի . . . Աճէլէ իտուպ գսրը գօճա օլմագտան էվլէլ պիրլիքտէ օթուրմագա պաշլատըլար :

Զապըթա րէիսի . — Քէնտիլէրինի սըգ սըգ կէօրիւր մի իտինիլ :

Գարը . — Վագթ վագթ կէօրիւր իտիմ, էֆէնտիմ . վալիտէլիք տիր, նէ՞ եաբարսըն, տայանըլմագ, տէյիլ մի . . . Լաքին Մ . Տիւվէրնուա՝ օղլու Ամէտէյէ չօգտան պէրու գըզընը, սէվթիլնէ օղրամագ իտի :

Զապըթա րէիսի՝ իլիթիյարա . — Սահի՞ մի տիր :

Իլիթիյար . — Սահի՞ տիր, էֆէնտիմ . . . պէն պու իգտիվաճա հիշ օլմադսա մուվագգաթէն գալի օլմատըղըմտան, օղլուվա քլալը թէքտիլլէրտէ պուլուշտըմ : Զապալը չօճուգ պիր ազ խըրսը վէ չէտիտ իւլ միգաճ իտի . . . Էօյլէ ագարա վէ թէքտիլի կէլմէզ իտի, չաբուգ ալընըր իտի . . . իսթէր իտի քի հիլ իսթէտիկի օլտուն . . . Պէնիմ եարտըղըմ՝ քէնտի խայը իշիւն իտի, անլամատը, պէնի վէ վալիտէսինի պըրագտը, կիթտի պու գարը իլէ օթուրտը գալգտը :

Զապըթա րէիսի . — Տիւմէք՝ իգտիվաճընըն սէրիան վուգու պուլմասընա մուխաքէֆէթ իթտիկինիլ իշիւն սիգտէն այրըտը կիթտի, Էօյլէ՞ մի :

Իլիթիյար . — Էվլէթ, էֆէնտիմ . . . Էօյլէ օլմասա իտի, չիւպհէսիլ կիթմէզ

իտի . . . քէնտիսինտէն պաշգա պիր խօշնուտսըզըղըմ եօգ իտի . . . Ձալըչկան պիր չօճուգ իտի . . . Վիրժինի տէ Էօյլէ իտի . . . Իքիսի պիր օլուպ բարա արթըրապիլէճէքլէր իտի :

Ձապըթա րէիսի .—Հագիգաթէն օղունըզըն տա , Վիրժինին տէ իւզէրինտէն էքէյիճէ պիր բարա պուլընմը . . .

Վիրժինին վալիտէսի .—Ա՛հ , էվվէթ , իքիսի տէ հէմ չալըչկան վէ հէմ իտա . րէճի իտիլէր , էֆէնտի . գազանտըզլարընըն քեաֆֆէսինի սարֆ իթմէզլէր իտի , մամաֆիհի Ամէտէ չօգ տէֆա պանա տէր իտի քի , կիւնիւն պիրինտէ պիր միրաս հէյիպ զէնկին օլաճաղընտան , իտարէ իտուպ բարա արթըրմաղա լիւզումլարը եօգ իտի . . .

Ձապըթա րէիսի՝ Ֆրօմանթալըն եիւզիւնէ պագարագ .—Պիր միրաս մը տէտինիգ :

Տիւվէրնուանըն բէտէրի .—Էվվէթ , էֆէնտի :

Ձապըթա րէիսի .—Պու միրաս նէ՞րէտէն կէլէճէքտի . . .

Տիւվէրնուանըն բէտէրի .—Պու պիր հիքեայէ տիր , էֆէնտի . . . Ամէտէ՝ ասհապը սէրվէթ ու համլյէթտէն օլան գօնթ տը Թօնէրիէօնին գըզը տօղտուղը կիւն տիւնեայա կէլմիշ օլտուղընտան , Մ . տը Թօնէրիէօ՝ Ամէտէնինաղըլպալիլ օլտուղը զէման կէրէք օնա վէ կէրէք այնը կիւնտէ տօղան տիկէր պագը չօճուգլարա պէօյիւք պիր մէպլաղ վէրէճէք իտի . . . Պօյնունտա պիր չուհա քէսէ իչինտէ մահֆուզ վէ իւզէրինտէ Թարիսլէր վէ քէլիմէլէր եաղըլը պիր ալթուլն միտալեա ասըլը օլաճագ տըր . . . Պու միտալեայը գօնթ տը Թօնէրիէօ օն տօգուզ սէնէ ագտէմ պիզէ վէրիպ , Ամէտէնին անը տայմա իւզէրինտէ սագլամասընը Թէնպիհ իթմիշ տիր . . . Ամէտէնին Թանըլմասը իչիւն պու պիր նիչանէ օլաճագ իտի :

Ձապըթա րէիսի՝ Թէքրար Րէյմօն Ֆրօմանթալըն եիւզիւնէ պագտը :

Ֆրօմանթալ՝ Նէյեի գօմիսէրինին ժուրնալը միւնտէրիճաթընը տէրխաթըր իտուպ միւքեալէմէյէ գարըչարագ .—Օղունըզ Ամէտէնին պօյնունտա հիչ պիր միտալեա պուլընմամը տըր . ժուրնալտա Էօյլէ պիր իչարէթ եօգ տըր :

Վիրժինին վալիտէսի .—Էօյլէ օլմալը տըր , զիրա մէգքիւր միտալեայը Վիրժինիյէ վէրմիշ իտի , օ գըզ՝ քէնտի պօյնունտա Թաչըր իտի . . . Ամէտէ քէնտիսինին գապկաճը օլտուղընը պիլտիկինտէն , գապկա իթտիկի եէրտէ միտալեայը զայպ իթմէսինտէն գօրգարագ Վիրժինիյէ վէրիպ , տայմա իւզէրինտէ Թաչըթտըրըր իտի :

Րէյմօն Ֆրօմանթալ .—Կէնճ գըզըն պօյնունտա տա միտալեա եօգ իմիշ . . .

Վիրժինին վալիտէսի .—Պունա պէն Թէանճիւպ իտիյօրըմ . . . պէտպալթ գըզըմ անը ասլա պօյնունտան չըգարմագ իտի . . .

Րէյմօն .—Լաքին տիւն պօյնունտան չըգարմըլ օլմասը մէմուլ տըր . . . Ամէտէ Տիւվէրնուա իլէ գըզընըզըն պիրլիքտէ իգամէթ իթտիքլէրի օտատա Թէհարրիյաթ իճրա իտէր իսէք , պու պապտէ քէսպը մալիւմաթ իտէպիլիրիգ :

Ամէտէնին բէտէրի .—Լաքին , էֆէնտի , պէտպալթ էվլատըմ նասըլ էօլմիւշ Պուրատա պանա տէտիլէր քի , քէնտի քէնտինի ասմը . . . սահիհ մի տիր . . .

Րէյմօն .—Նէ՛ չարէ , էօյլէ տիր . . . պու սապահ Պուլճօնեը օրմանընտա պիր աղաճըն տալինտէն աչաղա ասըլը պուլընմը :

Ամէտէնին բէտէրի.— Լաքին նիջիւն քէնտի քէնտինի էօլտիւրմիշ :

Բէյմօն.— Իշթէ պու սիւվալէ ճէվապ վէրմէք՝ միւմքինսիզ տիր . . .

Ամէտէնին բէտէրի.— Պէլքի Վիրժինի էվվէլ էօլմիւշ տիր տէ , Ամէտէ՝ մէրգու-
մէնին թէրքը հայաթ իթտիկինի կէօրէրէք մէյյոււս օլմուշ վէ քէնտի քէնտինի
էօլտիւրմիշ տիր . . .

Չապըթա ռէիսի.— Պէլքի տէ էօյլէ տիր . . . Քէնտիլէրինի վագթ վագթ կէօ-
րիւր իտիմ տէտինիզ , մատամ . . . պու Ֆէլաքէթտէն պիր գաշ կիւն էվվէլ տէ
կէօրմիւշ մի իտինիզ :

Վիրժինինին վալիտէսի.— Իւշ կիւն էվվէլ ժիւլիէն-Լաքրոււս սօգաղընտա
քէնտիլէրիլէ թաամ իթտիմ , էֆէնտիմ :

Չապըթա ռէիսի.— Հիշ տիւշիւնճէլի , քէտէրլի կէօրիւնիյօրլար մը իտի . . .

Վիրժինինին վալիտէսի.— Խա՛յր , էօյլէ պիր շէյ ասլա եօգ իտի , էֆէնտի . . .
իքիսի տէ շէն շէնիք իտիլէր . . .

Չապըթա ռէիսի.— Տիւնքի կիւն նէ եաբտըգլարընը վէ եախօտ հիշ օլմազաս
նէ եարմագ նիլէթինտէ պուլոււնտըգլարընը պիլի՛րմիսինիզ :

Վիրժինինին վալիտէսի.— Խա՛յր , հիշ պիլմէյօրլմ , էֆէնտի . . . պու պապտէ
պանա պիր շէյ սէօյլէմէմիշլէր տիր . . .

Տէլիգանը Պէրթրան պու սըրատա իլէրույէ տօղրու կէշէրէք տէտի քի ,

— Պու պապտէ պէլքի պէն պազը մալիւմաթ վէրէպիլիլիմ , էֆէնտի :

Չապըթա ռէիսի.— Սի՞ք մի . . .

Պէրթրան.— Էվվէթ , էֆէնտիմ :

Չապըթա ռէիսի.— Էօյլէ իսէ նէ պիլիլի իսէնիզ սէօյլէյինիզ :

Պէրթրան.— Էվվէլքի կիւն ագշամ սաաթ եէտի ըատտէլէրինտէ պէտպախթ
արգատաշըմա ըասթ կէլտիմ , ուսթասը իջիւն Սէն-Տընիտէ չալըմագտա օլուպ
օրատան կէլլիօր իտի . . . Պիրլիքտէ պիրէր վէրմութ իշտիք . . . Ամէտէ բէք
էվճիմէն , բէք եօլոււնտա պիր չօճուգ իտի , պէնիմլէ չօգ գալմատը , զիրա Ֆօ-
պուրկ-տիւ-թամըլ սօգաղընտաքի Ալամպրա գօնսէրինէ կիթմէք իջիւն Վիրժինի
քէնտիսինէ պէքլէյօր իտի . Ամէտէ՝ գըրգ սէքիզ սաաթ գարֆընտա իւշ կիւնլիւք
իշ կէօրմիւշ օլտուղընտան , տիւնտէն էօթիւրիւ ըահաթ իտէճէկինի վէ Վիրժինի
իլէ քէօյէ կիտիպ էյլէնէճէյինի վէ սապահ էրքէն եօլա չըգաճաղընը պանա սէօյ-
լէտի . . . Վիրժինի , պէտպախթ Վիրժինի քէօյ հալինի չօգ սէվէր իմիշ :

Չապըթա ռէիսի.— Նէ՛րէյէ կիտէճէքլէր իտի :

Պէրթրան.— Հէնուգ մուգալրէր տէյիլ իտի , լաքին ուզաղա . . . գաննըմ
Դօրպէյլ թարաֆընա կիտէճէկինի սէօյլէյօր իտի . . .

Չապըթա ռէիսի.— Ամէտէ Տիւվէրնուանըն ագիգ տօսթլարը վա՞ր մը իտի . . .

Պէրթրան.— Տօսթը , ահպապը օլտուղընը պիլմէյօրլմ . . . Ամէտէ բէք օ
գատար ատամա եագըն տէյիլ իտի վէ եալընըզ Վիրժինի իլէ տիշարը չըգար իտի :

Չապըթա ռէիսի.— Նէ՛ , արգատաշլարը՞ տա մը եօգ իտի :

Պէրթրան.— Պազը Փապրիգա արգատաշլարը վար իտի . . . անլէրլէ տէ եա-
լընըզ սէլամ սապահտան պաշգա պիր շէյի եօգ իտի . . .

Չապըթա ռէիսի.— Էվինէ եապանճըլար գապուլ իտէ՞ր մի իտի :

Պէրթրան.—Պիւմէյօրմ . . . պէն պիր տէֆաֆփինէ կիթմիշ քէնտիսինի կէօր-
միւշիմ . . .

Վիրթինինին վալիտէսի.—Բիւսէյի գանդուլ իթմէտիկինի պէն պիլիրիմ . . .
Ամէտէ եալընը քէնտի նիշանլըսը օլան Վիրթինի իլէ էյլէնիր խտի . Զօգ տէֆա
կիւլէրէք «պէն ճան սըգանլարը սէվմէմ» տէտիկինի իշիթմիշիմ .

Զապըթա րէիսի.—Յօվէլ նամընտա պիրիյլէ միւնասէպաթտա պուլընըպ պու-
լունմատըղընտան մալիւմաթընը վա՞ր մը .

Վիրթինինին վալիտէսի.—Սա՛յր , էֆէնտիւմ , պէն պու իսմի քէնտի աղընտան
հիշ իշիթմէմիշիմ .

Ամէտէնին բէտէրի՝ քէքէլէյէրէք .—Օ տէյիլ ամմա՛ն նի՞ջիւն պու գատար չէյ
նիւվալ խոյօրսընը . . . օ՛լմայա քի պու չօճուգլարըն պալընա կէլէն ֆէլաքէ-
թէ պիրինին սէպէպ օլտուղը գաննընտա պուլընասընը .

Զապըթա րէիսի.—Օղլունըղըն քէնտի քէնտինի էօլտուրտիկի՝ թահգիգաթը
վազըա իլէ թէպէյյիւն իթմիշ տիր . սիղէ պազը սիւվալլէր իյրատ իթտիկիմիզտէն
մագսէտ չու տըր քի , իշպու թէլէֆը նէֆսին սէպէպինի անլամագ խթէրիզ , զիրա
չիմտիյէ գատար անլաշլամամըլ տըր .

Ամէտէնին վալիտէսի.—Պու զապալլըլարըն ճէնազէսինի տահա գալտըրթամա-
յահագմըյը .

Զապըթա րէիսի՝ ազաչամագ նիր՝ճէվապ վէրէրէք .—Միւթէվէֆալարըն իգա-
մէթ իթտիքլէրի տաիրէի պէլէտիյէտէ նիզամէն նէ խֆատէտէ պուլունմանը լա-
զըմ կէլիր իսէ , չիմտի սիղէ պէյան օլընսահագ տըր . . . ճէնազէլէրին նէ վազթ
գալտըրըլահաղընը օրատա անլայըպ կէլիպ սիղէ խապէր վէրէճէքսինիզ . . .
Ճէնազէլէրի պիզ պուրատա թապուլթլարա գօյտուրահաղըզ վէ պէլէտիյէ թարա-
ֆընտան թային օլընան վազթ ու սաաթտա էվլէրինէ կէօնտէրէճէյիզ «սիղ
տէ պէրապէր կիտէրսինիզ . . . —տէտիքտէ , քօիւ սահլալլէրի եէնիտէն ֆէրեատ
ու ֆիղանա պաշլատըլար .

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ Մօրի թէչչիրխանէսի քեաթիպինէ .—Պու կէնճլէրտէն
պիրինին իւզէրինէ քէնտի օտալարընըն անաթթարը պուլը՛նմամըլ մը տըր .

Քեաթիպ .—Ժուրնալտա եալընը բարա ճըզտանը իլէ էօլէն գարընըն միւ-
ճէվհէրաթը զիքր օլունմըլ տըր .

Րէյմօն՝ քեաթիպին գուլաղընա .—Պէտպաթթ տէլիգանլընըն պօյնուտա պու-
լընան իրի նէ՞ եաբտընը . . .

Քեաթիպ .—Գալէմ օտամտա պիր չէքմէճէտէ տիր .

Րէյմօն .—Րէճա իտէրիմ , օ իրի չիմտի պանա կէթիրիպ թէնլիմ իտէսինիզ . . .

էօլէնլէրին բէտէր վէ վալիտէլէրի՝ զապըթա րէիսինին կէօնթէրտիկի սէպէպի
գապուլ իթմիշ օլտուգլարընտան , արթըզ պիր իլէրի գալմայըպ չէքիլիպ կիթմէ-
լէրի իյճապ իթմէքտէ իտի իսէ տէ , պու մէնզարէ՝ էսնաի վիւրուտլարընտաքի
մէնզարէ կիպի բէք սուզիշլի օլտու .

էլնասըլ իշպու ֆրգաթ մէնզարէսի խիթամ պուլտը .

Վիրթինինին քէտէրլի վալիտէսինէ վէ Ամէտէնին իթթիյար անա վէ պապա-
սընա զապթ տէֆթէրի իմգա իթտիրիլիպ , լազըմ կէլէն Զվրազը րէսմիյէ իթա օ .

լուսնադատան սօնորա, մէրգուման՝ մահգողն մահգողն վէ պաշարընը քօնէրինէ ասորչ օլտուգլարը հալտէ չէքիլիպ կիթտիլէր :

Ամէտէնին էսկի արգատաղը Պէրթրան տախի անլէր գատար մահգողն օլտուղը հալտէ արգալարը սըրա չըգտը կիթտի :

Զապըթա րէիսի.— Էյ, նա՞սըլ Րէյմօն, պու չէյլէրէ նէ՞ տէրսինիզ :

Րէյմօն.— Էֆէնտի, պէն տէրիմ քի, գարալլըղըն թա օրթա ետրինտէյիզ, վէ պու գարալլըղըն օրթասընտա պիր ըչըգ եագմագ կիւճ օլաճագ տըր . . . —տէյիպ, պիր ազ սիւքիլթ իթտիքտէն սօնորա, զանն իտէրսին քէնտի քէնտինէ սէօյլէնէրէք.— Պու իքի գաթլ ճինայէթինին սէպէպի նէ՞ օլմուչ օլապիլիր :

Զապըթա րէիսի.— Գօնթ տը թօնէրիէօ թարաֆընտան վէրիլէն վէ զապթ ու զասսը ազմիտէ պուլընըլան ալթուճ միտալեա՝ լէտէհաճէ պիր ճինայէթ մէյտա-նա չըգարաճագ տըր . . .

Րէյմօն.— Պու միտալեա հագիգաթէն ալթուճ տըր. լաքին միւճէվհէրաթ վէ տօլիուճ բարա ճըգտանլարը՝ նաչէլէրին իւզէրինտէ պըրագըլմըչ օլտուղընտան, պէնճէ գաթիլ՝ իչպու ճինայէթի սօյմագ իչիւն իճրա իթմէմիշ տիր :

Զապըթա րէիսի.— Գաթիլին պէօյլէ պիր հարէքէթտէ պուլընմասընա սէպէպ եալընըզ միտալեա օլտուղը՝ բէք ալէա պու տէտիկինիզլէ թէպէյյիւն իալիօր :

Րէյմօն.— Նի՛ջիւն եալընըզ միտալեա սէպէպ օլտուճ, գաթիլ նի՛ջիւն եալընըզ միտալեայա թամա իթսին . . .

Զապըթա րէիսի.— Միւթէվէֆա գօնթըն խըտմէթքեարը Ժէրօմ Վիլարըն էս-նաի թէվգիֆինտէ պանա նէ տէտինիզ իսէ ունութտընըզ մը . . . Մ. տը թօնէ-րիէօնին վէրտիկի պու միտալեա իլէ տիկէր միտալեալար իւզէրինտէ իչարէթլէր մէվճուտ օլուպ, պու իչարէթլէրին մանէաի ասլիսինի պուլուպ քէչֆ իթմէք միւմ-քինսիզ պիր շէյ տէյիլ տիր . . . Բի՞մ պիլիր, Ժէրօմ Վիլարըն սէրպէսթ գուլըչ րէֆիգլէրի եօ՞գ մը տըր . . . Բի՞մ պիլիր, գօնթըն չալընան վասիյէթնամէսինտէ, պիր սէրվէթը ազիմէնին մէվճուտ իտուկի, վէ միտալեալար պիր արայա կէթի-րիլտիքտէ պու սէրվէթին քէչֆի գապիլ օլաճաղը՝ զիքր օլունմըչ տէյիլ մի տիր . . . Էլհասըլ քի՞մ պիլիր, Ժէրօմ Վիլարըն րէֆիգլէրի՝ պու մագսէտէ էրմէք ի-չիւն մէգքիւր միտալեալարը թալըյանլարըն վիւճուտընը օրթատան գալտըրարագ միտալեալարը հէր քէնտի էլլէրինէ կէչիւմէկէ չալըճայօրլար մը : Զաննըմ պուճ-լար հէր գապիլը իմքեան տըր :

Րէյմօն՝ պուլթիւն վիւճուտըյլա թիթրէյէրէք.— Տիմէք Մ. տը թօնէրիէօնին մէպալիղը քիւլլիյէ թախսիս էյլէտիկի ալթը չօճուգ՝ թահթը թէհտիտտէ պուլը-նըյօրլար, էօյլէ՞ մի . . .

Զապըթա րէիսի.— Շիւպհէ՞ մի վար :

Րէյմօն.— Մալիւմը ալինիզ տիր, էֆէնտիմ, էվլատըմ տա օ չօճուգլարտան պիրի տիր . . .

Զապըթա րէիսի.— Էվվէթ, պիլիւրիմ, վէ տիկէրլէրի կիպի օլունըղըն տա թահթը թէհտիտտէ պուլուճտըղընը զանն ու մէմուլ էյլէրիմ :

Րէյմօն՝ նէֆէսի քէսիլէրէք.— Պու շէյ խաթըրմա կէլտիքճէ չըտըրաճաղըմ կէլիօր . . . լաքին խայր, խայր, պուճըն իմքեանը եօգ տըր . . .

Զապըթա րէիսի.— Պիլաքիս իմքեանը վար տըր :

Բէյմօն. — Պէն էօյլէ գապուլ իթմէմ . . Պիզ եանըլըյօրըզ, էֆէնտիմ . . Սիզէ պէյան իթմիշ օլտուղըմ իւզրէ, պէն տայմա էօյլէ զանն իտէրիմ քի, Ժէրօմ Վիլար՝ չայանը թէէսսիւֆ պիր խաթայա գուրպան կիթմէքտէ տիր . . Վագըա սուրէթը զահրէտէ մէրգուլ խըտմէթքեար՝ միւթթէհիմ կէօրիւնիյօր, լաքին պու սուրէթը զահրէ պիզի եանըլթմադտա տըր . . Պէնիմ ալտըղըմ մալիւմաթտան անլաշըլտըղընա կէօրէ, Ժէրօմ Վիլար՝ նամուսը վէ էհլի ըրզ պիր ատամ տըր, քէնտի էֆէնտիսինին վասիյէթնամէսինի չալմամըշ տըր . . Տիմէք՝ գապահաթըլը օլմայընճա շէրիքը թէօհմէթի տախի եօգ տըր . . Պու միւթալէամ՝ մանթըգա մուվաֆըգ տէյիլ մի տիր :

Չապըթա րէխի. — Էվլէթ, էկէր սիզին նօգթաի նազարընըզ գապուլ վէ թէրվիճ օլունըր իսէ, տէտիկինիզ տախի մանթըգա մուվաֆըգ սայըլըր . .

Բէյմօն. — Նօգթաի նազարըմը գապուլ իթմէլի . . Սէօզիւմէ տէվամ իտէյիմ . . Պիր արա պէն տէ սիզին կիպի տիւչիւնտիմ, էֆէնտի . շէօյլէ քի, զայպ օլան միտալէանըն՝ հագիգաթէն սէպէպը ճինայէթ օլտուղը միւհթէմիլ օլուպ, գաթիլլէր՝ մէզօրիւր միտալէայը զասպ իթմէք իչիւն գաթիլ ճինայէթինի իճրա իթմիշէր տիր . լաքին հէր իքիմիզին տէ մալիւմի օլտուղը իւզրէ, ճինայէթ իշէրինտէ իւք աղըզ էն ուֆադ շէյլէր պիլէ տէհէթլի պիր էհէմմիյէթ քէսպ իտէրլէր . . լաքին պիր ազ էյի տիւչիւնիլտիքտէ, օ շէյլէր՝ քէնտի հալը աւլիլէրինէ բուճու իտէրլէր . . Իմտի պիզ տէ պիր ազ տիւչիւնէլիմ, միւթալէա իտէլիմ . . Էն էվլէլ՝ Սնթուան Ֆօվէլ ֆէննի պիր սուրէթտէ գաթիլը մէճհուլ թարաֆընտան պօյնուստան վուրուլպ գաթիլ օլունմըշ տըր . . Ֆօվէլին իսէ միտալէա կիպի պիր շէյի պուլընմայըպ, գօնթ տը թօնէրիէօ իլէ տէ հիշ պիր միւնստէպէթի եօգ իտի . . Մէրգուլ Ֆօվէլ՝ սըրֆ քիթապ խըրսըզլարընըն եաթաղը օլտուղընտան, քէնտիսինին թէվգիֆիյէ էլէ վէրիմէլէրի մէլհուզ օլան էշխաս թարաֆընտան գաթիլ օլունտըղընա պիզճէ պիր իթիգատ հասըլ օլմուշ տըր, զիրա էքսէրիա թահթը թէվգիֆէ ալընան եաթագլար՝ խըրսըզլարը զամմազլայըպ էլէ վէրիլլէր . . Գըրգ սէքիզ սաաթ սօնղրա պիրինին իւզէրինաէ միտալէա պուլընմասը լազըմ կէլէն պիր տէլիգանըլ իլէ պիր կէնճ գըզ՝ թըպգը Ֆօվէլ կիպի գաթիլ օլունմըշլար տըր . . օրթատա եալընըզ պիր միտալէա պուլուլնըպ, լաքին իքի քիշի գաթիլ օլունմըշ տըր . . Պունլար՝ ուզադ պիր մահալէ կէզմէյէ կիթմիշ օլուպ, լաքին Պուլօնեը օրմանընըն պիր սըգ աղաճըղը իշինտէ պիրի պիր տալտան ասըլը, վէ տիկէրի եէրտէ եիւզիւն գօյու սէրիլի պուլընմըշլար տըր . .

«Պունտա պէնճէ գապիլը իթիրազ օլմայան պիր շէյ վար տըր . . շէօյլէ քի, գաթիլլէր՝ Ամէտէ Տիւվէրնուայը աստըգլարընտա, մէրգուլ՝ չօգտան պէրու թէրքը հայաթ իթմիշ իտի . . Բէզալիք Վիրթինի տէ չայըըն իւզէրինէ եաթըրըլտըղընտա այնը հալտէ պուլընըյօր իտի . . Պունլարըն իքիսի տէ պօյուլէարընտաքի չահ տամարընըն չըզըլմասըլլա վէֆաթ իթմիշ օլուպ, վագըա էթրաֆլարընտա հիշ պիր տամլա գան կէօրիւնմէմիշ իսէ տէ, օթլար չիյնէնմիշ օլուպ աւրապա իզի գալմըշ . . վէ տուրմադ իսթէմէյէն պիր պէկիրին՝ այաղընը եէրէ վուրմասըլլա աղաճ եօլունըն գուլը իւզէրինտէ աշըլմըշ պիր չուգուր կէօրիւլմիւշ տիր . .

«Պու հիսապճա ճինայէթ՝ Պուլօնեը օրմանընտա իճրա օլունմամը տըր . . . Ամէտէ իլէ Վիրժինի՝ պիր տուգաղա տիւչիւրիկալ գաթլ օլունտըգտան սօնդրա , նաչէլէրի՝ պիրլիքտէ , օրման գօրուճըլարընըն պուտըգլարը եէրէ կէօթիւրիւմիշ տիր . . .

«Փօվէլ տէ պէօյլէ գանատըլտըգտան պիր խայլի վագթ սօնդրա սույա աթըլ-մըշ օլմալը տըր :

«Գաթիլէր՝ քիթապ խըրսըը հագգընտա պէօյլէ պիր մուամէլէտէ պուլընա-րագ վէ Ամէտէ Տիւվէրնուայը պիր աղաճ տալինտէն աչաղա ասարագ բօլիսի շա-չըրթմագ խիւլեասընտա՞ մը պուլընըյօրլար իտի :

«Էլպէթթէ էօյլէ տէյիլ տիր :

«Ճէրրահլարա մախսուս պիր թարգտա ատամ էօլտիւրէն գաթիլէր ահմագ ատամլար օլմագ . . . Փօվէլին քէնտի քէնտինէ պօղուլտըղընա վէ Տիւվէրնու-նըն քէնտի քէնտինի էօլտիւրտիկինէ քիմսէյի ինանտըրամայաճագլարընը մէրգու-ման գաթիլէր բէք ալէա պիլիլէր . . . Պոււնլար՝ ուսթալըգ կէօթէրմէք իչիւն իճրաի ճինայէթ իտէրլէր . բօլիսի շաչըրթըպ վէ տիւչարը միւլքիլաթ իտուպ ա-նընլա էյլէնմէք իչիւն պէօյլէ պիր ճինայէթ իճրասընա գարար վէրմիւլէր տիր . . . միւճագաթ բէնչէսինէ տիւլմէյէճէքլէրինէ քէնտի քէնտիլէրինճէ էմին տիրլէր . . . ինան օլսուս սիգէ , էֆէնտի , Փօվէլ իլէ Ամէտէ Տիւվէրնուանըն վէ Վիրժինինին գաթլ օլունմալարը իլէ գօնթըն վասիյէթնամէսի վէ Ժէրօմ Վիլար վէ մալիւմ մի-տալեալար արասընտա հիչ պիր միւնասիպէթ եօգ տըր . . .

Զապըթա բէիսի.—Բէք էյի , էօյլէ օլսուս . . . լաքին օ հալտէ գաթիլէր նէ՞ սէպէպլէ պէօյլէ պիր ճինայէթ իճրա իթմիւլէր տիր . . .

Բէյմօն.—Ա՛ , էֆէնտի , էկէր պուսը պիլմիշ օլսա իտիք , էօյրէնմէկէ արթըգ չօգ պիր շէյ գալմագ իտի :

Զապըթա բէիսի.—Պիր ազ էվվէլ ճէրրահլարա մախսուս տէյու թապիր իթ-տիկինիգ պու սուրէթը գաթլտա հիչ պիր ընդգ կէ՞օրմէյօրմընընը :

Բէյմօն.—Ընդգ կէօրմէք տէյիլ , պիլաքիս շաչըրըպ պիր շէյ իսթիտլալ իտէմէ-յօրըմ . . . Պու սուրէթլէ գաթլ իթմէք իչիւն մագթուլլարըն էվվէլճէ ույումը վէ եա էլի այաղը պաղլանմըշ օլմասը լազըմ կէլիր . մագթուլլար պէօյլէ պիր հալտէ պուլընմամըչար տըր , չիւնքի հէքիմլէրին րաբօրթօսընտա , նաչէլէրին իւզէրինտէ հիչ պիր էսէրը տարպ կէօրիւնմէտիկի պէյան օլունմըշ տըր : Իւ վէ եա պուսա միւմասիլ պիր պաղ՝ քէնտի նիչանէլէրինի պըրագմըշ օլաճագլար իտի . . . Շիմտի պայըլթմագ մատտէսի գալըր . պուսըն տա իմքեանը եօգ կիպի տիր , զիրա քիմ-սէ՞ սաիրլէրինի իսթէտիկի կիպի պայըլթըպ ույումթամագ . . . պէօյլէ պիր շէյի միւքէմէլ պիր սուրէթտէ եաբապիլմէք իչիւն պիր թագըմ ալէաթը մախսուսէ լազըմ տըր . . . Պու ալէթլէր իսէ եալընըգ էրպապը իլմ ու ֆէննտէ պուլընըր : Պիր ալիւմ տէ նէ՞ մագսէտլէ գաթիլ օլմուշ տըր :

Զապըթա բէիսի.—Իհթիմալ քի ախըը ինթիգամ իչիւն գաթիլիկի սիւլիւք իթմիշ տիր . . .

Բէյմօն.—Հայտէ էօյլէ օլսուս . լաքին պու տա հէման իւչիւնէ , եանի Փօվէ-լէ , Ամէտէյէ վէ Վիրժինիյէ պիրտէ՞ն մի վուգու պուլմըշ , իւչիւնտէն տէ պիրտէն

ախցը ինթիգա՞մ մը օլունմըջ . հէ՛մ տէ Ծօվէջիլէ տիկէր իքի մազթուլըն արա-
սընտա հիջ պիր րապըթաի գարապէթ , հիջ պիր մէնֆաաթ , հիջ պիր միւնասէ-
պէթ եօգ իմիլ . . . խա՛յր , պէօյլէ տէյիլ տիր , հաքիգաթը հալէ , հիջ մուվաֆըգ
կէօրիւնմէյօր . . . Թէքրար տէրիմ , էֆէնտի , պիզ գարանլըղըն թա օրթա յէ-
րինտէյիզ :

Զապըթա րէիսի . — Իշթէ օ գարանլըղա պիր ըշգ կէօթիւրմէք իշիւն սիզէ
միւքաճաաթ իտիյօրըմ . . . աղիգիմ Բէյմօն , հիջ կէճիքվէմէլի . . . պիր տազի-
գա պիլէ իպթիրահաթա պագւամալը . . . Բարիզ չէհրի՝ սայէնիզպէ պու ճանա-
վարլարտան գուրթուլըպ րահաթճա ուլուճալը տըր . . .

Բէյմօն . — Միւմքին օլտուղը մէրթէպէ չալըճաճաղըմ , էֆէնտի . . . Սիզտէն
միւֆարէգաթ իտէր իթմէղ իշէ պաշլայաճաղըմ . . . լաքին էկէր Ալլահ եարտըմ
իթմէգ իսէ , պիր շէյէ մուվաֆֆազ օլամայաճաղըմ . . . Գարշըմըղտա պուլընան .
լար րէք գուվկէթլի աուամլար տըր . . . ճինայէթին շէյթանլարը տըրլար . . .

Զապըթա րէիսի . — Պիր նօգթա հազգընտա պիր մալիւմաթ ախզ իթմէք իս-
թէր իտիմ :

Բէյմօն . — Հա՞նկը նօգթայը տիմէք իսթէյօրսընըգ :

Զապըթա րէիսի . — Ամէտէ վէ եա Վիրօինի՝ գաթլ իտիմէք իշիւն պիր տու-
գաղա տիքչիւրիտիքէրի գէման գօնթըն միտալեասընը աճապա իւզէրլէրինտէ թա-
շըյօրլարա մը իմիլ :

Բէյմօն . — Պու գասար տէլիլէրէ գարշը հէնուզ մէմուլ իտէ՛րմիսինիզ քի պու
գէտպալթլար՝ մէգքիւր միտալեայը չալմագ իշիւն էօլտիւրիլմիլ օլտունլար :

Զապըթա րէիսի . — Պէն մութլագա էօյլէ օլմուշ տիմէմ , լաքին պիր շէյ իւ-
զէրինէ մալիւմաթ ալմաղա չալըշըլտըգտա , էն ճիւզի պիր շէյէ պիլէ էհէմմիյէթ
վէրմէք՝ պէնճէ էլզէմ տիր :

Բէյմօն . — Իքի կէնճլէրին իգամէթ կեահընտա իճրաի թէհարրիյաթ օլունտըգ-
տա , պազը մալիւմաթ ախզ օլունաճաղը միւհթէմիլ տիր :

Զապըթա րէիսի . — Թէհարրիյաթը մէգքիւրէյի հէման պու կիւն , շու սաաթտա
իճրա իտէճէյիզ :

Բէյմօն . — Էմրինիզէ մուճթազըրըմ , էֆէնտի . . . Անճագ , րէճա իտէրիմ ,
Բօթթրէթէյլտէ օղլումա պիր Թէլէկրաֆ եաղմաղա միւսաատէ իտինիզ :

Զապըթա րէիսի . — Կիտինիզ . . . պէնիմ օտատա սիզի պէքլէրիմ :

Բէյմօն՝ տիշարը չըգըպ կէօզլէրի եաշարմըջ օլտուղը հալտէ քէնտի քէնտինէ .
Ալլահ պէնի հիջ աճըմայօր . . . Պէն օղլումա պիր գաշ կիւն օթուրուպ րահաթ
իտէճէկրմի մէմուլ իտէր իքէն , հէման շիմտի մէրգումտան այրըմազլըղըմ լազըմ
կէլիյօր . . . Ա՛հ , օ կէշլի՛շ . . . օ զէմանը մազի՝ պաղըրմա րէք աղըր պասըյօր
. . . Պիշարէ չօճուղըմ , Ալլահ վէրէ չէքտիկիմ տէրտ ու միհնէթի հիջ իշիթմէ-
յէսին . . .

Բէյմօն Ծրօմանթալ՝ վիթտիկի եօլուն իւզէրինտէ պիր բօթա վէ թէլէկրաֆ
մէրքէզինէ թէսստիւֆ իտուպ օրայա տուսուլ իթտի վէ պէրվէճհը աթի պիր
թէլէկրաֆ եաղտը .

Շիմաի հարէքէթ Վիթմէյէ մէճգուրըմ . . . գասապէթ իթմէ , եիւրէքլի օլ

• • • քէնտինէ էյի պազ • • • սէնի սէվէրիմ վէ սէնին սաատէթը հալինի տիւ-
շիւնիրիմ •

«Բէտէրին

«ՐԷՅՄՕՆ»

Թէլէկրաֆ Կիթտիքտէն սօնդրա, Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ զապթիյէ նէզարէթի
տարիէսինտէ զապլթա Րէիսինին եանընա կիթտի •

• • •

Թէլէկրաֆ Բօր-Գրէթէլէ եազըլտըղը էսնատէ, Րէյմօն Ֆրօմանթալըն օղլու
Բօլ՝ իթի շէյ իւզէրինէ տիւշիւնիպ տուրույօր իտի •

Մէրգոււմ տէլիգանլը՝ հէմ Մատմազէլ Մարթը տիւշիւնմէքտէ վէ հէմ տէ բէ-
տէրինին պիրտէն պիրէ հարէքէթ իթմէսի իւզէրինէ տիւշիւնմէքտէ օլուպ, պու
սօնդրաքի տիւշիւնճէսինին տահա գուվլէթլի օլտուղընը իւզվէթէն պէյան իտէ-
պի. իրիզ •

Իչպու հարէքէթ ու ազիմէթտէ սըրր ու հիքմէթ դապիլինտէն պիր շէյ պու-
լունրպ, մէրգոււմ տէլիգանլը՝ զայրը իթթիյարի օլարազ մէզքիւր սըրր ու հիքմէ-
թէ թէաճճիւպ իտիյօր իտի •

Օ կիւնէ դատար րէտէրի՝ մէշղուլիյէթը զաթիյէսի հազգընտա հէր նէ սէյ-
լէյօր իտի իսէ եղլու տին կիպի ինանըպ պիւա իթիրազ դապուլ իտիյօր իտի •

Շիմտի, հիւքիւմէթ քիւթիւսլիսանէլէրի միւֆէթթիլիկի մէմուրիյէթինտէ օ-
լան պիր աւամըն նա՞ըլ օլուպ տա հէման հիշ պիր արա վէ միւսաատէ պուլա-
մայարազ աւթթա էսիր կիպի պիր հալտէ պուլունսըղընա քէնտի քէնտինէ մէ-
րազ իտիյօր իտի •

Բօլ՝ Բարիզին պիր գօլէթինտէ կէճէլի կիւնտիւզլի չակիրտ օլտուղընտան,
թահսիլը իպթիտաիսի միւտտէթինճէ բէք ազ տիշարը չըգար իտի •

Մէթթէպ թաթիլլէրի էսնասընտա պապասընըն էվինտէ եալընըզ պիր գաշ
հաֆթա գալըպ, Րէյմօն տա օ զէման պիր միւտտէթ իշիւն իզն ալըր վէ օղլու-
նըն եանընտա վազթ կէշիրի իտի •

Մէճպուրի օլարազ պազը վազթ զայպուպէթ իտուպ օղլունըն եանընա կէլէ-
մէտիկինտէ, պունա բէք գօլայ պէհանէ պուլուր, սէպէպը ապիսինի կիզէր իտի •

Օղլու իսէ պու զայպուպէթլէրին ֆարգընտա պիլէ օլմայըպ, Րէյմօն Ֆրօ-
մանթալ տա միւմքին մէրթէպէ չարուզ կէլի իտի •

Բօլ՝ եալընըզ տէրսլէրինի տիւշիւնիր, չալըշմագտան պաշգա պիր շէյէ արզու
իթմէզ, վէ չարուզ վէ չօգ շէյ էօյրէնմէք իսթէր իտի •

Լաքին շիւտի չալըշմագտան մէն իտիլմիշ օլտուղընտան, արթըզ սէրպէսթ վէ
մէշղուլիյէթտէն արի վէ պէրի պուլընըյօր իտի •

Գալպի՝ աշգ ու սէվտա իլէ սուգան օլուպ, լաքին սէվտիկի դըզ վէ եա գա-
րըյը պիր տահա կէօրիւպ կէօրմէյէճէկինի պիլմէտիկինտէն, պու աշգ ու սէվտա-
նըն նէթիճէսիզ գալաճաղը իշթիմալտէն պարտ տէյիլ իտի •

Բօլ՝ շիմտի հէր շէյէ թէաճճիւպ իտուպ, հէր շէյ իւզէրինէ միւթալէա իտի-
յօր իտի •

Բօլ՝ Մատլէնէ խիթապէն. — Տիմէք բէտէրիմ պէօյլէ հէր վազթ Եօլճուլըզ ի-
տէր, էօյլէ՞ մի • • • հէմ տէ պէօյլէ պիրտէն պիրէ եօլա չըգար, տէյիլ՞ մի •

Մատլեն.— Հայր՛ք, էվլէթ . . . բէք չօգ տէֆա եօլճուլըդ իտէր . պիշարէ սէվկիւլիւ էֆէնտիւմ՝ էյալաթտա միւթէմատիէն տէվրէ չըգար, վէ ասլա վագթը, նըն վէ քէնտի քէնտինին սահիպի տէյիլ տիր :

Բօլ.— Պու նէ՛ դարիպ չէյ :

Մատլեն.— Պա՛յր, էօյլէ տէյիլ տիր . . . հիւքիւմէթին պիւճիւմէ մէմուրիյնի իշիւն տէ իշ պէօյլէ տիր . . .

Բօլ.— էօյլէ ամմա, հիշ օլմագսա հիւքիւմէթ պագէն քէնտիսինէ իզն վէրմէլի, թաթիլ իթտիրմէլի տիր . . . ինսան պիւթիւն սէնէ սէրաբա իճրաի մէմուրիյնէթ իտէմէզ . . .

Մատլեն.— Ա՛, էվլէթ, թաթիլ իթտիրմէլի . . . ամմա նէ չարէ քի, զավալլը ատամ գըրգ սէքիզ սաաթ պիւլէ ըհաթ իտէմէզ . . . սիզ բէք ալէա կէօրիւյօրսընըզ . . .

Բօլ.— էօյլէ ամմա, պիր գաչ կիւն իշիւն իզն ալմը իտի . . . պուենը քէնտիսի պիզէ սէօյլէտի . . .

Մատլեն.— Պինաէն ալէյհ պէլքի պու ագչամ ալտէթ իտէր . . . պուենն իհթիմալի վար տըր . . .

Բօլ.— Սահիհէն պէօյլէ մէմուլ իտէ՞րմիսին, Մատլեն :

Մատլեն.— Մաշալլահ, օ տա լա՞ք մը . . . անճագ էկէր եինէ իճրաի թէֆթիլ իշիւն պիր եէրէ կէօնտէրիւլէր իսէ, անը պիլէմէմ . . . Շու նէ՞ տէրլէր . . . ա՛հ, պուլամայօրըմ . . . հա՛ . . . քիւթիւպխանէլէրի թէֆթիլ իթմէյէ կիտէր . . . — տէտի :

Իթիթիյար գատըն՝ քէնտինի հիշ չաշըրմայըպ, Բօլըն թէաճճիւպլէրիւնի գըսա քէսմէք, եէնի եէնի շիւպհէլէրիւնի տէֆ իթմէք լազըմ կէտիկինի բէք ալէա անամագտա վէ ճէվապլարընը Վէյմօն Ֆրօմանթալըն թալիմաթընա մուվաֆըզ կէթիրմէքտէ իտի :

Բօլ.— Տիմէք սէնէ պաշընտան սէնէ նիհայէթինէ գատար քիւթիւպխանէլէրի տօլաշըր, էօյլէ՞ մի :

Մատլեն.— էօյլէ եա՛ . . . կէօրիւնիւր քի չօգ քիւթիւպխանէ վար տըր :

Բօլ.— Պու տէֆա պէրապէր կիթմէյէ բէք արզուժ վար իտի :

Մատլեն.— Նէ տիմէք իսթէտիկինի անլարըմ, նուրը այնըմ :

Բօլ.— Պու արզուժը աճապա նիշիւն գապուլ իթմէտի :

Մատլեն.— Շիւպհէսիզ չօգ եօրուլաճաղընըզ վէ պու սէյահաթտան հիշ պիր էյլէնճէ տույմայաճաղընըզ տիւշիւնմիշ օլմալը տըր :

Միւքեալէմէ պուրատա գալտը :

Բօլ տիւշարը էնտիշէ վէ հէյէճան օլմուշ իտի :

Մատլեն եէմէյի կէթիրտի :

Տէլիգանլը՝ սուֆրայա կէթիրիլէն գօթլէթտէն բէք ազ պիր չէյ աղզընա գօյտու :

Մատլեն՝ թաամ օտասընտա մէրգուժըն գարշըսընտա տուրմագտա օլտուղը հալտէ.— է՛յ, պու նէ՞ օլաճագ, սէվկիւլիւ չօճուղըմ . . . եինէ գարա գարա տիւշիւնճէլէրէ՞ մի տալաճագսընըզ . . . Պու սապահ բէք քէյֆի կէօրիւնիյօր ի՛ :

տինից . . . Տօսթունը Մ. Ֆապիէն կէլէճէք, պէօյլէ մահզուն կէօրիւնէրէք անը տա տիւշարը հիւզն ու զամմ իթմէք միւնասէպէթսիզ օլուր :

Բօլ.— Էվվէթ, հազգըն վար . . . պունա տէյէճէյիմ եօգ . . . Լաքին Նէ՞ եարսյըմ, Մատլէնճիկիմ, գապահաթ պէնիմ տէյիլ տիր . քէնտիմտէ պիր շէյ վար ամմա, անլայամայօրըմ . . . վազթ վազթ պանա էօյլէ կէլլյօր քի ագլըմ պա- ջըմտա տէյիլ տիր . . . Պու սապահ սօնուըմ բէք էյի կէօրիւյօր իտիմ . . . սա- ատէթը հալէ ինանըյօր իտիմ . . . Բէտէրիմ պիր շէյ սէօյլէտի, պէնի ույանտըր- տը, դիրա րույալար . . . աչըգ կէօգ իլէ կիւզէլ րույալար կէօրիւյօր իտիմ . . . Բէտէրիմին ազիմէթի պէնի հէլաք իտիյօր . . .

Մատլէն.— Տիմէք պու ազիմէթտէն տօլայը միւքէտտէր օլույօրսընըզ, էօյլէ՞ մի . . . Պու պիր քեարը ազիլ տէյիլ տիր . . . պունտա էնտիշէ իտիլէճէք պիր շէյ եօգ տըր . . .

Բօլ.— Պանա էօյլէ կէլլյօր քի, պու ազիմէթ եիւզիւնտէն հէբիմիզ տէ պէտ- սրիսիլըզա տիւշար օլաճաղըզ :

Մատլէն.— Հա՛յտէ, հա՛յտէ, նուրը տիտէմ, եինէ էսկի էզկիլէրի չալմայալըմ . . . Սէվկիւլիւ էֆէնտիմին սիզէ սէօյլէտիկի կիպի, պունլար հէբ չօճուգճալա- գըրտըլար տըր . . . պէօյլէ ատէթին խարիճինտէ օլմայան պիր շէյ իչիւն պու գատար վիհն եօրմագ Նէ՞ օլաճագ . . . Բէտէրինիզ չօգ տէֆա եօլճուլըգտա պուլլընըր . . . պու՞ քէնտի մէմուրիյէթինին իյճապընտան տըր . . . Զօ՛ճուլըմ, չու իիթիյար Մատլէնին եիւզիւնէ պիր քէրրէ կիւլիւնիզ, անը գուճագլայընըզ, արթըգ պիր տահա պու ֆէնա վէ հիւզնէնկիզ շէյլէրտէն պահս իթմէյէլիմ . . . —տէտի :

Բօլ՝ քէնպիյի թութամայըպ կիւլտիւ վէ խըտմէթքեար գատընը գուճագ- լատը :

Մատլէն՝ սէվինճլէ.— Օհ, չիմտի արթըգ միւթէսլլի օլտունը՞ք եա . . . Սիզ պու ագլամքի թաամ իչիւն պանա պիր թափալըգ պալըգ վատ իթտինիզ իտի, խաթրընըգտա՞ մը տըր :

Բօլ.— Հազգըն վար, Մատլէն, կիտէյիմ թութայըմ . . .

Մատլէն.— Թէշէքքիւր իտէրիմ :

Բօլ.— Էկէր պէնիմ պուրատա օլմատըղըմ վազթ Մ. Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս կէլէճէք օլուր իսէ, պանա եօլլա . . .

Մատլէն.— Բէք էյի, պաշ իւսթիւնէ :

Բօլ Ֆրօմանթալ՝ գիհնինտէն գարա գարա տիւշիւնճէլէրի տէֆ իտէրէք պիր ազ մէսրուր վէ միւֆէրրահ օլտուղը հալտէ օլթա վէ եէմ թագըմլարընը ալըպ էվտէն չըգարագ Մարն ըրմաղընա տօղրու կիթտի :

Պիր գաշ տագիգա սօնդրա Բօլ՝ սանտալ տէրունինտէ քէմալը դայրէթլէ պա- լըգ ափլամադա պաշլայըպ, Ֆապիէնին թաամընա միւքէմմէլ պիր տէ պալըգ թա- վասը պուլընտըրըլապիլէճէկինի իւմիտ իթտիէճէք տէրէճէտէ օլթասընա խայլիճէ պալըգ կէլլյօր իտի :

Պիր տէ նակէհան օլթայա իրի պիր պալըզ թագըլըզ, աղըրըղըլա օլթանըն գամըլըն գըրաճագ տէրէճէտէ էյտի իսէ տէ, Բօլ՝ պալըզ ավճըլարընա մախսուս պիր մանօվրա իճրասըլա մէգըիւր պալըզը գաչըրմաճաղա չալըչտը:

Պալըզ ավճըսը՝ օլթայը թուրթուպ պալըզա պէքէր իքէն, էօթէ պէրի չօգ չէյլէր իւզէրինէ տիւշիւնէպիլիր, լաքին պալըզ՝ եէմէ կէլիպ տէ օլթայը սալլայըն՝ ճա արթըզ հէր տիւշիւնէէյի թէրք իլէչ եալընըզ պալըզը տիւշիւնիւր վէ անը եազալաճաղա չապալար:

Պու սըրատա Բօլ նէ աչգ ու գէվտասընը վէ նէ հիւզն ու քէտէրինի տիւշիւնմէյօր իտի:

Գարա գարա տիւշիւնէէլէրի հէք տաղըլմը կիթմիշ իտի:

Եալընըզ օլթասընըն ուճընտա չըրընմագտա օլան նէֆիս ավընը տիւշիւնիւք, իւմիտ, մէսէրիթ վէ էնտիչէ արասընտա չալգանըպ տուրույօր իտի:

Պալըզ գըսմը՝ եազայը գուրթարմագ իչիւն բէք գուրնաս պիր հայվան օլտուղընտան, Բօլ՝ պու հայվանըն գուրնասըլընա գարըլ բէնչէլէչէպիլէճէք գատար թէճըրիւպէլի տէյիլ իտի, վէ անը ուսթալըզը պիր սուրէթտէ եօգարը չէքէմէյիպ, պալըզա ատէթա օյունճագ օլմուշ իտի:

Մէրգոււմ տէլիգանը՝ օլթայը քէսիպ գաչմասընտան գօրգտուղը պալըզը սուլըն երւզիւնէ չըգարմագտան եավաշ եավաշ մէէյուս օլմաղա պաշայօր իտի. պիր տէ օ արա եազընտան պիր սէս իչիտիպ, պու սէս տիյօր իտի քի:

— Եավաշ եավաշ չէքիւնիզ, միւսիւ Բօլ . . . գօլունըզը պիւքիւպ օլթայը օմուղընըզա տօղրու կէօթիւրինիզ վէ պիր քէրքէ պալըզը տիպ սուլարտան եօգարը չըգարընըզ . . . Ձէքիչտէն՝ պալըլըն պիր սազան օլտուղընը անլայօրմ . . . կէլլյօրմ, պալըզը գաչըրմայասընըզ . . .

Բէյմօն Ֆրօմանթալըն օլլու՝ արգասընա պագմագսըզըն վէ բէք մալիւմ օլան օ սէսի թանըմագսըզըն, մէգըիւր սէսին տէտիկի թէրթիպլէրի մաքինա կիպի իճրա իթմէքտէ պուլուընյօր իտի:

Թավսիյէ իտիլէն պու թէրթիպլէր՝ Մարն ըրաղընտան աշաղա տօղրու էնմէքտէ օլան էսկի պիր սանտալտան կէլլյօր իտի:

Պալըզ բէյ տէր բէյ մուգավէմէթտէն տիւշիւյօր իտի:

Իւզէրինտէ ալթուն կիպի բարլայան բուլլարը՝ սուլաբըն արասընտան կէօրիւնմէյէ պաշայօր իտի:

Պիր տէ օ արա ուզուն սարը պիր քէրչէ կէօրիւնիպ պալըզըն ալթընա տօղրու երւրիւտի վէ պիր մանօվրա իլէ պալըզ սուլըն երւզիւնէ կէթիլիլտիքտէ, Բօլըն օլթասը գըրըտը իսէ տէ, ալթը լիպրա աղըրըղընտա օլան սազան պալըզը՝ ուզագտան թէրթիպլէր կէօսթէրէն չախսըն սանտալը ալթընտա չըրընմագտա պուլընըյօր իտի:

Բօլ՝ թամ վագթընտա իմտատա կէլէնին երւզիւնիւ կէօրտիւքտէ, պիւլէնտը ավազ իլէ. — Վա՛յ ժիւլ Պուլնուա, սի՞գմիսինիզ. — տէտիքտէ,

Պուլնուա. — էվվէթ, նամը տիկէր, Լա Ֆուրինիմ, միւսիւ Բօլ . . . էյի պիր բարչա սայըլան պու եառամազը թուրթմագ իչիւն սիգէ մուգալէնէթ իտէպիլտիկիմէ մէմնուընմ . . . Լաքին սիգէ թէսատիւֆ իթտիկիմէ տահա զլյատէ մէմնու-

նըմ, գիրա սիգէ մուծիպը մէսէրրէթ օլաճադ պիր չէյ խապէր վէրէճէյիմ . . .

Բօլ՝ զայէթլէ թէաճճիւպ իտէրէք.— Պանա մուծիպը մէսէրրէթ օլաճադ պիր չէյ մի . . .

Պուլնուա.— Էվվէթ, էօյլէ տիր:

Բօլ.— Նէ՞ չէյ տիր պագալըմ:

Պուլնուա.— Տուրուըզ եանընըզա էաննաչայրմ վէ սաղան պալըզընը պափտալընըզըն անպարընա վազ իտէյիմ . . . Օհ, նէ՛ կիւզէլ բարչա տըր . . . Աճկըրա նէ՛ սէօյլէյէճէքսէմ սէօյլէրիմ.— տէտիքտէն սօնդրա, սանտալընը Բօլըն սանտալընա եանաշտըրտը, պալըզը էօթէքի սանտալա վէրտի, էլինի երգայըպ, բանթալօնընըն բաչալարընա սիտի վէ Բէյմօն Ֆրօմանթալըն օլլու իլէ էլլէշտի:

Պատէհու ժիւլ Պուլնուա քէլամէ աղազ իլէ:

— Նաճըլընըզ պագալըմ, միւսիւ Բօլ:

Բօլ.— Ձօգ էյիյիմ, աղիզիմ . . . սըհէէթիմ պէրքէմալ տըր . . .

Պուլնուա.— Վա՛յ, էօյլէ՞ մի . . .

Բօլ.— Պուլնա թէաճճիւպ մի իտիյօրսընըզ . . .

Պուլնուա.— Էվվէթ . . . պիր ազ . . . Օլմայա քի պունտան պիր ազ միւտտէթ ագտէմ խասթա օլան գալպինիզ պիւսպիւթիւն շիֆաքէզիյը օլմուշ օլսուն:

Բօլ՝ պիր ահ չէքէրէք վէ պաշընը սալլայարագ.— Ա՛յր, ա՛հ, խայր . . .

Պուլնուա.— Էօյլէ իսէ տահա էյի . . . Էվվէթ, տահա էյի, գիրա Պիպի՝ գալպինիզի թէտավի իտէճէք տիր . . . Ալիմ Ալլահ սիգէ էօյլէ պիր իլաճ կէթիւրիյօրըմ քի, Ֆրանսանըն վէ Ճէզայիրին էն մէշուր հէքիմլէրի պիր արայա կէլէլէր պէօյլէ պիր թէէսիրի իլաճ թէրթիպ իտէմէզլէր . . . Պուլնա շաշըյօրսընըզ, տէյի՞ մի . . . Սապըլը օլունըզ . . . Եանընըզտա օթուրայըմ, պիր սիկարա պիւքէյիմ, պատէհու գօնուչալըմ. իշպու միւքեալէմէմիզին խօշաշըլաճագ պիր միւքեալէմէ օլաճաղընը սիգէ թէէմին իտէրիմ:

Բօլ՝ Լա Ֆուլինին քէնտիսինէ նէ սէօյլէյէճէկինի պիթթապ քէշֆ ու իսթիլսրաճ իտէմէտիկինտէն, պէօյլէք պիր մէրագլա անըն սէօյլէյէճէկի շէյլէրէ պէքլէյօր իտի:

Տէլիգանը պալըզ ավճըսը Լա Ֆուլին՝ սանտալըն էօն թարաֆընտա օթուրըպ, սէրիան պիր սիկարա պիւքէրէք եագտը վէ մավի տիւմանընը հավայա տօղրու սավուրարագ միւքեալէմէսինէ պէտ իլէ տէտի քի:

— Պուլ կիւն թամ պէշ կիւն տիր պիրպիրիմիզի կէօրմէմիշիզ, տէյի՞ մի, միւսիւ Բօլ:

Բօլ.— Էվվէթ, պէշ կիւն վար:

Պուլնուա.— Սօն տէֆա եէքտիկէրիմիզէ թէսատիւֆ իթտիկիմիզտէ իքիմիզին տէ նէ շէյ իւզէրինէ տիւշիւնտիկիմիզի տէրլաթըր իտէրմիսինիզ . . .

Բօլ.— Ունութըրմըլըմ:

Պուլնուա.— Իսթէմէմ քի աշգ ու սէվտա եիւզիւնտէն սարարըպ սօլասընըզ . . . քէզալիք սիզի իւզմէք տէ իսթէմէմ. Պուրատա թէսատիւֆ իթտիկինիզ Բըթի Գասթէլ գօնաղընտաքի կէնճ գըզըն նէ օլտուղընը պիւմէք իշիւն նէ՞ վէրիրսինիզ, միւսիւ Բօլ:

Բօլ՝ սօյույարագ պիւլէնտը աւագ իլէ . — Նէ՞ մի վէրիւրիմ . . . Էօմրիւմի , հա-
յաթըմը վէրիւրիմ . . .

Պուլնուա՝ կիւլէրէք . — Բէք օ գատար երւքսէյէ չըգմայընըզ , Սէն Մօրտան
Բարիզէ պիր չըմէնտըֆէր վէ Բարիզտէ տէ սաաթը գըրգ «սու»յա իքի պուչուգ
սաաթըգ պիր քիրա արապասը մէսարիֆի քիֆայէթ իտէր :

Բօլ՝ պուենը իշիտինճէ երւզիւնտէ պիր ֆէրահյէթ հասըլ օլուպ , կէօզլէրի
բարլամաղա պաշլամըշ իտի :

Բօլ՝ հէյէճանընտան նաշի սէսի թիթրէյէրէք . — Պիլի՞րմիսինիզ , Մարթ նէ՞-
րէտէ տիր :

Պուլնուա . — Էվվէթ , պիլիւրիմ :

Բօլ . — Եանըլմատըղընըզա էմի՞նմիսինիզ :

Պուլնուա . — Էվվէթ :

Բօլ . — Քէնտիսինի կէօրտիւնի՞զ մի :

Պուլնուա . — Էվվէթ . . . Էվվէթ . . . Էվվէթ . . . Լաքին սըգըլմայընըզ .
մատմագէլ Մարթ Բարիզտէ տիր :

Բօլ . — Բարիզտէ՞ մի . Բարիզին հա՞նկը թարաֆընտա :

Պուլնուա . — Սապըլը օլունըզ . . . Պէն սիզէ մէրգուլէյի պուլտըմ տիյօրըմ
վէ արթըգ զայպ իթմէյէճէյիզ . . . զաննըմ պու գատարը տա սիզի էքէյիճէ մէմ-
նուն իթմէյէ պաշլայաճագ տըր , տէյի՞ մի :

Բօլ . — Մէրգուլէյի պուլտընըզ , բէք էյի . . . Նա՞սըլ պուլտընըզ :

Պուլնուա . — Տուրընըզ , նասըլ պուլտուղըմը նագլ իտէյիմ . . . Սէն նէհրի-
նին աշաղալարընտա , Սիւրէզն վէ Բիւթօ ճիվարընտա թաթըլ սու գայա պալըղը
արաշթըրմաղա կիթմիշ իտիմ . . . Ավտէթիմտէ Պուլօնեը օրմանընտան կէշիյօր ի-
տիմ . . . պիր տէ նէ՞ կէօրսէմ էյի . պուլընըզ պագայըմ . . .

Բօլ՝ թիթրէյէրէք . — Պիթիւրինիզ , Լա Ֆուին , պիթիւրինիզ . . . պէնի իւզիւ-
յօրսընըզ . . . պէնի էօլտիւրիյօրսընըզ :

Պուլնուա . — Իքի կիւզէլ պէկիր գօշուլը պէօյիւք պիր արապատա օ տիպէր
գըղը կէօրտիւմ , պիր կիւն պէնտէն պալըգ ալան եաշըճա վէ Լաքին կէօթէրիշ-
լիճէ շիշման գարը տա պէրապէր իտի . . . Բէք ալէա , — տէտիմ քէնտի քէնտիմէ , —
Միւսիւ Բօլըն ագշամ սապահ տիւշիւնտիկի վէ երւզտէ սոգսան տիւնեանըն պիր
ուճընա կիթտիկինէ ինանտըղը գըզ իշթէ՞ պուրատա . . . Մէրգուլէնին քիմ օլ-
տուղընը վէ նէրէտէ իգամէթ իթտիկինի էյիճէ անլամալ . . . Պու միւթալէայա
մէպնի պիր արապայա պինտիմ , տիկէր արապանըն արգասը սըրա կիթմէսինի
քէնտի արապաճըմա թէնպիհ էյլէտիմ . . . Պէօյլէճէ երւրիւտիք . . . Լաքին նա-
կէհան օրթայա պիր մուզիգա չըգտը . . . Պիր ալայ ասքէր՝ մուզիգա իլէ կիթ-
մէքտէ իտի . . . Մուզիգանըն սէսի՝ թրամվայ պէկիրլէրինտէն պիրինին սընըրը-
նա սոգանըր . . . թրամվայ եօլտան չըգար . . . զիքր օլունան պէօյիւք արա-
պա տա բարջա բարջա օլուր . . . Օլտուղը կիպի սոդրուսընը սիզէ նագլ իտիյօ-
րըմ . . . Սրապայա րաքիպ օլան իքի գարը պայըլպ վէլվէլէյի գօբարըրլար . . .

Բօլ՝ էօլիւ րէնկինի ալարագ . — Մարթ . . . եարալանտը՞ մը . . .

Պուլնուա . — Խա՛յր . . . Խա՛յր . . . միւսթէրիհ օլունըզ . . . եալընըզ ա-

րապա զէտէլէնիպ գըրըլտը . . . Գատընլարըն ագըլ պաշընա կէլտի . . . արա-
պաճըլարը՝ պէկիրլէրի գամչըլայըպ, հայպանլար եիւրիւմէկէ պաշլատըլար, պէն
տէ եինէ արգալարը սըրա կիթտիմ . . . մէրգումէ գարըլարըն իգամէթկեանը
էօնլէրինտէ տուրտըգ :

Բօլ՝ նէֆէսի քէսիլէրէք .— Էյ պու իգամէթկեան նէրէտէ տիր . . .

Պուլնուա .— Միրոմէնիլ սօգաղընտա կիւզէլ պիր գօնագ տըր :

Բօլ .— Կէնճ գըզըն քիմ օլտուղընը պիլի'րմիսինիզ :

Պուլնուա .— Անլամագսըզըն տուրապիլի'ր մի իտիմ :

Բօլ՝ տէլիգանլը պալըգճընըն էլինի սըգարագ .— Ահ, Լա Ֆուհնճիկիմ . . .

սիգէ նէ գատար թէչէքքիւր իթսէմ ազ տըր, պանա բէք պէօլիւք պիր էյիլիւք
եարըյօրսընըզ . . .

Պուլնուա՝ կիւլէրէք .— Էվվէթ, էօյլէ տէյիլ մի տիր . . . չէքէր, թարչին վէ
լիմօն գարըշտըրըլմըլ Ֆրանսըզլարի պիր գատէհ շարապ կիպի պիր շէյ տիր պու
. . . նէրէտէն կէչէրսէ հասիյէթի տօգանըր :

Բօլ .— Չարուգ . . . չարուգ . . . նէ՞ մալիւմաթ ալտընըզ :

Պուլնուա .— Մատմագէլ Մարթ՝ գօնագ սահիպինին ճան էվլատը իմիշ . . .
գօնագ սահիպի տէ պիր էճնէպի թապիպ, զայլթ գէնկին վէ բէք մէշնուր Ամէ-
րիգալը պիր տօգթօր օլուպ, Բարիգտէ իգամէթ իթմէյէ կէլմիշ . . .

Բօլ՝ հէյէճանը բէյ տէր բէյ արթարագ .— Ամէրիգալը պիր տօգթօր . . .
Միրոմէնիլ սօգաղընտա . . . Պու հէքիմին իսմի նէ՞ իմիշ :

Պուլնուա .— Տօգթօր թօմբըն . . .

Տէլիգանլը Բօլ Ֆրօմանթալ պու իսմի իշիտինճէ ճանլանարագ եօգարը տի-
քիլտի վէ կէօզլէրի բարլայըպ տուտագլարը թիթրէմէկէ պաշլատը :

Բօլ՝ շիտտէթը հէյէճանընտան նաշի անլաշըլմագ պիր թէլաֆիուզլա .— Տօգ-
թօր թօմբըն մը . . . էյ Մարթ տա անըն ճան էվլատը տըր տիյօրսընըզ, էօյ-
լէ՞ մի :

Պուլնուա .— Պանա նէ սէօյլէտիլէր իսէ անը սէօյլէյօրըմ . . . Մահալլէտէ
ղալիպա հէր քէս անը պէօյլէ պիլիյօր :

Բօլ՝ էլլէրինի պիրպիրինէ պաղլայարագ .— Մարթ Բարիգտէ տիր, հէ՞ . . .
Մարթ՝ պանա իպրագը թէվէճճիւհ իթմիքտէ կէօրիւնէն պու հէքիմին ճան էվլա-
տը տըր, էօյլէ՞ մի . . . Հագիգաթէն, իսթրըմա կէլիյօր . . . Պու ատամը պէն
պիննէֆս պուրատա ուզագտան Բըթի Գասթէլին պաղչէսինտէ կէօրտիւմ, Մար-
թըն ալնընտան պուս իտիյօր իտի . եիւզիւնի էյիճէ Ֆարգ իտէմէյօր իտիմ ամմա
հալի՝ պիր տօգթօր հալինէ պէնզէյօր իտի . . . էօյլէ իսէ ՄէրֆուիՄէթի կէօրէ-
պիլէճէյիմ . . . պէնի սէվիպ սէվմէտիկինի անլայապիլէճէյիմ . . .

Պուլնուա .— Պու սիգին պիլէճէք իշինիգ տիր, Միւսիւ Բօլ, պու սիգէ աիտ
տիր . . . Պէն էլիմտէն կէլէնի եարտըմ . սիգ մէմնուեն օլտըղընըզտան պէն տ
մէմնուենըմ . . .

Բօլ .— Ահ, պէնիմ Լա Ֆուհնճիկիմ, պէնի մէսրուր վէ մէսուտ գըլտընըզ,
պանա իատէի սըհէթ իթտինիզ, հայաթըմը գուրթարտընըզ, էվվէթ, հայաթը-
մը . . . Սիգէ նա՞սըլ ըզհարը թէչէքքիւր վէ միննէթտարի իտէյիմ . . . Սիգէ չօգ
պօրճուլըմ :

Պուլնուա.— Պանա իբի պուչուգ սաաթլըգ արապա իւճրէթի իլէ արապա-
ճըյա վէրտիկիւմ պախչիտէն պաչգա պիր պորճուենըգ եօգ տըր. գարըլարըն բա-
քիպ օլտըղը պէօյիւք արապանըն արգասը սըրա կիթմէք իչիւն մախսուս պիք ա-
րապա քիրալատըմ . . . Հէքսի ալթը պուչուգ Փրանգ տըր :

Բօլ.— Պէն սիզէ եիւգ Փրանգ վէրէճէյիւմ :

Պուլնուա.— Օհ, պու նէ՛ ալէա շէյ . . . Պէն սիզտէն Փաղլա բարա ալը-
րըմ տէյու մէմուլ իտէ՛րմիսինիգ . . . ասլա վէ գաթա՛ն . . . պէն նէ հարճատըմ
իսէ օնտան զիյատէ պիր շէյ իսթէմէմ, սօնղրա պօզուչըրըմ . . . պէն սիզի իչիւն
ալթը պուչուգ Փրանգ սարֆ իթտիւմ, սիզ պանա օ գատար բարա վէրինիգ, ա-
լըպ վէրէճէյիւմիգ գալմազ . . .

Բօլ՝ բարա չըզտանըն չըգարարագ.— Շիմտի բարանըզը վէրէճէյիւմ.— տէտի
վէ չըզտանը աչըպ պիր ալթոււն պէշ Փրանգըլըգ իլէ պիր գաչ ատէտ պէյազ բարա
չըգարար :

Շիտտէթը հէյէճանընտան նաչի Բօլըն էլի թիթրէյօր իտի :

Պիր Փօթօկրաֆ ըէսմի՝ չըզտանտան սանտալըն իչինէ տիւշտիւ :

Լա Ֆուին՝ Փօթօկրաֆը ալմագ իւզրի հըզ իլէ եէրէ տօղրու էյիլէրէք.—

Պագապիլիւրմիյիւմ.— տէյու սիւվալ իթտիքտէ ,

Բօլ.— Մաչալլահ, շիւպէ՞ մի վար, էլպէթթէ պագապիլիւրմիյիւմ.—տէտի :

Պու միւսաատէնին իւզէրինէ Պուլնուա՝ Փօթօկրաֆ ըէսմինէ պագտը վէ թէ-
աճճիւպ իտէրէք պիւլէնտը ալպազ իլէ ,

—Պու նէ՞ թօհաֆ շէյ.— տէյու պաղըրտը :

Բօլ.— Թօհաֆ շէյ՝ մի . . . անլամայօրըմ . . .

Պուլնուա.— Պէն տէ անլամայօրըմ . . . Միւսիւ Բօլ, նա՞սըլ օլույօր տա
պու ատամըն ըէսմի սիզտէ պուլուենըյօր :

Բօլ.— Թանըյօրմըսընը . . .

Պուլնուա.— Թանըրըմ եա՛ . . . պիր խաֆիյէնին ըէսմի տէյիլ՝ մի տիր :

Բօլ՝ քէնտիյի թուլթամայըպ գահգահա իլէ կիւլէրէք.— էկէր պու ըէսմին
սահիպի սիզի պէքլէսէ իտի, պիրլիքտէ կէլմէ՞զ մի իտինիգ, Լա Ֆուինճիկիւմ :

Պուլնուա.— Տիմէք պու ատամը սի՞զ տէ մի թանըյօրսընը :

Բօլ.— Թանըմասսա իտիւմ, Փօթօկրաֆը չըզտանըմտա նա՞սըլ պուլընըր իտի :

Պուլնուա.— Սօրմագ այըպ օլմասըն ամմա սիզճէ պու ատամ քի՞մ տիր :

Բօլ.— Բէտէրիւմ տիր :

Պուլնուա՝ էնտպէնտ օլարագ տուտագլարընը ըսըրտը :

Բօլ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.— Սիզ էյի կէօրմէտինիգ, էյիճէ պագընըգ :

Պուլնուա՝ կէօյա Փօթօկրաֆա տահա տիգգաթլը պագարագ.— էվվէթ . . .
էվվէթ . . . հագգընըգ վար . . . Թանըտըղըմ ատամա պիր ազ . . . վէ հաթթա
չօգճա պէնգէյօր . . . Լաքին մուլթազա օ տէյիլ տիր . . .

Բօլ՝ էլան կիւլիւմսէյէրէք.— Տիմէք պապամա պէնգէյէն պիր բօլիւ մէմուրը
թանըրսընըգ, էօյլէ՞ մի :

Պուլնուա.— Թանըրըմ . . . Թանըրըմ . . . եանի թանըմագսըզըն թանըրըմ
. . . Պօղուլմըշ պիր ատամըն սուտան չըգարըլտըղը գէման թէսատիւֆլէ օ ա-

տամիլա պուլուշում . . . Կէօզէր իլէ պրուէն պիր ազ պէնզէյօր , լաքին սագալը տահա զիյատէ ուզուն օլտըղը էյիճէ խաթրըմա կէլիյօր . . . —տէտիկի սըրատա Լա Ֆուին քէնտի քէնտինէ տէ . —Սախթէ սագալ իչիւն տիմէք իսթէյօրըմ , եօգսա պու Փօթօկրաֆ՝ Անթրըբօ ըրխթըմընտա ժուրնալը գալէմէ ալան թա քէնտիսի տիր . . . —տիյօր իտի :

Բօլ՝ շըգտանընտան շըգարտըղը ալթը պուչուգ Փրանգը Պուլնուայա վէրէրէ . — Ալընըզ , ազիզիմ , սիզէ պօրճըմ պու տըր . . . Պանա կէթիւրտիկինիզ միւժ . տէտէն տօյայը իսթէտիկիմ կիպի սիզէ պէյանը թէչէքքիւր իտէմէյէճէկիմտէն , պու բարայը վէրմէքլէ պէրապէր սիզէ եինէ միննէթտար գալըյօրըմ :

Պուլնուա . — Ուզուն սէօզիւն գըսասաը , մէմնու՞նմըսընըզ , միւսիւ Բօլ :

Բօլ . — Մէմնուն տա պիր շէյ մի . . . ատէթա մէսուտ վէ պախթիյարըմ . . .

Պուլնուա . — Էօյլէ իսէ պու ագչամ սըհհէթ ու աֆիյէթինիզ իչիւն պիր շիչէ չարապ իչէրիմ . . . Թաամ վագթընա գատար սիզին կիպի եարմաղա չալըչաճաղըմ . կիւզէլ պիր սագան պալըղը թութուպ , կէօթիւրիպ ատատաքի լօգանթայա սաթաճաղըմ . . . —տէտի վէ Բօլըն էլինի սըգտըգտան սօնղրա , սանտալընա աթլատը վէ սալարա գատար կիտիպ պալըգ ալլամագ իւզրէ սանտալը Մարն ըրմաղընըն ագընթըսընա պրագտը :

Բօլ՝ ալտըղը խապէրտէն պիւսպիւթիւն պաչգալաչարագ , պիր մէսէրրէթը ազիմէ իլէ քէնտի քէնտինէ տիյօր իտի քի ,

—Մատմագէլ Մարթօ՝ Տօգթօր Թօմըսընըն ճան էվլատը իմիչ , էօյլէ՞ մի . . . Պէնիմ իչիւն պու պիր սաատէթ տիր . . .

«Մէէյուս օլմաղա հիչ հագգըմ եօգ իմիչ , ըասթ կէլէ իչէր նա՛սըլ տիւզէլիր :

«Տիւն բէտէրիմ՝պէնի Տօգթօր Թօմըսընըն նէգտինէ կէօթիւրտիկինտէ , Մատմագէլ Մարթօ օրատա թա եագընըմտա պուլընըպ , պէն իսէ մէրգոււմէյի պիր տահա կէօրէմէյէճէյիմ տէյու գօրգույօր իտիմ . . . Ա՛հ , օրատա օլտըղընը նա՛սըլ պիլէմէտիմ . . . Լաքին սէրիան Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնաղա ալտէթ իտէճէյիմ . . . մէրգոււմէյի կէօրէճէյիմ . . . քէնտիսինի սէվտիկիմի սէօյլէյէճէկիմ . . . քէնտիսինին տէ պէնի սէվմէսինի ըէճա իտէճէյիմ . . . Մատամ քի սէրպէսթ տիր վէ քիմսէյէ պաղլը տէյիլ տիր , նի՞չիւն պէնի սէվմէսին . . . :

«Տօգթօր պանա վէ բէտէրիմէ պիր տալթէթնամէ կէօնտէրիպ պիզի սուարէսինէ տալթէթ իթտիկինտէ , պիզ պուլը գապուլ իթմէք իսթէմէյօր իտիք . շիմտի հէր շէյ թէպէտտիւլ իթմիչ տիր . . . պէհէմէհալ սուարէյէ կիտէճէյիմ , բէտէրիմին տէ պէրապէր կէլմէսինի իսթէրիմ . . . Մարթը թանըմասընը վէ պէնիմ սէվտիկիմի բէտէրիմին տէ սէվմէսինի արգու իտէրիմ :

«Բէտէրիմ շիւպհէսիզ պու ագչամ կէլէճէք տիր . . . սայ քի պուլը պանա վատ իթմիչ տիր . . . Պէնի շէն վէ միսրուր կէօրէրէք աճապա քէնտիսի տէ նէ՛ գատար մէմնուն մէ խէնտան օլաճագ տըր . . . «—Արթըգ տրամա , պապաճըղըմ . . . պէն պուլըմ—» տէրսէմ աճապա նէ՛ գատար թէաճիւպ իտէճէք տիր :

« . . . Մարթըն ներդնէ օլտուղընը պիւրիւմ : Մէրգումէ գըզ քիմէ մէրպուի իսէ ,
 օ առամ պէնիւմ սըհհէթիմէ մէրազ իտուպ պէնի էյի իթմէք իսթէտիկինտէն , մէր-
 գումէսիզ եաշայումայաճաղըմ հասէպիյլէ Մարթըն պանա պանա վէրմէմէզլիք իթ-
 մէյէճէք տիր : »

Բէյմոն Ֆրոմանթալըն օղլու՝ պիրտէն պիրէ նաիլը սաատէթ օլարազ պաշը
 տէօնմիւշ օլան պիր առամա պէնգէյօր իտի :

Եիւքսէք սէս իլէ սէօյլէյօր , կիւլիյօր վէ չարգի չաղըրըյօր իտի :

Նիհայէթ պիր ազ քէսպը սիւքիւնէթ իտէրէք եէնիտէն պալըզ ավլամաղա
 պաշլատըգտա , մաարուֆ պիր սէս քէնտիւնի չաղըրտը :

Պու սէս՝ խըտմէթճի Մատլէնին սէսի օլուպ , մէրգումէ իթիյար գարը՝ ըր-
 մաղըն էօթէ գըյըսընտա ըրթըմըն իւզէրինէ կէլմիշ իտի :

Բօլ՝ Մարնըն էօթէ թարաֆընա կէչմէք իշիւն քիւրէքլէրի էլէ ալարազ . —
 կէլիյօրըմ . — տէտիքտէն վէ գըյըյա եանաշտըգտան սօնղրա . — Ֆապիէն կէլ-
 ուի՞ մի . — տէյու սիւվալ իթտի :

Մատլէն . — Խա՛յր , նուրը տիտէմ . . .

Բօլ . — Էօյլէ իսէ պէնի նի՛շիւն չաղըրըյօրսըն :

Մատլէն . — Պիր թէլէկրաֆի կէլտի , անը սիգէ վէրմէք իշիւն չաղըրըյօրըմ :

Բօլ . — Քիւմտէ՞ն պու թէլէկրաֆ :

Մատլէն . — Բէտէրինիգտէն տիր . իւզէրի պանա եազըլմըշ օլտուղընտան ,
 աշտըմ :

Բօլ՝ գաշարընը չաթարազ . — Աճապա բէտէրիւմ կէ՞լմէյէճէք մի :

Մատլէն . — Խա՛յր , հէման պու կիւն եօլա չըգմաղա մէճպուր իմիշ :

Բօլ՝ քէնտի քէնտիւնէ . — Պէն պու գատար մէսուտ օլտուղըմ սըրատա , պու
 նէ՛ մէլուն եօլճուլըզ . — տէտիքտէն սօնղրա , գըյըյա եանաշտը վէ թէլէկրաֆը ա-
 լըպ օգուտը վէ պատէհու տէտի քի . — Ալի՛մ Ալլահ պու ազիմէթ պէնի բէք զիյա-
 տէ տիւչարը հիւզն ու զամմ իտիյօր , չիւնքի բէտէրիւմին եանըմտա պուլոււնմասը
 մահգուզիյէթիւնտէն մահրոււմ օլույօրըմ , լաքին պու հալ բէք օ գատար քէտէր
 իտէճէք պիր չէյ տէյիլ տիր , ճան սըգընթըսընտան իպարէթ պիր չէյ տիր . . .
 Ֆապիէն նէրէտէ իսէ կէլի . . . մահգուն չէհրէ կէօսթէրմէյէրէք մէրգոււմը գա-
 պուլ իտէլիմ . . . միւմքին օլտուղը գատար ալըզօյաճաղըմ վէ ճանը սըգըլմամազ
 իշիւն քէյֆլի կէօրիւնէճէյիմ . . .

Մատլէն՝ Բօլը պու գատար սէվինճլի հիշ կէօրմէմիշ օլտուղընտան , նազարը
 թէաճճիւպ ու իսթիղրապլա մէրգոււմ տէլիգանլընըն եիւզիւնէ պազտը :

Պիրտէն պիրէ մէրգոււմըն հալինտէ միւշահէտէ օլընան պու թէպէտտիւլ՝ իթ-
 թիյար գարընըն կէօրիւնէ չարտը :

Մատլէն՝ Նիհայէթ քէնտիյի թութամայըպ . — Սիգտէ պիր հալ կէօրիյօրըմ ,
 նուրը տիտէմ . . . Էվտէն չըգտըղընըգտա բէտէրինիզին ազիմէթինէ բէք զիյատէ
 թէէսիւֆ իտուպ , մահգուն վէ միւքէտտէր կէօրիւնիյօր իտիւնիզ . . . չիւմի իսէ
 սիգի բէք սէվինճլի վէ մէմնուն կէօրիւյօրըմ :

Բօլ . — Էյի պիր խապէր ալտըմ տա անըն իշիւն տըր :

Մատլէն . — Պուրատա՞ մը :

Բօլ.— Էվէթ , պուրատա :

Մատէն.— Տիմէք պիրինի կէօրտիւնիզ , էօյլէ՞ մի :

Բօլ.— Ինթիմալ տըր . . .

Մատէն.— Պու խապէրի պանա տա սէօյլէյէպլիլի՞րմիսինիզ :

Բօլ.— Շիւպհէ՞ մի վար , լաքին շիմտի օլմազ , սօնդրա . . . Շիմտիլիք շու գատարընը պիլմիշ օլ քի , պէն բէք մէմնունըմ . . . պիր այա գալմազ սըհհէթիմ պէրքէմալ օլաճագ . . . սանա տա տօսթըմ Ֆապիէնին թաամը իչիւն նէֆիս պիր պալըգ , իրի պիր սաղան կէթիրիյօրըմ , պէլքի տէ էօմրիւնտէ պէօյլէսինի հիշ կէօրմէմիշին տիր . . .

Մատէն.— Մատամ քի բէք կիւզէլ տիր , ըլաքի եաբմայըմ տա սիրքէլի պիր չօրպա եաբայըմ . . . —տէտիքտէն սօնդրա , ալչագ սէս իլէ՞ քէնտի քէնտինէ . — Աճապա քիմի՞ կէօրմիւշ , նէ՞ խապէր ալմըշ , նէ՞ խապէր տիմէք իսթէյօր : Ամմա նէ՞ ետրայըմ , քէնտիսի սէվինճլի վէ էյի կէօրիւնիյօր . . . պաշըճա լաղըմ օլան շէյ տէ պու տըր :

Պու սըրատա սէվինճլի պիր սէտա «—Եահու՛ւ , պալըգճը . . . եահու—» տէյու պաղըրտը :

Բօլ արգասընա տէօնտիւ :

Ֆապիէն՝ ատատաքի լօգանթանըն սանտալցյա Մարնըն գարչը գըյըսընա կէշմիշ , աճէլէ պիր եիւրիւյիշլէ Բօլա տօղրու կէլիւթը վէ կիւլէրէք «—Եահու , պալըգճը—» տէյու թէքրար իտիյօր իտի :

Պիր ազ սօնդրա իքի տօսթլար պիրպիրինէ գաժուշպ քէմպը մուհապպէթլէ էօրիւշտիլէր :

Ժագ Լակարտ վէ եախօտ Տօգթօր թօմբաըն՝ Շաթըլիւքս գօնաղընտան չըգտըգտա պիր արապայա րաքիպ օլուպ , Շէրշ—Միտի սօգաղընտա 52 նումէրօյա չէքմէսինի արապաճըյա թէնպիհ իթտի :

Թուրնօն սօգաղընտան Շէրշ—Միտի սօգաղընա գատար օլան գըսսա մէսաֆէ պիր գաշ տագիգատա գաթ օլունտը :

52 նումէրօյը խանէ՛ պէշ գաթը վէ հէր պիր գաթընտա իքիւշէր տաիրէլի ճէսիմէյի հաժի կիւզէլ պիր խանէ քաթի :

Ժագ արապատան էնիպ խանէնին արապա գաբուսընտան իչէրի կիրտի վէ գաբուճընըն գօւլիպէսինէ տօղրու կիթտի :

Օրատա եէտի սէքիզ եաշընտա եալընըզ պիր գըգճըղպզ պուլընըպ , մէրգումէ՛ պէպէք օյուլըն օյնայօր իտի :

Դըզ՝ քիւշիւճէք պիր գատըն կիպի տափրանապագ տօգթօրա խիթապէն . — Նէ՞ իսթէրսինիզ , էֆէնտի :

Ժագ.— Մատամ Լապաուը իսթէրիմ :

Դըզ.— Իքինճի գաթտա թա գարչըքի գարու տըր . . .

Ժագ.— Թէշէքքիւր իտէրիմ , էվլատըմ . — տիյէրէք , նէրտիվէնտէն եօգարը չըգտը :

Իքինճի գաթա վարտըգտա ագաթու աղաճը րէնկինտէ պօյանմըշ պիր գաբույա վուրտը :

Պիր պէսլէմէ կէլիպ գաբուլու աշտը :

Ժադ. — Մատամ Լապառնն օտաւը պուրասը՞ մը :

Պէսլէմէ. — Պուրասը , էֆէնտիմ . . . Մատամ տա պուրատա տըր ամմա , չիմ-տի տիշարը չըգաճադ տըր . . .

Ժադ. — Շու գարթ տը վիզիթիմի կէօթիւրիպ , քէնտիսիլէ անճագ պիր գաշ տագիգա գօնուշաճաղըմը պէյան իտինիզ . . . Իհթիմալ քի պէնի գապուլ խոէր :

Պէսլէմէ. — Պուլուրընըզ , էֆէնտի . . . — տիյէրէք , միւսաֆիրի պիր օտայա կէօթիւրտի , վէ գարթ տը վիզիթի ալըպ մատամընա կէօթիւրտի :

Պէսլէմէ՝ հէման անիտէ ալտէթիլէ . — Մատամ սիզի պէքէյօր , էֆէնտի . — տի-յէրէք , Մատամ Լապառնն կիյինմիշ գուշանմըշ , շարգա վէ էլտիվէնէյրինի գօյմուշ օլտուղը հալտէ հագիգաթէն պէքէմէքտէ օլտուղը սալօնըն գաբուսընը աշտը :

Մատամ Լապառն՝ պիր հըզ իլէ Ժագըն էօնիւնէ տօլլու կիտէրէք վէ իքի էլ-լէրինի պիրտէն մէրգուճա ուզաթարագ . — Վայ , սիճվիսինիզ , ազիզիմ տօգթօր . . . հօշ կէլտինիզ , սէֆա կէլտինիզ . աճապա մուճիպը մէմնուէնիյէթ օլան պու զիյարէթը նամէմուլէնիզ նէ՞ սէպէպէ մէսինի տիր :

Ժադ. — Ահ , սէվիւլիւ մատամ , սիզի թէքրար կէօրմէյէ արզու իթտիմ տէ անըն իչիւն կէլտիմ , սիզի պիր կէօրէն մութլագա պիր տահա կէօրմէք խթէր :

Մատամ Լապառն՝ էտա իտէրէք . — Պէնի սըրֆ թալթիֆ իչիւն պէօյլէ սէօյլէ-յօրաընըզ . . . թալթիֆ իտէ միւտահէնէ , վէ միւտահէնէ տախի քիզպ ու տիւրուղ տիմէք տիր . . . Մամաֆիրհի պէն սիզի պիլտիկիմտէն , պու տէտիկինիզ տէ սայ-քի սահհի նազարըյլա պագաճաղըմ . . . Իչպու զիյարէթինիզ բէք մէմնուն օլ-տուղըմտան , պանա պէօյլէճէ մուճիպը մէմնուէնիյէթ օլտուղընըգտան տօլայը սիզ տախի մէմնուն օլապիլիւրսինիզ . . . Կէլինիզ , սէվիւլիւ տօգթօր , կէլինիզ շու-րատա եանըմտա օթուրընըզ . . . — տիյէրէք , վէ տահա զիյատէ էզլիպ պիւզիւ-լէրէք վէ ճիլվէ ու էտա իտէրէք միւսաֆիրինի պիր գօլթուգ սանտալեսաընա գա-տար կէօթիւրտիւ վէ էլինի տօգթօրըն էլլէրի իչինտէն չէքմէքսիզին մէրգուճը քէնտի եանընտա օթուրթտը : Պատէհու մէրգուճէ տուլ գարը սէօզիւնէ սէվամ իլէ տէտի քի :

— Շիմտի ճիտտի պիր սուրէթտէ գօնուշալըմ . . . Իչպու զիյարէթինիզին պիր սէպէպի՝ պէնի կէօրմէյէ արզուլէտիկինիզ օլտուղընը պէն տէ թաստիգ իտէ-րիմ . լաքին եալընըզ պու սէպէպլէ կէլմէտինիզ :

Ժադ. — Ֆիլհագիգա պաշգա պիր սէպէպ տահա վար տըր . . .

Մատամ Լապառն. — Օ տէտիկինիզ սէպէպ նէ՞ տիր :

Ժադ. — Օղուընըզ հագգընտա սիզինէ կէօրիւշմէք վէ սիզէ էյի պիր նասի-հաթ վէրմէք խթէրիմ . . . լաքին , միւսատտէ իտինիզ , էվվէլա սիզէ կիզլիճէ պիր շէյ սէօյլէյէճէյիմ . . .

Մատամ Լապառն եինէ գըրըլըպ տէօքիւլէրէք . — Կիզլի պիր շէյ մի , պանա՞ մը կիզլի պիր շէյ սէօյլէյէճէքսինիզ :

Ժադ. — Իլք տէֆա օլարագ տիւն պիրպիրիմիզէ թէսատիւֆ իթտիք . . . Պէն իհթիրաղը վէ չէքինէքլի պիր թապիաթտա պուլընըպ , գօլայընա ատամա եանաշմազ իքէն , միւքեալէմէմիզին թա իպթիտասընտա սիզին վէ օղուընըզ իչիւն պիր թէվէճճիւհը ազիմ հըսս իթտիմ . . .

Մատամ Լապառ.՝ սէօղիւնիւ քէսէրէք. — Պէն տախի սիզին իջիւն պէօյէ պիր
թէվէճճիւն հըսս իթտիւ, ազիզիւ մօգթօր :

Ժադ. — Պէն պունըն ֆարգընա վարտըղըմ իջիւն ճէսարէթ ալարադ Կէլիւ
սիզինէ օղլունըզտան . . . վէ հաթթա սիզտէն պահա իթմէկի . . . վէ էկէր միւ-
սաստէ իսէր իսէնիզ սիզինէ տօսթանէ գօնուշմաղը թէսավիւր իթտիւ . . .

Մատամ Լապառ. — Մաշալլա՛ն, նի՞ջիւն միւսաստէ իթմէյիմ . . . Լաքին լա-
գըրտըյա պաշլամագտան էվվէլ պէնի տյնէյինիզ . . . էն էվվէլ պէն ֆիքրիմի
անլաթմադ իսթէրիւ . . . էօյլէ եարմալըյւմ . . .

Ժադ. — Ֆիքրինիզի անլաթմադ մը, նէ՞ խուսուստա, սէվկիւլիւ մատամ . . .

Մատամ Լապառ. — Պիննէֆս տիւնքի միւլազաթըմըզ հագգընտա . . . Տիւն
սիզին էօնիւնիզտէ օղլում պէնիմ իջիւն պիր թազըմ շէյլէր սէօյլէտի, ումմամ քի
պունտան՝ հագգըմտա ֆէնա պիր ֆիքր հասըլ իթմիշ օլասընըզ, տէյիլ մի . . .

Ժադ.՝ սէօղիւնիւ քէսէրէք. — Աման, մատամ, նէ՞ տյօրսընըզ . . .

Մատամ Լապառ. — Միւսաստէ իտինիզ, պիթիւրէյիմ . . . Օղլում՝ հագգըմտա
պիր լիսանը շիտտէթ իսթիմալ իթմիշ օլուպ, սիզ տէ անը իշիթմիշ օլտուղընըզ.
տան, շիմտի պէնի ֆէնա պիր վալիտէ գանն իթսէնիզ, հիշ թէաճճիւպ օլունա.
ճադ շէյ տէյիլ տիր . . .

Ժադ. — Ալլան իթմէսին . . . պէն էօյլէ շէյ պիլմէյօրըմ . . .

Մատամ Լապառ. — Սահի՞ն մի սէօյլէյօրսընըզ :

Ժադ. — Եէմին իտէրիւմ . . . պունտան մատաա շիմտի պունըն իսպաթընը կէօ-
րէճէքսինիզ . . . Պու իսպաթ՝ պիզաթ սիզէ վէրմէյէ կէլտիկիմ նասիհաթտան
նէշէթ իաէճէք տիր . . .

Մատամ Լապառ. — Էյ նէ՞ նասիհաթ տըր պադալըմ . . .

Ժադ. — Պիր ազ սապր իտինիզ, շիմտի սէօյլէյէճէյիմ . . . Օղլունըզն եիւ-
զիւնտէն տիւշար օլտուղընըզ հալ ու մէվգիլի տիւն տիւշիւնտիւմ տէ տիւշարը իս-
թիղրապ վէ տէհշէթ օլտում :

Մատամ Լապառ.՝ լաթիֆ պիր ըյաքեսարլըզլա. — Տիւշարը տէհշէթ մի օլտը-
նըզ . . . Օղլում Բընէյի րէք սէրթ մուհաքէմէ իթմիշսինիզ :

Ժադ. — Էվվէթ . . . քէնտի հաժասընա վէ շէտիտ իւլ միզաճ պիր չօճուզ
տըր :

Մատամ Լապառ. — Հայը՛ֆ :

Ժադ. — Պու չօճուղըն թապիաթլարը կիզլիտէ օլուպ, կիւնին պիրինտէ րէք
շէտիտ պիր սուրէթտէ բաթլադ վէրէճէք տիր . . . Եանար տաղ պիր քէրրէ թու-
թաշմաղա պաշլար իսէ, արթըզ էօնիւ աղընամադ, անտէն ֆըշգըրպն լավալար՝
րաաթ կէլտիքէրինի եազըպ երգաճազլար տըր . . .

Մատամ Լապառ. — Տօգթօր, պէնի գօրգուտըյօրսընըզ . . . Օլմայա քի միւ-
պալէղալը սէօյլէյէսինիզ . . .

Ժադ. — Պէն նէ կէօրիւյօր իսէմ, անը սէօյլէյօրըմ. կէօրտիւկիւմ վէ սէօյլէ-
տիկիւմ տէ այնը այնընա տօղլու տըր . . .

Մատամ Լապառ. — Բընէնին սըհէթի էյի տէյիլ տյօր իտինիզ, գապիճէ՞ մի
տիր :

Ժառ.— Խա՛յր . . . խաթա տըր . . . բէք խաթա տըր . . . վէ խաթա-
լըղը՝ պիր թագըմ արգու վէ հէվա ու հէվէս վէ շիտտէթլէրինտէն թահրիք ու
թէհէիւն օլունտըգտա , քէնտիսինի պիրտէն պիրէ կէօթիւրէպիրի . . . Սիզին իսէ
անըն պէրհայաթ գալմասընա բէք զիյատէ ալէագա կէօթէրտիկինիզի անլամը-
չըմ տըր . . . Անլայըչըմ եանլըճ մը տըր :

Մատամ Լապառ.— Ասլա վէ գաթան . . . Պուլունտըղըմ շու ֆէնա հալտէն ,
աաթթա շու զարուրէթտէն գուրթուլմագ իչիւն օղլումըն միրաս եէյէճէկի սէր-
վէթէ կիւվէնմէքտէյիմ . . . Օղլումըն սաատէթը հալինի թէէմին իթմէք վէ պէն
տէ սէրվէթը մէգքիւրէյէ իսթէտիկիմ կիպի սահիպ օլուպ թէլէզզիւզ էյլէյէպիւմէք
իչիւն մէրգուլմը բաբազըգ թարիգաթընա վազ ու իտիսալ իթմէյէ գարաթ վէր-
միւ իտիմ :

Ժառ.— Լաքին գօնթ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսի չալընմըլ օլտուղըն-
տան , սէրվէթը մէգքիւրէ՝ շու սաաթտա պիւսսիւթիւն զայպ օլմուշ տէյիլ իսէ
պիւլէ , խայլիտէն խայլի շիւպհէ թահթընա կիրմիւ տիր . . .

Մատամ Լապառ.— Պու ալէմտէ հէր շէյին իմքեանը վար տըր . . . վասիյէթ-
նամէ եէնիտէն պուլընըպ էլէ կէլէպիրի :

Ժառ.— Տօղրու տըր :

Մատամ Լապառ.— Իշթէ պու սէպէպտէն տօլայը Բընէ եաշամալը տըր :

Ժառ.— Եաշայաճագ տըր , զիրա պէն անը էյի իտէճէյիմ , Լաքին անը էյի իթ-
տիկիմտէ էլան քէնտիսինտէ մէֆգուտ օլան գուվվէի պէտէնիյէյի տախի քէնտի-
սինէ իատէ իտէճէյիմ . . . Պու գուվվէթէ մալիք օլտուգտա , արթըգ էյլէնճէ վէ
զէվգ ու սէֆայա արգու իտէճէք տիր . . . քէնտի հէվա ու հէվէսլէրինի իճրա
վէ մէմնուն իթմէք իչիւն բարայա , պիր չօգ բարայա իհթիյաճ հըսս իտէճէք , վէ
սիզին խայալլատըղընը սէրվէթէ քէնտիսի սահիպ օլմագ իսթէյէճէք տիր :

Մատամ Լապառ.— Պէն անըն վասիի թապիսիյիմ :

Ժառ.— Հիչ պիր շէյէ մալիք օլմատըղը շու գէմանտա , էվվէթ , անըն վասի-
սիսինիզ , Լաքին ագըլպալիզ օլտուղը կիւն վասիիկինիզ խիթամ պուլաճագ վէ
քէնտիսի տէ օ կիւնիւ , Մ . տը Թօնէրիէօնին վասիյէթ իթտիկի սէրվէթէ սահիպ
օլաճագ տըր :

Մատամ Լապառ.— Պանա իսապէթ իտէն հիսսէյի վէրմէմէյէ ճէսարէթ իտէ-
մէյէճէք տիր :

Ժառ.— Պու նէ՝ խայալաթ . հէր շէյէ ճէսարէթ իտէճէք տիր . օղլունըգ սիզի
սէվմէզ . . . Քէնտիյէ պէյէնմիւ վէ շէտիտ իւլ միգաճ պիր չօճուգ օլտուղընը սիզ
սէօյլէտինիզ . . . Պունտան մաատա մէրգուլմըն մուհապպէթիին ճէլպ իթմէք ի-
չիւն սիզ տէ հիչ պիր սայ ու զայրէթտէ պուլընմամըչաընը տըր . . . Քէնտիսի
հուրր ու մուխթար օլմագ վէ հիչ պիր էմի թահթընտա պուլընմամագ արգուսըթ-
տա իքէն , սիզ անը չօճուգըղընտան պէրու էսիր կիպի գուլլանագ իսթէմիւ-
սինիզ :

Մատամ Լապառ.— Քէնտի խայրը իչիւն . . .

Ժառ.— Կիւլիւմէյէրէք . — Էօյլէ օլսուն . . . Լաքին պուլըն քէնտիսինէ սէօյլէ-
տիկինիզտէ , պագընըգ քի սիզէ ինանսըն :

Մատամ Լապառ.— Էօյլէ իսէ նա՛սըլ եարմալը :

Ժագ. — Սիգէ վերէնէյիմ նասրհաթը նօգթասը նօգթասընա իճրա իթմէլիսի-
նիզ . . .

Մատամ Լապառ. — Էվվէթ, հէր նէ օլուրսա օլսուն, մէգքիւր նասրհաթընըզ
իճրա իտէնէյիմ . . .

Ժագ. — Գօնթ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսի ետնիտէն պուլընըպ, օղլու-
նըզըն՝ մէգքիւր վասիյէթնամէ մուճիպինճէ սէրվէթը միւնթապէրէյէ մալիք օլմա-
սընը Փարզ ու գըյաս իտէրէք Թէֆէքքիւր վէ միւթալէա իտէլիմ . . . Սիգ կէնիշ
վէ րահաթ եալամայը սէվէրսինիզ . . . պինսէն ալէյ հիսթիգպալինիզին զարուրէթ
ու սէֆալէթը հալ իւզրէ պուլընմամասընա չալըչմագ լազըմ տըր . . .

Մատամ Լապառ. — Նա՛սըլ :

Ժագ. — Բընէ՝ զէնկին օլտուգուա, իշպու զէնկինլիկինտէն սիգէ հիշ պիր բայ
չըգարմայաճաղընա գանաաթը թամմէ հասըլ իթմիշիմ տիր . . . Օ չօճուգ հէր-
սինի քէնտիյէ ալըգօյմագ իսթէյէճէք տիր . . . Պէօյլէ պիր հալ վուգու պուլմա-
մագ իշիւն եալընըզ պիր չարէ վար տըր, օ էնանիյէթլի չօճուգլա շիմտիտէն պիր
բազարլըզա կիրիշմէլի :

Մատամ Լապառ. — Բազարլը՞գ մը . . . նէ՞ բազարլըղը տըր օ :

Ժագ. — Պունըն ճէվապընը վէրմէզտէն էվվէլ, պէն սիգէ պիր սիւվալ խրատ
իտէլիմ . . . Տիւնսէն պէրու օղլունըզա հիշ պիր միւլագաթտա պուլը՞նմատը-
նըզ մը :

Մատամ Լապառ. — Էվվէթ, զայէթ կիւրիւլթիլի պիր միւլագաթտա պուլուն-
տըմ . . . Բընէնին՝ սիգին էվտէ պանա գարչը պուլունտըղը թավր ու հարէքէթ-
տէն տօլայը քէնտիսինի պիր էյիճէ տօնաթըպ թէքտիր իթտիմ :

Ժագ. — Պու թէքտիրտէն նէ՞ նէթիյէ հասըլ օլտու :

Մատամ Լապառ. — Պէտպախթ չօճուգ քէնտի քէնտինի զայպ իթտի . . . չօգ
հիտտէթլէնտի . . . արթըգ էսիրլիքտէն չըգտըղընը վէ զէնճիրը էսարէթի գըրա-
րագ, թէմամըյա հուրր ու սէրպէսթ օլմագ վէ պիր սէնէ եօլճուլըգ իթմէք վէ
պատէհու Բարիզէ ալտէթ իտէրէք ալօգաթ օլմագ իսթէտիկինի պանա սէօյլէտի :

Ժագ. — Սիգ նէ՞ ճէվապ վէրտինիզ :

Մատամ Լապառ. — Տէտիմ քի, իշպու սարգուլարընը իճրա իթմէք՝ պէնիմ գուտ-
րէթիմին մաֆէվգինտէ տիր, զիրա էգճիւմէ սէրվէթիմին ազլըղը պունա քիֆա-
յէթ իթմէզ :

Ժագ. — Պունըն իւզէրինէ նէ՞ եաբտը :

Մատամ Լապառ. — Պունըն իւզէրինէ պապասընտան գալան միրաս հիսսէսինի
թալէպ իթտի :

Ժագ. — Միրաս հիսսէսինի թալէպ իթտի, էօյլէ՞ մի . . . էյ պու թալէպինէ
նէ՞ ճէվապ վէրտինիզ :

Մատամ Լապառ. — Տէտիմ քի, ագըլսալիլ օլմատըղընտան, քէնտի արգուլա-
րընա մուվաֆագաթ իթմէմէք՝ վասիլիք վէզայիֆիմտէն տիր :

Ժառ.— Բէ՛ք ալէա . . . Պապասընըն միրասընտան քէնտիւրնէ նէ՞ զնտար բայ տիւշիւօր :

Մատամ Լապառ.— Երբմի պէշ պին Փրանգ :

Ժառ.— Պու երբմի պէշ պին Փրանգը պիթիրմիշսինիզ տիր , տէյի՞ մի . . .

Մատամ Լապառ.— Պիթմիշ տէյիւ ամմա , էրէյիճէսի կիթմիշ տիր . . . Պու կիւնքի կիւնտէ օղլուճա վասիլիք հիսապը վէրմէմէյէ հագգըմ վար ամմա , ագըլ-պալիզ օլտուգտա պէհէմէհալ հիսապ վէրմէյէ պօրճլուլըմ :

Ժառ.— Իշթէ փիզ տէ շիմտի պուենըն իւզէրինէ տիւշիւնիպ պիր եօլ պուլա-ճաղըզ . . .

Մատամ Լապառ.— Նա՞սըլ :

Ժառ.— Շիւտի կէօրիւրսինիզ . . . Պիր ազ էվէլ սիզէ սահա իթտիկիւմ բա-զալըզ մատոճսինէ նագըլ քէլամ իտէյիմ . . . պու սրբատա օղլունըզ հուրրիյէթ , խորաֆաթ վէ գէվզ ու սէֆայէ թէշնէ տիր . . . Մէրգուճը Օմէտրաթ ուսուլի իւզրէ թէտավի իտէճէյիզ . . . հուրրիյէթ , խորաֆաթ վէ գէֆզ ու սէֆանըն սուի իսթիմալի՝ մէրգուճը սէրիան թէսքին իտէճէք տիր . . . Բէնտիսինէ երբմի պէշ պին Փրանգ վէրինիզ . . .

Մատամ Լապառ.— Երբմի պէշ պին Փրանգ մը . . . պուենըն իմքեանը եօգ տըր . . .

Ժառ.— Նիշի՞ւն :

Մատամ Լապառ.— Նէ՞րէտէն պուլըպ վէրէյիմ :

Ժառ.— Պէնիւմ սանտըղըմտան . . . սո՛ւս , հիշ իթիրազ իսթէմէզ , սէվկիւլիւ մատամ . . . Պէն սիզլին տօսթուենը օլտուղըմը բէք ալէա պիլիրսինիզ . . . պուենտան մատտա մատտէ՝ պիր էօտիւնճտէն իսլարէթ տիր . . . Իմտի իսթէտի-կինի վէրինիզ ամմա , պիր շարթ իլէ վէրինիզ , եանի էկէր գօնթ տը թօնէրիէօ-նին վաթիյէթ իթտիկի մէպաղը ախզ իտէր իսէ , պու մէպաղըն իյրատ վէ ֆաի-զինի միւտտէթը էօմիւնիզտէ սիզէ թէրք իթմէսինի նիզամը տաիրէսինտէ սէ-նէտըն թէահհիւտ իթտիրինիզ . . . Օղլունըզ նէ՞ վագթ ագլալիլ օլաճագ տըր :

Մատամ Լապառ.— 1881 մարտ 10 տա :

Ժառ.— Էօյլէ իսէ պէնիւմ գալէմէ ալտըղըմ քիւշիւճէք սէնէտին թարիխի 1881 մարտ 10 օլաճագ , վէ քիմսէ անըն մէվսուգիյէթ ու մուսատապգիյէթինի իսպաթ իտէմէյէճէք տիր :

Մատամ Լապառ.— Նէ տիմէք իսթէտիկինիզի անլայօրըմ . . . Լաքին իմզա իթմէք իսթէյէճէ՞ք մի տիր :

Ժառ.— Թէրէտուիւտ պիլէ Դիմէյէճէք տիր . . . Տիւշիւնինիզ պիր քէրրէ . . . հուրր ու սէրպէսթ օլմագ , էլէ անիտէ պանգնօթ վէ լիրալար կէշիրմէք . . . պու տա ատի պիր իմզայա մուգապիլ . . . խուսուսիլէ օրթատա գօնթ տը թօ-նէրիէօնին միրասը կիպի շիւպհէ թահթընտա պիր միրաս օլտուղը հալտէ . . .

Մատամ Լապառ.— Լաքին էկէր պու միրաս սաղալմայաճագ , վէ եախօտ Բընէ ագըլպալիզ օլմազտան էօլէճէք օլուր իսէ , պէն սիզէ երբմի պէշ պին Փրանգ պօրճ-լու օլաճաղըմ . . . վէ պու պօրճուճը սիզէ թէտալիյէ իտէմէյէճէյիմ . . .

Ժառ.— Սիզ պու պապտէ հիշ գասապէթ իթմէյինիզ . . . պէն չօգ գէնկինիւմ , վէ սիզին տօսթլուղընըզ պու ալէմտէ պէնճէ հէր չէյտէն զիյատէ զիյգըյմէթ տիր :

Իւմիտ իտէրիմ քի, պէնի ատէթա քէնտի նէֆսինիզ կիպի պէլլէյէճէքսինիզ, վէ հազգըմտա հըսս իթտիկինիգէ իթիյաաթը թամմըմ օլան թէվէճճիւհինիգին պիր կիւն տահա միւշֆիգ պիր հըսսիյաթա թէպէտտիւլ իտէճէք տիր . . .

Տօգթօր թօմբսընը պու իւմիտտէ պուլլընտըրմագ՝ Մատամ Լապառն ճանընա միննէթ իտի, զիրա մէրգոււմէ գարը՝ Տօգթօրա ատէթա մէֆթոււնէ կիպի պիր շէյ օլմուշ իտի :

Քէնտիսինտէն լա ագալլ օն եաշ քիւշիւք օլան վէ պէօյիւք պիր սերվէթէ մալիք պուլլընան օ կիւզէլ տօգթօրըն նագիքեանէ սէօլլէրի, լէթաֆէթը թապր ու հարէքէթի՝ ագլընը պաշընտան պիւսպիւթին ալըպ, հաթթա տօգթօրըն քէնտիսիյլէ էվլէնմէսի պլլէ գապիւ օլտուղընը մէրգոււմէ գարը մալիսիւլեա իթմէյէ պաշլամըշ իտի :

Ժագ Լակարտըն իսթէտիկի տէ պու իտի :

Պու ատամ՝ եօլտան չըգմըշ օլան մէրգոււմէ գարը իւզէրինէ նուֆուզ ու թէտիր բէյտա իթտիկինի հըսս իտիյօր իտի . . . մէրգոււմէյի քէնտիսինէ ալէթ իթմէյէ լիւզոււմ հըսս իտէճէյի կիւն մէրգոււմէնին հիշ պիր շէյ ֆարգ իտէմէյէճէկինի պիլիյօր իտի :

Մատամ Լապառ՝ գոււմու սէսինէ միւշապիւհ ուզուն պիր ահ չէքէրէք էօնիւնէ պագմաղա պաշլատը :

Պու սըրատա մէրգոււմէ գարը՝ Ժագըն էլլէրինի թութարագ չիտտէթլէ սըգմագտա պուլլընըյօր իտի :

Ժագ՝ պիր ազ սիւքիւթտէն սօնղրա .— Շիմտի Րընէ նէ՞ եարըյօր :

Մատամ Լապառ .— Սըրթընտա աղըրլաշան րահիպ րուպասընը սէրիան թէրք իթմէք իսթէյէրէք էլպիսէ սաթըն ալմագ իւզրէ պիր թէրգիյէ կիթտի . . . Պոււնտան մաատա սուարէնիգտէ հաղըր պուլլընմագ իչիւն տախի քէնտիսինէ պիր գաթրուպա լազըմ տըր :

Ժագ՝ հըզ իլէ .— Պէնիմ սուարէմէ Րընէ կէլմէմէլի տիր :

Մատամ Լապառ՝ նագարը թէաճճիւպլէ տօգթօրա պագտըգտան սօնղրա .— Նի՞չիւն .— տէյու սիւվալ իթտի :

Ժագ .— Ճիտտի պիր սէպէպ վար տա անըն իչիւն . . . Ագրապամտան օլան կէնճ գըզը խաթըրլա՞րմըսընըզ, հանիյա էվիմտէ կէօրտիւնիզ տէ կիւզէլլիկինէ պէյէնտինիգ իտի :

Մատամ Լապառ .— Էօյլէ պիր պինաղիր վէ ֆէվգէլատէ կիւզէլլիք ունուլթըլմագ . . .

Ժագ .— Իչթէ Րընէ տէ սիգտէն զիյատէ անը ունուլթամագ . . .

Մատամ Լապառ .— Րընէնին մէրգոււմէյէ ալէագա իթտիկինի մէմուլ իտէ՞րմիսինիգ :

Ժագ .— Պոււնա էմինիմ, Բէք չօգ ատամ կէօրիւպ բէք չօգ սիմալար թէտգիգ իտէ իտէ, իլմը սիմայէ աշնա օլմուշըմ տըր . . . Օղոււնըզ պիրինճի տէֆա Մատմագէլ Մարթըն իւզէրինէ աթֆը նագար իթտիքտէ, անիտէ տիւշարը թէէսսիւր օլմուշ տըր, Իհթիմալ քի հէնուզ սէվմէզ, լաքին սէվմէյէ բէք եագըն տըր . . . Մէրգոււմըն հայրէթինի շէտիտ պիր աշգ ու մուհապպէթէ թէպտիլ իթմէք իչիւն

իքինճի պիր միւլազաթըն քիֆայէթ խոճէկինէ հիշ շիւսհէմ եօգ տըր . . . Պու աշգ ու մուհապպէթի իսէ պէն թահսին խոճմէմ . . . Էկէր Րընէ՝ Մարթ իլէ էփ-լէնմէք իսթէյէճէք օլսա պէն պուհա րէտտ իլէ ճէվապ վէրմէյէ մէճպուր օլաճա-ղըմ: Օ գըզ իշիւն պէնիմ սաշգա թէսափլուրլարըմ վար տըր . . . պինաէն ալէյհ նէվգուհուր օլան իշպու աշգ ու մուհապպէթին էօնիւնի ալմալը տըր: Րընէ՝ քէն-տի խայրը իշիւն Մարթը պիր տահա կէօրմէմէլի տիր: Տէտիքլէրիմի աճլաթը-նը՞զ մը:

Մատամ Լապառ.— Էփվէթ, աճլայօրըմ, լաքին նաճըլ եարմալը տա սուարէյէ կէլմէսինի մէն իթմէլի, զիրա օ սուարէ իշիւն սիզտէն պիր տալէ թնամէ ախգ իթ-միշ օլտուղը կիպի, աշգ ու մուհապպէթ սաիգասըյլա տա օրատա հազըր պուլըն-մաք իսթէյէճէք տիր . . .

Ժագ.— Պիր եօլ պուլուրըզ . . .

Մատամ Լապառ.— Կիւճ պուլուրըզ:

Ժագ.— Խա՛յր, զանն իթտիկինիզ գատար կիւճ տէյիլ տիր . . . Րընէյի Բա-րիգտէն ուզաղա կէօնտէրմէք քիֆայէթ խոճէր . . .

Մատամ Լապառ.— Նաճըլ, նէ՞ պէհանէ իլէ:

Ժագ.— Արայալըմ . . . Սիզ ասըլ հա՞նկը մէմլէքէթ տէնսինիզ:

Մատամ Լապառ.— Թուր շէհրինտէնիմ:

Ժագ.— Օրատա հիշ պիր քիմսէ իլէ հէնուզ միւնասէպաթընըզ վա՞ր մը տըր:

Մատամ Լապառ.— Պազը քիմսէլէրլէ միւնասէպաթըմ հէնուզ պազը տըր: Գօճամ հայաթտա իքէն հէր սէնէ մէմլէքէթիմ օլան շէհրը մէզքիւրէ կիտէր պիր գաշ հաֆթա գալըր իտիմ . . .

Ժագ.— Օրատա պիր մուգալէլաթ մուհարրիրի թանըթըմըսընըզ:

Մատամ Լապառ.— Էփվէթ, մուգալէլաթ մուհարրիրի Լանտօյը թանըրըմ, էյի պիր ատամ տըր վէ ֆամիլեամըզըն էսքի տօսթը տըր . . .

Ժագ.— Ո հալտէ եօլ պուլուրնտը վէ բէք գօլայ պիր շէյ տիր . . . Օ մէմու-րըն եանընտա ումամ քի բարանըզ պուլընսըն, տէյի՞լ մի:

Մատամ Լապառ.— Պիր բարամ պիլէ եօգ տըր . . .

Ժագ.— Պէն սիզէ շիմտի եիրմի պէշ պին ֆրանգ վէրիրիմ, պու բարայը հէ-ման պու կիւն աթիտէքի մէալտէ պիր մէքթուպա պէրապէր մուգալէլաթ մու-հարրիրի Լանտօյա կէօնտէրինիզ: Մէքթուպըն մէալի չու օլաճաք տըր: Եճօթը գատիմիմ, թաֆսիլինէ կիրիլմէք իսթէմէտիկիմ վէ լաքին մատտէնին հիւսնիւ րիզամա նաիլ օլմայան պիր աշգ ու սէվտա մատտէսի օլտուղընը պիլտիկինիզտէ քէշֆ ու ֆարգ խոճէյինիզ պազը աղըր սէպէպլէրտէն տօլայը պիր ազ վազթ ի-շիւն օղլումտան այրըմաղա մէճպուր ճլտուղըմտան, իսթէրիմ քի Րընէ Բարիգտէն միւֆարէգաթ իտուպ իճրաի սէյահաթ էյլէսին . . . Պու մէքթուպտան եիրմի տէօրթ սաաթ սօնղրա Րընէ՝ թարաֆըմտան պիր թէզքէրէ իլէ սիզէ կէլէճէքտիր, քէնտիսինտէն պիր Պազպուզ սէնէտի ախգ իլէ իշպու մէքթուպըմտա մէլֆուք օ-լան եիրմի պէշ պին ֆրանգը քէնտիսինէ թէսլիմ իթմէնիզի բէճա իտէրիմ: Պու եօլ բէք էյի տիր, տէյի՞լ մի . . .

Մատամ Լապառ.— Սահիհ, էյի տիր . . . վէ օղլու՞մ պիր քէրրէ պուրաւտան

չըգըպ կրթտիկինտէ, նէվլուհուր օլան աչգ ու մուհապպէթինի տախի ճշնիւթա-
ճաղընը մէմուլ իտէրսինիգ, էօյլէ՞ մի :

Ժագ.—Պէնճէ պուհա հիշ շիւպհէ եօգ տըր . . . Ֆիլհագիգա օղլունըղըն
կէօղլունէ վէ գալպինէ չարրան պիրինի գարը Մարթ տըր, լաքին պիր քէրրէ հուրր
ու սէրպէսթ օլուպ իսթէտիկի կիպի հարճամագ իշիւն պիր չօգ տա բարայա մա-
լիք օլընճա, արգուի շէհվանիսինի արթըգ գօլայճա իճրա իտէրիք հէնուգ բէք
պէլլիսիգ օլան պիր աչգ ու սէվտայը չարուգ ունութտճագ տըր . . . —տիյէրէք,
չըգտանընը աչըպ եիրմի պէշ պին Ֆրանգըգ պանգնօթ չըգարտը, վէ մէգքիւր
պանգնօթլարը Մատամ Լապառըն էօնիւնէ վագ իլէ սէօղլունէ տէվամ իտէրէք.—
Թուր մուգավէլաթ մուհարրիինէ չարուգ եաղընը . . . —տէտի :

Մատամ Լապառ.—Ա՛հ, աղիգլմ տօգթօր, սիգ պէնի չօգ միննէթտար իտի-
յօրնընը :

Ժագ.—էկէր պիր ազ պանա իպրազը մուհապպէթ իթսէնիգ, իշպու վագիյ-
ֆէի միննէթտարիյի եիւզ գաթ իյֆա իթմիշ օլուրսընըգ :

Պու սըրատա Ծառ գարուսը չալընտը :

Մատամ Լապառ.—Բընէ տիր . . . —տիյէրէք, պանգնօթլարը անիտէ պիր
տօլապա սօգտը :

Մէրգուս տէլիգանը՝ հէնուգ մէքթէպը բէհապիյն բուպասընը լապիս օլտու-
ղը հալտէ օտառան իշէրի կիրտի, վէ Ժագը կէօրէրէք, եիւզիւնտէ պիր ֆէրրա-
հիյէթ հաւըլ օլտու :

Բընէ՝ տօգթօրա տօղրու կիտիպ էլինի սըգարագ.—Վա՛յ, տօգթօր, սի՞գմի-
սինիգ . . . պու նէ՝ մէմուլին զայրը պիր իգպա՛լ, սիգի պուրատա պուլայըմ հէ՛ :

Ժագ.—Սիգի իշիւն կէլտիմ, էվլատ . . .

Բընէ՝ թէպճճիւպլէ.—Պէնիմ իշիւն մի :

Ժագ.—էվլէթ . . . սիգէ չօգ մէրագ վէրտիկիմի պիլմէ՞գմիսինիգ . . .

Բընէ.—էվլէթ, կէչէն կիւն պանա էրէյի մէրագ կէօսթէրտինիգ, պունտան
սօլայը սիգէ բէք միւթէշէքքիւրիմ :

Ժագ.—Սիգէ խալիսանէ պիր սուրէթտէ մէրագ իթտիկիմի իսպաթ իտէճէյիմ
. . . Մատամ Լապառ սէօյլէտի, պապանըղըն սէնաաթընա սիւլիւք իտուպ ա-
վօգաթ օլմագ նիյէթինտէ իմիշսինիգ :

Բընէ.—Պէօյլէ պիր շէյ եարմաղա հագգըմ եօ՞գ մը տըր . . . Ավօգաթլըգ-
տան սօնղրա բէք չօգ շէյն սիւլիւք օլընապիլի :

Ժագ.—Շիւպհէսիգ էօյլէ տիր, պու նիյէթինիգի թահսին իտէրիմ. լաքին պու
թէպտիլը թարիգ՝ պիր թագըմ եէնի շէյլէր թահսիլինի իյճապ իթտիրի . . .

Բընէ.—Պէն ապն չալըմատան գաչընմամ :

Ժագ.—Պուհա գանի օլմուղըմ տըր. լաքին շիմտիքի հալտէ չալըմագտան սա-
գընմանըղ սուրէթը գաթիյէտէ էմր ու թէնպիհ իտէրիմ . . . Վիւճուտընըղըն սըհ-
հէթի պօզուգ տըր . . . Հուգուգ մէթթէպինէ տէվամ իթ մէյէ պաշամագտան էվ-
վէլ, գանսըզըգ խասթալըղընըղըն էօնիւնի ալմալը, գանսըզ տաժարլարընըգա
թագէ գան կէթիրմէլի . . . Պու սէմէրէ իտէ ուզուլն միւտտէթ թէտավի իլէ իս-
թիհսալ օլուհապիլի . . . սիգ տէ թէնպիհլէրիմի թէմամըլա իճրա իթմէլիսինիգ
. . . իսթիրահաթա վէ թէմիգ հավայա չօգ միւհթաճսընըգ . . .

Բընէ . — Նէթիյճէի քէլամ նէ՞ տիր , սոգթօր :

Ժազ . — Նէթիյճէի քէլամ չու տըր քի , չալըշմալա պաշլամալտան էվվէլ պիր եօլճուլըզ իճրա իթմէլիսինիզ . . .

Բընէ՝ կիւլէրէք . — Օհ , նէ՛ գօլայ գօլայ սէօյլէյօրսընըզ . . . Եօլճուլըզ իթմէ՛ք , պուռն սէօյլէնմէսի գօլայ տըր . . . Վազըա պէն տէ եօլճուլըզ իթմէք իսթէրիմ , զիրա պուռնա լիւզուճմ օլտուղընը հիսս իտիյօրըմ , լաքին եօլճուլըզ բարալը պիր էյլէնճէ տիր , վալիտէմ իսէ՛ վազթլար տար տըր , բարամըզ եօգ տըր տիյօր , վէ հիչ պիր ագչէ , հաթթա պապա միրասընտան տաթի հիչ պիր շէյ վէրէմէզ օլտուղընը սէօյլէյօր . . .

Ժազ . — Պիր ազ էվվէլ վալիտէնիզլէ իճրա իթալիկիմ միւլազաթ՝ մէրգուճնին էֆքեարընը խայլիտէն խայլի թաատիլ իթմիչ տիր . . . Հէր շէյտէն էվվէլ օլլուռնըն ահվալը սըհհիյէսի նազարը տիգգաթա ալընմազ լազըմ կէլտիկինի քէնտիսինէ առաթտըմ , վէ վազըա սըգընթըտա իսէ տէ , սիզին խայրընըզ իչիւն պէօյիւք պիր ֆէտաքեարըզ իճրասընա մէրգուճէի գանտըրըրմ . . .

Բընէ՝ թէաճհիւպլէ . — Նէ՞ տիյօրսընըզ . . . էյ՝ պու ֆէտաքեարըզ նէ՞ իմիչ պազալըմ :

Ժազ . — Իսթէտիկինիզ կիպի գուլլանմազ իւզրէ Մատամ Լապառ եարըն սիզին թահթը էմրինիզէ եիրմի պէշ պին ֆրանգըզ պիր մէպալը վազ իտէճէք տիր :

Բընէ՝ կէօզլէրի բարլայարազ . — Եիրմի պէշ պին ֆրանգ պիրտէն բէշի՞ն մի :

Ժազ . — Էվվէթ , լաքին չու չարթ իլէ քի , սիզէ իրաէ իտէճէկիմ վէ թէէսի . րինէ էմին օլտուղըմ ուսուլը թէտալիյէ թէվֆիգէն պիր եօլճուլըզ իճրա իտէրէք մէպալը մէգպուրըն պիր գըսմընը իատէի սըհհէթինիզէ սարֆ իտէճէքսինիզ :

Բընէ՝ պիր ազ չիւպհէ իլէ . — Պուռտան պաշգա չարթ եօգ մը տըր :

Ժազ . — Տիկէր պիր չարթ տահա վար . . . պու տա պիրինճիսի կիպի սիզէ խայրը տըր , զիրա պուռնըն տա մազսէտի՝ իսթիգպալինիզին վըգայէ վէ մուհաֆազասընտան իպարէթ պուլընաճազ տըր . . .

Բընէ . — Էյ նէ՞ տիր պազալըմ :

Ժազ . — 1881 մարտ 10 տա ագըլպալիղ օլաճազսընըզ , տէյի՞լ մի :

Բընէ . — Էվվէթ :

Ժազ . — Պէն սէօյլէյէճէյիմ սիզ տէ պու թարիլիլէ միւվէրրախ քիւչիւք պիր սէնէտ եազաճազսընըզ , վէ պուռնտա , էկէր գօնթ տը թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսի պուլընըպ տա իչպու վասիյէթնամէ մուճիպինճէ սիզին օլաճաղը գանն օլընան մէպալըա սահիպ օլաճազ օլուր իսէնիզ , պուռն իյրատ վէ ֆաիզինի միւլտտէթը էօմրիւնճէ վալիտէնիզէ վէրմէյէ թէահիւտ իտէճէքսինիզ . . . Մէրգուճտէն սօնղրա օ մէպալը երինէ պիւթէվի սիզ ալաճազսընըզ . . .

Բընէ՝ աճը աճը պիր կիւլիւմէյիչլէ . — Տիմէք վալիտէմ՝ պէշ ալթը եիւզ պին ֆրանգըզ պիր միրասը պէնտէն եիրմի պէշ պին ֆրանգլա սաթըն ալըյօր :

Ժազ . — Պու միւթալէանըզ բէք եանլըշ տըր :

Բընէ . — Տէտիկինիզի իսպաթ իտինիզ :

Ժազ . — Էվվէլա վալիտէնիզ սիզտէն հիչ պիր շէյ միւպայէա իթմէյօր , չիւնքի գօնթըն վասիյէթնամէսի չալընմըշ օլուպ կէօրիւնիչտէ տէ հիչ պիր վազթ մէյտա .

նա չըզմայաճաղընտան, մէզքիւր միրաս՝ հէր նէ մըգտարտա օլուրսա օլտուն, բէք չիւպհէլի տիր . . . Սանիէն պիզ իյրատ վէ ֆաիզինին թէրքինի տիյօրըզ, անայը թէրք իտին տիմէյօրըզ . . .

Րընէ.— Բէք էյի ամմա, մէյտանա չըզմասը իհթիմալտէն պաիտ օլմայան իչպու իյրատ վէ ֆայըզա մուգապիլ պանա հիչ պիր շէյ վէրիլմէյօր :

Ժագ.— Նէ՞ տիյօրսընըզ, եիրմի պէշ պին ֆրանգ վէրիլիյօր :

Րընէ.— Պու եիրմի պէշ պին ֆրանգ զաթէն պէնիմ տիր . . . պապամտան գալան միրաս հիսսէմ տիր :

Ժագ.— Սիզին չիմտի օ միրաս հիսսէսինի թալէպ իթմէյէ հագգընըզ եօգ տըր . վալիտէնիզ անը տա էլտէն չըգարաճագ օլուր իսէ, արթըզ հիչ պիր շէյի գալմազ . . . —տէտիքտէ, Րընէ՝ պաշընը էօնիւնէ ասմըշ սիւքիւթ իթմէքտէ օլտուղընտան, Ժագ՝ պիր ազ սէրթճէ պիր սէտա իլէ իլալէ իտէրէք.— Էլհասըլ, սէվկիւլիւ էվլատըմ, եա ալաճագսընըզ եա պըրագաճագսընըզ . . . Վալիտէնիզ՝ սիզի իչիւն ֆէտաքեարըզ իթտիկինէ քէնտինճէ գանաաթ հասըլ իթմիշ օլուպ, պէն տէ քէնտիսինէ թէմամըլա հէմէֆքեարըմ . . . Էկէր քէնտինիզի զարարըլ չըզմըզ գաճն իտիյօր իսէնիզ, ֆարզ իտէլիմ քի պէն սիզէ հիչ պիր շէյ սէյլէմէմիչիմ . . . Ամմա չու թէշէպպիւսիմ նէթիյճէսիզ գալմըշ օլաճագ իմիշ, պուռնտան էօթէյէ պիր շէյ եօգ տըր . . . —տէտի :

Րընէ՝ պու սօն սէօզլէրի իչիտինճէ պաշընը պիրտէն պիրէ եօգարը գալտըրարագ.— Բազարըըը գապուլ իտէրիմ . . . սօնդրատան կէլէճէք սէրվէթի նէ՞ եաբայըմ . . . պէն էյի օլայըմ տա պաշգա պիր շէյ իսթէմէմ . . . չաըլաճաղըմ . . . ալօգաթ օլաճաղըմ . . . մուհաքէմէլէր տէրէօհտէ իտէճէյիմ . . . տիրայէթլի պիր ալօգաթ օլաճաղըմը հըսս իթտիկիմտէն, սէմէրէի սայ ու տիրայէթիմ օլարագ պիր սէրվէթ բէյտա իտէպիլէճէյիմ . պու պիր միրաստան տահա էյի տիր . հիչ օլմագսա քէնտի քէնտիմէ իֆթիլսար իտէրիմ . . .

«Պանա պիր վարագաի սահիհէ վէրիպ սէնէտին նասըլ եազըլաճաղընը սէյլէր իսէնիզ, եաղըպ իմգա իտէճէյիմ :

Ժագ՝ կիւլիւմսէյէրէք.— Իշթէ չիմտի ագընըզ պաշընըզա կէլտի, պու պապտէ սիզի թէպրիք իտէրիմ :

Րընէ.— Եիրմի պէշ պին ֆրանգը նէ՞ վագթ ալաճաղըմ :

Մատամ Լապառ.— Իսթէրսէն եարըն ալըրսըն . . . Մէպլաղը մէզպուր՝ Թուրտաքի մուգալէլաթ մուհարրիրիմտէ պուլունտըղընտան, սանա պիր բուսուլա վէրէճէյիմ, սէնտէն պիր մագպուլզ սէնէտի ալըպ բարայը սանա թէսիլիմ իտէճէք տիր . . .

Րընէ.— Այ, Թուրա գատար կիթմէլի՞ մի :

Մատամ Լապառ.— Էվվէթ, չիւնքի բարալար Բարիգտէ տէյիլ տիր . . . Պուռնտան մաստա իճրա իտէճէյինիզ եօլճուլըզա տա պիր պաշլանիլըճ օլուր :

Րընէ.— Տօղրու տըր, եարըն կիտէրիմ . . . Վալիտէ, մէքթուպը հագըրլա, վէ էկէր տօգթօրըն ճէպինտէ վարագաի սահիհէ եօգ իսէ, բէճա իտէրիմ, պէսլէմէնի կէօնտէրիպ պիր վարագաի սահիհէ ալտըր . . .

Ժագ.— Պէնտէ եօգ տըր . . . —տէյինճէ, Մատամ Լապառ սանտալեասըն :

տան գալիքը . — Ժիւլիէի կէօնտէրէյիմ . — տիյէրէք , օտաւտան տիշարը չըգտը :

28

Մատամ Լապառ տիշարը չըգտնճա , Բընէ՝ պիր չիտտէթլէ Ժազ Լակարտա խիթապէն . — Տօգթօր , սիգէ սէօյլէյէնճէյիմ վար . . . Եալընըզ սիգէ . . .

Ժազ՝ պիր ազ թէաճճիւպլէ . — Պուրատա հէման չիմտի սէօյլէյէ՞մէզմիսինիզ , սէվիլիւլիւ էվլատըմ :

Բընէ . — Պուրատա օլմազ . . .

Ժազ . — Նի՛ջիւն :

Բընէ . — Պու սըրատա պէյանը ֆիքր ու մէրամ իտէմէմ . . .

Ժազ . — Էմրինիգէ թէմամըյլա մունթազըրըմ :

Բընէ . — Էօյլէ իսէ պու ագչամ սաաթ սէքիզտէ Սէն-Սիւլբիս քիլիսէսինտէ օլաճաղըմ . . . Կէլիպ պէնի օրատա պուլուրմըսընըզ :

Ժազ . — Կէլիրիմ :

Բընէ . — Թէչէքքիւր իտէրիմ , տօգթօր , նէ՛ էլմաս կիպի ատամսընըզ . . .

Պու արա տուլ Մատամ Լապառ օտաւտան իջէրի կիրիյօր իտի :

Բընէ . — Գարարլաչըլտը , վալիտէ , եարըն եօլա չըգաճաղըմ . . . Թէրզի սապահ էրքէնճէ պէնիմ տիւնեէվի էլպիսէմի վէրէճէք տիր : Եօլ չանթամը չաբուճազ հազըրլարըզ . . . Պանա եիրմի պէշ պին ֆրանզ վէրէճէք օլան մուգապէլաթ մուհարրիրինէ սէն մէքթուպը եազըպ հազըրլա . . .

Մատամ Լապառ . — Մէքթուպ թամ վազթընտա հազըր օլաճազ տըր . . . — տէտիքտէ , պէսլէմէ Ժիւլի՛ վարագաի սահիհէյի կէթիրտի :

Պատէհու մատամընըն էմրի իւզէրինէ մէրգուճէ պէսլէմէ կիթտի պիր հօգգա գալէմ կէթիրտի , վէ Ժազ Լակարտ սէօյլէյիպ տէլիգանը Բընէ պիր գաշ սաթր եազը եազտը , վէ պու սէնէտ փուճիպինճէ գօնթ տը Թօնէրիէօնին քէնտիսինէ վասիյէթ իթտիկի սէրվէթին իյրատընը նաֆագա մագամընտա վալիտէսինէ թէրք իթտի :

Բընէ՝ սէնէտին զիյրինէ քէնտի ագըլպալիզ օլաճաղը կիւնին թարիխինի , եանի 10 մարտ 1881 գօյտըգտան սօնղրա քեաղըտը իմզալատը , վէ Մատամ Լապառա տօղրու ուզաթարագ կէօյա աճը պիր թարգտա տէտի քի ,

— Իշթէ՛ պէնտէն իսթէտիկինիզ սէնէտ , վալիտէ . . . Հանիյա քի գօնթ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսի պուլընընճայա գատար սէնին վէ պէնիմ իչիւն եաչասամ . . . Էկէր եաչայաճազ օլուր իսէմ , տօգթօր Թօմսընըն պէօյիւք պիր հէքիմ օլտուղը անլաչըլաճազ տըր . . .

Մատամ Լապառ՝ սէնէտի ալարագ . — Չօգ սէնէլէր եաչայաճագսըն , էվլատըմ , վէ Էկէր օ սէրվէթ էլէ կէչէճէք օլուր իսէ , անը սանա սագլայաճաղըմ . . . Ուզուճ օլմասը միւհիթէմիլ օլան սէյահաթըն իչիւն Բարիզտէն միւֆարէգաթ իթմէզտէն էվվէլ եաբաճազ պազը մասրաֆլարըն վար տըր , անըն իչիւն իշթէ սանա պին ֆրանզըզ պիր պանգնօթ :

Բընէ . — Թուրտա ալաճաղըմ եիրմի պէշ պին ֆրանզա մահսուպ մը :

Մատամ Լապառ.—Նայր, անըն խարիճինտէ տիր . . . սանա հիյպէ իտի-
յօրըմ :

Րընէ.—Թէչէքքիւր իտէրիմ, վալիտէճիկիմ . . . Կիտէյիմ ուֆագ Թէֆէքլէ-
րիմի ալըպ հազըրլանայըմ . . . Կիւնտիւզ Թաամը իջիւն պանա պէքլէմէ . . .
Սէմինարիա մէքթէպիկնէ կիտիպ հօճալարըմլա վէ մէքթէպ արգատաշլարըմլա վէ-
տալաշաճաղըմ : . . .

Մատամ Լապառ.—Բէք ալէա, էվլատըմ . . .

Րընէ՝ Ժագա վէ եախօտ սախթէ տօգթօր Թօմբսընա խիթապէն.— Ազիզիմ
տօգթօր, սուարէնիզտէ հազըր պուլընսմայաճաղըմա չօգ Թէէսսիւֆ իտէրիմ, Լա-
քին պիր շէյէ գարար վէրիլինճէ, պիլա Թէէխիր անը իճրա իթմէլի տիր . . .
Թէնպիհ իթտիկինիզ ուսուլը միւտափաթը Թէմամըլա իճրտ իտէճէյիմ . . . Պէ-
րապէր կէօթիւրէճէյիմ իլաճլար պիթտիքտէ, լութֆէն պաշգա կէօնտէրմէնիզի
րէճա իթմէք իջիւն սիզէ մէքթուպ եագաճաղըմ . . . Էյիլէշմէք իսթէրիմ . . .
եաշամագ իսթէրիմ . . .

Ժագ.—Եաշայաճաղընըզը վատ իտէրիմ . . . Վագըա իլաճլար վէ բէրհիզ՝
չիֆարէզլիյր օլմանըզա չօգ եարտըմ իտէճէքլէր տիր, լաքին սէրպէսթ էօմիւր,
էյլէնճէլէր, հարէքէթ տախի խայլիտէն խայլի ֆաիտէ իտէճէք վէ սիզէ տահա
չօգ վէ տահա սըճագ պիր գան վէրէճէք տիր . . . Պիր գաշայ սէյահաթ իթ-
տիքտէն սօնդրա, պէտէնէն վէ զիհնէն չիֆայապ զլմուշ օլտուղընըզ հալտէ ափ-
տէթ իտէճէքսինիզ . . . Պանա սըզ սըզ մէքթուպ եագընըզ . . . ճէվապարընը
կէճիքթիրմէմ . . .

Րընէ.—Թէչէքքիւր իտէրիմ, տօգթօր . . . Հագգընըզտա էմնիյէթիմ պէր-
քէմալ տըր . . .

Ժագ՝ Լաթիֆ պիր Թէլաֆֆուզլա.—Պու էմնիյէթէ լայըզ օլտուղըմը հըսս ի-
տիյօրըմ, սէվկիւլիւ էվլատըմ . . .

Րընէ.—Ալլահա ըսմարլատըզ, վալիտէ, ինշալլահ եինէ կէօրիւշիրիզ . . . —
տէտիքտէն, վէ «—Պու ագչամ . . . ունութմայասընըզ—» մանէասընտա օլարագ
Ժագա սօն պիր տէֆա տահա պագտըզտան սօնդրա, տիշարը չըգտը :

Գարու՝ տէլիգանլընըն արգասը սըրա գարանտըզտան սօնդրա, Մատամ Լա-
պառ ալչագ պիր սէտա իլէ.—Գալպի սէրթ վէ քէնտիյի պէյէնէն պիր չօճուզ
տըր.—տէտիքտէ,

Ժագ.—Նայր, էօյլէ տէյիլ տիր, ատէթա զիհնի խասթա տըր . . . Պունըն-
լա պէրապէր մէրգուլը իսթէտիյինիզ Թարաֆա չէվիրմէք իշիւն րէք օ գատար
զահմէթ չէքմէտիք . . .

Մատամ Լապառ.—Սիզին սնյէնիզտէ, ազիզիմ տօգթօր . . . Պէն պիր շէյէ
չօգ Թէաճճիւպ իթտիմ :

Ժագ.—Նէ՞ շէյէ :

Մատամ Լապառ.—Րընէ՝ զանն իտէրսին պիլա Թէէսսիւֆ Բարիզտէն միւֆա-
րէգաթ իտիյօր . . . սիզին խըսըմընըզ օլան գըզտան հիշ պահա իթմէտի . . .
աճապա մէրգուլմէ գըզա բէք վուրուլմըզ վէ եախօտ ալէագա իթմէք իւզրէ պու
լունմըզ զանն իթմէնիզտէ եանըլմըզ օլմայասընըզ . . .

Ժագ.—Իհիծիմալ քի եանըմըզ օլայըմ . . . պէն ասլա եանըմամազըզը իտ-տասապընտա տէյիլիմ.—տոյէրէք այաղա գալգաը :

Մատամ Լապառ.—Կիտիյօրմըսընըզ . . .

Ժագ.—Էվլէթ . . . պիր դաչ վիզիթալարըմ վար , սիզ տէ Թուր մուգավէ-լաթ մուհարրիրինէ մէքթուպը եազմաղա վագթ պուլուսընըզ . . . մէքթուպլա ազչէ պու կիւն եօլա չըգմալը տըր , անլատընըզ մը . . .

Մատամ Լապառ.—Կէճիքթիրմէմ , գօրգմա . . . Սիզի պիր տահա նէ՞ վագթ կէօրէճէյիմ :

Ժագ.—Նէ վագթ իսթէրսէնիզ . . .

Մատամ Լապառ.—Պէն տայմա իսթէրիմ . . .

Ժագ.—Պիր կիւն պէնիմէ պէրապէր քէօյտէ պէնիմ խանէմտէ վագթ կէչիր-մէք իսթէրմիսինիզ . . .

Մատամ Լապառ.—Պուենա շիւպհէ իթմէյէճէկինիզի մէմուլ իտէրիմ . . .

Ժագ.—Մաէլմէմնունիյէ պէօյլէ ինանտըղըմ իթիրաֆ իտէրիմ . . .

Մատամ Լապառ.—Պու թէֆէրիւճ նէ՞ վագթ վուգու պուլաճագ տըր , զի-րա խաթրըմա կէլտիքճէ ագլըմ պաշըմտան կիտիյօր :

Ժագ.—Եարընքի ճուճաա էրթէսի կիւնիւ եչվմը մուայէնէմ իսէ տէ , անտէն սօնըրա հիչ պիր իշիմ ժլմայաճագ տըր . . . աճապա Բընէ սաաթ գաշտա՞ եօլա չըգար տէյու մէմուլ իտէրսինիզ :

Մատամ Լապառ.—Ագչամ սաաթ սէքիզտէ հարէքէթ իտէն սիւրաթ գաթա-րըյլա ագիմէթ իտէճէկի միւհէթէմիլ տիր . . .

Ժագ.—Տէմիր եօլ սթասիօնընա դատար քէնսիսինէ րէֆագաթ իտէճէճմի-սինիզ :

Մատամ Լապառ.—Ջաննըմ պէօյլէ եաբարսամ միւնասիպ օյուր . . .

Ժագ.—Էօյլէ իսէ անըն հարէքէթինտէն սօնըրա Պասթիլլ սթասիօնընա կի-տինիզ : Պէն սիզի օրատա պէքլէր վէ ալըպ պէնիմ քէօյտէքի խանէմէ կէօթիւ-րիրիմ : Ջօգ պիր շէյ եէմէյինիզ , պիզտէ միւքէմմէլ թաամ իտէրիզ . . . Օրատա էյի պիր կէճէ կէչիրիպ , էրթէսի կիւնիւ տէ էրքէն գալգար շաֆագը վէ գըր վէ պօյըրլարըն մէնզարէի լաթիֆէսինի սէյր ու թէմաշա իտէրիզ :

Մատամ Լապառ.—Օհ , նէ՞ ալէա , նէ՞ կիւզէլ պիր շէյ թէսապվուր իտիյօր-սընըզ :

Ժագ.—Պու թէմապիլըմա խօշանտըղընըզ իշիւն մէմնունըմ :

Մատամ Լապառ.—Բէք մահզուզ օլույօրըմ . . . նէ՞ վագթ ապտէթ իտէ-ճէյիզ :

Ժագ.—Բագար ագչամը . . . Բագար էրթէսի սապահըսը պէհէմէհալ Բարիզ-տէ պուլընմալըյըմ . . . Պէօյլէճէ գարարըմըզ գարար տըր , աէյիլ՞ մի . . .

Մատամ Լապառ.—Էվլէթ . . . Բագար կիւնիւնի թէֆէքքիւր իթտիքճէ գիհնիմի լաթիֆ րույալար իհաթա իտիյօր . . .

Պու սըրատա Ժագ՝ Մատամ Լապառըն պէյազ վէ թօւպուլ էլինի թութարագ տուտագլարընա կէօթիւրիպ , պիր սուրէթը րիայէթքեարանէ վէ աշըգանէտէ պուս իթտիքտէ , տուլ գարընըն գալպի՝ տիշարը ֆըրլանմըզ կէօյսիւ տէրունինտէ շէտիտէն չարմաղա պաշլատը :

Մատամ Լապառ եալընըզ գալտըզտա, քէնտի քէնտինէ.— Պու սէվիւիւ տօգթօր բէք սէվիւիւ պիր աւամ տըր . . . Կէօրիւնիլտէ պանա չօգ պէյէնիյօր, պէնիւիէ էվէնմէմէսինէ հիջ պիր սէպէպ եօգ տըր.— տէտիքտէն սօնդրա, եազը խանէսինէ օթուրարագ, թուր մուգազէլաթ մուհարրիինէ մէքթուպ եազմաղա պաշլատը իսէ տէ, արատա պիր եազըլը պըրագըպ քէնտի քէնտինէ.

— Հէլէ նիհայէթ շու Րընէտէն եազայը գուրթարտըմ, վէ տօգթօր իլէ էվէնմէմէմ պիլէ, գօնթ տը Թօնէրիէօնիւն վասիյէթնամէսի պուլուպնտըգտա, պիր կիւն զէնկին օլաճաղըմ.— տիյօր իտի:

Պու էսնատէ ժագ Լակարտ՝ Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնաղա միւվասէլէթ իտուպ, մուամիլէյհ սախթէ տօգթօր՝ իսթիհսալ իթտիկի նէթիյէնէ մաթլուպէյէ բէք մէմնուէն օլմուշ, վէ լաքին բուհանի մէքթէպ շակիրտի Րընէնին քէնտիտիլէ կէօրիւշմէք իսթէտիկինի տէրխաթըր իթտիքտէ, բէք զիյատէ պօզուլմըլ իտի:

Րընէնին թալէպ իթտիկի իշպու միւլագաթ ժագ Լակարտը էքէլիճէ էնտիլէյէ տիւշար իթմիշ իտի:

Աճապա Րընէ քէնտիսինէ նէ՞ սէօյլէյէճէք իտի:

Աճապա մէրգոււմ տէլիգանը իլէ վուգու պուլաճագ միւլագաթ՝ քէնտի զիհնինտէ գարարաշտըրտըղը բլանըն թէֆէրրուաթընտան պազըլարընը թաատիլ իթմէյէ քէնտիսինի մէճպուր իթմիլէյէճէք մի իտի:

Բասգալ՝ քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլմաղա, էվտէն իշէրի կիրէր կիրմէք.— էյ, նէ՞ եարտըն պագալըմ.— տէյու միւվալ իթտիքտէ:

Ժագ՝ ճէվապէն.— Հէր շէյ բէք եօլընտա տըր . . . եարըն սապահ հէր շէյի սանա պիլտիրէճէյիմ, վէ կէօրիւնիլտէ եարըն ագշամ Բըթի Գասթէլ գօնաղընտա իշիմիլ օլաճագ տըր . . . Մատմագէլ Մարթ նա՞նըլ տըր:

Բասգալ.— Բէք ալէա տըր:

Ժագ.— Օտասընտան չըգտը՞ մը:

Բասգալ.— Հէնուզ չըգմատը:

Ժագ.— Քէնտիսինի կէօրէճէյիմ.— տիյէրէք, էօքսիւզ գըզըն օտասընա կիթտի:

Մէրգուլմէ կէնճ գըզ՝ միւթատընտան պիր ազ զիյատէ սարարմըլ օլտուղը հալտէ ուզուէն պիր սանտալէա իւզէրինտէ եան կէլմիշ օգույօր իտի:

Մարթ՝ եունըլ պէյազ պիր կէճէլիք կիյմիշ օլուպ, պու բուպանըն ալթընտան մէրգուլմէնին շէք ու հէյէթի բէք օ գատար պէլլի օլամայօր իտի իսէ տէ, նա՞ զիք վէ եօսմա պիր պէտէնի օլտուղը քէշֆ օլունապիլիյօր իտի:

Գումրալ սաշլարը թօրլանըպ եօգարը գալտըրըլմըլ վէ սըրմա կիպի ուզուէն քեաքիւլլէրի պէյազ կէճէլիկինին իւզէրինտէն աշաղա սարգըլմըլ իտի:

Սախթէ տօգթօր Թօմբսըն ուսուլճաճըզ գարույը չալտը:

Մարթ՝ քիթապըն իւզէրինտէն պաշընը եօգարը գալտըրըպ քիթապի եանընտա պիր սանտալէա իւզէրինէ քօյտու վէ «— Պույուրընըզ—» տէյինճէ:

Ժագ գարուտան իշէրի կիրտի:

Ժագ Լակարտ՝ էվիսէսինին զայէթլէ սատէլիկի սայէսինտէ պիլ պիր տահա օլմուշ օլան էօքսիւզ գըզըն կիւզէլիկինէ բէք հալրան օլտու:

Մարթ՝ քէնտիսինէ կիւլիւմէտի:

Ժազ՝ մէրգումէյէ եազլաշարազ . — էյի իմիշինիզ , սէվկիւլիւ գըզճըղազ . . .

Մարթ . — Հաթթա բէք էյիյիմ . . . էյիլէշտիմ . . . — տիյէրէք , պիր էլինի
Ժազա ուզաթտըզտա , Ժազ մէրգումէնին էլինի սըզըպ քէնտի էլլէրինին իշինտէ
թութտը :

Մարթ՝ թէքրար իլէ . — էվվէթ , էյիլէշտիմ . . . Լաքին բէք ֆէնա հէյէճանա
տիւշար օլտում :

Ժազ . — Տիմէք գօրգտունըզ , էօյլէ՞ մի :

Մարթ . — էվվէթ , չօգ գօրգտըմ , ֆազաթ չօճուզըզ իթտիմ , զիրա թէհլիքէ
հազիգաթը հալտէ տէհէթլի պիր շէյ տէյիլ իտի . . .

Տօգթօր՝ ճան էվլատընըն եանընտա օթուրմըշ , նազարը հայրէթլէ մէրգու-
մէյէ պագըյօր իտի :

Ժազ Լակարտ՝ իքի իւշ տէֆա զիքը իթտիկիմիզ խալէճանը գալպէ շիմտի
տահա զիյատէ միւպթէլա կէօրիւնիյօր իտի :

Օ կիւնիւ սախթէ տօգթօր՝ պիւթիւն վիւճուտըյլա ալթիւաթ օլուպ , հէյէ-
ճանամիզ պիր սէտա իլէ գըզա խիթապէն տէտի քի ,

— Սէվկիւլիւմ Մարթ , պունտան պէօյլէ եալընըզ պէնիմլէ տիշարը չըգաճազ-
սընըզ . . . Սիզի կէօգէթլէմէք , վէ հէր կէօնա հէյէճանը շէտիտտէն սիզի սա-
զընսըրմազ իշիւն տայմա եանընըզտա պուլընմազ խթէրիմ . . .

Մարթ՝ եէնիտէն կիւլիւմսէյէրէք . — Թէշէքքիւր իտէրիմ , սէվկիւլիւ տօգթօր
. . . Ալիմ , Ալլահ , սիզ չօգ էյի ատամսընըզ . . .

Ժազ . — Լաքին սիզին էմնիյէթը թամմէնիզէ նախ օլմազ իշիւն բէք օ գա-
տար էյի ատամ կէօրիւնմէյօրըմ զանն իտէրիմ . . .

Մարթ՝ պիր նազարը իսթիդրապլա մուխաթըպընըն եիւզիւնէ պագարազ . —
էմնիյէթիմ մի տիյօրսընըզ , սէվկիւլիւ տօգթօր . . . Լաքին հազգընըզտա էմնի-
յէթիմ պէրքէմալ տըր :

Ժազ . — Սա՛յր , էվլատըմ :

Մարթ . — Եէմին իտէրիմ . . .

Ժազ . — Ելմին իթմէյինիզ , զիրա քէնտի քէնտինիպէ եալան սէօյլէմիշ օլուր-
սընըզ , սիզ շիմտի պէնի տիյնէյինիզ . . . Տիւշար օլտուղընըզ նամիզաճըղա՝ վա-
զըա էն զիյատէ շէքտիկինիզ գօրգու վէ տէհէթ սէպէպ օլմուշ իսէ տէ , գաթէն
սիզին տէ պու նամիզաճըղա իսթիտատընըզ վար իտի . . . Հէյէճան միւնտէֆի
օլտու իսէ տէ , կէօղլէրինիզտէ հէնուզ աճայիպ պիր հալ միւշահէտէ օլունտըղըն-
տան , պու հալին սէպէպի՝ սապահքի գազա տէյիլ տիր . . .

Մարթ . — Լաքին , սէվկիւլիւ տօգթօր , սիզի թէէմին իտէրիմ . . .

Ժազ . — Սէօզիւմի քէսմէյինիզ , էվլատըմ , ըէճա իտէրիմ . . . Սիզ բըթի Գաս-
թէլ գօնաղընտան չըզըպ Բարիզտէ եանըմըզտա իգամէթ իթմէյէ կէլտիկինիզ զէ-
ման տա սիզէ պէօյլէ պիր շէյ սէօյլէտիմ վէ պիր սուի թէէսսիւրէ տիւշար օլ-
տուղըմը սիզաէն սագլամատըմ . . . Սիզ պիր թագըմ ինքեարլարլա պանա ճէ-
վապ վէրտինիզ իսէ տէ , գաշամազ եօլու պու ճէվապլարընըզ պէնի գանի իտէ-
մէյօրլար իտի . . . Օ վագթքի կիպի պու կիւնքի կիւն տախի սիզին պէնտէն պիր
քէտէր ու ըզտըրապ կիզլէմէքտէ օլտուղընըզա էմինիմ . . . Հէր նէ գատար սէթր

իթմէյէ չալըջըօր իսէնիզ տէ, եինէ վագթ վագթ մահգուն վէ միւքէտտէր կէօ-
րիւնիյօրսընըզ . . . պէն իսէ պունա չօգ քէտէր իտիյօրըմ . . . էքսէրիա տու-
տագլարընըզ իւզէրինտէ թէպէսսիւմ կէօրտիւկիմտէ, պու կիւլիւմսէյիշին սախթէ
վէ քեաղիւօլ օլտուղընը միւշահէտէ իտիյօրըմ . . . Հայտէ պագալըմ, սէվկիւլիւ
գըզըմ, մատամ քի հագգըմտա էմնիյէթինիզ պէրքէմալ օլտուղընը սէօյլէյօրսը-
նըզ, սէրպէսթճէ պանա ճէվապ վէրինիզ :

Մարթ՝ այան աչիքեար սըգըլարագ .—Տօգթօր, էսէֆ ու քէտէրինիզի մու-
ճիպ օլան պու մահգունիյէթին սէպէսլէրինի անլամաղա չալըմայընըզ . . . Պու
հալը հիւզնիշթիմալի սիզէ իյզահ իտէմէյէճէկիմի թէէմին իտէրիմ . . . էվվէթ,
սահիհ տիր, հիւզնէնիկ սաաթլարըմ վար տըր, լաքին սէպէպինի պէն պիլէ
պիլմէմ :

Ժագ .—Պուրատա սաատէթինիզ միւքէմմէլ տէյի՞լ մի տիր :

Մարթ .—Նա՛սըլ միւքէմմէլ տէյիլ տիր, սիզ պէնիմ իւզէրիմէ թիթրէյիպ,
հագգըմտա քէմալը մուհապպէթ իպրագ իտիյօրսընըզ . . . Սաատէթը հալիմ բէք
միւքէմմէլ տիր . . .

Ժագ .—Ինսանըն էքսէրիա կիզլի արգուլարը օլուր տա, պու արգուլար վիւ-
ճուտ պուլմայընճա, պիր ըզտըրապը տէրուն հասըլ օլուր . . . Սիզ նի՞ջիւն սի-
զին արգուլարընըզ պիզտէն կիզէյօրսընըզ . . . Սիզէ միւթէալլիգ օլան շէյէ պէ-
նիմ նէ՛ տէրէճէ մէրագ իթտիկիմի վէ սիզի նէ՛ գատար սէվտիկիմի սիզ պիլիւսի-
նիզ . . .

Մարթ՝ պիր հէյէճանլա .—Ա՛հ, էվվէթ, սէվկիւլիւ տօգթօր, մուհապպէթի-
նիզէ ինանըրըմ . . . պունը սիզ պանա իսպաթ իթտինիզ . . .

Ժագ .—Ինանտըղընըզ շիւպհէմ եօգ տըր, լաքին պու մուհապպէթին նէ
տէրէճէ պէօյիւք օլտուղընը սիզ պիլէմէզսինիզ, խաթր ու խայալինիզտէն պիլէ
կէշիթէմէզսինիզ . . . Մա՛րթ, պիրպիրիմիզէ թէսատիւֆ իտէլիտէն պէրու, հիչ
քէնտի քէնտինիզէ սիւվալ իթմէտինիզ մի, եանըմտա պու եաշայընըզըն ասլ ու
էսասը նէ՞ օլաճագ . . .

Մարթ .—Պէտպախթլըղա տիւշար օլտուղըմ սըրատա պէնի գուրթարըպ իմտատ
ու մուավէնէթ իթմէք իւզրէ սուրէթը խայրխահանէտէ էլինիզի պանա ուզաթտը-
ղընըզ կէօրտիւմ . . . Ծէնապը Հագգա շիւքիւրլէր իտէրէք էլինիզի թութտըմ
վէ իսթիգպալիմին հիւսնիւ թէէմինի իշիւն քէնտիմի սիզէ էմանէթ իթտիմ . . .

Ժագ .—Լաքին պու իսթիգպալին պիր թագըմ իհթիմալաթը վար տըր, անը
միւշահէտէ իթտինի՞զ մի :

Մարթ .—Խա՛յր, տօգթօր :

Ժագ՝ պիր ազ սիւքիւթտէն սօնղրա պիր սէտաի շէհվէթինթիմա իլէ .—
Մա՛րթ, գալպիմին չարընթըլարընը արթըգ ուզուն միւտտէթ գապթ ու թէնքին
իտէմէմ . . . Պիրինճի տէֆա սիզի կէօրտիւկիմտէ, ալիմ Ալլահ սիզի քէտէր ու
ըզտըրապտան գուրթարմագտան պաշգա պիր շէյ տիւշիւնմէտիմ . . . Հագգընըզ-
տա Ֆէտաքեարըզ իպրագ իթտիկիմտէ, զիհնիմտէ հիչ պիր Ֆիքըր էնանիյէթ
եօգ իտի . . . Պիրպիրիմիզին եանընտա եաշամըշ օլտուղըմըզտան, իպթիտաի էմր-
տէ սըրֆ բէտէրանէ օլան մուհապպէթ ու շէֆագաթըմ թէպէտտիւլ իթմէքտէ

իտի . . Սիւզ բէք կէնճ վէ կիւզէլ օլտուղընըզտան , հէնուզ կէնճ վէ տուլ պիր ատամըն խանէսինտէ պուլընմագլըհընըզ՝ շան ու շէօհրէթ վէ նամուսընըզա տօգանըր հազարէթամիզ զանն ու գըյասլարա սէպէպլիթ վէրէպլիլիր . . Շան ու շէօհրէթ վէ նամուսընըզ լէքէտար օլմամալը տըր . . Պիր թագըմ քէօթիւ վէ շիւպհէլի ատամլարըն տիլինէ տասիթան օլմամագ իշիւն եալընըզ պիր չարէ վար տըր :

«Մարթ , սլու կիւնքի կիւն արթըզ պէն սիզի պիր բէտէր կիպի սէվմէմ :

«Մարթ , շու սաաթ , շու տագլիգատա պէն եալընըզ սիզի իշիւն եաշայօրըմ . . Պիր տէլիգանլը քէնտի նիշանլըսընը նասըլ սէվէր իսէ , պէն տէ սիզի էօյլէ ճան ու տիլտէն սէվլյօրըմ . . — տիյէրէք , սախթէ տօգթօր թօմթսըն՝ կէնճ գըզըն էօնիւնտէ տիզ շէօքտիւ վէ իլավէի մէգալ իտէրէք . — Մարթ , պէնիմ սէվկիւլիմ Մարթ , պանա զէվճէ օլմագ իսթէթմիսինիզ . . — տէյու սիւվալ իթտի :

29

էօքսիւզ գըզ պիւթիւն վիւճուտըյա թիթրէտի :

Կէօզլէրի տէհչէթէֆզա պիր սուրէթտէ բարլամագտա օլան ժագ Լակարտըն սօն սէօզլէրինի Մարթ իշիթտիքտէ , շէտիս պիր հէյէճանա , թարիֆի նագապիլ պիր ըզտըրապը տէրուէն տիւշար օլտու :

Տիմէք մէրգումէ գըզըն օ զէմանա գատար ազիզ պիր տօսթ , պիր համի , պիր բէտէր նապարըյա պագտըզը ատամ քէնտիսինի աշգ ու սէվտա իլէ սէվլյօր իմիշ . . .

Պու աշգ ու սէվտատա քէնտիսինճէ թէհտիտամիզ պիր թէհլիքէ վար իտի . . .

Պու թէհլիքէտէն գըզ եագայը նաճըլ գուրթարաճագ իտի :

Մարթ՝ թիթրէք պիր սէտա իլէ . — Տօգթօր , հազգընըզտա մուհապպէթը թամմէմ վար տըր , սիզէ նիհայէթ տէրէճէտէ միննէթտարըմ . . Սիզ պանա մուապէնէթ իթտինիզ , պէնի գուրթարտընըզ , պէն հէր շէյտէն մէյուու օլուպ վալիտէմէ գալուչմագ իշիւն թէրքը հայտթ իթմէք իսթէտիկիմ սըրատա , եաշամագ իշիւն սիզ պանա ելուրէք վէ ճէսարէթ վէրտինիզ . . Ալլահ կիպի սիզէ իթիգատըմ վար տըր , լաքին շիմտիքի սէօյլէտիկինիզի սիզտէն հիշ ումամտըզըմտան , պիր տէհչէթը ազիմէ հըսս իտիյօրըմ . . .

Ժագ՝ պիր նիտար շէհլէթիհթիվա իլէ . — Սիզի սէվտիկիմի սէօյլէտիմ , սիզ տէ պու իլանը մուհապպէթտէն խէվֆ ու տէհչէթէ տիւշար օլույօրսընըզ , էօյլէ՞ մի . . . Մարթ , պոււնըն իմքեանը եօգ տըր . սիզ պէնիմ աշգ ու մուհապպէթիմտէն գօրգմագսընըզ :

Մարթ՝ թիթրէյէրէք վէ իքի էլլէրինի պիրպիրինէ պաղլայարագ . — Րէճա իտէրիմ , տօգթօր . . . եալվարըրըմ , ազիզիմ . . . արթըզ պիր տահա պոււնըն լա գըրտըսընը իթմէյինիզ . . . պիր տահա պանա պէօյլէ պիր շէյ սէօյլէմէյինիզ . . .

Ժագ . — Սիզի ալտատըյօրըմ տէյու զանն իտիյօրսընըզ :

Մարթ . — Սիզ քէնտի ասըլ հըսսիյաթընըզըն իւզէրինէ քէնտի քէնտինիզի ալտաթըզ էյիճէ տիւշիւնմէյօրսընըզ տէյու զանն իտիյօրըմ . . .

Ժառ.—Պիլաքիս, գալստի սիգէ աշմադտան էվվէլ ուզուն ուզատիյէ տիւ-
շիւնտիւմ, օլուրը օլմաղը թէֆէքքիւր էյլէտիւմ. . . պէն մէսուտ օլունճա սիգին
տախի մէսուտ օլաճաղընըզա քէնտիմճէ գանաթ հասըլ իթտիւմ. . .

«Իսթէրիւմ քի գէնկին վէ միւթէպէր օլասընըզ. . . իսթէրիւմ քի պէնիւմ սա-
յէմտէ սահիպէի իթիպար ու սէրվէթ օլասընըզ. . . էլհասըլ իսթէրիւմ քի կէշ-
միշտէ նէ գատար մուգտարըզ օլտունըզ իսէ օնա մուգապիլ միւսթազպէլտէ մէմ-
նուն վէ մահգուզ օլասընըզ. . .

«Հագգընըզտա ըիայէթը քեամիլէմ վար տըր, սէվիլիլիւ Մարթ, լաքին պու-
րիայէթ գատար տա աչգ ու մուհապպէթիւմ վար տըր. պու աչգ ու սէվտա ըէք
շէտիտ օլուպ, պէնի սուզան իտիյօր, պէնի պիթիւրիյօր. . . Սիգսիգ եաշամազ,
էօլմէք տիմէք օլուպ, պէն իսէ սիգտէն սէվիլմէք վէ սիգի մէսուտ վէ պախթիյար
գըլմազ իշիւն եաշամազ իսթէրիւմ.»

Մարթ պիւր հըզ իլէ այաղա գալգտը.

Ժառըն սիմասընտա մէշհուտ օլան ասարը հարարէթ, սէտասընըն վէ էլլէրի-
նիւն թիթրէյիշի՝ գըզը բէյ տէր ըէյ տիւշարը խէվֆ ու տէհէթ իթմէքտէ իտի.

Մարթ.—Սիգ պէնիւմ էյլիքտարըմ վէ տօսթը վէֆաքեարըմսընըզ. . . պէնիւմ
իշիւն եաքտըղընըզ էյլիքէր խաթրըմա կէլտիքճէ, գալսիւմ՝ շիւքր ու մահմիտէթ-
տէն թաշըյօր, լաքին պանտ թէքլիֆ իթտիկինիզ մէվգէյի, լայըզ օլմատըղըմ
պու պէօյիւք շան ու շէրէֆի գապուլ իտէմէմ. . .

Ժառ.—Պէնիւմ գէվճէմ օլմաղա լայըզ տէյիլմիսինիզ. . . սի՞զ մի. . . նի-
շի՞ւն. . .

Մարթ.—Զիրա պէն ֆագիր վէ ֆամիլեասըզ պիւր գըզ օլտուղըմտան, սիգին
կիպի գէնկին վէ միւթէպէր պիւր ատամա գէվճէ օլմաղա լայըզ աշիլիւմ. . . Պիւր
քէրիւք տահա սէօյլէրիւմ, սիգ մութլազա եանըլմագտասընըզ. . . Սիլին էօլէն գը-
զընըզա պէնգէտիկիւմ իշիւն պէնի սիգէ էվլատ եաքտընըզ. . . արթըզ պէն օ էվ-
լատընըզըն վախտէսինին եէրինէ կէշէրէք սիգէ գէվճէ օլմամ. . . եալվարըրըմ,
ըէճա իտէրիւմ, պէնի սիգէ գէվճէ իթմէք թէսավուրընտան վազ կէշինիզ. . .

Ժառ.—Մարթըն էլլէրինի սըգարազ.—Լաքին պէն սիգի քէմալը մուհապպէթ-
լէ սէվէրիւմ. . . տէլի տիվանէ կիպի սէվէրիւմ.

Մարթ.—Պիննէֆս քէնտի քէնտինիգէ եալան սէօյլէյօրսընըզ, քէնտի քէն-
տինիգի ալտաթըյօրսընըզ. . .

Ժառ.—Սիլին եանընըզտա գալսիւմ պիւր շիտտէթը ֆէվգէլատէ իլէ չարբար,
տամարլարըմտա գան եէրինէ աթէշ ճէվէլան իտէր. . .

Մարթ.—Տօգթօր, եալվարըրըմ, ըէճա իտէրիւմ, պու լազըրտըյը սէօյլէմէ-
յինիզ. . . պէնի գօրգուտըյօրսընըզ. . .

Ժառ.—Պիւր էրքէք՝ սէվտիլի գարըյա նէ տէրէճէ մուհապպէթ, ֆէտաքեար-
լըզ վէ հիւրմէթ ու ըիայէթ կէօսթէրէպիլիւր իսէ, պէն տէ սիգէ օ տէրէճէ մու-
հապպէթ, ֆէտաքեարլըզ, հիւրմէթ ու ըիայէթ իպրազ իթտիկիւմ իշիւն սիգի
գօրգուտըյօրըմ, էօյլէ՞մի, էկէր գապուլ իթմէզ իսէնիզ, տիմէք գալսիւնիզ սէր-
պէսթ տէյիլ տիր. . .

Մարթ պու սօն սէօզլէրի իշիթտիքտէ թիթրէտի.

Մէրգումէնին մէվգիւի հագիգաթէն տէհէթլի օլույօր իտի :

Տօգթօրըն իլանը աչգ իթտիկի սըրատա , գըզ՝ քէնտիսինին Բօլ Ֆրօմանթալա օլան մուհապպէթինի իգրար իտուպ սէօյլէյէճէք օլսա , վէլիինիյմէթի օլան տօգթօրըն հիտտէթ ու զազապընը վէ պէլքի պուզզ ու ատապէթինի քէնտի իւզէրինէ ճէլպ իտէճէք , վէ տօգթօր պրրագըպ կիտէրէք քէնտիսինի եէնիտէն տիւչարը զարուրէթ ու սէֆալէթ էյլէյէճէք իտի :

Մարթ՝ քէքէլէյէրէք . — Պանա պէնպէտիկինի սէօյլէտիկինիյ միւթէվէֆիյէ սէվկիւլի գըզընըզըն խաթրը իչիւն պու լագըրտըյը պանա սէօյլէմէյինիյ , ազիզիմ , Ալլահ աչգընա օլտուն . . . Պէօյլէ պիր լագըրտը իթմէնիզլէ պէնի բէք Փէնա պիր հալէ տիւչար իտիյօրսընըզ . . .

Ժագ՝ գալպինտէ պիր գըսգանճըզ հասըլ օլարագ . — Մարթ , սիզ պէնի ալտաթըյօրսընըզ , պուենը բէք՝ ալէա անլայօրըմ . . . պուենա բէք էմինիմ . . . սիզտէ միւչահէտէ իթտիկիմ վէ սէպէպինի անլայամատըղըմ օ տալիմի մահգունիյէթին սէպէպինի շիմտի անլայօրըմ . . . Սիզ պիրինի սէվիյօրսընըզ տա պէնիմ եանըմտա պուլունտըղընըզ իչիւն անընլա գալուչամայօրսընըզ վէ պու Ֆրգաթա թէհամմիւլ իտէմէյօրսընըզ . . . տօյրու տէյի՛լ մի . . .

Մարթ՝ տէլի կիպի պաշընը չէվիրէրէք . — Տօգթօր , եէթէր պէնի իսթինթագ իթտինիզ վէ տիք տիք եիւզիւմէ պագտընըզ . . .

Ժագ . — Պիրինի սէվտիկինիզի ինքեար իտէպիլի՛րմիսինիզ . . .

Պուրատա գըզ եա եալան սէօյլէմէլի վէ եախօտ սըրընը աշմալը իտի :

Հալ պու քի պու սըրատա եալանը իրթիքեապ իթմէք էլզէմ օլտուղընտան , Մարթ՝ հէր նէ գատար սէրպէսթ վէ տօյրու սէօյլէր պիր գըզ իտի իսէ տէ , պիւլա թէրէտտիւտ տօգթօրա ճէվապէն տէտի քի ,

— Խա՛յր . . . խա՛յր . . . պէն քիմսէյի սէվմէմ . . . պէնիմ գալպիմ սէրպէսթ տիր վէ սէրպէսթ գալմագ իսթէր :

Ժագ . — Եէմին իտէ՛րմիսինիզ . . . միւթէվէֆիյէ վալիտէնիզին զիբըր ճէմիլի իւզէրինէ եէմին իտէ՛րմիսինիզ . . .

Պու տէֆա կէնճ գըզ՝ եալան եէրէ եէմին իթմէյէ ճէսարէթ իթմէտի , զիրա պուենտա շայանը հիւրմէթ օլան մուգատտէս պիր զիբըր ճէմիլէ հիւրմէթսիզլիք վագը օլաճագ իտի :

Մարթ՝ միւնասիպ պիր թարզտա ճէվապ վէրէրէք . — Պէնիմ սէօզիւմէ չիւպհէ իտէրէք պէնի թահգիր իտիյօրսընըզ . . . սիզին հիւրմէթ ու բիայէթինիզէ ինանտըղըմտա եանըլմըզ օլտուղըմը չիմտի անլայօրըմ . . . Պէն եէմին իթմէյէճէյիմ . . .

Ժագ՝ իսթիմալ իթտիկի չիտտէթը լիսանա բէչիման օլարագ . — Պէնիմ սիզտէն չիւպհէմ եսգ տըր , սէվկիւլի Մարթ . . . նէ՛ եաբայըմ , տէլի տիվանէյիմ , գըսգանճըղըմտան նէ եաբաճաղըմը պիլմէյօրըմ . . . Պանա աճըյըպ աֆվ իթմէլի :

Մարթ . — Անսամիմ իւլ գալպ սիզէ աֆվ իտէրիմ , զիրա սիզ պու կիւնէ գատար պէնիմ էյլիկիմէ շալըտըղընըզ վէ հագգըմտա չէֆագաթը պինիայէ իպրագ էյլէտիկինիզ իչիւն , պու տէֆա իսթէմէյէրէք պանա պէօյլէ պիր թահգիր վէ իգաճտա պուլունտըղընըզա հիչ չիւպհէմ եօգ տըր . . . — տէտի , վէ հէօնքիւր հէօնքիւր աղլամաղա պաշլատը :

Ժագ՝ մէրգումէնին կէօյսիւ չըգըպ էնտիկինի վէ սէլ կիպի կէօզ եաշլարը տէօքտիւկինի կէօրէրէք, պու տիւրլիւ պիր մուամէլէտէ պուլունտըղընա թէքրար քէնտի քէնտինէ բէշիման օլուպ, լաթիֆ վէ թիթրէք պիր սէտա իլէ.—Մարթ, սէվկիւլիւ գըզըղազ, պէն սիգէ ինանըրմ . . . պէն սիգէ ֆնանազ իսթէրիմ . սիգէ էօյլէ պիր լիսան իսթիմալ իթմէկէ հագգսըզ օլտուղըմը իթիրաֆ իտէրիմ, լաքին գալպինիգի րահաթ թութուպ արթըզ աղլամայընըզ, զիրա սիգին կէօզ եաշլարընըզ պէնի տիւչարը էլէմ ու քէտէր իտիյօր . . . Պէն իւմիտիմի իսթիգ-պալ իւզէրինէ պինա իտէճէյիմ . . . վագթ պանա մուին օլաճագ տըր . . . Մա-տամ քի գալպինիգ սէրպէսթ տիր, ումարըմ քի կիւնիւն պիրինտէ պէնի էյիճէ թանըյըպ անլայարագ նիհայէթ պէնի սէվէճէքսինիգ վէ սիգի գարըլար միյանըն-տա մէսուտ վէ պաթիթիյար իթմէքլիկիմէ միւսաատէ իտէճէքսինիգ:

Պունը տիյէրէք Ժագ Լակարտ՝ կէնճ գըզը քէնտիյէ տօղրու չէքտի իսէ տէ գըզ պիր հըզ իլէ քէնտիյի սաթիթէ տօգթօրըն էլինտէն գուրթարտը, վէ պատէ-հու տէտի:

—Իսթիգպալին նէ օլաճաղընը պիլէմէմ. լաքին ուզաթտըղընըզ եէտը իմտաա վէ մուամէնէթէ կիւվէնտիյիմ կիւնէ լանէթ օգույուպ բէշիման օլմաղա լութֆէն պէնի մէճպուր իթմէյինիգ . . . Պէն սիգէ պիր բէտէր . . . բէտէրլէրին էն ա-լէաւը նազարըյլա պագըյօր իտիմ . . . Պու պիր թաթլը րույա իտի . . . պու րույատան նիշիւն պէնի մահրում իթմէք իսթէյօրսընըզ:

Սաթիթէ տօգթօր Թօմարըն՝ քէնտի քէնտինի թէմամըյլա պուլմըզ օլտուղըն-տան, տուտագլարընը ըսըրըպ սօուգ գանլըլըզլա վէ սէրթճէ պիր թարգտա ճէ-վապէն տէտի քի:

—Բէք ալէա, Մարթ . . . պէն սիգի պիր տօսթ, պիր րէֆիգէ գանն իտիյօր իտիմ . . . սիգ իսէ չիւպհէլի պիր գարը օլտուղընըզտան, պէնիմ մուհապպէթը բէտէրանէմէ պիլէ էմնիյէթ իթմէյօր իմիշսինիգ . . . Սիզ պու կիւն պէնի րէտտ իտիյօրսընըզ, լաքին պէն զարագըմը չըգարաճաղըմ: Պէնիմ իլանը աշգ ու մուհապ-պէթ իտիյիմէ կիւճէնտիկինիգէ բէշիման օլաճագսընըզ: կիւնիւն պիրինտէ պէնի սէվէճէքսինիգ, պունա հիշ չիւպհէմ եօգ տըր, զիրա պէն պէօյլէ իսթէրիմ, վէ պէ-նիմ արգոււմա հիշ պիր շէյ մուխալէֆէթ իտէմէզ:

Պատէհու տահա լաթիֆ պիր սէտա իլէ իլապէի մէգալ իտէրէք տէտի:

—Կէլինիգ, սէվկիւլիւ էվլատ, պիր ազ շէյ եէյէճէք վագթ տըր:

Մարթ.—Հագգընըզ վար, տօգթօր . . . Կիտէյիմ շու կէճէլիկի չըգարըպ պիր ֆիսթան կիյէյիմ վէ սօնըրա թաաւ օտաաընա կէլէյիմ:

Ժագ Լակարտ՝ թէրս չէհրէ վէ գաշարը չաթըլմըզ օլտուղը հալտէ չէքիլտի կիթտի:

Ժագ՝ պիր հիտտէթլէ քէնտի քէնտինէ.—էվլէթ, պէնի սէվէճէք տիր . . . պէնի սէվմէսի լազըմ կէլէճէք տիր: Միւտտէթը էօմրիւմտէ պիրինճի տէֆա օլա-րագ գալպիմ՝ միւպթէլաի աշգ ու սէվտա օլույօր . . . իլքի վէ սօնը պու օլա-ճագ տըր . . . իսթէրիմ քի Մարթ պէնիմ գարըմ օլսուն . . . Մէրգումէ գըզ պունա մուխալէֆէթ իտիյօր աւմա, նէ՞ օլուր: Պէնիմ թահթը հիւքմիմտէ տիր . . . պանա իթաաթ իտէճէք տիր . . . Պու իշ վագթլա օլաճագ տըր, վէ էկէր

չաթըմագ լազըմ կէլիր իսէ չաթընճաղըմ . . . Մարթըն՝ ահալը գալպինի պէն տէն կիզլէտիկինէ Էմինիմ . . . Պիլճիւմէ կէնճ գըզլար կիպիս պու գըզ տախի չըգտըղընա պիր աչգ ու սէվտա թասարլամըլ օլմալը տըր . . . Լաքին պու աչգ ու սէվտայը ունուլթանագ տըր :

Սախթէ տօգթօր Թօմբսըն՝ քէնտի քէնտինէ պէօյլէ սէօյլէնէրէք կիթմիչ Բասգալը պուլմըլ իտի :

Ժագ Լակարտ՝ Մարթըն օտաարնտան տիչարը չըգար չըգմաղ, մէրգումէ գըզ Էլլէրինի պիրպիրինէ պաղլայարագ տիգ իսթիւնէ կէլիպ, ագլը պաղլնտան զայպ Թումուշ օլտուղը հալտէ քէնտի քէնտինէ քէքէլէյէրէք . — Եա Բապպիմ Ալլահ, օ գատար ճէֆա ու ըզտըրապ չէքտիքտէն սօնղրա պանա հէնուզ եէնի ճէֆա վի ըզտըրապլար տահա՞ մը չէքտիքէճէքսին, Պէնիմ բլտէր նագարլըյա պագտըղըմ պու ատամ՝ բէտէրանէ մուհապպէթտէն պաչգա պիր մուհապպէթլէ պէնի սէվիյօր իմիչ : Պէն պու մուհապպէթէ մուգապէլէ իտէմէյէճէլիմ վէ տիկէր պիրինէ ալէագա իթտիկիմ ճիհէթլէ, պու ատամըն մուհապպէթի պանա մուճիպլա աֆէթ ու ֆէլաքէթ օլանագ տըր . . . Եա Բապպիմ Ալլահ, պէնի հըմայէ էթ . սէն տէ, վալիտէճիկիմ, գըզճըղաղընը ախրլթտէն կէօզէթլէ . . . — տէյու տուվա իթտիքտէն սօնղրա, պիր հըզ իլէ կիյինտի վէ աչաղա էնտի :

Սուֆրայա օթուրանլարըն հէքսինտէ տէ պիր թագըմ տիւչինճէլէր վար ի՝ քէն, թաամ՝ հիւզնէնիկիզ պիր սուրէթտէ վուգու պուլմայըպ, լաքին բէք ուզըն սիսրմէտի, վէ խիթամ պուլուր պուլմաղ, Ժագ՝ Մատամ Լապառըն օղլույա պուլուլմագ իւզրէ տիչարը չըգտը :

Սաաթ սէքիզէ իքի իւչ տագիգա գալարագ սախթէ տօգթօր՝ Սէն Սիւլբիս մէյտանընա մուվասէլէթլէ, եէքտիկէրէ միւսալի եիւքսէքլիքտէ օլմայան իքի չան գուլէլի Էսկի քիլիսէյէ տուխուլ իթտի :

Իպառնէթխանէի մէզքիւր բէք թէնհա օլուպ, պիր գաչ գատըն՝ տիգ չէօք միւշ վէ պաղլարընը իքի Էլլէրինին արասընա ալմըլ օլտուգլարը հալտէ գարանլըղըն իչինտէ սոսս բուս տուվա վէ իպատէթ իթմէքտէ պուլընըյօրլար իտի, գիրա • ճէսիմ քիլիսէտէ անճագ պիր գաչ գանտիլ իլէ պիր գաչ մոււմ եանըյօր իտի :

Ժագ Լակարտ՝ մէզքիւր քիլիսէնին եան քիւչիւք իպատէթխանէլէրինտէն պիրինին եանընտա տուլտը, գիրա օրատա միհրապըն էօնինտէ կէնճ պիր բաբաղըն վէ եախօտ բաբաղ գըյաֆէթինտէ պիր տէլիգանլընըն տուվա իթտիկինի կէօրմիւշ վէ մէրգումըմ Մատամ Լապառըն օղլու Բընէյէ պէնգէթմիչ իտի :

Սախթէ տօգթօր՝ պիր ազ վաթթ քէմալը տիգգաթլա մէրգում տէլիգանլըյա պագտըգտան սօնղրա, օ օլտուղընը Էյիճէ անլամագ իչիւն եանընա եագլաչտը վէ օմուզընա վուրարագ . — Սիլսինիզ, տէյի՞ մի, Բընէ . — տէտի :

Օ տէլիգանլը սահիհէն Բընէ օլտուղընտան, մէրգում այաղա գաղգտը վէ Էլինի տօգթօրա ուզաթարագ տէտի :

— Էվլէթ, պէ՛ն իմ . . . Շուրատա օթուրընը . . . Գարուլարըն գարանմասընա հէնուզ եարմ սաաթ վար տըր . . . սիգէ սէօյլէյէճէլիմ լագըրտըյա իտէ պու գատար պիլէ վագթ լազըմ տէյիլ տիր . . .

Ժագ Լակարտ օթուրտը :

Տէլիգանը՝ մէրգումըն եանընա օթուրարադ վէ տահա եաւաշ պիր սէտա իլէ սէօզիւնէ տէվամ իտէրէք տէտի ,

— Պիրպիրիմիլէ պուլուշմադ իչիւն թային իթտիլիմ մահալէ էլպէթթէ թէ-
աճճիւպ իթտինիզ , սէվկիւլիւ տօգթօր . . . Պուենն սէպէպինի անլամադ դօր պիր
չէյ տէյլէ տիր : Պու կիւնքի կիւն հէնուզ թաշըմադտա օլտուզըմ գըյաֆէթլէ է-
կէր ումուսի պիր մահալտէ սիզինլէ պուլուշսա իտիյ , հէր քէտին նազարը տիգ-
գաթընը ճէլպ իտէր իտիմ . . .

Ժադ . — Պէնիմ էվիմէ կէլէպիլիր իտինիզ . . .

Բընէ . — Օնու տա պէն իսթէմէյօր իտիմ :

Ժադ . — Նիչիւն :

Բընէ . — Պուենն սէպէպինի չիմտի անլայաճադընըզ . . . Եարըն թէրըն թա-
րիգը րուհպանիյէթ իտէճէկիմ հալտէ տիզ չէօքիւպ քէմալը տիյանէթլէ իպատէթ
իթտիկիմէ պէլքի տէ իսթիդրապ իթտինիզ . . . պուենն տա սէպէպինի անլամադ
գօլայ պիր չէյ տիր . . . Վադըա բարապըղա հիչ իսթիտաւըմ եօգ տըր , լաքին
պէն խալիս պիր տինտարըմ , վէ թէսափուր իթտիլիմ մադսէտէ իրմէք իչիւն
պանա գուվէթ ու ճէսարէթ վէրմէսինի շէնապը Հադգտան թէմէննի իտիյօր
իտիմ . . . Շիմտի պէնի տիյնէյինիզ . . .

Ժադ . — Քէմալը տիգգաթլա սիզի տիյնէյէճէյիմ :

Բընէ . — Սիզին էվէ կէլմէք իսթէմէտիկիմին սէպէպինի չիմտի սիգէ իյզահ ի-
տէճէյիմ . . . Լաքին միւսաատէնիզլէ էվվէլ պէ էվվէլ սիգէ պիր չէյ սիւվալ ի-
տէյիմ :

Ժադ . — Պույուրընըզ . . .

Բընէ . — Պիր մուայէնէ իճրա իթտիրմէք իւզրէ վալիտէմլէ գօնաղընըզա կէլ-
տիկիմտէ , օրատա պիր կէնճ գըզ կէօրտիւմ , մէրգումէյի պիգէ թադտիմ իլէ ագ-
րապանըզտան օլտուզընը պէյան իթտինիզ իտի . . . — տէյիպ , պուրատա սէօ-
զիւնի քէստիքտէ ,

Ժադ . — Էյ սօնդրա նէօ օլմուշ . . .

Բընէ . — Սօնդրա . . . րէճա իտէրիմ , տօգթօր , աշըգտան աշըղա պանա ճէ-
վապ վէրինիզ . . . պու կէնճ գըզ սահիհէն ագրապանըզտա՞ն մը տըր . . .

Ժադ . քէնտի քէնտինէ . — Ահ , եանըմամը իմիչիմ . . . պու ագըսա Բընէնին
պէնիմլէ պուլուշմադ իսթէտիկիլինն սէպէպինի էյի քէշֆ իթմիչիմ . . . — տէտիք-
տէն սօնդրա եիւքսէք սէտա իլէ իլավէի մէգալ իտէրէք տէտի ,

— Շիւպհէօ մի վար , Մարթ ագրապամտան տըր :

Բընէ . — Եադը՞ն մը եօգսա ուզադ ագրապատան տըր :

Ժադ . — Եադընճա պիր ագրապամ օլուպ , բէտէր վէ վալիտէսի վէֆաթ իթ-
տիքտէ պու ալէմտէ եաքա եալընըզ գալտըղընտան , մէրգումէյի եանըմա ալտըմ
. . . պէօյիւթտիմ . . . գըզըմ կիպի իւզէրինէ թիթրէրիմ . . . Շիմտի օն տօ-
գուզ եաշընտա տըր . . . զաննըմ սիզինլէ եաշտաշ կիպի պիր չէյ տիր . . .

Բընէ՝ պիր սէտաի հէյէճանճամիզլէ . — Տօգթօր , պէն Մատմադէլ Մարթը ճան
ու կէօնիւլտէն սէվէրիմ . . .

Ժադ՝ տէլիգանընըն սէօզիւնիւ քէսէրէք . — Մէրգումէյի սէվէ՞քմիլինիզ . . .

լաքին քէնտիսինի թանըր թանըմազ կիպի պիր շէյսինիզ նէ՞ . . .

Բընէ .— Պիր քէրրէ կէօրտիւմ ամմա , անիտէ ալէազա իթտիմ . . . տէլի տի-
վանէ կիպի մէրգումէյի սէվէրիմ , լաքին պու աչգ ու մուհապպէթին մահվ ու նա-
պէտիտ օլմայաճաղընը վէ միւտտէթը էօմրիւմտէ պու աչգ ու մուհապպէթտէն
պաչգա պիր ալէազամ օլմայաճաղընը հըսս իտյօրըմ : Պու կիւն եօլա չըգաճա-
ղըմտան , պիր ազ էվվէլ ճէնապը Հագգտան թէմէննի իթտիկիմ գուվվէթ ու ճէ-
սարէթի խըսըմընըզ օլան գըզըն կէօզլէրինտէն ախգ ու իսթիհսալ իթմէք իշիւն
մէրգումէյի պիր քէրրէ տահա կէօրմէկէ բէք արգու իտէրիմ , լաքին գալպիմի սի-
զէ աչմագսըզըն պու մէսէրրէթէ նաիլ վէ նասիպ օլմագ իսթէմէտիմ :

Ժազ .— Սիզ պիր նամուսը չօճուգսընըզ . . . պիլիր իտիմ , շիւպհէմ եօգ իտի :

Բընէ .— Պու գըզ սէրպէսթ մի տիր , քիմսէյէ մէրպուլթ տէյիլ մի տիր :

Ժազ .— Սէրպէսթ տիր :

Բընէ .— Պու կիւնէ գատար մէրգումէյէ պիր գօճա պուլմագ նիյէթինտէ հիչ
պուլընմատընըզ մը :

Ժազ .— Հիչ էօյլէ պիր նիյէթտէ պուլընմատըմ :

Բընէ .— Եաչատըղը ալէմտէ մէրգումէյին հիչ քիմսէյէ կէօզ աթմատըղընը մէ-
մուլ իտէրմիսինիզ :

Ժազ .— Մէմուլ իթմէքտէն մատա , պու պապտէ թէմամըյլա էմին օլտուղը-
մը տախի իլավէթէն պէյան իտէրիմ . . .

Պու ճէվապըն իւզէրինէ իքիսի պիրտէն պիր ազ սուս տուրուպ , իշպու սիւ-
քիւլթտէն սօնղրա Ժազ Լակարտ՝ կիւլիւմսէյէրէք սէօզլւնէ տէվամ իլէ տէտի .

— Շիմտի արթըզ պիւմէք իսթէտիկինիզ շէյի անլայըպ էօյրէնտինիզ , տէյիլ
մի . . . Պու թահգիգաթընըզըն նէթիյճէսինի սէօյլէյինիզ պագայըմ :

Բընէ՝ բէք զիյատէ սըգըլըպ ճէսլը նէֆս իտէրէք կիւն հալ իլէ .— Օ գըզա
պէնի գօճա գապուլ իտէրմիսինիզ .— տէյու սիւվալ իթտի :

Ժազ .— Սէվկիւլիւ էվլատըմ , հագգընըզտա նէ տէրէճէ թէվէճճիւհիմ օլտու-
ղընը պիլիրսինիզ , պունըն տէլիլ ու իսպաթընը սիզէ կէօսթէրմիշիմ տիր , լաքին
Մարթա պէնիմ պէյէնտիկիմ գօճայը թէքլիֆ իթմէյէ հիչ հագգըմ եօգ տըր . . .
Բէնտիսի քէնտի գալպինին ինթիխասլ իթտիկի գօճայը ալմագ լաղըմ կէլիլ . . .
Ֆիքրիմի անլատընըզ , տէյիլ մի . . .

Բընէ՝ զայէթ գայըֆ պիր սէտա իլէ .— Անլայօրըմ . . .

Ժազ՝ տէվամ իլէ .— Պունտան մատա հէր իքինիզ տէ հէնուզ բէք քիւչիւք
սայըլտըղընըզտան , հէման շիմտի էվլէնմէնիզ միւնասիպ տէյիլ տիր . . . Տահա
սիզին չալըչաճագ վագթընըզ տըր . . . պիր ազ տահա վագթ կէչմէլի , թամ ա-
տամ օլմալըսընըզ . . . Օ զէման կէլիպ պու թալէպինիզի թէքրար իտէպիլիրսի-
նիզ , պէն տէ պու կիւնքի կիւն սիզէ վէրէմէտիկիմ ճէվապը պէլքի օ զէման
վէրէպիլիրիմ :

Բընէ .— Պէն տէ զաթէն եարըն թուր մուգավէլաթ մուհարրիրինտէն ախգ ի-
տէճէկիմ եիրմի պէչ պին Փրանգը՝ չալըչաճագ իշիւն գապուլ իթտիմ . . . Սէրվէթ
ու շէօհրէթիմի Մատմագէլ Մարթա արգ ու թագտիմ իթմէք իշիւն քէնտի սայ
ու էմէկիմկէ զէնկին վէ մէչհուր օլմագ իսթէրիմ . . . Լաքին , տօգթօր , պիր

քերթի սիգէ սէօյլէտիւմ վէ թէքրար սէօյլէրիւմ, մէրգուձէյի պիր տէֆա տահա կէօրիւր իսէմ գուվլէթ ու մէթանէթիւմ եիւզ գաթ արթաճազ տըր . . . քէնտի հագգընտա հըսս իթտիկիւմ մուհապլէթի եօլա չըգմազտան էվվէլ քէնտիսինէ սէօյլէմէք, վէ էկէր քէնտիսինէ լայըգ պիր հալտէ պուլընըր իսէմ լութֆէն պէնիսէվիպ սէվմէյէճէկինի վէ գալպինի պէնիւմ իշիւն հըֆզ իտէրէք պանա պէքլէյիպ պէքլէմէյէճէկինի սիւվալ էյլէմէք՝ էն շէտիտ արգուլարըմտան տըր :

Ժազ . — Սէվկիւլիւմ Րընէ, սիգ հէնուզ կէնճ վէ թէճրիւպէսիգսինիգ վէ գիհնի . նիգ խայալաթլա մէմու տըր, պու հալ՝ միւթալէաի վագըրանըգտան անլալըլըյօր . . . պիր ազ վագթ կէչտիքտէ, էլէէվմ էպէտի զանն իթտիկինիգ սէվտա վէ մուհապլէթին նէ օլտուղընը անլայաճագսընըգ . . . Պէն տէ սիգին եաշընըգտա իքէն, պիր տագըգաճըգ կէօրտիւկիւմ պիր գարըյա բէք գիյատէ ալէագա իթտիւմ, եախօտ պանա էօյլէ կէլտի . . .

Րընէ . — Էյ սօնղրա՞ :

Ժազ . — Սօնղրա, սիգին կիպի պէն տէ եօլճուլըգ իթտիւմ, օ շէտիտ ալէագա . նըն էսէրի պիլէ գալմայըպ, եալընըգ խաթըրէսի գիհնիմտէ գալտը . . .

Րընէ՝ պաղըրարագ . — Պէն անը հիջ պիր վագթ ունութմայաճաղըմ :

Ժազ . — Պու եէմին՝ կէնճլիք եէմինի տիր . . .

Րընէ . — Խա'յր, տօգթօր :

Ժազ . — Պէն տէ էօյլէ սէօյլէր իտիւմ աւմա, չօգ եանըլըր իտիւմ . . .

Րընէ . — Պէն եանըլմայաճաղըմա էմինիւմ, եօլա չըգաճաղըմ սըրատա, հիջ օլմագսա պիր գաջ տագիգա օլտուն Մարթը կէօրմէքլիկիմէ միւսաատէ իտինիգ . . . բէճա իտէրիւմ, եալմարըրըմ . . . էկէր լութֆէն գապուլ իտէր իսէ թէքմիլ հայաթըմը քէնտիսինէ հասր ու իհտա իթմէք՝ էն սէվկիւլիւ արգոււմ վէ էն գուվլէթլի իւմիտիւմ օլտուղընը հուգուրընըգտա քէնտիսինէ սէօյլէմէքլիկիմէ միւսաատէ իտինիգ . . . Տօգթօր, սէվկիւլիւ տօգթօր, պուընը պանա նիշիւն տիրիղ իտէճէքսինիգ :

Պիր քէտի ֆարէյի պիւսպիւթին էօլտիւրմէզտէն էվվէլ անընլա նասըլ օյնար իսէ, ժազ տա էօյլէ Րընէ իլէ օյնայօր իտի :

Պալէատէ թարիֆ օլընան միւքեալէմէնին հէման իպթիտասընտա սախթէ տօգթօր թօմբսըն՝ տէլիգանընըն մագսէտինի քէշֆ իլէ, քէնտիսինտէն պիր լութֆը աղլիւմ մագամընտա նէ թալէպ վէ իսթիրհամ իտէճէկինի անլամըլ իտի :

Պինաէն ալէյհ պու թալէպէ աճէլէ ճէվապ վէրմէյիպ, գիրա մէրգոււմ տէլիգանըլ՝ իշպու թալէպլիլէ պիւսպիւթին քէնտիսինէ թէսլիւմ օլույօր իտի :

Հալ պու քի, պու ինսաֆսըլ օյուընըն հատտէն գիյատէ ուզանմասը միւնասէպէթսիգ օլաճաղընը անլայարագ ճէվապէն տէտի :

— Հագգընըգտա նէ տէրէճէ թէվէճճիւհիւմ օլտուղընը միւսաատէնիլլէ պիր քէրթի տահա արգ ու պէյան իտէրիւմ, սէվկիւլիւմ Րընէ . . . Սիգի կէօրտիւկիւմ իլք կիւնտէն՝ հագգընըգտա պիր մուհապլէթը խալիսանէ հըսս իտուպ, պուընը սիգէ պագը նասիհաթլար իթասըլլա արգ ու ըզհար էյլէտիւմ . . . Պու նասիհաթլարըմը իճրա իտէճէկինիլլէ էմինիւմ . . . Գալապալըգտան այրըլըպ քէնտի քէնտի . նէ պիր մէվգի վէ վապիյէթ բէյտա իթմէք իսթէյէն ատամա միւգթագի օլան մէ .

Թանէթի սիգտէ մէվճուտ կէօրիւյօրմ, պինանէն ալէյհ գարարլաչորտըղընը թէ-
չէպպիւստէ նախը մուվաֆֆադիյէթ օլաճաղընըղ գալիէն մէմուլ իտէրիմ . . .
Նախը մուվաֆֆադիյէթ օլուպ տա ագրապամտան օլան գըղը եէնիտէն թալէպ
իթտիկինիգտէ, պու թալէպէ մէմուլիյէթը ազիմէ իլէ մուվաֆադաթ իտէճէյիմ,
էլվէրիւ քի Մարթ՝ սիգէ զէվճէ օլմագ իսթէսին . . . Պու կիւն պէնիմ էօնիւմաէ
մէրգոււմէյէ իլանը աչգ ու մուհապպէթ իթմէկէ բէք զիյատէ արզու իտիյօրսընըղ,
աէյիլ մի . . . Բէք ալէսա էօյլէ օլտուն, մուվաֆադաթ իտէրիմ . . .

Բընէ՝ ազլը պաչընտան կիթմիչ կիպի.— Մուվաֆադաթ իտիյօրմսընըղ,
տօգթօր . . .

Ժագ.— Էվվէթ, աչիզիմ:

Բընէ.— Ալիմ Ալլահ, էլմաս բարչասը կիպի պիր ատամսընըղ:

Ժագ.— Լաքին պու մուվաֆադաթ՝ պիր շարթ իլէ տիր . . .

Բընէ.— Նէ՞ շարթ:

Ժագ.— Պէնիմ սիգէ կէօսթէրտիկիմ իչպու միւստատէյի վալիտէնիզ տույիմ-
մալը տըր . . . քէնտիսինտէն իպն ալմագսըղըն իսթիգպալիինիզ հագընտա ալէօյ-
լէ պիր գարար վէ թէանհիւտտէ պուլունտըլըմտան տօլալը պանա տարըլապիլըր,
վէ հագըղ տա օլուր, զիրա վիճտանըմ հիչ բահաթ տէյիլ տիր. Լաքին պէնիմ էն
պէօյիւք էմէլիմ՝ սիգի մէսուտ վէ պախթիյար կէօրմէք տիր . . .

Բընէ.— Ահ, սէվկիւլիւ տօգթօր, սիգէ նա՞օրը արզը շիւքրան վէ միննէթտա-
րի իտէյիմ.— տէյերէք, Ժագըն էլլէրինի սըգտը, վէ իլավէի մէգալ իտէրէք.—
Մատմաղէլ Մարթը նէ՞ վագթ կէօրմէք իգպալիինէ նախ օլաճաղըմ.— տէյու սիւ-
վալ իթտիքտէ,

Ժագ.— Եարըն . . . Լաքին պունըն իչիւն պիր գաչ սաաթ սօնլրա եօլա
չըգաճագսընըղ:

Բընէ.— Նի՞չիւն էօյլէ:

Ժագ.— Մարթ՝ պիր արապա գագասընա ուղրամըչ օլտուղընտան, պիր ազ
քէթիսիզ տիր:

Բընէ՝ սաբ սարը քէսիլէրէք հէյէճանլը պիր սէտա իլէ.— Պիր գագա՞մը տէ-
տինիզ:

Ժագ.— Էվվէթ, Լաքին թէլաչ իթմէյինիզ . . . գօրգուլաճագ վախիմ պիր
չէյ եօգ տըր . . .

Բընէ.— Լաքին խասթա տըր տիյթրսընըղ նէ՞ . . .

Ժագ.— Պիր ազ բահաթսըղ տըր . . . էնտիչէ իտէճէք հիչ պիր շէյ եօգ տըր
. . . Պու սապահ մէրգոււմէյի քէօյէ կէօնտէրտիմ, պիր գաչ կիւն օրատա գա-
լաճագ տըր . . . օրատա պիր գօնաղըմ վար, մէրգոււմէյի կէօրմէք իչիւն օրայա
կէմէլիսինիզ:

Բընէ.— Պու գօնագ նէ՞րէտէ տիր:

Ժագ.— Մարն ըրմաղընըն գըյընտա . . . Գրէթէյլ արազիսի իւզէրինտէ . . .

Բընէ.— Լաքին, տօգթօր, եարըն կիւնտիւզին պիր գաչ սաաթ Բարիգտէն
գաչագագ իտէպիլիւրիմ . . .

Ժագ.— Պէն Բարիգտէքի գօնաղըմտան միւֆարէգաթ իտէմէյէճէկիմտէն, պու

տէտիկինիդ պէյհուտէ տիր . . . Եարըն խասթա սրագաճագ կիւնիմ տիր , պըրա-
գամամ , խասթալարըմը պօչա չըգարամամ . . .

Բընէ .— Տօղրու տըր . . . Լաքին օ հալտէ նա՞սըլ եարմալը . . .

Ժագ .— Եարըն սաաթ գաչտա՞ թուրա հարէքէթ իթմէք նիյէթինտէսինիդ :

Բընէ .— Թարիֆայա սրագտըմ . . . ագչամ սաաթ սէքիզի գըրգ պէշ կէչէրէք
պիր սիւրաթ գաթարը վար տըր . . . անընլա կիթմէք նիյէթինտէսինիդ . . .

Ժագ .— Վալիտէնիդ չըմէտըֆէրէ գառար սիզէ լէֆագաթ իտէճէ՞ք մի տիր :

Բընէ .— Պէոյլէ պիր նիյէթտէ պուլունտըղընը պանա սէոյլէմիշ օլուպ , ում-
մամ քի պու նիյէթինտէն սարֆը նազար իթսին :

Ժագ .— Օ հայտէ վալիտէնիդ պիր շէյտէն շիւպէլէնմէմէք իջիւն պագընը
նէ՞ եարմալը տըր . . . Պիլէթինիզի ալըրսընը , բըրթընըգը գայտ իթտիրիսի-
նիդ , վալիտէնիզէ էօրիւշիպ վէտալաչըրսընը , Լաքին հարէքէթ իտէճէք եէրտէ
պուրատա գալըրսընը :

Բընէ .— Էօյլէ ամմա , չանթալը նէ՞ եարտըմ . . . պէն անը զայալ իտէմէմ :

Ժագ .— Սիզ օլմագսըղըն օ կիտէր , էրթէսի կիւնիւ բուսուլանըգ էլինիզտէ
օլտուղը հալտէ թուրա միւվասէլէթ իթտիկինիզտէ , օրատաքի տէմիր եօլ անպա-
րընա կիտիպ չանթայը իսթէրսինիդ . . .

Բընէ .— Էյ վալիտէմ պէնտէն այրըլտըգտան սօնղրա նէ՞ եարաճաղըմ :

Ժագ .— Կիտէր սթասիօն գազինօսընտա պէքլէրսինիդ , սրասպա իլէ օլիրինի
կէօնտէրիր սիզի ալտըրըրըմ :

Բընէ .— Պու արապա պէնի նէ՞րէյէ կէօթիւրէճէք :

Ժագ .— Դրէթէյլտէքի խանէմէ կէօթիւրէճէք , պէն օրատա Մարթըն եանըն-
տա սիզի պէքլէյէճէյիմ , պիր սաաթ օրատա վագթ կէչիրէճէքսինիդ , պատէհու
կէլտիկինիդ արապա իլէ եինէ Բարիզէ ալտէթ իտէճէքսինիդ . . . կէճէ սթասիօն
գուրպինտէ պիր օթէլտէ գալըրսընը . . . սապաչ իլէ թրէնէ լաքիպ օլուրսը-
նը , ումարըմ քի մէմնուս վէ մէսրուր օլարագ եօլա չըգարսընը :

Բընէ .— Ա՛հ , տօգթօր , սէվիլիլա տօգթօր , էլմաս կիպի պիր ատամսընը
. . . պունը նէ գատար տէսէմ ագ տըր .— տիյէրէք , քէմալը շէվգ ու մուհապ*
պէթլէ սախթէ տօգթօր թօմբսընըն ֆլէրինի եէնիհէն սըգմագտա օլմաղլա , մէր-
գում տօգթօր կիւլիւմսէյէրէք ճէվապէն :

— Պէն ստէթա սիզին տօսթուըղ օլմուղըմը սիզէ իսպաթ իթմէյէ չալըշը-
յօրըմ . . . ս Պունա հիշ լիյագաթըմ եօգ տըր . . . — տէտի :

Բընէ .— Քիլիսէ գարուլարը գարանաճագ . . . տիչարը չըգալըմ :

Ժագ .— Պիր շէյ տահա սէօլլէյիմ . . . Եիրմի պէշ օլին ֆրանգընըգը ալտըղը
նըգտա նէ՞ եարմագ նիյէթինտէսինիդ , նէ՞ եօլ թուլթաճագօրնըգ :

Բընէ .— Պունա տաթր հէնուգ պիր գարար վէրմէմիլիմ տիր . . . թուրտա
պու պապտէ պիր գարար վէրիպ սիզէ եագաճաղըմ . . .

Ժաղլ .— Իհմալ իթմէյիպ Բալընըգ :

Բընէ .— Պէն իհմալ իթմէյիպ եագարըմ . սիզ տէ գօնթ տը թօնէրիէօնին
գօնաղընտա վուգու պուլան սըրգաթ մաստէսիյլէ ուշաղը Ժէրօմ Վիլարըն մու-
հաքէմէսի նէ սուրէթ քէսպ իտէր իսէ պանա պիլտիրէսինիդ , էկէր գօնթըն վա-

սխլեթնամէսի պուլունըս էլէ կէջերէք, վասիյէթ օլընան մէպլաղ գուրթուլըր իսէ, պէնիմ կէլիպ իսպաթը վիւճուտ իթմէքլիկիմ լազըմ կէլիր . . .

Ժագ.— Միւթէվէֆա զօնթըն գըզըյլա պէրապէր այնը կիւնտէ տիւնեայա կէլէն ալթը նէֆէր չօճուգլարա վէրիլէն միտալեայը պէրապէր ալմաղա ունութմայաճագընըզ, տէյի՛ն մի :

Րընէ.— Շիւպհէ՞ մի վար :

Ժագ.— Մէգքիւր միտալեայը էլպէթթէ քէմալը տիգգաթլա չանթանըզա հըֆզ իտէճէքսինիզ, տէյի՛ն մի :

Րընէ.— Օնա չօգ տիգգաթ իտէճէյիմ . . . Պու միտալեայը չօճուգլըղմտան պէրու պօյնուժտա թաշըրըմ վէ տայմա իւզէրիմտէ թաշըմագ իսթէրիմ :

Ժագ.— Հագգընըզ վար . զայս իթմէմէք իչիւն պոււնտան ալէա չարէ եօգ տըր : Ալլահա ըսմարլատըզ, սէվիւլիւ էվլատըմ, եարըն ագչամ ինչալլահ եինէ կէօրիւշիրիչ :

Ժագ իլէ Րընէ՛ Սէն-Սիւլբիս քիլիսէսինտէն տիշարը չըգտըլար վէ թէքրար իլէշտիքտէն սօնղրա եէքտիկէրինտէն այրըլտըլար :

Րընէ՛ վալիտէսինին իգամէթկեահընա կիտէրէք քէնտի քէնտինէ.— Հայտէ պագալըմ, Մարթըն պիր կիւն պէնի սէվէճէյինի իւմիտ իտուպ իթմէյէճէկիմի պիլէրէք եօլա չըգաճալըմ : Ալիմ Ալլահ, տօգթօր բէք էլմաս կիպի պիրատամ տըր . —տիյօր իտի :

Ժագ իսէ մէրգուժ տէլիգանընըն հիչ պիր շէյտէն շիւպհէլէնմէքսիզին քէնտիյէ թէսլիմ օլմասընա լէք զիյատէ սէվինէրէք ալէամէթը մէսէրրէթ օլմագ իւզրէ էլլէրինի պիրպիրինէ սիւրթիւշտիրմէքտէ վէ քէնտի քէնտինէ.— Շարըն ագչամ պիր միտալեալըզ տահա օլաճագ տըր . . . —տիմէքտէ իտի :

Շիւմտի պիզ Րէյմօն Յրօմանթալա նագլը քէլամ իտէրէք, պագալըմ օ կիւնիւնէ՞ իշ կէօրմիւշ տիր :

Րէյմօն Յրօմանթալ՝ օլլոււնա պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ իտէրէք, սէրիան վէ նակէհան եօլա չըգմասը իյճապ իթտիկինի պիլտիրտիքտէն սօնղրա, ալտըլը էմր մուճիպինճէ զապթիյէ նէգարէթի տալիէսինէ ազիմէթլէ, զապըթա լէիսինին օտասընտա մուճաիլէյլէ պուլուշմըշ իտի :

Պու իքի զաթ՝ օրատա, Տիւվէրնուա իլէ Վիրթինինին վէֆաթընը միւպէյյին Ժուրնալարը սուրէթը ճիտտիյէտէ թէտգիգ իթմիլլէր իտի :

Թէտգիգաթը մէգքիւրէ խիթամ պուլտըգտա, զապըթա լէիսի՝ պու իքի կէնճէրին իգամէթկեահընա կիտիլիպ իճրաի թէհարրիյաթ օլոււնմասը ֆաիտէտէն խալի օլմայաճաղընը պէյան իթմիշ օլմաղլա :

Րէյմօն.— Էֆէնտի, պէն էվվէլա Տիւվէրնուանըն ասըլմըշ օլտուղը իքի կէօր մէք իսթէրիմ.— տէտիքտէ :

Զապըթա լէիսի.— Իշթէ.— տիյերէք, իքի Րէյմօն Յրօմանթալա վէրտի :

Րէյմօն՝ իքի ալըլ թէֆթիշ ու թէտգիգ իթտիքտէն սօնղրա.— Պու պիր պաղ իքի տիր . . . պիր եուլար օլմալը տըր . . . պագընըզ եէվիք հալգալարընտան աշընմըշ եէրլէրի . . .

Զապըթա լէիսի.— Պէն տէ էօյլէ զանն իտէրիմ, լաքին պոււնտան՝ պէօյիւք պիր նէթիյէճէ չըգարըլամազ . . .

Բէյմօն.—Պէն տէ էօյլէ տէրիմ, լաքին սիր վագթը միւնասիպտէ պու իբ
սիր տէլիլ ու էմարէ օլապիլիր:

Ջապըթա րէիսի.—Մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ . . .

Բէյմօն.—Էվվէթ, դաննըմճա միւմքին տէյիլ իսէ սիլէ միւհթէմիլ տիր . . .

Պինաէն ալէյհ, պու իրի լութֆէն պանա թէվտի իթմէնիզի րէճա իտէրիմ . . .
Ջապըթա րէիսի.—Ալընըզ: Լաքին գօրգարըմ քի գոււ իւզէրինտէ պինա
եարարսընըզ . . . Հէր սաղ իրէլրի տէ պիր տիր . . . այնը սուրէթտէ իմալ օ-
լունըրլար . . .

Բէյմօն.—Մուայէնէ իթմէլի տիր . . . Էվվէլա պագալըմ Ամէտէ Տիւվէրնուա-
նըն իգամէթկեանընտան նէ՞ մալիւմաթ ախզ իտէպիլէճէյիզ . . . Էօլաիյինտէն
պիր կիւն ագտէմ պիրիքտէ իչիլի իշմիլ օլտուղը արգատաշը՝ էրթէսի կիւնիւ վու-
գու պուլաճագ պիր քէօյ թէֆէրրիւճինտէն պահա իթմիլ տիր . . . Պու իբ պիր
գօնագ ախըրընտան չըգմա պիր իբէ պէնզէմէյօր . . . Պէլքի քէօյ թարաֆընտա
պիր իզ պուլուրըզ . . .

Ջապըթա րէիսի՝ այաղա գալգարագ վէ շարգասընը ալարագ.—Պէօյլէ օլմա-
սընը թէմէննի իտէրիմ ամմա, հիչ ումմա . . . —տէտի:

Պատէհու պու իքի մէմուր՝ Ամէտէ Տիւվէրնուանըն իգամէթկեանընտա իճ-
րաի թէհարրիյաթ իթմէք իւզրէ Պէլվիտէքի Ժիւլիէն—Լագրուա սօգաղընա ազի-
մէթ իթսիլէր:

Պիղ անէրին արգասը սըրա կիտիպ տէ, թէհարրիյաթը մէգքիւրէնին թէ-
ֆէրրուաթըյլա վագթ ղայպ իթմէյէճէյիզ:

Գօնթ տը Թօնէրիէօնին վէտրիկի միտալեանըն՝ միւթէվէֆա տէլիգանընըն
իգամէթկեանընտա պուլընամայաճաղընա, վէ մէրգոււ տէօչէմէճի ամէլէնին գօմ-
չուլարը վէ խանէնին գարուճըլարը հիչ պիր շէյտէն խապէրտար օլմասըզլարըն-
տան չվագը օլան սիւվալլարա հիչ պիր ճէվապը սէվապ իթա իտէմէյէճէլէրինէ
օգույանլարըմըզ շիմտիտէն էմին օլապիլիրլէր:

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ էօհտէսինէ հէվալէ օլընան պու մէնհուս վէ ղարիպ մատ-
տէ իւզէրինէ ղայէթ տիւչիւնճէլի, վէ պէլքի ուզուն միւտտէթ իչիւն օղլունտան
այրըլաճաղընը տիւչիւնէրէք միւթատընտան ղիյատէ մահզուն օլտուղը հալտէ կէճ
վագթ Սէն Լուի ատասընտաքի իգամէթկեանընա վարտը:

Բէյմօն պիւթին կէճէ տիւչիւնիպ թաշընարագ զիհնինտէ պիր թագըմ բլան-
լար թէրթիպ իթմէքտէ վէ անէրիէ պէյէնմէյիպ պիր պիրի արտը սըրա պօղմագ-
տա իտի իսէ տէ, էրթէսի կիւնիւ սապահլայըն էրքէն երինէ իճրաի թահգիգաթա
թէչէպպիւս էյլէտի:

Մէրգոււմն էն ղիյատէ քէչֆ իթմէք իսթէտիկի շէյ՝ իքի կէնճէրին քէօյ
թէֆէրրիւճինէ կիթտիքլէրի մահալ իտի. ղիրա օ մահալի պուլընճա, արթըզ ան-
տէն իբ ուճու էլէ կէչիւրէճէկի իւմիտինտէ պուլընըյօր իտի:

Մահալը մէգքիւրըն քէչֆի քէնտիսինէ միւչքիլ կէօրիւնիպ, լաքին պիւսպիւ-
թին մուհալ կէօրիւնմէյօր իտի:

Պրագալըմ Բէյմօն քէնտի թէհարրիյաթընա գօյուլըն, պիզ Միրօմէսնիլ սօ-
գաղընտաքի գօնագա ալտէթ իտէլիմ:

Ժառ Լակարտ, եանի սախթէ տօգթօր Թօժրսն՝ Րընէ Լապտռ իլէ միւլա-
գաթտան սօնդրա գօնաղա ավտէթ իտէրէք, բէք եօրկուռ օլմասընա մէսնի իս-
թիրահաթ իթմէք իւզրէ քէնտի օտասընա չէքիլմիլ խի:

Ժառ էրթէսի սապահ էրքէն գալզըս, կէյա սըր քեաթիսի օլտն Բասգալը
քէնտի իշ օտասընա չաղըրթտը:

Ժառ Լակարտըն բէք տիւշիւնէլի օլտուղը՝ սիմասընտան պէլի օլույօր խտի:
Բասգալ.—Նէ՞ն վար, արգատաշ. բէք հիւզնի կէօիւնիյօրսըն, աքսի պիր
չէ՞յ մի օլտսը:

Ժառ.—Պու սապահքի կազէթալար վա՞ր մը:

Բասգալ.—Էվլէթ, վար:

Ժառ.—Ամէտէ Տիւվէրնուա իլէ տիւլէր Վիրթինինին վէֆաթը հազգընտա
էլան պիր չէյ եազմամըչլար մը:

Բասգալ.—Էլան պիր չէյ եազմամըչլար:

Ժառ.—Պու սիւքիւթ սանա զարիպ կէօրի՞նմէյօր մը:

Բասգալ.—Հիչ պիր վազթ:

Ժառ.—Էօյլէ ամմա պէնի տիւշիւնտիրիյօր, պէնի տիւշարը էնտիլէ խալիօր,
հաթթա գօրգուտըյօր պիլէ . . .

Բասգալ.—Նի՞չիւն էօյլէ:

Ժառ.—Զիւնքի պու սիւքիւթին պէհէմէհալ պիր սէպէպի վար տըր:

Բասգալ.—Պիր սէպէպի՞ մի. պուենա չիւպհէ եօգ տըր, լաքին պու սէպէպի
քէնֆ իթմէք պէնճէ գօր պիր չէյ տէյիլ տիր:

Ժառ.—Սէնճէ նէ՞ սէպէպ տիր:

Բասգալ.—Բօլիս հէյէթի՝ Անթուան Ֆօվէլին գաթիլինի պուլմըլ օլմայըս,
էքի կէնճէրին գաթիլէրի տէ քէնտիսինտէն գուրնաս օլտուգլարընը վէ անէրի
ապիթ թութամայաճաղընը հըսս իտէրէք, կազէթալարըն քէնտիսինէ իգթիտար-
սըզլըգ աթֆ իթմէսինտէն վէ Բարիզ էհալիսինի քէնտիալէյհինէ չըգարմասընտան
գօրգուտա վէ իգթիտարսըզլըզընը միւպէյին պիր սէօլ սէօյլէմէքտէն սագըն-
մաքտա վէ իսթիյարը սիւքիւթ իտուպ հիչ պիր չէյ աչըղա վէրմէմէքտէ տիր . . .
Խիւլասաի քէլամ, տէտիկին պու սիւքիւթ՝ պանա գօրգու վէրմէք եէրտէ գալ-
պիմէ իթմինան կէթիրմէքտէ տիր . . . Պիզ գուրչուռ տօգանմալ:

Ժառ.—Զընդըրաղը պաղլամագ վէ բօլիսի թութուշըրմագ իչիւն եալընըզ
պիր կազէթաճը էլլէրիր:

Բասգալ.—Է՛հ, նէ՞ օլուր . . . Պիզ թէտապիրը մուէսսիրէ իթթիխազ իտուպ
քէմալը մէհարէթլէ իճրաի մուամէլէ իթմէքտէ օլտուղըմըգտան, եագայը հիչ էլէ
վէրէմէյիլ, Ատլիյէճէ պիր տարպը մէսէլ վար անը խաթրընա կէթիր: «Ճինայէթ
քիմէ ֆաիտէլի իսէ անը արայընըզ» տէրլէր: Պու տարպը մէսէլէ իսթինատէն,
պէն տէ տէրիմ քի, պիրպիրինի միւթէագըզ վուգու պուլան պու վէֆիյաթըն սէ-
պէպինի պու ալէմտէ քիմ պուլապիլիր . . . Գօնթ տը Թօնէրիէօնին վարիսլէրի:

նի մահով ու նապէտիտ իթմէքիքտէ պիգիմ պիր կէօնա մէնֆաաթըմըզ օլտուղընը իսպաթ իթմէք՝ միւմքինսիգ պիր՝ քէյ տիր . . . իմտի, ինան օլտուն, գօրգմայալըմ վէ գավիճէ պասարադ. հէտէֆը մագսուտա տօղրու եիւրիւյէլիմ :

Ժագ.— Գալպիմէ իթմինան կէթիրտին . . . էվվէթ, հէտէֆը մագսուտա տօղրու եիւրիւյէլիմ. հէր կիւն պիրէր մըգտար հէտէֆէ եագլաչմագտայըզ, եարըն տահա զիյատէ եագընընա կիտէճէյիզ . . .

Բասգալ.— Եարըն մը :

Ժագ.— Էվվէթ :

Բասգալ.— Նա՞նը :

Ժագ.— Պու ագչամ Րընէ Լապառն միտալեսանըն էլէ կէշիրէճէյիզ :

Բասգալ.— Ֆիքրինի իյզահ էթ :

Ժագ Լակարտ՝ իւք կիւնիւ Սէն—Սիւլբիս քիլիսէսինտէ ճէրէյան իտէն աշվալի մուխթասար պիր սուրէթտէ արգատաչընա իյզահ ու պէյան իթտի :

Բասգալ.— Տիմէք մէրգոււմ տէլիգանը՝ պու ագչամ տէմիր եօլ գաթարընըն հարէքէթինտէն սօնղրա սթասիօնտա պէլէյէճէք տիր, էօյլէ՞ մի :

Ժագ.— Էվվէթ, սթասիօն գաղինօսընտա պէլէյէճէք. սէն անը բէք գօլայ թանըյաճագսըն . . .

Բասգալ.— Պուսուսիյէ մէքթէպը ըուհանի շակիրտի գըյաֆէթինտէն քէնտիսինի բէք չաբուգ թանըյաճաղըմ . . .

Ժագ.— Ո՞յր, սէնին պէնիմ կիպի կիլինմիշ օլաճագ տըր :

Բասգալ.— Պու օլմատը . . . պէն քէնտիսինի եալընըզ պիր տէֆա կէօրմիւշ օլտըղըմտան, սիմասը բէք օ գատար խաթրըմտա եօգ տըր . . . Լաքին նէ՞ օլուր, պէն գօգու ալըրըմ. ըուհպան էլպիսէսի թաշըմըզ օլտըղընտան, էլպէթթէ պիր ազ ըուհանի թավը ու միշվարը ալմըշ տըր . . . պէն անը պուլաճաղըմ : Մէրգոււմը սաաթ գաճտա կիթմէլի ալմալը :

Ժագ.— Սաաթ օն ըատտէլէրինտէ . . . մէրգոււլա պէրապէր Բըթի Գասթէլ գօնաղընա տա ագչամ սաաթ օն պիրտէն էվվէլ միւվասէլէթ իթմէմէլի . . . քէմալը ինթիյաթլա տավրանմալը տըր . . . Սատամ Լապառ օրատա օլաճագ տըր . . .

Բասգալ՝ պիր իսթիղրապը թամմ իլէ.— Վալիտէսի՞ մի :

Ժագ.— Էօյլէ եա :

Բասգալ.— Պու նէ՛ ագըլըզճա հարէքէթ տիր . . .

Ժագ.— Պիլաքիս մէհարէթին նիհայէթ տէրէճէսի տիր, ուսթաճա պիր գօլըօ տըր . . . Պէն կէօյա Սատամ Լապառա ալէագճա իտուպ մէրգոււմէյի քէնտիմէ պէնտ իթտիկիմտէն, օ տախի՝ Ալլահ իթմէսին, իլէրուտէ քէնտիսինէ պիր գօճա օլապիլիրիմ տէյու զանն իտիյօր . . . Մէրգոււմէյի Բըթի Գասթէլտէ ագչամ թաամընա տալէթ իթմիշ օլտըղըմտան, կէճէ օրատա գալաճագ, էրթէսի կիւնիւ սու քէնարընտա պէօյիւք աղաճլարըն ալթընտա պիրլիքմէ գըր սէֆասը իտէճէյիզ . . . Թարիֆէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ, պու գարընըն պէնիմ խանէմտէ վէ պէնիմ բէֆագաթըմտա պուլընընը՝ աուլիյէճէ պանա բէք պէօյիւք ֆաիտէյի մուճիպ տիր . . . Մէսէլա Էկէր օղլունա պիր գազա վուգու պուլուր իսէ, վալիտէսի՝ պու գազատա պէնիմ պիր կէօնա մէտխալիմ օլտըղընա շիւպհէ իտէպիլի՞ր մի :

Բասգալ.— Ճիւղի պիր չայիս մէրգումէյի ույանտըրապիրի . . .

Ժազ.— Շայիս տէվէրան իթմէյէճէկինի սէն տէ պէնիմ կիպի պիրիսին . . .
Պունտան մաստա թէտապիրը ինթիյաթիյէ իթթիխազ իտէճէյիմ . . . Պիզիմ մէ-
նաֆիիմիդ իչիւն չալըյըյորըմ, պունա հիչ չիւպհէ իթմէ . . .

Բասգալ.— Ատամ սէն տէ. սէնին մահիր օլտըղընը պիրիսիմ, լաքին պազէն
սէնին ճիւրաթը ֆէվզէլատէն պանա գօրգու վէրիյօր . . . Պանա պաչգա պիր
սէօյլէյէճէյին եօգ մը տըր :

Ժազ.— Պաչգա պիր սէօյլէյէճէյիմ եօգ տըր. անճագ Անժէլ՝ էսկի քիթապ
սաթըճըսը Անթուան Ֆօվէլին կիւնիւնտէ եարտըղը կիպի եինէ պիզտէն էվվէլ Բը-
թի Գասթէլ գօնաղընա ազիմէթ իտուպ կիւզէլ պիր թաամ թէտարիք իթսին . . .
Մէրգումէ գատըն հարէքէթ իթմէզտէն էվվէլ քէնտիսինէ թալիմաթը լազըմէ ի-
թա իտէճէյիմ :

Անժէլ ժազըն թալիմաթընը ախզ իլէ էօյլէնտէն սօնղրա Բըթի Գասթէլէ
հարէքէթ իթմէյէ հազըր օլտու . . .

Տօգթօր թօմարընըն՝ խասթէկեանը մուայէնէ իտէճէկի վագթ հիւլու իտուպ,
տիշարքի ինթիզար սալօնընտա գալապալըգ երզըլտը :

Մարթ՝ սանտըգքեարլըգ մագամընա օթուրմազտան էվվէլ պէր միւթատ Ժա-
զըն եիւզիւնէ կիւլիւմսէմիչ իտի :

Սաաթ ալթը պուչուգտա տօգթօր՝ մուայէնէսինէ խիթամ վէրիպ, օ կիւնիւ
պագըլամայան միւշթէրիլէրի էրթէսի կիւն պագաճաղընը պէյան իթտի :

էօքսիւզ գըզ՝ տօգթօրըն հիսապընը վէրտի :

Մէրգումէ՝ իլք կիւնքի միւքեալէմէյի ունութմըչ կէօրիւնիյօր իտի . . . Հաթ-
թա եիւզիւնտէ միւթատտան զիյատէ սէվինճ միւչահէտէ օլընըյօր իտի, լաքին
պու սախթէ մէսէրրէթ՝ ժազըն թէճրիւպէլի պագըչընը ալտաթամազ իտի :

Ժազ՝ քէնտի քէնտինէ.— Պու գըզ՝ գալպինին հիչ քիմսէյէ մէրպուլթ օլմա-
յըպ սէրպէսթ օլտըղընը եաւան սէօյլէյօր . . . պէնի ալտաթըյօր . . . Աճապա
քիմի՝ սէվիյօր, եախօտ տահա տօղրուսը աճապա քիմի՝ սէվմէք թասափուրընտա
պուլընըյօր . . . Պէն պունը անլայաճաղըմ . . . անլամագըլըմ լազըմ տըր . . .
րագիպիմի աճըրըմ . . . եօլըմըն իւզէրինտէ չօգ պիր վագթ էնկէլ օլամայաճագ
տըր.— տիյօր իտի :

Ժազ Լակարտ՝ գարա գարա տիւշիւնճէլէրինի մուախիսէրէն զիհնինտէն տէֆ
իլէ եիւզիւնտէ պիր էսէրը ֆէրահիյէթ կէօսթէրմէկէ պաչլատը, վէ տիշարը չըգըպ
պիր եէրէ կիթմէյէ մէճպուր օլտըղընը վէ թաամտա հազըր պուլընմայըպ էրթէսի
կիւնիւ էօյլէնտէն սօնղրա ափտէթ իտէճէկինի՝ էօքսիւզ գըզա խապէր վէրտի :

Պատէհու իլափէի մէգալ իտէրէք տէտի :

— Սէվկիւլիւմ Մարթ, ունութմայընըզ, պէնիմ մուզիգալը պիրինճի սուարէմ
բազար էրթէսի վուգու պուլաճագ տըր, միւսաֆիրլէրի պէնիմէ սիզ գապուլ ի-
տուպ թաազիմ էյլէյէճէքսինիզ :

Մարթ.— Վագըա բէք օ գատար ալըյըգ տէյիլիմ ամմա պու վագիյֆէյի
միւմքին մէրթէպէ հիւսնիւ իյֆա իտէճէյիմ. անճագ պունտա պէնիմ իչիւն բէք
միւլքիլ պիր մէսէլէ վար տըր :

Ժազ.— Նէ՞ մէսէլէ տիր, սէվկիւլիւ գըզճըղազ :

Մարթ . — Պէն նէ՞ կիյինէճէյիմ . Հէնուզ վալիտէմին եասընը թուժմագտա-
յըմ . . .

Ժագ . — Պէն տէ զաթէն եաս էլպիսէնիզի չըգարմանըզը թալէպ իթմէմ , պու
պիր պալօ տէյիլ տիր . . . պիր սիյահ ֆիսթան կիյինիզ ամմա բէք օգատար սա-
տէ պիչիմտէ օլմասըն , տանթէլալարլա միւզէյյէն օլան գօլ պաշլարընտան օմուզ-
լարընըզըն եօգարըսը ֆարգ օլունսըն . . . պիր տէ կիւզէլ գումրալ սաշլարընը-
զըն իչինտէ պէյազ գօլտէլատան պիր պաղ պուլընըր իսէ , բէք միւքէմմէլ վէ ճա-
ղիպէլի օլուր . . . Պէն սիզէ պիր թավըր նաղիքեանէտէ տավրանմանըզը թավ-
սիյէ իթմէմ , զիրա սիզ նէգաքէթ ու զէրաֆէթին պիզգաթ միւճէսսէմիսինիզ ,
անճագ սէրպէսթ պիր թավըր ու հարէքէթտէ պուլընմանըզը թավսիյէ իտէրիմ . . .
Սըգըլմայընըզ , միւնասէպէթսիզ պիր գօրգաղըզ կէօսթէրմէյինիզ . . . Սայքի է-
վին հանըմը սիզսինիզ , պունը չիմտիտէն զիհնինիզէ գօյընըզ . պու տա պիր կիւն
սահիհ օլաճագ տըր :

Մատմազէլ Մարթ , պու սօն քէլիմէլէրի իչիտինճէ թիթրէտի վէ բէնկի աթըպ
պիր սար սարը վէ պիր գըք գըրմըզը օլտու :

Պիր ազ սօնղրա մէրգուլմէ գըզ՝ տիւչար օլտըզը հէյէճանընը թէսքինէ մու-
վաֆֆագ օլուպ , լաքին եինէ եավաշ պիր սէտա իլէ Ժագա խիթապէն տէտի :

— Տօգթօր , տէտինիզ քի պէնի սէվէրսինիզ . . .

Ժագ . — Վէ թէքրար տէրիմ քի , սէվէրիմ սիզի , Մարթ : Ծան ու կէօնիւլտէն
սէվէրիմ սիզի . . . Նէ գատար միւմքին իսէ պէն տէ սիզի օգատար սէվէրիմ . . .

Մարթ . — Էօյլէ իսէ պունը պանա իսպաթ իտինիզ :

Ժագ . — Նա՞սըլ :

Մարթ . — Վալիտէմին եասընտան չըգընճայա գատար արթըգ պիր տահա իչ-
պու աչգ ու սէվտանըզտան պահս իթմէմէնիզի պանա վատ իտինիզ . . .

Ժագ . — Պիր սէնէ . . . հէման պիր սէնէ գալպիմէ սիւքիւթ իթտիրէյիմ ,
էօյլէ՞ մի :

Մարթ . — Պու պապտէ սիզէ չօգ միննէթտար օլաճաղըմ . . . Պու բէճամը
բէտտ իթմէյինիզ . սօն նէֆէսինի գուճաղընըզտա թէսլիմ իտէն սէվկիւլիւ քէ-
րիմէնիզին խաթըր իչիւն . . . հագգըմտա հըսս իթտիկինիզ մուհապպէթին խաթ-
ըր իչիւն պու թալէպիմի պանա տիրիզ իթմէյինիզ :

Մարթըն սէտասը հէր նէ գատար հիւզնէնկիզ իտի իսէ տէ , լէթաֆէթ ու
հէլապէթտէն արի տէյիլ իտի :

Ժագ Լակարտ՝ կէնճ գըզըն սէօզ ու սէօհպէթինի տիյնէյէրէք պիր նէվի սէ-
քէր հալէ տիւչար օլմուշ իտի :

Նիզամսըզ վէ չէտիտ պիր սուրէթտէ մէրգուլմէ գալպի , չարըմագտա իտի :

Ժագ . — Էյ պու պիր սէնէնին նիհայէթինտէ սիզէ աչգ ու մուհապպէթիմտէն
պահս իթտիկիմտէ , արթըգ պանա սիւքիւթ իթտիրմէյէճէսինիզ , տէյիլ՞ մի :

Մարթ . — Ուայր , սիւքիւթ իթտիրմէյէճէյիմ . . .

Ժագ . — Վէ «—Պէն տէ սիզի սէվէրիմ—» տէյու ճէվապ վէրէճէսինիզ , տէ-
յիլ՞ մի :

Մարթ . — Իսթիգպալին սըրընը եալընըզ Ալլահ պիլիր . . . իսթիգպալ ձէ-
նապը Հագգըն եէտը իլահիսինտէ տիր . . .

Ժառ.— Լաքին պանա իւմիտ վերիօրսընըզ նէ՞:

Մարթ.— Իւմիտի սիգէ տիրիղ իթմէյէ հագգըմ եօգ տըր . . . — տիյէրէք կիւլիւմսէտի վէ էլինի Ժառա ուզաթտը:

Սախթէ տօգթօր Թօմբսըն՝ գըզըն նաղիք էլինի Թութարագ պիր արգուի չէհ-վանի իլէ տուտագլարընա կէօթիւրտիկիտէն, պու հարէքէթ՝ էօքսիւզ գըզը պիւ-թիւն վիւճուտըյլա թիթրէթտի:

Ժառ պատէհու.— Բէք էյի . . . հէր նէ գատար պիր սէնէ պիր ասր տիմէք իսէ տէ մուվաֆագաթ իտէրիմ . . . սիգէ հիչ պիր շէյ տիրիղ իթմէմ . . . Պոււն-տան մատա սիգ պէնի պիւսպիւթիւն իւմիտսիղ պրագմատըղընըզ կիւլի, պէն տէ սիղի բէք զիյատէ սէվտիկիմտէն, նիհայէթ պէնի տըճըպ ուզուէ միւտտէթ աշ-գընըզլա սուզան օլմագլըղմա գաիւ օլմայաճագսընըզ . . . Ույր, խայր . . . պանա ճէվապ վէրմէյինիզ . . . պու իւմիտ, պու բույա իլէ պէսլէնիպ եաշամագ իսթէրիմ . . . — տէտի վէ կէնճ գըզտան միւֆարէգաթ իթտի:

Մարթ՝ իլք կիւնտէն պէրու էյիճէ տիւշիւնիպ թաշընմըզ օլտըղընտան, սախ-թէ տօգթօր Թօմբսընա ճէվապէն սէօյլէտիկի պիր՝ գաշ սէօզ՝ միւթալէաթ վէ թէֆէքըիւրաթը վագըասընըն նէթիյճէսի իտի:

Մարթ՝ քէնտի քէնտինէ.— Հէր հալտէ վագթ գագանմալը տըր, Գէտէրը ֆէրգէնտանէմի, եանի վալիտէմին եասընը քէնտիմէ սիբէր Թութայըմ . . . պիր սէնէ միւտտէթ իսթ էյիմ . . . Օ զէմանա գատար տօգթօրըն աշգ ու սէվտասը պագը գալըր իսէ, էլպէթթէ հալ ու աշվալիմտէ թատիլաթ ու թէպէտտիւլա-թը քէսիրէ վագը օլաճագ տըր, իհթիմալ քի Բօլը եէնիտէն կէօրիւրիմ . . . — տիյօր իտի:

Մէրգումէ էօքսիւզ գըզըն պու զարարսըզ հիյլէսի՝ անիտէ նաիլը մուվաֆ-ֆագիյէթ օլմուշ, զիրա Ժառ Լակարտ՝ բէք օ գատար մըրըլտանմագսըզըն թէք-լիֆինի գապուլ իթմիշ իտի:

Ժառ Լակարտ՝ Բասգալ Սօնիէ իլէ սօն պիր գաշ սէօզ տահա սէօյլէնտիքտէն սօնղրա, գօնագտան չըգըպ պիր արապայա բաքիպ օլմուշ վէ վէնսէն տէմիր եօլ սթասիօնընա չէքմէսինի արապաճըյա էմի իթմիշ իտի:

Լաքին հէնուզ էրքէն օլտըղընտան, Ժառ պիր գագիւնոյա կիրտի վէ Մատամ Լապառ իլէ պուլուշաճագլարը սաաթա պէքլէտի:

Բընէ Լապառ՝ օ կիւնին պիր գըսմընտա պիր թագըմ շէյլէր միւպայէա իտուպ եօլճըլըգ իշիւն հագըրլըգ կէօրտիւքտէն սօնղրա, վալիտէսիյլէ թատա իթմէյէ կէ-միշ իտի:

Մէրգում տէլիգանը՝ արթըգ մէքթէպը բուհանի գըյաֆէթինի լապիս օլմա-յըպ, մաի չուհատան մամուլ ալէա պիր գաթ բուպա կիլինմիշ վէ զայէթ թէնա-սիւպիլի օլան պէտէնինէ բէք կիւզէլ եագըչտըրմըշ իտի:

Հէր նէ գատար եիւզիւնտէ վէ տուտագլարընտա հիչ բէնկ եօգ իտի իսէ տէ, քէնտիսի զաթէն բէք կիւզէլ վէ նագիք պիր տէլիգանը օլտըղընտան, բէք չօգ գատընլար պուընը քէնտիսինէ սէօյլէմէկէ բէք զիյատէ արգու իտէպիլիլըլէր իտի:

Սաաթ եէտի պուչուգտա Մատամ Լապառըն պէսլէմէսի պիր քիրա արապասը Թութմաղա կիթտի:

Գարուճը՝ պիր չանթա իլէ պիր սանտըղը արապանըն սանտալեասը իւզէրինէ

եիւքլէթմէք իշիւն մերգումէ սէսլէմէյէ եարտըմ իտուպ, պիր ազ սօնդրա անա
օղուլ տէմիր եօլ սթասիօնընա տօղրու աղիմէթ իթտիլէր:

Բընէ Լապառն ըրաքիպ օլաճաղը տէմիր եօլ գաթարը ագչամ սաաթ սէքիզի
գըրգ պէշ տադիգա կէշէրէք հարէքէթ իտէնէք իտի:

Պիլէթ մահալլէրի հէնուզ աշըլմամը իտի:

Մէրգում տէրիգանը՝ վալիտէսինի գօլթուղընա ալըպ, իքիսի պիրտէն սթա-
սիօն սալօնընտա աղըր աղըր կէզինտիլէր վէ եապաշ պիր սէտա իլէ գօնուշտըլար:

Մալիւմ օլտըղը իւզրէ, Մատամ Լապառն՝ օղլունա բէք օ գատար պիր մու-
հապպէթի եօգ իքէն, միւտտէթը էօմրիւնտէ պիրինճի տէֆա օլարագ վէ հիշ պիր
կէօզէ շարբար տէպէպի օլմայարագ, չիմտի անալըգ հըսսը ուլանմըշ կէօրիւնի-
յօր իտի:

Բընէնին կիթմէսիլէ քէնտիսինին պիր ոըգընթըսը էքսիք օլաճաղընտան,
պուենա սէվինէնէք եէրտէ մահգուն վէ միւքէտտէր օլույօր իտի: Մատամ Լապառն՝
օղլունտան ալըրլաճաղընա հագիգաթէն բէք զիյատէ քէտէր իտիյօր իտի:

Բընէ հարէքէթ իթտիքտէն օն տադիգա սօնդրա Մատամ Լապառն հագիգա-
թէն անը արթըգ ունութաճագ վէ խաթրընա պիլէ կէթիւրմէյէնէք իտի իսէ տէ,
օղլու հէնուզ օրատա եանընտա պուլընտըղընտան, միւրգումէ գարը՝ քէնտիլի
թութամայըպ բէք շէտիտ պիր հէյէճանա տիւշար օլմուշ իտի:

Բընէ քէնտիսիլէ լագըրտը իթտիլինտէ, սէսի՝ միւթատտէն զիյատէ քէնտի-
սինէ թաթը կէլիյօր իտի:

Տէլիգանը իսէ՝ չօգտան պէրու վալիտէսինին սօուգըղընա ալըլմըշ օլտըղըն-
տան, չիմտի պիրտէն պիրէ պէօյլէ պիր շէֆագաթը մատէրանէ իպրագ իթմէսինէ
թէաճճիւպ իթմէքտէ վէ պուենը հիշ պիր շէյէ համլ իտէմէմէքտէ իտի:

Բընէ՝ պիրտէն պիրէ.— Մահգուն վէ տիւշիւնճէլի կէօրիւնիյօրսըն, վալիտէ-
ճիկիւմ. պու հիւզն ու տիւշիւնճէ ումամ քի պէնիւմ ագիւմէթիւմ իշիւն օլտուշ . . .
—տէտիքտէ, վալիտէսինին կէցլէրի տօլուպ եանաղընտան սաշա կէօզ եաշարը
ագմաշա պաշլատը, վէ օղլունըն էլլէրինի թութուպ սըգարագ տէտի,

—Եանըլըն վար, էլլատըմ. աղիմէթին պանա չօգ հիւզն ու քէտէր վէ-
րիյօր . . .

Բընէ.— Նիշիւն էօյլէ. պու աղիմէթի պիննէֆս սէն արղուլէյօր իտին . . .
պուենտան մատա պէն եինէ ագտէթ իտէնէյիւմ . . .

Մատամ Լապառն.— Օնա չիւպհէ՞ մի վար . . . Պու հալիւմ՝ հիշ եէրի եօգ
պիր գաաֆը զիհն տիր. լաքին պանա էօյլէ կէլիյօր քի, պու այրըլըգ՝ պիքիւմ ի-
քիմիզէ տէ մուճիպը աֆէթ ու մուսիպէթ օլաճագ տըր . . .

Բընէ.— Եինէ սէօյլէրիւմ, վալիտէճիկիւմ, սէն պէօյլէ իսթէտին . . . պու եօլ-
ճուլըգ պէնիւմ խաթր ու խայալիմտէն պիլէ կէշմէյօր իտի . . .

Մատամ Լապառն պաշընը էօնիւնէ աստը:

Բընէ՝ սէօգիւնէ տէվամ իլէ.— Պու գօրգուլարընա կէլինճէ, սէնին տէտիկին
կիպի պուենլար՝ պիր գաաֆը զիհնտէն նէշէթ իտիյօր . . . Պէն պուենա հիշ էհէմմիյէթ
վէրմէմ վէ սէնին տալիս պէնիւմ կիպի եաքմագըղընը թափիյէ իտէրիւմ . . . Սէ-
նին զանընճա պու այրըլըգտան պիզէ պիր մուսիպէթ վագը օլաճագ տըր . . .
պէն պուենըն պիւսպիւթիւն աքսիսի օլաճագ տէրիւմ . . . Պէնիւմ իսթիգապալէ իթի

գատըմ վար տըր . . . Սէն չիւպհէ խոյորսըն , լաքին պէն իւմիտ խոյորըմ . . .
Սէն տէ պէնիւմ կիպի եար . . . իւմիտ չիւպհէտէն ալէա տըր :

Պու արա չըմէնտըֆէր գամբանասը չալընտը :

Վազթ կէչմէքտէ օլտըղընտան պիլէթ մահալլէրի հէմանտէմ աչըլտը :

Րընէ՝ վալիտէսինտէն այրըլլպ կիթտի թուր իչիւն պիր պիլէթ ալտը :

Պիլէթինի ալտըգտան սօնրա , էչեալարըն գայտ օլընտըղը սալօնա կիթտի , վէ օրատա պիր էչեա բուսուլասը ալըպ ճըգտանընա գօյտըգտան սօնղրա եինէ վալի-
տէսի Մատամ Լապառըն եանընա կէլտի :

Այրըլլպ վազթը կէլմիշ չաթմըշ իտի :

Անա օղուլ ճան ու կէօնիւլտէն պիրպիրինէ սարըլլպ էօբիւշտիւլէր : Պու սը-
րատա իքիսինին տէ գալպի պիրլիքտէ չարբմագտա իտի :

Մատամ Լապառ . թիթրէք պիր սէտա իլէ . —Ահ , սէվկիւլիւ էվլատըմ , Ալլա-
հա ըսմարլատըգ , ինչալլահ եինէ կէօրիւշիւրիւգ . աղիմէթինտէ սէնի գուճագլա-
յըպ սուս իթտիկիւմ կիպի ինչալլահ ավտէթ իտէրսին տէ եինէ սանա սարլլըպ
պուս իտէրիւմ . . . Պու տագիգատան իթիպարէն արթըգ սէն քէնտի պաչընա սէր-
պէսթ պիր առամսըն . . . առամ օլ . . . սօնուըն , իսթիգալլինի տիւշիւն . . .
հէր շէյտէն զիյատէ քէնտինէ , սըհէթը վիւճուտինէ էյի պագ , վէ գուվվէթ ու
միքնէթին եէրինտէ օլարագ ավտէթ իտուպ պանա կէլ :

Րընէ . —Սէն գասալէթ իթմէ , վալիտէճիկիւմ . . . պու նասիհաթլարընտան տօ-
լայը թէչէքթիւր իտէրիւմ , զիրա պէնի սէվմէքտէ օլտըղընը անլայօրըմ . . .

Մատամ Լապառ . — Էվվէլ չիւպհէ՞ մի խոյոր իտին . . .

Րընէ . —Պիր վազթ չիւպհէ իթտիւմ . . . լաքին չիմտի արթըգ չիւպհէմ գալմա-
տը . . .

Մատամ Լապառ իլէ Րընէ պիր քէրրէ տահա պիրպիրինէ սարըլլպ էօբիւշ-
տիւքտէն սօնղրա տէլիգանլը՝ իքինճի մէվգի եօլճըլարընա մախսուս օլան սալօնա
տուխուլ իթտի :

Ավօգաթ Լապառըն տուլ գարըսը՝ պիր ազ վազթ օլլընըն արգասը սըրա
պագտը :

Րընէ կէօգտէն զայպ օլընճա մէրգուլմէ գարը կէօգ եաչլարընը սիլտի , պէք-
լէմէ սալօնընտան տիշարը չըգտը վէ գաբուտա քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլան պիր
արապայա ըաքիպ օլտու . . .

Արապաճը . —Նէ՞րէյէ կիտէճէքսինիլ , մատամ :

Մատամ Լապառ . —Շուրատա , եագըն տըր . . . Վէնսէն տէմիր եօլ սթասիօ-
նընա կիտէճէյիւմ :

Արապաճ . Աւսթէրլից քէօբիւսիւնէ տօղրու հարէքէթ իտուպ , մէգթիւր քէօբ-
րիւյէ տուխուլ իթտի :

Պալատէ պէյան օլընտըղը իւզրէ Րընէ՝ եօլճուլար սալօնընա կիրմիշ օլտըղըն-
տան , օրատա իքի իւշ տագիգա տուրտըգտան սօնղրա , վալիտէսինին օրատա
պուլընմատըղընա էմին օլմագ իչիւն տէօրթ թարաֆընա քէմալը տըգգաթլա
կէօգ կէզտիրէրէք տիշարը չըգտը , վէ մէրգուլմէյի օրալարտա կէօրմէյինճէ , գա-

բանմագ իւզրէ պուլընան պիլէթ մահալինէ գօշարագ պիլէթճիյէ խիթապէն տէ-
տի քի:

— Էֆէնտի, սիզտէն շիմտի Թուր իշիւն իքինճի մէվգիտէն պիր պիլէթ ալ-
տըմ. լաքին պու ագչամ պէհէմէհալ Բարիգտէ պուլընմագլըղըմ իշիւն պանա շիմ-
տի խապէր կէլտի... Եարըն հարէքէթ իտէճէյիմ... պիլէթիմէ վիզուլըմ Եօգ
տըր... կէրի ալըպ բարասընը վէրէպիլիճիմիսինիզ...

Պիլէթճի.— Նիզամա մուղայիր տիր. Թուրա կիտէճէք պիրիսինի պուլուպ ա-
նընլա ույուշմալըսընըզ, պուլնտան պաշգա չարէնիզ Եօգ տըր. . .

Պու Էսնատէ պիր Եօլճը կէլիպ Թուր իշիւն իքինճի մէվգիտէն պիր պիլէթ իա-
թէտիկիտէն,

Պիլէթճի՝ Րընէյէ խիթապէն.— Իշթէ իշինիզ օլտու. . . սիզին պիլէթինիզ
պու Եօլճըյա Եարար.— տէտի:

Րընէ Լապու՝ քէնտի պիլէթինի պիլա՝ միւշքիլաթ մէրգուլմ Եօլճըյա գապուլ
իթտիրիպ պէտիլինի ախզ իթտիքտէն սօնդրա, քէնտիսինի ալմագ իւզրէ տօգթօր
Թօմըսընըն կէսնտէրէճէյի ատամա պէքէմէք իշիւն կիտիպ սթասիօն գազինօսըն-
տա օթուրտը:

Քէնտիսի օլմագսըղըն էշեասը կիտէճէք իտի իսէ տէ, պուլըն հիշ ումուրընտա
իթմէյօր խաի. Նիթէսի կիւնիւ Թուրա կիտիպ էշեա մէմուրընա բուսուլասընը
կէօթէրէրէք էշեասընը թալէպ իտէճէք իտի:

Րընէնին պօղազը աթէշ կիպի Եանմագտա օլտըղընտան, սօուգ պիր լիմօնա-
թա կէթիրթտի, վէ ճըզտանընը ճէպինտէն չըգարըպ պազը շէյէր իշարէթ իթտի,
վէ պիր թագըմ քեաղըտլար սըրասընա գօյտու:

Իշպու ճըզտան էրէյիճէ տօլկուլն օլուպ, իլք կիւնի սաթըն ալտըղը շէյէրին
բուսուլասը իլէ պազը մէքթուպլար վէ Շէյր Միտի սօգաղընտա վալիտէսինին ատ-
րէսինէ Եարաըրմըշ օլտըղը «գարթ տը վիզիթլէր» մէվճուտ իտի:

Րընէ՝ բալթօսընըն տիշ ճէպինէ պիր գաշ գարթ տը վիզիթ գօյարագ ճըզտա-
նը պիր ազ պօշալթտըգտան սօղդրա, էվրագընը սըրասընա գօյուպ ճըզտանը գա-
բատը վէ պիր ագչամ կագէթասը էլինէ ալտը:

Պու տէլիգանլը՝ Մարթըն Եանընտա պուլընաճաղը միւպարէք սաաթա պէք-
լէմէքտէ օլտըղընտան, վագթ քէնտիսինէ բէք ուզուլն կէօրիւնիյօր իտի:

Հէր տագիգա գապինօնըն սաաթընա վէ օրատան տա գարույա պագըպ,
տօգթօր Թօմըսընըն գօնաղընա կէօթիւրմէք իւզրէ քէնտիսինի ալմաղա կէլէճէք
ատամըն իշէրի կիրտիկինի կէօրմէյէ իւմիտ իտիյօր իտի:

Սաաթ օնը վուրտու:

Րընէնին սապրսըզլըղը նիհայէթ տէրէճէյէ վասըլ օլուպ, արթըգ էնտիշէ պի-
լէ իթմէյէ պաշլայօր իտի:

Աճապա քէնտիսինէ վէրիլէն սէօզ իճրա օլըճմայաճագ մը իտի:

Պու սըրատա գօնագ արապաճըսընա պէնգէր պիր ատամ գազինօնըն գաբու-
սը իւզէրինտէ կէօրիւնիպ, իշէրիյէ պիր կէօզ կէզտիրտի:

Րընէնին գալպի շիտտէթլէ չարբմաղա պաշլատը:

Դօնագ արապաճըսընըն կէօզիւ պիր սուրէթը մուսիրրանէտէ մէրգուլմ տէլի-
գանընըն իւզէրինէ տիքիլտի:

Տէլիգանլը այաղա գալգաթը :

Օգույանլարըմըզըն՝ Բասգալ Սօնիէ օլտըղընը կէպէթթէ թանըտըզլարը արապաճը՝ քէնտիսինէ պիր իշարէթ իթտի :

Բընէ՝ աճէլէ արապաճըյա տօղրու կիտիպ զայէթ եափաշ պիր սէտա իլէ ,

— Պէնի՞ մի արայօրսընըզ . — տէյու սիւվալ իթտիքտէ ,

Արապաճը . — Թուրա կիտէճէք օլան էկէր սիզ իտինիզ իսէ , էվվէթ , սիզի ա-րայօրըմ :

Բընէ . — էվվէթ , պէնիմ :

Արապաճը . — Իսմինիզ նէ՞ տիր :

Բընէ . — Բընէ Լապառ :

Արապաճը . — էօյլէ իսէ թամամ տըր :

Բընէ . — էյ սիզ տէ տօգթօր Թօմբսընըն թարաֆընսա՞ն մը կէլիյօրսընըզ . . .

Արապաճը . — էվվէթ :

Բընէ . — Իշկի բարամը վէրէյիմ տէ արգանըզ սըրա կէլիրիմ . — տիյէրէք իշտիկի լիմօնաթանըն բարասընը վէրմէք իւզլիէ թէզկեհա հա կիթտիկի սըրատա արապաճը գըյաֆէթինտէ պուլընան Բասգալ տիշարը չըգաթը :

Պու վազապա քիմսէ տիգգաթ իթմէմիշ իտի :

Տէլիգանլը տախի գազլինօտան չըգըպ Բասգալըն եանընա կիթտի :

Բասգալ՝ սանտալեասընըն իւզէրինտէ գուրէ արապասընըն աչըգ գարուսընը կէսաթէրէրէք ,

— Պինինիզ , էֆէնտի . . . — տէտի :

Բընէ . — Պէնի նէրէյէ կէօթիւրէճէքսինիզ :

Բասգալ . — Գրէթէյլտէ տօգթօրըն էվլինէ . . .

Բընէ . — Նէ՞ վազթ օրայա վարաճաղըզ :

Բասգալ . — Պիր սաաթտան :

Բընէ . — Կիտէլիմ . . . — տիյէրէք արապանըն չիթէլէրի իւզէրինէ եայըլտը վէ արապա գարուսընը գարատը . Բասգալ Սօնիէ պէլիրինի գամշըլատը վէ պէկիր գօշմաղա պաշլատը :

Բընէ Լապառ՝ հէյէճանը գալպինտէն վէ աչք ու սէվտասընտան իշէրիսի եանմազտա օլմաղլա , պէկիր բէք աղըր կիտիյօր տէյու գանն իտիյօր իտի իսէ տէ , պու գանըն եանըլ օլուպ , հայվան զայէթ սիւրաթլը կիտիյօր իտի . . . Բընէ՝ Մարթըն քէնտիսինէ պէքլէմէքտէ օլտըլը գաննընտա պուլընըպ , պիր ան էվվէլ տօգթօր Թօմբսընըն խանէսինէ եէթիշմէք իսթէտիկինտէն , պէկիրին գանատանմասընը արգու իտիյօր իտի . . .

Հափալը Բընէ :

Մատամ Լապառ՝ վէնսէն տէմիր եօլ սթասիօնընտա արապատան էնիպ բարասընը վէրէրէք արապաճըլը եօլա գօյտու , պիլէթ սալօնընա կիրտի վէ քէնտիսինի պէքլէյէճէք օլան ատամը կէօզիւյլէ արաշթըրտը :

Պու գարը՝ օղլունը ունութմըշ կիթմիշ իտի . . . մէրգուլմէ քէնտիսիլէ էվլէնէճէկինի պէյհուտէ մէմուլ իթտիկի ճազիպէլի աուսուլա պուլուշաճաղընը , օ ագշամը անընլա վազթ կէշիւրէճէկինի վէ էրթէսի կիւնիւ անընլա կիւզէլ պիր թէֆէրիւճ իճրա իտէճէկինի տիւշիւնիւպ տուրույօր իտի :

Մալիւմիիզ օլտըղը իւզրէ ժազ Լաւարտ՝ էվվէլ կէլիւ սթասիօն գազինօսը-
նա տուխուլ իթմիչ իտի :

Մատամ Լապառ՝ մէրգոււմը կէօրմէյիւ սաաթընա պագտը , պուլուչաճագարը
սաաթա հէնուզ պէշ տազիգա օլտըղընը անլատը վէ եիւզիւ սթասիօնըն պէօյիւք
գարուլարընտան եանա օլարագ պիր գանաբէնին իւզէրինտէ օթուրտը :

Իւշ տազիգա սօնդրա ժազ օրթայա չըգտը :

Դարը ալաղա գալգըպ մէրգոււմա տօղրու կիթտի :

Ժազ՝ մէրգոււմէնին քէնտիյէ ուզաթտըղը էլի սըգարագ . — Վա՛յ , սէվկիւլիւ
մատամ , սիզ պէնտէն էվվէլ կէլիւսինիզ , էօյլէ՞ մի . մահճուպ օլտոււմ , սիզի պէք-
լէթտիկիմէ ափվընըզը իսթիրհամ իտէրիմ :

Մատամ Լապառ . — Սիզէ ափվ իտէճէք պիր շէյիմ եօգ տըր , ազիզիմ . . .
Սիզ թամ վագթընտա կէլտինիզ . . . պէն աճէլէ իտուպ վագթընտան էվվէլ
կէլտիմ . . .

Ժազ . — Պէն տէ սիզին կիպի վագթընտան էվվէլ կէլմէլի իտիմ . . . Հէր նէ
հալ իսէ , գուսուրըմա պագմատըղընըզտան տօլայը թէշէքբիւր իտէրիմ . . . Ու-
մարըմ քի հաֆիֆճէ պիր թաամ իթտինիզ , տէյի՛ն մի . . .

Մատամ Լապառ . — Էվվէթ , բէք հաֆիֆ պիր թաամ իթտիմ . . . իշթահը-
մը հէման թէքմիլ սիզին թաամընըպ սագլատըմ :

Ժազ . — Թէշէքբիւր իտէրիմ . . .

Մատամ Լապառ . — Նէ՞ վագթ հարէքէթ իտէճէյիզ :

Ժազ . — Շիմտի . . . — տիյէրէք պիլէթլէրի ալմագ իւզրէ Մատամ Լապա-
ռըն եանընտան այրըտը :

Պիր ազ սօնդրա իքիսի պիրտէն տէմիր եօլ գաթարընա ըաքիպէն հարէքէթ
իթտիլէր :

Էնէճէքլէրի սթասիօնա միւվասէլէթ իթտիքլէրինտէ , եայա օլարագ իըթի
Դասթէլ գօնաղընա ազիմէթ իթտիլէր : Ո կէճէ հապա զայէթ աչըզ վէ պէրրագ
օլուպ , սթասիօնտան էվէ գատար եօլ տախի եագըն իտի :

Սախթէ տօգթօր Թօմսըն՝ ճէպինտէն պիր անախթար չըգարըպ գօնաղըն
տէմիր բարմագլըզը գարուսընը աչտը վէ ըհֆիգէսիյէ պէրապէր ալլուտան կէ-
չիպ էվին ալլու գարուսըն էօնիւնտէքի նէրտիվէնէ տօղրու կիթտի :

Պուսլար նէրտիվէնէ եագլաչտըզլարընտա եազլըզ գօնաղըն գարուսըն աչըլտըպ
վէ էլինտէ պիր լամրա օլտըղը հալտէ Մատամ Անթէլ՝ գարուսըն էչիկի իւզէրինտէ
կէօրիւնտիւ :

Մատամ Լապառ՝ գօնագտա պիր գարը պուլընտըղընը կէօրիւնճէ , պուսըն
պէսլէմէ օլմատըղընա շիւպհէ իթմէյէրէք , պիրտէն պիրէ պօզուլտը վէ եիւզիւնին
թիւլ էօրթիւսինի գարատը :

Ժազ՝ Մատամ Լապառըն ֆիքրինի թէմամըյլա անլայարագ տէրհալ տէտի քի ,

— Սէվկիւլիւ Մատամ , միւսաստէ պուլուրընըզ , ագրապամտան օլան Անթէլի
օիզէ թագտիմ իտէյիմ , բէք նազիք վէ բէք ֆէտաքեար պիր գատըն տըր . . .
Սիզտէն վէ մապէյնիմիզտէ օլան թէվէճճիւհտէն օնա զաթէն պահս իթմիչիմ տիր
պէնի սէվտիկի կիպի սիզի տախի սէվմէյէ հազըր վէ միւհէյեա տըր :

Մատամ Լապառ՝ էլինի Անթէլէ ուզաթարագ պիր խըշմ իլէ . — Պէն տէ սիզի
սէվէճէյիմ , Մատամ :

Անժէլ՝ կիւլիւմսէյերէք Մատամ Լապառն էլինի սըգտը :

Ժագ՝ պիր սէվինճէ . — Պիրպիրինիզի թանըտընըգ . . . արթըգ օտսթ օլտը-
նըգ . . . Թաամ հազըր մը տըր :

Անժէլ . — Նէ վազթ իսթէրսէնիզ հազըր տըր , պիրատէր . . .

Ժագ . — Հէման շիմտի իսթէրիզ , զիրա աճըգտան պայըլըյօրըգ . Լաքին էվ-
վէլա , հէմշիրէճիկիմ , Մատամ պու կէճէ հանկը օտատա եաթանճագ իսէ լութֆէն
քէնտիսինի օրայա կէօթիւրինիզ , շաբգասընը վէ բըլիսինի չըգարսըն :

Անժէլ . — Էյլէ իսէ կէլինիզ , սէվկիւլիւ Մատամ . — Խիյէրէք միւսաֆիր գա-
րըյը Մարթըն մէգքիւր գօնագտա իգամէթ իթտիկի էսնատէ հանկը օտատա եաթ-
մըշ գալգմըշ իտի իսէ օ օտայա կէօթիւրտի :

Պու արա Ժագ՝ ըշըգլար եանմագտա օլան սալօնա կիթտի , զիրա ֆէվգէլա-
տէ օլարագ եէմէք օտասընտա Թաամ իտիլմէյիպ մէգքիւր սալօնտա Թաամ իտի-
լէճէք իտի , վէ սուֆրա տա օրատա հազըրլանմըշ իտի :

Սախթէ տօգթօր Թօմբսըն՝ եալընըգ բէնճէրէլէրին տէյիլ , իշ գանատլարընըն
տախի էյիճէ գաբալը օլուպ օլմատըղընը անլամագ վէ էմին օլմագ իշիւն բէնճէ-
րէլէրի եօգլատըգտան սօնղրա , իւզէրինտէ պիր չօգ իշկի շիշէլէրի պուլընան պիր
գօնսօլա եագլաշտը , իշինտէ ալթուէ սարըսը պիր իշկի պուլընան վէ ատալարտան
կէլմէ օլտըղը՝ իւզէրինտէքի քեաղըտտան անլաշըլան պիր շիշէ ալտը , մանթարը-
նը աշտը , քիւշիւք պիր գատէհ գատար պօշալթըպ եէրինէ ճէպինտէն չըգարտըղը
քիւշիւք պիր շիշէտէն պիր օ գատար սու կիպի պիր շէյ գօյտու :

Ժագ Լակարտ պուլնը եաբըպ չաթտըգտան սօնղրա շիշէնին մանթարընը թէք-
րար գարատը , վէ շիշէյի նէրէտէն ալմըշ իտի իսէ եինէ օրայա վազ իթտի :

Պիր ազ սօնղրա Անժէլ՝ Մատամ Լապառ իլէ պէրպպէր սալօնա կէլտի . . .
Սուֆրայա օթուրըլտը :

Թաամըն պիր գըսմը էվվէլճէ սուֆրայա կէթիրիլիպ , պուլնար՝ մանթարը
գուշ եէմէկինտէն , սըղըր ֆիլէթօսը սէյիւշիւնտէն , թավուգ մայօնէզինտէն ,
սէմիզ սիյահ ճիյէրտէն , վէ իրի ըստագօզլարտան իպարէթ պուլընմագտա իտիլէր :
Շաթօ-Լարօզ շարապընտան սօնղրա իշիլէճէք օլան Շամբանեա շարապը՝ սօ-
ուգլամալարըն պուլը իշինտէ բարըլ բարըլ բարլայօր իտի :

Պիր ճինայէթին մուգատտէմէսի մագամընտա պուլընանճագ օլան իշպու Թա-
ամ բէք շէնլիքլի օլտու :

Անժէլ՝ սէրկիւզէշթլի կէնճիկինին կիւզէլ կիւնլէրինտէ վէ եախօտ տահա տօղ-
րուսը կիւզէլ կէճէլէրինտէ ալըշմըշ օլտըղը բաթըրտըլը Թավր ու հարէքէթի վէ
լաթիֆէ եօլու սէօզլէրիլէ շէն ու շէնլիքլի պիր Թաամ իթտիրիյօր իտի :

Մատամ Լապառ՝ գահգահա իլէ կիւլմէքտէ , վէ կիւլմէսիլէ պէրապէր Ժա-
գըն միւթէմատիէն քէնտի իքի գատէհինէ տօլտուրտըղը պիր Շաթօ-Լարօզ վէ
պիր Շամբանեա շարապընը իշմէքտէ , վէ տույմագսըղըն եավաշ եավաշ գաֆայը
տիւմանլաթմագտա իտի :

Սաաթ օն պիրտէն պիր ազ էվվէլ Մատամ Լապառ՝ հէմ սըգ հէմ չօգ սէյլէ-
յօր իտի իսէ տէ , սէյլէտիկի սէօզլէրտէ հիշ պիր մանա օլմատըղը կիպի , տիլի
տէ տայմա տօլանըյօր , վէ սէպէպսիզ օլարագ գահգահա իլէ կիւլմէսինտէ տէվամ
իտիյօր իտի :

Անժէլ՝ գահվէյի վէ եէմէքտէն սօնղրա իշկլէճէք իշկլէրի կէթիրիպ սուֆրա-
նըն իւզէրինէ գօյտու :

Ժագ՝ ատալարտան կէլմէ շիշտէքի ալթուն սարըսը իշկիտէն պիր քիւշիւք
գատէհէ տօլտուրուպ Մատամ Լապառա թագտիմ իտէրէք . — Պուլուրընը , սէվ-
կիւլիւ մատամ . . . բէք նէֆիս պիր իշկի տիր . . . իշմէնիզի թաւսյէ իտէրիմ
. . . — տէտիքտէ , Մատամ Լապառ՝ մէսէրրէթ նիտալարը սալըվէրէրէք , մէգ-
քիւր քիւշիւք գատէհտէի իշկիյի եուտոււմ եուտոււմ իշտի , լաքին գատէհի պօ-
շալթըպ մասանըն իւզէրինէ գօր գօյմազ կէօզլէրի գարանտը , պաշը պիր պէրիյէ
պիր էօթէյէ սալլանտը վէ նիհայէթ սօլ օմուզը իւզէրինէ տիւշիւպ էօյլէճէ գա-
լա գալտը :

Ժագ՝ եիւքսէք սէտա իլէ . — Մատամ ուլույօր . . . էօյլէ պիր տէրին ուլու-
յօր քի , թա եանընա երլտըրըմ տիւշիւպ բաթլասա եինէ ուլանամազ . . .

Անժէլ . — Մէրգոււմէյի օտասընա կէօթիւրիւպ եաթաղընա եաթըրսագ էյի օլ-
մա՞գ մը :

Ժագ . — էօյլէ եարմայալըմ . . . պէն պիր շէյ տիւշիւնիյօրըմ . . . կէօզլէրինի
պուրատա գարատը . . . պուրատա աշմալը տըր . . . — տիյէրէք արգասը սըրա
Անժէլ կիթմէքտէ օլտըղը հալտէ Ժագ սալօնտան տիշարը չըգտը , վէ արգասընտան
գարուլը սըգը սըգը գարատըդտան սօնղրա ասըլ եէմէք օտասընա ազիմէթ իթտի :

Անժէլ . — Նէ՞ եարաճաղըզ :

Ժագ . — Մաքինայը հազըրլայալըմ վէ վագթ դայպ իթմէյէլիմ :

Պու սիւվալ ճէվապտան սօնղրա իքիսի պիրտէն օգուլանլարըմըզըն մալիւմի
օլան քիլէրէ կիթտիլէր :

Օրատա Ժագ Լակարտ՝ քիֆայէթ իտէճէք մըգտարտա «քէրօսէլէն» նամ էճ-
զայը բիւսկիւրտէճէք մաքինայա վազ իլէ մէգքիւր մաքինայը գուրտու , վէ լաս-
թիգ պօրուլը տուվարըն իշինտէն թաամ օտասընա չըգա՞ն տէմիր պօրուլյա
թագտը :

Պու թէտարիքեաթ պիթէր պիթմէզ սիւրաթլա գօչան պիր արապա սէսի
իշիտիլտի :

Ժագ . — Բասգալ տըր . . . կիտիպ բարմագլըզլը գարուլը աչընըզ . . . — տէ-
տիքտէ , Անժէլ սայֆիյէտէն տիշարը չըգտը :

Ֆէնէրլէրի բարլը բարլը եանան արապա՝ օ սըրատա թէվագգուֆ իթմիշ իտի :

Տօգթօր թօմբսընըն սախթէ խըսըմը Անժէլ՝ զիքր օլընան գարուլյա կիտիպ
աչտը , վէ գուրէ արապասը ալըրլարըն եանընա տօղրու կիտիպ տուրտըղընտա
Անժէլ սօգազ գարուսընը թէքրար գարատը :

Բասգալ՝ սանտալեասընտան աշաղա աթլատը վէ արապանըն գարուսընը
աչտը :

Րընէ . — Կէլտի՞ք մի :

Բասգալ . — էվվէթ , Լֆէնտիմ :

Անժէլ՝ մէրգոււման իքի էրքէլէրին եանընա կէլէրէք . — էֆէնտի , տօգթօր
թօմբսըն չար չէլմէ սիգէ պէքլէյօր . . . պէնիմի պէրապէր կէլնիգ . . .

Րընէ Լապառ՝ Անժէլին արգասը սըրա կիթտի , վէ Անժէլ մէրգոււմը թաամ

օտաւորնա կէօթիւրտի, Օրատա ժագ Լակարտ մասանըն եանընտա լամբանըն ըջը-
ղը ալթընտա օթուրմը, կէօյա պիր կագէթա օգույօր իտի:

Մէրգուժ սախթէ տօգթօր՝ տէլիգանըն իջէրի կիրտիկինի կէօրիւնճէ այաղա
գալգտը վէ կիւլիւմէյէրէք էլինի Բընէյ ուզաթտը:

Բընէ՝ պիւլէնտը ալագ իլէ.—Ահ, տօգթօր, վագթ պանա նէ՝ դատար ու-
զուն կէօրիւնտիւ. . . պիլի՞րմիսինիզ, պէլէտիկիմ գագինօտա ճանըմ սըգըլտը-
ղընտան, պէնի ունութտընըզ տէյու գանն իթմէկէ պաշլայօր իտիմ. . .

Ժագ.—Պու գաննընըզ եանըլ օլտըղընը չիմտի կէօրիւյօրսընըզ եա՞. . .
Սիգի հիչ խաթրըմտան չըգարմատըմ:

Բընէ.—Մատմաղէլ Մարթտան նէ՞ խապէր, պանա չարուգ մալիւմաթ վէ-
րինիզ. . .

Ժագ.—Հէման թէմամըյլա քէսպը սըհէթ իթմիչ տիր. . . սիգի պէլէյօր:

Բընէ.—Տիմէք պէնիմ իչիւն քէնտիսինէ սէօյլէտինիզ, էօյլէ՞ մի:

Ժագ.—Քէնտիսինէ իլանը աչգ իտէճէյինիզ իչիւն պէօյլէ եարմագըղըմ լա-
զըմ կէլիւր իտի:

Բընէ՝ գըք գըրմըզը օլարագ.—Պէնի խաթըրլայօր մը:

Ժագ.—Օհ, թէմամըյլա խաթըրլայօր, սիգի մէթէպը ըուհանի էլպիսէսիյ-
լէ կէօրտիւկինտէ, կէօգիւնէ բէք չարմըչսընըզ:

33

Բընէ՝ քէմալը մէսէրրէթլէ քէնտի քէնտինէ.— Կէօգիւնէ բէք չարմըչ՝մըյլմ
. . . —տէյու թէքրար իթտիքսէն սօնդրա, գօրգագ պիր թարգտա իլալէի մէ-
գալ իտէրէք.—Օ՞լմայա քի քէնտիսինէ խօր կէօրիւնմիչ օլայըմ.—տէտիքտէ,

Ժագ՝ կիւլիւմէյէրէք.—Պիւլաքիս խօշ կէօրիւնմիչսինիզ. . .

Բընէ.—Սէօգիւնիզէ ինանմաղա ճէսարէթ իթմէյօրըմ. . . Պու գատար պէօ-
յիւք պիր սաատէթի աալա մէմուլ իթմէզ իտիմ. . . պանա էօյլէ կէլիւյօր քի պիր
ըույա կէօրիւյօրըմ. . .

Ժագ.—էօյլէ պիր ըույա քի, պուենըն ույանմատը հիչ օլմայաճագ տըր. . .

Բընէ.—էյ Մատմաղէլ Մարթը պու ագչամ կէօրէճէ՞քմիյիմ, քէնտիսիյլէ գօ-
նուչաճագմըյլմ:

Ժագ.—Պիր գաչ տագիգայա գատար կէօրէճէքսինիզ. . . կիտէյիմ կէլտիկի-
նիգի մէրգուժէյէ խապէր վէրէյիմ. . . լութֆէն պիր ազ սապր իտինիզ. . . —
տէյէրէք, Բընէ Լապառը պրագըպ տիշարը չըգտը, վէ Բընէ՝ ագլ ու գէքեասընը
ղայպ իտէրէք հագիգաթէն սէրիսօշ կիպի պիր հալէ տիւչար օլտու:

Սախթէ տօգթօր Թօմբսըն՝ օտատան տիշարը չըգտըղընտա, մէգթիւր թատմ
օտապըյլա Մատմա Լապառըն ույուտըղը սալօն արասընտաքի գալստըն սիւրմէ-
սինի սէսսիգճէ գօյմուչ խտի:

Պուենը եարտըգտան սօնդրա ժագ՝ Բասգալըն եանընա կիտիպ, օ տախի ա-
րապաճը գըյաֆէթինի տէյիլթիւրէրէք քիլէրտէ քէնտիսինէ պէլէյօր իտի:

Բասգալ.— Է՛յ, նա՞սըլ օլտու պագալըմ:

Ժագ.— Հէր շէյ թախմինիմ կիպի օլտու . . . վալիտէսի ուլուտը . . .

Բասգալ.— Էկէր ուլանըր իսէ՞:

Ժագ.— Իհթիմալի եօգ տըր . . . տիւշիւն պիր քէրրէ քի, լազըմ կէլէն թէ-տապիրը իհթիյաթիյէյի իթթիխազ իթմիշիմ տիր . . . Մէրգուձէնին ուլգուսը սա-պահա գատար տէվամ իտէճէք վէ սապահտան էվվէլ ասլա ուլանմայաճագ տըր . . .

Բասգալ.— Էօլէ իսէ իշիմիդէ պագալըմ . . .

Ժագ Լահարտ՝ սաաթընը եէլէք ճէպինտէն չըգարըպ կէօզլէրինի սաաթըն ագրէպլէրի իւզէրինէ տիքէրէք, մալիւմ էճգայը օտանըն իշէրիսինէ վէրմէք իւզրէ սաղ էլիլէ իշի պօշ լասթիք թօրընը սըգտը:

Իշպու մաքինա անիտէ իշէյիպ, քէրօսէլէն թօզընը Բընէ Լապառըն պուլըն-տըղը օտանըն հավասը իշինէ եայտը:

Բընէ Լապառ՝ Մարթ իլէ տօգթօրըն իշէրի կիրէճէքլէրի գաբույա տօղրու տէօնմիւշ, տիք տիք օրայա պագըյօր իտի:

Պիր տէ նահէհան մէրգոււմ տէվիգանլընըն պրուներնա կիւզէլ պիր գօգու կէլտի:

Զանն իթտի քի, կիւզէլ գօգուլը պիր տէմէթ չիշէքլէ եիւզիւ օլաշանըյօր իտի:

Մէրմէսթ իտէն պու գօգու աճապա նէրէտէն կէլիյօր իտի:

Բընէ՝ պուլըն անլաւաղա հիշ մէրագ իթմէյիպ, կէօյիւս տօլուսը նէֆէս ալըպ վէրմէյէ վէ չու մէմուլին դայրը լէթաֆէթտէն թէլէզզիւզ իթմէյէ պաշլատը:

Պիր տէ նահէհան կէօզ գաբագլարը աղըրլաշարագ կէօզլէրի գաբանտըղընը հըսս իթմէքլէ պէրապէր տէօշմէ տէ ալթընտան գաշըյօր զանն իթտի, վէ այա-ղա գալգմաղա պէյհուտէ չալըշըպ, սանտալեասը իւզէրինտէ մըլալանտը գալտը:

Պու հալտէ Բընէ պիր գաշ սէօզ սէօլէմէկէ թէճրիւպէ իտուպ, հալ պու քի պուլնտա տա տիլի տօլանարագ, տուտագլարընըն արասընտան մանէասըզ գապա պիր սէս չըգտը:

Գօլլարընը ուզաթմագ իսթէտի, լաքին գուվլէթի քէսիլիպ ուզաթամատը վէ աշաղա սարգըլտը. բաթրրտըլը վէ նիգամսըզ պիր նէֆէս ալըպ վէրմէյէ պաշ-լատը:

Այնը մահալտէ էվվէլա տայըսը Անթուան Ֆօվէլ վէ մուախէրէն Ամէտէ Տիւվէրնուա վէ տիլպէր Վիրթինի՝ չէտիտ պիր պայկընլըղա տիւչար օլարագ պուլն-տան ագտէմ նասըլ ուլումըշար իտի իսէ, շիմտի տէ Բընէ Լապառ օ հալտէ ու-յուլյօր իտի:

Անէր կիպի պու զավալը տէլիգանլը տախի ուլուտըղը եէրաէ պէլիսիզճէ վէֆաթ իտէճէք իտի:

Պիզ ճինայէթին թէֆէրրուաթընը նագլ ու հիքեայէ իթմէյէճէյիզ. թէֆէր-րուաթը միւտհիշէի մէքքիւրէ՝ օգույանլարըմըզա բէք ալէա մալիւմ տիր:

Եարըմ սաաթ սօնդրա գօնթ տը թօնէրիէօնըն միաալեասը՝ Բընէ Լապառըն պօյնընտան քէնտի գաթիլլէրինին էլինէ կէշտիկի կիպի, մէրգոււմ տէլիգանլընըն քիմ օլտըղընը միւպէյյին վէ մուսատտըզ էվրագընը հավի օլան ճըզտանը տախի մէրգոււման գաթիլլէրին էլինէ կէշմիշ իտի:

Ժագ վէ Բասգալըն նիյէթի չըւ իտի քի, մագթուլ տէլիգանլընըն նաչէսինի պուլանլար աճը Մօրկ թէչհիրխանէսինէ կէօթիւրսինլէր:

Պինաէն ալէյհ գանը ագըտըլմըչ օլան նաչէյի կէճէ եարըսը գոքէ արապասընա կէօթիւրիւալ, Ժագ՝ նաչէնին եանընտա վէ Բասգալ արապանը գըյաֆէթինտէ արապանըն սանտալեսսընտա օթուրտը, վէ արապա՝ կրավլլ եօլընտան աչլա մօղրու էնիսլ էվվէլա Շարանթօն վէ սանիլն իվրի քէօրիւսինտէն կէչտիքտէն սօնդրա, Շուազիլը-Բուա նամ մահալէ կիտէն եօլը թուտու, վէ Բարիզ-Օրլէան տէմիր եօլ խաթթընըն ուճուտա, խաթթը մէգքիւրէ հաքիւմ եիւքսէքճէ պիր մէվգիտէ տուրտու:

Օրատա Բասգալ աչաղա էնիսլ մէգքիւր թիւմսէք եէթին թա քէնարընա գաւար կիտէրէք, գարանլըգտա նէ գատար միւմքին իսէ սաղա սօլա տօղրու տիգգաթլընա պագընտը:

Օրթալըգտա սէս սէտա օլմայըպ, հիչ քիմսէ կէօթիւնմէյօր իտի:

Կէօք եիւզիւնտէ ճէսիւմ պուլուլթլար՝ այ տյտընլընը գաւամըչ օլտըղընտան, գարանլըգ պիր գաթ տանհա արթըպ գիֆիր կիպի օլմոնչ իտի:

Բասգալ թէքրար Ժագըն եանընա կէլէրէք.— Գօրգուլաճագ հիչ պիր շէյ եօգտըր. թամ իսթէտիկիմիզ հափա տըր. . . իշիմիզի չարուգ պիթիրէլիւ.— տէտիկիինի միւթէագըպ, արապա գարուլարընըն իքիսի պիրտէն աշըտը. Բասգալ՝ օրգատաչընըն եարտըմըլա Ռընէնին ճէսէտինի սըրթընա եիւքլէնիպ եէնիտէն թիւմ սէկին քէնարընա կիթտի:

Տէմիր եօլըն քէնարընտաքի բարմագլըղըն եագընընա վարտըղընտա Բանգալ պուղտայ չարըսընտա պիր ուն չուվալընը սըրթընտան աչաղա տէվրէն համմալլար կիպի եաբարագ նաչէյի լոէմիր եօլ բարմագլըղընըն էօթէսինէ աթըվէրոթի:

Պուշը եաբարըտան սօնդիա քէնտիսի տէ գօլտյաճաճը բարմագլըղըն էօթէսինէ աթլայըպ տէմիր եօլընըն իւզէրինտէ պուլընտը, նաչէյի գօլթուգլարընըն ալթընտան թութարագ եօգարը գալտըրտը, պիր գաչ ատըմ էօթէյէ սիւրիւքլէտի վէ այգըրըսընա իքի տէմիր չուպուգլարըն իւզէրինէ վազ իթտի:

Պատէհու Բասգալ՝ սախթէ տօգթօրըն եանընա ափտէթ իտէրէք:

— Օլտու. . . հայտէ կիտէլիւ. . . — տէտի:

Ժագ՝ գուլագ վէրիպ օրթալըղ տյնէյէրէք.— Տուր պիր ազ. . . տյնէ, Բասգալ.— Նէ՞ վար:

Ժագ.— Պիզէ տօղրու պիր տէմիւ եօլ գաթարը կէլիյօր. . .

Բասգալ.— Հա՞նկը թարաֆտան

Ժագ.— Շուազիլը-Բուա թարաֆընտան. . . հա՞նկը տէմիր չուպուգլարըն ինչէրինէ գօյտուն:

Բասգալ.— Կէլէն գաթար հանկը տէմիր չուպուգլարըն իւզէրինտէն կէչէճէք իսէ օրայա գօյտում:

Ժագ.— Իշթէ կէլիյօր.— տէտիքտէ, ֆիլհագիգա կէճէնին գիթիւ գարանլըղը իշինտէ լօգօմթիֆ մաքինանընըն պաղընտա մէվգու օլան իքի ֆէնէրլէրիւ բարումագտա ծլտըղը կէօթիւնիյօր իտի:

Ժագ՝ Բասգալա.— Չարուգ պէկիրին տիգլինինի թութ. . . իշիթիւալ քի

հայկան իւրքիւս պիր բաթըրու չըգարըր վէ պնշըմըզը պէյնյա ուղըրաթըր . . .
— տէյիննէ , Բասգալ գօշտու պէկիրին տիգկինինի թութտու :

Թամմ վագթընտա եէթիշմիշ խտի , զիրա հայվան՝ գօրգօն նիշանէլէրի կէօս-
թէրմէյէ պաշլայօր իտի ինէ տէ , Բասգալ՝ անը թէյնքին իթմէյէ մուվաֆֆագ
օլտու :

Գաթար՝ քէմալը սիւրաթլա վէ կէնէնին սիւ քիւթ վէ սիւքիւնէթը հալինտէ
տէհէթլի պիր բաթըրաը իլէ կէլմէքտէ օլմալլա , Բընէ Լապառըն ճէսէտինի է-
զիպ արգասընա պրագաթագ կէշտի կիթաի :

Սապահ սաաթ իւշտէ Ժագ իլէ արգատաշը Բըթի Գասթէլ գօնաղընա ամտէթ
իթմիշէր իտի :

Բասգալ՝ արապա իլէ պէկիրի ախըրա գօյմագլա մէշղուլ օլտըղը հալտէ , Ժագ
Լապառն սալօնա տուխուլ իթմիշ :

Անթէլ՝ պիր գաննաթէ իւզէրինէ սէրիմիշ , պիր ույուր պիր ռէյանըյօր իտի :

Մատամ Լապառ՝ տիրպէլէրինի մասանըն իւզէրինէ վէ պաշընը էլլէրինին ի-
շինէ տայաթմըշ օլտըղը հնլտէ , էլան նէրին նլի ույգու չէքիօր իտի :

Գարմա գարըշ շէրէզլէր վէ պօշանմըշ շիշէր հէնուզ մասանըն իւզէրինտէ
պուլընըպ , չամտանլարտամ եանան մուվար պիթմէք իւղիէ պուլընըյօրլար իտի :

Ժագ Լապարտ՝ օլլունը պիր ազ էվէլ Էօլտիւրտիկի շոն վալիտէնին գարըշ-
սընտա կէշտի օթուրտու :

Սապահ օլուպ ույուշտըրընը էնգանըն տա թէէսիրի քէսիլտիքտէ , Մատամ
Լապառ կէօղէրինի աշտը վէ պուլընտըղը հալ ու ահպալինի իլք աղըզ էյինէ ֆարգ
իտէմէտի :

Մէրգումէ գարը՝ պուլընտըղը եէր նէրէսի օլտըղընը թանըյամայըպ էլան
պիր բույա կէօրիւյօր տէյու գանն իտէրէք , ալըգ ալըգ տէօրթ թարաֆընա պագ-
մաղա պաշլատը :

Լաքին տօգթօր թօմբսըն՝ սըրթընը սանտալեանընըն արգասընա տայաթմըշ
վէ պաշընը տա էօնիւնէ ամըշ օլտըղը հալտէ կէօյա օրատա ույումագտա օլմաղ-
լա , Մատամ Լապառ մէրգումը կէօրիւննէ պիրտէն պիրէ ազլը պաշընա կէլտի :

Թամմ պու սրատա Ժագ ուսուլճաճըգ գըմըլտանըպ , պիր գօլընը ենգարը
գալտըրտը , պաշընը եօգարը տիքտի վէ ույգուսընտան ույանըյօր կիպի կէօղէ-
րինի աշտը :

Տօգթօր թօմբսըն իլէ մատամ Լապառըն պագըշլարը եէքտիկէրինէ թէսա-
տիւֆ իթաի :

Տուտագլարընտա պիր թէպէսսիւմ միւշահտէ օլունտը :

Մատամ Լապառ՝ աք աշիքեար պիր մահնուպիյէթլէ . — Ա՛հ , ազիզիմ , սիզին
Շամբանեա շարապընըգ նէ՝ քէսքին չէյ իմիշ . . . Ինսան հիշ ումագ վէ ֆիքրին-
տէն կէշիրմէզ տէ եագայը էլէ վէրի . . . Եալընըպ պիր չէլէ պիր ազ միւթէ-
սէպի օլույօրմ . . . Սիզ պիր էրքէք օլտըղընըգ հալտէ պէնտէն զիյատէ տայաթմա-
տընըգ . . . Տիմէք մաղլուպիյէթիմտէն բէք օ գատար մահնուպ օլմամալը-
յըմ :

Պիր ազ տահա սէօյլէշիպ կէվէզէլէնտիքտէն սօնղրա Ժագ՝ պաղչտէ պիր սա-

պահ սէյրանը իճրա իթմէլէրինի թէքլիֆ իտինճէ, Մատամ Լապառ պու թէքլիֆի գապուլ իթտի:

Հա՛վա զայէթ կիւզէլ վէ լաթիֆ իտի:

Կէօք երւզիւ զայէթ պէրրագ ուտըղը հալտէ կիւնէշ երւքսէլիպ, շուլէլէրինի ճէսիմ աղաճլարն տալլարը վէ եաբրագլարը արասընտան պաղչէնին չիմէնլիքլէրի վէ Մարն ըրմաղընըն սուլարը իւզէրինէ եայարագ անլէրի զիյալանաըրլյօր իտի:

Օ կիւնիւ հա՛վա բէք միւֆէրրիւզ վէ սէֆապախշ օլաճագ իտի:

Մատամ Լապառ ըրմաղըն իւզէրինտէ իճրաի թէֆէրրիւճ վէ սէյրան իտէրէք հէր նէվի էյլէնճէլէրլէ թէնէզզիւհ իթտի իսէ տէ, քէնտի զաննընճա օ կիւնիւ չաբուգ ազլամ օլտըղընտան, թաամտան սօնղրա Բարիզէ հարէքէթ իթտիկինտէ, թէէսսիւֆլէ պիր ահը տէրուլ չէքտի:

Սգլամ սաաթ օնտա մէրգուճէ տուլ գարը՝ Շէրլ-Միտի սօգաղընտաքի իգա-մէթ կեահընա ավտէթ վէ միւվասէլէթ իտուպ, մէրգուճէտէն պիր ազ սօնղրա ժագ, Անժէլ վէ Բաագալ տախի Բըթի Գաաթէլ գօնաղընտան Բարիզտէ Միրօ-մէանիլ սօգաղընա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիլլէր իտի:

Օրատա Մարթ հէր նէ գատար եալընըզ գալմըլ իտի իսէ տէ, պիր տագիգա պիլէ ճանը սըգըլմամըլ իտի: Մէրգուճէ գըզըն զիհնի՝ տօգթօր թօմբսընըն աչգը նակէհանիսինտէն քէնտիսի իչիւն նէչէթ իտէճէք նէթայիճը վախիմէ վէ մէնհուսէ իլէ մէշղուլ օլտըղընտան, վագթըն նասըլ միւրուր իթտիկինի հէման հիշ տուլմա-մըլ իտի:

Շիմտի Բէյմօն Պրօմանթալա նագլը քէլամ իտէլիմ:

Ճուճաա էրթէսի կիւնիւ պիւթիւն կիւն Բէյմօն Պրօմանթալ՝ Ամէտէ Տիւ-վլրնուա իլէ Վիրթինին սօն սաաթլարընը նասըլ կէչիրմիշ օլտըզլարընա տաիր մալիւմաթ ախզ իթմէյէ չալըչմըլ իտի իսէ տէ, պու պապտէ հիշ պիր մալիւմաթ ալամայըպ, ճիւզի պիր էմարէ պիլէ իսթիհասլ իտէմէմիշ իտի:

Մէմուրը մուճաիլէյհ՝ բագար սապահըսը տախի այնը մուճալէլէյի իճրա իտուպ, երինէ պիր չէյէ մուվաֆֆագ օլամայարագ, հէման թէմամըյլա մէէյուս օլտըղը վէ պու զարիպ վագաանըն իզինի պուլմաղա բէք ճիւզի պիր իւմիտի պուլընտըղը հալտէ խանէսինէ ավտէթ իթտի:

Բէյմօն Պրօմանթալ՝ թաամ իթտիքտէն սօնղրա կիյինտի վէ Շաթըլիւքսլէ-րին գօնաղընա կիթմէք իւզրէ թուրնօն սօգաղընըն եօլընը թութտու:

Պիր կիւն էվվէլ գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ քէնտի խաթըր իչիւն ատլիյէ նագըրընըն սըր քեաթիպինէ վիզիթա վէրմիշ օլաճաղընտան, Բէյմօն՝ պու թէչէպ-պիւսին սէմէրէսինի պիր աճ էվվէլ անլամագ իսթէյօր իտի:

Մէզըթըր գօնաղա կիթտիկինտէ գօնթէս՝ մէրգուճը տէրհալ գապուլ իթտի:

Բէյմօն Պրօմանթալ՝ սալօն գաբուսընտան իչէրի կիրտիկինտէ, չէտիտ պիր խէլէճանը գալպէ միւպթէլա պուլընըյօր իտի:

Կէրէք քէնտի իսթիգպալի վէ կէրէք օլուլընըն իսթիգպալի՝ թէհլիքէտէ պու-լընըյօր իտի:

Իսթիտասընըն բէտտ օլընտըղընը էկէր գօնթէս քէնտիսինէ խապէր վէրէճէք օլուր իսէ Բէյմօն բէք Ֆէնա օլաճագ իտի:

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ մէրգուժը կիւլէր եիւզլէ գապուլ իթտիկինտէն ,
 Բէյմօն՝ պու հալի էյի պիր նիշանէ աստ իտէրէք պիր ազ ֆէրահլանտը :

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս . — Սիգէ պէքլէյօր իտիմ , ազիզիմ . . . Սէվինինիզ ,
 զիրա սիգէ պիր միւթտէմ վար . . . Սիգէ վատ իթտիկիմ իւզրէ տիւն ատլիյէ նա-
 զըրընըն՝ քէնտի իւզէրինտէ թէէսիրը ազիմի օլան սըր քեաթիպինի կէօրտիւմ . . .
 ասկալը մազիյէ վէ հազըրէնիզի վէ հալ ու մէվգիի խուսուսինիզի սօն թէֆէր-
 րուաթընա գատար քէնտիսինէ հիքեայէ իթտիմ . . . Գանաաթը քեամիլէ հասըլ
 իթմիշ օլտըղըմտան , պու հալ զանն իտէրսին պանա պիր ֆէսահաթ վէ պէլաղէթ
 վէրիյօր իտի , զիրա անըն գալպինէ տիգգաթ կէթիրմէյէ մուվաֆֆազ օլտոււմ . . .
 պուհա իֆթիխար իտէրիմ , զիրա պիր նէզարէթ սըր քեաթիպինին կէօզիւնէ եաշ
 կէթիրմէք՝ ուֆազ պիր շէյ տէյիլ տիր . . . Նիւլասաի քէլամ , մուսաիլէյն սըր
 քեաթիպ՝ իսթիտանըղը տէրէօհտէ իթտի , ատլիյէ նազըրընըն էնզարը տըգգաթը-
 նա արգ իթմէզտէն էվլէլ , գապթիյէ նազըրընա պիր սուրէթը միւնասիպէտէ տէր-
 քէնար իթտիրէճէք տիր , զիրա սիզին նիշէ խըտմէթլէր իյֆա իթտիկինիզի գապ-
 թիյէ նազըրը հէրսինտէն զիյատէ թաստիգ ու իսպաթ իտէպիլիր . . . Մէմուհն-
 մըսընը :

Բէյմօն՝ սէվինինտէն թիթրէմէքտէ վէ կէօզլէրինտէն եաշլար ագմագտա
 իտի :

Բէյմօն՝ հէյէճանը պիր սէտա իլէ . — Ահ , մատամ . . . մատամ . . . սիզ պէ-
 նի չօգ մէսուտ գըլտընը . . . տիմէք արթըգ հուրըլէթը թամմէ իւմիտ իտէ-
 պիլէճէյիմ . . . Աղըրըղը ալթընտա էզիլմէքտէ օլտըղըմ գէնճի գըրըլաճա՛գ . . .
 էօմրիւմին սօն կիւնլէրինի սէվկիւլիւ էվլատըմըն իւզէրինէ նէզարէթ իթմէյէ հաս
 իտէճէյիմ , վէ պէնիմ սապըգէն նէ օլտըղըմ էվլատըմըն տույուպ մահհուպ օլմա-
 սընտան արթըգ գօրգմայաճաղըմ , տէյիլ մի :

Մատամ տը Շաթըլիւքս . — Պուհլարըն քեաֆֆէսինէ միւզթէտիր օլապիլէ
 ճէքսինիզ , ազիզիմ Բէյմօն . . . Պինաէն ալէյհ միւսթէրիհ օլուպ իւմիտինիզի գաթ
 իթմէյինիզ :

Բէյմօն . — Ահ , մատամ , իւմիտիմ եալընը սիգտէ տիր :

Մատամ տը Շաթըլիւքս . — Պանա կիւվէնտիկինիզտէ հազըլսընը , զիրա սիգէ
 խըտմէթ իթմէք իշիւն էլիմտէն կէլէնի եաբաճաղըմ :

Բէյմօն . — Միւսասատէնիզլէ սիգէ պիր շէյ սիւվալ իտէյիմ , ատլիյէ նազըրընըն
 սըր քեաթիպինի պիր տահա նէ՞ վազթ կէօրէճէքսինիզ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս . — Սալը ագշումը քէնտիսի պանա պիր վիզիթա վէ-
 րէճէկինի վէ իսթիտանըղը պիրլիքտէ ալըպ կէօթիւրէճէկինի պանա իսապէր վէր-
 տի . . . Պինաէն ալէյհ իսթիտայը չարուգ գալէմէ ալըպ սալը սապահըսը պանա
 կէթիրմէլի . . . օ կիւնիւ պէն մէզքիւր իսթիտայը պիր չօգ գէվաթը միւթէնէֆ
 ֆիզանա տէրքէնար իթտիրիւմ :

Բէյմօն . — Սալը սապահըսը իսթիտայը մին զայրը հատտին իսա իրայինիզէ
 թէսիւմ իտէրիմ :

Մատամ տը Շաթըլիւքս . — Չօգ ալէա . . . Շիմտի պիր ազ տա սիզին վէ պէ-
 նիմ էվլատլարըմըղտան պահա իտէլիմ . . . Ֆասլիէնի Գրէթէյլտէ կէօրտիւնի՞զ մի :

Բէյմօն . — Նա՛յր , մատամ :

Մատամ տը Շաթըլիւքս — Պու նա՞նը շէյ, նա՞նը զուլօր տա կէզըմէյօր սընըզ :

Րէյմօն . — Զպպիւթիւն նէզարէթինին մէմուլին ղայրը պիր էմրի իլէ չաղըըլտը-
ղըմտան, ճուսաա կիւնիւ Գրէթէյլֆէն միւֆարէգաթ իթտիմ :

Մատամ տը Շաթըլիւքս . — Օրայա նէ՞ վազթ ալտէթ իտէճէքսինիզ :

Րէյմօն . — Հայֆա՛, պիւմէյօրըմ :

Մատամ տը Շաթըլիւքս . — Մէմուլին ղայրը օլարազ պէօյլէ հարէքէթ իթ-
մէնիզէ մախտուլընըզ Բօլ նէ՞ տէտի :

Րէյմօն . — Միւտտէթի ղայրը փուայյէն պիր եօլճուլըզ իճրա իտէճէկիմի պէ-
հանէ իթթիփազ իթտիմ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս . — Բօլըն զիհն ու գալպինի ճէլպ ու իշղալ իտէն կէնճ
գարը վէ եա գըզա տաեր թահարիյաթ իճրա իթտինի՞զ մի . . .

Րէյմօն . — Իճրաի թահարիյաթա պաշլատըմ . . . լաքին թահաղըյպթը մէզ-
քիւրէյի շիմտիլիք գաթ իթմէյէ մէճպուր օլտըմ . . . նէ՞ վազթ միւմքին օլուրսա
օ վազթ եէնիտէն զաշլայաճաղըմ, վէ ումարըմ քի պիր նէթիճէյէ վասըլ օլաճա-
ղըմ :

Մատամ տը Շաթըլիւքս . — Կէնճլիք հաֆիֆ օլուր . . . Բօլ պէլքի օ վազթա
գատար ունութըր . . .

Րէյմօն . — Հանիյա էօյլէ պիր շէյ օլսա, լաքին հիշ ումմամ . . . Զավալը չօ-
ճուգ սահիհէն ալազա իթմիշ օլտըղընտան, պու խուսուս պանա մուճիպը էնտիշէ
օլմուշ տըր, զիրա պու աշգ ու սէվտանըն քէնտիսի իշիւն պիր մէնպաը քէտէր ու
թէէսսիւֆ օլմասընտան գօրգույօրըմ . . .

Մատամ տը Շաթըլիւքս . — Րէյմօն, սիզ տէ հէր շէյի ֆէնա կէօրիւրօինիզ :

Րէյմօն . — Հայաթը ինսան՝ հիւզն ու քէտէրէլըն մալմալ իսէ, գապահաթ
պէնիմ մի տիր, մատամ . . . — տէյինճէ Մատամ գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ պու
քէտէրը բիւրքէտէրին գալպինտէ հասըլ օլան եէնի ճէրիհայը իլթիյամրէզիր գըլ-
մազ իւզրէ պազը մէգալաթը թէսլիյէթպալսա իյրատ իթտի, վէ պատէհու Րէյ-
մօն Ծրօմանթալ՝ մումաիլէյհա գօնթէսէ ղայէթ միւթէշէքքիւր օլտըղը հալտէ շէ-
քիլտի կիթտի :

Րէյմօն՝ էվիւնէ կիտէր կիթմէզ տէրհալ իշէ պաշլայըպ, առլիյէ նաղըրընա
թագտիմ իտէճէկի վէ իքի կիւն սօնղրա գօնթէս տը Շաթըլիւքսէ կէօթիւրէճէյի
իսթիտայը գալէմէ ալմագլա մէշղուլ օլտու :

Սապահ սաաթ պիրտէ եանի կէճէ եարըսընտան պիր սաաթ սօնղրա մէզքիւր
իսթիտանըն միւսվէտտէսինի պիթիրմիշ օլտըղընտան, էրթէսի կիւնիւ թէմիզէ ալ-
մաղա գարար վէրտի վէ ղայէթ եօրկուլն օլտըղընտան ույգույա եաթտը :

Տուլ մատամ Լապառ՝ քէնտիսինէ սահիհէն ալէազա իթմիշ գանն իթտիկի վէ
իլէրիտէ քէնտիսինէ պիր գօճա օլաճաղը իթիգատը թամընտա պուլընտըղը տօգ-
թօր Թօմբըն իլէ պէրապէր Բըթի Գասթէլ սայֆիյէսինտէ քէմալը մահղուզի-
յէթլէ կէշիրմիշ օլտըղը մահուտ բազար կիւնիւնին էրթէսի կիւնիւ ղայէթ քէյֆի
օլարազ ույգուլընտան ույանմըշ իտի :

Մէրգումէ տուլ գարը՝ պէոյիւք այնանըն գարշըսընա կէչերէք վէ քէնտի քէնտիյի կէնճէլէմիւ պուլարադ մէմնունէն քէնտիյէ բէք միւքէմմէլ պիր սուրէթ-տէ չէքի տիւզէն վէրմէյէ պաշլամըչ, վէ էօթէ պերի կէօրիւնէն պէյապ սաշլարը գօրարըպ գօրարըպ աթարադ սիյահ սաշլարընը ուզուն ուզուն քօրմիւք իտի:

Մատամ Լապառ՝ երեզիւնէ տէ հաֆիֆ պիր դաթիֆէ տիւզիւք իտի սիւր-տիւքտէն սօնղրա, կիւզէլլիկիւնէ թէմամըյլա պէյէնիպ սաաթ օն պուշուգտա թէզ-եհինաթ մուամէլէսինէ խիթամ վէրտի, վէ թաամ վազթը վիւրուտ իտինճէյէ գա-տար, միւտտէթը հայաթընտա էմսալինէ թէսատիւֆ իթմէտիկի օլաթիֆ տօդթօր թօմըսընըն իւզէրինէ տիւշիւնտի տուրտու:

Սաաթ օն պիրտէ մէրգումէնին՝ թաամ օտասընա կիտէճէկի սըրատա օտասը-նըն տիշարըսընտա պիր չան սէսի իշիտիլիպ, պիր ազ սօնղրա պէսլէմէսի կէլտի տէտի քի:

— Մատամ, պիր էֆէնտի կէլմիւ, սիզինլէ պիր ազ գօնուշմադ իսթէյօր . . .

Մատամ Լապառ. — Քի՞մ տիր պու էֆէնտի, պէն թանըրմըյլմ:

Պէսլէմէ. — Թանըյլպ թանըմատըղընըզ պիլմէմ, լաքին պէն ասլա կէօրմէ-միշիմ տիր:

Մատամ Լապառ. — Նէ՞ գըյաֆէթտէ ատամ տըր:

Պէսլէմէ. — Րապըթալը պիր ատամ օլուպ, հաքիմէ պէնգէյօր . . . Շուաղի-լը-Րուատան մախսուսէն սիզի իշիւն կէլմիւ . . .

Մատամ Լապառ՝ էնտպէնտ օլարադ. — Շուաղի-լը-Րուատա՞ն մը . . . պէ-նիմ օրաճա հիչ պիր միւնասէպէթիւմ եօգ տըր . . . պու նէ՞ դարիպ շէյ . . . Հէր նէ հալ իսէ, օ էֆէնտիյի սալօնա կէօթիւրինիզ . . . պէն տէ չիմտի եանընա կի-տէրիմ . . . — տէտի:

Կէլէն միւսաֆիր՝ չաթալ սազալը գըրգըլըք վէ գըյաֆէթի եէրինտէ պիր ա-տամ օլուպ, երեզիւնին սազալըք եէրլէրի թազէ թրաշ իտիլմիւ, սիյահ էլպիտէ կիլիսիմիւ վէ պէյապ պոյուն պաղը թազընմը իտի:

Պու ատամ՝ սէլամլաշտըգտան սօնղրա իյրատը սիւվալ իլէ տէտի քի:

— Մէշհուր ալօգաթ Լապառըն սուլ գէվճէսի Մատամ Լապառ սիզմիսինիզ:

Մատամ Լապառ. — Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . Պույուրընըզ օթուրընըզ — տիյէ-րէք, միւսաֆիրէ պիր սանտալեա կէօսթէրտի վէ քէնտիսի տալտի օթուրուպ տէ-տի քի:

— Էֆէնտի, սէպէպի՝ զիյարէթինիզի լութֆէն պէյան ու իյզահ պույուրմա-նըզա պէքլէյօրմ:

Միւսաֆիր. — Պէն տէ չիմտի անը նէսլէյէճէյիմ, լաքին էվվէլա ըէճա ի-տէրիմ, միւսաստէ իտինիզ, սիզէ պիր գաշ շէյ սիւվալ իտէյիմ:

Մատամ Լապառ՝ բէք զիյատէ թէաճճիւպ իտէրէք. — Պանա պիր գաշ շէյ մի սիւվալ իտէճէքսինիզ:

Միւսաֆիր. — Էվվէթ, մութլազա . . . Գօրգմայընըզ մատամ, գարարընը շէյլէր սօրաճաղըմ . . .

Մատամ Լապառ. — Պույուրընըզ, սիւվալ իտինիզ պազալմ . . .

Միւսաֆիր. — Պիր օղիւնըզ վա՞ր մը, մատամ:

Մատամ Լապառ՝ պիրտէն պիրէ էնտիլէ վէ վէսվէսէյէ տիւշար օլարադ. — Էվվէթ:

Միւսաֆիր.— Պու օղլունը շիմտի Բարիզտէ պուլընմամադտա տըր , տէ-
յի՞լ մի :

Մատամ Լապառ.— Էվվէթ , էֆէնտիմ , շիմտի Բարիզտէ տէյիլ տիր :

Միւսաֆիր.— Շիւպհէսիզ եօլըլըզ իտիյօր :

Մատամ Լապառ.— Էօյլէ :

Միւսաֆիր.— Նէ՞ զատար վազթտան պէրու սիզտէն միւֆարէգաթ իթ-
միշ տիր :

Մատամ Լապառ.— Ճուժաա էրթէսի ազչամընտան պէրու :

Միւսաֆիր.— Նէ՞րէյէ կիտիյօր իտի :

Մատամ Լապառ.— Թուր շէհրինէ :

Միւսաֆիր.— Պունա էմի՞նմիսինիզ :

Մատամ Լապառ.— Էմինիմ եա . . . պէն քէնտիմ քէնտիսինի տէմիր եօլ
սթասիօնընա կէօթիւրտիմ :

Միւսաֆիր.— Հա՞նկը տէմիր եօլ սթասիօնընա :

Մատամ Լապառ.— Օրլէան տէմիր եօլը սթասիօնընա :

Միւսաֆիր.— Օղլունը օն սէքիզ օն տօգուզ եաչընտա պիր չէյ տիր , տէ-
յի՞լ մի , մատամ :

Մատամ Լապառ.— Օն տօգուզ եաչընտա տըր . . . Լաքին , էֆէնտի , պու
թահգիգաթ նէտէ՞ն իյճապ իտիյօր . . . օղլումա տաիր պանա պիր չէյ մի խա-
պէր վերմէյէ կէլտինիզ .—տէյու սիւվալ իթտիքտէ , կէլէն ատամ՝ զանն իտէրսին
սըգըլմաղա պաչլայըպ , իթաի ճէվապտա թէրէտտիւտ իթտիկի աշիքեար կէօրիւ-
նիյօր իտի :

Մամաֆիհի պու պապտէ պիր գարար վէրիպ , մանասըզ օլան պու սիւքիւթ-
տէն վազ կէչմէք լազըմ կէլիր օլտըղընտան ,

Միւսաֆիր՝ ճէվապէն.— Հայըֆ , մատամ , շիմտի պանա վերտիկինիզ պազը
մալիւմաթ արթըզ հիշ շիւպհէ պրագմայօր :

Մատամ Լապառ՝ բէյտէրբէյ տահա զիյատէ վէսվէսէ իտէրէք.— Շիւպհէ՞ մի
. . . Նէ՞ շիւպհէսի . . . Նէ տիմէք իսթէտիկինիզի անլամայօրըմ . . . սէօյլէտի-
կինիզ ըագըրտըլար պէնի տիւչարը էնտիշէ վէ հէյէճան իտիյօր . . . Թէքրար սիւ-
վալ իտէրիմ , էվլատըմ հագգընտա պու թահգիգաթ նէ՞տէն իյճապ իտիյօր . . .
ագըլըզճա պիր չէյ մի եաբմը . . . պիր խաթատա՞ մը պուլընմը . . . կէնճլիք
տիր . . . օլապիլիր . . .

Միւսաֆիր.— Նէ խաթա վէ նէ ագըլըզճա պիր իշ վար տըր , մատամ . . .
Ջավալը չօճուգ միւթթէհիմ տէյիլ տիր , մաղտուր տըր . . .

Մատամ Լապառ.— Մաղտուր՝ մը . . . Իւզէրինտէ պիր ազ բարա վար իտի
. . . օ՛լմայա քի խըրսըզլար չալըն . . .

Միւսաֆիր.— Ոսյր , մատամ :

Մատամ Լապառ.— Էօյլէ իսէ նէ՞ տիր , պաչընա նէ՞ կէլմիշ տիր :

Միւսաֆիր.— Աման եա Բապպիմ , մատամ , կէօրիւյօրսընըզ քի էօնիւնիգտէ
բէք զիյատէ հէյէճան իւզրէ պուլընըյօրըմ , թիթրէյօրըմ : Պու հէյէճան ու խա-
լէճանը գալպիմտէն՝ էլպէթթէ աղըր պիր չէյ վազը օլտըղընը ֆարզ ու գըյաս ի-
տիյօրսընըզ . . .

Մատամ Լապառ՝ պիր ֆէլաքէթ վուգու պուլմուշ օլմասընտան գօրգմաղա պաշայարագ. — Աղլը պիր չէյ մի. . . Ալլահ աշգընա օլտուն, ֆիքրինիզի իյ-
զահ իտինիզ, էֆէնտի. . . էվլատըմ խասթա՞մը, եարալանմը՞ մը. . .

Միւսաֆիր պաշընը էօնիւնէ աստը. .

Մատամ Լապառ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ. — Ճէվապ վերսէնիզէ, էֆէնտի. . .
ճէվապ վերինիզ. . . սիւքիւթինիզ՝ մուճիպը տէհչէթ տիր, սիլի՞յօլմըսընը. . .
Շու հալինիզ՝ օղլումըն էօլմիւշ օլտըղընը պանա զանն իթտիրէպիլիր. .

Միւսաֆիր. — Նէգտինիզտէ իյֆա իթմէք իւզրէ շայանը թէէսսիւֆ պիր մէ-
մուրիյէթ տէրէօհտէ իթմիշիմ տիր. . . Պու մէմուրիյէթի իյֆա իտէճէկիմ սըրա-
տա աղզըմ իլէրիյէ վարմայօր. .

Մատամ Լապառ. — Պիթիրինիզ. . . էֆէնտի, պիթիրինիզ. . . Հէր նէ օ-
լուրսա օլտուն, չու չիւպհէ վէ հալը թէրէտուիւտտէն պէնի գուրթարընը. . .
էվլատըմ էօլմիւշ, տէյի՞մի. . .

Միւսաֆիր. — Էվլէթ, մատամ. . .

Տուլ Մատամ Լապառըն՝ Բընէ հագգընտա բէք սօուգ պիր մուհապպէթի օլ-
տըղընը պիզ չօգտան պիլիրիզ. .

Մամաֆիհի հագգընը սէօյլէմէք լաղըմ իսէ, մէրգումէ գարը՝ պու խապէրը
նակէհանիյի ախզ իթտիքտէ, իւզէրինէ պիր ֆէնալըգ կէլիս տիւշարը տէհչէթ
օլտու. .

Պիր վալիտէ նէ գատար ազ վալիտէլիք իթմիշ օլտա, էօյլէ պիր վագթ կէլիր
քի, գալպի թէրրէնիպ ըրգգաթա կէլիր, վէ էկէր պիւսպիւթիւն պիր ճանաւար
տէյիլ իսէ — քի պու տա չիւքիւր Ալլահա բէք նատիր պուլընըր — պու վալիտէ
քէնտի էվլատը իւզէրինէ աղլար. .

Պու սըրատա Մատամ Լապառ՝ Բընէ իլէ պէրապէր քէնտիսինին իլէրուտէ է-
լինէ կէչէճէք սէրվէթ իւմիտէրի տէ զայպ ու նապէտիտ օլտըղընը պիլէ ու-
նութտը. .

Մէրգումէ գարը՝ մօսմօր քէսիլիպ տուրտըղը եէրտէ սալընտը վէ քէմալը մէէ-
յուսիյէթինտէն նաշի քէքէլէյէրէք տէտի, .

— Էօլտիւ՞ մի. . . խայր, խայր. . . պունըն իմքեանը եօգ տըր վէ պէն սի-
զէ ինանմամ. . . Ճումաա էրթէսի կիւնիւ սաբա սաղլամ. . . զայէթ սէվինճլի
. . . վէ քէսպը հուրրիյէթ իթմէսինտէն տօլայը սէրմէսթ իտի. . . քէնտի եա-
շընտա օլտն վէ սըհհէթը թամմէյէ մալիք պուլընան ատամ պիրտէն պիրէ էօլմէզ
. . . Ֆիքրինիզի էյիճէ անլամատըմ, տէյի՞մի. . . եարալանմըշ տըր, խասթա
տըր, պէլքի թէհլիքէտէ տիր, լաքին էօլմիւշ տէյի՛լ տիր, տէյիլ մի. . .

Միւսաֆիր. — Հայը՛ֆ, մատամ, պէն եալան սէօյլէյէմէմ. . . Շիմտի նէ՛ սէօյ-
լէտիմ իսէ անլատընը. . . — տէյինճէ Մատամ Լապառ հէօնքիւր հէօնքիւր աղ
լամաղա պաշլատը. .

Հըրգըրըղընտան նաշի մէրգումէնին կէօյսիւ էնիպ չըգմագտա օլտըղը կիպի,
տուտագլարը արասընտան տա ֆէրեատ ու ֆիղան իշիտիլիյօր իտի. .

Պիր գաշ տագիգա սօնըրա պու պուհրանը շէտիտ կէչիպ էբէյիճէ պիր սիւ-
քիւնէթ վագթ օլտու. .

Մատամ Լապառ՝ պիր գաշ սէօզ սէօյլէմէկէ միւգթէտիր օլընճա քէքէլէյէ-
րէք. — Էյ նէ՞րէտէ էօլմիւշ. . . նա՞սըլ էօլմիւշ. — տէյու սիւվալ իթտի. .

Միւսաֆիր.— Շըմէնտըֆէր մէմուրլարը տիւն սապահ Շուազի—լը—Րուս գուր-
պինտէ տէմիր չուպուգլարըն իւզէրինտէ եօլըն այգըրըսընա եաթմըշ վէ հէման
քեամիլէն էզիլմիշ պուլմըշլար :

Մատամ Լապառ.— Եէնիտէն բէք Ֆէնա աճը տույսրագ.— Ահ, էվլատըմ . .
էվլատըմ . . . —տէյու պաղըրտը :

Պատէհու մէրգումէ գարը՝ պաշընը պիրտէն պիրէ եօգարը գալտըրըպ խրատը
սիւվալէ միւսարէաթլա :

—Լաքին պու իշտէ եանըլմատըղընըգա նա՞սըլ էմինսինիզ . . . պու սէօյլէ-
տիկինիզ էօլիւնին պէնիւմ էվլատըմ օլտըղընը սիզէ քի՞մ իսպաթ իտիյօր :

Միւսաֆիր.— Հայը՛ֆ, պու պապտէ հիշ շիւպհէ օլընամազ . . . Բարտըսիւ-
սինին պիր ճէպինտէ գարթ տը վիզիթլէր վար իտի . . . իշպու գաթիթ տը վիզիթ-
լէրին իւզէրինտէ քէնտի իսմի —սիզին իսմինիզ— վէ սիզին ատըէսինիզ օգուըն-
յօր իտի . . . :

Մատամ Լապառ.— կէօզլէրի ալըգ ալըգ էօթէյէ պէրիյէ օյնայարադ վէ տու-
տագլարը պէմպէյազ քէսիլէրէք.— Շիմտի նէ՞րէտէ տիր . . . պիշարէ էվլատըմ
նէ՞րէտէ տիր . . .

Միւսաֆիր.— Քէնտիսինին քիւմ օլտըղը անպաշտըղընտան, մատամ, ալըպ
սիզին իգամէթ կեանընըգա կէթիւրմէք՝ պիզիւմ աղըր վազիֆէմիզ իտի . . .

Մատամ Լապառ.— Նէ՞ տիյօրսընըզ, էֆէնտի . . . պուրատա՞մ լը տըր, էվ-
լատըմ պուրատա՞մ լը տըր :

Միւսաֆիր.— էվլատընըզն նէշէսի աշաղտա ծիլի արապա տէրտէնինտէ տիր,
վէ ըէֆագաթըմտա պուլընան ատամլար վասէթասըլա անը եօգարը չըգարըպ
տաիրէնիզէ կէթիւրմէք իշիւն սիզտէն պիր էմի պէքէրիւմ :

Մատամ Լապառ.— սայըզլայարագ.— Կիտէլիւմ սիզինլէ պագալըմ, էֆէնտի :

Միւսաֆիր.— Սիւքիւնէթ իւզրէ օլընըզ, ըէճա իտէրիւմ, մատամ, վէ պա-
խուսուս ճէսարէթ վէ մէթանէթի էլտէն պրագմայընըզ . . . Սիզ պուրատա պէք-
լէյինիզ, պու տահա էյի օլուր . . . պէքլէմէնիզի թափսիյէ իտէրիւմ . . .

Մատամ Լապառ այագտա տուրմաղա սայ իթմիշ իտի իսէ տէ, գուվիլթի
քէսիլիպ պիր սանտալեա իւզէրինէ տիւշէրէք վէ պաշընը իքի էլլէրինին արասընա
ալարպէ, եէնիտէն աղլամաղա պաղլատը :

Պէսլէմէ գարը՝ շնշըրմըշ պիր հալտէ օ արա սալօնա կիրմիշ իտի :

Պու գարը՝ սօգագտա ճէնազէնին մէվզու պուլընտըղը արապանըն էթրաֆըն-
տա երղըլմըշ օլան գալապաղընը կիւրիլթի վէ բաթըրըսընը աշըգ պիր ըէնէրէ-
տէն տույարագ մէրագ իտուպ աշաղա էնմիշ վէ վուգուը հալի կէօրմիւշ օլմաղա,
տիւշարը խէվֆ ու տէհէթ լարագ հէման տէլի կիպի եօգարը չըգարը իտի :

Պէնիլէմէ.— Ահ, մատամ . . . մատամ . . . գազալլը մագտոմ . . . Պու նէ՞
պէտպալթլըզ . . . պու նէ՞ տէհէթլի ֆէլաքէթ . . . Շիմտի նէ՞ եարաճաղըզ . . .

Պու սիւվալէ միւսաֆիր ճէվապ վէրէրէք.— Էն էվֆէլ եաթանագ շէյ շու տըր.
պու պէտպալթլ տէլիգանը պէրմիւթատ հանիլը օտատա եաթար իտի իսէ օրատա
եաթաղընը հաղըրլայընըզ . . . Զարուգ կիտինիզ . . . ատէտիլտէ, պէսլէմէ գա-
րը՝ պու թէնպիհի իճրա իթմէք իւզրէ տիշարը չըգարը :

Միւսաֆիր տէտիկիմիզ եապանճը ատամ՝ Շուաղի-լը-Րուա սթասիօնընըն ի տարէ գօմիսէրի օլուպ, սէրիան աշաղա էնտի վէ նաչէյի եօգարը չըգարմաղա էմր վէրտի :

Շըմէնտըֆէր ամէլէսինտէն իքի քիչի՝ նաչէնին պուլընտըլը արապանըն իւս-թիւնէ չըգըպ ուսուլճաճըգ նաչէյի եօգարը գալտըրտըլար վէ եիւքլէնիպ նէրտի-վէնտէն եօգարը չըգտըլար :

Մատամ Լապառ՝ գարու գանատլարընտան պիրինէ թութունարագ, քէնտի օտա գարուսընըն էչիկի իւզէրինտէ պէքլէյօր իտի :

Մէրգու մէ գարը՝ նաչէյի կէօրիւնճէ սինիրի թութտու, վէ տիւլմէմէք իչիւն եանընա ավտէթ իթմիչ օլան Շուաղի-լը-Րուա գօմիսէրինին եարտըմընա միւհ-թամ ճլտու :

Մատամ Լապառ՝ գօմիսէրէ տայանարագ, թիթըէյէ թիթըէյէ իքի ամէլէնին արգասը սըրա կիթտի, վէ պէսլէմէ գարը՝ մէրգուման ամէլէյէ միւթէվէֆանըն օտասընը կէօսթէրտի :

Պու իքի շախս՝ սիյահ պիր էօրթիւ իլէ էօրթիւմիւլ օլան նաչէյի եաթաղըն իւզէրինէ վազ իտէրէք չէքիլիպ կիթտիլէր :

Տուլ գարը՝ եաթաղա տօղրու իլէրլէյիպ էլինի մէքքիւր սիյահ էօրթիւյէ ու-գաթտը :

Գօմիսէր. — Ա՛հ, մատամ, մէնհուս պիր մէնգարէ կէօրէճէքսինիզ . . . Ալ-լահ աչգընա օլսուհ, հիչ օլազոս քէնտինիզի աճըյըպ պագմայընըգ, զիրա տահա զիյատէ քէտէրինիզի մուճիպ օլաճագ վէ գալպինիզին եարէսինի բիւրխուհն էլլէ-յէճէք տիր . . .

Մատամ Լապառ՝ աղլայարագ. — Մէթանէթ իւզրէ օլաճաղըմ, էֆէնտի . . . գավի վէ ոըգը տուրաճաղըմ . . . սօն պիր տէֆա կէօրմէք իսթէրիմ . . . — տէ-տի վէ սիյահ էօրթիւյի ճէնաղէնին իւզէրինտէն էօթէյէ աթտը :

Տուլ գատըն պուլը եարար եարմագ տիւչարը տէհչէթ օլարագ վէ կէօզլէրի-նի իքի էլլէրիլլէ գարայարագ կէրի կէրի կիթտի :

Մէնգարէ հագիգաթէն մէնհուս իտի :

Նաչէնին բարչա բարչա եըրթըմըլ օլան լուպալարընըն արա եէրինտէն բարչա բարչա օլուլ օլան էթլէրի վէ էգիմ էգիմ օլան քէմիքլէրի կէօրիւնիյօր իտի :

Եալընըլ պաչը՝ թէքէրլէք ալթընա բատթ կէլմէյիպ չիյնէնմէմիլ, վէ անճագ պիր ուգ էթ վասէթասըլլա կէօվտէսի իւզէրինտէ գալմըլ իտի :

Պէսլէմէ գարը տիզ չէօքիւպ տուվալար օգումաղա պաչլատը :

Մատամ Լապառ արթըգ պագմաղա ճէսարէթ իտէմէյօր իտի :

Մէրգումէ տուլ գարը՝ պիր ւաթալթա իւզէրինէ տէֆիլիլիպ պօղուգ պիր սէ-տա իլէ քէքլէյէրէք. — Ա՛հ, պու նէ՝ տէհչէթլի շէյ . . . պու նէ՝ տէհչէթլի հալ . . . արթըգ պու տինեա պանա հարամ տըր, պու տէհչէթլի ֆէլաքէթէ պէն տայանամայըպ էօլէճէյիմ . . . — տէտիքտէն սօնղրա, պէսլէմէ գարըլա իսթա-պէն իլավէ իլէ. — Թիւլի՛, գարուճըյա կիտիպ սէօլլէյինիզ, ջարուգ Միրօմէսնիլ սճգաղընտա տօգթօր թօմարընըն գօնաղընա կիթսին . . . քէնտիսինի պուլսուհն . . . իգթիզա իտէրսէ պէքլէսին . . . ալսըն կէթիւսին . . . էօլէճէյիմէ հրսս

խորհրդով, ես լընըզ օ պէնի գուրթարապիւր . . . — տէյինճէ, Ժիւլի ալէլաճէլէ
օտատան տիշարը չըգտը :

Պէսլէմէ հէնուզ նէրտիվէնին իւզէրինտէ իքէն, Մատամ Լապառ քէնտինի
զայպ իթտի :

Ժիւլի ալտէթ իթտիքտէ գօմիսէր՝ մէրգուճէյէ տէտի քի,

— Մատամընըզ պայըլտը . . . մէրգուճէյի պու օտատան պաշգա պիր եէրէ
կէօթիւրմէլի . . . ագլը պաշնա կէլտիքտէ պու մէնզարէյի արթըզ կէօրմէմէ-
լի տիր :

Ժիւլի . — Էօյլէ իսէ, Էֆէնտի, մէրգուճէյի քէնտի օտասընա գատար սիւրիւպ
կէօթիւրմէլի :

Պուռտան գօլայ պիր շէյ Եօգ իտի, զիրա Մատամ Լապառ պիր գօլթուգ սան-
տալեասընըն իւզէրինտէ պուլընըպ, մէզքիւր սանտալեանըն այազլարը տա մագա-
ռալը օլտըղընտան, տէրհալ օ պիր օտայա նագլ օլուռտու :

Օգուլանլարըմըզըն տէրխաթըր իտէճէքլէրի իւզրէ, օ կիւնիւ, Էանի բազար
էրթէսի կիւնիւ Տօգթօր Թօմբսընըն Բարիգտէ իգամէթի միւնասէպէթիլէ վէրէ-
ճէկի սուարէ վուգու պուլաճագտը :

Իշպու քիւշատ սուարէսի բէք բարլագ օլաճաղընտան, Միրօմէսնիլ սօգաղըն-
տաքի գօնագտա սապահտան պէտ իլէ հէր շէյ ալթիւսթ իտի :

Պիր Թագ . . . տէօշէմէճիլէր, Եօրկանճըլար վէ խանէ Թէգեինինէ տաիր սաիր
Էսնաֆլար Էվլ . . . քիմիսի տէօշէմէլէրի տիւզլէթմէքտէ, քիմիսի պէօյիւք
նէրտիվէնի նատիտէ նէպաթաթլա Թէգեին իթմէքտէ, քիմիսի եէնիտէն պիր Թա-
գըմ ալիգէլէր ասմագտա վէ քիմիսի տախի Էօթէյէ պէրիյէ չիշէքլէր վէ եէլիլիք-
լէր վագ էյլէմէքտէ իտիլէր :

Ժագ Լահարտ իլէ Բասգալ Սօնիլէնին պէօյիւք իւմիտի պու սուարէնին իւզէ-
րինտէ օլուպ, պու սայէտէ տօգթօրըն շէօհրէթինճէ Թէէսիրը աղիւմ հասըլ օլա-
ճագ, վէ պէօյիւք ատամլարլա տահա չօգ միւնասէպէթ բէյտա իտիլէճէք իտի :

Պու Եօլտա միւնասէպէթլէր բէք գուվլէթլի օլուպ, շայէտ պագը շիւսիլէլէր
վագը օլսա պիլէ, տօգթօր Թօմբսըն՝ օ սայէտէ Էագայը գուրթարաճագ վէ նա-
մուսը պիր ատամ զանն օլընաճագ իտի :

Հէմ տէ քի՞մ անըն հագգընտա շիւսիլէ իտէպիլէճէքտի :

Էճնէպիլէր Բարիգէ կէլինճէ բօլիս նէզարէթի անլէրի գօլլար իքէն, մէրգուճ
Ամէրիգալը մէչուր տօգթօրա նէզարէթը մուճալիլէյհա՝ հիւրմէթ ու ըրայէթ իպ-
րագ իթմէքտէ պուլընըյօր իտի :

Սախթէ տօգթօր Թօմբսընըն զապըթա հէքիմլէրի միյանընտա տօսթլարը վար
իտի : Մէրգուճ տօգթօր ղէնկին իտի, պիհագգըն ալիւմ սայըլըյօր իտի : Խիւլասա
ղէմանէնին ատամը իտի : Անըն հագգընտա շիւսիլէ իթմէմէք իշիւն պու հալլէրտէն
տահա գուվլէթլի Թէէմինաթ օլապիլի՞ր մի իտի :

Բէշին ագշէ իլէ պիր գօնագ սաթըն ալան վէ Բարիգ միւթէպէրանընը օրայա
տալէթ իտէն պիր քիմաէ՝ պիր ճինայէթ վէ հալթա պիր գապահաթ իճրա իտէ-
պիլի՞ր մի :

Էլպէթթէ իտէմէզ :

Մատամ Անժէկ իլէ Մատամգէլ Մարթ՝ սուարէնին հազըրըգլարընա հիւսնիւ նէգարէթ իթմէք իչիւն բէք գլյատէ արարժը մէսարի վէ իգտտաթ իթմէքտէ պու-
լընըյորլար իտի :

Ժգգ Լակարտ քիլէ Բասգալ Սօնիէ՝ իքիսի տէ տօգթօր Թօմբսընըն իշ օտասը-
նա գաբանմըլ վէ եազըխանէսինին գարչըսընտա օթուրմըլ , տիք տիք իւչ առէտ
միտալեայա պագըյորլար իտի : Պու միտալեալար՝ եան եանա գօնուլմըլ , էօնլէ-
րինաէ տուրույօր իտի :

Մէգքիւր իւչ միտալեալարըն պիրինճիսի՝ գօնթ տը Թօնէրիէօնին սանտըղըն-
տա պուլընան միտալեա իտի :

Տիկէր իքիսի՝ տիլպէր Վիրժինի իլէ Բընէ Լապառըն նաչէլէրի իւզէրինտէն
չալընմըլար իտի :

Բասգալ իլէ Ժագ՝ մէգքիւր միտալեալարը քէմալը տըգգաթլա ԹէՖթիլ ու
մուսյէնէ իտիյցրլար իտի :

Ժագ՝ տիյօր իտի քի ,

— Շիւպհէ եօգ տըր , պու միտալեալարըն պէհէրի իւզէրինէ հէքք օլընմըլ հէր
պիր քէլիմէ՝ պիր իպարէտէն չըգարըլմըլ օլուպ , մէգքիւր իպարէ իքմալ իտիլին-
ճէ , միլեօնլարըն նէրէտէ օլտըղընը պիզէ խապէր վերէճէք տիլ . . . Պուներն պէյ-
լէ օլաճաղը՝ պիննէֆս վապիյէթնամէ միւհթէվլյաթընտան իսթինպաթ օլընըյօր ,
լաքին Թէքմիլ միտալեալարը քիլէ կէչիրմէտիքճէ , մուամմայը հալլ իթմէկէ պէյհու-
տէ չալըչաճաղըզ . . . Տիկէր միտալեալարը էլէ կէչիրինճէ , մուվաֆֆագիյէթի-
միղ միւմքին օլաճագ տըր . . . Սէն պէնի բէք ազ տիյնէյօրըն . . . նէ՞ չէյ իւ-
իւզէրինէ տիւչիւնիյօրսըն :

Բասգալ՝ ճէվապէն . — Եէտիմիզտէ օլան իւչ միտալեայը եան եանա գօյտը-
ղմըզտա իւզէրինտէքի քէլիմէլէրին նէ մանա վէրտիքլէրինի անլամագ իոթէյօ-
րըմ . — տիյէրէք , Վրանթ — Եէտինճի սիյահ տէօչէմէ Թաչ — տան պաչլայարագ՝
տէյու օգուտը :

— Ժագ՝ օմուզլարընը սիլքէրէք . — Պու մուամմայը պուլմագ՝ իմքեանսըզ տըր
. . . ագչէ «սիյահ պիր տէօչէմէ Թաչը» ալթընտա սագլանմ չ տըր , լաքին նէ՞-
րէտէ , վէ պու Թաչ՝ «Եէտի՞նճի» մի տիր , եօգսա «Եիրմի Եէտինճի» վէ եախօտ
«օթուզ Եէտինճի» մի տիր . . . Պու մուամմա միւքէմմէլ տիր . . . Էորար անլա-
չըլմայօր . . . Պիր քէրրէ տահա սէյլէրիմ քի , միտալեալարըն քեաֆֆէսի Եէտի
միզտէ օլմալը տըր :

Բասգալ գապա պիր սէտա իլէ . — Էլէ կէչիրէճէյիլ . . . Լաքին Լէլահ աչ-
քընա օլտուն , չաբուզ իտէլիմ . . . գօրգույօրըմ . . .

Ժագ . — Նէ՞ չէյտէն :

Բասգալ . — Պու սիւվալէ աչըզ վէ վագիհ պիր ճէվապ վէրէմէմ . . . Հէր չէյ-
տէն գօրգույօրըմ . . . Իչէրիմտէն պիր տէհէթ պէնի Թազերիզ իտիյօր , պէնի
չօգ սըգըյօր :

Ժագ . — Ղարիս վէ պէյհուտէ պիր տէհէթ տիր պիւ . . . Սանա գա՞ն տէֆա

սէօյլէմէլի, հէր շիւպհէյի տէֆ իթմէք իշիւն թէտապիրը լազըմէ իթթիխազ իթմիշիզ տիր . . . սէն զաթէն պուներ պէնիմ գատար պիւրսին . . .

Բասգալ.— Շիւպհէսիզ էօյլէ տիր, լաքին ինսան քէնտինի նէ գատար էմնի. յէթ իւզրէ զանն իթսէ, խաթըրա կէթիրէմէտիկի ճիւզի պիր չէյ, քէնտիյէ էհէմմիյէթսիզ կէօրիւնէն ուֆազ պիր նիշանէ՝ պիրտէն պիրէ օրթայա չըգըպ ինսանը մահվ ու նապէտիտ իտէր :

Ժազ.— Սէն միւսթէրիհ օլ, սէվկիւլիւ տօսթըմ, վէ իշիմիզէ պագալըմ . . .

Բասգալ.— Պէն տէ պուներ իսթէյօրըմ . . .

Ժազ.— Պալըգճը ֆէյլէսօֆ Լա Ֆուկինտէն էնտիշէ իթտի՞ն մի :

Բասգալ.— Էվվէթ . . . Պու ատամըն ատէթլէրինտէ հիչ պիր թէպէտտիւլ վուգու պուլմամըշ տըր . . . տայմա ժուէնվիլ, Բօր-Գրէթէյլ վէ Սէն-Մօր արա. սընտա տօլաշըր տուրուր . . . կէճէ կիւնտիւզ, Բօր-Գրէթէյլին ըրմազ գըյըսընտաքի եէտէք եօլա պաղըր պուլընան քէրէսթ է սալլարը իւզէրինտէ էյլէնիր . . .

Ժազ.— Անըն իշինի պիթիրմէլի :

Բասգալ.— Էվվէթ, մութլազա վէ բէք չաբուգ անըն իշինի պիթիրմէլի. լաքին անը Բըթի Գասթէլ գօնաղընա կէօթիւրմէք՝ զաննըմ էյի գաչմազ, չօլազըրգ օլուր. պէն պաչգա պիր եօլ տիւշիւնիյօրըմ, պու կիւնէ գատար իսթիմալ իթտիկիիզ թէտպիրի գուլլանմազ իսթէմէյօրըմ . . .

Ժազ.— Պաչգա պիր եօլ տէտիկին՝ էմին պիր չէյ մի տիր :

Բասգալ.— Հիչ գուրթուլմազ . . . Իսթէրմիսին, եաբայըմ մը :

Ժազ.— Եաբ, լաքին իհթիյաթ քեարըրը կլտէն պրագմա . . . Էկէր թասավ վուրընը պէճէրէմէզ իսէն, տէմինճէք գօրգաղըն թէհիւքէ անիտէ վուգուա կէլիր :

Բասգալ.— Թասավվուրըմը պէճէրէմէմէզլիւք իթմէյէճէյիմ . . . Լաքին զաննըմ էվվէլա ձինէվրայա պիր սէյահաթ իճր, իտուպ օրատա կէնճ Էմիլի-Մարթ Պէրթիէ նամ գըզ իլէ միւնասէպաթտա պուլընոամ էյի օլուր :

Ժազ.— Ալ սանա մահիրանէ մահվ իտիլէճէք պիրի տահա :

Բասգալ.— Ատամ սէն տէ, գարը տէյիլ մի, գօլայ պիր չէյ տիր :

Ժազ.— Զանն իթտիկին գատար գօլայ տէյիլ տիր :

Բասգալ.— Պուներ պէն տիւշիւնմիշ վէ քիւշիւք պիր բլան թէրթիպ իթմիշիմ տիր :

Ժազ.— Օ բլանը պանա պիւտիրէպիլիբիսին :

Բասգալ.— Պաչըճա նօգթալարը չուշլար տըր. ույգուտա պուլընան իքի գատընլարըն օտասընտա կէճէլէյին պիր թէհարրիյաթ իճրասընը թասավվուր իտիյօրըմ . . . գաբու ուսուլճաճըգ աչըլըպ իշէրի կիրիլիվէրսէ օլապիլիր . . . ձիւնէվրա՝ պիր էյալէթ չէհրի տիր . . . օրատա թավուգլար կիպի էրքէն եաթարլար, ալաֆրանկա սաաթ օնտա հիւ քէս եաթաղընտա խըրլայըպ ույուր . . . Պէն ուսուլճաճըգ էվէ կիրիպ իշիմի պէճէրէպիլիրիմ . . . Էկէր գարըլար ույանըր իսէ, օնը տա քէնտիլէրի պիլիրլէր, կիւնահը քէնտի պօյուլնլարընտա օլուր . . . Շուկա տիգգաթ իտէճէյիմ քի, պու բլանըն իճրասը՝ Ֆրանսայա կիտէն պիր տէմիր եօլ գաթարընըն վազթը հարէքէթիինէ մուվաֆըգ օլսուկ . . . Պիր չէյտէն շիւպհէ օլընտըրը էսնատէ պէն ուզագտա պուլընաճաղըմ . . . Պու բլանըմա պէյէնիբիսին :

Ժագ. — Նօգթասը նօգթասընա պէյէնիրիմ . . . անճագ պիր շէյ հագգընտա սէնինլէ հէմէֆըքար տէյիլիմ :

Բասգալ. — Հա՞նկը շէյ :

Ժագ. — Պէնճէ Ժիւլ Պուլնուա նամը տիկէր Լա Ֆուինին իշի Ճինէվրատաքի իշտէն տահա էվվէլ պիթմէլի տիր :

Բասգալ. — Էօյլէ՞ մի իսթէրսին :

Ժագ. — Էվվէթ . . . Լա Ֆուին՝ Րընէ Լապառըն արգասը սըրա կիթսին :

Բասգալ. — Փապիէն տը Շաթըլիւքս իլէ Բօլ Ֆրօմանթալ տայմա գալա-
ճագլար :

Ժագ. — Պու իքի տէլիգանլըլար պու ագչամ պուրայա կէլէճէքլէր . . .
անլէր հագգընտա նէ եարաճաղընը պէն գարարլաշտրրաճաղըմ . . .

Բասգալ. — Զօգ ալէա . . . միտալեալարը սագլա . . . ագ վագթտան Լա
Ֆուինին տէ միտալեալարը կէլէճէք տիր . . .

Ժագ Լակարտ՝ իւչ ստէտ ալթուռն միտալեալարը եազըխանէսինին կէօզլէրին-
տէն պիրինէ վազ իտուպ , պուռնն՝ սատթ գէնճիրինտէն ասըլը օլան ուֆաճըգ ա-
նախթարընը եանընտան ապա այրմագ իսի :

Քէզալիք գօնթ տը Թօնէրիէօնին սանտըգ վէ էվրագ վէ վասիյէթնամէթի տա-
խի մէզքիւր եազըխանէտէ պուլընըյօր իտի :

Սաաթ վուրուպ թաամ վագթը հիւլուլ իթտիկի անլաշըլտըղընտան , Ժագ
իլէ Բասգալ աշաղա էնտիլէր :

Անժէլ իլէ Մարթ քէնտիլէրինէ պէքլէյօրլար իտի :

Մարթ՝ տայմա կիւլէր եիւզիւ կէօրիւնիւպ , հիւզն ու քէտէր վէ ըզտըրապը
տէրուռնիսինտէն եիւզիւնտէ հիւչ պիր էսէր կէօսթէրմէյօր իտի :

Սուֆրայա օթուրտըլար :

Թարիֆէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ , սուֆրատա միւքեալէմէ՝ ումուլէն ագ-
չամքի սուարէնին թէտարիքեաթը իւզէրինէ տէվէրան իտուպ , Ժագ՝ մատմաղէլ
Մարթա խիթապէն տէտի քի ,

— Սէվկիլիւմ Մարթ , ումարըմ քի թավսիյէլէրիմին հիւչ պիրինի ունուլմա-
տընըզ :

Մարթ՝ պիր ազ սըզըլարագ. — Նէյէ՞ տաիր , տօգթօր :

Ժագ. — Սիզին թուալէթինիզէ տաիր . . . Հէր նէ գատար եասըլ իսէնիզ տէ ,
խսթէրիմ քի պու ագչամ հէր քէսի տիւշարը հայրէթ իտէճէք տէրէճէտէ կիւզէլ
օլասընըզ :

Մարթ գըբ գըրմըզը քէսիլտի :

Անժէլ՝ կիւլէրէք. — Սիզ գասապէթ իթմէյինիզ , սէվկիլիւ խըսըմըմ . . .
պիզիմ տիւպէր Մարթըն սուարէ էլպիսէսինէ պէն բէք զիյատէ տիգգաթ իթտիմ ,
էրպապը օլտըղըմը պիլիւսինիզ . . . Ալիմ Ալլահ քիմ կէօրսէ հայրան օլուպ կէօզլէ-
րի գամաշաճագ , մէկէր քի կիւնէշին իջինէ պագան գարթալ գուշու օլսուռն :

Ժագ. — Պէն տէ պուռնը իսթէրտիմ . . . Մարթը միւսաֆիրլէրիմէ թագտիմ
իթմէքլէ միւֆթէխիւր վէ պախթիյար օլաճաղըմ . . . — տէտիկի սըրատա սախթէ
տօգթօրըն սէսի՝ հէյէճանլա թիթրէմէքտէ օլուպ , տիյնէյէնլէր տախի անը ֆարգ
իթմէքտէ իտիլէր :

Կէնճ գըզ՝ գըր գըրմըզը քէսիւմիշ իքէն, պու սօն սէօզլէրի իլթտիքտէ սաբ սարը օլուպ լէնկի աթտը :

Պիչարէ գըզճըղազ՝ տօգթօրըն նէ քէնտի աչգ ու սէվտասընտան վէ նէ տէ իւմիտէրփնտէն վազ կէչմէմիշ օլտըղընը, վէ քէնտիսինին թալէպ իթտիկի վէ անըն տա գապուլ էյլէտիկի միւտտէթ՝ զարֆընտա քէնտիսինի լահաթ պրագմայաճաղընը անլատըղընտան, պու հալէ բէք զլյատէ միւթէէսար օլուպ պիւթիւն վիւճու տըյլա թիթրէյօր իտի :

Գահվէլէր կէլմիշ իտի :

Օտա ուշաղը անճագ պիր գաչ տագիգա էվվէլ թաամ սալօնընտան տիչարը չըգմըշ իքէն, պիր թէրաշ իլէ թէքրար օրայա բօլտէթ իթտիքտէ,

Ժագ. — Նէ՞ վար, նէ՞ օլտու, — տէյու սիւվալ իթտի :

Ուշագ. — Տօգթօր էֆէնտի, պիր գօմիսիօնըն կէլմիշ, չիֆահէն սիգէ պիր շէյ սէօյլէյէճէքմիշ :

Ժագ. — Պէքլէսին . . .

Ուշագ. — Պէն տէ քէնտիսինէ էօյլէ սէօյլէտիմ ամմա կէօրիսնիւշտէ իշ միւ հիմմ վէ միւսթաճէլ տիր . . . քիրա արապասըյլա կէլտի . . .

Ժագ. — Բիսի՞ն թարաֆընտան կէլիյօր :

Ուշագ. — Կէօնտէրիլէն ատամըն չամի՝ փաթըրնկա կէլմէյօր, լաքին Շէրչ-Մի տի սօգաղընտան կէլիյօր. — տէյինճէ, Ժագ, Անթէլ վէ Բասգալ էնմիշլի պիր նազարա պիրպիրինին երգիւնէ պագտըլար :

Ժագ. — Բէք ալէա . . . պէն օտամա կիտիյօրըմ, սիգ տէ մէրգուլ գօմիսիօնընը օրայա կէթիրինիգ . . . — տիյէրէք սուֆրատան անիտէ գալգաը, վէ իշարէթլէ Բասգալըն քէնտի արգասը սըրա կէլմէսինի անլաթտը :

Բասգալ. — Աճապա նէ՞ վար քի :

Ժագ. — Իհթիմալ քի պիր շէյ տէյիլ . . . մահուտ կիւզէլ տուլ գատընըն ա տի պիր գէվգէլիկի օլմալը . . . եախօտ պէլքի տէ աղըր պիր շէյ վար տըր . . . Հէր նէ իսէ չիմտի անլայաճաղըզ . . . — տիյէրէք, պու իքի ատամ խուսուտի օտայա տուլտուլ խուսպ, հէման օ սըրատա ուշագ տալի գօմիսիօնընը մէզքիւր օտայա կէթիրէրէք քէնտիսի շէքիլտի կիթտի :

Ժագ. — Սիգ Շէրչ-Միտի սօգաղընտա՞ն մը կէլիյօրսընըզ, ազիզիմ . . .

Գօմիսիօնըն. — Էվվէթ, էֆէնտիմ . . . չարուգ եէթիշմէք իչիւն արապա իլէ կէլտիմ :

Ժագ. — Բի՞մ եօլլայօր սիզի :

Գօմիսիօնըն. — Պիր մատամըն գաբուճըսը . . . տէտիկի իսմի ոճնութտըմ . . . եալընըզ չուըն պիլիլիմ քի օ մատամա տուլ տըր . . .

Ժագ. — Շիւպհէսիգ Մատամ Լապառ օլմալը :

Գօմիսիօնըն. — Թա քէնտիսի . . . Ահ, էֆէնտի, գաբուճընըն պանա նագլ իթտիկինէ կէօրէ, պիչարէ մատամըն խանէսի ալթիւսթ օլտըղընտան, տըլը պազընտա օլմայըզ պիգէ իքի սաթըրլըզ պիր շէյ եագամամըշ տըր . . . — տէտիքտէ, Ժագ պիւթիւն վիւճուտըյլա թիթրէտի վէ լաքին քէնտի քէնտինի թութուպ զայէթ սիւքիւնէթլի պիր սէտա իլէ իյրատը սիւվալ իտէրէք տէտի քի,

— Նէ՞ վար, նէ՞ օլտուլ քի :

Գօմիսիօնճը.— Պէօյլւք պիր պէտպախթլըգ, էֆէնտի . . . բէք պէօյլւք պիր ֆէլաքէթ . . . Պու մատամըն տէրիգանլը օղլունըն ճէսէտինի՝ չըմէնտըֆէր ալթընտա բարչա բարչա օլմուչ օլտըղը հալտէ էվինէ կէթիրմիչլէր. պունըն բէք տէհէթլիւ պիր շէյ օլտըղը անլաչըլըյօր . . . Զավալը գատըն պաղըրարագ չարուգ կիտիպ հէքիմինի չաղըրմալարընը թալէպ իթմիչ վէ էօլիւ կիպի պայըլմըշ տիւշմիւշ տիր . . . Պէնիմ մէմուրիյէթիմ պու գատար տըր . . . —տէտի:

Տօգթօր՝ մօսմօր քէսիլէրէք Բասգալըն եիւզիւնէ պագտը. օ տախի սաբ սարը քէսիլմիչ վէ պուգ կիպի սօււմըչ գալմըչ իտի:

Պիր ազ սօնղրա սախթէ տօգթօր թօմթօըն տէտի քի,

— Եղիզիմ, չաբուգ Մատամ Լապաուա կիտինիզ վէ կէլէճէյիմի խապէր վէրինիզ . . .

Գօմիսիօնճը.— Արապամ վար, էֆէնտի . . . սիզի պէրապէր կէօթիւրմէքլիկիմի պանա թափսիյէ իթտիլէր . . .

Ժագ.— Պէնիմ արապամը չիմտի գօշարլար, սիզինլէ պէրապէր պէն տէ Շէրչ—Միտի սօգաղընա վասըլ օլուրըմ . . . սիզ չարուգ եօլա չըգընէք . . .

Կէլէն աոտամ հարէքէթ իտուպ անիտէ դայպ ու նապէտիտ օլտու:

Ժագ՝ օտասընըն ալվույա նազըր օլան բէնճէրէսինի աչտը, վէ Ալզասը ուչաղա սէսլէնիպ արապասընը գօշմասընը վէ սանտալէասընա օթուրմաղա հազըր օլմասընը էմր իթտի:

Բասգալ՝ ալըգլանարագ.— Օղլունը կէթիրմիչլէր մի . . . աճապա քիմ կէթիրմիչ . . . պէն ճէպլէրինի թէքմիլ եօգլնտըմ . . . չըգան քեաղընլաչըն հէքսինի ալտըմ աթէչէ վէրտիմ . . .

Ժագ.— Պու քեաղըտլարըն պիրի՝ էլինէ կէչմէմիչ օլմալը տըր . . . պու պիզի իչիւն պիր աքսիլիք տիր:

Բասգալ.— Մատամ Լապաուըն էվինէ կիտէճէքմիսին:

Ժագ.— Պէնի իսթէյօր իսէ կիթմէմէյէ չարէ վաթ մը տըր:

Բասգալ.— Բօլիստէն գօթգմայօրմըսըն:

Ժագ.— Խայր, քօրգաճագ նէ՞ վար . . . Բընէ Լապաուըն քիմ օլտըղը չարուճագ անլաչըլտըղընը խապէր ալտըղըմտա վագըա պիր ազ գօրգտոււմ իսէ տէ, պու գօրգուըն եէրի եօգ իտի, ագըլտըգճա պիր գօրգու իտի. գօրգոււմ չաբուճագ կէչսի, չիմտի ոււմամ ամմա ֆարգ իտէլիմ քի ուղրաչմագ լաղըմ կէլէճէք տիր, պէն տէ ուղրաչմաղա հազըր վէ միւհէյեայըմ:

«Իչպու ուղրաչմագ նէտէ՞ն նէչէթ իտէճէք:

«Նաչէ՝ անասընըն էվինէ կէօթիւրիմիչ, տիմէք նաչէյի պուլանլար՝ ճինայէթ տէյիլ պիր գազա վուգու պուլմըչ օլտըղընա ինանմըչլար տըր, գիրա էկէր ճինայէթ զանն իթսէլէր իտի, նիզամը տարիէսինտէ թէճէսսիւսաթ իճրա օլընմագ իչիւն տօղրուճա Շէրչ—Միտի սեգաղընա կիթմէյիպ Մօրկ թէչհիրլսանէսի եօլունը թուրթաճաղար իտի:

«Վալիտէսի պէնի չաղըրըյօր. պէօյլէ պիր աղըր ֆէլաքէթին իւզէրինէ էլպէթթէ քէնտիսինտէ ֆէնալըգ տույմըչ օլտըղընտան, պէրաի թէտափի հէքիմ սրֆաթըլլա պէնի ճէլպ իտիյօր . . . Պիր միւշթէրի գարը տըր, էվինէ վիզիթայա կիտիյօրըմ . . . Պունտան պաչգա նէ՞ օլապիլիր, պունա հիչ չիւպհէ օլընմագ . . . Պունտան գաթի նազար, ֆարգը մուհալ օլարագ տիյէլիմ քի, պէր գազա օլմա—

յըս պիր գաթլ ու ճինայէթ վագը օլտըղը մէյտանը սուպութէ չըգարըլըն, խաթրընա կէթիր քի, ճինայէթ կէճէսի Մատամ Լապառ իլէ պէն պիր տագիրգա պիլէ պիրիպիրիմիզտէն այրըլմամըղը, վէ այնը մասատա գարըն գարընյա օթուր-մըջ օլարագ սապահլայըն ույանմըղը տըր . . .

«Տիմէք եագայը էլէ վերէճէք հիչ պիր շէյիմ եօգ տըր :

«Անըն իչիւն պու ագչամքի սուարէնին հազըրըգլարընը քէմալը կէրմի վէ սէրպէսթի իլէ իճրա իթտիր, զիրա Բարիզին խայլիճէ միւթէպէրան վէ միւթէ-հայիզանը պուրատա պիր արայա կէլէճէքլէր տիր :»

Սախթէ սօգթօր Թօմբսըն շու սօն սէօզլէրի սէյլէտիկի սըրատա, ուչագ՝ գուրէ արապասընըն գօշուլմըջ օլտըղընը կէլտի խապէր վէրտի :

Ժագ՝ սօն պիր տէֆա տահա Բասգալա պագըպ, անը թէմամըյա թէէմին իթմէք իչիւն պիր տէ կիւլիւմէտի վէ շարգասընը ալըպ աշաղա էնտի :

Պիր ազ սօնղրա արապա՝ գօնագտան չըգըպ, սիւրաթլըճա Շէրլ-Միտի սօ-գաղընա տօղրու հարէքթ իթտի :

Մատամ Լապառըն՝ ղայէթ շէտիտ պիր սընըր պուհրանընտան սօնղրա, պէս-էմէսինին վէ Շուազի-լը-Րուա սթատիօնընըն նէգարէթ գօմիսէրինին իհթիւմամ-թը միւսարէթ քեարանէսի սայէսինտէ ագլը պաչընա կէլմիշ իտի :

Լաքին մէրգուլէ տուլ գատըն՝ պայկընըղընտան այըլտըղընտա, պուճա սէ-պէպ օլան աֆէթը միւտհիշէյի տէրխաթըր էյլէտի, սէլ կիպի կէօզ եաչը տէօք-մէյէ պաչլատը, վէ էքսէրիա վուգու պուլտըղը իւզրէ իչպու կէօզ եաչարընտան էրէյիճէ պիր սիւքիւնէթ հուսուլէ կէլտի :

Մատամ Լապառ՝ մէնտիլինի կէօզլէրինէ կէօթիւրէրէք.— Տօգթօր Թօմբ-սը՞ն նէրէտէ :

Ժիւլի.— Հէնուզ կէլմէտի, մատամ . . . Լաքին նէրէտէ իսէ շիմտի կէլիր . . . գարուճը՝ մախսուս պիր ատամ կէօնտէրմիշ վէ շարուզ եէթիշմէք իչիւն պիր ա-րապա թուրմասընը շախսը մէրգուլմա թէնպիհ էյլէմիշ տիր :

Մատամ Լապառ՝ քէքէլէյէրէք.— Չապալը Րընէճիկիմ . . . —տէտիքտէն սօնղ-րա, գարա խապէրի կէթիրէն շախսա խիթապէն.— Ա՛հ, էֆէնտի, ճումաա էր-թէսի ագչամը սարա սաղլամ օլտըղը հալտէ քէնտիսինտէն միւֆարէգաթ իթտի-կիմտէ, քի՞մ տէր իտի յի, պու կիւն քէնտիսինի պէյլէ կէօրէճէյիմ . . . —տէ-տի վէ եէնիտէն աղլամաղա պաչլատը :

Գօմիսէր.— Գալպինիզի րահաթ թուրընըզ, մատամ . . . պուրայա կէլէճէք զէվաթը գապուլ իթմէք իչիւն սիւքիւնէթ վէ մէթանէթը գալպ իւզրէ պուլու-նընըզ . . .

Մատամ Լապառ.— Տօգթօր Թօմբսըն իչիւն մը տիյօրսընըզ . . .

Գօմիսէր.— Խայր, մատամ . . . հաքիմլէր իչիւն տիյօրըմ . . .

Մատամ Լապառ թէաճճիւպլէ.— Հաքիմլէ՛ր մի :

Գօմիսէր.— Էվվէթ, մատամ . . . պէն Շուազի-լը-Րուա սթատիօն գօմիսէ-րիյիմ. պէտպախթ էվլատընըղըն վէֆաթընը թաստիգ իթմէք իչիւն ճէլպ իտիլմիշ օլան Շուազի հէքիմինին րաքօրթօսը մուճիպինճէ ձիւմհուրիյէթ միւստտաիի ու-մուլմիսի իլէ զապըթա րէիսինէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ իթտիմ վէ պիր գապթիյէ հէքիլիլէ պէրապէր լուրթֆէն խանէնիզէ կէլմէլէրինի րէճա էյլէտիմ . . .

Մատամ Լապառ՝ էնտիշէ իլէ.— Նի՛շիւն, էֆէնտի, նէ՞ վար . . . Զապըթա մէմուրը նէյէ կէլէճէք . . .

Գօմիսէր՝ ճէվապէն.— Սէպէսիինի շիմտի սիգէ սէօյլէտիւմ, մատամ . . . Շուա-
զի հէքիմինին րաբօրթօսընտա միւնտէրիճ պազը թէֆէրրուաթ՝ պիր թահգիգաթը
ճիտտիյէ իճրասընը իյճապ իթտիրիյօր . . .

Մատամ Լապառ.— Թահգիգաթ մը . . . Լաքին նէ՞ զանն իտիյօրլար.— տէ-
յու սիւվալ իտուպ, գօմիսէր պու սիւվալէ ճէվապ վէրէճէկի սըրատա օտա գա-
բուսը չալընտը :

Ժիւլի՛ գօշուպ աշարագ անիտէ ալտէթլէ.— Մատամ, էֆէնտիլէր կէլմիշ սի-
զինլէ գօնուչմագ իսթէյօրլար . . . իշէրի կէթիրէյի՞մ մի :

Մատամընըն մուվաֆաթ իշարէթի իւզէրինէ Ժիւլի՛ օտայա տէօրթ քիշի կէ-
թիրտի :

Մատամ Լապառ՝ այաղա գալգըպ, սալընա սալընա եէնի կէլէնլէրի գարչըւ-
մագ իւզրէ պիր գաչ առում իլէրի կիթտի :

Պու կէլէնլէր՝ ձիւմհուրիյէթ միւտտաիի ումումիսի իլէ սըր քեաթիպի վէ զա-
պըթա րէիսի վէ զապթիյէ հէքիմի իտի :

Պաշը պօզուգ գըյաֆէթինտէ իքի զապըթա մէմուրը՝ եանընտաքի օտատա
տուրույօրլար իտի :

Մատամ Լապառ՝ պիր սէտաի եէէս ինթիմա իլէ.— էֆէնտիլէր, էֆէնտիլէր,
նէ՞ վար, նէ՞ իշ տիր պու . . . Պէտպախթ էվլատըմը էօլմիւշ վէ բարչա բարչա
օլմուշ օլտըղը հալտէ պիր ազ էվվէլ պուրայա կէթիրտիլէր . . . շիմտի տէ աալիյէ
վէ զապըթա մէմուրլարը էվիմէ կէլտիլէր . . . Աճապա պիր ճինայէ՞թ մի վուգու
պուլմուշ տըր. աճապա էվլատըմ գաթլ ու թէլէ՞ֆ մի օլընմըշ տըր :

Միւտտաիի ումումի.— Մատամ, Շուազի-լը-Րուա հէքիմինին րաբօրթօսը
մէալինտէն անլաշըտըղընա կէօրէ, պու իշտէ պիր ճինայէթ պուլընմասը մուհագ-
գագ տէյիլ իսէ պիլէ, ինթիմալտէն տէ պիւսպիւթիւն պաիտ տէյիլ տիր. Պիզիմ
վազիֆէմիզ գանոււն նամընա վէ սիզին նամընըզա իճրաի մուամէլէ իթմէք վէ պիզէ
խապէր վէրիլէն շիւպհէլէրին գավի էսաս իւզէրինէ մուէսսէս օլուպ օլմատըղընը
թահգիգ էյլէմէք տիր . . . Պինաէն ալէյհ պէտպախթ էվլատընըզըն ճէստիինի
թէֆթիշ իտէճէյիզ :

Մատամ Լապառ՝ էօլիւ կիպի սաք սաքը քէսիլմիշ օլտըլը հալտէ քէքէլէյէրէք .
— Պիր ճինայէթ մի . . . էվլատըմ էօլտիւրմիւշէր հէ՞ . . .

Միւտ. ումումի.— Մատամ, րէֆագաթըմըզտա պուլընան զապթիյէ հէքիմի
պու մէսէլէյի շիմտի հալլ իտէճէք տիր . . . Րէճա իտէրիւմ, քէնտինիզի գավի
թութուպ սապրը օլընըզ վէ պիզի ճէնագէնին օտատընա կէթիրմէլէրինի ու-
շագլարընըզա էմր իտինիզ :

Մատամ Լապառ.— Պէն տէ սիզինլէ կէլէճէյիւմ, էֆէնտիլէր . . .

Միւտ. ումումի.— Լաքին, մատամ, պէօյլէ պիր մէնգարէ . . .

Մատամ Լապառ.— Պէն տէ սիզինլէ կէլէճէյիւմ տիյօրըմ . . . պէնիւմ ճիյէր.

բարէ Ռընէմին պիր գազայս՞ մը եօգսա պիր գաթլ ճինայթինէ՞ մի օղրամըլ օլ-տըղընը անլամազ իսթէրիմ . . . Պունտան մատա էլպէթթէ պանա պաղը չէլէր սիւվալ իտէճէքսինիզ, տէրհալ ճէվապ վէրմէք իչիւն օրատա պուլընմազըլըմ լազըմ տըր . . .

Մէրգումէ տուլ գատըն՝ պիր ազ էվվէլ բէք Փէնա պօզուլմըլ վէ գըրըլմըլ օլտըղը հալտէ շիմտի էբէյիճէ ճանլը պիր թարգտա սէօյլէյօր իտի :

Օղլունըն օտամընա չըգաւան գաբուլա տօղրու եիւրիւտիկի սըրատա թէքրար գաբու չալընտը :

Հէր քէս տուրտու :

Փարու չալընըր չալընմազ ժիւլի աչտը վէ ժազ Լակարտ, եանի սախթէ տօգ-թօր թօմբսըն իչէրի կիրտի :

Մատամ Լապառ՝ մէրգուլա տօղրու սէյիրթիպ պաղըրարազ. — Ա՛հ, տօգ-թօր, էվլատըմ . . . Րընէմ . . . պէտարախթ էվլատըմ . . . — տէյու նիտա իթտի :

Ժազ Լակարտ՝ իչէրի կիրթիպ աուլիէ վէ զապըթա մէմուրլարընը օրատա կէօ-րիւնճէ, քէնտիյի թուլթամայըպ տիւշարը թէաճճիւպ վէ իսթիղրապ օլտու, վէ հաթթա իւզէքինէ գօրգու վէ տէնչէթ պիլէ կէլտի :

Լաքին քէնտինի չաբուգ պուլտու, վէ հէր քէս Մատամ Լապառըն սէօզլէրի-նէ տալարազ, սախթէ տօգթօրըն հէյէճանընը քիմսէ Փարզ իթմէտի :

Ժազ՝ կէօյա պիր էնտիլէ իլէ. — Աճէլէ ատամ եօլլամըլ, պէնի չաղըրթմըլ սընըզ, մատամ . . . Նէ՞ վար, նէ՞ իչիւն չաղըրտընըզ :

Մատամ Լապառ՝ հըչգըրարազ. — էվլատըմ վէֆաթ իթմիլ . . . հէմ տէ գաթլ օլընարազ վէֆաթ իթմիլ . . .

Ժազ՝ հայրէթ վէ թէաճճիւպլէ. — Գաթլ օլընարա՞գ մը . . . նէ՞ տիյօրսը-նըզ, մատամ . . . գապիլ՞ մի տիր . . . իմքեանը եօզ տըր :

Զապթիյէ հէքիմի՝ Ժազա եազլաշարազ. — Զաննըմ սէնաաթտանսընըզ, տէյիլ՞ մի :

Ժազ. — էվվէթ, արգատաշ, պէն տօգթօր թօմբսընըմ . . .

Զապթիյէ հէքիմի. — Մէշհուր Ամէրիգալը թապիպ, էօյլէ՞ մի :

Ժազ. — Թա քէնտիսի, հէմ տէ Մատամ Լապառըն հէքիմիյիմ :

Զապթիյէ հէքիմի. — էօյլէ իսէ պազընըզ, արգատաշ. Շուազի-լը-Րուատաքի հէքիմ՝ ճէսէտին գալտըրըլտըղընտա հազըր պուլընմըլ, վէ պու իշտէ պիր ճինա-յէթ իհթիմալը պուլընտըղընը պէյան էյլէմիլ օլմաղլա, ճէսէտին թէֆթիլ ու մուա-յէնէսի լազըմ կէլիյօր . . . պէն շիմտի պու մուայէնէյի իճրա իտէճէյիմ, ըէճա իտէրիմ սիզ տէ պանա մուապէնէթ իտինիզ . . .

Ժազ. — Պու պիր շէրէֆ տիր պանա . . .

Զապթիյէ հէքիմի՝ ասուիյէ մէմուրիյինէ խիթապէն. — էֆէնտիլէ՛ր, գէմա-նէնին մէշահիյըր աթըպպատընտան տօգթօր թօմբսընը սիզէ թազտիմ իտէրիմ. պու տօգթօր գանսըղըզ խասթալըղընը բէք կիւզէլ թէտալի իտուպ անը թէմա-մըյա տէֆ իտէր. — տէտիքտէն սօնղրա սախթէ տօգթօր թօմբսընա խիթապէն. — Տօգթօր, ճիւմհուրիյէթ միւտտաիի ումումիսի . . . գապըթա ըէիսի տիր . . . — տէտի :

Պու իւչ քիմսէ՝ պաշարընը էյէրէք եէքտիկէքինէ արզը իհթիրամ իտուպ,

լաքին պու սըրատա ժագըն կեօզէրի զարիս պիր սուրէթտէ բարլամագտա վէ տուտագլարընտա աճայիս պիր թէպէսսիւմ միւշահէտէ իտիւմէքտէ իտի :

Պատէհու ժագ :

— Վագըա , էֆէնտիւէր , ալիմ սէնաաթտաշըմ՝ մուալէնէթը աճիգանէմէ հիշ միւհթաճ տէյիլ տիր , լաքին քէնտիսինէ պիւսպիւթիւն ֆաիտէսիզ օլմամաղա չալլաճաղըմ . . . — տէտիքտէն սօնղրա եազաշ պիր սէտա իլէ քէնտի քէնտիսինէ ,

— Շէյթան աբ աշիքեար պէնիմէ տիր . . . Պու թէսատիւֆ պանա բէք չօք եարատը . . . Պէն տախի զապըթա բէիսի իլէ ձիւմհուրիյէթ միւտտաիի ումու միսինին էմրագընտա զիքր օլընաճաղըմ . . . Պու բէք ալէա օլտու . . . — տէտի :

Ավօգաթ Լապառըն տուլ գարըսը՝ եէնիտէն աղլայըս հըզգըրմաղա պաշլայարագ տիւշարը խալէճան օլտու :

Սախթէ տօգթօր թօմբսըն՝ մէրգոււնին էլինի թութուպ օնա տօղրու էյիլէրէք գուլաղընտան աշաղա վէ լաքին հուզգարըն իշիտէպիլէճէկի տէրէճէտէ եիւքսէքճէ պիր սէտա իլէ տէտի քի ,

— Շիւրէքլի օլընըզ , ազիզէմ մատամ . . . էկէր պիր ճինայէթ իճրա օլընմըշ իսէ , գանուկ վէ ատալթիին վէքիլէրի օլան պու էֆէնտիւէր՝ միւթէճաարլարը էլպէթթէ պուլուպ օղլուընըն ինթիգամընը ալաճագլար տըր . . . Զափալը Րընէ նէրէյէ գօնմուշ աըր . . .

Մատամ Լապառ՝ արթըգ լագըրտը իթմէյէ թագաթը գալմատըղընտան , պիր գարու կէօսթէրմէք իշիւն էլինի ուզաթտը :

Ժագ Լապարտ մէզքիւր գարույր աշըպ , նագլ իթտիկիմիզ շու մէնզարէտէ հազըր պուլընան պիլճիւմէ գէվաթ՝ էօլիւնին պուլընտըղը օտատան իշէրի կիրտիւէր :

Ժիւլի՝ մատամընըն եանընա կիտիպ մէրգոււնէյի թութմագտա իտի :

Բէնճէրէ բէրտէլէրի գաբալը օլուպ օտա նիմ գարանըգ օլտըլընտան , պիլզաթ զապըթա բէիսի բէրտէլէրի աշտը :

Մէմուրը մումաիլէյ հէզալիք գարեօլա բէրտէլէրինի տախի քիւշատ իտուպ , նաշէնին իւզէրինսէ պուլընան սյահ էօրթիւյի քէմալը մէթանէթէ եօգարը գալտըրտը :

Պու մէնզարէի մէնհուսէ քիւշատ օլընընճա , պիլճիւմէ հուզգար պիր նիտաի տէհէթիինթիմա սալըվէրտիլէր :

Ժագ՝ կէօյա քէմալը թէէսսիւֆ վէ հէյէճանլա . — Ահ , պու նէ՝ տէհէթիլի չէյ . . . Զափալը Րընէ . . . պէտպախթ չօճուգ . . . — տիյէրէք եալանտան աղատը վէ սահիհէն ուսթալըգը պիր սուրէթտէ կէօզէրինէ եաշ կէթիրտի :

Մատամ Լապառ՝ պայկըն պիր հալտէ պուլընարագ , եիւզիւնի էլէրիլէ գաբայօր իտի :

Մէրգոււնէյի օթուրթտըլար :

ձիւմհուրիյէթ միւտտաիի ումումիսի իլէ զապըթա բէիսի՝ գարեօլանըն աշագ թարաֆընտա եան եանա տուրույօրլար իտի :

Զապթիյէ հէքիմի իլէ տօգթօր թօմբսըն՝ եաթաղըն իւզէրինէ էյիլմիշ , տիք տիք նաշէյէ պագըյօրլար իտի :

Զապթիյէ հէքիմի՝ քէմալը իսթիղրապ ու տէհէթլէ պիրտէն պիրէ պիր

«—ա՛հ—» իտինճէ, ձիւմհուրիյէթ միւտտաիի ումումիսի՝ պիր հըզ իլէ «—նէ՞ կէօ-
րիւյօրսընըզ—» տէյու սիւվալ իթտի :

Ձապթիյէ հէքիմի.— Նէ՞ մի կէօրիւյօրում . . . պէն կէօրիւյօրում քի, իմքեա-
նը օլմայան շէյ վիւճուտ պուլըյօր . . . էվէթ, պու պէտպախթ չօճուգ գաթլ
օլընմը տըր, վէ հէմ տէ Անթուան Ֆօվէլի, տիպէր Վիրթինյի վէ Ամէտէ Տիւ-
վէրնուայը էօլտիւրէն այնը ճանավար գաթիլ թարաֆընտան գաթլ օլընմը տըր :
Հուզգար՝ քէմայը հայրէթլէ պիրպիրինին եիւզիւնէ պագտըլար :

Մատամ Լապառ՝ գարընտաչը Անթուան Ֆօվէլին իսմի սէօյլէնտիկինի իշիտէ-
րէք պաչընը նահիհան եօգարը գալտըրմը իտի :

Ժագ Լակարտ՝ տուտագլարընըն թիրիլ թիրիլ թիթրէտիկինի, վէ կէօլէրի-
նին քէնտի չուգուրլարընտա օյնայըպ տուրտուգլարընը հըսս իսյօր իտի :

Ժագ՝ քէնտիյի էլէ վէրմէմէք իշիւն սէօզ սէօյլէմէկէ մէճպուր օլարագ.— Ա-
լիւմ ըէֆիգիմին պահս իթտիի գաթիլի նասըլ թանըտըղընը պիլմէմ, լաքին պու
տէհէթլի եարալարտան պիր տամլա պիլէ գան ագմատըղընը թաստիգ իտէպիլի-
րիմ . . . Պու շէյ բէք զարիւ պէ աճիպ տիր . . .

Ձապթիյէ հէքիմի.— Ղարիւ պէ աճիւ տիր, էվէթ, լաքին նագապիլը իյ-
զահ տէյիլ տիր . . . Օն կիւնտէն պէրու այնը գաթիլին էօլտիւրտիկի պէտպախթ-
լարա իւշ տէֆա տըր թէսատիւֆ իտիյօրըզ . . . պոււնա հիշ շիւպհէ օլընմադ . . .
Մէրգոււմ գաթիլ՝ սօյնընտաքի շահ տամարընը չըզըպ թէքմիլ գանը ագըտարագ
ղայէթ ութմալըգլա վէ հէք պիր թարզ ու սուրէթտէ էօլտիւրիյօր . . . Պու գաթլ՝
ճէրրահլարա մախսուս պիր գաթլ տըր, գիրա պոււնը իճրա իտէն շախս՝ շիւպհէ-
սիգ ամէլիյաթխանէլէրի օլաշմը օլտըղընտան, նէշթէրի տէհէթլի պիր մէհա-
րէթլէ գուլլանըյօր . . .

Ժագ.— Հագգընըզ վար, վիւճուտա հիշ գան պրագըլմատըղը՝ պու սու-
րէթլէ իյզահ օլընպիլիւր, լաքին պու նէ՛ ճանավարճասընա պիր մուամէլէ տիր . . .
Օն կիւնտէն պէրու տէօրթ նաչէ՛, վէ պէօյլէ ֆէնա պիր հալտէ՛ . . . Պու հալ՝
Բարիգտէ տէհէթլը ումումիյէյի մուճիպ օլաճագ տըր : Հէք ֆամիլեա՝ թահթը թէհ-
տիտտէ պուլընըյօր :

Ձապթիւմ ըէիսի.— Խայր, տօգթօր, եալընըզ պիր գաշ ֆամիլեա :

Ժագ.— Նէ՞ տիմէք իսթէյօրսընըզ, էֆէնտի :

Ձապթիւմ ըէիսի.— Տիմէք իսթէրիմ քի, եաթիլ, եախօտ գաթիլլէր՝ պիր նի-
յէթը մախսուսէյէ մէպնի պու մուամլէտէ պուլընըյօրլար . . .

Ժագ.— Պիր նիյէթը մախսուսէ՛ մի :

Ձապթիւմ ըէիսի.— Պէն պու էֆքեարտայըմ . . . —տէտիքտէն սօնղրա Շուա-
գի-լը-Րուս սթասիօն գօմիսէրինէ խիթապէն.— Պու պէտպախթ տիլիգանընըն
իւզէրինտէն՝ քիւմ օլտըղընը թանըթտըրան գարթ տը վիզիթտէն պաշգա պիր շէյ
պուլը՞նմատը մը.—տէյու սիւվալ իթտի :

Գօմիսէր.— Խայր, էֆէնտիմ, պաշգա պիր շէյ պուլընմատը . . .

Ժագ.— Էօյլէ իսէ պու գաթլ ճինայէթի՝ սըրգաթ իշիւն իճրա օլընմը տըր,
գիրա Մատամ Լապառ՝ օղլուս եալընըզ բարա տէյիլ, թուրտա պիր մուգապէ-
լաթ մուհարրիրի իշիւն տէ պիր մէքթուպ թէսլիմ իթմիշ օլտըղընը պիլիւրիմ . . .
մէրգոււմ մուգապէլաթ մուհարրիրի՝ մէքթուպը մէքթուրը կէօրիւնճէ չօճուգ պէօ-
յիւճէք պիր մէպլաղ իթա իտէճէքտի :

Մատամ Լապառ.— Տօղրու տըր , ազիմէթինին իւք կիւնիւ բարա իլէ մէք-
թուպը մէգքիւրը պէտպախթ օղլուժա թէսլիւ իթտիկիւմ էսնատէ տօգթօր Թօմբ-
սըն օրատա հազըր իտի . էկէր մէքթուպը չալմագ իչիւն զաւալլը Բընէճիկիմի
գաթլ իթտիլէր իսէ , պէյհուտէ պիր գաթլ ճինայէթի իճրա իթմիչ օլտուլար . . .
մուգալէ աթ մուհարրիւրի՝ բարայը եալընըղ օղլուժա իթա իտուպ , պիզգաթ քէն-
տիսինտէն տէ պիր մագպուզ սէնէտի ախպ իտէճէքտի . . . Բարայը ալմագ իչիւն
հէր քիւմ օրթայա չըգաճագ օլուր իսէ թէվգիֆ իթտիրինիլ . . .

Միւտ . ում.— Պու պապտէ թէլէկրաֆ քէչիտէ իտէճէյիլ , մատամ . . . Լա-
քին միւսաատէ իտինիլ , սիզէ պիր շէյ սիւվալ իտէյիւմ :

Մատամ Լապառ.— Պույուրընըղ :

Միւտ . ում.— Տէմիր եօլ սթասիօնընա գատար օղլունըղա րէֆագաթ իթ-
տինիլ մի :

Մատամ Լապառ.— Էվվէթ , էֆէնտիւմ :

Միւտ . ում.— Պիլէթինի սիզին էօնիւնիլտէ՞ մի ալտը :

Մատամ Լապառ.— Էվվէթ , էֆէնտիւմ . . . բըրթըսընը գայտ իթտիրտի ,
պէն տէ քէնտիսինտէն պիրինճի մէվգի եօլճուլարընըն սալօնը գարուսընտա ալ-
բըլտըմ :

Միւտ . ում.— Քէնտիսինի Թուրա կէօթիւրէճէք տէմիր եօլ գաթարը սաաթ
գաճտա հարէքէթ իթտի :

Մատամ Լապառ.— Սաաթ սէքիլի գըրգ պէշ տագիգա կէչէրէք :

Զաւըթա րէիսի.— Պուլնտա տա պիր էսրար , պիր գարընըղըզ վար . . .

Ժագ.— Հագիգաթէն էօյլէ տիր , իչպու ազիմէթ վագթը իլէ պէտպախթ
չօճուղըն եօլ իւզէրինտէ էօլմիւշ վէ բարչա բարչա օլմուշ պուլընտըղը վագթ ա-
րասընտա պու ճինայէթ նաճըլ իճրա օլընմիւշ , պէն տէ պէյհուտէ զիհնիմի եօ-
րուպ անլայամայօրըմ . . . պէօյլէ պիր ճինայէթ՝ թէամիւտէն իճրա իտիլմիչ օլ-
մայը տըր , պուլըն իճրասընա իսէ էբէյիճէ վագթ լազըմ տըր . պուլնտան մատա
ճինայէթը մէգքիւրէնին պիր չըմէնտըֆէր վալօնը տէյուլինտէ իճրա իտիլմիչ օլ-
տըղը տա ազլա եագըն տէյիլ տիր :

Միւտ . ում.— Տօղրու տըր . . . Նէ՞ տիւշիւնմէլի , Նէ՞ զանն իթմէլի , Նէ՞-
րէտէ արամալը . . . Պու վագաա հիչ պիր շէյն պէնգէթիլմէյօր , նաճըլ վուգու
պուլտըղը անլաշլամայօր . . . սիհիրպազըզ կիպի պիր շէյն պէնգէյօր . . . Պէն
պու շէյտէն գօրգտըմ , էֆէնտիլէր , պուլըն իթիրաֆ իտէրիւմ . . .

Ժագ՝ քէնտի քէնտիյի քէմալը մէթանէթլէ թութմագտա օլտըղը հալտէ .— Լա-
քին էկէր եանըլմագ իսէմ զապրթա րէիսի էֆէնտի՝ պիրպիրինի միւթէագըզ վուգու
պուլան պու գատար տէհէլթի ճինայէթլէրին եալընըզ պիր սէպէպէ համլ իթ-
տիկինի , եանի հէբսինին տէ պիր սէպէպի օլտըղըն տէմինճէք պէյան իտիյօր իտի . . .

Միւտ . ում.— Եանըլմայօրսընըզ , տօգթօր . . . պու պապտէ պէն գանաաթ
հասըլ իթմիչիւմ տիր . . . Մատամ Լապառա չիմտի պիր շէյ սիւվալ իտէճէյիւմ ,
ճէվապը պէնիւմ էֆքեարըմը թէէյիտ իտէճէլինէ շիւպհէմ եօգ տըր . . .

Մատամ Լապառ.— Սէօյլէյինիլ , էֆէնտի . . . Նէ՛ սօրաճագանըզ սօրընըզ
. . . պէնի իսթինթագ իտինիլ . . . ճէվապ վէրմէյէ հազըր վէ միւհէյեայըմ . . .

Միւտ . ում.— Էվլատընըզ 1880 սէնէսինտէ տիւնեայա կէլմիշ իտի , տէյիլ մի . . .

Մատամ Լապառ. — Էվվէթ, էֆէնտիմ:

Միւտ. ում. — Մարտըն ՎՕընտա, տէյի՞Ն մի:

Մատամ Լապառ. — Էվվէթ, էֆէնտիմ:

Միւտ. ում. — Օղլունըզ՝ ալթընհը տաիրէ տախիլինտէ գօնթ տը Թօնէրիէօնին քէրիմէսիյլէ այնը կիւնտէ տօղմուշ օլտըղընտան, ագլ պալիզ օլտըղլարը կիւն ալմագ իւզրէ մէրգում գօնթըն պիրէր սէրվէթ թախսիս վէ վասիյէթ իթմիշ օլտըղը չօճուգլարտան պիրի իտի, տէյի՞Ն մի . . .

Մատամ Լապառ. — Պունլարըն քեաֆֆէսի տօղրու տըր:

Միւտ. ում. — Օղլունըզ իչիւն Մ. տը Թօնէրիէօ թարաֆընտան պիր ալթուն միտալեա ախզ իթմիշ օլտըղընըգտան, չօճուղըն վարիսլիկինի իսպաթ իթմէք իչիւն մէրգումըն վէլատէթնամէսիյլէ սէրապէր իչպու միտալեա լաղըմ կէլէն մահալէ թագաթիմ ու իրաէ օլընաճագտը, տէյի՞Ն մի:

Մատամ Լապառ. — Էվվէթ, էֆէնտիմ:

Միւտ. ում. — Չօճուգ պու միտալեայը իւզէրինտէ՞ մի թաշըյօր իտի:

Մատամ Լապառ. — Պիր չուհա քէսէ իչիւնէ վագ իթմիշ օլտըղը հալտէ պիր Էքէք գօրտէլա իլէ պօյնընտան աշաղա սասարագ, իւզէրինտէն հիչ չըգարմագ իտի . . .

Միւտ. ում. — Էսնաի ագիմէթինտէ իւզէրինտէ՞ մի իտի:

Մատամ Լապառ. — Շիւպէ՞ մի վար, տայմա իւզէրինտէ իտի . . . — տէյինճէ,

Միւտ. ում ումի՝ Շուազի սթասիօն գօմիսէրինէ խիթապէն. — Պէտպալթ չօճուղըն նաչէսի իւզէրինտէն էօյլէ պիր շէյ պուլը՞նմատը մը . . .

Գօմիսէր. — Խայր . . .

Զապըթա րէիսի. — Կէօրտիւնի՞զ մի, պէն եանըմայօր իմիչիմ, էֆէնտիլըր պու խուսուս՝ պէնիմ թախմինաթըմը իսպաթ իտիյօր . . . Գօնթըն վարիսլէրի՝ պիրիպիր արտը սըրա գաթլ օլընմըչար տըր. վագըա նէ Ֆօվէլ վէ նէ Վիրժինի՝ վարիս տէյիլլէր իտի իսէ տէ, Ֆօվէլ՝ Րընէ Լապառըն տայըսը իտի, վէ թահգիգաթը վագըատան անլաշըտըղընա կէօրէ, Ամէտէ Տիւվէրնուանըն միտալեասը՝ Վիրժինիտէ պուլընըյօր իտի . . .

Ժագ՝ պիր թարզը շէյթանէթ քեարանէ իլէ. — Էօյլէ իսէ, էֆէնտի, միւթէ՝ ճասըրլարը գօլայճա քրթայա չըգարապիլէճէքսինիզ:

Զապըթա րէիսի. — Նա՞սըլ, նէ՞ եօլտա, էֆէնտի:

Ժագ. — «Ճինայէթ քիմէ Փաիտէլի իսէ անը արայընըգ» տարպը մէսէլինի րէհնիւմա իթթիխագ իտէրսինիզ, Պու հալլէրտէն գօնթ տը Թօնէրիէօնին խապէրի վա՞ր մը տըր:

Զապըթա րէիսի. — Հայը՛ֆ, տօգթօր, գօնթ տը Թօնէրիէօ վէֆաթ իթմիշ տիր:

Ժագ՝ կէօյա թէաճճիւպ իտէրէք. — Էօլմի՞ւշ մի տիր . . . Լաքին էլպէթթէ սէրվէթինին քէնտի վէրէսէսինէ հիւսնիւ թագսիմի իչիւն պիր վասիյէթնամէ թանգիմ իթմիշ տիր:

Զապըթա րէիսի. — Գօնթըն սէրվէթինի թէշքիլ իտէն էվրագը նագտիյէ իլ վասիյէթնամէսի ղայպ օլմուշ . . . չալընմըշ տըր . . .

Ժագ. — Օ հալտէ պէնճէ հիշ շիւպհէ եօգ տըր . . . Էվլէթ , վասիյէթնամէյի քիմ չալմը իսէ գաթիլ տէ օ տըր :

Զապըթա րէիսի. — Պու սըրգաթը իճրա իթտիկինէ շիւպհէ օլընան ատամ մահպուս տըր :

Ժագ. — Օ ատամ քիմ տիր վէ նի՞շիւն քէնտիսինտէն շիւպհէ օլընըյօր իտի :

Զապըթա րէիսի. — Գօնթ տը Թօնէրիէօնին օտա ուշաղը իտի . . . Մէրգու-մըն թահթը մուհաֆազասընտա պուլընան գօնթըն գօնաղընտաքի պիլճիւմլէ մէօհ-րը րէսմիլէր սէօքիւլմիշ , գօնթըն վասիյէթնամէսի նապէտիտ օլմուշ տըր . տիշար-տան խըրսըզ կէլմէսի իմքեանսըզ կէօրիւնիյօր :

Ժագ. — Էօյլէ իսէ պու օտա ուշաղը աք աշիքեար գապահաթլը տըր . . .

Զապըթա րէիսի. — Սիզին կիպի պիզ տաթի զանն իտէրիզ քի , խըրսըզ օ տըր , լաքին սիկէր ճինայէթլէրին միւթէճասըրը օ տէյիլ տիր . . . Մազաս հա-պոխանէսինտէ մահպուս օլտըզը հալտէ արգատաշլարլա խապէրլէշիպ անլէրէ իճ-րաթի մուամլէ իթտիրէպիլմէսի գապի՞ մի տիր . . . Պուշտան մաստա Էկէր վա-սիյէթնամէ՝ եէտինտէ իսէ , սէրվէթի Էլէ պրազմագ իշիւն միտալեալարա նէ՞ լիւ-սիյէթնամէ՝ եէտինտէ իսէ , Էղլէպը ինթիմալտէն օլտըզը իւզրէ , Քկէր մաստէ՝ սագլան-գումը վուր տըր . . . Էղլէպը ինթիմալտէն օլտըզը իւզրէ , Քկէր մաստէ՝ սագլան-մըշ պիր սէրվէթ իւզէրինտէ իսէ , վասիյէթնամէտէ՝ սագլանան մահալ եազըլմըշ օլմալը տըր . . .

Ժագ. — Պու՝ աշիքեար պիր շէյ տիր , Էֆէնտի , մանթըգընըզա հիշ տիյէճէք եօգ տըր . . . Զաննըմ պիր ռազ Էվլէ տէտինիզ քի , մագթուլլարըն իքիսի՝ գօն-թըն վէրէսէսինտէն տէյիլէր տիր . . .

Զապըթա րէիսի. — Էվլէթ , տօգթօր , տէօրթտէն իքիսի գօնթ տը Թօնէրի-Էօնին վարիսի տէյիլ տիրլէր . . .

Ժագ. — Տիմէք գաթիլլէր՝ սալլարաթըյա վուրուպ էօլտիւրմիշլէր , վէ մագ-թուլլարըն քիմ օլտըզը գօլայճա անլաշըլմամագ իշիւն միտալեալարը ախոզ ու ղասպ իթմիշլէր . . . Պէնտէ վուգուաթա միւսթէնէտ պիր գանաաթ հասըլ օլըյօր . . .

Զապըթա րէիսի. — Նէ՞ կիպի :

Ժագ. — Գաթիլլէր՝ ղայէթ ալիմանէ պիր թարգտա իճրաթի ճինայէթ իթմիշ օլտըզլարընտան , խըրսըզըզ իշիւն ատամ էօլտիւրտիքլէրինէ պէն ինանամամ . պու-ղարիպ գաթլ ու թէլէֆլէրին պաշգա պիր մագսէտի օլտըղընա շիւպհէ իթմէյի-նիզ . . .

Միւս . ում. — Պաշգա նէ՝ մագսէտլէրի օլապիլիր իտի . . .

Զապըթիյէ հէքիմի. — Սիզ նէ՞ ֆարզ ու գըյաս իտիյօրսընըզ , արգատաշ :

Ժագ. — Շիմտի սիզէ սէօյլէրիմ , լաքին միւսաատէ իտինիզ , Էվլէլա սիզէ պիր գաշ շէյ սիւվալ իտէյիմ . . .

Զապըթիյէ հէքիմի. — Ճէվապ վէրմէյէ հազըր վէ միւհէյեայըմ :

Ժագ. — Ճիսէտլէրինի թէտգիզ վէ մուայէնէ իթտիկինիզ պէտապաթլարըն Էեաֆֆէսի տէ այնը պիր թարգտա՝ մը էօլտիւրիլմիշլէր տիր :

Զապիթիյէ հէքիմի. — Հէրսի տէ այնը պիր թարգտա :

Ժազ. — Պոյունլարընտա պիր շահ տամարը չըզըլարագ գանլարը ագըլըլըլը տըր , էոյլէ՞ մի . . .

Զապիթիյէ հէքիմի. — Էվվէթ , ուզունըղընա չըզըլըլը . . . Սոն մագթուըն պոյնընտա մէգքիւր պէրէ հէնուզ տուրույոր , կէօրէ պիլիւսինիզ . . . — տիյէրէք Րընէ Լապառըն ճէսէտինի կէօսթէրիյոր իտի :

Ժազ. Լակարտըն նէլթէրի իլէ աչըլան չըզըգ՝ ար աշիքեար կէօրիւնիյոր իտի : Սախթէ Տօգթօր Թօմարըն՝ էյիլիպ կէօյա տիգգաթլա մէգքիւր չըզըղը թէֆթիլ իթտիքաէն սօնղրա . — Սահիհէն եարան՝ ուսթա վէ թէճրիւպէքեար իմիլ . իլթէ պու խուսուս պէնիմ էֆքեար ու իթիգատըմա տահա զիյատէ գուվվէթ վէրիյոր :

Զապիթիյէ հէքիմի. — Էյ նէ՞ տիր էֆքեարընը պագալըմ :

Ժազ. — Պէնիմ էֆքեարըմ չու տըր քի , պու գաթիլլէր՝ խըրսըզ օլմայըպ , իւլում ու ֆիւնուս մէրագլըսը տէլլէր տիր , իճրա իթտիքէրի ճինայէթլէրտէն խապէրտուր տէյիլ տիրլէր , տէրս ու մէշգ իչիւն աւտա էօլտիւրիլլէր , վէ վիճտանլարընա հիչ տօգունմագսըզըն կէօյա աւտա թաւլանը վէ եա էմսալինի էօլտիւրիյորլար կիպի ինսան գաթլ իտէրլէր . . . Լօնտրատա պու կիպի թէճրիւպէճիլլէր վար տըր . Ամէլփգատա պունլարտան իքիսինին ասըլտըղընը կէօգիւմէ կէօրտիւմ . . . Պունլար տար աղաճընա կէթիլիլտիքլէրինտէ քէնտի քէնտիլէրինի պիսուզ գանն իտիյօրլար իտի . . .

Զապըթա րէիսի. — Պու նէ՞ ճանավարըգ տըր :

Ժազ. — Լաքին վուգուը հալ պէօյլէ տիր . . . Պիր շէյ տահա սիւվալ իտէյիմ . . . Նէլթէր իլէ պոյունլարը չըզըլըլը օլան ճէսէտլէրտէ պիր կէօնա էսէրը տարապ ու շիքէսթ վա՞ր մը իտի :

Զապիթիյէ հէքիմի. — Հիչ պիր էսէր եօգ իտի . . . Օ տէտիյինիզ էսէրլէրի պէն արատըմ , նէ պիլէքլէրինտէ վէ նէ թօրուգլարընտա հիչ պիր եարա , հիչ պիր պէրէ պուլմատըմ . . .

Ժազ. — Իլթէ պէնիմ իչիւն պիր իսպաթ վէ տէլիլ տահա՛ , Տիգգաթ իթսէնի՞գէ , ագիզ րէֆիգիմ . Ելլէրի այագլարը սըգը սըգը պաղլաճըպ տա հիչ հարէքէթ իտէմէգ պիր հալտէ պունընտըրըլմայան պիր շախսըն պոյնընտաքի շահ տամարընա պիր չըզըգ աչմագ իչիւն շախսը մէրգոււ պայըլթըլմըլ օլմալը տըր . . . Իմտի էկէր պու աւտավարը սօյմագ իչիւն էօլտիւրմէք իսթէմիլլէր իսէ , մէգքիւր չըզըղը աչմաղա հիչ հաճէթ եօգ իտի . . . Էճգա վասէթասըլլա պայըլթըլտըգտան սօնղրա բէք աղ պիր միւտտէթ գարֆընտա էճէլ տախի եէթիչիր . . .

Զապիթիյէ հէքիմի. — Տօղրու տըր , ագիզ րէֆիգիմ , պունը եարան՝ ֆիւնի թէճրիւպէլլէր իճրասը իչիւն գանա սուսամըլ պիր տէլի օլտըղընա պէն տէ սիգին կիպի ինանմաղա պաշլայօրըմ :

Ժազ. — Պիր տէլի՛ քի , գանըն պիր վիւճուտտան տիկէր վիւճուտա նագիլլէ միւտտէթը հայաթըն զայրը մուայէն պիր սուրէթտէ թէմտիտ օլընմասը մէսէլէսինի ինթիմալ հալլ իթմէյէ չալըլըյօր . պու մէսէլէ իւզէրինէ էլան Ալէմանիատա բէք զիյատէ տիւլիւնիլիյօր . . . Էօյլէ իսէ ինանընը պանա , գաթիլի տէլի օլմուշ

ալիմէր միանընտա արամալը . . . օրատա պուլապիլէճէքսինիզ . . . Ազիզ րէֆի-
գիմ, էկէր պէնիմ մալիւմաթը խուսուսիյէմ սիգէ եարար վէ գաթիլին քէշֆի խու-
սուսընտա մէմլէքէթինիզին հէյէթը աուլիյէ վէ զապթիյէսինէ պիր մէտար օլապի
լիր իսէ, սիգէ խըտմէթ իթմէյէ հազըր վէ միւհէյէայըմ . . .

Զապըթա րէիսի. — Տօգթօր, պէն սիգին մոււվէնէթինիզի թալէպ իտէրիմ . . .
էկէր լիւզո՝ մը թադտիրտէ պու մոււվէնէթինիզի պանա տիրիզ իթմէյէճէք օլուր
իսէնիզ, անսամիմ միւթէնէքքիւր վէ միննէթտար օլաճաղըմ . . .

Ժազ. — Բէք էյի, պաշ իւսթիւնէ, էֆէնտիմ . . . հէր հալտէ սիգէ խըտմէթ
իթմէյէ հազըր պուլընաճաղըմ . . . Պու պէտապախթ չօճուղա րէք չօգ թէվլէճէիւ-
հիմ վար իտի, անըն ինթիգամը ալընմալը տըր . . .

Միււտ. ում. — էֆէնտիլէր, պու մատտէ հազգընտա րէք զիյատէ ինթիյաթլը
տապրանմանըզը թալիյէ իտէրիմ . . . էկէր քէշֆ իտէմէտիկիլիզ չու էսարըն նէ
օլտըղընը պուլմաղա մուվաֆֆազ օլմազ իսթէր իսէք, պու քէրրէ հանիլը ճիհէթ
վէ իսթիգամէթտէ իճրաի թէհարիյաթա պաշլայաճաղըմըզը քիմպէ ֆարգ իտէմէ-
մէլի տիր .

Ժազ. — Պէնտէն հիչ պիր ինթիյաթսըզլըզ վուգու պուլմայաճաղընը քէնտի
բայըմա թէէմին իտէրիմ . . . քիմսէյէ պիր չէյ սէօյլէմէյէճէյիմ . . . Ալլահ վէրիւն
պիր ան էվլէլ իչին նէ օլտըղընը անլայապիլէսինիզ . . . Շու քէտէրնաք վալիտէ
իչիւն հիչ օլմազա ինթիգամ՝ թէսէլլիի ազիմ օլաճազ սըր . . .

Մատամ Լապառ.՝ եէնիտէն աղլամաղա պաշլայըպ քէքէլէյէհէք. — Ահ, էվլա
տըմ . . . պէտապախթ էվլասըմ .

Ժազ՝ միւտտաիի ումումիյէ խիթապէն. — Ճէնազէ ալայընը իճրա իթմէք ի-
չիւն պիր գաշ կիւն պէքլէմէք լազըմ մը տըր .

Միււտ. ում. — Պօշ էյի տիր . . . տէֆն իչիւն պէն սիգէ պիր լուխսաթ
թէքքէրէսի վէրէյիմ. — տիյէրէք, թէքքէրէյի օրատա իմզալատը վէրտի վէ զապը-
թա վէ աուլիյէ հէյէթի չէքիլտի կիթտի .

Սախթէ տօգթօր թօմբսընըն իլմ ու ֆէննի վէ հուրիյէթը թալը ու հարէ-
քէթի՝ կէրէք մէմուրիյնը աուլիյէ վէ զապթիյէ իւզէրինէ վէ կէրէք անլէրին պիր
լիքտէ կէթիլմիլ օլտըզլարը զապթիյէ հէքիմի իւզէրինէ պիր թէէսիրը աղիմ իճրա
իթմիլ իտի .

Ամէրիգալը հէքիմին էֆքեարը նէ իտի իսէ քէնտիլէրի տէ օ էֆքեարա գա-
նաաթ հասըլ իտիյօրլար իտի .

Մէմուրիյնը մէրգումէ տաիի՝ գաթիլին իլմ ու մէարիֆլէ ուղրաշըպ ուղրաշըպ
ազընը գաշըրան վէ պու ճինայէթ սաիգասըլա իճրաի ճինայէթէ գօյուլան ա-
տամլարտան պիրի օլտըլընը գապուլ իտիյօրլար իտի .

Պինաէն ալէհ միւտտաիի ումումինին իֆատէսինտէն տաիի անլաշըլտըզը
իւզրէ, թէհարիյաթ պիր պաշգա ճիհէթ վէ իսթիգամէթտէ իճրա օլընմաղա
պաշլայաճազտը .

Զապըթա րէիսի՝ տաիրէի զապթիյէյէ ավտէթ իթտիքտէ, տտամ կէօնտէրիպ
րէյիօն ֆրօմանթալը արաթտը .

Րէյմօն՝ խանէսինտէ տէյիլ իտի .

Արգասընտան կիտէն ասամ՝ Ռէյմօն իջիւն պիր բուսուլա պրագտը իսէ տէ , մէրգուժն զայպուպէթի ուզանսը վէ էօյլէնտէն սօնպրա խայլիճէ կէճ պիր վագթ անճագ Ռէյմօն ամիրինին նէգտինէ կիտէպիւտի :

Ձապըթա լէիսի՝ քիմ օլադը հիշ անլաշլամայան պիր շախս թարաֆընտան իճրա օլընան սօն ճինայէթի Ռէյմօն Թրօմանթալա խապէր վէրտի :

Հէր քէս կիպի Ռէյմօն տախի՝ տիւշարը հայրէթ ու տէհէթ օլտու :

Ձապըթա լէիսի՝ սօզթօր Թօմբսընըն իշպու ճինայէթէ տաիր արգ ու պէյան իթաիկի ֆարպիյաթ իւզէրինէ Ռէյմօն Թրօմանթալա իթաի մալիւմաթ էյլէտի :

Ռէյմօն՝ քէնտիսինին հիւրմէթ ու թիսայէթ իթաիկի վէ օլլունը շիւպհէսիզ էյի խոճէկինի իւմիտ էյլէտիկի ատամըն , եանի սօզթօր Թօմբսընըն իւմինի իլիթտիք-տէ , անընլա հէմֆքեար օլտու , վէ գաթիլին հագիգաթէն գանա մէրագլը պիր տէլի օլտըղընը քէնտի քէնտինէ սէօյլէտի :

Պինաէն ալէյհ մէրգուժ բօլիս մէմուրը՝ եէնի պիւր թարիգ ու մէսլէք էլէ ա-լաճագտը :

Բընէ Լապառ՝ Օրլէան տէմիր եօլ սթասիօնընտան հարէքէթ իտուպ , Շուա-զիլը-Բուատա տա եօլ իւզէրինտէ նաշէսի պուլընմըշ օլտըղընտան , Ռէյմօն էն էվվէլ մէգքիւր մահալլէրտէ թահգիգաթ իճրասընա պաշլամալա գարար վէրիպ , լիւզումը օլմագ իհթիւմալինէ մէպնի պաղը շէպէրի իշարէթ ալմագ վէ սըրասընա գօյմագ իւզրէ էվվէլա խանէսինէ կիթաի , վէ պատէհու թաամ իթմէք իւզրէ ագ-շամ սաաթ եէտիտէ տիշարը չըգտը :

Ռէյմօն Թրօմանթալա՝ էսնաֆվարի պիր սուֆրատա թաամ իտէ տուրսուն , պիզ Բօր-Գրէթէյլէ նագլը քէլա իփէլիս :

Մալիւմ տիր քի , մահալը մէգքիւրտէ Բօլ Թրօմանթալա՝ Բըթի Գասթէլ գօնա-ղընըն Մարն ըրմալը գըրսընա պաղը սանտալը տէրունինտէ օթուրմըշ պալըգ ավլար իքէն , Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս կէլիպ քէնախինի սէսլէտիկի սըրատա պիզ տէ քէնտիլէրինտէն միւֆարէգաթ իթաիք :

Պու իքի տէլիգանլըլար տէրհալ պիլլէշիպ խանէյէ կիտէրէք , օրատա Բօլ՝ Բէտէրի Ռէյմօն Թրօմանթալըն էվտէ պուլընմատըսընըն սէպէպինի պէյան իթաի :

Ֆապիէն սը Շաթըլիւքս՝ տիւշիւնճէլի պիր հալ քէսպ իթմիշ օլան տօսթընըն սիմասընտա վէ հալ ու թավրընտա պիր թէսլէտտիւլը ազիւմ հուսուլէ կէտիկինի միւշահէտէ իտուպ , լաքին պուլըն սէպէպինի անլամալա հիշ մէրագ իթմէտի :

Բօլ վէ Ֆապիէն իքիսի տէ , աշգ ու սէվտալարընը կիզլի սագլալըպ , պուլ-լարըն՝ այնը պիր գարըյա ալէագա իթմիշ օլտըգլարընը խաթր ու խայալլէրին-տէն պիէ կէշիւմէտիքլէրի տէրքեար իաի :

Հալ պու քի Բօլ՝ Ֆապիէնին կէլմէսլլէ քէյֆլէնիպ մէմուլ օլտու վէ եախօտ տահա սօլրուսը պիր ազ տէֆը զամ իթաի : Պու իքի տէլիգանլը՝ ճոււաա ագ-շամը քիւշիւք պաղլէտէ ալաճլարըն ալթընտա օթուրուպ գօնուշտըլար , վէ էրթէ-սի կիւնիւ էթրաֆ գըրլարտա ուզուն պիր սէյրան իճրա իթմէյէ գարար վէր-տիլէր :

Պու սէյրան վէ թէֆէրիւճ ճոււաա էրթէսի կիւնիւ վուգու պուլուպ , հէր ճիհէթճէ Բէք կիւզէլ վագթ կէշիւրիւտի :

Իքի ահպապ տէլիգանլըլար՝ Մարն ըրմաղընըն էթրաֆընը եայա սօլաշտըգ :

տան ոսնդրա ագչամ սաաթ տէօրթ րատտէլէրինտէ էվէ ավտէթ իթտիլէր :

Բօլ. — Եարըն բազար տըր . . . նա՞նը վազթ կէշիրէճէյիզ :

Ֆապիէն. — Պէն, պալըզ ավընա չըգալըմ տէրիմ . . .

Բօլ. — Բէք էյի, էօյլէ օլսուն, պալըզ ավընա չըգալըմ . . .

Ֆապիէն. — Պալըզճըլըզ հօճան օլան Լա Ֆուհինի պիզիմլէ պիրլիքտէ ալա՞մազմըսըն . . . Օ պէրապէր օլսա էլիմիզ պօշ կէրի տէօնմէյէճէկիմիզէ շիւսկէ եօզ տըր :

Բօլ. — Օնտան գօլայ նէ՞ վար . . . մէրգումը մուլլազա աղաճ սալլարընըն իւզէրինտէ պուլուրըզ . . . պիզիմլէ պէրապէր կէլմէսինի սէօյլէրիզ . . . Բէրիշան տըր աւմա էյի պիր չօճուզ տըր վէ ըրմազտա էյի ետրլէրի պիրլի :

Պունը սէօյլէշէրէք Բօլ վէ Ֆապիէն՝ ըրմաղըն ետէք չէքմէյէ մախսուս օլան ըրլթըմընա պաղը քէրէսթէ սալլարընա տօղրու կիթտիլէր :

Բէյմօն Ֆրօմանթալըն օղլու՝ թախմինինտէ հիշ եանըլմամը իտի :

Օրատա էն էվէլ Լա Ֆուհինի կէօրտիւլէր :

Ֆէյլէսօֆ պալըզ ավըսը՝ պիր շարգի մըրըլտանարազ օլթասընը սույա ալթըպ սուրմազտա պուլընըյօր իտի :

Մէրգումըն շարգի սէօյլէմէսինտէն անլաշըլտըղընա կէօրէ, օլթայա պալըզ կէլմէյօր իտի, զիրա էկէր պալըզ թուլթուլսա, օ վազթ հիշ շարգիյէ, նաղմէյէ հաճէթ գալմազ, ինսան՝ անընլա էյլէնիր վէ օլթասընա տալըպ պաշգա պիր շէյէ պազմազ :

Ֆապիէն մէրգումը չաղըրտը :

Լա Ֆուհին՝ իւշ սըջրայըշտա ըրլթըմտան եօգարը չըգըպ. — Սապահլար խայր օլսուն, միւսիւ տը Շաթըլլիքս . . . սապահլար խայր օլսուն, միւսիւ Բօլ . . . Մ. Ֆրօմանթալըն խանէսինտէ եազլըզա կէլմիշինիզ, տէյիլ մի, միւսիւ Ֆապիէն :

Ֆապիէն. — Էվէթ, ազիզիմ. սիզէ պիր շէյ սիւվալ իթմէյէ կէլտիք, եարըն պիզիմլէ պալըզ ավընա կէլի՞միսինիզ :

Լա Ֆուհին. — Մաէլմէմիսունիյէ, միւսիւ Ֆապիէն . . . Սաաթ գաշտա՞ պուլուշաճաղըզ :

Ֆապիէն. — Շաֆազ վազթինտէ :

Լա Ֆուհին. — Նէ՞րէտէ :

Բօլ. — Պիզիմ էվտէ :

Լա Ֆուհին. — Բէք էյի . . . պէրապէր եէմ ալաճազսընըզ, տէյիլ մի, միւսիւ Բօլ . . .

Բօլ. — Հէր նէ լազըմ իսէ ալաճաղըմ . . .

Լա Ֆուհին. — Պէն թամ վազթինտէ կէլիրիմ . . . Շիմտի կիտէյիմ թազըմլա-րըմը թօբլայըմ վէ պիր ազ շէյ եէյիմ . . . զիրա իչէրիմ չըն չըն էօթիւյօր . . . — տէտիքտէ, իւշ տէլիգանլը եէքտիկէրինտէն միւֆարէգաթ իթտիլէր :

Լա Ֆուհին՝ առա լօգանթասընըն եօլընը թուլթուպ քէնտի քէնտինէ. — Է ճա-նըմ, պու օլամազ շէյ տիր . . . Մ. տը Շաթըլլիքսին տօսթը պուլընան Մ. Բօլ Ֆրօմանթալըն պապասը պիր խաֆիյէ տիր հէ՞ . . . պունըն իմքեանը եօզ տըր, հիշ օլամազ շէյ տիր . . . պէն պունա ասլա ինանաւամ . . . — տլյօր իտի :

էրթէսի սապահ էրքէնտէն իւշիւ տէ ույանմը գալգմըլար իտի :

Բօլըն սանտալընտա , եէյինթիյէ վէ սալըգ ավընա միւթէալլիգ հէր շէյ մէ վ-
ճուտ օլուսլ , հաթթա «թէրաղի» թասլի օլընան պիր նէվի քիւշիւք աղարտան
տա օն առնտ գատար վար իտի :

Պու քիւշիւք աղար , թէրապի կէօլիւ շէք ինտէ օլուսլ , աղըն էթրաֆընտա
պիր մատէն շէնպէր կէշիրիւմիշ օլաղը հալտէ ըստագօզ թու թմաղա մախսուս սոլ-
լընմագտա տըրլար :

Մարն ըրմաղընտա պու լէզլէթլի պէօճէքլէրտէն բէք չօգ սոլընտըղընտան ,
Բօլ ագչամ թաամը իշիւն էրէյիճէ ըստագօզ թու թմաղը իւմիա իտիյօր իտի :

Ըրմաղըն աղընթընտա գարլը Էօգարլը տըզրու չըգըլըսլ Գրէթիլլ քէօրրիւսի-
նին էօթէսինէ գատար կիտիտիքտէն սօնղրա , Լա Ֆուին՝ օրատա քէնտիսինճէ
բէք միւնասիսլ պիր սըլլըգ պուսուս :

Սանտալ օրատա պաղլանըսլ , մէրգուս ուսթա պալըգ ավճըսը՝ օլթա աթմա-
ղա պաղլատը :

Հաղիգաթիւն եէր բէք միւնասիսլ օլուսլ , պէրէքէթլի պիր ավճըլըգ իճրա
օլընտու :

Սաաթ իւշ լատտէլէրինտէ էվէ ալտէթ օլընարագ , պէրապէր պիր խայլի
թապլըգ վէ բլաքիլիք պալըգ վէ իրիճէ ալթմըշ առնտ ըստագօզ կէթիրիլտի :

Գրէթիլլ լիմանընտա պէօլէ պիր կիւզէլ վէ պէրէքէթլի ավճըլըգ սէպէպիյէ
Բօլ՝ Բըթի Գաթթէլ գօնաղընտա պիւթիւն կիւն առտա օլուսլ օլմասըղընը հիշ
խաթըրընա պիլէ կէթիրմէմիշ իտի :

Լա Ֆուին՝ իքի ահպուսլ տէլիգանլըլարլա պէրապէր թաամ իթմէյէ տալէթ
իտիլիսլ , պատէթթաամ ագչամ սաաթ օն լատտէլէրինտէ , օ կիւնքի կէշիրտիկի
վաղթտան զայէթ մէմնուն վէ մէսուր օլտըղը հալտէ խանէտէն միւֆարէգաթ
իթտի :

Բօլ վէ Ֆասլիէն՝ մէրգուս ուսթալարը նագարըյլա սագարագ պիրէր պալա-
շիշ վէրմէք իսթէյիսլ , էլինէ պիրէր օն ֆրանգլըգ սըգըշտըրտըլար :

Բագար էրթէսի սապահ Ֆասլիէն տը Շաթըլիւքս՝ տօգթօր Թօմսընըն սուա
րէսինէ կիտէճէկինի վէ օրատա Մատմագէլ Մարթը կէօրէճէկինի թէֆէքքիւր ի-
տէրէք , էրքէնճէ Բօլ իլէ վէտալաշտը վէ Բօլ տախի քէնտիսինի տէմիր Էօլ սթա-
սիօնընա գատար կէօթիւրտիւ :

Բօլ եէնիտէն քէնտի մահզուն միւթալէաթընա ըշ իտի :

Իսթիյար Մատլէն՝ մէրգուս պիր գաշ կիւն ագչամ կէօրտիյինին մուղայիրի
օլարագ կիւլէր Էիւզլիւ կէօրէրէք մէմնուն օլըյօր իտի :

Իլք կիւնիւ մէրգուսէ գօճա գարը՝ սէվիլիւ էֆէնտիսի օլան Բէյմօն Ֆրօ-
մանթալա պիր բուսուլա Էագըսլ , օղլունտա միւշահէտէ իտիլմէյէ պաղլայան հիւս-
նիւ թէպէտաիլի խապէր վէրմիշ իտի :

Պիշարէ բէտէր՝ Մատըլէնտէն մէթուսը մէգքիւրը ախգ իթտիքտէ , գալսի
շիւքրան ու մէսէրիլէլէ մէշուն օլտըղընը հըսս իթմիշ իտի :

Պու էյի խապէր՝ Մատաւ տը Շաթըլիւքսին քէնտիսինէ վէրմիշ օլտըղը խա-
պէրէ պիրլէշէրէք , օ գէմանա գատար գարանլըգ իշիտէ պուլընան ուֆուգը Էօմ-
րիւ իւզէրինէ պիր վիյաի շէմա շուլէլէնմէքտէ իտի :

Բօլ՝ հէր նէ դատար դահլիւէն կիւլէր եիւզիւ կէօրիւնմէ կէ պաշամըշ իտի իտէ տէ, եիւնէ զայէթ տի շիւնճէլի իտի :

Պու տիւշիւնճէ՝ զիհնիւտէ մէվճուտ օլան պիր թէսավիւրըն ազ չօգ պէօյիւք պիր կիւնիւքէ վիւնուտէ կէլմէսի միթալէսսընտան նէլէթ իթմէքտէ օլմաղլա, թէսավիւրը մէզբիւր հագգընտա օգույանլարըմըզա իթաի մալիւմաթ իտէճէյիւք :

Մալիւմ տիր քի, Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ սօգթօր թօմքսընըն սուարէսինէ կիթմէք իւզրէ կէրէք քէնտի վէ կէրէք օղու իշիւն պիր տավէթնամէ ախզ իթմիշ, վէ մէրգուս Ամէրիգալը հէքիմին միթալգա քէնտի իսմ ու իգամէթկեահընը պիլմէմէսի լազըմ կէլիր իքէն, պէօյլէ պիր տավէթնամէ իրսալ իթտիկինէ թէսաճիւպ էյլէմիշ իտի :

Քէզալիք մալիւմ օլտըղը իւզրէ, Բէյմօն Ֆրօմանթալըն ա-Պիր ազ տէֆը զամմ իթմէք վէ թէպտիլը հէրէյանը էֆքեար էյլէմէք իւզրէ իշպու տավէթտէն իսթիֆաստէ իտէրմիսին-ս եօլը սիւվալինէ Բօլ՝ գաթիլն պիր ճէվապը րէտտ վէրմիշ իտի :

Օ զէմանտան պէրու մէրգուս տէլիգանլընըն էֆքեարը պիր սուրէթը թապիիյէտէ թէսլէտտիւլ իթմիշ օլուպ, Լա Ֆուին՝ սէվաիկի կէնճ գըզըն, եանի Բըթի Գասթէլ գօնաղընտա իգամէթ իտէն Սեյէ-Կլէ+ Բէրէ-էնին՝ սօգթօր թօմքսընըն եանընտաքի գըղ օլտըղընը խապէր վէրմիշ օլտըղընտան, Բօլ րէտտը մէզբիւրտէն, եանի սուարէյէ կիթմէմէքտէն սարֆը նազար իթմէք նիյէթինտէ պուլընըյօր իտի :

Հալ պու քի, րէտէրինին պիրտէն պիրէ ազիմէթ իթմէսի՝ քէնտիսինին եէնի էֆքեարընը մէրգուսա պէյան իթմէյէ մէյտան պրագմամըշ իտի :

Բօլ՝ շիմսի, սաթթէ սօգթօր թօմքսընըն սուարէսինտէ հազըր պուլընըպ Մարթը կէօրիւք վէ անընյա գօնուչուպ քէնտիսինի սէվաիկինի սէօյլէմէք վէ աշգ ու մուհապսլթինի քէնտիսինին վէ րէտէրինին տօսթընը ատտ իթտիկի պիզզաթ սօգթօրա տաթի պէյան էյլէմէք արզուի շէտիսինտէ պուլընըյօր իտի :

Նէ՝ չարէ քի, պու արզուընըն վիւնուտ պուլմասընա րէք չօգ մանիալէր հայլուլէթ իտիյօր իտի :

Մատըլէնէ խապէր վէրմէքսիպին կէճէ էվաէն չըզըպ կիթմէլի իտի, գիրա Մատըլէն տույսա, մուհապսլթինտէն նաշի էնտիշէ խուպ, կէճէ վագթը Բարիգէ կիթմէքտէն իտէ էվտէ գալմասը տահա զիյատէ ագըլըլըգ օլանաղընը տէլիգանլըյա սէօյլէյիպ գանտըրմաղա րէք ալէա տէլիլէր պուլապիլէճէքտի :

Բօլ՝ Մատըլէնին պու իթիրազաթընա ասլա էհէմիլյէթ վէրմէմէյէ հէր նէ դատար էյիճէ գարար վէրմիշ իտի իտէ տէ, պու իթիրազաթտան եագայը քեամիլէն սըյըրմաղա վէ իսթիյար գատընճըլաղըտա միւքէտտէր գըլմամաղա աղզու իտիյօր իտի :

Թէմամըլլա խաթըրնտա օլտըղը իւզրէ, րէտէրի՝ տավէթնամէյի եաթագ օտաուընըն մասասը իւզլէրինտէ պրագմըշ օլտըղընտան, անը պէրապէր ալմասը լազըմ կէլիր իտի :

Ելհասը Բօր Գրէթէյլտէքի քիւշիւք խանէտէ եազըդք քէօյ լուպալարընտան սաղգա պիր էլպիսէ պուլընմայըպ, պու գըյաֆէթլէ Խէ պիր սուարէյէ կիտիլէ-մէզ օլտըղընտան, իշթէ պու տախի էն սօն մանիա խտի :

Բօլ՝ պու կիւճիլքէթի նազարը տիգգաթա ալմագլա պէրապէր, անլէրին հէր սինին նոէ իւսթէսինտէն կէլմէյէ իւմիտինի գաթ իթմէմէքտէ, վէ քէնտի քէնտինէ,

— Կիտէճէյիմ . . . կիթմէք իսթէրիմ . . . պէօյլէ պիր Փըրսաթը գաչըրմագ ագըլըզըդ տըր, պէլքի պիր տահա պէօյլէ Փրսաթ էլէ կէչմէզ . . . — տիմէքտէ խտի :

Բօլ՝ թաամընը խտէր իթմէզ, ճոււսա էրթէսի կիւնքի ուզուն թէֆէրիւճտէն վէ բազար կիւնքի պալըդք ավճըլըղընտան րէք Եօրկուն օլտըղընը պէհանէ իտէրէք չէքիլտի օտասընա կիթտի :

Պու էսնատէ սաաթ անճագ սէքիզ վար խտի :

Մատլէն՝ ագչամ սաաթ տօգուզտա տէրին պիր ույգուլա տալմըջ օլուպ, Բօլ՝ ույանըգ տուրարագ սաաթ էվվէլա տօգուզ վէ սօնղրա օն վուրտըղընը իշիթտի :

Մէրգում տէլիգանընըն պիրինճի գաթտա իգամէթ իթտիլի մալիւմ տիր :

Սաաթ օնը վուրտըգտա, սօյունադսըզըն իւզէրինէ սէրիլմիշ եաթմըջ օլտըղը գարեօլասընտան գալգտը, պիր մոււ եագտը, պիր չէքմէճէ կէօզիւնտէն պիր անախթար տէսթէսի ալըպ ճէպինէ գօյտու, վէ բարմագլարընըն իւսթիւնէ պասարագ ուսուլճաճըգ բէնճէրէյէ տօղրու կիտիպ աչտը :

Նէր գաթընըն թաւանը բէք ալչագ օլտըղընտան, մէզքիւր բէնճէրէ՝ Եէրտէն բէք օ գատար Եիւքսէք տէյիլ խտի, վէ էվին էթրաֆընտա Փրտօլայը պիր սէտ վար խտի :

Բօլ՝ Եէլէյինին ճէպինէ պիր գաչ քիպրիթ վագ խտուպ, կիթտի մոււմ սէօնտիւրտի վէ Եինէ բէնճէրէյէ պփտէթ իթտի :

Մէրգում տէլիգանըն՝ չօգ Ժիմնասթիք իթմիշ օլտըղընտան, պուլընտըղը շու ալվալտէ նէրտիվէնսիզ աչաղա էնմէք՝ քէնտիսի իշիւն հիշ պիր շէյ տէյիլ խտի :

Բօլ՝ բէնճէրէյին տէմիր բարմագլըղընը իքի էլլէյէ թուրարագ աչաղա ասըլտըգտան սօնղրա, տուվարտան պիր ազ այրըլմագ իշիւն այաղըլա ուսուլճաճըգ տուվարա վուրուպ տէմիր բարմագլըղը գօյ վէրտի, վէ սէտին իւզէրինէ տիւշտի :

Պէօյլէճէ պիրինճի մանիա տէֆ իտիլմիշ խտի :

Սէտին իւզէրինէ տիւշտիքտէն սօնղրա Բօլ՝ Մատլէնի ույանտըրմագտան գօրգարագ այագ սէսլէրինի չըգարմագսըղըն պաղչէնին գարուընա տօղրու կիտիպ տէսթէտէքի անախթարլարտան պիրի իլէ մէզքիւր գարույը աչտը, վէ տիշարը չըգըպ սէսիզճէ գարույը թէքրար գարատըգտան սօնղրա ըրմաղըն գըյըսընա չըթապան օլտու :

Բօլ օրատա պիթթէվագգուֆ քէնտի քէնտինէ . — Պու զիֆիր գարանըգտա, կէճէնին պու վագթընտա Մարն ըրմաղընըն էօթէ եագասընա կէչմէմ . . . քէօբրիւտէն միւրուր իլէ տէմիր Եօլ սթասիօնընա կիտէյիմ. լաքին չարուգ կիթմէլի . . . — տիլէրէք, Եիւրիւմէք տէյիլ ատէթա գօյմաղա պաչատը :

Թրէնին վարէնտէն կէլիպ թամ սթասիօնա վիւրուտ իթտիլի սըրատա Բօլ տախի սթասիօնա վասըլ օլտու :

Սաաթ օնը չէր եղէր կէտէրէք մէրգում տէլիգանիւր Բարիգտէ Պասթիլ մէյտանը
սթասիօնընտա վախօնտան աշաղա էնտի վէ պիր քիրա արապասընա աթլատը :

Արապաճը . — Նէրէյէ կիտէճէքսինիզ :

Բօլ . — Սէն-Լուի ատասընտա Տէօ-Բօն սօգաղընա չէքինիլ . . . արապայը
սիւրաթլը սիւրիւնիզ, պօլճա պախշիլ վէրէճէյիմ . . .

Արապաճը . — Արշ, Գօգօթ . — տիյէրէք գաճըսընը չաթըրտաթտը վէ արապա
հարէքէթ իթտի :

* *

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ պատէթթաամ խանէսինէ ալտէթ իթմիլ իտի :

Վաղիֆէի մէմուրիյէթի խճապաթընտան օլան ժուրնալ, րաբօրթօ վէ էվրադ
կիպի պիր թագըմ իլէրտէն մաատա ատլիյէ նազըրընա թագտիմ օլընաճագ ար-
զուհալը տախի գալէմէ ալմասը լազըմ իտի, զիրա գօնթէս տը Շաթըլլիքս՝ մէզ-
քիւր արգուհալը ատլիյէ նազըրընըն սըր քեաթիպը խուսուսիսինէ թէսլիմ իթմէզ-
տէն էվլէլ պազը զէվաթը միւթէնէֆֆիզանա տէրքէնար իթտիրմէք իւզրէ սալը
սապահըսը քէնտիսինէ եէթիշտիրմէսինի թալէպ իթմիլ իտի :

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ միւսվէտտէյի հազըրլայըպ, էքէյիճէ չըզընթըլը վէ չը-
զըզըլ օլան մէզքիւր միւսվէտտէյի թէմիզէ ալմաղա պաշլատը :

Նազըլխանէսինին իւզէրինէ պիր թապագա քեաղըտ վագ խոււպ պիր գալէմ
ալտը, վէ հաշիյէ մագաւնտա էվլէլա չու աթիտէքի իպարէյի եազտը :

ԲԷՅՄՕՆ-ԳԼՕՏ ՖՐՕՄԱՆԹԱԼ,

Գաթլ ու սըրգաթ ճինայէթինտէն նաշի 1884 մարտ 23տէ
Սէն էյալէթի մահքէմէի ճինայէթի թարաֆընտան եիրմի սէնէ
քիւրէք ճէզասընա մահքիւմ օլմուշ,

1869 օգոստոս 15տէ չարթ թահթընտա աֆվ օլընմըշ,

Սէնէի մէրգումէ սեպտեմբեր 1ինտէ զապըթա հէյէթինէ
տախիլ օլմուշ տըր :

Պատէհու քեաղըտըն պաշընտա «Ատլիյէ նազըրը էֆէնտի հազրէթլէրինէ» ի-
պարէսինի թահրիր իթտի :

Վէ աշաղըսընտա պէր վէճըր աթի եազտը :

Նազըր էֆէնտի,

«Պուլտան օն պէշ սէնէ մուգատտէմ գաթլ ճինայէթինտէն տօլայը եիրմի
սէնէ միւտտէթլէ քիւրէք ճէզասընա մահքիւմ օլարագ Գլէրվօ մէրքէզ հապսխա-
նէսինտէ մահպուս օլտում վէ օրատա ուսլու վէ ազըլը տուրտում :

«Պազը սէֆիլ չաբգընլարըն թէրթիպ իթմիլ օլտըղը պիր իթթիֆագը խաֆիյի
քէշֆ իթմէք պախթ ու իզպալինէ նաիլ օլուպ քէյֆիյէթի հիւքիւմէթէ զամազլա-
տըմ, էօմրիւմի թէհիքէյէ իլգա իտէրէք, հապսխանէի ումումիտէ իւշ կարտիանըն
հայաթը թահթը թէհիքէտէ օլտըղընը խապէր վէրտիմ, վէ միւհրիվէրին իքիսինի
քէնտի էլիմլէ թէվգիֆ իթտիմ :

«Պու հալ ու հարէքէթիմ իւզէրինէ աֆվ օլընտըմ, լաքին պիլա չարթ աֆվ
օլընմատըմ :

«Իտալէյէ խըտեմաթը Պիհիմէ իյֆա իտէպիլէճէկիմի միւթալէա իտէրէք, «Գլէրփ հապսխանէսինտէն չըգտըղմտա գապըթա հէյէթինէ պախիլ օլմաղա վէ «միւտտէթը ճէզամըն պագիլէսի օլան օն պէշ սէնէ գարֆընտա բօլխճէ էհլիլէթ «աւ իզթիտարըմը իմարէնին խըտմէթինէ սարֆ իթմէյէ պէնիւլէճպուր իթտիլէր : «Պու՝ գըսսէն պիր հուրրիլէթ իզիւ :

«Տէօհտէրիտէճէկիմ մէմուրիլէթտէն հէր նէ գատար հիշ հազը իթմէզ իտի ի- «սէմ տէ, հուրրիլէթը մէզթիւրէյի գապուլ իթտիմ, վէ հաթթա մէմնուէն վէ «միւթէշէքթիւրէն գապուլ իթտիմ, զիրա պազը սէխալէթլի զաթլարըն՝ եանլարը- «նա ալըպ պէօյիլէթտիլէրի վէ րիգգաթ ու շէֆադաթլարընտան նաշի բէտէրինին «սէֆիլ հալինի հիլլէտիլէրի օլլումըն եանընտա եաշպլապիլէճէքտիմ :

«Օն սէնէտէն պէրու վազիֆէմի վիճտանըմ րահպթ օլանագ սուրէթտէ իյֆա «թիթտիմ, վէ զաշմէթ վէ մէշագգաթ վէ եօրիուէնըգտան ապա գաշընմատըմ, վէ «հաթթա լազըմ օլտըգտա գանըմը պիլէ էսիրկէմէտիմ :

«Պու կիւնքի կիւն օլլում պէօյիւմիշ տիր . . . Օլլում պիր ատամ օլմուշ տըր «. . . օլլումըն պանա մուհապպէթ, հիւրմէթ ու րիայէթի վար տըր . . . Եա- «լան եալան իւզէրինէ տիգէրէք վէ էթրաֆըմը էսրար ու գարանըզլա իհաթա ի- «տէրէք քէնտիսինտէն կիլլէմէկէ մէճպուր օլտըղմ հագիգաթը հալի էկէր ֆէհմ «դա իտրաք իտէճէք օլուր իսէ, զանն ու մէմուլիմ իւզրէ մուհապպէթը ֆէրզէն- «աւանէսի պագը գալլա պիլէ, հիւրմէթ ու րիայէթի նէ՝ օլանագ տըր :

«Հայըֆ, իթթիխազ իթտիկիմ թէտապիրը իհթիյաթիլէյէ րաղմէն, էսրարը «մէյտանա չըգարմագ վէ գարանըղըն օրթմսընտա այտընըգ բէյտա իթմէք իշիւն «եալընըգ պիր քէլլմէ քիֆայէթ իտէր . . .

«Ահգարը պէնտէկեանը սատագաթնիլանընըգ օլան պու գուլընըգա մէրհամէթ «գպույուրընըգ :

«Էկէր եալընըգ պէն օլսապտիմ, ինան օլսուն իսթիյարը սիւքիւթ իտէր «թտիմ . . . պիլա թէշէքթի սօնընա գատար պու ուզուն վէ մահգուն էօմրէ գաթ- «լանըր իտիմ . . . Մահքիւմ օլտըղմտան, ճէզամը շէքմէք՝ հագգ ու ատալէթ «աթիր . . . Եէնիտէն իսթիրհամը աֆիլ ու մէրհամէթ իթմէյէ ճէսարէթ իթմէյէ- «ճէյիմ, զիրա հէնուգ պու լութֆ ու ինայէթէ շայէսթէ կէօրիւլմէտիկիմէ շիհալէ «եօգ տըր :

«Լաքին պէն էվլատ պապասըյըմ, նազըր էֆէնտի, վէ շիմտի մատտէ՝ էվլա- «տըմ, պիր տանէճիք սէվիլիւլիւ էվլաթըմ իւզէրինտէ տիր . . . էվլատըմ՝ զայըֆ «վէ խասթամիգաճ տըր . . . քէնտիսինէ գուլվէթ վէրմէք վէ էօլիօմտէն գուրթար- «մագ իշիւն հէր սաաթ, հէր տաքիգա պագմալը, թէպապի իթտիլմէլլիյիմ, Սիդ- «տէն Ալլահ կիպի էվլատըմըն հայաթընը իսթիքհամ իթմէյէ կէլտիմ . . .

«Օն պէշ սէնէտէն պէթու, մէնհուլ պիր կէշմիշին կիւնահլարընտան քիֆայէթ «իտէճէք տէրէճէտէ գուրթուլըպ աֆիլ օլը՝ նմատըմ մը :

«Փէտաքեարըղըմ վէ խըտմէթլէրիմ սայէսինտէ հէնուգ նախը աֆիլ օլմատըմ «իսէ պիլէ, մէրհամէթէ՝ տէ մի քէսպը իսթիհագա իթմէտիմ :

«Վէ լաքին սիզին ատալէթինիգէ տէյիլ, լութֆ ու ինայէթինիգէ մի րաճաաթ «թտիյօրըմ . . .

«Հագագանիյէթ Բէրփէրլիկինիգէ տէյիլ, չէֆագաթը Բէտէրանէնիգէ տապէթ օգուրըմ»

«Հէնուդ պագը գալան պէշ սէնէլիք միւտտէթը ճէգպիլէ մի պանա աֆիլ իտի-
ճնիգ, Պանա տէյիլ, օղլումա մէրհամէթ իտինիգ . . . Օղլում սուչսըզ տըր, բա-
քիգէ տիր . . . Եաշամաղա հագգը վար տըր . . . պու ալէմտէ բիֆան ու սաա-
տէթէ հիսսէմէնտ օլմաղա հագգը վար տըր . . .

«Հայաթը սիգին վասէթանըզլա խէլաս իտիլմիշ օլտուն»

«Պէքլէյօրըմ . . . իւմիտ իտիյօրըմ . . .

«Իհթիրամաթը Փաիգաի քէմթէրանէմին գապուլինէ լութֆ ու ինայէթ պու-
յուրմանըզ միւթէմէննա տըր, էֆէնտիմ»

«Պէնտէի ահգարընըզ
Բէթմօն Ֆրօմսնթալ

«Սէնէլուի-գ-ան-լ'իսլ սօգպղընտա»

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ իշպու իսթիտայը թէմիգէ չէքտիքտէն սօնդրա, պիր
նօգթա վէ եա պիր չըզիլը ունութըզ ունութմաաղըննա էմին օլմագ իշիւն իսթի-
տաի մէգքիւրը եէնիտէն օգումաղա պաշլատը»

Թամ պու սըրատա Բօլ՝ Սէն-Լուի-գ-ան-լ'իսլ սօգպղըյլա Տէօ-Բօն սօգպղը
քէօշտինտէ արապատան աշաղա էնիյօր իտի»

Մէրգու մտէլիգանլը՝ արապա իւճրէթինի վէրիպ Բէտէրինին խանէսինէ տօգ-
րու կիտէրէք գաբույը չալտը, վէ գաբու աշըլընճա քէնտի իսմինի վէրէրէք իշէրի
կիրտի իսէ տէ, գաբուճը՝ եարը ույանըգ եարը ույգուտա օլտըղընտան, էյիճէ ի-
շիթմէտի պիլէ»

Բօլ՝ էսկի ուսուլ իւգրէ եարըլմըզ գաբու իլէ ալլու արասընտաքի հայաթ քէ-
մէրի ալթընտան կէշտի»

Բէտէրիլէ իգամէթ իթտիկի վէ չիւպհէսիգ գարանըգ մլմուլ էյլէտիկի տալի-
րէնին Բէնճէրէլէրինէ տօղրու կէօգիւնի գալտըրըզ պագտը»

Բէյմօնըն եաթագ օտաաը բանճուրլարընըն արալըզլարընտան պիր ըջոգ կէօ-
րիւնճէ Բէք զիյատէ թէաճճիւալ իթտի, հաթթա տիւչարը տէհչէթ պիլէ օլտու»

Բօլ՝ քէնտի քէնտինէ . — Պու նէ՞ տիմէք տիր . . . Բէտէրիսին օտասընտա ը-
ջոգ վար . . . Բէտէրիմ իսէ Եօլճըլըգտա տըր . . . Աճապա էվիմիգէ խըրսըճ մը
կիրմիշ . . . — տիյէ սիւվալ իթտիքտէն սօնդրա, քէնտիսիլէ պէրապէլ, Եօգարը
կէլմէսինի Բէճա իթմէք իւգրէ կիտիպ գաբուճըյը ույանտըրմաղա գարար վէրէ-
րէք, հաթթա կէրիյէ տօղրու պիր ատըմ տա ալտը իսէ տէ, պիր տէ նակէհան
թէվագգուֆ իթտի»

Տէհչէթլի պիր շէյ խաթրընա կէլմիշ իտի»

Կէնճ պալըգ ալճըսը Լա Ֆուլին՝ Բէյմօն Ֆրօմանթալըն Փօթօկրաֆ թասվիրի-
նի կէօրտիւէտէ նէթր սէօյլէմիշ վէ միւթալէա իթմիշ իտի իսէ, պիրտէն պիրէ օ
աէօզլէր Բօլըն խաթրընա կէլմիշ իտի»

Լա Ֆուլինին՝ «Միւսիւ Բօլ, պու պիր խաֆիյէյէ պէնգէյօր» սէօզլէրի՝ չիմտի
աթէշտէն հրուֆաթլա լէվհաի զիհնինտէ եազըլըյօր իտի»

Լա Ֆուլինէ պու պապտէ պագը շէյլէր սիւվալ իտուպ տէ անըն իթաի ճէ-

վաւտա իւրազ էլէ տիկի թէրէ տտիւտ՝ շիմտի քէնտիսինէ բէք աչըգ վէ վազին վէ մանաաար կէօրինիյօր իտի :

Բօլըն գուլագ թօղլարընտան աչաղա սօուգ սօուգ սիր թէր ագմաղա պաշ լատը :

Թէքմիլ վիւճուտը թիթրէտի :

Բօլ՝ պօղուգ պիր սէտա իլէ .— Եա Բապպիմ, եա էկէր սահի՞հ իսէ . էկէր Լա Ֆուին եանըլմայօր իտի իսէ . եա՛ Բապպիմ Ալլահ . . . Լաքին խայր, պուռնըն իմքեանը եօգ տըր, իմքեանսըգ շէյ տիր . . . —տիյէրէք, պիր գաչ ատըմտա թա եօգարըսընա չըգմագ իւզրէ նէրտիվէնէ սէյրթտի իսէ տէ, այաղընը պիրինճի պասամաղա գօր գօյմաղ եէնիտէն տուրտու :

Պիր արա տէֆ օլմուշ օլան շիւպնէ եէնիտէն պաշ կէօսթէրմիշ իտի :

Բէտէրինին սըգ սըգ զայպուպէթ իթտիկինի վէ պու զայպուպէթլէրինէ պիր թագըմ վահի վէ մանասըգ պէհանէլէր կէօսթէրտիկինի վէ քէնտիսինէ բէֆագաթ իթմէք իսթէտիկինտէ մուսիրրանէ բէտտ էլէտիկինի տէրիսթըր իթմէքտէ իտի :

Բօլ՝ քէնտի քէնտինէ .— Էկէր Լա Ֆուին՝ բէտէրմի պիրինէ պէնզէթէրէք եանըլըյօր իսէ, նի՞չիւն բէտէրիմ՝ Բօր-Գրէթէյլտէ օլաճագ եէրտէ պուրատա պուլընըյօր . եօլճուլընտան ալտէթ իտէր իթմէգ նի՞չիւն կէլիպ պէնի կէօրմէյօր վէ գուճագլամայօր . . .

«Պէհէմէհալ իճրա իտէճէկինի պանա սէօյլէմիշ օլտըղը օ ուզուն եօլճըղը իւշ կիւնտէ իճրա իթմիշ օլամագ . . . Տիմէք պէնտէն սիր շէյ կիզլէյօր . . . Տիմէք շիւպնէլի պիրսըրր, մէնհուս պիր էսրար վար տըր . . . Օհ, պիրմէք իսթէրիմ . . . անլայաճաղըմ . . . —տիյէրէք քէնտի քէնտինէ պիր գարար վէրտի :

Աղըր աղըր վէ այագ այագ վէ սէսսիգ սէտասըգ նէրտիվէնտէն եօգարը չըգտը, բէտէրինին տարիլէսինտէն այրը օլան քէնտի օտա գարուսընը աչաղ, իչէրի կիրիպ գարույը գարատը, Բէյմօնըն եաթագ օտասընըն բէնչէրէսի գարըսընա տիւլէն բէնչէրէյէ եագլաշտը, բէրտէլէրի եօգարը գալտըրտը վէ եիւզիւնի ճամլարա տայատըպ տիշարըյա պագտը :

Պապասընըն օտասընտա ըջգ օյնամայօր վէ լաքին բանճուրլարըն արալըգլարընտան տիշարը ըջգ վուրույօր իտի :

Բօլ՝ զայէթ մէրագ իտէրէք քէնտի քէնտինէ .— Նէ՞ եաբըյօր . . . Նէ՞ եաբապիլիլի .—տէյու սիւվալ իթտիկի սըրատա, մէմուլին զայրը պիր սէս իշիտիլտի : Սօգագ գարուսը չալընըյօր իտի :

Տէլիգանը՝ գուլագ վէրիպ տիյնէտի, սօգագ գարուսընըն աչըլըպ գարանտըղըն իշիթտի, գարանըղըն իշինտէ պիր ատամըն ալլուտան կէչտիկինի վէ նէրտիվէնէ տօղրու կիթտիկինի կէօրտիւ :

Պունըն իւզէրինէ Բօլ՝ պիր գաթ տահա տիգգաթլա օրթալըղ տիյնէտի :

Նէրտիվէն այագլարընըն իւզէրինտէ աղըր վէ գուլվէթլի պիր այագ սէսի իշիտիլիպ, պիրինճի գաթըն նէրտիվէն պաշընա վասըլ օլտըգտա տուրտու :

Բօլ՝ քէնտի քէնտինէ . — Բէտէրիմէ կէլիօրլար . . . — տէտի վէ եէնիտէն
ընդ կէօրիւնէն ընճէրէյէ տօղրու պագտը :

Ընդ պիրտէն պիրէ զայպ օլուպ , պիր ազ սօնղրա մէգքիւր օտանըն գարուսը
աչըլուպ գարանտը :

Բօլ . — Եանըլայօր իմիչիմ . . . ընտէրիմէ կէլիօրլար իմիչ . . . Պապամ պու
վագթ քիմի՞ գապուլ իտիօր . զարի՛ս տիր . . . — տէտի :

Բանճուրլարըն արալըղընտան արթըգ ընդ կէօրիւնմէյօր իտի :

Բօլ՝ էլան գուլագ վերիպ տիյնէյօր իտի :

Արատան պիր գաշ տագիգա միւրուր իթտի :

Մէգքիւր օտանըն գարուսը թէքրար աչըլուպ գարանարագ , նէրաիվէնին իւ-
պէրինտէ այագ սէսի իչիտիտի :

Տէլիգանը՝ նէրտիվէն պաշընա եագլաշմագ իչիւն ընճէրէնին եանընտան այ-
րըլմըջ օլմաղլա , պիր հըգ իւէ թէքրար օ ընճէրէյէ ալտէթ իթտի վէ ալլուպ
պագտը :

Ս սըրատա խանէտէն իքի հտամ չըգըպ ալլուտան միւրուր իթտիլէր :

Բօլ՝ անլէրին պիրիսինի էյիճէ թանըտը . ընտէրի օլտըղընա հիչ չիւպհէսի
եօգ իտի :

Բէյմօն իւէ կիճէ միւսաֆիրի՝ հայաթըն ալթընտան զայպ ու նասլէտիտ օլուպ ,
սօգագ գարուսը՝ արգալարընտան գարանտը :

Բօլ՝ տէհչէթլի պիր էնտիչէյէ տիւշար օլարագ . — Եա՛ Բապպիմ Ալլա՛հ , պու
նէ՞ տիմէք տիր . . . աճապա նէ՞ խապէր ալաճաղըմ , պուրատա նէ՞ կէչիպ տէօ-
նիյօր , ընտէրիմ նէ՞ եարըյօր անլամագ իսթէրիմ . . . պիլմէք իսթէրիմ . . . —
տէտի :

Պատէհու շէտիտ պիր թէլաշա տիւշար օլարագ վէ գալպի շիտտէթլէ չարա-
րագ քիւչիւք պիր լամբա եագտը , օտասընտան տիւշարը չըգտը , անախթար տէս-
թէսինին իչինտէն ընտէրինին օտա գարուսընը աշան անախթարը այըլուր , քիլիտ
տէլիյինէ սօգտը վէ գարուսը աշարագ էօն օտայա տուխուլ իթտի :

Բօլ՝ տօգթօր Թօմրսընըն սուարէսի իչիւն Գրէթէյլտէն Բարիգէ կէլմիչ իտի
ամմա օ սըրատա մէգքիւր սուարէյի հիչ տիւչիւնմէյօր իտի , հաթթա Մարթը պի-
լէ ունութմըչ իտի . . .

Բէյմօնըն օլլու՝ պիթթէսատիւֆ իւսթիւնէ վարմըջ օլտըղըն էսրարըն նէ օլ-
տըղընը անլամագ իսթէյիպ , գարչըսընտա անտէն պաշգա պիր շէյ կէօրմէյօր իտի :
Պու էսրարըն տէհչէթլի պիր շէյ օլտըղընա չիւպհէսի օլմայըպ , քէնտիսինէ չիմ-
տիտէն պիր տէհչէթը ազիմէյի մուճիպ օլմագտա պուլընըյօր իտի :

Բօլ էվվէլա ընտէրինին խուսուսի օտասընա տօղրու կիտիպ , քիլիտ Թօբընը
թութտը իսէ տէ , մէգքիւր Թօբը շէվիրէճէյի սըրատա պիրտէն պիրէ տիւշարը
թէրէտալտ օլտը . . . կէպղէրի գարարտը . . . իւգէրինէ պայկընըգ կիպի պիր
շէյ կէլտի . . .

Բօլ՝ էլինի պիր խէվֆ ու տէհչէթլէ քիլիտտէն պէրի ալարագ քէնտի քէն-
տինէ . — Նէ՞ եարաճաղըմ . . . խալն վէ ճանի կիպի պու օտայա կիրմէյէ հագ-
գըմ վա՞ր մը տըր , զիրա էյի պիլիւրիմ քի մէրագ իտուպ օրայա կիրմէքլիկիմ պիր
ճինայէթ տիր . . . Պու գարուսըն աշմագըղըմլա պիգգաթ ընտէրիմի Թահգիր իթ-

միշ օլաճաղըմ . . . ատէթա պիր մահալը մուգատտէսէ հիւրմէթսիզլիք վէ րիա-
յէթսիզլիքտէ պուլընմը օլաճաղըմ . . . — տէտիքտէն սօնդրա, պաշընը էօնիւնէ
սարգարաք նէֆէս ալմագսըզըն պիւա հարէքէթ պիր ազ վագթ տուրտու, վէ եիւ-
զիւնտէ պիր ալամէթը վահչէթ նիւմայան օլտըզը հալտէ պիրտէն պիրէ սէօզիւնէ
տէվամ խէրէք,

— էհ, խալր, եարամամ, տուրամամ . . . Շէյթան պէնի լիւրիյէ տօղրու
սիւրիւպ, գուլաղըմտան աշալա տա «կիթ . . . կիթսէնէ վէ պիւմք խթէտի-
կին չէյի անլասա՞նա» տիմէքտէ տիր . . . Պու նէ՝ չըլտըրաճագ չէյ տիր . . .
զանն իտէրսին չըլտըրաճաղըմ . . . Բէտէրիմին պիր խաֆիյէ, պիր զամմագ օլ-
տըզը խաթրմա կէլտիքճէ, չըլտըրաճաղըմ . . . Սալր, պուլըն իմքեանը եօգ
տըր . . . պու շիւսիէ գիհնիմտէն տէֆ օլուպ կիթմէլի տիր. գիհնիմտէն պու
շիւսիէ տէֆ օլուպ տա պաշգա նէ օլուրսա օլուռն . . . — տէտի,

Պուլըն իւզէրինէ Բօլ եհնիտէն էլինի քիլտին թօրընա կէօթիւրիպ, լաքին
պու քէրրէ իպրազը թէրէտտիւա իթմէքսիզին քիլտի չէվիրտի:

Գարու՝ իչէրտէն քիլտիլի օլմատըզընտան տչըլտը, վէ քիւչիւք լամբանըն ք-
չըզը՝ սիւս ու զիյնէթտէն արի օլան մօպիւանըն իւզէրինէ վուրտու:

Բօլ՝ չօգտան պէրու էլիկինտէն կէշմիշ օլտըզը մէզքիւր օտայա տուխուլ
իթտիկինտէ, գալպի տիւչարը զալէյան օլտու, սէրիան էթրաֆա պիր կէօզ կէզ-
տիրտի, պատէհու բէտէրի Րէյմօն Ֆրօմանթալըն պիր ազ էվվէլ էօնիւնտէ օթուր-
մըչ եազը եազմագտա օլտըզը պէօյիք եազրիւանէյէ տօղրու կէօզիւնիւ չէվիրտի
վէ իւզէրինտէ պիր չօգ քեազըտալար եղըլը օլտըզընը կէօրտիւ:

Ստիյէ նազըրընա թագտիմ խիլէճէք օլան արգուհալ մէզքիւր եազըլտանէ
իւզէրինտէ պուլընրյօր խտի:

Տէլիգանը՝ եազըլտանէնին եանընա կիտիպ լամրայը օրայա գօյտու, վէ աչըգ
պուլընան արգուհալա տօղրու պագտը: Իչպու արգուհալըն պիր թարաֆընտա,
մալիւմ օլտըզը իւզրէ իրի եազըլալա պէր վէճը աթի պիր հաչիյէ եազըլը իտի:

ՐԵՅՄՕՆ-ԳԼՕՏ ՁՐՕՄԱՆԹԱԼ,

Գաթլ ու սըրգաթ ճինայէթինտէն նաչի 1864 մարտ 25տէ
Սէն էյալէթի մահքէմէի ճինայէթի թարաֆընտան եիրմի սէնէ
քիւրէք ճէզասընա մահքիւմ օլմուչ,

1869 օգոստոս 15տէ չարթ թահթընտա աֆվ օլընմըչ,

Սէնէի մէրգումէ «եպտեմբեր յինտէ զապըթա հէյէթինէ
տաթիլ օլմուչ տըր:

Բօլ՝ պալատէքի տէհէթլի շէրհի տէրհալ օգուտը, պօզուգ պիր սուրէթտէ
ինէտի վէ բէտէրինին գօլթուգ սանտալեասը իւզէրինտէ եղըլա գալար:

Պաշընը թիթրէմէքտէ օլան իքի էլլէրի արասընա ալարաք վէ կէօզէրինի
գանը եազըլալա եազըլը կէօրիւնէն մէզքիւր իպարէլլրին իւզէրինէ տիքէրէք
պիր ազ միւտտէթ օ վաղիյէթտէ գալտըգտան սօնդրա, պէր վէճը աթի քէսիք
քէսիք սէօլէնմէկէ պաշլատը:

— Տիմէք հէր տօղրու իմիշ . . . Հագիգաթը հալ պէնիւմ էն ֆէնա տիւչիւն:

ճէլէրիմի տէ թէճապուզ իտիյօր . . . Բէտէրիմ պիր դաթիլ . . . պիր խըրսըզ տըր . . . մահքիւմ օլմուշ . . . աֆիվ օլընմըշ . . . ոլու կիւնքի կիւն տէ բօլիս մէմու-
րիյէթինտէ պուլընրյօր . . . Իշթէ հագիգաթը հալ քէնտի էլի իլէ ենզըլմըշ . . .
Ահ, ես Բապպիմ Ալլահ, նիշիւն պէնի ետրաթտըն, նիշիւն եաշամագըլըլմա
միւսաատէ իտիյօրսըն . . . Պանա պու շտիտ տարպէյի կնտիրմէք իշիւն մը պէօյ-
լէ ետրտըն, Ալլահըմ . . . Պէօյլէ պիր իշիւնճէյէ լայըգ օլմագ իշիւն պիլմէյէրէք
սոճասա նէ՝ կիւնահ իշլէմիշիմ . . . Բիպլէթ իթտիկիմ, սէվտիկիմ, քէմալը ֆաթր
ու միւ պահաթլա քէտէր թէսիյէ իթտիկիմ պու ատամ պիր դաթիլ . . . պիր
խըրսըզ իմիշ, Բէմալը մուհապպէթլէ ոլըգտըլըմ էլէրի գան իլէ միւլէմմա իմիշ . . .
պանա վէրտիկի ագէշի խաֆիյէլիք մէմուրիյէթիլլէ գազանըյօր իմիշ . . . Պու
նէ՝ տէհէթլի շէյ . . . Պու նէ՝ տէհէթլի հալ .

Բօլըն մէկյուսիյէթի՝ մուճիպը խէվֆ ու տէհէթլի իտի .

Չիհրէսի թանըլմագ պիր հալէ կէլմիշ իտի .

Բօլ՝ պօղուգ պիր սէտա իլէ .— Լաքին նէ՞ տիր պու եազը . . . պու ուլու
մէքթուպ քիմէ տիր .— տէտի վէ ալթ եանընտա ,

«Ատիլլէ նազըրը կֆէնտի հապրէթլիւնի» իւնվանընը օգուտըգտան սօնդրո ,
քէնտի քէնտիների թութարագ «-նապըրա՞մը-» տէյու թէքրար իթտի վէ արզու-
հալը թէքմիլ օգումաղա պաշլատը .

Բօլ օգուտըգճա, եիւզիւ լէնկ լէնկ օլըյօր իտի .

Մէզքիւր սաթրլարը եութարճասընա վէ քէմալը էնտիլէ ու հէյէճանլա օ-
գույօր իտի .

Բէտէրինին պու նիտաի եէլս ինթիմասը, պու սուզիլլի թէչէքքիսի՝ Բօլըն
թա գալսկեահընա գատար թէչիւր իթմէքտէ վէ պիւթիւն վիւճուտընը թիթրէթ-
մէքտէ իտի .

Ալթըգ ալէմտէ քէնտիսի իշիւն պու տէհէթլի իպարէլէրտէն պաշղա պիր
շէյ եօգ իտի .

Պու սըրատա պուլընտըլը խանէնին իւզէրինէ եըլտըրըմ տիւշտէ, եիւն տիգ-
գաթընը ճէլպ իթմէյէճէք վէ զիհնին շէվիլէմէյէճէք իտի .

Օգումաղա օ գատար տալմը իտի քի, օտա գարուսընըն աշըլըպ գաթօնտը-
ղընը վէ պիր ատամըն՝ քէնտիսիների կէօրիւպ քէմալը հապրէթլէ օտա գարուսընըն
էշիկի իւզէրինտէ տուրարագ պօղուգ պիր նիտա սալըվէրտիկիների վէ եէրէ տիւշ-
մէմէք իշիւն տուվարա թութուստըլընը կէօրմէտի վէ իշիթմէտի .

Պու կէչէն ատամ Բէյմին Ֆրօմանթալ իտի .

Պու ատամ քէտէրի օլուպ, արզուհալը օղուհըն կէօգիւ էօնիւնտէ կէօրիւնճէ
ար ու նամուլընտան մօսմօր օլտու վէ թիլիլ թիլիլ թիթրէտի, զիրա օղու մէն-
հուս պիր թէստալիֆլէ տէհէթլի մուամմայը անլարը օլտըլընտան, պուստան
պէօյլէ արթըգ քէնտիսիների կիլլէյէճէք պիր իշի գալմամըշ իտի .

Բէյմին՝ սուք սուս տուլմըշ վէ բուլթ քէսիլմիշ օլտըլը հալտէ տիք տիք Բօլըն
եիւզիւնէ պագմագտա, վէ մէրգուհըն գալսիւնտէն կէչէնի եիւզիւնտէն օգումաղա
շալըլմագտա իտի .

Բօլ՝ ճիկէրսուզ պիր սուրէթտէ նիտա իտէրէք .— Վէ տահա պէնիմ եաշամագ-
ըլըլմը իսթէր . . . պէն իսէ քէնտի ահվալը մաղիյէսի եիւզիւնտէն զէլիլ վէ հա .

գիր պիր քիմսէյիմ . . . Ա՛հ, պիր սիւահլա պէնի վուրուպ էօլտիւրսէ տահա էյի տիր . . . Պու ալէմտէն գուրթուլուր կիտէրիմ վէ բէտէրիմին հալ ու շանը եիւղիւնտէն ար ու հիճապ իթմէմ . . . — տէյիճնէ Բէյմօն Ֆրօմանթալ հըջգըրմաղա պաշլատը, տիզ չէօքիւպ պիր սուրէթը միւթէգարրուրանէտէ էլլէրինի օղլունա տօլլու ուզաթարագ պօղուգ պիր սէտա իլէ «-Լութֆ . . . մէրհամէթ . . . —» տէյու նիտա իթտի :

Բօլ՝ պու սէսի իշիտինճէ սըչրայըպ եօգարը գալգտը, վէ ալաղա գալգընճա գանն իտէրսին տէհէթլի վէ մէմուլին զայրը պիր թէհլիքէ կէօրէրէք պիր գաշ ա-տըմ կէրի կէրի կիթտի :

Բէյմօն՝ իքինճի տէֆա օլարագ . — Լութֆ . . . ինայէթ . . . — տէյու պաղըրտը :

Բօլ . — Սէ՞նմիսիզ, պապաճըղըմ, Սէ՞նմիսիզ . . . Ա՛հ, կէլ, կէլ . . . մէնհուս պիր խայալա օյունճագ օլտըղըմ . . . քեաղըտը եանլըջ օգուտըղըմ սէօյլէ . . . Մէգքիւր քեաղըտըն իւզէրինտէ եաղըլը օլան գաթիլ, խըրսըզ, մահ-քիւմ, բօլիս մէմուրընըն իսմի սէնին իսմին օլմատըղընը պանա խապէր վէր . . . — տէտիքտէ, Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ պիրտէն պիրէ գալգըպ պաշընը եօգարը գալ-տըրարագ, կէօգիւնտէն եըլտըրըմ կիսի աթէշէր սաշըլմագտա օլտըղը հալտէ թիթրէք պիր սէտա իլէ ճէվապէն ,

— Եանլըջ օգուտամըշսըն, տօլլու տըր . . . պէնիմ իսմիմ տիր . . . — տէ-յինճէ ,

Բօլ . — Սէնին իսմի՞ն մի . . .

Բէյմօն . — Էվլէթ . . . պէնիմ վէ սէնին . . .

Բօլ . — Էյ օրատա պիքր օլընան հալ ու վագաալա՞ր . . .

Բէյմօն . — Տօղրու տըր :

Բօլ . — Էօյլէ իսէ էօլտիւր պէնի, պապաճըղըմ . . . Լութֆէն էօլտիւր պէնի-արթըգ պէն եաշամագ իսթէմէմ . . .

Բէյմօն . — Էվլէլա պէնի տիյնէ, էվլատըմ . . . Մագնունըն միւտաֆէայա հագըր վար տըր . . . պէն քէնտիմի միւտաֆէա իտէճէյիմ . . . Պէնի տիյնէտիք-տէն սօնղրա մուհաքէմէ էթ . . . վիճտանընճա պէնի եա մահքիւմ վէ եա թէպ-րիյէ իտէճէքսին, վէ իշթէ օ վագթ, եալընըզ օ վագթ էօլմէյէ վէ եախօտ եաշա-մաղա քէնտինճէ գարար վէրէճէքսին . . .

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ աղըր պիր սուրէթտէ վէ վուգուրանէ ու հաքիմանէ պիր թարգտա իտարէի քէլամ իտիյօր իտի :

Բօլըն պիր շէյ սէօյլէմէյէ հատտ ու մէճալի գալմատը :

Բէտէրինէ հիւրմէթ ու իթաաթընտա հէնուգ պէրտէվամ օլտըլընտան, սիւ-քիւթ իտուպ պաշընը էօնիւնէ աստը :

Բէյմօն՝ սէօգիւնէ տէվամ իլէ . — Տիյնէ, էվլատըմ, տիյնէ, վէ սէօղլէրիմէ ի-նան, Պէն եալան սէօյլէմէք պիւմէմ :

«Պոււտան օն ալթը սէնէ ագտէմ Պուա-Գօլօմստա իգամէթ իտուպ, օրատա՝ իքի սէնէտէն պէրու գօնթ տը Շաթըլիւքսին արագիսինտէն պիրինի իտարէ վէ նէգարէթ իթմէքտէ պուլընըյօր իտիմ . . .

Բօլ՝ Շաթըլիւքս իսմինի իշիտինճէ, պաշընը եօգարը գալտըրտը վէ բէտէրի-

նին երեզիւնէ՞ պագտը . . .

Բէյմօն՝ սէօզիւնէ տէվամ խտէրէք .— Հիչ պիր սէրվէթէ մալիք տէյիլ խտիմ . . . էսնաֆ պիր հալտէ պուլընըպ գէնկինլիկէ տէ կէօզիւմ եօգ խտիչ հազիմտէն բէք մէմնուն վէ խօշնուտ խտիմ վէ ձէնապը Հազգըն լութֆ ու խնայէթինտէն անսամիմ շիւքը խտէր խտիմ, զիրա պանա հէմ կիւզէլ վէ հէմ էհլի քրզ վէ էյի պիր քէվճէ . . . եանի վալիտէնի վիրմէքլէ բէք պէօյիւք պիր սաատէթ պախչ ու իհ-սան պուլուրմըշ խտի . . .

Բօլ՝ թիթրէյէրէք .— Վալիտէմ . . . վալիտէճիկիմ . . .

Բէյմօն՝ կէօյա օղլունըն իշպու նիտասընը իշիթմէմիշ կիպի տահա թէլաշարզ վէ տահա բիգգաթէնկիզ պիր սէտա իլէ սէօզիւնէ տէվամ խտէրէք .— Վալիտէնլէ պէն պիրպիրիմիզի նիհայէթ տէրէճէտէ, չըկընճասընա սէվէր խտիք . . . Պիրիմիզ նէ տիւշիւնիր խտի իսէ, տիկէրիմիզ տէ այնը շէյի աիւշիւնիր խտի . հէր հալ ու ահ-վալտէ իքիմիզին գալպի պիրլիքտէ չարբար խտի . . . Պէօյլէ պիր մէսուտ իգտի-վաճա պիր զամիմէի Փէվգէլղայէ օլմագ իւզրէ ձէնապը Հազգ պիգէ պիր տէ էվաւտ վէրմիշ խտի . . . սէն տիւնեայա կէլմիշ խտին . . . Հայըֆ, պէօյլէ պիր պէօյիւք սաատէթ տէվամ խտէմէշ խտի :

Անագ կիւնիւ աշըգ պիր հաւատա պիրտէն պիրէ պիր պօրա գօրուպ օրթալը-ղը խարապ իթտիկի կիպի, պիզիմ տէ իւզէրիմիզէ նակէհան պիր պէտպալթլըգ իւշիւշտի . . .

Բէյմօնըն սէսի գըսըլմագտա, գաշլաքը չաթըլմագտա, կէօզլէրինտէ վահշիյա-նէ պիր բարըլթը հասըլ օլմագտա խտի :

Պու հալին սէպէպի չու խտի քի, օ պէտպալթլ բէտէր՝ օն ալթը սէնէտէն պէրու գալպինի գանաթմագտա վէ եաս ու մաթէմ իւզրէ պուլընտըրմագտա օլան եարէյի հէնուզ իլք տէֆա աշըպ օրթայա գօյաճագ խտի :

Բէյմօն՝ մէգալէսինէ տէվամ իլէ .— Գօնթ տը Շաթըլիւքսին շիֆթլիկինէ ճի-վար պէօյիւք պիր եազլըգ խանէ՝ կէնճ վէ գէնկին պիր Բարիպլիէ ալա օլուպ, պու Բարիպլի՝ օ գէման «սէֆաբէրէսթան» թապիր օլընան պիր թագըմ գէնտօպթ վէ թէհլիքէլի ասըլզատէկեան սընըֆընա ախտ պուլընմագտա, վէ պու սընըֆ իսէ՝ հէր նէ սուրէթլէ օլուրսա օլսուն հէր արզու վէ իսթէքլէրինի վէ շէհվաթը նէֆ-սանլիէլէրինի իճրա իթմէք իշիւն հիչ պիր թարիգը սէֆիհանէտէն կէրի տուրմա-մագտա վէ պէօյլէճէ գէվգ ու սէֆահէթլէ պիր էօմր սիւրմէքտէ խտի :

«Մէրգոււմ սէֆաքեար տէլիգանլը՝ հէր եազ մէվսիմինտէ կէլիպ պիր գաշ հաֆթա մէգըիւր եազլըգ խանէտէ գալըր վէ պէրապէր պիր թագըմ ալիւֆթէլէր կէթիլիպ, պէօյիւք բաթըրտը վէ կիւրիւլթի վէ պիր թագըմ րէզալէթլէր իճրա խտէր խտի . . .

«Կիւնիւն պիրինտէ սէֆիհը մէրգոււմ՝ վալիտէնի կէօրիւպ կիւզէլիկինէ պէյէ-նէրէք, օրթա հալը պիր մէմուշըն գէվճէսինի թաազիմ ու թէքրիմ զաննըլա մէրգոււմէյէ պիր թագըմ նամուէնիքէնանէ թէքլիֆլէրտէ պուլընմըշ իօէ տէ, վա-լիտէն՝ քէմալը նէֆրէթ ու տէհէթլէ թէքլիֆաթը մէզքիւրէյի րէտտ իթմիշ տիր . . .

Բէյմօն Ֆրօմանթալ պուրատա սէօզիւնի քէսիպ, կէօզիւնտէն սօկուն եանա-ղը իւզէրինէ պիր եաշ տանէսի եուվարլանտը :

Բօլ՝ բէտէրինէ տօղրու պազմաղա պաշլամըլ օլտրղընտան, մէրգումըն կէօզ եալընը կէօրիւպ քէնտիսինին տախի կէօզլէրի տօլտու վէ գալպինտէ պիր սըգընթը հասըլ օլտու:

Բէյմօն՝ սէօգիւնէ տէվամ իտէրէք.— Լաքին պու ատամ իւմիտինի գաթ իթմէմիշ. . . Պու կիպի ատամլար՝ քէնտի ֆէնա նիյէթլէրինտէն գօլայնա վազ կէշմէյիպ ինատնը օլուրլար. . . Մուխալէֆէթ՝ քէնտիլէրինէ գաթը իւմիտ իթտիրէճէք եէրտէ, տահա զիյատէ թէշվիգ ու թահրիք իտէր: Օ զէմանտան պէտ իլէ սէվկիւլիւ զէվճէմ, պէտպախթ Մառիմ՝ միւթէմատիէն քէնտի եօլը իւզէրինտէ մէրգումա րասթ կէլիր իմիշ:

Պուրատա Բէյմօն թէքրար տուրտու, զիրա էսկի ֆէնա հալ ու վազաալար խաթրընա կէլէրէք, պօղազը թըգանտը վէ արթըգ լազըրտը իտէմէզ կիպի օլտու:

Բօլ՝ պօղուգ պիր սէտա իլէ.— Տէվամ էթ, պապաճըղըմ. . . տէվամ էթ.— տէտիքտէ:

Բէյմօն՝ քէնտիյի եէնիտէն թօրլայըպ սէօգիւնէ տէվամ իտէրէք.— Վալիտէնին եալընը պուլընտըղը պիր ագշամ շախսը մէրգում՝ էտէպսիպլիք իտէրէք էվիմիգէ կիրմէյէ ճիւրաթ իթմիշ, վէ հալ ու վազթը բէք օ գատար եէրինտէ օլմայան հէր գատընըն՝ հազըր բարայա տայանամայըպ թէսլիմ օլաճաղը զանն ու խայալիտէ պուլընարագ, Մառլիյի իղֆալ իթմէք իշիւն պիր թագըմ բարլագ բարլագ վատլէրտէ պուլընմըլ. . . բաքէթ բաքէթ պանգնօթլար կէօսթէրմիշ. . .

Բօլ.— Հայլագ չաբգըն:

Բէյմօն.— Էվլէթ, չօգ չաբգըն շէյ իմիշ, զիրա քէնտի թէքլիֆլէրինին քէմալը հիտտէթլէ բէտտ օլընտըղընը կէօրիւպ վալիտէնի ասլա իղֆալ իտէմէյէճէկինի անլայարագ, մէրգումէնին ճէպրէն ըրզընա թասալլուլթ իթմէք իսթէմիշ, վէ հազիգաթէն ճէպրէ միւրաճաաթ էյլլմիշ:

Բօլ՝ եոււրուգլարընը սըգարագ վէ պրոււն տէլիքլէրինի օյնաթարագ.— Ահ, ալչաֆ. . . ալչաֆ հէրիֆ. . . —տէտի:

Բէյմօն՝ սէօգիւնէ տէվամ իլէ.— Օ սըրատա պէն տէ էվէ կիտիյօր իտիմ, սէվկիւլիւ զէվճէմին ֆէրեատ ու ֆիղանլարընը իշիթտիմ, սէյիրթտիմ գօլտոււմ, տայմա իւզէրիմտէ թաշըտըղըմ պիր բէվօլվէրի ճէպիմտէն չըգարտըմ, վէ հիտտէթիմտէն րատէթ էլիմտէն կիտէրէք, նամուսըմա ինթիգալ իթմէք իսթէյէն օ խապիսին լէշինի եէրէ սէրտիմ. . . Իշթէ եաքտըղըմ պու սըր. . .

Բօլ՝ պիր շէվգ ու խահիլլէ.— Բէք ալէա եաքմըշըն, պապաճըղըմ. . . գուտուրմիշ պիր քէօթէք կիպի օ ալչաֆ հէրիֆի էօլտիւրմէնլէ թէմամիի հազգընը իճրա իթմիշսին. . .

Բէյմօն.— Շիւպհէսիզ գապահաթ պէնտէ տէյիլ իտի. լաքին, նէ չարէ, կէպէրթտիկիմ ատամ զէնկին վէ նուֆուզը պիր ֆամիլէայա մէնսուպ իտի. . . Իճրա իթտիկիմ գաթլ ճինայէթինէ սէպէպ օլան ֆիլիլ մէնֆուր՝ մէգքիւր ֆամիլէանըն նամուսընա լէքէ կէթիրմէքտէ օլտըղընտան, պու ֆամիլէա՝ ֆիլիլ մէգքիւրը բէտտ ու ինքեար իտուպ, կէօյա զէվճէմին կիւզէլիկինի վասէթա իթթիխաղ իլէ մագթուլը սօյմագ իշիւն պիր տուգաղա տիւշիւրմիշ վէ մէրգումը էօլլէճէ գաթլ իթմիշիմ տէյու պէնի իթհամ իթտի. . .

Բօլ.— Լաքին պու նէ՝ ճանապարհա չէյ տիր պու, պապածըղմ:

Բէյմօն.— Էվվէթ, ճանապարհասընա պիր իթհամ իտի:

Բօլ.— Քէնտինի միւտաֆէա իթմէտին մի:

Բէյմօն.— Պիւթիւն գուվէթիմլէ միւտաֆէա իթտիմ . . .

Բօլ.— Սուչըզըղընը իսպաթ իտէ՛մէտին մի . . .

Բէյմօն.— Սուչըզըղընը իսպաթ իթմէք իչիւն հէր նէ միւմքին իսէ եարտըմ՝
• • • Ա՛, պիր սուրէթը ճէսուրանէտէ սավաշտըմ, Լաքին մաղլուպ օլտոււմ . . .
Պու մէնֆուր իթհամ ալէյհինտէ քէմալը հիտտէթ ու ղազապլա պէյհուտէ բրօթէս-
թօ իթտիմ: Վալիտէն քիզպ ու տիւրուղ ալէյհինտէ հագիգաթը հալի թէրվին իթ-
տիրմէկէ պէնիմ կիպի պէյհուտէ չալըշտը . . . Պէնիմ հիւսնիւ անվալը սապըգամը
վէ ըվվիյէթ ու իսթիգամէթիմի պիլէնլէրի պէյհուտէ շահիտ թոււթտըմ: Գօնթ
Ֆիլիբ տը Թօնէրիէօ իլէ գօնթ վէ գօնթէս տը Շաթըլիւքս պէյհուտէ պէնի հը-
մայէ իթտիլէր . . . Աքսի կիպի գարչըմա ինսաֆսըզ հաքիմլէր, տիրայէթսիք հէ-
յէթը ատուլ ազալարը չըգտը . . .

«Մագթուլըն նաչէսի իլէ պանգնթ բաքէթլէրի պէնիմ խանէմտէ պուլընմըշ-
ուար իտի . . . հաքիմլէրլէ հէյէթը ատուլ ազալարընճա ճինայէթէ չիւպհէ իթմէ-
մէք իչիւն պուստան զիյատէ պիր չէյ լազըմ տէյիլ իտի . . . Արթըզ պուսնըն իւ-
զէրինէ մահքիւմ օլտոււմ . . .

Բօլ՝ մէյուսիյէթլէ երւզիւնի էլլէրիյլէ էօրթէրէք.— Ա՛հ, եա Րապպիմ Ալ-
լահ.—տէյու նիտա իթտի:

Բէյմօն՝ գապա պիր սէտա իլէ.— Գաթիլ կիպի . . . խըրսըզ կիպի եիրմի
սէնէ միւտտէթլէ քիւրէք ճէզասընա մահքիւմ օլտոււմ . . . իտամ ճէզասընա մահ-
քիւմ օլսա իտիմ տահա էյի իտի ամմա, աքսի օլաճազ եա՝ ճինայէթիմտէ պազը
էսպապը մուխաֆֆիֆէ մէյտանա գօյմաղա լութֆ ու ինայէթ իթմիլլէր իտի:

Բօլ՝ հըզգըրարազ.— Եա՛ Րապպիմ Ալլահ, պիչարէ պապածըղմ . . .

Բէյմօն՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.— Էկէր վալիտէն իլէ սէնին իչիւն եաշամագլը-
ղըմ լազըմ կէլտիկինէ քէնտիմճէ գարար վէրմէմիշ օլսա իտիմ, ար ու հիճապ վէ
մէյուսիյէթիմտէն նաչի էօլէճէքտիմ, պուսնը սանա սէօյլէմէկէ չաճէթ եօզ տըր
գանն իտէրիմ . . .

«Րօքէթ հապսխանէսինտէն Գլէրվօ հապսխանէի ումուսիսինէ նազլ օլընտըմ.
օ գէման համիյէթքեար վէ ֆէտաքեար գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ գօճասը հէնուղ
պէրհայաթ իքէն տուլ գալմըշ օլան զէվճէմ իլէ սէնի գայըրմաղը տէրէօհտէ ի-
տուպ, մէյուս օլմասը լազըմ կէլէն զէվճէմէ երւրէք վէ մէթանէթ վէրմէկէ վէ
սէնին տէ գայըֆ չօճուգըղընը պագմաղա պաշլատը . . .

«Հայըֆ, Մառիյի արթըզ պիր տահա կէօրմէյէճէքտիմ . . . մուէպպէտէն
կէօրմէյէճէքտիմ . . .

«Սէվիլիւլիւ զէվճէմ էլլէմ ու քէտէրինտէն միւզմէհիլ օլարազ վէ եալընըզըզ-
տան իւզիլիւպ սիւզիւլէրէք վէ էրքէքլէրին իրթիքեապ իթտիքլէրի ըէզալէթին
ար ու հիճասընա տայանամայարազ բէյտէրբէյ սէօնտիւ մահվ օլտու, վէ իքինճի
տէֆա օլարազ սիզի էօքսիւզ պրագտը . . .

Բօլըն հըզգըրըզլարը պիր գաթ տահա արթտը:

Բօլ՝ կիւճ հալ քէքէլէյէրէք.— Վալիտէճիկիմ . . . զավալը վալիտէճիկիմ . . .
—տէտի:

Բէյմօն Յրօմանթալ՝ մախտումըյա աղլամագտա օլուպ, լաքին կէօղլանտէն ագան եաղար՝ լազըրտըսընը գաթ իտէմէմէքտն խտիլէր :

Զափալը ատամ՝ սու մէնհուս հիքեայէյի սէրիանսլիթիրմէք իսթէյօր իտի :

Բէյմօն՝ սէօղլանէ տէվամ իլէ . — Արատան պէշ սէնէ կէշտի . . . Պու միւտտէթին նիհայէթինտէ , պէնիմ հարէքէթը միւսթագիմանէմ իլէ սէվիլիլիլէ էյլիքտարըմ օլան գօնթէս տը Շաթըլիլէքսին հըմայէ վէ իլթիմասլարը սայէսինտէ , վէ պախուսուս հայաթըմը թէհլիքէյէ վազ ու իլգա իտէրէք , հապսխանէի ումումիտէ մահպուսլարըն թէրթիպ իթտիկի պիր իթթիֆագը խաֆիյի քէշֆ իտուպ սօղմագ պախթ ու սատտէթինէ նաիլ օլմագլըղըմ սայէսինտէ աֆվ օլընտըմ . . .

Բօլ՝ թէքըրար իլէ . — Ավֆ օլընտըն մը . . .

Բէյմօն . — Էվվէթ , լաքին զայէթ սէրթ պիր շարթ իլէ աֆվ օլընտըղըմտան , պու աֆվ՝ պիր նէվի թախֆիֆը ճէգա ատտ օլընըր :

«Մէգըբիս իթթիֆագը խաֆի մատտէսինտէ պազը ֆէվգէլատէ իսթիտատուար , սուգ գանլըղը վէ ճէսուրըգ իպրազ իթմիշ օլտըղըմտան , պու խասսէլէրիմ գապըթտան նազարը տիգգաթա ալընարագ պէնիմ բէք իլէ եարար պիր բօլիս մէմուրը օլապիլէճէկիմէ գարար վէրիլիպ , ճէգամըն միւտտէթը պագիլէօի օլան օն պէշ սէնէ գապըթա հէյէթինէ տախիլ օլմագլըղըմ՝ պանա շարթ գօնուլտը . . .

«Հապսխանէ՝ պէնի սէնտէն ուգագ պուլընտըրտըղընտան , հէր շէյ՝ մահպուսլիլէթէ թէրճիհ օլընըր իտի . պուլնտան մատա սէն պէօյիլմէքտէ օլուպ , «սլապամ նէրէտէ տիր , պապամ էօմիլէշ մի տիր» տէյու սիւվալ իտէճէք գատար ագլըն տա պէօյիլմէքտէ օլտըղընտան . . . պու սիւվալլէրինէ նէ՞ ճէվապ վէրիլէպիր իտի , զիրա բէտէրին սաղ վէ մահպուս իտի . . .

«Պինանէն Նալէյշ շարթը մէվթիւրը քէմալը շիւքրան ու մահմիտէթլէ գապուլ իթտիմ , զիրա պու ուֆանճըգ սէրպէսթիլէթ սայէսինտէ տէ սէնին եանընա կէլէպիլիլի , սէնի կէօրիւր վէ գուճագլար , վէ սէնի ոլէօյիլթիպ բէք օ գատար սաղլամ օլմայան սըհհէթինի կէօգէթէպիլիլի իտիմ . . .

«Իշթէ օն սէնէտէն պէրու թաահհիւտը վաղըըմը րահաթը վիճտանլա իճրա իթմէկէ էօմրիւմի , հայաթըմը սարֆ իտիյօրըմ . . .

«Սէն պէօյիլիւպ տուրմագտա իտին , կիւնլէր կէլիպ կէշտիքճէ պէն տէ աքսի պիր թէսատիլէլէ հալը մագինին ֆարգընա վարմանտան վէ հալը հագըրը տախի քէշֆ ու իսթիխրաճ իթմէնտէն բէք զիյատէ գօրգույօր իտիմ . . . Պու հալը հագըրը վէ հալը մագիլի հէր հալտէ սէնտէն կիլլէմէք իսթէյօր իտիմ . . .

«Իշթէ պու սէպէպէ մէպնի ատիլիլէ նազըրընա իսթիպ օլան իսթիտատա սօն պէշ սէնէնին թէմամըյա սլանա աֆվ օլընմասընը բէճա ու իսթիրհամ իտիյօր տիմ . . .

«Շիմտի , էվլատըմ , աքսի թէսատիլէ վագը օլտու . . . Հայաթըմըն արթըգ սէնճէ հիշ պիր սըրըր եօգ տըր . . . քեաֆֆէի անվալիմէ աշնասըն . . . էպնաի պէշէրին ճիւնայէթ թէմալիլէ իթտիկի պէտպախթըղլարըմ պիլիսին . . . Էվլատըմ օլտըղընա հէնուզ ութանըրմըսըն . . . պապանտան նէֆրէթ իտէրմիսին . . . Էլան էօլմէք իսթէրմիսին :

Բօլ՝ տիլ չէօքիւպ , շիմտի տէ քէնտիսի թիթրէյէրէք էլլէրինի Բէյմօնա սօղըրու ուգաթմագտա , վէ քէքէլէյէրէք ,

Բէյմօն. — Ճիկէրբարէմ, թէչէքքիւր իտէրիմ, լաքին հալը մազիյէ սէնին քէս-
պը վուգուֆ իթտիկինի Մատամ տը Շաթըլիւքս անլամամալը տըր . . . պէօլէ
էյի օլուր . . . Շիմտի, ճէվապ վէր պանա :

Բօլ. — Ճէվապ ալմադ իչիւն պանա նէ՞ սիւվալ իտէճէքսին, պապաճըղըմ,
Բէյմօն. — Նա՞նը օլուպ տա սէն պու ագչամ Բարիգէ կէլտին :

Բօլըն կէօղլէրինտէ պիր ալէվ բարլատը, Էանագլարը դըր գըրմըզը օլտու :
Բէյմօն Ֆրօմանթալըն պու սիւվալի՝ շէտիտ խալէճանլարըն ազ պիր միւտտէթ
քէնտիսինէ ունութտըրմըշ օլտըգլարը պիր շէյի խաթրընա պրադմըշ իտի :

Բօլ՝ սըգըլարագ. — Պապաճըղըմ . . . — տէտիքտէ,

Բէյմօն՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ. — Շիւպէն իթտին տէ անըն իչիւն մը կէլտին :
Պագ, արթըգ չիւպէլէր տէֆ օլտու, սէպէպը վիւրուտընը պէնտէն կիզլէյէճէք
արթըգ պիր շէյ Էօգ տըր . . .

Բօլ. — Խայր, պապաճըղըմ . . . պուրայա պիր շէյ արամազա կէլտիմ . . .

Բէյմօն. — Նէ՞ շէյ :

Բօլ. — Տօգթօր Թօմբսընըն տալէթ թէգքէրէսինի . . .

Բէյմօն թէանճիւպլէ թէքրար իտէրէք. — Տօգթօրըն տալէթ թէգքէրէսինի՞ մի :

Բօլ՝ իշարէթլէ էվլէթ տէտի :

Բէյմօն. — Պու թէգքէրէյի նէ՞ Էաբմագ իսթէյօր իտին :

Բօլ. — Տալէթէ իճապէթ իտէրէք անը տօգթօրըն ատամլարընա իպրագ ի-
տէճէքտիմ :

Բէյմօն. — Տալէթը մէգքիւրէյի պիր գաշ կիւն էվլէլ սանա գապուլ իթտի-
մէք իչիւն զօր իթտիմ, սէն րէտտ իթտի իտին նէ՞ :

Բօլ. — Տօղրու տըր, էօյլէ օլտու :

Բէյմօն. — Էյ պիրտէն պիրէ պու թէպէտտիւլը էֆքեար նէտէ՛ն իյճապ ի-
տիյօր . . .

Բօլ. — Իւշ կիւն ագտէմ պիլմէտիկիմ պիր շէյի պու կիւն պիլիւրիմ . . .

Բէյմօն. — Նէ՞ շէյ տիր օ :

Բօլ՝ թէլալը պիր սէտա իլէ. — Մէֆթուըն օլտըղըմ վէ պէնիմ իչիւն ղայպ
ու նապէտիտ օլմուշ զանն իթտիկիմ մահպուպէյի Տօգթօր Թօմբսընըն խանէսինտէ
րասթ կէթիրէճէյիմ . . .

Բէյմօն՝ նիմ պիր էնտիշէյ տիւշար օլարագ. — Մէֆթուըն օլտըղըն մէճհուլէ
կէնճ գարը վէ Էա գըզը . . . Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնագտա րասթ կէթի-
րէճէքսին, էօյլէ՞ մի :

Բօլ. — Էվլէթ, պապաճըղըմ . . .

Բէյմօն. — Պուըն նէ՞րէտէն պիլիյօրսըն :

Բօլ. — Պիթթէսատիւֆ մէրգուճէնին իզինի տուլտըմ . . . Սէն վէ պլն թա
ուգագլարտա արայօր իտիք, օ իսէ թա Էագընըմըպտա իմիշ . . . Պու ագչամ մէր-
գուճէյի կէօրէճէյիմ . . . սէրպէսթ Էանի ագապ օլուպ օլմատըղընը անլայաճա-
ղըմ . . . Էկէր մէրգուճէյի սէվմէքլիկիմէ պիր կէօնա մօնիա պուլընմայաճագ վէ
մէրգուճէտէն տէ մուգապլէթէն սէվիլմէքլիկիմ նասիպ օլաճագ իսէ . . .

Բէյմօն. — Պուընլարըն քեաֆֆէսինի մէրգուճէյէ՞ մի սիւվալ իտէճէքսին :

Բօլ. — Խայր, պինէֆա տօգթօրա սիւվալ իտէճէյիմ, վէ տօգթօր պանա
ճէվապ վէրէճէք տիր . . .

Ինչո՞ւն. — Տօգթօ՞ր մը . . . Ֆիբրինի խղահ էթ . . .

Բօլ. — Մարթ՝ տօգթօր Թօմբսընըն եանընտաքի էօքսիւզ գըզ տըր :

Ինչո՞ւն՝ րէնկի լթարադ. — Եանընտաքի էօքսիւզ գըզ մը . . .

Բօլ. — Էվվէթ, պապաճըղմ. պու շէյ պլնիմ իշիւն պէօյիւք պիր պախթի-
յարըդ աէյիլ մի տիր, զիրա տօգթօր սէնի էվէր, պանա չօգ թէվէճճիւհի վար
վէ պէնի էյի իտէճէյինի սանա վատ իթտի . . . Պէնիմ ըզտըրապը մանէվիմին սըր-
ընը քէնտիսինէ աշմագըղըմը վէ աշգ ու սէվտամը քէնտիսինէ սէօյլէմէքլիկիմի
պանա նէ՝ դատարի գօր իթտիկինի էլպէթթէ տէրխաթըր իտէրմին . . . Պէն տէ
պուռն իւզէրինէ աշգ ու սէվտամը քէնտիսինէ պէյան իթտիկիմտէն սօնղրա տօգ-
թօր՝ սանա «Ֆէնալըղ սիգէ կէօսթէրտիմ, էֆէնտիմ . . . պէն թէնի էյի իտէ-
ճէյիմ . . . սիգ տէ ճանը էյի իտինիգ» տէտի . . . Հայաթմ աշգ ու սէվտամ
պալը տըր, վէ տօգթօր Թօմբսըն՝ եաշայաճաղըմը եէմինլէ սիգէ թէէմին իթտի-
կինտէն, էլպէթթէ էօլմէքլիկիմի իսթէմէյէճէք տիր . . .

Ինչո՞ւն՝ պիր նազարը տէհշէթլէ օղուռնա պագմագտա օլտըղը հալտէ զարիպ
սիր. թէլաֆիֆուզլա իքինճի տէֆա օլարագ. — Տօգթօր Թօմբսընըն եանընտաքի
էէքսիւզ գըզ . . . — տէյու թէքրար իթտի :

Բօլ՝ Ինչո՞ւնըն շէհրէսինտէքի թէպէտտիւտէն էնտիշէ վէ իսթիղրապ իտէրէք.
— Լաքին նէ՞ օլտուռն, պապաճըղմ . . . Պանա մուճիպը մէսէրրէթ օլան պու խա.
պէրտէն սէն տէ մէմնուռն վէ մէսրուր օլմալը իտին զանն իտէրիմ . . . Պուռն
աքսի օլարագ, պէնիմ պիլճիւմլէ սաատէթ իւմիտէրիմ քիմին իւզէրինտէ իսէ անը
պուլտըղըմը իսթիլապար իթտիկինտէ տիւշարը հայրէթ վէ տէհշէթ օլմուշ կէօրիւ-
նիյօրսըն : Խաթըրնա կէլմէյօր մը, պապաճըղմ, մէրգուլէ կէնճ գըզը արայըպ
պուլմաղա վէ պէնի մէսուտ վէ պախթիյար իթմէյէ տօգթօրըն միւվաճէհէսինտէ
վատ վէ թէհահիւտ իթտին :

Ինչո՞ւն՝ մէէյուսիյէթլէ. — Ահ, պիր ազ էվվէլ պէն եանըլըյօր իտիմ, սէնին
հագգըն վար իտի . . . Էվվէթ, էօլտէն տահա էյի տիր . . .

Բօլ՝ ագընը զայպ իտէրճէսինէ. — Պապաճըղմ, պապաճըղմ, Ֆիբրինի ան-
լալամայօրըմ, պէնի տիւշարը խէվֆի ու տէհշէթ իտիյօրսըն . . . Պիր ազ էվվէլ
գաբգարա օլան ուֆուգըմըզ ըշըլըպ, պիր թաղըմ թասալվուրարտա պուլընըյօր
իտիք, նիճէ պօրալարտան սօնղրա պիր ազ սիւքիւնէթ եիւզիւ կէօրմէյէ պաշա-
յօր իտիք, շիմտի իսէ սէն եէնիտէն մէէյուս օլույօրսըն. սէպէպի նէ՞ տիր, նիշիւն :

Ինչո՞ւն՝ օղուռնա սարըլարագ. — Զավալը շօճո՛ւգ, պէտպախթ էվլա՛տ . . .
անլա՞մայօրմըսըն :

Բօլ. — Նէ՞ անլայապիլիրիմ . . .

Ինչո՞ւն. — Բուլանը տէֆ էթ տէ ուլան . . . հագիգաթը հալ օրթատա տըր,
կէօզիւնի էյիճէ աշ տա կէօր . . . սէնին սաատէթին իմքեանսըզ տըր . . . պու-
ռնա մանի օլան շէյ տէֆ իտիլէմէզ . . .

Բօլ. — Պու սէօզլէրինի տիյնէտիքճէ բուլա կէօրիւյօրըմ զանն իտիյօրըմ . . .
Պէնիմ սաատէթիմ նիշիւն իմքեանսըզ տըր . . . հագապիլը տէֆ տէտիկին մանիա
նէ՞ տիր . . .

Բէյմօն. — Էկէր մանկայը կէօրմէյօր իսէն, տիմէք կէօզիւն քէօր տիր. . . պու մանիա մէվճուտ տըր, վէ տայմա մէվճուտ օլաճաք տըր. . . Պապան ծրօ. մանթալ իսմինէ լէքէ կէթիրմիչ օլուպ, պու լէքէ սէնին իւզէրինէ տէ սիրայէթ իթմիչ տիր, Հաճիլը միւթէպէր ատամ՝ քէնտի գըզընը, եախօտ սագլատըղը էօք. սիւզ գըզը սըրգաթ վէ գաթլ ճինայէթլէրիլէ մահքիւմ օլան վէ աթիլ իլէ Հապս. իւանէի ումուսիտէն չըզըպ լութֆէն գապըլթա հէյէթինէ տախիլ իտիլէն պիր շախ. սըն օղլունա վէրիր:

Բօլ. — Պապաճըղըմ. . . պապաճաղըմ. . . սէօյլէմէ պուներ. . . աճը պէնի. . . սէօյլէմէ պուներ. . .

Բէյմօն. — Հագիգաթը հալ նէ իսէ անը սէօյլէյօրըմ. . . Սէվտիկին գըզը պուլմագ վէ գապիլ իսէ անը սանա վէրմէք իչիւն տիւնեանըն տէօրթ թարաֆընը արամաղա սէօզ վէրտիկիմտէ, հալ ու մէվգիլմիզի տիւչիւնմէքսիզին պէօյլէ պիր վատտա պուլընտըմ. . . Սէնին տիւչարը էլէմ ու ըզտըրապ օլմագլըղընտան մէկ. յուս օլմուչ իսիմ. . . Զանն իտիյօր իտիմ քի, պու պէօյլէք աչգ ու սէվտա հա. ֆիթ պիր շէյ տիր տէ գիհն ու գալպինտէն զայպ ու նապէտիտ օլաճաք տըր. . . Լաքին պու կիւնքի կիւնտէ մէզքիւր աչգ ու սէվտա զայպ ու նապէտիտ օլմագ շէօյլէ տուրսուն, քէսպը իշթիտատ իտէրէք սէնի սուզան իտիյօր. . . Հագիգա. Թը հալին բէք ֆէնա օլտըղընը կէօրիւյօրըմ, վէ շէնասը Հագգ՝ պիզի աճըյըպ վալիտէն կիպի հէր իթմիզին տէ ճանընը ալըպ գօ՛ւրթ արմայաճագ մը տէյու քէն. տի քէնտիմէ սիւվալ իտիյօրըմ:

Բօլ. — Էօլիւմի արգուլէմէ, պապաճըղըմ. . . քիւթր իթմէ. . . ֆէնալըղըն չարէսի օլմատըղընա նէ՞ իսպաթըն վար տըր, Պէն տախի սէնի սուրէթըր գահիրէյէ նագարէն մուհաքէմէ իթտիմ, մահքիւմ օլտըղըն իչիւն պիր արա սէնի միւճրիմ գաճն իթտիմ, Լաքին էսրարը մագիլի անլատըղըմտա, սուչըղըղըն՝ բարլագ վէ միւֆէրրպս պիր սուրէթտէ պանա արղըր բու իթտի. Պիր մահքիւմիյէթը մէնֆու. բէ իլէ լէքէլէնմիչ օլան ատամ՝ սուչսըզ վէ գապահաթսըզ իմիչ. . . Էկէր Մարթ տա պէնի սէվէճէք օլուր իսէ, սէնին պանա նագլ իթտիկիինի թէքմիլ քէնտիսինէ նագլ ու հիքեայէ իտէճէյիմ. . . Սէն եաթտըղընը, չէքտիկինի տօգթօրա սէօյլէ. յէճէքսիլ, պնէր տէ հէր իթիսի՝ պէնիմ կիպի սէնին սուչսըղըղընը իթիրաֆ ու թապիթ Խտէճէքլէր արիր:

Բէյմօն. — Սէն պէնիմ էվլատըմսըն տա պէօյլէ սէօյլէյօրսըն. . . պաշգալարը ֆիւթուր իտէրլէ՞ր մի, նէ՞ ումուրլարը. . .

Բօլ. — Մարթըն՝ գալպի բաք վէ իսալիս պիր գըզ օլտըղընա վէ հէր շէյի ան. լայապիլտիկինէ էմինիմ, Տօգթօր թօմքսընա կէլինճէ, ատամընը թանըր պիր գաթ տըր, սէնին հագգընտա տա ըիայէթը թամմէսի օլտըղընը բէք ալէա անլատըմ. . . Պապաճըղըմ, մէէյուս օլմա. . . Պէն Մարթը կէօրմէք իսթէրիմ. . . անընլա գօ. նուլմագ իսթէրիմ. . . սուրէթըր գաթիյէտէ թէաթիի իյգահաթ իթմէք իսթէրիմ, Էկէր պու իյգահաթ կէճիքէճէք օլուր իսէ, շիւպհէ վէ գարարսըղըգտան էօլէճէ. կիմի անլայօրըմ. . . Պէնի իչքէնճէյէ տիւչար իթմէ. . . Տօգթօրըն տալէթ թէգ. քէրէսիինի պանա վէր վէ անը գուլլանմագլըղըմա միւսաստէ էյլէ. . .

Բէյմօն՝ գըրըգ պիր սէտա իլէ.— Թալէ՞ պ իտիյօրսըն . . .

Բօլ.— Պէն պիր չէյ թալէ պ իթմէմ . . . րէճա վէ նիյազ իտէրիմ . . . Սաաթօն պիր պուշուղը շիմտի վուրտու . . . Եարը կէճէտէն պիր ազ սօնղրա տօգթօր Թօմբսընըն էվինտէ օլաճաղըմ։ Մէսուտ օլուպ օլամայաճաղըմը Եարըն սապահ սանա սէօյլէրիմ . . .

Բէյմօն՝ Եազըխանէնին իւզէրինտէն տիկէր քեաղըտլար արասընտան տալէթ թէգքէրէսինի ախզ իլէ Բօլա ուզաթարադ.— Կիթ, պիշարէ էվլասըմ . . . սանա նէրէսի նասիպ օլույօրսա օրայա կիթ, Ալլահ պիզի հըֆզ էյլէսին . . . —տէտի։

Բօլ՝ տալէթ թէգքէրէսինի ալտը, րէտէրինի գուճազլատը վէ քէնտի խուսուսի օտասընա սէյիրթտի։

Պիր ազ սօնղրա մէրգուլ տէլիգանը՝ սիյահ րուսալարընը տիւզկիւնճէ կիլինմիշ վէ պէյազ պօյուն պաղընը գօյմուշ օլտըղը հալտէ, թէքար րէտէրի Բէյմօնըն Եանընա կէլտի վէ պիր քէրրէ տահա պապասընա սարըլըպ գուլաղընտան աշաղա,

—Եիւրէքլի օլ, պապաճըղըմ, վէ իւմիտ էթ . . . Իշէրիմտէն պանա էօյլէ կէլիյօր քի, իսթիգալ պիզիմ տիր . . . —տէտի։

Բէյմօն Յրօւանթալ ճէվապ վէրմէքսիզին շիւպհէ իտէրճէսինէ պաշընը սալլատը . . .

Բօլ էվտէն տիշարը չըգըպ րըխթըմ իւզէրինտէ պիր սորապա թութտը վէ արապաճըյա,

—Միրմէսնիլ սօգաղընա չէք . . . —տէտի։

Ագչամ սաաթ տօգուզ րատտէլէրինտէ տալէթլիլէր՝ տօգթօր Թօմբսընըն գօնաղընա կէլմէյէ պաշասըլար։

Տէրունը չէհրէ տաղըտըլան քիւլլիյէթլի տալէթնամէլէր՝ «Թէքմիլ Բարիզ» տէնիլէն սընըֆը Էհալլիյէ խիթապ օլուպ, իշպու «Թէքմիլ Բարիզ» տէնիլէն սընըֆ իսէ՝ մէշահիյըր էրպապը գալէմ վէ սէնայիտէն, կաղէթա մուհարրիլէրի վէ մուալլիմիյնտէն, ասըլգատէկեան վէ պանքէր վէ սարրաֆանտան, ֆապրիգաթօր վէ հիւքքեամտան իպարէթ պուլընըյօր իտի։

Պու տալէթլիլէրին պիր չօղը պիթթապ իճապէթ իթմէյիպ սուարէյէ կէլմէմիշլէր իտի, լաքին պիր չօգլարը տա կիւնիւն ատամընը, Եանի Յրանսայա կէլիւր կէլմէզ քէսպը չէօհրէթ իթմիշ օլան պիրինճի սընըֆ հէքիմինի թանըմազ իսթէյիպ մէրազ իտէրէք մէգքիւր սուարէյէ կէլմէմէղլիք իթմէմիշլէր իտի։

Հէր քէս մէրգուլ տօգթօրա պէյէնտի։

Կիւլէր Եիւզլիւ վէ ճալիպը թէվէճճիւհ պիր քիմսէ օլտըղընա հիւքմ վէրիլտի։

Ղայէթ թալթիֆլի, թավր ու հարէքէթի սատէ, խիւլուսը գալպ սահիպի պիր քիմսէ օլտըղընա իթթիֆազը արա իլէ գարար վէրիլտի։

Ունէնին թէգքինաթ ու թէֆրիշաթը նէֆաիսճույանէօի՝ թապլիսթ սահիպլէրի թարաֆընտան րէք պէյէնիլտի։

Սիւլասա, Ժագ Լակարտ՝ մուվաֆֆազիյէթը միւքէմմէլէյէ նաիլ օլտու, Եալսօտ տահա տօղրուսը պիր մուզաֆֆէրիյէթը թամմէ գազանտը, զիրա պիր չարլաթան՝ հէքիմ թարաֆընտան գապուլ օլընաճազլարը գանն ու զիւլիւմիլէ կէլմիշ օլան պիր չօգ գէվաթ՝ հէմ տիւնեա ատամը վէ հէմ ալիմ վէ հէմ տէ քէնտիյի կէօսթէրմէք իսթէմէլէն պիր ալիմ ատամ միւվաճէհէսինտէ պուլընտըղլարընա թէմամըլա գանաաթ հասըլ իթմիշլէր տիր։

Բասգալ վէ Անժէլ տախի՝ պիրի տօգթօրն ալը քեաթիպը իջուսուսիսի վէ բէք ազիզ տօգթօր վէ տիկէրի մէրգում Ամէրիգալը տօգթօրն Ֆրանսատա պուտըղը ուզազ պիր ագրպպամը օլմազ սըֆաթըյլա մուվաֆֆապիյէթը մէգթիւրէյէ տզ չօգ հիսսէմէնտ օլմուշար իտի :

Ֆրանգիգա պուշար իթիսի՝ պու խուսուստա իգթիտօր վէ մէհպրէթը ֆէվգէլատէ իպրազ իտիյօրլար իտի :

Սախթէ տօգթօր Թօմսընըն օ կիւնիւ Մատամ Լապուըն իւանէսինֆէ Թէսատիւֆ իթտիկի զապթիյէ հէքիմի՝ սուարէյէ էրքէն կէլէնէրտէն պիրի օլուպ, ճէմիյէթէ գարըշտը վէ քէնտի մէշուր սէնաաթտաշընը միւթէմապիէն մէնս ու սէնա էլլէտի :

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս իլէ Մ. Ֆապիէն տը Շաթըլիւքսին տախի սուարէյէ կէլտիլիթի՝ ուշագլար թարաֆընտան խապէր վէրիտի :

Ժազ Լակարտ քէմալը չէվզ ու միւսպրէաթլա կիթտի եէնի կէլէն միւսպֆիրօլէրի իսթիգսալ իթտի վէ իլթիֆաթը նիւվազիքէարանէ իլէ անէրի գապուշ էլլէտի :

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ կիւլիւմէյէրէք. — կէօրիւյօրմըսընը, տօգթօր էֆէնտի, սէօգիւմտէ պուլընտըմ կէլտիմ . .

Ժազ. — Պէն տէ սիզէ վէ մախտում էֆէնտիսիզէ նասըլ ըզհարը թէչէքթիւր իտէճէյիմի սիլմէյօրըմ, մատամ, զիրա մախտումընըզըն պէնի նէգտիսիզտէ իլթիգամ վէ միւտաֆէա իթմէկէ թէնէզզիւլ իթտիկիսէ շիւպէնմ եօգ տըր :

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս. — Եանըմայօրսընըզ, տէտիկիսիզ կիպի օլտու . . .

Ժազ. — Մախտումընըզ Մ. տը Շաթըլիւքսին հազգըմտա տայմա թէվէճճիւհի օլաճաղընը իւմիտ իտէրիմ . . .

Ֆապիէն՝ պիր հըզ իլէ էլինի սախթէ տօգթօր Թօմսընա ուզաթարազ. — Ահ, սահիհէն պուշը վատ իտէրիմ սիզէ :

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ թէքրար իլէ. — Սէօգիւմտէ պուլընտըմ կէլտիմ, տօգթօր էֆէնտի, ումարըմ քի սիզ տէ վատընըղը ունուլթմայաճաքսընըզ . . .

Ժազ. — Պահսընա թէնէզզիւլ իթտիկիսիզ վատ հա՞նկըսը տըր, մատամ :

Գօնթէս. — Թահթը հըմայէնիզտէ օլան կէնճ էօքսիւզ գըզը պանա թազտիմ իտուպ թանթթըրմաղա սէօզ վէրտիսիզ իտի. բէք կիւզէլ գըզ տըր տիյօրլար . . .

Ֆապիէն՝ վալիտէսինին պու սէօլէտիքէրիսի իչիթտիլքտէ, գալպի շիտտէթլէ չարքմաղա պաշլատը վէ եիւզիւ գըր գըրմըզը օլտու :

Ժազ. — Պուշը նա՞ըլ ունուլթըրըմ, մատամ . . . Թահթը հըմայէմտէ օլան գըզը հէնուզ սիզէ թազտիմ իթմէտիկիմէ սէպլպ չու տըր քի, տիւշար օլտըղը հէյէճանը ազիմին նէթիյճէսի օլարազ պիր ազ նամիզաճ օլտըղընտան, խահնախահ օտաքընտան կէճճէ չըգմաղա մէճպուր օլմուշ տըր . . . Շիմտի իւսթիսի պաշընը տիւզէլթիյօր, նէրէտէ իսէ չօգ սիւրմէզ կէլիի . . . — տէտի :

Պու սըրաթպ սալօնա տիկէր տալթիթիլէր տուխուլ իտիյօրլար իտի :

Ժազ Լակարտ՝ եէնի կէլէնէրի գապուլ իթմէք իչիւն Մատամ տը Շաթըլիւքս իլէ մախտումընըն եանընտան այրըմաղա մէճպուր օլտու :

Բասգալ՝ պիր արա Ժազըն եանընտա պուլընարազ տէտի էի, — Ֆրօմանթալլարտան էլան խապէր եօգ. աճապա կէլմիյէճէքէր մի . . .

Ժազ. — Պիլմէյօրըմ, լաթին քէնտի էլիմէ եազըլմը օլան պիր տալթի թէզ.

բէրէսինն քէնտիւրինէ իրսալ օլընաղընա վէ բօսթա իլէ կէօնտէրիւմէյիւ, պիղ-
գաթ քէնտի կ'վէրինն գարուճըսնա թէսիմ իտիտիկինէ թէմամըյա էմինիմ...

Բասագալ.— Պապա օղուլ Բարիզտէ՞ մի իտիէր :

Ժագ.— Բարիզտէ իտիէր :

Բասագալ.— Քէնտի հագգլարընտա եէնի պիր շէյ տո՛ւյմատըն մը . . .

Ժագ.— Պիր շէյ տուլմատըմ. պու ճիհէթճէ պիր հիքմէթ վար. լաքին նէմէ՞
լազըմ. միտալեա էլիմիզէ կէշսին տէ նէ օլուրսա օլսուն :

Իքի արգատաշար եէքտիկէրինտէն այրըլտըլար :

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ օղունըն գօլընա կիրէրէք սալօնլարը կէզմէքտէ,
վէ վագթ վագթ տուրուպ պիլտիք ատա՛վարլա պիրէր բարչա գօնուլագտա իտի :

Յապիէն կիւզէլ վէ տիւպէր գըզլար կէօրիւպ հայրէթ իթմէքտէ իտի իսէ տէ,
քէնտի կ'Ֆեքարընճա անլէրտէն հիշ պիրի՝ տօգթօր թօմբսընն եանընտաքի էօք-
սիւզ գըզըն այաղընա կէլմէմէքտէ վէ անըն Ֆէվգէլատէ կիւզէլիկինէ չըգըշամա-
մագտա իտիէր :

Տալէթ թէզքէրէլէրինտէ եալընըզ պիր մուզիգա սուարէսինտէն պահս օլըն-
մըշ իտի իսէ տէ, իշպու ճէմիյէթտէ րազս տախի իճրն օլընաճաղընտան, մուզի-
գա թագըմը՝ րազս մուգատտէմէսի չալմագտա պուլընըյօր իտի :

Իշպու շէհրային իշին մուվագգաթէն թուլթըլմըշ օլան պէօյիւք խրտմէթ-
քեարլարտան պիրի՝ պիր արա կէլտի ժագ Լակարտըն գուլաղընտան աշաղա պիր
շէյլէր սէօյլէտի :

Ժագ Լակարտ անիտէ սալօնտան տիշարը չըգտը :

Պունըն իւզէրինէ իքի իւշ տագիգա կէշտիքտէն սօնղրա, ժագ Լակարտըն
տիշարը չըգմըշ օլտըղը գարուենն իքի գանատը պիրտէն աշըլտը, վէ գօլթուզըն-
տա Մատմազէլ Մարթ Կթանչան օ տըղը հալտէ սախթէ տօգթօր թօմբսըն սալօն-
տան իշէրի կիրտի :

Մէրգուլմէ կէնճ գըզ՝ ուզուեն էթէքլի վէ նիմ տէգօլթէ սիյահ ֆիսթանը ալ-
թընտա տահա բարլագ վէ տահա կիւզէլ կէօրիւնիյօր իտի, զիրա ֆիլթանըն գօ-
յու րէնկի՝ մէրգուլմէնին սօլիուեն վէ հայրէթպախշ թէն րէնկինի տահա զիլատէ
կէօզէ չարբաճագ պիր սուրէթտէ մէյտանա գօյօր իտի :

Գումրալ սաշխարը՝ պաշընըն թա եօգարըսընա գալտըրըլմըշ օլտըղընտան, պիր
ալթուն թաա կիպի կէօրիւմէքտէ, վէ ալնընըն իւզէլինտէ գանն իտէրսին պիր
րէսսպըն գալէմիլէ չըզըլմըշ գարա գաշլարը իւսթիւնտէ պիր իքէք սաշագ թէշ-
քիլ իթմէքտէ իտի :

Մատմազէլ Մարթ՝ մահնուպիյէթլէ էօնիւնէ պագմագտա, վէ ուզուեն ուզուեն
քիթիքլէրի՝ կէօք մախսի օլան կիւզէլ վէ բարլագ կէօզ պէպէլէրինի սէթր իթ-
մէքտէ իտի :

Էհհաըն գուսուրսըզ, զայէթ տիւպէր պիր տուլթէրը բէրիւնէյքէջ իտի :

Գըզ՝ սալօնտան իշէրի կիրէր կիրմէզ, հէր քէն հայրէթլէ պիրպիրինէ կէշտի
վէ քիւշիւք պիր մըրըլթը հասըլ օլտու :

Մատմազէլ Մարթ՝ պու մըրըլթըյը իշիթտի, անըն ֆիքր ու մագսէտինի անլա-
տը վէ եիւզիինն գամէլիա շիշէկի կիպի պէյաղըղը գըզըլ պիր կիւլ րէնկինէ տէօնտիւ :

Պու սըրատա իքի քիլինն գալպի շիտտէթը Ֆէվգէլատէ իլէ չարբմաղա պաշ-
լատը :

ՊուՆԼարտան պիրի Ժադ Լակարտ իտի :

Սախթէ տօգթօր Թօմբսըն՝ Թարարճասընա սէվտիկի վէ կիւնիւն պիրինտէ քէնտիյէ զէվճէ իթմէք իսթէտիկի պու գըզըն հիւսն ու ճէմալինէ Բարիզ միւթէ-հայրիզան վէ միւթէպէրանը Թարաֆընտան պէյէնիտիկինի կէօրէրէք զայէթլէ մէմուռն օլմագտա իտի :

Լաքին վա՛յ օնըն պաշընա քի , պու սըրաւոտ Մարթըն իւզէրինէ պիր նիկեա-հը աշգ ու սէվտա աթֆ իտէճէքտի :

Պու նիկեա՛հ՝ օ աւտամըն էճէլինէ կիրէճէքտի :

Բասգալ՝ քէնտի չէրիքը թէօհմէթինէ տէօնմիւշ , անըն եիւզիւնտէն ֆիքր ու տիւշիւնճէսինի քէնֆ իտէրէք պիր իսթիհզա իլէ քէնտի քէնտինէ տիյօր իտի քի ,

— Մէրգու-մէյի նա՛սըլ տա սէվիյօր . պուներ քէնտիսինտէն ումմագ ըտմ . էօյ-լէ մէթանէթլի պիր աւտամ՝ պու գաւտար տա թութուլը՛ն՝ , Լաքին ինսան օլլու պէօյլէ տիր , պիր գարարտա տուրամագ . . . էն գուրնաղը պիլէ՛ հէջ ումմատը-ղը պիր տադիգատա թութուլուր :

Տիկէր գալպի չարրար պիր քիմսէ տէ Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս օլուպ , հա-գիգաթէն էկէր սալօնտա հէր քէս սիւքիւթ իթմիշ օլսա , մէրգու-մըն եիւրէք չար-բընթըլարը իշիտիլէճէք իտի :

Պու տէլիգանլը՝ պիր տէֆա թէսատիւֆ իթտիքտէ մէճնուռնանէ պիր սուրէթ-տէ մէֆթուռն օլտըղը գըզը շիմտի աահա կիւզէլ վէ տահա կիւլէր եիւզլիւ կէօ-րիւյօր իտի :

Ժադ Լակարտ՝ Մատմագէլ Մարթը տալէթիլէրինէ թադտիմ իտէրէք թա-նըթտըրըյօր իտի :

Կէնճ գըզ՝ հէր նէ գաւտար զայէթ գօրգադ վէ չէքինէքլի իտի , վէ ճէմիյէթ իշինէ կիրմէյէ ասլա ալըշդ տէյիլ իտի իսէ տէ , վագը օլան իլթիֆաթ վէ նիւվա-զիլէրէ բէք Լաթիֆ պիր սուրէթտէ մուգապիլէ իթմէքտէ վէ սըզըլմասըլա տա-հա ճազիւօյլի պիր թապրտա կէօրիւնմէքտէ իտի :

Սախթէ տօգթօր Թօմբսըն՝ իզտիհամըն արասընտան միւրուր իլէ , գօնթէս տը Շաթըլիւքսէ վէ անըն մախտուլը Մ . Ֆապիէնէ եագլաչարագ տէտի ,

— Մ իւսաատէ պույուրընը , մատամ , սէվկիւլիւ ահրէթլիք գըզըլաղըմը սիղէ թագտիմ իտէյիմ վէ մլրգուլմէ հագգընտա տախի հիւսնիւ թէվէճճիւհինիզի իս-թիրհամ էլլէյիմ . . . Թէնհա վէ եալընըզ պէօյիւմիշ օլտըղընտան , պու կիւնէ , պու սաաթա գաւտար տիւնեատան սլիխապէր իտի . . . պու ճիհէթճէ թէրսիյէսի պիր ազ նօգսան իսէ տէ , գալպի զայէթ տօգրու վէ բուհը բիյատան արի վէ պէրի տիր . . . Միւսիւ Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս՝ պիր թէհլիքէ զէմանընտա մէրգու-մէնին իմտատընա եէթիշմիշ . . . Իշթիմալ քի օ օլմագտա գըզ՝ հայաթընը զայպ իտէ-ճէքտի . . . Պու տա սիզին տիկէր պիր համիյէթ վէ միւրուլվէթինիզ սայըլըր :

Թարիֆէ հաճէթ օլմատըղը իւզրէ Ֆապիէն՝ տօգթօրըն սէօլլէրինի եութար-ճասընա տիյնէյօր իտի :

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ Ժադ Լակարտըն մահմիյէսի օլտն էօքսիւզ գըզը քէնտիյէ տօգրու չէքիպ ալընտան պուս իտէրէք ճէվապէն տէտի քի ,

— Սէվկիւլիւ գըզըլաղ , հագգընըզտա հիւսնիւ թէվէճճիւհ վէ միւլվէտտէթիմ

ալէրքէմալ օլտըղընա իշթիպահ իթմէյինիզ . . . Վատ իթտիկիմ պու մուհասպէթէ մուգասպիլ սիզ տէ քէնտինիզինքինի պանա պախշ իտինիզ . . .

Մարթ՝ զայլթ միւթէէսսիրէ օլարագ.— Ահ, մատամ, պէօյլէ պիր լիսանը համյէթ վէ միւրուվվէթլէ պանա իտարէի քէլամ իթտիկինիզի իշիտէրէք հաս իթտիկիմ շիւքրան վէ միննէթտարիյի սիզէ նա՞ըլ արզ իտէյիմ. Հագգըմտա ըզհարը մուհասպէթ իտուպ պէնիմ տախի մուգասպէլէթէն սիզէ իպրազը մուհասպէթ իթմէքլիկիմի թալէպ իթմէկէ թէնէզզիւլ պույուրըյօրսընըզ . . . Թէմամըյլա սիզէ մուհասպէթ վէրտիմ, մատամ . . . արթըզ սիզի անսամիմ իւլ գալպ սէվէրիմ :

Ֆապիէն պու սըրատա կէնճ գըզըն նիկեահը խալիսանէսի էօնիւնտէ թիւրիլ թիւրիլ թիւրիլմէքտէ օլտըղը հալտէ, Մատմագէլ Մարթ՝ մէրգոււ տէլիգանըյա խիթապէն սէօզիւնէ տէվամ իլէ :

—էֆէնտի, պէնի թանըմագսըզըն քէմալը շէնաաթ վէ ուլուվլը ճէնապալ իմտատըմա չըթապան օլտըղընըզտան տօլայը պիզզաթ սիզէ պէյանը թէշէքբիւր իտէպիլտիկիմէ մէմնունըմ . . . Տօգթօր Թամբսընըն տէմինճէք պէյան իթտիկի իւզրէ, իհթիմալ քի սիզ օլմասա իտինիզ հայաթըմը զայպ իտէճէքտիմ, Պէօյլէ պիր խըտմէթ՝ նիյմէթիւնաս պիր քիմսէ թարաֆընտան ասլա ունութըլմազ, պէն տէ օ խըտմէթի ասլա ֆէրամուշ իթմէյէճէյիմ . . . —տէտի, վէ քիւշիւնէք ինճէ վէ հէսնա էլինի Ֆապիէնէ ուզաթտը. օ տա մէրգոււմէնին էլինի իշթիյագը թամմ իլէ թութտու, լաքին անճագ սըզմաղա ճէսարէթ իթտի :

Ժագ.— Շիմտի արթըզ թէշրիֆաթ խիթամ պուլտու . . . քազս իճրա իթմէկէ պիր մանի գալմատը.—տէյինճէ, թէրպիյէլէրի բէք քէ եօլընտա օլմայան պիր թագըմ սապրսըզ գըզլար՝ պրուշլարընըն ալթընտան «—էվլէթ . . . էվլէթ . . . չարուզ րազս իտէլիմ, օյնայալըմ . . . գաթէն չօգ վագթ զայպ իթտիք . . . » տէյու մըրըլտանտըլար :

Ֆապիէն՝ Մարթա խիթապէն.— Պալօյը պէնիվէ քիւշատ իթմէյէ թէնէզզիւլ պույուրըյօրսընըզ, մատմագէլ :

Մարթ.— Պէն տէ էօյլէ արգու իտէր իտիմ, էֆէնտի, վէ պէնտէն պիրինճի տէֆա թալէպ իթտիկինիզ շէյի ասլա բէտտ իթմէք իսթէմէզ իտիմ, լաքին իհթիմալի եօգ տըր :

Ֆապիէն.— Իհթիմալի եօգ մը տըր. միւսատէնիզէ մաղրուրէն պուընն սէպէպինի սիւվալ իտէրիմ :

Մարթ.— Պագընըզ պանա, էֆէնտի . . . Գօյու բէնի էլպիսէ կիյինիլիմ՝ քէյֆինէ պիր շէյ տէյիլ տիր . . . Պու սիյահ ֆիլթան պիր եաս ֆիթսնը օլուպ, գալպիմ տէ հագիգաթէն եաս ու մաթէմ իւզրէ տիր. Պոււտան ազ վագթ ագտէմ, ալէմտէ էն սէվիւլիւլիմ օլան պիր քիմսէմ վէֆաթ իթտի . . . Գալպիմ հէնուզ եարէլի օլմաղա, պու սըրատա տիւնեէվի էյիէնճէլէրէ կիրիւմէք պէնճէ հիշ եագըըզ ալմազ . . . իշթէ պու սէպէպտէն տօլայը րազս իտէմէմ . . . Լաքին շիմտի էմր վէրիւրիմ, մուզիգա՝ այագ օյուընըլարընը պէքլէթմէյէճէք տիր . . .

Ֆապիէն պու ճէվաստան զայթլէ պօզուլտը, գիրա գատրիլ, վալս վէ եա բօլգա օյուընլարը սայէսինտէ գալսալալըըն արասընտա Մարթ իլէ եալընըզճա գօնուշմագ իւմիտինտէ պուընմըշ վէ պու իւմիտի պօշա չըգմըշ իտի :

Մարթ՝ պալատէ գիթը օլընան ճէվապը վերէրէք մուգիգայա տողրու իքի տտըմ՝ ավըշ իտի իսէ տէ, նակէհան տուրուպ գօնթէս տը Շաթըլիւքսին եանընա ավտէթ իթտի վէ տէտի քի,

— Սիգտէն թէքմիլ այրըլըպ կիթմէյօրըմ, մատամ . . . հագգըմտա իպրազ պուլուրսըղընըզ թէվէճճիւհ ու համրյէթ գալպիմէ հիւսնիւ թէէսիւ իթտի . . . Էկէր միւսաատէ իտէր իսէնիզ, եինէ կէլիպ սիգինլէ միւքեալէմէ իտէճէյիմ . . .

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս թէպէսսիւմլէ.— Մաէլմէմնունիյէ գապուլ իտէրիմ, ճանբարէ գըղճըղաղըմ, պէն տէ գաթէն պէօյլէ պիր թալէպտէ պուլընաճագտըմ:

Մարթ.— Էօյլէ իսէ, մատամ, չիմտի կէլիրիւմ . . . —տէտի, վէ սէրիան չէքիլտի կիթտի. օյնամաղա ճան աթան պիր թագըմ սապրսըզ կէնճ գըղար տա մէրգումէնին արգասը սըրա եիւրիւյիշ իթտիլէր:

Ֆապիէն՝ վալիտէսի Մատամ տը Շաթըլիւքսի գօլընա ալըպ, հէյէճանը գալպինի պէհոտէ սէթր իթմէկէ չալըշմագտա օլտըղը հալտէ թիթրէք պիր սէտա իլէ մէրգումէնին թա գուլաղընտան աչաղա.— Է ճանըմ, վալիտէճիկիմ, միւպալէղալը պիր շէյ սէօյլէմիշմիյիմ . . . պէօյլէ պիր կիւզէլ գըզ հիշ կէօրմիւշ միսին . . .

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս.— Հիշ միւպալէղա իթմէմիշսին. բէք տիւպէր գըզ տըր, իլք պագըշտա պէնի ճէզպ իթտի . . . —տէտի:

Վագթ կէշմիշ օլուպ, օ արա ագչամ սաաթ օն պիր վար իտի:

Սուարէ հըզ ալմաղա պաչլայօր իտի:

Ժագ՝ քիւչիւք պիր սալօնտա Անթէլ իլէ Բասգալա.— Է ճանըմ, նէ՞ տէրսինիզ պագալըմ . . . պու պիր մուվաֆֆագիյէթ տէյիլ մի տիր . . .

Բասգալ.— Մուվաֆֆագիյէթը թամմէ տիր. սէն տիրայէթլի պիր ատամսըն, եարըն Բարիզտէ եալընըզ սէնին լագըրուրն օլաճագ տըր . . .

Ժագ.— Պուլնտան սօնղրա տօգթօր թօմրսըն հագգընտա պիր կէօնա չիւպհէ իտիլմէսինի մէմուլ իտէօրմիսինիզ . . .

Բասգալ.— Ասլա վէ գաթան մէմուլ իթմէմ . . . պու բէք ալէա պիր մէվգի օլտու . . . Պաճագ վէրմէք իչիւն սիր չօգ ագըլսըղըղէլար իճրա իթմէք լաղըմ օլուպ, պիզ իսէ էօյլէ պիր ինթիյաթսըղըղտա ասլա պուլընմայաճաղըզ . . .

Ժագ.— Ֆապիէն տը Շաթըլիւքսի տէնէտինիօ մի:

Անթէլ.— Էվվէթ:

Ժագ.— Էյ նա՞սըլ:

Անթէլ.— Նա՞սըլ օլաճագ. Մարթա տէլի կիպի վուրուլմըշ, պու շէյ կէօզէ բէք չարըլյօր, չիմտի նէրտէ իսէ գըզա սէօյլէյէճէք տիր:

Բասգալ.— Պէն տէ պու էֆքեարտայըմ . . .

Ժագ.— Էօյլէ իսէ Ֆապիէն պիզիմ տիր . . . Իշի չագտըրմագսըզըն Մարթա տէրս վէրմիշ օլտըղըմտան, Մարթ՝ քէմալը նիւվաղիլլէ մէրգում տէլիգանլըլը տիյնէյէճէք տիր, գիրա Ֆապիէն՝ էվին տօսթը տըր. պուլնտան մաատա Ֆապիէն՝ քէնտիսինէ պիր տէ խըտմէթտէ պուլընմըշ օլտըղընտան, Մարթ՝ միննէթտար օլտըղը իչիւն տախի մէրգում տէլիգանլըլը տիյնէյէճէք տիր . . . Քէզալիք Ֆապիէն ճէմիյէթ իչինէ կիրմիշ չըգմըշ չարթընճա տիւնեա ատամը օլտըղընտան, էն ութանկան կէնճ գըզը պիլէ իւրքիւտէճէք պիր սէօզ սէօյլէմէյէճէք տիր . . . Ֆա-

պիէն՝ գըզըն՝ քէնտիսինի տիյնէտիկինի կէօրէրէք, շիւպհէսիզ քէնտիսինի սէվիլմիշ տէյիլ ամամ սէվիլմէք իւզրէ գանն իտէճէք տիր . . . Մէրամըմըզա նաիլ օլմագ իչիւն պիզէ պուռնտան զիյատէսի լազըմ տէյիլ տիր . . . Էկէր Անժէլ՝ տէլիգանլը գօնթըն էմնիյէթիինի քէսպ իտուպ տա անըն աչգ ու սէվտա իչէրինէ մահրէմը էսրար վէ համիյէ օլաճագ օլուր իսէ, պէնճէ էյի օլուր գանն իտէրիմ :

Անժէլ. — Պու գօլայ պիր չէ՛յ . . . պէն պու իշի տէրէօհտէ իտէրիմ, սիզ գասալէթ իթմէյինիզ վէ սլանա էմնիյէթ իտինիզ, քէմալը մէհարէթլէ իշի պէճէքէճէյիմ . . .

Ժագ՝ Բասգալա խիթապէն. — Մէն տէ քէմաֆիսասալըգ հէր չէյի կէօղէթլէ, տիզգաթ էթ . . .

Բասգալ. — Սէն միւսթէրիհ օլ . . . Թաամ սալօնընտա պիւֆէլէրի հազըր մըրըմ, մէգըիւր սալօնըն գաբուլարը սաաթ գաշտա աչըլաճագ :

Ժագ. — Կէճէ եարըսընտա . . . Էկէր պապա օղուլ Ֆրօմանթալլարըն վիւրուտլէրի խապէր վէրիլտիկի սըրատա պէն պիրինճի սալօնտա պուլընմայաճագ օլուր իսէմ, սէն անլէրի գապուլ էթ վէ կէլ պանա խասլէր վէր :

Սալսթէ տօգթօր Թօմըսըն՝ քէնտի իքի չէրիքինէ պու շէյլէրի թէնպիհ իտուպ պիթիրտիքտէն սօնդրա քիւչիւք սալօնտան տիշարը չըգտը, վէ Անժէլ տէ մէրգուլմըն արգասը սըրա կիթտի :

Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս՝ պազը տօսթ գատընլարա միւքեալմէ իթմէքտէ օլան վալիտէսինին եանընտան այրըլըպ, Մատմագէլ Մարթըն ալտէթինէ ինթիզարէն իզտիհամըն արասընտա կէզինիպ տուրույօր իտի :

Անժէլ՝ մէրգուլմ տէլիգանլըյա թէսատիւֆ իթմէք իչիւն քէնտիյէ չէքի տիւզէն վէրիպ, մէրգուլմա պիր գաչատըմ եագլաշտըգտա կիւլիւմսէտի, վէ պիր թափը շիվէքեարանէ իլէ եէլրագէսինի սալլայարագ մէրգուլմը չաղըրտը :

Ֆապիէն՝ տէրհալ մէրգուլմէնին եանընա կիտէրէք վէ էյիլիպ թէվագու իտէրէք. — Զաթընըզա հէնուզ արզը հիւրմէթ ու ըրայէթ իթմէտիկիմէ աֆվ պույուրընը, մատամ . . . Գուսուր պէնտէ տէյիլ տիր, տօգթօր Թօմըսընըն միւսաֆիրլէրի չօգ տա անըն իչիւն պու վազիյֆէյի իյֆա իտէթլիմ . . . Պու գալսալըլըն արասընտա սիզի արատըմ ամամ պուլամատըմ . . .

Անժէլ՝ եէնիտէն թէպէսսիւմ իտէրէք. — Տահա չարուգ եէքտիկէրիմիզէ թէսատիւֆ իտէմէտիկիմիզէ թէէսսիւֆ իտէրիմ, միւսիւ գօնթ . . . սէվիլիւլ թէյգէզատէմ տօգթօր Թօմըսըն կիպի պէն տալի մուհիպպէճիկիմ Մարթ իլէ պանա իյֆա իթտիկինիզ խըտմէթը ազիմէտէն տօլայը պիր ան էվվէլ սիզէ պէյանը թէչէքքիւր իթմէք իսթէր իտիմ . . . Ահ, օ գազատա չօգ գօրգտուգ . . .

Ֆապիէն՝ թէչէքքիւր իտէճէք պիր չէյ տէյիլ տիր, մատամ . . . Ալլահըն ինայէթիյլէ մէգըիւր գազատան սալիմէն գուրթուլտընըզ, լաքին թէհիւքէ աղըր էէյ իտի . . .

Անժէլ. — Բէք աղըր իտի . . . էզիմ էզիմ օլապիլիր իտիք . . . Մարթըն պուռնտան խապէրի օլտըղընտան, սիզէ նէ տէլէճէ միննէթտար օլտըղընը պիլիր . . . Մէրգուլմէ գըզ պանա տայմա սիզտէն, սիզին սօուգ գանլըլըղընըզտան, չէճաաթ ու պէսալէթինիզտէն վէ թէրպիյէ ու նէզաքէթինիզտէն պահս իտէր . . . — տէտի :

Պու լաթիֆ սէօզլէր՝ Ֆապիէնին գիհն ու գալպիների բէք թաթը պիր սուրէթ-տէ գըտըգլատըլար :

Մարթ տայմա քէնտիսինտէն պահս իտիյօր իմիշ, — տօգթօր Թօմրսընըն թէյ-գէ գըզը պէօյլէ սէօյլէյօր — վէ հէմ տէ մէտհ ու սէնա իլ էքէնտիսինտէն պահս իտի-յօր իմիշ :

Պու սէօզլէր էօյլէ սէօզլէր իտի քի, Ֆապիէնին պաշընտան տահա գավի պիր պաշ օլսա եինէ եիւզ քէրրէ չէվիրէպիլիր իտի :

Անժէլ՝ գօնուշմայը սէվէր կիպի կէօրիւնիյօր իտի :

Տէլիգանը՝ Մարթըն թէքմիլ Ֆիքրիների չիւպհէսիզ մէրգումէ գարըտան ան-լայապիլէճէք իտի :

Ֆապիէն էվվէլա գօլընը մէրգումէ իրի եառը գարըյա թագտիմ իտուպ, օ տախի տէլիգանընըն գօլընա կիրտի վէ ուսուլճաճըգ օնա տայանտը :

Պատէհու Ֆապիէն իյրատը սիւվալ իլէ. — Սահիհէն տօգթօր Թօմրսընըն ախ-րէթլիք գըզըյա պէնիմ իւզէրիմէ գօնուշմաղա թէնէզզիւլ իթտինի՞գ մի :

Անժէլ՝ Ֆապիէնի թէնհա պիր քէօչտէ, Աֆրիգա նէպաթաթընտան միւթէ-չէքքիւլ պիր նէվի գամէրիյէ ալթընտա պիր սէտիր իւզէրինէ կէօթլուրիւպ օթուր-տարագ. — Վուգու պուլան գապատան պէրու պաշգա պիր շէյ իւզէրինէ գօնուշ-մատըգ քի, . . Ա՛հ, պիգիմ Մարթ էլմաս կիսի պիր գըզ սըր, էյլիկի հիշ ու-նութմազ . . . Սիգին սայէնիգտէ պէր հայաթ պուլընտըղընա գանաաթ հասըլ իթմիշ տիր . . .

Ֆապիէն. — Միւպալէղա իտիյօրսընըզ, մատամ. . .

Անժէլ. — Խա՛յր, խա՛յր. հագիգաթը հալ սէօյլէ տիր : Պիր ինսան պայըլըպ տա, վագթըլլա իմտատ եէթ իշլիմէյէճէք օլուր իսէ քիմ պիլիր սօնը նէ՞ օլուր : էօյլէ գատընլար կէօրիւլմիշ տիր քի, պուենլար պայըլըպ, պիր շիշ ինկիլիզ թուգը պուլընմատըղը իշիւն ագըլարը պաշլարընա կէլմէյէրէք ախրէթէ եօլու օլմուշ-լար տըր . . . Միւսիւ գօնթ, պու պիր հիքեայէ օլուպ Մարթ պուենը ըէք ալէա պիլիր . . . էվվէթ, օ տիլպէր գըզ՝ սիգէ նէ տէրէճէ միննէթտար օլտըղընը պիլ-մէզ տէյիլ տիր . . .

Ֆապիէն. — Խաթրընտա սագլայաճա՞գ մը տըր :

Անժէլ. — Գալպի կիպի ալէա սիր տէ գուվվէի հաֆըզսի վար տըր . . .

Ֆապիէն. — Պուենա չիւպհէմ եօգ տըր . . . լաքին վագթ կէչէրսէ հէր շէյ ունուտըլըր կիտէր . . . պուենընլա պէրապէր պէնիմ եէրիմտէ պաշգա քիմէր տէ օլսա իտի պէնիմ եարտըղըմը եարաճագտը . . . Մատմազէլ Մարթ պանա պէյանը թէչէքքիւրէ թէնէզզիւլ իթտի, վաճիպէի գիմմիթինի իյֆա իթմիշ օլտու . . .

Անժէլ՝ օյուենպաղըգտա բէք ուսթա շէյ օլտըղընտան, զայէթ մանատար պիր թէպէսիւմէ եան եան Ֆապիէնէ սագտը :

Ֆապիէն. — Միւսաատէ իտէրմիսինիզ պիր շէյ սիւվալ իտէյիմ :

Անժէլ. — Արզու իտէրսէնիզ օն շէյ սիւվալ իտինիզ . . .

Ֆապիէն. — Նէ՞ իշիւն կիւլիւմէտինիզ :

Անժէլ. — Շիմտի պանա պիր շէյ սէօյլէտինիզ, անըն իշիւն կիւլիւմէտիմ . . .

Ֆապիէն. — Նէ՞տէն, նի՞շիւն :

Անժէլ.— Զիւնքի սիգ էյի տիւշիւնմէյօրսընըզ . . .

Ֆապիէն.— Ատամ սէն տէ՛ :

Անժէլ.— Պաշգա պիր շէյ սէօյլէմէյինիզ, պէյհուտէ տիր . . . Մարթըն ու՛
նութմայաճաղընը բէք ալէա պիլիր իտինիզ . . . քէնտի պազըչարը տա պու ազ-
չամ պուենը սիգէ լայըզը վէճէ իւզրէ իսպաթ իթտիլէր . . .

Ֆապիէն՝ Փիքրինի անլամաղա ճէսարէթ իթմէյէրէք.— Պազըչարը՞ մը . . .
—տէյու թէքրար իթտի .

Անժէլ.— Էվլէթ, նէ՞ անլատընըզ եա՛, պազըչարը . . . քէնտի կիւզէլ կօզ-
լէրինին թաթը պազըչարը . . . զաննըմ եիրմի եաշընտա պիր կէնճին պազըչա-
րը ատէթա պիր լիսան օլուպ, անտէն Փիքր չարուզ անլաշըլըր . . . Ահ, քէնտի
քիվսէյէ սէօյլէմէյէճէ կինիզի պիլսէմ . . .

Ֆապիէն.— Էյ սօնդրա՞ . . .

Անժէլ.— Սիգէ սըրր պիր շէյ սէօյլէյէճէյիմ :

Ֆապիէն.— Նէ՞ տիր քի :

Անժէլ.— Սիգէ սէօյլէյէճէյիմ շէյի սըրր սպըլայըպ ասլա քիմսէյէ սէօյլէմէ-
յէճէ կինիզէ Էվլէլա եէմին իտինիզ . . .

Ֆապիէն.— Եէմին իտէրիմ . . .

Անժէլ.— Նէ՞ շէյ իւզէրինէ :

Ֆապիէն.— Պէնիմ ասըլգատէլիք նամուսըմ իւզէրինէ . . .

Անժէլ.— Պու եէմին պէնի թէէմին իտէր . . . պէն տէ թէհլիքէյի կօզէ
ալտըրըպ սէօյլէրիմ . . . վազըա էյի պիր շէյ եաքմամ ամմա, նէ՞ եաքայըմ, սէօյ-
լէյէճէյիմ . . . Տէտիլիմ էսրար չու տըր. Մարթըն զիհնի իւզէրինէ սիգ բէք չէ տիտ
պիր թէէսիր հասըլ իթմիշսինիզ . . . պիր ազ Էվլէլ սիգէ պէյան իթտիկիմ իւզրէ,
մէրգումէ գըզ եալընըզ սիգի տիւշիւնիյօր . . . եալընըզ սիգտէն պահս իտիյօր . . .
վէ . . . —տէյիպ սէօյլիւնի քէստի :

Ֆապիէն՝ թիթրէք պիր սէտա իլէ.— Տէվամ իտինիզ, մատամ . . . բէճա ի-
տէրիմ, տէվամ իտինիզ :

Անժէլ՝ պիր թէլիֆֆուզը մահիրանէ իլէ.— Վէ զանն իտէրիմ քի, զիհն ու
խայալինտէն գալպի տէ բէք ուզսգ տէյիլ տիր. Էկէր օ կիւզէլ գըզ սիգի հէնուզ
սէվմէյօր իտէ պիլէ, եազընտա սէվէճէք տիր . . . —տէտի :

Ֆապիէն՝ քէնտիսինտէ պիր սէրմէսթիի հազիգի հասըլ օլտըղընը հըսս իտի-
յօր իտի :

Անժէլ՝ տէլիգանըլյա տամլա տամլա պիր ապը աշգը աթէշֆիշան տօլտուլ-
մագտա օլուպ, պուենտան մէրգումըն տամարլարընտա պիր շիտտէթը հարա-
րէթ վէ րուհընտա Էվհամ ու խայալաթ հասըլ օլմագտա պուլընըյօր իտի :

Ֆապիէն՝ Անժէլին էլլէրինի թուրուպ պիւթիւն գուվլէթիլէ սըգարագ.—
Ահ, մատամ . . . մատամ . . . պէնի նէ՞ գատար պալսթիյալ իտիյօրնընըզ . . .
Էվլէթ, օ գըզ պէնի ոչվիյօր . . . պէնի սէվէճէք տիր . . . զիրա պէն քէնտի.
սինի թաքարճասընա սէվէրիմ . . . տիզ չէօքիւպ քէնտիսինէ բէրէսթիլ իտէրիմ
. . . գանըմը քէնտիսինէ ֆէտա իթմէյէ հազըրըմ . . .

Անժէլ՝ պիր Էլինի Ֆապիէնին էլլէրինտէն գուրթլարըպ եէլրազէսիլէ լաթիֆէ

եօլլը մէրգուժ տէլիգանլընըն բարմադլարընա վուրարագ.— Սու՛ս, սու՛ս, սուս
օլալըմ, ագըլլը տաւորանալըմ . . . Ագըլլը օլաճաղըմ տէտլյինիդ պու՞մը տըր . . .
Նամուսըմ իւզէրինէ եէմին իտէրիմ, էկէր պիլմիշ օլսամ, պիր շէյ սէյլէմէյէճէք
իտիմ . . . Տիւշիւնինիդ պիր քէրրէ քի, տօգթօր Թօմբսըն էկէր սիղէ պու կիպի
շէյլէր սէյլէմիշ օլտըղըմը Փարգ վէ շիւպհէ իթսէ, իւշիւմիղէ տէ հիտտէթլէնիպ
գըզաճագ տըր . . .

Ֆապիէն.— Իւշիւմիղէ՞ մի :

Անժէլ.— Հիսապը գօլայ տըր . . . Մարթ, սիգ վէ պէնտէնիդ :

Ֆապիէն.— Լաքին պու հիտտէթ վէ խօշնուտսըղըգ նէ՞տէն իյճապ իտէ-
ճէք տիր :

Անժէլ.— Պիր սըրր տահա սէյլէմէքլիկէ պէնի գօր իտլյօրսընըգ . . . Պէն
տէ սէյլէյիմ . . . պէնիմ սէվկիլիւ թէյգէ օղլու՞մ՝ մատմաղէլ Մարթ Կրանշան կիպի
ղայէթ կիւզէլ պիր կէնճ գըզըն եանընտա սիւքիւնէթը գալպինի մուհաֆազա ի-
տէմէմիշ տիր :

Ֆապիէն՝ թիթրէյէրէք.— Տօգթօր՝ քէնտի խահթը հըմայէսինէ ալտըղը էօք-
սիւզ գըզը սէվէ՛ր մի :

Անժէլ.— Պուռը պանա քէնտիսի սէյլէմէմիշ տիր, լաքին պէն ագլ իլէ պուլ-
տուժ, վէ կիւնին պիրինտէ Մարթ Կրանշանա գօճա օլմագ իւմիտինտէ պուլլընտը-
ղընա թէմամըլա էմինիմ . . .

Ֆապիէն՝ սաք սարը քէսիլմիշ օլտըղը հալտէ.— Պէնի տիւշարը տէհէթ ի-
տլյօրսընըգ :

Անժէլ.— Պու տէհէթ նէ՞ խուսուստա տըր :

Ֆապիէն.— Պահա իթտիկինիդ իզտիվաճ խուսուսընտա տըր :

Անժէլ.— Պու իզտիվաճըն վուգուռընը ասլա մէմուլ իթմիշ օլմատըղըմ կիպի,
պու կիւն տէ տիւնտէն տահա ագ մէմուլ իտէրիմ . . .

Ֆապիէն.— Մամաֆիհի Մատմաղէլ Մարթ՝ քէնտի համիսինէ զայէթ միննէթ-
տար օլտըղընտան, էկէր քէնտիսի տէ համի մուճաթլէյհի սէվէճէք օլուր իսէ՞-
տէյինճէ, Անժէլ կիւլմէյէ պաշլամըշ օլտըղընտան, Ֆապիէն՝ գալպինտէ շէտիտ
պիր սըգընթը հասըլ օլտըղը հալտէ.— Ա՛հ, բէճա իտէրիմ, մատամ, Ալլահ աշ-
գընա օլսուռն, կիւլմէյինիդ պէյլէ . . . կիւլմէյինիդ վէ ճէվապ վէրինիդ . . . —
տէտի :

Անժէլ.— Պէն էվվէտէն ճէվապընը վէրտիմ . . . Սիզին Մարթտան սէվիլմիշ
օլտըղընըղը սիղէ պէյան իթտիկիմտէ, Մարթըն՝ տօգթօրը տօսթլըգտան պաղա-
պիր սուրէթտէ ասլա սէվմէյէճէկինի պէյան իթմիշ օլմատըմ մը . . . Սէվկիլիւ
թէյգէ օղլուճըն իւմիտի ասլա վիւճուտ պուլմայաճագ տըր . . . իլէրուտէ պու
իւմիտինին պօշա չըգաճաղընը կէօրէճէք տիր . . .

Ֆապիէն.— Պէն իսէ գալպիմին աշվալինի օնա աշմագ իսթէյօր իտիմ . . .

Անժէլ.— Կիւզէլ պիր չօլբալըգ իթմիշ օլաճագտընըգ, միւսիւ գօնթ . . .
Հիւսնիւ գապուլ օլընմայաճագտընըգ . . . Իշթէ պուռն իշիւն սիղէ իշի էվվէտէն
խապէր վէրմէք լաղըմ կէլիյօր իտի . . . Սըրընըղը էյի սաղլայընըգ . . . հէր
քէստէն տէ սաղլայընըգ . . .

Ֆապիէն.— ՄէրԳՈՒՄէտէ՞ն տէ մի . . .

Անժէլ.— Իհիթիմալ քի պու պիր ազ միւսալաղալը պիր իհիթիյաթ քեարըզ •
լուր, լաքին սագընընըզ վէ եագայը էլէ վէրմէմէյէ պագընըզ . . . Մարթը չօզ
սէվէրիմ, սիգէ տէ այրընա պիր թէվէճճիւհիմ վար տըր, ազիղիմ միւսիւ Ֆապիէն
. . . —տէտիքտէ, Ֆապիէն՝ քէմալը շիւքրան վէ մահմիտէթլէ արզը թէվաղու
վէ իհիթիւրամ էյլէտի :

Անժէլ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.— Մէմուլ իթտիկիմ վէճհլէ, էկէր սիգին գալ-
պինիզ իլէ Մարթըն գալպի եէքտիկէրինէ թէվաֆուզ իտէճէք օլուր իսէ, պիր
մուհասպէթը սամիմէ իլէ պիրլէշմիշ կիւզէլ պիր շիֆթ թէշքիւ իտէճէքսինիզ. պէն
խալիսթլէ եէքտիկէրինէ աշըզ օլանլարը չօզ սէվէրիմ . . . պուռնա ասլա տայա-
նամամ . . . Պինաէնալէյհ սիգին իքինիզի կէօզէթլէմէք վէ հէր թէհլիքէյէ գար-
շը սիգի միւտաֆէա վէ մուհաֆազա իթմէք վազիյֆէսինի տէրէօհտէ իտէրիմ . . .
Անճագ պէնիմ նասիհաթլարըմը իսթիմա իթմէլիսինիզ . . . Սիգին աշը ու սէվ-
տանըզը մէրգումէ, իլէ պէնտէն պաշգա քիմսէ պիլմէմէլի տիր . . . Իհիթիմալ քի
Մարթ՝ քէնտիսինի սէվտիկինիզի պէյան իթտիկինիզտէ, պու իգըրար ու իֆատէ-
նիզէ նազարը ճիտտիյէթլէ պագմայաճագ վէ քէնտիսի տէ ճէվապէն էօյլէ պիր
իգըրար ու իֆատէտէ պուլընմայաճագ տըր . . . Պու պապտէ հիչ էնտիքէ իթմէ-
յէճէքսինիզ Մարթ տահա բէք չօճուզ, բէք գօրգագ տըր, վէ դայէթլէ սէվտիկի
համիսինտէն չօզ գօրգար, հիչ իսթէմէզ քի մէրգուլը հիտտէթլէնտիրսին, պու
շէյտէն չօզ սագընըր . . . Իշթէ հալ ու մէվգիտէն թէմամըյա խապէրտար օլ-
տընըզ :

Ֆապիէն.— Պու հալ ու մէվգի՝ թէհամմիւլ օլընըր շէյ տէյիլ տիր . . .

Անժէլ.— Ատամ սէն տէ, հէր շէյ եօլընա կիրէր . . . սապուլը օլընըզ, իլէ-
րուտէ էլպէթթէ պիր շէյէ գարար վէրիւրիզ . . . Պէլքի պէն թէյգէ օլուլը, քէն-
տի սիննինտէ աղըր պիր ատամըն օ կէնճիլքտէ վէ օ կիւզէլիքտէ պիր գըզ իլէ
էվլէնմէսի թէհլիքէսիզ օլմայաճաղընա գանտըրըպ տա պու նիյէթտէն վազ կէշիր-
մէյէ մուվաֆֆագ օլուրըմ . . . Պու հալտէ սիգին մէնֆաաթընըզա օլարագ մէզ
քիւր թատալվուրընտան սարֆը նազար իտէճէք տիր . . . Էկէր գօնթ տը Շաթը-
լիւքս՝ Մարթ կրանչանը զէվճէլիկէ թալէպ իթմէյէ լուլթֆ ու թէնէզզիւլ իտէճէք
օլուր իսէ . . .

Ֆապիէն՝ պիր խահլիլէ.— Մատմագէլ Մարթ իլէ թէհհհիւլ իթմէք՝ պէնիմ էն
սէվկիւլիւլ արզուլ տըր վէ էօմիւլմին ըիֆահ ու սատտէթի օլաճագ տըր :

Անժէլ.— Էօյլէ իսէ իւմիտ իտինիզ . . . Պուռն պէն սիգէ սէօյլէյօրըմ, իւ-
միտ իտինիզ . . . Շիմտի արթըզ այրըլալըմ, պէնիմ սիգէ սատըզ պիր միւթթէ-
ֆիզ օլտըղըմը ունուլթմայընըզ . . . լաքին պուռն եալընըզ սիզ պիլինիզ, պու շէյ
բէք էլզէմ տիր . . . Էկէր իթթիֆագըմըզ չալ օլուր եախօտ հէր քէս անտէն
շիւպհէ իտէր իսէ, պէն պիր շէյ եաբամամ, արթըզ պիր շէյ եաբմաղա իգթիտա-
րըմ գալմազ :

Ֆապիէն.— Պու սըրըր քիմսէյէ սէօյլէմէյէճէյիմ, մատամ, վէ սիգին տէ
պէօյլէ եաբաճաղընըզ թէմամըյա իւմիտ իթմէյէ ճէսարէթ իտէրիմ . . . —տէ-
տիքտէ, Անժէլ՝ վատլըրլէ մէմուլ պիր թէպէսսիւմլէ ճէվապ վէրտի, վէ Ֆապիէնէ
օյնատըղը օյուռնըն մուվաֆֆագիյէթը թամմէսինտէն դայէթլէ մէմուռն վէ մէսրուր
օլարագ շէքիլտի կիթտի :

Յապիէն տախի տէրէճէի նիհայետէ մէմնուն վէ մէսրուր պուլընըս, գալպի՝ աշգ ու մուհապպէթ վէ շատրմանի իլէ լէպալէպ մէշնուն իտի :

Անժէլին իֆատաթը մահրէմանէսի խալիսէթինտէն շիւպէն իթմէյէ Յապիէնին հիշ պիր սեպէպի օլմատըղընտան , քէնտիտինի սէվիլմիշ վէ եախօտ սէվիլմէք իւզրէ պուլընմըզ զանն իթմէկէ հաղզը վար իտի :

Պիր ազատան Մարթ իլէ գօնուշաճագ , վէ քէնտիտինի հայաթընտան զիյատէ սէվտիկինի վէ տիւնեանըն պիլճիւմէ կէնճ գըզլարը միյանընտան եալընըզ քէնտիտինի զէվճէլիկէ ինթիխապ իթտիկինի մէրգուլմէյէ պէյան իտէճէքտի :

Պու Ֆիքրէ մէպիի տօգթօրըն ակրէթլիք գըզընըն եանընա կիթմէքտէն պաշգա պիր չէյ տիւշիւնմէտիկինտէն , հէր թարաֆտա մէրգուլմէյի արայըպ տուրույօր իտի : Յապիէն՝ Մարթըն Մատամ տը Շաթըլիւքս իլէ գօնուշաճագտա օլտըղընը կէօրէրէք , գօշտու օ իքի գատընըն եանընա կիթտի :

Մարթ՝ կիւլիւմսէյէրէք .— Սիգի պէքլէյօր իտիմ , էֆէնտի . . .

Յապիէն՝ հէյէճանը գալպիինի տէֆ իթմէյէ չալըշարագ .— Նի՞շիւն , մատմաղէլ :

Մարթ .— Համիմին պուրատա պուլընտըղը իշիւն ալմըզ օլտըղըմ սըֆաթըրէմիյէյի թէրք իլէ , սէրպէսթճէ սիպէ պէյանը շիւքրան վէ միննէթտարի իթմէք իսթէրիմ :

Մատամ տը Շաթըլիւքս .— Սիգ գօնուշընըզ , էվլատլարըմ . մուհիպպէլէրիմտէն շուրատա պուլընտն Մատամ տը Սօլա պիր չէյ սէօլէյէճէյիմ , շիմտի երնէ եանընըզ կէլիւրիմ . . . —տէտի վէ իքի կէնճլէրի եալընըզ պրագըպ չէքիւտի կիթտի :

Յապիէն՝ Մարթա խիթապէն .— Գօնուշարագ սալօնլարը պիր տօլաշմագ իշիւն գօլումա կիրմէյէ թէնէզզիւլ պուլուրը՞րմըսընըզ :

Մարթ՝ եէնիտէն կիւլիւմսէյէրէք .— Մալմէմնունիյէ , էֆէնտի . . . —տէտի , վէ էլտիվէնլի էլիւնի կէնճ գօնթ տը Շաթըլիւքսին թիթրէյէրէք քէնտիննէ ուղաթտըղը գօլընա թագտը :

Յապիէն՝ մէրգուլմէ կէնճ գըզը , պիր թագըմ կիւզէլ ուֆագ աղաճլար վէ եէշիւքլէրէ միւղէյէյէն օլան վէ ազ գալապալըզ պուլընան պիր քիւշիւք սալօնա կէօթիւրտի , վէ սրանըն թէնհալըղընտան պիլիսթիֆատէ Մարթա տօլրու էյիլէրէք , զայէթ եափաշ վէ ըրգգաթէնկիզ պիր սէտա իլէ տէտի քի ,

—Սիգէ եարայապիլէճէք պիր վագթտա պիթթէսատիւֆ էթուսլ մէյտանը իւզէրինտէ պուլընտըղըմա նէ՞ գատար մէմնուն օլույօրըմ , մատմաղէլ . . . օ թէսատիւֆէ նէ՞ գտտար տուվա իտիյօրըմ , պիլսէնիզ . . .

Մարթ .— Լաքին , էֆէնտի , զաննըմ օ թէսատիւֆէ տուվա իթմէք՝ զիյատէ պանա րաճի տիր , զիրա օ թէսատիւֆլէ պանա իմտատա կէլտինիզ . . .

Յապիէն .— Պու թէսատիւֆէ պէն գատէրը լալի տիյլճէյիմ . . . Պու թէսատիւֆ՝ պէնիմ հէնուզ մէճհուլըմ օլան էն լաթիֆ պիր հըսը պանա պէյան իթմէտի մի , վէ պունը պանա պէյան իտէրէք հայաթըմըն նէ օլաճաղընը գարար .

լաշտը՝ րմատը մը . . . Մատմադէլ, սիգի կէօրտիւկիմ իլք սադիգատան իթիպարէն պէն սիգին օլտում . . . Բուհըմ վէ գալպիմ սիգէ աիտ տիր, վէ էկէր գապուլէ թէնէզզիւ իսէր իսէնիզ, էօմր ու հայաթըմ տախի քեսամիլէն սիգէ աիտ օլաճագ տըր :

Մարթ՝ պու աթէչի սէօզլէրի քէմալը սիւքիւն իլէ վէ հէման իսթիղրապ իթմէքսիգին տիյնէյօր իսի . սոգթօր Թօմբսընըն իսթարաթը՝ մէրգումէնին խաթ-րընա կէլիյօր իսի :

Սախթէ սոգթօր Թօմբսըն՝ Մարթա հէման շէօյլէ տէմիշ իսի :

—Սիգ կիւզէլ, բէք կիւզէլսինիզ, Մարթ, վէ բէրվանէլէրին պիր մոււմ ըշըղը-նա ճէզպ օլընտըգլարը կիպի, զէնտօսթլար տախի իշպու կիւզէլիկինիգտէն ճէզպ օլընդ պէրաֆընըզտա թօբլանաճագլար տըր . . . Պուլլար՝ պրագընըզ սէօյլէյէ-ճէքլէրինի սէօյլէսինէր . . . ըսթըլլահ ու թապիրաթնա տէյիլ իսէ պիլէ էսասէն եէքտիկէրինէ տայմա միւշապիլ օլան նութգլարընա նէ թէաճճիւպ վէ նէ տէ ին-ֆիալ իտինիզ . . . Ճիւզի պիր թէպէտտիւլաթլա տայմա այնը պիր հափայը թէ-րէնիւմ իտէն պիր լանթէրնայը նասըլ տիյնէյէճէք իսի իսէնիզ, օ սէվտաքեսար-լարըն նութգլարընը տա էօյլէճէ կիւլէր Կիւզ իլէ վէ սօուգ պիր թափը իլէ տիյ-նէյինիզ . . . Իսթէտիքլէրի կիպի մանալար վէրէճէք լաթիֆ վէ լաքին էօթէ պէրի սէօզլէրլէ ճէվապ վէրինիզ, վէ սիգէ ահմագ վէ կիւլիւնճ կէօրիւնտիքլէրինի քէնտիլէրինէ չագտըրըպ ֆարգ իթտիրմէքտէն սագընընըզ . . . Պիր ազ նազ ու իշվէ, վէ պիր ազ տա մէհարէթլէ պու եօլտա մոււմէլէ իթտիկինիգտէ, հիշ պիր տիւլմանընըզ օլմայաճագ վէ բէք չօգ տօսթընըզ օլաճագ տըր . . .

Մարթ տա քէնտի քէնտինէ շէօյլէ տիւշիւնիյօր իսի :

—Տօգթօր սոզլու կէօրիյօր իմիշ . . . պէնի սագընտըրմասընտա հագլը իմիշ . . . էն էվլէլ պէնիմլէ գօնուըպ լագըրտը իտէն տէլիգանլը՝ հէման պանա ալա-գա իթտիկինի պէյան իտինճէ, արթըգ պուլնըն գօյուսը կէրիտէ օլտըղընա չիւպհէ օլընամագ . . . Շիմտի սոգթօրըն իսթարաթընա թէմամըյլա թէվֆիգը հարէքէթ իտէյիմ . . . պու պիր գօլայ շէյ տիր . . .

Էօքսիւզ գըզ՝ պու թէֆէքիւլաթա տալարագ սուս տուրմագտա վէ պաշընը աշաղա էյմէքտէ իսի :

Ֆապիէն՝ պու սիւքիւթտէն պօղուլարագ .— Լուլթֆէն սէօյլէյինիզ, մատմա-դէլ, նէ՞ տիւշիւնիյօրսընըզ :

Մարթ .— Պանա սէօյլէտիկինիգին իւզէրինէ տիւշիւնիյօրըմ :

Ֆապիէն .— Ինանմագմըսընըզ պանա . . .

Մարթ .— Պէն ասլա եալան սէօյլէմիշ օլմայըպ, ալէմի տէ գալպիմ կիպի պի-լիրիմ . . . Նի՛շիւն սէօգիւնիգէ ինանմայըպ տա սիգի թահգիր իտէյիմ :

Ֆապիէն .— Սիգ էլմասթարէ պիր գըզսընըզ, մատմադէլ . . . Ա՛հ, էվլէթ, աչգ ու մուհապլէթիմէ ինանընըզ . . . պու աչգ ու մուհապլէթ սամիմի տիր, հայրէթ վէ բիայէթ վէ ուպուտիյէթտէն իպարէթ տիր, էլհասըլ սիգէ լայըգ պիր աչգ ու մուհապլէթ տիր . . . Պու սէտիկիմէ ինանընըզ, վէ կիւլիւն պիրինտէ էօյլէ պիր աչգ ու մուհապլէթլէ մուգապլէլէ իտէպիլէճէկինիգի լուլթֆէն պանա սէօյլէյինիզ . . . Սէօյլէյինիզ, գօնթէս տը Շաթըլիւքս օլմաղա մուվաֆագաթ ի-տէճէքմիսինիզ . . .

Մարթըն վիճակաւ անիտէ թիթրէտի :

Անս տուրուպ պաշընը եէնիտէն Լօնիւնէ աստը :

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս օլմասընը թէքլիֆ իթմէքտէ օլան Ֆապիէնին եանը պաշընտա մէրգուժէ գըզ՝ եալընըզ Բօլ իսմի քէնտլյէ մալիւմ օլան վէ խաթըրնա կէլտիքճէ գալպինի չարընտըյա տիւչար իտէն տէլիդանըյը տիւչիւնիյօր իտի :

Ֆապիէն տախի քէնտի քէնտինէ .— Տօգթօրըն խըսըմը օլան գարը պանա սէօյլէտի . . . գըզ էկէր իսթիյարը սիւքիւթ իտէր իսէ , պու սիւքիւթ՝ համիսինտէն գօրգտըյը իչիւն տըր .— տէտիքտէն սօնդրա եիւքսէք սէտա իլէ .— Նիօ՝ չիւն սիւքիւթ իտիյօրսընըզ , մատմազէլ . Նիօ՝ չիւն ճէվապ վէրմէյօրսընըզ .— տէյու սիւվալ իթտի :

Մարթ՝ քէնտինճէ պիր ճէվապ վէրմէյէ գարար վերիպ գահգահա իլէ կիլէրէք .— Այ էֆէնտիւմ , պէօյլէ չարուչազ սիգէ նա՞սը ճէվապ վէրկալիլրիւմ . . . սիզ պիր ազ չօգ աճէլէ իտիյօրսընըզ , տէյիլ՝ մի . . . Պու կիւն իքինճի տէֆապիրպիրիմիգի կէօրիւյօրըզ , հէման հայաթըմը սիգին հայաթընըզա րապթ իթմէքլիկիմի թէքլիֆ իտիյօրսընըզ . . . այաղըմըն էօնիւնէ պիր գօնթէս թաճը վազ իտիյօրսընըզ . . . պու բէք կիւզէլ , բէք հազզ իտիլէճէք , բէք իֆթիխար օլընաճազ պիր շէյ տիր , լաքին բէք պիրտէն պիրէ վուգու պուլըյօր . . . Հիչ օլմագսա տիւչիւնիլէճէք վազթ պրազըլմալը տըր . . . Շիւպէնսիզ սըգ սըգ պիրպիրիմիգի կէօրէպիլէճէյիզ . . . իլէրուտէ պէօյլէ ճիտտի շէյլէր իւզէրինէ տահա ճիտտի պիր սուրէթտէ գօնուչապիլիլրիզ . . . պէնճէ պու կէճէ , իքինճի միւլազաթըմըզտա , պէօյլէ պիր գալապալըյըն արասընտա պու կիպի պիր միւքեալէմէնին հիչ սըրասը տէյիլ տիր :

Մարթըն պու սէօյլէրի հիչ իւմիտալալ սէօյլէրէ պէնգէմէյօրլար իտի :

Էաքին Ֆապիէն՝ անլէրէ քէնտի իսթէտիկի կիպի միւսաիտ պիր մանա վէրտի :

Անթէլին թաստիգ ու թէէյիտ իթտիկի իւզրէ , Մարթ՝ շիւպէնսիզ քէնտիսինի սէվիյօր իտի ամմա գըզըզ մահճուպիլթինտէն նալի աղընը սչըպ տա պունը իգրար իթմէյօր իտի . . . օ գատար չարուզ վէ էօյլէ պիր գալապալըզ արասընտա աչգ ու մուհապսլթինի իգրար ու պէյան իթմէք իսթէմէյօր իտի :

Պէօյլէ պիր շէյէ գօր իթմէք՝ գաաընլարա իյֆասը լազըմ կէլէն իլթիֆաթ ու նէղաքէթէ մուղայիր պիր ճինայէթ տիմէք օլաճաղընտան , Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս պու ճինայէթի իճրա իթմէյէճէք , վէ վազթ ու սաաթընը ինթիխապ իթմէք իչիւն մէրգուժէ կէնճ գըզը թէմամըյլա քէնտի հալինէ պրագաճազտը :

Ֆապիէն՝ պրուընըն ալթընտան .— Պարի հիչ օլմագսա կէլիպ սիգի կէօրմէյէ միւսաաաթէ իտէճէքսինիզ , ալթիլ՝ մի . . .

Մարթ .— Օնա շիւպէն՝ մի իտէրսինիզ ,

Ֆապիէն .— Սըգ սըգ տա կէլմէյէ միւսաաաթէ իտէրսինիզ , տէյիլ՝ մի :

Մարթ .— Հէր նէ՝ վազթ կէլիսէնիզ մէմուռն օլաճաղըմ . . .

Ֆապիէն .— Սահի՞ մի տիր . . .

Մարթ .— Պէն հիչ եալան սէօյլէմէտիկիմի գանըմ պիր քէրրէ սէօյլէտիւմ . . . ունութսընըզ մը . . .

Ֆապիէն՝ Մարթըն էլինի տուտազլարընա կէօթիւրէրէք աթէչը աչգ իլէ նիտա

իտուպ. — Սիգ պիժը էլմառաբարէ գըզսընըզ, պէն սիգի ճան ու տիտէն սէգէրիմ. — տէտի :

Էօքսիւզ գըզ՝ պու նիտայը իշիտինճէ, զայրը իխթիյարի օլարագ գաջարընը չաթտը, գիրա մէվգիսի ֆէննալաշըյօր իտի :

Մարթ՝ զօր իլէ կիւլիւմէյէրէք. — Աֆվ իտէրսինիզ, պէն կիտէյիմ. սուարէ-նին պաղը թէֆէրրուաթընա պագաճաղըմ, սիգ իսէ միւսաֆիրլէրիմիգի ունութ-տըրտընըզ. — տէտի :

Կէնճ գըզ պու սէօզլէրի բէք լաթիֆ պիր սուրէթտէ սէօյլէմիշ օլտըղընտան, Ֆապիէն՝ պիր թէէսսիւրը տիլքիւշայէ տիւշար օլարագ մէրգուճէյի գօյվէրմէմէզ-լիք իսէմէտի :

Մաոմազէլ Մարթ ուզանըպ կիթտիկինտէ, Ֆապիէն՝ պիր նազարը աշգ ու մուհապիթլէ արգասընտան պագա գալտը :

Մարթ՝ պիլմէքսիզին, զանն իտէրսին սէօզ պիրլիք իթմիշ կիպի, Ժադ իլէ Բասգալըն թէսալիլուրաթընա՝ քէնտի ճէվապարըյա բէք կիւգէլ խըտմէթ իթմիշ իտի :

Անժէլ՝ իքի կէնճէրին միւք եալէմէսինտէն հիշ պիր քէլիմէ գաշըրմագսըղըն թէքմիլինի տիյնէմիշ իտի :

Պու գարր՝ պալատէ գիքր օլընան քիլիւք աղաճլարըն արգասընտան կիզլէնէ-րէք, հէր լաղըրտըլարընը կիւզէլճէ իշիթմիշ օլտըղընտան, հէյր շէյ թէմամըյա սալսթէ սօգթօր թօմյսընըն իսթէտիկի կիպի ճէրէյան իթտիկինէ մէմնուշ օլը-յօր իտի :

Մարթ՝ Ֆապիէնին եանընտան այրըլտըղընտա քէնտի քէնտինէ. — Արասընտա եաշամագլըղըմ լազըմ կէլէն պու ալէմ պանա տէհէլթ վէրիյօր. . . Սէվտիկիմ քիմսէ նիշիւն կէլիպ պէնի պու ալէմտէն գուրթարմայօր. . . — տէյօր իտի :

Էօքսիւզ գըզ՝ պէօյլէ սէօյլէնէրէք թաամ սալօնընա կիթտի : Մէգքիւր սա-լօնտա սիււֆէ մասալարը՝ կլճէ եարընտա միւսաֆիրլէրէ իքրամ իտիլէճէք քն-վարի ելէյէք վէ մէյուսալաթլա թէյլէին օլընմըշ իտի :

Գօնթ տը թօնէրիէօնին օսալըգ սըք քեաթիգի Բասգալ՝ օրատա տոսըմուշ, սօն թէտարիքեաթա նէզարլթ իթմէքտէ պուլընըյօր իտի :

Մարթ. — Սիգէ պիր եարտըմտա պուլընապիլի՞ր միյիմ, միւսիւ Բասգալ :

Բասգալ. — Իգթիգամ եօգ տըր, մաոմազէլ. անճագ պանա մուճիպը խօշ-նուտի օլտալիլիսինիզ :

Մարթ. — Պու տահա՝ ալէա. . . Սիգէ մուճիպը խօշնուտի օլմագ իշիւն նէ՞ եարմագ լազըմ տըր :

Բասգալ. — Բաթըրտըն ճէմիյէթլէրէ ալըջմամըշ օլտըղընըգտան, եծրըլմըշ օլմալընըզ. պուրատա պիր ազ եօրկուշըգ ալընըզ տա սիգէ պիր շէյ իքրամ իտիյիմ :

Մարթ. — Մաէլմէմնուշիյէ գասուլ իտէրիմ :

Բասգալ. — Էօյլէ իսէ օթուրընըզ. . . սիգէ պիր գատէհ Բօրթօ շարապը իլէ կիւգէլ պիր մէյէ կէթիլէյիմ :

Կէնճ գըզ սահիհէն պիր ազ եօրկուշ օլտըղընտան օթուրտը, վէ Բասգալ քէ-մալը նէզաքէթլէ մէրգուճէ գըզա սէօյլէտիկի շէյլէրի իքրամ իթտի :

Սանէ սահիպի ժող Լակարտ, եանի սախթէ տօգթօր Թօմսըն՝ միւսաֆիր-
լէրին հէքսինէ տէ եթիլյօր իտի :

Մէրգոււմ հէր թարաֆը տօլաշըպ, հէր շէյի կէօղէթմէքտէ, քեաֆֆէի էր-
քէքլէրէ պիրէր լաթիֆ սէօզ սէօլէմէքտէ վէ գատընլարա տախի միւնսալպ իլթի-
ֆաթլար վէ գօմրլիմէնթլէր եարմագտա իտի :

Ժադ՝ ուզագտան կէօղէթմէքտէ օլտըղը Ֆապիլէն տը Շաթըլիւքս իլէ Մարթ
արապընտա թէաթի օլընան սէօղլէրի իշիթմէքսիլին անլամըշ օլտըղընտան, օլ ճի-
հէթճէ իշէրին քէնտի խթէսիկի կիպի ճէրէյան իթտիկինի պիլլյօր իտի :

Անթէլ՝ պիր արա սախթէ տօգթօրըն եանընտան կէշէրէք, եամաշ պիր սէտա
իլէ. — Իշ բէք եօլընտա տըր, տէլիգանլը՝ չըլկընճասընա դըզը սէվլյօր . . . նէ՝
տինսէ եարաճագ, Չինէ կիթ տէնսէ կիտէճէք. — տէյիպ ժադըն միւթալէասընտա
եանըլմատըղընը իսպաթ իթտի :

Ժադ՝ մուզաֆֆէրանէ պիր թէպէսսիւմլէ. — Պիզ անը օ գատար ուզաղա
կէօնտէրմէյէճէյիզ. — տէտի :

Պու սըրատա եարը կէճէ օլուպ սաաթ օն իքիյի վուրույօր իտի :

Օտաճըլըդ իթմէքտէ օլան պիր սուֆրաճը. — Մ. Բօլ Ֆրօմանթալ. — տիյէրէք
մէրգոււմըն կէլտիկինի խապէր վէրտի :

Սախթէ տօգթօր Թօմսըն՝ եէնի կէլէն միւսաֆիրէ պագմագ իշիւն հըզ իլէ
արգասընա տէօնտիւ : Թէաճճիւպինտէն նաշի պիր հարէքէթտէ պուլընըպ, ազ
գալսըն պիր տէ նիտա սալըվէրէճէքտի, զիրա մանվընա դարար վէրիլէն Բօլ Ֆրօ-
մանթալ՝ օ վագթա գատար պիլմէմ նէ՝ սէպէպլէ հագգընտա պիր թէվէճճիւհը
չէտիա իպրագ էյլէտիկի վէ խասթալըղընը տէֆ իթմէկէ սէօզ վէրտիկի տէլիգան-
լը իտի :

Հալպոււքի ժադ Լակարտըն խալէճանը չարուճագ կէշտի :

Մէրգոււմըն ըիդգաթը գալպի՝ մէնաֆիի շախսիյէ ալէյհինտէ անճագ պիր սու-
նիյէ գատար ուղրաշապիլի իտի :

Շալընըղ իսմինի էյրէնմիշ օլտըղը պու տէլիգանլը քէնտի նէ՞ ումուրը իտի :

Բօլ Ֆրօմանթալ՝ սըրֆ գօնթ Ֆիլիթ տը Թօնէրիէօնին միտալեալարընը համիլ
օլանլար միյանընտա պուլընտըղը իշիւն իսթինաֆսըզ թէմեիզսիզ մահքիւմ օլ-
մուշ իտի :

Ժադ՝ քէմալը մէհարէթլէ իսթիղրապ ու թէաճճիւպինի սէթր իլէ Րէյմօն
Ֆրօմանթալըն օղուընը գարըսընա գօշարագ վէ աշիքեար պիր շէվզ ու խահիլէ
մէրգոււմըն էլինի սըգարագ. — Հօշ կէլտինիզ, սէֆա կէլտինիզ, սէվկիւլիւ էվա-
տըմ . . . Սիդի կէօրմէքտէն հէման մէյյուս օլմաղա պաշլայօր իտիմ . . . նէ՝ գա-
տար կէճիքթինիզ . . .

Բօլ. — Պուլտան էրքէն կէլէմէտիմ, տօգթօր էֆէնտի, ալիմ Սլլահ պուլնա
բէք միւթէէսսիլֆիմ . . .

Ժադ. — Պու կիւն նա՞սըլսընըզ :

Բօլ. — Բէք էյլիյիմ, սիդի թէէմին իտէրիմ . . .

Ժադ. — Վագըա սօրտըղըմա պօշ շէյ իթտիմ . . . Եիւզիւնիպտէն պէլլի տիր
. . . պէնզինիզ եէրինտէ, կէօղլէրինիզ բարլամագտա տըր . . . Բէնտի քէնտիմէ
իֆթիթար իթմէյէ հագգըմ վար, զիրա ար աշիքեար էյլիլէմէքտէ պուլընըյօր-
սընըզ . . .

Բօլ. — Պէն տէ Էօյլէ մէմուլ իտէրիմ, սօգթօր էֆէնտի . . . սայէնիզտէ քէս-
պը հայաթ, քէսպը սըհհէթ իտիյօրըմ . . . — վէ ալշաք սէս իլէ. — Հէմ տէ չիւպհէ-
սիզ քէսպը սաատէթ իտէնէյիմ . . .

Ժադ. — Լաքին եալընըզսընըզ նէ . . . բէտէրինիզին տէ կէլմէսինէ պէթլէր
իտիմ . . . կէլմէյէնէք մի :

Բօլ. — Կէլմէյէնէկինի մաէթթէսսիւֆ պէյան իտէրիմ, սօգթօր . . .

Ժադ. — Նի՞չիւն էօյլէ . . . խասթա պիր շէյ տէյիլ եա' . . .

Բօլ. — Սըհհէթի պէր քէմալ տըր, լաքին պուրատա տէյիլ տիր . . . մէնպու-
րի օլարադ էյալաթտա պիր սէյահաթ ինրասընա չըգտը . . .

Ժադ. — քէնտի քէնտինէ. — Պու նէ' ալէա շէյ օլմուշ . . . — տէտիքտէն սօնրա
եիւքսէք սէս իլէ. — Պու ոէյահաթ չիւպհէսիզ իշ իշիւն օլմալը տըր, տէյիլ մի . . .
— տէտի :

Բօլ. — Խայր, էֆէնտի, մէմուրիյէթ ինտէն իյնապ իթմիշ պիր սէյահաթ տըր :

Ժադ. — Բէտէրինիզին մէմուրիյէթի պուլընտըղընը պիլմէյօր իտիմ, սէվկիւլիւ
էվլատըմ . . . պէն անը թէմամըյլա սէրպէսթ վէ միւսթադիլ պիր մէվգի սահի-
պի դանն իտիյօր իտիմ . . .

Բօլ. — Բէտէրիմ' էյալաթ քիւթիւպխանէլէրի միւֆէթ թիշլիկիլէ մէարիֆ նէ-
զարէթինէ մէրպուլթ տըր . . . տէվր ու թէֆթիշ իշիւն թաշրայա կիթտի . . .

Ժադ. — Տիմէք պիրտէն պիրէ եօլա չըգտը, էօյլէ' մի :

Բօլ. — Էվվէթ, պիրտէն պիրէ :

Ժադ. — Բէտէրինիզին էլինի սըգմադ վէ սըհհէթ ու աֆիյէթինիզին սիւրաթը
թէրազգիսինտէն տօլայը քէնտիսինի թէպրիք իթմէք մէսէրրէթ ու մահզուզիյէ-
թինտէն պէնի մահրում իտէն պու զայպուլպէթէ չօգ թէէսսիւֆ իտէրիմ . . .
Զաննըմա կէօրէ, պէնիմ թէնպիհաթըմը հարֆիյէն ինրա իթմէնիզ խուսուսընտա
բէտէրինիզ եարտըմ իթմիշ տիր . . .

Բօլ. — Պէօյլէ պիր եարտըմտա պուլընմաղա լիւզումի օլմամըշ տըր . . . Պէ-
նիմ սիզէ էմիյէթը քէամիլէմ օլտըղընտան, թէնպիհաթընըղը թէմամըյլա ինրա
իտիյօրըմ . . .

Ժադ. — Պէնիմ թէնպիհաթըմ եալընըզ թէնինիզին խասթալըզլարը իշիւն տըր,
սիզտէ իսէ թէտավի օլընաճադ ճան խասթալըզլարը տախի վար իտի . . . իլաճը
պուլընտը' մը :

Բօլ. — Էվվէթ :

Ժադ. — Պու իլաճը սիզէ քի'մ վէրտի :

Բօլ. — Թէսատիւֆլէ պուլընտը :

Ժադ. — Սէվկիւլիւ էվլատըմ, պու պիր մուամմա տըր . . .

Բօլ. — Մուամմանըն թապիրինի սիզէ սէօյլէյիմ. սէվտիկիմի թա ուզադլարտա
արայօր իտիմ . . .

Ժադ. — Էյ սօնդրա' :

Բօլ. — Մէկէր թա եադընըմտա իմիշ . . .

Ժադ. — Նէ'րէտէ իմիշ . . . Ա', աֆիլ իտէրսինիզ . . . պէլքի տէ պու սիւ-
վալիմ միւնասէպէթսիզ տիր . . .

Բօլ. — Սիզին հիշ պիր մուամէլէնիզ միւնասէպէթսիզ օլամազ . . . Բէնտիսին-
տէն հիշ պիր շէյ սըրր սազլամայաճաղըմ էկէր պիր քիմսէ վար իսէ, օ տա սիզսի-

նիւզ . . . Էսորորմը էն էվվէլ թիզէ սէօյլէյէճէյիմ, լաքին պղւ ուրորմը տիլիէմէ-
նիլի ըէճա իթմէյտէն էվվէլ, սէվտիկիմ գըզըն՝ քէնտիսինի սէվմէքիկիմէ պանա
միւսաատէ իտուպ իթմէտիկինի անլամագ իսթէրիմ . . .

Ժագ.— Պու բէք տօղրու տըր . . . Պու ճէվպալընը՝ իկթլյաթքեարլըգ տէ-
նիլէն վէ զայէթ նատիր իւլ վիւճուտ օլան պիր հիւսնիւ ասլագըն սիգտէ մէվճուտ
օլտըղընա պիր իսպաթ վէ տէլի տիր . . . Սիգ մէսուտ օլաճագընըգ, սէվկիւլիւ
էվլատըմ . . . Սիգ մէսուտ օլմաղա լայըգընըգ . . . — ալչագ սէս իլէ իլավէ ի-
տէրէք.— Անճագ չարուգ տավրանընըգ, զիրա հէր նէ գատար կէնճ իսէնիզ տէ,
տօգսանլըգ եիւզլիք իխթլյարլարտան տահա զիյատէ պիր այաղընըգ չուգուր-
տա տըր :

Բօլ՝ պուլընտըղը սալօնտա վէ տիկէր իքի եան սալօնլարտա տէօրթ թարաֆա
կէօգ կէգտիրմէքտէ իտի :

Մէրգոււմ տէլիգանլը՝ թօր թօր պիրիքմիշ օլան միւսաֆիրլէրին արասընտա
«Սէօյիւտլիք բէրիսի» օլան վէ քէնտիսինի մէֆթուընը աշգ իտէն տիլպէր կէնճ գը-
զը արայօր իտի :

Մէրգոււմէ գըզ հէր հալտէ օրատա օլմալը իտի . Էօյլէ պիր շէնիք ագլամըաը
օրատա պուլընմամազլըգ իտէմէզ իտի . . .

Ժագ՝ Բօլըն՝ տէօրթ թարաֆընա պագընմասըյա ֆիքրի նէ օլտըղընը էյիճէ
անլայարագ.— Նէ՞ արայօրսընըգ, սէվկիւլիւ էվլատըմ :

Բօլ.— Մութլագա պիրինի արամայօրըմ, տօգթօր էֆէնտի . միւսաֆիրլէրի-
նիզ միյանընտա պիրտիք պիր քիմսէ հօ՞գ մը տըր տէյու պագըյօրըմ . . .

Ժագ.— Էլպէթթէ գօնուչաճագ պիր ատամ պուլապիլէճէքսինիզ, զիրա չօգ
միւսաֆիրլէրիմ վար տըր . . . Բարիզլիլէր՝ տալէթիմէ լութֆէն իճապէթ իթմիշ
օլտըղլարընտան, պու պապտէ քէնտիլէրինէ բէք վիյատէ միւթէլէքքիւր վէ մին-
նէթտարըմ . . . Գալապալըգ արասընտա մութլագա տօսթ վէ ահպապա թէսա-
տիւֆ իտէճէքսինիզ . . . Թաամ սալօնընըն գարուլարը շիմտի աշըտը . . . սիզի
պիւֆէյէ կէօթիւրէճէյիմ, լաքին էն էվվէլ սիզի պէնիմ էօքսիւզ գըզա թագտիմ
իթմէլիյիմ :

Բօլ՝ մէսէրրէթինտէն նաշի թիթրէտի, լաքին քէնտի քէնտինի թուլթապիլտի :

Սախթէ տօգթօր թօմբսըն՝ մէրգոււմ տէլիգանլընըն իչպու հէյէճանընը հիշ
ֆարգ իտէմէտի :

Բօլ՝ սախթէ պիր սիւքիւնէթլէ.— Պու թագտիմ՝ պաիա պիր զէլէֆ տիր,
տօգթօր էֆէնտի . . .

Ժագ՝ կէնճ պիր գըզ իլէ գօնուչարագ թաամ սալօնընտան տիչարը չըգմագ-
տա օլան մատմագէլ Մարթը կէօսթէրէք.— իլթէ պէնիմ էօքսիւզ գըզ տա օր-
թայա չըգտը . . . Թամ վագթընտա կէլիյօր . . .

Բօլ Ֆրօմանթալ՝ «Սէօյիւտլիք Բէրիսինին» եաս էլպիսէլէրիլէ տահա բարլագ
վէ տահա տիլպէր կէօրիւնմէքտէ օլտըղը հալտէ օրթայա չըգտըղընը կէօրիւնճէ,
այաղընըն ալթընտա տէօլէմէ սալանըյօր կիպի սալլանտը վէ գալպի տիւչարը խա-
լէճան օլտու :

Մամաֆիհի մէրգում տէրիգանը քէնտի քէնտիյի թութմադ իյիւն պիւ զայրէ-
թը գահրամանակէտէ պուլընտը վէ պու սայէտէ նախը մուվոֆֆադիյէթ օլտու :

Մարթ՝ էլան գօնուչմագտա օլտըյը հալտէ , մէրգուման իթի էրքէյէ պագ-
մագսըզըն անլէրէ եագլաչմագտա պուլընըյօր իտի :

Մէրգումէ գըզ՝ տօգթօրըն թտրաֆընտան կէչէճէկի սըրատա , ժագ՝ ուսդէլ-
ճաճըգ մէրգումէնին գօլուկա տօգունարագ :

— Միւսաատէ իտինիգ , սէվկիւլիւ Մարթ , խալիս տօսթլարըմտան պիրինին
մախտուլընը սիգէ թագտիւմ իտէյիւմ . . . — տէյինճէ , կէնճ գըզ տուրտու , վէ օ
սըրատա Բօլըն էօնիւնտէ տուրտան սախթէ տօգթօր Թօմբաընըն եխգիւնէ պագտը :

Ժագ՝ պիր թարաֆա տուրարագ սէօգիւնէ տէվամ իլէ . — Միւսիւ Բօլ Ճրօ-
մանթալ տըր . . . — տէտի :

Տօգթօր պուլըն սէր տէմէզ էօքսիւզ գըզ կէօզլէրինի եօգարը գալտըրըպ Բէյ-
մօն Ճրօմանթալըն օղլուկա պագտը , վէ քէնտի սէվտիկի տէլիգանըյը պիրտէն
պիլէ էօնիւնտէ կէօրիւնճէ , զանն իսլըսիւն թէքմիւ վիւճուտընա պիր աթէչը հայ-
րէթ սիրայէթ իթտի :

Մարթ՝ քիւչիւք պիր նիտա սալըվէրիպ , սօլ էլինի կէօյսիւնին իւզէրինէ գօյ-
տու , վէ էկէր ժագ Լակարտ մէրգումէյի թութմասա գըզ սըրթ իւսթիւ եէրէ
տիւչէճէքտի :

Բօլ մէրգումէյէ տօղրու սէյիրթիպ օնա սարըլմագ իւզրէ պիր հարէքէթ իթ-
տի իսէ տէ , պու տէֆա տախի րատէթինի զայալ իթմէյիպ ազըլըն պալընա թօք-
լատը վէ քէնտի քէնտիյի թութարագ տուրտու :

Սախթէ տօգթօրըն զիհնինէ պիրտէն պիրէ պիր գըսգանճըգ շիւպհէսի կիրէ-
րէք , հէյէճանը պիր սէտա իլէ . — Նէ՞ վար , սէվկիւլիւ Մարթ , Նէ՞ օլտընըգ . . .
Պու նիտա , պու խալէճան Նէտէ՞ն իյճապ իտիյօր . — տէյու սիւվալ իթտի :

էօքսիւզ գըզ՝ քէնտիյի թութամայաճագ օլուր իսէ սըրըր մէյտանա չըգաճա-
ղընը անլատը :

Պու սըրըրն օրթայա չըգմասըյլա պուլնտան Նէչէթ իտէճէք Նէթայիճը վախի-
վէյի գըզ անիտէ ֆարգ ու ֆէհմ իթտի , վէ պիր պէօյիւք թէհլիքէնին սօն սաա-
թընտա խասսէթէն գատընլարտա կէօրիւնէն գուվլէթ ու միքնէթը ֆէվգէլատէյէ
տավէթ օգուտու :

Մարթ՝ կիւլէր եիւզ կէօսթէրիպ թէպէսսիւմ իտէրէք վէ եօգարը տիքիլէրէք .
— Պիր շէյիւմ եօգ , տօգթօր էֆէնտի . . . պայկընըգ կիպի պիր շէյ իտի , չաբու-
ճագ կէչտի :

Ժագ . — Չաբուճագ մը :

Մարթ . — Էվլէթ , չաբուճագ կէչտի . . . հիչ էսէրի պիլէ գալմատը . . .

Ժագ գալարընը չաթտը :

Կէնճ գըզըն վէրտիկի իյգահաթ՝ հէր Նէ գատար չայանը գապուլ իտի իսէ տէ ,
քէնտի կիպի պիր տօգթօրը խօշնուտ իտէճէք պիր սուրէթտէ պուլընմայօր իտի :

Պիրտէն պիրէ վագը օլուպ խուսուսիյլէ ազ սիւրմիւշ օլան օ պայկընըգ քէն-
տիսինէ բէք զարիպ վէ աճայիպ կէօրիւնիյօր իտի :

Ժագ՝ քէնտի քէնտիինէ . — Պու Նէ՞ տիմէք օլաճագ . . . աճապա աբա եէրտէ
պէն օյուկնճագ մը օլմըլըմ . . . աճապա Մարթ՝ քիմսէյի սէվմէտիկինի պանա

սէօյլէտիկինսէ եալա՞ն մը աթորը, աճապա պու եալանը թութմագ իւզէ՞ մի պուլունըյորըմ.—տիյէրէք շիւպհէ իլէ Բօլ Ֆրօմանթալըն եիւզիւնէ պագըյոր իտի:

Մէրգու՞մ տէլիգանլը տախի՞ կէնճ գըզը կէօզիւյլէ եութաճագ կիպի օլտըղընտան, գըզ՝ բարմաղընը տուտագլարընա կէօթիւրիպ սուս օլմասընը իշարէթլէ տնլաթտը:

Բօլ.— Մատմագէլ, իւզէրինիզէ կէլէն ֆէնալըզ՝ հէր նէ գատար ազ սիւրտիւ իսէ տէ, սիզէ թագտիմ օլընմագ շէրէֆ ու մէսէրրէթինէ նաիլ օլտըղըմ գէմանա թէսատիւֆ իթտիկի իշիւն բէք միւթէէսսիւֆ օլտու՞մ. . . պու րասիմէի թէշրիֆաթ՝ գիհնինիգտէ ֆէնա պիր խաթըրէ պրագաճագ տըր. . .

Մարթ՝ կիւլիւմէյէրէք.— Ասլա էօյլէ պիր զաննտա պուլընմայընըզ, էֆէնտի. . . էօյլէ պիր մուհաքէմէտէ պուլընմայընըզ, եօգսա հագգըմտա բէք ֆէնա պիր ֆիբը հասըլ իթմիշ օլուրսընըզ. . . իւզէրիմէ կէլէն ֆէնալըզ հէմ կէշտի վէ հէմ տէ ունութըլտը. . . Ո՞ջ կէլտինիզ սէֆա կէլտինիզ, վէ մատամ քի սիզ տօգթօր Մ. Թօմբսընըն մօսթըսընըզ վէ պէն տէ օնա չօգ միննէթտարըմ, օ հալտէ պանա տա տօսթ օլընըզ.—տիյէրէք թապիի վէ նագիքեանէ պիր թաւր իլէ էլինի Բօլա ուզաթտը:

Ժագ Լակարտ՝ տայմա շիւպհէլի, տայմա իշքիլի օլտըղը հալտէ, իքի կէնճէրին պագըլարընը կէօզէթմէքտէ, տուտագլարընըն գըմըլտանըլարընը թէտգիգ իթմէքտէ, վէ պէօյլէճէ պիր շէյ ֆարգ իտէպիլմէք իւմիտինտէ պուլընմագտա իտի:

Լաքին սախթէ տօգթօր՝ Մարթըն սիւքիւնէթը հալինտէն վէ Բօլըն տա թաւրը սէրպէսթանէ վէ թապիիսինտէն շաշըմըշ, պիր շէյ անլայամամըշ օլմաղլա, քէնտի քէնտինէ տիյօր իտի քի:

—Պիր պիրինի թանըմագլար իտի. օ հալտէ իհթիմալի եօգ քի գըզ անը սէվսին. . . պուլնտան գաթի նագար էկէր սէն ալտանըյորըմ տա անլիւր պիրպիրինի թանըյօրլար վէ գըզ պու տէլիգանլըլը սէվիյօր իսէ պիլէ, պուլնտա ֆէնալըզ բէք օ գատար պէօյիւք պիր շէյ տէյիլ տիր. . . պէն չաբուճագ զարազ ու ինթիգամլա նաիլ օլաճաղըմ. . . վէ հէմ նէ՞ ինթիգամ. . . Բօլ Ֆրօմանթալ թէհլիքէլի տէյիլ տիր, էճէլ իլէ նիշանլը տըր. . . —տէտի իսէ տէ, ալնը եէնիտէն պրուշտը. կէօզ պէպէքլէրինտէ վահշիյանէ պիր բարըլթը հասըլ օլտու:

Մատմագէլ Մարթ պու բարըլթըլարը միւշահէտէ իտուպ, տէհշէթինտէն նաշի թէքմիլ վիւճուտը պուզ քէսիլտի:

Պիր տէ նակէհան սախթէ տօգթօր Թօմբսընըն շէհրէսինտէ թէմամըլա պիր թէպէտտիւլ միւշահէտէ օլընտը:

Ժագ՝ էօքսիւզ գըզա վէ Բօլ Ֆրօմանթալա խիթապէն.— Է՛ ճանըմ, չօճուգլար, էյիճէ գօնուշընըզ վէ պիրպիրինիզի թանըլընըզ գիրա շիւպհէսիզ պուլնտան պէօյլէ սըգ սըգ պիրպիրինիզի կէօրէճէքսինիզ. . . Պաւ կէնճ տօսթըմըն բէտէրի Մ. Ֆրօմանթալ բէք գիյատէ իրայէթ իթտիկիմ պիր ատամ տըր. ումարըմ քի պապա օղուլ՝ սըգ սըգ խանէմէ միւսաֆիր կէլմէք շէրէֆինի պէնտէն տիրիզ իթմէյէճէքլէր տիր. . . Թէքլիֆիգճէ գօնուշընըզ. . . պիրպիրինիզլէ ալըշընըզ. . . Տալթիլլէրիմին հէրսինին տէ խաթրընը խօշ իթմէքլիկիմ լազըմ կէլտիկինտէն, տէն կիտէյիմ, սիզ պիրլիքտէ դալըպ գօնուշընըզ. . . —տիյէրէք, սախթէ տօգ-

Թօր՝ իբի կեննէրէ պիր հարէքէթը իթիֆաթքեարանէ իպրազըյլա չէքիլտի կիթաթի :

Պու քէրրէ Մարթ՝ տօգթօրըն լիսան ու հարէքէթինտէն հիչ պիր չէյ անլաք յաւաւորընը քէնտի քէնտինէ տիւչիւնտի :

Պու նա՛սըլ օլույօր քի քէնտիսինի Բօլ իլէ եալընըզ պրազըյօր իտի . . . քէնտի Թապիրի իւզրէ լթէքլիֆսիզնէն գօնուչապիլէնէքլէր իտի :

Տօգթօրըն պու մուամէլէսի նէ՞ տիմէք օլույօր իտի :

Պու չիւպնէլի վէ զայէթ տիքայէթլի պտամ աճապա սահիհէն քէնտիսինտէն (գըզտան) ալտանըյօր մը իտի :

Քէնտիսինին վէրտիկի իյզահաթը աճապա տօգթօր գապուլ իթմի՞ն մի իտի :

Բօլը կէօրտիւկինտէ սալը վէրտիկի նիտանըն սէպէպինտէն աճապա տօգթօր չիւպնէ իթմէյօր մը իտի :

Հալ պու քի գըզ՝ ուզուն ուզատիյէ պու թէֆէքիւրաթա տալամատը , զի-րա Բօլ Ֆրօմանթալ քէնտիսինէ տէտի քի ,

— Մատմագէլ , լրաթֆէն գօլուճա կիրիպ պէնիմլէ պէրապէր սալօնլարը տօ-լաչմագ իսթէ՛րմիսինիզ , էկէր չէնիկի սիզլին ըէֆագաթընըզտա թէմաշա իտէճէք օլուր իսէմ , զիյնէթ պանա տահա կիւզէլ կէօրիւնէճէք տիր :

Պունա ճէվապ օլարագ Մարթ՝ քէնտի թիթրէյէն գօլընը Բօլըն լէրզէնաք գօ-լընա կէչիրտի , վէ իքիսի պիրտէն գալապալըլըն իչինէ տալտըլար :

Ժագ՝ Թօր օլմուչ գօնուչմագտա օլան պիր Թագըմ միւսաֆիրլէրին արգա-սընտա կիզլէնիպ ուզագտան մէրգուճան իբի կեննէրէ պագմագտա օլտըզը հալ-տէ , քէնտի քէնտինէ տիյօր իտի քի ,

— Պէնիմ ըզտըրապը տէրուհիմէ պագարագ , մէրգուճէյի նէ՛ գատար սէվտի-կիմի անլայօրըմ : Գըսգանճըզ տէչէթլի պիր մարագ տըր , գալպի կէմիրէն պիր չիրթէնչէ տիր . . . Աճապա գըզ անը՞ մը թէրճիհ իտիյօր . . . Հա՞նիյա էօյլէ օլտա . . . Օ տէլիգանլը էօյլէճէք տիր : Անը էօլտիւրիր իսէմ , արթըզ գաթիլ սա-յըլմայաճաղըմ . . . ախըը ինթիգամ իթմիչ օլաճաղըմ :

Բօլ վէ Մարթ՝ գօլ գօլա վէրմիչ , սըզ սըզ Թօրանմըչ օլան միւսաֆիրլէրին արալարընտան իլէրլէմէքտէ պուլընըյօրլար իտի :

Պու իբի կեննէրտէն հիչ պիրի՛ էն էվվէլ լագըրտը իթմէյէ ճէսարէթ իտէմէ-տիկինտէն , իքիսի տէ հիչ ալըզլարընը աշամայօրլար իտի :

Բօլ՝ նիհայէթ տէֆը սիւքիւթ իտէրէք՝ զայէթ ալչագ պիր սէտա իլէ . — Մատ-մագէլ Մարթ , սիզէ նէ՛ գատար սէօյլէյէճէքլէրիմ վար տըր . . . — տէտիքտէ , էօքսիւզ գըզ ճէվապ վէրմէգտէն էվվէլ պալընը ուսուլճաճըզ արգասընա չէվիրտի :

Մարթ՝ տօգթօր Թօմրսընը կէօրմէյէրէք քէմալը չէվգ իլէ Բօլըն գօլընը սը-գըպ . — Կէլնիզ . . . — տէտի , վէ տէլիգանլըյը պիր ազ էվվէլ Ֆապիէն տը Շա-թըլիւքս իլէ միւլագաթ իթտիկի նէսալթաթլա միւզէյէն քիւչիւք սալօնա չէքտի կէօթիւրտի , վէ լաքին օրատա տա տուրմայըպ Շարգ խալընտան մամուլ պիր քէրտէյի եօգարը գալտըրտը , վէ բէք օ գատար այտընըզ օլմայան պիր տիւզէն օ-տասընըն գաբուսընը աշտը :

Մարթ՝ Բօլ իլէ պէրապէր մէզքիւր օտատան իչէրի կիրիպ գաբուլը արգալա-րընտան գաբատը :

Պոււնըն իւզէրինէ Րէյմօն Ֆրօմանթալըն օղլու՝ խալընըն իւզէրինտէ տիզ չէօք-տիւ , վէ էլէրինի կէնճ գըզա տօղրու ուզաթարագ , մէրգուճէնին թա ճիկէրկեա-հընա գատար թէէսիր իտէճէք պիր սէտաի աչգ ու սէվտա իլէ ,

— Սիզէ սէօյլէյէճէյիմ շու տըր , Մարթ . « Սիզտէն պիր հիւքմ պէքլէրիմ . . . հայաթ ու մէմաթ հիւքմի . . . » — տէտի :

Էօքսիւզ գըզ պիւթիւն վիւճուտըյա թիթրէմէքտէ օլուպ , ճէվապ վէրմէ-յօր իտի :

Բօլ սէօզիւնէ տէվամ իլէ . — Անլատըմ քի սիզ գօրգոյօրսընըզ . . . պէնիմ սիւքիւթ իթմէմ լազըմ կէլիյօր . . . պիր հարէքէթը մէէյուսանէ իլէ պանա սուս օլ տիյցր իտինիզ . . . Պիննէֆս պու հարէքէթինիզ՝ պէնիմ ֆիքրիմի անլատըյը-նըզը պանա իսպաթ իթմիչ տիր . . . Էվվէթ , սիզ բէք էյի պիլիւսինիզ , պէն սիզի կէօրտիւմ , վէ իլք կիւնտէն , իլք սաաթտան վէ իլք տազիգատան սիզի սէվտիմ , սիզ իսէ պրագըպ կիթտինիզ վէ հիչ պիր իզ վէ էսէր պրագմատընըզ . . . Պէնչիմ իչիւն սիզի զայպ օլմուչ գանն իթտիմ , վէ մէէյուս օլարագ , էկէր սիզի պիր տահա կէօրմէյէճէք իսէմ ճանըմը ալմասընը Ճէնապը Հագգտան նիյազ էյլէտիմ . . . Հագգ թէլալա շիւպհէսիզ պէնի աճըյօր վէ եաշամագլըյըմը իսթէյօր իտի , գիրա սիզի պանա պուլտըրտը , սայքի էլիմտէն թուլոմպ պէնի սիզին պուլընտըյընըզ եէրէ , իգամէթ իթտիկինիզ խանէյէ կէօթիւրտի . . .

« Տէրէճէի նիհայէտէ մէսրո՛ւր մը օլաճաղըմը , եօգսա տէհէթլի պիր սուրէթ-տէ իւմիտսի՞զ մի չըգաճաղըմը պիլմէյէրէք գալգտըմ կէլտիմ :

« Բուհ ու գալպիմ քեամիլէն սիզէ աիտ տիր . . . Հէր նէ տէ վուգու պուլ-սա , բուհ ու գալպիմի սիզտէն կէրի ալմայաճաղըմ , կէրի ալմագլըյըմ գապիլ օ-լամայաճագ տըր :

« Սէօյլէյինիզ , աճապա իւմիտիմտէ բէք չօք իլէրի՞ մի կիթտիմ . . . Սէօյլէյինիզ . աճապա հուրր ու սէրպէսթ տէյիլ՝ միսինիզ . . . Էկէր պէնի ասլա սէվմէյէճէք իսէնիզ , պունը պանա սէօյլէյինիզ , պէն սըզլաշմագսըզըն , թէէքէի իթմէքսիզին ալըպ եիւրիւյի վէրէճէյիմ . . . Պունը պանա սէօյլէյինիզ , պէն ազ միւտտէթ մուզտա-րըպ օլաճաղըմ , գիրա պուրատան միւֆարէգաթ իթտիկիմտէ տօղրու մէզարա կի-տէճէյիմ . . . քէնտիմի էօլտիւրմէյէ իհթիյաճըմ օլմայաճագ տըր . . . քէնտի քէնտիմէ էօլէճէյիմ . . . — տէյիպ սուս օլտու վէ ճէվապա սէքլէտի :

Մատմաղէլ Մարթ՝ պիր գաշ տագիգա սաշմա սարան սէօզլէր , անլաշըմազ իպարէլէր սէօյլէտիքտէն սօնդրա , նիհայէթ քէնտի քէնտիյի թօբլայըպ , թիթրէք էլլէրինի քէնտիսի տաիսի Րէյմօնըն օղլունա տօղրու ուզաթարագ , գըրըզ վէ լաքին անլաշըլըր պիր սէտա իլէ «-Բօլ , սէվէրիմ սիզի-» իւչ քէլիմէլիք իպարէյի թէ-լաֆֆուզ իթտի :

Բօլ՝ պունը իչիտինճէ պիր սըչրայըշտա եօգարը գալգտը , թիթրէմէքտէ օլան « Սէօյիւտիլք Բէրիսինի սըգը սըգը գուճագլատը վէ քէմալը աչգ ու սէվտա իլէ մէրգուճէյի կէօյսիւնին իւզէրինտէ սըգտը :

Իքիսի տէ պիր սէրմէսթիի ըֆֆէթանէի պինիհայէ իլէ թիթրէյօրլար իտի :

Բօլ՝ սայըզլարճասընա . — Ա՛հ , Մարթ , պէնիմսէվիւլիւմ , ճանբարէմ Մարթ , սիզ պանա սաատէթը ֆէվգէլղայէ պախշ իտիյօրսընըզ . . . Ինսան օղլու հէր նէ պէօյիւք պիր մէսէրրէթ հըսս իտէպիլիւր իսէ , սիզ անը պանա հըսս իթտիլիւր-սընըզ . . .

Մարթ՝ ազընը պաշընա տէվէրէրէք.— Սու՛ս . . . Սլա՛հ աշգընա օլսուն սուս օլընըզ . . . էվվէթ, պէն հէքսինի պիլիրիմ . . . սիզին մէմուլ իթտիկինիզ տէն զիյատէ պիլիրիմ, զիրա պու խանէտէ տօգթօրըն օտասընտա իսմիմի վէրմէքսիզին պէնտէն պահա իթտիկինիզ կիւն սէսինիզի իշիտիյօր, սէօյլէտիկինիզի անլայօր վէ հէմ մահզուն հէմ մէսուտ օլույօր իտիմ . . . էվվէթ, սիզ պէնի ճան ու կէօնիւլտէն սէվէրսինիզ, պէն տէ պունա թէմամլըյա մուգապէլէ իտէրէք սիզի սէվէրիմ, լաքին իքիմիզ տէ պու աշգ ու մուհապէթի դալպլէրիմիզին էն տէրին պիր եէրինտէ կիզլի սագլամալըյըզ . . . Պիր սէօզ, պիր հարէքէթ, պիր պագըշ պիրզի էլէ վէրմէմէլի տիր, թա քի կիւնին պիրինտէ սէրպէսթ օլայըմ . . .

Բօլ.— Սէրպէսթ մի . . . սէրպէսթ տէյի՛լ միսինիզ՝

Մարթ.— Խայր, տէյիլիմ . . .

Բօլ.— Նա՛սըլ, նէ՛ կիպի :

Մարթ.— Ետխօտ տահա տօղրուսը զէնճիրիմի գօլայճաճըզ գօթարամամ . . .

Բօլ.— Ֆիքրինիզի անլայամայօրըմ :

Մարթ.— Տօգթօր թօմսըն պանա ալագա իթմիշ օլտըղընտան, պէնի քէնտիսինէ զէվճէ իթմէք իսթէյօր :

Բօլ.— հալգըրարագ.— Քէնտիսի՛ . . . պունը սիզէ քէնտիսի՛ մի սէօյլէտի . . .

Մարթ.— Քէնտիսի սէօյլէտի, լաքին սիզ միւսթէրի՛ն օլընըզ . . . պու շէյ օլմազ, օլմայաճագ տըր, զիրա պէն սիզի սէվէրիմ . . .

Բօլ.— Տօգթօրըն՝ իւզէրինիզտէ հուգուգը մունթագամէսի վա՛ր մը տըր . . . գապիլը ինքեար օլմայաճագ պիր հիւքմ ու սէլահլիյէթի վա՛ր մը տըր . . .

Մարթ.— Նէ պիր հուգուգը, նէ պիր սէլահլիյէթի եօգ տըր, զիրա պէնիմ նէ խըսըմըմ, նէ տէ վասիի մէշրուըմ տըր . . . Լաքին պանա եալընըզ արգա օլմուշ, էօմրիւմին էն քէտէրլի պիր վագթընտա պէնի թէսէլլի իթմիշ տիր . . . Պէնիմ քէնտիսինէ պիր մուհապէթը Ֆէրգէնտանէ, պիր շիւքրանը խալիսանէմ վար տըր . . . Պանա համիլէ, համիյէթքեարըզ իթտիկի իշիւն քէնտիսինէ հիւրմէթ ու րիայէթ իթմէկէ պօրճլույըմ, լաքին պէնիմ էն սէվիլիւլիւ մուհապէթլէրիմի, գալպիմին հըսսիյաթընը քէնտիսինէ Ֆէսա իթմէյէ մէճպուր տէյիլիմ . . .

Բօլ.— Պէն իսէ հըսսիյաթըմը քէնտիսինէ աշմագ իսթէյօր իտիմ . . .

Մարթ.— Ա՛հ, պիր շէյ սէօյլէմէտիկինիզէ նէ՛ էյի եաբմըշընըզ . . . սագըն պիր շէյ սէօյլէմէյէսինիզ հա՛ . . . Տօգթօր պիրզիմ աշգ ու մուհապէթիմիզի շիւպհէլէնմէսին, Փարգընա վարմասըն . . . Պէնիմ խալէճանըմը կէօտիւ . . . սէպէպինի արայօր . . . շիւպհէ իտիյօր, պունը բէք ալէա պիլիրիմ, զիրա տիք տիք պիզէ պագտըլընտա, կէօզլէրինտէ պիր հալը զարապէթնիւմա միւշահէտէ օլընըյօր իտի . . . Բօլ, պէնիմ սէվիլիւլիւ Բօլըմ, անտէն էյի սագընընըզ . . . խըրս ու գըսգանճըղընտան՝ թէհլիքէլի պիր ատամ օլապիլիր . . .

44

Բօլ.— Լաքին պու հալ ուգուն սիւրմէք օլմա՛զ . . . սօնը կէլմէլի տիր . . .

Մարթ.— Շիւպհէսիզ էօյլէ տիր . . .

Բօլ.— էյ նա՛սըլ օլաճագ :

Մարթ.— Պանա էմնիյէթ իթմէք իսթէյմիսինիզ . . . պէն նէ եաբարսամ օնա րագլի օլմըմընընըզ . . .

Բօլ.— Պուներ սօրմագ լազըմ մը . . Հէլպէթթէ խթէրիմ, Էլպէթթէ րազի-
օլուրըմ, Կէմ անէ ճան ու կէօնիւտէն րազի օլուրըմ . . Էմր իտինիզ, Իթաաթ
իտէճէյիմ . . Նէ* Եարմագ լազըմ տըր* . .

Մարթ.— Բէք գօլայ պիր չէյ . . Տայմա պէնի տիւ շիւնինիզ . . միւմքին
օլտըղը գատար մըք սըգ պուրայա կէլինիզ, լաքին ալըք կիպի տէյիլ, միւսաֆիր,
խանէ տօսթը կիպի կէլինիզ . . Պէքլէյինիզ քի սիզէ պիր իշարէթ Եարայըմ . .
Պէն սէրպէսթ օլաճաղըմ . . արթըգ օ զէման հիշ պիր գօրգուլըզ օլմայաճագ
տըր . . լազըրտըր իտէպիլէճէքսինիզ . .

Բօլ.— Տէտիկինիզ տօղրու տըր, տէյիլ մի. զանն օլընտըղը կիպի սիգ տօգ-
թօր Թօմբաընըն էօքսիւզ ակարէթլիք գըզը տէյիլսինիզ . .

Մարթ.— Պէն պիր ֆագիր էօքսիւզ գըզըմ, օ պէնի Եանընա ալըպ սէֆա-
լէթտէն գուրթարտը . . Էկէր օ օլմազսա իտի, իհթիմալ քի պու կիւնքի կիւն-
տէ վիւճուտըմ օլմազ իտի . . Կէօրիւյօրմընըզ, քէնտիսինէ միննէթտարըմ,
պուներ ինքեար իտէմէմ . .

Բօլ.— Մարթ, պէնի տիւշարը խէվզ ու տէհչէթ իտիյօրսընըզ . .

Մարթ.— Նի՞ջիւն, սէպէպ . .

Բօլ.— Տօգթօր՝ սիզին իւզէրինիզէ էօյլէ պիր հիւքմ ու թէէսիր բէյտա իթ-
միշ տիր քի, սիզ պիլէ անըն նէ գատար վիւսաթ ու ճէսամէթի օլտըղընը պիլէ-
մէյօրսընըզ . . Էկէր սիզի սէվլիօր իսէ, (վէ ինսան սիզի կէօրիւպ տէ սէվմէմէք
գապիլ մի) քէնտիսինէ զէվճէ օլմազա սիզի մէճպուր իտէպիլէճէք տիր . .

Մարթ՝ պիր թէպէսսիւմը մաղրուրանէ լիլէ.— Պէօյլէ պիր շէյտէն ասլա գօրգ-
մայընըզ. պէն հէր նէ գատար դայըֆ վէ գուլվէթսիզ իսէմ տէ, ազմը գալի վէ
մէթանէթ սահիպէսիյիմ . . Պուենա հիշ պիր գուլվէթի պէշէրիյէ զալէպէ չալա-
մազ . . Պէն կէօնիւմի սիզէ վէրտիմ, արթըգ հիշ պիր վազթ կէրի ալմայաճա-
ղըմ . . Էկէր պէնի տայմա սէվէր իսէնիզ, սիզէ զէվճէ օլաճաղըմ . . Էկէր
պէնի արթըգ սէվմէյէճէք օլուր իսէնիզ, պէն տէ քիմսէնին օլմայաճաղըմ . .

Բօլ՝ պու սէօզլէրաէն սէրմէսթ օլարագ.— Մարթ, սէվկիւլիւմ Մարթ, պիլ-
միշ օլընըզ, իւմիտիմ Եալընըզ սիզտէ տիր . .

Մարթ.— Պու իւմիտ ասլա սլօշա չըգմայաճագ տըր . . —տէտիքտէն սօնդ-
րա ալընը մէրգոււմ տէլիգանլըյա ուզաթըպ իլապէի կիւֆթար իտէրէք.— Եիւ-
րէքլի օլընըզ, էյ պէնիմ նիշանլըմ . . Եիւրէքլի օլընըզ.—տէտի . .

Ըէյմօն Ֆրօմանթալըն օղլու՝ տուտագլարընը Մարթըն ալընտաքի ալթոււն
սըրմա սաչլարընա տօգուլնտըրընճա, կէնճ գըզըն գալպի հօբլամաղա պաչլատը .
Պաատէհու մէրգուլմէ գըզ՝ տէլիգանլըյա խիթապէն ,

—Շիմտի արթըգ կէլինիզ . . պիղիմ պիրլիքտէ զայպ օլտըղըմըզ ֆարգ օ-
լընմասըն . . —տիյէրէք իքիսի պիրտէն Եէշիլիքլի քիւշիւք սալօնա տուխուլ
իթտիլէր . .

Մարթ.— Պուրատա պիր պիրիմիգտէն այրըլալըմ, լաքին ունութմայընըզ . .
Պէն սէրպէսթ օլտըղըմտա, պուներ պիր իշարէթլէ սիզէ պիլտիրէճէյիմ . . —
տէտի . .

Բօլ՝ Մարթըն էլլէրինի սըգտը. Մարթ տախի նազիքեանէ պիր սուրէթպէ վէ

քէմալը անգլոս սէփոմ իլէ Ֆրեզապէլէ իթտի վէ միւսաֆիրլէրին արասընճան սը-
վըշտը կիթտի :

Բօլ Ֆրոմանթալ՝ Վէօյիւտիք Բէրիսիանին սէվապըզը ահվալի հազգընտա
պու շէլէրի իշիտէրէք, պիւթիւն էնտիշէ վէ գօրգուլարը միւնտէֆի օլմոնշ իտի :

Մարթ՝ տօգթօր Թօմբսընըն ախրէթլիք գըզը վէ եախօտ խըսըմը օլմայըպ,
աւտէթա ֆազըր վէ էօքսիւշ պիր գըզ իտի վէ մէրգուլ տօգթօր պու գըզը եա-
նընա ալմըշ իտի :

Տիմէք տօգթօր Թօմբսընըն՝ մէրգուլմէ գըզ իւզէրինտէ հիշ պիր հազգը եօգ
իտի :

Տիմէք պու գըզ՝ կէօյնիւնին իսթէտիկի աւտամը ինթիխապ իտուպ անընլա
ադու իշտիման իթմէյէ թէմամըյա հուրր ու մուխթար իտի :

Պու աւտամ քէնտիսի օլտըղընա հիշ շիւպհէսի եօգ իտի, վէ Մարթըն աւլա
թէպտիլը էֆքեար իթմէյիպ վէիտիկի սէօզիւնտէ սատըգ գալաճաղընը էյի պի-
լիր Խարի :

Իսթիգալ քէնտիսիին իտի, շիւպհէսիգ քէնտիսիին իտի . . .

Խայալլատըղը սաատէթէ վասըլ օլմագ իշիւն, պիր ազ սապր ու թէհամմիւլ
իթմէսի լաղըմ իտի :

Մարթ տախի քէնտիյի մէսուտ վէ պախթիյար հըսս իտուպ, Բօլը իշինէ տիւ-
շիւրմէք իշիւն տօգթօր Թօմբսընըն հազըրլատըղը տէհէթլի տուգաղա շիւպհէսիգ
չըղըրթկան օլաճաղընը ֆիքրինտէն պիլէ կէշիրմէյօր իտի :

Ժագ Լակարտ իլէ Բօլ Սօնի՝ քէնտի գաթլ ու թէլէֆը նուֆուս իլլէրինի
սօնընա գատար պաշա չըգարապիլէճէլէ՞ր մի իտի :

Գօնթ Ֆիլիւ տը Թօնէրիէօնին վէրէսէսի՝ պիր թանէ գալմայընճայա գատար
վուրուլուպ թէլէֆ օլաճագլա՞ր մը իտի :

Պուշլար Ալլահըն պիլէճէկի շէլէր իտի :

Բօլ՝ սալօնլարտա կէզինտիկի սըրատա պիրտէն պիրէ ֆապիէն տը Շաթըլիւքս
իլէ գարըբ գարըյա կէլտի :

Պու իքի տէլիգանլը՝ մէգքիւր խանէտէ եէքտիկէրինէ թէսատիւֆ իտէճէլէ-
րինի մէմուլ իթմէտիքլէրինտէն, բէք վիյատէ իսթիյրապ վէ թէաճհիւպ իթտիլէր :

Պուշլար գօլ գօլա վէրիպ գօնուլմաղա պաշլատըլար իսէ տէ, սագընըպ պիր-
պիրինէ հիշ սըրր աշմատըլար վէ տօգթօրըն եանընտաքի ախրէթլիք գըզըն իսմի-
նի հիշ վէրմէտիլէր :

Մարթ՝ սախթ տօգթօր Թօմբսընըն եանընա կիթմիշ իտի :

Ժագ՝ եիւքսէքճէ պիր սէտա իլէ . — Նէ՞, եալընը՞գ մըսընըզ, սէվկիւլիւ գըզ-
ճըղազըմ. պէնիմ կէնճ տօսթըմ Բօլը Նէ՞ եարտընըզ :

Մարթ . — Միւսիւ Բօլ՝ գաննըմ սիզին սուարէնիցտէ էյիճէ էյլէնմէք իսթէ-
մէքտէ օլուպ, պէն իսէ եասը օլտըղըմ հասէպիլլէ րագս իտէմէյէճէկիմտէն, անը
սիզին տիկէր գատըն միւսաֆիրլէրինիգէ թէրք իթտիմ :

Ժագ . — Կիւզէլ պիր «գալալիէ» տիր չ տէյի՞լ մի :

Մարթ՝ միւքէմիլ պիր գայատըղըք կէսթէրէրէք . — Շիւպհէսիգ կիւզէլ տիր,
լաքին բէք սուս տուրան պիր չօճուգ տըր . . .

Ժառ.— Ինքիմալ քի սիգին մուգաֆֆէրանէ կիւզէլիկինիզլէ մէրգոււմը գոր-
գադ պիր հալէ տիւշար իթտինիզ . . .

Մարթ կիւլմէյէ պաշլատը :

Ժառ.— Նի՞չիւն կիւլիյօրսընըզ :

Մարթ.— Միւսպալէշալը իլթիֆաթ վէ գօմըլմէնթլէրինիզ իշիւն կիւլիյօրըմ,
տօգթօր էֆէնտի, էկէր գալլինիզ երւերյինիզէ սահիհէն մութապըզ իսէ, պանա
բէք զիյատէ նազարը իլթիֆաթլա պագըյօրսընըզ . . .

Ժառ.— ալշադ պիր սէտա իլէ.— Պէն սիգի սէվէն պիր ատամըն կէօզլէրիլէ
սիգի կէօրիւյօրըմ, Մարթ . . . Պէն սիգի ճան ու տիլտէն սէվիյօրըմ վէ սիգին
կիպի կիւզէլ պիր գըզա հայրան օլուպ պագարագ չըլտըրաճաղըմ կէլիյօր . . . —
տէտի, վէ տահա շէտիտ պիր շէվզ ու խալէճանլա սէօզիւնէ տէվամ իտէճէք իտի
իսէ տէ, Մարթ՝ մէրգոււմըն սէօզիւնի գաթ իտէրէք,

— Տօգթօր . . . տօգթօր . . . մուգալէլէմիգի ունութըյօրսընըզ . . .

Ժառ.— պաշընը էօնիւնէ ասարագ.— Տօղրու սէօյլէյօրսընըզ . . . ունութըյօր
իտիմ . . . Պունտան սօնդրա արթըզ ունութմայաճաղըմ . . .

Մարթ՝ Անժէլ իլէ պուլուշմագ իշիւն չէքիլտի կիթտի :

Վազթ կէշմէքտէ օլուպ, էքէյիճէ միւսաֆիրլէր սէօքիւլիւպ կիտիյօրլար իտի :

Մատամ տը Շաթըլիւքս իլէ օղլու Ֆապիէն պու կիտէնլէր միյանընտա պու-
լընըյօրլար իտի :

Մուսափլէյա գօնթէն՝ նաիլը մուվաֆֆագիյէթ օլան ճէմիյէթինտէն տօլսյը
տօգթօրը թէպրիք իթտի, վէ պու սըրատա ժագըն եանընտա պուլընան Մարթա
տախի պաղը իլթիֆաթքեարանէ սէօզլէր սէօյլէտի :

Ֆապիէն՝ զայէթ ալշադ պիր սէտա իլէ կէնճ գըզա խիթապէն.— Պիւթիւն
սէօյլէտիլէրինիզ պուրատա հէքք օլընըպ եաղըլտը, մատմագէլ . . . —տէտի :

Մարթ՝ նէ սէօյլէտիկինի տէրխաթըր իթմէյերէք, սատէճէ պիր կիւլիւմսէյիշ-
լէ ճէվապ վէրտի :

Պու թէպէսսիւմ՝ կէնճ գօնթը պիւսպիւթիւն սէրմէսթ իթտի :

Մէրգոււմ տէլիգանլը՝ սալօնտան չըգտըղընտա Անժէլէ թէսատիլֆ խաուպ,
մէրգոււմէյէ սէլամ վէրէրէք մանատար պիր նազար իլէ օնա պագուր :

Իշպու սէլամա գարըլըզ մէրգոււմէ շիման գարընըն պագըշը՝ աչըգտան աչը-
ղա «-իլէրիլէ վարընըզ վէ պանա կիւվէնինիզ . . . Պէն սիգէ պիր միւթթէֆիգէի
սատըգէյիմ . . . օնա կէօրէ իշինիզէ պագընըզ . . . —» մանասընտա պուլընը-
յօր իտի . . .

Պիր ազ սօնդրա Բօլ Ֆրօմանթալ՝ Ժառ Լակարտա եագլաշտը :

Ժառ.— Սէվիլիւլիւ էվլատըմ, կիտիյօրմըսընըզ :

Բօլ.— Էվվէթ, ազիգիմ տօգթօր . . .

Ժառ.— Պու գատար չաբուգ նի՞չիւն կիտիյօրսընըզ :

Բօլ.— Հիւնուզ պիր ազ նամիգաճըմ, վէ թէնպիհաթընըզա իթաաթ իթմիշ օլ-
մագ իշիւն կիտէյիմ պիր ազ րահաթլանայըմ . . . էյի եաբմըշ օլմամ մը :

Ժառ.— Էվվէթ, էյի եաբարսընըզ . . . աճէլէ իտիյօրսընըզ տէտիյիմ՝ էվ սա-
հիպի օլտըղըմ իշիւն իտի, հէքիմիք սըֆաթըյա սէօյլէմէյօր իտիմ. Սիզ պէնիմ
թարիֆ իթտիկիմ թէրթիպի թէմամըյա իճրա իտինիզ, վէ սէրիան վէ միւքէմմէլ

պիր առերէթ տէ քէսսը սըհհէթ ու աֆիյէթ իտէճէկինիզէ չիւպհէ իթմէյինիզ . . .
Սըգ սըգ կէլիպ պէնի կէօրիւնիզ վէ պախուսուս խայրլը խապէրի պանա չաքուգ
կէթիրինիզ . . .

Բօլ. — Նէ՞ խայրլը խապէր, տօգթօր էֆէնտի . . .

Ժագ. — Մէսուտ օլտըղընըզա, սէվիլտիկինիզէ էմին օլտըղընըզըն խայրլը խա-
պէրինի իսթէրիմ, զիրա պու ալէմտէ սաատէթ, հագիգի սաատէթ՝ աշգ ու մու-
հապպէթ տիր . . .

Բօլ՝ նակէհան գըբ գըրմըզը օլարագ, զալիսա ինթիյաթսըզճա պիր ճէվապ
վէրէճէք իտի իսէ տէ, Մարթըն պիր պագըըն՝ սէօզիւ աղընտա պրագտը :

Բօլ՝ քէքէլէյէրէք. — Թէչէքքիւր իտէրիմ, տօգթօր էֆէնտի, պանա վէրտի-
կինիզ մէրագ վէ էհէմիլէթտէն վէ հագգըմտա իթտիկինիզ թէմէնիյաթտան տօ-
լայը թէչէքքիւր իտէրիմ. թէմէնիյաթթը մէգքիւրէնին վիւճուտ պուլաճաղընը իւ-
միտ էյլէրիմ . . .

Ժագ. — Պէն տէ չիւպհէ իթմէյիպ մէմուլ էյլէրիմ . . . Եինէ կէօրիւնէլիմ,
սէվիլիւ էվատըմ . . . — տիյէրէք էլինի Բօլա ուզաթտը :

Բօլ՝ ազ պիր խահիլէլ ժագըն էլինի ուղտը, վէ Մարթըն էօնիւնտէ էյիլէրէք
արըը թէվազու իթտի, վէ Մարթ տախի ելլըագէսինի եիւզիւնէ թութարագ եիւ-
զիւնին գըզարթըրընը դարատը. պատէհու Բօլ տիշարը չըգտը :

Սալօնլար ըէյտէրէյ թէնհալաճաղա պաշաւտըլար :

Մուգիգանըն սօն թէրէննիւմի խիթամ պուլտու :

Մուգիգաճըլար տախի կիթտիլէր. Ժագ Լակարտ նիհայէթ Բասգալ վէ Անթէլ
իլէ եալընըզ գալտը :

Ժագ. — Սէքիզ կիւնէ վարմազտան հէր շէյ խիթամ պուլմալը տըր :

Բասգալ. — Հէր շէյ խիթամ պուլաճագ տըր. Եարըն Լա Ֆուին իլէ մէշղուլ
օլաճաղըմ. օ պիր կիւն տէ ձինէվրայա հարէքէթ իտէճէյիմ . . . Պուլնարը եա-
քընճա արթըզ եալընըզ Ֆասիլէն տը Շաթըլիւք իլէ Բօլ Ֆրօմանթալըն իչի գա-
լըր . . . Պուլնարըն իքիսի տէ էլիմիգտէ տիրէր . . . Էկէր պուլնարըն տա իչինի
պիթիրի իսէք, արթըզ եօլըմըզ աշըլըր, սէրպէսթ օլուրըզ . . . Միլեօնլարա սա-
հիպ օլուրըզ . . . Վագթ կէճ տիր, եախօտ տահա տօղրուսը էրքէն տիր . . .
Կիտէլիմ եաթալըմ, իսթիրահաթա լիւզումըմըզ վար տըր :

Պու իւչ շէրիքէր եէքտիկէրինտէն այրըլտըլար :

Մարթ՝ պիր ազ էվիլէլ քէնտի օտասընա չէքիլիպ, քէնտիսինէ էօյլէ պիր մէ-
սէրրէթը ազիմէ վէ նամէմուլէ պախշ ու իհսան պուլուրմասընտան տօլայը ձէնա-
պը Հագգա արըը չիւքրան իթմէք իւզրէ տիզ իւսթիւնէ կէլիլ, իպատէթէ պաշ-
լամիլ իտի :

Ժագ՝ զայէթ մագմուս վէ հիտտէթլի օլտըլը հալտէ քէնտի օտասընա ազի-
մէթ իտէրէք ըլլըգ չալար կիպի պիր սէս իլէ քէնտի քէնտինէ. — Գըզ օ տէլի-
գանլըըն սէվիյօր. օ տէլիգանլը՝ մէրգուլմէ գըզը զայպ իթմիլ իտի, չիմտի պուլ-
տու . . . Պուլնարըն իքիսի՝ ուրըլարըն օրթայա վուրմամագ իչիւն իսթէտիքէրի
կիպի օյուլն օյնատըլար իսէ տէ, իշ այան աշիքեար մէյտանտա կէօրիւնիյօր իտի.
Նէ՞ տէ կիւզէլ ուլուշըյօրլար : Լաքին պէնի ալտաթամագլար : Բօլ Ֆրօմանթալ
իքի տէֆա մահքիւմ օլմուշ տըր. — տէտի :

Բէյմօնն օղու՝ սախթէ տօգթօր Թօմբսընն գօնադրնտան տիշարը չրգարագ պիր արնապայա րաճիպ օլմուշ վէ Սէն-Լուի-ան լիլ սօգադրնտաքի խանէյէ շէք մէթինի արապաճըյա Թէնպիհ էյլէմիշ իտի։ Խանէի մէգէլարտէ բէտէրի՝ իշ իլէ մէշղուլ օլմագլա պէրապէր օղունա պէլէմէքտէ իտի։

Բէյմօն՝ սանտալեասընտան գալգըպ օղունա տօղրու կիտէրէք իյըատը սիւ վալ իլէ.— էյ նա՞նըլ օլտու, սէվկիւլիւ էվլատրմ։

Բօլ.— էհ, նասըլ օլանագ, պապաճըղմ։ էկէր պիր մէսուտ ատամ կէօրմէք իսթէր իսէն, պանա պագապիլիսին . . .

Բէյմօն.— Տօգթօրնն եանընտաքի ախրէթլիք էօքսիւզ գըզը կէօրտիւն մի։

Բօլ.— էվվէթ։ Գօրգուլարըմըզ խայպի իմիշ . . . Սաատէթիմին հուսուլի մուհագգագ տըր . . .

Բէյմօն՝ օղուննն մէսէրրէթինի կէօրիւպ կիւլիւմէյէրէք.— Տիմէք աշգ ու մուհապպէթինի տօգթօր Թօմբսընա աշտը՞ն, էօյլէ՞ մի։

Բօլ.— Պունը եարմագտան բէք սագընտըմ։

Բէյմօն թէաճճիւպ վէ էնտիշէ իլէ նիտա իտէրէք.— Նի՞շիւն։

Բօլ.— Ձիւնքի քէնտիսինէ պէօյլէ պիր շէյ աշմագ՝ հէր շէյի ալթիւսթ իտուպ պօղմագ, պէլքի տէ հէր շէյի զայպ իթմէք տիմէք օլանագ իտի . . .

Բէյմօն.— Պիր քէրրէ տահա սիւվալ իտէրիմ, պու Նի՞շիւն։

Բօլ.— Տօգթօր Թօմբսըն իշպու աշգ ու սէվտատա պանա խասիմ վէ րագիպ տիր։

Բէյմօն՝ գաշլարընը չաթարագ.— Սանա խասիմ վէ րագիւպ մի . . . քէնտիսիւսի՞ մի . . .

Բօլ.— էվվէթ, պապաճըղմ . . . Պէնիմ կիպի տօգթօր տախի Մարթա ալէագա իթմիշ, պէնիմ կիպի օ տախի մէրգումէ իլէ էվլէնիւք իսթէյօր . . . — տէտի, վէ կէնճ գըզ իլէ վագը օլան միւքեալէմէսինի հէման հարֆ պէ հարֆ նագլ ու թէքրար իթտի։

Բէյմօն Զրօմանթալ՝ պիր տիգգաթը ֆէվգէլատէ իլէ օղունը տիյնէմէքտէ, վէ տիյնէտիքճէ եիւզիւնտէ պիր ալէամէթը հիւզն ու քէտէր միւշահէտէ օլընմագտա իտի։

Բօլ՝ բէտէրինին պու հալը քէտէր իշթիմալինի կէօրէրէք, հիքեայէսինին խիթամընտա.— Լաքին Նի՞շիւն պէօյլէ զամնագ վէ քէտէրի կէօրիւնիյօրսըն, պապաճըղմ . . . Նի՞շիւն պէնիմ կիպի սէն տէ մէսրուր կէօրիւնմէյօրսըն։

Բէյմօն.— Ձիւնքի պէնիմ իշէրիմտէն մէսրուր օլմագ կէլմէյօր . . . Տօգթօրնն բէգապէթը աշգը՝ պէնի օ գատար աիւշարը զամմ ու քէտէր իտիյօր քի թարիֆ իտէմիմ . . . սէնին տօգթօր Թօմբսընլա չաթըմաղա մէճպուր օլման՝ սահի-հէն շայանը թէէսսիւֆ տիր . . . Մէրգում տօգթօր պիզիկ պիր խալիսէթլէ գապուլ իթմիշ օլտըղընտան, պու հալ՝ պանա բէք զիյատէ մուճիպը թէէսսիւր օլմուշ տըր . . . Սէնի թէտալի իտուպ պագըյօր . . . անըն սայէսինտէ քէսպը ուրհէթ ու աֆիյէթ իտէճէքսին . . . Քէնտիսինէ նա՞նըլ ըզհարը շիւքրան վէ միննէթտարի իտէճէքսին . . . աշգ ու մուհապպէթ րագիպի, վէ պինտէն ալէյի տիւշման օլարագ մը . . . օնա էն պէօյիւք պիր մագարրաթը մուճիպ օլարագ մը . . . սէվտիկի գարըյը էլինտէն ալարագ մը . . .

Բօլ.— Լաքին, պապածըղմ, Մարթ քէնտիսինի սէվմէյօր:

Րէյմօն.— Պուէնը գը՞գ մը սանա սէյլէտի:

Բօլ.— Էվվէթ, վէ Կէմին իտէրէք սէյլէտի . . . Պուէնտան մաատա գըղ պա-
նա կէօնիւ վէրմիւ տիր, անը նա՞սըլ սէվէր, Տօգթօր՝ քէնտիսինէ բէք չօգ էյլիք
Կաթմըլ օլտըղընտան, գըղ միննէթտար տըր, Լաքին միննէթտարըղընը Փէտա-
նէ Փսէ գատար իլէրիյէ վարտըրամազ:

Րէյմօն.— Խիւլաստի քէլամ, պու գըղ հուրը ու մուխթար մը տըր . . .

Բօլ.— Մանէն, էվվէթ, հուրը ու մուխթար տըր . . . մատտէթէն իսէ պա-
զը էսպապտան տօլայը հէնուզ հուրը ու մուխթար տէյիլ տիր, Լաքին Կաթընտա
հուրը ու մուխթար օլահաղընը պանա վատ իթտի:

Րէյմօն.— Էյլէ իսէ, էվլատըմ, գալպինին մէյլանընճա հարէքէթ էթ . . .
Աչգ ու մուհապպէթ սէնի նէրէյէ սիւրիւյօր իսէ օրայա կիթ . . . Ալլահ վէրէ իւ-
միտին պօշա չըգմասըն . . . Պանա վէրտիկին պու մալիւմաթտա մուճիպը խօշ-
նուտիմ օլան Կալընըզ պիր շէյ վար տըր . . .

Բօլ.— Նէ՞ շէյ տիր քի, պապածըղմ:

Րէյմօն.— Շու տըր քի, պու կէնճ գըղ էօքսիւզ վէ Փագըր տըր, հիչ պիր
Փամիլեասը Կօգ տըր, վէ քիմսէ իլէ գարապէթ վէ թէալիւգի պուլընմամագտա
տըր . . . Պու գըղ ալէմտէ Կարա Կալընըզ օլտըղընտան, պիզի քէնտի քէնտինէ
մուհաքէմէ իտէճէք, վէ պիզիմ ալէյհիմիզտէ հիչ պիր շէյ տույամայարագ, իհթի-
մալ քի պիզի անլայապիլէճէք տիր . . .

Բօլ.— Պապածըղմ, օ գըղ սէնի մուհաքէմէ իթմէյնէք . . . օ գըղ սէնի
սէվէճէք տիր . . .

Րէյմօն.— Ալլահ վէրսին էյլէ օլսուէ . . . էյլէ իւմիտ իտէլիմ, սէվիւլիւ
էվլատըմ . . . Եօրկուէն օլմալըսըն . . . կիթ պիր ազ իսթիրահաթ էթ, վէ պիզիմ
պիչարէ Մատլէնի միւսթէրիհ գըլմագ իչիւն սապահ էրքէնտէն Գրէթէլտէքի
խանէյէ կիթմէքիկի ունութմա, զիրա մէրգումէ գօճա գարը՝ սէնին կիզիճէ Փի-
րար իթտիկինի Փարգ իտուպ, բէք Փէնա պիր էնտիշէյէ տիւչար օլանագ տըր . . .

Բօլ.— Հէման շիմտի գալգըպ կիթմէք իսթէյօրըմ, պապածըղմ . . . կիւն-
տիւզին Կաթըլ իսթիրահաթ իտէրիմ:

Րէյմօն.— Ֆէնա օլմազ . . . Ֆիրար իթտիկինի Մատլէնէ նագլ իթտիկինտէ,
սէնին՝ պէնի կէօրտիւկինի վէ շիմտի հէր շէյի պիլտիկինի . . . վէ պէնիմ տէ թէ-
մամըլա հուրը ու սէրպէսթ օլընճայա գատար, հէր նէ վագթ միւմքին օլուր
իսէ, պիր գաչ սաաթ օրայա կիտիպ իմրարը վագթ իտէճէկիմի մէրգումէյէ սէյլէ:

Բօլ.— Տիմէք, պապածըղմ, Մատլէն սէնին սըրընը պիլիյօր ըմըլ, էյլէ՞ մի:

Րէյմօն.— Քեաֆֆէթ անվալիմ մէրգումէյէ մալիւմ իտի . . . պու գարը պէտ-
պախթըլզարըմը հէր կէօգիւլէ կէօրմիւլ տիր . . . էլէմ ու քէտէրլէրիմ Փէտա-
քեար պիր մահրէմ օլմուլ տըր . . .

Բօլ՝ աղլայանագ տէրէճէտէ Եիւրէյի գալգարագ.— Սէվիւլիւ Մատլէն . . .
Ա՛հ, քէնտիսինի սէվտիկիմէ նէ՛ էյի Կաթմըլմ . . . զաննըմ շիմտի քէնտիսինի տա-
հա չօգ սէվէճէյիմ:

Րէյմօն.— Հայտէ կիթ, սէվիւլիւ էվլատըմ . . . քէնտինի էյի էօրթ, զիրա

կէճէլէրի, խոստուսիլէ սապահա դարչը չօգ սէրին վէ այազ օլիւր, վէ Գրէթէյլէ վարընճա, պիւթիւն կիւն եաթ իսթիրահաթ էթ . . .

Բօլ. — Պէօյլէ եաբաճաղըմը վատ իտէրիմ . . . Սէն պու սապահ Մատամ Շաթըլիւքսին խանէսինէ կիտէճէքսին, տէյի՛ն մի :

Րէյմօն. — Էվվէթ . . . սաաթ օնտա :

Բօլ. — Ալլահա ըսմարլատըգ, պապաճըղըմ . . .

Րէյմօն. — Վար սաղըգլա, սէվկիւլիւ էվլատըմ, ինչալլահ երինէ կէօրիւշիրիգ . . .

Բօլ՝ Րէյմօնա սարըլըպ պուս իթտի, ըսընմագ իչիւն իւթիւնի գալընճա կիյինտի վէ եօլա չըգտը :

Քէօհնէ պիր արապաճը օն պէշ Փրանգա քէնտիսինի Բօր Գրէթէյլէ կէօթիւրմէյէ մուվաֆադաթ իթտիկինտէն, Բօլ սապահ սաաթ ալթըտա օրայա վասըլ օլտու վէ ույգուսընտան գալգմըշ օլան Մատըլէնին իսթիդրապը ազիմինի մուճիպ օլտու :

Թամ սաաթ օնտա Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ Թուրնօն սօգաղընտաքի գօնաղա ազիմէթ իթտի :

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ ագչամքի սուարէտէն հէր նէ գատար պիր աղ եօրկուն իտի իսէ տէ, մէրգուվը սէրիան գապուլ իթտի :

Ֆրօմանթալ՝ իսթիտասընը գօնթէսէ թէսլիմ իթտի :

Մատամ տը Շաթըլիւքս իսթիտաի մէգքիւրը օգուլուպ, պու պէտպախթ աւտամըն, պու մէյյուս բէտէրին նիտաի քէտէր ինթիմալարը քէնտիսինէ բէք վիյատէ տօգուսըղընտան, կէօգ եաչարընը թութամատը :

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ գրաաթըն խիթամընտա. — Սիզ պանա իւմիտ իտինիգ, սէվկիւլիւմ Րէյմօն. իսթիտանըզը պիր գաչ նուֆուլը տօսթլարա տէրքէնար իթտիրէճէյիմ, վէ պու ագչամ տօղրուճա ատլիյէ նազըրընըն սըր քեաթիպինէ թէսլիմ իտէճէյիմ . . . Ալլահ եարտըմճըմըզ օլտուն, վէ իւմիտ իտէլիմ :

Րէյմօն՝ գալսի շիւքրան ու մահմիտէթլէ մէշնուն օլտըղը հալտէ չէքիլիս կիթտի, վէ գապըթա ըէիսինին էմրի մուճիպինճէ իչինէ պաչատը :

Նէ՛ տէ միւշքիլ վէ գահմէթլի իշ իտի . . .

Էլտէ իբ ուճը օլմագսըզըն պիր թագըմ պիլինմէտիք եօլար արասընտան քէօրքէօրընա կիտիլէճէք իտի :

Մէրգուվ գապըթա մէմուրընըն գուվվէի թէխայիւլլէյսի էքսէրիա եէրինտէ իտի իսէ տէ, պու իշտէ պիր շէյէ եարամայըպ հիչ պիր շէյ պուլամայօր, հիչ պիր շէյ ագլ իթմէյօր իտի :

Հէր ատըմտա գարչըսընտա պիր տուվարա չարըլըյօր իտի :

Պարանլըգ իչինտէ եօլընը չաչըրմըշ օլուպ, պունտա ուֆագ պիր ըշք պիլէ կէօրիւնմէյօր իտի :

Մէգքիւր գարանլըղըն իչինտէն չըգմագ իչիւն պիր եօլ վէ գարու արայօր իտի իսէ տէ պուլամայօր իտի :

Բէյմօն՝ Թուրնօն սօգաղընա կիթտիկի սըրատա պախթէ տօգթօր Թօմբսըն՝ Միրօնէսնիլ սօգաղընտաքի գօնաղընտան չըգըպ Շէրչ Միտի սօգաղընտա , սօն թէ-
լէֆ իթտիկի պիշարէնին վալիտէսինին խանէսինէ կիտիյօր իտի :

Հէքիմիք սըֆաթըյա մէրգումէ գատընը թէտալի իթմէլի իտի :

Տօսթլըգ սըֆաթըյա մէրգումէլի թէսէլի հլէմէլի իտի :

Ակօգաթ Լապառն տուլ գարըսը աղլայօր իտի , լաքին պու կէօզ եաշլարը՝
եալընըգ օղլունըն աճըսընտան նէշէթ իթմէյօր իտի :

Մատամ Լապառ՝ օղլունըն իւզէրինէ աղլայօր իտի . պուըն եաքմայան վալիտէ
բէք նատիր պուընըր . լաքին մէրգումէ գարը՝ պաշընճա շունը իշիւն տէ աղլայօր
իտի քի , գօնթ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսի էկէր պուընսա Րընէ՝ սինը
պիւլուղէ վասըլ օլտըգտա , մուժաիլէյհ գօնթըն վասիյէթ իթտիկի հիսսէի սէրվէ-
թի ախոյ իտէճէքտի . Փազաթ Րընէ վէֆաթ իտինճէ օ իւմիտ պիւսպիւթիւն պէր
հալա օլտու :

Մատամ Լապառ միւթէմատիէն պուըն տիւշիւնմէքտէ օլուսլ , պու տիւշիւնճէ
խաթըրնա կէլտիքճէ արթըգ վալիտէլիք հալինտէն չըգար , վէ հէր իւմիտի պօշա
ըգմըշ սըրֆ աճ կէօզիւ պիր գարը գալըր իտի :

Ժագ Լակարտ՝ սէրվէթը մէքքիւրէնին պիր իգտիվաճ վասէթասըյա հէնուգ
քէնտի էլինէ կէշէպիլի օլտըղընը վէ պու իգտիվաճտա պիգզաթ քէնտիսինին գօ-
ճա օլմասը դայրը գապիլ պիր շէյ օլմատըղընը Մատամ Լապառա իյմա ու թէֆհիմ
իտէրէք մէրգումէլի թէսքին ու թէսէլի իթմէյէ մուվաֆֆագ օլտու :

Րընէնին ճէնաղէ ալայընա միւթէալիլիք պիլճիւլիէ մուլամէլաթ իլք ագշամտան
իճրա իտիլմիլ օլմալլա , էօյլէնտէն սօնղրա սաաթ տէօրթտէ ճէնաղէնին տէֆն
այինի իճրա օլընաճագ իտի :

Սաաթ իւշ պուշուգտա Շէրչ Միտի սօգաղընտաքի խանէյէ էրէյիճէ պիր ճէօ-
մաաթ վիւրուտ իթմէքտէ իտի :

Մատամ Լապառ՝ բէք ուսթա պիր թագլիտճի օլտըղընտան , հալ ու մէվգիէ
կէօրէ դամնաք պիր շէհրէ ալմըշ , կէօյա քէտէրլի պիր վալիտէ թապըյա ըհամը
թաաղիյէթլէրի գապուլ իթմէքտէ իտի :

Թամ սաաթ տէօրթտէ ճէնաղէ ալայը հարէքէթ իտուպ , Սէն-Սիւլբիա քիլի-
սէսինէ տօղրու եիւրիւտի :

Տօգթօր Թօմբսըն՝ ֆամիլեանըն վէքիլի մագալընտա պաշընը աշմըշ , քէնտի-
սինին գաթլ իթտիկի պէտպախթ չօճուղըն թապութը արգասընտան կիթմէքտէ
իտի :

Սապահ կազէթալարընըն «Միւթէֆէրրիգա» գըսմընտա , պու ճինայէթ շէօյլէ
հիքեայէ օլընմըշ իտի . Բ . Լ . իլք հրուֆաթլը իսմտէ միւթէպէր պիր ֆամիլեայա
մէնսուպ պիր տէլիգանլը՝ չըմէնտըֆէր գաթարընտա պիր վապօնըն էյի գաբանմա-
մըշ օլան գաբուսընա տայպնմըջ օլտըղընտան , կէճէ Շուաղի-լը-Րուա գուրպինտէ
մէգքիւր գաբու աշըլպ էօյլն իւզէրինէ տիւշմիւշ . . . վէ գաթարտան շիյնէնիպ
պաշը հէման կէօվտէսինտէն այրըլմըշ իմիշ :

Պու հալատիս հագգընտա հիշ պիր գիլ ու գալ զուհուր լիթմէմիշ իտի :

Ձապթիյէ նէգարէթինտէ հիշ պիր հէյէճան ու հարէքէթ միւշահէտէ օլըն-
մայօր իտի :

ձիւմհուրիյէթ միւտտաիի ումումիսի, զապթիյէ նազըրը վէ զապըթա րէիսի՝ պուռնտան ագտէմ իյզահ իթտիկիմիզ իքի սէպէպտէն տօլայը սօն ճինայէթլէրի կիզլի սագլայօրլար իտի:

Մէմուրիյնը մումարիյհիւմ՝ էվվէլահ, կէօյա հիչ պիր թահարրիյաթա թէչէպ-պիւս իթմէմիշ կիպի կէօրիւնէրէք գաթիլլէրճէ ալտատըճը պիր իթմինան հասըլ իթմէյի միւֆիտ ատտ իտիյօրլար իտի:

Սանիէն, էօյլէ ճանապարճա ճինայէթլէրին ֆարիլլէրինէ գարշը բօլիսին պիր չէյ եարամաաղընը վէ անլէրի եագալայամայըպ քէնտի ճինայէթլէրինէ տէվամ իթմէյէ հուրր ու սէրպէսթ պրագաղընը Բարիզ էհալիսինէ չագտըրարագ, էհալի մէրգոււմէյի տիւչարը խէվֆ ու տէչէթ իթմէք իսթէմէյօրլար իտի:

Ջաթէն օ հայլագ միւճրիմէր տէ պու չէյէ, եանի ճինայէթլէրինին իճրասընա տէվամ իթմէյէ հագըրլանըյօրլար իտի:

Բասգալ Սօնիէնին՝ Ժագ Լահարտա.— Եարըն Լա Ֆուլինին իշինի պիթիլի-ճէյ՝մ, էրթէսի կիւնիւ տէ ձինէվրայա կիտէճէյիմ. . . —տէտիկինի իշիթմէ-տլք մի:

Օգույանլարըմըզըն տէրխաթըր իտէճէքլէրի վէճէլէ, Բասգալ Սօնիէ՝ գօնթ տը թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսինտէ իսմի եագըլմըշ օլան Մարթ Պէրթիէյի ձի-նէվրատա պուլմաղը մէմուլ իտիյօր իտի: Բասգալ Սօնիէ՝ անլամասը գօլայ օլան պազը էսպապա մէպնի արա սըրա Բիւէպլա սօգաղընտաքի իգամէթիեհհընա կի-տիպ կէօրիւնմէքտէ օլտըղընտան, օ կիւնիւ տախի սապահլայըն էրքէնճէ մէզ-քիւր խանէյէ ազիմէթ իթտի:

Օրատա հէր նէվի էլպիսէյի թըգայըպ սագլամըշ օլտըղը պիր սանտըղընըն ի-չէրիսինի արալթըրըպ, տիզլէրի եամալը էսկի պիր բանթալօն իլէ պիր պասմա կէօմէք, գըրմըզը չուհատան էսկի պիր եէլէք վէ տիւյմէ տէլիքլէրի աղարմըշ վէ տիրսէքլէրի աշընմըշ թիւյլիւ պիր բալթօ չըգարտը:

Պուռնտան մաատա մէզքիւր սանտըգտան պիր հասըր շարգա իլէ ղայէթ էսքի վէ գըսսա գօնճլը պիր չիֆթ չօրապ, պէզ գուռուրալար վէ գոււրալ րէնքտէ պիր բէրուգա վէ պիր տէ քիւչիւք այնա ալտը:

Բասկալ՝ պու միւլթէլիֆ բըրթըլարը կիւզէլճէ պիր պօղչա իթտիքտէն սօնը-րա պէրապէր ալըպ աշաղա էնտի:

Պէլվիտէ պիր բէրուքէյ տիւքքեանընա կիթտի վէ պըյըգլարընը թրաշ իթ-տիրէրէք, հէման հիչ թանըլմազ պիր հալէ կէլտի:

Պատէհու տիշարքի պուլվարա միւվասէլէթ իթտիքտէ, պիր արապա մէրքէ-զինէ կիտիպ, պիր քիրա արապասընա րաքիպ օլտու:

Արապաճը.— Նէ՞րէյէ կիտէճէյիզ, էֆէնտի.—տէյու սիւվալ իթտիքտէ, Բասգալ.— Տօմէսնիլ գաբուսընա չէք.—տէտի:

Իւչ չէրէք սաաթ սօնըրա արապա՝ թարիֆ օլընան մահալտէ թէվագգուֆ իտուպ, Բասգալ՝ արապաճընըն բարասընը վէրէրէք Տօմէսնիլ գաբուսընտան տի-շարը չըգտը վէ վէնսէն օրմանընա տուխուլ իթտի:

Իշպու հիքեայէմիզին էսնաի ճէրէյանընտա օրթալըգտա պօլ եէշիլիք օլուպ, օրման հէր եէշիլիքլէ գարլանմըշ իտի:

Բասգալ՝ պիր ազ միւտտէթ Տօմէսնիւ կէօլիւնին էթրաֆընտաքի աղան եօլընտան կիթտի, պատէհու աղանլար արասընտան տար պիր բաթիգա եօլա կիրաի։ Եիւզ կլի իքի եիւզ մէթրօլըգ պիր մէսաֆէ գաթ իթտիքտէն սօնղրա տուրտու, էօնիւնէ վէ արգասընա պագտը, վէ քէնտիսինտէն պաչգա քիմսէ կէօրփէտիկինտէն, սըգ պիր աղանլըգ իչինէ կիրտի, վէ աղան տալլարընը պիր թարաֆա իտէրէք եօլ աչըպ քիւլֆէթ ու գահմէթլէ եիւրիւմէկէ պաչլատը։

Մէգքիւր եօլտան օթուզ ատըմ կիթտիքտէն սօնղրա տուրուպ օրթալըգա գուլագ վէրտի, ուֆագ գուչլարըն ճըվըլթըսըլա եաբրագլարը գամըլթատան հաֆիֆ պիր րիւգկեարտան պաչգա պիր սէս իշիթմէյիպ, իւթէ ատամ կէլմէյէճէկինէ էմին օլարագ եէշիլիին իւզէրինտէ օթուրտու, վէ Բարիգտէ թաշըտըղը րուպասընը չըգարըպ, պօղչատաքի եըրթըգ բըրթըգ րուպալարը կիյինտի։

Իչպու թէպտիլը էլպիսէ խիթամ գուլընճա, իշ՝ բէրուգասընը թագմասընա գալտըղընտան, քիւչիւք այնասընը քէնտի կէօղլէրինին կէօրէճէկի հիգատա պիր աղան տալընա իլիթիրտի, քէնտի սաչլարընը պաշընըն էթրաֆընա սարտը վէ գոււրալ բէրուգասընը պաշընա թագարագ քէնտի ասըլ սաչլարընը պիւսպիւթիւն էօրթտիւ։

Պուներլա թէքմիլ թէպտիլը գըյաֆէթ էյլէտի։

Հագիգաթէն Ժագ Լակարտ պիլէ պիրտէն պիրէ չէրիքինին գարչըսընա չըգսաանը թանըյամայաճագ իտի։

Գօնթ ատը Թօնէրիէօնին սապըգ սըր քեաթիպի Բասգալ Սօնիէ՝ կէօղլէրինին էթրաֆընա սիւրմէ չէքիպ այնայա պագտըգտա, քէնտի քէնտինէ բէք պէյէնտի։

Էլլէրինի քէնտի գըյաֆէթինէ մութապըգ պիր հալէ գօյմագ իչիւն պիր նէվի էնգա իսթիմալ իթտի, վէ պատէհու բարմագլարընը եանագլարընա սիւրէրէք, սիյահ սիյահ լէքէլէր պրագտը։

Բասգալ՝ պիր մաքինա ֆապրիգաոր ամէլէսինէ պէնգէմէքտէ օլուպ, գանն իտէրսին ֆապրիգատան հէնուզ չըգմըչ քէօյէ կիտլյօր իտի։

Մէրգոււմ տա քէնտի քէնտիսինէ թամ պու հալ ու հէյէթի վէրմէք իսթէմիշ իտի։

Մուվաֆֆագիյէթը քեամիլէյէ նաիլ օլմուշ իտի։

Իչպու թէպտիլը գըյաֆէթ իշի պիթտիքտէն սօնղրա Բասգալ՝ չըգարտըլը րուպալարը պօղչա իթտի վէ մէգքիւր պօղչայը պիր աղանըն ալթընա եիւքսէք օթլար արասընտա սագլատը։

Հալ պու քի մէգքիւր օթլար պօղչայը էյիճէ էօրթմէտիքլէրինտէն, Բասգալ եարբագլը աղան տալլարը գըրարագ էլպիսէ պօղչասընըն իւզէրինէ եըլտը։

Պատէհու սըգ աղանլըգ եէրտէն տիշարը չըգտը, լաքին չէհիր րուպասընը ալմաղա կէլաիկինտէ եօլընը շաշըրմամագ իչիւն եօլընըն իւզէրինտէ եէր եէր աղան տալլարը գըրարագ մէգքիւր գօրուլըգտան խուրուճ իթտի։

Բասգալ Սօնիէ եօլտա պրուներընըն ալթընտան շարգիլէր մըրըլտանարագ վէ քէնտինի հօվարտա թապըլը կէօսթէրէրէք Շարանթօնա տօղրու կիթտի։

Շարանթօն քէօթրիւսինին եագընընա կէլաիկինտէ, օրատա պալըգ ավը թագըմը սաթան պիր տիւքքեանա տուխուլ իտուպ, պիր պալըգ քէպճէսի, պիր օլթա գամըլը, մանթարլար, էսքի սարտէլա գուլթուլարը տէրուներնտէ օլթա իյէ-

լէրի, պիր սէբէթ, պիր աղ Թօրպասը սաթըն ալտը, վէ պէօլէճէ ասըլ պալըզ ավճըսը կիպի Թազըմ տիւղէրէք զամըշ իլէ մանթարլարը սէբէթին սաթընա կէշիր-տի վէ հէքսինի պիրտէն օմուզընա վուրուպ քէօթրիւտէն կէշտի, սօլա սաթը վէ Բօր-Գրէթէյլէ կիտէն ըրմաղըն ըրթըմ պօյունտան երւրիւտի:

Պալըզ ավճըլարընըն բէք սէվկիւլիւսի օլան սալլարըն գարշըսընա միւվասէլէթ իթտիքտէ սաաթ սօգուզը վուրույօր իտի:

Օ կիւնիւ օրատա չօգ պալըզ ավճըսը եօգ իտի:

Թէքմիլ սալլարըն պօյընտա Բասգալ եալընըզ իւշ պալըզ ավճըսը կէօրտիւ:

Պու հալ Ֆէվզէլատէ պիր չէյ տէյիլ իտի. զիրա բազար վէ բազար էրթէսին-տէն մատա օ Թարաֆլարտա կէզինմէյէ չօգ ատամ չըգմայըպ, պու հալտէ պա-լըզ ավը մէրազլըլար տա ազ պուլընըր իտի:

Րըխթըմըն իւզէրինտէն Բասգալ՝ սալլարա գասար էնէճէք միւնասիպ պիր եէր պազընմագլա պէրապէր, պիրինճի պալըզ ավճըսընը Թէտգիգ ու Թէճէսսիւս էյլէտի:

Պու ատամըն սիմասը քէնտիսինէ Թանըտըզ տէյիլ իտի:

Բասգալ՝ եօլընա տէվամ իտէրէք քէնտի քէնտինէ. — Օլմայա քի պու կիւն պուրատա օլմասըն. . . պու պիր պէտպախթլըզ օլաճագ տըր. — տէտի:

Պու սէօլլէրի սէօլլէնմէքլէ պէրապէր, իւք պալըզ ավճըսընտան երիւզ մէթրօ գատար ուղագտա պուլընան իքինճի պալըզ ավճըսընը Թէտգիգ ու Թէֆթիլ իտի-յօր իտի:

Պու Թէֆթիլտէն տէ պիր սէմէրէի մաթլուպէ հասըլ օլմատը:

Իքինճի պալըզ ավը մէրազլըսը տա իսթիյար պիր քիմնէ իտի:

Բասգալ Սօնիէ աճէլէ երւրիւմէյէ պաշլայըպ, Բըթի Գասթէլ գօնաղը պաղ-չէսինին Թա գարշըսընտա պուլընան իւշիւնճի պալըզ ավճըսընըն գարշըսընտա տուրուու:

Գօնթ տը Թօնէրիէօնին սապըզ սըր քեաթիպի օրատա Թիթրէտի վէ երւզիւ կիւլիլէ պաշլատը:

Բասգալ Սօնիէ՝ օլթասընըն հաֆիֆ հարէքէթլէրինէ պիր տիգգաթը Թամմէ իլէ պազան պու պալըզ ավճըսընըն Ժիւլ Պուլնուա, նամը տիկէր ֆէյլէսօֆ (խա-րապաթի) Լա Ֆուին օլտըղընը Թանըտը:

Բասգալ՝ քէնտի քէնտինէ. — Իշթէ՝ արատըղըմ ատամ. . . պուրատա պու-լաճաղըմը պիլիյօր իտիմ. . . Իշթէ իշ կէօրէճէք վազթ կէլտի չաթտը. . . — տէ-տիքտէն սօնդրա, իքի էլլէրինի պօրու կիպի եաբարագ երւքսէք սէտա իլէ. — էյ, արգատաշ, նաճըլ, պիր ազ էյի կիտիյօր մը. . . սազան իլէ գայա պալըզլարը երւզիւնիզէ կիւլիլյօրլար մը. . . — տէյու սիւվալ իթտի:

Լա Ֆուին՝ միւնասէպէթսիզ պիր վազթտա քէնտիսինի սէսլէյէնին Թարաֆը-նա պալընը չէվիրտի. ասըլ ուսթա պալըզ ավճըսը՝ քիմնէնին կէլիպ քէնտիսինի Թաճիզ վէ լահաթսըզ իթմէսինի իսթէմէզ:

Լաքին Պուլնուա՝ մէրգուլմըն պիր սէնաաթտաշ օլտըղընը կէօրէրէք վէ եա-խօտ էօլլէ զանն իտէրէք, էրէյիճէ պիր նէզաքէթլէ ճէվապ վէրիպ. — էհ, հէր վազթքի կիպի. . . էրէյիճէ իշ օլույօր. . . ղիւզկեար էյի կէօսթէրիյօր. . . պիր մըգտար պալըզ Թուլթուլաճաղընը մէմուլ իտէրիմ. . . — տէտի:

Բասգալ.— Պուլընտըղընըզ եէր էյի՞ մի տիր :

Լա Ֆուին.— Կիւզէլ պիր սըղըզ տըր . . . չօգ ագընթը եօգ տըր . . . զա-
րարսըզ պիր եէր տիր . . .

Բասգալ.— Եանընըզտա օթուրաճագ օլուր իսէմ, աճապա սիզէ պիր զարարըմ,
տօգուընը մը . . .

Լա Ֆուին.— Ա՛, օլ պապտէ թէմամըյլա սէրպէսթսինիզ . . . ըրմագ հէմ
սիզին վէ հէմ պէնիմ տիր, պալըզլար տա տիւնեա ալէմին տիր . . . Իսթէր ալթ
եանըմտա, իսթէր իւսթ եանըմտա օթուրընըզ . . . Պուլտան մատա պէն պիր
ճապանի ատամ տէյիլիմ, պալըղը պիր թարաֆտան ավլար, պիր թարաֆտան տա
պիր իբի տանէ ըսգարա իտէրիզ . . .

Բասգալ.— Էօյլէ իսէ կէլէյիմ . . .

Լա Ֆուին.— Կէլինիզ եա՛ . . . —տէյինճէ, Բասգալ Սօնիէ՛ երևսէք օթ-
լարա գարանմըզ օլան ըրիթըմն շէվինտէն աշաղա այագլարընն ուճըյլա եօլ ա-
շարագ օտուն սալլարընա գատար աշաղա էնտի վէ սալըն իւզէրինէ վարընճա Լա
Ֆուինին եանընա կիթտի վէ մէրգումա խիթապէն տէսի .

—Սապահլար խայր օլուն, արգատալ :

Լա Ֆուին.— Սապահլար խայր օլուն, էֆէնտի . . . —տէյինճէ,

Բասգալ՝ կիւլմէյէ պաշայարագ.— Ա՛, պիլմէ՞զմիսինիզ, պէնիմ կիպի էֆէն-
տի՛ մաքինիսթ ֆապրիգամըզտա եէվմիյէ օն ավր սաաթ չալըշան վէ սաաթտա
ալթմըզ սանթիմ ալան ալթմըզ գատար վար տըր . . . Պէն իւճրէթիմի տիւն ֆազ-
լա սաաթլար հիսապըյլա ալտըմ, զիրա պիր քէրրէ իշէ եարըչըրսամ, չօգ իշ եա-
քարըմ, վէ պու սապահ տգըմա էստի, պուրայա կէլիպ պիր ազ սազան պալըղը
ավլամաղը թէսավվուր իթտիմ . . . Իւշ սէնէ վար տըր քի պուրայա այագ պաս-
մամըչըմ տըր . . .

Լա Ֆուին տախի կիւլէրէք.— Սահի՛շ, պէն սիզի պուրալարտա հիշ կէօր-
մէմիլիմ :

Բասգալ.— Սիզ պուրայա չօգ կէլի՞միսինիզ :

Լա Ֆուին.— Չօգ տէյիլ, հաթթա տայմա կէլիլիմ . . . Տիմէք սիզ իւշ սէ-
նէտէն պէրու պալըղա չըզմամըչընըզ, էօյլէ՞ մի : Էկիր սահիհէն պալըզ ավճըսը
իսէնիզ, պու տէսիկինիզ օլամազ շէյ տիր . . .

Բասգալ.— Պագէն Սէն նէհրինին աշալըսընա կիտէր իտիմ . . . օրասը տահա
էագըն տըր . . . Լաքին չօգ ատամ պուլընըյօր . . . տիրսէք տիրսէկէ տօգուընը-
յօր, պուրասը էօյլէ տէյիլ, չօգ կէնիշ տիր . . .

Լա Ֆուին.— Էվվէթ, պուրասը րահաթ տըր :

Բասգալ.— Եագընտա պիր գօլթուզ վա՞ր մը տըր :

Լա Ֆուին.— Պէշ երւզ ասըմ ուզագտա թարտիֆին տիւքքեանը վար . . .
Գարուսընն իւզէրինտէքի թահթասընա «Բիգգօլօ» եագըլը տըր . . .

Բասգալ.— Բիգգօլօսը էյի՞ մի տիր . . .

Լա Ֆուին.— Իշիլիր, վէ էքէյիճէ խօշաշըլարագ իշիլիր :

Բասգալ.— Թարտիֆին տիւքքեանընտա եէմէյէ միւթէալիգ պիր շէյ տէ
պուլընը՞ր մը . . .

Լա Ֆուին.— Էվվէթ, պիր եուսուրթա գայկանասը վէ եախօտ կրավիէրա
բէյնիրի իսթէր իսէնիզ, պուլապիլիրսինիզ :

Բասգալ.— Էօյլէ իսէ արգատաշ, իւք պարպունեա պալըղընը թութտըղըմտա սիգի պէնիմէ կէլիւ պիր շիշէ իշկի իշմէյէ տափէթ իտէրիմ . . .

Լա Ֆուին.— Եափաշ կէ՛լ, պարպունեատան աշաղա գուրթարմագ մը . . . Տիմէք սիգ բէք ուսթա պիր պալըգճը՝ մըսընըգ . . .

Բասգալ.— Կէօրէճէքսինիգ. էկէր պէն թութամագսամ, պաշգա հիշ սիր քիմ սէ տէ թութամագ :

Լա Ֆուին՝ իֆրաթ տէրէճէ էօյլենմէքտէ օւան պու ատամը էբէյիճէ միւս թէհգյանէ պիր նագարլա սիւզտիւ :

Քէնտիսի Մարն ըրմաղընըն էն մահիր պալըգ ալմըսը օլտըղը հալտէ, քէնտիսինէ րագիւ պէ խասիմ օլտըղտան մատա, գարընընտա ուսթալըգ տախի թասլամագ՝ Լա Ֆուինէ աղըր կէլիյօր իտի . . .

Լա Ֆուին՝ Բասգալը էօյլէճէ սիւզտիքտէն սօնղրա կիւլէրէք վէ կէօգէ կէօրիւնմէզ պիր սուրէթտէ օմուզլարընը սիւքէլէրէք.— Էօյլէ իսէ հագըր օլընըգ . . . Էն էվվէլ քիմ պիր պարպունեա չէքէճէք օլուր իսէ, օ՝ պիր լիպրա «բիգգօլօ» իշկիսի գաղանաճագ տըր . . . օլո՛ւր մը :

Բասգալ.— Օլուր եա՛ . . . Սիգ բէք էյլէնճէլի ատամա պէնզէյօրսընըգ . . . ալիմ Ալլահ սիգտէն չօգ հագը իթտիմ . . . —տիյէրէք Լա Ֆուինտէն օն մէթրօ գատար երրագլանըս օլթա գամըչլարընը չըգարտը, իյնէլէրինի թագտը վէ սուլընտիպինի արաշթըրմաղա պաշլատը :

Բասգալ պիր գաշ սէնէ ագտէմ պալըգ ալընա չօգ մէրագ վէրմիշ օլտըղընտան, ասլա՛ աճէմի օլմատըղը՝ պունտան անլաշըլըր իտի :

Ժիւլ Պուլնուա՝ Բասգալըն օլթա թագըմլարընը հագըրլամասընը կէօրտիւկինտէ, անըն հագգընտա էֆքեարընը թէպտիլ իտէրէք, քէնտի քէնտինէ,

— Պու՝ ուսթա պիր պալըգճըյա պէնզէյօր . . . էկէր քէնտիսինտէն իբի իւշ լիթրա «բիգգօլօ» գաղանըր իսէմ, չօգ զարիւ շէյ օլաճագ տըր . . . —տէտի :

Ժագ Լակարտըն շէրիբի՝ եէրտէն եուսուշագ թօբրագ ալըս, պու թօբրաղը բիշմիշ պուղտայ վէ գուրտլարլա գարըչտըրտըղտան սօնղրա, սէօյլէճէ օն տտէտ իրի եուվարլագ հագըրլատը, վէ անլէրի սուլըն տըրնթըսընտա պալըգ ալլամագ իսթէտիկի մահալէ աթտը :

Պատէհու Բասգալ չամուրը էլլէրինի եըգայարագ.— Օլտու . . . օն տագիգայա գատար իշ կէօրմէյէ պաշլայաճաղըմ . . . Պու սըրատա պիրէր սիկարա թիւթտիբէպիլիմիյիգ, արգատաշ :

Լա Ֆուին.— Էվվէթ, թիւթտիբիբիգ . . . —տէտի վէ իբի րագիսլէր՝ Ժօսլ քեալըտը իշինէ պիրէր սիկարա սարմաղա պաշլատըլար :

Լա Ֆուին՝ պիր քիսրիթ չագարագ.— Տիմէք սիգ պու կիւն իշինիգտէն թաթիլ իթմիշինիգ տիր, էօյլէ՛ մի :

Բասգալ.— Էկէր պալըգ թութուլըր իսէ, եարընա գատար թաթիլիմ . . . հէմ տէ պալըգ թութուլմալը տըր, գիրա արգատաշլարա եարըն սապահ կիւզէլ պիր պալըգ բլաքիսի եէտիրմիյի վատ իթտիմ . . . Պիլիմ աշը՝ թէնճէրէսինի հագըրլամագտա տըր . . . Անլարսընըգ եա՛, էկէր վատըմը իճրա իթմէյէճէք օլուր իսէմ, արգատաշլարըմ պանա տարըլաճագլար տըր . . .

Լա Ֆուին. — Պաշտօնը քի վատընըը իճրա իտէսինիզ :

Բասգալ. — Օ՛, վիճտանըմ չօգ րահաթ տըր . . . Էկէր պալըգ Թութամայա-
ճագ օլուր իսէմ, Մարն ըրմաղընը կէօթիւրիւրիմ :

Լա Ֆուին՝ գահգահա իլէ կիւլէրէք. — Բլաքինին շարապընա պու գատար
չօգ սու գօնուլմագ. — տէտի :

Բասգալ՝ քէնտի քէնտինէ էօյլէ պիր հալ ու թալը վէրմէքտէ վէ էօյլէ պիր
լիսան գուլանմագտա իտի քի, էն գուրնաղար պիլէ ալտանապիլիւլէր իտի. պի-
նաէն ալիյհ Լա Ֆուին՝ պալըգ ալը արգատաղընըն եիրմի տէօրթ սաաթ իչիւն ի-
չինի թաթիլ իթմիչ պիր մաքինա Փապրիգասը ամէլէսի օլմատըղընա հիչ շիւպհէ
իթմէտի :

Պու սախթէ ամէլէնին թալը ու հէյէթի Լա Ֆուինին չօգ խօշընա կիտի-
յօր իտի :

Սիկարալար իչիլիպ պիթմիչ իտի :

Բասգալ՝ պաղըրարագ. — Հայտէ պագալըմ, արգատաղ, իչէ եաբըչալըմ . . .
— տէտի վէ սալըն իւզէրինտէ պաղտաղ օթուրարագ, օլթա իյնէսինէ եէմ թագտը
վէ պալըգ ալընա պաչալտը :

Մէրգոււմ սախթէ ամէլէ՝ պիր պիրի արտը սըրա պիր գաչ կիւզէլ ագ պալըգ
Թութտըղընտա. — Է՛հ, է՛հ, պալըգ եհլուրիւյօր . . . պագալըմ պարպունեա տա
վա՛ր մը . . . — տէտի, վէ օլթա իյնէսինի տէյիլթիլիպ եէնիտէն պիր օլթայա
եէմ թագտը, վէ սույա աթտը :

Բասգալ պու մուամէլէյի իճրա իթտիկի սըրատա Լա Ֆուին տախի այնը թէր-
թիպաթը իճրա իթմէքտէ պուլընըյօր իտի :

Օ գէման իքիսի տէ սուր սուս տուրտըլար, վէ պալըգլարըն ըրմագ տիպինտէ
եէմէ կէլիպ պաչ վուրարագ օլթայը օյնաթմալարընա պէքլէտիլէր :

Պիր տէ Բասգալ նակէհան պիր մէմնուսիյէթ ահը չէքտիքտէն սօնդրա Լա
Ֆուինէ խիթապէն պիւլէնտը ալագ իլէ. — Ջանըմ պիրինճի լիթրանըն րարասընը
սիգ վէրէճէքսինիզ, արգատաղ. — տէյու պաղըրընճա,

Լա Ֆուին տախի. — Պէն տէ սիգի իչիւն էօյլէ դաճն իտէրիմ . . . իքի լիթ-
րա պիրլիքտէ իչիլէճէք. — տէտի :

Ֆիլհագիգա հէր իքի տէլիգանը տա այնը պէօյիւքլիքտէ պիրէր պարպունեա
պալըղը չէքիյօրլար իտի :

Սախթէ ամէլէ իլէ Փիլօսօ֓֓ պալըգճը՝ քիպլու ու իզզէթը նէֆսլէրինտէն թահ-
րիք օլընարագ պիր սաաթ քէմալը չէվգ ու խահիլչէ պալըգ ալմատըլար :

Հալ պու քի հիչ պիրի տիկէրինէ զալէպէ իթմէյիպ, հէր իքիսինին տէ մու-
վա֓֓֓֓֓֓֓֓֓֓ թի միւսալի իտի :

Հէր իքիսինին տէ իրիճէ տէօրթէր պարպունեա պալըղը վար իտի :

Պիր տէ նակէհան պալըգ քէսիլիպ թուլթուլմամաղա պաչալտը :

Լա Ֆուին. — Բիւլիսանիլէր շիւպհէ իթմէյէ պաչալարլար . . . Պիր ազ արա
վէրմէք իչիւն գանըմ թամմ կիտիպ եէմէք եէյէճէք վագթ տըր. — տէտի վէ օլ-
թասընը սալըն իւզէրինէ գօյտու :

Բասգալ՝ ճէվապէն. — Ֆէնա օլմագ . . . պէնիմ տէ գարնըմ պայըլըյօր. հէմ
տէ էօյլէն օլմուչ տըր :

Տէլիգանլուար ըրթըմըն իւզերինէ չըգտըլար վէ «Բիգգօլօ» մէյխանէսինէ
կիթտիւէր :

Լա Ֆուին. — Էվվէլէէ պիրէր ապսէնթ իշէլիմ մի :

Բասգալ. — Մէյխանէճի պիր եուժուրթա գայկանասը բիշիրինճէյէ գատար
էլպէթթէ պիրէր թանէ իշէճէյիգ . . . — տէտիքտէն սօնղրա , իքի արգատաշ պիր
չարտագ ալթընտա օթուրտըլար վէ մէյխանէճէյէ իշկի կէթիրթտիւէր :

Օլթա իլէ պալըգ ավճըլըղը ինսանը բէք չարուգ պիրպիրինէ եագլաշտըրըր
վէ խալիս տօսթ իտէր :

Պալըգ ավը մէրագլըլարը՝ պիրպիրինէ եագըն պուլընընճա չարուճագ եէկտի-
կէրիյլէ թանըլըլար :

Իչպու պալըգ ավը մէրագընտան եէքտիկէրէ անիտէ թէվէճճիւհ հասըլ օլուր :
Իքի սաաթ սօնղրա պիրպիրինէ տօսթ օլուրլար :

Բասգալ իլէ Լա Ֆուին իշիւն տէ պէօյլէ օլուպ , պուռնլար չարուճագ արգա-
տաշ օլտուլար :

Հէմ արսէնթլէրինի իշիյօրլար վէ հէմ գօնուլըյօրլար իտի :

Միւքեալէմէ պիթթապ պալըգ ավը իւզերինէ տէվէրան իտուպ , հէր իքիսի
տէ պիրպիրինէ պալըգճըլըգտա եէնի պիր ուսթալըգ էօյրէթիյօրլար իտի :
Եուժուրթա եէմէյի կէլիպ , «Բիգգօլօ» չարապընըն պիրինճի լիթրասը տախի
կէթիրիլտի :

Տէլիգանլուար իշթիհա իլէ եէմէք եէմէյէ վէ կըրըլ կըրըլ տա չարապ իշմէյէ
պաշլատըլար :

Զօգ սիւրմէյիպ պօշ շիշէլէր՝ մասանըն իւզերինտէ ասքէր կիպի տիգիլտիլէր :

Միւքեալէմէ կիտէրէք հըզլաշտը վէ սէսլէր եիւքսէլտի :

Բասգալ՝ պիրտէն պիրէ. — Պու արա մահթապ , այ այտընըլը վա՞ր մը տըր .
— տէյու սիւվալ իթտի :

Լա Ֆուին. — Եօգ տըր , պիր գաչ կիւնլիք ոյիլէ այ տօղմուշ տէյիլ տիր . . .
կէճէլէրի գիֆիր կիպի գարանլըգ տըր :

Բասգալ. — Պուրալարտա պիր սանտալ պուլընապիլի՞ր մի :

Լա Ֆուին. — Նէ՞ չէյ իշիւն :

Բասգալ. — Էկէր գապուլ իտէր իսէնիգ , կէճէ պալըգ ալթընա չըգալըմ . պէն
պիր վագթ էյի պալըգ եուվալարը էօյրէնմիշիմ տիր , պու եուվալար էլպէթթէ
օլտըլըլարը եէրտէ տուրույօրլար :

Լա Ֆուին. — Պէն տէ օ եուվալարը պիլիրիմ . եարըն իշիւն պանա պիր չօգ
էրի պալըգ ըսմարլանմըշ օլոըղընտան , թէքլիֆինիգի գապուլ իտէրիմ :

Բասգալ. — Էօյլէ իսէ պիր սանտալ արայալըմ :

Լա Ֆուին. — Պօշ չէյ տիր :

Բասգալ. — Նա՞նըլ :

Լա Ֆուրն.— Պէնիմ վար տըր . . .

Բասգալ.— Վա՛յ, էօյլէ՞ մի, տիմէք սիգտէ Թագըմ միւքէմէլ տիր . . . պիր սանտալ սահիպի օլմագ՝ չօգ կիւզէլ չէյ տիր :

Լա Ֆուրն.— Է՛հ, տէյիրմէնին եանընտա պաղլը քէօհնէ պիր սանտալ տըր . . . տէյերլի պիր չէյ տէյիլ տիր, լաքին հէնուզ իշէ եարար . . . կիտէլիմ Բըթի Գասթէլ ըրիթըմլարը գուրպինէ չիմա աթըղ սանտալը պաղլայալըմ :

Բասգալ՝ պիր ուսթալըգլա.— Պու Բըթի Գասթէլ տէտիկինիզ ըրիթըմլար նէրէտէ տիր :

Լա Ֆուրն.— Թա գարշըմըգտա . . . Մարն ըրմաղընըն էօթէ եագասընտա տըր . . . Օրատա գայալար արասընտա ալթը մէթրօտան զիյատէ տէրին չուգուրլար վար տըր . . . պուշլար քիւլլիյէթլի սագան վէ իրի պարպուշեա եուվալարը տըրլար . . .

Բասգալ՝ Լա Ֆուրնին գատէհինի տօլտուրարագ.— Թէմա՛մ . . . պէն տէ օրասընը տիմէք իսթէյօր իտիմ . . . Զաննըմա կէօրէ պու կէճէ օրատա վագթըմըգը զայպ իթմէյէճէյիզ . . .

Լա Ֆուրն.— Էվլէթ . . . էվլէթ . . . օրատա էյի իշ կէօրէճէյիզ . . .

Բասգալ.— Պուըն պէն տէ թէէմին իտէրիմ, էյի իշ կէօրէճէյիզ . . . —տէտի վէ գահգահա իշէ կիւլմէկէ պաշլատը. էկէր պու սըրատա մէրգուլմ քիւլհանին գալպինտէն կէչէնի քէչթի իթմէք միւմքին օլտա իտի, պու կիւլլիւշի տէ իէք մէնհուս պիր չէյ օլտըղը անլաշըլաճագ իտի :

Բասգալ՝ իլավէի մէգալ իտէրէք.— Է՛ ճանըմ, արգատա՛շ, պէն սալարա ալտէթ իտուպ պէրապէր եէմէք վէ իչկի կէօթիւրէճէյիմ . . . Պու էսնատէ սիզ տէ կիտիպ սիգին սանտալը ալըրսընըզ . . . կէճէյէ գատար սալար իւզէրինտէ պալըգ ալլարըզ . . . Պատէհու պիր ազ եէմէք ելյիպ պիր ազ տա շարապ իչոիքտէն սօնըրա, պէօյիւք իշէ էլ վուրուրըզ . . . եօլընտա տէյիլ մի :

Լա Ֆուրն.— Զանն իտէրիմ եօլընտա տըր :

Բասգալ.— Եէմիմիզ էքէյիճէ՞ մի տիր :

Լա Ֆուրն.— Պէնիմ տայմա եէտէյիմ վար տըր :

Բասգալ.— Մարն ըրմաղընըն օրթալարընտա սանտալը պաղլամագ իչիւն սըրըզլարընըզ վա՞ր մը :

Լա Ֆուրն.— Անլէրտէն էյիսի վար տըր :

Բասգալ.— Նէ՞ տիր քի :

Լա Ֆուրն.— Իրլէր վէ աղըր Թաշլար վար :

Բասգալ.— Էօյլէ իսէ էյի տիր . . .

Մէյխանէնին չալար սաաթը պու արա իւշ պուշուգ վուրույօր իտի :

Իքի ալլիգանըլար իւշ պուշուգ սաաթ մասատա գալըպ, քիւլլիյէթլի իչկի իշմիլէր իտի. խուսուսիլէ Ժիւլ Պուլնուա, նամը տիկէր Լա Ֆուրն՝ ըէք չօգ իշմիլ իտի, զիրա արգատաշը՝ մէրգուլմն գատէհինի տուրմայըպ տօլտուրըյօր իտի :

Լա Ֆուրն՝ այաղա գալգտըղընտա պաշը տէօնտիւկինի ֆարգ իտուպ կիւլէքէք.— Պու ալէա՛ . . . «Բիգգօլ» շարապը պաշըմըն իչինտէ Փըրըլ Փըրըլ տէօնիւյօր . . . Պանա էօյլէ կէլլիօր քի Թաթթա պէկիր իւզէրինտէյիմ . . . Պիր չէյ

տէյիլ տիր . . . պէն քէնտիմի պիւրիմ, պէն տագիգայա գատար պիր շէյ գալ-
մազ . . . հիսապարըմըը թէմիզէյիլիմ :

Բասգալ . — Բարալարը պէն վէրէճէյիմ :

Լա Ֆուին . — Խայր . . . խայր . . . պէն պէօյէ շէյ իսթէմէմ . . .

Բասգալ . — Սօնդրա ուզալըրըզ . . .

Լա Ֆուին . — Էօյէ իսէ բէք էյի , օլուր . . .

Բասգալ . — Սիզ կիտիպ սանտալը կէթիրինիզ . . .

Լա Ֆուին . — Շիմտի կիտէրիմ . . . — տէյիպ պիր սոյ սալանարազ , եէմէք .
եէտիքլէրի չարտագտան տիշարը չըգտը , վէ քէօհնէ սանտալընըն պաղը օլտըը
տէյիրմէնէ տօղրու կիթտի :

Բասգալ . — տէօրթ լիպրալըզ պիր էքմէք , պիր ազ սուճուգ , տէօրթ լիթրա
չարապ , պիր շիշէ րազը վէ գատէհ կէթիրթտի , մէսարիֆին քեաֆֆէսինի թէէ-
տիյէ իթտի , վէ թէթիւմաթը պիրլիքտէ ալարազ սալարըն իւզէրինէ ալտէթ
իթտի վէ օրատա քէնտիսինտէն պաշգա քիմսէ պուլընմատը :

Պալատէ գիքր օլընան տիկէր իքի պալըզ ալմըլարը թագըմլարընը թօբլայըպ
կիթմիլէր իտի :

Բասգալ քէնտի քէնտինէ . — Պագալըմ , մատամ քի եալընըզըմ , շու պէնիմ
օյուլնճաղըմը պիր ազ կէօզտէն կէչիրէյիմ . — տէտի , վէ ճէպինտէն ուսթուրա կի-
պի քէսկին աղըզը քիւչիւք պիր շէլիք գամա չըգարտը քի , պուլնըն սիվրի ուճը
թաշըյանըն պիր եէրինի եարալամամազ իչիւն պիր մանթար իչինէ ալընմըլ իտի :

Բասգալ . — մանթարը չըգարտըգտան սօնդրա , զարիպ պիր թէպէսսիւմլէ թէք-
րար քէնտի քէնտինէ . — Պու օյուլնճաղըն իքի հիւնէրի վար . . . հէմ քէսէր , հէմ
տէլէր . . . Ահմազ Լա Ֆուին էյիլտիկի սըրատա , մէրգուլըն պու վազլիյէթին-
տէն իսթիֆատէ իտէճէյիմ . . . պօյնուտան թութաճաղըմ , միտալեանըն պաղը
օլան պաղընը քէսէճէյիմ . . . պու սիլաշը տա էյիճէ մէրգուլըն իքի օմուզլարը
արասընա սարլայաճաղըմ . . . պատէհու մէրգուլըն սույա իրթէճէյիմ վէ օ հալտէ
հէր իշ պիթէճէք տիր . . . — տէտիքտէն վէ մանթարը եէնիտէն եէրինէ գօյտըզ-
տան սօնդրա , գամայը թէքրար ճէպինէ վազ իթտի :

Արատան եարըմ սաաթ գատար պիր վազթ կէչտի :

Օ էսնատէ Բասգալ . — պիր տէլիգանլընըն արգա թարաֆտան թէք քիւրէք իշ-
լէթէրէք ըրմագտան աշաղա պիր սանտալ էնտիլիլէքտէ պուլընտըղընը կէօրտի :

Պու տէլիգանլը . — Ժիւլ Պուլնուա նամը տիկէր Լա Ֆուին օլուպ , թաամտա
իչտիկի իչիլլէրին սէրրինթիսի՝ պաշընտան հէնուզ տէֆ օլմամըլ իտի :

Սանտալ . — ազընթըտան սիւրիւքլէնէրէք , քէմալը սիւրաթլա իւրիլլէմէք-
տէ իտի :

Նիհայէթ մէգքիւր սանտալ . — սալարըն գարչըսընա վասըլ օլտու :

Լա Ֆուին . — սանտալը պիր սալ սէրէնինին պաշընա պաղլայարազ . — Իշթէ ի-
չիմիզ օլտու պիթտի . . . Լաքին , արգատաշ , չարապ էլան պաշըմը տէօնտիւր-
մէքտէ տիր . . .

Բասգալ . — Պիր գատէհ գօնեազ իչտիկինիզ կիպի կէչէր . . . բէք էյի տիր ,
պէն տէ սիգին կիպիլիմ , չարապ պանա պիր ազ ֆէնալըզ վէրիր . . .

Լա Ֆուին.— Գօնեա՞ք մը տէտինիդ . . . սիզտէ վա՞ր մը տըր :

Բասգալ.— Էվվէթ . . . պիր շիշէ ինչ գատէհլէր տախի վար տըր . . .

Լա Ֆուին.— Էօյլէ իսէ պիր տամիա տօլտուրընըդ պանա . իշէյիմ տէ շու ֆէ-
նալըլը տէֆ իտէյիմ . . .

Գատէհլէրինի թօգա իտուպ իշտիլէր : Լա Ֆուին՝ պիր գաչ տէֆա էսլէտիք-
տէն սօնդրա սալըն իւզէրինտէ սէրիլտի վէ տէրին պիր ույգու չէքմէյէ պաշլատը :

Բասգալ՝ մէրգուսըն ույուտըլընը կէօրէրէք քէնտի քէնտինէ .— Էկէր եալը-
նըդ կէճէ օլսա իտի , էկէր պիրի կէլիպ ըրսթըմըն իւզէրինտէն կէչէրէք պէնի
կէօրմէք թէհլիքէսի օլմասա իտի , շուսըն իշինի նէ՞ կիւզէլ պիթիրի իտիմ . . .

է՛հ , նէ եարալըմ , սապր ու թահամմիւլ իսթէր , պիր ազ պէքլէմէք լազըմ տըր
. . . —տէտի վէ պալըգ ալլամաղա պաշլատը իսէ տէ , ազլը ֆիքրի պաշգա եէր-
տէ իտի , պաշգա չէյ տիւշիւնիյօր իտի :

Մէրգուսըն նէ տիւշիւնտիկի՝ օգույանլարըմըզա մալիւմ տիր :

Կիւնէչ՝ տաղլարըն արգասընա պաթմըշ օլուպ , օրթալըգ էքէյիճէ գարարմա-
ղա պաշլատըլը սըրատա Լա Ֆուին ույգուսընտան ույանտը :

Մէրգուսըն պաշը էլան աղըր օլուպ , գարնը տա աճլըգտան պալըլըյօր իտի :

Լա Ֆուին՝ կէօզլէրինի օվալայարագ .— Պու նէ՛ պէ՛ , ամմա տա գարանլըգ
պասմըշ հա՛ . . .

Բասգալ.— Էվվէթ . . . կէճէ օլույօր , պէն տէ շիմտի սիզի ույանտըրաճագ
իտիմ , նա՞նըլընըդ , քէնտինիզի պիր ազ պուլտընը՞դ մը . . .

Լա Ֆուին.— Պաշըմ էլան տէյիրմէն կիպի տէօնիւյօր . . .

Բասգալ.— Պիր չէյ տէյիլ , շիմտի կէչէր :

Լա Ֆուին.— Պիր չէյ թութտընը՞դ մը :

Բասգալ.— Պազը ուֆագ թէֆէք պալըգլար :

Լա Ֆուին.— Պէօյիւք պիր չէյ տէյիլ . . . Բէք սուսամըշըմ , տիլիմ տամա-
ղըմա եարըլըյօր . . .

Բասգալ.— Իշկիմիդ վար տըր . . .

Լա Ֆուին.— Շիմտի բագը պիր չէյէ եարամաղ :

Բասգալ.— Պէն սիզէ շարապ տա վէրիրիմ . . .

Բասգալ՝ պիր շիշէ աչըպ պիր գատէհ տօլտուրտը վէ Լա Ֆուինէ ուզաթտը .
Լա Ֆուին տախի գատէհի պիր սօլուգտա պօշալթտը :

Պունըն իւզէրինէ Բասգալ.— Շիմտի արթըգ էյի օլտու . . . Թագըմլարըմը-
զը սանտալա գօյալըմ վէ պիւսպիւթիւն գարանլըգ պասմագտան էվվէլ կիտէլիմ
պալըգ ալլաչաճաղըմըգ եէրտէ սանտալը պաղլայալըմ .— տէմէսինի միւթէագըպ ,
էչեա վէ թէթիւմմաթ տէրհալ սանտալա թաշընտը :

Բասգալ.— Եէմ եարմագ իշիւն թօքրաղըմըգ վա՞ր մը տըր :

Լա Ֆուին.— Էվվէթ , վար տըր :

Բասգալ.— Էօյլէ իսէ հայտէ պաղալըմ եօլա տիւշէլիմ . . . —տէյինճէ իքի-

սի պիւրտէն սանտալա րաքիպէն, Ժիւլ Պուլնուանըն թարիֆ իթտիկի եէրէ վարտըլար :

Կէօք պիւսպի թիւն գարլը օլուպ նէ այ վէ նէ երտըղ, հիշ պիր չէյ կէօրիւն-մէտիկինտէն, կէճէ զիֆիր կիպի գարանլըգ օլույօր իտի :

Իշպու զիֆիր գարանլըղըն իշինտէն, գըլըտա Բըլէի Գասթէլ պաղչէսինտէքի սըգ աղլաճլարըն գարարթըսը պիլէ կիւճ հալ ֆարգ օլընսպիլիյօր իտի :

Սանտալը չիմա իլէ պաղլատըլար :

Լա Ֆուին. — Եէմլէրի աթալըմ . . .

Բասգալ. — Օլուր . . . պատէհու պիր ազ եէմէք եէյէլիմ. — տէտիքտէն սօնղ-րա հէր իքիսի՝ Մարն ըրմաղընա հըէյիճէ եէմ աթտըլար : Պատէհու թապմ իտուպ էէմէքլէ սուճուգ եէտիլէր վէ իւզէրինտէն տէ էրէյիճէ շարասլ իշտիլէր :

Պիր եուտուճ գօնեադ՝ չէրէզ եէրինի թուլթուու, վէ պատէհու կիւզէլէճէ եէմ-լէր թագըլմըլ օլան օլթա իյնէլէրի սույա աթըլտը :

Օրթալըգ սիւքիւնէթ իւզրիէ պուլընըյօր իտի :

Մուճիպը տէհչէթ օլաճագ տէրէճէտէ տէրին պիր սիւքիւթ հիւքմֆէրմա օ-լըյօր իտի :

Հափատա հիշ ըիւզկեար օլմայըպ եարրագ պիլէ գըմըլտանմայօր իտի :

Եալընըգ ըրթըմլարըն տիպինտէ ըրմաղըն ղայէթ հայըֆ ագընթը չաղըլթըսը տիւզիլէ իշտիլիյօր իտի :

Եարլմ սաաթտա պիր քէրրէ թա ուզագտա տէմիր եօլ տիւտիւքլէրի իլէ չը-մէնտըֆէր՝ գաթարընըն տէմիր չուպուզլար իւզէրինտէ եուվարլանմասընըն սէսլէրի իշտիլիյօր վէ պատէհու սիւքիւթ ու սիւքիւնէթ պէթէքրար հիւքմֆէրմա օլը-յօր իտի :

Էլնասըլ վագթ վագթ Լա Ֆուինին եէմ իշիւն Մարն ըրմաղընա աթտըղ պիր թօրրագ կիւլլէնին ղայէթ եալաչ սէսի իշտիլիյօր իտի :

Կէճէ ալճըլըղը բէք էյի իթմէյիպ, օլթայա պալըգ կէլմէյօր իտի :

Իքի արգատաչ՝ պալըգ թուլթամագսըզըն՝ օլթա էլտէ՝ ուզուճ միւտտէթ պէք-լէմէքտէ օլտըգլարընտան, ճանլարը սըգըլմամագ իշիւն վիրա իշիլ իշմէքտէ վէ եախօտ տաճա տօղրուսը անլէրտէն պիրի չագըպ տուրմագտա իտի, զիրա Բասգալ Սօնիէ՝ գարանլըգտան պիլիսթիֆատէ գատէհինի տօղրուրմագսըզըն կէօյա իշիյօր կիպի կէօթէրմէքտէ իտի :

Ժիւլ Պուլնուա իսէ պիւաքիս կըրըլ կըրըլ իշմէքլէ պէրապէր, կէճէ բէք սէ-րին օլտըղընտան զանկըր զանկըր տա թիթրէյօր իտի :

Պինաէն ալէյհ մէրգուճ տէլիգանը՝ ըսընմագ իշիւն րաղը շիշէսինի իսթէտի, անտէն պիր խայլի իշտի վէ եինէ պալըգ ավլամազա պաչլատը իսէ տէ, պաչը եա-վաչ եափաչ տէօնիւպ, իւզէրինէ պիր ույուլըգլըգ կէլմէքտէ, զիհնի գարըլմագտա վէ ույգու պասմագտա իտի :

Մէրգուճըն եանընտա օթուրիմըլ օլուպ կէօղլէրի տէ գարանլըղա ալըլմըլ օլան Բասգալ՝ Լա Ֆուինին պաչը՝ էօնիւնէ տօղրու մնըգըլտըղընը վէ քէնտիսի տէ ար-գայա տօղրու կէրիլէտիկինի կէօրտիւ :

Պու սըրատա մէրգուճըն պիր տէ եիւքսէք պիր սէսլէ խըրլամաղա պաչլատը-ղը իշտիլինճէ, տէրին պիր ույգույա տալտըղը անլաչըլտը :

Գօնթ տը Թօնէրիէօնին սապըգ սըր քեաթիպի վահշիյանէ պէյ սուրէթտէ կիւլիւմսէտի լէինտէքի օլթայը սույա աթ տը, պատէհու ճէսինտէն ուֆագ քամայը չըգարըպ ուճուկտաքի մանթարը Մարն ըրմաղընա իլգա էյլէտի վէ օրթալըը տիյնէտի :

Ժիւլ Պուլնոգա՝ խըրլամասընտա տէվամ իտիյօր իտի :

Բասգալ՝ պիր չօգ ինթիյաթլը հարէքէթլէրլէ սջլ էլինի Լա Ֆուինին պօյը իլէ կէօմէյի արասընա գայտըրաը վէ միտալեանըն պաղլը օլան իրինի թութտը :

Պուլը եարտըը սըրատա սաղ էլիլէ թութմագտա օլտըը սիւահը տախի ույումագտա օլան Լա Ֆուինին իքի օմուղլարը արասընա սօգու վէրտի :

Գամա՝ պիր մուգավէմէթէ թէսատիւֆ իթտի :

Սիլահըն սիվրի ուճը՝ ճամ կիպի գըրըլտը, լաքին սիլահըն տէմիրի՝ թէնէ խայլիճէ պաթմը իտի :

Պէյլէճէ Լա Ֆուին ույգուտան ույանըպ եէրինտէն սըչրատը, վէ նիտա իտէրէք վէ եախօտ ուլույարագ էլլէրիլէ Բասգալըն ըուպալարընա թութուկտը, վէ պօղուլմագ իչիւն ալաղա գալգմագ իսթէտի :

Լաքին ալաղը գայըպ թէքէրմէքէյ կէլէրէք միւվագէնէսինի զայա իթտի, վէ էլան միտալեանըն իքինի թութմագտա վէ պու իրի քէնտիյէ չէքէրէք քէնտիսինի նիմ՝ պօղմագտա օլան Բասգալ իլէ սէրապէր սանտալըն քէնարը իւզէրինէ տիւշտի :

Պու իքի ատամըն ալըրըըը պիրտէն պիրէ պիր թարաֆա կիլիպ շիտտէթլէ քէնարա չարբտըղընտա, քէօհնէ սանտալ չաթըրտայըպ պիր թարաֆա էյլէրէք իչինէ սու տօլտու վէ պօղուլանլարըն իքիսի պիրտէն Մարն ըրմաղընա եուվարլանտը :

Պիւթիւն պու շէյլէր՝ նազլ իթտիկիմիվ վագթ զատար պիլէ սիւրմէմիշ տիր :

Բասգալ՝ զայէթ ուսթա պիր եիւզլն վէ ըէք մահիր պիր տալլըճ իտի իսէ տէ, պուլը եարմագ իչիւն տէնիլէ կիրմէյէ մախսուս թագըմ լաղըմ իտի :

Հալ պու քի իւզէրինտէքի ըուպալար ըսլանըպ, գըվըլտանմասընա մէյտան վէրմէմէքտէ օլտըը կիպի, պիր տէ եալընըգ պիր էլինի գուլանապիլմէքտէ օլտըղընտան, սուլըն տիպինէ կիտիպ պօղուլմագտան գօրգույօր իտի :

Պիր արա շիտտէթլէ սիլքինիպ, սօլ էլիլէ թութմագտա օլտըը իրի գօրարտը, միտալեայը թութուպ տիլլէրինին արասընա ալտը, վէ պու մէվգիի միւպարէգէտէն չէքիլիպ եըրագլանարագ, պիր աղ սօլուգ ալմագ իչիւն սուլըն եիւզիւնէ չըգըպ պիր թախթա բարչասը կիպի օրատա տուրտու, զիրա հէմ սօլուղը քէսիլմիշ վէ հէմ մէճալ ու թագաթը գալմամը իտի :

Ագընթը՝ մէրգումը սէրիան սիւրիւպ կէօթիւրմէքտէ իտի իսէ տէ, պայկընըղը ըէք աղ սիւրտիւ : Գըյը քէնտիսինէ ըէք եաղըն իտի : Պիր գաչ գուլան տահա գօլ աթընճա գըյըյա վարտը վէ գալգըպ ալագտա տուրարագ, գարանըղըն իչիւնէ պագընտը վէ օրթալըը տիյնէտի իսէ տէ, նէ պիր շէյ կէօրտիւ վէ նէ տէ պիր շէյ իչիթտի :

Պուլըն իւզէրինէ ըրթթըմա չըգըպ միտալեայը ճէպինէ գօյտու վէ պալըգ սանտալընըն պաղլանմը Օլտըը մահալէ տօղրու կիթտի իսէ տէ, սանտալ օրատա պուլընմայըպ պաթմը Նապէտիտ օլմուշ իտի :

Բասգալ եէնիտէն օրթալըը տիյնէտի :

Էվվէլէի կիպի սիւքիւթ ու սիւքիւնէթ Թէճամըյա հիւքմֆէրմա պուլնըյօր իտի :

Բասգալ՝ քէնտի քէնտինէ .— Հայտէ պագալըմ, հէր չէյ օլտու պիթտի . . . Եիմտի եիւրիւմէլի, հէմ տէ աճէլէ եիւրիւմէլի . . . Զանկըր զանկըր Թիթրէյօրըմ . . . տիլէրիւմ պիրպիրինէ չարըյօր . . . Պուրատան Վէնսէն օրմանընա իւչ չէրեէք սաաթտան անճագ կիտէպիրիւմ . . . Է՛հ, նէ եարայըմ, եիւրիւսէմ ըսընըրըմ . . . — տէտի, վէ Եարանթօն քէօբրիւսինէ վէ օրատան տա Վէնսէն օրմանընա վասըլ օլմագ իչիւն պօյընա Թաաքիպ խտէճէկի գանալ եօլընա տօղրու եիւրիւմէկէ պաշլատը :

Պու սըրատա սաաթ կէճէ եարըսընը վուրտու :

Բասգալ՝ եօլտա քիմսէյէ Թէսատիւֆ իթմէյէճէկինէ հէման էմին կիպի կէօրիւնիյօր իտի :

Ըրմաղըն ըլթըմը իւզէրինտէ օն մէթրօ գատար պիր մէսաֆէ գաթ խտէր իթմէյ պիրտէն պիրէ տուրտու, զիրա ըլթըմըն աշաղասընտան, ըրմագ Թարաֆընտան գուլաղընա պիր սէս կէլմիշ իտի :

Պիր աղ տուրտագտան սօնղրա Բասգալ՝ քէնտի զաննընճա սէս նէրէտէն կէլիյօր իտի իսէ օ եէրին իւսթիւնէ գատար իլէրլէտի, վէ օրթալըը տիյնէյէրէք տէօրթ Թարաֆընա պագընտը :

Կէճէ գաթ գարանըդ օլըւպ, ըլթըմ տա եիւքսէք օլտըղընտան, հիչ պիր չէյ Փարգ ու Թէլիսիս օլընամայօր իտի :

Օ արա Թէքրար գամըլըզլար իչինտէ սուլըն տալկալանմասը սէսի իչիտիլիպ, պատէհու պու սէս եինէ քէսիլտի :

Բասգալ՝ էյիճէ միւսթէրիհ օլարագ քէնտի քէնտինէ .— Պու պիր սու սըմսալը վէ եախօտ սու Փարէլէրի օլմալը տըրլար, պալըգ գօվալայօրլար . . . — տէտի, վէ Թէքրար աճէլէ եիւրիւմէյէ պաշլայըպ, գարանըղըն իչինտէ զայպ օլտու :

Եարըմ սաաթ սիւրմէզտէն Եարանթօն քէօբրիւսինէ վասըլ օլուպ, անտէն էօթէյէ պիր չէրեէք սաաթտան ըուպալարընը սագլամըշ օլտըղը օրմանա տուխուլ խտէպիրի իտի :

Բասգալ պիր գաթ տահա աճէլէ եիւրիւմէյէ պաշլատը, զիրա հէր նէ գատար բէք չօգ հարէքէթ իտիյօր իտի իսէ տէ, ըմագ ըուպասընըն ալթընտա ըսընամայօր իտի :

Էլհասըլ օրմանա միւվասէլէթ իտուպ, էլպիսէսինի սագլատըղը եէրէ գատար կիթտի վէ պօղչասընը պիթթապ օրատա պուլուպ, օն տագիգա սօնղրա պաշտան այալա գատար ըուպասընը տէյիլմիշ օլտըղը հալտէ, ըսլագ էլպիսէսինի օրայա Թէրք իլէ օրմանտան տիչարը չըգտը, Տօմէսնիլ ճատտէսինէ տօղրու կիթտի, Սէն Մանտէտէն կէլմէքտէ օլան պիր արապա պուլտու վէ մէզքիւր արապայա ըաքիպէն Միրօմէսնիլ սօգաղընըն աղզընա գատար չէքմէսինի արապաճըյա էմր իթտի :

Օրատան Բասգալ եիւրիւմէյէք սախթէ տօգթօր Թօմբսընըն գօնաղընա ագիմէթլէ, քէնտի օտասընա չըգտը վէ իսթիրահաթ իթմէք իչիւն եաթաղընա կիրտի :

Պրագալըմ Բասգալը ույույա տուրտուն վէ պիղ մէրգումըն՝ Բըթի Գասթէլ

ըրևթըմընտան միւֆարէդաթընտա իշիթմիշ օլտըղը վէ օ ճիվարլարտա քիւլիյէթ իւզրէ պուլընան սու սամսարը վէ եա սու ֆարէլէրինէ աթֆ էյլէմիշ պուլընտըղը սէսէ ավտէթ վէ նագըլ քէլամ իտէլիմ :

Բասգալ՝ պու զաննընտա եանըլըյօր իտի :

Մէզքիւր սէսին պաշգա պիր սէպէպի օլուպ , էկէր Բասգալ թէճէսսիւսաթը վազըասընը տահա զիյատէ իլէրի կէօթիւրմիշ օլսա վէ կէճէ բէք օ գատար գա-րանըգ օլմասա իտի , պու սէպէպ՝ մէրգուլմը բէք զիյատէ տիւչարը խէվֆ ու տէհ-չէթ իտէճէք իտի :

Էկէր ճիւզի պիր այ այտընըղը օլսա իտի , զայէթ եօրկուն պիր ատամըն Մարն ըրմաղը ագընթըննա գաբըլմամագ իշիւն գըյըտաքի սագըլըգ վէ գամըչըգլարա թուլթուլմաղա չալըչտըղընը Բասգալ կէօրէպիլէճէք իտի :

Ագընթըտան գուրթուլմաղա սավաչան պու ատամ՝ տօսթուլմըգ Լա Ֆուին իտի :

Լա Ֆուին՝ օըրթընտան եարալանմըչ վէ ըրմագտա նիմ պօղուլմըչ վէ սանտա-լըն քէնարընա վէ անտէն ըրմաղըն իշիւն տիւլմէսիլէ խուրտուխալ օլմուչ օլտը-ղը հալտէ եինէ պէրհայաթ օլարագ , քէնտիսինտէ հիշ էօլէճէք եիւզ սուրաթ կէօրիւնմէյօր իտի :

Մէրգուլմ սույա տիւլիւնճէ , իշպու պանեօ քէնտիսինէ էյի կէլիպ սէրթօլըգ-տան էսէր պիլէ գալմամըչ իտի :

Միտալեանըն իբի պօյնընա սարըլմըչ օլտըղընտան , սըզը սըզը պօղաղընը սըգմագտա վէ տէհչէթլի պիր սուրէթտէ նէֆէսինի քէսմէքտէ օլտըղը կիպի , իքի օմուզլարընըն արասընտաքի եարա տախի բէք ֆէնա աճըմագտա վէ լաքին պու ըգտըրապլարտան ագըլընը շաչըրմամագտա իտի :

Լա Ֆուին՝ չէվիք , սաղլամ վիւճուտը , էգա ու ճէֆայա տայանըր վէ Բասգալ կիպի ուսթա պիր եիւզէն օլտըղընտան , պու թէհլիքէ վէ տուգագտան եագայը գուրթարմաղա քէնտի քէնտինէ եէմին իթտի :

Քէնտինճէ չալըլաճագ էն պիրինճի շէյ՝ խասմի թարաֆընտան պօղուլմա-մագ իշիւն քէնտիյի անըն էլինտէն գուրթարմագ մատտէսի օլտըղընտան , եիւզէ-մէտիկի հալտէ իսթէր քէնտի քէնտինէ պօղուլսըն իսթէր սաղ գալսըն տիյէրէք Բասգալըն թուպալարընը գօյվէրտի , վէ ուզաղա կիթմէք իշիւն այաղընը շիտտէթ , լէ սույա վուրտու :

Թամ պու սըրատա ժագ Լակարտըն արգատաչը՝ Լա Ֆուինին միտալեասընըն պաղըլ օլտըղը իբի գօբարմագ իշիւն շիտտէթլէ սիւքինիյօր իտի :

Իբ գօբտու :

Պունըն իւզէրինէ տէլիգանը պալըգ ալճըսը՝ արթըգ իսթէտիկի կիպի գըմըլ-տանապիլմէկէ պաշլատը :

Պիր տագիգաճըգ շաչըրարագ ագաճըգ սու եուլտը իսէ տէ , պու գատար-ճըգ պիր շէյ իլէ ըրմաղըն տիպինէ կիտէճէք ատամլարտան տէյիլ իտի :

Տէրագապ նէֆէսինի թուլթուպ քէնտի քէնտինի ագընթըյա պրագտը վէ պա-տէհու քէնտիյի թուլթարագ գըյըտան բէք չօգ ուզաղա կիթմէմէյէ պագտը :

Անճագ պիր գաչ տագիգա սօնղրա , իւզէրինէ պէօյիւք պիր տէրմանսըղըղ

կէտի, զիրա բէք ջգգ քան յայս իթմէքտէ վէ եարասընըն աղբուսը բէտէրէյ բէսպը չիտտէթ էյէմէքտէ վէ նէֆէսի բէսիւմէքտէ իտի:

Չօգ սիւրմէյիպ իօգէրինէ պիր պայկընըգ կէմէսը՝ ինթիմալտէն պաիտ տէյիկ իտի: պինաէն ալէյս պիր ան էվվէլ գըըըը պուլմասը էէէմ ու էլգէմ իտի:

Եթէյիճէ եիւգաիւքոնն սօնդրա տուրուպ այաղընը աչաղա սարգըթտըգտա աչաղը եէրէ տէյտի վէ քգը չէնէպինէ գատար կէլտի: Պու հալտէ գըլլտան էն չօղը իբի մէթրօ ուգադ պուլմալընտան, գըյըտա պուլման սփղըգ վէ գամըլըգլարա վասըլ օլմագ իչիւն աչաղա եիւրիւտիւ:

Օրատա տուրուպ պիր ագ սօլուգ ալտըգտա, պաչընըն իւթիւնտէ պիրտէն պիրէ պիր աչադ սէսի իչիթտի:

Եիւքսէք ըրիւթըմ՝ պիր ատամըն աչադ սէսիլէ էօթիւյօր իտի:

Պիր տէ նահէհան սէս բէսիլտի:

Բասգալ՝ օրթալըլը տիյնէմէք իչիւն օ արա տուրմուշ իտի:

Պատէհու աչադ սէսի եէնիտէն իչիտիլիպ, կիտէրէք ագալտը վէ նիհայէթ պիւսպիւթիւն իչիտիլմէգ օլտու:

Լա Ֆուին՝ բէնտի բէնտինէ.— Հայտուտ մաքինիւթ իշնիսի օլմալը տըր . . . պէնի էօլմիւզ զանն իտէրէք գաչըյօր . . . Ա՛հ, էտէպսիդ հէրիֆ . . . բէնտիսինէ պէն նէ՞ եարմըլ իտիմ . . . —տիյէրէք աղըր աղըր վէ կիւճ հալ իլէ ըրիւթըմտան եօգարը չըգտը վէ ըրիւթըմըն եօգարըսընա վարընճա, թագաթը բէսիլիպ եէչիլիկին իւգէրինէ տիւշտիւ սէրիլտի:

Մէրգուժ պալըգ ավճըսը՝ իւշիւյէրէք զանկըր զանկըր թիթրէմէքտէ իտի:

Կէճէնին սէրին ըիւզկեարը՝ մէրգուժըն ըսագ ըուպալարընա տօգանտըգճա, զանն իտէրսին վիւճուտընա պուզ գօյօրլար իտի:

Չապալընըն ըուպասը զաթէն պիր կէօմէք իլէ պիր բանթալօնտան իպարէթ օլուպ, լաքին պէօյլէ օլմասը բէնտիսի իչիւն խայրը օլմուշ տըր, զիրա էկէր ըուպասը՝ զիյատէ աղըր օլսա իտի, սուլըն տիպինէ կիտիպ պօղուլմագ թէչիլբէսի տահա պէօյիւք օլուր իտի:

Լա Ֆուին՝ բէնտի բէնտինէ.— Պէօյլէ տուրմագ օլմայաճագ . . . կիտէյիմ գուլիպէմտէ իւսթիւմի տէյիլէյիմ . . . սօնդրա իսթէտիկիմ կիպի տիւշիւնիրիմ . . . էվվէթ, պէօյլէ եարայըմ, լաքին գուլիպէյէ վարմոգ իչիւն եիւրիւմէք լազըմ տըր, պէնիմ իսէ եիւրիւմէյէ հիչ մէճալիմ եօգ տըր, պիր սինէք պիլէ պէնի եէրէ տէվիրէպիլիր . . . Վայ աքսի շէյթան վա՛յ, իբի օմուզըմըն արա եէրի բէք աղըրյօր՝ աղըր պիր մուշտա եէմիշ օլմալըլըմ . . . —տէտի:

Վազըա եարասը բէք ֆէնա աղըրյօր իտի իսէ տէ, պիր ագ կիւճճէնէ աչաղա գալգտը, վէ թիթրէյէրէք՝ Մարն ըրմաղընըն Բըթի Գասթէլ գօնաղընա տօղրու տէօնէն գօլ պօյընտաքի եօլը թուլթտու: Պատէհու սօլա սարըպ, մալիւմիմիդ օլան լօգանթանըն պուլընտըլը ատա իլէ գարա արասընտաքի կէչիտտէն կէշտի, վէ չամ թանթասընտան եարըլմըլ քիւշիւք պիր գուլիպէնին գաբուսընը աչաղ:

Մէրգուժ պալըգճը՝ օրատա ըուպասընը տէյիլթիւրէրէք էսքի պիր գաթիֆէ բանթալօն վէ պիր եուճ կէօմէք վէ պիր գուգուլէթալը եաղմուլըգ կիյինիպ, գուլիպէնին պիր քէօչէսինտէ եըլըլը օլան գուրու օթ իւզէրինտէ եաթարագ, տիւշիւնմէյէ պաչատը:

Մերգում՝ պոյնրնտաքի միտալեասընըն չարնմըլ օլտըղընը կհօրլունճէ, զիննի աշըլարադ խաթըրնա պիր չէյ կէլտի :

Լա Ֆուին՝ քէնտի քէնտինէ . — Օ քէզիլ հէրիֆին մէրաֆը պու իմիշ . . . Լա-քին պէնի թանըմամազըղա վուրույօր իտի, պուըն նա՞սըլ պիլիյօր իմիշ . . . Ամէտէ Տիւվէրնուա իլէ տիլպէր Վիրթինի տախի գաթլ օլընըպ, Տիւվէրնուանըն մէրգումէ գըզ իւզէրինտէ պուլընան միտալեասը զայպ ու նապէտիտ օլտըղը՝ խաթըրմա կէլիյօր . . . Պու չէյլէր հէր զարիպ տիր, եախօտ ասլա զարիպ տէյիլ տիր . . .

«Օ խային հէրիֆին սըրթըմա վուրտըղընը՝ եոււրուգ զանն փտիյօր իտի իսէմ տէ, պու զանըմ եանըլ օլուպ, սըրթըմա չէքիճլէ վուրմուշ, վէ լաքին պու չէքիճ արգամա տօղլու կիթմիշ օլան միտալեամա րասթ կէլէրէք հըզը քէսիլիպ պէնի էօլտիւրէմէմիշ տիր :

«Պու հալտէ միտալեանըն պանա պիր էյլիկի տօգանմըլ սայըլըր . . . Էկէր օ օլմազսա իտի, պէնիմ տէ իշիմ պիթմիշ օլուր իտի . . . Էօթէքի տիւնեպա կիթմիշ օլուր իտիմ :

«Լաքին չու չարգըն հէրիֆ աճապա քի՞մ տիր . . . նէ՞րէտէն կէլտի վէ նէ՞ իսթէյօր :

«Եարըն կիտէյիմ մութլազա գօմիսէրի պուլայըմ :»

48

Լա Ֆուին՝ պէյլէճէ քէնտի քէնտինէ սէյլէնտիկի սըրատա պիրտէն պիրէ սիւքիւթ իտէրէք եէնիտէն տիւչիւնմէ կէ պաշլատը :

Պիր ազ սօնղրա Լա Ֆուին քէնտի քէնտինէ . — Քէյֆիյէթի գօմիսէրէ հիքեայէ իտէճէք օլուր իսէմ, պանա նէ՞ ճէվապ վէրէճէք տիր . . . «Աէն իշմիշ, քէօր սէրհօշ օլմուշ վէ հիշ թանըմատըղըն պիր ատամա րասթ կէլիպ անընլա թէքլիֆսիզճէ ահպապըզ իթմիշսին . . . Նիզամէն մէմնու օլտըղը հալտէ կէճէ պալըզ ալընա չըգարադ գանուճա մուղայիւր հարէքէթտէ պուլընմըչսըն . . . պիր թարաֆտան ահմազըլը իթմիշ իսէն տէ, տիկէր թարաֆտան տա պալըզ ալը խըրսըզըլը իթտիկին իշիւն թահթը թէվգիֆէ ալընմալըսըն» տիյէճէկիկէ հիշ չիւպհէ եօգ տըր :

«Պուլնտան մատաա, պէնի սույա աթան օ չարգըն հէրիֆի նա՞սըլ թարիֆ իթմէլի :

«Կէօյա պէնիմ կիպի մաքինաճը տըր, պուլնտան պաշգա պիր շէյինի պիլմէմ . էչքեալը՝ չօգ ատամա պէնգէր, Լաքին րասթ կէլէճէք օլսամ, անիտէ թանըրըմ, օ հալտէ իշի պիթիք տիր . . . Շիմտիքի հալտէ, կէօյա էօլմիւշիմ կիպի հիշ սէս չըգարմայըպ քիմսէյէ պիր շէյ սէյլէմէմէք տահա ալէա տըր . . . Անճագ չու հայտուտ՝ Ալլահ վէրէ օլթա իյնէլէրիմէ սանտալըմը ալըպ կէօթիւրմիշ օլմասա, զիրա օ հալտէ հալիմ պիւսպիւթիւն եաման օլուր . . . Միտալեամ եօգ տըր . էկէր գօնթ տը թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսի պուլընաճագ օլուր իսէ, վասիյէթ իտիլէն մէպլաղտաֆ հիսսէմի ալմազ իշիւն նէ՞ կէօսթէրէճէյիմ . . .

«Վայ աքսի չէթան վայ, բէք եւելիւօր վէ թիւիլ թիւիլ թիթրէյօրըմ . . . պունտան մաստա սըրթըմ տա բէք ֆէնա աղըրօր»

Ֆիլհագիգա Լա Ֆուին բէյտէրբէյ տահա զիյատէ թիթրէմէքտէ վէ եարասը տէհէթլի սուրէթտէ աճըմագտա իտի :

Միւմբին օլտըղը գատար գուրու օթլարլա էօրթիւնիւպ, պիր տէ չօգ սիւր-մէյիպ իւզէրինէ շէտիտ պիր նէօվպէթ կէլէրէք աթէշ կիպի ըսընտը :

Լա Ֆուին՝ նիհայէթ ույումաղա մուվաֆֆադ օլսւպ, լաքին իշպու ույգու-սընտա մէնհուս րույալար կէօրտիւ :

Սապահ ալաֆրանկա սաաթ տօգուզ րատտէլէրինտէ Լա Ֆուին՝ ույգուսըն-տան ույանըպ, թէքմիլ ագասը օտուն կիպի օլմուշ վէ սըրթընտաքի աղըրսը տա հիշ ազալմամըշ իտի :

Լա Ֆուին՝ քէնտի քէնտինէ .— Շու սըրթըմտա նէ օլտըղընը անլամալը, պա-գալըմ նէ՞ տիր . . . —տէտիքտէն սօնղրա, իւսթիւնիւ պաշընը պիր ազ թէմիզ-լէյիպ, Գրէթէյլտէ պիր էճգաճը տիւքքեանընա կիթտի :

Օրատա մէրգոււ պալըգ ավճըսը՝ էսքի եաղմուրըղընը վէ եուն կէօմլէյինի չըգարըպ, գուր գուրու օմուզլարընը կէօսթէրտիքտէ,

էճգաճը՝ պաղըրարագ .— Պունտա պիր պուչագ եարասը կէօրիւնիյօր :

Լա Ֆուին .— ինայր, տէյիլ տիր . . .

էճգաճը .— էօյլէ իսէ նէ՞ տիր պու :

Լա Ֆուին .— Սըրթ իւսթիւ սանտալըմըն քէնարընա տիւշտիւվ . . .

էճգաճը .— Շիմտի անլաշըլտը :

Լա Ֆուին .— Պու եարա պանա պիր ֆէնալըգ վէրի՞ր մի :

էճգաճը .— ինայր, հիշ պիր վագթ . . . Պու եարա վագըա աղըրը, լաքին գըրգ սէքիզ սաաթ զարֆընտա էյի օլուր .—տէտիքտէն սօնղրա, թէտալլի իպ-թիտաի օլմագ իւզրէ եարայը ալգօօլը սուլարլա երգատը, վէ եէնիտէն պագտըր-մագ իւզրէ ագչամ թէքրար կէլմէսինի մէրգոււմա թէնպիհ իթտի :

Լա Ֆուին բարասընը վէրիպ էճգահանէտէն տիւարը չըգտը :

Պիշարէնին աղըրսը շիմտի պիր ազ քէսիւմիշ օլտըղընտան, տիւզկիւնճէ եիւ-րիւյէրէք, իւք ագչամը ազ գալսըն էօլէճէկի մահալէ տօղրու կիթտի :

Օրատա բէք տէրին օլմայան պէրագ սույըն ալթընտա սանտալընը վէ հաթ-թա օլթա վէ սաիր պալըգ թագըմլարընը տախի կէօրէրէք զիյատէսիյլէ սէվինտի վէ քէնտի քէնտինէ .— Հայտէ պագալըմ, պու սանտալը սուտան չըգարմագ պիր շէյ տէյիլ տիր . լաքին շիմտի գալսըն . . . —տէտի, վէ պրագտը ատատաքի լօ-գանթայա կիթտի, վէ եարասը հագգընտա էճգաճըյա նէ նագլ իթմիշ իտի իսէ օրատա տա այնը հիքեայէյի թէքրար իթտի :

Լօգանթաճը՝ պաղը լաթիֆէլէր սէօյլէյէրէք մէրգոււլա էյլէնտի :

Լա Ֆուին՝ տիւլէրինին ուճըյա կիւլմէքտէ վէ իլէրուտէ ախզ իտէճկի ին-թիգամընը տիւշիւնմէքտէ իտի :

Բասգալ Սանիէ տախի՝ Ժիւլ Պուլնուա նամը տիկէր Լա Ֆուին կիպի եօրու-լուպ թաղաթը գալմամըշ օլտըղընտան, ույգուսընտան կէճ ույանմըշ իտի :

Ույանըր ույանմագ եաթաղընտան գալըպ կիթտի Ժագ Լակարտը պուլտու

վէ չալտըղը միտալեբայը մէրգումա թէսլիմ իթտի . լաքին պու միտալեա՝ վասի-
յէթնամ Նին մուգամմասընը անլամագ իչիւն թէրթիպ ու թանգիմի լալըմ կէլէն իւշ
մահուտ իպարէնին պէհէրինէ եալընըզ պիր քէլիմէ գամմ ու իլամէ իթմէքտէ իտի :

Սօն միտալեալար էքսիթ օլուպ մէզքիւր իպարէլէր իքմալ իտիլէմէմիշ օլտը-
ղընտան , մուպմմա հէնուզ անլալըմալայօր վէ կիզլի գալըյօր իտի :

Ժագ՝ կիւլիւմսէյէրէք Բասգալար խիթապէն . — Պըշըգլարընը քէստիկին իչիւն
կէհն կէօրիւնիյգըսըն . . . զանն իտէրսին եէնի եէթմէ պիր տէլիգանլըսըն . . .

Բասգալ . — Պու սայէտէ ձինէվրատա Մատմագէլ Մարթ Պէրթիէ իլէ ահ-
պապըգ բէյտա իտէճէյիմ :

Ժագ . — Նէ՞ վագթ եօլա չըգաճագսըն :

Բասգալ . — Պու ագչամ սաաթ սէքիգտէ պիր սիւրաթ գաթարը վար տըր ,
սնա րաքիպ օլուպ հարէքթ իտէճէյիմ . . .

Ֆիւհագիգա Բասգալ Սօնիէ՝ պազը մալիւմաթլա պէրասլէր պիր թագըմ տա
էվրագ վէ պիր մըգտար մէսլաղը ախզ իտէրէք , ագչամ սաաթ սէքիգտէ տէմիր
եօլ գաթարընա րաքիպէն Մագօն վէ Քիւլօզ նամ մահալլէրի միւրուր իլէ էրթէսի
կիւնիւ սապահլայըն սաաթ օն պուշուգտա ձինէվրայա միւվասէլէթ իթտի :

Գօնթ տը Թօնէրիէօնին սապըգ սըր քեաթիպի՝ Օթէլ տէ Պէրկ , Օթէլ տիւ
Լագ , Օթէլ տը լա Գուուօն կիպի պէօյիւք օթէլլէրտէն պիրինէ հնէճէք եէրտէ
տէօրտիւննի սընըֆուտան խան կիպի պիր օթէլէ հնտի , վէ քէնտիսինին պիր եօլճը
թիւճճար օլտըղընը պիւպէյան պուճա տաիր էվրագ տախի իրաէ իթտի :

Բասգալ՝ մէզքիւր օթէլտէ իշթահլը պիր եէմէք եէտիքտէն սօնդրա Լօզան
եօլընը եախօտ սօգաղընը թարիֆ ալտը , վէ եանըլմայաճաղընա էմին օլարագ ,
մէրգումէ կէնճ գըզըն վալիտէսինին իգամէթ իթտիկի՝ գօնթ տը Թօնէրիէօնին
վասիյէթնամէսինտէ պէյան ու թային իախլմիշ օլան սօգալա պօղրու կիթտի :

Լօզան եօլը եախօտ սօգաղը՝ ձինէվրա չէհրինին՝ չըմէնտըֆէր իլէ Բօն նէհրի-
նին Լէմանտան խուրուճ իթտիկի մէվգի արասընտաքի գըսմընտա մէվճուտ օլուպ ,
սթասիօնտա գաթարտան էնիլտիքտէ Լօզան սօգաղընա չըգըլըր :

Մէզքիւր սօգաղըն հէր իքի թարաֆընտա պիր քիլօմլթրօ մէսաֆէյէ գատար
պօյընա խանէլէր եաբըլմըշ օլուպ , պու եօլ՝ ձինէվրա կէօլիւնին տիլքիւշա սա-
հիլլէրի պօյընտա Լօզանա տօղրու իմթիտաու իթմէքտէ պուլընըյօր :

Բասգալ մէզքիւր սօգաղա տախիլ օլտու :

Մարթ Պէրթիէնին նամէչրու վալիտէսի Բէռին Պէրթիէ՝ միւթէվէֆա գօնթըն
վասիյէթնամէսի ահքեամընճա 49 նօմէրօլը խանէտէ իգամէթ իթմէքտէ օլա-
ճագտը :

Պըւ նօմէրօլը խանէ՝ սօմ թաշտան մամուլ օլուպ , պէօյիւք վէ կիւզէլ պիր
խանէ իտի վէ օն օն իքի սէնէլիք եաբըլմըշ կէօրիւնիյօր իտի :

Մէզքիւր խանէնին թահթընտա պուլընան տիւքքեանլարըն պիրի պագգալ վէ
տիկէրի մանիֆաթուրաճը տիւքքեանը իտի :

Բասգալ՝ քէնտի քէնտինէ . — կէօրիւնիլէ նազարէն պէն անլէրի պուրատա
պուլաճաղըմ . . . էվլէլա ախզը մալիւմաթ իտէլիմ . — տիյէրէք , իքի տիւքքեանըն
արասընտա պուլընան արալըղա տուխուլ իթտի քի , անըն նիհայէթինտէ եօգարքի
գաթլարա չըգըլան նէրտիվան պալայօր իտի :

Ժագ Լակարտըն արգատալը՝ մէգքիւր խանէնին գարուսընա միւրաճաաթ իթմէք թէսավվուրընտա պուլընդպ, լաքին ծինէվրատա պազը միւսթէսնալարտան մաստա խանէ գարուճըսը պուլընմատըղընը պիլմէյօր, եախօտ ունութմըլ պուլընըյօր իտի, գիրա Բասգալ Սօնիէ՝ Զուիցցէրիայը կէօրմիւլ ատամ իտի :

Բասգալ՝ օրատա պիր գարուճը գուլիպէսի պուլընմատըղընը ըյ իւլ այն կէօրէրէք քէնտի քէնտինէ . — Վայ աքսի շէյթա՛ն, պու Ֆէնա՛ . . . Լաքին ինթիմալ քի տիւքքեանճըլար սանա իթաի մալիւմաթ իտէպիլէճէքլէր տիր . . . — տիյէրէք, պագգալ տիւքքեանընտան իշէրի կիրտի :

Մէրգոււմ՝ գարուտան իշէրի կիրինճէ, գարըսընա պիր գարը կէլտի :

Բասգալ՝ քէնտի քէնտինէ . — Գատըն գըսմը պօլ պօղազ օլուր . պու գարը տա էլպէթթէ հէր իսթէտիկիմ մալիւմաթը մաէլմէմնունիյէ իթա իտէճէք տիր . — տէտի :

Գարը՝ կիւլիւմաէյէրէք . — Նէ՞ արատընը, էֆէնտի :

Բասգալ . — Պէնտէնիգէ քիւշիւճէք պիր մալիւմաթ վէրմէնիզի ըէճա իթմէյէ կէլտիմ, մատամ . . .

Գարը . — Էկէր միւմքին իսէ, իսթէտիկինիզ մալիւմաթը մաէլմէմնունիյէ վէրէճէյիմ, էֆէնտիմ :

Բասգալ . — Իգամէթ իթտիկինիզ պու խանէտէ քիմլէր իսքեան իտիյօր իսէ, էլպէթթէ անլէրին բէք չօղընը թանըրսընը, տէյի՞լ մի :

Գարը . — Հէքսինի, էֆէնտի . . . հէքսինի տէ թանըրմ . Անլէր պիզտէն ախգուլթա իտէրլէր, Զէվճիմ՝ պու խանէնին պաշըճա միւսթէճիրի տիր :

Բասգալ . — Էօյլէ իսէ պուրատա Բէռին Պէրթիէ նամընտա պիր գատըն պուլընդպ պուլընմատըղընը բէք գօլայ պանա սէօյլէյէպիլէճէքսինիզ :

Գարը . — Բէռին Պէրթիէ՞ մի :

Բասգալ . — Էվվէթ . . . պիր Ֆրանսըզ գարըսը . . . էբէյիճէ եաշը, պէրապէր պիր գըզը տա վար . . . Էիրմի չաղլարընտա կէնճ պիր գըզ :

Գարը՝ պաշընը սալլայարագ . — Խայր, էֆէնտի, պուրատա էօյլէ ատամ եօգ :

Բասգալ՝ տիւչարը էնտիլէ օլարագ . — Էօյլէ ամմա պէն էյի պիլիրիմ քի պուրատա օ իսիմտէ պիր Ֆամիլէա օլաճագ տըր . . . Լօզան եօլը պուրասը տէյի՞լ մի տիր :

Գարը . — Թա քէնտիսի, պուրասը տըր :

Բասգալ . — Էյ սիզին էվ տէ 49 նօմէրօլը տըր, տէյի՞լ մի :

Գարը . — Էվվէթ, պաշգա պիր նօմէրօսը հիչ օլմամըլ տըր . . . Պունընլա պէրապէր պուրատա Բէռին Պէրթիէ նամընտա հիչ պիր քիրաճըմըլ նէ օլմուլ տըր ղէ նէ տէ շիմտի վար տըր . . .

Բասգալ . — Իշթէ պու Ֆէնա՛ . . . միւհիմմ պիր իշտէն տօլայը օ Ֆամիլէայը արայօրըմ, շիմտի նէ՞ եաքայըմ, հա՞նկը թարաֆտա արայայըմ . . .

Գարը . — Իսմի պէօյլէ օլտըղընա էմի՞ն միսինիզ, էֆէնտի :

Բասգալ . — Քէնտի իսմիմէ նէ գատար էմին իսէմ, օնա տա օ գատար էմինիմ . . . Անա գըզ Պէրթիէ թէսմիյէ օլընըրլար . . .

Գարը . — Քէնտիլէրինին էչքեալընը պանա թարիֆ իտէպիլիթմիսինիզ :

Բասգալ . — Խայր, մատամ . . . պէն քէնտիլէրինի կէօրմէմիլիմ տիր :

Գարը.— Իշթէ պու ուլմատը. էկէր թարիֆ իտէպիլմիշ ուսա իտինիզ, պէնզէթէրէք մէնզէթէրէք պէլքի պիր նէթիյնէ չըգարապիլիր իտիմ . . .

Բասգալ.— Թէանճիւպլէ.— Պէնզէթմէք մի, նէթիյնէ՞ մի չըգարմագ :

Գարը.— Պու գատընլարըն պուրատա, ձինէվրատա ասըլ քէնտի իսիմլէրինի թաշըտըգլարընա էմի՛ն միսինիզ, էֆէնտի . . .

Բասգալ.— Ա՛հ, Մատամ, էոյլէ մէմուլ իտէրիմ ամմա թէէմին իտէմէմ . . .

Գարը.— Պու տա եօգ. էոյլէ իսէ իմքեանսըզ չէյ տիր . . . Խաթրըմա պիր ֆամիլեա կէլիպ, պուռնլար վագրա անասըլ ֆրանսըզ իտիլէր իսէ տէ, վալիտէլէրի պիր ձինէվրալը իլէ թէէհհիւլ իթմիշ իտի . . .

Բասգալ.— Պուռնլարըն իսմի նէ՞ իտի :

Գարը.— Տուրընըզ . . . պէն տէ օնը արայօրըմ . . . Հա՛, խաթրըմա կէլտի. Բէռին տէտինիզ, տէյիլ՞ մի :

Բասգալ.— Էվվէթ . . . Բէռին Պէրթիէ . . .

Գարը.— Գօճաուր Հագիգաթէն գարընընա Բէռին տէր իտի :

Բասգալ.— Էյ գօճասընըն իսմի՞ նէ իտի :

Գարը.— Կրանչան իտի . . .

Բասգալ.— քէնտիյէ մալիւմ օլան պու իսմի իշիտիր իշիթմէզ պիրտէն պիրէ տիւչարը հէյէճան օլարագ.— Կրանչա՞ն մը . . . էյ կէնճ գը՞զ, կէնճ գը՞զ, օ՞նասըլ իտի :

Գարը.— Եթիլիմիշ պուղտայ պաշաղը կիպի սարը րէնքտէ զայէթ կիւզէլ պիր գըզ օլուպ, պուրատա մէրգուճէյէ ալթուռն սարըսը սաչըլ տիլպէր գըզ տէրվէր իտի :

Բասգալ.— Իսմի . . . իսմի խաթրընըզա կէլիյօ՞ր մը :

Գարը.— Մարթ տըր, էֆէնտի . . .

Բասգալ եէնիտէն թիթրէտի :

Գարը՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.— Էյի ատամլար իտիլէր . . . պիլիմ էվտէ իգամէթ իտէրլէր իտի . . . անա գըզ՝ Եանըմըզտաքի մանիֆաթուրմաճը տիւքքեանընը թուրթարլար իտի . . . Մ. Կրանչանըն վէֆաթընտան սօնլրա Բարիլէ կիտիպ ճէրլէշմէք իւզլի տիւքքեանը թէրք ու ֆիւրուլթ իթմիլէր տիր . . .

Բասգալ՝ մուխաթըպէսի օլան պագգալ գարըսընըն սէօզլէրինի եութարճասընա տիյնէյօր իտի :

Մէրգուճէնին՝ քէնտիսինէ նագլ իթտիկի չէյլէր՝ Մատմագէլ Մարթ Կրանչան իլէ ժուանեիտէ վէֆաթ իտէն վալիտէսի Մատամ Բէռինին հիքեայէսի իտի :

Հագիգաթը հալ՝ Բասգալա րէք զարիպ կէօրիւնտիկինտէն, րույա կէօրիւյօր գանն իտիյօր իտի, վէ լաքին կէօրտիւկի վէ իշիթտիկի չէյլէր րույա տէյիլ իտի :

Պու իշտէ չայէտ ազ պիր շիւպհէսի գալմըշ օլտա իտի պիլէ, անը տա տէֆ իթմէք իշիւն էմին պիր վասէթասը մէվճուտ իտի վէ պու վասէթայը տա իսթիմալ իթտի. տէտի քի :

—Մալլարը թէքմիլ սաթըպ նագլ իթտիքլէրինտէ, պու մէպլաղը տուլ Մատամ Կրանչան՝ ձինէվրատա պիր պանքէրէ էմանէթ պրա՞գմատը մը :

Գարը.— Էվվէթ, էֆէնտիմ, էոյլէ եաբտը . . . չարգըն պիր պանքէրէ թէսւլիմ ու թէվտի իթտի քի օ տա պիր չօգ ֆամիլեալարը քիւլ իւսթիւնէ օթուրտա-

րագ ֆիրար իթմիչ տիր . . . Պու խանէտէ միւսթէճիր պուլընան պիր միւսթան-
թիգ՝ տահա տիւն պանա պու մատտէտէն պահա խոխյօր խոթ . . . Օ հիյլէքէաբ
պանքէրին՝ ֆիրարընտան սօնդրա սախթէ իֆլասը իլան օլընտըդը սըրբատա , մէր-
գուս սախթէքեարըն եէտինտէ պիշարէ կէնճ գըզըն պիր չօգ մէքթուպլարը պու-
լընմը , վէ պու մէքթուպլաղլա գալալը գըզճըղազ՝ վալիտէսինէ զան պօթճընպ
մահսուպէն հիչ օլմագսա պիր մըգտար մէպլաղ իրսալինի թալէպ էյլէմիչ տիր , իչ-
պու մէքթուպլար՝ ժուանեիտէն վիւրուտ իտէրլէր իտի , զիրա վալիտէքի խաս-
թալանմը օլտըղընտան , անա գըզ օրատա թէվագգուֆ իթմիչէր իտի :

Արթըգ հիչ չիւպէն գալմայըպ , հագիգաթը հալ ալան աշիքեար մէյտանտա
տուրույօր իտի :

Մատմագէլ Մարթ Պէրթիէ պաշգա քիմսէ օլմայըպ , Մարթ Կրանչան քէնտի-
սի իտի քի , մալիւս օլտըղը իւզրէ Բասգալ իլէ ժագ՝ մէրգումէնին վալիտէսինէ
պիր եուտուս սօուգ սու վէրէրէք պիշարէ գարըյը էօթէքի տիւնեայա կէօնտէր-
միչ օլտըղլարընտան , գօնթ տը Թօնէրիէօնին վէրէսէսինտէն պիրի օլան Մատմա-
գէլ Մարթ Կրանչանը հէր քէս սախթէ տօգթօր Թօմբսընըն ախրէթլիք գըզընը
զանն իտիյօր իտի :

Բասգալ՝ պագգալ գարըսընա . — Թէչէքթիւր իտէրիւ , մատամ . . .

Գարը . — Վէրտիկիւմ մալիւսթտան մէմնո՞ն մըսընըգ , էֆէնտի . . .

Բասգալ . — Պանա սէօյլէտիկինիզ գատընլարըն պէնիւ արատըղըմ գատընլար
օլտըղընա գանաաթ հասըլ իթտիւ , մատամ . . . Բէռին Պէրթիէնին իսմինի տէ-
յիչմէսինէ սէպէպ՝ Ճինէվրատա ագտը իղտիվաճ իթմէսի մատտէսի օլտըղը անլա-
շըլըյօր . . . չիմսի արթըգ պու իքի պիշարէ գատընլարըն իղինի Ֆրանսատա ա-
րամալըյըմ . սայէնիգտէ մէրգումանը պուլանաղըմը իւմիտ իտէրիւ , մատամ , վէ
պինալն ալէյհ գաթընըգա պէյանը թէչէքթիւր վէ միննէթտարի էյլէրիւ . . . —
տիյէրէք տիւքքեանտան միւֆարէգաթ իտուպ օթէլէ կիթտի , վէ պիր չըմէնտըֆէր
թարիֆաուը իսթէյիպ , Բարիզ իչիւն հանկը սաաթլարտա թրէն օլտըղընը պագտը :

Սաաթ իւչիւ եիրմի սէքիզ տագիգա կէչէրէք պիր սիւրաթ գաթարը վար իտի :
Բասգալ Սօնիէ սաաթընա պագտը . սաաթ իւչէ պէչ վար իտի :

Բասգալ՝ օթէլ ուշաղընա . — Չարուգ , չարուգ , չանթամը կէթիրինիզ :

Ուշագ . — Չանն իտիյօր իտիւ քի օթէլտէ եաթանադսընըգ :

Բասգալ . — Պէն տէ էօյլէ զանն իտիյօր իտիւ , ամմա րօսթախանէտէն պիր
մէքթուպ ալտըմ , պէնի Գիւլօղա չսղըրըյօրլար , պու աղչամ օրատա պուլընմա-
լըյըմ . . . Չարուգ հիսապ բուսուլամը կէթիրինիզ . . .

Բասգալ՝ օթէլէ օլան պօրճուըն վէրտիքտէն սօնդրա չանթասընը ալըպ տէմիր
եօլ սթաաիօնընա տօղրու կիթտի :

Օն տագիգա սօնդրա թրէն Բարիզէ միւթէվէճճիէն հարէքէթ իթտի :

Բասգալ՝ պիրինճի մէվգիտէն պիր վալիօնտա եաբա եալընըգ օթուրմը օլտըղը
հալտէ քէնտի քէնտինէ . — Մարթ Կրանչա՛ն . . . ալթը նէֆէր վարիսլէրտէն պիրի՝
պիգիմլէ գօնթըն սէրվէթի արասընտա մանի պուլընտըղընտան , մէրգումէյի տախի
մահվ իթմէք լաղըմ օլուպ , լաքին ժագ՝ Մատմագէլ Մարթ Կրանչանը թաբարճա-
սընա սէվիյօր . . . Պու նէ՛ գարմագարըչ պիր իչ տիր . . . պուլըն իւսթէսինտէն

նաւորը կէլինէճէք տիր . . . — տիմէքձէ խոն :

Սապահ սաաթ պէշ պուշուգտա թրէն՝ Բարիդ սթասիօնընտա թէվագգուֆ իտուպ , սաաթ պթըշը չէրէք կէչէրէք Բասգալ՝ Միրօմէսնիլ սօգաղընա միւվա-
սէլէթ իթտի :

Գօնագտա հէր քէս հէնուզ ուշգուտա իտի :

Ֆասգալ կիթտի ժադ Լակարտըն օտա գարուսընը վուրտու :

Ժադ պիրտէն պիրէ ույանըպ օ արա գարուսընը քիմսէնին չալաճաղընը ում-
մատըղընտան , ազիմ պիր էնտիչէ իլէ . — Բի՛մ տիր օ , նէ՞ իսթէրսինիդ . — տէյու
սիւվալ իթտիքտէ ,

Բասգալ . — Պէ՛նիմ , Բասգալըմ . . . չարուգ աչ . . . — տէր տէմէզ , սախթէ
տօգթօր Թօմրսըն գարեօլասընտան աշաղա աթլայըպ օտա գարուսընա տօղրու
գօշարագ գարույը աշտը :

Բասգալ իչէրի կիրիպ գարույը արգասընտան գաբաուը :

Ժադ՝ Բասգալըն պէօյլէ ումմատըգ պիր վագթտա ավտէթ իթմէսինէ հայրէթ
ու իսթիդրապ իտէրէք . — Սէ՞ն միսին , սահիհ սէ՞ն միսին , Բասգալ . պիր աղ էվ-
վէլ գուլագլարըմա ինանմայօր իտիմ , չիմտի տէ կէօզլէրիմէ ինանմամ . . . Ավտէթ
իթտին կէլտին , հէ՞ . . . իչ օլտու պիթտի՞ մի . . .

Բասգալ . — Սէն եէնիտէն եաթաղընա կիր . . . գօնուչալըմ . . .

Սախթէ տօգթօր՝ եէնիտէն՝ հէնուզ սըճագ օլան եաթաղընա կիրտի , վէ
տիրսէկինի պաշ շիլթէսինէ տայաթարագ , արգատաշընըն պէօյլէ չարուճագ կէրի
տէօնտիւկինէ տաիր վէրէճէկի իյզահաթա պէքլէտի :

Բասգալ՝ պիր գօլթուգ սանտալեասը իւզէրինէ օթուրարագ . — իչ հէնուզ
պիթմէտի . . .

Ժադ . — Էօյլէ իսէ նի՛շիւն կէլտին :

Բասգալ . — Սէպէպինի շիմտի սէօյլէյէճէյիմ . . . եէրինտէն սըչրամաղա հա-
ղըր օլ :

Ժադ . — Եէրիմտէն սըչրամաղա՞ մը . . . Մարթ Պէրթիէ զա՞յպ մը օլմուշ . . .

Բասգալ . — Խայր , մէվճուտ տըր , վէ նէրէտէ պիւլընտըղընը պիլիրիմ . . .

Ժադ . — Էօյլէ իսէ եարաճաղընը հէնուզ եարմամըշսըն , եարաճագսըն , պուռն-
տան պաշգա նէ՞ վար քի . . .

Բասգալ . — Էօյլէ ամմա կիւճիլքլէր վար , վէ էկէր պու կիւճիլքլէրին նէ օլ-
տըղընը անլասան , սէն տէ պուռնլարըն բէք պէօյիւք կիւճիլքլէր օլտըղընը իթիրաֆ
իտէճէքսին . . .

Ժադ . — Պէ՞ն մի , առամ սէն տէ . . . Պէն հիչ պիր շէյտէն կէրի տուրուր
ատամ մըյըմ :

Բասգալ . — Բի՞մ պիլիր :

Ժադ . — Նէ՞ տիմէք իսթէյօրսըն , ֆիքրինի իյզահ էթ պագալըմ . . . պէնի
մէրագտան էօլտիւրիյօրսըն : Պու գատար տօլաչըգլը սէօզլէր նէ՞տէն իյճապ ի-
տիյօր :

Բասգալ.— Ձիւնքի լազըրտը իթմէյէ գօրգոյօրըմ . . .
Ժազ.— գայտսըզլըզլա օմուզլարընը սիւքտիքտէն սօնղրա.— Նէ սէօյլէյէճէքսէն
սէօյլէ. սէն սիլիւրսին քի պէն հիչ պիր շէյտէն գօրգոյմամ . . .

Բասգալ.— Գի՞մ սիլիւր :

Ժազ.— Պէն քէնտիմ սիլիւրիմ, վէ պու տա էլվէրիր . . .

Բասգալ.— Եիւրէքլի օլ . . . ճէսարէթինի արթըր . . .

Ժազ.— Եիւրէքլի՞ մի օլայըմ . . . ճէսարէթի՞մի մի արթըրայըմ . . . Նէ՞ շէյ-
տէն տօլայը :

Բասգալ.— Շիմտի սիլի տամլայա կէթիրէճէք պիր շէյ սէօյլէյէճէյիմ տէ ան-
տէն տօլայը . . .

Ժազ.— Պէնիմ գուվվէթ ու մէթանէթիմ եէրինտէ տիր, պէնի հիչ պիր շէյ
տամլայա կէթիրէմէզ . . .

Բասգալ.— Գալպին պիր սուրէթը միւթէէսսիւֆէտէ եարէլէնէճէք տիր . . .

Ժազ.— միւշէվվէշ պիր էնտիշէյէ տիւշար օլմաղա պաշլայարազ վէ պիր թալըրը
միւթէէֆէքքիւրանէ ախզ իտէրէք.— Գալպի՞մ մի . . . պիր սուրէթը միւթէէս-
սիւֆէտէ եարէլէնէճէ՞ք մի . . . Ալիմ Ալլահ սէն տէլի օլույօրսըն, վէ էկէր իլէ-
րի իչիւն Ձուիցցէրիայա կիտէն պիլճիւմլէ եօլճուլար իւզէրինէ օ մէմլէքէթ պու
եօլտա թէէսիրլէր հասըլ իտէր իսէ, հուտուտտան էօթէյէ կէշիսլ կիթմէմէք տա-
հա ալէա տըր : Լազըրտըյը ուզաթմայալըմ : Մարթ Պէրթիէ իլէ վալիտէսիինի
կէօրտիւ՞ն մի :

Բասգալ.— Խայր :

Ժազ.— Նի՞շիւն :

Բասգալ.— Վասէթաի թէայյիւշլէրի օլան քիւշիւք պիր տիւքքեանլարընը
սաթտըգտան սօնղրա ձինէվրատան չըգըպ կիթմիւշլէր . . .

Ժազ.— Օրատան նէ՞ վազթ միւֆարէգաթ իթմիւշլէր :

Բասգալ.— Պու սէնէնին մայիս այընտա :

Ժազ.— Իզլէրինի պուլտը՞ն մը :

Բասգալ.— Հիչ զահմէթ չէքմէքսիզին :

Ժազ.— ձինէվրատան չըգըպ նէ՞րէյէ կիթմիւշլէր :

Բասգալ.— Բարիզէ :

Ժազ.— Տիմէք շիմտի Բարիզտէ՞ տիրլէր :

Բասգալ.— Վալիտէ եօլտա խասթալանտըղընտան, օրատա տուրմաղա մէճ-
պուր օլմուշլար տըր . . .

Ժազ.— Նէ՞րէտէ տուրմուշլար :

Բասգալ.— Ժուանեիտէ . . .

Ժազ.— սար սարը քէսիլէրէք.— Ժուանեիտէ՞ . . . Ժուանեիտէ՞ մի . . .

Բասգալ.— սէօզիւնէ տէվամ իլէ.— Օրատա Բօն մահալլէսինտէ Մարթէն-Բէ-
շէօր օթէլինէ էնմիւշլէր :

Ժազ.— էլլէրինի եօրկանընըն իւզէրինտէ սըգարազ պիւլէնտը ալազ իլէ.— Նէ՞
տիյօրսըն. պու թըպզը Մատմազէլ Մարթ Կրանչանըն հիքեայէսինէ պէնգէյօր :

Բասգալ.— Էվվէթ, գիրա Մարթ Կրանչան՝ պաշգա քիմսէ օլմայըպ, Մարթ

Պէրթիէ քէնտիսի տիր․ պուռն Վախտեսի՝ Կրանչան նամընտա պիր Ճինէվրալը իւէ
էվէնմիւլ . . .

Ժագ՝ պու քէրրէ մօսմօր քէսիլէրէք .— Ատա՛մ սէն տէ , ամմա տա աթըյօր-
սըն հա՛ . պու տէտիկինին իմքեանը եօգ տըր :

Բասգալ .— Էօյլէ ամմա հագիգաթը հալ պու տըր :

Ժագ՝ ալըգ ալըգ պագմաղա պաշտյըպ քէքէլէյէրէք .— Մարթ՝ գօնթ տը
թօնէրիէօնին վէրէսէսինտէն պիրի տիր հէ՞ . . .

Բասգալ՝ տիք տիք արգատաշընըն կէօզլէրինին իշինէ սագարագ .— Էվվէթ ,
հէմ տէ տիկէրլէրի կիպի մահվ օլմաղա մահքիւմ օլմուշ տըր . . . —տէյինճէ ,

Ժագ՝ պիրտին պիրէ եօգարը տիքիլիպ պաղըրարագ .— Մահքիւմ մը օլմուշ
տըր . . . նի՛շիւն :

Բասգալ .— Չիւնքի միմլէնմիւլ օլան գուրպանլարա տախիլ տիր . պիլիմ էլէ
կէշիւմէք իսթէտիկիմիւլ միտալեայը թաշըմագտա օլուպ , քէնտիսի մահվ ու նապէ-
տիտ օլմասրգճա մէգքիւր միտալեա էլիմիղէ կէշէմէգ .—տէյու ճէվապ վէրտի :

Ժագ Լակարտ՝ գարեօլասընտան աշաղա աթլայարագ , Բասգալ Սօնիէնին
սէյլէտիքլէրինի տիյնէմէքտէ օլտըլը հալտէ ալէլաճէլէ կլիյնմէքտէ պուլընըյօր
իտի :

Պիր տէ նակէհան , գօլլարընը կէօյսիւնին իւզէրինտէ խաջվարի պաղլամըլ վէ
պաշընը տիմ տիք եօգարը թուլթմըլ վէ ղէնկի աթմըլ օլտըլը վէ տուտագլարը
թիթրէմէքտէ վէ կէօզլէրի աթէշլէր սաշմագտա պուլընտըլը հալտէ Բասգալըն էօ-
նիւնտէ տուրուպ , պօղուգ պիր սէս իլէ .— Մարթ էօլմէյէճէք տիր , իշիտիյօր-
մըսըն . . . մէրգուլէնին պիր գըրընա պիլէ տօգուլըմայաճագ տըր . . . պէն օ
կիպլէնմիւլ միլեօնլարտան վագ կէշէրիմ . . . Մարթ թահթը թէհտիտտէ՞ մի օլտուլն
. . . հէտէֆը հիւճոււմ ու թաարրու՛գ մը օլտուլն . . . Պէն մէրգուլմէյի միւտա-
ֆէա իտէճէյիմ . հատտի վար իսէ պիրի օնա տօգանսըն . . . Մարթ էօլմէյէճէք
տիր , զիրա . . .

Բասգալ՝ արգատաշընըն սէօզիւնի քէսէրէք .— Ձիրա մէրգուլմէյի սէվէրսին ,
տէյիլ՝ մի . . . գանն իտէրսին քի պէն պուռն պիլմէ՞գ մի իտիմ . . . չօգտան պէ-
րու պէն պու աշգ ու մուհապպէթի ֆարգ ու միւշահէտէ իթմիշիմ տիր :

Ժագ .— Էյ նէ՞ վար , էվվէթ , պիւլթիւն ճան ու կէօնիւլտէն մէրգուլմէյի սէ-
վէրիմ . . . պէնիմ իշիւն վարըսա տա օ , եօգ ըսա տա օ :

Բասգալ .— Իշթէ պու սէպէպտէն տօլայը , Մարթ Կրանչանըն Մարթ Պէր-
թիէ օլտըլընը խապէր ալըր ալմագ տիւշարը խէվֆ ու տէհէթ օլարագ չարու-
ճագ ալտէթ իթտիմ . . . Իշթէ պու սէպէպտէն տօլայը սանա «-Էթթիրտիկիմ
խապէր սէնի եէրինտէն սըշրաթաճագ . . .» տէտիմ . . . Իշթէ պու սէպէպտէն
տօլայը պաղըրարագ սանա «-Ժագ , իշիմիւլ պիթտի , մահվ օլտուլ . . .» տէյու
սէյլէրիմ . . .

Ժագ .— Մահվ մը օլտուլ . . . նի՛շիւն մահվ օլաճաղըլ . . .

Բասգալ .— Չիւնքի չուգուրա տիւշիւյօրըլ . . . Աշգ ու սէվտա սէնի քէնտի
թահթը հիւքմինէ ալըպ կէօզլէրինի քէօր իտիյօր : Պու աշգ ու սէվտա իշիւն սէն
հէր չէյտէն վագ կէշիյօրսըն . . . չիմիտիյէ գատար եաբըլան տէհէթի իշի քէննէ

լէմէքիւն հիւքմինտէ ատտ իտիյօրսըն . Տէօքիւլէն գան արթըգ . պիթ չէյ եհրինէ սայըմայօր . պու գանըն իսէ հէր պիր տաւլասը պիզիմ իչիւն ալթուէն թէպէտտիւլ իտէճէքտի . սէն Տալիլա թարաֆընտան սաշլարը քէսիլէն Սամսուն կիպիսին . . . գուվլէթին կիտիպ գարը կիպի գէյըֆ վէ գուվլէթսիզ գալտըն . . . թէքրար տէրիմ , սէն չուգուրա տիւչիւյօրսըն վէ արգատաշլարըն տա սէնինլէ պէրապէր չէքիպ կէօթիւրիյօրսըն . . .

Ժագ . միւսթէհիյանէ պիր սուրէթտէ . — Պիւթիւն պու էլֆազ , պիւթիւն պու նութգ՝ պէնիմ Մարթը սէվտիկիմ իչիւն մը տըր :

Բասգալ . — Էվլէթ , պու աշգ ու սէվտա հէմ սէնին վէ հէմ պիզիմ մահվըմըգ տիֆէ տիր . . . Չաթլն կէօրմէյօրմըսըն , հէման օլմուշ պիթմիշ կիպի օլան թէսավվուրարըմըգ թէրք իտիյօրսըն . Մարթը գուրթարմագ իչիւն , խայալլատըղըմըգ իսթիգպալտան վազ կէչիյօրսըն . . .

Ժագ . — Պէն հիչ պիր չէյ թէրք իթմէյօրըմ . . . հիչ պիր չէյտէն վազ կէչմէյօրըմ . . . Պիզ պու գըգճըղազը մահվ իթմէքսիզիւն տէ մագսէտիմիզէ էրէպիլիրիզ . . .

Բասգալ . — Խայր , օլամազ , եաբամայըգ . . . Մարթ պէրհայաթ օլտըգճա , եանըմըգտա տաիմի պիր թէհիլքէ սագլամագ տիմէք օլուր . . .

Ժագ . — Պու տէտիկինի պանա իսպաթ էթ :

Բասգալ . — Պուներ իսպաթ իթմէք բէք գօլայ տըր . պիզէ Մարթըն միտալեասը լազըմ տըր . պու միտալեա գաթէն էլիմիզտէ օլան վէ եախօտ եագընտա էլիմիզէ կէչճէք օլան տիկէր միտալեալարա պիրլէշտիքտէ կիզլի սէրվէթին սըրրընը պիզէ ֆաշ իտէճէք տիր . . .

Ժագ . — Պէն տէ պիլիրիմ քի օ միտալեա պիզէ լազըմ տըր , լաքին անը էլէ կէչիւն իչիւն պիր վասէթաի մահիրանէ պուլմագ բէք գօլայ պիր չէյ տիր . . .

Բասգալ . — Բէք էյի , էօյլէ օլսուն , գապուլ իտէրիմ . . . Պիլճիւմէ միտալեարը պիրլէշթիրի վէ կիզլի սէրվէթի էլէ կէթիլիլի . . . Պէօյլէճէ գէնկին օլուրըգ կիտէր . . . Գօնթ տը թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսինի սըրգաթ իթմիշ օլմագլա միւթթէհիմ պուլընան ժէրօմ Վիլարըն իսթինթագը խիթամ պուլմուշ օլտըղընտան , տավա անգարիպ մահքէմէի ճինայլթտէ ըույէթ օլունաճագ տըր :

«Շիւսլէ էօգ տըր քի միւսթանթիգ՝ Մ . տը թօնէրիէօնին միւտտէթը էօմրիւնտէքի էն ճիւղիյաթ գապիլինտէն օլան թէֆէրրուաթը պիլէ արաշթըրըսլ մէյտանա չըգարմըշ օլաճագ տըր . . . Մուսաիլէյհ գօնթըն քէրիմէսիյլէ այնը կիւնտէ տիւնեայա կէլմիշ օլան վէ վասիյէթնամէսինտէ իսմէրի մուգայյէտ օլուսլ պէհէրինէ պիրէր ալթուէն միտալեա վէրիլէն վէ լաքին պիր պիրի արտը սըրա էօլիւ պուլուէնուսլ միտալեալարը չալընմըշ օլան չօճուգլարտան տա էլպէթթէ պահս օլընաճագ տըր :

«Բօլիսի՝ իճրաի թահարրիյաթընտա ինթիսապ իթմիշ օլտըղը էյի թարիգտէն չէվլիւմէք իչիւն պիւթիւն գուվլէթ ու միքնէթինի իսթիմալ իթտին . . . Իհթիմալ քի բօլիս պու ֆիքրի եէնիտէն թէրվիճ իլէ թարիգը մէգբիւրը թէքրար էլէ ալըր . . . Իհթիմալ քի չօճուգլարը արար . լաքին էօլմիւշ օլտըգլարը իչիւն պուլմայաճագ , եախօտ եալընըգ պիր տանէսինի , Մատմագէլ Մարթը պուլաճագ տըր :

. . . Օ հալտէ Մարթ մահքէմէյէ ճէլպ իլէ իսթինթագ օլընանագ վէ օրատա սէրկիւզէշթինի նագլ ու հիքեայէ իտէրէք, խանէմիգէ կէլտիկի դէման միտալեա- սը եանընտա օլտըլընը վէ լաքին մէգքիւր միտալեանըն պիգիմ խանէմիգտէ քէն- տիսինտէն սըրգաթ իտիլտիկինի պիթթապ պէյան ու իֆատէ իտէճէք տիր . . .

«Շուներ տախի տէրխաթըր իթմէլի տիր քի, սէն աջըգտան աջըղա Րընէ Լա- պառ, Բօլ Ֆրօմանթալ վէ Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս իլէ միւնասէպաթտա պուլըն- տըն . . . պու իւշիւ տէ գօնթ տը Թօնէրիէօնին վարիսլէրի տիրլէր . . . պու խուսուս՝ աղըր վէ վէխամէթլի պիր շէյ տիր . . . Հագգընտա շիւպհէլէր ույա- նընճա, ուճը նէրէյէ վարըր. պու սիւվալէ ճէվապ վէրէպիլիւրմիսին . . . Իհթի- մալ քի պունլար հէք զաննիյաթ տըր տէրսին . . . Զաննիյաթ օլսուէ, գապուլ իտէրիմ, լաքին թիմամըյա վիւճուտ պուլապիլիւր վէ պինսէն ալէյհ օրթալըղը բէք զիյատէ վէլվէլէյէ վէրէպիլիւր զաննիյաթ տըր . . .

«Մարթ տա շիւպհէյէ զահիպ օլընճա, պիգէ տէհշէթլի պիր տիւլման օլապի- լիւր, մէրգուճէյի արթըգ հիշ պիգէ շէրիք իտէմէգսին . . .

Ժագ՝ պաղըրարագ. — Մարթ պիգէ տիւլմա՞ն մը օլտուէ :

Բասգալ. — Էվվէթ, էօյլէ . . . պէլքի տէ շիմտիտէն տիւլման օլմուշ տըր . . . Հէր նէ օլտըրսա օլտուէ, շունա էմին օլ քի, մէրգուճէ գըղ շիմտիտէն սէ- նին աշգ ու սէվտան վէ միւտտաիյաթըն ալէյհինտէ իսեան վէ սէրքէլիւք իտիյօր, զիրա սէնի սէվմէյօր . . .

Ժագ՝ պիւթիւն վիւճուտըյա թիթրէյիպ, ալնընտա իքի գաշարընըն արա եէրինտէ տէրին պիր պրուշուգ հասըլ օլարագ. — Պէնի սէվմէտիկինի նէ՞տէն սի- լիյօրսըն :

Բասգալ. — Սը աշիքեար կէօգէ չարբըյօր :

Ժագ. — Իլէրուտէ պէնի սէվէճէք տիր . . .

Բասգալ. — Հիշ պիր վագթ սէվմէյէճէք տիր, պոււնըն տա սէպէպի վար . . .

Ժագ. — Նէ՞ տիր պու սէպէպ :

Բասգալ. — Պաշգա պիրինի սէվէր :

Ժագ՝ հիտտէթլի պիր հարէքէթտէ պուլընտըգտան սօնղրա. — Պու պիր զանն- տան իպարէթ տիր :

Բասգալ. — Խայր, հագիգաթը հալ տըր :

Ժագ. — Պոււնը սանա քի՞մ սէօյլէտի :

Բասգալ. — Դիմսէ սէօյլէմէտի . . . պէն քէնտիմ տէնէտիմ . . . շուներ տախի իլավէթէն պէյան իտէրիմ քի, պէօյլէ պիր շէյի կէօրէմէմէք իշիւն սէն քէնտի թի- գա ու իսթիյարընլա կէօգիւնի գաբամըլ օլմալըսըն :

Ժագ. — Տիմէք քիմի սէվտիկինի տէ մի պիլիւրսին :

Բասգալ. — Մաշալլահ :

Ժագ. — Էյ քի՞մ տիր պագալըմ . . .

Բասգալ. — Բօլ Ֆրօմանթալ տըր . . . Վիճտանընճա սէօյլէ, պոււնը պիր աղ օլտուէ շիւպհէ իթմէյօր մը իտին :

Ժագ. — Դալպիմտէ էօյլէ պիր տույ հասըլ օլմուշ իտի . . .

Բասգալ. — Իշթէ էյի եա՛ :

Ժառ.— Ինքին սահիպի պէն իմ, Վե Բզլ Ծրօմսիթալ պիզմէ մահքիւմ օլ-
մուշ տրր . . .

Բասգալ.— օմուզլարընը սիլքէրէք.— Բօլը մահվ իթ տիկիմիզտէ Մարթ տալի
մէյյուսիյէթիննէն նաչի վէֆաթ խոէճէք տիր . . .

Ժառ.— Էօլմէզ վէ թէսալլի պուլուր . . . ունութուր . . . Մարթ պէնիմ
օլաճագ տրր . . .

Բասգալ.— Հիչ պիր ժառթ օլմայաճագ տրր . . . անճագ էկէր հիյլէ վէ ճէպր
իսթիմալ խոէրսէն, օնա տիյէճէյիմ եօգ տրր . . .

Ժառ.— Նէ հիյլէ վէ նէ ճէպր գուլլանմայաճաղըմ . . .

Բասգալ.— Էօյլէ իսէ գըզըն խայրընը կէօր . . . Պէն Մարթը էյի պիլիրիմ . . .
թապիյաթընը էյիճէ անլատըմ . . . Հէր նէ գատար բէք թաթլը վէ եուճուչագ
թապիյաթլը կէօրիւնիր իսէ տէ, ազմը գապի վէ մէթանէթ սահիպէսի տիր . . .
Մէրգումէ գըզ՝ Բօլ Ծրօմսիթալը զայպ իտուպ պիր տահա էլէ կէչիրուզ վէ սէնտէն
եազայը գուրթարամայաճաղընա տա գաննաթ հաջըլ խոէր իսէ, քէնտի քէնտինի
էօլտիւրէճէք տիր . . .

Ժառ.— Սահիհ պէօյլէ՞ մի տիր . . . Էհ էօյլէ իսէ. մատամ քի պէնի սէվ-
մէյօր, մատամ քի հիչ պիր վազթ պէնիմ օլմայաճագ տրր, իսթէմէմ քի պաշգա-
սընա տա օլտուհ. պու գըզ էօլէճէք տիր .

Բասգալ.— Հա չէօյլէ, աֆէրին, իլթէ պէօյլէ օլմալը . . . տիմէք քէնի եէ-
նիտէն պուլտըմ .

Ժառ.— պաշընը էօնիւնէ ասմըզ վէ չէհրէսի մէնհուս պիր հալ քէսպ իթմիշ օլ-
տըղը հալտէ պօղուգ պիր սէտա իլէ.— Էվվէթ, պու գըզ եա պէնիմ օլաճագ,
եա էօլէճէք տիր . . .

Բասգալ.— Շիմտի ճիտտի սուրէթտէ գօնուչալըմ վէ աչգ ու սէվտայը պիր
թարաֆա գոյալըմ. աչգ ու սէվտա բէք օ գատար ճիտտի պիր հըսս տէյիլ տիր . . .

Սախթէ տօգթօր Թօմբսըն՝ տիյնէմէքտէ օլտըղընը իշարէթլէ անլաթ տըմ .

Բասգալ.— սէօզիւնէ տէվամ իլէ.— Մարթըն՝ էսնաի վէլատէթինտէ ախգ իթ-
միշ օլաճաղը միտալեայը իւսթիւնտէ թաշտըղընա էմարէ օլարագ մէրգումէնին
պօյնընտա պէն նէ գօլտէլա, նէ իբ վէ նէ զէնճիր, հիչ պիր չէյ կէօրմէմիշիմ . . .

Ժառ.— Պէն տէ կէօրմէմիշիմ . . .

Բասգալ.— Սէն պուհը նէ՞ չէյէ համլ իտիյօսըն .

Ժառ.— Շիւպհէսիզ վալիտէսի՝ մէզքիւր միտալեայը իւսթիւնտէ թաշտաշընը
մէրգումէ գըզա առէթ իթտիրմէմիշ տիր . . . Իհթիմպլ քի, եաս իչիւն քէնտի-
սինէ վէրտիկիմ պազը ուֆագ թէֆէք միւճէվհերաթը հանկը սանտըգտա սազլա-
յօր իսէ, մէզքիւր միտալեա տա օ սանտըգտա պուլընըյօր . . .

Բասգալ.— Պուհըն էյիճէ անլամալը . . .

Ժառ.— Սնլաշըլըրսա միտալեայը օրոտան ալըհիմըն .

Բասգալ.— Ալմաղա նէ՞ հաճէթ . . . եալընըզ իւսթիւնէ պազմագ քիֆայէթ
իտէր, զիրա խաթրըմա պիր չէյ կէլլօր. չէօյլէ քի, միտալեանըն իւզհերինտէ հէքք
իտիլմիշ օլան իպարէլէրի անլատըղըմըգտա, ասըլ միտալեայա արթըզ հիչ լիւզու-
մըմըզ գալմագ . . .

Ժազ՝ սէվինճինտէն նաչի կէօզլէրի բարլայարազ.— Տօղրու, էօյլէ տիր . . .
Մարթ՝ տիկէր վարիսէրին հալինէ միւպթէլա օլմայաճազ տըր, զիրա միտալեա
քէնտի եէսը թէսարրուֆընտա գալարազ արզտէն շիւպէն խաէմէյէճէք տիր, Պուն-
տան մաստա էկէր բօլիս տէ թահարրիյաթ իճրա խտէր իսէ, պէօյլէ պիր թարրիզ
ինթիխապ իթտիկիմիզ իչիւն թահարրիյաթը մէզքիւրէ պիւսպիւթիւն պօշա կիտիպ,
բօլիս հիչ պիր շէյ եարամայաճազ տըր:

Բասգալ.— Նէ՛ գարարսըզ վէ թավուզ ազըլը ատամսըն . . . պիր ազ էվ-
վէլ վէրտիկին գարարը չաբուճազ տէյիլթիրիյօրսըն:

Ժազ.— Մարթա գըյմազ իսթէմէյօրմ:

Բասգալ.— Է՛հ, գըյմա, գարար եօզ, լաքին օյունճազ տա օլմագտան սա-
գըն, Մարթը սիր ըագիպ վէ խասիմ իչիւն սագլամա. պէօյլէ պիր շէյ եա-
բարսան, բէք պէօյիւք պիր սաֆտէրունըզ իթմիշ օլուրսըն: Լաքին միտալեա նէ՞-
րէտէ պուլընըյօր, էն էվվէլ օնը անլայալըմ . . . Անժէլ՝ վագթըզ սէ-
նին կէօյա ախրէթլիք գըզընըն եանընա կիրիպ չըգարապիլիր . . . Միտալեայը
արամայը մէրգումէ գարըյա հէվալէ իթմէլի . . . Սէն տէ պու էֆքեարտա՞մըսըն:

Ժազ.— Օնա շիւպէն՞ մի վար . . . Սէօյլէ քէնտիսինէ, քէլիմէլէրի եան-
լըշսըզճա գօրեա իթսին:

Բասգալ.— Սէն գասալէթ իթմէ . . . Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս հագգընտա
նէ՞ գարար վէրմիշսին տիր:

Ժազ.— Պէթլէյօրմ քի պիր չօզ տէֆալար պուրայա կէլսին վէ բէյտէրէյ
Մարթա ալէագա իթսին, Մէրգումը Անժէլին ուֆաճըզ պիր սէօզիւնէ, ճիւզի
պիր իչարէթինէ իթաաթ իթմէյէ հագըր վէ միւհէյեա կէօրտիւկիմտէ, օ գէման
իճրաի մուամէլէյէ պաշլայաճաղըմ:

Բասգալ.— Սէն իսթէրսին քի սէքիզ կիւն զարֆընտա հէր շէյ օլսուն պիթ-
սին, վէ պու սէքիզ կիւնին իւշ կիւնիւ տէ զաթէն կէշմիշ տիր . . .

Ժազ.— Պէշ կիւն զարֆընտա ինսան չօզ շէյ եարար . . . գըրգ սէքիզ սա-
աթ էվվէլ, գըրգ սէքիզ սաաթ սօնդրա օլմուշ, պունտա հիչ պիր պէլիս եօզ, հիչ
պիր թէհլիքէ եօզ տըր:

Բասգալ՝ աղըր պիր թավր իլէ.— Ժազ, տօսթըմ ժազ, սագըն հա՛ . . .
սէն պէնի ախշարը էնտիշէ խալիօրսըն . . . Պիր աղ էվվէլ էյիլէշիյօրսըն կիպի
կէօրիւնիյօր իտին, չիմտի իսէ եէնիտէն իւզնիւք իթտին . . . Սէն էլան միւպ-
թէլաի աչգ ու սէվտա պուլընըյօրսըն . . . Պէնիմ տէ սէնինլէ այնը եօլտան կիթ-
տիկիմի տէրիսաթըր էթ. իքիմիզին տէ սօնընա գատար պիրլիքտէ եիւրիւմէկէ եէ-
մին իթմիշ օլտըղըմըզ, վէ սլէնիմ սանա «—Ժազ, եալընըզ սէն սահիպ տէյիլսին»
տիմէյէ հագգըմ օլտըղընը խաթրիւնա կէթիր:

Ժազ.— Պունլարը առլա ունութ մայաճաղըմ.— տէտիկի սըրատա, Անժէլ՝
Ժազըն օտասընա կիրիպ, իքի արգատաչըն միւքեալէմէսի միւնգաթի օլտու:

Սախթէ տօգթօր Թօմբսընըն եարմա թէյգէ գըզը Անժէլ՝ Բասգալըն ալտէ-
թինի խապէր ալարազ, Նէ եարըպ եարմատըզընը անլամազ իչիւն գօշուպ կէլ-
միշ իտի:

Իբր արգասաշար՝ մէրգումէյի մաճէրատան խապէրտար իթտիլէր :

Պատէհու էօքսիւզ գըզըն օտասընտա միւթէվէֆա գօնթ տը Թօնէրիէօնին միտալեասընը արամազ վէ իւզէրինտէքի եազըլարը հարֆիյէն իշարէթ ալմազ մէմուրիյէթինի մէրգումէ գարըյա Թէվտի էյլէտիլէր :

Անժէլ՝ ալտըղը խապէրլէրէ պիթթալ ըզհարը Թէաճճիւլ իթտիքտէն սօնըրա .— Մատամ քի Մարթ պու միտալեայը իւզէրինտէ Թաշըմայօր , աճապա նէրէյէ գօյմուշ տէրսինիզ :

Բասգալ .— Բէնտի ճէվահիր չէքմէճէսինտէ օլմալը տըր :

Անժէլ .— Պու չէքմէճէսին անաթարընը եանընտան հիջ այըրմազ . . .

Բասգալ .— Պուենտան անլաշըլըր քի , իջինտէ զիգըյմէթ , քէնտիսինճէ պէօյիւճէք գըյմէթի օլան պիր չէյ վար տըր . . . Պիր ուսթալըգ եարըպ մէզքիւր անաթարը էլէ կէշիրմէք՝ սէնին իշին տիր . . .

Անժէլ .— Սիզ գասալէթ իթմէյինիզ . . . էլիմտէն կէլտիկի գատար չալըշաճաղըմ :

Բասգալ .— Պագ քի պիր ան էվվէլ իշի պէճէրէսին . . .

Անժէլ .— Հէր հալտէ պիր վէսիլէ պուլմաղա սայ իտէճէյիմ . . .

* *

Անժէլ՝ հէր նէ գատար չօգ զայրէթ՝ իտիյօր իտի իսէ տէ , իքի կիւն կէշմիշ վէ հէնուզ Մարթըն չէքմէճէսինի արաշթըրմաղա պիր եօլ պուլմամըշ իտի :

Սաթթէ տօգթօր Թօմբըն՝ հէր վագթքի կիպի խասթալարընը մուսայէնէ իթմիշ իտի իսէ տէ , զամմ վէ Թասալը կէօրիւնիւլ , քէնտի ախրէթլիք գըզըյլա պիլէ բէք ազ լագըրտը իթմէքտէ , վէ մէրգումէ գըզ իսէ հէր վագթլըգ օլմայան պու սիւքիւթըն Թահթընտա աղըր պիր չէյ պուլընտըղընը ֆարզ ու գըյաս իլէ , մէրգում տօգթօրը պու հալտէ կէօրտիւկիւնէ իսթիղրապ վէ էնտիշէ իթմէքտէ իտի :

Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս՝ տօգթօրա վիզլիթա վէրմէք պէհանէսիյլէ Մարթը կէօրմէք իշիւն , վալիտէսինէ խապէր վէրմէքսիզին տօգթօրըն էվինէ կիթմիշ իտի :

Անժէլ՝ Ֆէնտինէ տիւշիւրիպ պիր գաշ տագիգա մէրգում տէլիգանլը իլէ եարա եալընըզ գօնուշմըշ , վէ պու միւքեալէմէտէն՝ կէնճ գօնթըն էօքսիւզ գըզա օլան աշգ ու ալէագասը չօղալմագտա օլտըղը անլաշըլմըշ իտի :

Անժէլ՝ Ժագա .— Պու սատէտիլ տէլիգանլըյը իսթէտիկիմիզ Թարաֆա սալտըրմագ իշիւն պիր իշարէթ պիլէ էլվէրէճէք տիր . . .

Ժագ .— Հէնուզ վագթը տէյիլ տիր . . . — տէտի :

Սաթթէ տօգթօրըն հալ ու Թավր վէ Թապիթը տայմա Թէպէտտիւլ իտէր իտի :

Մէրգում՝ օ անէ գատար մանիալարա ասլա էհէմիյէթ վէրմէյիպ անլէրի պասըպ կէշրէք տօղրուճա քէնտի հէտէֆ ու մագսէտինէ տօղրու եիւրիւր իքէն , չիմտի միւթէրէտտիւտ վէ գարարսըզ պիր հալ ու Թավր քէսպ իտիյօր իտի :

Միւլպիթէլա օլտըղը շիտտէթը աշգ ու սէվտա՝ քէնտիսինի պիմէճալ պիր հալէ տիւշար իտիյօր , մէթանէթ վէ ազմը գալիսինի Թէմամըյլա զայպ իթտիրիյօր իտի :

Կէճէլէրինի տէհէթի պիր սուրէթտէ իմրար իտիյօր իտի :

Սաթթըրճա ույգուսը կէօթիւրմէյիպ , անճագ էկէր պազէն բէք եօրկուէ օ-

լարագ ույգուսը կեթիօսէ վէ աղբը պիր ույգուս տալսա պիլէ, մէհուս րու-
յալար քէնտիսինի տայմա րահաթսը իթմէքան, վէ պու րոնյալարնտա տայմա
Մարթ իլէ Բօլ Յրօմանթալըն էլ էլէ վերէրէք վէ եքտիկէրինին կէօլլէրի իչինէ
պագարագ պիրպիրինէ կիւլիւմսէտիքէրինի կէօրմէքտէ իտի:

Պիր սապահ ժագ՝ պէօլլէ գօրգունն վէ ուզուն պիր րույա կէօրտիւքտէն
սօնդրան, պալը վէ պէյնի աթէչէր իչինտէ վէ սիմիթէրի հատտէն զիյատէ կէրկիլի
վէ գալպի պիր հիտմէթ ու զազապա գապարմըլ օլտըղը հալտէ եաթաղընտան
գալգտը, վէ Անժէլ իլէ Բասգալա խապէր իտուպ, քէնտի իշ օտասընա կէլմէլէ-
րինի րէնա իթտի:

Իքիսի պիրտէն գօշուպ կէլտիլէր:

Ժագ՝ Անժէլէ խիթապէն — Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս պուրայա պիր տահա
նէ՞ վագթ կէլէնէք տիր:

Անժէլ.— Ինթիմալ պու կիւն կէլիր:

Ժագ.— Իշ կէօրէնէք վագթ կէլմիլ. . . Արթըգ իչէրի ուզուն ուզամատիյէ
սիւրիւննէլէյէ պրագմամաղա գարար վերմիլմ տիր: Պու տատսըզ տէլիգանլը՝
Բըթի Գանթէլէ կիթմէլի տիր:

Բասգալ.— Եաշա. . . սէնի եէնիտէն պուլույօրըմ. . . Ալիմ Ալլահ պէնի
տիւշարը էնտիշէ իտիյօր իտին. . .

Անժէլ.— Տէլիգանլը գօնթըն գուլաղընտան աշաղա պիր սէօզ սէօլլէսէմ էլ
վէրիր. . . Մէրգումը պէն քէնտիմ սիգէ կէթիրմէյի տէրէօհտէ իտէրիմ. . .
Պանա սէլահիյէթը Թամմէ վէրիթմիսինիգ:

Ժագ.— Շիւպէն՞ մի վար:

Անժէլ.— Լաքին պու ագչամ վուգու պուլապիլիր պիր շէյի նիշիւն եարընա
թէէլիթ իտէլիմ:

Ժագ.— Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս իլէ պուլուչմագա պիր գարար վերմէք իչիւն
վագթ լագըմ տըր:

Անժէլ.— Պէյհուտէ շէյ. . . պու կիւն հէր շէյ բէք գօլայ թէսվիյէ օլընա-
պիլիր. . . Սիզ գօնագտան չըգըպ կիթսէնիզ էլ վէրիր. . . Մարթ քէնտի օտա-
սընտա գալըր. . . Պէն տէ մէրգում տէլիգանլըյը գապուլ իտէր վէ արթըգ հէր
շէյի տէրէօհտէ էյլէրիմ. . . Պէօլլէ իչինիգէ կէլի՞ր մի. . .

Ժագ.— Բէք ձլէա:

Անժէլ.— Տիմէք իշի պու ագչամ իչիւն թէրթիպ իտէնէյիզ, էօլլէ՞ մի:

Ժագ.— Էօլլէ:

Անժէլ.— Սաաթ գաչտա՞ օրայա կէլինէնէք տիր:

Ժագ.— Սաաթ օն պիրտէն կէնէ եարըսընա գատար:

Անժէլ.— Բէք էյի, կէլէնէյիմ:

Բասգալ.— Պէն արապայը գուլլանմագ իչիւն պուրատա գալաճաղըմ:

Ժագ.— Շիմտի արթըգ Մարթտան պահս իտէլիմ: Չէքմէնէյի արալթըրմագա
մուվաֆիֆագ օլտընը՞գ մը:

Անժէլ.— Խայր, Լաքին տիւն ագչամ պիր տէսթէ քիւչիւք անաթար պուլ-
տու. . . պու գատար անաթարլարըն իչինտէ էլպէթթէ մէգըիւր չէքմէնէնին

քիւիտինէ ուշար պիր տանէ պուլաճաղըմ . . . Ծարըն պիր պէհանէ իլէ Մարթը պէնսիզ եալընը տիշարը չըգարթմալը :

Ժագ. — Ծարըն պիր չէյ տիւշիւնիրիզ . . .

Թաամտան սօնղրա սախթէ տօգթօր իլէ արգատաշը Բասգալ՝ տիշարը չըգըպ, իքի գարըյը էվտէ պրագտըլար :

Մատմաղէլ Մարթ՝ ուշագլարա պազը էմըլէր վէրտի, զիրա օգույանլարըմըգա մալիւմ օլտըղը իւզրէ մէրգոււմէ գըզ՝ էվին ումուրը տախիլիյէսինի իտարէյէ մէմուր իտի. պատէհու Մարթ՝ հէր կիւն եարտըղը կիպի եօգարը չըգըպ քէնտի օտասընա չէքիլտի :

Անծէլ՝ քէնտիսի իլէ պէրապէր եօգարը չըգմասընը մէրգոււմէ գըզա թէքիլֆի իտէճէք եէրտէ, Ֆապիէն տը Շաթըլիւքսի գապուլ իթմէք իչիւն եէր գաթընտա գալտը :

Ժագ իլէ Բասգալ՝ տիշարը չըգտըղլարընտա, ագչամ տիշարտա թաամ իտէճէքիլտիինի խապէր վերմիչլէր իտի :

Մէքքիւր թաամտան սօնղրա սաաթ սէքիզ րատտէլէրինտէ Բասգալ՝ գօնաղա ալտէթ իտուպ, Անծէլին կէնճ գօնթ իլէ նէ գարար վէրտիկինի անլայաճագ, վէ պատէհու կիտիպ Հալըր տէմիր եօլ սթասիօնը գաղինօսընտա քէնտիսինէ պէքէմէքտէ օլան ժագա քէյֆիյէթի խապէր վէրէճէք իտի :

Անծէլին թախմինլէրի՝ նօգթասը նօգթասընա կէլիպ չըգտըլար :

Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս՝ յաաթ տէօրթ րատտէլէրինտէ Միրօմէսնիլ սօգաղընա միւվասէլթ իթտի. Վիզիթա վագթը՝ էքսէրիա պու սաաթ իտի :

Մէրգոււմ տէլիգանլը՝ գըզա տէլի կիպի ալէագա իթմիչ իտի :

Հալ պու քի Մարթ իլէ տօգթօր հագգընտա Անծէլին տէտիքլէրի իւզէրինէ Ֆապիէն՝ էօքսիւզ գըզ հագգընտա էֆքեարընը խայլիտէն խայլի թաատիլ իթմիչ իտի, զիրա մէրգոււմէ գըզ՝ հարֆիյէն սախթէ տօգթօրըն նաօհաթլարընը իճրա իտէրէք, եալընըզ գալտըղլարընտա կէնճ գօնթ՝ աչգ ու սէվտա սաիգասըյլա քէնտիսինէ նէ սէօյլէր իտի իսէ, հըրսլանմագսըզըն, ֆիւթուր իթմէքսիզին տիյնէյօր, պատէհու կիւլիյօր վէ տէլիգանլըյա գաչամագ ճէվապլար վէրիյօր իտի :

Ֆապիէն՝ մէրգոււմէյի պու հալտէ կէօրէրէք, բէք օ գատար էվլէնմէք նիյէթինտէ օլմայան վէ Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնագտա իմրար իթտիկի մանասթըր էօմրիւնտէն գուրթուլմագ իչիւն չիւպհէսիզ պիր աչըզլա ֆիրար իթմէյի թէրճիհ իտէն պիր գըզ ատտ իթմէքտէ իտի :

Մէրգոււմ տէլիգանլընըն կէնճ գըզ հագգընտա իթտիկի մուհաքէմէ՝ Անծէլին սէօզլէրի իլէ թաստիզ օլընմըչ իտի :

Բասգալըն մուհիպպէի սատըգասը Անծէլ՝ էօյլէ պիր եօլ թութմուչ իտի քի, պու սուրէթլէ Ֆապիէնտէքի աչգ ու սէվտանըն ճիհէթը մատտիյէսինի թահրիք ու թէհէիճ իթմէքտէ, վէ մէրգոււմը գուրուլան տուգաղա տահա գօլայ տիւշիւրմէք իչիւն Ֆապիէնէ իւմիտլէր վէրմէքտէ իտի :

Պոււնտան մատա Անծէլին պէօյլէ պիր լիսան գուլլանմասընա տիկէր պիր սէպէպ տահա վար իտի . . .

Իհթիմալ քի Մարթ՝ Ֆապիէնին աչգ ու սէվտասընա թապավէրը մուգավէմէթ

օլամայարագ նիհայէթ քէնտիսի տէ օնա ալէագա իտէր, վէ Ֆապիէն՝ ասըղատէ-
լիկինէ վէ քիպարըղընա մէպնի, մէրգուձէյի տիւչարը րէզալէթ իթմէմէք իչիւն
անընչա ճարի օլան միւնասէպաթընը թէմամըյա կիզլի թութար :

Անժէլ՝ մէրամընա թէմամըյա նաիլ օլմուչ իտի :

Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս՝ վալիտէսինին եանընտա, տօգթօր Թօմսընըն ախ-
րէթլիք գըզը հագգընտա թէմամըյա գայտըզըղք կէօսթէրիպ, պուռնտան ագտէմ
պիր քէրրէ զիքը օլընտըղը իւզրէ, վալիտէսինէ խապէր վէրմէքսիզին հէր կիւն
Միրամէսնիլ սօգաղընտաքի գօնաղա կիտէր իտի :

Անժէլ՝ նէրտիվէնտէն աչաղա էնիպ սահանըղա գատար մէրգուձ տէլիգանը-
նըն իսթիգալինէ տօղրու կիտէրէք. — Կէլինիզ, չարուզ կէլինիզ, սէվկիւլիւ
գօնթ . . . պիլմէզսինիզ նէ՝ գատար սապարըղըղա սիզէ ինթիգար իտիյօր իտիմ
. . . — տիյէրէք, գօնթըն էլլէրինտէն թութտու վէ քիւչիւք պիր սալօնա կէօ-
թիւրիպ, գորույը իւզէրլէրինտէն գաբատը :

Ֆապիէն՝ գալպինտէ պիր րիգգաթ վէ հէյէճան հասըլ օլտըղը հալտէ. — Պա-
նա վէրէճէք միւհիմմ պիր մալիւմաթընըզ վա՞ր մը, սէվկիւլիւ մատամ :

Անժէլ. — Էվլէթ . . . րէք միւհիմմ պիր խապէր վար տըր . . .

Ֆապիէն. — Մատմազէլ Մարթ հագգընտա՞ մը :

Անժէլ. — Հէմ Մարթ վէ հէմ սիզին հագգընըզտա . . .

Ֆապիէն՝ էնտիչէ իլէ. — Ալլահ վէրէ՝ Փէնա պիր խապէր օ՛լմասա :

Անժէլ՝ օմուզլարընը օյնաթարագ. — Ամա՛ն պու աչըզլար տա, նէ՛ աճայիպ
մախլուզլար տըր. քէնտի աչգ ու սէվտալարը հագգընտա տայմա Փէնա Փէնա
չէյլէր տիւչիւնիրլէր վէ խայալի աքսիլիքլէր վէ պէտպախթըզլար խաթըրլարընա
կէթիւրիւրլէր . . . Ինսան աղընըն աչըպ տա տէօրթ լագըրտը իտէր իթմէզ, մէր-
գուձան՝ պու լագըրտըրտա մուճիպը էնտիչէ պիր թագըմ սըրր ու հիքմէթլէր
կէօրիւրլէր վէ արթըզ տայմա անըն իւզէրինէ տիւչիւնիւպ զիհնէրինի եօրար
տուրուրլար :

Ֆապիէն. — Սէօյլէյինիզ, սէվկիւլիւ մատամ, սէօյլէյինիզ, րէճա իտէրիմ.
սապը ու թէհամիւլիմի թիւքէթիպ պէնի էօլտիւրիյօրսընըզ :

Անժէլ. — Սահի՞ն մի տիյօրսընըզ :

Ֆապիէն. — Եէմին իտէրիմ :

Անժէլ. — Էօյլէ իսէ շիմտի պաչգա պիր շէյ եարմագ լազըմ օլուպ, էկէր տօգ-
թօր պուրատա պուլընմըչ օլսա իտի, իւզէրինիզէ պայկընըզ կէլմէմէք իչիւն պիր
«գօրտիալ» թէրթիպ իթմէսինի րէճա իտէր իտիմ . . .

Ֆապիէն. — Տօգթօր պուրատա եօ՞գ մը :

Անժէլ. — Խայր, եօգ տըր, սէվկիւլիւ գօնթ. քէզալիք սըր քեաթիպի տախի
տիչարը չըգմըչ տըր :

Ֆապիէն. — Տօգթօր շիւպէսիզ չօգ սիւրմէզ կէլիւր . . .

Անժէլ. — Պու սապահ Բարիզտէն ալթը միլ գատար ուզագ պիր քէօչքտէ ալ-
թը նէֆէր էն մէշուր տօգթօրլարլա գօնսօլթօ իճրասընա չաղըլմըչ տըր . . .
րէք աղըր պիր խասթա վար . . . Իհթիմալ քի պիր ամէլիյաթ իճրա իթմէք լա-
զըմ կէլէճէք տիր . . . Խիւլասա, նէ վագթ ավտէթ իտէճէկինի պիլմէմ. իհթի-
մալ պու կէճէ կէճ վագթ, իհթիմալ եարըն ավտէթ իտէր . . .

Ճապիկէն.— Տիմէք Մատմադէլ Մարթ քօննդոտ եալընը տըր, պէն տէ . . .
— տէր, տէնէզ,

Անժէլ.— տէլիգանընըն նճօղիւնիւ պիթիւրմէսինէ պրաքմայըպ կիւլէրէք.— Հիշ
պիր չէյ եարամայաճաքսընըզ.— տէտի :

Ճապիկէն.— Նէ՞ տէտինիզ, Մատմադէլ Կրանչանա արգը ինթիրամ վէ ուպու-
տիյէթ իտէմէ՞մ մի :

Անժէլ.— Խա՛յր, սէվկիւլիւ գօնթ .

Ճապիկէն.— Գըզ քէնտիսի՞ մի պէնի գապուլ իթմէք խթմէյօր :

Անժէլ.— Հիշ պիր վազթ . . . միւգթէզաի հալ ծլարաք սիզի գապուլ ի-
տէմէզ :

Ճապիկէն.— Միւգթէզաի հա՛լ մը. Մատմադէլ Մարթ խասթա՞ մը տըր :

Անժէլ.— Եկէր խասթա օլտա իտի, պէնի կիւլէր եիւզլիւ կէօրիւր մի իտինիզ
. . . Խա՛յր, խա՛յր . . . Մարթ քէմալը սըհէթ ու ասփիյէթ իւզրէ պուլընըյօր . . .

Ճապիկէն.— Էօյլէ իսէ նէ՞ տիմէք ինթէյօրսընըզ . . . Ղալիսա պէնիմէ էյլէ-
նիյօրսընըզ . . .

Անժէլ.— Ա՛յ, պէվկիւլիւ գօնթ, պէօյլէ պիր չէյ մէմուլ իտէ՞րմիսինիզ . . .

Ճապիկէն.— Եինէ տէրիմ, սիզ պէնի էօլտիւրիյօրսընըզ :

Անժէլ.— Էօլմէ՞ք մի . . . մաքըն. էօլմէյէսինիզ հա՛ . . . Պիլաքիս եաշամա-
լը, մէսուտ վէ պախթիյար օլմազ իչիւն եաշամալը :

Ճապիկէն.— Մէսուտ վէ պախթիյար՞ մը . . . գալպիմի տիւչարը խալէճան,
րուհըմը միւպթէլաի զըճրէթ իթտիկինիզտէն սօնղրա մէսուտ վէ պախթիյար օլա-
պիլի՞րմիյիմ . . .

Անժէլ.— Գալպինիզ միւսթէրիհ օլսուն, րուհընըզ քէսպը սիւքիւնէթ էյլէ-
սին . . . Տիմէք սահիհէն քէչֆ իթմէյօրմըսընըզ . . .

Ճապիկէն.— Պէն հիշ պիր չէյ քէչֆ իթմէյօրմ . . . նէ՞ քէչֆ իտէպիլիրիմ . . .

Անժէլ.— Էօյլէ իսէ հէր չէյի սիզէ սէօյլէմէլի կիթսին . . . Մարթ, սիզին
սէվկիւլիւ Մարթընըզ արթըզ Բարիզտէ տէյիլ տիր :

Ճապիկէն.— սարսարը քէսիլէրէք վէ տիլի տօլանարաք.— Արթըզ Բարիզտէ
տէյիլ մի . . .

Անժէլ.— Խա՛յր, լաքին պուլըն իչիւն էնտիչէ իթմէնիզ պօշ չէյ տիր . . .

Սէվկինսէնիզ տահա էյի օլուր . . . Տօգթօր՝ Մարթըն թէպտիլը հավա իթմէսի
քէնտիսինէ քէք էյի կէլէճէկինի տիւչիւնէրէք, մէրգումէյի քէնտի թալէպի իւզրէ

պիր գաշ կիւն իչիւն քէօյէ կէօնտէրտի :

Ճապիկէն.— Բէօյէ նէ՞ վազթ հարէքէթ իթտի :

Անժէլ.— Պու սապահ . . .

Ճապիկէն.— Պէնի հիշ խաթրընա կէթիրտի՞ մի . . . պանա պիր չէլէր սէօյ-
լէմէնիզի սիզէ թալսիյէ իթմէտի՞ մի . . .

Անժէլ.— գահգահա իլէ կիւլէրէք.— Աման Ալլահ, նէ՞ տիյօրսընըզ, սէվկիւլիւ
գօնթ, էօյլէ լաքըրտը՞ մը օլուր. Մարթ՝ էսհաի հարէքէթինտէ սիզի տէրխաթըր
իթտի . . .

Ճապիկէն.— Մահի՞ մի տիյօրսընըզ :

Անժէլ.— Պուհա պիր տէլիլ իսթէ՞ր միսինիզ . . . Է՛հ էճլէ իսէ, սիզէ պիր

տէլիլ կէօթէրէճէյիմ, զաննրմ պուռնա սիգ տէ թէմամըյլա զանի օլաճազսընըզ . . . Մարթ արապայա ըմքիպ օլտըղը սըրատա, պուռնը քէնտի թարաֆընտան սիգէ վերմէքիկիմի պէօյլէսի . . . — տիյէրէք Անժէլ, կէնճ գըղըն ֆօթօկրաֆ ըէսմիւնի Ֆապիէնին չէլիւնէ թէսլիմ իտիյօր իտի . . .

Ֆապիէն մէգըբար թասպիրի տուտապարընա կէօթիւրիւպ տէֆաթլէ պուռս իտէրէք . — Օհ, պուռնէ սաատէթ . . .

Անժէլ . — Տիմէք արթըգ մէսուտ վէ պաթիթյարսընըզ, տէյիլ մի, սէվկիւլիւ գօնիթ . . .

Ֆապիէն . — Զաննրմ պուռնտան պէօյիւք սաատէթ օլաճազ . . .

Անժէլ . — Խայր, եանըլըյօրսընըզ . . . պուռնննն տահա զիյատէ մէսուտ օլաճազսընըզ . . . Պէն հէյա չէյի սէօյլէմէտիմ . . . Մարթ քէնտի թասպիրի սիգէ վերմէքիկիմի պանա թափսիյէ իթմէքլէ պէրապէր պիր չէյ տէ իլափէ իթտի . . .

Ֆապիէն . — Նէ՞ իլափէ իթտի . . . Ահ, սէվկիւլիւ մատամ, շարուգ սէօյլէյիւնիգ . . .

Անժէլ . — Եվկէլա շուռնը սիգէ պէյան իտէյիմ քի, Մարթըն՝ պիր ազ հափա ալմազ պէհանէսիյէ քէօյէ կիթմէք իսթէմէսի՝ պիր մազսէտէ մէպնի իտի . . .

Ֆապիէն . — Պիր մազսէտէ մէպնի՞ մի . . . Նէ՞ մազսէտ իտի աճապա . . .

Անժէլ . — Քէքթ իտէմէյօրքսընըզ . . .

Ֆապիէն . — Ճէսարէթ իտէմէյօրըմ . . .

Անժէլ . — Եազըգլար օլտուն . . . պախուստուս մատտէ գարըլար հազգընտա օլընճա ճէսարէթ իթմէլի տիր . . . կէօրիւյօրսընըզ քի, սիգի իչիւն պիւա հայա գարըլարըն սըրլարընը խապէր վէրյօրըմ . . . Քէօյտէ ինսան սէրպէսթ օլուր . . . կէօղէթմէքտէ օլան ուչապարտան իշիտիլմէք գօրգուսը օլմազսընըն իսթէտիկի կիպի գօնուչապիրի . . . Խիւլասաի քէլամ, Մարթ՝ սիգինլէ իպթէտիկի կիպի գօնուչապիրմէք իչիւն քէօյէ կիթմէյէ արգուի չէտիտ իպրազ իթմիւ սիր . . .

Ֆապիէն՝ պիր սէվինճլէ . — Պուռնը սիգէ քէնտիսի՞ մի սէօյլէտի . . .

Անժէլ . — Հարֆիէն պէօյլէ սէօյլէտի . . . սէրպէսթ պուռնաճաղը պիր գաչ կիւնլէրին պիր գըսմընը կէլիպ քէնտի եանընտա իմրար իթմէնիգի քէնտի թարաֆընտան սիգէ իսթար իտէրիմ . . .

Ֆապիէն . — Քէնտի եանընտա՞ մը . . . պէ՞ն մի . . . Պէնի ալտաթմայասընըզ . . .

Անժէլ . — Ահ, սէվկիւլիւ գօնիթ, ինանմամազըգտան եանա թոփմապ առաքեալա սիգ թաչ աչաճազսընըզ . . .

Ֆապիէն . — Պէօյլէ պիր պէօյիւք մէպէրրէթի, պէօյլէ պիր սաատէթի հիչ ում մատըղմտան պէօյլէ սէօյլէյօրըմ . . .

Անժէլ . — Պուռ մէսէրրէթ վէ սաատէթ սահիհ օլուպ, քէք գօլաչ վիւճուտէ կէլիւ չէյէր տիր . . .

Ֆապիէն . — Աճապա ըույա՞ մը կէօրիւյօրըմ տէյու քէնտի քէնտիմէ մէրազ իտիյօրըմ . . .

Անժէլ . — Խայր, ույանըգսընըզ, ըույա կէօրմէյօրքսընըզ . . .

Ֆապիէն . — Եյ Մարթ պէնի նէ՞ վազթ գապուլ իտէճէք տիր . . .

Անժէլ . — Եկէր սէրպէսթ իսէնիգ, պուռ ազչամտան թէզի եօգ . . .

Ֆապիէն . — Սէրպէսթ իսէ՞մ մի . . . պէն տայմա սէրպէսթիմ . . .

Անժէլ.— Էօյլէ իսէ սիզի պէրապէր ալըպ մէրգումէնին եանընա կիտէլիմ . . .

Ֆապիէն.— Կիտէլիմ . . . պէն հազըր վէ միւհէյեայըմ . . .

Անժէլ.— Կիւլէրէք.— Օ՛, օ դատար անէլէ օլմազ, սէվկիւլիւ գօնթ. տօգթօր իշիւն կիտէնէք եէրլէրիմ վար, պու տա էրէյիճէ վազթ սիւրէնէք տիր . . .

Ֆապիէն.— Սաաթ գաշտա հարէքէթ իտէնէքսինիզ :

Անժէլ.— Ագչամ սաաթ օնտան էվվէլ հարէքէթ իթմէյէնէյիմ :

Ֆապիէն.— Սիզի կէլիպ պուրատա պուլայըմ մը :

Անժէլ.— Խայր . . . սաաթ օն պուչուգտան պիր գաչ տագիգա էվվէլ Ֆի-
լիթ-Օկիւսթ պուլվարըյա Ալէքսանտր-Տիւմա սօգաղընըն նօգթաի իլթիսագընտա
պուլընընըզ . . . Պէն օրատան կէչէր իքէն սիզի պէրապէր ալըրըմ :

Ֆապիէն.— Անտէն սօնդրա նէրէյէ կիտէնէյիզ :

Անժէլ.— Կիտէրսէք կէօրէնէքսինիզ :

Ֆապիէն.— Շիմտի նիշիւն սէօյլէմէյօրսընըզ :

Անժէլ.— Նիշիւն բէշիւտէն անլամագ իսթէյօրսընըզ . . . Օլմայա քի բէք
մէրագ իտէսինիզ . . . Էկէր պանա էմնիյէթինիզ եօգ իսէ, սայալըմ քի պէն սիզէ
պիր շէյ սէօյլէմէտիմ, վէ պրագընըզ իշիմէ կիտէյիմ :

Ֆապիէն.— Անժէլին էլլէրինի թուրուպ սըգարագ.— Էմնիյէթիմ վար . . . էմ-
նիյէթիմ պէր քէմալ տըր . . . Սիզէ նէ՛ դատար միննէթտարըմ . . . Տիմէք սա-
հիհէն Մարթըն . . . պէնիմ սէվկիւլիւ Մարթըմըն եանընա կիտէնէյիմ, էօյլէ՞ մի . . .

Անժէլ.— Էվվէթ, լաքին սիզէ պազը շարթլար պէյան իտէնէյիմ :

Ֆապիէն.— Պու շարթլար շիմտիտէն գապուլ օլընմըշ տըր :

Անժէլ.— Իհթիյաթ իւզրէ պուլընըպ, պու միւլագաթ իւզէրինէ քիմսէյէ պիր
շէյ սէօյլէմէյէնէքսինիզ . . .

Ֆապիէն.— Սէօյլէմէյէնէկիմէ եէմին իտէրիմ . . .

Անժէլ.— Նէրէյէ կիտէնէկինիզի . . . ագչամլարը նէրէտէ վազթ կէչիրտի-
կինիզի քիմսէ պիլմէյէնէք տիր . . . քիմսէ, հաթթա վալիտէնիզ պիլէ պիլմէյէ-
նէք տիր, զիրա իհթիմալ քի վալիտէնիզ՝ տօգթօրա գօնուչտըղը զէման իսթէմէ-
յէրէք սըրընըզը Փաշ իտէպիլիր . . .

Ֆապիէն.— Վալիտէմէ տէ պիր շէյ սէօյլէմէյէնէյիմ . . .

Անժէլ.— Կիւնտիւզլէրի Բարիգտէ վազթ կէչիրիպ, ագչամ Մարթըն եանընա
կէլէնէքսինիզ . . .

Ֆապիէն.— Տիմէք մէրգումէյի ագչամա կէօրէնէյիմ, էօյլէ՞ մի :

Անժէլ.— Էվվէթ . . . պէօյլէ օլապիլիր, պաչգա տիւրլիւ օլամազ, նաֆիլէ
եիւրէյինիզ գըրըլմասըն, իշինիզ եինէ բէք ալէա տըր :

Ֆապիէն.— Եիւրէյիմ գըրըլըմ մը . . . հիշ պիր վազթ . . . պէն ինսան-
լարըն էն մէսուտ վէ պալթիյարըյըմ :

Անժէլ.— Էօյլէ իսէ գարարաշտըրտըղըմը սաաթտա օ տէտիկիմ եէրտէ պու-
լընընըզ . . . Արապամ՝ թամ Ալէքսանտր-Տիւմա սօգաղընըն քէօչէսինտէ տուրա-
ճագ տըր . . .

Ֆապիէն.— Պու սօգագ նէ՞ թարաֆտա պուլընըյօր :

Անժէլ.— Բէր-Լաչէզ մահալլէսինտէ Շառօն սօգաղը գուրպինտէ . . .

Յապիէն. — Թամ վագթընտա կէլէճէյիմ . . .

Անժէլ. — Օնա շիւսիճէ՞ մի վար . . . Շիմտի արթըգ կիտինիգ . . . Մալիւմ ա՛, պիր չօգ կիտէճէք եէրլէյիմ վար, սիւզ սէքլէմէք իշիւն կէճիքթիմ . . .

Յապիէն. — Անսամիմ իւլ գալպ թէշէքքիւր իտէրիմ :

Անժէլ. — Թէշէքքիւր մէշէքքիւր լազըմ տէյիլ . . . վագթ ղայս օլմասըն, չարուգ կիտինիգ :

Յապիէն. — Անժէլին էլինի էօրտիւ, վէ գալպի պիր հըսսը միննէթտարի իլէ մէշ-հուն օլտըղը հալտէ, Բասգալ Սօնիէ իլէ Ժագ Լակարտըն րէֆիգէլէրի եանընտան միւֆարէգաթ իթտի :

Սաաթ սէքիզտէ Բասգալ գօնաղա կէլիւլ քէյֆիյէթի անլայարագ, եէնիտէն կիթտի, իշի Ժագա խապէր վէրտի վէ Ժագ տախի անիտէ Բըթի Գասթէլէ հարէ-քէթ էյլէտի :

Սաաթ օնտա Բասգալ՝ գուրէ արապասընըն սանտալեասընա չըգըպ, տէրուընը արապատա Անժէլ պուլընտըղը հալտէ, պէկիրի Յապիէն տը Շաթըլիւքս իլէ գա-րարլաշտըրըլան մահալէ տօղրու հայլատը :

Կէնճ գօնթ՝ Թուրնօն սօգաղընտաքի գօնաղա ավտէթինտէ պիթթապ Բէք մէ-վինճլի պիր հալտէ պուլընըյօր իտի :

Պու տէլիգանլը՝ վալիտէսլյէ միւթասընտան տահա զիյատէ խօշ տավրանտը-ղընտան, մէրգումէ գատըն՝ էվլատընըն իպրագ իթտիկի Փարթը մուհապպէթ-տէն մէմնուս վէ մէսրուր օլարագ, պուսա ըզհարը թէաճճիւպ իթմէյի վէ սէպէ-պինի արաշթըրմաղը հիշ խաթրընտան պիլէ կէշիրմէտի :

Թաամըն հազըր օլտըղը խապէր վերիւպ, գօնթէս տը Շաթըլիւքս իլէ մախ-տումը եարնա եալընըզ սուֆրայա օթուրտըլար :

Յապիէն. — Պու ագչամ նէ՞ եարաճագսըն, վալիտէճիկիմ :

Գօնթէս. — Մատամ լա մարքիզ տը Րիշմօնըն խանէսինէ կիտէճէյիմ . . . պի-զէ պիր տալէթնամէ կէլտիկի՝ խաթրընտան չըգտը՞ մը :

Յապիէն. — Ունութմըշ իտիմ :

Գօնթէս. — Պէնիմլէ պէրապէր կէլէճէ՞քմիսին :

Յապիէն. — Էկէր արզու իտէր իսէն կէլիւրիմ, լաքին լութֆէն պէնի խօշ կէօրսէն ֆէնա օլմաղ :

Գօնթէս. — Պիր եէրէ՞ մի կիտէճէքսին :

Յապիէն. — Էվլէթ . . . Ժիմնազ թէաթրօսընտա պու ագչամ իլք տէֆա օ-լարագ պէշ Բէրտէլի պիր օյուն օյնանաճագ, Բէք կիւզէլ պիր օյուն տըր տիյօր-լար . . . Բէտէրի կագէթաճը օլան տօսթլարըմտան պիրի պանա պիր պիլէթ կէօնա տէրմիշ. Էկէր կիթմէզսմ չօգ թէաճճիւպ իտուպ, իշթիմալ քի կիւճէնէճէք տիր . . .

Գօնթէս. — Կիթ էօյլէ իսէ, Էվլատըմ, կիթ . . . պէն Մատամ տը Րիշմօնըն խանէսինէ եալընըզ կիտէրիմ :

Յապիէն. — Հիշ կիւճիւնէ կիթմէյէճէքտի՞ր եա՛ :

Գօնթէս. — Հիշ պիր վագթ. կէ՞ճ մի ավտէթ իտէճէքսին :

Յապիէն. — Իշթիմալ տըր. պիրինճի պէօյիւք օյունլար տայմա եարը կէճէ-տէն սօնղրա պիթէրլէր :

Գօնթէս.— Էօյլէ իսէ պու ագչամ պիր պիրիմիգտէն այրըլտըգտան սօնղրա պիր տահա եաքըն սապահ եէքտիկէրիմիգի կէօրէճէյիգ:

Փապիէն.— Էվիէթ, վալիտէճիկիմ:

Իշպու միւքեալէմէ տէվամ իթտի իսէ տէ, օգույանլարըմըզըն մէրաք իտէճէ- կի մպտտէլէր իւզէրինէ ճէրէյան իթմէտի:

Սաաթ սէքիգ րատտէլէրինտէ անա օղուլ սուֆրատան գալգտըլար:

Փապիէն վալիտէսինտէն այրըլտըզը սըրատա գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ քէմալը չէվէ ու մուհապպէթլէ օղուլնը պուս իթտի վէ.— Էյլէնճէն միւքէմէլ օլսուլն— տէտի:

Փապիէն՝ կիւլիւմսէյէրէք.— Էյլէնճէմին միւքէմէլ օլմասընա չալըչաճաղըմ՝ . . . Եարըն ինչալլահ երինէ կէօրիւշիւրիգ . . . —տիյէրէք օտասընա կիթտի, ա- չըգլարա մախսուս օլարաք քէնտիսինէ կիւզէլ պիր չէքի տիւղէն վէրիւք սիւմլէն- տի, Մարթըն Փօթօկրաֆ րէսմիկի տէֆաթլէ պուս իթտիքտէն սօնղրա քիւշի ք պիր ապանօզ չէքմէճէյէ վազ իթտի, սօգալա չըգըպ պիր արապա թուլթտու վէ մալիւմիմիգ օլան վազթ ու սաաթը մուայյէնէ պէքլէմէք իւզրէ արասալը Ժիմ- նազա տօղրու չէքտիրտի:

Տագիգալար տէհէթլի պիր սուրէթտէ հւզուլ կէօրիւնտիկինտէն, անլէրի գըսալթմաղա չալըչըյօր իտի:

Ժիմնազ թէաթրօսընտա օյնանան եէնի օյուլն հազիգաթէն ճալիպը մէրաք պիր լուպիյաթ իտի:

Հալ պու քի Փապիէն եալընըզ պիրինճի թէրտէյի սէյր ու թէմաչա իտուպ, պու տա գարանըր գարանմազ էկէր նէ օյուլն օյնանտըղընը պիրինէ նազլ իթմէսի լաղըմ կէլէ իտի, պու չէյ քէնտիսի իչիւն բէք միւլքիլ օլաճաղտը:

Մարթտան պաչգա հիչ պիր չէյ իւզէրինէ տիւլիւնմէյօր իտի:

Շէնա իւզէրինտէ օյուլնը գատընլարը տէյիլ, եալընըզ տօգթօրըն ախրէթլիք գըզընը կէօրիւյօր, եալսօտ էօյլէ գանն իտիյօր իտի . . .

Բէրտէնին գարալը պիւլընտըղը էսնատէ կէնճ գօնթ՝ իքի իւչ տօսթըլա պիր ազ կէօրիւշտիքտէն սօնղրա սաաթընա պազըպ թէաթրօտան ալտը եիւրիւյի վէրտի:

Օ՝ գէման սաաթ օնա օն վար իտի:

Փապիէն պուլըվարտա պիր քիրա արապասընա պինտի:

Արապաճը.— Նէրէյէ կիտէճէյիգ:

Փապիէն.— Յիլիք—Օկիւսթ ճատտէսինէ:

Արապաճը.— Ծատտէնին նէրէսինէ:

Փապիէն.— Ալէքսանտր—Տիւմա սօգաղընտան էլլի ատըմ գատար պէրիտէ տուրմալը . . .

Արապաճը.— Հայտէ պազալըմ ալչ, գօգօթ.—տիյէրէք հայվանը գամչըլատը:

Օթուգ պէչ տագիգա գատար կիտիլտիքտէն սօնղրա արապաճը՝ հայվանընը տուրտուրթարաք.— Իշթէ կէլտիք.—տէյինճէ, Փապիէն արապատան աչաղա էն- տի վէ բարասընը վէրէրէք.— Տիմէք Ալէքսանտր—Տիւմա սօգաղը չու գարըմտա- քի տիրալ տէյիլ մի.—տէյու սիւվալ իթտիքտէ:

Արապաճը.— Էվիէթ, էֆէնտիմ . . . Թրօն գարուսընա կիտիյօրսընըզ կիպի

ճատտէյի թուրուպ կիտինիզ . . . Ալէքսանտր-Տիւմա սօգաղը՝ պոռնտան էլլի ա-
տըմ էօթէտէ սաղտա վէ սօլտա պուլընան պիրիննի սօգազ տըր . . .

Կէնճ գօնթ երւրիւմէյէ պաշլատը :

Ուզագտա , ին ճին պուլընմայան պուլըվարըն իւզէրինտէ զիֆիր կիպի գա-
րանըղըն իչինտէ պիլա հարէքէթ իքի ֆէնէրին բարլայըպ եանմագտա օլտըղընը
Ֆապիէն կէօրիւննէ , աճէլէ երւրիւմէյէ պաշլայըպ , քէնտի քէնտինէ .— Մատամ
Անժէլին արապասը օլմալը .— տէտի :

Չօգ սիւրմէյիպ մէրգոււմ տէլիգանլը՝ պիր գօնագ արապասընըն եագընլարը-
նա վարտըղընտա , թօր բիւսկիւլիւ շարգա պաշընտա իրի սագալը պիր սէյիսին՝
պիր ֆրուսիալը ապէր նէֆէրի կիպի տիմտիք տուրտուղըն կէօրտիւ :

Պու սէյիս՝ Բաուգալ Սօնիէ օլուպ , մէրգոււմ՝ օ թէնհա մահալէ վասըլ օլուր
օլմազ , արապանըն սանտըղընտան պիր եարմա սագալ չըգարըպ երւզիւնէ թագ-
մըզ վէ պու սուրէթլէ հիչ թանըլմազ պիր հալէ կէլմիչ տիր :

Ֆապիէն՝ մէզքիւր արապանըն եանընա կիթտի :

Կիտէր կիթմէզ գարչըսընտա պուլընտըղը ճամ աշաղա էնիպ , պիր գատըն
պաշը տիշարը չըգտը :

Ֆապիէն՝ օ զիֆիր կիպի գարանըղըն իչինտէ մէրգոււմէնին Անժէլ օլտըղընը
թանըմագտան զիյատէ գանն ու քէչֆ իթտի :

Անժէլ .— Սի՞զ միսինիզ , ազիզիմ գօնթ :

Ֆապիէն .— Պէն իմ . . .

Անժէլ .— Չարուգ պինինիզ .— տիյէրէք արապա գարուսընը աշտը :

Ֆապիէն՝ Անժէլին եանընտա օթուրուպ արապա գարուսընը գարատը վէ ճա-
մը տաիսի եօգարը չէքտի :

Էմրլէր էվվէլտէն իթա օլընմըչ օլմաղլա , արապա սիւրաթը ֆէվգէլատէ իւէ
հարէքէթ իթտի :

Ֆապիէն՝ կիւլիւմէյէրէք .— Շիմտի արթըգ նէրէյէ կիթտիկիմիզի սէյլէ՞րմի-
սինիզ , սէվկիւլիւ մատամ :

Անժէլ .— Նէ՛ ֆէնա մէրագլը իմիշսինիզ , պիր ազ սապրը օլընըչ . . . Ազ վա-
գթտան սէվկիւլիւ Մարթընըղը կէօրէճէկինիզի պիլիւրսինիզ , արթըգ նէրէյէ կիթ-
տիկիմիզի պիլմէյէ նէ՞ հաճէթ վար . . .

Ֆապիէն .— Հագգընըզ վար , պէնիմ եարտըղըմ՝ եագընըգըն չէյ տիր . . .

Արապա՝ գարանըղըն իչինտէ սիւրաթը ֆէվգէլատէ իւէ վէ հիչ սապլանմագ-
որգըն ատէթա ուչըյօր , վէ պագէն թաշ գալտըրըմ իւզէրինալէն վէ պագէն տէ
գուլը եօլլարտան կիտիյօր իտի :

Անժէլ խայլիճէ շիշման պիր գատըն օլուպ արապատա պէյիւնէք պիր եէր
թութմըչ օլտըղընտան , Ֆապիէն՝ արապանըն սօլ պուճաղընտա սըգըմըչ , պիր
թագըմ խայալաթ վէ մալիսիւլեալարա տալմըչ իտի :

Պիլճիւմէլ աշըգլար՝ էն չէտիտ արգուլարընա էրմէք գանընտա պուլընտըգ-
լարը սըրատա նա՛սըլ եաբարլար իոնէ , Ֆապիէն տէ սէվկիւլիւսինէ նէ սէյլէյէճէ-
կիննի , անըն քէնտիսինէ նէ սիւվալլէր իյրատ իտէճէկիննի վէ քէնտիսիննի տէ օնա
նէ ճէվապլար վէրէճէկիննի քէնտի քէնտինէ տիւշիւնիւպ տուրույօր իտի :

Պու գատար թէֆէքքիւրաթա տալմը իքէն, երնէ եօլ քէնտիսինէ քէք ու-
գուն կէօրիւնյօր իտի :

Նարըմ սաաթտան զիյառէ պիր միւտտէթտէն սօնյրա տէլիգանը գօնթ՝ հէր
իքիսինին տէ իխթիյար իթմիշ օլտըզլարը սիւքիւթի տէֆ իտէրէք, միւքեալէմէյէ
պաշլայըպ, սախթէ տօգթօր Թօմրուրն կէոյա թէյզէ գըզընա տէտի քի,

— Չաննըմ պիր չօգ վազթտան պէրու եօլ կիտիյօրըգ. աճապա եազլաշտըգ
մը, սէվկիւլիւ մատամ :

Անժէլ. — Պէշ տագիգա սիւրմէյ :

Հագիգաթէն արասը պէշ տագիգա կէշմէքսիզին արապա տուրտու :

Անժէլ՝ քէնտի թարաֆընտաքի արապա գաբուսընը աշարագ. — կէօրտիւնի՞ց
մի, եալա՞ն մը սէօյլէտիմ . . . Տուրընըգ պէն էնէյիմ, սիզ պուրատա պէնի պէք-
լէյինիգ . . . խուսուսիյէ եէրինիզտէն տէ գամըլտանմայընըգ. — տիյէրէք արապա
գաբուսընը եէնիտէն գաբասը վէ Ֆապիէնի եալընըգ պրագըպ չէքիտի կիթտի :

Ֆապիէն՝ պու նէվի մուամէլէյէ պիր ազ թէաճճիւպ իթմէյէ պաշլայօր իտի
խսէ տէ, ճիւզի պիր շիւպհէ վէ էմնիյէթսիզիւք կէօթէրմէյօր իտի :

Բասգալըն մուհիպպէսի Անժէլ՝ ճէպինտէն պիր անախթար չըգարըպ, Բըթի
Գասթէլ գօնաղընըն տէմիր բարմագըզըլը գաբուսընը աշտը. արապա՝ աղըր աղըր
ազլույա կիրտի, չիմէնիկին էթրաֆընտաքի գումլու եօլտան եիւրիւտի, վէ կիթ-
տի ասըլ խանէ գաբուսընըն էօնիւնտէքի նէրտիվէնին եանընտա տուրտու :

Անժէլ՝ օրատա եօլ արգատաշընըն չիլէսինի գալտըրըպ. — Շիմտի արթըգ ա-
րապատան էնէպիլիւսինիգ . . . Հէր վագթ ուսլու վէ ագըլը տափրանտընըգ,
պուըն միւքեաֆաթընը կէօրէճէքսինիգ . . . Չաբուգ կէլինիգ, կիւզէլ գըզ՝ սի-
զին կիպի սապրսըզըգլա սիզէ պէքլէմէքտէ օլմալը տըր . . . — տէտի :

Ֆապիէն անիտէ արապատան տիշարը ֆրլանտը :

Իչիթտիկի սէօզլէրին իւզէրինէ տամարլարընտա զանն իտէրսին պիր աթէշ ճէ-
վէլան իթմէյէ պաշլատը :

Մարթը կէօրէճէքտի, վէ Մարթ տա սապրսըզըգլա քէնտիսինէ պէքլէյօր
իտի :

Պու տիւշիւնճէ՝ քէնտիսինի տիւշարը հէյէճան ու զալէյան իտիյօր իտի . . .
զանն իտէրսին սայըզլայաճագ իտի . . .

Գուլագ թօզլարը շէտիտ պիր սուրէթտէ չարբըյօր իտի . . .

Գաֆէս տէրուինտէ պիր գուշ նասըլ չըրբընըր իսէ գալպի տէ էօյլէ՝ կէօյ-
սիւնին իչինտէ չարբընըպ տուրույօր իտի :

Ֆապիէն՝ Անժէլին արգասը սըրա կիթտի :

Անժէլ՝ նէրտիվէնտէն եօգարը չըգըպ գաբուտան իչէրի կիրտի :

Խանէ ազլուսընըն թափանընտան ասըլը օլան պուզըլը ճամը պիր ֆէնէրտէն՝
մէգքիւր ազլույա տօնուգ պիր ըըգգ վուրույօր իտի :

Անժէլ եէմէք օտասընա տօղրու կիտիպ մէգքիւր օտանըն չիֆթէ գաբուսընը
աշտը, վէ աշար աշմաղ բարլագ պիր ըըգգ կէօրիւնտիւ :

Չիչէքլէր վէ կիւմիւշ վէ պիլօր թագըմլարըյլա տօնատըլմըլ օլան սուֆրա իւ-
զէրինէ իւշ քիչիլիք թագըմ գօնմուշ իտի :

Յէմէք օտասընտա օն իբի մօմը պիր ափիզէ իւն իբի պէօյիւք գօլը չամտան-
լար եագըմըզ օլտըղընտան, պու գատար ըշըգ՝ սուֆրանըն թէգեինաթընա տահա
զիյատէ պիր րէֆնագ վէրմէքտէ պուլընըյօր իտի :

Անժէլ՝ կիւլէրէք վէ մասայը կէօսթէրէրէք. — Իւչ քիշիլիք թագըմ . . . կէօ-
րի՞յօրմըսընըզ. կիւզէլ գըզ սիզէ պէքլէյօր ըմըշ. շիմտի տէ պէսպէլլի սիզի հիւս-
նիւ գապուլ իթմէյէ հազըրլանըյօր օլմալը տըր : Էյ, Նէ՞ տէրսինիզ, սէվկիւլիւ
գօնթ, սէվիլմիշ պիր քիմսէ, մէսուտ վէ պսիթիյար պիր ատամ տէյի՞ միսի-
նիզ, հէ՞ :

Ֆապիէն՝ ճէվապ վէրմէտի :

Զիֆիր կիպի պիր գարանըգտան չըգըպ տա պիրտէն պիրէ պէօյէ բէք բար-
լագ պիր ըշըղա կէլինճէ, պուճանըպ կէօպլէրի գամաշիւշ վէ տիւչարը հայրէթ օլ-
մուշ օլտըղը կիպի, շիչէքլէրին կիւզէլ գօգուլարընտան տա պաշը տէօնիւպ սէր-
մէսթ օլմուշ իտի . . .

Անժէլ՝ սէօզիւնէ տէվամ իւն. — Պիր ազ պէքլէյինիզ, կէլտիկինիզի կիտէյիմ
սէվկիւլիւ Մարթընըզա խապէր վէրէյիմ . . . — տէտի վէ հըզիւն տիշարը չըգըպ
գարույը արգասընտան գաբատը :

Կէնճ գօնթ Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս՝ Անթուան Ֆօվէլ կիպի, Ամէտէ Տիւ-
վէրնուա վէ տիւպէր Վիրթինի կիպի, Էլ հասըլ Բընէ Լապառ կիպի պայկընըղա
միւպթէլա օլաճագ սալօնտա պուլընըզ, Էնէլինէ սուսամըշ օլան հայլազլարըն եէ-
տը զատր ու զուլմընա կիրիֆթար օլմուշ օլտըղը հալտէ, պու հալինտէն ասլա
չիւպնէ վէ խապէրի օլմամագտա վէ հիչ պիր մէտարը միւտաֆէասը պուլընմա-
մագտա իտի :

Անժէլ՝ տօղրուճա «քէրօսէլէն» թապիր օլընան պայըլթընը Էնզա մաքինասը-
նըն պուլընտըղը քիլէրէ կիթաի :

Ժագ իւն Բասգալ օրատա քէնտի եէրլէրինտէ պուլընըյօրլար իտի :

Սաթթէ տօգթօր Թօմբսըն՝ Լասթիգ Թօրը սըգարագ, Էօլտիւրիւճի պուղույը
եանընտաքի թաամ օտասընա տօղրու իւֆլէմէյէ պաշլամըշ իտի :

Էթրաֆլարընտա տէհչէթլի պիր սիւքիւթ հիւքմֆէրմա օլույօր իտի :

Պիր տէ նակէհան թահթա տէօչմէ իւզէրինտէ աճէլէ այագ սէսլէրի իշիտի-
լիպ, սիւրկիւլիւ գարուլարա տա շիտտէթլի պիր սուրէթտէ բաթըր բաթըր վու-
րուլարագ, մէգքիւր սիւքիւթ սլաթթալ օլմուշ տըր :

Ֆապիէն՝ Նէֆէս ալըպ վէրտիկինտէ ույուշտըրընճը Էնզանըն իւք թէէսիրաթը-
նը հըսս իտէրէք, գօրգմաղա պաշլայըպ, գաշմագ իշիւն սաղա սօլա գօշուչմագ-
տա վէ տիշարը չըգաճագ պիր եէր արամագտա իտի իսէ տէ, հիչ պիր գարու վէ
տէլիք պուլամամագտա իտի :

Պալատէ զիքր օլընան կիւրիւլթիւ վէ բաթըրտըլարտան սօնդրա, պիր ճիսմին
եէրէ տիւշմիսի կիպի աղըր պիր շէյին եէրէ տիւշիւպ կիւմ տէյի Էօթտիկի իշիտի-
լէրէք, Փիլհագիգա կէնճ գօնթ՝ պայկընըղա տալանամայըպ, քէնտինտէն պիխա-
պէր, րուհսըզ պիր ճէսէտ կիպի եէրէ տիւշմիւշ իտի :

Ժառ իլէ Բասգալ գարույա տօղրու սէյրթիւ գարույը աշտըլար :

Յապիէն՝ սըրթ իւսթիւ եէրէ սէրիւմիշ օլուս, կէօզլէրի գարալը, վէ գօլլարը-
նըն պիրի պիր թարաֆա վէ տիկէրի օ պիր թարաֆա ուզանմըշ պուլընըյօր իտի :

Ժառ՝ արգատաշընա . — Չարուգ, սէն միտալեայը ալ, պէն տէ քէրօսէլէնէ
պաթըրըլմըշ պէզի հազըրլայըմ . . . — տէտի :

Բասգալ՝ տէլիգանլընըն եանընտա տիգ չէօքտիւ, սոյուն պաղըսընը սէօքտիւ,
եադալըղընըն տիւյմէսինի չըգարտը վէ կէօյսիւնիւն իւզէրինտէ պուլընան միտալ-
եայը ալմագ իշիւն կէօմէլինի աշտը . . .

Պիր տէ նակէհան հիտտէթլի պիր նիտա սալը վէրիպ, գաշլարը չաթըլմըշ վէ
ալնը պուլըմըշ օլտըղը հալտէ սյաղա գալգտը :

Ժառ՝ էնտիշէ իլէ . — Նէ՞ վար քի :

Բասգալ . — Հիշէ չարըմըշը . . . գօնթ տը թօնէրիէօնին միտալեասը՝ իւզէ-
րինտէ տէյիլ տիր :

Ժառ՝ պօղուգ պիր սէտա իլէ թէքրար իտէրէք . — Միտալեա՝ իւզէրինտէ
տէյիլ մի :

Բասգալ . — Խայր, տէյիլ տիր :

Ժառ . — Պուլըն իմքեանը եօգ տըր . . .

Բասգալ . — Էօյլէ տիր ամուս . . . սէն տէ պագասնա՞ . . .

Ժառ . — Էյիճէ եօզլա . . . արաթըր . . . պէլքի ճէպլինտէ . . . ճըզտանըն-
տա . . . բօրթ մօնէսինտէ տիր . . .

Բասգալ՝ էլլէրի թիթրէյէրէք արամագտա օլտըղը հալտէ . — Պիր չէյ, հիշ
պիր չէյ եօգ . շիմսի նէ՞ եաբմալը . էօլմէսինտէն պիզէ պիր ֆաիտէ հասըլ օլմայօր :

Ժառ . — Էվվէթ, լաքին եադասընը պրագաճագ օլսագ պիզ տէ մահվ օլուրըզ
. . . պիզէ քէնտի միտալեասը լազըմ տըր . . .

Բասգալ . — Սէն նէ՞ գարար վէրիրսին :

Ժառ . — Պիր գարարը ճէտիտէ տէկին պրագալըմ եաշասըն . . .

Բասգալ . — Լաքին թէհլիքէյի նէ՞ եաբարսըն :

Ժառ . — Պէն թէհլիքէնին էօնիւնիւ ալըրըմ . . . Յապիէն տը Շաթըլիւք
եաշայաճագ, լաքին պուրատան արթըգ տիշարը չըգմայաճագ . . .

Բասգալ . — Նա՞սըլ :

Ժառ . — Կէօրէճէքսին, Պայկընլըգ կէչմէզտէն էվվէլ չարուգ մէրգումը «ա-
սանսէօր» նամ եօգարը չըգարըպ էնտիրէն մաքինանըն իւզէրինէ վազ իտէլիմ . . .
— տէտիքտէն սօնղրա, սախթէ տօգթօր իլէ Բասգալ՝ կէնճ գօնթը պաճագլարըն-
տան վէ օմուզլարընտան թուլթուս եօգարը գալտըրտըլար, վէ մէզքիւր մաքինա-
նըն իւզէրինէ վազ իթտիլէր . օ հալտէ Յապիէնին նիմ էօլիւ օլան ճիսմի՝ հիշ սար-
սըլմագսըզըն, Անթէլին պէքլէտիկի եէր ալթը գաթընա էնտիրիլտի :

Ժառ . — Րէճա իտէրիմ, մահզէնին գարուսընը աշընըզ, սէվկիւլիւ թէյզէ գը-
զըմ . . . — տէյինճէ, Անթէլ՝ պիր էլ չամտանը ալըպ, իյզահաթ թալէպ իթմէք-
սիզին իթաաթ իթմէյէ միւսարէաթ էյլէտի :

Իբի արգատաշար՝ Ֆապիէնին ճիսմին եէնիտէն եօգարը գալտըրտըլար, լա-
քին վէֆաթընը մուճիպ օլաճագ մաահուտ չըզըղը պօյնընտա աչմագ իչիւն մէր-
գուժը սօյուկնտըրըպ մասանըն իւզէրինէ եաթըրաճագ եէրտէ, բէնչէրէլէրինէ ժա-
գըն տուժար չէքտիրմիշ օլտըղը մահգէնէ կէօթիւրտիլէր :

Պու մահգէն քէմէրլի քիւչիւք պիր պօտրուժ օլուպ, սաճ գաբլը գալըն պիր
մէչէ գարուսը, վէ պու գարունըն բէք ուսթալըգլը պիր քիլիտի վար իտի :

Բասգալ. — Էյ չիմտի՞ նէ եաբաճաղըգ :

Ժագ. — Շիմտի պէն պայկընըղը ուզաթմագ իչիւն պիր չէյ եաբաճաղըմ, սէն
տէ Անժէլ իլէ պէրապէր իբի եաթագ, քիւչիւք պիր մասա, պիր իտարէ գանտի-
լի, պիր եաղ չիչէսի վէ պիր գաչ Ֆիթիլ աչաղա կէթիր . . . Պիր աղ տա եէմէք
պէրապէր ալընըգ . . . Չարուգ, վագթ կէչմէսին . . .

Անժէլ իլէ Բասգալ՝ թէնպիհաթը մէզքիւրէյի իճրա իթմէք իւզրէ եէր գաթը-
նա չըզըպ, ժագ՝ Ֆապիէնին ճիսմի եանընտա տիզ չէօքմիւշ օլտըղը հալտէ, քէ-
րօսէլէնէ պաթըրըլմըշ պիր պէզի կէնճ գօնթըն պրունընա թուլթմագտա պուլը-
նըյօր իտի :

Բասգալ՝ սըրթընա իբի եաթագ եիւքլէնմիշ օլտըղը հալտէ պիր գաչ տագի-
գա սօնյրա կէլտի վէ մէզքիւր եաթագլարը պիր քէօչէյէ գօյտու :

Պատէհու մաթպախտան պիր մասա իլէ պիր սանտալեա ալըպ մահգէնէ կէ-
թիրտի, իչպու մահգէն՝ հապախանէյէ թահվիլ օլընըպ, պուրատա մէզքիւր իբի
իւշ էշեատան պաչգա հիչ պիր էշեա պուլընմայաճագտը :

Քէզալիք Անժէլ տախի պիր եաղ չիչէսի, պիր իտարէ գանտիլի վէ պիր գու-
թու Ֆիթիլ ալըպ կէլտի, գանտիլի մասանըն իւզէրինէ գօյտու, իչինէ եաղ տօլ-
տուրտը վէ Ֆիթիլի թագըպ եագտը :

Ժագ՝ իբի բարմաղըյլա Ֆապիէնին պիլէկինի թուլթարագ նապղարընը սայ-
մագտա օլտըղը հալտէ. — Չարուգ եէմէք, էքմէք, չարապ վէ սու կէթիրիւիդ . . .
Նապղարը աղըրլաչըյօր . . . Էկէր պու ույգու չօգ ուզուն սիւրէճէք օլուր իսէ,
էօլիւմ եէթիչիր . . . — տէտի :

Սախթէ տօգթօրըն իչպու էմրլէրի պիր իբի տագիգատա իճրա օլընտը :

Ժագ. — Իւսթիւնիւ պաչընը արաշթըրտըղընտա, ճէպլէրինտէ հիչ պիր սիւահ
պուլտը՞ն մը :

Բասգալ. — Խայր, պուլմատըմ :

Ժագ. — Էյ Անժէլին քէնտիսինէ վէրմիշ օլտըղը Մատմագէլ Մարթըն ֆօթօկ-
րաֆ ըէսմինի՞ տէ մի պուլմատըն :

Բասգալ. — Խայր . . . էվտէ պրագմըշ օլմալը :

Ժագ. — Չարար եօգ, հայտէ քէնտիսինի չու եաթաղըն իւզէրինէ գօյալըմ . . .
Ա՛, սիզ չարաֆ վէ եօրկան տա կէթիրմիչսինիզ, պէն պունը հիչ տիւչիւնմէմիշ ի-
տիմ . . . Էյի եաբմըշընըգ . . . Շաթըլիւքսլէրին պու սօն նէսլի՝ արապա բաթըր-
տըլարընտան ույանմագսըզըն պուրատա իսթէտիկի կիպի ույույապիլէճէք տիր :

Ֆապիէն՝ էլան պիհուշ պիր հալտէ օլարագ, եաթաղըն իւզէրինէ եաթըրըլտը,
վէ Անժէլ՝ էօյլէ կիւզէլ պիր տէլիգանը հագգընտա գատընլարա մախսուա պիր
րիգգաթ վէ չէֆագաթ հըսս իտէրէք, իւչիւմէմէսի իչիւն եօրկանլարլա մէրգու-
մըն իւզէրինի էօրթտիւ :

Ժագ.— Հէր չէյ սըրասընտա տըր . . . սըվըշալըմ . . . — տէտիքտէն սօնդ-
րն մահգէն գարուսընտան տիշարը չըգաճաղը սըրատա կիւլէրէք.— Կէճէլէր խայր
օլտուն, միւսիւ գօնթ. թաթըլը թաթըլը աչք ու սէվտա բույալարը կէօրիւնիդ. ազ
վագթտան գօնուշըրըզ . . . — տէյու իլալէ իթտի :

Պատէհու գարույը իրթիւլ, գարու էրէյիճէ պիր բաթըրտը իլէ գաբանտը, վէ
գաբանտըգտան սօնդրա քիլիտ եայընըն գուրուճա սէսի իշիտիլտի :

Բասգալ՝ շաշիլըն պիր հալտէ.— Շիմտի պունը նէ՞ եարաճաղըզ :

Ժագ.— Նէ քի եարտըզ իսէ . . .

Բասգալ.— Մահպուս կիպի թութաճաղըզ . . . էվվէթ, պիլիրիմ . . . Լաքին
մահպուսիյէթիւնին նէթիյճէսի նէ՞ օլաճագ :

Ժագ.— Միտալեայը էլէ կէշիրէճէյիզ. պունըն նէրէտէ սլուլընտըլընը անլա-
մալըլըզ . . .

Բասգալ.— Հիշ շիւպհէ եօգ տըր քի, գօնթէն տը Շաթըլիւքսին գօնաղըն
տա տըր :

Ժագ.— Գօնագ պէօյիւք տիր, պունըն հէր քէօլէսինի արաշթըրմագ պիր ազ
կիւճճէ տիր . . . Եէրինի պիլգէ սէօյլէտիքտէ, (չիւնքի օնա սէօյլէթմլիյ պէն տէ-
րէօհտէ իտէրիմ), էկէր մութլագա լնգըմ իսէ, կիտէր օրատան միտալեայը ալը-
քըզ . . . Լաքին էվվէլ պէ էվվիլ տիկէր իքիօինին իւզէրինէ տիւշիւնէլիմ . . .
Ուզուլն միւտտէթ պուրատա կէճիքմէմիլ պօշ չէյ տիր . . . Բարիլգէ կիտէլիմ . . .

Օն տագիգա սօնդրա սաթթէ տօգթօթ թօմբսընըն գուրէ արապասը Բէթի
Գասթէլ գօնաղընտան միւֆարէգաթ իտիյօթ իտի :

Յասպիէն տը Շաթըլիւքսին պալկընըզ նէվինտէն լւան ուլգուսը՝ քէրօսէլէնլի
պէզ իլէ արթըզ տէվամ իթմէյիւլ, իւշ ալնագ լէզիլին աչիմէթինտէն պիր ազ
սօնդրա տէֆ օլտու կիթտի :

Կէնճ գօնթ՝ մաքինալարի անի հարէքէթլէ խուրտուխաշ օլմուշ օլան ազալա-
րընը ուզաթմաղա պաշլատը :

Կէօլլէրինի աշտը, Լաքին զիհինտէ պէօյիւք պիր գարընըլըք հիւքմֆէրմա
օլույօր իտի. գանն իթտի քի հէնուզ սւլույօր վէ միր ֆէնա թույա կէրթիյօր . . .

Հալ սրու քի քէնտիյէ՝ էօյլէ կէլիյօր իտի քի, պու լույանըն՝ տիւշար օլտըլը
հալ իլէ հիշ պիր միւնասէպէթ վէ մէրպութիյէթի եօգ իտի :

Քէնտիյի հէնուզ թաամ սալօնընտա գանն իտուպ, օրատա ըըզլարըն բար-
լագըլընտան կէօլլէրի գամաշմագտա, վէ շիշէլէրին կիւզէլ գօգուսը պրունընա
կիրմէքտէ իտի :

Պատէհու քէնտիյէ էօյլէ կէլիյօր իտի քի, բէյտէրբէյ գալընլաշմագտա օլան
պիր նէվի բէրտէ՝ կէօլլէրինին էօնիւնէ կէրլմէքտէ, պիր տիւման՝ էթրաֆընա
անլարիւմէքտէ, վէ մուսլարը, գօլլու շամտանլարը վէ ալիլգէյի սէօնաիւրմէքտէ
օլուպ, պիւ սըրատա պաշը տա ղայէթլէ աղըրլաշտըղընտան, արթըզ իւզէրինտէ
թաշըյամամագտա վէ պէրհայաթ օլուպ օլմատըղընը թային իտէմէմէքտէ իտի :

Պունըն իւզէրինէ Յասպիէն՝ տիրսէյինէ տայանըպ եօգարը գալգարագ էթրա-
ֆընա պագընտը :

Բէք տօնուգ պիր ըըղը օլան պիր իտարէ գանտիլի՝ պօյասըզ քիւշիւք պիր

Թախթա մասա իւզէրինտէ եանմագտա օլուպ, մէզքիւր մասատա պիր գաշ բիւ-
թա իլէ իքի շիշէ վէ պիր տէ էքմէք վար իտի :

Պիր ազ էօթէտէ Անժէլին քէնտիյի կէօթիւրմիւ օլտըղը Թաամ սալօնընտա
միւքէմմէլ տօնանմըլ վէ քէնտիսինին հայրէթ ու իսթիլրապընը մուծիպ օլմուշ օ-
լան սուֆրա տախի տուրույօր իտի :

Պու նէ՞ տիմէք իտի, պու հալ նէտէ՞ն խնապ իտիյօր իտի :

Յապիէն պիր որչրայըչտա այաղա գալգալը լաքին տիլլէրի Թութմայըս այադ
իւմթիւ տուրամատըղընտան, եէրէ տիւշմէք իշիշն Թութուհաճադ պիր շէյ ա-
րատը :

Էլլէրի՝ չըպադ վէ սուգ պիր տուվարա թէսատիւֆ իթտի :

Յապիէն՝ կէօզլէրինի օվարագ քէնտի քէնտինէ . — Աճապա նէրէտէյիմ . . .
աճապա հէնուզ րույա՞ մը կէօրիւյօրմ . . . Լաքին խայր . . . խայր . . . ույն-
մայօրմ, ույգուտա տէյիլիմ . . . ազլըմ թէմամըլպ պաշըմտա տըրի . . . Պէն
պիր մահգէնտէ պուլընըյօրմ, ույուտըղմ էսնատէ պուքայա կէթիւրիմիւիւ . . .
Պու ույգու բէք պիրտէն պիրէ պամըլ օլտըղընտան, Թապիի պիր ժլըգու ժլմա-
մալը տըր . . . Պու իտարէ գանտիլի՝ . . . պու եէյինթիլէ՛ր . . . Աճապա պիր մոն-
գալա՞ մը սիւշմիւշիմ տիր . — տէտիքաէն սօնլրա, այադալըր թիթրէյրէք, քալըն
գաբույա տօղրու կիթտի, էլլէրիլէ գաբույա վուրտա, լաքին անը անլա եէրին-
տէն գըմըլտաթամատը :

Յապիէն՝ պիր ըզտըրապը տէրուն իլէ . — Գարաթըմըլը՛ն . . . մահպուսըմ
. . . Պու նէ՞ տիմէք տիր . . . Պանա էօյլէ կէլիյօր քի տէլիւրմիւիւ, վէ կէօզլէրիմ
աչըք՝ րույա կէօրիւյօրմ . . . Պագալըմ . . . խաթրմա կէլիյօր . . . խաթրմա
կէլտիկինէ էմինիմ . . . Պէն Բարիզտէ Ժիմնազ թէաթրօսընտա իտիմ . . . օյուն
պիթմէզտէն չօք էվիլէլ թէաթրօտան չըգտըմ . . . պիր արապայա րաքիպ օլտում
. . . Մատամ Անժէլ՝ պէնի Մարթն եանընա կէօթիւրմէք իւզրէ Ֆիլիթ—Օկիւսթ
ճատտէսինտէ պանա պէլէմէքտէ օլտըղընտան, արապայը մէզքիւր ճատտէյէ չէք-
տիրտիմ, օրատա Մատամ Անժէլին գուրէ արապասընա պիւնտիմ , Զպիլմէտիյիմ
պիր խանէյէ վասըլ օլտում . . . օրատա բէք չօք ըլըգլար եանմագտա օլան պիր
օտատա իւշ քիշիլիք թագըմ գօնմուշ պիր մասա գոնրուլմըլ իտի . . .

«Մատամ Անժէլ՝ կիտիպ Մարթա խապէր վէրմէք իւզրէ պանա օրատա պէք-
լէ տէտի . . . պէն տէ պէլէտիմ վէ պիր տէ նալէհան պիր գուրչուն պասգը իլէ
գալադ թօզըրըմ սըգըլտըրըլըյօր զանն իթտիմ . . . Նէֆէսիմ քէսիլիյօր իտի . . .
կէօզլէրիմ զօր իլէ գաբանըյօր իտի . . . հապա ալմագ իշիւն տիլլըր չըգմագ իս-
թէտիմ . . . այաղա գալգալ եիւրիւտիմ . . . վէ . . . վէ արթըգ օնտան էօթէ-
յէ պիր շէյ խաթրըլայամայօրմ . . . պիլմէյօրմ . . . անլայամայօրմ պէն չիտի
անճագ մահպուսըմ . . .

«Մահպուս, լաքին նիշիւն :

«Մահպուս, քիմտէ՞ն :

«Մարթտա՞ն մը . . . պունըն իմքեանը եօդ տըր :

«Անժէլտէ՞ն մի . . . Գոնը տա ազլ արմաշ . . .

Յապիէն՝ պիւթիւն վիւճուտըլա թիթրէյիւք պիրտէն պիրէ տէօղլեմիւ քէմտի :

Օ արա խաթրընա պիր շէյ կէլիպ տիւշարը նէհէթ օլմուշ իտի :

Ֆապիէն՝ պիր ազ սօնդրա սէօզիւնէ տէվամ իլէ.— Եւ՝ Բապպիմ Ալլահ, է-կէր պէն սօգթօր Թօմբսըն Թարաֆընտան մահպուս իտիլմիշ իսէմ, մէրգուս սօգթօր՝ Բարիզտէն մէմուլինտէն տահա չարուգ պուրայա ալտէթ իտուպ պէնի պուրատա պուլմուշ օլմաղլա, Մարթըն մուհապպէթինէ նաիլ օլտըղըմը գանն ու քէշֆ իտէրէք, հասէտինտէն նաշի պէնտէն ախզը ինթիգամ իտիյօր . . . էվվէթ . . . էվվէթ . . . պու պէօյլէ տիր . . . սօգթօր՝ ախզը ինթիգամ իտիյօր, վէ Մարթ տախի՝ սլանա մուհապպէթ վէրտիկի իշիւն պու սըրատա պէնիմ կիպի շիւպհէսիզ կիւնահընը չէքիյօր . . . Լաքին պու ատամ նա՛սըլ պիլիյօր . . . զիրա պէն Մարթը կէօրմէտիմ, տիմէք Մարթ տա ֆիքրէն տէյիլ իսէ պիլէ ֆիլիէն գապահաթլը տէյիլ տիր . . . Աճապա Մատամ Անփէլ՝ պիյի էլէ վէրմէք իշիւն մը աշգ ու մուհապպէթիմիզի հըմայէ իտէճէք կիպի կէօրիւնմիշ տիր . . . Լաքին պու տա նա՛սըլ գանն ու գըյաս օլընապիլիր . պէնի պուրայա չէքիպ կէթիւրմէքտէ մէրգուսէնիւն նէ՞ մէնֆաաթը օլապիլիր իտի . հիշ պիր մէնֆաաթը օլամայաճաղը տէրքեար տըր . . . Ա՛հ, զիհնիմ գարընյօր . . . պու գատար Ղարիպ, կիւլիւնճ վէ եէք . տիկէրինէ ույմազ տիւլիւնճէլէր պէյնիմի իհաթա իտինճէ, աճապա իւզէրիմէ տէլիւք կէլմէ՞ք մի . . . Օ՛հ, չու սօգթօր Թօմբսընը կէօրէճէյիմ . . . կէրէք սէվ . տիկիլիմի վէ կէրէք սէվլիտիկիմի քէնտիսինէ իգըար ու իթիրաֆ իտէճէյիմ . . . Մարթը պանա գէվճիյէթէ վէրմէսինի թալէպ էյլէյէճէյիմ . . . էլպէթթէ պուրայա կէլէճէք տիր . . . պէնի պուրատա գաբաթըպ ալըգոյամազ, պու պիր ճինայէթ տիր . . . Եէնիտէն վալիտէմին եանընա կիթմէքտէն պէնի մէն իտէմէք . . . գափալը գատընճըղա՞ք, իհթիմալ քի գօնաղա հէնուզ ալտէթ իթմէտիկիմ իշիւն պու սըրատա տիւչարը մէյուսիյէթ օլմուշ տըր, զիրա քի՞մ պիլիր նէ գատար վազթ ուլուժընմ . . . իհթիմալ քի չօգտան պէրու սապահ օլմուշ տըր . . . —տէտի, վէ պիրտէն պիրէ սայըգլայարագ, պիւթիւն գուվվէթիլէ.— Է՛յ . . . սօգթօր Թօմբսըն, կէլինիզ . . . պանա կէլինիզ, սօգթօր Թօմբսըն . . . —տէյու հայգըրմաղա պաշլատը :

Հալ պու քի պիչարէ մահպուսա հիշ պիր ճէվապ վէրէն օլմատը :

Եուսմուգլարըյլա սաճ գաբը գաբուսըն այնասընա վուրմագտա իտի իսէ տէ, պուստան՝ եալընըզ գաբու կիւմպիւր կիւմպիւր էօթմէքտէ վէ էլլէրի աղըրմագտա իտի :

Ֆապիէն՝ տէլի կիպի օլարագ թէքրար.— Է՛յ, սօգթօր, պանա կէլինիզ, սօգթօր . . . —տէյու պաղըրըյօր, վէ լաքին եինէ հիշ պիր ճէվապ վէրիւմէյիպ, սիւքիւթը թամմէ հիւքմֆէրմա օլըյօր իտի :

Ֆապիէն՝ եինէ քէնտի քէնտինէ.— Աճապա էօլէյիմ տէյի պէնի պուրատա պրազմա՞ք մը իսթէյօրլար . . . Լաքին, խա՛յր, պու տէյիլ տիր, զիրա պանա եէյէճէք վէրիյօրլար . . . տիմէք պէնի աճըգտան էօլտիւրմէք իսթէմէյօրլար . . . Լաքին պէնի էօլտիւրմէք նիյէթինտէ պուլընմատըգլարը ֆարզ օլընսա պիլէ, պէօյլէ պուրատա գաբաթըլմագ՝ տէհչէթի պիր շէյ տիր.—տէտի, վէ եէնիտէն պաղըրմաղա պաշլատը :

Ղազապ ու տէհչէթինտէն թիթրէյօր իտի . սէսի բէյտէրբէյ պօղուլուպ, եաւաշ եաւաշ իշիտիլմէզ պիր տէրէճէյէ կէլիյօր իտի :

Պէյհուտէ նիտա վէ հայգըրըլարընտան սօնդրա գափալը տէլիգանընըն սընը-

րը թուրթուպ կիւլմէկէ պաշտար, Պիշարէնին իւզէրինէ տէհէթլի պիր տէլիլիք կէլիյօր իտի :

Իշպու տէլիլիք՝ միւտհիշ պիր նէօվպէթլէ քէսպը սիւքիւնէթ իտուպ, Փապի-
էն՝ հալ ու թագաթտան տիւշմիւշ վէ աղզը քէօթիւրմիւշ օլտըղը հալտէ քէնտին-
տէն պիխապէր օլարագ եաթագլարըն իւզէրինէ եուվարլանըպ տիւշտիւ :

Օ մէնհուս կէճէնին էրթէսի կիւնիւ սոգթօր Թօմբսընըն խանէսինտէ խաս-
թալարըն մուայէնէ օլընտըղը կիւն իտի :

Մարթ՝ ժագըն խուսուսի օտասընըն իթթիսալինտէթի օտաուա հէր վագթթի
եէրինտէ պուլընըպ, մալլիւմ օլան մէմուրիյէթինի իյֆա իտէճէք իտի :

Մէրգուլմէ գըլ՝ Բօլ Ֆրօմանթալը տիւշիւնէրէք էրքէնճէ գալգմըլ իտի, զիրա
պու տէլիգանը՝ գըզըն թէնպիհաթընա իթաաթ իտէքէք, Միրօմէսնիլ սօգաղըն-
տաքի գօնաղա կիթմէմիշ իտի :

Մարթ՝ քէնտի քէնտինէ «—Պէլքի պու կիւն կէլէճէքտիր . . .» —տիյէրէք,
պու տիւշիւնճէ վէ իւմիտ իլէ մէմնուս օլմագտա իտի, զիրա հըսս իթտիկի գօր-
գուլարա րաղմէն, պիր գաշ տագիգա օլուսն մէրգուլմ տէլիգանըլը կէօրմէկէ ճան
աթըլօր իտի :

Գըզ՝ քէնտիյէ չէքի տիւզէն վէրիպ, պուսըն թամամ խիթամ պուլաճաղը սը-
րատա օտասընըն գարուսը ուսուլճաճըգ չալընտը . . .

Մարթ. — Քի՞մ տիր օ՛ :

Տիշարտան. — Պէ՛նիմ, մուհիպպէնիզ Անժէլ տիր :

Մարթ. — Պուլուրընըզ, կիրէպիլիրսինիզ :

Բասգալըն տօսթը օլան մէրգուլմէ գարը օտա գարուսընտան իչէրէ կիրիպ,
Յուդա կիպի իշի պէլլի իթմէմէք իշիւն կէլտի Մարթը պուս իթտի : Պատէհու
տէտի քի :

—Չարուգ շարգա վէ մանթօնըզը կիյինինիզ, սէվկիւլիւ գըզճըղազ . . . սիգի
պէքլէյօրլար . . .

Մարթ. — Քի՞մ պէքլէյօր :

Անժէլ. — Տօգթօր . . .

Մարթ. — Պէնտէն նէ՞ իսթէր :

Անժէլ. — Արապայը գօշմաղա էմր իթտի. օրմանտա սիգի կէզտիրմէք իս-
թէյօր . . .

Մարթ՝ տիւշարը կնտիչէ օլարագ. — Եալընըգ մը :

Անժէլ. — Խա՛յր, սըր քեաթիպի Մ. Բասգալ իլէ պէրապէր . . .

Մարթ. — Պու սապահ պէն էվտէ գալմագ իսթէյօրըմ, լութֆէն տօգթօրա
սէօլէյինիզ, պէնի պէրապէր ալմագտան սարֆը նազար իթսին . . .

Անժէլ. — Պէն պու սըբարընը ասլա տէրէօհտէ իթմէմ . . . Թէլգէ օղլումը
կիւճէնտիրլճէքսինիզ, տիլպէր գըզ, պուսըն եարմամալը . . . էլմաս կիպի պիր ա-
տամ տըր . . . Եանընըզտա պուլընտըղընտա չօգ մէմնուս վէ մէսրուր օլուր. քէն-
տիսիյէ կէզմէկէ կիթտիկինիզտէ իֆթիխար իտէր . . . Հայտէ՛, հայտէ՛, շարգա-
նըզը, մանթօնըզը ալընըզ տա եօլա չըզընըզ . . . սապահլայըն պիր ազ կէզինմէք
սիգէ չօգ էյի կէլիր . . .

Անժէլ պոռնարը սէյլէյէրէք՝ պիր սիյահ շարգա իլէ պիր սիյահ եաս էլաի-
սէսի Մարթա ուզաթըյօր իտի :

Կէնճ գըզըն կիթմէք իսթէմէմսկնտէ իբրար իթմէսինէ հիչ պիր կէօզէ շար-
բար սէպէպ եօգ իտի :

Պինաէն ալէյի արթըգ թընմաւը վէ շարգա իլէ մանթօսընը կիչիկտիքտէն
սօնդրապ աշաղա կնտի :

Բասգալ իլէ ժագ՝ գօնաղըն էօրթմէսի ալթընտա Մարթա պէքէյօրար իտի :
Ժագ՝ էլինի մէրգումէյէ ուզաթաւը , լաթին հէր վագթթի կիպի ալնընտան էօր-
մէք իչիւն գըզա տօղրու էյիլմէտի :

Էօքսիւզ գըզ քէնաի քէնտինէ տէտի քիչ . . . Պու սաղընաղը թապի պիլմէմ
պանա կիչիլն մուծիպը էնտիչէ կէօրիւնիյօր . . . տալմա նէ իսէ եինէ օ օլմասընը
իսթէր իտի :

Ժագ՝ կէօզէրինին բարըլթըսընը սէթր իթմէք իչիւն կէօզ գաբադլարընը ա-
շաղա էնտիրէրէք . . . Սապահլայըն տիշարը չըգըպ կէզմէքտէն ումաղըմ քի հազը
իտէճէքսինիզ , սէվկիւլիւմ Մարթ :

Մարթ . . . էլպէթթէ , տօգթօր . . .

Ժագ . . . Էօյլէ իսէ պինինիզ . . . Դազանըն վուգու պուլաւըլը կիւնտէն պէ-
րու տիշարը չըգմամըսընը տըր . . . Հալա ալըրսանըզ սիպի իչիւն չօգ էյի օլա-
հագ տըր . . .

Մարթ արապայա ըաթիպ օյտու :

Ժագ մէրգումէնին եանընտա վէ Բասգալ տալի ժագըն գարչըսընտա օթուր-
տըլար :

Սախթէ տօգթօր Թօմսըն՝ օրմանա չէքմէսինի արապաճըյա էմր իտգլա , ար-
րապա տալի օ իսթիգամէթտէ հարէքէթ իթտի :

Անժէլ՝ գօնաղըն պիր բէնճէրէսինին բէրտէլէրի արգասընտան պագմագտա օ-
լուպ , արապանըն ավլուտան տիշարը չըգարագ սուգանըպ կիթտիկինի կէօրտիլ :

Պընըն իւզէրինէ մէքգըմէ գարը պիր հըզ իլէ Մարթըն օտասընա կիթտի ,
իչէրի կիրիպ գաբուլը գարատը վէ իւսթէ ատամ կէլմէսինէ ասլա ինթիմալ պրադ-
մամագ իչիւն գաբուլը իթի տէֆա քիլիտէտի վէ անախթաը չըգարըպ ճէպինէ
գօյտու :

Անժէլ՝ քէնաի քէնտինէ . . . Շիմտի արթըգ պօլ պօլ վագթթըմ վար , տէօրթ
թարաֆը էյիճէ արալթըրըպ մահուտ միտալեայը էլէ կէչիլմէլի . . . աճապա նէրէտէ
տիլ . . . ճէվահիր չէքմէճէսինտէ տիր տէտիլէր . . . պու զալի տգլա եագըն
տըր . . . Պու օտատա հիչ պիր չիզլի եէր եօգ տըր վէ տէրէկէր գաբալը տէյիլ
տիր . . . պագալըմ , նա՛սըլ եարաճաղըզ . . . —տէտի , վէ գարա աղաճտան մամուլ
վէ եէր եէր պագըր գաբը քիւչիւք պիր մասայա տօղրու կիթտի :

Պու մասանըն իւզէրինտէ , էնվաի ուֆագ թէֆէք չինի գապլար վէ թէզեի-
նաթա մախսուս պիր թագըմ մինի մինի էշեալար արասընտա , տօգթօրըն քէնտի

ախրէթիք գրգռեա հէտիյէ վերմիշ օլտըղը սափաթըն էսկի պիր կիւմիւշ չէքմէճէ պուլընըյօր խտի :

Բալդպլըն մուհիպլէսի՝ էթրաֆընտաքի սիւսէրի պօզմագսրըն ուսուլճաճըզ մէզքիւր չէքմէճէյի ալտը , տիլլէրինին իւզէրինէ գօլլըզ վէ էնվաի չէքոնէ եիրմի գառար ուֆաճըզ անախթարլարը հափի ճէպինտէն պիր անախթար տէսթէսի չը գարտը :

Պատէհու պիրէր պիրէր թէճրիւպէ խոուպ օն օն իքի տանէսինէ գառար գուլլանտը իսէ տէ , մէրամընա նաիլ օլամատը :

Հիշ պիրի չէքմէճէնին քիլիտինէ ույմայօր խտի :

Նիհայէթ Անժէլ՝ մէմուռնիյէթինտէն նալի պիր ահը տէրուն չէքտի :

Օն իւշիւնճի անախթար գօլլայճա քիլիտ տէլիկինէ կիրմիշ վէ քիլիտին եայընը օյնաթմը խտի :

Անժէլ գարաղը եօգարը գալտըրըպ չէքմէճէյի աշտը :

Բամպուզ տօլտուրլմըշ ուֆաճըզ պիր ճանֆէս եասթըզ իւզէրինտէ սապըզ մօտխթրա՝ սախթէ տօզթօր Թօմսընըն էօքսիւզ գըզա հէտիյէ իթտիկի պիր գաշ եաս միւնէվէրաթընը կէօրտիւ , լաքին պու միւնէվէրաթ արասընտա միւտալեա եօգ խտի :

Մէրգումէ չիւման գարը՝ եինէ հէյէթը ասլիյէսիյէ եկրինէ գօյմագ իշիւն մէզքիւր եասթըղը իքի ուճլարընտան թուլթուպ եօգարը գալտըրտը , տիկէր պիր մառա իւզէրինէ գօյտու վէ եինէ չէքմէճէնին եանընա կէլտի , տէրուհինտէ պուլընան պիր գաշ բարչա քեաղըտլարը թէտգիգ իթտի վէ մէֆուսըզ չէյէր օլտըղընը անլատը . տիքիշի վէ եա մօտխթրայա մախսուս օլարագ թէէտիյէ օլընմըշ հիսապ բուսուլալարը խտի :

Անժէլ՝ հըրսլանըպ քէնտի քէնտինէ . — Եօգ , հասըլը եօգ վէսսէլամ : . . . Ծիմտի Բասգալ իլէ Ժագ տա զանն իտէհէքլէր քի պէն էյիճէ արայամատըմ . . . Եէրին տիպինէ կէսին գըզ տա , միլլալեաուը տա . . . — տէտիքտէն պօլլըքա լագըրտըլը չիվիրիպ կիւլիւմէյէքէ . — Սայր . . . խայր . . . եալընըզ գըզ եէրին տիպինէ կէսին , լաքին միտալեաղը պիգէ պրագսըն , գիրա օնա չիւզուվըրը վար տըր . . . Զայտէ պագալըմ , չիմտի պաշգա եէրտէ արաշթըրալըմ . — տէքի , վէ չէքմէճէտէ հէր չէյի եէլլի եէրինէ գօյտուգրան սօնղրա չէքմէճէյի գաթատը վէ նէրէտէն ալմըշ խտի իսէ եինէ օրայա գօյտու :

Պսնը եաթարգտան սօնղրա Անժէլ՝ տէօրթ էթըաֆընա պիր կիօզ կէգտիրիպ , զտատա պուլընան սանտըզ վէ տօլապլարա պագտը , վէ թահարրիյաթընա տէվլամ իթմիք իշիւն էն էվիլ պուլընարըն հանկըսընտան պաշլայաճաղընը տիւշիւնտի :

Պատէհու լագա աղաճընտան մաամուլ պիր չամայըր վէ եա տիքիւ պօլապընա տօղրու կիտիպ «էն էվիլ շուսա պագալըմ» տիյէրէք կէօլլէրինի պիրէր պիրէր եօգլատը :

Լաքին պուլնտա տա հիշ պիր չէյ պուլամայըպ , թախմիւնինտէ պօյա չըգտը :

Պուլըն իւզէրինէ տիկէր պիր իքի տօլապ վէ սանտըզ տախի եօգլայըպ , պիր չէյ պուլամայարագ մէյուս օլմաղա պաշլատըղը սըրատա , ապանօղ աղաճընտան մաամուլ պիր սէտէֆ չէքմէճէ կէօրտիւ , վէ «իլթէ պոզնտա օլմալը տըր» տիյէրէք , մէզքիւր չէքմէճէ եէթիւշմէյէհէկի եիւքիէք պիր կէրտէ պուլընտըղընտան :

այադընըն ալթընա պիր սանտալեա գոյտու վէ ուզանըպ մէգբիւր չէքմէճէյի աշա-
ղա ալտը :

Անժէլ՝ քէնտի քէնտինէ . — Չօգ հաֆիֆ տիր . իւզէրինտէքի պիր գարը թօ-
գա տա պագըլըր իսէ ; Մարթըն պունա բէք չօգ էլ տօգունտըրմատըղը անլա-
շըլըր :

Կիւմիւշ չէքմէճէ կիպի իշպու սալանօզ չէքմէճէ տախի քիլիտլի իտի :

Անժէլ՝ անախթար տէսթէսինէ միւրաճաաթ իթմէյէ մէճպուր օլուպ , իւք տէ-
ֆաքի կիպի օն գատար անախթար թէճրիւպէ իթտի վէ լաքին պիր տանէսինի
ույտուրմատը :

Նիհայէթ պիր անախթար ույուպ գարազ աշըլտը :

Ճինէվրատան կէթիւրիմիշ օլան պու չէքմէճէտէ պիր գաշ քեաղըտ իլէ պիր
գաշ մէքթուպ պուլընըպ , միտալեա՝ ալթլարընտա օլմամազ իշիւն Անժէլ մէգբիւր
քեաղըտ վէ մէքթուպլարը եօգարը գալտըրտը :

Օրատա տա պիր չէյ պուլամայընճա շիշման գարը՝ գատընլարա մախսուս օ-
լան մէրազա մէպնի քեաղըտլարը թէֆթիշ իթմէյէ պաշլատը :

էն էվէլ աշաղըլը քեաղըտ՝ Մարթըն վէլատէթնամէսի օլուպ , պունտա մէր-
գումէնին ասըլ իսմի Պէրթիէ եազըլը իտի , Վալիտէսինին գօճասը Կրանշանըն վէ-
ֆաթնամէսի տախի վար իտի :

Տէօրթ գաթ տիւրիւմիշ վէ սարարմըշ օլան պիր քեաղըտ՝ սապըգ մօտիսթրա
Անժէլին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթտի :

Անժէլ՝ քէնտի քէնտինէ . — Պու պիր էմանէթ Սանտըղը (Մօն տը Բիէթէ)
իլմուխապէրինէ պէնգէյօր . . . պէն թանըրմ . . . վագթընտա ազ սաթըն ալ-
մամըլըմ տըր . — տիյէրէք սարարմըշ քեաղըտը աշտը :

Ֆէնա գօգու ալմամըշ իտի :

Հագիգաթէն պու պիր էմանէթ Սանտըղը իլմուխապէրի իտի :

Անժէլ՝ հէման եիւքսէք պիր սէտա իլէ . — Վա՛յ , պու՞ նէ՛ . . . պունտա պիր
չէյ վար տըր . . . աճապա պու նէ՞ օլաճազ . — տիյէրէք , սանտըղը մէգբիւր ի-
տարէսի թարաֆընտան պիր մըգտար մէպլաղ էօտիւնճ վէրիլմէսինէ մուգապիլ
րէհն պրագըլան էշեանըն մուհարրէր պուլընտըղը սիւթունա աթֆը նազար իթտի
վէ պէր վէճըլ աթի գրաաթ էյլէտի :

Երրգ պէշ կրամ վէ սէքսէն իւշ սանթիկրամ աղըրըղընտա օլուպ , իւզէրին-
տէ թարիլէր , քէլիմէլէր վէ պիր սըրա նօմէրօսը պուլընան պիր ալթուն մի-
տալեա :

Անժէլ՝ ռէվինճլէ . — Վա՛յ չէյթան . . . պու պէնիմ սրատըղըմ միտալեանըն
իլմուխապէրի տիր . . . Տիմէք միտալեաաղընը հալմըն եանընա պրագըլը . . .
իշթէ պու էյի . . . Ժաք իլէ Բաոգալ պու խապէրտէն մէմնուն օլաճազլար տըր
. . . Միտալեա արթըգ ճէպլէրինտէ կիպի պիր չէյ տիր . . . — տէտի :

Պու սըրատա գօնաղըն ալլուսընտա պիր արապա սէսի իշիտիլտի :

Մարթըն օտասընտա թահարրիյաթ պիր սաաթտան գիյատէ սիւրմիւշ իտի :

Անժէլ՝ իլմուխապէրի տէրագապ ճէպիլնէ գօյտու , մէգբիւր իքինճի չէքմէճէյի
գարայըպ եինէ ալտըղը եիւքսէք եէրէ գօյտու , այաղընըն ալթընա գօյտըղը իս-

քէմէյի հէր վագթքի եհրինէ կէօթիւրտի, օտա գարուսըն աչըմ տիշարը չըգտն վէ արգասընտա հիչ պիր իզ վէ նիշանէ պրագմագսըզըն քէնտի օտասընա կիթտի:

Մէրգումէ գարը՝ նէրտիվէն իւզէրինտէ եօգարը չըգմագտա օլան Մարթա թէսատիւֆլէ կիւլիւմսէյէրէք.— էյի կէզինտինիզ մի, սէվկիւլիւ գըզըզազ:

Մարթ.— Բէք կիւզէլ կէզիւ էյլէնտիք. . . տիշարը չըգտըղըմա բէք մէմ. նուն օլտոււմ, անճագ սիզին պէրապէր պուլընմատըղընըզ իչիւն գալպիմ գըրըգ իտի. . .

Անժէլ.— Օ սիզին նէղաքէթինիզտէն տիր.— տիյէրէք հէր իքիսի եօլլարընա տէվամ իտոււլ, Մարթ եօգարը չըգտը վէ Անժէլ աշաղա էնտի:

Ժագ վէ Բասգալ՝ հէնուզ էօրթմէնին ալթընտա պուլընըյօրլար իտի:

Անժէլ՝ մէրգոււլարըն եանընա կիթտի:

Բասգալ՝ պիր հըզ իլէ.— էյ նա՞սըլ օլտու:

Անժէլ՝ ալչագ սէս իլէ.— Եօգարը չըգընըզ. իքի տագիգա սիւրմէզ կէլիւ սիզի մուայէնէի թըպպիյէ օտասընտա պուլուրըմ.— տէտիքտէն սօնլլա քէնտիսի կէօյա իըտմէթքեարլարա էմրլէր վէրմէյէ կիտիւլ, իքի էրքէք տէ մէրգոււմէնին թէնպիհի մուճիպիւնէ եօգարը չըգտըլար:

Պիր ազ սօնլլա Անժէլ՝ մէզթլւր օտայա տուխուլ իթտի:

Ժագ՝ քէնտիսի տախի.— էյ նա՞սըլ օլտու:

Անժէլ՝ օթուրարագ.— Չօնուգլա՛ր, սիզէ բէք զարիւլ պիր շէյ խապէր վէ. ըէճէյիմ. չիմտի տիւշարը հայրէթ օլաճագսընըզ:

Ժագ.— Էկէյր պօշա չըգմըլ իսէնիզ տիւշարը հայրէթ օլաճաղըզ, սէվկիւլիւ թէյզէ գըզըմ. . . Լաքին հայրէթի մայրէթի պէր թարաֆ իտէլիմ տէ, միտալ. եայը պուլտընըզ մը, օնա պագալըմ:

Անժէլ.— Պուլտըմ տա, պուլմատըմ տա. . .

Ժագ.— Նա՞սըլ, նէ՞ տիմէք իսթէյօրսընըզ. . .

Անժէլ.— Միտալեայը պուլմատըմ, Լաքին պուլմուշ կիպիյիմ. . .

Ժագ.— Պուլտան տա պիր շէյ անլայամատըմ:

Անժէլ.— Շիմտի անլայըպ տիւշարը հայրէթ ու իսթիղրապ օլաճագսընըզ. . . Գըզ միտալեայը ըէհինէ գօյմուշ:

Բասգալ.— Նէ՞ տիյօրսընըզ:

Անժէլ.— Նէ՞ տիյէճէյիմ, սըլֆ հագիգաթը հալի սէօյլէյօրըմ. . .

Բասգալ.— Մարթ՝ միտալեասընը էմանէթ Սանտըղընա ըէհի՞ն մի իթմիշ:

Անժէլ.— Թա քէնտիսի:

Բասգալ.— Սէպէ՞պ նէ իմիշ:

Անժէլ.— Պէն նա՞սըլ պիլէպիլիւրիմ. . . իհթիմալ քի իըրսըզ գօրգուսընա մէպնի էմանէթ պրագմը. . . Հէր նէ օլուրսա օլտուն տէտիկիմ սահիհ տիր, իշ. թէ իլմուխապէր պուրատա. . . —տիյէրէք սարարմըլ քեաղըտը ճէպինտէն չը. գարտը, Ժագա ուզաթըլ վէրտի. օ տա էլլէրի թիթրէյէրէք քեաղըտը աշտը վէ սուրէթինի պալայէ նագլ իթտիկիմիզ ֆգրայը օգուտը: Պատէհու տէտի քի,

—Վալլահի սահիհ տիր. . . միտալեանըն իլմուխապէրի տիր. . .

Բասգալ.— էյ Բարիգաէ հալմըն եանընտա՞մը տըր. . . — տէյու սիւվալ իթտիքտէ:

Ժառ. — Բեաղըտըն պալասընա պիր կեօզ կեզտիրէրէք. — Բարիզտէ տէյիլ,
Ժուանեիտէ էմանէթ տիր . . .

Բասգալ. — Ժուանեիտէ՞ մի . . . էօյլէ իսէ իշ անլաշըլըյօր . . . Մարթ՝ ա-
նասընըն խաթալըղը էանասընտա հէր շէյի էլտէն չըգարըսլ բարա իթմիշ . . .
Խէլէրին թէպիլյէ իտուպ Ժուանեիտէն հիյնը հարէքէթիմիզտէ պճապա նի՞շիւն
պու մանտէտէն պահս իթմէմիշ :

Ժառ. — Պիլմէյօրըմ . . . լաքին նէ՞ օլուր . . . Միտալեանըն էլիմիզէ կէշէ-
ճէկինէ հիշ շիւպհէ եօգ տըր . . . Պիզէ տէ պու լազըմ տըր . . . Սէն եարըն
Ժուանեիտէ կիտիպ միտալեայը գուրթարըրսըն :

Բասգալ. — Էմանէթ Սանտըղը աճապա նէ՞ գատար բարա էօտիւնճ վէրմիշ :

Ժառ. — Եիւզ օթուզ եէտի Փրանգ էլի սանթիմ :

Բասգալ. — Տիգգաթ խիինիզ . . . պուենտա պիր կիւճիք վար :

Ժառ. — Նէ՞ տիր քի :

Բասգալ. — Մարթ՝ միտալեասընը ըհհինէ գօյմազտան էվվէլ պիր թազըմ ու-
Փազ թէֆէք շէյլէր ըհհինէ գօյմուշ օլտըղընա հիշ շիւպհէ եօգ տըր :

Ժառ. — Եիւպհէսիզ էօյլէ տիր :

Բասգալ. — Տիմէք պիր գաշ իլմուխապէր ալմըշ օլմիսը տըր . . .

Ժառ. — Էյ սօնղրա՞ :

Բասգալ. — Սօնղրասը շու քի , շիմտի պիր իլմուխապէր գալմըշ օլտըղընտան ,
տիկէրլէրինի սաթմըշ տըր . . .

Ժառ. — Պուենտան նէ՞ նէթիյճէ չըգարմազ իսթէյօրսըն . . .

Բասգալ. — Անլէրի սաթմազ իշիւն իմզալամազ լազըմ կէլիւ , մի՞ռ հալտէ
մէրգուճէնին իմզասը՝ Ժուանեիտէքի էմանէթ Սանտըղընտա մտալիւմ վէ մսա-
րուֆ տըր . . . Իմտի միտալեայը գուրթարմազ իշիւն իշպու իլմուխապէրին ար-
գասընտա Մարթըն իմզասը լազըմ տըր . . .

Ժառ. — Պուենտա սէնին իշիւն պիր կիւճիք եօգ տըր . . . մէրգուճէնին եէ-
րինէ սէն իմզալարսըն . . . եազը պէնգէթմէք խուսուսընտա սէն բէք մահիր վէ
ուսթասըն . . .

Բասգալ. — Էօյլէ ամմա պէնգէթմէք իշիւն կէօզ էօնիւնտէ պիր նիւմուէնէ
օլմալը տըր , պէնտէ իսէ էօյլէ պիր նիւմուէնէ եօգ տըր , Մարթըն իմզասը պանա
մալիւմ տէյիլ տիր . . .

Ժառ. — Պիր կիւն խասթալարը մուսայէնէ իթտիկիւմ սըրատա Մարթ պանա իքի
սաթըրլըգ պիր բուսուլա կէօնտէրտի , պուենտա «Մարթ կրանշան» իմզալամըշ իտի
. . . Պէն օ բուսուլայը սազլամըշտ տըր , պիր ազտան սանա վէրէյիմ . . .

Բասգալ. — Էօյլէ իսէ իշ եօլընտա օլաճազ տըր . . . Եիմտի պիր ազ միւթա-
լէն իտէլիմ . . . Մարթ պու իլմուխապէրին քէնտիտինտէն ախգ իտիլմիշ օլտըղը-
նը ֆարգ ու միւշահէտէ իտէպիլիր . . . պուենա պիր չարէ տիւշիւնմէլի . . .

Անթէլ. — Թէհիլէք պէօյիւք պիր շէյ տէյիլ տիր . . . Իլմուխապէր՝ գանն
իթտիկինիզ վէճիլէ ճէվահիր չէքմէճէսինտէ պուլընմայըպ , եիւքիէք պիր եէրէ
գօնմուշ տիկէր պիր չէքմէճէտէ պուլընըյօր իտի . . . Եթիլիպ ալապիլմէք իշիւն
պիր սանտալեա իւզէրինէ չըգմազլըղըմ լազըմ կէլտի . . . պուենտան մատա չէք :

մէճէնին իւզէրինէ տէ պիր բարմագ թօզ պաղլամըզ օլտըղընտան, պու հալէրէ պագըլըր իսէ Մարթ՝ օնա չօգլուգ էլ տօգանտըրմաղ իմիշ. Մարթ չէքմէճէյէ պա-
գաճագ օլընճայա գատար սիզ իշի պիթիրմիշ օլուրսընըզ:

Բասգալ.— Ինթիմալ քի պագմասը թութար, պիր շէյի վագը օլմայաճագ տէյու հիսապ իսլըսին տէ, ինատընա օ իշ վագը օլուր:

Անթիլ.— Վէլէվ շէքմէճէյի աշըպ պագսա պիլէ, իլմուխապէր զայպ օլմուշ տէյի գանն իտէպիլիր:

Բասգալ.— Պէոյլէ շէյլէր զայպ օլամագ . . Նէ հալ իսէ, էվվէլ միտալեայը էլէ կէշիրէլիմ տէ սօնդրա պուենն իւզէրինէ պիր շէյ տիւշիւնիրիզ. . . Էսասը մատտէ չու տըր քի, Մարթ՝ իլմուխապէրի պիզ չալմըլըզ տէյու հիշ պիր վագթ շիւպէն իտէմէզ. . . Նէ տիմէք իսթէյօր իսէմ տնլարջըն, տէյի՞ մի, Ժագ. . . անրն իշիւն սէրիան պիր շէյէ գարար վէր:

Ժագ.— Պէն պիր շէյէ գարար վէրէճլիմի վատ իտէրիմ. . .

Բասգալ.— Պէնիմ տէ պու գարարա պէյէնիպ պէյէնմէմէկէ հագըլմ օլտըղ-
նը ունութմա, Պիզ իբիմիզ պիրիզ. պիզտէն աիրի պիր թէհլիքէյէ տիւշար օլըն-
ճա, տիկէրի տէ այնը թէհլիքէյէ կիրիֆթար օլուր. . . պուենը ունդութմա:

Ժագ.— Ունութմա, խաթրըմա թութարմ. . .

Բասգալ.— Ֆապիէն տը Շաթըլիքսէ կէլինճէ, պուենա տաիր նէ՞ գարար վէրէճէքսին:

Ժագ.— Ժուանեհիտէն ալտէթ իթտիկինտէ, պուենն իւզէրինէ գօնուշըրըզ . . . Նէ՞ վագթ հարէքէթ իտէճէքսին:

Բագալ.— Եարըն սապահքի իլք թրէն իլէ հարէքէթ իտուպ, պէլքի ագչամ տա ալտէթ իտէրիմ: Պիր ազ էվվէլ սէոյլտիկիւ բուսուլայը պանա վէր. . . Մարթ կրանչանըն իմզասընը թէտգիզ իաճէյիմ:

Սախթէ տօգթօր թօմբսըն ճէսլինտէն օլիր անախթար չըգարըր Եաղըխանէ. սինին պիր կէօղիւնի սշտը վէ մէզքիւր բուսուլայը: Բասգալա վէրձի:

Ժագ.— Իշթէ՞ բուսուլա. . . պագ քի տայմաքի կիպի մէհարէթլի տալլու-
նասըն. . .

Բասգալ.— Էլտէն կէլտիկթ գատար չալըաճաղըմ, պուենա հիշ շիւպէն իթմէ . . . Պու սապահքի կազէթալարա պիր կէօզ կէգտիրտի՞ն մի. . .

Ժագ.— Տիշարը չըգտըղըրըզ իշիւն պագմաղա վագթըմ օլմատը. . .

Բասգալ.— Իսթէրսէն պիրլիքսէ կէօզտէն կէշիրէլիմ. . .

Ժագ.— Բէք կյի, օլուր. . .

Բասգալ.— Պիզիմ հալիմիզտէ պուլընանլար՝ տայմա կազէթա մուխպիրլէրինին պօլպօլպալըգլարը իւզէրինէ տիւշիւնմէլի տիրլէր. . . Զապթիյէ նէգարէթի տաիրէսինաէ նէ կէշիպ տէօնտիւկինի պիլմէք էյի տիր. մուխպիր կէվէզէլիքէրի չօգ տէֆա ֆաիտէտէն խալի տէյիլ տիր. . .

Ժագ՝ կիւլէրէք.— Բօլիսէ՞ մի. . .

Բասգալ՝ քէնտիսի տալի կիւլէրէք.— Խա՛յր, բօլիս գօրգուսընը չէքէնլէրէ.
— տէյու ճէվապ վէրտի:

Բասգալ՝ պուներ տիյերէք, օտա խոտմէթ քեարընըն՝ տօգթօրըն եազըխանէսի
իւզէրինէ վազ իթմիշ օլտըղը պիր սիւրիւ կազէթալարըն գուչազլարընը քէսմէքտէ
պուլընըյօր իտի :

Սախթէ տօգթօր Թօմբսըն՝ քէնտիսի իչիւն պիր չօգ իլան վէ ռէզլամ նէշը իթ-
տիրմէքտէ օլտըղընտան, պիր խայլի կազէթա ակսզ իթմէքտէ իտի :

Հէր էֆքեարտան հէր տիւրլիւ կազէթա վար իտի :

Ժադ վէ Բասգալ՝ անլէրի րասթ կէլէ աշտըլար :

Ժադըն էն էվվէլ էլինէ կէշէն կազէթա՝ չօգ սիւրիւմլի վէ գուզկուն ընքլի
քիւշիւք պիր կազէթա օլուպ, պուներն մուհարրիւրէրի՝ պազը վազթ զարիպ զարիպ
Փգրալար նէշը իթմէքտէն հազը իտէրլէր իտի :

Ժադ՝ մէզքիւր կազէթայա պիր կէօզ կէզտիրտիքտէն սօնղրա. — Վա՛յ, վա՛յ,
վա՛յ :

Բասգալ. — Նէ՞ վար քի :

Ժադ. — Հէյէճանը մուճիպ օլաճադ պիր պէնտ եազըլմըլ . . . — տէտի :

Պիրինճի սահիֆէնին պաշընտա աթխտէքի սաթրլար մուհարրէր պուլընըյօր իտի :

ԶԱՊԹԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻ

«Բէք եազըն պիր վազթտա օգուչանլարըմըզա՝

ԶԱՊԹԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻ

հազգընտա սիֆթահ օլարադ զայէթ մէրադ իտիլէճէք պիր պէյանաթ արզ ու թադ-
տիւմ իտէճէյիզ :

«Պուներնլա պէրապէր շիմտիքի հալտէ գարիունըմըզա էօյլէ զարիպ վէ հայ-
րէթպախշ շէյլէր խապէր վէրէճէյիզ քի, պուներար՝ պու սըրատա Բարիզտէ ճէրէյան
իթմէքտէ օլտըղը վէ պիլճիւմլէ էֆրատը էհալիին հայաթը հէր կիւն թէհլիքէտէ
պուլընտըղը հալտէ, վէգայիի մէզքիւրէ հազգընտա

ԶԱՊԹԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻ

թէմամըյա իխթիյարը սիւքիւթ իթմէքտէ տիր :

«Էվրօքանըն զըպթէ ու հասէտինի ճէլս իտէճէք պիր հալտէ պուլընմայան
պու տալրէ, եանի

ԶԱՊԹԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻ

պիր այը միւթէճապուզ միւտտէթտէն պէրու Բարիզտէ իճրա իտիլմէքտէ օլան ճի-
նայէթլէրի թէմամըյա կիզլի թուլթմաղը մուվաֆըզը հալ ու մասլահաթ վէ մու-
թապըզը ազլ ու հիքմէթ կէօրմիւշ տիր :

«Պիւ՝ պէօյլէ պիր իհթիյաթքեարլըզլա,

ԶԱՊԹԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻ

հարէքէթինէ միւչապէհէթ իթմէքտէն իճթինապ իտէճէյիզ, վէ թէքզիպ օլընմադ-
տան ասլա գօրգմազսըզըն, ըայիթալիթտա պիր գաթիլ կիւրուհընըն էհալիյի գաթլ
ու թէլէֆ իթտիկինի, վէ հէնուզ մալիւմ օլմայան պիր մազստէ մէպնի, էօլտիւր-

տիկի աստավարը դարիւ, միւտհիշ վէ տայմա այնը պիւ սուրէթտէ տարպ ու ճէրհ իթտիկինի պիւլէնտը աքալ իլէ պէյան էյլէյէճէյիզ :

ԶԱՊԹԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆԻՆ

Խաթրը գալմասըն ամմա, պիր այ գատար ագտէմ Սէն նէհրինտէն մաքթուլ պիր ատամըն նաչէսի չըգարըլմըզ օլտըղընը, վէ պու գաթլ ճինայէթի հագգընաա հիչ պիր թահգիգաթ իճրա օլընմայըպ կազէթալարա տա հիչ պիր մալիւմաթ վէրիւ մէմիշ իտուկիինի պէյան ու թէէյիտ իտէպիլիբիզ : Պու ատամըն իսմի Անթուան Ֆօ-վէլ իմիշ :

«Քէզալիք սէքիզ կիւն սօնդրա, Պուլօնեը օրմանընտա, այնը թարգտա էօլ-տիւրիւմիշ պիր տէլիգանլը իլէ կէնճ պիր գարընըն նաչէլէրի պուլընիշ օլտըղընը, վէ քէզա պուլնտա տա

ԶԱՊԹԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆԻՆ

հիչ պիր թահգիգաթ իճրա իթմէյիպ կազէթալարա ապա մալիւմաթ վէրմէտիկինի սուրէթը գաթիյէտէ պէյան ու թէէյիտ իտէպիլիբիզ : Պու էքի մաքթուլ կէնճլէ-րին իսմի Ամէտէ Տիւվէրնուա վէ տիլպէր Վիրթինի իմիշ :

«Էլհասըլ չուըն տախի պէյան իտէրիզ քի, պու չիֆթէ ճինայէթտէն պէշ ալ-թը կիւն սօնդրա Բարիզ-Օրլէան՝ տէմիր Եօլը իւզէրինտէ էզիւմիշ պիր տէլիգանլը-նըն նաչէսի պուլընմըշ իսէ տէ, պու գազա Եարմա պիր գազա օլուպ, թահթըն-տա տիկէր պիր ճինայէթ տահա վար իմիշ : Գաթիլլէր՝ Եինէ այնը գաթիլլէր օ-լուպ, տէօրտիւնճի գուրպանլարընը տա էվվէլէի իւշ գուրպանլարը կիպի այնը թարգտա գաթլ ու թէլէլֆ իթմիլլէր : Պու տէլիգանլընըն իսմի տէ Րընէ Լապառ իմիշ :

ԶԱՊԹԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻ

Նիճիւն պու ճանաւարճա ճինայէթլէրի մախսուսէն կիզլի սազլայօր :

«Ատլիյէ նազըրը իլէ ձիւմհուրիյէթ միւտտաիի ումուսիսի պու ճինայէթլէրի Նիճիւն պիւմէզ կիպի կէօրիւնիյօրլար :

ԶԱՊԹԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻ

Ճէսիմ պիր պիւտժէյէ վէ պիր սիւրիւ մէմուրա մալիք օլտըղը հալտէ, աճապա միւթէճասըրլարը մէյտանա չըգարմաղա իգթիտարը օլմայանլարըն վէ Եախօտ անլէ-րի թանըմագ իսթէմէյէն գօրգազլարըն Եէտը իտարէսինէ՞ մի թէվտի օլընմըշ տըր :

«Պիւթիւն պու հալլէր բէք աղըր վէ վախիմ օլուպ, լաքին էկէր

ԶԱՊԹԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻ

Քէնտի թահգիգաթ ու թէհարրիյաթընը իճրա իթմէզ իտէ, պիզ քէնտիմիզինքինի Եաբարըզ, վէ պու թահգիգաթըմըզ խիթամ պուլընճա, նիթիյճէսինի էճալիյէ Ի-լան իթմէյի վաճիպէտէն ատտ իտէրիզ :

«Ատլիյէ նազըրընըն մալիւմի օլսուլն :

«Ձիւմհուրիյէթ միւտտաիի ումուսիսինն մալիւմի օլսուլն :

«Զապիլիյէ նազըրընըն մալիւմի օլսուլն :

Ժագ Լակարտ՝ պալայէ նագլ օլընան սաթըրլարա սէրիան պիր կէօզ կէզտի-րիպ, պէնզի պիր ազ աթմըշ իտի :

Բասգալ՝ սապրսրգլըգլաւ . — «Հէյէճանը մուծիպ պիր պէնտ» տէտին իսէ նէ՞ պէնտ տիր օ քի սէնի պու գատար շէտիտ պիր թէլաշ ու խալէճանա տիւշար իտիյօր :

Ժագ . — Օգու վէ մուհաքէմէ էթ . . .

Սախթէ տօգթօր Թօմբսն՝ կազէթայը շէրիքինէ վերիպ , օ տախի գրաաթ իթ տիկինտէ գաշարընը չաթտը վէ պէնգի աթտը : Պատէհու Բասգալ տէտի քի ,

— Իշթէ իշ շիմտի ֆէնայա սարըյօր . . . Զապլթա հէյէթինին՝ քէշֆ ու իսթիխրաճ իտէմէտիկի վազաալարը կիզլի թութմադ իշիւն թէտապիրը մախսուսէ իթթիխազ իթմէքտէ օլտըղընը էյի քէստիրմիշիվ տիր . . . Զաթէն սէն պուենն տէլիլինի սուլ մատամ Լապաուըն խանէսինտէ ըէյ իւլ այն միւշահէտէ իթտին , զիրա օրատա Րընէ Լապաուըն վէֆաթընըն էսպապը հադիգիլէսի հադընտա իսթիյարը սիւքիւթ օլընիասը՝ հէր քէսէ թաւսիյէ օլընմըշ տըր . . . Նէ չարէ քի պու կազէթանըն օրթայա աթտըղը պու ֆգրա իւզէրինէ ատլիյէ նազըրը՝ պէնտը մէգքիւրըն սահիհ օլուպ օլմատըղընը անլամաղա մէճպուր օլաճադ , վէ պուենտան պէյլէ թահարիյաթ քէմալը շիտտէթ ու կէրմիյէթլէ իճրա օլընաճադ տըր :

Ժագ . — Յիլ հադիգա կիւրիւլթի վէ բաթըրտը վէ ընդալէթ վուգու պուլաճադ տըր . . . Ատլիյէ նազըրը՝ պու ֆգրայը կէօրիւնճէ , զապլթիյէ նազըրընը , ճիւմհուրիյէթ միւտտաիի ումուսիսինի , զապլթա ըէիսինի վէ պիւճիւմէ մէմուրիյնը զապլթիյէյի թաադիր ու թէքտիր իտէճէք . . . Շիմտիքի զապլթիյէ նազըրընը տիւշմանը օլան — (տիւշմանլարը տա բէք չօգ վար տըր) — պիր մէպուս՝ քէյֆիյէթի մէճլիսը մէպուսանտա օրթայա աթըպ պու պապտէ պիր սիւվալ իյրատ իտէպիլիր :

Բասգալ . — Էվվէթ . . . էվվէթ . . . հէր շէյ միւմքին տիր . . .

Ժագ . — Կազէթա պու մալիւմաթլարը աճապա նէրէտէն ալմըշ . . . պու խապէրէր քէնտիսինէ նէրէտէն վիւրուտ իթմիշ :

Բասգալ . — Նէրէտէն օլուրսա օլուսն նէիմիգէ՞ լաղմ . . . պիգ իշթիյաթլը տալրանմաղա պագալմ : Յապիէն տը Շաթըլիւքսին զայպ օլտըղը՝ չօգ սիւրմէգ ֆարգ օլընաճադ տըր . . . օ գէման նէ՞ բաթըրտը , նէ՞ կիւրիւլթի չըգաճադ աճապա . . .

Ժագ . — Էյլէ՛ , պէյիւք կիւրիւլթի չըգաճադ աճա , հիշ պիր զարարը տօգուենմայաճադ տըր . . . պէն կէօգճիլէր սալտըրմըշմ տըր . . . իշթիյաթը պիր գաթ տահա արթըրալմ , իշթէ պու . . .

Ժագ Լակարտ՝ քէնտիյի էմին զանն իտիյօր իտի :

Կազէթայը օգուտըղընտա հըսս իթտիկի խէվֆ ու տէհէթ չարուճադ միւնտէֆի օլմուշ իտի :

Պէնտը մէգքիւր՝ Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնադտա օգուենտըղը կիպի , զապլթիյէ նէգարէթի տաիւրէսինտէ տախի գրաաթ օլընըպ , զապլթիյէ նազըրը՝ տէրհալ զապլթա ըէիսինի ճէլպ իթմիշ իտի :

Պուենլարըն իքիսի տէ բէք զիյատէ ալթիւսթ օլուպ տիւշարը թէլաշ ու հէյէճան օլմուշլար իտի :

Պու սատէմէ նէրէտէն կէլիյօր իտի :

Պու շէյլէրի քիմ օրթայա չըգարմը խոի :

Կէրէք տտոյն նէգարէթինտէ , կէրէք դապթիյն նէգարէթինտէ եա դարսզ վէ եա թամաա մէսնի պու սըրրը օրթայա չըգարմադ աճապա պիր քիմսէ վա՞ր մը խոի :

Զապթիյն նազըրը .— Պիզէ թաարրուզ օլընմը տըր . . . պէհէմէհալ ճէվապ վէրմէլի . . . Լաքին նէ՞ սէօյլէմէլի :

Զապթիյն րէխի .— Միւսաատէ իտէ՞րմիսինիզ , պիր րէյ պէյսն իտէլիմ :

Զապթիյն նազըրը .— Միւսաատէ իթտիքտէն մաատա րէճա տա իտէրիմ :

Զապթիյն րէխի .— Պէնճէ իշի չօգ երւքսէքտէն թութմալը , վէ քէնտիլէրինէ րաճի օլմայան պիր սըրրը առէթա դասպ ու սըրգաթ իտէրէք էհալիյն Փաշ ու իլան իտէնլէրին քէօթիւ վէ իգթիտարսըզ քիմսէլէր օլտըզլարընը ճէվապէն պէյսն իթմէլի տիր . . . Զապթիյն նէգարէթի՞ թէհարիյաթը վազըասընա պիր սուհուլէթ օլմադ , վէ վազթսըզ վէ միւնասէպէթսիզ պէյանաթլա իշի պօզմամադ իշիւն քէյֆիյէթի սըրր սագլայօր խոի . . . Մէգըիւր կազլթա՞ պու սըրրը Փաշ ու իլան իտէրէք մուղայիրը նիզալ վէ մուխալիֆը ինզիպաթ պիր թափր ու հարէքէթտէ պուլընտըգտան մաատա , մէգըիւր տէօրթ ճինայէթ հագգընտա հիշ պիր թահգիգաթ իճրա օլընմատըղընը պէյան ու թէէյիտ իթմէսիյլէ տէ եալան սէօյլէմիշ տիր . . . Եկէր պու Ֆգրայը թէքգիպ իթմէք մութլադա լազըմ իսէ , զապթ վարադալարընը կազէթալարա թէպլիշ իտէլիմ . . .

Զապթիյն նազըրը .— Աղըր մէսէլէ՞ . . . թէհիլէլի մէսէլէ՞ . . . Ալէհիմիզէ հիւճուլմ վէ թէարրուզ իտէն տիւշմանլարա վէրիլէճէք եէկեանէ ճէվապը հագիգի՞ գաթիլլէրի պուլուպ մէյտանա չըգարմադ տըր . պու ճէվապա հիշ տիլէճէք գալմադ . . . Հայտէ կիտինիզ վէ դայրէթի պիր գաթ տահա արթըրընըզ . . .

Զապթիյն րէխի չէքիլիպ կիթտի :

Զապթիյն նազըրը՝ եալընըզ գալտըգտա , պիր թագըմ շտիտ էնտիլէլէրէ տիւշար օլտու :

Ատլիյն նազըրը նէրէտէ իսէ շիմտի պիրինի կէօնտէրիպ քէնտիսինի չալըրաօրադ , մատտէի մէգըիւրէ հագգընտա քէնտիսինտէն իյզահաթ թալէս իտէճէք տէյու զանն ու գըյաս իտիյօր խոի :

Ատլիյն նազըրընըն հէնուզ պիր շէյտէն խապէրի եօգ խոի . լաքին սպսահքի կազէթատա նէշր օլընան մէգըիւր պէնտի շիւպհէսիզ տէրադապ քէնտիսինէ կէօս թէրէճէքլէր տիր :

Նազըրը մուճալիլէյն՝ մէճիստէն ալտէթ իթտիքտէ , օտասընա տուխուլ իթտի . Սըր քեաթիպը խուսուսիսի՞ միւթթէլիֆ էվրադլար իմզալաթմադ իշիւն մէգըիւր օտատա նազըրա պէլէմէքտէ խոի :

Եազըխանէնին իւզէրինտէ պիր չօգ էվրադ «տօսիէսի» պուլընըյօր խոի :

Մէգըիւր Գօիէլէրին պիրինտէ զապթիյն նէգարէթինին տամկասը վար խոի :

Ատլիյն նազըրը .— Շու «տօսիէ» նէ՞ տիր :

Սըր քեաթիպ .— Քեամիլէն աֆվ օլընմասը իշիւն տիւն ալֆնամէսինի իմզա իթտիկինիզ մէմուր Րէյմօն Նրօմանթալըն էվրադ Գօիէսի տիր . . . Իշպու աֆվ՝ մէգըիւր Գօիէյէ զիքր ու գայտ օլընաճադ տըր :

Ատլիյէ նազըրը.— Աֆնիամէ՝ զապթիյէ նէզարէթինէ իրսալ օլընմը՝ մը տըր։
Սըր քեաթիպ.— Պու սապահ պէն կէօնտէրտիմ. . . Զապալը ատամ շիմտի
խապէրինի ալմը Վէ մէմնուն օլմուշ տըր, զիրա քէնտիսինին էն պէօյիւք արգու-
ւը նիհայէթ եհրինէ վարմը տըր. . .

Ատլիյէ նազըրը.— Պու Ֆրօմանթալըն իսմինի պէն չօգ իշիթմիշիմ. . . Պու
ատամ հէր նէ գատար պիր ճինայէթ սահիպի իսէ տէ, զայէթ տիրայէթլի Վէ
միւսթագիմ իւլ աթվար պիր քիմնէ օլտըղը տայմա սէօյլէնմիշ տիր, ճինայէթինին
ճէզասընը շէքմիշ տիր. . . պունտան մատա հէյէթը զապթիյէ տա պէօյիւք
լաքտէթլէրտէ պուլընմը տըր. . . կիտէրսէ զապթիյէ նէզարէթի՝ մահիր Վէ զայ-
յուր պիր մէմուրընտան մահրում օլաճագ տըր, լաքին քէնտիսինէ աֆվ իթմէք
տէ հագապն լէվա իտի. . . Մատամ գօնթէս տը Շաթըլիւքսէ պիր թէքքէրէ
եազըպ տա հըմայէ իթտիկի քիմսէ հագգընտա վէրիլէն գարարը քէնտիսինէ տու-
յուրտընը մը։

Սըր քեաթիպ.— Պու կիւն եազըպ խապէր վէրէճէյիմ։

Պու սըրատա պիր ատլիյէ չափուշը՝ նազըրըն օտա գարուսընա ուսուլճաճըգ
վուրտու։

Սըր քեաթիպ՝ մէրգուլմըն իշէրի կիրպէրինէ միւսաատէ իտուպ «նէ՞ վար»
տէյու սիւվալ իթտի։

Զափուշ՝ պիր կիւմիւշ թէքսի իւզէրինտէ պիր գարթ տը վիզիթ թուլմագտա
օլտըղը հալտէ.— Էֆէնտի, պիր մատամ կէլմիշ, նազըր էֆէնտի իլէ միւլագաթ
իթմէք իսթէյօր. . .

Սըր քեաթիպ.— Միւլագաթ իշիւն էլինտէ պիր քեաղըտը վա՞ր մը տըր։

Զափուշ.— Ուայր, էֆէնտիմ. . . աղայըպ սըզլայօր. . . նազըր էֆէնտիյէ
պիլտիք օլտըղըն սէօյլէյօր. . . իլթէ գարթ տը վիզիթի։

Սըր քեաթիպ՝ իշպու գարթ տը վիզիթի ալտը, իւզէրինէ պագտը Վէ պիր
նիտաի իսթիղրապ ու թէաճճիւպ սալըվէրտի. Պատէհու եիւքսէք սէտա իլէ,
— Գօնթէս տը Շաթըլիւքսէ մի։

Ատլիյէ նազըրը թէքար իտէրէք.— Գօնթէս տը Շաթըլիւքսէ մի տիր տի-
յօրսընը։

Սըր քեաթիպ.— Էվվէթ. . . աղայըպ սըզլայօր ըմը. . .

Ատլիյէ նազըրը.— Պագընըգ տա իշէրի կէթիրինիգ. . .

Սըր քեաթիպ՝ տիվանխանէյէ գատար գօյարագ, հըչգըրմագտա օլան գօն-
թէսէ խիթապէն.— Սիզսինիգ, էօյլէ՞ մի, մատամ. հէմ տէ մէյուս պիր հալտէ
կէօրիւնիյօրսընը. . . նի՞շիւն, նէ՞ վար քի. . . Բէճա իտէրիմ, չաքուգ իշէրի
կիրինիգ, նազըր էֆէնտի սիվի պէքլէյօր. . . —տէտի վէ օտայա կէօթիւրմէք
իշիւն վիւսաֆիր գատընը գօլընա ալտը։

Մատամ տը Շաթըլիւքսէ լագըրտը խտէճէք թագաթ եօգ իտի։

Շիտտէթը հէյէճանընտան նաշի նութգը քէսիլիպ, աղըր աչըլմայօր իտի։

Էկէր սըր քեաթիպ քէնտիսինի գօլընա ալմը օլմասա իտի, եիւրիւմէյէ տէ
մէճալի գալմամը իտի։

Գօնթէս տը Շաթըլիւքսէ օտայա տուխուլ իթտիքտէ, նազըր այաղա գալգաղ

վէ պիր գաչ աւարմ իւրի եւրիւյէրէք մերգումէնին իսթիգալինէ տօլրու կիթտի :

Սըր քեաթիսլ՝ գօնթէսէ անրագասլ պիր դօլթուգ սանտալեսսը թադաիմ իթտի :

Զավալը գարընն պէնզի բէք պօղուգ օլտըղընտան , նաղըր բէք միւթէէսսսիր օլտու :

Ատլիյէ նաղըրը.— Անապա պու զլյարէթինիզէ սէպէպ նէ՞ տիր , լութֆէն սէօյլէրմիսինիզ , մատամ : Կէօզ եաշլարընըզա պագըլըր իսէ , գօրգարըմ շայանը թէէսսիւֆ պիր սէպէպէ մէպնի թէշրիֆ իթտինիզ . . . Էկէր պու կէօզ եաշլմ . րընըզը դուրութմաղա մուվաֆֆադ օլուր իսէմ , բէք մէմնուն օլաճաղըմ . . .

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս պիր զայրէթը ֆէվգէլատէ իւն լագըրտը իթմէյէ մուվաֆֆադ օլուպ հըջգըրարագ վէ էլլէրինի պիրպիրինէ պաղլայարագ .— Աման նաղըր էֆէնտի , իճրաի առալէթ իթմէնիզի իսթիտա իթմէյէ կէլտիմ . . . ախըր ինթիգամ իթմէնիզի թալէպ իթմէյէ կէլտիմ . . .

Ատլիյէ նաղըրը.— Ատալէթ . . . ինթիգամ մը . . . քիմի՞ն ալէյհինտէ :

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս.— Էվլատըմը ալան , էվլատըմը գաթլ իտէն ալաղիլ ալէյհինտէ . . .

Սըր քեաթիսլ.— Էվլատընըզ՞ մը , մատամ . Ֆապիէնի էօլտիւրտիլէ՞ր մի . . .

Գօնթէս.— Էվլէթ , գաթլ օլընմըշ տըր , զիրա օրթատա պուլընմայըպ զայպ ու նապէտիտ օլմուշ տըր . . .

Ատլիյէ նաղըրը.— Պուենն իմքեանը եօգ տըր . . . քի՞մ զայպ ու նապէտիտ իտէճէք . քի՞մ էօլտիւրէճէք տիր . . .

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ հիտտէթինտէն սէսի տահա զիյատէ կիւմրահ չըգտըլը վէ կէօզլէրինտէն աթէշլէր սաշըլտըղը հալտէ .— Բի՞մ մի . . . քիմ օլտըղընը սիզ պանահ՞ մը սօրույօրսընըզ . . . Պու սըրատա պիր թագըմ կիզլի հայտուտար Բարիզի գապուրույօրլար , պիր գաչ կիւն զարֆընտա տէօրթ նուֆուս գաթլ իթմիլլէր տիր . . . Էվլատըմ տա պուենլարըն գուրսանը օլմուշ տըր , էֆէնտի . . . պուենը էյիճէ քէշֆ իտիյօրըմ . չըլտըրմամ կէլիյօր . . . Պէն տէ էվլատըմըն արգասը սըրա էօլէճէյիմ , էֆէնտի , զիրա էվլատըմ էօլմիւշ օլտըղը հալտէ պանա տա պու տիւնեսա արթըգ հարամ տըր . . . Լաքին էօլմէգտէն էվլէլ ճէսէտի պանա թէսլիմ օլընմասընը վէ ատալէթ իճրա օլընըպ օղլումըն գաթլի ինթիգամը ալընմասընը իսթէրիմ . . . —տէտի :

Մատամ տը Շաթըլիւքս՝ պուենը տէտիկի սըրատա , մէէյուսիյէթինտէն նաշի էլլէրինի կերիլէմէքտէ վէ հըջգըրըղընտան պօղաղը գըսըլմագտա իտի :

Ատլիյէ նաղըրը իւն սըր քեաթիսլի պիրպիրինին եիւզիւնէ պագտըլար :

Պու պագըլըն մանաուը «—Զավալը գարը տէլի օլաճաղըմ տիյօր . . . գաթէն թէմամըյլա տէլիւրմիշ տիր—» արմէք իսի :

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ պիրտէն պիրէ եօգարը գալգարագ վէ սօլույարագ , էլլէրի տաթի կերիլէնմիշ օլտըղը հալտէ .— Տէսիկիմի անլատընը՞զ մը . . . Էվլատըմը էօլտիւրմիլլէր տիյօրըմ սիզէ . օղլումըն նաշէսինի պանա վէ գաթիլլէրի տէ ճէլլատա թէսլիմ իթսինլէր տիյօրըմ սիզէ . սիզ եէրինիզտէն պիլէ գըմըլտանմայըպ

էօյլէճէ տուրույօրսընդ վէ հիչ պիր էմր վէրմէյօրսընդ։ Սիգ գանունըն մուհա-
Փըզըսընդ, նազըր էֆէնտի . . . Սիգ Ֆրանսանըն էն պէօյիւք հաքիմիսինիգ, ա-
նըն իչիւն պէն տէ սիգէ միւրաճաթ իտիյօրմ . . . Ալլահ աշգընա օլտուն, տա-
րանընդ, չարուգ տալրանընդ, եօգսա Բարիգ էհալիսինին հըմայէսի իգթիտար-
սըգ ատամլար էլինէ թէսլիմ օլընմըշ տիյէնլէրին սէօզիւնէ ինանաճաղմ . . .
պունլարըն՝ միւթէճասըրլարը պուլամատըգլարը իչիւն ճինայէթէրի կիզլի սաքլա-
տըգլարընա ինանաճաղմ . . .

Ատլիյէ նազըրը.— Մատամ . . . յատամ . . . տէտիկինիզի էյի տիւշիւնէրէք
սէօյլէճօրսընդ, Բէտէրինիգտէն ագլընդ սալընդտա եօգ տըր . . .

Գօնթէս.— Էվլատըմը պանա իատէ իտինիգ . . .

Ատլիյէ նազըրը.— Էօլմիւշ օլտըղընա պիր իսպաթ եօգ տըր :

Գօնթէս.— Սաղ սէլիմ պանա թէսլիմ իտինիգ, միւտտէթը էօմրիմսէ սիգէ
տուվա իտէրիմ :

Ատլիյէ նազըրը.— Թէհարրիյաթ իճրա օլընաճագ . . . տէրհալ պիր թահգի-
գաթ իճրասընա էմր վէրիւնէք տիր . . .

Գօնթէս՝ օմուզլարընը սիւքէրէք.— Թէհարրիյաթ մը . . . թահգիգաթ մը
. . . Ֆօվէլ, Ամէտէ Տիւվէրնուա, տիւպէր Վիրթինի վէ Րընէ Լապառ իչիւն վա-
գը օլտըղը կիպի՞ մի :

Սըր քեաթիպ՝ պու սէօյլէյիլէրի տէլի սաչմասը ատտ իտէրէք.— Պու նէ՝ տէ-
լիճէ շէյլէր սէօյլէյօրսընդ . . .

Գօնթէս՝ հիտտէթլէնէրէք.— Տէլիճէ շէյլէ՞ր մի . . . Տիմէք սայըգլայօրմ
տէյու զանն իտիյօրսընդ, պէնի տէլի՞ եէրինէ մի գօյօրսընդ, պէն մէյյուս պիր
վալիտէյիմ, կէլմիշ զայպ ու նապէտիտ օլան օղլումը, շիւպհէսիգ գաթլ իտիլէն
էվլատըմը սիգտէն թալէպ իտիյօրմ . . . Բարիզի գաթլուրմագտա օլան ճինայէթ-
լէրի կիզլէյիպ օրթայա չըգարմատըղընդտան ուօլայը սիգի իթհամ իթտիկիմ իչիւն
պանա տէլի տիյօրսընդ, էօյլէ՞ մի . . . Էօյլէ իսէ եանըլաղըմը պանա իսպաթ
իտինիգ . . . Պէնիմ սահիհէն տէլի օլտըղըմը պանա իսպաթ իտինիգ . . . պունա
ճէվապ վէրինիգ . . . —տէտի, վէ ճէպինտէն պիր կազէթա չըգարըպ էլլէրի թիթ-
րէյէրէք կազէթայը աչտը վէ հայրէթինտէն աղզը աչըգ գալմըշ օլան ատլիյէ նա-
զըրընըն կէօզիւ էօնիւնէ գօյտու :

Ատլիյէ նազըրը.— Պու նէ՞ տիր քի . . .

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս.— Պու՞ մը . . . պու պիր միւտհիշ իթհամ տըր . . .
իյմա իթտիկի պէօյիւք ատամլար իչիւն մուճիպը մէզէլլէթ պիր իթհամ տըր : Օ-
գույընը վէ եազանլարըն կալան օլտըգլարընը սէօյլէյինիգ պանա . . . օ գէման,
օղլումըն զայպ ու նապէտիտ օլմասը խուսուսի թէք պիր վազաա տըր վէ պէն
բէք չարուգ թէլաշ իթմիշիմ տէրիմ :

Ատլիյէ նազըրը՝ գօնթէսին կէթիրտիկի կազէթանըն իւզէրինէ սլագտը :

Պիր գաչ սաթըրընը օգուր օգումագ թիթրէտի վէ պէնզի աթտը :

Սուրէթինի պունտան ագտէմ նագլ իթտիկիմիգ կազէթա պէնտինի նազըր՝
նիհայէթինէ գատար օգուտըգճա քէնտի տէհչէթի տէ բէյտէրբէյ թէզայիւտ իթտի :

Ատլիյէ նազըրը պատէհու պօղուգ պիր սէտա իլէ տէտի քի.— Պունըն իմ :

քեանը եօգ տըր . . . մուհալ գապիլինտէն տիր պու . . . Հաքիմէր պէօյէճէ հէր վազիյֆէլէրինտէ թէքեասիւլ իթմիշ օլմադլար . . . Պու բէք աղըր պիր շէյ տիր . . . պուներն իմքեանը եօգ տըր :

Գօնթէս .— Էօյլէ ամմա եաղըլմըշ նէ . . .

Ատլիյէ նազըրը .— Իֆթիրա հիշ պիր շէյ իսպաթ իթմէզ անճագ միւֆթէրիլէրին վարագ ու ատալէթինի կէօսթէրիր . . . Հէր հէյէթէ արիւշման օլան պու ատամլար՝ իտարէյէ հագարէթ իտէրէք անըն նամուսընը շիքէսթ վէ բայմալ իթմէք իսթէրլէր . . . պուեա իսէ մուվաֆֆագ օլմայաճագլար տըր :

Գօնթէս .— Էօլտիւրիլէնլէրին իսմի վէրիլմիշ . . . Էօյլէ շէյլէր նազլ ու հիքեայէ օլընմըշ քի սիզին խապէրինիզ եօգ տըր . . .

Ատլիյէ նազըրը .— Աքսիսի իսպաթ օլընընճայա դուդար պէն պիւ վագաալար եալան տըր տէրիմ :

Սըր քեաթիպ տախի կազէթայը ալըպ օգուտըգտան սօնդրա .— Պու զէհրիլի կազէթայը թահթը մուհաքէմէյէ ալմալը . . . Պէօյլէ պիլճիւմէ Բարիզ ֆամիլեալարընը ալթիւսթ իթմէք՝ օրթալըղը վէլվէլէյէ վէրմէք տէյիլ, ատէթա պիր ճինայէթ տիր . . .

Գօնթէս .— Հասըլը, Էֆէնտիլէր, պէն տէլլ՝միյիմ, օրթատտ պէօյլէ պիր թիվայէթ տէվէրան իթտիքէ, օղլումըն՝ միւտտէթը էօմրիւնտէ պիրինճի տէֆա օլալազ կէճէ գօնագտան տիշարը գալտըղընտա տուգաղա տիւշիւրիլմիշ օլտըղընա ինանմաղա հագգըմ եօգ մը տըր :

Ատլիյէ նազըրը .— Էհ, մատամ, պիլիրսինիզ եա՛, տէլիգանլըլար . . .

Գօնթէս .— Օլտուն . . . ֆիքրինիզի անլարըմ, նազըր էֆէնտի . . . Լաքին Ֆապիլէն էօյլէ պիր ճահիլլիքտէ պուլընմըշ ֆարզ օլընտա պիլէ, սապահլայըն գօնաղա ալտէթ իթմէլի իտի . . . Ասլա վէ գաթան շիւպհէմ եօգ արը քի, գօնաղա ալտէթ իթմէմէսիյլէ վէսլէսէտէն էօյէճէկիմի քէնտիսինէ ունութտըրածագ ալէմտէ հիշ պիր շէյ թէսալվուր օլընմաղ . . .

Ատլիյէ նազըրը .— Հագիգաթէն, մատամ, սիզին գօրգու վէ տէհէթլէրինիզ բէք եօլընտա կէօրիւնիյօր, լաքին միւսաատէնիզէ մաղրուրէն չուը տա տէրիմ քի, պու գօրգու վէ շիւպհէլէրինիզ միւպալէղալը տըր . . . Թէքար տէրիմ, պազը կազէթալար սիզէ տիւշման օլտըղլարընտան, ալէյհիմիզտէ էն ալչաղընա վարընճայա գատար հէր նէվի պիւաըն գուլլանմաղա սսլա ար իթմէզլէր . . . Պու պէնտին միւհթէվիյաթընա հիշ ինանմայընըզ, մատամ . . .

Գօնթէս .— Եալա՞ն մը տըր տէրսինիզ :

Ատլիյէ նազըրը .— Հիշ օլմաղսա պազը ուֆագ թէֆէք վագաալար բէք օֆուրտըլմըշ օլմալը . . .

Գօնթէս .— Էօլմիւշ օլտըղը դանընյա չու սաաթտա քէնտիսի իչիւն կէօզ եալարը տէօքմէքտէ օլտըղըմ էվլատըմ աչղընա օլտուն, պու եազըլանլարըն նէ տէրէճէ սահիւշ օլտըղընը թահգիզ իթտիրմէնիզի բէճա իտէրիմ . . .

Ատլիյէ նազըրը .— Պու պէնիմ վազիյֆէմ տիր, թահգիզ իթտիրէճէյիմ, մատամ . . . Էկէր կազէթանըն եազտըղը սահիւշ իսէ, վուգուաթը պէնտէն կիզլէյէնլէրի շէտիտէն թէէտիպ իտէճէյիմ . . . Էկէր պալաքիս մէհհուս պիր մանօվրա

Ճշմրիկն օր իսկ, կազմեա տէրհալ թահլը մուհաքէմէյէ ալընստագ տըր . . .
Մաթաուաթ սէրպէսթ տիր, պիլիրիմ . . . հէր շէյի սէօյլէմէկէ սէրպէսթ տիր,
լաքին իֆթիրա իթմէյէ տէ սէրպէսթ սէյիլ տիր . . .

Ատլիյէ նազըրը՝ չանը չալըս, իշէրի կիրէն ատլիյէ չափուշնա խիթապէն .—
Ջարուգ արապամ հազըրլանսըն :

Սըր քեաթիպ պիր հըզ իլէ .— Նէ՞ Եարմագ նիյէթինտէ պուլընյօյնընըզ,
նազըր էֆէնտի :

Ատլիյէ նազըրը .— Վագթ դայալ իթմէքսիղին տողրուճա զապլիյէ նէզարէ-
թինէ կիտլճէյիմ . . . Լութֆէն պանա ըլֆագաթ իտինիզ, մատամ, վէ պէօյլէ
պիր հէյէճանը ազիմի մուճիպ օլան մէնհուս շայիալարա նէ տէրէճէ էհէմմիյէթ
վէրմէքլիկիմիզ լազըմ կէլէճէկինի ալ վագթտան հէր իքիմիպ տէ անլայաճալըզ :

Ատլիյէ չափուշը՝ արապանըն հազըր օլտըղընը կէլիպ խապէր վէրտիքտէ, ատ-
լիյէ նազըրը՝ գօնթէս տը Շաթըլիւքսի գօլընա ալարագ մէրգումէ իլէ պէրապէր
օտասընտան տիշարը չըգտը, մէրգումէյի գարու էօնիւնտէքի նէրտիվէնին աչալը-
սընտա պէքլէմէքտէ օլան գուրէ արապասընա պինտիրտի, վէ քէնտիսի տէ արա-
պանըյա «-Ջապլիյէ նէզարէթինէ չէք-» տէյու էմր իթտիքտէն սօնղրա չըգտը
գօնթէսին եանընտա օթուրաը :

Արապա ատլիյէ տաիրէսինտէն հարէքէթ իթտի :

Ջապլիյէ նազըրընըն գուզկուճի ըննքտէ օլան կազմեայը օգուտըդտան սօնղ-
րա բէք զիյատէ միւթէսսիր օլարագ տիւշարը հայրէթ ու թէէսսիւր օլտըղընը
պիլիրիպ :

Մուճաիլէյէ պիր գաչ տագիգա թէֆէքթիւրաթը մէնհուսէյէ տալտը գալտը .
պիր արա իսթիֆա իթմէք նիյէթինտէ պիրլէ պուլընտը իսէ տէ, մէմուրիյնճէ իշ-
պու իսթիֆա նիյէթլէրինտէն ումուճէն բէք չարուգ արֆը նազար իտիլաիկի՝ հէր
քէսէ մալիւմ տիր :

Պու պէօյիւք մէմուր տալի՝ իսթիֆա նիյէթինտէ ասլա իսրար իթմէյիպ,
պաշընը չարուճագ Եօգարը գալտըրտը, էլինի դամ ու տիւշիւնէտէն պրուշմուշ
օլան ալընա կէթիւրտի վէ չանը չալարագ սըր քեաթիպինի չալըրըս տէտի քի,
— Պու սօրայա տայանապիլէճէյիմ . . . հիշ պիր վագթ կէվշէյիպ քէսիլմէյէ-
ճէյիմ . . .

Սըր քեաթիպ իշէրի կիրէրէք .— Էֆէնտիմ, պանա պիր էմրինիզ վա՞ր մը :

Ջապլիյէ նազըրը .— Էվլէթ . . . մէսալիհը ճարիյէյի սէրիան լույէթ ու
թէսլիյէ իտէլիմ . . .

Սըր քեաթիպ .— Շու էվրադլար իմգալանճագ տըր . . .

Ջապլիյէ նազըրը՝ պիր թագըմ էվրադլարը իմգալայըպ վէրտիքտէն սօնղրա
սըր քեաթիպինին էլինտէ պիր քեալըտ կէօրէրէք .— Պու՞ նէ տիր .— տէյու սիւ-
վալ իթտի :

Սըր քեաթիպ .— Նազըր էֆէնտի, պու պիր աֆիլամէ տիր, տիւն ագչամ
ատլիյէ նէզարէթինտէն կէլմիշ . պէրապէր պիր տէ ատլիյէ նազըրընըն գալէմ օ-
տասընտան չըգմա պիր թագրիր պուլընըս, պունտա աֆիլամէնին պիլա թէէթի-
սիւր աթթ օլան քիմսէյէ թէսլիմի թալէս օլընմըշ տըր . . .

Չապթիյէ նազըրը. — Բի՞մ տիր քի :

Սըր քեաթիպ. — Երբմի սէնէ միւտտէթլէ մահպուսիյէթէ մահքիւմ օլմուշ պիր դապըթա մէմուրը սըր քի, պու մէմուր՝ օն սէնէսէն պէրու պազը շէրաթիթը մախսուսէ Թահթընտա գապթիյէ նէգարէթի խըտմէթինտէ պուլընըյօր :

Չապթիյէ նազըրը. — Բէյօն Պրօմանթալ մը տըր :

Սըր քեաթիպ. — Էվլէթ, նազըր էֆէնտի . . . Պիր գաշ կիւն ապտէմ առլիյէ էգարէթի պաւ աստափըն, քիթի կիւն հայ ու ահպալ վէ ախազը հազգընտա մալիւմաթ Թալէպ օլընմըշ տըր . . . Կէօնաթըրիյէն սիւրը ահպալ էվրազը Թէմա մըյլա մէրգումըն լէհինտէ պուլընմըշ տըր . . .

Չապթիյէ նազըրը. — Եյ չիմտի Թէմամըյլա աֆվ օլընմըշ մը տըր : Եիշ շարթը շուրութը եօգ մը տըր . . . Կէնուգ պիգէ խըրզմէթ իտէնէկի միւտաթէթ տէ մի քէնտիսինէ աֆվ օլընմըշ տըր . . .

Սըր քեաթիպ. — Էվլէթ, նազըր էֆէնտի . . . Էկէր խթէր իսէ պու կիւնտէն Թէրքը խըտմէթ իտէպիլիր . . . Հաթթալ աֆիւտէնին իմգասը տիւնտէն օլտըղընտան, տիւն ագչպմտան պիլէ պուրնը եաքապիլիր իտի :

Չապթիյէ նազըրը. — այադա գալգարագ վէ պիր Թէլպա ու Կէ Էճանկա օտատա կէզինիւրէ. — Սէրպէսթ . . . Թէմամըյլա սէրպէսթ, Էօյլէ մի. Կէր վազթտան գիյաաէ խըտմէթընա միւնթաւ օլտըղընտա սըրաւա պիգտէն միւֆարգաթ իտէնէթ . . . Հաղիգաթէն, Թամ վազթընտա մայէթ մէմուրպորմըզըն Էն տիրալէթլիսինտէն, Էն զայրէթլիսինտէն վէ Էն վիճտանլըսընտան մահրու Նյույօրըզ . . . Պէնիմ Կէր իւմիտիմ օնտա իտի. պէն եպլընըզ անը ֆէննի գաթլ ճինպէթլէրի մատտէր միւտնիլէ վէ զարիպէսինին Էօնթէսինտէն կէլմէլէ միւնթէթտիլ պիլիյօր իտիմ . . . անը իսէ Էլիմտէն ալըյօրնար . . . Պու բէք աճալիպ տիր, պուրնըն իմքեանը եօգ տըր. պու օլաճագ շէյ տէլի տիր. — տէտի :

Չապթիյէ նազըրը. — պէյլէնէ քէնտի քէնտինէ Էրէյիճէ եիւքսէք պէս իլէ գէյ. Կէնմէքաւ օլտըղընտան, սըր քեաթիպի մումախլէյլին սէյլէտիքլէրինի Կէք իշիթտի վէ տէտի քի :

— Աֆիւսալ իմգալանմըշ տըր :

Չապթիյէ նազըրը. — Էյ Նէ՞ օլուր քի :

Սըր քեաթիպ. — Պէյլէ պիր գարար կէրի ալընաւազ . . .

Չապթիյէ նազըրը. — Պու գարար Կէնուգ սահրալինէ Թէպիլիք իտիլմէմըշ օլտըղընտան, Կէր շէյն իմքեանը վար տըր : Թէպիլիքինէ աճէլէ իթմէլէ պիր մէճպուրլիլէթ եօգ տըր. իմրասը լազըմ կէլէն մուամէլաթը ընմիյէ իշպու Թէէխիսիլիսէ սէպէպ օլտըղընտէլ հաճէ տէրմէյան օլընապիլիր :

Սըր քեաթիպ. — Նազըր էֆէնտի, Էյլէ ամմա առլիյէ նազըրընըն գալէմ օտապընտան չըգմա Թագըրի՝ աչըզ վէ միւտաթըն օլտըղընտան, նազըրը մումախլէյլին Էմրինէ Թէվֆիգան քէյֆիլէթի Բէյմօն Պրօմանթալա եազտըմ . . .

Չապթիյէ նազըրը. — Նազըրընը մը :

Սըր քեաթիպ. — Վաղիյֆէմ Էյլէ իշճալ իտէր իտի :

Չապթիյէ նազըրը. — Նէ՞ եօլտա եազտընըզ :

Սըր քեաթիպ. — Եազտըմ քի, Թէմամըյլա աֆվ օլընաղընտա տաթր օլան Էվ-

Իրազարեանը ալմագ իւզրէ զաթը ալինիզ՝ քննտիսինի զապթիյէ նէզարէթի տախրէ-սինէ տապթ իտիյօրսընըզ :

Չապթիյէ նազըրը .— Տիմէք պու ափշնամէնին իմզաւանմըզ օլտըղընը պիլիր , էօյլէ՞ մի :

Սըր քեաթիպ .— Էվվէթ , պիլիր :

Չապթիյէ նազըրը՝ թագաթ տան քէսիլիպ պիր սանտաւտա իւզէրինէ տիւչէ-րէք .— Բէք ալէա . . . սիզ վազիյֆէնիզի իյֆա իթմիչսինիզ . . . պէն պէտպալս-թըմ , աալը պու . . . Պէնի եալընըզ պրագընըզ , վէ Բէյմօն Ֆրօմանթալ կէլինճէ , աւընլա պէրապէր պուրայա կէլինիզ վէ ափվընա տախր օլտն էվրագը տա պիրլիք-տէ կէթիրինիզ . . .

Սըր քեաթիպ չէքիլտի կիթտի :

Մէրգու՞մ՝ տիշարը չըգտըղը օտանըն իթթիսալինտէ պուլընան օտասընտան իչէրի կիրէր կիրմէզ խատէմէտէն պիրի կէլիպ քէնտիսինէ տէտի քի ,

—Էֆէնտի , պիր զապթիպ մէմուրը կէլիլ սիզի կէօրմէք իսթէյօր . . . էլին-տէ պիր ճէլլանմէ վար տըր :

Սըր քեաթիպ .— Պու տէտիկինիզ մէմուր՝ Բէյմօն Ֆրօմանթալ տէյլի՞մի տիր , խատէմէ .— Էվվէթ , էֆէնտի . . .

Սըր քեաթիպ .— Եալընը՞զ մը տըր :

Խատէմէ .— Ոսյը , էֆէնտիմ , պէրապէր պիր տէլիգանլը վար տըր . . . Պու տէլիգանլը քէնտիսինէ պէնզէյօր , օղլու օլմալը տըր . . .

Սըր քեաթիպ .— Օղլո՞ւ մը . . . սէօյլէյինիզ կէլինլէր . . .

Խատէմէ տիշարըյա պիր իշարէթ իթտի :

Բէյմօն՝ Բօլ իլէ պէրապէր օտատան իչէրի կիրտի :

Իքիսի տէ սէվլինճլի իտիլէր :

Բէյմօն .— Մէքթուպընըզը ալտըղըմտա նէ տէրէճէ մէմուռն օլտըղըմը պէյա-նէ հաճլթ կէօրմէմ , էֆէնտիմ . . . Պու խապլըրը մէսէրրէթէսէրի մէքթուպլա սիզ պանա թէպչիր իթտիկինիզ իչիւն պիթթապ սիզէ տէ միւթէչէքքիւր վէ մին-նէթտարըմ . Տիմէք արթըգ սէրպէսթիմ . . . պիւսպիւթիւն սէրպէսթիմ . արթըգ թէմամըյլա ատամ սըրասընա կէչտիմ . . . պու սաստէթէ ինանմագըղըմ կէլմէ-յօր . . . վէ լաքին սահիհ տիր . . . Բէք սահիհ տիր . . . Օղլումը տա պիրլիքտէ կէթիրտիմ քի , օ տալսի պէնիմ կիպի սիզէ վէ զապթիյէ նազըրը էֆէնտիյէ պէյա-նը թէչէքքիւր իթսին , էֆէնտի . . .

Սըր քեաթիպ՝ իսթէմէյէրէք .— Միւսիւ Ֆրօմանթալ , զապթիյէ նազըրը տա ֆիլհագիգա սիզէ պէքլէյօր . . . ափվընըպտան տօլայը պիր ազ սիզինլէ գօնուչ-մագ իսթէյօր . . . սիզի եանընա կէթիւրէյիմ , կէլինիզ . . .

Բէյմօն .— Օղլում պէրապէր կէլէ՞մէզ մի :

Սըր քեաթիպ .— Պէնճէ պուրատա տուրմասը տահա էյի օլուր . . . զաթէն օրատա չօգ տուրմայաճագընըզ . . . Բէճա իտէրիմ , արգամ սըրա կէլինիզ . . . —տէտի վէ եազըխանէսինին իւզէրինտէն , օթօրթ գաթ տիւրիւլիւ պիր քեազըտա-լարագ Բէյմօն իլէ պէրապէր նազըրըն օտասընա կիրտի , վէ արգալարը սըրա գա-րու գաքանտը :

Բօլ՝ եալընըզ գալըս, էքէյիճէ պիր թէլաշ վէ էնտիշէյէ տիւշար օլտու :

Սէվլինճինէ սօուգ պիր սու տէօքիւմիշ իտի :

«Աֆվընըզ հազգընտա նազըր սիգէնլէ պիր ազ գօնուլմագ իսթէյօր—» տէյու սըր քեաթիպին պիր սուրէթը նամէմուլէտէ սէօյլէտիկի սէօզլէր՝ Բնլա մուճիպը ըզտըրապը տէրուն օլույօրլար իտի :

Գարարըն կէրի ալընմասընտան վէ եախօտ հիշ օլմագսս կէրի պրագըլմասընտան գօրգույօր իտի :

Բօլ պու տիւշիւնճէլէրէ տալմըշ օլտըղը հալտէ, արա գաբուընըն եանընտա պիր սանտալեա իւզէրինէ օթուրտը :

Օրատան նազըրըն՝ քէնտի բէտէրինէ սէօյլէյէճէկի սէօզլէրին պազըլարընը իշիթմէք իւմիտինտէ պուլընըյօր իտի :

Զապթիյէ նազըրը՝ եազըլխանէսինին իւզէրինէ էյիւմիշ, եազը եազմագտա պուլընմաղլա, սըր քեաթիպ իլէ Բէյմօն իշէրի կիրտիքլէրինտէ, պաշընը եօգարը գալտըրտը, սըր քեաթիպինին քէնտիյէ թագտիւմ իթտիկի տէօրթ գաթ տիւրիւլիւ քեաղըտը ալտը վէ աշըպ քէմալը տիգգաթլա պիր ուճտան օ պիր ուճա գատար օգուտու : գաճն իտէրսին հէր պիր իսպարէ վէ քէլիմէյի թէտգիգ վէ մուհաքէմէ իտիյօր իտի :

Աֆլիւամէ բէք աշըգ վէ միւսէրրաճ օլուպ, պուընըն միւնտէրիճաթընա նազարէն Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ զապթիյէ նէզարէթինտէքի մէմուրիյէթինի տէրհալ թէրք իտէպիլի իտի :

Զապթիյէ նազըրը գաշարընը չաթտը :

Աֆլիւամէտէ իսթիմալ օլընան թապլիրաթա նազարէն, հիշ պիր թէրէտտիւտ, հիշ պիր թէլէխիւր գապիլ տէյիլ իտի :

Զապթիյէ նազըրը՝ Բէյմօնա — Ֆրօմանթալ, թէմամըյլա աֆվ օլընմանըզը իսթիտա իթմիշինիլ . . .

Բէյմօն — Էվլէթ, նազըր էֆէնտի :

Զապթիյէ նազըրը — Նիշիւն . . . Պուրտուա միւթէպէր պիր մէվգիտէ իտինիլ . . . ամիրլէրինիզտէն հիւրմէթ ու ըիայէթ վէ արգատաշարընըզտան էսէրը մուհապլէթ կէօրիւյօր իտինիլ . . .

Բէյմօն — Պուշլար հէք տօղրու տըր, նազըր էֆէնտի, լաքին իսթիյարըզ պաաըյօր, պունտան մաատա տայմա օղլումըն եանընտա պուլընմագըզըմ լազըմ տըր, զիրա օղլում վիւճուտճա պիրտէն պիրէ սէրրիլիպ, զիհինճէ տէ բէք զիյատէ եօրուլտըղընտան, պու հալլէր՝ մէրգոււտա մուճիպը էնտիշէ պիր գանսըզըզ խասթալըզ բէյտա իթտիլէր, էյի վէ տիգգաթլը պազըլմագ իսթէր . . . Ումարըմ քի, իսթիտա իթտիկիմ սէրպէսթլիք՝ օղլումըն իատէի սըհէթ ու աֆիյէթի նէթիյէճէսինի հուսուլէ կէթիրէճէք տիր . . .

Զապթիյէ նազըրը — Մագսէտ շայանը մէտհ ու սէնա տըր . . . Շաֆագաթը բէտէրանէնիլ նազարը էհէմիյէթէ ալընմըշ տըր, Պուշլան մաատա սիճիլը ահվալընըզ տախի թէմամըյլա լէհինիլտէ պուլընմըշ տըր . . . Աֆլիւամէնիլ իմգալանմըշ տըր . . . սէրպէսթսինիլ :

Բէյմօն՝ Եիւրէյի գալըզս ղայրը իսթիյարի օլարագ կէօզլէրինտէն եաշար

ազմագտա օլտըղը հալտէ . — Ահ, էֆէնտի . . . սիղէ վէ պէնի հըմայէ իտէնէ-
րինք քեաֆֆէսինէ նէ տէրէճէ միւթէնէ քիւր վէ միննէթտար օլտըղըմը թէմալը-
լա ըզհար ու պէյան իթմէք գուտրէթիմին մաֆէվզինտէ տիր . . . Պուռնը ետքմազ
իսթէրիմ տէ ետքմայօրըմ . . . լազըրտը պուլամայօրըմ . — տէտի :

Պիչալիէ բէտէր հըչգըրարագ նէֆէսի թըգանըյօր իտի . պէյանը թէնէքքիւր
իթմէք իշիւն հագիգաթէն սէօյլէյէճէք հիչ պիւր լազըրտը պուլամայօր իտի :

Զապլիյէ նազըրը . — Ֆիւվագը սիղի իլթիգամ վէ հըմայէ իտէն իտարիյէ մին .
նէթտարսընըզ . . . Պուռնըլա պէրասլէր սիղ տէ մէքքիւր խտարիյէ չօգ խըտմէթ-
լէրտէ պուլընտընըզ . . . լաքին սիղէ պիւր թէքթիւրիմ վայր տրր . . .

Բէյմօն՝ էնտիչէ իլէ . — Պիր թէքտիւր մի քալանա՞ մը, նազըր էֆէնտի
նէ՞ կիպի թէքտիր տիր, վէ պէօյլէ պիւր թէքտիրէ միւսթահագ օլաճագ նէ՞ մուս-
մէլէտէ պուլընտընըմ տըր :

Զապլիյէ նազըրը . — Նէ օլտըղընը պիւր ազ քիւտն չիւպէն իթմէյօրմսընըզ .
Բէյմօն . — Այդքա քիւմ ալլահ հիչ պիւր չէ չիւպէլէնմէյօրըմ :

Զապլիյէ նազըրը . — Տիրայէթինիղէ պագարագ պուլ չէլի պիւրէմէտիկինիղէ
թէաճճիւպ իտիյօրըմ ամմա նէ իսէ սէօյլէյիմ . . . Պու սըրատա էօտէնիղէ ճիտ-
տի պիր մէտուրիյէթ հէվպէ օլընմը տըր :

Բէյմօն՝ Սահի՞ մի, նազըր էֆէնտի :

Զապլիյէ նազըրը . — Պիր թագըմ դարիւզ վէ աճալիպ ճիւնպէթլէր վուգու
պուլմուշ օլուպ, պիզի տիւշարը թէլաշ ու էնտիչէ իթմիշ օյան պու ճիւնպէթլէրին
միւթէնպազըրարընը պոպրադա մուվաֆֆագ օլտըղըմը կիւնէ տէկին քէյֆիյէթի
պէօյլէք ամիրիերիմիգտէն վէ կաղէթաւարտան կիզլէմէլէ գարար վէրմիշ, վէ սիզի
տէ նիչէլէր միւնընտան պիւրիթիւսապ պու իշին թահգիգու թէճէսիւսին մէմուր
էլլէմիշ իտիք, տէյիլ մի :

Բէյմօն . — Էվվէթ, նազըր էֆէնտի . . .

Զապլիյէ նազըրը . — Եյ շիմտի պիր ասքէր նէֆէրի՝ մու հարէպէնին իւք կիւ-
նիւ իզն իսթէյէճէք օլուր իսէ, օ նէֆէր հագգընտա սիղ նէ՞ տէրսինիզ . . .

Թէհլիքէ զէմանընտա իշտէն չէքիւմէք իսթէյէն պիւր գպարթա մէմուրը հագգընտա
պիւր նէ՞ տիւշիւնիւսինիզ . . . Ֆրօմանթալ, հագիգաթէն բէք ֆէնա վագթտա
պիւրտէն պըրմագ իսթէյօրսընըզ . . . Պու կիւնքի պուլընտըղըմը աճալը իու-
րապիւնէտէ պուլ պիւր միւֆարէգաթ տէյիլ, ատէթա պիւր ֆիրար, սալքի պիւր խը-
րսիւթ տէր :

Բէյմօն բէք գիյալտէ տիւշարը թէլաշ ու հէյման օլտու . Աճապա օ գատար
արզուլէտիկի, օ գատար զէմանտան պէրու պէրէտիկի վէ նիւաթէթ էլէ կէչիւրմիշ
օլմագ զաննընտա պուլընտըղը սէրպէսթիք երին էլիւնտէն գաշըյօր զը իտի Ա-

ճապա աֆիլ օլընմասընա ըաղմէն, նէֆէրթ իթտիկի պիր սէնաթթա տէվամ իթ-
մէկէ մէճալուր մը օգաճագ իտիզ վէ արսիւրիք պզ՝ տէր ճէտէ քէնտիպինի գըվա-

նալաճագ իտի :

Բէյմօն՝ պու թէֆէքքիւրաթտա պուլընտըղտան սօնդրա չէօյլէ պիր միւրինիպ
նազըրը խիթապէն տէտի քի ,

— լաքին, էֆէնտի, մայէթինիգտէ կիւվէնիլէճէք մէմուր եալընըզ պէն տէյի-

լիմ . . . Ղայրէթ ու տիրայէթճէ պէնտէն ալէա տէյիլ իսէ պիլէ պէնիմ այարըմտան պաշգալարը վար տըր . . . պուռնլար՝ պէնիմ պաշատըղըմ թահարիլյաթա տէվամ իտուպ պիր հիւսնիւ նէթիյճէ վէրէ՞մէզլէր մի . . . Պիր ազ էվվէլ պիր առքէր նէֆէրինին՝ թէհլիքէ ղէմանընտա թէրքը մէվգի իթտիկինտէն պահս իթտինիզ . . . Միւսաատէի ալիյէնիզլէ պուռնա ճէվապէն տէրիմ քի, պուռ հալ՝ պանա թաթպիգ օլընամազ, զիրա պուռ սըրատա թէհլիքէ եօգ տըր . . .

Զապթիյէ նազըրը .— Թէհլիքէ վար տըր, լաքին պաշգա պիր սուրէթտէ տիր . Պազը էսպապա մէպնի հէնուզ սէթր իթմէք իսթէտիկիմիզ սըրըր պուռ սապահ կա . ղէթանըն պիրի՝ պիր գաշ սաթրլա թէքմիլ բարիզէ իլան իթմիշ տիր . . . Ատլիյէ նազըրընըն պուռնա հիտտէթ իտէճէկինի մէմուլ իտէրիմ . . . Մէհլիսը մէպուսանտա տա պուռնա տաիր պիր սիւվալ իյրաւ օլընմասընտան գօրգույօրըմ . . . Եալընըզ պիր շէյ, եանի միւթէճասըրլարըն պուլընըպ թուլթուլմասը՝ իշի գուրթալարապիլիր, զիրա մուվաֆֆադիյէթ հէր շէյի էօրթէր . Պուռ մուվաֆֆադիյէթէ նաիլ օլմազ վէ պիզի թէհտիտ իտէն թէհլիքէյի տէֆ իթմէք իշիւն պիզ սիզէ կիւվէն . միշ իտիք, սիզ տէ պրազըպ կիտիյօրսընըզ . . . Պուռ տալրանըլընըզլա հարապ մէվգինիզտէն ֆիրար իտիյօրսընըզ տիմէյէ հազգըմ եօգ մը տըր :

Բէյմօն .— Սատագաթ վէ շէճաթըմը իսայլիճէ իսպաթ իթմիշ տէյիլ՝ միլիմ . . .

Զապթիյէ նազըրը .— Պուռ կիւնքի կիւն սօն պիր տէֆա տահա իսպաթ իթմէք լազըմ իտի . . .

Բէյմօն .— Նազըր էֆէնտի, օն սէնէ պէն միւթէմատիէն մուզտարըպ օլտոււմ . . .

Զապթիյէ նազըրը .— Պիր գաշ կիւն տահա ֆազլա օլուր իսէ նէ՞ օլուր . . .

Բէյմօն պուռնա տա ճէվապ վէրէճէք իտի, լաքին վազթ գալմատը :

Զապթիյէ նազըրընըն օտա գարուսը պիրտէն պիրէ աշըլըպ, ատլիյէ նազըրը՝ գաշարը չաթըլմըշ, կէօղլէրի գարարմըշ վէ տուտագլարը սարարմըշ օլտըղը հալտէ գարուսըն էշիկի իւզէրինտէ կէօրիւնտիւ :

Զապթիյէ նազըրը՝ մոււմալիէյհի կէօրիւնճէ, պէնզի աթարադ այաղա գալգտը, վէ հէյէճանընը կիզլէմէք իշիւն թէվազուէն պաշընը բէք զիյատէ աշաղա էֆէրէք քէնտի քէնտինէ «Ֆիքրիմտէն կէշիյօր իտի» տէտի :

Սըր քեաթիպ տէրհալ Բէյմօն ֆրօմանթալ իլէ պէրապէր օտառան տիշարը չըգտը վէ գարուլը արգալարը սըրա գարատը :

Ատլիյէ նազըրը՝ պիր թալըր պարիտանէ իլէ .— Էֆէնտի, թէլաշ վէ հէյէճանընըզ վէ պէնզինիզին սարարմասընա պազըլըր իսէ, զիյարէթիմ՝ մուճիպը իսէվթ ու տէհէթինիլ օլուպ, լաքին թէաճճիւպինիզի մուճիպ օլմամըշ օլմալը տըր . . . պուռն սէպէպինի պիլիրսինիզ . . . Սիզի մուալսէզլէ իթմիշ օլան վէ իշթէ եազըխանէնիզ իւզէրինտէ աշըգ պուլընան կազէթայը պիր ազ էվվէլ միւթալէա իտէրէք, սիզի չազըրթմազ վէ կէլմէնիզէ պէքլէմէք սապր ու թահամիլինտէ պուլընամատըմ . . . գալգտըմ պէն քէնտիմ կէլտիմ . . .

Զապթիյէ նազըրը՝ պաշընը էօնիւնէ էյտի :

Ատլիյէ նազըրը՝ սէօղիւնէ տէվամ իլէ .— Պուռ կազէթա եալան մը սէյլիյօր . աւըն հէման պուռ կիւն թահթը մուհաքէմէյէ ալընմասընը միւտտաիլ ումոււմիլիք հէյէթինէ էմր իտէյիլ մի :

Զապթիյէ նազըրը ճէվապ վէրմէտի :

Ատլիյէ նազըրը երնէ սէօզիւնէ տէվամ իլէ . — Տիմէք կազէթա եաւան սէօյ-
լէմէմիլ . . . Տէօրթ քիւի գաթլ օլընմըլ տա հիւլ պիր թահգիգաթ իճրա օլընմա-
մըլ, պանա հիւլ պիր րաբօրթօ իրսալ իտիլմէմիլ տիր . . . Քէյֆիլթի էն էվվէլ
պէն պիլէճէք իքէն, հիւլ պիր շէյտէն խապէրիմ եօգ տըր :

Ալիթէճասըրլարը պուլուպ մէյտանա չըգարմաղա միւզթէտիր օլամատըը-
նըզտան, շէտիտէն տիւչարը թառայիպ ու թէգեիֆ վէ աղլ օլմագտան գօրգարագ,
օ ճանապարճա ճինայէթլէրի գաթաթըպ հիւլ օրթայա չըգարմամաղը թէրթիպ ու
թասմիմ իթմիլշիինիգ վէ պէօյլէճէ ճինայաթը մէգքիւրէյէ շէրիք օլմուշսընըզ :

Պիր թագըմ գաթիլլէրին պիւա ֆիւթուր գաթլի նուֆուս վէ ղասպը էմվալ
իթտիկինի վէ Բարիգին պիր հայտուտ ինի օլտըղընը շիմտի թլքմիլ Բարիգ էհալի-
սի պիլիր : Պիգիմ իսէ պիր գապթիյէ նազըրըմըզ, պիր գապըթա լէիսիիլ, պիր
սիւրիւ բօլիս մէմուրլարըմըզ վայր տըր, վէ պուշլար հէք՝ գաթլ օլընան էհալիտէն
փօրլանան վէրկի բարալլարըլա մասալ ալըրլար . . . Պու լէք կիւնաճ շէյ տիր,
էֆէնտի . պու լէք ղարիպ վէ աճայիպ տիր . . .

Զապթիյէ նազըրը . — Նազըր էֆէնտի, կազէթանըն նէշլիյաթը՝ հագիգաթը
հալէ հիւլ մուվաֆըզ տէյիլ տիր . . . Թահգիգաթ իճրա օլընմըլ աըր . Բարիգի թա-
հարրի իթմէք իշիւն մէմուրլար թային իտիլմիլ տիր . հէր կիւն հէր սաաթ պու
մէմուրլարըն ժուրնալլարը պանա վիւրուտ իտէր . . .

Ատլիյէ նազըրը . — Պու ժուրնալլարտա նէ՞ մալիւմաթ վար տըր . . .

Զապթիյէ նազըրը . — Հայը՛ֆ, հէնուզ հիւլ պիր մալիւմաթ եօգ տըր . . .
իշթէ պու սէպէպէ մէպնի իսթիյարը սիւքիւթ իթմէյի միւնասիպ կէօրտիւմ . . .
միւթէճասըրլարը թէէտիպ օլընմայան ճինայէթլէրին նէշր ու իլանընտա սիր պէօ-
յիւք թէհլիքէ կէօրտիւմ . . . Բարիգի տիւչարը իսէվիֆ ու տէհէթ իթմէքտէն
գօրգտոււմ . . .

Ատլիյէ նազըրը . — Նասըլ քի կէօրիւյօրսընըզ, պու հիսապտա եանըլմըշսընըզ,
Սիգին կիլլի թութմագ իսթէտիկինիգի կազէթալար խապէր ալըպ, անտէն պահս
իտիյօրլար . . . հէմ տէ իսթէտիքլէրի կիլլի եիւքսէք պահս իտիյօրլար . սիգին
սիւքիւթիինիգ տէ անլէրին նէշլիյաթը ֆէսաոճույանէսինէ սէրպէսթճէ մէյտան
վէրիյօր . . . Պու կիւնքի կիւնտէ կազէթալար՝ սիգի Բարիգտէ մուհաֆագաի էմ-
նիյէթ ու ասայիլէ, վէ գաթիլլէրին քէշֆ ու թէվգիֆինէ՝ ղայրը միւզթէտիր
կէօսթէրէրէք օրթալըղը տիւչարը տէհէթ իտիյօրլար, վէ հագգլարը տա վար տըր
. . . էվվէթ, սիգ միւզթէտիր տէյիլիինիգ, սիգին կէօզիւնիգ կէօրմէզ, Նէ՞ ճէ-
րէյան իթմիլ տիր, շու սաաթտա նէ՞ ճէրէյան իտիյօր, պիլիթմիսինիգ :

Զապթիյէ նազըրը . — Նէ՞ շէյի իյմա իտիյօրսընըզ, սիւվալ իտէպիլիթմիյիմ,
նազըր էֆէնտի :

Ատլիյէ նազըրը . — Տիմէք պիլմէյօրսընըզ . . . վէ պէն՝ ատլիյէ նազըրը, սի-
գէ՝ գապթիյէ նազըրընա խապէր վէրէճէյիմ . պու մէմուրիյէթ իսէ իիգէ աիտ տիր,
եանի պէօյլէ պիր շէյի գապթիյէ նազըրը՝ ատլիյէ նէգարլթինէ խապէր վէրէճէք
տիր : էօյլէ իսէ տիյնէյիինիգ . պու կէճէ երնէ պիրի՝ օ կիլլի գաթիլլէրին պուչա-
ղըլա գաթլ օլընմըլ տըր . յագթուլըն վալիտէսի՝ գօնթէս տը Շաթլիւքս՝ պու

սասական կէլտի զայս ու նապէտիտ օլան էվլատընը պէնտէն իսթէտի . . .

Չապթիյէ նազըրը շաչկըն շաչկըն թէքրար իտէրէք. — Գօնթէս տը Շաթը-
լիւքս՝ մի տէտինիլ :

Ատլիյէ նազըրը. — Էվվէթ . . . Պու միւքէտտէր վալիտէ պուրատա տըր, իճ-
րաի ատալէթ վէ ախըը ինթիգամ թալէպ իտիյօր : Էկէր մուժաիլէյնա գատընը
գարչընըվա կէթիւրէճէք օլուր իսէմ, նէ՞ ճէվապ վէրէճէքսինիլ. հէր վազթքի կի-
պի պիր շէյտէն խապէրինիլ օլմատըղընը, պիր շէյ եաբամատըղընը սէօյլէյէ-
ճէքսինիլ, տէյիլ՝ մի :

Չապթիյէ նազըրը մէյյուս պիր սուրէթտէ. — Աման եա Բապսիլ՝մ, պու նէ՛
տէհէթլի շէյ. պիր ճինայլթ տահա՛ :

Ատլիյէ նազըրը. — Ճէգասըզ գալմըլ պիր ճինայլթ տահա, էվվէթ, նազըր
էֆէնտի. Չաթէն սօն ճինայլթլէրին քեաֆէսի տէ ճէգասըզ գալմըլ օլտըղըն-
տան, միւթէճասըրը օլան հարամիլէր՝ տահա զիյատէ ճէսարէթ ալըպ, քէօր վէ
սաղըր պիր գասըթա հէյէթլինի հիշ սայմայաճաղար տըր, Պունլար՝ ճէգասըզ գալ-
մալարընտան չըմարարագ, ֆիիլը իշգիլանէլէրինէ տէվամ իտէճէքլէր. պիզ տէ
եարըն՝ տիւնքինտէն տահա չօգ վէ տահա տէհէթլի եէնի եէնի ճինայլթլէր խա-
պէր ալմաղըլ :

Չապթիյէ նազըրը. — Ալլիմ Ալլահ, նազըր էֆէնտի, Բարիզ հիշ պիր վազթ
շիմտիքի գաաար էյի կէօգէթլիմէմիշ տիր :

Ատլիյէ նազըրը. — Հագիգի տէյիլ, զահիրի պիր սուրէթտէ կէօգէթլիմէ՛ք,
տէյիլ՝ մի. մուճիպը խանտէ ու իսթիհչա պիր սուրէթտէ նէգարէթ օլընմագ, տէ-
յիլ՝ մի. զիրա հիշ պիր նէթիյճէ հուսուլէ կէլմէյիպ, գաթիլլէրին իզի թօղու պիլէ
պուլընամամագտա տըր :

Չապթիյէ նազըրը. — Պու ճինայլթլէրին պիւսպիլթիւն պաչգա պիր սուրէթ-
տէ իճրա օլընտըղընը տա նագարը տիգգաթա ալմալը տըր. պու սէպէպտէն թա-
հարրիյաթը վագըա՛ նաիլը մուվաֆֆագիյէթ օլմապօր . . .

Ատլիյէ նազըրը. — Նէ՞ տիմէք իսթէյօրսընըզ :

Չապթիյէ նազըրը. — Տիմէք իսթէյօրըմ՝քի, մէգքիւր ճինայլթլէր՝ պէնճէ
պիր տէլի, պիր մէրագըը թարաֆընտան իճրա իսիլմիշ օլուպ, պու շախս՝ կէօ-
րիւնիշտէ պիլա սէպէպ պէօյլէ պիր մուամէլէտէ պուլընըյօր . . .

Ատլիյէ նազըրը. — Ֆիքրինիլի իյգահ իտինիլ . . .

Չապթիյէ նազըրը՝ եէքտիկէլլէրիյլէ հիշ րասըթաի միւնասէպէթլէրի պուլըն-
մայան մագթուլլարըն նէ սուրէթլէ ճէրհ ու դաթլ օլընտըղընը վէ գաթիլին
պուլընարտան հիշ պիր շէյ զասս ու սըրգաթ իթմէմիշ օլտըղընը մուխթասար սիր
սուրէթտէ նագը ու հիքեայէ էյլէտի : Նազըրը մուժաիլէյն՝ իսմինի ունութմըլ օլ-
տըղը ալլիմ պիր հէքիմ թարաֆընտան պու պապտէ զասըթա ըլիսինէ իթա իտիլ-
միշ օլան իյգահաթը թէքրար իլէ աալիյէ նազըրընա պէյան ու թէֆհիմ իթտի :

Օգույանլարըմըզա մալիւմ օլտըղը իւզըէ, զիւր օլընան ալլիմ հէքիմ՝ տօգթօր
թօմբսըն իտի :

Ատլիյէ նազըրը՝ պու հիքեայէյի տիւչարը տէհէթլ օլարագ իսթիմա իտիյօր
իտի :

Զապիկյէ նազըրընըն հիքեայէսի խիթամ պուլտըգտա, ատլիյէ նազըրը տէ-տի քի:

— Գաթիլ իսթէր ֆէննի պիր մէրադա, իսթէր սըրֆ տէլիկէ մէպնի պէօյլէ չիր հարէքէթտէ պուլընմըջ օլսուն, պու մուամէլէի ճանվէրանէ՝ պէհէմէհալ խիթամ պուլմալը տըր: Միւթէճասըրը վէ եախօտ միւթէճասըրլարը պուլմադ իչիւն սիգէ պէքիզ կիւն մէօհլէթ վէրիրիմ, էկէր սէքիզ կիւնէ գատար ճանիլէրի պուլուպ թէվգիֆ իտէմէզ իսէնիզ, պէն սիզի ազլ իթմէմէք իչիւն սիզ քէնտիւնիզ իսթիֆանըզը վէրինիզ . . .

Զապիկյէ նազըրը՝ պիր սարարըպ պիր գըզարարադ. — Գուտրէթիմին մաֆէվգիւնտէ սարֆը դայրէթ իտէճէյիմ, նազըր էֆէնտի. լաքին սիզ պու քէրրէ պէնիմ գուվէթլէրիմտէն պիրինի մահվ ու զալ իթտինիզ . . .

Ատլիյէ նազըրը. — Հանկըսը տըր օ:

Զապիկյէ նազըրը. — Մայէթ մէմուրիյնիմտէն հանկըսընա էն ղլյատէ կիվէնիր իտի իսէմ, անը պու քէրրէ էլիմտէն ալաընըզ . . .

Ատլիյէ նազըրը. — Րէյմօն Ֆրօմանթալը մը տիմէք իսթէյօրսընըզ:

Զապիկյէ նազըրը. — Էվվէթ, անը տիմէք իսթէյօրըմ. վազիֆլէնին էն աղըրը օնա հէվալէ իտիլմիլ օլուպ, պիլճիւմլէ թէհարրիյաթա գօմանտան նասպ օլընմըջ իտի, վէ գապըթա ըէիտինն օնա էմնիյէթի պէրքէմալ իտի . . .

Ատլիյէ նազըրը. — Շիմտի սիգէ մուամէնէթ իթմէք իսթէմէյօր մը:

Զապիկյէ նազըրը. — Սիլին էսնաի միւվասէլէթինիզտէ պէն տէ պու պապտէ քէնտիսինի սօրուշտըրմադտա վէ չէտիտ պիր մուգամէմէթէ ուղրամադտա պուլընըյօր իտիմ:

Ատլիյէ նազըրը. — Քէնտիտի օրատա՞մը տըր:

Զապիկյէ նազըրը. — Էվվէթ, նազըր էֆէնտի:

Ատլիյէ նազըրը. — Պուրայա չաղըրթընըզ պագալըմ. . . — տէյինճէ, զապիկյէ նազըրը պիր էլէքթրիգ չանը չալտը:

Սըր քեաթիպի անիտէ կէլտի:

Զապիկյէ նազըրը՝ քեաթիպէ. — Ֆրօմանթալը պուրայա կէօնտէրինիզ:

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ էնտիչէ ու վէսվէսէտէն թիրիլ թիրիլ թիթրէմէքտէ օլտըզը հալտէ հէման չաբուճադ իչէրի կիրտի, վէ քէմալը ինթիրամ վէ թէվազու իլէ վէ լաքին բէք օ գատար իսթիյարը մէզէլէթ իթմէքսիլին էօնէ տօղրու էյիլտի:

Ատլիյէ նազըրը՝ Րէյմօնա խիթապէն. — Ֆրօմանթալ՝ սիզմիսինիզ, էֆէնտի, վէ տիւն իմզալանան աֆիլնամէ սիզի՞ն մի տիր . . .

Րէյմօն. — Էվվէթ, էֆէնտիմ. հուգուրընըզա գասուլ օլընմազըղըմտան պիլիսթիֆատէ, խաքիբայի ասիլանէնիզէ արզը չիւքրան վէ ուպուտլիյէթ իթմէյէ միւսարէաթ էյէրիմ:

Ատլիյէ նազըրը. — Իչպու չիւքրան վէ ուպուտլիյէթի պանա իսպաթ իթմէք՝ քէնտի էլինիզտէ տիր . . .

Րէյմօն. — Նա՞սըլ:

Ատլիյէ նազըրը. — Պու սըրատա Բարիզի տիւչարը խէվֆ ու տէհէթ իթմէքտէ օլան ճինայէթլէրին ֆաիլլէրինի պուլուպ օրթայա չըգարմազա մէմուր օլմուչ:

սընըզ, ամսա պու տէֆա նախ օլտըղընըզ ափա խթինատէն, մէմուրիյէթինիզ. տէն խթիֆա իթմէյէ վէ հաթթա պու կիւն թէրքը մէմուրիյէթ էյլմէկէ հագ-գընըզ վար տըր . . . Պու հագգտան խթիֆատէ իթմէք նիյէթինտէմիսինիզ . . . աչըգտան աչըղա սէօյլէյինիզ, ճէվապ վէրինիզ :

Բէյմօն. — Էվլէթ, նիյէթիմ էօյլէ տիր, նազըր էֆէնտի . . .

Ատլիյէ նազըրը. — Էօյլէ իսէ տիյնէյինիզ, ինթիմալ քի պու պաստէքի էֆ-քեարընըզ թաատիլ օլընաճագ տըր . . .

Բէյմօն՝ չիւպհէլի պիր թարղոտա պաչընը սալլատը :

Ատլիյէ նազըրը՝ սէօղիւնէ տէվամ իլէ. — Սիպէ շունը սէօյլէյէճէյիմ, Միւսիւ Ֆրօմանթալ . . . Սիպ բէտէրսինիզ, չիւնքի սիզ հըսսիյաթը միւշֆիդաճէի բէտէ-րանէնիգէ խթինատէն ափվընըզը թալէպ իթմիշսինիզ տիր, պէն տէ պու չէֆա-գաթըր բէտէրանէնիզին սուրէթը ըզհարընտան միւթէէսսիր օլարագ խթիտանըզը գապուլ իթմիշիմ տիր . . . Իմտի կիզլի պիր գաթիլ թարաֆընտան էվլատլարընա թէհտիտ օլընան անա վէ պապալար նամընա, սիզտէն պիր պէօյիւք ֆէտաքեար-ըզ թալէպ իթմէյէ, պուհնա էհէմիլիյէթ վէրմէքտէ օլտըղընըզ հուրրիյէթը թամ-մէտէն պիր գաչ կիւն ֆէտա իթմէնիզի թէքլիֆ էյլմէկէ կէլտիմ . . . Տիւշարը հիւզն ու տէհէթ օլան ֆամիլեալար նամընա գալպինիզէ տալէթ օգուրըմ . . . Սայէնիզտէ գոնուընըն զալէպէ իտէճէկի կիւնէ գատար մէվգիի հարալընըզտա գալ-մանըզը թալէպ իտէրիմ . . . կիւն տէ չիւպհէսիզ ուզագ տէյիլ տիր . . . գէման հա-գիգաթէն վաճիպէի գիմէթինիզի իյֆա իթմիշ օլաճագսընըզ : Պու թալպիմէ ճէ-վապըր բէտտ մի վէրէճէքսինիզ, միւսիւ Ֆրօմանթալ :

Բէյմօն՝ պիւթիւն վիւճուտըյլա թիթրէյօր իտի :

Սատէլիկիլէ պէրապէր պիր լիտնը պէլաղէթլէ քէնտիսինէ իյրատը քէլամ իտէն պու սէտա՝ գալպինտէ պիր հէյէճանը ազիմ հուսուլէ կէթիրիյօր իտի :

Պէօյլէ պիր թալէպէ գուլագ ասմամագ օլապիլիբ մի իտի :

Լաքին Բէյմօն գարարսըզ պիր հալտէ պուլընըյօր իտի . . . օլլունը խաթրընա կէթիրտիքճէ իպրազը թէրէտտիւտ իտիյօր իտի :

Ջապիլիյէ նազըրընըն օտասը իլէ սըր քեաթիպինին օտասը արասընտա պու-լընըպ Բէյմօնըն իչէրի կիրէր իքէն թէքմիլ գարամամըչ օլտըղը դարու՝ օ սըրա-տա պիրտէն պիրէ աչըլտը վէ պիր տէլիգանլը իչէրի կիրտի :

Պու տէլիգանլը Բօլ իտի . . . նիտա իտէրէք տէտի քի ,

— Գապուլ իտինիզ, պապաճըղըմ, գապուլ իտինիզ . . . պու սիզին վագիֆէ-նիզ տիր . . . Սիպի պու քէրէ պանա իտտէ իտէնլէրէ պէն տաթի արզը չիւքրան վէ միննէթտարի իթմէք իչիւն սիզինլէ պէրապէր իճրաթ մուամլէլէ իթմէք իս-թէրիմ . . .

Բէյմօն՝ բէք զիյատէ միւթէէսսիւր օլարագ. — Էվլատըմ . . . էվլատըմ . . . նէ՞ տիյօրսըն, նէ՞ իսթէյօրսըն . . .

Բօլ. — Պէն տէ սիզինլէ պիրլէչիպ, օ ալչագ գաթիլլէրլէ բէնչէլէլմէք իս-թէրիմ :

Պիր գատըն սէսի. — Պէն տաթի սիզինլէ պէրապէր օլմագ իսթէրիմ, Բէյմօն. — տէտի վէ պաչգա պիր գաբուտան իչէրի կիրմիշ օլան գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ Ֆրօմանթալա եագլաչարագ անըն էլլէրինի թութտու :

Րէյմոն իւէ Բօլ՝ հայրէթիւ.— Մատամ տը Շաթըլիւքս . . .

Գօնթէս.— Էվվէթ, Էվվէթ, մէհյուսս պիր վալտէ քի, արթըգ սիպտէն պաշ-
գա քիմսէյէ կիւվէնմէզ վէ քէնտիսինէ իմտատ վէ մուսավէնէթէ միւսարէաթ իթ-
մէնիլի քէմալը թէգարրու իւէ սիդէ րէճա ու նիյալ իտէր . . .

Բօլ՝ էնտիդէ իւէ.— Մատամ, նէ՞ օլտու սիդէ :

Գօնթէս տը Շաթըլիւքս՝ աղլայարագ.— Ֆապիէն զայպ օլտու, օրթատա եօգ
. . . զալիպա էօլմիւշ տիր . . .

Բօլ.— Ֆապիէն զայպ օլտու մը . . . զալիպա էօլմիւշ մի :

Գօնթէս.— Պիւթիւն կէճէ քէնտիսինէ պէքլէտիւմ . . . Տիւն ագչամ Ժիմնազ
թէաթրօսընտա պիրինճի տէֆա օլարագ իճրա իտիլէն պիր թէաթրօ օյուներնը սէյր
ու թէմաշա իթմէք իւզրէ էվտէն չըգտը կիթտի . . . սալաշա եէրէ կիտէճէքտի
տէ պուներ սէթր իթմէք իչիւն թէաթրօյա կիտէճէյիմ տիմէտի. սահիհէն Ժիմնազ
թէաթրօսընտա իմիշ, քէնտիսինի օրատա կէօրէն վար տըր . . . ահիպսուսընտան
իքի քիչիյէ սիւվալ իթտիւմ, օրատա կէօրտիւքլէրինի պանա սէօյլէտիլէր . . . կէ-
ճէ տիշարտա գալտը, էվէ կէլմէտի. պուներն սէպէպի անլաշըմազ պիր շէյ տէյիլ,
իհթիմալի վար պիր շէյ տիր, Լաքին րէք զիյատէ կէճիթիկի իչիւն էօլմէսէմ պիլէ
ազլըմը զայպ իտէճէկիմի պիլտիկի հալտէ պու սապահա դատար էվէ ալտէթ իթ-
մէմէսինէ պազըլըր իսէ, մութլագա էօլմիւշ օլմալը տըր, զիրա ալէմտէ հիշ պիր
շէյ, հաթթա պիր գարը պիլէ, քէնտիսինէ պէօյլէճէ վալտէսինի ունութաըրա-
մազ Բէնտիսինի արայօրըմ. սող սէլիմ էլիմէ կէչիրմէսինի ձէնապը Հադգա տուվա
վէ նիյալ իտիյօրըմ. Ալլահ պու տուվալըմ դապուլ իտէճէք մի տիր. ատլիյէ նա-
զըրը էֆէնտի իւէ պէրապէր կէլտիւմ . . . պուրատա իտիւմ . . . սէօյլէնէն սէօզլէրի
իչիթտիւմ, սէսինիլի թանըտըմ, վէ իչէրիմտէն էօյլէ կէլտի քի, էկէր հէնուզ պիր
շէյ օլմամըշ վէ վագթ կէշմէմիշ իսէ եալընըգ սիգ օղլումը սաղ սէլիմ պանա թէս-
լիւմ իտէպիլէճէքսինիլ, վէ էկէր վագթ կէշմիշ իւէ պիլէ, հիշ օլմազուս դարագ ու
ինթիգամըմը ալաճագսընըգ :

Բօլ.— Մատամ, իւմիտիսինիլի գաթ իթմէյինիլ. Ալլահ րէտէրիմէ եարտըմճը
օլաճագ վէ Ֆապիէնի սաղ սէլիմ սիդէ թէսլիւմ իթտիլէճէք տիր :

Րէյմոն.— Մատամ, պէնիւմ էվլատըմը սիգ կէօյլէթլէտիսինիլ . . . սէվկիւլիւ
պէտպալթ գարըմըն սօն նէֆէսինի սիգ գապուլ իթտիսինիլ . . . Պու շէյլէր խաթ-
րըմա կէլտիքճէ, րէճալարընդա մուգալմէթ իթմէք էլիմտէն կէլմէզ, Հուրրիյէ-
թը մուամէլէմի էլէ կէչիրտիւմ, Լաքին վագիթի միսնէթտարի իւէ հէնուզ միւքէլ-
լէֆիւմ. Մէվգիի հարպըմտա գալաճագըմ. մալստուվընըգ սաղ վէ եա էօլիւ օլա-
րագ սիդէ իատէ, վէ Բարիլի գալուլազտա օլան աշաղ գաթիլէրի եէտը առա-
լէթէ թէսլիւմ իթտիքտէն սօնդրա մէվգիի հարպըմը թէրք իտէճէյիմ :

Գօնթէս.— Թէշէքքիւր իտէրիւմ . . . Թէշէքքիւր իտէրիւմ . . . Ա՛հ, Րէյմոն,
պէնի երիւզ իւթիւ պրագըպ կիթմէյէճէկիսինիլէ էմին իտիւմ :

Ատլիյէ նազըրը՝ րիգգաթը գալպ իւէ.— Պու մուամէլէնիլ րէք խայրը պիր
մուամէլէ տիր. Ֆրոմանթալ, սիգ էյի եիւրէլի պիր առամսընըգ . . .

Ջապիթիյէ նազըրը.— էօյլէնտէն սօնդրա պուրայա կէլիսիլ, Ֆրոմանթալ . . .
լազըմ կէլէն. թէտապիրը մուէսսիթէյի գարարլաշտըրալըմ . . . Շիմտի չուշարը ա-

ընդդ. պունկար սիզին ասֆիւմանիզ տիր . . . Պէօյէ պիր լուծֆա նէ՝ տէրէճէ
լայըզ օլտըղընըզ շիմտի իսպաթ իթտիրիզ . . .

Րէյսօն Ֆրօմանթալ՝ զապթիյէ նազըրընըն քէնտիյէ ուզաթպըզը քեաղըտը ա-
լըպ պուս իթտիքտէն սօնդրա , պսպա օղուլ պիրպիրինի գուճագլայարաք մէսեր-
րէթլէրինտէն նաշի կէօզ եաշլարը տէօքտիւլէր :

Ասլիյէ նազըրը՝ գօնթէս տը Ճաթըլիւքսէ պսզը թէսէլիսլալսէ աէօզլէր սէօյ-
լէտիքտէն սօնդրա հէքսինի տէ եօլա գօյտու , վէ Բօլ՝ մուժարիլէյհա գօնթէսի գս-
նաղընա գատար կէօթիւրմէկէ մէմուր օլտու :

Մէրգուժ տէրիգանը՝ պու վազլիֆէյի իյֆա իթտիկի սըրատա , բէսէրի Րէյ-
մօն տա պիր չօգ զապըթա մէմուրլարըյլա պուլըմաղա գարար վէրմիշ օլտըզը
Սէն-Լուր ատասընտաքի խանէսինէ ալտէթ ու աղիմէթ էյլէտի :

54

Ասլիյէ նազըրը պիր գաշ տագիգա գատար տահա գապթիյէ նազըրըյլա գալտը .
Պու իքի նազըր՝ Աթա Հալա վառէթատըյլա Բարիզին պաշլըճա կազէթալա-
լընա թէպլիզ իթմէք , վէ իսմի վէրիլմէքսիզին պալատէ գիքը օլընան կազէթատա
միւնտէրիճ վագաալարը պիր տէրէճէյէ գատար թէքլիպ էյլէմէք իւզրէ միւթթէ-
ֆիգէն պիր ֆգընի բէսմիյէ թանգիւմ էյլէտիլէր :

Ինթիմալ քի օգույանլարըմըզ՝ պիր նիյէթը մախսուսէյէ մէպնի կիլլի սագլա-
մագ իսթէնիլէն պիր մատտէ հագգընտա մէզքիւր կազէթանըն նասըլ օլուպ տա
օ գատար սահիհ մալիւմաթ ալապիլտիկինէ մէրագ իտէրլէր :

Պու մէրագլարընը տէֆ իթմէք իշլու մուխթասար պիր իյզահաթ իթասընա
միւնտէրաթ իտէրիզ :

Տայիա թագէ հավասիս արայան մուխպիրլէր՝ Շուաղի-լը-Րուա չըմէնտըֆէ-
րինտէքի գազայը մուխլագա խասպէր ալաճագլար իտի :

Պու մուխպիրլէր՝ Րընէ Լապառըն նաշէսի Բարիզէ կէթիրիլմիշ օլտըղընը տու-
յարագ , ճէնագէ կիւնիւնտէ էօլիւ էվինէ կիթմիշլէր վէ քէմալը մէհարէթլէ Մա-
տաւ Լապառըն պէսլէմէսինտէն ալսզը մալիւմաթ իտէպիլմիշլէր իտի :

Պու պէալէմէ՝ իլք ագըալըն էօլիւնին օտասընտա գապըթա ընիսի քլէ բօլիս
գօմիսէրի վէ տօգթօր թօմըսըն վէ սաիրէ միյանընտա ճէրէյան իտէն միւքեալէ-
մէյի իշլիթմիշ օլտըղընտան , հէր իշլիթտիկիմի մուխպիրլէրէ նագլ իթմիշ իտի :

Իշթէ օ մուճիսլը հէյէճան պէնտ պունտան նէշէթ իթմիշ օլուպ , օ կիւնիւ
մէզքիւր կազէթա ընք չօգ թապ օլընմըշ տըր :

Էսիկ տօսթըմըզ Լա Ֆուին՝ եարասընը թէտալի իթտիրմէք իւզրէ գալգըպ
էճգաճըյա կիթտիկի կիւնտէն պէրու նէ՝ օլմուշ , նէ՝րէտէ գալմըշ իտի :

Պու զամուղ վէ ֆիլօգօֆ պալըգ ավճըսը՝ սանտալընի սուտան չըգարլըպ եիւզ-
տիրմիշ , վէ ալ թագըմլարընը եէնիտէն տիւզմիշ սըրասընա գօյմուշ իտի :

Պատէհու թէքրար քէնտի հէր վագթքի իշլիլէ մէշղուլ օլուպ , լաքին քէնտիյի
եօրմագտան սագընըյօր իտի , զիրա չօգ գան կիթմիշ օլտըղընտան հէնուղ թէքմիշ
էյի օլմամըշ վէ էբէյիճէ գայըֆ գալմըշ իտի . լաքին Լա Ֆուին՝ օլթասընըն էն ու-

Փագ հարեքէթլերինի կեօղէթլէմէքլէ պերապեր ամսը ինթիգամ ինլեւարընա տախի տալմագտա վէ քէնտի գաթիլինի ոլուլմագ իչիւն զինինի թըրմալայըպ միւնասիպ պիր չարէ արամագտա խոի :

Պիր վագաաի խուսուոյէ՝ ագլընտան հիչ չըգմայըպ, քէնտի պիլճիւմլէ թէֆէքիւրաթընա պիր նէվի միլ մագամընտա պուլընըյոր խոի :

Պու վագաա՝ միտալեանըն սըրգաթը խոի :

Թէամմիւտէն իհրա օլընտըղը տէրքեար օլան պու սըրգաթ՝ շիւպհէսիգ ճինալաթը վագըանըն սէպէպը եէկեանէսի խոի :

Լա Ֆուին՝ Ամէտէ Տիւվէրնուա իլէ տիւպեր Վիրժինիյի տիւչիւնէրէք քէնտի քէնտինէ տիյոր խոի քի ,

— Եէք եէնի պիր սանտալա դարչը շու շիւրիւք սանտալըմլա պահա կիտէրիմ քի , պիւթիւն պու ճինայէթլէր եալընըպ պիր հայլազ չարգընըն իչի տիր : Իքի օմուզըմըն արա եէրինէ քէմալը մէհարէթլէ պուչաղը սօգան օ սաթթէ Փասլիգա իչիսի տախի Տիւվէրնուա իլէ Վիրժինիյի գաթլ խտէն այնը ճանի օլտըղընա պէնճէ գէրրէ գատար շիւպհէ եօգ տըր :

Լա Ֆուին՝ Գրէթիյտէ պիր շարապճը տիւքքեանընտա թաամ խտէր իքէն , ճինայաթը մէգքիւրէյի եագան կագէթա կեգիւնէ իլիչիպ , ալտը ճինայէթ պէնտինի տէրագապ օգուտը , վէ քէնտիսի վէ Ամէտէ Տիւվէրնուա կիպի գօնթ տը թօնէրիֆօնըն վէրէսէսինտէն պուլընան Րընէ Լասպառըն իսմինի տախի մագթուլլար միյանընտա օգուլընճա տիւչարը իսթիյրապ վէ թէաճճիւպ օլտու , վէ շիւպհէսի թէքմիլ տէֆ օլուպ թէմամըյլա ինսնմաղա պաշլատը :

Լա Ֆուին քէնտի քէնտինէ . — Պէն տիյոր ըտըմ ամմա . . . Կիւն կիպի աչիքեար պիր շէյ տիր քի , գօնթըն վէրէսէսինտէ պուլընան միտալեալարը սըրգաթ իթմէք իչիւն մէրգումանը գաթլ խոյորլար . . . Լաքին պու միտալեալարը ալըպ նէ՞ եաքապիլիլէր . . . Պազալըմ , սօնը նէ օլաճաղընը էլպէթթէ կէօրէճէյիգ . . . Պէնիմ պիր ֆիքրիմ վար , վէ գաննըմ պու ֆիքրիմ չօգ եօլընտա տըր . . .

Պուըն տիյէրէք Լա Ֆուին սանտալընա պինտի , Մարն ըրմաղընըն էօթէ եագաընա կէչտի վէ Բօլ Ֆրօմանթալըն իգամէթ իթտիկի քիւչիւք խանէյէ ագիմէթ էյլէտի :

Մէրգուլըն իսթիյար վէ սատըգ խըտմէթճի գարը գապուլ խտէրէք , տէտի քի , — Վայ , սի՞գ միսինիգ , Միւսիւ Պուլընուա :

Լա Ֆուին . — Էվվէթ , պիգզաթ պէն քէնտիմիմ , Մատլէն գատըն . . .

Մատլէն . — Տէլիգանլը էֆէնտիմի՞ մի կէօրմէյէ կէլտինիգ . . .

Լա Ֆուին . — Էվվէթ , Մատլէն գատըն . . . Միւսիւ Բօլ պուրատա եօ՞գ մը :

Մատլէն . — Խայր , շիմտի եօգ :

Լա Ֆուին . — Բարիգտէ՞ մի տիր :

Մատլէն . — Էվվէթ , Բարիգտէ տիր . . . Բէտէրի Մ . Ֆրօմանթալ՝ սէյահաթտան ալտէթ իթմիչ օլտըղընտան , պու սապահ Բարիգտէն պիր թէլէկրաֆ եաղըպ քէնտիսինի իսթէմիչ խոի . . .

Լա Ֆուին . — Վայ աքսի շէյթա՛ն . . . Մատլէն գատըն , աճապա պու ագչամ Մ . Բօլ ալտէթ խտէ՞ր մի տէրսին . . .

Մատլեն.— Բէք ուսմամ . . .

Լա Յուսին.— Վա՛յ, պու պիւսպիւթիւն ֆէնա պիր խապէր տիր :

Մատլեն.— Բէնտիսինէ աճէլէ պիր սէօյլէյէճէյինի՞զ մի վար իտի :

Լա Յուսին.— Էվվէթ, բէք աճէլէ պիր սէօյլէյէճէյիմ վար իտի : Էկէր միւնա-
սէպէթսիզ տիւլմէզ իսէ, Բարիզտէ քէնտիսինի նէրէտէ պուլապիլէճէկիմի սէօյլէ-
յէպիլի՛րմիսինիզ, Մատլեն գատըն . . .

Մատլեն.— Պունտա հիչ պիր միւնասէպէթսիզլիք եօգ տըր . . . Բէնտիսինի
Բարիզտէ Սէն-Լուի-գ'ան-Լիլ սօգաղընտա բէտէրինին 18 Նօմէրօլը խանէսինտէ
պուլուրսընըզ :

Լա Յուսին.— Թէչէքքիւր իտէրիմ, Մատլեն գատըն . . . Ըրմաղըն եինէ օ
պիր Թարաֆընա կէչիպ տէմիր եօլ գաթարընա լաքիպ օլուր կիտէրիմ . . . —
տիյէրէք Ֆրօմանթալըն Գրէթէյլտէքի խանէսինտէն չըգըպ աճէլէ իլէ սանտալը-
նա կիթտի :

Սաաթ օն պիրի չէրեէք կէչէրէք Բարիզէ միւվասէլէթ իթմիչ իտի :

Էօյլէնէ օն տագիգա գալարագ Րէյմօն Ֆրօմանթալըն իգամէթ իթտիկի խա-
նէյէ տուխուլ իտիյօր իտի :

Լա Յուսին՝ գարուճը գարըյա խիթապէն.— Միւսիւ Բօլ Ֆրօմանթալ պուրա-
տա՞ մը տըր, լութֆէն սէօյլէ՞րմիսինիզ :

Գարուճը գարը.— Պապասըյա պէրապէր տիչարը չըգտը, էֆէնտի :

Լա Յուսին.— Նէ՞ վազթ ալտէթ իտէճէկինի սէօյլէյէպիլի՛րմիսինիզ, սէվկիւ-
լիւ մատամ :

Մատլեն.— Ա՛հ, նէ վազթ կէլէճէկինի պիլմէյօրմ : Պու էսնատէ էվտէ Թա-
ամ իթմէզլէր : Լաքին բէտէրի Ֆրօմանթալ հէման տայմա սաաթ տէօրթ ռատտէ-
լէրինտէ էվէ կէլիր . . . օ վազթ կէլիպ պուլապիլի՛րմիսինիզ . . .

Լա Յուսին.— Թէչէքքիւր իտէրիմ, սէվկիւլիւ մատամ . . . Եինէ օղրարամ.—
տիյէրէք, սօչա չըգտըղընա պիր ազ միւնֆէիլ օլտըղը հալտէ գարուճը գարըյը
սէլամլարըպ միւֆարէգաթ իթտի վէ վէ ալլուտան կէչիպ սօգաղա չըգտը :

Պիր տէ օրատա պիրտէն պիրէ տուրուպ, եիւզիւնտէ պիր ալամէթը մէսէր-
րէթ նիւմայան օլտու :

Լա Յուսին՝ սօգաղա չըգտըղը սըրատա Րէյմօն Ֆրօմանթալըն՝ արապա գարու-
սընտան քէմէր ալթընա կիրմէքտէ օլտըղընը կէօրիւչ իտի :

Րէյմօն՝ զապթիյէ նէգարէթինտէն ալտէթ իտիյօր իտի :

Պու գաթ՝ աֆիլամէսինի ճէպինէ գօյմուչ օլտըղընտան, եիւզիւ կիւլմէքտէ
պուլընըյօր իտի :

Լա Յուսին՝ մէրգուլը կէօրիւնճէ, շաքասընը չըգարըպ օնա տօղրու կիտէ-
րէք.— Սապահլար խայր օլտուն, միւսիւ Ֆրօմանթալ . . .

Րէյմօն.— Սապահլար խայր օլտուն, օղլում :

Լա Յուսին.— Իհիթիմալ քի պէնի Թանըմազսընըզ, միւսիւ Ֆրօմանթալ :

Րէյմօն.— Պիլաքիս պէն սիզի բէք էյի Թանըրմ . . . իսմինիզ Պուլնուա տըր,
վէ պուլտան պիր գաչ հաֆթա մուգատտէմ Ֆօվէլ նամընտա պիրինին ճէսէտինի
Սէն նէհրինտէն չըգարմաղա սիզ մուսվէնէթ իթտինիզ . . .

Լա Ֆուրն.— Էվվէթ, սողրու տըր . . . Էօյլէ իսէ գուզվէի հաֆըզէնիզ թէ-
մամըյա եէրինտէ օլտըղընա իֆթիխար իտէպիլիսինիզ, միւսիւ Ֆրօմանթալ.—
տէտիքտէն սօնղրա ալչազ պիր սէս իլէ քէնտի քէնտինէ.— Էֆքեարըմ հիչ եան-
լըշ տէյիլ իմիչ . . . միւսիւ Բօլըն պապասը պիր խաֆիյէ տիր . . . նէ՞ եաբար-
սըն իջ պէօլլէ տիր . . . ԿՊէն ալիւ ալլահ բէյտէրրէյ գուրնազլանըյօրըմ . . . —
տէտի .

Րէյմօն.— Պուրատա պէնի՞ մի արամաղա կէլտինիզ .

Լա Ֆուրն.— Էվվէթ, միւսիւ Ֆրօմանթալ, պիզգաթ սիզի արամաղա կէլ-
տիւ . . .

Րէյմօն.— Էյ նէ՞ իսթէրսինիզ . . .

Լա Ֆուրն.— Սիզինլէ գօնուշմազ իսթէրիւմ, միւսիւ Ֆրօմանթալ,

Րէյմօն.— Պէնիմլէ գօնուշմա՞զ մը . նէ՞ չէյ իւզէրինէ :

Լա Ֆուրն.— Պէօյլէ շէյլէր ալլուընն օրթա եէրինտէ սէօյլէնմէզ . . . Սի-
զինլէ գօնուշմազ իսթէրիւմ ամմա օտանըգտա եալընըզ իքիմիզ պուլընմալըյզ . . .

Րէյմօն՝ բէք զիյատէ իսթիլրապ իտուպ, պու տէլիգանընն քէնտիսինէ սէօյ-
լէյէնէք նէ լազըրտըսը օլտըղընը քէշֆ իտէմէյէրէք.— Էօյլէ իսէ եօգարը չըդը-
նըզ, տէլիգանը . . . —տէտի .

Լա Ֆուրն՝ Ֆրօմանթալըն արգասը սըրա եիւրիւտի վէ Ֆրօմանթալ՝ մէրգու-
մը թաամ օտասընա կէօթիւրիպ օրատա պէյր վէճհը աթի միւքեալէմէյէ կիրիչտի .

—Իշթէ պուրատա արգու իթտիկինիզ վէճհլէ իքիմիզ եալընըզըզ . . . Պէնտէն
պաշգա քիմսէ սէօյլէտիկինիզի իշիտէմէզ . . . Օթուրընըզ տա նէ սէօյլէյէնէք ի-
սէնիզ սէօյլէյինիզ :

Լա Ֆուրն՝ պիր սանտալեա ալըպ օթուրարագ.— Էվվէլա չունը պիլմէլիսինիզ,
միւսիւ Ֆրօմանթալ, քի պէն օղլուըզըն արգատալըյմ . . .

Րէյմօն.— Բօլըն արգատալը՞ մը, սի՞զ մի .

Լա Ֆուրն.— Էվվէթ, միւսիւ Ֆրօմանթալ . . . Օլթայա եէմ թագմայը պէն
օնա էօյրէթիպ ուսթա պիր պալըզ ալճըսը իթտիւմ վէ Բօր-Գրէթէյլ հէվալիսինտէ
Մարն ըրմաղընըն էյի եէրլէրինի պէն օնա կէօսթէրտիւմ . . .

Րէյմօն.— Պիր ուսթա պալըզ ալճըսը իշիւն սէօյլէտիլէր իսէ, սիզսինիզ,
էօյլէ՞ մի . . . բէք ալէա . . . պիլիրիւմ . . . Շիմտի սատատա կիրիչինիզ վէ միւմ-
քին մէրթէպէ մութթասար սէօյլէյինիզ, զիրա միւսթաճէլ իշիւմ վար տըր . . .

Լա Ֆուրն.— Պու Ֆէնա՞ :

Րէյմօն.— Նի՞ջիւն .

Լա Ֆուրն.— Չիւնքի սիզէ սէօյլէյէնէյիւմ չէյ բէք ճիտտի վէ աղըր պիր չէյ
օլուպ, իհթիւմալ քի պիր ազ ուզուըն օլաճազ տըր . . .

Րէյմօն.— Էկէր ճիտտի վէ աղըր պիր չէյ իսէ, սօնընա գատար տիգգաթլա
սիզի տիյնէյէնէյիւմ, լաքին վազթ կէչիւմէյինիզ :

Լա Ֆուրն.— Պաշայօրըմ . . . Սիզ չօգ չէյ պիլիւսինիզ, միւսիւ Ֆրօմանթալ,
լաքին պէնիւմ Միւսիւ Բօլ կիպի միւթէվէֆա գօնթ տը Թօնէրիէօնին պիր վարիսի
օլտըղըմը չիւպհէսիզ պիլմէզսինիզ . . .

Րէյմօն.— Ֆիլհագիգա պիլմէյօր ըտըմ . եախօտ տահա սողրուսը ունութմըլ
ըտըմ . . . Սէօզիւնիզէ տէվամ իտինիզ . . . —տէտի .

Ռէյմօն Ֆրօմանթալ՝ Լա Ֆուինին պէյանսթընը իշխոննէ, բէք քիւտէ մէրազ իտուպ, մէրգուժն իֆատէսինի քէմալը տիգգաթլա տիյնէմէկէ գարաթ վէրտի:

Լա Ֆուին՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.— Խիւլապի քէլամ, պէնիմ տէ օղլունըզ իւպի վէ ալթընճը տալրէ տախիլինտէ 1880 սէնէսինին մարտը 10ընտա տօզմուշ օլան տիկէր էֆրատ կիպի պիր միտալեամ պուլընըպ, սիննը ըիւշտէ պալիզ օւսըղըմտա մըգտարը մալիւմիմ օլմայան վէ լաքին չօգճա օլտըղը ըրվայէթ օլընան պիր մէպլաղը ախզ ու գապղ իթմէք իւզրէ մէզքիւր միտալեայը գօնթա վէ եախօտ գօնթըն մուգալէլաթ մուհարրիլինէ թագտիմ իտէճէքտիմ:

Ռէյմօն՝ սէօզիւնի քէսէրէք.— Գօնթըն վէֆաթ իթտիկինի էլպէթթէ պիր իրսինիզ:

Լա Ֆուին.— Պիլիլիմ:

Ռէյմօն.— Վասիյէթնամէսինին սըրգաթ օլընտըղընը տա պիլիլիմիսինիզ . . .

Լա Ֆուին.— Միւսիւ Ֆապլէն տը Շաթըլիւքստէն իշիթտիմ:

Ռէյմօն.— Տիմէք արթըգ իւմիտինիզի գաթ իթմիշսինիզ, տէյիլ մի:

Լա Ֆուին.— Իշիթիմալ քի էօյլէ:

Ռէյմօն.— Նաօըլ, իշիթիմալ քի էօյլէ տիմէքլէ նէ՞ տիմէք իսթէյօրսընըզ:

Լա Ֆուին.— Շուներ տիմէք իսթէյօրսըն քի, միւթէվէֆա գօնթ տը Թօնէրի-էօնին վասիյէթնամէսի վագըա չալընմըշ տըր ամմա վէրէսէսինէ սըրգտըղը սէր-վէթ ումմամ քի չալընմըշ օլտուն, վէ գաննը աճիգանէմէ կէօրէ պիլճիւմէ միտալեալար պիր արայա կէթիլիլիննէ, իւզէրլէրինտէքի եաղըլարտան՝ սէրվէթը մէզքիւրէ պուլընապիլիլի . . .

Ռէյմօն՝ Լա Ֆուինին լագըրտըյը նէրէյէ պաղլայաճաղընը աշլամաղա բէյտէր-բէյ մէրազ իտէրէք.— Պէն պուլըն գաթէն տիւշիւնտիմ . . .

Լա Ֆուին.— Պէնիմ էֆքեարըմճա, վասիյէթնամէտէ պու իշ եաղըլմըշ օլմալը տըր, վէ մէզքիւր վասիյէթնամէյի չալան չախս՝ միտալեալարըն համիլլէրինի էօլտիւրէրէք վէ եախօտ էօլտիւրմէյէ չալըշարագ մէզքիւր միտալեալարըն էլէ կէշիլ-մէյէ չալըշօր . . .

Ռէյմօն Ֆրօմանթալ գուլագ գապարթտը:

Պիրտէն պիրէ էօյլէ գանն իթտի քի, Լա Ֆուին՝ օ ղէմանա գաաար գաբալը օլան պիր ուֆուգը քէնտի էօնիւնտէ աշմագ իւզրէ պուլընըյօր վէ նիհայէթ գա-րանըգտա լարլագ պիր նօգթա գուհուր իտիյօր իտի:

Ռէյմօն՝ պիր հըզ իլէ.— Պու էֆքեարընըզ նէտէ՞ն իյճապ իտիյօր:

Լա Ֆուին.— Պու էֆքեարըմըն նէտէն իյճապ իթտիկի՝ աշիքեար պիր շէյ տիր: Միւթէվէֆա գօնթըն վէրէսէսինտէն պիրի պուլընան Ամէտէ Տիւվէրնուա իլէ միտալեասընը իւզէրինտէ թաշըյան մաշուգէսի տիւպէր Վիրթիլի էօլտիւրիլ-միշ օլուպ, մէզքիւր միտալեա պուլընմամըշ տըր . . . Րընէ Լապառ գաթլ օլըն-մըշ վէ անըն տա միտալեասը զայպ ու նապէտիտ օլմուշ տըր . . . Բէզալիք պէնի տախի էօլտիւրմէք իսթէտիլէր վէ միտալեայը չալտրլար . . .

Ռէյմօն՝ եէրինտէն սըշըյարաագ.— Սիզի էօլտիւրմէք մի իսթէտիլէր:

Լա Ֆուին.— Ալիմ Ալլա՛հ . . . նիշանէսի սըրթըմտա տուրույօր վէ տահա ուզուն միւտտէթ տուրաճագ տըր:

Րէյմօն.— Նէ՞ վագթ օլտու պու :

Լա Ֆուին՝.— Տէօրթ կիւն վար տըր :

Րէյմօն.— Նէ՞րէտէ :

Լա Ֆուին.— Մարն ըրմաղը իւղէրինտէ... Գրէթէյլէ բէք եագըն պիր եէրտէ :

Րէյմօն.— Գաթիլ քի՞մ իտի :

Լա Ֆուին.— Հիշ թանըմաւորըմ, կէօրմէտիկիմ պիր չարգըն օլտու, պիր ֆապրիգա ամէլէսի գըյաֆէթինէ կիրմիշ վէ պալըգ ավը մէրազլըսը կիպի պալըգ ավլամաղա կէլմիշ իտի, վէ հագիգաթէն պէնիմ գատար էյի պալըգ ավճըլը պի-
լիյօր իտի :

Րէյմօն.— Իշ նա՞սըլ օլտու պագալըմ :

Լա Ֆուին.— Հիքեայէ չու տըր.— տիյերէք, օգույանլարըմըգա մալիւմ օլան վագաայը թաֆսիլէն նագլ ու հիքեայէ իթտի :

Րէյմօն՝ պիր հէյէճանը աղիմէ մէրգոււմը տիյէյօր իտի :

Լա Ֆուին՝ հիքեայէսինի պիթիրտիքտէն սօնղրա տէտի քի,

— Սիգ՝ միւթէվէֆա գօնթ տը թօնէրիէօնին վէրէսէսինտէն պիրինին բէտէրի օլտըղընըգտան, օղլունըղը էյիճէ Ղէօզէթմէնիգի իւթար իթմէյէ կէլտիմ, գիրա օղլունըգ՝ պէնիմ հէմ սրգատաղըմ վէ հէմ շակիրտիմ տիր . . . Աճապա քէյֆիյէթի գասըլթայա տա խապէր վէրսէ՞մ մի . . .

Րէյմօն.— Զապըթա խապէրտար օլտու . . . պէն դապըթա միւֆէթթիլիյիմ... .

Լա Ֆուին՝ քէնտի քէնտինէ.— Բէք ալէա . . . իշիմ օլտու . . .

Րէյմօն.— Պանա միւրաճաաթ իթտիկինիգէ էյի եաբտընըգ, տօսթըմ . . . Իհթիմալ քի պէնիմ բէք միւշքիլ օլան մէմուրիյէթիմտէ պանա պէյիլըգ պիր մուա-
վէնէթտէ պուլընմըլ օլաճագսընըգ . . .

Լա Ֆուին.— Գաթիլլէրի արա՞յօրմըսընըգ, միւսիւ Ֆրօմանթալ :

Րէյմօն.— Էվվէթ . . . Հայլազ գաթիլլէրին՝ եալընըգ գօնթ տը թօնէրիէօնին վէրէսէսինէ ֆէնալըգ իթմէք իսթէտիքլէրինէ չիմտի գանի օլտըմ . . . Աճէտէ Տիւվէրնուա, պուենըն միտալեասընը համիլ օլան տիլպէր Վիրժինի . . . Րընէ Լա-
պաու . . . տէօրթ կիւն ագտէմ սիգ, վէ նիհայէթ տիւն Ֆապիէն տը Շաթը-
լիւք . . .

Լա Ֆուին՝ տիւչարը սէհէթ օլարագ.— Նէ՛, միւսիւ Ֆապիէ՛ն տէ մի . . .
օ՞ տախի գաթլ օլընմըլ տըր :

Րէյմօն.— Էօլմիւշ օլտըղը հէնուգ իսպաթ օլընմամըլ տըր, լաքին տիւնտէն պէրու դայս ու նապէտիտ օլմուշ օլմաղա, էօլմիւշ օլմասընտան չօգ գօրգուլը-
յօր : Սիգ տախի տախիլ օլարագ ալթըտա տէօրտիւ տարալ օլընմըլ տըր . . . Շիմ-
տի եալընըգ պէնիմ էվլատըմ վէ պիր տէ իսմինի ունութմըլ օլտըղըմ վէրէսէտէն
պիր կէնճ գըզ գալմըլ տըր . . .

Լա Ֆուին.— Պու գըզըն իսմինի սլապամ պանա չօգ սէյլէմիշ տիր . . . Մատ-
մազէլ Մարթ Պէրթիէ իտի :

Րէյմօն.— Էվվէթ, պու տըր . . . Քիմ պիլիր աճապա էօլտիւրիլմէմիշ մի տիր
. . . Էկէր էօլտիւրիլմիշ իսէ ալթըտան պէլի վուրուլմըլ տըր . . . Շիմտի եալը-
նըգ Բօլ գալըր, առըն իւղէրինէ հիւճոււմ իտէճէքլէր տիր :

Լա Ֆուրն.— Քի՞մէր հիւճում խեղճէք տիր . . .

Րէյմոն.— Ահ, էկէր պիւմիչ ուսա խորիմ, արթըգ օ հայաղարն գորգուլըր պիր ճիհէթի գալմազ խորի . . . Պիւթիւն պու ճինայէթլէրին պաշանկըճը՝ վասի-յէթնամէնին սըրգաթը տըր . . . Խըրսըզլար՝ էլէ կէշիրմէք իսթէտիքլէրի ալա տէսթրէս ուսամատըզլարընտան, իշպու մէրամարընա նաիւ ումազ իշիւն գաթիլիկէ սիւլիւք իթմիշլէր տիր . . . Սիգի էօլտիւրմէյէ չըգըշտըգտան սօնդրա միտալեա-նըգը ախզ ու զասպ իթմիշ ուան ատամը էվվէլճէ հիշ կէօրմէմիշ խորիմ տէտինիզ, տէյի՞մի :

Լա Ֆուրն.— էվվէթ, միւսիւ Ֆրօմանթալ, էօյլէ տէտիմ վէ տէտիկիմ տօղ-րու տըր . . .

Րէյմոն.— Աճապա նէ՞ չաղլարտա ատամ խորի :

Լա Ֆուրն.— Եիրմի պէշ օթուզ եաշարընտա կէօրիւնիյօր խորի :

Րէյմոն.— Նէճիյէ՞ պէնգէյօր խորի :

Լա Ֆուրն.— Պիր ֆապրիգա ամէլէսինէ պէնգէյիպ, քէնտիսի տէ էօյլէ սէօյ-լէյօր խորի աւմա եարմա ուտըրը պէլլի խորի . . . պուճընլա պէրապէր բէք կիւզէլ պէնգէթմիշ ուրապ, Բարիզին էն պիրինճի թէաթրօլարընտաքի օյունճըլար պլլէ անըն գատար ուսթալըգլը թազլիտ խտէմէզլէր խորի . . . Սիզ տէ պէնիմ կիպի ալտանապիլիր խորինիզ, միւսիւ Ֆրօմանթալ, վէ լաքին իշի պիրազ տաճա չարուգ չազապիլիր խորինիզ :

Րէյմոն.— Շիմտի նէ՞րէյէ կիտիյօրսընըզ :

Լա Ֆուրն.— Գրէթէյլէ ալտէթ խորիյօրըմ . . .

Րէյմոն.— Բէք ալէա . . .

Լա Ֆուրն.— Միւսիւ Բօլ նէ՞ վագթ օրայա ալտէթ խտէճէք տիր :

Րէյմոն.— Պու ազլամ ալտէթ խտէր . . . քէնտիսիին եանընտան այրըլմա-մաղը սլանա վատ խտէ՞րմիսինիզ :

Լա Ֆուրն.— Մաշալաւ, վատ խտէրիմ եա՛, վէ վատըմտա սէպաթ էյլէրիմ . . .

Րէյմոն.— Վատընըգը իճրա խտէճէկիւնիպէ էմնիյէթ խտէրիմ, տօսթըմ, լաքին էօյլէ պիր եարընըզ քի քէնտիսիին կէօգէթլէտիկիւնիզի ֆարգ իթմէսին . . .

Լա Ֆուրն.— Սիզ միւսթէրի՛ն օլընըզ, միւսիւ Ֆրօմանթալ. պէն հիշ պէլլի իթմէմ . . . Պուճտան մաատա, պէնիմ կէօգիւմ Ամէրիգալը կէօգիւ կիպի տիր. էկէր խանէնիզին էթրաֆընտա պիրինին տօլաշտըղընը կէօրսէմ, վէ օ տա տէտի-կիմ սախթէ ֆապրիգա իշճիսի օլաճազ օլուր իսէ, չարուգ թանըյաճաղըմ վէ ի-շինի կիւզէլճէ պէճէրէճէյիմ.— տէտիքտէն սօնդրա պալըգ ալճըսը ալտը եիւրիւյի վէրտի :

Րէյմոն՝ քէնտի քէնտինէ.— Շիմտի սըրա օղլումըն տըր, զիրա արթըգ շիւպ-հէ ճաիպ տէյիլ տիր, գօնթ տը Թօնէրիէօնին վարիսլէրինէ հիւճում իթմէք իսթէ-նիլիյօր . . . Պէն օղլումըն գաթլ օլընմասընը իսթէմէմ վէ անը միւտաֆէա իթ-մէյէ միւգթէտիր օլաճաղըմ . . . էթրաֆընը տայմա բօլիս մէմուրլարընա կէօ-գէթտիրէճէյիմ . . . Պուճլար՝ իշի քէնտիսինէ չազտըմազսըզըն թէհլիքէյէ գպըզ քէնտիսինէ սիբէր օլաճաղլար վէ հէր նէրէյէ կիթսէ քէնտիլէրի տէ օրայա կիտէ-ճէքլէր տիր. անըն պիր թէլինէ տօգանտըրմազսըզըն գաթիլի պուլու պ օրթայա

չըզարաճաղըմ . . . Ժիւլ Պուլնուա (Լա Ֆուին) պիր Թարաֆտան, քօլիս մէմուր-
լարը տիկէր Թարաֆտան, Թէհլիքէնին էօնիւ ալընաճագ տըր . . . Շիմտի զապ-
թիյէ նէզարէթինտէ պանա սէլահյէթը Թամմէ վէրմէլի տիրէր, հաթթա պէնի
հիշ սօրուշտըրմամալը տըրլար . — տէտիքտէն սօնղրա Բօլըն բէտէրի շարգասընը
պաշընա գօյուպ էվտէն տիշարը չըգտը :

Բէյմօն՝ գարուճը գարընըն գլիւպէսի էօնիւնտէն կէշէր իքէն տուրուպ մէր-
գումէյէ խիթապէն . — Էկէր կէլիպ պէնի սօրալար խէ, Թամ սաաթ եէտիտէ
պուրատա պուլընաճաղըմը սէյլէյինիզ :

Գարուճը գարը . — Բէք էյի, պաշ իւսթիւնէ, միւսիւ Ֆրօմանթալ :

Բէյմօնըն գարնը աճ օլտըղընտան, քիւչիւք պիր Լօգանթայա կիրտի, պիր էթ
սուլը, պիր «գօթլէթ» վէ եարըմ շիշ շարապ ըսմարլատը վէ շարուճագ եէյիպ
զապթիյէ նէզարէթի տաիրէսինէ կիտէրէք, կէլտիկինի նազըրա խապէր վէր-
տիրթտի :

Չապթիյէ նազըրը՝ մէրգումը տէրհալ նէզտինէ գապուլ իլէ . — Նէ՞ իշիւն կէլ-
տինիզ, պէն պու ագչամ սիզի պէքլէմէյօր ըտըմ . . .

Բէյմօն . — Սիզտէն այրըլտըղըմտան պէրու, նազըր էֆէնտի, բէք չօգ շէյլէր
. . . վէ բէք միւհիմմ շէյլէր խապէր ալտըմ :

Չապթիյէ նազըրը . — Նէ՞ շէյլէր իմիշ պագալըմ . . .

Բէյմօն . — Իշթէ, էֆէնտի . — տիյէրէք Լա Ֆուինին քէնտիսինէ նազլ իթտի-
կի շէյլէրի քէնտիսի տէ գապթիյէ նազըրընա սէյլէտի :

Չապթիյէ նազըրը . — Պու նէ՞ տէհշէթլի շէյ . . . էյ՝ նէթիյճէի քէլամ :

Բէյմօն . — Նէթիյճէի քէլամ շու քի, գօնթ տը Թօնէրիէօնին վարիսլէրինի
քեամիլէն էօլտիւրմէք իսթէյօրլար :

Չապթիյէ նազըրը . — Էյ չիմտի նէ՞ եաբաճագսընըզ :

Բէյմօն . — Էվվէլա պանա սէլահյէթը Թամմէ վէրմէնիզի բէճա իտէճէյիմ :

Չապթիյէ նազըրը . — Բէք էյի, վէրէյիմ . . .

Բէյմօն . — Միւթէվէֆա գօնթըն մահպուս պուլընան էսքի ուշալըյլա կէօ .
րիւշպիլմէկէ լութֆէն պիր բուխսաթնամէ իմզալայաճագսընըզ :

Չապթիյէ նազըրը . — Ժէրօմ Վիլար իլէ կէօրիւշմէք իշիւն մը :

Բէյմօն . — Էվվէթ, էֆէնտի :

Չապթիյէ նազըրը . — Անտէն նէ՞ իւմիս իտէրսինիզ :

Բէյմօն . — Պէն տէ պիլէմէմ . . . Հագգըմտա էմիյէթը քեամիլէ իպրազ ի-
տինիզ . . . պէնի սօրուշտըրմայընըզ . . . չիմտի սիզէ ճէվապ վէրէմէյէճէյիմ . . .
Նէզտինիզտէ իճրա իթտիկիմ իշպու մուամլէյի կիզլի Թուլմանըզ բէճա խտէրիմ
[օ . . . Պէնիմ իճրաի մուամլէյէ թէշէպպիւս իթտիկիմի եալընըզ սիզ պիլմէլի-
սինիզ . . .

Չապթիյէ նազըրը՝ կիւլիւմսէյէրէք . — Ամմա սուրէթը իճրաաթընըզ պիլմէ-
յէրէք, տէյիլ մի . . . էյլէ օլտուն, սիզէ էմիյէթիմ վար տըր, ալընըզ շու իս-
թէտիկինիզ բուխսաթնամէյի . . . — տիյէրէք պիր տամկալը քեաղըտ իւզէրինէ
իքի սաթր եաղը եաղտը, իմզալատը վէ Ֆրօմանթալա վէրիպ իլավէթէն տէտի քի,
— Ժէրօմ Վիլար՝ Մազաս հապսխանէսինտէ տիր :

Րէյմօն. — Պէն տէ օրայա կիտէրիմ . . . — տիյէրէք պիր արապայա րաքիպէն Մազաու հապսխանէսինէ չէքմէսինի արապաճըյա էմր իթտի :

Սաաթ իքի րատտէլէրինտէ Րէյմօն Ծրօմանթաւ՝ Մազաու հապսխանէսինին գալէմ օտասընա տուխուլ իթտի :

Գալէմը մէգքիւր միւտիրի՝ զապթիյէ նազըրընըն իմզալամըշ օլտըղը րուխաաթ-նամէյի կէօրիւնճէ, Րէյմօնը իսթէտիկի մահպուսլա կէօրիւնչպիւմէք իւզրէ պիր սալօնա կէօթիւրթտի, վէ պիտայէթը թէվգիֆինտէն պէրու իսթիլաթտան մէն իտիլմիշ օլան ժէրօմ Վիլարը կէթիւրմէք իւզրէ պիր ատամ կիթտի :

Գօնթ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսինին ոըրգաթը հազգընտաքի իսթին-թաք ու թահգիգաթ ուզուլն սիւրմիւշ իտի :

Մամաֆիհի միւսթանթիգ՝ պու մատտէտէ իճրասը լազըմ կէլէն միւթէատտիտ իսթինթազլարը օ սըրատա իքմալ իթմիշ իտի :

Էլլիտէն զիյատէ չահիտ իսթիմա օլընմըշ վէ իֆաաէլէրի-ալընմըշ իտի :

Պիր գաշ կիւնէ գատար էվրագը իսթինթազիյէ՝ հէյէթը իթհամիյէյէ թէսլիմ իտիլէճէք օլուպ, իւզու հէյէթը իթհամիյէ տախի՝ պիշարէ ժէրօմ Վիլարը շիւպ-հէսիգ մահքէմէի ճինայէթէ իրսալ իտէճէք իտի :

Պէտպալթ խըտմէթքեար՝ թանըմայաճագ տէրէճէտէ տէյիշմիշ իտի :

Սաշլարը տահա զիյատէ աղարըպ գար կիպի պէմպէյազ օլմուշ իտի :

Եանազլարը չուգուրա պաթմըշ իտի :

Քէզալիք չուգուրա պաթմըշ վէ գըրգըրմըզը քէսիլմիշ օլան կէօզլէրինին ֆէրի սէօնմիւշ կէօրիւնիյօր իտի :

Սըրթընտա գանպուրը չըգմըշ, սագալը ուզանմըշ վէ պաշընըն սաշը կիպի պէմպէյազ օլմուշ վէ Էլլէրի վէ տուտագլարը իսթիյար կիպի թիթրէմէքտէ պու-լընմըշ օլտըղընտան, ժէրօմ գանն իտէրսին եիւզ եաշընտա պիր բիր իսթիյար օլ-մուշ իտի :

Էլէմ ու քէտէր՝ քէնտիտինի կիւվէ կիպի եէյիպ մահվ ու թէլէֆ իթմէքտէ պուլընըյօր իտի :

Պիր կարտիան՝ մէրգուլը Ծրօմանթալըն եանընա կէթիւրտի :

Ժէրօմ Վիլար՝ Րէյմօնը չօգ տէֆա գօնթըն եանընա կէօթիւրմիշ օլտըղընտան, մէրգուլը թանըր իտի :

Անը կէօրիւր կէօրմէզ, պիր չօգ քէտէրամիզ խաթըրէլէր՝ զիհնինի իհաթա իթտիկինտէն, քէնտիյի թութամայըպ հըշգըրմաղա պաշլատը :

Մէրգուլմ իսթիյարըն պալատէ թարիֆ օլընան թէպէտտիւլը էշքեալը՝ Րէյ-մօնը տիւշարը հայրէթ ու տէհէթ իթտի :

Րէյմօն՝ քէնտի քէնտիւնէ. — Պու գալալընըն գապահաթը օլտըղը պէնճէ նագապիլը իմքեան տըր, հիշ պիր վագթ մէմուլ տէյիլ տիր . . . պու ատամ պի-կիւնահ տըր . . . իֆթիւրայա օղրամըշ տըր. — տիյէրէք պիր հըզ իլէ ժէրօմը գար-չըլմամազա կիթտի վէ Էլինի մէրգուլմա ուզաթալը :

Միւթէվէֆա գօնթ տը Թօնէրիէօնին խըտմէթքեարը՝ սուրէթը տօսթանէտէ քէնտիյէ ուզաթըլան պու էլի թուլթուպ, պիր չէվգը միննէթտարանէ իլէ սըգտը :

Րէյմօն. — Օթուրընըզ, պէնիմ պիշարէ ժէրօմճըղըմ :

Ժէրօմ՝ պիր սանտալեա իւզերինէ տիւշիւպ կէօզ եաշարընը եւզիւնտէն սիւ-
լէրէք զայրօք վէ գըրըգ պիր սէտա իլէ.— Շիւպհէսիգ եազընտա մուհաքէմէ ի-
տիլէճէկիմի պանա խապէր վէրմէյէ կէլմիշ օլմալըսընըզ:

Րէյմօն.— Խայր, տօսթըմ, պէն սիգէ ֆէնա խապէր կէթիրմէյէ կէլմէտիմ:

Ժէրօմ՝ պու սէօզիւ իշիտինճէ, կէօզլէրինտէ մուվազգաթ պիր բարըլթը հա-
սըլ օլարադ.— Խըրսըզ պուլընտը՞ մը:

Րէյմօն.— Հէնուզ պուլընմատը, տօսթըմ, լաքին պուլընաճաղը իւմիտ օլը-
նապիլիր . . .

Ժէրօմ.— Տիմէք պիր խըրսըզ վար օլտըղը անլաշըլպ, պէնիմ պիկիւնահ օլ-
տըղըմա ինանմաղա պաշանըլըյօր, էյլէ՞ մի . . .

Րէյմօն.— Բէք պիւսպիւթիւն ինանըլմայօր, զիրա էկէր էյլէ օլմուշ օլսա
իտի, սիգին գօյվէրիմէնիգ լազըմ կէլիր իտի. լաքին գապահաթսըզ օլտըղընըզըն
գապիլը իմքեան օլտըղընա շիմտի պիր ազ ինանըլըյօր . . . վէ ինթիմալ քի հէյէ-
թը առիլէյէ էկէր սիգ մուավէնէթ իաէճէք օլուր իսէնիգ, պու ազաճըգ իթիգա-
տա գուվվէթ վէրիպ պիւսպիւթիւն ինանտըրապիլիրսինիգ . . .

Ժէրօմ.— Հէյէթը առիլէյէ մուավէնէթ իթմէ՞ք մի, նէ՞ սուրէթլէ:

Րէյմօն.— Իֆատաթը խալիսանէ իլէ:

Ժէրօմ.— Լաքին պէն ապամա սուրէթը խալիսանէտէ իֆատէ վէրմիշիմ տիր
. . . պէն միւթէմատիէն հազիգաթը հալի սէյլէմիլիմ տիր . . . պէնիմ սէվկիւ-
լիւ էֆէնյոմին վասիլէթնամէսինի պէն մահվ իթմէտիմ . . . պէն պիր շէյ չալ-
մատըմ . . . րէսի մէօհիւրլէրի պէն սէօքմէտիմ . . . պէն պիկիւնահըմ . . .

Րէյմօն.— Պէնիմ պունա շիւպհէմ եօգ տըր, Ժէրօմ . . . Ալիմ Ալլահ պէն
սիգին պիկիւնահ օլտըղընըզա գանաաթ հասըլ իթմիշիմ տիր . . . Պէն սիգի չօգ-
տան պէրու թանըրըմ . . . սիգին սատագաթ ու իսթիգամէթինիգի թագտիր ի-
տէպիլմիշիմ տիր . . . պինաէն ալէյ հիլոտէն շիւպհէ իթմէք պէնճէ նագապիլը
իմքեան պուլընմըշ տըր . . . Լաքին հէր նէ գատար պէնիմ գանաաթըմ պէրքէ-
մալ օլուպ ազլ ու մանթըգա տա մուվաֆըգ իսէ տէ, պուլըն հիւքմ ու թէէսիլի
եօգ տըր . . . պու գանաաթըմ գապուլ վէ թէրվիճ իթտիրմէք իշիւն լազըմ օլ-
տըղը գատար էհէմիլէթիմ եօգ տըր . . . Սուրէթը գահիրէլէր հէք սիգին ալէյ-
հինիգտէ պուլընըյօր, վէ աքսի կիպի էպնաի պէշէրին մուհաքէմաթը րէք չօգ տէ-
ֆապուրէթը գահիրէլէր իւզէրինէ պինա իտիլըյօր:

Ժէրօմ՝ մէյուսիլէթլէ նիտա իտէրէք.— էյլէ իսէ իշիմ պիթմիշ տիր . . .
նա՞սըլ եաքաճաղըմ . . . քէնտիմի նա՞սըլ միւտաֆէա իտէճէյիմ . . . —տէտի:

Րէյմօն.— Պագալըմ, Ժէրօմճըղըմ, տուր պագալըմ, սիգ մէյուս օլմայընըզ,
միւթէրիհ օլընըզ, վէ պէնի տլյնէյինիգ . . . Սիգին իշինիգտէն տօլայը պիգզաթ
պէն իճրաի թէհարրիյաթա մէմուր իտիլմիշիմ տիր: Պուլնտան մաատա սիգին միւհ-
թէրէմ վէ միւթէվիֆա էֆէնտինիգին գօնաղընտա իճրա օլընան թահգիգաթը եա-
զընտան պէն կէօզէթլէտիմ . . . հէր շէյի կէօրտիւմ, թէտգիգ իթտիմ. հէր շէյի
անլայըպ տլյնէմէյէ սայ էյլէտիմ . . . Շիմտի պէնճէ պիր շէյ բէք աշիքեար տըր:
էյլէ քի խըրսըզ՝ գօնթ տը Թօնէրիէօնին աաթթլէրինէ, գօնաղըն թագալիմաթընը,
վէ գօնթըն էվրազը նագապիլէյի սագալատըղը սանտըգ վէ սէրէթլէրի բէք ալէա

պիւլիօր իմիշ, զիրա տօղրուճա մէգբւր սանտըզ վէ սէբէթլէրէ միւրաճաաթ իթ-
միշ տիր . . .

Ժէրօմ.— Տօղրու տըր, պէն տէ էքսէրիա պու միւթալէատա պուլընտըմ:

Րէյմօն.— Պէնճէ խըլտըզ՝ ճէնազէ ալայընտան սօնղրա գօնաղա կիրմիշ տիր . . .

Ժէրօմ.— Ինթիմալի եօգ տըր:

Րէյմօն.— Նիշիւն:

Ժէրօմ.— Պէն թէքմիլ գաբուլարը քիլիսլէմիշ վէ անաթարարը իւզէրիմէ
ալմը իտիմ:

Րէյմօն.— Գօնթըն քէնտիյէ մախսուս օտալարընըն անաթարարը տա եա-
լընըզ սիզտէ՞ մի իտի:

Ժէրօմ.— Էվվէթ, եալընըզ պէնտէ իտի:

Րէյմօն.— Էօյլէ իսէ մէգբւր օտալարա նա՞նըլ ատամ կիրմիշ տիր, պուճա
ագըն նէ՞ Էրիօր:

Ժէրօմ.— Պու խուսուսը զիհնիմտէ պիր չօգ էվիրտիմ, չէվիրտիմ . . . հիչ
պիր չէյէ գարար վէրէմէտիմ . . . Հալ պու քի նէ տէրէճէ արաշթըրտըղըմը Ալ-
լահ պիլիր եա . . .

Րէյմօն.— Գօնթըն սագըլ օլան էվրագը նագուլիյէսի իւզէրիմէ հիչ քիմսէյէ
պիր չէյ սէօյլէմիշ մի իտիմիզ:

Ժէրօմ.— Հիչ պիր վագթ:

Րէյմօն.— Գօնթա ազ միւսաֆիր կէլիր իտի, տէյի՞լ մի:

Ժէրօմ.— Գօնթէս իլէ քէրիմէսինին վէֆաթընտան պէրու գօնթ՝ էլէմ ու քէ-
տէրինտէն նաշի հէման հիչ քիմսէյի գապուլ իթմէյօր իտի . . . ազիզ տօսթլար-
տան պիր գաշ քիշի կէլիր կիտէր իտի, իշթէ հէրսի պու գատար . . .

Րէյմօն.— Քէնտի հիսապլարընը քէնտիսի՞ մի եաբար իտի:

Ժէրօմ.— Էվվէթ:

Րէյմօն.— Էյ մէթուպլարընը՞

Ժէրօմ.— Եալընըզ քէնտիսի օգուր վէ եագար իտի . . .

Րէյմօն.— Իշէրիմէ տաիր պապէն սիզէ մալիւմաթ վէրի՞ր մի իտի:

Ճէրօմ.— Ույր:

Րէյմօն.— Լաքին պիր վասիյէթնամէ թանգիմ իթմիշ օլտըղընը պիլիր իտի-
նիզ, տէյի՞լ մի:

Ժէրօմ.— Պուճըն էլպէթթէ պէօյլէ օլաճալընը պիլիր փտիմ, Լաքին էֆէնտի-
մին պու վասիյէթնամէ հագգընտա պանա ճիտտի պիր չէյ սէօյլէմիշ օլտըղընը հիչ
խաթըրլայամայօրըմ . . .

Րէյմօն.— Տիմէք վասիյէթնամէսինին ահքեամընա տաիր հիչ պիր մալիւմա-
թընըզ եօգ տըր, տէյի՞լ մի . . .

Ժէրօմ.— Հիչ պիր մալիւմաթըմ եօգ տըր . . . Եալընըզ պիր չէյ պիլիր իտիմ:

Րէյմօն.— Նէ՞ չէյ:

Ժէրօմ.— Շու քի, չօգտան պէրու եագմըլ օլտըղը պիր էվրագ մուճիպինճէ,
գօնթ՝ քէնտի սէրվէթինին պիր գըսմընը, քէրիմէսինին տօղտուղը կիւն ալթընճը
տաիրէ տախիլինտէ աիւնեայէ կէլմիշ օլան չօճուգլարըն պէհէրիմէ իթա ու թէ-
պէրու իթմէքտէ պուլընըյօր իտի:

Քէյմօն.— Գօնթըն քեաղըտլարը միյանընտա պիր թագըմ սէնէտ վէ բուսու-
լալար պուլընմը իսէ տէ, պուլնլարըն հիչ պիրի քէնտի էլ եաղըսը տէյիլ իտի . . .
Աճապա սիզին էլ եաղընը՞ մը իտի :

Ժէրօմ.— Խայր . . . միւհթէրէմ էֆէնտիմ՝ իմլա թարիգլյէ պանա հիչ պիր
չէյ եաղտըրմամը տըր :

Րէյմօն.— Աճապա շէհիրտէ պիր գօրեաճըսը վար իտի տէ քեաղըտլարընը,
թէմիգէ չէքիլէճէք եաղըլարընը օնա՞ մը թէփտի իտէր իտի . . .

Ժէրօմ.— Էկէր պիր գօրեաճըսը պուլընմը՞ օլսա իտի, պէն պիլէճէքտիմ . . .
Պուլընան քեաղըտլար՝ գօնթըն սապըգ սըր քեաթիպի Բասգալ Սօնիէնին եաղմը
օլտըղը միւսէվլէտլէր օլմալը տըր :

Րէյմօն Ֆրօմանթալ թիթրէտի :

Կէօղլէրինտէ չիմէք կիպի պիր բարըլթը միւշահէտէ օլունտը :

Րէյմօն.— Բասգալ Սօնիէ՞ մի տէտինիզ :

Ժէրօմ.— Էվլէթ . . . իսմի պէօյլէ իտի :

Րէյմօն.— Ղայէթ կէնճ վէ կիւզէլ պիր տէլիգանլը իտի, տէյիլ՞ մի. զաննըմ
պիր տէֆա գօնթըն էվինտէ կէօրտիւմ. ղալիպա պու առամա՝ իւշ սէնէյի միւթէ-
ճափուղ պիր զէման ագտէմ իւշ սէնէ միւտտէթլէ մահպուսիյէթէ մահքիւմ օլ-
մուշ տըր :

Ժէրօմ.— Էվլէթ, էօյլէ տիր, միւսիւ Ֆրօմանթալ. սախթէքեարլըգ ճինայէ-
թիլլէ մահքիւմ օլմուշ տըր . . . Պու չօճուգ բէք տիրայէթլի պիր չօճուգ իտի աճմա
ախլազը տա ղայէթ պօզուգ իտի . . . պուլնը քէնտիսի թէմամըյա իսպաթ իթտի:
Պանա չիւպհէլի կէօրիւնէն պազը ահվալը խուսուսիյէսինի սէվիլիւ էֆէնտիմէ
խապէր վէրտիմ. Նիմ հապսխանէի ումուժիսինէ կէօնտէրիլտիկինի խապէր ալտըմ :

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ պիրտէն պիրէ այաղա գալգտը վէ մահպուսյա պէրասլէր
պուլընտըղը տար օտանըն իշինտէ եօգարը աշաղա կէզինմէկէ պաշաւտը :

Պիր գաշ տէֆա էլլէրինի ալնընա կէօթիւրիպ, ալնընը սըգտը :

Պիր տէ նակէհան Ժէրօմըն էօնիւնտէ տուրտու :

Րէյմօն.— Գօնթ տը Թօնէրիէօնին սըր քեաթիպի Բասգալ Սօնիէ՝ էֆէնտի-
նիզին էմնիյէթը քեամիլէսինէ նաիլ օլմուշ իտի, տէյիլ՞ մի :

Ժէրօմ.— Էվլէթ, էֆէնտիմ . . . Ալիմ վէ տիրայէթլի վէ ճէրպէգէի լիսանը
եէրինտէ օլուպ, պիր չօգ լիսանլա տա թէքէլլիւմ իթտիկինտէն, գօնթըն թէվէճ-
ճիւհինի ճէլպ իթմիշ վէ էմնիյէթը քեամիլէսինի գաղանմը իտի . . .

Րէյմօն.— Բասգալ Սօնիէտէ գօնթ տը Թօնէրիէօնին գօնաղընըն հիչ պիր ա-
նախթարը եօգ մը իտի :

Ժէրօմ.— Պիլաքիս բէք չօգ պուլընըպ, քիւչիւք պաղչէ գարուներն անախ-
թարընտան սէվիլիւ էֆէնտիմին խուսուսի օտասը անախթարընա վարընճայա
գատար մէրգուլըն եանընտա վար իտի : Պու խուսուս պէնի չօգ գօրգուււրյօր իտի,
զիրա մէրգուլմ տէլիգանլը հագգընտա սուլի զաննըմ վար իտի :

Րէյմօն՝ իքի էլլէրինի պիրպիրինէ պիրլէլթիւրէրէք.— Ալահըմ, եա Բապպիմ.
զիհնիմի աչ . . . պանա տույ էթ :

Ժէրօմ.— Իսթէ՞րմիսինիզ, սէօյլէլի՞մ մի, միւսիւ Ֆրօմանթալ . . . էօյլէ իսէ

ախշնէյինիդ. գիհնիմտէ պու իշի օ դատար էվիրիպ շէվիրիպ տիւշիւնտիքտէն սօնդ-
րա, նիհայէթ պէնճէ ազլա էն եազըն կէօրիւնէն՝ Բասգալ Սօնիէ օլմուշ տոր :

Բէյմօն. — Տիմէք զաննընդճա խըրսըզ՝ Բասգալ Սօնիէ՞ իտի, էօյլէ՞ մի :

Ժէրօմ. — Էվվէթ, էն զիյատէ օ օլմալը իտի. . . Լաքին մէրգուճըն հապա-
տան չըգըպ չըգճատըղընը պիւմէտիկիմտէն, մուլթլազա օ տըր տիյէմէյօր իտիմ :

Բէյմօն. — Միւսթանթիգէ պոււնտան պահս իթտինի՞դ մի :

Ժէրօմ. — Խայր :

Բէյմօն. — Նի՞շիւն :

Ժէրօմ. — Զիւնքի պիր պիկիւնահըն իւզէրինէ չիւպհէ տալէթ իթմէք ասլա
վէ գաթան իսթէմէյ իտիմ, վէ Բասգալ Սօնիէնին՝ գօնադտան չըգըպ կիթմէզտէն
էվվէլ անախթարլարըն քեաֆֆէսինի գօնթա թէսլիմ իթտիկի միւսթէմէլ օլտըղընը
տիւշիւնիյօր ըտրմ :

Բէյմօն. — Միւսթէմէլ տիր, լաքին մուհազգադ տէյլ տիր, տէյի՞լ մի :

Ժէրօմ. — Էվվէթ, էօյլէ եա՛. . . Թախմինտէն իպարէթ պիր շէյ տիր. . .

Ինթիմալ քի պու տիւշիւնճէմ վահի պիր տիւշիւնճէ տիր, ամմա նէ՞ եարայըմ. . .

Բէյմօն. — Գօնթըն սըր քեաթիպինտէ քիւշիւք սլաղչէ գաբուսընըն պիր ա-
նախթարը վար ըտը տէտինիդ, տէյի՞լ մի. . .

Ժէրօմ. — Էվվէթ, Պօնաբարթ սօգաղընա նազըր օլան քիւշիւք գաբուսընըն ա-
նախթարը իլէ գօնաղըն իշ գաբուսընըն անախթարը. . . Գօնթ խաթէր իտի քի,
քիմսէյի թաաճիդ իթմէքսիդին ագշամ հէր հանկը տաաթտա իսթէր իտէ գօնաղա
կէլէպիլսին :

Բէյմօն՝ պիր ազ սիւքիւթ իթտիքտէն սօնդրա. — Ժէրօմ, իշ անլաշըլըյօր. . .
գօնթ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսինի Բասգալ Սօնիէ սըրգաթ իթմիշ տիր. . .

Ժէրօմ՝ իսթիյար կիպի տահա պիյատէ թիթրէյէրէք. — Էօյլէ՞ մի տէրսինիդ
. . . սահիհէն էօյլէ՞ մի գանն իտէրսինիդ :

Բէյմօն. — Զաննըմճա հէր շէյ պոււնը իսպպթ իտիյօր. . . Բասգալ Սօ-
նիէ՛ խանէյի պրագըպ կիթտիկինտէ անախթարլարընը թէսլիմ իտէճէք ատամ տէ-
յիլ իտի. . . Պինտէն ալէյհ մէզքիւր անախթարլար հէնուզ մէրգուճըն եանընտա
պուլընմըշ օլտըղընտան, կէճէ Պօնաբարթ սօգաղը իւզէրինտէքի գաբուտան իշէրի
կիրմիշ. . . իշ ալլուսընըն գաբուսընը աշմըշ, վէ անախթարը քէնտի եանընտա
պուլընան գօնթըն խուսուսի օտասընա դատար կիթմիշ տիր. . . Օրատա էվրագը
նագտիյէյի տիսզ իթտիկինտէ վասիյէթնամէյի տախի ալըպ գրաաթ իթմիշ տիր : Լա
Ֆուլին՝ պէհէր չօճուզա թէրք օլընան մըգտարը սէրվէթին մէզքիւր վաքիյէթնա-
մէտէ գիքը օլընտըղընը վէ միտալեալար պիր արայա կէթիրիլտիքիւնտէ սէրվէթ-
լէրին նէրէտէ սագլը օլտըղը անլաշըլաճաղընը գանն ու գըյաս իթմէսինտէ հագգլը
իտի. . . Բասգալ Սօնիէ՛ թէսատիւֆի օլարագ պու սըրրը էօյրէնմիշ օլտըղընտան,
էլէ կէշիրտիկի պիրինճի եաղմա իլէ իքթիֆա իթմէմիշ, գօնթըն միլեօնլարընը էլէ
կէշիրմէք իսթէմիշ տիր. . . Պու շէյ իշիւն քէնտիսինէ միտալեալար լաղըմ իտի
. . . իշ անլաշըլաղ, Ժէրօմ :

ժէրօմ.— Բասգալ Սօնիէ՝ եսլընըզ խըրսըզ տէյիլ տիր, գաթիլ տէ տիր:

Անթուան Ֆօվէլի գաթլ իթմիշ տիր:

Տիւվէրնուա իլէ տիւպէր Վիրփիւնիյի էօլտիւրմիշ տիր:

Քընէ Լապառը թէլէֆ էլէմիշ տիր:

Քիւլ Պուշուայը եանի Լա Ֆուինի էօլտիւրմէք իսթէմիշ տիր . . .

Շիւպհէսիզ Ֆապիէն տը Շաթըլիւքսի գաթլ իթմիշ տիր . . .

Բէյմօն.— Շիմտի էվլատըմա թէհտիտ իտիյօր . . .

ժէրօմ՝ հայրէթ ու տէհէթլէ.— էվլատընըզ՝ մը թէհտիտ իտիյօր . . . Մ. տը Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս մի գաթլ օլընմըշ տըր:

Բէյմօն.— էվլատըմըն միտալեասը քէնտիլէրինէ լազըմ տըր, նասըլ քի Մարթ Պէրթիէ նամընտա պուլընան վէ գօնթըն վէրէսէսինտէն օլան պիր կէնճ գըզըն տախի միտալեասը քէնտիլէրինէ լազըմ օլաճագ տըր . . . Մէզքիւր միտալեալարըն պէհէրինտէ պիր վէ եա պիր գաշ քէլիմէ վէ իպարէ վար տըր . . . Պու քէլիմէլէր եան եանա կէթ իրիտիքտէ, պիր լաֆզ թէշքիլ օլընաճագ վէ պու լաֆզ՝ մուամայը հալլ ու թապիր իտէճէք տիր . . .

Քէրօմ, էմնիյէթ իտինիզ . . . Սիզէ սէօյլէյօրըմ, չոգ սիւրմէյիպ սէրպէսթ օլաճագընըզ. սիզի իթհամ իտէնլէր պիլէ պիկիւնահ օլտըզընըզ իլան իտէճէքլէր տիր:

ժէրօմ՝ իքի էլլէրինի եէքտիկէրէ պիրլէշիւրէրէք.— Ա՛հ, միւսիւ Ֆրօմանթալ, հանիյա՝ քի եանըլմայա իտինիզ. հանիյա՝ քի ճէնասըլ Հագգ եարտըմճընըզ օլտուն:

Բէյմօն.— Իւմիտինիզի Ալլահտան գաթ իթմէյինիզ վէ օնա կիւվէնինիզ . . . Ալիմ Ալլահ իւմիտինիզ պօշա չըգմայաճագ տըր . . . Պէն չիմտի կիտէճէյիմ, լաքին եինէ եազընտա կէօրիւշէճէյիզ . . . Միւթտէյի էն էվվէլ պէն սիզէ կէթ իրմէյէ չայըշաճաղըմ.— ալ տիքտէն սօնղրա մահպուսը կարտիանըն եանընա կէօթիւրտի, օրտա մէրգոււմըն էլինի սըգտը վէ սօն տէֆա օլարագ եինէ եիւրէք վէրիճի պիր սէօզ սէօյլէտիքտէն սօնղրա, քէնտիսինի կէթ իրմիշ օլան արապայա կիթտի րաքիպ օլտու:

Բէյմօն.— Ջապթիյէ նէզարէթինէ չէք վէ աճէլէ սիւր.— տէյու արապաճըյա էմր իթտի:

Սաաթ թամ տէօրթտէ Բէյմօն՝ զապթիյէ նազըրընըն օտասընտան իչէրի կիրիյօր իտի:

Ջապթիյէ նազըրը.— էյ ճանը՝մ, նասըլ օլտու պագալըմ:

Բէյմօն.— Ջանըմ պիր իզ պուլապիլտիմ. սիզին թարաֆընըդտան պիր թէլէկրաֆըն սէրիան իրսալինի էմր իթմէնիզի գաթընըզա րէճա իտէճէյիմ . . .

Ջապթիյէ նազըրը.— Եազընըզ:

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ պէհէր քէլիմէյի եազտըգճա եիւքսէք սէտա իլէ տէ թէլաֆթուզ իտէրէք աթիտէքի սաթըլարը գալէմէ ալտը:

Ջապթիյէ նազըրը՝ Նիմ հապսխանէ միւտիրինէ:

Սաաթէքեարըզ ճիւնայէթիլէ իւշ սէնէ մահպուսիյէթէ մահքիւմ օլան վէ ախիրէն սէպիլի թախիյէ օլընան Բասգալ Սօնիէ հագգընտա սէրիան մալիւմաթ

իրաւ իտինիզ, Հապստանէտէն չըգտըղընտա ներէյէ կիթտիկինի էկէր միւմբին իսէ
անլայընըզ վէ սէպիլի թտիլիյէ օլընտըղը սըրատաա նէ էքեալտա պուլընտըղընը
պիլտիրինիզ, Բէք միւթաճէլ տիր :

«ԱՍՊԹԻՅԷ ՆԱԶԸՐԸ»

Նազըրը մուճախէյն պիր չան չալըպ, կէլէն խատէմէյն տէտի քի,

—Պու թէլէկրաֆը չաբուգ զապթիյէ նէզարէթինին թէլէկրաֆ օտաաընա
կէօթիւրինիզ . . .

Բէյմօն.— Ծէվադըն նէ օլտըղընը նէրէնտէն անլայաճաղըմ :

Զապթիյէ նազըրը.— Եինէ պուրատաան, էկէր պուրատաա պուլընճազ իսէմ,
Նիմտէն հէր նէ թէլէկրաֆ կէլիւ իսէ սիզէ թէպլիզ իթմէսինի սըր քեաթիպիմէ
էմր իտէճէյիւ :

Բէյմօն.— Թէչէքքիւր իտէրիւմ, նազըր էֆէնտի :

Պալատէ զիքր օլընաան թէլէկրաֆ Բարիպուէն Նիմէ կիթմէք իւպրէ օլտուն,
Բէյմօն Յրօմանթալ՝ պիր ազ վազթը միւսաատէսի օլտըղընտան, Սէն-Լուի-դ'ան-
Լիլ սօգաղընտաքի խանէսինէ աղիմէթ իթտի :

Մատմազէլ Մարթ՝ Բօլ Յրօմանթալըն քէնտիսինի կէօրմէյէ չալըչմագ իչիւն
Տօգթօրա քէնտիյի մուայէնէ իթտիրմէյէ կէլէճէկինի էյի տիւչիւնմիշ իտի :

Հագիւգաթէն մէրգոււմ տէլիգանլը՝ Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնագտա վու-
գու պուլան չէնլիքտէն պէրու քէնտիյէ Նիլանլը ատտ իթտիկի գըզա Բէք զլյատէ
ալէագա իթմիշ օլտըղընտան, մէրգոււմէնին եանընտա պուլընճազա, Կիւպիւնէ պա-
գըպ հայրան օլմալա, վէ քէնտիսինի սէվտիկինի մէրգոււմէնին չիֆանէն սէօյլէտի-
կինի իչիթմէսէ պիլէ, պու աշգ ու մուհապպէթինի հիչ օլմազաա կէօզլէրինին ի-
չինտէ օգույապիլմէկէ քէմալը իլթիյագալա արգու իթմէքտէ իտի :

Բօլ Յրօմանթալ՝ քէնտի րագիւպը ալէագաաը վէ պինաէն ալէյն խասիւմ վէ
տիւչմանը պուլընաան վէ Մարթը թահթը հիւքմինէ ալըպ քէօլէ մագաւմընտա պու-
լընտըրան Տօգթօր Թօմրսընըն խանէսինէ կիթմէքտէն պիթթաալ նէֆրէթ իթտի-
կինտէն, Մարթը կէօրմէք արգուսը պիր ազ տիւչարը թէրէտտիւտ օլըյօր իտի
իսէ տէ, պու թէրէտտիւտ չօգ սիւրմէյիպ միւնտէֆի օլտու, վէ Բօլըն արգուսը
նէֆրէթինէ զալէպէ չալտը :

Բօլ Յրօմանթալ՝ գօնթէս տը Շաթըլիւքի խանէսինէ կէօթիւրտիքտէն, վէ
մուճախէյնայա պազը իւմիտպախշ սէօզլէր սէօյլէյէրէք վէ Փապիէնին իգինի պուլ-
մագ իչիւն քէնտի Բէտէրիյլէ պէրապէր չալըչաճաղընա եէմին վէ գասէմ իտէրէք,
պէտպախթ վէ միւքէտտէր վալիտէյի պիր ազ թէսքին վէ թէսէլլի իթմէյէ էլին-
տէն կէլտիկի գատար սայ ու զայրէթ իթտիքտէն սօնղրա, Միրօմէսնիլ սօգաղը-
նըն եօլընը թութտու :

Տօգթօրըն պէքլէմէ սալօնընտա միւթատտէն չօգ զլյատէ միւլթէրի վար իտի :
Մէրգոււմ թապիպին չէօհրէթի պէօյիւմէքտէ, վէ խասթայը մութլագա էյի
իտէն զայէթ ուսթա պիր հէքիւմ նամընը ալմագտա օլտըղընտան, քէնտիյի մուա-
յէնէ իթտիրմէք իչիւն մէրգոււմըն խանէսինէ գօչան գօչանա օլըյօր իտի :

Բօլ Յրօմանթալ՝ սըրա նօմէրօլարընըն թէվզիինէ մէմուր օլան վէ իչ օլլանըն :

Կըյաֆէթինոյն պուլընան տէլիգանըյա միւրաճաաթ իտէճէք իտի իսէ տէ , մէր-
գոււմ տէլիգանընըն գուլվէի հաֆըզէսի բէք գուլվէթլի օլուպ կէօրիւր կէօրմէզ
Բօլը թանըտըղընտան , քէնտի հազգընտա էվամիրը մախսուսէ ախզ իթմիշ օլտը-
ղընը վէ հէր նէ վազթ կէլիր վէ տօգթօր տա եալընըզ պուլընըր իսէ քէնտիսինի
տօղրուճա տօգթօրըն եանընա կէօթիւրմէկէ մէմուր իտուկիինի Բօլ Յորոմանթալա
պէյան իթտի :

Բօլ՝ ուշաղա . — Եյ շիմտի եանընտա քիմսէ վա՞ր մը տըր . — տէյու սօրտըզ տա ,
Ուշազ . — Պիրի վար տըր աժմա չօգ սիւրմէզ չըգար , ուզուէն միւտտէթ պէք .
լէմէյէճէքսինիզ . . . — տէտի :

Յիւհազիգա ալասը բէք ազ կէշիպ պիր չան չալընաը , Պու չան՝ իշէրիյէ պիր
միւլթէրի կէթիրին տիմէք իտի :

Իչ օղլանը՝ էֆէնտիսինին օտասընա տուխուլ իլէ . — Տօգթօր էֆէնտի , Միւ .
սիւ Բօլ Յորոմանթալ կէլմիշ . . . — տէտի :

Ժազ Լակարտ՝ պու իսմի իշիթտիքտէ , գաշարընը չաթտը , տուտազլարը
կէրկիլէնտի , ազ պիր շէյ տէ պէնգի աթտը :

Ժազ՝ կիլլի պիր հիտաէթլէ քէնտի քէնտինէ . — Բէնտիսինին պու զիյարէթի
այնը պիր քիւսթախլըզ տըր : Մահքիւմ պիր քիմսէ օլտըղընտան , քէնտիսինէ է-
հէմիյէթ վէրմէմէքիկիւմ լազըմ կէլիր իտի աժմա պուըն եաբամայօրըմ , ազլըմա
կէլտիքճէ քէնտի ալէյհինտէ պիր հասէտ վէ ատալէթ հըսս իտիյօրըմ . . . Պանա
էօյլէ տույ օլույօր քի , գըզ մէրգոււմը սէվիյօր . . . վէ պու տուլըմ եանլըշ օլ-
մամալը տըր :

Տէլիգանը ուշազ պէլէյօր իտի :

Ժազ՝ զօրաքի կիւլիւմսէյէրէք . — Իշէրի կէթիրինիզ . — տէտի :

Ժազ Լակարտ՝ պուըն սիմէսիյէ պէրապէր եիւզիւնտէ տէ պիր սիւքիւնէթը
հալ կէօսթէրմէկէ պաշաաը :

Տէլիգանը ուշաղըն պիր իշարէթի իւզէրինէ Բօլ Յորոմանթալ իշէրի կիրտի :

Ժազ՝ էլինի մէրգոււմա ուզաթարազ . — Պու կիւն սիգի պէլէմէյօր ըաըմ ,
սէվիւլիւ էվլատըմ . պուընըլա պէրապէր եինէ խօշ կէլտինիզ , սէֆա կէլտինիզ . . .

Բօլ . — Կէլիպ սիգէ պէյանը թէշէքքիւր իթմէք՝ վաճիպէի զիմմէթիւմ իտի ,
տօգթօր էֆէնտի . . .

Ժազ . — Նէ՞ շէյտէն տօլայը պանա թէշէքքիւր իտէճէքսինիզ :

Բօլ . — Կէշէն բազար էրթէսի կիւնիւ պուրատա պիգէ ալէա պիր վազթ կէ-
շիրթիպ կիւզէլճէ էյլէնտիրտիկինիզտէն տօլայը պէյանը թէշէքքիւր վէ ալըը խիւ-
լուս վէ ուպուտիյէթ իթմէյէ կէլտիւմ :

Ժազ . — Օ սուարէ սիգէ բէք կիւզէ՞ մի կէօրիւնտիւ . . .

Բօլ . — Հէր քէսլէ պէրապէր պէն տախի բէք մէմուէն վէ մահզուզ օլտոււմ :

Ժազ . — Իչպու իֆատէ վէ պէյանաթընըզտան տօլայը պէն տախի պէյանը
մէմուէնիյէթ իտէրիւմ . . . գօրգտըմ քի զիյարէթինիզ՝ պաշգա պիր սէպէպուէն
նաշի տիր :

Բօլ . — Պաշգա Նէ՞ սէպէպ օլապիլիր իտի :

Ժազ . — Խաթրըմա էօյլէ կէլտի քի , բէք զիյատէ լահաթսըզ վէ մուզտարըպ .

որնըզ տա քէնտինիզի պանա պագտըրմաղա վէ թէտավի իթտիրմէյէ կէլյօրսընը
• • • Պէօյլէ պիր շյա եօգ տըր , տէյի՞լ մի :

Բօլ . — Հագիգաթէն էօյլէ պիր շյա եօգ տըր • • • թէնպիհաթ վէ միւտավա-
թը վագըանըզ սայէսինտէ քէսպը հայաթը թագէ իթտիրկիմի հըսս իտլյօրըմ • • •
Սիզին ուսուլը թէտավինիզ՝ միւճիզէ նէվինտին պիր շյա տիր • • • շիմտի պէն սա-
հիհէն թէմամըյա ուսուլը մէգքիւրէյէ թէվֆիգը մուամէլէ իտլյօրըմ • • •

Ժագ . — Էյի եարըյօրսընըզ • • • պէօյլէ եարմալը վէ պու մէսլէքտէն զէրրէճէ
սյորլմամալըսընըզ : Սիզ շիմտի էյիլէճմէքտէսինիզ , լաքին թէքմիլ էյիլէճմիշսինիզ ,
վէ Էկէր իհթիյաթը տավրանմազ իսէնիզ , եագընտա մութլագա իւզնիւք իտէր-
սինիզ • • • Հապարընըզը պիթիրտինի՞զ մի • • •

Բօլ . — Հէրսինի պիթիրմէտիմ , հէնուզ իւշ կիւնլիք վար տըր • • •

Ժագ . — Սիզէ պաշգա պիր գուլթու վէրէյիմ • • • Բէտէրինիզ՝ սէյահաթըն .
տան ալտէթ իթտի՞մի :

Բօլ . — Խայր , հէնուզ ալտէթ իթմէտի :

Ժագ . — Քէնտիսինէ նէ՞ վագթ պէքէյօրսընըզ :

Բօլ . — Օն պէշ կիւնէ գատար կէլմէսինի մէմուլ իտէրիմ • • •

Ժագ . — Բէտէրինիզին էսնաի դայպուպէթինտէ սիզ Բարիգտէ եալընըզսընըզ ,
տէյի՞լ մի :

Բօլ . — Էվվէթ • • •

Ժագ . — Ծանընըզ չօգ սըգըլմագտա օլմալը տըր , Սէն-Լուի գ'ան-Լ'իլ սէմթի
ղամ վէ հիւզն կէթիրիճի պիր մահալլէ տիր • • •

Բօլ . — Ֆիհհագիգա պիր քիմսէ իշսիզ կիւճսիզ օլուպ տա էվլինտէ գալաճագ
օլուր իսէ անըն իշիւն օրասը բէք հիւզնէնկիզ պիր մահալլէ տիր • • • Լաքին պէ-
նիմ իշիւն էօյլէ տէյիլ տիր • • • Պէն զէվգ ու սէֆա գատար չալըլմագլա տա էյ-
լէնէպիլիրիմ . ճանըմ ասլա սըգըլմագ • • • Հալ պու քի պէն շիմտի Սէն-Լուի գ'ան
Լ'իլտէ իգամէթ իթմէյօրըմ • • •

Ժագ . — Ա՛ • • •

Բօլ . — Պէն շիմտի քէօյտէյիմ • • •

Ժագ . — Քէօյտէ՞միսինիզ • • • Էվվէթ , սահիհ տիր • • • Սիզի հալատար եէր-
լէրէ կէօթիւրմէսինի բէտէրինիզէ նասիհաթ իթմիշ օլտըղըմը խաթրլայօրըմ • • •
Պէնիմ պու թէնպիհիմտէն էվվէլ քէնտիսի անը իճրա իթմիշ իտի • • • Նէ՞րէտէ ի-
գամէթ իտլյօրսընըզ • • •

Բօլ . — Բօր-Գրէթէյլտէ • • • Մարն ըրմաղը սահիլինտէ քիւշիւք պիր խանէ-
տէ օթուրրյօրըմ • • •

Ժագ . — Հագիգաթէն պէն սիպի սիրինճի տէֆա Բօր-Գրէթէյլտէ կէօր-
տիւմ • • •

Բօլ . — Էվվէթ , տօգթօր • • • սիզին գօնագտան չօգ ուզագ տէյիլ տիր • • •

Ժագ՝ գուլաղընը տիքէրէք . — Օրատա պիր գուլիպէմ օլտըղընը պիլյօրսը-
նըզ , էօյլէ՞ մի :

Բօլ՝ պու սէօյլէյիշէ թէաճճիւպ իտէրէք . — Պիր գուլիպէ՞ մի • • • Բըթի
Դասթէլ գօնաղը՝ գուլիպէ՞ մի տիր Եա՛ • • • Ֆընտըգ ալթուընը կիպի պիր էվ տիր ,
հէլէ պաղչէսի ատէթա պիր միւճիզէ տիր :

Ժագ՝ կիւլիւմէյէրէք . — Պու բէք պէօյիւք պիր իլթիֆաթ տըր . . . — տէ-
տիք տէն սօնդրա քէնտի քէնտինէ . — Մարթը օրատա կէօրմիւշ տիր , օրատա պիր-
պիրիյէ գօնուշմըշլար տըր . . . օրատա եէկտիկէրինի սէվմիշէր տիր , պու պապ-
տէ էմին օլմագ իսթէրիմ . . . — տէտի :

Բօլ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ . — Բըթի Գասթէլ գօնաղընտա հէր շէյ մուշթա-
ղամ , հէր շէյ ույկուն տըր . . . ճէսիմ աղաճլար . . . զիւմրիւտ կիպի եէշիլիք
. . . պօլ չիչէք . . . էթրաֆընտա Մարն ըրմաղընն պէրրագ պույու . . . կիւ-
ղէլ վէ միւֆէրրիս պիր նէզարէթ . . . խիւլասաի քէլամ եալանճը պիր ճէննէթ :

Ժագ՝ կէօյա գայտսըզ պիր սուրէթ տէ . — Շիւպհէսիզ պէնիմ ախրէթիլիք գը-
ղըմը օրատա թանըտընըզ , տէյիլ մի :

Բօլ Ֆրօմանթալ՝ պէօյէ պիր լաֆ աշմասըյլա բէք ֆէնա պիր ագըլըզլըք
իթմիշ օլտըղընը անլատը , լաքին ժագըն բէք տէ կիզլէմէքսիզին քէնտիյէ գուր-
մուշ օլտըղը տուզաղա տիւլմէմէք իչիւն ագլընը չաբուգ պաշնա տէվէրտի :

Բօլ՝ եիւզիւնտէ ալամէթը թէաճճիւպ ըզհար իտէրէք . — Մատմազէլ Մարթ
Կրանշա՞ն մը տիմէք իսթէյօրսընըզ :

Ժագ . — Շիւպհէ՞ մի վար . . . կէչէն բազար էրթէսի կիւնիւ պանա էօյլէ
կէլտի քի , սիզ իլք տէֆա պիրպիրինիզլէ պուլուշմայօր իտինիզ :

Բօլ՝ պաշընը սալլայարագ . — Եանըլըյօրսընըզ , տօգթօր էֆէնտի . բազար
էրթէսի կիւնիւ պէնի լութֆէն Մատմազէլ Կրանշանա թագտիմ իթտիկինիզտէ ,
մէրգուլմէ գըզը հիշ կէօրմէմիշ իտիմ . . .

Ժագ . — Պունա թէմամըյլա էմի՞նմիսինիզ . . .

Բօլ . — Թէմամըյլա էմինիմ . . . էօյլէ պիր սիմա , էօյլէ պիր ճէմալ ունու-
տըլը՞ր մը :

Ժագ . — Պէնիմ ախրէթիլիք գըզըմը կիւզէ՞լ մի պուլույօրսընըզ . . .

Բօլ . — Մաշալլահ , բէք կիւզէլ , բէք տիւպէր պիր գըզ տըր . . . գատընլա-
րա մախսուս պիլճիւմլէ հիւան ու ճէմալէ մալիքէ ճազիպէլի պիր գըզ տըր . . .
վէ . . . — տէյիպ սէօզիւնի քէստիկինտէ ,

Ժագ՝ աէլիգանընն էֆքեարընը թէմամըյլա անլամագ իսթէտիկինտէն . — Վէ
նէ՞ . — տէյու սիւվալ իտինճէ ,

Բօլ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ . — Վէ հէր քիմ՝ մէրգուլմէյի սէվիպ քէնտիսի տէ
անտէն սէվիլիւր վէ անընլա իզտիվաճ իտէրէք պիրլիքտէ եաշար իսէ , բէք մէսուտ
վէ պախթիյար օլաճագ տըր . . .

Ժագ՝ իսթիհզա իլէ . — Ախրէթիլիք գըզըմտան պու նէ՞ գատար չէվգ ու չէ-
թարէթլէ պահս իտիյօրսընըզ :

Բօլ . — Շէվգը խալիսանէ տիր . . . էկէր սիզէ սէօյլէտիկիմ մէճհուլ կէնճ
գըզա տէլի կիպի ալէագա իթմէմիշ օլսա իտիմ , գալպիմին տօղրուճա Մատմազէլ
Մարթ Կրանշանա մէյլ իտէճէկինի հըսս իտիյօրըմ . . . լաքին ինթիմալ քի միւտ-
տէթը էօմրիւմտէ պիր տահա կէօրէմէյէճէկիմ օ մէճհուլ գըզը տայմա սէվէճէյիմ :

Ժագ՝ թըրնազլարընը կէրկիլէնմիշ էլլէրինին ալուճլարը իչինէ պաթըրարագ
քէնտի քէնտինէ . — Աճապա պէնիմլէ էյլէնիյօ՞ր մը . . . պէնի ալտաթիւղա՞մ մը
չալըլըյօր . . . էկէր գըզ՝ քէնտիսինի սէվմէյօր իսէ . . .

Բօլ՝ երեսն սեօղիւնէ տէվամ իլէ.— Ախրէթլիբ գըզընըզա արզը ինթիրամ իթ-
մէքլիկիմէ միւսաատէ պուլուրըմըսընըզ :

Ժազ՝ տիւչիւնէրէք.— Գըզ՝ քէնտիսինէ պէքլէմէյօր . . . ինթիմալի եօզ քի
քէնտիսինէ պէքլէսին . . . Պու պիր թէնրիւպէ օլմալը տըր , աճապա պու թէն-
րիւպէտէն իշի տահա էյիճէ ֆարգ խտէպիլէճէճմիլիմ . . . էկէր Մարթ մէրգումը
կէօրտիւկինտէ տիւչարը հէյէճան օլուր իսէ , անլաշըլըր քի տէլիգանլըլը սէվիյօր ,
վէ Բասգալըն էֆքեարը եանլըշ տէյիլ տիր.—տէտիքտէն սօնղրա գօլթուգ սան-
տալեասընտան գալգարագ եիւքսէք սէտա իլէ.— Օնտան գօլայ նէ՞ վար . . .
Մարթ օրատա տըր . . . իսթէրսէնիգ չաղըրայըմ . . .

Բօլ.— Բէք մէմնուլն վէ միւթէնէքքիւր օլուրըմ :

Ժազ՝ տիւչարտան իշիտիլմէք իշիւն էքէյիճէ եիւքսէք պիր սէտա իլէ.—Մարթ ,
սէվիլիւլի գըզըմ , կէլիինիզ . . . պուրատա պիրի վար , սիգէ արզը խիւլուս իթ-
մէք իսթէյօր :

Մարթ.— Կէլիյօրըմ , տօգթօր.—տիյէրէք գաբուլը աշըպ մուայէնէ օտասըն-
տան իշէրի կիրտի :

Մէրգումէ գըզ՝ իշէրի կիրէր կիրմէգ Բօլը կէօրտիւ իսէ տէ , անը կէօրէճէ-
կինի գաթէն մէմուլ իթմէքտէ օլտըղընտան , եիւգիւնտէ պիթթապ հիշ պիր էսէրը
հէյէճան միւչահէտէ օլընմատը :

Անճագ տուտագլարը իւգէրինտէ հաֆիֆ պիր թէպէսսիւմ մէչհուտ օլմաղլա ,
պիր նազարը հասէտլէ մէրգումէյի թէտգիգ իթմէքտէ օլան Ժազ Լակարա՝ իշպու
կիւլիւմէյիտէն հիշ պիր շէյ անլայամատը :

Մատմաղէլ Մարթ՝ եանընտաքի օտատան Բօլըն սէսինի իշիթմէք տէյիլ ամմա
սէգմիշ օլտըղընտան , հիշ քէնտիյի պօզմամաղա վէ էսէրը հէյէճան ու խալէճան
կէօսթէրմէմէյէ հազըրլանմըլ իտի :

Բօլ՝ մէրգումէյի տօղրու իքի ատըմ ալըպ պաշընը էյէրէք տէտի քի ,

—Սիգէ իյֆաի վաճիպէի չիւքիւրկիւգարի վէ արզը խիւլուս ու ինթիրամ իշիւն
միւսաատէ թալէպ իտուպ , իսթիհսալինէ մուվաֆֆազ օլտըմ , մատմաղէլ . . .
Պիրինճի տէֆա օլարագ սիգի կէօրմէյէ նաիլ օլտըղըմ սուարէտէն բէք մահգուգ օ-
լուպ անը ասլա ունութմայաճաղըմը տօգթօրա արգ իթտիլիմ կիպի , չըգըպ կիթ-
մէզտէն էվէլ սիգէ տախի արդ ու պէյան իթմէյէ արզու իտիյօր իտիմ :

Մարթ տախի տէլիգանլը գատար սօուգ գանլըլըգլա ճէվապ վէրէրէք.— Թէ-
չէքքիւր իտէրիմ , միւսիւ ֆրօմանթալ . . . բազար էրթէսի կիւնքի սուարէյէ պէ-
յէնտիկինիգտէն տօլայը թէչէքքիւր իտէրիմ . . . Պէն տախի ուզըն միւտտէթ
թէքլիֆսիպճէ գօնուչուպ միւլագաթ իթտիկիմիպի մէմնուլիյէթը ագիմէ իլէ տէր-
խաթըր իտիյօրըմ . . . Պու կիւն տօգթօրըն մուայէնէ կիւնիւ օլտըղընտան , բէք
օ գատար վագթը միւսաատէմիգ եօզ տըլ , լաքին միւսաատէլի վագթլարըմըզ տա
վար տըր , ումարըմ քի օ միւսաատէլի վագթլարըմըզտան իսթիֆատէ իտէրէք եի-
նէ գօնուչմաղա կէլիրսինիզ.— տէտի :

Պու սէօղլէրտէ վէ պու սէօղլէրին սէօլէնիշի թարզընտա Ժազ Լակարա՝ ա-
տէթա եէքտիկէրէ արզը խիւլուս վէ նէզաքէթտէն պաշգա պիր շէյ կէօրմէյօր
իտի վէ կէօրմէտի :

Բօլ.— Տօգթօր էֆ. խանէսինէ կէլմէքլիկիմէ լուծֆէն միւսաատէ իթմիշ օլ-
տըղընտան, պու միւսաատէի նէզաքէթքեարանէտէն տայմա մաէլմէմնունիյէ իս-
թիֆատէ խտէնէյիմ. լաքին պու կիւնքի կէլիշիմ միւնասէպէթսիզ օլտըղընը ու-
նութըյօրըմ. . . սալօնլար քէնտիյի պագտըրաճագ խասթա միւշթէրիւէրլէ տօ-
լու տըր. . . անլէրին զիգըյմէթ վագթընը ղայալ իթտիրիյօրըմ. . . Ալլահա ըս-
մտըլատըզ, մատմազէլ, վէ ինշալլահ եհնէ կէօրիւշիրիզ. . . Հապարըմը վէրինիզ,
պէն կիտէյիմ, տօգթօր էֆէնտի.

Մատմազէլ Մարթ՝ կիւլիւմսէյէրէք ըհամը սէլամը իյֆա իտուպ չէքիլտի
կիթտի.

Ժագ Լահարա՝ քէնտի էն պէօյիւք իլաճը օլան հապարընտան պիր գութու
Բօլ Ֆրօմանթալա վէրտի վէ էլինի տախի տէլիգանլըյա ուզաթտը. Տէլիգանլը՝
պիր գաչ տագիգա մահպուպէսինի կէօրմիւշ օլտըղընտան տօլայը ղայէթլէ մէմնուն
օլարագ, տօգթօրըն էլինի սըգմամաղա ճէսարէթ իտէմէտի.

Ժագ՝ եալընըզ գալարագ քէնտի քէնտիինէ.— Ույր, խայր, իմքեանը եօգ
տըր. . . պու տէրէճէ քէնտիլէրինի թութամաղլար իտի. . . հէյճանլարընը
երեզլէրինտէն պէլլի իտէճէքլէր իտի. . . գըսգանճըղըմտան նաշի եանլըշ պիր թէ-
լէ պասմայըմ. . . Բասգալ եանըլըյօր եախօտ պէնի ալտաթմագ իսթէյօր. Մարթ՝
Բօլ Ֆրօմանթալը սէվմէզ. . . էօյլէ իսէ պէնի նիշի՞ն սէվմէյօր. . . Պէնի սէ-
վէճէք տիր, պէն տէ քէնտիսինի գուրթարապիլէճէյիմ. . . Ա՛հ, չիմտի պիր ազ
սօլուգ ալապիլիյօրըմ. . . կէօյսիւմին իւզէրինտէն զանն իտէրսին պէօյիւք պիր
աղըրըզ կիթտի. . . —տէտիքտէն սօնղրա չանը չալտը.

Օտասընա պիր միւշթէրի կիրտի.

Բօլ՝ Սէն-Լուի զ՛ան-լ՛իւ սօգաղընտաքի խանէյէ ալտէթ իտէրէք, պապասը-
նը օրատա պուլամայընճա օլ հէվալիտէ պիր ազ կէզինմէյէ կիթտի.

Օն տագիգա սօնղրա Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ էվինէ կէլտիկինտէ, կէօրտիւ քի
իքի զապըթա մէմուրը՝ կէօյա պիր տուվարա եաբըշտըրըմըշ իլանլար օգուլարագ
քէնտիսինէ պէքլէյօրլար իտի.

Բէյմօն՝ իշարէթլէ մէրգուճանը եանընա չաղըրըպ.— էվլատըմ էվէ կէլտի՞ մի.
—տէյու գաբուճը գարըյա սիւվալ իթտի.

Գարուճը գարը.— Մ. Բօլ՝ չիմտի կէլտի, միւսիւ Ֆրօմանթալ. լաքին սիզ պու-
րատա պուլընմատըղընըզտան, սիզ ալտէթ իտինճէյէ գատար քէօյ իշիւն պաղը
չէյլէր սաթըն ալմաղա կիթտի.

Բէյմօն.— Թէչէքքիւր իտէրիմ, սէվկիւլիւ գատընճըղագ. . . —տիյէրէք,
արգասը սըրա մէրգուճան իքի զապըթա մէմուրը կիթմէքտէ օլտըգլարը հալտէ
եօգարը չըգտը, մէրգուճան մայէթ մէմուրլարընը օտասընա կէօթիւրտի վէ օրա-
տա օթուրթտը.

Գո՛է իքի մէմուրըն պիրի վէրնիէ օլուպ, մալիւմ օլտըղը իւզրէ պու ատամ՝
Բէյմօն Ֆրօմանթալըն՝ օղլու Բօլըն սէվտիկի կէնճ գըղըն իզինի պուլմագ իւզրէ

Թահարրիյաթա պաշայաճաղը կիւն Սէն-Մօրա գատար կէլիպ Բէյմօնը չաղըրան ատամ իտի :

Վէրնիէ.— Պիղէ վերէճէք էմրինիզ վա՞ր մը տըր , միւսիւ Ծրօմանթալ :

Բէյմօն.— Էվվէթ , Վէրնիէ , ճիւտի էմրէր վերէճէյիմ . . .

Վէրնիէ.— Մալիւմ մէսէլէն տօլայը , էօյլէ՞ մի :

Բէյմօն.— Հէ ապմա եօգ . . . Վերէճէյիմ էմրէր , ասը մէսէլէյէ թէալլիւգ իթմէյիպ , լաքին մէսէլէի մէգբիւրէյէ մէրպուլիյէթի օլան սիւր շէյի սիզէ թէվտի իտէճէյիմ . . . Օղլումը թանըրմըսընիզ . . .

Վէրնիէ.— Միւսիւ Բօլը . . . Թանըրըգ եա՛ :

Բէյմօն.— Իշթէ մատտէ օնա տաիր տիր :

Վէրնիէ.— Էօյլէ՞ մի . . .

Բէյմօն.— Օղլում թահթը թէհտիտտէ պուլընըյօր :

Իքի մէմուր.— Թէաճճիւլլէ.— Թահթը թէհտիտտէ՞ մի պուլընըյօր :

Բէյմօն.— Էվվէթ , տօսթ լարըմ :

Վէրնիէ.— Բիմի՞ն թարաֆընտան :

Բէյմօն.— Արատըղըմըց սըրր ու հիքմէթլի ճանիլէր թարաֆընտան . . . Պու խօսուուս՝ ուղուրսըց պիր հալին նէթիյճէսի օլուպ , պուլնը շիմտի սիզէ իյզահ ու պէյան իթմէք ուզուլն վէ պէյհուտտէ օլուր . լաքին իշ սահիհ վէ վագը տըր . . . Պինաէն ալէյի ամիրէրիմին լուխսաթ վէ միւսաատէտիյլէ սիզ իքինիզի օղլումըն նէզարէթ վէ մուհաֆազասընա մէմուր նասպ իտէրիմ . . . Պու պիր վազիյֆէի մուգատտէսէ տիր . . . Օղլումըն հայաթը թէհիլքէտէ պուլընըյօր . . .

Իքի մէմուր.— Ա՛ , սիզ գաւազէթ իթմէյինիզ , միւսիւ Բէյմօն . հագգըմըցտա իսրազ իթտիկինիզ էմնիյէթէ լայըգ պիր մուամէլէտէ պուլընաճաղըգ . . .

Վէրնիէ՝ եալընըզ.— Պու տէլիգանըլը պիր տագիգա պիլէ կէօգ էօնիւնտէն ղայպ իթմէյէճէյիզ , պուլնա էմնիյէթ իտէպիլիսինիզ :

Բէյմօն.— Պէօյլէ օլմալը . . . Սիզ Բօր-Գրէթէյլտէ տուրաճագընըզ . օրատա օղլումըն իգամէթ իթտիկի քիւչիւք խանէնին դուրպինտէ ըրմաղըն քէնարընտաքի եէտէք եօլը իւզէրինտէ իքի օթէլ վար տըր , պիրինիզ՝ պիր օթէլտէ , վէ տիկէրինիզ օ պիր օթէլտէ իգամէթ իտէճէքսինիզ . . . Իշպու վազիյֆէի նէզարէթի իքինիզ արասընտա էօյլէ պիր սուրէթտէ թագսիմ իթմէլիսինիզ քի , պէշ տագիգա պիլէ արա գալմասըն :

Իքի մէմուր.— Տէտիկինիզ կիպի պէշ տագիգա պիլէ արա պրագմայըպ , կիւ-զէլճէ կէօգէթլէյէրէք նէզարէթ իտէճէյիզ . . .

Բէյմօն.— Բօլ տիշարը չըգտըղընտա սիզ տէ արգասը սըրա կիտէճէքսինիզ . . . Էկէր եաղանճը ատամլար կէլիպ քէնտիսիլլէ միւնասէպաթա կիրիլէճէք օլուրլար իսէ , պուլնլարըն նասըլ տտամլար օլտըգլարընը , նէրէտէն կէլտիքլէրինի վէ նէ՞ իս-թէտիքլէրինի անլամաղա չալընըզ . . . Լաքին պիրտէն պիրէ պիր թէհիլքէ վու-գուլնտա տէրհալ իմտաւընա չըթապան օլապիլմէք իշիւն պաշլըճա տայմա օղլու-մըն եագըղարընտա պուլընմանըգ լազըմ տըր . . .

Մէմուրլար.— Բէք ալէա , էօյլէ եաբաճաղըգ . . . Սիզ բահաթ ույուլընըզ , միւսիւ Ծրօմանթալ , Մ . Բօլըն մուհաֆազասընը պիզ թէմամըլա տէրէօհտէ ի-տէրիզ :

Րէյմօն.— Օրատա քէնտինիդի էօյլէ պիր կէօսթէրէճէքսինիդ քի, կէյա իքի-
էսնաֆ վէ եախօտ բէրաքէնտէ թիւճճար ըմըսընը տա պիր գաչ կիւն րահաթ
իթմէք վէ հավա ալմադ իչիւն քէօյէ կէլմիշսինիդ, օրատա պիրպիրինիդէ թէսա-
տիւֆ իաուալ եէքտիկէրինիդի թանըմը վէ տօսթ օլմուշսընը . . . էկէր պէյլէ
պիր իհթիյաթտա պուլընը իսէնիդ, պիրլիքտէ կէօրիւշիպ գօնուշտընը քիմսէ
թէաճճիւպ իտէմէյէճէք տիր:

Մէմուրլար.— Պու թէնպիրհինիդի բէք եօլընտա իճրա իտէճէյիդ . . . պու ու-
ֆաճըգ գօմէտիայը բէք կիւզէլ օյնայաճաղըգ . . .

Րէյմօն.— Բօլըն պալըգ ալընա մէրազը վար տըր . . . Գրէթէյլտէ սաշըճա-
մէշղուլլէթի պու տըր, վէ եախօտ տահա տօղրուսը եալընը պուլընլա վադթ
կէչիրիր: Սիդ տէ քէնտիսինին եադընընա կիթմէք իչիւն պալըգ ալընա չըգա-
ճադսընըգ:

Վէրնիէ՝ կիւլէրէք.— Գայա պալըղը թութմադ ֆէնա տէյիլ, խօշըմա կէլիր:

Իքինճի մէմուր.— Ուֆադ թէֆէք թավա պալըգլարը տա ֆէնա տէյիլ տիր:

Վէրնիէ.— Կէճէ տէ էվինիդի կէօզէթլէյէճէքմիյիլ:

Րէյմօն.— Ագշամ սաաթ օնա գատար կէօզէթլէսէնիդ էլվէրիր . . . օ վադթ
Գրէթէյլտէ հէր քէս եաթար ույուր . . . Պէնճէ գաթիլլէրին թութտըղը եօլա
պագըլըր իսէ, թէհլիքէ էվաէ օլմայըպ, էվտէն տիշարը տըր, պիր թէսատիւֆտէ
վէ պա խուսուս —պուենա էյի տիգգաթ իտինիդ— պիր մէվգիի միւլադաթտա . . .
քէմալը մէհարէթլէ գուրուլմը պիր տուգագտա տըր . . . Պինաէն ալէյհ սաաթ
օնտա նէզարէթինիդէ խիթամ վէրիպ, էրթէսի կիւնիւ չաֆագլա պէրապէր եինէ
վազիֆէնիդին իյֆասընա պաշարսընըգ . . .

Վէրնիէ.— Օրթալըգ աղարըր աղարմադ, պէլքի տահա էվվէլ ույանըր գալ-
գարըգ:

Րէյմօն.— Պէն՝ սատըգ խըտմէթճիմ Մաալէն գատընա սէօյլէրիմ, անընլա գօ-
նուշըրսընըգ, լաքին քիմսէյէ չադտըրմամալըսընըգ . . . Պաշըճա, էվին եադընըն-
տա կէզինտիկինիդի պէլլի իթմէմէլիսինիդ, զիրա էկէր պու շէյ պէլլի օլուր իսէ
պիր թագըմ գիյլ ու գալը մուհիպ օլապիլիր . . .

Վէրնիէ.— Վադըա պիդի օրատա կէօրէճէքլէր տիր . . .

Րէյմօն.— Սիդ պէճէրիքլի աուամլարսընըգ . . . իսթէրսէնիդ հիշ չիւպհէ վէր-
տիրմէզսինիդ . . .

Վէրնիէ.— Պագալըմ, չալըշաճաղըգ, վէ Ալլահ եարտըմ իտէր իսէ մուվաֆ-
ֆագ օլաճաղըգ . . .

Րէյմօն.— Պիր շէյ տահա սէօյլէյիմ, Օղլումլա էքսէրիա օն տօգուգ եալընտա
վէ վարիպ պիր գըյաֆէթտէ իրի պիր չօճուգ կէօրէճէքսինիդ, պուլըն իսմի Ժիւլ
Պուլնուա տըր ամմա օրատա Լա Ֆուին լագապըյա անըլըր . . . Օնա հիշ էհէմ-
միյէթ վէրմէյինիդ. տօսթ պիր չօճուգ տըր վէ սիպին կիպի օ տա օղլումը կէօզէթ-
լէյէճէք տիր:

Վէրնիէ՝ ճէպինտէն պիր տէֆթէր իլէ պիր գուրլուն գալէմ չըգարարագ.—
Լա Ֆուին լագապը Ժիւլ Պուլնուա՞ մը տէտինիդ:

Րէյմօն.— Էվվէթ . . .

Վէրնիէ.— Իշարէթ աւայում :

Բէյմօն.— Բարիզի ֆազիր պիր քիմսէ տիր , լաքին էյի վէ ըրզէհլի պիր չօ-
ճուգ տըր . . . պիր շէյ իսթէմէզ , քիմսէյէ պիր ֆէնալըգ եաբմազ վէ քէնտի կէ-
չիմինի քէնտիսի չըգարըր :

Վէրնիէ.— Եազտըմ . . . Նէ՞ վազթ օրայա կիտէճէյիզ :

Բէյմօն.— Պու ագչամ կիտիպ օրատա եէրլէշէճէքսինիզ :

Վէրնիէ.— Բէք ալէա՛ . . . Անճագ . . . —տէյիպ սէօզիւնի քէնէրէք գու-
լաղընը գարըշտըրտը :

Բէյմօն.— Անճագ Նէ՞ :

Վէրնիէ՝ սըգըլարագ.— Ճանը՛մ . . . պազը ուֆագ թէֆէք մասրաֆլար
վար տա . . .

Բէյմօն՝ կիւլիւմսէյէրէք.— Անլատըմ , անլատըմ . պէն տէ հէման մէսէլէնին
պու ճիհէթինի աչաճագտըմ.—տէյիպ եազըլսանէսինին բարա գօյտըղը կէօզիւնի
աչտը վէ պիր մըգտար ալթուէ չըգարըպ իքլյէ պէօլտիւքտէն սօնղրա սէօզիւնէ
տէվամ իլէ.— Իշթէ իքինիզէ պէշէր եիւզ ֆրա՛նգ . . . իլք մասրաֆլար իշիւն
պու սիղէ էլվէրիր . . . Էկէր իշ ուզուն սիւրէր իսէ , իյճապընա պագարըգ . . .
Ալընըգ . . . —տէտի :

Ջապըթա մէմուրլարը՝ իքի տէֆա սէօյլէթմէյիպ բարալարը հէման ալարագ ,
պիր մէմնուհլէթը գահիրէ իլէ ճէպլէրինէ աթտըլար :

Բէյմօն՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.— Սօն պիր թէնպիհիմ տահա վար տըր . ասլա
սիլահանըգ պուլընմայընըգ . . .

Վէրնիէ.— Օնա չիւպհէ՞ մի վար . . . Իւզէրիմիզտէ ըէվօլվէր , պուչագ վէ
գուրչուէնը պասթօն օլմագսըզըն կէզմէյիզ . . .

Պու սըրատա տաիրէնին գաբուսը աշըլըպ գաբանտըղը իշիտիլտի :

Բէյմօն՝ ալաղա գալգարագ.— Իշթէ օղլում կէլտի . . . սիգի կէօրմէսէ էյի
օլուր . . . չուրատան կէչիպ կիտինիզ . . . —տէտի , վէ նէրտիվէնէ նազըր պիր
գաբուտան անլէրի տիշարը չըգարտըգտան սօնղրա Բօլըն եանընա կէլտի :

Բօլ.— Պապաճղըմ , պրագընըգ գուճագլայըմ սիգի . . . Օ՛հ , հէլէ ալթըգ
գուրթուլտընըգ , թէմամըյա սէրպէսթ օլտընըգ . . .

Պապա օլուլ քէմալը մուհապպէթլէ եէքտիկէրինի գուճագլատըգտան սօղրա ,

Բէյմօն.— Սէրպէսթ օլտըմ , էվվէթ , էվլատըմ , լաքին տէհէթլի պիր վազի-
ֆէ տէրէօհտէ իթտիմ :

Բօլ.— Պէն պու վազիֆէնին իյֆասընա խայլիտէն խայլի իշթիրաք իտէճէյիմ
. . . գօնթէս տը Շաթըլիւքսէ պէօյլէ եէմին իթտիմ . . . Էկէր Ֆապիէնի սաղ
սաղ մէրգումէ գաւտընա իատէ ու թէսլիմ իթմէյէ մուամլէնէթ իտէպիլէճէք օլուր
խէմ , պու Նէ՛ պէօյիւք պիր մէսէրրէթ օլաճագ տըր . . . Լաքին հէր հալտէ
մէրգուլ տէլիգանլընըն գաւնընա կիրմիշ օլան ալչագլարըն թէվգիֆինէ եարտըմ
իթմէք իսթէրիմ . . .

Բէյմօն.— Պու արգուլըն նէտէն նէշէթ իթտիկինի պիլիրիմ , սէվկիւլիւ Բօլ ,
լաքին թահսին իտէմէմ . . . պրագ պէն եալընըգ իշիմէ պագայըմ . . .

Բօլ.— Նի՞չիւն :

Բէյմօն. — Ձիւնքի սէն պիր թաղում հիյլէ, տօլապ, տուղապ վէ թէպտիլ գը-
յաֆէթլէրտէն իպարէթ օլան պու սէնասթըն րէճիւլը տէյիլսին . . . Պուռնտան
մաատա սէն քէնտին թէհլիքէ թահթընտա օլտըղընը պիլիրսին . . .

Բօլ. — Էվլէթ, պիլիրիմ, պապաճըղըմ, լաքին նէ՞ օլուր, Մագսէտը խայրը-
նըղա էրմէկէ սիգէ եարտըմ իթմէք իչիւն չախսըմըն պու թէհլիքէսինի հիչ պիր
չէյ եէրինէ գօյմայաճաղըմ . . .

Բէյմօն. — Պէյլէ պիր ճիւրաթտա պուլընմայաճաղսըն, էվլատըմ . . . րէճա
իտէրիմ, եալվարըրըմ, իչիմէ էնկէլ օլմա, պրապ պէն նէ եաբաճաղսամ եաբայըմ
. . . Էկէր տայմա սէնի տիւչիւնմէկէ, սէնին իւզէրինտէ թիթրէմէկէ մէճպուր օ.
իսէմ, պէն տէ պիր չէյ եարամայաճաղըմ, զիհնիմի թօբլայամայաճաղըմ, թէմա-
մըյլա մուվաֆֆազիյէթսիզլիկէ տիւչար օլաճաղըմ . . .

Բօլ. — Էյլէ ամմա վուգուը հալի պիլէրէք պէն նա՞սըլ պօշ տուրայըմ :

Բէյմօն. — Իսթէրիմ քի պանա իթաաթ իտէսին . . . պուռնը հէմ հիւքիւմէթը
րէտէրանէմ նամընա վէ հէմ հէր իքիմիզին մուհապպէթ վէ շէֆապթը միւթէ-
գապիլէսի նամընա ատէթա էմր իտէրիմ :

Բօլ. — Էյլէ իսէ իթաաթ իտէճէյիմ, պապաճըղըմ . . . Լաքին պօշտա գալ-
տըղըմ իչիւն ֆէնա հալտէ ճանըմ սըգըլաճաղ, պու հալ պանա ատէթա թահամ-
միւլ օլընմաղ պիր իքէնճէ օլաճաղ տըր . . .

Բէյմօն. — Սէնի թէհտիտ իտէն թէհլիքէյէ գարչը կիթտիկինի կէօրմէք տէ
պէնիմ իչիւն թահամմիւլ օլընմաղ պիր իքէնճէ օլաճաղ տըր . . . պու հալ պէնի
գուվլէթտէն պրապըր, պէնիմ իսէ գուվլէթէ ինթիյաճըմ վար տըր . . . Պէն սէ-
նին եաչամանը իսթէրիմ . . . Պիր քէրրէ խաթրընա կէթիր քի, օ ճանալարլարա
լաղըմ օլան սօն իքի գուրպանըն պիրի սէնսին . . . Սէն անլէրտէն մահքիւմսին . . .
տիկէրլէրինի նասըլ կէօգէթտիլէր իսէ չիւպհէսիզ սիզի տէ բէք տիգաթլը կէօ-
գէթիյօրլար . . . ալլարընը գօլլայըպ անը թութմաղա հաղըր տըրլար . . . Պէն
պու ալը անլէրին էլինտէն չէքիպ ալաճաղըմ . . . Նէ օլմուճ, օ գատար սէնէ-
տէն սօնղրա հուրրիյէթիմի թէմամ էլէ կէչիրտիկիմ գէման օլլումը պէնտէն ալա-
ճաղլա՞ր մը, էվլատըմը էօտիւրէճէքլէ՞ր մի . . . ամմա տա իչ հա՞ . . .
Եալընըղ պու տիւչիւնճէ զիհնիմի ալթիւսթ իտիյօր, սէն տիւչարը թէհլիքէ օլըն-
ճա պէն տէ մահվ օլուպ կիտէճէյիմ, սէվիլիւլէ էվլատըմ . . . անլատըն մը . . .

Բօլ. — Անլայօրըմ, իթաաթ իտէճէյիմ . . .

Բէյմօն. — Պէն տէ սէնտէն պուռնը պէքլէյօր ըտըմ, թէչէքքիւր իտէրիմ . . .

Բօլ. — Շիմտի պէն նէ՞ եաբաճաղըմ :

Բէյմօն. — Պու կէճէ պուրատա գալաճաղսըն վէ եարըն սապահ օրթալըգ
էյիճէ այտընլանտըգտան սօնղրա Գրէթէյլէ ավտէթ իտէճէքսին . . . Սօգաղա աղ
չըգ . . . կէօլկէնտէն պիլէ չիւպհէ էթ . . . Եօլընըն իւզէրինտէ հէր քիմ գարչը-
նա չըգըպ տա սէնտէն թանըլմագսըզըն սէնինլէ գօնուչմագ իսթէր իսէ, պէլքի
պիր տիւչման, պէլքի պիր գաթիլ տիր տէյու անտէն չիւպհէ էթ, օնա օ նազար-
լա պապ . . . Ագչամ գարարթընտան չօգ էվլէլ, էվտէ Մատլէնին եանընա կիթ
. . . կիւնտիւզին աբ այտընլըգ օլտըղը վագթ պիլէ էվտէն չօգ ուզաղա կիթմէ . . .
Էվտէն հիչ տիւչարը չըգմա տիյէմէմ, լաքին պէյլէ եաբմանը արղու իտէրտիմ :

Բօլ.— Պէն արթըդ չօճուգ տէյլիւմ, քէնտիմի մուհաֆազա խտէպլիւրիւմ :

Բէյմօն.— Էվվէթ, քէնտիմի մուհաֆազա խտէպլիւր օլտըզընը պիլիւրիւմ, վէ պու շէյ պէնի պիր ազ թէէմին իտլյօր . . . Տահա գլյատէ ինթիյաթքեար օլ . . . Լա Ֆուլին օրատա տըր . . . պանա սէօյլէտիկին պու կէնճ պալըդ ավճըսընը թանըրլըմ . . . էյի վէ նամուսը պիր չօճուգ տըր . . . Եալընըդ անընլա տիշարը չըգ . . . Պալըդ ավընտա իքի քիշի օլմագ՝ պէօյլը պիր էմնիյէթ տիր . . .

Բօլ.— Էվվէթ, պապաճըղըմ . . .

Բէյմօն.— Ճէպինտէ պիր րէվօլվէր օլմագսըզըն ապլա տիշարը չըգմա, վէ գարչընա պիր թէհլիքէ չըգընճա րէվօլվէրի գուլլանմաղա թէրէտտիւտ իթմէ . . . Ինսան՝ քէնտիյէ թէհարրուզ խտէն տիւշանլարընը էօլտիւրմէսէ պիլէ, սէս անէրի գօրգուտըր վէ եարտըմ եէթիշիր . . .

Բօլ.— Թէնպիհաթընըզը նօգթասը նօգթասընա իճրա խտէճէյիւմ . . .

Բէյմօն.— Թէշէքքիւր խտէրիւմ, սէվկիւլիւ էվլատըմ . . . Շիմտի արթըդ փիտէլիւ թաամ իտէլիւմ, զիրա զապթիյէ նէգարէթինէ ավտէթ իթմէքլիկիւ լազըմ տըր . . .

Պապա օղուլ պիրլիքտէ տիշարը չըգտըլար վէ ճիվարտա էսնաֆվարի պիր լօգանթայա կիթտիլէր :

Պիր սաաթ սօնղրա Բօլ՝ Եալընըզ օլարագ Սէն-Լուի-գ'ան-Լիլ սօգաղընտաքի խանէյէ ավտէթ իտուպ, բէտէրի տախի վապթիյէ նազըրընըն օտասընա տուխուլ իթմէքտէ իտի :

Զապթիյէ նազըրը.— Հէնուգ ճէվապ կէվէտի :

Բէյմօն.— Իգամէթկեհա տէրուներնտէ թէհլիքէ եօգ տըր, նազըր էֆէնտի, վէ ախզը մալիւմաթ իթմէք իշիւն վագթ լազըմ տըր . . . Մամաֆիհի զանըմ Նիմտէն թէլէկրաֆըն ճէվապը չօգ կէճիքմէզ, նէրէտէ իսէ շիմտի կէլիւ :

Զապթիյէ նազըրը.— Պէն տէ սիզին կիպի զանն իթտիլիմտէն, նէգարէթտէ պէլլէմէնիքի նասիհաթ իտէրիւմ . . . սըր քեաթիպիմին օտաի մախսուսընը կիտէյիւմ սիզին թահթը էմրինիզէ վաղ իթտիրէյիւմ . . . —տիյէրէք էմր վէրմէյէ կիթտիկի սըրատա, խատէմլտէն պիրի իշէրի կիրիպ էօնիւնտէքի Եազըխանէսինին իւզէրինէ պիր թէլէկրաֆ վազ իթտի, զապթիյէ նազըրը տա մէգքիւր թէլէկրաֆը տէրհալ աշմաղա միւսարէաթ իթտի :

Բէյմօն Ֆրօմանթալ օ արա նազըրա եագլաշտը :

Զապթիյէ նազըրը՝ եիւքսէք սէս իլէ պէր վէճհը աթի օգուտը .

«Նիւ հապիխանէսի միւտիրի՝ զապթիյէ նազըրընա .

«Անասըլ Բարիզլի Բասգալ Սօնիէ՝ անասըլ Ժուանեիլի Ժագ Լակարտ նամընտա պիր Թապիպլէ պէրապէր մայիսին ՉԿինտէ գօյվէրիւմիշ տիր : Պուշլար՝ եէվմը Թախլիյէլէրինտէ պիրլիքտէ Նիմտէ կէօրիւլմիշէր տիր : Ագշամ եինէ պիրլիքտէ տէմիր եօլ իլէ հարէքէթ իթմիլլէր տիր :»

Բէյմօն՝ պու մալիւմաթտան պիր շէյ տնլայամատըղընտան, պիւլէնտը ավազ իլէ.— Պուշտան հիշ պիր շէյ անլաշըլմայօր . . . Տէմիր եօլ իլէ հարէքէթ իթմիլլէր : հաճիկը տէմիր եօլ իլէ :

Զապթիյէ նազըրը.— Պու ատամլար՝ զապթիյէ նէգարէթի թահթընա վազ ի-

Յիւմիչ օլմայըպ, հէր հանկը շէհրտէ օլուր խէ օլտուն իգամէթլէրի տէ թահթը մէմնուխէթէ ալընմամըլ օլտըղընտան, հանկը թարաֆա կիտէրլէրսէ աճը կէօ-զէթմէկէ հիչ պիր սէպէպ եօգ խտի:

Րէյմօն.— Տէտիկինիզ տօղրու տըր, լաքին հիչ պիր մալիւմաթ եօգ, թալէպ օլընան էչքեալլարը տա խապէր վէրիւմէմիշ տիր . . .

Թէլէկրաֆը կէթիրէն խառնէմէ պու արա պիր տահա իչէրի կիրիպ իքինճի պիր թէլէկրաֆ տահա կէթիրտի:

Զապթիյէ նազըրը թէլէկրաֆը աչարագ.— Եինէ նիմտէն տիր, Բասգալ Սօ-նիէնին էչքեալը եաղըլմըլ տըր:

Ֆիլհագիգա էչքեալը՝ հապսխանէնին գայտ տէֆթէրինտէն թաֆսիլէն ախզ ու իխրաճ օլընմըլ խտի:

Րէյմօն՝ քէնտի քէնտինէ.— Հիչ պիր խուսուսի ալամէթ եօգ տըր. էլիմտէ հիչ պիր թութամագ եօգ տիմէք տիր . . . Եիրմի եէտի եաչընտա պուլընան տէ-լիգանլըլար՝ պիր բասաբօրթ իւզէրինտէ հէքսի պիրպիրինէ պէնզէրլէր, եալընըզ սաչ, սագալ վէ կէօղլէրինին րէնկինտէ ֆարգ պուլընըր. օ տա էկէր սաչ սագալ՝ գըրգըրմըզը օլմասա, հիչ քիմսէնին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմէզ . . . Պէօյ-լէ պիլէ օլտա պօյալարլար . . .

Զապթիյէ նազըրը.— Թէլէկրաֆըն սօնընտա չու իպարէ վար տըր. «Բաս-գալ Սօնիէնին ազիզ տօսթը Ժագ Լակարտըն նէրէյէ կիթմիշ օլտըղընը շիւպհէսիզ եարըն թային իտէպիլէճէյիմ»:

Րէյմօն.— Էօյլէ խէ եարընա պէքլէրիմ:

57

Զապթիյէ նազըրը՝ Րէյմօն.— Տիմէք հապսխանէտէն կէլէն մալիւմաթ տա պիր նէթիյէ հուսուլէ կէթիրէպիլէճէք էմարէլէր պուլմաղը իւմիտ խտիյօրսընըզ, էօյլէ՞ մի:

Րէյմօն.— Պէյն էլ խալգ սէօյլէնտիկի վէճհլէ, «Ֆէնէրիմի բարլաթմագ իչիւն» մէգքիւր էմարէլէրտէն իսթիֆատէ իտէպիլէճէկիմի մէմուլ իտէրիմ, նազըր է-ֆէնտի:

Զապթիյէ նազըրը.— Տիմէք պու Բասգալ Սօնիէտէն շիւպհէլէնիյօրսընըզ, էօյլէ՞ մի:

Րէյմօն.— Շիւպհէլէնմէք տէյիլ, ատէթա իթհամ իտէրիմ:

Զապթիյէ նազըրը.— Էյ պու իթհամընըզ թախմինի հիսապար իւզէրինէ տէյիլ տէ, գալի էսաուլար վէ վուգուաթլար իւզէրինէ պինա իտէպիլի՞րմիսինիզ:

Րէյմօն.— Իչպու իթհամըմը մանէվի իթմինան վէ մէվսուգիյէթլէր իւզէրինէ, աստամըն սէվապըզը ահվալի իւզէրինէ պինա ու թէէսիս իտէրիմ:

Զապթիյէ նազըրը.— Տիմէք սիզճէ գօնթ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսի-նի չալան՝ նիմ հապսխանէսինտէն սէպիլի թախիյէ օլընան չախս տըր, էօյլէ՞ մի:

Րէյմօն.— Էվվէթ, նազըր էֆէնտի:

Զապթիյէ նազըրը.— Ինթիգամլարը ախզ օլընմագ լազըմ կէլէն գուրպանլա-րըն տա գաթիլի օ՞մը տըր:

Րէյմօն. — Էվվիթ, գաթիլ տէ խորսըդ տա օ շախս տըր . . .

Զապթիյէ նազըրը. — Լաքին պու ճինայէթլէրի նի՞շիւն պուգասը իճրա իթ մէմիշ տէ օ իճրա իտէպիլմիշ տիր :

Րէյմօն. — Բասգալ Սօնիէ՝ իքի սէնէ գօնթ ոը Թօնէրիէոյէ սըր քեաթիպլիք, ատէթա մահրէմը էսրարլըգ իթմիշ տիր . . .

Զապթիյէ նազըրը՝ պու իքի չիֆթ լագըրտըտան իշի անիտէ անլայըպ, պիւ լնտը ավագ իլէ. — Հագգընըգ վար, տէտիկինիգ սօղրու տըր. չիմոյէ գատար պիգ սալարաթըյա իշ կէօրմիւշ վէ եանլը թարիգլէրէ սիւլիք իթմիշիգ տիր . . . չիմտի պու Բասգալ Սօնիէնին նէ՞ օլտըղընը անլամալը վէ նիմ հապախանէսինտէն չըգալըտան պէրու. նէ՞ թավր ու հարէքէթտէ պուլընտըղընը կիճէ թահգիգ ու թէճէսսիւս իթմիլի տիր :

Րէյմօն. — Վատ օլընան թափսիլաթը ալըր ալմագ, հապսխանէ միւտիրինէ տիկէր պիր թէլէկրաֆ եազաճաղըմ :

Զապթիյէ նազըրը. — Քէնտիսինտէն նէ՞ թալէպ իտէճէքսինիգ :

Րէյմօն. — Բասգալ՝ Բարիգտէն մէքթուպ ախը իտէ՞ր մի իտի, վէ հապստան չըգալընտա ըսրտը վա՞ր մը իտի, պուռնարը սիւվալ իտէճէլիմ . . . Պու իքի նօգթայը պիլմէք՝ իշէ չօգ եարայաճագ տըր . . . Շիմտի միւսաատէնիլլէ կիտէյիմ պիր ագ իսթիրահաթ իտէյիմ, նազըր էֆէնտի :

Զապթիյէ նազըրը. — Կիտինիգ, Րէյմօն, լաքին էվվէլա սէոյլէյինիգ, մախտու մընըղըն թահթը թէնտիտտէ պուլընան հայաթընը հէր թէհլիքէյէ գարչը վըգայէ վէ մուհաֆապ իթմէք իշիւն նէ՞ թէտպիր իթթիխազ իթմիշսինիգ տիր :

Րէյմօն. — Տիրայէթլի իքի գապըթա մէմուրը ինթիխապ իթտիմ, պուռնար կէճէ կիւնտիւգ օղլումը կէօպէթէճէքլէր տիր . . . Պուռնտան զիյատէ պիր չէյ եա. բամագ իտիմ . . .

Զապթիյէ նազըրը. — Շիւպհէսիւ էօյլէ տիր, պու տա քիֆայէթ իտէր . . . Կիտինիգ, Րէյմօն, ինչալլահ եարըն եինէ կէօրիւշիրիւ . . .

Րէյմօն Փրօմանթալ՝ զապթիյէ նէգարէթինտէն չըգըպ Սէն-Լուի զ'ան-լ'իլ սօգաղընտաքի իգամէթ կեահընա ազիմէթ իթտի :

Ղայէթ եօրկուռն օլտըղընտան, ույույուպ իսթիրահաթ իթմէյէ էշէտօը լիւզումը վար իտի :

Մամաֆիհի եաթմագտան էվվէլ օղլունըն օտասընա կիրտի :

Բօլ՝ ըսհաթ պիր ույգու էշէլյօր իտի :

Տուտագլարընտա թէպէսսիւմ միւշահէտէ օլընըյօր իտի :

Րէյմօն՝ պու հալի կէօրիւննէ բէք զիյատէ մահզուգ վէ միւսթէրիհ օլտրագ քէնտիսի տէ ույումաղա կիթտի :

Մալիւմիմիգ օլտըղը իւգրէ, Բասգալ Սօնիէ՝ Ժուանեիյէ ազիմէթ ու հարէքէթինի էրթէսի կիւնէ թէէխիր իթմիշ իտի :

Մէրգումը իօն էյալէթինէ կէօթիւրէճէք օլան տէմիր եօլ սիւրաթ գաթարը՝ սաաթ օնը եիրմի տագիգա կէշէրէք հարէքէթ իտէճէք իտի :

Սաաթ թամ օնտա Բասգալ՝ էմանէթ սանտըղընըն իլմուխապէրինի համիլ օլտըղը հալտէ տէմ'ր եօլ սթասիօնընա միւվասէլէթ իթմէքտէ իտի, Պու շախս՝ մէգքիւր իլմուխապէրին արգասընտա էն ուսթա եազը էհլի խըպլէլէրինի պիլէ

աշտատաճադ սուրէթտէ Մարթըն իմզասընը թագլիտ իթմիշ, վէ Բըթի Գասթէլ-տէքի մահպուսա տիգգաթ իթմէսին տէ Ժագ Լակարտա թուվայէ էյլէմիշ իտի :

Սաաթ իքիյի օն ալթը տագիգա կէշէրէք Բասգալ՝ գաթարտան չըգըպ, Ժու-աներ շէհրինին Ֆօպուրկ տիւ Բօն թապիր օլընան ըխլամուր ճատտէսինէ տուխուլ իթտի : Մալլւմ օլտըղը իւզրէ, Մարթէն-Բէշէօր օթէլի մէզքիւր ճաստէտէ պու-ընըպ, իշպու հիքեայէմիզին պիրինճի գըսմընտա մէզքիւր օթէլտէն րէք չօգ պահս օլընմըշ տըր :

Բասգալ՝ օթէլին գաբուսընտան իշէրի կիրտի :

Օթէլճի՝ օթէլին գազինօսընտա պուլընյօր իտի :

Պու ատամ՝ Բասգալ Սօնիէնին օթէլտէն իշէրի կիրտիկինի կէօրիւնճէ, իքի էլէրինի ուզաթարագ մէրգոււմա տօղրու կիրտիպ.— Օ՛, սի՞ղ միսինիզ, միւսիւ Բամպէր . . խօշ կէլտինիզ, սէֆա կէլտինիզ . . . Հա՞նկը րիւզիկար սիզի Ժու-աներիէ կէթիրտի :

Բասգալ.— Էյի պիր րիւզիկար տէյիլ տիր, ալիզիւ, ատէթա պիր թէսա-տիւֆլէ կէլտիւմ . . . մէմուլին դայրը պիր իշտին տօլայը շէհրինիզէ վասըլ օլտոււմ :

Օթէլճի.— Տօգթօր թօմբսընտան, պագընըզ, սիզէ մալլւմաթ սօրմայօրըմ . . . Ալլաըն եարտըմըյլա անըն իշի էյի օլտըղընը պիլիյօրըմ :

Բասգալ.— Տիմէք անըն հագգընտա մալլւմաթ ալտընըզ, էօյլէ՞ մի :

Օթէլճի.— Պիզի Բարիզտէն օ գատար ուզա՞գ մը զանն իտիյօրսընըզ քի, քէնտիսինին շէօհրէթը մուվաֆֆադիյաթը պիզէ գատար վասըլ օլմասըն : Պիզ կա-զէթա ալըրըզ, միւսիւ Բամպէր, օգուրըզ, վէ հէր կիւն անլէրին իշինտէ թապիպը մէշնօր տօգթօր թօմբսընն իսմինի քէմալը մէտհ ու սէնա իլէ եաղըմըշ կէօր-տիւկիմտէ, էօյլէ պիր ատամըն պէնիւմ օթէլիմտէ իգամէթ իթմիշ օլտըղընտան վէ խուսուսիյլէ էլինի սըգմագ շէրէֆինէ նալի օլմուշ պուլընտըղըմտան տօլայը իֆ-թիխար իտէրիւմ . . .

Բասգալ.— Ֆիլհագիգա տօգթօր չօգ պէօյիւք շան գազանմըշ տըր . . . Էլ-լիյէթ ու լիյագաթը ազիմէսի ումոււմէն, վէ հաթթա խասիմէրի թարաֆընտան պիլէ թաստիգ օլընմըշ տըր . . . Բէք իթիպարտա տըր . . .

Օթէլճի.— Իթիպարտա օլունճա գազանճ տա չօգ օլուր . . . Տօգթօր աճա-պա չօգ բարա գազանըյօր մը :

Բասգալ.— Իսթէրսէ չօգ գագանըր, լաքին բարայա հիշ կէօղիւ եօգ տըր . . .

Օթէլճի.— Պիլիրիւմ, էօյլէ տիր . . . պուրատա պու թապիաթընը րէք էյի անլատըզ . . . Էլմաս կիպի պիր ատամ տըր . . . Էյ գալալը Մատմագէլ Մարթ կրանչա՞ն նասըլ տըր :

Բասգալ.— Էյի խօշ տըր . . .

Օթէլճի.— Էլան օ կիւզէլլիքտէ՞ մի տիր :

Բասգալ.— Պէլքի տահա կիւզէլլէմիշ տիր . . .

Օթէլճի.— Լաքին շիւպհէսիզ հէնուզ մահգուն վէ միւքէտտէր տիր, տէյիլ մի :

Բասգալ.— Էվվէթ, Էլան պիր ազ մահգուն վէ միւքէտտէր տիր . . . քէն-տիսինէ րէք զիյատէ մուհապպէթ կէօթէրիլիպ գըլընըլըյօր իսէ տէ, պու մահ-գունիյէթի քեամիլէն տէֆ իտիլէմէյօր . . .

Օթէլճի.— Ա՛, էվվէթ, էյի պագըլմագտա վէ մուհապսէթ կէօսթէրիլմէքտէ
օլմալը տըր . . . տօգթօր էյի ատամ տըր . . . Լաքին կէվէզէլիք խոյօլըմ, իր-
թիյարլամըլ սագսըղան կիպի չօգ սէօյլէյօլըմ տա պիր շէյէ լիւզոււմընըզ օլուպ օլ-
մատըղընը, պիր շէյ իսթէյիպ իսթէմէտիկինիզի սօրմայօրըմ . . . էվվէլա շուներ
սիւվալ իտէյիմ, թաամ իթմիլճիսինիզ :

Բասգալ.— Եօլա չըգմազտան էվվէլ եալընըզ պիր գատէհ չիգօլաթա իշմիշիմ
տիր, գարնըմ բէք աճ տըր, իշիմ պայըլըյօր :

Օթէլճի.— Նէ՞ իսթէրսինիզ, նէ՞ շէյէ իսթէյինիզ վար տըր . . .

Բասգալ.— Հաղըրտա նէ վար ըսա անը կէթիրինիզ . . .

Օթէլճի.— Էօյլէ իսէ պիր բարչա էթ սէօյիւշի իլէ պիր «օմլէթ» կէթիրէ-
յիմ մի :

Բասգալ.— Օ՛, բէք միւքէմմէլ պիր շէյ օլուր . . . Սօնդրա գօնուշըրըզ . . .

Պէշ տագիգա սօնդրա Բասգալ՝ սուֆրայա օթուրըպ պէօյիւք պիր իշթիհա իլէ
թաամ իթմէյէ պաշլատը :

Օթէլճի՝ մէրգոււմըն եէմէք եէմէսինի տուրուպ սէյր իթմէքլէ պէրապէր տօգ-
թօր թօմբսըն իլէ Մարթ Կրանչան հագգընտա պիր թագըմ շէյլէր սիւվալ իտի-
յօր իտի :

Բասգալ՝ պու սիւվալլէրէ ասլա սըգըլմագսըղըն մէմնուէն ճէվապ վէրտիք-
տէն սօնդրա, պիր տէ նակէհան թէպտիլը հապս իտէրէք.— Բէճա իտէրիմ, պանա
պիր մալիւմաթ վէրինիզ . . . —տէտի :

Օթէլճի.— Նէ՛ մալիւմաթ իսթէրսինիզ :

Բասգալ.— Պուրատա պիր էմանէթ սանտըղը վա՛ր մը տըր . . .

Օթէլճի՝ պու սիւվալէ պիր ազ թէհաճճիւպ իտէրէք.— Վար տըր . . . օրաճա
պիր իշինի՞զ մի վար :

Բասգալ.— Էվվէթ :

Օթէլճէ.— Շիւպհէսիզ Բարիզտէն հարէքէթ իթտիկինիզտէ, իւզէրինիզէ մըգ-
տարը քեափի ագչէ ալմամըշընըզ տա անըն իշիւն էմանէթ սանտըղընը սօրույօր-
սընըզ, տէյիլ՞ մի . . . Ինսանըն զիհնի չօգ մէշղուլ օլուրսա, պազէն ունութըր,
պիր շէյ սէյիլ տիր . . . Բարա քէսէմ բէք օ գատար տօլու պիր շէյ տէյիլ տիր
ամմա երինէ թէմամըլա սիզին թահթը էմրինիզէ վազ իտէրիմ :

Բասգալ.— Պու թէքլիֆը նաղիքեանէնիզտէն տօլայը անսամիմ իւլ գալպ թէ-
չէքքիւր իտէրիմ, ազիզիմ. լաքին իսթէմէմ, լիւզոււմըմ եօգ տըր . . . Էմանէթ
սանտըղընա կիթմէք իսթէյիլիմ՝ պէնիմ իշիւն տէյիլ, տօսթլարըմտան պիրի իշիւն
տըր. պու տօսթըմ՝ կէչէնտէ շէհրինիզտէն կէչէր իքէն, բարայա միւզայէգասը օլ-
տըղընտան, պիր շէյ լէհինէ գօյուպ պիր ազ ագչէ ալմըշ . . . Հալ պու քի օ լէհին
գօյուտուղը շէյի հիշ կտէն չըգարմագ իսթէմէյիպ, պէնիմ տէ Ժուաննիէ կէլէճէկի-
մի խապէր ալտըղընտան, մէգքիւր լէհինի գուրթարըպ ալմագըղըմը պանա լէճա
իթմիշ տիր . . .

Օթէլճի.— Բէք ալէա, բէք ալէա. լաքին սիգէ պու վէսիլէ իլէ պիր խըտ-
մէթտէ պուլընամատըղըմա թէէսսիւֆ իտէրիմ . . .

Բասգալ.— Պանա իյֆաի խըտէմաթ իթմիշսինիզ կիպի բէք զիյատէ թէչէք-

քիւր իտէրիմ . . . Շիմտի սէօյլէյինիզ պազսյըմ , Էմանէթ սանտըղը նէ՞րէտէ տիր
. . . իշթէ պիլմէք իսթէտիկիմ պու իտի . . .

Օթէլճի .— Շէհրին եօգարըսընտա . . . Մարչէ մէյտանընտա տըր :

Բասգալ .— Թէշէքքիւր իտէրիմ .— տէտի , վէ թաամընը պիթիրմիշ օլտըղըն-
տան , գահվէսինի տախի իշէրէք այաղա գալգաղ :

Օթէլճի .— Կէճէ պուրատա գալաճա՞գմընընդ :

Բասգալ .— Էկէր իլէրիմի պիթիրէմէզսէմ գալաճաղըմ , լաքին ումարըմ քի պի-
թէր . . . սոնղրա կէլիւր սիզէ սէօյլէրիմ .— տիյէրէք , գօնթ տը Թօնէրիէօնին սա
պըզ սըր քեաթիպի շէհրին եօգարըսընտա տօղրու կիթմէյէ պաշլատը :

Նիրմի տագիգա սիւրմէքսիզին Բասգալ Սօնիէ՝ Էմանէթ սանտըղընա միւմա-
սէլէթ իտուպ , եանընտաքի իլմուխապէրի իատէի թէրհինաթ մէ՛ուրընա իրաէ
իթտի :

Պու մէմուր՝ Փայըզ վէ մէսարիֆի հիսապ իտէրէք , թէէտիյէ օլընաճագ մէպ-
լաղը թային իթտիքտէ , Բասգալ՝ մէպլաղը մէզպուրը թէէտիյէ իթտի :

Մէմուր՝ մագպուզ սէնէտինի վէրտիքտէն սոնղրա .— Նարըն սապահ ալաֆր .
սաաթ տօգուգտան սոնղրա ըէհինի ալապիլիւրսինիզ :

Բասգալ՝ տիւշարը իսթիղրապ օլարագ վէ ճանը սըգըլարագ .— Նէ՞տէտինիզ ,
ըէհինի շիմտի վէ՞րմէյէճէքմիսինիզ :

Մէմուր .— Խայր , էֆէնտիմ . . .

Բասգալ .— Նի՞շիւն էօյլէ . . .

Մէմուր .— Վագթը մուայյէնի կէշմիշ օլուպ , միւտիւր էֆէնտի տէ շիմտի կիթ-
տի . ըէհինիինիզի սիզէ թէպիմ իթմէ կէ իսէ ետլընըզ անըն սէլահիյէթի վար տըր . . .

Բասգալ .— Լաքին Բարիզտէ . . .

Մէմուր .— Պիզ Բարիզտէ տէյիլիզ , էֆէնտի , Ժուանեհիտէյիզ :

Իսրար իթմէք՝ հէմ պէյհուտէ վէ հէմ միւնասէպէթսիզ իտի :

Բասգալ՝ գլյատէ պիր շէյ սէօյլէմէյիպ , ըէք ֆէնա պօզուլմըշ օլտըղը հալտէ
Մարթէն-Բէշէօր օթէլինէ ափտէթ իթտի վէ պիր օտա հազըլլաթմագ իշիւն կէճէ
օրատա եաթաճաղընը իսապէր վէրտի :

Օթէլճի՝ պու խուսուստան տօլայը ըէք զիյատէ մէմուռն օլուպ էլլէրինի եէք-
տիկէրէ սիւրէրէք .— Պու ագչամ՝ պիրլիքտէ թաամ իտէճէյիզ , միւսիւ Բամպէր ,
վէ իքի իւշ շիշէ Սէն-Ժագ շարապը իշէճէյիզ , զիրա իւշ այ տգտէմ պուրատա ի-
գամէթ իթտիկինիզտէ , օ շարապա շօգ պէյէնտինիզ :

Բասգալ .— Բէք ալէա , օլուր :

..

Բէյմօն Ֆրօմանթալա նագըլ մէգալ իտէլիմ :

Իւք ագչամը մէրգուճըն՝ էվվէլա ույգույա եաթմըշ օլան օղլուռնի՝ օտասըն-
տան իշէրի կիրտիկինի , վէ սոնղրա քէնտիսի տախի ույուճագ իշիւն քէնտի օտա-
սընա տուխուլ իթտիկինի կէօրտիւք :

Պու զաթ՝ եաթաղա կիրմէզտէն էվվէլ եազըլսանէսինին էօնիւնտէ օթուրտու ,
վէ եօրկուռնըղընա պազմայարագ Մատլէնէ ուզուռն պիր մէթթուպ եազտը :

Պուռտա Բէյմօն՝ Բօլ հագգընտա պիր թագըմ թափսիյէլէրտէ պուլընտըգտան :

մատաւ, օղունը կէօղէթլէփէ կէ մէմուր իթտիկի իքի զապըթա մէմուր ինննէն պիրի օլան վէրնիէնին էփէ կիտէճէկիէնի տէ Մատլէնէ խապէր վէրմէքտէ նպուլընըյօր իտի:

Մէքթուպը Կազըպ պիթիքտիքտէն սօնդրա Ռէյմօն՝ չաքուճաք սօյունուպ եաթտը, վէ պիր ազ սօնդրա ույգուսը կէօթիւրտիւ:

Էրթէսի սապահ Ռէյմօն էրքէնճէ ույանըպ գալգտըղը սըրատա օղու Բօլ տախի ույանըպ եաթաղընտան գալգմըլ իտի:

Ռէյմօն՝ սօն տէֆա օլարագ օղունա պազը նասիհաթլար տահա վէրիպ, մէրգուսը պիր արապա մէրքէզինէ գատար կէօթիւրտիւ, վէ օրատա տէլիգանըլ՝ պիր քիրա արապասընա րաքիպէն Շարանթօնա հարէքէթ իթտի:

Օրատա Բօլ Ֆրօմանթալ՝ Գրէթէյլ լիմանընա կիթմէք իչիւն ըրմագ պօյընչ տան եիւրիւյէճէքտի:

Վէրնիէ իլէ արգատաչը՝ հարֆիյէն Ռէյմօն Ֆրօմանթալըն թալիմաթընա թէփք Ֆիգը հարէքէթ իտիյօրլար իտի:

Պունլար՝ հալի վագթի եէրինտէ պիրէր էանաֆ վէ եա օրթա հալը թիւճճար կիպի կիլինմիլ օլտըզլարը հալտէ, բազար կիւնլէրի էրպապը գէվգ ու թէֆէրլիւճ իլէ պալըգ ավճըլարընըն թօբլանտըզլարը ըրմագ քէնարընտաքի եէտէք եօլընըն իւզէրինտէ քեաին իքի օթէլլէրին պիրինտէ պիրի, վէ տիկէրինտէ օ պիրի իւքեան իթմիլլէր իտի:

Սապահլարը պու իքի զապըթա մէմուրլարը կէօյա րասթ կէլէ ըրմաղըն լըլաթըմ իւզէրինտէ եէքտիկէրինէ թէսատիւֆ իտիյօրլար իտի:

Օրատա պիր չօգ եէրլիլէր էօնիւնտէ ահպալըգ իտէրէք վէ կէզինէրէք քէօ. յիւ վէ պիլխասասա Ռէյմօնըն թահթը իսթիճարընտա պուլընան քիւչիւք խանէլի թէտըլտ իտիյօրլար իտի:

Լա Ֆուին՝ օ ճիվարլարտա տօլաչըպ տուրույօր վէ միւսիւ Բօլըն ավտիթ իտուպ իթմէտիկիէնի սիւվալ իթմէք իչիւն Մատլէն գատընըն գալգմասընա նիէքլէյօր իտի:

Զապըթա մէմուրլարը՝ մէրգուս տէլիգանըլը կէօրտիւլէր վէՌէյմօն Ֆրօմանթալըն թարֆի իթտիկի չօճուգ օլտըզընը անիտէ թանըտըլար:

Լա Ֆուին՝ էփին իչէրիսինտէն պիր սէս իչիտիպ գաբուլը չալմալա գարար վէրտի:

Մատլէն՝ կէլիպ գաբուլը աչարագ. — Պէնիմ քիւչիւք էֆէնտիմի կէօրտիւնիդ մի:

Լա Ֆուին. — Էփվէթ, մատամ Մատլէն. . . Սիւվալինիլտէն էօյլէ անլայօրըմ քի, հէնուգ էփէ կէլմէմիլ տիր:

Մատլէն. — Հէնուգ կէլմէտի, լաքին վէսվէսէ իթմէյօրըմ, գիրա պապասըլա պիրլիքտէ օլտըզընը պիլիթիմ. . .

Լա Ֆուին. — Էօյլէ իսէ եինէ կէլիթիմ. . . Ղիւպհէսիլ կէլէճէք տիր, պալըգ ավընա չըգմամըզ թէքլիֆ իտէճէյիմ. . .

Մատլէն. — Բէք ալէա օլուր, չօճուղըմ. . .

Լա Ֆուին. — Ալլահա ըսմարլատըգ, մատամ Մատլէն. . . — տիյէրլէ Մարն

ըրմաղընտաքի սալլար Թարաֆընա, տօղրու կիթտի վէ Մատլէն գատըն տա գա-
բույը գաբայըպ քէնտի խըտմէթիլէ մէշղուլ օլտու :

Ժիւլ Պուլնուա նամը տիկէր Լա Յուինին ճանը պալըգ ավլամագ ինթէյօր ի-
տի իսէ տէ , Բօլը կէօղէթլէմէք իջիւն օնա պէքլէմէքտէն տէ կէրի տուրամայօր
իտի :

Լա Յուին՝ քէնտի քէնտինէ . — Պէն հէր կիւն քէնտիսիլէ պալըգ ավլնա չը-
գաճաղըմ , վէ հէր ագչամ քէնտիսինի էվէ կէօթիւրէճէյիմ . էկէր պիրի՝ պէնիմ
մալիւմաթըմ օլմագսըզըն քէնտիսինէ եագլաչըպ տա լագըրտը իտէճէք օլուր իսէ ,
իչի վար տըր . — տիյօր իտի :

Բէյմօն Յրօմանթալ՝ էվլատընը արապայա գօյտուգտան սօնղրա գապթիլէ նէ-
գարէթի տաիրէսինէ ազիմէթ իթմիշ իտի :

Էօյլէնտէն սօնղրայա գատար Թէլէկրաֆըն կէլմէսինէ պէքլէմէսի իյճապ
իթտի :

Թէլէկրաֆտա չու վէճհլէ եագըլը իտի .

«Բասգալ Սօնիէ՝ հապստան չըգտըղը ագչամ , հապստաչը վէ ազիգ տօսթը • •
լան Ժագ Լակարտ իլէ պէրապէր Ժագ Լակարտըն տօղտուղը մէմլէքէթ օլան Ժու-
անեիյէ կիթմէք իջիւն տէմիր եօլ պիլէթի ախզ իթմիշ տիր »

Բէյմօն՝ մէմնուլն օլարագ . — Աֆէրի՛ն , իշթէ չիմտի պիր ազ իբ ուճը էլէ կէ-
իյօր : Բասգալըն արգատաչը՝ Ժուանեիլի տիր . . . Մահպէստէն գուրթուլան իքի
արգատաչար պիրլիքտէ օրայա կիթմիշէր տիր . . . Պէն տէ Ժուանեիյէ կիտէ-
ճէյիմ . . .

Ջապթիյէ նագըրը . — Օրատա նէ՞ եաբաճագսընըզ :

Բէյմօն . — Մէմուլ իտէրիմ քի օրատա պիր իզ պուլաճաղըմ . էկէր պու իզի
պուլուրսամ գօլայլըգլա անը թութուպ կիտէճէյիմ վէ ասլա արգասընը պրագմա-
յաճաղըմ . . . Օ իքի հայտուտլար պիր պիրինտէն այրըլմամըչլար տըր . . . Ֆէ-
սատ տօլապլարընը պէհէմէհալ պիրլիքտէ գուրմուչլար տըր :

Ջապթիյէ նագըրը . — Անլէրի էլպէթթէ Ժուանեիտէ պուլաճաղընըզ մէմուլ-
իթմէգսինիզ , տէյի՛լ մի :

Բէյմօն . — Օնա չիւպհէ՞ մի վար . . . օրատա նէ՞ իչլէրի վար տըր . . . Շիմտի
Բարիգտէ օլտըգլարը մուհագգագ տըր , լաքին Բարիգին հա՞նկը քէօչէսինտէ ա-
րայըպ տա թութմալը տըր . . . Պէն պուլնը քէշֆ ու իսթիխրաճ իտէմէմ , լաքին
անլէր՝ պիլմէյէրէք Ժուանեիտէ մութլագա նիչանէլէր պրագմըչ օլաճագլար տըր ,
պէն օ նիչանէլէրի օրթայա չըգարաճաղըմ վէ պու սայէտէ քէնտիլէրինին չիմտիքի
ինինի տէ պուլաճաղըմ . . . Տօլա չըգմագտան էվվէլ պանա տիկէր պագը մալիւ-
մաթ լաղըմ տըր . . . Տիւնքի կիպի սիզին նամընըզա պիննէֆս պուրատա եէնի
պիր Թէլէկրաֆ եագմագ իսթէրիմ , միւսատէ պուլուրըրմընըզ . . .

Ջապթիյէ նագըրը . — Նագընըզ , եագընըզ . . .

Բէյմօն չու աթիտէքի սաթրլարը եագտը .

«Բասգալ Սօնիէ իլէ Ժագ Լակարտըն Բարիգտէն մէքթուպ վէ իանէի նագ-
տիյէ ախզ իտուպ իթմէտիքլէրինի պիլտիրմէնիզ րէճա օլունուր : Գէզալիք , էկէր
միւմքին իսէ , մէքթուպ եագանլարըն իսմի նէ օլտըղընը վէ իքի մահպուլար հա-

պստան չըգտըգլարընտա եանլարընտա բարա օլուպ օլմատըղընը վէ նէ՝ գատար մէպլաղ պուլընտըղընը իշար իտէսինիզ ։

Ֆրօմանթալ՝ իշպու թէլէկրաֆը զապթիյէ նազըրընա օգույուպ թաստիգ իթ-տիրտի, վէ պատէհու թէլէկրաֆ օտասընա կէօթիւրիպ, օրատան տա տէրազապ մահալինէ եազըլտը ։

Անճագ ճէվապը պիր աղ կէճիքիպ ագչամ սաաթ պէշտէ վիւրուտ իթտի, վէ լաքին Բէյմօնա իւմիտ վէ մէսէրէթ կէթիւրիպ, զապթիյէ նազըրը տախի պու իւ-միտէ իշթիրաք էյլէտի ։

58

Պու ճէվապ պէր վէճըն աթի եազըլմըշ իտի ։

Բասագալ Սօնիէ՝ Բարիդտէն մէքթուպլար վէ ուֆագ ուֆագ մէպլաղլար ախզ իթմէքտէ օլուպ, պուլնլար՝ կէօյա խըսըմը օլան Անժէլ Մարթէն նամընտա պիր գատըն թարաֆընտան կէօնտէրիլմէքտէ իմիշ ։ Ժագ Լակարտ՝ վարա եօղա նէ ագչէ վէ նէ մէքթուպ ախզ իթմէզ իտի ։ Լաքին հապստան չըգտըղընտան պիր գաչ հաֆթա էվլէլ, իշտէն տօլայը Ժուանեի մուգավէլաթ մուհարրիթինտէն պիր մէքթուպ ախզ իթմիշ տիր ։ Մուգավէլաթ մուհարրիթինին իսմինի պիլէմէյօրըմ ։ Հապստան չըգտըգլարընտա Բասագալ Սօնիէտէ իւշ եիւզ վէ Ժագ Լակարտտա պէշ Եիւզ Փրանք վար իտի ։

Բէյմօն՝ կէօզլէրի բարըլ բարըլ բարլամագտա օլտըղը հալտէ ։ — Կէօրի՞օրմը-սընըզ, նազըր էֆէնտի, պուլնտա էմարէլէր վար, պուլնընլա իշ պէճէրէպիլէճէ-յիզ, Պու Անժէլ Մարթէնի արաթմալը տըր ։ Բասագալ Սօնիէ՝ հապստան չըգըպ Բարիզէ միւվասէլէթ իթտիկինտէ, էն էվլէլ մէրգուլմէյի ղիյարէթ իթմիշ օլտըղը էլլէպը ինթիմալտէն տիր ։ . . էյի տիւլիւնինիզ. պու գարը՝ ալթուլն եուլուրթ-լար պիր թափուգ իմիշ . . .

Զապթիյէ նազըրը. — Շիմտի Ժուանեիէ՞ մի հարէքէթ իտէճէքսինիզ ։

Բէյմօն. — Էվլէթ, նազըր էֆէնտի ։

Զապթիյէ նազըրը. — Նէ՞ վագթ ։

Բէյմօն. — Էկէր պիր թրէն եագալայապիլիր իսէմ պու ագչամ, վէ լաքին հէր հալտէ եարըն սապահ իլք թրէնլէ ազիմէթ իտէճէյիմ ։ Ժուանեի տաիրէի ատլիյէ-սինին մուավէնէթինէ շիւպհէսիզ լիւզուլմըմ օլաճաղընա մէսինի, մուավէնէթը մէզ-քիւրէյէ տէսթրէս օլապիլմէք իւզրէ Ժուանեի տաիրէի ատլիյէսինէ խիթապէն պանա պիր թէզքէրէ վէրմէնիզի ղէճա իտէրիմ ։

Զապթիյէ նազըրը. — Իսթէտիկինիզ թէզքէրէյի շիմտի վէրէյիմ. — տէյիպ պիր քեհաղտ իւզէրինէ պիր գաչ սաթր եազը եազտըղը սըրատա, Բէյմօն քէնտիսի տէ պիր մասա իւզէրինտէ պուլընան պիր տէմիր եօլ թարիֆասընա պագըյօր իտի ։

Էն եագըն գաթար՝ ագչամ սաաթ սէքիզին սիւրաթ գաթարը օլուպ, մէզ-քիւր թրէն՝ օնը էլլի ալթը տագիգա կէչէրէք Ժուանեիէ միւվասէլէթ իտիյօր իմիշ ։

Թէհարրիյաթա պաչլամագ իշիւն պու բէք կէճ իտի ամմա Բէյմօն Ֆրօման-

Թաւ՝ երթէսի կիւնիւ երբէնճէ ճիւղուրիյէթ միւտտալիք ումուսիսի նէշտինէ կիթ-
նէկէ վէ թանգիգաթա միւպաշէրէթ իշիւն պիր բօլիս գօմիսէրինին՝ քէնտիսինէ՝
եարտըմը վէրիւմէսինի թալէպ իթմէկէ վագթը օլմագ իշիւն մէգթիւր թրէնէ րա-
քիպ օլմագա քաթար վէրտի :

Ջապիթիյէ նազըրը՝ թէգթէրէյի իմզալայըպ Ֆրօմանթալա թէսլիմ իտէրէք . —
նէ՞ գարար վէրտիսիդ :

Րէյմօն . — Պու ագչամ հարէքէթ չտիյօրըմ :

Ջապիթիյէ նազըրը . — Բէք ալէպ . . . — աէտիքտէն սօնդրա Րէյմօնըն էլինէ
պիր տիգի ալթուն վէրէրէք . — Իշթէ չու՝ խարճրահ վէ թէհարրիյաթ մէսարի-
ֆինիդ իշիւն տըր . . . Ագչէյի խարճամայա գըսգանմայընըդ . . . Հէր նասըլ օ-
լուրսա օլուն մուվաֆֆագ օլմալըդ . . . Պու կիւնտէն իթիպարէն Անժէլ Մար-
թէնի արաշթըմագ իշիւն չիմտի կիտիպ էվամիրը լազըմէյի իթա իտէճէյիմ . — տէտի :

Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ Բասգալըն էգթեալըն հալի օլան թէլէկրաֆ տախի տա-
լիլ քչարագ պիլճիւմէ թէլէկրաֆլարը ախգ իթտի վէ չօգ սէնէլէրտէն պէրու
մահրում օլտըղը մէսէրէթլէ գալպի մէշուն օլտըղը հալտէ միւֆարէգաթ էյլէտի :

Պէհէմէհալ պիր իգ, վէ էյի պիր իգ եգգալայաճաղընա Րէյմօն բէք էմին կէօ-
րիւնիյօր իտի . . .

Հէր նէ գատար պիր գաչ սաաթ Բարիգտէն տիշարը գալաճագ իտի իսէ տէ ,
էվէ ուղրայըպ պիր բարտըսիւ իլէ պիր էլ ճանթասը ալտը , ալէլաճէլէ թաամ իթ-
տի վէ անտէն լիօն տէմիր եօլ սթասիօնընա ագիմէթ էյլէտի :

Թամ սաաթ սէքիգտէ սիւրաթ գաթարը՝ մէրգուժը պիր սիւրաթը ֆէվգէլա-
տէ իլէ Բարիգտէն ալըպ կէօթիւրմէյէ պաշլատը :

Պրագալըմ օ կիտէ տուրսուն , պիզ գօնթէս տը Շաթըլիւքին օղունըն ա-
լըգօնուլըլ օլտըղը Բըթի Գասթէլ գօնալընա ավտէթ իտէլիմ :

Պունտան ագտէմ թարիֆ իթտիլիմիդ վէճէլ , մէգթիւր գօնագտա Փապիէն
տը Շաթըլիւքս՝ հիտտէթ ու զագապ վէ մէյուսիյէթէ տիւշար օլտըգտան սօնդրա ,
պաշը՝ աթէլէր իշինտէ եանմագտա վէ գուլագլարը՝ խըթըլթամագտա օլտըղը հալ-
տէ եաթաղընըն իւզէրինէ սէրիւմիշ եաթմըլ իտի :

Փապիէն՝ եաթագտա զայէթ ալըր պիր ուլգույա տալարագ , պիր չօգ սաաթ-
լար ուլուտըգտան սօնդրա ույանտը :

Կէջգլէրինի աշտըղընտա սըթմասը թէմամըյա կէշվիշ իտի :

Ջինինտէ հիշ պիր գարըըգըլըք օլմայըպ , ագլը պաշընտա իտի :

Մահպուսիյէթինտէն էվլէլէի հատիլէլէրին քեաֆֆէսինի տէրխաթըր իտի-
յօր իտի :

Էթրաֆա պիր կէօզ կէգտիրինճէ , հէնուզ պօտրումտա օլտըղըն անլատը .
Պօտրումըն նէմիաք սէրինլիկի իսէ իլիքլէրինէ գատար թէհսիր իտիյօր իտի :

Փապիէն՝ պու մէճհուլ էվէ կէլմէգտէն էվլէլ եէքտիկէրինի միւթէազըպէն
վագթու սուլան հալէրի պիրէր պիրէր խաթրընա կէթիրտի , վէ Տօգթօր թօմսը-
նըն քէնտիսինտէն ախգը ինթիգամ իթմէք իսթէտիկինէ քէնտիսնէ գարար
վէրտի :

Բէնտիսինին մահպուսիյէթի ուզուլն սիւրէճէկինի հիշ ումայօր իտի : Պիր քէր-
րէ սէրպէսթ օլունճա , Ամէրիգալը հէքիմ՝ Ֆրանսըղ մահքէմէլէրինէ բէք ալըր
պիր հիսապ վէրմէկէ մէճպուր օլաճագտը :

Հայաթընա գաստ իթմէք իսթէնիտիկինի եէնիտէն տիւշիւնտի իսէ տէ, պու Ֆիքրէ պիրինճի տէֆա կիպի եինէ բէք օ գաստար էհէմմիյէթ վէրմէտի:

Աճըգտան էօլմէմէսի իշիւն թէտապիրը իսթիյաթքեարանէ իթթիխաղ իտիւ մէսինէ պալըգըր իսէ, քէնտիսինի էօլտիւրմէյէ գաստ իտիւմիշ օլամաղ իտի:

Ֆապիէն քիւշիւք մասայա եազլաշտը:

Մէգըիւր մասատա էքմէք, շարապ, էթ սէօյիւշի, մէյվէ վէ համուր իշէրի վար իտի:

Ֆապիէն՝ զօրաքի պիր ազ կիւլիւմսէյէրէք քէնտի քէնտինէ.— Վալլահի պու պիր լաթիֆէ տիր. . . Աճապա պէնի զօրգութմա՞գ մը իսթէյօրլար: Պու պիր հազգ օլընըր շէյ տէյիլ ամմա էնտիշէյի տէ մուճիպ տէյիլ տիր. . . —տէտի:

Պու արա ալթոււն սարըսը պիր սու իլէ տօլու քիւշիւք պիր շիշէ կէօրիւպ, մանթարընը աշարազ գօզլամազ իշիւն պրոււննա տօղրու կէօթիւրտիւ:

Ֆապիէն՝ Անժէլին կէթիւրտիկի գութույը տախի կէօրէրէք.— Եազըլաճազ եաղ օլմալը. . . չուշլար տա իտարէ գանտիլլէրի տիր: Պոււնտան անլաշըլան՝ զալիպա մահպուսիյէթիմի ուզոււն սիւրտիւրմէք իսթէնիլիօր. . . Հայտէ պազալըմ, իտարէ գանտիլինէ եաղ գօյալըմ վէ Ֆիթիլի տէյիլթիւրէլիմ. . . —տէտի:

Մէրգոււմ տէլիգանը՝ պու իշին պիր լաթիֆէ օլտըղընա թէմամըյլա ինանա-րազ, պիր ազ սէվինմէկէ պաշայօր իտի:

Եալընըզ պիր տիւշիւնճէ քէնտիսինի տուրտուրըյօր իտի. վալիտէսի՝ վէսվէ-սէտէն էօլմէքտէ պուլընըյօր օլմալը իտի:

Տօգթօր Թօմըսընն ախրէթլիք գըզընա վիզիթալար վէրմէքտէ օլտըղընը Ֆապիէն կիզլէմիշ օլուպ, վալիտէսի գօնթէսին քէնտի աշգ ու մուհապպէթինտէն հիշ պիր խապէրի օլմատըղընտան, մումաիլէյհա գատըն՝ քէնտիսինին օրթսյա չըգմա-տըղընը ազլա եազըն պիր սէպէպէ աթֆ իտէմէյէճէքտի. . . քէնտիսինի պիր գազա եա ճինայէթէ ուղրայարազ էօլմիւշ զանն իտէճէքտի. . . մումաիլէյհայա պիր թէգըքրէ եազըպ թէսքին իթմէնին հիշ պիր եօլը, շարէսի եօգ իտի. . .

Էկէր պու հալ պէօյլէ տէվամ իտէր իսէ վալիտէսի եա չըլտըրաճազ վէ եախօտ էօլէճէք իտի, լաքին պու հալ պէօյլէճէ տէվամ իտէճէք մի իտի:

Ֆապիէնի պու պապտէ եալընըզ պիր շէյ պիր ազ թէէմին իտիյօր իտի:

Նէ Անժէլին վէ նէ Մարթըն տօգթօրլա շէրիքը թէօհմէթ օլմայըպ օնա պու իշտէ մուսվէնէթ իթմիշ օլմատըգլարընա շիւպհէ իթմէտիկինտէն, պու գատըն-լարըն կէլիպ քէնտիսինի գուրթարաճազլարընը Ֆապիէն մէմուլ իտիյօր իտի:

Ֆապիէն իտարէ գանտիլինի տիւզէլթէրէք պիրտէն պիրէ քէնտի քէնտինէ.— Պէն նէ՞ գատար վազթտան պէրու պուրատայըմ . . . Եազ պիթմիշ կիպի տիր. . . Ֆիթիլ սիմսիյահ քէսիլմիշ տիր. . . Անլաշըլան՝ էքէյիճէ վազթ կէշմիշ տիր. . . —տէտիքտէն սօնըրա սաաթընը եէլէք ճէպինտէն չըգարըպ պազտը:

Սաաթըն իքի ագրէպի տէ թամ «օն իքի» ըազգամընըն իւզէրինտէ իտի:

Ֆապիէն՝ իշլէյիպ իշլէմէտիկինի անլամազ իշիւն սաաթը գուլաղընա եազլաշ-տըրարազ.— Աճապա էօյլէ՞ն մի տիր, եօգսա եարը կէճէ՞ մի տիր.—տէյու քէն-տի քէնտինէ սիւվալ իթտի:

Սաաթ իշլէյօր իտի:

Ֆապիէն՝ քէնտի քէնտինէ սէօյլէնմէսինէ տէվամ իտէրէք.— էօյլէն օլմալը

« . . . Պէն տիւն ազգում սաաթ օն պիրի կէշէրէք պուրատա իտիմ . . . Պիր խայ-
լի սաաթլար ուշուժըրմ . . . Պուստան մաատա գարնըմ բէք աճ օլտըղընտան ,
վազթըն կէճ օլտըղընը պուստան տա անլայօրմ . . . Տուր պագալըմ , թէլաչ
իթմէյէլիմ . . . Էկէր շիւպհէ իթմէտիկիմ վէճկէ պու պիր լաթիֆէ իսէ , էլպէթ-
թէ եագընտա պուսնըն պիր սօնը օլաճագ տըր , էկէր պիլաքիս գարըմտա պիր
տիւղմանըմ վար իսէ , քէժալը մէթանէթլէ օնա պէքլէրիմ . . . »

« Էկվէլա պէնիմ մուվագգաթ հապսխանէմի պիր կէօզտէն կէշիրէյիմ . . . —
տիյէրէք իտարէ գանտիլինի եօգօրը գալտըրտը վէ ըշըզլա պօտրուժն քէօշէ
պուճաղընը կէօզտէն կէշիրտիքտէն սօնղրա քէնտի քէնտինէ տէտի քի ,

— Պու պիր մահզէն օլուպ , բէնճէրէլէրինէ տուվար էօրիւմիշ տիր . . . Աճա-
պա նիշիւն տուվար էօրիւլէր :

« Շիւպհէսիք կիւնիւն պիրինտէ պէնիմ պուրայա գաբատըլաճաղըմը պիլէրէք
տուվար էօրմէմիշէր տիր :

« Տէմիր գաբըլը վէ աշըգտա քիլիտի օլմայան պիր տէ միւհքէմ գաբու վա՛ր :

« Պու նէ՛ զարիպ , պու նէ՛ աճայիպ շէյ . պէն պուստան հիշ պիր շէյ անլայա-
մայօրմ . . . »

« Շուրատա՞ նէ վար , նէ՞ կէօրիւյօրմ :

« Օ՛ , օ՛ . տուվարա պիր տէմիր հալգա կէշիրիւմիշ . իւզէրինտէ գէնճիր տէ վար
տըր . . . »

« Ալիմ ալլահ պու պիր թէաթրօ տըր , հիշ պաշգա շէյ տէյիլ տիր . Զանն ի-
տէրսին « Նէսլ Գուլէսի » նամ թէաթրօ օյուճընըն զընտանլարընտան պիրինտէյիմ . . .
Օ՛լմայա քի պէն « Պիւրիտան » օլայըմ : « Օրսինիյի վէ Մարկէրիթ տը Պուրկօնեըլը »
կէօրմէք իսթէրիմ . . . խուսուսիյէ Մարկէրիթ տը Պուրկօնեըլը . . . Լաքին ի-
քիսի տէ օրթատա եօգ տըրլար վէ պէնի եաբաեալընըզ պէքլէթիյօրլար :

« Հալ պու քի սըզլաճաղա հագգըմ եօգ տըր . . . պանա հալգա վէ գէնճիր
թագմատըզլարընտան , հագգըմտա նէզաքէթլի տալրանմըլ սայըլըրլար . . .
պուսնընլա պէրապէր պու իշտէ եինէ պիր սըրր ու հիքմէթ վար տըր , էլպէթթէ
պիր նիյէթէ մէպնի պու մահզէն զընտանա վէ հաթթա « ասըլ վասաթի զընտա-
նընա » թահվիլ օլընմըլ տըր : »

« Փապիէն պէօյլէճէ քէնտի քէնտինէ սէօյլէնէրէք մահպէսինին տէօրթ թարա-
ֆընը կէօզտէն կէշիրմէսինտէ տէվամ իտիյօր վէ տիյօր իտի քի ,

— Պիր եաթագ . . . պիր եաթագ շիլթէսի . . . չարչավար , եօրկանլար . . .
Պու կէճէ եօրկանլարը էյիճէ իւսթիւմէ ալաճաղըմ , զիրա վիւճուտըմ պուզ քէսիլ-
միշ տիր . . . »

« Պանա եէյէճէք պրագմըլար , լաքին չարուգ պիթէճէք տիր , էլպէթթէ պաշ-
գա տա կէթիրէճէքլէր . հէր քիմ կէթիրէճէք օլուր իսէ եա հիւսնիւ յիզա իլէ վէ
եախօտ ճէպրէն պաղը իյզահաթ ախզ իտէճէյիմ :

« Աճապա ատամ չաղըրայը՞մ մը :

« Պու կիւն պանա ճէվապ վէրրիլէ՞ր մի :

« Խայր , խայր , օլմազ . . . Մարթ վէ Անժէլ շիւպհէսիք տօգթօրըն էմրիյլէ
Բարիզէ ալտէթ իթմիլէր տիր . շիմտի պէնիմ եաբաճագ պիր շէյիմ վար տըր , հէմ

վագթ կէջերմէք վէ հէմ տէ աճլըգտան պայըմագտա օլան գարնըմը տօյուրմագ իջիւն եճմէյիսի եճմէյիյիմ :

Ֆապիէն՝ քիւչիւք մասայա եագլաշըպ, օրատա պիրտէն պիրէ տուրարագ քէնտի քէնտինէ . — Օլմայա քի պու եճմէքլէր գէհիրլի օլսուն . — տէտի վէ պիւթիւն վիւճուտըյա թիթրէտի :

Պատէհու ումուրընտա իթմէտիկինէ նիշանէ օլմագ իւզրէ օմուզլարընը օյնաթարագ քէնտի քէնտինէ սէօյլէնմէսինէ տէվամ իլէ տէտի քի ,

— Ալիմ Ալլահ պէն տէլլիմ . . . պէօյլէ պիր ճինայէթին իճրասընտա հիչ պիր ֆիսիտէ եօգ տըր . վիւճուտըմը օրթատան գալտըրմագ իջիւն ալէմտէ քիմսէնին օ գատար պէօյիւք մէնֆաաթը եօգ տըր , գըսգանճըգ պիլէ տօգթօր թօմըսընը օ գատար ալչագ վէ օ գատար նամուսըգ պիր իշէ սէվգ ու թէչվիգ իթմէգ :

Տէլիգանլը՝ իտարէ գանտիլինի մասանըն իւզէրինէ գօյտու , քէնտիսի իջիւն կէթիլիլմիշ օլան սանտալեայը ալտը , էքմէյի տօղրատը վէ թափուգ էթի սէօյիւչիտէն պիր բարչա քօբարտը :

Հալ պու քի Ֆապիէնին իթիհասը հագիլի օլմագտան զիյատէ գահիրի օլտըղընտան , ազ պիր շէյ , եանի սաֆրա պասթըրաճագ գատար պիր շէյ ետի , եարմ գատէհ շարապ իշտի վէ քէնտիսինին պու զարիպ հալի իւզէրինէ տիւչիւնմէք իջիւն եաթաղընըն իւզէրինէ աթըլտը :

Պիր տէ նակէհան քէնտի ալթընտան պիր գապա սէս իշիտէրէք , նազարը տիգգաթը օրայա ճէլպ օլընտը :

Տիրսէկի իւզէրինէ տայանարագ օրթալըգա գուլագ վէրտի :

Սէս տէվամ իտուպ զարիպ պիր հալտէ իշիտիլիօր իտի :

Զանն իտէրսին եէր ալթընտա կէնիշ սու եօլլարը տէրուհինտէն սու ճէրէյան իտիյօր իտի :

Ֆապիէն՝ քէնտի քէնտինէ . — Աճապա նէ՞ տիր պու . — տէսիքտէն սօնղրա տիգգաթընը պիր գաթ տահա արթըրտը :

Սէս էլան քէսիլմէտիքտէն մատա , զանն իտէրսին կիտէրէք տէ արթմագապա իտի :

Մ . տը Շաթըլիւքս՝ պիր սըչրայըշտա եօգարը գալգտը , եաթաղընը պօտրումըն օրթասընա շէքտի վէ եէրէ տօղրու պագտը իսէ տէ գարանլըգտան պաշգա պիր շէյ կէօրմէտի :

Պուներն իւզէրինէ ըշըգ կէօգիւլլէ պագմագ իջիւն կիթտի իտարէ գանտիլինի ալտը վէ եէրէ տօղրու էյիլէրէք , զէմինին կրանիթ թաշընտան պիր կէնիշ տէօլէմէսի պուլընտըղընը կէօրտի :

Իչպու թաշ տէօլէմէնին օրթա եէրինտէ պիր եառըգ պուլընըպ , մէզքիւր եառըգ՝ եասը վէ եուվարագ պիր թաշ իլէ գաբալը իտի , վէ մէզքիւր թաշըն թաօրթա եէրինտէ պէշ սանթիմէթրօլըգ պիր տէլիք աշըլմըշ իտի :

Պու պիր լաղըմ նէֆէսիլիկինէ պէնգէյիպ , անճագ իւզէրինտէ սաճ գաբագ եէրինէ պիր թաշ վար իտի :

Ֆապիէն՝ բարմագլարընը թաշըն օրթասընտաքի տէլիկէ սօգարագ , մէզքիւր թաշը եօգարը գալտըրմագ իսթէտի :

Հալ պու քի մէրամընա նաիւ օլամատը, զիրա եուվարլադ թաշ՝ չիմէնթօ իլէ եհրլէշտիրիլմիշ իտի. լաքին սուլըն եազըն պիր եհրտէ ագտըղընը իշիտիյօր վէ թաշըն տէլիյինտէն այտընլըգ կիպի պիր շէյ կէօրիւյօր իտի:

Ֆապիէն՝ քէնտի քէնտինէ. — Պու պիր սու եօլը օլմալը. աճապա նէ՞րէտէն կէլիյօր. — տէտի:

Տէլիգանլընըն անլայամատըղը շէյի պիզ օգույանլարըմըգա շիմտի արզ ու իյ-զահ իտէճէյիզ:

Խանէնին չիմէնգարլարընտան պիրինին օրթա եհրինտէ էրէյիճէ կէնիշ պիր հաւուզ պուլուռուպ, պուռնա՝ Մարն ըրմաղընըն՝ քիւշիւք պաղչէնին սաղ թարա-ֆընտաքի գօլընտան սու կէլմէքտէ պուլընլօր իտի:

Հաւուզ վէ եաբմա ըրմադ թաշտըղընտա, սու՝ խանէնին ալթընտաքի սու եօլը վասէթասըլլա ըրմաղըն սօլ գօլընա ագըյօր իտի:

Սուլարըն ճօշուպ թուղեան իթմէսինտէն սօնղրա սու եօլընը թէմիլէմէք ի-չիւն օրայա էնիլմէք իւզրէ մահգէնին օրթա եհրինտէ պիր թաշ գաբադ եաբըլ-մըշ իտի:

Ֆապիէն՝ քէնտի քէնտինէ. — Պուրատա տիշարը չըգըլաճադ պիր գարու վար տիմէք տիր. թաշ հէր նէ գատար չիմէնթօ իլէ եհրլէշտիրիլմիշ իսէ տէ, պիր պու-շադ ուճըլլա չիմէնթօյը գօլայճա սէօքէպիլիւրիմ, օ հալտէ թաշ գաբադ աշըլըր. — տէտի:

Թամ օ սըրատա պիւսպիւթիւն պաշգա պիր սէս տահա տէլիգանլընըն գու-լաղընա կէլտի:

Պու պիր այադ սէսի իտի:

Բէնտիսինէ ատամ կէլիյօր իտի:

Բէնտիսինի գուրթարմադ իշիւն օլմալը իտի:

Ֆապիէն պիր հըզ իլէ եաթաղը էօթէյէ իրթտի վէ իտարէ գանտիլինի տէ եի-նէ մասանըն իւզէրինէ գօյտու:

Գարու աշըլըր վէ սօգթօր թօմսըն՝ պիր էլինտէ քիւշիւք պիր լամբա վէ տիկէր էլինտէ պիր սէբէթ պուլընտըղը վէ րէնկի տալսի տէհէթլի պիր սուրէթտէ աթմըշ օլտըղը հալտէ էշիկին իւզէրինտէ կէօրիւնտիւ:

Ֆապիէն. — Ա՛, սի՞գ միսինիզ, էֆէնտի. տիմէք պու մէնֆուր լաթիֆէնին մագսէտինի շիմտի արթըգ անլայապիլէճէյիմ, տէյի՞ մի. . . Տիգգաթ իտինիզ, պու մուամէլէնիզէ շիմտի «մէնֆուր» տիյօրըմ, լաքին տահա աղըր վէ շէտիտ պիր իսմէ լայըգ տըր. . .

Ժադ՝ լամբայը մասանըն իւզէրինէ վէ սէբէթի տէ եհրէ գօյարադ սօուգ պիր թարզ իլէ. — Պիլմէկէ արզու իթտիկինիզ շէյի պէն շիմտի սիգէ սէյլէր, էյրէ-թիրիմ. . . Պէն տէ մահգա պուռնը իշիւն պուրայա կէլտիմ:

Ֆապիէն. — Հապսխանէյէ թահվիլ իտիլմիշ օլան պու մահգէնտէ՞ մի պէնիմէ սէյլէշմէք իսթէյօրսընըզ:

Ժադ. — Էվվէթ, պու մահգէնտէ:

Ֆապիէն. — Եանըլըյօրսընըզ, զիրա մէն արթըգ պուրատա պիր տադիգէ պիլէ տուրամամ. — տէյիպ, արալըգ օլան գաբույա սօղրու ֆրլանտը:

Լաքին ժագ՝ պիր սըջրայըշտա մէրգուս իլէ գարունն արա ետրինտէ գարշը տուրուպ, տէլիգանլընն կէօյսիւնէ տօղրու պիր տէ ըէվօլէր ուզաթը վէրտի :

Ժագ.— Էկէր պիր առում տահա ալըրսանըզ էօլտիւյինիզ կիւն տիր :

Ֆապիէն.— Տիմէք լաթիֆէ տէտիկիմ՝ պիր տուգագ ըմըշ, էօյլէ՞ մի . . .

Ժագ.— Սիզ էօյլէ օլմասընը իսթէյօրսընըզ . . . պէն քէլիմէլէր իւզէրինտէ միւպահասա իթմէմ . . . Սիզին եաբաճագ եալընըզ պիր շէյինիզ վար . . . Բահաթ տուրընըզ տա գօնուշալըմ . . . Պուրատան տիշարը չըգմայաճագսընըզ :

Ֆապիէն.— Պաղըրըր . . . չաղըրըրմ . . .

Ժագ.— Զաթէն պունը եաբտընըզ, էլինիզէ նէ՞ կէչտի, նէյէ՞ եարատը. տիւնքի կիպի պու կիւն տէ իմտատընըզա քիմսէ կէլմէյէճէք տիր . . . Սիզ պէնիմ էսիրիմ, մալ ու միւլքիմսինիզ . . . Սիզ նամուս խըրսըզըլըշլա էվիմէ կիրտիկինիզտէ իւսթէ վարտըմ, սիզի թուլթտըմ . . . Սիզի էօլտիւրէպիլիւ իտիմ . . . պու պէնիմ հագգըմ իտի : Պունը եաբմատըմ իսէ, սիզի գընամաղա պիր սէպէպիմ վար իտի . . . պու սէպէպի շիմտի անլայաճագսընըզ . . .

Ֆապիէն՝ սախթէ տօգթօրըն սէօգիւնի քէսէրէք.— Պէնի էօլտիւրմէյէ հագգընըզ մը վար իտի տէտինիզ :

Ժագ.— Շիւպէնէ՞ մի վար . . .

Ֆապիէն.— Թահթը հըմայէնիզտէ պուլընան պիր գըզա, ախրէթլիք գըզընըզա կէլիպ քէնտիսինի սէվտիկիմի սէօյլէտիկիմ իչիւն պէնի էօլտիւրէճէ՞ք մի իտինիզ . . . Պու եաբտըղըմ՝ էօլիւմ տէրէճէպինտէ պիր ճինայէթ մի իմիշ :

Ժագ.— Խանէմի տիւշարը մէզէլլէթ իթմէք իւմիտիլէ էվիմէ կիրտինիզ : Սաֆտէրուն վէ տիւնեատան պիսապէր պիր գըզ չօճուղը գօլայճա իղֆալ իտէճէկինիզի մէմուլ իտլյօր իտինիզ. պու իչտէ օ գըզըն եալընըզ պիր գապահաթը օլմուշ տըր. սիզին եալան սէօզլէրինիզէ, հիլլէքեարանէ իֆատէլէրինիզէ ինանմասընտա խաթա իթմիշ տիր : Սիզ գօնթ տը Շաթըլիւքս օլտըղընըզտան, շիւպէսիզ Մարթ Կրանշան իլէ էվլէնմէյի ֆիքրինիզտէն պիլէ կէշիրմէյօր իտինիզ, անը սիզէ մանթօնէթա, մէթրէս իթմէք իսթէյօր իտինիզ, Հէլէքի պէն օրատա իտիմ, գըզը կէօզէթլէյօր իտիմ տէ սիզին մէնֆուր թէսապվուրլարընըզը պօշա չըգարուաղա մուվաֆֆագ օլտուս . . .

Ֆապիէն.— Եանլընընըզ վար, էֆէնտի, սիզ պէնի ֆէնա մուհաքէմէ իտլյօրսընըզ, Պէն Մատմաղէլ Մարթը ճան ու կէօնիւտէն սէվէրիմ, լաքին սէվտիկիմ գատար տա ըիայէթ իտէրիմ, պէն նամուսըմլա պուրայա կէլիպ, քէնտիսինէ պէնիմէ էվլէնմէսինի եէնիտէն թէքլիֆ իտէճէքտիմ . . . պու սէօզիւմտէ հիշ խիւաֆըմ եօգ տըր. սիզ անըն վասի վէ համիսի օլտըղընըզտան / պու թէքլիֆի սիզէ արզ իլէ մէրգուսէյի պանա գէվճիյէթէ վէրմէնիզի թալէպ իտէրիմ . . . Կէօրիւյօրմըսընըզ. էկէր սիզին մալիւմաթընըզ օլմագսըզըն խանէնիզէ կէլէրէք սուրէթըզահիրէտէ այըպ պիր շէյ եաբմըշ սայըլըր իսէմ պիլէ, պու թէքլիֆիմէ օ այպըն չարուճագ էօնիւ ալընմըշ օլույօր :

Ժառ.— Այսպէսն էօնիւ ալընմը՝ յը օլույօր. պուռնը իմքեանը եօգ տըր.
Ֆապիէն.— Նիշիւն :

Ժառ.— Զիւնքի սիգ պէնիմ աչգ ու սէվտա րազիպիմսինիզ . . . Մարթ կը-
րանչան հազգընտա հըսա իթտիկինիզի իտտաա էյլէտիկինիզ աչգ ու մուհապպէթ
պէնիմ իշիւն պիր հազարէթ տիր :

Ֆապիէն.— Օ՞լմայա քի սիգին ախրէթլիք գըզընըզլա սիգ քէնտինիզ էվէնմէք
իսթէմիշ օլսսընըզ :

Ժառ.— Սիգ պուռնը պիրի իտինիզ . . . սիգէ սէօյլէմիշէր տիր :

Ֆապիէն.— Վազըա սէօյլէտիւէր, լաքին պէն ինանմազ իսթէմէյօր իտիմ . . .

Ժառ.— Իշպու ինանմամազլըզընըզա սէպէպ նէ՞ իմիշ պազալըմ :

Ֆապիէն.— Սիգ Մատմազէլ Մարթըն իքի գաթ եաշընտասընըզ . . . սիգ ա-
նըն պապասընըն եէրինտէ ատամսընըզ . . .

Ժառ.— Աչգ ու սէվտա տէտիկին՝ հէր սինտէ գուհուր իտէր . . . Պուռնտան
գաթինազար, պէն իսթիյարմըլըմ . . .

Ֆապիէն.— Խայր, իսթիյար տէյիլսինիզ, լաքին մատամ քի սիգ սէվիթօրսը-
նըզ, պէնիմ տէ սէվտիկիմի գապուլ իթմէլիսինիզ . . .

Ժառ.— Պէն ըլգապէթը աչգը գապուլ իթմէմ . . . Սիգ կէնճսինիզ, կիւ-
գէլսինիզ, պէօյիւք պիր իսմ թաշըրսընըզ, սիգ պէնիմ իշիւն պիր թէհլիքէ օտը-
ղընըզտան, իւք աղըզ սիգի էօլտիւրմէք նիյէթինտէ պուլընտըմ իսէ տէ, վէլէվ
մէշուր օլան պէօյլէ պիր գաթլ ճինայէթինտէն մուախիւէրէն վազ կէշտիմ . . .
Իմտի էկէր պիր եէմին իթմէք իսթէրսէնիզ, պրազաճաղըմ քի եաշայասընըզ . . .

Ֆապիէն՝ թէքրար սախթէ տօգթօր թօմսընըն սէօյիւնի քէսէրէք.— էկէր
Մատմազէլ Մարթը արթըգ սէվմէմէք եէմինի իսէ, պուռնը րէտտ իտէրիմ, ասլա
գապուլ իթմէմ, ինսան՝ կէօնիւլինի գապլթ իտէմէզ. պէն հայաթըմը գուլթար-
մազ իշիւն եալան սէօյլէյէմէմ :

Ժառ.— Պէնիմ սիգտէն պէքլէտիկիմ վէ թալէպ իթտիկիմ եէմին՝ կէօնիւլինի-
զի հիշ պիր վազթ գապլթ ու թէսիսի իթմէյիպ, թէմամըլլա հուրր ու սէրպէսթ
պրազաճազ տըր . . . Պէնիմ մալիւմաթըմ օլմագսըզըն ախրէթլիք գըզըմը պիր տահա
կէօրմէյէ չալըճայաճաղընըզա եէմին իտինիզ . . . օնա նէ թահրիրէն վէ նէ շի-
ֆահէն հիշ պիր խապէր կէօնտէրմէյէճէյինիզ եէմին իտինիզ : Պու եէմինի եաթ-
մազ վէ թուլթմազ սիգին էլինիզտէ տիր . . . պէքլէյօրըմ :

Ֆապիէն՝ տիւչարը հէյէճան օլուպ, միւթէրէտտիւտ պիր հալտէ կէօրիւնի-
յօր իտի :

Ժառ՝ պիր թէլաֆիթուզը վահշիյանէ իլէ.— Ա՛հ, թէրէտտիւտ իթմէյինիզ, է-
կէր պէնիմ եօլըմըն իւզէրինտէ պիր մանիա, թէհլիքէլի պիր մանիա օլաճազ իսէ-
նիզ, ահմաշլըգ իթմէյիպ պրազմայաճաղըմ քի եաշայասընըզ վէ պուրատան տի-
շարը չըգարսընըզ, եէմին իտինիզ, եօգսա ալիմ ալլահ սիգի էօլտիւրիւրիմ, պէյնի-
նիզի բաթլաթըրըմ :

Ֆապիէն՝ քէնտի քէնտինէ.— Տէտիկինի եաբան պիր վահշի տիր. պուրատա
սահիպը մուլթազ տըր : Ինաու իտէրմէմ նէ՞ ֆաիտէ հասըլ օլուր : Վալիտէմ վէ
պիննէֆս Մարթ իշիւն հէր հալտէ հայաթըմը խէլաս իթմէլիյիմ . . . Սօնղրա պա-

գալում նէ՝ եարարող . . . Էկէր Մարթ պու առամտան նէֆրէթ իթմիչ տէ կէօյ-
նիւնի պանա վէրմիչ իսէ, անընլա ասլա Էվլէնմէք իսթէմէյէնէք տիր :

Ժագ .— Պէքլէյօրում :

Ֆապիէն .— Պէնտէն թալէպ իթտիկինիզ, եախօտ տահա տօղրուսը ճէպրէն
պանա եարտըրմագ իսթէտիկինիզ եէմինի իտէրիմ . . .

Ժագ .— Նամուսընդ իւզէրինէ՞ մի :

Ֆապիէն .— Նամուսըմ իւզէրինէ :

Ժագ .— Հիչ պիր նիյէթը խաֆիյէսի՞զ մի :

Ֆապիէն .— Էվլէթ :

Ժագ .— Բէք ալէա . . . Պու եէմինինիզի թուրաճաղընդա պիրինճի պիր
տէլի վէ իսպաթ օլմագ իւզրէ, Էվլէլ պէ Էվլէլ ախրէթլիք զըզըմըն թասվիրինի
չիմտի պանա իատէ իթմէլիսինիզ, Էֆէնտի :

Սախթէ տօգթօր թօմբսըն՝ իշպու միւքեալէմէնին պաշլանկըճընտան պէրու
տօլամպանը պիր եօլա սիւլիւք իթմիչ օլուպ, պու եօլտան պէհէմէհալ քէնտի
մագսէտինէ Էրէճէկինէ գանաաթ հասըլ իթմիչ իտի :

Ժագ՝ քէնտի քէնտինէ .— Մարթըն ֆօթօկրաֆ թասվիրի՝ իւզէրինտէ պու-
լընմամըլ օլտըղընտան, խանէսինտէ պրագմըլ տըր ամմա կիզլի պիր մահալէ գօյ-
մուլ օլմալը տըր, զիրա վալիտէսինին՝ քէնտի աչգ ու մուհապպէթը մէճնուանէ-
սինտէն խապէրի եօգ տըր . . . Իմտի օ կիզլի մահալ՝ շիւպհէսիզ միտալեանըն
պուլընտըղը մահալ օլմալը տըր . . . Պուըն անլամագ լազըմ, անլայաճաղըմ :

Ֆապիէն՝ թէրէտտիւտէ .— Մատմագէլ Մարթըն թասվիրի՞ մի . . . Լաքին . . .

Ժագ՝ պիր հըզ իլէ տէլիգանը գօնթըն սէօզիւնի քէսէրէք .— Ա՛հ, եալան
սէօյլէմէյինիզ, զիրա հիչ եալան սէօյլէմէզ օլտըղընդը իտտաա իտիյօրսընդ, Պու
թասվիրի Անթէլին Էլլինտէն ալտըղընդը պիլիրիմ . . . Պուըն ինքեար իթմէյէ ճէ-
սարէթ իտէպիլի՞րմիսինիզ . . .

Ֆապիէն .— Խայր, նի՞չիւն ինքեար իտէյիմ . . . անճագ թասվիրը մէզբիւր
իւզէրիմտէ տէյիլ տիր . . .

Ժագ .— Եա ն՞էրէտէ տիր . . . Շաթըլիւքս գօնաղընտա՞մը տըր :

Ֆապիէն .— Էվլէթ . . . գօնագտա պէնիմ օտատա տըր . . .

Ժագ .— Պիր աչգ ու մուհապպէթ րէհինի կիպի, տէյիլ՞ մի . . . Կէմ տէ
տօսթլարընդըն քեաֆֆէսի անը կէօրէպիլիրլէր :

Ֆապիէն .— Էօյլէ գանն իթմէյինիզ, Էֆէնտի . . . Օ թասվիրի օրթալըգտա
պրագմագ՝ Մատմագէլ Մարթ հագգընտա ատէթա լիայէթսիզլիք տիմէք օլուր . . .
թասվիր պիր սանտըգ տէրուենտէ տիր . . .

Ժագ .— Օ սանտըղը քիմսէ աչմա՞ց մը . . .

Ֆապիէն .— Խայր, էֆէնտիմ, զիրա անախթարը պէնիմ իւզէրիմտէտիր, հիչ
պիր եէրէ պրագմամ . . .

Ժագ .— Բիայէթտէն պահա իտիյօրսընդ, վէ լաքին շիւպհէսիզ մէլէք կիպի
կէնճ պիր զըզըն թասվիրի՝ պիր կիւնլիք մէթրէսլէրինիզին ֆօթօկրաֆ թասվիր-
իւրի իլէ պէրապէր գարմագարըլ աթըլմըլ օլմալը տըր . . .

Ֆապիէն՝ հիտտէթինտէն սաբ սարը քէսիլէրէք .— Լաքին, Էֆէնտի, հագ-

գըմտա նէ՞ ֆիբրիլէրտէ պուլընըյօրսընըզ, նէզաքէթտէն պէնի նիչիւն պիւսպիւ-
թիւն մահրոււմ զանն խոյօրսընըզ, Մատմազէլ կրանչանըն թասպիրի՝ լիյազաթ-
սըզ էլլէրէ կէշէճէք եէրտէ տէյիլ տիր . . . Պու թասպիր՝ հանկը սանտըզ տէրու-
նինտէ իսէ, օրատա իբի մուգատտէս չէյլէրլէ, եանի բէտէրիմին թաշըտըղը Լէ-
ժիօն տ'Օնէօր նիչանը վէ վէլատէթիմտէն պիր գաշ կիւն սօնղրա գօնթ տը Թօ-
նէրիէօնին վէրմիշ օլտըղը միտալեա իլէ պէրապէր պուլընմագտա տըր . . .

Պու սօն սէօզիւ իշիտինճէ ժազըն կէօզլէրի բարլատը:

Տէլիգանլը գօնթ՝ քէմալը մէհարէթլէ գուրուլմըշ օլան տուզաղա տիւշմիւշ-
իտի:

Բասգալ Սօնիէնին չէրիբի՝ պիլմէք էօյրէնմէք իսթէտիկի չէյի անլամըշ իտի,
ժազ՝ կէօյա թէաճճիւպ իտէրէք.— Գօնթ տը Թօնէրիէօնին վէրմիշ օլտըղը
պիր միտալեա՞ մը . . .

Ֆապիէն.— Էվվէթ, էֆէնտի:

Ժազ.— Տիմէք սիզ տէ գօնթըն վէրէսէսինտէնսինիզ, էօյլէ՞ մի:

Ֆապիէն.— Էվվէթ, անլէրտէն պիրիյիմ . . .

Ժազ.— Տիմէք գօնթըն գըզընըն տօղտուղը կիւնտէ այնը տաիրէ տախիլին-
տէ տիւնեայա կէլմիշսինիզ տիր, էօյլէ՞ մի . . .

Ֆապիէն.— Էվվէթ, էֆէնտիմ, 1860 սէնէսինին մարտը 10ընտա:

Ժազ.— Մատմազէլ Մարթ կիպի. պու նէ՞ զարիպ չէյ:

Տէլիգանլը գօնթ Շաթըլիւքսին եիւզիւնտէ ժազըն թէաճճիւպինտէն տա-
հա խալիսանէ պիր թէաճճիւպ էսէրի միւշահէտէ օլընտը:

Ֆապիէն.— Մատմազէլ Մարթ՝ գօնթըն վէրէսէսինտէն պիրի՞ մի տիր:

Ժազ.— Էվվէթ . . . ինթիմալ քի սիզինքի կիպի մէրգումէնին տէ պիր ալ-
թուն միտալեասը վէ պու միտալեանըն իւզէրինտէ թարիխլէր վար տըր . . .

Ֆապիէն.— Շիւպհէսիզ պէնիմքի կիպի իւզէրինտէ քէլիմէլէր պուլընմագտա
օլաճազ տըր . . .

Ժազ.— Իւզէրինտէ քէլիմէլէր պուլընտըղը սահիհ տիր . . . Սիզին միտալ-
եա իւզէրինտէ մահքիւք օլան քէլիմէլէր նէ՞ տիր:

Պու սիւվալ՝ հէր նէ գատար պիր սուրէթը պիգայտանէտէ իյրատ օլընտը իսէ
տէ, չիմէք կիպի անը վահիտտէ կէնճ գօնթըն զիհնինի աշտը:

Ֆապիէն.— Սիզի ալչազ սիզի՛, եագայը չիմտի էլէ վէրտինիզ, Իշ անլաշըտը
. . . գօնթ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսինի սիզ սըրգաթ իթմիշսինիզ տիր,
միտալեալարընը ախզ ու զասպ իթմէք իշիւն գօնթըն վէրէսէսինի սիզ գաթլ իթ-
միշսինիզ տիր . . . Պէնի պայկըն թութտըղընըզ զէման պէնիմ միտալեամը պու-
լամամըշսընըզ տըր, չիմտի սըրըմը աղզըմտան գարմագ իսթէյօրսընըզ . . . Ար-
թըզ հէր չէյի անլայօրմ . . . Գուրտըղընըզ տուզաղալար իշիւն Մարթըն կիւզէլ-
լիկինի եէմ եէրինէ գուլանըյօրսընըզ . . . Պու գըզ սիզին չէրիբինիզ, ճինայէթ-
տաշընըզ տըր: Անժէլ տախի հէմթէօհմէթինիզ տիր: Ահ, սիզի բէզիլ ըիւսմայ-
լար, իւշիւնիզ պիր օլուպ պէնի էվվէլա սոյմագ վէ սանիէն էօլտիւրմէք իշիւն
պուրայա ճէլպ իթտինիզ . . . Սիզին սիւահընըզ վար, պէնիմ եօգ տըր, էօլտիւ-
րինիզ պէնի:

Ժագ.— Էվվէթ, էլիմոէսինիդ վէ մահքիւմսընդ . . .

Ֆապիէն.— Ճէնապը Հագգ պէնիմ ինթիգամըմը ալաճագ տըր . . . Զաթէն Ալլահ ինթիգամըմը ալաագտա տըր, զիրա միտալեանըն իւզէրինտէ մահքիւք օլան քէլիմէլէր էլինիդէ կէշմէյէճէք տիր :

Ժագ.— Միտալեայը պիննէֆա էլէ կէշիրէճէյիմ . . .

Ֆապիէն.— Հիշ պիր վագթ . . .

Ժագ.— Մարթըն թասվիրի վէ բէտէրինիզին Լէթիօն տ'Օնէօր նիշանըյլա պէրապէր հանկը սանտըգտա պուլընըյօր իսէ, միտալեայը օ սանտըգտան ախզ ի-տէճէյիմ . . .

Ֆապիէն.— Հայտուտ խըսըճ . . . հէնուզ էլէ կէշիրմէմիշսինիդ տիր . . . վալիտէմ անը սիզէ գարչը միւտաֆէա իտէճէք տիր . . .

Ժագ.— Էօյլէ իսէ լաղըմ կէլտիքտէ վալիտէնիզին նաչէսի իւզէրինտէն կէշիպ կիտէճէյիմ . . . Եինէ կէօրիւչլիմ, միւսիւ տը Շաթըլիքս, զիրա պիրպիրիմիզի եինէ կէօրէճէյիդ . . . պիր տէֆա, պիր սօն տէֆա տահա.—տէտի վէ լամբայը ալարագ սախթէ տօգթօր թօմբսըն տիշարը ֆրլանտը :

Ֆապիէն՝ գարուըն իւզէրինէ սըջրամագ, վէ կէօյսիւնէ պիր րէվօլվէր գուր-չուըն եէմէքտէն գօրգամգսըզըն գարույը գարամաղա պրագմամագ իսթէտի իսէ տէ, գարու գարանմըլ պիթմիշ իտի :

Տէլիգանլը գօնթ՝ ափուճլարընը կէրէրէք, գարուըն տէմիրլէրինի պէյհուտէ զօրլատը տուրտու վէ էլլէրինի աճըթտը :

Ֆապիէն՝ տէլիլիք տէրէճէսինտէ տիւշարը մէյյուսիյէթ օլարագ պիր նիսաի պիւլէնտ իլէ.— Վալիտէճիկիմ, ա՛հ վալիտէճիկի՛մ. պու ալագ հէրիֆ կիտիպ վա-լիտէմի էօլտիւրէճէք տէ պէն պուըն քէնտիսինէ խապէր վէրէմէյէճէյիմ, քէնտի-սինի միւտաֆէա իտէմէյէճէյիմ . . . Պիր սաաթ պէնի գօյվէրսինլէր, սէրպէսթ պրագսընլար, պունա մուգապիլ թէքմիլ էօմրիւմի, հայաթըմը պիւա թէրէտտիւտ իթա վէ ֆէտա իտէրիմ. պունտան տիշարը չըգմալը, լաքին նաճըլ չըգմալը.— տէտիկի սըրատա, պիր տէ նակէհան տօգթօր թօմբսընըն վիւրուտինտէն էվվէլ պուլմուշ օլտըղը տէլիք խաթընա կէլտի :

Կէնճ գօնթ գուլագ գապարթարագ եէրի տիյնէտի :

Եէր ալթընտաքի սու էօլընտան սույըն սիւրաթլա ճէրէյանը սէսի էլան իշի-տիլիյօր իտի :

Ֆապիէն.— Պու եուվարլագ թաշ պէնիմ ճահտ ու իգտամըմը պօջա չըգարը-յօր, լաքին պուընըն սէպէպի եալընըզ չիմէնթօ տըր, վէ չիմէնթօ տա սէօքիւլմէզ պիր շէյ տէյիլ տիր.—տիյէրէք եաթաղըն եէնիտէն պէրիյէ ալտը, իտալէ գան-տիլինի եէրէ գօյտու, սուֆրա թագըմընըն եանընտա պուլընան սիվրի վէ քէսկին ուճըլ պուչաղը ալտը, վէ թաշտաքի տէլիյին եանընտա տիզ չէօքէրէք, գուրու-մըլ չիմէնթօյը գազըմաղա պաշլատը :

Պուչաղըն աղըր բէք նարին շէյ օլտըղընտան, չիմէնթօյա անճագ իշլէյէպիլի-յօր իտի իսէ տէ, Ֆապիէն՝ քէմալը մէյյուսիյէթինտէն վէ մուհապպէթը ֆէր-գէնտանէսինտէն տօլայը սապր ու թէհամիւլ վէ մէթանէթլէ չալըլմասընտա տէ-վամ իտիյօր իտի :

Սախթէ տօգթօր Թօմբսըն երես Բարիզէ հարեքէթ իթմիշ իտիշ

Ժագ՝ Գննաի Կահոնէ քէնտի քէնտիմէ՝ — Պիր սանտըգ, Զաթըլիւքս գօնա-
ղընտա կէնն գօնթըն օտաւընա գօնմուշ պիք բանաղգ . . . Իշթէ միտալեա օրա-
տա տրր . անը էլէ կէշիրմէք իսթէրիմ, վէ կէշիրէճէյիմ, վէլէվ քի պուզնա մու-
վաֆֆագ օլմագ իշիւն գօնաղա աթէշ վէրմէք զազըմ կէլսին՝ — տիյօր իտիւ :

Յասիլէն իլէ սախթէ տօգթօր արասընտա ճէրէյան իտէն մէնգալէ ղէ կա հիշ
օլմազսա մէնգարէնիւն սօնը՝ մէրգում տօգթօրը բէք ֆէնա հիտտէթ լէնտիրմիշ իտի :

Պու չախա՝ քէնտի մահպուսընըն աղընտան զիգըյմէթ միտալեանըն իշգէրին
տէքի քէլիմէլէրի իշիթմէք էմէլինտէ պուլընտըղ սըրատա քէնտի քէնտիսինի էլէ
վէրմիշ իտի :

Պու թօյ չօնուգ նաճըլ օլուպ տա քէնտի հալ ու ահպալինի քէշֆ իտէպիմիշ
օլտըղընը վէ քէնտիսի նաճըլ պուզնըն էնիւնի ալամադը իտուկիլնր Ժագ խաթրը-
նա կէթիրտիքճէ զրուրընտան տիւշարը հիտտէթ ու զազապ զըմագտա իտի :

Պինաէն ալէյի թաամ իշիւն Միթօմէսնիլ սօգաղընա վասըլ օլտըգտա, եր-
զիւնտէն տիւշէն գըրգ բարչա օլըյօր իտի :

Անթէլ . — Էյ ճանըմ, նաճըլ, իշէր իտթէտիկինիզ կիպի երւըլէյգր մը :

Ժագ . — Խայր :

Անթէլ . — Նի՞շիւն :

Ժագ . — Աիւնքի Շաթըլիւքս գօնաղընտա պիր թէհարրիյաթ իճրասը լաղըմ
կէլէճէք տիր . . .

Անթէլ . — Թէհարրիյաթ ֆօգսսըմ մը լաղըմ կէլէճէք . պու բէք թէհիլբէլի պիր
էյ օլաճագ տրր :

Ժագ . — Շիւպիէ՞ մի վար, թէհիլբէլի ամա պէհէմէ հալ լաղըմ տրր . . .

Անթէլ . — Հիշ օլմազսա պիր վասէթ անըզ վար՞ մը :

Ժագ . — Պիր վասէթամ վար տրր, լաքին պուզնա բէք աղ կիւլէնմէքտէյիմ
. . . Բասգալ ալտէթ իթտիքտէ, տահա աղ շիտտէթլի պաշգա պիր չարէ վէ
վազէթա պուլաճաղընը մէմուլ իպէրիմ :

Սախթէ տօգթօր Թօմբսըն՝ «տահա աղ շիտտէթլի» տէմէսիլէ, հիտտէթլի
պիր վազթընտա էվի եանկընա վէրմէյի թէսալվուր իթմիշ օլտըղընը տէրխաթըր
իտիյօր իտի :

Ժագ . — Բասգալըն ալտէթինտէ, անընլա պուզնըն իւզէրինէ գօնուշըրըզ . —
տիյէրէք իլալէի մէգալ էյլէտի :

Մատմազէլ Մարթ՝ օ արա աշաղա էնիպ, սուֆրայա օթուրտըլար :

Սախթէ տօգթօր Թօմբսըն՝ հէր վազթ զամնքք պիր հալ ու թալրտա պուլը-
նըր իքէն, գուլվէթլի չարապլար կէթիրտէրէք, միւթէմատիէն գատէհինի պօ-
չալթմագտա պուլընըյօր իտի :

Զանն իտէրսին մախուս սէրխօշ օլմագ վէ պու սէրխօշըգտա հէմ ֆէնա պիր
տիւշիւնճէյի ունութմագ վէ հէմ տէ քէնտիսինտէ պուլընմայան պիր ճէսուրըղը
իքթիսալ իթմէք իսթէյօր իտի :

Անթէլ՝ Ժագա տիգգաթ իտուպ տուրմագտա իտի իսէ տէ, Մարթ՝ իլք կիւ-
նիւ պիր գաշ տագիգա Բօլ Յրօմանթալը կէօրմիւշ օլտըղընտան տօլայը զալէթլէ
մէսրուր օլտըղը հալտէ քէնտի տիւշիւնճէլէրինէ տալմըլ իտի :

Թաամ ինքն զգուհն սիրիւս, Ժագ Թա խաթ տօգուգ րատաւէլէրինտէ Կան-
տայեաւորնտան ագալդար :

Պունըն իւղէրինէ տիկէր իքի գատըն տախի մասատան գալգտըլար :

Ժագ. — Զէֆէրի քէսիր ընտինէ : — Մարթ . . . — տէյու չաղըրընճա :

Մարթ . — Էֆէնտի . — տիկէ ճէֆաւ վէրտի :

Ժագ . — Սիգինէ գօնուչաճաղըմ վար . . . — տէտիկինտէ, պախթ տօգթթ-
րըն քէսի տէյիլիէ վէ զարիւ պիր հալ քէսալ իթմիլ խի :

Մատմաղէլ Մարթ՝ պունը տէրհալ Փարգ իտուպ տիւչարը Էնտիլէ օլարագ
վէ քէքէլէյէրէք . — Պէնիմէ գօնուչաճաղընը՞ մը վար, տօգթթօր Էֆէնալի . . .

Ժագ . — Էվվէթ :

Մարթ . — Տիյնէյօրըմ սիգի . . .

Ժագ . — Պուրատա օլմագ . . .

Մարթ . — Նի՞ջիւն :

Ժագ . — Սիգէ սէյլէյէճէքէրիմ ճիտտի շէյլէր օլուպ, ինթիմալ քի ուզոցն
տա օլաճագ տըր . . . Պալ օգաթա րահաթ օլմայաճաղըգ, հէր տագիգա պիր

քիմէ իւսթէ կէլիւ սէօղիւմիլքի քէսէճէյի ինթիմալտէն պախտ օլմայաճագ տըր . . .

Մարթ . — Էյլէ իսէ սալցնա կիտէլիմ . . .

Ժագ . — Սալօն տա պէնճէ բէք միւնասիւ տէյիլ տիր :

Մարթ . — Էյլէ իսէ Էն՞ընէ իսթէրսինիլ քի կիտէլիմ . . .

Ժագ . — Միւսատտէ իտինիլ, պիրիլքտէ սիգին օտայա կիտէլիմ . . .

Մարթ՝ հէման պիւթիւն վիւճուտըյա թիթթէմէքտէ օլտըղը հալտէ թէրէտ-
տիւտ իտէրէք վէ պէյլէ պիր կէճ վագթտա հաքիգաթէն զարիւ կէօրիւնէն պու
թէքլիթի թէաճհիւլ էյլէյիւրէք . — Էմրինիլէ մունթաղըրըմ . . . — տէյու ճէվապ
վէրտի :

Մարթ պիր ըշք ալըպ քէնտի օտասընա չըգտը :

Պիր գաչ տագիգա սօնղրա տա Ժագ Լակարտ մէքքիւր օքայա տուխուլ իթտի :

Մարթ՝ տիւչար օլտըղը Էնտիլէյէ րաղմէն սէրպէսթ պիր թավր ալմաղա սայ
թտէրէք, — Սէյլէյինիլ պագալըմ, տօգթթօր Էֆէնտի . — պիրիլքտէ իճրա իտէճէկի-
միլ ուզոցն միւլագաթ՝ Նէ՞ մատտէ հագգընտա օլաճագ տըր :

Ժագ . — Շիմտի սէյլէյէճէլիմ . . . Շուրատա, Էագընըմտա, թա գարչըմտա
օթուրընըգ տա գօնուչալըմ . . . — տէտի :

Սախթ տօգթթօրըն կէօղլէրի՝ խարիգ իւլ աոտէ պիր հալ քէսալ իտուպ, զա-
րիւ պիր բարըլթը իլէ բարլամագտա պուլընըյօր իտի : Գանը՝ պիր շիտտէթլէ
պաշընա սըչրայարագ, պէր միւթատ սօլիուս օլան եիւզիւ մօր վէ գըրմըզը պիր
րէնի քէսալ իտիյօր իտի :

Տօգթթօրըն թալէպի իւզրէ Մարթ՝ մէրգոււմըն գարչըսընտա օթուրտըգտան
սօնղրա, զահրիլ պիր սիւքիւնէթլէ . — Էվվէթ, գճնդալըմ . . . — տէտի :

Ժագ . — Սէվիլիւ գըգճըղաղըմ, պուստան աղ վագթ ագտէմ պուրատա ի-

քիմիզ արաթընտա պիր միւքեալէմէ վուգու պուտըղընը վէ քանաի միւքեալէմէտէ
գալպիմին հալը մէֆթուենիյէթինի սիզէ պիտիրտիկիմի էլպէթթէ ունութմամըսը-
նըզ տըր :

էօքսիւզ գըզ՝ տօգթօրըն եաբաեալընըզ քէնտիսիյէ նի՛չիւն գօնուլմագ իսթէ-
տիկինի վէ քէնտիսինէ նէ՞ սէօյլէմէք նիյէթինտէ պուլընտըղընը տէրհալ անլայըպ ,
պիւթիւն վիւճուտըյլա թիթրէտի :

Մարթ՝ հէյէճան ու խալէճանը գալպինտէն նաչի թիթրէք պիր սէտա իլէ . —
Եա՛ Րապպիմ Ալլա՛հ , եինէ գալպինիզին հըսսիյաթընտա՞ն մը պահս իտէճէքսինիզ :
Վատընըզը պու գատար չաթուգ ունութմանըզ գապիլ՝ մի տիր . . .

Ժագ՝ պիր հըզ իլէ . — Պէն հիչ պիր շէյ ունութմամ . . . հէր շէյի խաթըր-
լարըմ :

Մարթ . — Էօյլէ ամմա շիմտի պու տէտիկինիզին աքսինի եաբըյօրսընըզ . . .
եաստան չըգտըղըմտան սօնդրա , իլանը աչգ ու՛ մուհապպէթինիզէ պէնտէն ճէ-
վապ իսթէյէճէկինիզի վէ թէսսավվուրլարընըզըն լազըրտըսընը պիր տահա իթ-
մէյէճէկինիզի պիր սուրէթը գաթիյէտէ պանա վատ իթտինիզ իտի . . .

Ժագ . — Վագըա պու պապտէ սիւքիւթ իթմէյի , գալպիմին հէյէճանընը գապթ
ու թէսքին էյլէմէյի խիւլուսը գալպ իլէ վատ իթմիչ օլուպ , պու վատըմտա պու-
լընմագ իսթէյօր իտիմ ամմա , շիմտի կէօրիւյօրըմ քի պուլըն իմքեանը եօգ տըր :

Մարթ . — Իմքեանը եօ՞գ մը տըր . . . նի՛չիւն էօյլէ :

Ժագ . — Աչգ ու սէվտամ՝ պանա հիւքմ իտիյօր , րատէթիմի էլիմտէ պրագ-
մայօր . . . պէնի իլէրիյէ տօղրու սիւրիւյօր , արթըգ քէնտիմէ մալիք տէյիլիմ . . .

Մարթ . — Պու պապտէքի էֆքեարըմը սիզէ սէօյլէմիչիմ տիր . . . Սիզ սուի
իսթիմալ իտիյօրսընըզ , պունա հիչ չիւպհէմ եօգ տըր . . . Սայալաթը՝ հագիգաթ
զանն իտիյօրսընըզ :

Ժագ . — Սայր , Մարթ , պէն սուի իսթիմալտէ պուլընմայօրըմ . . . Պէն սի-
զի պէօյիւք պիր մուհապպէթլէ սէվիյօրըմ , եախօտ տահա տօղրուսը սիզի թա-
բարճասընա սէվիյօրըմ վէ իսթէտիկիմ ճէվապա արթըգ ուզուն միւտտէթ պէքլէ-
յէմէյօրըմ . . . Պէն պուտալա կիպի օլմուչըմ , սայըզլայօրըմ , իւղէրիմէ նէօվպէթ
կէլիյօր . . . եալընըզ սիզ պու հալիմի տէֆ , պու նէօվպէթիմի թէսքին իտէպի-
լիրսինիզ . . . Պիր արա սիզինլէ մէսուտ վէ պախթիյար օլաճաղըմը վէ սիզինլէ
իֆթիխար իտէճէկիմի զանն ու մէմուլ իթտիմ . . . եանըլըյօր իմիչիմ . . . Սիզէ
պագանլարա վէ սիզտէն պագըլանլարա գըսգանըյօրըմ . . . Ագըլսըզըզ իտուպ
տէ տէօրթ էթրաֆընըզա ճէլպ իթտիկիմ գէնտօսթլարա , եախօտ տահա տօղրու-
սը աչըզլարլա պատէմա միւնասէպաթտա պուլընմանըզ արթըգ միւսաատէ իտէ-
մէմ . . . Պու հալ պէնի հէլաք իտիյօր . . . էկէր տէվամ իտէր իսէ մահվըմա սէ-
պէպ օլաճագ տըր . . . Մարթ , պիր այա վարմազտան պանա գէվճէ օլաճագսը-
նըզ . . . —տէտի :

Կէնճ գըզ՝ պու թէհտիտամիզ սէօզլէրի իշիտէրէք , պաչը տէօնմէկէ պաչատը :
Ջիհնի ալթիւսթ օլտըղընտան , իլք աղըզ նէ՛ ճէվապ վէրէճէկինի շաչըրտը :

Ժագ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ . — Պէյլէ լազըմ տըր վէ պէյլէ օլաճագ տըր . . .
Պիր այա վարմազտան էվվէլ պէնիմ իսմիմի թաչըմաղա պաչայաճագսընըզ :

Մատմագէլ Մարթ չարուգ ագլընը պաշնա տէվչիրտի :

Պիր գաչ սանկյէտէն պէրու էօնէ տօղրու սարգըմագտա օլան պաշնը գըզ
հօգարը գալտըրտը վէ էվվէլա եավաչ վէ պիր ազ սօնդրա գուվէթի՛նէ պիր սէ-
տա իլէ տէտի քի :

—Արթըգ սիզի տիյնէյէմէմ, տօգթօր էֆէնտի . . . Հագգընըզ վար, չօգ
հագգընըզ վար, պու մէնֆուր վէ սախթէ հալ ուզուն միւտտէթ տէվամ իտէմէզ
. . . Ճէվապ վէրմէք իչիւն սիզտէն պիր մէօհլէթ իսթէյիպ ալտըմ . . . Սիզ եի-
նէ պու լագըրտըյը աչըյօրսընըզ . . . Թէահհիւտինիզ խիւաֆընտա պուլընըյօր-
սընըզ . . . Էօյլէ իսէ պէն տէ շիւտի ճէվապըմը վէրէճէյիմ . . . Պէնիմ կիպի ֆա-
գիր վէ միւքէտտէր պիր էօքսիւզ գըզը եանընըզա ալարագ պիր ֆիլիւ համիյէթ
ու սէխավէթ իճրա իթմիչ օլտըղընըզտան, պէն տէ պու պապտէ սիզէ մուէպպէ-
տէն միւթէչէքքիւր վէ միննէթտար օլաճաղըմ . . . Լաքին պու կիւնքի կիւնտէ
իչպու մուամէլէի համիյէթքեարանէնիզտէն հագգըմտա հուսուլէ կէլէն նէթայիճ-
տէն եագամը գուրթարմալըյմ վէ գուրթարմագ իսթէրիմ . . . Պէն եինէ էվվէլ-
քի կիպի ֆագըր վէ եիւզ իսաթի գալմըչ էօքսիւզ գըզ օլաճաղըմ . . . Պու ագ-
չամ բէք կէճ տիր, խանէնիզտէն չըզըպ կիտէմէմ, լաքին եարըն պրագըպ կի-
տէճէյիմ . . .

Ժագ՝ Թիթրէյէրէք.— Խանէմտէն չըզըպ կիտէճէ՞քմիսինիզ . . . պէնի Թէ՞րք
իտէճէքմիսինիզ . . . Նի՛չիւն :

Մարթ.— Ձիւնքի րուհըմըն, գալպիմին, Թէֆէքքիւրաթըմըն հուրիյէթ ու
իսթիգլալընը մուհաֆագա իթմէք իսթէրիմ . . . Ձիւնքի պէն քիմաչէյէ էսիր օլ-
մայաճաղըմ, սիզ իսէ իւզէրիմտէ պիր Թագըմ հուգուգա մալիք օլմագ իսթէյօրսընըզ
քի պէն անլէրի քեաֆֆէթէն րէտտ իտէրիմ. Էկէր պու մուամէլէնիզէ Թընմա-
յաճագ օլուր իսէմ, պանա իթտիկինիզ էյլիկի րէք պահալը սաթըն ալմըչ օլուրըմ
. . . Պէն հուրր ու սէրպէսթիմ, հուրր ու սէրպէսթ գալմագ իսթէրիմ . . .

Ժագ՝ հիտտէթլէնիպ քէնտինտէն չըգարագ.— Կիտիպ աչըզընըզ, պուլմաղա
տա հուրր ու սէրպէսթ օլմագ իսթէրսինիզ, տէյի՛լ մի :

Էօքսիւզ գըզ Թիթրէտի :

Դատընըգ զուրուրը, պիքիրլիք նամուսը՝ պու հագարէթտէն միւթլէսսիր
օլտու :

Մարթ.— Պէնի Թահգիր իտիյօրսընըզ, վէ պէնի Թահգիր իթմէքլէ եալան
սէօյլէմէքտէ օլտըղընըզ պիլիսինիզ, Սիզ էյի պիլիսինիզ քի պէն սիպին էվէ
րաք կիրտիմ, բաք չըգաճաղըմ :

Սախթէ տօգթօր տիյնէմէյօր իտի :

Հիտտէթի բէյտէրբէյ քէսպը շիտտէթ իթմէքտէ օլտըղը հալտէ քէնտի սէօ-
գիւնէ տէվամ իլէ տէտի քի :

—Հայտէ պագալըմ . . . մասքէնիզի աթընըզ վէ հագիգաթը հալի սէօյլէյի-
նիզ . . . Պէնի ահմագ եէրինէ՞՞ մի գօյօրսընըզ. պէնի քէ՞օր մի զանն իտիյօրսը-
նըզ . . . Ձանն իտէրսինիզ քի, հագգըմտաքի նէֆրէթի՛նիզի անլամարչ վէ պաչօ
գա պիրի հագգընտա աչգ ու մուհապպէթի՛նիզի ֆարգ իթմէմիչմիյիմ . . .

«Խալր, խայր, խայր, պէն սիզին հիլէքեարանէ սէօզլէրինիզէ, րիյաքեարա-

նէ կիւլիւմէյիչէրինիզէ, եալանճըըըըըըա ալտանամամ. . . Պանա գէվճէ օլմադ
խաթէմէյօրսըըը, չիւնքի գալպինիզտէ պիր պաշգա աշգ ու սէվտա վար տըր. սիզ
սու աշգ ու սէվտայը պէնտէն կիզլէմէք իսթէյօրսըըը, պէնչ իսէ սիզի սէֆալէթ ճ
տէն, նամուսըըըըվա վէ անտէն ճինայէթէ եօլ աշան սէֆալէթ տէն գուրթարտը-
զըմտան, հէր ճիւնէթճէ պանա վիննէթտարաըըը. . .

«Պու աշգ ու սէվտա՝ Բըթի Գասթէլ գօնալը սալչէսիկտէթի աղաճլաըըն
կէօլիէսինտէ թէվէլիւտ իթմիչ, Բարիզտէ պէնիմ խանէմտէ պէօյիւմիչ տիր. . .

«Աշըգըըը տիրն ճէլմիչ, վէ պու միւլադաթը աշըգանէնիզ՝ պէնիմ կէօզիւմին
էօնիւնտէ վուգու պուլմուշ գըր. . .

«Ա.Ն, իքինիզ տէ նէ՝ կիւզէլ թագլիտ խալյօրսըըը, բէք մանիր շէյլէր իմիչ-
սինիզ. . . էօնիզմտէ պիրպիրինիզէ հիչ մէրապ իթմէյօրսըըը կիզպի տալմանտը-
նըզ վէ եագայը էլէ վէրմէյօրսըըը պէյու զանն իթտինիզ, լպքին պէն էյի վէ
պէրրապ կէօրիւյօր ըտըմ:

«Պէն քէնտի րագիպ ու խասիմիլի թանըըմ. . . սուարէ ագջամընտան պէ-
րու մէրգոււմը թանըյօր ըտըմ, մէքքիւր սուարէտէ մէրգոււմը կէօրտիւկինիզտէ
խապէրինիզ օլմագսըըըն իշի պէլի իթտինիզ, եագայը էլէ վէրտինիզ. . . Պա-
գըլարըըըը տէնէտիկիմտէ գալպինիզի անլատըմ, չիմաի արթըգ իսթէտիկինիզ
գատար եալան սէօյլէյէպիլիւրսինիզ, լաքին պէնի ալտաթամապուըըը. . . — Կէտի:

Մատմազէլ Մարթ՝ սախթէ տօգթօրըն սէօզիւնի քէսմէյէ հիչ չալըշմամըլիտի:
Գըզ՝ հիտտէթինտէն թիթրէմէքտէ օլտըըը հալտէ, մէրգոււմը տիյնէմէքտէ օ-
լուպ, սախթէ տօգթօր՝ հագարէթամիզ սէօզլէրիլէ հիտտէթինի նիճայլէթ տէրէ-
ճէյէ վարտըրտըըընտա գըզ ճէվապ վէրվէյէ հագըր վէ միւհէյեա պուլընըքր իտի:

Մարթ՝ նիհպէթ քէսկին պիր սէքա իլէ. — Է.Ն, էվլիթ, եալան սէօյլէտիմ,
Եիւզիւմէ պիր մաքքէ գօյտոււմ. . . Նաալ քի գատընլարըն քեաֆֆէսի՝ քէնտի
էֆքեար ու նիյէթլէրինի անլամաղա հագգը օլմայան էքքէքտէն անլէրի սէթր ու
իթֆա իտէրլէր, պէն տէ էօյլէ եարտըմ. . .

Ժագ. — Տիմէք արթըգ ինքեար իթմէյօրսըըը, էօյլէ՞ մի:

Մարթ. — Խայր, արթըգ ինքեար իթմէյօրըմ:

Ժագ. — Սահիհէն միւպթէլաի Կըզ ու սէվտա՞ մը օլմուշընապ:

Մարթ. — Թէմամըյլա մէֆթուէնէի աշգ ու մուհապպէթ օլմուշըմ տըր, Կէվ-
տիկիմ քիմսէ տէ պու մուհապպէթէ լայըգ տըր. . . էկէր աշգ ու մուհապպէթի-
մի սիզտէն կիզլէտիմ իսէ, սէպէպ չու իտի քի, սէվտիկիմ քիմսէյէ սիզին տիւշման
օլաճաղըըըը սյան աշիքեար պիլիյօր իտիմ վէ անը սիզին զարապ ու աստալէթի-
նիզ տիւշար իթմէք իսթէմէյօր իտիմ. . . Սիզ անը տուվէլլօյա տալէթ փտէ-
ճէքտինիզ. . . Իթիմալ քի էօլտիւրիւ իտինիզ. . . Քէնտիսինին իւզէրինէ թիթ-
րէյօր իտիմ, իշթէ պու գօրգույա մէպնի սիզէ ճէվապ վէրմէք իշիւն պիր սէնէ
սիզտէն մէօհլէթ իսթէտիմ, Պիր սէնէ էմնիյէթ իւզըրէ միւրուր իտէճէքտի:

«Շիմտի արթըգ մասքէյի գալտըըըըմ:

«Էվլէթ, Բօլ Ֆրօմանթալը սէվէրիմ վէ տայմա սէվէճէյիմ:

«Էվլէթ, Գազար էրթէսի կիւնքի սուարէտէ մէմուլիմին զայրը օլարապ պիր
տէն պիրէ Բօլը կէօրտիւկիմտէ սէվինճիմտէն թիթրէտիմ վէ չիւպհէսիզ Եիւզիւմտէ

աւամէթը մէսէրրէթ իպրազ էյլէտիմ, վէ մէզքիւր սուարէտէ մէրգուսն իլանը աչգ ու մուհապպէթինէ պէն տախի իլանը աչգ ու մուհապպէթլէ մուգապէլէ իթտիմ:

«Տահա շիմտի սիգէ էպէտի միննէթտար օլտըղըմ սէօյլէտիմ:

«Պունը եալան սէօյլէյօր եախօտ տահա տօղրուսը քէնտիմի ալտաթըյօր իտիմ, զիրա հագգըմտա իպրազ իթտիկինիզ սէմահաթ վէ ուլուվլը ճէնապըն՝ պիր թէթթիպը մահիրանէտէն պաշգա պիր շէյ օլմատըղընը շիմտի էյիճէ կէօրիւյօըըմ. սիգ միննէթտարըղա լայըգ տէյիլսինիզ, պու հըսսը՝ գալպիտէն տէֆ իտէրիմ...»

«Պէն հուրրիյէթիմէ պէրապէր վարուրէթ ու սէֆալէթիմի եէնիտէն տէյիլէօհտէ իտէրիմ:

«Եսարըն էվլինիզտէն չըգըսլ կիտէճէյիմ. լաքին թապիրինիզ վէճէլէ ճինայէթէ տէլալէթ իտէն վէ եօլ աշան այպ ու ըզալէթ գուճաղընա տիւլմէյէճէյիմ, պէնի պէթլէմէքտէ օլան Բօլա կիտէճէյիմ, զիրա քէնտիսինէ «Սապըլը օլընըգ . . . հուրր ու սէրպէսթ օլաճաղըմ գէման եաղլաշըյօր» տէմիլիմ տիր, շիմտի տէ «Վազթ ու սաաթ կէլտի . . . պէն արթըգ հուրր ու սէրպէսթիմ» տիյէճէյիմ:

Ժադ՝ հիտտէթ ու զազապ վէ աչգ ու մուհապպէթինտէն նաշի տէլի կիպի օլարազ տիւտիւք կիպի պիր սէտա իլէ.— էյ պէն էկէր էօյլէ օլմասընը իսթէմէզ իսէ՞մ . . . էկէր պուրատան տիշարը չըգմանըղը, Բօլը սէվմէնիզի, օնա օլմանըղը խսթէմէզ իսէ՞մ, նէ՞ եաբարսընըգ . . .

Մարթ.— Սիգ պանա մուխալէֆէթ մի իտէճէքսինիզ. նէ՞ հագգլա . . .

Ժադ.— Պիր վասինին քէնտի ախրէթլիք գըզը իւզէրինտէ օլան հագգըյլա:

Մարթ.— Սիգ պէնիմ վասիմ տէյիլսինիզ:

Ժադ.— Պէն սիզի եանըմա ալտըմ . . . էվիմտէ եաշայըպ կէշինիյօրընըզ, պանա իթաաթ իթմէյէ մէճպուրսընըզ . . .

Մարթ.— Պունը գապուլ իթմէմ . . . լաքին էսիր պիլէ օլսամ, եինէ էսարէթ գէնճիրիմի գըրարըմ . . .

Ժադ.— Պէն օ ղէնճիրի բէք գապի եաբմըլ օլտըղըմտան, գըրըլամազ . . .

Մարթ.— Պէն պրագըլ կիտէյիմ տէ սիզ տէ պագընըզ . . .

Ժադ.— Լաքին պրագմայաճաղըմ, մէն իտէճէյիմ:

Մարթ.— Նա՞սըլ, նէ՞ վասէթա իլէ մէն իտէճէքսինիզ:

Ժադ.— Իգթիպա իտէր իսէ ճէպը գուլանաճաղըմ:

Մարթ.— Պէն տէ ատալէթի իմտատըմա չաղրրաճաղըմ, վէ էկէր ատալէթ պէնի միւտաֆէա իթմէք իսթէմէզ իսէ քէնտի քէնտիմի միւտաֆէա իտէճէյիմ.— տէտի, վէ պիր մասա իւզէրինտէն չէլիք պիր պուշագ ալըպ իլավի մէգալ իտէրէք.— Սիզի վուրմայաճաղըմ, քէնտիմի վուրաճաղըմ . . . էօլիւմ տէ պիր հուրրիյէթ վէ սէրպէսթլիք տիր . . . Շիմտի, էֆէնտի, կիտինիզ եանըմտան . . . եալընըզ գալմազ իսթէրիմ.—տէտի:

Մարթըն պիր սուրէթը գաթիյէտէ պէյան իթտիկի վէ իճրասընա աբաշիքեսայ միւգթէտիր օլտըղը պու թէհտիտ՝ Ժադըն կէշիճի սէրհօլըղընը տէֆ իթմիշ իտի:

Սախթէ տօգթօր՝ պէօլիւք պիր խաթատա պուլընտըղընը ֆէհմ իթտի:

Բասգալ տօղրու սէօյլէմիշ իտի:

Քէնտիսինն տէ շիւպհէլէրի սահիհէ չըգըշ իտի :

Մարթ. — Բօլ Յրօմանթալը սէվիյօր իտի :

Էկէր պու գըղ սէրպէսթ օլսա վէ գօնադաան Ֆիրար իտուպ մէրգոււմ տէլի-
գանլը իլէ պուլուշսա իտի, իքիսի պիր օլարագ հէմ պիր էնկէլ վէ հէմ տէ պիր
թէհլիքէ օլաճագլար իտի :

Ժագ. — Էլլէրինի կէնճ գըղա տօղրու ուզաթարագ քէնտի քէնտիյի զայպ իթմիշ
կիպի. — Մարթ. . . Մարթ. . . պէն տէլի օլմուշ իտիմ. . . սայըգլայօր իտիմ.
. . . լագըրտը իթտիկիմտէ ագլըմ պալըմտա տէլի իտի. . . աֆվ իտինիզ պա-
նա. . . աֆվընըղ տիլէրիմ. . .

Մարթ. — Պանա հիշ տօղունմայան հագարէթլէրի ունութմագ իսթէրիմ, լա-
քին գարարըմ գարար տըր. . .

Ժագ. — Մուլթադա սու էվտէն չըգըպ կիթմէ՞ք մի իսթէրսինիզ :

Մարթ. — Էվվէթ :

Ժագ. — Իհթիմալի եօգ տըր. . .

Մարթ. — Եարըն կիտէճէլիմ. . .

Ժագ. — Տիմէք պանա գարըն չօգ ատավէթինիզ վար, էօյլէ՞ մի :

Մարթ. — Պէնիմ ատավէթիմ եօգ տըր, վէ սիզի աճըրըմ. . .

Ժագ. — Լաքին էկէր շու տագիգատան իթիպարէն թէսավուրաթը վագըամը
լյմա իտէր արթըգ հիշ պիր սէօզ սէօյլէմէյէճէկիմէ եէմին իթսէ՞մ. . .

Մարթ. — Եէմինինիզէ ինանմայաճաղըմ. . .

Ժագ. — Էկէր սէրպէսթ պրագըր իսէ՞մ. . .

Մարթ. — Զաթէն սէրպէսթիմ. . . պէնի սիզէ րապթ իտէր հիշ պիր պաղ
եօգ տըր. . .

Ժագ. — Էկէր նէտամէթիմէ պիր տէլիլը գալի կէօսթէրէճէք օլուր իսէ՞մ. . .

Մարթ. — Պու տէլիլի նա՞սըլ կէօսթէրէճէքսինիզ :

Ժագ. — Սիզէ «—Բօլ Յրօմանթալը սէվիյիզ. . . սիզի արթըգ այըրմագ նի-
յէթիմ եօգ տըր. . . պիրլիքտէ եաշայըպ մէսուտ վէ պալսթիյար օլընըգ. . .»
տիյէճէլիմ. . . վէ քէնտիմի սիզին սաատէթինիզէ Փէտա իտէճէլիմ. . .

Մարթ. — Էկէր պուըն պանա տէսէնի՞զ :

Ժագ. — Էվվէթ, տիյէճէլիմ. . . էյ սօնղրա՞ :

Մարթ. — Օ զէման ինանաճաղըմ քի պու կիւնքի մուամէլէնիզ՝ կէչիճի պիր
ճիննէթ ալամէթի տիր :

Ժագ. — Էկէր իլավէի միգալ իտէրէք «—Սիզ անըն գարըսը օլաճագսընըգ,
լաքին պէնի թէրք իթմէյինիզ. . . եանըմտա, խանէմտէ գալընըգ, եիւզիւնիզէ
պագտըգճա սէվիլիլու պիր քիմսէնին չհրէսի խաթըրմա կէլիյօր. . . —» տէ-
սէմ նէ՞ ճէվապ վէրէճէքսինիզ :

Մարթ. — «—Բօլը պանա գօճա իտինիզ, հէր շէյ ունութըլաճագ տըր—» տէյու
ճէվապ վէրի իտիմ :

Ժագ. — Պիր այա վարմագտան օնա զէվճէ օլաճաղընըղ սիզէ թէէմին ի-
տէրիմ :

Մարթ. — Եէմին իտէ՞րմիսինիզ. . .

Ժառ.— Վէճաթ իթմիշ օլան գըղըմըն մէզարը, վախտէնիզին զիբըն ճէմիլի
իւզէրինէ եէմին իտէրիմ:

Մարթ.— Էյ Բօլ հէր կիւն պուրայա կէլէճէ՞ք մի . . . սէրպէսթճէ գօնու-
շապիլէճէ՞ք միյիզ . . .

Ժառ.— սախթ էլիկի պէլիսիզ պիր տէհէթլէ.— Օհ, խայր, խայր . . . հէնուզ
տէյիլ . . . պուրատա տէյիլ . . . Վազթ ու միւսաստէ վէրինիզ տէ սիզին պաշ-
գա պիրինի սէվտիկինիզի կէօրմէկէ պիր ազ ալըշայըմ . . . Կիտիպ Բըթի Գասթէլ
գօնաղընտա իգամէթ իտէճէքսինիզ, վէ օրատա նիշանլընըղ գապուլ էյլէյէճէք-
սինիզ . . . եաժաշ եաժաշ պանա եիւրէք վէ ճէսարէթ կէլէճէք . . . սիզէ գըղըմ
աշտիկիմ կիպի Բօլ Յրօմանթալա տա օղլում տիմէյէ ալըշաճալըմ . . . —տէտի:

Մարթ.— պիր նազարը հայրէթլէ տօգթօրա պազմագտա, վէ ճպու ատաւ սա-
հիհ մի սէօյէյօր, աճապա կիզլի պիր նիյէթտէ պուլը՞նմայօր մը, աճապա քէն-
տիսինի ալտաթմագ իսթէ՞մէյօր մը տէյու քէնտի քէնտինէ սիւվալ իթմէքտէ
իտի:

Մահիր հիլէքեարըն կէօղլէրի եաշարմը օլուպ, զանն իտէրսին աղլայօր կիպի
սէօյէյօր իտի:

Մարթ.— քէնտի քէնտինէ.— Իհթիմալ քի պէնի սահիհէն սէվէր, օ հալտէ
մուզտարըպ վէ միւթէէզզի օլմագտա տըր . . . սէվմէք նէ օլտըղըն պիլիրիմ . . .
քէնտի քէնտինի Ֆէտա իտիյօր . . . պուճա ինանըրըմ . . . —տէտի:

Ժառ.— կէնճ գըղըն գիհնինտէն նէ կէշտիկինի վէ մէրգուճէնին գալսի սիւշա-
րը ըիգգաթ օլտըղըն միւշահէտէ իտիյօր իտի:

Սախթ տօգթօր.— իշպու շէյթանէթ քեարանէ գօմէտեասընա տէվամ իտէրէք,
գըղըն էօնիւնտէ տիզ չէօքտիւ, վէ հըշգըրարագ ու քէքէլէյէրէք.— Գապուլ ի-
տինիզ . . . գապուլ իտինիզ . . . իքինիզի տէ սէվէճէյիմ . . . իքինիզ տէ պանա
էվլատ օլաճագսընըզ . . . —տէյինճէ,

Մարթ.— պու լէզլի հէրիֆին հըշգըրըգլարընա թէմամըյլա գանի օլարագ.—
Գապուլ իտէրիմ . . . հէր շէյ ունութըմը տըր . . . էմնիյէթիմ վար տըր.—տէտի:

Ժառ.— Պու սէօզիւնիզտէն տօլայը Ալլահըն տուվասը իւզէրինիզտէ օլուճն:

Մարթ.— Պէնի Բըթի Գասթէլ գօնաղընա նէ՞ վազթ կէօթիւրէճէքսինիզ:

Ժառ.— Էկէր իսթէրսէնիզ եարըն տէյիլ օ պիր կիւն . . .

Մարթ.— Ահ, էվլէթ, իսթէրիմ, արգու իտէրիմ, վէ վատընըզ, եէմինինիզ
մուճիպինճէ պիր այա գատար . . .

Ժառ.— Էվլէթ, պիր այա գատար Բօլ Յրօմանթալըն զէվճէսի օլաճագսը-
նըզ . . . Օ գէման պանա թէմամըյլա աֆվ իտէճէ՞ք միսինիզ:

Մարթ.— Պէն սիզէ զաթէն աֆվ իթտիմ, Պու ագլամ պանա մուճիպ օլտը-
ղընըզ ըզտըրապը արթըգ խաթըրմա պիլէ կէթիրմէյօրըմ.— տիյէրէք քէնտիսի տէ
տօգթօր կիպի հըշգըրմաղա պաշլատը:

Ժառ.— մէրգուճէնին եանընա սօգուլմագ իսթէտի:

Մարթ.— պիր խէվֆ ու տէհէթլէ կէրիլէտի:

Ժառ.— Թէքտիրամիզ պիր թավր իլէ.— Հէնուզ չիւպհէ՞ մի իտիյօրսընըզ:

Մարթ.— Ոսյր, չիւպհէ իթմէյօրըմ, տուվա իթմէք իսթէյօրըմ:

կէնճ գըզըն եալընըզ գալմագ իսթէտիկի տէրքեար իտի :

Ժագ . — Էօլէ իսէ Ալլահա ըսմարլատըզ , կէճէլէր խայր օլտուն . . . գըզըմ
 . . . — տիյէրէք տիշարը չըգտը . լաքին գարույը գարատըգտան սօնղրա պիր
 նազարը ատավէթլէ կէրիյէ պագարագ իլավէթէն քէնտի քէնտինէ . — Սէն չիմտի
 քէնտի իտամ իլամընը իմգալատըն , Մարթ Կրանչան . — տէտի վէ քէնտի օտասը-
 նա կիրտի :

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ ագչամ ալաֆրանկա սաաթ սէքիզտէ Ժուանեիէ հարէ-
 քէթ իթմիչ իտի :

Սաաթ օն պիրտէ մահալը մագսուտընա վասըլ օլտուն :

Մէմուրը մէրգու՝ իօն էյալէթինին հիւքիւմէթ գօնաղը նէ թարաֆտա օլ-
 տըղընը պիւմէտիկինտէն , տէմիր եօլ ըսթասիօնընտա տուրան վէ իւզէրինտէ Վը-
 վալ Պլան» (պէյագ պէկիր) Օթէլի լէվհասը եազըլը պուլընան պիր օմնիպիւս ա-
 րապասընա պինտի :

Պիր չէրեէք սաաթ կիտիլտիքտէն սօնղրա Բէյմօն Ֆրօմանթալ արալատան
 մէգըիւր օթէլէ էնտի վէ պիր օտա իսթէտի :

Պիր ազ սօնղրա ույգույա եաթտը :

Սապահ օլընճա Բէյմօն՝ ույպընպ գալգտը իսէ տէ , գալէմլէր աչըլմագտան
 տաիրէի ատիյէյէ կիթսէ պիր իչ կէօրէմէզ իտի :

Պինաէն ալէյհ գալէմլէրին աչըլմասը վագթընա պէքլէյիպ , Ժուանեի չէհրինին
 իըթթըմլարը իւզէրինտէ կէզինէրէք վագթ կէչիրտի :

Բասգալ Սօնիէ աախի էրքէնճէ գալգմըչ իտի :

Սաաթ թամ տօգուլտա էմանէթ սանտըղը իտարէսի աչըլտըղընտա , Բաս-
 գալ օրատա հազըր սուլընըյօր իտի :

Օրատա իլը կիւնիւ քէնտիսինէ վէրիլէն իլմուխասլէրէ մուգապիլ , հիչ պիր
 միւչքիլաթ կէօսթէրիւմէքսիզին Մարթ Կրանչանըն ըէհն պրագտըղը ալթուն մի-
 տալեա քէնտիսինէ թէսլիմ օլընտը :

Բարիզէ կիթմէք իւզրէ Մարսիւեատան կէլէն պիր տէմիր եօլ գաթարը սաաթ
 օնը էլլի պիր տագիգա կէչէրէք Ժուանեիէ ուղրար իտի :

Գօնթ տը Թօնէրիէօնին սապըզ սըր քեաթիսի Բասգալ Սօնիէ՝ էմանէթ սան-
 տըղընտան չըգըպ սըգընա եիւրիւյէրէք Մարթէն Բէչէօր օթէլինէ կիթտի , վէ օ-
 րատան Սան նամ մահալէ կիտէճէք օլան օթէլիւ Լիւրօ իլէ պէրապէր տէմիր եօլ
 ըսթասիօնընա ազիմէթ էյլէտի :

Սաաթ թամ օնտա Բէյմօն Ֆրօմանթալ ատիյէ նէգարէթինէ կիտիպ , Ճիւմ-
 հուրիյէթ միւտտաիի ումումիսի վէ եախօտ մուլլինի թարաֆընտան գապուլ օ-
 լընմասընը թալէպ իթտի :

Բարիզտէ գապըթա միւֆէթիթիլի պուլընըպ մէմուրիյէթը մախսուսէ իլէ կէլ-
 միչ օլտըղընտան , իչպու թալէպի սէրիան գապուլ օլընարագ , միւտտաիի ումումի
 մուլլինինին օտասընա կէօթիւրիլտիքտէ , գապիլիյէ նազըրընըն թէգըքէրէսինի մէ-
 մուրը մումաիլէյհէ թագտիմ իթտի : Մուլլին՝ մէգըիւր բուսուլայը օգուլըպ մէ-

ալինի անխտրդտան սօնորա, քէնտիյի տիյնէմէկէ հազըր օլտըղընը Գորմանթալա պէյան էյլէտի :

Րէյմօն Գորմանթալ՝ քէյֆիյէթի մուսթասար պիր սուրէթտէ միւտտաիիսմուսի մուսվիննէ անլաթտը, վէ խիթամընտա :

Մուսվին. — Տիմէք սիգ իսիմէրինի սէօյլէտիկինիզ իքի ատամըն իգինի արա յըպ պուլմագ նիյէթիյլէ Ժուանեիէ կէլտինիզ, էօյլէ՞ մի :

Րէյմօն. — Էվվէթ, էֆէնտիմ, Բասգալ Սօնիէ իլէ Ժագ Լակարտ . . . Պու սօնորաքի՝ անասըլ պու չէհիրլի օլուպ, հասստան չըգտըղընտա իլլէրի իչիւն պուրայա կէլմիշ տիր : Պուենըն բէտէրինի թանըրմըսընը :

Մուսվին. — Խայր, թանըմամ . . . Ազ վագթտան պէրու պէն պուրատայըմ վէ պուրատա ազ առամ թանըրմ. լաքին պիրի վար, շիւպհէմ եօգ տըր քի պու առամ մէրագ իթտիկինիզ հէր նօգթա հագգընտա սիգի խօշնուտ խտպիլէճէք տիր . . . Պու պիր էյի առամ օլուպ Ժուանեիտէ տօղմուշ վէ պուրատան հիշ այրըմամըլ օլտըղընտան, պուրատա հէր քէսի թանըր . . . Մէրգում՝ Ժուանեիին պէլէտիյէ զասըլթասընը իտարէ իթմէքտէ վէ պու մէմուրիյէթիինի բէք վաթլուպ պիր սուրէթտէ իյֆա էյլէմէքտէ տիր . . . Մէրգումըն գուվվէի հաֆըգէգինէ վէ տիրայէթիինէ չօգ պէյէնէճէքսինիզ :

Պուենը տիյէրէք միւտտաիի ումուսի մուսվինի շանը վուրտու. պիր օտաճը տուխուլ իթտի :

Մուսվին՝ օտաճըյա. — Պագընը Մ. Գօրպիէ առլիյէ տաիւրէսինտէ՞ մի տիր. էկէր պուրատա իսէ թարաֆըմտան բէճա խտինիզ, չարուգ պանա կէլին . . . էկէր հէնուգ կէլմէմիշ իսէ, կիթսինլէր էվտէն չաղըրսընլար . . . — տէտի :

Օտաճը պու էմրին իճրասընա միւսարէաթ իթտի :

Մ. Գօրպիէ՝ առլիյէ տաիւրէսինտէ պուլընտըղընտան, արասը պէշ տագիդա կէլլէքսիգին միւտտաիի ումուսի մուսվինինն օտասընա տուխուլ իթտի :

Մ. Գօրպիէ՝ սաչլարը էրէյիճէ աղարմըլ, օրթա պօյու, թըգնաղճա, իւսթիւ պաշը տիւզիւն վէ թագէ թրաշ օլուշ էլլիլիք պիր առամ իտի :

Իլք պագընտա պու քիւչիւճէք թաշրալընըն սիւսսը բէք ահմագ պիր առամըն սիւսսինա պէնպէր իտի իսէ տէ, էյիճէ թէտգիդ իտիտիքտէ պու առամտա տիրայէթ օլտըլը՝ կէօղէրինտէն անլաշըրը իտի :

Գօրպիէ՝ միւտտաիի ումուսի մուսվինինն սէլամլայարագ. — Պէնտէնիգի վաթընը՞ ղ իսթէտինիզ . . .

Մուսվին. — Էվվէթ . . . Հէր իշինիգի պրագըպ, Բարիգ զասըլթա մէմուրիյնինտէն Մ. Գորմանթալըն թահթը էմրինտէ հազըր վէ միւհէյյա պուլընաճագսընը :

Գօրպիէ՝ Գորմանթալը սէլամլատը :

Մուսվին՝ սէօղիւնէ տէվամ իլէ. — Օրթատա աղըր պիր մատտէ վար, քէմալը ծիւրծիլա տալրանմագ իյճապ իտէր . . . Ղայրէթինիզէ ղէրրէ գանաթ շիւպհէ իթմէմ . . . Էվվէլա Մ. Գորմանթալըն սիգէ իյրատ իտէճէկի սիւվալլէրէ լոթֆէն ճէվապ վէրինիզ :

Ժուանեի զասըլթա մէմուրը Մ. Գօրպիէ՝ կիւլիւմսէյէրէք Բարիգիլ արգատալընա պագտըգտան սօնորա տէտի քի,

— Թահթը Էմրինիզտէ պուլընմաղա հազըր վէ մուհէյեսայըմ . . Սիւվալլէրի-
նիզէ միւմքին օլտըղը գատար ճէվապ վէրէճէյիմ . . .

Բէյմօն. — Պուրատա Լակարտ նամընտա պիրինի Թանը՞րմըսընըզ, եախօտ
պէօյլէ պիր ատամ հիչ Թանըմը՞մըսընըզ :

Գօրպիէ՝ հիչ պիր Թէրէտտիւտ կէօսթէրմէքսիզին. — Լակարտ մը . . . Ժու.
անեխտէ իւչ Լակարտ վար տըր քի, պուշլար պիրպիրիյլէ խըսըմ տա տէյիլլէր տիր
. . . Պիր տէօրտիւնճի Լակարտ տա վար իտի քի, 1878 դեկտեմբեր 27տէ վէ-
ֆաթ իթտի վէ պուշլըն էվլատը 1874 սէնէսինտէ պէչ սէնէ միւտտէթլէ մահպու-
սիյէթ ճէզասընա մահքիւմ օլտու . . .

Բէյմօն. — Իշթէ մէսէլէ տէ պու սօնղրաքի Լակարտ հազգընտա տըր . . .
Մահքիւմիյէթինին սէսլէպլէրինի պիլի՞րմիսինիզ :

Գօրպիէ. — Պու Լակարտ՝ բէք աճէլէ օլան պիր միրասիօրլա սէօզ պիրլիկի
իտէրէք, Թէտավի իթմէքտէ օլտըղը պիր զէնկին խասթանըն վասիյէթնամէսինի
վազթընտան էվվէլ քիւշատ իթմիշ իտի . . .

Բէյմօն. — Թէտավի իթմէքտէ օլտըղը պիր խասթա՞մ մը . . . տլմէք պու Ժազ
Լակարտ հէքիմ իտի, էօյլէ՞ մի :

Գօրպիէ. — Էվվէթ, հէմ սէ բէք հապիգ պիր հէքիմ, բէք ալիմ պիր քիմսէ
իտի ամմա խըլգաթը խըլգաթ տէյիլ իտի, Ֆէնա վէ չաբզըն Թապիաթլը պիրի
իտի . . .

Բէյմօն. — Պու ատամ՝ իւչ այ գատար ագտէմ հապստան չըգտըղընտա, ֆա-
միլեաճա իլլէրտէն աօլայը Ժուանեիէ կէլմիշ . . . տուլտընը՞զ մը :

Գօրպիէ՝ պաշընը ուսլլայարագ. — Հիչ պիր վազթ . . . Էկէր պուրայա կէլմիշ
օլսա իտի, տէրուըն շէհիրտէ պիր հէյէճանը մուճիպ օլաճագտը, զիրա անըն մու-
հաքէմէսի պուրատա բէք չօգ սէրմայէի պահս ու մէգալ օլտու : Պուշտան մաա-
տա մէրգուլը մահքիւմիյէթինտէն չօգ էվվէլ շախսէն Թանըր իտիմ, շիւպհէսիզ
սօնղրա տա Թանըյաճագտըմ . . .

Բէյմօն. — Էօյլէ ամմա պուրատա պասլասընըն միրասընը ալաճագմըշ . . .

Գօրպիէ. — Վէքեալէթ վասէթասըյլա տա ալապիլիր . . . պուշըն անլամագ
բէք գօլայ տըր . . . միւթէվէֆա Լակարտըն մուգավէլաթ մուհարրիրի Մ. Լա-
հէյէ միւրաճաաթ իթտիկիմիզտէ, մէրգուլ Ժազ Լակարտըն՝ հապստան չըգտըղըն-
տա պիզգաթ պուրայա կէլիս կէլմէտիկինի անլայապիլիրիզ . . .

Բէյմօն. — Պուրատա հիչ խըսըմը եօ՞գ մը տըր, օրայա էնմիշ օլամա՞զ մը :

Գօրպիէ. — Պիր ամուճագատէսի վար տըր, անը կէօրիւրիզ, լաքին էկէր ճէ-
սարէթ իտուպ օ խըսըմընըն էվինէ կիթմիշ իսէ չօգ Թէաճճիւպ իտէճէյիմ :

Բէյմօն. — Մուգավէլաթ մուհարրիրինին եանընա գատար պանա լութֆէն
րէֆադաթ իտէ՞րմիսինիզ :

Գօրպիէ. — Մաշալլահ, կէլիրիմ, հէմ սէ էկէր մէրգուլը պուլմագ իսթէր ի-
սէք, չաբուգ կիթմէլիլիզ . . .

Բէյմօն. — Նի՞շիւն էօյլէ, պիր եէրէ՞ մի կիտէճէք տիր :

Գօրպիէ. — Խայր, պիր եէրէ կիթմէյէճէք տիր, լաքին պու կիւն Ժուանեինին
բազարը տըր, պիր չօգ քէօյիլլէր զախիրէլէրինի պուրայա կէթիրիրլէր վէ հազըր

կէլմէ իքէն մուգավեալ մուհարրիրինձէ իշէրինի թէսվիյէ իտէրէր . . . Գէօյ-
լիւ գըտը իսէ բէք պըշպօղադ վէ կէվէզէ օլուր վէ աստմըն եւագասընը պրազ-
մազ . . .

Բէյմօն .— Էօյլէ իսէ չարուգ տալմանալմ .— տէտի վէ միւտտաիի ումումի
մուսվինինի սէլամատըգտան սօնղրա Գօրպիէ իլէ պէրապէր ատլիյէ տաիթսինտէն
միւֆարէզաթ էյլէտի :

Միւտտաիի ումումի մուսվինի՝ մուսամէլաթը վագըասընըն նէթիյնէսինի լութ-
ֆէն քէնտիսինէ պիւտրմէսինի Բէյմօն Ֆրօմանթալա բէճա իթտի :

Ատլիյէ տաիթսինտէն մուգավէլաթ մուհարրիրինին խանէսինէ չօգ ուզագ
տէյիլ իտի :

Պէշ տագիգատա օրայա վարըլտը :

Ժուանեի պէլէտիյէ զապըթասը բէիսի՝ ատաթը մահալլիյէի բէք էյի պիլեր
իտի :

Ուզուլն մալի իշ կէօմէլի քէօյլիւէր՝ խանէի մէղքիւրտէ խընճախընճ տօլ-
մուշ օլուպ, մուգավէլաթ մուհարրիրինին իքինճի եազըճըսը տալիս՝ մուհարրիրը
Մուսաթլէյ Մ . Լահէյ իլէ պիրինճի եազըճընըն օ սըրատա մուգավէլաթ մուհար-
րիրինին օտասընտա պիր ֆամիլեա ճէմիյէթիլլէ մէշղուլ օլտըգլարընը, վէ հէր նէ
սէպէպլէ օլուրսա օլտուլն ճէմիյէթի մէղքիւրէյի եարը պուշուգ պրագմագ միւմքին
օլմատըղընը Գօրպիէյէ պէյան իթտի :

Բէյմօն՝ իքինճի եազըճըլա .— Էֆէնտի, պիզէ լիւզումը օլմն մալիւմաթը իհ-
թիմալ քի սիգ տէ վէրէպիթիսինիզ :

Իքինճի եազըճը .— Բէք ումմաթ . իշպու մուգավէլաթ մուհարրիրիկինտէ պիր
զաշ հաֆթատան պէրու մէմուր նասպ օլընմըշ օլմըղըմտան, պուրանըն իլէրին-
տէն մալիւմաթըմ եօգ տըր . . .

Գօրպիէ .— Էօյլէ իսէ սօնղրա կէլիրիզ . էֆէնտիյի սաաթ գաշտա՞ կէօրէպի-
լիրիզ :

Իքինճի եազըճը .— Միւսթանէլ օլմըղը իշիւն եէմէք վագթիտտէ կէսրէպիլիր-
սինիզ . . . պէն էվլէլտէն քէնտիսինէ սէօյլէրիմ :

Գօրպիէ .— Բէք ալէա, էօյլէնտէ կէլիրիզ . . . Շիմտի կիտէլիւր պիր ազ էվ-
վէլ լագըրտըսը սէպիլ իտէն ամուճագատէյէ պիր վիզիթա վէրէլիմ . . . — տիյէ-
րէք իքիսի պիրտէն մուգավէլաթ մուհարրիրիկի տաիթսինիտէն տիշարը չըգտըլար :

Բէյմօն՝ պիւթիւն պու թէէիսիւրաթա գարըն քէնտի քէնտիւնէ հիտոթիթլէ-
նիյօր իտի :

Վագթ կէշմէքտէ օլտըղընտան, մէրգուլմ էօյլէ զանն իտիյօր իտի քի, էկէի
պիր սաաթ էվլէլ իշ պէճէրէմէզ իսէ, մուսաֆֆագիյէթ հասըլ օլմայանագ տըր :

Ժագ Լակարտըն ամուճագատէսի՝ Ժուանեիտէ տօղրու եօլտա սիւահնըղը
իտիյօր իտի :

Գօրպիէ՝ Բէյմօնը օրայա կէօթիւրտիւ :

Սիւահնը՝ մէրգուլմ հէմէհրիսինին էլինի սըգըպ կիւլէրէք .— Հա՛կը թիւզկեար
սիզի պու թարաֆա աթտը . . . օլմայա քի պու սէնէ ալա կիտէճէք օլուպ տա
պէնտէն Լըֆօշէօ ուսուլինտէ պիր թիւֆէնկ ալմաղա կէլմիշ օլասընըզ :

Գորպիէ.— Խայր, աղիգիմ, խայր. պէն սիւահ թաշմագսըզըն ալ ավատը-
ղըմ սիգ պիւրսինիգ. հէմ տէ պէնիմ ավըմ նէ շիշէ կէշիրիւր, նէ տէ եահնի եա-
րըւր. . . Պէն սիգտէն սւֆաճըգ պիր մալիւմաթ ալմաղա կէլտիմ. . .

Սիւահճը.— Նէ՞նէ տաիր :

Գորպիէ.— Ֆամիւեանըզտան պիրինէ տաիր. . .

Սիւահճը.— Ամմա եարտըն հա՛. . . քի՛մ տիր քի :

Գորպիէ.— Ագրապանըզտան պիրի :

Սիւահճը.— Հա՞նկըսը :

Գորպիէ.— Ժագ Լակարտ :

Սիւահճը՝ գաշարընը չաթարագ.— Օ եատիկար իջի՞ն մը սէյլէյօրսընը,
չօգ ֆէնա՛. . . Հապստան չըգտըգտան սօնղրա աճապա եինէ պիր քէօթիւլիքտէ՞
մի պուլընմը տըր. . .

Գորպիէ.— Ինթիմալի վար տըր, լաքին էյիճէ պիւմէյօրըմ. . .

Սիւահճը.— Շիմտի պիւմէք իսթէտիկինիգ նէ՞ տիր. . .

Գորպիէ.— Զանն օլընտըղընա կէօրէ, պու չախա՛ պապասընըն միրտսընը ալ-
մագ իւզրէ իւչ այ մուգատուէմ Ժուանեիէ կէլմիշ. . . Պուռտան խապէրինիգ
վա՛ր մը տըր. . .

Սիւահճը.— Խայր, պիւմէյօրըմ. . . Լսքին մուգավէլաթ մուհարրիրի Մ. Լա-
հէյտէն պու պապտէ ախըը մալիւմաթ իտէպիւրսինիգ. . .

Գորպիէ.— Օրայա կիթտիք վէ պիր ազտան եինէ կիտէճէլիգ, Պիգ քէնտի
քէնտիմիգէ էյլէ թախմին իտիյօր իտիք քի, ամուճագատէնիգ՝ Ժուանեիտէ իգա-
մէթ իթտիկի էսնատէ պէլքի կէլմիշ սիգի կէօրմիւշ տիր :

Սիւահճը.— Օ՞ մը, ամմա եարտընըզ հա՛: Ալիմ ալլահ կէլսէ իտի, կէօրէճէք
իտինիգ նա՛սըլ գապուլ օլընաճագտը. . . ալչագ չարգըն՝ պաշընա կէլէճէկինի պի-
լիյօր ըտը տա անըն իչիւն սագընտը պանա կէլմէտի :

Գորպիէ իլէ Բէյմօն՝ սիւահճընըն եանընտան այրըլտըլար :

Գորպիէ.— Սիգէ եալընըգ մուգավէլաթ մուհարրիրի պիր ճէվապ վէրէպիլէ-
ճէք տիր : —Սաաթընա պագարագ.— Տահա եարըմ սաաթըմըգ վար : Թաամտան
էվվիլ պիր ապսէնթ իջէ՛րմիսինիգ :

Բէյմօն.— Պէն տէ սիգէ պուըն թէքլիֆ իտէճէքսիմ. էվվէթ, գապուլ իտէ-
րիմ, լաքին սիգ տէ պէնիմլէ թաամ իտէ՞րմիսինիգ. . .

Գորպիէ.— Մաէլմէմնուէիյէ. . .

Ապսէնթի իշտիքտէն սօնղրա մուգավէլաթ մուհարրիրինին խանէսինէ ավտէթ
իթտիլէր :

Մ. Լահէյ՝ հէնուգ սուֆրայա օթուրմըլ օլուպ, լաքին Գորպիէնին քէնտիսի-
նի արատըղընը խապէր վէրմիշ օլտըգլարընտան, մէրգումըն միւվասէլէթինտէ
քէնտիսինէ տուլուրմալարընը խաաթմէսինէ էմր իթմիշ իտի :

Բէյմօն իլէ Գորպիէ՝ կէլիւր կէլմէզ օտայա կէօթիւրիլիպ, մուգավէլաթ մու-
հարրիրի Մ. Լահէյ տախի՝ արգալարը սըրա մէզքիւր օտայա կիրէրէք, նէ՞ սէ-
պէպուլն տօլայը քէնտիսինի կէօրմէյէ կէլմիշ օլտըգլարընը սիւվալ իթտի :

Գորպիէ.— Էֆէնտիմ, պէշ սէնէ միւտտէթլէ մահպուսիյէթ ճէզասընա մահ-
քիւմ օլան Ժագ Լակարտ նամ քիմսէնին՝ 1878 զեկտեմբերինտէ վէֆաթ իտէն րէ-

տերինն միրասընը ալմագ իւզրէ հապստան չըգար չըգմազ նէզտինիգէ կէլիւ կէլ-
մէտիկինի սիգէ սիւվալ իթմէյէ կէլտիք . . .

Մ. Լահէյ. — Էվլէթ, կէլտի . . .

Գօրպիէ. — Պիզզաթ քէնտիսի մի կէլտի . . .

Լահէյ. — Էվլէթ, պիզզաթ քէնտիսի կէլտի . . . Մայիսին շնինտէ պէնիմ
օտամտա իտի, էրթէսի կիւնիւ եինէ կէլիւ պազը էվրագը իմզալատը վէ պիր գաչ
կիւն սօնդրա տա միրասընը կէլտի պէնտէն ախզ իթտի . . . Երրմի պին Ֆրանգ-
տան պիր ազ գիյատէ պիր շէյ իտի . . .

Գօրպիէ. — Տիմէք Ժուանեիտէ չօգ կիւն գալմըշ տըր :

Լահէյ. — Էն ազը ալթը եէտի կիւն . . .

Գօրպիէ. — Պու գատար կիւն նէրէտէ իգամէթ իթմիշ օլտըղընը պիլիճմի-
սինիգ :

Լահէյ. — Սօրմատըմ . . . կէօրիւնիշտէ պիր օթէլտէ իգամէթ իթմիշ օլա-
ճագ տըր . . .

Գօրպիէ. — Պուընը անլայաճաղըգ . . .

Րէյմօն՝ մուգալէլաթ մուհարրիւրինէ. — Աճապա պիլիճմիսինիգ, Ժագ Լակարտ
Ժուանեիտէ եալընըգ մը իտի . . .

Լահէյ. — Նայր, եալընըգ տէյիլ իտի . . . Բէք էյի լուսթըմա կէլիյօր, պանա
տէտի քի իշի սէրէնճէմէտէ գալըպ տա կէճիքէճէք օլուր իսէ ճանը չօգ սըգըրա-
ճագ տըր, գիրա պէրապէր պիր տօսթը պուլընըպ, պու տօսթը տա աճէլէ եօլա
չըգմագ իսթէյօր իմիշ . . .

Րէյմօն. — Թէմամ օ տըր . . . պու տօսթ՝ Բասգալ Սօնիէ օլմալը տըր . . .

Լահէյ. — Իսմինի պանա սէօյլէմէտի . . .

Րէյմօն. — Ժուանեիտէն չըգտըգտա նէ թարաֆա կիթմէք նիյէթինտէ պու-
լընտըղընը աճապա սիգէ հիշ սէօյլէմէտի մի :

Լահէյ. — Զաննըմ Ինկիլթէրատան . . . Լօնտրատան պահս իտիյօր իտի :

Րէյմօն. — Պու պիր եալան օլմալը տըր . . . պու կիպի ատամլարը տիւնեա-
տա եալընըգ Բարիգ շէհրի քէնտիյէ ճէլպ իտէր :

Լահէյ. — Էֆէնտիլէր, սիգէ պուընտան պաչգա մալիւմաթ վէլէմէմ . . . պու
կիւն Բէք մէշղուլ օլտըղըմտան, հիշ վագթըմ եօգ տըր . . . Գալէմ օտամտա պիր
չօգ ատամ պանա պէքլէյօր . . . Միւսաատէ իտինիգ եէմէյիմի եէյիմ . . . — տէ-
յիսճէ, Րէյմօն իլէ Գօրպիէ՝ պրագըպ կիթտիլէր :

Րէյմօն՝ սօգաղա չըգընճա. — Պուրայա կէլմիշ, պիր հաֆթա գատար պուրա-
տա գալմըշ . . . Էլպէթթէ իգամէթինտէն պիր էսէր պրագմըշ, հիշ օլմագսա տօս-
թըյա իսքեան իթտիկի օթէլին բօլիս տէֆթէրինտէ իսմինի գայտ իթմիշ տիր . . .

Գօրպիէ. — Պէլլի պիր պաչգա իսմ գայտ իթտիւրմիշ տիր . . . Հէլէ թաամ
իտէլիմ տէ սօնդրա պագըպ անլարըգ, լաքին պու իշ պիր ազ ուզուն սիւրէճէք
տիր . . . Ժուանեիտէ օթէլլէրտէն մաատա էրէյիճէ բանսիօնէրլիք էվլէր տէ վար
տըր, վէ էկէր չարուճագ մուվաֆֆագ օլմագսագ, օ զէման պիզզարուրէ էօթէյէ
պէրիյէ տիւլէմիգ իգթիզա իտէճէք տիր :

Րէյմօն՝ պու թէէլիսիւրաթա բէյտէրրէյ լանէթ օգույօր իտի ամմա նէ՝ չարէ,
Թահամիլ իտուպ գաթլանմասը լազըմ կէլիյօր իտի :

Քօրնիէ պօղաղը պիր բիմէ ուտողնտան, պոռ իբի զապրթա մէմուրը տեղուննա պիր թաամ իթտիքտէն սօնդրա, գալգըն պթէլէրի տօլաչմաղա պօղաղտըլար, վէ բօլիս տէֆթէրլէրինի արալթըրըպ կէօզտէն կէչիտիլէր: Մէրգուսան իլը ագչամը Բէյսօնըն էնմիչ օլտըղը Շփալ Պլանն օթէլինէ պիլէ կիթտիլէր:

Յէվմը մէղբիւրտէ Բասգալ Սօնիէ՝ Բարիգտէ Միթիլէնիլ ևօգաղընա միւվա-
նէլէթ իտիւպ, Ժադ Լակարտ օրամնա չար չէմլէ քէնսիմինէ պէլէմէքտէ պո-
լընըյօի իտի:

Ժադ՝ Բասգալը չէքիպ օտասընա կէօթիւրէրէք գաթոյը նիպոմէլէտիքտէն սօնդրա.— Է ճանըմ, ալտըն մը:

Բասգալ.— Էվլէթ, ալտըմ ամմա զաչմէթ տէ չէքտիմ. . . Իլթէ. . . — տէ-
տի վէ ալթուէն միտալէտայը եազըխանէնիլ իւզէրինէ աթտը:

Ժադ Լակարտ՝ մէսէրրէթինտէն նաչի էլի թիթրէմէքտէ օլտըղը հալտէ մէղ-
քիւր միտալէտայը էլինէ ալտը:

Բասգալ՝ սէօզիւնէ տէվամ իլէ.— Էյ սէն, սէն տէ Ֆապիէն տը Շաթըլիւք-
սին նէղտինտէ մուվաֆֆադ օլտոն մը:

Ժադ.— Հէմ օլտում, հէմ օլմատըմ:

Բասգալ.— Նաթըլ:

Ժադ Լակարտ՝ վուգուը հալի նադ իթտի:

Բասգալ.— Միտալեսայը էլէ կէչիւրէճէյիլ. . . տէլիգանըլը գօնթըն օտասընա
կիրէպիլէճէյիլ:

Ժադ.— Պունա պիր եօլ վէ չարէ պուլմագ իչիւն իւմիտիմ սէնտէ իտի:

Բասգալ.— Պունա քէք գօլայ պիր չարէ վար տըր. . . պագ նէ՝ տիր. Ֆա-
պիէնի պուչագլա պիր վուրոգչտա էօտիւրմէլի, ճէպինէ գարթ տը վիպիթէր գոյ-
մալը վէ նաչէսինի եօլ իւզէրինտէ պրագմալը. . . Նաչէյի հէր քիմ րասթ կէլիպ
պուլուր իսէ, անասընըն էվինէ կէօթիւրէճէք, վէ օրատա նաչէ՝ էթրաֆը մու-
լարլա մուհաթ միւզէյյէն պիր էօլիւ եաթաղը իւզէրինէ վագ օլընաճագ տըր:

«Պու ֆէլաքէթ շաթուճագ տուլուլաճագ տըր. . .

«Սէն՝ գօնթէսէ տօսթ օլտըղընտան, Շաթըլիւքսէր գօնաղընա կիտիպ րէսմը
թաադիլէթի իյֆա իտէրսին:

«Պէն տէ սէնինլէ պէրապէր օրայա պէլիրիմ. . .

«Պէտպալիթ տէլիգանընըն նաչէսինէ արզը իհթիրամ իթմէկէ միւսաատէ
թալէպ իտէրիլ տէ մէն վալիտէսյլէ աղալմագտա օլտըղըն հալտէ պէն տէ ու-
տուլաճանը չէքմէճէյի ալըրրըմ. . .

Ժադ.— Էօյլէ իսէ թէաթրօ օյունընըն սօն բէրտէսինի եարըն օյնարըլ:

Բասգալ.— Պէօյլէ գարար վէրմիլմիսին:

Ժադ.— Էվլէթ:

Բասգալ.— Մարթ տախի օրթատան զքյպ ու նապէտիթ օլաճագ մը տըր:

Ժադ՝ հիւզնէնկիլ պիր սէտա իլէ. — Տիկերլէրի կիպի:

Բասգալ.— Պրափօ՛, իշթէ չիմտի թամ ատամ կիպի տավրանձաղա պաշխմը՝ սայըլըրսըն . . . էյ Բօլ Ֆրօմանթա՛ն . . .

Ժազ.— Շէրիքէսի օլան Մարթ իլէ պէրապէր վիւճուտը օրթաւա՛ն գալտը-
ըլլաճագ տըր . . .

Բասգալ.— Մէրգոււմը Բըթի Գասթէլ գօնաղընա նա՛սըլ կէթիթէպիլէճէյիզ .

Ժազ.— Պոււնըն իւզէրինէ պիր ազտան գօնուշըրըզ :

Բասգալ.— Հէման չիմտի նի՛շիւն գօնուշմայալըմ :

Ժազ.— Տահա միւսթաճէլ պաշգա պիր շէյ վար տըր :

Բասգալ.— Նէ՞ տիր քի :

Ժազ.— Էլիմիզտէ օլան միտալեալարը նիր արայա կէթիթէլիմ տէ , պագա-
լըմ քի , էլիմիզտէ օլմայան իքի միտալեա օլմագսըզըն արատըղըմըզ մուամմա ան-
լաշըլմա՛ղ մը . . .

Բասգալ.— Պոււնը թէճրիւպէ իթմէք պիր շէյ տէյիլ , լաքին մուվաֆֆագ օ-
լաճաղըմըզտան շիւպհէմ վար տըր . . . Պիր քէլիմէնին էքսիքիլիկի պիզիմ իշիմիզի
պօզապիլիր :

Ժազ.— Հէր հալտէ պիր քէրրէ պագալըմ . . . — տիյէրէք , միտալեալարը
գօյմուշ օլտըղլարը շէքմէճէ տէրուսինտէն շըգարմըշ ալմըշ իտի :

Սախթէ տօգթօր Թօմբսըն՝ պոււնը եաբտըգտան սօնղրա , Վիթալեալարը եա-
զըխանէսինին իւզէրինտէ նօմէրօ սըրասըլլա եան եանա տիզտի : Պատէհոք Բաս-
գալա խիթապէն «-եագ-» տէյինճէ , Բասգալ Սօնիէ՝ պիր գալէմ ալտը վէ եազմագ
իւզրէ տօգթօր Թօմբսընըն սէօյլէմէսինէ պէքլէտի :

Ժազ.— Իմլա թարիգէլլէ միտալեալարը տիզտիլի սըրա իւզրէ սէօյլէտի , վէ Բաս-
գալ Սօնիէ տախի իպոււ իմլայը եազտըգտան սօնղրա օգուտը իսէ տէ , պու էք-
սիք իպարէլէրտէն էլան պիր շէյ անլաշըլմատը :

Ժազ.— Կիտտէթլէ այաղընը եէրէ վոււրարագ.— Հէնուզ պիր շէյ անլաշըլմա-
յօր . . . ասըլ լիւզոււմը օլան քէլիմէլէր էլտէ եօգ տըր . . .

Բասգալ.— Պէն գօնթ տը թօնէրիէօնին էմլաքարընը պիլտիկիմպէն , պու
մուամմանըն պիրինճի իպարէսինի թէրթիպ իտէպիլիրիմ :

Ժազ.— Սահի՞ մի սէօյլէյօրսըն :

Բասգալ.— Պոււնա հիշ շիւպհէմ եօգ տըր . . . լաքին պոււնըն պիզէ հիշ պիր
ֆայտասը օլմագ . . .

Ժազ.— Էյ սէօյլէ պագալըմ . . .

Բասգալ.— Մէզքիւր էքսիք իպարէտէ , Կրանթ-Մէր-Լա-Ֆօնթէն քէօշկիւ տին-
մէք իսթէտիկինէ հիշ շիւպհէ եօգ տըր :

Ժազ.— Տիմէք սէն՝ սէրվէթին մէզքիւր քէօշքտէ սագլը օլտըղընը մէմուլ ի-
տիյօրսըն , տէյիլ՝ մի :

Բասգալ.— Էվլէթ , «սիյահ պիր տէօշէմէ թաշընըն ալթընտա» , լաքին նէ՞
սիյահ թաշ , պու տէօշէմէ թաշընը նէրէտէ պոււլմալը . «քէօշէտէն պաշխալըզ հի-
սապ իտէրէք» տէնմիշ . . . Նէ՞ քէօշէտէ տիր պու : Պիզ պիր շէյ եարամայըզ ,
հիշ պիր շէյ եարամայըզ . . . Պու մուամմայը հալլ իթմէք իշիւն տիկէր քէլիմէլէր
տէ լազըմ տըր . . .

Ժառ.— Սէն դասավէթ իթմէ . . . անկէրի տէ ազ վագթտան էլէ կէշիրէ-
ճէյիգ, Շիմտի Բօլ Ֆրօմանթալըն իւղէրինէ տիւշիւնէլիմ, Պիր մէքթուպ քեաղը-
տը ալ . . .

Բասգալ.— պիր տէհշէթլէ.— Իսթէրսին քի մէքթուպ մը եազայըմ,

Ժառ.— էվվէթ,

Բասգալ.— Պու նէ՛ չօլլալըգ տըր . . . Ինսան՝ քեաղըտ իւղէրինէ պիր շէյ
եազմագ ագըլսըղըղըլա տայմա էլէ կէշէր . . .

Ժառ.— Պու իշտէ գօրգուլաճագ հիշ պիր շէյ եօգ տըր . . . Մէքթուպ եա-
զըլուպ էլէ պիլէ կէշաէ, պիլգէ հիշ պիր վագթ մուճիպը մուխաթարա օլաճագ . . .
Յէնի պիր գաղ գալէմի ալ տա ուճուըն աշ . . . —տէտի,

Բասգալ պուճա թէաճհիւպ իթմէքլէ պէրապէր սէս չըգարմայըպ իթաաթ
իթմէքտէ օլտըղը հալտէ, Ժառ՝ քէնտի եազըխանէսինին կիզլի պիր կէօզիւնտէն
աղղը սըգը սըգը գաբալը վէ աօնուգ պիր եէշիլ սուլը հալի քիւշիւք պիր շիշէ
չըգարըյօր իտի,

Սախթէ տօգթօր՝ մէգքիւր շիշէնին ալզընը աշըպ շիշէյի պիր թարաֆա գօյսու,

Բասգալ.— Պու նէ՛ տիր,

Ժառ.— Քիմեէվի պիր թէրթիպ տիր . . . Պու թէրթիպի պէն թէտգիգ վէ
թէճրիւպէ իտէրէք քէշֆ ու իթթիրա իթմիշիմ տիր, պու սուլը միւրէքքէպ եէ-
րինէ գուլլանաճագսըն . . . Գալէմին ուճընտան մէքթուպ քեաղըաընըն իւղէրինէ
ագընճա, պու սու տահա կիւղէլ պիր սիյահ րէնկ քէսպ իտէճէք տիր . . .

Բասգալ.— էյ սօնղրա՞ . . .

Ժառ.— Սօնղրասը, եիրմի տէօրթ սաաթ կէշինճէ քեաղըտըն իւղէրինտէ հիշ
պիր եազը գալմայըպ, քեաղըտ պէմպէյազ օլուր . . . Պու հալտէ Բօլ Ֆրօման-
թալ պու մէքթուպը ալաճագ, օգույաճագ, պուլուլըլաճագ մահալի վէ սաաթը
անլայաճագ վէ պատէհու մէքթուպը ճէպինէ գօյուպ արթըգ պիր տահա անըն
իւղէրինէ տիւշիւնմէյէճէք տիր,

Բասգալ.— Լաքին էկէր եիրմի տէօրթ սաաթտան սօնղրա մէքթուպը եէնի-
տէն օգուճագ իսթէտի իսէ՞,

Ժառ.— Պուճտան նէ՞ չըգար, զանն իտէճէք քի Մարթ՝ քէնտիսինէ մէքթուպ
եազմագ իշիւն պիր վագթ մուհապպէթ միւրէքքէպի թապիր օլընան միւրէքքէպի
գուլլանմըլ տըր . . .

Բասգալ.— Պու մէքթուպը էօթէքինէ պէրիքինէ սէօյլէյէճէկինի ումմա՞գմըսըն,

Ժառ.— Հիշ պիր վագթ . . . քիմսէյէ պիր շէյ սէօյլէյէճէկինի սանա թէէ-
մին իտէրիմ . . . էվվէլ պէ էվվէլ շուըն տիւշիւնէլիմ քի, մէրգոււմ տէլիգանլը
սըրըընը քիմէ՞ աշապիլիր . . .

Բասգալ.— Պապասընա . . .

Ժառ.— Պապասը եօլճուլըգտա տըր . . . Մէրգոււմ տէլիգանլը Գրէթէյլտէ
քիւշիւք պիր խանէտէ եալընըգ իգամէթ իտիյօր . . . Թէքրար թէէյիտ իտէրիմ
քի, պու իշտէ պիլգէ հիշ պիր թէհլիքէ եօգ տըր . . . Եազընը Մարթըն եազըսը-
նա պէնզէթ, պէլքի Բօլ՝ մէրգուճէնին եազըսընը թանըր . . . Լաքին բէք տէ
ումմա . . . Քեաղըտըն իւղէրինէ բէք օ գատար գուվվէթլի պասմագսըզըն հա-
ֆիֆճէ եազը վէր . . .

Բասգալ՝ գալէմինի շիշտէքի տօնուգ եէշիլ սուլա պաթըրտը վէ Ժազըն սէօյ՝
էտիկի աթիտէքի սաթըլարը եազտը .

«Տօսթըմ»,

«Իշիմ օլմայըպ սէրպէսթ օլտըղըմտա սիզէ «—սէրպէսթիմ . . . կէլինիզ պա-
նա—» տիմէքլիկի սիզէ վատ իթտիմ . . . Պէն եարըն ագչամ զայէթ ֆէտաքեար
Անժէլ իլէ պէրապէր Բըթի Գասթէլ զօնաղընա կիտէճէյիմ . . .

«Եարըն կէճէ եարըսը, սաղ թարաֆտաքի պաղչէնին պօլընա ուզանան Մարն
ըրմաղը զօլընըն պիր թարաֆընտան օ պիր թարաֆընա միւրուր իտինիզ վէ իս-
քէլէյէ եանաղընըզ .

«Անժէլ պէքէյիպ սիպի պէնիմ եանըմա կէթիւէճէք տիր .

«Էկէր միւտտէթը էօմրիւմտէ պէնիմ սիզէ աիտ օլմազըղըմը իսթէր իսէնիզ,
պու միւլագաթըմըզը քիմսէ տուլմասըն .

«Ճան ու կէօնիւլտէն սիզի սէվէն

«ՄԱՐԹ»

Մէքթուպ եազըլըպ պիթէրէք, Ժազըն սէօյլէտիկի թէէսիր հասըլ օլմուշ իտի .

Եէշիլ սու քեաղըտա սօգունտըզճա բարլագ պիր սիյահ բէնկ ալմըշ իտի .

Եազը՝ ալտանաճագ տէրէճէտէ էօքսիւզ գըղըն եաղըսընա պէնղէյօր իտի .

Բասգալ.— Ալիմ Ալլահ բէք ալէա օլտու .

Ժազ.— Հաթթա պազը սըրատա բէք ֆաիտէլի տիր . . .

Բասգալ՝ կիւլէրէք.— Պու միւրէքքէսլէ էմրէ մուհարրէր գամպիալլար սու-
թի պիր միւրապէհաճըյա ըսգօնթօ իթտիրիտիքտէ, պէօյիւք պիր թէմէթթիւ հու-
սուլէ կէլէճէկի շիւպէսիզ տիր . գամպիալըն վատէսի կէլտիքտէ, մէրգոււմ միւրա-
պէհաճը՝ ճըղտանընտա իմզասըզ պիր վարագարի սահրհէտէն պաչգա պիր շէյ պու .
լամայաճագ տըր . . .

Ժազ.— Շիմտի լաթիֆէյի պէրթարաֆ իտէլիմ տէ չու մէքթուպը զարֆա
գօյու վէր . . .

Բասգալ.— Օլտու . . .

Ժազ.— Շիմտի մէքթուպըն իւղէրինէ «Գրէթէյլտէ Միւսիւ Բօլ Ֆրօմանթալ»
տէյու եազընըզ . . . Բէք ալէա . . . պու մէքթուպը սէրիան բօսթախանէյէ
կէօթիւրմէլի տիր . . .

Բասգալ.— Պու մահալլէտէ՞ մի .

Ժազ.— Խայր . . . Պէն քէնտիմ Պօրսա մէյսանընտաքի պէօյիւք բօսթա-
խանէյէ գատար կիտէճէյիմ, սէն տէ կիթ եաթաղընտա եաթ . . . եօրկօւնսըն,
իսթիւրահաթա լիւզումը աղիմին վար տըր . . . եէմէք իշիւն պէն սէնի ռւյան-
տըրըրըմ . . .

Բասգալ օտասընա կիթտի, Ժազ Լակարտ տա մէքթուպը ալըպ տիչարը
չըգտը .

Պիզ տէ Ժուանեիէ ալտէթ իտէլիմ .

Ագչամ սաաթ օն իտի .

Իէյմօն Ֆրօմանթալ իլէ Գօրպիէ՝ էօյլէտէն սօնղրա պիւթիւն կիւն օթէլճի-
լէրլէ տիկէր ումումի քիրախանէլէրինին բօլիս տէֆթէրլէրինի եօզլայըպ կէօզտէն
կէչիւմիլէր իտի իսէ տէ, հիշ պիր սէմէրէ իսթիհսալ իտէմէմիլէր իտի .

Մէջգլխուր տէֆթէրլէրին հիշ պիրինտէ Ժագ Լակարտ իլէ Բասգալ Սօնիէնին
իգամէթինէ տաիր հիշ պիր էսէր վէ էմարէ եօգ իտի :

Րէյմօն՝ տիւշարը հիտտէթ ու էնտիշէ օլարագ , իշպու եօլճուլըղընտա մու-
վաֆֆագ օլաճաղընա շիւպէն իթմէյէ պաշլայօր իտի :

Մամաֆիհի էրթէսի սապահ թէտգիգ օլընաճագ տահա պիր դաշ տէֆթէր
գալմը իտի , զիրա օ կիւնիւ վագթ կէշմէլ օլտըղընտան , թէտգիգաթա տէֆսմ օ-
լընամամը իտի :

Գօրպիէ՝ արգատաշընը «Շըվալ-Պլան» օթէլինէ գատար կէօթիւրմէք իսթէտի :

Րէյմօն՝ էսնաի րահտէ պիրտէն պիրէ . — Պէն պիր շէյտէն գօրգուլօրըմ . . .

Գօրպիէ . — Նէ՞ շէյտէն :

Րէյմօն . — Օլմայա քի օ իքի շախս՝ Վախթէ իսմ գայտ իթտիրմիշ օլպուշլար .
օ հալտէ իզլէրինի ասլա պուլամայաճաղըղ :

Գօրպիէ . — Նի՞շիւն քէնտի քէնտիլէրինի կիզլէսինլէր . . . Հապս ճէգալարը-
նը շէքմիշ օլտըղլարընտան , հիւքիւմէթլէ արթըգ պիր իշլէրի գալմամը իտի . . .
քէնտիլէրինի արթըգ քիմսէ իլէ հիշ պիր ալըպ վէրէճէքլէրի եօգ իտի :

Րէյմօն . — Ժագ Լակարտ՝ քէնտիսինին քէնտի մէմէքէթինտէ պուլընտըղընը
քիմսէնին պիլմէվէսինի արզու իթմիշ օլպիլի իտի . . .

Գօրպիէ . — Սահիհ , պու պէնիմ ֆիքրիմտէն կէշմէտի . . . Նէ՞ հալ իսէ , եա-
րընա պէքլէյէլիմ . . . Արգատաշ , կէճէլէր խայր օլսու . . .

Էթթէսի սապահ Գօրպիէ՝ էրքէնճէ կէլիպ Րէյմօնլա պուլըշարագ , իքիսի պիր-
լիքտէ իլք կիւնքի կիպի եինէ օթէլլէրի վէ ումու մի քիրախսանլէրի քուլաշմաղա
պաշլատըլար իսէ տէ , եինէ հիշ պիր նէթիյճէ իսթիհսալ իտէմէտիլէր :

Կիւնտիւզ թաամընտան սօնղրա եօգլանաճագ եալընըգ պիր օթէլ , եանի Լիւ-
րօնըն թահթը իսթիճարընտա պուլընան «Մարթէն-Բէշէօր» օթէլի գալմը իտի :

Մէրգուշ օթէլճի Լիւրօ՝ կէլէն ատամլարըն սըֆաթը մէմուրիյէթինի թանը-
յարագ , բօլիս տէֆթէրլինի տէրհալ անլէրին էնգարը թէտգիգիինէ արզ իթտի վէ
շիշէլէրէ շարապ տօլտուրմագ իւզրէ եինէ մահգէնէ էնտի :

Յրօմանթալ՝ մէջգլխուր տէֆթէրի աշտըղը սըրատա , Գօրպիէ կիւլէրէք տէ-
տի քի ,

— «Էյիլէր սօնա» տէրլէր . պազէն սահիհ պէօլլէ օլուր :

Րէյմօն Յրօմանթալ՝ էլան Ժագ վէ Բասգալըն իսմլէրինի պուլմագ իւմիտիլլէ
տէֆթէրլին սիւթուշլարընը կէօգտէն կէշիլիյօր իտի :

Պիր տէ նահէհան թիթրէյիպ պիր նիտա սալը վէրտի :

Գօրպիէ պիր շիտտէթլէ . — Պուլտընը՞ մը :

Րէյմօն . — Խայր , պուլմատըմ , լաքին պուրատա բէք զարիպ պիր շէյ կէօ-

րիւյօրըմ . . .

Գօրպիէ . — Նէ՞ տիր քի :

Րէյմօն . — Պիր իսմ . . .

Գօրպիէ . — Քիմի՞ն իսմի :

Րէյմօն . — Տօգթօր թօմբսընըն իսմի . . .

Գօրպիէ . — Պու սօգթօրը թանը՞մբսընըգ :

Րէյմօն. — Պիւթիւն Բարիզ մէրգուժը թանըր . . . նամտար տըր . . . Պոլ
ատամ Ամէրիգատան Բարիզէ կէլիր իքէն նա՞սըլ օլմուշ տա ժուաներտէ իգամէթ
իթմիշ . . . Պու բէք աճայիսլ պիր չէլ տիր. հէմ տէ ժագ Լակարտըն թամ պու-
րատա պուլընաճաղը գէման օ ատամ պուրայա վասըլ օլմուշ վէ ժագ Լակարտըն
իսմի հիշ պիր տէֆթէրտէ եազըլմամըլ . . .

Գօրպիէ. — Ալիմ ալլահ ֆիքրիմտէն բէք Ղարիպ պիր չէլ կէշիյօր . . .

Րէյմօն. — Շիւպհէսիզ պէնիմ ֆիքրիմտէն կէշէն օլմալը տըր . . . Սիզ քէնտի
ֆիքրինիգտէն կէշէնի սէօյլէյիսիզ պագալըմ . . .

Գօրպիէ. — Օղմայա քի հէքիմ ժագ Լակարտ՝ Տօգթօր թօմբսըն օլտուն . . .

Րէյմօն. — Պէն տէ քէնտի քէնտիմէ պունը տիւշիւնիյօր իտիմ . . .

Պու սէօզլէր սէօյլէնտիկի սըրատա Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ կէօզլէրինի տիքմիշ
տէֆթէրին իւզէրինէ պագըյօր իտի .

Պիր տէ նակէհան եէնիտէն թիթրէտի .

Թօմբսըն իսմինին ալթընտա անըն սախթէ սըր քեաթիպինին իսմի կէօզիւնէ
իլիշմիշ իտի .

Րէյմօն՝ եիւքսէք սէտա իլէ. — Բասգալ Բամպէր .

Գօրպիէ. — Բասգալ Բամպէր . . . վա՞ր մը տըր օրատա .

Րէյմօն. — Պագընըզ . . . տօգթօրըն սըր քեաթիպի .

Գօրպիէ. — Սօնէշին իսմի տիր . . . վայ քիւլհանի վա՛յ, էյի ույտուրամա-
մըլ . . . Օ իքի հապստան չըզանլարը սիզ պուրատա պուլապիլէճէքսինիզ . . .

Րէյմօն՝ զիհնինի պին տիւրլիւ տիւշիւնճէլէր իհաթա իթմիշ օլտըղը հալտէ. —
Ա՛հ, պու օթէլին միւսթէճիրինի իսթինթագ իթմէլիւմ . . .

Գօրպիէ. — Կիտէյիմ մէրգուժը պուլայըմ . . . — տէտի վէ մահզէնէ տօղրու
կիթտի .

Րէյմօն՝ եալընըզ գալըպ թէֆէքբիւրաթա տալտը .

Տօգթօր թօմբսըն վէ սըր քեաթիպի իլէ իլք տէֆա վուգու պուլան թէսա-
տիւֆինի տէրխաթըր իտիյօր իտի . . . անըն էն ճիւղիյաթ նէվինտէն օլան սէօզ-
լէրինի պիլէ խաթըրնա կէթիրմէյէ չալըշըյօր իտի . . .

Մէրգուժան հագգընտա Րէյմօնըն զիհնիտէ աչըգտան աչըղա շիւպհէ տօղ-
մուշ իտի .

Գօրպիէ՝ օթէլճի Լիւրօ իլէ պէրապէր կէլտի .

Րէյմօն՝ սաղ էլինին շահատէթ բարմաղընը աչըգ տէֆթէրին պիր սաթըրը
իւզէրինէ վաղ իտէրէք շիշման օթէլճիյէ խիթապէն. — Սիզ պուրատա իքի ատամ
իսմինի գայտ իթմիշսինիզ, պունլարըն քիմ օլտըզլարըն էլպէթթէ տէրխաթըր
իտէպիլիրսինիզ .

Լիւրօ. — Բիմի՞ տիմէք իսթէյօրսընըզ, էֆէնտի .

Րէյմօն. — Տօգթօր թօմբսըն իլէ Բասգալ Բամպէրի տիմէք իսթէյօրըմ .

Լիւրօ՝ կիւլիւմսէյէրէք. — Զաննըմ խաթըրմա կէլէճէք . . . էօյլէ միւշթէ-
րիլէր հիշ պիր վագթ ունութըլմաղլար .

Րէյմօն. — Նի՛շիւն էօյլէ .

Լիւրօ. — Բէք էյի ատամլար իտի. էօյլէ ատամ բէք գըթ պուլընըր . . .

Քէյմօն. — Պառնկարըն նէ՛ ստորէ թէ պորայա միւստէնէ ի թտիքէնի վէ պուրատա գաշ կիւն օթոշտորգլարըն անումազ իսթէրիմ :

Լիւրօ. — Օսթանի գօրնայ նէ՞ վար, էֆէնտի, անլէր պուրատա բէք էյի խաթըրէլէր պրագմըն օլտըղլարընտան, քէնտիլէրինէ միւսէպլիք էն ճիւղի պիր շէյի պիլէ ունութամամ . . .

Րէյմօն. — Հէրսինի պանկա սէօյլէյինիզ, լաքին բէք աւֆագ թէֆէք թաֆսի-լաթա կիրիլմէյինիզ . . .

Լիւրօ. — Էօյ է եարմաղա շալըշաճաղըմ, էֆէնտի . . . — տիյէրէք շիւման օթէլճի՛ տօգթօր թօմբսըն իլէ սըր քեաթիպինին քէնտի օթէլինէ միւստէլթինի, անլէր թարաֆընտան Մատամ Բէլին կրիշէանայ վագը օլան միւտաւաթը, ճան շիւղէրինտէ պօլընան մէրգումէ գարըյա խարաշ ի թտիքէլէրի ֆէտաքեալըղը վէ էօքսիւզ գըզ իշին կէօսթէրտիքէլէրի սէխավէթի միւսքին մէրթէպէ մուսթասար պիր սուրէթտէ նաշլ ու հիքեայէ ի թտի :

Օթէլճի Լիւրօ պառնկարը սէօյլէտիքճէ Րէյմօն ֆրօմանթալըն շիւպէլէլի սէօն-մէքտէ պուլընը յօրլար իտի :

Օթէլճինին սէօյլէտիկի վէճէլէ, պուռնկարը եաբան օ էյի ատամ՝ քէնտիինին արպտըղը աշագ գպթիլ օլամազ իտի :

Վաֆթիք իսմինին միւշապէհէթի սէպէպիլէ Բասգալ Բամպէր՝ գօնթ տը թօնէրիէօնին սապըզ սըր քեաթիպի Բասգալ Սօնիէ ջլամազ իտի :

Րէյմօն. — Էյ պոռ եօլճըլարըն պիղէ վէրտիքէլէրի եօլ թէգքէրլէրի նիգամը տաիրէսինտէ՞ մի իտի :

Լիւրօ՝ բէք օ գատար իթմինան իւզըլ օլմագսըզըն իմ պիր թէրէտտիւտէ . — Էվլէթ, էֆէնտիմ, խաթրըմա էօյլէ կէլիյըք . . .

Րէյմօն. — Պուռնա բէք էմին տէյիլմիսինիզ . . .

Լիւրօ. — Էմինիմ, նիշին էմին օլմայըմ :

Գօրպիէ. — Պուռնտա մութլագա նիզամա մուզայիր պիր իշ կէօլիւնիյօր . . .

Լիւրօ. — Ալիմ Ալլաշ, էֆէնտի, էօյլէ ատամլար վար տըր քի, կէօլկէլէրի աղըր օլտըղընտան, քիմսէ անլէրին սէօյլիւնտէն շիւպէլէ իթմիլէ ճէսարէթ իտէմէզ : Էկէր պէնիմ եօլճըլարըմ սէրսէրի մագուլէսինտէն օլմուշ օլսալար իտի, հայրէթը ումուսիյէյի ճէլլ իպէճէք թավր ու հարէքէթտէ պուլընամագլար իտի . . . Տօգթըք՝ Բարիզտէ իգամլէթ իտէմէզ իտի, մէրգում իսէ օրատա պէօյլէք պիր շէօհրէթ գազանըպ, կիւնտէն կիւնէ տէ նամ ու շէօհրէթի արթմագլա իմիլ, պուռն տիւն պանա սըր քեաթիպի Միւսիւ Բասգալ Բամպէր սէօյլէյօր իտի :

Րէյմօն՝ կէրինպէն սըշրալաղազ. — Միւսիւ Բամպէր մի :

Լիւրօ. — Էվլէթ, էֆէնտիմ . . .

Րէյմօն. — Տիւն Ժուանեիտէ՞ մի իտի :

Լիւրօ. — Տիւն տէ Էվլէթի կիւն տէ բէք ալէա պուրատա իտի . . . Էն սօն եօլճըմ օ օլմուշ տըր վէ տէֆթէրիմտէ գայտը վար տըր :

Րէյմօն՝ եկնիտէն անիտէ շիւսկէլէրի ուշանարագ. — նէ՛ սէպէպէ մէպնի ջէն-
րինիգէ մէլտիկինի Բասգալ Բամպէր սիւղէ սէսլէպի՝ մի :

Լիւրօ. — Էվվէթ, էֆէնտիմ . . .

Րէյմօն. — Էյ նէ՞ իմիշ սէպէպի :

Լիւրօ. — Շախսընա մաստուս պազը իշէթի վար ըմը . . .

Րէյմօն. — Պու տէտիկինիզ միւշէվվէշ պիր շէյ տիրա՛ նէ՞ իշ իմիշ քի :

Լիւրօ. — Պանա բաճի պիր շէյ օլմատըղընտան, անլամադա մէրագ իթմէտիմ
. . . Մամաֆիհի խուսուսի պիր իշինի թափսիլէն պանա անլաթտը :

Րէյմօն. — Օ նէ՞ իշ իմիշ պագալմ :

Լիւրօ. — Բարիզտէ տօսթլարընտան պիրի՝ զիգըյմէթ պիր շէյի պուրատաքի է-
մանէթ Սանտըղընտան ախղ ու իսթիրտատ իթմէյի քէնտիսինէ հէվալէ իթմիշ իմիշ :

Րէյմօն. — Ժուսնէր էվանէթ Սանտըղընա վերիւրիշ զիգըյմէթ պիր շէյ մի :

Լիւրօ՝ պիր իֆթիսալա. — Էսլէ եա՛ . . . պուրատա էմանէթ Սանտըղըն-
ա աղըր ըհհինի իշէր եաթըլըր, էֆէնտի . . .

Րէյմօն. — Պու տէտիկինիզ նէ՞ կիպի շէյ իտի :

Լիւրօ. — Պունը պիլէմէյօրմ . . .

Րէյմօն. — Պէն պիլէնէյիմ, պու պագալտէ ախղը մալիւմաթ իտէնէյիմ. Պիւ-
թիւն պու հալլէր զարիպ օլուպ, զարիպ օլտն շէյ տէ շիւսկէլի օլուր . . . Հայ-
տէ տիյէլիմ քի պու առամլար՝ Ամէրիգատուն կէլէրէք պիր զաշ կիւն ժուսնիտէ
գալմը օլուսնլար . . . Լաքին անլէրին՝ իշ փշիւն թէքրադ օրալա կէլիպ տէ տօսթ-
լար թարաֆընտան էմանէթ Սանտըղընա ըհհին գսնուլմը էմանէթլէրի գուրթա
ըպ չըգարալարը պանա բէք զիյատէ աճիպ ու զարիպ կէօրիւնլօր . . . Րէնա
իտէրիմ, շու իքի առամը պանա էյիճէ թարիֆ իտինիզ . . .

Լիւրօ. — Պունտան գօլայ նէ՞ վար տըր, էֆէնտի. — տիյէրէք մէրգում օթէլ-
ճի՝ քէնտիսինտէն թալէպ օլընան էշքեալը զայէթ մուֆասսալ պիր սուրէթտէ
պէյան ու թարիֆ իթտի :

Լաքին պունտան ագտէմ պիգզաթ Րէյմօն Ֆրօմանթալըն տէտիկի կիպի խու-
սուսի պիր նիշանէ օլմագսըղըն սըրֆ էշքեալ թարիֆինտէն նէ՞ անլաշըլապի իր :

Հիշ պիր շէյ անլաշըլամագ :

Պու կիւն սաշար գումրալ վէ եա էսմէր տիրլէր :

Եարըն գըզըլ վէ եա սիյաշ օլապիլիլէր :

Տիւն հէր քէս թէքմիլ սօգալ վէ չաթալ սագալ թաշըր իտի :

Պու կիւն թէքմիլ թրաշ օլընըպ, շէհիէ հիշ թանըմապ պիր հալէ կէթիլիլի :

Եախօտ տահա տօղրուսը իւշ այ ագտէմ կէօղլէրէ վարընճայա գատար թրաշ
օլընըր իքէն, պու կիւն սըգ պիր սագալ թաշընըլօր . . .

Պինաէն ալէյի Րէյմօն՝ օ ճիւէթճէ քէնտիլի միւքէմմէլ պիր մալիւմաթ ախղ իթ-
միշ սայմատը, վէ ըհֆիգիլէ պէրապէր Մարթէն-Բէշէօր օթէլճիսինտէն այրըլպ,
էմանէթ Սանտըղընա տօղրու եօլա չըգտը :

Գօրպիէ՝ էսնաի բահտէ. — Բասգալ Բամպէրին էմանէթ Սանտըղընտան գուր-
թարմըլ օլաբըլ օ էմանէթտէ մէմուլ իտէրմիսինիզ քի պիր նիշանէ պուլընըն-
Րէյմօն. — Պէն նէ պուլաճաղըմը պիլմէմ. Լաքին կէօրմէք իսթէյօրըմ . . .

Սիւս սէնաաթտան օլտըղընըզտան, սուրէթը զահրիտէ հիչ էհէմիյէթի կէօրիւն. մէյէն էն ճիւղի պիր շէյտէն պիւլէ չօգ տէֆա նէթայիճը միւհիմէ հուսուլէ կէթիւրիտիկինի էլպէթթէ պիւլիւսինիզ . . . Պուստան մաստա պէն պիր ազ տա րասթ կէլէ արայօրըմ . . . քէօր քէօրընա պիր շէյ պուլմաղա չալըչըյօրըմ . . .

Պու իքի շախս՝ սըգը եիւրիւմէքտէ օլտըգլարընտան, սէրիան էմանէթ Սանտըղընա վասըլ օլտուլար :

Գօրպիէ՝ շէհրին հէր թարաֆընտա մասրուֆ օլտըղը կիպի, էմանէթ Սանտըղընտա տախի մասրուֆ պիր քիմսէ իտի . . . պու ստամըն իճրաի թահգիգաթ ու թէտգիգաթ իթմէյէ մէհզուկէթի օլտըղընը հէր քէս պիւլիւ իտի :

Բէյմօն՝ մէրգուլմ թարաֆընտան էմանէթ Սանտըլը միւտիւրինէ թագտիմ օլընտըգտան սօնղրա, իլք կիւնիւ վէ եախօտ օ կիւն Սանտըգ իտարէսինտէն նէ՝ կիպի էշեա ախզ ու իսթիւրտատ օլընտըղընը պիւլմէք իսթէտիկինի միւտիւրը մու. մարիլէյէ պէյան իթտի :

Միւտիւր. — Պու բէք գօլայ տըր . . . Տիւն սապահտան պէրու պէտէլլէրի թէէտիյէ օլընարագ պիզէ իատէ ու թէսլիմ օլընան իլմուխապէրլէրի պիրէր պիրէր թէտգիգ ու թէֆթիւ իտէրիզ. — տէաի վէ մէհքիւր իլմուխապէրլէրի օտասընա կէթիւրմէսինի պիր եազըճըյա էմր իթտի :

Պատէհու սանտըգ միւտիւրի տէտի քի,

— էօյլէ ամմա գուրթարըլան էմանէթին նէ օլտըղընը պիւլմէտիկինիզ հալտէ իլմուխապէրի օգույարագ օ էմանէթի նաճըլ թանըյաճագսընըզ . . .

Բէյմօն. — Հագիգաթէն պուստա պիր կիւճիք օլաճագ տըր . . .

Միւտիւր. — Պարէ հիչ օլմագսա էմանէթի քիմ կէլիպ գուրթարտըղընը պիւլիւր. միսինիզ :

Բէյմօն. — Բարիզտէն պիրի կէլմիչ ալմըլ :

Միւտիւր. — Իսմինի պիւլիւրմիսինիզ :

Բէյմօն. — Իսմի Բասգալ Բամպէր տիր :

Միւտիւր. — Մէհքիւր էմանէթի քէնտիոի՞ մի րէհին գօյմուչ :

Բէյմօն. — Պիւլէյօրըմ :

Պու սըրատա իլմուխապէրլէր կէթիւրիտի :

Թաչրատա Բարիզ կիպի տէյիլ տիր. Բարիզտէ էմանէթ իտարէխանէլէրինին պիր թագըմ գօմիսիօնճըլարը պուլընըպ, պուսլար՝ եէվմիյէ եիւզ պինէր Փրանգլըգ վէ պագէն տահա զիյատէ մըգտարտա մուամէլաթ իճրա իտէրլէր. եէվմիյէ եիւզլէրճէ տէ էմանէթ՝ րէհինտէն գուրթարըլըր :

Շիւպէսիզ օլարագ ժուանեի էմանէթ Սանտըղը՝ պէօյլէ պիր հալը րիֆահի. յէթտէ պուլընմամալը իտի :

Եազըխանէնին իւզէրինէ գօնուլան էմանէթ իլմուխապէրլէրի օթուզ գատար վար իտիլէր :

Բէյմօն. — Պէն թէտգիգաթըմա պաչլայըմ :

Միւտիւր. — Բէք ալէա . . . Պու իլմուխապէրլէր՝ թէէտիյէի տէյն օլընըպ գուրթարըլտըգլարը սըրա իւզրէ պուլընըյօրլար :

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ իլմուխապէրլէրի ալտը, վէ պիրինճիսինի օգուլաղա պաչլայըպ, էն զիյատէ՝ րէհին գօնուլան էմանէթի կէօզլէրիլէ արաթըրտը :

Իւբ իւշ իմուխապէր հէր ճիհէթճէ քէնտիսինէ էհէմիյէթսիզ կէօրիւնտիլէր :
Տէօրտիւնճիւ իմուխապէրի օգուժաղա պաշլայընճա մէսէրրէթինտէն նաշի
պիր նիտա սալը վէրտի :

Գօրպիէ իլէ սանտըզ միւտիրի .— Պուլտընը՞զ մը :

Րէյմօն .— Էվվէթ , պուլտըմ :

Գօրպիէ իլէ միւտիր .— Նէ՞ տիր քի :

Րէյմօն .— Տիյնէյինիզ .— տէտի , վէ եիւքսէք սէտա իլէ մալիւմիմիզ օլան իւ-
մուխապէրի օգուտը :

«— 45 կրամ , 85 սանթիկրամ աղըրլըղընտա վէ իւզէրինտէ թարիլվէր , քէլի-
մէլէր վէ պիր սըրա նօմէրօսը եազըլը պիր ալթուէ միտալեա . . . »

Պատէհու Րէյմօն՝ պիր սէտաի զաթէրիհթիվա իլէ իլավէ իտէրէք տէտի քի ,

— Տիմէք պէն էյի քէչֆ իթմիշ իտիմ . . . պանա էյի տույ օլույօր իտի . . .

« Բասգալ Րամպէր՝ պաշգա քիմսէ օլմայըպ , գօնթ տը Թօնէրիէօնին վասիյէթ .
նամէսինի սըրգաթ իտէն Բասգալ Սօնիէ տիր , վէ տօգթօր Թօմբսըն տա քէնտի
չէրիքը ճինայէթի տիր . . . իչթէ արատըղըմ իքի գաթիլ պուլնար տըր . . .
Լաքին աճապա պու միտալեա քիմի՞ն տիր . . . »

Միւտիր .— Անը Րէհինէ գօյանըն իմզասը հէր հալտէ իլմուխապէրին արգա-
սընտա եազըլը օլաճագ տըր :

Րէյմօն իլմուխապէրին արգասընը չէվիրտի , վէ սախթէքեար Բասգալըն պէն-
գէթմիշ օլտըղը էօքսիւզ գըղըն « Մարթ Կրանչան » իմզասընը օգուտըգտան սօնդ-
րա պիր տէհչէթլէ տէտի քի ,

— Մարթ Կրանչա՞ն մը . . . Հա՛ , շիմտի հէր շէյի անլայօրըմ . . . Հիշ չիւպ-
հէ եօգ տըր քի , Մարթ Կրանչան՝ գօնթըն վէրէսէսինտէն պիրի պուլընան Մարթ
Պէրթիէ տիր , վէ պու գըզ օ հայլազ չարգընլարըն եէտը զապթընտա պուլընը-
յօր : Պու գըզ չօճուղա անլէրին կէօյա էյիլիլէր իթմէք իսթէտիկինէ սէպէպ նէ
իտուկինի շիմտի անլայօրըմ . . . Օղլուժ տա պու գըզա ալէազա իթմիշ , չօգ սէ-
վիյօր . . . Շիմտի միտալեայը էլէ կէչիրմիշ օլտըզլարը իչիւն մէրգուժէ գըզը՞ տա
մը աճապա էօլտիւրէճէքլէր տիր . . . Ա՛հ , եա Րապպիմ Ալլահ , հանիյա քի Բա-
րիզէ բէք կէճ միւվասէլէթ իթմէսէմ . . . »

Պուլնը տէտիքտէն սօնդրա Րէյմօն՝ սաաթընա պագտը . սաաթ եէտիյի եիրմի
տագիգա կէչիյօր իտի :

Րէյմօն՝ Գօրպիէյէ .— Բարիզ իչիւն պուրատան սաաթ գաշտա՞ թրէն կէչէր :

Գօրպիէ .— Սիւրաթ գաթարը՝ սաաթ եէտիյի էլլի իւշ տագիգա կէչէրէք
պուրայա ուղրար :

Րէյմօն .— Տիմէք ըսթասիօնա եէթիշմէքլիկիմէ վագթ վար տըր , տէյի՞լ մի :

Գօրպիէ .— Էվվէթ , լաքին չօգ աճէլէ կիթմէլիսինիզ . . .

Րէյմօն .— Էօյլէ իսէ կէլինիզ , կէլինիզ .— տէտի , վէ էմանէթ Սանտըղը միւ-
տիրինէ սէրիան պիր «— Թէչէքքիւր իտէրիմ— » սարգըթտըգտան սօնդրա Գօրպիէյի
չէքտի պէրապէր տիշարը չըգտը :

Պուլնար իքիսի օ գատար սըգը եիւրիւմիշէր իտի քի , սաաթ եէտիյի գըրզ
իքի տագիգա կէչէրէք ըսթասիօնա տուխուլ իտիյօրլար իտի :

Էսնաի ռահտէ Բէյմօն՝ աճելէ եօլա չըգտըղընը վէ վատը մուճիպինճէ քէշփի-
յաթը վագըրաօը հագգընտա կիտիպ քէնտիսինէ մալլամաթ վէրէմէտիկինի թարա-
ֆընտան միւտտաիի ումումի մուալինինէ սէօյլէմէսինի Գօրպիէյէ լէճա իթմիշ իտի :

Տէմիր եօլ գաթարընըն միւվասէլէթինէ հէնուզ պիր գաչ տագիգա իսթէր իտի :
Բէյմօն՝ քէնտիյի Գօրպիէ վասէթասըյլա ըսթասիօն միւտիրինէ թանըթտըրա-
րագ մէմուրը մէրգուճա տէտի քի ,

— Էֆէնտի , Բարիգտէ զապթիյէ նաղըրընա սէրիան պիր թէլէկրաֆ կէշիրմէ-
նիզ իգթիգա իտէր :

Ըսթասիօն միւտիրի . — Էմիրինիգէ մունթագըրըմ . . . թէլէկրաֆը եաղընըզ ,
պոննտան ապազա պիր չէշ լագըմ տէյիլ տիր . . . — տէյինճէ , Բէյմօն՝ տէրհալ
աթիտէքի իպարէլէրի հափի շիֆրէշի պիր թէլէկրաֆ գալէմէ ալտը .

«Միւսթաճէլ տիր : Միրօմէսնիլ սօգաղընտա Տօգթօր թօմբսընըն գօնաղընը
զապթիճա մարիֆէթիյլէ պասընըզ : Խանէ խալգընըն քեաֆֆէսինի թահթը թէվ-
գիֆէ ալընըզ վէ թահարիյաթ իճրա իտինիզ , Պէն տէ կէլիօրըմ :

«ԲէՅՄՕՆ»

Պու սըրատա քէսկին պիր տիւտիւք սէսի իշիտիլիպ , տէմիր եօլ գաթարը՝
սթասիօնա միւվասէլէթ վէ թէվագգուճ իտիյօր իտի :

Բէյմօն . — Ջարուգ պիլէթիմի :

Ըսթասիօն միւտիրի . — Բարասընը եօլտա վէրինիզ . . . պէն գաթար մէմու-
րընա սէօյլէրիմ , պիրինճի մէվգիէ օթուրընըզ . . .

Բէյմօն . — Թէլէկրաֆըմը ունութմաշաքընըզ :

Ըսթասիօն միւտիրի . — Եարըմ սասթտան զապթիյէ նաղըրընըն եաղըխանէսի
իւզէրինտէ պուլընաճագ տըր . — տիյէրէք , քէնտի գալէմ օտաւսընըն Եօլտան եանա
Կլան գաթուրընը աշտը :

Բէյմօն Յրօմանթալ՝ մէրգուճ չըմէնտըֆէր մէմուրընը սէլամիայըպ , Գօրպիէ-
նին տէ էլինի սըգտըգտան սօնղրա , պիրինճի մէվգի ժափօնլարընտան պիրինէ
աթլատը :

Պու արա գամբանա չալընըպ , միւթէագըպէն թրէնին տիւտիւք սէսի իշիտիլ-
տի վէ թրէն եօլա լէվան օլտու :

Բէյմօն՝ քէնտի քէնտինէ . — Աճապա վագթընտա եէթիչէճէ՞ք միյիմ . — տէյու
սիւվալ իտուպ , լաքին քէնտի քէնտինէ «էվվէթ» ճէվապընը վէրմէյէ ճէսարէթ
իտէմէյօր իտի :

Գարիուընըզըն տէրխաթըր իթտիքլէրի իւզրէ , Բօլ Յրօմանթալ՝ Գրէթէյլէ
ափտէթ իթտիկինտէ , քէտէրրնին աթթըգ քեամիլէն հուրր ու սէրպէսթ օլտըղընը
խըտմէթճի Մատլէնէ մաէլմէմնուկիյէ խապէր վէրտի իսէ տէ , տօսթը Յա-
պիէն տը Եաթըլիւքսին անլաչըլմագ պիր սուրէթտէ օրթատան ղայպ ու նապէ-
տիտ օլմասընտան տօլայը ղայէթ միւթէէսսիւֆ վէ միւքէտտէր օլտըղը կիպի ,
քէնտի ալէյհինտէ վուգուը մէկհուզ օլան հէր հիւճուճ ու թէսալլութա գարը
թէտապիրը ճիտտիյէ իթթիխագընա տա գարարը գաթի վէրտի :

Մէրգուճ տէլիգանլը՝ «մուշ» վաթօրընտան Շարանթօնա էնիպ , Գրէթէյլ
քէօթրիւսինէ գատար եօգարըչա տօղրու չըգմագ իշիւն Մարն ըրմաղընըն գըյըսը
պօյընա եիւրիւմիշ իտի :

Բօլ՝ էսնաի բահտէ Լա Ֆուլինէ թէսատիւֆ իթտի :

Պու Ֆէյլէսօֆ պալըգճը՝ Բօլըն էվինէ կիտէճէք վագթըն կէլմէսինէ պէքլէյէ-
յէք սույըն քէնարընտա կէզինիյօր իտի :

Իքի տէլիգանլը՝ եքթիկէրինին էլինի սըգըպ, Լա Ֆուլին՝ համիլիք վէ եախօտ
պէքճիլիք մէմուրիյէթինէ պաշլամըշ օլմասընտան տօլայը մէմնուն վէ միւֆթէլիլի
կէօրինիյօր իտի :

Լա Ֆուլին՝ պալըգ ավընա չըգմաղը թէքլիֆ իտուպ, Բօլ տալիս պու թէքլի-
ֆի գապուկ խտէրէք ժիւլ Պուլնուայը թաամա տավէթ իթտի, վէ թաամտան
սօնղրա պիւթիւն կիւն պիրիլիքտէ Մարն ըրմաղընտա պալըգ ավլամաղա գալար
վէրիլտի :

Պու տէլիգանլըլար՝ ըրիթըմ պօյընա կիտէր իքէն հալ ու թավրլարը էյի կէօ-
րինէն իքի ատամա թէսատիւֆ իթտիլէր :

Պու իքի ատամ՝ կէզինէրէք գօնուշարագ օ գատաք լաֆա տավըշլար իտի քի,
գանն իտէրսին տէլիգանլըլարը հիշ կէօրմէտիլէր :

Լաքին պուենա բէք տէ էմիլիթ օլընամազ իտի, զիրա պօշընա կէզէն պու ա-
տավար՝ Բէյմօն թարաֆընտան Բօլը կէօգէթլէմէկէ մէմուր իտիլէն իքի գապըթա
մէմուրլարը իտիլէր :

Վէրնիէ՝ արգատաղընա եավաշ պիր սէտա իլէ. — Ֆրօմանթալըն օլլա՝ տըր :

Արգատաղը. — Բէք ալէա . . . Լա Ֆուլին իլէ պէրապէր տիր, չիմտի էվինէ
կիտէճէք տիր . . . Իգամէթ իթտիլիլմ մէյլսանէյէ ամտէթ իտէլիմ տէ օրատան
պիր եէրէ գըմըլտանմայալըմ, լաքին ճատտէյի տէ կէօզիւմիզին էօնիւնտէն ղալպ
իթմէյլիմ . . . տէլիգանլընըն սօգաղա չըգտըղընը օրատան կէօրիւրիզ, նէրէյէ
կիթտիկինի վէ էվինէ ատամ կիլիպ կէլմէտիկինի անլարըզ . . . Հասըլը օրատան
էյիճէ կէօգէթլէյէպիրիլիզ . . .

Իքի գապըթա մէմուրը՝ տէրհալ զիքր օլընան մէյլսանէյէ ակիմէթ իտուպ,
պիր չիշէ շարապ ըսմարլատըլար վէ ըրմաղըն քէնարընտաքի եէտէք եօլը իլէ Բժ.
լըն խանէ գաբուսընը կէօրէպիլէճէք պիր բէնճէրէ էօնիւնտէ օթուրմիլար :

Վէրնիէ՝ մէյլսանէճիլէ. — Շիշէ իլէ պէրապէր պիր բաքէթ տէ տգամպիլ քեա-
ղըտը կէթրիլիլիզ, պիր բարթի բիքէթ օյնայաճաղըզ :

Պու սըրատա Բօլ իլէ Լա Ֆուլին՝ եապըգ խանէնին գաբուշընտան իշէրի կիր,
միշլէր իտի :

Խըտմէթճի Մասլէն՝ սէվկիւլիւ էվլատըմ թէսմիլէ իթտիլի կէնճ էֆէնտիսինի
գուճաղայըպ էօբտիւ, վէ գասապա գատար կիտիպ պիր ազ գօթլէթ վի պիր տէ
ֆիլէթօ կէթրիմէսինի Լա Ֆուլինէ բէճա իթտի. տէլիգանլը պալըգճը տա մաէլ.
մէմնունիյէ պու բէճայը գապուլ իլէ, էթի կէթրիմէք իւզիէ գասապա կիթտի :

Ժիւլ Պուլնուանըն էսնաի ղայպուպէթինտէ Բօլ՝ Բարիգտէ նէ ճէրէյան իթ-
միշ իտի իսէ քեաֆֆէսինի տէ իթիլիյար խըտմէթճի գատընա նազլ ու հիքեայէ
իթտի :

Մամաֆիհի քէնտիսինին տիւշար օլտըղը թէհիլիքէլէրի սէօյլէմէյէրէք մէրգու-
մէյի գօրգութմագտան սագընտը :

Մասլէն՝ նէթիյճէլի հալտէն մէմնուն օլմագլա պէրապէր, Բօլըն քէնտիսինէ

պէջան իթտիկի ճինայեթլէրի տէրխաթըր իթտիքճէ, տէհչէթինտէն նաչի գանը տամարլարընտա տօնույօր իտի:

Պու պիչարէ գարը՝ բէք քէտէրնաք օլտըղը տէրքեար օլան գօնթէս տը Շաթըլիւքսին հալը եէսիչթիմալի իւզէրինէ տիւշիւնէրէք կէօզլէրի տօլույօր իտի:

Էլհասըլ պու գօճա գարը՝ Բօլա խյրատ իթտիկի սիւվալլէրէ խիթամ վէրտի, վէ «-Աման եա րապպի՛մ, պու նէ՛ պէտպախթլըգ տըր-» տէյու տէֆաթլէ թէք-րար էյլէտիկի սէօզլէրի արթըգ սէօյլէմէմէկէ պաշլատը, վէ Լա Ֆուին էթի կէթիրմիշ օլտըղընտան, Մատլէն՝ կիթտի իքի տէլիգանլընըն եէմէյինի հազըրլամագլա մէշըուլ օլտու:

Թաամտան սօնղրա Բօլ իլէ Լա Ֆուին պալըգ ալընա կիթտիլէր:

Պունլար՝ ագչամ Թաամը վագթընտա էվէ ավտէթ իտէճէքլէր իտի:

Ժիւլ Պունուա նամը տիկէր Լա Ֆուին՝ հէր նէ գատար բէսիւրայէ պիր քիմսէ իտի իսէ տէ, պունըն արգատաշըղընտան Րէյմօն Ֆրօմանթալըն օղու խօշանըյօր իտի:

Անվալը հազըրէ սըրասընտա Բօլ՝ գօնուչապիւմէք իչիւն եանընտա պիրի պուլընմասընա լիւզոււմը օլտըղընը հըսս իտիյօր, վէ Լա Ֆուինի սաիր հէր քէսէ թէք-ճիհ էյլէյօր իտի:

Վէրնիէ իլէ արգատաշը՝ իքի տէլիգանլընըն՝ ալ Թագըմլարընը օմուզլարընա վուրարագ էվտէն չըգըպ կիթտիքլէրինի կէօրտիւլէր:

Վէրնիէ.— Իշթէ իշլէրի պու՝ տըր. . . Շիւպհէ եօգ տըր քի Ֆրօմանթալըն օղու՝ Բօր Գրէթէյլտէն ուզագ կիթմէյէճէք տիր. . . Լաքին նէրէյէ կիտէճէք-լէրինի անլամալը. . . —տէտի:

Պու իքի զապըթա մէմուրը՝ պէյնէլնաս էնվաի զարիպ նամարլա եատ օլը նան եարբագ սիկարալարտան պիրէր տանէ եագըպ մէյխանէտէն չըգարագ, Բօլ իլէ Պունուայը արգալարը սըրա կէօզէթլէտիլէր. անլէր տէ պէրմիւթատ Բըթի Գասթէլին գարչըսընտա տէրին սուլարըն եագընընա կիտիյօրլար իտի:

Վէրնիէ.— Իշթէ օթուրտըլար. . . պէն պալըգ ալճըլարընը պիլիւրիմ, ագչամա գատար օրատան գըմըլտանմագլար. . . Պու միւսաստէտէն պիլիսթիֆատէ էվէ պիր վիզիթա վէրիպ իխթիյար խըտմէթճի գարը իլէ պիր ագ գօնուչալըմ. . . Պատէհու կիտէլիմ գարնըմըզը էյիճէ տօյուրալըմ. . . Պու սապահ պէն սէնի տա-վէթ իտէրիմ. . . ագչամ տա սէն պէնի տավէթ իտէճէքսին. . . —տիյէրէք, իքիսի պիրտէն Բօլըն խանէսինէ տօղու կիթտիլէր:

Պունլար՝ մէգքիւր խանէյէ էլլի մէթրօ գատար եագըն պիր մէսաֆէյէ կէլ-տիքլէրինտէ, բօսթա միւվէզգիինին օրատան չըգտըղընը կէօրտիւլէր:

Վէրնիէին արգատաշը.— Պիր մէքթուպ կէթիրմիշլէր տիր. . . Շիւպհէսիզ «Սօմպը-Աքէօյլ» (եանի թէրս չէհրէ) քէնտի խըտմէթճի գատընընա էմրլէր իթա իտիյօր. . . —տէտի:

Օգույանլարըմըզըն տէրխաթըր իտէճէքլէրի իւզրէ, մէրգոււման զապըթա մէ-

մութիւնի՝ մասպար-Աքէօյլ լազապըյա Բէյմօն Ֆրօմանթալը անլաթմադ փաթէյօր-
լար խօի :

Վէրնիէնին արգասալը՝ պուլուշընտա եանըմայըս, բօսթա միւվէզզիինին կէ-
թիրտիկի մէքթուպ Բէյմօնտան խօի :

Պու մէքթուպ Բէյմօնըն իլք ագլամը եազտըղը վէ սապահլայըն զապթիյէ
նէզարէթի տաիրէսինէ կիտէր իքէն պիր բօսթա գութուսընա աթտըղը մէքթուպ
խօիտ :

Մատլէն՝ էֆէնտիսինին եազըսընը թանըյարագ մէքթուպըն միւնտէրիճա-
թընը անլամաղա միւսարէաթ իթմիշ խօի :

Պոճ գարը՝ մէքթուպը օգուտըգճա թէաճճիւպտէն հայրէթէ, վէ հայրէթտէն
տէհշէթէ տիւշար օլըյօր խօի, զիրա Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ մէրգու մէ գատընա եազ-
տըղը իւշ սահիֆէտէ, Բօլըն տիւշար օլտըղը թէհիլքէլէրտէն հիշ պիր շէհ կիզլէ-
մէմէքտէ, մէրգու մ տէլիգանընըն իւզէրինէ տայմա նէզարէթ իթմէսինի գարըյա
թէնպիհ իթմէքտէ, վէ Բօլա պու պապտէ հիշ պիր շէյ սէօյլէմէմէսինի վէ քէն-
տիսինէ պիր վիզիթա վէրէճէք օլան զապըթա մէմուըր Վէրնիէյէ թէմատըյա էմ-
իյէթ իթմէսինի թաւսիյէ էյլէմէքտէ խօի :

Մատլէն գատըն՝ մէքթուպը օգուտըս պիթիրտիկի սըրատա, պալշէ գաբուսը
չալընտըղընտան, գօշտու մէքքիւր գաբույը աշտը :

Վէրնիէ՝ Մատլէնէ եապանճը տէյիլ խօի :

Մէրգու մէ գատըն՝ Վէրնիէնին Սէն-Լուի-գ-ան-Լիլ սօգալընա կէլտիկինի չօգ
կէօրմիւշ խօի :

Պու մէմուը հէր նէ գատար թաւր ու սիմասընը թէպտիլ իթմիշ խօի իսէ տէ,
Մատլէն՝ մէրգուսը թանըյարագ տէտի :

— Ա՛, սի՞գ միսինիգ, Միւսիւ Վէրնիէ :

Վէրնիէ. — Էվվէթ, պէն իմ, սէվկիւլիւ գատընճըղազ . . .

Մատլէն. — Էօյլէ իսէ պույուընընզ . . . Էֆէնտի սիզինլէ պէրապէ՛ր մի տիր :

Վէրնիէ. — Էվվէթ :

Մատլէն. — Էօյլէ իսէ իքինիգ աէ իշէրի պույուընընզ. — տէտի վէ իքի զապը-
թա մէմուընընզ պաղշէտէն իշէրի գապուլ իթտի :

Վէրնիէ. — Պիզիմ պու զիյարէթիմիզտէն խապէրինիգ վա՛ր մը խօի :

Մատլէն. — Սէվկիւլիւ էֆէնտիմտէն շիմաի պիր մէքթուպ ալտըմ, օրասա եա-
ղըլը խօի :

Վէրնիէ. — Տիմէք հալ ու անվալտէն խապէրտարսընըզ, էօյլէ՞ մի :

Մատլէն. — Պիշարէ Մ. Բօլըն թէհիլքէլէրի տիւշար օլտըղընը պիլիրիմ . . .

Վէրնիէ. — Պիզ օ թէհիլքէլէրի քէնտի իւզէրինտէն գօլայճա ալֆ իտէճէյիզ,
աքին պիր շարթ իլէ . . .

Մատլէն. — Նէ՞ շարթլա :

Վէրնիէ. — Շու շարթլա քի, պուրատա հէր նէ վուգու պուլուր իսէ թէմա-
մըյա պիզէ խապէր վէրէսինիգ . . .

Մատլէն. — Պաշ իւսթիւնէ, Մ. Վէրնիէ. հէր նէ վուգու պուլուր իսէ սիզէ
խապէր վէրիրիմ . . . Լազըմ օլուրսա սիզի նէրէտէ պուլայըմ :

Վերնիէ .— Պէն Պրիւնէնին օթէլինտէ վէ րէֆիգիմ տէ Բուլայլօնտա իգամէթ իտիյօրըզ . կէօրիւյօրմըսընըզ , իքիմիզ եանեանայըզ . . .

Մատլէն .— Պուներ խաթրըմտա սագլայաճաղըմ . . . Լաքին , պիլիճմիսինիզ , պիւթիւն պու շէյլէր բէք տէհէթլի տիր . . . վէսվէսէտէն էօլիւյօրըմ . . . Մ . Բօլ տիշարը չըգտը . . .

Վերնիէ .— Էվվէթ , Լա Ֆուինլէ տիշարը չըգտըղընը պիլիրիզ . . .

Մատլէն .— Իշթէ պէն տէ պուներն իշիւն վէսվէսէ իտիյօրըմ . . . Լա Ֆուին տէնիլէն ատամ հագիգաթը հալտէ նէ՞ տիր . . . Իւսթիւնէ պաշընա պագըլըր իսէ շիքեար պիր մաթաա պէնգէմէյօր . . .

Վերնիէ .— Էվվէթ . . . էվվէթ . . . տիշարտան հիշ պիր շէյ կէօրիւնմէզ . . . Լաքին Լա Ֆուին էյի պիր չօճուգ օլուպ , էֆէնտինին օնա էմնիյէթը քեամիլէսի վար տըր . . . Մ . Բօլ մէրգուլմըն եանընտա պիր հիւսնիւ մուհաֆազա թահթընտա տըր . . .

Մատլէն՝ մէմնունիյէթլէ .— Ա՛հ , պէնի թէէմին իտիյօրսընըզ :

Վերնիէ .— Մ . Բօլ պագէն ագչամլարը աա տիշարը չըգա՞ր մը :

Մատլէն .— Խա՛յր , հէր ագչամ էն կէճ ալաֆրանկա սաաթ օնտա եաթար :

Վերնիէ .— Տիմէք կէճէ էվին էթրաֆընը կէօզէթմէյէ լիւզոււմ եօգ տըր :

Մատլէն .— Էվվէթ , հիշ լիւզոււմը եօգ տըր , բէք պօշ շէյ սիր . . . պէն գաբուլարը սըգը սըգը գաբայօրըմ . . .

Վերնիէ .— Տէլիգանլը էֆէնտինիզ սիւահ թաշըր մը :

Մատլէն .— Օտասընտա պիր րէվօվէր վար տըր :

Վերնիէ .— Բէք ալէա . . . Շիմտի շու տէտիկիմի էյիճէ խաթրընըզ սագլայըպ ունութմայասընըզ . էկի սիզին թանըմատըղընըզ պիր քիմսէ կէլիպ տէ Մ . Բօլը կէօրմէք իսթէր իսէ , աէրհալ կէլինիզ իքիմիզտէն պիրինէ խապէր վէրինիզ :

Մատլէն .— Պէօյլէ պիր շէյի ապլա ունութմայաճաղըմ , միւսիւ Վերնիէ . . .

Իքի զապըթա մէմուրը օրատան չըգըպ թաամ իթմէյէ կիթտիլէր :

Գարանլըգ պաստըղը սըրատա , եանի ագչամ սաաթ եէտի պուշուգ րատտէլէրինտէ Բօլ իլէ Լա Ֆուին էվէ ափուլթ իթտիլէր , վէ իլէրտէ իճրա իտէճէլէրի պալըգ ափճըլըզլարընտան պահս իտէրէք ուզուն ուզատիյէ եէմէք եէտիլէր :

Սաաթ օնտա ժիւլ Պուլնուա էվտէն չըգըպ կիթտի , Բօլ տա կիթտի օտասընտա եաթտը :

Պու իքի տէլիգանլըլար՝ էրթէսի սապահ պուլուլմաղա սէօզլէշմիլէր իտի :

Մատլէն՝ Լա Ֆուինի սօգագ գաբուսընա գատար կէօթիւրիպ , սիւրկիւյի տիգգաթլըճա գօյտուգտան սօնդրա խանէյէ տուխուլ իլէ պիլիւմլէ գաբուլարը սըգը սըգը գաբատը վէ քէնտիսի տէ րահաթլանմաղա կիթտի :

Լա Ֆուին հէր թարաֆա պագընտը :

Կէօզլէրի՝ կէճէ բէք էյի կէօրտիւկինտէն , տիգգաթլա գարանլըղըն իշինէ պագըլօր իտի իսէ տէ , շիւպհէլի պիր շէյ կէօրմէտիկինտէն , իքի կիւնտէն պէրու իգամէթ իթմէյէ պաշլամըշ օլտըղը Բուլայլօն օթէլինէ ագիմէթ իթտի :

Լա Ֆուին էվտէն միւֆարէգաթ իտէր իթմէզ , պիր շիթին կէօլիլիկի իշինտէն ինսան շէքլի կիպի պիր շէյ չըգըպ Պրիւնէ լօգանթասընըն եօլընը թութտը :

Պու առամ Վէրնիէ օլուպ, գարագօլ պէքլէմէք նէօվպէթինի իքմալ իթմիշ իտի :

Էրթէսի սապահ սաաթ սէքիզ ռատտէլէրինտէ Լա Ֆուին՝ Բօլըն խանէ գառուսընը չալմագաա իտի :

Բօլ՝ Էրէյիճէ վագթտան պէրու գալգմը, մերգումը պէքլէյօր իտի :

Բօլ.— Պէն հազըրըմ . . . Լաքին պիզ պաշլըճա պիր չէյ ունութտըգ :

Լա Ֆուին.— Նէ՞ չէյ :

Բօլ.— Աղարըմըգ իչիւն էթ գըրընթըլարը ալմաղա ունութտըգ . . .

Լա Ֆուին.— Սահիհ էօյլէ . . . Լաքին պէօյիւք պիր պէտպախթլըգ տէյիլ տիր . . . պիզ իչիմիգի կէօրէպիլիրիզ . . . Սիզ աղարը ալընըգ . . . ըրիթըմըն իւզգէրինտէ պէնի պէքլէյինիզ, պէն կիտէյիմ Սէն Մօրտա պիր գասսապտան լազըմ օլան էթի ալայըմ :

Բօլ Ֆրօմանթալ՝ աղարը ալտը, արգատաաշըյլա պէրապէր էօյլէն թաամընա կէլէճէկիինի Մատէնէ խապէր վէրտի վէ Լա Ֆուին իլէ տիշարը չըգտը :

Գարագօլ նէօվպէթի Վէրնիէնին արգատաաշընըն օլտըղընտան, պու քէրրէ մէրգում՝ էվին էթրաֆընը կէօզէթիյօր իտի :

Պու զապըթա մէմուըր՝ իքի տէլիգանլընըն միւրուր իթտիքլէրինի կէօրտիւ, վէ անլէրին իլք կիւնքի կիպի հէր վագթքի ալ եէրինէ կիտէճէքլէրինէ չիւպհէ իթմէտիկինտէն, կիթտի Վէրնիէ իլէ պուլըտը :

Լա Ֆուին՝ Բօլըն սանտալընը չէօզէրէք, տէրուինէ ռաքիպէն, Սէն-Մօրա կիթմէք իւզրէ Մարն ըրմաղընըն օ պիր գըյըսընա կէչիյօր իտի :

Մէրգում՝ սէօյիւտ վէ ագ գապագ աղաճլարըյլա միւզէյյէն պուլընան պիր առանըն արգատսընտա զայպ ու նապէտիտ օլտու :

Բօլ՝ ըրիթըմըն եագընընտա չիմէնիլք իւզէրինտէ օթուրմը, Լա Ֆուինէ պէքլէյօր իտի :

Պիր տէ նակէհան թիթրէտի :

Արգասընտան պիր սէս քէնտի իսմինի վէրմիշ իտի :

Բօլ՝ արգասընա տէօնտիւ, վէ բօսթա միւվէզզիինին՝ մէչին չանթասընըն իչինտէ պիր չէյ արաշթըրտըղընը կէօրտիւ :

Բօսթա միւվէզզիի.— Էյի քի սիգէ թէսատիւֆ իթտիմ, միւսիւ Ֆրօմանթալ. էվինիզէ գատար եօգարը չըգմաղա մէճպուր օլմայաճաղըմ . . . Սիզի իչիւն պիր մէքթուպ վար տըր . . . իչթէ՛ . . .

Բօլ՝ քէնտիյէ ուղաթըլան մէքթուպը ախզ իտէրէք.— Թէչէքքիւր իտէրիմ.— տէտի :

Բօսթա միւվէզզիի՝ իչինէ տէվամ իթմէք իչիւն եօլա չըգտը :

Բօլ՝ քէնտի քէնտինէ.— Շիւպհէսիզ բէտէրիմտէն տիր.— տիյէրէք մէքթուպըն իւզէրինտէքի եագըյա պագտը, վէ չարուճագ թէֆթիշ իթտիքտէն սօնդրա սէօգիւնէ տէվամ իլէ.— Խայր, բէտէրիմտէն տէյիլ տիր . . . Աճապա քիմտէ՞ն տիր . . . գատըն եագըսընա պէնգէյօր . . . Օլմայա քի . . . Օլմայա քի . . . —տէյու թէքրար իթտի իսէ տէ, պօշա չըգմագ գօրգուսընա մէպնի ֆիքրինի թէքմիլ սէօյլէմէկէ ճէսարէթ իտէմէտի :

Գալպի հըզլը հըզլը չարբմաղա պաշլատը :

էլի թիթրէյերէք մէքթուպըն դարձընը երթուր, հէման իմզայա պագտը վէ երեզիւնտէ պիր էսէրը մէսէրրէթը ապիմէ նիւմայան օլտու :

Բօլ հէյէճանը գալպինտէն նաչի սուտագլարը թիթրէյէքտէ օլտըրը հալտէ քէքէյէյէրէք . — Մարթտան տըր . . . Մարթտան կէլմիշ տիր . աճապա պանասնէ՞ եազըյօր . — տէտի , վէ գալթէ տագթօր թօմթսընըն Բառագալք եազտըրտըրը մէքթուպը չարուճագ օգուտըգտան սօնդրա երինէ քէնտի քէնտինէ . — Մէրպէսթ տիր . . . գըզ սէրպէսթ իմիշ . . . պէնիմ իշիւն պու նէ՛ պալթիյարըգ . . . Պու ազլամ մէրգումէյի կէօրէճէյիմ . . . Շիւպէնսիզ պու ազլամ մէրգումէյի օգորպա տօգթօրըն էլինտէն չէքիպ ալապիլէճէյիմ . . . Գըզ՝ Բըթիւ Գասթէլ գօնաղընա կիտէճէք . Անփէլ իլէ օրատա պուլընճագ . Անփէլ իլէ մէրգումէյէ զայէթ ֆէտաքեար օլուպ անըն աշգ ու միշճգասընտան խապէրտար տըր , վէ օնա խըտմէթ իթմէյէ արզու էյլէր . . . Գըզ պէնի պէքլէյէճէք տիր . . . Ա՛հ , պէնիմ սէվկիւլիւմ՝ ճանըմ ճէնանըմ Մարթ , չօգ պէքլէյէթմէյէճէյիմ . . . սիզի գուրթարաճաղըմ . . . Սիզէ գուլմ ու թէատտի օլընտան իգամէթկեահտան միւֆարէգաթ իտէճէք . սինիզ , բէտէրիմին խանէսինէ կէլիպ պէնիմիլէ իգամէթ էյլէյէճէքսինիզ , վէ պանա գէվճէ օլաճագսընըզ . . . — տէտի վէ մէքթուպը թէքրար օգույարագ պիր աքտա տիւշիւնտիւքտէն սօնդրա իլապէի մէգալ խուուպ . — Խայր . . . պըւնըն իմքեանը եօգ տըր . . . Գըզ պանա քիմսէյէ պիր չէյ սէյլէմէմէքլիկիմի թաժսիյէ իտիյօր . . . չիւպէսիզ հէման պու կիւն գէնճիրը էսարէթինի գըրըպ արգամ սըրա կէլէմէյէճէք տիր . . . չիւպէսիզ պանա տիմէք իսթէյօր քի , վագթ եազլաճագտա օլտըրընտան , անգարիպ քէնտիսինի գապուլ իթմէյէ հազըրլանմալըյմ . . . — տէտի :

Կէնճ Ֆրօմանթալ՝ մէքթուպը տուտագլարընա կէօթիւրիւպ էօրտիւ , երինէ զարֆընա գօլտու վէ զարֆը տա ճըզտանընա եէրլէշտիրտի :

Պու սըրատա Լա Ֆուին սոյըն գարչը գըյըսընտա կէօրիւնիւպ , սանտալըն քիւրէքլէրինի էլէ ալտը վէ պիր գաշ տագիգատա Բօլըն պէքլէմէքտէ օլտըրը ըրիւթըմա եանաշտը . պատէհու իքի տէլիգանըլար՝ ըստագօզ ավընա կիթտիլէր :

Մէրգուման՝ էյլէնտէ էվէ ավտէթ իտուպ , պէրապէր ճիւզի պիր ավ կէթիւրէպիտիլէր :

Էյլէնտէն սօնդրա պուլնար տահա պէրէքէթլի վէ էյլէնճէլի պիր ավա կիթմէյի թէսալվուր իտէրէք , սաաթ պիր պուջուգտա պիրլիքտէ պիր թագըմ եէնի ավ ալէթլէրի ալըպ էվտէն միւֆարէգաթ իթտիլէր :

Թարիֆէ հաճէթ օլմատըրը իւզրէ Բօլ՝ գըզ իլէ պուլընճաղընա տաիր նէ Մատլէնէ վէ նէ տէ Լա Ֆուինէ հիշ պիր չէյ սէյլէմէմիշ իտի :

Մէրգում տէլիգանըլ՝ թարարճասընա սէվտիկի կէնճ գըզը կիտիպ Բըթի Գասթէլ գօնաղընտա պուլաճաղը վագթ ու սաաթա չար չէճիլէ պէքլէյօր իտի . պինաէն ալէյի վագթ կէչիւմէք իշիւն ավ իլէ մէրգուլ օլուպ , լաքին ազլը ֆիքրի պաշգա եէրտէ օլտըրընտան , վագթ քէնտիսինէ բէք ուզուլ կէօրիւնիյօր իտի :

Զաթէն էյլէնտէն սօնդրաքի պու ավճըլըգ տախի սապահքի կիպի բէք օ գատար պէրէքէթլի պիր չէյ օլմատը :

Սաաթ ալթըտա Բօլ ավտէթ իթմէք իսթէյիպ , էվին եօլընը թուրտըլար :

Պու իբի տէրիգանըլար՝ մանտալը պաղլատըգլարը եհըին բիշկեանընա միւստէլէթ իթտիքլէրինտէ՝ գարը եագատան պիր սէս՝ ժիւլ Պուլնուայը չաղըրտը :

Բիւրէքլէրի թութմագտա օլան Լա Ֆուին՝ պալըն եօգարը գալտըրըպ, սէսին կէլտիկի թարաֆա պաղտը, ատատաքի լօգանթանըն միւսթէնիրինի կէօրտիւ : Իրի պէտէնլի մէրգոււմ լօգանթանը՝ իշմար քա կէլիպ քէնտիսինի պուլմասընը Լա Ֆուինէ անլաթըյօր իտի :

Բօլ՝ սանտալտան չըգարադ Լա Ֆուինէ խիթապէն. — Սիզի չաղըրըյօրլար... կիտինիզ պագընըզ նէ՞ իսթէրլէր . . .

Լա Ֆուին սանտալը պալտան գարա ատայա տօղրու չէվիրիպ քիւրէք չէքմէյէ պաղլատը վէ սէս մէնքիլինէ գատար եագլաչտըգտա, լօգանթանըն եիւքսէք սէտա իլէ պաղըրարադ տէտի քի :

— Եանհու, արթըզ պալըգծըլըզ իթմէյօրմըսընըզ, պալըզ թութմայօրմըսընըզ, տօթլարընըզ պէօյլէ ունութտընըզ մը . . . Նէ՞ օլտընըզ, նէ՞րէլէրտէ գալտընըզ :

Լա Ֆուին. — Ահ, էֆէնտիթ, քէօյլէմէրինիզ, պիր միւսանէր կիպի կէզիյօրմըն Լօգանթանը. — Տիմէք արթըզ պալըզ թութմայօրսընըզ, էօյլէ՞ մի :

Լա Ֆուին. — Թութույօրմը, լաքին քէյֆիմ իշիւն . . .

Լօգանթանը. — Հէր վագթ քէյֆ իշիւն օլմագ եա՞ . . . Պու կիւն պանա պիր խըտմէթ իթմէլի . . .

Լա Ֆուին. — Նէ՞ կիպի խըտմէթ տիր իսթէտիկինիզ, էֆէնտի . . .

Լօգանթանը. — Պուըն պիր ազ ազլ իթմէլի իտին . . .

Լա Ֆուին. — Աքըլմա պիրաչէյ կէլմէյօր, սիզ սէօյլէյինիզ . . .

Լօգանթանը. — Եարըն սապակ պիր տիւյիւնիմ օլտըղընտան, պէշ ալթը լիւպրա գատար էյի վէ նէֆիս պիր պալըզ իսթէր իտիմ :

Լա Ֆուին. — Օ հալտէ պիւթիւն կէճէ օղրաչմագ լաղըմ կէլիր :

Լօգանթանը. — Պիրինճի տէֆասը տէյիլ տիր եա՞ . . . Կիտէրէք թէնպէ՞լ մի օլույօրսըն :

Լա Ֆուին. — Թէնպէ՞լ մի, հիշ պիր վագթ . . . Անճագ եարալանտըղըմտան պէյրու կէճէնին այագ վէ սէրինլիկիտէ սու իւզէրինտէ պուլընմագտան խօշլաշմայօրմը . . .

Լօգանթանը. — Սէրինլիքտէն նէ՞ օլուք, պիր ֆէնալըզ կէլիր մի . . . Պանա թաւմըլըզ վէ Խաքիլիք ալթը լիպրա պալըզ կէթիր, բարասընը վէրէյիմ . . . էվվէթ, սանա օն պէշ ֆրանդ վէրէյիմ :

Լա Ֆուին. — Բէք էյի, օն պէշ ֆրանդ իշիւն տէյիլ, սիզին խաթըրընըզ իշիւն պալըզ թութմաղա կիտէրիմ :

Լօգանթանը. — Իշթէ պու ալէա, թէնքէլիք իտէրիմ . . . անճագ պիւթիւն կէճէ ուղրաչմագ ֆանէթ եօգ տըր . . . Պու սըրատա պալըզ եօգարըյա տօղրու քըզ մագտա օլտըղընտան, իբի սանաթտա իշիւն պիթ իրէպիլիրսին . . . Այ ալտըն, լըղըրեօգ . . . հալա միւլալիմ տիր . . . իսթէտիկինտէն ալէա պալըզ ալլայաապիլիքէնէքսին . . .

Լա Յուսին.— Սէօյլէմէսի գօլայ տըր, էֆէնտի: Էլ հասըլ սէօզ վէրտիմ . . .
պու սէօզիւմի իճրա իթմէյէ չալըչաճաղըմ . . . եարըն կէօրիւշիրիզ . . . Ալլահա
ըսմարլատըգ . . .

Լօգանթաճը.— Պէն տէ կիտէյիմ սէնին օն պէշ ֆրանդընը հազըրլայըմ . . .
—տէտի:

Բօլ՝ բըլթըմըն նէրէսինէ էնմիշ տէ պէլէյօր իտի իսէ, Լա Յուսին տէ օրայա
տօղրու քիւրէք չէքտի:

Բօլ՝ Լա Յուսինէ խիթապէն.— Լօգանթաճըն նէ՞ սէօյլէտի սիզէ.— տէյու սիւ-
վալ իթտիքտէ, Լա Յուսին՝ լօգանթաճընըն թէքլիֆինի նազլ իթտի:

Բօլ.— Ալթը լիսլրա պալը՞գ մը . . . չօգ տէյի՞ մի . . . Թուլթաճաղընըզը
ուսմարմըսընըզ:

Լա Յուսին.— Մաշալլահ . . . Լօգանթաճընըն հագգը վար, պալըգ շիմտի
եօգարըյա տօղրու եիւրիւր, վէ ըրմաղըն քիւշիւք գօլընտա կէճէ պալըգ գայնար:

Բօլ.— Հա՞նկը գօլը տիմէք իսթէյօրսընըզ:

Լա Յուսին.— Բըթի Գասթէլ պաղչէսի պօյընա կիտէն գօլը տիմէք իսթէյօրըմ:

Բօլ՝ էնտիչէ իլէ.— Սաղ Թարաֆտա՞ մը:

Լա Յուսին.— Խայր, սօլտա:

Բօլ Յրօմանթալ նէֆէս ալտը:

Էկէր Լա Յուսին՝ Մարն ըրմաղընըն սաղ Թարաֆտաքի գօլընտա պալըգ ալը-
նա կիտէճէք օլսա խտի, Բօլ տա գըզ իլէ պուլուչմագ իշիւն օ Թարաֆտան կի-
տէճէկինտէն, Ժիւլ Պուլնուսա՝ պէհէմէհալ քէնտիսինի կէօրէճէք, վէ օ հալտէ
սըրըլ օրթայա չըգաճագ իտի:

Բօլ՝ Լա Յուսինէ.— Պէնիմլէ Թաամ իթմէյէ կէլէճէքսինիզ, տէյի՞ մի:

Լա Յուսին.— Էվվէթ, կէլէճէյիմ. լաքին րէճա իտէրիմ, էվվէլ սիզ էվէ կի-
տինիզ, պէն կէլիւր սիզի պուլըրըմ:

Բօլ.— Պու վագթ նէրէյէ կիտէճէքսինիզ:

Լա Յուսին.— Պու կէճէքի պալըգ ալճըլըզը իշիւն սանտալըմը հազըրլայըպ
ավ Թագըմլարըմը սըրասընա գօյաճաղըմ:

Լա Յուսին՝ սանտալը պաղլատը, կիտիպ եէմլէրինի թէտարիք իթտի, անլէրի
քէֆչէ վէ օլթալարըյա պէրապէր սանտալընա գօյտու վէ պատէհու կէլտի Րէյ-
մօն Յրօմանթալըն օղլու իլէ պուլուչտը:

Իքի տէլիգանընըն ագչում Թաամը չօգ ուզուն սիւրմէտի:

Գարանլըզ էյիճէ պաստըգտա Ժիւլ Պուլնուսա՝ տօսթընտան միւֆարէգաթ ի-
տուպ, գօշտու սանտալըն իքինի չէօգտիւ վէ քիւրէքլէրի էլէ ալտը:

Մէրգոււմ ֆէյլէսօֆ պալըգճը՝ սօլ Թարաֆտա Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն
պաղչէսի պօյընա ուզանան քիւշիւք ըրմագ գօլընտան եօգարըյա տօղրու չըգտը
վէ կէլտի սանտալընը տօգթօր Թօմբսընըն սանտալը եանընտա, եանի զիքը օլը-
նան ուֆաճըգ պաղչէնին հափուզընըն ագարընտան պիր ազ աչաղտա պաղլատը:

իշթէ թէքիր պալազարը՝ կիւրուկ կիւրուկ մէջքիւր հաժուղտան ագան սույա տօղրու ըրմաղըն եօգարըսընա չըգարլար :

Լա Ֆուին օրատա պիր եէր ինթիխապ իտուպ տուրտու վէ ատատաքի լօգանթաճընըն բէշինէն սաթըն ալտըղը թափալըգ վէ բլաքիւք պալազարը ափամաղա պաչլատը :

Պու սըրատա ժուէնվիլ տը Բօն քիլիսէսինին սաաթը սէքիզ վուրույօր իտի :

Հափա քօրեազ օլտըղընտան, Լա Ֆուին՝ սաաթըն վուրտըղընը էյիճէ իշիտիյօր իտի :

Օ կէճէ զիֆիր գարանլըգ օլաճազ իտի :

Մարն ըրմաղընըն սէփահիլինտէն պիր ազ միւֆարէգաթ իտէլիմ, վէ ժիւլ Պուլնուանըն պալըգ ափամաղա պաչլամասընտան պիր գաչ սաաթ էվվէլ Միրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնաղա նագլը քէլամ էյիշէլիմ :

Ագչամ սաաթ պէչ վար իտի :

Տօգթօր թօմբսըն՝ խասթալարը մուայէնէ իտուպ պիթիւրմիշ իտի :

Ժազ Լակարտ սէվինճլի կէօրիւնիյօր իտի :

Մատմազէլ Մարթ իլէ վուգու պուլուպ օգույանլարըմըգա մալիւմ օլան օլ դարիպ վէ շէտիտ մէնգարէտէն պէրու ժազ՝ եիւզիւնէ բէք գալըն պիր մասքէ կէշիրմիշ իտի. եանի մէրգոււմ սախթէ տօգթօր սէվինճլի կէօրիւնիյօր իտի, Մարթ իլէ մուհապպէթլի պիր սուրէթտէ, պէլքի տէ միւթատընտան զիյատէ մուհապպէթլի պիր սուրէթտէ գօնուչուպ լագըրտը իտիյօր իտի :

Ժազ Լակարտ՝ քէնտի օտասընտան չըգըպ եանընտաքի օտայա կիթտի. օրատա կէնճ գըզ՝ քէնտիլի մուայէնէ իթտիւրէն խասթալարըն վէրտիքլէրի բարալարը հիսապ իթմէքլէ մէշղուլ իտի :

Մարթըն եիւզիւնտէ թարիֆի նագապիլ պիր հիւզն ու քէտէր նիւմայան օլույօր իտի :

Ժազ. — Էվլատըմ, եիւզիւնիգտէ պէօյլէ ալէամէթը հիւզն ու էլէմ կէօրէրէք պէն բէք միւքէտտէր օլույօրըմ. . . պու հալինիզ պանա սէսսիզ սէտասըզ պիր թէքտիր սայլըր :

Մարթ՝ կէօզլէրի տօլկուլն օլտըղը հալտէ մուխաթըպընըն եիւզիւնէ պագաքազ. — Պիր թէքտիր մի սայլըր :

Ժազ. — Էվվէթ, եալընըզ թէքտիր տէյիլ, նահագգ եէրտէ տէ պիր էմնիյէթսիզլիք ալէամէթի տիր :

Մարթ. — Ֆիքրինիղի անլայամայօրըմ, տօգթօր էֆէնտի :

Ժազ. — Էկէր պէնիմ սէօզիւմէ չիւպհէ իթմէմիշ օլսա իտինիզ, սիզէ իթտիկիմ օ վատտան սօնղրա արթըգ մահգուլն օլո՞ւր մը իտինիզ. . .

Մարթ. — Սիզին վատլարընըզըն նէթայիճինէ չար չէշմէ պէքլէմէք՝ մահգուլն օլմա՞գ մը տըր. . .

Ժազ. — Բօլ Ֆրօմանթալ իլէ եագընտա ագտը իճթիմա իտէճէկինիզ տէկին իգամէթ էյիշէճէկինիզ Բըթի Գասթէլ գօնաղընա իսթէրսինիզ քի սիզի չիմտիտէ՞ն մի կէօթիւրէյիմ :

Մարթ՝ կէօզլէրի գըղըլճըմ կիպի բարլարայարազ. — Էվվէթ, ճան ու կէօնիւլ-

տէն իսթէրիմ քի պէնի օրայա կէօթիւրէսինիզ . . .

Ժազ. — Սիզի գապոււլ իթմէք իչիւն Բըթի Գասթէլ գօնաղընում, հէր շէյ հա-
զըրլանմը տըր . . .

Մարթ. — Սահիհ մի սէօյլէյօրմընըզ . . .

Ժազ. — Էվլէթ, սահիհ սէօյլէյօրըմ . . .

Մարթ. — Էյ պէնի ծրայա կէօթիւրէճէքսինիզ . . .

Ժազ. — Պու ագլամտան թէզի եօթ նիզի Անժէլ իլէ պէրապէր օրայա կէօ-
թիւրէճէյիմ. Անժէլ սիզէ արգատաւ վէ ճան եօլտալը օլաճաղ տըր . . . Օրասնա
թէմամըյա հուրր ու սէրպէսթ օլաճաղսընըզ, քիֆէ սիզէ գարըյաճաղ տըր
. . . Իսթէտիկինիզ կիպի տավրանաճաղսընըզ, վէ իզտիվաճընըզն վազթ ու զէ-
մանըն թային իթմէք իչիւն Բօլ վէ բէտէրիյլէ ուղղաճաղսընըզ, Կ. Վաստէհոն
պէն Մ. Րէյմօն Յրօմանթալը կէօրէճէյիմ, վէ թրախնմանըզ մէսէլէսինի սըրաբը-
նա գօյաճաղըմ . . . զիրա թարիֆէ հաճէթ օլմատըղը ինզիէ սիզի իչիւն թրախօ-
մա վէրէճէյիմ . . . սիզ տէ պուշըր ըտտ իթմէյէճէքսինիզ . . . Էվէթ ըտտ ի-
տէր իսէնիզ, չօգ գըրըլաճաղըմ վէ միւրէտտէր օլաճաղըմ . . . Պինաէն ալէյ
ուժմամ քի պէնի գըրմաղ վէ միւրէտտէր իթմէք նիյէթինտէ պուլընսմընըզ,

Մարթ այաղա գալքաթը վէ իթի Էլլէրինի ուղաթարազ տօգթօրա փօղրու
կէտի .

Տօգթօր Թօմսըն՝ մէրգուժէնին Էլլէրինի թուլտըգտա պիւթիւն վիւճու-
տըյա թիթրէտի .

Մարթ՝ ըրգէթթամիզ պիր սէտա իլէ. — Գապուլ իտէրիմ . . . Թէչէքքիւր ի-
տէրիմ, տնսամիմ իւլ գալպ թէչէքքիւր իտէրիմ . . . Սիզ էյի պիր գաթսընըզ,
նէ՞ վազթ հարէքէթ իտէճէյիզ .

Ժազ. — Էմրէր վէրիմիշ տիր . . . Սաաթ տօգուզտա պուրատան հարէքէթ
իտէճէյիզ . . . Եարըն պիւթիւն կիւն պիրիքտէ վազթ կէչիւրէճէյիզ . . . Անճաղ գըրգ
եէքիզ սաաթ իչիւն սիզէ էն զիյատէ նէ լաղըմ իսէ անլէրի հաղըրալընըզ, Իքի
կիւնէ գատար սանտըղլարընըզ սիզէ կէօնտէրիլէճէք տիր . . .

Մարթ. — Պիր քէրրէ տահա թէչէքքիւր իտէրիմ. — տիյէրէք դայէթ սէվինճ-
լի օլտըղը հալտէ կիթտի օտասընա գաքանտը վէ տիզ չէքէրէքք չօգտան պէրու
պէքլէտիկի վէ նիհայէթ նայիլ օլտըղը ըրիֆահ ու սաաթէթտէն տօլայը ձէնապը
Հազգա արզը շիւքրան վէ մահմիտէթ էյլէտի .

Մէրգուժէ գըզ՝ տուվա վէ իպատէթինի պիթիրտիքտէն սօնղրա էչէա վէ բըր-
թըսըյա մէշըրլ օլտու . Լաքին աղը Ֆիքրի պաղգա եէրտէ օլտըղընման, հէր
չէյի գարմազարընըզ սանտըղլարընըն իչինէ եղըյօր իտի .

Սաաթ եէտիտէ կէտիլէր մէրգուժէյի Թաամա չաղըրտըլաթ .

Անժէլ. — Հազըրմըսընըզ, նուրը այնըմ .

Մարթ. — Էվլէթ, սի՞զ .

Անժէլ. — Պէն տէ հազըրըմ .

Սաաթ տօգուզք պէշ տաղիֆա կէչէրէք գօնաղտան իքի արապա տիչայը չը-
գըյօր իտի .

Պիրինտէ Մարթ իլէ Անժէլ պուլընըյօրլար իտի .

Տիկէրինէ Ժազ Լակարտ իլէ Բասգալ Սօնիէ ըաքիպ օլմուչար իտի .

Բասգալ՝ ժագա խիթապէն. — Մագսէտիմիդէ էրիյօրըզ, արգատաշ, իւշ կիւն սիւրմէզտէն Կրանժ-տը-Մէր-լա-Ֆօնթէն գօնաղընտա օլանաղըզ վէ միւթէվէֆա էֆէնտիմին միւեօնլարընը էլէ կէշիրէճէյիզ:

Ժազ Լահարտ ճէվապ վէրմէտի:

Բէք զիյատէ միւքէտտէր օլուշ իտի:

Պու սըրատա միւեօնլարը տիւշիւնմէյիպ, եալընըզ Մարթը տիւշիւնիյօր վէ պիր գաշ սաաթտան մէրգումէնին էօլէճէկի իւզէրինէ թէֆէքըիւր իտիյօր իտի:

Պիր տէ նակէհան պիւթիւն վիւճուտիյլէ թիթրէտի, կէօզլէրինի գաբատը, լաշ քին քէնտիսինի տիւշարը տէհէթ իտէն մէնհուս մէնգարէյի կէօզիւնին էօնիւնտէֆ տէֆ իթմէյէ մուվաֆֆազ օլամատը:

Պրագալըմ իքի արապապա Բըթի Գասթէլ գօնաղընա տօղլու կիտէ տուրսուն-լար, պիզ թէքար տէլիգանը գօնթ Ֆապիէն տը Շաթըլիւքսէ հապսխանէ իթ-թիխազ իտիլէն պօտրուժա ազիմէթ իտէլիմ:

Պիզ Ֆապիէնտէն այրըլտըղըմըզտա, մէրգուժ հապս օլընտըղը զընտանտան չըզզա թահթը թէհտիտտէ գանն իթտիկի վալիտէսինին իմտատընա չըթապան օլ-մագտան պաշգա պիր շէյ իւզէրինէ տիւշիւնմէյօր իտի:

Քէնտիսինէ սէրպէսթիւք, հէր հալտէ սէրպէսթի վէ հուրրիյէթ լազըմ իտի, վէ եէր ալթընտաքի սու եօլընըն աղզընտան հուրրիյէթինի էլտէ իթմէսի քէնտի-սինէ միւմքինսիզ կէօրիւնմէյօր իտի:

Պունտան ագտէմ զիքր օլընտըղը իւզրէ, մէրգուժ տէլիգանլը՝ պուշաղը ալարագ, պօտրուժըն թօրրաղը իւզէրինէ տիզ չէօքմիւշ վէ սու եօլը գաբաղընըն էթրաֆըն-տաքի չիմէնթօյը գազըմաղա չալըմըշ իտի իսէ տէ, պուշաղըն ուճը՝ էյիլէրէք չի-մէնթօյը կիւճհալ չըզապիլիյօր իտի:

Պինաէն ալէյհ Ֆապիէն տը Շաթըլիւքսէ՝ այաղա գալգտը, վէ պուշաղըն աղ-զընը այաղընըն ալթընա ալըպ գըրտը:

Մէրգուժըն էլինտէ գալան պուշաղըն բարչասը արթըզ էյիլմէզ իտի:

Ֆապիէն՝ պաշգա պիր սուրէթտէ եէնիտէն չալըմաղա պաշլատը:

Պու տէֆա պուշագ չիմէնթօնըն իւզէրինտէ իշէյիպ, չիմէնթօյը ազար ազար սէօքէպիլիյօր իտի:

Պու զահմէթլի իշ աճապա նէ՞ գատար վագթտան խիթամ պուլապիլէճէք իտի:

Ֆապիէն պուճը թային իտէմէզ իտի, լաքին չալըմագտան հիշ վազ կէվէյիպ տայմա չիմէնթօյը գազըմաղա ուղրաչաճաղընա քէնտի քէնտինէ ահտ ու չարթ իտիյօր իտի:

Հագիգաթէն մէրգուժ տէլիգանլը՝ պիւթիւն կէճէ պիւլա ֆասըլա չալըշտը չապալատը վէ եալընըզ ալընըն թէրինի սիլմէք վէ պիր ազ տա եէմէք եէմէք իշիւն պիր գաշ տագիգա սօլուգ ալտը:

Քէզալիք տիզլէրինտէ վէ գօլլարընտա չէտիտ աղըրլար հըսս իթմէսինէ բաղ-մէն կիւնտիւզին տախի ազլամա գատար իշինէ տէվամ իթտի . . .

Տիզ վէ գօլ աղըրսընտան նէ՞ օլուր իտի . . . Սէրպէսթիկիլիի էլէ կէշիրիպ վալիտէսինին իմտատընա չըթապան օլանագտը:

Ազլամ սաաթ պէշտէ հէնուզ տէօրթ սաաթըզ գատար իշի գալըյօր իտի:

Բարձրագլարը բէք զխատէ աճըմըլ օլտըղընտան, իշէյէմէյիպ պիզզարուր պիր ազ իսթիրահաթ իթմէյէ մէճպուր օլտու:

Եէյիպ իշէրէք եարըմ սաաթ իսթիրահաթ իթտիքտէն սօնղրա եէնիտէն իշինէ պաշլատը:

Չիմէնթօ աշըլըյօր իտի:

Իշ իշէրէմէքտէ պուլընըյօր իտի:

Չիմէնթօ պիր գաշ սանթիմէթրօ տէրինլիքտէ տահա գաղըլտըգտա, պիր լաղըմ գարագ թաշընա պէնգէյէն եուվարագ տէօշէմէ թաշընը եօգարը գալտըրմագ միւմքին օլաճագտը:

Պիր սաաթտան, պէլքի տէ եարըմ սաաթտան իշ օլուպ պիթէճէք իտի:

Ֆապիէն սաաթընա պագտը:

Սաաթ սէքիզ պուշուգ իտի:

Ֆապիէն՝ քէնտի քէնտինէ. — Հայտէ պագալըմ, եիւրէլի օ՛լ. . . տիշարտա կէճէ բէք գարանլըգ օլմալը տըր, քիմսէ կէօրմէքսիզին ֆիրար իտէպիլէճէյիմ. — տէտի վէ եէնիտէն չիմէնթօնըն իւզէրինէ հիւճոււմ իթտի:

Խիւլասա իշ թէքմիլ օլուպ պիթտի:

Պուշաղըն աղզը արթըգ հիշ պիր մանիայա թէսատիւֆ իթմէյօր իտի:

Արթըգ իշ եալընըգ թաշը եօգարը գալտըրմագտա իտի:

Ֆապիէն՝ իւշ բարձաղընը թաշըն օրթա եէրինտէքի տէլիյէ սօգտը, իքի պաճագլարընը եէրէ տայաթտը, վէ հուրր ու սէրպէսթ օլաճաղը վէ զարազ ու ինթիգամընը ալաճաղը իւմիտիլէ վար գուվլէթինի պագույա վէրտի:

Թաշ եէրինտէն գըմըլտանտը վէ եավաշ եավաշ եօգարը գալգըպ սու եօլը տէլիյինին աղզը կէօրինտիւ:

Տէլիգանլը գօնթ՝ մէզքիւր տէլիյին իւզէրինէ էյիլտի:

Մէզքիւր տէլիքտէն եիւզիւնէ պիր սէրինլիք վուրտըղը կիպի, էլինի ուղաթսա հէման ագար սույա մօգոււնաճաղը զաննընտա պուլընտը:

Ֆապիէն՝ մէսէրրէթինտէն նաշի կէօղլէրի տօլարագ գալպինտէն ճէնապը Հագգա տուվա իթմէյէ պաշլատը:

Պու. հէյէճան քէսպը սիւքիւնէթ իտինճէ տէլիգանլը գօնթ՝ իտարէ գանտիլինի ալըպ ըշըղը մէզքիւր տէլիյէ մօղրու թութտը:

Պիր տէ նակէհան եիւզիւ էօլիւ րէնկինէ տէօնտիւ:

Պիւթիւն չալըշտըղը պէյհուտէյէ կիթմիշ իտի:

Մէզքիւր տէլիյին սօլ թարաֆընտա սու եօլընտան իլէրիյէ կիտիլէմէյէճէք պիր տէմիր բարձագլըգ կէօզիւնէ իլիշմիշ իտի:

Պու բարձագլըգ՝ տէֆա բէք սըգ պիր տէմիր գաֆէսլէ էօրթիւլիւ օլուպ, հափուզտան պալըգլարըն գաշմասընա մանի օլույօր իտի:

Մէզքիւր տէմիր գաֆէստէն եօգարը սու եօլընըն իւսթ տուվարընա գատար էն չօղը եիրմի սանթիմլթրօլըգ պիր աշըգլըգ անճագ վար իտի:

Սու եօլը՝ պու սուրէթլէ իքի եէրտէն, եանի պիր՝ քիւչիւք կէօլիւն աղղընտան, վէ պիր տէ պօտրոււտաքի տէլիյին գարշըղըղը օլան նօգթաի մէրքէզիյէտէն գարալը պուլընըյօր իտի:

Ֆապիէն՝ քէնտի քէնտինէ. — Ալլահ պանա եարտըմ իթմէյօր. . . պէնի

Երեզտէն պրագըրոր . . . պէյհուտէ չալըշտըմ չապալատըմ . . . Իւմիտիմ մահվ
ու զաիլ օլտու . . . Հանիյա քի նէրէտէ պուլընտըղըմը օլտուէ պիլսէ՛ իտիմ . . .
Էկէր սէսիմին իշիտիլէճէկինի պիլսէմ, երեքսէք սէսլէ պաղըրըր . . . չու տէ-
լիքտէն ատամ չաղըրըր իտիմ, էլպէթթէ իմտատըմա կէլէն օլուր իտիւ Լաքին
պաղըրըպ տա սէսիմ տիւշմանլարըմըն գուլաղընա կիտէճէք օլուր իսէ, իշիմին պիթ-
տիկի կիւն տիր . . . Է՛հ, նէ՛ եարայըմ . . . հէր հալտէ թէճրիւպէ իտէճէ-
յիմ . . . — տէտի, վէ տէլիյէ տօղրու էյիլէրէք «—Ճան գուրթարան եօ՞գ մը՝—»
տէյու պաղըրտըր:

Ուզադտան կէօք կիւրլէմէսինին սէսի նասըլ կէլիւր իսէ, Ֆապիէնին հայգը-
րըլը տա սու եօլընըն իշինտէ էօլէ էօթտիւ:

Պու սըրատա ժուէնվիլ-Լը-Բօն քիլիսէսինին սաաթը տօգուզ վուրույօր իտիւ
Ֆապիէնին սէսի՝ սու եօլընըն իշինէ կիրտիկինտէ տահա զիյատէ քէսկիննէշ-
տիկինտէն, պալըք հափուզընըն աղզընա եազըն պիր մահալտէ ոլալըք ալլամագ-
տա պուլընան պիր ատամը չունտան չուրայա սըչրաթտըր:

Պու ատամ Լա Ֆուին քէնտիսի իտիւ:

Մէրգոււմ՝ էլինտէքի օլթայը պրագտըր, վէ գուլաղընա խայալի պիր սէս կէլ-
միշ օլմասըն տէյու գուլագ գապարթըպ օրթալըղը տիյնէտի:

Էվէլէքինտէն տահա քէսկին վէ տահա ուզուէ իքինճի պիր սէս տահա իշի-
տիլտի:

Լա Ֆուին՝ թիրիլ թիրիլ թիթրէյէրէք վէ պալըք հափուզընըն աղզընա տօղ-
րու պագարագ քէնտի քէնտինէ.— Սէս՝ չուրատան կէլիյօր . . . Ահապա նէ
տիր պու . . . Իմտատ չաղըրըյօրլար . . . Օլմայա քի Բըթի Գասթէլ գօնա-
ղընտա պիրի թէկիլէքտէ պուլընսըն.—տէտի:

Պատէհու սուլըն հափուզա տէօքիւլտիկի եէրէ եագլաշարագ պաշընը տէլիյին
աղզընա գօյտու, վէ պիւթիւն գուվէթիլէ «—Բի՛մ տիր օ . . . Բի՛մ չաղըրը-
յօր.—» տէյու հայգըրտըր:

Ֆապիէն՝ պու սէսի իշիթմիշ օլտըղընտան, մէսէրիլթ վէ մահգուզիլէթիւնտէն
նաշի պիր նիտա սալըվէրտի:

Քէնտիսինէ ճէվապ վէրիյօրլար իտիւ:

Պունտան անլաշըլան՝ քէնտիսինին գուրթուլահաղը մուհագգագ օլմասա պիլէ
միւհթէմիլ կէօրիւնիյօր իտիւ:

Ֆապիէն՝ եէնիտէն տէլիյին աղզընա տօղրու էյիլէրէք «—Ճան գուրթարան
եօ՞գ մը.—» տէյու թէքրար նիտա իթտի:

Լա Ֆուին.— Բէք ալէա իշիտիյօրըմ . . . Իմտատ չաղըրըյօրսընըլ . . .
Լազըմ օլան եարըլաճագ տըր . . . Լաքին նասըլ:

Ֆապիէն.— Տուրընըլ պիր ագ.— տէտի, վէ խաթրընա պիր՜էյ կէլմիշ օլտը-
ղընտան, էլինի ճէպինէ սօգտու, քիւշիւք պիր ճէպ տէֆթէրի չըգարտը վէ պիր
պօշ եարագ իւզէրինէ աթիտէքի սաթրլարը եագտը:

«Տօգթօր Թօմբսըն տէնիլէն պիր ըէգիլ Թարաֆընտան պիլմէմ նէ՞րէտէ գա-
րաթըլմըլըմ տըր, Թուրնօն սօգաղընտա 19 նօմէրօտա վալիտէմ գօնթէս տը Շա-
Թըլիւքսէ խապէր վէրինիզ:

(Ֆապիէն վէ Շաթըլիւքսէ)

Պուլը եագտըգտան Վոնդրա Ֆապիէն՝ տէֆթէրտէքի եարրաղը երթտը չը-
գարտը, մասանըն իւզէրինտէն պիր պօշ շիշէ ալփը, քեաղըտը պիւքիւս շիշէնին
իշինէ գայտըրտը վէ շիշէի սըգը սըգը գարատը:

66

Մահպուս Ֆապիէն՝ իշինի պիթիլոտիքտէն սօնդրա կէլիւս տէլիյին եանընտա
տիւ շիօքէրէք «—Եա՛հու.—» տէյու սէսլէնտի:

Լա Ֆուէն՝ էլան քուչազ վէրմիշ տիքնէմէքտէ օլտըղընտան, անիտէ ճէվապ
վէրէրէք «—Պուրատայըմ, եահու.—» տէտի:

Ֆապիէն.— Ագան սույու կէզլէթլէյինիզ . . Սիզէ նէ կէլիւսէ թուլթուս
ալընըզ:

Լա Ֆուին.— Նէ՞ տիր քի:

Ֆապիէն.— Պիր շիշէ տիր.— տէտի, վէ էլինտէքի շիշէի տէմիր բարմազլըգ-
լա սու եօլը քէմէրինին արասընտան աչաղա գայտըրարագ քույըն իշինէ պրագտը:

Լա Ֆուին՝ կէօզիւնիւ սույըն կէլտիկի գարանըգ տէլիյին աղզընա տիքէրէք,
սապրսըզլըզլա պէքլէյիւս տուրույօր իտի:

Մէքգոււ պալըգ ալճըսը՝ քէպճէսինի տէլիյին աղզընա գօյմուշ օլտըղընտան,
սույըն ճէրէյանընտան քէբճէ գապարմըլ իտի:

Օ արա պիրտէն պիրէ քէբէյէ հաֆիֆ պիր շէյ տօգանտը:

Պալըգ ալճըսը՝ քէբճէսինի չէքտի:

Ֆապիէնին շիշէսի՝ քէբէյէնին իշինէ տիւշմիւշ իտի:

Լա Ֆուին՝ հէման անիտէ շիշէնին մանթարընը չըգարտը, վէ պիւքիււմիւշ
քեաղըտը իշինտէն չէքտի ալտը:

Պատէհու սանտալընըն իշինէ սէրիլէրէք Ֆապիէնին բուսուլասընը աչըպ օ-
գուտը:

Լա Ֆուին՝ բուսուլայը օգուլարագ Ֆապիէն տը Շաթըլիւքսին իսմինէ կէքինճէ
թիթրէտի. պատէհու պիր հըզ իւէ տէլիյին աղզընա էյիլէրէք:

—Միւսիւ Ֆապիէն . . . — տէյու պաղըրտը:

Ֆապիէն՝ ճէվապէն.— Բի՛ւ տիր օ՛:

Լա Ֆուին.— Պէն իմ . . .

Ֆապիէն.— Սիւ քիմսինիզ . . .

Լա Ֆուին.— Պիր տօսթ . . . Լա Ֆուին:

Ֆապիէն.— Իւմիտիմ սիզտէ տիր, տօսթըմ . . . գուրթարընըզ պէնի . . .

Լա Ֆուին.— Հէման շիմտի թէկիլիքէ ալթընտամըսընըզ . . .

Ֆապիէն.— Հէման շիմտի տէյիլիմ ամմա եագընտա թէկիլիքէյէ տիւշմիւ
լաճաղըմ միւհթէմիլ տիր . . .

Լա Ֆուին.— Եիւրէքլի օլընըզ, միւսիւ Ֆապիէն, իւմիտիլիզի գաթ իթմէ-
յինիւզ, վէ պէքլէյինիզ:

Ֆապիէն.— Իւմիտիմի գաթ իթմէմիլիւ տիր, վէ պէքլէյէճէյիւ . . . աննագ
չարուգ տապրանընըզ . . .

Լա Ֆուին՝ սանտալընըն չիմասընը չեօգմիւշ իտի :

Բիւրէքլէրի էլէ ալտը, հըզը հըզը չէքմէյէ քաշլատը, ըրմագ գօլընըն օ պիր գըյըսընա եանաշտը, սանտալը պիր աղաճ քիւթիւյինէ պաղլատը, ըրիթըմըն եօգարըսընա չըգտը, սիւրաթլըճա եէտէք եօլը պօյընա կիթտի, վէ գօշարագ տէմիր եօլ սթասիօնընա վասըլ օլտու :

Օ սըրատա պիր գաթար վիւրուտ իտէրէք, մէգքիւր գաթարա պինտի :

Լա Ֆուին սօլուգ ալարագ էսնաի ըհտէ քէնտի քէնտիյէ . — Խայր, Թուրնօն սօգաղընա կիթմէյիմ . . . վալիտէսինին էվինէ կիթմէյիմ, Սէն-Լուի-գան լիլ սօգաղընտա Միւսիւ Ֆրօմանթալըն խանէսինէ կիտէյիմ . — տիյօր իտի :

Սաաթ օնը չէրեէք կէչէրէք պալըգ ավճըսը Բարիզէ միւվասէլէթ իտուպ, հէման անիտէ Սէն-Լուի ատասընա ալիմէթ իթտի :

Իյիտ Լա Ֆուին՝ Բէյմօնըն օրատա պուլընմատըղընը պիլմէյօր իտի . . .

Օ սըրալարտա Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս՝ մահպուս պուլընտըղը ելրուէն պիրտէն պիրէ Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն ավուսընտա իքի արապա սէսի իշիթտի :

Մէմուլին զայրը օլան պու սէս՝ քէնտիսի իշին բէք Թէհտիտամիզ պիր սէտա օլտըղընտան, պիւթիւն տամարլարը թիթրէտի :

Մալիւմ օլտըղը իւզրէ, մէգքիւր արապալարտա Ժագ Լակարտ, Բասգալ Սօնիէ, Անժէլ վէ Մարթ վար իտիլէր :

Արապալար տէրհալ Բարիզէ ավտէթ իտուպ, իշինտէքիլէր՝ գօնաղա տուխուլ իթտի վէ գաբուլարը էօնտէն Անժէլ աշտը :

Իշէրի կիրիլտիքտէն սօնդրա Բասգալ մուվարը եագսը վէ հէր Թարաֆ տիգգաթլըճա գարանըպ էօրթիւլտի :

Ժագ . — Պու ագլամ հէբիմիզ պիրլիքտէ վագթ կէչիրէճէյիզ, նուրը այնըմ Մարթ, Անժէլ կիտիպ օտալարըմըզը հազըրլայաճագ տըր . . .

Մարթ . — Պէն տէ կիտէյիմ քէնտիսինէ եարտըմ իտէյիմ մի :

Ժագ . — Խայր . . . սիզ տէ լութֆէն Թաամըմըզըն Թէտարիքիլէ մէշղուլ օլընըզ . Բասգալ եէյինթի սէրէթինի տիվանխանէտէ պրագտը, Աթլէ եագմագ պօշ չէյ տիր, եէմէքլէր սօուգ վէ սէօյիւշ եէնիր . . . սուֆրա Թագըվարընը Թաամ օտասընըն տօլապընտա պուլապիլէճէքսինիզ . . . — տէտի :

Մատմագէլ Մարթ սուֆրայը հազըրլամագտա իքէն, Ժագ վէ Բասգալ՝ պիրլիքտէ կիտիպ գաթլ ճինայէթի Թէտարիքեաթըյլա մէշղուլ օլտուլար :

Եարըմ սաաթ սօղրա հէբսի կէլիպ Թաամ օտասընտա պիրլէշտիլէր :

Ըշըգլար եագըլմըշ, սուֆրա կիւզլէճէ տօնատըլմըշ, օրթայա էթ սէօյիւշի, համուր իշէրի վէ մէյվէլէր վագ օլընմըշ իտի :

Տէօրտիւ պիրտէն սուֆրայա օթուրուպ, Ժագ Լակարտ ուսթալըզը պիր սբւրէթտէ զայէթ նէֆիս վէ կիւլ րէնկինտէ պիր Ժամպօն բարչասընը տիլիմ տօղրատը :

Բէք սէվինճիլ վէ չէթարէթլի պիր սուրէթտէ Թաամ իտիլտի :

Բասգալ զայէթ քէյֆլի կէօրիւնիյօր իտի . Մարթ քէնտիսի պիլէ կիւլիւմսէյօր իտի, զիրա եագընտա նաիլը սաատէթ օլաճաղընը իւմիտ իտէրէք րուհընտա քէմալը իթմինանլա պիր քիւշայիլ վէ ֆէրահիլէթ հասըլ օլըյօր իտի :

Վագթ բէք չարուգ կէչտի :

Կէճէ եարևսրնա պիր չէրէէք յապթ գալորգտա, Անժէլ՝ հէր նապըսա պիր պէհանէ կէօսթէրէրէք զուֆրատան գալգտը, գոնագտան տիշարը չըգտը, քիւ- չիւք քէօրիւյի կէչտի. պաղչէնէն սաղ թարաֆընտաքի Մարն ըրմաղը գօլընըն ըրթըմը իւզէրինէ վասըլ օլտու, վէ օրատա բէք գաթը պիր կէզկէրիին յիշնտէ կիզէնէրէք գարանըղըն իշինի կէօգէթմէյէ վէ օրթալըղը տիշնէմէյէ պաշլատը:

Բօլ Ֆրօմանթալ էրքէնէն օտասընա չէքիլիշ իտի:

Մատըլէն՝ եօրիուն օլտըղընտան, կիտիպ եաթաղընա եաթմաղա հաղըրլա- նըյօր իտի:

Մէրգումէ գօճա գարը՝ եաթաղա կիրէճէկի վագթ, օրթալըգ սիւքիւնէթ իւզ- րէ օլուպ օլմատըղընը անլամագ իշիւն բէնճէրէտէն տիշալըյա պիր կէօգ կէզտիր- տիկի սըրատա, զապըթա մէմուրը Վէրնիէ՝ պաղչէնին տիշ գարուսը գուրպիկտէ պուլընըյօր իտի:

Վէրնիէ՝ մալիւմաթ ալմաղա կէլմիշ օլտըղընտան, գօճա գարըյա խիթա. պէն.— Եէնի պիր հաւատիս վա՞ր չը.— տէյու սիւվալ իտինճէ,

Մատլէն.— Խայր, պիր չէյ եօգ... չօճուգ եաթտը, պէն տէ կիտիպ եաթա- ճաղըմ, էկէր սիպ տախի պիզիմ կիպի եաբար իսէնիզ վանըմ էյի եաբըշ օլուր- սընըգ...

Վէրնիէ.— Էօյլէ իսէ կէճէլէր խայր օլտուն:

Մատլէն.— Ալլահ բահաթըլըգ վէրսին:

Վէրնիէ՝ պիր կէօնա թէհիքէ պուլընմատըղընա թէմամըյա գանաթ հտաղ իտէրէք, արգատաշընըն եանընա կիթտի, հէր չէյ եօլընտա օլտըղընը խապէր վէր- տի վէ պատէհու քէնտի օտասընա ազ մէթ էյլէտի:

Պու սըրատա այ այաղընըղը օլմատըղընտան, կէճէ զիֆիր կիպի գարանըգ իտի: Հաւա զայէթ սըճագ օլուպ, հարպըթէթ ատէթա սօլուգ ալընամագ տէրէճէ- տէ պուլընըյօր վէ պօրա չըգմասընտան գօրգուլըյօր իտի:

Վէրնիէ օտասընա կերէր կիրմէզ պիր ազ սօյուլտը, բիրօ չուպուլընը տօլ- տուրտը վէ բէնճէրէնին էօնիւնէ եասլանարագ չուպուլընը չէքմէյէ պաշլատը:

Մէգքիւր բէնճէրէ՝ Մպրն ըրմաղընա վէ ըրմաղըն բէնարընտաքի եէտէք եօլը- նա նաղըր իտի:

Ըրմաղըն կէօյա սէրինիկինտէն մէրգուլմ զապըթա մէմուրը պիր ազ ֆէրահ- լանըյօր իտի:

Վէրնիէ՝ Ժուէնվիլը-Բօն քիլիպէսի սաաթընըն բէյտէրբէյ օն, օն պիր վէ ան- տէն սօնըրա օն պիր պուչգպ վուրտըղընը իշիթտի:

Օրթալըգ սուբ սուս վէ քէմալը սիւքիւնէթ իւզրէ իտի:

Մարն ըրմաղընըն չաղըլ չաղըլ ագմաղընտան պաշգա հիշ պիր սէս իշիտիլմէ- յօր իտի:

Վէրնիէ՝ քէնտի քէնտինէ.— Սաաթ օն պիր պուչուգ... եաթալըմ տա աւ- յումաղա պագալըմ, լաքին հաւա չօգ սըճագ օլտըղընտան, բէնճէրէթի աչըգ սրա- գաճաղըմ... — տէտի:

Պատէհու թէքմիլ սօյուլտը պարնօլտսընըն իւզէրինէ աթըլտը, լաքին կէօգ- լէրինի գաբամագ միւմքին օլմատը:

Բօլ քէնտիսի տախի օ ագչամ ուշումայօր իտի, պէօյլէ օլաճաղընա տա հիչ շիւպէէ եօգ իտի:

Մէրգում տէլիգանլը՝ տայմա գըզ իլէ վուգու պուլաճագ միւլագաթընըն իւզէրինէ տիւշիւնէրէք: զիհնի պու տիւշիւնճէ իլէ մէշղուլ իտի:

Վագըա պապասընըն նասիհաթլարընը խաթըրնա կէթիլիյօր իտի իսէ տէ, շիւտի անլէրէ վութապըզ պիր պուլէթտէ քապրանմաղա լիւզում եօգ իտի, զիրա քէնտիսիսի սէվմէքտէ օլան Մարթըն եանընտա տիւշարը թէհլիքէ օլամագ իտի:

Աշըգլարա մոխսուս պիր սապրսըզլըզլա սանթ օն պիրէ պէքլէտի:

Սաաթ օն պիր վուրընքա, Բօլ գալգտը կիլինտի, վէ տօգթօր թօմթընըն սուարէսի իշիւն Բարիգէ կիթմէք իւզրէ պիր քէրրէ Մատլէն գատընա օյնամըշ օլտըղը օյուըն տէրխաթըր իտէրէք, օ կիւնիւ տախի այնը թէտպիրի գուլլանմաղա գարար վէրտի:

Ֆիհնագիգա թամ սաաթ օն պիր պուշուգտա մէրգում տէլիգանլը քէնճէրէտէն աչաղա աթլայըպ, սէսսիզ սէտասըզ պաղչէ գարուսընըն եանընա վարտը, Մատլէն անախթարը իւզէրինտէ պրագմըշ օլտըղընտան գարուլը գօլայճանըզ աչտը վէ նիհայլթ քէնտիլի սօգաղա աթտը:

Տիշարը չըգտըգտան սօնղրա Բօլ սըգը պիր եիւրիւյիլէ ըրմաղըն գըյըսընտաքի եէտէք եօլընը թուլթտը վէ սանտալընըն պաղլը օլտըղը եէրէ տօլրու կիթտի:

Հէր նէ գատար բէք հաֆիլֆ եիւրիւտի իսէ տէ, կէճէնին սիւքիւնէթի իշինտէ գուրու թօթրաղըն իւզէրինտէ այաղընըն սէսի իշիտիլտիլինտէն, Վէրնիէ՝ գուլագ գապարթտը:

Պու մէմգիր՝ բօլսլիք սէնաաթընա մախսուս պիր սէվգը թապիլի իլէ գարեօլասընտան աչաղա աթլատը վէ աչըզ քէնճէրէսինէ գօշտու:

Օրատան տիգգաթլը պիր սուրէթտէ գարանլըղըն իշինէ պագարագ, պիր գարագթընըն սըգը պիր եիւրիւյիլէ ըրլթըմտան աչաղա տօղըր էնտիկինի վէ օրատա զայպ ու նապէտիտ օլտըղընը կէօրտիւ վէ եախօտ կէօրմէք զանընտա պուլընտը:

Վէրնիէ՝ քէնտի քէնտինէ. — Պու սէրսէրի քի՞մ տիր աճապս. — տէր տէմէզ պիր զէնճիրին չէօզիլիւպ ուսուլէթլէ պիր սանտալ տէրունինէ վագ օլընմասը սէսինի իշիթտի:

Պատէհու մէգքիւր սանտալըն քիւքէլթէսի իւզէրինէ պասըլմասընտան նէչէթ իտէն այագ սէսի իլէ իքի քիւրէյին սուլա չարքմասը սէսի իշիտիլտի:

Վէրնիէ. — Էյ պու նէ՞, պիւթիւն պու շէյլէր նէտէ՞ն խճապ իտիյօր, Եառամագըն պիրի՝ կէճէնին պու վագթընտա օթթալըզ զիֆիր կիպի գարանլըզ օլտըղը հալտէ կլւմէյէ կիտիյր ամմա, պէնճէ բէք պիշիմպիզ պիր շէյ եարըյօր . . . Պիւմէ՞մ քի եանըն՞ վը կէօթիւյօրըմ, լաքին հէր հալտէ պիր շէյ վար, պրուընմա պիր գօգու կէլիյօր . . . — տէտի:

Վագթ զայպ իթմէքսիզին Վէրնիէ կիլինիպ ճէպինէ պիր ըէվօլվէր գօյարագ քիմսլի ույանտըրմագսըն սաքին օլտըղը քէօյ օթէլինտէն տիշարը չըգտը, Դըլթըմըն եօգարըսընա վարտը վէ եօգարտան աչաղա Մարն ըրմաղընը քէսկին կէօզլէրի իլէ թէճէսսիւս էլլէտի:

Հագիգաթէն սանտալ կիպի պիր դարարթընըն կիթմէքտէ օլտըղընը ֆարգ խտէրէք, պու սանտալըն՝ աղաճլարլա միւզէյեէն ֆէրահֆէզա պաղչէնին սաղթա-
րաֆընտաքի քիւչիւք ըրմագ գօլընա կիրտիկինի վէ օրատա արթըգ կէօրիւնմէգ
օլտըղընը կէօրտիւ:

Վէրնիէ. — Պէյհուտէ տիր եարտըղըն, եառամազ հէրիֆ, նէրէյէ կիթտիկինի
անլայաճաղըմ. . . — տէտի, վէ գօշուպ արգատալընըն իգամէթ կեահընա գա-
տար կիտէրէք եաժաշ պիր սէտա իլէ մէրգուժը Հաղըրտը:

Իքինճի զապըթա մէմուրը տախի ույուժայօր իտի:

Մէրգուժ՝ րէնճէրէյի աչարագ. — Սէ՞ն միսին, Վէրնիէ:

Վէրնիէ. — Էվվէթ:

Իքինճի մէմուր. — Նէ՞՞ վար քի:

Վէրնիէ. — Չարուգ կիյին, օթէլճիյի ույանտըր վէ անընլա կէլ պանա:

Իքինճի մէմուր. — Բէք ալէա. . . — տէտիքտէն պիր ազ սօնղրա օթէլին
գարուսը աչըլըպ, մէրգուժ զապըթա մէմուրը՝ օթէլճի իլէ պէրապէր կէլտի:

Վէրնիէ՝ օթէլճիյէ. — Պիր սանտալ: . . . Հարուգ պիր սանտալ. — տէյինճէ:

Օթէլճի. — Սանտալ շուրատա տըր. . .

Վէրնիէ. — Պանա քիւրէք վէրինիգ վէ զէնճիրի չէօզիւնիգ:

Պու տէտիկի տէրհալ իճրա օլընտը:

Վէրնիէ՝ սանտալա պինէրէք. — Շիմտի արթըգ սիգէ լիւզուժըմ եօգ տըր. . .
կիտիկիգ երնէ եաթընըգ. . .

Արգատալը. — Էյ պէ՞ն:

Վէրնիէ. — Պէքլէ վէ կէօզէթլէ. . . — տէտիքտէն սօնղրա սանտալը սիւրէ-
րէք րոժայրն ազըղնա տօղրու կիթտի:

Կէճէ եարըսը օլտըղընտան, սաաթ օն իքի վուրույօր իտի:

Թամմ պու սըրատա Բօլ Ֆրօմանթալ՝ Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն իսքէլէսինէ
միւլասէլէթ իտիյօր իտի:

Անժէլ՝ քիւրէք սէպէրինի ալմը օլտըղընտան, պուլընտըղը եէրտէն պիր ազ
իլէրիյէ տօղրու կէլմիշ իտի:

Սնժէլ զայէթ եաժաշ պիր սէս իլէ. — Սի՞գ միսինիգ:

Բօլ՝ հիյէճանընտան նաչի թիթրէյէրէք. — Էվվէթ, պէն իմ. . .

Անժէլ. — Կէլինիգ. . . — տէյինճէ Բէյմօնըն օղըն՝ նէրտիվէնին պիրինճի
այաղընա աթլատը, սանտալընը գըյըյա պաղլատը վէ էլինի Անժէլէ ուզաթտը:

Անժէլ՝ մէրգուժըն էլինի թութարագ. — Կէլինիգ. — տէյու թէքրար իթտի,
վէ Բօլը եազըրգ խանէյէ տօղրու չէքիպ կէօթիւրէրէք, պիր իչարէթը մախսուսէ
օլմագ իւզրէ պիրտէն պիրէ գուրու գուրու էօքսիւրմէյէ պաշլատը:

Ֆիլհագիգա ժագ Լակարտ՝ Թա եէմէք օտասընտան մէգըիւր էօքսիւրիւք
աէսինի իթիթտի վէ Բասգալա կիզլի պիր իչարէթ իթտի. Բասգալ տախի անիտէ
այաղա գալգտը:

Ժագ՝ Մարթա. — Պիզի պուրատա պէքլէյինիգ, էվլատըմ. . . կիտէլիմ պիր
սիկարա իչէլիմ, սօնղրա երնէ կէլիրիգ. — տէտիքտէն սօնղրա պիր ըչըգ ալըպ
Բասգալ իլէ պէրապէր քիլէրէ կիրտի, վէ գարույը արգալարընտան գաբայըպ սէս
չըգարմագսըղըն սիւրկիւսինի գօյտու:

Պատէհու սախթէ տօգթօր Թօմբսըն՝ տօլապտան «քէրօսէլէն» նամ ուլուշտը-
րըճը էճգանըն ալէթիկնի չըգարտը, տուվարըն եէմէք օտասընա գատար աչըլմըշ
օլան տէլիկինէ վազ իթտի, լասթիյն ուճընը մատէն պօրույա թագտը վէ պէլէտի:

Մէրգում սախթէ տօգթօր՝ պու մուսվէլէի մաքինավարի պիր թարգտա իճ-
րա իթմէքլէ պէրապէր րէնկի էօլիւ րէնկինէ տէօնմիւշ օլտըղը կիպի, քէնտիսի
տէ թիրիլ թիրիլ թիթրէյօր վէ աշընտան աչաղը սօուգ պիր թէր ագըյօր իտի:
Բասգալ Սօնիէ՝ հիշ ֆիւթուր իթմէյիպ սօուգ գանլըլըղընը թէմամըյլա մու-
հաֆագա իթմէքտէ իտի:

Բըթի Գասթէլ գօնաղընտա պու մէնհուս շէյլէր ճէրէյան իթտիկի սըրատա
աճապա Բարիգտէ՞ նէլէր օլըյօր իտի:

Սաաթ տօգդօղը օն տագիգա կէչէրէք Բէյմօն Ֆրօմանթալըն շիֆրէլէ թէ-
լէկրաֆը գապթիյէ նէգարէթիկնէ վիւրուտ իթտի . . .

Զապթիյէ նազըրը՝ օտասընտա տէյիլ իտի: լաքին խապէրէ պէլէմէքտէ օ-
լուպ էմրլէր վէրմիշ օլտըղընտան, մէգքիւր թէլէկրաֆ՝ անիտէ քէնտիսինէ կէթիւ
րիլտի:

Նազըրը մուսաիլէյհ՝ թէլէկրաֆը օգույընճա, մէսէրրէթինտէն նաչի պիր նի-
տա սալըվէրտի, պատէհու օտաճըսընա խիթապէն,

—Սէօլէ արապսյը չարուգ գօշսունլար.— տէտի:

Օտաճը.— Գուրէյի՞ մի:

Զապթիյէ նազըրը.— Խայր . . . իքի պէկիրի պիր լանտօ հազըրլասընլար.—
տէյիպ, օն տագիգա սօնղրա մէգքիւր լանտօ գօշուլմըշ օլմաղլա, նազըրը մուսա-
իլէյհ լանտօյա րաքիպ օլտու, տաիրէի նէգարէթէ կիթտի վէ գապթիա րէիսիկի
իսթէտի:

Բէիսը մուսաիլէյհ օրատա եօգ իտի:

Զապթիյէ նազըրը՝ պաղըրարագ.— Զարուգ արասընլար, պուլսունլար վէ
պուրայա կէթիքսինլէր, նէօլպէթտէ պուլընան գօմիսէրէ սէօլէյին, օն նէֆէր
գապթիա մէմուրը հարէքէթէ հազըր վէ միւհէյեա պուլընտըրսըն վէ քիրա արա-
պալարը կէթիքիլսին:

Սաաթ օնտա հէքսի կէլմիշ թօրլանմըշ օլտըղընտան, գապթիյէ նազըրը՝ Ֆրօ-
մանթալըն թէլէկրաֆընը գապթիա րէիսի իլէ գօմիսէրէ օգուտը վէ գրաաթըն
խիթամընտա իլապէթէն տէտի քի,

—Աֆէրին Բէյմօն . . . պու ատամ աֆիլ օլընմաղա բէք չայէսթէ իմիշ:

Արապալար պէլէյօր իտի:

Թէրթիպ օլընան գապթիա մէմուրլարը՝ իւչէր իւչէր, եանի իքիսի տէրունին,
տէ վէ պիրի սանտըղըն իւզէրինտէ արապաճընըն եանընտա օլմագ իւզրէ մէգքիւր
արապալարա րաքիպ օլտուլար:

Զապթիյէ նազըրը.— Միրօմէսիլ սօգաղընա չէքինիգ.— տէտի:

Արապալար եօլա չըգըպ Բարիգին գալտըրըմլարը իւզէրինտէ քէմալը սիւ-
րաթլա եիւրիւտիլէր վէ տօգթօր Թօմբսընըն գօնաղը էօնիւնտէ տուրտուլար:

Պու սըրատա սաաթ օն պուշուգ օլուպ, Լա Ֆուին՝ Սէն-Լուի-գ'ան-Լ'իլ սօ-
գաղընտտ Րէյմօն Ֆրօմանթալըն խանէսինէ միւստէլէթ իտիյօր իտի :

Լաքին Լա Ֆուին՝ Րէյմօնըն Բարիզտէ պուլընմատըղըն խապէր ալընճա
քէնտիսի տախի արապայա րաքիպ օլարագ վէ արապաճըյա պէօյլեճէք պիր պախ-
շիշ վատ խտէրէք արապայը քէմալը սիւրաթլէ գօշտուրթտը վէ չաբուճագ զապ-
թիյէ նէգարէթի տաիրէսինէ վասըլ օլտու :

Օրատա զապըթա Րէիսինի սիւսալ խտուպ, կէճէ նէօվպէթճիսի գօմիսէրին օ-
տասընա կէօնտէրիլտի :

Գօմիսէր՝ մէրգուճըն իֆատէսինի տիյնէտիքտէն վէ պու իֆատէնին էհէմմի-
յէթինի թէմաճըյա անլատըգտան սօնդրա, զապթիյէ նազըրը իլէ զապըթա Րէի-
սինի Միւսմէսինիլ սօգաղընտա պուլաճաղըն վէ քէնտիսինին տէ օրայա կիթմէսի-
նի Լա Ֆուինէ պէյան իթտի :

Լա Ֆուին՝ րէք զիյատէ տիւչարը էնտիշէ օլտըղը հալտէ չըգտը կիթտի :

Միւսմէսինիլ սօգաղընտա գաբուճը՝ գաբուլը աչըպ օ գատար ատամլարը կէօ-
րիւնճէ տիւչարը խէվֆ ու տէհէթ օլմուշ իտի :

Մէրգուճ գաբուճը թէվգիֆ իտիլտիքտէն սօնդրա զապըթա մէմուրլարը՝ գօ-
նագտան իչէրիյէ երիւրլիշ իթտիլէր :

Մալիւմիմիզ օլտըղը իւզրէ, օրատա ուչագտան պաշգա քիմսէ պուլընմատը-
ղընտան, պուշլար ույգուտան ույանտըրըլարագ թաշթը թէվգիֆէ ալընմաղա վէ
մուսագգաթ սուրէթտէ հասլա իլգա իթմէյէ գարար վէրիլտի :

Զապթիյէ նազըրը՝ հիտտէթլէ այաղընը եէրէ վուրարագ. — Պուշլար տա տն,
լէրլէ պիրլիքտէ տիրլէր : Աճապա ասըլ զապահաթլըլարը թութամայաճագմըյըզ
. . . պու րէք ֆէնա պիր չէյ օլուր . . .

Զապըթա Րէիսի. — Նազըր էֆէնտի, պու պապտէ հիչ գօրգունըզ օլմասըն
. . . անլէրին նէրէտէ պուլընտըղլարընը անլայաճաղըզ . . . — սիր զապըթա
մէմուրընա խիթապէն — Գաբուճըյը պուրայա կէթիլին :

Պիչարէ գաբուճը՝ գօրգուսընտան էնտպէնտ օլմուշ օլտըղը հալտէ կէթիլիլ-
տիլի կիպի, մէրգուճըն գարըսը տախի արաթաբալ ույանըպ գալգտը վէ իւսթիւ-
նիւ կիլինիպ գօճասըյա պէրապէր կէլտի :

Գաբուճը՝ Լօռէնլի թէլաֆֆուզըյա վէ ալլայօր կիպի սէօյլէյէրէք. — էֆէն-
տիլէր . . . կիւզէլ էֆէնտիլէր . . . պէն պիր չէյ եարմատըմ . . . հիչ պիր չէյ
եարմատըմ . . . Պէնտէն նէ՞ իսթէրսինիլ :

Զապըթա Րէիսի. — Էկիլր սիւսալլէրիմէ սօղրու ճէվապ վէրէճէք օլուր իսէ-
նիլ, հագգընըպտ էլի օլուր . . .

Գաբուճը. — Տօղրուսընը սէօյլէյէճէյիմ . . . կիլլէյէճէկիմ պիր չէյ եօգ տըր,
սէրպէսթճէ ճէվապ վէրէճէյիմ . . . Պիլտիկիմի սէօյլէյէճէյիմ . . . Լաքին հիչ պիր
չէյտէն խապէրիմ եօգ տըր . . .

Զապըթա Րէիսի. — Էլպէթթէ էֆէնտիսինիլ սօգթօր թօմբսընըն օլտուն չիմտի
նէրէտէ պուլընտըղընը պիլիլիսինիլ :

Գաբուհը.— Ա՛, էվկէթ, անը պիւրիւրիմ։ Պէն գծրուհըլըգտան մաստա արապահը տախի օլտըղըմտան, մէրգումը պու շագչամ Գրէթէյլտէքի խանէսինէ կէօթիւրտիմ։ . . Սիգ կէլոիկինիգտէ պէն տէ հէնուգ ալտէթ իթմիշ իտիմ։ . .

Հապըթա ըէիսի.— Եալընը՛գ մը իտի։

Դաբուհը.— Ուայր, էֆէնտիմ, սըր քեաթիպի պէրապէր օլուպ, իքինճկ պիր արապատա տա Մատամ Անժէլ իլէ Մատմագէլ Մարթ վար իտիլէր։ . .

Հապըթա ըէիսի.— Մա՞րթ մը. . . շիւպհէսիզ գօնթ տը Թօնէրիէօնին վէրէսէսինտէն պիրի օլմալը։

Հապըթիյէ նազըրը՝ տէհէթլէ.— Մէրգումէյի մութլագա էօլտիւրմէք իշիւն օրայա կէօթիւրմիւլէր տիր։ . .

Հապըթա ըէիսի.— Սիգ պիզի տօգթօր Թօմբսընըն խանէսինէ կէօթիւրէճէքսինիզ։ . .

Պիր սէս՝ պիրտէն պիրէ.— Էկէր գապուլ իտէր իսէնիզ պէն սիզի օրայա կէօթիւրէճէյիմ։ . . —տէտի։

Պու սէս՝ պիր տէլիգանընըն սէսի օլուպ, մէրգում տէլիգանըն՝ գաբուհըն էօնիւնտէ եըղըմըշ օլան զապըթա մէմուրլարընըն արասընտան հէնուգ կէշմիշ օլմալա, պիր զապըթիյէ օն պաշըսը՝ մէրգումը իշէրիյէ սօգմուշ իտի։

Պու եէնի կէլէն՝ Լա Ֆուին իտի։

Հէր քէս նապարը իսթիղրապլա օնա պագմաղա պաշլատըլար։

Հապըթիյէ նազըրը.— Սիգ քի՛մսինիզ։

Լա Ֆուին.— Պէն՝ գօնթ տը Թօնէրիէօնին վէրէսէսինտէն Ժիւլ Պուլնուայըմ. . . Մալիւմինիզ օլան հայլաղլար պէնի էօլտիւրմէք իսթէտիլէր իսէ տէ, նասըլ քի կէօրիւյօրսընըզ պէճէրէմէտիլէր, վէ եալնըզ միտալեամը չալտըլար. . . Շիմտի սիգ պէնիմէ պէրապէր կէլինիզ, հէմ տէ չաբուգ տալրանընըզ, զիրա չու սաաթտա Մ. Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս՝ իհթիմալ քի անլէր Թարաֆընտան էօլտիւրիւմիշ տիր։ . .

Հապըթիյէ նազըրը վէ զապըթա ըէիսի՝ իքիսի պիրտէն.— Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս մի տէտինիզ։ . .

Լա Ֆուին.— Պիննէֆս քէնտիսի։ . .

Հապըթիյէ նազըրը վէ զապըթա ըէիսի.— Լաքին նա՛սըլ. . .

Լա Ֆուին.— Ամա՛ն, Եօլա չըգալըմ. . . կիտէլիմ. . . Թամ վագթը տըր. . . Եօլտա սիզէ հէրսինի նագլ իտէրիմ։ . .

Էմրիլէր վէրիլտի։

Իքի զապըթա մէմուրը՝ գօնաղը կէօգէթլէմէք իւզրիէ օրատա դալտըլար։

Տիկէր քեաֆֆէսի արապալարա ըաքիպ օլտուլար։

Լա Ֆուին.— Շտրանթօն Եօլընա.—տէյու պալըրըպ, արապահըլար տա հայվանլարընը գամշըլատըլար։

Ֆէյլէսօֆ պալըգ ալմըսը՝ զապըթիյէ նազըրը իլէ զապըթա ըէիսի վէ գօմիսէրին պուլընտըգլարը լանտօ արապասընա ըաքիպ օլմուշ իտի։

Միրօմէսնիլ սօգաղընտան Պասթիլ մէյտանընա կիտինճէյէ գատար Ժիւլ Պուլնուա՝ Բըթի Գասթէլ գօնաղընտաքի ահվալին քեաֆֆէսինի անլէրէ նագլ ու հիքեայէ իթտի։

Արասպարսը սիրտախեղաբար գաթարը գառար գօշմագտա օլտըզլարընտան, սա-
աթ օն պիրտէ Լիօն սօգաղընա տոբսուլ իթախէր :

Պիր տէ նախէհան գարչը թարափտան կէլէն պիր քիրա արապասը տէրունին.
տէն «—Տուրընը . . . տուրընը—» տէյու պիր նիտա իշիտիլտիկինտէն, զապը-
թա ըէիսի արապատան աշաղա աթլայարագ «—Ֆրօմանթալ տըր—» տէտի վէ
քէնտիսի տաիսի «—տուրընը—» տէյու պաղըրտը :

Զապթիյէ նազըրընըն արապածըսը անիտէ տիզիկինլէրի չէքտի վէ պէկիրլէրի
տուրտուրթտը :

Պէչ տագիգատան պէրու ժուանեիտէն վիւրուտ իթմիշ օլան Բէյօն Ֆրօման-
թալ՝ արապանըն գարուսընտա կէզրիւնտիւ :

Մէմուրը մէրգում՝ կազ ֆէնէրինին ըշըըյա զապթիյէ նազըրընըն արապա-
ճընընը թանըմըշ վէ լանտօնըն արգասը սըրա պիր չօգ արապալար կէզրէրէք իշի
չարուճագ անլամըշ իտի :

Բէյօն՝ քէնտի արապածընտա պէչ ֆրանգ աթտը, նազըր վէ ըէիսին եանը-
նա չըգտը օթուրտը, վէ էն էվվէլ «—Աճապա կէճ գաճմայաճագմըըգ—» տէտի :
ժագ Լակարտ իլէ Բասգալ Մօնիէ քիլէրտէ պէքլէյօրլար իտի :

Սախթէ սօգթօր՝ էլինի լասթիգ թօրըն իւզէրինէ գօյմուշ, ույուշտըրըճը էճ-
գայը իւֆլէմէք իշիւն մէգքիւր լասթիգի սըգմաղա վէ պէօյլէճէ թաամ օտասընըն
հափասընը քէրօսէլէնին էօլտիւրիճի պուղուսըյա ուլաշտըրմաղա հազըր վէ միւ-
հէյեա տուրույօր իտի :

Էն էվվէլ Բօլ Ֆրօմանթալ իլէ Մարթ վէֆաթ իտէճէքլէր իտի :

Պատէհօւ Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս էօլէճէք իտի :

Բասգալ՝ ժագըն գուլաղընա.— Մագսէտիմիզէ էրլյօրըգ. եարըն միտալէա-
լարըն քեաֆֆէսինէ մալիք օլաճաղըգ . . .

Մարթ՝ Անժէլ իլէ տիկէր իքի էրքէյին ափտէթինէ պէքլէտիկի սըրատա, եա-
լընըղըղընտան պիլիսթիֆատէ Բօլըն իւզէրինէ տիւչիւնիյօր իտի :

Պիր տէ նախէհան Անժէլին տիշարը չըգմըշ օլտըղը գարու եէնիտէն աշըտը :

Կէնճ գըզ պաշընը արգասընա չէվիրտի, վէ մէսէրրէթ, իսթիղրապ վէ էնտի-
չէսինտէն նաշի պիր նիտա սալը վէրտի :

Բօլ՝ գարուսըն էշիկի իւզէրինտէ տուրմուշ վէ եիւզիւնտէ պիր ըէղնագը աշգ
ու մուհապպէթ ըիւնուճա օլմուշ օլտըղը հալտէ գօլլարընը գըզա տօլրու ուզա-
թըյօր իտի :

Նիհայէթ իչէրիյէ կիրտի :

Արգասընտան Անժէլ գարուշը գարատը, վէ տիշարտաքի սիւրկիլէրի գօյտու :

Մարթ՝ սէսի թիթրէյէրէք.— Սիւզ . . . սիւզ պուրատա՞ մը. քի՛մ սիզի պու-
րայա կէթիրտի :

Բօլ՝ կիւլիւմէյէրէք.— Սիւզ տէյիլմիսինիզ, սիւ չաղըրմատընըգ մը :

Մարթ՝ հաքիգի պիր տէհէթլէ.— Պէ՞ն մի . . . պէ՞ն մի :

Բօլ.— Շիւակէ՞ մի վար . . . պանս սիւ մէքթուպ եա՞ղմատընը՞ մը :

Մարթ՝ սաքսարը քէսիւէրէք վէ տիպէրի թիթրէյէրէք.— Եա՛ Բապպիմ, եա
Բապպիմ Ալլա՛ . . . Պիզ իբիմիզ տէ պիր տուզաղա տիւշիւլիզ տիր . իշիմիզ պիթ-
միշ տիր . . .

Բօլ քէնտիսի տալիս տիւշարը թէաճիւպ օլարադ.— Պիր տուզա՞դ մը . . .
իշիմիզ պիթմի՞ մի տիր . . . պու նէ՞ տիմէք տիր . . . մէքթուպընըզ ախզ իթ-
տիմ, օգուտըմ վէ գալգտըմ կէզտիմ . . .

Մարթ.— Լաբին, պէտպալսթ չօճուգ . . . պէն սիզէ մէքթուպ եազմա՞
տըմ . . .

Բօլ՝ մալիւմիմիզ օլան մէքթուպը ճէպինտէն չըգարարադ.— Իշթէ՛ մէքթու-
պընըզ . . .

Մարթ՝ մէքթուպը ալըպ պիր հըզ իլէ աշարադ.— Պու քէաղըտըն իւզէրին-
տէ եազըլը պիր չէյ եօգ տըր նէ՞ . . .

Բօլ.— Նա՞սըլ, պիր չէյ եօ՞գ մը . . .

Մարթ.— Սիզ տէ պազընըզ . . . Զարֆըն իւզէրինտէ իբի բուլ վար, լաբին
հիշ պիր եազը եօգ, վէ շու սահիֆէ տէ պէմպէյազ տըր . . .

Բօլ՝ մէքթուպը երնէ էլինէ ալարադ վէ ալըզ ալըզ իւզէրինէ պազարադ.—
Պուներն ինթիմալի եօգ տըր . . . պուրատա եազը վար իտի . . . օն տէֆա, եիր-
մի տէֆա օգուտըմ . . . էզպէրիմտէն պիլիրիմ . . . տիյնէյինիզ . . . —տէտի վէ
մէքթուպըն միւնտէրիճաթընը էզպէրինտէն պէր վէճէ՞ր աթի սէօյլէտի .

«Տօսթըմ,

«Իշիմ օլմայըպ սէրպէսթ օլտըղըմտա սիգէ «սէրպէսթիմ . . . կէլինիզ պա-
նա» տիմէքիլի սիգէ վատ իթտիմ . . . Պէն եարըն ագչամ զայլթ ֆէտաքեար
Անժէլ իլէ պէրապէր իըթի Գասթէլ գօնաղընա կիտէճէյիմ . . .

«Եարըն կէճէ եարըսը, սաղ թարաֆտաքի պաղչէնէն պօյընա ուզանան Մարն
ըմաղը գօլընըն պիր թարաֆընտան օ պիր թարաֆընա միւրուր իտինիզ վէ իս-
քէլէյէ եանաշընըզ :

«Անժէլ պէքլէյիպ սիդի պէնիմ եանըմա կէթիրէճէք տիր :

«Էկէր միւտտէթը էօմրիւմտէ պէնիմ սիգէ ախտ օլմազըլըմը իսթէր իսէնիզ,
պու միւլազաթըմըզը քիմնէ տուշմասըն :

«Ճան ու կէօնիւլտէն սիդի սէվէն

«ՄԱՐԹ»

Էօքսիւզ գըզ՝ մէքթուպըն միւնտէրիճաթընը տիյնէտիքճէ տէհէթի արթմադ-
տա վէ աղընը աշըպ պիր չէյ սէօյլէյէմէմէքտէ իտի :

Բօլ՝ թիթրէյէրէք.— Էյ պուներ սիզ եա՞ղմատընը մը :

Մարթ.— Խայր, խայր, խայր . . . պէն եազմատըմ . . . իշիտի՞օրմըսընըզ,
պէն եազմատըմ . . . Ա՛հ, պու նէ՞ ուսթալըզըլ տուզադ գուրուլմը տըր . . .
Տօգթօր Թօմըսընըն, Բասգալ Բամպէրին վէ Մատամ Անժէլիկ Էլէրի իշինտէ պու-
լընըյօրըզ . . . իլամըմըզ վերիմիշ տիր, հիշ պիր չէյ պէքլէմէյինիզ, հիշ պիր չէյ
իւմիտ իթմէյինիզ . . . մահքիւմիյէթիմիզ գարարաշմը տըր :

Ժազ՝ գարունըն իւզէրինտէ պուլընան կիզլի պիր տէլիքտէն տիյնէյէրէք իբի

կէնճէրին միւքեալմէսինտէն հիշ պիր քէլիմէ զայս իթմէմէքտէ օլտըղը հալտէ, պիրտէն պիրէ էօլիւ գամբանասը սէսի կիպի զայէթ երւքսէք պիր սէտա իլէ.— էվլէթ, էվլէթ, մահբուլմէթինիզ գարարլաշմը տըր, լաքին սիզէ բէք պէօյիւք պիր մէսէրրէթ պահշ իտէճէյիմ, եէքտիկէրինիզի սէվտիկինիզ իշիւն իքինիզ պիր-լիքտէ էօլէճէքսինիզ, պու տա քիզի իշիւն պիր մէսէրրէթը Ֆէվգէլատէ օլաճադ տըր:

Բասգալ՝ արգատաշընըն գուլաղընա.— Պու գատար լազըրտընըն նէ՞ եէրի վար տըր. չաքուգ էթ, իշի պիթիր վէսսէլամ:

Մարթ՝ Բօլըն գուճաղընա տիւշտիւ, Բօլ տախի մէրգուճէյի հօրլամագտա օլան գալպի իւզէրինտէ սըգտը:

Պուլնլար արթըգ հիշ պիր շէյ իշիթմէյօրլար իտի. . . ինսանա սէրհօշլըգ կէթիրէն թաթլը պիր գօգու ալըյօրլար իտի:

Ժագ Լակարտ՝ լասթիգ թօրը օ արա սըգմըշ օլտըղընտան, թասսօ օտասընըն հալասը՝ ճէրօսէլին՝ էճգասընըն պուղուսըյա ուլաշըյօր իտի:

Պայկընլըգ վէ ույուլըգլըգ պաշլամագ իւզրէ պուլընըյօր իտի:

Պիր տէ նահէհան տիշարտա մէմուլին զայրը պիր բաթըրտը իշիտիլտի:

Եագլըգ խանէնին գարու վէ բէնշէրէլէրինէ պիրտէն հիւճուճ օլընըյօր իտի: Գարու վէ բէնճէրէլէր զանն իտէրսին չաթըրտայըպ գըրըլըյօրլար իտի:

Մարթ վէ Բօլ պիր նիտաի մէսէրրէթինթիմա սալը վէրիպ, լաքին ժագ իլէ Բասգալ տիւշարը տէհշէթ օլտուլար:

Պու սըրատա միւտհիշ պիր բաթլայըշ վուգու պուլուպ, քիլէրին տուվարը սարսըլտը, վէ ժագ՝ տիհանընտան տէհշէթլի քիւֆիւրլէր չըգարմագտա օլտըղը վէ երիզիւնտէն գանլար ագմագտա պուլընտըղը հալտէ, սըրթ իւթիւ եէրէ տէվրիլտի:

Տիշարտաքի բաթըրտըյը իշիտինճէ ժագըն էլի թիթրէյիպ լասթիլի զիյատէ սըգմըշ օլտըղընտան, էճգանըն ճամ ալէթի գըրըլմըշ վէ բարչալարը հէր թարաֆա ֆըրլամըշ վէ պու բարչալարտան պիրի՝ տօգթօրըն սաղ կէօզիւնին ալթընտա տէրինճէ եանաղընա պաթմըշ իտի:

Բասգալ՝ գաշմագ իսթէյօր իտի ամմա ագլընը թէմամըյա շաշըրարագ նէ թարաֆտան տիշարը չըգաճաղընը պիլմէյօր իտի:

Բօլ իլէ Մարթ՝ գաբալը գարուլարը եումրուգլայարագ իմտատ պաղըրըյօրլար իտի:

Րէյմօն՝ տէհշէթամիզ պիր սէտա իլէ պաղըրարագ.— էվլատըմ, էվլատըմ, նէրէտէ պէնիմ էվլատըմ.— տիյօր, վէ պու պիշարէ բէտէր՝ Բըթի Գասթէլ գօնաղընը մուհասէրէյէ ալան զապըթա մէմուրլարընըն պաշընտա պուլընըյօր իտի:

Մէգքիւր եաղլըգ խանէյէ միւվասէլէթ օլընըպ Մարն ըրմաղը թարաֆընտան Լա Ֆուինին սանտալըյա խանէնին իւզէրինէ երիւրիւյիշ իտիլտիքտէ, Րէյմօն Ֆրօմանթալ՝ Վէրնիէյէ թէսատիւֆ իթմիշ իտի:

Վէրնիէ իսէ օ արա քօնաղըն իսքէլէսինէ պաղլը օլան Բօլըն սանտալընը թանըմըշ օլտըղընտան, Րէյմօնա ճէվապէն տէտի քի,

— էվլատընըգ օրատա տըր. . .

Րէյմօն.— Օրատա՞ մը. աճապա սա՞ղ մը տըր էօլմիւշ մի տիր.— տիյէրէք, պու իպարէյի միւքէրրէրէն սէօյլէյօր իտի:

էլհասը հիւճում օլընան զարուարըն պիրի գըրըլըպ տիւշտիւ :

Բէյմօն էօնտէն եիւրիւյէրէք զապըթա մէմուրլարը գօնագտան իշէրիյէ եիւրիւյի իթտիւլէր :

Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ Բօլըն սէսինէ տօղրու կիտէրէք, տօղրուճա թաամ օտաւընըն զարուարնա վարտը, սիւրիկիւլէրի չէքտի վէ գարույը աշտը :

Բօլ իլէ Մարթ՝ Բէյմսնըն գուճաղընա աթըլտըլար . . . արթըգ գուրթուլմըլար իտի . . .

Բասգալ գարչը գօյմագ իսթէտի ամմա պէյհուտէ իտի :

Ջապըթա մէմուրլարը՝ մէրգուլը գալրատըգլարը կիպի էլլէրինի քէլէքչէյէ գօյտուլար :

Ժագ Լակարտ՝ քէնտիսինտէն պիսապէր օլտըղը հալտէ քիլէրին տէօչէմէսի իւգէրինտէ սէրիւմիշ եաթըյօր իտի :

Անժէլ տէրհալ պիրինճի գաթա չըգըպ, քէնտիսինէ պիր ազ տար կէլէն պիր տօլապա կիրէրէք կիզլէնմիշ իտի իսէ տէ, օրատա եագալանըպ թէվգիֆ օլընտը :

Պագը զապըթա մէմուրլարը՝ Լա Ֆուինին գլափուզըղը իլէ պօտրուճա էնմիշէր իտի :

Լա Ֆուին՝ պիւթիւն գուլվէթիլլէ Ֆապիէնի չաղըրըյօր իտի :

Կէնճ գօնթ տը Շաթըլիւքս ճէվապ վէրտի :

Գարու անիտէ գըրըլըպ աշըլտը :

Լա Ֆուին՝ իշէրի կիրէրէք վէ տէլիգանլը գօնթըն էլինի սըգարագ . — Էյ նա՞ւըլսընըգ պագալըմ, միւսիւ Ֆապիէն . . . Հայտէ պիր ազ եօգարը չըգընըգ . . . Կէր քէս օրատա տըր, սէֆիլ քիւլհանիլէր հագալանտըլար, էյի տէյիլ՝ մի, պուճա պէյէնմէ՞գ միսինիզ . — տէտիքտէն պիր ազ սօնղրա Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս՝ Բէյմօն իլէ օղլուճըն վէ Մատմաղէլ Մարթըն պուլընտըգլարը օտատան իշէրի կիրտի : Ֆապիէն քէմալը թէաճճիւպլէ . — Մատմաղէլ Կրանշան պուրատա՞ մը :

Բօլ՝ մէրգուլմըն էլինի սըգարագ . — Էվվէթ, ազ վագթտան պանա զէվճէ օլաճագ տըր :

Ֆապիէն՝ իշի անլայարագ էօնիւնէ պագըպ քէնտի քէնտինէ . — Ունութաճաղըմ . — տէտի :

Ջապըթա րէիսի . — Միւսիւ տը Շաթըլիւքս, չաբուգ կիտինիզ միւքէտտէր վալիտէնիպի պուլընըգ վէ Բէյմօն Ֆրօմանթալ իլէ Ժիւլ Պուլնուա (Լա Ֆուին) մարիֆէթիլլէ խէլաս օլտըղընըգը մուճաիլէյհա գատընա խապէր վէրինիզ . . .

Բէյմօն . — Պիրլիքտէ կիտէրիզ . Բօլ, սէն նիշանլըն Մատմաղէլ Կրանշանը պիգիմ քիւլիւք էվէ կէօթիւր վէ մէրգուլմէյի Մատլէն գատընըն մուհաֆազասընա թէալիմ էթ . . . Վէրնիէ սիգինլէ պէրապէր կէլէճէք տիր . . .

Պուլըն իւգէրինէ իքի կէնճլէր՝ Ղայէթ մէմնուճ վէ մէսրուր օլտըգլարը հալտէ չէքիլիպ կիթտիլէր :

Ջապըթա մէմուրիյնի՝ Բըթի Գասթէլ գօնաղընըն իշէրիսինի, Ֆապիէնին հապս մահալինի վէ պօտրուճտաքի քիլէրի կէօզտէն կէչիրտիլլէր վէ օրատա տէօչէմէ թաղարընըն իւգէրինտէ պուճտան ագտէմ գաթլ օլընան պիշարէլլէրին պագը գան իղլէրինի կէօրտիւլէր :

Բասգալ իլէ Անժէլ՝ իքի բօլիսին թահթը նէգարէթինտէ պիր արապայա վագ օլընտըլար :

Ժառ Լակարտ էլան պայքարը օլտըղը հալտէ տիկէր պիր արապայա կէօթիւ-
րիւտի :

Բէյմօն, Ֆապիէն վէ Լա Ֆրաին՝ Շաթըլիւքս գօնաղընա կիթմէք իւզրէ եօլա-
շըգմըլար իտի :

Եագլըք խանէնին գարուլարը գարանաղգտան սօնդրա սիլիճիւմիէ զապըթա
մէմուրիյնի իլէ բօլիսէր Բարիզ եօլընը թոթարար :

Սապահ պաթ իւշտէ Բասգալ իլէ Անժէլ՝ Գօնսիէրժըրի հապսխանէնիլէ իլգա
օլընըպ, Ժառ Լակարտ տախի զապթիյէ խասթախանէսինէ գօնըմըլ տըր :

Օ կիւնիւ էրքէնտէն ճիւմհուրիյէթ միւստտախի ումուսիսի իլէ պիր միւսթան-
թիգ վէ զապըթա րէիսի՝ Միւրօմէսնիլ սօգաղընտաքի գօնաղը պասըպ իճրախ թէ-
հարրիյաթ իթտիլէր :

Օրատա սախթէ տօգթօր Թօմարընըն եագըլխանէսի կէօղլէրինտէն պիրինտէ
գօնթ Ֆիլիք տը Թօնէրիէօնին վասիյէթնամէսի իլէ էօլտիւրիլէն վէրէսէնին միտալ-
եալաըը պուլընտը :

Գօնթըն վասիյէթնամէսի վէալինտէն անլաշըլտըղընա կէօրէ, «Գրգըլ վասի-
յէթնամէս» մագամայըն անախթարընը, եանի միւսթարըն սագլանտըղը եէրի
կէօսթէրէճէք օլուպ, Գիւթիւպխանէի Միլիտէն սըրգաթ օլընան «Գրգըլ վա-
սիյէթնամէսի» իսէ Բէյմօն Ֆրօմանթալ՝ Անթուան Ֆօվէլին եանընտա պուլմըլ օլ-
տըղընտան, մէգքիւր վասիյէթնամէսի միւրաճաաթ օլընտըգտա, վէրէսէի մալիւ-
մէնին սէրվէթի անիտէ կիտիլիպ Կրանժ-տը-Մէր-լա-Ֆօնթէն գօնաղընտա արան-
մըլ տըր :

Նէ չարէ քի վէրէսէնին իքիսի զպպ ու նապէտիտ օլուպ եալընըլ տէօրթ նէ-
ֆէրի գալմըլ իտի :

Գօնթ տը Թօնէրիէօնին խըտմէթքեաըը ժէրօմ Վիլար՝ հապստան գուրթու-
լուպ, գօնթէս տը Շաթըլիւքսէ վէքիլխարճ օլտու, զիրա մուսալիլէհա գօնթէս՝
օղլունըն սայէսինտէ զէնկիլնէշմիլ իտի :

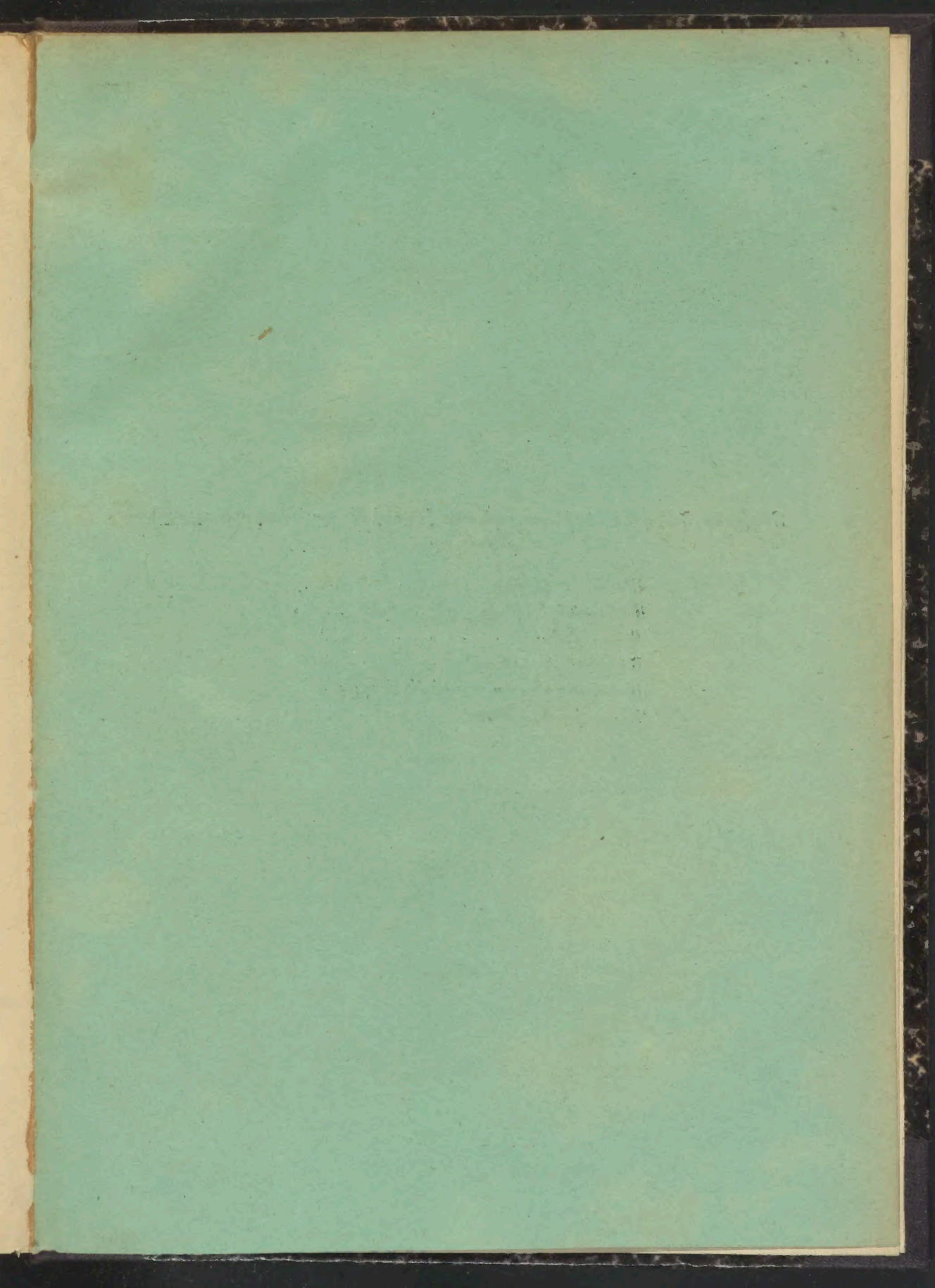
Պու հիքեպէի Ֆաճիամըղըն էնճամընտան պիր այ սօնդրա Սէն-Լուի-գ-ան-
լիլ քիլիսէսինտէ Բօլ Ֆրօմանթալ իլէ «Սէյիւտլիք Բէրիսի» Մարթ Կրանչանըն
րէսմը իգտիվաճը իճրա օլընըպ, չահիտլէրին իքիսի Ֆապիէն տը Շաթըլիւքս իլէ
Ժիւլ Պուլնուա նամը տիկէր Լա Ֆուին իտի : Պու Ֆէյլէսօֆ պաղըգճընըն տահա
եէնի զէնկիլնէշմիլ օլտըղը՝ պիշիմսիգ պիր սուրէթտէ կիլինտիկի բուպալարտան ան-
լաշըլըյօր իտի :

Բէյմօն Ֆրօմանթալ իլէ Մատլէն գատըն՝ սէլ կիպի կէօզ եաշարը տէօքիւ-
յօրլար իտի ամմա պու տէֆաքի կէօզ եաշարը՝ մէսէրրէթինտէն նէշէթ իտիյօր իտի :

Էլհասըլ Բօլ՝ նախը իսթիւրահաթ վէ սիւքիւնէթ, վէ տահա ալէասը, մագհարը
րիֆահ ու սաատէթ օլմուշ իտի :

Իւշ այ սօնդրա գարանըգ վէ եաղմուրը պիր կիւնին սապահըսը, քիւլիյէթ-
լի պիր գալապաղըգ, եանի գաթիլ Մարչանտօն իլէ Բրանճինինին իտամընը սէյր ի-
տէն էհալի հրգուրընտա կիլեօթին մաքինասըյլա Ժառ Լակարտըն վէ Բասգալ Սօ-
նիէնին պաշարը քէսիլտի :

Անժէլ՝ մուէպպէտէն քիւրէք ճէգասընա մահքիւմ օլարաք, մէրքէգ հապսխա-
նէսինտէ ճէգասընը չէքմէքտէ օլմաղլա, մէրգուլմէ գարը օրատա եաշարըպ օրատա
էօլէճէք տիր :



nicht wegwerfen; mittheilen

Ճէրիտէի Շարդիւի մաթաասընտա ֆիրուխթ օլունմադտա պուլընան
րօմանլար

Սիմօն վէ Մարի	15	Ղըշ .
Մէհնունէլէր թապիպի 3 ճիլտ .	24	»
Սարը ինճու	12	»
Շէյթանըն ալէաթը	8	»
Մաաչուզընը էօլտիւրէմէյէն Գըշ .	5	»
Գըշըլ վասիյէթնամէ	15	»

